

with unrecorded portrait stamps
(of Philip II) on covers

THE
TRUSTEES OF
THE PUBLIC LIBRARY
OMNIVM LVX CIVIVM
MDCCCLII
MDCCC
LXXVIII
OF THE
CITY OF BOSTON
1852-1878

PURCHASED
FROM THE INCOME
OF THE FUND GIVEN TO
THE PUBLIC LIBRARY OF
THE CITY OF BOSTON BY
JOSIAH HENRY BENTON
1843-1917

E.L. DOTY. DEL. 1939 A.J. DOWNEY, SCULPT

SOTHEBY & Co

Directors:
P. C. WILSON, (CHAIRMAN) A. R. A. HOBSON
A. J. B. KIDDELL T. H. CLARKE C. GRONAU
R. J. RICKETT P. M. H. POLLEN G. D. LLEWELLYN
R. P. T. CAME M. J. WEBB LORD JOHN KERR
EARL OF WESTMORLAND J. MARION, (U.S.A)
H. M. ROBINOW P. M. R. POUNCEY J. M. LINELL
R. A. B. DAY H. J. RICKETTS M. J. STRAUSS
D. J. NASH

Associates:
JOHN CARTER, C.B.E. H. A. FEISENBERGER
N. MACLAREN J. F. HAYWARD
Manager: M.D.RITCHIE Secretary: A.HOLLOWAY
AFFILIATED COMPANY
PARKE BERNET NEW YORK
PRESIDENT P. M. H. POLLEN

P. O. Box 2AA.
34 & 35, New Bond Street,
London, W.1.

TELEPHONE:
01-493 7242.

TELEGRAMS & CABLES:
ABINITIO, TELEX, LONDON, W.1.

PLEASE ADDRESS ALL COMMUNICATIONS
TO THE FIRM. AND QUOTE REFERENCE

C/SC

13th July 1967

Dear Mr. Maggs,

I have been in correspondence with Dr. Geldner, formerly of the Munich Library, about the very interesting binding of your "Legenda Aurea". We both feel that the binding is Flemish. Dr. Geldner suggests that the portrait is of Philip II, then ruler of the Netherlands. "AB" is presumably the initials of the engraver and "70" the date of the portrait panel.

I am very glad indeed to have had an opportunity of examining the binding and am most grateful to you for lending it to us. Would you care to send to collect it when convenient for you? It will be in Mr. Fair's room.

Yours sincerely,

A R A Hobson

A.R.A. Hobson

H. Clifford Maggs, Esq.,
Messrs. Maggs Brothers Limited,
50 Berkeley Square,
London, W.1.

85
85
170
60
110

Jacobus de Voragine
- Legenda aurea
Cologne, [Ulrich Zell] 1483
(below the colophon is "Epigramma in laudem urbis Coloniae" by Ant. Liber)
Not in Hain. Cop. 6434. BMC I 197. Goff J108

In a 16th century Flemish binding with an (apparently unrecorded) portrait stamp, with initials "AB" (presumably the engraver) + date "[15]70."

Dr Geldner suggests that the portrait is of Philip II then ruler of the Netherlands

Ego Adolphus fortis sum possessor huius libri.
Anno dni 1569 mense Octobris
Emptus ab Henrico Koppersmit
pro schilling ...

Johannes ...

Nullus est liber tam malus
quin insit aliquid utilitatis

Autor huius libri magna ex parte
mythologiis studiosus nobis videtur
ita ut difficile sit, verum a falso
discernere, nisi consulatur autor
autenticus, vel magis autoritatis
maioris

Otto Suaneburgius. ultraj.

LEGENDA AVREA.

Liber rarus.

XQ.483.J15L2

Tabula alphabetica·

Incipit regiſtrū ſiue directoriū p
q𝔡 facilime quiſqꝫ reperire pt vitā cu
iuſcūqꝫ ſancti in hoc libro ꝯtentā· Li
cet em̄ vita quorūdā ſcōꝝ ſubtilr̄ in
hyſtorijs alioꝝ ſcōꝝ inſerit̄: ita qꝫ in
cōmunioribꝫ libris tedioſū ſit inq̄re
re ⁊ inueſtigare de eis: tñ in iſto libel
lo ſine labore ⁊ abſqꝫ omni faſtidio
plane ac lucide patefiūt vnicuiqꝫ le=
ctori ſingulorꝫ ſcōꝝ geſta· ⁊ hoc ideo
qꝫ q̄ libꝫ legenda debite diſtincta eſt
⁊ diuiſa ꝑ literas alphabeti ⁊ ꝑ pa
graphos que litere ⁊ qui pagraphi
hic ponūt̄ in hac tabula ad nomīa
eorūdē ſcōrum de q b9 mentio fit in
hiſtorijs alioꝝ ſcōꝝ cū nūo folioꝝ·

Abdon ⁊ Sēnē mr̄es folio cxxij·
Abibas filꝰ gamalielis a paulo in
fide inſtructꝰ et baptizatꝰ virgitatē
ſuā deo obtulit· cxxvj· A·
Adelbertꝰ rex anglie ꝯfeſſor· cclij·
Adelbertꝰ rex anglie mr̄· cclxxxvij·
Adelphꝰ eps metenſ cccxlvj·
Aduētus dn̄i multiplex ·j·
Adrianꝰ mr̄ cū vxore Natalia· clxj·
Affra mr̄ ⁊ mater eiꝰ Hylaria cū plu
ribꝰ alijs ſodalibꝰ mr̄ibꝰ cccxj·
Agatius ⁊ Eliades mr̄es· cum ſocijs
decem milibꝰ mr̄ibꝰ ccxcv·
Agapitus ⁊ Theoſpitus mr̄es filij ſci
Euſtachij ⁊ Theoſpite cxc·
Agapitꝰ martir cccxvj·
Agapitus ⁊ Feliciſſimꝰ martires in
hiſtoria ſci ſixti· cxxxiij·
Agaton abbas· ccxiij·
Agata virgo ⁊ martir· xlviij·
Agilolphꝰ eps ⁊ martir· ccci·
Aglaes rome cū Bonifatio ꝑfecto et
martire· cclxxx·
Agnes virgo ⁊ martir· xxxij·
Agritiꝰ eps ⁊ ꝯfeſſor ccxxxvj·
Aydanus eps ⁊ ꝯfeſſor· cccxxj·
Albanus mr̄ cū ſocijs ſuis ccxcvj·
Albertus cōfeſſor ordinis fratrū de
monte carmelo ccccxxxij·
Albinꝰ mr̄ cū ſocijs ſuis· ccxcvj· B·
et plenius· ccclxxxvij·
Albinus eps ⁊ cōfeſſor· cclij·
Aldegūdis virgo ⁊ monial̄· ccccx·
Alexāder pp̄ p̄mꝰ cū ſocijs· cclxij·
Alexius cōfeſſor· cix·
Alphegus eps ⁊ martir cclxix·
Ambroſius eps ⁊ ꝯfeſſor· lxx·
Amādus eps ⁊ ꝯfeſſor· xlix·
Amphibalꝰ ſociꝰ ſci Albi· ccclxxxvij·
Anna auia xp̄i mat̄ virginis gl̄oſe
De hac vide in hiſtoria de natiuitate
Marie· lix· B· ⁊· C· ⁊ in hiſtoria ſci
Procopij cōfeſſoris· cccv· Et de hac
eadē ſciſſima mrōna vide pulcherri=
mū ſermonē 447 cccclvij·
Anno archieps Colonīēſis ꝯfeſſor
xp̄i humilimꝰ· ccccij·
Ananias cū multꝭ ſocijſ mr̄ibꝫ· cclxiij
Andreas apoſtolus· iiij·
Anūciatio dn̄ica facta ꝑ angelum
ad mariam· lx·
Anſelmus cātuarienſis epiſcopꝰ flo
ruit· ccxxiij· R·
Anthoniꝰ cōfeſſor xxix·
Anaſtaſia martir ⁊ alie v̉gines mr̄
tires folio· xiiij· Itē anaſtaſia incar
cerata ſcripſit ſcō Criſogono ep̄l̄as
utꝫ in legēda criſogoni folio· ccvij·
Anthigonꝰ pr̄ ſcē Euſtaxie cū vxore
ſua Euſtaxia ccxlv·
Aiaꝝ fideliū defūctoꝝ ꝯmēora° cxcv
Anolinus ab vrbano pp̄ baptizat̄ ⁊
añ eū ꝑ xp̄ō morit̄ xcij· Vrbanꝰ
Apra virgo monial̄ filia euſebij ep̄i
cum mrē ſua· xxviij· ꝗ· Cū āt apra·
Appollinaris mr̄· cxiij·
Apollinaris ⁊ Thiothꝰ mr̄es· cxlvj·
Apollonia virgo et mr̄ ⁊ pater eius
Apolloniꝰ etiā mr̄ ccxlv·
Apronianus ⁊ Ciriacus cum ſocijs
martires cxxxiij·
Aq̄lina et Nycea ſorores mr̄es· In
legēda ſci xp̄ōfei· cxviij B· ꝗ· Nolētes
Arbogaſtꝰ eps ⁊ ꝯfeſſ· ccciij·
Archemiꝰ cū vxore et tota famil ſua
mr̄izat̄· In le· petri exorciſte· xcij·
Armolaus eps· In legenda decem
miliū martirū ccxcv·
Armolaus mr̄ q̇ ſcūm pātaleonē
ꝯūtit ⁊ baptizauit cū eodē pati: cccvj
Arnulphꝰ eps metēſ ⁊ ꝯfeſ· cccxv·

Arſeniꝰ abbas. ccxiij.
Aſcenſio domini. lxxxvj.
Aſſūptio v̄ginis marie cxxxix Sed
aliū ſermonē vide ccccxviij.
Auſteriꝰ preſb̄r a mr̄. ī legēda kalix
ti pape in fine. cccliij.
Athanaſiꝰ ep̄s alexādrie fidei catho
lice ꝯfeſſor ꝯſtantiſſimꝰ. ccccviij.
Auguſtinus lumē doctoꝝ epiſcopꝰ
ecc̄ie yponenſ cxlix.

Babilla Juliana Victoia a Aurea
v̄gines a mr̄es ſodales ſancte vrſule
dxxxviij. C. Sancta q̄z.
Balbina v̄go filia ſci Q̄rini. cdxxiij.
Barbara virgo a mr̄. ccxxviij. Eius
trāſlatio cū miraculis ccccxxxviij.
Barlaā hēmita a Joſaphat. ccxiiij.
Barnabas vnꝰ de ſeptuagita duobꝰ
diſcipulꝪ: officiū apl'oꝝ exercuit. xciij.
Bartholomeꝰ apl'us. cxlvj.
Baſiliꝰ ep̄us. xxxiiij. de iſto vide ec̄ in
hiſtoria iuliani apoſtate. xl. in meᵒ.
Bauo ꝯfeſſ. q̄ a Alowinꝰ d̄r. ccxxxiij
Beatrix cū duobꝰ fr̄ibꝫ ſuis Simpli
cio a Fauſtino. cxxj.
Beda venerābilꝪ p̄ſb̄r. ccxx. G vſq̄z. H
Benedictus abbas cum ſorore ſua
Scholaſtica. lvij.
Benedicta virgo a mr̄ q̄ alio noīe di
cta eſt Saturnina cccxxxvj.
Bernardꝰ abbas a ꝯfeſſor. cxlij.
Bernardinꝰ cōfeſſor ordinis fratrū
minorum cccxcviij.
Berwardꝰ epiſcopꝰ hildenſemenſis
a confeſſor. ccclxxx.
Berwaldꝰ abbas. cccxxx. C. ſucceſſit
Birgitta vidua nobiliſſiā pricipiſſa
de regno ſuetie cccxxxvij.
Blanda mr̄ vxor ſancti Felicis mr̄is
ccclxiij. C. Tunc venit.
Blaſius ep̄s a mr̄. xlvij.
Boetiꝰ vir magne ſciē a omi ſciētia
pſpicuꝰ. Poſt multa q̄ glorioſe geſſit
tandē exul iugulatꝰ p iuſticia. ſepul
tus papye. Dicūt eum q̄dā canoni
zatū ſub noīe Seueri. Q̄uāta āt ſcri
pſit tota xp̄ianitas teſtatꝰ. Et vxor ē
habuit noīe Elphes q̄ fecit hȳnū illū
de ſcis petro et paulo aplis Olive
bine tīc. Vel Felix p oēs tīc. ccxx F.
Bonifatiꝰ p̄fectus et Aglaes mulier
nobilis adulteriū inſimul ꝯmiſerūt
ſed acerbiſſime penitendo celum pe
netrarunt. cdxxxv.
Bonifatiꝰ ep̄s a mr̄. cdxxxix.
Bonus preſb̄r a mr̄ cū ſocijs ſci Ste
phani pape capite truncatꝰ. Vide in
principio legēde ſci Stephani et p̄ci
ibi. Eodē tempe cccxcvj.
Brictius ep̄s a ꝯfeſſor. cd.
Brigida virgo. ccxlj.
Bruno diſcipulꝰ ſāncti Godehardi ep̄i
cdxxix. C. Habebat.

Calepodiꝰ ſenex p̄ſbiter ſociꝰ ſan
cti Calixti. ccc liij.
Calixtꝰ pp̄ a mr̄ cū ſocijs. dxxxiij. Sꝫ
pleniꝰ vide. cccliij.
Calocerꝰ mr̄ ī legēda ſci Secūdi. lxix.
Cādidꝰ Signifer Innocētiꝰ Exupiꝰ
Victor a Conſtātiꝰ mr̄es ſocij ſancti
Mauritij. dxviij.
Capoforꝰ mr̄ vnꝰ iiij. corōtoꝝ. cxcviij
Carinus et Leontiꝰ filij Symeonis
iuſti a ſenis. lxviij. G. C. In euāge.
Caſſius Florentiꝰ martires cum ſo
cijs. cccxxxvj.
Caſſianus ep̄us. xx. annis ſtrēnue
ſuum gubernauit ep̄atum. et ſic mi
grans ad xp̄ꝫ claret miraculis. vide
exēplū de eo. cxxiij. B. C. Quadā vice
Caſtoriꝰ mr̄. vide in le. quatuor coro
natorum cxcviij.
Cathedra ſci Petri L.
Cecilia v̄go a mr̄ cū ſocijs. ccij.
Celerina nobilꝪ matrona q̄ ſepeliuit
ſcm̄ Torpetē. ccccxlj. C. C. Angelus.
Celſus puer a Nazariꝰ mr̄es. cxx.
Cene domini a diſcipuloꝝ ſuorū ſer
mo iocundꝰ. ccccxij.
Ciprianꝰ ep̄s p ſcām Juſtinā ꝯūſus
cū ea mr̄io cōſumitꝰ dxix.
Ciprianꝰ cartaginēſis epiſcopus et
martir. dxv.
Circūciſio dn̄i. xxij.

Ciriacus ppa ⁊ mr̄ in ſocietate ſcē vrſu
le fuit Vide ibidē quō papatū reſign⁊
uit ꝛc̄. clxxx viij. ¶ Sancta q̄z.
Ciriacꝰ Diaconꝰ Saturninꝰ Siſinnꝰ
Aproniāꝰ ⁊ ples aliȷ mr̄es. cxxxiiij
Cirilla mr̄ filia valeriani cū mrē ſua
triphonia baptizaꝛ ⁊ poſtmodū pro
xp̄o iugulaꝛ Mat̄ ꝺo eiꝰ orādo ſpū̄m
emiſit. cxxxviij. C.
Clara virgo religioſa cccxiiij.
Claudia maꝛ ſcē Eugenie. vide ī hi⁊
ſtoria ſcōꝝ pthi ⁊ iacīcti. clxiij.
Claudiꝰ Caſtoriꝰ Simphorianꝰ Ni⁊
coſtratꝰ ⁊ Siplicꝰ mr̄es q̄ fuerūt la⁊
thomi. in le. q̄tuor corōtorū. cxcviij
Claudiꝰ mr̄ cuꝫ vxore ſua In legēda
ſcē Zuſanne. cccxiij.
Claui q̄bꝰ xp̄s cruci fuit affixꝰ p ep̄z
Iheroſolimitanū inuētiū. ccccli. ¶
Iudas. Etiā vide. lxxxiij. ¶ Pꝰ hoc.
Clemēs pp̄. p̄mꝰ ⁊ mr̄ cū p̄re ſuo fau
ſtiniano ⁊ mrē Matidiana ⁊ duobꝰ
frībꝰ ſuis Fauſtino ⁊ Fauſto q̄ aliȷs
noībꝫ dicebāꝛ Aq̄la ⁊ Niceta. cciiij.
Clodoniꝰ vide ī alia tabula in lr̄ā. C.
Colūba v̄go ⁊ mr̄. ccxxxiij.
Cōceptio marie. ccxxix. ⁊. cccc xiij.
Cōcordia nutrix ſci ypoliti p hūbatis
vſq̄z ad emiſſiōeꝫ ſpūs cedit cxxxiij.
B. vſq̄z. C.
Cōradꝰ q̄ ⁊ Kuno ⁊ prepoſitus ec⁊
cleſie Colonienſis cccix.
Cōradꝰ p̄dicator miraculoſe ad ordi
nē ſuſceptꝰ tanq̄ verꝰ ꝯfeſſor xp̄i req̄e
uit. cxxx F. ¶ Exiſtēte.
Cōſtātia v̄go ⁊ mr̄. xxxij. ¶ Cōſtātia
⁊ in hiſtor. Iohis ⁊ pauli xcviij.
Cōſtātia v̄go ⁊ mr̄ ſodalis ſcē vrſule
clxxxviij. ¶ Scā q̄z. q̄ſi in fine.
Cōuerſio ſci pauli apli. xxxvij.
Cordula v̄go ⁊ mr̄ ſodalis ſcē vrſule
clxxxviij. ¶ Quedaꝫ. ẞ vide plenꝰ in
fine libri.
Coronati q̄tuor mr̄es cxcviij.
Corneliꝰ pp̄ ⁊ mr̄. clxv.
Coſmas ⁊ Damianꝰ mr̄es cū frībus
eorum. clxx.
Creſcētia mr̄. q̄ fuit nutrix ſācti viti
xcv. ¶ Tandem.
Criſantꝰ et Daria mr̄es. clxxxvij.
Criſogonꝰ mr̄ ccvij.
Criſtina v̄go ⁊ mr̄. cxiij.
Criſtoferꝰ martir. cxviij.
Criſtē et Caliſtē ſorores ſcē Dorothee
vide ī legēda Dorothee ī pn̄° ccxliiij.
Criſpinꝰ ⁊ Criſpinianꝰ mr̄es. ccclvij
Crucis ſcē inuentio lxxxiij.
Crucis ſancte exaltatio. clxiiij.
Cunegundis Cuno Cunibertꝰ ⁊ Cu
nera Req̄re ī in regiſtro de lr̄ā. K.

Damianꝰ ⁊ Coſmas mr̄es. clxx.
Daria v̄go p ſanctū Criſātū ꝯūſa cū
eo mortis agonē introiuit. clxxxvij.
Decem miliū mr̄m paſſio ccxcv.
Decollatio Iohis baptiſte. cliij.
Dedicatio ecc̄e ſiue tēpli ccxxiij.
Digna Eumenia ⁊ Euprepia mr̄es
cū ſcā Affra ꝯūſe ⁊ mr̄izate cccxj.
Dominicꝰ cōfeſſor inſtitutor ordīs
p̄dicatoꝝ. cxxvij.
Donatꝰ ep̄s ⁊ hilariꝰ mr̄. cxxxiij.
Domicella vl̄ domicilla ad caſtitatē
ſeruandā ducta p Nereū ⁊ Achileū
martirio conſūmaꝛ. xcj.
Dorotheꝰ ⁊ Gorgoniꝰ mr̄es. clxiij.
Dorothea v̄go ⁊ mr̄ cū duabꝫ ſororibꝫ
ſuis Criſten ⁊ Caliſten ccxliiij.
Druſiana mrōna q̄ a morte ſuſcitaꝛ
in legēd. Io. euāgeliſte in pn̄°. xvj.
Dyoniſiꝰ mr̄. cū ſociȷs ſuis. clxxxij.
Dormiētes ſeptē mr̄es cxix.
Dīconamꝰ vnꝰ de x. miliū mr̄ꝫ ccxcv

Eccleſie dedicatio. ccxxiij.
Edita v̄go ⁊ abbatiſſa. cccxxviij.
Edmūdꝰ rex anglie ⁊ mr̄. ccclxxxij.
Edmūdꝰ rex cātuar̄. ꝯfeſſ. cclxxij.
Edwardꝰ rex anglie ⁊ mr̄. cclxj.
Effrem heremita. xxxiij. A. ⁊. D. ⁊
clxxxj. ¶ abbas.
Egidius abbas ⁊ ꝯfeſſor. clviij.
Eleutherius ⁊ Ruſticus q̄re infra in
hac tabula in lr̄ā. R.
Eliphius mr̄. cccl.
Eliſabeth nobil̄ lantḡuia. ccclxxiij.

Emerētiana v. xxxij. ꝙ. Emerētiana
Enoch a Helyas. lxix. ꝙ. Et aſcēdit.
Epyphania dn̄i. xxiiij.
Epyphani9 ep̄s. ccxl. D.
Eradius in paſſione ſancti Albini
cōuerſus p xp̄o morit̄. A.
Eraſm9 ep̄s a mr̄. cdxxxviij.
Erendrudis virgo a abbatiſſa ꝯſanguinea ſc̄i Rupti ep̄i cclxv.
Ethere9 ſponſus ſcē vrſule. dxxxvij.
Euchari9 vn9 de ſeptuagintaduob3 diſcipulis xp̄i ep̄s treuerenſis cum ſocijs ſuis ccxxiij.
Euellius mr̄ in paſſione ſc̄i Torpet̄ ꝯūſus p x°decollat9 ccxlj. C. ꝙ. Alia
Euergiſlus archiep̄s Colon̄. ccdvj.
Eufemia virgo a mr̄. dxv.
Euſtaſia virgo monialis cclv.
Eugenia v̄go a mr̄ cū p̄re ſuo Philippo a mr̄e ſua claudia In legenda Prothi a Iacincti. dxiij.
Eulalia v̄go a mr̄. cclviij.
Eumenia Euprepia a digna ſodales ſancte Affre mr̄es. cccxj.
Euſebius ep̄s a mr̄. cxxiij.
Euſtachius a vxor eius Theoſpita a duo filij eorū Agapitus et Theoſpitus mr̄es. cxc.
Eutropia virgo a mr̄ Et frat̄ ei9 Nycaſi9 ep̄s a mr̄. ccxxxj.
Ewaldi duo ſacerdotes ex āglia nati ī ſaxoīa paſſi coloīe ſepulti. cccxxxiiij
Exaltatio ſcē crucis dxiiij.
Exuperia vxor ſc̄i Olimpij mat̄ ſācti Theodoli in igne cū viro ſimꝉ et cum filio mr̄ium paſſa eſt vide in legēda Stephani pape cccxcvij.
Exuperi9 a alij ꝙplures mr̄es in legēda ſancti Mauritij. dxviij.

Fabian9 a Sebaſtian9 mr̄es. xxx.
Fauſt9 a plures alij mr̄es ſocij ſācti Stephani pape. cccxcvij. ꝙ. Eodē tpe
Fauſtin9 a Simplici9 mr̄es. cxxj.
Fauſtin9 a Ionathas a qb9 ſcūs Secūd9 baptizabat̄ in le. ſc̄i ſecūdi. lxix.
Felix in pincis a Felix p̄ſbiter xxix.
Felix a nabor mr̄es. ccix.
Felix a blāda vxor ei9 mr̄es vide in legēda ſancti calixti. ccdiiij.
Felix ep̄s a ꝯfeſſor. cccxlviij. D. ꝙ. C9 ſtudijs. ꝙ. Tunc venit.
Felix pp̄ ſecūd9 mr̄ cxxj.
Felix p̄ſbr̄ a Adauct9 mr̄es. dvi.
Felix a narciſſus mr̄es ī hiſtoria ſcē Affre. cccxj. A. vſq3. B.
Felician9 a prim9 mr̄es xciij.
Felicitas ſeptē fratꝝ mr̄m mat̄: ſepties martirizata ī ſeptē filijs a octauo in corpe ꝓprio cvij.
Felicitas a Reuocat9 frater ei9 a Perpetua cū ſocijs mr̄es ccx.
Felicula ſocia ſcē petronille a flacco comite martirizat̄. xciij. ꝙ. Flaccus.
Feliciſſim9 a Agapitus mr̄es cu3 btō Sixto decollati fuēt. cxxxiij.
Fereol9 mr̄ ſoci9 Iuliani mr̄is. xl.
Fides Spes a Caritas mr̄es ſorores. a mr̄ eaꝝ Sophia etiā mr̄ ccclxiij.
Fides al's Fidis virgo a mr̄ c9 corp9 ſcūs Dulcidius poſtmodū diu ſepultū: honorifice trāſtulit ccxxxxv.
Florentius Caſſius Victor martires cum ſocijs. cccxxxvj.
Florentia v̄go ſoror ſc̄i Etherei ſpōſi ſcē vrſule: mr̄ū cū ſcā vrſula ſuſcept̄. dxxxviij. ꝙ. Scā ꝗ. ꝗſi in fine.
Florian9 martir. cdxxvij.
Forſeus ep̄s. dxxij.
Frāco ep̄s petragoricēſ vir magne ſcitat̄ ꝗ ſm̄ ꝗſdā cronicas alio noīe &r frontoꝛin raptu ſepeliuit ſcā3 marthā. cxxij. ꝙ. Seꝗnti.
Fratres ſeptē mr̄es ꝗ fuerūt filij ſancte Felicitatis cvij.
Fratres ſeptē machabei mr̄es cū matre eorū. cxxiiij. a. cccx.
Fr̄es ſeptē dormiētes cxix.
Frāciſcus ꝯfeſſor p̄m9 inſtituēs ordinis fratꝝ minoꝝ dxxvij.
Frederic9 ep̄s traiectēſ a mr̄ cciij.

Gabini9 p̄r ſcē Zuſanne frat̄ Gay ep̄i mr̄. ccxiij.
Gallican9 mr̄ ab infidelib3 mr̄io coronat̄ In legēda Iohis a pau. xcviij.

Gamaliel ꝯfeſſor pauli apl'm legẽ ꝑdocuit Jn hiſtoria de inuẽtõe ꝓthomartiris. cxxvj.A
Gangulphus mr̃ cclxxxij.
Garin9 frat̃ ſci Leodegarij epi lapidib9 vſqz ad morte obruit'. Vide i hiſtoria ſci Leodegarij añ meᵐ. clxxvij
Gaugeric9 eps ⁊ ꝯfeſſor. cccxiij.
Genofeua virgo. cccdxxxvj.
Genebald9 eps lugdunẽſ ⁊ ꝯfeſſor xxvij.C. vſqz ad finẽ.
Geneſi9 mr̃ roman9. cccxx.
Georgius tribun9 ⁊ mr̃ lxxiij.
Geraſina regina ſicilie cũ q̃tuor filiab9 et puulo filio Adriano in ſocietate ſcẽ vrſule. clxxxviij.C. Sancta qz.
Gerard9 hẽmita dyoceſ Colonieſ q ad ꝯſitiũ ſcẽ Lydwyd deſerta ſuperioris egipti laborioſe penetrauit ⁊ ibi angelicã vitã duxit. cccxv.H.
Gereon Victor ⁊ Caſſi9 Florẽtius et plures alij mr̃es. cccxxxvj.
German9 eps ⁊ ꝯfeſſor. cxxij.
German9 eps pariſieſ. cclxxxviij.
Geruaſi9 et Prothaſi9 q̃ fuerunt filij ſancti Vitalis ⁊ btẽ Valerie. xcv.
Gertrudis v̾go ⁊ mr̃ e9 idburgſ cclix
Gilbert9 preſb'r ⁊ ꝯfeſſor. ccxliij.
Goaris preſb'r ⁊ ꝯfeſſor. ccxcviij.
Godehard9 eps ⁊ ꝯfeſſor. cclxxix.
Gordian9 ⁊ Epimach9 et Januari9 mr̃es. xcj. ⁊ pleni9 h̃s. cccxlix.
Gorgoni9 ⁊ Dorothe9 mr̃es clxiij.
Gregori9 pp̃. liij.
Gregori9 ſpoleta9 pſb'r ⁊ mr̃. ccxxxij
Gregori9 eps traiectẽſ inferior' diſcipul9 ⁊ ſucceſſor ſci Bonifatij. ccxxxj.
Gũmarus ꝯfeſſor. ccciij. Eius trãſlatõem vide. ccccvij.
Gwido layc9 ⁊ ꝯfeſſor. clxxxj.

Helena De hac nobili regina vide ſub nũo. xx. C. vſqz. D. et. lxxxiiij. B. et. ccccxlvj. F. et. ccccl.
Helyas ⁊ Enoch. lxix. C. Et aſcẽdẽ
Henric9 ꝑm9 ſcd9 terci9 q̃rt9 et q̃nt9 impatores. ccxxij. C. Poſt hoc.
Henricus dux bauarie impator ⁊ cõfeſſor. ccdvj.
Heraſim9 eps ⁊ mr̃. cdxxxviij.
Heribert9 ꝯfeſ. archieps colo. ccdvij
Hermes pfect9 ⁊ mr̃ cdxxij.
Hylarion monach9. ccdij.
Hylari9 eps ⁊ ꝯfeſſor. xxvij.
Hylari9 monach9 ⁊ mr̃ denudat9 cedib' vſqz ad exalatõem ſpũs. cxxxiiij. C. Cum gothi.
Hylaria mr̃ mater ſcẽ Affre ⁊ Narciſſus eps ⁊ Felix mr̃es. cccxj.
Hilda abbatiſſa nobiliſſiã ccdxxiij.
Hyppolit9 martir. cxxxviij.
Hyrene9 ⁊ Abũd9 mr̃es. Jn hiſtor. ſci ypoliti. cxxxviij. D. C. Eox.
Hyrene9 eps ⁊ mr̃. cccdvj.
Honorat9 Baſili9 Caſt9 Theodoſus Quirill9 Exupanti9 Johãnes Calumioſus Primiti9 Maur9 Fauſtus ⁊ Bon9 mr̃es: ſocij ſci Stephani pape fil' ſine examine decollabãt' cccxcvij. C. Eodẽ tempe.
Hugo de ſcõ Victore. ccxxiij. R
Huptus eps ⁊ ꝯfeſſor. ccdxj.

Jacob9 apl's minor. lxxx.
Jacob9 apl's mayor. cxv.
Jacob9 martir incīſus. ccxj.
Januari9 pſb'r cũ ſocijs Gordiano ⁊ Epymacho. xci. ꝑ pfecti9 h̃e' cccxlix.
Joburgſ mr̃ ſcẽ Gertrudis. cclix.
Jeiunia q̃tuor tpm. xliij.
Jgnati9 mr̃. xliij.
Jheronim9 doctor in triplici lingua exptus. clxxv. C
Jh'lm obſide' et exidiũ pati' lxxxj.
Jh's filius Ananie ꝓpha. lxxxj. C. C. Ante quartũ.
Jnnocentes mr̃es. xviij.
Jnnocẽti9 ſoci9 ſci Mauritij. clxviij.
Jnnocẽtia filia ſci Seueri epi. ccdiij
Jnuẽtio ſancte crucis lxxxiij.
Johãnis baptiſte natiuitas. xcvj.
Johãnis baptiſte decollatio. cliij.
Jobẽs apl's ⁊ euãgeliſta. xvj.
Jobẽs añ portã latinã. cdxxix.
Johãnes criſoſtom9. cxxxix
Johãnes elemoſinari9. xxxvj.

Johānes et paul9 p̄micerij xcviij.
Jo͡hes abbas et heremita ccxij.
Jo͡hes ep̄s eboracēs et ꝯfess. cdxxx.
Josaphat et Barlaā h̄emite. ccxiiij.
Joseph vir marie ccxlvj.
Josias mr̄ cum Jacobo aplo maypo re decollat. cxvj. ꝯ Scriba.
Joseph arte medicus et iude9 p scūm Basiliū ꝯfusus et baptizat9. xxxv. E.
Joseph historiogph9 ad fidem xp̄i ꝯpellit p vespasianū. lxxxj. C. ꝯ cū āt
Judas et Symō apli. dxxxviij.
Judas schariotħ pditor. lij. F vsq; G
Judas Simeonis ꝑpħete fili9 q inuenit crucē et clauos crucifixi. q p9 ꝯfusionē q̄riacus dicebat. p xp̄o mr̄iū sustulit. lxxxiiij. B. vsq; C.
Judocus ꝯfessor ccxxx.
Juliana v̄go et mr̄ fo. L. et fo. ccxlix.
Julian9 ep̄s cenomanēsis. xxxix.
Julian9 mr̄ cū socio suo Fereolo. xl.
Julian9 et Julij fr̄es. xl.
Julian9 scūs q vtrūq; pntē ignorāt occidit et dignā pnīaʒ egit. xl.
Julian9 apostata tirān9 pessim9 De isto vide in diu'sis locis. Pmo de eius estimatōe mala et pessima hēt sb numero. xl. Scdō de ei9 natiuitate et eē estimatōe hēt. sub nūo. xix. in pnia corrupna in fine ibi V eꝝ cū Tercio hēt de e9 origine impio crudelitate et morte simul sub nūo. dv. ꝯ De hui9.
Julia monialis magistra scē Eufraxie. cclvij. H. vsq; ad finē.
Julita et Quiric9 fili9 ei9 mr̄es. xcv.
Justina v̄go et mr̄ cuʒ Cipriano ep̄o quē ꝯuertit mr̄izata est. dxix.
Justus archiep̄s et ꝯfess. cccxviij.
Juuia mr̄ cū scā Barbara mr̄ij coronā suscepit. cccxix. Et dictis.

Kalixtus pp̄. et mr̄ cū socijs suis. dxxxiij. Sʒ meliorē legēdā vide. cccliij
Karoli magni. plura gesta. cccx. D Sed eius legēdā pfectā et socioꝝ ei9 vide. ccccxxxvij.
Katherina v̄go et mr̄. ccvij. hui9 sancte virgis vide miracula. ccccxlviij.
Katherina nobilis dn̄a filia sancte Birgitte. ccclij.
Kilian9 mr̄ cū socijs. ccc.
Kunegūdis maritata et v̄go. ccliij.
Kunera virgo et mr̄. ccxcij.
Kunibert9 ep̄s Coloñ. cccxx.
Kuno q et Cōrad9 dr̄ ꝑpositus maioris eccle Colonięsis mr̄. ccxviij.

Lābert9 ep̄s leodiēs et mr̄. dxvj.
Largus et Smaragdus mr̄es In historia sci Ciriaci. cxxxiiij.
Larcia nobil' mrōna et Lubi9 vir ei9 mr̄es. dxxxiij. ꝯ Cū g. in medio.
Latro ep̄s et ꝯfessor. xxvij. C.
Laurēti9 mr̄ et leuita cxxxiiij.
Laurētius ep̄s et ꝯfessor ccxlij.
Lebuinus epus et ꝯfessor inuentio et trāslatio ibidem. cclxix.
Leo papa terci9 q et q̄rt9 dicit̄. cdxviij et. cccxj. Defuncto.
Lo papa pm9 et ꝯfessor. xcix.
Leodegari9 epsu et mr̄ cū fr̄e suo Gauino. dxxvij.
Leonard9 cōfessor cum fratre suo Lizardo. dxxxiiij.
Leonard9 eē ꝯfessor. dxxxiiij. ꝯ Fu'a
Letania maypor et minor. lxxxv.
Libori9 ep̄s et ꝯfessor. ccdxxxix.
Liborij translatio. cccxc.
Lydōwijd virgo in hollādia. cccxxij.
Lodewicus epus ordinis fratrū minoꝝ confessor. cccxix.
Longinus cēturio mr̄. lvij.
Lubius et Larcia vxor eius p scm̄ dionisiū ꝯfusi p xp̄o mr̄izati fuerit. et filius eoꝝ Verbius nomīe baptizatus dxxxiij. ꝯ Cū ergo in medio.
Lucas euāgelista. dxxxv.
Ludowicus rex frācie ꝯfess. cccxxx.
Lucia virgo et mr̄. ix.
Lucilla filia sci Nemesij p btūm Stephanū papā cōuertit. et cuʒ p̄re suo mr̄io coronat cccxcvj.
Luydgerus ep̄s mōsteriēs. cclxij.
Lullus ep̄s et ꝯfessor. cccxlviij.
Lup9 ep̄s senonēs et ꝯfessor. clvij.
Luthard9 comes et ꝯfessor. cccxxviij

Machariꝰ abbas· xxviij·
Machabei ſeptē frēs mrēs cū matre
eorū·cxxiiij·ꝛ·cccx·
Machumetꝰ q̄lem legeꝫ docuit vide
hereſim eiꝰ ad longū· ccxviij·D
Magi tres· quō iſti tres reges dn̄o
noſtro in iuuētute obtulerūt hꝫ ple
ne in hiſt·de epyphania dm̄· xxv·
B·vſqꝫ ad finē totiꝰ Sed quō p̄dicti
reges baptizati ſūt ꝛ verbū dei p̄dica
uerint ꝛ multipliciter trāſlati pꝰ eo=
rum mortē hētur· ccccxlv·
Magnericꝰ eps ꝛ ɔfeſſ· ccciiij·
Magnꝰ martir· cccxviij·
Magnꝰ q̄ ꝛ magnobaldꝰ dictus eſt
confeſſor cccxxv·
Malachyas eps hibernie apparuit
in migratōne eiꝰ a ſeculo btō domi=
nico· cxlv·R·
Mamertinꝰ ꝛ Marinꝰ qui alubi dr
Marianꝰ monachi clvij·
Marcella als Martilla faūla fuᵗ ſcē
Marthe Hec ꝓtulit iᵈ verbū de xp̄o
(Btūs vēt q̄ te portuit) Hec cōſcp̄ſit
vitā ſcē marthe Et euāᵐ xp̄i p̄dicās
feliciꝰ q̄euit in le·magdale·cxj·A·¶
H ē·ꝛ ī legēda ſcē marthe ī fine· cxxij
Marcialis diſcipulꝰ xp̄i cōfeſſor cū
ſocijs ſuis· ccccxlij·
Marcellꝰ eps pariēſ ɔfeſſ· ccclx·
Marcellinꝰ pp̄ ꝛ ɔfeſſor· lxxv·
Marcellꝰ pp̄ ꝛ martir· xxix·
Marcellinꝰ preſbr ꝛ Petrus exorci=
ſta mrēs· xciij·
Marcellianus ꝛ marcꝰ gemini frēs·
xxx·A·Dū aūt vſqꝫ·B·
Marculus eps grecie ꝛ mr̄ cū nepti
ſua Conſtātia v̄gine ſodales ſcē vr=
ſule·dxxxviij·¶ Scā q̄ꝫ·pꝰ mediū·
Marcianus mr̄ in legenda ſancti Se
cundi· lxix·
Marcus euāgeliſta· lxxiiij·
Margareta v̄go ꝛ mr̄· cix·
Margarita v̄go pelagiꝰ dicta·clxxxj
Marie purificatio· xliiij·
Marie annūciatio· lx·
Marie aſſumptio·cxxxix·ꝛ etiā ſub
numero· ccccxviij·
Marie v̄ginis natitas· cviij·
Marie virginis preſentatio· cū bul
lis papalibꝰ ccccxxx·
Marie ɔceptō celebris hēatur ꝓbatꝰ
multis doibꝫ ꝛ miraculis·ccxxix ī lrīs
A·B·C·Et ꝙ ſit in ɔceptōe p̄ſerua=
ta ab originali crimine pꝫ amplius
doibus ꝛ miraculis· ccccxiij·
Marie virgīs glorioſe viſitatio ad
Elizabeth cuꝫ bullꝭ papalibꝫ·ccccxv
Maria magdalena· cxj·
Maia d oegmieſ rligioſa feia·ccxcvj
Marina virgo ſb habitu viri mona
ſteriū viroꝝ rogatu pr̄is ſui intrauit
ꝛ noⁱ pr̄is ſui ſibi vſurpauit Vterqꝫ
marinꝰ dicebatꝰ·et ambo feliciꝰ in eo
dē monaſterio deceſſerūt· xcv·
Maro mr̄ lapidē quē ſeptuagīta ro
buſti viri vix mouere poterāt: leuitꝰ
ad duo miliaria in humerꝭ ſuis por
tabat·xci·in hiſtoria ſcōrum Nereia
Achilei·in medio·
Martha ſoror Marie magdalene ꝛ
Lazari cuꝫ famula ſua Marthilla q̄
alio noīe dr Marcella· cxxj·
Martinꝰ eps ꝛ ɔfeſſor· cxcix·
Martina virgo ꝛ mr̄ cexxxiij·
Martinianꝰ ꝛ Proceſſus· ccccxliiij·
Maternꝰ eps colonieſ p̄mꝰ cū ſocijs
ſuis Euchario ꝛ Valerio cccxcij·
Matheus apls· clxvj·
Mathyas apoſtolus· Lj·
Mauritiꝰ mr̄ cū ptibꝰ ſocijs· clxviij
Mauritiꝰ leuicanie vrbis epus fratꝰ
ſcē Geraſine regine ſicilie·clxxxviij·
·¶ Sancta quoqꝫ·
Maurꝰ mr̄ cū ſocijs ſuis· cccxcvij·¶
Eodem tempe·
Maximꝰ mr̄ p ſcāꝫ cecilia et p viſiōꝫ
āgloꝝ ɔuſus cciij·¶ valeianꝰ q̄ ī fi·
Maximinꝰ eps ꝛ ɔfeſſor·clxxxviij·
Mellitus eps ꝛ ɔfeſſor cclxxj·
Mercuriꝰ miles a Juliano apoſtata
p fide xp̄i necatꝰ diu ſepultꝰ iuſſu di
ſurrexit·ꝛ iulianū lācea pforauit vi
de ī hiſ·de iuliano apoſta·q̄ in fi· xl·
Michael archangelꝰ clxxij·
Milites ſepteꝫ martires ſocij ſancti
Ananye· cdxiij·
Modeſtus mr̄ pedagogꝰ ſci viti·xcv

Moyſes abbas. cxxij.
Monica mr̄ btī Augu. epī. cdxxvij.

Nabora felix mr̄es. cccix
Narciſſus eṗs et felix dyaconꝰ eius mr̄es In legēda ſancte Affre. cccxj. A vſqꝫ. B.
Natiuitas xp̄i. xij.
Natitas virginis marie. dviij.
Natiuitas ioħis baptiſte. xcvj.
Natalia vxor ſci Adriani mr̄is. vide in hiſ. de ſcō Adriano p totū. clxj.
Nazariꝰ et Celſus mr̄es. cxx.
Nemeſiꝰ tribunus et filia eiꝰ Lucilla mr̄es p ſcm̄ Stephanū papā baptizati et ad mr̄iū p eūdē aīati. cccxcvj.
Nereꝰ et Achileꝰ mr̄es. xcj.
Neronꝰ eṗs q̇ alibi dr̄ veronꝰ l nōnꝰ hic ſcā; pelagiā baptizauit. clxxx
Vide in hiſtor. de Pelagia.
Nychaſiꝰ eṗus et mr̄ cū ſorore ſua Eutropia v̓ginea mr̄e ccxxxj.
Nycea et Aq̄lina ſorores: longo tēpe publico lupanari ſub meritricia forde famulantes a ſcō xp̄ofero ꝯūtū² et mr̄io coronāt. cxviij B. ℭ Nolentes
Nycolaꝰ eṗs et ꝯfeſſor Folio. vij Miraculū vide de eo Folio. ccxxiij. S.
Nycolaꝰ p̄ſbiter ordīs fratꝝ hēmitaꝝ ſci Auguſtini cccxxvj.
Nycolaꝰ ꝯ̄feſſor q̄ intrauit purgatoriū patritij. lx. B. Cum btūs
Nycomedis p̄ſbī et mr̄: coraꝫ flacco comite accuſat̃ eo q̄ corpꝰ ſancte Feliculę ſepeliſſet. Qui cum ad ſacrificandū dijs impellebat̃: ꝯſtātiſſime rēnuit Et ꝯtinue vociferabat. Nō ſacrificabo niſi deo oīpotēti qui regnat in celis. Cū hec et multa alia dicēt: expirauit Alibi dr̄ nicodemꝰ q̄d fortaſſꝫ ꝯtigit vicio ſcp̄toꝝ. xciij.
Nycodemꝰ mr̄ nepos ſci Gamaliel. In hiſ. de iuēcō ep̄thomr̄is. cxxvj. A
Nycoſtratꝰ mr̄ cū ſocijs. vide in hiſtoria q̄tuor coronatoꝝ. cxcviij.
Nycoſtratus et Zoe vxor eius mr̄es In legēda ſci Sebaſtiani. xxxj. A. ℭ Cum Sebaſtianus.

Noūatꝰ et Thimotheꝰ fr̄es ſcē Praxedis vide. cxj. Et. ccccvj.
Noytburgis virgo g̃noſa cccviij.

Oda regina et virgo. cccxxxiiij.
Odilia virgo monialis ccccxxxviij.
Odulphus ꝯfeſſor. ccxcij.
Olauꝰ rex norwegie et dacie. cccvij.
Olimpiꝰ tribunꝰ et vxor eꝰ Exuperia et filiꝰ eius Theodolꝰ mr̄es vide in hiſtoria ſcī Stephani pape cccxcvj.
Oīm ſcōꝝ ꝯmēoraᵒ et feſtitas. cxcij.
Oīm defūctoꝝ fideliū ꝯmēoraᵒ. cxcv.
Onufriꝰ et Pafnutiꝰ hēmite. ccxci.
Oſwaldꝰ rex āglie et mr̄. cccx.
Oſwinꝰ rex et mr̄. cccxix.
Othgerꝰ dyaconꝰ et ꝯfeſſ. cccxxvj.
Othmarꝰ abbas in exilio dāpnatus in xp̄i ꝯfeſſiōe q̇euit cccxx.
Otto p̄mꝰ ſecūdꝰ et terciꝰ. ccxxij. Q.

Pontianꝰ pp̄a et mr̄. ccxxxvj.
Pontius martir. ccxxxvij.
Porphiriꝰ prīceps militū in paſſione ſcē Katherine ꝯuertit̃ et pro xp̄o martir efficit̃. ccviij. B.
Potētiana q̄ Pudētiana vōbatur. et Praxedis ſoror eiꝰ. Et fr̄es eaꝝ Nouatꝰ et Thimotheꝰ et pat̃ eoꝝ Pudēs De hijs oībꝰ vide. cxj. et etiā in fine libri. ccccvj.
Pafnutiꝰ abbas ꝯūtebat Thaydē meritricē. clxxxj. Thays. De eo vide amplīꝰ in hiſtoria ſcī Onufrij. ccxci.
Palmachius cōſul et mr̄ cū calixto papa patit̃. ccclij.
Pancratiꝰ martir. xcij.
Pāphilus eṗs et ꝯfeſſor cclxxj.
Panthaleon medicus et Armolaꝰ q̄ eū in fide docuit et baptizauit. cccvj.
Paſſio xp̄i. lxij.
Paſſiones alioꝝ ſcōꝝ req̇re p eoꝝ ꝓpria noīa ſm̄ lr̄ās alphabeti.
Paſtor monachꝰ et hēmita. ccxij.
Patritiꝰ cōfeſſor. lix.
Pauli apl̄i mr̄ium et ꝯmēoratio. ciij.
Pauli apl̄i cōuerſio. xxxvij.

Paulꝰ primꝰ heremita. xxvi.
Paula nobilis vidua. xxxviii.
Paulinꝰ treuerorū eps in exilio p fi-
de xpi dāpnatꝰ tā mr̄ obijt. cccxxiiij
Paulinꝰ eps ecc̄e eboracēs a postea
rofensis ꝯfessor. cccxlvij.
Paulinꝰ eps nolanēs. cccxxiiij.
Pelagia q̄ ꝓpter pulchritudinē dice
baf a ꝓpls Margarita. habitū post
modū viri accipiens a pelagiū se vo
cās: sc̄e viuēdo celū itr̄re meruit. clxxx
Perpetua a Felicitas mr̄es. ccx.
Petri apl̄i cathedra. L.
Petri apl̄i advincula cxxiiij.
Petri apl̄i passio. c.
Petrꝰ exorcista marcellinꝰ presb̄r et
Archemiꝰ martires. xciij.
Petrꝰ nouꝰ mr̄ mediolanēs. lxxvj.
Petrꝰ thelonariꝰ p elemosinā quā
irato animo paupi tribuit: ad mag
nā sc̄itatē deuenit. xxxv. G
Petronilla filia sancti Petri aposto
li virgo a mr̄. xcij.
Petrꝰ mr̄ sociꝰ sc̄i Anaie cū alijs sep
tem militibꝰ mr̄ibꝰ. cdxiij.
Philippꝰ apl̄s. lxxx.
Philippus vnꝰ de septē dyaconibꝰ q̄
q̄tuor habuit filias apd ierapolim.
lxxx. ¶ De philippo.
Philippꝰ filius Philippi impatoris
stati post interfectōz pr̄is sui marti
rizaf. cxxxiiij. B. vsq3. C.
Philippꝰ prefectꝰ Alexandrie a mar
tir cū vxore sua Claudia in historia
Prothi a iacincti. clxiij.
Placidꝰ q a Eustachiꝰ dr̄ cū vxore a
duobꝰ filijs. cxc.
Plectrudis regina vxor Pipini re-
gis colonā cū filia sororis sue venit
et ibi mōsteriū puellarū qd mō capi
toliū dr̄ ꝯstruxit. ccdviij. A vsq3. B.
Polemiꝰ rex indie p bartholo. apl̄m
ꝯuersus a cū omi domo sua et multo
ꝓpl̄o baptizatꝰ: eps ꝯsecraf. Postq̄
viginti ānis epatū rexerit plenꝰ vir
tutibꝰ q̄euit. cxlvj. a prīo vsq3. B
Primꝰ a Felicianꝰ mr̄es xciij.
Priscus martir. cccd.
Priuatꝰ mr̄. ccdiiij. ¶ Ab eodē
Processus a mr̄tinianꝰ mr̄es. ccccxliiij
Procopiꝰ martir. ccc.
Procopiꝰ ꝯfessor a eps a Anna ma
ter marie cū bona orōne. cccv.
Prothus a Jacinctꝰ mr̄es a Euge-
nia virgo. clxiij.
Prudentiꝰ martir. xxxiij. ¶ Item au
gu. ibi prudētius.
Purificatio marie xliiij.
Pusinna virgo. cdxx.

Quadragesima. xlij.
Quatuor tp̄m ieiunia xliij.
Quatuor coronati mr̄es. cxcviij.
Quinq̄gesima. xlij.
Quintinus mr̄. cxc.
Quiriacus epus iherosolimitanꝰ et
mr̄. hic p̄mo an̄ ꝯuersionē vocatꝰ est
Judas et inuenit crucē xpi cum da-
uis. lxxxiij. B. vsq3. C.
Quiricꝰ infans triū annorū Et mat
eiꝰ Julita mr̄es xcv.
Quirinꝰ militū tribunꝰ Alexāder pp
Hermes p̄fectꝰ Balbina virgo Eue
tius a Theodolꝰ mr̄es cdxxij.

Radbodꝰ eps traiectēs. ccdxxxv.
Ramis palmarū festo sermo. ccccxj.
Regina v̄go a mr̄ cccxxv.
Reinerꝰ. solitariꝰ ī ciuitate osnaburgē
Reynaldꝰ ordīs p̄dicatorū (cdxvij
ꝯfes. doctor in iure canoīco. cxxix. E
Reynoldus lapicida mr̄. ccxxxv.
Remadꝰ eps tūgrēs a ꝯfes. cccxxiij.
Remigiꝰ eps. De isto remigio due
ponūf historie qr duplici festo colit
prima vide. xxvij. sc̄dam. clxxvj.
Reparata virgo a mr̄ cccxci.
Resurrectio xpi lxvj.
Reuōtꝰ a felicitas soror eꝰ mr̄es. ccx
Robertus abbas. cdxxij.
Rochus ꝯfessor. cccliij
Romanꝰ mr̄ in legēda sc̄i Laurētij.
cxxxv. ¶ Tunc iussit.
Romanꝰ archieps a ꝯfess. ccccxl.
Ruptꝰ eps a ꝯfessor Et cognata eiꝰ
Erendruda monialis cdxiiij.

Rusticus a Eleutheriꝰ cū scō dyoni-
sio verbū dei seminabāt. Horꝝ triū ca
pita cū securi amputabāt. Horꝝ triū
agit memoria in canone misse q̄d
dimitꝰ ōnsū est. dxxxiij. ¶ Cū ergo

Sabina vxor valētini militꝭ nolēs
diis sacrificare ꝫ soli deo vero adhe-
rere capite trūcat. dvij hac ꝗ̄ die
Salustia p q̄ndecī annos paralitim
passa p sanctū cornelium papā sanat
a cū eodē p xp̄o martirizat. dxv.
Saturnina virgo a mr̄ q̄ a Benedi-
cta dicit cccxxxvi.
Saturninꝰ senex a Sysinnus mr̄es i
legenda Ciriaci cxxxiiij.
Saturnini diuisi mr̄es a satirꝰ Reuo
catꝰ Felicitas a ꝑpetua mr̄es. ccx.
Sauinianꝰ mr̄. cum Sauina sorore
eius etiā mr̄e. dvj.
Scholastica soror sci Benedicti. lix.
F. vsqꝫ H. a. ccxx. J. Per idem.
Sebaldus cōfessor cccxvj.
Sebastianꝰ martir. xxx.
Septē milites mr̄es baptizati p scūꝫ
Ananiā in passiōe eꝰ. cdxiij. in fine.
Septē fr̄es machabei. cum mr̄e eorū
mr̄es. cxxiiij. a. cccx.
Septem fr̄es dormiētes. cxix.
Septē fr̄es mr̄es filij sancte felicitatꝭ
quorū noīa fuerūt Januariꝰ Felix
Philippꝰ Siluanꝰ Alexāder Vitalis
et Marcialis cvij.
Serapion scūs. xxxvij. L. Volens.
Sergius a Bachus mr̄es. cccxxvij.
Seruatiꝰ eps a ɔfessor. cdxxxij.
Seuerinꝰ eps Colo. ɔfess. ccclv.
Seuerinꝰ monachus. cccd.
Seuerꝰ eps rauēnēsis cum vxore sua
Vincētia a filia sua Inocētia. cccdiiij.
Seuerꝰ Seuerianꝰ Capoforꝰ a Victo
rinꝰ q̄tuor coronati mr̄es. cxcviij.
Sexagesima xliij.
Sigismūdus mr̄ cū cōiuge sua a du
obus filijs. cdxxv.
Siluester papa. a ɔfessor xx.
Simon a Judas apl̄i. dxxxviij.
Simphorianꝰ martir. cxlvj.
Simphronius mr̄ cum scō Olimpio
Exuperia a Theodolo in igne cremat
vide ī historia stephaī pape. cccxcvj
Sipliciꝰ a Faustinꝰ fr̄es et soror eoꝝ
Beatrix martires. cxxj.
Simpliciꝰ mr̄ cum socijs In le. q̄tuo-
or coronatoꝝ. cxcviij.
Simpliciꝰ mr̄ q̄ scm̄ Palmachiū in
custodia habuit. in le. sancti Calix-
ti. ccdiij. ¶ Post.
Sisinnꝰ a Saturninꝰ mr̄es socij san-
cti Ciriaci. cxxxiiij.
Sophia a tres filie eiꝰ. s. Fides Spes
a Karitas mr̄es. ccccxliij.
Sixtus papa scd̄s. a mr̄. cxxxiij.
Spūssancti missio lxxxviij.
Stephanꝰ ꝓthomr̄. xiiij.
Stephani pthomr̄is inuētio. cxxvj.
Stephanꝰ papa p̄mꝰ martir cum so
cijs suis. cxxvj. ꝫ plenꝰ cccxcvj.
Stephanꝰ ipator cū vxore sua Gey-
sila. ccxxij. C. post hoc.
Suicbertus eps a ɔfessor. cdiij.

Tarqllinus mr̄ lapidatꝰ pat scōꝝ
marcelliani a marci. xxx. A
Tarsicus acolitꝰ martir vide in legē
da sci stephani pape. cccxcviij. in fi
ne. ibi. Altera aūt die.
Tecla virgo p sanctū Paulū bapti-
zata cccxxxj.
Tertullinꝰ martir qui sepeliuit duo
decim mr̄tires socios sancti Stepha
ni pape. cccxcvij.
Thays meretrix p btūm Pafnutiū
cōuersa. dxxxj.
Theodolus cum patre suo Olimpio
a matre sua Exuperia ī igne cremat
vide ī his. sci Stephani pape. cccxcvij
Theodolus a Euentiꝰ mr̄es vide in hi
storia sci Quirini. p totū. cdxxiij.
Theodora dicta Theodorꝰ cviij.
Theodorus mr̄tir. cxcviij. plenꝰ vi
de. ccdxvij.
Theodorus magister de mille mili-
tibus martir in legenda decē miliū
martirū. ccxcv. ¶ Theodorus.
Theodorꝰ eps cātuariēs ccccxix.

Theodoſiꝰ imperator xp̄ianiſſimꝰ ↄſo latꝰ eſt p inuētōez ſeptē dormiētiū. cxix. Die iſto vide etiā. cdi. E.
Theomiſtꝰ Thabrabā ↄ Thabatam mr̄es ſocij ſci Albani. ccxcvi.
Theophilꝰ mr̄. vide in hiſtoria ſācte Dorothee in meᵒ vſq₃ ad finē. ccxliiij
Theoſpitus et Agapitꝰ mr̄es filij ſā cti Euſtachij. cxc.
Tiburcius ↄ Valerianꝰ mr̄es p ſcām Ceciliā ↄuerſi. ccij.
Tiburciꝰ mr̄. filius Cromatij pfecti. xxxi. ¶. Cū Sebaſtianꝰ. vſq₃. B.
Thimotheꝰ āthiochenꝰ rome mr̄ ↄa Thiothei apl̄i ſmo. cxxxviij. (lxij.
Thimotheꝰ ↄ Apollinaris mr̄es. cxlv.
Thimotheꝰ et Nouatꝰ frēs. ſ. Praxe dis. vide. cxi. Et. cccvi.
Titꝰ et Veſpaſianꝰ. lxxxi. C. ¶. Cū āt
Thomas apl̄s .x.
Thomas cātuarieſ eps ↄ mr̄. xix.
Thōs de aq̄no doctor deuotꝰ. ccl vi.
Thomas eps herefordeſ ccxxxiij.
Torpes mr̄ cū ſocijs. cccxl.
Triphonia cū filia ſua Cirilla a Ju ſtino pſbitero baptizatur ↄ alia die orādo ſpūm emiſit. cxxxviij. C
Trudo pſbitera ↄfeſſor. ccdxxxiij.

Valentinꝰ preſbr ↄ mr̄. xlix.
Valerianꝰ ſpōſus ſcē Cecilie ↄ Tibur tiꝰ frat̄ eius mr̄es ccij.
Valeriꝰ eps cū ſocijs. cexcij.
Valeria v̄go. cccxlij. ¶. Suſanna.
Vdalricꝰ eps ↄ ↄfeſſor. cxcij.
Vedaſtus eps ↄ ↄfeſſor. xlix.
Victor Gereon Caſſius ↄ Florentiꝰ mr̄es cū ſocijs. cccxxxvij.
Victorinꝰ vnꝰ de iiij. coronatis. cxcviij
Victorinꝰ Euticꝰ ↄ Maro mr̄es ī le ſcōꝝ Nereia Achilei. xcij.
Vincētiꝰ mr̄. xxxiij.
Vincentiꝰ ↄfeſſor. cclxvi.
Vincentiꝰ cardinalis ↄ mr̄. dxxxviij ¶. Sācta q₃. circa mediū.
Vincētia vxor ſci Seueri. ccdiiij.
Vitalis mr̄. pr̄ guaſij ↄ ptbaſij. lxxvi.
Vitalis q̄dā abbas ſcūs. xxxvi. D.
Vitꝰ Modeſtꝰ ↄ creſcētia mr̄es. xcv.
Vrbanꝰ pp̄a mr̄ cū ſocijs. xcij.
Vrſianꝰ medicꝰ ↄ mr̄ In legēda vita lis ſfolio. lxxvi. in pncipio.
Vrſus mr̄ ſociꝰ ſci Albani. ccxcvi.
Vrſula v̄go cū ſodalibꝫ. dxxxvij.
Walburga virgo ↄ frēs eiꝰ Wimbal dus ↄ Willibaldꝰ. cdxxvi.
Waldgerus ↄfeſſor ccdxxi.
Walterꝰ abbas ↄ ↄfeſſor. cccxci.
Wenefreda virgo ↄ mr̄. ccdxiij.
Wenzelaus dux ↄ mr̄. cccxxxi.
Wernerus mr̄ cdxviij.
Willibrordꝰ eps triecti ifeiorꝫ. ccdxv
Wilhelmꝰ ordis ciſterciēſis.
Wyro eps ↄ ↄfeſſor. cdxxx.
Wolfgāgꝰ eps ↄ ↄfeſſor. ccdix.
Vulſtanꝰ eps ↄ ↄfeſſor cxxxviij.

Xp̄i aduētꝰ multiplex ſfolio pmo
Xp̄i natiuitas. xij.
Xp̄i in tēplū oblatio. xliij.
Xp̄i ānūciatio ↄ incarnatō. lx.
Xp̄i trāſſiguraᵒ. cxxxiij. ¶. In hac.
Xp̄i paſſio lxij.
Xp̄i reſurrectio. lxvi.
Xp̄i in celū aſcēſio. lxxxvi.
Xpiſtina v̄go ↄ mr̄ cxiiij.
Xp̄oferus martir. cxviij.

Yda vidua ccdxiiij.
Ypolitus mr̄. cxxxviij.
Yrenēꝰ ↄ Abūdus. cxxxviij. B. cox
Yrencus eps ↄ mr̄ cū ſocijs. cccdvi.
Yſaac ↄ maximianꝰ mr̄es cccdvi.
Yuo aduocatꝰ paupum. cdxxxvi.

Zoe vxor nicoſtrati. xxx. ¶. cū ſebaſ.
Zozymas ſcūs hēmita q̄ in vita ſua ↄpleuit ānos cētū ↄ pꝰ tumulatōꝫ ſcē marie egiptiace feliciter q̄euit vide le gēdā illiꝰ marie p totū. lxix.
Zozimꝰ pſbr ↄuſus p ſcūꝫ Narciſſū epm auūculꝰ ſcē Affre cccxi.
Zuſanna q̄ cū filia ſua Valeria ↄ tō eiꝰ familia p ſcūm marcialē baptiza ta fuit cccxlij. ¶. Ingrſſi aūt.
Zuſanna v̄go ↄ mr̄ cccxij.

Autor vixit circa Annum dni 1290. sub Innocentio papa quarto

Prefatio sup legēdas sanctoꝝ p anni circulū venientiū. quas cōpilauit frater Jacobꝫ de voragine ordinis predicatoꝝ quondā eps januēsis: incipit feliciter.

Uniuersū tēpus presētis vite in q̄tuor distinguitur tpa .s. in tēpus deuiationis. renouatōis siue reuocationis. recōciliatōis. ⁊ pegrinatōis. Tps deuiatōnis fuit ab adā postq̄ .s. a deo deuiauit ⁊ durauit vsqꝫ ad moysē. ⁊ illud tps repñtat eccīa a .lxx. vsqꝫ ad pascha. Vñ ⁊ tūc dr̄ genesis i q̄ ponit' deuiatio pmoꝝ parētū. Tps renouationis siue reuocatōis incepit a moyse ⁊ durauit vsqꝫ ad natiuitatē xp̄i in q̄ hoīes p pphetas ad fidē reuocati sunt ⁊ renouati. ⁊ tps illud repñtat eccīa ab aduentu dn̄i vsqꝫ ad natiuitatē xp̄i. Vñ tūc legit' ysaias q̄ de hac renouatōne apte agit. Tps recōciliatōis est tps in q̄ p xp̄z sumꝰ recōciliati. et illud tps repñtat eccīa a pascha vsqꝫ ad pēthecosten. Vñ ⁊ tūc legit' apocalipsis: vbi plene agit' de misterio huiꝰ recōciliatōis. Tps pegnatōis ē tps pñtis vite. Jn quo pegrini ⁊ in pugna sp̄ sumꝰ ⁊ istud tps repñtat eccīa ab octauis penthecostes vsqꝫ ad aduentū. Vñ ⁊ tūc leguntur libri regū ⁊ machabeoꝝ. in quibꝫ de multiplici pugna agit' p quā nr̄a sp̄ualis pugna signatur. Tps autē illud q̄d ē a natali dn̄i vsqꝫ ad septuagesimā partim cōtinetur sub tpe recōciliatōis q̄d ē tps leticie scꝫ a natali vsqꝫ ad octauas epiphanie ptim sub tpe pegrinatōis .s. ab octauis epiphanie vsqꝫ ad septuagesimā. Et pōt h̄ accipi q̄druplex tēpoꝝ variatio. Primo penes quatuor tēpoꝝ distinctiones. ut hyems referatur ad primū. ver ad secūdū. estas ad terciū. autumnꝰ ad q̄rtū Et ratō appropriatōis satis pꝫ. Scd̄o penes quatuor diei ptes. ut nox referatur ad primū. mane ad scd̄m. meridies ad terciū. vespe ad quartū. Licꝫ aūt prius fuerit deuiatio q̄ renouatō tñ eccīa oīa officia sua potius incipit in tēpe renouationis q̄ deuiationis. i. in aduētu potiꝰ q̄ in septuagesima et h̄ duplici rōne est. Primo ne videatur incipere ab errore. Tenet em̄ rem ⁊ nō seq̄tur ordinē tpis. sicut ⁊ euāgeliste sepiꝰ faciūt Secundo q̄tū p aduētū xp̄i oīa renouata sūt. ppt q̄d istud tps dicit' tps renouatōis. Apoca. xxi. Ecce ego noua facio oīa. Cōgrue igit' in hoc tpe renouatōis eccīa oīa officia sua renouat. Vt igitur ordo tpis ab eccā distinctꝰ seruetur: pmo agemꝰ de festis que occurrūt infra tps renouatōis. q̄d tps repñtat eccīa ab aduētu vsqꝫ ad natiuitatē dn̄i. Scd̄o de illis q̄ occurrunt infra tēpus q̄d ptim ɔtinet' sub tpe recōciliatōnis ⁊ ptim sub tpe pegrinationis q̄d tēpus repsentat eccā a natiuitate xp̄i vsqꝫ ad lxx. Tercio de illis que occurrūt infra tēpus deuiationis. quod tempꝰ repñtat eccīa a lxx. vsqꝫ ad pascha. Quarto de illꝭ que occurrūt infra tps reconsiliatōnis: q̄d repñtat eccīa a pascha vsqꝫ ad octauas pētecōstes. Quinto de illis que occurrūt infra tempꝰ peregrinationis. q̄d tps repñtat ecclīa ab octauis pentecostes vsqꝫ ad aduentum.

Incipit legenda sanctoꝝ aurea que alio noīe dicit' hystoria longobardica. Et pmo de aduentu dn̄i

Aduentus dn̄i p quatuor septimanas agit' ad significandū q̄ quatuor sunt aduētus .s. in carnem. in mentē. in morte. ⁊ ad iudiciū. Vltima autē septiana vix finitur. q̄ sanctoꝝ gl'a que dabit' in vltimo aduētu nunq̄ terminat'. Hinc est q̄ primuꝫ R̄m prime dominice aduētus cōputato gloria patri quatuor versus cōtinet

a pdictos·iiij·aduētus desīgit Quis aūt cui magis cōueniat: prudēs lector attendat. Licz aūt q̄druplex sit aduentus: tñ ecclia spālr de duplici·s·in carnē a ad iudiciū videt̄ memoriā facere·sic in officio tpis patz. Vnde ē q̄ ieiuniū aduētus pti ē exultationis a ptim merorꝭ. Nā rōe aduētus ī carnē ē ieiuniū exultatōis·rōe aduēt9 ad iudiciū ē ieiuniū merorꝭ·a ad hꝫ innuēdū ecclia cantat q̄dā cātica leticie: a hꝫ ꝓpt aduētū mie exultatōis q̄dā vero deponit a hꝫ ꝓpt aduētū seuere iusticie a merorꝭ. Circa aduētū ḡ in carnē duo videri pñt·s·aduenīēdi opportūitas a aduētus vtilitas. Oportunitas veniēdi attēdit̄. Primo ex pte hoīs q̄ pmo in lege natuē cōuict9 fuit de defectu cognitōis diuine. Vñ a tūc ī pessimos errores idolatrie cecidit·a iō coact9 est clamaē a dicē. Illumina oculos meos ꝛc̄. Deinde lex aduenit iubēs: in q̄ cōuict9 ē de impotēciā. Pus clamaēt. Nō deest q̄ impleat sꝫ q̄ iubeat. Ibi em̄ solūmō ē erudit9 sꝫ nō a peccato liberat9 nec p aliquā grām ad bonū adiutus·a idō coactus est inuocare a dicere. Non deest qui iubeat·sed q̄ impleat. Oportune igit̄ dei fili9 venit: qñ homo de ignorātia a impotēcia cōuict9 fuit: ne si forte añ venisset: homo meritꝭ suis salutē ascriberet: et ideo medicine gratus nō esset. Scdō ex pte tpis·qm̄ venit in plenitudie tpis·Gal·iiij·Atubi venit plenitudo ꝛc̄·Aug9·Multi dicunt·q̄re ñ añ xp̄s venit? qz nōdū veneāt plenitudo tpis: moderāte illo p quē facta sūt tpa. Demūqz vbi venit plenitudo tpis: venit ille q̄ nos liberauit a tpe·Liberāti aūt a tpe ventūri sum9 ad illā eternitatē vbi nullū est tps. Tercio ex pte vulnerꝭ a morbi vniuersalis·Qm̄ em̄ morb9 erat vniūsalis: oportunū fuit vniūsalem exhiberi medicinā·Vñ dicit aug9·q̄ tūc venit magn9 medicus qñ p totū mūdū magn9 iacebat egrotus·Vñ ecclesia in·vij·ātiphonis q̄ cātant̄ añ natiuitatē dñi ostendit multiplicitatē sui morbi a ad quelibz petit rmediū medici. Ante siq̄dē aduētū filij dei in carnē eram9 ignorātes: siue ceci·pēnis eternis obligati·serui diaboli·mala peccati cōsuetudine vincti·tenebrꝭ obuoluti·exules a patria a expulsi. Ideoqz indigebam9 doctore·redēptore liberatore·eductore·illuiatorē·saluatorē. qz ḡ ignorātes eram9 idō ab ipso doceri indigebam9 Et ideo statim in pma antiphona clamam9·O sapia q̄ ex ore altissimi pdisti ꝛc̄ veni ad docēdū nos viā prudētie·Sz parū pdesset si doceremū a ñ redimeremū·et idō ab ipō redimi postulam9 cū in scūda clamam9 O adonai a dux dom9 isrl̄ q̄ moysi ī igne flame rubi apparuisti ꝛc̄·veni ad redimēdū nos ī brachio extēto Sz q̄d pdesset si eēm9 docti a redēpti: si adhꝫ p9 redēptōnē detinēmur captiui? Et iō liberarī petim9 cū in tercia clamam9 O radix Iesse ꝛc̄·veni ad liberādū nos iā noli tardaē Sed q̄d pdesset captiuis·si essēt docti: redēpti a libeāti: sꝫ tñ nōdū essēt ab oī vinculo absoluti vt sue potestatꝭ nō essēt a libē q̄ vellēt ire nō possēt? Parū ḡ pdesset si nos redemissꝫ a liberasset si tñ adhꝫ vinctos tenēt·Et iō ab oībz pcti vinculꝭ educi petim9: cū ī q̄rta clamam9 O clauis dd ꝛc̄·veni a educ vinctū de domo carcerꝭ sedētē in tñbris a in vmbrā mortꝭ·Sz qz illi q̄ fuerīt diu in carcē hñt oculos obtenebratos nec clare videē possūt: iō p9 absolutionē a carcē restat nos illuminādos·s·vt videam9 q̄ ire debeam9 Et iō in q̄nta clamam9 O oriēs lucꝭ splēdor etne ꝛc̄·veni a illuiare sedētes in tñbris a in vmbra mortꝭ Sz si essem9 docti a ab inimicꝭ pemit9 liberati a illuiati: q̄d valeret nisi deberemus saluari? Et idō in duabz sequētibus saluari petimus cū dicam9·O rex gentium ꝛc̄·veni salua hominē quē de limo formasti. Item O emanuel ꝛc̄·veni ad saluandū nos dñs deus noster·In pma autē petimus

ſalutē gentiū· vñ d̄r· O rex gētiū ꝛc̄
In ſcd̄a ſalutē iudeoꝝ: qbꝫ de⁹ dederāt
legem· Vñ dicitur· O emanuel dux
ꝛ legifer noſter ꝛc̄· Vtilitas aūt
ipſi⁹ aduētus a diuſis ſanctis diuer
ſimode aſſignatur Ipſe naqꝫ dñs ſi
cut pꝫ Luc· iiij· ꝓpter· vij· vtilitates
ſe remiſſe ꝛ miſſū eē teſtat̄ di· Spūs
dn̄i ſup me ꝛc̄· vbi p ordinē ſe dicit
miſſū ad pauperū ꝯſolationē· ad cō
tritoꝝ ſanatōꝫ· ad captiuoꝝ libera
tionē· ad indoctoꝝ illuīatōꝫ· ad pec=
catoꝝ remiſſionē· ad totius hūani
generis redēptionē· ꝛ ad meritoꝝ re
tributionē· Aug᷑· autē poīt tres vti
litates ſui aduētus dicēs· In ſeculo
iſto maligno: quid abūdat niſi na=
ſci laborare ꝛ mori· Hec ſunt merci
monia regionis nr̄e· ꝛ ad tales mer
ces mercator ille deſcendit· Et q2 oīs
mercator data accipit: dat qd̄ habet
et accipit quod non hꝫ· Xp̄s in iſta
mercatura dedit et accepit· Accepit
qd̄ hic abundat ſcꝫ naſci· ꝛ laborare
ꝛ mori: dedit renaſci reſurgere ꝛ ine
ternū regnare· Ideo venit ad nos ce
leſtis negociator accipe cōtumeliaꝫ
ꝛ dare honorē: ſubire mortē ꝛ dare vi
tā· haurire ignominiā: ꝛ dare glo=
riam· Gregori⁹ autē ponit q̄tuor vti
litates ſiue cauſas ſui aduentus di
cens· Studebant oēs ſupbi de adam
ſtirpe ꝓgeniti proſpera vite preſētꝭ
appetere· aduſa deuitare· obprobria
fugere· glām ſeq̄· Venit int̄ eos in=
carnatus dñs aduerſa appetēs· pro
ſpera ſpernēſ· obprobria amplectēs
glām fugiens· Ideo xp̄s expectatus
venit· veniēs noua docuit· docēs no
ua mira exercuit· mira faciens pra=
ua tolerauit· Bernhard⁹ quoqꝫ ali
as tres cauſas ponit d· Triplici mō
miſerabiliter laboram⁹· Pnā ꝛ faci
les ſumus ad ſeducendū· ꝛ debiles
ad opandū· ꝛ fragiles ad reſiſtēdū
Sed ſi diſcerne volumus inter bonū
ꝛ malū decipimur· ſi tēptam⁹ facere
bonū deficimus· ſi conamur reſiſtere
malo ſupamur· Peccatius ꝓinde fu
it ſaluatoris aduentus· ut in nobis
p fidē habitās illuīnet cecitatē nr̄aꝫ
ꝛ nobiſcū manens adiuuet infirmi
tatē nr̄aꝫ ꝛ p nobis ſtans fragilita
tem ꝓtegat· ꝛ ꝓpugnet· Hec Bern
har· Circa ſecundū aduentū· ſ· ad
iudiciū duo videnda ſūt· ſ· ancedētia
iudiciū ꝛ cōcomitantia Antecedētia
ſunt tria· ſ· ſig̃ terribilia· antixp̄i fal
lacia· ꝛ ignis vehemētia Signa aūt
terribilia p̄cedētia iudiciū habentur
quinqꝫ Luc· xxj· Erūt ſigna in ſole
ꝛ luna ꝛ ſtellis ꝛ in terris preſſura
gentiū p̄ ꝯfuſione ſonitus maris et
fluctuum· Tria ſigna p̄ma determi
nātur· Apoc· vj· Sol fact⁹ eſt niger
tanq̄ ſaccus cilicin⁹· ꝛ luna facta ē
ſicut ſanguis· ꝛ ſtelle celi ceciderūt
ſup terrā· Sol dicit̄ obſcurari q̄tum
ad ſui luminis priuationē vt p̄ſēſa
mitias ꝛ hoīe moriēte q̄ſi lugere vi
deat̄· vel q̄tū ad maioris lucis ꝛ cla
ritatis xp̄i ſupuentionē· vel q̄tū ad
metaphoricā locutionē q̄ſi tā ſeuera
erit diuina vindicta: q2 etiā ipſā ſol
reſpicere nō audebit· Celū aūt dicit̄
hic aereum: ꝛ ſtelle vocātur aſub q̄
hñt ſiītudinē ſtellaꝝ· Et dicūt̄ ſtel
le cadere de celo ſm vulgi opinionē
qñ aſub deſcendit· Vñ ſcriptura cō=
format ſe cōi mō loquēdi· Tūc autē
maxime fiet talis impſſio q2 ignea
qualitas dñabit̄ ꝛ h̄ dñs faciet ad
terrorē peccatoꝝ· Vel dicūtur ſtelle
cadere q2 igneaſ comas emittēt· vt
multi qui videban² ſtelle: de eccleſia
cadēt· vel q2 retrahēt lumen ſuū: vt
minime videāt̄· De q̄rto ſigno qd̄ erit
preſſura in terris legit̄ math· xxiiij
Erit tūc tribulatō magna q̄lis nūq̄
fuit ab initio mūdi ꝛc̄· Quintū ſig
nū· ſ· cōfuſionē mar̄ quidā eſtimāt
eē q2 ſcꝫ mare cū magno fragore peri
bit a p̄ſtina q̄litate· ſm illud Apo·
xxj· Et mare iā nō ē Vel ſm alios il
le ſonit⁹ erit qm̄ n̄ ſm mag̃ murmure
xl· cubitꝭ ſup mōtes eleuabit̄ ꝛ po=
ſtea depmet· vel ad lrāꝫ ſm gre· Tūc
fiet noua ꝛ inaudita mar̄ fluctuūqꝫ

turbacõ· ¶ Jheronimꝰ aũt in annalibꝫ
hebreoꝝ inuenit ·xv· ſigna p̄cedētia
iudiciū· S; vtrū ↄtinue ſuturā ſint an
interpolati: nō expꝛeſſit ¶ Pꝛima die eri
get ſe mare ·xl· cubitꝭ ſup altitudinē
mōtiū ſtās in loco ſuo q̄ſi murꝰ· Se
cūda die tantū deſcēdet: vt vix poſſit
videri Tercia marine belue appꝛentes
ſup mare dabūt mugitꝰ q̄s ſolꝰ deus
intelliget Quarta ardebūt mare ⁊ aq̄
Quinta arboꝛes ⁊ herbe dabūt roꝛē ſā
guineū Jn hac etiā q̄nta die vt aliq̄
etiā aſſerūt oīa volatilia celi ↄgrega
buntꝰ in cāpis: vnūquodqꝫ genꝰ in oꝛ
dine ſuo nō guſtātia neqꝫ bibētia ſed
vicinū aduētū iudiciꝭ foꝛmidātia Sexꝰ
ruent edificia Jn hac etem̄ ſexꝰ die vt
dr: fulmina ignea ſurgēt ab occaſu
ſolis ↄ faciē firmamēti vſqꝫ ad oꝛtū
cōcurrētia· Septima· petre adinuicē
collidentꝰ ⁊ in q̄tuoꝛ ptes ſcindentꝰ ⁊
vnaqueqꝫ ps vt dr collidet alteram
neſciet hō ſonū illū· ſ; tm̄ deꝰ· Octa
ua fiet gn̄alis terremotꝰ q̄ adeo erit
magnꝰ ut dr q̄ nullꝰ hō ⁊ nullū aīal
ſtare poterit: ſ; ad ſolū pſternentur
Nona eq̄bitꝰ terra ⁊ oēs montes in
puluerē redigētur Decima exibūt ho
mineſ de cauernis ⁊ ibūt velut amētes
nec mutuo ſibi loq̄ poterūt Vndecima
ſurgēt oſſa moꝛtuoꝝ ac ſtabūt ſup
ſepulchꝛa Oīa em̄ ſepulchꝛa ab oꝛtu
ſolis vſqꝫ ad occaſū apientꝰ: vt inde
moꝛtui exire valeāt· Duodecīa cadēt
ſtelle· ⁊ oīa ſidera errātia ⁊ ſtaciona
ria ſpergent ex ſe comas igneas· et
iterū tūc valde gn̄abūtur aſub· Jn
hac em̄ ·xij· die dr q̄ oīa aīalia veni-
ent ad cāpos mugiētia· nō guſtātia
nec bibētia· Terciadecīa moriẽ[2] oēs
viuētes vt cū moꝛtuis reſurgāt ¶ Se
cundū qd p̄cedet iudiciū erit antixp̄i
fallacia· Jpſe em̄ oēs decipe conabi
tur q̄tuoꝛ modis· Pꝛimo p callidaꝫ
ſuaſionē: ſiue ſcp̄turarū falſā expoſi
tionē· Nitetꝰ em̄ pſuadēa ex ſcp̄tuā
firmaē ſe eē meſſyam ī lege pmiſſū
Vnā legē xp̄i deſtruet ⁊ ſuā ſtatuet
Ps̄· Conſtitue dn̄e legiſlatoꝛē ſuper

eos ꝛcꝭ· Gloſꝰ ·i· antixp̄m praue legiſ
latoꝛē Danie ·xij· Et dabūt abhomi
nationē ⁊ deſolationē tēpli· Gloſꝰ ·i·
antixp̄s in templo dei ſedebit quaſi
deus vt legē dei auferat· Secūdo per
miraculoꝝ operationē· ij· ad Theſſa
ij· Cuiꝰ aduentus erit ſecundū opa-
tionē ſathane in omni virtute ⁊ ſig-
nis ⁊ pdigijs mendacibꝫ Apoc̄ ·xiij·
Fecit ſigna vt etiā facēt de celo ignē
deſcendē in terrā· Glo· vt apoſtolis
datus eſt ſpiritus ſanctꝰ in ſpecie ig-
nis ⁊ ille dabit· ſ· ſpiritū malignū in
ſpecie ignis· Tercio p donoꝝ largiti
onē· Dani ·xiij· Dabit eis poteſtateꝫ
in multis ⁊ terram diuidet gratuito
Glo· antixp̄s deceptꝭ multa donabit
⁊ terrā ſuo exercitui diuidet· Quos
em̄ ſuo terroꝛe ſubiugare nō poterit
auaricia ſubiugabit· Quarto p toꝛ
mentoꝝ illationē Danie vij· Supra
q̄ credi poteſt vniūſa vaſtabit· Jtē
gre· loquēs de antixp̄o ait· Robuſ-
tos q̄ppe interficiet cū eos q̄ mēte in
uicti ſūt coꝛpoꝛalitꝰ vincet· ¶ Terciū
qd p̄cedet iudiciū erit ignis vehemē
tia· q̄ quidē p̄cedet faciē iudicis Jllū
em̄ ignē dn̄s emittet· p̄mo ꝓpter in-
nouationē mūdi· Purgabit em̄ ⁊ re
nouabit oīa elemēta· vn̄ ad inſtar
aque diluuij ·xl· cubitꝭ montibꝫ erit
altioꝛ· ſicut dr in hyſtoꝛijs ſcolaſticꝭ
q2 opa hominū tm̄ aſcend ē potuerūt
Secūdo ꝓpter hominū purgatōnē q2
illis qui tūc viui reperiētur erit loco
purgatoꝛij Tercio propter mayoꝛē
damnatoꝛum cruciationē· Quarto
ꝓpter mayoꝛē ſanctoꝝ illuminatio-
nē· Nam ſecundū baſiliū deus facta
mundi purgatione diuidet caloꝛem
⁊ ſplendoꝛe· ⁊ totū caloꝛē mittet ad
regionē damnatoꝝ vt amplius cruci
entur ⁊ totū ſplendoꝛem ad regionē
bonoꝛum vt amplius iocundentur·
C ¶ Cōcomitātia autē iudiciū erūt
plura· Pꝛimū eſt iudicꝭ diſceptatio
Judex ei in vallē ioſaphat deſcēdet ⁊
bonos a dextrꝭ· malos a ſiniſtrꝭ ſta
tuet· ⁊ credēdū eſt in loco eminēti cū

futurū Vnde ceteri poterūt eū videre. Nec intelligendū est q omnes inf illā vallicula̅ ɔcludētur. q̄ hͦ est puerile ut dicit iherō. sed q erūt ibi in locis circūadiacentibꝫ. In parua ām terra innūerabilia milia hoīm esse pnt maxie qn̄ cōstringunt. ⁊ si necce fuerit electi erūt in aere corporū agilitate. Dānati etiā eē poterūt diuīa eos suspendēte virtute. ⁊ tunc iudex cū malis disceptabit. ⁊ eos p opibꝫ misericordie q̄ non habuerīt obiurgabit. ⁊ tūc oēs sup se plangēt ſm q ait. oñt dicēs Plangēt se iudei videtes viuētē ⁊ viuificantē quē quasi hoīez mortuū estiabāt ɔuincētes se corpe vulnerato scelus suū denegare nō potuerūt. Plangēt gētiles qui vanis disputatōibꝫ philosophorū decepti irrōnabilez stultitiā putauerīt eē deū colere crucifixū. Plāgent se peccatores xpiani q̄ magis dilexerūt mūdū q̄ xp̄m Plangēt se heretici q̄ purū hoīez crucifixū dixerīt cū videant ipsū eē iudicē in quē cōpunxerunt iudei. Plangēt se oēs tribꝫ terre: q̄ nec resistendi virtus est cōtra eū: nec fugiēdi facultas ante faciē eꝰ nec pn̄e locus: nec satisfaciēdi tēpꝰ Ex angustia em̄ omniū rerū fuarꝫ nihil eis remanet pter luctū. ⁋ Secundū est differētia ordinis. Nā sicud gregor. In iudicio erūt quatuor ordines. duo ex pte reprobor: ⁊ duo ex pte electorꝫ. Alij em̄ iudicant ⁊ pereunt quibꝫ dicet. Esuriui ⁊ nō dedistis mihi mādu care. sitiui ⁊ nō dedistis mihi bibere ⁊c̄. Alij nō iudicā ⁊ peunt. sicut hij de quibꝫ dicit. Qui non crediderit iā iudicatꝰ est. q̄ nec iudicis verba pcipiūt. q̄ eius fidem nec verbotenus seruare voluerunt. Alij iudicant ⁊ regnāt. sicut hij q̄bꝫ dicetur. Esuriui ⁊ dedistis mihi mādu care ⁊c̄. Alij non iudicant ⁊ regnāt sicut viri pfecti qui alios iudicabunt. nō q sniam ferāt: q̄ hoc solꝰ iudicis erit. sed dicūt iudicare. i. iudicanti assistere. Et illa assistentiā erit pmo ad honorē sactorꝫ. Magnꝰ em̄ honor erit cū iudice sessionē hr̄e iuxta qͦ repromisit dicēs. Sedebitis sup sedes duodecī tribꝫ israhel ⁊c̄. Secundo ad firmē cōfirmationē. Sententiam em̄ iudicis approbabunt. sicut aliquādo illi qui iudici assistūt: eiꝰ sententiam approbant et ad ipsam approbandā subscribūt. Psalmista Vt faciant in eis iudiciū conscriptū gloria hec est omnibꝰ sanctis eius. Tercio ad malorū condēnationē q̄s quidē condēnabūt ex vite sue ɔparatione. ⁋ Tercīū est insignia passionis scilicet crux claui ⁊ cicatrices in corpore. Hec em̄ erūt pmo in ostensionē sue glorie ⁊ sue victorie. ⁊ ideo in excellentia glorie apparebūt Vn̄ dicit crisostomus super matheuz. q crux ⁊ cicatrices radijs solis erūt lucidiores. Itē ɔsidera quanta sit virtus crucis: sol obscurabit ⁊ luna nō dabit lumē suū. ut discas quantum crux sit luna lucidior ⁊ sole pclarior Secundo in ostensionē sue misericordie. vt ex hoc ostendatur. q̄ misericorditer boni sunt saluati. Tercio in ostensionem sue iusticie. vt ex hoc ostēdatur q̄ iustissime reprobi sint dānati. q̄ tantū preciū sui sāguinis cōtempserūt. Vnde in hec verba eis apparebit. vt dicit crisostimus sup matheū dicens. Ego sum pter vos factus homo. pter vos alligatus ⁊ delusus ⁊ cesus ⁊ crucifixus. Vbi est ergo tantarꝫ iniuriarū fructus? Ecce preciū sāguinis mei quē dedi pro redemptione animarꝫ vestrarꝫ Vbi est seruitus vestr̄ quā mihi p pcio sanguinis mei dedistis? Ego sup gloriā meā vos habui. ⁊ cū essē deus apparens homo me viliorē omnibꝫ rbus vris fecistis. Nā omnē rē vilissimā terre amplius dilexistis q̄ iusticiā meā ⁊ fidē. Hec criso. ⁋ Qrtū ē securitas iudicātis. Nō eī flectet timore: q̄ oipotēs ē Criso. Nec resistēdi vtus ē ɔ eū ⁊c̄. Nͨ corrupendꝰ munē: q̄ iustissimꝰ ē. Ber. Veniet dies illa in q̄

plus valebunt pura corda q̃ verba aſtuta· ⁊ cõſcientia bõ q̃ marſubia plena. Jlle em̃ ẽ q̇ nõ fallet̃ vbis nec flectet̃ donis. Jtẽ augꝰ· Expectat̃ dies iudicij ⁊ aderit ille eq̇ſſimꝰ iudex q̇ nulliꝰ potẽtis ꝑſonã accipit cꝰ palatiũ auro argẽtoq; nullꝰ ep̃s nullꝰ abbas vel comes corrũpere potuerit. Jtẽ nec odio qꝛ optimꝰ ẽ· Jn eo eĩ qꝛ optimꝰ eſt odiũ cadẽ ñ p̃t· Sap̃· xj· Nichil odiſti eoꝝ q̃ feciſti. Nec amore qꝛ iuſtiſſimꝰ ẽ· Vñ ecc̃ frẽs ſuos ⁊ falſos xp̃ianos ñ liberãbit· pſ̃· Frat̃ ñ redimet ⁊c̃· Nec errore qꝛ ſapiẽtiſſimus ẽ. Leo pp̃· Jſta ẽ ſñia ſũmi iudicis· Jſte tremẽdꝰ aſpectꝰ cui ꝑuiũ eſt oẽ ſolidũ ⁊ apertũ oẽ ſecretũ cui obſcura clarẽt· muta reſpõdẽt· ſilentiũ ꝯfitet̃· ⁊ ſine voce mens loq̇t̃. Et idõ cũ eꝰ ſapiẽtia ſit tal̃ ⁊ tanta: ꝯtra ipſiꝰ ſapiẽtiã nil valebũt allegationes aduõtoꝝ nec ſophiſmata ꝑhoꝝ nec ꝑclariſſima eloquia oratoꝝ· nec aſtutie verſutoꝝ· De hijs q̃tuor ſic dicit Jhero· Quãti illic elingues et muti feliciores loquacibꝫ erũt· q̇ ad ꝑmũ· Quãti paſtores ꝑhis· q̇ ad ſecũdũ· Quãti ruſtici oratoribꝫ· q̇ ad terciũ· Quãti hebetes ſũt argutijs ciceronis ꝑferẽdi· q̇ ad q̃rtũ. ¶ Q̇ntũ eſt accuſatio horribilis. Tres em̃ accuſatores tũc cõtra peccatorẽ ſtabũt. Primꝰ erit diabolus. Augꝰ· Preſto erit tũc diabolꝰ recitãs verba ꝓfeſſionis noſtre ⁊ obijciẽs nobis q̃cumq; fecerimꝰ ⁊ in q̇ loco· ⁊ in q̃ hora peccauimꝰ· ⁊ q̇d boni tũc tp̃is facere debuimꝰ· Dicturꝰ ẽ em̃ ille aduſarius. Eq̇ſſime iudex iudica iſtũ meũ eẽ ob culpã: qui tuus noluit eſſe ꝑ gratiã tuus eſt ꝑ naturã meꝰ eſt ꝑ miſeriã tuꝰ ꝑ plaſmationẽ: meꝰ ob ſuaſionẽ tibi inobediẽs: mihi obediẽs. A te accepit imortalitatis ſtolã: a me accepᵗ hanc pannoſã q̃ indutus eſt tunicã tuã veſtẽ dimiſit: cũ mea huc venit· Equiſſime iudex iudica illũ meuꝫ eẽ ⁊ meũ dãnandũ eſſe· Heu heu poterit ne talis apire os qui talis inuenietur vt iuſte cũ diabolo deputet̃· Hec augꝰ· Scd̃s accuſator erit ꝓpriũ ſcelus· Peccata em̃ ꝓpria vnũquẽq; accuſabunt. Sap̃· iiij· Veniẽt in cogitatione pctõꝝ ſuoꝝ timidi· ⁊ traducent illos ex aduerſo iniq̇tates eoꝝ. Bern̄· Tũc loquẽtia ſimul eius opera dicẽt. Tu nos egiſti opa tua ſumꝰ non te deſeremꝰ ſed ſemp tecũ erimꝰ ⁊ tecũ ad iudiciũ ꝑgemꝰ: ⁊ multiſq; ⁊ multiplicibꝫ crĩminibꝫ eũ accuſabũt. Terciꝰ accuſator erit totꝰ mũdꝰ. Grego· Si q̃ris q̇s te accuſabit· dico totus mũdꝰ. Offenſo em̃ creatore: offenditur totꝰ mũdꝰ. Criſoſtimꝰ· Jn illo die nil eſt qd̃ reſpõdeamꝰ: vbi celũ ⁊ terra aqua ſol ⁊ luna· dies ⁊ noctes ⁊ totus mundꝰ ſtabũt aduerſus nos ante dominũ nos fortiter accuſãtes in teſtimoniũ peccatoꝝ nr̃oꝝ ⁊ ſi omnes tacerẽt ipſe tamẽ cogitationes noſtre ⁊ opa ſpecialiter ſtabunt aduerſũ nos· ¶ Sextũ ẽ teſtis infallibilis· Tres em̃ teſtes cõtra ſe tũc habebit peccator· vnũ ſuꝑ ſe ſcꝫ deũ qui erit iudex ⁊ teſtis. Jheremi· xxix· Ego ſũ iudex ⁊ teſtis dicit dñs. Aliũ intra ſe ſcꝫ cõſcientiã· Quiſq̇s futurũ iudicẽ times: preſentẽ conſcientiã corrige· Sermo em̃ cauſe tue: teſtimoniũ eſt conſcientie tue· Terciũ iuxta ſe ſcꝫ ꝓpriũ angelũ ſibi ad cuſtodiã deputatũ q̇ tanq̃ conſcius omniũ que fecit: cõtra eũ teſtimonium ꝑhibebit. Job· xx· Reuelabunt celi ·i· angeli iniquitatẽ eius. ¶ Septimũ eſt artatio vie peccatori· de hoc ſic dicit Gregoriꝰ. O q̃ anguſte erũt tũc vie reprobis· ſuperius erit iudex iratuſ· inferiꝰ horrendũ chaos· a dextris peccata accuſãtia· a ſiniſtris infinita demonia ad ſupplicia trahẽtia intus ꝯſcientia vrens· foris mundꝰ ardens. Miſer peccator ſic deꝑhenſus quo fugiet? Latere erit impoſſibile apparere intolerabile. ¶ Octauũ eſt ſententia irreuocabilis· Jlla enim ſententia nunq̃ poterit reuocari nec ab illa poterit appellari. Triplici em̃

de cauſa appellatio in cauſis iudicia
libus nō recipit Primo ꝓpter iudicis
excellentiā. vñ a rege ferente ſniam
appellari in regno ſuo non pt: qꝛ in
regno ſuo nullū ſupꝰ ſe hꝫ. Siľr nec
ab impatore vel a pp appellari pōt.
Scđo ꝓpter criminis euidētiā: qꝛ vbi
crimen notoriū eſt: appellari nō pōt
Tercio ꝓpter rē nō differendā. qꝛ ſbi
ta res nō recipit dilationē. qꝛ forſitā
ex dilatione detrimētū pateret Siľr
ꝓpter hanc triplicē rationem ab illa
ſnia nō poterit appellari. Primo ꝓpt
iudicis excellentiā. qꝛ iudex ille nul
lū ſup ſe hꝫ. ꝫ ipē oēs excedit eterni
tate. dignitate ꝛ ptāte. Vñ ab impa
tore vel pp aliq̄ modo appellari poſſꝫ
ad deū. A deo autē ad nullū licꝫ ap
pellari. qꝛ ſupra ſe nullū habꝫ. Scđo
ꝓpter criminis euidentiā. Omnia eñ
crimina ꝛ ſcelera reproboꝝ ibidē no
ta erunt ꝛ manifeſta Iheronimus.
Aderit dies illa in qua facta nrā q̄ſi
in quadā tabula picta demonſtrābū
tur. Tercio ꝓpter rem nō differendā
Nihil eñ qđ ibi agitur dilationem
patitur. ꝫ omnia in momento et in
ictu oculi peraguntur.

¶ De ſancto andrea apoſtolo.

Andreas interptať decorꝰ vel
reſpondēs vel virilis. ab an
dros qđ eſt vir Vel đr andre
as q̄ſi antropos. i. homo Ab ana qđ
eſt ſurſū. ꝛ tropos qđ eſt conuerſio
quaſi ſurſū ad celeſtia conuerſus ꝛ
ad ſuū creatorē erectus Fuit ergo de
corus in vita. reſpondēs in ſapienti
doctrina. virilis in pena. ꝛ antropos
in gloria. Eius paſſionē preſbiteri
ꝛ dyacones aſye ſicut oculꝭ ſuis vi
derant cōſcripſerūt.

¶ Sequitur legenda.

Andreas ꝛ quidam alij diſcipuli
tribus vicibꝫ a dño ſūt vocati.
Primo eñ vocauit eos ad ſui noti
ciā: ſicut qñ ſtante andrea quadam
die cū Iohāne magiſtro ſuo ꝛ alio
cōdiſcipulo audiuit a Iohanne de
iheſu. Ecce agnꝰ dei ecce q̄ tollit pcā
mūdi. Et ſtati cū alio diſcipulo ve
nit et vidit vbi manebat iheſus. et
manſerūt apud illū die illo Inueni
enſqꝫ Andreas fratrē ſuū ſymonem
adduxit ad iheſū. Seqnti aūt die ad
piſcationis opera redierūt Poſtmo
dū ſecūdo vocauit eos ad ſui famili
aritatē. ſicut cū die quadā turbis ir
ruentibꝫ ad iheſū iuxͣ ſtagnū gena
zareth qđ dicitur mare galilee: nauim
intrauit ſimonis ꝛ andree. et capta
multitudine magna piſciū: vocatiſqꝫ
iacobo ꝛ iohāne q̄ erant in alia na
ui: ſecuti ſūt eū. ꝛ iterū ad ꝓpria re
dierūt. Sed poſtea tercio ꝛ vltimo vo
cauit eos ad ſui diſcipulatū. ſicut qñ
ambulante iheſu iuxta idē litus vo
cauit eos de piſcatione dicens Veni
te poſt me ꝛ faciā vos piſcatores ho
minū. Qui relictis omnibꝫ: ſecuti
ſūt eū. eiqꝫ ſemper poſtmodū adhe
ſerunt. nec vltra ad ꝓpria redierunt
Poſt aſcenſionē dñi diuiſis apoſto
lis Andreas apud ſichiam Mathe
us apud mirgundiā pdicauit. Viri
autē illi predicationē mathei reſpu
entes penitus eius oculos eruerunt
et vinctum incarcerauerunt. Poſt
paucos dies eum occidere poſuerūt
Interea angelus domini ſancto an
dree apparuit ꝛ in mirgūdiam ad
ſanctū matheū ire precepit. Quo re
ſpondente ſe viam neſcire: iuſſit vt
ad ripam maris iret et pmā nauem
quā iueniet intraret Qꝫ iuſſa velocꝰ
complens ad vrbem pdictā puenit
angelo duce ꝛ proſpero vento flan
te. ꝛ inuento aperto carcere ſancti
Mathei eoqꝫ viſo fleuit plurimū et
orauit. Tūc dñs matheo reddidit be
neficiū duoꝝ luminū q̄bus puaue
rat eū neq̄tia peccatoꝝ Matheꝰ igi
tur abinde receſſit: et antbiochiam
puenit Andrea vero mirgundie re
manēte. irati illi de euaſione mathei
Andream apprehendūt ꝛ p plateas
ligatis manibus ptrahūt Cūqꝫ eiꝰ
ſanguis efflueret p eis orauit ꝛ ad
xp̄m ſua oratōne eos cōuertit Inde

in antbiochiam ꝓficiſcens Hoc au
tem quod dicitur de huiuſmodi oꝛ-
batione Mathia reſtitutōne duoꝝ
luminū per andream: nō puto dig
nū fide. ne in tanto euangeliſte mi-
noꝛatio infima denotetur quaſi ſibi
nō potuerit obtinere qđ Andreas ei
tam facile impetrauit ¶ Quidā no
bilis iuuenis dū inuitis parētibus
aplo adheſiſſ3: parētes eius domū in
qua moꝛabat̃ cū aplo ſuccenderūt.
Cūq3 iam in altū flāma ſuccreſceret
puer accepta āpulla aque ſup ignē
ſparſit. ⁊ ſtatim ignē extinxit Illis
aūt dicentib3 filius nr̃ mag9 effect9
eſt: dū ꝑ ſcalas vellent aſcendē adđ
fūt excecati vt ipſas ſcalas penitus
nō viderēt. Tūc qdā exclamās ayt.
Vt qđ vos ſtulto laboꝛe cōſumitis?
Deus pugnat ꝓ eis ⁊ vos nō videtis
Ceſſate iam ne ira dei in voſ deſeuiat
Multi ergo hoc vidētes dño credide-
rūt Parētes vero eius p9 quinq̃gin
ta dies moꝛtui in vno monumēto fūt
poſiti ¶ Quedā mulier cuidā homi
cide ꝯiuncta cū parere nō poſſ3 ſoꝛoꝛi
ſue dixit Vade ⁊ ꝓ me dyanā dñam
noſtrā inuoca Cui inuocāti ayt dia
bolus. Cur me īuocas. cū tibi ꝓdeſſe
nō poſſim? ſ3 vade ad Andreā aplm
q̃ ſoꝛoꝛē tuā poterit adiuuaē Ad quē
cū venīſſet ⁊ aplm ad ſoꝛoꝛē ꝑiditā-
tem duxiſſet: dixit ei apls Recte hoc
pateris. qꝛ male nupſiſti. doloſe ꝯce
piſti: ⁊ demones cōſuluiſti. Sed peni
terea in xp̄m creda ⁊ puerperiū ꝑij ce
Qua credēte abortiuū ꝓtulit ⁊ ceſſa
uit doloꝛ ¶ Senex qdā noīe nycola9
adijt aplm dicēs Dñe ecce iam. lxx̄.
anni fūt vite mee. ⁊ ſꝑ luxurie deſer-
uiui. Accepi aūt aliqñ euāgeliū ſci
Mathei oꝛās dñm vt amodo m̄ cōti
nentiā largiat̃ Sed in ipſo pctō inue
terat9 ⁊ a mala ꝯcupiſcētia electus:
ſtati ad op9 ſolitū redibar Quadā
Igit̃ vice cōcupiſcētia inflāmat9 ob
litus euāgeliū qđ ſup me poſueram
ad lupanar iui Statiq3 mētrix dixit
mihi Egredē ſenex. egredē. qꝛ ange
lus dei es tu ne me ꝯtingas neq3 huc
accedē p̄ſumas. video em̄ ſup te mi
rabilia. Stupefact9 ad v̄ba meretric̃
recolui ꝙ meçū euāgeliū detuliſſem
Nūc ḡ ſcē dei ꝓ me int̃cedat tua pia
oꝛatio. Audiens hoc btūs Andreas
flere cepit. ⁊ a tercia vſq3 in hoꝛā no
nā oꝛauit: ⁊ ſurgēs noluit comedē.
ſed ayt. Nō comedā donec ſciā ſi dñs
miſerebit̃ ſenis h9 Cūq3 dieb3 q̇nq3
ieiunaſſ3: venit vox ad Andreā dicēs
Obtines Andrea ꝓ ſene. ſ3 ſicut ieiu
nijs macerāſti te. ſic ⁊ ipſe ſe affligat
ieiunijs vt ſaluet̃ Sicq3 ⁊ fecit. ⁊ ſex
menſib3 in pane ⁊ aqua ieiunauit ⁊
poſtmodū plen9 bonis opib3 in pa-
ce q̇euit. Venit ḡ vox ad andreā di-
ꝑ oꝛōnē tuā Nicolaū quē ꝑdiderā
acq̇ſiui ¶ Quidā iuuenis xp̄ian9 ſe
cretius ſcō Andree dixit Mater mea
pulcrū me vidēs de ope illicito me at
tēptauit. Cui dū nullaten9 aſſētire
iudicē adijt volens in me tāte neq̄-
tie crimē retoꝛq̄re. Sed oꝛa ꝓ me ne
moꝛiar tam iniuſte. Nā accuſatus
penit9 reticebo. malens vitā perdere
ꝙ matrē tā turpiter infamaē. Iuue
nis igit̃ vōtur ad iudiciū ⁊ illic eum
andreas pꝛoſequitur. Accuſat ma-
ter conſtanter filium ꝙ ſe voluerit
violare Interrogatus pluries iuue
nis: an res taliter haberet ſe. nil pe
nitus reſpondebat. Tunc andꝛeas
matri dixit. Crudeliſſima feminārum
que per tuā libidinem filiū vnicum
vis perire. Tūc ꝑpoſito illa nephan
da mulier dixt. Dñe huic homini
fili9 meus adheſit poſtꝙ agē voluit
ſ3 nequit Irat9 itaq3 iudex iuſſit pue
rū in ſaccū linitū pice ⁊ bitumīe mit
ti ⁊ in flumine ꝓijci Andreā autē in
carcē reſeruari donec excogitaēt ſup
pliciū q̊ periēt. Sed oꝛāte andrea to
nitruū hoꝛribile oēs terruit ⁊ terre-
motus ingēs oēs ꝓſtrauit ⁊ mulier
a fulmine ꝑcuſſa ⁊ arefacta coꝛruit
Oꝛantib3 aūt ceterı̃ apls ne perirēt
oꝛauit pꝛo eis ⁊ oīa ceſſauerūt Tūc
ꝑpoſitus credidit ⁊ domus eius tota

Cũ autẽ eſſet Andreas apl's in ci uitate Nicena: dixerũt ei q̧ ex ciuitatem erãt ſecus viã ſeptẽ demones. q̃ ptereũtes homines occidebãt Qui bus ad iuſſũ apl'i ante eũ in ſpẽ canũ venientibꝫ precepit vt illuc irent vbi nulli hominũ nocẽ poſſẽt. Qui ſtatĩ ab illis euanuerunt. Illi autẽ hoc viſo: fidem Chriſti receperũt. Et cuꝫ veniſſet ad portam alterius ciuitatis. Ecce quidã iuuenis mortuus ferebatur. Querente apoſtolo quid ei accidiſſet: dictuꝫ eſt ei. q̧ canes ſeptem venerunt et cũ in cubiculo necauerunt. et lacrimans apoſtolus ait. Scio domine q̧ demones fuerunt quos a Nicena vrbe expuli dixitq̧ patri. Quid dabis m̃ ſi ſuſcitauero filium tuũ? Cui ille. Nil carius eo poſſideo. ipſũ ergo tibi dabo. Et facta oratione ſurrexit et apoſtolo adheſit. Cum quidã viri numero. xl. ad apoſtolũ nauigio venirent vt ab eo fidei doctrinã acciperẽt ecce a dyabolo mare cõcitatur. et omnes ſubmerguntur. Cum autẽ eorũ corpora ad litus delata fuiſſent an̄ apoſtolum deportantur. et cõtinuo ab eo ſuſcitãtur. Qui omnia que ſibi acciderant narrauerũt Vnde in quodã himno ipſius legiť. Quaterdenos iuuenes ſubmerſos maris fluctib⁹ vite reddit vſibus Beatus ergo andreas in achaya conſiſtens totã eam eccleſijs impleuit. ac populos ad fidem xp̄i cõuertit. vxorẽ quoq̧ egee procõſulis fidẽ chriſti docuit et ſacro baptiſmi fonte regenerauit Audiẽs hoc egeas patras ciuitatẽ egreditur. cõpellens omnes xp̄ianos ad ſacrificia ydolorꝝ. Cui occurrens ſcũs andreas dixit. Oportebat q̧ tu qui iudex hominũ eſſe meruiſti: iudiceꝫ tuum qui eſt in celis cognoſceres et agnituꝫ coleres. et colendo animũ a falſis dijs penit⁹ reuocarẽs Cui egeas Tu es Andreas qui ſupſticioſam p̄dicas ſectam quaꝫ romani p̄ncipes exterminari iuſſerunt? Ad quẽ andreas. Romani principes nondum cognouerũt quomodo dei filius veniens docuerit ydola eſſe demonia q̃ hec docent. Vnde offendatur deus vt offenſus ab eo auertatur. et auerſus nõ exaudiat. et non exaudiendo ipſi a dyabolo captiuentur et captiuati tãdiu deludantur donec nudi de corpore exeant nihil ſecũ preter peccata portãtes. Cui egeas Iſta vana xp̄s veſter predicans cruce patibulo ẽſt affixus. Cui andreas. Pro reſtauratione noſtraꝫ non pro culpa ſua crucis patibulum ſponte ſuſcepit. Ad quẽ egeas dixit. Cũ a ſuo diſcipulo fuerit tradit⁹. et iudeis detẽtus et a militibus crucifixus quomodo tu dicis eum ſponte crucis ſubiſſe ſupplicũ? Tunc Andreas quinq̧ rationibus cepit oſtendere xp̄m volũtarie paſſũ fuiſſe. ſcilicet ex eo q̧ paſſionẽ ſuam preuidit. et diſcipulis futuram predixit Ecce inquens aſcendim⁹ ieroſolimã et filius hominis tradeť p̄ncipibus ſacdotũ et ſcribis. et ſenioribꝫ. et dãnabũt eũ. Et ex eo q̧ vtriuſq̧ ſcꝫ patiendi et reſurgendi poteſtateꝫ ſe habere manifeſtauit. Poteſtatem inq̄t habeo animã meã ponẽdi et iterꝝ ſumendi. Et ex eo q̧ Petro cum ab hoc auertere cupienti dure indignatus fuit dicens Vade poſt me ſathana. ⁊c̃. Et ex eo q̧ proditorẽ p̄cognouit cũ panẽ intinctum ei dedit nec tamen vitauit. Et ex eo q̧ locum in quo proditorẽ venturũ ſciebat elegit. Et hijs omnibus: ſe interfuiſſe aſſeruit Addidtq̧ andreas q̧ miſterũ crucis magnũ eſſet. Cui egeas. Miſteriũ dici non pòt ſed ſuppliciuꝫ Verũtamen niſi dictis meis obtemperaueris: ipſũ miſteriũ in te faciã experiri. Cui andreas Si crucis patibulũ expauſcerẽ crucis gloriã ñ p̄dicarẽ. Audiri ãt a te volo crucis miſteriũ ſi forte credas agnitũ vt ſalueris Tũc ei cep'' miſteriũ redẽptõis pãdẽ et q̃ cõgruũ et nccariũ fuerit quinq̧ rõnibꝫ pſuadẽ. Prima ẽ. q̧ p̄m⁹ hõ

ꝑ lignū mortē intulerat p̄uaricādo:
cōgruū fuit vt ſcd's homo per lignū
mortē pelleret patiendo. Scd'a qꝛ de
immaculata terra fact9 fuit p̄uari=
cator: ꝯgruū fuit vt de immaculata
virgine naſcereť recōciliator Tercia
qꝛ adā ad cibū vetitū incōtinenť ma
nus extēdebat: cōgruū fuit vt ſcd's
adā in cruce immaculatas man9 ex=
tenderet. Quarta qꝛ adā cibū ſua=
uem vetitū guſtauerat. cōgruū fuit
ad hoc ꝙ ꝯtrariū pelleretꝯtrario vt
xp̄s eſca fellea cibaretur Quinta qꝛ
ad hoc ꝙ xp̄s nobis ſuā immoꝛtalita
tē cōferret: cōgruū fuit vt nrām ſibi
moꝛtalitatē aſſumēt. Niſi em̄ factus
fuiſſ; de9 moꝛtalis: hō nō fieret immoꝛta
lis Tūc egeas dixit. Hec vana tuis
narra. ⁊ m̄ obtēpeꝛā. ⁊ diis ſacrifica
ōnipotētibꝫ. Cui andreas. Omnipo
tēti deo agnū immaculatū quotidie
offero. q̄ poſtq̄ a toto ppl'o cōmeſt9
fuerit viu9 ⁊ integer pſeueāt. Egea
q̄modo hoc fieret requirente: dixit An
dreas. vt formā diſcipuli aſſumēt.
Cui egeas. Ego cū tormētis a te exi
gā h9rei noticiā. Itaqꝫ irat9 iuſſit
eum in carcere recludi. Mane facto:
tribunali ſciſciť. ⁊ ad ſacrificiū ydo=
loꝝ egeas eū inuitare cepit iteꝝ: di
cens. Niſi m̄ obtēperaueris. in ipſā
quā laudaſti crucē faciā te ſuſpendi
Cūqꝫ ei multa ſupplicia minaretur:
dixit andreas. Quicq̄d tibi videtur
in ſupplicijs magl' excogita Tāto ei
regi meo ero acceptioꝛ: quāto fuero
ꝑ noīe eius in tormētis cōſtantioꝛ
Tūc iuſſit eū a. xxxi. militibꝫ cedi ⁊
ceſū manibꝫ ⁊ pedibꝫ cruci alligari:
ut ſic longiorē recipēt cruciatū Cūqꝫ
duceretť ad crucē: fact9 eſt cōcurſus
ppl'oꝝ dicentiū. Innocens ſanguis
eius ſine macula damnať Quos tn̄
rogauit apl's: ne ſuū martiriū im=
pediret. Vidēs aūt crucē Andreas a
longe ſalutauit eam dicens. Salue
crux q̄ in corpore xp̄i dedicata es. et
ex mēbris eius tanq̄ margaritl' or=
nata Anteq̄ te aſcēderet dn̄s timo=
rem terrenū habuiſti. modo autem
amorē celeſtiū obtinēs ꝓ voto ſuſci
peris Securus ego ⁊ gaudens venio
ad te: ita vt tu exultās ſuſcipias me
diſcipulū eius qui pependit in te: qꝛ
amator tu9 ſp̄ fui ⁊ deſideraui āplecti
te. O bona crux q̄ decorē et pulchritu=
dinē de mēbris dn̄i accepiſti: diu de=
ſiderata ſolicite amata. ſi͞n intermiſſi=
one q̄ſita ⁊ iā ꝯcupiſcēti animo p̄pa
rata: accipe me ab hominibus. ⁊ redde
me magro meo: vt ꝑ te me recipiat:
qui ꝑ te me redemit. Et h' dicens ſe
exuit: ⁊ veſtimēta carnificibꝫ tradi
dit ſicqꝫ euz in cruce vbi iuſſū fuerat
ſuſpēderūt. In q̄ biduo viuēs vigin
ti milibꝫ hominū aſtātiū p̄dicauit
Tūc minātē turba egee mortē: ⁊ di
cente virū ſanctū: manſuetū ⁊ pium
nō debere pati iſta. ⁊ cāt cū clamāti=
bus ſtr̄tocles frať egee. Venit egeas
vt ipſū deponēt Quē vidēs andreas
ayt. Quid tu ad nos veniſti egea?
Si pro penia veniſti: ipſā cōſeq̄ris. Si
aūt vt me deponas: ſcias. qꝛ ego vi=
uus de cruce non deſcendā. Iam em̄
video regē meū q̄ me expectat Et cū
vellent eū ſoluere: nullo mō poterāt
ad eū ꝑtingere. qꝛ ſtatī eoꝝ brachia
ſtupida reddebāť Vidēs āt Andreas
ꝙ plebſ eū volebat deponē hāc orō=
nē in cruce fecit vt dicit Auguſtinus
in libro de pnīa. Ne ꝑmittas me do
mine deſcendē viuū. ſed tp̄s eſt vt
cōmendes terre corpus meū. Tā diu
em̄ iā crucē portaui. tādiu ſup ꝯmīda
tū gregē vigilaui ⁊ laboraui ꝙ iam
vellē ab ipſa obedientia liberari. et
iſto grauiſſimo veſtimēto expoliari
Recordoꝛ quantū in portando onero
ſū: ⁊ in domādo ſupbū. in fouēdo in=
firmū. in coercēdo lentū laboraui Tu
ſcis dn̄e quotiens a puritate ꝯtem=
plationis retrahē me ꝯtendebat q̄ti
ens a dulciſſime q̄etis ſōno me exci
tare obtēdebat q̄ntū ⁊ q̄tiēs doloreꝫ
ingēbat. Or igi'tā diu pī benigniſſi
me pugnāti r̄ſtiti. ⁊ tua ope ſupaui
a te iuſto remuneratore ⁊ pio poſco

ne mihi id vltra cõmendes: ſed depo
ſitũ reddo. Cõmenda alteri corpꝰ hoc
rogo ne me id vltra īpediat: ſꝫ reſur-
rectiõꝛ fructa reddat vt a ipſũ ꝙ meritũ
ſui laboris recipiat in etnũ. Terre illd
ↄmēda vt me āplꝰ vigilaȇ ñ opteat
a libȇ ad te fontē indeficiētis gaudij
tēdere anxiantē iā ñ retrahat: ñ impe
diat. Hec augꝰ. Hijs dcīs ſplendoꝛ
nimiꝰ de celo veniēs dimidia hoꝛá cũ
circũdedit. ita vt nullꝰ eũ videȇ poſſꝫ. a
abſcedēte lumīe: ſiĺ cũ ipō lumīe ſpi
ritũ tradidit Maximilla vero vxoꝛ
egee tulit corpꝰ aplĩ a hõrifice ſepeli
uit Egeas vero añꝙ domũ rediſſꝫ: ar
reptus a demone: in via corā oībꝫ ex
piauit. Aiũt de ſepulcro ſcī Andree
māna in modũ farine: a oleũ cũ odo
re ſuauiſſīõ emanare. a q̊ q̄ ſit anni
futuri fertilitas incol regionis illiꝰ
oñdit. Nā ſi exigue pfluit: exiguũ
tra exhibꝫ fructũ. ſi copioſe: copioſũ
Hoc forte antiq̇tꝰ verũ fuit: ſꝫ mō eiꝰ
corpꝰ apd Cõſtātinopoli tñſlatũ p-
hibe². Eps q̇dā religioſā agēs vitā
beatũ Andreā inť ceteros a ſup cete
ros ſcōs in veneratõe hēbat ita ꝙ in
ſuis opibꝫ hũc ſp tytulũ ꝑponebat.
Ad hõrē dei a btĩ andree. Inuidēs ǧ
viro ſcō hoſtis ātiquꝰ ad eũ decipiē-
dũ tõ calliditate ſe cõtulit ſeqꝫ in foꝛ
mā pulcħrime mulieris transfoꝛmuit.
Venit ǧ ad palaciũ epi aſſerens ſe
velle ↄfiteri eidē Mandat eps vt ſuo
penitẽtiario cõfitea²: cui plenitudinē
tradiderat ptātis. Renunciat illa ꝙ
nulli hoīm ñ ſibi ſecreta ↄſciētie ſue
reuelabit. ſicqꝫ victꝰ eps eā ad ſe ve
nire p̄cepit Cui illa. Obſecro dñe mi
ſerere mei Ego enĩ in ānis puellaribꝫ
vt cernis ↄſtituta: a a puericia deli
cate nutrita nec nō a regia ſtirpe p-
genita: huc in pegrino hītu ſola ve-
ni. Nā pr̄ meꝰ rex ē a potēs valde. q̇
cuidā magno pncipi volebat me in
ↄiugiũ ſociaȇ. Cui rñdi ꝙ ōnē thoꝛ
abominabar maritalē qꝛ v̇ginitatē
meā xpō imppetuum dedicaui. a ideo
nũꝙ poſſē in carnalē copulā ↄſētire
Denicqꝫ ſic artata: opoꝛtebat me aut
eius volũtati obediȇ. aut certe diuiſa
ſubire ſupplicia. Latenter fugā mj
magis eligēs exulare. ꝙ ſpōſo meo fi
dem infringȇ Audiēs õ vr̄e ſcitatis
p̄conũ: ſb alas veſtre ptectiōis cõ-
fugi: ſperās me apd vos locũ reperi-
re q̇etis. vbi poſſim cõtemplatõis
cape ſecreta ſilentia. pñtiſqꝫ vite vi
tare naufragia. a pturbatões mũdi
fugȇ pſtrepētis Admirās in ea eps
nobilitatē gñis: pulcħtudinē coꝛpo
ris: tā immenſũ decoꝛē: a tante elo-
quētie venuſtatē: placida a benigna
voce rñt Eſto ſecura filia: nec foꝛmi
des ꝙ ille ob cuiꝰ amoꝛē rea tuos a
tua tā viriliť ↄtēpſiſti: tibi ob hoc in
pñti cumulũ grēa ī futuro plenitu-
dinē glĩe largieť Sꝫ a ego ſuus eius
mea mea tibi offero. eligaſqꝫ tibi vt
placueit manſionē Volo aũt vt mecũ
hodie prādere debeas. Cui illa. Noli
inq̇t pr̄. noli de hac re me rogaȇ: ne
foꝛte ex h̃ aliq̄ male ſuſpitionis cā
pueniret. a nitoꝛ fame vr̄e deniǧtio
nē aliquā pateref Ad quā eps dixt
Plures erimꝰ a nō ſoli a idõ nullꝰ
male ſuſpitõis ſcrupulꝰ poteit gene
rari. Venientes itaqꝫ ad menſā eps
a illa ex oppoſito conſederũt. ceteris
hinc a inde reſidētibꝫ: intendit in eā
eps crebꝛo. eiuſqꝫ faciē intueri nō de
ſinit a pulcħtudinē admirari. Sicqꝫ
dũ oculus figi². animꝰ ſaucia². a dũ
eius faciē nō deſinit intueri: ātiquꝰ
hoſtis coꝛ eius ǧui iaculo vulneauit
ǧuiter. Perpēdit ipſe dyabolꝰ hoc a
pulcħtudinē ſuā cepit magis ac ma-
gis augere. Iamqꝫ eps pximꝰ erat
cõſenſui vt eā de illicito ope attēpta
ret quando poſſibilitas ſe offerret.
Tũc ſubito pegrinus venit ad oſti-
um. crebꝛis ictibꝫ a magnis clamo-
ribus ſibi poſtulās apiri. Cũqꝫ ſibi
apire nollent. a ille clamoꝛibꝫ a icti
bus nimis eis fieret īpoꝛtunꝰ: inter
rogauit eps mulierē ſi ingreſſũ illi
us hoīs pegrini acceptaret. Cui illa
Proponať ſibi aliqua queſtio ſatis

grauis· quã ſi enodare ſciuerit ad=
mittat᷑ Si aũt neſcierit tanq̃ inſcius
ꝛ indign9 ab epi pñtia repellat᷑ Fa=
uent oẽs eius ſmẽ ꝛ q̃s ſuffidẽs eẽt
hãc queſtionẽ ꝓponẽ ſciſcitant᷑ Cũq3
null9 ſufficiens inueniret᷑: eps dixit
Quis em̃ noſtꝝ ad h̃ tã ſufficienſ ẽ
q̃ vos o dña· q̃ ceteros nos ꝛ eloq̃n
tia p̃cedit᷑ et ſapientia pl9 nob̃ oĩb9
rutilat᷑ Vos igi᷑ hãc ꝓponite q̃ſtio
nẽ· Tũc illa dixit· Interroget᷑· qđ ẽ
maius miraculũ qđ de9 vnq̃ in pua
re fecerit᷑ Interrogat9 de h̃ pegnus
p nũciũ dixit· Diuiſitas ꝛ excellentia
facierũ Inter tot em̃ hoĩes q̃ fuerũt
ab initio mũdi et vſq3 in finẽ futuri
ſũt: duo reperiri ñ poſſẽt quoꝝ facies
p oĩa ſiles eẽt In ipſa q̃3 tã mini=
ma facie de9 oĩpotẽs oẽs ſenſus cor=
poꝛ᷑ collocauit Audientes oẽs eius
reſpõſionẽ admirãtes dixerũt· vera ẽ
et optima ſoluciõ queſtionis· Tunc
mulier ait· Proponat᷑ ſibi ſecunda
queſtio g̃uior in q̃ meli9 poſſumus
eius ſapiẽtiã experiri· Querat᷑ ab eo
vbi terra ſit altior omni celo᷑ P cõ
tatus de h̃ pegn9: reſpõdit· In celo
empireo vbi reſidet corp9 xp̃i Corp9
em̃ xp̃i qđ eſt altius omni celo ẽ de
nrã carne formatũ· porro caro nrã
quedã terrea ſbſtantia ẽ· Cũ igit᷑ cor
pus xp̃i ſup oẽs celos ſit: et de nrã
carne originẽ duxerit caro aũt nrã
de terra ſit ↄdita: cõſtat q̃ vbi corp9
xp̃i reſidet: ibi p̃cul dubio t̃ra altior
celo manet· Refert nũcius q̃d reſpõ
derat pegn9 Et ecce reſpõſionẽ e9 mi
rabiliter approbãt ꝛ magnifice ei9
ſapientiã laudãt· Tũc iteꝝ illa dixit
Fiat ei tercia queſtio g̃uiſſima ꝛ oc=
culta et ad ſoluendũ difficil᷑ ꝛ obſcu
ra vt ſic eius ſapientia tercio cõpro=
betur· et ſi dign9 ſit q̃ ad menſã epi
merito admittat᷑ Querat᷑ igitur ſic
ab eo quantũ ſpaciũ ſit a terra vſq3
ad celũ Req̃ſitus de h̃ pegrin9 nũcio
dixit· Vade ad eũ q̃ te miſit ad me ꝛ
de hoc eũ diligentius pconta re Ipẽ
em̃ melius me nouit hoc et ideo tibi
de hoc melius reſpõdebit· Nã ipẽ il=
lud ſpaciũ menſurauit quãdo de ce=
lo in abyſſũ cecidit· ego nũq̃ de celo
cecidi ꝛ ideõ illud ſpaciũ nũq̃ tñc mẽ
ſuraui· nõ eſt em̃ mulier ſed dyabo
lus q̃ ſe poſuit in ſilitudinẽ mulier᷑
Audiens h̃ nũcius vehemẽter expa
uit ꝛ ea q̃ audierãt corã oĩb3 recitauit
Mirãtib3 itaq3 oĩb3 ꝛ ſtupẽtib3: anti
quus hoſtis de medio eoꝝ euanuit·
Eps ãt rediẽs ad ſe amare redarguit
ſeipſũ ꝛ de ꝓ petrata culpa veniã lamẽ
tabilit᷑ p̃cabat᷑ Miſitq3 nũciũ vt in
troduceret᷑ pegn9 ſ3 nequaq̃ ampli9
inuenit᷑ Eps vero tũc ꝓplm cõuocauit
ꝛ ei euident᷑ expoſuit ordinẽ geſte rei
Precepitq3 vt oẽs ieiunijs ꝛ orõnib3
inſiſterẽt ſi forte dñs alicui reuelare
dignaret᷑ quiſnã ille pegnus fuerit
q̃ eũ a tanto piculo liberauit Reue=
latũ eſt illa nocte epõ· q̃ btũs An=
dreas fuerit: qui pro liberãtione epi
ſe poſuerit in habitu pegrini· Cepit
igitur epiſcopus in deuotione beati
Andree magl᷑ creſcere ac eũ exinde in
reuerentia habẽ Cũ autẽ ꝓpoſitus
cuiuſdã ciuitat᷑ agrũ ſci Andree ab
ſtuliſſet ꝛ ob h̃ g̃uiſſimis febrib3 orã
te epõ fuiſſet arrept9: ille epm roga=
uit vt p ſe oraret ꝛ agrũ ſibi reddẽt
Sed cũ orante epõ ſanitatẽ recepiſſet
agrũ iteꝝ vſurpauit· Tũc eps ora=
tioni ſe dedit et ecce oms lampades
fregit dicens· hic lumẽ nõ accendet᷑
donec dñs ſe de ſuo inimico vindicet
ꝛ eccl̃ia qđ amiſit recupẽt Et ecce ꝓpo
ſitus iteꝝ g̃uiſſimis febrib3 labora=
uit· Miſitq3 nũcios epõ vt p ſe ora=
ret ꝛ agꝝ ſuũ ꝛ aliũ ſilem ſibi rñdẽt
Cui cũ eps rñdẽt: iã oraui ꝛ exaudi
uit me dñs: ipẽ ad epũ ſe portari fecit
ꝛ vt eccl̃iam intrẽret ad orandũ epm
coegit· Et dũ eps eccl̃iam ingreditur
ille ſbito morit᷑ ꝛ ager eccl̃ie rẽſtituit᷑

De ſancto Nycolao·

Nycola9 dr a nicos qđ ẽ victo
ria· ꝛ laos qđ ẽ ꝓpl̃s q̃ſi victoia
ꝓpl̃i· vl᷑ victoꝝ q̃ ꝓpl̃aria ſũt et
vilia Vl᷑ dr victoria ꝓpl̃i q̃ multos

populos vita et doctrina docuit vicia
et pctā vincē. Vel Nycolaꝰ a nicos
qd eſt victoria et laus q̄ſi victorioſa
laus Cuiꝰ legendā doctores argolici
cōſcripſerūt Eſt aūt argos ſm̄ Iſi.
ciuitas grecie. vn̄ argolici greci vo-
cantꝰ. Alibi ꝙ legitꝰ q Methodiꝰ ptri-
archa eā grece ſcripſit quā Iohes
dyaconꝰ in latinū trāſtulit et plura
addidit   Hyſtoria

Nycolaus ciuis patē vrbis ex di
uitibꝫ et ſcis parentibꝫ originē
traxit Pr̄eius Epiphaniꝰ Mater vo
Iohāna dcā eſt. Que cū in pmeuo
iuuētutꝭ ſue flore pentes genuiſſēt
deinceps ꝯtinēter viuētes celibē vitā
duxerūt Hic pma die dū balnearet
erectꝰ ſtetit ī pelui. inſup q̄rta et ſex
feria tm̄ ſemel vbeā ſugebat. Factꝰ
aūt iuuenis: alioꝝ iuuenū deuitans
laſciuias eccīaꝝ potiꝰ tenebat limīa
et q̄cq̄d ibi de ſacra ſcptura intelligē
poterāt memoritꝰ retinebat Pareti
bꝰ vo ſuis defūctis cogitaē cepit q̄lr
tantā diuitiarū copiam nō ad laudē
hūanā ſꝫ ad glām dei diſpēſaēt Tūc
q̄dā ꝯuicaneꝰ ſuꝰ ſatis nobilꝭ tres fi-
lias vgines ad inopiā pſtituē cogitꝰ
ut ſic infami eaꝝ ꝯmercio aleret. Qd
vbi ſcūs cōperit: ſcelus abhorruit et
maſſam auri pāno īuolutā in domū
eiꝰ p feneſtrā nocte clā iecit clamq̄
receſſit. Mane ſurgēs hō maſſaꝫ au
ri reppit et dō grās agēs pmogeni
te nuptias celebrauit. Nō multo pꝰ
tpe dei famulus ſimile pegit opus.
Qd rurſus ille repiens et in laudes
immenſas prūpens decetero vigila
reꝓpoſuit vt ſciret quis eſſet qui ſue
inopie ſubueniſſꝫ. poſt paucos etiā
dies duplicatā auri maſſam in do-
mū piecit: ad cuius ſonitū ille exci-
tatur et nycolaū fugientē inſeqtur:
taliq̄ voce alloq̄tur. ſiſte gradū teq̄
aſpectui ne ſbtrahas nrō. ſicq̄ accur
rens velociꝰ nicolaū hūc eſſe cogno
uit: et mox humi pſtratus oſculari
volebat pedes eiꝰ. qd ille refugiens
ab eo exegit ne eū ꝗdiu viuēt publi

caret. Poſt hoc mitree ciuitatis de
fūcto epō ꝯueniūt epi illiꝰ eccīe de epō
puiſuri. Aderat intꝰ eos q̄dā magne
auctis eps ad cꝰ electionē oīm ſnīa
depēdebat. Cū igitꝰ cūctos ieiunijs et
orōnibꝫ inſiſtē monuiſſꝫ: nocte illā
vocē audiuit dicētē ſibi: vt hoā ma-
tutinali fores eccīe obſeruaēt et quē
pmū ad eccīam cuiꝰ etiam nomē eſt
Nycolaꝰ venire cōſpicēt ipſū in epm
cōſecraret Hoc ḡ alijs reuelās epis
admonuit vt oēs orōni inſiſterēt. et
ipē p foribꝫ excubaēt Mirꝫ in modū
hoā matutinali q̄ſi a dō miſſus ante
oēs ſe agebat nycolaꝰ. quē appheh
dens Eps dixit ei. Qd tibi nomē ē
Ille vt eāt colūbina ſimplicitate ple
nus: inclinato capite nicolaus inq̄t
vr̄e ſcitatis ſeruꝰ Quē in eccīā ducē
tes licet plurimū renitentē: in cathe
dra collocauerūt Ipſe aūt eandē quā
pus hūilitatē et moꝝ ḡuitatē in oībꝫ
ſectabaꝫ in orōne puigilabat: corpꝰ
macerābat. mulieꝝ ꝯſortia fugiebat
hūilis erat in oēs ſuſcipiēdo. efficax
in loquēdo. alacer in exhortādo ſeue
rus in corripiendo. Fertur ꝙ vt in
quadā cronica legitꝰ beatū nycolaū
niceno intꝰfuiſſe ꝯcilio Quadā die
dū quidā naute piclitarentur ita cū
lacrimis orauerūt. nycolae ſerue dei
ſi vera ſūt q̄ de te audiuimꝰ nunc ea
experiamur Mox quidā in eius ſimi
litudine apparuit dicens. Ecce aſſū
vocaſtis em̄ me. et cepit eos ī anten
nis et rudentibꝫ alijſq̄ adiuuare na
uis armis. ſtatimq̄ ceſſauit tempe
ſtas. Cum autem ad eius eccleſiam
veniſſent quē nūꝗ viderant ſine in-
dice cognouerunt. Tunc dō et ſibi de
ſua liberatione gratias egerunt qd
ille diuine miſericordie et eorum fi-
dei nō ſuis meritis attribuere docuit
Quodā tpe p totam prouinciam
ſci Nycolai fames valida ptulit ita
vt omībꝫ deficerēt alimenta. Audi-
diens autē vir dei naues onuſtas tri
tico portui applicuiſſe: illuc ſtatī p-
ficiſcitur: rogans nautas vt ſaltē in

centū modijs p qualibet nauē fame
pidicitantibꝫ ſubueniret Cui illi. Nō
audemꝰ pī qꝛ mēſuratū ē: ꝛ in alexā
driā oportet horrea ipatoris nos red
dere Quibꝫ ſcūs inqt Facite nūc qd
dico ꝛ vobꝫ in dei vtute pmitto qꝙ nul
laꝫ minoratione habebitis apud re-
giū exactorē. qd cū feciſſēt ꝛ eandeꝫ
menſurā quā alexandrie acceperāt
reddidiſſēt miniſtri impatoris mira
culū referēt ꝛ deū in ſuo famulo mag
nifica laude attollūt Frumentū aūt
ſcdm vniuſcuiuſqꝫ indigentiaꝫ vir dei
diſtribuit ita vt miraculoſe duobꝰ
annis nō tm ad victū ſufficeret ſꝫ etiā
ad vſū ſeminis abundaret Cumqꝫ
aūt regio illa idolis deſeruijſſꝫ pre ce
teris nefande dyane ſimulacrū pplꝰ
coluerat: adeo qꝙ vſqꝫ ad tps viri dei
nō nulli ruſtici pdicte regioni execra
biliter deſeruirēt ac ſub qdā arbore
cōſecrata dyane quoſdā ritus gētili
um exercerēt ac vir dei pdictū ritū d
omnibꝫ finibꝫ expulit. ipſā qꝫ arbo-
rē pcīdi mādauit. Iratus ex hꝫ cōtra
eū hoſtis antiquus oleuꝫ midiacon
qd ꝯ naturā in aqua ꝛ lapidibꝫ ar-
det ꝯfecit. ſeqꝫ in formā cuiuſdā reli-
gioſe femine trāſfigurās quibuſdā
ad virū dei nauigantibꝫ in quadā ſa
genula obuiauit ſicqꝫ affata eſt eos
Mallem ad ſanctū dei vobiſcū venire
ſꝫ nequeo Rogo ergo vt hoc oleū ad
eius eccleſiā deferatis ꝛ ob mei memo
riā exinde aule eiuſ parietes liniatis. et
ſtatī euanuit Et ecce aliā cernūt mi
raculā cū honeſtis pſonis. inter qs
vnꝰ erat ſimilis ſancto Nycolao qui
ſic ait illis. Heu qd mulier illa vobis
locuta eſt vel qd attulit? Illi auteꝫ
cūcta p ordinē narrauerunt. Quibꝫ
ille ait Hec ē impudica dyana ꝛ vt
me verū dicere ꝯprobetis oleū illud
in mare proijcite ꝛ ardebit Quibus
proijcientibꝫ: ingens ignis in mari
ſuccendiſ ꝛ cōtra naturā diutius in
mari ardere conſpicitur. Venientes
igitur ad ſeruū dei aiebant Vere tu
es ille qui nobis in mari apparuiſti
ꝛ a dyaboli inſidijs liberaſti Per
idem tps cū quedā gens romano im
perio rebellaſſet: contra eam impa-
tor tres pncipes: nepocianū: vrſū et
apilionē miſit quos portui adriati
co ob ventū ꝯtrariū applicatos bea-
tus nicolaus vt ſecū ꝯmederēt inui-
tauit volens vt gentē ſuā a rapinis
cōpeſcerent quas in nūdinis exer-
cebant. Interim dū ſanctus abeſſꝫ
conſul corruptus pecunia tres inno-
centes a militibꝰ iuſſit decollari qd
vt vir ſanctus audiuit rogauit pn-
cipes illos vt ſecū vſqꝫ illuc gradu
concito pperarent veniensqꝫ ad locū
vbi decollandi erant: inuenit eos po
plite flexo: ꝛ facie iam velata ꝛ ſpicu
latorē enſem ſup eos eorūqꝫ capita
iam vibraſſe. At nicolaus zelo accē
ſus. in lictorē ſe audacter ingeſſit. ꝛ
gladiuꝫ de manu eius eminꝰ pputit
innocenteſqꝫ ſoluēs eos incolumes
ſecū duxit Ilico ad ptoriū cōſul ppe
rat ꝛ fores clauſas vi reſerat. Mox
illi cōſul occurrens ſalutauit eū. Ac
ſanctus dixit. Inimice dei legis pre
uaricator qua temeritate preſump
ſiſti tanti conſcius ſceleris vultū cō
ſpicere noſtrū. Quē poſtqꝫ plurimū
obiurgauit ad pces poſtmodū illo-
rū ducū eum penitentē benigne re-
cepit Recepta ergo benedictione im
periales nuncij iter pagunt ꝛ impe
rio ſine ſanguine hoſtes ſubdunt.
Redeūtes itaqꝫ ab imperatore mag
nifice ſūt recepti. Quidam autē eoꝝ
felicitatibus inuidentes prefecto im
peratoris prece et precio ſuggeſſerēt
vt eos apud imperatorē de leſe ma
ieſtatis crimine accuſaret. qui cum
imperatori ſuggeſſiſſent: ille nimio
furore repletus eos incarcerari pre
cepit ac ſine aliqua interrogatione
eos illa nocte occidi mandauit Qui
cum a cuſtode didiciſſent ſciderūt ve
ſtimenta ſua ꝛ gemere amare cepe
runt. Tunc vnus eoꝝ ſcilicet Nepo
cianus recolens qualiter ſanctus
Nycolaꝰ tres innocētes liberauerat:

exhortatus eſt alios vt eius patroci
nia flagitarēt. quibꝫ orātibus: ſcūs
Nycolaus nocte illa Cōſtātino im-
patori apparuit dicēs Cur illos p̄n-
cipes tā iniuſte cōprehēdiſti ⁊ morti
ſine crimine adduxiſti. ſurge velox
eoſqꝫ qn̄to citius dimitti iubeto Sin
autē oro deū vt tibi ſuſcitꝫ bellū in q̄
tu corruas. ⁊ beſtijs cibus fias Cui
impator. Quis es tu qui hac nocte
palaciū meū ingreſſus tālia audes lo
qui? Cui ille. Ego ſū nycolaꝰ mirree
ciuitatis ep̄s. Sꝫ ⁊ p̄fectū ſilr̄ p viſū
terruit di. Mente ⁊ ſēſu pdā te. Cur
necē innocētiū cōſenſiſti Pge cito ⁊
eos liberarē ſtude. Sin autē corpꝰ tuū
vermibꝫ ſcaturiet ⁊ domꝰ tua citius
deſtruet̄ Cui ille. Quis es tu q̄ nob̄
tanta minaris? Scito me inq̄t eē ny
colaū mirree ciuitatꝭ ep̄m Vtriſqꝫ ḡ
vigilātibꝫ: ſtatī mutuo ſua ſomnia
pandūt ⁊ ꝓ illis incarceratꝭ ꝯtinuo
mittūt. Quibꝫ ait impator Quas
magicas noſtis artes vt tātis nos
illudatꝭ ſomnijs? Cui rn̄derūt ſe ma
gos nō eſſe nec mortꝭ ſnīaꝫ meruiſſe
Tūc impator. noſtis inq̄t hoīem cui
nomē eſt nycolaꝰ At illi audito hoc
noīe manꝰ extēderūt in celū rogātes
dominū vt eos ſci nycolai meritis a
pn̄ti piculo liberarēt. Cū īpator totā
vitā eius ⁊ miracula ab eis didiciſſꝫ
dixit eis. Jte ⁊ deo grās agite q̄ vos
eius p̄cibꝫ liberauit. ſꝫ ⁊ de vr̄is eidē
afferte gaudiolis rogātes eū vt vl-
terius m̄ minas ñ inferat: ſꝫ pro me
in regno meo ad dominū p̄ces fun-
dat Poſt paucos dies p̄dicti viri ad
famulū dei venerūt Moxqꝫ ad eius pe
des humilr̄ ſe ꝓſternūt dicētes. Vē
re famulꝰ es: vere cultor ⁊ amator
xp̄i Cūqꝫ ſibi oīa p ordinē retuliſſēt
ille eleuatꝭ in celū manibꝫ immēſas
deo retulit laudes. ac bn̄ inſtructos
p̄ncipes ad ꝓpa remiſit ¶ Cū āt dn̄s
eū vellet aſſumē rogauit deū vt āge
los ſibi mittēt. inclinato capite an-
gelos ad ſe venietes vidit Et dcō Ps̄.
Jn te dn̄e ſperaui. vſqꝫ Jn ma. tuas
tradidit ſpm̄ anno dn̄i. cccxliij. q̄ cū
ſepultꝰ eēt in tūba marmorea. a capi
te fōs olei ⁊ a pedibꝫ fōs aq̄ ꝓfluxit
⁊ vſqꝫ hodie ex eiꝰ mēbris ſacrū reſu
dat oleū valens in ſalutē multorū.
Succeſſit aūt ei q̄dā vir bonꝰ q̄ tn̄ de
ſede ſua ab inuidis eſt depulſus quo
eiecto oleū fluere deſijt. ſed eo reuoca
to protinus emanauit Poſt multū
tpis turchi mirreā ciuitatē deſtruxe
rūt. ⁊ tumbā ſancti nycolai aperue
rūt oſſaqꝫ eiꝰ in oleo natātia in vrbē
baream reuerēter tulerūt anno dn̄i
Mlxxxviij ¶ Vir quidā ab vno iu-
deo quādā ſūmā pecunie mutuo ac-
cepit iurās ſup altare ſci nycolai cū
aliū fideiuſſorē habē neq̄ret ꝙ q̄ꝯ ci-
tius poſſꝫ ſibi redderet. tenente illo
diu illā pecuniā iudeꝰ eā expoſtulat.
ſꝫ eā ſibi reddidiſſe affirmat. trahit
ergo eū ad iudiciū ⁊ iuramētū indici
tur debitori. ille baculū cauatū quē
auro minuto impleuerāt ſecū tulerāt
acſi eiꝰ adminiculo indigēt Volens
igit̄ iuramētū facē: iudeo baculū tra
didit reſeruandū Jurauit ille ꝙ plꝰ
ſibi reddidit etiā q̄ꝯ debēt. Facto autē
iuramēto baculū ſuū repetijt ⁊ iu-
deus ignarus aſtutie eū ſibi reddidit
Rediens autē qui fraudē fecerat in
quodā biuio oppſſus ſomno corruit
curruſqꝫ cū impetu veniēs eū necauit
⁊ plenū baculū auro fregit ⁊ aurum
effudit. Audiens hoc iudeus cōcitus
illuc venit. Cūqꝫ dolū vidiſſꝫ ⁊ a mul
tis ſuggereret vt aurū reciperet: omnino re
nuit. niſi q̄ defūctus fuerat: ad vitā
bti Nycolai meritꝭ redderetur aſſerēs
ſe ſi hoc fieret baptiſma ſuſcepturū ⁊
xp̄ianū futurū Cōtinuo igitur q̄ defūctꝰ
fuerat ſuſcitatur ⁊ iudeus in xp̄i noīe
baptiſatur ¶ Quidā iudeꝰ vidēs beati
Nycolai virtuoſā potētiā in miraculꝭ
faciēdis: imaginē eius ſibi fieri fecit
eamqꝫ in ſua domo collocauit. Cū
res ſuas cū aliquando longius iret
Cum nimis commendabat hec vel ſi
milia verba dicens. Ecce nycolae:
omnia bona mea vobis cuſtodienda

cōmitto. et niſi bn̄ oīa cuſtodieritis:
vltionē expetā de vobis v̉beib9 ⁊ fla
gellis. Quadā igr vice dū ille abeſ=
ſet: fures aduenīūt cūcta rapiūt ſo=
lam ymaginē derelinquūt. Iudeus
aūt rediēs ⁊ ſe ſpoliatū vidēs imagi
nē alloq̄: tlibus vel ſitibus vſus v̉=
bis. dn̄e nicolae. nōne in domo mea:
vos poſuerā vt res meas a latronibꝫ
ſeruaretis? Cur hoc facere voluiſtis
Latrones q̄re nō ꝓhibuiſtis? igitur
dura tormēta recipietꝭ ⁊ ꝓ latronibꝫ
penā lueꝭ ſicqꝫ dānū meū meis recōpē=
ſabo tormētꝭ ⁊ furorē meū in v̄ris re
ſrigeābo v̉beribꝫ ⁊ flagellis. Arripi=
ens ḡ iude9 imaginē dure eā v̉bera
bat. dureqꝫ flagellabat. Mira res
prorſus ⁊ ſtupēda. diuidētibꝫ furibꝫ q̄
rapuerāt ſcūs dei tanq̄ in ſe v̉bea ex
cepiſſet euidēꝭ apparuit hec vel ſilia
v̉ba dicēs. Cur tā dure ꝓ vobis fla=
gellatus ſū? cur tā dure ꝓ vob ⁊ cru
deliꝭ v̉berat9 cur tormēta tot paſſus
ecce quō corp9 meū liuit. Ecce q̄liter
effuſione ſanḡnis rubꝫ. Pergite citi
us ⁊ cūcta reddite q̄ tuliſtis alioq̄n
dei oīpotētis ī vos ira deſeuiet. i ta vt
ſcelus v̄m in mediū publiceꝭ. ⁊ q̄li
bet v̄m ſuſpēdiū patiaꝭ. Ad quē il
li. Quis es tu q̄ talia nobis loq̄ris?
Et ille Ego ſū nicola9 ſeru9 iħu xp̄i
quē iudeus ille ꝓ rebus ſuis q̄s tuli
ſtis tam crudeliꝭ flagellauit. Illi ḡ
territi ad iudeū veniūt. miraculū re
ferūt. ab eo q̄d ymagini fecerit au=
diūt. cūcta reddūt Sicqꝫ latrones ad
viā redeūt rectitudis ⁊ iude9 fidē am
plecti᷑ ſaluatorꝭ ¶ Vir q̄dā ꝓ amore
filij ſui lr̄ās diſcētis feſtū ſci Nicolai
ānuatiꝭ ſolēniꝭ celebrabat Quadā
igiꝭ vice pr̄ pueri cōuiuiū preparauit
⁊ multos clericos inuitauit. Venit
dyabol9 ad ianuā in habitu pegri=
ni petēs elemoſinā ſibi dari. Iubet
q̄ntoti9 pr̄ filio vt det elemoſinā pe=
grino. ꝓperat puer: ſꝫ pegrinū non
inueniēs inſeq̄tur abeuntē Cūqꝫ ad
quendā campū peruenisset apprehen
dens dyabolus puerū ſtrangulauit

Q̄d audiēs pr̄ vehemēter ingemuit
corp9 tulit ⁊ in thalamo collocauit.
cepitqꝫ p̄ dolorē clamare dicē. fili dul
ciſſime quō ē vob? ſcē nicolae hecciē
ē merces honorꝭ quē vob tā diu ex=
hibui? Et cū hꝭ ⁊ ſilia dicēt: ſtatī pu
er q̄ſi de ſōno euigilās oculoſ apuit
ac ſurrexit ¶ Vir q̄dā nobilꝭ rogauit
btm̄ nico. vt ſibi filiū a dn̄o impetra
ret ꝓmittēs ſe filiū ad eius ecciā ⁊ du
cturū ⁊ cifū aureū oblaturū. Fili9 ḡ na
ſciꝭ ⁊ ad etatē ꝓduci᷑ ⁊ cifus aureus
fieri iubeꝭ. Qui dū ei valde placeret
ſuis adaptauit vſibꝫ. ⁊ aliū equalē=
tē fieri p̄cepit. Nauigātibꝫ itaqꝫ ad
ecciā ſci nicolai iubꝫ pr̄ filio vt ī illo
cifo quē p̄o ſibi fieri fecerāt aquā af=
ferret ſibi. Puer āt cū vellet haurire
cū cifo in mare cecidit ⁊ ſtatī diſpuit
Pr̄ āt eū amarē flēs nihilomin9 vo=
tum ſuū pfecit Veniēs igi᷑ ad altare
ſancti Nycolai: cū obtuliſſet ſecūdū
cifum tanq̄ ꝓiectus cecidit de altari
Cū aūt eū eleuaſſet ⁊ ſup altarē iterū
poſuiſſꝫ rurſ9 de altari lōgi9 ē ꝓiect9
eleuās āt ſup altarē iterū eū tercō po
ſuit ⁊ adhuc tercio longius eſt ꝓie=
ctus Mirātibꝫ omnibꝫ ad tā grande
ſpectaculū. Ecce puer ſan9 ⁊ incolu=
mis aduenit. ꝓmū cifū ſuis geſtās
in manibꝫ narrauitqꝫ corā oībus ꝙ
q̄n in mare cecidit ſtatī btūs Nico=
laus affuit ⁊ eū illeſū ſeruauit. ſicqꝫ
pr̄ ei9 let9 effect9 ē vtrūqꝫ cifū btō ni
colao obtul͛ ¶ Quidā vir diueſ me=
ritꝭ ſci nicolai filiū habuit quē a deo
datū vocauit. hic ig᷑ ſcō dei capellā ī
domo ſua ↄſtruēs omī āno feſtū ei9
ſolēniꝭ celebrābat. Erāt āt loc9 ille ſi
tus iux̄ terrā agarenorū a dō dat9: q̄
dā vice ab agarēnis capiꝭ ⁊ in ſuitu
tē regis eorū deputaꝭ Seq̄nti āno dū
feſtū ſci Nicolai pr̄ ei9 deuote celebrā
ret ⁊ p̄cioſū cifū tenēs regi aſſiſtē: rco
lit ſuā capcōnē parētū dolorē ⁊ gau
diū q̄d ea die in domo ſua fiebat ce=
pitqꝫ alti9 ſuſpirarē Quorū ſuſpiriorū
cauſā dū rex nimis extorſiſſꝫ. ait rex
Quicq̄d tuus Nicola9 agat: tu hic

nobiscū maneb Et subito facto ven
to vehemēti domū ɔcutiente puer cū
dīo rapit᷑ ⁊ añ fores eccīe vbi parē
tes agebant solemnia collocat᷑. Et
magnū gaudiū omnibꝫ gn̄atur.

De sancta lucia.

Lucia dicit᷑ a luce. lux em̄ hꝫ
pulchritudinē in aspectione
qꝛ vt dicit ambros. Lucꝭ na
tura ē hec vt oīs grā in aspectu eius
sit. Diffusionem em̄ lux hꝫ sine aliq̄
coinq̄natione: qꝛ p q̄cūq; immūda
diffusa nō coinq̄nat᷑ Rectū habꝫ in
cessū sine curuitate. lōgissimā lineā
ptrāsit sine morosa dilatōne p̄ hoc oñr
qꝛ Lucia btā habuit decorē ỽginita
tis sine aliq̄ corruptōne. diffusionē
castitatis sine aliq̄ immundo amo
re Rectū incessū intentōnis in deū si
ne aliq̄ obliq̄tate. Lōgissimā lineā
diuturne opationis sine negligentie
tarditate Vel dr̄ Lucia q̄si lucis via

Lucia virgo siracusana nobilis
gn̄e audiens famā scē Agathe
p totā Siciliā diuulgari. sepulchrū
eius adijt cū matre sua Euthicia an
nis q̄tuor incurabilit᷑ fluxū sangui
nis patiente. Int᷑ ipsa missarū igit᷑
solēnia cōtigit vt illud euāgeliū le
geret᷑ in q̄ dn̄s mulierē ab hac pas
siōe sanasse narrat᷑. Tūc lucia mr̄i dixit
si credis hijs q̄ legūt᷑: crede Agathā
illū sp̄ hr̄e p̄sentē pro cui9 noīe susti
nuit passionē. Si ḡ eius sepulchrū
credēs cōtigerit᷑: ɔtinuo sanitate gau
debis. Igit᷑ recedētibꝫ cūctis ⁊ mr̄e ⁊
filia eius iux̄ sepulchꝝ in orōne ex
istētibꝫ luciā sōn9 arripuit. Viditq;
Agathā in medio angelorū gēmis
ornatā stantē ⁊ dicentē sibi. Soror
mea Lucia deo deuota q̄d a me petis
qd ipsa poteris p̄stare ɔtinuo matri
tue. Nā ecce per fidē tuā sanata est.
Euigilans Lucia mr̄i dixit Mr̄ mea
ecce sanata es P ipsā ḡ q̄ dep̄cor q̄ suis
orationibꝫ te sanauit ne m̄ decetero
noīes sponsū. s; qd m̄ datura eras p
dotē: paupibꝫ elargire. Cui mater

Tege p9 oculos meos ⁊ q̄cq̄d vo
lueris de facultatibꝫ meis tūc facito.
Ad quā Lucia. Qd moriēs das ideo
das: qꝛ tecū ferre nō potes. da igitur
dū viuis ⁊ mercedē habebis Cū ḡ re
diissent sit q̄tidie districtio rep ⁊ dan
tur in necessitatibꝫ paupeꝝ Interea
dū pr̄imoniū distribuit᷑: ad sponsi
notitiā puenit᷑ Req̄rit spōsus a nu
trice de hijs. Rn̄dit illa caute qꝛ vti
liorē possessionē spōsa sua inuenisset
quā suo volebat noīe cōparare ⁊ ideo
videbat᷑ aliq̄nta distrahē. Credidit
stult9 carnale cōmerciū ⁊ cepit esse
autor vendentiū Vendit᷑ omnibus
⁊ paupibꝫ erogat᷑ spōsus trh̄it eā
corā Paschasio ɔsulari dicēs eā xp̄i
anā esse ⁊ ɔ legē agere augustorū.
Inuitāte eā Paschasio ad sacrificia
idoloꝝ Lucia rn̄dit: Sacrificiū deo pla
cens: est visitare paupes ⁊ eis in ne
cessitatibꝫ subuenire. ⁊ qꝛ iā amplius
n̄ habeo qd ei offerā: meipsā sibi tri
buo offerendā Cui paschasi9 Ista ver
ba tu sibi stulto xp̄iano narrare po
teris Mihi autem q̄ p̄ncipū decreta
custodio ista frustra p̄sequeris Ad quē
lucia. tu p̄ncipū tuorū legē ⁊ decreta
custodis. ⁊ ego dei mei legē ⁊ decreta
custodiā Tu p̄ncipes times. ego deū
timeo. Tu illos offendē nō vis ego
deū offendē caueo Tu illis placē desi
deras. ego āt vt xp̄o placeā ɔcupisco
Tu ḡ fac quod vtile tibi esse p̄spexe
ris. Cui Paschasi9 Patrimoniū tuū
cū corruptoribꝫ expendisti ⁊ ideo q̄si
meretrix loqueris. Cui lucia Ego pa
trimoniū meū in tuto loco constitui
corruptorēs āt mentis ⁊ corporis nūq̄ sci
ui Rn̄t paschasi9 Qui sūt corruptorēs
mentis ⁊ corporis Lucia dixit Corruptorēs
mentis vos estis q̄ suadetis vt aīe sue de
serāt creatorē. corruptorēs vo corporis
sūt q̄ tpalē delectatōē ꝑponūt epu
lis sempiternis Paschasius dixit.
Cessabunt ỽba cū puentū fuerit ad
ỽbera Cui Lucia dixit Dei ỽba cessa
re nō p̄nt. Cui paschasius. Tu ergo
deus es? Lucia rn̄dit Ancilla dei su

qui dixit Cū ſteteritis añ reges et p̄ſi
des &c. dixit ergo paſcaſi9. In te ergo
ſpūſſanctus eſt? Cui lucia. Qui caſte
viuūt: templū ſunt ſpūſſancti. Cui
paſcaſi9 Ego faciā te deduci ad lupa
nar vt ibi violacionē accipias et ſpm̄
ſanctū p̄das Cui lucia. Nō coinquina
tur corp9 niſi de cōſenſu mētis. nā ſi
me inuitā violari feceris: caſtitas m̄
duplicabit ad coronā Nūq̄ aūt vo
luntatē meā ad cōſenſū poteris p̄uo-
care. Ecce corp9 meū ad oē ſuppliciū
eſt paratū. Quid moraris? Incipe fili
dyaboli deſideria penarū tuarū in me
exercē. Tūc paſcaſi9 lenones fecit venire
dicēs eis Inuitate ad eā oēm p̄p̄lm et
tādiu illudat donec mortua nūcietur
Volentes āt eā trahere: tāto pōdē ſpi
ritusſanct9 eam fixit vt oīno ipſā mo
uere neq̄rent. Fecitꝫ paſcaſi9 mille
viros accedere et man9 et pedes ligari ſꝫ
eā nullaten9 poterāt mouē. Tūc et cū
mille viris .c. paria boū adhibuit ſꝫ
tñ v̄go dei īmobilis p̄māſit Vocatis āt
magis vt ſuis incātationibꝫ moueret
oīno moueri nō potuit Tūc dixit paſ-
caſi9 Que ſūt iſta maleficia q̄ vna
puella a mille hoībꝫ nō mouet Lu-
cia dixit. nō ſunt iſta maleficia ſꝫ be
neficia xp̄i. Porro ſi adhuc decē milia
adhibueris eque vt p̄us immobilē
me videbis. Putās vero paſcaſi9 ſcḋm q̄-
rundā figmēta q̄ lotione fugarent
maleficia: iuſſit eam lotione p̄fundi
Cūqꝫ nec ſic moueri poſſet. anguſtia
tus nimis paſcaſi9 iuſſit copioſū ig
nē circa eā accendi. piceqꝫ reſinā et fer
uens oleū ſup eā fūdi. dixitqꝫ Lucia
Induciam impetraui martirij mei vt
credētibꝫ timorē auferā paſſionis. et
nō credentibꝫ vocē inſultationis. Vi-
dētes āt amici paſcaſij eū anguſtiari
in gutture lucie gladiū immerſerūt.
q̄ neq̄q̄ loq̄lā amittēs: dixit. Annū
cio vobis pacē eccle redditā Maximia
no hodie mortuo et de regno ſuo Dio
cletiano expulſo Et ſicut ciuitati ca
thanēſi ſoror mea agatha ē data p̄-
tectrix ſic et ego ciuitati ciracuſane cō
ceſſa ſū a dño interuētrix. Dū h̄ vir
go loq̄ret ecce miſtri romanorū veni
unt: paſcaſiū apphēdūt et vinctū ad
ceſarē ſecū ducūt. Audierat enī ceſar
q̄ vniuerſā p̄uintiā fuerat depdat9.
Veniēs igr romā et ſenatui accuſat9
paris et cōuict9 capitali ſnīa eſt pu-
nitus Virgo vero Lucia de loco vbi
pcuſſa ē nō ē mota nec ſpm̄ tradidit
q̄adusqꝫ ſacerdotes venirēt et corpus
dni tr̄derēt ei Et oēs aſtātes Amē dño
r̄nderūt In eodē āt loco eſt ſepulta et
eccia fabricata Paſſa ē aūt tpe Cōſtā
tini et Maxentij. Circa ānos dn̄i. ccc x.

De ſancto Thoma aplo

Thomas interp̄tat abyſſus
vel gemin9 q8 et grece didi-
mus d2. Vel dicit Thomas a
thomos q8 ē diuiſio ſiue ſectio. d2 ergo
abyſſus eo q̄ p̄funditatē diuinitatis
penetrare meruit qñ ad ſui interro
gationē xp̄s ſibi reſpōdit. Ego ſum
via veritas et vita. dicit gemin9 eo
q̄ reſurrectionē xp̄i q̄ſi geminate et
in duplū q̄ alij cognouit. Nam illi
cognouerūt vidēdo. iſte videndo et pal
pando Diuiſio aūt ſiue ſectio dicit q̄
amorē ſuū ab amore mundi diuiſit.
q̄ ab alijs in fide reſurrcōis diuiſus
et ſect9 fuit Vel Thomas q̄ſi tot9 me
ans in dei ſ. amore et cōtēplatōe Vel
d2 Thomas a theos q8 ē de9 et meus
Vñ thomas q̄ſi deus me9. et hoc per
illud q8 dixit cū certificat9 credidit
deus me9 et dñs me9

Hyſtoria

Thomas apl's cū eſſet apud ce-
ſareā apparuit ei dñs dicēs. Rex
indie gūdoforus miſit p̄poſitū ſuum
Abanē querē hoīnē in architecto
nica arte eruditū. Veni igit et mittā
te ad eū. Cui thomas. dñe q̄uis mit
te me. p̄ter ad indos. Cui dñs. Vade
ſecure q̄ ego cuſtos tui. Cūqꝫ indos
cōuerteris ad me cū palma martirij
pueniēs. Cui Thomas. Dñs me9 es
tu et ego ſeru9 tuus fiat volūtas tua
Cūqꝫ ſic loq̄ret: p̄poſit9 regis indie
nauim deſcēdit et forū p̄bulari cepit
Ait illi dñs Quid cōparē vis iuuenis?

Cui ille dn̄s me⁹ me miſit vt condu
cā ſibi ſeruos in architectoica eru=
ditos. vt romano ope ſibi cōſtruat
palaciū. Tūc dn̄s tr̄didit ei Thomā
afferēs eū plurimū in tali arte peritū
Nauigantes āt: ad q̄ndā ciuitatē ve
nerūt in q̄ rex filie ſue nuptias cele
brabat. hic cū p̄conisai feciſſz vt oēs
nuptijs intereſſent al's regē offende
rent: contigit illic Abanē ⁊ aplm̄ in
troire Puella aūt hebrea fiſtulā ma
nu gerēs vnūquēq₃ laude aliq̄ cōmē
dabat vidēſq₃ aplm̄ intellexit hūc eē
hebreū eo q᷑ nō manducaret ſʒ ocu=
los ad celū fixos haberet. Cūq₃ pu=
ella corā eo hebr̄ice canēt cantabat
Vn⁹ eſt de⁹ hebreoꝝ q̄ fecit celū ⁊ t̄rā
⁊ creauit oīa. apl's ipſā hec eadē ver
ba repetere ſatagebat Vidēs pincer
na q᷑ nō mādu caret nec biberet ſed
tm̄ oculos fixos ad celū h̄ret: aplm̄
dei in maxillā pcuſſit. Cui apl's. Nō
hinc ſurgā donec man⁹ q̄ me pcuſſit
huc a canibꝫ afferat̄. Hic ig̊ ad hau
riendas aquas abijt. ⁊ leo ipſū occi
dēs ſāguinē ei⁹ bibit. Lacerātibꝫ aūt
canibꝫ eius corp⁹ vnus niger canis
manū eius dexterā in mediū cōuiuiū
apportauit. Quo viſo oīs turba ob
ſtupuit. ⁊ puella eius verba referēs
piecta fiſtula: ad pedes apl'i ſe piecit
Hmōi aūt vltionem factā reprobat
Auguſti. in li. contra fauſtū ⁊ aſſeit
a pſeudo h' fuiſſe inſertū. vn̄ ⁊ legen
da hec quo ad plura ſuſpecta habet̄
Poſſet tn̄ dici q᷑ nō aio vlciſcendi ſʒ
mō predicēdi dictū ſit. Tūc apl's ad
petitionē regl' ſponſū ⁊ ſponſā bene
dixit. Da inquiens dn̄e adoleſcētul'
hijs benedictōnē tue dextre. ⁊ in eoꝝ
mētibꝫ ſemina ſemē vite Abeūte āt
apl'o in manu iuuenis ē reptus ple
nus dactil' palme ram⁹. Comedētibꝫ
ſponſo ⁊ ſpōſa de fructu ei⁹ obdormi
unt ambo ⁊ ſōniū ſile ābo cernūt Vi
debatur eteñ eis q᷑ rex gēmat⁹ eos
amplectēt̄ ⁊ dicēt. Apl's me⁹ bn̄dixit
vos vt et̄ne vite pticipes ſit' Euigi=
lantibꝫ ill' ⁊ mutuo ſōnia reuelātibꝫ
apl's ad eos ingredit̄ dicēs Rex me⁹
mō vobis apparuit. ⁊ me clauſis ia=
nuis h' adduxit. vt ſup vos bn̄dictio
fructificet mea. habeat' carnis integ̊
tatē. q̄ eſt oīm regina v̄tutū ⁊ fruct⁹
ſalut' ppetue Virgitas ſoror ē ange
loꝝ poſſeſſio oīm bonoꝝ. victoria li
bidinū. fidei tropheū expug̃tio dmo
nū. ⁊ et̄noꝝ ſecuritas gaudioꝝ. De
libidine aūt corruptio gignit̄ de cor=
ruptione pollucio naſcit̄ de pollutōe
reatus orit̄. de reatu cōfuſio generat̄
Hec illo referēte duo āgeli appuerūt
eis dicētes. Nos ſumus angeli vob'
ad cuſtodiā deputati. q̄ ſi apl'i bene
ſeruauerit' monita: offerem⁹ dō oia
veſtr̄ vota Eos g̊ apl's baptizauit ⁊
de fide diligent' edocuit. P⁹ multū do
tpis ſpōſa nomine pelagia ſacro ve
lamine cōſecta mr̄iū pati̊ Et ſpōſus
noīe dyonifius illi ciūtati in epz ordi
nat̄ P⁹ hoc aūt apl's ⁊ abanes ad
regē indie puenerūt ⁊ oñſo loco q̄ fi=
eri volebat palaciū: dixit rex apl'o. dic
m̄ quo t̄mino poter' in iſto loco cōſti
tuē palaciū. Thomas apph̄edēs calā
mū: cepit meti ⁊ dicē. Ecce ianuā in
iſto loco diſponā. ⁊ ad ort⁹ ſolis in=
greſſū. In p̄mo pabulū. In ſecundo
ſalutoriū. In tercio cōſiſtoriū In q̊r
to p̄toriū In q̇nto zetas hyemales
In ſexto zetas eſtiuales. In ſeptio
epicauteriū ⁊ t̄clinia ac cubicula In
octauo turnas. In nono gymnaſiū
In decio coq̇nā In vndecio colimbū
⁊ aq̄ꝝ locū iſluētiū In duodecio ipo
dromiū ⁊ p gir̄ arcus deambulatoriū
Rex aūt h̊ cōſiderās ait ad aplm̄ Ve
re artifex es ⁊ decet te regi miſtrare
Deſig̃ato itaq₃ ab apl'o mirabil'i pala
cio ⁊ copioſo theſauro accepto: r̄x in
aliā puinciā pficiſcit̄ ⁊ apl's vniūſū
theſaurū paupibꝫ elargit̄ Per totū
aūt biennīū q̊ aufuit rex apl's p̄di=
cationi inſtetit ⁊ innūabilē pplm̄ ad
fidē cōuertit. Rediēs r̄x ⁊ q̄ thomas fe
cerat diſcēs: ipſū cū abane ī ima re=
cluſit carcer'. ut poſtmo vivos ex
coriatos vlt'ibꝫ dacēt flāmis Interea

gath frater regꝭ moriť ⁊ ei ſepulcrū
cū ābitione nimia ꝑparať Quarta
autē die q̄ mortuꝰ fuerat ſurrexit ⁊
ſtupefactis oībꝫ cunctiſqꝫ fugientibꝰ
dixit fratri ſuo· Hic hō frater quē ex
coriacea incedere diſponebas amicꝰ
dei ē· ⁊ ei oēs āgeli famulāť q̄ me in
padiſū ducētes qđdā m̄ oñdeřt pa-
laciū· ex auro ⁊ argēto ⁊ lapidibꝫ p̄-
cioſis mirabilr̄ fabricatū Et cū eius
pulchritudinē admirarer: dixerūt m̄
Hoc ē palaciū qđ fři tuo thomas ex
truxerát Cūqꝫ dicerē vtinā ianitor eꝰ
eſſē· dixerunt mihi· frater tuꝰ illo ſe
fecit indignū· Si vis in illo manere
rogabimꝰ dñz vt te reſuſcitaē digne
tur vt illud a frē tuo poſſis emere red
dens ei pecuniā quā ſe eſtimat ꝑdi
diſſe Et hec dicens cucurrit ad carce
rē apłi fři ſuo poſtulās indulgeri: ab
iectiſqꝫ vinculis· rogare apłm cepit
vt veſtem acciperet p̄cioſā· Cui apłs
Ignoras ꝙ nil carnale nil terrenuz
geſtiūt q̄ cupiūt hr̄e in celeſtibꝫ po
teſtatē· Egredienti igiť apło de car
cerē rex occurrit· ⁊ obuolutꝰ eꝰ pedibꝫ
veniā poſtulabat Tūc apłs ait Mul
tū vobis p̄ſtitit deꝰ ut ſecreta ſua vobꝭ
oſtēderet· Credite in xp̄m ⁊ baptiſe-
mini vt eterni regni participes ſitꝭ·
Dixit frater regꝭ ei· Vidi palaciū qđ
fratri meo feciſti ⁊ illud comparaē me
rui· Cui apłs· Hoc in ptāte fratris
tui eſt· Cui rex· Illud erit meū ⁊ apo
ſtolus tibi fabricet alteꝝ· ꝙ ſi forte
neq̃uerit mihi ⁊ tibi hoc vnū cōe erit
Rñdᵗ apłs· Innumerabilia palacia
ſūt in celo ab initio mundi ꝑparata
que fidei p̄cio ⁊ elemoſinis cōpanť·
Diuitie aūt vr̄e ad illa vos antecedē
pñt· ſeq̄ ꝟo minime pñt· ¶ Pꝰ vnū
ꝟo menſē fecit apłs oēs homines il
lius prouintie ꝯgregari· Quibꝫ cōgre
gatis debiles ⁊ infirmos ſeorſū ſta-
re iuſſit ⁊ ſup eos orauit· Cūqꝫ qui
docti fuerāt rñdiſſēt Amē· choruſca-
tio de celo veniēs tam apłm q̄ȝ alios
fere per horam mediā ſic ꝓſtrauit vt
oñs ſe putarent ictu fulguris inte-
riiſſe· erigēs aūt ſe apłs dixit· Sur-
gite ꝗꝛ dñs meus ſicut fulgur venit
voſqꝫ ſanauit· Exurgētes aūt oñs
ſani deū ⁊ apłm glificauerūt Tūc apłs
cepit eos docere ⁊ duodecī gdus vir-
tutū aſſignare· Primꝰ eſt vt in deū
crederēt q̄ eſt vnꝰ in eſſentia ⁊ trinꝰ
in perſona· Deditqꝫ eis triplex exem
plum ſēſibile quō ſint in vna eſſen
tia tres pſone· Primū eſt· ꝗꝛ vna ē
in hoīe ſapia ⁊ de illa vna ꝓcedit in-
tellectꝰ· mēoria ⁊ ingeniū· Nā inge
niū eſt inq̄t vt qđ nō didiciſti inue-
nias Et mēoria vt nō obliuiſcaris q̄
didiceris· Intellectus vt intelligas
que oſtendi pñt vel doceri Scđm eſt
ꝙ in vna vinea tria ſūt· ſ· lignū foliū
⁊ fructus· ⁊ hec oīa tria ſūt· ⁊ vna vi-
nea ſūt· Terciū eſt ꝗꝛ caput vnū ex
q̇nqꝫ ſenſibꝫ cōſtat In vno em̄ capi
te ſūt viſus auditꝰ odoratꝰ tactus ⁊
guſtus· ⁊ hec plura ſūt ⁊ vnū caput
ſūt· Scđs gdus vt baptiſmū ſuſcipe
rent· Terciꝰ eſt vt ſe ab auaricia tē
perarēt· Quartꝰ ē vt ſe a fornicatōe
ꝯtinerēt· Qñtus vt gulā reſtringe-
rent· Sextus vt pniam tenerēt· Sep
timꝰ vt in hiis pſeuerarēt Octauus
vt hoſpitalitatē amarēt Nonꝰ ut vo
luntatē dei in faciēdis q̄rerēt ⁊ eā ope
cōplerēt Decimꝰ vt eā in nō faciēdis
inq̇rerēt ⁊ eā vitarēt Vndecimꝰ vt ca
ritatē amicis ⁊ inimicis īpēderēt· Duo
decīꝰ ut in cuſtodiēdis hiis vigilē cu-
rā hr̄ent Pꝰ p̄dicatōnē ꝟo apłi nouē
milia viroꝝ exceptis puulis ⁊ mulieribꝫ
baptiſati ſūt ¶ Pꝰ hec āt ī ſupiorē in-
diam abiit: ī q̄ innūis miraculoꝝ in-
ſigniis coruſcauit: ſinticē et̄ amicā
migdonie vxoris cariſii cognati regis
apłs illuīauit· Dixitqꝫ migdonia ad
ſinticem· Putas ſi potero eū videre?
Tūc migdonia de ꝯcilio eiꝰ habitum
mutauit· ⁊ inter pauperes mulieres
vbi apłs predicabat aduenit Apłs
autē incepit de huiꝰ vite miſeria p̄-
dicarē· dicēs int̄ cetera· qm̄ vita hec eſt
miſera caſibꝫ ſubiecta ⁊ adeo fugitiua
vt cū tenei credi²: effugiat labefacta

Deinde cepit q̃tuor rationib; exhor-
tari vt vbũ dei libẽter audirẽt. ipſũ
verbũ dei q̃tuor rerũ generib; ↄparando
.ſ. collirio. ex eo q oculũ nr̃i itellcũs
illuĩat. Potioni ex eo q noſtrũ affe-
ctũ ab om̃i carnali amore purgat et
mũdat Emplaſtro ex eo q peccato-
rũ noſtrorũ vulnera ſanat. Cibo ex eo
q nos celeſtiũ amore delectat Et ſi
cut inq̃t iſ egroto nõ valẽt niſi ea in
ſe receperit: ſic nec aĩe languẽti verbũ
dei pdeſt niſi illd deuote audierit. Pre
dicãte aplo credidit Migdonia deĩn-
ceps viri thorũ abhorruit Tũc Cariſi
us impetrauit a rge q aplm in carce
rẽ poſuit ad quẽ veniens migdonia
rogauit ut ſibi ignoſcẽt q ppt eã in
carcerẽ miſſ9 eſſ Quã ille benigne
ↄſolãs iſ oĩa ſe libẽter pati aſſeruit
Cariſi9 aũt regẽ rogauit vt reginã
ſororẽ ſue vxoris ad ipſã mitteret ſi
forte eã reuocaẽ poſſ. Miſſa regina
ↄuertit ab ea quã volebat puertere
Viſiſq; tot miracul q̃ aplꝰ faciebat
dixit. Maledicti ſũt a dõ q̃ nõ credũt
hijs opib; Tc aplꝰ oẽs q̃ ibi aderãt
de trib; breuit inſtruxit. ſc; ut ecciã
diligerẽt ſacdotes honorarẽt. ⁊ aſſi
due ad verbũ dei audiẽdũ ↄuenirẽt.
Reuertẽte aũt regina dixit ei rex Vt
q̃d tã diu morata es? Que rñt. Pu
tabã Migdoniã ſtultã eſſe ꝫ ſapien
tiſſiã ẽ. ⁊ me ad aplm dei ducẽs: viã
veritatꝭ me ↄgnoſcere fecit. ⁊ nimis
ſtulti ſũt q̃ ĩ xpm nõ credũt. noluitq;
regĩa regi deinceps copulai Stupefa
ctus rex dixit ↄgnato ſuo. Dũ tuam
vxorẽ recupare vellem: meã pdidi. ⁊
peior m̃ mea eſt q̃ tua tibi. Tũc rex
iuſſit aplm ligatꝭ manib; ad ſe ad-
duci. pcipiens ei vt ad ſuos viros cõ
iuges reuocaẽt Aplꝰ aũt exẽplo tri
plici eis oñt q q̃diu in errore exiſte-
rẽt hꝰ facẽ ñ deberẽt videl; exẽplo regꝭ
exẽplo turrꝭ. ⁊ exẽplo fontꝭ Vñ dixit
Tu cũ ſis rex nõ vis habere inq̃na-
ta ſuitia. ꝫ mũdos ſuos parita an-
cillas. q̃nto magis credere debes deũ
amaẽ caſtiſſima ⁊ mũda ſuitia. q̃d
ſ culpor ſi deũ amare pdico in ſeruis
ſuis. q8 diligã in tuiſ? Fabricaui ei
turrĩ excelſã. ⁊ dicꝭ m̃ ut ego q̃ fabri
caui eã deſtruã. Fodi terrã pfunda;
⁊ eduxi fontẽ de abyſſo ⁊ dicis m̃ vt
obſtruã illũ. Tc irat9 rex iuſſit affer
ri ardẽtes laminas ferreas et aplm
ſtare nudis pedib; ſup eas. ptinus
nutu dei fõs ibi erupit ⁊ eas extinxit
Tũc rex ↄſilio ↄgnati ſui eũ in forna
cẽ ardentẽ miſit q̃ tñ refrigeãta ẽ vt
die altera ſan9 inde exiret ⁊ illeſus.
Dixitq; regi Cariſi9. Fac illũ offerre
ſacficiũ dõ ſolꝭ: ut ſic dei ſui irã incur
rat. q̃ ab hijs eũ libeãt. Cũq; ad hoc
vrgeretꝭ dixit regi. Preſtãtior es tu
q̃ factura tua Et quõ tu deũ verũ neg
ligis. ⁊ picturã ſolꝭ adoras? Tu pu-
tas q ſicꝭ dt cariſi9: de9 me9 m̃ iraſce
tur poſtq̃ adorauero deũ tuũ Magꝭ
aũt iraſcetꝭ deo tuo: eũq; ↄminuet cũ
adorauero eũ. Adoro igi? eũ. Si ꝫ me
adorante deũ tuũ: de9 me9 nõ euertet
illũ: ſacrificabo illi. Si aũt ſic: tu cre-
des deo meo. Cui rex. Adhuc tu me-
cũ de pari loq̃ris. Precepit igi? aplꝰ
hebraice demoni q̃ in eo erat vt q̃ ci-
to corã idolo genua flecteret. ſtatĩq;
ydolũ cõminueret. Flectens igitur
aplꝰ genua dixit. Ecce adoro ꝫ ñ ido
lũ Ecce adoro ꝫ ñ metallũ Ecce ado-
ro ſed nõ ſimulacrũ. Adoro aũt dñm
ihesũ xpm in c9 noĩe pcipio tibi demõ
q̃ in eo latitas vt ſimulacrũ ipſũ ↄmi
nuas Statĩq; q̃ſi cera liq̃factũ ẽ Tũc
omnes ſacerdotes mugitũ dederũt
Pontifex autẽ templi eleuans gla
dium aplm tranſuerberauit dicens
Ego vindicabo minas dei mei. Rex
aũt ⁊ cariſius aufugerũt vidẽtes q
pplꝰ vellet aplm vindicaẽ ⁊ põtificẽ
viuũ incẽdere. Xpiani ãt corp9 apli
tulerũt ⁊ honorifice ſepelierũt. Poſt
longũ autẽ tps circa annos dñi. cc
xxx. corp9 apli in ediſſeam ciuitatẽ
ſuã trãſlatũ eſt ab alexãdro impa
tore ad ſiroꝝ pces hꝰ faciẽte. In illa
aũt ciuitate null9 heretic9. null9 iu-
deus. null9 pagan9 poteſt viuẽ: nec

tyrannus aliq̃s ibidē nocere poſtq̃ abagarus rex illi9 ciuitatꝭ epl'az manu ſaluatorꝭ ſcriptā accipe meruit· Nā ſi qñ gēs aliq̃ ꝯ ciuitatē illā inſurrexit infās baptiſatus ſup portā ſtans eplam illā legit· ⁊ ea die tam ſaluatorꝭ ſcriptis q̃ apl'i thome meritis hoſtes aut fugiūt aut placāt. Yſidor9 igit̃ in li· de vita ⁊ obitu ſcōꝝ ſic de iſto aplo dicit Thomas diſcipulus xp̄i ac ſilis ſaluatori audiēdo incredulus· videndo fidelis fuit Hic euangeliū p̄dicauit parthis· medis ⁊ pſis hircaniſq3 brachmānis · Et intrās orietalē plagā: ⁊ interna gētium penetrans ibi p̄dicationē ſuā vſq3 ad titulū ſue paſſionis pduxit Hic lanceis trāſfixus occubuit Criſoſtom9 ꝟo ait q̄ dū thomas ad regionē magoꝝ q̄ ad xp̄m adorādū venerāt deueniſſꝫ: eos baptiſauit ⁊ fā ſūt adiutores fidei xp̄iane

Dicto de feſtiuitatibꝫ q̄ occurrūt infra tp̄s deuocatōis q̄d incep̄t a moyſe ⁊ ꝓphetis ⁊ durauit vſq3 ad xp̄i aduentū in carnē: q̄d tp̄s repn̄tat eccl'ia ab aduētu vſq3 ad natiuitatē dn̄i· Seq̄² vidē de feſtiuitatibꝫ q̄ eueniūt infra tp̄s q̄d p'ti cōtine² ſꝫ tp̄e reconciliationis ⁊ ptim ſub tp̄e pegrinatōis: q̄d tp̄s repn̄tat eccl'ia a natiuitate vſq3 ad ſeptuageſimā ſicut ſup in plogo dictū eſt

De natiuitate domini·

Natiuitas aūt dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i ſc̄m carnē vt q̄dā apūt ꝯpletꝭ ab adā q̄nq3 milibꝫ· cxxviij ānis· vel ſc̄m alios vj· milibꝫ· vel ſc̄m euſibiū ceſarieñ· in cronicis ſuis· v· milibꝫ· lxx· ānis Tp̄e octauiani imꝑatorꝭ facta ē ꝯputa°· vñ ſex miliū ānorū inuēta fuit a methodio poti9 miſtice q̄ cronice Veniēte āt ipſo filio dei in carnē tanta pace vniūſus mūd9 gaudebat: vt toto orbi vnic9 rōnoꝝ īꝑator pacifice p̄ſidēt· Nā ſic naſci voluit vt nob' pacē tp̄is ⁊ pacē eternitatꝭ tribuēt· ſic voluit vt mihi domin9 ortū ſuū pax tp̄is illuſtrēt Ceſar igit̃ auguſt9 vniūſo p̄ſidens orbi: ſcire voluit q̄t puintie· q̄t ciuitates· q̄t caſtra· q̄t hoīes in toto orbe eſſēt· Juſſitq3 vt ſꝫ in hiſt· ſcol'· vt oēs hoīes ad vrbē vñ traxerāt origi nē pgerēt · et q̄libꝫ denariū argēteū q̄ valebat decē nūmos vſuales affer ret: vñ ⁊ denari9 dicebat̃: p̄ſidi prouintie tradēs ſe ſb̄ditū romano imꝑio ꝓfiteret̃ Nā ⁊ nūm9 imaginē p̄ferebat ceſarꝭ ⁊ ſupſcriptionē nominis· Dicebat̃ aūt ꝓfeſſio ⁊ deſcp̄tio: ſꝫ diuſa cōſideratione· Profeſſio em̄ dicebat̃ q̄ q̄libꝫ qñ reddebat preſidi puintie cenſū: capiebat vnū denariū illū qui ſic vocaba² ⁊ ponebat illū ſup caput ſuū ⁊ ꝓ ꝓo ore ꝓfiteba² ſe eē ſb̄ditū rōno impio· vñ diceba² ꝓfeſſio ·i· ꝓo ore faſſio· ⁊ fiebat hoc corā omni ꝓplo Deſcp̄tio āt diceba² q̄ nūs coꝝ q̄ cēſū capitꝭ ferebāt certo determinabat̃ nūo ⁊ redigebat̃ in ſcp̄tis· Hec deſcp̄tio p̄ma facta ē a p̄ſide ſyrie cirino Prīa ſꝫ vt in hyſtorijs ſcolaſticꝭ inuenit̃ q̄ntū ad cirinū· Quia ei iudea in vmbilico terre nrē hītabil' eē ſꝫ puiſū ē vt in ea inchoaret̃ ⁊ deinde p circūſtātes regiones alij p̄ſides pſeq̄ren². Vel ſꝫ p̄ma id eſt vniūſalis· q̄ alie p̄ceſſerāt p'ticulaės Vel forte p̄ma capitū ī ciuitate fiebat a p̄ſide· ſc̄da ciuitatū in regione ceſarꝭ a legato· t'cia regionū in vrbe corā ceſare Joſeph aūt cū eſſet de gn̄e Dauid a nazareth in bethleē ꝓfect9 ē· Cū āt btē Marie tp̄s pariēdi inſtaēta ipē de ſuo reditu neſciret eā ſecū aſſūpſita in bethleem ſecū duxit nolens theſauꝝ ſibi a dō cōmiſſū in aliena manu dimittē ſꝫ ipſe volens p ſe illū cuā puigili cuſtodire· Cū ḡ bethleē appropīq̄ſſꝫ vt frat̃ Bartholomeus in ſua ꝯpilatione teſtat̃ vidit v̄go ptē ꝓplī gaudentē ⁊ ptē gementē q̄d ſibi āgelus expōnēs apt· ps ꝓplī gaudēs ē ꝓpl's gētil' q̄ ī ſemine abrahe etnā bn̄dictionē accipiet

Pars aūt gemēs eſt plebs iudaica
a dō ſuis merit̄ reprobata. Cū igit̄
ābo bethleē aduenıſſēt. ⁊ qꝛ paupes
erāt ⁊ qꝛ oīa hoſpitia alij q̄ ꝓpt̄ hoc=
ipſū venerāt occupauerāt nullū ho=
ſpiciū habere potuerūt. Diuerterūt
ḡ in cōi trāſitu. qui ut dr̄ in hiſtoria
ſcolaſtica erāt int̄ duas domos ope=
rimentū habēs qd̄ diuerſoriū dicı²=
ſub quo ciues ad colloquēdū vel ad
cōſitendū in diebꝫ ocij vel pro aeris
tēperie diuertebāt. ibi forte ioſeph
preſepe boui ⁊ aſino fecerāt Vel ſecū=
dū q̊ſdā ruſtici cū ad forū veniebāt
aīalia ibidē ligabāt ⁊ idō p̄ſepe ibi
ꝯſtructū erat. In ipſa igit̄ nocte me
dia dici dn̄ice btā v̓go filiū ſuū pepe
rita ī p̄ſepio ſup fenū reclinauit qd̄
fenū vt habet̄ in hiſtoria ſcola. btā
Helena poſtmodū romā detulit B
¶ Nō aūt qꝫ natitas xp̄i fuit mira=
bilit̄ facta. Multiplr̄ oñſa. Et vtilr̄
exhibita Fuit mirabilr̄ fcā. tū ex p=
te generātꝭ. tū ex pte geniti. tū ex p
te modi generādi. Ex pte generātꝭ.
qꝛ ipſa fuit v̓go an̄ ptū. v̓go in ptu
virgo poſt ptū. Et hoc. ſ. qꝫ v̓go ma
nens pepit: q̊nqꝫ modis oſtenſū eſt
Primo p ꝓphetiā yſay. vij. Ecce vir
go ꝯcipiet ⁊c̄. Scd̄ō p figurā. hoc em̄
figuratū eſt p virgā Aaro. nq̄ ſrn̄ oī
humano ſtudio floruit. Et p portā
ezechielis q̄ ſemper clauſa pmanſit
Tercō p cuſtodiā Joſeph em̄ vir eꝰ
ex eo qꝫ ipſam cuſtodiuit teſtis ſue
virginitatꝭ extitit Q̄rto p expeien=
tiā Cū em̄ ut in ꝯpilatione Bartho=
lomei hr̄ ⁊ de libro infātie ſaluatorꝭ
ſūptū fuiſſe videt̄ pariēdi tp̄s inſta
ret Joſeph licꝫ deū de v̓gine naſcitu
rū nō dubitaēt: more tn̄ gerēs pr̄ie
obſtetrices vocauit q̄rū vna vocaba² zebel
⁊ altera ſalome. zebel ḡ ꝯſiderās ⁊ in
q̄rens ⁊ ipſā v̓ginē īueniēs exclama
uit v̓ginē pepiſſe. ſalome atn̄ ñ cre
deret ſꝫ h̄ ſilr̄ pbaē vellꝫ ꝯtinuo aruit
manꝰ eꝰ. iuſſu tn̄ angli appentꝭ pue
rū tetigit ⁊ ꝯtinuo ſanitatē recepit.
Q̄nto p miracli euidētiā Rome em̄
vt teſtat̄ Innocētiꝰ ꝑ. iij. xij. ānis
pax fuit. igr̄ rōni tēplū pacꝭ pulchri
mū ꝯſtruxer̄t. et ibi ſtatuā Romuli
poſuer̄t. Cōſulētes āt apollinē q̄ntū
duraēt illd̄ tēplū: acceper̄t reſponſū
q̊uſqꝫ v̓go paret. Hec audiētes dixe
rūt. Ergo ineternū duābit Impoſſi
bile em̄ credebāt qꝫ vnq̄ v̓go pareret
vñ in foribꝫ tēpli titulū hūc ſcp̄ſer̄t
Templū pacis et̄nū. ſꝫ in ipſa nocte
q̄ v̓go pepit tēplū funditꝰ corruit ⁊
ibi mō ē ecc̄ia ſcē Marie noua ¶ Se=
cūdo fuit mirabilr̄ facta ex pte geni
ti. Nā ſic dr̄t Bernħ. in eadē pſona.
eternū antiquū ⁊ nouū miābiliter
ꝯuener̄t. Et̄nū. ı. d̄initas. Antiquū
.i. caro ab Adā traducta Nouū id ē
aīa de nouo creata. Itez ſicut idē dr̄t
Hodie tres mixturas ⁊ tria opa fec̄
deus ita mirabilr̄ ſingulaia vt talia
nec facta ſint nec ampliꝰ faciēda ſint
Coniūcta q̊ dē ſūt adinuicē deus ⁊ hō
Mater ⁊ virgo Fides ⁊ cor humanū
Prima valde mirabil̄. qꝛ ſūt limus
⁊ deꝰ. maieſtas ⁊ infirmitas. tāta vi
litas ⁊ tanta ſublimitas. Nihil deo
ſublimius. ⁊ nihil limo vilius. Se=
cunda nihilominus valde mirabil̄
fuit. A ſeculo emiꝫ non eſt auditū qꝫ
v̓go eſſꝫ q̄ pepit. Et qꝫ mr̄ eſſꝫ q̄ v̓go
pmāſit. Tercia ē p̊ma ⁊ ſcd̄a infeior
ſed non minus fortis. Mirū eſt em̄
quō cor humanū fidē hijs duobꝫ ac
cōmodauit. Q̄uō credi potuit qꝫ deus
hō eſſet ⁊ qꝫ v̓go māſerit q̄ peperiſſꝫ
Hᶜ bern̄. ¶ Tercio fuit mirabilr̄ fa=
cta ex pte mō gn̄andi Eius em̄ ptꝰ
fuit ſup̄ naturā. ex eo qꝫ v̓go ꝯcepit
Sup̄ rōem. ex eo qꝫ deū genuit. Sup̄
humanā conditionē. ex eo qꝫ ſine do
lore peperit Sup̄ ꝯſuetudinē ex eo qꝫ
de ſpū ſancto ꝯcepit. Nō em̄ genuit
v̓go ex hūano ſemīe: ſꝫ miſtico ſpi=
ramīe Nā ſpūſſcūs ex caſtiſſimis ⁊
puriſſimis ſanguinibꝫ v̓ginis acce
pit ⁊ inde corpꝰ illd̄ formauit. Et ſic
quartū modū miābilē faciēdi hoīeꝫ
deus oñt Nā ſic dicit anſelmꝰ q̄tuor
modis deꝰ p̄t hoīem facē. ſ. ſine hoīe

et femina ſicut fecit adā· Sine femīa ſicut fecit euā De hoīe ⁊ femina ſicut cōis pbat vſus· De femina ſine hoīe ſic̄ hodie mirabilr factū ē ¶ Scdō ei9 natītas fuit hodie multiplr oñſa Oſtēſa ē em̄ p oēs g̃dus creaturarū Eſt em̄ q̄dā creatura q̄ tm̄ habȝ eſſe ſic̄ pure corporea · Quedā q̄ habȝ eē ⁊ viuē ſicut vegetabilia· Quedam q̄ hȝ eſſe viuē ⁊ ſentiē ſicut bruta aīa-lia· Quedā q̄ hȝ eſſe viuē ⁊ ſentire ⁊ diſcernē ſicut hō· Quedā q̄ habȝ eſſe viuē ſentiē diſcernē ⁊ intelligē ſicut angel9 P oēs iſtas creaturas hodie xp̄i natiuitas ē oſtenſa· Prima aūt creatuā ·ſ· corporea triplex ē ·ſ· opaca trāſparēs ſiue puia ⁊ lucida ¶ Prio g̃ oſtenſa ē p pure corporeā opacā · ſicut ·ſ· p deſtructionē tēpli rōnorū vt ſup̄ dictū eſt Et p ſtatuā romuli dei romanoꝝ q̄ tūc cecid^{t}a ↄminuta eſt· Et p ruinā etiā aliaꝝ ſtatuaꝝ q̄ tūc in alijs locꝭ plurimis ceciderunt· Legi²ei ꝙ ihereмias ꝓpheta ī egiptū deſcendēs poſt mortē godolie: regibȝ egipti ſignū dedit ꝙ coꝝ ydola cor-ruerēt cū v̓go filiū parturiret Qua-ꝓpter ſac̄dotes ydoloꝝ imaginē vir-ginis pueꝝ in gremio baiulantē in ſecreto loco tēpli ſtatuerīt ⁊ eā ibidē adorabāt S; a ptholomeo rege int̄ro gati poſtea: Quid h̄ ſibi vellet: Dixe rūt paterne traditōis h̄ eē miſteriū q̄ð a ſcō ꝓpheta coꝝ maiores añ acce perāt ¶ Scdō p purā corporeā trāſpa rentē ⁊ puiā Nā in ipſa nocte obſcu ritas aeris in claritatē diei verſa eſt Rome etiā vt teſtaᷣ innocēti9 papa tercius: fōs aque in liquorē olei ver ſus eſt ⁊ erūpēs vſqȝ in tiberī pfluxit ꝓphetiſauit em̄ ſibilla ꝙ qñ erūpet fōs olei: naſceretᷣ ſaluator· ¶ Tercio p purā corporeā lucidā· ſicut p corpa ſupcęleſtia Nā in ipſa die natītatis ſm̄ aliq̄rū relationē vt apt Criſoſto mus: magꝭ ſup quēdā mōtē orātibȝ ſtella q̄dā ſup eos apparuit q̄ formā pueri pulcħrimi ħebat ⁊ in ei9 capi-te crux ſplēdebat q̄ magos alloquēs

dixit vt in iudeam pgerēt ⁊ ibi natū pueꝝ inuenirēt In ipā etiā die tres ſoles in oriente apparuerīt q̄ paulatī in vnū corp9 ſolare redacti ſūt· p q̄ð ſig̃ficabatᷣ ꝙ trini ⁊ vni9 dei noticia toto orbi imminebat· vel ꝙ natus erat ille in q̊ tria ·ſ· caro aīa ⁊ deitas in vnā pſonā ↄuenerāt In hiſtoria tñ ſcōꝝ diciᷣ ꝙ nō ipſa die natītatis tres ſoles apparuerīt ſȝ ante p aliq̄ð tp̄s ſcȝ p9 mortē iulij ceſarꝭ· q̄ð etiā euſebius in cronica aſſerit Octauia nus inſup impator vt ait innocēti9 papa terci9 vniūſo orbi ditioni ro-mane ſbiugato intantū ſenatui pla cuit vt eū p deo colere vellēt Prudēs aūt impator ſe mortalē intelligēs immōꝛtalitatꝭ ſibi nomē noluit vſur-pare Ad illoꝝ vero importunā inſtā tiam ſibillam ꝓphetiſſam aduocat: ſcire volens p ei9 oracula ſi in mundo maior eo aliqñ naſceretᷣ Cū g̃ in die natiuitatꝭ dn̄i cōciliū ſup hac re con uocaſſet: et Sibilla in camera impa torꝭ oraculꝭ inſiſtēt: in die media cir culus aureus apparuit circa ſolem ⁊ in medio circuli v̓go pulcħrima: pueꝝ geſtās in gremio Tūc ſibilla h̄ ceſari oñt· Cū āt īpator ad p̄dictā viſionē plurimū admiraretᷣ: audiuit vocē dicentem Hec eſt ara celi· dixitqȝ ei ſibilla· Hic puer maior te eſt ⁊ idō ipſū adora Eadē g̃ camera in honorē ſancte Marie dedicata eſt· vnde vſqȝ hodie d̄r: ſcā maria ara celi· Intelli gēs igi² īpator ꝙ hic puer maior ſe erat· ei thura obtulit· ⁊ de9 decetero vocari recuſauit· De hoc aūt Oroſi9 ita dicit Octauiani tpe horā circiter terciam repente liquido ac pure ſere no circulus ad ſpeciē celeſtis arcus orbem ſolis ambiuit: q̄ſi venturus eſſet qui ipſū ſolē ſolus mundūqȝ totū ⁊ feciſſet ⁊ regeret· Hec Oroſi9 Idē apt Eutropius· ¶ Secūdo oſten ſa eſt ⁊ manifeſtata ē p creaturā q̄ hȝ eſſe ⁊ viuē ſicut ſūt plāte ⁊ arbo-res· In hac em̄ nocte vt Bartholo-meus in ſua ↄpilatione teſtaᷣ vinee

engaddi que proferūt balſamū flo
ruerūt. fructū ꝓtulerūt ⁊ liquorem
dederūt ¶ Tercio p creaturā q̄ habꝫ eē
⁊ viuerē ⁊ ſētire ſicut ſūt aīalia bruta
Proficiſcēs eñ Joſeph in bethleem
cū Maria p̄gnante: duxit ſecū bouē
forte vt ipſū vēderet ⁊ cenſū ꝓ ſe ⁊ ꝓ
v̉gine ſolueret ⁊ de reſiduo viuerent
⁊ vnū aſinū. forte ut virgo ſup eum
veheret Bos igiᷓ ⁊ aſinꝰ miraculoſe
dominū cognoſcentes flexis genibꝫ
ipſum adorauerunt Ante etiam xp̄i
natiuitatē p aliq̄t dies vt ait Euſe
biuſ in cronica cū q̄dā ararēt: boues
ad aratores dixerūt Hoīes deficient
ſegetes ꝓficient ¶ Quarto p creatu
ram q̄ habꝫ eſſe viuē ſentire ⁊ diſcer
nere vt eſt homo. ſicut per paſtores.
Nā in ipſa hora noctis paſtores ſup
gregē ſuū vigilabāt: ſicut bis in an
no in longioribꝫ ⁊ breuioribꝫ nocti=
bus anni cōſueuerāt. Mos eñ fuit
antiq̄s gentilibꝫ in vtroqꝫ ſolſticio
ſcꝫ eſtiuali circa feſtū ſancti Johan
nis baptiſte. ⁊ hyemali circa nati=
uitatē dn̄i vigilias noctis cuſtodire
ob ſol' veneātiōꝫ. q̄ forte mos eē apd̉
iudeoſ ex vſu cohabitātiū inoleuerāt
Ipſis igitur vigilātibꝫ: angelus dei
apparens ⁊ ſaluatorē natū annūcia
uit. ⁊ quo inuenireᷓ: ſignū dedit Fa=
ctaqꝫ eſt cū eo multitudo angelorꝫ
dicentiū. Gloria in excelſis deo. ⁊cᷓ.
Paſtores ḡ venīētes totū ſicut āge
lus dixerat inuenerūt. Sic itē ma=
nifeſtata eſt p ceſarē Auguſtū qui
tūc p̄ceptū ded't: ne eū aliq̄s dominū
vocarē auderet ſic̄ Oroſiꝰ teſtat̄ For
te eñ cū viſionē illā circa ſolem vi=
diſſet recolens ſimul de ruina tēpli ⁊
de fōte olei intelligēs ꝙ in mūdo na
tus eſſet q̄ maior eo erāt nec deus nec
dn̄s vocari voluit. Sic etiā maīfeſta
eſt p ſodomitas q̇ oēs in toto mūdo
in illa nocte extincti ſunt. ſicut dicit
Jherōn. ſup illud. Lux orta eſt eis
tanta. ſ. ꝙ oēs laborantes illo vicio
extīxit. ⁊ hoc fecit xp̄s vt oīs eradi
caret. ne in naturā quā ſūpſerāt: tāta

deſecteo īmundicia inuenireṯ Nam
vt dicit Augꝰ. Vidēs deus viciū ↄtra
naturā in humana natura factū: fi=
lius fere deſijt incarnarī ¶ Quīto per
creaturā q̄ hꝫ eſſe viuerē ⁊ ſētire diſcer
nere ⁊ intelligē ſicut ē angelꝰ Ange
geli eñ xp̄i natiuitatē annūciaue=
rūt paſtoribus. ut ſuperius dictum
eſt. D ¶ Tercio eius natiuitas eſt
nobis vtiliter exhibita. Nā hoſtis
antiquus iam nobis ut ante p̄ua=
lere nō p̄ōt. ſanctꝰ eñ Hugo abbas
cluniacenſ in vigilia natiuitat̃ dn̄i
vidit beatā v̉ginē in vlnis tenentē
filiū ⁊ dicentē. Adeſt dies in qua ꝓ
phetarū oracula renouanṯ. Vbi eſt
nūc hoſtis qui ante hūc diem homi
nibus preualebatᷓ Ad hanc vocem
dyabolus de humo erupit. ut verbis
dn̄i inſultaret. ſed mentita eſt iniq̄=
tas ſibi: quoniā dū officinas fratrū
circuit ipſū ab oratorio deuotio. ⁊ re
fectorio lectio. ⁊ dormitorio ſtramīta
vilia a capitulo paciencia eiecit De
ipſius etiā natiuitat̃ vtilitate dicit
Bern̄. Triplici morbo laborabat ge
nus hūanū. in p̄ncipio medio ⁊ fine
id eſt natītate vita ⁊ morte Natītas
erāt immūda. vita ꝑuerſa. mors pi=
culoſa. Venit xp̄s ↄtra hūc triplicē
morbū ⁊ attulit triplex remedium.
Natꝰ eſt eñ vixit ⁊ obijt Eiꝰ natītas
purgauit noſtrā natītatē: eius vita
noſtrā vitā inſtruxit. ⁊ mors illiꝰ de
ſtruxit nrāꝫ Hec ber. ¶ De vtilitate
etiā ipſiꝰ natītat̃ d̉t aug̃. in li. viij.
de tri. ꝙ hūilitas filij dei quā nobꝭ ī
incarnatōne exhibuit: fuit nobꝭ ī ex=
emplū ſacrm̄ ⁊ medicamētū In exē=
plū ↄuenīētiſſimū qd̉ hō imitareᷓ ⁊
altū ſacrm̄ q̊ pcti nūvinculū ſolue re
tur. ⁊ ſūmū medicamentū q̊ tumor
ſupbie ſanareṯ. Hec augꝰ. Supbia
eñ p̄mi hoīs ſanata eſt p hūilitatē
xp̄i Et notādū ꝙ ↄuenīēter hūili=
tas ſaluatorꝭ rn̄det ſupbie ſaluatorꝭ
Supbia eñ p̄mi hoīs fuit ↄ deū vſqꝫ
ad deū ⁊ ſup̄ deū. Fuit ↄ deū qꝛ cōtra
eius p̄ceptū Contempſit eñ p̄ceptū

eius quo p̄ceperat vt de ligno ſcien-
tie boni ⁊ mali n̄ ꝯmederet. Fuit etiā
vſqȝ ad deū. qꝛ vſqȝ ad appetitū deita
tis credēs qđ dyabolꝰ dixerat. Eritis
ſicut dij. Fuit etiā ſup̄ deū ſicut dicit
ancelmꝰ volendo qđ deꝰ illū velle no
lebat. Tūc em̄ voluntatē ſuā ſup̄ vo-
luntatē dei poſuit. At filiꝰ dei ſm̄ io-
hannē damaſc̄. hūiliauit ſe ꝓpt̄ ho-
mines nō ꝯtra hoīes. vſȝ ad hoīes ⁊
ſup̄ hoīes. Propt̄ hoīes qꝛ ad eorū
vtilitatē ⁊ ſalutē. Vſqȝ ad hoīes per
naſcendi modū ꝯſilem. Sup̄ hoīes p
naſcendi modū diſſileȝ Nā eiꝰ nati-
tas ⁊ ſm̄ aliq̄d nobiſ ſilis fuit qꝛ. ſ.
natꝰ eſt ex muliere et p eandē portā
ꝓpagatōis. Et ſm̄ aliq̄d diſſilis qꝛ
de ſpūſcō ex maria v̄gine natus eſt.

De ſancta Anaſtaſia.

Anaſtaſia dr̄ ab ana qđ ē ſur
ſū ⁊ ſtaſis qđ ē ſtans qꝛ ſur-
ſū ſtetit a vitijs ad virtutes.

Anaſtaſia nobiliſſima romano
rū filia p̄taxati illuſtris ſed pa
gani. a matre ſua fauſta chriſtiana
a beato criſogono fidem chriſti edo-
cta eſt. Tradita āt publio paulino
in vxorē languorē ſilans ſp̄ ſe ab eꝰ
ꝯſortio abſtinebat. Qui audiēs eā
cū vna tm̄ ancilla in vili hītu xp̄ia-
norū carceres circuire et eis nc̄caria
miniſtrare fecit eā artiſſime cuſtodi
ita etiā vt alimoniā denegaret. Vo-
lebat em̄ eā ſic perimere vt poſt in eiꝰ
latiſſimis poſſeſſioībȝ laſciuire. Pu
tans ḡ ſe mori ⁊ iā morti tradendaȝ
ſe cē̄ p̄ximā intrinſecꝰ dolore cordis
ꝯmota. fructuoſa inhiādo ſolami: ſe
ad quendā ſibi cōmendando doloro-
ſas lrās criſogono trāſmittebat ⁊ il-
le ꝯſolatorias remittebat. Interea
vir eius moriꝰ ⁊ illa a carceribȝ libe
rat̄. Hec hēbat tres pulcherrimas
ancillas q̄ ſorores erāt. Quarū vna
dicebat̄ agapen. altera chiēna ⁊ al
tera yrenen. Que cū xp̄iane eſſēt et
p̄fecti monitꝭ nullatenꝰ obedirent in
cubiculū eas ꝯcluſit vbi coq̄ne vten
ſilia ſeruabant̄ Prefectus aūt in ea
rum ardens amorē ad eas iuit vt ſu
am libidinē exerceret. Qui in amen
tiā verſus putās ſe tractare v̄gines
cacabos patellas chaldaria ⁊ ſilia
amplexabat̄ ⁊ oſculabat̄. Et cū ex
hoc ſatiatus fuiſſ foras exijt niger
rimus ⁊ deformis Quē ſerui qui eū
p̄ foribȝ expectabāt ſic aptatū viden
tes cogitātes ꝙ in demoniū v̄ſus eſſ
eū verberibȝ aſſerūt ⁊ fugientes ſolū
reliquerunt. Cūqȝ impatorē adiret
vt de hoc ꝯquereretur: alij virgis eū p
cutiebāt. alij in eius faciē expuebāt
alij lutū ⁊ puluerē in eū ꝓiiciebant
ſuſpicātes ꝙ in furiā v̄ſus eſſ. Ocu
li autē eius tenebantur ne ſic ſe de-
formē videret. Quapropt̄ mirabat̄
ꝙ̄ plurimū. cū ſic eū oīs cōtemne-
bant quē in tanto honore hr̄e cōſue
uerant. Videbat̄ em̄ ei ꝙ ipē ⁊ oīs
albis veſtibȝ eſſent induti. Putans
vero cum ſic ſe deformem ab alijs di
diciſſet. ꝙ puelle ſibi p artem magi
cam hoc feciſſent: iuſſit eas coram
ſe expoliari. ut eas ſaltē nudas aſpi
ceret. Sed ſtatim ſic earū veſtimen
ta corpoi inheſerūt vt nullo mō exui
valerent. Prefectus autē pre admi
ratione ita obdormiuit ſtertēs ꝙ eti
am a pulſantibȝ nō poterat excitari
Tandē virgines martirio coronanꝰ
Et anaſtaſia ab impatorē cuidā pre
fecto tradit̄ vt ſi eā ſacrifiſare facēt:
poſtmodū ī vxorē eā acciperet Cūqȝ
eam in thalamum induxiſſet et eam
amplexari vellet ſtatī cecus effectus
deos adijt querens ſi euadere poſſet
Rn̄derūt dicentes qꝛ ſanctā Anaſta
ſiam cōtriſtaſti: nobis traditus es.
et amodo ſp̄ nobiſcū in inferno torq̄
ris. Cumqȝ in domū reduceret̄ inter
manus pueorū finiuit vitam. Tunc
Anaſtaſia alij p̄fecto tradiꝰ vt eam
in cuſtodia detineret. Audiens vero
ꝙ infinitas poſſeſſiones haberet p̄-
uatim dixit Anaſtaſie. ſi vis eē xp̄i-
ana fac vt p̄cepit deus tuꝰ. Ille em̄
p̄cepit. Qui renūciauerit omnibus
que poſſidet. ⁊c̄. Omnia ḡ q̄ habes

mihi da ⁊ vade quo volueris ⁊ vera xpiana eris Cui illa rn̄t. deꝰ meꝰ p̄cepit. Vende oīa ⁊ da pauperibꝫ ⁊ non diuitibꝫ Cū g̃ diues ſis ↄtra dei preceptū facerē ſi aliqͩ tibi darē. Tunc Anaſtaſia diro carceri fame cruciēda tradit̄ Sed a ſcā theodora q̄ iam ꝑ martiriū coronata fuerat ꝑ duos mēſes eſca celeſti paſcit̄. Tandē cū cc. vginibꝫ ad inſulas palmarias ducta eſt vbi multi ꝓpter nomē xpi fuerant relegati Poſt aliqͭ dies p̄fectꝰ omnes ad ſe vocauit ⁊ anaſtaſiā ad palos ligatā concremauit ignibus alios vero diuiſis ſupplicijs interemit inter q̄s vnꝰ erat q̄ pluries ꝓpt̄ xp̄m multis diuitijs ſpoliatus ſp̄ dicebat Xp̄m ſaltē m̄ n̄ auferet̄. Apollonia aūt corpꝰ ſcē Anaſtaſie in viridario facto ibidē in ecc̄ia honorifice ſepeliuit. Paſſa eſt aūt Cir̄ ānos dn̄i. cclxxx.

De ſancto Stephano

Stephanꝰ grece: latine ē corona ħ hebraice norma Fuit enī corona. i. p̄ncipiū mr̄ij in nouo teſtam̄to ſic abel in veteri Fuit etiā norma. i. exēplar et regula alijs patiēdi Vel Stephanꝰ ē q̄ſi ſtrēnue ſtās. q̄d patꝫ in ſui ſmone. Vel Stephanꝰ ē q̄ſi ſtrēnue fās. i. ſtrēnue ſiue laudabilit̄ fās. i. inſtruēs ⁊ regēs anus. i. viduas. quibꝫ ab ap̄lis prefectus erāt q̄ ad literā anus erāt Eſt ergo corona ꝓpter p̄ncipiū martirij norma ꝓpter exēplū patiēdi ⁊ bene viuendi. ſtrēnue ſtās ꝓpt̄ luculentā p̄dicationē. ſtrēnue fans anus ꝓpt̄ viduaꝝ laudabilē inſtructionē

Stephanꝰ fuit vnꝰ de ſeptē dyaconibꝫ ab ap̄lis ī miſteriū ordinatꝰ. creſcēte enī nūo diſcipłoꝝ ↄūſi ex gētibꝫ adūſus cōuerſos ex iudeis m̄murare ceperūt ꝓꝑ eo ꝙ vidue eoꝝ in q̄tidiano miſterio cōtēnebā² Hꝰ aūt murmur̄ cā: dupl̄r p̄t intelligi aut ꝙ vidue eoꝝ in miſterio admittebant² aut ꝙ p̄ ceteris in q̄tidiano miſterio g̃uabant̄ Ap̄li enī ut expeditius p̄dicatōi inſiſterēt viduis miniſtrationē ↄmiſerāt Vidētes itaqꝫ ap̄li murmuratōnē ortā ꝓ adminiſtr̄tione viduaꝝ volētes ħ murm̄ ſedaē ↄgregata omni multitudine dixerūt Nō ē equū nos relinq̄re v̄bū dei et miſtrare mēſis Glo. ꝙ meliora ſūt fercula mētis ꝙ̄ dapes corpis Cōſiderate g̃ frēs viros ex vobis boni teſtimonij ſeptē: plenos ſcō ſp̄ū ⁊ ſap̄ia q̄s ↄſtituamꝰ ſup ħ opꝰ Glo. ut miniſtrēt vl̄ ut miſtr̄itibꝫ p̄ſint. nos v̄o orōni ⁊ p̄dicatōi inſtātes erimꝰ Et placuit ſmo corā oī multitudie ⁊ elegerūt ſeptē q̄ꝝ bea. Stephanꝰ ⁊ p̄mꝰ p̄miceriꝰ extitit. ⁊ adduxerūt eos an̄ ap̄los ⁊ īpoſuerūt ſup eos manꝰ Stephanus aūt plenꝰ grā ⁊ fortitudine faciēs ꝓdigia ⁊ ſig̃ mag̃ in ꝓplo In uidētes igit̄ iudei ⁊ eū ſupare ⁊ vincere cupiētes triplici mō eū cōuincē aggreſſi ſūt. ſ. diſputatōe. teſtiū ꝓductōne. ⁊ tormētoꝝ illatōne. Sꝫ tn̄ ipē diſputātes exupeāuit. teſtes falſos cōuicit. ⁊ de ſuis tortoribꝫ triūphauit ⁊ ī q̄libꝫ pug̃ ſibi adiutoriū de celo datū ē. In p̄ma enī datus ē ei ſp̄ūſſcūs q̄ facūdiā miſtr̄ret In ſcd̄a v ultꝰ āgelicꝰ q̄ falſos teſtes t̄reret. Et ī tercia viſus ē xp̄s adiuuaē paratus q̄ martirē ſuū ↄfortaēt In q̄libꝫ igit̄ pug̃ ponit tria. ſ. aggreſſū p̄liū collatū adiutoriū ⁊ adeptū triūphū Hyſtoriā g̃ breuit̄ pcurrētes. ħ oīa videē poterimꝰ. Cū g̃ btūs ſtephanꝰ multa ſigna ſacēt ⁊ frequētius ꝓplo p̄dicaret iudei p̄mū preliū cū eo inierūt. ut eum ꝑ diſputationē cōuincerent. Surrexerūt enī quidā de ſinagoga libertinorū ⁊ regione ſic dictorū vel libertinoꝝ. i. filiorū libertoꝝ Libertini enī dicunt̄ filij libertorum. i. eoꝝ qui de ſeruitute manumiſſi ſūt ⁊ libertati donati ⁊ ſic de ſtirpe ſeruili fuerūt qui p̄mo fidei reſtiterunt ⁊ cirenenſiū ⁊ cirine ciuitate ⁊ alexandrinoꝝ. ⁊ eorū qui erant a cilicia ⁊ aſia diſputātes cū ſtephano Ecce p̄mū preliū Deinde ſubiūgit triūphū: ⁊ nō poterāt reſiſtere eiꝰ ſapīe

Poſtremo ponit adiutoriū a ſpiritū q̄ loq̄bat᷑ Videtes igi᷑ ꝙ p hūc mo dū pugnādi eū nō poſſet ſupare ad ſcd̄m modū callide ſe cōuertūt vt ſcʒ eū falſis teſtibꝫ ſuparēt q̄ eū de qua druplici infamia accuſarēt Submi ſerūt em̄ duos falſos teſtes q̄ eū de q̄tuor accuſabāt .ſ. de blaſphemia in deū. in moyſen. in legē. ⁊ in taberna culū ſiue tēplū. Ecce ſcd̄m preliū Et intuētes eū oēs q̄ ſedebant in cōſilio viderūt faciē eius tanꝙ faciē angeli Ecce auxiliū. Deinde ponit h⁹ ſecūde pugne victoria cū falſi teſtes de hijs omnibꝫ ꝯfutātᷣ Dixit em̄ pnceps ſacᷣ dotū. Si hᷓ oīa ita ſe hn̄t. Tunc btūs Stephan⁹ de illis q̄ ſibi teſtes impo ſuerāt ſe p ordinē excuſauit Et p̄mo ſe excuſat de blaſphemia ī deū. dicēs deū q̄ locut⁹ ē patribꝫ ⁊ ꝓphetꝭ deū glꝛe fuiſſe Vbi deū tripliꝛ ꝯmēdat ſm̄ ꝙ hꝭ v̄bū tripliꝛ p̄t exponi. Eſt ei de⁹ glꝛe .i. collatiu⁹ glꝛe. i. Reg. ij. Quicūqꝫ honorificauerit me glorificabo eū Vꝭ de⁹ glꝛe .i. ꝯtentiu⁹ glꝛe. prou. viij. Me cū ſūt diuitie ⁊ glꝛa Vꝭ de⁹ glꝛe .i. de⁹ cui a creatuā d̄bet᷑ glꝛa. i. Thi. i. Regi ſclo᷑ imoꝛ. ⁊c. Cōmēdat ḡ deū tpliꝛ .ſ. ꝙ ſit glꝛoſus glꝛificat⁹ gloꝛificād⁹ Deīde excuſat ſe de ſcd̄a blaſphemia in moyſe ipſū Moyſē multipliꝛ ꝯmē dando Cōmēdat em̄ eū p̄cipue a tribꝫ .ſ. a dei feruoꝛe ꝙ ꝑcutientē egiptiū intᷣfecit A miraculo᷑ opatōe quā ī egipto ⁊ in deſerto fecit Et a dei fami liaritate ꝙ pluries cū d̄o familiariꝛ locut⁹ fuit. Poſtmodū excuſat ſe de tercia plaſphemia ī legē. ipſā tripliꝛ ꝯmēdando .ſ. ex rōe datꝭ q̄ fuit de⁹ Ex rōe miſtratꝭ q̄ fuit moiſes talꝭ ꝭ tāt⁹ Ex rōe finis ꝙ dat vitā. Poſtremo cepit ſe purgaē de q̄rta blaſphemia q̄ erāt in tabernaculū ⁊ in tēplū. ipſū tabernaculū q̄drupliꝛ ꝯmēdando .ſ. ꝙ fuit a d̄o p̄ceptū fieri. ī viſione oñſū A moiſe ꝯſūmatū. Et arche teſtimo nij ꝯtentiuū Templū aūt dixit tab naculo ſucceſſiſſe Sic ḡ btūſ Stepha nus de crimine ſibi obiecto rōnabi

liter ſe purgauit. Videtes igiᷣ illi ꝙ nec etiā iſto ſcd̄o mō eū ſupare va lerēt terciū modū aſſumūt ⁊ terciaꝫ pugnā ineūt vt .ſ. ſaltē tormētꝭ ⁊ ſup plicijs ſupeᷣ. Qd̄ vt vidit btūs Ste pha⁹ volēs p̄cep͞m dn̄icū d̄ fratᷣnitatꝭ correctione ſuare tribꝫ modis eos co natus ē corrigē. ⁊ a tāta malicia co ercere .ſ. pudoꝛē. timoꝛē. ⁊ amoꝛē. Pri mo pudoꝛē: eis duriciā cordis ⁊ ſcōrū necē īꝓperādo. Duri inq̄t ceruice. et incircūciſi cordibus et aurib⁹ vos ſp̄ ſpirituiſcō reſtitiſtis. ſic p̄res vr̄i ita ⁊ vos. Quē ꝓpheta᷑ nō ſūt pſecu ti p̄res vr̄i. ⁊ occiderᷓt eos q̄ p̄nuncia bant de aduētu iuſti Vbi ſic d̄t glo. tres grad⁹ malicie eo᷑ ponit Prim⁹ eſt ꝙ ſp̄ui eo᷑ reſtiterᷓt. ſcd̄s ꝙ ꝓphe tas pſecuti ſūt Terci⁹ ꝙ creſcēte ma licia eos occiderūt Sʒ ꝙ frons mulie ris meretricꝭ facta erāt eis neſciebāt erubeſcē nec ſic a cōcepta malicia de ſtiterᷓt Jmmo audiētes hᷓ diſſecabā tur cordibꝫ ſuis ⁊ ſtridebāt dētibꝫ in eū. Poſt modū ergo correxit eos ti moꝛe p hoc ſcʒ ꝙ Jheſū ſtantē a dex tris dei ſe videre phibuit q̄ſi paratū ſe adiuuare ⁊ aduerſarios cōdemna re. Cū em̄ Stephan⁹ eſſʒ plen⁹ ſpitu ſcō intuēs ī celū vid᷑ gloriā dei ⁊ ait Ecce video celos aptos ⁊ filiū hoīs ſtantē a dextris v̄tutꝭ dei. Licet igiᷣ iā pudoꝛe ⁊ timoꝛe correxit eos: n̄ ta men adhuc deſtiterūt ſʒ deteriores ꝙ̄ prius fuerunt. Exclamantes autē voce magna ꝯtinuerūt aures ſuas Glo. ne blaſphemantem audirēt. ⁊ impetū fecerᷓt vnanimiter ī eū. proi cientes eū extra ciuitateʒ lapidabāt Jn hoc ſm̄ legē ſe agere arbitrātes q̄ blaſphemū extra caſtr̄ mandaue rat lapidari Et illi duo falſi teſtes q̄ in eū primi lapidē mittere debebant ſm̄ legē dicētē: prima man⁹ teſtiū lapidabit eū: depoſuerūt veſtimenta eo᷑. ne illi⁹ tactu coinq̄narēᷣ. vel vt ad lapidādū expeditiores redderēᷣ ſecus pedes adoleſcentꝭ qui vocabatᷣ Saulus. et poſtea vocat⁹ ē Paulus.

qui de eccleſie perſecutore ⁊ inimico
eiuſdē factꝰ ē poſtea fidei ſtabilimen
tū ⁊ colūna. Qr̄ dū lapidātiū veſtimē
ta cuſtodiret. ⁊ eo ꝙ ad lapidandū
eos expeditiores redderet. q̄ſi manu
oīm lapidauͭ Cū aūt eos nec pudoē
nec timore a tāta poſtꝫ neq̄tia retra
here: terciū modū adhibuit vt ſaltē
eos amore coerceat An nō eximius
amor fuit quē eis oſtēdit qn̄ ꝓ ſe ⁊
ipſꝭ orauit. ꝓ ſe orauit ne ſua paſſio
ꝓlongaretᷣ ⁊ ſic ipſi rei noxa maiori
tenerēt Pro ipſꝭ aūt orauit ne eis h̄
in peccatū īputaret Lapidabāt inq̄t
Stephanū inuocantē ⁊ dicētē Dn̄e
Jheſu ſuſcipe ſpm̄ meū. Poſitꝭ autē
genibꝫ clamabat voce mag̃. d. Dn̄e
ne ſtatuas illꝭ h̄ pctm̄. ⁊ h̄ nō amorē
mirabilē. qr̄ orādo ꝓ ſe ſtetit. orando
ꝓ ſuis lapidatoribꝫ genua flexit. q̄ſi
orōnē quā faciebat ꝓ ipſis: ꝙ̃ illam
quā ꝓ ſe fūdebat plus cupēt exaudi
ri Pro ipſꝭ etiā potiꝰ ꝙ̃ pro ſe genua
flexit: qr̄ vt dt glo. ibidē. q̊tū maior
iniq̄tas erāt maius ſupplicādi reme
diū poſtulabat In h̄ etiā martir xp̄i
xp̄m imitatꝰ eſt q̇ in paſſione ſua ꝓ
ſe orauit dicēs. pr̄ in manꝰ tuas cō-
mēdo ſpm̄ meū. Et ꝓ ſuis crucifixori
bus dicēs Patr̄ ignoſce illis Et cū h̄
dixiſſꝫ obdormiuit ī dn̄o Glo. pulcre
dictū eſt obdormiuit ⁊ nō mortuus
eſt qr̄ obtulit ſacrificiū dilectionis ⁊
obdormiuit ī ſpe reſurrectōis. Facta
eſt aūt lapidatio ſtephani eodē āno
q̊ dn̄s aſcēdͭ ī ꝓximo mēſe auguſti
tercia die intrante Scūs vero Gama
liel ⁊ Nychodemꝰ q̇ erant ꝓ xp̄ianis
in omnibꝫ cōſilijs iudeorū ſepelierūt
eū in agro ipſiꝰ gamalielꝭ. ⁊ fecerūt
planctū magnū ſup eū. Et facta eſt
magna pſecutio xp̄ianis q̇ erant in
ihrlm. qr̄ occiſo btō Stephano vno
de ṗncipalibꝫ alios g̃uiter pſequi ce
perūt: intantū. ꝙ oēs xp̄iani p̄ter
apl'os q̇ erant p̄ ceterꝭ fortiores per
totā iudeoꝝ ꝓuintiā ſūt diſp̄ſi Juxta
qđ dn̄s p̄cepat Si vos pſecuti fuerīt
in vna ciuitate fugite in aliā ¶ Refert
Auguſtinꝰ beatū Stephanū innūis
miraculis claruiſſe. ⁊ mortuos ſex
ſuis meritꝭ ſuſcitaſſe. multoſq; a va
rijs languoribꝫ curaſſe ¶ Preter hoc
autē alia refert miracula digna me
morie cōmendanda Ait em̄ ꝙ flores
ſup altare ſācti Stephani ponebāt
⁊ inde ablati ſup infirmos ponebāt
⁊ mirabilit' curabant. Pāni etiā de
eius altari ſumpti ⁊ ſup egros impo
ſiti multꝭ extiterūt infirmitatibꝫ ad
medelā Nā ſic ipē ait ī li. xxij. de ci.
dei. Flores ipſi de altari ſci ſtephani
ſumpti cuiuſdā mulieris oculis
impoſiti ſūt ⁊ illa ꝯtinuo viſū recepͭ
¶ Refert quoq; in eodē li. ꝙ cū q̇dā
vir ṗmarius ciuitatꝭ noīe Marcialꝭ
cū infidelis eſſet ⁊ nequaq̃ conuer-
ti vellet cū tamē plurimū egrotaret
Gener ſuus valde fidelis ad eccleſiā
ſancti ſtephani veniēs ⁊ de ipſis flori
bus qui ſup altare erant accipiens
ad caput ſoceri flores ipſos latēter
poſuit ſup quos cū ille dormiſſet ꝓ-
tinus ante diluculū clamabat vt ad
ep̄m mitteretᷣ Cū aūt ep̄s abeſſet ſa
cerdos ad eū veniēs ⁊ ipſū cū ſe credere
diceret baptiſauit Hic ꝙ̃ diu vixit h̄
verbū ſemꝑ in ore habuit Jh̄u acci
pe ſpm̄ meū: cū tamē hec vltima v̾ba
bti ſtephani fuiſſe neſciret. ¶ Aliud
ſimile in eodē refert miraculū Qm̄
quedā matrona nomine Petronia
cū diu infirmitate g̃uiſſima torq̄retᷣ
⁊ multa adhibens remedia nullū
ſētiret liberacōis veſtigiū: tādē quē
dam iudeū cōſuluit qui anulū quen
dam cū quodā lapide tribuit ei vt ipō
anulo cū corda ad nuda corporꝭ cin-
geret et ex v̾tute illiꝰ lapidis bene-
ficiū reciperet ſanitatꝭ Sed dū hoc ſi-
bi nil valere cōſpiceret: ad eccliam ꝓ
thomartiris ſtephani ꝓperauit ⁊ ꝓ
ſua ſalute inſtātiuſ beatū ſtephanū
exorauit. Tūc ſubito inſoluta corda
⁊ illeſo anulo remanēte: anulus in
terrā ꝓſilijt ⁊ cōtinuo pfecte ſanatā
ſe ſenſit ¶ Aliud etiā ibidē nō minꝰ
mirabile refert miraculū. Apđ nāq;

ceſaream capadocie quedā nobilis matrona erat viri quidē deſtituta ſolacio ſed nobili vallata multitudine filiorū· Nam decē filios habuiſſe dicitur· quorū ſeptē mares et tres femine fuiſſe phibentur Quadā autē vice dū mater ab eis offenderetur maledictionē ſuā filijs imprecatura ſubito maledictionē matris diuina vindicta ſubſequitur Et oms pena ſimili et horribili feriūtur· Nam oēs tremore membrorū omniū ſunt pcuſſi· Quapropter nimiū dolentes et ſuorū ciuiū oculos nō ferētes: p totū orbem vagari ceperūt Et quocūqꝫ ibant oīm in ſe conuertebant aſpectū· Ex hijs aūt duo: frater et ſoror Paulus ſ. et paladia ypponiā venerūt· et auguſtino epō ibidē q̄ ſibi ↄtigerāt narrauerūt· Cū igitur iam qndecim diebꝫ ante paſcha eccliam btī ſtephani frequētaſſent et ſanitatē ab ipō mre poſtulaſſēt multis pcibꝫ ipō die paſche cū frequēs ppls pñs eſſet: vnꝰ ex hijs ſ. paulꝰ repēte cancellū introiuit et añ altare ī orōe cū multa fide et reuerētia ſe pſtrauit Et cū aſtātes exitū rei expectarēt ſubito ſurrexit ſanꝰ et tremore corpis deinceps alienꝰ Cū āt ad Auguſtinū fuiſſet adductꝰ ipē eū ad populū ptulit· Et in ſequēti die libellū de narratōe illiꝰ recitādū pmiſit· cū aūt ſic ad ppłm loqretur: et ſoror illiꝰ ibidē oibꝫ mēbris tremēs aſſiſteret· ſurgēs illa e medio: btī ſtephani cācellos intrauit et ſtatim velut obdormiēs ſubito ſana ſurrexit· ipa ſilr in mediū pducitur· et de vtriuſqꝫ ſanitate dō et beato ſtephano immēſe gratie referūtur· Oroſiꝰ quoqꝫ ab ihrlm quaſdā reliqas ſancti ſtephani detulit ad qs pdicta et plura alia miracula facta ſūt. Notādū aūt qꝫ beatus Stephanꝰ hac die paſſus nō eſt ſed eadē die vt dr q̄ eius inuētio celebratur Eius aūt inuētio hac die dicitur extitiſſe Sed q̄re feſta ſunt mutata: dicetur cū de inuētione agetur· Ad pñs autem hoc dixiſſe ſufficiat qꝫ dupli ci de cauſa eccia hec tria feſta q̄ ſequūtur natiuitatē domini ſic voluit ordinare Prima ē vt in xpō ſponſo et capite oēs ſui comites adiungātur Natus em̄ xps ſpōſus ecce ī hūc modū tres ſibi comites adiūxit· De qbꝫ comitibꝫ dr in canticis Dilectꝰ meꝰ cādidus et rubicūdꝰ electꝰ ex milibꝫ· candidus qntū ad iohānē euangłaꝫ pcioſū ↄfeſſorē· Rubicūdꝰ qntū ad ſtephanū pthomartirē et pmatē Electus ex milibꝫ· qñtū ad turbā innocētiū v̄ginalē· Scda rō ē· vt ſic eccia oīm martirū genera ſm gradū dignitatis ſimul adunaret· quorū qdē martirij xpi natiuitas cā fuit Eſt em̄ triplex martiriū· vnū voluntate et ope ſcdm volūtate ſꝫ nō ope· terciū ope ſꝫ nō volūtate· Primū fuit in btō ſtephano Secūdū in btō Johāne Terciū in innocentibus·

De ſancto Johāne euāgeliſta·

Johannes interptatur dnī grā vel in q̄ eſt grā· vel cui donatū ē· vel cui donatio a dō facta ē· Et p hec intelligūtur q̄tuor pūilegia q̄ fuerūt in btō Johē pmū eſt pcipua xpi dilectio· xps ei ceteris oibꝫ āplis ipſū dilexit et ei dilectionis maioris et familiaritatis ſigoñta ide dr dei grā q̄ſi dō grācioſꝰ· ſcdꝫ eſt carnis incorrupº qꝫ v̄go a dō eſt elcūs et inde dr in q̄ ē grā· Jn ipō em̄ fuit grā pudicicie v̄ginalis· vñ dr nuptijs nubē volēs a dño vōtus fuit Terciū eſt ſecretorū reuelatō· et inde dicitur cui donatū eſt· Eidē em̄ multa ſecreta et pfunda ē dōtū noſſe· ſic de dīuinitate vbi et de ↄſūmatione ſcli Quartū ē mūs dei recōmēdacō et inde dr· Cui dōtio a dño facta ē· Maxima em̄ dōtio a dño fcā ē eidē qñ mr dei in eiꝰ cuſtodiā dōta ē Eius vitā Miletꝰ laodicie eccie eps ſcripſit quā Jſidorꝰ in li· de vita et obitu ſcōrū pꝫ abbreuiauit

Johannes apoſtolus et euangeliſta dilectus a dño et electus v̄go pꝰ penthecoſten diuiſis apłis: in aſiam eſt pfectꝰ vbi eccias multas fundauit Domicianꝰ gͣ īpator intelligēs eiꝰ famā

acerſitū eū in doliū feruentis olei an
portā latinā mitti iuſſit· Jlle āt inde
exijt illeſus· ſicut a corruptōe carnis
extiterat alien⁹ Vidēs igiᷣ imperator
ꝙ nec ſic a p̄dicatione deſiſtēt: eū in
pathmos inſulā relegauit in exiliū
vbi ſolus degēs apocalipſim ſcrip̄ſit
Eodē aūt āno īpator ꝓpt' ſui nimiā
crudelitatē occidit: ꝛ a ſenatu q̄cq̄d fe
cerat irritatᷣ Sicqꝫ fcē ē vt ſcūs Johs
q̄ cū iniuria in inſulā fuerāt deportatus
cū hōre ephesū remeauit occurrēte ei
vniuſa turba ꝛ dicēte· Benedict⁹ q̄
venit in noīe dn̄i Cū āt vrbē ingredē
tur Druſiana ei⁹ dilectrix q̄ ſuū plu
rimū deſiderauerat aduētū: mortua
deferebatur· Parētes ḡ ei⁹ vidue ꝛ
orphani dixerūt ei· Scē iohānes Ecce
druſianā efferim⁹: q̄ tuis ſp̄ monitis
obſecūdans: nos oēs alebat· tuū ꝙꝫ
plurimū deſiderabat aduētū dicens
O ſi videam aplm̄ dei anteq̄ moriar
Ecce tu veniſti ꝛ te videre non potuit
Tūc iuſſit feretrū deponi ꝛ corpus re
ſolui dicēs· Dn̄s de⁹ me⁹ ihesus xp̄s
ſuſcitet te Druſiana ſurge ꝛ vade in
domū tuā ꝛ para m̄ refectionē· Stati
illa ſurrexit ꝛ cepit ire ſollicita de viſi
one apli ita vt ſibi videretur ꝙ nō de
morte ſ; de ſomno ſuſcitaſſz eā Fact⁹
eſt aūt clamor ꝑpli p tres hoās Vn⁹
eſt de⁹ quē p̄dicat iohēs· Vn⁹ ē dn̄s
Jhesus xp̄s ¶ Altera aūt die Chra
ton philoſoph⁹ in foro ꝑplm̄ conuoca
uit vt oſtēderet quō hic mūdus cō=
temnend⁹ eſſz· Duos em̄ ditiſſimos
frēs iuuenes gēmas precioſiſſimas
diſtracto toto p̄rimonio emere fece
rat· ꝛ eas ī oīm aſpectu cōfringi iuſſe
rat· Cōtigit aūt aplm̄ illuc tranſitū
facē vocaſſqꝫ ad ſe philoſophū hmōi
mūdi cōtemptū triplici rōne condē=
nauit Primo qm̄ ore hominū lauda
tur· ſ; dīuo iudicio condemnat'· Scdō
quoniā ex tali cōtēptu viciū nō curaᷣ
ꝛ idō van⁹ eſt· ſicut medicina vana
dicit' ꝗ ex qua morb⁹ nequaq̄ curat'
Tercio quoniā contemptus merito
rius eſt qui ſua pauperibꝫ elargit'·

Sicut dn̄s iuuenī dixit Si vis pfect⁹
eſſe vende oīa ꝛc· Cui Chraton dixᵗ
Si verus de⁹ magiſter tu⁹ eſt· ꝛ vult
vt harum gemmarū p̄ciū pauperi=
bus erogetur· fac vt redintegrētur ac
ad eius facias gloriā qđ ego ad ho
minū feci famā Tūc btūs Johēs gē
marum fragmēta in manu ſua colli
gēs orauit ꝛ facte ſūt integre ſicut pri
us· ſtatiqꝫ phs ꝛ illi duo iuuenes cū
omnibꝫ alijs diſcipulis ei⁹ crediderūt
ꝛ gēmas vendētes pauperibꝫ preciū
erogauerūt Duo inſup iuuenes q̄rū
vn⁹ Actius ꝛ alius Eugius vocabatur
horꝫ exēplo venditis omnibꝫ ꝛ precijs
erogatis pauperibꝫ aplm̄ ſūt ſecuti·
Quadā aūt die vidētes ſeruos ſuos
p̄cioſis indumētis fulgētes ꝛ in vili
pallio ſe egētes cōtriſtari ceperūt Qđ
cū ſcūs Johānes aduertiſſz eo ꝙ facie
triſtes eſſēt: virgas ꝛ lapides minu
tos a litore maris deferri fecit· ꝛ eos ī
aurū ꝛ gēmas cōuertit· q̄ iuſſu apli
vniuerſos aurifices ꝛ gēmarios p
ſeptē dies q̄rentes: ac veritatē deſup
ſūo pe pq̄rētes arbitrati ſi qđ deluſio
nis artis magice inuenire potuiſſēt
reuerſi ſūt dicētes ꝙ illi nūq̄ tā pu=
rū aurū ꝛ tā p̄cioſas gēmas ſe vidiſſe
teſtati ſūt· Dixitqꝫ eis Jte ꝛ redimite
vobis terras q̄s vēdidiſtis q2 celorū
premia pdidiſtis Eſtote floridi vt
marceſcatis Eſtote diuites tpalit' vt
imppetuū mēdicetis Tūc apls cepit cō
tra diuitias diſputaē oſtendēs ꝙ ſex
ſūt q̄ nos ab immoderato diuitiarū
appetitu debēt retrahē· Primū ē ſcrip
tura· vnde recitauit hyſtoriā de diui
te epulone quē dn̄s reprobauit ꝛ de
laſaro paupe quē elegit· Scđm ē na
tura· qm̄ hō nud⁹ ꝛ ſi diuitijs naſciᷣ
ꝛ nud⁹ ꝛ ſi diuitijs morit' Terciū ē
creatura qm̄ ſicut ſol· luna· ſidera· plu=
uia· aer· oībꝫ cōiter oīa ſua beneficia
largiūt' ſic ꝛ int' hoīes omnibꝫ cōmu
nia oīa eſſe deberēt· Quartū ē fortuna
Dicit em̄ idē ꝙ diues: ſeru⁹ efficiᷣ nū
mi ꝛ diaboli· Nūmi: q2 ſi poſſidet di
uitias· ſ; a diuitijs poſſidet' Diaboli

ꝙ iuxta euangeliū amatoꝛ pecuniē
ſeruus eſt mām̄one Quintū eſt quá
ꝙ habēt curā ⁊ ſolicitudinē diurnaꝫ
⁊ nocturnā in acq̄rendo ⁊ in cuſtodi
endo. Nā in acquirēdo habēt laboreꝫ
⁊ in cuſtodiēdo amoꝛē Sextū ē iactu
ra. Et oñt ꝙ diuitie ſūt cauſa dupli
cis iacture Vnius q̄ eſt in ꝑꝑeſſione
duplicꝭ mali .ſ. mali in pn̄ti qđ ē ela
tio. ⁊ mali in futuro qđ ē eterna dā=
natio. ⁊ alteriꝰ q̄ eſt in ꝑditione du
plicis boni. ſcꝫ boni in pn̄ti qđ ē grā
⁊ boni in futuro qđ eſt etn̄a gloria
Dū igiť ſcūs Johānes taliť ꝯ diui=
tias ⁊ tā ardue diſputaćt ecce iuue
nis q̇daꝫ moꝛtuꝰ efferebaᷓ q̇ triginta
dies hēbat ꝙ vxoꝛē acceṗát Veniēs
igiť mř vidua ⁊ ceteri q̇ eū flebāt: ad
pedes apľi ꝓciderūt rogātes: ꝙ hūc
q̇ꝫ ſicut ⁊ Druſianā in noīe dn̄i ſuſci
taret. Flente igiť apľo diuitiꝰ ⁊ orā
te ꝯtinuo reſurrexit Precepitqꝫ ei vt
illis duobꝫ iuuenibꝫ enarraćt q̄ntā
penā incurriſſēt ⁊ q̄ntā gloriā ꝑdi=
diſſent. Qui multa de gľa paradiſi
⁊ de penis inferni q̄s viderat enarra
uit: dicens. O miſeri. vidi angelos
veſtros flētes ⁊ dēones ǧtulātes de
vrō interitu Dixitqꝫ eis ꝙ ꝑdidiſſēt
eterna palacia q̄ ſūt gēmis coruſcā
tibus fabricata. claritatꝭ mirabilis
ꝯtentiua. copioſis epulꝭ referta. deli
tijs plena. gaudijs gľoſa. ⁊ imꝑꝑe
tuū ꝑmāſura. De inferno aūt ſeptē
penas dixit. q̄ hijs v̇ſibꝫ cōtinentur.
Vermes et tenebre flagellū frigꝰ et
ignis. Demonis aſpectꝰ ſceleꝝ ꝯfu=
ſio luctꝰ Tūc ille q̇ ſuscitaꝰ fueát et
illi duo iuuenes ad pedes apľi ſe ꝓ
ſternētes rogabāt vt miſericordiaꝫ
ꝯſeq̄rentꝭ Quibꝫ apľs ayt. Trigita
diebꝫ pn̄iaꝫ agite intꝭ q̊s orate vt vir
ge ⁊ lapides ad naturā ṗſtinā reuer
tantꝭ. Qđ cū factū eſſꝫ ayt eis Ite ⁊
vn̄ tuliſtis v̇gas ⁊ lapides deferatis
Qđ cū feciſſēt ⁊ virge ⁊ lapides ī ſui
naturā reůſi fuiſſēt: oēꝫ v̇tutū grām
quā ṗꝰ habuerāt receperēt Cū aūt
btūs Johānes ꝑ totā aſiā p̄dicaſſꝫ

⁊ cultores ydoloꝝ ſeditionē in ꝑꝑľo
ꝯcitantes Johannē ad tēplū dyane
trahebant cogētes eū ſacrificiū offerre
Quibꝫ Johānes hanc diſiunctiuā
ꝑꝑoſuit. vt aut ipſi ad inuocationē
dyane ecc̄iaꝫ xp̄i eůterēt ⁊ ipē ydolꝭ
ſacrificaćt. aut ipē ad inuocatōnē xp̄i
tēplū dyane eůteret: et ipſi in xp̄m
crederēt Huic ſn̄ie cū maioꝛ ꝑs ꝑꝑľi
conſenſiſſet exeūtibꝫ cūctis de tēplo
orauit apľs ⁊ fūditus corruerat tē=
plū ⁊ dyane ymago penitꝰ ē ꝯminu
ta. Cōuůſi ſūt āt eadē die. xij. milia
gētiliū exceptꝭ puulis ⁊ mulieribꝫ ⁊
inde ſūt ꝯſec̄ti ¶ Ariſtodemꝰ āt ponti
fex ydoloꝝ in ꝑꝑľo ſeditōꝫ maximā
ꝯcitauit ita ꝙ vna ꝑs ꝯ aliā ad pre
liū pararetꭍ Cui apľs Quid tibi vis
faciā vt placeatꭍ Cui ille Si vis vt cre
dā in deū tuū dabo tibi venenū bibē
⁊ ſi nullā ī te leſionē ītulcit verꝰ deꝰ
dn̄s tuꝰ apparebit. Cui apľs Fac vt
locutꝰ es. Et ille. Volo vt alios inde
mori videas. vt ſic āpliꝰ ꝑtimeſcas
Pgens igiť ariſtodemꝰ ad ꝓcōſulē
duos viros decapitādos petijt. ⁊ co
rā omnibꝫ eis venenū dedᵗ Qui mox
vt venenū biberūt ſpiritū exalarūt
Tūc apľs calicē accipiens. ⁊ ſigno
crucꭍ ſe muniēs. totū venenū bibit ⁊
nullā leſionē incurrit. Qua ꝑꝑť deū
oīs laudare ceperūt Ariſtodemꝰ āt
dixit Adhuc m̄ ineſt dubietas. Sed
ſi veneno moꝛtuos ſuſcitaueꝛꭍ abſqꝫ
dubio vere credā. Tūc apľs tunicam
ſuā ei tribuit Cui ille. Cur m̄ tunicā
tuā dediſti? Et apľs vt vel ſic ꝯfuſus
a tua infidelitate diſcedas. Cui ille.
Nunq̇d tunica tua credē me facietꭍ
Et apľs Vade ⁊ mitte eā ſup coꝛpoá
defunctoꝝ dicēs. Apľs xp̄i me miſit
ad vos vt in xp̄i noīe reſurgatꭍ. Qđ
cū feciſſet ilico ſurrexerūt. Tūc apľs
pontificē ⁊ ꝓconſulē credentes in xp̄i
noīe cū omni parētela ſua baptiſa=
uit. Qui cōfringētes ſimulacra ſua
in honoꝛē ſcī Johānis eccleſiā con=
ſtruxerūt ¶ Refert btūs Clemens
ſicꭍ in q̄rto libꝛo eccleſiaſtice hiſtoꝛie

inuenitur ꝙ quodā tempore apoſtolus Johānes quēdā iuuenē pulchꝝ ⁊ ferocē ꝯuertit: ⁊ eū cuidā epō ſub depoſiti noīe ꝯmendauit. Pꝰ aliq̄d tp̄s iuuenis dereliq̄t epiſcopū ⁊ factꝰ eſt p̄nceps latronū. Apl's itaqꝫ ad ep̄m veniēs ſuū depoſitū req̄ſiuit. Cūqꝫ ille depoſitū nō intelligeret: ⁊ ex h' vehemēter ſtuperet. dixͭ ei apl's. Juuenē illū a te peto. quē tibi tā ſtudioſe recōmendaui. Cui ille. Pr̄ ſancte. in anima mortuꝰ eſt ⁊ in tali monte cū latronibꝫ degit quorū ip̄e p̄nceps exiſtit. Quibꝫ audit' veſtē ſuā ſcidit ⁊ caput ſuū pugnis feriens: bonuꝫ inq̄t te cuſtodē fratris anime dereliqui. Cōfeſtim igit' equū ſibi parari iuſſit. ad montē illū intrepidꝰ cucurrit. Quē cū iuuenis inſpexiſſꝫ p̄ pudore nimio in fugā vertitur. Apl's ꝯ do ſtatī equū aſcēdit ⁊ velocꝰ ille aufugit. Apl's aūt etat' oblitꝰ vrget calcaribꝫ equū ⁊ pꝰ tergū clamitat fugientis. Vt q̇d fili dulciſſime fugis p̄rem ⁊ inermē ſenē? Ne timeas fili ꝗ pro te xp̄o rōnē reddā ⁊ certe ꝓ te libēter moriar ſicut ꝓ nob' xp̄s mortuus ē. Reůtere fili reůtere. ꝗ deꝰ me miſit. Q'd audiēs cōpunctꝰ rediꝫt et amariſſime fleuit. ad pedes aūt apl'i pcidens manū tanq̄ ꝑ p̄maꝫ oſculari cepit. Jeiunāte autē ⁊ orāte ꝓ eo apl'o veniā ip̄etrauit. ¶ Legiꝰ qꝫ ī eadē hiſtoria eccleſiaſtica ⁊ h̄r ī glo. ſup ſcd'aꝫ canonicā Jo̅his. ꝙ cū Jo̅hes apud epheſū balnea lauādi gratia introiſſet ⁊ ibidem cherintū hereticū vidiſſet: inde protinus exiliꝫt dicens Fugiamuſ hinc ne balnea ſup nos corruant: in quibꝰ lauat' cherintus veritatis inimicuſ. ¶ Cūqꝫ auis que ꝑdix dicitur viua beato Johanni a quodā oblata fuiſſet ⁊ eam quaſi demulcendo tangeret ⁊ cōtractaret. q̇dam adoleſcēs hec videns ad coeuos ſuos ridendo dixit. Videte quomodo ille ſenex cū auicula ſicut puer ludit Quod beatus Johannes per ſpiritū recognoſcens iuuenē ad ſe vocauit. ⁊ quid in manu teneret inquiſiuit Qui cū ſe arcū tenē diceret. ait. Quid inde facis? Et iuuenis. Aues inde ac beſtias ſagittamus. Cui apoſtolus. Qualit'? Tunc iuuenis arcū cepit tendere ⁊ tenſū in manu tenere. Sed cū ei apoſtolus nil diceret arcum diſtendit? Cui apoſtolus Quare fili arcū diſtendiſti? Et ille Quia ſi diutius tenſus teneretur ad iaciēda iacula infirmior redderetur. Et apoſtolus ad hec. Sic ⁊ humana fragilitas ad cōtemplationē minus valida fieret. ſi ſemp in ſuo rigoē cōſiſtēs fragilitati ſue interdū ꝯdeſcēdere recuſaēt. Nā ⁊ aq̄la cūctis auibꝫ celſius volat ⁊ ſolē clariꝰ ꝯſpicit ⁊ tn̄ neceſſitate nature ad yma deſcēdit Sic et humanus animꝰ cū ſe modicuꝫ a ꝯtemplatōe retr̄hit crebra innouatione ardētiꝰ ad celeſtia tēdit. ¶ B'tūs igiꝰ Johānes vt teſtaꝰ Jher̄. cū vſqꝫ ad ſuā vltimā ſenectutē epheſi moraret' ⁊ vix int' diſcipuloꝝ manꝰ ad ecc'iaꝫ deferet' nec plura verba dicere poſſꝫ. ad quālibꝫ pauſā hec dicebat Filioli mei diligite alterutꝝ. Tādem fratres q̄ cū eo erāt admirātes ꝙ ſēper eadē diceret dixerūt ei Magiſter q̄re ſemp eadē loqueris Qui rn̄dit. ꝗ p̄ceptū dn̄i ē. ⁊ ſi ſolū h' fiat: ſufficit. ¶ Refert quoqꝫ Helinandꝰ ꝙ cū Jo̅hes euāgeliſta ſcribē debēt. prius indixͭ ieiuniū vt orarēt ſe digne ſcriptuꝝ Fert' aūt ipſū ꝑ illo loco ſecretiſſimo in quo d'ina ſcp̄turꝰ ſeceſſerat oraſſe. vt nullꝰ huic inſiſtens opei: vētoꝝ ibi aut imbriū iniurias pateret'. hācqꝫ reuerētiā eidem loco vſqꝫ hodie elementa ſeruarent Hec Helinādꝰ ¶ Cū igit' eſſꝫ Jo̅hes. xc. ānoꝝ. A paſſione dn̄i ſm̄ Jh'd. āno lxviij. apparuit ei dn̄s cuꝫ diſcipulis ſuis dicēs Veni dilecte mi ad me ꝗ tp̄s eſt vt in mēſa mea cū tuis fratribus epuleris Surgēs aūt Jo̅hes cepit ire Cui dn̄s. dn̄ica die ad me venies. Veniēte igit' dn̄ica die vniuſus ꝑpl's ꝯuenit in ecc'ia q̄ fuerāt in ip̄ius

noīe fabricata q̄ a p̄mo pullorꝫ cātu
p̄dicauit eiſdē· hortās eos ut in fide
eſſēt ſtabiles et ī mādatis dei feruētes
P⁹ hec foueā q̄dratā fieri fecit iuxta
altare et terrā ex eccia ʒ iactari· deſcen⸗
denſqꝫ ī foueā expanſis ad deū manibꝫ
dixit· Jnuitat⁹ ad cōuiuiū tuū dn̄e
Jh̄u ecce venio Ecce venio grās agēs
q̄ dignatus es me ad tuas epulas īui⸗
tare· ſciēs q̄ ex toto corde deſiderare te
Cūqꝫ orōnē finiſſet tanta lux ſup eū
emicuit q̄ null⁹ in eū reſpicere potuit·
Recedēte āt luce māna fouea plena
īuenit̄ qd̄ ī illo loco vſqꝫ hodie gn̄at
Jta vt ī fūdo fouee īſtar minute are
ne ſcaturire videat̄ ſicut in fōtibꝫ fieri cō
ſueuit vbi oēs ab oībꝫ infirmitatibꝫ
liberāt̄ et p̄ eū ſuaꝝ oſequūt̄ effectū·

¶ Scūs Edmūd⁹ rex āglie nulli pe⸗
tēti in noīe ſci Johis euāgliſte aliqd
denegabat Vn̄ accidit q̄ q̄dā peg̃n⁹
abſēte camerario in noīe ſci Johis
euāglie eleōſinā īportune a rege po⸗
ſtulaēt· Cui rex p̄ciosū anulū cū nil
aliud ī p̄mptu hr̄et ded' S; p⁹ pl̄res
dies q̄dā miles āglie in trāſmarinis
ptibꝫ cōſtitut⁹ ab eodē pegno anulū
regi referēdū ī hͣ v̄ba recepit· Jlle cui
et p c⁹ amore anulū hūc dediſti tibi
remādat Vn̄ liq̄do patuit q̄ ſcūs Jo
hānes eidē in forma apparuit pegͥni

¶ Jſid'· āt ī libro de vita et obitu ſcōꝝ
patꝝ ait· Mutauit iohes in auꝝ ſil⸗
ueſtres frōdiū v̄gas litoriaqꝫ ſaxa ī
gēmas Gēmaꝝ fragmīa in p̄priā re⸗
formauit naturā Viduā p̄cepto ppl'i ſuſ⸗
citauit et ī diuturnū iuuenis corp⁹ reme
ante aīa reparauit· bibēs letiferꝝ hau
ſtū euaſit piculū et eodē hauſtu pſtr̄
tos ī vite recupauit ſtatū H' yſidor⁹

¶ De Jnnocentibus·

Jnnocētes dicti ſūt triplici ra
tione· ſ· rōne vite· rōe pene· et
rōne īnocētie aſſecute ¶ Ra⸗
tione vite dicti ſūt īnocētes ex eo q̄
vitā īnocētē hūert· nulli eī nocuert
nͨ deo p inobedientiā· nͨ p̄xīo p iniuſti
ciā nͨ ſibi p alicui⁹ pcti maliciā· et iō
dr̄ in pſalmo Jnnocētes et rā adheſe
rūt m̄ Jnnocentes ī vita et rā ī fide
Rōe pene q̄m īnocēter et iniuſte paſſi
ſūt vn̄ pſ· Effuderūt ſāguinē īnocētē
¶ Rōe īnocētie aſſecute· q̄m in ipſo
mrīo aſſecuti ſūt baptiſmalē innocē
tiā· i· ab originali pctō mūdiciā· De
q̄ innocētia dr̄ in pſ· Cuſtodi inno⸗
centiā et vide eq̄tatē· i· cuſtodi innocē
tiā baptiſmatis et poſtmodū vide eq̄⸗
tatē bone opationis·

¶ Hyſtoria·

Jnnocētes ab herode aſcolonita in⸗
terfecti ſūt· Tres em̄ herodes fuiſſe
ſcriptura ōmemorat q̄s famoſos fecit
eoꝝ īfamis crudelitas Prim⁹ dict⁹ ē
herodes aſcolonita ſb q̄ nat⁹ ē dn̄s· et
a q̄ pueri occiſi ſūt· Scd's dict⁹ ē hero
des antipas qui Johānē decollauit
Terci⁹ agrippa q̄ Jacobū occidit et
Petrū incarcerauit· Vn̄ de hoc ſtant
v̄ſus Aſcolonita necat pueros· anti
pa iohānē Agrippa iacobū claudēs
in carcē petrū· S; p̄mi herodis hiſto
riā breuit̄ videam⁹ Antip̄r ydume⁹
vt in hiſto· ſco· legit̄ neptē regis ara⸗
bū duxit in vxorē ex q̄ filiū hūit quē
vocauit herodē· q̄ poſtmodū aſcoloni⸗
ta dicit̄ Hic a ceſare Auguſto regnū
iudee accepit· et tūc p̄mit⁹ ablatū eſt
ſceptrū de iuda Huic ſex filij nati ſūt
ſcʒ antip̄r· alexāder· ariſtobol⁹ archi
laus· herodes antipas et philippus·
Alexandrū aūt et ariſtobolū ex eadē
matre iudea genitos romā miſit li⸗
beralibꝫ artibꝫ imbuēdos P⁹ hoc āt
a ſtudio redierūt· Et erat alexander
acerrim⁹ orator Jāqꝫ licēti⁹ de ſuſ⸗
ceptiōe regni cū p̄re diſceptabat Ob
hoc p̄r offenſus antipatrē illis p̄ponē
ſatagebat· Cūqꝫ illi de morte patris
tractaſſēt et ob hoc a p̄re reiecti fuiſſēt
ceſarē adeūt de p̄ris iniuria oqueſtu
ri· Jnterea magi hieroſolimā veniūt
et de ortu noui regis diligēti⁹ ſciſcitāt̄
Herodes hoc audiēs pturbat̄ timēs
ne de vetū regū genē aliqs natus
eſſet qui eū tamq̄ regni inuaſorē re
pelleret· Rogat igitur magos vt eo
inuento ſibi renunciēt ſimulans

ſe velle adorare quē volebat occidere
Verūtñ magi ꝑ aliā viā reuſi ſunt
in regionē ſuā. Vidēs herodes ꝙ ne-
quaꝗ̄ ad ſe venirent: ſtelle viſione
eos deceptos ad ſe redié erubuiſſe cre
didit: ⁊ idõ ab inq̄ſitõne pueri ani-
mū reuõuit Cūqꝫ audiſſꝫ q̄ paſtores
dixerāt ⁊ q̄ ſimeõ ꝓphetaueāt veheme̅
ter timuit ⁊ ſe a magꝭ turpitꝰ illuſuꝫ
putauit. Tūc herodes de nece pueꝝ
q̇ erāt in bethleē tractare cepit ut cū
eis ille queꝫ ignorabat occideretꝰ. ſꝫ ad
monitionē angeli Joſeph cū puero
⁊ mr̄e in egiptū ī ciuitatē hermapolī
fugit. Ibiqꝫ ſeptē ānis vſqꝫ ad obi-
tū herodis ꝑmāſit. ingrediēte igitur
dño ī egiptū ſcd̓ꝫ yſaie vaticiniū vni
uerſa ydola corruerūt. Tradūt qꝫ ꝙ ſi
cut ī exitu filioꝝ iſrl̓ de egipto ñ fuit
domꝰ in q̄ ꝓ curāte dñ̃o ñ iaceret mor-
tuus ꝑmogenitꝰ ita nec tūc fuit tem
plū in quo ñ corruiſſet ydolū. Refert
Caſſiodorus in hiſtoria triptita ꝙ in
hermapoli thebaide dicatꝰ eē arbor q̄
vocatur perſidis valēs ī ſalutē multoꝝ
ſi fructus aut foliū aut ps corticꝭ collo
egrotātiū alligetꝰ Cū igiꝰ btā v̓go cū
filio in egiptū fugēt. hꝫ arbor vſqꝫ in
terrā inclinata ē ⁊ xp̄ꝫ ſuppl̓r exora-
uit. Hec Caſſiod̓. Dū igitꝰ Herodes
de nece pueꝝ diſponēt: a ceſare Au
guſto ē ꝑ epl̓aꝫ citatꝰ filioꝝ accuſati
onibꝫ reſpõſurꝰ q̇ cū ꝑ tharſim iter
facēt ītellexit ꝙ magos naues thar
ſenſiū trāſuexiſſēt. ⁊ idõ in ſpū vehe-
mēti oēs cõburi fecit. ſm ꝙ p̄dictuꝫ
eſt In ſpū vehemēti cõteres naues
tharſis. Cūqꝫ pr̄ cū filijs corā ceſare
diſceptaret: diffinitū ē ut filij pr̄i in
oībus obedirēt. ⁊ ipē cui vellꝫ regnū
dimittēt. Rediēs herodes ⁊ ex ↄfirti
one factꝰ audacior mittēs occidꝰ pu
eros oēs q̇ erāt in bethleē a bimatu
et infra ſm tp̄s qđ exq̇ſieāt a magꝭ
Hoc duplicē ītelligētiā cõtinet Pri
mo ut infra dicat ordinē tpis ⁊ ē ſē-
ſus a bimatu ⁊ infra .i. infātibꝫ duo
rū ānoꝝ vſꝫ ad pueros vniꝰ noctꝭ Di
dicerat eñ herodes a magꝭ ea die q̄
ſtella appuit eis dñm natū eē. Et qꝛ
iā annꝰ effluxeāt eo ꝙ romā iuerat
⁊ redierat dñm ānicubū ⁊ aliq̄rū in-
ſup dierꝝ eē credebat Ideo qꝫ ſup̄ eta
tē eiꝰ vſqꝫ ad bimos ⁊ infra vſqꝫ ad
vniꝰ noctis infātes deſeuit ī pueros
timēs pueri morphoſeon: ne .ſ. puer
cui ſidereā famulabātꝰ ſup̄ etatē ſuā velꝭ
infra faciē trāſformet Et hꝫ ſnīa vſita
tior hȝ ⁊ verior reputatꝰ Alio mõ ex
ponitꝰ ſm Criſ. ut īfra dicat ordinē
nūia ē ſēſus a bimatu ⁊ infra .i. a pu
erꝭ duoꝝ ānoꝝ vſqꝫ ad pueros q̇nqꝫ
ānoꝝ Dicitꝰ eñ ſtellā ꝑ ānū añ ortū
ſaluatorꝭ magis appuiſſe Herodes
āt poſtꝗ̄ hꝫ a magꝭ didicit romā va
dēs adhꝫ ꝑ ānū diſtulit. Credebat āt
tūc dñm natū fuiſſe qñ ſtella magꝭ
appuit. ⁊ iõ duoꝝ ānoꝝ dñꝫ eē crede-
bat. vñ pueros bimos occidꝰ deinceps
vſqꝫ ad q̇nqꝫ ānos ſꝫ nõ minores bi
mis Occidit āt eos ſup̄ etatē ⁊ infra
ꝓpꝰ rõnē ſupius aſſigātā Cui aſſerti
oni fidē facēt videꝰ ꝙ q̄dā oſſa īnocētū
habētꝰ adõ grandia ꝙ bimoꝝ eſſe ñ
poſſint Poteſt tñ dici ad hoc ꝙ lon
ge maioris quantitatꝭ erant tūc ho
mines ꝗ̄ modo. Ipē aūt herodes ſta
tim ibidē punitꝰ eſt. Nam ſicut ait
macrobius ⁊ in quadā cronica legiꝰ
vnꝰ puulus filius herodi ibidem ad
nutriendū caſu fueāt datꝰ q̇ cū alijs
a carnificibꝫ ē occiſus. Tūc adimple
tū eſt qđ dictū eſt per ꝓphetaꝫ. Vox
ploratus et vlulatus piaruꝫ ſcilicet
matrū audita ē in rama .i. in excelſo
Deus autem iudex iuſtiſſimus vt in
eiſdē hiſtorijs ſcolaſticꝭ legitꝰ nõ eſt
paſſus tātā herodis neq̄tiā remané
īpunitā Diuino eī iudicio factū ē ei vt
qui multos orbaueāt filijs: ipē ſuis
mirabilꝰ orbaretur. Nā alexander
⁊ ariſtobolus iterū patri habiti fūt
ſuſpecti. Confeſſus eſt autē vnus de
eorū complicibꝫ ꝙ alexander multa
dona ſibi ꝓmiſiſſet ſi patri venenuꝫ
ꝓpinaret. Confeſſus eſt ⁊ tonſor de
ꝓmiſſis ſibi muneā ſi dū pr̄is barbā
raderet eū ↄtinuo iugulaēt Addidit

alexandrū dixiſſe nō eſſe ponendam
ſpem in ſene q̄ ſibi capilloſ tingēt vt
iuuenis appereret. Ob h̄ p̄r iratꝰ eos
occidi fecit. antipr̄e; aūt futurꝝ regē
inſtituit. S; ipē antipr̄ herodē ātipā
in reg̃ ſb̄ſtituit Inſup herodē agrippā
et herodiadē vxorem philippi q̊s ex
ariſtobolo ſuſcepat p̄ne dilectōe fo
uebat Hac duplici de cā antipr̄ into
leābile odiū ꝯ patrē ꝯcepit tantū ꝙ
eū attēptauerit occidē p venenū Q8
herodes p̄ſentiēs eū in carcerē poſuit
Auguſtꝰ ceſar audito ꝙ herodes fi⸗
lios occidiſſ; dixit. mallē eē herodis
porcus q̄ filiꝰ. qꝛ cū ſit pſelitꝰ porcis
parcit ⁊ filios occidit Ipē aūt hero⸗
des cū iā annos ſeptuaginta hr̄et in
g̃uiſſimā eg̃tudinē incidit. Nā febre
valida prurigie corporꝭ colli ꝯtinuis
tormētꝭ. pedū inflatōne. vmeſcētibꝫ
teſticulꝭ. intolerabili fetoē crebro an
helitu ⁊ interruptꝭ ſuſpirijs torq̄ba².
A medicꝭ vero in oleo poſitꝰ inde q̄ſi
mortuꝰ ē allatꝰ ⁊ extractus Audiēs
aūt iudeos mortē ſuā cū gaudio ex⸗
pectare: nobiliores iuueneſ ex omni
iudea collectos in carcerē poſuit. di⸗
xitqꝫ ſalome ſorori ſue. Scio iudeos
de morte nrā gauiſuros. Sed potero
hr̄e multos lugētes ⁊ nobiles exe⸗
quias funeris ſi mei voluerꝭ parere
mandatiſ. ut cū ſpm̄ emiſero cūctos
occidas q̊s ī cuſtodia ſeruo vt ſic oīs
iudea me fleat licet īuita Hēbat āt ī
ꝯſuetudie vt ipē pꝰ oē; cibū pomū p
ſe purgaēt ⁊ comedēt Cūqꝫ gladiū ī
manu tenēt tuſſiqꝫ violenta diſten
dere²: circūſpiciēs ne ſe aliq̄s īpediret
ſeipſū percuſſurus dexterā ſuſtulit. S;
cōſobrinꝰ eius ſuſtentādo dexteram
impediuit. Protinꝰ autē q̄ſi rex mor
tuus eſſet in aula regia vlulatꝰ inſo⸗
nuit. Quo audito exultauit antipa
ter. multaqꝫ ſi diſſolueꝛ cuſtodibus
pollice². Quod cū cognouiſſet hero⸗
des: grauiꝰ filij exultationē q̄ ꝓpriā
tulit mortē Mittenſqꝫ ſatellites eu;
occidi fecit ⁊ archelaū poſt ſe reg̃turꝝ
inſtituit. Sicqꝫ poſt dies q̇nqꝫ mor⸗
tuus eſt. In alijs fortunatiſſimꝰ in
rebꝰ domeſticꝭ infeliciſſimꝰ Salome
aūt ſoror eꝰ oēs abſoluit q̊s rex occi
di mādaueāt Remigiꝰ tn̄ ī originali
ſup Math. dicit ꝙ Herodes gladio
q̊ pomū purgabat ſe perimit ⁊ ꝙ Sa
lome ſoror eꝰ oēs vinctos ꝓut cū fra
tre ordinauerat interfecit.:.

De ſcō Thoma cātuarienſi epō.

Thomaſ abyſſus vel geminꝰ
interp̄taꝛ vel ſectꝰ. Abyſſus
i. ꝓfundꝰ in hūilitate q8 pꝫ
in cilicio ⁊ pedū pauperꝝ locōe Gemi
nus ī p̄latōe. qꝛ geminate p̄fuit .ſ.
verbo ⁊ exēplo Sectus in paſſione.

Hyſtoria.

Thomas cantuariēſis dū in cu
ria regis anglie ꝯſiſteret et q̄dā
ibidē fieri cōtraria religioni videret:
curiam ipſā deſeruit ⁊ cantuarienſi
archiepō ſe cōmiſit a q̊ archidyacō⸗
nus factꝰ eſt. Ad p̄ces tn̄ ipſiꝰ archi
epī regꝭ cācellariā ſuſcepit. vt prudē
tia q̄ erat p̄ditus: malignorꝝ in eccia
ꝓhibēt inſultꝰ Quē adeo rex dilexit
vt pꝰ deceſſū archiepī eū ī cathedra⸗
lem hōrē ꝓmouerit ſb̄limaē q̄ q̄uis
plurimū reſiſtēt tandē ad obedie p̄⸗
ceptū humeroſ ſuppoſuit ad portan
dū. Subito aūt in virū alterꝝ pmuta
tur ⁊ caro eiꝰ cilicio ⁊ ieiunijs macerā
tur. Nō ſolū em̄ ciliciū p camiſia de
ferebat: ſed etia; femoralia cilicina
vſqꝫ a poplicē baiulabat Sanctitatē
autē ſuā ita ſubtiliter occultabat vt
ſaluo ſp honeſtatꝭ rigore: ſub decen⸗
tia veſtiū ⁊ apparatu vtēſiliū ꝯcorda
ret moribꝫ ſingulorꝝ Tredecī pau⸗
perꝝ pedes q̄tidie curuatꝭ genibꝫ ab⸗
luebat. ⁊ refectos datꝭ cuilibꝫ q̄tuor
argēteis remittebat Rex āt ad vo
lūtatē ſuā in detrimētū eccie ipſū in⸗
flectē nitebaꝛ: aſſerēs vt ꝯſuetudies
q̄s ꝯ libtatē eccie p̄deceſſoēs ſui ha⸗
buerāt ab eodē ſibi firmarenꝛ Q: dū
oīno aſſētire noluit cōtra ſe irā regꝭ
⁊ p̄ncipū ꝓuocauit Quadā āt vice ſic
ipſe cū alijs epīs a rege artatus eſt
vt etiā ſibi mortꝭ ſniam minaretur

Qui magnoꝝ viroꝝ decept⁹ cõſilijs v̄boten⁹ aſſenſū ꝓbuit voto regꝭ Verū ex h̄ vidēs aīarū piculū imminere ſeipſū poſtmodū in pn̄a ꝯtuius cruciauit ⁊ ab altarꝭ officio ſe ſuſpendᵗ quouſqꝫ a ſūmo pōtifice reſtitui mereꝛ Requirit deniqꝫ rex vt qđ v̄bo dixerat ſcp̄to ꝯfirmaret. Cui viriliter ꝯtradixit Et a regꝭ curia erectā ſibi baiulans crucē diſceſſit: ꝯclamātibꝫ impijs ꝯ eū. Capite ſurē ſuſpēdite ꝓditorē. Et ecce duo magni ꝓceres ⁊ fideles ad eū infuſi lacrimis veniētes ſub iuramēto aſſerūt ꝙ in eius mortē multi ꝓceres cõiurarūt. Vir igiꝛ dei magꝭ eccie ꝗ̄ ſibi metuens fugaꝫ init ⁊ ſenonis a pp̄ alexādro ſuſceptus in mōſterio pōtiniacēſi ꝯmēdat⁹ poſtmodū in franciā ⁊ vſqꝫ in flandriā deuenit Rex v̄o dū romā miſiſſꝫ ut legati venirēt q̄ h̄ negociū diffinirēt oīno repulſā patiꝛ ⁊ ob h̄ in iraꝫ ꝯ archiepiſcopū ampli⁹ ꝯcitaꝛ. Vn̄ oīa q̄ erāt archiepī ⁊ ſuoꝝ diripuit ⁊ totā e⁹ ꝓgeniē exilio ꝯdēnauᵗ neqꝫ ꝗ̄ differēs ꝯditioni vel ſexui ordini vel etati. Ipē āt ꝓ rege ⁊ regno anglie quotidie exoābat Reuela²āt archiepō ꝙ eſſꝫ ad ſuā ecciaꝫ rediturꝰ et ad xᵐ cū palma martirij migratur⁹. Septio igiꝛ anno ſuo exilij redire conceditur ⁊ a cūctis cū honore ſuſcipiꝛ. ¶ Per aliquot aūt dies añ eius martiriū iuuenis quidā de corpoē exiens ⁊ poſtmodū miraculoſe rediēs aperiebat ꝙ vſqꝫ ad ſup̄mū ſcōꝝ ordinē deduct⁹ ſit ⁊ int̄ aplōs ſedē quādā vacuā vidᵗ Percontāti āt c⁹ eſſꝫ h̄ ſedes Angelus rn̄dit ꝙ cuidā magno ſacdoti anglicorū a dño ſeruabaꝛ. ¶ Sacdos quidā miſſam de btā v̄gine quotidie celebrabat Qui archiepō accuſat⁹ ab eo accerſiꝛ ⁊ tanꝗ̄ ydeota ⁊ inſci⁹ ab officio ſuo ſuſpēdiꝛ atqꝫ reijciꝛ. Cū aūt btūs thomas ciliciū ſuū ſuere vꝛet ⁊ ſub lecto ipſū abſcōdiſſꝫ vt ad ſuendū horā captaret: btā maria ſacdoti apparuit d. Vade ad archiepm eiqꝫ dicas ꝙ illa ob c⁹ amorē miſſas dicebas eius ciliciū qđ eſt in tali loco cōſuit ⁊ ſericā illā rubeā de q̄ illđ cōſuit ibidē reliquit Illa igi² ſibi mittit ꝙ interdictū qđ tibi fecerāt debeat relaxare. Qđ ille audiēs ⁊ ita inueniēs ſtupuit ⁊ interdictū relaxans ſacdotē h̄ hr̄e ſecretū p̄cepit. ¶ Defendit āt vt prius iura eccie: nᵉ a rege flectitur vi vel p̄ce Cū ergo nullaten⁹ flecti poſſet. ecce milites regꝭ armati veniūt ⁊ vbi archieps ſit vociferādo requirūt Quibꝫ ille occurrēs dixit. Ecce ego. Quid vultꝭ? Et illi. Venim⁹ vt occidaris ⁊ vlt̄ viuē nō valebis. Quibꝫ ille. Ego ꝓ dño paratus ſum mori ⁊ ꝓ defenſiōe iuſticie ⁊ libertate eccleſie Si igiꝛ me queritꝭ ex pte dei oīpotentis ⁊ ſb anathemate ꝓhibeo ne horū cuidā aliquatenus noceatꝭ. Deo aūt ⁊ btē marie ⁊ ſcis oīnibꝫ ⁊ btō dyoniſio cauſā eccleſie ⁊ meipſuꝫ cōmendo Hijs dictꝭ venerādū caput gladijs impioꝝ impeti² ſacra capitꝭ corona p̄ciditur. Cerebrū p eccleſie pauimētum diſpergiꝛ. Et ſic deo cōſecraꝛ anno. Mclxxiiij. ¶ Dū g̊ clerici requiē eternā inciperet ⁊ ꝓ eo miſſam agerent defunctoꝝ: ſubito vt apūt angelorū chori aſtantes voceſ cantantiū interrūpunt ⁊ martirꝭ miſſam incipiunt (Letabi² iuſt⁹) ꝯcinūt. ⁊ ceteri clerici ꝓſequūꝛ. Hec eſt vera immutatio dextre excelſi dū cātus meroris vertiꝛ in canticū laudis. Dū illiꝫ cui defunctorū ſuffragia inchoauerant martirū poſtmodū hymnis laudant. Reuera eximia ꝯprobatur ſanctitate p̄ditus ⁊ martir dm̄ glorioſus quē tanto honore angeli preuenerunt ⁊ ſanctoꝝ martirū cathalogo aſſcripſerūt ¶ Multa inſuper ⁊ alia miracula p ſanctū ſuū dominus opari dignatuſ eſt meritꝭ eius. cecis viſus. ſurdis audit⁹. claudis greſſ⁹ vita mortuis reſtituta ſūt ¶ Porro aq̄ qua pānī cōſꝑſi ei⁹ ſanguie lauabāꝛ multꝭ extitit ad medelā ¶ Quedā dña de anglia varios ocłos hr̄e ad laſciuiā ⁊ maiorē pulchritudinē

affectabat. ſup hoc voueñs nudis pe-
dibus ſepulchꝝ beati thome viſitaꝛe
Que cū in oratione pſtrata iaceret
ſurgēs inuenit ſe penitus excecatā.
Statimqꝫ penitēs cepit rogaꝛe beatū
thomā vt iam non varios: ſed ſaltē
ſuos oculos ſibi redderet. Q̄d tandē
cū multa difficultate vix valuit obti
nere. Quidā aūt illuſor aquā ſim
plicē ꝓ aqua ſancti thome dño ſuo
in pixide obtulit cōuiuanti. Cui dñs
ait. Si nichil mihi vnq̄ furatꝰ fuiſti
ſ. thōs huc te aquā ſuā deferre pmit
tat Si aūt reus furti exiſtis aqua pe
nitus euaneſcat. Huic dicto ille cō-
ſenſit. ſciens ꝙ pixidē aqua nup im
pleſſet. Mira res: pixidē ꝯtinuo ape
ruerant ꝛ vacuā inuenerunt. Sicqꝫ
ſeruiēs ꝛ in mēdacio repꝑhēdit ꝛ furti
reus euidētius ꝯprobaꝛ. Auis q̄dā
ſciens loqui cū miſus eā inſeq̄ret ſicut
didicerat clamaꝛe cepit. ſācte thoma
adiuua me Et ſtatī miſus mortuꝰ ce
cidit. ꝛ illa euaſit. Quidā quē ſcūs
thōs adhꝰ viuēs valde diligebat cū
ğuit infirmaret iuit ad eiꝰ tumbā ꝛ
ꝓ ſanitate rogauit ꝛ ad libitū impe
trauit. ſꝫ dū ſanatꝰ rediēt: cogitaꝛe ce
pit ꝙ illa ſanitas aīe ſue forſitan nō
expediēt. vñ iterꝝ rediēs ad ſepulcrū
orauit vt ſi ñ eſſꝫ vtile aīe ſue ꝯtinuo
ipſa infirmitas rediret Statīqꝫ infir
mitas rediȷt ſicut ꝑus In eius autē
interfectores diuina vltio intātū de-
ſeuit vt alij digitos fruſtatī dentibꝰ
diſcerpētes. alij ſanie defluētes: alij
paralitici diſſoluti: alij amētes effecti
miſerabilr interirent.

De ſancto Siluestro pp.

Siluester dr a ſile. ſiue a ſole
q̄d eſt lux. ꝛ terra q̄ſi lux tre
ꝛ eccleſie. Vel ſiluester dr a
ſiluas ꝛ trahēs. qꝛ hoīes ſilueſtres ꝛ
incultos ꝛ duros ad ſidē traxit. Vel
ſicut dicit in gloſario Siluester idē ē
ꝙ viridis. agreſtis. vmbroſus. ne-
moroſus. Diciꝛ viridis: celeſtia cōtē
plādo Agreſtis: ſeipſū excolēdo Vm-
broſus: ab oī cōcupia frigeratꝰ Ne-
moroſus: inter arbores celi plātatꝰ
Eius legēdā ſcꝫ btī ſilueſtri ꝯpilauit
Euſebiꝰ ceſarieñ Quā btūs Gelaſiꝰ
in ꝯſilio. lxx. epōꝝ a catholicꝭ legēdā
cōmemorat: ſicut in decretꝭ habet.

Hyſtoria.

Siluester a mrē: re ꝛ noīe iuſta
genitꝰ. natione romanꝰ. a pꝛe
ruſino ꝛ a ciriino p̄ſbitero eruditus
hoſpitalitatē ſūmope exercebat Thi-
moteus aūt q̄dā xp̄ianiſſimꝰ ab eo ī
hoſpiciū ſuſcipit q̄ tñ ob pſecutionē
ab alijs vitabaꝛ. Hic pꝰ annū aſſecu
tus eſt coronā martirij dū p̄dicaret
ꝯſtātiſſime ſidē xp̄i Putās vero Tar
q̄nus p̄fectꝰ thimoteū multꝭ abun
daſſe diuitijs eaſ a ſilueſtro expetijt
inferens ei minas mortis. ſed cū ipē
thimotheū hmōi diuitias nō hūiſſe
cōperit ſilueſtrū ydolis y̅molare p̄-
cepit. alioq̄n in c̄ſtinū diuiſa recipet
genera tormentorū. Cui Siluester.
Stulte hac nocte morierꝭ ꝛ ſēpiter-
na tormēta recipies. Et velis nolis
verꝝ deū eſſe quē colimꝰ recognoſces
Siluester igiꝛ carceri tradiꝛ ꝛ tarqui
nus ad prandiū inuitaꝛ Dū ergo cō
edēt: os piſcis in eiꝰ gutture ſic verſa
tur vt nulla rōne reijcere poteāt vel
glutire. ſicqꝫ media nocte defūctꝰ ad
tumulū cū luctu ducit ꝛ ſilueſter cū
gaudio a carcere leberat Q̄ nō ſolū
a xp̄ianis ſed etiā a paganis miro
diligebat affectu. Erat eñ aſpectu
angelicꝰ. ſmone nitidꝰ. integer cor
pore. ſcūs ope. ꝯſilio magnꝰ. ſide ca
tholicꝰ. ſpe patiētiſſimꝰ. caritate diſ
ſuſus Mortuo ğ melchiade epō
vrb rome ſilueſter ab oī plebe plu-
rimū renitēs: ī ſūmū pōtificē ē elcūs
Hic oīm orphanoꝝ ꝛ viduaꝝ ꝛ pau
peꝝ noīa in matricula ſcpta hēbat ꝛ
oībꝫ nēcaria ꝓuidebat. Hic q̄rtū ꝛ
ſextū diē ꝛ ſabbatū ieiunijs inſtituit
obſeruādū. q̄ntū vero q̄ſi dn̄icū cele
brandū. Grecis vo xp̄ianis dicētibꝫ
ſabbatū potiꝰ q̄nto die celebrandū
rñdit. hoc fieri nō debē Et qꝛ hoc eſt
traditōis apl̄ice. ꝛ qꝛ debet ꝯpaſſio

dominice ſepulture. Cui illi. Vnū eſt
ſabbatū ſepulture ī q̄ ſemel ē in āno
ieiuniū exhibēdū. Quibꝫ Siluester.
Sicut oīs dies dn̄icus ē reſurrectōis
glia: ſic om̄e ſabbatū decoraſ dn̄ica
ſepultura. igr̄ de ſabbō acq̄eſcūt. Sꝫ
de q̄nta feria vehemēt ꝯtēdūt aſſerē-
tes n̄ debē xp̄ianoꝝ ſolēnitatibꝫ ſoci
ari Silueſter āt eꝰ dignitatē p̄cipue
in tribꝫ oñdt. qm̄ hac die dn̄s ad ce
los aſcēdit. Et corpis ꝛ ſangnis ſui
ſacr̄m īſtituit ꝛ ſacꝝ chriſma ec̄cie cō
fecit Oēs igr̄ eiꝰ rōnibꝫ acq̄eſcūt ¶
Cōſeq̄nte āt ꝯſtātino xp̄ianoſ Sil
ueſter de vrbe exiuit ac in q̄dā mōte
cū ſuis clericꝭ māſit Ipē āt ꝯſtātinꝰ
merito pſecutōis tirānice ī incurabi
lem cecidit plagā lepre Tādē ad cōſi
liū pōtificū ydoloꝝ adducta ſūt tria
milia pueroꝝ ut eos occidi facēt et ſe
ī eoꝝ ſāguīe recētia calido balneaēt
Egrediēte āt eo ad locū vbi balneū
pari debebat mrēs puerorū obuiāt q̄
reſolutis crinibꝫ miſerabilr̄ vlulabāt
Et lacrimās Cōſtātinꝰ: iuſſit ſtare
currū ꝛ erigēs ſe dixit Audite me co
mites ꝛ ꝯmilitones ꝛ oēs pp̄li q̄ aſta
tis Dig̃tas romani imperij de fonte
naſcit pietatꝭ. q̄ hāc etiā legē dedit
ut capitali ſnīe ſbderēꝰ q̄cūqꝫ ī bello
aliquē occidiſſꝫ infantē. Q̄nta ḡ erit
crudelitas ut hᵒ nr̄is faciamꝰ filijs qd̄
fieri phibuimꝰ alienis Quid iuuat
barbaros ſuperaſſe: ſi a crudelitate
vincamr̄. Nā viciſſe extrn̄eas natio
nes v̄tus ē bellātiū pp̄loꝝ. vincē aūt
vicia ꝛ pctā v̄tus eſt morū. In illꝭ ḡ
p̄lijs fortiores nos exiſtimꝰ illꝭ. In
hijs vō nobiſip̄is fortiores ſumus.
Qꝛ em̄ fuerit in iſto certamine ſupa
tus: victoriā obtinet victꝰ Victor eī
pꝰ triūphū vincīꝰ ſi pietas ab impie
tate ſupaſ. Vincat ḡ pietas in iſto
ꝯgreſſu. Bene em̄ oīm nob̄ aduerſā
tiū poterimꝰ eſſe victores ſi ſola pie-
tate vincamr̄. Oīm etenī ſe eſſe dn̄m
cōprobant q̄ ſeruū ſe mōſtrauerit pie
tatis Meliꝰ ē aūt me mori: ſalua in-
nocentiū vita: q̄ꝑ p eoꝝ interitū vitā

recupare crudelē: quā tn̄ recupaē in-
certū eſt: cū certū ſit q̄ ſic recupata
crudelis eſt. Iuſſit igiꝰ vt mr̄ibꝫ ſuis
pueri redderenꝰ ꝛ dō plura ꝛ infinita
vehicula p̄berenꝰ Sicqꝫ mrēs q̄ flēdo
venerāt ad loca ſua cū gaudio redie
runt. Ipē aūt impator ad ſui pala-
ciū eſt reuſus. Sequenti vō nocte pe
trus ꝛ paulus appuerūt ei dicentes
Qm̄ horruiſti effuſionē ſāguinis in
nocētis: miſit nos dn̄s ihs xp̄s dare
tibi recupande ꝯſiliū ſanitatꝭ Silue-
ſtrū ḡ epm̄ q̄ apd̄ montē ſirapti lati
tat accerſire. Hic tibi piſcinā oñdet
in q̄ immerſus tercio ab oī curaberꝭ
lepre morbo. Tu vō xp̄ō hanc viciſſi
tudinē reddas vt ydoloꝝ tēpla diru-
as. xp̄i reſtaures ec̄cias et eꝰ deīceps
cultor fias Euigilans igiꝰ ꝯſtantinꝰ
ſtatī miſit milites ad ſilueſtrū Vi-
dēs ſilueſter milites ad palmā mar
tirij credidit ſe vocari Deo aūt ſe cō-
mendās ꝛ ſocios ſecū adhortās: Cō
ſtantino intrepidꝰ p̄ntaꝰ Cui ꝯſtāti
nus aſſurgēs ait Bn̄ te veniſſe ḡtu
lamur. Qꝛ a ſilueſtro reſalutatꝰ nar
rauit ei p ordinē ſui ſōni viſionē P-
cōtāti vō ꝯſtātino q̄ eſſēt illi dij q̄ ſi-
bi appuerīt. Silueſter rn̄dt illos xp̄i
aplōs eēe nō deos Tūc ad p̄ces im-
peratorꝭ ſilueſter apoſtolorū imagi
nes ſibi iuſſit afferri duas Vt impe
rator aſpexit tales eſſe q̄ ſibi appue
rant exclamauit Silueſter igiſ eū ca
thecuminū fec̄ Et vnīꝰ ebdomade ſibi
ieiuniū indixᵗ ꝛ carcēs apiri monuit
Cūqꝫ ī aquā deſcēdiſſꝫ baptiſmatꝭ ſi
bi miābilꝭ emicuit ſplēdor lucꝭ. ſicqꝫ
mūdꝰ inde exiuit. ꝛ xp̄m ſe vidiſſe aſſe
ruit Prima āt die ſui baptiſmi hāc
legē dedᵗ vt xp̄s ab vrbe rōna tanq̄
verꝰ deꝰ coleref. ſcd̄a vt ſi q̄s xp̄m blaſ
phemaēt puniretꝰ: tercia ut q̄cūqꝫ xp̄i-
ano īiuriā feciſſꝫ: bonoꝝ ſuo rūpte di
midia puaref Q̄rta ut ſic impator
rome: ſic rōnꝰ pōtifex caput ab vniu
ſis ep̄is hreꝰ Q̄nta ut q̄cūqꝫ ī ec̄cias
ꝯfugerit ab oībꝫ ſerueꝰ īmunis Sex
vt nullꝰ n̄ de licētia ſui āntiſtitꝭ ec̄ciaꝫ

edificet intrā muros alicuiꝰ ciuitatꝭ
Septima vt ad edificationē ecc̄iarū
decīe possessionū regaliū tribuātur.
Octaua vt īpator ad ecc̄iaꝫ scī petri
veīta de suis culpis se lamētabilr̄ accu
sauit. postea arrepto bidēte ad fun-
damētū basilice ɔstruēde terrā p̄mꝰ
aperuit. et .xij. cophinos ī suis scapulꝭ
foras eiecit. ¶ Hec vbi helena ɔstāti-
ni mr̄ augusti ī bethania ɔsistēs au
diuit. p lr̄ās laudat filiū ꝙ abrenūci
asset simulachrꝭ idoloꝝ. ſ; durè increpat
ꝙ relicto dō iudeoꝝ crucifixū ho-
minē deū colat. Rescribit mrī augustꝰ
ut iudeoꝝ mgr̄ōs secū adducat et ipē
xp̄ianoꝝ doctores proferret vt sic ex
disputatōe mutua appeat fides vera
Duxit ḡ secū helenā .C. et .xlj. doctissīōs
iudeoꝝ int̄ q̄s erāt .xij. q̄ sapīa et elo-
quētia p̄ ceterꝭ rutilabāt. Cūq; ḡ sil-
uester cū clericꝭ suis et p̄dicti iudei ad
disputādū corā īpatorē insil ɔueissēt
de cōi ɔsēsu duos iudices gētiles sa-
piētissīōs pbatos noīe crato et zeno-
filū statuerīt ad q̄s ptieret snīa dicē
doꝝ. Talisq; int̄ eos snīa ē firmata vt
vno stāte et loquēte aliꝰ n̄ loq̄t. ¶
Incipiēs p̄mꝰ de illꝭ .xij. noīe abia-
thar ait. Cū illi tres deos dicāt pa-
trem et filiū et spiritūscm̄: manifestū
est eos contra legē agere q̄ dicit. qꝛ
ego sū solus et nō sit alius deꝰ p̄ter
me. Deniq; si dicūt xp̄ꝫ eē deū qꝛ mlꝭ
ta signa fecit in terra In nr̄ā lege mul
ti fuere q̄ multa miracula fecerunt et
tn̄ ex hoc diuinitatꝭ nomē sibi vsur-
pare nunq̄ ausi sūt sicut iste Ihūs
quē isti adorāt. Ad h̄ siluester Nos
vnū deū colimꝰ ſ; nō in tāta solitudi
ne eū dicimꝰ ut gaudiū filij nō habe
ret. Ex vr̄is aūt libris trinitatē pso
narū vobis ostēdere valemꝰ. Nā pa
trem dicimꝰ de q̄ ꝓpheta ait. Ipē in-
uocauit me pat̄ meꝰ es tu ꝛc̄. Filiuꝫ
de q̄ idē. Dn̄s dixit ad me filiꝰ meꝰ es
tu ꝛc̄. Spm̄ scm̄ de q̄ idē Spū oris eiꝰ
oīs v̄tus eoꝝ. In h̄ etiā ꝙ dixit Faci
amꝰ hoīem ad ymaginē et silitudinē
nostrā. euidēter pluralitatē psonaꝝ
et deitatꝭ vnitatē demōstrat. Licet aūt
sint tres psone vnꝰ tn̄ est deꝰ. qd̄ ex-
ēplo visibili aliq̄tenꝰ demōstrare va
lemus Et accipiēs purpurā impa-
toris tres ibi plicas fecit di. Ecce vi-
detis tres plicas. et explicās ait Ecce
qꝛ sicut tres plice sūt vnꝰ pānus. ita
tres psone sūt vnꝰ deꝰ. De eo aūt qd̄
dicit². ꝙ ex miraculꝭ deꝰ credi nō debet
cū alij plures scī miracula fecerīt nec
tn̄ se deos dixerūt sicͭ nī xp̄s deū p h̄
se asserē voluit. Certe deꝰ supbiētes
ɔ̄ se nūq̄ passus ē sine pena acrima
p̄terire. sicͭ patꝫ in dathan et abyrō
alijsq; q̄p̄ pluribꝫ. Quō ergo mētiri
potuit et se deū dicere qd̄ non erat. cū
eū se deū dicētē nulla pena secuta fu
erit. ſ; virtutū efficacia comitabat̄.
Tc̄ iudices dixerīt. Cōstat abiathar
a siluestro supatū eē. Nā et h̄ ratio
docet qꝛ si deꝰ nō esſ; et se deū dixisſ; cō
ferre vitā mortuis nō valēt. ¶ Tunc
illo amoto scd̄s qui et Ionas ad cō
flictū accedēs ait. Abrahā circūcisi-
onē a deo accipiēs iustificatꝰ fuit. et
oēs filij abrahā p circūcisionē iustifi
cabant̄: igit̄ q̄ nō fuit circūcisus nō
erit iustificatꝰ Ad qd̄ siluester. Con
stat abrahā an̄ circūcisionē deo pla-
cuisse et amicū dei appellatū eē Igit̄
nō circūcisio eū scificauit sed fides et
iustitia ipsū deo placē fecit. Nō igit̄
accepit circūcisionē in scificationē. ſ;
in distinctionē ¶ Isto supato terciꝰ
qui godolias dicebat̄ accedēs ait.
Quō xp̄s vīr pt eē deꝰ cū asseratꝭ eū
eē natū tēptatū traditū nudatū. felle
potatū. ligatū. crucifixū. sepultū. cuꝫ
hec oīa in deo eē nō possūt Ad hoc sil-
uester. De vr̄is libris h̄ oīa pbamꝰ
de xp̄ō p̄dcā fuisse Nā de eiꝰ natiuitate
dixit ysa. Ecce v̄go cōcipiet et pariet
filiū et vōbit̄ ꝛc̄. De eiꝰ tēptatione.
Zacharias. Vidi Ihesum sacerdotē
magnū stantē corā āgelo et sathan
stabat a dextris eius ꝛc̄. De eiꝰ tra-
ditōe ps̄. Qui edebat panes meos ꝛc̄.
De eiꝰ nudatione idē: diuiserunt sibi
vestimēta mea De eiꝰ felle et potatōe

ibē. Debuerūt in eſcam meā fel rc. De
eius ligatōe Eſdras Vinxiſtis me ñ
ſic patrē q̄ liberaui vos de t̄ra egipti
clamātes añ tribunal ipſi9 iudicis.
De ei9 crucifixione ibē. Humiliaſtis
me ſuſpēdētes ī ligno tradidiſtis me
De ei9 ſepultura Iherē. In ſepultuā
eius reuiuiſcūt mortui. Cū g̊ Godo-
lias qd rñdēt nō hñet: data ſnīa re-
mot9 eſt. ¶ Quart9 q̄ a amā accedēs
apt. En q̄ de alijs dicta ſūt ſilueſter
iſte de ſuo Xp̄o p̄dcā fuiſſe affirmat
Vñ ſupeſt vt pbet h̄ de ſuo xp̄o dcā
fuiſſe. Ad qđ ſilueſter. Dabis ergo
aliū quē virgo ɔcepit Qr felle ē ciba
tus. ſpinis coronat9 crucifix9 mortu9
a ſepult9 Qui reſurrexit a ad celos
aſcēdit. Tūc Cōſtātin9 apt Si aliū ñ
dederit ſciat ſe eſſe ſupatū. Qr cū hoc
agē nō poſſ; hinc amouet ¶ Et qnt9
q̄ a Doheth pducit q̄ ait. ſi ex ſemine
Dauid xp̄s iſte nat9 ē a ſcificat9 vt
dicitis g̊ baptizari nō debuit vt itex
ſanctificaret Ad hoc ſilueſter. Sicut
circūciſio in xp̄i circūciſiōe finē acce-
pit: ita noſter baptiſm9 in xp̄i bap-
tiſmate initiū ſanctificationis hūit
Nō ergo baptizatus eſt vt ſanctifi-
caretur ſed vt ſanctificaret. Qui cū
taceret apt cōſtātin9 Nō tacēt habet
ſi hēt ɔtraria que pferret. ¶ Tūc a
ſept9 q̄ a Chuſi ait Vellem9 vt ſilue
ſter iſte cauſas hui9 v̄ginal' pt9 no-
bis exponēt. Ad qđ ſilueſter. Terra
de qua adā fact9 eſt incorrupta erat
a v̄go: qr nec ſe ad bibendū hūanū
ſāguinē aperueāt: nec maledictionē
ſpinarū acceꝑat: nec hoīs mortui ſe
pulturā hēbat: nec ſerpēti data fueāt
ad edendū. oportuit g̊ ex Maria v̄gi
ne nouū adā fieri. vt ſicut ſerpēs na
tū ex terra v̄gine vicerat: ſic a nato
ex v̄gine vinceret. Et q̄ ade victor ex-
titit in padiſo: ipē tēptator fact9 eſt
dn̄i in deſerto. vt q̄ adā viceāt mādu
cantē: vincēt a dño ieiunāte ¶ Iſto
ſupato ſeptim9 quia beniamin apt
Quō fili9 dei xp̄s vī pt eſſe. q̄ a dya
bolo temptari potuit vt modo in fa-
me panē ex lapidib3 facere vrgeret.
mō in tēpli celſitudinē leuaret. mō
ad adorandū ipſū dyabolū induceret
Ad qđ ſilueſter. Si dyabol9 iō vicit
qr ab adā māducāte ɔuicto ē audit9
ɔſtat cū idō ſupatū qr eſt a xp̄o ieiu-
nāte cōtēptus Nos aūt cū inquātū
hō tēptatū eſſe fatemur. Ideo autē
triplicit eſt tēptatus vt a nobis oēs
tēptationes excludēt. a formā docē-
di daret. Sepe nāq3 in hoīe victoriā
abſtinētie ſequit temptatio huma
ne gloīe. a tēptationē humane glo
rie: appetitus dominij a excellētie co
mitatur. Idō a xp̄o de hijs vincit vt
vincēdi nob̄ forā donet. ¶ Iſto ſupa-
to. Octau9 qui a Aroel apt. Cōſtat
qr de9 ſūme pfectus eſt a nulli9 indi
get Quid g̊ ei fuit op9 ut naſceret' in
xp̄o Quō itex xp̄3 verbū appellat'?
S3 a hoc ɔſtat. qr de9 āteqū hēt filiū
pr̄ dici ñ potuit. ergo ſi pr̄ xp̄i poſtea
dict9 eſt: mutabilis fact9 eſt. Ad hec
ſilueſter Fili9 añ tpa ex pr̄e ē geni-
tus vt faceret q̄ nō erāt: a in tpe eſt
natus vt reficeret q̄ pierāt Que etſi
ſolo v̄bo reficē poterat tñ p paſſionē
niſi hō fieret redimē nō valebat. qr
ſua deitate ad patiendū aptus non
erat. Nec h̄ eāt impfectionis: ſed p-
fectionis ſi in ſua ñ erat deitate paſſi
bilis. Porro filiū v̄bū dici: ex eo pa
tet qr pph̄a apt. Eructauit cor meū
verbū bonū rc. Deus q3 ſp pat' fuit
qr ſp eius fili9 extitit Filius em̄ eius
eſt verbū eiuſ. ſapīa eius. v̄tus eius
In pr̄e aūt ſp fuit verbū iuxta illud
Eructauit cor rc. Sp ſapīa iux̄ illud
Ego ex ore altiſſimi pdij pmogeni
ta añ omnē creaturā. Sp virtus. iux̄
illud Ante oēs colles ego pturiebar
necdum fontes aquarū. rc. Cumq3
ergo pater nunq̄ fuerit ſine verbo.
ſapiētia. a v̄tute. quō putas hoc no
men ſibi ex tpe aduenīſſe? ¶ Hoc
ergo amoto nonus quia tubal dixt
Conſtat quia deus cōiugia nō dam-
nat nec eis maledixit. quare ergo de
coniugio natū denegatis hunc eſſe

quem colitis niſi offuſcare coniugia
ſtuderet. Rurſū. quō tēptatꝰ q̄ potēs ē
patiꝰ q̄ vtus ē. moriꝰ q̄ vita ē Deniq̄
ad h̄ cogeret vt duos filios eē dicas
Vnū quē pr̄ genuit Alterꝫ quē vgo
gn̄auit Rurſus quō fieri p̄t: ut pati
atur hō q̄ aſſūptꝰ ē ſine leſione eiꝰ a
q̄ aſſūptꝰ ē. Ad h̄ ſiluester Nos xp̄m
nō iō natū de vgine dicimꝰ ut ꝯiugia
cōdēnemꝰ ſꝫ cās vginei ptꝰ rōnabile
acceptaꝰ Nec hac aſſertōe offuſcāt
ꝯiugia ſꝫ ornāt Q̄m h̄ vgo q̄ xp̄m pe
perit de ꝯiugio nata ē. Tēptat āt xp̄s
ut oēs tēptatōs diaboli vincēt: patiꝰ
ut vniūſas paſſiōes ſibi ſbijcēt. mo
rit vt mortē iperiū ſibi ſbiugaēt. dei
q̄ꝫ filiꝰ vnus in xp̄o eſt qui ſicut vere
eſt dei filius inuiſibilis: ita viſibilis
eſt xp̄s Eſt ḡ inuiſibile h̄ qđ ē deus
⁊ eſt viſibile hoc qđ eſt hō. Pati deo
poſſe hominē aſſūptuꝫ ſine paſſione
eius qui aſſūpſit: exemplo doceri p̄t
Nam vt p̄ſentis purpure regis vta
mur exemplo. Lana em̄ fuit ⁊ huic
lane ſanguis accedens colorem pur
pureū p̄buit. Cū ḡ teneret digitis ⁊
torqueretur in filo. q̄d torq̄batur ?
Hoc quod regie dignitatē color eſt
aut h̄ qđ lana extiterat anteq̄ pur-
pura fiēt Lane ḡ aſſimulaꝰ hō. colori
purpure deus. qui ſimul in paſſione
fuit dū pateret in cruce. ſed paſſioni
ſbiacuit ī nullo. Decimꝰ q̄ ⁊ thara
dixit. nō m̄ placꝫ iſtud exēplū. q̄ ſit
color torq̄tur cū lana Cui cū omnes
cōtradicerēt: ſiluester dixit. Accipe
ergo aliud exemplū. Arbor habens
in ſe ſolis ſplendorē: cū incidi ictū q̄
dē ſuſcipit ſplēdor āt ab inciſione im
munis exiſtit. Sic hoīe patiēte diui-
tas nulli paſſioni ſbiacuit. Vndeci
mus q̄ ⁊ ſileon apt. ſi de chriſto tuo
ꝓphete iſta vaticinati ſūt: tante irriſi
onis ⁊ paſſionis ⁊ mortis cauſas ſci
re vellemꝰ Et ſiluester. eſuriuit xp̄s
vt nos reficēt. ſitiuit vt ariditati no
ſtre vitalia pocula miniſtraret. tēp-
tatus ē vt nos a tēptationibꝫ libera
ret. tētus eſt ut nos a demonū cap-
tura dimitteret Irriſus ē ut nos ab
irriſione demonū liberaret. Ligatꝰ ē
vt nos a nodo maledcōis abſoluēt
humiliatus eſt vt nos exaltaret. ex
ſpoliatus eſt vt nuditatē p̄me p̄ua
ricationis indulgentia tegeret. ſpi
neā coronā accepit vt flores paradi
ſi deperditos redonaēt. in ligno ſuſpē
dit vt ꝯcupiſcentiā in ligno genitā
dānaret. felle ⁊ aceto potat vt hoiem
ad terrā fluētē lac ⁊ mel introduce-
ret ⁊ fontes nob mellifluos aperiret
mortalitatē ſuſcepᵗ ut immortalita
tē ſuā nobis donaret. ſepultus ē vt
ſanctorum ſepulturas benediceret.
ſurrexit vt mortuis vitā reddēt. aſcē
dit in celū ut celi ianuā aperiret. ſe-
det ad dexterā dei patris vt p̄ces cre-
dentiū exaudiret Hec Siluestro pro
ſequēte vniuerſi tā impator q̄ iudi
ces ⁊ iudei ī laudē ſiluestri vnanimi
ter ꝓrupeꝛūt Tūc indignatꝰ duo-
decimꝰ q̄ ⁊ Zambri dr̄ in indigātione
magna dixit Miror vos ſapientiſſi
mos iudices verboſis ambagibꝫ cre
dere ⁊ dei omnipotentiā eſtimare cō
cludi humana ratione. Sed mō ceſ-
ſent omnia verba ⁊ veniamꝰ ad fa-
cta. Stultiſſimi naq̄ꝫ homines ſūt q̄
crucifixū colunt. Cū ego nomē omni
potētiſ ſciā: cuiꝰ virtutē nec ſufferūt
ſaxa nec audire valet quelibꝫ creatu
ra. Et vt verū dicere me cōprobetis
thaurus meus ferociſſimꝰ adducaꝰ
⁊ dū in eius aure nomē illđ inſonu-
erit thaurꝰ ilico morief. Ad quē ſil
ueſter. Et tu quomō hoc nomē non
audiēs didiciſti Zambri dixit Non
eſt tuū noſcere miſteriū. qui iudeorꝫ
inimicus es Adducat igit thaurus
ferociſſimꝰ vix a cētū hominibꝫ for-
tiſſimis attractus At ubi Zambri in
aure eiꝰ vbū ꝓtulit. ꝯtinuo thaurꝰ
mugiēs oculoſq̄ꝫ eiiciens expirauit
Oēs igiꝰ iudei vehemēter acclamāt et
Silueſtro inſultāt. Quibꝫ ſiluester
Nō nomē dei ꝓtulit ſꝫ noꝰ peſſimi de
monis noīauit Deꝰ eī meꝰ Ihs xp̄s
non ſolū viuētes mortificat ſed etiā

mortuos viuificat· nã occide͛ poſſe ꝫ
viuificare nõ poſſe ē leonũ ſerpentũ
⁊ ferarũ· Si ĝ vult vt credã ꝙ nomē
demonis nõ fuerit· dicat iterꝫ ⁊ viuifi
cet qđ occidit· Nã de dõ ſcptũ ē· Ego
occidã ⁊ ego viue͛ faciã· qđ ſi ñ poterit
nomē deonis abſqꝫ dubio noiauit q̃
viuētē occide͛ pt: mortuũ viuificare ñ
pt Cũqꝫ Zambri ad ſuſcitãdũ thau
rũ a iudicibꝫ vrgeret dixit· ſuſcitet eũ
Silueſter in noie iheſu galilei ⁊ nos
oēs in eũ credem⁹ Nã ⁊ ſi pēnis poſſꝫ
volare iſtđ tñ nõ valeret pficere· Oēs ĝ
iudei ſi thaurꝫ ſuſcitauerit ſe creditu
ros pmittũt· Tũc ſilueſter orõe fcã
ad aurē thauri ſe applicãs dixit· O
nomē maledictõis ⁊ mortis egredere
iuſſu dñi Jhũ xpi· in c⁹ noie tibi đt
Taure ſurge ⁊ ad armētũ tuũ man=
ſuetus recede Statĩ ĝ thaur⁹ ſurrexit
⁊ cũ oi mãſuetudĩe abijt Tũc regina
iudei iudices ⁊ ceteri oēs cõuerſi ſũt
ad fidē D Poſt aliquãt dies idolorꝫ
pōtifices ad imparatorē venerũt dicētes
Sanctiſſime imparator: dracõ ille q̃ ē in
fouea poſtꝙ̄ fidē xpi recepiſti plus
ꝙ̄ trecētos hoĩes q̃tidie interfecit flatu
ſuo Cõſulēte ſup hꝫ cõſtãtio ſilueſtrũ
rñdꝫ Ego p xpi v̄tutē eũ ab oi ceſſare
faciã leſione· Promittũt ĝ pōtifices
ſe ſi hꝫ faceret credituros Orãte aũt ſcõ
ſilueſtro ſcũs petr⁹ apparuit ei dicens
Secur⁹ ad draconē deſcēde tu· ⁊ duo
pſbiteri q̃ ſũt tecũ· Cũqꝫ ad eũ pue=
neris eũ taliter alloq̃ris· Dñs nr̄ Jhũs
xps de v̄gine nat⁹· crucifix⁹· ⁊ ſepul
tus q̃ reſurrexit ⁊ ſedet ad dexterã pa
tris hic v̄nturus eſt iudicare viuos ⁊
mortuos Tu ĝ ſathana eũ in hꝫ loco
donec venerit expecta Os ãt ei⁹ liga
bis filo· ⁊ anulo ſignũ crucis habēte
deſup ſigillabis· poſtea ad me ſani ⁊
incolumes venietis· ⁊ panē quē vob
pparauero comedetis· Deſcendit itaqꝫ
ſilueſter cũ duobꝫ pſbiteris in foueã
p gradus · c · l · ſecũ duas ferēs laternas
Tũc dracõi pdicta verba dixit ⁊ os
ipſius ſtridētis et ſibilãtis vt iuſſũ
fuerat alligauit· Et aſcendēs inuenit
duos magos (q̃ eos ſecuti fuerãt vt
viderēt ſi vſqꝫ ad draconē deſcēderēt)
ex dracõis fetore fere mortuos ⁊ eos
ſecũ adduxit incolumes atqꝫ ſanos
q̃ ſtatĩ cũ multitudine ĩfinita cõuerſi
ſũt· Sicqꝫ ipſe rõnorꝫ a morte dupli
ci eſt liberat⁹· ſ· a cultura demõis ⁊ ve
neno dracõis Tãdē btũs ſilueſter
morti appropinquãs clerũ de tribus
admonuit· ſ· vt inter ſe caritatē hr̄ent
⁊ eccias ſuas diligēti⁹ gubernarēt ⁊
gregē a luporꝫ morſibꝫ cuſtodirent
Poſt hꝫ in dño feliciter obdormiuit circa
ãnos a natiuitate dñi trecētos viginti

De Circũciſione dñi·

Circũciſionis die q̃tuor cele=
brem faciũt ⁊ ſolenē· Primũ
ē octaua natiuitatis· a· Scđꝫ im
poſitio noui ⁊ ſalutiferi nois· b· Ter
ciũ effuſio ſãguĩs· c· Quartũ ē ſignacu
lũ circũciſiois· d· A Prim⁹ ĝ ē octaua
natiuitatis· ſi em̄ aliorꝫ ſcõrꝫ octaue ſo=
lēnes ſũt: quãto magis octaua dies
ſcĩſcõrꝫ ſolēnis erit Sꝫ nõ vide͛ ꝙ dñi
natiuitas debeat hr̄e octauã· qr ei⁹ na
tiuitas tēdebat ad mortē· obit⁹ aũt
ſcõrꝫ idõ octauas habent qr ipſi tũc
naſcũtur ea natiuitate q̃ ē ad vitã eternã
vt poſtea reſurgãt ĩ corporibꝫ glioſis
Eadē rõe videtur ꝙ ñ debeãt hr̄e octauã
natiuitas bte v̄ginis nec iohis baptiſte
ſicut nec reſurrectio dñi qr iã facta erat
ipſa reſurrectio dñi ĩ re Sꝫ notãdũ
ꝙ ſicut đt ĩpoſit⁹· ſũt octaue ſuppleti
onis: vt ē octaua natiuitatis dñi ĩ q̃ ſup=
plem⁹ qđ min⁹ in feſto factũ fuerat
ſcꝫ officiũ de parturiente· Vñ etiã in
miſſa olim cõſueuerãt cantari ad honorē
bte Marie v̄ginis Vultũ tuũ depca
buntur etc· Veneratõis vt paſche pē=
thecoſtes Natiuitas bte Marie v̄ginis
⁊ Johis baptiſte· Deuotõis vt cu=
iuſlibet ſcĩ pñt fieri octaue Figurati
onis vt octaue ĩſtitute de ſcĩs q̃ ſigni
ficãt octauã reſurrectõis B Scđꝫ ē
ĩpoſitio noui ⁊ ſalutiferi nois Hodie
em̄ ĩpoſitũ ē ei nom̄ nouũ · qđ os dñi
noiauit Nomē pter qđ ñ ē aliđ ſub

celo in quo oportea t nos ſaluos fieri
Nomē q̄d ſm̄ Bern̄· eſt mel ī ore· in
aure melos ⁊ in corde iubil9· Nomē
q̄d ſicut idē dicit inſtar olei lucet p̄=
dicatū· paſcit recogitatū· lenit ⁊ vn=
git inuocatū ¶ Habuit aūt triplex noīe
ſicut in euāgelio maīfeſtat̄· ſ· filius dei
Xp̄s· ⁊ iħs Vocat̄ aūt filius dei inq̄ntū
eſt de deo de9 Xp̄s inq̄ntū ē a p̄ſo
na diuīa ſcʒ hūanā naturā aſſūpt9
Et iħs inq̄ntū eſt de9 hūanitati vni
tus De h̄ triplici noīe dicit Bern̄· Vos
q̄ in puluere eſtis: expgiſcimini ⁊ lau
date Ecce dn̄s venit cū ſalute: venit cū
vngentis: venit cū gl̄a Neqʒ enī venit
ſine ſalute Iħs· neqʒ Xp̄s ſine vnctōe
neqʒ ſine gl̄a venit filius dei Si q̄dē ipē
ſalus· ipē vnctio· ipē gl̄a ¶ Quātū
ad h̄ triplex noīe añ paſſionē pfecte no
tus nō erat· Nā q̄ntū ad p̄mū ab ali
quibʒ ꝯgnoſcebat̄ ꝯiecturalit̄· ſicut a
demoībʒ q̄ dicebāt ipſū filiū dei eſſe
ex ꝯiectura Q̄ntū ad ſcd̄m pticula=
riter· ab aliq̄bʒ enī licʒ paucis cogſce
bat̄ ee xp̄s· Q̄ntū ad tertiū vocalit̄
q2 q̄ ad hāc vocē ꝯgnoſcebat̄· ſʒ nō
q̄ ad rōeʒ noīs q̄d ē ſalutare ¶ Poſt
reſurrectionē aūt h̄ triplex noīe clari
ficatū ē ¶ Primū igit̄ nomē ē filius
dei· q̄d nomē recte ſibi cōuenit· ſic̄ dicit
hila· in li· de trinitate Vere dei filiū
vnigenitū dn̄m noſtrū Iħm xp̄m ee
multis modis ꝯgnitū ē dū de eo teſta
tur pr̄· dū de ſeipſo ꝓfitet̄· dū apl̄i p̄
dicāt· dū religioſi credūt· dū demones
ꝯfitent̄· dū iudei negāt· dū gētiles in
paſſiōe ꝯgnoſcūt· Idē Deū dominū
noſtrū Iħm Xp̄m hijs modis cog=
noſcimus noīe· natiuitate· naturā· ptāte
⁊ pfeſſione ¶ Scd̄m nomē ē Xp̄s· q̄d
interp̄tat̄ vnct9 Ipē enī fuit vnct9
oleo leticie p̄ pticipibʒ ſuis· P h̄ q̄d
dicit̄ q2 fuit vnct9 inſinuat̄ q2 ipē fuit
ꝓpheta pugil ſacerdos ⁊ rex· Iſte enī
q̄tuor pſone olim ꝯſueuerāt inungi
Fuit enī ꝓpheta in doctrine eruditio
ne· pugil in diaboli debellatōne· ſa=
cerdos in pr̄is recōciliatōne· rex in p̄
miorū diſtributōne· Ab h̄ ſcd̄o noīe

denominamur· q2 a xp̄o denoīamur xp̄i=
ani· De q̄ noīe ſic̄ dicit Aug· Xp̄ianus
iuſticie· bonitatis· integritatis· patiētie·
caſtitatis· pudicicie· hūanitatis· inno
centie· ⁊ pietatis ē nomē· Et tu illud
quō defendis tibi ⁊ vēdicas cui de tā
plurimis rebʒ nec pauca ſubſiſtunt
Xp̄ian9 ille ē q̄ nō noīe tm̄ ſʒ ope ē
Hec Aug9 ¶ Tertiū nomē eſt Iħs
Hoc aūt nomē Iħs ſm̄ Bern̄· dicit̄
cib9 fōs medicina ⁊ lux· Hic aūt cib9
multiplicē hʒ effectū Eſt enī cibʒ cō=
fortatiu9· repatiu9· impinguatiu9
roboratiu9· ⁊ vegetatiu9 De hijs ſic̄
dicit Bern̄· Eſt cib9 h̄ nomē Iħus·
haut nō toties cōfortaris· q̄tiens ei9
recordaris Quid eque cogitātē mētē
impinguat· q̄d ita exercitatos repa
rat ſēſus· v̄tutes robo rāt vegetat bo
nos mores atqʒ hōeſtos· caſtas fo=
uet affectōes· Scd̄o dr̄ fōs· Vn̄ dicit idē
Bern̄· Iħs ē fons vite ſignatus q̄ ī q̄=
tuor riuos ſe diffundit ī plateas· Vn̄
q̄ fact9 ē nob̄ ſapiā iuſticia ſcificatō
⁊ redēptio· Sapiā in p̄dicatōe Iuſti
cia in peccatorū abſolutōe· ſcificatio
in ꝯuerſatione· redēptio in paſſione
Hoc Bernhardus· Alibi quoqʒ ſic
dicit· Tres riui Iheſu fluxerūt· ver=
bum doloris in quo ꝯfeſſio· ſanguis
aſperſionis in q̄ afflictio· aqua mū
dationis in qua compūctio· Tertio
eſt medicina vnde ſic ayt· eſt etiam
hoc nomē Iħs medicina· Nihil enī
ita ire ipetū cohibʒ ſupbie: tumoreʒ
ſedat· ſanat liuoris vuln9· reſtringit
luxurie fluxū· extigwit libidinis flā
mā· ſiti tēperat auaricie· ac toti9 in=
decoris fugat prurigimē Quarto eſt
lux· vnde ait· vnde putas in toto or
be tāta ⁊ tā ſbita lux fidei niſi de pre
dicato Iheſu· hoc ē nomē q̄d Pau=
lus portabat corā gentibʒ ⁊ regib9
tanq̄ lucernā ſup cādelabrū ¶ Hoc
iterū nomē Iheſus ē multe ſuaui=
tatis· Vn̄ Bern̄· Si ſcribis: nō ſapit
m̄ niſi legero ibi Iheſū· Si diſputes
ac cōferas non ſapit m̄ niſi ibi ſonu
erit iħs· Idē Richard9 de ſā· victo·

Jhesus nomē dilectū· nomē ineffabi
le· nomē delectabile· nomē cōfortās
peccatorē ⁊ dās grā; btē spei ꝙ Jhū
cſto m̄ Jhs ¶ Scdō ē no⁹ vtuoſitatꝫ
multe· Vñ Petr⁹ rauēn· Vocab no⁹
eius Jhs Hoc ē nomē qd dedit cecis
visū· surdis auditū· claudis cursum
ſmonē mutꝫ· vitā mortuis· totāqꝫ
diaboli potestatē de obsessis corpori
bus vtus h⁹ nois effugauit ¶ Tercō
ē nomē multe excellētie ⁊ sbli̇mitatꝫ
Vñ Bern· Nomē saluatorꝫ mei· frīs
mei· carnis mee sāguinis mei· nomē
a scl̄is absconditū ꝫ in fine sclo⁊ re
uelatū· no⁹ mirabile· no⁹ ineffabile
no⁹ inestimabile· pmo eo mirabili⁹
ꝙ inestimabili⁹· eo magꝫ grtū ꝙ gra
tuitū Hoc aūt nomē ihs īpositū ē ei
ab eťno ab angelo ⁊ a pře putatiuo
⁊ a Joseph Jhs em̄ saluator inter
ptatur· Dicit aūt saluator tripliciť·
s· vel a potētia saluādi· vel ab hītu
vel ab actu· Scdm em̄ ꝙ dr a potētia
saluādi: cōuenit ei h̄ nomē ab eťno·
⁊ sic dr īpositū ab eterno· ꝫ ſm ꝙ dr
ab hītu saluādi: sic fuit ei no⁹ īpositū
ab āgelo· ⁊ cōuenit ei a pn° cōceptōis
Scdm ꝙ dr ab actu saluādi: dr īposi
tū a Joseph rōe future passiōis· Vñ
glosa sup illd· vocabis no⁹ eius Jhm
dt Nomē īpones qd ab āgelo vl ab
eťno īpositū ē· Et tāgit h̄ glosa hāc
pdictā triplicē denoīationē· Cū em̄
dicit Nomē impones tangit denoīa
tio facta a Joseph Cū dicitur· quod
ab angelo vel ab eterno impositū ē:
tangūtur alie due· Recte igiť in die
capitꝫ āni cōstituta a romano capite
mūdi: ⁊ insignita capitali littera al
phabeti xp̄s caput ecclesie circūcidi²
nomē ei imponiť: ⁊ eius natiuitatꝫ
octaua dies coliť ¶ Terciū ē effu
sio sāguinis xp̄i· Hodie em̄ sangui
nē suū pmo p nobis effundere cepit
quē ipē postmodū pluries effundere
voluit· Quinqꝫ em̄ vicibꝫ sanguinē;
suū p nobis effudit Primo in circū
cisione· ⁊ hec effusio fuit nrē redēpti
onis initiū· Scdō in orōne· ⁊ in hoc

ondit nrē redēptiōis desideriū Tercio
in flagellatione· ⁊ hoc fuit nrē redēp
tionis meritū· quia liuore eius sana
ti sumus· Quarto in crucifixione· et
hoc fuit nostre redēptionis pciū Tūc
em̄ que non rapuit exsoluit· Qnto
in laterꝫ apertione· ⁊ hoc fuit nostre
redemptionis sacramentū· Inde em̄
exiuit sanguis ⁊ aqua qd figurauit
nos p aquā baptismi debē mūdari·
qui quidē baptism⁹ habiturus erat
efficaciā a sāguine xp̄i ¶ Quartū
⁊ vltimū ē sigculū circūcisionis · qd
quidē xp̄s hodie accipere dignatus est
¶ Voluit aūt dn̄s circūcidi ꝓpť mul
tas rōnes ¶ Primo rōne sui· s· vt ve
rā carnē humanā se assūpsisse ostē
deret· Sciebat em̄ aliquos venturos
ꝙ dicerēt ipsū nō corp⁹ ve⁊: ꝫ fātasti
cū assūpsisse· Et idō vt eo⁊ errorē cō
futaret voluit circūcidi ⁊ sanguinem
ibi emittere Corp⁹ em̄ fātasticū sang
uinē nō emittit ¶ Scdō rōne nostri
vt nos spūaliter debē circūcidi mō
straret· Duplex est em̄ circūcisio se
cundū Bernhardū· que debet fieri a
nobis· scilicet exterior in carne· ⁊ in
terior in mente Circumcisio exterior
cōsistit in tribꝫ· scilicet in habitu· ne
sit notabiľ· in actōe ne sit reprēhēsibi
lis ⁊ in ſmone ne sit cōtēptibiľ Jn
terior autē siľr in trib⁹ cōsistit· sc; in
cogitōne vt sit scā· in affectōne vt sit
pura· in intentione vt sit recta· Hec
Bernhard⁹· Jtē rōne nrī vt nos sal
uaret · queādmodū em̄ fit cauteriū
in vno mēbro vt totū corpus sanet:
Sic xp̄s voluit portare cauteriū circū
cisionis vt sic totū corpus misticū;
saluaret Ad Col· ij· Circūcisi estis cir
cūcisione nō manufacta in expoliati
one carnis ꝫ circūcisione xp̄i ¶ Ter
cio ratione iudeo⁊· vt inexcusabiles
essent Si em̄ circūcisus nō fuisset: po
tuissent se iudei excusāe ⁊ dicere Jdō
te nō recipim⁹ quia dissimiľ es pa
tribus ¶ Quarto voluit circūcidi ra
tione demonū· ne sc; incarnationis
misteriū cogsceret· Cū em̄ circūcisio

fieret cōtra originale peccatū credi-
dit dyabolus ⁊ hūc q̄ circūcidebatur
ſilr̄ peccatorē eē q̄ circūciſionis reme
dio indigeret. Propter eandē cauſā
voluit ut mr̄ ſua v̄go ꝑpetua eēt de-
ſponſata. Quīto rōne pfecte iuſticie
adimplende. ſic eni baptizari voluit
ut pfectā iuſticiā .i. pfectā hūilitatē
q̄ eſt ſubdere ſe minori implēt ſicut
ipſi9 baptiſmi ꝯſecrator ⁊ dn̄s: ma-
nus ſubijt baptizantis ⁊ ſerui. ſic ⁊
voluit circūcidi vt eandē nob̄ hūili-
tatē oñderet. dū dn̄s ⁊ autor legꝭ vo
luit ſe ſubdere legi. Sexto. rōne legꝭ
moſaice ad pbandū q͡ erat bō ⁊ ſcā
⁊ cōplenda. q͡ nō venerat legē ſoluē
ſ; adimplē Ad Romanos. xv. Dico
eni Jh̄m miſtrū fuiſſe circūciſionis
ꝑpt̄ veritatē dei ⁊c̄. ¶ Quare aūt circū
ciſio octauo die fiebat multiplex rō
p̄t aſſigr̄i ¶ Prima ſumi² penes in-
tellectū hiſtoricū ſiue literalē Nam
vt dicit Rabi Moyſes maxim9 ph̄s
⁊ theolog9 licet iude9. puer in ſeptē
dieb; tāte adhuc teneritudinis eſt
q̄nte ē adhuc in mr̄is vtero exiſtens
Jn octauo aūt fortificat̄ ⁊ ſolidat̄ ⁊
idō ut dicit dn̄s. noluit puulos ante
octauū die circūcidi. ne ob nimiā te
neritudinē nimiū lederēt̄ Vltr̄ octa
uū vero ipſā circūciſionē noluit pro
longari ꝑpt̄ tres cauſas q̄s ph̄s idē
aſſig̃t. Prima ut piculū euitet². ne. ſ.
ſi nimiū differret². ſni circūciſione eos
mori ꝯtigeret. Scđa vt dolori puu-
lorū puideat̄. Cū eni in circūciſione
maxim9 ſit dolor. ſic voluit eos dn̄s
circūcidi. dū paruā adhuc imagina
tionē haberēt: vt minorē dolorē ibi
ſentirēt. Tercia ut parentū triſticie
ꝯſulere² Nā cū ex ccūciſione plerīq;
puuli morerent̄ ſi circūciſi fuiſſēt iā
magni: et ex h̄ mortui: maior dolor
fuiſſ; parētib; q͡ ſi morerēt̄ octo tm̄
dies h̄ntes. ¶ Scđa ſumi² penes in-
tellectū anagogicū ſiue celeſtē Jdeo
eni octauo die fiebat circūciſio vt da
ret̄ intelligi q͡ ī octauo reſurrectōis
ab oī pena ⁊ miſeria circūcideremꝰ Et

ſcđm hoc octo dies erūt octo etates
Prima ab Adā vſq; ad Noe Scđa a
Noe vſq; ad Abrahā Tercia ab Abr̄
ham vſq; ad Moyſen Qr̄ta A moy
ſe vſq; ad Dauid Quinta a Dauid
vſq; ad Xp̄m. Sexta a xp̄o vſq; ad fi
nē mūdi. Septia morientiū. Octaua
reſurgētiū Vel p octo dies intelligū
tur octo q̄ in eterna vita poſſidem9.
q̄ enumerat Auguſtin9 dicēs Quid
aliud ē ego ero illoꝝ de9 niſi ego ero
eis vn̄ ſacient̄ ero q̄cūq; honeſte deſi
derant². ſcz vita ſalus vict9 copia glā
⁊ honor pax ⁊ ōne bonū. Vel alit̄ p
ſeptē dies intelligitur homo ꝯſtans
ex corpe ⁊ anima. q̄tuor eni dies ſūt
q̄tuor elemēta ex q̄b; corpus ꝯſiſtit
⁊ tres ſūt tres potētie que ſūt in aīa
.ſ. ꝯcupiſcibilis. iraſcibil̄. ⁊ rōnalis.
Homo igi² qui nūc ſeptē hab; dies
qn̄ vnitati eterne incōmutabilitatꝭ
ꝯiungetur tunc octo dieſ hēbit. ⁊ in
illo die ab oī culpa ⁊ pena circūcidet̄
¶ Tercia vō ſumi² penes ītellc̄; tro-
pologicū ſiue moralē ⁊ ſm̄ h̄ octo di
es diuerſimode pn̄t accipi Prim9 pec
cati cognitio pſ̄. Qm̄ iniqui. mea;
ego cog. ⁊c̄. Scđs ꝑpoſitū deſerendi
malū ⁊ faciendi bonū qđ notat̄ in fi
lio pdigo q̄ dix̄t Surgā ⁊ ibo ad prē;
meū. ⁊c̄. Terci9 pudor de peccato. vn̄
Apl̄s Quē eni fructū habuiſtis tūc
in q̄b; nunc erubeſcitis Quartus ti
mor de futuro iudicio Job Quaſi tu
mētes ſup me fluctuſ: timui deū ⁊c̄
Jheroni. ſiue comedā ſiue bibā ſiue
aliq̄d aliud faciā ſemp mihi videtur
illa vox in aurib; meis ſonare. ſurgi
te mortui ⁊ venite ad iudiciū Qnt9
ꝯtritō vn̄ Jhere. Luctū vnigeniti fac
tibi ⁊c̄. Sextus ꝯfeſſio pſ̄. Dixi ꝯfite
bor aduerſū me ⁊c̄ Septim9 ſpes ve-
nie Nā etſi Judas peccatū ſuū fuerit
ꝯfeſſus tn̄ nō in ſpe venie Et idō n̄ eſt
miſericordiā cōſecut9 Octau9 ſatiſ-
factio. ⁊ in hac die ſpiritualit̄ homo
circūciditur non ſolū a culpa ſed eti
am ab omni pena Vel duo primi di
es ſūt dolor de ꝑpetratione peccati et

desiderium emendandi. alii duo cōsiteri mala q̄ fecim9. et bona q̄ omisimus. alii q̄tuor sūt orō. lacrimarū effusio. corporis afflictio. elemosinarū largitio. Vel octo dies possūt eē octo q̄rū di ligēs ꝯsideratio oīm voluntate peccādi a nobis circūcidit ita ꝙ q̄ vnū diligēt ꝯsideraverit vnā magnā dietā faciet q̄rū septē enūat scūs Bernardus di. Septē sūt de essētia hoīs q̄ si hō cōside raret ineternū nō peccaret. sc; mate ria vilis. opatio turpis. exit9 flebil. status instabilis. mors tristabilis. dissolutio miserabil. et dānatio detes tabil. et octauū pt eē ꝯsideratio glīe ineffabil. Qr̄ta vō sumi? penes in tellectū allegoricū siue spūalē et scd̄; h̄ tūc q̄nqȝ dies erūt q̄nqȝ libri Moy si ī q̄bȝ lex ꝯtine? duo dies erūt ꝓphe te et psalmi Octau9 dies erit doctrīa euāgelica. q̄ in septē p̄mis diebȝ nō fiebat pfecta circūcisio. in octauo āt pfecta sit circūcisio ab omni culpa et ab oī pena nūc in spe ꝗ tandē in re. Quare aūt data fuerit circūcisio sex sūt cause que manifeste notātur his versibȝ (Cauteriū signū meritū mediana figura. Exemplū fuit olim circūcisio dura) De carne aūt circū cisionis domini dicit ꝙ angel9 eā Ka rolo magno obtulit. ipē eīn aq̄sgra ni in ecclesia sācte Marie honorifice collocauit Karolus vero illā postea fertur trāstulisse Carosiū. nūc aūt d̄r esse rome in ecclesia q̄ dicit sācta scōrum. vn̄ et ibidē scp̄tū legit (Circūci sa caro xp̄i sandalia clara. Ac vmbi lica viget hic pcīo cara) Vnde ea die fit statio in sancta sācto2. S; si h̄ verū est valde vtiqȝ mirabile est. Cū eīn caro ipa sit de veritate hūane na ture credim9 ꝙ resurgente xp̄ō redijt ad locū suū gloificata Aliq̄ dixerūt ꝙ hoc verū sit iuxta opinionē illo2ū q̄ dicūt id solū esse de veritate huma ne natuē q̄d ab Adā traductū ē et id solū resurgē. Notādū ꝙ olim a paganis et gētilibȝ in his kalend multe supsticōes obsuabant q̄s sci etiā a xp̄ianis vix extirpabāt quas Aug9. in quodā s̄mone ꝯmemorat. Credebāt eīn vt d̄r Janu. duce quēdā deū esse: cum in his kalendis pluri mū venerabant. et ei duas facies fi gurabāt. vnā post se. et aliam ante se. ꝙ erat termin9 anni p̄teritia p̄n cipiū sequētis. Rursū in his kalēdis formas mōstruosas assumebāt Alij vestiētes se pellibȝ pecudū. Alij assu mentes capita bestiarū ex q̄ indicāt se nō tā habitū beluinū hr̄e ꝙ sensū Alij tunicis muliebribȝ vestiebāt nō erubescētes tunicis muliebribȝ inserē militares lacertos Alij ita auguria obseruabāt vt focū de domo sua vel aliud q̄dcūqȝ bn̄ficiū cuilibet petēti nō t̄buāt. diabolicas etiā strenas ab his accipiūt et alijs tradunt: alij in nocte mēsas laute p̄parāt. et sic tota nocte manē finūt credētes ꝙ p totū ānū ꝯuiuia ī tali abūdātia pseuerēt Et s̄bdit. q̄ de paganorū ꝯsuetudine aliq̄d seruaē voluerit timendū ē ne nomen xp̄ianū ei pdesse possit. Qui etiā stultis hominibȝ ludētibȝ aliquā hūanitatē impēderit: pcīi eorū pticipē se eē n̄ dubitet Vos aūt frēs n̄ suffi ciat ꝙ hoc malū nō facitis. q̄ vbicūqȝ fieri videritis arguite. corrigite. et casti gate Hec Aug9. in s̄mone de ianua rio qui legit in circūcisione dn̄i.

De Epyphania domini.

Epyphania domini quadru plici decoratur miāculo et idō q̄druplici vocabulo nūcupa tur Hodie eīn magi xp̄m adorāt Jo hānes xp̄m baptizat. Aquā Crist9 in vinū mutat. Et q̄nqȝ milia hoīm de q̄nqȝ panibȝ satiat. Cū ei tredecī Jhesus dierū esset magi ad eū stella duce venerūt Et inde dicit Epypha nia ab epi q̄d ē sup̄ et phanos appa ritio. quia tunc desursū stella appa ruit. siue ipē xp̄s p stellā que desup visa ē magis ver9 de9 demōstrat9 est Eodē die reuolut9 vigintinouē an nis cū ānū tricesimū attigiss; ꝙ ha bebat vigintinouē ānos et tredecim

dies. erat enim incipiens quaſi annorum triginta. vt dicit Lucas Vel ſecundum Bedam. triginta annos habebat plenos quod et romana eccleſia tenet aſſerit. tunc in qua in iordane baptizatus eſt. & ob hoc vocatur theophania A theos quod eſt deus & phanos apparitio. quia tunc tota trinitas apparuit. pater in voce filius in carne ſpiritus ſanctus in columbe ſpecie. ¶ Ipſo iterum die: revoluto anno vno cum eſſet triginta vnius annorum & tredecim dierum: aquam in vinum mutauit: & ob hoc vocatur bethphania. a beth quod eſt domus. quia miraculo facto in domo verus deus apparuit ¶ Ipſo ſimiliter die eodem: revoluto anno cum eſſet annorum triginta vnius. vel triginta duorum: quinque milia hominum de quinque panibus ſaciauit ſicut dicit Beda Et ſicut et in illo hymno qui in multis eccleſiis cantatur qui ſic incipit. Illuminans altiſſimus etc. & ob hoc vocatur phagiphania. a phage quod eſt bucca ſiue manducare. De hoc autem quarto miraculo vtrum hac die contigerit dubitatur. Tum quia in originali Bede non ſic expreſſe legitur Tum quia iohannis vi. vbi de hoc miraculo legitur et. Erat autem proximum etc. Iſta igitur quadruplex apparitio hodie facta eſt. ſed prima facta eſt per ſtellam in preſepio. ſecunda per vocem patris in iordanis fluuio. tercia per mutationem aque in vinum in conuiuio. quarta per multiplicationem panum in deſerto. Prima autem apparitio precipue celebratur hodie & ideo eius hiſtoriam proſequamur. — B

¶ Nato enim domino tres magi iheroſolimam venerunt quorum nomina in hebreo ſunt appellius melchius damaſcus Grece galgalath malgalath ſarachim. latine Jaſpar Balthaſar Melchior. Cuiuſmodi autem magi fuerint hii: de hoc triplex extat ſententia ſecundum quod magus triplex dicitur Magus enim et illuſor maleficus ſapiens Dicunt igitur quidam hos reges ab effectu dictos fuiſſe magos. id eſt illuſores ex eo. ſcilicet quia herodem illuſerunt quia ad eum non redierunt. vnde et de Herode Mathei. ii. quia videns quia illuſus eſſet a magis miſit & occidit pueros etc. Magus iterum et maleficus. vnde malefici pharaonis dicebantur magi. Et vide et Criſoſtomus magos vocatos. Dicit enim iſtos fuiſſe maleficos: ſed poſtea conuerſos quibus dominus voluit natiuitatem ſuam reuelare & eos ad ſe adducere ut per hoc ſpem venie peccatoribus preberet. Iterum magus idem eſt quod ſapiens Nam pſe magus. hebraice ſcriba Grece philoſophus. latine ſapiens et. Dicuntur igitur magi. id eſt ſapientes vnde magi quaſi in ſapientia magni Venerunt ergo hii tres magi ſapientes & reges cum magno comitatu iheruſalem. C

¶ Sed queritur quare magi iheroſolimam venerunt: cum ibi dominus natus non ſit. Super hoc aſſignat Remigius quatuor rationes Prima quoniam magi tempus natiuitatis chriſti agnouerunt. ſed locum ignorauerunt. Quia autem iheroſolima erat ciuitas regalis: & erat ibi ſummum ſacerdotium: ſuſpicati ſunt. quod tam egregius puer non niſi in regia ciuitate naſci deberet Secunda ut citius natiuitatis locum diſcere potuiſſent. cum ibi ſapientes legum & ſcribe reſiderent Tercia ut iudei inexcuſabiles manerent. Potuiſſent enim dicere nos quidem natiuitatis locum cognouimus tempus ignorauimus & ideo non credidimus Magi igitur iudeis oſtenderunt tempus & iudei magis locum Quarta ut ſic ſtudio magorum condemnaretur pigricia iudeorum Nam illi vni prophete ſcilicet Balaam crediderunt. iſti pluribus credere noluerunt. Illi querunt regem alienum. iſti non querunt proprium. Illi venerunt e longinquo: iſti manſerunt in vicino. Iſti reges fuerunt ſucceſſores balaam & ad viſionem ſtelle venerunt propter illam prophetiam patris ſui. Orietur ſtella ex iacob & exurget homo de iſrael. etc. ¶ Aliam cauſam vnde iſti moti ſunt ad veniendum ponit Criſoſtomus in originali ſuper Matheum Aſſerens quoſdam dicere quod quidam ſecretorum inſpectores elegerunt de ſeipſis duodecim & ſi quis moriebatur filius eius aut aliquis propinquorum in eius loco ſubſtituebatur Hii igitur per ſingulos annos poſt menſem aſcendebant ſuper montem victorialem et tribus diebus ibidem morantes ſe lauabant & orabant deum ut eis ſtellam illam quam Balaam predixerat oſtenderet. Quadam

igiť vic̄e .ſ. in die natalis dn̄i du͛ ſic
ibidē manerēt ſtella q̄ dā ad eos ſu
p mōtē venit .q̄ habebat formā pul
cherrimi pueri ſup cui9 caput crux
ſplēdebat q̄ magos allocuta ē dicēs
Jte veloci9 in t͛rā iudea ibi regē quē
q̄ritis natū inueīetis ¶ Aliā cāz q̄re
ad viſionē ſtelle ad veniēdū ſūt mo
ti: ponit Aug. q͛ potuit eē q̄ angel9
eis dixerat .ſtella quā videtis xp̄i ē.
Jte adorate eum ¶ Aliā cām ponit
Leo pp̄ . q͛ p ſtellā q̄ apparuit fulgē
tior veritas eorū corda pdocuit. Tūc
illi ɔtinuo venire ceperūt. D ¶ Sed
quō in tā paruo tp̄e .ſ. in tredecī die-
bus p tāta t͛rarū ſpacia venire potue
rūt .ſ. ab oriēte vſq̄ in iheruſalē q̄ in
medio mūdi ſita eē d͛r. Dicēdū ē ſm
Remigiū . q̄ talis puer ad quē pp͛e
rabāt eos in taz breui ſpacio pducē
potuit Vel pōt dici ſm Jhero. q̄ ſup
dromedarios venerūt q̄ ſūt aīalia ve-
lociſſima q̄ tātū currūt vno die q̄tū
equ9 faceret in trib3 . vn̄ d͛r dromeda
ri9 a dromos q̄d eſt curſus . ⁊ ares
q̄d eſt virt9 Vel dicēdū eſt ſm Criſ.
q̄ ſtella diu an̄ natitatē dn̄i apparu
erat magis ⁊ ex tūc pficiſci ceperūt.
ita q̄ t͛cia decima die a natitaᵉ i beth
leem puenerūt ſm dictū Criſ. Cōīus
tamen teneť q̄ prima die natitatis
apparuit ⁊ ex tūc pficiſci ceperūt ſup
dromedarios ſm pphetiā Jſa. lx. Jn
undatio camelorū opiet te dromeda
rij ⁊ madiā ⁊c̄. E ¶ Cū ḡ magi ihe
roſolimā veniſſent int͛rogauerūt di-
cētes. Vbi eſt q̄ nat9 eſt rex iudeorū.
Nō int͛rogāt an nat9 ſit q͛ hoc crede
bant. ſed querūt vbi nat9 ſit. Et q̄ſi
aliq̄s int͛rogaſſ3 eos. Vn̄ ſcitis hūc
regē eē natū. Rn̄derūt Vidim9 ſtellā
ei9 in oriēte ⁊ venim9 ⁊c̄. ſtellā .ſ. na
titatis ei9 oñſiuā. Vidim9 in q̄ poſi-
tam ſup iudeā. Vel nos exiſtētes in
nrā regione: vidim9 ſtellā ei9 in oriē
te .i. in oriētali pte. Hijs verbis ſic̄
dicit Remigi9 in origīali . verū hoīez
et verū regez . ⁊ verū deū ɔfeſſi ſūt. Ve
rum hoiem: cū dixerūt . vbi eſt q̄ na
t9 eſt. Verū regē cū aiūt . rex iudeorū.
Verū deū cū ſbiungūt . venimus ado
rare eū. Preceptū em̄ fuit . ut nullus
niſi ſol9 de9 adorareť ⁊ ſm Criſ. Cō-
feſſi ſūt eū eē deū . v͛bis . actib3 ⁊ mu
nerib3 F ¶ Sed Herodes h̄ audiēs
turbat9 eſt ⁊ oīs iheroſolima cū illo
Triplici de cā rex turbat9 eſt. Prio
ne iudei regē natū tāq̄ ſuū recipent
⁊ ſe tanq̄ alienigenā expellerēt Vn̄
Criſ. Sicut ramū arboris in excelſo
poſitū leuis et̄ aura mouet . ſic ⁊ ſbli
mes hoīes in culmīe dignitatis exi-
ſtētes: leuis et̄ fama cōturbat. Scd̄o
ne a romanis culpari poſſ3 . ſi aliq̄s
ibi rex vocareť quē Auguſt9 nō ſta-
tuiſſet. Sic em̄ ordinauerāt romani
ut null9 deus vł rex ſine ſui licētia ⁊
impio diceretur Tercio qm̄ ſic̄ dicit
Gregori9 . celi rege nato: rex t͛re tur
bat9 eſt. Quia nimirū altitudo t͛re-
na ɔfūdiť: cū celſitudo celeſtis apiť
G ¶ Omis etiā iheroſolima cū illo tur
bata eſt t͛plici ex cā. Prīo q͛ impij
gaudē nequnt de aduētu iuſti. Scd̄o
ut regi turbato adulareť . p h̄ q̄ tur
batos ſic̄ ſe oñderēt Tercio q͛ ſic̄ vēn
tis ſeſe ɔcutiētib3 vnda ɔcutiť . ſic et
regib3 ſeſe adīuicē certātib3 pp̄ls cō
turbať. Et iō ex h̄ timuerūt ne .ſ. pn̄-
te ⁊ venturo rege adinuicē certātib3
ipſi pturbationib3 inuolueren͛. Hec
ratio eſt Criſoſto. ¶ Tunc herodes
omnes ſacerdotes ⁊ ſcribas congre-
gans ſciſcitabať ab eis vbi xp̄s na-
ſceret. Cū ab eis didiciſſet q̄ in beth
leem iude vocatis ad ſe clam magis
diligēter didicit ab eis tēpus ſtelle
ut videl3 poſſet ſcire q̄d faceret ſi ad
ſe magi nō redirēt. Dixitq̄ eis ut ī-
uēto puero ei renunciarent ſimulās
ſe velle adorare quē volebat occidē.
O regem celorū et infantulū puulū.
quem etatis ſue ſub tēpore tenerri
mo: manus pſequentiū fugaz ſubi
re coegit . q̄d iudicaturus cū nil ſibi
adūſitatis ingruerit: nec aliciu9 vl
tionē tiebit: tunc retribueť. G ¶ Et
nota q̄ cū magi iheruſalem ingreſſi

fuiſſent: ſtelle ducatū amiſerīt Et h᷒
ꝓpter tres rōes. Pria ut de loco nati
tatꝭ xp̄i q̄rere cogerēt ut ſic de ipſi᷒
ortu certificarēt tā p ſtelle apparitōꝫ
ꝙ p ꝓphetie aſſertionē ſicut a factū ē
Scd̄a qm̄ auxiliū q̄rētes humanū iu
ſte p̄dere meruerīt diuinū Tercia ē qm̄
ſigna infidelibꝫ data ſūt. ſm aplm. ſꝫ
ꝓphetia fidelibꝫ Et iō ſignū datū eis
dū adhuc eſſent infideles: nō debuit
apparere dū eſſēt int iudeos fideles.
Hec tplex rō tāgit in gloſa R/Cū
āt magi Jhrlm egreſſi fuiſſēt: ſtella
an̄cedebat eos. vſqꝫ dū veniēs ſtaēt
ſupra: vbi erat puer. ¶ De hac ſtella
cuiuſmōi fuerit: tres ſūt opiniōes q̄s
ponit Remigi᷒ in originali. Q̄dā di
cūt ſpm̄ſcm̄ fuiſſe. ut ille q̄ poſtmo-
dū deſcēdit ſupra dn̄m baptizatū in
ſpecie columbe: apparuit magꝭ ī ſpecie
ſtelle Alij ut Criſ. dicūt ꝙ fuerit an
gel᷒ ut ipē q̄ apparuit paſtoibꝫ apparuit
a magꝭ. ſꝫ ipſ paſtoribꝫ iudeis tāꝙ
rōe vtētibꝫ apparuit in forā creature rō
nabilis Gentilibꝫ vo tāꝙ irrōnabili
b᷒ in ſpecie irrōnabili. Alij q̄d veri᷒
credit dicūt. ꝙ fuit ſtella de nouo cre
ata q̄ peracto ſuo miſterio: redijt in p̄
iacentē mām J/Jſta āt ſtella ſꝫ
q̄d dicit Fulgēti᷒ ab alijs differebat
in tribꝫ. ſ. Jn ſitu. q2 nō erat locatꝭ fi-
ta in firmamēto ſꝫ pēdebat in meditul
lio aerꝭ p̄xima tre Jn fulgore. q2 ce
teris erat ſplendidior. q̄d inde pꝫ q2
ſplēdorē ei᷒ nō poterat ſplēdor ſolis
obſcurare. īmo in meridie lucidiſſi-
ma appaēbat Jn motu. q2 p̄cedebat
magos more viatoris. Nō em̄ mo-
uebatꝭ motu circulari. ſꝫ q̄ſi motu aīa
li a p̄greſſiuo ¶ Quedā alie tres diffe
rētie tangūtꝭ in gloſa Mathei. ij. que
incipit. Hec eſt ſtella dn̄ice natiūtatꝭ
Prīo in origine q2 alie ī principio mū
di facte ſūt. Hec nō. Scd̄o in officio.
q2 alie facte ſūt ut ſint ī ſigna a tpa
ut dr Gen̄. j. Hec āt ut magis viā p̄
beret Tercio in duratōne. q2 alie ſūt
ꝑpetue a hec ↄpleto officio ſuo redijt
in materiā p̄iacētē R/Cū āt magi
vidiſſent ſtellā: gauiſi ſūt gaudio
magno valde Nōndū ꝙ q̄ntuplex
eſt ſtella quā iſti magi viderūt ſcilꝫ
ſtella materialꝭ. ſtella ſpūalꝭ. a ſtel
la intellectualꝭ. ſtella rōnalis. ſtella
ſupſubſtātialꝭ. Primā. ſ. materialē
viderūt in oriēte. Scd̄am. ſ. ſpūalem
q̄ fides eſt: viderīt in corde. Niſi em̄
hec ſtella. ſ. fides prius eoꝝ corde irra
diaſſet: neqꝙ ad viſionē prime ſtel
le veniſſēt. Habuerīt em̄ fidē de eius
hūanitate. regali dignitate. a vera
diuinitate. ſicut ſupius oñdit Remi-
gius. Habuerīt em̄ fidē de ei᷒ hūani
tate cū dixerīt. vbi ē q̄ nat᷒ ē. Et de e᷒
regali digtate cū dixerīt. rex iudeorū
Et de eius diuinitate cū dixerūt. Et
venim᷒ adorare eū. Tercia. ſ. intellec
tualeꝫ q̄ eſt angelus viderīt in ſōno
qn̄ p āgelū ſūt admoniti ne redirēt
ad herodē. Licꝫ ſm q̄ndā gloſā ñ an
gelus ſꝫ ipē dn̄s eos admonuit. Q̄r
tam. ſ. rationalē que fuit beata vgo
viderunt in diuerſorio. Quintam. ſ.
ſupſubſtantialē que fuit xp̄s: viderīt
in p̄ſepio Et de hac duplici ſtella dr
Et intrātes domū īuenerīt puerꝝ rcꝭ.
Quodlibet autē iſtorū dicitꝭ ſtella.
De prima p̄s. Lunam a ſtellas que
tu fundaſti. De ſcd̄a ecc̄i. xliij. Speci-
es celi. v. hominis celeſtis. gl̄a ſtel-
larū. v. virtutum. De tercia Baruth
quarto Stelle autē dederunt lumen
in cuſtodijs ſuis rcꝭ. De quarta. A-
ue maris ſtella. rcꝭ. De quinta Ego
ſum radix a genus dauid ſtella ſplē
dida. et matutina. Propter viſio-
nem prime a ſecunde ſtelle magi ga
uiſi ſūt Proptꝭ viſiōeꝫ tcie gauiſi ſūt
gaudio Proptꝭ viſioneꝫ q̄rte gauiſi
ſunt gaudio magno. Sed ꝓpter viſi
oneꝫ quinte: gauiſi ſunt gaudio ma
gno valde. Vel ut dr gloſa Jlle gau
det gaudio qui de deo gaudet. qui ē
verum gaudium. Et addit magno
q2 eo nihil eſt maius Et valde Quia
de magno pōt alius plus ali᷒ min᷒
gaudere. Vel ex dictoꝝ vboꝝ aggre
gatione voluit oñdere euāgeliſta ꝙ

hoies plus gaudet de rebȝ pditis et
iterū inuentis ꝙ̄ de ſp poſſeſſis ¶ L
Cūqȝ magi domūculā ītraſſēt flexis
genibȝ ſinguli ħ ei munera obtulerūt
.ſ. auꝝ thus ⁊ mirrā. Hic exclama=
uit augu. d. O infātia cui ⁊ aſtra ſb
dūt cui⁹ eſt iſte magnitudis ⁊ ſup=
ne glie ad cui⁹ pānos ⁊ angli excu
bāt ⁊ ſidera obſecūdāt ⁊ reges trepi
dāt ſectores ſapie geniculāt O btūȝ
tuguriū. O ſedes dei ſcđa p⁹ celū vbi
nō lucerna ſȝ ſtella. O celeſte palaciū
in q̄ hītat nō rex gēmat⁹ ſȝ de⁹ incor
pat⁹. Cui erāt p mollibȝ thoris dura
pſepia. Pro laqaribȝ aureis fumea
fuliginū tecta: ſȝ ſiderꝫ obſeqo deco=
rata. Stupeo cū video pānos ⁊ intue
or celos. eſtuo cū aſpicio in pſepio
mēdicū ſup aſtra pclarū. Jtē bern.
Quid facitꝫ o magi qd facitꝫ? Lactē
tē puerū adoratꝫ in tugurio vili ⁊ vili
bȝ pānis ǧ ne de⁹ eſt iſte? Quid fa=
citꝫ. qȝ ei auꝝ offertꝫ. Ergo rex ē iſte?
Et vbi ē aula regia vbi thron⁹. vbi
curie regalꝫ freqntia? Nūqd aula ē
ſtabulū. thron⁹ pſepiū. curie freqn
tia ioſeph ⁊ maria? Jſti inſipiētes fa
cti ſūt ut fierēt ſapiētes. de ħ etiā di
cit hylari⁹ in li. ij. de trinitate. Parit
virgo: ſȝ ptus a deo ē. Jnfans vagit
Laudātes āgeli audiūtꝫ Pāni ſor=
dent de⁹ adoratꝫ Jtaqȝ ptātis digtas
nō admitti² dū carnis hūilitas pdi
ca? ¶ Ecce quō in xpō puero nō tm̄
fuerīt hūilia ⁊ infirma: ſȝ ecī dīnitatꝫ
ſblimia ⁊ excelſa. De ħ iterū Jherony
m⁹ ſup eplam ad hebreos. Reſpicꝫ
cunas xpi vide parit ⁊ celū. vagiētē
in pſepe intueris infantē: ſȝ āgelos
ſimꝫ auſculta laudātes. herodes pſe
qꝫ: ſȝ adorāt magi. ignorāt phariſei
ſȝ ſtella demōſtrat. baptiſatꝫ a ſeruo
ſȝ vox dei deſup tonātis auditꝫ. aqs
immergitꝫ: ſȝ colūba deſcendit ymo
ſpūſſanct⁹ in colūbe ſpē ¶ Quare āt
magi hmōi munera obtulerīt multi
plex eſt rō. Prima qm̄ traditio an
tiquoꝝ ut dicit Remigi⁹ fuit ut nul
lus ad deū vꝫ ad regē vacu⁹ introie
rit. Perſe aūt ⁊ chaldei talia mune
ra offerre cōſueuerūt. Scđa que eſt
Bern. Quoniā btē virgini aurum
obtulerūt ꝓpter inopie ſbleuationē
Thus ɔtra ſtabuli fetorē Mirrā ꝓ
ter membroꝝ pueri incōſolidatōeȝ
⁊ maloꝝ vermiū expulſionē. Tercia
qm̄ aurū ad tributū. thus ad ſacri
ficiū. mirra ad ſepulturā ptinȝ mor
tuorū. Per hec ergo tria: inſinuatꝫ in
xpō. regia ptāſ. dīna maieſtas ⁊ hu
mana mortalitas. Qrta. qm̄ auꝝ ſig
nificat dilectōȝ. thus orōem. mirra
carnis mortificatōeȝ. ⁊ hec tria xpō
debemus offerre. Quinta. p hec tria
ſignificaban² tria que erāt in xpō. ſ.
diuinitas pcioſiſſima. aīa deuotiſſi
ma ⁊ caro integra ⁊ incorrupta Hec
tria ſignificabātꝫ p illa tria q̄ erant
in archa Nam virga que floruit eſt
caro xpi q̄ ſurrexit. pſ. Et refloruit
caro mea ⁊c̄. Tabule vbi erant ſcri
pta pcepta: aīa in qua ſūt oms the
ſauri ſciētie ⁊ ſapiētie dei abſconditi
Manna. deitas que habȝ oēȝ ſaporē
⁊ oēm ſuauitatē. Per aurū ergo qđ
eſt pcioſius omībȝ metallis: intelli
gitur diuinitas pcioſiſſima P thus
aīa deuotiſſima. qȝ thus ſigficat de=
uotionē ⁊ orōem. pſ. Dirigatꝫ oratō
mea ⁊c̄. P mirrā que ɔſeruat a cor
ruptōe: carnē incorruptā ¶ Ad
moniti āt magi ī ſōnis nō ab āgelo
ſed ab ipſo deo ſm gloſam ſup Ma
theū ⁊ ſm criſ. ab āgelo: ne redirēt
ad herodē p aliā viā regreſſi ſūt in
regionem ſuā. Ecce quō magi pfece
rūt. Nā ſtella duce venerīt. p hoies
immo p ꝓphetā edocti ſūt. anglo du
ce redierīt. ⁊ in xpō quieuerīt ¶ Hoꝝ
magoꝝ corpa mediolanī ī ecclā q̄ nē ē
fratꝝ ordis noſtri. ſ. fratꝝ pdicato
rum requieſcūt (Hodie tamen per
tranſlationē Colonie qeſcūt.)

¶ De ſancto Paulo heremita.

Paulus prim⁹ hēmita ut te=
ſtatꝫ Jheronim⁹ q̄ vitaȝ eius
conſcribit feruēte decij pſecu
tōne vaſtiſſimā hēmū adijt. Jbiqȝ

in q̄dā ſpelūca. xl. ānis hoībꝰ igno-
tus pmāſit Vidēs āt ſcūs Paulꝰ xp̄i
ānis tot tormētoꝝ gn̄a irrogari i he-
remū aufugit Eo tēpe duo iuuenes
xp̄iani ɔp̄hēdūt Quoꝝ vnꝰ toto cor
pe melle pungit a ſub ardore ſolis
aculeis muſcaꝝ ſcrabonū a veſparū
laceādꝰ exponit Alter vero molliſſiō
lecto imponit a in loco amenissimo
collocat vbi aeris erat tēperies. riuu
loꝝ ſonitꝰ. cantus auiū a floꝝ olfa-
ctus. funibꝫ tn̄ floreis coloribꝫ obte
ctis: ſic ligatꝰ iuuenis cingit: ut ma
nibus vel pedibꝫ ſe iuuare nō poſſet
Adeſt quedā iuuencula pulcerrima
corpea impudica ac īpudice tractat
iuuenē amore dei repletū. Cū autē il
le in carne motus ɔtrrios dōm ſēſiſ-
ſet: nō habens arma qbꝫ ab hoſte ſe
eruat: linguā ꝓpriā ſuis dētibꝫ incidꝫ
a impudice in faciē expuit. a ſic tēp
tatōem dolorē fugauit a trophēū lau
de dignū ꝓmeruit. Hoꝝ a alioꝝ pe-
nis ſcūs paulus territꝰ hēmū petijt
VEt eo tpe dū Anthonīꝰ int monā
chos primū ſe hēmi incolā cogitaēt
in ſōnis aliū multo ſe meliorē eē hē
mi icolā edoceꝛ Qui cum eū p ſiluas
inqrerꝫ obuiū habuit ypocētauꝝ .i.
hoīem equo mixtū. q ei viaꝫ dexterā
demōſtrauit. Poſtmoduꝫ obuiū ha
buit aīal ferēs fructū palmaꝝ ſupra
imagine hoīs inſignituꝫ deorſum vo
capre formā habens. Qui dū ipꝫ p
deū ɔiuraēt ut ſibi quis eſſet diceret:
rn̄dit ſe eſſe ſatirū deuꝫ ſiluarū ſcd̄m
errorē gētiliuꝫ. Poſtremo obuiauit
ei lupꝰ qui eū ad cellā ſācti pauli p
duxit. Paulus aūt anthoniū p̄ſenti
ens: hoſtiū ſera clauſit. Anthonius
vero rogat: ut ei apiat aſſerēs ſe nū
q̄ aliꝰ inde receſſuꝝ: ſꝫ ibi potiꝰ moritu
rum. victꝰ paulus ei apuit ſtatiqꝫ ā
bo in āplexuꝫ ruūt. Cūqꝫ pradij hora
adeſſet: coruus duplicatā ptē panis
attulit. Cūqꝫ anthonīꝰ de hoc miraēꝛ
rn̄dit paulus q deus ſibi oī die tale
miniſtrabat. a annonā ꝓpter hoſpi
tē duplicaueāt Pia oritur lis: quis

magis dignꝰ eſſet panē diuidere. de
fert paulꝰ hoſpiti a anthonīꝰ ſeniori
Tādē vtriqꝫ manū apponūt. a i eq̄s
ptes panē diuidūt. Cū āt anthonīꝰ
poſtea rediēs cū celle huic appropin
q̄ret: vidit āgelos pauli animā defe
rētes. Qui velociꝰ rediēs inuenit cor
pus pauli flexis genibꝫ in modum
orātis erectū. ita ut ipm viuere eſti-
maret. Sed cum ipſum mortuū vidi
ciſſꝫ: dixit O ſācta aīa qd̄ gerebas in
vita. in morte monſtraſti. Cū āt nō
haberet vn̄ ſepulturam faceret. ecce
duo leones aduenīūt a foueā paue
runt. Sepultoqꝫ eo ad ſiluā redierūt
anthonīꝰ āt pauli tunicā ex palmis
ɔtextā aſſūpſit qua poſtmodū in ſo
lēnitatibꝫ vtebat. Obijt āt circa an
nos dn̄i. CC. et. lxxxviij.

De ſcō Remigio remen̄. epō ꝓlogꝰ

REmigiꝰ dr̄ a remi qd̄ eſt pa-
ſcēs a geos qd̄ ē t̄ra q̄i paſcēs
t̄renos doctrina. Vel a geon
qd̄ eſt luctatō. q̄i paſtor a luctator.
Pauit eīn gregē ſuū verbo p̄dicatio
nis. ſuffragio orōis. exēplo ɔuſatō-
nis. Eſt ei triplex genꝰ armoꝝ. ſ. de-
fenſiōis ut ſcutū. impugnatōis ut gla
diꝰ. munitōis ut lorica ſiue galea.
Luctatꝰ ē g̊ ɔtra diabolū ſcuto fidei.
gladio v̓bi dei. a galea ſpei Eiꝰ vitā
ignatiꝰ remenſis archieps̄ ſcripſit.

REmigiꝰ doctor egregiꝰ et ɔfeſſor
dn̄i gl̓ioſus a q̄dā hēmita tali
eſt p̄uiſus. Cū ei dira Wādaloꝝ pſe
cutio totā fere frāciā deuaſtaſſꝫ: q̄dā
recluſus vir ſcūs q lumē ocloꝝ amī
ſerat: pro pace eccleſie gallicane cre
bris oratōnibꝫ dn̄m exorabat Et ec
ce anglꝰ dn̄i in viſu ei aſtitit. eiqꝫ di
xit. Scito q mlier illa noīe cilinia fi-
liū noīe remigiū gn̄abit. q gētē ſuā
a maloꝝ incurſibꝫ liberābit. Cūqꝫ euī
gilaſſet ſtatī ad domū cilinie venit:
a qd̄ viderat enarrauit. Cūqꝫ illa nō
credēt eo q anꝰ iā eſſꝫ. ille rn̄t. Scias
q cū pueꝝ ablactaueris ocl̓os meos
de lacte tuo pūges a ɔtiūo m̄ viſū re
ſtitues. Cūꝫ p ordinē hꝫ oīa ɔtigiſſet

remigi⁹ mūdū fugit. ⁊ recluſoriū in
trauit. Creſcēte āt ei⁹ fama: cū vigin
tiduoꝝ eſſet ānoꝝ ab omi ppl'o ele
ct⁹ eſt archieps remēſis. Tante aūt
māſuetudīs fuit ꝙ etiā ad mēſā ei⁹
paſſeres veniebāt ⁊ de manu ei⁹ cibo
rū reliqas comedebāt. ¶ Quodā tē
pe cū in domo cuiuſdā matrone ho
ſpitat⁹ fuiſſet: ⁊ illa modicū vini hēret
remigi⁹ cellariū itroiuit ⁊ ſup doliū
crucē fecit. Cūqꝫ ibidē oraſſet mox de
ſup vinū egredit̃. ita ꝙ p mediū cel
larij fundebat̃. ¶ Cū āt clodomi⁹
rex frācie tūc tpis gētilis eēt nec ab
vxore ſua xpianiſſima ꝯuerti poſſꝫ.
vidēs ꝙ infinit⁹ exercit⁹ alamānorū
ſup ſe veniſſet: dño deo quā vxor ſua
colebat votū vouit. ꝙ ſi d' alamānis
ſibi victoriā ꝯcedēt mox fidē xpi reci
pet. Q' cū fuiſſet ad libitū aſſecut⁹
btūꝫ remigiū adijt ⁊ ſe baptiſari po
poſcit. Cūqꝫ ad fontē baptiſmatis
aduениſſet: nec ibidē ſacrū criſma ha
berēt: Ecce colūba qdā ampullā cū
criſmate in roſtro detulit: de q̄ regeꝫ
pōtifex inunxit. Hec āt āpulla in re
mēſi eccia ꝯſeruat̃ ⁊ inde vſqꝫ hodie
reges frācie inungūt̃. ¶ P⁹ lon
gū ho tps cū genebald⁹ vir prudēs
neptē btī remigij in vxorē hēret. ⁊ re
ligionis cā mutuo ſe abſoluiſſēt et
p'dcūꝫ genebaldū btūs remigi⁹ lug
dunēſē epm ordinauit: ac genebal
d⁹ cū vxorē ſuā cā inſtruēdi ad ſe ſe
pi⁹ puenire pmittēt: ex freqnti collo
qo anim⁹ ei⁹ in ꝯcupiſcētiā inflam
mat̃ ⁊ vſqꝫ in pctm̄ ſecū plabit̃. Que
ꝯcipiēs ⁊ filiū pariēs hoc epō intima
uit. Et ille ꝯfuſus ad eā remādauit
di. Qm̄ puer de latrocinio acq̄ſit⁹ ē.
volo ut latro vocet̃. Ne aūt ſuſpicio
aliq oriret̃ vxorē ſuā ſicut pri⁹ ad ſe
venire pmiſit ac ut foras exire debe
at impauit. Verūtn̄ p⁹ pmi pcti fle
tū: ſecū ruit iteꝝ in pctm̄. Que cū fi
liā pepiſſet ⁊ h' epō retuliſſet: ille rñ
dit. Jllā filiā vulpeculā noiate. Tā
dē ad ſe redijs: btūm remigiū adijt
⁊ ad pedes ei⁹ pcidēs ſtolaꝫ de collo
ſuo deponere voluit. Q' cū ſcūs re
migi⁹ phibuiſſet: ⁊ ab eo qd accide
rit audiuiſſet blāde eū ꝯſolās ipm in
q̄dā cella pua p ſeptē ānos recluſit
⁊ ipſe interī ei⁹ ecclām gubernauit.
Septio igit̃ anno cū in cena dn̄i in
oroe pſiſteret angel⁹ dn̄i eidē aſtitit
et pctm̄ ſibi dimiſſū phibuit. ac ut
foras exire debeat impauit. Cui ille
rndiſſet nō poſſū. ꝙ dn̄s me⁹ remigi
us oſtium hoc clauſit ⁊ ſigillo ſuo
muniuit. Angel⁹ ait. Ecce ut ſcias
tibi celum aptum eſſe: hoc eē oſtiuꝫ
ſaluo ſigillo nūc aperie. Statiqꝫ ut
dixerat eſt aptum. Tūc genebald⁹
iactās ſe in medio oſtij in modū cru
cis ait. Etiā ſi domin⁹ meus iheſus
xps ad me veniret huc: hinc nō egre
diar niſi domin⁹ me⁹ remigius huc
veniat qui me recluſit. Tunc ſanct⁹
remigius ad ammonitionē angeli
Lugdunū venit ⁊ ipm in locū ſuum
reſtituit. Qui vſqꝫ ad obitum in ſā
ctis opibus pſeuerauit. ⁊ latro fili⁹
eius in epiſcopatu eidem ſucceſſit. q̄
etiā ſanctus fuit. ¶ Tandem beatus
remigius multis p̄clarus virtutibꝫ
in pace quieuit. circa annuꝫ domini
quigenteſimū.

¶ De ſcō Hylario epō plogus.

Hylari⁹ dict⁹ eſt q̄ſi hylaris. ꝙ
in ſuitio dei valde hylaris fuit
Vel d' hylari⁹ q̄ſi alari⁹ ab
altus ⁊ ares virt⁹. ꝙ fuit alt⁹ in ſci
entia ⁊ Virtuoſus ī vita Vel hilari⁹
d' ab yle qd eſt obſcuꝝ. q̄i p'mordi
alis materia q̄ obſcura fuit. ⁊ ipe in
dictis ſuis magnā hēbat obſcurita
tem ⁊ pfunditatem. ¶ Legēda.

Hylarius pictauienſis vrbis epi
ſcopus regionis aquitanie ori
undus q̄i fulgēs lucifer inter aſtra
pceſſit. Hic vxorē p'mitus habēs et
filiā: laicali habitu monaſticā vitā
ducebat. Tādē in vita ⁊ ſcia pficiens
electus ē in epm. Cū g btūs hilari⁹
nō ſolū ciuitatē ſuā ꝫ eē totā franciaꝫ
ab heretic' defenſaret ad ſuggeſtioēꝫ

duorū epōꝝ q̄ heresi fuerāt depuati·
ab ipatore q̄ hereticoꝝ fautor erat cū
btō eusebio vercellēsi epō ē in exiliū
relegat9· Deniqꝫ cū vbiqꝫ arriana he
resis pullularet a ab ipatore licētia
data eēt ut oēs epi ɔuenirēt· a de veri
tate fidei disputarēt· cū scūs hylari9
aduenisset ad petitōeꝫ dictoꝝ epōꝝ q̄
ei9 eloq̄ntiā ferre n̄ poterāt pictauiā
redire ɔpellit̄· Cū āt ad insulā gallia
rū q̄ tota erat serpētibꝫ plena ꝑuē
q̄sset a in ipsā descēdisset: oēs serpētes
ex visione sui fugabat· a i medio in
sule palū fixit nec ā ph9 data ē illi li
bertas occupare qd vetuit· tāq̄ ps i
sule nō sit terra sꝫ pelag9· ¶ Cū ergo
pictauie eēt· quēdā infantē sine bap
tismo defūctū suis orōibꝫ ad vitā re
stituit· Nā tādiu iacuit in pulue do
nec parit̄ resurgerēt: senex de orōe
a infans de morte· ¶ Cū āt apra filia
ei9 vellet accipe maritū hylari9 pr̄ e9
eidē p̄dicauit a in sacro virgītatis ꝓ
posito ɔfirmauit· Quā ille firmā cō
siderās a ne aliq̄n flecter̄ formidās
dn̄m instāti9 exorauit ut eā ad se re
cipet· nec vltra viuē ꝑmittēt· Qd et
factū est· Nā p9 paucos dies ad dn̄ꝫ
migrauit quā ipse ꝓpriis manibꝫ se
peliuit· Qd mater btē apre ɔsiderās
epꝫ rogauit ut qd a filie ipetrūerat:
impetrēt sibi· Qd fecit· a ipsā orōe
sua ad reg̃m ꝑmisit· ¶ Eo tpe leo
pp̄ hereticoꝝ ꝑfidia depuat9 oīm epō
rū ɔciliū ɔuocauit· Quibꝫ ɔuocatis
hilari9 nō vocat9 aduenit· Qd audi
ens pp̄ p̄cepit: ne aliqs sibi assurge
ret· nec aliquē locū daret· Cuꝫ g̃ in
gressus fuisset: dixit ad eū pp̄· Tu es
Hylari9 gall9? At ille· Nō gall9 sꝫ
de gallia· i· nō sū in gallia nat9 sꝫ ibi
eps· Cui pp̄· Et si tu es hilari9 de gal
lia· ego sū leo romane sedis aplic9 et
iudex· Cui hylari9· Et si es leo nō tn̄
de tribu iuda· a si iudex resides: sꝫ n̄ in
sede maiestatis· Tūc pp̄ cū indignatōe
surrexit dicēs· Modicū p̄stolare do
nec reddā tibi qd mereris· Cui
hylari9· Si n̄ redieris· qs m̄ ꝓ te rn̄su
rus erit? Et ille Cōcit9 redibo a supbi
am tuā humiliabo· Cū g̃ pp̄ ad secre
ta nature iuisset dissēteria ꝑiit· a oīa
intestia ibidē ꝑdiēs miserabilr̄ vi
tam finiuit· Interea vidēs hylari9 q
null9 sibi assurgēt: patiēter ferēs in
terrā se posuit dicēs· Dn̄i est terra·
Staticꝫ nutu dei t̄ra cui insederat sur
sū se extollit· a vsqꝫ ad eq̄litatē alio
rū epōꝝ se leuauit· Cū igit̄ pp̄ misera
bilit̄ nūciaret defūct9 assurgēs hyla
ri9 oēs epōs in fide catholica ɔfirma
uit a ɔfirmatos ad ꝓpa remisit· Hoc
āt miāculū de morte leōis pape du
bitatōeꝫ habet· Tū· qr hystoria ec
clesiastica vel tripertita nihil de hoc
loquit̄· Tum· qr aliquē papā talis
nominis tūc fuisse cronica nō testa̅
Tum· qr Ihero· dicit· Sancta roma
na ecclesia semp immaclata ꝑman
sita in futuro ꝑmanebit sine vlla he
reticoꝝ insultatōe· Posset tn̄ dici q
tunc erat aliqs pp̄ sic vocat9: nō q̄dē
canonice elect9 sed tirānice intrusus
Vel forte liberi9 pp̄ q̄ ɔstātō heretico
fauebat alio noīe dcūs est leo· ¶
Tandē multis miraculis ꝑpetratis cū
btūs hilari9 infirmat9 obitū suū imi
nere ɔgnoscēt leontiū p̄sbiteꝝ quē ma
xime diligebat ad se vocauit· a no
cte iminēte ut exeat foris āmonuit·
a si q̄d audiēt ut renūciet ipauit· Il
le iussa ɔplēs voces adhuc ciuitatis tu
multuātis se audisse reddēs exposuit·
Et cū circa eū vigilaret finē ei9 expe
ctās media nocte iterū iubet̄ exire· a
q̄d audiret iacēti referre· Qui cū nil
alid se audisse renūciasset mox nimia
claritas quā ec p̄dcūs p̄sbit̄ sufferre
nō poterat ad eū intrauit a sic pau
latim recedēte luce ad dn̄m migrauit·
Floruit circ̄ annū dn̄i· cccxl· sub con
stātio· ¶ Cū duo mercatores formā
cere cōiter h̄rent a vn9 altero renitē
te eā ad altare sācti hylarij obtulis
set: stati ꝑ mediū diuisa: ps vna ibi
remāsit altera ad renitentē deuenit·

¶ De nōis iterꝑtatōe scī Macharij

Macharius dr̄ a macha qđ ē
ingeniū ⁊ ares qđ eſt virtꝰ
Vel a macha qđ eſt ꝑcuſſio
⁊ rio qđ eſt magiſter. Fuit enī inge
nioſus ↄtra demōis fallaciam. vir⸗
tuoſus q̄ñᵐ ad vitā. ꝑcuſſus ī doma
tōe corpis. mgr̄ in regimīe ꝓlatōis.

Macharīꝰ abbaſ deſcēdit de ſichi
⁊ intrauit dormire ī monumēto
vbi erāt ſepulta corpa paganoꝝ et
extraxit vnū corpꝰ ſub caput ſuū tā
ꝙ̄ plumariū. demones volētes eū t⸗
rere vocabāt q̄ſi vnā mulierē dicen
tes. Surge. veni nobiſcū ad balneū
Et alter demō ſꝫ ipſo tanꝙ̄ ex mor
tuo illo dicebat. Peregrinū q̄ndā ſu
ꝑ me habeo venire nō poſſū. Ille aūt
nō expauit ſꝫ cōtūdebat corpꝰ idꝰ. d.
Surge vade ſi potes. ⁊ audiētes de⸗
mones fugerūt voce magna clamā⸗
tes. Viciſti nos. ¶ Dū aliq̄ñ abbas
macharīꝰ a palude ad cellā ſuā ꝑte
rietꝫ occurrit ei dyabolꝰ cū falce meſ⸗
ſoria Et volēs eū cū falce ꝑcutere nō
potuit. ⁊ dixit ei. multam violentiā
machai patior a te. qꝛ nō poſſū pre
ualere aduſū te Ecce enī q̄cq̄d tu fa
cis ⁊ ego facio. ieiunas tu ⁊ ego peni
tꝰ nō comedo. vigilas tu ⁊ ego oīno
nō dormio Vnū eſt ſolūᵒ in q̊ me ſu
pas. Et dixit macharīꝰ Quid ē id?
Cui demō. Humilitas tua ꝑ quā non
ꝑualeo aduſū te. ¶ Dū āt tēptatio
nes ipꝫ nimiū moleſtarēt ſurgēs ⁊
magᵐ ſaccū arene hūeꝛꝭ ſuiſ īponēs
diebus multꝭ ſic ꝑ deſertū ibat. quē
theoſebiꝰ inueniēs dixit. Abbas cur
tātū onꝰ portas? Et ille. Vexo vexā⸗
tē me. ¶ Abbas macharīꝰ vidit ſa⸗
thanā trāſeūtē in hītu hoīs ⁊ hñtē
veſtimētū lineū laceratū ⁊ ꝑ oīa fora
mina pēdebāt āpulle. Et dixᵗ ei ma
charīꝰ. q̄ vadis? Et ille Vado potio
nare frēs. Cui macharīꝰ. q̄re tot ā⸗
pullas portas? Qui rñdit. Guſtuꝫ
fribꝫ porto. ⁊ ſi vnū alicui ñ placebᵗ
offerā aliđ vꝉ tciū. ⁊ ſic ꝑ ordinē ut
vꝉ aliđ placeat. Et cū rediēt dixit ei
macharīꝰ. Quid feciſti? Et rñt ille.
Oēs ſcificati ſūt ⁊ nemo m̄ acq̄euit
ñ vnꝰ q̄ vocaꝛ theodiſtꝰ. Surgēs āt
macharīꝰ illuc iuit ⁊ frēm tēptatū i⸗
ueniēs: ſua eū exhortatōe ↄūtit. Pꝰ
hec iteꝝ eū inueniēs dixit. Quo va⸗
dis? Cui ille. Ad frēs vado. Reūtēti
occurrit ſenex ⁊ dixit ei Quid faciūt
frēs illi? cui diabolꝰ. Male. ⁊ dixᵗ. q̄
re? Quia oēs ſci ſūt. Et qđ eſt maiꝰ
malū Vnū quē hēbā amiſi ⁊ oībꝫ ſā
ctioꝛ factꝰ eſt. Audiēs hꝫ macharīꝰ
Grās egit deo ¶ Quadā die ſcūs ma
charius caput defūcti repꝑit ⁊ dum
oraſſet intrrogauit illud cuiꝰ caput
fuerit. Et reſpōdit ſe fuiſſe pagani.
Et dixit ei macharius. Vbi eſt ani
ma tua. Qui reſpōdit In inferno.
Cumq̄ꝫ req̄reret ſi multuꝫ in ꝓfundo
eſſet. Reſpōdit ꝙ tantū eſſet in ꝓfū
do quantū diſtaret terra a celo. Cui
macharius. Sūt ne aliq̄ te ꝓfundi⸗
ores? Reſpōdit Iudei. Et ille. Vltrā
iudeos ſunt aliq̄ ꝓfundiores? Cui re
ſpōdit. Profundiores alij ſūt falſi
xp̄iani q̄ xp̄i ſanguine redempti tā
tum ꝑciū ꝑuipendūt ¶ Dū ꝑ q̄ñdā
ſolitudinē ꝓfundiſſimaꝫ ꝑgeret be
atus Macharius. ad q̄ʒlibet miliā
re arundinē figebat ut poſtmoduꝫ
redire ſciret. Sed dum iā nouem die
tas feciſſet ⁊ in quodā loco quieſce
ret dyabolus omnes arundines col
legit et ad eius caput poſuit. vnde
ad redeūdū moleſtiꝰ laborauit ¶ Fr̄ q̄
dam plurimū a cogitatōibus ſuis
moleſtabaꝛ ꝙ ſcilicꝫ in cella inutilꝭ
eſſet ſed ſi inter hoīes habitaret mꝉ
tis ꝓdeſſe poſſet. Qui cū cogitatōes
ſuas machario retuliſſet. ille ait Fi
li ſic eis reſponde. Hoc ſaltē facio qꝛ
ꝓpter xp̄m pietes iſtius celle cuſto
dio. ¶ Dū quēdā culicē ſe pungētē
manu occidiſſet macharīꝰ et ex illo
multū ſanguinis emanaſſꝫ: reprehen
dens ſe. ꝙ ꝓpriaꝫ vindicaſſet iniuriā
nudus ſex menſibꝫ in deſerto māſit
⁊ īñ a ſcrabonibꝰ totꝰ laceratꝰ exiuit
Pꝰ hꝫ multꝭ clarꝰ ↄ̄tutibꝫ ī pace q̄euit
¶ De ſancto Felice in pince.

Felix dict9 a felicitate vl' felix q̄ ferens lites a tribulatões istius mūdi p vita etna. Vel felix q̄si ferens lixā .i. aquā ad fidez .i. ducēs ppl'm ad fidem.

Felix p̄nomīe in pīcis & vl' a loco in q̄ reqescit vl' a subul' cū q̄bz p̄hibef passus. Nā pinca subula &. Aūit em̄ q̄ cū magister puerorū extiterit .a. eis nimiū rigid9 fuerit tētus a paganis cū xp̄m libere ↄfiterer: traditus fuit in manibz pueroꝝ q̄s docuerat. q̄ eū cū stilis et subulis occiderūt Ecclā tñ magis tenē videt q̄ nō martir extiterit ꝟ ↄfessor. Hic ad q̄dcūqz idolū ducebat ut ei sacrificaret: in i⁹ exsufflauit a ↄtinuo corruebat. Legit āt in q̄da legēda alia q̄ dū maxim9 valerian9 eps p̄secutoꝝ fugiēs fame a gelu afflict9 solo corruisset. felix ab āgelo ad eū mitti a cuz nil ibi h̄ret q̄d ei tribueret: de sēte .i. arbore spinosa pxima pēdētē vid' racemū de q̄ in os ei9 vinū expssit. hūerisqz iposituū secū detulit. Jpō igit' defūcto felix eligit in epz. Qui dū p̄dicaret a p̄secutoēs eū q̄rerēt inter pietes dirutos per modicū aditū se occultauit. Staticz nutu dei p aditū illū telas aranee texuerūt. Quas dū p̄secutoēs cōspiciūt: neminē illic eē putātes abscedūt. inde āt ad alium locū scūs felix pgēs a q̄dā vidua p tres mēses alimta suscepit. nūqz tñ faciē e9 vidit. Tādē pace reddita ad eccāz suā redijt a ibi in pace q̄euit. sepult9 iux' vrbē in loco q̄ & pinc. D Huica ali9 erat frat' q̄ felix sil' dicebat. Cūqz eē ipse adorare ydola cogeret dixit. Jnimici estis vos deoꝝ vroꝝ. q̄ si me ad illos duxeritis: in eos sicut frat' me9 exsufflabo a corruent. Excolebat āt scūs iste ortū. a cuz q̄dā olera ei9 rape cupiētes furtū se facere cogitabāt: tota nocte ortū diligēti9 excolebat Mane āt a scō Felice salutati pctm̄ suū ↄfitētes ad ppria redierūt. Venietes āt gētiles ut eū tenerēt. ma9 coꝝ dolor nimi9 appreheēdit. Qui cū vlularēt: dix' eis Dicite. xp̄s est de9. et dolor cōtinuo vos dimittet. Quibz dicētibz sanati sūt. Potifex āt ydoloꝝ ad eū venit dicēs Domine Ecce dñs me9 ut te venietē vidit ↄtinuo fugā arripu' Cui cū dicerē q̄re fug' ait. Virtutē hui9 felicis ferre ñ possū. Si g̃ de9 me9 ita te timet: q̄nto ego magis te timere debeo. Quē cū felix in fide instruxisset baptizari se fecit. Adorātibz apollinē dixit felix. Si vere de9 ē apollo dicat m̄ q̄d est q̄d in manu mea clausū nūc teneo. Habebat āt in manu cedulā i q̄ orō dñica eāt scp̄ta. Quo nihil rñdēte: gētiles ↄfusi sūt. Tādē missa celebrata a pplo data pace: in pauimtū in orōne se pijcēs migrāuit ad dominum.

De sancto Marcello pp.

Marcell9 dict9 est q̄i arcēs mala a se. vl' & marcell9 q̄si maria pcellēs .i. mūdi adūsitates pcutiēs a ↄculcās Assimilat em̄ mūd9 mari. q̄ sicut dicit Cris. super Math. in mari ē son9 ↄfusus. timor ↄtinu9. imago mortis. vndaꝝ cōtētio infatigabil'. incōstantia iugis.

Hystoria.

Marcell9 cū eēt rome sūm9 pōtifex a maximianū impatorē de nimia in xp̄ianos seuicia increpāet et in q̄dā domo cuiusdā matrone in eccā ↄsecrata missaz agēt: irat9 īpator domū illā fecit stabulū iumtoꝝ et eūdē marcellū cū custodia ibidem ad seruitiū aīaliū deputauit. Jn q̄ seruitio p9 multos ānos in dño reqeuit circa annos dñi. cclxxxvij.

De sancto Anthonio.

Anthoni9 & ab ana q̄d ē sur sum a tenēs: quasi supna tenēs a mūdana despiciēs. Ei9 vitā anastasius scripsit.

Seqtur legēda.

Anthonius cum .xx. esset annorum a audiret legi in ecclesia. Si vis pfectus esse vade et vende omnia q̄. omnia sua vendēs paupibus

erogauit a heremiticā vitam duxit.
Hic innúabilia demo^m tēptamē-
ta ſuſtinuit. Quadā vice dū ſpiritū
fornicationis v̉tute fidei ſupaſſꝫ dya
bolꝰ in ſpē pueri nigri añ eū pſtratꝰ
apparuit a ſe ab eo victū ɔfeſſus ē. Nā
a h̄ p̄cibꝫ īpetrauit ut videret forni-
catōis demonē iuuenibꝫ inſidiātem
Quē cū in p̄dicta forma vidiſſet: di
xit. Viliſſiā ſpē m̄ apparuiſti. te vltra
nō tiebo. Alia vice dū ī q̄dā tumlo
latitaret multitudo deōnū eū adeo la
cerauit q̄ miſter eꝰ eū q̄i mortuū hu
mer̉ ppriꝭ apportauit. Cūqꝫ eū oēs
q̄ venerāt q̄i mortuū plorassent dor
mietibꝫ aliꝭ ſbito āthoniꝰ reuiuiſ-
cit a a miſtro ad p̄dcꝫ tumlm ſe ite
rū pōrti fec̄. Ꝛ cū ibi ex dolorē vulne
rū pſtrtꝰ iacēt ex v̉tute aī ad ɔflictū
ipꝫ demōes excitabat. Tūc illi in va
rias ferarꝫ formas apparētes eū iterꝫ
dētibꝫ cornibꝫ a vnguibꝫ crudeliſſiē
laceraueīt Tūc ſbito ſplendor mira
bilis ibi apparuit a demōes cūctos fu-
gauit. Anthoniꝰ āt ɔtinuo ſanatꝰ et
xp̄ꝫ ibi adeſſe ītelligēs ait. Vbi eras
bone ih̄u. vbi eras. q̄re a p̄ncͦ hic nō
fuiſti ut me adiuuarēs a vulnā mea
ſanares? Cui dn̄s. āthoni hic erā: ſꝫ
expectabā videre certamē tuū. Nūc
āt q̄ viril̉r dimicaſti: ī toto orbe te
faciā noiari. Tāti āt feruor̉ eāt
q̄ cū maxiꝰ īpator xp̄ianos occidēt.
ipſe mr̄es ſeq̄bat̉ ut cuꝫ eis mr̄ fieri
mereret̉ a vehemēter t̉ſtabat̉ eo q̄ ſi-
bi mr̄iū nō dabat̉. Cū aūt in alte
rā heremū pgēt argēteū diſcū reppe
rit. a ītra ſe ſic dicē cepit Vn̄ hic ar
gēteꝰ diſcꝰ vbi hoīm veſtigia nulla
vidē? Si eñ viatori cecidiſſꝫ: vtiqꝫ p̄
ſui magnitudine latē nō poſſꝫ. Hoc
dyabole artificiū tuū ē. volūtatē tñ
meā nūq̄ poter̉ mutare. Et h̄ dicto
diſcꝰ ut fumꝰ euanuit. Poſtmodū
ingētē maſſaꝫ veri auri reppit ſꝫ ut ī
cendiū aurꝫ fugit. Sicqꝫ ad mōtē fu
giēs. xx. āmis ibi pmāſit innūis cho
ruſcās miracul̉. Quadā vice dū ī
ſpū raptꝰ eſſꝫ: totū mundū laqueis
ſeſe inuicē ɔnectētibꝫ ple^m vidit. Ꝛ
exclamās ait. O q̄s iſtos euadet Et
audiuit Hūilitas. Aliqñ dū ab ā
gelis in aerē leuaret̉: aſſūt demōes a
eius trāſitū phibent. pc̄tā ipſius ab
exordio natiuitatis obijciētes. Qui
bus angeli. Nō debet̉ illa narrarē q̄
xp̄i iā ſūt pietate deleta. Si q̄ aūt ſci
tis ex q̄ factus eſt mōchꝰ illa pferte
Et cū ī pbatōne deficerēt: liber an
thoniꝰ in ſblime tollit̉ a liber deponi
tur. Narrat āthoniꝰ de ſe dicēs
Vidi aliqñ diabolū excelſū corpe. q̄
ſe dei virtutē a puidentiā auſus ē di
cere. a ait Quid vis ut a me det̉ tibi
anthoni? At ego in os eius ſputa cō
gemināns totū me in eū xp̄i noīe ar
matꝰ ingeſſi a ſtatī euanuit. Huic
etiā dyabolꝰ aliqñ in tāta pceritate ap
paruit. q̄ celū capite tāgere videret̉.
Quē cū anthoniꝰ q̄s eſſꝫ interrogaſſꝫ
a ipſe ſe ſathanā eſſe dixiſſet: addi
dit ſathanas. Cur me ita īpugnāt
mōchi a maledicunt xp̄iani? Cui an
thonius Juſte hoc faciūt. q̄ tuis ſe
pe inſidiis moleſtantur Et ille. Ego
eos nequaq̄ moleſto: ſꝫ ipſi inuicē
ſe cōturbāt Ego eñ ad nichilū ſum
redactꝰ. q̄ iā in cūctis ptibꝫ regnat
xp̄s. Quidā ſagittariꝰ btm̄ āthoni
um cum fr̄ibꝫ gaudentē quadā vice
aſpexit a ei diſplicuit. Cui āthoniꝰ Po
ne ſagittā in arcū a trahe. Q̄d a fecit
Cūqꝫ hoc ſcd̄o a t̉cio fieri mandaſſet
dixit ſagittariꝰ Tātū trahē potero q̄
de eius fractōne dolebo. Cui āthoniꝰ
Sic eſt in ope dei. q̄m ſi ſupra mēſu
rā tēdere vellemus citius frangerem̄
Expedit ergo rigorē aliqñ relaxari.
Hec audiens ille: edificatus receſſit
Interrogauit q̄dam āthoniū dicēs
Quid cuſtodiēs placebo deo? Cui rñ
dens dixit. Quocūqꝫ vadis ſp deum
p̄ ocul̉ tuis habeas In hiꝭ q̄ agis
teſtimoniū ſacrarꝫ ſcripturarꝫ adhi
beas. In q̄cūqꝫ loco ſedes ñ inde cito
recedas Hec tria cuſtodi. a ſaluꝰ er̉.
Abbas q̄dā interrogauit ſcm̄ ātho
niū dicēs. Quid faciā. Cui āthoniꝰ

Nō ɔfidas ī tua iuſticia: vētrē et lin
gue ſit tibi cōtinētia. et ne peniteas
de re trāſacta. Dixitq; āthoni9. Sicͭ pi
ſces ſi in ſicco tardauerint moriunť
Ita monachi extra cellā tardātes:
aut cū viris ſclaribꝫ īmorātes a qe-
tis ꝓpoſito reſoluūť Itē dixit ātho
ni9 Qui ſedet in ſolitudīe et qeſcit: a
tribꝫ bellis eripiť. ſ. a bello auditus
locutōis et viſus et ɔtrā vnū tm̄modo
pugnā hēbit. ſ. cordis Quidā frēs
cū qdā ſene ad btū anthoniū viſi-
tandū venerūt. Dixitq; āthoni9 fratri
b9 Bonū comitē habuiſtis ſenē hūc
Deinde ſeni dixit Bonos frēs īueniſti
tecū abbas Cui ille. Bonos qdē in-
ueni: ſed hītatio eoꝝ nō hꝫ ianuā.
Quicūq; ei vult intrat ī ſtabulū et
ſoluit aſinū. Hec autē dicebat qm̄
oīa que erāt in corde eoꝝ: ſtatī erāt ī
ore: duplicē portā nō cōſiderātes q
oriꝑponiť: dētes. ſ. et labia: qb9 ſin-
gulorū hoīm merito cōceptus reſtrī-
gēdi ſūt ne ſine matura p̄meditatōe
exp̄mať Dixit itaq; āthoni9 Scire cō
uenit. q2 tres ſūt motus corporales
Vn9 qdē naturē. ali9 ex ciboꝝ plenitu
die. terci9 ex demone Frať qdā re
nūciauerat ſclo ſꝫ nō plene. q2 qdā
ſibi adhuc remanebāt Cui9 āthoni9
Vade et eme carnes. q vadens emit
carnes et portās carneſ: dū rediret ca
nes lacerabāt eū Cui anthoni9 Qui
renūciāt ſeculo et volūt hre pecunias
ita īpugnati a demonibꝫ diſcerpūť
D Anthoni9 dū ī hēmo tedio af-
ficeretr dixit Dñe volo ſalu9 fieri et nō
p̄mittūt me cogitatōes mee. Et ſur
gēs exiuit foras et vidit qndā ſedē
tē atq; opantē deinde ſurgētē et oran
tē. Erat aūt angel9 dñi et dixit ei Sic
fac et ſalu9 eris Cū qdā vice frēs de
ſtatu aīarū ab anthonio qſiſſent: ſe
qnti nocte vox vocauit eū dicēs Sur
ge exi et vide. Et ecce vidit qndam lō
gū et terribilē: caput vſq; ad nubes
tollētē. Qui qſdam p̄enatos ad ce
lū volare cupiētes extēſis manibꝫ p̄hi
bebat et alios libere ꝓuolātes retinē

nō poterat. et maximū gaudiū mix
tū cū dolore nimio audiebat. Et in-
tellexit illū animaꝝ eē ɔſcenſū: et di
abolū ꝓhibētē: q qſdam obnoxios
retineret et de ſcōrū volatu qs retinē
nō poterat ſic doleret Aliqn dū cū
fratribꝫ opareť. ſuſpiciēs in celū: cū
triſtem viſionē vidiſſet, ꝓuolut9 añ
deū rogauit ut futurū ſcelus auerte
ret. Fratribꝫ vero ſup hoc eū interro
gātibꝫ cū lacrimis et ſingultibꝫ dixit
q2 inauditū ſcelus ſeculis imminet
Vidi inqt altarē dei a multitudīe eq-
tū circundatū. qui calcib9 oīa diſcer
pebant. magno enī turbine fides ca
tholica ſubuerteť. et homines iumē
tis ſimiles: xp̄iſti ſacramēta diripi
ent. Factaq; eſt vox domini dicens
Abhominabunť altare meū. Poſt
duos annos erūpentibus arrianis
eccleſie vnitatē abſciderunt: bapti
ſteriū et eccleſias polluerūt. et ſuper
altaria xp̄ianos inſtar ouiū ma
ctauerunt. Dum qdam egiptius
arrianus nomine balachius: cum
ita eccleſiam infeſtaret ut virgines
et monachos nudatos publice ver
beraēt. ſic ei ſcp̄ſit anthonius Video
iram dei ſup te venientē Jam deſine
pſeq xp̄ianos ne ira dei te occupet q
p̄rimū tibi minať interitū Infelix
ep̄lā legit et riſit. in eā expuens ad
terram p̄icit. ac portatores verberi
bus multis afficiens: anthonio talia
remādauit. Qm̄ tanta eſt tibi cura
de monachis: ad te qq; perueniet no
ſtri diſciplina rigoris Poſt qnq; āt
dies eqm ſuū māſuetiſſim inſidēs mor
ſu ipſi9 eq ad trā p̄icit coxoſiſq; ac
lacerať cruribꝫ ītra triduū expirauit
Cū qdā frēs vbū ſaluť ab ātho-
nio qſiſſēt. ille ait. Audiſtis dñz di
cētē. Si qs te pcuſſerit ī vna maxilla
p̄be ei et alterā Et dicūt ei Hoc īplere
ñ poſſum9 Et ille Saltē de vna patiē
ter ferte. Et illi Etiā nec hoc poſſem9
Quibꝫ āthoni9 Saltē ne velitis patiē
magis q̄ pcuti Et illi Nec eē poſſē9
Tūc ātho. dixit diſciplo ſuo. Succos

prepa fratribꝫ iſtis q̄ nimis delica
ti ſūt. Sola orō nccāia ē vobis. Hec
in vitaſpatꝝ legūť. Tādē btūs an-
thoniꝰ. cv. anno vite ſue frēs deoſcu
lās i pace q̄euit cir annū dn̄i. cccxl.

De ſancto Fabiano martire

Fabianꝰ dr̄ q̄ſi fabricās btītu
dinē ſupnā ⁊ eā ſibi acq̄rens
triplr̄. ſ. iure adoptōis. emp-
tōis. ⁊ iure debellationis.

Seq̄tur legenda.

Fabianꝰ ciuis romanꝰ fuit: ⁊ cū
pp̄ defūcto ꝑ alio eligēdo pp̄lus
ↄuemiſſet: inť eos ⁊ ipſe venit vel exi-
tū ſcire volēs Et ecce colūba cādida de
ſcēdit ſup caput eiꝰ. Qd̓ cū oēs mi-
rarēť ab eis in papā eligiť. Hic ut ait
Damaſus pp̄ p oēs regiōes ſex dya-
cones miſit ⁊ eiſdeꝫ ſex ſbdyacones
tradidit. q̊ oīm geſta martirꝝ colle-
gerēt ut ait Haymo. Hic impatori
philippo volēti intereſſe paſche vigi-
lijs ⁊ cōicare miſterijs reſtitit nec q̊
uſqꝫ pctā cōfiteretť ⁊ inter penitētes
ſtaret inťeſſe pmiſit. Hic ec̄ criſma
ↄſtituit Tādē circa annū dn̄i. cclniij.
⁊ pōtificatꝰ ſui anno. xiiij. iuſſu decij
capitť obtrūcatōe martirio coronať.

De ſancto Sebaſtiano martire.

Sebaſtianꝰ dictꝰ eſt a ſeq̄ns ⁊
btītudo ⁊ aſtim qd̓ eſt ātas ⁊
ana qd̓ ē furſū q̄i ſeq̄ns btītu
dinē ātatť ſupne hoc ē eā poſſidēs et
req̄rēs ⁊ acq̄rēs. ⁊ hͦ q̄ituplici dena
rio ƀꝫ Auguſtinū. ſ. pauptate regͫ
dolore gaudiū. labore req̄em. igͫmi-
nia glaꝫ. morte vitā Vel dr̄ ſebaſtia
nꝰ a baſto. Nā miles xp̄s. equꝰ eccā
baſtū ſiue ſella ſebaſtianꝰ fuť. q̊ me
diāte xp̄s in eccā militauit ⁊ de mlť
tis martiribꝫ victoriā obtinuit. Vel
ſebaſtianꝰ interp̄tať vallatꝰ vť cir-
cuiēs. Vallatꝰ q̄ ſagittis tāq̄ ericiꝰ
fuit circūdatꝰ. Circuiēs q̄ oēs m̄res
circuibat. ⁊ oēs cōfortabat.

Legenda.

Sebaſtianꝰ vir xp̄ianiſſimꝰ fuit
narbonēſ gn̄e ciuis mediolan̄.
Dyocletiano ⁊ maximiano īpatori-
bꝫ adeo carus fuit. ut pn̄cipatū p̄me
cohortis ei traderēt ⁊ ſuo aſpectui iu
berēt ſemp aſtare. Hic militarē cla
midē ad hoc tm̄ ferebat: ut xp̄ianoꝝ
aīmas q̄s in tormēto videbat deficere
ↄfortaret. Aīdū āt p̄clariſſimi vi
ri marcellianꝰ ⁊ marcus gemini fra
tres pro xp̄i fide decollari deberēt: ad
eos pn̄tes aduenerāt ut ipōꝝ aīos a
ſuo ꝓpoſito reuocarēt. Aduenit igiť
mať eoꝝ. ⁊ ſoluto capite ſciſſiſqꝫ ve-
ſtibꝫ vberibuſqꝫ oſtēſis aiebat. O pre
dulces filij circūdat me inaudita mi
ſeria ⁊ intolerabiť luctꝰ. Heu me mi
ſerā amitto filios meos ad mortē vl
tro tendētes. q̊s ſi hoſtes auferrent
mihi: p media ſeq̄rer bella raptores
inuaderē. Si violenta iudicia ↄclude
rent carcerem irrumpem moritura.
Nouuꝫ hoc peundi genus eſt. in q̊
carnifex rogatur ut feriat. vita opta
tur ut peat. mors inuitať ut veniat.
Nouꝰ hic luctꝰ noua miſeria in q̄ na
toꝝ iuuētus ſpōte amittiť: ⁊ pentuꝫ
miſeranda cogiť ſenectꝰ ut viuat.
Hoc dicēte m̄re. pať ſenior adduciť
manibꝫ ſeruulorū ⁊ capite aſperſo
puluere voces hmōi dabat ad celū.
Ad mortem vltro ꝓficiſcentibꝫ filijs
valedicturꝰ adueni: qd̓ mee ſepultu
re pauerā in filioꝝ ſepulturas infe-
lix expendā. O filij mei baculū ſenec
tutis ⁊ geminū meoꝝ viſceꝝ lumen.
cur ſic mortē diligitis? Venite huc
iuuenes ⁊ flete ſup iuuenes ſpōte p
eūtes Venite ſenes huc. ⁊ mecū ſup
filios plāgite. Huc accedāt p̄res et
ꝓhibeāt ne talia patiantur. deficite
plorādo oculi mei ne videā filios me
os gladio cedi. Hoc dicēte p̄re: ad-
uenīūt cōiuges. aſpectibꝰ eoꝝ ꝓpri-
os filios offerentes atqꝫ eiulādo cla
mātes. Quibꝫ nos dimittitis? Qui
erunt horuꝫ infantiū domini? Quis
veſtras largas diuidet poſſeſſiones
Heu q̄ ferrea pectora. q̄ pentes de-
ſpiciť. amicos veſtros reſpuiť. vxo
res abijcitis. filios abdicaťť. ac vos
carnificibus ſpontaneos exhibetis

Inter hec ceperūt corda viroꝝ mol-
leſcē Tūc ſcūs ſebaſtian⁹ q̄ ibi ade
rat erūpēs in mediū dixit O fortiſſi
mi milites xp̄i. nolite p miſera blā
dimēta coronā deponē ſēpitnā. Sꝫ a
pentibꝫ dixit Nolite timē. nō ſepa
būt a vobis ſꝫ vadūt pare vobis ſide
reas māſiones. Nā ab inicio mūdi
hec vita credētes in ſe fefellit. ſe expe
ctātes decepit. de ſe pſumētes irriſit
ꝛ ita nullū oīo certū reddidit: ut oī
b⁹ pbet̄ eē mētita Vita hec āmonꝫ fu
rē ut rapiat. ira iracundū ut ſeuiat
mēdacē ut fallat Ipſa īpat crimīa.
iubet facinora: ſuadet īiuſta Hec āt
pſecutio quā hic patim̄ hodie excā-
deſcit ꝛ cras euaneſcit. hodie exarde
ſcit. ꝛ cras refrigeſcit. Sub vna horā
inducit. ꝛ ſꝫ vna hora excludit. Do
lor āt etn⁹ renouat̄ ut ſeuiat. augm̄
tat ut exurat. inflāmatur ut puniat
In amorē ergo martirij noſtros iā
ſuſcitem⁹ affectus Ibi em̄ diabol⁹ ſe
vincere exiſtimat q̄ dū capt capt⁹ ē
Dū tenet vict⁹ eſt. dū torquet torq̄
tur. dū iugulat occiſus eſt. dū inſul
tat irriſus ē Igit̄ dū. b. Sebaſt. h̄ ex
ore pferret: ſbito p vnā fere horā a
ſplēdorē nimio de celo dn̄te illuīat⁹ ē
ꝛ ſꝫ illo ſplēdorē pallio cādidiſſīo a-
mict⁹ ꝛ ab āgel. vij. clariſſimis ēcū-
dat⁹ Iuuenis ee apparuit iux̄ eū: dās ei
pacē d. Tu ſp meciū erꝫ Cū Seb. h̄
ꝛ hijs ſilia p̄dicaēt Zoe vxor nicho
ſtrati. in cui⁹ domo ſcī cuſtodiebāt
que loq̄laꝫ amiſerat: pedibꝫ ei⁹ pꝛuo
luta nutibꝫ veniā poſtulabat. Tunc
btūs Sebaſtian⁹ ait. Si ego ſu⁹ xp̄i
ſū. ꝛ ſi vera ſūt oīa q̄ ex ore meo hec
mulier audiuit ꝛ credidit apiat os
ei⁹ qui apuit os ſacharie pphete dm̄
Ad hāc vocē mulier exclamauit Bn̄
dict⁹ ſmo oris tui ꝛ bn̄dicti qui cre
dūt oībꝫ q̄ locutus es. Vidi em̄ āge
lū libꝝ an̄ te tenētē vbi oīa q̄ dixiſti
ſcp̄ta erāt. Vir āt ei⁹ hec audiens: p
cidit ad pedes ſcī Sebaſtiani. ſibi po
ſtulās indulgeri. Statiqꝫ abſoluēs
martiēs: rogauit ut liberi abirēt Q-

dixerūt ſe nullatenꝫ deſtituros victo
riā quā cepiſſēt. Tātā igr grāꝫ ꝛ vir
tutē ſcō ſebaſtiano dn̄s ꝯtulerat ꝙ
nō ſolū marcellianū ꝛ marcū ī mar
tirij ꝯſtācia roborauit. ſꝫ etiā patrē
eoꝝ nomine tarquillinū ꝛ matrē cū
multis alijs ad fidē ꝯuertit. Quos
oēs policarp⁹ preſbiter baptiſauit
Tarquillinus aūt morbo grauiſſi-
mo laborās: mox ut baptiſatus eſt
ſanitatē recepit Prefect⁹ āt vrbis ro
me q̄ ecc̄ morbo grauiſſīo laborābat
rogauit tarq̄llinū ut ad ſe adduce
ret eū. q̄ ſibi ſanitatē dederat. Cuꝫ g
ad eū veniſſēt policarp⁹ p̄ſbiter ꝛ ſe
baſtian⁹ ꝛ ipē eos rogaēt ut ſanita
tē recipet. dixt ei btūs Sebaſtian⁹ ut
pri⁹ ydola abnegaēt. ꝛ ꝯfringēdi ea
ſibi ptātē traderet ꝛ ſic ſanitateꝫ re-
cipet Cui cum cromaci⁹ prefectus di
ceret ꝙ ſerui ſui hoc facerent. et non
ipē. dixit Sebaſtian⁹. Timidi deos
ſuos ꝯfringē formidarēt. Sed ꝛ ſi di-
abolus hac occaſiōe eos lederet. di
cerēt ſe infideles ob h̄ leſos eē: ꝙ de
os ꝯfringerēt. Sicqꝫ policarp⁹ ꝛ Se
baſtian⁹ accincti. pluſq̄ ducēta ydo
la ꝯfregerūt. P⁹ hoc āt dixerūt croma
cio. Cum nobis ydola ꝯfringētibus
ſanitatē recipe debuiſti ꝛ n̄ recepiſti
certū eſt ꝙ aut infidelitatē nonduꝫ
abieciſti aut aliqua idola reſeruaſti
Tūc indicauit ſe habere thalamum
in quo erāt abſcōdita oīs diſciplina
ſtellarū. p quo pat̄ ſu⁹ pluſq̄ ducē
ta pōdera auri expēderāt ꝛ p que futu
ra oīa p̄uidebat. Cui ſebaſtian⁹. Q̄
diu hoc integꝝ habuerꝭ teipm̄ inte
grū nō habebis. Cūqꝫ ad h̄ ille aſſē
tiret. tiburci⁹ fili⁹ eius iuuenis egre
gi⁹ dixit. Nō patiar hoc op⁹ deſtrui
tā preclaꝝ. ſed ne patꝛne ſanitati vi-
dear eē ꝯtrarius: Duo clibani accēdā
tur. ut ſi deſtructo ope patꝛ me⁹ ſani
tatē nō recepit ābo viui ꝯcrementur
Cui ſebaſtian⁹. Sic fiat ut locut⁹ es
ut ſi q̄d cōtrarietatꝭ dicte ꝯprobatū
in ſcō fuerit: mox p tuā datā ſn̄iam
nos viuos ꝯcremetis: vtiqꝫ ſanitatē

p̄fectū a dn̄o acceptuꝝ n̄ dubitātes
Dū āt iꝰ ↄſtringēt: āgłs p̄fecto appu
ita ſibi a dn̄o ihū ſaītatē redditā nū
ciauit· ſtatīqꝫ ſanꝰ effectꝰ cucurrit pꝰ
eū ut eiꝰ pedes oſcularet᷑· Qui cū ꝓhi
buit ex eo ꝙ bap̄mū nōdū receꝑat·
Sicqꝫ a ipēa tiburtiꝰ filiꝰ eiꝰ mille et
q̄drīgētoſ de eꝰ faīlia baptizauᵗ Zoe
āt vxor eꝰ ab īfidelibꝫ tēta diu crucia
ta emiſit ſpūꝫ Qđ cū audiſſꝫ tarq̄lli-
nus ꝓrupᵗ a dixit· Feie nos ad coro
nā p̄cedūt· ut q̄d viuimꝰ? Ipē āt pꝰ
paucos dies lapidatꝰ ē· Scūs āt ti
burtiꝰ ſuꝑ prunas allatas incedē iu
bet̄ a incēſū dijs īponē· aut ſuꝑ ipās
nudis plātis incedē· Qui ſibi ſignū
cruc̄ faciēs ↄſtant̄ ſuꝑ ipās nudis ī
greſſus ē plātis dicēs Videt̄ m̄ ꝙ ſu
ꝑ roſeos flores incedā ī noīe dn̄i nr̄i
ihū xp̄i· Cui fabat̄ p̄fectꝰ Quis igͣ-
rat magicā artē xp̄m vos docuiſſe Cui
tiburtiꝰ Obmuteſce īfelix· qꝛ n̄ es di
gnꝰ noīa tā ſcūꝫ a tā mellifluū noīaē
Tūc iratus p̄fectꝰ iuſſit eū decollari·
Marcellianꝰ autē a marcꝰ ſtipite affi
gūᵗ Cūqꝫ fuiſſēt affixi pſallētes dice
bāt· Ecce ꝙ̄ bonū a ꝙ iocūdū ꝛc̄· Qꝛ
bus p̄fectꝰ Infelices deponite amē-
tiā· a vos ipōs liberate Cui illi· Nūꝙ̄
tā bn̄ epulati ſumꝰ· Vtinā tādiu ſic
nos eē pmittas ꝙ̄diu h̄ corpis tegi-
mur indumēto· Tūc p̄fectꝰ iuſſit eos
lāceis ꝑ latera trāſuberari a ſic mřiū
ↄſūmauerūt Poſt hec p̄fectꝰ dyo-
cletiano īpatori de Sebaſtiano ſug-
geſſit Quē ad ſe vocās dixit Ego te
inter p̄mos ī palaº meo ſꝑ habui a tu
ↄtra ſalutē meā a deoꝝ iniuriā hacte
nꝰ latuiſti? Cui ſebaſtianꝰ Pro ſalu
te tua xp̄m ſꝑ colui a ꝓ ſtatu romaī
impij deū q̄ in cel' eſt ſꝑ adoraui Tūc
dyocletianꝰ iuſſit eū in mediū cāpū
ligari· a a militibꝫ ſagittaī Qui ita
eū ſagittis īpleuerūt ut q̄ſi ericiꝰ vidērᵗ
Et exiſtimātes eū mortuū abierūt·
Qui intra paucos dies liberatꝰ ſtās
ſuꝑ gradū palacij: īpatores venietes
de mal' q̄ xp̄ianis inferebāt dure re-
darguit· Dixerūtqꝫ īpatores· Iſte ne

eſt ſebaſtianꝰ quē diu ſagittis interfi
ci iuſſeramꝰ? Quibꝫ ſebaſtianꝰ Ad
hoc me dn̄s reſuſcitari dignatus eſt ut
ↄueniā vos: a redarguā de mal' vr̄is
q̄ xp̄i famul' irrogatꝭ· Tūc impator
tādiu eū fuſtigari iuſſit· donec ſpūꝫ
exalaret· Fecitqꝫ corpꝰ eiꝰ in cloacā ꝓ
ijci· ne a xp̄ianis ꝓ mr̄e coleret̄ Scūs
āt Sebaſtianꝰ ſeq̄nti nocte ſcē Lucie
apparuit: a corpꝰ eiꝰ ſibi oſt̄it· a iux̄ ve-
ſtigia apl'oꝝ ut id ſepeliret p̄cepit·
Qđ a factū ē· Paſſus ē autē ſb dyo-
cletiano a maximiāo q̄ ceperūt regnare
circ̄ ānos dn̄i· cclxxxvij· Refert
Gregoriꝰ in p̄mo libro dyalogoꝝ ꝙ
q̄dā mulier in tuſcia nuꝑ nupta: cū
ad dedicatōꝫ ecc̄e ſci Sebaſtiani ab
alijs īuitata eēt: in ipā nocte q̄ ſeq̄n
ti die ire debebat carnis voluptate
ſtimulata a viro ſuo ſe abſtinē n̄ po
tuit Facto āt mane· magꝭ erubeſcēs
vultū hoīm ꝙ̄ dei illuc ꝓfecta ē Mox
āt ut oratoriū vbi erāt reliq̄e ſci Se
baſtiani ingreſſa ē: diabolꝰ eā arripu
ita corā oībꝫ vexare cepit· Tūc p̄ſbr̄
illiꝰ ecc̄e arripiēs altar' palliū inde
eā operuit· ſꝫ diabolꝰ ip̄ꝫ p̄ſbr̄m ſtatī ī
uaſit· duxerūt eū amici ſui ad incāta
torēs ut incātatōibꝫ ſuis diabolū ef-
fugarēt· Sꝫ mox cū incātarētᵗ iudiº dei
legio demoꝝ· i· ſex M· dclxvj· in eā in
greſſi ſūt a ipſā artiꝰ vexarē ceperūt·
Quidā āt vir noīe fortūatꝰ ſcitate ↄſpi
cuꝰ ſuis p̄cibꝫ eā ſanauit Legiᵗ
etiā in geſtis lōgobardoꝝ ꝙ tꝑe gil-
berti regꝭ tota ytalia tāta peſte perc̄
ſa ē ut vix vnꝰ alteꝝ ſepelirē ſufficerēt·
Et h̄ peſtis rome maxie a papie graſ
ſabaᵗ Tūc viſibilꝭ bonꝰ āgelꝰ multis
apparuit malo āgelo ſeq̄nti a venabu
lū fereti p̄cipiēſ vt pcutērēt a cedē facerēt
Quotiēs āt aliquā domꝰ pcutiebat·
tot inde mortui ferebāt̄ Tūc cuidā di
uinitꝰ reuelatū ē ꝙ neq̄ꝙ̄ hec peſtis
ceſſaret: donec ſcō Sebaſtiano altarē
papie ↄſtruerētᵗ Qđ q̄dē ↄſtructū eſt
in ecc̄a ſci petri q̄ dr̄ ad vincla· Quo
facto ſtatī illa ceſſauit q̄ſſatō a illuc
a roma reliq̄e ſci ſebaſtiaī ſūt delate

Ambro. in pfatōne ſic ait. Beati martiris Sebaſtiani ꝓ ↄfeſſiōe nōis tui dñe venerabilis ſanguis effuſus ſimul ⁊ tua mirābilia maīfeſtat q̄ pficit in īfirmitate v̄tutē ⁊ nr̄is ſtudijs dat ꝓfectū ⁊ īfirmis apud te p̄ſtat auxilium.

De ſancta Agnete.

Agnes dicta fuit ab agna quia mitis ⁊ hūilis tāq̄ȝ agna fuit vel a greco q̄dā agno qđ ē piū quia pia ⁊ miſericors extitit. Vel agnes ab agnoſcēdo quia viā veritatis agnouit Veritas āt ſm Aug. oppoītur vanitati falſitati ⁊ dubitati. que tria a ſe remouit ꝑ veritatē quā habuit.

Legenda

Agnes virgo prudētiſſima ut teſtatur ambro. q̄ ei⁹ paſſionē ↄſcripſit. xiij. etatis ſue āno mortē ꝑdidit ⁊ vitā inuenit Infantia q̄dē ↄputabatur in ānis. ſȝ erat ſenect⁹ mētis imēſa. corpe iuuēcula ſȝ in aīo cana. Pulcra facie ſȝ pulcrior fide Que dū a ſcolis redūtur: a p̄fecti filio adamatur. Cui ille gēmas ⁊ diuitias innumerabiles ꝓmiſit. ſi ↄſenſū ei⁹ cōiugis non negaret. Cui agnes rn̄dit. Diſcede a me fomes pc̄ci. nutrimītuȝ facinoris. pabulū mortis. quia iaȝ ab alio amatore p̄uēta ſū. cepitq̄ȝ ip̄m ſuū amatorē ⁊ ſpōſū a q̄nq̄ȝ ↄmēdare q̄ ſpōſe in ſpōſis precipue req̄rūtur. ſ. a nobilitate generis. a decore pulcritudinis. a diuitiarū abūdātia. a fortitudine ⁊ potētie efficacia. ⁊ ab amoris excellētia. ſic dicēs. Qui lōge te nobilior eſt ⁊ gn̄e dignior. cuius mater virgo eſt. cui⁹ pater feminaȝ neſcit cui angeli ſeruiūt. cui⁹ pulcritudinē ſol ⁊ luna mirātur. cui⁹ opes nūq̄ deficiūt. cui⁹ diuitie nūq̄ decreſcūt cui⁹ odore reuiuiſcunt mortui. cuius tactu ↄfortātur infirmi. cui⁹ amor eſt caſtitas. tact⁹ ſcitas. vnio virgitas Hec āt q̄nq̄ȝ ponit in q̄dā auctē dicēs. Cui⁹ gn̄oſitas celſior. poſſibilitas fortior. aſpectus pulcrior. amor ſuauior. ⁊ omī grā elegātior. Deinde ponit q̄nq̄ȝ beneficia q̄ ſibi ſpōſus attulit ⁊ alijs ſpōſis ↄfert ſcȝ quia eās fidei anulo ſubarrat. multiplici virtutū varietate veſtit ⁊ ornat. paſſionis ſue ſanguine eas ſignat. vinculo amoris ſibi eas copulat ⁊ theſauris celeſtis glīe ipſas ditat. ſic. dicens. Qui anulo ſuo ſubarrauit me: dexterā meā ⁊ collū meū cinxit lapidibȝ p̄cioſis. induit me ciclade auro texta ⁊ īmenſis monilibȝ ornauit me Poſuit ſignū in faciē meā vt nullū aliū p̄ter eū amatorē aſſumā ⁊ ſanguis e⁹ ornauit genas meas Iā āplexibȝ ei⁹ caſtis aſtricta ſū. iaȝ corp⁹ ei⁹ corpi meo aſſociatū ē Oſtēdit m̄ theſauros incōparabiles q̄s m̄ ſe daturū ſi ī eo ꝑſeuerauero repromiſit Audiēs hec inſan⁹ iuuēis lecto ꝓſternitur ⁊ quia amore egrotaēt ꝑ alta ſuſpiria a medicis apitur Cūq̄ȝ pr̄ iuuēis eadē virgini replicaēt ⁊ illa p̄oris ſpōſi fedeā ſe violaē nō poſſe aſſereret: cepit p̄fect⁹ inq̄rere q̄s eēt ille ſpōſus de cui⁹ ꝑtāte ſe agnes iactaēt. Cū g̃ q̄dā aſſereret quod xp̄ȝ ſpōſū ſuū dicēt: blādis p⁹ ſmoībȝ: demū terroribȝ eā pulſat. Cui agnes. Quicq̄d vis age. quia qđ q̄ris nō poteris obtinē Ip̄ȝ em̄ terētē ⁊ blādiētē ſimiliter deridebat. Cui p̄fect⁹ Vnū tibi de duobȝ elige Aut cū virgibȝ dee veſte ſacrifica ſi tibi virgitas placȝ ā cū mētricibȝ ſcortaberis Q2a em̄ nobilis erat vim ſibi īferre n̄ poteāt ⁊ iō titulū xp̄ianitatis ſibi oppoſuit. Cui illa. Nec ſacrificabo dijs tuis nec ſordibȝ polluar alienis Mecū eī habeo cuſtodē corpis mei āgelū dn̄i Tūc p̄fect⁹ iuſſit eā veſtibȝ expoliari ⁊ nudā ad lupanar duci Tantā āt dēſitatē capillis ei⁹ dn̄s ↄtulit ut meli⁹ capillis q̄ veſtibȝ tegētur Ingreſſa āt turpitudinis locū āgelū dn̄i ꝓparatuȝ inuēit q̄ locū claritate nimia circūfulſit. ⁊ ſibi ſtolā cādidiſſimāȝ p̄parauit. ſicq̄ȝ lupanar loc⁹ fit orōis adeo ut mūdior exiēt q̄ fuiſſet īgreſſa. q̄ īmēſo lumini dabat honorē. Prefecti āt fili⁹ cū alijs iuuēibȝ ad lupanar venit ⁊ eos p⁹ ad ipſā īuitauit. Q2 īgreſſi ſȝ ex

miraculo territi cõpuncti redierũt· Quos ille miſeros appellãs ⁊ ad eã furens intrãs cũ eã vellet cõtingere in ipſum lumẽ irruit· Qui cũ deo nõ dediſſꝫ honorẽ; ꝑſfocat⁹ a diabolo expirauit· Qd̃ ꝑfect⁹ audiẽs cũ ingẽti ploratu ad eã venit· ⁊ cã; mortis ei⁹ diligenti⁹ ſciſcitatꝰ. Cui agnes. Ille cui⁹ volũtatẽ volebat pficere in eũ ptãtẽ accepit· ⁊ occidit· Nã ſocij ei⁹ de viſo miraculo territi redierũt illeſi· Cui ꝑfect⁹· In hoc apparebit qꝫ nõ magicis artibꝫ hoc egiſti ſi ĩpetrare poterꝭ ut reſuſciteꝭ. Orãte ãt agnete: iuuenis ſuſcitatꝰ ⁊ xp̃s ab eo pblice ꝑdicaꝭ. Adhuc tẽplorꝫ põtifices ſeditõez excitãtes in ꝑplo exclamauerũt· Tolle magã· tolle maleficã q̃ mẽtes mutat et aĩos alienat· Prefect⁹ ãt viſo tanto miraculo eã liberare voluit ſꝫ pſcriptionẽ metuẽs vicariũ dereliq̃t· Et qꝛ eã liberare nõ potuit triſtis abceſſit. Tũc vicari⁹ aſpaſi⁹ noĩe eã iuſſit in copioſu; ignẽ iactari· ſed in duas ptes flãma diuiſa ſeditioſu; ꝑplm̃ exurebat ⁊ eã minime cõtingebat· Tunc aſpaſi⁹ in gutture ei⁹ gladiũ ĩmergi ꝑcepit ⁊ ſic ſpõſus candid⁹ ⁊ rubicũdus eã ſibi ſponſã ⁊ martirẽ cõſecrauit· Paſſa eſt ut creditꝰ tpe cõſtãtini magni· q̃ regnaȩ cepit ãno dñi· cccix Cũ ergo corp⁹ ei⁹ xp̃iani ⁊ pntes ei⁹ cũ gaudio ſepelirẽt: vix a paganis in eos lapides mittẽtibꝫ euaſerũt.

Emerẽtiana ṽo ei⁹ collactanea virgo ſcĩſſima licet adhuc cathecumĩa dũ iux̃ ſepulcrũ ei⁹ ſtaret ⁊ cõſtãter gẽtiles argueret ab eis lapidata eſt Statiqꝫ tremot⁹ choruſcatões ⁊ fulgura extiterũt adeo qꝫ ex paganis plurimi perierũt ita qꝫ ipſi deceterovenietes ad ſepulcrũ virgis nõ leſerũt· Corp⁹ aũt emerẽtiane iux̃ corp⁹ ſcẽ Agnetis poſitũ eſt· Cũqꝫ pntes ei⁹ octauo die iuxta tumulũ vigilarent viderũt chorꝫ virginũ veſtibꝫ aureis radiantẽ int̃ q̃s viderũt btãm agnetẽ ſimili veſte fulgentẽ· ⁊ a dexteris eius agnũ niue cãdidiorẽ ſtãtẽ· Otb⁹ ille· Videte ne me q̃ſi mortua; lugeatis ſꝫ cõgaudete meũ ⁊ cõgratulamini· qꝛ cũ hijs oĩbꝫ lucidas ſedes accepi· Propt̃ hanc viſionẽ celebratur feſtũ agnetis ſcdõ.

Cõſtãtia ãt virgo filia cõſtantini lepra grauiſſima laborãs: cũ hãc viſionẽ audiſſet: tumulũ ei⁹ adijt ⁊ ibi dũ in orõe pſiſteret obdormiuit· viditqꝫ btãm Agnetẽ; ſibi dicẽtẽ· Cõſtãter age Conſtãtia: ſi in xp̃m crederis cõtinuo liberaberis· Ad hanc vocem euigilans: pfecte ſe ſanatam inuenit· Que baptiſmum recipiẽs ſuper corpus beate agnetꝭ baſilicã fecit ⁊ ibi ĩ virgitate degens: multas exẽplo ſuo ibidẽ virgines aggregauit.

Quidã vir noĩe paulin⁹ in eccleſia ſãcte Agnetis ſacerdotij fungens officio: mira cepit carnis tẽptatõne vexari· Sed cũ deu; offendere nollꝫ· ⁊ ſummo pontifice licentiã petijt cõtrahendi. Cui⁹ bonitatẽ ⁊ ſimplicitatẽ papa cõſiderãs anulum ei cu; ſmaragdo dedit ⁊ iuſſit ut imagini formoſe beate Agnetꝭ que in ſua eccleſia erãt depicta: ex pte ſua preciperet ut ſe deſponſari pmitteret· Cũqꝫ hec ſacerdos ĩpareret: illa cõtinuo digitũ anularẽ porrigẽs ⁊ anulo ſuſcepto retrahẽs: oẽm tẽptatõem a ſacerdote fugauit· Predict⁹ autẽ anulus adhuc dr̃ in eius digito apparere· Alibi eũ legitꝰ qꝫ cũ eccĩa ſcẽ agnetis rueret: pp̃ cuida; ſacerdoti dixit ſe ſibi velle ſpõſã quãdã cuſtodiendã ⁊ nutriẽdã· ſ· eccãꝫ ſcẽ agnetis cõmittere dãſqꝫ ei anulũ· iuſſit ut dictã imaginẽ deſpõſaret· Quẽ illa extẽdente ⁊ trahẽte digitũ deſpõſauit.

De hac virgine dicit Amb· in li· de virginibꝫ Hãc ſenes hanc iuuenes hãc pueri canãt· Nemo ẽ laudabilior· qꝫ q̃ ab oĩbus laudari põt· Quot hoĩes tot ꝑcones q̃ mrĩrẽ ꝑdicãt dũ loquũꝰ Stupent vniuerſi· qꝫ iaꝫ diuinitatis teſtis exiſteret: q̃ adhuc arbitra ſui p etatẽ eſſe nõ poſſet· Fecit deniqꝫ ut ei de deo crederetꝰ: cui de hoĩe adhꝰ nõ credebatꝰ· Quia qd̃ vltra naturã ẽ ẽ

de auctore nature ē. Nouū martirij
gen9 Nō dū idonea pene et iā matura
victorie. certare difficilis: habil' coro
nari. magisteriū virtutis īpleuit q iu
diciū nō hēbat etatꝭ. Nō sic ad tha
lamū pperaret nupta. ut ad suppli-
cij locū leta successu grādu festina vir
go pcessit. Itē Amb. in pfatōe dic̄
Btā Agnes gnositatis oblectamēta
despiciēs: celestē meruit dignitatē.
societatis humane vota ɔtēnēs: et-
ni regis sociata ɔsorcio preciosa mor
tē p xpi ɔfessiōe suscipiēs simil' est fa
cta ei conformis.

De sancto vincentio martire.

Vincenti9 q̄si vicia incendēs l'
vincens incēdia. vl' victoriā
tenēs. Ipse eni incēdit. i. ɔsū
psit vicia: p carnis mortificatōz. vi
cit incēdia suppliciorꝫ p ɔstātē pfes-
sionē. victoriā tenuit mūdi p ipsi9
despectōem. Vicit eni tria q̄ erant in
mūdo. s. falsos errorēs: īmūdos amo
res. mūdanos timores. q̄s vicit p sa
piētiā. mūdiciā et ɔstātiā. De q̄bus
Aug. Vt cū oībz erroribz et amoribz
et timoribz vincat' hic mūd9: scōrꝫ mar
tiria docuerūt. Ei9 passiōe ꝫ q̄dā btūm
Aug. asserūt cōpilasse. quā pruden
tius versib9 luculent' exeq̄t'.

Vincenti9 nobilis gn̄e s; fide ac
religiōe nobilior: beati Valerij
epi dyacon9 fuit. Hic a puericia lrā
rū studijs tradit9 fuit. supna sibi p
uidēte clemētia gemīa sciā: diuina s. et
humana efficacissīe claruit. Cui epus
qr expeditioris erat lingue vices su
as ɔmiserat et ipē oroni ɔtēplatōniqz
vacabat Iussu igit' Daciani pſidis
valentiā trahūt' et diro carceri mād
pāt' Cūqz eos fame pene defecisse cre
deret eos suo aspectui iussit astare.
Quos cū sanos cernēt et gaudētes
irat9 in hāc vocē prupit. Quid dicis
tu valeri q̄ sb nōie religiōis ɔtra de
creta pncipū facis? Cū āt btūs vale
ri9 leni9 rn̄deret: dixit ei vincēti9 No
li pr venerabil' q̄si mēte timid9 sub-
murmurare: s; libera voce exclama-

Si igit' iubes pr scē rn̄sis iudice ag
gredior. Cui ille. Iā dudū fili carissi
me tibi loq̄ndi curā ɔmiserā et nunc
p fide q̄ astam9 rn̄sa ɔmitto Tūc vin
centi9 ɔuersus ad dacianū Hacten9
inq̄t habit9 s̄mo a te de negāda fide
porauit. s; nephariū apd xpianorꝫ
prudētiā ee cognosce: deitatis cultuz ab
negādo blasphemare Tunc irat9 Da
cianus episcopum in exilium mitti
pcepit: vincētiū vero tāq̄ ɔtumacē et
psūptuosū iuuenē ut ei9 exēplo alij
terreant' in eculeo distētū mēbris oīi
b9 dissipari Cūqz toto corpe dissipa
ret' ait dacian9. Dic m̄ vincēti vbi nc̄
miserū corp9 ɔspicis? At ille subridēs
ait Hoc est q̄d sp optaui et vot' oībz
ɔcupiui. Tūc irat9 pses cepit oīa ge
nera tormētorꝫ ei minari: n̄ et assēsuz
pberet. Cui vincēti9 O felicē me q̄ m̄
irasci te gn̄i9 putas mei incipis meli
us misereri. Insurge g̃ mis' et toto
malignitat' spū debachare. videbis
me dei virtute pl9 posse dū torq̄or q̄r
possis ipē q̄ torq̄s At pses cepit cla-
mare et carnifices v̄gis et fustibz v̄be-
rare Et ait vincēti9 Quid dicis daci
ne? Ecce tu ipē vindicas me de appa
ritoribz meis Tūc pses amēs fact9 di
xit carnificibz Miserrimi nihil facie
tis. cur deficiūt manus vre? Adulte
ros et patricidas vincere potuistis vt
int' illata supplicia nil celare possēt et
sol9 vincēti9 potuit vra supare tormē
ta. Tūc carnifices pectines ferreos
vsqz ad intīa costarꝫ fixerūt vt de toto
ei9 corpe sāguis effluēt et solutis co
starꝫ ɔpaginibz viscera intna pate
rēt. Et ait dacian9 Miserere tui vin
cēti ut possis tā pulcrā recupare iuuē
tutē et ea q̄ supsūt lucrari tormēta Et
ait vincēti9. O venenosa diaboli lin
gua: tormēta tua nō timeo. s; h' solūz
valde metuo qr te m̄ fingis velle mi
sereri. Nā q̄ te magis iratū video eo
āpli9 exulto Nolo etenī ut aliq̄d mi
nuas de supplicijs ut te victū in oībz
fatear' Tūc ex eculeo depositus atqz
ad ignis patibulum rapt9 moras

carnificū arguēdo ad penā alacriter
ꝓperabat. Craticulā igit̄ spōte ɔscē-
dens ibidē assat̄ exurit̄ ⁊ cremat̄ mē
brisqꝫ oībꝫ vnci ferrei ⁊ ardentes la
mine īfigūtur. Dūqꝫ sāguinē flāme
respergūt̄ vulnerā vulneribꝫ īprimū
tur. Sal insup in ignē spargit̄ ut in
corp9 ei9 vndiqꝫ vulneratū resiliens
stridētibꝫ flāmis: crudeli9 cōburātur
Jāqꝫ nō ad art9 ſꝫ in viscera tela iaci
un̄. ipsaqꝫ in terrā viscerā de eius cor
pore labūtur Jnt̄ h̄ ille manet īmo
bil̄ ⁊ sursū erect̄ lumībꝫ dn̄z p̄caba
tur Cūqꝫ mīstri h̄ daciano retulissēt
Heu apt dacian9 vincim. Sꝫ nūc iā
ut diuti9 viuat in pena ipsū de tetrimo
carceri includite ⁊ ibi testas acutissi
mas ɔgerite. pedes e9 ligno affigite
sine oī hūano solacio extēsū sup te-
stas relinq̄te. ⁊ cū defecerit nūciate
Fauent q̄ntoti9 mīstri crudeles dn̄o
crudeliori. Sꝫ ecce rex p q̄ miles pati
tur penā cōmutat in gloriā. Nā te-
nebre carcer̄ ab immēsa luce expel
lūtur. testarꝫ asperitas in oīm florū
suauitatē mutat̄. pedes dissoluūtur
et venerādo angelorꝫ solatio p̄fruit̄.
Cūqꝫ sup flores angelis psallētibꝫ
incedēt modulatō dulci ⁊ mira sua-
uitas florū ꝑ aul diffundit̄. ꝑterriti
custodes cū lumen p rimas carceris
q̄d intus erat vidissēt ad fidē ɔuersi
sūt. Hoc audiens dacianus amens
factus apt. Et quid ei ampli9 facie-
mus? Ecce eni victi sumus. Transfe
ratur ad lectulū ⁊ stramētis molli-
oribus reponat̄ ne eū plus gloriosū
faciam9. si forte destiterit in tormēt̄
ſꝫ potius recreatus nouis iterū sup-
pliciis puniat̄ Cū igit̄ ad statū mol
liorē deportat9 esset ⁊ ibidē paululū
q̄euisset: stati spiritū tradidit circa ānos
domini. CClxxxvij. sb dyocletiano
⁊ maxiano. Quo audito dacianus
vehemēter sic sevictū dolēs apt Etsi
nō potui eū supare viuentē: puniā
eū defunctū. satiabor de pena etsi non
potuit mihi puenire victoria Jussu
daciani corp9 eius in cāpū ab auibꝫ
⁊ bestiis deuorandū exponit̄. ſꝫ stati
angelorꝫ custodia p̄munit̄ ⁊ intactū
a bestiis ɔseruat̄. Deniqꝫ coru9 vi gil
ei deditus alias aues se maiores im
petu alarꝫ abegit ⁊ lupū accurrentē
morsibus ⁊ clamoribꝫ effugauit qui
reflexo capite ī ɔspectu corpis sacri
fixus cernit̄ vtpote q̄ ibidē angelorꝫ
custodiā mirabat̄ Q̄d audiens da-
cian9 apt. Puto q nec defūctū pote
ro supare. Jubꝫ g̃ corpori ei9 ingētē
molā alligari ⁊ in pelago piici vt q̄d
in terra a bestiis cōsumi non potuit
saltē in pelago a marinis beluis de-
uoret̄ Naute igit̄ corp9 eius in pela
gus deferētes submergunt: sed ipsis
nautis veloci9 littora corp9 ipsū pe-
tiit. q̄d a q̄dā matrona et quibusdā
aliis ipō reuelāte inuētū est ⁊ ab eis
honorifice sepultū B De h̄ marti
re sic d̄t aug9. Btūs vincēti9 vicit in
verbis. vicit in penis. vicit in cōfessi
one. vicit in tribulatōe. vicit exust9
vicit sbmersus. vicit ort9. vicit mor
tuus. Jtē Torq̄t vincēti9 vt exarce-
atur. flagellat̄: vt erudiat̄ Tundit̄
ut solide exurit̄ ut purget̄ C Amb.
q̄ de ipso in p̄fatione sic apt. Torq̄t̄
vincētius. tūditur. flagellat̄ exurit̄
sed inuict9 pro scō noīe anim9 nō cō-
cuti? Pl9 ardēs igne celi q̄ ferri Pl9
nectit̄ tiore dei q̄ secli Pl9 voluit pla
cere dō q̄ foro. Pl9 dilexit mori mū
do q̄ dn̄o Jtē Aug9. Ān oclos no
stros mirandū spectaculū cōstitutū
est. iudex iniqu9. tortor cruēt9. mar
tir inuict9: crudelitatis pietatisqꝫ cer
tamē. Prudēti9 q̄ ipsū daciano rn̄di
sse apt Tormēta carcer vngule stri
dēsqꝫ flāmis lamina. atqꝫ ipsa pena
rū vltima mors xpianis ludus est.
C Cū dacian9 vict9 ait Retortū bi
chiis sursū ac deorsū extēdi te. donec
cōpago ossiū membratī diuulsa cre
pet vt p lacinias vulnerū iecur de te-
ctum palpitet Ridebat hic miles dei
man9 cruentas increpās q fixa non
ꝓfundi9 intr̄ret artus vngula Cū
esset in carcere angelus ad eū venit

a apt Exurge martir indite· exurge
ſecurus· exurge a almis cetibꝫ nī ſo
dalis adhere· O miles inuictiſſime
fortiſſimoꝝ fortior Jā te ipſa ſeuaa
aſpa tormēta victorē tremūt· Exda
mat prudētiꝰ di· Tu ſolꝰ orb indite·
ſolꝰ brauiū duplic palmā tuliſti Tu
duas ſimul paraſti laureas·:·

De ſancto Baſilio·

Baſilius vel baſilides dictꝰ eſt
a baſi qđ eſt ſuſtētamētū· et
leos qđ ē ꝑplꝰ Fuit ei ſuſtēta
mētū volentiū redie ad ſuū creatorē
Vel đr a baſiliſco ſerpēte· q2 hoſtem
humani generꝭ in ſe mortificauit a
ſuperauit· Hyſtoria

Baſilius venerabilꝭ epſ a doctor
precipuus cuius vita inſcripſit
Amphilonꝰ icomi epſ A Quā
te ſāctitatiſ extiterit: cuidā heremite
noīe effrē in viſu mōſtratū ē· Cū em̄
dictꝰ effrē in extaſi poſitꝰ eſſ; vidꝫ co-
lūnā ignis cꝰ caput vſq ad celū p-
tigebat a vocē deſup dicētē audiuit
Talꝭ ē magnꝰ baſiliꝰ q̄lis h̄ colūna
ignis quā cernis Veniēs ḡ ad ciui-
tatē in die epiphanie vt tantū virū
videre poſſ; cū vidiſſ; eū ſtola cādida
indutū cū clericꝭ ſuis venerabilit ꝓce
dentē: apt intra ſe Vt video inuacuū
laboraui Jſte em̄ cū in tali honoē ſit
poſitꝰ neq̄ q̄ talꝭ pōt eē queadmodū
vidi· Nos em̄ q̄ portamꝰ pondꝰ diei
a eſtus nil tale ꝯſecuti ſumꝰ Et h cū
in tali hōre a cōſtipatione poſitꝰ ſit:
colūna ignis ē· Miror iſta· Baſiliꝰ
igiꝭ in ſpū hec vidēs fecit eū ad ſe in-
troduci· q̄ cū introductꝰ eſſ; vidit lin
guā igneā p os eꝰ loq̄ntē· a ait effrē
Vē magnꝰ baſiliꝰ Vē colūna ignis
baſiliꝰ· Vere ſpūſſcūs loqꝭ p os eiꝰ
Dixitqꝫ illi effrē· Obſecro dn̄e vt m̄
ipetres vt grece loquar· Cui baſiliꝰ
Rem difficilem poſtulaſti Pro eo tn̄
orauit a ꝯtinuo grece loqui cepit
Ordā aliꝰ hēmita vidēſ baſiliū aliq̄n
in pōtificali hitu ꝓcedētē eū deſpexit
iudicās eū in corde ſuo q in tāli pōpā
plurimū delectareꝭ Et ecce facta eſt
vox ad eū dicēs Tu āpliꝰ delectaris in
palpādo caudā catte tue q̄ delecteꝭ
baſilius in apparatu ſuo B Valēs
ipator fautor arrianoꝝ: ecciā; quā-
dam catholicis abſtulit· a arrianis
dedit· Ad quē accedēs baſilius apt·
Jmpator ſcptū eſt· Honor regꝭ iu-
diciū diligit· Et iterū· Judiciū regis
iuſticia ꝛc· Et cur tu ipaſti vt catho
lici de eccia eiceren² a arrianis dare²
Cui ipator· Jterū ad cōtumelias re-
uerteris· O baſili nō decet te· Et ille·
Decet p iuſticia etiā mori Tūc demo
ſtenes pfectꝰ epularꝝ impatoris: fau
tor arrianoꝝ a loquēs p eis fēc bar
bariſmū· Cui baſiliꝰ ait· Tuū eſt de
pulmētariis regꝭ cogitaē nō dogma
ta đina coq̄re Qui mox cōfuſus ta-
cuit Dixitqꝫ impator baſilio Vade a
iudica int eos: ſed nō ſm īmoderatū
amorē ꝓpli· Abiēs ḡ dixꝭ corā catho
licis a arrianis vt fores eccie claude-
rent· a vtriuſq ptis ſigillo munirē
tur a ad q̄rū orōes apirent ſua eſſet
Qđ cū ōibꝫ placuiſſ; orātibꝫ arria-
nis tribꝫ diebꝫ a tribꝫ noctibꝫ a veniē
tes ad fores eccie nō ſūt apte· Tunc
baſiliꝰ ꝓceſſione ordinata venit ad
eccia; a facta orōne: leui ictu de pa-
ſtorali baculo fores tetigit di· Attol
lite portas pncipes vr̄as· a eleuamī
porte eṫnales ꝛc· Et ꝯtinuo ſūt aper
te· a intrātes deo grās reddiderūt
Fecit aūt ipator pmiſſa multa baſi
lio· vt in hyſtoria triptita legiꝭ· vt
ei cōſentiēt· Et ille· Puerꝭ iſta cōue-
niūt· Nam qui đinis ſaginan² elo-
quiis: corrūpe de đinis dogmatibꝰ
nec vnā ſillabā patiuꝭ· Tūc impa-
tor idigtꝰ vt ibidē đr dū de eiꝰ exilio
ſnīam vellet ſcribē: pmꝰ ſecūdus ter
cius calamꝰ fractꝰ eſt Deinde tremor
magnꝰ eius manū inuaſit vn̄ indig̃
tus cartā fregit C Vir q̄dā venea
bilꝭ noīe Eradiꝰ filiā vnicā habebat
quā ꝯſecrare dn̄o diſponebat· ḡ dya
bolus huāni generꝭ inimicꝰ h adu-
tens: vnū de ſeruis pdicti eradii in

amorē plurimū inflāmauit Vez cū
impossibile cerneret. vt ipē q̄ seruꝯ
erat in amplexꝯ tā nobilꝭ puelle acce
dere posset ad vnū de maleficꝭ accessit.
ꝓmittēs ei multā pecunie q̄ntitatē
si ad hoc eū iuuare vellet. Cui dixit ma
leficus. Hoc ego agē nō possū. Sꝫ si
vis mittā te ad dn̄ꝫ meū dyabolū. ⁊
si feceris q̄ ipē tibi dixerit: tuū desideriū
obtinebis. Et dixit iuuenis Quecūqꝫ
dixeris m̄ faciā Ille ḡ maleficꝯ eplaꝫ
ad dyabolū fecit ⁊ eā p p̄dictū iuue
nē in hec v̓ba trāsmisit Q̄m quidē mi
dn̄e oportet me festināter ⁊ sollicite
quosqꝫ a xp̄ianoꝝ religione abstra
here ⁊ ita tue adducē volūtati vt ps
tua q̊tidie multiplicet: misi tibi hūc
iuuenē cupiditate in talē puellā ex
arsū Et postulo ut suū desideriū asse
quaꝶ. ut et in isto glorier ⁊ alios ti
bi de cetero fideles valeā aggregaē
Et dans ei eplam dixit. Vade ⁊ tali
hora noctis sta sup̄ monumētū gēti
lis. ⁊ ibidē demones acclama ⁊ hāc
cartā in aere exalta. ⁊ aderūt tibi sta
tim. Qui vadēs demones inuōbat ⁊
cartā p aerē eiiciebat. Et ecce adest
dyabolus p̄nceps tn̄braꝝ vallatus
multitudine demonioꝝ Qui cū eplaꝫ p̄=
legisset ait ad iuuenē. Credis in me
vt tuā ꝯpleā volūtatē. Qui ait Credo
dn̄e. Cui dyabolꝯ Et abnegas xp̄m
tuū. Qui ait Abnego Dixit ei dyabo
lus Pfidi estis vos xp̄iani. quia qn̄ q̄dē
me opꝯ habetis: ad me venitis. qn̄ aūt de
sideriū vr̄m assecuti estis stati me ne
gatis ⁊ ad xp̄m vr̄m acceditis. Ille āt
quia clemētissimꝯ ē: suscipit vos. Sed si
vis vt tuā ꝯpleā volūtatē: fac m̄ ma
nu tua scriptū in q̊ te cōfitearis abre
nunciasse xp̄o ⁊ baptismati ⁊ xp̄iane
ꝓfessioni vt meꝯ sis seruꝯ ⁊ mecū in
iudicio ꝯdēnandꝯ Qui stati manu ꝓꝓa
scriptū fecit qualiter xp̄o abrenūciaēt
⁊ se ꝑuituti dyaboli mācipauet. Ma
ledictū deceptōis prorsus medium: p
q̊d p̄ncipi tenebraꝝ ob diuitiarū ac
deliciaꝝ ingluuiē cōsēsus tribuitꝶ. ⁊
dn̄o lucis p̄ncipiqꝫ glie abrenunciaꝶ

Continuo igiꝶ dyabolus accersiuit
sp̄us qui erant sup fornicationē ab
ipso ad tēptandū homines deputati
iubēs eis vt ad p̄dictā puellā accede
rent ⁊ cor eiꝯ in amorē iuuenis inflā
marent. Qui accedentes cor eiꝯ adeo
succenderunt: vt puella se ad terraꝫ
ꝓiiceret ⁊ ad prēm lamentabiliꝶ ex=
clamaret. Miserere m̄ paꝶ miserē m̄
quia dire torq̄or ꝓpter amorē talis pu
eri nostri. Miserere visceribꝫ tuis. ⁊
paternū amorē mihi ōn̄de. ⁊ puerū
quē amo ⁊ pro quo crucior m̄ cōiun=
ge. Si autē post modicū me mortuā
videbis ⁊ pro me in die iudicii rōnē
reddes Pr̄ aūt eiulans dicebat Heu
me miseꝝ q̄d ꝯtigit misere filie mee?
Quis meū thesaurū furatꝯ ē? Quis
dulce lumen oculoꝝ meoꝝ extinxit?
Ego te volebā celesti spōso cōiungē
⁊ p te saluari putabā: ⁊ tu in amorē
lasciuie īcidisti? Sine filia vt te sicut
disposui deo ꝯiungā ne ducas senec
tutē meā cū doloē ad inferos Illa āt
clamabat dicēs Pr̄ mi aut desideriū
meū comple? aut post modicū mor=
tuā me videbis. Cū ergo illa amaris=
sime fleret et q̄si insaniret: pr̄ eius in
magna desolatōe positus ⁊ amicoꝝ
cōsiliis deceptꝯ suā voluntatē cōple=
uit ⁊ eā puero in vxorē dedit ac vniū
sam substātiā tribuit dicēs. Vade fi
lia vere miseā Cū ḡ insimul ꝑmane
rent iuuenis ille ecc̄iaꝫ nō intrabat.
nec sibi crucis signaculū faciebat. nec
deo se recōmendabat Vn̄ de hoc a nō
nullis notatꝯ est: q̄ vxori sue dixerūt
Scis quia vir tuꝯ quē tibi elegisti xp̄ia
nus nō ē nec ecc̄iaꝫ ingrediꝶ? Q̊d il
la audiēs vehemēter extimuit ⁊ hu=
mo se ꝓsternēs vnguilis seipsā discer=
pere cepit. ⁊ pectꝯ suū tondē ac dicere
Heu me miseram cur nata sū. ⁊ na
ta continuo rapta nō sum? Cū ergo
viro suo q̄ audierat retulisset ⁊ ille ne=
quaq̄ rē sic esse assereret: sed omni
no falsū eē q̊d ipsa audierat affirma
ret: illa ait Si vis vt credam tibi. ego
⁊ tu cras ecclesiā ingrediam̄ Videns

ille ꝙ latere nō poſſet narrauit ei to
tu; ordinē geſte rei. Q̄ illa audiēs
vehemēter ingemuit et ad beatū ba-
ſiliū ꝑperauit. eiq; oīa q̄ viro ſuo et ſi
bi cōtigerāt enarrauit. Baſiliꝰ autē
puer vocās et oīa ab eo audiēs dixit
Vis fili reūti ad dñm? Qui ait. Vtiq;
dñe ſ; nō valeo. q2 diabolo ſū pfeſſus
et xp̄; abnegaui. et abnegatōis mee
ſcriptū feci. et dyabolo ipſū dedi. Cui
baſiliꝰ Nō ſit tibi cure Benignꝰ ē em̄
dñs et te penitentē ſuſcipiet Et cōti-
nuo apphendēs puerū ſignū crucis in
eius frōte fecit. et ipſū p tres dies re
cluſit Poſtea eū viſitauit et dixit Quō
te habes fili? Qui ait In magna ſū
dñe defectōe. nec ſufferre clamoēs eoꝝ
et terrores ſeu dilapidationes poſſū
Tenētes em̄ manu ſcptū meū cau-
ſant̄ me dicētes Tu veniſti ad nos
nō nos ad te. Et dixit ſcūs baſilius
Noli timē fili. tantūmō crede Et dās
ei modicā eſcā faciēſq; ſignū crucis.
iterū eū recluſit et p eo orauit. Poſt
aliq̄t dies eū viſitauit et ait Quō te
habes fili? Qui ait. Pꝰ alonge cla
mores eoꝝ et minas audio. ſ; eos nō
video. Et dans iterū eſcā et ſignās et
claudēs oſtiū abijt et p eo orauit Et
q̄dragesima die rediēs ait Quō te
habes? Qui reſpōdit. Bene me ha-
beo ſcē dei Vidi eīm te hodie ī viſu pug
nantē p mea dyabolū vincentē. Pꝰ
hoc eū educēs: oēm clerū et religioſos
et pplm cōuocauit et oēs p eo orare ad-
monuit. Tenenſq; manū pueri du-
cebat eū ad eccleſiā. Et ecce diabolꝰ
cū multitudine demonū ad eū venit
et inuiſibilr apphendēs puerū cona-
bat̄ eū rapē de manu eiꝰ Et cepit cla
marē puer Scē dei adiuua me Et tāta
eū improbꝰ inſtātia aggreſſus ē vt
etiā ſcm̄ ipellet trahēs pueꝝ. Qui ait
ad eū. Improbiſſime nō ſufficiat tibi
pditio tua niſi et dei mei tēptes plaſ-
ma? Dyabolꝰ aūt dixit ad eū multis
audiētibꝫ Preiudicas m̄ o baſili. Tūc
oēs clamauerūt Kyrieleyſon Dixitq;
ad eū baſiliꝰ Increpet te dñs diabo
le: q̄ ait Preiudicas m̄ baſili. nō abij
ego ad eū: ſ; ipē venit ad me. abnega-
uit xp̄m ſuū et pfeſſus eſt mihi Ecce
ſcptū eius in manu habeo Qui ait
Non ceſſabimꝰ orare donec reddas
ſcriptū. Et orāte btō baſilio et tendē
te in celū manꝰ: ecce carta p aerē de
lata et ab omnibꝫ viſa venit. et īpoſi-
ta eſt in manꝰ baſilij Quā ille ſuſci
piēs dixit puero. Cognoſcis has lit
teras frater? Et ille Etiā dñe Manu
em̄ mea ſcripte ſūt. Et frangēs baſi
lius ſcriptū pduxit eū ad eccleſiā; et
dignū fecit eū ſancto miniſterio. Et
bn̄ inſtruēs eū et regulā ſibi dans eū
reddidit vxori ſue D V Mulier q̄dā
pctā multa hñs et ea ī carta ꝯſcribēs
in fine q̄ddā grauiꝰ cōſcripſit. Et ſcrip
tum ipſū beato baſilio tradidit: ro
gans vt p ea oraret et ſuis orōnibꝰ
veniā impetraret et pctā ipſa deleret
Qui cū oraſſ; et mlr cartā apuiſſet
oīa pctā pter illd grauiꝰ deleta inuenit.
Que ait ad baſiliū Miſerē mei ſcē
dei et p h̄ m̄ indulgentiā īpetra ſicut p
alijs īpetraſti Qui ait ad illā. recede a
me mulier. q2 hō pctōr ſū īdigēs in-
dulgētia ſicut et tu Cū aūt illa inſta
ret dixit ei. Vade ad ſcm̄ virū effrem
et ille tibi q̄ poſtulas poterit īpetrarē
Que cū abijſſet ad ſcm̄ viꝝ dei effrē
et cur ad eū a beato baſilio miſſa ſit
intimaſſet ille ait. Recede. q2 hō pec
cator ego ſū. Sꝫ redi filia ad baſiliū
et q̄ tibi p ceteris veniā impetrauit:
p iſto ꝙ veniā impetrare valebit.
Nam qui de priori gratiā ſcō non ne-
gando cōtulit: vtiq; q̄d deinceps ſin
cere petierit obtinebit. Feſtina ito.
vt eū viuū inuenias. Que cū in ciui
tatē veniſſet: ecce baſiliꝰ ad tumulū
ferebat̄ Illa aūt pꝰ eū clamarē cepit
ac dicere Videat deꝰ et iudicet int̄ me
et te. q2 valens placare deū p me ad
aliū miſiſti me Tūc piecit cartā ſuā
ſup feretꝝ. Et poſt modicū illā reci-
piens et apiens: illd pctm̄ penitꝰ de-
letum inuenit Sicq; ipſa et oms qui
aderāt: deo īmēſas grās reddiderūt.

¶ Anteq̄ autē vir dei migraret a corpe poſit9 ī īfirmitate q̄ a mortu9 eſt quendā iudeū noīe ioſeph medicinah arte valde peritū quem vir dei plurimū diligebat eo q̄ ſe illū ↄuerſurū ad fidē puidebat ad ſe q̄i e9 opera indigēt vocauit. Jlle v° ei9 pulſū tangēs et ex tactu mortē ī ianuis eē ↄgnoſcēs: dix̄t familie. Que ad ſepl'turā ſūt nc̄caria p̄parate. q2 cōtinuo morieť. Cui baſili9 audiēs dixit ei. Neſcis q̄d dicas. Cui ioſeph. Crede dn̄e. Qz ſol cū ſole occidet hodie. et tu ſol cū ſole occides hodie Cui baſilius. Quid dices ſi nō moriar hodie? Cui ioſeph. Nō eſt poſſibile dn̄e Et baſili9 Et ſi in craſtinū vſq3 ad horā ſextā ſupuixero q̄d facies? et ioſeph Si vſq3 ad horā ſupuixeris illā: vtiq3 moriar Et baſili9 Etiā moriaris p̄ctō viuas aūt xp̄ō Et ille. Scio q̄d dicis Et ſi vſq3 ad illā horā ſupuixeris: faciam q̄d hortaris. Tūc btūs baſili9 licet ſm naturā ilico eſſet moriturus: a dn̄o tn̄ mortis inducias impetrauit. et vſq3 craſtinū ī horā nonā vixit Qd ioſeph vidēs et ſtupēs in xp̄3 credidit. Baſili9 aūt v̄tute animi imbecillitatē corporis ſuperās de cubiculo ſuo ſurrex̄t Et eccia3 īgrediēs eū ſuis p̄prijs manib3 baptizauit ¶ Poſtea v° ad lectulū ſuū redijt et ſtati ſpm̄ dō feliciter reddidit. xviij. kal. iulij hoc et eius depoſitio fuit in kal' ianuarij Floruit āt circa ānos dn̄i ccclxxx.

¶ De ſcō Johē eleēmoſinario

Johānes elemoſinarius patriarcha alexādrin9 ¶ Quadā nocte ī oratione p̄ſiſtēs: vid̄t q̄n̄dā puellā pulchrimā ſibi aſſiſtētē et coronā oliuarū in capite baiulantē. Quā ille videns nimiū ſtupefact9: q̄ eſſ3 inq̄ſiuit. Et illa. Ego ſū miſericordia que dei filiū de celo adduxi Me ſponſam accipe et bn̄ tibi erit Jntelligēs igiť p oliuā miſericordiā deſignai ab illa die fact9 eſt ſic miſericors vt eleymon. i. elemoſinari9 vocareť. Pauperes autē ſemp ſuos dn̄os appellabat. et inde hoſpitalarij hn̄t vt pauperes vocent ſuos dn̄os. ¶ Oēs igiť ſuos famulos cōuocauit eiſq3 dixit. Euntes per ciuitatē: cōſcribite mihi vſq3 ad vnu3 dominos meos. Jllis vero non intelligentib3 dixit Quos vos egenos et mēdicos vocatis: iſtos ego dn̄os et auxiliatoēs p̄dico Jſti eni̅ nobis vere auxiliari et celeſte regnū donare poterūt ¶ Volens homines ad elemoſinā inuitare narrare conſueuit q̄ pauperes ſemel ſe ad ſolem calefaciētes: ceperūt inuicē de elemoſinatorib3 ↄferre. et bonos collaudare et malos vitupare. Erat aūt q̄da3 theolonari9 noīe petrus diues valde et p̄potens: ſed nimis pauperibus immiſericors. q2 ad domū ſua3 accedētes cū indignatione nimia repellebat Cū ḡ nullus illo2 inuētus fuiſſet qui in domo ſua elemoſinā recepiſſet vn9 illo2 dixit. Quid vultis mihi dare: ſi ego hodie elemoſinam ab ipſo accipiā Et facientib3 pactu3 cū eo: ad domū ei9 venit ac elemoſinā poſtulauit. At ille domū reuertēs et pauperē pre forib3 audieus: cū mācipiū eius panes ſiligmis in domu3 afferret ille in furorē animi ↄmotus pauperis clamantis et neceſſitatē pādentis clamores ferre nō valens: et offenſoriū ſeu lapidē n̄ īueniēs panē vnū ſiligmis arripuit et cū furoē eū inde percuſſit Quē p̄tin9 accipiēs pauper ad ſocios redijt et q̄ de manu ei9 elemoſinā acceperit indicauit Poſt duos vero dies theolonari9 infirmatus ad mortē vidit ſe an̄ iudiciū ſtaē et mauros quoſdā ſup ſtatera eius mala appendē. Ex alteā āt p̄te ſtare quidā dealbati triſtes ſtabant eo q̄ nihil q̄d ſibi apponerēt inuenirē valebāt Et tūc vn9 eo2 dixit Vere nihil habem9 niſi vnū panē ſiligmis quem ante duos dies chriſto coactus dedit Quē ſup ſtateram ponentes equalitas facta eſt Dixit v terq3 ei. Adauge ad ſiligmē hanc: alioq̄n te mauri apprehendēt. Euigilās aūt

⁊ liberatꝰ dicebat. Pape Si vna ſi-
ligo quã p furorẽ iactaui ita pfuit:
quãto magꝭ bonũ ẽ alicui ſi voluerit
omnia bona ſua indigẽtibꝫ elargiri
Quadã igiť die cũ optimis veſtimẽ
tis indutꝰ p viã pgeret q̃dã naufra
gus ab eo veſtimẽtũ aliqđ poſtula-
bat. ꝯtinuo ille p̃cioſo veſtimẽto ſe
expoliauit ⁊ illi dedit. Qđ ille accipi
ens ſtatĩ vẽdidit. Cũ ãt theolonariꝰ
rediret ⁊ veſtimẽtũ ſuſpenſũ videret
ꝯtriſtatus eſt valde. adeo vt nec cibũ
caperet: nͨ ſumere vellet dicẽs. Qm̃
nõ fui dignꝰ vt mei memoria habẽt
egenꝰ Et ecce dũ dormiẽt vidit q̃ndã
ſup ſolẽ fulgentẽ ⁊ habentẽ indutũ
veſtimẽtũ qđ dederat egeno. ⁊ dicẽ-
tem ſibi Quid ploras petre? Qui cũ
cauſã ſue triſticie illi dixiſſꝫ ille ayt
Cognoſcis hoc? Et ille. Etiã dñe Et
dñs ad eum. Jllo ego veſtior ex quo
mihi dediſti. ⁊ grãs ago bone volun
tati tue: qm̃ frigore affligebar ⁊ coo-
puiſti me. Jn ſe igiť reuerſus cepit
egenos beatificare ac dicere. Viuit
dñs ⁊ nõ moriar donec fiã vnꝰ ex eis
Datis ergo paupibꝫ omnibꝫ q̃ habe
bat accerſito notario ſuo dixit Secre
tum volo tibi cõmittẽ qđ ſi pPalaue
ris. aut ſi me nõ audieris: barbaris
vẽdam te. dans ei decem libras auri:
dixit ei. Vade ad ſcãm ciuitatẽ ⁊ mer
ces tibi eme ⁊ me alicui xp̃iano vẽde
⁊ preciũ paupibꝫ tribue Jllo aũt re
cuſãte: dixit ei petrus Si me nõ audi
eris ego barbaris vendã te. Ducens
ergo eũ vt dixerat ip̃m cuidã argen-
tario veſtibꝫ ſordibꝫ indutũ tãq̃ ſer
uũ ſuũ vendidit: ⁊ triginta nũmiſ-
mata inde accipiẽs pauperibꝫ eroga
uit Petrꝰ g̊ oĩa officia vilia faciebat
ita q̃ ab omnibꝫ cõtemnebať. ⁊ ab
aliĳs ꝯſeruis frequẽter percutiebať: ⁊
iam amens appellabať. Xp̃s autẽ
ei frequẽter apparebat ⁊ veſtimẽtũ
⁊ nũmiſmata ei oſtendẽs ipſũ ꝯſola
batur. Verũ impatore ⁊ vniũſis de
amiſſione tanti viri dolentibꝫ quidã
vicini eius a conſtãtinopoli ad viſi

tandũ ſcã loca venerũt. ⁊ a dño ipſiꝰ
petri inuitati cũ prãderẽt ſibi adin-
uicẽ in aure dicebãt. q̃ ſimilis eſt puer
iſte theolonario petro Et curioſe re-
ſpicientibꝫ vnꝰ dixit Vere dñs petrꝰ
eſt. Surgã ⁊ tenebo eũ. Qđ ille audi
ens latẽter fugit Erat aũt oſtiariꝰ
ſurdus ⁊ mutus qui per ſignũ oſtiũ
aperiebat. Cui petrus vt ſibi apiret
nõ ſignis ſed verbis imperauit. Et
ille cõtinuo audiens ⁊ loquelã reci-
piens: ſibiq̃ reſpondẽs ei aperuit et
domũ egrediens cũctis de eius loq̃la
mirãtibꝫ dixit. Jlle q̃ coquinã facie
bat exĳt ⁊ fugit. Sed videte ne ſeruꝰ
dei ſit Cum enĩ mihi dixit. Tibi dico
aperi: mox ex ore eꝰ flãma exĳt q̃ lin
guam ⁊ aures meaſ tetigit ⁊ ꝯtinuo
auditũ ⁊ loquelã recepi. Et exeũtes
vniũſi ⁊ cõcurrẽtes poſt eũ ipſũ am-
plius inuenire nõ potuerũt Tũc oẽs
de domo illa penitentiã egerũt eo q̃
talẽ virũ ſic viliť tractauerũt ¶ ID
Monachꝰ quidã noĩe vitalis: vo-
lens ſanctũ iohannẽ tẽptare: ſi poſſꝫ
ſibi verbis pſuaderi ⁊ ad ſcandalũ fa
cile inclinari Jngrediẽs ciuitatẽ oẽs
publicas meretrices cõſcripſit. Jn-
trabat ergo ad illas p ordinẽ dicẽs
cuilibet. dona mihi nocte iſtã ⁊ noli
fornicari Jpſe autẽ domũ eiꝰ intrãs
in angulo flexis genibꝫ tota nocte
in oratiõe ſtabat vt pro illa orabat
⁊ poſtea mane exibat p̃cipiens cui-
libet ne alicui reuelarẽt. Vna autẽ
vitã eiꝰ manifeſtauit. q̃ ſtatim orã-
te ſene a dyabolo vexari cepit. Cui
omnes dicebãt. Reddidit tibi deus
quod merebaris. quoniã mẽtita es
Vt fornicet enĩ ingreditur peſſimꝰ
iſte ⁊ nõ pPter aliud. Veſpere autẽ
facto dicebat p̃dictus vitalis cũctis
audientibꝫ. volo ire quia talis domi
na expectat me. Multis vero illũ cri-
minantibus reſpõdebat Nunquid
ego non habeo corpus vt oẽs. aut
monachis ſolum iratus eſt deꝰ? Ve
re ⁊ ipſi homines ſunt vt ceteri Dice
bant aũt quidã Accipe tibi mulierẽ

vnam abba ⁊ muta habitū vt non
ſcandaliſes alios. Ille aūt fingēs ſe
iratū dicebat Vero n̄ audiā vos Ite
a me Qui vult ſcandaliſari: ſcanda-
liſet. ⁊ det de frōte in parietē Nūq̇d
iudices cōſtituti eſtis ſup me a deo?
Ite ⁊ de vobꝭ curā habete vos. ꝑ me
nō reddet rōnē Hec aūt cū clamore
dicebat. Cūqꝫ ad beatū iohannē q̄ꝗ
monie deferrent: de⁹ cor ei⁹ indurauit
ne hijs fidē adhibēt. depcabat̄ aūt
deū vt p⁹ mortē ſuā op⁹ ſuū alicui re
uelaret vt nō imputaret̄ in pctm̄ ipꝭ
q̇ in eū ſcandaliſabant̄ Multas igr̄
de p̄dictis mulieribꝫ ad ꝯuerſionē p
duxit. ⁊ in mōſterio plurimas collo
cauit Quodā mane dū ab vna illaꝝ
egrederet̄ obuiauit ei q̇dā ingrediēs
ad fornicandū cū ea. Danſqꝫ ei ala-
pā dixit. Vſq̇ q̊ peſſime nō emen-
das te ab hijs tuis immūdicijs? Et
ille Crede m̄ accipies a me alapā talē
vt tota alexādria cōgreget̄. Et ecce
poſtmodū diabolus in ſpecie mauri
ſibi alapā dedit dicēs Hec eſt alapa
quā mittit tibi abbas vitalꝭ. Et ſta
tim a dēomio vexat̄. ita q̄ oēs ad vo-
ces eius currebant. Sꝫ tn̄ penitēs p
eius orōnē liberat⁹ eſt. Vir autē dei
morti appropinquās hanc ſcp̄turā
reliq̇t. Nolite an̄ tp̄s iudicaꝛe. Mu-
lieribꝫ aūt ꝯfitentibꝫ q̄ faciebat: oēs
glorificabāt deū vero. et p̄cipue ſcūs
Johannes dicēs Vtinā alapā quā
ille accep̄t accepiſſē ⁊ ego Quī
dam paup in habitu peregrini ad io
hannē venit ⁊ ab eo elemoſinā po-
ſtulauit. At ille vocato diſpenſatorē
dixit ei. Da ei ſex nūmiſmata. Que
ille accipiens ⁊ abiens habitū mu-
tauit. ⁊ iterū ad patriarchā rediēs
ab eo elemoſinā poſtulauit Ille aūt
diſpenſatore vocato dixit. Da ei ſex
aureos. Quos cū ſibi dediſſet. ⁊ ille
abijſſet: Dixit ei diſpenſator. P ora
tiones tuas pater iſte iterum hodie
mutato habitu bis accepit. Sanct⁹
aūt iohannes q̄ſi hoc ſe neſcire diſſi-
mulauit. Iterū ille tercio habitum
mutans ad beatū iohannē venit et
elemoſinā poſtulauit Tūc diſpenſa-
tor beatū iohannē tetig̊t innuens q̄
ille eſſꝫ. Cui btūs Iohēs rn̄t Vade ⁊
da ei duodecim nūmiſmata ne forte
ſit dn̄s me⁹ Ihs xp̄s qui me temp-
tare velit vtꝝ plus poteit hic accipere
q̄ ego dare Quadā vice cū patriti
us quandā pecuniā eccleſie in merca
tionibus ponere vellet ⁊ patriarcha
nullaten⁹ conſentiret: ſed pauperibꝫ
eam diſpenſare vellet: ambo pluri-
mū cōtendentes irati abinuicem re-
ceſſerūt Adueniente hora vndecima
mandat patriarcha per archipreſbi
terū patricio dicēs. Domine ſol ad
occaſuꝫ eſt. q̄d ille audiēs lacrimis
infuſus ad eū venit ⁊ veniā poſtulauit
Cū q̇dā vir ſuus nepos a quodaꝫ
tabernario grauē iniuriaꝫ audiuiſſꝫ
et hoc patriarche cōquerēs lamenta
biliter nullaten⁹ cōſolari poſſet: pa
triarcha reſpōdit Et quō auſus eſt
aliquis tibi contradicere ⁊ os ſuū ꝯ
te aperire. Crede fili mee puitati. q̊-
niā faciā in eo talē rem: ut tota alex
andria miretur. Q̄d ille audiens cō
ſolationē recepit: putans q̄ eū face
ret grauiter verberari. Vidēs iohan
nes q̄ cōſolationē recepiſſet: pectus
eius oſculatus eſt dicēs. Fili ſi vere
nepos humilitatis mee exiſtis: pre
para teipſū flagella ⁊ ꝯuitia pati
ab omnibꝫ Vera em̄ cognitio nō ex
carne ⁊ ſāguine: ſed ex v̓tute mentꝭ
agnoſcit̄ Confeſtim igit̄ ꝑ homine
illo miſit ⁊ ab omni p̄ēſione ⁊ tribu
to liberū eū fecit. Et omnes audien
tes mirati ſūt: ⁊ intellexerūt hoc eē
quod dixerat. faciā in eū talem rem
vt tota alexādria miret̄. Au-
diens patriarcha ꝯſuetudinē eſſe q̄
mox vt impator coronat⁹ ē ꝯfeſtim
monumētorū edificatores ſumūt q̄
tuor vel quinqꝫ minutias marmoꝝ
puſillas diuerſi coloris ⁊ ingredien
tes ad impatorē dicūt De q̄li mar-
more vel metallo iubet imperiū tuū
ſibi fieri monumentū? Imitans hoc

beatus Johannes monumentū ſibi fieri p̄cepit. ſed tñ vſq ad obitū ſuū illud imp̄fectū manē fecit. Ordinauitq aliquos q̄ ad eū cū in celebri feſtiuitate cū clero ↄſiſtēt accederēt. ſibiq dicerēt. Dñe monumentū tuū imp̄fectū eſt p̄cipe vt cōſumet̄. eo ꝙ neſcias qua horā fur veniat. ¶ Diues quidā cū vidiſſet beatū Johannē in ſtrātu viles pānos hr̄e: eo ꝙ ceteros erogaſſʒ pauperibʒ: q̄d dā valde p̄cioſum coopertoriū emit ⁊ btō iohāni tradidit. Qui cū illud nocte ſup ſe hr̄et: tota nocte dormire non potuit Cogitās ꝙ trecēti dn̄i ſui. ⁊. tot pauperes de tāto p̄cio cooperiri poſſent. Tota inſup nocte lamētabat̄ ⁊ dicebat. Quanti incenati. quāti in foro pluuijs madefacti. quanti p̄ frigore dentibʒ ſtridētibʒ hodie dormieñt Tu vero grādes piſces deuorās: ⁊ ī thalamo requieſcens cū oībʒ malis tuis: inſuper te coopertorio triginta ⁊ ſex nūmiſmatū calefac̄ Vilis iohānes aliā vice h̄ nō coop̄iet̄. Statimq facto mane illd̄ vēdi fecit ⁊ p̄ciū paup̄ib9 erogauit. Qd̄ audiēs ille diues ip̄ʒ cooptoriū ſecūdo emit ⁊ btō iohāni tradidit rogans vt ipſū decetero nō vēderet. ſed ſup ſeipſū tenēt. At ille illd̄ accipiēs iuſſit iterū vēdi ⁊ dn̄is ſuis p̄ciū erogari. Qd̄ ille diues audiens. iterū abijt ⁊ ipſū redemit ⁊ btō iohāni detulit. eiq ꝑtulabūd9 dixit Videbim9 q̄s deficiet. aut tu vendēdo aut ego redimēdo. Et ſic ſuauiter q̄ſi diuitē vindemiabat di. ꝙ poſſit aliq̄s in intētione dandi pauperib9 diuites tal̄r expoliare nec peccat Duo enī lucrat̄ tal̄. Vnū: q2 aīas illorū ſaluat. Alterū: qm̄ ex h̄ ip̄e mercedē nō modicū habʒ ¶ Volēs iohēs hoīes ad elemoſinā p̄uocaē. Narraē ↄſueuit de ſcō ſerapione ꝙ cū amictū ſuū paup̄ibʒ tribuiſſet ⁊ alteri obuians q̄ frig9 patiebat̄ tunicā tribuiſſet ⁊ euangeliū tenēs nud9 ſederet: interrogauit eū q̄dā di. Abba: q̄s te expoliauit? Et demōſtrās euāgeliū

ayt Iſte me expoliauit. Alīo āt aliū pauperē vidēs euāgeliū ipſū vēdidit ⁊ pauperi p̄ciū dedit. Qr̄ cū interrogaretur vbi ipſū euāgeliū hr̄et. rn̄dit. Euāgeliū p̄cepit di. Vade ⁊ vēde oīa q̄ habes ⁊ da paup̄ibʒ. Seipſū ꝗ habebā ⁊ ipſū vēdidi vt mādabat ¶ Cū cuidā elemoſinā petēti dari p̄cepiſſʒ quinq nūmos: mox ille indigt9 ꝙ maiorē ſibi elemoſinā nō fecſſʒ cōtinuo ad ↄtumelias ipſi9 p̄rupit: ac ī eius faciē ↄuiciari cepit. Qd̄ eius frā multi audiētes in eū voluerūt irruere ac ipſū ꝗuiter cedere Qd̄ btūs iohānes oīno p̄hibuit dicēs. Sinite frēs ſinite. vt m̄ maledicat. Ecce enī ego habeo. lx. ānos blaſphemās p opēa mea xp̄ʒ ⁊ vnū ↄuiciū n̄ portabo ab iſto? Juſſitq ſacculū nūmis plenū afferri ⁊ corā ipſo apponi vt inde tolleret quantū vellet. ¶ Cū p̄ls lecto euāgelio eccliā exiret ⁊ foris ocioſ verbis vacaēt: q̄dā vice p9 euāgeliū patriarcha cum eis exijt. ⁊ in medio eorū ſedere cepit Omnibʒ vero de hoc mirātibʒ dixit ad eos. Filij vbi oues ibi paſtor. Aut intrate ⁊ ego ingrediar. aut manete hic ⁊ ego parit̄ manebo. Semel igit̄ ⁊ bis hoc fecit. ⁊ ſic p̄lm ſtaē in eccla erudiuit ¶ Cū q̄dā iuuenis quādā ſcīmonialē rapuiſſʒ. ⁊ clerici talē iuuenē corā beato iohāne exprobrarēt ⁊ ip̄ʒ excōmunicādū eſſe dicerēt vtputa q̄ duas aīas p̄didērāt. ſ. ſuā ⁊ illi9: merito tāte pene ſuā ſubiret: cōpeſcuit eos iohānes dicēs. Nō ſic filij n̄ ſic. Oſtendā vobꝭ ꝙ ⁊ vos duo pctā ↄmittit̄ Primo q2 cōtra p̄ceptū dn̄i facit̄ q̄ ayt Nolite iudicare vt nō iudicemini. Scdō q2 neſcitis p certo ſi vſq hodie peccent ⁊ nō peniteāt ¶ Frequēter aūt btō iohāne extre in orōe ⁊ in extaſi mētis poſito: talibʒ verb cū dō diſputaē audit9 ē Si ſic bone ihū ego diſpgendo ⁊ tu miſtrādo videam9 q̄s vincatur. ¶ Cū febre corept9 ſe morti appropinq̄re cernēt dixit. Grās tibi ago de9 q̄m exaudiſti miſerā meam

rogantē bonitatē tuā ne inueniret
morienti m̄ miſi vnū nūmiſma remā
ſiſſe· hoc igi² paupibꝫ dari iubeo ¶ N
Poſitū eſt ğ venerabile corp⁹ eius in
ſepulchro vbi corpora duoꝝ epõꝝ
fuerāt tumulata Et corpora illa mi=
rabilr ſcõ Johāni ceſſerūt a locū me=
diū vacuū dimiſerūt ¶ Añ aūt pau
cos dieſ q̄ moreret² cū quedā mulier
q̊ddā flagicioſiſſimū pctm̄ cõmiſiſſꝫ
a nulli vnq̄ cõfiteri auderet: dixit ei
ſcūs Johānes vt illud ſcribēt eo q̄
ſcribē ſciebat a ſigillatū ei offerret a
ipē p ea oraret· Cui illa aſſēſit a pec
catū ſcribēs diligēt ſigillauit a btō
Johāni tradidit Sꝫ p⁹ paucos dies
btūs Johānes infirmat⁹ in dño re=
quieuit· Jlla vt audiuit illū defūctū
ſe vitupatā a cõfuſā putauit· credens
q̄ ſcptū alicui dimiſiſſꝫ: a ad man⁹
alicui⁹ deueniſſꝫ· Ad tumulū igit Jo
hānis acceſſit a ibi vberrime flens
clamabat di· Heu heu putās cõfuſio
nem vitarē: cõfuſio oībꝫ facta ſū· Cūqꝫ
amariſſime flēta beatū Johānē ro=
garet vt ſibi oñdēt vbi mā ſcptū ſuū
dimiſiſſꝫ: ecce btūs Jo͞hes in hitu põ
tificali de tumulo pceſſit duobꝫ epīs
q̄ ſecū q̄eſcebāt hīc ĩde vallat⁹: di·
mulieri Cur nos tātū īfeſtas a mea
ſcõs iſtoſ q̄ mecū ſūt q̄eſcē ñ pmittis
Ecce ſtole nrē lacrimis tuis oēs ma
defacte ſūt Porrexitqꝫ ſibi ſcptū ſuū
ſigillatū vt p̊us fuerāt dicēs ei· Vide
ſigillū hꝫ a aperi ſcptū tuū a lege Q8
illa aperiēs: pctm̄ ſuū oīno deletū in
uenit a ibi talr ſcptū repperit Propt
Jo͞hem ſeruū meū deletū ē pc̄cꝫ tuū
Sicqꝫ illa imēſas grās deo retulit· a
btūs Jo͞hes cuꝫ aliȷs duobꝫ epīs in
monumētū redȷt   Claruit ēca ānū
dm̄· Dcv· tpe Foce impatoris ·

¶ De cõuerſione ſancti Pauli·

Conūſio dr a cõuertor Eſt em̄
cõuerti· ſimul verti· ı· a pctis a
malr verti Jlle ñ cõuertir qui
vnū pctm̄ cõfitet ſacdoti a aliō celat
Dicta eſt ğ cõuerſio q̄ Paul⁹ ea die
cõuerſus fuit ad fidē· vicȷs dimiſſis
Quare Paul⁹ dict⁹ ſit: in ſequenti
dicemus ·:·

¶ Hyſtoria·

Conuerſio ſancti Pauli apoſto
li facta eſt eodē anno quo xp̄s
paſſus eſt· a Stephanus lapidatus
anno nõ naturali: ſed emergēti Nā
Xp̄s octauo Kalēdas aplis paſſus
eſt Stephan⁹ vero eodē anno tercio
die auguſti paſſus a lapidatus eſt
Paulus autē· viij· Klas· februarȷ
cõuerſus eſt   O ¶ Quaē aūt cõuerſio
ei⁹ poti⁹ q̄ alioꝝ ſcõꝝ celebr² triplex
ſolet rō aſſigñri ¶ Primo pꝑter exem
plū vt null⁹ q̄ntūcumqꝫ ſit peccator
deſpēt de venia· q̄n tātū in culpa talē
poſtmodū cõſpiciat fuiſſe ī grā ¶ Scdõ
pꝑter gaudiū· Sic em̄ eccia magnā
triſticiā habuit in eius pſecutõe: ita
maximā leticiā habuit de ei⁹ cõuer=
ſione ¶ Tercio pꝑt miraculū q8 dñs
in eo oñt dū de ſeuiſſimo pſecutoē fe
cit fideliſſimū p̄dicatorē   P ¶ Eius
em̄ cõuerſio fuit miāculoſa rōe effici=
entis· diſponētis· a patiētis ¶ Rōe effi=
cientis· ı· xp̄i q̄ ei⁹ cõuerſionē fec̄ Jbi ei
oñt ſuā miābilē potētiā in hꝫ q̄ dixit
Durū ē tibi cõtra ſtimulū calcitraē
a in hꝫ q̄ ipſū tam ſbito immutauit
Vñ cõtinuo immutat⁹ rñdᵗ Dñe q̄d
me vis facere· Augſ· ſup hoc verbū·
Occiſus agn⁹ a lupis: fec̄ agnos de
lupis· Jā parat ſe ad obediendū· q̄
p̊us ſeuiebat ad pſeq̄ndū ¶ Secūdo
oñdit in hꝫ ſuā mirabilē ſapiam Mi
rabilis emꝫ ſapia fuit in hꝫ q̄ ipſū a
tumoē ſupbie deiecit offerēdo infima
humilitatis nõ ſublimia maieſtatis·
Ego inq̄t ſū Jheſus nazaren⁹ Gloſa
ſuper hoc· Non deū nec dei filiū ſe vo
cat: ſed humilitatis inquit mee infi=
ma ſuſcipe· a ſuperbie tue ſquamas
depone ¶ Tercio ibi oñdit ſuā mira
bilem clementiā· q8 notat ex hoc q̄
ipſū exiſtentē in actu a volūtate pſe
quēdi cõuertit· Licet em̄ hrēt defor=
mē affectū: q̄ ſpirās minaꝝ ⁊c̄· pu
ſum conatū: q̄ acceſſit ad p̊ncipē ſa
cerdotū· ⁊c̄· q̄ſi ſe ingerēs· p̊ncipioſū

actū: quia ibat vt vinctos pducerent
in ihrlm ⁊ ideo eius iter peſſimū erāt
Jpſū tñ miſericordia diuina cōuertit
¶ V Scdō fuit miraculoſa ɔūſio rōne
diſponentis ⁊ lucē q̄ ipſū ad ɔuerſio-
nē diſpoſuit. Jpſa enī lux dr fuiſſe
ſubita. immēſa ⁊ celica Et ſbito in-
quit circūfulſit ⁊ circūquaqꝫ fulſit
eū lux de celo. ¶ Paulꝰ enī in ſe tria
vicia habebat Primū erat audacia
qd notatꝫ in hoc ꝙ dicitꝫ Acceſſit ad
pncipē ſacerdotū Glo. Non vocatus
ſed ſponte zelo cōcitante eū. Secūdū
viciū erat ſupbia qd notatur in hoc
ꝙ dicitꝫ. ſpirans minarū ⁊c. Terciū
erat carnalis intelligentia. quā ſcz
in lege habebat: Vñ glo. Sup illud
verbū. Ego ſū Jheſus ⁊c. Ego deus
de celeſtibus loquor quē mortuum
putas ſenſu iudaico Jpſa igitur lux
diuina fuit ſubita vt audacem terreret
fuit immēſa vt ſublimē ⁊ ſuperbū
in ima humilitatꝫ proſternēt. Fuit
celica vt carnalem eius intelligen-
tiam in celeſtē mutaret. Vel poteſt
dici: ꝙ iſtud diſponēs fuit in tribꝰ
.ſ. in voce acclamāte. in luce fulgēte
in virtute potēte ¶ V Tercio fuit mi-
raculoſa ratione patientis ⁊ ipſius
Pauli. in quo facta eſt cōuerſio Jn
eo enī hec tria miraculoſe exterius
facta fuerūt. ſcz. pſtrīo. obcecatio
⁊ triduana ieiunatio. Eſt enī pſtra-
tus vt erigatꝫ: quantū ad deprauatū
affectū Auguſtinꝰ. Proſtratus eſt
paulus vt cecaretur: cecatus eſt vt mu-
taretur. Mutatus vt mitteretꝫ. miſ-
ſus eſt ut pro veritate pateretꝫ. Jtē
Auguſtinꝰ Eliſus eſt ſeuiēs ⁊ factꝰ
eſt credens. Eliſus eſt lupꝰ ⁊ factus
ē agnꝰ Eliſus ē pſecutor: ⁊ factꝰ ē p-
dicator. Eliſus ē filiꝰ pditionis Et
factꝰ eſt vas electionis. Eſt obceca-
tus vt illuſtraretꝫ quātū ad tenebro-
ſū intellectū. Vñ in illo triduo quo
manſit cecatus dicitur ꝙ doctus fuit
euangeliū. Nō enī accepit illud ab
homine vt ipſe teſtatꝫ: ſed p reuela-
tionē ihefu xpi Auguſtinꝰ. Paulū
dico verū adletā xpi: doctū ab illo ⁊
vnctū de illo. crucifixūqꝫ cū illo: glo-
rioſū in illo Eſt in carne maceratus
vt ipſius caro diſponatur ad bone
opationis effectū. Optime enī dein-
ceps corpus eius ad omne opꝰ bonū
diſpoſitū eſt. Nā eſurire ⁊ abūdare
ſciebat ⁊ vbiqꝫ ⁊ in ōnibꝫ inſtructus
erat ⁊ oīa aduerſa libenter ſufferre-
bat Criſ. Seculi tirānos ⁊ ppl̄os ſpi-
rantes furorē velut quoſdā eſſe culi-
ces exiſtimabat Mortem vero atqꝫ
cruciatus: ⁊ mille ſupplicia quaſi lu-
dū putabat eſſe puerorū. Hec am-
plectebatꝫ libētera magis decoraba-
tur catena vinctꝰ ꝙ̄ dyademate coro-
natus. ac libētius recipiebat vulnerā
ꝙ̄ aliȷ̄ munera Vel iſta tria dicūtur
fuiſſe in eo cōtra tria q̄ fuerūt in pᵒ
parēte Jn ipſo enī fuit ɔ deū erectio
⁊ econtra in Paulo ad terrā pſtra-
tio Jn ipſo oculoꝝ apertio. ⁊ ecōtra
in paulo oculoꝝ obcecatio. Jn ipſo
fuit māducacᵒ cibi vetiti ⁊ econtra in
paulo abſtinētia cibi liciti

¶ De ſancta paula vidua.

PAula fuit nobiliſſima matro-
na romanorū: cuius vitam
beatus Jhero. cōpoſuit in hec
verba V Si cūcta corporꝫ mei mēbra
vterētur in linguas ⁊ oēs artꝰ hūa-
na voce reſonarēt. nihil dignū ſācte
ac venerabilis paule vtutibꝫ dicerē
nobilꝫ gñe: ſꝫ multo nobilior ſcītate
Potēs quondā diuitiȷ̄s: ſꝫ nūc criſti
pauptate inſignior Teſtor ⁊ ihm ⁊
ſcōs angelos eius. ipſūqꝫ ppriū an-
gelū q̄ cuſtos fuit ⁊ comes admira-
bilis femine me nihil in grā. nil di-
cere in ore laudantiū. ſꝫ qd dicturꝰ ſū
p teſtimonio: minꝰ eē eius meritis
Vult lector breuitꝫ ſcire eius vtutes
Oēs ſuos paupes pauperior ipſa di-
miſit. ⁊ ſicut inter multaſ gemmas
precioſa gemma micat: ⁊ iubar ſolꝫ
paruos igniculos ſtellarū obruit ⁊
obſcurat ita cunctoꝝ potētiā ſua hu-
militate ſupeāuit Minimaqꝫ fuit in-
ter omnes vt omniū maior eſſet. et

quāto plus ſe deijciebat tanto ma-
gis a xp̄o ſublimabat᷑. Latebat et nō
latebat. Fugiēdo gloriā: gloriā me-
rebat᷑. que v̓tutē q̄ſi vmbra ſequit᷑.
et appetitores ſuos deſerens appetit
ɔtēptores. B. Hec cū q̄nq̄ꝫ liberos
pepiſſet Bleſillā: ſup cuiꝰ morte eā
rome ɔſolatus ſū. Paulinā: q̄ ſāctū
et admirabilē viꝛū et ꝓpoſitū rerū
ſuarū pāmachiū reliquit herede. ad
quē ſup eius obitu paruū libellū edi
dimꝰ Euſtochiū q̄ nūc in ſcīs locis:
et v̓ginitatꝭ et ecc̄ie monile p̄cioſiſſi-
mū eſt Rufinā: q̄ immaturo funere
piū mr̄is animū ɔſternauͭ. Et thorx
ociū pꝰ quē parē deſijt. vt intellige-
res eā nō ſeruire voluiſſe officio cōiu
gali. ſed mariti deſiderio que mares
optabat liberos edidiſſe. Poſt q̄ꝫ vir
mortuꝰ ē ita eū plāxit vt pote ipā mo
reret᷑. Ita ſe ɔuertit ad dei ſ̄uitutē vt
mortē eiꝰ videret᷑ optaſſe. Quid ḡ re
ferā amplā et nobilꝭ domꝰ et quondā
opulentiſſime oēs pene diuitias in
paupes erogatas. Hec paulini ep̄i
ātiochēi et epiphanij q̄ Romā ve-
nerāt accenſa v̓tutibꝫ p momēta pa
triā deſerere cogitabat. Quid vltra
differoꝰ. Deſcendit ad portū. frē. cog
natis. affinibꝫ et q̄d hijs maius eſt:
liberis ꝓſequētibꝫ iā carbaſa tende
bant᷑. et remorū ductu nauis ī altū
ꝓtrahebatur. puus Toxociꝰ ſuppli
ces manꝰ tendebat in littore. Rufina
iā nubilꝭ vt expectaret ſuaſ nuptias
tacēs fletibꝫ obſecrabat. h̄ tñ ſiccos
oculoſ tēdebat ad celū. impietatē in
filios. pietatē in dn̄o ſperās. Neſcie
bat ſe matrē vt xp̄i ſe ꝓbaret ancillā
Torq̄bant᷑ viſcera: et q̄ſi a ſuiſ mēbrꝭ
diſtraheret᷑ cū dolorē pugn̄bat. Hec cō
tra iurā naturē plena fides patiebat᷑
ymmo gaudēs animꝰ appetebat. et
amorē filioꝝ maiore in deo amore cō
temnēs: ī ſola Euſtochio q̄ et ꝓpoſiti
et nauigatōis eiꝰ comes erāt acq̄eſce
bat. Sulcabat interī nauis mare et
cūctis q̄ cū ea vehebāt᷑ litora reſpiciē
tibus illa verſos tenebat oculos ne
videret q̄d ſine tormēto vidē nō potē-
rat. Cūq̄ꝫ ad loca terre ſcē veniſſet: et
ꝓcōſul paleſtine q̄ familiā eiꝰ optīe
nouerāt: p̄miſſis apparitoribꝫ iuſſiſſet
pārari p̄torium: elegͭ hūilē cellulā q̄ cū-
cta loca veſtigioꝝ xp̄i tāto ardorē ac
ſtudio circuibat. et n̄ ad reliq̄ feſtinaret
a p̄mis n̄ poſſet abduci. ꝓſtrātaq̄ꝫ an
crucē q̄ſi pēdentē dn̄m cernēt adora-
bat. ingreſſaq̄ꝫ ſepulchꝝ reſurrectio
nis oſculabatur lapidē quē ab oſtio
monumēti amouerāt angelꝰ. et ip̄m
corporꝭ locū in q̄ dn̄s iacuerat q̄ſi ſi-
tiens deſideratas aq̄s: fidei ore lābe-
bat. Quid ibi lacrimaꝝ q̄ntū gemi
tus. q̄d dolorꝭ effuderit: teſtis ē cūcta
Jhrl̄m. teſtis eſt ip̄ē dn̄s quē roga
bat. Deīde ꝓrexͭ bethleē atq̄ꝫ in ſpecū
ſaluatorꝭ egrediēs vidit ſacrū v̓gis
diuerſoriū. et me audiēte iurabat cer
nere ſe fidei oculꝭ infantē pānis inuo
lutū. vagiētē in p̄ſepio dn̄z magos
adorātes. ſtellā fulgentē deſup. ma
trē v̓ginē. nutriciū ſedulū. paſtores
nocte veniētes vt viderēt verbū q̄d
factū erat etiā q̄ſi tūc Johīs euāge
liſte p̄ncipiū dedicarēt. In p̄ncipio
erat verbū et verbū caro factū ē. Par
uulos interfectos. herodē ſeuientē. Jo
ſeph et beatā v̓ginē fugiētē ī egiptū
mixtiſq̄ꝫ gaudio lacrimis loq̄batur
Salue bethleē domꝰ panis in q̄ natꝰ
eſt panis q̄ de celo deſcendit. Salue
effrata regio vberrima cuius ferti-
litas deus eſt. Dauid quoq̄ꝫ loquit᷑
confidenter. Introibimus in taber-
naculum eiuſ adorabimꝰ in loco vbi
ſteterunt pedes eius. Et ego miſera
atq̄ꝫ peccatrix digna ſū iudicata de-
oſculari p̄ſepe. in quo dominꝰ par-
uulus vagijt. orare in ſpelunca in q̄
virgo puerpera deū fudit infantem
hec requies mea q̄ꝛ domini mei p̄ria
eſt. hic habitabo q̄m ſaluator elegͭ
eā. V. Tanta ſe hūilitate deiciebat vt q̄
eā vidiſſet et ꝓ celebritate nōis vidē
geſſiſſet: ipſā eē nō crederet ſꝫ ācillaꝝ
vltimā. Et cū frequentibus choris
virginum cingeretur veſte et voce ac

habitu ⁊ inceſſu minima omniū erāt
Nunq̄ hec vidua poſt viri mortem
vſq3 ad diē dormitionis ſue cū vllo
comedit viro q̄ñtūcūq3 eū ſanctū ⁊ in
pōtificali culmine poſitū ſciret. bal=
nea niſi periclitans nō adijt Mollia
etiā in grauiſſima febre lectuli ſtrata
nō hūit. ſup duriſſimā humū ſtratꝭ
cilicioꝝ q̄eſcebat. ſi tñ illa q̄es dicēda
ē q̄ iugibꝫ pene orōibꝫ dies nocteſq3
iūgebat Ita leuia pc̄ca plāgebat ut
illā grauiſſimoꝝ criminū credēs eē reā
Cūq3 a nobꝭ crebrius monerent ut pcēt
oculꝭ ⁊ eos ſuaret euāgelice lectōni
apebat Turpanda ē facies quā ꝯ dei
p̄ceptū purpuriſſo ⁊ ceruſa ⁊ ſtibio
ſepe depinxi. Affligendū corpus qd̄
multꝭ vacauit delicijs. lōgus riſuſ ꝑpe
tuo ꝯpenſandus ē fletu. mollia linthe
amina ⁊ ſerica p̄cioſiſſima aſperitate
cilicij ꝯmutāda. q̄ viro ⁊ ſclo placui
nūc xp̄o placē deſidero Si int̄ tales
tātaſq3 v̄tutes caſtitatē in illa volue
ro p̄dicaē: ſupfluus videbor in q̄ ecꝭ cū
ſecularꝭ eſſꝫ oīm rome matronaꝝ ex=
emplū ⁊ ſpeculū fuit. q̄ ſe ita geſſit
vt nūq̄ de illa etiā maledicorū q̄cq̄
auderet fama ꝯfingē Fateor erro=
rē meū cū in dādo eſſꝫ ꝓfuſior: argue
bam. illd̄ p̄ferēſ de aplꝭo Nō vt alijs
refrigeriū vobꝭ aūt tribulatio. ſed ex
eq̄litate in h̄ tpe vt vrā abundantia
ſit ad nrām inopiā. ⁊ ꝓuidendā eſſe
ne qd̄ libēter facēt ſp̄ facere nō poſſꝫ
Multaq3 hmōi q̄ illa miā verecūdia
⁊ ſmone parciſſimo diſſoluebat teſtē
inuocās dñꝫ ſe ꝓ illius noīe cūcta facē
⁊ h̄ hr̄e voti vt mēdicās ipa morērer
vt vnū nūmū filie ñ dimitteret. ⁊ in
funere ſuo aliena ſindone inuolueret
Ad extremū inferebat Ego ſi petiero
multoſ inueniā q̄ tribuāt mihi. iſte
mendicās ſi a me nō recepit que ei
poſſū etiā de alieno tribuē ſi mortuus
fuerit a q̄ eius aīa req̄retur Nolebat
in hijs lapidibꝫ pecuniā effundē qui
cū hac terra ⁊ h̄ nequā ſclo trāſituri
ſūt. ſed in viuis lapidibꝫ q̄ voluūtur
ſup terrā. de quibꝫ in apocalipſi Jo=
hānis: Ciuitas regis magni extruitur
Exceptꝭ feſtis diebꝫ vix oleū in
cibo accipiebat vt ex vno eſtimaretur
quid de vino ⁊ de liquamine ⁊ piſci=
bus ⁊ lacte ac melle ⁊ ouis ⁊ reliq̄s
que guſtu ſuauiſſima ſūt iudicaret
in quibꝫ ſumēdis q̄dā ſe abſtinētiſ=
ſimoſ putant. ⁊ ſi ventrē hijs ingur
gitauerint: vitam pudicā ſuſpicantur
Noui ſuſurronem quendam quod
genus hominū ꝑniciosū eſt quaſi be
niuolū nūciaſſe: ut pre nimio feruo
re virtutū q̄buſdā viderentur inſana: ut
cerebrū illius diceres cōfouendum
Cui illa rñdit. Theatrū facti ſumus.
mundo ⁊ angelis ⁊ hominibꝫ. Nos
ſtulti ꝓpter xp̄m. ſꝫ qd̄ ſtultū eſt dei
ſapientius ē hominibꝫ Poſt viroꝝ
mōſteriū quod viris tradiderāt gub
nandū plures v̄gines q̄s ex diuer=
ſis ꝓuincijs ꝯgregauerāt tā nobiles
q̄ꝫ mediocres ⁊ infimi generꝭ in tres
turmas ac monaſteria diuiſit. ita dū
taxat vt ope ⁊ cibo ſepate pſalmis
⁊ orōibꝫ iungerentur. Jurgātes int̄
ſe ſmone leniſſimo federābat Laſci=
uientē adoleſcētularū carnē crebris
⁊ duplicatꝭ frangebat ieiunijs. ma
lenſ ei ſtomachū dolē q̄ꝫ mētē. dicēs
Mundiciā corporis atq3 veſtiū: ani=
me eſſe immūdiciā. Et qd̄ inter ſclꝭ
homines vel leue putatur vel nihil: h̄
in monaſterijs grauiſſimū dicebat
eſſe delictum. Cū alijs languentibus
large preberet omnia: ⁊ eſuꝫ quoq3
exhiberet carnium. ſed quando ipſa
egrotabat ſibi non indulgebat ⁊ in
eo inequalis videbatur: q̄ꝫ in alijs de
mentiam: in ſe duriciā cōmutabat.
Referā qd̄ expertus ſum in mēſe
iulio. hic feruentiſſimis eſtibꝫ incidit
in ardorem febris. ⁊ poſt diſtempa
tionem cū diuina miſeratione reſpi
raſſet et medici ſuaderent ob refectio
nem corporꝭ vino eſſe opus tenui ⁊
paruo. ne aquam bibens in idropi=
ſim verteretur. Et ego clam beatum
epiſcopum Epiphanium rogarem
vt eam moueret: immo compelleret

vinum bibere. illa vt erat prudens et
solertis ingenij: statim sensit insidi
as et subridens: meū esse qd ille dice
ret intimauit. Quid plura? Cū bea-
tus pontifex post multa hortamēta
exisset foras quererē mihi quid egis-
set respondit. Tantū profecit vt semi
hominē pene psuaserit ne bibam vi-
num. ¶ In luctu mitis erat et suorū
mortib9 frangebatur maxime libe-
rorum. Nam et in viri et filiorū dor-
mitione semp periclitata ē. Et cū os
stōchūq3 signaret et matris dolorē
crucis niteret impressione lenire su-
perabat affectū. et credulā mentē pa
rentis viscera ɔsternabāt. animoq3
vincēs fragilitatē corpor9 vincebat.
Scripturas scās tenebat memoriter
et cū amaret historiā et illā veritatis
diceret fūdamentū: mag9 sequebat
intelligentiā spiritualē. et hoc culmi
ne edificationē anime ptegebat. Lo
quor et aliud qd forsan emul9 videt
incredulū. hebream linguā quā ego
ab adolescētia multo labore et sudoē
ex pte didici et infatigabili meditati
one nō desero ne ipse ab ea deserar:
discere voluit et ɔsecuta ē. ita vt psal
mos hebraice canēt et s̄mone absq3
vlla latine lingue ɋprietate psonaret
qd quidē vsq3 hodie in scā filia eius
Eustochio cernim9. ¶ Hucusq3
psperis nauigauim9 ventis et crispan
tia maris equora labēs carina sul
cauit. Nūc in scopul9 occurrit oratio.
Quis em̄ posset siccis ocul9 paulam
narrare morientē? Incidit in grauissi
mā valitudinē ymo qd optabat in-
uenit vt nos desereret et dño plenī9
iungeret. Quid diu differo et dolorem
meū i aliis imorādo facio longiorē?
Sentiebat prudentissima feminarū
adesse mortē: et frigescēte iā pte cor-
poris atq3 mēbrorū solū aīe teporem
in sācto et sacro pectore palpitare. Et
nichilominus qi ad suos pgeret alie
nosq3 despicēt illos versiculos susur
rabat. Dñe dilexi decorē dom9 tue: et
locū habitatōis glie tue. Et Q̄ di-
lecta tabernacula tua dñe. Elegi ab-
iect9 eē in domo dei mei mag9 ɋ̄. ¶
Cūq3 a me interrogaret cur taceret
cur nollet rñdere clamāti. an doleret
aliqd. greco s̄mone rñdit. nichil se
hr̄e molestie: s3 oīa qeta et tranqlla
respicere. ¶ P9 hoc obmutuit et claud
ocul9 qsi hūana despicēt: vsq3 ad ex-
piatione anime eosdē repetebat ver
siculos: vt vix audirē qd dicēt. Quē
monachorū latētiū in heremo cellula
sua tenuit? Quā vginū cubiculorū
secreta tenuerūt? Sacrilegiū puta-
bat q n̄ tali femie vltimū reddidiss
officiū. donec sepeliter eccla; et iux specū
dnī ɔderet. Venerabil9 filia ei9 virgo
Eustochiū qsi ablactata sup matrē
suam abstrahi a pntib3 nō poterat
deosculari oculos. herere vultui. totū
corp9 āplexari et se cū mre velle sepe
liri. Testis est ihs nec vnū quidē nū
mū ab ea filie derelictū s3 mag9 tri-
buens egenis ita et qd difficili9 est
fratrū et sororū immensā multitudinē
quā et sustētare arduū et subiicē im
piū est. ¶ Vale paula et cultoris tui
vltimā senectutē orōnib3 iuua.

¶ De sancto Iuliano.

Iulian9 dr a iubil9 et ana qd ē sursū
inde iulian9 qsi iubilan9: qr cū iubi
lo supna petijt. Vel a iuli9 qd ē inci
piens et anus. na3 in dei seruitio fuit
senex longanimitate: sed insipiens
sui reputatione.

¶ Hystoria.

Iulianus cenomanensis episcopus
fuit. Hic simō ille leprosus fuisse dr
quē dñs a lepra sanauit et q dñ3 ad
cōuiuiū inuitauit. Qui p9 ascēsionē
dnī ab apl̄is cenomanē eps ordina
tus est. Hic mult9 vtutib3 clar9 tres
etiā mortuos suscitauit et postmodū
in pace qeuit. Iste dr eē ille iulian9
qui ab itinerātib3 p inueniēdo bono
hospitio inuocat: eo qr dñs in domo
eius fuit hospitat9 s3 veri9 videt esse
alius Iulian9 q vtrūq3 pntē s. prem
et matrem ignoranter occidit. Eius
hystoria ɋponitur.

¶ De quodā Juliano mře ⁊ de ſācto Ferreolo ſocio ſuo etiā mře.

Fuit aliꝰ iulianꝰ de aluernia no-
bilis gñe ſꝫ fide nobilior q̄ deſi-
derio martirij ſe vltro pſecutoribꝫ offe-
rebat Tādē Criſpinꝰ ꝯſularis miſit mi-
niſtꝛꝫ ⁊ eū occidi mādauit. Qḋ ſenti-
ens Julianꝰ ſpōte foras ꝓſilijt ⁊ q̄-
rēti intrepidꝰ ſe opponēs: ꝓtinꝰ ictū
ferientis excepit: cꝰ caput leuātes ad
ſcm̄ Ferreolū Juliani ſociū detulerūt
et eidē mortē ſimilē minarent ni ꝓti-
nus imolaret. Quibꝫ cū aſſentire nollꝫ
eū occiderūt. ⁊ caput ſci Juliani cū
corpore ſci Ferreoli in vno tumulo po-
ſuerūt. ut q̄ in fidei pari ꝯſtātia diuiſi
nō fuit ſic etiā in p̄mij coronatōe nō
fuit ſepati. Et pꝰ multos ānos ſcūs
Marmertꝰ viennēſis eps̄ inuenit ca-
put ſci Juliani int̃ manꝰ ſci Ferreoli
ita illeſū ⁊ integꝝ acſi eadē die fuiſſꝫ
ſepultū. ¶ Inter cetera hꝰ ſci mira-
cula: ſolet referri ꝙ cū quidā diaco-
nus oues ecclie ſci Juliani raperet ⁊
paſtores eidē ex pte ſancti Juliani
ꝓhiberēt. ille rñdͭ Julianꝰ nō ꝯme-
dit arietes. Et ecce pꝰ modicū febre
vehemētiſſima purgi² ⁊ inualeſcēte
febre ꝙ a mřtire īcēdi² ꝯfitet̃ Fecitqꝫ
ſup ſe iactari aquā vt refrigearetur
ſꝫ ſtatī tātꝰ fumꝰ de corpe eiꝰ exijt vt
cūcti q̄ aderāt fugerēt. ⁊ ipē pꝰ modi-
cū expirauit ¶ Cū q̄dā ruſticꝰ vt ait
Gregoriꝰ turonēſis in die dn̄ica ara-
re vellet ꝓtinꝰ cōtrēctis digitꝭ manu-
briū ſecuris cū q̄ vomerē mūdare vole-
bat eius dextere adheſit. ſꝫ pꝰ duos
annos in ecclia ſancti Juliani ad eiꝰ
p̄ces curatus eſt. ¶ De alio Juli-
ano ⁊ de fratre ſuo beato Julio.

Fuit inſup aliꝰ Julianꝰ frat̃ bti
Julij. Hij duo frēs ad Theodo-
ſiū imperatorē xp̄ianiſſimū venerunt
petētes vt tēpla idoloꝝ vbicūqꝫ inue-
nerēt deſtruerēt ⁊ xp̄i ecclias edifica-
rēt Qḋ imperator libēter faciēs ſcrip-
ſit ut oēs eis debeāt obedire et eos in
omnibꝫ ſb pena capitꝭ adiuuarent.
Cū igit̃ bti Julianꝰ ⁊ iulius in loco
q̄ dr̄ gaudianū ecclam fabricarēt de-
uote ⁊ cūcti trāſeūtes ob imperatoris
imperiū ut eos in ope adiuuarēt: cō-
tigit ꝙ quidā cū curru inde trāſitū fa-
cerēt: q̄ dixerūt adinuicē. Quā excu-
ſationē p̄tendē poterimꝰ ut liberi trā-
ſeamꝰ ⁊ in iſto ope ň occupemꝰ? Dixe-
rūtqꝫ. Venite ꝓijciamꝰ vnū ex nob̄
in plauſtꝛꝫ ſupinū ⁊ eū pānis coope-
riamꝰ Dicemusqꝫ ꝙ hoīem mortuū
in vehiculo habemꝰ ⁊ ſic liberi trāſi-
re poterimꝰ Arripiētes qꝫ hoīem vnū
ſup plauſtrū ꝓiecerūt. eiqꝫ dixerūt.
Tu ſile ⁊ oculos claude. ⁊ q̊uſqꝫ trā-
ſieimꝰ q̄ſi mortuꝰ iace Cūqꝫ hominē
tanq̄ꝫ mortuū cooperuiſſēt: ⁊ vſꝫ ad
famulos dei Julianū ⁊ iuliū veniſſēt
dixerūt eis Serui dei filioli: parūper
ſbſiſtite ⁊ nos ī h̄ ope modicū iuua-
te. Qꝛ rñderūt. ň poſſumꝰ h̄ ſtare q̊ꝛ iā
hoīem mortuū in plauſtro habemꝰ
Quibꝫ ſcūs Julianꝰ dixit Vt q̄d ita
mētimini filij? Et illi. nō mētimꝰ dn̄e
ſꝫ ſic eſt ut loq̄mur Et ſcūs Julianꝰ
dixit Scḋm veritatē dicti vr̄i ita vob̄
ꝯtinget. ⁊ illi boues pungētes ptrā-
ſierūt. Cūqꝫ ꝓcul ptrāſiſſēt accedētes
ad currū ceperūt collegā ſuū vocare
ex noīe dicentes Surge amodo ⁊ ſti-
mula boues vt celeriꝰ tranſeamꝰ Cū
aūt nullatenꝰ ſe mouēt: eū pulſare
ceperūt dicētes Vt q̄d delirās? Surge
⁊ ſtimula boues. ſꝫ cū nullatenꝰ ille
reſurgēt vel rñderet accedētes ad eū
diſcooperuerūt ⁊ mortuū iuenerūt. tā-
tusqꝫ timor ipſos inuaſit. vt nullꝰ
deceteꝛo famulꝭ dei mētiri auderet.

¶ De alio Juliano ſancto q̄ vtrūqꝫ parentē occidit.

Fuit etiā aliꝰ iulianus q̄ vtrūqꝫ
parentē neſciēs occidit. Cū em̄
p̄dictꝰ iulianꝰ iuuenis ac nobilꝭ q̄dā
die venationi inſiſtēt. ⁊ q̄ndā ceruū
repertū inſeq̄ret̃. ſbito ceruꝰ verſus
eū ſe vertit eiqꝫ dixit: Cur me pſeq̄ris
qui patris ⁊ matris tue occiſor eris?
Qḋ ille audiēs vehement̃ extimuit
⁊ ne forte ſibi contingat qḋ a ceruo
audierat: relictis omnibꝫ iā diſceſſit

et ad regionē valde remotā puenit. Ibiqꝫ cuidā pncipi adheſit ac tā ſtrē nue vbiqꝫ et in bello et in palacio ſe hūit ꝙ pnceps eū militē fec. ⁊ qndā caſtellanā viduā in ꝯiugē ei tradidꝭ ⁊ caſtellū ꝓ dote accepit Interea parentes Juliani ꝓ amiſſione filij nimiū dolentes vagabūdi vbiqꝫ pgrebant ⁊ filiū ſuū ſollicite reqrebant. Tandē ad caſtꝝ cui iulianꝰ pꝰat deuenerūt Tūc aūt iulianꝰ a caſtro caſu receſſerat. qs cū vxor Juliani vidiſſꝫ et quinā eēnt inqſiuiſſꝫ: et illi oīa q̄ filio ſuo acciderāt enarraſſēt: itellexꝭ pdicta dña ꝙ viri ſui pentes erant. vtpote q̄ h̄ a viro ſuo forte frequēt̄ audierat Ipōs igit̄ benigne ſuſcepꝭ ⁊ ꝓ amore viri ſui lcm̄ ſuū eis dimiſit et ipſa ſibi alibi lectulū collocauit. Facto āt mane caſtellana ad ecciā pexit ⁊ ecce Julianꝰ mane veniēs in thalamū qſi vxorē ſuā excitaturꝰ intrauit. et inueniēs duos pariter dormientes: vxorē cū adultero ſuſpicatꝰ ſilent̄ extracto gladio ābos pit̄ interemit Exiēs aūt domū vidit vxorē ab eccia redeuntē. ⁊ admirās interrogauit. quinā eēnt illi q̄ in ſuo lecto dormirēt. At illa ait Parentes vri ſūt q̄ vos diutiſſime qſierūt: ⁊ eos in nr̄o lecto collocaui. Qd ille audiēs pene exanimis effectꝰ amariſſime flē cepit di. Heu miſer qd faciā. q̄ dulciſſimos pentes occidi. Ecce impletū eſt verbū cerui. qd dū vitare volui miſerrimꝰ adīpleui. Jā nūc vale ſoror dulciſſimā. q̄ decetero nō qeſcā donec ſciam ꝙ deꝰ pniaꝫ meā acceperit Cui illa Abſit dulciſſime frat̄ vt te deſerā ⁊ ſine me abeas ſꝫ q̄ fui tecū pticeps gaudij ero ⁊ dolor̄ Tūc ſimul recedentes iuxª quēdā magnū fluuiū vbi mlt̄i piclitabant̄ qddā hoſpitale maximū ſtatuerūt vt ibi pniam facerēt ⁊ oēs q̄ vellent trāſire fluuiū inceſſant̄ trāſueherēt. ⁊ hoſpitio vniūſos pauperes reciperēt. Pꝰ multū vero tpis media nocte dū Julianꝰ feſſus qeſceret ⁊ gelu graue eēt audiuit vocē ſe miſabilr̄ lamētantē. ac iulianū vt ipſū traducēt voce lugubri inuocātē. Qd ille audiēs cōcito ſurrexit Et iā a gelu ipſū deficientē inueniēs in domū ſuā portauit et ignē accēdēs ipꝫ calefacē ſtuduit. ſꝫ cū calefieri non poſſet. ⁊ ne ibi deficēt timēs: ipſū in lectū ſuū portauit ⁊ diligēt̄ cooperuit Et pꝰ paululū ille q̄ ſic infirmꝰ ⁊ qꝭ leproſus apparuerat ſplēdidꝰ ſcandit ad ethā. ⁊ hoſpiti ſuo dixꝭ Juliane dñs miſit me ad te. mandās tibi ꝙ tuā penitētiā acceptauit et ambo pꝰ modicū in dño quieſcetis. ſicqꝫ ille diſparuit ⁊ iulianꝰ cū vxore ſua pꝰ modicū plenꝰ bonis operibꝫ ⁊ elemoſinis in domino requieuit.

¶ De alio Juliano .ſ. apoſtata.

FUit aliꝰ iulianꝰ nō q̄dē ſcūs ſꝫ ſceleratiſſimꝰ .ſ. Julianꝰ apoſtata Hic iulianꝰ pꝰ fuit monachꝰ ⁊ magne religiōis ſimulator Quēdā āt mlr̄ vt refert mgr̄ Johēs beleth ī ſūma de officio ecce hn̄s tres ollas plenas auri: aurū illd in orificijs ollarū cinē ne appareret opuit ⁊ pdictas ollas Juliano quē ſciſſimū hoiem eſtimabat corā qbuſdā monachis ſeruādas tradidit ꝙ autē ibidē aurū eēt nō eidē indicauit Julianꝰ igit̄ pdictas ollas accipiēs. et tā copioſū aurū ibidē inueniens totum illud aurū furatꝰ ē. ⁊ ollas impleuit cinē Pꝰ aliqd tps cū mulier depoſitū ſuū reqreret: ille ollas cū cinere ſibi reddidit Cū vero ipa aurū requireret et ꝯuincē illū nō potuit. q̄ de auro teſtes nō habuerāt qm̄ monachi corā quibꝫ hoc ſibi tradiderat nil in ollis niſi cinerē viderāt ⁊ ſic aurū obtinuit cū q̄ Romā fugit. ⁊ ꝓ illud aurū ſequēti tpe obtinuit cōſulatū. deinde in īperiū ſublimatꝰ ē. Or cū inſtructꝰ eēt a puericia in arte magica ⁊ multū ſibi placēt: mgrōs inde plures ſecū hēbat. Die aūt quadā ſic in hiſtoria tripartita legit̄ cū puer eēt adhuc. ⁊ recedente magiſtro ſuo ſolus remāſiſſꝫ ⁊ adiuratōes demonū

fecisset: multitudo ad istar ethiopū
nigrorū cōuenit Tūc Julianus hr vidēs
⁊ metuēs signū crucis ꝑtinus fecit ⁊ oīs
illa demonū multitudo euanuit. qd
cū magro redūcente qd sibi accideat re
tulisset: dixit ei mgr̄ suus Hoc signū cru
cis maxime demones timēt. Sublima
tus igit in imperiū hic dei memorās
cū p artē magicā opari vellz apostatauit
⁊ signū crucis vbiqz destruxit
ac xpianos qntū potuit psecutus est
putās qr aliter sibi demones minime
obedirent Descendēs igr Julianus in
psidē sicut legit in vitaspatrū misit
demonē in occidētē vt sibi inde depor
taret responsū. Cū āt demō ad qndā
locū venisset p decē dies ibidē imobil'
stetit. qr quidā monachus ibidē nocte
ac die orabat. ⁊ ei sīi effectu regresso
dixit Julianus. qre tātū tardasti? Qr
rn̄dit. sustinui p decē dies publicuz
monachū. si forte ab orōne cessaret
⁊ trāsire possē: cūqz nō cessaret phi
bitus sū trāsire ⁊ redij nihil agens
Tūc indignatus Julianus dixit qr cū il
luc veniret vindictā de illo monacho
facēt. Cū g de persis victoriā sibi de
mones pmitterēt. sophista suus dixit
cuidā xpiano. qd putas nūc facit fa
bri filius? Et ille. Sepulcrū parat Ju
liano. Dū igr̄ vt in historia scī Ba
silij legit cesareā capadocie deuenis
set: scūs Basilius eidē occurrit ⁊ tres
panes ordeaceos p munere ei misit
Ac Julianus indignatus eos recipe con
tēpsit ⁊ p panibz misit sibi fenū. d.
Pabulū irronabiliū aīaliū nob ob
tulisti: recipe qd misisti Rn̄t Basilius
Nos qdē qd comedimus tibi misimus.
Tu vo dedisti nob: vn̄ bestias tuas
nutris Ad hr Julianus iratus rn̄dt Cū
persas subegero hāc vrbē destruā et
arabo: ut ferifera magis qz homifera
noīet. Sequente nocte vidit Basilius
in ecclia scē Marie in visu multitudi
nē angelorū ⁊ in medio eorū qndā fe
minā in throno stantē astātibz di
centē. Vocate mihi cito mercuriū qui
Julianū apostatā occidat. q me ⁊ fi
liū meū supbe blasphemat. Erat āt
mercurius miles qdā q ab ipō Julia
p fide xpi fuerāt interfectus ⁊ in eadē ecclia
erāt sepultus. Statī mercurius cū armis
suis q ibi seruabant affuit ⁊ iussus
ab ea in pliū pperauit. Expgiscens
Basilius ad locū vbi scūs mercurius cū
armis suis qescebat iuit ⁊ monumē
tū suū aperiēs. nec corpus ibi repperit
nec arma inuenit Tūc custodē quis
arma talia asportaret inqsiuit. Ille
cū prestito iuramēto affirmat: eodē
vespere eundē ibi fuisse vbi ppetuo
seruabant. Inde igit basilius recedēs
et mane illuc rediens inuenit ibi cor
pus eius ⁊ arma ⁊ lanceā sanguine
cruentatā. Et ecce qdā de exercitu re
diens dixit. Cū Julianus impator in
exercitu moraret: ecce quidā miles
ignotus cū armis suis ⁊ lancea veni
ens vrgens equū calcaribz cū auda
cia mente Julianū impetijt ⁊ lanceā
fortit vibrans ipsū valide p mediū
pforauit Et subito abscedens nusqz
cōparuit. Ipē vo Julianus dū adhuc
spiraret sangne suo vt dr in historia
triptita manū impleuit ⁊ in aerem
piecit dicens. Vicisti galilee vicisti Sicqz
in hijs vocibz miserabilr expirauit.
Ab ōmibz aūt suis insepultus relinqr
et a persis excoriat. ⁊ de corio suo re
gi persarū substratoriū efficitur

¶ De tempore deuiationis.

Dicto de festiuitatibus q
occurrūt infra tps qd p
tim cōtinet sb tpe recōci
liationis ⁊ parti sb tpe
pegrinatōis. qd tēpus
repn̄tat ecclia a natiuitate vsqz ad sep
tuagesimā: seqtur vidē de festiuita
tibus q eueniūt infra tps deuiatōis
qd incipit ab Adam ⁊ durat vsqz ad
Moysen. qd tps repn̄tat ecclia a sep
tuagesima vsqz ad pascha

¶ De septuagesima.

Septuagesima significat tps
deuiatōnis. Sexagesima tps
viduatōis. Qnqgesima vo
tps remissionis Quadragesima aūt

tempꝰ pm̄e ſpūalis·inchoat aūt ſep
tuageſima a dn̄ica q̄ cātat·Circūde
derūt me·⁊ terminat in ſabbato pꝰ
paſcha·¶ Inſtituta eſt āt·lxx·ꝓpt
tres rōes ſicut innuit in ſūma de offi
cio magiſtri Johis beleth ¶ Prima
·ē ꝓpter redēptōem· Qm̄ ſancti prēs
ſtatuerūt ut ꝓpter veneratōem diei aſcē
ſionis in q̄ nrā natura celos aſcēdit
⁊ ſup choros angloꝝ ſublimata eſt
ꝑ ipſa q̄nta dies ſolēnis ⁊ celebris
haberet: ⁊ in ea ieiuniū nō obſuet·qꝛ
in pmitiua eccīa eq̄ ſolēnis erat ſicut
pria feria·vn̄ tūc ſolēnis ꝓceſſio fie
bat ad repn̄tādū ꝓceſſiōem diſcipu-
loꝝ vel ipſoꝝ angloꝝ·Ideo invulga
re ꝓuerbiū ē:ut diei dn̄ice dicat̄ co
gnata dies iouis·qꝛ antiq̄tꝰ fuit eq̄
ſolēnis Sed qꝛ feſta ſcōꝝ ſupuenerūt
⁊ celebrare tot feſta erat q̄dāmodo
onerosū: idō ſolēnitas illa ceſſauit·
In redēptōem g̃ illoꝝ dierū ſācti prēs
vnā ſeptimanā q̄drageſime in ab-
ſtinētia addiderūt ⁊ ſeptuageſimā
vocauerūt ¶ Alia eſt ꝓpt ſignificatōem
qm̄ p hoc tp̄s ſignificat̄ deuiatō·exi
liū: ⁊ tribulatio totius hūani gn̄is
ab Adā vſq; ad finē mūdi·qḋ quidem
exiliū ſub reuolutōe ſeptē dieꝝ pagit
⁊ ſub ſeptē milibꝫ ānoꝝ includit̄· P
ſeptuaginta enī dies ſeptuaginta cē
tenas ānoꝝ intelligimꝰ·Ab initio
āt mūdi vſq; ad aſcēſionē ſex milia
ānoꝝ ꝯputamꝰ Et tūc ·do q̄cq̄d tpis
ſeq̄t vſq; ad finē mūdi ſub ſeptio mil
lenario cōprehēdimꝰ: cuiꝰ t̄minū ſo
lus deus nouit· ¶ Nos igit̄ xp̄s in ſex
ta etate mūdi ab hoc exilio in ſpe eter
ne retributōis (reddita inocētie ſto
la) p baptiſmū eripuit·Sꝫ ꝯſūmato
tpe noſtri exilij: vtraq; ſtola nos p
fecte decorabit·Hinc eſt qꝛ in hoc tpe
deuiatōis ⁊ exilij cātica letitie depo-
nimꝰ ſed tn̄ in ſabbato paſche vnū
alleluya decātamꝰ tanq̄ in ſpe et̄ne
patrie gratulātes ⁊ ſtolā innocētie
in ſexta mūdi etate p xp̄m recupan
tes·Cui eē tractꝰ ſubiūg·p quē ſigni
ficat̄ labor·quē adhuc ad impletōem
mandatoꝝ dei hēre debemꝰ·In ſab-
bato pꝰ paſcha: q̄ ut dictū eſt t̄mi-
nat̄ ſeptuageſima: duo alleluya cā
tamꝰ qꝛ cōpleto huiꝰ mundi t̄mino
duplicē ſtolā glorie ꝯſeq̄mur ¶ Alia
rō eſt ꝓpter repn̄tationē·qm̄ ſeptua
geſima repn̄tat ſeptuaginta ānos
q̄bus filij iſrahel ſub captiuitate ba-
bilonica fuerūt· Et queadmodum
illi depoſuerūt organa ſua dicentes
Quomō cantabimꝰ canticū dn̄i ⁊c̄
Sic ⁊ nos cātica laudis deponimus
Poſtea vero data illis licentia rede-
undi a Cyro: ſexageſimo anno cepe-
rūt letari ⁊ nos q̄ in ſabbato paſche
tanq̄ ·lx· anno alleluya cantamus
eoꝝ repn̄tādo letiā· Sꝫ tn̄ illi in ap
paratu reditꝰ ⁊ in colligēdo ſarcinu-
las multū laborauerūt Et nos pꝰ alle
luya tractū ſtatī ſubiūgimꝰ q̄ laborē
ſignificat·Sabbato āt q̄ ſeptuageſiā
t̄minat̄ duo alleluya cātamꝰ: eoꝝ
plenā letiā p quā puenerūt ī pria
figurātes· Hoc eē tp̄s captiuitatis et
exilij filioꝝ iſrahel: repn̄tat tp̄s no-
ſtre pegrinatōis: qꝛ ſic ipſi in ·lx· ā-
no liberati ſūt ſic nos in ſexta mūdi
etate Et ſicut adhuc in colligēdo ſar
cinulas laborauerunt: Sic et nos eti
am liberati in completōne mādato
rum laboramꝰ Sed cū ad patriā per
uentum fuerit: labor omnis ceſſabit
⁊ gloria perfecta erit·⁊ duplex alle
luya in corpe ⁊ aīa cātabimus·In
hoc g̃ tpe exilij eccīa multis tribulatō
nibus pſſa: ⁊ fere in baratro deſpa
tionis poſita: ab alto trahēs ſuſpia
clamat in officio ⁊ dicit·Circūdederūt
me gemitus mortis ⁊c̄·et oñdit eccīa
multiplicē ſui tribulationē quā hꝫ·
⁊ p miſeria ꝯtracta ⁊ duplici pena in
flicta ⁊ p culpa quoad aliq̄s ꝯmiſ-
ſa·Sꝫ tn̄ ne deſpet ꝓmittit̄ ei in euan
gelio ⁊ epl'a triplex ſalubre remedi
um ⁊ triplex premiū· Remediū ē ut
q̄ ab hijs vult perfecte liberari: in vi
nea aīe ſue laboret·abſcidēdo vicia ⁊
pctā·Poſtea in ſtadio pn̄tis vite cur
rat p pm̄e opa·Deinde vincit in ago

ne pugnet ↄtra oīa dyaboli tēptamē
ta Et ſi h̄ fecerit triplex p̄miū hēbit
q̄ laborāti dabit̄ denari9. currēti brā
uiū. pugnāti corona. Quia eē. lxx. ſi
gnificat tp̄s nrē captiuitatis ꝓponit̄
nobis remediū p quod a captiuitate
poſſum9 liberari. ſ. p curſū fugiēdo: p
pugnā p̄liādo. p denariū redimēdo.

De ſexageſima.

Sexageſima inchoat̄ a dn̄ica
in q̄ cantat̄ Exurge dn̄e ꝛ ter
miat̄ in q̄rta feria p9 paſcha
Inſtituta eſt āt ꝛ ꝓpt̄ redēptōez ꝛ
ꝓpt̄ ſignificatōz ꝛ ꝓpt̄ repn̄tatōez.
Propt̄ redēptōez qm̄ melchiades pp̄
ꝛ ſilueſter ſtatuerūt. ut bis in oī ſab
bato cōederet̄ ne ꝓpt̄ abſtinētiā quā
hoīes ſuſtinuerūt ī ſexta feria in q̄ oī
tp̄e ieiunādū ē natura debilitaret̄.
In redēptōe ḡ ſabbatoꝝ illi9 tēpis
vnā ſeptimanā addiderūt ꝛ. lx. voca
uerūt. Alia vō eſt ꝓpt̄ ſignificatōz
qm̄ ſexageſima ſig̃t tp̄s viduitatis
ecc̄e ꝛ merorē illi9 p abſentia ſpōſi
et qm̄ fruct9 ſexageſi9 debet̄ viduis
in ↄſolatōez āt illi9 p abſentia ſpō-
ſi q̄ ad celū rapt9 eſt dant̄ ecc̄e due
ale. ſ. ſex opm mīe exercitatio ꝛ deca
logi īpletio vn̄ ſexageſiā ſonat ſexi-
es decē ut p ſex intelligat̄ decalog9.
Tercia vō eſt ꝓpt̄ repn̄tatōz. Naꝫ
ſexageſiā nō ſolū tp̄s viduatōis ſi
gnificat ſ; eē miſteriū nrē redēptōis
repn̄tat. Nā p decē intelligit̄ hō q̄ ē
decia dragma eo q̄ fact9 ſit ut ruinā
nouē ordinū repararet. Vel intelligit̄
p decē eo q̄ ↄſtat ex q̃tuor humoib;
q̃ntū ad corp9. Et hꝫ tres potētias ī
aīa. ſ. memoriā. intelligētiā ꝛ volū-
tatem q̄ facte ſūt ut ſeruiāt bt̄iſſime
trinitati. ut in ipſā fidelr̄ credamus.
ipſā feruēter diligam9. ꝛ in mēoria
teneam9 P ſex eē intelligūt̄ ſex mi-
ſteria p q̄ a xp̄ō hō decim9 eſt redēpt9
q̄ ſūt incarnatō. natiuitas. paſſio. de-
ſcēſus ad īferos. reſurrectō. in celū
aſcēſio. Et ꝓpter h̄ dr̄ ſexageſiā vſq;
ad q̃rtā feriā p9 paſcha in q̄ cātat̄.
Venite bn̄dicti filij p̄ris mei. Quia
illi q̄ in opib; mīe ſe exercēt audiēt
illd̄ venite bn̄dicti ut ip̄e xp̄s teſtat̄
vbi tunc ſpōſe ianua apit̄ ꝛ āplexu
ſpōſi fruet̄ In ep̄la admonet̄ ut ad
inſtar pauli tribulatōz de abſentia
ſpōſi patient̄ toleret. In euāgelio
ut ſemiatōi bonoꝝ operū ſp̄ īſiſtat
Et q̄ q̃ſi deſperās clamauerat. Cir-
cūdederūt me ꝛc̄. Nūc q̄ꝫ ad ſe rediēs
petit in officio in tribulatōib; aduu-
uari ꝛ ab ipſ̄ eripi dicēs. Exurge do
mīe ꝛc̄. Et ponit ibi t̄plex. Exurge.
Quidā eī ſūt in ecc̄a q̄ adu̇ſ p̄mūt̄
ſ; nō deijciūt̄. Quidā q̄ p̄mūt̄ ꝛ deij
ciūt̄ Quidā q̄ nec p̄mūt̄ nec deijciūt̄
Tn̄ q̄ adu̇ſa nō tolerāt: piculū eſt
ne ꝓſp̄a ipſos frangāt Clamat igit̄
ecc̄a ut exurgat q̃ntū ad p̄mos. ip-
ſos ↄfortādo cū dormire videat̄ ipſos
nō eripiēdo. Clamat ut exurgat quā
tū ad ſcd̄ōs ipōs ↄu̇tendo a q̄b; vide
tur faciē auertiſſe quodāmō repellē
do Clamat ut exurgat quātū ad ter
cios ipōs in ꝓſp̄eris adiuuando ꝛ a
futuris aduerſis liberando.

De quinquageſima.

Quinquageſima durat a dn̄i
ca q̄ cātat̄ Eſto m̄ in deū ꝓte
ctorē ꝛc̄. ꝛ t̄minat̄ in ipō die
paſche Inſtituta ē āt: et ꝓpt̄ ſupple
tōez. ꝛ ꝓpt̄ ſignificatōz. ꝛ ꝓpt̄ repn̄-
tatōez. Propt̄ ſuppletōez. qm̄ cum
debeam9 q̃dragita dieb9 ieiunaē ad
ſilitudinē xp̄i ꝛ nō ſint ibi niſi trigi
ta ſex dies ieiunabiles q̄a in dn̄icis
nō ieiunat̄: tū ꝓpt̄ leticiā ꝛ reuerētiā
reſurrectōis. Tum exēplo xp̄i q̄ bis
ↄmedit. ſ. quādo intrauit ad diſcipu
los ianuis clauſis ꝛ ibi obtulerunt
ſibi ptē piſcis aſſi ꝛ fauū mellis. Et
iterū cū diſcipulis eūtib; in emaus
ſm̄ quoſdā. Ideo pro ſuppletōne do
minicarū additi ſūt q̃tuor dies. Et
iteruꝫ Clerici vidētes q̄ ſic p̄cedebāt
populū ordīe: ita p̄cedere deberēt ſcī
tate: per duos iteꝝ dies ante illos q̄
tuor abſtinere ꝛ ieiunare incipiūt et
ſic vna ſeptimana addita eſt que ꝛ

q̄n̄quageſima nōiatꝛ. ¶ Alia ratio
eſt ꝓpter ſignificatōem. qm̄ q̄n̄qua
geſima ſignificat tp̄s remiſſionis
.i. penitētie in qua oīa remittunꝛ
Quinq̄geſim9 em̄ ann9 eāt iubile9
q̄ erat annus remiſſionis . qꝛ tunc
debita dimittebanꝛ. ſerui liberabāꝰ
ꝛ oīs poſſeſſiōes reuertebanꝛ Per
quod ſignificabaꝛ qꝫ ꝑ penitētiam
dimittunꝛ debita peccatoꝝ. Liberāꝰ
oēs a ſeruitute diaboli ꝛ reuertūꝛ
ad poſſeſſiones celeſtiū manſionū.
¶ Tercia rō eſt ꝓpter repn̄tatōnem
Nā q̄n̄quageſima nō ſolum tēpus
remiſſionis ſignificat ſed etiā ſtatū
btītudinis rep̄ſentat Nā in q̄n̄qua
geſimo anno ſerui efficiebanꝰ liberi
In q̄n̄q̄geſimo die a die agni ī̄mo
lati lex data eſt. In q̄n̄q̄geſimo die
a paſcha datus eſt ſpūſſcūs. Et iō
hic numerus beatitudinē rep̄ſentat
vbi erit adeptio libertatꝭ. cognīo ve
ritatꝭ ꝛ ꝑfectō caritatꝭ ¶ Tria ſūt ne
ceſſaria que ꝓponūꝛ nobis in epiſ-
tola ꝛ in euangelio ad hoc qꝫ opa pe
nitētie ſint ꝑfecta .ſ. caritas q̄ ꝓponi
tur in epiſtola Memoria dn̄ice paſſi
onis . et fides que intelligiꝛ per illu-
minationē ceci ꝛ hec ponunꝛ in euan
gelio. Naꝫ fides ipſa opera facit mi
rabilia . qꝛ ſine fide impoſſibile eſt
placere deo Memoria dominice paſ-
ſionis facit opera facilia. Vnde dicit
Gregorius. Si paſſio xpriſti ad me
moriā reducꝛ: nihil eſt quod nō eq̄
animo tolereꝛ Caritas āt facit opa
eſſe ꝯtinua. Quia dicit Gregorius.
Amor dei nō pōt eſſe ociofus. Opaꝰ
em̄ magna ſi eſt. Si aūt opari neg-
ligit: amor nō eſt. Et ſic in pn̄cipio
ecc̄a q̄ſi deſperās clamauerat. Circū
dederūt me ꝛc̄. et poſtmodū ad ſe re
diēs adiuuai petebat: ita hic iā ꝯce
pta fiducia ꝛ ſpe veniē: ꝓpter pm̄am
orat ꝛ dicit. Eſto m̄ in deū ꝛc̄. vbi q̄
tuor petit .ſ. ꝓtectōꝫ. firmamentū. re
fugiū ꝛ ducatū. Oēs em̄ filij ſui aut
ſūt in grā. aut ſunt in culpa. aut in
adūſis. aut in ꝓſperis Illis q̄ ſūt in
grā petit firmamētū ut .ſ. in ip̄a grā
ꝯfirmenꝰ Illis q̄ ſūt ī culpa petit ut
de9 ſit eoꝝ refugium Illis q̄ ſūt in ad
ūſis petit ꝓtectōem vt in ipſis tribu
latōibꝫ ꝓteganꝰ. Illis q̄ ſūt in ꝓſpe
ris petit ducatū ut .ſ. in ipſis a deo ī-
nocenter ducanꝛ. Terminaꝛ āt q̄n̄
quageſima ut dictū ē in die paſche
qꝛ penitentia ad nouitatē vite facit
reſurgē In hoc tpe pſalm9 pm̄ea re
miſſionis q̄ dꝛ q̄nquageſim9 plimū
freq̄ntaꝰ

¶ De quadrageſima.

Quadrageſima incipit a dn̄i-
ca qua cantatur Inuocauit
me ꝛc̄. vbi ecc̄a q̄ tot tribla
tōibꝫ pſſa: clamauerat Circūdederūt
me ꝛc̄. Et poſtmodū reſpirauēāt in
uocando adiutoriū di. Exurge dn̄e
ꝛ eſto m̄ in deū ꝓtect. Nūc oſtn̄t ſe ex
auditā .d. Inuocauit me ꝛc̄. ¶ No-
tandū āt qꝫ .xl. ꝯtinet .xlij. dies ꝯpu
tatꝭ dn̄icꝭ diebꝫ. Ex q̄bꝫ dū ſex dn̄ica
les ſubtrahunꝛ in quibꝫ ieiunari nō
debet ut dictum eſt ſupra . remanēt
xxxvj. dies in abſtinentia que ſunt
decima ps toti9 anni Ann9 em̄ habꝫ
ccclxv. dies q̄ꝝ. xxxvj. ſūt decīa. Sed
iiij. dies p̄cedētes imediate hāc dn̄i
cam addūꝛ ilꝭ. xxxvj. diebꝫ ut ſacer
nūs. xl. dieꝝ impleaꝛ quē ſaluator
ſuo ieiunio ꝯſecrauit ¶ Quare āt in
hmōi q̄dragenario ieiuniū obſua-
m9 triplex rō aſſignari p̄t Pria eſt
auguſtini. Qm̄ mathe9 q̄dragīta
gn̄atōnes xp̄i poſuit Ad hoc igitur
dn̄s ſuo q̄drgenaio nūo ad nos ip̄e
deſcendit ut nos ad eū noſtro q̄dra
genario aſcēdam9 ¶ Aliā rōem aſſi
gnat idē .d. Ad h̄ ut habeamus q̄n̄
quagenariū: q̄dragenario adijcien
dus eſt denari9 Quia ad h̄ ut venia
mus ad beatā requiē opoꝛtꝫ nos to-
to pn̄tis vite tpe laborare Vn̄ ꝛ dn̄s
q̄draginta diebꝫ cū diſcipulis man
ſit et poſt decima die ſpm̄ ſanctū pa
clitū miſit. ¶ Terciā aſſiḡt magī p̄
poſitiuus in ſūma de officio .d. Mū
dus in q̄tuor ptes: ꝛ ann9 in q̄tuor

tpa diuidit. Et hō ex q̄tuor elemen
tis ꝛ q̄tuor ꝯplexionibꝫ ꝯſtituit. Et
nouā legē q̄ in q̄tuor euāgelijs cōſi
ſtit ꝛ veterē q̄ in decē mādatis trāſ=
greſſi ſumꝰ. Oportet igi² ut denariꝰ
ꝑ quaternariū multiplicet ut ſic q̄
draginta faciamꝰ. i. mādata veteris
ꝛ noue legꝭ toto tpe vite hꝰ implea
mus. Cōſiſtit quidē corpꝰ noſtꝝ ſicͣ
diximus ex q̄tuor elemētꝭ. q̄ ꝛ q̄ſi q̄
tuor in nobis ſedes hn̄t. Naꝫ ignis
in oculꝭ. aer in lingua ꝛ auribꝫ. aq̄ ī
genitalibꝫ. terra in manibꝰ et alijs
mēbrꝭ dn̄at. In oculꝭ igit curioſitas
in lingua ꝛ auribꝫ ſcurrilitas In ge
nitalibꝫ voluptas. In maībꝫ ꝛ alijs
mēbrꝭ eſt crudelitas. Hec q̄tuor cōfi
tetur in ſe publicanꝰ. Quia em̄ alō
ge ſtat: ꝯſtat ꝙ ꝯfitet luxuriā q̄ feti
da eſt. q. d. nō audeo appropinquaē
dn̄e ne in auribꝫ tuis fetea Qꝫ nō au
det oculos ad celū leuare: cōfitet cu
rioſitatē Qꝫ manū percutit pectꝰ: ꝯfite²
crudelitatē Qꝫ ſtꝫ pīaꝰ eſto m̄ pctōri
ꝯfitet ſcurrilitatē. Nā ſcurre ꝯſueue
runt vocari pctōres vꝉ potiꝰ leccato
res. Hec ꝑpoſitiuꝰ Gre. qꝫ in omelꝭ.
tres rōnes ponit. d. Cur in abſtinen
tia q̄dragenarius nūs cuſtodit niſi
ꝙ virtꝰ decalogi ꝑ libros quatuor
euāgelij ſci īplet. In h̄ em̄ mortali
corpe ex q̄tuor elemētꝭ ſubſiſtimus
ꝛ ꝑ voluptates eiuſdē corpis precep
tis dn̄icꝭ ꝯtrariamur. Quia igitur ꝑ
carnis deſideria decalogi mādata cō=
tēpſimꝰ: dignū eſt ut carnē q̄ter de
cies affligamꝰ A pn̄ti qꝫ die vſqꝫ ad
paſcha ſex ebdomade. i. xlij. dies ve=
niunt Ex q̄bꝫ dū ſex dies dn̄ici de ab
ſtinētia ſbtrahunt. xxxvj. in abſti
nētia remanēt. Dum v̄o ꝑ. ccclxv. di
es annꝰ ducit: q̄ſi anni nr̄i decimas
deo damꝰ. Hec gregꝭ. Quare āt
nō obſeruamꝰ nr̄m ieiuniū eo tēpe
quo xp̄s ieiunauit q̄ ſtatī pꝰ baptiſ
mū illud inchoauit: ſed cū paſcha il
lud potiꝰ cōtinuamꝰ quadruplex rō
aſſignat in ſūma de officio magiſtri
iohīs beleth. Pria ē ut ſi volumꝰ
cū xp̄o reſurgere: qꝛ ꝑ nobis ipſe eſt
paſſus: ꝛ nos cū xp̄o pati debemus
Scda cā eſt ut ꝑ hoc filios iſrahel
imitemur. q̄ primo eo tpe exierunt
de egipto. poſtea eo tpe de babiloīa
qd inde ꝑba². Q̄m tam iſti q̄ꝫ illi ſta
tim qn̄ egreſſi ſūt celebrauerūt pa=
ſcha. Sic ꝛ nos imitātes eos h̄ tpe
ieiunamus. ut de egipto ꝛ babiloīa
. i. h̄ mūdo in terrā eterne hereditatꝭ
ingredi mereamur Tercia ē q̄m fer
uor libidinis in tpe verꝭ magis ſolꝫ
nos accendere. ut g̊ refrenemus car
nis eſtū in h̄ tpe maxime ieiunamꝰ
Quarta eſt. quia ſtatī poſt ieiu=
nium debemus corpus domini acci=
pere. Sicut igitur filij iſrahel priuſ=
q̄ꝫ comederent agnuꝫ: ſe affligebāt
ꝛ comedebant agreſtes lactucas et
amaras. ita nos debemus ꝑ penitē
tiaꝫ prius affligi ut digni valeamꝰ
comedere agnum vite.

De ieiunijs q̄tuor tempoꝝ.

Ieiunia quatuor temporū a calixto
papa inſtituta ſunt. Fiunt autē hec
ieiunia q̄ter in anno. ſcḋm q̄tuor tem
pa ipſiꝰ anni. ꝛ huiꝰ eſt multiplex
rō Prima eſt q̄m ver eſt calidū ꝛ
humidū. eſtas calida ꝛ ſicca. autū=
nus frigidꝰ et ſiccꝰ Hyems frigida ꝛ
humida. Ieiunamus igi² in vere ut
noxiū humorē. i. luxuriā in nobis tē
peremus. In eſtate ut noxium calo
rem id eſt auariciā in nobis caſtige
mus. In autūno ut caſtigemus ari
ditatē ſuꝑbie In hyeme ut caſtige
mꝰ frigus infidelitatis ꝛ malicie Se
cūda ratio eſt q̄re. ſ. q̄ter in anno ie
iunamꝰ q̄m p̄ma hmōi ieiunia fiūt
in marcio. ſ. in p̄ma ſeptimana qua
dragesime ut in nobis marceſcāt vi
tia. Nō em̄ oīno pn̄t extingui. vꝉ poti
us ut ī nobis virtutū germīa oriā
tur. In eſtate fiūt ſcḋa. ſ. in ſeptima
na poſt pēthecoſteſ qꝛ tūc ſpūs ſcūs
venit: et nos debemꝰ eſſe feruētes in
ſpūſācto In ſeptēbri fiūt tercia ieiu
nia. ſ. an̄ feſtuꝫ beati michaelis q̄m
fructus tūc colligūt. Et nos debemꝰ

deo reddere fructꝰ bonoꝝ opm. Jn ſe
ptēbri fiūt q̄rta: qm̄ tunc herbe mo
riūť ⁊ nos debemꝰ mortificari mūdo
¶ Tercia vō eſt ut in de iudeos imite
mur Judei q̄dē q̄ter ī āno ieiunabāt
añ paſcha. añ pētħ. añ ſcenophegiā
.i. añ fixionē tabernaculi in ſeptēbri
⁊ añ encheniā .i. dedicatō3 in decēbri
¶ Q̄rta vō eſt qm̄ hō cōſtat ex q̄tu
tuoꝛ elemētis q̄ntū ad corpꝰ: ⁊ trib3
potētiis q̄ntū ad aīa3. ſ. rōnabili cō
cupiſcibili ⁊ iraſcibili. Vt ḡ hec mo
derēť in nobis q̄ter in āno p tres di
es ieiunamꝰ ut q̄ternariꝰ referať ad
corpꝰ. ternariꝰ ad aīam Et hee rōes
ſunt magiſtri Joħ. beleth. ¶ Q̄nta
vō eſt. qm̄ ut diċ Joħ. dam. Jn vere
augmētať ſanguis. Jn eſtate colera
Jn autūno melancolia. Jn hyeme
flegma. Jeiunamꝰ ḡ in vere ut ī no
bis debiliteť ſāguis ɔcupiſcētie ⁊ i
epte leticie Sanguineꝰ em̄ naturalr̄
libidinoſus eſt ⁊ letꝰ. Jn eſtate ut
debiliteť colera iracūdie ⁊ fallacie.
Colericꝰ em̄ naturalr̄ eſt iracūdꝰ et
verſutꝰ. Jn autūno ut debiliteť me
lancolia cupiditatis ⁊ triſticie. Me
lancolicꝰ em̄ eſt natuālr̄ cupidus ⁊
triſtis Jn hyeme vō ut debiliteť fle
gma ebetudinis ⁊ pigricie Nā fleg
maticꝰ natuālr̄ ē ebes ⁊ piger ¶ Sex
ta vō eſt qm̄ ver cōpatur aeri. eſtas
igni. autūnꝰ t're. hyems aq̄ Jeiuna
mꝰ igiť in vere ut in nobis edometur
aer elatōnis ⁊ ſupbie. Jn eſtate ut
edomeť ignis cupiditatis ⁊ auaricie
Jn autūno ut edomeť t'ra ſpūaľ fri
giditatis ⁊ tenebroſe ignorātie Jn
hyeme ut edomeť aqua leuitatis ⁊
incōſtantie. ¶ Septīa vō eſt. qm̄ ver
referť ad puericiā. eſtaſ ad adoleſcē
tiā. autūnꝰ ad maturitatē ſiue virilē
etatē. hyems ad ſenectutē. Jeiuna
mꝰ igiť in vere ut ſimꝰ pueri p inno
cētiā Jn eſtate ut efficiam̄ iuuenes
p cōſtantiā. Jn autūno ut efficiam̄
maturi p modeſtiā Jn hyeme ut effi
ciam̄ ſenes p prudētiā ⁊ honeſtā vi
tā Vľ potiꝰ ī hyeme ut ſatiſfaciamꝰ
q̄cq̄d p illas q̄tuoꝛ etates deū offen
dimꝰ ¶ Octaua vō eſt magiſtri Wil
helmi altiſiodoꝛenſis Jdeo ei in qua
tuoꝛ anni tpib3 ieiunamꝰ ut q̄ in il
lis q̄tuoꝛ tpib3 anni deliq̄mꝰ emen
demꝰ. Et fiūt p tres dies ut ſatiſfaci
amꝰ in die q̄d deliq̄mꝰ in mēſe. Et fi
unt in feria q̄rta. q2 tūc dn̄s a iuda
traditus fuit. Jn ſexta. q2 in eo cru
cifixus fuit Sabbato q2 tūc in ſepul
cro iacuit Et quia triſtes erant apľi
de nece ſui domini

¶ De ſancto Jgnatio mr̄e.

Ignatius diciť quaſi ignem
patiens id eſt patiens ignē
diuini amoris. ¶ Legēda

Ignatius fuit diſcipulus bti Johan
nis ⁊ eps ātiochenꝰ ¶ Hic eplā3
ad btā3 v̄ginē direxiſſe d'r in h' v̄ba
Xpiferę marie. ſeruus ſuꝰ ignatius
me neophitū iohānisq3 tui diſciplm̄
cōfortare ⁊ ɔſolari debueras. De ihu
em̄ tuo pcepi mira dictu ⁊ ſtupefa
ctus ſū ex auditu. A te autē q̄ ſp̄ fui
ſti ei familiariter ɔiūcta ⁊ ſecretorū
eius ɔſcia: deſidero ex aīo fieri certioꝛ
ex auditr̄ Valeas. ⁊ neophiti q̄ me
cum ſūt ex te ⁊ p te ⁊ in te ɔfoꝛteñť.
Btā āt v̄go dei genitrix maria in h'
v̄ba ei rn̄dit. Jgnatio dilecto ɔdiſci
pulo hūilis ancilla ihu xpi. De ihe
ſu q̄ a iohe audiſti ⁊ didiciſti verā ſūt
Jlla credas: illis inhereas ⁊ xpiani
tatis votū firmiť teneas. ⁊ mores ⁊
vitā voto ɔfirmes Veniā aūt vna cū
iohāne ad te. ⁊ q̄ tecum ſunt viſere
Sta ⁊ viriliter age in fide nec te ɔmo
ueat pſecutōis auſteritas: ſꝫ valeat
⁊ exultet ſpūs tuꝰ in deo ſalutari tuo
B ¶ Tāte āt auctis btūs ignatiꝰ ex
titit q2 etiā dyoniſiꝰ pauli apľi diſci
pulus q̄ fuit in phia iā ſūmꝰ ⁊ in di
uina ſciā tā pfectꝰ ut verboꝝ bti ig
natii ad ɔfirmationē dictoꝝ ſuoꝛu3
tanq̄ p auctoritate adduxerit. Cū ei
ut ipē in libro de d'inis noīb3 atteſta
tur quidā nomē amoꝛiſ in d'inis rep
henderēt: dicētes ī d'inis nō eē nomē

amoris idē ꝙ dilectōis. volens ondere ħ noīe amoris ꝑ oīa in ꝰbis eē vtendū: ait. Scribit aūt ꝺīmꝰ ignatius. Amor meꝰ crucifixꝰ ē. ¶ Legiᷓ in hystoria triptita: ꝙ ignatiꝰ audiuit angelos cantātes antiphonas sup mōtē q̄ndā. ⁊ exinde instituit antiphonas cātari in ecc̄ia ⁊ psalmos sꝫ antiphonas intonari. ¶ Cū igiť btūs ignatiꝰ diu ꝓ pace ecc̄e dn̄ꝫ exorasset nō suū ſꝫ infirmoꝝ piculū metuēs Traiano īpatori de victoria redeuntia xp̄ianis oībꝫ mortē minātī occurrit ⁊ libere se xp̄ianū eē asseruit. Quē traianꝰ ferro vinctū decē militibꝫ tradidit. ⁊ romā adduci ꝑcepit minās eidē: ꝙ ibidē tradereᷓ bestijs deuorādꝰ. Cū ẜ romā duceret ad oēs ecc̄ās ep̄las destinabat ⁊ eas in fide xp̄i ꝯfortabat. Inť q̄s vnā scripsit ad romanā ecc̄am sicut legiť in hystorijs ecc̄āsticis: rogās ne suū martiriū īpediant vbi sic diť. A siria vsqꝫ ad romā cū bestijs ťra mariqꝫ depugno die ac nocte. cōnexꝰ et colligatus decē leopardis: a militibꝫ ducor ad custodiā datis q̄ ex bn̄ficijs nr̄is seuiores fiūt. Sꝫ ego eoꝝ neq̄tijs magis erudior. O salutares bestie q̄ iam ꝑparanť mihi. Qn̄ venient. qn̄ emittenť. qn̄ eis licebit frui carnibꝫ meis. Inuitabo eas ad deuoratōeꝫ meā ⁊ dep̄cabor ne forte ut in nōnullis fecerūt: deficiāt neqꝫ timeāt ꝯtingē corpꝰ meū. Quinimo ⁊ si cūctabūť: ego vim faciā. ego me ingerā. Date q̄so veniā. ego noui q̄d mihi expediat ignes. cruces. bestie. dispsiōes ossiū discerptōes oīm mēbroꝝ ⁊ totiꝰ corporis ⁊ oīa pene in me vnū mīj supplicia dyaboli arte q̄sita cōflenť dū mō ihm xp̄m merear adipisci. ¶ Cuꝫ ergo romā venisset ⁊ an̄ traianū adductꝰ fuisset dixit ei traianus Ignati cur antiochiā rebellare facis ⁊ gentē meā ad xp̄ianitatē ꝯuťis? Cui ignatiꝰ. Vtinā ⁊ te possē cōuertere ut ꝑp obtineres fortissimū principatū. Cui traianꝰ. Sacrifica dijs meis ⁊ sacerdotū oīm princeps eris. Cui ignatius. Nec dijs tuis sacrificabo nec tuā dignitatē affecto. De me q̄cq̄d vis facere poteris: ſꝫ nullatenus me īmutabis. Traianꝰ dixit. Plūbatis scapulas eiꝰ ꝯtundite ⁊ vngulis latera eiꝰ laniate. duris lapidibꝫ eiꝰ vulnera cōfricate. ¶ Cūqꝫ hec oīa in eū fecissēt. ⁊ ipse immobilis ꝑmaneret. Dixit traianus militibꝫ suis. Carbones viuos afferte ⁊ ip̄m vestibꝫ expoliatū: nudis plantis desup ambulare facite sup eos. Cui ignatius Nec ignis ardēs: nec aq̄ ebulliēs poterit in me xp̄ē ihu extinguere caritatem. Cui traianꝰ Maleficia sūt hᷓ ꝙ tāta patiēs nō ꝯsentiť. Cui ignatiꝰ. Nos xp̄iani malefici n̄ sumꝰ: ſꝫ ī lege nr̄ā maleficos viuē ꝓhibemꝰ. Sꝫ vos malefici estis qui idola adoratis. Traianus dixit. Dorsū eius vngulis laniate et plagas eius sale perfūdite. Cui ignatius. Nō sūt condigne passiones huiꝰ tp̄is ad futurā gloriā. Traianꝰ dixit Iā nunc eū tollite. vinculꝭ ferreis alligate. in cippo ī imo carceris custodite. sine cibo ⁊ potu eū esse ꝑmittite. ⁊ post triduū deuorandū bestijs date. ¶ Tercia igr̄ die īpator ⁊ senatus omisqꝫ populꝰ cōuenerūt ut viderēt ep̄m antiochenū qui erat cū bestijs pugnaturꝰ. Dixit traianꝰ Qm̄ ignatiꝰ supbus ⁊ cōtumax est: ip̄m alligate ⁊ duos leones ad ip̄m laxate ut nec vllas reliq̄as ex eo relīquāt. Tūc scūs ignatiꝰ dixit ad populū q̄ astabat. Viri romani qui ħ certamē aspicitis. nō sine mercede laboraui. ꝙ nō ꝓpter prauitatē. sed ꝓpter pietatem hec patior. Deinde cepit dicere sicut legiť in historijs ecclesiasticis. Frumentū xp̄i sū. bestiaꝝ dētibus molar ut panis mūdus efficiar. Hec audiēs impator dixit. Grādis est tolerātia xp̄ianoꝝ. Quis grecorum tāta toleāt pro deo suo? Respōdit ignatiꝰ. Non hec mea virtute. ſꝫ xp̄i adiutorio toleāui. Tūc scūs ign̄tiꝰ leōes cepit ꝓuōre ut ad se deuorādū

accurrerẽt· Accurrẽtes igiť duo ſeui
leones ipm̃ tm̃modo ſuffocauerũt·
carnẽ tñ illiꝰ nullatenꝰ tetigerũt Tra
ianꝰ ãt hoc vidẽs cũ nimia admira-
tõe diſceſſit p̃cipiẽs ut nõ ꝓhibereť
ſi q̇s vellet tollere corpꝰ eius· Qua-
ꝓpter xp̃iani corpꝰ eiꝰ tulerũt ⁊ ipm̃
honorifice ſepelierũt D ¶ Cũ ãt Tra
ianꝰ quaſdaꝫ lrãs recepiſſet· in q̇bꝰ
plimiꝰ ſcõs xp̃ianos q̇s impator oc
cidi iuſſerat plimũ ꝯmendabat: Do
luit de hijs q̃ ignatio intulerat ⁊ p̃-
cepit ut nullꝰ xp̃ianꝰ inq̃rereť ſi q̇s
tñ incideret puniretꝰ ¶ Legiť ãt ꝙ be
atus ignatiꝰ inter tot tormẽtoꝝ ge
nera nũq̃ ab inuocatõe nois Jheſu
xp̃i ceſſabat· Quẽ cũ tortores req̇re
rẽt cur hoc nomẽ totiẽs replicaẽt ait
Hoc nomẽ cordi meo inſcp̃tũ habeo
et iõ ab eius inuocatõe ceſſaẽ nõ va
leo· Pꝰ mortẽ igiť eꝰ illi q̇ audierãt
volentes curioſiꝰ ⁊ certiꝰ expiri: cor
ab eꝰ corpe auellũt ⁊ illud ſcindẽtes
p mediũ totũ cor eꝰ inſcriptũ h̃ noie
ihs xp̃s lr̃is aureis inuenerũt Vñ ex
hoc plurimi crediderũt· ¶ De hoc ſcõ
ſic dicit Bernñ· ſup pš Qui habitat·
Magnꝰ ille ignatiꝰ auditor diſcipu
li quẽ diligebat Jhs martir ⁊ ipſe·
cuiꝰ p̃cioſis reliquijs nrã eſt ditata
pauptas· Mariã q̇deꝫ in plurībꝫ q̃s
ad eã ſcripſit epl̃is xp̃iferã cõſalu-
tat· Egregiꝰ plane titulꝰ dignitatis ⁊
ꝯmẽdatio honoris immẽſi·

¶ De purificatõe btẽ virginis·

Purificatio beate virginis q̃-
dragesiõ die pꝰ natitatẽ dñi
facta eſt ¶ Conſueuit autem
iſtud feſtum tribꝫ noibꝫ appellari· ſ·
Purificatõ· e· Jpotãti· j· ⁊ Cãdelaria
k· E ¶ Purificatio ãt dr̃ ex eo ꝙ q̃
dragesimo die a natitate dñi btã vir
go ad templũ venit ut ẜm ꝯſuetudi
nẽ legis mũdareť cũ tñ ſub illa lege
nõ teneť· Precepat eñi lex leui· xij·
ꝙ mulier q̃ ſuſcepto ſemĩe filiũ pe-
periſſet immũda eſſet ſeptẽ diebꝫ· im
mũda· ſ· a ꝯſortõ hoīa ab ingreſſu
tẽpli· Sed ꝯpletis ſeptẽ diebꝫ mũda
q̇dẽ efficiebať q̇ad ꝯſortiũ hoīm ſed
adhuc vſqꝫ ad· xxxiij· diem q̇ad in-
greſſũ tẽpli immũda erat Tãdẽ cõ-
pletis· xl· diebꝫ q̃dragesimo die tẽ-
plũ intrabat ⁊ pueꝝ cũ muneribꝫ of
ferebat· Si ṽo feminã peperiſſet du-
plicabãť dies: ⁊ q̇ad ꝯſortiũ hoīm:
et q̇ad ingreſſũ tẽpli· F ¶ Quare
ãt dñs precepit· ut· xl· die puer in tẽ
plũ offerreť triplex p̃õt eſſe rõ ¶ Vna
ut p hoc intelligať· ꝙ ſicut puer· xl
die in materiale tẽplũ inducit̃ ſic· xl
die a ꝯceptõe· anima in corpꝰ tanq̃
in ſuũ tẽpluꝫ infundiť· ſicut dr̃ in hi
ſtorijs ſcolaſtic· licꝫ phiſici dicãt ꝙ
in q̃draginta ſex diebꝫ corpꝰ pficit̃
¶ Secunda ratio eſt· ut ſicut anima
corpori q̃dragesiõ die infuſa: ab ipõ
corpe maculat̃ ſic· xl· die tẽplũ ingre
diens p oſtias ab ipſa macula am-
plius expieť· ¶ Tercia ratio eſt ut
p h̃ deť intelligi ꝙ illi in tẽplum ce-
leſte mereãť ingredi: q̇ decẽ p̃cepta
cũ fide q̃tuor euangelioꝝ voluerĩt ob
ſeruare· Jn pariẽte vero femina du
plicabanť dies q̇ ad tẽpli ingreſſio
nem ſicut ⁊ duplicanť quoad corpo
ris formationẽ· Nã ſicut corpꝰ ma-
ſculi in· xl· diebꝫ organizať ⁊ pficiť
⁊ in· xl· die aīa infundiť ut ſepiꝰ· ſic
corpꝰ feīe in· lxxx· pficiť· ⁊· lxxx̃· die
aīa inſpirať ut ſepiꝰ G ¶ Quare ãt
duplo tardiꝰ corpꝰ feīe pficit̃ in vtero
q̃ corpꝰ viri ⁊ ei aīa īfũdiť: obmiſ-
ſis rõibꝫ nãlibꝰ triplex rõ aſſig̃ri p̃t
miſtica ¶ Pria qm̃ xp̃s aſſũpturus
erat carnẽ in ſexu virili· ⁊ iõ ut ipm̃
ſexũ honoraret ⁊ ãpliorẽ ſibi grãm fa-
ceret: voluit ut puer citiꝰ formareť
et mater citiꝰ mundareť· ¶ Secun-
da· ut qm̃ mulier plus peccauit q̃
vir· ſicut erumne eius ab erũnis vi-
ri duplicate ſunt exteriꝰ in mundo:
ſic ⁊ duplicari debuerũt interius in
vtero ¶ Tercia ut p hoc deť intelligi
ꝙ mulier quodãmõ plus fatigauit
deũ q̃ vir· ex eo ꝙ amplius deliquit
Deus eniꝫ quodãmõ in nr̃is prauis
opibꝫ fatigať Vñ ipẽ dicit yſa· xliij·

Seruire me fecisti in iniqtatib9 tuis
Itē. Laboraui sustinēs. Btā igitur
vgo huic legi purificatōis nō tene=
batur. qꝛ nō pepit suscepto semine
sed mistico spiramine. Vñ moyses
addidit: suscepto semīe. cum tñ ncce
nō erat quantū ad alias mulieres.
que omnes suscepto semine pariūt
Sed ideo addidit ut dicat bern̄. qꝛ ti=
muit in mrēm dm̄ blasphemiā irro
gare. Hꝯ Voluit tñ in h̄ se sb̄dere
legi ꝓpt̄ q̄tuor rōes. Pria ē ut exem
plū hūilitatꝭ daret Vñ dicit brñ. Ve
re beata vgo nō habes cām nec tibi
op9 est purificatōe Sed nūquid filio
tuo op9 erat circūcisione? Esto inter
mlieres tanq̄ vna illaꝝ. nā ⁊ fili9 tu
us sic est in medio pueroꝝ. Hec āt
hūilitas nō solū fuit ex pte mris ꝫ
etiā ex pte filij q̄ sibi in h̄ se voluit sb̄
dere legi. Nam in natiuitate habuit se
ut paup ſō In circūcisione ut paup
⁊ peccator ſō. ꝫ hodie ut paup pec=
catora seru9 ſō. Nam ut paup ī eo
q̄ paupeꝝ oblatōez elegit Vt pctōr
in eo qꝛ ipē cū mrē voluit expiari Vt
seru9 in eo q̄ voluit redimi. Sic etiā
postmodū voluit baptisari. nō ꝓpter
culpā purgandā: ꝫ ꝓpter ei9 hūilita
tem maximā ondendā. nā oīa reme
dia cōtra pctm̄ originale instituta:
xp̄s in se assumere volu. nō qꝛ aliq̄
tenus indigeret: ꝫ ut hūilitatē suā
maximā nobis onderet. ⁊ ut illa re
media ꝑ tpe suo bona fuisse mōstra
ret ¶ Quinqꝫ em̄ remedia cōtra ipsum
originale pctm̄ p ꝓcessū tpis insti=
tuta sunt. Quoꝝ tria ſm q̄ dicit hu
go de scō victore in lege naturali in=
stituta sūt. s. oblatōnes. decimatōes
⁊ sacrificiōꝝ immolatōes. p q̄ maxie
opus nrē redēptionis exprimebat̄.
Nā modus redimēdi exprimeba p
oblatōem. Ipm p̄ciū p sacrificiū
in q̄ erat sāguinis effusio Ipm redē
ptum: p decimationē. quia homo si
gnificatur per decimam dragmam.
¶ Primū igit̄ remediū fuit oblatio.
Vñ cayn obtulit dō mūera de frugi=
bus. abel de gregibꝫ ¶ Scdm̄ fuit decia
tio q8 q̄de fuit añ legē. Vñ abrahā
melchisedech sacdoti decimas obtu=
lit. Nā ſm aug. decimabat̄ q8 cura=
bat̄ ¶ Terciū fuit sacrificioꝝ oblatō.
Ipa enim sacrificia ſm q̄ dicit gre.
erant ɔtra originale pctm̄ ¶ Quia
tamen exigeba ut idem dicit ad mi
nus q̄ alter parentū fidelis esset. et
aliquādo vterq̄ fideles esse poterāt
Ideo aduenit quartū remediū. s. cir
cumcisio. que siue parentes īfideles
essent siue fideles valebat. ¶ Sed qꝛ
illud remediū nō poterat conuenire
nisi solis maribꝫ nec ianuā paradisi
poterāt apiē: iō successit ei baptism9
qui est cōis oib9. ⁊ qui ianuā padi
si apit. Primū igi remediū xp̄s as=
sumpsisse videt̄ qñ dñs a pentibꝫ in
tēplo est oblatus. Secūdū remediū
xp̄s q̄dāmodo assūpsit: qñ. xl. diebꝫ
⁊. xl. noctibus ieiunauit. Quia em̄
nō habebat vñ solueret decimas reꝝ
saltē deo obtulit decimas dieꝝ. Terci
um assumpsit qñ mr̄ ei9 par turtuꝝ
aut duos pullos colūbaꝝ p eo ob=
tulit ut inde fieret sacrificiū vel qñ in
cruce se in sacrificiū obtulit Quartū
qñ se circūcidi pmisit. Quintū qñ a
iohe baptista baptisma suscepit ¶
Scda ratio quare voluit se sb̄dere le
gi est ut non videret̄ legē soluere ꝫ
adimplere. Nā si in h̄ legē soluisꝫ
potuissēt se iudei excusaē ⁊ dicē. Qm̄
doctrinā tuā ñ recepim9 ex eo q̄ dis=
similis es p̄rībꝫ nostris. nec legꝭ tra
ditōes obseruas. Triplici āt legi ho
die se xp̄s ⁊ virgo sb̄icit Primo legi
purificationis in significatōnē vtu
tis ut postq̄ oīa bñ fecerim9: dicam9
Serui inutiles sum9 Scdō legi redem
ptōnis ad exemplū humilitatꝭ Ter
cio legi oblatōis ad exēplū paupta
tis ¶ Tercia rō quare voluit se sub=
dere legi est ut legem purificatōnis
terminaet. Sicut aduenīete luce ces
sat tenebra: ⁊ sole aduenīete recedt
vmbra. sic ⁊ aduenīete purificatōe
vera: cessabit purificaº tipica Ibi ei

aduenit verã purificatio nrã .i. xp̃s
q̃ actiue dr purificatio ex eo ꝙ nos
p fidẽ purificat. ſcd̃m ꝙ dr in actib9
aploꝝ. Fide purificãs corda eoꝝ Ac.
xv. Hinc eſt ꝙ deceterō nec p̃ẽs te
nẽt ad ſolutõem nec m̃ẽs ad purifi
catõem vl̃ tẽpli ingreſſiõeȝ: nec filij
ad illã redẽptõem. ¶ Q̃rta rõ eſt ut
nos purificandos inſtrueret. Q̃nqȝ
ãt modis fit purificatio ab infamia
licȝ tres inhibeã ſcd̃m q̃s a nos pur
gari debem9 .ſ. Juramẽto qd̃ ſignificat
pc̃ti abrenũciatõeȝ. Aqua q̃ ſignifi
cat baptiſmalẽ ablutõem. Igne q̃
deſignat ſp̃ũalis gratie infuſionem
Teſtibȝ q̃ deſignãt bonoꝝ opũ multi
tudinẽ. Bello qd̃ deſignat tẽptatõȝ
Veniẽs ergo btã virgo maria ad tẽ
plũ filiũ ſuũ obtulit a eũ q̃nqȝ ſiclis
redemit. ¶ Notãdũ ãt ꝙ q̃dã p̃mo-
genita redimebãr ſicut p̃mogenita
xij. tribuũ: q̃ redimebãt q̃nqȝ ſiclis
ſp in tẽplo. Quedã v̓o nõ redimebã
tur. ſic p̃mogenita leuitaꝝ q̃ nũq̃
redimebãt: Sed cũ in adultã etateȝ
peruenieb ãt ſp in tẽplo dño ſuiebãt
ſic p̃mogenita mũdoꝝ aĩaliũ q̃ iteꝝ
nõ redimebãt ȝ dño offerebãr. Que
dã cõmutabãt. ut p̃mogenitũ aſini
qd̃ cõmutabar in ouẽ: cui9 loco daba
tur. Quedã occidebãt: ut p̃mogeni
tũ canis. Cũ igit̃ xp̃s fuerit de tribu
iuda. q̃ fuit vna .xij. tribuũ pȝ ꝙ de-
buit redimi Obtuler̃t etiã p eo dño
par turturũ. aut duos pullos colũ-
baꝝ. Hec em̃ erat oblatio pauperum
ſed agn9 oblatio diuitũ. Nõ dic̃ pul
los turturũ: ȝ pullos colũbaruȝ: q̃
pulli colũbaꝝ ſemp inueniũt. pulli
ãt turturũ nõ ſp. turtures tñ ſp ĩue
niunt. Nec dixit par colũbaꝝ ſicut
par turturũ. q̃ colũba eſt auis libi
dinoſa. a iõ in ſacrificio ſuo de9 nolu
it hãc offerri Turtur ãt eſt auis pu
dica Sed nõne pauloañ btã virgo
a magis multa põdera auri recepe-
rat? Videt̃ ergo ꝙ bñ potuit emere
vnũ agnũ Sed dicẽdũ ꝙ ſine dubio
ſcd̃m bernarduȝ: magi magna auri
põdera obtulerũt. q̃ non eſt veriſile
ꝙ tales reges tali puero obtuliſſẽt
vilia munera. ȝ tñ btã virgo ut ali
q̃bȝ placet illud ſibi nõ retinuit: ſed
ſtatĩ paupibȝ erogauit Vl̃ forte pe
grinatõni in egiptũ p ſeptẽniũ im-
minẽti puide reſuauit Vel forte ñ ĩ
magna q̃ntitate magi talia obtule
rũt cũ hec in miſticã ſignificatõem
offerebãt. ¶ Ponit ãt expoſitor tres
oblatões de dño factas. Prima fa-
cta eſt de ipſo a pentibȝ. Scd̃a p ipõ
de auibȝ Terciã fecit ipẽ in cruce p ho
minibȝ. Pria oñt eius hũilitatẽ. q̃
dñs legis ſe legi ſbiecit. Scd̃a paup
tatẽ q̃ paupũ oblatõȝ elegit Tercia
caritatẽ: q̃ ſe p pctõribȝ tradidit Pro
p̃etates turturꝭ hijs verſibȝ ↄtinẽt.
Alta petit turtur cãtando gemit. re
niẽs ver Nũciat. a caſte viuit. ſol9 q̃
morat. Pullos nocte fouet. morticĩ
numqȝ fugit. Prop̃etates v̓o colũbe
hijs v̓ſibȝ notãt. Grana legit. voli-
tat ſociata. cadauẽa vitat. Felle ca-
ret plãgit ſociũqȝ p oſcula tãgit Pe
tra dat huic nidũ fugit hoſtẽ flumĩe
viſũ. Roſtro ñ ledit geminos pullos
bñ nutrit. ¶ Dr̃ ſcdõ hꝰ feſtũ y po
panti. qd̃ idẽ eſt ꝙ p̃ntatio. ex eo ꝙ
xp̃s ẽ hodie in tẽplo p̃ntat9 Vl̃ y po
panti idẽ eſt qd̃ obuiatõ q̃ iuſt9 ſi-
meon a ãna dño obuiauer̃t cũ offer
ret̃ in tẽplũ. Et dicit̃ ab ypos qd̃ eſt
ire. a anti quod eſt cõtra. ¶ Tunc ãt
accepit eum ſimeon in vlnas ſuas.
Et notandũ ꝙ triplex obumbratio
ſiue exinanitio hic de ſaluatore no
ſtro facta eſt. Prima eſt exinanitio
veritatis. Ille enim qui eſt veritas
q̃ oẽm hoiem p ſeipm̃ qui eſt in via
in ſeipſum q̃ eſt vita ducit: hodie ab
alijs ſe duci pmiſit. Cũ inducerẽt in
quit puerũ ihm̃ ic̃. Scd̃a eſt exina
nitio bonitatis: q̃m ille qui ſol9 ſan
ctus a bon9 eſt: tã q̃ immũdus volu
it cũ matre expiari. Tercia eſt exina
nitio maieſtatis. q̃m ille q̃ ẽ portãs
oĩa v̓bo virtutꝭ ſue: hodie in vlnis ſe
nis recipi a portari ſe pmiſit: qui tñ

portabat portātē ſe.ſcꝫ illꝫ. Senex
puerū portabat.puer aūt ſenē rege
bat. ¶ Tunc aūt ſymeon bn̄dixit ei
dicens ¶ Nūc dimittis ſeruū tuū dn̄e
ſcđm verbum tuū in pace.⁊c̄. ¶ Et
appellauit eū ſymeon tribꝫ noībꝫ .ſ.
ſalutare.lumē.⁊ gloriā plebis iſra
hel. ¶ Ratio autē huiꝰ triplicis noīs
poteſt quadruplr̄ ſumi. ¶ Prio pe=
nes noſtraꝫ iuſtificatōem ut dicat̄
ſalutare remittēdo culpā. ꝙ ihs̄ int̄
ꝑtat̄ ſalutare ex eo ꝙ ſaluū facit po
pulū ſuū a pc̄tis eorū. Lumen dādo
grām. Gloria plebis dando gloriā
¶ Scđo penes nrām regeneratōem
¶ Nā prio puer exorcizat̄ ⁊ baptiſat̄
⁊ ſic a peccato mūdatur quo ad pri
mū. Secūdo candela accenſa ei dat̄.
quo ad ſecūdū. Tercio ad altaē offer
tur quo ad terciū. ¶ Tercio penes ho
diernā ꝓceſſiōeꝫ. ¶ Nā primo candele
bn̄dicūtur ⁊ exorcizantur. Scđo accē
dūtur ⁊ in manibꝫ fideliū dātur Ter
cio eccleſiā cū cāticis ingrediūtur ¶
Quarto penes tripliceꝫ huius feſti
denoīatōem. ¶ Nā dicit̄ purificatio q̄
ad purgatōem culpe:ꝑ hoc ꝙ dicit̄
ſalutare. Dicit̄ candelaria quo ad il
luminatōeꝫ gratie: per hoc qđ dicit̄
lumē. Dicit̄ ⁊ ypopanti quo ad col
latōem glorie.ꝑ hoc ꝙ dicit̄ gloriaꝫ
plebis tue iſrahel Tūc ei occurremꝰ
obuiā xpriſto in aera Vl̄ poteſt dici
quia criſtus in hoc cantico laudat̄
ut pax ut ſalꝰ ut lux ut gloria Pax
eſt quia mediator. Salꝰ ꝙ redēptor
Lux ꝙ doctor. Gloria ꝙ premiator
R ¶ Dicit̄ ⁊ tercio hꝰ feſtū cādelaria ex
eo ꝙ candele accenſe in manibꝫ por=
tant̄ ¶ Quare aūt eccleſia hoc ordi=
nauerit:ut ſcilicꝫ in hac die candele
accenſe portēt̄ in manibꝰ:ꝑn̄t aſſig
nari quatuor ratōes ¶ Primo ꝓpter
remouendaꝫ erroneā conſuetudinē
Romani enī olim in kalendis febru
arij ad honorē februe matris martꝭ
qui erat deꝰ belli:vrbeꝫ de quinto in
quītū ānū cū cereis ⁊ facibꝫ tota no
cte luſtrbāt ut filiꝰ ſuꝰ eiſ victoriā de
inimicis ɔcederet:cuiꝰ mrēm tā ſolē
nit̄ honoraret. Et illud ſpaciū dicebat̄
luſtꝝ. Romani etiā in februario ſac
ficabant februo .i. plutoni ⁊ ceteris
dijs infernalibꝫ: ⁊ hoc ꝓ aīabꝫ ante
ceſſorꝝ ſuorꝝ. Vt gͦ ꝓpiciarēt̄ eorꝝ ideo
eis hoſtias ſolēnes offerebāt ⁊ tota
nocte eorꝝ laudibꝫ īſiſtētes cū cereis
⁊ accēſis facibꝫ vigilabāt Mulieres
etiā romanorū ut ait Innocētiꝰ ꝓp.
hijs diebꝰ feſtum luminariū exerce
bant.quod a quibuſdā fabulis poe
tarum originē traxerat. Aiūt etenī
ꝙ ꝓſerpina fuit adeo ſpecioſa ꝙ plu=
to deꝰ infernalis eā cōcupiſcēs ipſaꝫ
rapuit ⁊ deā eā fecit. Parētes auteꝫ
ſui eā ꝑ ſiluas ⁊ nemora cū facibꝫ et
luīaribꝫ multo tp̄e q̄ſierūt. Et iſtꝰ
mulieres romanorꝝ repn̄tātes cū fa
cibꝰ ⁊ luīaribꝫ circuibāt Et ꝙ diffici
le eſt ɔſueta relinq̄re:xp̄iani de gēti
bꝰ ad fidē cōuerſi difficile poterant
relinq̄re hmōi ɔſuetudinē paganorꝝ
Iō ꝙ ſergius papa hāc ɔſuetudinē
in meliꝰ cōmutauit.ut.ſ.xp̄iani: ad
honorē ſancte matris dn̄i ōni anno
in hac die totū mundū cū accēſis ⁊
bn̄dictis cereis illuſtrarēt.ut ſolēni
tas quidē ſtaret: ſed alia intētōe fie
ret. ¶ Scđo ꝓpter oſ̄tendam vͥginis
puritatē. Aliqui enī audiētes virgi
nē purificataꝫ:poſſent credere ipſam
purificatōe indiguiſſe. Vt ergo oſ̄=
dat̄ ꝙ tota fuit puriſſima ⁊ ſplēdida
Iō ordinauit ecc̄a ut luminoſos ce
reos baiulemꝰ acſi ipſo facto dicat
eccleſia. Virgo beata purificatōe nō
indiges ſed tota rutilas tota ſplen=
des. Vere enī purificatōe nō indige
bat:q̄ȝ non ſuſcepto ſemine conce=
pata in mr̄is vtero ꝑfectiſſiē mūda
ta ac ſanctificata erat Adeo āt fuit in
matris vtero ⁊ in aduētu ſpūſſancti
ſanctificata ⁊ mundata: ꝙ non ſolū
aliqđ inclinatiuū ad pc̄tm̄ in ea pe=
nitus nō remanſit:ſed etiā vͥtus eiꝰ
ſanctitatꝭ vſqꝫ ad alios extendebat̄
⁊ tranſfundebat̄ ita ꝙ in alijs oīs
motus carnalis ɔcupiſcentie extin=

guebant Vñ dicūt iudei q cū maria pulcerrima fuit a nullo potuit vnq̄ cōcupiſci. Et ratio eſt q virtus ſue caſtitatis cū ctos aſpicientes penetra bat. et oēm de eis ↄcupiſcentiā expel lebat. Vñ compatur cedro. q ſicut cedrus ſerpentes ſuo odore inficit: ita et eius ſanctificatio in alijs radia bat. et oēs motus in carne et ſerpen tes occidebat. Compatur etiā mirre q ſicut mirra inficit vermes. ſic eius ſanctitas cōcupiſcentias carnales. Jdō et hāc prerogatiuam habuit p̄ ceteris ſanctificatis in vtero. et virgi nibus. quia carū ſanctitas et caſti tas in alios non tranſfundebat nec carnales motus ī alijs extinguebat Virtus aūt caſtitatis marie v̄ginis etiā impudicorū corda medullitus penetrabat et ea quo ad ſeipſā proti nus caſta reddebat. ¶ Tercio ordia uit eccleſia: ut in hac die deportarēt candele accenſe in manibus ꝓpter re preſentandū hodiernam ꝓceſſionē. Nā maria et Joſeph et ſimeon et āna hodie venerabilē proceſſionē fecerūt et puerū ihesū in templum preſenta uerunt. Sic et nos ꝓceſſionē facim9 et cereū accenſum per quē ſignificat ihesus in manibus baiulam9 et vſq̄ in eccleſiam deferim9. Tria nāq̄ ſūt in cereo. ſ. cera lign9 et ignis. et p h̄ tria ſignificātur illa tria que fuerūt in xpriſto. Nam cera ſignificat car nem xpriſti que nata eſt de virgine ſine corruptōe carnis. ſicut apes ce ram gignunt ſine alterutrum ↄmix tione Lignus in cera latens ſignifi cat animam candidiſſimā in carne latentē Jgnis vero ſiue lumē ſigni ficat d̄initatē. quia de9 noſter ignis ↄſumens eſt. Vnde quidā de cera lu minea ligno ſic dicit v̄. Hanc in ho nore pie candelā porto marie. Acci pe p cerā carnē de virgie verā P lig nū animā mundā ſub carne latētē P lumē numē maieſtatiſq̄ cacumē ¶ Qrto ꝓpter noſtrā īſtructōē Jn h̄ autē inſtruimur q ſi volum9 eſſe an

deū purificati et mūdi: tria in nobis habere debem9. ſ. ſidē veram actōem bonā et intentionem rectā Nā cande la in manu accēſa ē ſides cū opatōe bona. ſic̄ cādela abſq̄ lumine dicit eſſe mortua et lumen per ſe ſine cāde la nō lucet ſ3 mortuū eē videt: ſic ope ratō ſiñ ſide et ſides ſine bono ope mor tua eē d̄r. Lign9 āt in cera occultat9 eſt ītētio recta Vñ Gre. Sic ſit op9 in pu̇blico ut tñ ītētio maneat ī occulto nec ſorſ aliq̄d oñdat q8 mēti interi9 eē nō ↄſonū poteit iudicari. ¶ Queda matrona nobilis in beatam virginē maximā deuotōnem habebat. Hec quādā capellā iuxta domū ſuā con ſtruxerat et ꝓpriū capellanū habens omni die miſſā de beata virgīe au dire volebat Appropinquāte aūt fe ſto purificatōis btē marie virginis ſacerdos ob ſuū negociū longius diſ ceſſit. et dña illa die miſſā hr̄e non potuit. vel ut alibi legit omnia que habere poterat etiā veſtimēta ſua ꝓ honore beate v̄ginis dabat Vñ cū clamidē dediſſet. et ad eccleſiā ire nō poſſet. ſine miſſa illā ea die manere oportebat De quo cū plurimū dolēt et eccleſiā ꝓpriā ſeu camerā intraret et añ altare beate marie virginis ſe proſtrauit Tunc ſubito in exceſſum mentis facta videbat ſibi ſe in q̄dam eccleſia pulcerrima et ſpecioſa collo catā eſſe. et reſpiciens vidit turbam maximā virginū in eccleſiam venie tes. quas quedā virgo pulcerrima diademate coronata: veſtitu decenti et virginum comitiua laudabili pre ibat Cūq̄ omnes p ordinē conſediſ ſent. ecce turba alia iuuenū venit q̄ et ipſi iuxta ordinē conſederūt Et ec ce quidam maximum cereoꝝ faſcem deferens cereū primo virgini que ce teros āteibat dedit et poſtea illi alijs virginibus et iuuenibus tribuit Demū ad illam matronā venit et cereum ei obtulit. quē ipſa libēter accep' Tūc p eboꝝ reſpidēs vidit duos ceroferā rios ſb diaconū diaconū et ſacerdotē ſacrs

indutos veſtibꝫ ad altare ꝓcedētes
tanꝙ ipſi miſſaꝝ ſolēnia celebrare
volentes. Videbaꝰ aūt ſibi ꝙ acoli
ti eſſent laurētiꝰ et vincētiꝰ. diaconꝰ
et ſbdiaconꝰ duo angeli. ſacdos aūt
xp̄s. Facta āt cōfeſſiōe duo pulcerri
mi iuuenes in mediū chori ierūt. et
officiū miſſe alta voce ꝛ deuotiſſime
inceperūt. ꝛ ceteri q̄ in choro erant
ꝓſequebāꝰ. Cū aūt ad oblatōeꝫ vē
tū fuiſſet. regina virginū ꝛ alie virgi
nes cū alijſ q̄ erāt in choro cereos ſu
os ſacdoti ut moris eſt flexis geni-
bus obtulerūt. Cū āt ſacdos illaꝫ ma
tronā expectaret ut ſibi cereū ſuum
offerret: et illa ire nollet: miſit ad eā
regina virginū per nunciū ꝙ ruſti-
citatē faceret: qꝛ ſacerdotē faceret tā
diu expectare. Jlla aūt rn̄t ꝙ ſacer
dos in miſſa ſua ꝓcederet. qꝛ cereum
ſuū ſibi non offerret. Tunc iterū re
gina aliū nūciū miſit. cui ſimiliter
illa reſpondit ꝙ cereū ſibi datū peni
tus nulli daret ſed illū ex deuotōe te
neret. Regina aūt virginū nūcio p̄
cepit dicens. Vade ꝛ iteꝝ eā roga ut
cereū offerat. ſin autē: ip̄ꝫ de manibꝫ
eius violenter auferas. Cūqꝫ nunciꝰ
iuiſſet ꝛ illa rogantē audiē recuſaret
dixit ſe in mandatis habere ut ip̄m
ab ea violenter auferret. Tūc ille cū
magna violentia cereū cepit ꝛ ipſū
auferre conabatur. Jlla autē fortiꝰ
tenebat ꝛ ſe viriliꝰ defendebat. Cūqꝫ
longa fieret altricatio ꝛ cereus hinc-
inde violentius traheretur: ſbito fra
ctꝰ eſt cereus. ꝛ medietas in manu
nuncij ꝛ alia medietas in manu ipi
us domine remanſit. Ad hāc igitur
vehemētē fractionē illa ſubito ad ſe
redijt: ꝛ ſe iuxta altare vbi ſe poſue
rat inueniens cereū fractū in manu
ſua reperit. De quo valde admirās
immēſas gratias beate virgini red
didit. q̄ eā ſine miſſa illa die remane
re nō permiſit ſꝫ tali officio ſe inter-
eſſe fecit. Jlla autē cereū diligenter
repoſuit ꝛ pro maximis reliquijs re
ſeruauit. Sꝫ ꝛ omnes ut dr̄ q̄ tūc tan
gebanꝰ de eo a q̄cūqꝫ detinebāꝰ infir
mitate ꝓtinꝰ liberabāꝰ. Quedam
alia matrona dū eēt grauida. q̄dā no
cte in ſōnis vidit ſe pōrtare q̄ddā vex
illū qd colore ſāguineo erat tinctū.
Euigilās autē ꝯtinuo ſenſū amiſit.
Quā diabolꝰ adō ludificabat: ut vi
dereꝰ ſibi ꝙ xp̄i fidē quā hactenꝰ ha
buerat: inꝰ mamillas hr̄et ꝛ iñ cōti
nuo exiret. Que cū nullatenꝰ curari
poſſꝫ. in q̄dā ecclīa btē marie virgīs
in feſto purificatōis pnoctauit ꝛ in
tegrā ſanitatē recepit.

De ſancto Blaſio.

Blaſius dr̄ q̄ſi blādꝰ. vel blaſiꝰ q̄ſi belaſius a bela qd eſt habitꝰ ꝛ ſior. i. puulꝰ. fuit ei blādꝰ p dulcedinē ſmonū. hūilis p habitū virtutuꝫ. puulus p humilitatem moꝝ.

Seq̄tur legēda.

Blaſiꝰ cum in omni manſuetudine ꝛ ſanctitate polleret: xp̄iani eum in ſebaſtia ciuitate capadocie ī epiſcopū elegerunt. Qui epiſcopatu ſuſcepto ob diocletiani pſecutōeꝫ ſpeluncā petijt. ꝛ ibi hēmiticā duxit vitā. Cui aues pabulū afferebāt. Et fere ad eū vnanimiꝰ ꝯfluebāt. Et dū illꝰ vtriſqꝫ īponēt manū ꝛ bn̄diceret eas nō recedebāt ab eo. Deniqꝫ ſi que infirmabāꝰ ad eū cōtinuo veniebāt ꝛ ſaītatē ad integꝝ reportabāt. Preſes igiꝰ illiꝰ regionis agricolanꝰ noīe dū milites ſuos ad venādū miſiſſꝫ ꝛ illi inuanū alibi laborantes ꝛ caſu ad antꝝ btī blaſij puemiſſēt: magnā ibidē beſtiarū multitudinē añ ipſuꝫ aſtantiū repperūt. Quas dū nullatenꝰ capere poſſent. attoniti ſuo dn̄o hec nūciauerūt. Qui ſtatī milites plures miſit ꝛ vt ip̄m cū oīibꝰ xp̄ianis ad ſe adducerēt precepit. Jn ipſa āt nocte ter ei xp̄s apparuit dicēs. Surge ꝛ offer mihi ſacrificiū. Ecce āt aduenīūt milites dicētes. Egredere. vocat te preſes. Quibꝫ rn̄t blaſiꝰ. Bene veniſtis filij. Nūc video qꝛ deꝰ nō eſt oblitus mei. Pergens ḡo cū eis nūꝙ

a predicatõe ceſſauit. ⁊ corã eis mlta miracula fecit Tūc mulier quedã filiū ſuū morientē in cui⁹ guttuꝛe os piſcis trãſuerſu; erat ad pedes eius attulit. ⁊ ut ſanaret cū lacrimis poſtulauit. Scūs ꝟo blaſi⁹ ſup ipm manu; imponēs orauit ut puer ille ac oēs q̄ in ei⁹ noīe aliq̄d peterēt ſanitatis bñficiū obtinerēt ⁊ ſtatī ſanatus ē. Multa talia ⁊ iſtis ſilia dñs p ſeruū ſuū blaſiū opari dignatus eſt q̄ q̄tidie in ſcis ſuis hucuſq3 gloſus eſt ¶ Mulier q̄dã paupcula vnū ſolūmō porcū hñs quē tñ violent lup⁹ rapuerat ſcūm blaſiū dep̄cabat ut ſibi reddi facēt porcū ſuū. Qui ſbridēs dixit. Mulier noli cōtriſtari. reddet tibi porcus tu⁹. Et ↄtinuo lup⁹ venit ⁊ porcū viduc reddidit ¶ Ingrediēs ꝟo ciuitatē iuſſu prīcipis carceri mãdatur: ut deliberatõe maturiori cū tortibus ſuis ⁊ militibz facta ī craſtinū q̄d cū eo factur⁹ eēt corã cūctis maturi⁹ pnūciaret. Alio ꝟo die iuſſit p̄ſes ipm ſibi pñtari. Que vidēs: nō minacibz terebat verboꝝ aggreſſibz: ſꝫ blādis ſmoībz ſalutauit dicēs. Gaude blaſi amice deoꝝ. ⁊ cū ad ſacrificãdū impellere arbitrabat Cui btūs blaſi⁹ rñt. Gaude ⁊ tu optime p̄ſes: ſꝫ ne dicas eos deos ſꝫ demones qꝛ eterno igni cū eis q̄ eos adorãt tradent Irat⁹ p̄ſes eū fuſtibz cedi iuſſit ⁊ in carcerē recludi fecit. Cui blaſi⁹. Inſenſate ſperas p penas tuas dei mei a me auferre amorē qꝛ ip; in me hēo corroboratorē ¶ Audiēs hꝯ vidua illa q̄ porcū recupauerat porcu; illū occidit: ⁊ caput ⁊ pedes cū; cãdela ⁊ pane ad ſcūm blaſiū depoꝛtauit. Ille grãs agēs cōedit. ſibiq3 dixit. Singul̄ ãnis in eccã noīs mei candelã offeras. ⁊ tibi ⁊ cuicūq3 qui hoc fecerit bene erit Quod ſꝑ egit ⁊ ſibi pſperitas multa fuit. ¶ Poſthec cū eū eductu; p̄ſes a carcē ad deos inclinaē nō poſſꝫ: iuſſit eū in ligno ſuſpēdi ⁊ carnes ei⁹ ferreis pectinibz laniari. ⁊ ſic iterꝝ in carcerē repoꝛtari ¶ Septē igit̄ mulieres eū ſeq̄ntes guttas ſãguinis ei⁹ colligebãt. Que mox tenētē ad deoꝝ ſacrificiū ↄpelluntur Que dixerūt Si vis ut deos tuos adorē⁹ cū reuerentia mitte eos ad ſtagnū ut ibi faciebꝫ ablutis mūdi⁹ adoraē poſſim⁹. Let⁹ p̄ſes efficit ⁊ citi⁹ q̄d dixerãt adīplet. Ille ꝟo deos arripuerūt. ⁊ eos in ſtagni mediū piecerūt dicētes. Si dij ſūt videbim⁹ Q̄d p̄ſes audiēs ⁊ p ira inſaniēs: ⁊ ſeip; pcutiēs dixit miniſtris. Cur nō tenuiſtis deos veſtros ut nō mitterent in pfūdū lacus Qui dixerūt. Doloſe tecū locute ſunt mulieres ⁊ eos in ſtagnum piecerūt. Cui mulieres. De⁹ ver⁹ dolos nō patit̄ ſed etſi dei fuiſſēt p̄ſciuiſſēt vtiq3 q̄d eis facere volebam⁹ Et irat⁹ p̄ſes iuſſit plūbū liq̄factū ⁊ pectines ferreos ⁊ ſeptē loricas igne cãdētes ex vna pte parari ⁊ ex alia ſeptē camiſias lineas afferri. Quo dicēte ut ex hijs q̄d mallēt eligerēt: vna illaꝝ duos puulos filios hñs audacter cucurrit ⁊ lineas camiſias arripiēs in caminū piecit. Pueri vero mr̄i dixerūt Non nos mater dulciſſima p⁹ te relinq̄s. ſed ſic nos repleſti dulcedine lactis ſic nos reple dulcedīe regni celeſtis Tūc p̄ſes iuſſit eas ſuſpendi ⁊ carnes eaꝝ pectinibz ferreis laniari Quaꝝ carnes ut nix albiſſime erãt ⁊ p ſãguine lac effluebat Cū aūt ſupplicia vix ferrent angel⁹ domini ad eas venit. ⁊ eas viriliter ↄfortauit dicēs. Nolite timere. Bon⁹ eñ opari⁹ q̄ bene incipit ⁊ bene pficit: ⁊ conducēte ſe benedictōnē meret̄ p cōpleto ope. ⁊ mercedē accipit pro laboꝛe. ⁊ gaudiū poſſidet p mercede. Tūc p̄ſes iuſſit eas depoī ⁊ in caminum mitti. Que diuinitus igne extincto exierunt illeſe. Quibus p̄ſes. Iam nūc magicaꝝ artē dimittite ⁊ deos nr̄os adorate. Que reſpōderūt. Perfice q̄d cepiſti. qꝛ iã ad regnum celeſte vocate ſum⁹. Tūc ille data ſententia eas decollari mãdauit. Que dū decollaiī dērent flexis genibz adorauerūt dicētes

Deus qui nos a tenebris vocaſti et in hāc lucē dulciſſimā adduxiſti. q̄ nos ſacrificiū tuū feciſti. aīas nr̄as ſuſcipe. ⁊ ad vitā eternā facias puēire. ⁊ ſic trūcatꝰ capitib9 ad dn̄m migrauerūt ¶ Poſt hec iuſſit preſes ſibi blaſiū p̄ntari ⁊ dixit ei. Vel nūc adora deos vel nō. Cui blaſi9. Impie nō timeo minas tuas. Age ut vis. Corp9 enī meū pemit9 tibi trado Tūc iuſſit eum mitti in ſtagnū. Ipſe vō aquā ſignauit ⁊ mox ſic arida fixa pmanſit. Dixitq̧. Si veri dij vr̄i ſūt oſ̄ndant virtutē eor̄. ⁊ ingredimini huc Ingreſſiq̧ ſtagnū ſexagintaqn̄q̧ viri ↄtinuo ſūt ſb̄merſi. Angelus āt dn̄i deſcēdēs dixit ei. Egredere blaſi. ⁊ coronā tibi a deo parā ſuſcipe. Cūq̧ exiſſet dixit ad eū p̄ſes Oīo decreuiſti nō adorare deos? Aut ſine vlteriori aliq̄ dilatōe dijs ſacrifica ut viuas ā ſma capitali mox te affi ciā. q8 vis e duob3 elige. Cui blaſi9 Cognoſce miſer q2 xp̄i ſuus ſū nec demones adoro. Et ſtatī iuſſit eū decollari. Ipe āt orauit ad dn̄m ut q̄cūq̧ p infirmitate gutturꝰ vel alia q̄cūq̧ infirmitate e9 p̄codinia poſtularet: exaudiri cōtinuo mereret. Et ecce vox de celis ad eū venit. dicēs q2 ſic fieret ut orauit. Sicq̧ cū duob3 puerꝰ decollat9 eſt. Floruit circa ānos dn̄i. cclxxxvij.

¶ De noīe ſancte Agathe virginis

Agatha d2 ab agios q8 ē ſā ct9 et theos q8 eſt de9 q̄ſi ſcā dei ¶ Tria em̄ ſūt ſicut dicit Criſoſtom9 q̄ ſcūm faciūt. q̄ q̄ tē pfecte fuerūt in Agatha ſc3 cordis mūdicia. ſpūs ſancti p̄ntia. ⁊ bonorum oper̄ affluentia Vel d2 ab a q8 eſt ſine ⁊ geos t̄ra. ⁊ theos de9 q̄ſi dea ſine terra. i. ſine amore terrenor̄ Vel ab aga q8 eſt loq̄ns ⁊ thau ↄſūmatio quaſi cōſūmate ⁊ pfecte loquēs q8 pat3 in ſuis r̄nſis Vel ab agath q8 eſt ſeruit9 ⁊ thaoſ ſupior quaſi ſeruit9 ſupior Et hoc ꝓpter illud q8 dixᵗ. Sūma ingenuitas iſta eſt in q̄ xp̄i ſeruit9 pbaꝰ ¶ Vel ab aga q8 eſt ſolennis ⁊ thau ↄſummatio q̄ſi ſolemniter conſūmata id eſt ſepulta. Q8 patet in angelꝰ de celo a deo miſſis qui eā ſepelierūt.

¶ Seq̄tur de eadē legenda.

Agatha virgo ingenua: mēte et corpe pulcherrima in vrbe. Cathaneſiū deū ſp in omī ſanctitate colebat. Quintian9 āt ↄſularis ſicilie cū eēt ignobilis libidinoſus. auar9 ⁊ ydolis dedit9. btām agathā ↄprehendere nitebaꝰ. ut q2 erat ignobilꝰ cōprehēdere nobilē conaba2 q2 libidinoſus e9 pulcritudine frueret: q2 auarus ei9 ditias rapet. q2 ydolatra dijs eā faceret īmolare. Fecit q̧ eā ad ſe adduci. Que cū adducta eēt ⁊ eius immobileꝓpoſitū ↄgnouiſſet: tradidit eā cuidā meretrici noīe affrodiſie. et nouē filiab9 eius eiuſdē turpitudis ut p. xxx. dies ſuaderēt virgini cōſentire conſulari. ⁊ ei9 aīm īmutarēt ⁊ mō pmittēdo leta: mō t̄rēdo p aſpera ſperabāt eā a bono ꝓpoſito reuocare. Quib9 btā agatha dixit Mens mea ſup petrā ſolidata eſt. ⁊ in xp̄o fundata Verba vr̄a vēti ſūt. pmiſſiones veſtre pluuie ſunt. terrores veſtri flumīa ſūt. que quātūuis impugnēt: tn̄ fundamentum domꝰ mee cadere nō valebit. Hec aūt dicēs flebat quotidie ⁊ orabat ſitiens ad martirij gloriā puenire Videns ergo effrodiſia ipſā īmobilem pmanere: dixit quintiano. Facilius p̄nt molliri ſaxa. ⁊ ferr̄ ī plūbi mollicīē conuerti q̧ ab intentōe xp̄iana mēs iſtius puelle reuocari ¶ Tūc quintian9 fecit eā ad ſe adduci Et ait illi Cui9 cōditōnis es? Cui illa. nō ſolū ingenua ſed ⁊ ſpectabilꝰ genē ut oīs pentela mea teſta2. Cui quītianus Si ingenua es? Cur morib3 ſeruile3 pſona3 te habere oſtēdis? Illa r̄nt Quia ancilla xp̄i ſum: ideo me ſeruilem exhibeo pſonā Quintian9 dixᵗ Si te ingenuā dicis quō ācillā te eē aſſeris? Illa r̄nt Sūma ingenuitas

est in q̄ xp̄i seruit⁹ cōprobat. Quītia
n⁹ dixit. Elige q̄d volueris. aut. s. sa-
crificare diis. ā diuersa supplicia susti-
nere. Cui agatha. Sit talis vxor tua
q̄lis fuit venus dea tua. ⁊ tu talis sis q̄
lis extitit de⁹ tu⁹ iupiter. Tūc q̄ntia
n⁹ iussit eā alapis cedi. dicēs. Iniuri
am iudicis: noli temerario ore gar
rire. Agatha r̄ndit. Miror te viꝝ pru
dentē ad tantā stultitiā deuolutū ut
illos dicas deos tuos ee. q̄ꝝ vitā nō
cupias tuā cōiugē vel te imitari ut di
cas tibi iniuriā fieri si eoꝝ viuas exē
plo. Nā si boni dii tui sint bonū tibi
optaui. Si āt execraris eoꝝ cōsortia
mecū sentis. Quītian⁹ dixit. Quid
in verboꝝ supflu⁹ cursus? Aut sacrifi
ca diis. aut variis suppliciis te faciā
interire. Agatha r̄n̄t. Si feras mihi
pmittas: audito xp̄i noīe mansue-
scūt. Si ignē adhibeas: de celo mihi ro
rē salutiferū angeli ministrabūt. Si pla
gas vel tormēta ingeras: habeo sp̄m
scm̄ per quē despicio vniuersa. Tūc
iussit eā trahi ad carcerē q̄r voce eius
publica cōfundebat. Ad quē letissi
me ⁊ gloriāt' ibat ⁊ q̄si ad epulas i
uitata agonē suū dño cōmēdabat.
Seq̄nti die dixit ei q̄ntian⁹. Abnega
xp̄m ⁊ adora deos. Que cū rēnueret
iussit eā in eculeū suspēdi ⁊ torqueri.
Dixitq̄ agatha. ego in hiis penis de
lector. sic q̄ bonū nūciū audit. aut q̄
videt quē diu desiderauit aut q̄ mul
tos thesauros inuenit. Nō p̄t triticū
in horreū poni nisi theca ei⁹ fuerit for
titer cōculcata ⁊ in paleas redacta.
Sic aīa mea intrare nō p̄t in paradisū
cū palma martirii nisi diligēter fe
cerit corp⁹ meū a carnificib; attrectari.
Tūc irat⁹ Quītian⁹ iussit ei⁹ mamil
lā torq̄ri ⁊ tortā diutissime iussit ab-
scindi. Cui agatha. impie crudelis ⁊
dire tirāne. nō es cōfusus āputare in
femīa q̄d ipse in mr̄e suxisti. Ego ha
beo mamillas integras intus in aīa
mea ex q̄b; nutrio oēs sensus meos
q̄s ab infantia dño cōsecraui. Tunc
iussit eā in carcerē recipi phibēs in-
gressū medicoꝝ. ⁊ panē ⁊ aquā ab
aliq̄ ministrari sibi. Et ecce circa me
diā noctē venit q̄dā senex quē āñ se
debat puer luīs portitor. diuersa scil;
ferēs medicamēta ⁊ dixit ei. Licet cōsu
laris insan⁹ te tormētis afflixerit: tu eū
tuis r̄nsis āpli⁹ afflixisti. ⁊ licet vbeā
tua torserit: ipsi⁹ tñ vbertas in ama
ritudinē cōuertet. Et q̄m ibi erā qñ hec
patiebaris. vidi q̄r mamilla tua p̄t
curā salutis accipe. Cui agatha. Me
dicinā carnalē corpi meo nūq̄ exhi
bui. Et turpe est ut q̄d tādiu seruā
ui nūc pdā. Dixit ei senex. Filia ego
xp̄ian⁹ sū ne verecūderis. Cui agatha
Et vnde verecūdari possū cū tu sis se
nex ⁊ grandeu⁹. Ego vero ita crudelr̄
sū lacerata q̄ nemo de me possit cape
voluptatē. Sed ago tibi grās dñe
pater. q̄r solicitudinē tuā michi im
pēdere dignat⁹ es. Cui ille. Quare n̄
pmittis ut curē te. R̄ndit Agatha.
Quia habeo dñm ihm xp̄m q̄ verbo
curat omnia ⁊ sermōe restaurat vni
uersa. Hic si vult potest cōtinuo me
curare. Et subridens senior dixit. Et
ego apl's eius sū ⁊ ipse me misit ad
te. ⁊ in nomine ei⁹ scias te esse sana
tā. Et cōtinuo petr⁹ apl's disparuit. ⁊
pcīdens beata agatha inuenit se vn
dicq̄ sanatā ⁊ mamillā suo pectori re
stitutā. Cū ergo ex immēso lumine
custodes territi aufugissēt ⁊ apertū car
cerē reliquissent rogauit eā quidā
ut abiret. Absit inquit ut fugiam ⁊
coronā patiētie pdā; ⁊ custodes me
os tribulatōnib; tradā quia tormē
tis impii ⁊ tiranni crudelis nō cedā
sed poti⁹ volūtarie p sponso meo me
ingeram. Ob cuius amorē nō solū
terrena deserā s; poti⁹ plagis ut cer
nitis vltro me cruciandam exponā.
Post quatuor dies dixit ei quintia
n⁹ ut deos adoraret ne grauiora sup
plicia sustineret. Cui Agatha. Ver
ba tua sunt fatua ⁊ vana aerem ma
culantia ⁊ iniqua. Miser sine sensu ⁊
intellectu. Quō vis ut lapides ad-
orē. ⁊ deū celi q̄ me creauit dimittā

Quintian9 dixit. et qs eſt q̄ te ſana
uit. Cui agatha. Jh̄s xp̄s fili9 dei.
Quincian9 dixit Jterũ tu xp̄z audes
noīare quē ego nolo audīe Agatha
dixit. Q̄ꝺ diu vixero. xp̄m corde ⁊ la=
bijs inuocabo. Quintian9 dixit Vi=
debo ſi xp̄s te curabit. ⁊ iuſſit teſtas
fractas ſpgi. ⁊ ſub teſtas carbones
ignitos immitti et ipſam ſup ipſas
nudo corpore volutari. Quod cū fie=
ret ecce terremotus nimi9 factus eſt
qui totā ciuitatē ita cōcuſſit vt pars
corruēs duos ꝯſiliarios q̄ntiani op
p̄meret ⁊ oīs ꝑplus ad eū ꝯcurreret
cōclamās q ꝓpter iniuſtum agathe
cruciatū talia paterēt Tūc q̄ntian9
ex vna pte terremotū. ex alia ſeditō
nē populi metuens ipſā iterū in car
cerē recipi iuſſit vbi ſic orauit dicēs
Dn̄e iheſu criſte qui me creaſti ⁊ ab
infantia cuſtodiſti: qui corp9 meū a
pollutōe ſeruaſti ⁊ a me amorē ſecu
li abſtuliſti. ⁊ q̄ tormēta me vincere
feciſti ⁊ in eis virtutē patiētie tribui
ſti accipe ſpū3 meū ⁊ iube me ad tuā
miſericordiā peruenire Hec cū oraſſ
cū ingēti voce ſpm̄ tradidit ĉca ānū
dn̄i. cclij. ſub decio īperatore. Cū
aūt fideles corpus eius cū aromati=
bus condirēt ⁊ in ſarcofago colloca
rent quidā iuuenis ſericis indutus
cum pluſq̄ cētū viris pulcherrimis
⁊ ornatis ⁊ albis indut' qui nunq̄
in illis partib3 viſi fuerāt ad corp9
ei9 venit ⁊ tabulā marmoreā ad ca
put ei9 ponēs ab ocul' omīū ſtatī di
ſparuit. Erat āt ī pdcā tabla ſcp̄tū
Mētē ſcā3 ſpōtaneā hōrē deo ⁊ pr̄ie
liberatōe3. Q8 ſic ītelligi̇t Mētē ſcā3
habuit. ſpōtaneā ſe obtulit. hōrē dō
dedit. ⁊ pr̄ie liberatō3 fecit. Ex h̄ mi
raculo diuulgato: et gētiles ⁊ iudei
ſepulcrū e9 plurimū venerari cepe͛t
Quintian9 āt dū ad ei9 iueſtigādas
diuitias pgēt duo eq̄ int' ſe fremitū
dātes calceſq iaciētes vn9 eū morſu
appetijt alt' calce pcuſſū ī flumē p̄ie
cit. ita q corp9 ei9 nūq̄ potuit īueni
ri. Reuoluto āno circa diē natal' ei9
mōs q̄dā maxim9 iux̄ ciuitatē rupt9
eructauit īcēdiū q8 q̄ſi torrēs de mō
te deſcēdēs ⁊ ſaxa t͛raq3 liq̄faciēs ad
vrbē cū magno īpetu veniebat Tūc
paganoꝝ multitudo de mōte deſcēd'
⁊ ad ſepulcrū ei9 fugiēs velū vn̄ coo
ptū erat ſepulcrū arripuit ⁊ ip3 ſta
tuit cōtra ignē. Statīq3 in die natal'
ipi9 v̄ginis ignis ſtetit ⁊ vltra vlla
ten9 nō pceſſit De hac v̄gine ſic di
cit Amb. in p̄fatōe. O felix ⁊ inclita
v̄go q̄ meruit dn̄3 ꝓ laude fidel' mar
tirij ſanguine clarificare ſuū O illu
ſtris ⁊ glo'ſa. gemino illuſtrata de
core q̄ int' tormēta aſp̄a cūctis p̄lata
miracul' ⁊ miſtico pollēs ſuffragio
apl'i meruit viſitatōe curari. Sic nu
ptā xp̄o ſuſcepe͛t ethera. Sic hūani
art9 glo'ſo fulgēt obſeq̄o. vbi an=
geloꝝ chorus ſcītatē mētis ⁊ patrie
indicat liberatōem

De ſancto Vedaſto epō.

Vedaſtus q̄ſi veros dās eſtus
q2 vere dedit ſibi eſtus affli=
ctionis ⁊ pn̄e Vel d̄r q̄ſi ve di
ſtans. q2 ve et'nū ab eo diſtat. Naz
damnati ſemp dicent ve. ſ. q2 deū of
fendi. ve q2 diabolo ꝯſenſi. ve q2 na
tus fui. ve q2 mori nō valeo. ve q tā
male torq̄or. ve q nunq̄ liberabor.

Seq̄tur legenda.

Vedaſtus a beato remigio ī tra
iectenſem epiſcopum ordinat9
fuit. Qui cum ad portā ciuitatis ve
niſſet ⁊ ibi duos paupes vnū cecum
⁊ aliū claudū petētes elemoſinā ī=
ueniſſ dixit eis Aurū ⁊ argētū n̄ eſt
m̄ q8 āt hēo vob' do. ⁊ fcā orōe vtroſ=
q ſanauit. Cū āt in q̄dā eccl'a dere
licta vepribz opta lup9 habitaret: ei
dē pcepit ut inde fugēt. nec vlt' illuc
redire audēt. Q8 ⁊ factū ē. Deniq3
cū verbo ⁊ ope multos ꝯuertiſſet. xl. ā
no ſui ep̄atus vidit colūnā igneā a
celo vſq3 in domū ſuā deſcendentē. q̄
finē ſuū adeſſe ꝯſiderās p9 modicū in
pace q̄euit. circa ānū dn̄i q̄ngenteſi
mūq̄nq̄geſi^m Cū āt corp9 e9 trāſ=
ferre' andomar9 p ſenio cec9 dolēs q

corp9 ſci vedaſti videre non poterat: mox lumē recep^t. Sed poſtmodū ad votū ſuū lumen iterū amiſit.

De ſancto Amando epō.

Amand9 q̄ſi amabil' & huit hem in ſe tria q̄ faciūt hoīe3 eē amabilē. Primo ē ſocietas grata pu. xi. Vir amabil' ad ſocietatē ciū. Scd3 ē ɔſuſatōis hoēſtas. ſic & de heſter. heſt. ii. q̄ oīm ocul' amabil' videbat'. Terciū ē virtuoſitas pbitatis. ii. palip. ii. ſaul & Jonathas amabiles & decori. Hyſtoria

Amand9 ex nobilib9 pntib3 ortus Qui cū p mōſteriū ābularet q̄ndā maximū ſerpētē inuēit. Quē ſtatī virtute crucis & orōe ad foueā nūq̄ inde exiturū redire coegit. Veniens āt ad ſepulcrū ſci Martini ānis q̄ndecī ibi māſit cilicō indut9 & aq̄ & pane ordeaceo ſuſtētat9. P9 hoc du3 romā iuiſſ3 & in eccā in orōe pnoctaret: cuſtos eccē irreuerēt' ipm foras eiecit. q̄ dū ad admonitōe3 ſci petri q̄ ſibi añ fores eccē dormiēti apparuit ad gallias iuiſſ3 & ibi regē dagobertū p ſuis crimīb3 increparet irat9 rex eū de ſuo regno eiecit. Demq3 cū rex filiū nō hēt & orōe facta ad dñm filiū habuiſſ3 cogitaē cepit a q̄ infantē ſuū faceret baptiſari: venitq3 ī mētē ei9 ut ab amādo eū facēt baptiſai. Queſito igi' amādo & ad regē adducto: rex ad pedes ei9 pſternit'. rogauitq3 ut ſibi indulgeret. & filiū ſuu3 quē ſibi dñs dederat baptiſaret Ille vō pmā petitōe3 benigne ɔceſſit. ſ3 ſecularib3 negotijs īplicari metuēs ſcđam renuit & abceſſit. Tādē vict9 pcib3 amād9 ānuit voto regl. quē cū baptiſaret tacētib3 cūctis īfans rñt amē. P9 h' rex ipm in traiect. ep3 ſb limari fecit vbi cū a plerisq3 vbū pdicatōnis cōtēni viderit in vaſconiā iuit. Vbi cū q̄dā ioculator vbis ei9 irrideret a demone arripi'. Tūc ꝓprijs dētib3 ſe diſcerpēs q̄ viro dei iniuriā fecerit ɔfitet' & ſtatī miſerabilt' morit'. Dū āt q̄dā vice ma9 lauar3 q̄dā epē aquā illā ſuat fec' de q̄ q̄dē cec9 poſtmodū cuāt9 fuit. Cū in q̄dā loco de volūtate regl mōſteriū ɔſtrue vellet q̄dā epē pxime ciuitatl moleſte h' ſuſtinēs miſit famulos ſuos ut a ipz eū caperēt a certe occiderēt. Qui venientes ei dez doloſe dixerūt ut ſecū pgeret a ſibi locū aptū ad mōſteriū oñderēt Ille āt maliciā eoꝝ pcogſcēs: vſq3 ad cacumē mōtl vbi eū ocadē cupiebāt cū eis iuit eo q̄ multū mrtiū affectaret Sz ecce tāta pluuia & tēpeſtate mōs tegit' ut ſe mutuo vidē ñ poſſēt Et ſe iā mori putātes: pſtrati veniā poſtulabāt Et ut eos viuos abire pmitteret exorabāt. Qui orōe3 effudit & ſerenitatē maximā īpetrauit. Illi g° ad ꝓpa redierūt Et ſcūs amād9 euadēs & multa alia miracla facies ī pace q̄euit. Floruit āt circ' ānos dm. dcliij. tēpe eraclij.

De ſcō Valētino pſbitero & mrē

Valētin9 & q̄i valorē tenēs h' eſt in ſcītate pſeuerās Vl' & valētin9 q̄i valēs tyro. i. miles xpi fortl. Miles āt & valēs q̄ nūq̄ ced^t. ferit fortit'. ſe valent' defend^t potēt' vicit Sic valētin9 ñ ceſſit mrtiū vitādo p cuſſit idolatriā euacuādo defendit fidē ɔmuniēdo. vicit patiēdo

Valentin9 reuerēd9 preſbr̄ fuit. Quē claudi9 īpator ad ſe adducī facies interrogauit dicēs. Quid eſt valentine. cur amicicia nrā nō fruerīs ut deos nr̄os adorās ſupſtitōem tue abijcias vanitatis Cui valētin9 Si grām dei ſciēs: iſta neq̄ diceres ſed ab ydolis aīm reuocares & deū q̄ eſt in cel' adorares Tūc q̄dā q̄ claudio aſtabat dixit. Quid vis dicere valentine de ſcītate deoꝝ nr̄oꝝ? Cui valentin9. Ego de eis nil dico niſi q̄ fuerīt hoīes miſeri & oī īmūdicia plēi Ad quē claudi9. Si xps ver9 deus ē cur m̄ nō dicis q̄d verū eſt? Cui valētin9 Vere xps ſol9 eſt de9 ī quē ſi crederis: aīa tua ſaluabi' reſpublica augebit'. omniū inimicoꝝ tibi victoria ɔcedet' Rñdēs claudi9 aſtātib3

dixit Viri romani audite ꝙ ſapient᷑ et recte loq̄t᷑ iſte Tūc dixit p̄fectꝰ. ſeductꝰ es imꝑator᷑ Quō deſeremꝰ q̄d ab infantia tenuimꝰ Et tunc cor claudij īmutatū ē. Traditꝰ ē āt valētinꝰ cuidā principi in cuſtodiā Dū ꝗ̄ in domū ductꝰ fuiſſet ait. dn̄e ihū criſte q̄ es verū lumē. illuīa domū iſtaꝫ ut te deū verū cognoſcāt. Cui p̄fectꝰ Miror te dicētē ꝙ xp̄s eſt lumē ⁊ q̄dē ſi filiā meā diu cecā illuīauerit faciā quecūqꝫ p̄ceperis Tūc valentinꝰ orās eiꝰ filiaꝫ cecā illuīauit ⁊ oēs de domo ſua ꝯu̇tit Tūc imꝑator valentinū decollari p̄cepit Floruit circa ānum domini. cclxxx.

De ſancta Juliana.

Juliana dum eulogio prefecto nicodemie deſpōſata eſſꝫ ⁊ nollet ſibi aliq̄tenus copulari niſi reciperet fidē xp̄i : iuſſit eā pr̄ ſuus expoliari ac grauiſſiē cedi ac ipſi p̄fecto tradi Cui p̄fectꝰ ait. dulciſſiā mea Juliana. cur me ita deluſiſti ut ſic me renues Cui illa. Si adoraueris deū meū acquieſcā tibi alioqn nūꝙ̄ dn̄s meꝰ eris Cui p̄fectꝰ. dn̄a mea h̄ facere nō poſſū. q2 imꝑator āputari facēt caput meū Cui illa. ſi ita times īꝑatorē mortalē quōvis ut īꝑatorē n̄ timeā immortalē. Fac q̄cq̄d vis q2 me decipere nō valebis Tūc p̄fectꝰ iuſſit eā grauiſſime virgis cedi ⁊ dimidia die p capillos appēdi. ⁊ plūbū liq̄factū in capite eiꝰ fundi Qd̄ cū ei nihil nocuiſſet ipam catenis ligauit ⁊ in carcerē recluſit ad quā venit diabolꝰ in ſpē āgli dicēs Juliana ego ſū angelꝰ dn̄i q̄ me ad te miſit ut te debeam ꝯmouē q̄tenꝰ dijs ſacrifices ne tā diu crucieris. ⁊ tā male moriaris Tūc Juliana flēs orauit d. Dn̄e deꝰ ne p mittas me perire. ſ; oſtēde q̄s eſt iſte q̄ talia m̄ pſuadet Factaqꝫ eſt ad eā vox ut ipm apprehēdēt ⁊ q̄s eſſꝫ ipꝫ cogēt confiteri. q̄ cum eū tenuiſſet ⁊ q̄s eſſet interrogaſſꝫ dixit ei ꝙ demon eēt et ꝙ ad eā decipiendā pat᷑ ſuꝰ ipſum miſiſſet Cui Juliana Et q̄s eſt pat᷑ tuꝰ. R̄n̄t. beelzebub q̄ ad om̄ia mala nos dirigit. Et facit nos ꝗ̄tiēs verberari quotiēs a xp̄ianis fuerimus ſupati Et ideo ſcio ꝙ ego malo modo huc veni q2 te ſuperare nō potui. Inter alia āt q̄ ꝯfeſſus eſt dixit Quia tūc maxime a xp̄ianis elōgabar qn̄ miſteriū dn̄ici corꝑis agebatur ⁊ qn̄ oratōnes ⁊ p̄dicationes fiebant Tūc Juliana manibꝫ retrorſū ipꝫ ligauit ⁊ ad terrā deiciēs cū catena q̄ erat ligata ipm duriſſime vberauit. Dyabolꝰ ꝟo clamās rogabat eā dicēs. dn̄a mea Juliana miſerere mei Tūc iuſſit p̄fectus ut iuliana de carcere educeret᷑ Et exiēs trahebat pꝰ ſe demonē alligatuꝫ. Demō āt rogabat eaꝫ di. Dn̄a iuliana. noli de me ampliꝰ ridiculum facere. Nō eīm potero vltra in quēpiā preualere. Xp̄iani eniꝫ dicunt᷑ miſericordes eē et tu de me nullā miſericordiā habes. Sicqꝫ p totū forꝫ ipm traxit ⁊ poſtea in q̄ndā latrinā ipm proiecit. Cū āt ad prefectū perueniſſet in q̄dā rota adō eſt extēſa ꝙ oīa eiꝰ oſſa vſꝫ ad medullarum exitū ſunt ꝯfracta Angelus āt domini rotā ꝯminuēs ipſā in mom̄to ſanauit Qd̄ videntes q̄ aderāt crediderūt ⁊ ſtati decollati ſūt viri q̄ngēti ⁊ mulieēs. cxxx. deinde cū q̄dā olla plūbo liq̄facto plena miſſa fuiſſet ⁊ plūbū velut tēperatū balneū factuꝫ eſſet: maledixit prefectꝰ dijs ſuis q̄ vnā puellā punire n̄ poterāt q̄ tātā iniuriā eis irrogabat Tunc iuſſit eā decollari. Que dū ad decollādū duceret᷑ demō quē v̄berauerat in ſpecie iuuenis apparens clamabat dicēs. Nolite ei parcere quoniaꝫ deos vr̄os vituꝑauit ⁊ me hac nocte ꝗ̄tiēs vberauit Reddite ꝗ̄ ſibi qd̄ meruit Cūqꝫ iuliana paululū oculos aperuiſſꝫ et videret quis eſſet q̄ talia loq̄ret᷑ demon aufugiens exclamauit dicēs. Heu heu me miſerū adhuc credo ꝙ me vult capere ⁊ ligare Cū ꝗ̄ btā iuliana decollata fuiſſꝫ p̄fectꝰ nauigās in mari cū triginta q̄tuor viris maris

orta tẽpeſtate ſubmerſus eſt. borum ãt
corpora cũ mare ad ripam ea iactaſſꝫ
a feris et auibꝫ ſunt comeſta.

In cathedra ſancti Petri.

Cathedra ſancti petri triplex
eſſe dicitur. ſ. regalis. ij. Re. xxiij.
Dauid ſedens in cathedra ꝛc.
Sacerdotalis. j. Regum. j. Heli ſa=
cerdote ſedẽte ſup ſellã ꝛc. Magiſtra=
lis Mat. xxiij. Sup cathedrã moyſi
ſedeꝛũt ꝛc. Btũs ergo Petrus ſedit in cathe
dra regali qꝛ fuit pꝛínceps oĩm regũ.
Sacerdotali qꝛ fuit paſtor oĩm clericoꝝ.
Magiſtrali. qꝛ fuit doctor oĩm xp̃i=
anoꝝ. Pꝛĩa q̃dẽ fuit eq̃tatis Scd̃a q̃n
titatis. Tercia veritatis et v̓tutis Econ̄
ſo ẽ cathedra. ſ. iniq̃tatis ꝓuitatis et fal
ſitatis. In pꝛĩa ſedẽt iniq̃. In ſcd̃a ꝓui
ſacerdotes. In tercia falſi detractores.

Cathedra ſci petri ab eccl̃ia feſti=
ue recolitur. Quia tũc btũs petrus
apl̃s apud antiochiã in cathedꝛ̃ali ho
nore ſublimatus fuiſſe phibetur. A
Huius ãt ſolẽnitatis inſtitutio q̃drui=
plicẽ cãꝫ hꝛe videtur. Pꝛĩa hec eſt. Cũ
btũs petrus anthiochie p̃dicaret The
ophilus pꝛínceps ciuitatis illius ei dixit.
Petre q̃ rõe ꝑplm meũ ſubũtis. Cũ ergo
petrus ei fidẽ xp̃i p̃dicaret ille eũ vincu
lari fecit et ſine potu et cibo manere pmi
ſit. Sꝫ cũ petrus iã pene deficeret reſũp=
tis tñ viribꝫ eleuãs oculos in celum
ait. Ihũ xp̃e miſeroꝝ auditor adiu
ua me in hijs tribulatõibꝫ deficiẽtẽ.
Cui dñs rñt. Petre credis te dereli=
ctũ a me. Bonitati mee derogas. ſi ꝯ
me talia dicẽ nõ formidas. p̃ſto ẽ q̃
tue ſubueniet miſerie. Audiẽs ãt pau
lus de incarceratõe petri ad theophi
lũ venit et ſe ĩ multis artibꝫ ſũmũ eẽ ar
tificẽ aſſeruit ligna et tabulas ſe ſcire ſcul
pere. tẽtoria pingẽ. et multa alia in=
duſtrie operari dixit Qui a theophi
lo obnixe rogatur. ut in ſua curia ſe
cum ꝯſiſtat. Euolutis paucis diebus
paulus ad petrũ abſcõſe in carcerẽ
introiuit. Quẽ vidẽs pene mortuũ et
ꝯſumptũ amariſſime flere cepit et in
ãplexibꝫ eius q̃i flẽdo deficiebat. et p
rũpẽs ſic inq̃t. O petre frater meus gl̃a
mea. gaudiũ meũ. dimidiũ aĩe mee
meo interuẽtu reſume vires. Tũc pe
trus oculos aperiẽs et ipm recogno=
ſcẽs lachꝛymari cepit ſꝫ ſibi loq̃ nõ
potuit. Et accurrẽs paulus vix os eius
apuit et ponẽs cibũ ipm refocillauit
Cũ ãt petrus cibo ꝯfortatus fuiſſꝫ accur
rẽs in oſcula pauli ruit et ãbo plimũ
fleuerũt. Paulus ãt occulte rediens
Theophilo dixit. O bone theophile
magna eſt gl̃a tua et curialitas tua
honeſtatis amica. dehoneſtat multa bõ
exiguũ malũ. remĩſcere q̃d feciſti illi
deicole q̃ dꝛ petrus velut eẽt aliquid
magnum. pãnoſus deformis macie cõ
ſũptus p oĩa vileſcit. ſolo ſmõe clare
ſcit et talẽ decet te in carcerẽ ponere.
q̃ potius ſi libtate ſolita fruerentur poſſꝫ ti
bi in aliquo vtilis eſſe. Nã ſicut de
illo homines quidã aiũt ĩfirmos ſanat
mortuos ſuſcitat. Cui theophilus Fa
buloſa ſũt iſta o paule q̃ dicis Quia
ſi mortuos ſuſcitare poſſet ſeipm de
carcere liberaret. Cui paulus. ſic criſtus
ſuus a morte reſurrexit ut dicũt q̃ tñ de
cruce deſcẽdere noluit Sic petrus iſte exẽ
plo ſe nõ liberat et pati p xp̃o nõ for
midat. Cui theophilus Fac ergo ut filiuꝫ
meũ iã p quatuordecĩ ãnos mortuũ
reſuſcitet et ĩcolumẽ eũ reddã et liberꝝ
Ingrediẽs ergo paulus ad petꝝ dixit
quõ reſuſcitatõnẽ filij pꝛincipis ſpõ
põdiſſet. Cui petrus. Rẽ grandẽ pau
le pmiſiſti. Sꝫ dñi virtute facillimã
Sꝫ cũ petrus eductus de carcẽ monumẽ
to apto p eo oraſſꝫ ꝯtinuo reſurrexit
Sꝫ tñ hoc p oĩa verifile nõ videtur. ut ã
paulus humana aſtucia ſe talia fabꝛi=
lia ſcire ꝯponẽ fingẽt. aut ut fĩma iu
uenis p q̃tuordecꝫ ãnos ſuſpẽſa fu
iſſet. Tũc theophilus et vniũſus pp̃ls
antiochie et alij q̃ꝓ plurẽs in dominũ
crediderũt et gl̃oſã eccl̃am fabꝛicaue
rũt. in cuius medio excelſã cathedrã
collocauerũt et petꝝ in ea ut ab oĩbus au
diri et videri poſſꝫ exaltauerũt in q̃. vij
ãnis ſedit. Sꝫ poſtmodũ veniẽs ro=
mã in rõna cathedra ſedit xxv. ãnis

de primo tñ honore ecc̄a celebrat. qꝛ tunc p̄mo prelati ecc̄e cepe͛t loco p̄tātea noīe ſblimari. Tūc ergo impletū eſt illud qđ dr in pſal. Exaltēt eū in ecc̄a plebis ⁊ in cathedra ſeniorū laudent eū ⁊c̄. Et notādū qꝛ ē triplex ecc̄a in q̄ btūs petrꝰ fuit exaltatꝰ .ſ. ecc̄a militantiū malignātiū et triumphantiū. In hac triplici ecclesia exaltatꝰ eſt ſm triplicē feſtiuitatē quā de eo ecc̄a celebrat. Eſt em̄ exaltatꝰ in ecc̄a militātiū eidē p̄ſidēdo ⁊ eā in fide ⁊ moribꝫ laudabilr regendo. Et h̄ q̄ntū ad ſolēnitatē hodiernā q̄ dr cathedra. qꝛ tūc ſup anthiochenā ecc̄am pōtificatū accepͭ ⁊ eā annis ſeptē laudabilr rexit. Secūdo eſt exaltatꝰ in ecc̄a malignātium ipſā .ſ. diſſipādo ⁊ eā ad fidē conuertēdo. ⁊ p hoc ptinet ad ſcđam feſtiuitatē q̄ dr ad vincula. Tūc eñ malignātiū ecc̄am diſſipauit ⁊ multos ad fidē cōuertit. Tercio eſt exaltatꝰ in ecc̄a triūphantiū. in ipſā .ſ. feliciter introeūdo ⁊ hoc q̄ntū ad t͛ciā ſolēnitatē que eſt paſſiōis ipſiꝰ. qꝛ tūc in ecc̄aꝫ triūphātiū introiuit. ¶ Notandū etiā qꝛ pluribꝫ alijs rōnibus ecc̄a ter in ā̄no de eo feſtiuitatē facͭ .ſ. ꝓpter priuilegium. ꝓpter bñficiū. ꝓpter debitū. et ꝓpter exemplū. Propter p̄uilegiū qm̄ btūs petrꝰ in tribus fuit priuilegiatꝰ ab alijs aptis ꝓpter q̄ tria priuilegia ecc̄a ter in ā̄no eū honorat. Fuit em̄ pre ceter̄ dignior in autoritate qm̄ pn̄ceps apoſtoloꝝ extitit ⁊ claues regni celorū accepit. Fuit feruētior in amore. Cū maiore em̄ feruore xp̄ꝫ dilexit q̄̄ ceteri ſicut in multis loc̄ manifeſtat̄ cū dn̄s ter in euangelio q̄ſiuiſſe phibe͛: petre diligis me plus hijs. Quē p̄ ceteris ec̄ p̄uilegiatū ad cuſtodiā ouilis dn̄ci curā p̄tulit cōmēdādo .d. Paſce agnos meos. Et fuit efficacior in virtute. Nam ad vmbrā petri ut legit̄ ſanabāt̄ infirmi. ¶ Scđo ꝓpt̄ officiū. Ipſe em̄ officiū p̄latōis ſup vniuerſā ecc̄am habuit. Et iō ſicut petrꝰ fuit pn̄ceps ⁊ p̄latus totiꝰ ecclesie q̄ diffuſa eſt in tribꝫ ptibꝫ mūdi .ſ. aſya. africa. ⁊ europa. ita ecc̄a ter in anno celebrat feſtū eiꝰ. ¶ Tercio ꝓpter bñficiū qꝛ ipē q̄ ptātem accepit ligādi atqꝫ ſoluēdi: libeāt nos a tribꝫ generibꝫ pctōꝝ .ſ. cogitatōis locutōis ⁊ opatōis. vl̄ qꝛ in deū vl̄ qꝛ in pximū vl̄ qꝛ in nos peccauimꝰ. Vel iſtud bñficiū p̄t eē triplex aliđ bñficiū qđ virtute clauiū pctōr in ecclesia ꝯſeq̄͛. Primū eſt abſolutōnis a reatu oñſio. Secūdū eſt pene purgatorij in tpalem ꝯmutatio. Terciū pene tpalis ſm ptē relaxatio. Et ꝓpter hoc triplex bñficiū ſcūs petrꝰ eſt tripliciter honorandꝰ. ¶ Q̄rto ꝓpt̄ debitū. qꝛ eñ ipſe tripl̄r pauit ⁊ paſcit nos .ſ. verbo exēplo ⁊ tpali ſubſidio ſiue orōnis ſuffragio: iō alligamur ut ipm̄ tripl̄r veneremꝰ. ¶ Q̄nto ꝓpt̄ exemplū ut .ſ. nullꝰ pctōr deſpet ec̄ ſi tercio ſicut petrꝰ deū negauerit ſi tñ eū ſicut ipſe voluit corde ore ⁊ ope ꝯfiteri. B ¶ Scđa cā inſtitutōis h̄ eſt q̄ q̄dem ſūpta eſt de itinerario clemētis. Cū em̄ petrꝰ verbū dei p̄dicans antiochie appropinq̄ret: oēs de ciuitate illa ei obuiā vene͛t nudis pedibꝫ pgētes. cilicijs ſe induētes ⁊ caput puluere aſpergētes agētes pniamꝫ qꝛ ꝯtra eū cū ſimone mago ꝯſenſiſſent. Petrus vo eoꝝ pniaꝫ vidēs gratias deo egit. Tūc illi obtule͛t ei oēs vexatos languoribꝫ ⁊ demonibꝫ fatigatos. Quos dū petrus añ ſe poni iuſſiſſꝫ ⁊ ſup eos nomē dm̄ inuocaſſet immēſū lumē ibi apparuit ⁊ oēs ptinꝰ ſt̄ ſanati currētes ⁊ oſculātes veſtigia ſancti petri. Tūc infra ſeptē dies pluſq̄̄ decē milia hoim bapᷓmū ſuſceperūt ac theophilꝰ pn̄ceps ciuitatis illiꝰ domū ſuā i baſilicā fecit ꝯſecrari ⁊ ibidē petro excelſā cathedraꝫ collocari ut ab omibꝫ audiret̄ ⁊ videre͛. Nec iſtud ꝯtrarium eſt hijs q̄ ſupiꝰ dc̄a ſūt. Potuit eñ fieri qꝛ petrꝰ p opatōeꝫ pauli ⁊ theophilo ⁊ toto ꝑplo magnifice ſit ſuſceptꝰ. Sꝫ recedēte

petro ſymon magus ꝑ ſe in puericia
contra petrū grauiꝰ incitauit. Poſt
modū p̄mā; agēs honorabiliꝰ eū re=
cepit ❡ Hoc āt feſtū hodiernū de
cathedratōe btī petri ɔſueuit appellari
feſtū epulaꝝ btī petri. ⁊ hinc ēcia rō
inſtitutōis ſumit huiꝰ feſti. Cōſuetu
do enī fuit antiqͥtus gentiliū vt ait
mgr̄ Johēs beleth. ſinguliꝰ ānis ī mē
ſe februarij certo die epulas offerre
ſup tumulos parentū ſuoꝝ ⁊ eas de
nocte demones ɔſūebāt Jpi āt ab ani
mabꝫ circa tumulos errātibꝫ q̄s vm
bras vocabant vaſtari putabāt. Sole
bant enī antiq̄ dicē vt idē Jo. ait ꝙ
q̄n in hūanis corpoibꝫ ſūt dicūt aīe.
in inferꝰ manes. ſpūs vo vocabant q̄n
ad celos aſcēdebāt. vmbras vo q̄n
recens erat ſepultura: ſiue q̄n̄do circa
tumulos errabāt Hec aūt ɔſuetudo
de ipſis epulis vix a xp̄ianis potuit
extirpari. q̄d ſci p̄res attēdētes ⁊ h̄ pe
nitꝰ extirpare volētes: feſtū de in ca
thedratōe btī petri tū de illa q̄ fuit ro
me. tū de illa q̄ fuit Anthiochie ſtatu
erūt illo. ſ. eodē die quo talia fiebāt
Vn̄ ab epulꝰ adhuc ab aliq̄bꝫ feſtū
petri epulaꝝ vocatur ❡ Q̄rto inſti
tuta eſt ꝓpt reuerētiā corone clericalꝰ
Notandū eſt ꝙ iuxta aliquorū tra
ditionē corona clericoꝝ h̄ p̄mo ſup=
ſit initiū Nā dū petrus anthiochie
p̄dicaret in contumeliā nōis xp̄iani
ſūmitatē eius capitis abraſerūt q̄d
quidē poſtmodū oīm clero tradit in
honorē. q̄d ꝓ xp̄o apl'oꝝ p̄ncipi ī cō
tumeliā fuerat irrogatū ❡ Circa āt ip
ſā coronā clericoꝝ tria attēdūtꝰ. ſ. ca
pitꝰ abraſio. capilloꝝ detrūcatio. et
forme circulatio Abraſio aūt in ſupi
ori capitꝰ pte fit ꝑpliā rōe. q̄ꝝ duas
aſſigꝰt dioniſiꝰ ī eccleſiaſtica ierar=
chiā. Detonſio capilloꝝ ſignificat
mūdā ⁊ n̄ formabilē vitā Ad capillo
rū ei detōſionē ſiue capitꝰ abraſionē
tria ſequūt. ſ. mūditie ɔſeruaͦ Defor
tio ⁊ Denudaͦ Mūditie cōſuatio ꝙ
ex capillis ſordes in capite ɔgregā=
tur. Deformatio. ꝙ capilli ad orna
tū ſūt. ſignificat ergo tonſura mūdā
⁊ nō formabilem vitā. hoc enī ſig=
nificat ꝙ clerici debent habere mun
ditiā mentis interiꝰ ⁊ nō formabilē
⁊ nō exquiſitū habitū exteriꝰ Denu
datio āt ſignificat ꝙ intꝰ ſe ⁊ deū nil
debet ee mediū ſ; immediate dō vni=
ri ⁊ reuelata facie gl'iaꝫ dn̄i ſpeculari
Capilloꝝ detrūcatio fit: vt ex hoc de
tur intelligi. ꝙ clerici oēs cogitatōes
ſupfluas a mēte ſua debēt abſcinde
re ⁊ ad verbū dei ſemꝑ auditū patū
⁊ expeditū h̄re. ⁊ oīa tpalia p̄terꝙ
ad neceſſitatē a ſe penitꝰ remouere.
❡ Fit āt corona circularꝰ figurē multi
plici ratione. Primo q̄m hec figura
nō habꝫ p̄ncipiū nec finē. ꝑ q̄d datur
intelligi ꝙ clerici ſunt miniſtri dei q̄
deꝰ nec habꝫ principiū nec finē Scdō
q̄m hec figura nullū habet angulū;
⁊ ſignificat ꝙ clerici nō debēt habē
ſordes in vita. q̄m vbi angulꝰ ibi ſūt
ſordes vt dicit bern̄. Et debēt habere
veritatē in doctrina q̄m veritas āgu
los nō amat ſicut dicꝰ Jhero. Tercio
q̄m h̄ figura ē oīm figuraꝝ pulcher
rima. Vn̄ in hac deꝰ celeſtes creatu=
ras fecit Per q̄d ſignificatꝰ ꝙ clerici
debēt habere pulcritudinē interiꝰ in
mēte ⁊ exteriꝰ in ɔuerſatōe Quarto
q̄m h̄ figura eſt oīm figuraꝝ ſimpli
ciſſima Nulla enī figura alia vt di=
cit auguſtinꝰ ex vna vꝰ duabꝫ lineis
conſiſtit. ſola circularis figura eſt q̄
vna tm̄ linea clauditꝰ. ꝑ q̄d ſignifi=
catꝰ ꝙ clerici debēt h̄re ſimplicitatē co
lūbinā. iuxꝰ illd. Eſtote prudētes ſicꝰ
ſerpētes: Et ſimplices ſicꝰ colūbe ⁊cꝰ.

❡ De nominis interp̄tatione ſancti Mathie apoſtoli

MAthias hebraice latine dr̄ do
natus dn̄o vel donatio dn̄i vꝰ
humilꝰ ſiue puꝰ. Nā donatꝰ
a dn̄o fuit q̄n ipſū de mūdo elegꝰ ⁊ in
ter. lxxij. diſcipulos deſignauit. Dōtio
dn̄i fuit q̄n ſorte electꝰ inter apl'os
enūerari meruit. Paruꝰ fuit ꝑ verā
hūilitatē ſuanꝰ ❡ Eſt āt tplex hūi
litas ſicꝰ dt Amb. p̄ma eſt afflictōis

qua q̄s dicit̄ hūiliatus. Sc̄da ꝯſide⸗
rationis q̄ p̄cedit ex cōſideratōe ſui.
Tercia deuotōis q̄ p̄cedit ex cogni⸗
tione creatoris. p̄mā hūit btūs ma⸗
thias martiriū patiēdo Sc̄dā ſeipſū
deſpiciēdo Terciā maieſtatē dei admi
rādo. Vel dr̄ a manu qđ ē bonū ⁊ the
ſis qđ eſt poſitio. Inde mathias q̄ſi
bonū poſitū p malo .ſ. p iuda. Eius
vitā que p eccl̄ias legit̄ beda ſcp̄ſiſſe
creditur.

Legenda.

Mathias ap̄ls in locū iude p̄di⸗
toris ſubſtitut⁹ eſt. Igit̄ p̄mo
ortū ⁊ originē ipſi⁹ p̄ditoris breuiter
videam⁹ Legit̄ em̄ in q̄dā hyſ⸗
toria licet apocrifa ꝙ fuit q̄dā vir in ihr̄lm
noīe Rubē q̄ alio noīe dict⁹ ē ſimeon
de tribu dauid Vl̄ ſm̄ ihero. de tribu
yſachar q̄ hūit vxorē q̄ ciborea nūcu
pata ē. Quadā igit̄ nocte cū ſibi de
bitū mutuo exoluiſſēt Ciborea obdor
miēs ſōniū vidi̇t Que p̄territa cū ge
mitib⁊ ⁊ ſuſpirijs viro ſuo ītulit di.
Videba² m̄ ꝙ filiū flagicioſū parerē
q̄ toti⁹ gētis nr̄e p̄ditōis cauſa exiſ⸗
teret Cui rubē nefariā inq̄t rē nec re
latu dignā p̄fatis ⁊ ſpū ceu puto phi
tonico raperis Cui illa. ſi me ꝯcepiſſe
ſēſero et filiū pepero abſq̨ dubio n̄
ſpūs phitonic⁹ in me extitit ſ; reue⸗
latio certa fuit Procedēte igit̄ tp̄e cū
filiū pepiſſet: p̄ntes plūmū timuerūt
⁊ quid de eo facerēt cogitare ceperūt
Cūq̨ filiū abhorrerēt occidere: n̄c vel⸗
lent deſtructorē ſui generis enutrire
ipſū in fiſcella poſitū mari exponūt.
Quē marini fluct⁹ ad inſulā q̄ ſcari
oth dr̄ ꝓpulerūt Ab illa igit̄ īſula iu⸗
das ſcariothis appellat⁹ ē. Regina aūt
illi⁹ loci carēs liberis ad lit⁹ maris cā
ſpaciādi p̄ceſſit ⁊ fiſcellā a maris fluc
tibus iactari vidēs ip̄a fiſcellā apiri
p̄cepit īueniēſq̨ ibidē puer̄ elegātis
forme ſuſpirās ait O ſi ſolatijs tāte
ſbleuarer ſobolis ne regni mei ſucceſ⸗
ſore p̄uarer. Puer̄ ḡ ſecreto nutriri
fecit ⁊ ſe grāuidā ſimulauit Tandē ſe fi
liū pepiſſe mētit̄ ⁊ p totū regnū fa⸗
ma hec celebris diuulga² Princeps
ꝓ ſuſcepta ſobole vehemēter exultat
⁊ ingēti gaudio plebs letat̄ Ipſūq̨
igit̄ ſm̄ magnificētiā regia educari
fecit. Nō p⁹ multū vero tp̄is regina
de rege ꝯcepit ⁊ ſuo tp̄e filiū p̄turi⸗
uit. Cū aūt pueri aliquātulū iā cre⸗
uiſſent ad inuicē ſepi⁹ colludebant ⁊
puerū regiū iudas crebris iniurijs
moleſtabat: ⁊ ad fletū ſepi⁹ ꝓuoca
bat Regina aūt hoc moleſte ferēs ⁊
iudā ad ſe nō p̄tinē ſciens ipſū cre⸗
brius verberabat ſed tn̄ nec ſic ipē a
moleſtia pueri deſiſtebat. tandē res
pandi² ⁊ iudas nō ver⁹ regine fili⁹ ſ;
inuēt⁹ fuiſſe apit̄ Qđ iudas vt ꝯpe⸗
rit vehemēter erubuit ⁊ fratrē ſuum
putatiuū filiū regis latēter occidi̇t Et
ob h̄ capitalē ſn̄iā timēs cū t̄butā⸗
rijs in ihr̄lm aufugit: ſeq̨ curie pila
ti tūc p̄ſidis mācipauit Et qm̄ res ſi
miles ſibi ſūt amabiles pylat⁹ iudā
ſuis morib⁊ inuenit ꝯgruē ⁊ iō cepi̇t
ipſū valde carū hr̄e V niuſe igit̄ curie
pilati iudas p̄ficit̄ ⁊ ad ei⁹ nutū oīa
diſponūt̄ Quadā ḡ die pilat⁹ de pa
lacio ſuo ī qđdā pomeriū aſpiciēs: il
lor̄ pomor̄ tāto deſiderio capt⁹ ē vt
pene deficē videre² Erāt aūt illđ pome
riū ruben p̄ris iude ſ; nec iudas p̄rē;
nec Ruben filiū agnoſcebat Quia ⁊
Ruben ipſū ī marinis fluctib⁊ p̄ijſſe
putabat. ⁊ iudas q̄s pat̄ aut q̄ p̄ria
ſua fuerit penit⁹ ignorabat Pylat⁹
itaq̨ accito iuda ſic ait Tāto illor̄
fructuū capt⁹ ſū deſiderio . ꝙ ſi hijs
fruſtrat⁹ fuero ſpm̄ exalabo Cōcit⁹ ḡ
iudas ī pomeriū inſilijt ⁊ veloci⁹ ma⸗
la carpit Interea ruben venit ⁊ iudā
mala ſua carpentē inuenit. Fortit̄ ḡ
ābo ꝯtendūt ⁊ iurgia ſupaddūt P⁹
iurgia ſurgūt ad verberā ⁊ mutuis ſe
iniurijs affecerūt Tandē iudas ruben
in ea parte q̄ ceruix collo conectit̄ la
pide p̄cuſſit pariter ⁊ occidit Poma
ergo ſuſtulit ⁊ pilato quid acciderit
enarrauit Iā die inclinante ⁊ nocte
ſuperueniēte rubē mortuū īueni² ⁊ ſbi
tanea morte p̄euent⁹ fuiſſe putat̄.
Tūc pylatus omēs facultates ruben

iude tradidit ⁊ ciboreã vxorē ruben
in ꝯiugē iude dedit Quadā ergo die
cū ciborea grauiter ſuſpiraret et iudas
vir eius q̇d hēret diligēter interroga⸗
ret Illa rn̄t Heu infeliciſſima ſū om
niū mulierū quia infātulū meū marinis
fluctibꝫ ſubmerſi ⁊ virū meū morte p̄
uentū inueni. ſꝫ ⁊ dolori miſere pila
tus addidit dolorē q̇ ⁊ me meſtiſſi⸗
mā nuptui tradidit ⁊ inuitiſſimā tibi
in ꝯiugiū copulauit Cūq̧ illa oīa de
infantulo enarraſſꝫ ⁊ iudas illa q̄ ſi⸗
bi acciderāt retuliſſet inuentū eſt ꝙ
iudas matrē ſuā in vxorē duxerit et
ꝙ patrē occiderit. Penitentia ergo
ductus ſuadente ciborea dn̄m noſtꝝ
ihm xp̄m adijt ⁊ ſuorū delictorū ve⸗
niā implorauit. Hucuſq̧ p̄dicta
hiſtoria apocripha legit̄ Que vtrū
recitāda ſit: lectoris arbitrio relinq̄⸗
tur: licet potius ſit relinquēda q̄ aſ⸗
ſerenda. Dominꝰ autē ſuū fecit diſci
pulū ⁊ de diſcipulo ī ſuū elegit apoſ⸗
tolū. Qui adeo ſibi familiaris extī⸗
tit ⁊ dilectus vt eū faceret procura⸗
torē quē tamen poſtea pertulit ſuū
proditorem. Portabat enī loculos
et ea que chriſto dabantur furabat̄
Dolens vero tēpore dominice paſſio
nis ꝙ vngentū quod .ccc. denarios
valebat nō fuerat venditū: vt illos
etiā denarios furaretur abijt ⁊ domi
num pro triginta denarijs vendidit
quorū vnuſquiſq̧ valebat decē de⸗
narios vſuales ⁊ ita damnū vngen
ti .ccc. denariorū recompenſauit Vel
vt quidam aiunt: omniū que chri⸗
ſto dabantur decimam partem fura
batur Et ideo pro decima parte quā
in vngento amiſerāt .ſ. pro .xxx. dena
rijs dominū vendidit quos tn̄ peni
tētia ductꝰ retulit ⁊ abiēs laqueo ſe
ſuſpēdit. Et ſuſpēſus crepuit mediꝰ
⁊ diffuſa ſunt viſcera eius In hꝫ aūt
delatum eſt ori ne p os effunderētur
Nō enī dignū erāt vt os tā viliter in
q̇nareť qḋ tā glorioſū os .ſ. xp̄i cōti
gerat. dignū etiā erāt vt viſcera q̄ p
ditiōis v̓ba ꝯceperāt: rupta caderēt

Et guttur a quo vox p̄ditionis exie
rat: laqueo artaretur In aere etiam
interijt vt qui angelos in celo ⁊ ho⸗
mines in terra offenderat: ab ange⸗
lorū ⁊ hominū regione ſepararetur ⁊
in aere cū demonibꝫ ſociaret̄. ⁋
Cū igit̄ inter aſcēſionē ⁊ pētecoſten
apl̄i in cenaculo ſimul eſſēt vidēs pe
trus ꝙ numerꝰ .xij. apoſtolorū erat
diminutus q̇s tn̄ dn̄s in hoc nume
ro elegerat Vt fidē trinitatis in q̄tuor
mūdi partibꝫ p̄dicarēt ſurrexit ⁊ ſte
tit in medio fratꝝ dicēs Viri fratres
oportet vt aliquē loco iude ſubſtitua
mus q̇ teſtet̄ nobiſcū reſurrectionē
xp̄i. quia dn̄s dixit nobis. Eritis m̄ teſ⸗
tes in ihr̄lm̄ ⁊ in omni iudea ⁊ ſama
ria vſq̧ ad vltimū terre Et quia teſtis
n̄ niſi de hijs q̄ vidit ⁊ audiuit debꝫ
teſtimoniū ferre: eligendꝰ eſt vnus
ex hijs viris q̇ nobiſcū ſemp fuerūt
⁊ dn̄i miracula viderūt ⁊ eiꝰ doctrinā
audierūt. Et ſtatuerūt duos de .lxxij
diſcipulis .ſ. ioſeph q̇ ꝯgnoīatus eſt
iuſtꝰ p ſāctitate ſua q̇ fuit frater Ja
cobi alphei. ⁊ mathiam de cuiꝰ laude
ſubticet̄ quia ſufficit ei p laude ꝙ de tā
plurimis in apoſtolū eſt electus Et
orātes dixerūt. Tu dn̄e qui noſti cor⸗
da hoīm oſtende quē elegeris ex hijs du
obus vnū accipe locū miniſterij hꝰ
apl̄atus quē iudas amiſit ⁋ Et da
tis illis ſortibꝫ cecidit ſors ſup mathiā
⁊ ānumeratꝰ ē cū .xj. apl̄is ⁋ Et no
tādū ꝙ hꝫ exēplo vt ait Jhero. nō ē
ſortibꝫ vtēdū quia p̄uilegia paucorū cō
munē legē nō faciūt. Rurſus. etiā ſi
cut ait beda Donec veniret veritas: figurā
licuit obſuare Fuit enī vera hoſtia in
paſſione immolata. ſed in penthecoſte
ꝯſūmata. ⁊ ideo in electōne Ma⸗
thie ſortibꝫ vſi ſūt ne a lege diſcrepa
rēt in q̄ ſūmꝰ ſacerdos ſorte q̄rebat
Poſt pēthecoſten vero iā veritate ꝓpa
lata vij. diacones nō ſorte ſꝫ diſcipu
lorū electione: aplorū vero orōne ⁊
manꝰ īpoſitōe ordinati ſūt Cuiuſ⸗
modi āt hee ſortes fuerūt: due ſancto
rū patꝝ extāt ſnīe Jhero. enī ⁊ beda

volūt ꝙ hee ſortes tales fuerāt qua
les ille quarꝫ in lege veteri creberri-
mus vſus erat. Dionіſi9 aūt qui fuit
pauli diſcipulus: irreligioſū eſtimat
h̄ arbitrari aſſerēs ſibi videri ꝙ illa
ſors nil aliud fuit niſi q̄dā ſplendor ꝛ
radi9 ſup mathiā diuinit9 emiſſus ꝑ
quē ipē oſtēdebat᷑ in apl̄m aſſumēd9
Ait em̄ ſic ī li. eccīaſtice Ihierarh. De
diuina aūt ſorte q̄ ſup mathiā cecidit
Alij q̄dē alia dixerūt nō religioſe ſicut
arbitror. Meam aūt ꝛ ipē intētionē
dicā. videt᷑ em̄ m̄ eloq̄a ſortē noiare
tearchicū q̄ddā donū demōſtrās illi
tearchico choro a diuina electōne ſuſ-
ceptū. Hic ḡ Mathias apl̄s iudeā in
ſortē accept᷑ ꝛ p̄dicatōi ibidē inſiſtēs
et multa miracula faciēs in pace q̄e-
uit. In nōnullis v̄o codicib3 legit᷑ ꝙ
patibulū crucꝭ ꝑtulit ꝛ tali martirio
coronat9 celos aſcēdit. Cui9 martiris
corp9 Rome in eccīa ſcē Marie maio
ris ſb̄ lapide porfiretico ſepultū eē dr
et ibidē caput ei9 ppl̄o demōſtrat᷑.
¶ In q̄dā v̄o alia legēda q̄ treueris
inuenit᷑ ſic int᷑ cetera legit᷑. Mathias
de tribu iuda de ciuitate bethleez illuſ-
tri ꝓſapia oriūd9 fuit. q̄ lr̄is tradit9
oēm in breui legꝭ ꝛ ꝓphetarꝫ ſciam ap-
p̄hendit. laſciuiā q3 abhorrēs: pueri-
les ānos morū maturitate vincebat.
Informabat᷑ q3 anim9 eius ad v̄tutē vt
eſſet ad intelligētiā habilꝭ. ad miſe
ricordiā facilꝭ. in proſperꝭ nō elat9 in
aduerſis ꝯſtans ꝛ intrepid9. Satage-
bat vt qd̄ ſēſu cōceperat ope ꝯpleret.
ꝛ oris doctrinā man9 opatōe mon-
ſtraret. ¶ Hic ꝑ iudeā dū p̄dicaret ce
cos illuminabat. dēones expellebat
leproſos mūdabat. claudis greſſū.
ſurdis auditū. mortuis vitā reſtitue
bat. Qui cū corā pōtifice accuſaret᷑ in
multꝭ r̄ndit. De obiectis q̄ crimina
dicitis nō oportet ne multa dicā: qm̄
xp̄ianū eē nō ē criminis: ſ3 glīe. Cui
pōtifex. Si tibi dant᷑ inducie: vis pe-
nitere? Et ille. Abſit vt a veritate quā
ſemel inueni ꝑ apoſtaſiā digrediar.
Mathias igit᷑ in lege erat doctiſſi-
mus. corpore mund9. aīo prudēs. in
ſoluēdis queſtionib3 ſacre ſcripture
acut9. in ꝯſilio ꝓuid9. in ſermocina-
tione expedit9. Qui dū verbū dei per
iudeā p̄dicaret: multos ſignis ꝛ ꝓdi
gijs ꝯūtebat. vn̄ iudei inuidētes ipſū
in ꝯſilio ſtatuerūt. Duo ḡ falſi teſtes
q̄ ipſū accuſauerūt: ꝑmo in ipſū la-
pides miſerūt. Quos lapides in teſti
moniū illis ſecū petijt ſepeliri q̄ dū
lapidaret᷑ ſecuri more romano percuti᷑.
Et extenſis in celū manib3 ſpm̄ deo
reddidit. Et ſubdit᷑ ibidē. Cui9 corp9
de iudea romā: deinde de roma treuerī
ē trāſlatū. ¶ In q̄dā v̄o alia legēda
legit᷑ ꝙ dū Mathias in macedoniā
aduenіſſet et fidē xp̄i p̄dicaret q̄ndā
potionē toxicatā q̄ viſu cūctos ꝑuā-
bat ſibi dederūt quā in xp̄i noīe bibit
ꝛ nullā leſionē incurrit. Et cum illa
potio. ccl. excecaſſꝫ: ille ſingulꝭ man9
imponēs oēs illuminauit. Dyabol9
aūt in ſimilitudine infantꝭ cū apparēs
ſuaſit vt Mathiā occiderēt. qui eorū
cultū euacuaret. Et cū ipſe in medio
eorꝫ cōſiſteret: trib3 tamē diebus eū
querētes eū minime inuenerūt. Ter
cia aūt die ſe eis manifeſtans. ait.
Ego ſū. Quē manib9 poſt tergū li-
gatis ꝛ fune collo impoſito ipſū cru
deliter afflixerūt. ꝛ ſic in atro carcē
recluſerūt. vbi demones apparētes
dentib3 in eū fremebant ſ3 approxim
quare nō poterāt. Dn̄s aūt cū multo
lumine ad eū veniēs ipſū de terra le
uauit ꝛ vincula ſoluēs ꝛ dulciter con
fortās oſtiū aperuit. Qui egreſſus
verbū dn̄i p̄dicabat. Dū āt q̄dā ob-
ſtinati ꝑſiſterēt dixit eis. Denuncio
vobis ꝙ viui in infernū deſcendetis.
Moxq3 terra ſe aperuit ꝛ cūctos il-
los deglutiuit. Reliqui v̄o ad dn̄m
ſunt cōuerſi.

¶ De noīs interp̄tatōe ſci Gregorij

Gregorius dicit᷑ a grex ꝛ go-
re quod eſt predicare ſiue di
cere. Vnde gregorius dicit᷑ q̄ſi
gregꝭ p̄dicator. vel dr̄ grego. q̄ſi egre
gori9 ab egregi9 ꝛ gore q̄ſi egregius

ꝓdicatoꝛa doctoꝛ· vel gregorius· in
nrā lingua ſonat vigilans· q2 vigi-
lauit ſibi· deo· ⁊ gregi· Sibi ꝑ mūdi
tie ꝯſeruatōz· dō ꝑ īternā ꝯtēplatōz
Gregi ꝑ aſſiduā ꝓdicationē Et ꝑ h̄
tria meꝛeri diuiſionē Aug9· in li· de
ordine Js videt deū q̄ bn̄ viuit· bene
ſtudet· bn̄ orat· Eius vitā ſcribᵗ pau
lus longobardoꝝ hyſtoriogꝛ̄phus
quā iohēs diacon9 diligēti9 poſtmo
dū ꝯpilauit ¶ De ſcō gregorio·

Gregorius ſenatoria ſtirpe ꝓ
genit9 fuit· c9 pr̄ gordian9 ⁊
mr̄ ſiluia dicebaᵗ· ℟ ¶ Cū ſū
mū pħie apicē in ipſa ſui adoleſcen-
tia attigiſſʒ ac verū ⁊ diuitiaꝝ copia
pl̄imū abūdaret cogitauit tn̄ h̄ oīa de
ſerere ⁊ in religionē ſe trāſſerre: ſed
dū longi9 ꝯuerſionē ꝓtrahēt ⁊ tuti9
ſe xp̄o famulatuꝝ putaret ſi ſb ꝓtore
vrbani hītu mūdo ſpēten9 debuiret:
repeꝛit multa ꝯ eū ex ſclī cura ſuccre-
ſcere ita vt n̄ tm̄ ſpē ſʒ in eo retineret ⁊
mēte Tandē pr̄e orbat9 ſex mōſteia
in ſicilia ꝯſtruxᵗ ſeptimū ītra menia
vrbis ſb hōre ſcī andree apli in ꝓpa
domo fabricauit· in q̄ relictꝭ ſericis:
auro gēmiſqʒ radiātibꝫ vili mōſtico
hītu tegebatꝛ· vbi ad tantā pfctōz
in breui deuenit vt in ipſo ſue ꝯūſiōis
initio poſſʒ iā ī nūo pfcōꝝ ꝯputari C9
qdē pfectio ex vbis ſuis q̄ in ꝓlogo
ſup dialogū ponit aliq̄lr ꝓpendi ꝑt
vbi ſic dt Jnfelix aīm9 me9 occupa-
tionis ſue pulſat9 vulnē: meīit q̄lr
aliqn̄ ī mōſterio fuit· quō ei labētia
cūcta ſb tereāt· q̄ſitū rebꝫ oībꝫ q̄ vol-
uūtur eminebat: cū nulla n̄ celeſtia
cogitaē ꝯſueuerat: q2 etiā retent9 cor
poꝛe ipſa iā carnis clauſtra ꝯtēplati
one tn̄ſibat Qz moꝛtē q̄ʒ q̄ pene cūctꝭ
pena ē: videlicʒ vt īgreſſū vite ⁊ la
boris ſui p̄miū amabat ¶ Tanta de
niqʒ diſtrictōe corp9 ſuū afflixit vt in
firmato ſtōcho ſbſiſtē vix valeret ⁊
ciſionē vitaliū quā greci ſincopin vo
cant patiēs crebris anguſtijs ꝑ hō-
raꝝ momēta ad exitū ꝓpinq̄ret Qua
dā vice dū q̄dā ī mōſterio ſuo vbi ab

bas ꝑerat inſcꝓtita ēt: angel9 dn̄i in
ſpē naufragi: affuit ſibiqʒ miſereri la
crimabilr̄ poſtulauit· Cui cū gᵹori9
ſex argēteos ſibi dari feciſſʒ ⁊ abijſſet
eadē die iterū redijt· ſeqʒ multa ꝑdi-
diſſe: pauca vo recepiſſe ꝑhibuit· q̄
cū ab eo totidē argēteos recepiſſʒ ite
rū tercia vice reūſus miſereri ſibi im-
poꝛtunis clamoribꝫ poſtulauit: Sed
grego· cū a ꝓcuratoē ſui mōſterij di
dicīſſʒ nil dandū ꝑter ſcutellā argen
teā quā mr̄ ſua cū leguminibꝫ mittē
ſolebat ī mōſteio rmāſiſſe: illā ſtati
dari ꝑcepit· Quā ille libēter accipi-
ens letus abceſſit· Hic aūt angel9
dn̄i fuit ſicut ipē eidē poſtmodū reue
lauit L ¶ Quadā die btūs gregori
us ꝑ foꝛū vrbis romane tn̄ſiens cer
nit q̄ſdā pueros forma pulcħrimos
vultu venuſtos· capilloꝝ nitore ꝑ-
ſpicuos eſſe venales Jnterrogabat
igiᵗ mercatorē de q̄ illos patria attu
liſſet Qr rn̄t De britānia· c9 incole ſi
mili candore refulgēt· Jnterrogat
iterū ſi xp̄iani ſint: Cui mercatoꝛ·
Non· ſʒ paganis erroribꝫ īplicati
tenentꝛ Tūc Gre· acriter ingemiſcēs
heu proch doloꝛ inq̄t ille· q̄ ſplendi-
das facies princeps tenebraꝝ nunc
poſſidet· Jnterrogat inſup qd eſſet
vocabulū gentis illius: Cui ille An
gli a vocanꝛ: Bene inq̄t anglici· qua
ſi angelici· q2 ⁊ angelicos vultus
habent· Jnterrogante iterū eo Qd
nomē habet ipſa ꝓuintia: apt mer-
catoꝛ· Prouintiales illi deiri vocanꝛ:
Et gregorius· bene inq̄t deiri quia
de ira ſūt eruendi Rurſus eo de noīe
regis interrogāte: apt mercatoꝛ· q2
elle diceretꝛ· Et gregori9· bn̄ elle· q2
alleluya in ꝑtibꝫ illis decantari opoꝛ
tet· Qui mox ad ſūmū accedēs pōti
ficē cū multa inſtātia ⁊ pčibꝫ vix ob
tinuit vt ad illos cōuertēdos mitteretꝛ
ſic factū ē ℣ Cūqʒ iā iter arripuiſſet
romani de ei9 abſētia pl̄imū pturba
ti papā adeūtes eū talitꝛ alloquūtur
Petꝝ offendiſti romā deſtruxiſti· q2
gregoriū dimiſiſti Sicqʒ pp̄ ꝑterrit9

ad eū reuocandū ꝯtinuo nūcios deſti-
nauit. Cūq̧ gregoriꝰ iam dierū triū
iter pegiſſ͡z. ꝗ̄ in quodā loco diuertēs q̄dā
ceteris q̇eſcentibꝫ lectitaret: locuſta
ſupueniēs eū coegit a legēdo q̇eſcere
ꝗ ex ꝯſideratōe ſui noīs docuit eū in
eodē loco nō ſtaē debere. Qd̄ ille ſpū
ꝓphetico diſcēs ſtati comites adhoꝛ-
tatur vt velociꝰ debeant ꝓficiſci. Sed
ſupueniētibꝫ apoſtolicꝭ nuncijs re-
dire ꝯpelliꝰ. licet de h̄ plurimū triſta-
retur. Tūc pp̄ ipſū a monaſterio ſuo
abſtraxit ꝗ ſuū dyaconū cardinalē
oꝛdinauit. Quodā tpe tiberꝭ
fluuiꝰ alueū ſuū egreſſus intantū
excreuit vt ſuper muros vrbis rome
influeret ꝗ plurimas domos euertēt.
Tūc etiā p tiberim fluuiū multitudo
ſerpentū cū dracone magno in mare
deſcēdit. Sꝫ a fluctibꝫ ſ̄focati ꝗ ad lit-
tus ꝓiecti totū aerem ſua putredine
coꝛrupuerūt. Sicq̧ plaga peſſima quā
inguinariā vocāt ſecuta ē ita vt etiā
coꝛpoꝛali viſu ſagitta celitꝰ venire ꝗ
ſingulos quoſq̧ pcutere videref. q̄
p̄mo omniū Pelagiū papā pcuſſit ꝗ
ſine moꝛa extinxit. Poſtmodū vero
in reliquū vulgꝰ ita deſeuit vt ſb̄trac-
tis habitatoꝛibuſ domos pl̄imas in
vrbe vacuas relinq̄ret. Sꝫ qꝛ eccīa dei
ſine rectoꝛe eē nō poterat: gregoriū
licet totꝭ viribꝰ renitentē plebs oīs
elegit. Cū g̊ benedici debēt ꝗ lues po-
pulum deuaſtaret ſermonē ad ꝓplm̄
fecit ꝗ ꝓceſſiones faciēs letanias in-
ſtituit ꝗ vt ōnes deū attentius exoꝛa-
rent admonuit. Cū igiꝛ dominū oīs
cōgregatus populꝰ exoꝛaret intantū
lues ipſa deſeuit vt in vna hoꝛā octo-
ginta hoīes ſpiritū exalarēt. Sed ne-
quaquā ceſſauit populū admonere
vt ab oꝛatione nūq̄ deſiſterēt donec
peſtē ipſā diuina miſeratio ꝓpulſaēt.
Finita ꝓceſſione fugere voluit ſꝫ ne-
quit. qꝛ die noctuq̧ poꝛtas vrb̄ ꝓpt
eū vigiles obſeruabāt. Tandē muta-
to habitu a q̇buſdā negociatoꝛibꝰ
obtinuit vt in quodā dolio ſup qua-
drigam de vrbe educeretur. Qui mox

ſiluas expetijt: cauernarū latibula
req̇ſiuit ibiq̧ tribꝫ diebꝫ latuit. Ve-
rūtamē dū ſollicite quereretꝛ columna
lucis ſ̄fulgida a celo depēdens ſuper
locū in quo latitabat apparuit. ī qua
columna angelos deſcendētes ꝗ aſcen-
dētes quidā recluſus aſpexit moxq̧
ab vniūſo ꝓplo capiꝰ trahiꝛ ꝗ ſūmꝰ
pōtifex ꝯſecratꝛ. Qui ꝟo ad h̄ honꝭ cul-
men inuitꝰ aſcēderit: q̄ ꝟba ſua legit
patēter adutit. Nā in epl̄a ad narſū
patriciū ſic ait. Dū ꝯtēplatōis alta
deſcribitꝭ: ruine mee mihi gemitū re-
nouatꝭ: qꝛ audiui qd̄ intꝰ pdidi dū
foꝛas ad culmē regiminis īmeritꝰ
aſcendi. Tāto aūt me pcuſſū merоꝛē
cognoſcite vt vix loqui ſufficiā. no-
lite ergo me vocaē noemi. i. pulchꝛū
ſꝫ vocate me mara. i. amaꝝ: qꝛ amari-
tudine plenꝰ ſū. Itē alibi. Qꝛ me ad
eꝑatus oꝛdinē cognoſcitꝭ puenīſſe
ſi me diligitꝭ plāgite. qꝛ ꝗ ego inceſ-
ſanter defleo. atq̧ vt ꝓ me dn̄m exo-
retis rogo. In ꝓlogo q̧ ſup diala-
go ſic ait. Ex occaſione cure paſtoꝛa-
lis animꝰ meꝰ ſcl̄ariū hoīm negocia
patif ꝗ pꝰ tam pulchꝛā quietis ſue
ſpeciē terreni actꝰ puluē fedaꝛ. Perpē-
do itaq̧ q̄d tolero. ꝓpendo q̄d amiſi-
dūq̧ intueoꝛ id qd̄ pdidi fit ḡuiꝰ hoc
qd̄ poꝛto. Ecce em̄ nūc magnis marꝭ
fluctibꝫ q̄tioꝛ atq̧ in naui mētis tē-
peſtatꝭ valide pcellꝭ illidoꝛ. ꝗ cū p̄oꝛꝭ
recolo vite: q̄ſi pꝰ tergū ductis oculꝭ
viſo litoꝛe ſuſpiro. ac intꝭ mūdi hu-
ius piculoſa ꝓcellaꝝ diluuia mens
mea interioꝛē ſentit plus ſolito ge-
mebūda multiplicatꝭ ſuſpirijs inun-
dationē. Sed qꝛ adhuc romam
peſtis ſupdcā vaſtabat: moꝛe ſolito
ꝓceſſionē cū letanijs ꝑ ciuitatꝭ circui-
tū quodā paſchali tpe oꝛdinauit. ī
qua ymaginē btē Marie ꝟginis q̄
adhuc vt aiūt ē rome in eccīa q̄ dꝛ
Sācta maria maioꝛ. quā Lucas ar-
te medicus ꝗ pictoꝛ egregiꝰ foꝛmaſſe
dicif: ꝗ ꝑ oīa eidem ꝟgini ſimilima
perhibef: ant̄ ꝓceſſionē poꝛtari fecit
reuerēter. Et ecce tota aeris infectio

et turbulētia imagini ceſſit: ac ſi ip-
ſam imaginē fugēt a eius p̄ſentiā
ferre nō poſſꝫ. ſicqꝫ p⁹ imaginē mira
ſerenitas a aer̄ puitas remanebat.
Tūc in aere vt fert̄ iux̄ imaginē au
dite ſūt voces āgelorū canētiū. Regi
na celi letare alleluya. qꝛ quē meru-
iſti portare alleluya. Reſurrexit ſicut
dixit alleluya. Statiqꝫ btūs Grego.
qd ſeq̄ adiūxit. Ora p̄ nob deū alle-
luya. Tūc gregori⁹ vidit ſup caſtrū
creſcenſij angelū dn̄i q̄ gladiū cruen
tatū detergēs in vaginā remittebat.
Intellexitqꝫ Gregori⁹. qꝛ peſtis illa
ceſſaſſet a ſic factū ē. Vn̄ a caſtꝝ illd
caſtꝝ angeli deinceps vocatū eſt. ¶
Tādē ut deſideāuerat auguſtinū mel
litū a Johē cū q̄buſdā alijs ī angli
am miſit. a eos ſuis p̄cibꝫ a meritis
ad fidē ꝯūtit. ¶ Tāte āt hūilitatꝭ
beatus Gregori⁹ extitit. ut ſe nullo⁹
laudari p̄mittēt. Nā ſtephano epō q̄
eū in ſuis ep̄lis laudauerāt: ita ſcribꝭ
Multū m̄ a vltr̄ q̄ audire merui vl̄ de-
bui indign⁹ fauorē in v̄ris ep̄lis de-
monſtraſtis a tn̄ ſcriptū ē. Ne lau-
des hominē q̄ diu viuit. Tametſi au
dire talia dign⁹ nō fui: orōnibꝫ v̄ris
peto ut dign⁹ efficiar: ut ſi bō ideo in
me dixiſtis qꝛ nō ſūt: ideo ſint quia
dixiſtis. ¶ Itē in ep̄la ad narſū pa-
triciū. Quod cauſe a noīs ſilitudinē faci
endo p ſcp̄turas clauſulas declamati
oneſqꝫ fortis. Certe frater cariſſime
ſymeā leonē vocas. qꝛ eo modo nos
agē ꝯſpicim⁹ q̄ ſcabioſos ſepe catu-
los p̄dos vl̄ tigres appellam⁹. ¶ Itē
idē gregori⁹ in ep̄la ad anaſtaſium
patriarchā antiochenū. Quod vos me os
dn̄i: qꝛ lucernā dicitꝭ: qꝛ loq̄ndo mul
tis p̄deſſe. multiſqꝫ poſſe lucē p̄bi-
betis: eſtimationē m̄ meā fateor in
dubitatōnē maximā p̄duxiſtis. Cō
ſidero nāqꝫ q̄ ſūa nihil ī me ex hmōi
boni ſigno rep̄hendo. Cōſidero nāqꝫ
q̄ eſtis a vos mētiri nō arbitror. Cū
ergo credere volo qd dicitꝭ: ꝯtradicit
mihi īfirmitas mea. cū deſpicē volo
qd ī laude mea dicitꝭ: ꝯdicit m̄ ſcitas
v̄ra. Sꝫ queſo vir ſcē: nob aliq̄d de h̄
certamine v̄rō cōueniat: vt ſi qd n̄
dicitꝭ ita eſt: ſit ita qꝛ dicit. ¶ Voca
bula etiā iactātiā vel vanitatē ſonā
tia oīno reſpuebat. Vn̄ Eulogio p̄ri
arche alexandrino q̄ eū vniuerſalē
papā vocauerat ita ſcripſit. In p̄fa
tōne ep̄le quā ad me direxiſtis: ſup
be apellatōnis verbum vniuerſalē
me papā dicentes imprimere cura-
uiſtis. Qd peto dulciſſima ſāctitas
v̄ra vltra nō faciat. qꝛ vobis ſubtra
hit qd alteri plus q̄ rō exigat p̄bet.
Ego em̄ verbis p̄ſperari non quero
ſed moribꝫ. Nec honorē eſſe puto in
q̄ frēs meos honorē ſuū p̄dere coḡſco
Recedāt g̃ v̄ba q̄ vanitatē inflāt. ca
ritatē vulnerāt. ¶ Hinc ē qꝛ cū Johā
nes ep̄s cōſtātinopolitan⁹ hoc voca
bulū ſibi vſurparet: a ſe vniūſalem
papā vocari fraudulent̄ a ſynodo ob
tinuiſſet: inter cetera ſic de eo ſcribꝭ
gregori⁹. Quis eſt iſte q̄ contra ſta
tuta euāgelica: ꝯtra canonū decreta
nouū ſibi nomen vſurpare p̄ſumit.
Vtinā a fine diminutōe ſit vn⁹ qui
eſſe appetit vniūſus. ¶ Verbū etiā
iuſſiōis ſibi a coepiſcopis dici nole-
bat. Vn̄ ait in ep̄la ad Eulogiū epi-
ſcopū alexandrinorū. V̄ra m̄ caritas
loq̄tur dicēs. Sicut iuſſiſtis. qd ver
bum iuſſionis peto a meo auditu re
moueri. qꝛ ſcio q̄ ſum a q̄ eſtis. Loco
em̄ m̄ frēs eſtis: moribꝫ p̄rēs. ¶ In-
ſup ob nimiā humilitatē qua erat
preditus: nolebāt qꝛ matrone ſe an
cillas eius dicerent. Vnde Ruſticane
patricie ſcribēs ait. Vnū in tuis epi-
ſtolis egre ſuſcepi: qꝛ qd ſemel eſſe
poterāt: ſepius dicebat̄: ancilla v̄rā
a ācilla v̄rā. Ego em̄ q̄ p epiſcopat⁹
onera oīm ſeru⁹ ſū factus q̄ ratione
te mihi ancillā dicis: cui⁹ ante epi-
ſcopatū ſuſceptū p̄prius fui. Et ideo
rogo p ōmipotentē deū ne hoc verbū
aliq̄n ad me in ſcriptꝭ tuis inueniā.
¶ Prim⁹ ī ſuis ep̄lis ſe ſeruū ſuorū
dei noīauit a alios noīari inſtituit.
Libros ſuos duād hꝫ viuēt ob nimiā

humilitatem publicari nolebat. et
in alioꝝ cōpatione ſuos nichil vale
re eſtimabat. Vn̄ Innocētio p̄fecto
affrice ſic ſcribit. ꝙ expoſitionē ſācti
Job vobis tranſmitti voluiſtis: vr̄o
ſtudio ꝯgaudemꝰ. ſꝫ ſi delicioſo cupi
tis pabulo ſaginari: beati auguſtini
cōpatriote vr̄i opuſcula legite ꝛ ad
cōparationē illiꝰ ſimilaginis noſtrꝝ
furfurē nō queratis. Neqꝫ eni͞ volo
dū in hac carne ſū: ſi que me dixiſſe
contigit ea facile hoībꝫ innoteſci.
Legit̄ qꝫ in quodā libro de greco in
latinū trāſlato ꝙ quidā ſāctꝰ pater
abbas noīe Johāne. s cū Romā ad
viſitanda aploꝝ limina veniſſet ꝛ
beatū Gregoriū papā p ciuitatē trā
ſire vidiſſet voluit ei occurrere: ac vt
decebat reuerētiā exhibere Cernens
vero btūs Gregoriꝰ ꝙ ſe in terrā vo
luit ꝓſternere: feſtinauit ꝛ primo ſe
corā ipſo in t̄rā ꝓſtrauit. nec inde ſur
rexit quoaduſqꝫ abbas primo ſur-
rexit. in quo maxima eius humili-
tas ꝯmēdat̄ Tāte aūt largita
tis elemoſinaꝝ extitit vt nō ſolū p̄-
ſentibꝫ ſꝫ etiā longe poſitꝪ: ꝛ in mon
te ſynai mōchis neceſſaria miniſtra
ret. nā omniū indigētiū noīa ſcp̄ta
habebat ꝛ eis liberaliꝛ ſubueniebat
Monaſteriū iheroſolimis inſtituit
ꝛ dei famulis illic degentibꝫ neccaria
mittē ꝓcurauit. Tribꝫ quoqꝫ milibꝫ
ancillis dei ꝓ quotidianiſ ſtipendijs
octoginta libras auri ānualiꝛ offere
bat Quotidie eciā ad ſuā menſā pe
regrinos quoſlibꝫ inuitabat. Int̄ q̄s
die quadā vnꝰ acceſſit ī cuiꝰ manibꝫ
dū ipſe ex hūilitate aquā fūdere vel
let ꝯuerſus vrceū accepit ſed repēte
eū in cuiꝰ manibꝫ aquā fūdere voluie
rat n̄ inueīt Cūqꝫ h̄ factū ſecū ipē mi
rare eadē nocte dn̄s p viſionē ei dixͭ
Ceteriꝫ diebꝫ me in mēbris meis: he-
ſterno āt die me in memetipſo ſuſce
piſti. Alio qꝫ tp̄e p̄cepit cellelario
vt duodecī ꝑegrinos vel paupes ad
p̄ndiū īuitaret. q̄ ꝑgēs ꝯpleuit iuſſa
Dū aūt ſil̄ diſcūberent: intuēs papa

tredecī numerauit. ꝛ accerſito cellera
rio cur cōtra iuſſionē ſuā tredecimū
inuitare preſūpſerit inq̄ſiuit Quos
cellerariꝰ numerās ꝛ tm̄ duodecī in-
ueniēs ait. Crede mihi pater. nō ſūt
niſi duodecī. Animaduētit Gregoriꝰ
virū ꝓpius diſcūbentē vultū crebro
immutare: ꝛ nūc adoleſcentē nūc ve
ro vetulū ſub quadā venerāda cani-
cie ſimulare. Finito ꝯuiuio illū in cu
biculū induxit vehemender adiurās
vt ei ſe nomēqꝫ ſuū ꝓdere dignaret̄.
Qui rn̄dens ayt Et cur interrogas
de nomine meo qđ eſt mirabile: ve
rūtamen ſcito ꝙ ego ſuꝫ naufragus
ille cui ſcutellam argenteā tribuiſti
quā tibi miſerat cū leguminibꝫ mr̄
tua. ꝛ hoc tibi pro certo ſit cognituꝫ
quia ab illo die quo mihi h̄ dediſti
deſtinauit te dn̄s fieri eccleſie ſue p̄-
ſuleꝫ ꝛ petri apl̄i ſucceſſorē Cui Gre
gorius. Et tu quō h̄ noſti ꝙ tūc me
dn̄s p̄eſſe eccleſie ſue deſtinauit? At
ille. Q2m angl̄s eiꝰ ſū ꝛ me tibi dn̄s
nunc remiſit. vt te ſp̄ debeā ꝓtegere
ꝛ omne qđ petieris p me apud ipſū
valeas īpetrare. ſtatiqꝫ ab eo diſpa-
ruit. Eo tp̄e fuit q̄dā hemita vir
magne v̄tutiꝫ q̄ oīa ꝓpter deū reliq̄rat
ꝛ nihil niſi vnā cattā poſſidebat quā
blandiēs crebro q̄ſi cohabitatricē in
ſuis gremijs refouebat Orauit igiᷣ
ad deū vt ſibi dignaretur oñdere cū q̊
future remuneratiōis māſionē ſpe
raret: q̊ illius amore nil ex ſeculi di
uitijs poſſideret Quadā igiᷣ nocte ſi
bi reuelaᷣ vt cū gregorio romano pō
tifice manſionē ſibi ſperare deberet.
At ille fortiter ingemiſcēs paꝝ ſibi
voluntariaꝫ paupertatē ꝓfuiſſe puta
bat ſi cū eo remuneratiōnē acciperet
q̊ tantiꝫ mūdialibꝫ diuitijs abunda-
ret. Cū ḡ Gregorij diuitias ſue pau
ꝑtati nocte q̄dā ſuſpirādo conferret
alia nocte audiuit dn̄m dicentē ſibi
Cū diuitē nō poſſeſſio diuitiaꝝ ſꝫ cu
pido faciat: cur audes paupertatē tuā
Gregorij diuitijs cōparare. qui ma
gis illā cattam quā habes quotidie

palpādo diligere comprobaret̄ q̄ illē
q̄ tātas diuitias q̄s nō amādo ſ; cō
temnendo cūctis liberaliter largiēdo
diſpergit. Jdeoq; ſolitarius deo gra
tias retulit. et q̄ meritū ſuū decreuiſſe
putauerat ſi gregorio ꝯferret̄: orare
cepit vt cum eo māſionē q̄nq; ꝑcipē
mereret̄. Cū apd̄ Mauritiū impa
torē et filios eius ſup morte cuiuſdā
ep̄i falſo accuſaret̄: ſic ait ī ep̄la quā
apocriſario miſit. Vnū eſt qd̄ breuit̄
ſuggerat̄ dn̄is meis q: ſi ego ſeruus
eoꝝ in mortē longobardoꝝ vel dam-
nū me miſcere voluiſſem: hodie lon
gobardoꝝ gens nec regē nec ducem
nec comites habēt atq; in ſua cōfuſi
one eſſet. Sed q: deū timeo. in mor-
tem cuiuſlibꝫ hominis me miſcē for
mido. Ecce quāte humilitat̄ fuit q:
cū eſſet ſummꝰ pōtifex impatoris: ſer
uū ſe vocabat et dn̄; ſuū appellab at
Ecce q̄nte innocētie q: in mortē ſuo
rum inimicoꝝ cōſentiē nolebat. Cū
mauritiꝰ impator gregoriū et eccīa;
dei pſeq̄ret̄ int̄ cetera ſic ei gregorius
ſcpſit. Quia em̄ pctōr ſū credo q: om
nipotētē deū tāto vob̄ āphꝰ placatū
q̄nto me ei male ſeruientē affligitiſ.
Quadā igit̄ vice quidā mōſtico ha
bitu indutꝰ ſpatā euaginatā dextrā
tenēs corā impatore intrepidꝰ aſti-
tit et cōtra eū enſē vibrās illū gladio
moritūꝝ ꝑdixit. Territꝰ āt mauritiꝰ
a pſecutōe gregorij ceſſauit et vt ꝓ ſe
orare debēt inſtāt̄ petijt q̄tenꝰ ipꝫ; in
hac vita de malꝭ ſuis dn̄s puniēt et n̄
puniēdū extremo examini reſuaret
Quadā igit̄ vice vidt̄ mauritiꝰ ſe an̄
tribunal iudicis ſtaē et iudicē ꝓcla-
mare. Date mauritiū et capiētes eu;
miſtri ipſū an̄ iudicē poſuerūt. Cui ille
Vbi vis reddā tibi mala q̄ in h̄ ſcl̄o
ꝑpetraſti. Jlle rn̄t Hic potiꝰ da m̄ dn̄e
et n̄ ī futuro ſcl̄o retribue. Statīq; di
uina vox iuſſit tradi Mauritiū vxorē
filios et filias foce militi occidendos
qd̄ etiā factū ē. Nō pꝰ multū ei tpis
Focas q̄dā miles eꝰ ipſū cū tōt familia
ſua gladio occidit. et ei in impio ſuc

ceſſit. Cū apd̄ ſcā; Mariā ma
iorē vbi ē ymago v̄gis quā Lucas
euāgl̄a fec̄ btūs gregoriꝰ in die paſ-
che miſſa; celebraret et ꝓnūciaēt Pax
dn̄i ſit ſp̄ vob̄. Angl̄s dn̄i alta voce
rn̄t Et cū ſpū tuo. Vn̄ pp̄ apd̄ illā ec-
cleſiā ī die paſche ſtationē fac̄. Nec ſi
bi cū d̄t. Pax dn̄i: in hꝰ miraculi me
moriā et teſtio rn̄de̾ Quodā
tpe traianꝰ ipator romanꝰ ad qd̄dā
bellū vehemētiſſime feſtiabat. Cui vi
dua quedā flebilr̄ occurrit di. Obſe
cro vt ſanguinē filij mei innocēter ꝑ-
empti vindicare digneris. Cūq; Tra
ianꝰ ſi ſanꝰ reuerteret̄ ſe vindicare te
ſtaret̄: Vidua dixit Et q̄s m̄ h̄ ꝑſta
bit ſi tu in ꝑlio mortuꝰ fuer̄. Traia
nus dixit Jlle q̄ pꝰ me ipabit. Cui vi
dua. Et q̄d tibi ꝓderit ſi alt̄ m̄ iuſti-
ciā fecerit. Traianꝰ dixit. Vtiq; nil.
Et vidua. Nōne inq̄t meliꝰ tibi eſt:
ut m̄ iuſticiā facias et ꝓ h̄ mercedē ac
cipias q̄ vt alteri hāc tr̄nſmittas. Tc̄
Traianꝰ pietate ꝯmotꝰ de eq̄ deſcēdt̄
et ibidē innocētꝭ ſāguinē vindicauit
Fert̄ ēt q: dū filiꝰ traiani ꝑ vrbē
eq̄tādo nimis laſciue diſcurrēt: filiū
cuiuſdā vidue interemit. qd̄ cū vidua
Traiano lacrimabilr̄ exponeret. ipē
filiū ſuū qui h̄ fecerāt vidue loco filij
ſui defūcti tradidit et magnifice ipſū
dotauit. Dū igit̄ q̄dā vice diu iā de-
fūcto traiano gregoriꝰ ꝑ foꝝ traiani
tr̄nſiret et hꝰ māſuetudinē iudicē recor
datꝰ fuiſſ;: ad ſci petri baſilicā ꝑueīt
et ibidē ꝓ eius errore amariſſime fle
uit. Tc̄ illi d̄iuitꝰ reſpōſū ē. Ecce peti
tionē tuā ipleui et traiano penā etnā
pepci. Decetero aūt diligētiſſiē caueas
ne ꝓ dānato aliq̄ ꝓces fūdas. Dama
ſcenꝰ āt in q̄dā ſuo ſmone narrat. q:
Greḡ. ꝓ traiano orōe; fundēs audi
uit vocē ſibi d̄iuitus illatā Vocē tuā
audiui: et veniā traiano do. Cuiꝰ rei vt
ibidē d̄t teſtꝭ ē oriēs oīs et occidēs. Su
ꝑ h̄ dixerūt q̄dā q: traianꝰ fuit reuōtꝰ
ad vitā: vbi grām ꝯſecutꝰ veniā me
ruit et ſic gl̄iam obtinuit. Nec erāt in
inferno finalit̄ deputatꝰ. nec ſētētia

diffinitiua dānatus. Alij dixerūt q̄ aīa traiani n̄ fuit simplr̄ a reatu pe ne etne absoluta ſ3 ei9 pena vſq3 ad tpˢ.ſ. vſq3 ad diē iudicij fuit ſuſpē-ſa. Alij dixerunt q̄ pena ad locū vel modū aliquē tormēti ſb̄ ɔditōe taxa ta fuit. donˢ orāte grego°: p xp̄i mi-ſericordiā loc9 vl̄ mod9 aliqs muta ret Alij dicūt vt Jobes diacon9 qui hāc legēdā ɔpilauit q̄ n̄ legi² oraſſe ſ3 fleuiſſe a freqnt̄ de9 mibt9 ɔced° q8 bō q̄uis deſiderās petē n̄ p̄ſumit. Et q̄ ei9 aīa n̄ eſt ab inferno libeāta a ī padiſo repoſita: ſ3 ſimplr̄ ab inferni cruciatib3 libeāta. Valet ei vt 8t aīa a ī inferno exiſtē a inferni cruciat9 p dei mīa3 n̄ ſētire Alij dicūt q̄ pena et̄ na ɔſiſtit in duob3.ſ. in pena ſēſus a in pena dāni q̄ ē carētia viſioīs 8ine Pena g̃ etna q̄tū ad p̄mū ē ſibi di-miſſa. ſ3 q̄tū ad ſc8m retenta. Fert̄ q̄3 q̄ āgel9 iſt8 adiecerit. q2 ei p dāna to rogaſti duorū tibi dat̄ optio. ā in purgatorio duob3 dieb3 cruciaberɩ. ā certe toto tpe vite tue infirmitatib3 et dolorib3 fatigaberɩ. Q2 p̄elegit to to tpe vite ſue dolorib3 cōcuti q̄ duo bus dieb3 in purgatorio cruciari Vn̄ factū ē q̄ ſp̄ deinceps ā febrib3 labo-rauit. ā podagre moleſtia p̄ſſus fuit aut validis doloib3 cōq̄ſſat9 ā doloē ſtōchi mirabilr̄ cruciat9. Vn̄ in q̄dā ep̄la ſic loqt̄ dicēs Tantis podagre tātiſq3 moleſtiarū dolorib3 p̄mor vt vita mea m̄ g̃uiſſima pena ſit Quo tidie em̄ in dolore deficio a mortɩ re-mediū expectando ſuſpiro Itē alibi Dolor me9 interdū mihi lent9 eſt. in terdū nimius. Sed neq3 ita lent9 vt recedat. neq3 ita nimi9 vt interficiat Vn̄ fit vt q̄ quotidie in morte ſū q̄-tidie repellar a morte. Sic āt me in-fectio noxij hūoris imbibit vt viuē m̄ pena ſit: a mortē deſiderāter expe ctans quā gemitib3 meis ſolū credo eē remediū. Matrona q̄dā btō gregorio ſingulis diebus dn̄ias pa nes offerebat. q̄ cū poſt miſſa3 ſolē nia corp9 dn̄i ſibi offerret et diceret.

Corp9 dn̄i noſtri ihū xp̄i cuſtodiat te in vitā eternā. laſciue ſbriſit Jlle cōtinuo dexterā ab ei9 ore cōuertens p̄tē illā dn̄ici corpis ſup altare depo ſuit. poſtmodū corā pplo interroga uit quā ob cām ridē p̄ſumpſerit At illa. Q2 panē inqt quē ppijs mani bus fecerā: tu corpus dn̄icū appella bas Tc̄ greḡ. p icredulitate mulierɩ ſe in orōe pſtrauit. a ſurgēs pticulā illā panis inſtar digiti carnē factā reppita ſic matronā ad fide3 reduxit Orauit itera3 a carnē illā in panē cōū ſā vidit a matrone ſumēdū tradidit Q2buſdā p̄ncipib3 aliqs p̄cōſaſ re liqas potētib3 aliqntulū de ſci Joh. euanglr̄ dalmatica tribuit. Quod illi ſuſcipiētes tāq̄ viles reliqas: ei cū indigtione nimia reddiderūt. Tunc btūs grego. oratōe facta cultellū pe tēta pannū illū pupugit. de e9 pun ctōib3 ſangs ptin9 emanauit. Sicq3 q̄ p̄cioſe eſſet reliqe: 8imit9 eſt oſ̄ſū Quidā diuitū romano3 p relicta ɔiuge fueāt a pōtifice cōione puat9 Q8 ille moleſtiſſime ferēs ſ3 autori tatē tāti pōtificis euacuare n̄ ualēs magorū ſuffragia reqſiuit. q̄ ſe ſuis carminib3 agē pmiſeēt vt immiſſo demōe tādiu caball9 pōtificɩ vexare² quſq3 cū ſeſſore ſuo pcipitaretɩ. Cūq3 grego. aliqn̄ ſup caballu3 tranſiret immiſſo demone magi equū eius tā fortiter vexaē fecerīt vt neq̄ q̄ ab ali-quo teneri valeret Tūc grego. reue-lante ſpūſācto diabolicā ſubmiſſio-nē cognoſcēs facto crucis ſignaculo tā caballū a p̄nte rabie libeāt q̄ ma leficos ppetua cecitate mulctauit. q̄ reatū ſuū ɔfitētes: ad ſacri baptiſmi grām poſtmodū peruenerunt Quib3 tumē ne artē magicā rlegerēt reddi noluit: eoſ tn̄ eccleſiaſtico ſbſidio nu triri p̄cepit. Legit̄ q̄3 in libro qui a grecɩ Lymon 8r. q̄ abbas q̄ p̄erat monaſterio ſci gregorij pape eidem nūciauit q̄ quidā monachus penes ſe nūmiſmata h̄et tria. quē grego. ad alio3 terrorē excōmuicauit. poſt

modicū tp̄is frater morit̄ gregorio
neſciēte q̄ irat⁹ ꝙ ſiñ abſolutōe mor
tu⁹ fuerat orōnē in epitaphio ſcꝑſit
q̄ eū ab excōicatōis vinculo abſolue
bat. Deditq3 eā vni diaconoꝝ ꝑcipi
ens vt eam ſup foueā fratris defūcti
legeret. Quo iuſſa ꝯplente: ſequēti
nocte q̄ defūct⁹ fueāt abbati appruit
a ſe vſq3 mō ī cuſtodia detētū: ſ3 heri
abſolutū fuiſſe ꝓhibuit. ¶ Offi
ciū a cantū eccl'iaſticū: nec nō a ſcolā
cātoꝝ inſtituit. Et ꝓ hoc duo habita
cula: vnū iux̄ baſilicā ſancti Petri:
a alteꝝ iuxta lateranenſē eccl'iam fa
bricauit. vbi vſq3 hodie lect⁹ eius in
q̄ recubās modulabat̄: a flagellū e⁹
quo pueri̇̄ minabat̄ cū ātiphonario
autētico veneratōe ꝯgrua: reſeruāt̄.
¶ Et in canone appoſuit etiā (Dies
nr̄os in tua pace diſponas. ab et̄na
dānatione nos eripias. a in electoꝝ
tuoꝝ iubeas grege numerari) ¶ V
Tandē btūs Gregori⁹ cū ſediſſ3 āñis
xiij. mēſib3 ſex: dieb⁹ decē: plen⁹ ope
ribus bonis migr̄uit a corpore. ¶ In
cui⁹ tūba hij verſus ſcripti ſūt. Suſci
pe terra tuo corp⁹ de corpore ſumptū
Reddē q̄d valeas viuificāte deo. Spi
rit⁹ aſtra petit. leti nil iura nocebūt
Cui vite alteri⁹ mors mag' ipſa vita
eſt. Pōtific̄ ſūmi claudūt̄ mēbra ſe
pulchri. Q̄ īnuner̄ ſp̄ viuit vbiq3 bo
nis. Exurgēt dapib3 ſupabat frigoā
veſte. Atq3 aīas monit̄ texit ab ho-
ſte ſacr̄. Impleat a actu q̄cq̄d ſmo-
ne docebat. Eſſet vt exēplū miſtica
v̄ba loq̄ns. Ad xp̄m āglos ꝯūtit pie
tate mḡ'a. Acq̄rēs fidei ag mīa gēte
noua. Hoc labor. h̄ ſtudiū h̄ cura pa
ſtor agebat. Vt dn̄o offerēs plurīa
lucra greḡ. Hijſq3 dei ꝯſul fact⁹ letaē
triūphis. Nā mercedē opm iā ſiñ fine
tenēs ¶ Fluxerāt āt āni dcvj. ſb Fo
ca ip̄atore ab incarnatōne dn̄i ¶ X
P⁹ mortē bt̄i greg. cū regionē totā
maxia fames iuaſit: vn̄ paupes q̄s
Greg. liberalr̄ paſcē ſolebat ad ſuc
ceſſorē ſuū veniētes dicebāt. Dn̄e q̄s
p̄r nr̄ Greg. paſcē ſolebat tua ſcitas
ñ ſinat fama perire. Quib3 v̄b pp̄. in-
dig̃tus ſp̄ talr̄ r̄ndebat. Si gregori⁹
ad famā ſue laudis cūctos pp̄los cu
rauit ſuſcipe: nos āt nō poſſum⁹ pa
ſcē a ſic eos ſp̄ vacuos remittebat.
Vn̄ gregori⁹ ter ei apꝑuit a ter blā-
de de ſua tenacia a detr̄ctōe corripuit
ſ3 ille de nullo ſe emēdare curauit. vn̄
illi q̄rto apparēs terribilr̄ illū redar
guit a in capite letalr̄ ꝑcuſſit. Cui⁹
dolore vexat⁹ in breui vitā finiuit ¶
Dū āt adhuc p̄dcā fames inſtaēt: q̄
dā īuidi gregoio cepeīt detrahē: aſſe
rētes ꝙ totū theſaurū eccl'ie tāq̄ vir
ꝓdigi⁹ ꝯſūpſiſſ3. Vn̄ ob h⁹ vindcā
ad cōburendos libros ſuos ceteroꝝ
aīos inclinaīt. Quoꝝ dū q̄ſdā iā cō
buſſiſſēt a ceteros ꝯburere vellēt: pe
tr⁹ diacon⁹ ei⁹ familiariſſim⁹: cū q̄ q̄
tuor libros dialogoꝝ diſputauerat
tradit̄ vehemētiſſiē reſtitiſſe: aſſerēs
h̄ ad ei⁹ delendā mēoriā nil valere cū
in diuiſis mūdi ꝑtib3 exēplaria tene
rent̄. adiūgēs īmane ſacrilegiū eſſe
tanti p̄ris tot a tales libros exurere
ſup cui⁹ caput ipē ſp̄m ſcm̄ ī ſilitudi
ne colūbe freq̄ntiſſiē ꝑſpexiſſ3. Tādē ī
hāc eos ſniā3 addux̄t. vt ſi illud q̄d
dixerat: iureiurādo ꝯfirmās mori cō
tinuo metuiſſ3: ipi a libroꝝ exuſtōe
deſiſterēt. Si ꝯo mori ñ metuiſſ3 ſ3 ſu
ꝑſtes ſui teſtimonij extitiſſ3: ipſe q̄3
ꝯbuſtorib3 man⁹ daret. Fert̄ em̄ btūs
gregori⁹ ſibi dixiſſe ꝙ ſi miraculū de
viſione colūbe publicaēt p⁹ hoc viuiē
nō valeret. Itaq3 cū apꝑātu diaconi:
euangelioꝝ libꝝ baiulās venerabil'
leuita petruſ aduemēs mox vt tactꝭ
ſacroſcīs euangelijs gregorij ſcītati
teſtimoniū ꝓhibuit a falſitate a do-
lore mortꝭ extīnc⁹ ſp̄m int̄ v̄ba v̄ē cō
feſſiōis efflauit. ¶ Q̄dā mōch⁹
mōſterij ſcī gregorij q̄dā penes ſe
peculiū ꝯgregauit. Btūs āt gregori⁹
alteri mōcho apparēs dixit vt ei denū
ciaret ꝙ peculiū diſꝑgeret et pn̄iam
ageret: q2 tercia die eſſet moriturus
Q̄d ille audiēs vehemt̄ expauit: pe-
nitētiā eg̃t a peculiū reddid̄t. Moxq3

febribꝫ adeo arreptus eſt: ut a dilu-
culo diei tercij vſqꝫ ad horā terciā p̄
nimio incēdio linguā ab ore p̄ijciēs
vltimū flatū emittē videret̄ Sꝫ cū cir
cūſtātes mōchi corā eo pſallerēt: tā
dē melodiā interrūpentes ei detrahē
cepert. Jlle ↄtinuo reuiuiſcēs ⁊ ocl'os
ſubridendo cōcutiens ait. Parcat vo
bis dn̄s fr̄es Quare mihi detrahere
voluiſtis? Nā īpedimētū n̄ modicū
mihi generaſtis. qꝫ tā a vob̄ q̄ꝫ a di-
abolo ſb̄ vno tp̄e accuſat9 neſciebā
cui calūnie p̄mit9 rn̄derē. Sꝫ ſi qn̄qꝫ
quēlibet migrātē videritl': eidē nō de
trēctōeꝫ ſꝫ ↄpaſſionē īpendatl': ut pote
qui ad tā diſtricti iudic' cū criminato
re ſuo iudiciū vadit. Nā ad iudiciū
corā diabolo ſteti: ⁊ coadiuuāte ſcō
gregorio: cūctis e9 obiectōibꝫ bn̄ rn̄-
di: Sed tm̄ de vna obiectōe cōuictus
erubui. p q̄ vt vidiſtis tal'r ſū vexa-
tus ⁊ adh̄ me nō potui liberaē Cūqꝫ
de ea fr̄es req̄rerēt ait. Nō audeo di-
cere qꝫ cū ad vos a btō gregorio iuſ
ſus ſū venire diabol9 de h̄ plimū ē cō
queſt9: putās qꝫ me ad pnāꝫ agen
dā p cā illa de9 remittēt. Quapropt'
btō gregorio vadē dedi: ne ↄmotā ca
lumniā alicui reuelarē. Moxqꝫ cla-
mās ait. O ādrea. h̄ āno peas q̄ me
p̄uo conſilio ad piculū cōpuliſti. Et
ſtati reuolutis terribil'r ocul' expira
uit Erat āt ī vrbe q̄dā noie andreas
q̄ eodē momēto q̄ ei mōch9 moriens
piculū fuit imp̄catus: in tā grauem
morbū incidit: ut defluētibꝫ carnibꝫ
ↄſumi poſſꝫ: mori āt nō poſſꝫ Tc̄ mō-
chus monaſterij ſci gregorij ↄuoca
tis fr̄ibꝫ cōfeſſus ē qꝫ cū p̄dc̄ō mōcho
q̄ſdā cartulas mōſterij rapuiſſꝫ: ac
ſuſceptl' p̄cijs alijs tradidiſſet Mox
is q̄ dudū mori nō poterāt int' verba
ſue ↄfeſſiōis ſpm̄ exalauit ¶ Eo
tp̄e vt ī vita ſci Eugenij leꝫ dū adh̄
āmbroſianū officiū magl' q̄ꝫ gregoria
nū ab eccleſijs ſeruareꝫ roman9 p̄ōti
fex noie adrian9 ↄciliū cōuocauit vbi
ſtatutū ē vt gregorianū officiū debe
ret vniuerſaliter obſeruai. Cui9 rei

Karol9 īpator executor exiſtēs: p di
uerſas diſcurrēs p̄uincias: oēs cleri
cos nimis ⁊ ſupplicijs ad hoc ipſū co
gebat ⁊ libros ābroſiaī officij vbiqꝫ
ↄburebat: multoſqꝫ clericos rebelles
incarcerābat Proficiſcēs āt btūs Eu
geni. ad ↄciliū: inuenit ipſū ↄciliū p
t'duū iā ſolutū. Suaqꝫ prudētia dn̄ꝫ
papā ſic īduxit. qꝫ oēs p̄latos q̄ cōci
lio int'fuerāt ⁊ iā p tres dietas rece
ſſerāt reuocauit Cōcilio ġ cōuocto oīm
patrū hec ſnīa vna fuit vt miſſale
ābroſianū ⁊ gregoriaⁿᵘᵐ ſup altaē btī
petri apl'i ponerent ⁊ fores eccl'ie opti
me clauderēt: ac plimoꝝ epōrū ſigil
lis diligētiſſime munirēt Et ipſi tōt
nocte inſiſterēt orōni vt dn̄s p ſigᵐ
aliqd reuelaēt qd horū ab eccl'ijs ma
gis ſeruari vellet Sicqꝫ p oīa vt ordia
uerāt facientes: mane ianuas eccl'ie
apuerūt ⁊ vtrūqꝫ miſſale ſup altare
aptū īuenerūt Vl' ut alij aſſerūt Miſſa
le gregoianū penit9 diſſolutū ⁊ huc
illucqꝫ diſpſū īuenerūt Ambroſianū
āt ſolūmō aptū ſup altaē in eodē lo
co in q̄ ipſū poſuerūt repperūt. Quo
ſig° diuinitus ſūt edocti vt gregorianū
officiū deret p totū mūdū diſpergi:
ābroſianū āt ī ſua eccl'ia ſeruari Sicqꝫ
ſci p̄reſ ut diuinit9 edocti fuerāt ſtatue
rūt ⁊ ſic vſqꝫ hodie ſuat. ¶ Narrat
iohēs diacon9 q̄ vitā greg. ↄpilauit
qꝫ dū vitā e9 cōſcribēt ⁊ ↄpilaēt: q̄dā
vir ſacdotal'r inſigt9 ei dormiētī ad
laternā vt ſibi videba͛ ſcribēti aſtitit
Cui deſup cādidiſſimā ⁊ adō tenuiſſiā
veſtis erat ut eius tenuitate nigredo
ſbtiorl' tunice appebat. h̄ ppi9 acceſ-
ſit: ⁊ īflatl' buccis riſū ↄtinē n̄ potuit
Cūqꝫ iohēs eū int'rogaret. Cur vir
grauioris officij ſic diſſolute rideret?
Ait qꝫ tu ſcrib̄ de mortuis q̄s viuen
tes nūq̄ꝫ vidiſti Cui iohs Etſi illū n̄
nouerī facie: tn̄ de illo ſcribo q̄ didici
lectōe. Ac ille. Tu inq̄t ut video ſic vo
luiſti feciſti ⁊ ego q̄ face potero n̄ ceſ
ſabo Moxqꝫ illi lumē latńe extīxit ⁊
adō ipſū pt'ruit ut vehemēt' exclamās
putaret ſe ab illo gladijs iugulari.

Moxq̧ gregoriꝰ affuit comitãte ſecũ dextrorſũ btõ Nicolao. ſiniſtrorſũ btõ petro diacono. eiq̧ dixit. Mo dice fidei q̃re dubitaſti. Cũq̧ pꝰ cortinã lecti adũſariꝰ latitaẽt gregoriꝰ ex manu petri dyaconi magnã facẽ quã tenẽ videbať arripiẽs eiuſq̧ flãmis os facieq̧ ipſiꝰ adũſarij exurẽs ad inſtar ethiopis denigrauit. Quedã aũt ſcintilla minima cadẽs in eiꝰ veſtẽ cãdidã ipſã dicto citiꝰ cõflagrauit. et ſic nigerrimꝰ totus apparuit. dixitq̧ petrus btõ gregorio. Satis denigrauimꝰ eũ. Cui greg̃. nos illũ ñ denigrauimꝰ ꝗ nigrũ fuiſſe demõſtrauimꝰ. Sicq̧ ibidẽ multo relicto lumine abierũt

De ſancto Longino.

Longinꝰ fuit q̄dã cẽturio qui cũ alijs militibꝫ cruci dñi aſtãs iuſſu pilati latꝰ dñi perforauit Et videns ſig̃ q̄ fiebãt. ſ. ſolez obſcuratũ et t'remotũ: in xp̄m credid{t} maxie ex eo vt q̄dã dicũt ꝙ cũ ex infirmitate vel ſenectute eiꝰ oculi caligaſſẽt: de ſãguĩe xp̄i p lãceã diſcurrẽte fortuitu oculos ſuos tetigit et ptinꝰ claẽ vid{t}. vñ renũciãs milicie et ab aplis ĩſtructꝰ ĩ ceſarea capadocie xxviij. ãniſ mõſticã vitã duxit et v̓bo et exẽplo plurimos ad xp̄m ꝯuertit Cũ ãt a p̄ſide tẽtꝰ fuiſſꝫ et ſacrificaẽ nollet iuſſit p̄ſes oẽs dẽtes eiꝰ excuti et linguã abſcidi Lõginꝰ tñ ex h̃ loq̄lã nõ pdid{t}. ꝗ accep̃ ſecuri oĩa ydola cõminuit et fregit. d. Si dij ſũt videbimꝰ. Dẽones ãt de ydol' exeũtes ĩ p̄ſidẽ et in oẽs eiꝰ ſocios ĩtrauerũt et ĩſaniẽtes et latrãtes ſe lõgini pedibꝫ pſtrauerũt Et ait lõginꝰ dẽonibꝫ. Cur habitat' in ydol'? Qui rñderũt Vbi xp̄s nõ noĩať et eiꝰ ſignũ ñ ẽ poſitũ ibi ẽ habitatio nrã. Cũ ꝗ p̄ſes inſaniẽt et oculos amiſiſſꝫ dixit ei lõginꝰ Scito qm̃ ſanari ñ poteris ñ qñ me occideris Ꝙ̃ cito ei a te mortuꝰ fuero p te orabo. et ſanitatẽ tibi corporalẽ et aĩe ĩpetrabo. et ſtati decollari iuſſit Poſt h̃ abijt ad corpꝰ eꝰ et pſtratꝰ cũ lacrimis pniaz egit et cõtinuo viſũ et ſanitatẽ recepit et in bonis opibꝫ vitã finiuit.:.

De ſancto Benedicto abbate.

Benedictꝰ dictꝰ ẽ ꝙ multa benedixit. vel ꝙ ĩ hac vita mltas bñdcões hũit. vl' ꝙ oẽs bñ dicebãt de eo. vl' ꝙ etnã meruit bñdcõez hr̃e. Eiꝰ vitã. ſ. Gre. ſcribit

Benedictꝰ ex nurſia puincia ortus cuꝫ rome liberalibꝰ ſtudijs traditꝰ eſſet: in ipſa ſui infãtia lrãs deſeruit et deſertũ petẽ decreuit. Quẽ nutrix ſua q̄ eũ tenerrime diligebat vſq̧ in quẽdã locũ q̄ d' eſſide ſecuta eſt. vbi ad purgandũ triticũ mutuo capiſteriũ petijt. ꝗ ſup menſã incaute ponẽs: cũ corruiſſꝫ in duabꝰ ptibꝰ fractũ vidit. Quã benedictꝰ flere cõſpiciens ptes capiſterij accep{t} et ab orõne ſurgẽs integre ſolidatũ inuenit Poſtmodũ nutricẽ occulte fugiẽs in quẽdã locũ venit vbi tribꝫ annis hoĩbꝫ incognitus mãſit: excepto mõcho Romano noĩe. q̄ ſibi ſedule nccaria miſtrabat Cũ ꝗdo ad ſpecũ a romani mõſterio iter nõ eſſet: panẽ in lõgiſſiõ fune ligabat et ſic eũ deponere cõſueuerat Tintinabulũ ec̃ ipſi corde ĩſeruit vt ad eiꝰ ſonitũ vir dei cognoſcẽt qñ ſibi romanꝰ panez p̄bẽt quẽ exiẽs acciperet. Sꝫ antiquꝰ hoſtis vniꝰ caritati et alteriꝰ ĩuidẽs refectõi lapidẽ iactauit et tintinabulũ fregit. ꝗ tñ eidẽ rõnꝰ miſtrare ñ deſijt Poſt h̃ cuidã p̄ſbro refectõnẽ ſibi ĩ paſchali ſolẽnitate parãti dñs puiſũ apparuit di. Tu tibi delicias pparas et ſuꝰ meꝰ in illo loco fame cruciaẽ? Qui ptinꝰ ſurrexit. et eũ cũ difficultate mag̃ ĩueniẽns ait Surge et ſũamꝰ cibũ ꝙ hodie paſcha dñi ẽ Cui bñdcũs Scio ꝙ paſcha ẽ ꝙ videẽ te merui Lõge quippe ab hoĩbꝫ poitꝰ ꝙ die eadẽ eſſꝫ paſchalis ſolẽnitas igrabat. Cui p̄ſbr̃ Vere hodie reſurrectõis dñice dies ẽ Abſtineẽ te ñ ꝯueit ꝙ ob h̃ ad te miſſus ſũ. ſicq̧ deũ bñdicẽtes ſũpſerũt cibũ Quadã die auis q̄dam nig̃ q̄ merula voť ĩportune cir̃ eiꝰ faciẽ volitabat: ita vt ab eo manu capi potuiſſꝫ

ſed ſigno crucꝭ edito auis receſſit.
Moxq; dyabolꝰ ꝗndã feiã quã ali-
qñ viderat an̄ mētꝭ eiꝰ oculos reduxit
eiuſq; aĩaʒ tãto igne in ſpēʒ illiꝰ accē-
dit vt pene heremũ voluptate victus
deſerē deliberaret. ſʒ ſbito ſuꝑna grã ad
ſe reuſus ꝯtinuo ſe exuit ⁊ in ſpinis
⁊ ĩ vepribꝫ q̄ ibi aderãt nudũ ſe adõ
volutauit vt toto corꝑe inde vulnerã-
tus exiret. vt ꝑ cutis vulnera: mētis
ardorē educeret. Vicit itaq; pctm̄ vt
mutaēt incēdiũ Ab illo ãt tp̄e nulla
poſtmodũ tēptaꝰ in eiꝰ corꝑe pullu-
lauit ⁋ Crebreſcēte itaq; eius fa
ma cũ abbas mõſterij cuiuſdã ob-
ijſſet tõ ipſiꝰ mõſterij ꝯgregaꝰ ad eũ
venit ⁊ vt ꝑeſſe debēt eis petijt Ot diu
negãdo diſtulit. ac ſui mores illorũ
fratrũ moribꝫ ꝯuenire nõ poſſe ꝑdixit
ſʒ tandē victꝰ aſſenſũ dedit Cũq; illic
regulã diſtrictius ſeruarē ꝯpellēt: ſe-
metipſos reprehendebãt ꝙ ipſũ ſibi ꝑ-
eſſe popoſcerãt Quorũ .ſ. fortitudo in
normã eiꝰ rctitudĩs offendebat Cũq;
ſibi cũ eo ꝯſpicerēt illicita nõ licere ⁊
ſedule aſſueta derelinq̄re: venenũ vi
no miſcuerũt: ⁊ ſibi recũbēti obtulerũt
Sed bñdcũs ſignũ crucꝭ edidit ⁊ q̄ſi
iactu lapidis vas illud vitreũ ilico
ꝯfregit. Intelligēs ꝗ ꝙ potũ mortꝭ
vas illud habuerãt: qḋ portare ñ po-
terat ſignũ vite. ilico ſurrexit ⁊ pla
cido vultu dixit. Miſereatᷓ vr̄i omp̄s
deꝰ frēs Nũqd ñ dixi vobꝭ frēs ꝙ vr̄i
mores meis moribꝫ nõ ꝯuenirēt Tūc
ad locũ derelicte ſolitudĩs redijt vbi
crebreſcētibꝫ ſignis claruit. ⁊ multꝭ
ad eũ venientibꝫ .xij. mõſteria ꝯſtruxit
⁋ In vno ãt illorũ q̇dã mõchꝰ erat q̄
diu in orõe eē nõ poterãt: ſʒ orantibꝫ
alijs mox foras exibat ⁊ aliq̄ terena
⁊ tranſitoria agē cogitabat. Qḋ cũ
abbas illiꝰ mõſterij btõ bñdcõ nar
raſſet: iuit illuc. ⁊ vidit ꝙ mõchũ q̄
manē nõ poterat q̇dã niger puerulꝰ
ꝑ veſtimēti fimbriã foras trahebat
Dixitq; abbati monaſterij ⁊ mauro
mõcho Nũqḋ ñ aſpicitꝭ q̇s ē q̇ eũ tra-
hit Cũq; rñdiſſēt nõ: Ait Oremꝰ vt
vos etiã videatꝭ Orantibꝫ illꝭ maurꝰ
vidit. ſʒ abbas videre ñ potuit. Die g̊
alia expleta orõe vir dei mõchũ fo-
ras reꝑꝑit. queꝑ ſui ociositate virga
ꝑcuſſit. ⁊ extũc ĩmobilꝭ in orõe ꝑmã-
ſit Sicq; ãtiquꝰ hoſtiſ dñari ñ auſus
eſt ĩ eiꝰ cogitatõe ac ſi ipē ꝑcuſſꝰ fuiſſʒ
ex verbere Ex hijs mõſterijs tria fue-
rũt ĩ rupibꝫ mõtꝭ erãtq̄ deorſũ cũ magͦ
labore aq̄s hauriebãt Cũq; frēs illi
virũ dei ſepe rogaſſēt vt mõſteria illa
mutarēt. Quadã nocte cũ q̇dã puero
mõtē aſcēdit vbi diutiꝰ orãs tres pe
tras in eodē loco ꝓ ſigͦ poſuit. Cũq;
domũ redijſſet ⁊ frēs ꝑ eadē cã ad eũ
veniſſēt dixit Ite ⁊ illã rupē in q̄ tres
poſitas petras inueneritꝭ in modico
cauate Valet enī dñs vobꝭ inde aquã
ꝓducere. Qui euntes ⁊ iã illã rupē ſu-
dantē inuenientes cõcauũ locũ fecerũt
⁊ mox aq̄ repletũ viderũt Que vſq; nũc
tã ſufficiēter emanat. vt ab illo mõ
tis cacumine vſq; ad inferiora deſcēdat
⁋ Quadã vice dũ circa monaſteriũ
viri dei q̇dã cũ falcaſtro vepres abſci
dēt: ferrũ de manubrio ꝓſiliēs in quē-
dã lacũ ꝓfundũ cecidit. Cũq; de hoc ille
nimis ãguſtiaretᷓ vir dei manubriũ
in lacũ poſuit ⁊ mox ferrũ vſq; ad ſuũ
manubriũ enatauit ⁋ Placidꝰ puer ⁊
mõchus ad hauriendã aquã egre-
diens ĩ flumē cecidit ⁊ mox vnda ipſũ
rapuit. et pene in vnius ſagitte curſũ
a terra introrſus traxit Vir ãt die in
cella ꝯſiſtēs hoc in ſpũ ſtatī cognouit.
⁊ maurũ vocãs q̇d de puero acciderit
ĩdicauit: ⁊ vt ad ipſũ eripiēdũ ꝑge
ret imparauit Accepta bñdictione ꝯcitꝰ
maurꝰ ꝑrexit ⁊ ꝑ terã ſe ire eſtimãs
ſuꝑ aq̄s vſq; ad puerũ venit. eũq; ꝑ
capillos tenēs de aqua extraxit. q̄ ad
virũ dei veniēs retulit q̄d acciderat. ſʒ
ipſe hoc ñ ſuis meritꝭ ſʒ obediēcie deputa
bat ⁋ Preſbr q̇dã Florētiꝰ noīe
viro dei inuidēs ad tantã deuenit ma
liciã: vt panē veneno infectũ viro dei
tanq̃ ꝓ benedictõne trãſmittēt Quē
ſcũs gratantᷓ accepit ⁊ coruo q̇ de ma
nibꝫ eiꝰ panē accipe cõſueuerat ipſũ

proiecit dicēs In noīe ihesu xp̄i hūc
panē tolle. ⁊ eū in loco vbi a nullo
homine ſumi valeat ꝓijce. Tūc cor-
uus aperto ore expaſſis alis circa
eundē panē cepit diſcurrere ac croci-
tare. acſi aperte dicēt obediē ſe velle
⁊ tñ iuſſa implere nō poſſe. Cui ſcūs
iterū atq; iterū ꝑcipiebat di. Leua
leua eū ſecurus ⁊ ipſū ſicut dixi ꝓijce
Qui tandē eū tollens poſt tres dies
redijt ⁊ de manu ei⁹ annonā quā cō
ſueuerat accepit. ¶ Videns Florēti⁹
ꝙ corp⁹ magiſtri necare nō potuit:
ſe ad extinguēdas diſcipulorū aīas
accendit. ita ꝙ ſeptē puellas nudas
in orto monaſterij ludere et cantare
faceret vt ſic monachos ad libidinē
inflāmarent. Quod vir dei de cella
proſpiciens lapſuq; diſcipulis perti
meſcens inuidie locū dedit ⁊ q̄buſdā
ſecū aſſumptis fratribꝫ ipſe habita
tionem mutauit. Sed florentius in
ſolario cōſiſtens cū eum receſſiſſe cō
ſpiceret ⁊ gauderet repente ſolariū
cecidit ⁊ ipſū ꝓtinus extinxit. Tunc
maurus p⁹ viꝝ dei currens ait. Re-
uertere quia qui te pſequebať ex-
tinctus eſt. Quod ille audiens vehe
mēter ingemuit. vel quia inimicus
occubuit: vel ꝙ de inimici morte di-
ſcipulus exultauit. Qua de re factū
eſt vt eidē pniam indicēt ꝙ maurus
talit gaudē de inimici interitu ꝑſūp
ſiſſet ¶ Ipē āt dei famul⁹ bñdict⁹ ad
alia migrās: locū nō hoſtē mutauit
ad montē caſſinū venit. ⁊ tēplū apol-
linis qd ibi ſitū erat: in ſancti iohis
baptiſte oratoriū cōſtruxit. ⁊ circū-
adiacentē populū ab ydolatria con
uertit. Sꝫ hoc antiqu⁹ hoſtis grauiter
ferēs: corporalibꝫ eius oculis appebat
acerrim⁹. ⁊ in eū ore oculiſq; flāmā
tibus viſibiliter ſeuiebat atq; dice-
bat. Benedicte bñdicte. Sed cū ille
nihil ſibi rñderet dicebat. maledicte
maledicte ⁊ nō bñdicte q̄ me pſeq̄ris
D ¶ Quadā die lapidē in t'ra iacen-
tem fratres ī edificiū leuaē volebāt
ſed nequaq̄ valebāt: Cumq; viroꝝ
multitudo adeſſet ⁊ ab eis leuari nō
poſſet: adueniens vir dei benedictio-
nem dedit ⁊ cum maxima celeritate
ſubleuatus eſt. Ex quo ꝑpenderunt
ꝙ dyabolus ibi inſidebat qui eū mo
ueri nō pmittebat ¶ Cumq; fratres
parietē paulo alti⁹ edificarent anti-
quus hoſtis viro dei apparuit ⁊ ꝙ ad
laborātes fratres pgeret indicauit.
Qui ꝓtin⁹ eis per nunciū mandauit
Frēs cauete vobis vos agite ⁊ abite
ꝗ ad vos ſpūs malign⁹ venit. Vix
nunci⁹ verba ꝯpleuit: ⁊ ecce parietē
antiqu⁹ hoſtis euertit. ⁊ q̄ndā puerū
mōchū ꝯtriuit. Sꝫ vir dei pueꝝ mor-
tuū ⁊ laceratū adduci fecit. ⁊ orōne
ſua ipſ reſuſcitās opi ꝑdcō r'ſtituit
E ¶ Laycus quidā honeſte vite ſin
gulis āns ad viſitandū viꝝ dei ieiu
nus venire ꝯſueuerat. Quadā ergo
die dū illuc iret ſe illi alť viator ad-
iunxit q̄ ſumēdos cibos in itinere por
tabat. Cūq; iā tardior horā excreuiſ-
ſet: dixit. Veni frater ſumam⁹ cibū
ne laſſemur in via. Quo reſpondēte
ꝗ nullatenus in via guſtaret ad ho
ram illā. poſtmodū adhuc ipſū īui
tauit. ſed ille ꝯſentire noluit Deniq;
cū hora iam ꝑterijſſꝫ. ⁊ eos longum
fatigaſſet iter: pratū ⁊ fontē ⁊ que-
cunq; ad reficiendū corpus delectaē
poterāt inuenerūt. Tūc viator ei hec
oñdēs: rogauit eū vt paululū guſta
ret ⁊ ibidē quieſcēt. Cū ergo ⁊ verba
auribꝫ et loca oculis blandirenť ei-
dem ꝯſenſit. Cūq; ad bñdictū veniſſꝫ
dixit ei vir dei. Vbi comediſti? Qui
rñdit. Minime. Et ille. Quid ē fra
ter. malign⁹ hoſtis ſemel tibi pſua-
dere nō potuit. ſcdō nō valuit: ſed ter
cio ſupauit Tūc ille pedibꝫ eius ad-
uolutus ſe deliq̄ſſe ingemuit ¶ Tho
tila rex gothoꝝ experiri volēs vtrū vir
dei ꝓphetie ſpūm hrēt: cuidā ſpata-
rio ſuo veſtimēta r'galia t'buit eūq;
cū omni apparatu regio ad illi⁹ mo
naſteriū deſtinauit. Quē illi venien
tem cōſpiciens dixit. Depone fili mi
hoc quod portas nō eſt tuum. Qui

ꝓtinus in terrā cecidit: ⁊ qꝛ tanto
viro illudere preſumpſiſſet: expauit
Clericus quidā q̄ a dyabolo vexaba
tur ad virū dei adductꝰ eſt. Cūqꝫ ab
eo diabolū expuliſſet ait. Vade ⁊ de-
cetero carnes nō comedas nec ad or
dines ſacros accedas. Quacūqꝫ eniꝫ
die ad ſacros ordines accedē attēp-
taueris: iterū iuri diaboli mācipabe
ris. Cū vo hoc aliq̄ tp̄e cuſtodiſſꝫ. ꝫ
minores ſuos ſibi ꝓponi in ſacris or
dinibꝫ cerneret v̄ba viri dei quaſi ex
longo tp̄e oblitꝰ poſtpoſuit. atqꝫ ad
ſacrū ordinē acceſſit. Quē mox is q̄
eū reliq̄rat dyabolus tenuit ⁊ vexaē
quouſqꝫ animā eꝰ excuteret nō ceſſa
uit. ¶ Vir q̄dā duos flaſcones vini p
quendā puerū ad eū miſit. Sed ille
in via vnū abſcondit ⁊ aliū detulit.
vir aūt dei cū gratiarū actione vinū
ſuſcepit ⁊ deſcendentē puerū admo-
nuit dicēs. Vide fili ne de illo flaſco-
ne quē abſcondiſti bibas: ꝫ inclina
illū caute ⁊ īuenies q̄d intꝰ habeat
q̄ ꝯfuſus valde ab eo exiuit Et reuer
ſus volens adhuc ꝓbare q̄d audie-
rat cū flaſconē inclinaſſꝫ: de eo ptinꝰ
ſerpēs egreſſus eſt. ¶ Quadā vice
cū vir dei in cena cenaret monachus
quidā filiꝰ defenſoris ei aſſiſtēs ⁊ lu-
cernā tenens p ſpiritū ſupbie intra
ſe cogitare cepit Quis ē hic cui mā
ducans aſſiſto. lucernā teneo. ſerui
tiū impēdo? Quis ſū ego vt iſti ſer-
uiā? Cui ſtatī vir dei ait. Signa cor
tuū frater. ſigna cor tuū. quid ē q̄d
loqueris? Vocatiſqꝫ fratribꝫ lucernaꝫ
iuſſit de manibus eius tolli: iuſſitqꝫ
ipſū ad monaſteriū recedē et quietū
ſedere. Cūqꝫ quoſdā ex fratribus ad
locū quēdā mittēt vt ibidē monaſte
riū ꝯſtruerēt: ꝯſtituta die ſe ad eos
venturū dixit: ⁊ q̄liter ꝯſtrui debeat
indicauit. Nocte g̊ eadē q̄ ꝓmiſſus
dies illuceſcebat: mōcho quē illuc
ꝓpoſuerat atqꝫ eius ꝓpoſito in ſōnis
apparuit. ⁊ loca ſingula vbi queqꝫ
edificaē debuiſſēt ſubtiliter deſiḡuit
Cū aūt viſioni fidē nō darēt ⁊ adhuc
ipſū expectarēt: tandē ad virū dei re-
uerſi dixerūt. Expectauimꝰ pat̄ vt
venires ſicut ꝓmiſeras nec veniſti.
Quibꝫ ille. Quare frēs ita dicitis?
Nunq̄d nō vobis apparui ⁊ loca ſin
gula deſiḡui? Ite ⁊ ſicut p viſioneꝫ
audiſtis oīa ordinate Nō lōge ab
eius mōſterio due ſcimoniales femi
ne ex nobili gn̄e erāt q̄ linguā non
reſtringebāt. Sed eū q̄ eis p̄erat in-
cautis ſmonibꝫ ſepe ad iracūdiā ꝓ-
uocabāt. Qui cū h̄ viro dei retuliſſꝫ
mādauit eis di. Corrigite linguam
veſtrā alioq̄n vos excōmunicabo.
quā excōicationis ſn̄iaꝫ nō ꝓferēdo
ꝫ interp̄tando intulit Ille aūt nihil
mutate iſta paucos dies defūcte fūt
⁊ in eccia ſepulte. vbi dū miſſe cele-
braren: ⁊ dyaconꝰ ex more dicēt. Qui
nō cōmunicat exeat foras. Nutrix
eaꝝ q̄ ꝓ eis ſp̄ oblatōꝫ offerebat: eas
de ſepulcris ſuis ꝓgredi ⁊ exire ecciaꝫ
videbat Cūqꝫ ſcō bn̄dcō nūciatū eſſꝫ
ille manu ſua oblationē dedit dicēs
Ite ⁊ hāc oblationē ꝓ eis offerte et
vlteriꝰ excōicate nō erūt. Q̄d cū fa
ctū fuiſſet ⁊ diaconꝰ ex more clama
ret ab eccia decetero exire viſe nō fūt
¶ Monachꝰ quidā cū ad viſitādos
pentes exiſſet ſine benedictōne ⁊ ea
die q̄ ad eas puenit defūctus fuiſſet
ſed ſepultū ſemel et bis terra eieciſſꝫ
pentes eius ad ſanctū benedictū ve-
nerūt ⁊ vt ei ſuā benedictionē impē
deret rogauerūt. Qui corpꝰ dn̄i accipi
ens ait. Ite ⁊ h̄ ſup pectꝰ eius poni
te. eūqꝫ ſic ſepulture tradite. Q̄d cū
factū fuiſſꝫ: ſuſceptū corpꝰ terra reti-
nuit nec vltr̄ ꝓiecit ¶ Quidā mona
chus in monaſterio manē nō valēs
viro dei tantū inſtitit donec ipſū ira-
tus abire p̄miſit. Qui mox vt de mo-
naſterio exijt: apto ore draconē in-
uenit. quē cū deuoraē vellꝫ clamauit
dicēs Currite currite. qꝛ draco iſte me
deuorare vult Currētes āt frēs draco
minime viderūt ꝫ tremētē ⁊ palpitā
tem mōchū ad mōſteriū reduxerūt
qui ſtatī ꝓmiſit ſe nūq̄ꝫ de mōſterio

receſſurū ¶ Quodā tpe dū totā illā
puinciā fames valida occuparet et
vir dei oīa q̄ inuenire poterat egētibꝫ
tradidiſſet: ita ꝙ nil in mōſterio p̄
ter modicū olei in q̄daꝫ vaſe vitreo
remanſiſſꝫ iuſſit cellerario ut illud mo
dicū olei cuidā egēti daret Ille vero
imperantē audiuit ſꝫ implere ɔtēpſit
eo ꝙ nihil olei fratribꝫ remanebat·
Qḋ vir dei vbi ɔperit vas vitreū cum
oleo p feneſtraꝫ pijci iuſſit· ne q̄d in
mōſterio p inobediāꝫ remaneret Pro
iectū igit̄ vas cū ſup ſaxa ingētia ce
cidiſſꝫ nec vas fractū eſt nec oleū eſt
effuſū· Qḋ ille leuari iuſſit a dari in
tegrū poſtulāti Mōchū āt illū de in
obediēcia a diffidētia increpās: ſe ī orōꝫ
dedit cū fratribꝫ a ɔtinuo qḋdā doliū
qḋ ibi erat plenū olei fuit qḋ adeo ex
creuit: ut p pauimētū diffluē videret̄·
F ¶ Quadā vice ad viſitādā ſororē
ſuā deſcēderat· cū āt ad mēſā ſederet
rogauit eū ut ſecum illa nocte mane
ret· Cui cū ille nullatenꝰ acq̄eſcēt: et
ſerenitas mag̃ eēt: illa caput ī ma
nibꝫ rogatura dn̄m inclinauit· cūqꝫ
caput leuaſſꝫ tāta coruſcatōis a toni
trui virtꝰ: tātaqꝫ inūdaᵒ pluuie eru
pit ut nec vir dei nec rediē nec pedē mo
uere potuiſſꝫ cū tn̄ an̄ ſerenitas nimia
eēt· Illa em̄ ꝙ lacrimaꝝ fluuios fu
dit: ſerenitatē aeris ad pluuiā trax̄t
Cui vir dei ɔtriſtatꝰ ait· Parcat tibi
op̄s deꝰ ſoror Quid ē qḋ feciſti? Cui
illa· rogaui te a audire noluiſti· Ro
gaui dn̄ꝫ a exaudiuit me Nō g̃ egre
dere ſi potes Sicqꝫ factū ē ut totā illā
noctē puigiles ducerēt· ac p ſacr̄ elo
q̇a ſeſe vicaria relatōe ſaciarēt Et ec
ce pꝰ triduū cū ille ad mōſteriū rediſ
ſet eleuatis ocul̄ in celū aīaꝫ ſoror̄
ſue in ſpē colūbe celi ſecreta penetrā
tē aſpexit· Cui mox corpꝰ eꝰ ad mō
ſteriū iuſſit deferri a ī monumēto qḋ
ſibi p̄parauerāt collocari G ¶ Quadā
nocte dū p feneſtrā ɔſpiceret a dn̄ꝫ ex
oraret vidit fuſaꝫ lucē deſup cūctas
noctis tenebras effugaſſe· ſbito āt
oīs mūdꝰ velut ſb vno ſol̄ radio col
lectꝰ an̄ oclos eꝰ adductꝰ ē· ibi aīaꝫ
Germani epī capuani ad celū defer
ri vidēs: maīfeſte poſtea ɔperit: ꝙ ea
dē hora eodēqꝫ momēto a corpe migra
uit H ¶ Eodē āno q̄ de hac vita erāt
exiturꝰ: obitꝰ ſui diē fratribꝫ denūcia
uit· An̄ ſextū vo diē ſui exitꝰ aperiri
ſibi ſepulcrū iubet· q̄ mox febribꝫ ar
reptꝰ cū p ſinglos dies lāguor ingra
ueſcēt: ſexto die in oratoriū ſe portari
fecit· ibiqꝫ exitū ſuū dn̄ici corpis a ſā
guinis pceptōe muniuit atqꝫ int̄ di
ſcipuloꝝ manꝰ imbecillia mēbra ſu
ſtētās: erectis in celū maībꝫ ſtetit·
a vltimū ſpm̄ int̄ verba orōis effla
uit· Ipſa die duobꝫ frībꝫ vni in cella
morāti: altei lōge poſito reuelatōe ea
dē mōſtrata ē· Viderūt nāqꝫ viā pal
lijs ſtratā atqꝫ innumeris coruſcāti
bꝰ lāpadibꝫ a cella ſancti bn̄dicti v
ſus oriētē vſqꝫ ad celū tēdētē cui ve
nerādo hitu vir deſup clarꝰ aſſiſtēs
cuiꝰ eēt via quā cernerēt exq̇ſiuit? Qt
cū neſcire ſe dicerēt· ait· Hec ē via ī
q̄ dilectꝰ dn̄i bn̄dictꝰ celū aſcendit·
¶ Sepultꝰ vo eſt in oratoria ſancti
iohis baptiſte qḋ deſtructa ara apol
linis ipē ɔſtruxit· Floruit āt circa ā
nos dn̄i q̄ngēteſimū decimū octauū
tpe Juſtini ſenioris·

¶ De ſancto Patricio·

Patricꝰ q̇ cepit circa ānū dn̄i
cccclxx· dū regi Scotoꝝ de xp̄i
paſſiōe p̄dicarēt a ſtās an̄ eū
appodiās ſe ſup ferulaꝫ quā manu
tenebat a caſu pedi regis ſuppoſue
rat cū aculeo pedē pforauit· Rex vo
credēs ſcūm epm̄ ex induſtria hoc facē
a ſe alr̄ n̄ poſſe fidē ſuſcipe: n̄ ſic ꝓ
xp̄o pateret: patiēter ſuſtinuit· Sā
ctus vo hec intelligēs obſtupuit· et
precibꝫ regē ſanauit· ac toti puīncie
obtinuit ꝙ nullū venenoſū aīal ibi
dē poſſit viuere qḋ nō ſolū obtinuit
immo etiā ligna a coria illiꝰ regiōis
ɔtria ut dr̄ ſūt veneno V ¶ Quidā oueꝫ
ɔuicini ſui furatus fuerat a comede
rat· a cū ſcūs ſepiꝰ hortaret̄ ſatiſfacē
furē q̇cūqꝫ eſſꝫ ille· a nullꝰ ɔperꝫ: dū

totus ꝑplˀs ad eccľam ꝯueniſſet ⁊ in
virtute ihū xp̄i p̄cepit ut in cuiꝰ ve=
trē ouis intraſſ; corā oībꝰ balatū da
ret· qđ ⁊ factū eſt ⁊ egit reꝰ pniam ⁊
alii a furtis ſibi cauebāt / Erat etiā
ei ꝯſuetudo oēs cruces q̄s videbat de
uote venerari· Sed q̄dā vice an ſepl
crū cuiuſdā pagani an quandā pul·
cram crucē quaſi inuiſā preteriit ⁊ a
ſuis ſociis admonitus cur illā non
viderit et inclinauerit: dum precibꝰ
a dn̄o requireret cuiꝰ eſſet: Audiuit vo
cē de ſub terra Nō vidiſti ꝗ ego hic
ſepultus ſum paganus ⁊ ſigno ſuꝫ
crucis indignꝰ? Vn̄ fecit crucē illam
ab inde tolli ¶ Cū btūs Patritiꝰ
ꝑ hybniā p̄dicaret· ⁊ fructū ibi ꝑ=
modicū facēt rogauit dn̄m ut aliqđ
ſignū oſtēderet: ꝑ qđ territi peniterēt
Juſſu ergo dn̄i ī q̇dā loco circulū mag
nuꝫ cū baculo deſignauit Et ecce ter
ra intra circulū ſe apuit ⁊ puteꝰ max
imꝰ et ꝓfundiſſimꝰ ibidem apparuit
Reuelatūqꝫ ē btō patritio ꝙ ibi q̇dā
purgatorii locꝰ eēt in quē q̇ſq̄s vel=
let deſcēdere alia ſibi penitētia n̄ reſ=
taēt nec aliđ ꝓ peccatis purgatoriū
ſētiret· Pleriqꝫ āt inde nō redirēt Et
q̇ redirēt eos a mane vſqꝫ ī ſeq̄ns ma
ne ibidē morā facē opteret Multi ergo
ingrediebant̄ q̇ deceterō n̄ reūtebant̄·
Pꝰ lōgū ergo tp̄s mortuo patritio vir
q̇dā nobilis noie Nicolaꝰ q̇ pctā mul
ta ꝯmiſerat: cū eū ſuoꝝ delictoꝝ peni=
terꝫ ⁊ purgatoriū ſci patritii ſuſtinē
vellet cū ātea ·xv· diebꝫ ut oēs facie
bāt: ſe ieiuniis maceraſſ;: apto hoſ=
tio: cū claui q̄ in q̄dā abbatia ſuaꝛ ī
p̄dictū puteū deſcēdit Et q̇dā oſtiū
a latere putei inuenit In qđ ingre=
diēs cū ibi q̇ddā oratoriū repiſſ;: q̇=
dā mōchi albis induti oratoriū intrā
uerūt Et officiū faciētes Nicolao dixe
rūt ut ꝯſtās eēt· ꝗ multa diaboli tē
ptamīta eū pati opteret Cū āt ille
requireret: qđ adiutoriū ꝯtra hec hre
poſſ; dixerūt Cū te penis affligi ſēſeris
ꝓtinus clama Jheſu xp̄e fili dei viui
miſerere mihi peccatori· Recedētibꝫ
ergo predictis viris: ꝯtinuo affuerūt de=
mones ⁊ ut reūtaret ⁊ ſibi obediat p̄=
mo ſibi blādis ꝓmiſſionibꝫ ꝑſuadēt
aſſerētes ꝙ eū cuſtodient ⁊ ad ꝓpria
incolumē ꝑducent· Sꝫ cū ille eis nul
latenꝰ obedire vellet ꝓtinꝰ diuerſarū
ferarū terribiles audiuit voces pariter
⁊ mugitus: ac ſi oia elemēta ꝯcute
rētur· Ad qđ cū ille timore horribili
palpitaret Jheſu xp̄e fili dei viui mi=
ſerere mihi peccatori: ꝓtinꝰ exclamauit
⁊ ſtatī oīs illarū ferarū tumultꝰ ter
ribilis ꝯq̇euit· ꝓceſſit ⁊ vltra ad aliū
locū ⁊ ibidē adeſt demonū multitudo ſi
bi dicētiū· Putas ꝙ manꝰ nrās euā
ſeris? Nequāꝗ· ſed nunc torqueri in=
cipies ⁊ affligi· Et ecce quidā maxi=
mꝰ ignis ⁊ terribilis ibidē apparuit
Dixerūtqꝫ ei demones Niſi nobis aſſē
tias: in illū ignē te iactabimꝰ ꝯbu
rendū· Qđ cū ille rēnueret: ipſ; acce
perūt ⁊ in illū ignē terribilē ꝓiecerūt
vbi dū cruciaretur ꝓtinꝰ exclamauit
Jheſu xp̄e fili dei viui miſerere mihi pec
catori· ſtatiqꝫ ille ignis extinctus ē
Ad aliū deniqꝫ procedens locū vidit
q̇ſdā viros in igne viuos cremari ⁊
laminis ferreis cādentibꝫ a demoībꝫ
vſqꝫ ad viſcera flagellari Alioſqꝫ vē
tres habentes deorſū terrā p̄ dolore
mordere ⁊ clamare parce parce· q̇s tunc
demōes grauiꝰ flagellabāt· Alioſqꝫ
vidit quoꝝ mēbra ſerpētes vorabāt
⁊ bufones igneis aculeis coꝝ viſceā
extrahebāt· Qui cū eis aſſētire nol
let in eundē ignē ꝓiicitur ⁊ eiſdē lamīs
flagellatur· Sꝫ cū ille Jheſu xp̄e ⁊c· ex=
clamaſſ;: a p̄dcā pena ꝓtinus libera
tus ē· Deīde ducitur ad quēdā locū vbi
hoīes in ſartagine frigebantur vbi ro
ta maxima erāt vncinis ferreis igni
tis plena in q̇bꝫ ꝑ diuerſa mēbra ho
mines erāt ſuſpēſi· q̄ tā velociter vol=
uebatur ꝙ globū igneū emittebat Pꝰ
hoc vidit maximā domū habētē foue
as metallis bullientibꝫ plenas in q̄
bꝫ alii vnū pedē alii duos habebāt alii
ibi erant vſqꝫ ad genua alii vſqꝫ ad
ventrē alii vſqꝫ ad pectꝰ alii vſqꝫ ad

collū aliꝫ vſqꝫ ad oculos Sed hec oīa
patrēs nomē dei inuocabat· Pro⸗
ceſſit itaqꝫ ⁊ in quādā altiſſimū puteū
intuet᷑· de q̄ fum⁹ horribil᷑ ⁊ fetor īto
lerabil᷑ ↄtinuo exibat Indeqꝫ hoīes
ut ferrū cādētes in modū fauillarū
exibāt ſed demones eos reimpinge
bāt Dixerūtqꝫ ei demones · Loc⁹ ille
quē ↄſpicis ē infern⁹ in q̄ dn̄s nr̄ be⸗
elzebub habitat In ipſū igit᷑ puteū
te iactabimus ſi nobis aſſētire recu
ſas· Poſtq̄ āt illuc iactat⁹ fueris ·
nullū inde euadēdi remediū obtinebꝭ
Quos dū ille audire ↄtēneret ipſū
arripiētes in p̄dictū puteū iactaue⸗
rūt q̄ tā vehemēti dolore aſorpt⁹ ē ut
fere oblit⁹ fuerit nomē dn̄i inuocare· ſꝫ
dum ad ſe rediēs Jh̄u xp̄e fili dei viui
miſerere m̄i p̄ctōri clamaſſꝫ corde· qꝛ
voce nō poterāt· ptin⁹ inde illeſus exi
uit ⁊ oīs demonū multitudo tāq̄ vi⸗
cta euanuit· Cū ḡ redire deberet vidit
quādā pontē ſup quē eū trāſire opor
tebat· Qui dū erat ſtrictiſſim⁹ ad ī
ſtar gladei polit⁹ ⁊ lubric⁹ ſꝫ q̄ flu
ui⁹ ingēs fluebat ſup quē dū ſe poſ
ſe trāſire oīo deſparet tādē recordat⁹
verbi q̄d eū de tot mal᷑ eripuit ↄfidē
ter acceſſit ⁊ vnū pedē ſup pōtem po
nēs Jh̄u xp̄e fili dei ⁊c̄· dicē cepit Va
lid⁹ āt clamor adeo eū t'ruit ut ſtꝫ ſi⸗
ſtere vix valeret ſꝫ p̄dictū v̄bū ptu⸗
lit ⁊ ſecur⁹ māſit Deinde aliū poſuit ⁊
eadē v̄ba iterauit Ad quētibꝫ ec paſ
ſū eadē v̄ba ptulit ⁊ ſic ſecur⁹ trāſiuit
Cū ḡ trāſiſſꝫ in q̄dā pratū amenīſſi
mū deuenit vbi diuſoꝝ floꝝ mira ſu
auitas redolebat· Et ecce duo ſpeoſi
iuuenes ei apparuerūt· q̄ ipm̄ vſqꝫ ad
quādā ciuitatē ſpecioſiſſimā ex auro et
gēmis mirabil᷑ rutilātē pduxerūt
De cui⁹ porta odor mirabil᷑ emanabat
q̄ illū adeo recreauit q̄ nullū odorē vl᷑
fetorē ſenſiſſe videbaꝛ Dixerūtqꝫ ei q̄
illa ciuitas padiſus eēt in quā cū nico
la⁹ intrare vellet dixerūt ei p̄dcī iuue⸗
nes q̄ p̄ᵒ ad ſuos rediret ⁊ p loca p
q̄ venerat eū redire optebat demones
tn̄ eū nō lederēt ꝫ eo viſo t'riti fuge
rēt· ⁊ p⁹ dies xxx· in pace q̄ſceret ⁊
tūc illā ciuitatē ciuis ꝑpetu⁹ introiret
Tunc Nicola⁹ inde deſcendēs in loco
p quē aſcēdit ſe reſtitutū inuenit et
oībꝫ q̄ ſibi ↄtigerāt narrās poſt tri⸗
ginta dies in dn̄o felicit᷑ requieuit·

De annūciatōne dn̄ica·

Annūciatio dn̄ica dicꝭ qꝛ tali
die ab āgelo aduēt⁹ filij dei ī
carnē fuit ānūciatus· Ad
Miſſus ē gabriel āgel⁹ ⁊ nūci⁹ de q̄
pū· xxv· Aq̄ frigida aīe ſitiēti ⁊ nū
ci⁹ bon⁹ de t'ra lōginq̄ ⁊ de t'ra viuēti
uꝫ q̄ lōge eſt a t'ra moriētiū Et vere
nūci⁹ iſte fuit aq̄ frigida· qꝛ ſitiētibꝫ
fontē vite nūciauit adeſſe· De q̄ pl⁹
accepit q̄ plus ſitiebat ⁊ btā virgo
Vn̄ Bern̄· Vehemētia deſiderij· feruo
re deuotōis· puritate orōis fōtē atti
git pietat᷑ ut hauriret ſup āgl'os·
quā refūderet hoībꝫ aquā viuā B
Cōgruū em̄ fuit ut incarnatōeꝫ filij
dei p̄cederet āglica ānūciatio q̄dru⸗
plici rōe Pmo rōe ordīs cōnotādi
ut ſ· ordo reparatōis rn̄deret ordini p̄
uaricationis· Vnde ſicut dyabol⁹ tē
ptauit mulierē ut eā ptrahēt ad du
bitatōꝫ ⁊ p dubitatōeꝫ ad ↄſenſū et
p ↄſenſū ad lapſū ſic angel⁹ nūcia⸗
uit virgini ut nūciādo excitaēt ad fi
dem ⁊ p fidē ad conſentiēdum· ⁊ per
conſenſum ad concupiſcendū dei fili
um Scd̄o rōe miſterij angelici· qꝛ
em̄ angel⁹ miniſter dei eſt ⁊ ſeru⁹ et
btā virgo electa erat ut eēt dei mat᷑
⁊ ↄgruū ē miniſtꝝ dn̄e famulari ↄue
niens fuit ut btē virgini ānūciaᵒ p
āgelū fieret Tercio rōe lapſus āge
lici reparandi· Quia eīm incarnatō nō
tm̄ fiebat ad reparatōeꝫ humani lap
ſus ſed etiā ad reparatōeꝫ ruine āge⸗
lice· ideo angeli nō debuerūt excludi·
Vn̄ ſicut ſexus muliebrꝭ nō excludi
tur a cognitōne miſterij incarnatō
nis ⁊ reſurrectōis ſic nec angel⁹ nū
cius p̄mo de⁹ vtrūqꝫ āgelo mediāte
nunciauit mulieri ſ· incarnatōnem
virgini marie ⁊ reſurrectōem marie
magdalene Q'rto qꝛ celeſtē regē

celeſtis nũci9 debuit p̄uenire q̄ regē
mandaret venturū. Nō em̄ decuit tā
tũ dñm venire ſine magno p̄curſore
et euidēti. q̄ ei hoſpitiũ faceret p̄para
ri. Primo q̄dē p̄miſit patriarchas
añ legē q̄ de factis ſuis regē vēturuz
ſignificarēt. Scdō p̄miſit moyſen et
ꝓphetas. q̄ regē vēturū verbis clama
uerūt. Tercio p̄miſit gabrielez q̄ eũ
vēturū p̄dixit et dñam hoſpitij ex p=
te dn̄i ſalutauit dicēs. Aue gratia
plena dñs tecũ Benedicta tu in mu
lieribꝫ. Cũ ergo beata virgo a tercio
anno etatꝭ ſue vſqꝫ ad .xiiij. cũ alijs
virginibꝫ in tēplo extitiſſꝫ et votũ de
ſeruāda caſtitate emiſiſſꝫ niſi deus
aliṫ diſponēt. eā Joſeph deſpōſauit
dño reuelāte et Joſeph virga frōdēte
ſic in hyſ. de natiuitate btē virgis ple
ni9 ɔtinet. Jn bethleē iude vñ oriun
d9 erat nēcaria nuptijs puiſur9 iuit
Jp̄a ṽo in naſcaret in domũ parētũ re
dijt. Nazaret q̄dē interp̄tat̄ flos Vñ
dicit bern̄. Q: xp̄s flos naſci voluit in
florea de florea floris tēpe. Jbi ḡ ei
angl̄s appuit et ipſā ſalutauit dicēs
Aue gratia plena dñs tecũ Benedic
ta tu in mulieribꝫ Bernar. Jnuitāt
nos ad marie ſalutatōez Gabrielis
exēplũ Joħ. tripudiũ et reſalutatōis
lucrũ ¶ Sed hic p̄rio vidēdũ ē q̄re
dñs m̄rē ſuā voluit deſpōſari ¶ Sup
hoc aſſig̃t bern̄. tres rōes dicēs. Ne
ceſſario deſpōſata ē maria Joſeph.
q̄m p h̄ a demonibꝫ miſteriũ abſcō=
dit incarnatōis Et a ſpōſo virginitas
ɔprobat̄ Et virgis tā verecũdie q̄ fa
me p̄uidet̄. Q̄rta rō q̄re m̄rē voluit
deſpōſari ē ut ab oi gradu mulierꝫ
obp̄robriũ tollere. ſ. a ɔiugatꝭ virgi
nibꝫ et viduis Vñ ipſa ṽgo in h̄ t̄pli
ci ſtatu fuit. Nā cũ virgibꝫ ṽgo. cũ cō
iugatꝭ fecũda. et cũ viduis caſta Q̄n
ta rō ē ut viri miſterio vteret̄ Sexta
ut m̄rimoniũ bonũ cōp̄robaret̄ Sep=
tima ut p viꝝ genealogie ſeries tex
eret̄ ¶ Dixit ḡ angl̄us. Aue grā
plena ꝛc̄. bern̄. Jn vētre grā deitatꝭ.
Jn corde grā caritatꝭ. Jn ore grā af

fabilitatis. Jn manib9 grā mīe et
largitatis Jdeo vere plena grā q: de
plenitudine ei9 capiũt vniũſi. capti
ui redēptōem. egri curationē. triſtes
cōſolatōem. p̄ctōres veniā. iuſti gra
tiā. angeli leticiā. deniqꝫ tota trini=
tas gloriā. fili9 dei humane carnis
ſbam ¶ ¶ Dñs tecũ q̄ te pōruit.
Dicit̄ āt beat9 bernhard. btē virginis ſpā
liter ꝓpter tria mirabilia q̄ in ea fa=
cta ſũt ¶ Prio q: de9 eſt hō verbũ in=
fans. etern9 tēpalis iudex mortalis
immenſus puulus. creator creatura
Joħis p̄rio. Verbũ caro factũ eſt et
habitauit in nobis Jhere. xxxj. No
uũ faciet dñs ſup terrā. Mulier cir
cũdabit virũ pfectũ ſcia et ṽtute ¶ Se
cũdo q: q̄ fecit ventrē fact9 eſt in eodē
vētre. Hoc eſt mirabile ſicut ſi q̄s fa
ceret pri9 domũ et poſtea naſceret̄ in
eadē domo p̄s. Glorioſa dicta ſũt de
te c̄itas dei. hō nat9 eſt in ea et ipſe fũ
dauit eā altiſſim9. Jſa. xlvj. Quis
audiuit vnq̄ tale ꝛc̄. ¶ Tercō q: vē
ter ille mai9 ſe cōtinuit Jdē deũ quē
totus nō capit orbis Jſa. xlv. Vere
tu es deus ꝛc̄. Sed q̄re nō dixit. Btā
mater q̄ te portauit potiuſq̄ btũs vē
ter. Ad innuendũ cōpaſſionē et cari
tatē q̄ omnes miſeros in ventre ſuo
portat et ſua oīa cōicat p caritatē
¶ Dñs tecũ. dñs pater tecũ qui ge
nuit filiũ quē cōcipis Dñs ſpūſſcūs
tecũ de quo ɔcipis. Et dñs fili9 quē
carne tua induis. ſic dic̄ Bern̄. ¶
¶ Benedicta tu in mulieribꝫ. i. ſuper
oēs mulieres q: ſ. eris mater. virgo
mater et mat̄ dei ¶ Triplici maledicto
muliēs ſbiecte erāt. ſ. maledicto ob=
probrij. maledicto peccati. et maledi
cto ſupplicij ¶ Maledicto obprobrij
quo ad nō ɔcipiētes Vñ dixit rachel
Abſtulit deus obprobriũ meũ ¶ Ma
ledicto peccati quo ad ɔcipiētes Vñ
pſalmiſta. Ecce em̄ in iniq̄tatibꝫ cō
cept9 ſũ ꝛc̄. ¶ Maledicto ſupplicij q̄
ad p̄turiētes Vñ Gene. iij. Jn dolore
paries ꝛc̄. Sola āt virgo maria bñ=
dicta eſt int̄ mulieres. cui9 virginitati

addiť fecūditas ⁊ fecunditati in con
ceptu sanctitas. ⁊ ſcitati in ꝑtu iocū
ditas. H. Dī grā plena ſiċ diciṫ
Bern. ꝓpť q̄tuoꝛ q̄ fulſeꝛt a deo in eꝰ
mēte. Que fueꝛt deuotō hūilitatis
reuerētia pudoꝛꝭ. magīudo credulita
tis. ⁊ martiriū cordis. J. Dī dñs
tecū ꝓpť alia q̄tuoꝛ q̄ ei fulſeꝛt e celo
ſiċ idē dicit. Que fūt marie ſcificatō
angelica ſalutatō. ſpūſſcā ſupuētio
⁊ filij dei incarnatō. K. Dī ec. bñ=
dicta tu in mulieribꝫ ꝓpť aliā q̄tuoꝛ
q̄ ſicut idē dicit fulſeꝛt in eiꝰ carne qꝛ
ſ. fuit virgīitatis p̄miceria. ſine coꝛ=
ruptōe fecūda. ſine grauedine ğuida
⁊ ſine doloꝛe puerpera. L. Que cū
audiſſꝫ turbata eſt in ſmone eꝰ ⁊ co
gitabat q̄ľ eēt iſta ſalutatō. Hic ap
paret laus virgīs in auditu. in affe=
ctu. ⁊ ī cogitatu. In auditu ei ipſiꝰ
virgīs laudať modeſtia. qꝛ audit ⁊
tacet. In affectu verecūdia Vñ tur=
bata eſt. In cogitatu prudētia Tur
bata eſt āt de āgeli ſmone nō de eiꝰ
viſione pria. qm̄ btā virgo maria ā
gelos ſepe viderat. ſꝫ nūq̄ talia lo=
q̄ntes audierat. Aliā rōem aſſigt
Petrꝰ rauanēſis Veneāt inq̄t ange
lus blādꝰ in ſpē ſꝫ terribiľ in ſmone
Vñ quā leniť ſollicitauit viſus: mi=
niū ꝑturbauit auditꝰ. bernar. Qꝛ
turbata eſt in ſmone: fuit verecūdie
virginaľ. qꝛ nō ꝑturbata foꝛtitudīs
qꝛ tacuit ⁊ cogitauit: prudētie ⁊ diſ=
cretōis. Et tūc āgelꝰ ꝯfoꝛtās eā di
xit. Ne timeas Maria. inueīſti ei grā
tiā apđ dñm Bern. Quā grāꝫ: Dei
et hoīm pacē. moꝛtꝭ deſtructōeꝫ vite
reꝑatōeꝫ. Ecce ꝯcipies ⁊ paries filiū
⁊ vocabis nomē eiꝰ ihm. i. ſaluatoꝛē
qꝛ ſaluū faciet ꝓplm ſuū a pccīs eoꝝ
Hic erit magnꝰ ⁊ filiꝰ altiſſimi vo=
biť Bern. Hic eſt ille q̄ eſt magnꝰ
deꝰ futurꝰ. eſt magnꝰ. ſ. magnus hō
magnꝰ doctoꝛ. magnꝰ ꝓpheta. Di=
xit autē maria ad angelū Quō fiet
iſtud. qm̄ viꝝ nō cognoſco. i. me nō
cogniturā ꝓpono. Et ita fuit virgo
mēte. carne. ꝓpoſito. Sꝫ ecce maria
interrogat ⁊ q̄ interrogat dubitat. Cur
ğ ſolꝰ zacharias taciturnitatis pla
gā icurrit: Sup h̄ petrꝰ Rauēn. aſſi
gnat q̄tuoꝛ drñas dicēs. Ille pctōꝝ
cognitoꝛ nō v̄ba ſꝫ corda ꝓuidit. ⁊
nō q̄d dixerint ſed q̄d ſenſerint indi
cauit. Erat em̄ interrogātiuꝫ cā diſſi=
miľ. ſpēſqꝫ diuerſa Hec ꝯtra naturā
credidit Ille dubitauit pro natura:
Hec integre ordinē q̄rit ille que deꝰ
vult fieri nō poſſe p̄ſcribit. Ille ipel
lentibꝫ exēplis nō accedit ad fidem
hec ſine exēplo p̄currit ad fidē. Hec
mirať de ꝑtu virgīs. ille de ꝯceptu di
ſputat ꝯiugali. Nō ğ dubitat de fa=
cto. ſꝫ modū q̄rit ⁊ ordinē. Nā cū tri
plex ſit modꝰ ꝯcipiendi. ſcꝫ naturaľ
ſpūalis ⁊ mirabilis: q̄ iſtoꝝ ꝯcipiat
ſciſcitať. M. Et reſpōdēs angelꝰ
dixit ei. Spūſſcūs ſupueniet in te q̄
ipm tuū ꝯceptū efficiet Vñ ⁊ dr ꝯcep
tus de ſpūſcō ⁊ hoc ꝓpť q̄tuoꝛ rōnes
Primo ꝓpter oñſionē eximie carita
tis ut. ſ. oñdať qꝫ ineffabili dei carita
te verbū dei caro factū eſt Iohis. iij.
Sic deꝰ dilexit mūdum ⁊c. hec eſt rō
magiſtri ſniaꝝ. Scdō ꝓpter oñſionē
gratie abſqꝫ meritis. ut ꝑ hoc qꝫ dr
de ſpūſcō ꝯceptꝰ oñdať qꝫ ſit ex ſola
grā quā nulla hoīm merita p̄ceſſe=
rūt Et hec ratio eſt auguſtini. Ter
cio aūt ꝓpter virtutē opatōis qꝛ. ſ.
operatōne ⁊ virtute ſpūſſancti ꝯcep
tus eſt Et hec rō eſt ambroſij. Quar
to ꝓpter motiuū ꝯceptōis. Et hec ē
ratio Hugonis de ſcō victoꝛe. Mo=
tiuū em̄ ut idē dicit ad cōceptionem
naturalem eſt amoꝛ viri in mulierē
⁊ mulieris in viꝝ. Sic in virgine in=
quit. qꝛ in eiꝰ corde amoꝛ ſpūſſancti
ſingulariť ardebat. iō in carne eius
amoꝛ ſpūſſancti mirabilia faciebat
N. Seq̄ť Et virtꝰ altiſſimi obūbrā
bit tibi Hoc ſm gloſam ſic exponiť
Vmbra a lumine ⁊ coꝛpe obiecto ſo
let formari. ⁊ virgo ſiċ ⁊ purꝰ homo
plenitudinē diuinitatis capere neq̄
bat. ſed virtus altiſſimi obumbrauit
dū incoꝛpaľ lux diuinitatis coꝛpus

in ea ſuſcepit hūanitatis ut ſic poſ=
ſet deū parē. Hac expoſitōez vide² tā
gere bernardus q̄ ſic ait. Quia de⁹
ſpūs eſt: nos vero vmbra corpis ſui
tpauit ſe nobis ut p obiectū viuifi=
ce carnis videam⁹ vbū in carne ſolē
in nube. lumē in teſta. cereū ī laterna
Scdm bernardū ſic exponit̄ q̄ſi dicat
Illū modū quo de ſpūſancto ɔcipies
dei virtute xp̄s ī ſuo ſecretiſſiō ɔcilio
obūbrābit. ꝛ. obūbrādo occultab̄t. ut
ſibi tm̄ notū h̄eatur ꝛ tibi. ac ſi dicat
q̄d a me q̄ris q̄d in te mox experiere
Scies. ſcies ꝛ feliciter ſcies. Sz illo do
ctore quo ꝛ auctore. Ego nūciare ſū
miſſus virginalē ɔceptū n̄ creare. Vel
obūbrābit. i. te a viciorū eſtu refrige
rabit ¶ Et ecce elizabꝫ cog̅ta tua
ꝛ ipa ɔcepit filiū ī ſenectute ſua. Et
dicit (Ecce) ut oñdat h̄ eē mag^m no
uū ꝛ viā^m ¶ Quatuor āt de cauſ cō
ceptus eliſabeth Marie nunciat̄ ſcdm
bern̄. Prīa eſt cumulus letitie Secū
da pfectō ſcie Tercia pfectō doctrine
Quarta obſequm mie. Dicit em̄ ſic
Ideo ſteril' cognate ɔcept⁹ maie nū
ciat̄: ut dū miraculū miraculo addit̄
gaudiū gaudio cumularet̄ Vel idō
qꝛ pfecto decebat ut vbū mox diuul
gādū vbiqꝫ: ſciēt prius virgo p āge
lū q̄ audiret ab homine. ne mr̄ dei a
ɔſilijs filij videret̄ amota ſi eorū que
in t'ris tā ꝓpe gerūt̄ remāſiſſet ignara
Vel ideo poti⁹ ut nc̄ ſaluatoris: nc̄
p̄curſoris edoceret̄ aduētus: rez tps ꝛ
ordinē tenēs ipſa poſtmoduz meli⁹
ſcriptoribꝫ ac p̄dicatoribꝫ referet ve
ritatē. Vel iō ut audiēs cognatā ve
tulā ḡuidā cogitet iuuēcula de ob
ſeq̄o ut ſic puulo ꝓpheta detur locus
obſeq̄ndi dn̄o ꝛ mirabili⁹ fiat mira=
culū de miraculis It' bern̄. da virgo
rn̄ſum feſtināter o dn̄a rn̄de verbū
ꝛ ſuſcipe verbū. Emitte trāſitoriū ꝛ
amplectē ſempit'nū. Surge curre ꝛ=
peri. Surge p fidē Curre p deuotionē
Aperi p ɔfeſſionē ¶ Tūc Maria
expāſis maibꝫ ocul' ad celū eleuatis
ait. Ecce āclla dn̄i fiat m̄ ſcdm vbū tu
um ¶ Ber. Alijs in aure. alijs in ore.
alijs in manū vbū dei factū fuiſſe meo
rat̄. Marie āt factū ē in aure p āge
licā ſalutatōz In corde p fidē In ore
p ɔfeſſionē. In manu p ɔtrectatōez
In ventre p incarnatōem. In gre=
mio p ſuſtentatōz In brachijs per
oblatōez ¶ Fiat m̄ ſcdm vbū ¶ Ber. Nō
lo ut fiat m̄ q̄ declamatorie p̄dicatū
aut figuralit' ſignificatū. aut imagi
natorie ſomniatū. ſz ſilent' iſpiratū.
pſonalit' incarnatū. corpalit' inuiſce
ratū. Staticꝫ fili⁹ dei in vtero ei⁹ ɔcep
tus eſt. pfect⁹ de⁹ pfect⁹ homo. Et in
p̄ma die ɔceptōis tāte ſapiē ꝛ potē=
tie extitit quante in. xxx. anno fuit
¶ Tūc ſurgēs maria abijt ad Eli
zabeth ꝛ cū eā ſalutaſſꝫ: iohēs ī ei⁹ vte
ro exultau^t Glo. qꝛ lingua n̄ poterāt
aīo exultāte ſalutat ꝛ ſue p̄curſiōis
officiū inchoat. Fuit āt ibi in e⁹ obſe
quio tribꝫ mēſibꝫ donec iohēs naſce=
re² quē manibꝫ ſuis de terra leuauit
ſic legi² in li. iuſtoꝝ ¶ In hac die ut
dr̄ p multa tpm curricula de⁹ multa
opat⁹ eſt. Que q̄dā ſic egregijs vſi
b⁹ declarauit. Salue feſta dies q̄ vul
nera nr̄a coerces Angel⁹ ē miſſus. ē
paſſus ꝛ ī cruce xp̄s Eſt adā fact⁹ ꝛ
eodē tpe lapſus. Ob meritū decīe ca
dit abel fr̄is ab enſe Offert melchi=
ſedech yſaac ſupponit̄ aris Eſt decol
latus xp̄i baptiſta beat⁹. Eſt petr⁹
ereptus iacobus ſub herode pempt⁹
Corpa ſcōꝝ cū xp̄o multa reſurgūt
Latro dulce tn̄ p xp̄m ſuſcipit amē
¶ Miles q̄dā diues ac nobil' ſecu
lo abrenūciauit. ꝛ ordinē ciſterciē=
ſiū itroiu^t. Et qꝛ lrās neſciebat: eru
beſcētes mōchi tā nobilē pſonā int'
laycos deputai. dederūt ei magiſtꝝ ſi
forte modicū addiſcere poſſet. ꝛ ſic
hac occaſiōe int' mōchos pmaneret
Sz cū diu cū mgrō fuiſſet ꝛ nihil om
nino p̄ter h̄ duo vocabl'a aue maria
diſcere potuiſſet: h̄ tā auide retinuit
ut q̄cunqꝫ ambularet: quicq̄d agerꝫ
ea int⁹ īceſſant' ruminarꝫ Tādē mo
rit̄ ꝛ in cimiterio cū alijs fr̄ibꝫ ſepelit̄

et ecce ſuper eius tumulū ſpecioſum excreſcit liliū i q̄ſ ſibꝫ ſolijs aue maria lr̄is aureis inſcptū hēbat. Curre̅tes āt mōchi ad tā grāde ſpectaculū terrā de tumulo effoderūt. ⁊ radice̅ lilij de ore defuncti pcedere repperūt Intellexeūt ḡ cum q̄nta deuotōe illa duo verba dixerat que̅ dn̄s tanti ho noris pdigijs illuſtrauit Quidā miles q̄dā in via cōi hēbat caſtrū ⁊ oēs trāſeūtes ſine miſeatōe aliq̄ ſpo liabat. virgine̅ āt mariā q̄tidie ſalutabat. nec p aliq̄ īpedimēto emergēti ab ipſa ſalutatōe aliq̄ die ceſſa re volebat. Accidit āt ut q̄dā vir ſāct9 inde trāſitū faceret. ⁊ ipm̄ p̄dict9 miles ɔtinuo expoliari iubēt Vir āt ſcūs rogauit p̄dones ut ipꝫ ad ſuuꝫ dn̄m deducāt q2 ad ipm̄ hr̄et ſecreta q̄ pferat. Adduct9 āt rogauit miliē ut oēs de familia ſua ⁊ caſtro cōgregari iuberet ⁊ eis verbū dn̄i p̄dicaret. Cū āt ɔgregati fuiſſēt ille ait Nequaq̄ hic oms̄ eſtis ſed aliquis adhuc deeſt. Qui cū ſe omnes ad eē aſſererēt aiebat. Diligēter pq̄rite ⁊ aliqūe inuenietis abeſſe. Tūc vn9 exclamās dixit. q̄m ſol9 camerari9 nō venit Ille āt dixit ter. Vere ipē eſt q̄ ſol9 deeſt. Pro eo ḡ cito mittitꝰ ⁊ i mediū deducit. Cū āt vir dei vidiſſet reuolutis terribilr̄ ocul' caput inſtar inſani agitabat nec ꝓpius accede̅ audebat. Vir āt ſcūs dixit ei Adiuro te p nome̅ dn̄i nr̄i ihū xpi: ut d̄s ſis nob edicas ⁊ ob quā cāꝫ huc veneris pa lā pādas. Cui ille. Heu adiurat9 p dere cogor inuit9 Ego em̄ nō ſū hō ſed demō q̄ formā hoīs accepi. ⁊ xiiij. ā nis cū h̄ milite pmāſi Naꝫ priceps nr̄ me huc miſit. ut die̅ q̄ ipē ſue ma rie ſalutatōꝫ nō dicēt diligēti9 obſeruare̅ ut in eū ptāte accepta ipm̄ cōti nuo ſtrāgularē. ⁊ ſic in mal' opib9 finie̅do vitā nr̄ eēt. Quacūq; ei die il le ſalutatōꝫ dicebat i ipꝫ ptāte̅ hr̄e nō poterā Ecce āt de die in die̅ diligē ti9 obſuaui ⁊ nullū die̅ q̄n eā ſaluta uerit ptermiſit. Hec miles audie̅s

vehemēter obſtupuit. ⁊ ad pedes viri dei ſe pijcie̅s: veniaꝫ poſtulauit. ⁊ in meli9 deinceps vitā mutauit. Vir āt ſcūs dixit demōi Precipio tibi demon in noīe dn̄i nr̄i ihū xpi: ut hinc ſtatī abſcedas ⁊ tale̅ acten9 locū poſſideas vbi nulli glo̅ſā dei genitrceꝫ īuocāti nocere̅ pſumas Hec vbi iuſſa dedit. demō abſcede̅s euanuit. Et miles virū ſcm̄ cū reuerētia ⁊ grāꝝ actōe liberū abire̅ pmiſit

De ſcō Thiotheo mr̄e

Rome celebrat' natale ſci thio thei q̄ ab ātiochia romā veniens ſb̄ melchiade pp̄ a ſiluestro pr̄ſb̄o q̄ poſtea eps vrb̄ effect9 eſt ſuſcept9 i hoſpicio q̄d̄ face̅ tc̄ tpis ec ipi pōtifices formidabāt. Siluest̄ vō n̄ ſolū hoſpicio eū recepiſſe gaudebat ſ3 ec̄ tiore abiecto tā vitā q̄ doctrinā ei9 ɔm̄dabat. Qr p vnū ānū ⁊ me̅ſes tres doce̅s xpi veritate̅ cū multi p eū ꝓpli ɔūſi fuiſſe̅t dign9 m̄rio te̅ t9 a ꝓp̄lo pagāoꝝ ⁊ trdit9 tarq̄nio vrbis p̄fcō tormētꝭ plagaꝝ ⁊ carcerꝭ lōga cuſtodia maceāt9 cū ſacrificare no luiſſ3 idol' q̄ſi bon9 athleta dei trīo ceſus int' homicidas decollat9 e̅. Que̅ ſāct9 Siluest̄ nocte ad do̅m ſuā tulit ⁊ ibi ſcūꝫ melchiade̅ epꝫ venire fec. q̄ cū oībꝫ p̄ſb̄is ⁊ dyacoībꝫ p totā nocte̅ in laudibꝫ pmane̅s ei9 m̄rīū dedicat

De paſſione domini.

Paſſio xpi fuit ex dolore amāra. ex illuſiōe deſpecta. b. ⁊ ex vtilitate multiplici fructuoſa. c. A. Dolor āt cābat ex q̄nꝫ. Pri° ei ex eo q̄ ipa paſſio fuit igmīoſa. ⁊ h̄ ꝓpt' igmīoſū locū q2 in caluaria vbi malefcōres puniebāt. ꝓpt' igmīoſuꝫ ſupplicū q2 morte turpiſſiā ɔdēpnat9 e̅ Crux em̄ ſuppliciū erat latro̅nꝫ crux tūc multe eēt igmīe nc̄ e̅ tn̄ īme̅ſe glīe Vn̄ aug. Crux q̄ eāt tūc ſuppliciū latronū nc̄ trāſit ad frōtes īpatorū Si tātū hōre̅ de9 cōtulit ſuppli° ſuo q̄ntū ɔferet ſuo ſuo Propt' igmīoſū ɔſortiū q2 cū ſceleratꝭ deputat9 e̅. v. cū latronibꝫ q̄ p° fuerāt ſcelerati. ſ3 poſtea vn9 ɔūſus eſt. ſ. diſmas q̄ erat a

dextrꝭ. ſicut dꝛ in euãgelio nicodemi
et aliꝰ dãpnatꝰ eſt. ſ. geſmas q̇ erat
a ſiniſtris. Vni ġ dedit regnũ. altri
ſupplicĩũ Amb. Auctoꝛ pietatꝭ in cru
ce pẽdẽs in ſeclarib; negocijs officia
diuidebat Pſecutõꝛ apl̃s. pacẽ di-
ſcipulꝭ. corpꝰ iudeis. p̃ri ſpm̃. ỽgini
paranphũ. latroni padiſũ pctõꝛib; ĩ
fernũ. crucẽ xp̃ianis penitẽtib; cõmẽ
dabat Ecce teſtamẽtũ q̃d fecit xp̃s in
morte pẽdẽs ĩ cruce. Scdõ cãbat do
loꝛ ex eo q̧ ip̃a paſſio fuͭ iniuſta. q̧
pctm̃ ñ fec̃ nec eſt inuẽtꝰ dolꝰ in oꝛe
eiꝰ Vñ poeta Que venit indigne pena
dolẽda venit. De trib; em̃ p̃cipue iniu
ſte eũ accuſabãt iudei. ſ. q̧ tributum
reddi phibebat. q̧ ſe regẽ dicebat ⁊
q̧ filiũ dei ſe faciebat Cõtꝛ has tres
accuſatões dicimꝰ ĩ paſceue ĩ pſona
ſaluatoꝛꝭ tres accuſatões. ꝑple me-
us ꝛc̃. vbi exꝓbat xp̃s tria bñfi-
cia eis collata. ſ. liberatõ; ab egipto
regimẽ in deſto. plantatõe; vinee in
loco optimo. q̃ſi. d. xp̃s Accuſas me
de redditõe tributi. potiꝰ grãs agere
deberes. q̧ liberaui te a tributo Iux
dictũ apl̃i Redemit em̃ nos a miſeꝛã
bili ſeruitute. ⁊ a iugo diaboli. Ac-
cuſas me q̧ dixi me regẽ. potiꝰ dẽres
grãs agere q̧ regalꝛ paui te in deſ-
to Accuſas me q̧ filiũ dei me dixi. po
tius gratias agere dẽres. q̧ te inui
neã meã elegi ⁊ ĩ loco optimo te plã
taui. Tercio cãbatur doloꝛ ex eo q̧
fuit ab amicis occiſus Tolerabilioꝛ
em̃ eẽt doloꝛ ſi pateretꝛ ab hijs q̇ ali
q̃ de cã deberẽt eiꝰ eſſe inimici. vꝉ ab
hijs q̇ eſſẽt alieni vꝉ extꝛ̃nei. vꝉ ab
hijs q̇b; aliq̃ incõmoda intuliſſꝫ: ſed
tm̃ patiꝛ ab amicꝭ. ⁊ ab hijs q̇ dẽrẽt
eẽ ſui amici. Itẽ a pximis. ⁊ ab hijs
de q̊ꝝ ſtirpe natꝰ eſt. De hijs duob;
dicit pſ̃. Amici mei ⁊ pxi mei ad ꝛc̃.
Itẽ Iob. xxx. Noti mei q̃ſi alieni re
ceſſerũt a me Itẽ occiſus fuit ab hijs
q̃b; multa bona ꝯtulerat Ioh. viij.
Multa bona opatꝰ ſũ ꝛc̃. ber. O bo-
ne ihũ q̃ dulcit cũ hoib; cõuſatꝰ es.
q̃ magna ⁊ abũdantiſſima eis lar-
gitꝰ es q̃ dura ⁊ aſpa p eis paſſus es
dura verba duriora ỽbera duriſſima
crucꝭ toꝛm̃ta. Quarto cãbat doloꝛ ex
rõe teneritudis coꝛpis Vñ in figura
xp̃i de dauid dꝛ de eo. ij. Reg. penꝉ.
Ipẽ ẽ q̃ſi tenerrimꝰ ligni ỽmiculꝰ Ber.
O iudei lapideſ eſtis. ſꝫ lapidẽ pcutitꝭ
molliorẽ. de quo reſonat tinnitꝰ pi-
etatis ⁊ ebullit oleũ caritatꝭ Ihero.
Traditꝰ eſt iheſus militib; verberã-
dus ⁊ illud ſacratiſſimũ coꝛpꝰ pectuſq;
dei capax ſeua flagella ſecuerũt. Quin
to ex eo cãbat doloꝛ. q̧ ipſa paſſio
fuit vniuerſalꝭ. q̧ p oẽs ptes coꝛpis
⁊ oẽs ſenſus Pꝛio em̃ fuit hic doloꝛ
1. in oculis. q̧ lachꝛimatꝰ eſt. ſicut dꝛ
hebꝛe. v. Bernardꝰ Aſcẽdit in altum
ut longius audireꝛ foꝛtiꝰ clamauit
ut nullus excuſaretꝛ. clamoꝛi lacry-
mas addidit ut homo ꝯpatereꝛ Alias
etiã pter h̃ bis lacrimas fudit. ſ. in reſur
rectione laſari. ⁊ ſup iheruſalẽ ita q̧
ꝑme lachryme eiꝰ fuerũt amoꝛis Vñ
⁊ q̇dã dixerũt cũ vidiſſent eũ lachꝛy
mãtẽ. Ecce quõ amabat eũ. Scde fu
erũt lacꝛyme cõpaſſiõis. ſꝫ hee tercie
fuerũt lacꝛyme doloꝛꝭ. Scdõ fuit do-
2. loꝛ in auditu cũ. ſ. obpꝛobꝛia ⁊ blaſ-
phemie irrogate ſũt Xp̃s em̃ q̃tuoꝛ
ſpãliter habuit in q̇bꝰ obpꝛobꝛia ⁊
blaſphemias audiuit. Habuit em̃
excellẽtiſſimã; nobilitatẽ. q̧ q̃ntũ ad
diuinã naturã fuit eꝛni regis filius
⁊ q̃ntũ ad hũanã de regia ſtirpe ge
nitus. Ita q̧ etiã inq̃ntũ homo fuit
rex regũ ⁊ dñs dñantiũ Habuit in-
fallibilẽ veritatẽ q̧ ipẽ eſt via veritas
⁊ vita Vñ de ſe iterũ diciꝛ ſmo tuus
veritas eſt. Filiꝰ em̃ ẽ ſmo ſiue ỽbũ
patris. Habuit ĩſupabilẽ ptãtẽ. q̧
oia p ip̃m facta ſunt ⁊ ſine ipõ factũ
eſt nihil. Habuit ſingularẽ bonita
tẽ q̧ nemo honꝰ niſi ſolꝰ deꝰ In hijs
xp̃s audiuit obpꝛob̃a ⁊ blaſphemi
1. as. Primo q̊ad nobilitatẽ Mat. xiij
Nõne h̃ ẽ filiꝰ fabꝛiꝛ Nõne mr̃ eiꝰ dꝛ
2. maria ꝛc̃. Scdõ q̊ad ptãtẽ Mat. xij.
Hic nõ eijcit demonia niſi in beelze
bub pꝛĩcipe demõioꝝ Itẽ Mat. xxvij

Alios ſaluos fecit ſeipꝫ ſaluū facere
nō potuit. Ecce dicūt ipm impotentē
cū tñ adeo potēs extitit ꝙ pſecutoꝛēs
ſuos ſola voce proſtrauit Nam cū il
le interrogaſſet. Quē queritis? Et il
li rñdiſſēt ihm nazarenū. ut ergo ip
ſe dixit ego ſū abierūt retrorſū ⁊ ↄti
nuo ceciderūt in terrā Augu. Vna vox
turbā odijs ferocē: armis tribilē. ſi
ne vllo telo pcuſſit. repulit ſtrauit
virtute latētis diuinitatis Quid iudi
caturus faciet. q̄ iudicādus hꝰ fec. Quid
regnaturus poterit q̄ moriturus hoc po
tuit? Tercio audiuit obpꝛobria ⁊ blaſ
phemias quo ad veritatē Joh. viij.
Tu de teipō teſtimoniū phibes ⁊ te
ſtimoniū tuū nō eſt verū. Ecce ꝙ di
cunt ipm mēdacē cū tñ ipē ſit via veri
tas ⁊ vita Hanc veritatē Pylatus ſci
re nō meruit quia ipſū ſcdꝫ veritatē
nō iudicabat. Inchoauit quippe iu
diciū a veritate ſed nō in veritate pmā
ſit. ⁊ ideo de veritate queſtionem me
ruit inchoare: ſed nō meruit ſolutōꝫ
audire. Alia ratio eſt ſecūdū augu
ſtinum q̄re ſolutōnem nō audiuit.
Quia cū illā queſtionem feciſſet: ſu
bito venit illi in mentē cōſuetudo iu
deorum qua ſolebat vnus dimitti ī
paſcha. ⁊ ideo ſtatī exijt ⁊ ſolutōeꝫ
nō expectauit. Tercia ratio eſt ſecū-
dū criſoſtomuꝫ ꝙ ſciebat ꝙ queſtio
tam difficilis indigebat multo tpe
⁊ multa diſcuſſiōe ⁊ ipē ad liberātōꝫ
xp̄i ꝓperabat. ⁊ idō ſtatī exiuit Legi
tur tñ ī euāgelio nicodemi ꝙ cū Pi
latus interrogaſſꝫ ihm Quid ē veritas ihe
ſus rñdit. Veritas de celo eſt Et py
latus In terris nō eſt veritas? Dixit āt ei
ihs Quō poteſt veritas eē in terris q̄
iudicatur ab hijs qui poteſtatē habēt
in terris? Quarto audiuit obpꝛobria
et blaſphemias quo ad bonitatem
dicebāt enī ipſū eſſe peccatorē in cor
de Johānis. ix. Nos ſcimus quia ho
mo peccator eſt. Dicebāt quoqꝫ ipꝫ
ſeductorem eſſe in ſermone Lu. xxiij
Commouit populū docens per vniu
ſam iudeaꝫ incipiens a galilea vſqꝫ

huc. Et legis preuaricatorem in ope
re Joh. ix. Non eſt hic homo a deo q̄
ſabbatū non cuſtodit ¶ Tercia fuit
dolor in odoratu quia magnū fetorē
ſentire potuit in monte caluarie vbi
erāt corpora fetida mortuorū Vñ dr
in ſcolaſtica hiſtoria ꝙ caluaria ꝓpe
eſt nudū os capitis humani. Et ꝙ
ibi decollabātur rei ⁊ multa oſſa capi
tū ibi diſpſa erāt: dicebatur caluarie lo
cus vel caluariū. ¶ Quarto fuit dolor
in guſtu Vnde cum clamaret ſitio. de
derūt ei acetū cū mirra ⁊ felle mixtū
ut ex aceto citius moreretur ⁊ ipi cuſto
des a cuſtodia citius liberarentur. Di
citur enī crucifixos citius mori ſi acetū
bibāt ⁊ ex mirra pateret olfactus ⁊
ex felle guſtus aug. pchmeror Reple
tur ſinceritas aceto. inebriatur felle dul
cedo. adducitur innocētia p reo. moritur
vita p mortuo ¶ Quinto fuit dolor in
tactu. ꝙ in oībꝫ ptibꝫ corpis. A plā
ta ei pedis vſqꝫ ad verticē nō fuit in
eo ſanitas. De hoc autē qualiter in
oībus ſenſibus dolorē habuit dicit
bern. Caput angelicis tremebūduꝫ
ſpiritibus: denſitate ſpinarū pungitur
facies pulcra pre filijs hominum: ſputis
iudeorū deturpatur. oculi lucidiores
ſole caligāt ī morte. aures q̄ audiūt
āgelicos cātus: audiūt peccatorū in
ſultus Os qd docet āglos: felle ⁊ ace
to potatur. pedes quorū ſcabellū adora
tur ꝙ ſanctū eſt: cruci clauis affigū
tur Manus q̄ formauerūt celos ſūt
in cruce extēſe ⁊ clauis affixe. corpus
verberatur latus lancea pforatur Quid
plura? Nō remāſit in eo niſi lingua
ut p pctōribꝫ exoraret. ac matrē di-
ſcipulo ↄmēdaret B ¶ Scdō eius paſ-
ſio fuit ex illuſiōe deſpecta Quatuor
enī vicibꝫ fuit ſibi illuſū ¶ Primo in do
mo āne. vbi recepit ſputa. alapas.
et velatōꝫ oculorū Bernardus. Vultū
tuū bone Jheſu deſiderābilē in quē de
ſiderāt angeli pſpicere: ſputis inqui
nauerūt. manibꝫ pcuſſerūt. velo pro
deriſione operuerūt. nec amaris vul
neribus pepercerunt. ¶ Scdō in domo

herodis q̄ eū fatuuʒ ⁊ nō ſane mētis
exiſtimans ex eo ꝙ nullū ab eo rn̄ſ
ſum hr̄e poterat ꝑ deriſiōe eū veſte al
ba induit Bernard⁹. Tu hō es ⁊ ha
bes ſertū de floribꝫ ⁊ ego de⁹ ⁊ habeo
coronā ſpineā. tu habes cirothecas
in manibꝫ: ⁊ ego claues defixos. tu ī
albis veſtibꝫ tripudias ⁊ ego ꝑ te de
riſus fui in veſte alba. tu tripudias
cū pedibꝫ ⁊ ego cū pedibꝫ laboraui. tu
in choreis brachia extēdis in modū
crucis in gaudiuꝫ: ⁊ ego ea in cruce
extenſa habui in obprobriū. ego in
cruce dolui ⁊ tu ī cruce exultas. tu hēs
lat⁹ aptū ⁊ pect⁹ in ſignū vane glīe:
⁊ ego habui lat⁹ foſſū ꝑ te Tn̄ redite
te ad me ⁊ ego ſuſcipiaꝫ te. Sed q̄rit̄
q̄re dn̄s tp̄e ſue paſſiōis corā herode
ꝑ pylato ⁊ iudeis ſic tacebat. Pria rō
eſt ꝙ nō erāt digni audire ſuā rn̄ſi
onē. Scd̄a. ꝙ eua peccauerat ꝑ loq̄ci
tatē. ⁊ iō xp̄s voluit ſatiſface̅ ꝑ taci
turnitateꝫ. Tercia ꝙ q̄cq̄d rn̄debat
totū calūniaban̄ ⁊ deꝑuabāt ¶ Ter
cio in domo pilati vbi milites clami
dē coccineā ei circūdederāt. arūdinē in
manu dederāt. ⁊ coronam ſpineā ſup
caput poſuerāt. ⁊ genuflexo dicebāt
Aue rex iudeoꝝ. Illa aūt ſpinea co-
rona dr̄ fuiſſe de iūcis marinis. q̄ruꝫ
acies ñ min⁹ dura ſpina ē ⁊ penetrati
ua Vn̄ ⁊ ſanguinē de capite credit̄ co
ronaꝫ illā ſpineā exiſſe Vn̄ Bern̄. Ca
put i° diuinū multiplici ſpinaꝝ deñſ
tate vſqꝫ ad cerebꝝ ↄfixū ē. De aīa
ſūt tres opiones vbi ſcꝫ aīa pr̄ncipa
lem hēat ſedē. ſ. vl̄ in corde ꝓpt̄ i° De
corde exeūt male cogitatōes Vl̄ in ſā
guine ꝓpt̄ i° Leui. Aīa oīs carnis ī
ſanguine eſt. Vel in capite ꝓpt̄ illd̄
Et inclinato capite emiſit ſpūꝫ Hāc
triplicē opinionē iudei ſaltē ipſo fa-
cto videnṫ ſciuiſſe Nam ut eius aīaꝫ
a corpe euellerēt quefierāt ipſā in ca
pite cū ſpinas vſqꝫ ad cerebꝝ infixe
runt Quefierūt ipſā in ſanguine cū
eius venas in pedibꝫ ⁊ manibꝫ aperu
erūt Quefierāt in corde. cū eius latus
ꝑforauerūt. Cōtra has tres illuſioſ

nes in paraſceue ꝑmittim⁹ an̄ reue-
latōeꝫ crucis tres adoratōes dicētes.
Agyos ·th̄c·. quaſi ter honorātes ter
illuſū ꝓpter nos. ¶ Quarto in cruce
Math. xxvij. Pr̄ncipes ſacdotū illu-
dētes eū cū ſenioribꝫ ⁊ ſcr̄bis dicebāt
Si rex iſrahel eſt: deſcēdat nūc de cru
ce ⁊ credim⁹ ei Bernard⁹ ſup hūc lo
cū. Nūc patiētiam magis exhibet.
hūilitatē ↄmendat. obediētiam im
plet pficit caritatem In hiis nempe
virtutū gēmis q̄tuor cornua crucis or
nant̄ In eminētiori caitas a dextrꝭ
obediētia. a ſiniſtris paciētia. radix
oīm virtutū hūilitas in ꝓfundo Hec
oīa q̄ xp̄s paſſus eſt Bernard⁹ bre
uiter recolligit dicēs Memor ero ꝙ̄
diu vixero laboꝝ dn̄ q̄s ptulit in p̄-
dicādo. fatigationū in diſcurrēdo. vi
giliaꝝ in orando. tēptationū in ieiu
nando lacrimaꝝ in cōpatiēdo. inſidi
arū in colloq̄ndo. poſtremo cōuiciorꝝ
ſputoꝝ alapaꝝ ſbſannatōnū expro
batonū. clauoꝝ. ¶ Tercio ei⁹ pa
ſſio fuit vtilitaͤ multiplici fructuoſa
cui⁹ vtilitas p̄t eē triplex. ſ. pctōꝝ re
miſſio. gratie collatio ⁊ glīe exhibi
tio. Et hec tria notaṫ in titulo cruc̄.
ꝙ ihs q̄ad p᷑ᵐ. nazaren⁹ q̄ad ſcd̄ꝫ.
rex iudeoꝝ q̄ad terciū. ꝙ ibi erimus
oēs reges. De ei⁹ vtilitate dr̄ Augu.
Culpam deleuit xp̄s p̄ntē. p̄teritā et
futurā. p̄terita pctā ptulit ea remit
tēdo. p̄ntia: hoīes ab eis retrhēdo. fu
tura: grām q̄ vitareṫ ↄferēdo. De e⁹
vtilitaͤ ſic dic̄ iteꝝ aug. Ammirem̄
ꝯgtulem̄. amem⁹ laudem⁹ adoremus
qm̄ per redēptoris nr̄i mortē de tene
bris ad lucē de morte ad vitā de corru
ptōe ad incorruptōꝫ. de exilio ad pa
triaꝫ. de luctu ad gaudiū vōti ſum⁹
¶ Q᷑ vtil̄ āt mod⁹ nr̄e redēptōis
extiterit. pꝫ ex q̄tuor rōibꝫ. ſ. ꝙ fuit
p° acceptiſſim⁹ ad placādū deū. 2° cō
gruētiſſim⁹ ad curādū morbū. e. 3°
efficaciſſim⁹ ad attrahēdū gen⁹ hūa
nū. ſ. q̄rto prudētiſſim⁹ ad expugnā
dū hūani gn̄is inimicū. ¶ Prio
ꝙ̄ fuit acceptiſſim⁹ ad placādū deuꝫ

a recōciliādū· q̄ȝ ut dicit Ancelm9 in
li· ſuo Cur de9 hō· nihil p̄t aſpi9 a dif
ficili9 hō pati ſpōte: a ñ ex debito ad
honorē dei q̄ȝ mortē· Et neq̄ q̄ȝ ſe hō
poteſt magis dare deo q̄ȝ cū ſe morti
tradiderit ad honorē ip̄i9 Et hoc eſt
qđ dr̄ Ep̄h· iiij· Tradidit ſemetip̄m
p nobis oblatō ȝ a hoſtiā deo in odo
rē ſuauitatis Qualr̄ āt fuit ſacrificiū
nos dō placās a recōciliās dic̄ aug·
in li· de tri· Q̄d tā grate ſuſcipi poſſȝ
q̄ȝ caro ſacrificij noſtri corp9 effectum
ſacerdotis noſtri· Q̄m q̄tuor ɔſiderāt
in omi ſacrificio· ſ· cui offerat· q̄d offe
rat· a p q̄bȝ offerat· a q̄s offerāt· Idē
ip̄e vn9 vtriuſq̄ȝ mediator p ſacrificiū
pacis recōciliās nos dō ut vnū cū ip̄o
maneret cui offerebat· vnū in ſe faceret
p q̄bȝ offerebat· vn9 ip̄e eēt q̄ offere
bat a qđ offerebat· De h̄ eciā q̄liter p
xp̄m ſumus recōciliati dicit Aug· q̄ȝ
xp̄s eſt ſacerdos a ſacrificiū· de9 et tēplū
Sacerdos p quē ſum9 recōciliati· ſacri
ficiū q̄ ſum9 recōciliati· de9 cui ſum9 re
cōciliati· tēplū in q̄ ſum9 recōciliati·
Vñ q̄bſdam hanc recōciliatōē ȝ p̄ui
pendētibȝ Aug· in pſona xp̄i expro
bat dicēs· Cū eſſes inimicus patri
meo recōciliaui te p me· cū eſſes cap
tus ego veni ut redimerē te· cū eſſes
longe: ego veni ut reducerē te· cum
inter mōtes a ſiluas errarēs q̄ſiui te
inter lapides a ligna inueni te· a ne
lupor̄ ferarūq̄ȝ rapido ore laniareris
collegi te· Humeris meis portaui te
patri meo reddidi te Laboraui· ſuda
ui· caput meū ſpinis oppoſui· man9
meas clauis obieci· lācea lat9 meum
apui· tot nō dicā iniurijs: ſȝ aſpitati
b9 laniat9 ſū ſāguinē meū fūdi· aīaȝ
meā poſui ut ɔiūgerē te m̄· tu āt di
uiderīs a me· ¶ Scđo fuit congruen
tiſſim9 ad curādū morbū· Cōgrui
tas eī attēdit̄ ex p̄te tp̄is· ex p̄te loci
a ex p̄te modi ¶ Pr̄io ex p̄te tp̄is q̄ȝ
adā fact9 fuit a p̄ccauit in mēſe mar
cio a feria ſexta a hora ſex̄ Et iō xp̄s
pati voluit in marcio· q̄ȝ in die q̄ fuit
ānūciat9 fuit a paſſus Itē feria ſexta

hora ſex̄ ¶ Scđo attēdit̄ cōgruitas ex
p̄te loci· q̄m loc9 ſue paſſiōis tripli
cit̄ ɔſiderat̄· ſ· ā cōis ā ſpālis ā ſingu
laris Loc9 cōis fuit terra p̄miſſiōis
ſpālis caluarie loc9· ſingularis crux
In loco āt cōi p̄m9 hō fuit formatus
q̄ȝ ī p̄tibȝ illis iuxta damaſcū ī agro
damaſceno dr̄ fuiſſe format9· In lo
co ſpāli fuit ſepult9· q̄ȝ ibidem vbi
paſſus xp̄s eſt adā dr̄ fuiſſe ſepult9
licet autēticū ñ ſit· cū ſ̄m Ihero· adā
in ebron mōte ſepult9 fuit ſic̄ eciā io
ſue· xiiij· expſſe habet̄ In loco ſingu
lari fuit deceptus: ñ q̄ȝ in illo ligno ī
quo xp̄s paſſus eſt adā fuerit decep
tus· ſȝ p tāto dr̄ q̄ȝ ſicut adā decept9
fuit in ligno ita xp̄s paſſus eſt in li
gno· In q̄dā tñ hiſtoria grecor̄ dr̄
q̄ȝ in eodē ligno· ¶ Tercio attēdit̄ cō
gruitas ex p̄te modi curādi· q̄ q̄deȝ
mod9 curādi fuit p ſimilia· a p contra
ria P ſimilia q̄m ſicut dicit aug· in li·
de doct· xp̄i· p feminā decept9· per fe
minā natus· Homo hoīes: mortal
mortales· in morte mortuos liberauit
Amb· Ex terra virgine adā· xp̄s ex
v̄gine Ille ad imaginē dī h̄ imago
dei· p mulierē ſtulticia: p mulierē ſa
piētia: nud9 adā: nud9 xp̄s: mors p
arborē: vita p crucē· ī deſerto adā: in
deſerto xp̄s· Per ɔtraria· Q̄m ſ̄m
greg· p̄mus homo peccauerat p ſup
biā· inobediētiā a gulā· Voluit enī
aſſimilari deo p ſcīe ſublimitatē· trāſ
gredi p̄cepti dei limitē· a guſtare po
mi ſuauitatē Et q̄m curatio habȝ fie
ri p ɔ̄triū: iō mod9 iſte ſatiſfaciēdi cō
gruentiſſim9 fuit· q̄ȝ fuit p hūilita
tē· diuine volūtatis impletōē· a affli
ctiōem· De hijs tribȝ habet̄ ad Phi
ij· Humiliauit ſeip̄m quoad p̄mū·
fact9 obediens quo ad ſcđȝ· vſq̄ȝ ad
mortē crucis· q̄ad t̄ciū ¶ Tercō fuit
efficaciſſim9 ad attrahendū gen9 hu
manū· Nunq̄ȝ eñ ſaluo libertatis ar
bitrio magis ad amorē ſuū a fiduciā
gen9 humanū attrahere potuit Qua
liter aūt p hoc ad amorē nos attra
hat dicit bern· Sup oīa reddit te m̄

amabilem bone ihu calix quē bibi
ſti opus noſtre redēptōis. Hoc oīno
amorē noſtrū facile vendicat totū. hoc
eſt qd nrām deuotōez blādius allicit.
iuſtius erigit. fortius ſtringit. vehemē
tius afficit. Etenim vbi te exinaniſti. vbi
te naturalibus radijs expoliaſti ibi pietas
magis enituit. ibi caritas plus efful
ſit. ibi gratia amplius radiauit. Qua
liter deo ad fiduciā trahat. dicit Ro. viij.
Qui etiā proprio filio nō pepercit. ſed pro no
bis omībus tradidit illū quō nō etiā
cū illo oīa nobis donauit. De hoc etiā
bernardus. Quis nō rapiatur ad ſpē et impe
trādi fiduciā: qui eius attēdit corporis di
ſpoſitōez. ſcilicet caput inclinatū ad oſcu
lū. brachia extēſa ad amplexū. ma
nus pforatas ad largiēdū. latus aptū
ad diligendū. pedū affixionē ad no
biſcū pmanēdum. corporis extēſionē
ad ſe totū nobis impendēdū. G
Quarto fuit prudētiſſimus ad expugnā
dū humani gnīs inimicū Job. xxv
Prudētia eius pcuſſit ſupbū. Et vltio
Nūquid poterit cape leuiatā hamo. ſcilicet
Xps enim hamū ſue diuinitatis abſcō
derat ſub eſca hūanitatis et diabolus
volens cape eſcā carnis: captus ē ab
hamo diuinitatis De hac prudētia cap
tōne dicit Augu. Venit redēptor et vi
ctus eſt deceptor. Et qd fecerit redēp
tor captiuatori nro. Tetēdit muſci
pulā crucē ſuā. poſuit in ea eſcā ſan
guinē ſuū. Ipſe aūt voluit fundere
ſanguinē nō debitoris pter qd receſ
ſit a debitoribus. Hmōi aūt debitum
apls vocat cirographū. Qd xps
ſtus tulit et cruci affixit. De q cirogra
pho dicit Aug. Eua pccm a dyabolo
mutuauit. cirographū ſcripſit. fide
iuſſorē dedit. vſura poſteritati creuit
Tunc eī a dyabolo pctm mutuauit
qn ptra pceptū dei eius praue ſug
geſtioni conſenſit Cyrographū ſcrip
ſit. qn manū ad vetitū pomū porrex
it. Fideiuſſorē dedit. qn adā pctō cō
ſentire fecit. et ſic vſura peccati poſte
ritati creuit Cōtra igitur ptēnētes hūc
redemptōz q nos de inimici poteſta

te reduxit: Bern. exprobrādo dicit in
pſona xpi. Popule meus qd tibi facē
potui et non feci. Quid cauſe ē q inī
mico meo magis libet ſuire q̄ mihi
Nec ille ē q creauit vos. ſed nec pauit
Si parua hec videntur ingratis. nō ille ſed ego
redemi vos. Quo pcio. Nō vtiqz cor
ruptibili auro vel argēto. nō ſole aut lu
na. nō ſaltē aliquo āgelorū. ſed pprio vos
cruore redemi. Ceterū ſi neqz taz mul
tiplici iure debitū a vobis ē elicere fa
mulatū: obmiſſis oībus meū ſaltē ex
diurno denario ꝯuenite. Et q eū in
mortē tradiderīt: iudas p auaricia.
iudei p inuidiā. pylatus p timorē. ideo
videndū eſſet de pena a deo hijs infli
cta merito huius pctī. Sed de pena et
origine Jude inuenies in legēda ſci
Mathie De pena et excidio iudeorū in
legenda ſācti Jacobi minoris H
De pena aūt et origine pilati in q
dā hiſtoria licz apocrifa ſic legitur. Fu
it qdaz rex noīe tirus. q qndam puel
lā nomine pilā filiā cuiuſdā molen
dinarij noīe atus. quaz carnalr cog
nouit et de ea filium generauit Pila
aūt ex nomine et ſuo nomine patris
q dicebatur atus vnū nomē compoſuit et
nato puero impoſuit ei nomen pylatus
Cū autē pylatus tres annos haberet
Pyla ipſū ad regē tranſmiſit Habe
bat autē rex filiū de regina coniuge
ſua qui fere pilato coetaneus videba
tur Iſti dū ānos diſcretōis attigiſ
ſent: ſepius luctamine pugno et fun
da adinuicē colludebāt ſed regis le
gitimus filius ut gnē erat nobilior. ſic
et omni loco pylato inueniebatur ſtrē
nuior et in omni gnē certaminis ap
tior Ob hoc pylatus inuidie liuore cō
motus et felleo dolore ſtimulatus frēz
ſuū latenter occidit Qd rex audiēs ve
hemēter doluit et ꝯcione ꝯuocata quid
de ſcelerato et homicida filio faciēdū
ſit reqſiuit Que oēs reū eſſe mortis
vnanimiter acclamauerūt. Rex āt ad
ſe reuerſus: iniqtatē iniqtate dupli
care noluit: ſed ipſū p tributo qd an
nuatī debebat rōmis in obſidē miſit.

Tum volens innoxius eſſe ab ocaſi
one filij· tuz a tributo romanorū cu
piēs liberari Tūc tpis erāt rome filiꝰ
regis frācoꝝ quez ſilr rex romā miſe
rat ꝓ tributꝰ Huic aſſociatꝰ pylatꝰ
cū ſe ab eo moibꝫ ⁊ induſtria ꝑcelli
vidēt: eū inuidie ſtimulꝰ agitatꝰ oc
cidit· Sz cū romani qd de eo faciēdū
eēt inquirerēt· dixerūt Hic ſi ſupuixerit
q frēm necauit· obſidē iugulauit: rei
publice pluimū vtilis erit ⁊ colla fe‐
rociū hoſtiū ferox ipē domabit· Dix
erūt g: cū reꝰ morte habeat̄ in pōtꝰ
inſulā gētibꝫ illꝰ q nullū patiūt̄ iudi
cē iudex ꝑficiat̄· ſi forte eiꝰ neqͣtia ip
ſoꝝ cōtumacia edomet̄: Si mīt: qd me
ruit patiat̄. Miſſus g ad gētē ferocē
⁊ ſuoꝝ iudicū perēptricē nō inſcius
ad qd miſſus ſit ⁊ ꝙ pēdula vite ſue
ſnīa tacite rē ꝯſiderās vitā ſuare vo
luit ⁊ gentē neꝗ neꝗ ipē minis ⁊ ꝓ
miſſis ſupplicio ⁊ ꝑcio pemitꝰ ſubiu
gauit Quia ergo taz dire gentis vi
ctor extitit: a ponthos inſula pontiꝰ
pylatus nomē accepit Herodes au
tem hominis illiꝰ induſtriā ut audi
uit eꝰ verſucijs ꝯgaudēs· ipē verſutꝰ
eū ad ſe muneribꝫ ⁊ īternuncijs in‐
uitauit ⁊ ſup iudeā ⁊ ihrlm ꝑtātez ⁊
vicē ſuā tradidit Qui cū pecuniā ī‐
numerabilē ꝯgregaſſet neſciente he
rode romā adijt ⁊ infinitā pecuniā ti
berio īpatori obtulit ⁊ ab eo ſibi da
ri quod ab herode tenebat muneibꝫ
impetrauit Hmōi cā facti ſūt inimi
ci pylatꝰ et herodes quo adusqꝫ tpe
paſſiōis dnī pilatꝰ eū recōciliauit· eo
ꝙ dnm ad eū miſit· Alia cā inimi‐
cicie aſſignat̄ in hyſto· ſcolaſt· Qui
daz em̄ filium dei ſe faciens multos
de galileis ſeduxerat· qs cum in gar
zim duxiſſz: vbi dixerat ſe aſcenſuꝝ
in celū: ſupueniēs pylatꝰ ipm cū oi
bus occidit timens ne ſimiliter iu‐
deos ſeduceret· Ob hoc facti ſūt ini‐
mici· ꝙ herodes ꝑſidebat galileis et
vtraqꝫ cauſa potuit eſſe vera Cū aūt
pylatus dnz iudeis crucifigendū tra
didiſſet· timēs tamen offenſā tiberij

ceſaris eo ꝙ cōdemnaſſet ſāguinē ī
nocētē quēdā ſibi familiarē ꝓ ſui ex
cuſatōe ad ceſarem deſtinauit· Inte
rea cū tiberiꝰ morbo lepre teneretur
nūciat̄ eidē ꝙ iheroſolimis medicus
eēt q oēs morbos ſolo verbo curaret
neſciēs ꝙ eū iudei ⁊ pylatus occidiſ‐
ſēt· Dixit itaqꝫ tiberius albano ſibi
ꝑuato q alio noīe voluſianꝰ vocabat̄
Vade citiꝰ trās ꝑtes marinas· dicqꝫ
pylato ut hunc medicū m̄ mittat q
me ꝑſtine reſtituat ſanitati· Cū aūt
ille ad pylatū veniſſz ⁊ mādatū īpea
toris eidē expoſuiſſz territꝰ pilatꝰ· xiiij
dierū inducias poſtulauit Infra qd
ſpaciū dum voluſianus quādā ma‐
tronā q fuit familiaris ihū: noīe verony
cā vbi nā ihz īuenie poſſz interrogaſſz
ait· Heu dns meꝰ et deus meus erat
quē pilatꝰ ꝑ īuidiā traditū ꝯdēnauit
⁊ crucifigi ꝑcepit· Tūc ille nimis do
lēs ait· Vehemter doleo· ꝙ qd iuſſe
rat m̄ dns meꝰ explē n valeo· Cui ve
ronica: dns meꝰ cū ꝑdicādo circuirz
⁊ ego eiꝰ pn̄tia inuitus carerē: volui
ipſiꝰ m̄ depingi imaginē: ut dū eius
ꝑuarer pn̄tia m̄ ſaltē ꝑſtaret ſolaciū
imaginis ſue figura· Cūqꝫ lintheuz
pictori deferrē pingēdū dns m̄ obui
auit ⁊ q tēderem reqſiuit· Cui cū vie
cām apuiſſē: a me petijt pānū ⁊ ipz
m̄ veneābili ſua facie reddidit inſig‐
nitū Imagis g hꝰ aſpcm ſi dns tuꝰ
deuote intuebit̄ cōtinuo ſanitatꝰ bn̄
ficio potiet̄: Cui ille Eſt ne hmōi ima
go auro vꝰ argēto ꝯpabilꝰ: Cui illa
nō· ſz pio affectu deuotōis Tecū igit̄
ꝓficiſcar ⁊ videndā ceſari imaginē de
ferā ⁊ reuertar Erat āt ⁊ ipē albanꝰ
curuus nec erigere ſe valebat· q mox
ut imaginez vidit: ꝓtinꝰ ſe erexit et
pfecte ſanitatꝰ bn̄ficiū recepit Venit
g voluſianus cū veronica romā· dix
itqꝫ tiberio impatori Iheſū a te diu
deſiderātū pylatꝰ et iudei iniuſte mor
ti tradiderūt· ⁊ ꝑ inuidiā crucꝭ patibu
lo affixerūt Venit g mecū matrona
ipiꝰ ihū imaginē deferēs· quā ſi de‐
uote ꝓſpexeris mox ſanitatꝭ tue bn̄ficiū

obtinebis. Ceſar ergo pannis ſeric
viā ſibi ſterni fecit. ⁊ imagine; ſibi
pn̄tari p̄cepit. q̄ mox ut eā fuit intui
tus ſanitatē eſt priſtinā aſſecutus.
Ponti⁹ ergo pilatus imperio ceſaꝛ
capit⁊ ⁊ romā pducit. Audiens ce-
ſar pilatū romā aduenisse nimio fu
rore cōtra eū repletus ad ſe adduci
fecit. Pilatus autē tunicā dn̄i incon
ſutilem ſecū detulit quā indutam co
ram impatore portauit. Mox ut im
perator eū vidit omnē ira; depoſuit.
et ei ꝯtinus aſſurrexit. nec dure ſibi
in aliquo loq̄ preualuit. ⁊ q̄ in eius
abſentia videbat tam terribilis ⁊ fe
rus: nunc in eius pn̄tia inueni² quo
dāmodo māſuetus. Cumq; eū licen-
tiaſſet mox ꝯtra eū terribilr̄ exardeſ
cit ſe miſerū dicēs: ꝙ ei furorē ſui pe
ctoris minime oſtendiſſet. ſtatiq; eu;
reuocari fecit. iurans ⁊ conteſtans
ꝙ fili⁹ mortis eſt. nec phas ſit eum
viuere ſup terrā. Qui ut eum vidit
ꝯtinuo eū ſalutauit. ⁊ omnem aīe fe-
rocitatē abiecit. Mirant oēs mirat ⁊
ipſe ꝙ ſic cōtra pilatū dum abeſſet
exardeſceret. ⁊ dum pn̄s eēt nihil ei
aſpe loq̄ poſſet. Tandē dīno nutu vl
forte alicui⁹ xp̄iani ſuaſu ip̄um illa
tunica expoliari fecit. ⁊ ꝯtra eū pri-
ſtinā ferocitatē animi mox reſūpſit.
Cumq; impator de hoc plrimū ami-
rare² dictū eſt ei ꝙ illa tunica fuiſſet
ihū. Tūc impator iuſſit eū in carce-
rē recipi. donec ſapientū cōſilio deli-
berāret q̄d de eo fieri oporteret. data eſt
ergo in pilatū ſnīa vt morte turpiſſi
ma damnaret. Audiēs hoc pilatus
cultello ꝓprio ſe necauit ⁊ tali morte
vitā finiuit. Ceſar cognita morte pi
lati dixit. Vere mortu⁹ eſt morte tur
piſſima cui man⁹ ꝓpria n̄ pepcit. Mo
le ergo ingēti alligat ⁊ in tiberī flu-
uiū imergi². Spūs vō maligni ⁊ ſor
didi corpi maligno ⁊ prauo cōgau-
dētes: nūc in aq̄s. nunc in aere rapi
entes mirabiles inūdatōes in aq̄s
mouebāt ⁊ fulgura tēpeſtates toni
trua ⁊ grādines in aere terribiliter
gn̄abāt. ita ut cuncti horrore t̄ribili
tenerēt. Quapropt̄ romani ip̄; a ti
beri exhētes deriſiōis cā: ip̄; inde viē
nā depoꝛ̄tauerunt ⁊ rodano fluuio im
merſerunt. vienna enī d̄r q̄ſi via ge
henne. qꝛ erat tūc loc⁹ maledictōis.
Vel poti⁹ d̄r bienna eo ꝙ ut d̄r bien
nio ſit ꝯſtructa. ſ; ibi neq̄ ſpūs affu
erūt: ibidē eadē opātes. Hoīes ergo
illi tantā infeſtatōem demonū nō fe
rentes vas illud maledictōis a ſe re
mouerūt. et illud ſepelierūt loſanne
ciuitatis territorio cōmiſerūt. Qui
cum nimis p̄ſſatis infeſtatōnib; g-
uaren² ip̄m a ſe remouerūt ⁊ in quo
dā puteo mōtib; circūſepto immiſerūt
vbi adhuc relatōe q̄rūdā q̄dā dya
bolice machinatōes ebulire vident.
Huculq; in p̄dicta hiſtoria apocri-
fa legū² q̄ vtrū recitāda ſint lcōris arbi
trio relinq̄². Nō tn̄ ꝙ in hiſto. ſcola
ſtica legi² ꝙ pilat⁹ a iudeis accuſat⁹
eſt apd̄ tiberiū de violēta inocētiū in
t̄fectōe. ⁊ qꝛ iudeis reclamātib; ima
gines gētiliū in tēplo ponebat: ⁊ qꝛ
pecuniā repoſitā in carbonā in ſuos
redegerat vſus inde faciēs aq̄duct⁹ ī
domū ſuā ⁊ ꝓ hijs oīb; depoſit⁹ eſt in
exiliū lugdunū vn̄ oriūd⁹ fuerat ut
ibi in obprobriū gētis ſue moreret.
Potuit vtrūq; eē. ſi tn̄ illa hiſt. cōti
net veritatē ꝙ p⁹ iā edictū dederat ut
lugdunū ī exiliū depoīret ⁊ ꝙ añ re
uſiōem voluſiani ad īpatorē ibi fue
rat depoſit⁹ ſ; poſtmodū tiberi⁹ audi
ens q̄lr xp̄; occidiſſ; ip̄; de exilio edu
ci ⁊ ad ſe romā adduci fecit. Euſebi⁹
āt et beda in ſuis cronicis nō dicūt ip̄;
ī exiliū relegatū ſ; tm̄ ꝙ ī multas ca
lamitates icidēs ꝓpa ſe manū pemit

De tempe recōciliationis.

Dicto de feſtitatib; q̄ oc-
curunt īfra tp̄s deuiatōis
q̄d īcip̄t ab adā vſq; ad
moiſē. q̄d tp̄s repn̄tat
ecc̄a a. lxx. vſq; ad pa
ſcha. Seq̄r vidē de feſtitatib; q̄ eueni
unt infra tp̄s recōciliatōis. q̄d tp̄s
repn̄tat ecc̄a a paſcha vſq; ad octa

uā pētheco ſtes

De reſurrectiõe dñi

R Eſurrectio xp̄i tercia die a
paſſiõe ipſi9 fcā ē Circa
āt ipſā reſurrectõe; dñica;
ſeptē p ordinē ſt̄ ↄſiderāda
Prīo q̃lr vex ſit ꝙ tribꝫ diebꝫ a tribꝫ
noctibꝫ ī ſepulcro iacuit a t̃cia die re
ſurrexit·a· Scdō q̃re nō ſtati ut mor
tu9 ē reſurrex̄t ſꝫ vſqꝫ in diē t̃ciū expe
ctauit·b·Tercia q̃liter reſurrexit· c·
Q̃rto q̃re reſurrectõ; ſuā acceleãuit
nec vſqꝫ ad gn̄alem reſurrectõ; di=
ſtulit·d·Qn̄to ꝓpt̄ qđ reſurrexit· e·
Sexto q̃tiēs ipē reſurgēs apparuit· f
Septīo q̃lr pr̄es q̄ erāt in limbo inde
eduxit a q̄d ibi egit·g· A Circ̄ p̄m
notādū ꝙ xp̄s tribꝫ diebꝫ a tribꝫ no
ctibꝫ in ſepulcro fuiſſe dr̄ ſm aug·p
ſinodichē· ut p̄ma dies accipiat̄ ſm
ptē ſuā poſtremā·ſcđa dies ſꝫ ſe to=
tā a ſm ſe integrā Tercia ſm ptē ſui
p̄mā· a ſic erūt tres dies·a q̃libꝫ ho
rū diex ſuā noctē habuit p̄cedētem
Tūc em̄ ſm Bedā mutat9 eſt ordo a
curſus diex a noctiū Antea em̄ dies
p̄cedebāt a noctes ſeq̄bāt̄·P9 paſſi
onē āt hic ordo mutat9 eſt ita ꝙ no
ctes p̄cedūt a dies ſequūt̄ a h̄ miſte
rio cogruit·qm̄ hō prīo de die grē ce
cidit in noctē culpe Per xp̄i āt paſſi
onē a reſurrectõ; de nocte culpe redijt
ad diē grē· B Circa ſcđ; ſciēdū ē
ꝙ ↄueniēs fuit ut nō ſtati qn̄ mortu
us fuit xp̄s reſurgēt ſꝫ vſq; in diem
terciū expectaēt ꝓpt̄ q̃nqꝫ rōes Pri
mo ꝓpt̄ ſig̃tõ; ·ut·ſ·ex h̄ ſignificaret̄
ꝙ lux ſue mortꝭ curauit nrā; duplā
mortē iō vna die īteg̃ a duabꝫ nocti
bꝫ iacuit ī ſepulcro ut p diē ītelligat̄
lux ſue mortꝭ·a p duas noctes nrā
duplex mors·a hāc rō; aſſig̃t glo·
ſup illud Luce·xxiiij·Oportuit xp̄m
pati t̃c̃· Scdō ꝓpt̄ pbatõe;·qꝛ ſic in
ore duox l' triū teſtiū ſtat om̄e ver
bū: ſic ī tribꝫ diebꝫ expit̄ q̃s oē factū
Et iō ut mortē bn̄ pbaret a ſe pbaſ=
ſe oñderet: tribꝫ diebꝫ iacuit ī ſepul
cro Tercō ꝓpt̄ ſue ptātꝭ oñſiõ;: qꝛ ſi
ſtati reſurrexiſſet nō videret̄ hr̄e ptā
tē ponēdi aīa; ſuā ſic reſurgēdo Et h̄
ratio videt̄ tangi·j·Cho2in·xv·ſuper
illud· qm̄ xp̄s mortu9 ē t̃c̃·Ideo in
quit de morte p̄mittit̄·ut ſicut vera
mors oñdit̄: ita vera reſurrectio oſtē
dat̄ Quarto ꝓpter reſtaurandorū
p̄figuratõnem·Hanc rationē aſſig
nat petrus rauēnas dicēs Tres dies
voluit eſſe ſue ſepulture·ſ· que ſunt
in celo reſtauātur9: q̄ in terra repa
raturus: q̄ apud inferos redēptur9·
Qn̄to ꝓpt̄ triplicē ſtat9 iuſtox re
pn̄tatõem·Hāc rõe; aſſignat Gre·
ſup ezech·di· ſexta feria xp̄s paſſus
eſt·ſabbato q̃euit in ſepulcro·dñica
aūt die reſurrexit a morte· Pn̄s em̄
vita adhuc nobis ſexta feria eſt: qꝛ
in anguſtijs a doloribꝫ cruciamur·ſꝫ
ſabbato q̄ſi in ſepulcro q̃eſcim9: q̃a
req̃em aīe poſt mortē inuenim9 Do
minica āt die a ↄditõe octaua viuo
iā corpe a morte reſurgem9 et ī glīa
aīe etiā cū carne gaudebim9 Dolor
ergo nos in ſexta· req̃es in ſeptima·
a glīa excipit ī octaua Hec gre· C
Circa terciū·ſ·q̃liter ſurrexerit notā
dum ꝙ primo ſurrex̄t potēter qꝛ vir
tute ꝓpria Joh·x· Ptātem hēo ponē
di aīam meā a iterū ſumēdi eā· Itē
Joh·ij·ſoluite templū hoc t̃c̃· Se
cūdo feliciť qꝛ depoſita om̄i miſeria·
Math· xxvj· poſtq̃ āt reſurrexero:
p̄cedā vos in galileā Galilea interp̄
tať tranſmigratio ·xp̄s ergo qn̄ ſur
rexit in galileā p̄ceſſit qꝛ de miſeria
ad glīam: de corruptõe ad incorrup
tõem trāſiuit Leo papa· Poſt paſſi
onē xp̄i ruptis vinculis mortis: īfir
mitas in virtute·mõrlitas in etern̄i
tatē ↄtumelia trāſiuit in glīa; Ter
cio reſurrexit vtiliter qꝛ capta p̄da·
Ihere·iiij Aſcēdit leo de cubili ſuo a
predo gētiū ſe leuauit Itē ioh·cū ex
altat9 fuero de t̃ra: animā·ſ·educēdo
de limbo a corp9 de ſepulcro: oīa tra
hā ad meip̄; Q̃rto ſurrexit mirābi
liť: qꝛ ſepulcro manēte clauſo: ſicut
ex n̄te clauſo m̄ris vtero exiuit a ad
diſciplos ianuis clauſ̄ ītrauit· Sic

nimirū exiſtēte clauſo ſepulcro inde
exiē potuit ⁊ exiuit. Vñ legiꝛ in hiſto
ria ſcolaſtica ꝙ cuidā monacho ſan
cti laurentij extͣ muros anno dñi. M.
cxj. mirāti de cīgulo ſuo q̄ accinctꝰ
erat: inſoluto ⁊ piecto añ illū vox in
aere facta ē. Sic potuit xp̄s clauſo ꝓ
dire ſepulcro. ¶ Quīto ſurrexit veraciꝛ
in corpe ꝓprio. Sex aūt modis ſe vere
reſurrexiſſe ꝓbauit. Primo ꝑ angelū
q̄ nō mentiꝛ. Scd̄o ꝑ freq̄ntē appari
tōem. ꝑ hec duo oñdit ſe vere reſur-
rexiſſe. Tercio ꝓbauit ꝑ comeſtionē
ꝑ qđ ꝓbauit ꝙ nō ſurrexit arte ma-
gica. Quarto ꝑ palpatōem ꝑ qđ ꝓba
uit ꝙ ī vero corpe ſurrexit. Quīto ꝑ
cicatricū oñſionē ꝑ qđ ꝓbauit ꝙ in
eodē corpe in q̄ mortuꝰ fuit. Sexto ꝑ
domꝰ ianuis clauſis ingreſſiōem. ꝑ
qđ oñdit ꝙ glificatus ſurrexͭ. Hec
em̄ oēs dubitatōes circa xp̄i reſurre
ctōem videnꝛ fuiſſe in diſcipulis.
Sexto ſurrexit immoꝛ̄taliter ꝗꝛ nūꝗ̄
deceтero moriturꝰ. Ad Rō. vj. Xp̄s
reſurgēs a mortuis iā nō moriꝛ ⁊c̄.
dicit tñ dyonīſiꝰ ī ep̄la ad demophi
lum Xp̄m etiā pꝰ aſcenſionē cuidaꝫ
ſancto viro noīe carpo dixiſſe. Para
tus ſum rurſus ꝓ hoībꝫ ſaluandis
pati. ꝑ qđ videꝛ ꝙ ſi poſſibile eēt ad
huc ꝓ hoībꝫ mori paratus eēt. Retu
lit em̄ p̄dictꝰ carpꝰ vir mire ſancti-
tatis btō Dyonīſio ut planiꝰ in eadē
ep̄la ꝯtineͬ. Cū infidelis q̄dā fideleꝫ
q̄ndam ꝑuertiſſet: adeo carpꝰ mole
ſte tulit ut ex hoc in infirmitatē in-
curreret. Tāte aūt ſanctitatis fuͭ ut
nunꝗ̄ celebraret q̄n ſibi celeſtis vi
ſio inferreꝛ. Sed cū ꝓ vtriuſqꝫ ꝯūſio
ne orare deberet deū tñ q̄tidie exora
bat ut cōbuſtione q̄dā amboꝝ ſimꝛ
īmiſericorditꝛ abrūperet vitas. Et ec
ce circa noctis mediū dū euigilaret
et hāc orōnem faceret ſbito domꝰ in
q̄ erat in duo diuiſa fuit ⁊ q̄dam for
nax īmenſa ibidē apparuit. Reſpici
enſqꝫ ſurſū vidit celū aptū ⁊ ibideꝫ
ih̄m circūdatū multitudine angelo
ruꝫ deinde iuxͣ fornacē p̄dicti viri tre
muli duo ſtaē cernūꝛ q̄ a ſ̄pētibꝫ de
fornace ꝓcedētibꝫ morſibꝫ ⁊ īuolutōi
bꝫ violēꝛ in fornacē trahebāꝛ necnō
a q̄buſdā viris deformibꝫ impinge
banꝛ. Hoc videēs carpꝰ adeo in iſtoꝝ
vindictā delectabaꝛ ut ſuꝑiorē q̄deꝫ
viſionē cōtemneret intueri ⁊ in eoꝝ
vindictā totꝰ intētus manēt. ita ꝙ
plimū moleſte ferebat ꝙ in forna
cem nō cito trahebāꝛ. Tandē cū diffi
culter in celū reſpexit ⁊ p̄dictā ut ꝑ
us viſionē vidiſſet: ecce iheſus illoꝝ
hominuꝫ miſertꝰ ex ſuꝑ celeſti thro
no ſurrexit. ⁊ vſqꝫ ad illos cū multi
tudine angeloꝝ deſcendēs manū ex
tēdit ⁊ ipſos eripuit. Dixitqꝫ carpo
ih̄s. manu extēta ꝑcute ꝯtra me dece
tero. paratus ſum em̄ ec̄ rurſus ſi nc̄ci
tas exigerit ꝓ hoībꝰ ſaluandis pati
⁊ hoc m̄ eſt amicū: ſed nō ꝙ alij pec
cēt hoīes. Hanc āt viſionē quā reci
tat dyonīſiꝰ grā hꝰ verbi poſuimꝰ.
D ¶ Circa q̄rtū q̄re nō expectauit cū
alijs reſurgē. ſ. q̄n fiet gn̄alis reſur
rectio: ſciendū eſt ꝙ ꝓpter tres rōes
noluit differre. Primo ꝓpter corpis di
gnitatē. Cuꝫ em̄ illud corpꝰ eēt dig
niſſimū ex eo ꝙ erat deificatū ſiue di
uinitati vnitū: nō fuit decēs ut tādiu
ſub puluere iaceret. Pſ. Nō dabis
ſanctū tuū. i. corpꝰ ſanctificatū ⁊ deifi
catū: videre corruptōeꝫ. Itē pſ. Sur
ge dñe in requiem tuā tu ⁊ archa ⁊c̄.
Et vocaͬ archa ſanctificatōis corpꝰ
iſtud qđ fuit ꝯtētiuū diuinitatis. ¶ Se
cūdo ꝓpter fidei firmitatē. Si em̄ tūc
nō ſurrexiſſꝫ fides ꝑijſſet. nec deū veꝝ
aliq̄s eū credidiſſet. qđ pꝫ in hoc ꝗꝛ
in paſſiōe excepta virgine oēs eam
amiſerūt. ſed cognita reſurrectōe ip
ſam recuꝑauerūt. j Coꝝ. xv. Si xp̄s
nō reſurrexiſſet vana eſſet fides nr̄a.
¶ Tercio ꝓpter nr̄e reſurrectōis exē
plaritatē. Raro em̄ inueniēꝛ q̄ reſur
rectōem futurā ſ̄paēt niſi eā in exem
plo p̄ceſſiſſe videret ⁊ ꝓpter hoc dicit
ap̄ls. Quia xp̄us reſurrexit: nos re
ſurgemꝰ. ꝗꝛ eiꝰ reſurrectio eſt nr̄e re
ſurrectōis cauſa exemplaris. Greg.

Dn̄s mōſtrauit qđ ꝓmiſit in ꝑmio, vt ſicut oēs ipſū reſurrexiſſe fideles cognoſcerēt ita in ſemetipſis in fine mūdi ꝑmia reſurrectōis ſꝑarēt. Jdē. Nō plus q̄ꝫ triduanā mortem eſſe voluit ne ſi ī illo reſurrectio differret: in nobiſ ōmo deſparet. Jdē. Habem9 ſpem reſurrectōis nrē ꝯſiderata glīa capitꝭ nr̄i. E ¶ Circa q̄ntū ꝓpt̄ q̄d re ſurrexit ſciendū ē: q꜄ ꝓpt̄ q̄tuor mag nas vtilitates nrās reſurrex^t. Ope ratur em̄ ſua reſurrectio iuſtificatōꝫ peccatorꝝ. docēs nouitatē morū. ge nerāſ ſpem de receptōe remūerādorꝝ. ⁊ cauſās reſurrectōꝫ oīm. De p° Rō. iiij. Tradit9 eſt ꝓpter delicta nrā ⁊ re ſurrexit ꝓpt̄ iuſtificationē nrām. De ſcđo. Rō. vj. Sicͣ chriſt9 reſurrexit a mortuis p glīaꝫ prīs ita ⁊ nos in no uitate vite ābulem9. De tercio. j. petꝛ ij. Q: ꝓpt̄ miam ſuā reſuſcitauit nos in ſpem vite p reſurrectōeꝫ iħu xp̄i a mortuis. De q̄rto. j. ad corꝝ. xv. Xp̄s reſurrex^t a mortuis ꝑmitie dormien tiū: q̄m quidē p hoīeꝫ mors ⁊ p hoīeꝫ reſurrectio mortuorꝝ. ¶ Et nō ſicut pꝫ p p̄dcā xp̄s de ſua reſurrectōe q̄tuor habꝫ ꝓpa. Primū ē q꜄ nrā reſurrectō vſqꝫ in finē differt: ſua v° die tercia celebrata eſt. Scđm. q꜄ oēs p ilłı̄ re ſurgim9: ille v° p ſe. Vn̄ amb. Quō potuit adiutoriū ſui corporꝭ q̄rē ſu ſcitandi q̄ alios ſuſcitauit. Terciū eſt q꜄ nos incineram: ſꝫ corp9 eius inci nerari nō potuit. Quartū eſt. q꜄ ſua reſurrectio: ē nrē reſurrectiōis cauſa efficiens exēplarꝭ et ſacmentalꝭ. De ꝑma cauſa glō ſup pſalꝭ. Ad veſperꝝ demorabit flet9 ⁊cͣ. Reſurrectio xp̄i cā efficiēs eſt nrē reſurrectōis: ⁊ aīe in p̄ñti: ⁊ corporis in futuro. De ſcđō ad corꝝ. xv. Si xp̄s ſurrex^t ⁊cͣ. De ter cio Rō. vj. Vt quō xp̄s ⁊cͣ. F ¶ Circͣ ſextū .ſ. q̄tiens reſurgēs appruit ē no tandū q꜄ ipſa die reſurrectōnis q̄nqꝫ vicibꝫ appruit ⁊ aliꝭ diebꝫ ſequētibꝫ aliꝭ q̄nqꝫ vicibꝫ. ¶ Primo ei appruit marie magdalene Joħ. x. Jtē math. vltimo. Surgēs mane ꝑmo ſabbati appruit marie magda. ⁊cͣ. q̄ tipū ge rit penitētiū. Voluit em̄ ꝑmo apparē marie magdalene q̄nqꝫ de cauſ. Primo q꜄ ardēti9 diligebat. Lu. vij. Dimiſſa ſūt ei pctā multa q̄m dilexit multū. Scđō voluit apparere marie magdalene vt oñdēt ſe mortuū p pctōribꝫ. Ma thei. v. Nō veni vocaē iuſtos ſꝫ pec catores. Tercio vt oñdēt q꜄ mētrices ꝑcedūt ſapiētes ī regno celorꝝ. Ma thei. xxj. Amē dico vob̄ q꜄ meretri ces ⁊cͣ. Quarto ut ſicut mulier fuit nuncia mortis ita eēꝫ nūcia vite ſm glo. Qn̄to ut vbi abūdauit delictū ſupabundaēt ⁊ grā. ſicut dꝛ Roma. v. ¶ Scđō appruit mulieribꝫ redeūtibꝫ a monumēto qñ dixit eis. Auete. q̄ acceſſerūt ⁊ tenuerūt pedes ei9 Mat. vltio. Et tipū gerūt hūiliū q̄bꝫ dn̄s apparet. Tū rōe ſexus. Tū rōe affect9 q꜄ tenuerūt pedes eius. ¶ Tercio ap paruit ſimoni. ſed vbi aut qñ neſcit niſi qñ redibat a monumento cū io hanne. Potuit em̄ eſſe q꜄ petrus ali cubi a iohāne diuīſit ⁊ ibi ei dn̄s ap paruit. Lu. vlt. vel forte qñ ad mo numētū ſolus intrauit. ſicut dꝛ in hi ſtoria ſcolaſtica. Vel forte in cauea ſiue ſpelūca. dꝛ etiā in eadē hiſtoria q꜄ qñ xp̄m negauit fugit in caueam que mō dicitur gallicantus. in q̄ vt dicit p tres dies fleuit ex eo q꜄ criſtū negauit ⁊ ibi xp̄s ſibi apparuit et eū cōfortauit. Petrus aūt interp̄tatur obediens ⁊ gerit tipum obedientiuꝫ quibꝫ apparet dn̄s. ¶ Quarto appa ruit diſcipulꝭ euntibꝫ in emaus. qđ interp̄tatur deſideriū cōſilij ⁊ ſigni ficat pauperes imitatores xp̄i: qui volūt illđ ꝯſiliū adiplē. vade ⁊ vende omnia. ¶ Quinto apparuit diſcipulꝭ cōgregatis abſente thoma. ⁊ ſigni ficat religioſos cū foribꝫ quinqꝫ ſē ſuū clauſos Joħ. xx. Hee q̄nqꝫ appi tiones ipſa die reſurrectōis facte ſūt et has repñtat ſacerdos q̄nquies ſe vertens ad populū ſed tercia verſio eſt cum ſilentio que ſignificat terci am apparitioneꝫ factam petro. que

neſcit vbi vel quādo facta fuerit.
Sexto apparuit octaua die diſcipulis
congregatis p̄ſente thoma. q̇ dixit ſe
nō credere niſi vidēt. Et ſignificat heſi
tantes in fide Jo. xx. Septimo ap-
paruit diſcipulis piſcantibꝫ Joh. vlt.
et ſignificat p̄dicātes qui ſūt piſca-
tores hominū. Octauo appuit diſ-
cipulis in monte thabor Math. vl.
et ſignificat contēplatiuos q꞉ in pre
dicto mōte trāſfiguratus fuit. No
no vndecī diſcipulis recūbentibꝫ in ce-
naculo vbi incredulitatē eoꝝ et duri-
ciam cordis exprobrauit Math. vlt.
p quos intelligimꝰ pctōres in vnde-
nario tranſgreſſionis poſitos quos
dn̄s aliqn̄ miſericorditer viſitat.
Decimo apparuit diſcipulis in monte
oliueti Lu. vlt. p quos ſignificant
miſericordes et mīe oleum diligen-
tes De h̄ loco aſcendit ī celū. q꞉ pie
tas ad oīa valet ꝓmiſſionē hn̄s etc.
.j. thi. iiij. Sūt et alie tres apparitōes
q̄ referunt in ipſa die reſurrectionis
facte. ſꝫ tn̄ hee ex textu nō habent.
Prima q̄ appuit iacobo iuſto .i. iaco
bo alphei. de q̄ apparitione inuenies in
legēda ipīꝰ iacobi. Alia ē q̄ ipā die
dr̄ appuiſſe ioſeph ſicut legit in euāge
lio nicodemi Nā cū audiſſēt iudei q꞉
ioſeph corpꝰ dn̄i a pilato petiſſet et
ipſū in monumēto ſuo poſuiſſꝫ: indig
ti aduerſus eū ipſū ceperūt et in q̇dā
cubiculo diligēter clauſo et ſigillato
recluſerunt. poſt ſabbatū eū occidere
volentes Et ecce iſ̄s in ipſa nocte re
ſurrectionis ſuſpenſa domo a q̄tuor
angulis ad eū intrauit et faciē eiꝰ exter
ſit et oſculū dedit et inde ſaluis ſigillis
eū educēs: in domū ſuā ī Arimathiā
ipſū adduxit. Tercia eſt q̄ ante ce
teros v̓gini glīoſe apparuiſſe credit
licet hoc ab euangeliſtis ſubticeat.
Hoc romana eccleſia approbaē vide
tur. q̄ ſtatī ipſa die apud ſanctā Ma
riam celebrat ſtationē. Si enī h̄ ideo
nō credi꞉ q꞉ nullus euāgeliſta teſta
tur: ꝯſequēs eſt q꞉ poſt reſurrectōez
nūq̄ ſibi appuit q꞉ vbi vel qn̄ nullꝰ

euāgeliſta ediſſerit. ſꝫ abſit vt talē
matrē talis filiꝰ tali negligētia debo
norauerit. ſed ideo forſitan hoc euan
geliſte ſubticuerūt. q꞉ eoꝝ fuit offi-
ciū ſolūmodo reſurrectiōis teſtes in-
ducere Matrē aūt ad teſtificandū ꝓ
filio inducere eos non decuit. Si enī
v̓ba extranearū feīarū deliramēta viſa
ſūt: quō n̄ magis matrē ꝓ filij amoē
crederēt delirāē. Hoc ḡ euāgliſte n̄ ſcp̄
ſerūt ſꝫ ꝓ ꝯſtāti dereliq̄rūt Decuit enī
matrē p̄ius letificaē de reſurrectione
quā ampliꝰ ceteris ꝯſtat doluiſſe de
morte: ne matrē p̄tereat q̇ ſic alios
ꝯſolari feſtinat Hoc eē teſtaꝛ ābro-
ſi. iij. de v̓ginibꝫ d. Vidit Maria reſur-
rectionē dn̄i ꝑma vidit et credidit. vi
dit Maria mag. q̄uis adhuc iſta nu-
taret Sedulius q̊ꝫ agēs de xp̄i paſſiōe
ſic dicit Sp virgo manēs hꝰ ſe viſibꝫ
aſtās luce palā dn̄s ꝑus obtulit etc.
G De ſeptiō aūt et vltiō .ſ. q̄lr patres
q̇ fuerant in limbo xp̄s eduxit: et q̇d
ibi egerit euāgeliū apte n̄ explanat
Auguſtinꝰ tn̄ in q̇dā ſermone et nico
demꝰ in ſuo euāgelio aliq̄tenꝰ h̄ oſtē
dūt Ait enī ſcūs Augꝰ. Mox vt ſpi
ritū xp̄s tradidit vnita ſue deitati aīa
ad infernoꝝ ꝓfūda deſcēdit. Cūqꝫ te
nebraꝝ t̓minū q̄i q̇dā dep̄dator ſplē
didus et terribilis attigiſſꝫ. aſpiciētes
eū impie ac tartaree legiōes territe
inq̇rere ceperūt dicētes. Vn̄ eſt iſte
tā fortis. tā terribilis. tā ſplendidꝰ. tā
p̄clarus Mūdus iſte q̇ nobis ſb̄ſuit
nūq̄ nobis talē mortuū miſit. nūq̄
inferis talia munera deſtiauit. q̇s ē
ergo iſte p̄clarꝰ q̇ ſic intrepide fines
nrōs ingredit et n̄ ſolū nrā ſupplicia
non veret: verūetiā alios de vinculis
noſtris abſoluit. Ecce ipſi qui ſub
noſtris ſolebant ſuſpiraē tormentis
inſultāt nobis de p̄ceptione ſalutis
Et nō ſolū iam michil verent: ſꝫ in-
ſup nob̄ minant Nunq̄ hic mortui
ſupbierūt nec aliqn̄ ſic potuerūt leti
eſſe captiui. Vt q̇d huc iſtū adducē
voluiſti o p̄nceps noſter Perijt om
nis leticia tua. In luctū ꝯuerſa ſūt

gaudia tua. Dū tu xp̄m ſuſpēdis in
ligno: ignoras qn̄ta dāna ſuſtineas
in inferno Poſt iſtas crudeliū voces
infernaliū ad imperiū dn̄i oēs ferrei
fracti ſūt vectes ⁊ ecce innumeabiles
ſcōꝝ ꝓph̄ eiꝰ gemibꝫ ꝓuoluti lacrima
bili voce dicebant Aduenisti redēp-
tor mūdi. aduenisti quē deſiderātes
quotidie expectabamꝰ. deſcendiſti ꝓ
nobis ad inferos. noli nobis deeſſe
cū redux fueris ad ſuperos Aſcende
dn̄e ih̄u xp̄e inferno expoliato et au
tore mortꝭ ſuis vincuꝭ irretito. redde
jam leticiā mūdo. Succurre inquiūt.
iā ſeuas extingue penas. reſolue cap-
tiuos: dū h̄ es abſolue reos: dū de-
ſcenderꝭ defende tuos Hec Augꝰ.
In euangelio aūt nichodemi legit̄ ꝙ
carinꝰ et leonciꝰ filij ſimeonis ſenis
cū xp̄o reſurrexerūt ⁊ āne ⁊ cayphe ⁊
nicodemo et ioſeph et gamalieli ab
eis adiurāti q̄ xp̄s apd̄ inferos geſſit
narrauerūt dicētes. Cū eſſemꝰ cum
ōmibꝫ patribꝫ nr̄is in caligine tene
brarū ſubito factꝰ eſt aureꝰ ſolis co
lor purpureꝰ et regalis lux illuſtrās
ſup nos: ſtatimqꝫ adā hūani gene-
ris pr̄ exultauit dicēs Lux iſta auto
ris luminis ē ſēpiterni. q̄ nobis ꝓ-
miſit mittē coeternū lumen ſuū. Et
exclamauit yſayas dicēs Hec ē lux
p̄ris filiꝰ dei. ſicut p̄dixi cū eſſē viuꝰ
in terris. Populus q̄ ambulabat in
tenebris vidᵗ lucē magnā Tūc ſup-
uenit genitor nr̄ ſimeon ⁊ exultans
dixit. Glorificate dn̄m: qꝛ ego xp̄m
infantē natū in manibꝫ ſuſcepi in tē
plo. ⁊ cōpulſus a ſp̄u ſcō dixi Nunc
viderūt oculi mei ſalutaē tuū Quod
paraſti an̄ faciē oīꝫ ꝓploꝝ ⁊c̄. Poſt
hoc ſupuenit q̄dā eremi cultor: ⁊ in-
terrogatꝰ a nob̄ q̄s eſſet ayt Ego ſū
iohānes q̄ xp̄m baptizaui: ⁊ an̄ faci
em eiꝰ parare vias eius preiui ⁊ ipſū
digito oſtēdi dicēs Ecce agnꝰ dei ⁊c̄.
Et deſcēdi nūciaē vobis qꝛ in ꝓximo
eſt viſitare nos Tūc ſeth dixit. Cum
iuiſſē ad portas paradiſi rogaē dn̄ꝫ
vt tranſmittēt mihi angelū ſuū vt
mihi daret de oleo miſericordie ⁊ ꝑ-
ungerē corpus p̄ris mei Ade: cū eſſꝫ
infirmꝰ. apparuit m̄ angelus michael
dicēs. Noli laborare lacrimis orādo
ꝓpter oleū ligni miſericordie: qꝛ nul
lo mō poterꝭ ex eo accipē n̄ qn̄ ↄpleti
fuerint q̄nqꝫ milia: ⁊ alias q̄ngenti
ducēti anni. Hoc audiētes oēs p̄ri-
arche et ꝓphete exultauerūt magna
exultatione. Tūc ſathan dux mortꝭ
dixit ad infernū. Preparate ſuſcipē
ihesū: q̄ ſe gloriat̄ xp̄m filiū dei eſſe:
⁊ hō eſt timēs mortē dicēs Triſtis ē
aīa mea vſqꝫ ad mortē ⁊ multos q̄s
feci ſurdos ſanauit et claudos erexit.
Reſpondēs infernus dixit. ſi potens
es tu: qualis eſt homo ille ihesus q̄
nō timens mortē: potētie tue aduer-
ſatur. Nā ſi dicit ſe timere mortē ca
pere te vult ⁊ ve tibi erit in ſēpiterna
ſecula. Cui ſathan ayt. Ego illū tēp
taui ⁊ ꝓplm aduſus ipſū ↄcitaui Nā
lanceā exacui. fel ⁊ acetū miſcui. lig
nū crucꝭ ꝑparaui ⁊ in ꝓximo ē mors
eius vt ꝑducā eū ad te. Cui infernꝰ
ipſe ne eſt q̄ ſuſcitauit lazarū quē te
nebā: Cui ſathan. Ipſe ē. Cui infer
nus. Coniuro te per virtutes meas
⁊ tuas ne ꝑducas illū ad me. Ego
eīn cū audiui imperiū verbi eius cō-
tremui nec lazarum tenere potui. ſed
excutiens ſe ſicut aquila ſup omnē
agilitatē ſaliens exiuit a nobis. Et
cū hec loq̄retur facta eſt vox vt toni-
truū dicens Tollite portas p̄ncipes
veſtras ⁊ eleuamini porte eṫnales
⁊ introibit rex glīe. Ad hāc vocē cu-
currerūt demones. ⁊ oſtia enea cum
vectibꝰ ferreis clauſerunt. Tūc dixit
dauid. Nonne ergo ꝓphetaui dicens
Confiteantur domino ⁊c̄. quia con-
triuit portas eneas ⁊c̄. Facta eſt ite
rū vox magna dicēs. Tollite portas
p̄ncipes veſtras ⁊c̄. Videns infernꝰ
ꝙ duabus vicibꝰ exclamauerat. q̄ſi
ignorans ait. Quis eſt iſte rex glo
rie. Cui dauid. dn̄s fortꝭ ⁊ potens in
prelio ipſe ē rex glorie. Tūc rex glīe
ſupuenit et eṫnas tn̄bras illuſtrauit

a extendēs dn̄s manū a tenēs dexte
ram Ade dixit. Pax tibi cū omnib9
filijs tuis iuſtis meis. Et aſcendit
dn̄s ab inferis a oēs ſcī ſecuti ſūt eū.
dn̄s aūt manū Ade tradidit michae
li archangelo a introduxit eos in pa
radiſū. Quibꝫ occurrerūt duo viri ve
tuſti dierꝝ a interrogati ſūt a ſāctis.
Qui eſtis vos qui nobiſcū in inferꝰ
mortui nondū fuiſtis a in padiſi cor
pore collocati eſtis. a rn̄dit vnus ex
eis. Ego ſū Enoch q̄ huc trāſlatus
ſū. hic eſt helyas q̄ huc curru igneo
aſſūptus eſt a nos adhuc mortē nō
guſtauim9. ſed in aduentū antixp̄i
reſuati ſum9 cū eo preliaturi a ab eo
occidēdi a p9 triduū a dimidiū diem
iterꝝ in nubibꝫ aſſumēdi. Et cū h̄ di
ceret ecce ſupuenit ali9 vir portās in
humerꝰ ſignū crucꝰ. q̄ interrogat9 q̄s
eēt dixit Ego latro fui a cū ihū cruci
fixus fui et credidi ipſū eē creatorē et
oraui di. Memor eſto mei dn̄e cū ve
neris in regnū tuū. Et dixit m̄ Amē
dico tibi. hodie &c. Et dedit m̄ iſtud
ſignū crucꝰ di. Hec portās ābula in
paradiſū. a ſi nō dimiſerit te igredi
angel9 padiſi cuſtos: oſ̄de illi ſignū
crucis a dices ad eū q2 xp̄s q̄ nūc cru
cifixus eſt tr̄āſmiſit me. a cū h̄ feciſſē
a dixiſſē angelo. ſtatī aperiēs intro
duxit me. a ad dexterā padiſi collo
cauit me. Cū h̄ carin9 a leonci9 lo
cuti fuiſſēt ſubito trāſfigurati ſūt. a
āplius viſi nō ſūt. Dic̄ beda q2 illi cū
dn̄o ſurrexerūt vt veri eſſēt teſtes re
ſurrectionis. corp9 nō dimiſerūt ꝫ cū
dn̄o aſcendēte in corpoē a anima p9
xl. dies aſcenderūt Vbi aūt fuerūt inter
diē reſurrectionis a aſcēſionis nouit
de9 q̄ nichil ignorat Greg. qꝫ nicen9
vel Aug9. ſcḋm q̄ſdā libros de hoc ſic
ayt Confeſtī eterna vox inferorꝝ xp̄ō
deſcendēte reſplenduit. Mox ferrugi
nei ianitores talia inter ſe vmbroſa
ſilētia metu incūbente ſb murmurāt
Quis nāqꝫ eſt iſte terribilꝰ a nimio
ſplendore coruſcās nūq̄ talē noſter
excepit tartarus. nūq̄ in noſtrā ca
uernā talē vomuit mūd9. inuaſor ē
iſte nō debitor. effractor ē. v. deſtruc
tor nō peccator ꝫ p̄dator. iudicē vidi
mus nō ſupplicē. venit pugnaē non
ſuccūbere. eripere nō manere.

De noīe ſancti Secūdi martirꝰ.

Secūdus dr̄ q̄ſi ſe cōdens. v. ſb
hōeſtate morū ſe ꝯponēs Vel
ſecūdus q̄ſi ſecūdans. v. mādā
tis dn̄i obtēperās. vel ſecūd9 q̄ſi ſecū
dux. Fuit eīn ſecū dux. q2 cō ſēſuali
tati bn̄ p̄fuit a ipſā ad oē op9 bonū
adduxit. vel dr̄ ſecūd9 reſpectu p̄mi
due eīn ſūt vie eundi ad vitā Prima
p pn̄ie lamentū. ſecūda p martiriuꝫ.
Iſte aūt martir p̄cioſus n̄ ſolū iuit
p primā ſed etiā p ſecundā.

Legenda.

Secund9 ſtrēnuus miles: et xp̄i
athleta egregius: a martir dn̄i
gl̄ioſus: in ciuitate aſtenſi martirio
coronatus eſt cui9 glorioſa p̄ſentia
p̄dicta ciuitas illuſtrat. a eo velut
ſingulari patrono letar̄. Hic a beato
calocero q̄ a ſapritio p̄fecto in cītate
aſtēſi in carcē tenebar̄: fidē xp̄i edoc
tus ē Cū g̊ btūs marcian9 ī terdonē
ſi cītate detinēt in carcē ſapīci9 illuc p
ficiſci voluit vt eū facēt imolaē. Scḋs
āt cū eo tāq̄ cā ſolacij ē pfect9 btūꝫ
marcianū vidē deſiderās Cū g̊ ex ciui
tatē aſtenſē fuiſſꝫ: colūba ſup ſcḋm
deſcēdit a capiti ei9 inſedit. Cui dixit
ſapīci9 Vide ſcḋe quō dij nr̄i te amāt
vt etiā aues celeſtes ad te viſitādū
trāſmittāt. Cū āt ad tanagꝝ fluuiū
puenīſſēt vidit ſecūd9 āgelū dn̄i ſup
aquā ābulantē a ſibi dicētē. Secūde
fidē hēas. a ſic ſup idolorꝝ cultoēs ā
bulab̄. Cui ſapīci9. Frē ſecūde deos au
dio ad te loq̄ntes Cui ſecūd9. ābule
m9 ad deſideria cordis nr̄i. Cū v̄o ad
Burimā flumē puenīſſēt: angelus
dn̄i ſicꝰ apparuit ei. Et dixit. Secūde
credis in deū: an forte dubitas? Cui
ſecūd9 Credo v̄itatē paſſiōis ei9. Cui
ſapīci9 Qd̄ eſt qḋ audio? Cū āt ter
donā igrederēt Marcian9 ad p̄ceptū
āgeli de carcē exiēs ſecūdo apparuit.

eiqꝫ dixit. Intra ſecūde viā veritatꝭ et
ꝑge vt accipias palmā fidei Sapciꝰ
dixit. Quis eſt hic q̄ nobis q̄ſi ſōni
ans loqui᷑ Cui ſecūdꝰ Tibi ſōniū: ſꝫ
m̄ āmonitio ⁊ ꝯfortatio ē. Poſt hoc
ſecūdꝰ Mediolanū iuit. ⁊ fauſtinū ⁊
Jonathan q̄ in carcē detinebant᷑ an
gelus dn̄i ad ſecundū extra ciuitatē
duxit. ⁊ ab eis baptiſma quadā nu-
be aquā p̄bente ſuſcepit. Et ecce ſbi
to colūba de celo deſcēdit ⁊ corpus ⁊
ſanguinē dn̄i deferēs ea Fauſtino ⁊
Jonate tribuit. Dedit aūt fauſtinꝰ
ſecūdo corpꝰ ⁊ ſāguinē dn̄i vt ad mar
cianū deferret. Rediēs g̊ ſecūdꝰ cū iā
nox eſſꝫ ⁊ ad ripā padi veniſſꝫ: ange
lus dn̄i frenū accipiēs equi: ſup pa-
dū ipſū trāſuexit. et vſqꝫ Tridonā ꝑ
ducēs in carcerē ad marcianū eū in-
duxit. Dedit ſcōs marciano munus
fauſtini ⁊ ipē illud ſumēs dixit. Cor
pus ⁊ ſanguis dn̄i meū ſit in vitam
eternā. Tūc ad mādatū angeli ſcōs
de carcē exiuit ⁊ ad ſuū hoſpiciū iuit
Pꝰ hoc marcianꝰ capitalē ſnīaꝫ acce
pit ⁊ ſecūdꝰ corpꝰ eiꝰ rapiēs ſepeliuit
Qd audiēs ſapciꝰ ipſū ad ſe voca
uit. eiqꝫ dixit Quātū video te eē xpi-
anū ꝓfiteꝛꝭ Cui ſecūdꝰ Vere xp̄ianū
ꝓfiteor me eē. Cui ſapciꝰ. q̄ꝛ tu video
malā mortē deſideras Cui ſecūdꝰ. illa
tibi potiꝰ debet᷑ Cūqꝫ ſacrificaē nollet:
iuſſit expoliari eū. Statiqꝫ angelus
dn̄i affuit ibi ⁊ ſibi veſtē parauit. Tūc
ſapciꝰ ipſū in eculeū ſuſpēſū tādiu
torq̄ri fecit donec eiꝰ brachia a ſuis
cōpaginibꝫ ſoluerent᷑. Sꝫ cū fuiſſꝫ ſa
nitati reſtitutꝰ iuſſit eū in carcē redu
ci. vbi dū eſſꝫ: angelꝰ dn̄i ad eū venit
eiqꝫ dixit. Surge ſecūde ⁊ ſeq̄re me ⁊
ducā te ad creatorē tuū Tūc ipſū ad
ciuitatē aſtenſē ꝑduxit. Et eū in cuſto
diā vbi erat calocerus ⁊ ſaluator cū
eo poſuit Quē vidēs ſecūdꝰ ad eiꝰ pe
des ſe ꝓiecit. Cui ſaluator Noli timē
ſecūde q̄ꝛ ego ſū dn̄s deꝰ tuus q̄ te de
ōnibꝫ malꝭ eripiā. Benedicenſqꝫ eos
ad celū aſcēdit. Mane g̊ ſapciꝰ ad
carcerē nūcios miſit. q̄ carcerē q̄ꝺ
ſignatū iuenert ſecūdū vo n̄ iuenert P-
gēs āt ſapciꝰ de tridō ad ciuitatē aſten
ſē vt ſaltē calocerꝰ puniēt: iuſſit vt ꝑ
ducꝰ calocerꝰ ſibi p̄ntaret᷑ ⁊ ecce renū
ciauerūt ei q̄ꝛ ſecūdꝰ cū calocero eſſꝫ
Quo audito eos ad ſe adduci fecit
eiſqꝫ dixit Quō dij mei ſciūt vos eē cō
tēptores ſuos vos ſimil mori volūt. Cū
aūt ſacrificaē nollēt: picē cū reſina li-
q̄ri fecit: ⁊ ſup eoꝝ capita fūdi iuſſit
⁊ in eoꝝ os iactari Illi aūt hoc tāq̄
aquā ſuauiſſimā cū magno deſiderio
bibebāt ⁊ voce clara dicebāt Q̄ꝫ dul
cia faucibꝫ meis eloq̄a tua dn̄e. Tūc
ſapciꝰ ſup eos dedit ſnīaꝫ vt ſecūdꝰ
in ciuitate aſtēſi decollaret᷑ calocerꝰ vo
albigāiū mittēt᷑ ⁊ ibidē puniret᷑ Cū
aūt btūs ſecūdꝰ decollatꝰ fuiſſꝫ: ecce
angelus dn̄i corpus eius tulerunt ⁊
ipſū cū multꝭ laudibꝫ ⁊ cātu ſepultu
re dederūt. Paſſus eſt aūt tercio ka-
lendas aprilis.

De ſancta Maria egiptiaca

Maria egiptiaca que peccatrix
appellatur. xlvij. ānis in he-
remo artiſſimā vitam duxit.
quā circa annū dn̄i. cclxx. tpe Clau
dij intrauit. Quidā aūt abbas noīe
zozimas dū iordanē tranſfretaſſet ⁊
heremū magnam ꝑcurreret ſi forte
aliquē ſanctū patrē inueniret vidit
quādā ambulantē nudo nigroqꝫ cor
pore ⁊ ex incēdio ſolis exuſtā Hec āt
erat Maria egiptiaca. Statiqꝫ fugā
arripuit ⁊ zozimas poſt eā velociꝰ cur
rere cepit Tūc illa ait. Abba zozima
q̄d me pſeq̄ris Ignoſce mihi q̄ꝛ nō
poſſū ad te faciē meā cōuertē eo q̄ꝛ mu
lier ſū ⁊ nuda. ſed palliū tuū m̄ por-
rige. ut poſſim ſine verecūdia te vidē
qui ſe noīari audiens ſtupefactus.
palliū tribuit: in terraꝫ ꝓſtratus vt
eū benediceret rogauit. Cui illa. Ad
te pater benedictio magis ſpectat.
quē ſacerdotij dignitas ornat. Ille
vt audiuit q̄ꝛ nomē ⁊ officiū eius ſci
ret amplius mirabat᷑. ⁊ ſe benedici
obnixius p̄cabat᷑ Ait illa. Bn̄dictus
deꝰ redēptor animaꝝ nraꝝ. Cūqꝫ illa

extenſis manibus oraret: vidit eam
q̄ſi vniꝰ cubiti mēſurā eleuari a terra
Tūc ſenex dubitare cepit ne forte ſpi
ritus eēt malignꝰ et fingēdo orōem
faceret· Cui illa· Satiſfaciat tibi deꝰ q̄
me peccatricē mulierē imūdū ſpūm
eſtimaſti Tūc zozimas illā p dn̄z cō
iurauit vt cōdicōez ſuā ei deberet narra
re Cui illa Ignoſce mī pr̄: q2 ſi ſtatū meū
narrauero velut a ſerpēte territꝰ fugi
ens: et aures tue a ſermonibꝫ meis cō
tamiabunt et aer ſordibꝫ polluetur Cūqꝫ
ille vehemēter inſtaret: dixit· Ego in
egipto nata· xij· etatis mee āno alex-
andriā veni Ibiqꝫ· xvij· ānis me pu
blice libidini ſubieci et nulli vllatenꝰ
me negaui· Cū āt hoīes regioīs illiꝰ
ꝓ orāda ſcā cruce Iheroſolimā aſcen
derēt: rogaui nautas vt me ſecū di-
mitterēt ꝓficiſci· Cū vero me de naulo
requirerēt dixi· n̄ hēo fr̄es aliqđ naulū
ſꝫ ꝓ naulo habeatis corpꝰ meū· Sicqꝫ
me ſuſceperūt et corpꝰ meū nauli grā
hūerūt· Cū āt Iheroſolimā puemiſſē
et ꝓ adorāda cruce vſqꝫ ad fores eccie
cū alijs deueniſſē: ſubito et inuiſibiliter
repulſā patior nec intus ītrare pmit
tor Iterū āt atqꝫ iterū pueni vſqꝫ ad
limē ianue et ſubito īiuriā patiebar
repulſe: cū tn̄ oēs ad eū liberū hērent
aditū nec aliqđ īuenirēt īpedimētū
Rediēs igit ad mea cogitās qꝛ h̄ mī
ob ſcelerū meorū īmanitatē accidēt: pe
ctus meū cepi manibꝫ tūdē: lacrimas
amariſſimās fūdē: et cordis intio gemit
ſuſpirare: reſpiciēſqꝫ vidi ibidē imagi
nē bte v̄gis Tūc illā lacrimabiliter exo-
rare cepi vt pctōꝝ meoꝝ veniā impe
traret· et ad adorandā crucē ſcām me
intrare pmittēt ꝓmittens me ſeculo
abrenūciaturā et deīceps caſte man
ſurā· Cūqꝫ h̄ oraſſē et in noīe v̄ginis
fiduciā recepiſſē: foreſ iterū eccie adij
et ſine aliq̄ īpedimēto eccīaz intraui
Cū aūt ſcām crucē deuotiſſīe adorāſſē
q̄dā mī tres nūmos tribuit de quibꝰ
tres panes emi Audiuiqꝫ vocē dicen
tem mī Si iordanē tranſieris ſalua eris
Iordanē igit trāſiui et in h̄ deſertuz

veni vbi· xlvij· ānis nullū penitꝰ ho
minē vidēs manſi Illi āt tres panes
q̄s mecū detuli inſtar lapidis p tpa
duruerūt et· xlvij· ānis mihi ex hijs
comedēdo ſuffecerūt Veſtimēta autē
mea iādudū putrefacta ſūt Decēſep
tē ānis in h̄ deſerto et tēptatōnibꝫ car
nalibꝫ moleſtata fui: ſꝫ nūc p dei gra
ciā oēs vici Ecce oia opa mea narra-
ui tibi et rogo vt ꝓ me ad dn̄m p̄ces
fūdas· Tūc ſenex in terrā ꝓſtratus
in famula ſua dn̄m bn̄dixit· Cui illa
Obſecro te vt ī die dn̄ice cene ad ior
danē venias et corpus dn̄i tecū feras·
Ego āt ibidē tibi occurrā et de manu
tua corpꝰ ſacrū ſuſcipiā Nā a die q̄ h̄
veni cōionē nō accepi· Rediēs igi ſe
nex ad mōſteriū: euoluto āno dū di
es dn̄ice cene appropīq̄ret tulit cor-
pus dn̄icū et vſqꝫ ad ripā iordanis ve
niēs ex alia pte ripe mulierē ſtantē
ꝓſpexit· q̄ ſup aq̄s fcō cruc ſignaculo
eūdo ad eū venit· Ille ex h̄ ſtupefactꝰ
ad pedes eiꝰ humiliter ſe ꝓſtrauit Cui
illa· Vide ne feceris: cū ſacramēta dn̄ica
apud te habeas et ſacerdotij dignitate
refulgeas· Sed obſecro vt ſequēti an
no ad me pater redire digneris Tūc
illa ſuſcepto dominico corpore et facto
ſigno crucis ſup iordanis aquas iuit
et heremi ſolitudinē petijt· ſenex vero
ad ſuū mōſteriū rediēs: ſequenti an
no ad locū in quo prius cū illa locutꝰ
fuerat veniens eā ibidē expiraſſe rep-
perit qui lacrimari cepit et eā tāgere
nō p̄ſumpſit Dixit intra ſe· Ego q̄dē
corpuſculū ſancte ſepelire volebam·
ſed timeo ne hoc ſibi diſpliceat· Hec
eo cogitāte vidit iuxta caput ſuū lit
teras in terra ſcriptas ita cōtinētes
Sepeli zozima marie corpuſculū· redde
terre puluerē ſuuz et ora ꝓ me ad
deū: ad cuiꝰ p̄ceptū ſcđa die aprilis reliq̄
h̄ ſeculū Tūc ſenex ꝓ certo cognouit qꝛ
mox vt dn̄i ſacrū corpꝰ accepit et ad
deſertū redijt vitā finiuit Illudqꝫ deſer
tū qđ zozimas p trigīta dierū ſpacia
vix ambulauit illa in vna hora pcur
rita ad deū migrauit Cūqꝫ ſenex terrā

fodere ſed nequiret vidit leonē ad ſe venientē manſuete. Dixitq3 illi iornimas. Sancta hec mulier ꝑcepit ſepeliri corpus ſuū et ego cū ſim ſenex fodere nō poſſū. nec etiā aptum habeo ferramentū. Tu ergo terrā fode vt poſſimus eius corpus ſanctiſſimū ſepelire Tūc leo fodere cepit et aptā foueam preparauit. Quo pacto leo vt agnus manſuetus abijt et ſenex ad ſuū monaſteriū glorificās deū venit

¶ De nomine ſancti Ambroſij.

Ambroſius dicitur ab ambra q̄ eſt ſpecies valde redolens et p̄cioſa. ipſe enī valde p̄cioſus extitit. et in dictis et in factis ſuis valde redoluit. Vel dicitur ambroſius ab ambra et ſios qd ē deus quaſi ambra dei. Deus nāq3 per eū quaſi per ambrā vbiq3 redolet. Fuit enī et eſt bonus odor xp̄i in omni loco. Vel dr ab ambor qd eſt pater luminis et ſior qd ē puulus quaſi pater in multorū filiorū ſpūali generatione Luminoſus in ſacre ſcripture expoſitōne. et puulus in ſua humili conuerſatione. Vel ſicut dr in gloſario Ambroſius odor vel ſapor celeſtis dr Ambroſia eſca angelorū. Ambroſiū celeſte mellifauū. Fuit enī celeſtis odor per odoriferā famā Sapor per contemplationē internā. celeſte mellifauū per dulcē ſcripturarū expoſitionē. eſca angelica per glorioſā fruitionē. Eius vitā ſcripſit paulinus voluſianus epiſcopus ad auguſtinū

¶ Legenda

Ambroſius filius ambroſij p̄fecti rome. cū in cunabulis in atrio p̄torij eſſet poſitus et dormiret examen apū ſubito adueniēs faciē eius et os ita repleuit vt quaſi in alueo ſuū intrarent et iterū exirent Que poſtea euolantes in tantā aeris altitudinē ſubleuate ſūt vt hūanis oculis minime viderentur. quo pacto territus pater ait Si vixerit infantulus iſte aliquid magni erit. Poſtea cū adoleuiſſet et videret matrē et ſororē ſacrā virginē manus ſacerdotis oſculari: ipſe ludens ſorori dexterā offerebat aſſerēs et ſibi id ab ea fieri oportē Illa vero vt adoleſcentem et neſciētē quid diceret reſpuebat

¶ Rome ergo litteris eruditus cū cauſas pretorij ſplendide peroraret a valētiniano imperatore ad regendā liguriā emilianamq3 prouincias directus ē Cūq3 mediolanū veniſſet et ibidē eps tūc defūctus cōuenit populus vt ſibi de epō prouidēt. Sz cū inter arrianos et catholicos de eligendo epō ſeditio nō modica oriret illuc Ambroſius cauſa ſedāde ſeditionis perrexit. Et ſtatī vox infantis inſonuit dicēs Ambroſiū epm. cuius voci oēs vnanimit' cōſenſerūt Ambroſiū epm acclamātes. quod ille cognito vt eos a ſe terroribus remoueret eccleſiā exiens tribunal cōſcendit. et contra conſuetudinē ſuā tormenta pſonis adhiberi iuſſit. Qd cū faceret populus nihilominus acclamabat Peccatū tuū ſup nos. Tūc ille turbatus domū redijt et philoſophiā pfiteri voluit. qd vt ne faceret reuocatus eſt. Publicas mulieres ad ſe ingredi fecit. vt his viſis ab eius electione populum reuocaret. Sed cū nec ſic pficeret et ſemp populum (Peccatū tuū ſup nos) acclamare videret: fugam media nocte petijt Cūq3 ticinū pgere ſe putaret mane ad portā mediolanēſis ciuitatis q̄ romana dr inuenitur. qui inuentus cū cuſtodiret a populo miſſa eſt relatio ad clemētiſſimū imperatorē valentinianū. qui cū ſummo gaudio accepit quod iudices a ſe directi ad ſacerdotiū peterent Letabatur etiā prefectus probus quod verbū ſuū in eo fuerat adimpletū. Dixerat enī cū proficiſcenti mandata donaret: vade age nō vt iudex ſed vt eps. Pendēte relatione iterū abſconditur. ſed inuentus cū adhuc eſſet cathecuminus baptizatur. Et octauo die in epiſcopalē cathedrā ſublimatur Cū aūt poſt annos quatuor romā iuiſſet et ſoror ſua ſacra virgo eius dexterā oſcularetur ſubridens ait Ecce vt dicebā tibi ſacerdotis manū oſculari

¶ Cū aūt in quandā ciuitatē pro quodā epō ordinando iuiſſet: et eius electōni Iuſtina imperatrix

alij heretici ꝯtradicerēt: volentes vt
de ſua ſecta aliq̄s ordinaref. vna de
arrianoꝝ virginibꝫ impudētior ce-
teris tribunal cōſcendit ⁊ btūm am
broſiū ꝑ veſtimentū app̄hendit. vo-
lens ipſū ad ptē mulieꝝ trahē vt ab
eis ceſus de eccīa cū iniuria traheref.
Cui ambroſiꝰ ait Etſi ego indignꝰ
tanto ſacerdotio ſū: te tñ nō cōuenit
in q̄lemcūqꝫ ſacerdotē manꝰ iniȷcere
Vñ timē debuiſti iudiciū dei: ne tibi
aliud ꝯtingat. qḋ dictū exitus cōfir
mauit ¶ Nam die alio mortuā ad ſe-
pulcrū vſqꝫ deduxit: gratiā ꝓ ꝯtume
lia rependēs. Qḋ factū oēs valde ꝑ-
terruit ¶ Poſt hꝰ mediolanū reuerſus
innūeras īſidias a iuſtina īperatrice
ꝑtulit: muneribꝫ ⁊ honoribꝫ ꝓplm ꝯ eū
excitāte Cū ḡ multi eū in exiliū pellē
mitterenf: vnꝰ eoꝝ ceterꝭ infelicior in
tātū furorē excitatꝰ ē vt iuxͣ eccīaꝫ ſibi
domū locaret: hac de cā vt in ea q̄-
drigā ꝑatā hr̄et S; dei iudicio ipō die
q̊ ipſū rape arbitrabaꝛ: in eadē q̄dri
ga de eadē domo in exiliū repulſus
eſt. Cui tñ ābroſiꝰ reddēs bō ꝓ malꝭ:
ſūptꝰ ⁊ neccaria miſtrauit ¶ Cantꝰ ⁊
officiū in eccīa mediolañ. ꝑmū cele-
brarē inſtituit ¶ Erāt eē tūc tpis me
diolani multi a dēonibꝫ obſeſſi q̄ ſe
torq̄ri ab ābroſio magnis vocibꝫ cla
mitabāt Juſtina āt ⁊ multi arria-
noꝝ cū inſil habitarēt dicebāt: ꝓ pe
cunia ābroſiū hoies ꝯparare q̄ ſe ab
immūdis ſpiritibꝫ vexare mētirenf ⁊
ab ābroſio dicerēt ſe torq̄ri Tūc ſtbi
to vnꝰ ex illis arrianis q̄ aſtabāt ar
reptꝰ a dēonio ī mediū ꝓſiliuit atqꝫ
clamare cepit Vtinā ſic torq̄renf vt
torqueor q̄ nō credūt ābroſio At illi
ꝯfuſi in piſcinā dimerſū hoiem neca
uerūt ¶ Quidā hereticꝰ acerrimus
diſputator ⁊ durꝰ ⁊ incōuertibil ad
fidē: cū audiret ābroſiū p̄dicātē vidͭ
ad aures eiꝰ angelū loquētē verba q̄
ꝓplo p̄dicabat. q̊ viſo fidē quā pſeq̄
baf cepit defendē ¶ Quidā aruſpex
demones aduocabat ⁊ ipſos ad no-
cendū ābroſio trāſmittebat. Sed re
uerſi demones renūciabāt ꝙ nō ſolū
ad ipſū ſed nec etiā ad fores domus
ſue appropinq̄re valebant Qm̄ ig-
nis inſupabil omne illḋ edificiū cō
muniret: ut etiā lōge poſiti vrerētur
p̄dcūs ꝯo aruſpex cū; a iudice ꝓpter
quedaꝫ maleficia torq̄ref clamabat
ab ambroſio ſe torqueri. ¶ Quēdā
demoniacū ingredientē mediolanuꝫ
demō dimiſit: egredientē inuaſit In
terrogatus de hoc demō ait ſe ābro
ſiū timuiſſe. ¶ Aliꝰ quadā nocte eiꝰ
cubiculū adijt vt gladio ipſū necaēt
p̄ce vel p̄cio a Juſtina indutꝰ. S; cū
dextra gladiū eleuaſſet: vt ipſū ꝑcu
teret ꝯtinuo aruit manꝰ eius ¶ Cū
viri theſſalonice ciuitatis aliq̄d in im
peratorē deliq̄ſſent ⁊ eis impator p̄
cibus beati ambroſij indulſiſſ; clam
agēte curialiū malicia per iuſſū im
peratorꝭ neſciēte ambroſio plurimi
occiſi ſūt. Qḋ vt ambroſiꝰ comperit
imperatori copiā intrandi eccleſiam
denegauit. Cui cū imperator diceret
ꝙ dauid adulteriū ⁊ homicidiū cō-
miſiſſet: reſpōdit Qꝛ ſecutꝰ es erran
tem: ſequere corrigentē. Quod cū;
audiſſ; clemētiſſiꝰ īperator ita gra-
tanf accepit. ꝙ publice agere peni-
tentiā nō negauit. ¶ Quidā a demo
nio arreptꝰ clamare cepit ab ambro
ſio ſe torqueri Cui ambroſiꝰ Obmu
teſce diabole. qꝛ ñ torquet te ambro
ſius ſed īuidia tua: qꝛ illuc homines
aſcendere conſpicis vnde tu turpiter
corruiſti ¶ Nā ambroſiꝰ neſcit inflari
Statiqꝫ ille obmutuit ¶ Quadā vice
cū btūs ambro. ꝑ ciūtatē ꝑgeret caſu
quidā lapſus eſt et in terra ꝓſtratꝰ
iacebat. quē videns alter ridere cepͭ
Cui ambroſiꝰ Et tu q̄ ſtas vide ne ca
das. quo dicto ſtatī lapſū doluit ſuū
q̄ riſerat alienū. ¶ Quadā vice Am-
broſius ad palatiū macedonij mgr̄i
officioꝝ vt pro quodā intercederet ve
nit. ſed cū foēs clauſas inueniſſ; nec
intrādi copiā habere potuiſſ; ait. Et
tu quidē veniens ad eccleſiam ⁊ non
clauſis ianuis ſed aptis ingredi nō

valeb. elapſo aliq̄ tp̄e metuēs ini=
micos Macedonij9: ad ecclā; fugit et
patētib; ianuis aditū habere nō po
tuit. ¶ Fuit āt btūs ābroſi9 tāte
abſtinētie ꝙ q̄tidie niſi in ſabbato et
die dominico et feſtis p̄cipuis ieiuna
bat. ¶ Tante aūt largitatis fuit. ꝙ
oīa que habē poterāt: eccleſie et pau
peribus: nil ſibi retinēs: tribuebat. ¶
Tāte ꝯpaſſiōis vt cū aliq̄s lapſū ſuū
ſibi cōfitebat: ſic amariſſime flebat
ꝙ illū ſimiliter flere cōpellebat. ¶
Tāte humilitatis et laboris vt libros
q̄s dictabat ꝓpria manu ſcribēt niſi
cū infirmitate corporis grauaret. ¶
Tāte aūt pietatis et dulcedinis vt cū
alicuius ſancti ſacerdotis vel epī ſibi
obitus nūciaret: ſic amariſſiē flebat
vt vix conſolari valeret. Cum autē
interrogaret Cur ſāctos viros q̄ ad
gloriā pficiſcebant ſic defleret ape=
bat. Ne putetis me flere quia receſſe
rūt: ſed ꝙ me ad gloriā p̄ceſſerūt et
ꝙ difficile iuenit q̄ tā dign9 e9 officio
teneat. ¶ Tāte eē ꝯſtātie et fortitu=
dinis ꝙ ipatoris vel pncipū vicia n̄
palpabat ſꝫ eos voce libeā ꝯſtātiſſiē
arguebat. ¶ Cū q̄dā vir q̄ddā flagiciū
ꝑpetrāſſet et corā eo adduct9 fuiſſet dixit
ābroſi9. Oportꝫ illū tradi ſathane ī
interitū carnis ne talia deīceps aude=
at ꝑpetrare. que in eodē momento cū
adhuc ſermo eēt in ore ei9 ſpūs im=
mūd9 diſcerpē cepit. ¶ Quadā vi
ce vt aiūt. cū btūs ambroſi9 romā p
geret. et in quadā villa Tuſcie apud
quendā hominē nimiū locupletem
hoſpitat9 fuiſſet illū hominē ſup ſta=
tu ſuo ſollicite req̄ſiuit. Cui ille req̄ſi
to reſpōdit. Stat9 me9 dn̄e ſp̄ felix ex
titit et glorioſus. Ecce em̄ diuitijs in=
finitis abundo. ſeruos et famulos ꝙ
plures habeo. copioſā filiorū et nepo=
tū turbā poſſideo. et omnia ſp̄ ad vo=
ta habui: nec vnꝙ̄ aliq̄d mihi adu=
ſum accidit vel q̄d cōtriſtaret euenit.
Q̄d audiēs ambroſi9 vehemēter ob
ſtupuit. et hijs q̄ ſecū erāt in comita
tu dixit. Surgite. et hinc ꝙ̄ citi9 fugia
mus ꝙ dn̄s nō eſt in loco iſto. feſti
nate nec in fugiendo morā facite ne
nos hic diuina vltio apprehendat. et in
peccatis illorū pariter nos inuoluat.
Cū ḡ fugerēt et aliq̄ꝙ̄ tulū ꝓceſſiſſent
ſubito ſe terra aperuit et hominē illū
cū vniuerſis que ad illū ptinebant
ita abſorbuit vt nullū inde veſtigiū
remaneret. q̄d cernēs ambroſi9 dixit
Ecce frēs ꝙ̄ miſericordit' de9 pcit cū
hic aduſa tribuit. et ꝙ̄ ſeue iraſcit cū
ſp̄ ꝓſpa ſꝫ elargit. In eodē aūt loco fo
uea q̄dā ꝓfūdiſſima remāſiſſe dr̄. q̄
vſqꝫ hodie in h9 teſtiomū pſeuerāt.
¶ Cū āt ābroſi9 radicē oīū malorū
auariciā mag' ac mag' ī oīb9 creſcē
cnēt: et maxie ī hijs q̄ erāt ī ptātib9
ꝯſtituti ap9d q̄s oīa p̄cio vēdebāt: nec
n̄ in hijs q̄ erāt ſacris miſterijs depu
tati: vehemēt' īgemuit. et ſe de h9 ſecli
erūna liberai inſtāti9 exorauit. q̄d cū
ſe obtinuiſſe gaudēt: reuelauit frīb9
ꝙ vſqꝫ ad reſurrectionē dn̄icā cū eis
eēt. ¶ Añ vero paucos dies ꝙ̄ lectu=
lo detineret. xliiij^m. pſalmū cū notario
dictaret: ſubito ipō vidēte notario in
modū ſcuti breuis ignis caput eius
cooperuit atqꝫ paulatī p os ei9 taꝙ̄ in
domū hitator intrauit. Tūc facies ei9
taꝙ̄ nix effecta eſt. ſꝫ poſtmodū ad
ſuā ſpēꝫ reūſa ē. Igit' ipa die ſcribēdi
et dictandi finē fecit: nec ipſū pſalmū
explere potuit. ¶ P9 ḡ paucos dies
infirmitate corporis laborare cepit. Tūc
comes italie cū mediolani eēt nobi=
les cōuocauit: dicēs ꝙ tāto viro re=
cedēte piculū eēt: ne italie īterit9 im
minēt. Rogauitqꝫ vt ad viꝝ dei acce
derent rogātes vt ſibi adhuc ſpaciū
viuēdi a dn̄o impetraret. Q̄d ille vt
ab illis audiuit reſpōdit. Nō ita in
ter vos vixi vt me viuere pudeat. nec
mori timeo cū bonū dn̄m habeam9.
¶ Eo tp̄e q̄tuor ei9 diacōi inuicē cō
uenerūt tractātes int' ſe q̄s p9 eius
obitū bon9 eſſet epſ. Cū ḡ a loco in
q̄ vir dei iacebat longe eēnt: et Sim
plicianū ita ſilēt noiaſſēt vt vix iui=
cē ſe audirēt. Ille ab eis lōge poſit9

tercio exclamauit· ſenex eſt ſed bon⁹ Q̄d audientes territi fugerūt et non niſi illū poſt ei⁹ obitū elegerūt ¶ Honorat⁹ q̄dā eps vercellis qui btī ambroſij exitū expectabat: cū ſe ſopori dediſſ; voce ſe tercio clamātē audiuit Surge· qr mō es receſſurus· Qui ↄſurgēs mediolanū ↄctus venit· ⁊ ei dn̄ici corporis ſacramētū dedit· Moxq; ille man⁹ in modū crucis expādens: vltimū ſpm̄ inter v̄ba orōnis efflauit· Floruit circa ānos dn̄i· ccclxx· ¶ Cū autē in nocte paſche corpus eius ad eccliam fuiſſ; delatū: plurimi infātes baptizati eū viderūt ita vt reliq̄ eū ſedentē in cathedrā in tribunali dicerēt Aliq̄ aūt aſcēdētē parētibꝫ digito demōſtrarēt· Nōnulli vo ſtellā ſup eius corp⁹ ſe vidē narrauerūt ¶ Qdā pſbr dū in cōuiuio cū multis alijs eſſet ⁊ ſcō ābroſio detrahē cepiſſ; eū cōtinua plaga percuſſit: et de conuiuio ad lectulū adduct⁹ vitā finiuit ¶ In vrbe cartagenēſi cū tres epi in ſimꝰ ↄuiuarēt· ⁊ vn⁹ eorū btō ābroſio detraxiſſ; reuelatū ē illi qđ illi pſbitero q̄ detrxerat accidiſſ; Q̄d cū ille vilipēdēt ſbito letale vuln⁹ accepit et extremū cōtinuo diē clauſit ¶ Notādū qr be ambroſius in multis ↄmēdabilis fuiſſe videt· Primo in liberalitate qr oīa q̄ habebat pauperū erāt Vn̄ refert de ſeipſo qr īpatori petēti baſilicā: rn̄it ſic· Et in decreto· xxiij· q· viij· Si a me peteret quod meū eſſet· v· fundū meū argentū meū ⁊ hmōi nō refragarer quāq̄ oīa q̄ mea ſūt pauperū ſūt· ¶ Scđo in mūdicie puritate: fuit ei v̄go vn̄ refert Jheronim⁹ eū dixiſſe· Virginitatē nō ſolū efferim⁹ ſ; ſeruam⁹ ¶ Tercio ↄmēdabilis fuiſſe videt in fidei firmitate· Vn̄ dixit cū impator peteret baſilicā· ⁊ eſt in eodē· c· ꝑus eſt vt animā mihi q̄ fidē auferāt ¶ Q̄rto in martirij auiditate Vn̄ legitur in q̄dā epl'a ſua de baſilica non tradēda qr ↄpoſitus valētiniani Ambroſio mādauit dicēs· Tu cōtemnis valentinianū: caput tibi tollo· Cui ambroſi⁹ De⁹ pmittat tibi vt facias q̄d minaris· atq; vtinā de⁹ auertat eos ab eccleſia ⁊ ī me oīa tela ſua cōuertat· ⁊ meo ſāguine ſitim ſuā expleant ¶ Quinto in orōnis inſtantia· Vn̄ dicit̄ de eo ⁊ habet̄ in libro· xj· hyſtorie eccleſiaſtice Ambroſi⁹ adūſus regine furorē: nō ſe manu defenſabat aut telo ſ; ieiunijs et ↄtinuatis vigilijs ſub altari poſit⁹ p obſecratōnes defenſorē ſibi atq; eccleſie deū parabat ¶ Sexto in lacrimarū abūdantia· Habuit eīm tria genera lacrimarū· ſ· lacrimas cōpunctionis pro aliorū culpis Vnde dicit Paulinus de eo in legenda qr cū aliquis lapſū cōfitebat ſic amariſſime flebat qr illū flere ſimiliter compellebat Habuit etiā lacrimas deuotōnis pro eternis deſiderijs· Vn̄ ſup dictū ē a paulino qr cū interrogaret Cur ſcōs q̄ moriebant ſic fleret Rn̄dit ne me putetis flere qr receſſerūt Habuit lacrimas ↄpaſſionis p aliorū iniurijs Vn̄ ipſe dicit de ſea eſt in decreto in ſupiori· c aduerſus milites gothos· Lacrime mee arma mea ſūt· Talia eīm munimēta ſūt ſacerdotis· aliter nō poſſū nec debeo reſiſtere ¶ Septimo cōmendabilis fuiſſe videtur in forti cōſtantia· Cui⁹ cōſtantia maxime in tribꝫ apparet· Primo in defenſione catholice veritatis· vn̄ dr in li· xj· eccle· hiſt· qr Juſtina mater valentiniani imperatoris arriane hereſeos alūna cōturbare cepit eccliarū ſtatū· cōminari ſacerdotibꝫ depulſiones ⁊ exilia: niſi arimenſis concilij decreta reuocarēt Quo bello ecclie murū turrim validiſſimā pulſabat ābroſiū In ei⁹ q̄ p̄fatione ſic de eo cantat· Tāta ābroſiū v̄tute ſolidaſti cōſtātie· tāto munere celitus decoraſti vt p eū excluſa torq̄ren⁹ demonia· arrianorū īpietas ↄpulſa tabeſceret· ac ſecularium pn̄cipū colla tuo iugo ſbacta redderent humillima· Scđo in tuitione eccleſiaſtice libertatis Vn̄ cū impator auferre vellet q̄dā baſilicā: oppoſuit ſe

Ambroſius ꝯtra impatorē ſicut ipē
teſtat̄ ⁊ eſt in decre. xxiij. q. viij. Con
ueior ipē a comitibꝫ vt ꝑ me baſilice
fieret matuá traditio dicētibꝫ impa
torem iuſſiſſe ſuo iuri tradi debere.
Rn̄di. Si ꝑimoniū petit iuadite. ſi
corpꝰ occurrā Vultis in vincula rape
vultis in mortē volūtatis eſt mihi.
n̄ ego me vallabo circūfuſiōe ꝑploꝝ
nec altaria tenebo vitā obſecrās. ſed
ꝓ altaribꝫ grat̄ ī molabor. Manda
mur trdē baſilicā. vrgem̄ ergo ꝑcep
tis regalibꝫ: ſed cōfirmam̄ ſcripture
ſmonibꝫ. que rn̄dit. Tanq̄ vna ex
inſipiētibꝫ locuta es Noli grauaē te
impatoꝛ vt putes te in ea que dīna
ſūt impiale aliqd ius hr̄e Ad impa
torem palacia ptinēt: ad ſacerdotes
eccleſie. Sanctꝰ naboth vineas ſuas
proprio cruore defendit: ſi ille vineā
nō tradidit ſuā. n̄ nos tradēmꝰ xp̄i
eccleſiam Tributum ceſaris eſt: non
nege͂ Eccleſia dei eſt: ceſari vtiqꝫ nō
donetur. Si de me aliq̄d cōpelleret̄ ⁊
poſceret̄ aut fundꝰ: aut domus: aut
auꝝ: aut argētū id qđ mei iuris eſſꝫ
libenter offerrē: tēplo dei nihil poſſū
nec decerpe nec detrahere: cū illud cu
ſtodiēdū nō decerpēdū acceperī Ter
cio apparet eiꝰ cōſtantia in obiurga
tione vicij ⁊ iniq̄tat̄ Vn̄ legit̄ in hy
ſtoria triptita ⁊ in quadā cronica ꝙ
cū apud theſſalonicā ciuitatē orta ſedi
tione quidā iudices fuiſſent a ꝑplo
lapidati: theodoſiꝰ impatoꝛ indigna
tus iuſſit ōnes interimi: nocētes ab
innocētibꝫ n̄ ſecernēs. vbi fere q̄nqꝫ
milia hoim ſūt occiſa. Cū igit̄ impa
toꝛ mediolanū veniſſet ⁊ eccleſiā in-
trare vellet: occurrit ei ābroſiꝰ ad ia-
nuā. eiqꝫ aditū ꝓhibuit dicens. Cur
impatoꝛ pꝰ cauſā tanti furoris non
agnoſcis molē tue ꝑſūptōis. Sꝫ for-
te recognitionē pcti ꝓhibꝫ poteſtas
impij. Decet te vt vincat rō ptātem
ꝑnceps es o impatoꝛ: ſed cōuerſoꝝ
Quibꝫ ergo oculis aſpicies cōis dn̄i
tēpluꝫ Quibꝰ calcabis pedibꝰ ſcm̄
pauimētū? Quō manus extēdes re

quibꝰ ſanguis adhꝫ ſtillat iniuſtꝰ?
Qua ꝑſūptione ore tuo poculū ſan
guinis eiꝰ pcipies dū ſermonū tuoꝝ
furoē tātꝰ iniuſte ſit ſāguis effuſus
Recede ergo recede: nec ſcđo pctō pri
orē neq̄ciā augere contēdas Suſcipe
vinculū quo te dn̄s nunc ligauit: ē
medicina maxie ſcitat̄ Hijs ſmonibꝫ
īpatoꝛ obediēs gemēs ⁊ flēs ad rega
lia remeauit Cū g̊ diu ī fletu māſiſſꝫ
rufinꝰ mgr̄ militū cāꝫ tante triſticie
req̄ſiuit. Cui ille. Tu inq̄t mea mala
nō ſentꝭ. ꝙ ſeruis ⁊ mēdicātibꝫ apta
ſūt tēpla: mihi vero ad ea ingreſſus
non eſt. Et hec dicēs ſingula verba
ſingultibꝰ interrūpebat. Cui rufinꝰ
Curro ſi vis ad ābroſiū vt tibi ſol-
uat vinclm̄ q̄ te ligauit. Et ille. Nō
poterꝭ pſuadē ābroſio: ꝙ n̄ verebit̄
īpialē potētiā vt legē poſſꝫ ꝑuaricaē
dīnā Sꝫ cū ille ꝓmittēt ꝙ eū flectēt:
eū īpatoꝛ ire ꝑcepᵗ: ⁊ ipē pꝰ paulu-
lum ē ſecutꝰ. Mox āt ābroſiꝰ rufinū
vidᵗ ⁊ ait Impudētiā canū imitatꝰ
es o rufine tāte videlicꝫ necis auctoꝛ
exn̄s. Et nūc pudoē ex frōte detḡēs
nō erubeſcis ꝯ maieſtatē latrare di
uinā? Cūqꝫ rufinꝰ ꝓ impatoē ſuppli
caſſet ⁊ dicēt eū ſeq̄: ſupno zelo accē
ſus: ābroſiꝰ ait. Ego tibi ꝑdico q̄m
ingredi eū ſacra limina ꝓhibeo Si vo
ptātē in tyrānidē mutauerit: necē li
bent̄ ſuſcipio Qđ cū rufinꝰ impatoꝛi
nūciaſſet: ait Pergā ad eū vt iuſtas
in facīē ꝯtumelias pcipiā Cū g̊ veniſſꝫ
⁊ ſua ſolui vincula poſtulaſſꝫ occurrēs
ābroſiꝰ ⁊ ingreſſū ꝓhibēs: ait Quā
pn̄iaꝫ oſtēdiſti pꝰ tātas iniq̄tates?
Et ille. Tuū ē īponē ⁊ meū obtpare
Verū cū impatoꝛ allegaēt ꝙ dauid
adulteriū ⁊ homicidiū cōmiſiſſꝫ ait
ābroſiꝰ Qui ſecutꝰ es errantē: ſeq̄re
penitētē. Qđ ita gratāter impatoꝛ
cepit ꝙ publicā pn̄iaꝫ agē nō recuſa
uit. Cū g̊ recōciliatꝰ eccliam intraſſꝫ ⁊
intra cācellos ſtaēt: req̄ſiuit ābroſius
q̄d ibi ſpectaēt Cui cū dicēt ſe ꝑcepti
onē ſacroꝝ miſterioꝝ expectare: ait
ābroſiꝰ O īpatoꝛ interiora loca tm̄

ſacerdotibꝫ ſūt collata Egredere ergo et
hāc expectationē cōeꝫ habe cū ceterꝭ
Purpura nāqꝫ imperatores facit nō
ſacerdos. Cui īperator ꝓtinꝰ obediuit Cū
ḡ ꝯſtātinopolim reuerſus eē cācellos
ſtaret: mādauit ei ep̄s ut intraret. Et
ille ait Vix diſcere potui q̄ differētia ſit
imperatorꝭ ⁊ ſacerdotꝭ Vix ei veritatꝭ in=
ueni mḡrm. ābroſiū nāqꝫ ſolū noui
vērū pōtificē. ¶ Octauo ī ſana doctri
na. Eius nāqꝫ doctrīa hꝫ altā ꝓfūdi
tatē Jhero. de. xij. doctoribꝫ Ambro.
ſup ꝓfundoꝝ pm̄a raptꝰ ⁊ aerꝭ volu
cer q̄ diu in ꝓfundū ingredit: fructū
de alto rapere videt Firmā hꝫ ſolidita
tē Jhero. ibidē. Eius oēs ſnīe fidei ⁊
ecclie ⁊ omniū ꝟtutū firme ſūt colūne
elegantē ꝟtutū venuſtatē habētes:
Augꝰ. in li de nuptijs et cōtinētia ꝯ
pelagiū hereſiarchā ſic laudat ābro
ſiū vt dt. btūs amb. ep̄s: ī cꝰ p̄cipue
libris romana lucet fides q̄ ſcꝑtorū
int latinos flos q̄dā emicuit. Et ſub
dit Augꝰ. Cuiꝰ fideꝫ ⁊ puriſſimū in
ſcꝑturꝭ ſenſū nec inimicꝰ q̄dē auſus
eſt rep̄hendere Magnā autoritatē an
tiqui doctores ſicut augꝰ. ꝟba ſua ꝓ
magna autoritate hēbant Vn̄ augꝰ
ad ianuariū. ꝙ cuꝫ mr̄ eius mirata
fuiſſꝫ cur mediolani ſabbo n̄ ieiuna=
ret ⁊ de h augꝰ. ābroſiū interrogaſſꝫ:
ayt ambro. Cuꝫ romā venio ieiunio
ſabbo ſic ⁊ tu. ad quā tu forte eccliaꝫ
venerꝭ eiꝰ morē ſua ſi cuiq̄ n̄ vis eē
ſcādalū: nec quēq̄ tibi Et ſbdᵗ augꝭ.
Ego de hac ſnīa etiā atqꝫ etiā cogi=
tans: ita ſꝑ habui tanq̄ eam celeſti
oraculo acceperim.

¶ Vita ⁊ paſſio tiburcij ⁊ valeriani
in paſſione ſancte Cecilie ꝯtinent

¶ De noīe ſancti georgij.

GEorgiꝰ dr a geos qd̄ eſt t̄ra
⁊ orge qd̄ ē colere q̄ſi colens
terrā. i. carnē ſuā Augꝰ. aūt
in li. de t̄initate dt ꝙ bō t̄ra ē in altitu
dine mōtiū ⁊ temꝑamēto colliū ⁊ plani
cie cāpoꝝ Prima enī bō ē ad virētes
herbas. Scd̄a ad vineas. Tercia ad
fruges Sic btūs georgius fuit altus
deſpiciēdo inferiora. ⁊ idō habuit vi
rorē puritatꝭ. temꝑatꝰ ꝑ diſcretionē: et
ideo habuit vinū int̄ne iocūditatis.
Planꝰ vo fuit ꝑ hūilitatē ⁊ idō ꝓtu
lit fruges bone opatōis Vel dr a ge
rar qd̄ ē ſacrū ⁊ gion qd̄ ē luctatō q̄ſi
ſacer luctator. q2 luctatꝰ ē cū dracone
⁊ carnifice Vl̄ a gerar qd̄ eſt ſacrū ⁊
gion arena q̄ſi ſacr̄ arena Fuit ei are
na q2 pōderoſus moꝝ ḡuitate. minu
tus hūilitate: ⁊ ſiccꝰ a carnꝭ volupta
te Vl̄ georgiꝰ dr a geor qd̄ ē peregrinꝰ
⁊ geir p̄cioſus ⁊ ys ꝯſiliator Ipē ei
fuit peregrinꝰ ī ꝯtēptu mūdi: p̄cioſus in
corona mr̄tirij: ⁊ ꝯſiliator ī p̄dicatiōe
regni Eiꝰ legēda int ſcꝑturas apocri
fas in niceno cōcilio cōnumeraꝛ ex eo ꝙ
eiꝰ martiriū certā relatōꝫ nō hꝫ. Nā
in kalēdario bede dr ꝙ ſit paſſus ī ꝑ
ſidia in ciuitate diapoli. Alibi legit ꝙ
q̄eſcit in ciuitate diſpoli q̄ prius lidda
vocabaꝛ ⁊ ē iuxͣ ioppē Alibi dr ꝙ paſſꝰ
ſit ſb dioclciano ⁊ maxiano īperatori
bus Alij ꝙ ſb diocletiano īperatore ꝑ
ſarū p̄ntibꝫ ſeptuagita regibꝫ imꝑij
ſui Hic vo dr ꝙ ſb datiano p̄ſide im
perātibꝫ diocletiano et maximiano

¶ De ſancto Georgio. ¶ Legēda

GEorgius tribunꝰ genere ca=
padocius peruenit quadā vice
in ꝓuinciā lybie in ciuitatē q̄
dr ſilena iuxta quā erat ſtagnū in=
ſtar maris in q̄ draco peſtifer latita
bat q̄ ſepe ꝓplm ꝯ ſe armatū in fugā
cōuerterat. flatuqꝫ ſuo ad muros ciuita
tis accedēs oēs inficiebat. q̄propt cō
pulſi ciues duas oues q̄tidie illi da
bant vt eiꝰ furorē ſedarēt Alioq̄n ſic
muros ciuitatꝭ inuadebat ⁊ aerē infi
ciebat ꝙ pl̄imi interibāt. Cū ḡ iam
oues pene deficerēt inito cōſilio ouē
cū adiūcto hoīe tribuebāt Cū ḡ ſorte
filij ⁊ filie hoīm darēꝛ ⁊ ſors neminē
exciperet ⁊ iā pene oēs filij ⁊ filie ꝑpli
eſſēt ꝯſūpti: q̄dā vice filia regꝭ vnica
ſorte ē dep̄henſa ⁊ draconi adiudica=
ta. Tūc rex ꝯtriſtatꝰ ayt Tollite au
rū ⁊ argētū: et dimidiū regni mei ⁊
filiā meā m̄ dimittite ne tal̄r moriat

Cui ꝑplꝫ cum furore rn̄dit· Tu o rex
hoc edictū feciſti ⁊ nūc oēs pueri nr̄i
mortui ſūt ⁊ tu vis filiā tuā ſaluare
Niſi in filiā tuā ꝯpleuerꝭ qđ in alijs
ordinaſti: ſuccendemꝰ te ⁊ domū tuā
Qđ rex audiēs flere cepit filiam di·
Heu me filia mea dulciſſiā ꝗd de te
faciā: aut ꝗd dicā? Nō plus videbo
nuptias tuas Et ꝯuſus ad ꝑplm̄: di·
Oro vt īducias octo dierꝝ lugēdi m̄
filiā tribuatꝭ· Qđ cū ꝑplꝫ admiſiſſꝫ
in fine octo dierū reuſus eſt ꝑplꝫ cū
furore dicēs· Quare ꝑdis ꝑplm̄ tuū
ꝓpter filiā tuā? En oēs a flatu dra·
conis morimur? Tūc rex videns ꝙ fi·
liā nō poſſꝫ liberaē induit eā veſtibꝰ
regalibꝫ ⁊ āplexatus eā cū lacrimis
dixit Heu me filia mea vnica· de te fi
lios in regali gremio nutriē credebā
⁊ nūc ſorte approbāte vadis ⁊ a dra
cone deuorerꝭ Heu me filia mea dul
ciſſima ꝓponebam ad tuas nuptias
magnates ⁊ ꝑncipes inuitaē: pala·
ciū margaritꝭ ornare: tīpana ⁊ orga
na audire· ⁊ nūc vadis vt a drācone
deuoreris· ⁊ deoſculans dimiſit eam
dicēs· vtinā filia mea ego ātea mor
tuus eſſē ꝙ̄ te ſic amiſiſſē· Tūc illa
ꝓcidit ad pedes pr̄is petēs ab eo be·
nedictionē ſuā· Quā cū pater cū la·
crimis benedixiſſet: ad lacū ꝓceſſit·
Quā btūs georgius caſu inde tran
ſiens vt plorantē vidit eā ꝗd habēt
interrogauit Et illa· Bone iuuenis
velocit̄ equū aſcende ⁊ fuge ne mecū
turpit̄ moriarꝭ· Cui georgius Noli
timē filia ſꝫ dic mihi ꝗd hic p̄ſtola·
ris oī plebe ſpectāte Et illa Video bo
ne iuueīs ꝙ magnifici cordis es tu
ſꝫ cur mecū mori deſideras? Fuge ve·
lociter· Cui georgius· Filia noli ti·
mere: hinc n̄ diſcedā donec m̄ ꝗd ha·
beas intimabꝭ· Cū ergo illa ſibi totū ex·
poſuiſſet ait georgiꝰ Filia noli timē
ꝙ in xp̄i noīe te iuuabo· Et illa· Bo
ne miles mecū ne pereas ſufficit em̄
vt ſola pereā· nā me liberaē nō poſ·
ſes ⁊ mecū ꝑires· Cū hꝭ loq̄retur ecce
draco veniēs caput de lacu leuauit·

Tūc puella tremefacta: dixit· Fuge
bone dn̄e· fuge velocit̄· Tūc georgiꝰ
equū aſcēdēs ⁊ cruce ſe muniēs dra·
conē ꝯtra ſe venietē audacter aggre
dit̄ ⁊ lanceā fortit̄ vibrās ⁊ ſe deo cō
mēdās ipſū grauit̄ vulnerauit ⁊ ad t̄rā
deiecit· Dixitqꝫ puelle· Proijce zonā
tuā ī collū drācōis nihil dubitāſ filia
Qđ cū feciſſꝫ ſeq̄bat̄ eā velut māſue
tiſſimꝰ canis Cū ergo eū in ciuitatē duce·
rēt: ꝑplī hꝭ vidētes ꝑ mōtes ⁊ cāpos
fugē ceperūt: dicētes· Ve nobꝭ ꝙ iam
oēs ꝑibimꝰ Tūc georgiꝰ innuit eis:
dicēs· Nolite timē· ad hoc em̄ me mi·
ſit dn̄s deꝰ ad vos vt vos a penis libe
rarē draconis Tātūmō ī xp̄m credite ⁊
vnuſq̄ſqꝫ vr̄m baptizetꝰ Tūc rex ⁊ oēs
ꝑplī baptizati ſūt· Btūs aūt georgiꝰ
euaginato gladio draconē occidit ⁊
ipſū ex ciuitatē efferri p̄cepit Tūc qua
tuor paria boū ipſū in magnū cāpū
foras duxerūt Baptizati ſūt ī illa die
viginti milia hoīm exceptꝭ ꝑuulꝭ ⁊
mulieribꝫ Rex āt in honorē btē Marie
⁊ bti georgij eccliā mire magtudīs
conſtruxit· de cuiꝰ altari fons viuus
emanat· cuius potus oēs languidos
ſanat Rex vero infinitā pecuniā ſcō ge
orgio obtulit: quā ille accipere renu
ens: paupibꝫ dari p̄cepit· Tūc btūs
georgiꝰ regē de q̄tuor breuit̄ īſtruxit
·ſ· vt ecclīarꝫ dei curā hēret: ſacerdotes
honoraret· diuinū officiū libēter audiret
⁊ ſp̄ pauperꝫ mēor eſſꝫ· ⁊ ſic oſculato
rege inde receſſit In aliq̄bꝫ tn̄ libris
legit̄ ꝙ cū drāco ad deuorādū puellā
ꝑgeret· georgiꝰ ſe cruce muniuit: et
draconē aggrediēs interfecit Eo tpe
imꝑantibꝫ diocletiāo ⁊ maxiano ſub
p̄ſide daciano tāta ꝑſecutio xp̄ianorꝫ
fuit vt infra vnū mēſē decē ⁊ octo mi
lia martirio coronarētur Vn̄ int̄ tot
tormēta multi xp̄iani deficiebant· ⁊
ydolꝭ īmolabāt Qđ vidēs ſcūs geor
gius tactus dolore cordis intrīſecus
oīa q̄ hēbat diſtribuit· militarē habi·
tū abiecit· xp̄ianorꝫ habitū induit ⁊
in mediū ꝓſiliēs exclamauit Oēs dij
gētiū demonia dn̄s āt celos fecit· Cui

preſes iratus dixit. Qua p̄ſumptio
ne audes deos nr̃os demonia appella
re? Dic tn̄ vn̄ es tu: aut q̊ noīe voca-
ris? Cui georgius ait Georgius vo
cor: ex nobili pſapia capadocie ort9
paleſtinā xp̄o fauēte deuici: ſ3 oīa de-
ſerui vt ſeruire poſſim liberi9 deo celi
Cū aūt p̄ſes eū ad ſe inclinaē n̄ poſſ3
iuſſit eū in eculeū leuari ⁊ mēbratim
corp9 eius vnguł laniari. Appoſitis
inſup ad latera facibus ⁊ patentib3
viſceꝝ rimis ſale plagas e9 cōfricaꝛ
iuſſit. Eadē nocte dn̄s cū ingenti lu-
mine ei apparuit ⁊ ipſū dulcit̄ ꝯforta-
uit c9 melliflua viſione ⁊ allocutōne
ſic ꝯfortatus ē ut p nihilo ducēt cru
ciatus. Vidēs datian9 q2 eū penis ſu-
pare n̄ poſſ3: quēdā magū accerſiuit
eiq3 dixit Xp̄iani ſuis magicꝭ artib3
tormēta ludificāt ⁊ deoꝝ nr̄oꝝ ſacri
ficia parui pendūt. Cui mag9 Si artes
eius ſupare nequero capitꝭ ſnīa re9
ero. Ipē ḡ maleficijs ſuis inieccis ⁊
deoꝝ ſuoꝝ noīb3 inuōcꝭ venenū vino
miſcuit et ſcō georgio ſumendū por
rexit. Contra q̇d vir dei ſignū crucis
edidit. hauſtoq3 eo nihil leſionis ſē
ſit. Rurſū magus ṗori fortius vene
nū miſcuit. q̇d vir dei ſigno crucꝭ edi
to ſine leſione aliq̄ totū bibit. Quo
viſo magus ſtati ad pedes eius cecī-
dit. veniā lamētabilr̄ petijt: ⁊ ſe xp̄i-
anū fieri poſtulauit. quē mox iudex
decollari iuſſit Sequēti die iuſſit ge
orgiū poni in rota gladijs bis acutꝭ
vndiq3 circūſepta: vt eū fruſtati inci
derent. ſed ſtati rota frangitur: ⁊ ge
orgius illeſus penitus inuenit̄ Tūc
iratus datianus iuſſit eū in ſartagi
nem plūbo liquefacto plenā proijci
qui facto ſigno crucis in eam intrauit
ſed ꝟtute dei cepit in ea quaſi in bal
neo refoueri. Q̇d videns dacianus
cogitauit eum emollire blandicijs:
quē minis ſupare nō poterāt vel tor
mentis. Dixit illi. Vides fili georgi
q̄nte manſuetudinis ſūt dij nr̄i qui
te blaſphemū tam patient̄ ſuſtinēt
parati nihilominꝰ ſi cōuerti volueris

indulgere. Age ḡ dulciſſime fili q̇d
hortor vt ſupſtitiōe relicta dijs nr̄is
ſacrifices: ut magn̊s ab ipſ ⁊ a nobis
ꝯſeq̄ris hōres. Cui georgius ſubridēs
ait. Vt q̇d a p̈n° nō magꝭ pſuaſiſti
blādis ſmonib3 q̄ꝫ tormētꝭ? Ecce pa
tus ſū facē q̇d hortarꝭ. Hac dacian9
pmiſſiōe deluſus let9 effic̄: iuſſitq3
ſub voce p̄conis vt oēs ad ſe ꝯuenirēt
⁊ georgiū tādiu reluctātē tādē cedē
⁊ ſacrificaē viderēt. Ornata ḡ tō ciui
te p̄ gaudio cū georgi9 idoloꝝ tēplū
ſacrificatur9 intrȧret: et oēs ibidē gau
dētes aſtarēt: flexis genib3 dn̄z exora
uit ut tēplū cū idolꝭ ſic oīo deſtrueret
q̄ten9 ad ſui laudē ⁊ ppłi cōuerſionē
nil de eo penit9 remanēt. Statiq3 ig-
nis de celo deſcendēs templū cū dijs
⁊ ſacdotib3 ꝯcremauit Terraq3 ſe ape
riens oēs eoꝝ reliquias deglutiuit.
Hic exclamat ambro. i p̄fatione di.
Georgi9 fideliſſim9 miles x̄ dū xp̄ia
nitatꝭ pfeſſio ſilētio tegēt̄: ſolus int̄
xp̄icolas intrepid9 dei filiū ē cōfeſſus
Cui ⁊ tātā fidei ꝯſtantiā grā d̄ina cō
ceſſit vt ⁊ tirānice ptātis p̄cep3 ꝯtem
neret ⁊ innūabiliū n̄ formidaēt tor-
mēta penaꝝ. O felix ⁊ indit9 dn̄i p̄-
liator quē n̄ ſolū tpalis regni blādi
n̄ pſuaſit pmiſſio ſ3 pſecutoē deluſo
ſimulacroꝝ e9 i abiſſū ptēta deiecit ab.
Audiēſ āt dacia9 q2 georgi9 ſic feciſſ3
ipſū adduci ad ſe fec. eiq3 dix. q̄ ſūt
maleficia tua peſſimē hoīz q̄ tātū facin9
cōmiſiſti Cui geor. Ne credas rex ſic
eē. ſ3 mecū p̄ge ⁊ iteꝝ me imolare vi
de. ⁊ ille Intelligo fraudē tuā q2 me
vis facē abſorbei ſic tēplū ⁊ dōs me
os abſorberi feciſti. Cui georgi9 Dic
m̄ miſ: dij tui q̄ ſe iuuaē nō potuerūt
quō te iuuabūt Irat9 nimis ipator
dixit alexādre vxoē ſue Deficiēs mo
riar ab h̄ hoīe me ſupatū cerno. Cui
illa. Tyrāne crudelꝭ ⁊ carnifex: nun-
q̇d nō dixi tibi ſepi9 ne xp̄ianis mo
leſt9 eēs. q2 deus eoꝝ p ipis pugnaret
⁊ nūc ſcias me velle fieri xp̄ianā Stu
pefact9 impator ait Heu pch dolor
nūq̇d ⁊ tu ſeducta es? Feci tq3 eā per

capillos ſuſpendi. ⁊ flagellꝭ duriſſi-
mis cedi. Que cū cederetꝛ dixit geor-
gio Georgi lumē veritatꝭ q̄ putas ꝑ
uenīā nondū aq̄ baptiſmi renataꝫ.
Cui georgius. Ne dubites filia. qꝛ
ſanguis tui effuſio baptiſmꝰ tibi re-
putabitꝛ ⁊ corona. Tūc illa orās ad
dnm̄ emiſit ſpm̄. Huic atteſtaꝛ ābro.
in p̄fatōe di. Ob hec gētiū regia par
ſarū crudeli a viro dictata ſnīa nōdū
baptiſmi grāꝫ ꝯſecuta glīoſe paſſio
nis meruit palmā. vn̄ nec dubitare
poſſumꝰ qꝙ roſea pfuſa ſanguis vnda
reſeratas poli ianuas īgredi meruit
regnūqꝫ poſſidēs celoꝝ. Hec ābro. Se
quēti vo die georgiꝰ talē accepꝛ ſentē
tiam vt ꝑ totā ciuitatē traheretꝛ. poſt-
modū capite puniretꝛ. Orauit āt ad
dnm̄. vt q̄cūqꝫ eꝰ imploraēt auxiliū
petitōis ſue ꝯſeq̄retꝛ effectū. Diuina
aūt vox ad eū venit di. qꝙ ſic fiēt vt ora
uit. Cōpleta āt orōe capitꝭ abſciſiōe
martiriū ꝯſūmauit. circa ānos dm̄.
cclxxxvij. Dacianꝰ āt cū de loco in q̄
decollatꝰ ē rediēt. ignis de celo cecidꝛ
⁊ ipſū cū miniſtris ſuis ꝯſūpſit. Refert
gregꝰ. thuronēſ. qꝙ cū q̄dā q̄ſdā re-
liq̄as georgij deferrēt ⁊ in q̄dā orato
rio hoſpitati fuiſſēt mane nullatenꝰ
capſā mouē potuerūt. donec ibidē reli
q̄arū pticulā dimiſerūt. Legitꝛ in hiſt.
antiochē. qꝙ cū xp̄iani ad obſidenduꝫ
ihrlm̄ pgerēt. q̄daꝫ iuuenis ſpecio-
ſiſſimꝰ cuidā ſacerdoti apparuit q̄ ſcm̄ ge
orgiū ducē xp̄ianoꝝ ee ſe dicēs mo
nuit vt eiꝰ reliq̄as ſecū ī ihrlm̄ depor
tarēt ⁊ ipē cū eis eēt. Cū āt ihrlm̄ ob-
ſediſſēt ⁊ ſaracenis reſiſtētibꝫ ꝑ ſcalas
aſcēdē n̄ auderēt. georgiꝰ armis albꝭ
indutꝰ ⁊ cruce rubea īſignitꝰ apparuit.
īnuēs vt pꝰ ſe ſecurē aſcēderēt ⁊ ciuitatē
obtīerēt. q̄ ex hoc aīati ciuitatē ceperūt.
⁊ ſaracenos occiderūt.

De noīe ſancti Marci.

MArcus interp̄taꝛ ſublimis mā
dato. certꝰ. declīatꝰ. ⁊ amarꝰ
Sublimis mādato. rōe pfec-
tionis ī vita. qꝛ n̄ ſolū ſuauit māda
ta cōia ſꝫ eciā ſublimia ſicꝫ ſūt ꝯſilia

Certꝰ rōe ꝯtitudis in doctrīa. qꝛ doc-
trinā euāgelij ſincerā tradidꝛ. vtpote
quā a petro mgrō ſuo didicit. Decli
natꝰ rōe pfunde hūilitatꝭ. nā ꝓpꝛ ni-
miā hūilitatē pollicē ſibi abſcidiſſe
dr. ut ſacerdotio rprobꝰ hīeꝛ. Amarꝰ
fuit rōe acerbitatꝭ qꝛ vbiqꝫ ꝑ ciuitatē trc
tꝰ fuit. ⁊ int h̄ tormīta ſpm̄ tradidꝛ
Vel dr a marco q̄ ē malleꝰ maior. q̄
q̄dē in eodē ictu ferrū domat. melodiā
gnat. ī laudē firmat. Sic marcꝰ vnica doctrīa
ſui euāgelij domat hēticoꝝ pfidiam
dilatat laudē dīnā. ⁊ ꝯfirmat eccliam

MArcus euāgelīa leuiticꝰ gnēe ſa
cerdoſ. petri aplī in baptiſmate
filiꝰ atqꝫ ī dīuino ſmōe diſciplꝰ cū ipō
btō petro romā pfectꝰ ē. Cū āt petrꝰ
ibidē euāgeliū p̄dicaēt. rogauerūt fi
deles q̄ erāt rome btm̄ marcū vt eu-
angeliū ad ꝑpetuā fideliū mēoriam
deberet cōſcribē. qd ille q̄dē vt ex ore
mgrī ſui btī petri audieāt fideli ſtilo
cōſcpſit. Petrꝰ āt illud diligētꝛ exami
nās vbi oī v̄itate plenū ꝯſpexit reci
piendū ab oībꝫ fidelibꝫ approbauit.
Vidēs āt petrꝰ marcū ꝯſtantē in fide
ipꝫ aq̄legiā deſtinauit. vbi v̄bū dei p̄
dicās īnūeras gētiū multitudīes ad
fidē xp̄i ꝯuertit. ac euāgeliū ſuū ſibi
ibidē ꝯſcpſit. Qd q̄dē vſqꝫ hodie ī aq̄
legieſi eccīa oñdiꝛ ⁊ deuotōe ꝯgrua re
ſuatꝛ. Tādē bea. marcꝰ Ermagorā
ciuē acq̄legieſē quē ad fidē xp̄i ꝯuer
terat. romā ad be. petꝝ adduxꝛ ut eū
acq̄legie ī epm̄ ꝯſecraret. Suſcepit itaqꝫ
Ermagoras pōtificatꝰ officiū. Qꝛ cū
acq̄legieſē eccīaꝫ optīe gubnaſſet tādē
ab infidelibꝫ capiꝛ. ⁊ ibidē mrio coro
naꝛ. Ipe marcꝰ vo a be. petro alex
andriā miſſꝰ ē. ⁊ ibidē pmꝰ verbū dei
p̄dicauit. In pꝰ āt īt roitu ſuo vt ait
Philo diſertiſſimꝰ iudeoꝝ. maxia mł
titudo in fide ⁊ deuotōe ⁊ ꝯtinētie ob-
ſuatōe adunata ē. Papias āt Ihero
politanꝰ epūs valde p̄claro eius p̄co-
nia delucidauit ſtilo. petrus vo da-
miani de eo ſic ait. Tantā ei deꝰ apd
alexādriā grām p̄rogauit. vt oēs q̄
tūc ad fidei rudimīta ꝯfluerēt mox ꝑ

cōtinentiā ⁊ totius ſupne cōuerſati
onis inſtantiā tanꝗ̄ ad mōſtice per
fectionis faſtigiū puolaret. Ad qδ
nōmō miraculoꝝ ꝓdigijs: nōmō p̄-
dicatiōis eloquijs: ſꝫ etiā eximijs ꝓ
uocabat exēplis. Et ita factū eſt vt
poſt mortē petri ad ytaliā deinde ſit
deſtinatus: vt terra in q̄ datū ē ſibi euan
geliū ſcribē: ſcās mereret̄ ei9 reliq̄as
poſſidē. Btā es o alexādria triūpha
li h9 ſanguine purpurata Felix ⁊ tu
ytalia corporꝭ h9 theſauro dites ef-
fecta. ¶ Tāte aūt hūilitatꝭ fuiſſe δr
vt pollicē ſibi āputauerit: ne ad or-
dinē ſacerdotij poſſꝫ hūano iudicio ꝓ
moueri Verūtñ diſpoſitio dei ⁊ auto
ritas ſci petri p̄ualuit q̄ ipſū alexā-
driam epm̄ deſtinauit Mox autē vt
alexandriā ē ingreſſus: ſtatim calcia
mentū ei9 ruptū ē atqꝫ ſolutū Qδ in
ſpū intelligēs ait Vere expeditū fecit
dn̄s iter meū. nec me ſathanas im-
pedié potuit quē ab operibꝫ mortuis
dn̄s iā abſoluit. Vidēs aūt marcus
quēdā ſutorē vetera calciamēta ſuen
tē: eidē calciamēta tradidit corrigen
dū. Qδ cū facēt ſiniſtrā manū grauiť
vulneauit ac fortiť exclamare cepit
Vnus deus. Quo audito vir dei apt
Vere ꝓſperū fecit dn̄s iter meū Fac-
toqꝫ luto ex ſputo: manū ei9 inunxit
et ꝯtinuo ſanitatē recepit Videns hō
ille tantā eius efficaciā in domū ſuā
illū introduxᵗ ⁊ q̄s eſſꝫ ⁊ vn̄: ꝑſcrutai
cepit At ille ſe dn̄i nr̄i ihū xp̄i ſeruū
cōfeſſus ē. Cui ille. Vellē ego ꝙ vide
rē eū. Et marcus Ego eū tibi mōſtrē
bo. Jncipienſqꝫ marc9 xp̄m ei euāge
lizauit: ⁊ ipſū cū tō domo ſua bapti-
ſauit ¶ Audiētes āt viri ciuitatꝭ illi9
quendā Galileū q̄ deorū ſacrificia cō
tēnēt aduenīſſe ei inſidias poſuerūt
Qδ ille ꝯgnoſcēs: hoīem illū quē cu
rauerat q̄ diceba᷑ Aman9: ibidē epi
ſcopū ordinauit: ⁊ ipſe p̄etapolim ꝑ
rexit. Et cū ibidē duobꝫ ānis ſtetiſſꝫ
iterū alexandriā redijt. q̄ ⁊ ſup maē
in rupibꝫ eccleſiā cōſtruxerat in loco
q̄ diciť bucculi: ⁊ fideles ibi multipli
catos inuenit. Pontifices aūt tem-
ploꝝ eū cōprehendere conabanť. Cū
āt in ſolēnitate paſchali bea. marc9
miſſam celebraēt ꝯueneēt illuc oēs
⁊ fune in collo ei9 miſſo: ipſū ꝑ ciui
tatē trahebant dicētes. traham9 bu
balū ad loca bucculi Carnes aūt ei9
in terrā fluebāt et ſanguine lapides
rigaban᷑ Poſt hō in carcere recludi᷑
⁊ ibidē ab angelo ꝯfortať Sed ⁊ ipē
dn̄s Jh̄s xp̄s ipſū viſitauit eūqꝫ cō
fortauit. d. Pax tibi marce euangl̄a
me9 Noli timē ꝙ ego tecū ſū vt eruā
te. Mane ğ facto funē iteꝝ collo im
mittūt. et huc illucqꝫ raptū pertra-
hunt: exclamātes. Trahite bubalū
ad loca bucculi Jlle aūt dū trahere᷑
grās agebat. d. Jn man9 tuas dn̄e
cōmendo ſp̄m meū Et hō dicens ſp̄m
exalauit. circa ānos dn̄i. lvj. ſub Ne
rone. ¶ Cū autē pagani eū mortuū
vellent cōburē ſubito aer ꝑturbať:
grādo exoriť: tonitrua intonāt: ful
guraqꝫ coruſcāt. ita vt q̄uis euadere
niteret: ⁊ ſcm̄ corp9 ibidē intactū re
liq̄rūt Xp̄iani āo corp9 ei9 rapuerūt
et in ecc̄ia cū ōni reuerētia ſepelierūt
¶ Fuit āt fōr btī marci hmōi. Lon
go naſo: ſbducto ſupcilio: pulc̄ ocul
recaluaſter: ꝓlixa barba: hītudis
optime: etatꝭ medie: can9 aſperſus:
affectione cōtinēs: grā dei plenus
Anno aūt incarīationis dn̄i cccclxvj.
tpe leonis īpatorꝭ Veneti corp9 ſci
marci manu armata de alexā. tulerūt
⁊ ipſū venetias trāſtulerūt vbi ecc̄ia ī
honorē ſci marci mire pulc̄hritudinis
fabricata ē ¶ Quidā nāqꝫ mercato
res veneti q̄ alexandriā pexerāt du
os p̄ſbros cuſtodes corpis ſci marci
p̄cibꝫ ⁊ ꝓmiſſionibꝫ īduxerūt. vt oc-
culte corp9 illδ tolli ꝑmitterēt ⁊ ve-
netias tranſportarēt. Verūtñ cū cor
pus de tumulo leuareť tantus odor
totā alexandriā ſic ꝑfudit vt omes
vn̄ tāta ꝓdiret odorꝭ ſuauitas mira
renť Cū aūt nauigarēt ⁊ q̄liť corp9
ſancti marci deferrēt alijs nautis re
uelaſſent: vnus eorū apt. Forſitan

aliciuius egiptij corp9 vobis datū de
fertꝰ ⁊ ſci marci vos corp9 deferre pu-
tatis. Cōtinuo ḡ nauis in q̄ erāt cor-
pus ſci marci p ſeipſū mira celerita
te ſe vtit. ⁊ in nauē ī q̄ ille reſidebat
inſurgēs lateris ptē fregit. Nō prius
eū dimittēs donec oēs ſe ibidē corp9
eſſe bti marci credē acclamarēt. Cū
q̄dā nocte naues curſu velociſſīo du
cerē² ⁊ naute tēpeſtate q̄ſſatia tene
briſ obuoluti q̄ pgerēt ignorarēt ſcūs
marc9 cuidā mōcho cuſtodi corporis
ſui apparuit. d. Dic hoīb3 iſtis vt veloci
ter vela deponāt. q2 nō longe a terra
diſtāt. q̄b3 depoſitꝰ mane facto ſe iux
q̄ndā inſulā iueneīt. Verꝝ cū p litora
diuiſa trāſirēt ⁊ ilbi ſcm̄ theſaurꝝ oīb3
occultarēt venīētes incole cōclama-
bant. O q̄ bti eſtis q̄ ſācti marci cor
pus portatꝰ. ſinite vt ipſū ſuppler ad
orem9. Quidā nauta adhꝰ ōmino
incredul9 a dēone arripi² ⁊ tādiu vex
atur donec ad corpus ſci adduct9 ſe
credē ꝯfitēt. q̄ liberat9 glīam dō dedit
et btūm marcū deinceps ī mag̃ deuo
tione hūit. Circ ānos dn̄i. Mccxli.
apd papiā in ꝯuētu ordis frm̄ p̄di-
catorꝝ fuit q̄dā fratꝰ religioſe ac ſācte
vite: noīe iulian9. natōne fauētin9
iuuenis ī corpe ſ3 can9 ī mēte q̄ in īfir
mitate vltīa elaborās cū p̄orē dom9
ſup ſtatu ſuo req̄ſiſſet. ⁊ ille mortē
ſibi īminē dicēt: ſtatī facie exhilara
tus ⁊ manib3 ac toto corpe plaudās
clamaē cepit. Date locū frēs q2 p̄ ni-
mia letiᵉ abūdantia aīa iā pſiliet ex
corp9 ex eo q2 tā iocūdos rumoēs au
diui. Et eleuatꝰ in celū manib3 dicē
cepit. Educ de cuſtodia aīā meā ad
ꝯfitē. noī. tūꝰ. Infelix ego hō q̄s me
libeābit de corruptōe mortꝰ h9. Intꝰ
hꝰ ille leui ſōno obdormiēs vidᵗ btūꝫ
marcū ad ſe veniſſe ⁊ eū dē iux e9 lcūbū
ſe collocaſſe. Et ecce vox ad eū d. Qꝛd
ibi agꝭ o marce. Et ait. Ad moriētē
iſtū acceſſi q2 dō ei9 miſteriū ē accep
tū. Et iterꝝ vox ad eū d. q̄re int̃ ceteos
ſcōs ad eū magꝭ tu veniſti. Et ille. Qꝛ
in me ſpālē hūit deuotōē ⁊ locū vbi
corp9 meū q̄eſcit ſedula deuotōe viſi-
tauit ⁊ idō veni eū in hoā exit9 ſui viſi-
tare. Et ecce q̄daꝫ albati totā domū
ipleueīt. q̄b3 ait marc9 q̄re huc veni-
ſtis. Et illi vt iſti9 aīaꝫ ī ꝯſpcū dn̄i p̄
ſētem9. Euigilās āt p̄dcūs frꝰ p̄pore
dom9 ⁊ q̄ ego iſta audiui miſit cōti-
nuo ⁊ oīa q̄ viderāt ē vitātſ cū multo
gaudio feliciꝰ ī dn̄o obdormiuit.

De ſancto Marcellino pp̄

Marcellin9 ānis nouē ⁊ menſi
buſ q̄tuor romanā ecclaꝫ rexᵗ
hic iuſſu diocleciani ⁊ maxia
ni capiꝰ ⁊ ad ſacrificādū adduci². Cū
aūt n̄ aſſētiret ⁊ ex h̄ diuiſa tormētoꝝ
gn̄a ſuſtinē dēret metu paſſiōiſ duo
ḡna īcēſi in ſacrificio poſuit. Tc̄ mag̃
infideliū adeſt letia: ſ3 fideleſ mg̃ⁿ
triſticia pcuſſit. Verūtn̄ inſirto ca[illegible]
fortioā mēbr̄ reſurgūt ⁊ minas p̄nc
pū puipēdūt. Tūc fideles ad ſūmū pō
tificē ꝯueniūt ⁊ ipſū p̄ſmū redargu-
unt. q̄d ille ēnēs ī ꝯcilio epōꝝ ſe ſup-
poſuit iudicādū. Ad quē illi. Abſit
vt ſūm9 pōtifex ab aliq̄ iudicet ſ3 tu
in te collige cauſā tuā ⁊ p̄pͦ ore te di
iudica. Ipē āt iā penitēs p̄ſmū ige
muit ⁊ ſeipſū depoſuit: ſ3 tn̄ oīſ turba
eū reelegit. Qd ceſaēs audiētes ipſū
iterꝝ capi fecerīt. Et dū nullaten9 ſacri
ficaē vellet eū decapitari mādauerūt
⁊ iterū creuit furor hoſtilis vt infra
menſē decem ſepteꝫ milia xp̄ianorū
pimerē². Marcellin9 āt dū decapitai
dēret ſe xp̄iana ſepultuā indigᵐ aſſe-
ruit ⁊ iō oēs q̄ ipꝫ ſepeliē p̄ſūerēt ex
cōicauᵗ q̄ꝓpꝰ corp9 e9 trib3 dieb3 re
māſit īſepultū. p9 h̄ btūs petr9 aplꝭ
marcello ſucceſſoē ſci marcellini ap
paruit. d. Fratꝰ marcelle q̄re n̄ ſepelꝭ
me. Cui ille. Nōne ſepult9 es dn̄e. Cui
aplꝭ. Me iſepultū rputo q̄ādiu mar
cellinū inſepultū videro. Cui ille. Nō
ne dn̄e noſti q2 oēs q̄ ipſū ſepeliēt
anathematizauit. Cui petrus. Nōne
ſcp̄tū ē: q2 q̄ ſe hūiliat exaltabi² vn̄
h̄ attēdere debuiſti. Vade ḡ ⁊ ipſū ad
pedes meos ſepelias. Qui ſtatī iuit et
iuſſa laudabiliter cōpleuit.

De noīe sancti Vitalis mr̄is.

Vitalis q̄ſi viuēs talis. q₂ vitalis talis viuebat exteri⁹ in ope q̄lis erat intus in corde. Vel vital' a vita. vel vital' vi tuens alis .i. vi tuēs ſe alis v̄tutū. Ipē em̄ fuit tanq̄ vnū de aīalib₃ dei q̄ vidᵗ Ezechiel hn̄s in ſe q̄tuor alas .ſ. alā ſpei q̄ volauit in celū. alā amoris q̄ volauit in deū. alam timoris q̄ volauit in infernū. alā cognitōis q̄ volauit in ſeipſū. Eius paſſio in li. Geruaſij a ꝓthaſij repta fuiſſe putat'

Hyſtoria.

Vitalis miles cōſularis ex vale ria vxore Geruaſiū a ꝓthaſiū genuit. Hic cū paulino iudice Rauennā ingreſſus: cū quēdā ibi xp̄ianū medicū noīe vrſianū poſt multa tormētoꝝ gn̄a iuſſū decollari videret a ille medic⁹ nimiū expauiſſ₃ clamauit ad eū ſcūs vital' Noli frater vrſiane medice q̄ alios curaē ↄfueuiſti teipſū morte et̄na occidē. a q̄ ad palmā mr̄ij p multas paſſiones veniſti noli coronā amittē tibi a deo p̄paratam. Q8 vrſian⁹ audiēs cōfortatus eſt de pauore ſuo penitens martiriū libēter accepit. Btūs aūt vitalis eū honorifice ſepeliri fecit a poſt hoc ad paulinū dn̄m ſuū vltra venire ↄtēpſit. Ille ꝟo nimiū indignatus tū q₂ ad ſe venire noluit. tū q₂ vrſianū ſacrificaē volentē retraxit. tū q₂ ſe xp̄ianū eſſe oſtēdit: iuſſit eū in eculeū leuari. Cui vital'. Stultiſſim⁹ es ſi me putas decipe q̄ alios ſp̄ ſtudui liberare. Et ait paulin⁹ miniſtris Ducite eū ad palmā. et ſi ſacrificare noluerit: foueā ꝓfundiſſimā donᶜ pue niatis ad aquā ibidē facite: a ibi eū viuū a ſupinū ſepelite Q8 a fecer̄t et beatū vitalē ibidē viuū ſepelierūt Circa annū dn̄i. lvij. ſb Nerone. Sacerdos aūt q̄ h' ↄſiliū dederat ſtati arreptus a demone p vij. dies inſamēs in illo loco exclamabat di. Incēdis me ſcē vitalis Die āt ſeptīo in flumē a demone precipitatus miſerabiliter expirauit Vxor āt ſci vital' cū mediolanū rediret inuenit q̄ſdā ydol' imolātes q̄ cū eā hortarēt vt ydol' imolata comedēt: rn̄dᵗ Xp̄iana ſū: nō licz m̄ de ſacrificijs v̄ris mādūcare. Q8 illi audiētes tā dure eā v̄beraueīt q₂ hoīes ſui q̄ cū ea erāt vſq₃ mediolaᵐ eā ſemiuiuā deduxerīt: vbi infra triduū ad dn̄m feliciť migrauit.

De noīe ſci Petri noui mr̄is.

Petrus interp̄taf agnoſcēs vel diſcalciās. Vel petr⁹ dr̄ a petros q8 ē firmū p h' intelliguntur tria puilegia q̄ fuerīt in beato petro. Fuit em̄ p̄dicator egregius a inde dr̄ agnoſcēs q₂ a pfectā ſcpture noticiā hūit. et in p̄dicatōe quicq̄d cuiq₃ ↄueniret agnouit. Secūdo fuit v̄go puriſſim⁹ a inde dr̄ diſcalcians q₂ a pedib₃ ſuaꝝ affectionū omnem amorē mortuū diſcalciauit a exuit: vt nō ſolū corpoē ſ₃ et̄ mēte v̄go eſſ₃ Tercio fuit martir dn̄i glorius a inde dr̄ firm⁹ q₂ martiriū p defenſiōe fidei cōſtanter ſuſtinuit.

Hyſtoria.

Petrus nouus martir de ordine predicatoꝝ fidei pugil egregi⁹ de ciuitate veroñ. extitit oriūd⁹ Hic tanq̄ ſplendidū lumē de fumo. liliū cādens de ſētib₃. rubēs roſa de ſpinis oritur dū de pn̄tib₃ p errorē excecatl' lucidus p̄dicator exurgit. a de ſauciatis mente corporeq₃ corrupt' virginale decus procedit. ac de ſpinis .i. eterno incendio deputatis: inclitus martir aſcēdit. Parentes nāq₃ ſuos infideles a hēticos btūs petr⁹ hūit. a q̄rū tn̄ errore ſe penit⁹ mundū ſeruauit ¶ Cū aūt adhuc ſeptē eſſ₃ annoꝝ a ſcolis rediret: a patruo q̄ heresim ſapiebat: q̄d nā ī ſcol' diſcēt interrogat' Q: rn̄dit ſe didiciſſe. Credo in deū prēꝫ oīpo. tc̄'. Et ille. Noli dicē creatorē celi a terre. cū ipē viſibiliū creator nō fuerit. ſ₃ dyabol⁹ oīa iſta q̄ videntur creauit Ipē ꝟo puer ſe poti⁹ velle dicē ſicut legerat: affirbat. et ſic̄ ſcriptū erat ſe poti⁹ credere

velle dicebat. Tūc ille p auctorita-
tes hoc ei pſuadē vt poteāt nitebat
Quas oēs puer ſpūſcō plenuſ ſic ꝯ
eū ꝯutit: eūqꝫ ꝓpo gladio interemit:
ut ille q̊ diuteret n̄ hr̄et Qꝫ indigne
ferēs a puero ſe cōfuſū ⁊ p̄ri totū q̄d
inter ſe geſtū fueāt retulit ⁊ vt petꝝ
a ſcoꝶ remouēt modis oīb9 pſuaſit
Timeo em̄ ait ne cū petrus bn̄ fueit
eruditus ad meretricē illā romanā
eccleſiā ſe ꝯuertat. et ſic fidē nrāꝫ de-
ſtruat ⁊ cōfūdat Qꝫ neſciēs verꝝ dixit
Dū petrū hēticoꝝ pfidiā deſtructurꝝ
eē tāꝙ alter cayphas ꝓphāuit. ſꝫ q̄
res a dō fiebat p̄ri fr̄is monitꝭ aſſēſū
n̄ p̄bebat ſperās ꝙ p aliquā hēſiar
chā ad ſuā ſectaꝫ eū tradi facēt cū in
ĝmaticalibꝫ fuiſſꝫ erudit9. ¶ Vidēs
igiꝭ puer ſcūs n̄ eſſe tutū cū ſcorpio
nibꝫ habitaē mūdū parētesqꝫ deſpi-
ciens: mūd9 ipē fratꝝ p̄dicatoꝝ ordi
nē introiuit In q̊ q̊dē ordie ꝙ lauda
bilit vixerit pp̄ innocēti9 in ſua ep̄la
apeit d. Cū ei btūs petr9 a mūdi fal-
lacijs in adoleſcētie āmis puire dedi
naſſet ad ordinē fratrū p̄dicatoꝝ ſe
tranſtulit In q̊ q̊dē ordine. xxx. fere
ānoꝝ ſpacio fult9: caterua v̄tutū fide
p̄ambula: ſpe aſtāte: comite carita
te ſic p̄ualuit ⁊ pfect9 ar̄ defenſioꝫ ip
ſius fidei p q̄ tot9 ardebat. ꝙ ꝯ illi9
ditos hoſtes mēte intrepida feruēti
ſpū ꝯtinuū ētamē exercēs: ſuū tādeꝫ
agonē diutinū victrici ſupante m̄rti
rio conſūmauit. ⁊ ſic petrus firmus
in petra fidei: petr̄ demū paſſiōis alli
ſus ad petrā xp̄i digne laureat9 aſcē
dit ¶ Virgitatē q̊ꝫ mētis ⁊ corpis ſp
illibatā ſuauit: nec alic9 mortis cri-
minis aliqn̄ ſēſit cōtactū ſic ſuoꝝ cō
feſſoꝝ fideli teſtīonio ē pbatū Et q̄
ſeru9 delicate nutrit9 pteruit in dn̄ꝫ
carnē ſuā aſſidua cibi ⁊ pot9 pcitate
reſtrinxit Ne d̄o p ocij deſidiā hoſtibꝫ
pceret inſidijs. in iuſtificatōibꝫ dn̄i
exercebat aſſiduevt eo ar̄ licita opa
totalr̄ occupato locū in illo illicita n̄
hr̄ent ⁊ a ſpūalibꝫ neq̄tijs tut9 erat
Nocturna q̊dē ſilentia hūane depu
tata q̊eti: p9 dormitōeꝫ breuē decurre
bat in ſtudijs lectionū: ⁊ ſōni tp̄s
vigilijſ occupabat Dies āt ip̄edebat
ꝯmodis animaꝝ: vel ſeduꝭ īminēdo
p̄dicationibꝫ: vel ꝯfeſſionū audiētie
inſiſtendo. aut hēticoꝝ dog̃ peſtiferꝝ
validis rōnibꝫ ꝯfutādo. in q̊bꝫ ſpāꝭ
dono grē daruiſſe noſci? ¶ Deuotōe
īſup ĝtus hūilitate leuis obediētia
placid9. benignitate ſuauis. pietate
ꝯpatiēs. patiā cōſtās. caitate p̄ſta-
bilis. ⁊ in cūctis morū matuitate cō
poſitus. alios pfuſis v̄tutū aromati
bus attr̄hebat. ¶ Feruēs q̊ꝫ amator
fidei cultor p̄cipuus: ꝓpugnator arden
tior. ſic aīo ſuo fidē impſſerat: ſic ſe
totū in illi9 mācipauerat obſeq̄um:
ꝙ queqꝫ v̄ba ⁊ opa v̄tutū fidei redole
bant Pro hac q̊ꝫ mortē ſubire cupi-
ens. Hic p̄ncipalr̄ a dn̄o attentis ⁊
crebris ſupplicatōibꝫ poſtulaſſe p-
ba? ꝙ nō ſinēt eū ex hac luce mig̃re
niſi ſūpto p illa calice paſſiois. Nec
fraudat9 ē tandē a deſiderio ſuo B
¶ Multis d̄o in vita miraculꝭ claruit
Nā cū apud mediolanū quēdā ep̄m
hereticoꝝ a fidelibꝫ captū btūs petr9
examinaēt multi epiſcopi ⁊ religioſi
⁊ maxima ps ciuitatꝭ illuc cōueniſ-
ſet. ⁊ dies tū ex p̄dicatōne tū exami
natione in longū protracta fuiſſet ⁊
maxim9 eſtus cūctos affligeret dixit
ille hereſiarcha corā omnibꝫ. O petre
p̄uerſe ſi tu es ita ſanctus: ſicut hic
ſtultus ꝑplꝭs te affirmat cur eū eſtu
mori pmittis: ⁊ vt nō moriatur hic
ſtultus ꝑplꝭs tanto eſtu et nō rogas
dn̄ꝫ vt nubē aliquā interponat? Ad
quē btūs petrus r̄ndit Si vis pmittē
te abnegaturꝝ hereſim tuā et fidē ca-
tholicā recepturū: rogabo dn̄m ⁊ fa-
ciet q̄d dixiſti Tūc fautores hēticoꝝ
cōclamātes hereſiarche dixerūt Pro
mitte pmitte. credebāt em̄ q̄d fieri n̄
poſſꝫ q̄d btūs petrus corā omnibꝫ ſe
facturꝝ ſpopōdit ⁊ maxime cū nulla
vel minima nubecula in aere appare
ret. Catholici āt ſup obligatōne bti
petri triſtari ceperūt timētes ne fides

catholica ex hꝫ ꝯfusionē pateret. Cū ergo hēticus obligaē se nollet btūs petrus cū magna fiducia dixit. Ad hoc ꝙ verus deꝰ viſibiliū ⁊ inuiſibiliū creator mōſtret: ⁊ ad ꝯſolationē fideliū ⁊ ad ꝯfuſiōeꝫ hēticoꝝ rogo deū vt aliqua nubecula aſcēdat ⁊ ſe inter ſolem ⁊ ꝓplm interponat. Qꝫ ꝑmiſſo crucis ſignaculo factū fuit per magnā horā in modū papilionis ꝓplm ꝓtegēte nubecula. Cōtractꝰ qdā noīe Aſerbꝰ cū ꝑ qnqꝫ ānos ſic māſiſſꝫ cōtractꝰ ita vt ꝑ terrā trahere ī ſextario mediolañ. ad be. petꝝ ductꝰ fuit quē cū btūs petrꝰ aſſigſſet: cōtinuo ſanatꝰ ſurrexit. Quedā eē miracla q̄ ꝑ eū dñs dū adhuc viuēt fecit Jnno. in ꝑdcā epła recitat di. Cuiuſdā nobił filiū ꝑ nimio ⁊ horribili totiꝰ gutturꝭ tumoē nec loq̄ nec ſpiraē valentē leuatꝭ ad deū manibꝫ ⁊ cruꝭ in eo facto ſignaculo: illoqꝫ accipiente ritꝰ cappam ⁊ infirmo ſupponēte eū ilico ſanauit Jdēqꝫ nobiꝭ vehementi poſtmodū corporꝭ tortione ğuatus credēs ⁊ metuēs exinde ſibi mortꝭ iminē diſcrimē: cappā ipſā quā extē reſeruaēt reuerēter fecit afferri qua ſuo oppoſita pectori mox vermē qndam duo habentē capita ⁊ piloꝝ dēſitate villoſū euomuit: plena liberatione ſecuta. Cuidā etiā iuuenī mutor: imiſſo digito ī os eiꝰ ſueqꝫ lingue ſoluto ligamine: bñficiū loquele cōceſſit. Hec ⁊ alia pluā dū viuēt dignatus eſt ꝑ eū dñs opari. Verꝝ cū peſtis heretica in longobardie ꝓuincia pullularet ⁊ multas iā ciuitates ꝯtagione peſtifera infeciſſꝫ ſūmꝰ pōtifex ad peſtē diabolicā abolendā diūſos inqſitores de ordine ꝑdicatorū in diūſis longobardie ꝑtibꝫ delegauit. Sed cū apud mediolanū heretici nō ſolū multi numero: ſed etiam magni ſeculai potētia. acuti fraudulenta eloquētia. et pleni dyabolica ſciētia reſiderēt: ſūmꝰ pōtifex ſciens ⁊ intelligēs beatū petrū viꝝ eē magnanimū. qui ab hoſtiū multitudine nō paueret: Animaduertēs ꝙ eius cōſtantē ṽtutē ꝑ quā aduerſarioꝝ potentie nec in modico cederet: cognoſcens etiā eiuſ facundiā ꝑ quā facile fallacias hereticoꝝ detegeret: nō ignorans inſup ipſū in dīna plene ſapiētia eruditū ꝑ quā friuola hereticoꝝ argumēta rationabiliter cōfutaret: ipſū tam ſtrēnuū pugilem: et tam indefeſſū domini bellatorem in mediolano ⁊ eius comitatu inſtituit ⁊ inquiſitorē auctoritate ꝯceſſa plenaria ordinauit. Jpſe igiꝭ iniunctū ſibi officiū diligēter exercens hereticos vbiqꝫ ꝑqrebat nullā eis requiē tribuens: ſed mirabiliꝭ omnes confundens. potēter expellens. ſapienꝭ cōuincens. ita vt nō poſſēt reſiſtere ſapiētie ⁊ ſpiritui q̄ ꝑ eū loqbaꝭ. Qꝫ vidētes heretici dolentes: de ipſius morte cū ſuis fautoribꝫ tractare ceperūt: arbitrātes ſe poſſe pacifice viuere ſi eoꝝ tam validꝰ perſecutor de medio tolleretꝭ. Cū ğ ꝑdicator intrepidꝰ mox mꝛ futurꝰ de cumis mediolanū ꝓ inqrendis hereticꝭ ꝑgeret: in ipō itinē palmā martirij aſſecutꝰ eſt ſic innocētiꝰ explicat in hꝫ ṽba Cū de ciuitate cumana vbi frm ſui ordīs ibi morātū ꝑor eāt mediolanū ꝑgēt ꝑ exeqnda inqſitione ꝯ hēticos ſibi ab aplica ſede ꝯmiſſa ſicꝫ ī publica ꝑdicatōe ꝑdixerat qdā de ipōꝝ hēticorū credētibꝫ ꝑce illoꝝ inductꝰ ⁊ ꝑcio in eū iter ſalutaris ꝓpoſiti ꝑſequenteꝝ funeſtꝰ inſilijt. in agnū vtiqꝫ lupus ferus in mitē. in piū īpiꝰ. furibūdꝰ in manſuetū. in modeſtū effrenis. ꝓfanus in ſanctū ꝑſumit inſultū exercet conatū. mortē intemptat. Sacrū autē illiuſ caput crudeliter impetēs diris in ipſū impreſſis vulneribus ⁊ ſaciato ſanguine iuſti enſe venerā dum illū non diuertentem ab hoſte ſed exhibentē ſe ꝓtinus hoſtiā ⁊ ceſſoris ſuſtinentē in patientia truces ictus dimiſit: ſpitu petēte ſupna: in ipō loco paſſiōis occiſū. Jpō ꝙ ſacrilego ꝑſtiuras in xꝑi miſtrū geminas

inculcāte. ille nō q̄rula voce murmu
rās ſʒ ſufferēs patiēter oīa: ſuū dño
ſpm̄ ꝯmēdabat d. In manꝰ tuaſ dñe
ꝯmendo ſpm̄ meū. Simbolū ecc̄ cepit
dicē fidei. cꝰ nec in h̄ articulo deſijt eē
p̄co. ꝓut ipē nephandꝰ qui a fidelibꝫ
captꝰ fuit a quodā fratꝰ dm̄cꝰ qui co
mes illiꝰ eāt: a ab ipō lictoē ꝑcuſſus
diebꝫ aliq̇bꝫ ſupuixit: poſtea retule-
rūt. Sed cū adhuc martir dm̄ palpi
taēt cultellū crudelꝰ lictor arripuit et
latera cꝰ trāſfixꝭ. In ipā āt die fuit
martirij: ꝯfeſſor. Martir. ꝓpħa a Do-
ctor q̊dāmō eſſe ꝓmeruit. Confeſſor
in eo ꝙ fidē xp̄i ecc̄ int̄ tormēta ꝯſtā
tiſſime cōfeſſus fuit. Et in eo ꝙ ipſa
die cōfeſſione more ſolito ſcā obtu-
lit deo ſacrificiū laudis. Martir in eo
ꝙ ꝓ defenſione fidei ſanguinē ſuū fu
dit. Propheta ī eo ꝙ cū ipē tūc q̄rta-
nā pateret̄ a ſocij dicerēt ꝙ n̄ poſſēt
mediolanū applicaē ille r̄ndit. Si nō
poterimus ad domū fratrū ꝑuenire
apud ſanctū ſimplicianuʒ poterimꝰ
hoſpitari. qđ a factū ē. Nā cū eiꝰ ſa-
crū corpus deferret̄ frēs ꝓpter nimiā
ꝑplī freq̄ntiā nō potuerūt illđ eadē die
ad domū deducē ſʒ apud ſcm̄ ſimpli-
cianū depoſuerūt a ibidē illa nocte re
manſit. Doctor. in eo ꝙ etiā cū pate
ret̄ fidē verā edocuit: dū ſimbolū fidei
clara voce cecinit. D. Eiꝰ q̊ꝫ paſſio
venerāda dn̄ice paſſioni multū ſilis
fuiſſe videt̄. Xp̄s ei paſſus ē ꝓ verita
te fidei quā p̄dicabat. Petrꝰ ꝓ verita
te fidei quā defendebat. Xp̄s paſſus
ē ab infideli ꝑplo iudeoꝝ. Petrus ab
infideli turba hēticorū. Xp̄s in paſ-
chali tp̄e crucifigit̄. Petrus in eodē
tp̄e martiriū patit̄. Xp̄s cū pateret̄
In manꝰ tuas dñe cōmē. ſ. ſp̄m. dixit
Petrus cū occideret̄ eadē v̊ba clama
bat. Xp̄s ꝓ trigita denarijs fuit tra
ditꝰ vt crucifigeret̄. petrꝰ ꝓ. xl. libris
papienſiū fuit vēditus vt int̄ficeret̄.
Xp̄s ꝑ paſſionē multos ad fidē ad-
duxit. petrꝰ ꝑ mortē multoſ ꝯuertit.
Quāuis eni fidei pugil egregius
hēticoꝝ dogm̄ peſtiferꝝ in vita ſua plu
rimū eradicauerit: pꝰ mortē tn̄ ſuaʒ
eius meritꝭ et choruſcātibꝫ miraculꝭ
fuit adeo extirpatū vt q̄ꝙ plurimi er-
rorē ſuū relinq̄rēt a ad gremiū ſācte
ecc̄ie cōuolarēt. ita vt ciuitas mediola-
nū a comitatꝰ eiuſdē vbi tot hētico
rū ꝯuēticula reſidebāt adō ſic purga
ta ē vt alijs expulſis a alijs ad fidē cō
uerſis: nullꝰ ibidē auderet aliq̄tenꝰ
apparere. Plures etiā de eis maximi a
famoſi p̄dicatoꝝ ordinē ſūt ingreſſi
q̊ vſqꝫ nūc hēticos a eoꝝ fautoēs fer
uore mirabili pſequūt̄. Sic n̄r ſamp
ſon plures philiſteoſ int̄fecit moriēs
q̄ꝙ occideret viuēs. Sic g̃nū frumēti ca
dens in terrā a infideliū manibꝫ com
preſſū a mortuū vberē ꝯſurgit ī ſpicā
Sic botrꝰ ī torculari calcatꝰ liq̊ris re
dūdat in copiā. Sic aromata pilo cō
tuſa odorē pleniꝰ circūfūdūt. Sic g̃nū
ſinapis ꝯtritū v̊tutē ſuā multiplr̄ de
mōſtrauit. E. Poſt ſācti viri glioſū
triūphū multꝭ eū dñs miraculꝭ illu-
ſtrauit. q̊rū q̄dā ſūmꝰ pōtifex refert.
d. Pꝰ mortē ipſiꝰ lāpades ad ſepul-
crū eiꝰ venerabile dependētes: pluries
per ſeipſas abſqꝫ oī hūano ſtudio a
miſterio ſ̉mitꝰ ſūt accēſe. quē ꝯueniēs
nimis erāt vt q̊ lumīe fidei excellēter
clarueāt ſingularē de ipō ignis ac lu
minis miraculū appaēret. Quidā
aūt dū veſceret̄ cū alijs a eiꝰ ſcitatē a
miracula depuaēt: ſūpto q̊dā ſb obte
ſtatōe morſello: ꝙ eū n̄ poſſʒ ſi circa
h̄ delinq̄ret trāſglutiē: ſtetit mox ipſʒ
ſuo gutturi ſic inherētē vt illū educē
vel inducere nō valeret. Quare ille co
penitēs a iam vultus mutato colore
quaſi ſentiēs vicine mortis euentū:
facto intra ſe voto ꝙ linguā decete-
ro ad talia n̄ relaxaēt: fuit ꝓtinꝰ illo
euomito liberatꝰ. Ydropica q̄dā ad
locū paſſionis illiꝰ auxilio viri ꝑue
niēs: fuſa ibi oroē ſanitatē integraʒ
mox recepit. Obſeſſas a demonibus
longo tp̄e mulieēs martir ipē deiectꝭ
illis cū multo ſanguinis vomitu de cor
poribꝫ liberauit. febreſ expulit lāguo
res curauit plurimos a diuerſos.

Cuidã ſiniſtre manꝰ digitũ ex mor-
bo fiſtule plurimoꝝ foraminũ cõca-
uitate defoſſũ: mira cõſolidatione ſa
nauit ¶ Quidã inſup ex caſu grauiſſi
mo ſic oppſſus, vt motu ⁊ ſenſu peni
tus deſtitutꝰ tamq̄ꝫ mortuꝰ defleref.
mox appoſito de terra ſuo pectori ſa
cro eiuſdẽ martiris cruore ↄtacta inco
lumis exurrexit. ¶ Quedã etiã cuiꝰ
carnẽ cancer edax ſedula corroſione
vorabat: ſimili huiꝰ terra vulneribꝫ
eſt curata ¶ Alij etiã diuſis infirmi
tatibꝰ occupati q̄ ſepulcrũ eiꝰ in vrbi
culis ⁊ alijs ſuſtẽtaculis adierũt exide
poſtmodum plena incolumitate re
cepta ſui aliq̄bꝰ ſubſidijs redierẽ. ¶ ſ
Cũ aũt ſũmꝰ põtifex Innocẽtiꝰ. iiij.
beatũ petꝝ ſcõꝝ martirũ cathalogo
aſſcripſiſſꝫ: fratres apud mediolanũ
ad caplm ↄuenerũt. Volentes autẽ
eius corpꝰ ad altiorẽ locũ trãſferre:
cũ plus q̄ꝫ p annũ ſub terra iacuiſſꝫ
⁊ ita ſanũ ⁊ integꝝ ac ſine aliciꝰ exa
latione fetoris reptũ ẽ acſi eadẽ fuiſſꝫ
die ſepultũ ¶ Fatres igit ſup magnũ
pulpitũ iuxta plateã corpus eius cũ
magna reuerẽtia deduxerũt. ⁊ ibidẽ
ſic ſanũ ⁊ integꝝ omni ppl'o eſt oſtẽ
ſũ ⁊ ab eo ſuppliciter inuocatũ ¶ Pret
miracula ſupdicta in lr̃is ſũmi pon
tificis poſita: plura alia ſũt cõperta
¶ Nã ſup locũ paſſionis eꝰ ſepe lumi
naria de celo deſcendẽtia ⁊ ad celum
aſcendẽtia plures religioſi alijq̄ꝫ q̄ꝫ
plures viſibilit cõſpexerũt: Inter q̄
duo luminaria duos fratres in ha
bitu p̄dicatoꝝ ſe vidiſſe teſtati ſũt.
¶ Quidã iuuenis noīe gimofridꝰ de
ciuitate cumana dũ de panno tunice
ſancti petri h̃ret: ⁊ quidã hereticꝰ eidẽ
deridẽdo dicẽt: vt ſi ſcm̃ eũ crederet in
ignẽ pannũ ipſũ pijcẽt. ſi cõburi nõ
ↄtingẽt abſq̄ꝫ dubio ſcũs eſſꝫ. ⁊ ipſe
ſue fidei adhereret. Mox ſup carbo-
nes accenſos pãnũ ſci petri pieciť. ſꝫ
ab ipſo igne altiꝰ reſiliuit. deinde p
ſe ſup carbones rediẽs ipſos ardẽtes
penitus extinxit. Tunc incredulꝰ ille
dixit. Per oĩa pãnꝰ mee tunice faciet

Poſitꝰ eſt igiƚ ſup carbones allatus
ex vna pte pãnꝰ heretici ⁊ ex alia p-
te pãnꝰ ſãcti petri Pãnꝰ aũt heretici
mox vt ignis calorẽ ſenſit penitꝰ eſt
cõbuſtꝰ. Pannꝰ vͦ ſci petri in ignẽꝫ
ſupauit ⁊ ignẽ extinxit ita q̄ nec pilꝰ
aliq̄s de eo cõbuſtꝰ fuit Quod vidẽs he
reticus ad viã veritatis redijt ⁊ mira-
culũ õibꝰ publicauit ¶ Apud florẽ
tiam iuuenis q̄dã heretica prauitate
corruptꝰ: cũ in ecc̃ia fratꝝ de florẽtia
cũ q̄buſdã alijs iuuenibꝫ an̄ quãdã
tabulaꝫ vbi eſt depictũ martiriũ ſci
petri ſtaẽt vidẽſ lictorẽ eũ pcutientẽ
euaginato ad ipſũ gladio dixit Vti-
nã ego ibi fuiſſẽ q̄ validiꝰ pcuſſiſſẽ
Quo dicto ſtatĩ mutus effectus eſt
Cũq̄ꝫ ſocij req̄rerẽt q̄d h̃ret. ⁊ ipẽ eis
nihil reſpõdẽ poſſet. eũ domũ redux
erũt. Sed cũ in via quãdã ecc̃iam ſci
michaelis vidiſſet elapſus de manibꝫ
ſocioꝝ ecc̃iaꝫ intrauit. Et flectẽs ge-
nua corde ſcm̃ petrũ rogauit vt ſibi
pceret. voto q̄ potuit ſe obligãs q̄ ſi
liberaretur: pctã ſua ↄfiteretur: ⁊ omnẽ
hereſim abnegaẽt. tũc ſubito loq̄laꝫ
recupauit Et veniẽs ad domũ fratrũ
abiurata heſi pctã ſua cõfeſſus eſt.
data licẽtia cõfeſſori q̄ h' in ppl'o p̄di
caret Ipẽ q̄ꝫ in publica ſcm̃ p̄dicati
one ſurgẽs corã oĩ multitudine hoc
ↄfeſſus ẽ ¶ Nauis q̄dã cũ in medio
maris pene naufragiũ pateref: ſcua
fluctuũ inundatõne q̄ſſata omneſq̄ꝫ
caliginoſe noctis tenebris tenerẽt.
vniũſi naute diuſoꝝ ſcõꝝ ſuffragia
poſtulabãt. Sed cũ nullũ ſue libera
tionis viderent indiciũ: ſeq̄ꝫ piclitari
plurimũ formidarẽt: q̄dã de eis nati-
one ianuẽſis facto ſilentio ſic eos al
loquit. Viri fratres. nunq̄d nõ au-
diſtis q̄liter quidã frat de ordine p̄-
dicatoꝝ noīe petrꝰ nup ob defenſio-
nem fidei catholice ab hereticis ſit inter-
fectus. multa p eũ dñs ſigñ oñt ¶ Nũc
ergo deuote eiꝰ p̄ſidiũ iploremꝰ q̄
ſpero q̄ a nrã neq̄q̄ꝫ poſtulatõe frau
dabimr Aſſẽtiũt vniũſi btũꝫ petrũ in
ſui auxiliũ deuotis p̄cibꝫ inuocantibꝰ

Illis ſic orantibus mox antena na
uis in q̄ velū appendi²: cereis accēſis
tota plena ꝯſpicit· ita ꝙ oīs obſcuri
tas illoꝝ cereoꝝ mirabili fulgore fu
gabat· noxq; illa tā caliginoſa ī diē
clariſſimū ꝯmutat Reſpiciēteſq; vi-
derūt quēdā cū hītu frm̄ p̄dicatoꝝ ſu-
per velū ſtantē de q̊ nulli dubiū fuit
q̊n btūs petrꝰ extiterit Statiq; g̊ mare
requieuit ⁊ trāq̄llitas mag̃ fuit Cū g̊ p̄
dicti naute iaȝ incolumes aduenīſ-
ſent ad domū fratꝝ p̄dicatoꝝ venerūt
⁊ de btō petº grās referētes eiſdē frī
bus totiꝰ miraculi ſeriem narrauerūt
¶ Mulier q̄dā ī flādria cū iā tres fi
lios mortuos peperiſſet ⁊ ex h̊ a viro
odio hēre²: rogauit ſanctū petrū vt ſi
bi ī auxiliū fieret Cū g̊ q̄rtū filiū pe-
periſſet: ille mortuꝰ ē receptꝰ· Que m̄r
recipiēs ad rogādū ſāctū petrū totā
ſe ꝯtulit eū vt reuiuiſcē faceret p̄cibꝫ
deuotꝭ exorās· vix orōnē cōpleuerat
⁊ ecce q̊ erat mortuꝰ apparuit viuus
Cū igi² ad baptiſmū portatꝰ fuiſſ; et
vt iohānes vocare²: diffinitū eſſ;: ſac
dos cū eiꝰ nomē dicere debuerit neſci-
ens dixit petrꝰ Vn̄ iſtꝰ nomē ex de-
uotōe ſci petri poſtmodū ſp̄ retinuit
G ¶ In ꝓuincia theutonie apꝰ tra
iectū: mulieres q̄dā videntes ad ecclīam
fratrū p̄dicatoꝝ in honorē ſancti pe-
tri m̄ris magnū ꝯcurſū fieri ꝓpꝭ̄orū
Dū ipē in platea cōſiſterēt ⁊ filarent
aſtātibꝫ ſic dicebāt· Ecce iſti p̄dica
tores oēm modū lucrādi nouerūt· nā
vt magnā poſſint pecuniā cumulare
et lata edificare palatia: vnū nouū
m̄rtirē inuenerūt· Dū hec ⁊ ſimilia di
cerēt Ecce ſbito totū filū ſāguīe cruē
tat ⁊ digiti q̊bꝫ filū torq̄bāt mox re
plent ſāguīe· Que ille videntes ⁊ ad
mirātes digitos diligēter extergūt
ne forte in eis incidiſſ; aliq̄ inſciſſurā
Sȝ cū digitos ōino ſanos ac illeſos
ꝯſpicerēt ⁊ filū ſic ſāguinolentū vide
rēt tremētes ac penitētes dicere ce-
perūt· Vere q̄r p̄cioſi martirꝭ ſāgui
ni detraximꝰ nobis h̊ ſanguis mira
culū tā ſtupendū euenit Currētes g̊
ad domū fratꝝ p̊ori oīa expoſuerūt ac
filū ſanguine cruētatū eidē p̄ñtauerūt
Prior āt ad multoꝝ inſtātiā vnā ſo
lemnē p̄dicatōeȝ ꝯuocauit ⁊ q̊cq̄d p̄
dictis mulieribꝫ acciderat corā ōibꝫ
retulit ⁊ filū ipſū ſic cruētatū cūctis
oñt ¶ Vir q̄dā mgr̄ artꝭ g̃maticę in
eadē p̄dicatōe ꝯſiſtēs factū ipȝ cepᵗ
plurimū deridere ⁊ aſtātibꝫ dicē· vide-
te modo qualiter iſti frēs ſimpliciū
corda decipiūt ¶ Nā cū aliq̊bꝫ mulier-
culis de ſuis familiaribꝫ ꝯduxerūt vt
ipſū filū in aliquo ſāguine tingerēt
⁊ ſic miraculoſe accidiſſe narrarent
Dū hec ille diceret: ꝓtinꝰ diuine vltio-
nis plagā excepᵗ ⁊ ipſū validiſſima
rū febriū eſtus multꝭ cōſpiciētibꝫ ſic
vexauit vt de p̄dicatōe ipſa inter ma-
nꝰ amicoꝝ in domū ꝓpriā deferret Sȝ
cū vehemēter febris excreſceret ⁊ ille
mortē vicinā timēt p̄dictū p̊orē ac-
cerſiri fecit ⁊ reatū ſuū ꝯfitēs deo ⁊ bea
to petro coram dicto p̊ore votū vouit
ꝙ ſi eiꝰ meritis ſanitatē recipet eū in
ſpāli deuotione hrēt· ⁊ deceterō lin-
guā ad talia ñ laxaret Mira res mox
ut p̄dcm votū ꝓtulit itegrā ſanitatē
recepit ¶ Quadā etiā vice cū ſbꝯ-
p̊or p̄dcī loci q̊ſdā pulcherrimos lapi
des ⁊ magnos in q̄dā naui ducerēt: na
uis ipſa ex improuiſo cuidā litori ſic
adheſit vt nullatenꝰ poſſet moueri
deſcēdētes ḡo naute oēs vnanimiter
ipſā impellebāt· ſȝ nullatenꝰ mouere
poterāt· Cū g̊ nauē ſe amiſiſſe puta
rēt p̄dcs ſbꝯp̊or oībꝫ alijs licētiatis
manū ad nauē appoſuit· ⁊ leniter ip-
ſā ipellēs dixᵗ In noīe ſci petri m̄ris
in cuiꝰ honore lapides iſtos deferimꝰ: va
de Et ſtatī nauis velociſſimē ſe mouit
⁊ de litorē ſana receſſit· ſup quā nau
te aſcēdētes oēs ſani ⁊ hilares ad ꝓpa
remearūt· ¶ In ꝓuincia frācie ī ciuitate
lemonēſi puella q̄dā cū ī aquā rapti
trāſeuntē cecidiſſ; ⁊ ꝑ magnū ſpaciū
tpis ſteriſſ;: tādē de flumīe mortua ē
extrēcta Mortis eiꝰ erāt q̄tuor argu-
mēta· ſ· magnū ſpaciū tpis· rigiditas
corporꝭ ⁊ frigiditas ⁊ nigror· Delata

eſt igit̃ a q̃buſdã ad eccleſiã fratrũ
¶ Qui cũ eam ſcõ petro vouiſſent cõti
nuo vite eſt reddita ⁊ ſaluti ¶ Frat̃
iohannes polonꝰ cũ apud bononiã
q̃rtana laboraret: et in feſto ſcĩ petri
martir̃ ſermonẽ ad clerũ facẽ debẽt
acceſſionẽ eadẽ nocte iux̃ curſũ natu
ralem expectãs: timẽ valde cepit. ne
in iniũcto ſibi ſermone deficẽt Ad ſcĩ
igit̃ petri ↄuerſus ſuffragia ad altaẽ
ipſiꝰ cũ deuotione acceſſit orãs vt eiꝰ
meritis iuuaret̃ cuiꝰ gloriã debebat
p̃dicare. Sicqꝫ factũ eſt ꝙ illa nocte
penitꝰ febris ceſſauit ⁊ poſtea eum
nũq̃ȝ inuaſit ¶ Mrõna q̃dã noĩe gi-
olda vxor Jacobi de valleſana cũ per
xiiij. ãnos ab ĩmũdis ſpiritibꝫ fuiſſꝫ
obſeſſa veit ad q̃ndã ſacdotẽ di. Ego
ſũ demoniaca ⁊ ſpũs malignus me
vexat. Mox ſacdos territꝰ fugiẽs ſa
criſtiã intrauit ⁊ librꝝ quẽdã in q̃ erãt
ↄiurationes dẽonũ ⁊ ſtolã latẽter ſꝫ
cappa deferẽs cũ bõ ſocietate ad mu
lierẽ rediuit. Quẽ mox vt vidit ayt
Latro peſſime q̃ iuiſti? Quid eſt qđ
ſꝫ cappa occulte portaſti? Cũ aũt ſa
cerdos adiuratões ſuaſ facẽt ⁊ nihil
curatõis afferret: venit illa ad btũꝫ
petrꝝ dũ adhuc viuẽt ab eo poſtulãs
adiuuari. Cui ille ꝓphetica voce rñdt
Cõfide filia ne deſperes. qꝛ etſi qđ po
ſtulaſ ad pñs pficẽ nõ valeo: tp̃s tñ
veniet ꝙ a me id qđ pet̃ plenarie ob
tinebꝫ qđ ⁊ factũ eſt ¶ Nã pꝰ paſſionẽ
eiuſ cũ ad ſepulcrũ p̃dicta mulier ac
ceſſiſſet: ab illa infeſtatione dẽonuꝫ
fuit penitꝰ liberata ¶ Mulier quedã
noĩe Eufemia de loco cortigonogo.
mediolañ. dioc̃. vij. annis a dẽonio ẽ
vexata. ſꝫ cũ apud ſepulcrũ ſcĩ petri
ducta fuiſſet: ceperũt dẽones eã ãpliꝰ
agitare ⁊ p os eiꝰ cũctis audiẽtibus
clamare. Mariola mariola: Petrine
petrine. Tũc dẽones exeuntes eã q̃ſi
mortuã dimiſerũt. ſꝫ poſt modicũ ple
ne ſanata ſurrexit Aſſerebat autẽ ꝙ
diebꝫ dñic̃ ⁊ feſtiuis ⁊ maxime qñ
miſſa celebrabat̃ eã dẽones ampliꝰ
moleſtabant ¶ Quedã mulier noĩe
verbona de berẽgo. p. vij. ãnos a de-
monibꝫ agitata cũ ad ſepulcrũ ſãcti
petri fuiſſꝫ adducta vix a mult̃ vir̃
potuit detineri. Jnt̃ q̃s erat q̃dã cre
dens hereticorꝝ noĩe cõradus de ladri
ano: q̃ illuc aduenẽãt vt ſcĩ petri mi
racula derideret. Qui cũ p̃dictã muli
erem cũ ceter̃ detinẽt: dẽones eidẽ p
mulierẽ dixerũt. Cur tenes nos nõne
nr̃ es? Nõne te ad talẽ locũ portaui-
mus ⁊ ibi tale homicidiũ ꝑpetraſti?
Nõne te ad talẽ ⁊ ad talẽ locũ duxi
mus ⁊ ibi tale ⁊ tale flagiciũ cõmi-
ſiſti? Cũqꝫ multa pctã ei dicerẽt que
nullꝰ alius niſi ipẽ ſolꝰ ſciebat vehe-
mẽter expauit Mox ãt dẽones collũ
⁊ pectꝰ mulier̃ excoriãtes ⁊ inde ex-
eũtes ſemiuiuã eã dimiſerũt. ſꝫ poſt
modicũ penitꝰ ſanata ſurrexit. Pre-
dictꝰ aũt cõradꝰ hꝫ videns ⁊ ſtupẽs ad
fidẽ catholicã ẽ ↄuerſus ¶ Vir q̃dã
noĩe opido credẽs hereticorꝝ cũ occaſi
one cuiuſdã hẽtice ↄſãguinee ſue ad
ecc̃iam fratrꝝ veniſſꝫ ⁊ ad tũbã ſcĩ pe-
tri pgens duos ibi denarios ↄſpexit
ipõs denarios accipiẽs dixit Bonũ ẽ
vt debibamꝰ iſtos Statiqꝫ totꝰ cepit
tremẽ. nec de eodẽ loco potuit aliq̃lit̃
ſe mouẽ Or̃ territꝰ p̃dictos denarios
in loco ſuo mox reſtituit ⁊ inde abſ-
ceſſit. Videns aũt btĩ petri ṽtutẽ inde
hẽſim deſeruit ⁊ ad fidẽ catholicã ſe
cõuertit ¶ Sãmonial̃ q̃dã erat in ale
mania ĩ clauſtro occũbach ordinis
ſcĩ ſixti ↄſtãcieñ dioc̃. q̃ p ãnũ ⁊ am
plius g̃uẽ guttã in genu ꝑpeſſa eſt
ita ꝙ nullo remedio poterãt liberari
⁊ qꝛ ſꝫ ſepulcrũ corporal̃r viſitaẽ nõ
poterãt vtpote q̃ erat ſꝫ obediẽtia cõ
ſtituta ⁊ qꝛ infirmitate g̃uiſſiã vrge
bat̃: cogitauit ſaltẽ p̃dictũ ſepulcrũ
ſcĩ petri mẽtali greſſu adire: ac deuo
tione ſedula viſitaẽ. diſcens ꝓ qꝛ in
xiiij. dietis de loco illo mediolanum
poſſit adiri q̃tidie p q̃libet dieta. C-
pr̃ noſter ad honorẽ ſcĩ petri dicere
cepit Mirꝝ cũ iſtas mẽtales dietas
aſſidue egit: cepit meliꝰ hr̃e Atubi
vltimã dietã pficit ad tũbaꝫ mẽtali

greſſu puenit flexis genibꝫ ac ſi pre
ſentialiter corā tūba aſtaēt pſalteriū
cū deuotōe legit. Quo expleto ab illa
infirmitate adeo liberatā ſe ſēſit: vt
iā inde modicū qḋ ſētiret. Rediēs vo
eo mō q̄ ierat anq̄ oēs dietas exple
uiſſet penitꝰ eſt ſanata. ¶ Vir qḋā de
canopicio de villa maxati noīe rufi-
nus grauē valde infirmitatē incurrit.
Nā vena fracta in inferioribꝫ ptibꝰ
anteriꝰ ſine ceſſatōe ſāguinē emitte
bat. ita ꝙ a nullo medicoꝝ aliqḋ ſi-
bi remediū poterat adhiberi. Cū ḡ
ſanguis p. vij. dies ⁊ noctes ꝯtinue
effluxiſſet: ille btm̄ petꝝ deuote ī ſui
auxiliū inuocauit. Qui tā ſubito ſa
natus eſt vt int' effuſā orōnē ⁊ recep
tam liberationē nullū pene fuerit in-
teruallū. Cū aūt ſe ſopori dediſſʒ: vi
dit quēdā fratrē in habitu ordinis
p̄dicatoꝝ groſſum facie atqꝫ brunū
quē ſociū btī petri m̄ris eſtimabat
ſicut vere ⁊ talis forme extiterāt. Et cū
ex paſſione palmas plenaſ ſāguine
cū qḋā ſuaui vnguēto eidē offerebat
di. Sāguis adhuc recēs ē. veni ḡ ad re
centē ſāguinē btī petri. Et euigilās
ſepulcrū ſci petri ſtatuit viſitare. ¶
Quedā comitiſſa de caſtro māſino
yporiēſis dioc. cū in beatū petꝝ ſpe-
cialem deuotionē hr̄et ⁊ in eiꝰ vigilia
ieiunaret: cū ad ſuā eccliam vt audi-
ret veſpas acceſſiſſʒ: vna eaꝝ candelā
quandā in honorē btī petri m̄ris ante
qḋdaꝫ altare beati petri apl̄i poſuit
cōburendā. Que cū domū rediſſet ſa
cerdos auaricia ductꝰ in ipſā candelā
ſufflans eā extiguere voluit. ſʒ mox
lumē rediJt ⁊ denuo ipſā accēdit. Scḋō
⁊ tercio eā extinguēre voluit ſʒ lumen
vt prius rediuit. vn̄ tedio affectꝰ choꝝ
intrauit ⁊ an̄ maiꝰ altarē aliā cādelā
inuenit quā clericus in honorē btī petri
poſuerat: q̄ eiꝰ vigiliā ſimr ieiunabat
quā ſacerdos bis extiguēre voluit: ſed
nequit. Qḋ vidēs clericꝰ iratꝰ dixit.
Dyabole aptū miraculū. nō videtis
ꝙ ſcūs petrus nō vult vt ſuā extin-
guatis candelā? Territi igitur ⁊ ſtupē-
tes ſacerdos ⁊ clericꝰ caſtꝝ aſcēderūt
⁊ p̄dictū miraculū oībꝫ narrauerūt.
¶ Et qḋā noīe Roba de meda cū vſqꝫ ad
veſtes ſuas in ludo oīa pdidiſſet do
mū in ſero rediēs cū lucerna accenſa
lectū ſuū adiJt vt vidēs ſe tam viles
pānos hr̄e ⁊ ſe tot amiſiſſe ꝯſiderās:
p̄ nimia deſpatōe cepit ſpūs malig
nos inuocare ac ſe eiſdē ore nepha-
rio cōmēdare. Statiqꝫ tres demones
affuerūt qui lucernā accenſā in ſola
riū piJciētes eū p collū arripuerūt tā
fortiter ipſū ſtringentes vt nullate
nus loqui poſſet. Quē cū plurimuꝫ
agitarent: qui erāt in domo inferiori
ad eū aſcendētes dixerūt. Quid eſt
quod agis o roba? Quibꝫ demones
reſponderūt Ite in pace viā ⁊ lectos
veſtros intrate. Illi aūt p̄dicti viri
vocē eius eſſe credētes ꝓtinꝰ redierūt.
Illis recedentibꝫ cepit multo fortius
a demonibꝫ agitari. Qḋ illi cognoſcē
tes ſacerdotē ꝓtinus aduocauerūt. q̄
cū p beatū petꝝ demones adiuraſſet
duo ꝓtinus exierūt. Sequēti aūt die
ad ſepulcrū ſancti petri deductꝰ eſt.
ad quē frater guilhelmꝰ vercellēſis
accedens cepit demones increpare.
Qui eū quē nūq̄ viderat ex noīe vo
cans ait. Frater guilhelme. ꝓpter te
nunq̄ exibo. qꝛ hic noſter eſt ⁊ nrā
opa fecit. quē cū interrogaret q̄ noīe
vocaret' ait. Vocor belſephas. Verꝝ
cū p beatū petꝝ adiuratꝰ fuiſſet ipſū
in terra ꝓiJciēs mox exiuit. Ipē autē
pfecte ſanꝰ remāſit: ⁊ penitētiā ſalu
tarē accepit. ¶ Cū qḋā hereticꝰ acerri
mus diſputator ⁊ eloquētie ſingu-
laris: cū beato petro cū adhuc viueret
diſputaret: ⁊ errores ſuos ſubtiliter et
acute ꝓpoſuiſſʒ in mediū: ac beatū pe
trū vt rn̄deret ad ꝓpoſita īportuniꝰ
purgēt: ille deliberatōeꝫ petēs orato
riū qḋdā qḋ ꝓpe erat intrauit cū la-
crimis orās deū vt cauſā fidei ſue de-
fenderet. ⁊ loq̄ce tumidū: aut ad fidei
ꝟitatē reducēt: ꝗ lingue ꝓuatōe pu
niret. ne p eā deceteṙo ꝯ fidei veritatē
tumeret. Rediensqꝫ ad hereticū corā

omnibꝫ palā dixit vt ſuas iterū ꝓpo
neret voces. q̄ ita pemit⁹ fcūs ē mut⁹
ut nec vnū ſoliū vbū aliq̄ten⁹ pferre
valēt. vn̄ hētici cōfuſi receſſert ⁊ ca
tholici dō grās retulert Cū i ramiſ=
palmaꝝ dn̄ adhͣ viuēt be. petr⁹ medi
olani p̄dicaēt. ⁊ ibi vtrīſqꝫ ſex⁹ eēt
maxīa multitudo: dixit publice alta
voce. Scio p certo q hēretici tractāt
mortē meā ita q ꝑ morte mea iā pe
cunia d̄poſita ē h̄ faciāt q̄cq̄d poſſint
q magꝭ pſequar eoſ mortu⁹ q̄ nūc
viu⁹ q̄d veꝝ fuiſſe maīfeſtū ē. Ap̄d
florētiā ī mōſterio deripuꝭ: ſcimoni
alis q̄dā in orōe poſita ea die q̄ be.
petr⁹ mortē ſuſtinuit vidit btā; v̄gi
nē in excelſo throno in glīa reſidē. ⁊
duos frēs de ordine p̄dicatoꝝ ī celū
aſcēdere hinc inde iuxͣ eā collocatos
eſſe. ⁊ cū inq̄reret q̄nā eēt audiuit
vocē dicētē ſibi. hic ē petr⁹ q̄ ī ɔſpcū
dn̄i tanq̄ fumus aromatuꝫ glīoſus
aſcēdit Repꝑtūqꝫ p certo ē q eadē die
mortē ſubijt in q̄ ſcimonialꝭ viſionē
vidit Vn̄ cū grauia ⁊ lōga infirmita=
te laboraēt ad rogādū beatū petꝝ tō
deuotōe ſe cōtulit ⁊ ſanitatē integrā
mox recepit Scolarꝭ q̄dā cū de mag
dalena ad montē peſſulanū rediret:
ex q̄daꝫ ſaltu adeo ē rupt⁹ in inguine
vt dolorē nimio vexaretꝭ ⁊ incedere nō
valeret Hic aliq̄n audiēs p̄dicai q
q̄dā mulier t'rā ſāguīe bti petri reſp
ſā ſup cācri corroſionē ponēs fuerat
liberāta dixit Dn̄e de⁹ de terra illa nō
hēo. h̄ q̄ illi t're meritꝭ bti petri tantā
dediſti v'tutē: potes ⁊ iſti daē Accipiēs
de terra cū ſig̃ cruciſ ⁊ inuōtōne mr̄is
loco ſuppoſuit ⁊ ſtati curat⁹ fuit.
Anno dn̄i. M.cclix. in ciuitate ɔpoſtel
lana fuit q̄dā vir noīe Bn̄dict⁹ q̄ ti=
bias inflatas hēbat in modū vtriuꝫ
ventrē tumētē inſtar p̄gnātis Faciē
tumorē horribilē totūqꝫ corp⁹ inflatū
ita vt mōſtrū aliq̄d videretꝭ. Hic cū a
q̄dā matrona vix ſup baculū ſe ſuſ=
tentās elemoſinā peteret: illa rn̄dit
Magis foſſa q̄ cibo aliq̄ indigēs ſed
meo ɔſilio acq̄eſce ⁊ ad domū fratrū

p̄dicatoꝝ pgēs ⁊ pctā tua ɔfitēs: btī
petri p̄ſodinia inuoca. Jlle āt cū ad
domū fratꝝ veniſſet ⁊ hoſtiū ecclie clau
ſū eēt ſec⁹ portā ſe poſuit ⁊ dormiuit
Et ecce q̄dā reuerēd⁹ in hītu p̄dica=
toꝝ eidē appuit ⁊ capa ipſū coopiēs
cū in eccliaꝫ introduxit Jlle āt euigi=
lans ⁊ int⁹ in ecclia ſe repꝑcit ⁊ pfecte
ſe ſanatū inuenit Q̄d multꝭ admira
tionē intulit ⁊ ſtuporē: cū viderēt ho
minē pene mortuū tā ſbito liberātū.

Ðe noīs iterp̄tatōe philippi apl'i

Philipp⁹ d̄r os lāpadis vel os manuū vel d̄r a pilos q̄d eſt amor ⁊ yp q̄d ē ſup q̄i ama=tor ſupnoꝝ. Ðr ḡ os lāpadis ꝓpter ſuaꝫ luculētā p̄dicatōeꝫ. os manuū ꝓpꝭ aſſiduā opationē. amator ſup=noꝝ ꝓpꝭ celeſtē cōtemplationē.

Philipp⁹ apl's cū. xx. ānis p ſiri am p̄dicaſſet a pagaīs tenetꝭ: et ad imolandū ſtatue martꝭ ab eiſdē cōpellitꝭ. Tūc ſbito draco q̄dā ingēs de ſubbaſe ſtatū exiuit q̄ filiū pōtifi=cis q̄ ignē miſtrauit ī ſacficio inter=fecit duoſqꝫ tribunos quoꝝ miſtri philippū in vinclꝭ detinebāt extīxit Ceteroſqꝫ adō ſui flat⁹ infecit vt oēs morbidi redderēt̄ Dixit philipp⁹ Cre dite m̄ ⁊ ſtatuā iſtā confringite ⁊ in loco eius crucē dn̄i adoāte vt infirmi v'ri ſanētꝭ ⁊ mortui ſuſcitētꝭ At hij q̄ cruciabantꝭ clamabāt. Tm̄ fac vt ſa nemur ⁊ hūc martē ꝓtin⁹ cōfringe=mus Tūc philipp⁹ draconi p̄cepit: ut in locū deſtū deſcēdēt ita vt nulli oīo nocēt Q̄ ſtati receſſit ⁊ vlteri⁹ n̄ ɔpa ruit. Tē philipp⁹ oēs ſanauit ⁊ illis tribꝫ mortuis vitā impetrauit Sicqꝫ vniūſ credētibꝫ p ānū vnū eis adhͣ p̄dicauit: ⁊ eis p̄ſbiteros et diaco=nes ordinās: in aſiā in ciuitatē ierapo lim venit ibiqꝫ hereſim hebioniταꝝ q̄ xp̄m carnē fātaſticā aſſūpſiſſe dogma=tizabāt extīxit Erāt aūt illic due ſa cratiſſime v̄gines p q̄s dn̄s multos cōuertit Philipp⁹ aūt an. vij. dies obit⁹ ſui oēs p̄ſbiros ⁊ epōs cōuocauit eiſqꝫ dixit Hos. vij. dies ꝓpꝭ admo=

mitionē vestrā mihi dn̄s ɔcessit Erat aūt ānoꝝ ·lxxxvij· ¶ Post h' infideles ipsū tenuerūt a cruci adinstar magistri quē p̄dicabat affixerūt a sic ad dn̄m migrauit a feliciť vitā ɔpleuit ¶ Iuxt̄ eū aūt duę filię eius vna a dextris a alia a sinistris sepulte sunt ¶ De isto philippo sic dicit ysid' in li· de vi· a or· a obi· scōꝝ Philippus gall' p̄dicat xp̄m· barbarasq; gētes vicinasq; tenebras a tumēti occeano ɔiūctas ad scię lumē fideiq; portū dedux' Demū in ierapoli phrigię puincię vrbe crucifixus lapidatusq; obijt· sił cū filiabꝫ suis requescit· Hec ysid' ¶ De philippo aūt q̄ fuit vnus de septē dyaconibꝫ dicit Ihero· in martirilogio q' viij· id' iulij signis a pdigijs inclitus apł's cesareā requieuit iuxt̄ quē tres filię eius tumulatę sūt s̄; ā q̄rta apud ephesū requescit· Pri' ḡ philipp' ab isto differt q' ille fuit apłs: iste diacon'· ille q̄escit apud ierapolim iste apud cesareā Ille hūit duas filias pphetissas· iste q̄tuor Licet hystoria ecclastica videatur dicē q' fuit philipp' apłs q̄ hūit q̄tuor filias pphetissas· ḡ in h' magis Iheronimo est credendū·:·

¶ De noie sancti Iacobi apl'i·

IAcob' dr̄ supplātator vł supplātās festinātē vel p̄parās vel dr̄ Iacob' a ia qđ est de' a cobar qđ est on' vel pond' Vł Jacobus q̄si Iacop' a iaculo a cope qđ est cesio· q' est cesus iacul'· Dicit ḡ supplātator mūdi p ɔtēptū· supplantans festinantē diabolū· p̄parās ad dn̄e bonū corp' suū Male em̄ passiones nobis insūt ex trib' sic dicit Gregorio nissen'· Ex mala educatōe siue cōuersatione· Ex corporis mala habitudīe Ex vitio ignorātię· Curant' aūt vt dicit ex bō cōsuetudine· bō exercitatōe studio doctrīe Sic btūs Iacob' se curauit· a ideo corp' ad omne bonū paratū habuit· Dia² etiā pond' dicimū p v̄tutū exercitatōe;· a p grauitatē morū Jaculis cesus: per martiriū

¶ Hystoria·

IAcob' iste apłs vocat' ē iacobꝫ alphei· s· fili' Iacobꝫ frater dn̄i Iacobꝫ minor a Iacobꝫ iust'· ¶ A Jacobꝫ alphei dr̄ nō tm̄ s̄m carnē s; etiā s̄m nois interp̄tatōem Alphe' interp̄tat' doct' vel documētū vel fugitiuus vel millesim' Dr̄ ḡ Iacob' alphei q' doct' p sciē inspiratōe; documētū p alioꝝ eruditōe;· Fugitiu' de mūdo p despectōe;· a Millesim' p humilitatis reputatōem· Fr̄ dr̄ dn̄i dr̄ ex eo q' similim' sibi fuisse phibetur adeo vt pleriq; in eoꝝ spē fallerēt· Vn̄ cū iudei ad capiēdū xp̄m pgerēt ne forte Iacobū in psona xp̄i caperent a iuda q̄ xp̄m a Jacobo tāq' eoꝝ familiaris optiē discernebat signū osculi accepert· Hoc etiā testat' ignati' in epła ad Johem euāgelistā sic di- Si licitū ē m̄ apud te ī ierosolie ptes volo ascēdē vt videā illū venerabilem Jacobū q̄ ɔgnominat' iust' quē refert xp̄o ihu similimū facie vita a mō cōuersatōis ac si eiusdē vteri frat' essꝫ gemellus· quē dicunt si videro· video a ipsū ihesū s̄m oīa corporis ei' liniamēta Vł dr̄ frat' dn̄i· qm̄ xp̄s a Jacob' sic a duabꝫ sororibꝫ descēderant· sic a duobꝫ frībꝫ· s· iosepha cleopha descēdere putabāt̄ s̄; dō em̄ dr̄ frat' dn̄i qm̄ q' fuit filius ioseph spōsi Marię· de alia vxore sic aliq̄ voluerūt dicē· s; q' erat fili' marię cleophe· q̄ q̄dē cleophas fuit fr̄ ipsi' ioseph· Licet mḡr iohes beleth dicat q' alphe' pr̄ ipsi' iacobi fuit frat' ioseph spōsi Marię qđ veꝝ nō credit' Judei ḡ hos vocābāt fr̄es q̄ se ex vtraq; pte sāguinis ɔtingebant· Vł dr̄ fr̄ dn̄i pp' p̄rogatiuā a excellētiā scitatis Ob quā p ceteris aplis iherosolimis eps est ordinat' ¶ Dr̄ et Jacobꝫ minor ad drām Jacobi zebedei· Licꝫ ei nat' sit p̄or iacobo zebedei fuit tn̄ vocatōe posterior Vn̄ etiā h' ɔsuetudo in plerisq; religioībꝫ obs̄ua² vt ille q̄ p̄or īgredit' maior vocet̄ a ille q̄ posterior: minor licꝫ sit p̄or ą̄ etate maior aut scitate dignior ¶ Dr̄ etiā Jacobꝫ iust' pp' meritū excellētissīe

ſanctitatꝭ. Nā ſm ihero. tāte reuerē
tie ī ſāctitatꝭ in ꝑplo extitit vt fibriā
veſtimēti certatī tāgē cuperēt Vñ ꝛ
de eius ſāctitate ſic ſcribꝫ egeſippus
aploꝝ vicinꝰ. ſicut in hiſtoriis eccle
ſiaſtiaſticꝭ legiꝰ. Suſcepit inqͥt eccliā
frat dñi Jacobꝫ q ab oībꝫ noīatus ē
iuſtꝰ ab ipſ tpibꝫ dñi pdurās vſqꝫ
ad nos ¶ Hic ex vtero mrīs ſue ſcūs
fuit. vinū ꝛ ſiceram nō bibit: carnes
nūqꝫ māducauit. ferrū in caput eiꝰ
nō aſcēdit. oleo ñ ē vnctꝰ. balneo ñ
ē vſus. ſindone .i. veſte linea ſp indu
tus. totiēs in orōne genua flexit vt
callos ī genibꝫ ſicꝫ in calcaneis vide
ret hīe. pro hac inceſſabili et ſūma
iuſticia appellatꝰ ē iuſtꝰ ꝛ abba qđ
ē iterp̄tatū munimētū ꝑplī ꝛ iuſticia
¶ Hic ſolꝰ int aplos ꝓpt nimiā ſci
tatē ſuā ꝑmittebat ad ſcāſcōꝝ in=
trare. ñ q̄dē cā īmolatōis ſꝫ orōis. vt
egeſippꝰ ¶ Dr̄ etiā ꝙ int aplos pmꝰ
miſſam celebrauit. nā ꝓpt ſue excellē
tiā ſāctitatꝭ hūc ſibi honorē apli fe=
cerūt. ut pꝰ aſcēſionē dñi pmꝰ int eos
miſſā iheroſolimis celebraret etiā
anqꝫ eēt eps ordinatꝰ. cū an eiꝰ or=
dinatōm ī actibꝫ dicat ꝙ diſcipli erāt
pſeuerātes in doctrīa aploꝝ ꝛ cōmu
nicatōe fractōnis panis qđ de miſſe
celebratōe accipiꝰ. vel forte ideo pmꝰ
celebraſſe dr̄. qꝛ pmꝰ in pōtificalibꝫ
eā dixiſſe phibet. Sic ꝛ petrꝰ poſtmo
dū pmꝰ in anthiochia miſſā celebrā
uit ꝛ mrcꝰ ī alexādria ¶ Hic ꝑpetue
vginitatꝭ cuſtos extitit ſicut teſtat
Ihero. in libro ꝯ iouinianū ¶ In pa
raſceue aūt mortuo dño ſicut dt ioſe
phus ꝛ ihero. in li. de viris illuſtribꝫ
Jacobꝫ votū vouit ſe ñ ꝯmeſturū do=
nec vidēt dñm a mortuiſ ſurrexiſſe. in
ipſa aūt die reſurrectōis eꝰ cū vſqꝫ in
diē illū Jacobꝫ cibū nō guſtaſſet eidē
dñs apparuit ac eis q cū eo erāt dixit.
ponite mēſā ꝛ panē. deide panē acci=
piens bñdixit ꝛ dedit iacobo iuſto d.
Surge frat mi iacobe ꝯmede qꝛ filiꝰ
hoīs a mortuis ſurrexit B ¶ Septio
g āno epatus eius cū an diē paſche

apli iheroſolimis ꝯueniſſēt: int̄rogā
ti eos iacobo q̄ta p eos feciſſet dñs
corā ꝑplo referebāt. Cū g ſeptē die=
bus Jacobꝰ cū aliis aplis in tēplo
pdicaſſet corā cayphā ꝛ aliqͣbꝫ iudeis
ꝛ iā ꝓpe eēt vt baptizari vellēt repen
te qdā tēplū ingrediēs clamare cepit
O viri iſrahelite qd facitis? Cur ab
iſtis magꝭ vos decipi ꝑmittitꝭ. Intan
tū aūt ꝑplm ꝯcitauit vt aplos lapi=
dare vellēt. Aſcendit aūt hō ille ſup
gradū vbi iacobꝫ pdicabat ꝛ ipſum
pcipitauit deorſū. ꝛ extunc plurimū
claudicauit. Hoc aūt ſeptimo āno
poſt aſcēſionē dñi btūs iacobꝫ paſ=
ſus eſt ¶ In anno aūt epiſcopatus
ſui. xxxº. vidēdes iudei ꝙ paulū non
poſſent occidē eo ꝙ ad ceſarē appel=
laſſet ꝛ romā miſſus fuiſſet: pſecu=
tionis ſue tirānidē in iacobū ꝯuerte
rūt: ꝯ eū occaſionē qrētes. Et ſicut p
dictus egeſippus aploꝝ cōtempora
neus refert ſm ꝙ in hyſto. eccle. in=
uenit: iudei ad eū ꝯuenerūt dicētes.
Oramus te vt reuoces ꝑplm. qꝛ ipſe
errat in Iheſu. putās qđ ipē ſit xp̄s
Precamur ergo te vt ſuadeaſ ōibꝫ
cōuenientibꝫ in die paſche de iheſu.
Tibi eñ obtemperabimꝰ omnes. ꝛ
de te tam nos q̄ ꝑpls teſtimoniū fe
rimus qꝛ iuſtus es ꝛ pſonā nullius
accipis. ſtatuerūt ergo illū ſup pin
nā templi et voce magna clamātes
dixerūt Viroꝝ iuſtiſſime cui noſ oēs
obtēperare debemus qm̄ ꝑpls errat
poſt iheſū qui crucifixus eſt: enūcia
nobis qd tibi videt. Tūc iacobꝫ cum
ingēti voce rñdit. Quid me interro=
gatis de filio hominis? Ecce ipē ſedet
in celis a dextris ſūme vtutis: ventu
rus iudicare viuos ꝛ mortuos. Hoc
audientes xp̄iani valde gauiſi ſūt et
libenter eū audierūt. Phariſei autē
ꝛ ſcribe dixerūt. Male facimus tale
teſtimoniū pſtari de iheſu ſed aſcen
damus ꝛ pcipitemꝰ eū deorſū vt cete
ri terreant ꝛ eidē credere nō pſumāt
Et ſimul voce magna clamauerūt.
dicētes. O O ꝛ iuſtꝰ errauit? Aſcen

derūt ergo ⁊ p̄cipitauerīt eū Cū ergo
eū p̄cipitaſſēt. lapidibꝫ eū obruebāt
dicētes. Lapidem⁹ iacobū iuſtū. Qꝛ
deiect⁹ nō ſolū mori nō potuit: ꝫ con
uerſ⁹ et ſup genua ꝓcūbēs dicebat
Rogo dn̄e dimitte eis qꝛ neſciūt q̄d
faciūt Tūc vn⁹ de ſacdotibꝫ ex filiis ra
chab exclamauit. Parcite q̄ſo. Qꝛd
facitꝭ. Pro vobꝭ hic orat iuſt⁹ quē la
pidatꝭ Tūc vn⁹ ex ipꝭ ptică fullonis
arripiēs: valido ictu caput ei⁹ īpetiit
⁊ cerebrū excuſſit Hec egeſipp⁹. Ta
liqꝫ martirio migrauit ad dn̄ꝫ. ſb̄ Ne
rone q̄ cepit anno dn̄i. lvii. Sepult⁹
ibidē ꝓpe tēplū. Cū āt ꝓplꝭ vellꝫ mor
tem ei⁹ vindicare ⁊ malefactores ca
pere ac punire ꝑtin⁹ aufugerīt ¶ C
Refert Joſeph⁹ qꝫ ꝓpt̄ pctm̄ mortis
Jacobi iuſti factū ſit excidiū Jhrlm
⁊ diſpſio iudeoꝝ. Sꝫ nō ſolū ob mor
tem Jacobi ꝫ etiā ob mortē dn̄i p̄ci
pue hec facta ē deſtructio. Sꝫ q̄d dn̄s
dicit Nō relinquent in te lapidē ſup
lapidē. eo qꝫ nō cognouerꝭ tp̄s viſi
tationis tue. Sed quoniā dominus
nō vult mortem peccatorꝭ ⁊ vt ipſi
excuſationē non haberent: penitētiā
eorū per quadraginta ānos expecta
uit: ⁊ per apoſtolos maxime p Ja
cobum fratrem domini inter eos cō
tinue p̄dicantē eos ad penitentiā re
uocabat Sꝫ cū p admonitōeꝫ eos nō
poſſet reuocare: voluit eos saltē ꝓdi
giis exterrere. Nā in hiis quadra
ginta annis eis ad penitentiā datis
multa monſtra ⁊ ꝓdigia ſicut refert
Joſeph⁹ euenerīt Nā ſtella p̄fulgēs
gladio p oīa ſiſis viſa ē cĭtati deſup
īminere: ac p totū ānū exicialibꝫ flā
mis ardere. In q̄dā feſto azimoꝝ ho
ra noctis nona tantus fulgor tēplū
circūdedit vt oēs diē clariſſimū factū
putarent In eadē feſtiuitate vitula
ad ĭmolandū adducta inter miniſ
trorum man⁹ agnā ſubito eſt enixa
P⁹ aliqꝫt dies ꝓpe ſolꝭ occaſū viſi ſūt
currus ⁊ q̄drige in oī regiōe p aerē
circūferri ⁊ armatoꝝ cohors miſceri
nubibꝫ ⁊ nubes circūdare agminibꝫ im
prouiſis In alio die feſto qui pēthe
coſten appellatꝭ: noctu ſacerdotes in
tēpluꝫ ingreſſi ad miſteria ex more
cōplenda: mot⁹ q̄ſdā ſtrepituſqꝫ ſēſe
rūt ac voces ſubitaſ audierīt dicētes
tranſeam⁹ ab hiis ſedibꝫ ¶ Ān q̄rtū
etiā ānū belli q̄dā vir noīe Jh̄s ana
nie fili⁹ in feſto tabnaculoꝝ repente
clamare cepit. vox ab oriēte. vox ab
occidēte. a q̄tuor vētꝭ vox ſup Jhrlꝭ
mā ⁊ ſup tēplū. vox ſup ſpōſos ⁊ ſu
p ſpōſas vox ſup vniūſū ꝓplm Pre
dict⁹ g̊ vir capi² cedi² v̊bera²: ꝫ ille nil
aliꝰ dicē neqēns: q̄to pl⁹ v̊bera²: tā
to forti⁹ eadē clamabat. Ad iudicē g̊
adducitꝭ. tormētis duris afficia²: vſqꝫ
ad patefactionē oſſiū laniatꝭ. ꝫ ille
nec p̄ces nᶜ lacrimas effundebat ſed
quodā vlulatu p ſingula pene v̊bera
eadē ꝓferebat. addēs etiā hꝰ Ve ve ve
iheroſolꝭs. Hec Joſeph⁹ ¶ Cū autē
iudei nec admonitōibꝫ cōuerterētꝭ. nec
tātis ꝓdigiis terrerētꝭ: poſt. xl. ānū
dn̄s veſpaſianū ⁊ titū ihrlm adduxᵗ
⁊ ipſā cĭtatē fūdit⁹ deſtruxerīt. Hᶜ āt
fuit cā aduēt⁹ ipōꝝ ī ihrlm. ſicͭ ī q̄dā
hiſtoria inueni² licet apocrifa Vidēs
pilat⁹ qꝛ ihesū innocētē dānauerāt ti
mēs offenſā tiberii ceſarꝭ: ꝓ ſe excu
ſando nūciū Albanū noīe ad ceſarē
deſtinauit Eodē āt tp̄e veſpaſian⁹ mo
narchiam in galatia a tiberio ceſare
tenebat. nūcius ergo pilati ventꝭ cō
trariis in galatiā pelli²: ⁊ ad veſpaſi
anū adduci² Talis aūt ſeruabatꝭ ibi
cōſuetudo vt q̄cūqꝫ ibidē naufragiū
paterertꝭ: reb⁹ ⁊ ſeruituti p̄ncipi ſub
derertꝭ Quē veſpaſian⁹ q̊s eſſꝫ aut vn̄
veniret ſeu quo tēderet req̊ſiuit. Cui
ille Jheroſolimitan⁹ ſum de partibꝫ
illis veni. romam vſqꝫ tendebā. Cui
veſpaſianus. De terra ſapientuꝫ ve
niſ. artē noſti medicaminiſ. medic⁹
es. curare nos debes Veſpaſian⁹ em̄
quoddā gen⁹ vermiū naribꝫ inſitū
ab infantia gerebat. Vn̄ ⁊ a veſpis
veſpaſian⁹ dicebatꝭ Cui vir ille rn̄dᵗ
Artē medicaminis dn̄e neſcio ⁊ ideō
te curare nō valeo Cui veſpaſianus

Niſi me curaueris morte morieris. Cui ille ait. Jlle qui cecos illuiauit demones effugauit. mortuos ſuſcitauit. ille nouit ꝙ artē medicādi iḡro. Cui veſpaſianꝰ. Quis ē iſte de q̊ tanta faris? Et ille. Jh̄s nazarenꝰ quē iudei ꝑ inuidiā occiderūt. in quē ſi credideris: ſanitatꝭ gratiā conſeq̄ris. Et veſpaſianus. Credo. ꝙ qui mortuos ſuſcitauit: me etiā de hac īfirmitate liberare p̄t. Et h̄ dicēdo: veſpe de eius naribꝫ ceciderūt ⁊ tūc ɔtinuo ſanitatē recepit. Tūc veſpaſianꝰ ingēti gaudio repletꝰ ait. Certus ſū ꝙ filiꝰ dei fuit q̇ me curare potuit. Petita ḡ a ceſare licētia iheroſolima cū manu armata ꝑgā ⁊ oēs ꝓditores eꝰ ⁊ occiſores ſūditꝰ euertā. Dixitq̄ꝫ Albano nūcio pilati. Rebꝫ ⁊ vita ſanꝰ ⁊ icolumis domū tuā mei licētia reuertaris. Veſpaſianꝰ ḡ romā adijt ⁊ deſtruēdi iudeā ⁊ iheruſalē a tiberio ceſare licētiā īpetrauit. Per ānos igi² plures exercitū ɔgregauit. tp̄e .ſ. Neronis īꝑatoris cū iudei īpio rebellaſſēt. Vn̄ ſc̄m cronicas nō fecit h̄ zelo xp̄i ſꝫ ꝙ a dn̄o receſſerāt romanoꝝ. Mortuo igiť tiberio ⁊ īꝑerāte anaſtaſio: ih̄rl̄m cū copioſo exercitu veſpaſianꝰ aduenit. Et in die paſche iheruſalē ꝑ circuitū potēter obſedit. ibiq̄ꝫ infinitā multitudinē que ad diē feſtū ɔuenerāt ɔcluſit. Per aliq̄d aūt tp̄s anteq̄ꝫ veſpaſianꝰ iheruſalē aduenirēt: fideles q̇ ibi erāt a ſp̄ū ſc̄o admoniti vt inde recedāt ⁊ in quodā opido trās iordanē q̄d pellā vocatur ſecedāt. vt ablatis ab vrbe ſc̄is viris celeſti vindicte fieret locꝰ. tā de vrbe ſacrilega q̄ꝫ de ꝓplo ſcelerato. Quādā aūt ciuitadē iudee noīe Jonaparā impugnāre cepit: in qua Joſephꝰ p̄nceps ⁊ dux erāt: p̄ᵒ oīm eſt aggreſſuſ. ſꝫ ioſephꝰ cū ſuis viriliter reſiſtebat. Tandē vidēs ioſephus imminere excidiū ciuitatis aſſūptis duodeci iudeis: ſb̄terraneā domū intrauit. Vbi q̄triduana fame afflicti: iudei nō ɔſentiētes ioſeph: malebant ibidem mori q̄ꝫ veſpaſiani ſe ſubicere ſeruituti. volebāt aūt ſe mutuo interficere ⁊ ſanguinē in ſacrificiū deo offerre. Et qm̄ ioſephꝰ inter eos erat dignior. Volebāt eī eū p̄mitꝰ occidere vt eius effuſione ſāguinis deꝰ citius placaretur. Vel vt in cronica d̄r ideo mutuo ſe interficere volebant. ne darenť in manibꝫ romanoꝝ. At ioſephus vir prudēs ⁊ mori nolens: iudicē mortis et ſacrificij ſe ɔſtituit. et q̇s p̄or alio occidēdꝰ eſſet inter binos ⁊ binos ſortē mittere iuſſit. Miſſis igiť ſortibꝫ: ſors nunc vnū nūc aliū tradidit donec ventū eſt ad vltimū cū quo ioſephꝰ ſortes miſſurus fuit. Tūc ioſephus hō ſtrēnuus ⁊ agilis gladiū illi abſtulit. ⁊ q̇d magiſ eligeret vitā .ſ. aut mortē req̇ſiuit ⁊ vt ſine dilatione eligēt p̄cepit. Et ille timens r̄n̄dit. Viuere nō recuſo. ſi grā tui vitā ɔſeruare valeo. Tūc ioſephꝰ vni familiari veſpaſiani ⁊ ſibi etiā familiari latenť locutꝰ eſt. Et vt ſibi vita donaretur petijt ⁊ q̄d petijt impetrauit. Cū aūt ante veſpaſianū ioſephus eſſet adductus: dixit ei veſpaſianus. Mortē timuiſſes ſi huiꝰ petitionibꝫ liberatꝰ nō eſſes. Et ioſephꝰ. ſed q̇d ꝓperā actū eſt: in meliꝰ cōmutari p̄ōt. Et veſpaſianꝰ. Qui victꝰ eſt: q̇d facere poteſt? Et ioſephus. Aliquid facere potero ſi dictis meis aures tuas demulcero. Et veſpaſianus. Concedať vt v̇bis inhereas. vt quicq̇d boni dicturꝰ es: pacifice audiatur. Et ioſephꝰ. Jmꝑator romanus interijt. ⁊ ſenatꝰ impatorē te fecit. Et veſpaſianꝰ. Si ꝓpheta es q̄re nō es vaticinatꝰ huic ꝓplo ciuitatis ꝙ mee ſubiciēda ſit dicioni? Et ioſephus. ꝑ .xl. dies hoc eis p̄dixi. Jnterea legati romanoꝝ veniūt ⁊ veſpaſianū in imperiū ſublimatū aſſerūt eumq̄ꝫ romā deducūt. Hoc q̄ꝫ euſebius in cronica teſtatur q̄d ſcꝫ ioſephus veſpaſiano p̄dixᵗ: tā de impatoris interitu q̄ꝫ de ſua ſublimatōne. Reliq̄t aūt veſpaſianꝰ impator titū filiū ſuū in obſidione iheruſalē. Titꝰ aūt vt in eadē hiſtoria apocrifa legi²

audiens patrē ſuū in imperiū ſubli
matū: tāto gaudio ⁊ exultatione re
plet᷑. q neruoꝝ ↄtractōne ex frigidi
tate corrūpit᷑ ⁊ altero crure debilitat᷑
paraliſiq; torq̄tur Joſeph9 aūt au-
diens Titū infirmitate laborare cām
morbi: tp̄s morbi. ⁊ morbū diligē-
ter inq̄rit. Cauſa neſcit᷑. morb9 igno
ratur. De tpe aūt q̄m audita patr᷑
electione hoc ſibi acciderit aperit᷑ Jo
ſeph9 aūt vir puid9 ⁊ ſapiēs ex pau
cis multa coniecit ⁊ ex tpe morbū ⁊
cauſā inuenit: ſciens q gaudio ⁊ le
ticia ſupabundāti debilitat9 fuerit.
Aduertēs ḡ q̄m ↄ̄ria ↄ̄rijs curāt᷑ Sciēs
etiā. q qd amore conq̄rit᷑ dolore fre
quēter amittit᷑: cep᷑ q̄rere an aliqs
eēt q̄ pncipi ſi inimicicijs obnoxi9 retie
ret᷑ Et erāt ibi ſeru9 adeo tito moleſt9
vt ſine vehemēti cōturbatōe nullate
nus in eū poſſet reſpicē nec eē nomē
eius audiē Dixit itaq; tito Si curari
deſideras oēs q̄ in meo comitatu ve-
nerūt ſaluos efficias. Cui tit9 Qui-
cūq; in tuo comitatu venerit ſecurus
habeatur ⁊ ſaluus Tūc ioſeph9 tito
prandiū fieri p̄cepit. ⁊ menſā ſuam
menſe titi oppoſitā locauit. et ſeruū
a dextris ſuis ſedere fecit. Quē titus
reſpiciens moleſtia ↄturbatus infre
muit. ⁊ qui prius infrigidat9 fuerat p̄
gaudio: attentione furoris incaluit
neruoſq; extēdens curat9 fuit. Poſt
hoc titus ⁊ ſeruū in ſui gratiā ⁊ Joſe
phum in ſui amiciciā recepit. ¶ Bien
nio igit᷑ a tito ihrlm obſeſſa inter ce
tera mala que obſeſſos grauit᷑ pun
gebant: tanta fames ōnes tenuit q
pntes filijs ⁊ filij pentibꝫ: viri vxori
bus ⁊ vxores viris cibos nō tm̄ e ma
nib9 ſꝫ etiā ex ipis dētibꝫ rapiebāt Ju
uenes etiā etate fortiores velut ſimu
lacra p vias oberrāto p̄ fame exani
mes cadebāt. Qui mortuos ſepeliebāt
ſepe ſup ipōs mortuos cadebāt Feto
res aūt cadaueꝝ nō ferētes ex publi
co ſūptu ipa ſepeliebāt Sed deficiēte
ſūptu ⁊ vincēte cadaueꝝ multitudie
de muro cadauia p̄cipitabāt. At tit9
circuiens ⁊ vidēs valles cadaueribꝰ
plenas ⁊ repletas: ⁊ totā patriā ex
eoꝝ fetore corruptā: man9 ſuas cū la
crimis leuauit ad celū di. De9 tu vi-
des q ego nō facio Tanta etiā ibi fa
mes erat q calciamēta ſua ⁊ corrigi
as comedebāt. ¶ Matrona inſup q̄dā
gnea ⁊ diuitijs nobil᷑ ſic legit᷑ in hiſ-
to. cū p̄dones in ei9 domū irruētes eā
bōis oībꝫ expoliaſſēt nec ſibi vltr᷑ q̄d
comedēt remāſiſſꝫ: puulū lactātē te
nēs ī manibꝫ ait. Infelic᷑ mris infeli
cior fili. ī bello ī fame in direptōe ciui
te reſeruabo? Veni ḡ nūc o mi nate
eſto mrī cibꝫ. p̄donibꝫ furor. ſeclis fa-
bula. et hijs dict᷑ filiū iugulauit et
coxit. ⁊ dimidiā comedēs ptē alterā
occultau᷑ Et ecce ↄfeſtī p̄doneſ odorē
carnis cocte ſētiētes: ī domū irruūt
⁊ niſi carnē pdat mortē minat᷑ Tūc
illa detegēs infantis mēbra: ecce inq̄t
vob ptē optimā reſeruaui. At illos
tātus horror inuaſit: q nec loq̄ potu
erūt. Et illa. Me9 eſt inq̄t hic filius
meum eſt pctm̄. Securi edite: q ego
prior comedi quē genui. Nolite aut
mrē religioſiores aut fēis molliores
fieri. Qz ſi vincit vos pietas ⁊ horret᷑
ego totū comedā q̄ dimidiū iā come
di. Illi vero tremētes ⁊ territi diſceſſe
rūt. ¶ Tādē ſcdō āno veſpaſiāi impij
titus ihrlm cepit ⁊ captā ſubuertit.
tēplū q; ſūdit9 deſtruxit. ⁊ ſicut iudei
xpm. xxx. denarijs emerāt: ſic ⁊ ipſe
vno denario. xxx. iudeos vēdidit. Sic
aūt narrat ioſeph9 xcvij. milia iu-
deoꝝ vendita fūt. ⁊ vndecies cētena
milia fame ⁊ gladio pierūt. ¶ Legit᷑ q;
q tit9 intrās ihrlm quēdā murū den
ſiſſimū vidit. ipſūq; pforari p̄cepit.
fcōq; foramie q̄ndā int9 ſenē aſpcū
⁊ canicie venerabilē īuenerūt q̄ req̄ſit9
q̄s eēt: rn̄dit ſe eē ioſeph ab arima
thia ciuitat᷑ iudee. ſeq; a iudeis ibid in-
cluſū ⁊ muratū fuiſſe eo q xpm ſepe
liſſꝫ Addiditq; q ab illo tpe vſq; nūc
celeſti ſit cibo paſt9 a dīuino lumie ↄfor
tat9 In euāº tn̄ nicodēi dr̄ q cū iudei
ipſū recluſiſſent xps reſurgens inde

ꝗ̄ eripuit a in arimathiā duxit Pōt
dici ꝙ cū eductꝰ a ꝑdicatōe x̄ nō ceſ-
ſaret: a iudeis iterū ē reclusus. Mor-
tuo ꝗ̄ veſpaſiano impatore titꝰ fili-
us eius ſucceſſit eidē in impio. q̄ fuit
vir clementiſſimꝰ a multe liberali-
tatis tātecꝫ bonitatis fuit ſicut ait euſe-
bius in cro. a teſtat̄ Jhero. ꝙ dū quadā
ſero recordatus fuiſſet ꝙ illo die ni-
hil boni feciſſꝫ aut nihil dediſſet ait
O amici hūc diē ꝑdidi. Pꝰ lōga v̄o
tpa aliq̄ iudei ihrlm reedificare volen-
tes exeūtes pᵒ mane de roꝛe pͥmas
cruces īuenerūt. Quas territi fugiē-
tes. a ſcd̄o mane redeuntes vnuſq̄ſqꝫ
vt ait miletꝰ in cronica: cruces ſan-
guineas veſtibꝫ ſuis inſertas inueīt
q̄ vehemēter territi in fugā iterū ꝟſi
ſūt. Sed a tercio reuſi vapore ignis
de terra ꝓdeūtis penitus ſūt exuſti.

¶ In inuētione ſancte crucis.

Inuentio ſancte crucis dr̄ ꝙ tali die
crux inuēta fuiſſe refert̄. Nā a añ fuit
inuēta a Seth ī terreſtri paradiſo. ſicut
infra narrat̄. A ſalomone in libano. A
regina ſaba in ſalomonis templo. A
iudeis in aqua piſcine. Hodie ab he-
lena in monte caluarie.

Inuētio ſcē cruc̄ pꝰ ānos. cc. A
reſurrectōe dn̄i fcā ē. A Legit̄
in euāgelio nicodemi. ꝙ cū adā in-
firmaret̄ Seth filiꝰ eius portā paradiſi
t̄reſtris adijt a oleū mīe q̄ patris corpꝰ
pungēt vt ſanitatē reciperet poſtulat
Cui apparēs michael āgelꝰ ait Noli
laborare nec flē ꝓ oleo ligni mīe obti-
nēdo ꝙ nullatenꝰ illd̄ aſſeq̄ poteris ni-
ſi qn̄ cōpleti fuerīt q̄nqꝫ milia q̄ngēti
āni. Licꝫ ab adā vſqꝫ ad paſſionē x̄
tm̄ q̄nqꝫ milia a. cc. fluxiſſe credātur
Legit̄ ꝗ̄ alibi ꝙ āgelꝰ eidē ramuſcu-
lū q̄ndā obtulit a iuſſit vt in mōte li-
bani plātaret̄. In q̄dā v̄o hyſtoria
grecoꝝ licꝫ apocrifa dr̄ ꝙ āgelꝰ de lig-
no in q̄ peccauit adā eidē tradidit d̄.
ꝙ qn̄ fructū facēt. pr̄ ſanaret̄. Qui re-
diēs a prēꝫ mortuū inueniēs: ramū

ſup tumulū pr̄is plātauit. q̄ plāta-
tus in arborem magnā creuit a vſqꝫ
ad ſalomonis tpa ꝑdurauit. Vtrū āt
hͨ vera ſint lectoris iudicio relinq̄tur
Cū ī nulla croīca vl̄ hiſto. autētica
hͨ legant̄. Salomon āt arborē tā pul-
crā ꝯſiderās ipſā incidi ꝑcepͭ a in do-
mo ſaltus locari. Nuſq̄ tn̄ vt ait Jo-
hānes beleth locari poterat: nec ali-
cui loco apta reperiri valebat. Sꝫ mō
q̄ excedebat longitudine q̄ deficiebat
nimia breuitate. Si qn̄ ſm̄ loci exigē-
tiam ipſū rōnabilr̄ decurtaſſent adeo
breuis videbat̄ ꝙ omnino incōgrua
hēbat̄. Ob hͦ indignati artifices ipſā re-
probauerūt a ſup quēdā lacū vt eſſet
pons trāſeūtibꝫ piecerūt. Regina āt
ſaba cū veniſſꝫ audire ſapiam ſalo-
monis a ꝑdictū lacū tranſire vellet:
vidͭ in ſpū ꝙ ſaluator mūdi ī ligno
illo ſuſpēdendꝰ erat. a ideo ſup illud
lignū tn̄ ſire noluit ſꝫ ipſū ꝓtinꝰ ado-
rauit. In hiſtoria tn̄ ſcolaſtica legit̄
ꝙ ꝑdictū lignū regina ſaba ī domo
ſaltus vidͭ. Cūqꝫ ad domū ſuā veniſſꝫ
intimauit ſalomoni. ꝙ in ligno illo
q̄dā ſuſpēdēdꝰ erat ꝓ cꝰ morte iudeoꝝ
regnū deleri debebat. Salomō igit̄ ꝑ-
dictū lignū inde ſuſtulit a in ꝓfun-
diſſimis terre viſceribꝫ dimergi fecit
Poſtea ꝓbatica piſcina ibidē fcā ē.
vbi nathinei hoſtias abluebāt. a nō
ſolū ex deſcēſu āgeli ſꝫ etiā ex v̄tute
ipſiꝰ ligni tradit̄ ibidē fieri aq̄ ꝯmo-
tionē a infirmoꝝ curātionē. Appropin-
quāte v̄o paſſione xp̄i: ꝑdc̄m lignū
ſupnataſſe ꝑhibet̄. Cū aūt illud iu-
dei vidiſſēt ipſū acceperūt a inde cru-
cē dn̄o parauerūt. In ipſa āt cruce q̄tu-
or gn̄a lignoꝝ fuiſſe ꝑhibēt̄. ſ. pal-
me. cipſſi. oliue a cedri. Vn̄ v̄ſꝰ (Lig-
na cruc̄ palma cipreſſus cedrus oli-
ua) In cruce ei fuit hͨ q̄druplex dr̄a
lignoꝝ. ſ. lignū erectū. lignū tn̄ſuer-
ſū. tabula ſuppoſita. a truncus cui crux
erat infixa. Vel ꝫ ſm̄ greg. turonēſ.
Tabula trāſuerſa q̄ fuerāt ſub pedibꝫ
xp̄i. Vn̄ q̄ dr̄ libꝫ lignoꝝ iſtoꝝ potuit
eē alicꝰ ꝑdcōꝝ. Hāc dr̄am lignorū

videt̄ apl̄s innuere cū dicit · Vt poſſi
tis ꝯprehēdē cū oībꝫ ſcīs q̄ ſit lōgitu
do altitudo latitudo ſublimitas ⁊ pfū
dū · q̄ v̄b a aug · ſic expoīt · Crucē in=
q̄t dn̄i · cꝰ latitudo d̄r in trāſuerſo lig
no q̄ extēdūt̄ manꝰ · Lōgitudo a t̄ra
vſqꝫ ad latitudinē q̄ a manibꝫ infra
totū corpꝰ affligit̄ · Altitudo a latitu
dine vſqꝫ ſurſū cui caput adheret · p
fundū ꝟo qd̄ terre infixū abſcōdit̄ ·
Iſtud lignū p̄cioſū crucis p · cc · an=
nos vl̄ vltra ſub terra latuit · ſꝫ ab he
lena matre ꝯſtātini impatoris hoc
mō repta fuit In tp̄e illo congrega
ta eſt iuxta Danubiū fluuiū multi
tudo innūerabil̄ barbaroꝝ volentiū
trāſire fluuiū: ⁊ oēs regiōes vſqꝫ ad
oriētē ſuo dn̄io ſubiugaē · Qd̄ ut cō=
ſtantinꝰ impator cōperit ipē caſtra
mouit ⁊ ꝯtra danubiū ſe cū exercitu
ſuo collocauit · Ac barbaroꝝ creſcē=
te multitudine: ⁊ iā fluuiū trāſeūte
ꝯſtantinꝰ nimio terroē ꝯcutiꝰ · vidēs
qꝫ eſſent cū eo die craſtina bellū cō=
miſſuri Seq̄nti ergo nocte ab āgelo
excitat̄: ⁊ ut ſurſū reſpiciat āmonet̄
Qui in celū aſpiciēs vidit ſignū cru
cis ex clariſſimo lumīe factū: literis
aureis hūc titulū hn̄s ſcriptū · In
ſigno hꝰ vinces Qꝫ celeſti viſiōe ꝯfor
tatꝰ: ſignū crucis fecit · ⁊ ipē an̄ ſuū
exercitum ferri iuſſit · irruenſqꝫ in ho
ſtes illos in fugā vertit ⁊ multitudi
nē maximā int̄fecit · Tūc ꝯſtantinꝰ
oēs tēploꝝ pontifices cōuocauit · et
cuiuſnā dei hoc ſignū eēt diligentiꝰ
req̄ſiuit · q̄bꝫ ſe neſcire dicentibꝫ: qui
dam xp̄iani aduenerūt ⁊ ei ſcē cruc̄
miſteriū et fidē trinitatis plenius
enarrauerūt · Qui in xp̄m pfecte cre
didit ⁊ ab Euſebio papa: vel ſcd̄m
quoſdā libros a ceſarienſi ep̄o ſacꝝ
baptiſma ſuſcepit · ſꝫ in hc̄ hiſt · mul
ta ponūtur quibꝫ cōtradicit hiſtoia
trip · ⁊ eccle · ⁊ vita ſancti ſilueſtri et
geſta romanoꝝ · Scd̄ꝫ quoſdā nō fu
it iſte cōſtantinꝰ impator q̄ a beato
ſilueſtro papa fuit baptiſatus ⁊ ad
fidē ꝯuerſus: ſic aliq̄ hiſto · videntur
innuere · Sed fuit ꝯſtantinꝰ p̄r iſtius
ꝯſtātini ſicut in aliq̄bꝫ hiſto · inueīt̄
Ille em̄ cōſtantinꝰ alio mō ad fidē
venit · ſicut in hiſt · ſancti ſilueſtri le
gitur · nec ab euſebio ſed a ſilueſtro
baptizatus fuiſſe narratur Mortuo
tn̄ iſto cōſtātino: cōſtantinꝰ memor
victorie patris quā v̄tute ſcē crucis
habuerat: helenā matrē ſuā iheruſa
lem p ipā cruce inuenienda tranſmi
ſit · Hiſtoria tn̄ eccle · hanc victoriā
aliter factū narrat · Ait em̄ qꝫ cū ma
xentiꝰ romanū imperiū inuaſiſſꝫ: cō
ſtantinꝰ impator iux̄ pontem alpi=
um cū maxentio cōflicturus aduēit
Cū ergo anxius multū eſſet ⁊ p ſibi
mittendo auxilio ad celū oculos cre
bro leuaret: vidit p ſoporē ad orien
tis ptē in celo ſignū crucis fulgore
igneo rutilaē · angeloſqꝫ aſtare eiqꝫ
dicere · Conſtantine in hoc vinces ·
Et d̄r in hiſt · triptita · dū ꝯſtantinꝰ
miraret̄ q̄d hoc eſſet: xp̄us nocte ſu
pueniente eidē appuit cū ſigno qd̄
vidit in celo · Iuſſitqꝫ vt fieret eꝰ ſig
ni figuratio que ferret auxiliū in cō
greſſionibꝫ p̄lioꝝ · Tūc ꝯſtantinꝰ le
tus redditus ⁊ de victoria iā ſecurus
ſignū crucis quod in celo viderat in
ſua fronte deſignat ⁊ vexilla milita=
ria in ſignacula crucis tranſformat
⁊ in manu dextrā auream crucē por
tat · Poſt hoc dn̄m exorauit ne dex=
terā ſuā quā ſigno muniēāt ſaluta
ri: cruore romanoꝝ maculari pmit=
teret · ſed ſine ſanguinis effuſione vi
ctoriā ſibi de tirāno p̄ſtaret · Maxē
tiꝰ āt iuſſit nauibꝫ ad decipulā cōpo
ſitis fluuiū ſterni · ac ſuppoſitis pon
tibꝫ exeq̄ri · Cū āt ꝯſtantinꝰ ad fluui
um appropinq̄ret: maxentiꝰ cū pau
cis in occurſū velocīꝰ eo pgit · iubens
ut ceteri eum ſeq̄ntur · ſuiqꝫ oblitus
opis pontē ꝯſcendit · ⁊ decipula qua
ꝯſtantinū decipe voluit eſt deceptus
et in fluuij pfundū demerſus · Cōſtā
tinus ꝟo ab oīnibꝫ vnanimit̄ eſt ſu
ſceptus · Et ſicut legitur in quadam
cronica ſatis autētica: cōſtātinꝰ tūc

pfecte nō credidit· nec tūc ſacrū bap
tiſma ſuſcepit· ſed aliq̄nto tp̄is ſpa
cio interiecto viſionē illā petri ⁊ pau
li vidit· ⁊ ſacro baptiſmate per bea
tum ſilueſtꝝ papam renatus ⁊ a le-
pra mūdatus in xp̄m deinceps pfec
te credidit ⁊ ſic matrē ſuā helenā ihe
roſolimā miſit· ut crucē dn̄i req̄rēt·
Ambro· tn̄ i ep̄la de obitu theodoſij
⁊ hyſt· triper· dicūt ꝙ in vltimis cō
ſtantin9 baptiſmū differēs fuit· ut
poſſet in iordanis fluuio baptiſari·
Hoc idē & ihero· in cronica· Certū ē
āt qđ ſub ſilueſtro papa xp̄ian9 ef-
fect9 eſt: vtrū aūt baptiſmū diſtu-
lerit· in dubiū vertit᷑ Vn̄ de illa legē
da ſci ſilueſtri q̄ ad p̄la ſili dubitat᷑
Hec ḡ hyſtoria de inuentōe ſcē cru-
cis q̄ in eccaſtic hiſtorijs īuenit᷑ ⁊ cu
ec̄ ꝯſonāt cronice videt᷑ ēē magis au
tētica ꝙ̄ illa q̄ p eccl̄ias recitat᷑· Con
ſtat em̄ multa ibidē ēē q̄ nō ꝯſonāt
veritati niſi forte q̄s vellet dicere ut
ſupi9 dcm̄ eſt ꝙ nō fuit ꝯſtātin9 ſed
conſtanti9 pater ei9 qđ tn̄ multū au
tenticū non videt᷑ licet in q̄buſdā vl
tramarinis hiſtorijs ſic legat᷑· C
Cū āt helena ihrl̄mā veniſſet· oīs
iudeoꝝ ſapiētes qui in tota regione
eēnt ad ſe ꝯgregari p̄cepit· Hec aūt
helena p̄us ſtabularia fuit ſʒ ꝓpt᷑ ei9
pulcritudinē ꝯſtāti9 ſibi eā cōiunxit
ſm̄ ꝙ & Amb· in hec v̄ba· Stabula
riā hāc fuiſſe aſſerūt· ſʒ ꝯiūcta ē cō-
ſtantino ſeniori q̄ poſtea reg̃ adep
t9 eſt· Bona ſtabularia q̄ tā diligē
ter p̄ſepe dn̄i req̄ſiuit Bona ſtabula
ria q̄ illū ſtabulariū nō ignorauit qui
vulnera curauit a latronibꝫ vulnerā
ta Bona ſtabularia q̄ maluit oīa
eſtimare ſtercora ut xp̄ꝫ lucrifaceret
ideo illā xp̄s de ſtercore leuauit ad
regnū· hec Amb· Alij vero aſſerūt ⁊
in q̄dā cronica legit᷑ ꝙ helena fuit fi
lia Choelis regis britonū: quā ꝯſtā
tius in britaniā veniēs cū eēt vnica
p̄ri ſuo: duxit in vxorē Vn̄ inſula p9
mortē choelis ſibi deuenit· & ec̄ ipſi
britones atteſtāt᷑· Licet alibi legat᷑·

ꝙ fuit treuerenſis· Iudei ḡ nimiuꝫ
formidantes dicebāt adinuicēꝫ· q̄re
putatis ꝙ regina nos ad ſe faciat cō
gregari· Vn9 āt eoꝝ noīe iudas dixit
Scio em̄ ꝙ vult addiſcere vbinā ſit
crucis lignū in q̄ ih̄s fuit crucifixus
videte ergo ne aliq̄s ſibi ꝯfiteri p̄ſu
mat: ſinaūt certiſſime ſciatis ꝙ lex
nr̄a euacuabit᷑ ⁊ p̄rū traditōes fū-
ditus deſtruet᷑ Zache9 em̄ au9 meus
p̄nūciauit p̄ri meo ſimoni· pat᷑ me9
moriēs dixit m̄ Vide fili qn̄ inquiret᷑
crux xp̄i· illā non manifeſta anteꝙ̄
aliq̄ patiaris tormēta Poſtꝙ̄ eī ex-
tūc gēs iudeoꝝ regbit ſed illi q̄ cruci
fixū adorāt: ꝙ ipſe eſt xp̄s fili9 dei·
Cui ego dixi· Pat᷑ mi ſi vere p̄res nr̄i
ip̄m eē dei filiū cognouerūt cur ipꝫ cru
cis patibulo affixerūt· Et rn̄dit· no
uit dn̄s ꝙ nunꝙ̄ in cōcilijs eorū exti
ti: ſed eis ſepius cōtradixi· ꝙ vero ip
ſe phariſeorū vicia exprobabat ipꝫ
crucifigi fecerūt Ipſe vero die tercia
reſurrexit et celos videntibꝫ diſcipu
lis penetrauit In quē etiā ſtepha-
nus frater tu9 credidit· quē iudeoꝝ ve
ſania lapidauit Vide ergo fili· ne ip
ſuꝫ vel diſcipulos ei9 audeas blaſphe
mare· Nō videt᷑ aūt pbabile ꝙ pat᷑
iſtius iude tp̄e paſſiōis eē potuerit
cū a paſſiōe xp̄i vſꝙ ad helenā ſb̄ q̄
iudas fuit: fluxerūt pluſꝙ̄· cclxx· an
ni niſi forte diceret᷑ ꝙ tūc hoīes plus
ꝙ̄ mō viuebāt· Dixerūt ergo iudei ad
iudā Nos talia nūꝙ̄ audiuim9· ve
rūtn̄ ſi de hoc regina q̄ſierit· vide ne
aliq̄ten9 hoc ſibi ꝯfitearis· Cū ergo
illi an̄ reginā ſtetiſſent ⁊ illa eos ī-
terrogaſſ& de loco vbi dn̄s fuerat cru
cifix9 et ipꝫ locū nullaten9 indicare
vellēt: iuſſit eos oēs cremari igne·
at illi timētes tradiderūt iudā dicen-
tes· Hic dn̄a iuſti ⁊ ꝓphete fili9 opti
me nouit legeꝫ ⁊ omnia q̄ ab eo q̄ſi
eris tibi indicabit· Tc̄ oēs dimittēs
tenuit iudā ſolū· Cui dixit· Mors ⁊
vita tibi ꝓpoſita ſūt· qđ maluer᷑ eli-
ge Oſtēde m̄ ḡ locū q̄ golgata & vbi
fuit dn̄s crucifix9 ut crucē ei9 inueīre

poſſim. Rn̄t iudas. Quō locū ſcire
valeam cū .cc. iā anni fluxerūt ⁊ ne
quaq̄ꝫ illo tp̄e natus cēm: Cui regi
na. P crucifixū fame te ꝑimā niſi m̄
dixeris veritatē. Ipꝫ igr̄ in puteū ſic⸗
cū iuſſit ꝓijci ⁊ ibidē famis moleſtia
cruciari. Cū ḡ ibidē ſex diebꝫ ſine cibo
manſiſſꝫ die ſeptima extrahi petijt. ⁊
crucē ſe īdicaturū ꝓmiſit. Cū ḡ extract⁹
ad locū veniſſꝫ ⁊ ibidē oraſſꝫ locus ſubi
to ꝯmoueri ⁊ fum⁹ aromatū miri odo
ris ſentiri: ita ꝙ miratus iudas ābabꝫ
manibꝫ plauderet ⁊ dicēt. In veritate
xp̄e tu es ſaluator mūdi. Erat āt ī lo
co illo ſic in eccle. hiſt. legit̄ tēplū ve
neris qd̄ adrian⁹ imꝑator ibidē cō⸗
ſtruxerāt. ut ſi qs xp̄ianoꝝ ibi adora
re voluiſſꝫ videretur venerē adorare. et iō
infreqns ⁊ pene obliuioni dat⁹ fue⸗
rat loc⁹. Regina āt tēplū fecit deſtrui
⁊ locū inarari. Poſt iudas ꝑcingēs
ſe viriliṫ cepit fodere ⁊ viginti paſſus
fodiēs tres cruces abſcōditas reꝑit
q̄s ad reginā ꝓtin⁹ deportauit. Dū āt
crucē xp̄i ab alijs latronū neſcirent
diſcernere: eas in ciuitatis medio poſue
rūt: ⁊ ibidē gl'am dn̄i ꝓſtolātes. Et ec
ce cū circa horā nonā qdā iuuenis
mortu⁹ deferret̄: iudas feretꝝ tenu⸗
it: et ꝑmā ⁊ ſcd̄am crucē ſup corpus
defūcti appoſuit ſꝫ neq̄ꝫ ille ſurrexit
apponēs āt tciā ꝓtin⁹ defūct⁹ ſurrex
it. In hiſtoria āt eccle. legit̄. ꝙ cū q
dā mulier ꝑmaria ciuitatis ſemiuiua
iaceret Machari⁹ ep̄s iheroſolomi⸗
tan⁹ ꝑmā ⁊ ſcd̄aꝫ crucē adhibuit: ſꝫ
nihil ꝓfecit. Terciā vero appoſuit ⁊ ꝓ⸗
tin⁹ mulier apertis ocul' ſanata ſurre
xit. Amb. vero dic̄. ꝙ diſcreuit ip̄aꝫ cru
cem dn̄i ab alijs ꝑ titulū quē poſue
rat pylat⁹ quē ibidē inuenit ⁊ legit.
Dyabol⁹ vo ī aere vociferabat dicēs
O iuda qd feciſti? Iude meo ꝯtraria
opat⁹ es. Nā ille me ſuadēte fecit ꝓ
ditōem. ⁊ tu me renuēte ihu īueniſti
crucē. ꝑ illū multoꝝ lucratus ſū aīas.
ꝑ te ꝑdere videor iā lucratas. ꝑ illū re
gnabā in ꝓplo: ꝑ te iam repellar a
regno. Verūtn̄ tibi vicē rependā ⁊ ꝯ

te regē alium ſuſcitabo: qui fidē deſe⸗
rens crucifixi: cū tormētis te faciat ne
gare crucifixū. qd̄ qdē de iuliano apo
ſtata dictū videt̄ q iudaꝫ ep̄m ihero
ſolimis factū multis tormēt' affecit
et martirē xp̄i fecit. Audiens iudas
vociferantē diabolū nihil extimuit.
ſꝫ dyabolū ꝯſtāter maledixit dicēs.
Xp̄s te dānet in abiſſū ignis eterni
¶ Poſt iudas baptiſatus ⁊ qriacus ap
pellat̄ ⁊ iheroſolimoꝝ defuncto ep̄o
ibidē in ep̄ꝫ ordinat̄. Verū cū beata
Helena clauos dn̄i n̄ hr̄et: rogauit
ep̄ꝫ qriacū ut ad locū ꝑgeret ⁊ clauos
dn̄i requireret. Qui cū veniſſꝫ ⁊ ad dn̄ꝫ
ꝑces fudiſſꝫ: ꝯtinuo claui velut aurꝝ
fulgētes in t'ra apparuerūt. Quos il
le accipiēs regine detulit. Illa āt ge
nua figēs in t'ra ⁊ caput īclinās eos
cū multa reuerētia adorauit. Crucē ḡ
ꝑtē Helena detulit filio. ꝑtē vo the
cis argēteis cōditā reliqt ī loco. Cla
uos vo qbꝫ dn̄icū fuerat corp⁹ affixū
portat ad filiū. Ex qbꝫ ut Euſebi⁹ ceſa⸗
rienſ refert frenos qbꝫ vteret ad bellū
ꝯpoſuit ⁊ ex illis galeā ſuā armauit
Nōnulli vo aſſerūt ut greg. thuron̄.
clauos qtuor in dn̄ico corpe fuiſſe.
Ex qbꝫ helena duos ī freno īꝑatoris
poſuit. Terciū in imagine ꝯſtātini q
rome ſupemīet ibi collocauit. Et qr
tū in mare adriaticū qd̄ vſqꝫ tūc fue⸗
rat nauigātiū vorago ꝓiecit. ꝑcipiēs
hoc feſtū de inuētōe crucis ſingul' an
nis ſolēnit̄ celebrari. Amb. vo ſic di
cit. Queſiuit Helena clauos dn̄i ⁊
inuenit ⁊ de vno frenos fieri ꝑcepit:
et de altero diadema intexuit. recte
clau⁹ in capite. corona in vertice ⁊ in
manu habena: ut ſenſuſ ꝑemineat. fides
luceat ꝑtās regat. Scm̄ āt qriacū ep̄ꝫ
iulian⁹ apoſtata poſtmodū int'fecit
ex eo ꝙ ſcām crucē inuenit: cū vbiqꝫ
ſignum crucis deſtruere niteret̄. Cū ei ꝯtra
ꝑſas ꝑgeret: cepit qriacū inuitare ad
ſacrificia idoloꝝ. qd̄ cū ille renueret dex⸗
terā ſibi abſcidi fec̄ d. Hac manu mlt
tas ep'las ſcripſit: qbꝫ multos a deo
rū ſacrificijs reuocauit. Cui qriacus

Multū m̄ carnis inſenſate ꝑfuiſti· q̄
ꝓpuſq̄ in xp̄o crederē: ſepiꝰ ad ſinago
gas iudeoꝝ ſcribebā ep̄las: ut nullꝰ
in xp̄m credēt· ꝛ ecce nūc ſcādalū mei
corpis abſcidiſti Tūc iulianꝰ plūbū
liq̄ri fecit ꝛ in os eꝰ infūdi· Deinde le
ctū ferreū afferri ꝛ in eo q̄riacū extē-
di· ꝛ ſbter carbones ſal ꝛ adipē ſper
gi· Sꝫ cū q̄riacꝰ īmobil̄ ꝑmanēt dixͭ
ei iulianꝰ Si nō vis ſacrificaē dijs: ſal
tē dic te xp̄ianͫ nō eē· Qđ cū execrās
recuſaēt: iuſſit altā foueā fieri ꝛ ſpē
tes venēatos ibidē īpoi ꝛ q̄riacū ī eā
iactari ſꝫ tñ ſpētes ꝯtinuo mortui ſt̄
Juſſitq̄ꝫ iulianꝰ in caldariā oleo fer
uētiſſimo plenā q̄riacū mitti· Qui
dū ſe ſignꝰ ſpōte intrare vellꝫ rogās
dn̄ꝫ ut eū iteꝝ in lauachro martirij
baptizaret: iratꝰ iulianꝰ iuſſit pectꝰ
eiꝰ gladio pforari· ꝛ ſic ī dn̄o ꝯſūma
ri meruit ¶ Quāta āt ſit virtꝰ cru
cis in illo fideli notario pꝫ quē q̄daꝫ
magꝰ decepit ꝛ ad q̄ndā locū in quē
demōes aduōcuerat duxit ꝓmittēs ei
q̄ multl̄ diuitijs abūdaēt Et ecce vi
dit magͫ ethiopē ſup excelſū thro
nū ſedētē ꝛ in circuitu eiꝰ alios ethio
pes circa eū cū lāceis ꝛ fuſtibꝫ ſtātes
Tūc ille demō magū p̄dc̄m intꝰroga
uit dicēs· q̄s ē iſte puer? Et ille· dn̄e
ſeruꝰ vr̄ eſt· Cui demō· ſi vis me ado
rare ꝛ ſeruꝰ meꝰ eē· ꝛ xp̄ꝫ tuū negare
faciā te ſedē in dexterā mea· Jlle aūt
mox ſigͫ crucis edidit ꝛ ſe xp̄i ſalua
toris ſeruū libere eē exclamauit· Sta-
tīq̄ꝫ ut edidit ſignū cruc̄ oīs illa mł
titudo demonū euanuit· Pꝰꝫ cū q̄dā
vice tēplū ſcē ſophie notariꝰ p̄dc̄ꝰs
cū dn̄o ſuo intrēſꝫ ꝛ añ ſaluatoris ima
ginē ābo ſtarēt vidit dn̄s eꝰ q̄ p̄dcā
imago ſup notariū oclos fixos hr̄et
ꝛ ipꝫ autēte aſpicēt· Qđ vidēs dictꝰ
dn̄s ꝛ āmirās: iuuenē ex pte dexterā
ſtare fecit· viditq̄ꝫ q̄ imago in illā
ptē iterū oclos voluiſꝫ ꝛ ſup nōriū
fixos hr̄et Rurſūq̄ꝫ fecit eū ex pte ſi-
niſtra ire Et ecce iteꝝ imago oclos
voluit ꝛ nōriū ut priꝰ reſpicē cepit·
Tūc adiuratꝰ a dn̄o ut ſibi dicēt q̄d

apđ deū meruiſꝫ ꝓpt̄ qđ ſic eū ymago re
ſpicēt dixitq̄ꝫ ſe nulliꝰ boni cōſciū eē
n̄ q̄ eū corā diabolo negaē noluiſꝫ.
¶ De letania maiore ꝛ minore
Letanie in āno bis ſiūt· ſ· ī fe
ſto ſci marci q̄ dr̄ letania ma
ior· ꝛ ī tribꝫ diebꝫ añ aſcēſiōꝫ
dn̄i nr̄i· q̄ dr̄ letania minor· Et intꝰp̄
ta² letania ſupplicatō ł roga° A
Pr̄ia ḡ letania tripłr vō²· Pr̄io dr̄ le
tania maior Scđō dr̄ ꝓceſſio ſeptifor
mis· b· Ter° dr̄ cruces nigre· c· ¶ Dr̄
āt letania maior ꝓpt̄ tres cās· ſ· rōe
illiꝰ a q̄ īſtituta ē· ſ· a mag̊ gregorio
ꝑ̄ vrbis rome Rōe loci ī q̄ īſtituta ē
· ſ· rome q̄ ē dn̄a ꝛ caput mūdi ex eo
q̄ ibi corpꝰ ē pn̄cipis aploꝝ ꝛ apłi-
ca ſedes· Rōe cauſe ꝓ q̄ īſtituta ē ꝛ ꝓ
mag̊ ꝛ ḡuiſſiō morbo· Romaī em̄ cū
in q̄dragesiā ꝯtinēt vixiſſēt ꝛ in pa-
ſcha corpꝰ xp̄i recipnt poſtmodū cō
meſatōibꝫ ꝛ ludis luxurie frena laxa
bāt· Jōq̄ꝫ dn̄s ꝓuocatꝰ ad irā peſtē
maximā in eos miſit· quā inguina
riā vocāt· ꝛ apoſtema ſiue īflaturā ī
inguīe Tā ſeua āt peſtis iſta fuit· ut
hoīes in mēſa· ī via· ī ludis· ī colloq̄
is ſbito morerent̄ ita ut cū aliq̄s ut
dr̄ ſternutabat ſepe cū ip̄a ſternuta
tōne ſpm̄ exalabat Vñ cū aliq̄s ali
quē ſternutātem audiebat· ſtatīq̄ꝫ
accurrēs: deꝰ te adiuuet acclamabat
Et abinde deinceps ut dicūt hec ad-
huc conſuetudo ſeruat̄ ut cū aliquē
ſternutantē audimꝰ· deꝰ te adiuuꝫ
acclamamꝰ· Rurſū ut fert̄ cū aliq̄s
oſcitabat freq̄nter ꝯtinuo ꝛ ſbito ſpi
ritū emittebat· Vñ cū aliq̄s ſe velle
oſcitare ſentiebat: ꝯtinuo ſibi ſignū
crucis imprimē feſtinabat ꝛ hec con
ſuetudo ſilr̄ vſq̄ꝫ mō ſeruat̄· Hec āt
peſtis q̄liter ortuꝫ hūerit in vita ſci
gregorij reperit̄ B Scđō dr̄ ꝓceſſio
ſeptiformis eo q̄ btūs gregoriꝰ ꝓ-
ceſſiōes q̄s tūc faciebat p ſeptē ordi
nes diſponebat· nā in p̄° ordine eāt
oīs clerꝰ· in ſcđo oēs mōchi ꝛ religi
oſi· in tcío oēs ſcimoniales· in q̄rto
oēs infātes· ī q̄nto oēs laici· in ſexto

pueri // ſꝫ. pro etiuis etatis
vel adoleſcentes

oĩs vidue ⁊ ɔtinẽtes. in ſeptio oẽs
ɔiugate. Sed qꝛ mõ non poſſum9 in
nũero pſonarũ: ſupplem9 ĩ nũo leta
niarũ. q̃ ſepties dicã dñt añq̃ inſig-
nia deponãt. ¶ Tercio dicit leta
nia cruces nigre. qm̃ in ſignũ mero
ris ex tãta ſtrage hoĩm ⁊ in ſignum
pñie nigris veſtibꝫ induebãt. ⁊ for-
te ꝓpter eãdẽ cãꝫ cruces ⁊ altaria: ſac
cis ⁊ ciliciis velabãt. Hõies ẽc fide-
les veſtes pñiales dñt aſſumẽ. ¶ D
¶ Alia dr̃ letania minor q̃ fit tribꝫ
diebꝫ añ aſcenſionẽ dñi. quãꝫ btũs
mamert9 ep̃s vienne tp̃e leonis im
patoris (q̃ cepit ãno dñi. cccclxviii)
añ inſtitutõeꝫ p̃me letanie inſtituit
q̃ dr̃ letania minor. rogatões ⁊ ꝓceſ
ſio. Dicit ãt letania minor ad diffe
rentiã p̃me. qꝛ .ſ. inſtituta eſt a mi-
nori ep̃o. in minori loco: ⁊ ꝑ morbo
minori. ¶ Cauſa ãt inſtitutõis hui9
hec fuit. Tũc em̃ apd viennã freq̃n-
tes ⁊ maxi terremot9 fiebãt q̃ domos
et ecc̃as plurimas ſubuertebãt. No
cturni ſonit9 ⁊ clamores ſepe audie
bãt. ¶ Tũc ẽc aliud terribile valde acci
dit. qꝛ in die paſche ignis de celo ceci
dit: ⁊ regẽ palaciũ ɔcremauit. ¶ Alid
inſup mirabili9 fiebat. Sicẽ ei demões
porcos intrauerũt: ſic ꝑmiſſiõe dñi
ꝓpt̃ pctã hoĩm lupos ⁊ feras intr̃bãt
et nullos verẽtes ñ ſolũ ꝑ vias ſꝫ et
ꝑ cĩtatẽ diſcurrebãt. ⁊ paſſim pue-
ros ⁊ ſenes viros ⁊ fẽias deuorabãt
Cũ g̊ tã doloroſi caſus q̃tidie fierẽt
p̃dcũs ep̃s triduanũ ieiuniũ indixᵗ
letanias inſtituit ⁊ ſic p̃dcã tribula
tio ɔ̃q̇euit. dein̄ ſtatutũ eſt ab ecc̃a
ut hᶜ letania vniũſalr̃ obſuet̃. ¶ E
Dicit ẽc rogatões qꝛ tũc oĩm ſcõrũ
ſuffragia iploram9. Et merito tal' ob
ſeruãtia hiis diebꝫ ſuãda eſt ⁊ ro-
gatõibꝫ ſcõꝝ ⁊ ieiuniis hiis diebꝫ in
ſiſtẽdũ ẽ multiplici rõe. Prĩo ut de9
bella pacificet. q̃ in vere freq̃nti9 ɔ̃ci
tant̃. Scdõ ut teneros adhuc fruct9 t̃
re ɔſuãdo multiplicꝫ. Tercõ ut mot9
carnales q̇ hᵒ tp̃e mag' feruent in ſe
q̇ſqꝫ mag' mortificet. In vere ei ſan-
guis magis feruet ⁊ illiciti mot9 ma
gis pullulãt. Q̃rto ut ad receptõeꝫ
ſpũſſancti ſe q̇ſqꝫ mag' habilitꝫ. Nã
ꝑ ieiuniũ magis habilitã ⁊ ꝑ roga
tões dignior reddit̃. Duas alias rõs
aſſiḡt magr̃ Guilhelm9 altiſiodorẽſ
Prĩa ut .ſ. xp̃o aſcẽdẽte ⁊ dicẽte. peti
te ⁊ accipietis. ɔfidẽti9 petat ecc̃a. Se-
cũda qꝛ ecc̃a ieiunat ⁊ orat ut parũ
hẽat de carne ꝑ ipſi9 carnis macera
tõꝫ ⁊ acq̇rat ſibi alas ꝑ orõꝫ. qꝛ orõ
eſt ala aĩe q̃ volat in celũ. ut ſic xp̃m
aſcẽdẽtem libere poſſit ſeq̇ q̇ aſcẽdẽs
pãdit iter añ nos ⁊ volauit ſup pen
nas vẽtoꝝ. Auis ei q̃ multũ abũdat
in carne ⁊ paꝝ in plumis bñ volare
nõ p̄t. ſicẽ pꝫ in ſtrutõe. ¶ F ¶ Dr̃ ẽc ꝓ
ceſſio qꝛ tũc ecc̃a gñalẽ facit ꝓceſſi
oneꝫ. In hac ãt ꝓceſſiõe crux defert̃
cãpane pulſant̃ vexillũ portat̃. Draco
q̇dẽ cũ ingẽti cauda in q̇buſdã eccle
ſiis baiulat̃ ⁊ oĩm ſcõꝝ ſingl'arit̃ pa
trocinia iplorãt̃. Jdõ ãt crucẽ ibidẽ de
ferim9 ⁊ cãpanas pulſam9 ut demo
nes t̃riti fugiãt. Nã ſicẽ rex ĩ ſuo exer
citu hꝫ inſignia regalia .ſ. tubas et
vexilla: ſic xp̃s rex et̃n9 ĩ ſua ecc̃a mi
litãti hꝫ cãpanas ꝓ tubis ⁊ cruces
ꝓ vexillis. Et ſicut aliq̇s tirãn9 val
de timeret q̇ alic9 regis potẽtis ⁊ ſibi
inimici tubas in ſua t̃ra audiret et
vexilla videt̃. ſic demões q̇ ſũt in iſto
aere caliginoſo vehemẽter metuũt
qñ tubas xp̃i .ſ. cãpanas pulſaẽ ſen
tiũt: ⁊ vexilla .i. cruces ɔ̃ſpiciũt. Et
iſta dr̃ eẽ rõ q̃re ecc̃a cãpanas ɔſuetᵗ
pulſare qñ tẽpeſtatẽ ɔcitari videt ut
.ſ. demões q̇ hᵒ faciũt tubas et̃ni reg'
audiãt ⁊ ſic territi fugiãt ⁊ a tempe
ſtatis ɔcitatõe q̇eſcãt. Licꝫ alia ratõ
ſit qꝛ campane tũc fideles ãmonẽt ⁊
ꝓuocant ut ꝓ inſtãti ꝑiclo orõi in-
ſiſtãt. Alid ẽc vexillũ et̃ni reg' ẽ ip̃a
crux ſm̃ illud Vexilla reg' pd̃. Qd q̃
deꝫ vexillũ demões valde timẽt ſm̃ qꝛ
dicit Criſ. Vbicũqꝫ inq̇t demões ſigᵐ
dñicum viderint fugiũt: timẽtes ba
culũ q̇ plagã acceperũt. Et hec ẽ rõ q̃re
ĩ q̇buſdã ecc̃iis tp̃e tẽpeſtatis de ecc̃a

crux extrahit᷑ ⁊ tēpeſtati oppoīt᷑ ut ſ. demones vexillū ſūmi regis videāt ⁊ territi fugiāt Jō crux in pceſſiōe deſfert᷑ ⁊ cāpane pulſāt᷑ ut demones ī ipō aere exiſtētes territi fugiāt ⁊ a nrā īfeſtatōe deſiſtāt Vexillū āt ibidē defert᷑ ꝓpt᷑ repñtandū victoriā reſurrectōis ⁊ aſcēſionis xpi. q̄ cū mag̅ pda celos aſcēdit Vñ vexillū p aerem incedēs: ē xps in celū aſcēdēs. Et ſic vexillū qd̄ in pceſſiōe defert᷑: multitudo fideliū ſeq̄t᷑: ſic xpꝫ aſcēdētē magna ſcōꝝ collectio comitat᷑. Cant⁹ āt q̄ ibi fiunt ſignificāt cant⁹ et laudes angeloꝝ. q̄ xpō aſcēdenti obuiauerīt ⁊ ipꝫ cū ſua ſocietate vſq̧ in celū cū multꝭ laudibꝫ pduxerīt. Jn q̄buſdā aūt eccleſiis maxīe in eccleſiis gallicanis ɔſuetudo h̄et᷑ ꝙ draco q̄dā cū longa cauda ⁊ inflata: plena ſcꝫ palea vl̄ aliq̄ tali duobꝫ diebꝫ p̄mis an̄ crucē ⁊ tercia cū cauda vacua p⁹ crucē defert᷑. Per qd̄ ē ſignificat᷑ ꝙ in p̄io die an̄ legē ⁊ in ſcdō ſb̄ lege dyabol⁹ in hoc mūdo regnauit. in tercio aūt die ſcꝫ grē p paſſionē xpi de ſuo regno fuit expulſus. Rurſus in ipa pceſſiōe oīm ſcōꝝ ſingularit᷑ patrocinia īploram⁹ ¶ Quaē āt tūc ſāctos rogam⁹ pluēs cē aſſig̅te ſūt ſupius ¶ Sūt āt ⁊ alie cauſe gnāles ꝓpt᷑ q̄s de⁹ ordinauit. ut ſcōs orem⁹. ſ. ꝓpt᷑ nrāꝫ inopiā. ꝓpt᷑ ſcōꝝ gloriā ⁊ dei reuerētiā Bti em̄ vota ſupplicātiū ſcire pñt. q2 in illo et̄no ſpeculo intelligūt q̄ntū vl̄ illis ptinet ad gaudiū vl̄ nobis ad auxiliū ¶ P̄ria ergo rō eſt ꝓpt᷑ nrām inopiā Et h̄ vl̄ ꝓpt᷑ inopiā quaꝫ habem⁹ in merēdo ut vbi nrā nō ſuppetūt meita: patrocinet᷑ aliena Vel ꝓpt᷑ inopiā quā habem⁹ in ɔtēplando. ut q̄ nō poſſum⁹ ſūmaꝫ lucē inſpicē in ſe: ſaltē in ſcis videre valeam⁹ Vel ꝓpt᷑ inopiā quā habem⁹ in amādo q2 pleꝝq̧ īpfect⁹ homo magꝭ ſentit ſe affici circa vnū ſcūm q̄ ē circa deū ¶ Scd̄a rō eſt ꝓpter ſcōꝝ glām. Vult em̄ de⁹ ut ſcōs inuocem⁹ ut dū p eoꝝ ſuffragia qd̄ petim⁹ impetramus ipſos glorificem⁹. et magnificendo collaudem⁹ ¶ Tercia rō eſt ꝓpter dei reuerentiā. ut peccator q̄ deū offendit q̄ſi nō audeat deū in ꝓpria pſona adire: ſꝫ amicoꝝ poſſit patrocinia implorare Jn hmōi aūt letaniis eſt illd̄ angelicū canticū freq̄ntādū Sācte de⁹. ſcē fortis. ſancte ⁊ immortalis miſerere nobis Refert em̄ Jo̅hes damaſce. lib. tercio. ꝙ cū apd̄ Cōſtātinopolim ꝓpter q̄ndā tribulatōem letanie fierēt q̄dā puer de medio ꝓpli in celū raptus iſtd̄ canticū ibidē edoct⁹ ē. deinde ad ꝓplm rediēs. illud angelicū cāticū in ɔſpectu ꝓpli decātauit ⁊ mox oīs tribulatio ceſſauit Jn calcedonēſi q̧ ſinodo fuit canticū iſtud approbatū. ⁊ cōcludit ita dam. Nos autē ita dicim⁹ ut ſic p iſtud cāticū demones reſcindant᷑. Sancte de⁹ ſcē fortꝭ ſācte ⁊ īmortal᷑ miſerere nobis. huius g̅ cātici laus ⁊ autoritas ex q̄tuor colligit᷑. Primo ex eo ꝙ angelus illud edocuit. Scdō ex eo ꝙ ad eius plationē illa tribulatō cōq̄euit. Tercō ex eo ꝙ calcedonenſ ſinod⁹ illud approbauit. Quarta ex eo ꝙ demōes adeo illud timēt ꝙ tāgē nos n̄ audēt

¶ De aſcenſione domini.

Aſcenſio dn̄i q̄dragesimo die a reſurrectōe facta eſt. Circa quā ſeptē p ordīeꝫ ɔſiderāda ſūt. P̄io vñ aſcēdit. a. Scdō q̄re nō ſtati p⁹ reſurrectōeꝫ aſcēdit. b. Tercō q̄lr aſcēdᵗ. c. Q̄rto cū q̄bꝫ. d. Q̄nto q̄ meito aſcēdit. e. Sexto q̄ aſcēdit. f Septio q̄re aſcēdit. g. ¶ Circa p̄ᵐ notādū. q̄m de mōte oliueti vſus bethaniā in celos aſcēdit q̄ mons ſc̄m aliā trāſlatōeꝫ dr̄ triū luminū mōs Nā de nocte a pte occidētis illumiabat᷑ igne tēpli q2 cāt ignis iugis in altari. Mā e illuiabat᷑ a pte oriētis Primo eī accipiebat radios ſol᷑ anteq̄ illuſtraēt ciuitatē. Habebat inſup copiā olei qd̄ ē fomētū luminis ⁊ iō

dicit mons triū luminū. In hūc ḡ
mōtē xp̄s diſcipulos ire p̄cepit ¶Nā
in ipſo die aſcēſionis bis appuit. Se-
mel vndecī apl̄is comedētibꝫ in cena
culo. Omēs q̄dē tā apl̄i q̄ alij diſcipu
li necnō mulieēs habitabāt in illa p
te ihrlm q̄ dicebat Cebamello. ſ. in
mōte ſion vbi dauid ſibi cōſtruxerat
palaciū Et erat ibi cenaculū illd grā
de ſtratum in q̄ dn̄s p̄cepit ſibi pari
paſcha Et in cenaculo tūc vndecī ha
bitabāt apl̄i. Ceteri autē diſcipuli ꝛ
mulieēs habitabāt circūq̄q; p diuiſa
hoſpitia. Dum ergo in illo cenaculo
comederēt: dn̄s eis apparuit: ꝛ īcrudu
litatē eoꝝ exprobrauit. Et cū come-
diſſet cū eis ꝛ p̄cepiſſet ut in montē
oliueti verſus bethaniā irēt ibidēq;
iteꝝ eis apparuit ac indiſcrete q̄rēti
bus r̄ndit. ꝛ eleuatis manibꝫ eis be
nedixit ꝛ inde corā eis in celū aſcēdit
De loco aſcēſiōis dicit ſimpliciꝰ eps
ieroſolimitanus ꝛ habet in gloſa
Quia cū ibi poſtea eēt edificata ec-
cleſia locꝰ ille in q̄ inſtiterāt veſtigia
xp̄i aſcēdentis nūq̄ potuit ſterni pa
uimēto ymo reſiliebāt marmorea ī
ora collocātiū. Calcant etiā pulueēs
a dn̄o h̄ dicit eē documtū q̄ veſtigia
impſſa cernūt. ꝛ eādē adhuc ſpēz ve
tut p̄ſſis veſtigijs t̄ra cuſtodit
¶ Circa ſcd̄ʒ q̄re. ſ. nō ſtati ut reſurrex
aſcēdit. ſed p. xl. dies expectare volu
it. ¶Notādū q̄ hoc fecit pp̄ter tres rō
nes. Pmo pp̄ter reſurrectōis certifi
catōz. difficiliꝰ eñ erat pbare verita
tē reſurrectōis q̄ paſſiōis. Quia a
pma die vſq; ad terciā vere potuit p-
bari paſſio. ſ; ad verā reſurrectōe; p
bandā plures dies reqrebāt ꝛ ideo
maiꝰ tp̄s reqrebat int̄ reſurrectōem
et aſcēſionē q̄ int̄ paſſionē ꝛ reſurre
ctōe;. De hoc eē dicit Leo pp̄ in ſ̄mo
de aſcēſione. Quadragenariꝰ hodie
dieꝝ expletus eſt numerꝰ ſacratiſſi
ma ordinatōe diſpoſitus. ꝛ ad vtili
tatē noſtre eruditōis impēſus: ut
dū a dn̄o in h̄ ſpacio mora p̄ntie cor
palis extēdit: fides reſurrectōis co

cumētis neceſſarijs muniret. Grās
agimus diuine diſpenſatōni ꝛ ſcōꝝ
patꝝ neceſſarie tarditati. Dubitatū
eſt ab illis ne dubitaret a nobis. Se
cūdo pp̄ter aploꝝ cōſolatōnez. qr eñ
cōſolatōnes diuine ſupabūdāt tribula
tionibꝫ: ꝛ tp̄s paſſionis fuit tp̄s tri
bulatōis aploꝝ: tp̄s āt reſurre
ctōis fuit tp̄s cōſolatōis ipoꝝ Jō
plures debuerūt eſſe dies iſti q̄ illi.
Tercio pp̄ter miſticā ſignificatōz ut
p h̄ daret intelligi q̄ cōſolatōes diuine
cōpant ad tribulatōes ſicut annus
ad diem. dies ad horā. hora ad mo-
mētū. Qz eñ cōpent ſicut annus ad
diem pꝫ p illud q̄d legit Iſay. ſexa-
geſimo pmo. Predicare ānuz placa
bilē dn̄o ꝛ diez vltōis deo noſtro
Ecce p die tribulatōis reddit ānum
cōſolatōis Qz autē cōparent ſicut
dies ad horā: patet p hoc q̄ dominꝰ
quadraginta horis mortuus iacuit
quod fuit tēpus tribulatōis. et p
quadraginta dies reſurgēs appuit
diſcipulis. quod fuit tēpus cōſolati
onis Vn̄ gloſa. q̄dragīta horꝭ mor
tuꝰ fuerat: pp̄t hoc q̄draginta diebꝫ
ſe viuere cōfirmabat. Qz ho cōparent
ſicut hora ad momtū: īſinuat Iſaye
liiij. In momēto indignatōis abſcōdi
faciē meā parūp ꝛ ī mia ſempiter
na miſertꝰ ſū tui ¶ Circa tciū. ſ. q̄
liter aſcēdit notādū q̄ aſcēdit p̄o po
tenter qr viribus pp̄rijs Iſaye. lxiij.
Quis eſt iſte q̄ venit de edom ꝛc. grā
diēs in multitudine virtutis ſue Itē
Jo. iij. ¶Nemo aſcendit in celū. ſ. pro
pria virtute niſi deſcēdit de celo filiꝰ
hominis qui eſt in celo Licz eñ qua
ſi in quodā globo nubis aſcēderit: h̄
tamē nō fecit q̄ nubis miſterio in-
digēt: ſ; ut p hoc ondeꝛet q̄ omis cre
atura pata eſt obſequi creatori ſuo.
Ipſe eñ potētia diuinitatꝭ ſue aſcē-
dit. Et in hoc notatur differentia. ſe
cundū q̄ dicit in hiſtorijs ſcolaſticꝭ
¶Nam Enoch trāſlatus eſt Helias
ſubuectus eſt. Primꝰ ſ̄m Gregoriū
p coitū generatus ꝛ generās. Scd̄s

gēneratꝰ et nō generās · Terciꝰ nec
gn̄atus nec generans · Scd̄o aſcēdit
patēter quia vidētibꝫ diſcipul' Vn̄ dici'
vidētibꝫ ill' eleuatꝰ eſt Jtē Jo̅his de
cimoſexto Vado ad eū q̄ miſit me et
nemo ex vobis īt'rogat me q̄ vadis
Gloſa · Jta palā aſcēdit ut nemo ī=
terroget qd̄ viſu corpali fieri cernat
Jō em̄ vidētibꝫ illis aſcēdere volu't ut
ipſi aſcēſiois eiꝰ teſtes exiſterēt a na
turā humanā in celū ferri gauderēt
a ipm̄ ſeq̄ deſiderarēt Tercio letāter
quia iubilātibꝫ angel' Vn̄ pſ̄ · Aſcēdit
deꝰ in iubilatōe Augu · Aſcēdēte xp̄o
pauet oē celū · mirā' aſtra · plaudūt
agmīa · tuba ſonat · a let' ſe miſcēt
blāda modulamina choris · Quarto
aſcēd't velocit' · pſ̄ Exultau't ut gy' &c̄
Valde em̄ velocit' aſcēdit qn̄ tātum
ſpaciū q̄ in momēto pcurrit · Refert
eī rabi moyſes maximꝰ phs̄ quia · ſ · q̄=
libet circlus cuiuſlibet planete hꝫ in
ſpiſſitudīe viā qngētoꝝ ānoꝝ · v · tā=
tū ſpaciū q̄ntū poſſꝫ aliq̄s ire de via
plana in q̄ngētis ānis a diſtātia ī=
ter celū a celū · v · circulū a circulū eſt
ſil' ut dicit via q̄ngētoꝝ ānoꝝ Et iō
cū ſint ſeptē celi · erit ſcd̄m ipꝫ a cētro
t're vſq; ad cōcauū celi ſaturni qd̄ ē
celū ſeptimū via · vij · miliū ānoꝝ a
vſq; ad cōcauū celi · vij · miliū a ſep
tīgētoꝝ ānoꝝ · v · tātū ſpaciū q̄ntū de
via plana aliq̄s iret in · vij · milibꝰ
ſeptīgēt' ānis ſi tātū viuēt · ita tn̄ quia
q̄libꝫ ānꝰ ꝯponat' ex · ccclxv · diebꝫ et
iter cuiuſlibet diei ſit · xl · miliaria a
qd̄libꝫ miliare ſit duoꝝ miliū paſſu
um · hec rabi moyſes Vtꝝ āt hoc veꝝ
ſit : deꝰ ſcit · Hāc em̄ mēſuratōeꝫ ille
nouit q̄ oīa fecit in nūo pōdē a mēſu
ra · Jſte g̃ magnꝰ fuit ſaltꝰ quē xp̄s
de t'ra fecit in celū · a de h' ſaltu a qui
buſdā alijs ſaltibꝫ xp̄i ſic dic' amb' ·
Saltu q̄dā xp̄s venit in hūc mūdū ·
apd̄ prēꝫ erat · ī virginē venit a ex v=
gine in p̄ſepe trāſiliuit · deſcēdit ī ior
danē · aſcēdit in crucē · deſcēdit in tu=
mulū · reſurrex't de tumulo a ſedet ad
dexterā pr̄is Quītū qrtū cū q̄bꝫ · ſ ·
aſcēdit notādū quia aſcēdit cū mag' p
da hoīm a mag' multitudīe āgeloꝝ
Quod eni cū preda hoīm aſcēdit pꝫ p il=
lud qd̄ dr̄ in pſ̄ · Aſcēdiſti in altū · ce
piſti captiuitatē &c̄ · Quod āt deſcēderit
cū multitudīe angeloꝝ pꝫ p illas ī=
terrogatōes q̄s xp̄o aſcēdēte mino
res āgeli fecerūt maioribꝫ ut h'r' Jſa ·
lxiij · Quis eſt iſte q̄ venit de edoꝫ tī
ctis veſtibꝫ de boſra Vbi dicit gloſa ·
Quod q̄dā angeloꝝ nō plene cognoſcē
tes miſteriū incarnatōis a paſſiōis
a reſurrectōis vidētes aſcēdere ad ce
los dn̄m cū multitudīe angeloꝝ et
ſcōꝝ hoīm ꝓpria virtute : ipꝫ incarna
tōis a paſſiōis miſteriū admirāt' et
angelis comitātibꝫ dn̄m dicūt Quis
eſt iſte q̄ venit de edom Et in pſ̄ · ſimil'
Quis eſt rex glorie Dyoniſiꝰ aūt
in libro ange · gerar · ca · vij · inſinu=
are videt' quia dū xp̄s aſcēderet tres q̄=
ſtiones ab angel' facte ſūt · Primā
fecerūt maiores angeli adīuicē ſibi=
ipſis · Scd̄am fecerūt maiores xp̄o aſcē
dēti Terciā fecerūt minores maioribꝫ
Quęrūt igit' int' ſe maiores dicē=
tes · Quis eſt iſte q̄ venit de edom tī
ctis veſtibꝫ de boſra &c̄ · Edom ſāgui=
nea īterp̄tat' boſra minuta · q̄ı dicāt
Quis ē iſte q̄ venit de mūdo ſangui
neo p pcc̄a minuto p maliciā ꝯ deū
Vel q̄ venit de mūdo ſāguineo a īfer
no minuto · Rn̄t dn̄s Ego q̄ loq̄r iu
ſticiā &c̄ · Dyoniſiꝰ ponit talē l'rām ·
Ego eī dicit diſputo iuſticiā a iudici
um ſalutar' · Jn redēptōne humani
generis fuit iuſticia · inquantū · ſ · fa
ctor creaturā ſuā a dn̄o alieno redu
xit · Et fuit iudiciū inq̄ntū dyabolū
alieni iuris īuaſorē ab eo quē poſſi
debat hoīeꝫ potēt' eiecit · Sꝫ ſcd̄ꝫ h' fac̄
hic dyoniſiꝰ q̄ſtiōꝫ Cū ipſi ſupiores
angli ſint dō pximi a a dō īmediate
illuīent' : q̄re abinuicē q̄rūt : q̄ı abin
uicē diſcē cupiētes · Sꝫ ſic ipē ſoluit
a ꝯmētator exponit · ī eo quia int'rogāt
ſignificāt ſe ſciaꝫ appetere · Jn eo āt quia
p̄° int' ſe cōferūt demōſtrāt quia d'inā in
ſe pceſſionē n̄ audēt p̄uenire · Apud

ſe ergo pri⁹ interrogare deliberāt ne
forte illuīatōe; q̄ ipſe a dō ſit nimis
feſtina īterrogatōe p̄ueniāt· Hec ḡ
q̄ſtio nō eſt doctrine inq̄ſitō ſ; igno
rātie pfeſſio ¶ Scd̄a queſtio eſt quā
fecerūt ſūmi angeli ad xp̄; dicētes·
Quare ergo rubrū eſt indumētū tu
um et veſtimenta tua ſicut calcanti
um in torculari· Dominus dicit ha
buiſſe indumentum id eſt corp⁹ ſuū
rubrum· ſanguine cruētatu;· ex eo
q adhuc dū aſcenderet in corpe ſuo
cicatrices habebat· Voluit em̄ cica
trices in corpe ſuo ſeruare ſm q dicit
beda q̄nq; de cauſ Ait em̄ ſic Cicatri
ces dn̄s ſeruauit et ī iudicio ſeruatur⁹
eſt ut fidē reſurrectōis aſtruat· ut p
hoībus ſupplicādo eas pr̄i repn̄tet· ut
boni q̄ miſericordit ſint redēpti vide
ant· ut reprobi q̄ iuſte ſint dānati
agnoſcāt· ut ppetue victorie ſue cer
tū triūphū deferat· Huic ḡ q̄ſtioni
dn̄s rn̄t· Torcular calcaui ſol⁹ et de
gētibus nō ē vir mecū· et pt vocari tor
cular crux ī q̄ tanq̄ in plo ipreſſus ē
ut etiā ſanguis effunderet Vel torcu-
lar vocat dyabolū q̄ humanū gen⁹
ſic funibus pctōrum inuoluta ſtrinxit ut
q̄cq̄d in eis ſpūale erat exprimeret et
ſolū vinacia remanerent· ſ; nr̄ bella
tor torcular calcauit: vincula pctōrum
dirupit· et in celū aſcēdēs poſtmodū
tabernā apuit et vinū ſpūſſancti effu
dit ¶ Tercia q̄ſtio eſt quā fecerūt mi
nores āgeli maioribus dicētes Quis
eſt iſte rex glorie? Quibus illi rn̄derūt
Dn̄s virtutū ipſe eſt rex glorie· De
hac āgelorum q̄ſtione et aliorum ꝯueniē
ti rn̄ſione ſic dicit Augu· Sanctifica
tur diuino comitatu īmenſus aer et
oīs illa votālis p aera demonū tur-
ba xp̄o aſcendēte trāſfugit· Quib⁹
occurrentes āgeli q̄s eſſet ſciſcitatur
dicētes Quis eſt iſte rex glorie? q̄bus
alij rn̄dētes dixerūt· Hic ē ille cādi
d⁹ et roſeus· Hic eſt ille q̄ nō habu
it ſpeciē neq; decorē· infirm⁹ in ligno
fortis in ſpolio· vilis in corpuſculo
armat⁹ in prelio· fed⁹ in morte· pul
cher ī reſurrectōe cādid⁹ ī virginē· ru
bicūd⁹ in cruce· fuſc⁹ in obprobrio cla
rus in celo ¶ Circa q̄ntū· ſ· q̄ me
rito aſcēdit· Notādū q triplici meri
to aſcēdit· De q̄ ſic dicit Jheō· Propt
veritatem· q̄ illa q̄ p pphetas pmiſe
ras adīpleſti· Propt māſuetudinē
q̄ ſicut ouis p vita ppl'i imolatur· Et
ppt iuſticiā cū ñ ptāte ſ; iuſticia eri
puiſti hoīe;· et dextrā tua deducet te
mirabiliter· ṽ· potētia ſiue vt⁹ deduc; te
hoc ē in celū ¶ Circa ſextū q̄· ſ· aſcē
dit Notādū q ſup oēs celos aſcēd
ſm q dicit Eph· iiij· Qui deſcēdit ipſe
eſt et q̄ aſcēdit ſup oēs celos: ut adī
pleret oīa Sup oīes celos dicit: q̄
plurēs ſūt celi ſup q̄s ipē aſcēdit Eſt
eī multiplex celū· ſ· celū mateiale· rō
nale· ītellectuale· et ſupſubſtātiale
Celū mateiale multiplex eſt· ſ· celū
aereū ethereū· olimpiū· igneū· ſidere
um· criſtallinū et empireū Celū āt rō
nale ē hō iuſt⁹ q̄ dicit celū rōne inhītā
tōis diuine: q̄ ſic celū ē ſedes et hītatō
dei ſm q dicit Jſa· lxvj· Celū m̄ ſedes ē
ſic aīa iuſti ſm q dicit Sap· Aīa iuſti
eſt ſapīe ſedes Rōe ꝯuſatōis ſcē· q̄
ſācti p ꝯuerſationē et deſideriū ſp ha
bitāt ī celo· ſic dicit aplus ad philip·
iij· Nrā ꝯuſa° in celis ē· Rōe opatōis
ꝯtinue· q̄ ſic celū ꝯtiñe mouetur ſic et
ſācti p bō opa ꝯtinue mouētur Celū i-
tellectuale ē āgel⁹ Angeli em̄ dicūtur
celi· q̄ ſūt altiſſimi rōe dignitatis et ex
cellētie· De q̄rum dignitate et excellētia
dicit dyon· in li· de di· no· ca· iiij· diuine
mentes ſūt ſup reliq̄ exiſtētia· et vi-
uūt ſup reliq̄ viuētia· et intelligunt
et cognoſcūt ſup ſēſum et rōe; et pluſq̄
oīa exiſtētia pulcrū et bonū deſiderāt
et eo pticipāt· Scd̄o ſūt pulcrimi rōe
naturē et glorie· De q̄rū pulcritudīe dicit
dyo· in eodē libro· Angel⁹ ē manife
ſtatō occulti lumīſ· ſpeculū purum· cla
riſſimum· incōtaminatū· īcoinq̄natū p
maculatū: ſuſcipiēs ſi ē phas dicere
pulcītudinē boniformis deiformitatis
Ter° ſt fortiſſimi rōe vtutis et potētie
De q̄rū fortitudīe dicit Dam· in li· ij·

ea.iij. Fortes ſūt: ⁊ pati ad dei volū
tatē expletōe: ⁊ vbiqꝫ ꝯfeſti inueniūt
vbicūqꝫ dn̄i iuſſerit nutꝰ. Celū ei hꝫ
altitudinē pulcritudinē fortitudinē
De duobꝫ pmis eccl. xliij. altitudīs
firmamētū pulc̄tudo eiꝰ. De tercio Job
xxxviij. Tu forſitā cū illo fabricatꝰ
es celos q̄ ſolidiſſimi q̄i ere fuſi ſūt
Celū āt ſupſbn̄ale ē eq̄litas dn̄e ex
cellētie de q̄ Xp̄s venit ⁊ vſqꝫ ad illd̄
poſtmodū aſcēdit. de q̄ dr̄ in pſalmo
A ſūmo celo egreſſio eiꝰ. ⁊ occurſus
eiꝰ vſqꝫ ad ſūmū eiꝰ. Sup oēs igitur
hos celos vſqꝫ ad ip̄m celū ſupſbn̄a
le Xp̄s aſcēdit. Qꝫ em̄ aſcēdit ſuper
oēs celos materiales hēt per illd̄ qd̄
dicit in pſalmo. Eleuata eſt magni
ficētia tua ſup celos deꝰ. Sup om̄s
em̄ celos materiales vſqꝫ in ip̄ꝫ celū
empireū aſcēdit. Nā ſic̄ Helias cur
ru igneo aſcēdit ad ſblimarē regiōꝫ
nec eā trāſcēdit. ſꝫ in paradiſū terre
ſtrē trāſlatꝰ eſt: q̄ adeo eminet ut p
tingat ad ſblimarē regiōeꝫ. nec eam
trāſcēdit. In hꝰ g̊ celo empireo xp̄s
reſidet ⁊ eſt ſpālis ⁊ ꝓpria eꝰ māſio ⁊
angelorꝫ ⁊ alioꝝ ſcōꝝ Et ꝯgrue ꝯue
nit hꝯ habitatio illꝯ habitatoribꝫ Il
lud em̄ celū ceteros celos excellit di
gnitate. ꝑoritate. ſitu ⁊ ambitu. ⁊ iō
ꝯueniēs eſt habitaͦ xp̄i q̄ oēs celos
rōnales. ⁊ intellectuales tranſcēdit
dignitate. et̄nitate. ſitu. īmutabili-
tatis ⁊ habitu ptātꝯ. Silr̄ eſt ꝯgrua
habitatio ſcōꝝ Illd̄ em̄ celū eſt vni
forme. īmobile. luminoſitatꝯ pfecte
et capacitatꝯ īmēſe. Et recte ꝯgruit
angelꝯ ⁊ ſanctis q̄ fuerīt vniformes ī
opatōe. īmobiles in dilectōe. lumi-
noſi in fide ſiue cognitōe. capaces in
ſancti ſpūs receptōe. Qꝫ āt ſup om̄s
celos rōnales. i. oēs ſcōs aſcenderit
pꝫ p illud qd̄ dr̄ Cāti. ij. Ecce iſte ve
nit ſaliēs ī mōtibꝫ trāſiliēs colles. ⁊
vocān̄ mōtes angeli. colles vͦ ſancti
viri. Qꝫ vͦ ſup oēs celos intellectua
les. i. angelos aſcēderit: patꝫ p illd̄
qd̄ dicit in pſ̄. Qui ponis nubē aſcē
ſum tuū q̄ ambulas ſup pennas vē

torꝝ Itē aſcēdit ſup cherubin. ⁊ vola
uit ſup pennas vētorū. Qꝫ aūt vſqꝫ
ad celū ſupſbſtātiale. i. dei eq̄litatē
aſcēderit patet p illud qd̄ dicit̄ Mar
ci. vlt. Et dn̄s quidē ih̄s poſtq̄ locu
tus eſt eis aſſumptꝰ eſt in celū ⁊ ſe-
det a dextris dei. Dextera emꝫ dei eſt
eq̄litas dei Ber. Dn̄o meo a dn̄o ſin
gularitꝯ dictū ⁊ datū eſt ſedere a dex-
tris glorie ipſiꝰ utpote in gloria co
eq̄li. in eſſentia cōſbſtātiali. p gene
ratōe ꝯſimili. maieſtate nō diſpari
et̄nitate nō poſteriori Vel pt̄ dici q̄
xp̄s in aſcenſione ſblimis fuit qua
druplici ſblimitate ſcilicꝫ locali. re-
muneratōne premiali. cognitōnali
et virtuali. De primo ad ephes. iiij.
Qui deſcendit ip̄e eſt q̄ aſcendit ſu
per omnes celos. De ſecūdo ad phi-
lippenſes. ij. Factus eſt obediēs vſqꝫ
ad mor. ⁊c. Vbi dicit auguſt. Hu
militas claritatꝯ eſt meritū: claritas
humilitatis eſt premiuꝫ. De tercio
pſal. Aſcendit ſup cherubin. i. ſuper
omnē ſcientie plenitudinē. De q̄rto
patet q̄ aſcendit ſup ſeraphim. Ad
col. iij. Scire etiā ⁊c. Circa ſe
ptimū q̄re ſcꝫ aſcēdit notādū q̄ aſcē
ſiōis ſue nouē ſūt fructꝰ ſiue vtilita
tes Pria vtilitas ē ꝯſecutō amoris
dn̄i Joh. xvj Niſi ego abiero paracli
tus nō veniet ad vos Vbi dicit Aug.
Si carnaliter m̄ adheſeritis capaces
ſpūs nō eritis Scd̄a eſt maior cog
nitio dei ioh. xiiij. Si diligētꝯ me gau
deretꝯ vtiqꝫ q̄ vado ad prem ⁊c. Vbi
dt̄ Auguſt. Jō ſubtraho formā ſui
in q̄ pr̄ maior me eſt ut deuꝫ ſpūalit̄
videre poſſitꝯ. Tercia eſt meritū fi-
dei. De hac vtilitate ſic dicit leo pp̄. ī
ſmone de aſcēſione dn̄i Tūc ad eq̄lē
pr̄i filiū eruditior fides greſſu mētꝯ
cepit accedere: ⁊ ꝯtractōe corporee in
xp̄o ſubſtātie q̄ patre minor eſt nō
egere. magnarꝫ ei hic vigor eſt mēti
uꝫ ⁊ valde fideliū ē hꝰ lumē incūctāter
credē. q̄ corporeo n̄ videt̄ intuitu ⁊ ibi
figē deſideriū q̄ nequas inferre ꝯſpc̄m
Aug. iiij. li. ꝯfeſ. Exultauit ut gigas

ad currēdā viā. Nō ei tardauit ſ; cu currit clamās dās. factis. morte. vita deſcēſu. aſcēſu. Clamās ut redeāꝰ ad deū. ⁊ diſceſſit ab ocul᷑ ut redeamꝰ ad cor ⁊ iueniamꝰ eū. Quarta ē nrā ſecuritas. Jō ei aſcēdit ut nr̄ aduocatꝰ ſit apd p̄rē; Valde ei ſecuri ee̅ poſſūꝰ q̄n do talē aduocatū apd p̄rē; nos h̄re cōſideramꝰ Joh. ij. Aduocatū h̄emꝰ apd p̄rem ihm xp̄m iuſtū ⁊ ipſe eſt ꝓpiciatio p pc̄cis nr̄is. De hac ſecuritate ſic dicit bern̄. Securū acceſſū habes o hō apd deū. vbi mat᷑ eſt an̄ filiū ⁊ filiꝰ an̄ p̄rē; . Mr̄ oſt̄ filio pectꝰ et vbera. filiꝰ oſt̄ p̄ri latꝰ ⁊ vulnera Nulla ḡ poterit ibi eſſe repulſa vbi tot ſūt caritat᷑ inſignia. ¶ Quīta eſt nrā dig̃tas Maxima q̄dē dig̃tas noſtra ē q̄n natuā nrā vſq; ad dexterā dei exaltata ē. Vn̄ ⁊ āgeli hāc dignitatē in hoib; cōſiderātes deinceps ꝓhibuerūt ſe ab hoie adorari ſic̄ d; Apo. xix. Cecidi inq̄t an̄ pedes eiꝰ ut adorarē eū. Et dixit m̄. vide ne feceris. ꝯſeruꝰ tuꝰ ſū ⁊ fratrū tuoꝝ Vbi dic̄ glo. i veteri lege nō ꝓhibuit ſe adorari. ſ; pꝰ aſcēſiōe; vidēs ſup ſe exaltari hominē ab hoie timuit adorari Leo pp̄ in ſermo. de aſcēſi. Natura hodie noſtre humilitatis eſt vltra cūctaꝝ altitudinē ptātū ad dei p̄ris ꝓuecta cōſeſſū. ut mirabilior fieret grā dei cuꝫ remot᷑ a ꝯſpectu hoim q̄ merito reuerētiā ſētiebat. iudicē fides n̄ diffideret. ſpes n̄ fluctuaret. caritas n̄ tepe ret. ¶ Sexta ē ſpei nr̄ē ſoliditas Heb. iiij. Hn̄tes ḡ pōtificē magnū q̄ penetrauit celos ihm xp̄m filiū dei. teneamꝰ ſpei nr̄ē cōfeſſiōē. ad Heb. vj. Qui ꝯfugimꝰ ad tenēdā ꝓpoſitā ſpē quā ſicut ancorā habemꝰ aīe tutā ⁊ firmā ⁊ intēdētē vſq; ad interiora velamīs vbi p̄curſor p nobis introiuit ihs. De hac iterū Leo. Criſti aſcēſio nrā eſt ꝓuectio. Et q̄ ꝓceſſit gl'a capit᷑ eo ſpes tetēdit ⁊ corꝑis. ¶ Septīa eſt vie oſt̄ſio Mich. ij. Aſcēdit pādēs iter an̄ eos Aug. Via tibi factꝰ ē ipē ſaluator. ſurge ⁊ āmbula Habes q̄ tēdas noli pigreſcē. ¶ Octaua ē ianue celeſtis aptio Sicut ei p̄mꝰ adā aperuit ianuā inferni. ſic ⁊ ſcōs paradiſi. Vn̄ cātat eccl'a Tu deuicto mort᷑ aculeo ape. ⁊c. ¶ Nona vtilitas ē loci p̄patio Joh. xiiij Vado parare vobis locū Aug. Dn̄e para q̄d paras Nos ei tibi paras ⁊ te nobis paras q̄n locū paras ut tibi ī nob ⁊ in te nobis ſit loci ꝑparatō et̄ni ⁊ ſalutar᷑ māſio.

¶ De Spiritu ſancto.

Spiritusſcūs hodierna die ut ſacra actuū teſtat᷑ hiſ. in apoſtolos ī liguis igneis miſſꝰ eſt. ¶ Circ̄ cuiꝰ miſſiōe; octo ꝯſiderāda ſūt. Prīo a q̄ miſſus eſt. a. Scd̄ō q̄t modis mittit᷑ ſiue miſſus ē. b. Tercō q̄ tp̄e miſſꝰ ē. c. Quarto q̄ties apl'is miſſus ē. d. Quīto q̄l'r eſt miſſus. e Sexto in q̄s ē miſſus. f. Septio ꝓpt̄ q̄d miſſus ē. g Octauo p q̄d miſſus eſt. h. A ¶ Circ̄ p̄m. ſ. a q̄ miſſus eſt nōndū q̄ ſpm̄ſcm̄ p̄r miſit: ⁊ filius miſit ⁊ ipē ec̄ ſpūſſcūs ſeip̄; dedit et miſit De p̄o Joh. xiiij Paclitꝰ āt ſpiritusſcūs quē mittet p̄r ⁊c. De ſcd̄ō Jo. xvj. Si āt abiero mittā eū ad vos Miſſio ei in iſtis inferiorib; h; ꝯparatōe; ad ſuū mittētē ſb triplici habitudie. ſ. ut ad dātē eē ⁊ ſic mittit᷑ radiꝰ a ſole. ut ad dātē virtutē ⁊ ſic mittit᷑ iaculū a ꝓiectore. ut ad dātē iuriſdictōnē ſiue autoritatē: ⁊ ſic mittit᷑ nūciꝰ a p̄ceptore. Secūdū hūc triplicē modū miſſio poteſt ꝯuenīe ſpūiſcō Mittit᷑ em̄ a patre ⁊ filio tāq̄ ab eis hn̄s eē ⁊ v̄tutē ⁊ autoritatē in opādo Nihilominꝰ ⁊ ipē ſpūſſanctꝰ ſeip̄; dedit ⁊ miſit: q̄d videt᷑ inſinuari Jo. xvj. cū d̄r. Cū āt venerit ille ſpiritus veritat᷑ ⁊c. Nā ſic̄ dicit Leo pp̄ in ſermone de pēthecoſte. Btē trinitat᷑ icōmutabil᷑ deitas: vna ē in ſbſtātia indiuiſa in ope: cōſors in voluntate par in oīpotētia: eq̄lis in gl'a. Diuiſit āt ſibi opꝰ noſtre redēptōis miſericordia trinitat᷑ ut p̄r ꝓpiciaret᷑: filiꝰ ꝓpiciaret: ſpūſſcūs igniret. Quia

enim ſpūſſcūs deꝰ eſt: iō recte 𝔡 ſeip
ſū dare. Qꝛ āt ſpūſſcūs deꝰ ſit: oñdit
Amb. in li. de ſpūſcō: ſic dicēs. Ex q̄
tuor iſtis maīfeſta dīuinitatis eiꝰ glo
ria ꝯprobaꝫ. Deꝰ eī eē cognoſcit: q̄ qꝛ
ſine pctō ē: q̄ qꝛ pctā ꝯdonat: q̄ qꝛ cre
atura nō eſt ſꝫ creator. q̄ qꝛ nō adorāt
ſꝫ adoraꝫ. Et in hꝫ oñdit q̄lr btā trini
tas ſe totalr nobis exhibuit. Pat
eī oīa q̄ habuit nobis exhibuit. qꝛ
ſic dicit Aug. Miſit nobis filiū ſuū
in p̄ciū nrē redēptōis: ſpm̄ſcm̄ in p̄=
uilegiū nrē adoptōis: ⁊ ſeipſū totū
reſuat in hēditatē adoptōis. Silr fi=
liꝰ eꝰ totalr ſe nobis exhibuit. qꝛ ſic
dic Ber. ipē paſtor: ipē paſcua: ipſe
redēptio. Dedit eī nobis aīaꝫ in p̄ciū
ſanguinē ī potū. ⁊ carnē in cibū. ⁊ dei
tatē in p̄miū. Silr ſpūſſcūs oīa ſua
dona nobis exhibuit. ⁊ exhibꝫ. qꝛ ſi
cut 𝔡 pn. ad coꝝ. xiiij. Alij p ſpm̄ſā
ctū daꝛ ſermo ſapīe. alij āt ſmo ſcīe
ſm eūdē ſpūm. alij fides in eodē ſpū
Leo papa. ſpūſſanctꝰ inſpirator eſt
fidei ⁊ doctor ſcie. fons dilectōis. ſig
culū caſtitatis ⁊ totiꝰ cā ſalutꝫ. B

Circa ſcdm ſcꝫ q̄t modis mittit ſi
ue miſſus eſt: notandū ꝙ ſpūſſcūs
duobꝫ modis mittit. ſ. viſibilr ⁊ inui
ſibilr. Inuiſibilr cū mētibꝫ caſtis illa
biꝫ. Viſibilr cū in aliq̄ ſigno viſibili
demōſtraꝫ. De miſſiōe inuiſibili 𝔡
Jo. iij. Spūs vbi vult ſpirat ⁊ vocē
eiꝰ audis. Nec miꝝ. qꝛ ſic dic Ber. de
vbo inuiſibili. Per oculos nō intrauit
qꝛ nō eſt coloratū ſꝫ neqꝫ p aures qꝛ
nō ſonuit ſꝫ neqꝫ p nares qꝛ nō aeri
miſceꝫ: ſꝫ mēti. nec inficit aerē ſꝫ fac
neqꝫ p fauces qꝛ nō ē māſū vl hau=
ſtū. nec tactu corpis vllo qꝛ palpa=
bile nō ē. Querꝫ ḡ cū ita ſint īueſti=
gabiles vie eiꝰ vñ adēe nouerī. Re=
pe ex motu cordis p̄ntiā eiꝰ intellexi
⁊ ex fuga vitioꝝ adūti potētiā v̄tutꝫ
eiꝰ. ⁊ ex diſcuſſiōe ſiue redargutōne
occultoꝝ meoꝝ: admiatꝰ ſū p̄fūdita
tē ſapīe eꝰ. ⁊ ex q̄ntulacūqꝫ emdatō
ne moꝝ meoꝝ: expꝰtꝰ ſū bonitatē mā
ſuetudīs eꝰ. ⁊ ex reformatōe ⁊ reno
uatōe ſpūs mētꝫ mee: pcepi utcūqꝫ
ſpēm decorꝫ eꝰ: ⁊ ex intuitu hoꝝ oīm
ſimul expaui multitudinē magnitu
dinis eiꝰ. Hec Bern. Miſſio āt viſi
bil eſt cū ī aliq̄ ſigno viſibili oñdit.

Et notādū ꝙ in q̄ntuplici ſpē viſi=
bili ſpūſſcūs demōſtratꝰ ē. Pmo in
ſpē colūbe ſup xp̄m baptizatū Luc.
iij. Deſcēdit ſpūſſcūs corpali ſpē ſic
colūba in ipꝫ. Scdō ī ſpecie nubis lu
cide ſup ipꝫ trāſfiguratū Math. xvij
Adhuc eo loq̄nte: ecce nubes lucida
obūbrauit eos. Vbi ſic dic gloſa. Sic
baptizato dño ſic ⁊ claificato miſte
riū ſancte trinitatis oñdiꝫ. Spūſſan
ctus ibi in columba: hic in nube luci
da. Tercio demonſtratꝰ ē in ſpē flatꝰ
Jo. xx. Inſlauit in eos ⁊ dixit eis Ac
cipite ſpm̄ ſcm̄. Quarto in ſpē ignis
Quinto in ſpē lingue. Et in hac du
plici ſpē appuit hodierna die. Iō
autē q̄ntuplici ſpē reꝝ mōſtratꝰ eſt
ut detur intelligi ꝙ harū reruꝫ ꝓprie
tates opatur in cordibꝫ in quibꝫ illa
biꝫ. Pmo monſtratus eſt in ſpē
colūbe. Colūba gemitū p cātu habꝫ
felle caret. in foraminibꝫ petre manꝫ
Sic ſpūſſanctꝰ illos q̄s replet facit p
ſuis pccis gemē. Iſa. lix. Rugiemus
q̄ſi vrſi oēs. ⁊ quaſi colūbe meditan
tes gememꝰ. Ad Ro. viij. Ipſe ſpūs
poſtulat p nobis gemitibꝫ inenarra
bilibꝫ: et nos poſtulātes ⁊ gemētes
fac. Scdō illos q̄s replet facit ſine
felle amaritudinis eē. Sapīe. xij. O
ꝙ bonꝰ ⁊ ſuauiſ eſt domine ſpūs tu
us in nobis. Item in eodē. vij. vocaꝫ
ſuauis benignꝰ hūanꝰ. ex eo ꝙ ſua=
ues benignos ⁊ hūanoſ fac. ſuaues
in ſmōe: benignoſ in corde: hūanos
in ope. Terꝰ ī petre foraminibꝫ. ⁊ in xp̄i
vulneribꝫ facit illos q̄s replet hitare
Cañ. ij. Surge amica mea: ſpecioſa
mea et veni colūba mea. Glo. Fouēs
m̄ pullos meos infuſiōe ſpūſſancti.
in foraminibꝫ petre. Glo. in xpiſti
vulneribꝫ. Tren. vlti. Spūs oris nrī
criſtꝰ dominꝰ captus eſt in peccatis
noſtris: cui diximus In vmbra tua

viuem9 in gemitibꝫ. q̄i dicēt. Spūs
q̂ eſt oris nr̄i: qđ os noſtrū eſt xp̄s
dn̄s qꝛ eſt os noſtꝝ ⁊ caro nr̄a facit
nos dicē xp̄o. In vmbra tua .i. i paſſi
one tua in q̄ xp̄us fuit tenebroſus ⁊
deſpect9 viuem9 p iugē mēoriā ¶ Se
cūdo mōſtrat9 eſt in ſpē nubis. Nu
bes eī a t̃ra eleuat̃: refrigeriū p̄ſtat
et pluuiā gn̄at. Sic ſpūſſcūs q̊s re=
plet a t̃ra eleuat p cōtēptū t̃renoꝝ.
Ezech. viij Eleuauit me ſpūs int̃ ce
lū ⁊ t̃rā. Itē ezech. j. Quocūqꝫ ibat
ſpūs illuc eūte ſpū ⁊ rote parit̃ ele=
uabāt̃ ſeq̄ntes eū. Spūs eīvite erat
in rotꝭ Itē Greg. Guſtato ſpū deſipᵗ
oīs caro. Scđo refrigeriū p̄ſtat ↄtra
incētiua vicōꝝ Vn̄ ⁊ btē virgi dictū ē
Spūſſcūs ſupueniet ī te ⁊ virt9 altiſ
ſimi obūbrā. tibi .i. te ab oī eſtu vicio
rū refrigerabit Vn̄ ⁊ ſpūſſcūs vocat̃
aq̄ q̄ hꝫ vim refrigeratiuā Joh. vij.
Flu̅ia de vētre e9 fluent aq̄ viue Hoc
āt dixit de ſpūſcō quē erāt accepturi
credētes in eū. Tercio gn̄at pluuiā
lachrimaꝝ pſ̄. Flabit ſpūs ei9 ⁊ flu
ent aq̄ .ſ. lachrymaꝝ ¶ Tercio mon
ſtrat9 eſt in ſpē flat9 Flat9 lenis ē ⁊
calid9. Lenis eſt ad mulcēdū. ⁊ ad
reſpirādū nc̄cari9 eſt Sic ſpūſſcūs le
nis eſt .i. velox eſt ad ſe diffundēdū
Omibꝫ eī mobilib9 mobilior ē. Glo
ſa ſup iᵈ. fcs ē repēte de celo ſon9 ⁊c̄
Neſcit tarda reꝝ molimīa ſpūſſācti
grā. Scđo calid9 ē ad īflāmādū Lu.
xij. Ignē veni mittē in t̃rā ⁊ q̂d volo
niſi ut ardeat? Vn̄ ⁊ auſtro vento ca
lido ↄpa² Can̄. iiij Surge aq̄lo ⁊ veni
auſter ⁊ pfla ⁊c̄ Tercō lenis ē ad de
mulcēdū Vn̄ ad ei9 lenitatē inſinuā
dū vocat̃ noīe vnctōis. j. Jo. ij. Vn
ctio ei9 docet vos de oīb9 Vocat̃ noīe
voris. Vn̄ cantat ecc̄a. Et ſui voris
intima ⁊c̄ Noīe aure tenuis. iij. Re.
xix. Et poſt ignē ſibil9 aure tenuis
et ibi dn̄s Quarto neceſſari9 eſt ad
reſpirandūꝫ. Adeo q̂ppe neceſſari9 ē
qꝛ ſi ad horā ſbtraheret ſe: homo con
tinuo moreret². Sic ⁊ de ſpūſācto in=
telligendū eſt pſ̄. Auferes ſpiritūꝫ

eoꝝ ⁊ deficiēt ⁊ in pul ⁊c̄. Emittē ſpi
ritū tuū ⁊ creabūt̃ ⁊c̄. Jo. vj. Spūs
eſt q̂ viuificat. ¶ Quarto mōſtrat9
eſt in ſpecie ignis. ¶ Quinto in ſpe
cie lingue. Quare āt in hac die du=
plici ſpecie apparuit dicet̃ infra. ¶
¶ Circa terciū .ſ. q̂ tēpe miſſus ē no
tandū qꝛ miſſus eſt quinq̄geſiō die
a paſcha ¶ Idō aūt in die quinq̄ge
ſimo miſſus eſt ut det̃ ītelligi: quo
niā a ſpiritu ſancto eſt legis pfectō.
Et̃na remuneratō ⁊ pctōꝝ remiſſio
¶ Legis pfectō quoniā ſecundū glo
ſam a die agni immaculati quinq̄=
geſimo die data eſt lex in igne. In
nouo etiā teſtamēto quinq̄geſimo
die a paſcha xp̄i deſcēdit ſpūs in ig
ne. lex in mōte ſina. ſpūſſcūs in mō
te ſiō. lex in ſblimis mōtꝭ loco: ſpūſ
ſāct9 dat̃ in cenaculo. vn̄ p hoc inſi
nua² qꝛ ipē ſpūſſanct9 ē pfectō toti9
legis. qꝛ plenitudo legis eſt dilectio
¶ Scđa et̃na remuneratō eſt in ſpū
ſancto Vn̄ glo. Sicut q̄dragita dies
q̊bꝫ poſt reſurrectōꝫ cū diſcipulis cō
uerſat9 eſt pn̄tē ecc̄iam deſignāt: ita
quinq̄geſim9 dies q̊ ſpūſſcūs datur
denariū eterne remuneratōis expri
mit. ¶ Tercio pctōꝝ remiſſio Vnde
glo. ibidē. Idō in quinq̄geſiō. qꝛ in
dulgētia fiebat in iubileo: ⁊ p ſpm̄
peccata remittūt̃ Et ſeq̄t̃ in glo. In
ſpūali iubileo rei mortꝭ ſoluū²: debi
ta dimittūt̃: exules in p̄riā reuocāt̃
hēditas amiſſa reddit̃: ſerui .i. hoīes
peccato venūdati a iugo ſeruitutꝭ li
berā². Huculqꝫ gloſa Rei mortꝭ ſol
uūt̃ ⁊ liberāt̃ Vnde Ro. viij. Lex ſpi
ritus vite in xp̄o liberauit me a lege
peccati ⁊ mortis. Debita pctōrū di
mittūt̃ qꝛ caritas opit multitudinē
peccatoꝝ. Exules in patriā reuocāt̃
pſ̄. Spiritus tuus bon9 deducet me
in terrā rectā Hēditas amiſſa reddi
tur. ad Rō. viij. Ipē ſpūs teſtimoniū
reddet ſpūi nrō: q̄m ſum9 filij dei. Si
āt filij ⁊ heredes. Serui a pctō liberā²
ij. ad Coꝝ. iij. Vbi ſpūs dn̄i ibi lib̃
tas D ¶ Circa q̄rtū q̊tiens .ſ. apl̄s

miſſus eſt ſciendū ꝙ ſcḋm glo. trib⁹
vicib3 eis datus eſt. ſ. ante paſſionē
p⁹ reſurrectōem. ⁊ p⁹ aſcenſionem.
Primo ad faciendū miracl'a. Scḋō
ad relaxandū pctā. Tercio ad cōfir
mandū corda. Prīo qñ ad p̄dicā
dū eos miſit: ⁊ ſup oīa demonia ut lā
guores curarēt eis ptātē dedit. Hec
eī miracula p ſpm̄ſanctum fiūt. ſcḋm
ꝙ dr Math. xxij. Si aūt in ſpū dei eij
cio demonia. ⁊c. Nō tñ ꝯſeqns eſt ut
quicūqꝫ hēat ſpm̄ſanctū faciat miracu
la Qm̄ ſicut ait greg'. Miracula ho
minē ſcm̄ nō faciūt ſed oñdūt. Nec
quicūqꝫ facit miācula h3 ſpm̄ſcm̄. qm̄
⁊ mali aſſerūt ſe feciſſe miracula: di
centes. Dñe dñe nōne in noīe tuo ꝓ
phetauim⁹ ⁊c. De⁹ eī facit miracu
la p ꝓpriā autoritatē. angeli p ma
terie habilitatē. demones p v̄tutes
naturales reb3 inſitaſ. magi p occul
tos ꝯtract⁹ cū demoib3. boni xp̄iani
p publicā iuſticiā. mali xp̄iani per
ſig̃ publice iuſtie. Scḋō ded' eis ſpi
ritūſanctū: quādo in eos inſufflauit
dicēs. Accipite ſpm̄ſcm̄. quoꝝ remi
ſeritis pctā ⁊c. Nō tñ p̄t q̇s pctā re
mittē quātū ad maculā q̄ eſt in aīa
aut quātū ad reatū. ⁊ obligatōꝫ ad
penā eternā. aut quātū ad dei offen
ſam q̄ ſolūmō ex infuſiōe grē: ⁊ v̄tu
te ꝯtritōis remittūt. Dr tñ ſacerdos
abſolué. tū ꝗ a culpa abſolutū eſſe
inſinuat. tū ꝗ penā purgatoriā ī tē
palem ꝯmutat. tū ꝗ de ipā tpali p
tē relaxat. Ter° dedit eis hodierna
die qñ eoꝝ corda ſic ſolidata ſūt: ut
nulla tormēta timerēt. ps. Spiritus
oris e⁹ oīs v̄tus eoꝝ Aug. Tal' ē grā
ſpūſſancti ꝙ ſi triſticiā inuenit diſ
ſoluit. ſi deſideriū prāuoſū: ꝯſumit.
ſi trepidatōeꝫ: abicit. Leo pap. Spe
rabaf ab aplis ſpūſſanct⁹. non ut
tūc p̄mū ſcōꝝ hītator eē īciperet: ſꝫ ut
ſacra ſibi pectoā ⁊ feruēti⁹ accēderet ⁊
copioſi⁹ mūdaret cumulās ſua dona
nō inchoans. nec io nou⁹ ope ꝗ diti
or largitate. Circ quātū. ſ. q̄lr miſ
ſus ē notādū ꝙ miſſus ē cū ſono ⁊

linguis igneis. ⁊ ipſe lingue appue
rūt ſedēdo. Son⁹ āt fuit repētin⁹ cele
ſtis vehemēs ⁊ replens Repētin⁹. ꝗ
ſpūſſanct⁹ tarda molimīa neſcit Ce
leſtis ꝗ celeſtes efficit Vehemēs ꝗ
tiorē filialē īduit. vl' ꝗ et̄nū re adi
mit. Vñ vehemēs q̄i re adimēs Vel
ꝗ mentē ab oī carnali amore vehit
Vñ vehemēs q̄i vehens mentē. Fuit
etiā replens. ꝗ ſpūſſanct⁹ oēs aplos
repleuit. Vñ repleti ſūt oēs ſpi. ⁊c.
Triplex eſt āt ſig^m plenitudinis
qḋ fuit in aplis Primū ē nō reſona
re. ut3 in dolio qḋ cū plenū ē nō reſo
nat. Job. vij. Nūquid mugiet bos
cu3 añ p̄ſepe plen⁹ fuerit ⁊c. Quaſi di
ceret. Cū p̄ſepe cordis plenitudineꝫ
h3 grē: locū nō h3 mugitus impati
entie Hoc ſignū habuerūt apl'i. ꝗ
in tribulatōnib3 p impatiētiā nō re
ſonabant. ȳmo ibant gaudentes a
cōſpectu concilij. ⁊c. Secundū ſig
nu3 eſt non plus recipe ſiue ſatieta
tem habere Quando eī vas aliquo
liquore plenū eſt: non p̄ōt aliud re
cipere. ſimiliter homo ſatur nō appe
tit ampli⁹. ſic ſancti quia habēt ple
nitudinē gratie: non poſſūt recipere
alium liquorē terrene delectatōnis
Iſa. j. Plenus ſum. ⁊ ideo holocau
ſta. ⁊c. Similr ꝗ guſtauerunt cele
ſtem ſuauitatē: ideo non ſitiūt terre
nā voluptatē Aug⁹. Qui biberit de
fluuio padiſi cui⁹ gutta vna maior
eſt occeano: reſtat ut ī eo ſitꝫ h⁹ mū
di extincta ſit. Hoc ſignū habuerūt
apl'i q̇ nihil ꝓpriū voluerūt hr̄e: ſꝫ in
cōi oīa diuidé. Terciū ſig^m pleni
tudīs eſt ſupfluere. ut patet in flu
uio inūdante. Ecci. xxiiij. Qui īplet
q̄i phiſon ſapiam. Ad lrām: illi⁹ flu
uij ꝓpriūm eſt fluere ⁊ circūadiacen
tia irrigaꝛ. Sic apoſtoli ceperunt ef
fluere. ꝗ cepērt loq̇ varijs linguis
Vbi dr glo. Ecce ſignū plenitudīs.
plenū vas erūpit. Ignis in ſinu nō
p̄t occultari. Ceperūt iteꝝ circūadia
centia irrigare Vñ ſtatī petrus p̄di
care cepit. ⁊ tria milia hoīm ꝯūtit.

e ¶ Scdō miſſus ē in linguis igneis
Cir q̄d tria vidēda ſūt. Prio q̄re ɔiū
ctim in linguis igneis. Scdō q̄re in
igne potiuſq̄ȝ in alio elemēto. Tercio
q̄re in lingua potiuſq̄ȝ in alio mēbro
De pmo ſciēdū ꝙ triplici rōe appuit
in linguis igneis Prio ut ignea ver
ba pferrēt. Scdō ut legē igneā pdi-
carēt. ſ. legē amoris. De hijs duobȝ
Bern̄. Venit ſpūſſcūs ī linguis ig-
neis. ut in linguis oīm gētiū verba
ignea loq̄rēt. Tercio ut ſpm̄ſcm̄ q̄
ignis ē p eos loq̄ cogſcerēt. a h̄ ne
diffiderēt. a ne alioꝝ ɔſuſiōeȝ ſibi at
tribuerēt: a ut oēs eoꝝ v̄ba tāq̄ȝ dei
audirēt ¶ De ſcdo ſciēdū eſt ꝙ miſ-
ſus ē in ſpecie ignis multiplici rōne
Pria ſumit̄ penes ei9 ſeptuplicē gra
tiā. ſpūs eī admodū ignis alta hu
miliat p donū timoris. emollit duā
p modū pietatꝭ. illuīat obſcuā p ſci
entiā: reſtringit fluida p ɔſiliū: ɔſo
lidat mollia p fortitudinē. clarificat
metalla tollēdo rubiginē p donuȝ ī-
tellcūs. ſurſū tēdit p donū ſapie. Se
cūda rō ſumit̄ penes dignitatē a ex
cellētiā. Ignis eī excellit oīa elemē
ta ſpē: ordīe a v̄tute. Specie rōe pul
critudīs in luce. Ordine rōe ſblimi-
tatis in ſituatōe. Virtute rōe vigo-
roſitatis in actōne. Sic a ſpūſſcūs in
hijs oīa excedit. Propt̄ pmū ē ſpi
rituſſcūs incoinq̄natꝰ. ꝓpt̄ ſcdȝ ē in
cōprehēſibil̄: cū capiat oēs ſpūs in-
tellcūales. ꝓpt̄ t̄ciū ē inuīcibil̄ hn̄s
oēm virtutē Sapi. vij. Tercia rō ſu
mit̄ penes ei9 multiplicē efficaciā.
Hāc rōem aſſignat Raban9: ſic di
cēs Ignis q̄tuor hȝ naturas. vrit:
purgat: calefacit: a illuīat. Silr̄ ſpi
rituſſcūs exurit pctā: purgat corda
teporē excutit: a ignorātiā illuſtrat
Hec Raban9 Exurit pctā Vn̄ zacha
rie. xiij. P ignē exurit eos ſicut vrit̄
argētū. Hoc ē igne vri petebat p-
pheta dicēs Vre renes meos ꝛc̄ Pur
gat corda Iſa. iiij. ſi ſanguinē ihrlm
lauerit de medio ei9 in ſpū iu. a ſpū
ar. Teporē excutit. vn̄ ē de ill̄ q̄s re
plet Ro. xij. ſpū feruētes ꝛc̄. Greg.
In igne appuit ſpūs. q2 ab oī corde
q̄d replet teporē frigoris excutit a h̄
in deſiderio ſue et̄nitatis accēdit Ig
norātias illuſtr̄t Sapi. ix. Senſū āt
tuū q̄s ſciat n̄i tu dederis ſapiāȝ a mi
ſeris de altiſſimis ſpm̄ſcm̄ ꝰ Et. j. ad
Cho. ij. Nobis āt reuelauit de9 p ſpi
ritū tuū. Q̄rta rō q̄re ſcȝ miſſus ē in
ſpē ignis ſumit̄ penes eius amoris
naturāȝ. amor eī hȝ ſignificari p ig
nē triplici rōe. Prio q2 ignis ſp eſt
in motu. Sic amor ſpūſſcī q̄s replet
facit ſp eē in motu bone opatōiſ. vn̄
greg. amor dei nūq̄ȝ ē ociosus Opa2
eī magn̄ ſi eſt. ſi aūt opari negligit
amor nō eſt. Scdō q2 ignis int̄ cete
ra elemēta ē maxie formale a modi
cū hȝ de materia a multū de forma.
Sic amor ſpūſſcī q̄s replet facit hr̄e
modicū de amore t̄renoꝝ a plimū de
amore ſpūaliū: ut ipſi iaȝ carnalia
nō carnalr̄. ſȝ poti9 ſpūalr̄ diligant
Diſtinguit eī Bern̄. q̄tuor mōs di
ligēdi. ſ. diligē carnē carnalr̄. ſpūm
carnalr̄. carnē ſpūalr̄ a ſpm̄ ſpūalr̄
Tercio q2 ignis hȝ alta inclinare. ſur
ſū tēdere: fluida adunare a ɔgregar̄
P hec tria itelligit̄ triplex vis amo
ris. Amor eī ſic h̄r̄ in v̄bis Dyo. ī
li. de di. no. hȝ triplicē vim. ſ. inclina
tiuā: eleuatiuā: a coordinatiuā. In
clinatiuā q2 iclinat ſupiora īferiori
bus Eleuatiuā q2 eleuat infeiora ſu
perioribꝰ Coordinatiuā q2 coordinat
equalia inequalibȝ Hec Dyoniſi9.
Hanc eniȝ triplicē vim amoris ſpi
rituſſanctus efficit in hijs quos re-
plet quoniaȝ inclinat eos per humi
litatem a ſui cōtemptum. Eleuat in
deſiderium ſupnoruȝ a coordinat in
uicem p vnitatem morū ¶ De tercō
ſciendū ꝙ appuit poti9 in lingua q̄ȝ
in alio mēbro triplici rōe. Lingua eī
eſt mēbꝝ igne gehēne īflāmatū. dif
ficile ad regēdū: a vtile bn̄ rectū. q̄a
ḡ lingua igne infernali inflāmata
erat iō igne ſpūſſcī indigebat Iaco
bi. iij. Lingua vr̄a ignis eſt ꝛc̄. q2

difficile regit͛ iō grā ſpūſſancti p̄ ce=
teris indiget. Jaco. iij. Oīs natura
beſtiaꝝ ⁊c̄. Quia vtil͛ valde eſt ſi be
ne regit͛. iō nc̄ce fuit ut ſpm̄ſcm̄ re=
ctore͂ hr̄et In lingua ec̄ appuit ad ſi
gnificādū q̄ p̄dicātibꝫ valde nc̄cari
us fuit. Predicantibꝫ em̄ nc̄cari9 eſt
q̄ facit eos loq̇ ſeruēter abſqꝫ trepi
ditate. ⁊ iō miſſus ē in ſpecie ignis
Ber. Venit ſpūſſanct9 ſup diſcipu=
los in linguis igneis ut v̓ba ignea
loq̄rētur ⁊ legē igneā lingue ignee
p̄dicarēt Cōfidēter abſqꝫ puſillani
mitate Act. iiij. Repleti ſūt oēs ſpū
ſcō ⁊ cepe͛t loq̇ dū fiducia v̓bū d̓i ⁊c̄.
Multiplr̄ ꝑpter capacitat͛ auditoꝝ
diu̓ſitatē. ⁊ iō d̓r Act. ij. q̄ cepe͛t lo
q̇ varijs linguis Vtilr̄ ad edificatōꝫ
et vtilitatē Iſa. lxij. Spūs dn̄i ſuper
me eo q̄ vnxerit me. ⁊c̄. Tercio ipſe
lingue appuerūt ſedēdo ad ſignificā
dū q̄ preſidentibꝫ ⁊ iudicibꝫ neceſſa
ri9 eſt. q̄ cōfert autoritatē ad pc̄tm̄
remittendū. Joh̄. xx. Accipite ſpm̄
ſcm̄. quoꝝ remiſeritis pc̄tā. ⁊c̄. Cō
fert ſapiam ad iudicādū. Iſa. xiiij.
Ponā ſpm̄ meū ſuper eū. iudiciūqꝫ
gentibus ꝓferet. Māſuetudinē: ad
ſupportandū. Nūeri. x. Dabo eis de
ſpū q̇ in te ē ut ſupportet͛ on9 ꝑpli te
cū. Spūs moyſi erat ſpūs māſuetu=
dīs. Nūeri. xij. Erat moyſes māſue
tiſſim9 ⁊c̄. Ornatū ſanctitat͛ ad in=
formādū Job. xxvj. Spūs dn̄i orna
uit celos. F ¶ Circa ſextū āt in q̊s
.ſ. miſſus eſt notādū: q̄ miſſus ē in
diſcipulos q̇ fuerūt receptacula mū
da. ſc̄m qd̓ de eis cātat͛ ¶ Fuerūt ei re=
ceptacl͛a mūda ⁊ habilia ad ſuſcep
tōem ſpūſſancti ꝑpt͛ ſeptē q̄ fue͛t in
eis. Ipſi em̄ p̊ fue͛t aīo q̇eti qd̓ no=
tat͛ in h̓ q̄ d̓r. dū ꝯplerentur dies pē
thecoſtes .i. req̇etionis. Illud enim
feſtū erat ad req̇em deputatū Iſay.
lxvj. Sup quē req̇eſcet ſpūs me9 ni
ſi ſup humilem ⁊ quietū ¶ Scd̓ō fue
runt dilectōe vniti. qd̓ notat͛ in h̓ q̄
d̓r. erāt oēs pariter ⁊c̄. Erat em̄ eis
cor vnū ⁊ aīa vna Sic̄ em̄ ſpūs hoīs

nō viuificat mēbꝛ̄ corpis niſi vnita
ſic nec ſpūſſcūs mēbra ſpūalia Et ſi
cut ignis lign̊ꝝ diuiſione extinguit͛
ſic ſpūſſanct9 p diſcordiam in hoībꝫ
Et iō cātatur de aplīs Inuenit eos
ꝯcordes caritate: ⁊ illuſtrauit eos in=
undans d̓initas deitat͛ ¶ Tercio fu
erūt ī loco ſecreto. qd̓ notat͛ in h̓ qd̓
d̓r in eodē loco .ſ. in cenaculo Ozee. ij
Ducā eā in ſolitudinē ⁊ loquar ad
cor ei9 ¶ Quarto fue͛t in orōe aſſi=
dui. Vn̄ p̄mittit͛. Erant pſeuerātes
vnanimiter in orōe. Vn̄ cātam9 de
eis. Orantibꝫ aplīs: deū veniſſe nūci
tur. Q̄ꝛ em̄ orō neceſſaria ſit ad ſu=
ſceptōem ſpūſſancti oñdit͛ Sap̄. vij
Inuocaui ⁊ venit in me ſpūs ſapie.
Itē. ioh̄. xiiij. Rogabo p̄rem ⁊ aliū
paclitū dabit vob̓ ¶ Quinto fuerūt
humilitate p̄diti. qd̓ notat͛ in h̓ q̄ d̓r
ſedētes. pſ̄. Qui emittis fontes ī cō
uallibꝫ .i. grām ſpūſſancti donat in
humilibꝫ Iſa. lxvj. Sup quē req̇eſcet
ſpūs me9 ⁊c̄. ¶ Sexto fue͛t pace cō
iūcti. qd̓ notat͛ in h̓ q̄ erāt in ihr̓lm̄
q̄ interp̄tat͛ viſio pac͛. Q̄ꝛ āt ad reci
piendū ſpiritūſcm̄ pax neceſſaia ſit
oñdit dn̄s Joh̄. xx. vbi p̄mo pacem
obtulit dicēs. Pax vobis Deinde ſta
tim inſufflauit ⁊ dixit Accipite ſpm̄
ſanctū ⁊c̄. ¶ Septio fue͛t in cōtēpla
tōe erecti. qd̓ notat͛ in h̓ q̄ ſpm̄ſcm̄
recepe͛t in ſupiori cenaculo. Vn̄ dic̄
gloſa ibidē. Qui ſpm̄ſcm̄ deſiderat:
carnis domiciliū mētis ꝯtēplatōne
trāſcendēs calcat G ¶ Circa ſeptim̄
ꝑpter quid .ſ. miſſus eſt notādū. q̄
ꝑpter ſex cās que notāt͛ in hac au=
toritate. Paclitus autē ſpiritus ⁊c̄.
Primo ad conſolanduꝫ meſtos. qd̓
notat͛ cū dicit͛ paclitus. quod idē eſt
q̄ conſolator. Iſa. lxj. Spiritus do=
mini ſup me ⁊c̄. Seq̇t͛ ut ponerē cō=
ſolatōem lugētibꝫ ſion Grego. Con
ſolator d̓r ſpūs q̄ de pc̄ci ꝑpetratōe
merētibꝫ duꝫ ſpem venie ꝑparat: ab
afflictōe triſticie mētē leuat ¶ Scd̓ō
miſſus eſt ad viuificādū mortuos:
qd̓ notat͛ cū dicit͛ ſpūs. q̄ ſpūs eſt q̇

viuificat Ezech. xxxvij. Ossa arida audite verbum domini etc. ecce ego immittam in vos spiritum et viuetis. Tercio missus est ad sanctificandum immundos: quod notatur cum dicitur sanctus. Sicut enim dicitur spiritus qui viuificat ita dicitur sanctus qui sanctificat et mundat Vnde sanctus idem est quod mundus post. Fluminis impetus et mundans et abundans gratia spiritussancti letificat ciuitatem dei et ecclesiam dei Et per istud flumen sanctificauit tabernaculum suum altissimus. Quarto missus est ad confirmandum amorem inter discordes et odiosos quod notatur in hoc quod dicitur pater. Pater eius dicitur eo quod naturaliter diligit nos Joh. xiiij. Ipse enim pater amat vos. Si pater et nos filij eius et fratres adinuicem Et inter fratres perfecta amicicia perseuerat. Quinto missus est ad saluandum iustos: quod notatur in eo quod dicitur in nomine meo. quod est Jhesus: et salus interpretatur In nomine igitur Jhesu id est salutis pater misit spiritum ut ostendat quod ad saluandas gentes venit. Sexto missus est ad docendum ignaros quod notatur in eo quod dicitur ille vos docebit omnia etc. Circa octauum notandum quod datus siue missus est primo in primitiua ecclesia per orationem Vnde orantibus apostolis etc. Et luc. iij. Orante Jhesu descendit spiritussanctus. Secundo per verbi dei deuotam et attentam deuotionem. Act. x. Adhuc loquente petro: cecidit spiritussanctus etc. Tercio per assiduam operationem: quod notatur in manuum impositione Act. viij. Tunc imponebant manus super illos etc. Vel impositio manuum significat absolutionem que fit in confessione.

De sancto Gordiano et Epimacho

Gordianus dicitur a geos. quod est domus siue domus et dyan quod est clarum qui clara domus in qua deus habitat. sicut dicit aug. in li. de tri. Bona domus est paribus membris disposita: ampla et lucida. Sic iste sanctus fuit pariter dispositus per concordie vnitatem. amplus per caritatem: lucidus per veritatem. Epimachus dicitur ab epy quod est super. et machos pugna qui per supernis pugnans. Legenda

Gordianus vicarius iuliani imperatoris cum quendam xpianum nomine ianuarium ad sacrificandum compelleret ad predicationem tamen ipsius ianuarij ad fidem cum vxore sua nomine marina et liij. viris conuersus est. Quod audiens iulianus iussit ianuarium in exilium mitti Gordianum vero si sacrificare nollet capite truncari. Decollatus est ergo gordianus: et corpus eius per septem dies ad canes proiectum est. Sed cum omnino remansisset intactum: tandem a familia sua rapitur et cum beato epimacho quem dudum predictus iulianus occidi fecerat sepelitur non longe ab vrbe: miliario forte vno circa annum domini. ccclx.

De nomine Nerei et Achillei.

Nereus interpretatur lucis consilium Vel nereus a nereth quod est lucerna: et vs festinans Vel nereus qui ne et neque et reus. Fuit ergo consilium lucis in virginitatis predicatione. Lucerna in honesta conuersatione: festinans in celi feruore Nequam reus in conscientie puritate. Achilleus ab achi quod est frater meus et lesa quod est salus quasi fratrum salus. Horum passiones Eunuchus Victorinus et Maro serui xpi diligenter scripserunt.

Historia.

Nereus et achilleus eunuchi cubicularij domicelle neptis domiciani imperatoris fuerint quos beatus petrus apostolus baptisauit. Cum ergo predicta domicella aureliano filio consulis nupta esset: et gemmis et purpureis vestibus tegeretur: Nereus et Achilleus ei fidem predicauerunt et virginitatem coram ea multipliciter commendauerunt: ostendentes virginitatem deo esse proximam: angelis germanam: hominibus innatam. Vxorem viro subijci pugnis et calcibus cedi: deformes partus sepius procreari Rursus quod vix matris dulcia monita sustinere poterat oportere pati grandia conuicia mariti Illa autem inter cetera dixit Scio patrem meum fuisse zelotipum et matrem meam ab eo plurima conuicia passam esse Nunquid vir meus talis futurus est. Cui illi. Quamdiu sunt sponsi videntur esse benigni: sed mariti effecti crudeliter dominantur aliquando ancillas preferunt dominabus. Omnis autem sanctitas amissa per primam reuocari potest: sola virginitas ad statum suum reuocari non potest. Reatus enim per

p̄mam expelli p̄t: ꝟgitas reuoꝛi nō
p̄t ut ad ſtatū p̄ſtine ſcitat̄ attigat
Tūc flauia domicilla credidit ⁊ ꝟgi
nitatē vouit. ⁊ a ſc̄o clemēte velata ē
Q̄d ſpōſus eiꝰ audiēs lr̄a a domici
ano impetrata ꝟginē cū ſcis nereo ⁊
achileo in pōcianū inſulā relegauit
putās ſe p h̄ poſſe ꝟgis ꝓpoſitū imu
tare. Pꝰ aliq̄d tp̄s cū ip̄e ad inſulā
p̄rexit: ⁊ mult̄ mūeribꝫ ſc̄os ut ꝟgi
ſuaderēt inducēt: ipi h̄ penitꝰ reſpuē
tes ipſā magis in dn̄o ꝯfoꝛtabant.
Quapꝛopt̄ cū ad ſacrificia ꝯpellerēt̄
⁊ dicerēt ſe a b̄to petro ap̄lo bapti-
ſatos nulla rōe poſſe idol̄ imolaē: ca
pite ceſi ſūt. circ̄ ānū dn̄i. lxxx. q̄ꝝ coꝛ
pa iux̄ ſepulcꝝ ſc̄e petronille poſita
ſūt. Alios ec̄ ſc̄os .ſ. victoꝛinū. euti-
cē ⁊ maronē q̄bꝫ domicilla adhēbat
tā q̄ ſuos tota die in ſuis p̄diis la-
boꝛare faciebat. ⁊ veſpe cātabꝛū eis
ad māducādū dabat. Tandē tādiu
euticē cedi iuſſit q̄uſqꝫ ſp̄m exalaret
Victoꝛinū ꝟo in aq̄s fetētibꝫ ſuffo-
cari fecit Maronē ꝟo ſaxo ingēti op
p̄mi iuſſit. Cū aūt īmaniſſimā pe
trā quā vix lxx̄. robuſti viri mouere
poterāt ſup ſcm̄ victoꝛinū iactaſſēt
ip̄e p̄dictū lapidē in hūeros accepit.
⁊ q̄ſi leues paleas ad duo miliaria
pōꝛtauit Et cū p̄limi credidiſſēt: ꝯſula
ris ip̄m occidi fecit. Pꝰ h̄ aurelianꝰ
domicellā de exilio reduxit ⁊ duas ꝟ
gines effroſinā ⁊ theodoꝛā collecta-
neas eiꝰ ut ei ſuaderēt miſit. Quas
⁊ domicella ad fidē ꝯuertit. Tūc au
relianꝰ cū ſpōſis p̄dictaꝝ puellaꝝ ⁊
tribꝫ ioculatoꝛibꝫ ad domicillā venit
ut eiꝰ nuptias celebraret. ⁊ ipſā ſal
tē domicillā violent̄ opp̄meret Sꝫ cū
domicilla p̄dc̄os duos iuuenes ad
fidē ꝯuertiſſꝫ: aurelianꝰ domicillā in
thalamū introdux̄t. ⁊ ibidē mimos ca
nē fecit ⁊ ceteros ſecū ſaltaē iuſſit vo
lens eā poſtmodū violaē. Sꝫ cū defi
cerēt mimi ī canēdo ⁊ ceteri in ſaltā
do: ip̄e tn̄ p duos dies nō ceſſauit q̄
uſqꝫ ſaltādo deficiēs expirauit. Euxu
riꝰ ꝟo frat̄ eiꝰ īpetrata lr̄a oēs illos

q̄ crediderāt interfecit: ⁊ cubiculo vbi p̄
dicte ꝟgines moꝛabāt̄ ignē ſuppoſuīt
q̄ oꝛātes ſp̄m emiſerūt. q̄ꝝ coꝛpa ſā-
ctꝰ ceſariꝰ mā e illeſa repiēs ſepeliuīt

De ſancto Pancratio.

Pancratiꝰ d̄r a pan q̄d ē totū ⁊ grtꝰ q̄d ētiꝰ ē q̄i totꝰ ḡto ḡtus. hoc eſt in ſua puericia. Vel ſic d̄r in gloſario pācras d̄r rapina. pācranatiꝰ flagell̄ ſbiectꝰ pācrꝰ lapis varie coloratꝰ Ip̄e em̄ rapuit p̄dā de ōnū captiuoꝝ. fuit ſbiectꝰ flagell̄ toꝛmētoꝛū: coloratꝰ varietate virtutum.

Hyſtoria.

Pancratiꝰ nobiliſſimis pentibꝫ oꝛtꝰ: dū apd̄ frigiā ⁊ p̄re ⁊ m̄re oꝛbatus cēt ſb cura dyoniſij patrui ſui relictꝰ eſt. Ambo ḡ romā vbi largū hēbant p̄rimoniū redierūt In q̄ rū vico coꝛneliꝰ papa cū fidelibꝫ lati-tabat. A q̄ q̄dē coꝛnelio cū p̄dc̄us dionisiꝰ ⁊ pancratiꝰ fidē xp̄i recepiſſēt tandē dyoniſiꝰ in pace moꝛit̄ ⁊ pancratiꝰ capit̄ et ceſari p̄ntat̄. Erat āt pancratiꝰ q̄ſi ānoꝝ. xiiij Cui dixit ceſar. Infantule ſuadeo tibi ne mala moꝛte moꝛiaris qꝛ cū puer ſis facile decipieꝛ. et qꝛ nobilis cōpꝛobaris ⁊ cariſſimꝰ meꝰ filiꝰ extitiſti rogo te ut recedas ab hac veſania ut velut filium meū te habeā. Cui pācratiꝰ. Et ſi puer ſū coꝛpe coꝛ tn̄ gero ſenile ⁊ virtute dn̄i mei ihesu xp̄i terroꝛ veſter tātū apud nos eſt q̄tū h̄ pictura quam cernimus. Dij autem tui q̄s me hoꝛtaris colere deceptoꝛes et germanoꝝ ſtupꝛatoēs fuerūt q̄ ect nec pn̄tibꝫ pepcerūt. q̄ ſi hodie ſuos tuos tales ꝯſ̄cēs: ꝑtinꝰ occidi iubēs tales deos miroꝛ quō colere n̄ erubēſcis Auguſtꝰ ḡ reputās ſe a puēo victū. iuſſit eū in via aurelia decollari circa ānos dn̄i. cclxxxv. Cuiꝰ coꝛpꝰ Octauilla ſenatrix diligēt̄ ſepeliuit Ad eiꝰ ſepulcrū ut ait Greg. turoñ. ſi q̄s falſū iurare voluerit anteq̄ ad cancellū choꝛi pueniat: ꝯ ſtati a demone captus inſanit. ꝯ cadens in pauimētū ꝑtinꝰ vitā p̄dit Lis n̄ modica

inter duos erat. et iudex deū minime
ignorabat. zelo igi² iuſticie iudex du
ct⁹ ābos ad altare ſci petri duxit. et
ibidē deū innocentiā ſuā quā pretē-
debat iuramento expiare coegit. do
gās ꝓplm ut aliq̄ indicio oñderet ve
ritatem. Cū āt ille iuraſſ& nil mali
paſſus fuiſſet iudex ei⁹ malicie ꝯſci⁹
zelo accēſus iuſticie: exclamauit. Se
nior iſte petr⁹ aut nimis miſericors
eſt. ā iuniori defert. eam⁹ ad pācrati
um iuuenē. ab eo veritatē reqram⁹
Cū ergo veniſſēt et ſup ei⁹ tumulū de
us falſū iurare pſumpſiſſ& manū in-
de retrahē nō potuit: et ibidē poſtmo
dū expirat᷑ Vñ vſq3 hodie a pleriſq3
obſuat᷑: ut ſup reliqas ſci pācratij
ꝑ arduis cauſ iuramētū fiat

De tempore pegrinationis.

DIcto de feſtiuitatibus q̄
occurrūt īfra tpꝰ recōci
liatōis: qd tpꝰ repñtat
eccleſia a paſcha vſq3 ad
octauā pēthecoſtes. Se-
qt᷑ videre de feſtiuitatibꝫ q̄ eueniunt
infra tpꝰ pegrinatōis: qd tpꝰ repñ
tat eccā ab octauis pēthecoſtes vſq3
aduētū dñi Pricipiū āt h⁹ tpis ñ ſꝑ
hic incipit: ſed iux̄ paſchalē tminū
variat᷑

De noīe ſci Vrbani pape.

VRban⁹ ab vrbaītate dcūs
ul᷑ vrban⁹ ab vr qd ē lumē
vl᷑ ignis et bana rñſio. Fu
it em lumē p ꝯūſatōz hone
ſtā. Ignis p caritatē ſuccenſā. Rñ
ſio p doctrinā Vel fuit lumē ſiue lux
q: lux ē in aſpectu amabil᷑ in eſſētia
īmaterial᷑. in ſitu celeſtis in actu p-
util᷑. Sic iſte ſcūs amabil᷑ fuit in ꝯū
ſatōe: īmaterial᷑ in mūdi deſpectōe.
celeſtis ī ꝯtēplatōe. putil᷑ in pdicaᵒᵉ

Seqtur legenda.

VRban⁹ calixto pape ſucceſſit
Cui⁹ tempe cū fuiſſ& magna
pſecutio xpianorū: Tandem
alexander cui⁹ mat᷑ noīe haema xpi
ana erat. quā Origenes ꝯuerterat in
piū ſumpſit Ipſa ḡ filiū pcibus ma
ternis induxit vt a pſecutōe xpiano
rū ceſſaret. Verūtñ almachi⁹ vrbis
pfect⁹ q̄ btām ceciliā decollauerāt in
xpianos crudelr̄ ſeuiebat. Scī3 ḡ vr
banū diligēter inqri fecit. et in q̄da3
antro cū tribꝫ pſbiteris et tribꝫ dya
conibꝫ reptū3 in carcerē mitti iuſſit.
P⁹ hoc corā ſeipſo adduci fecit Et q3
q̄nq3 milia hoīm cū ſacrilega cecilia
et illuſtribꝫ viris tiburcio et valeria
no ſeduxerāt eidē obicit et theſauros
cecilie reqſiuit. Cui vrban⁹ Vt video
plus te ad ſeuiendū in ſanctos idu
cit cupiditas q̄ꝫ cultus deoꝝ Theſau
rus cecilie p man⁹ pauperū celos cō
ſcēdit Cū ergo ſcm vrbanū cū ſocijs
plūbatis cederet et ipē nomē dñi ely
on inuocarēt ſtridens pfect⁹ ait. Sa
piens vult iſte ſenex videri et ideo nc̄
ignota loq². Cū āt ſupari nō poſſet
iteꝝ in carcerē redudu² vbi tres tri
bunos ad ſe venietes cū cuſtode car
ceꝝ Anolino ſcūs vrban⁹ batipſau᷑
audito ḡ q3 anolin⁹ xpian⁹ fcūs eſſ&
pfecto ſiſtit᷑. et ſacrificare rēnuēs de
collat᷑ Scūs āt vrban⁹ cū ſocijs ad ſi
mulachꝝ duci᷑ et thura īponere vrge²
Tūc orāte vrbano ſimulachꝝ cecid᷑
et. xxij. ſacdotes q̄ ignē miſtrbāt: oc
cidit. Tūc ſci grauiſſime laniāt et p⁹ hꝰ
ad ſacrificandū ducūt᷑. q̄ in ipꝫ ydo
lū expuētes frōtes cruce muniērūt:
et inuicē dato pacis oſculo capitalem
ſnīa3 acceperūt. ſb alexādro q̄ cep᷑ cir᷑
ānos dñi. ccxx. Sed ſtatī carpaſi⁹ a
demone arripi² et deos ſuos blaſphe
mās et xpianos inuit⁹ magnificās:
a demone ſuffocat² qd ei⁹ vxor in ar-
menia videns cū filia ſua lucina et to
ta familia a ſācto fortunato epō ba
ptiſma ſuſcepit. et p⁹ hꝰ ſcōꝝ corpora
honorifice ſepeliuit.

De noīe ſcē Petronille.

PEtronilla dr̄ a petēs et thro-
n⁹. qd ē ſedes et illaꝝ q̄i petēs
thronū illaꝝ ſc3 virginū.

¶Seqtur legẽda.

Petronilla cuius vitã btũs mar
cell9 ſcripſit fuit filia ſancti pe=
tri apoſtoli. q cũ nimis ſpẽoſa eſſet
ex volũtate p̃ris febrib9 laboraret.
diſcũbentibȝ ap̄d eũ diſcipul' dix' ad
eũ tit9 Cũ oẽs a te ſanẽt' infirmi cur
petronillã iacere pmittis? Cui pe=
trus. Quia ſic ei expedit Verũtñ ne
ĩputet' ĩpoſſibilitas ſãitatis e9 meis
s̃monibȝ excuſari: ait ad illã. Surge
petronilla velocit' a miniſtra nobis. q̃
ſtati ſanata ſurrexit a eis miniſtra=
uit. Cõpleto ãt miſterio dixit ei pe=
trus. Petronilla redi in lectũ tuũ. q̃
ſtati redijt a ut pri9 febribȝ laborare
cepit At ubi in dei amore cepit eẽ pfe
cta eã pfecte ſanauit. Comes ḡ flac
cus ad eã venit: ut ipſã ꝑpter ei9 pul
critudinẽ acciperet in vxorẽ. Cui illa
rñt. Si me in vxorẽ hr̃e deſideras iu=
be ad me virgines venire q̃ me vſqȝ
ad domũ tuã debeãt aſſociare. q̃s cũ
ille pararet petronilla ieiunijs a oroĩ
bus inſiſtere cepit a corp9 dñi ſuſci=
piẽs ac in lecto ſe reclinans p9 tridu
um ad dñm migrauit. Flaccus ãt de
luſum ſe videns ad feliculã ſociã pe
tronille ſe ↄ̃uertit a ut aut ſibi nubẽt
aut idolis ĩmolaret p̃cepit. Qd cũ il
la vtrũqȝ renueret p̃fect9 eam ſeptẽ
diebȝ ſine cibo a potu in carcere poni
fecit. ac poſtmodũ in eculeo tortam
occidit: ac ei9 corp9 in cloacã p̄iecit.
qd tñ ſcũs nicodem9 eleuãs ſepeliu't
Vñ a flacco comite nicodem9 accerſi
tur. a ſacrificare renuẽs plũbatis cedi'
a in tiberĩ ei9 corp9 ꝓijcit'. s̃ a iuſti=
no ei9 clerico leuat' a honorifice ſepe
litur.

¶De ſcõ Petro exorciſta

Petrus exorciſta dũ ab arche
mio in carcẽ detineret' a p̃dcĩ
archemij filia a demone vexa
ret' et ob hoc a p̃re ſepi9 plangeret'.
Dixit ei petr9 ꝙ ſi ĩ xp̄ȝ crederet: ſtati
filia ei9 ſãitatẽ reciperet Cui archemi9
Miror q̃ dñs de9 tu9 filiã meã liberare
poterit q̃ te tãta patientẽ ꝑ eo liberã
re nõ valet. Cui petr9 Potẽs q̃dẽ eſt
de9 me9 eripe me. ſed vult ut p paſſi
onẽ trãſitoriã ad glãȝ pueniam9 ſẽ
piternã. Cui archemi9 Si me ſup te
cathenas duplicãte de9 tu9 te libera
uerit a filiã meã ſanauerit: ꝓtin9 in
xp̄m credã. qd cũ factũ fuiſſ; btũs pe
trus cãdidis veſtibȝ indut9 et tenẽs
ſignũ cruc' eidẽ apparuit. a ille ſe pedi
bȝ ei9 ꝓſtrauit: a filia e9 ſanata eſt.
Ipſe cũ tota domo ſua baptiſma ſu
ſcepit. pmiſitqȝ alijs incarceratis ꝙ
exirẽt liberi q̃cũqȝ vellẽt fieri xp̄iani
Multiſqȝ alijs credẽtibȝ a btõ Mar
cellino p̄ſbr̃o baptiſant' Qd audiẽs
p̃fect9 oĩs incarceratos ad ſe addu
ci p̃cepit. q̃s archemi9 ↄuocãs a ma
n9 eoꝝ deoſculãs dixit. Vt ſi q̃s vellȝ
venire ad mrtiũ: veniret intrepidus
a ſi q̃s nollet abiret illeſus. Cõperto
ãt iudice ꝙ marcellin9 et petr9 eos
baptiſaſſet ipſos accerſiuit a eos ſe=
pati in carcere recluſit Marcellin9 q̃
dẽ nud9 ſup vitrũ fractũ ꝓſternit' et
ei lumẽ et aq̃ negat'. Petr9 võ in car
cere alio in altiſſimo cippo ↄſtringi'
Angelus aũt dñi marcellinũ indu
cẽs a ſoluẽs ipȝ cũ petro in domo ar
chemij reſtituit ut ſepteȝ diebȝ ꝓplm
ↄfortarẽt. a poſtea ſe iudici p̃ntarẽt
p̃cepit. Cũ ḡ p̃fect9 eos in carcere ñ
inueniſſet accerſitũ archemiũ a ſacrifi=
care nolentẽ in cripta cuȝ vxore ſua
viuos obrui iuſſit. qd ſci marcel. et
petr9 audiẽtes illuc venerũt. a in illa
cripta ſcũs marcel. xp̄ianis ſeptẽ gẽ
tibȝ miſſam celebrauit. Dixeruntqȝ ſci
ad incredulos. Ecce archemiũ potu=
iſſem9 liberare a nos abſcondere ſed
neutꝝ voluim9 facere. tũc irati gẽti=
les arche. gladio necauerũt mrẽm võ
cũ filia lapidibȝ obruerũt. marcel. ãt
et petꝝ ad inſulã migrãtꝝ q̃ nũc cãdi=
daꝑpt' coꝝ mrtiũ vocat' decollauerũt
tpe dyocleciani qui cepit anno dñi
cclxxxvij. Quoꝝ aĩas veſtibȝ ſplen
didis a gẽmis indutas: ab angelis
in celuȝ deferri: ſpiculator noĩe doro
theus vidit. vñ a xp̄ian9 effect9 poſt
modum in pace requieuit.

¶ De noīb3 ſcōꝝ Primi ⁊ Feliciani

Primꝰ q̄ſi ſūmꝰ ⁊ magnꝰ· Feli
cianꝰ q̄ſi felix anꝰ .i. felix ſe=
nex Jlle em̄ dr̄ ſūmꝰ ſiue ma
gnꝰ dignitate ꝓpter martirij paſſio
nē· ꝑtāte ꝓpter miraculoꝝ opatōeʒ·
ſc̄itate ꝓpter vite pfectōeʒ· felicitate
ꝓpter glo'ſam fruitōeʒ Jſte āt felix
dicit̄ ſenex nō ſolū ꝓpter tp̄is antiq̄
tatē ſ; etiā ꝓpt̄ reuerētie dig̃tatē: ꝓpt̄
ſapie matuitatē· ⁊ ꝓpt̄ moꝝ g̃uitatē

¶ Seq̃tur legenda·

Primus ⁊ felicianꝰ apd̄ dyocle
cianū et Maximianū a tēploꝝ
pontificib3 accuſant̄ ꝙ niſi eos ſacri=
ficare fecerīt nulla a dijs bñficia ob
tinere valebūt· Juſſu igi² impatoꝝ
in carcere recludūt̄· ſ; ab angelo ſo=
luti poſtmodū iteꝝ impatorib3 pñ
tant̄· Qui cū in fide firmi pſiſterēt
crudelr̄ laniati in carcerē retruſi q̊ti=
die ab angelo ↄfortāt̄ Jteꝝ p̄ſidi p̄
ſentati cū nō pn̄t ſupari ſepant̄ ab=
inuicē· Dixitq3 p̄ſes feliciano ut ſue
ſenectuti ↄſuleret ⁊ dijs īmolaēt Cui
Felicianꝰ· Ecce iā· lxxx· ānos hēo: et
xxx· anni ſūt ex q̊ veritatē agnoui ⁊
elegi deo ſeruire q̇ me p̄t de tuis ma
nib3 liberare· Tūc iuſſit eum p̄ſes li
gari: ⁊ clauos in manib3 ⁊ pedib3 af
figi: eiq3 dixit Tādiu torſus eris do
nec nobis ↄſenſerl' Qui dū leto vul
tu pſiſteret: eū ibidē torq̄ri iuſſit: et
triduo nihil penitꝰ miſtrari· Pꝰ hoc
ſcm̄ Primuʒ adduci fecit eiq3 dixit:
Ecce frat̄ tuꝰ impatoꝝ decretis ↄſen
ſita ob h̄ magnꝰ in palacio venerat̄
tu ergo ſilr̄ age· Cui ille Licʒ dyabo
li filꝰ ſis· Verūtñ in pte bñ dixiſti·
qr̄ frat̄ meꝰ impatoris celeſtis decre
to ↄſenſit· Tūc iratus p̄ſes iuſſit fa=
cib3 latera eiꝰ incēdi: ⁊ plūbū buliēs
in os eꝰ infundi· cernēte feliciano ut
ſic terreri poſſet Jpſe āt plūbū tāꝙ̄
aquā frigidā ſuauit̄ bibit Tūc p̄ſes
iratꝰ duos leones ad eos mitti p̄ce=
pit· Qui ſtatī ad eoꝝ pedes ſe ꝓiece
runt: ⁊ tanꝙ̄ agni māſueti corā eis
ſteterūt· Rurſus vrſos crudeles ad=
mittit· ⁊ cū leonib3 māſueſcūt· Ad=
erāt ad h̄ ſpectaculū pluſꝙ̄· xij· mi=
lia viroꝝ de q̇b3 q̇ngēti viri ī dn̄o cre
diderūt· Preſes āt ſcōs fecit decollai
⁊ eoꝝ corpa canib3 ⁊ auib3 pijci· ſ; cū
ab hijs remanerēt illeſa a xp̄ianis
honorifice ſūt ſepulta· Paſſi āt ſūt
circa annos dn̄i· cclxxxvj·

¶ De noīe ſci Barnabe apl'i·

Barnabas interp̄ta² filiꝰ veni
entis vl' filiꝰ ↄſolatōis· aut fi
lius ꝓphete· aut filiꝰ ↄcludēs·
Quatuor vicib3 poni² filiꝰ ꝓpter q̄tu
or modos filiatōis ipſiꝰ Dicit̄ em̄ in
ſcp̄tura filiꝰ rōe gñatōis· eruditōis
imitatōis· ⁊ adoptōis· Fuit em̄ a cri
ſto regñatus p baptiſmū· eruditꝰ p
euangeliū· ⁊ ip̄ʒ imitatus p marti
riū· ⁊ ab ipſo adoptatus p celeſte p̄
miū· ⁊ hoc q̄ntū ad ſe Quantū aūt
ad alios fuit aduenieſ· cōſolans· ꝓ
phetās: ⁊ cōcludēs Aduenieſ diſcur
rendo ⁊ predicādo vbiq3· Q8 ptʒ· qr̄
fuit ſociꝰ pauli Cōſolans paupes et
deſolatos· Paupes q̊b3 elemoſinā
detulit· Deſolatos q̊b3 ex pte apl'o
rum epl'am deſtinauit· Prophetans
qr̄ ꝓphetie ſpū datu² Cōcludēs quia
magnā multitudinē in fide ↄcluſit ⁊
adunauit· ſicut ptʒ cū miſſus fuit in
antiochiā De hijs q̄tuor act· xj Erāt
vir· i· viriliſ q̄ntum ad p̄mū Bonꝰ
quantū ad ſecundū· Plenꝰ ſpūſcō:
q̄ntū ad terciū· Et fidelis q̄tum ad
quartū· Eius paſſionē ↄpilauit Jo=
hannes quia marcus eius cōſobri=
nus ⁊ maxie a viſione ipſius iohan
nis vſq3 fere in finem· quam beda de
greco in latinū credit̄ trāſtuliſſe·

¶ Seq̃tur legenda·

Barnabas leuites ciprius gene
re vnus de· lxxij domini diſcipu
lis ab hiſtoria actuum multum ex=
tollit̄ ⁊ laudatur ¶ Fuit nāq3 optīe
informatus ⁊ ordinatꝰ: ⁊ h̄ q̄tū ad
ſe· a· ⁊ q̄tū ad deū· b· ⁊ q̄tū ad ꝓxi=
mū· c A ¶ Qn̄tū ad ſe ordinatꝰ ex
tit² ſ; tres viēs .ſ. rōbilē: ↄcupiſcibilē

et iraſcibilē. Habuit namq; rōnabilem illuſtratā lumine ꝯgnitōis Vn̄ dicit Actu. xiiij. Erant autē in eccleſia que eſt ātiochie ꝓphete ⁊ doctores In q̄bꝫ barnabas ⁊ ſimō ⁊c.
Scd̄o hūit ꝯcupiſcibilē purgatā a puluere mūdane affectōis Vn̄ dicit Actuū. iiij. ꝙ ioſeph qui cognominatꝰ eſt barnabas cū haberet agꝝ vēdidit illū ⁊ attulit p̄ciū ⁊ poſuit an pedes apoſtoloꝝ Vbi dicit gloſa. Deſtituendū probat quod tāgere deuitat. ⁊ docet calcādū eſſe aurū quod ſubdit greſſibꝫ aplōꝝ. Terciō hūit iraſcibilē roboratā magnitudine ꝓbitatis Et hoc vel viriliter aggrediēdo ardua: vel perſeueranter agendo fortia: vel cōſtanter ſufferendo aduſa. Viriliter aggrediēdo ardua: ſicꝫ patꝫ in hoc ꝙ illā maximā ciuitatē antiochiā ad cōuertēdū accepit Sicut etiā patet Actu. ix. Quia cū poſt ꝯuerſiōꝫ paulus iheroſolimā veniſſet ⁊ diſcipulis ſe iungē vellet: ⁊ oēs eū tāq̄ lupū agni fugerent: barnabas ipꝫ audacter apprehendit: ⁊ ad diſcipulos ⁊ apoſtlos duxit Pſeuerant opando fortia. q̄ ſuū corpꝰ macerauit ⁊ ieiunijs afflixit Vn̄ dr̄ Actuum. xiij. de barnaba et q̄buſdā alijs Miſtrātibꝫ āt illis dn̄o ⁊ ieiunātibꝫ ⁊c. Cōſtāter ſufferēdo aduſa. ſicut apl̄i ꝑhibēt ei teſtiōniū: dicētes Cū cariſſimis nr̄is barnaba ⁊ paulo hoībꝫ q̄ tradiderūt aīas ſuas ꝓ nomine dn̄i Jh̄u xp̄i. Scd̄o fuit ordinatꝰ q̄ntū ad deū deferēdo dei autoritati: maieſtati: ⁊ bōitati Autoitati qđ patet ex h̄ ꝙ officiū p̄dicatōis ſibi nō vſurpauit ſꝫ h̄ ex autoritate dei accipe voluit ſicꝫ hētur Act. xiij. dixit ſpūſſanctꝰ Segregate m̄ barnabā ⁊ ſaulū in opꝰ ad qđ aſſūpſi eos.
Scd̄o deferendo dei maieſtati. Cum eñ ſicut hēt Act. xiiij. maieſtatē diuinā ſibi quidā vellēt attribuē: ⁊ ei tanq̄ deo hoſtias immolaē: vocātes eū ioue tāq̄ p̄oiē ⁊ paulū mercuriū tanq̄ prudētē ⁊ loquētē: ꝯtinuo barnabas ⁊ paulus ꝯſciſſis tunicis clamauerunt. Viri quid facitꝭ? Et nos mortales ſumꝰ ſilēs vobꝭ. ab hijs vanis annūciantes vobis: ꝯuertimini ad deū viuū. Terciō deferēdo dei bōitati. Nā ſicꝫ habetꝭ Act. xv. Cū bōitatē g̃tie dei q̄ g̃tis ⁊ ñ ex lege ſumꝰ ſaluati quidā cōuerſi de iudeis artare ⁊ diminuere vellent: aſſerentes hoc ſine circūciſione nequaq̄ ſufficere. Paulus ⁊ barnabas ꝯ eos viriliꝭ reſtiterūt: ⁊ ſolū bonitatē gratie dei ſine lege ſufficere oñderūt. Inſup ⁊ q̄ſtionē ad apoſtolos detulerūt ⁊ ꝯtra illorū errorē apoſtoloꝝ epiſtolas impetrauerūt. Terciō fuit optīe ordīatus q̄ntū ad p̄ximū q̄ꝛ gregē ſuū pauit v̄bo: exēplo: ⁊ bn̄ficio. Verbo: q̄ꝛ verbū dei ſollicite euāgelizauit Vnde dr̄ ibidē. xv. Paulꝰ ⁊ barnabas demorabātꝭ ātiochie docētes ⁊ euāgelizātes cū alijs pl̄ibꝫ verbū dei. Hoc etiā patet p illā maximā multitudinem quā ātiochie cōuertit. adeo ut ibi p̄mo vocarētꝭ diſcipuli xp̄iani. Scd̄o ſuū gregē pauit exēplo. q̄ꝛ vita ſua fuit omnibꝫ ſpeculū ſcītatꝭ ⁊ exēplar religiōis Fuit eñ in oñi ſuo ope viril ⁊ ſtrenuꝰ. oī moꝝ bonitate ꝯſpicuꝰ: oī grā ſpiritusſancti plenꝰ ⁊ oī virtute ⁊ fide preclarꝰ De hijs q̄tuor habeꝰ Act. xv Miſerūt barnabā antiochiam. Et ſequitꝭ. Hortabatur omnes in propoſito cordis ꝑmanē in domino. quia erat vir bonus plenus ſpiritusſācto ⁊ fide. Terciō ſuū gregeꝫ pauit beneficio. ⁊ hoc dupliciter. Eſt enim duplex beneficiuꝫ ſiue elemoſina. ſcilicet temporal que cōſiſtit in neceſſarioꝝ ſbmiſtratōne ⁊ ſpūalis q̄ ꝯſiſtit in offenſe dimiſſione Primā hūit btūſ barnabas q̄n do elemoſinā fratribꝫ q̄ erāt iheruſalem detulit Nā ſicut dr̄ act. xj. Cū facta eēt fames maxima ſb claudio ſꝫ ꝙ ꝓphetauerat agabꝫ: diſcipuli ꝓ ut q̄ſq; hēbat: ꝓpoſuerūt in miniſteriū mittere hitātibꝫ ī iudea fratribꝫ. qđ ⁊ fecerūt mittētes ad ſeniores p manꝰ

barnabe et pauli Secundam elemoſinā ſiue beneficiū habuit qn̄do iohanni q̄ cognominatꝰ marcus offenſam di miſit. Cū em̄ dictos diſcipulos barnabā et paulū reliq̄ſſꝫ reuertēti tn̄ et penitēti barnabas indulſit et iterū ī diſcipulū aſſūpſit. Paulus vō ipm iterū aſſumere ī diſcipulū rēnuit. et iō inter eos ſepatio facta fuit. Vterqꝫ em̄ ex pia cā et ex intētōe bona h̄ fecꝫ Nā q barnabas ipm aſſūpſit: h̄ fecit ex dulcedine mīe. Q̄ aūt paulus ipm aſſumē noluit hoc fecit ex ſeruoris rectitudine. Naꝫ ſicut ibidē dicit glo. Act. xv. Q̄m et in frōtē facici ſe ꝯſtituēs nimis trepide ſteterat merito paulus ipm abiecit ne illi⁹ quaſi cōtagione vires alioꝝ corrūperenꝫ Illa āt ſepatō n̄ eſt facta ex ꝯmotōe viti ſed ex inſtinctu ſpūſſcī. ut. ſ. ab inuicem ſeparenꝫ et pluribꝫ p̄dicarēt ſicut et poſtmodū factū ē. Nā cū eēt barnabas in iconia ciuitate p̄dicto iohāni eius cōſobrino vir q̄dā ſplendidꝰ in viſu apparuit dicens Johānes ꝯſtās eſto. q̄ amodo nō iohānes ſꝫ marcus. i. excelſus vocaberis Quod cū ille barnabe retuliſſꝫ. rn̄dit ei. Caue diligēt̄. ne cuiq̄ q̄d vidiſti reueles Nā et m̄ ſiliꝰ hac nocte dn̄s apparuit dicēs Conſtās eſto barnaba q̄ eterna p̄mia pcipies eo q gentē tuam reliquiſti. et aīam tuā p meo nomine tradidiſti ¶ Cū g̃ paul⁹ et barnabas diu ī antiochia p̄dicaſſēt āgelus dn̄i paulo apparuit dicēs. Feſtina venire ihrlm̄. q̄ q̄dā frēs aduē tum tuū p̄ſtolanꝫ ibidē. Cū g̃ barnabas cipꝛ vellet pgere et parentes ſuos inuiſere. Paul⁹ aūt ihrlm̄ ꝑperare vellet ſancto ſic inſtigāte ſpiritu ab inuicē diſceſſerunt. Verū cū paulus barnabe q̄d ſibi dixerāt angel⁹ de eo indicaſſet: Rn̄dit barnabas Fiat voluntas dn̄i Nūc āt cipꝛ vado et ibidē vitā finiens: te āplius nō videbo. Et cū flēs ſe eius pedibꝫ humilꝫ voluntaret: ꝯpatiēs ei paulus dixit Noli flere q̄ ſic dn̄i eſt volūtas Nā et m̄

dn̄s hac nocte apparuit dicēs. Ne phibeas barnabā ire cipꝛ q̄ multos ibidē illuminabit et martiriū ꝯſummabit Pergēs igiꝫ barnabas cipꝛ cū iohāne: euangeliū ſancti mathei ſecuꝫ detulit et ſup infirmos ponens multos dei virtute ſanauit. Cū āt de cipꝛo exiſſent: inuenerūt Elimā maguꝫ quē paulus lumine oculoꝝ ad tempus priuauerāt. Qui eis reſtitit et paulū intrare phibuit ¶ Die igiꝫ quadā vidit barnabas hoīes et mulieres nudas currētes et ſua feſta agētes vnde indignatus tēplo maledixit. ſtatim ps eius corruēs multos oppreſſit Tādē ſalaminā deuenit et ibi cōtrꝫ eū p̄dcūs mag⁹ Elimas ſeditōꝫ nō modicā excitauit Cōprehēdentes igiꝫ iudei barnabā multꝫ affectū iniurijs trahebāt et iudici ciuitatis puniēdū tradē feſtinabāt Cōpto āt q Euſebi⁹ vir magn⁹ et potēs de gn̄e Neronis illuc aduenīſſet: timuerūt iudei ne ipꝫ de maibꝫ coꝝ eripet et ſic liberū abire pmittēt. Ligātes igiꝫ funē in collo eius ex portā eū traxerūt et ibidē eū ptin⁹ ꝯbuſſerūt. Deniqꝫ nec ſic iudei ipī ſaciati: oſſa e⁹ ī q̄dā vaſe plūbeo recluſerūt in mare eadē p̄cipitare volētes. Johēs āt diſcipul⁹ ei⁹ cuꝫ duobꝫ alijs de nocte ꝯſurgens: ea rapuit. et ī q̄dā cripta occulte ſepeliuit Que ibidē ut ait Sigebert⁹ vſqꝫ ad tpa ꝫenōis īpatorꝫ et gelaſij pape. ſ. vſqꝫ ad ānū dn̄i ducēteſimū latuerūt ſꝫ tūc ipſo reuelāte repta fuerūt. Beatus āt dorotheus ſic ait Barnabas in roma primo xp̄m predicauit epiſcop⁹ mediolanēſiū fact⁹.

¶ De noīe ſcī Viti mrīs.

Vitus dicꝫ a vita. Diſtinguit aūt Aug. in li. de tri. triplex genus vite. ſ. actuoſū q̄d ptinet ad vitā actiuā. Ociōſū q̄d ptinꝫ ad ociū. Spūale vite contēplatiue et eſt terciū ex vtroqꝫ cōpoſitū. Et iſtd̄ triplex genus fuit in eo. vꝫ dicꝫ vitus q̄ ē virt⁹. i. virtuoſus Modeſt⁹ q̄ſi ſtās in mō. hoc ē in medio v̄tutis

Qualibȝ em̄ virtutē tāq̄ mediū: cir cūſtāt duo vitia tāq̄ extrema. Naȝ extrema prudētie ſūt doloſitas ⁊ fa tuitas Tpātie: deſiderioꝝ carñiū adi pletō ⁊ oīmoda ſui afflictō Extrema fortitudīs: puſillanimitas et temeri tas. Extrema iuſtic: crudelitas ⁊ re miſſio

De ſcō Vito legenda.

Vitus puer egregius ⁊ fidel. annorū. xij. in ſicilia marti riū paſſus eſt. Hic a pr̄e cre bro v̄berāt. eo q̄ idola ɔtēnebat nec ipa adorare volebat Q̄d audiēs vale rian⁹ p̄fect⁹ pueꝝ accerſiuit. ⁊ ſacri ficare nolentē fuſtibȝ cedi iuſſit. b̄r chia āt v̄berātiū ⁊ man⁹ p̄fecti ꝓti⁹ aruerūt. Clamauitq̄ȝ p̄fect⁹ Ve m̄ q̄r manū amiſi. Cui vit⁹ Accedāt ad te dij tui ⁊ te ſanēt ſi p̄nt. Cui ille. Nū qd ⁊ tu vales facere h̄. Cui vit⁹. ī no mine dn̄i mei valeo Statimq̄ȝ p eo ora uit ⁊ ſanitatē ſibi obtinuit. Dixitq̄ȝ p̄ fect⁹ pr̄i. Corripe pueꝝ tuū ne male peat. Tūc eū in domū ducēs. diuſis muſicoꝝ generibȝ ⁊ puellaꝝ luſib⁹. aliarūq̄ȝ deliciaꝝ generibȝ immutare aīm pueri ſatagebat. Cū āt eū in ta lamū incluſiſſet mirabilis odoris fra grātia inde exijt. q̄ pr̄eȝ ⁊ totā fāiliā mirabili odore pfudit Aſpiciēſq̄ȝ pr̄ p hoſtiū vidit. vij. angelos circa in fātē ſtātes. Dixitq̄ȝ. dij venerūt in do mū. ſtatimq̄ȝ cecat⁹ ē. Ad cui⁹ clamorē tō cīuitas lucana ɔmota ē. ita ut vale rian⁹ occurrerēt. ⁊ q̄d ſibi accidiſſ; int rogaret Cui ille Deos vidi igneos ⁊ vultū eoꝝ ferre n̄ potui. Ad tēplū igt iouis duc⁹ ⁊ p recupatōe luīs tauꝝ cū cornibȝ aureis pollicet. Sȝ cū nihil pficeret. filiū p ſua ſanatōe rogauit ⁊ lumē ſuis p̄cibȝ recupauit. cū aūt nec ſic credēt ſ; poti⁹ filiū occidē cogi taret angel⁹ dn̄i modeſto pedagogo e⁹ appuit ⁊ ut nauē ɔſcēdēs pueꝝ ad aliā terrā deduceret impauit. q̄d cū feciſſet aq̄la eis cibū afferebat ⁊ mul ta ibidē miracl̄a faciebat Interea fi li⁹ diocleciani impatoris a demōe ra pi⁹ ⁊ n̄ vit⁹ lucanā veniat inde ſe nū q̄ exire fatetur Vit⁹ q̄ritur ⁊ inuēt⁹ ad i patorē adducitur Cui dioclecian⁹ Pu er. pueꝝ meū ſanare vales. Cui ille Nō ego ſ; dn̄s Statimq̄ȝ ſup eū man⁹ īpoſuit ⁊ ꝓtin⁹ ab eo demō aufugit. Et ait dioclecian⁹ Puer ɔſule tibi ut dijs ſacrifica ne mala morte intereas Q̄d cū ille recuſaret ⁊ in carcerē cuȝ modeſto miſſus fuiſſet: ſubito ferri moles q̄ eis erat īpoſita cecidit ⁊ car cer immēſo lumine coruſcauit Q̄d cū imperatori nunciatū fuiſſet: educ tus in clibanū ardētē; mittit. ſed tn̄ illeſus egredit. Tunc leo terribilis ad eū deuorandū dimittit. ſed tamē ab eo fidei virtute placat. Tandeȝ ipē cū modeſto ⁊ creſcētia nutrice ſua q̄ ſemp eū ſecuta fuerāt in eculeū ſuſ pēdi iubētur. Sed ſubito aer turbat terra ɔcutit. tonitrua mugiunt. ido lorū templa corruūt ⁊ multos occi dunt Imperator aūt territ⁹ fugiēs pugnis ſe pcutiebat dicēs Ve mihi q̄m ab vno puero vict⁹ ſum. Illi āt ab āgelo cōtinuo ſoluti iux̄ q̄ſdam flumen ſe inuenerūt. Et ibi pauſan tes ⁊ orātes aīas domino reddiderūt. Quoꝝ corpora ab aquilis cuſtodi ta ſſ Florentia illuſtris mrōna ſancto vito reuelante reperita ea accipiēs honorifice ſepeliuit Paſſi ſunt autē ſb dyocleciano qui cepit circa annū domini. cclxxxvij.

De noībȝ Quirici et Julite.

Viric⁹ dr̄ q̄ſi q̄rēs arcuȝ vl ⁊ chiſil q̄d ē fortitudo ⁊ cus ni ger. vl ⁊ q̄ris q̄d ē idē q̄d ha ſta vl ⁊ q̄les q̄d dr̄ ſedile. ipſe em̄ fuit arc⁹. ⁊ curu⁹ in ſui hūilitatōe. for tis in tormētoꝝ ꝑpeſſiōe. niger ī ſui deſpectōe. haſta in inimici debellati one dei. ſedile ex dei h̄itatōe. Hec ei in eo grā ſuppleuit q̄ etas negauit Ju lita iuuās vita: q̄r vita ſpūali vixit ⁊ p hāc multis ꝓfuit

Hyſtoria

Viricus fuit filius Julite illu ſtriſſime mrōne yconij q̄ pſecu tōeȝ fugere volens in tarſū ſilicie cū puero ſuo q̄rico q̄ erat triū annorū

uenit. q̄ cū alexādro p̄ſidi p̄ntaret in vlnis ſuis puerū geſtabat. qđ due famule ſue videntes fugerūt a eā ptin9 re liq̄runt Preſes g̊ puer9 e9 ī vlnis ſuis cepit a m̄rē ſacrificare nolentē crudis neruis flagellari fec. Puer āt m̄rē flagellari ↄſpiciēs amare flebat a la mētabiles voces dabat Ac p̄ſes pue rū q̄ricū int̄ vlnas a ſup genua po- nēs eū oſcul' a alijs blādicijs demul cebat. Infans āt ad m̄rē reſpiciēs p̄ſidis oſcula abhorrebat a caput cū indignatōe vertēs vultū ei9 vngul' la- niabat a m̄ri ↄſonas voces dabat q. d. Et ego xp̄ian9 ſū. Tādē tādiu re- luctās p̄ſidē in ſcapul' momordit. Tūc p̄ſes indignat9 a in doloē cruciat9 puer9 ab alto p̄cipitauit p gradus ita ut tribunali tenellū cerebr9 adhererēt Julita vo filiū ad regnū p̄ceſſiſſe vi- dēs. leta grās deo reddidit Tūc iulita iuſſa eſt excoriari a bulliēte pice pfū dia demū capite trūcari. In q̄dā āt legēda inueni q̄ q̄ric9 tirānū blādiē tē3 eq̄ ut mināte puipēdēs xp̄ianū ſe eē ↄfiteba⁊ ſm q̄dē tp̄s elinguis īfā tul9. ſ3 ī eo loq̄bat' ſpūſſcūs Quē cū p̄ſes int̄rogaret q̄s eū docuiſſ3. rn̄dit Tuā o p̄ſes miror īſipīa3 q̄ in me tā tillā cernēs etatulā: necdū tp̄is cir- culo trimā: p cū ctarl' q̄s me d̄iuinā do- cuerit ſapīa3 Qui cū cederet' clamabat Xp̄ian9 ſū Et q̄tiēs h' clamabat. to- tiēs vires int̄ tormēta recipiebat Pre ſes āt m̄rē cū puero mēbratī ſcindi fecit. a eo9 mēbra ne a xp̄ianis ſepe lirent' diſpgi iuſſit. S3 tn̄ ab āgelo ſūt collectā a nocte a xp̄ianis ſepulta. Ho rū corpa tpe ↄſtātini magni cū pax ecclē reddita eēt ab vna ancilla q̄ ad huc ſuperat reuelant' a in deuotōne magna ab oī ꝑplo hn̄tur. Paſſi ſūt āt circ' ānos dn̄i. cccxxx. ſb Alexādro (ipatore

De ſancta marina.

Marina virgo vnica erat pr̄i ſuo. Cū aūt pat' qđdā mōſte riū intrāſſ3. mutauit habitū fi lie ſue ut nō femia ſ3 maſcul9 videret' Rogauitq3 abbatē a frēs ut filiū e9 vnicū recipēt Qui ei9 p̄cib3 ānuētes in monachū eſt recept9 a frat' mari n9 ab oīb3 appellat9. Cepit āt religi oſe valde viuere a valde obediēs eſſe Cū aūt eſſ3. xxvij. anno9. a pat' ei9 ſe morti appropinq̄re ſentiret: filia3 ſuā vocauit a ipſā in bono ꝓpoſito cō firmās p̄cepit ne aliq̄n alicui reue- laret q̄ mulier eēt. Ibat g̊ freq̄nter cū plauſtro a bob3. a ligna mōſterio deferebat. Cōſueuerat āt hoſpitari ī domo cuiuſdā viri: cui9 filia cū de q̄- dam milite cōcepiſſet. interrogata: marinū monachū ſe violaſſe aſſeru it. interrogatus marinus cur tantū flagiciū ꝑpetraſſet. ſe peccaſſe fatet' et veniā3 precat'. Statimq3 de mona ſterio eiectus ad hoſtiū monaſterij māſit et trib3 annis ibidē pmanens buccella panis ſuſtentaba⁊ poſtmo dū filius ablactatus abbati mittit' a marino educandus tradit' a cū eo ibidē p duos annos iterū ↄmorat'. Omia āt in maxima paciētia recipi ebat a in omib3 deo grās referebat. Tādē ei9 hūilitati a patiētie frēs mi ſerti eū in mōſteriū recipiūt a queq3 officia vilio ra ſibi iniūgūt. Ipſe āt omia hylariter ſuſcipiebat a cuncta patient' a deuote agebat. Tādē in bo nis opib3 vita3 ducēs migrauit ad dn̄m. Cū āt frēs corp9 ei9 leuarēt a ī vili loco ſepelire diſponerēt recipiē tes mulierē ip̄m eē viderūt. Stupefa cti omes a timore pterriti ſe in dei fa mulā plimū delīq̄ſſe fatēt'. Currūt oēs ad ta3 grāde ſpectaculū a veniā poſtulabāt ignorātie et delicti. Cor p9 igit' in ecclā honorifice poſuerunt Illa āt q̄ famulā dei infamauerat a demone arripit' et ſcelus ſuū cōfitēs a ad ſepulcrū virginis veniens libe rat'. Ad cui9 tumulū ꝑpl'i vndiq3 cō fluūt a multa miracula fiunt Obijt āt. xiiij. Kalendas Julij.

De noīb3 Geruaſij a Prothaſij.

Geruaſi9 dr̄ a gera qđ ē ſacra a vas. vl' a geua qđ ē incolat9 a ſior. puul9. q̄i ſacer p vita

meritū· vas ꝑ virtutū receptaculū·
ꝑegrinꝰ ꝑ mūdi ꝯtēptū· ꝑuulꝰ ꝑ ſui
deſpectū. Prothaſiꝰ a ꝓthos qđ eſt
primū ⁊ ſios deus ſiue diuinꝰ· vel a
procula ſtaſis quod eſt poſitio qua
ſi primꝰ ꝑ dignitatem· ſcđꝰ per dile
ctionē· ꝑaul poſitus a mūdi affectōe
Horꝝ paſſionē Ambroſiꝰ in libel-
lo ad eorꝝ caput poſito ſcptā repperit

Sequtur legenda·

Geruaſiꝰ ⁊ ꝓthaſiꝰ gemini frēs
filij fuerunt ſancti vitalis ⁊ btē
Valerie· Qui omnia ſua pauperibꝫ
erogantes manebāt cū ſancto naza
rio· qui apud hebredunū oratoriū
cōſtruebant· ⁊ eis Celſus puer lapi
des porrigebat Quod vero nazariū iam
celſū habuiſſe narratur forte ꝑ anti
cipationē accipitur cū longe poſt eum
ſibi fuiſſe oblatum ex hiſto· nazarij
colligatur Cū autē omnes ad nerone
imꝑatorē deducerentur ſequebatur eos
eiulans puer Celſus· quē cū vnꝰ mi
litū alapis cederet ⁊ cedentē nazariꝰ
increparet: irati milites nazariū cal
cibus ceciderūt ⁊ ipm cū alijs in car
cere recluſerūt ⁊ poſtmodū in mare
precipitauerūt· Sed tandē geruaſiū
et ꝓthaſiū mediolanū duxerūt Na
zariꝰ vero miraculoſe liberatꝰ medi-
olanū venit· Eo quoqꝫ tpe ſuperueniente
comite aſtaſio qui ꝯtra marcomānos
ꝓficiſcebatur ad bellū· deorū cultores
ei occurrerūt: aſſerētes ꝙ dij ſibi rn
dere cōtemnerēt: niſi prius geruaſi
us et ꝓthaſiꝰ immolarent· Cōtinuo
igitur tenētur ⁊ ut ſacrificēt inuitātur Cui
cū Geruaſiꝰ oīa ydola ſurda ⁊ muta
eē diceret ⁊ ipē ab omnipotenti deo vi
ctoriā hre doceret: iratꝰ comes tādiu
eū plūbatis cedi iuſſit quouſqꝫ diu ſpm ex
alaret· Deinde ꝓthaſiū accerſiri iuſ-
ſit· eiqꝫ dixit· Miſer vel tu viuē ſtude
⁊ noli cū fratre tuo mala morte perire
Cui ꝓthaſiꝰ· Quis eſt miſer? Ego
qui te nō timeo· aut qui me timē ꝓbaris
Cui aſtaſiꝰ Ego te miſer hō quō ti-
meo? Cui ꝓthaſiꝰ In hoc me times:
ꝙ a me ledi ꝓbaris ſi nō ſacrificaue
ro dijs tuis· Si enī te ledi a me neqꝫ
times nūqꝫ ad ſacrificia idolorꝝ me ipꝫ
ꝯpelleres Tūc eū comes in eculeū ſu
ſpēdi ꝓcepit· Cui ꝓthaſiꝰ Nō tibi co
mes iraſcor· quoniam cecos oculos tui cor
dis accēdo quin potius tui miſereor quia
neſcis qđ facis· Age igitur qđ cepiſti
ut me cū frē meo hodie poſſit occurrē
benignitas ſaluatoris Tūc comes iuſ-
ſit eū decollari· Philippꝰ autē ſeruꝰ xpi
cū filio ſuo corpa eorꝝ rapuit: ⁊ occul
te in domo ſua in archa ſaxea ſepeli
uit Et libellū eorꝝ ortū vitā ⁊ finē cō
tinētē ad eorū caput poſuit Paſſi
ſunt autē ſub nerone circa ānos do
mini· lvj· Horū corpa multo tēpe
latuerūt ſed tempe btī ambroſij hoc
modo repta fuerūt Ambroſio nāqꝫ
in eccleſia ſcōrꝝ Felicis ⁊ naboris in
orōe poſito: ita ut nec vigilaret apte
nec dormiret integre Apparuerūt ei
duo pulcerrimi iuuenes veſtibꝫ can
didiſſimis· ⁊ collobio ⁊ pallio induti
caligis calciati· ſecū manibꝫ extēſis
orātes Orauit igr ambroſiꝰ ut ſi eſt
illuſio nō vltra appareret· ſi autē veri
tas denuo reueletur· Sicut ergo mō canēte
gallo orātes ſecū iuuenes appuerūt·
Tercia vero nocte defecto corpe iā ie-
iunijs nō dormiēti ſed ſtupenti cū ter
cia pſona appuerūt ſibi· q̄ ſimilis pau
lo aplo videbatur· ſcđm ꝙ in pictura ꝑ
ſpexerat Illiſqꝫ tacētibꝫ aplus ſibi di
xit· Iſti ſūt qui nihil terrenū deſiderā
tes ⁊ monita mea ſecuti ſūt· quorum
corpa in eo repies loco in quo ſtas·
xij· pedū altitudīe a terra coopta ar
chā inuenies: ⁊ ad caput eorū libel
lū in quo ortus eorū cōtinetur ⁊ finis
Conuocatis igitur vicinis epis ipē
prior terefoſſor acceſſit ⁊ oīa ꝓut dix
erat ſibi paulus inuenit· Et licet iā
ccc· annis ⁊ vltra fluxiſſēt: ita tn̄ eorū
corpa incorrupta ſūt repta ac ſi ipa
hora ibidē fuiſſēt poſita Inſup ⁊ odor
mirabilis inde fragrabat· Cecus autē qui
dā tangēs feretꝝ illuīatus eſt ⁊ mul
ti alij meritis eorꝝ curati ſūt In horꝝ
ſolēnitate pax inter longobardos ⁊

romanū imperiū reformata fuit Et
ideo greg. pp (Loq̄t dn̄s pacē in ple
bē suā) ī introitu misse cātari īstitu-
it Vn̄a officia parti sanctis ɔuenuūt
pti euentibꝫ q̄ in ipsꝭ ɔtigere diebus
Refert Aug. in li. xxij. ci. dei. ꝙ ipso
pn̄te impatore et multa turba q̄dā
cecus ad mediolanū ad corpa m̄rm
geruasij ꝛ pthasij lumē recepit Vtrꝫ
āt sit p̄dcūs cecus an alius ignorat
Jdē q̄ꝫ refert ibidē. ꝙ q̄dā iuuenis in
villa q̄ dicit victoriana q̄ ab ypore
gio. xxx. miliaribus distat cū in q̄dā
flumine equū lauaret ɔtinuo diabo
lus cū vexabat ꝛ in flumē tanq̄ mor
tuū pieciat. Cū autē vespere in eccl̄a
istorum m̄rm q̄ ppe erat cantarent:
ille vocibꝫ illis quasi percussus cū gr̄a
di fremitu ecclesiā intrans altare te
nebat. atq̄ inde amoueri nō valens
tanq̄ si ibidē alligatus fuisset. ꝛ cū de-
mō ut inde exiret adiuraret ille se e9
mēbra cū exiret āputare minaba?.
Cū ergo exiret adiuratus: oculus eius
in maxillā fusus tenui venula depen
debat. sꝫ ī locū suū sicut potuerit ocu
lū reuocarit. Et ecce int̄ paucos dies
meritis scōrꝫ geruasij ꝛ pthasij ple
ne sanatus ē ¶ Amb. q̄ꝫ in p̄fatōe sic
ait. Hij sūt q vexillo celesti sigti vi-
ctricia apli arma sūpserūt. ꝛ a mū
danis nexibꝫ absoluti: neq̄ssimi ho-
stis vicorꝫ acie psternētes liberia ex
pediti xp̄m dn̄m sunt secuti. O q̄ fe-
lix germanitas q̄ sacre inherēdo elo
quijs nullo potuit int̄pellari ɔtagio
O q̄ gl̄osa certamīs cā vbi piter co
ronat̄ q̄s vn9 vter9 mat̄n9 effudit.

¶ De noīe Johis baptiste.

Johānes baptista multiplīr noiat̄.
Dicit eñi pph̄a. amic9 spōsi. lucerna
angel9. vox. helias. baptista salua
toris. pco iudicis. ꝛ precursor regis
Jn pph̄a desiḡtur p̄rogatia cognicō
nis. Jn amico spōsi p̄rogatia dilec
tōis Jn lucerna ardēti p̄rogatia sci
tatis. Jn angelo p̄rogatia virginī-
tatis. Jn voce p̄rogatiua hūilitatis
Jn helia p̄rogatiua feruoris Jn bap
tista p̄rogatiua mirabilis honoris Jn
p̄cone p̄rogatiua p̄dicatōis Jn pre
cursore p̄rogatiua preparatōis.

¶ Historia.

Natiuitas Johānis baptiste ab
archangelo gabrele hoc mō an
nūciata fuit. Dauid eñi rex sicut hr̄
in hysto. scolas. volens cultū dei am
pliare. xxiiij. sūmos sacerdotes insti
tuit. quorꝫ tn̄ vn9 maior erat q̄ prin-
ceps sacerdotū dicebat̄. Statuit aūt
sedecī viros. viij. de eleasar. ꝛ. viij. de
ythamar. Et sꝫ sortē dedit vnicuiq̄ꝫ
ebdomadā vicis sue. Abias āt octa
uā ebdomadā habuit. de cui9 genere
zacharias fuit. Erāt aūt ipse ꝛ vxor
eius elizabeth senes et absq̄ꝫ liberis
A ¶ Cū ḡ zacharias tēplū dn̄i ut in-
censū ponēt ingressus fuisset ꝛ multi
tudo ppl̄i deforis expectaret: appa
ruit ei gabriel archāgel9 Cū āt zacha
rias in ei9 visione timeret. ait ange
lus. Ne timeas zacharia: qm̄ exau
dita est orō tua. Propriū est eñi bo
norꝫ angelorꝫ ſm ꝙ dic̄ glo. ex sua
visione territos benigna exhortati
one ptin9 cōsolari. Econtra mali an-
geli se in angelos trāsfigurātes. si
q̄s ex sui p̄sentia territos senserūt:
ampliori eos horrore ɔcutiūt Annū
ciat ergo gabriel zacharie se filium
habiturū: cuius nomē Johes esset. q̄
vinū ꝛ siceram non biberet: ꝛ an̄ dn̄m
sp̄ū ꝛ virtute helie p̄cederet. Johes
vocat̄ helias Roē situs. q2 ambo in
deserto. Roē vict9: q2 ambo in victu
pari. Roē vestitus q2 ābo vestitu in
culti. Roē officij. q2 ambo p̄cursoēs
sed ille p̄cursor iudicis iste saluato-
ris Roē zeli. q2 vtriusq̄ꝫ verbū quasi
facula ardebat ¶ Zacharias aūt cōsi
derās sui senectutē ꝛ vxoris sterilita
tē: dubitare cepit ꝛ more iudeorꝫ sig
nū ab angelo reqsiuit. angelus āt
p eo q2 verbis suis nō credidit: ipm
taciturnitatꝭ plaga percussit ¶ Notā
dū āt ꝙ dubitatio solet fieri aliqñ ppt
pmissorꝫ magnitudinē. sicut legit̄
de Abrahā Qñ ei sibi dn̄s pmiserat

ꝙ ſemē ſuū terrā chanaā poſſideret
dixit ad eū abrahā. Dñe vñ ſcire poſ
ſiꝫ ꝙ poſſeſſurꝰ ſiꝫ eā. Et rñdēs dñs.
Sume inq̄t vaccā tibi triēnē ⁊c̃. Ali
qñ ꝓpter fragilitatē ꝓprie ꝯſideratōeꝫ
ſic̄ pꝫ in gedeone q̄ ait de ſeipſo. Ob
ſecro mi dñe in q̄ liberabo iſrl̄. Ecce
familia mea infima ē in manaſſe: ⁊
ego minimꝰ ī domo pr̄is mei. ⁊ ex h̄ ſi-
gnū petiit ⁊ accepit. Aliqñ ꝓpt̄ na-
ture īpoſſibilitatē. ſic̄ pꝫ in ſara Cū ei
dixiſſet dñs. Reūtēs veniā ad te. et
hēbit ſara filiū. riſit ſara pꝰ hoſtiū di
cēs. Poſtꝙ̄ ꝯſenui ⁊ dñs meꝰ vetulꝰ
eſt ⁊c̃. Quid eſt ḡ ꝙ ſolꝰ zacharias
ex eo ꝙ dubitauit incurrit plagā ta
citurnitatē: cū ibi eſſꝫ magnitudo ꝓ-
miſſiōis ⁊ ꝯſideratō ꝓprie fragilitatē
q̄ talē filiū ſe hitur indignū reputa
bat. ⁊ cū h̄ impoſſibilitas naturalis
Hoc multiplici de cā factū fuiſſe pu
tat̄. Primo ſm bedā qm̄ diſcredēdo lo
cutꝰ eſt: iō ſilentio plectit̄ ut tacēdo
credē diſcat Scdō qm̄ iō mutꝰ effectꝰ
eſt: ut maiꝰ miraculū in natiuitate fi-
lii appereret. cū ei in natiuitate iohis pa
tri loq̄la reddit̄: miraculū miraculo
cumulat̄. Tercio qm̄ ꝯgruū fuit ut
vocē amitteret qñ vox naſcebat̄ ⁊ legi
ſilentiū īponebat̄ Quarto qm̄ ipē a do
mino ſignū petiit ⁊ ipſā taciturnita
tē in ſignū accepit Cū aūt zacharias
foras ad ꝓplm̄ exiſſet ⁊ eū mutū fac
tū vidērent cognouerūt ipō īuēte ꝙ viſi-
onē vidiſſꝫ in tēplo Cōpleta aūt ſepti
mana officii ſui: abiit in domū ſuā ⁊
ꝯcepit Elizabeth. ⁊ mēſibꝫ. v. ſe occul-
tauit. quare ſic̄ dicit Amb. ptꝰ ſui erubeſce
bat etatē: ne in ſenectute vacaſſe ti-
bi dimi videret̄ ⁊ tñ gaudebat ſterili-
tatē carere obprobrio quare obprobriū
eſt mulieribꝫ nō hr̄e p̄miū nuptiarū.
ꝓpt̄ qd̄ ⁊ nuptie celebrāt̄ ⁊ carnalis
coitꝰ excuſat̄ Mēſe aūt ſexto vgo ma
ria q̄ dñm iā ꝯcepat ꝯgratulās vgo fe
cūda ablate ſterilitati ⁊ ꝯpatiēs ſene
ctuti venit ad elizabeth. ⁊ cū eā ſalutaſſꝫ
Io. ſpūſcō repletꝰ ſēſit filiū dei venire
ad ſe. ⁊ p̄ gaudio i mr̄is vtero exul
tauit ⁊ tripudiauit ⁊ motu ſalutauit
quē voce ſalutare ñ potuit Exultauit
ei q̄ſi geſtiēs ſalutare ⁊ dño ſuo aſſur
gē Manſit ḡ vgo cū ꝯgnata ſua tribꝫ mē
ſibꝫ miniſtrās ei Natūq; puerū vgo be
ata ſuis manibꝫ de t̄ra leuauit. ut hēt̄
in hiſ. ſcola. ⁊ q̄ſi morē gerule officioſ
ſiſſimē pegit Hic dm̄ p̄curſor iohes
nouē ſpālr̄ p̄uilegiis claruit Nā pꝰ
idē angelꝰ q̄ dñm annūciauit ipꝫ io
hānē annūciauit. In vtero mr̄is ex
ultat Mr̄ī dm̄ ipꝫ a t̄ra leuat Linguā
pr̄is reſerat. Baptiſmū p̄mꝰ ordīat
Xp̄m indice mōſtrat. Xp̄m manibꝰ
ſuis baptiſat. Ihm xp̄m pre oībꝰ
laudat. In limbo poſitꝰ xp̄ꝫ venturū
p̄nūciat. Propt̄ h̄ nouē p̄uilegia vo
cat̄ a dño ꝓpheta ⁊ pluſꝙ̄ ꝓpheta Cri
ſoſ. ec̄ q̄re dicat̄ pluſꝙ̄ ꝓpheta ſic ait.
Prophete eſt bñficium ꝓphetie a deo
accipe. Nūqd ꝓphete eſt bñficiū ba
ptiſmatꝭ deo dare? Prophete eſt ut
ipē de deo ꝓphetet: ñ ut deꝰ de illo ꝓphe
tet. Oēs ꝓphete ꝓphetauerūt de xp̄o.
de illis aūt ꝓphetatū nō eſt Ipē aūt nō
ſolū ꝓphetauit de xp̄o: ſꝫ etiā alii ꝓphe
te ꝓphetauerūt de illo. Oēs portitores
vbi fuerūt: iſte aūt ipa vox. Quātū aūt
ipa vox proximior vbo nō tñ vbū: ſic
iohs ꝓpinquior xp̄o ñ tñ xp̄s ſꝫ Amb.
B Laus iohis ex quinq; ꝯp̄hēdit̄. ſ.
ex pntibꝫ. ex miraculis. c. ex moribꝫ.
d. ex munē. e. ⁊ ex p̄dicatōe. f Laus
aūt pntū ſꝫ eū. Amb. ex quinq; maīfeſta
tur. Ait ei ſic. Plena laudatio q̄ genꝰ
in moribꝫ. mores in eq̄tate. officiū in
ſacdotio factū in mādatis. iudiciū ī iu
ſtificatōibꝫ ꝯp̄hēdit C Scdō ex mi
raculis q̄rꝫ q̄dā fuerūt añ eiꝰ ꝯceptōꝫ in
vtero. ſ. āgelica ānūciatio. nōis īpo
ſitio. ⁊ loq̄le pr̄is amiſſio. Quedā
q̄ntū ad eꝰ cōceptōem in vtero. ſ. ſup
naturalis ꝯceptio. eꝰ in vtero ſāctifica
tio. ⁊ ꝓphetalis domi repletio. Quedā q̄
tū ad eꝰ natiuitatē ex vtero. ſ. vtriuſq;
parētꝭ ſpūs ꝓphetalis adeptō. quare mr̄
nomē ſciuit ⁊ pr̄ cāticū edidit Loq̄le
pr̄is reſeratō ⁊ ſpūſſancti repletio Vñ
⁊ zacharias pr̄ eiꝰ īpletꝰ ē ſpūſcō ⁊c̃.

Amb. Reſpicite iohēm q̄ꝫ de virtutis
ſit ei⁹ vocabulū. cui⁹ nūcupatio red-
dit muto vocē. pr̄i plē ꝛ pietatē. ꝓplo
ſacerdotē. Pri⁹ em̄ erat tacēs lingua.
ſteril̄ filio. priuat⁹ officio. At vbi io
hānes naſcit̄ fit repēte pr̄ ꝓpheta. lo
q̄le vſū recepit. plem a ſpūſcō ſuſce
pit. ſacerdotē functio recognoſcit. D
¶ Tercō ex moribꝫ q̄ ſanctiſſīe vite
fuit de cui⁹ ſcitate Criſ. Cōuerſatio
iohis omīū vitā faciebat culpabilē
apparere. ſic̄ ſi videas albā veſtē dic̄
Satis cādida veſtis ē. ſi ỽo poſueris
iux̄ niuē. incipit ſordida apparē etſi
vere ſordida nō eſt. Sic q̄ꝫ tuꝫ ad cō
patōem iohis oīs hō videbat̄ imun
dus. ¶ Cui⁹ qdem ſanctitatis triplex
habuit teſtimoniū ¶ Prīo a ſupce
leſtibꝫ .i. ab ipſa trinitate ꝛ primo a
pr̄e q̄ vocat eū angelū Mal. iij. Ecce
ego mitto angelū meū ⁊c̄. Angel⁹
āt eſt nomē officij nō nature. Et idō
dr̄ angel⁹ rōne officij ex eo q̄ꝫ oīm ā
geloꝝ officiū exercuiſſe videt̄ Hūit
em̄ officiū ſeraphim. interp̄tat̄ em̄ ſe
raphim ardēs. q̄ꝛ illi nos ardētes in
dei amore faciūt. Et de iohāne dr̄ in
eccāſtico. Surrex̄t helias q̄ꝛ ignis ⁊c̄
Ipſe em̄ venit in ſpū ꝛ virtute helie
Scdō habuit officiū cherubin Cheru
bin interp̄tat̄ plenitudo ſciētie. ꝛ io
hānes dr̄ lucifer Job. xxviij. Nun
qd ꝓducis luciferū in tpe ſuo. ex eo
q̄ꝫ fuit termin⁹ noctis ignorantie ꝛ
inciū luc̄ gratie. Tercō habuit offi
ciū thronoꝝ q̄ꝝ officiū eſt iudicare
Et de iohāne dr̄ q̄ꝛ arguebat herodē
di. Nō licet te habere vxorē fratris
tui. Quarto habuit officiū dn̄atio
nū q̄ docēt nos erga ſbditos dn̄ium
gerere ꝛ iohes apd̄ ſbditos hēba⁹ in
amore. erga reges in timore. Qn̄to
hūit officiū pn̄cipatuū q̄ docēt nos
ſuꝑiores reuereri. et Johannes dice
bat de ſe. Qui de t̄ra eſt de t̄ra loq̄t̄
De xp̄ō āt. q̄ de celo venit ſup oēs ē
Itē cui⁹ nō ſū dign⁹ ſoluē corrigiā
calciamēti ⁊c̄. Sexto habuit officiū
ptātū p q̄s ptātes arcent̄ cōtrarie

arcent̄ q̄ nō potuer̄t nocere ſibi iam
ſāctificato. a nobis etiā arcebat cuꝫ
ad baptiſmū pn̄ie nos diſponebat
Septio habuit officiū virtutū p q̄s
fiunt miācula. ꝛ btūs iohes multa
miracula in ſeipſo oſtendit Magna
em̄ fuer̄t miācula: mel ſilueſtre ꝛ lo
cuſtas edere. pilos camelorū indue
re ꝛ hmōi. Octauo habuit officium
archangeloꝝ. quādo reuelabat ma
iora ſicut ea q̄ ſpectabāt ad noſtrā
redemptōem cū di. Ecce agn⁹ dei ⁊c̄.
Nono habuit officiū angeloꝝ. qn̄
annūciabat minora: ſicut ea q̄ ſpec
tabāt ad mores. ut illud Pn̄iaꝫ agi
te ⁊c̄. Itē militibꝫ dicebat Neminē
ꝯcutiatis ⁊c̄. Scdō ipſi⁹ iohānis ſan
ctitas habuit teſtimoniū a filio ſic̄
patet Math. xj. Vbi cuꝫ xp̄s multi
pliciter ꝛ mirābiliter comēdat dicēs
inter cetera Inter natos mulierum
nō ſurrexit maior iohāne baptiſta.
Petrus damian⁹. Ab illo verbo iο
hānis ſūt deprompta p̄conia. p qd̄
fundata eſt arida ꝛ mouent̄ ſidera ꝛ
ſūt cōdita elemēta. Tercio habuit te
ſtimoniū a ſpūſcō cū p pr̄eꝫ ſuū dix
it. Tu puer ꝓpheta ⁊c̄. ¶ Scdō a cele
ſtibꝫ .i. angel̄. ſic̄ patet Lu. j. Vbi eū
angel⁹ multiplr̄ ꝯmēdabat oñdens
q̄nte ſit dignitat̄: q̄ ad deū cū dicit.
Erit eī magn⁹ corā dn̄o. Qn̄te ſcita
tis q̄ ad ſeip̄m cū dicit Vinū ꝛ ſicerā
nō bibet ꝛ ſpūſcō replebit̄ ⁊c̄. Qn̄
te vtilitatis q̄ ad ꝓximū cū dicit. Et
multos filioꝝ iſrahel ꝯuertet ⁊c̄. ¶
Tercio a ſbcceleſtibꝫ .i. ab hoībꝫ ſic̄ a
pr̄e ſuo ꝛ viciniſ cū dicebāt Quiſpu
tas puer iſte erit ⁊c̄. E ¶ Qr̄to p
pendit̄ laus iohis ex munere. Hūit
em̄ mun⁹ In ſtatu i vtero. In egreſ
ſu ex vtero. In mūdi ꝓgreſſu. Et in
mundi egreſſu. ¶ In vtero hūit tri
plex mirabile mun⁹ grē. Prīo gra
tiā q̄ in vtero ſcificatus fuit Vn̄ fuit
ſcūs anq̄ꝫ natus. Ihē. j. Priuſq̄ꝫ te
formarē in vtero noui te. ꝛ anq̄ꝫ exi
res de ventre ſcificaui te. Scdō grām
q̄ ꝓphetare meruit ſic̄ in vtero mr̄is

qn̄ exultās deū adeſſe cog̊uit. Vnde
Criſoſ. volens oñdē q̄liter plus ſit
q̄ ꝓpħa dicit. Prophe ē ꝑ merito cō-
uerſatōis ⁊ fidei ꝓphetiā accipe. Nū
q̊d ꝓphe fuit ut p⁹ fieret ꝓpħa q̄ bō-
Et q2 ꝯſuetudo erat ut ꝓphe inūgerē
tur: tūc qn̄ btā v̊go eliſabeth ſaluta
uit: xp̄s ioħem in ꝓpħam inūxit. ſm
q̄ dicit Criſo. in hec v̊ba de deo. Xp̄s
fec̄ mariā ſalutare eliſabeth: ut ſmo
ꝓcedēs de vtero mr̄is vbi habitabat
dn̄s: et p aures eliſabeth ingreſſus
deſcendēt ad ioħem. ut illuc eū vn-
geret in ꝓpħam. Tercio grāz q2 ſuis
meritis mr̄i ꝓphetie ſpiritū tradidit
Vn̄ Criſ. volens oñdē q̄ plus eſſet
q̄ ꝓpheta ait Quis ꝓpħaꝝ ꝓphetiam
facere potu't. Helyas q̊dem vnxit he
liſeū in ꝓphetā. nō tn̄ ꝓphetādi grāz
donauit. Jſte q̊ in matris vtero exi-
ſtens: dn̄i introitus ſciam tradidit
mr̄i: ⁊ os illi⁹ ī v̊bo ꝯfeſſiōis aperuit
ut cui⁹ nō videbat pſonā: cog̊ſcēt di
gnitatē. d. Vn̄ h̄ m̄ ut mr̄ dn̄i mei ve
niat ad me. Jn egreſſu ex vtero ha
buit triplex mun⁹. qm̄ ei⁹ ortus fu-
it miāculoſus. ſcūs ⁊ iocūd⁹. q2 mi
raculoſus excludit defect⁹ īpotētie.
q2 ſcūs reatus culpe. q2 iocūd⁹ lamē
tū miſerie. Celebrat̄ aūt ei⁹ natiuitas
ſm mgr̄m Wilhel. altiſiodor̄. tripli-
ci de. Primo de ſcificatōis ī vtero
Scd̄o de dignitatis in officio. Jpſe
em̄ tāq̄ lucifer venit ⁊ eternū gaudi
um nobis p̄m⁹ nūciauit. Tercio de
iocūditatis in ortu ſuo. Dixerat em̄
angelus. Et multi in natiuitate eius
gaudebūt. ⁊ iō dig^m eſt ut nos ī ei⁹
natiuitate gaudeā⁹. Jn mūdi ꝓgreſ-
ſu hūit ſilr̄ multiplex mun⁹ Jn hoc
āt patēt e⁹ excellētiſſiā ⁊ diuiſa mūe
ra grē. qm̄ hūit pfectōz oīm ſcōrum
Nā ꝓpħa fuit qn̄ dixit. Qui pt⁹ me
venit. ē. ⁊c̄. Pluſq̄ ꝓpheta qn̄ xp̄z di
gito demōſtrauit. Apl̄s: q2 a dō miſ
ſus fuit. Apl̄s em̄ idē eſt qd̄ miſſus
Vn̄ Fuit hō miſſus a dō ⁊c̄. Martir
q2 ꝑ iuſticia mortē ſuſtinu't. Cōfeſſor
q2 ꝯfeſſus ē ⁊ nō negauit Virgo Vn̄

ꝓpter v̊ginitatē appellat⁹ eſt āgel⁹
Mal. ij. Ecce ego mitto angelū ⁊c̄.
Jn egreſſu de mūdo habuit t̄plex
mun⁹ q2 Effic̄it martir īuict⁹ Tūc eī
palmā martirij adept⁹ eſt. Diſigit̄
nūci⁹ p̄cioſus Jpſe eī illis q̊ tūc erāt
in limbo precioſū nunciū attulit. ſ. de
aductu xp̄i ⁊ de eoꝝ redēptōe. Et co-
lit̄ e⁹ exitus glo̊ſus. Ei⁹ eī exitus de
oībz q̊ ad limbū deſcenderīt ſpecia
liter ab ecc̄a ſolēnizat̄ ⁊ colit̄ glo̊ſe
Quīto ex eius p̄dicatōe. Cir-
ca cui⁹ p̄dicatōez angelus ponit q̄-
tuor cū dicit. Et multos filioꝝ iſrl̄
ꝯuertet ad dn̄m deū ipōꝝ ⁊ p̄ce. ⁊c̄.
Ponit nāqz fructū. ordinē. v̊tutē. ⁊
finē. ſic̄ ī lr̄ā pꝫ. Et notandū q̄ p̄di
catio iohānis triplr̄ fuit ꝯmēdabil̄
Jpſe nāqz p̄dicauit feruēt̄ efficac̄
et prudenter. Feruēter cū dicebat
Genimīa viperarū. ⁊c̄. q̊ q̊dem fer-
uor fuit inflāmatus caritate. q2 eāt
lucerna ardēs Vn̄ ipē dicit in pſona
Jhere. Poſu't os meū ut gladiū acu
tū Jnfor̄tus v̊itate q2 erat lucña lu
cens Vn̄ ioh. v. Vos miſiſtis ad io
hānē ⁊ ille teſtīomū phibuit verita
ti. Direct⁹ a diſcretōe ſiue ſcīa Vnde
turb ⁊ publicaīs ⁊ militibz ſm vni
uſcuiuſqz exigentiā ꝓpriā legē dedit
Et firm⁹ ꝯſtātia. Vn̄ ⁊ tā ꝯſtāt̄ p̄di
cauit q̄ ex h̄ vitā amiſit. Hec eī q̄tu
or d3 hr̄e zel⁹ ſm q̄ dic̄ Ber. zelū tuū
īflāmet caritas. īformet v̊itas. regat
ſcīa ⁊ firmet ꝯſtātia. Scd̄o p̄dicauit
efficac̄. qm̄ ad p̄dicatōem ei⁹ mul
ti ꝯuerſi ſūt. Predicauit eī verbo ꝑ
aſſiduitatē doctrine ⁊ exēplo ꝑ ſcīta
tē vite. Tercio p̄dicauit prudēter
Cuius prudentia p̄dicatōis in tribz
fuit Primo in eo q̄ vſus fuit ꝯmina
tōibz ut malos terreret. d. Jā eniz
ſecuris ad radicē arboꝝ poſita ē vt hic
malos terrēt. Scd̄o vſus ē ꝓmiſſio-
nibz: ut bonos alliceret dicēs Pnīaz
agite. appropinq̄bit eī regnū celoꝝ.
Tercio eſt vſus moderatōibz ut me
diocres paulatim ad pfectōez attra
hēt Vn̄ turb ⁊ publicaīs ⁊ militibz

leuia īponebat ut poſtmodū ad ma ioꝛa puehere; Turbis ut opibꝫ mīe ī ſiſterēt. Publicanis. ut ſe ab alie= noꝝ appetitu abſtinerēt Militib9 ut neminē ↄcuterēt a nulli calūniā fa= cerēt. a ſuis ſtipēdijs ↄtenti eſſēt. Et notādū ꝙ ioħes euāgeliſta hac die ad dn̄m migrauit. ſꝫ eccła feſtū io hānis euāgeliſte tꝰcia die p9 natiui tē xp̄i celebrādū inſtituit. qꝛ tūc ec= cleſia eius dedicata fuit. a ſolēnitas natiuitatꝭ baptiſte ī ſuo die māſit Mi rū qꝛ hec dies ab angło gaudio na tiuitatꝭ pcurſoꝛis autētica fuit. Nō aūt dogmatiſādū eſt ꝙ euāgeliſta baptiſte ceſſit: tanꝙ minoꝛ maioꝛi Nō em̄ decēs eſt q̄s eoꝝ maioꝛ ſit di ſputaē. q8 in q̄dā exēplo dimit9 eſt oſſū. Erāt em̄ ut legiꝭ duo doctoēs theologi quoꝛū vn9 baptiſtā. alter pferebat euangeliſtā Tandē ſup h ſolēni diſputatōe indućta q̄tibꝫ val de ſollicitus erat autoꝛitates a effi= caces rōnes inuenire quib9 ſuū io= hannē poſſet preferre. adueniente aūt diſputatōnis die: quitibꝫ ſcōꝛū emulatoꝛi ſuo appuit: eiqꝫ dixit. Bn̄ cōcoꝛdes ſum9 in celis. de nobis non diſputetꝭ in terris Tūc illi ſibi adiui cem a oīi pplo viſionē publicauerūt a dn̄m bn̄dixerūt. Paulus hyſtoꝛi ograph9 longobardoꝝ romane ecce dyacon9 et caſſinen̄. monach9: cum deret q̄dā vice cereū ↄſecrare. fauces ei9 rauce facte fūt cū p9 vocales eſſēt Vt g̃ vox ſibi reſtitueref. ymnū Vt queāt laxis rꝭ. ad honoꝛē bti iohan nis baptiſte ↄpoſuit. vbi in pncipio petit vocē ſibi reſtitui. ſicꝰ zacharie reſtituta fuit. Scđm ꝙ dicit Joħ. be leth Oſſa moꝛtuoꝛū aīalū vbiqꝫ collecta hac die ab aliq̄bꝫ ↄburūꝭ Cui9 duplex eſt cā ut ait Joħes be= leth Vna ex antiq̄ inſtitutōis obſer uantia. Sūt em̄ quedā aīalia q̄ dra cones vocanꝭ q̄ in aere volāt. in aq̄s natāt in tꝰra ambulant Qn̄doqꝫ em̄ dū p aera āhularēt ad libidinē cōci tabanꝭ a in puteis a in aquis fluui alib9 ſpma iactabāt. a inde ſeq̄baꝭ letalis ann9. Cōtra h igꝛ iſtud fuit inuentū remediū ut de oſſib9 aīaliū rogus fieret: a ſic talia aīalia fum9 fugaret. Et qꝛ iſtd maxie h tpe fie= bat. idō adhuc in aliquibꝫ locis ob ſeruaꝭ Alia cā eſt ad repn̄tādū. qꝛ oſſa ſcī Johannis in ſebaſte ciuitate ab infidelibꝫ ↄbuſta fuerūt. Feruntꝭ etiā facule ardētes. qꝛ ioħes fuit lu cerna ardens a lucēs. Et rota vertiꝭ qꝛ ſol tūc in circulo deſcēdit ad ſigfican dum ꝙ fama iohannis q̄ xp̄s puta batur deſcēdit ſm ꝙ ipſe teſtiomiū phibuit. d. Me opoꝛtet minui. illū; autē creſcere. Hoc ſignificatum eſt ſcđm ꝙ dicit augu. in eoꝛū oꝛtib9 et in eoꝝ moꝛtibꝫ In eoꝝ oꝛtibꝫ. qꝛ ciꝭ natiuitatē ſcī Jobis baptiſte incipiūt dies decreſcē a ciꝭ natiuitatē xp̄i creſcē iux i9 (Solſtitiū decio xp̄; pꝛeit atqꝫ Johannem) Iterū in eoꝛum moꝛti bus. quia coꝛp9 criſti in cruce eſt ex altatū. cum coꝛpus iohānis capite minoꝛatū. Refert paulus in hyſto ria longobardoꝛū ꝙ rocharith rex longobardoꝝ iuxta eccleſiā ſancti io hānis baptiſte cum multo oꝛnatu ſepultus fuit. Quidā ₰o cupiditate illect9 nocte ſepulcꝝ apiēs abſtulit vniuerſa. Cui iohānes apparēs ait Cur voluiſti tangere m̄ ↄmiſſū. eccle ſiam meā; decetero ingredi nō vale bis. quod vtiqꝫ ſic euenit. Nā quā docunqꝫ p̄dictā eccleſiā intrare vole bat q̄i a validiſſīō pugile guttur e9 feriebaꝭ a ſic ſubito retro ruebat.

De ſcīs Johanne et Paulo.

Johannes et Paulus primicerij et prepoſiti ↄſtantie filie ↄſtantini. au guſti fuerūt eo tēpe cū gens ſithica daciā a tracā occuparet. a Gallica= nus dux romani exercitus ↄ gentē; illā mitti deberet Conſtantiā filiā cō ſtantini ſibi p mercede laboꝛis in vx oꝛem dari petebat. Qđ a romaī pri cipes inſtanti9 fieri poſtulabāt. Pꝛi āt plurimū triſtabaꝭ ſciens filiam poſtꝙ a btā agneta ſanata fueāt in

v̾ginitatis ꝓpoſito poſitā facili⁹ ocaſ
di poſſe q̄ꝫ ad ɔſenſū inclinari Virgo
tñ deo ɔfidens pr̄i ɔſuluit ut eam ſibi
ſpondeat cū victor rediret. Verūtñ
duas filias ſuas q̄s ex vtero defun-
cta ſuſcepat idē gallicanus ſecū ma
nere pmittēt: ut p eas mores ⁊ votū
pr̄is ſcire poſſz: ⁊ ipa duos ꝓpoſitos
ſuos iohez ⁊ paulū ſibi ɔcedēt ī ſpe
q̄i firmitatꝭ maioris: rogans deū ut
filias ⁊ ipm ad deum ɔuerteret. Q̄d
ut oīb; placuit gallican⁹ aſſūptis io
hāne ⁊ paulo ⁊ copioſo exercitu pfi-
ciſci: ſꝫ tñ a ſcithicaꝝ gente exercit⁹
frangit̾ ⁊ in vrbe tracīarū de hoſtib;
obſidet̾. Tūc accedētes iohes ⁊ pau-
lus eidē dixerūt. Fac votū deo celi et
eris victor meli⁹ q̄ꝫ fuiſti Q̄d cū feciſ
ſet iuuenis ferēs in hūero crucē ſibi
apparuit ⁊ dixit. Sume gladiū tuū et
ſeq̄re me. quē ille accipiēs p media
caſtra iuit. ⁊ ad regē vſq; deueniēs
illūq; occidēs ſolo timore vniūſū ex
ercitū ſubiugauit Et hos rōmis fecit
tributarios. Duo q̄ꝫ viri armati eidē
apparentes eū hinc inde ɔfirmabāt Fa
ctus ġ xp̄ian⁹ romā rediit ⁊ cū mul
to honore ſuſceptus: rogauit augu
ſtū ut ſibi indulgēt ſi filiā ſuā ni̾mi
me deſponſaret: eo q̄ꝫ decetero xp̄o vi
uere ɔtinenter ꝓponēt. Q̄d cū augu
ſto plīmū placuiſſꝫ ⁊ due filie galli
cani a ɔſtantia v̾gine ad xp̄m ɔuer
ſe fuiſſēt gallican⁹ ducatui ceſſit et
oīa paupib; tribuēs xp̄o cū aliis dei
ſ̾uis ī paupertate ſeruiuit. Multa āt
miracula faciebat: ita ut ſolo iuſſu
demones de obſeſſis corpib; fugaēt
Hui⁹ ſacre opiōis fama in toto or
be terrarū intantū excreuit q̄ꝫ ab ori
ente ⁊ occidēte veniētes viꝝ ex patri
tio ɔſule lauantē pedes pauperū: po
nentē mēſā: aquā maīb; effundentē
languētib; ſolliciter miſtrātē. ⁊ cete
ra ſcē ſ̾uitutis officia exhibētem Cō
ſtātino ġ defūcto ɔſtanti⁹ ɔſtantini
magni fili⁹ acerrima hēſi depuatus
impiū tenuit. Verū cū ɔſtantinus
frat̾ ɔſtanti duos filios .ſ. gallūꝫ iu

lianū reliq̄ſſet cōſtantius dictū gal
lū fecit ceſarē ⁊ ɔ iudeā rebellantem
miſit quē tñ poſtmodū int̾fecit Ju-
lian⁹ v̾o timēs ne exēplo frīs a con-
ſtātio pimēt̾: mōſterium ingreſſus
eſt vbi magnā religiōez ſimulās le
ctor ordinat⁹ eſt. Qui p maleficiū
demōnes ɔſuluit: rñſū accipiēs q̄ꝫ ad ī-
periū ſbtimād⁹ eēt. P⁹ aliq̄d tēpus
vrgētib; negociis ɔſtātius iulianū
ceſarē creauit ⁊ eū in galliā deſtina-
uit q̄ oīa ſtrēnue agebat. Mortuo
āt cōſtantino ⁊ iuliano apoſtata in
impiū a Cōſtantio ſbtimato: iuſſit
iulianus gallicano ut aut diis im
molaret aut abſcederet. Tanto eni;
viro necem nō audebat inferre. Ille
ergo alexandriā prexit ⁊ ab infideli
bus per corpus trāſfixus: coronam
martirii pcepit. At iulian⁹ capt⁹ cu
piditate ſacrilega: auariciā ſuā euā-
gelii colorabat teſtiōnio. Naz facul
tates a xp̄ianis auferens: dicebat.
Xp̄s veſter dicit in euāgelio. Qui ñ
renūciauerit oīb; q̄ poſſidet: non pōt
me⁹ eē diſcipul⁹. Audiēs ġ q̄ꝫ iohes
⁊ paul⁹ ex opib; q̄s v̾go ɔſtātia reli
q̄rat: xp̄ianos paupes ſuſtentabāt
mādauit eiſdē q̄ꝫ ſic cōſtātino ita et
ſibi adherere deberēt At illi dixerūt
Dū glōſi impatoēs ɔſtantin⁹ ⁊ fi-
lius eius ɔſtanti⁹ ſe eſſe ſeruos xp̄i
gl̾abantur nos famulabam̄ eiſdē.
Tu vero quia religionē plenā virtu
tibus reliquiſti: a te omnino receſſi-
m⁹ ⁊ tibi obedire ɔtēnim⁹. Quibus
iulian⁹ mandauit. Ego in ecc̄a cleri
catū obtinui. ⁊ ſi voluiſſē ad primū
ġdū eccē peruēniſſē. Sꝫ ɔſiderās cēva
nū inertiā ſectari ⁊ ociū: militie ani
mū dedi. diiſq; ſacrificās eoꝝ ſuffra
giis impium obtinui Vñ vos in au
la regia nutriti: nō debetꝭ lateri meo
deeſſe ut primos vos in palatio meo
habeā. Qꝫ ſi a vobis ɔtemptus fuēo
agā q̄d neceſſe ē. ut ɔtēni nō poſſim
Qui rñdeꝛt dicētes. Deū tibi ꝓponē
tes minas tuas neq̄ q̄ꝫ timemus ne
dei et̾ni inimicicias incurram⁹ Ad h̄

iulian⁹ ſi infra decē dies vltro ad me
venire: cōtēpſeritis coacti poſtmodū
facietis qd ſpōte facere nō curatis Cui
ſancti dixerūt Jam decimū eſtima p
teriiſſe diē ⁊ hodie facto qd tē te fa
cturū minaris. Quibꝫ iulian⁹ Puta
tis ne ꝙ m̄res vos faciāt xpianī. Niſi
ſi mihi cōſenſeritis puniā vos. nō ut
martires: ſꝫ ut publicos hoſtes Tūc
iohēs ⁊ paulus p totos .x. dies ele=
moſinis inſiſtebāt ⁊ oīa ſua paupe
ribꝫ erogabāt. Decīa āt die miſſus
eſt ad eos therētian⁹ q̄ dixit eis. Dn̄s
nr̄ iulian⁹ ſtatūculā nouā aureā io=
uis ad vos miſit ut eidē thura incē=
datis alioqn ambo ſimul pibitis Cui
ſancti Si dn̄s tu⁹ eſt iulian⁹ habeto
pacē cū illo. nobis ali⁹ dn̄s nō eſt ꝙ
ihs xps. Tunc iuſſit eos Julian⁹ oc
culte decollari ⁊ in foueā intra domū
ſepeliri famā faciens ꝙ ī exiliū eſſēt
miſſi. Poſt hoc fili⁹ terentiani a de=
mone rapiꝰ ⁊ intra domū clamare ce
pit quia a demone vrereꝰ Qd vidēs
terēcian⁹ ſcelus cōfiteꝰ ⁊ xpian⁹ effi
ciꝰ. Paſſio ſcōꝝ ab eo cōſcribiꝰ ⁊ ei⁹
fili⁹ liberaꝰ. ¶ Paſſi aūt ſunt circa
annos dn̄i. ccclxiij. Refert Gregor.
in omel. euāgelij. Si qs vult p⁹ me
venire. ⁊c. ꝙ q̄dam mr̄ona dū eccle
ſiā hoꝝ ſcōꝝ freqntius viſitaret ⁊ die
q̄dā inde rediret. duos ſtātes mona
chos ſub pegrino hitu inuenit. q̄s
pegrinos credēs elemoſinā ipſis dari pce
pit. Sed puſꝙ diſpēſator eis ad lar
giendā elemoſinam appropinqſſet
aſtiterūt ei vicini⁹ et dixerūt. Tu nos
mō viſitas. te in die iudicij reqremus
⁊ qcq̄d poterim⁹ tibi pſtabim⁹ Quo
dicto ab oculis ei⁹ ablati ſūt ¶ Amb.
de iſtis mribꝫ ſic dicit in pfa. Bti mar
tires iohēs ⁊ paul⁹ veraciꝰ impleue
rūt qd dauitica voce canit: Ecce ꝙ bo
nū ⁊ ꝙ iocū. ⁊c. Naſcēdi lege cōſor
tes. fidei ſocietate cōiūcti paſſiōis eq
litate cōſiles. in vno ſꝑ dn̄o glioſi.

De ſancto Leone pp.

Leo papa ut in miraculis btē
virginis legiꝰ in eccā ſcē ma
rie maioris in die reſurrectōnis dn̄i=
ce miſſaꝫ celebrabat. ⁊ dū fideles p
ordinē cōicarent ⁊ q̄dā mr̄ona ma=
nū ei⁹ oſculata fuiſſꝫ: ex hoc in eū ve=
hemens carnis temptatō inſurrexit
At vir dei in ſemetipſū ſeueriſſimus
vltor inſurrexit: ⁊ eadē die manū ſe
ſcandaliſantē occulte pcit⁹ ampu
tauit ⁊ a ſe reiecit Jnterea in populo
murmur oriebaꝰ: cur ſūm⁹ pōtifex
more ſolito diua nō celebraret. Tūc
leo ad btām virginē ſe diuertit ⁊ e⁹
puidentie totaliter ſe cōmiſit Tunc
illa cōtinuo ſibi aſtitit. et manū ſuaꝫ
ſanctiſſimis manibꝫ ſibi reſtituit et
formauit: iubens ut pcederet ⁊ filio
ſuo ſacrificiū immolaret Leo igitur
omī populo q̄d ſibi cōtigerit predi=
cauit. et manū reſtitutā omnibꝫ cū
denꝰ oſtēdit. ¶ Hic calcedon̄. cōſiliū
celebrauit. ſolaſꝙ virgines velari ī=
ſtituit. Jbi etiā ſtatutū fuit ut vgo
maria mr̄ dei appellareꝰ ¶ Leo ꝗ tpe
attila ytaliā deſtruebat. Scūs igiꝰ
leo in ecciā aploꝝ tribꝫ dieb⁹ ⁊ nocti
bꝫ orōni vacās: p⁹ hoc dixit ad ſuos.
Qui vult me ſeq ſeqꝰ. Cū ergo ad at
tilā appropinqſſꝫ: ille ut btm̄ leoneꝫ
vidit: deſcendit de eq eius pedibꝫ p=
uolutus rogauit ut peteret q̄cquid
vellet. Qui petijt ut ab ytalia diſce
deret ⁊ captiuos relaxaret. Et cū ar=
guerꝰ a ſuis ꝙ triūphator orbis a ſa
cerdote vict⁹ eēt: rn̄t. puidi m̄ et vo=
bis Vidi enī a dextris ei⁹ fortiſſimū
militē euaginato gladio ſtātē et m̄
dicentē. Niſi huic parueris: cū tuis
oībus interibis ¶ Cumꝙ btūs Leo
epl̄am ad fabianū epꝫ cōſtantinopo
litanū adūſus eutiDiciū ⁊ neſtoriū ſcp=
ſiſſet ſup ſepulchꝝ bti petri ipāꝫ po
ſuit ⁊ inſiſtēs ieiunijs ⁊ orōibꝫ dixit
Quicq̄d in hac epl̄a ut hō erraui: tu
cui ecclē cura cōmiſſa ē corrige ⁊ emē
da Et p⁹ dies .xl. orāti illi petr⁹ ap=
paruit. di. Legi ⁊ emēdaui Accipieſꝙ
leo epl̄am īuenit manibꝫ apli corre
ctā ⁊ emēdatā Alijs ēē .xl. diebꝫ ieiu=
nijs ⁊ orōnibꝫ ſepulcro bti petri leo

aſtitit: obſecrans ut ſuorū pctōꝝ ſibi
veniā īpetraret. Cui appens petrus
ait. Deprcatus ſup te dnm a oīa pec
cata tua tibi dimiſit Solūmō de ma
nuū īpoſitōne debes inqri. v. ſiue bn
ſiue artartiaci man9 impoſuerus exi
geris. Obijt crr ānū dm. cccl.

De noīe ſci Petri apli.

Petrus trinomius extitit Vo
caf em Symō bariona. Sy
mō interptaf obediēs vl po
nes triſticiā. Bariona filius colūbe.
Nā bar lingua ſira & filiꝰ. iona he
brice colūba Fuit ei obediēs qn xps
eū vocauit. q2 ad vniꝰ iuſſionis vocē
dño obediuit Ponēs triſticiā qn xm
negauit. quia egreſſus foras fleuit
amare. Filiꝰ colūbe: q2 deo ſimplici ī
tētōe ſuiuit Scdō vocatꝰ ē cephas
qd īterptaf caput vl petra vl increpās ore. Caput rōe pricipatus in p
latōe. petra rōe firmitatē in paſſiōe
increpans ore: rōne ɔſtantie in pdi
catōe. Tercio vocatꝰ eſt petrꝰ qd
interptaf agnoſcēs vl diſcalciās vl
diſſolues. Agnoſcēs q2 xpi dignita
tē agnouit cu3 dixit. Tu es xps filiꝰ
dei viui. Diſcalciās q2 pedes affectuū
ſuoꝝ ab omi ope mortuo a terreno di
ſcalciauit cū dixit Ecce nos reliqmꝰ
oīa ꝛc. Et vincula pctōꝝ nrōꝝ a no
bis diſſoluit a ꝯ p claues qs a dño
recepit Huit āt triplex cognomē
Dictꝰ ē em ſimō iohāna. qd interptaf dm pulcritudo. Scdō ſimō iohis
qd interptaf cui donatū eſt. Tercio
ſimō bariona. qd interptaf filiꝰ colūbe. p qd daf intelligi q ipē habuit
pulcritudinē moꝝ. dona v̄tutū. abūdātiā lacrimaꝝ q2 colūba h3 gemitū
p cātu. Iſtd āt nomē petrꝰ Ihs
ſibi pmo iponēdū pmiſit. Jo. i. Tu
vocaberis cephas qd interptaf petrꝰ
Scdō pmiſſū īpoſuit. ſic &. Mat. iij
Et īpoſuit ſimoni nomē petrꝰ Tercō
īpoſitū ɔfirmauit cū dixit Mat. xvj.
Et ego dico tibi q2 tu es petrꝰ et ſup
hāc petrā edificabo eccāam meā. Eiꝰ
martiriū Marcellꝰ Linꝰ pp Egeſippꝰ
et Leo pp ſcripſerunt.

Hyſtoria.

Petrus apls int ceteros aplos
maioris feruoris extitit. Nā a
ſcire dm pditorē3 voluit. q2 ut dicit
aug. ſi eū ſciuiſſ3: dētib3 eū diſcerpiſſ3
Et ob ꝯ dns pditorē ſuū noīare no
lebat. q2 ut ait Criſ. ſi ipm noīaſſet
petrꝰ ɔtinuo ſurrexiſſ3 a ipm ptinus
trucidaſſ3 Hic ſup maē ābula
uit ad dnm. In dm traſſiguratōe a
puelle ſuſcitatōe a deo electus fuit.
Staterē in ore piſcis īuenit. Claues
regni celoꝝ a dño accepit Paſcēdas
oues a xpō ſuſcepit Tria milia hoim
in pēthecoſte ſua pdicatōe ɔuertit.
Claudū cū iohe ſanauit a tūc qnq3
milia hoim ɔuertit Ananiam a ſaphiē
morte predixit. Eneam paraliticu3
curauit. Corneliū baptiſauit. Tabi
tam ſuſcitauit. Vmbra corporis ſui
infirmos ſanauit. Ab herode incarcerat2 ſed ab angelo liberaf Qua
lis autē eius ab3 vel indumentū fu
erit: ipē teſtatur in libro clementis
Panis inquit mihi ſolus cū oliuis
a raro cū oleribus in vſu eſt. Indu
mentū autē hoc eſt mihi qd vides tu
nica cū pallio a hoc habens nihil aliud requiro. Ferf quoq3 q ſemp in ſinu ſudariū portabat: quo crebro fluētes lacrimas tergebat. Qa
quādo dulcedis allocutōnis a pſen
tie dm memor eāt: p nimia amoris
dulcedine lacrimas ɔtiné non pote
rat. Qn etc culpā negatōnis ad me
moriā reducebat vberrimas lacrīas
emittebat Vn adō in ɔſuetudine ha
buit flere: ut eiꝰ facies tota aduſta
lacrimis videref. ſicut & clemēs Ihō
etiā dicit q audito in nocte gallicā
tu ad orōem ſurgere ɔſueuerat Tūc
ſimilr ad fletū prumpe ɔſueuit Re
fert q3 clemēs ſm q in hyſtoria eccā
ſticis inuenif. q cum vxor petri ad
paſſiōe3 ducere: petrus ingēti gau
dio exultauit a eā pprio vocās noīe
poſt eā exclamau O ɔiux memēto dm
Quadā vice cū petrus apls duos

de diſcipulis ſuis ad ꝑdicandū mi-
ſiſſet dū dietas·xx· iuiſſent: vnꝰ illo
rū defunctꝰ eſt alt̄ ad petrū redijt· ⁊
q̄d acciderat nunciauit Hic dr̄ fuiſſe
marcialis· vel ſm̄ aliq̄s btūs mater
nus Alibi legit̄ ꝙ fuit btūs frāco ſo
cius eius qui defunctꝰ eſt ꝑſbit̄ fuit
grego· Tunc petrus baculū ſuum ei
dedit precipiēs ut ad ſociū ꝑgeret· ⁊
eū ſup ip̄m poneret Qđ cū feciſſet: il
le qui iaꝫ ꝑ q̄draginta dies iacebat
mortuꝰ: ꝓtinꝰ ſurrexit viuꝰ Eo
tp̄e fuit in ihrl̄m q̄dā magꝰ nōie Si
mon: qui ſe ꝑmā veritatē dicebat et
ſibi credētibꝫ ꝑpetuoſ effici aſſerebat
⁊ nulla ſibi īpoſſibilia dicebat Legi
tur etiā in libro demētis ip̄ꝫ dixiſſe
Adorabor ut deus· publice diuinis do
nabor honoribꝫ· ⁊ quicq̄d facere vo-
luero potero· Aliqn̄ cuꝫ mater mea
Rachel iuberet me exire ad agꝛū ut
meterem· ego falcem vidēs poſitam
ꝑcepi falci ut ꝑ ſe meteret ⁊ meſſuit
decuplo āpliꝰ alijs Addidit q̄ꝫ ⁊ hoc
ſm̄ ꝙ dt Jhero· Ego ſū ſmo dei Ego
ſpōſus· ego pacitꝰ· ego omipotēs·
ego oīa dei: Serpētes q̄ꝫ eneos facie-
bat ſe moue· Statuas ereas ⁊ lapide
as ridere ⁊ canes cātaē Hic ḡ ut ait
linꝰ volens diſputare cū petro: ⁊ oñ
dere ꝙ deꝰ eēt: ſtatuto die venit petrꝰ
ad locuꝫ certamīs· ⁊ aſtātibꝫ petrꝰ
dixit Pax vobis frēs q̄ veritatē ama
tis· Cui ſimon· Nos tua pace opus
nō hēmꝰ· Si em̄ pax ſit ⁊ ꝯcordia ad
inueniendā veritatē nihil poterimꝰ
ꝓficere· Hn̄t āt int̄ ſe pacē latrones
ꝓpter qđ noli inuocare pacē ſʒ pug-
nam· Duobꝫ em̄ dimicātibꝫ tūc erit
pax cū alter fuerit ſupatus Et petrꝰ
Cur times audire pacē Ex pc̄cis em̄
bella naſcūtur· Vbi āt pc̄tm̄ non ſit
pax ē· In diſputatōnibꝫ veritas: in
opibꝫ iuſticia inuenit̄ Et ſymon Ni
hil dicis· ſʒ ego oñdā tibi mox diui-
tatis mee potētiaꝫ: ut repēte adores
me· Ego ſū pꝛīa veritas ⁊ poſſū volaē
ꝑ aera· nouas arbores facere· lapi-
des in panē mutare· in igne ſine leſi

onē durare· ⁊ oīa q̄ volo poſſū facere
Cōtra hūc ḡ petrꝰ diſputabat ⁊ oīa
eius maleficia detegebat Tūc ſymō
videns ꝙ petro nō poſſꝫ reſiſtē: oēs
libros ſuos magice art̄ neforte ma
gus ꝓderet̄ in mare ꝓiecit ⁊ romam
ut ibi ſic deꝰ hēreꝰ ꝑrexit Qđ cū petrꝰ
ꝯpit eū inſeq̄t̄ ⁊ vſq; romā ꝓficiſcit̄·
Q̄rto ergo anno claudij impatoris
petrus romā applicuit: et ibi annis
xxv· ſedit· ⁊ duos epōs linū ⁊ cletuꝫ
ſibi coadiutores ordiauit: ſic ait io
hānes beleth: vnū extra muros vr
bis: aliū intra ordiauit Predicatōi
aūt inſiſtēs multos ad fidē cōuerte
bat: infirmos q̄ꝛ pl̄es curauit· ſʒ in ꝑ
dicatōe ſua ſemp laudās ⁊ preferēs
caſtitatē: quatuor cōcubinas agrip
pe prefecti cōuertit adeo ꝙ ad prefe
ctū vlteriꝰ redire recuſauerūt· Vnde
iratus ꝑfectus aduerſus petrū: que
rebat occaſionē· Poſt hec apparuit pe-
tro dñs ·d· Symon ⁊ nero cogitant
ꝯtra te mala· ſʒ ne timeas ꝙ tecū ſū
ut eruā te: ⁊ dabo tibi ſui mei pauli
ſolaciū qui cras romā ingredieꝛ· Sci
ens ergo petrus ut ait linus ꝙ ve-
lox eēt depoſitō tabernaculi ſui in cō
uentu frm̄ poſitus: manū clemētis ap
ꝑhēdita eū ep̄m ordiauit ⁊ in cathe
dra loco ſui ſedere coegit· Poſt hoc
paulus ſicut dominus predixerat ro
mam venita cum petro chriſtum ꝑ-
dicaē cepit Symō āt magꝰ in tātū ⁊
nerone amabatur: ꝙ vite eius ⁊ ſa-
lutis ⁊ totiꝰ ciuitat̄ cuſtos ſine dubio
putabat̄· Quadā āt die ſic dic̄ leo
ꝑp̄· dū ante neronē aſtaret: eius effi
gies ſubito mutabat̄· et mō ſenior
mō adoleſcentior videbat̄· Qđ cū vi
deret nero verū hūc eſſe dei filiū eſti
mabat· Dixit itaq; ſymō magꝰ nero
ni ſic ibidē refert leo· Vt ſcias optie
impator me verū dei filiū eē: iube me
decollari ⁊ die tercia reſurgā· Prece-
pit ḡ nero carnifici vt ip̄m decollare
deberet Qui cū putaret ſe decollaē ſy
monē: decollauit arietē Simō āt arte
magica illeſus euaſit· ⁊ arietē mēbꝛ

colligēs ita abſcōdit. a ſe trib3 die-
bus occultauit. Sanguis āt arietis
ibidē ɔgelatus remāſit. Die āt tcia
oñdit ſe neroni. di. Fac ſanguinem
meū qui effuſus eſt extergi: qꝛ ecce
ego q̄ decollat9 fuerā ſicut ꝓmiſi die
tercia reſurrexi. quē nero videns ob
ſtupuit a ipm verū dei filiū putauit
Hec leo. Atiqñ cū cū in cōclaui cū ne
rone eſſet demō in e9 ſpē foris loque
bat. Deniqꝫ romani eū in tāta vene
ratōe hūert qꝛ eidē imaginē fecerūt
a hūc titulū ſupſcpſert. Symoni dō
ſcō. Petrus āt a paulus ad nerone
introierūt a oīa e9 maleficia detege-
bant. Addiditqꝫ petrus qꝛ ſic in xpō
ſūt due ſbe. ſ. dei a hoīs: ita ī iſto ma
go ſūt due ſbe. ſ. hoīs a diaboli. Dix
itqꝫ ſimon ut teſtatur ſcūs marcel-
lus a leo. Ne diuti9 hūc patiar īimi
cū: pcipiā angel' meis ut vindicent
me de iſto. Cui petrus. Angelos tu
os nō timeo ſꝫ ipi timēt me. Nēo ait
Non times ſimonē q̄ ðitatē ſuā
reb3 affirmat? Cui petr9 Si ðitas
eſt in ipō: dicat m̄ nūc q̄d cogito vel
facio. quā cogitatōem meā p9 auri-
b3 tuis inſinuo ut nō audeat mētiri
q̄d cogito? Cui Nero. Accede huc a
dic m̄ q̄d cogitas. Petr9 āt accedēs
ſecreto dixit. Jube m̄ panē ordeaceū
afferri a occulte dari. Qui cū allat9
fuiſſet a petrus illū bñdixiſſet a ſub
manica abſcōdiſſet ait. Dicat ſimō
q̄ ſe deū facit quid ſit cogitatū. quid
dictū q̄d factū? Rñt ſimon. Petrus
magis dicat q̄d cogitē ego. Dixitqꝫ
petrus. Q̄d cogitet ſimon me ſcire
docebo: dū quod cogitauerit fecero.
Tūc ſimō indignatus exclamauit.
Procedant canes magni et deuorēt
eū. Et ſbito canes maximi apparuert
a in petꝝ impetū fecert. Jpē vo pa-
nē bñdictū obtulit et ſbito ipōs ī fu
gā ɔuertit Tūc ait ad neronē petr9
Ecce oñdi me noſſe q̄d cogitauerat
ꝯ me ſimō nō v̄bis ſꝫ factis. nā q̄ ꝓ-
miſerat ꝯ me angelos venturos: ex
hibuit canes: ut oñdat ſe nō hr̄e di

uinos āgelos ſꝫ caninos. Aitqꝫ ſy-
mō. Audite petre a paule. Si hic ñ
poſſum vobis nocere: veniemus vbi
oportꝫ meuos iudicaē Ego āt vobis
hic pco Hec leo Tūc ſimō ut ait ege
ſipp9 et lin9 ī ſupbia elat9 auſus eſt
ſe iactare qꝛ mortuos poſſet ſuſcita-
re. a accidit ut q̄dam iuuenis moreṫ
Vocatī ḡ petro a ſimone hāc oēs
de volūtate ſimonis ſnīam firmaue
rūt ut ille occideret q̄ mortuū ſuſcita
re nō poſſet. Symō ḡ dum ſup mor
tuū ſuas incantatōes faceret: viſus
eſt a circūſtantib3 caput agitaē de-
funct9. Tūc oēs exclamātes petꝝ la
pidaē volebāt. Petrus āt vix ipetra
to ſilentio ait. Si viuit defunct9 ſur-
gat. ābulet a loqtur. alioqn ſciatis
fantaſma eē. qꝛ caput mortui cōmo
uet. Sepetur ſimon a lectulo ut di-
aboli figmenta plene denudeṫ Sepa
tur ḡ ſimō a lectulo a puer imobil'
remanſit. Petrus āt a longe ſtans
orōe facta exclamauit. d. Adoleſcēs
in noīe ihū xpi nazaēni crucifixi ſur
ge. a ſtatī viu9 ſurrexit a ābulauit.
Cū āt vellet pp̄ls ſimonē lapidaē ait
petr9 Jlli ſatī ē ad penā qꝛ agſcit ſe
in ſuis artib3 ſupatū. Mgr āt noſter
nos docuit ut ꝓ mal' bō reddā9 Dixṫ
āt ſimō. Scitote petre a paule nō vo
bis ɔtiget q̄d cupitis ut mrio vos dig
ner coronare. Q̄ rñdert. Adueniat
nob q̄d cupim9. tibi āt nūqꝫ bñ ſit.
qꝛ q̄cūqꝫ loq̄ris mētiris. Tūc ſimō ut
ait ſcūs marcell9 iuit ad domū mar
celli diſcipuli ei9 ligauitqꝫ maximū
canē ad hoſtiū dom9 ei9 dicēs. Nūc
videbis ſi petr9 q̄ ad te venie ɔſue
uit ingredi poterit. poſt paululū ve
nit petrus a facto cruc' ſigno canem
ſoluit Canis āt oīb3 alijs blād9: ſo
lū ſimonē pſeqbat Qui apphendēs
eum ad terrā ſubtus ſe deiecit a eum
ſtrāgulaē volebat. Accurrēs ergo pe
trus cani clamauit ne ei noceret. Et
canis q̄dē corp9 eius nō leſit. veſtes
adeo lacerauit ut ille nud9 penitus
remanēt. Popul9 āt a maxie pueri

ſimꝫ cū cane tamdiu poſt eū recurre
rūt donec illū quaſi lupū de ciuitate
fugauerunt. Cuiꝰ obprobrij pudorē
nō ferens ꝑ annū nuſꝗ̄ comparuit
Marcellꝰ enī hec mirabilia vidēs de-
inde petro adheſit. Poſtea vō ſimō
rediens: iterū in neronis amiciciā ē
receptꝰ. Symon igr̄ rediēs ut dr̄ leo
ꝓplm̄ conuocauit et ſe a galileis grauiter
offenſū ꝓhibuit. et idō vrbē quā tue-
ri ſolebat ſe deſerere velle dixit Et di
em ſtatuit q̄ in celū deret aſcēdere qꝛ
indignabat̄ in terris ampliꝰ habitare
Statuto igit̄ die turrim excelſā ſcḋm
lanū capitoliū cōſcēdit. et inde ſe deici
ens coronatꝰ lauro volare cepit Dix
it āt paulus ad petrū Meū eſt ora-
re et tuū imꝑare. Dixitqꝫ nero Verax
eſt hō iſte Vos āt ſeductores eſtis.
Petrus āt dixit ad paulū Paule eri
ge caput et vide. Cūqꝫ leuaſſꝫ caput
et vidiſſꝫ ſimonē volantē: dixit ad pe
trum. Petre qd ceſſas Perfice qḋ ce-
piſti Iā enī nos dn̄s vocat Tunc pe
trus ait Adiuro vos āgeli ſathane
q̄ eū in aere ferti̇ ꝑ dn̄m nr̄m ihm xpm
ut āpliꝰ ipm̄ nō ferat̄ ſꝫ corruere di
mittatis Et ↄtinuo dimiſſus corruit
Et ↄfractis ceruicibꝫ expirauit ¶ Au
diens hꝰ nero talē virū ſe ꝑdidiſſe do
luit Dixitqꝫ aplis. Suſpecto aīo me
feciſtis ꝓpterea malo exēplo vos ꝑdā
Hec leo Deditqꝫ eos in manibꝫ pau
lini viri ꝑclariſſimi q̄ tradidit eos ī
cuſtodiā mamertini ſub cura militū
ꝓceſſi et martiniani. Quos tn̄ mili
tes petrꝰ ad fidē ↄuertit Vn̄ carcerē
aꝑuerūt et eos liberos dimiſerunt.
Quapropt̄ paulinꝰ poſt paſſionē
aploꝝ ꝓceſſum et martinianū accer
ſiuit: et comꝑto ꝙ xp̄iani eſſēt capi
te ceſi ſūt ¶ Rogabāt ergo frēs petꝝ
ut inde diſcederet et cū diſcedere nollꝫ
tandē victꝰ ꝑcibꝫ abſceſſit. Et cū ve-
niſſet ad portā ut leo teſtat̄ ad locū
qui nūc dr̄ ſancta maria ad paſſus
vidit xp̄m ſibi occurrentē et ait Dn̄e
q̊ vadis? rn̄dit. Venio romā iterum
crucifigi. Cui petrꝰ Dn̄e iterum cruci
figeris? Cui dn̄s Etiā. Petrꝰ vō ait
Ego dn̄e reuertar ut tecū crucifigar
Hijs dictis dn̄s vidēte petro et lacri
mā te in celū aſcēdit Qui dū hꝰ de paſ
ſione ſua dictum intelligeret rediit.
Cūqꝫ hꝰ fratribꝫ retuliſſꝫ a miniſtris ne
ronis capit̄ et prefecto agrippe p̄ntā
tur. Facta eſt āt facies eiꝰ ſic̄ ſol ut
ait linꝰ Cui dixit Tu es ille q̄ in ple-
bibus et mulieribus q̄s a thoro viro
rum ſeꝑas gl̄iaris? Quē aplꝰs increp
pans dicebat ſe in cruce dn̄i gl̄iari.
Tūc petrus tāꝗ̄ alienigena iuſſus
eſt crucifigi. Paulus vō qꝛ ciuis eāt
romanꝰ iuſſus ē capite truncari De
hac āt ſentētia in ipōs data dr̄ dyo
niſius in epl̄a ad thimotheū de mor
te pauli in hec verba. O frat̄ mi thi-
mothee. ſi vidiſſes agoneſ ↄſūmatō
nis ipōꝝ: defeciſſes q̄dē pre triſticia
et dolore. Quis non fleret illa hora
qn̄ preceptū ſentētie in eos egreſſū
eſt. ut. ſ. crucifigeret̄ petrus et paulꝰ
decollaret̄ Vidiſſes tūc turbas iude
orum et gentiliū percutiētes eos et ex-
puentes in facies ipōꝝ Adueniēti āt
terribili tp̄e ↄſūmatōnis ipſoꝝ cū ſe
parent̄ abinuicē ligauerūt colūnas
mūdi non vtiqꝫ abſqꝫ fratrū gemi-
tu et ploratu Tūc inq̇t paulus petro
Pax tecū fundamentū ecclīarū et pa
ſtor ouiū et agnoꝝ xp̄i Petrus autē
ad paulū. Vade in pace ꝑdicator bo
noꝝ morū: mediator et dux ſalutis
iuſtorū. Cū aūt elōgaſſēt eos abin
uicē: ſecutꝰ ſū magr̄m meū. Nō eī in
eodē loco occiderūt eos. Hec dioniſiꝰ
¶ Petrꝰ āt ut leo et marcellꝰ teſ-
tāt̄ dū veniſſꝫ ad crucē ait. Qm̄ dn̄s
de celo ad t̄rā deſcēdit: recta cruce ſub
limatꝰ ē: Me āt quē de t̄ra ad celū
reuocare dignat̄: crux mea caput meū
in terrā debꝫ tendere et pedes ad celū
dirigere. qꝛ non ſū dignꝰ ita ī cruce
eſſe ut dn̄s meꝰ. crucē meā giratē et
capite demiſſo me crucifigite. Tūc il
li crucē verterūt et pedes ſurſū manꝰ
āt deorſū fixerūt Tūc ꝓplus furorē re
pletꝰ neronē et ꝑfectū volebat occidē

et apoſtolū liberare. Qui eos roga
uit ut paſſiōem ſuaʒ nō impediret.
Dn̄s aūt ut ait egeſippus ⁊ linꝰ ape
ruit oculos eoꝝ q̄ ibi flebāt ⁊ viderēt
angelos ſtantes cū coronis de flori
bus roſaꝝ ⁊ lilioꝝ ⁊ petꝝ ī cruce ſtā
tem cū eis ⁊ libꝝ a xp̄o accipientē ⁊
ea verba q̄ loquebatᷣ ibi legētē. Tūc
petrus ut teſtatᷣ idē egeſippꝰ de cruce
dicere cepit. Te dn̄e imitari optaui
ſed rectꝰ crucifigi nō vſurpaui Tu ſp̄
rectꝰ. excelſus ⁊ altꝰ. nos ꝑmi hoīs
filij q̄ caput ſuuʒ demerſit in terrā.
cuius lapſū ſignat ſpēs generatōis
hūane. Sic em̄ naſcimur ut proni ī
terrā videamur effundi. Mutata q̊ʒ
ꝯditō ē ut hoc mūdꝰ putʒ eſſe dextꝝ
qđ ꝯſtat eſſe ſiniſtꝝ. Tu dn̄e m̄ oīa
es totū qđ es: ⁊ es m̄ totum ⁊ nihil
aliđ n̄ tu ſolꝰ. Grās tibi ago ſpū to
to quo viuo q̄ te intelligo quo inter=
pello Vbi due alie voces tāgūtᷣ q̄re re
ctus noluit crucifigi Videſqʒ petrus
ꝙ fideles gloriā ſuaʒ vidiſſēt: grās
agens ⁊ deo fideles cōmendās ſpiri
tū emiſit. Tūc marcellꝰ ⁊ apuleꝰ frēs
diſcipuli eiꝰ eū de cruce depoſuerūt ⁊
diuerſis ꝯdiētes aromatibꝫ ſepelierāt
Iſido. ī li. de ortu vita ⁊ obitu ſcōꝝ
ſic ait. Petrus poſtq̄ anthiocenaʒ
rexit. fūdauit eccām ſub claudio ceſa
re. ꝯ ſimonē magū romā ꝑgit ibiqʒ
predicās. xxv. ānis. eiuſdē vrbis pō
tificatū tenuit. triceſimoſexto āt an
no a paſſiōe dn̄ica a nerone deorſū
ut ipē voluit crucifixꝰ eſt. Hec Iſido.
In ipa āt die petrꝰ ⁊ paulꝰ dionyſio
apparuerūt ſʒ ꝙ ipē ait in ꝑdicta ep̄la
in hec verba. Attende miraculū. vide
ꝓdigiū fratᷣ mi thimothee diē victi
matōis illoꝝ. Nā ꝑſto fui in tp̄e ſe
patōis eoꝝ. Poſt mortē āt illoꝝ vi
di eos inuicē manu ad manū intrā
tes portā vrbis ⁊ indutos veſtibꝫ lu
minis ⁊ coronis claritatis ⁊ lucis orna
tos Hec dionyſiꝰ. D Nero āt ipu
nitꝰ nō extitit ſʒ ſup hs ſcelere ⁊ alijs
que commiſit manu ꝓpria ſe ꝑemit
Quoꝝ ſcelera aliqua hic breuitᷣ in=
ſeramꝰ. Cū ſeneca magr̄ ſuꝰ ut in q̄=
dā hiſt. licet apocrifa legitᷣ: ꝯdignā
mercedē ſui laboris ſperarēt: iuſſit ip
ſū nero eligere arboreʒ in cuiꝰ ramo
ſuſpendiū affectaret. dicēs ꝙ laboris ſui
hoc premiū recepturꝰ eſſet. Cū āt ſe
neca requireret vn̄ hoc mortis ſuppliciū
meruiſſet: iuſſit acutū gladiū ſup ver
ticē eiꝰ crebro vibrari. Seneca ꝟo nu
tu capitis minātis gladio cedebat me
tuēs ꝑiclitari mortis periculo. Cui ne
ro ait Magr̄ ut qđ nutu capitis minā
ti gladio cedis? Cui ſeneca. Nō ſū ⁊
iō mortē vereor. ⁊ inuitꝰ morior. Cui
Nerō. Sic adhuc ego te metuo ut puer
metuē ꝯſueui: q̄re te viuēte. q̄ete nō
potero viuere? Dixitqʒ ſeneca Si me
mori neccē eſt: ſaltē m̄ ꝯcede ut qđ vo
luero m̄ eligā genꝰ mortis. Cui nero
Feſtinꝰ eligas. tm̄ mori nō differas.
Tūc ſeneca balneo in aq̄ tepida fac
to: in vtroqʒ brachio ſibi minui fecit
⁊ ſic nimio ſāguinis fluxu ibidē vi=
taʒ finiuit. ⁊ ſic q̄dā ꝑſagio Seneca
nomē habuit q̄ſi ſe necās. qꝛ manu
ꝓpria ſe necauit Hic ſeneca duos fra
tres habuiſſe legitᷣ. Vnꝰ fuit iulius
gallio declamator egregius q̄ manu
ꝓpria ſe ꝑemit. Aliꝰ mela prī lucani
poete. q̄ lucanꝰ ī ſciſſiōe venaꝝ iuſſu
neronis obijſſe legitᷣ. Rurſus nero
nepharia mētis ductꝰ veſania: ut ī
eadē hiſt. apocripha reperitur: matrē
ꝓpriā occidi ⁊ ſcindi iuſſit: ut videret
q̄liter in eiꝰ vtero fouebatᷣ. Phiſici
ꝟo eū de matris arguētes ꝑditōe dice
bāt Iura negāt ⁊ phas ꝓhibet ut fi
liꝰ m̄rē necet. q̄ ipm̄ cū tāto dolore
pepit ⁊ cū tāto labore ⁊ ſolicitudine
nutriuit Quibꝫ nero Facite g̊ me puerō
impregnari ⁊ poſtea parere ut q̄ntꝰ do
lor m̄ri mee fuerit ſcire poſſū Hāc ī=
ſup voluntatē pariendi cōceperat eo ꝙ ꝑ
vrbē trāſiēs quandā mulierē vocife=
rantē audierat. Dicūt ei. Nō ē poſſi
bile qđ nature ē cōtrariū. nec ē poſſi
bile qđ rationi eſt incōſuetū. Dixit
ergo eis nero Niſi me feceritis puerō
impregnari ⁊ parere: oēs vos crudeli

morte faciā interire. Tūc illi impotō-
nātes ranā ſibi occulte ad bibendū
dederūt. ⁊ eā artificio ſuo in eius ven
tre excreſcere fecerūt. Et ſubito vent᷑
eius nature ↄtrariū non ſuſtinēs in
tumuit: ita ut nero ſe puero grauidū
eſtimaret. Faciebātqꝫ ſibi ſeruaē die
tā q̄lem nutriēde rane nouerāt cōue
nire dicētes ꝙ ꝓpter cōceptū talia re
frigeria eū ſeruaē oporteret. Tādē ni
mio dolore vexatus: medicis ait. Ac
celerate. tēps ꝑtus adeſt. q̄ languo
re ꝑiendi vix anhelitū hēo reſpirādi.
Tūc ipm ad vomitū potionauerūt.
ranā viſu terribilē hūoribꝫ infectā ⁊
ſanguine edidit cruentatam. Reſpici
enſqꝫ nero ꝑtū ſuū ipm abhorruit ⁊
mirabat᷑ adeo monſtruoſū. Dixerūt
autē ꝙ tā deformē fetū protuleit: eo
ꝙ tēps ꝑtus noluerit exſpectare. Et
ille. Fui ne talis de m̄ris egreſſus la
tibul'. Et illi. Etiā. Precepit ergo ut fe
tꝰ ſuꝰ aleret᷑ ⁊ teſtudini lapidū ſuā
dus includeret᷑. Hec in cronicis legū᷑
ſꝫ apocriſa ſūt. Deinde miratꝰ q̄lis
et q̄nta fuit ſuccēſio troye: romā ꝑ
vij dies ⁊ noctes fecit ſuccēdi. Quā ex
altiſſimā turri ꝑſpectans letatuſqꝫ flā
me pulcritudine: tragedo hītu helia
dā decātabat. ſicut hētur in cronica.
Hic retibꝫ aureis piſcabat᷑. cantibꝫ
intēdebat ita ut oēs cithariſtas ⁊ tra
gedos ſupaēt. Vir in vxorē dux. Ip
ſe ut vxor a viro ſuſceptus eſt. ut ait
oroſiꝰ. Romani vō veſaniā eꝰ vlteriꝰ
nō ferētes in eū impetū fecerūt ⁊ vſqꝫ
ex ciuitatē pſecuti ſt. Qui vidēs ꝙ eua
dere nō poſſet: ſudem dentiū morſibꝰ
exacuit ⁊ ſe ꝑ mediū palo tranſfixit
⁊ tali morte vitā finiuit. Alibi tñ le
git᷑ ꝙ a lupis deuoratꝰ ſit. Redeūtes
igit᷑ romani ranā in teſtudine laten
tē inuenerūt ⁊ ipam extra ciuitatē ꝓij
cientes ↄbuſſerūt. Vñ ⁊ ps illa ciuitat'
vbi rana latuerat lateranū a latēte
rana nomen accepit. Et Tpe ſci
cornelij pape greci fideles aploꝝ cor
pa furati: eadēqꝫ aſportabāt. Sꝫ de-
mones in ydol' hitātes v'ma coacti
vltute clamabāt. Viri romani ſuccur
rite q̄ dij vrī auferūt. Quapropter
fidelibꝫ intelligētibꝫ de apoſtol': gen
tilibꝫ vero de ſuis dijs multitudo ad
unata fideliū ⁊ infideliū illos pſeq̄t᷑.
Vnde greci timētes apd Catacūbas
aploꝝ corpa in puteum ꝓiecerūt. ſed
a fidelibꝫ inñ poſtmodū ſūt extracta.
Gregorij. tñ in regiſtro dicit ꝙ tanta
eos vis tonitrui atqꝫ fulguris terru
it ac diſperſit ut ea apud catacūbas
dimitterēt. Sꝫ cū dubitarēt q̄ oſſa eſ
ſēt btī petri ⁊ q̄ btī pauli: orātibꝫ fi-
delibꝫ ⁊ ieiunijs īſiſtētibꝫ: de celo eis
rñſū ē. Maiora oſſa ſt̄ pdicatoris. mi
nora piſcatoris. ⁊ ſic oſſa ab inuicē ſe
pauerūt. in ſuis eccleſiis q̄s cuilibet
edificauerāt poſuerūt. Alij vō dicūt
ꝙ ꝑp ſilueſter volēs eccleſias ↄſecraē
tā parua q̄ magna oſſa ī lāce ſūma cū
reuerētia pōderauit ⁊ medietatē ī vna
eccīa et medietatē in alia collocauit.
Dubitat᷑ āt ab aliq̄bꝫ vtrū eadē die
petrꝰ ⁊ paulꝰ paſſi ſūt. Dixerūt eñ q̄
dā ꝙ eadē die reuoluto āno. ſꝫ ſcūs
Iheronimꝰ ⁊ oēs fere ſancti q̄ de hoc
tractāt in hoc ↄcordāt ꝙ eadē die et
eodē āno paſſi ſūt. ſicut etiā manife
ſte habetur ex epiſtola dyoniſij. Si
cut dicit leo in quodā ſermone vbi
ſic ait. Non enim ſine cauſa factum
putamus ꝙ vna die in vno loco vni
us tyranni tolerauere ſententiam.
In vno die paſſi ſunt ut pariter ad
xp̄m puenirēt. Vno loco ne alteri ro
ma deeſſet. Sub vno pſecutore ut eq̄
lis crudelitas vtrūqꝫ conſtringeret.
Dies ergo ꝓ merito locus ꝓ glīa. pſecu
tor deputatꝰ eſt ꝓ v'tute. hec leo. Licꝫ
āt eadē die ⁊ hora paſſi ſūt: nō tñ in
eodem loco ſed in diuerſis. Et ꝙ dicit
leo eodē loco paſſi ſūt hoc dicit ex eo
ꝙ ambo rome paſſi fuerūt. De hoc q̄
dam metrice ſic dicit. Enſe coronat᷑
paulus. cruce petrus. eodem. Sub du
ce. luce. loco. dux nero. roma locus.
Itē aliꝰ. Enſe ſacrat paulū par lux
dux vrbs cruce petrū. Licet aūt eadē
die paſſi fuerūt ordinauit tñ gregoriꝰ

ut ipſa die ſpecialiꝰ fierꝫ qad officiū
ſolēnitas petri a in ſeqnti die cōme=
moratio pauli. Tū qꝛ eadē die dedi=
cata fuit eccīa ſancti petri Tū qꝛ ma
ior eſt dignitate. tū. qꝛ prior ꝯuerſi
one. tū qꝛ primatū obtinuit rome.

¶De noīe ſci Pauli apli.

PAulus interp̄tatꝰ os tube vł
os eoꝝ ſeu electū mirabile vł
electōis miraculū Vel paulꝰ
a pauſa qḋ eſt grece reqes Vel dicit
modicꝰ latine. Per hꝰ intelligūt ſex p̄
rogatiue: qs habuit paulꝰ p̄ ceteris
aplis. Primū eſt lingua fructuoſa
qꝛ a iherico vſqꝫ ad ihrlm repleuit eu
angeliū. a inde dr os tube. Scḋm ca
ritas viſceroſa. qꝛ qs infirmat a ego
nō infirmor. Quis ſcādalizat a ego
nō vror. Et inde dr os eoꝝ. ſ. os cor=
dis de q̄ ipſe. Os noſtꝝ patꝫ ad vos
o chorinti cor noſtꝝ dilatatū ē. Ter=
ciū eſt ꝯuerſio miraculoſa. a inde dr
electū mirabile. qꝛ mirabilr electꝰ a
ꝯuerſus fuit. Quartū eſt manꝰ ope=
roſa. a inde dr electōis miraculū Ma
gnū enī miraculū fuit: qn elegit ſi=
bi ꝓpriis maībꝰ ſumptꝰ acqrere a in=
ceſſanter p̄dicare. Qntū fuit ꝯtepla=
tio delicioſa. qꝛ raptꝰ eſt vſqꝫ in tciū
celū. Et inde fuit dīn reqes: qꝛ in cō
teplatōe reqrit reqes mētis. Sextum
hūilitas virtuoſa. a inde dicit modi=
cus. De hoc at noīe paulꝰ tres ſunt
opiniones. Origenes vult qꝛ ſp fuit
binomiꝰ et vocatꝰ ſp paulꝰ et ſaulꝰ.
Rabanꝰ āt vult qꝛ añ dictꝰ eſt ſau=
lus a ſaule rege ſupbo. ſed pꝰ cōuer
ſionē vocatꝰ eſt paulꝰ qſi puulus a
modico a humili ſpū. Vñ a nomen
ſuū interp̄tando dicebat Ego ſū mi
nimꝰ aploꝝ ꝛc. Beda vult qꝛ dictꝰ
eſt paulus a ſergio paulo ꝓconſule
quē ad fidē ꝯuertit. Paſſionē ſancti
Pauli Linꝰ pp̄. conſcripſit.

¶Hyſtoria.

PAulus aplꝰ pꝰ ſui ꝯuerſionem
multas pſecutōes ꝑpeſſus eſt.
qs btūs Hylariꝰ breuiter enumerat
dicēs A Paulꝰ aplꝰ in philippis
virgis cedit. in carcē reponit. in lig
no pedibꝫ affigit. in liſtris lapidat
in iconio et theſſalonica ab iniqs p
ſeqt. in epheſo fert dat. in damaſco
p ſportā a muro deponit in ihrlm ſi
ſtit. cedit. ligat. inſidiat. in ceſarea
claudit. criminat. nauigās in yta=
liā periculo dirigit. romā veniēs ſb
nerone iudicat. a occiſus finit Hec
Hylariꝰ. Aplatum int gētes acce=
pit. qndā ꝯtractū in liſtris erexit Ju
uenē q̄ de feneſtra ceciderat a expira
uerat ſuſcitauit a multa alia mira=
cula fecit. Apd mitilenā inſulā vipe
ra manū eiꝰ inuaſit. ſed nihil eū leſit
qn potiꝰ in ignē ipſā excuſſit. Dicit
qꝫ qꝛ oēs q̄ de progenie illiꝰ hoīs q̄
paulū ſuſcepit hoſpitio naſcūt. a ve
nenoſis vllatenꝰ nō ledūt Vñ cum
pueri nati ſūt ꝑntes ī cunis eoꝝ ſer
pētes ponūt ut pbēt ſi filii veri eoꝝ
ſūt ¶Jnuenit āt alicubi qꝛ paulus
eſt qnqꝫ minor petro qnqꝫ maior.
qnqꝫ eqlis. Sed vcā dignitate mi
nor. p̄dicatōe maior. ſcitate eqlis
Refert haymo qꝛ paulꝰ a pulloꝝ cā
tu vſqꝫ ad horā qntā labori manuū
inſiſtebat deinde p̄dicatōi vacabat.
ita qꝛ plerūqꝫ vſqꝫ ad noctē ꝑtrahe=
bat. Reſiduū do tpſ comeſtioni: ſō
no a orōi ſatis nccariū erat B ¶Ve
niēs do romā cū nero nōdū eſſet in
impio ꝯfirmatꝰ a etiā audiēs qꝛ de
lege iudeoꝝ a fide xpianoꝝ int pau=
lū a iudeos qſtio vertebat: nō mul=
tū inde curauit a ſic paulꝰ q̄ volebat
libere ibat a libere p̄dicabat Jhero=
qꝫ in li. de viris illuſtribꝫ ait qꝛ. xxxi. ā
no a paſſiōe dñi. āno ſcḋo neronis
Paulꝰ romā vinctꝰ mittit a p bien
niū in libeā manēs cuſtodia aduer
ſus iudeos diſputauit. Deinde a ne=
rone dimiſſus euāgeliū in occidētis
ptibꝰ p̄dicauit. Quartodecimo do
neronis āno eodē anno a die q̄ cruci
fixꝰ eſt petrꝰ capite truncat Hec Jhe
ronimꝰ ¶Eiꝰ āt ſapiā a religio vbiqꝫ
diuulgabat a ab oībꝫ mirabilr hebat
Multos eē de domo ceſaris ſibi ī ami

dā copulauit. ⁊ eos ad fidē xpi ↄū
tit. Quedā ec̄ ſcp̄ta ei⁹ corā ceſarē re
citata ſūt ⁊ ab oībꝫ mirabilr̄ ↄmēda
ta. Senatus etiam de illo alta ſentie
bat. ¶ Quadā do die cū paul⁹ circa
veſpas in qdā ſolario p̄dicaret qdā
iuuenis noīe patrocl⁹ pincerna nero
nis ⁊ ſibi admoduꝫ dilect⁹: ut pau
lū ꝓpter multitudinē cōmodi⁹ audi
ret feneſtrā aſcēdēs ⁊ paululū ibi dor
mitando decidens expirauit. Qđ au
diēs Nero. plurimū de ei⁹ morte doluit
et ſtatī aliū in ei⁹ officiū ordinauit.
Paul⁹ do p ſpm̄ hoc cognoſcēs dix
it aſtātibꝫ ut illuc irēt ⁊ patroclū ce
ſaris cariſſimū ad ſe defunctuꝫ affer
rēt. Quē allatū paul⁹ ſuſcitauit et
ad ceſarē cū ſocijs ſuiſ miſit. Qui cū
de morte ei⁹ lamētaref ecce patrocl⁹
iuuenis adeſſe p̄ foribꝫ nūciaf. Au
diēſ nero patroclū viuū quē paulo
ante nouerat mortuū plurimū qdē
expauit ⁊ eū ad ſe ingredi recuſauit.
Tandē pſuaſu amicoꝝ intrare pmi
ſit. Cui nero ait. Patrocle viuis? Et
ille. Ceſar viuo. Et ait nero. Quis
te fecit viuē? Et ille. Dn̄s iħs xpus
oīm ſcloꝝ rex. Iratꝰ nero dixit. Ergo
ille regnabit in ſcl'a ⁊ reſoluet oīa
regna mūdi? Cui patrocl⁹. Etiaꝫ ce
ſar. Tūc nero dedit ei alapā dicēs. Er
go militas illi? Et ille. Utiqꝫ milito
qꝛ me a mortuis excitauit. Tunc. v.
miniſtri imperatoris q ei iugit aſſiſte
bāt dixerūt ei. Cur īperator ꝑcutis iu
uenē prudent̄ ⁊ veraciť rn̄dētē? Nā
⁊ nos illi regi inuictiſſīo militam⁹.
Qđ audiēs nero eos recluſit in car
cerē ut nimiū torqret qs nimiū an
dilexerat. Tūc oēs xpianos fecit inq
ri ⁊ oēs ſīi interrogatōe puniri p tor
mēta valida. Tūc paul⁹ vinct⁹ int̄ ce
teros an Neronē adduct⁹ eſt. Cui
nero. O hō magni regis ſeru⁹: nūc āt
vinct⁹: cur milites meos mihi ſub
trahis ⁊ tibi eos colligis. Cui paul⁹
Nō ſolū de tuo āgulo milites colle
gi: ſꝫ etiā de orbe vniuſo: qbꝫ rex no
ſter dona talia q nunꝗ deficiēt. ⁊ q
oēm excludūt indigētiam largiet.
Huic ſi ſbiect⁹ eē volueris ſalu⁹ eris.
q tāte extat potētie ut iudex oīm ve
niat ⁊ mūdi hui⁹ figuraꝫ p ignē reſol
uat. Hec audiēs nero ⁊ ira inceſus
qꝛ figurā mūdi p ignē paul⁹ dixit re
ſoluēdā: oēs xpi milites igne crema
ri iuſſit. Paulū do tāꝗ maieſtatis
reū capite trūcari. Tāta āt xpianoꝝ
occiſa eſt turba ut ꝑl's roman⁹ pa
laciū neronis virtute irrūperet ⁊ ſedi
tionē cōtra eū excitare violent̄ pcla
maret. Pone modū ceſar. tēpera iuſ
ſionē. Noſtrates ſūt qs pdis. roma
nū tuent īpiū. Timēs īperator muta
uit edictū ut null⁹ xpianos tāgeret
donec īperator de eis plen⁹ iudicaret.
Quapropt̄ paul⁹ iterꝝ eſt reduct⁹ ⁊
aſpectui neronis oblat⁹. Quē ut ne
ro vidit vehemētiſſime exclamauit.
Tollite maleficū. decollate īpoſtorē
nec ſinite viuere criminatorē auferte
de ſupficie t̄re mētiū īmutatorē. Ad
quē paul⁹ ait Nero tp̄e modico pa
tiar. ſꝫ viuā eternal̄r dn̄o iħu xpō. Ne
ro dixit Auferte ab eo caput. ut me
rege ſuo fortiorē ītelligat. quē cū de
uici: videam⁹ vtrū ſꝫ viuere valeat.
Cui paul⁹. Ut ſcias me poſt mortē
corporis eternalit̄ viuē: cū mihi ca
put abſciſū fuerit viu⁹ tibi apparebo
Et tunc cognoſcere poteris qꝛ xps ē
dn̄s vite ⁊ mortis. Et hꝭ dc̄s ad lo
cū ſupplicij ducit. Qui cū duceret di
xerūt ei tres milites q euꝫ ducebāt.
Dic nobis paule. qs eſt ille rex vī
quē tātum diligitis: qꝛ p eo magis mo
ri ꝗ viuere eligitis? Et qle inde mer
cedē habitis? Tūc paulus de regno dī
⁊ pena inferni adō eis predicauit qꝛ
ipſos ad fideꝫ ↄuertit. Qui cū rogaſ
ſent eū ut libere abiret quo vellꝫ ait
Abſit fratres ut fugiā. Nō eñ ſum
ꝓfugus. ſꝫ miles xpi legitim⁹. Scio
eñ qꝛ p hāc penā trāſitoriā ad vitā
trāſibo eternam. Mox āt ut fuero de
collatus viri fideles rapiēt corp⁹ me
um. Vos āt locū notate ⁊ illuc cras
mane venite. Inuenietis iux̄ ſepulcꝝ

meū duos viros .ſ. lucā a titū orātes Quib3 cū dixerit ē q̄ de cā vos ad eos miſi ipſi vos baptiſabūt a regni ce leſtis faciēt heredes· Q8 cu3 loq̄ret miſit nero duos milites ut viderēt adhuc ſi eēt occiſus· Et cū eos vell3 ɔūtere· illi dixeēt· Cū mortu9 fuerꝭ et reſurrexeris: tūc credem9 hijs q̄ dicis Nūc āt cito veni· a q8 meruiſti acci pe· Cūq3 ad locū paſſiōis duceret in porta hoſtienſi q̄ndā mrōnā noīe plautilla diſcipulā pauli q̄ ſcd̄m dyo niſiū alio noīe dicebatꝭ lemobia q2 forte binomia fuit obuia3 habuit· Que flēs ſe ſuis orōib3 commēdauit Cui paul9 Vale plautilla etꝭne ſalu tis filia· ɔmoda m̄ velū q̄ caput tuū tegꝭ a iñ oculos meos ligabo· a poſt modū i9 tibi reſtituā· Q8 dū ſibi tr̄ deret: irridebāt ei carmifices dicētes· Quid ipoſtori iſti a mago tā p̄ciosū pannū tribuis ut ip3 amittas· Cu3 g̊ ad locū paſſiōis paul9 veniſꝫ ad oriētē verſus a manib3 in celū extēſ diutiſſiē cū lacrimis p̄ria voce orauꝭ a grās egit· P9 hoc valefaciēs ſrib3 oculos ſibi de velo plautille ligauit a vtrūq3 genu ī t̄rā figēs collū extē dita ſic decollat9 ē· Mox q3 caput ei9 a corpe exiliēs Jhs xp̄s q̄ ſibi in vi ta ſua tā dulcis extiterat: a quē ta3 crebro noīauerāt hebraice clara voce inſonuit· Dr̄ ei ip3 in ſuis ep̄lis xp̄m vꝭ ib3 ꝭ vtrūq3 q̄ngētꝭ vicib3 noīaſſe De ei9 āt vulnere vnda lactis vſq3 in veſtimēta militis exiliuit· a poſtea ſanguis effluxit· Jn aere lux īmēſa emicuit· De corpe odor ſuauiſſimus emanauit· Dyoniſi9 āt in ep̄la ad thimotheū de morte pauli ſic dicit· Jn hora āt illa triſticie plena frater mi dilecte: dicēte carmifice· Paule· collū para· Tūc btūs paul9 ſuſpexꝭ in celū muniēs frōtē a pect9 ſuū ſig no crucis· deinde ſtati3 dicebat· Dn̄e mi iheſu xp̄e in man9 tuas ɔmēdo ſpi ritū meū· ꝛc̄· Et tūc paul9 abſq3 tri ſticia a ɔpulſione extēdit collū ſuu3 a accepit coronā· Percutiēte āt car

nifice a caput amputāte pauli: bea tiſſim9 xp̄i martir explicuit velū a ſā guinē ꝓpriū collegit ī velo a ligauit eū a obuoluta tradidit illi feie· Re uerſo āt militi carnifici dixit lemo bia Vbi dimiſiſti mḡr3 meū paulū· Rn̄dit miles· Cū ſocio ſuo iacet ibi ex̄ vrbē ī valle pugilū a velo tuo fa cies ei9 velata ē· Jpſa rn̄dēs ait Ecce nūc intrauerūt petrus a paul9 indu ti veſte p̄clara a coronas fulgentes a luce radiātes ꝭ hēbāt ī capitib3 ſuis Et ptulit velū ſāguie cruētatū mō ſtrauit eis· ꝓpter q8 opus q̄ plurēs crediderunt in dn̄o a facti ſūt xp̄iani Hec dyoniſi9 Audiēs nero q̄ ɔtigerāt vehemēꝭ extimuit a de hijs oīb3 cum philoſophis a amicis loq̄ cepit· Dū hec inuicem loquerentꝭ ve nit paulus ianuis clauſis a ante ce ſarem ſtans ait· Ceſar ecce paulus regis eterni inuictus miles· Nunc crede q2 non ſum mortuus ſed viu9 ſꝫ tu miſer eterna morte morieris eo q2 ſāctos dei iniuſte interficis· Et hijs dictis diſparuit Nero aūt ex nimio terrore velut amens effect9 q̄d age ret ignorabat Et ſuaſu a ɔſilio ami coꝝ patroclū a barnabā cū alijs ſol uita quo vellent ire libere pmiſit Jl li ꝯo duo milites ſc3 longin9 magi militū a aggeſt9 ad ſepulcꝝ Pauli mane venerūt a duos viros .ſ. titū a lu cā orātes īuenerūt a ī medio eoꝝ pau lū ſtātem viderūt· Quos tit9 a lucas videntes vehemēter territi fugere ce perūt a paulus diſparuit Jlli āt p9 eos clamabāt dicētes· Nō ut puta tis vos pſeq̄mur ſꝫ a vobis baptiſari volum9 ſicut paul9 vobis dixit· quē modo vobiſcū orantē vidimus Hoc illi audiētes reuerſi ſunt cū magno gaudio a eos baptiſauerūt Caput āt pauli in quādā vallē piectū fuit a pre multitudine alioꝝ qui interfe cti fuerunt a illuc piecti inueniri nō potuit· Legitꝭ autē in epiſtola dyo niſij· q2 cum quadā vice fouea mun daretꝭ· et caput pauli illuc cu3 alijs

purgamētis piectū fuiſſet q̄dā paſ-
toꝛ illud ī virga ſua leuauit ⁊ iuxta
caulas ouiū fixit Vidit āt p tres no
ctes ↄtinuas ipſe cū dn̄o ſuo ſup p̄-
dictū caput luce ineffabilē refulgē.
Q̄d cū epō et fidelibꝫ nūciatū fuiſſet
dixerūt. Vere hoc eſt caput pauli.
Egreſſus igit̄ epſ ⁊ vniūſa turba fi
deliū caput id ſecū detulerīt ⁊ in q̄dā
mēſa aurea illud ponētes corpi ↄiū
gere attēptabant Tūc pr̄iarcha r̄nt
Nos ſcimus. q̄ꝛ multi fideles ocaſi
ſūt ⁊ coꝝ capita eē in eodē loco diſp-
ſa ſūt. Vn̄ dubito illd̄ caput corpori
pauli coniūgere. Sed caput hoc ad
pedes corpis ponam9 et omnipoten
tem dominū exorem9 ut ſi caput ſu
um eſt conuertatur corpus ⁊ capiti
cōiungat̄. quod dum omnibꝫ pla-
cuiſſet caput ipſuꝫ ad pedes corpis
pauli poſuerūt. Et ecce cunctis orā
tibꝫ ⁊ ſtupētibus corpus ſe vertit ⁊
in loco ſuo capiti ſe iunxit. Et ſic ō-
nes deū benedixerūt et hoc eē caput
pauli veraciť cognouerunt. Hec dy
oniſi9 ¶ Refert Gre. turon̄. q̄ tpe iu
ſtini iunioris daruit q̄ q̄dam deſpe
rās laqueū ſibi pabat. nomē tamē
pauli inuocans ſp dicebat Adiuua
me ſancte paule. Tunc affuit quedā
vmbra ſqualida hortās eū ac dicēs
Eya bone vir age qd̄ agis. morā ne
feceris At ille ſemp parans laqueū
dicebat Beatiſſiē paule adiuua me
Expedito iā laqueo affuit alia vm-
bra tanq̄ hoīs. dicēs illi que hoīeꝫ
hortabat̄. Fuge miſerrime q̄ꝛ pau
lus aduocatus aduenit Tūc ſquali
da vmbra euanuit ⁊ homo ad ſe re-
diēs ⁊ laqueū pijciens penitētiā cō-
dignā accep̄ ¶ In eadē quoqꝫ epl̄a
q̄ ſup̄ dicta eſt btūs dyoniſi9 mortē
pauli magiſtri ſui pijs v̄bis deplo-
rat dicēs. Quis dabit oculis nr̄is
aq̄s ⁊ pupillis noſtris fontē lachri
marū ut ploꝛem9 die ac nocte lumē
eccleſiaꝝ q̄ꝛ extinctū eſt? Quis n̄ in
duet fletū ⁊ gemitū aut nō veſtietur
lugubrib9 et mēte attonitus nō ob-
ſtupeſcet? Ecce enim petr9 fundamē
tū eccl̄arū ⁊ gl̄a ſctoꝝ apl̄oꝝ a nob
receſſit ⁊ nos orphanos dereliquit
Paulus q̄qꝫ gētiū familiaris ↄſola
toꝛ pariter defecit nobis ⁊ vlteri9 nō
inuenit̄. Qui fuit pater patrū. doc
toꝛ doctoꝝ. paſtoꝛ paſtoꝛū. abiſſus
ſapiētie. fiſtula altiſoā. p̄dicatoꝛ ve
ritatis infatigabil̄. Paulū vo dico
nobiliſſimū apoſtolū. Hic angelus
terreſtrl̄ ⁊ hō celeſtis. imago ⁊ ſili-
tudo d̄initatis ⁊ deiformis: oēs nos
dereliq̄t Nos inq̄ inopes ⁊ īdignos
in hoc ↄtēptibili ⁊ maligno mūdo ⁊
ingreſſus ē ad xp̄m deū ſuū dn̄m et
amicū Heu frať mi thimothee dilcē
aīe mee vbi eſt pr̄ tu9 mgr̄ ⁊ amatoꝛ
Vn̄ te vlteri9 ſalutab̄t? Ecce ei orpha
n9 fact9 es ⁊ remāſiſti ſol9 Iā neq̄q̄
ſcribꝫ tibi ſua manū ſciſſiā d. tibi Fili
cariſſime. Ve m̄ frať mi thimothee.
Quid h̄ accidit tibi triſticie ⁊ tene-
brarū ⁊ dāni. q̄ꝛ orphani facti ſum9
Iā nō veniēt ad te epiſtole ei9 ī q̄bꝫ
ſcriptuꝫ ſit. Paul9 modic9 ſeru9 iħu
xp̄i Iā nō ſcribꝫ de te vlteri9 c̄itatibꝫ
d. Suſcipite filiū meū dilectū. Cōpli
ca frater libros ꝓphetarū ⁊ ſigna ſu.
per eos q̄ꝛ neminē habem9 interp̄-
tē parabolaꝝ ⁊ paradigmatū ⁊ eloq̄
orū ipſoꝝ. Dauid ꝓpheta plangebat
filiū ſuū et dicebat. Ve mihi q̄s det
ut moriar ꝓ te fili mi ve mihi. Ego
autē. Ve mihi magiſter mi. vere ve
mihi Amodo ceſſauit ⁊ defecit cōcur
ſus diſcipuloꝝ tuoꝝ romā veniētiū
⁊ querētiū nos. Iā nemo dictur9 ē
Eam9 ⁊ videam9 doctores nr̄os ⁊ int̄
rogem9 eos qualiť regere nos opoꝛ
teat eccl̄as nob ↄmiſſas. ⁊ interp̄ta
buntur nobis eloquia dn̄i nr̄i Iħu
xp̄i ⁊ eloquia prophetarum Vere ve
hijs filijs frater mi thimothee q̄ pri
uati ſunt patre ſpūali. quibus pri-
uatus eſt grex Et nobis frater etiā
ve q̄ priuati ſum9 mgr̄is nr̄is ſpūa
libꝫ qui collegerāt intellectū et ſciaꝫ
veteris ac noue legis colligauerāt
in ſuis epl̄is Vbi eſt curſus pauli ⁊

laboꝛ ſcoꝝ pedū eiꝰ. Ubi eſt os lo
quēs ⁊ lingua ɔſolās ⁊ ſpūs bn̄pla
cēs dō ſuo. Quis nō ploꝛet ⁊ vlulet
Nā q̄ meruerūt gl̄aꝫ ⁊ honoꝛē apᵈ
deū tanq̄ malefactoꝛes trdūᶻ in moꝛ
tē. Ve m̄ qꝛ in illa hoꝛa intuitꝰ ſū coꝛ
pꝰ ſcūm ſanguine innocēti cruētatū.
Heu m̄ pat̄ mi magiſter ⁊ doctoꝛ. n̄
q̄dē reus tali moꝛte extitiſti. Nūc ḡ
q̊ ibo te q̄rere gloꝛia xp̄ianoꝝ ⁊ laus
fidelū. Quis ɔticeſcē fecit vocē tuaꝫ
fiſtula eccīarū ⁊ fiſtula altiſona ple
ctꝝ pſalterij decacoꝛdi Ecce introiſti
ad deū tuū ⁊ dn̄ꝫ quē deſideraſti ⁊ to
to affectu ɔcupiſti. Ihꝛlm ⁊ roma p̄
ua amicicia eq̄les facte ſūt in malo.
Ihꝛlm crucifixit dn̄m noſtꝝ ihm xpm
Roma vͦ aplos eiꝰ interemit. Ihe
ruſalē āt ſeruit ei quē crucifixit. Ro
ma vͦ ſolēniſando gl̄ificat q̄s inte
mit. Et nūc frat̄ mi Thimothee q̄s
dilexiſti ⁊ toto coꝛde deſiderabas Sic
em̄ ſaul rex ⁊ ionathan in vita non
ſūt ſepati: nec in moꝛte: Et ego non
ſū ſepatꝰ a dn̄o magiſtro meo. n̄ cū
ſeparent nos hoīes peſſimi ⁊ iniq̄.
Et ſepatio vniꝰ hoꝛe nō erit ſp. Aīa
eiꝰ cognoſcit dilectos eē ſine h̄ qꝛ ei
loq̄nt̄ q̄ nūc ab eo elongati ſūt. In
die autē reſurrectōnis mag̃ iactura
eſt ſepari ab eis Hec dyoniſiꝰ. D
Iohes qꝫ criſoſtomꝰ ī libꝛo de lau
dibꝰ pauli: hunc glorioſū apl̄m mul
tipliciť ɔmēdat ſic dicēs. Nihil proꝛ
ſus errauit qui pratū quoddaꝫ inſi
gne virtutū ⁊ paradiſū ſpūalē Pau
li aīam nūcupauit. Que āt lingua
laudibꝫ eiꝰ inueniať eq̄lis. cuꝫ oīa q̄
ſūt in hoībꝫ bō aīa vna poſſideat ⁊ ea
plene cūcta accumulāte nec ſolū ho
minū ſꝫ etiā qꝛ plꝰ eſt āgeloꝝ. Nec
tn̄ idcirco retinebimꝰ quinpotiꝰ pau
ca dicemꝰ Eſt ei hoc magnū laudis
genꝰ cū oꝛōnis copiā virtꝰ ſupat et
mag̃tudo laudati Sicqꝫ vinci multo
eſt nobis gl̄oſiꝰ q̄ ſepe viciſſe Un̄ ḡ
opoꝛtuniꝰ laudū eꝰ ſumemꝰ exoꝛdiū
niſi ab hoc ipō pmū ut oñdamꝰ eū bō
oīm poſſidere Abel obtulit ſacfiᵐ
ei in laudē. Sed ſi pauli hoſtiā addu
camꝰ in mediū q̄ntū celuꝫ a terra ſu
pioꝛ apparebit. Si quidē ſemetipſuꝫ
p dies ſingulos immolauit. Quaꝫ
tn̄ hoſtiaꝫ dupl̄r offerebat: tū in coꝛ
de. tū in coꝛpe moꝛtificationē circūfe
rēs Nō ei oues offerebat aut boues
ſꝫ ſemetipꝫ dupl̄r immolabat. Neqꝫ
hijs ɔtētus fuerat. ſꝫ ecc̄ oꝛbē vniuer
ſū ſtuduit offerre. Qui t̄rā ac mare
greciā ac barbariē: oēmqꝫ ſb celo re
gionē quaſi volitās circuiuit Ex hoī
bus angelos faciens. q̊nimo ipſos
hoīes q̄i ex demonibꝫ in āgelos pue
hens Quid huic hoſtie reperiet̄ eq̄le
quā paulus gladio ſpūſſancti imo
lauit ⁊ ī illo altai qᵈ locatū ē ſup ce
lum obtulit. Sed abel dolo germani
pcuſſus occubuit Paulus vͦ ab eis
interfectus eſt quos ab innūerl̄ ma
lis cupiebat eruere Vis āt eiꝰ innūe
ras tibi oñdi moꝛtes: tot vtiqꝫ quot
eē dies vixit. Noe ſe tm̄ legitur in
archa ſeruaſſe cū liberis. Hic āt mlť
to ſeriori inūdāte diluuio nō archā
coaptādo cōpaginibꝫ tabulaꝝ ſꝫ epi
ſtolas cōponendo p tabulis vniuer
ſū oꝛbē piclitātē ex medijs fluctibꝰ
liberauit. Hec autē archa nō vno lo
co circūfert̄: q̄ oꝛbis terminos ɔp̄hē
dit. nec bitumine ac pice ſed ſpūſan
cto tabule eiꝰ ſūt puncte. Hic ſuſci
piens irronabiliū aīaliū ſtultoꝛes pene
irrōnabilibꝰ aīalibꝰ ſtultioꝛes imita
toꝛes efficit angeloꝛū. Illā qꝫ vicit
archā. qꝛ illa coꝛuū recipiens coꝛuū
rurſū emiſit ⁊ includens lupū ferita
tē eius mutare non potuit. Hic vͦ
accipitres miluoſqꝫ ſuſcipiēs fecit co
lūbas. ⁊ excludens omnē feritatē mā
ſuetudinē ſpūs introduxit. Abra
hā mirāť oēs qꝛ ad dei preceptū pr̄i
am atqꝫ cognatos reliquit. Sꝫ quō
paulo poſſet equari qui non tm̄mo
do pr̄iam atqꝫ cog̃tos ſed ſeipꝫ mū
dūqꝫ reliquit. ꝑmo etiaꝫ celū ⁊ celū
celi. Et h̄ omnia xp̄ꝫ ſuſcipiendo de
ſpexᵗ vnū pro cūctis illud ſolū. i. xp̄i
caritatē requirens. Neqꝫ preſentia

inq̄t neqꝫ futura neqꝫ altitudo ⁊c̄. Sꝫ
⁊ abrahā in ꝑiculū ſe tradēs hoſti-
bꝰ filiū fratris eripuit. At paulꝰ vni
uerſū orbē de ipſa dyaboli extrahēs
manu innūerabilia ꝑicula ſuſtinuit
ꝓ ꝓprijs mortibꝰ maximā ſecuritatē
alijs cōparauit. Filiū qꝫ abrahā volu
it imolare Paulus vero nec amicū nec
ꝓximū immolādū dn̄o adduxit. ſꝫ
ſemetipm̄ miles imolauit. ¶ In pſa
ac patiētiā aliq̄ admiratur: qm̄ pute
os a ſe factos obſtrui patiebatur. At
paulꝰ nō puteos cernēs lapidibus
obrutos ſꝫ ꝓpriū corpꝰ nō ſolū ſicut
ille cedebat ſed ⁊ eos etiā a q̄bꝫ pati
ebatur in celū ſtudebat euehere. Quā
do enī amplius obruebatur iſte fons
tāto erūpebat magis ac plurēs ex ſe
fluuios effundendo manauit. ¶ De lō
ganimitate ⁊ patientia Jacob ſcrip-
tura miratur. Et quenā illa eſt ada-
mantina aīa q̄ pauli patientiā poſſit
imitari? Neqꝫ enī .vij. annoꝝ ſed to
tius vite ſeruitiū ꝓ ſponſa pertulit
xp̄i. Non aduſtus ſoluꝫ eſtu diei et
noctis gelu: ſꝫ temptatōnes ꝑpetēs
⁊ nūc q̄dē verberibꝫ nūc vero lapidibꝫ
ſciſſus atqꝫ colliſus ⁊ int̄ certamina
vbiqꝫ ꝓſiliens captas oues ex dya
boli faucibꝫ extrahebat. ¶ Sed ⁊ io-
ſeph virtute pudicitie decoratꝰ. Et
ego vereor ne iā ridiculū ſit: hinc ec̄
Paulū laudare. q̄ ſemetipm̄ crucifi-
gens nō ſolū hūanoꝝ corpum pul
critudines: ſed oīa etiā q̄ videntur in
rebꝰ clara ac decora cernebat quēad
modū nos fauillam cinerēqꝫ cōſpici
mus q̄ quaſi mortuꝰ ꝓrſus ad mor
tuū immobilis ꝑmanebat. ¶ Stu-
pent iob omnes hoīes. Eſt enī adle
tha mirabilis. At paulus nō mēſibꝫ
tm̄ ſed annis pluribꝰ in agone ꝑdu
rans tā clarus enituit: nō teſta vel
gleba famē carnis radēs ſed ipſius
intelligibilis os leonis frequenter
incurrens ⁊ pugnās aduerſus tēp-
tatōes innumeras: omni erat lapi
de tolerabilior. q̄ non a tribꝰ vel q̄tu
or amicis ſꝫ a cūctis infidelibꝰ a fra

tribꝰ etiā obprobria ſuſtinebat cō-
ſputatus ab omībꝫ atqꝫ maledictꝰ. Et
illi erat magna hoſpitalitas et cura
pauperꝝ. ſed quā ille ipendebat curā
carne debilibꝫ: hanc iſte aīmis mor
bidis exhibebat. Illiꝰ omni aduenī
enti aperiebatur domꝰ: huiꝰ vero aī
ma vniuerſo patebat orbi. Et ille q̄
dem cū oues ⁊ boues haberet innūe
ros erat in paupes liberālis. Hic vero
nihil amplꝰ corpore ſuo poſſidēs de
hoc ſufficienter indigētibus miniſ-
trabat. Quod alicubi cōmemorās
Neceſſitatibꝫ inq̄t meis ⁊ hijs q̄ mecuꝫ
erāt manus iſte miniſtrabant. Sed
⁊ vermes atqꝫ vulnerā: ſeuos ſancto
Job inferebant dolorēs. Sed ſi pauli
verberā: famē cathenas: ꝑiculaqꝫ cōſi
deres q̄ a domeſticis ⁊ ab extraneis ⁊ cū
cto patiebatur orbe. ſollicitudinē quā
ꝓ eccl̄ijs. cōuſtionē quā ꝓ ſcādalizatis
ſingulis ꝑ dies ſingulos ꝑferebat: vi
debis ꝙ oī ſaxo erat durior aīa iſta
⁊ ferrū atqꝫ adamātē firmitate ſu-
pabat. q̄ enī ille corpe hec paulꝰ mē
te ſuſtinuit. quē oī verme moleſtior
de ſingulis q̄buſqꝫ labentibꝫ meſticia
cōſumebat. Vn̄ ⁊ iuges ex eo fōtes la
crimaꝝ nō ſoluꝫ diebꝫ ſed ec̄ noctibꝫ
effluebant. Oīqꝫ muliere ꝑturiēte
vehementiꝰ affligebatur in ſingulis. ꝓpter
qđ ec̄ dicebat. Filioli mei q̄s iteꝝ ꝑ
turio. ¶ Moyſes ꝓ iudeoꝝ ſalute delei
elegit de libro. Moyſes itaqꝫ ſe cuꝫ
ceteris obtulit perire. Paulꝰ ꝓ ceteris
nō enī cū pereūtibꝫ perire voluit ſꝫ ut
ſaluarētur alij ipſe de glorie et̄nitate
decidē. Et ille q̄dē pharaoni: hic dia
bolo q̄tidie repugnabat. Ille pro vna
gēte. iſte ꝓ vniūſo orbe ctabat. Nō
ſudore ſed ſanguine. ¶ Johēs bapti
ſta in cibū locuſtas ⁊ mel ſilueſtre
ſumebat. ſꝫ paulus in medio mūdi
ita ſtrepitu quēadmodū iohēs ī he
remo quiete verſatꝰ eſt. Nō q̄dē pa
ſtus locuſtis ac melle ſilueſtri. mul
to āt hijs victu viliorē cōtētus eſt. ac
neceſſario q̄dē īdigēs cibo feruēti ſtudio
ꝑdicādi. Veꝝ illiꝰ aduſus hērodiadē

acq̄uiſiuit magna ↄſtātia. iſte nō vnū
aut duos aut tres: ſʒ innūeros ⁊ in
ſublimi poſitos ptāte corripuit. p̄mo
longe illo ſeuioēs tirānos ¶ Re
ſtat ut paulū iā angel' ↄparem9 in
q̄bʒ magnificū p̄dicam9 q2 cū omni
cura obediuit deo. Q̄d dauid admi
rādo dicebat Potētes v̄tute q̄ faciūt
ver. ẽc. Quid v̄o ali9 ꝓpħa in āgel'
mira². q̄ facit inq̄t angelos ſuos ſpi
rit9: et miſtros ſuos ignē vrētē. Sʒ
h̄ in paulo poſſum9 inuenire. q̄ velut
ignis ac ſpūs totū t'rāꝝ pcurrit or
bē: ⁊ pcurrēdo purgauit. ſʒ nōdū ce
lū iſte ſortit9 eſt. ⁊ h̄ eſt oīno mira
bile. q2 talis verſabat' in cel': ẽẽ mor
tali adhuc carne circūdatus. Q̄nta
ḡ nos ſum9 ↄdēpnatōe digni cū vno
hoīe bona oia in ſe ↄgregāte. nec mi
mā q̄dē coꝝ ptē ſtudem9 imitai. Nō
enī aliā ſortit9 ē ille naturā nec diſ
ſilem nact9 aīam. nec alterū hītans
mūdū. ſed in eadē t'ra eadēq; regiōe.
ſub eiſdē ẽẽ legibʒ nutrit9 ⁊ morib9
cūctos q̄ nūc ſūt hoīes l' fuerīt animi
v̄tute trāſcēdit. Nec v̄o hoc ſolū in
illo mirabile eſt q2 pre habūdātia
deuotōnis nō ſenſit dolores q̄dāmō
ꝓ virtute ſuſceptos: ſʒ ẽẽ q2 v̄tutē ip
ſam ꝑ mercede pēſauit. Nā nos q̄dē
ꝓpt' eā nec ꝓpoſita mercede certam9:
quā ille ↄplectens ẽẽ ſine p̄mio di
ligebat. Cūcta illa q̄ aſperitate ſui
vidēt' impedire v̄tutē: cū oī māſuetu
dine ꝓpetēs q̄tidie celſior: q̄tidie aſ
ſurgebat ardētior. ⁊ intētat' ſibi pi
culis noua ſp alacritate pugnabat.
q̄ cū mortē ſibi īminētem videret ad
cōionē delectatōnēq; gaudij alios ꝓ
uocabat. d. Gaudete ⁊ cōgratulami
m. Itaq; ad ↄfuſionē ⁊ iniurias q̄s
ob p̄dicādi ſtudiū ſuſtinebat: ma
gis q̄ ad honoꝝ oblectamēta ꝓpera
bat: mortis potiuſq̄ vite deſiderium
appetēs. paupertatis q̄ opulentie. ⁊
multo āpli9 laboēs q2 alij requiem p9
laborē: ac merorem magis eligēs q̄
alij voluptatē Studioſi9 ꝓ inimicꝭ ⁊
fructuoſi9 orās q̄ alij adūſus inimi
cos Vñ illi formidādū erat atq; me
tuendū offenſa minimꝭ dei. Nec deſi
derabile illi erat aliō: niſi placere dō
ſemꝑ. Non dico autē q2 nihil pñtiū
deſiderabat: ſed nec aliq̄d futuroꝝ
Nou enī mihi dicas merces ⁊ gen
tes exercitus pecunias puītias ⁊ po
teſtates Hec eī nec q̄ aranearꝭ fila
reputauit. ſed ea q̄ ꝑmittūt' in cel' et
tunc eius ardentē in xp̄o amorē vide
bis. Hic ſiquidem ꝑ illius dilectio
ne non angeloꝝ nō archangeloꝝ
dignitatē: nec q̄cq̄ hoꝝ ſile ↄcupiu'.
Q̄d eī erat mai9 oībʒ: xp̄i amore fer
uebat' cū h̄ beatiorē ſe cunctis puta
bat. Sine h̄ āt neq; pñcipatuū neq;
dñationū ſoci9 eſſe cupiebat. Sed cū
hac dilectōe magis eē vel extremus
īmo etiā ex numero penultimoꝝ q̄
ſine hac inter ſūmos honore ſubli
mis. Hoc eī erat illi maximū ⁊ ſin
gulare tormētū: ab hac caritate di
ſcedere: hoc illi erat gehēna: hoc ſola
pena. h̄ infinita ⁊ intolerabilia ſup
plicia: ſʒ ꝑfrui caritate xp̄i. h̄ illi vita
hoc mūd9. h̄ ꝑmiſſio Hec bona vide
bāt' innūera. Sic deſpiciebat vniūſa
q̄ timem9 ut ſolet herba iā putrefa
cta ↄtēni. Tyrānos v̄o ac in apl'os
ſpirātes furore velut q̄ſdā eē culices
eſtimbat Mortē v̄o atq; cruciat9 ⁊
mille ſupplicia q̄ſi ludū putabat eē
pueroꝝ dūmō ꝑ xp̄o aliq̄d ſuſtinēt
Decorabat' enī magis vinct9 cathe
na: q̄ dyademate coronat9 Etenī co
artat9 carcere hītabat in celo. ac li
benti9 v̄bera cupiebat ⁊ vulnera q̄
alij brauia diripiāt. Et dolores non
minus q̄ p̄mia diligebat. cū ipſos
vtiq; dolores ducēt loco p̄mioꝝ ꝓp
terea illos ẽẽ grāʒ noiabat qm̄ que
nob' ſūt cā triſticie: hec ſibi pabant
maximā voluptatē Meroē q; maxi
mo vrebat' ꝓpt' qd̄ ⁊ dicebat. Quis
ſcādaliſat' ⁊ ego nō vror. Et ſi in
meroē dicat q̄s ineſſe aliquā volup
tatem. Multi enī qui filioꝝ morib9
vulnerāt' aliq̄d ↄſolatōis accipiūt
cū ſuis fletibʒ relinquūtur. magiſq;

dolent cū deflere ꝓhibenť. Sic a pau
lus noctea die ꝯſolatōe3 accipiebat
ex lacrimis. Nullꝰ q̇ppe tāto affectu
mala ꝓpria q̄nto ille deflebat mala
aliena Queādmodū em̄ illū opima
ris afflictū cū ꝑditōem defleret pctō
ru3. q̄ ut illi ſalui fierēt a celoꝝ gl'a
cupiebat excludi. Nā nō ſaluari il=
los multo acerbiꝰ eſtimabat: q̄ ſe=
ip̄m ꝑire. Hunc ḡ cuimā reꝝ poterit
aliq̇s ꝯpare? Cui ferro? Cui adamā
ti? Quidnā illā aliq̇s appellet aīa3
aureā vl' magis adamātinā? Nā a
oīni erat adamāte fortior a auri gē
miſq3 p̄ciofior. a alterā q̇dē materiā
firmitate: alterā ſuꝑabat p̄ciōſitate
Cui igiť rei hꝰ ab aliq̊ aīa ꝯpeť Eaꝝ
q̇dē q̄ ſūt oīnino nulli: q̄ ſi vl' auro
adamātis fortitudo: vl' adamāti ho
nor dareť auri: tūc forte aliq̊ mō cō
ꝑatio eiꝰ pauli poſſ3 aīe ꝯuenié. Sed
q̇d ego adamātē a aurū ad ſilitudi
nē adduco pauli Mūdū ſi ex diuiſo
appēdas oēm: etia3 tūc videbis apte
pauli emergé pōdꝰ examinis Mūdo
igr a oīb3 q̄ in mūdo ſūt paulū diciꝰ
digniorē. Si igr mundꝰ eo dignꝰ nō
eſt: ſ3 forte vl' celū: ſed iſtd' q3 inueiꝰ
inferiꝰ Si em̄ nō ſolū celū: ſed eč que
habēť in cel': dei poſtpoſuit caritati
Quō nō magl' dn̄s q̇ tāto eſt beni=
gnior ſcō Paulo q̄nto etiā maliciā
bonitas āncellit: innumeril' celis eū
iudicat eē digniorē Nō em̄ deꝰ nos
tm̄ diligit q̄ntu3 ipſe diligiť a nob
ſed tāto effuſiꝰ q̄nto nec ſermo ſuffi
cit explicare. In padiſū q3 hūc deꝰ
rapuit: a in celum terciū ſblenauit.
Nec īmerito ſiq̇dē paulꝰ in ťra gra
diēs ſic ſe gerebat in cūctis q̄i ange
loꝝ ſocietate frueret? Nā viſibili ad
huc corpi colligatus: illorū ꝑfectōe
gaudebat. tātiſq3 fragilitatib3 ſbdi
tus in nullo inferior ſuꝑnis v̇tutib3
apparere certabat. Nā a tāq̄ pēna
tus totu3 docēdo ꝑuolauit orbē. a ve
lut incorporeꝰ huiꝰ laboés periculaq3
cōtempſit. nec ymbriū frigora geli
da. nec ſolis fulguá radiātia ꝑtime
ſcēs. a q̄ſi iā celū poſſidēs cūcta ꝓ
ſus ťrena deſpexit. et tanq̄ cū ipſis
iā incorpeis virtutib3 degēs: iugi mē
tis intētiōe vigilauit. Et angel' q̇dē
ſepe diuiſaꝝ gentiū cura ꝯmiſſa eſt.
ſed nullꝰ illorū ita credituz ſibi ꝓplm
gubernauit ut paulꝰ vniúſu3 orbē.
Sicut āt aliq̇s indulgētiſſimꝰ pater
afficiť erga filiū freneſi ꝯp̄hēſū. cuiꝰ
q̄nto magl' ꝯuitiis ictibuſq3 pulſať.
tāto eꝰ potiꝰ miſereꝛ a deflet. ita pau
lus illis a q̇b3 affligebaꝛ maiora ad
hibebat fomēta pietatis. Sepe ei ꝓ
illis q̇ eum q̄nquies verberauerūt a
eiꝰ ſanguinē ſitiebāt: lacrimabatur
a vehemēter dolebat et ꝓ eis orabat
di. Fratres q̇dē cor vnū erat. Vehemē
ter q3 mordebať ac penitus diſſeca
bať cū eos ꝑeūtes videret. Vt ei miſ
ſum in ignē: ferrū totū ꝓfecto ignis
efficiť: ſic paulus caritate ſuccēſus
effectꝰ totꝰ ē caritas. q̇ q̄ꝛ cōis totiꝰ
mūdi pať eſſet. ita in amore hoīm a
ipōs eoꝝ imitabaꝛ ꝑentes. īmo cun
ctos nō ſolū carnales veꝛūetiā ſpiri
tuales p̄res ſollicitudine ac pietate
ſuꝑabat. Oēm em̄ ꝓſus hoiem deo
exhibere cupiebat. q̄ſi em̄ vniuerſū
mūdū ip̄e genuiſſet. ſic oēs in dei re
gnū feſtinabat inducere. corpus et
aīa3 ꝓ hiis q̇s diligebat impēdens
Hō iſte ignobilis a circūferariꝰ. q̄
artē exercebat in pellib3. tāta v̇tute
ꝓgreſſus ē. ut vix ꝑ. xxx. ānoꝝ ſpa
cia. et romanos et pſas. a ꝑthos. et
medos a indos a ſithas. ethiopes et
ſiromathas atq3 ſaracenos. a oēm
ꝓſus hoīm genꝰ ſub iugo mitteret
veritatis. Et ſicut in ſtipulas aut fe
nū ignis immiſſuſ: ſic oīa demonū opa
ꝯſumpſit. Pauli ḡ inſonāte lingua
a oī igne vehementiꝰ irruente: cede
bant oīa atq3 fugiebāt. a demonu3
cultus a tirānoꝝ mine. a domeſtico
rū inſidie. ſic̄ radiis ſol' oriētib3 a te
nebre fugant a adulteri ac fures ſo
ueas ꝯdūť a latrōes recedūt. a homi
cide ad antr' fugiūt. oīaq3 lucida effi
ciūꝛ a clara deſuꝑ radiis illuſtrātib3

Sic vbiq̄ diſſeminātē paulo euāge
liū fugabat error. veritaſq̄ remane
bat. Adulteria ⁊ alia dictu fetida de
fecerāt atq̄ ꝯſumpta ſūt iſto ignis va
pore palearū vice pereuntes. Clara vō
inter hec veritatis flāma ſurgebat re
ſplendēs: et vſq̄ ad celi ſublimitatē
cōſcendēs ab hiis potiſſimū eleuata
q̄ eā opprimē videbantur. nec picula
aut impetus ꝓceſſū eiꝰ impedire po
tuerūt. Erroris vō talis eſt cōditio
ꝙ nullo ſibi obſtāte cōſeneſcit ac de
fluit. Tamen ecōuſo ſtatꝰ veritatis ē ꝙ mē
tis impugnātibꝫ ſuſcitatur ⁊ creſcit
Quom igitur ita deꝰ genꝰ noſtꝝ nobili
tauit: ut ei ſiles ſtudeamꝰ inueniri.
Neq̄ impoſſibile iſtd putemꝰ. quoniam
tale illi q̄le nobis corpꝰ fuit. tamen aīa
tales ibi. idē illum teq̄ formauit. ⁊
queadmodū illiꝰ ita eſt deus tuus.
Vis dei dona in paulo cognoſcē. Ve
ſtimēta eius terrori demonibꝫ erāt.
Hec vō ampliꝰ admiranda ꝙ pau
lus cū in picula irrueret nō vitio te
meritatis argui potuerat. nec cū pi
cula fugeret timiditatis. Amabat
etenī pn̄tē vitā ob lucrū docendi. Et
rurſus valde eā deſpiciebat: ob phi
loſophiā ad quā illū mūdi cōtēptꝰ
euexerat. Deniq̄ cū videris paulū pi
cula fugientē: nō minꝰ illū admire
ris ꝙ cū ſe periculis gaudet oppone.
Vt ei hoc fortitudīs: ita illud eſt ſa
piētie. Et cū videris illū de ſeipſo ali
q̄ ſonātē. ſic admireris ac ſi videris
illū ſemetipſū deſpicere. Vt em̄ illud
humilitatis eſt: ita iſtd eſt magna
nimitatis. Magis em̄ merebatur loq̄n
do ad ſe ꝙ tacendo volebat laudari.
quoniam niſi feciſſet illud culpabilior ille
eſſet q̄ ſe importune laudaē didicerāt
Niſi em̄ glatus fuiſſet creditos ſibi
oēs pdidiſſet. ꝙ dū ſe humiliaſſet
eos extuliſſet ampliꝰ. tūc paulꝰ ma
gis meruit gloriādo ꝙ aliter laudes
ꝓprias occultādo. Nec tantū q̄ſq̄ ꝓ
fuit cū ſua merita celaret: ꝙ tū iſte
cū pderet. Eſt āt grande malū de ſe
ipſo aliq̄d grāde dicere atq̄ mirabi
le. Extremeq̄ demētie eſt nulla īmi
nēte nc̄citate verū: ⁊ nc̄citate violen
ta ꝓpriis laudibꝫ velle decorari. Non
hoc ſm dm̄ iudiciū loq̄ eſt: ſed potiꝰ
inſanie eſt. Hoc ei oēm mercedē eua
cuat laboribꝫ ſudoribuſq̄ q̄ſitā. Ete
nim altiꝰ de ſe efferre ſermonē gloſi
eſt ⁊ inſolentis ſeſeq̄ iactātis. Dicē
autē illa tm̄modo q̄ pn̄tis cauſe ne
ceſſaria ſūt: fructū amātis ⁊ multo
rum remedia cogitātis: ſicut fecit et
paulus q̄ dū a pſeudo carperetur in lau
des ſuas ire ꝯpulſus eſt: maxime q̄
ſuā dignitatē oñderent. Plura aūt
et maiora celauit. Veniā inq̄t ad vi
ſiones ⁊ re. d. pco āt. ⁊c. Tāta pau
lus tāꝙ crebro cū dño hñs colloq̄a
q̄nta nec ꝓphetaꝝ nec aplorꝝ vllꝰ ha
buit p ea ipſe humilior reddebatur.
Viſus eſt plagas metuere ut diſce
res. ꝙ cū ſm naturā vnꝰ erat de plu
ribꝫ p volūtatē nō ſolū ſup multos
hoīes: verꝫ etc vnꝰ ex angelis erat. Neq̄
vero metuere plagas reprehēſiōe di
gnū: ſed plagaꝝ metu aliq̄d indig
nū pietate ꝯmittere. Ho ipſo em̄ q̄
plagas timet q̄ in certamine nō vin
citur admirabilior oñditur ꝙ ille q̄ nō ti
met. Sicut nec merere culpabile eſt
ſed p merorē: aut facere aut dicere
ea q̄ deo diſplicent. Hinc q̄lis fuerit
paulꝰ oñditur ꝙ in tali natura viuēs
potuit q̄dāmodo ſupra naturā. Qꝫ ſi
mortem timuit: nec ipā q̄dē recuſa
bat. Nō em̄ hēre naturā infirmitati
bꝫ ſubditā. ſed ſeruire infirmitatibꝰ
criminoſū eſt: ut merito ille mirabi
lis habeatur q̄ imbecillitatē nature vo
luntatis virtute ſupauit. ꝙ ſi ioha
nē q̄ dicebatur ⁊ marcus a cōſortio ſu
pauerit. Hoc vtiq̄ rectiſſime ꝓ pdi
catōnis officio efficit. Eum ſiq̄dē q̄
iſtud ſuſcipit officiū nō oportet eſſe
mollē aut reſolutū: ſed fortē ⁊ p cūc
ta robuſtū. Neq̄ em̄ attingē quiſq̄
debꝫ p̄clari hꝰ muneris functōē: niſi
patꝰ ſit animā milies ponē in mor
tē atq̄ diſcrimina. Qui em̄ nō tali
aīo ē: multos alios ſuo pdet exēplo

magiſq; vtile eſt ſi qeſcat. ſibiq; ſo
lus vacet. Nõ ita gubernatorẽ. nõ
ad beſtias dimicãtẽ: nõ ludo gladia
torio deſtinatũ: nõ quẽpiã oĩo ſic ad
diſcrimia ⁊ ad mortes patã atq; de
poſitã oportet hr̃e aĩam ut eũ q̃ offi
cium ſuſcepit predicãdi. Nã ⁊ picu
la pfecto maiora ⁊ aduerſarij ſeuio
res nuſq̃ prius ſili cõditõe certãtur
Celũ nãq; in premio: ⁊ in ſupplicõ ge
henna ponit'. Si vo aliq̃ inter eos fa
cta cõmotio eſt: noli hoc delictũ puta
re. Nõ em̃ cõmoueri malũ eſt. ſꝫ irrõ
nabilr̃: nulloq; iuſto flagitãdo ne-
gocio cõmoueri malũ eſt. Huc em̃ af
fectũ ꝓuid9 nobis creator ĩſeruit ut
dormiẽtes aĩas atq; reſolutas ab ĩ-
ertia atq; deſidia ſuſcitaret. Quaſi
em̃ gladio aciem ita mẽti noſtre ire
acumẽ impoſuit: ut cũ oportet vtam̃
Benignitas ãt nõ ſemp bona eſt: ſꝫ
cũ illã tps efflagitat. Qñ vo illud ñ
adeſt: ⁊ illa vicioſa eſt. Ita paulus
ſepe hoc eſt vſus affectu ⁊ immode-
ſte loquentib9 melior erat iratus.
¶ Hoc aũt erat in eo mirabile ꝙ cũ
vinculis: verberibꝫ: atq; vulnerib9
longe ſplendidior erat: diademate
purpuraq; fulgẽtibꝫ. Cũq; vinct9 p
tam vaſtũ pelag9 ducebat': ita gau
debat tanq̃ in maximũ impiũ duce
retur. ¶ Poſtq̃ vo romã ingreſſus
eſt. nec ibi ſtare cõtẽtus eſt: ſed in
hyſpaniam pcurrit. Nec vnũ qui
dem diem in ocio paſſus eſt ⁊ quiete
tranſire: ſed in predicandi ardore ip
ſo igne ardẽtior. nec pericula timuit
nec irriſiones erubuit. ¶ Hoc vo ma
iori admiratõe dignũ eſt ꝙ cũ tam
eſſet audax: ⁊ velut ad pugnã ſem
per accinctus: ⁊ ignem quendã bel
li ſpirãs: rurſus placabilẽ atq; flex
ibilem prebebat ſe. Nã ſeuienti vl'
poti9 feruenti precepert ut iret thar
ſum non recuſauit. Dixerũt per mu
rum eũ deponi oportere: et paſſus ẽ.
Hui9 dei gratia iſta faciebat ut pre
dicatõni diuti9 inſiſteret. et multis
hic credentibus: iret ad xp̃m. metue
bat pfecto: ne forte paup hinc atq;
inops multorum ſalutis abſcederet
¶ Ceterũ cum hij qui ſub vno pug
nant magiſtro: viderint infixa vul-
nera fluẽtem ſanguinem. nec ſic ho-
ſtibus aliquãdo cedentẽ. ſed ſtantẽ
fortit' haſtaſq; vibrantẽ ⁊ crebr' icti
bus aduſarioꝝ corruẽ facientem. nec
oĩo dolori pcẽte maiori abſq; dubio
tãto duci alacritate ſb duꝫ. Sꝫ itaq; fa
ctũ eſt in paulo. Videtes eũ illũ liga
tũ cathenis ⁊ nihilomin9 in carcẽ p
dicantẽ. Videtes etiã ipm vulneratuꝫ
⁊ tñ v̄berãtes ipõs ſmonẽ capiẽtes
maiorẽ pfecto fiduciam colligebãt.
Idq; ſignificãs ait Ita vt ples e frĩ
b9 cõfidẽtibꝫ inde maiorẽ hñent auda
ciã ſine tiore verbũ dei loq. Tũc certi
orẽ alacritatẽ ⁊ ipẽ capiebat ac vehe
mẽti9 cõtra aduſarios ferebat'. Sicut
eñi ignis in diuſas plerũq; mat'ias ĩ-
cidẽs augetur magis ⁊ incremẽta ſorti
tur: ſic ⁊ lingua pauli qbuſcũq; fu-
iſſet admota: ad ſe eos cõtinuo trãſ-
ferebat. Impugnatores q̃ ei9 pabulũ
ſpũale hinc efficiebãt: ꝙ p ipõs euã
gelij mag' flãma creſcebat. H' Criſ.

¶ De ſeptem fratribus.

Septẽ frẽs fuerũt filij btẽ felici
tatis. q̃ꝝ noĩa ſũt Januari9
felix. philipp9. ſiluan9. alex
ander. vital'. ⁊ marcialis. Hos oẽs
cũ matre iuſſu ĩpatoris antonij pub
li9 pfect9 ad ſe vocari fecit. Suaſitq;
matri ut ſui et filiorũ ſuorũ miſereri
deberet. Que ait. Neq; blandicijs
tuis potero allici: nec terrorib9 fran
gi. Secura em̃ ſũ de ſpiritu ſcõ quem
habeo: ꝙ te ſupabo viua. ⁊ melius
vincam occiſa. Et cõuerſa ad filios
ait. Videte filij mei celũ ⁊ ſurſũ aſpi
cite cariſſimi. ꝙ ibi vos xp̃s expe-
ctat. Fortiter p xp̃o pugnate. ⁊ fide
les vos in xp̃i amore exhibete. Quod
pfect9 audiens eã alapis cedi iuſſit
Cũ g mr̃ ⁊ filij cõſtantiſſimi in fide p
manerẽt oẽs mr̃e vidente ⁊ cõfortan
te diuſis ſũt ſupplicijs interempti.
Hanc btãm felicitatẽ vocat grego9.

pluſq̄ martirē. q̄ ſepties paſſa ē in
ſeptē filijs. ⁊ octauo in corpe ꝓprio.
V Greg. i omel. Btā felicitas q̄ cre
dēdo extitit ācilla xp̄i. p̄dicādo ēē fa
cta ē mr̄ xp̄i Septē q̄ppe filios ſic pꝰ
ſe viuos timuit relinq̄re: ſic̄ carᷓles
pentes ſolēt metuē ne mortuos pre
mittāt. Parturiuit ſpū q̄s carne pe
perat. ut p̄dicādo pareret dō q̄s car
ne pepꝫat mūdo. filios ſuos q̄s car
nē ſuā ēē nouerat: ſine dolore nō po
terāt morientes vidē. Sꝫ erat vis amo
ris īterior q̄ dolorē vicerat carnis
Recte ḡ hāc fēiā ultra martirē dixe
rim q̄ totiēs ē in filijs ⁊ tā deſiderāter
extīcta. Dū em̄ multiplex martiriū
timuit: ip̄a q̄ꝫ martirij palmā vicit.
q̄ ⁊ amoē xp̄i ſola ſua mors ei mini
me ſuffecit. Paſſi ſūt āt circa ānos
dn̄i. cx. ſb Decio impatore.

De ſancta Theodora.

Theodora nobilꝭ mulier ⁊ ſpe
cioſa apꝰ alexādriā tēpe ze
nonis īpatoris viꝝ hēbat di
uitē ac timētē deū. Dyabolꝰ āt theo
dore īuidens ſcītati: viꝝ q̄ndā diuitē
in illiꝰ ꝯcupiſcētiā incitauit. q̄ eā cre
bris nūcijs ⁊ mūeribꝫ moleſtabat:
ut aſſenſū ſibi p̄beret: ꝫ illa nūcios
reſpuebat ⁊ munera ꝯtēnebat Intā
tū āt ipſā moleſtabat q̄ ipſaꝫ hr̄e q̄
etē nō pmittēt: ⁊ pene deficere vide
ref. Tādeꝫ q̄ndā magā ad eā miſit
q̄ eā ut viri illiꝰ miſereref ſibiq̄ꝫ con
ſentire plurimū hortabaf. Que cuꝫ
diceret ſe corā oculis dei cuncta cer
nētis tā grande pctm̄ nūq̄ ꝯmittē:
malefica adiūxit. Quicq̄d in die fit
hꝫ deꝰ utiq̄ꝫ ſcita videt. quicq̄d auteꝫ
veſperaſcente ⁊ ocidēte ſole ꝯmittiꝰ
deꝰ mīme intuef. Dixitq̄ꝫ puella ma
lefice. Nūq̄d veritatē dicis? Et illa.
Etiaꝫ veritatē dico. Decepta puella
verbis malefice dixit ut veſpaſcēte
die virū ad ſe venire faceret ⁊ volūta
tē ſuā ꝯpleret Qd cū viro retuliſſet
vehemēter exultās ille: hora q̄ dixe
rat ad eam venit: ſecumq̄ꝫ concubu
it: et abſceſſit. Theodora autem ad
ſeipſam rediēs amariſſime flebat et
faciē ſuam pcutiebat dicēs Heu me
heu me. pdidi aīam meam. deſtruxi
aſpectū decoris mei. Vir āt eius redi
ens ⁊ vxorē ſuā ſic deſolatā ⁊ meren
tem vidēs: cām tn̄ neſciēs eā ꝯſolari
nitebatur. ꝫ illa nullā ꝯſolatōem re
cipe volebat Mane aūt facto qdaꝫ
monaſteriū moniatiū adijt ⁊ abba
tiſſam interrogauit an deꝰ qddā ge
nꝰ peccati aut graue delictū qd die
adueſpaſcēte ꝯmiſerat: ſcire poſſet?
Cui illa Nihil deo abſcōdi p̄t. et deꝰ
ſcita videt omne qd fit: q̄cunq̄ꝫ etiā
hora illud ꝯmittatur. Que flens a
mare dixit. Da mihi libꝝ ſancti euā
gelij ut ſortiar memetip̄am. Et ape
riens repit Qd ſcripſi: ſcripſi. Redi
ens ergo domū. dū quadā die vir ſu
us abeſſꝫ comā ſuam precidit veſti
menta viri aſſumens ad quoddam
monaſteriū monachoꝝ qd p. xviij.
miliaria diſtabat: feſtiauit. ⁊ ut ibi
dem cū monachis reciperetur petijt: ⁊
quod petijt impetrauit. Interroga
ta de noīe dixit ſe theodoꝝ nūcupari
Illa ergo officia oīa humilr̄ facie
bat ⁊ eius ſeruitiū omnibꝫ gratum
erat Poſt aliq̄t autē annos abbas
frēm theodoꝝ vocauit: ⁊ ut boues iū
geret ⁊ oleū de ciuitate afferret: pre
cepit Vir autē eius plurimū flebat
timens ne cū viro altero receſſiſſet.
Et ecce āgelus dn̄i ſibi dixit. Surge
mane ⁊ ſta in via mr̄ij petri apoſto
li: ⁊ q̄ tibi obuiauerit vxor tua erit.
Quo facto theodora cū camelis venit
⁊ viꝝ ſuū vidēs ⁊ recognoſcēs intra
ſe dixit. Heu me bone vir quātuꝫ la
boro ut eripiar a peccato quod feci
in te Cui autē cum appropinquaſſet
ſalutauit eū dicēs Gaudeat dominꝰ
meus Ille autē eam penitus nō cog
nouit Sed cum diutiſſime expectaſſet
⁊ ſe deceptum clamaret: eſt facta vox
ad eum dicēs. Ille qui te heri mane
ſalutauit vxor tua erat Tāte aūt
ſanctitatis fuit btā theodora ut mul
ta miracula faceret. Nam ⁊ hominē

a beſtia laceratū eripuit: ⁊ ſuis pre-
cib⁹ ſuſcitauit Ipſaq; beſtiā inſecu-
ta maledixit q̄ ſubito mortua corruit
¶ Dyabol⁹ āt ſanctitatē ſuā nō ferre
valēs: eidē apparuit dicēs Meretrix
pre omib⁹ et adultera: reliq̄ſti viruz
tuū ut huc venires ⁊ me ɔtēneres ꝑ
virtutes meas tremendas ſuſcitabo
preliū in te. ⁊ ſi n̄ fecero te crucifixū
negare: nō dicas q; ego ſū Ipſa ſibi
ſignū cruc̄ edidit: ⁊ ꝓtin⁹ demō eua
nuit ¶ Quadā aūt vice cū de c̄tate
cū camelis rediret: ⁊ in q̄dā loco ho
ſpitata fuiſſet: puella quedā ad eaz
de nocte venit: dicēs. Dormi mecum
Quod cum reſpueret: iuit ad alterū
qui in eodē hoſpitio iacebat. Cuz au
tem eius vent̄ intumuiſſet ⁊ de quo
cōcepiſſet interogata fuiſſet ait Mo
nachus ille theodorus dormiuit me
cum. ¶ Natum igit̄ puerum ad abba
tem monaſterij tranſmiſerunt Qui
cum theodoꝝ increparet ⁊ ille ſibi in-
dulgeri peteret: ſcapulis ſuis pueꝝ
īpoſuit ⁊ de mōſterio ꝓiecit. Illa aūt
eiecta ex̄ mōſteriū ꝑ ſeptē ānos mā
ſit ⁊ de lacte pecoꝝ pueruz nutriuit.
Dyabol⁹ āt tāte ei⁹ patiētie inuidēs
in ſpē viri ſui ſe transfigurauit: eiq;
dixit. q̄d hic agis dn̄a mea? ecce lan
gueo ꝑ te nec aliquā ɔſolatōnē; reci
pio Veni ḡ lux mea q; ſi cū viro alio
iacuiſti ħ tibi indulgeo. At illa cre-
dēs viꝝ ſuū eē dixit ad eū Nūq̄ am
pli⁹ tecū manebo q; fili⁹ iohis mili-
tis dormiuit mecū ⁊ volo agere peni
tētiā de eo q; ī te peccaui Et cū oraſſ;
ſtatī euanuit ⁊ demonē eē agnouit ¶ Al
tera iteꝝ vice diabol⁹ voluit eā terre
re. Nā in ſilitudine ferarū t̄ribibuz
ad eā demones venerūt. ⁊ vir q̄dā in-
ſtigās eas dicebat. Cōedite hāc me
retricē. Illa āt orauit ⁊ euanuerūt.
¶ Altera vice multitudo militū veni
ebat quā pn̄ceps p̄cedebat. ⁊ eū ce
teri adorabāt. Dixerūtq; milites the
odore. Surge ⁊ adora pn̄cipē noſtrū
Que rn̄dit. Dn̄m deū adoro. Q̄d cuz
pn̄cipi nūciatū fuiſſ;: iuſſit eā addu
cī: ⁊ tot tormentis affecit ut mortua
putaretur. Et poſtmodū oīs turba
euanuit ¶ Alterā iteꝝ vice vidit ibi-
dē auꝝ multū. q̄ ſignās ſe refugit il-
lud ⁊ deo ſe ɔmēdauit. ¶ Altera igit̄
vice vidit q̄ndā caniſtꝝ plenū omi
gn̄e ciboꝝ ferētem ⁊ ſibi dicētē. Dicit
pn̄ceps q̄ te cecidit: tolle comede q;
neſciēs fecit hoc. Illa āt ſe ſignauit
⁊ ꝓtin⁹ euanuit. Cōpletis āt ſeptez
ānis abbas paciam ei⁹ ɔſiderans eā
recōciliauit ⁊ cū puero ſuo in mōſte
riū introduxit Vix cū duos poſtmo
dū annos laudabilr̄ pegiſſet: pueꝝ
accepit: ⁊ ſe cū illo in cella ſua clau
ſit. Q̄d cū abbati reuelatū fuiſſ; mi
ſit quoſdā mōchos q̄ diligenti⁹ au
ſcultarēt quidnā cū eo loqueretur.
Illa āt puerū amplexans ⁊ deoſcu
lans: dixit illi. Fili dulciſſīe tp̄s vite
mee venit. relinq̄ te deo. ipſū patrez
⁊ adiutorē habeas. Fili dilciſſime
ieiunijs ⁊ orationibꝫ inſiſtas: et fra
tribus meis deuote ſeruias. ⁊ hec di
cens ſpiritū tradidit ⁊ in domino fe
liciter obdormiuit: circa ānū domi-
ni. cccclxx. Quod puer cernēs plu-
rimū cepit flere. In ipſa autē nocte
viſio mōſtrata eſt abbati ⁊ in hūc
modū. Nuptie maxime parabātur
⁊ veniebant ordines angeloꝝ. pro
phetarum. martirum. ⁊ omniū ſan-
ctoꝝ. Et ecce in medio eoꝝ mulier ſo
la gloria ieffabili circūdata. et venit
vſq; ad nuptias. et omnes aſtātes
adorabant eam. Et audita eſt vox
dicens. Hic eſt abbas theodorus q̄
falſo de puero accuſatus eſt. et ſep-
tem tempora ſuper eā mutata ſunt.
Caſtigata eſt enim quia cubile viri
coinquinauit. Excitatus autem ab
bas concitus cū fratribus ad cellā
eius iuit. ⁊ ipſam iam defunctā; in-
uenit. Et intrantes ⁊ diſcooperien-
tes: ipſam eſſe feminā inuenerunt.
Miſitq; abbas pro patre puelle q̄
eam infamauerat. et dixit illi. Vir fi
lie tue mortuus eſt. et auferens ve-
ſtimentū mulierem eſſe cognouit.

Factus eſt autē timor magnus ſu-
per oēs q̄ hoc audierūt. Angel⁹ aūt
dn̄i locut⁹ eſt abbati dicens. Surge
velocit' equū aſcēde et in ciuitatē vade.
et ſi q̄s tibi obuiauerit aſſume et te-
cū adduc. Qui dū pgeret q̄dā vir
currēs ſibi obuiauit. Quē cū abbas
interrogaret q̄ curreret: ille ait. Muli
er mea defūcta eſt: et vado videre eā
Et aſſumpſit abbas virū theodorē in
equū: et venientes plurimū fleuerūt
et ipſā cū multis laudib⁹ ſepelierūt
Vir aūt ei⁹ cellā theodore vxoris ſue
accepit. et ibidē pmanēs tandē in do
mino obdormiuit. Puer aūt theodore
nutricē ſeq̄ns: omi mox honeſtate
pollebat. ita q̄ mortuo abbate mo
naſterij ipſe in abbatem vnanimit'
eſt electus.

De noīe Margarete virginis et martiris

Margareta dicit' a quadā pre
cioſa gēma. q̄ margarita voca
tur. Que gēma eſt candida
parua et virtuoſa. Sic beata Marga
reta fuit candida p virginitatē. pa
rua p humilitatē. virtuoſa p miracu
loꝝ opatōez. Virtus aūt hui⁹ lapidis
dicit' eſſe ɔtra ſanguinis effuſionē.
cōtra cordis paſſionē: et ad ſpūs cō
fortatōem. Sic btā Margareta ha-
buit virtutē cōtra effuſionē ſui ſan-
guinis p ɔſtantiā. q2 ī ſuo martirio
ɔſtātiſſiā extitit. Cōtra cordis paſſi
onē .i. demonis tēptatōez p victoriā
q2 ipz dyabolū ſupauit. Ad ſpūs cō
fortatōez p doctrinā. q2 p ſui doctri
nā multoꝝ aīos ɔfortauit et ad fidē
xpi ɔuertit. Eius legendā Theotim⁹
vir eruditus ſcripſit.

Hyſtoria.

Margareta de ciuitate antiochie
fuit filia theodoſij gentiliū pa
triarche. nutrici hec traditur. Et ad
adultā etatem veniens baptizatur
et propter hoc exoſa patri plurimū
habebatur. Quadam igitur die dū
iam decimūquintū annum attigiſſet.
et cum alijs virginibus oues nutri
cis ſue cuſtodiret: prefectus olibri⁹
inde tranſitum faciens. et puellā tā
formoſam conſiderans mox in eius
amorem exarſit et pueros ad ipſam
concitus miſit. dicens Ite et eam cō
prehendite ut ſi libera eſt eā mihi
in vxorem accipiam. ſi ancilla mihi
eam in concubinam habeam. Cum
igitur eius aſpectui fuiſſet preſenta
ta eam de genere ſuo et nomine ac re
ligione requiſiuit. Illa autē reſpon
dit ſe genere nobilē et nomine mar
garetam ac religione chriſtianam.
Cui prefectus. Duo prima tibi recte
conueniūt: quia et nobilis haberis
et margarita pulcerrima compro ba
ris. ſed tercium tibi non cōuenit. ut
puella tam pulcra et nobilis deū ha
beat crucifixum. Cui illa Vnde ſcis cri
ſtum fuiſſe crucifixum. Et ille. Ex li
bris xpianorum. Cui Margareta Cū
igitur legatur pena chriſti et gloria
que verecundia eſt veſtra ut vnum
credatis et alterum denegaretis. Cū
autē Margareta eum ſponte cruci-
fixum aſſereret: pro redemptōne no
ſtra: ſed nunc eum in eternū viuere
affirmaret iratus prefectus: eam in
carcerē mitti iuſſit. Sequenti autē die
eam ad ſe venire fecit: eiq3 dixit. Bo
na puella miſerere pulcritudīs tue:
et deos noſtros adora ut bn̄ tibi ſit
Cui illa Illum adoro quem terra cō
tremiſcit: mare formidat: venti et om
nes creature timent. Cui prefectus.
Niſi mihi conſenſeris: corp⁹ tuum
faciam laniari. Cui Margareta. Chri
ſtus ſemetipſū pro me in morte tra
didit: et ideo pro chriſto mori deſide-
ro. Tūc prefect⁹ iuſſit eā in eculeū ſu
ſpendi: et tam crudeliter primo vir-
gis: deinde pectinib3 ferreis vſq3 ad
nudatōem oſſiū laniari q̄ ſanguis
de eius corpore tanq̄ de fonte puriſ-
ſimo emanauit. Flebant aūt qui ibi
aderant: et dicebāt O margareta ve
re de te dolemus: quia corpus tuum
tam crudeliter lacerari cōſpicim⁹. O

qualem amiſiſti pulcritudinē ꝓpter
tuā incredulitatē·iā ſaltē crede·ut vi
uas·Quibus illa·O mali cōſiliarij
recedite a abite Hec carnis cruciatō
aīe eſt ſaluatio·Dixitqꝫ ad prefectū
Impudēs canis:inſatiabilis leo·in
carnē ꝑtātem habes:ſꝫ aīam xp̄s re
ſeruat·Prefectus aūt faciē clamide
opiebat:nec tantā ſanguinis effuſi
onē videre poterat·Deinde fecerat eā
deponi:a recludi in carcerē iuſſit:et
mira ibi claritas fulſit Vbi dū eſſet
orauit dn̄m ut inimicū q̄ ſecū pugn̄t
ſibi viſibilr̄ demonſtrēret Et ecce dra
co immaniſſimꝰ ibidē apparuit Qui
dū eam deuorās impeteret:ſignum
crucis edidit·a ille euanuit·Vel ut
alibi legit̄ os ſup caput eiꝰ ponens
a linguā ſuā ſup calcaneū porrigēs
ipſā ꝓtinꝰ deglutiuit·Sed dū eā ab-
ſorbere vellet:ſigno ſe crucis muni-
uit Et iō draco v̓tute crucis crepuit
et virgo illeſa exiuit·Iſtud āt qđ dr̄
de draconis deuoātōe a ipſiꝰ crepatōe
apocriſū reputat̄·Dyabolꝰ iterū ut
eā decipere poſſet in ſpēm hoīs ſe mu
tauit·Quē vidēs in orōem ſe dedit·
Et dū ſurrexiſſet dyabolꝰ ad eā ac-
ceſſit a manū tenēs:dixit·Sufficiat
tibi qđ feciſti:iā nūc ceſſa de mea ꝑ
ſona·Illa āt eū apꝓhēdit ꝑ caput a
ſb ſe ad t̄rā deiecit:a ſup ceruicē eiꝰ
dexterū pedē poſuit:dicēs·Sternere
ſupbe demō ſb pedibꝫ femine Demō
aūt clamabat·O btā margareta ſu
ꝑatus ſū·ſi iuuenis me vinceret nō
curarē·Ecce a tenera puella ſuꝑatꝰ
ſū a inde plꝰ doleo ꝙ pr̄ tuꝰ a mr̄ ami
ci mei fuerūt·Illa vo illū coegit ut di
ceret cur veniſſꝫ·q̄ ſe veniſſe ait ut ſi
bi ꝯſuleret ꝙ monitꝭ ꝑſidis obediēt
Coegitqꝫ ut diceret cur xp̄ianos tā
multiplr̄ tēptaēt·q̄ r̄ndit naturale
ſibi eē odiū ꝯtra viros v̓tuoſos·Et
ꝙuis ſepe ab eis repellat̄:tn̄ deſiderio
ſeducēdi infeſtꝰ exiſtit·Et ꝙ inuidet
hoī de felicitate quā ipē amiſit:ꝙuis
eā recuꝑare nō poſſꝫ:ipſā tn̄ alijs au
ferre ꝯtēdit Addiditqꝫ ꝙ ſalomō in

nitā demonū multitudinē in q̄dā va
ſe incluſit·ſed pꝰ mortē ſuā cū de illo
vaſe demones ignē mitterēt a hoīes
ibidē magnū eē theſaurū putarēt vas
ꝯfregerūt a demōes exeūtes aerē iple
uerūt·His dictis virgo pedē ſbleua-
uit a dixit·Fuge miſer·a demō ſtatī
euanuit·Secura ḡ efficit̄ ꝙ q̄ principē
vicerāt:miniſtrū procul dubio ſuꝑaēt·Se
quēti igr̄ die ꝯuenientibꝫ ꝓplis iudici
p̄ntat̄:a ſacrificare ꝯtēnens exuit̄:
corpuſqꝫ eiꝰ facibꝫ ardētibꝫ cōburit̄:
ita ut cūcti mirarēt̄ quō tam tenerā
puella tot poſſꝫ tolerāre tormēta·De-
inde in vaſe magnō pleno aq̄ ipſā liga
ri a poni fec̄·ut ex penarū cōmutatōe
creſceret vis doloris Sed ſbito t̄ra cō
cutit̄:a cūctis videntibꝫ virgo illeſa
egredit̄·Tūc quinqꝫ milia virorū cre-
diderūt a ꝓ noīe xp̄i capitalē ſniaꝫ ac
ceperūt·Prefectꝰ aūt timēs ne alij cō
uerterēt̄ cōcitꝰ btāꝫ margaretā decol
lari fecit Illa aūt īpetrato orādi ſpa
cio·ꝓ ſe a ꝓ ſuis ꝑſecutoribꝫ:necnō
a ꝓ eiꝰ memoriā agētibꝫ a ſe inuocā
tibꝫ deuote orauit·addēs ut q̄cūqꝫ ī
ꝑtu ꝑiclitās ſe inuocaēt illeſā ꝓlem
emitteret·Factaqꝫ eſt vox de celo ꝙ
in ſuis ſe nouerit petitōnibꝫ exaudi
tam·Surgenſqꝫ ab oratōe dixit ſpi-
culatori:Frater:tolle gladiū tuū a
percute me·Qui percutiens caput eiꝰ
vno ictu abſtulit·Et ſic martirij co
ronā ſuſcepit·paſſa eſt aūt·xiij·Ka
lendas auguſti·ut in eiꝰ hiſtoria in
uenit̄ Alibi legit̄ ꝙ in·iij·ydꝰ·iulij·
De hac v̓gine q̄dā ſcūs ſic dic̄·btā
margaēta fuit timoris dei plena:iuſti
cia predita religiōe compta·ꝯpūcti-
one ꝑfuſa·honeſtate laudabil̄·patiē
tia ſingularē·nihilqꝫ ī ea ꝯtrariū cri
ſtiane religioni inueniebat̄·odioſa
pr̄i ſuo·dilecta deo dn̄o Ihu xp̄o·

De noīs interp̄tatōe ſci Alexij·

Alexius dictus eſt ab a quod
eſt valde a lexis qđ eſt ſermo
inde alexius q̄ſi valde in ver-
bo dei robuſtus·Vel alexius quaſi
ab exius·Vel ab ambio ambis:et

exios qđ eſt circulꝰ. ⁊ inde alexiꝰ quaſi
ambiēs circulū a creatoꝛe incipiētē ⁊
in creatoꝛe deſinētē. qđ quibꝫ ſapiēs
debꝫ facere. ut a deo incipiat ⁊ in eodē
deſinat. Qui enī a deo incipit ⁊ ad eū
nō reuertitur gehenne ſentiet eculeos

Hyſtoꝛia.

Alexius fuit filiꝰ Eufemiani vi
ri nobiliſſimi romani: ⁊ in au-
la imperatoꝛis primi. cui tria milia
pueroꝝ aſſiſtebāt q̄ zonis aureis cī
gebantur: et veſtimētis ſericis induebā
tur. Erat āt p̄dictꝰ eufemianꝰ val
de miſericoꝛs. ⁊ ſingulis diebꝫ ī domo
ſua tres mēſe paupibꝫ. pegrinis. oꝛ
phanis ⁊ viduis parabantur quibꝫ ſtrēnue
ſeruiebat. Et hoꝛa nona ipē cū viris reli
gioſis cibū in timoꝛe dn̄i capiebat.
Cuius vxoꝛ noīe aglaes erat. q̄ eiuſdē
religiōis ⁊ ppoſiti erat. Cū āt filiū n̄
hr̄ent: ad p̄ces tn̄ ſuas dn̄s eis con-
tulit filiū. poſt quē ipſi deinceps ī caſ-
titate viuere ſtatuerūt. Traditꝰ ergo puer li
beralibꝫ diſciplinis ⁊ cū in oībꝰ phie
artibꝫ ipē floreret ⁊ iā ad puberē eta
tē veniſſet puella ſibi de domo īpiali
eligitur ⁊ ſibi in ↄiugē copulatur. Venit
nox in q̄ cū ſpōſa ſuſcepit ſecreta ſilē
tia. Tūc ſcūs iuuenis ſpōſā ſuā cepit
in dei timoꝛe inſtruere: ac ipſā puocare
ad v̄ginitatis pudoꝛē. Deinde anulū
ſuū aureū ⁊ caput balthei q̄ cinge-
batur ſibi ſeruāda tradidit. d. Suſcipe hec
⁊ ſerua donec deo placuerit ⁊ dn̄s ſit int̄
nos. Poſt hec de ſuba ſua accipiēs ad
mare diſceſſit. Aſcēdēſq; occulte na-
uē: laodiciā vſq; deuenit. Inde q; per
gēs ī edeſſā ciuitatē ſirie pfectꝰ ē vbi
imago dn̄i nr̄i Ihu xp̄i ſine hūano
ope facta in ſindone habebatur. Quo
peueniēs oīa q̄ ſecū detulerāt paupibꝫ
diſtribuit. ⁊ veſtimēta vilia indui
nuēs cū ceteris paupibꝫ ī atrio dei ge
nitricis marie ſedere cepit. De elemo
ſinis vero q̄ntū ſibi ſufficere poterat ſi
bi retinebat. cetera vero alijs paupi
bꝰ erogabat. At pr̄ de receſſu filij mul
tū ingemiſcens p vniuerſas mūdi p
tes pueros ſuos miſit q̄ eū inquirerēt

diligēter. Quoꝝ dū aliq ad ciuitatē
edeſſam veniſſēt ab eo cogniti: ſed ip
ſi eū minime cognoſcētes eidē cū ce-
teris paupibꝫ elemoſinas tribuerūt.
Quas accipiēs grās egit deo: dicēs.
Gratias tibi ago domīe: qꝛ a ſeruis
meis elemoſinā me recipe feciſti. Re
uerſi āt pueri patri nūciant q nuſq̄
valeat repiri. Mater ergo ſua a die ſui
receſſus ſaccū in pauimēto cubiculi
ſtrauit vbi eiulans lamētabiles vo-
ces dabat: dicēs. Hic ſemp in luctu
manebo donec filiū meum recupabo
Sponſa vero ad ſocrū ſuā dixit Donec
audiā de ſpōſo meo dulciſſimo inſtar
turturis ſolitaria tecū manebo. Cū
igitur alexiꝰ in p̄dicto atrio. xvij. ānis
in dei ſeruitio pmāſiſſet: imago tāte
btē virginis q̄ ibidē erat cuſtodi ec
cleſie dixit. Fac introire hoīem dei qꝛ
dignꝰ eſt regno celoꝝ: ⁊ ſpūs dei re
queſcit ſup eū. Nā oro eiꝰ ſicut incēſū
in ↄſpectu dei aſcēdit. Cū cuſtos de q̄-
nā diceret ignoraret: iterū ei dixit.
Ille q̄ foris ſedet in atrio ipſe ē. Tūc
cuſtos feſtinꝰ exijt ⁊ ipm in eccām in
troduxit. Qđ factū dū cūctis innote
ſceret ⁊ ab oībꝫ venerari cepiſſet hūa
nā glāam fugiēs inde receſſit ⁊ laodi
ciā venit. ibi q; nauē aſcendens cū in
tharſū cilicie vellet pgere diſpēſāte
deo nauis a ventis pulſa in romanū
poꝛtū deuenit. Qđ cernens alexiꝰ ait
intra ſe. In domo patris mei ignotꝰ
manebo nec alicui oneroſus ero. Pa
trē ergo a palacio redeuntē multitu
dine ſibi ſeq̄ntium circundatū obuiū
habuit ac poſt eū clamare cepit. Ser-
ue dei me pegrinū in domo tua ſuſci
pi iubeas. et de micis menſe tue me
nutriri facias: ut tui q; pegrini dig
neris dn̄s miſereri. Qđ audiēs pr̄ ob
amoꝛē filij ſui eū ſuſcipi iuſſit: ⁊ lo-
cū ppriū in domo ſua tribuit: et cibū
de mēſa ſua ſibi ↄſtitui ⁊ miniſtrū
ppriū delegauit. Ipſe āt in oratōibꝫ
pſeuerabat: ⁊ coꝛpꝰ ſuū ieiunijs ⁊ vi
gilijs macerābat. Famuli autem do
mus ipſū deridebāt multipliciter: ⁊

aquā vt ēſiliū ſup eius caput freq̄nt
fundebāt: ⁊ multas ei iniurias irro-
gabāt ſꝫ ipſe ad oīa patiēs valde erāt
Decē ⁊ .vij. ġ annis in domo pr̄is p-
manſit. Vidēs aūt p ſpūm ꝙ appro
pinq̄ret t̄min⁹ vite ſue: cartā cū atr̄
mento petijt: et totū ordinē vite ſue
ibidē ꝯſcpſit. Dn̄ica ġ die poſt
miſſaꝝ ſolēnia in ſāctuario vox de ce
lo inſonuit dicēs. Venite ad me oēs
q̄ laboratis ⁊ onerati eſtis: ⁊ ego re
ficiā vos. Quo audiētes oēs in facies
ſuas territi ceciderūt. Et ecce vox ſcdō
de celo: di. Querite hoīez dei ut oret
ꝓ roma. Querētibꝫ illis ⁊ minime in-
uenientibꝫ iteꝝ dictū ē In domo euſe
miani q̄rite. Req̄ſit⁹ ille ſe nihil ſcire
de h̄ dicebat. Tūc īpatores archadi⁹
et hōri⁹ vna cū pōtifice innocētio ad
domū p̄dicti viri venerūt. Et ecce mi-
ſter alexij ad dn̄m ſuū venit dicens
Vide dn̄e ne ille pegri̇n⁹ veſter ſit. qꝛ
magne vite ⁊ patiētie hō eſt. Currēs
igr̄ euſemian⁹ eū defunctū repperit: ⁊
vultū ei⁹ tanꝙ̄ vultū angli rutilātē
vidit. voluitq̄ cartā ſcriptā quā in
manu tenebat accipe: ſꝫ nequit. Exiēs
ġ: cū hoc īpatoribꝫ ⁊ pōtifici retuliſſꝫ
et illi ad euꝫ intraſſēt: dixerūt. Quis
pctōres ſumus: regni tn̄ gubnacula
gerim⁹: ⁊ h̄ vniūſalē curā regimīs
paſtoral. da nobis ġ cartā ut ſcia-
m⁹ q̄ in ea ſcpta ſūt. Et accedēs pōti
fex cartā de maū accepit: ⁊ ille eam
ſtatī dimiſit. Fecitq̄ eā legi coraꝫ oī
ꝑplo et multitudine ⁊ pr̄e ipſi⁹. Et
euſemian⁹ hoc audiēs nimio timoꝛe
cōturbat⁹: obſtupuit ⁊ fact⁹ exani-
mis: reſolutiſq̄ viribꝫ in terrā deci-
dit. Cū ꝟo aliq̄ntulū ad ſe redijſſet
veſtimenta ſua ſcidit. cepitq̄ canos
capitis ſui euellē: barbā trahere: at-
q̄ ſemetipm̄ diſcerpe ac ſup corp⁹ fi
lij ſui corruēs: exclamabat. Heu me
fili mi: q̄re ſic me ꝯtriſtaſti: ⁊ p tot
ānos mihi dolores ⁊ gemit⁹ intuli-
ſti? Heu me miſeꝝ: qꝛ video te bacu
lū ſenectutis mee in grabato iacētē: ñ
loquētē mihi. Heu me: qlem cōſo-
latōnez deceterō habere potero? Ma
ter ꝟo ei⁹ quaſi leena rūpēs rete: ita
ſciſſis veſtimētis exiēs coma diſſoluta
ad celū oculos leuabat. Et cū pre ni
mia multitudine ſanctū corp⁹ adire
nō poſſꝫ: clamabat dicēs. Date viri
mihi aditū ut videā filiū meū: ut vi
deā cōſolationez anime mee qui ſuxit
vbera mea. Et cū peruenīſſꝫ ad corp⁹
incūbēs ſup illud: exclamabat Heu
me fili mi lumē oculoꝝ meoꝝ q̄re ſic
nobis feciſti? Quare tā crudelit̄ no-
biſcū egiſti? Videbas pr̄ez tuū ⁊ me
miſerā lacrimātes: ⁊ ñ oñdebas te-
ipm̄ nobis. Serui tui iniuriabāt tibi
⁊ ſuſtinebas. Et iterū atq̄ iteꝝ pro
ſternebat ſe ſup corp⁹. ⁊ nunc bra-
chia ſup id expādebat: nūc manibꝫ
vultū āgelicū ꝯtrectabat: oſculāſq̄
clamabat. Plorate mecū oēs q̄ ade-
ſtis. qꝛ p .xvij. ānos eū in domo mea
habui ⁊ nō cognoui qꝛ vnicus fili⁹
me⁹ eſſet. Serui eius ꝯuiciabant ei ⁊
alapis eū percutiebant. Heu me: quis
dabit oculis meis fontē lacrimaruꝫ
ut plāgā die ac nocte dolorē anime
mee? Spōſa ꝟo ei⁹ induta veſte adria
tica: occurrit plorās: et dicēs. Heu
me qꝛ ego hodie deſolata ſū ⁊ appui
vidua. ⁊ ideo nō habeo in quē pſpi-
ciā: nec in quē oculos leuē. Nūc rup
tū eſt ſpeculū meū ⁊ perijt ſpes mea
Amodo cepit dolor q̄ finē nō habet.
Populus āt audiēs hoc: lacrimabi
lit̄ flebat. Pontifex cū impatorib⁹
poſuerūt corp⁹ in honorato feretro et
duxerūt in mediā ciuitatē. ⁊ nūciatū ē
populo inuentū eſſe hoīem dei quem
ciuitas tota querebat. Et oēs obuiā
currebāt corpori ſancto. Si quis aūt
infirm⁹ corpus ſacratiſſimū tangēt.
ꝓtin⁹ curabat. ceci viſum recipiebāt
demoniaci liberabant. ⁊ oēs infirmi
a quacunq̄ infirmitate detēti: tacto
corpe ſcō curabāt. Impatores aūt
tāta mirabilia vidētes ceperūt p ſe
cū pōtifice lectū portare ut ipi ſcifica
rēt ab eodē corpore ſcō. Tūc impato
res iuſſerūt copiam auri ⁊ argēti in

platheis ſpergi ut turbe occuparētur amoē pecuniarū: et finerēt corpꝰ ſcm̄ pꝺuci ad eccliā. Sꝫ plebs amore pecuniarū ſepoſito magis ac magis ad tactū ſctiſſimi corpis irruebat: et ſic cū magno labore ad tēplū ſācti bonifacij mr̄ijs illd tātē pꝺuxerūt: et illic p ſeptē dies ī dei laudibꝫ pſiſtētes operati ſūt monumētū ex auro gēmis et lapidibꝫ p̄cioſ in q̄ ſctiſſimū corpꝰ cū mag veneratōne collocauerūt. xvij die mēſis Julij De ipō āt monumēto ita ſuauiſſimus odor fragrauit ut oīs bꝫ videret aromatibꝫ plenū. Obijt autē. xvj. Kalendas auguſti: circa annos dn̄i. cccxcviij.

¶ De interptatōe noīs Praxedis

Praxedis dcā eſt q̄ſi viridis a pſin qd ē viride. Jnde praxedis q̄ſi viridis. qꝛ viruit et floruit flore virgitatis. Hyſtoria

Praxedis virgo fuit ſoror beate potētiane: que fuerunt ſorores beati Nouati et Thimothei qui ab apoſtolis in fide eruditi ſunt. Que cū pſecutōe deſeuiēte multorū xpiāorum corpa ſepeliſſent: et facultates ſuas paupibꝫ erogaſſēt: tādē in pace quieuerunt. circa annos dn̄i. cx. ſb Marco et Anthonio ſcdō.

¶ De nois interptatōe Marie mag.

Maria interptatur amarū mare. vel illuīatrix. ā illuīata. P h̄ triā itelligūtur tres ptes optie q̄s elegit. ſ. ps prīe: ps cōtēplatōis intne. et ps celeſtis glorie. De q̄ triplici pte intelligitur qd dixit dn̄s Maria optimā ptē elegit q̄ nō auferetur ab ea. Pria em̄ ps nō auferetur rōne finis: q̄ eſt ɔſecutō btitudinis. Scda rōe ɔtinuitatis qꝛ ɔtēplaº vie ɔtinua² cū ɔtēplaºe pſrie. Tercia rōe eternitatis. Jnq̄ntū igitur elegit ptē optimā prīe dr amarū mare. qꝛ ibi multā amaritudinē habuit. Quod ptꝫ. qꝛ tot lacrimas fudit qꝫ inde pedes dn̄i lauit Jnq̄ntū elegit optimā ptē ɔtēplatōnis interne: dr illuīatrix. qꝛ ibi hauſit auide qd poſtmodū effud' abūde ibi lumen accepit q̄ poſtmodū ceteros illuīauit Jnq̄ntū elegit optiā ptē celeſtis glīe diatur illuīata. qꝛ nūc illuīata eſt a lumie pfectiſſime cognitōnis in mente: et illuīabitur lumie claritatis in corpore Magdalena dr q̄ſi manēs rea. Vel magdalena intrpretatur munita: vel inuicta: vel magnifica. p que īſinua² q̄lis fuit an̄ cōuerſionē: q̄lis in ɔūſione et q̄lis poſt ɔūſionē. Nā an̄ ɔūſionē fuit manēs rea p obligatōem ad penā eternā. Jn ɔūſione munita p prīe armaturam. Optime em̄ oībꝫ armis penitētie ſe muniuit. qꝛ q̄t in ſe habuit oblectamēta tot in ſe repperit holocauſta. Pꝰ ɔūſionē magnifica p grē ſupabūdātiā qꝛ vbi abūdauit delictū: ſupabundauit et gratia.

¶ Seq̄tur hyſtoria.

Maria magdalena a magdalo caſtro cognomiata: clariſſimis ē exorta natalibꝫ: utpote ex regia ſtirpe deſcēdētibꝫ. Cuiꝰ pr̄ ſirꝰ. mr̄ vo eucharia nūcupata eſt. Hec cū frē ſuo lazaro et ſorore ſua martha magdalū caſtrū qd eſt ſcdō miliario a genezareth. et bethaniā caſtellū qd ē iuxta ihrlm̄ et magnā ihrlmorū ptē poſſederāt. Qui tn̄ oīa intr ſe talr diuiſerūt qꝫ maria magdalū a q̄ et magdalena nūcupata eſt. et lazarꝰ ptē vrbis ihrlm̄. martha bethaniā poſſideret. At Cū āt magdalena delicijs corpis ſe totā exponēt: et lazarꝰ militie plꝰ vacaret: martha prudēs ptes ſororis et ſuis et ſuā ſtrenue gubernabat: et militibꝫ et famulis ſuis et paupibꝰ neceſſaria miniſtrabat. Oīa tamē hec poſt aſcēſionē dn̄i vendiderūt. et ad pedes apoſtolorū p̄cū poſuerūt Cū g magdalena diuitijs abūdaret. qꝛ rerū affluētiā voluptas comes ſeqtur. q̄nto diuitijs et pulchritudīe ſplēduit tāto corpꝰ ſuū voluptati ſubſtrauit. Vn̄ iā noīe ꝓprio pdito peccatrix ɔſueuerat appellari. Sꝫ cū xps illic et alibi p̄dicaret: illa nu

tu inſpirata diuino: ad domū ſimo
nis leproſi vbi audiuit eū diſcūbere
ꝑperauit: et non audens ut peccatrix
inter iuſtos ꝯparere retro ſecus pedes
dn̄i manſit vbi pedes ei⁹ lacrimis la
uit capillis terſit et vngēto precioſo
punxit. Nam incole regionis illius
ꝓpter vehementiſſimū ſolis ardorē
vngētis et balneis vtebant̄. Cumq̄
ſymō phariſeus intra ſe cogitaret: q̄
niā ſi hic eſſet ꝓpheta nequaq̄ a pec
catrice ſe tangi pmitteret: dn̄s illū
de ſupbia et iuſticia redarguit: et mu
lieri oīa pctā dimiſit. ¶ Hec eſt ergo
illa maria magdalena cui dn̄s tam
maxima beneficia cōtulit et tāta ſig
na dilectōis oſtēdit. Nā ab ea ſep
tē demoīa expulit: in ſuo amore eā
totaliter accendit et familiariſſimā
eam ſibi ꝯſtituit. hoſpitam ſuam fe
cit: procuratricē eam in itinere ha
buit: eam ſemper dulciter excuſauit
Nam excuſauit eam apud phariſe
um q̄ dicebat ipſā immūdā. et apd̄
ſororem ſuā que dicebat eam ocio
ſam. et apud iudam qui dicebat eā
prodigam. Lacrimātē videns lacri
mas ꝯtinere nō potuit. Cui⁹ dilectōe
q̄triduanū mortuū frēm ſuū ſuſcita
uit. Cui⁹ amore marthā ſororē ſuā a
fluxu ſāguinis que .vij. ānis ꝑpeſſa
fuerāt: liberauit. Cui⁹ merit̄ marcellā
ſororis ſue famulā ut illud tā beatū
et dulce verbum. Beatus venter qui
te portauit et vbera que ſuxiſti excla
mās diceret dignā fecit. Nā ſꝫ Am
broſiū illa fuit martha et hec ei⁹ famula. Hec
eſt inq̄ illa q̄ dn̄i pedes lacrimis la
uit. capillis terſit et vngēto punxit.
Que in tpe grē ſolēnē pniā pūa fe
cit. q̄ optimā ptē elegit. Que ad pe
des ſedēs dn̄i vba ei⁹ audiuit. Que do
mini caput punxit. Que iuxta crucē
in dn̄i paſſiōe fuit. Que vngēta pa
rās corp⁹ ei⁹ vngē voluit. Que a mo
numēto diſcipul̄ recedētibꝫ nō receſ
ſit. Cui xp̄s reſurgēs p̄mo apparuit
et apl̄orū aplā fecit. ¶ Poſt aſcēſio
nē ḡ dn̄i āno .xiiij. a paſſiōe cū iudei
iā dudū ſtephanū occidiſſēt et ceteros
diſcipulos a iudee finibꝫ eieciſſēt: di
uerſas gētiū diſcipuli ſubeūt regio
nes. vbū ibidē dn̄i ſeminātes. Erāt āt
tūc tpis cū apl̄is b. maximin⁹ vn⁹
de .lxxij. diſcipul̄ cui a btō petro btā
maria magdalena fuerat ꝯmēdata.
In hac ḡ diſpſione btūs maximin⁹
maria magdalena lazar⁹ frat̄ eius
martha ſoror ipi⁹ et marcella pediſ
ſeq̄ marthe. nec nō et btūs celidoni⁹
q̄ cec⁹ a natiuitate extiterat: ſed a dn̄o
illuīatus. oēs hij inſimul et plures
alij xp̄iani ab infidelibꝫ naui īpoſiti
ut oēs ſimul ſubmergerent̄: diuino tn̄
nutu marſiliā deueniūt. vbi cū nul
los q̄ eos vellent recipe hoſpitio īue
niſſēt: ſb q̄dā porticu que phano gē
tis illi⁹ t̄re p̄erat morabāt̄. Cū aūt
maria magdalena videret populum
ad phanū cōfluere ut ydolis immo
laret: aſſurgēs vultu placido: facie ſe
rena. lingua diſerta eos ab ydolorū
cultura reuocabat et ipm ꝯſtantiſſiē
p̄dicabat. Et āmirati ſūt vniūſi p̄
ſpecie. pre facūdia. pre dulcedīe elo
quētie illi⁹. Nec mirū ſi os quod tā
pia et tā pulcra pedibꝫ ſaluatoris īſi
xerat oſcula. ceteris āpli⁹ verbi dei ſpi
raret odorē. ¶ Poſt hec autē aduenit et
princeps prouincie illi⁹ cū vxore ſua
ut pro habenda prole ydolis immo
laret. Cui magdalena xp̄m predicās
ſacrificia diſſuaſit. Interea euolutꝭ ali
quot dierū circul̄ apparuit ī viſu ma
gdalena illi matrone dicēs. Quare
cum tot diuitijs abundatis ſanctos
dei fame et frigore mori permittitis?
Addiditq̄ minas niſi marito ſuo p
ſuaderet. ut ſāctorū inopiā releua
ret iram dei omnipotentis incurreret
Ipſa autē viro indicare timuit viſio
nē. Sequēti igitur nocte eidem ſimi
lia dixit. ſed adhuc viro ſuo hoc indi
care neglexit. Tercio ſub intempeſte
noctis ſilētio apparuit vtriſq̄ fremēs
et irata vultu igneo acſi tota domus
arderet et ait. Dormis ne tiranne mē
brorū pris tui ſathane cū vipera ꝯiuge

tua que tibi indicare noluit verba mea. Quieſcis ne crucis xpriſti ini=mice? Diuerſis cibo rum generibus ventris tui refecta ingluuie: ſanctos dei fame et ſiti permittis perire. Jaces ne in palacio pannis inuolutus ſericis. et illos deſolatos et ſine hoſpitio vides et preteris? Non ſic inique nō ſic euades. nec ĩpune feres quod tā=tum eis benefacere diſtuliſti. Sic locuta eſt et abſceſſit. Cumq; matrona euigilans ſuſpiraret et tremeret viro ſuo eadem de cauſa ſuſpirāti ait. Domine mi vidiſti ne ſomniū qd vi=di? Vidi inqt: ãmirari et pauere nō deſino qd inde faciem9? Cui mulier Vtili9 eſt ei obtemperare q̃ iram dei ſui quem predicat incurrere. Qua=propter ipõs hoſpitio receperunt. et eis nc̃caria miniſtrauer̃t. Cū aūt q̃dā die maria magdalena predicaret p̃dict9 pñceps dixit ei Putas ne poſ=ſe defendere fidē quā p̃dicas? Cui il=la. Eq̃dē illā defendere p̃ſto ſū. utpote quotidianis miraculis et p̃dicatōe mgr̃i mei petri q̃ rome p̃ſidet robora=tā. Cui princeps cū ɔiuge dixit. Ecce dictis tuis p omnia obtēperaré parati ſumus ſi a deo quē predicas nobis filiū impetraueris. Propt̃ hoc inquit magdalena nō remanebis. Tūc btā maria magdalena p ipſis dominū exorauit ut eis filiū ɔcedé dign̄ret. Cuius p̃ces dñs exaudiuit et mrõna illa ɔcepit. Tūc vir ei9 cepit velle pficiſci ad btm̃ petrū ut pbaret ſi ut maria de xpõ p̃dicauerat: ſic veritas ſe habét. Cui dixit vxor ei9 Quid ē dñe. Putaſne ſine me pficiſci? Abſit ei: te recedēte recedā te veniēte veniā. te q̃ſcēte q̃ſcā. Cui vir ait. Nō ſic fiet dñā qz cū tu ſis grauida et infinita pic̃la in mari ſint: defacili piclitari poſſes. Domi g q̃ſces et curā poſſeſſiōibz nr̃is ĩpendes. Ecōtra inſtabat illa. femineū nec mutās femīa morē. et cū lacr̃mis pedib9 e9 pruoluta qd petebat tādē obtinuit. Maria vero hūeris eorū ſignū crucis impoſuit. ne ãtiqu9 hoſtis eos in aliquo in itinere ĩpediret. Nauē igit̃ oibz nc̃carijs copioſiſſiē onerantes et cetera q̃ hēbat in manu magdalene cuſtodia relinq̃ntes pficiſci ceperūt. Jāq; vni9 diei et noctis curſu cōſūmato: cepit nimiū mare intumeſcere. vent9 flare. ita ut oēs et maxime grauida mrõna et debilis tam ſeua inūdatōne fluctuū quaſſati grauiſſimis anguſtijs vrgerent̃ intātū q̃ in ea ſubito dolor ptus irruit. et inter anguſtias ventris et preſſuras tēpeſtatis filiū pturiēs expirauit. Nat9 g puerulus palpitabat. et mamillarū maternarū q̃rens ſolatia: lamitabiles dabat vagit9. Proch dolor nat9 eſt infās viu9 et matricida effect9. Mori eū ɔueīt: cū ñ ſit q̃ vite ſibi t̃buat alimētū. Quid faciet pegrin9 cū vxorē mortuā videat. et puerulū vagientē querulis vocibz mr̃is mãmas appetētē? lamētabat̃ plurimū et dicebat. Heu heu miſer qd facieſ. filiū hr̃e deſiderāſti et mrē cū filio pdidiſti. Naute igit̃ clamabāt dicētes. Proijciat̃ in mari hoc corp9 añq̃ ſimul peam9 q̃diu em̃ nobiſcū fuerit hec quaſſatio nō ceſſabit. Et cū corp9 apphēdiſſēt ut illud in mare iactarēt: parcite in=q̃t pegrin9 parcite. Etſi nec m̃ nec mr̃i parcere volueritis miſeremini ſaltē paruuli vagientis. Sinite modicū et ſuſtinete ſi forte mulier p̃ dolore ĩ extaſi poſita adhuc valeat reſpirare. Et ecce nō pcul a naui q̃dā collis apparuit. Quo viſo vtilius eſſe credidit corp9 et puerulū illuc deferri q̃ marinis beluis dari ad deuorādum. Et vix a nautis p̃ce et p̃cio extorſit ut illic applicarēt. Cūq; illic p̃ duricia foueā nō potuiſſ; effodé ĩ ſecretiori pte collis clamide ſuppoſita corp9 collocauit. et puerulū mãmis e9 apponēs cū lacr̃mis ait O maria magdalena cur ad pditōnis et miſerie mee cumulū marſilie ptib9 applicuiſti? Cur infelix ãmoni(tio)e tua hoc iter arripui? Petiſti ne dñū ut mea mulier hac de cā cōciperet ut periret? Ecce em̃ cōcepit et

pariēdo mortē ſubijt. cōceptuſq; eſt
nat9 ut peat. cū nō ſit q̄ enutriat Ec
ce q8 p̄ce tua obtinui tibi cui om̄ia
mea ꝯmēdaui dōq; tuo ꝯmēdo. Si po
tēs eſt memor ſit aīe mr̄is ⁊ p̄ce tua
miſereatᷣ ne peat nat9 Tūc clamide
ſua corp9 cū puero circūq; opuit ⁊
poſtmodū nauē ꝯſcēdit. Cūq; ad pe
trū veniſſꝫ. petr9 ei obui9 fuit Qui vi
ſo ſigno crucꝭ hūeris e9 affixo q̄s eēt
⁊ vn̄ veiſſꝫ ſciſcitat9 ē. q̄ oia p ordinē
narrauit Cui petr9 Pax tibi ſiat bn̄
veniſti ⁊ vtili ꝯſilio credidiſti nᶜ mo
leſte feras ſi mr̄ tua dormit. ſi pue
rul9 cū ea q̄eſcit. Potēs ē ei dn̄s cui
vult dona dare. data auferre: abla-
ta reſtitue. ⁊ merorē tuū in gaudiū
ꝯmutare. Petr9 āt ipm̄ in ihrlm̄ du
xit. ⁊ oia loca in q̄bꝫ xp̄s p̄dicauit
miracula fec: locū ec̄ in q̄ paſſus eſt
⁊ in q̄ celos aſcēdit eidē oñt. Cūq; de
fide diligētᷣ a petro fuiſſꝫ īſtruct9 biē
nij ſpacio iā elapſo nauē aſcēdēs re
p̄riare curauit Cūq; nauigarēt dn̄o
diſponēte iuxᷓ collē in q̄ corp9 vxorꝭ
cū puerulo poſitū fueāt pueneīt. Or
p̄ce ⁊ p̄cio eos ad ibi applicādū in-
duxit Puerul9 āt ibidē a btā maria
magdalena īcolumis ꝯſuat9 freq̄n
ter ad lit9 marꝭ pcedebat. ⁊ ibidē ut
puerorum morꝭ eſt cū lapillis ⁊ glareis
ludere ſolit9 erat. Et cum applicuiſſꝫ
vidit puerulū more ſolito in litore
marꝭ cū lapillis ludentē. q̄d nā eſſet
āmirari nō deſinēs: de ſcapha exilijt
Quē vidēs puerul9 cū nūq̄ꝫ tale q̄d vi
diſſꝫ expauit: ⁊ ad ſolita mr̄is recur
rēs vbera: occulte ſb̄ clamide latita-
bat Peregrin9 vō ut maīfeſti9 vidēt
illuc acceſſit et puerulū pulcerrimū
mr̄is vbera ſugētē inuēit ⁊ accipiēs
puerum ait. O btā maria magdalena
q̄ꝫ felix eſſē. O q̄ꝫ oia m̄ pſpa adue-
niſſēt ſi mulier reſpiraret ⁊ mecū re
patriare valerꝫ Scio eq̄dē ſcio ⁊ pꝫ ul
dubio credo. q̄ꝫ tu q̄ puerum dediſti ⁊ in
hac rupe p biēnium paviſti. poterꝭ
mrēm p̄ce tua p̄ſtine reſtitue ſanita
ti. Ad hec v̄ba mulier reſpirauit ⁊ q̄

ſi a ſōno euigilās ait. Magni meriti
es maria magdalena ⁊ glioſa: q̄ in
ptus mei preſſurꝭ obſtetricꝭ imple-
uiſti officiū. Et in oibꝫ nc̄citatibꝫ an
cille tue ſuitiū expleuiſti. Quo au-
dito pegrin9 āmirat9 ait. Viuis ne
vxor mea dilecta. Cui illa Viuo eq̄-
dē. Et nūc p̄io de pegrinatōe de q̄ ⁊
tu veniſti venio ⁊ ſicᷓ petr9 te iheroſo
limā duxᵗ. ⁊ oia loca ī q̄bꝫ dn̄s paſ-
ſus eſt mortuus ⁊ ſepultus: ⁊ alia
plura loca oñdit: ſic ⁊ ego vna cū be
ata maia magdalena duce ⁊ comi-
te vobiſcū fui ⁊ ſingula loca ꝯſpexi ⁊
ꝯſpecta memorie ꝯmēdaui Et incipi
ens oia loca ⁊ miācula q̄ vir ei9 vide
rat adō plene explicuit ut nec ī aliq̄
articulo deuiaēt. Tūc pegn̄9 recepta
ꝯiuge ⁊ puero nauē letus ꝯſcēdit et
pauloposᵗ marſilie ptibꝫ applicuerīt
Et nauī egreſſi inuenerīt beatā ma
riā magdalenā cū ſuis diſcipulis p̄
dicantē Et pedibꝫ e9 cū lacrimis puo
luti oia q̄ eis acciderāt narrauerīt. ⁊
a btō maximino baptiſma ſuſceperūt
¶ Tūc in ciuitate marſilie oia ydolorum
templa deſtruentes. xp̄i eccleſias cō
ſtruxerunt. ⁊ beatū lazarū in eiuſdē
ciuitatis epiſcopū vnanimiter elege
rūt ¶ Tandē diuino nutu ad aq̄uſem
ciuitatē venerūt ⁊ populū illū ad fidē
xp̄i per multa miracula deduxerunt
vbi etiā btūs maximin9 in ep̄m eſt
ordinat9. ¶ Interea btā maria
magdalena ſupne ꝯtēplatōis auī-
da aſperrimā heremū petijt ⁊ ī loco
āgelicꝭ manibꝫ p̄parato p. xxx. ānos
incognita hominib9 manſit. In q̄
quidē loco nec aquarum fluēta nec ar
borum nec herbarū erant ſolatia. ut ex
hoc manifeſtaretᷣ q̄ꝫ redēptor noſter
ipſā nō terrenis refectōibꝫ ſed tm̄
celeſtibꝫ epulis diſpoſuerat ſatiare
Qualibꝫ āt die ſeptē horis canonicꝭ
ab angelis in ethera eleuabatᷣ. ⁊ ce
leſtiū agminū glorioſos ꝯcent9 cor
poralibꝫ auribꝫ audiebat vn̄ diebꝫ ſin
gulꝭ hijs ſuauiſſimis dapibꝫ ſatiata
⁊ inde p eoſdē angelos ad locū ꝓpꝛiū

reuocata: corpalibꝫ alimētis nulla-
tenꝰ indigebat. Sacꝰdos āt qdā ſoli
tariā vitā agere deſiderāſ ad. xij. ſta
dia loco eidē vicinā ſibi cellā locauͭ
Die igiť q̄dam dn̄s p̄dicti ſacerdotꝭ
oculos aperuit: et corpeis ocuꝉ eui-
dentꝭ aſpexit qualꝭ angeli ad p̄dic-
tuꝫ locū in q̄ btā maria magdalena
morabaᷣ deſcēdebāt ⁊ eā ī ethera ſb-
leuabāt ⁊ pꝰ hoē ſpaciū cū d̄inis lau
dibꝰ reuocabāt. Volens aūt ſacꝰdos
taꝫ mirabiꝉ viſionis agnoſcē verita
tē: creatori ſuo ſe precibꝫ ꝯmēdās ad
predictuꝫ locū audaci deuotōe ꝓpera
bat Cūqꝫ ad vniꝰ iactū lapidis ꝓpin
q̄ret: ceperunt eius crura reſolui ⁊ ti
more valido ipſiꝰ p̄cordia medullitꝰ
anhelare. Cunqꝫ retro rediret ambu
landi vſū crura cum pedibꝫ ſimꝉ p̄be
bāt. Sed ſi verſo tramite ad p̄dictū
locū accedere conareꝉ: toties eū lan
guor corpis ⁊ hebetudo modis oībꝰ
ꝓhibebant. Intellexit igiť vir dei il
lud ꝓculdubio celeſte eē ſacrm̄: ad
qđ accedere humanū nō poterat ex-
ꝑimentū. Inuocato igiť ſaluatorꝭ
noīe exclamauit. Adiuro te p dn̄m
ut ſi homo es vꝉ aliq̄ ratōnalis crea
tura: q̄ in illa ſpelūca habitas m̄ rn̄
deas ⁊ tui ediſſeras veritatem. Cūqꝫ
hoc tercio repetiſſet: btā maria mag
dalena rn̄dit Accede ꝓpius ⁊ oīm q̄
deſiderat aīa tua ſcire poteris verita
tē. Cūqꝫ ille tremens vſqꝫ ad medij
ſpacij terminū ꝓpinquaſſet. ait ad
eū Meminiſti ex euāgelio de maria
illa famoſiſſima peccatrice que pedes
ſaluatoris lacrimis rigauit ⁊ capilꝭ
terſit ⁊ ſuoꝝ delictoꝝ veniā meruit.
Cui ſacꝰdos. Memini. Et pluſq̄ꝫ. xxx.
annorū euoluta ſunt curricula ꝙ h̄
eſſe factū ſancta credit ⁊ ꝯfiteť eccl̄ia.
Ego inq̄t ſuꝫ illa q̄ per. xxx. annoꝝ
ſpaciuꝫ oībꝰ hoībꝰ ignota ꝑmanſi.
Et ſicut heri tibi cernere ꝑmiſſū eſt
ſic diebꝰ ſingulis angelicis manibꝫ
in ethera ſbleuata celeſtiū agminū
dulciſſimā iubilatōem ſeptenis vici
bꝰ p ſingulos dies corporeis auribꝰ

audire ꝓmerui. Quia ergo a domīo
mihi reuelatū eſt ꝙ ex hoc migratu
ra ſuꝫ ſeculo beatū maximinū adeas
⁊ ei hoc ſtudeas intimare. Proximo
die reſurrectōis dn̄ice tēpe q̄ ad ma
tutinas ſurgere ꝯſueuerat: oratoriū
ſolus ingrediatur. ⁊ me illic p āge
loꝝ miniſteriū inueniet conſiſtentē
Sacerdos āt vocem eius velut vocem
angeli audiebat. neminē autē vide
bat. Cōcitꝰ btm̄ maximinū adijt. et
ei oīa p ordinē narrauit. Scūs autē
maximiꝰ nimio repletꝰ gaudio: ſal
uatori īmēſas grās retulit. ⁊ illa die
ac hora ut ſibi iuſſū fuerat ſolus in-
greſſus oratoriū vidit btāꝫ mariaꝫ
magdalenā in choro adhuc ſtāteꝫ
eoꝝ q̄ eā duxerāt angꝉoꝝ. Eāt autē
ſpacio triū vꝉ duoꝝ cubitorū eleua
ta a t̄ra in medio angeloꝝ ſtās ⁊ ex
tēſis manibꝫ dn̄ꝫ exorās. Cū aūt be
atꝰ maximinꝰ ad eaꝫ accedē trepida
ret ꝯūſa dixit ad eū Accede huc pr̄ ꝓpi
us nec fugias filiā tuā Appropinq̄n
te āt illo ſic in ipſiꝰ btī maximini li
bro legiᷓ ita vultꝰ eiꝰ ex ꝯtinua ⁊ diu
turna viſiōe angꝉoꝝ radiabat ut fa
ciliꝰ ſolꝭ radios q̄ꝫ ipſiꝰ faciē intueri
q̄s poſſꝫ Cōuocato igiť vniūſo clero
et ſacꝰdote p̄dicto: corpꝰ ⁊ ſanguineꝫ
dn̄i ab epō btā maria magdalena cū
multa lacrimaꝝ inundatōe ſuſcepͭ
Deinde toto corpuſculo ante altarꝭ
proſtrāta crepidinē: ſanctiſſima illa
anima migrauit ad dominū. Poſt
cuius exitum tantus odor ſuauitatꝭ
ibidem remanſit. ut p. vij. fere dies
ab ingredientibus oratorium ſenti
retur. Cuiꝰ ſanctiſſimū corpꝰ beatus
maximinꝰ diuerſis cōditū aromati
bus honorifice ſepeliuit. ⁊ pꝰ mortē
ſuā iuxta ipſam ſe ſepeliri precepit.
VEgeſippꝰ āt vꝉ ſm quoſdā libros
ioſephus ſatis cū hiſtoria predicta
concordat Ait em̄ in quodaꝫ ſuo trā
ctatu ꝙ maria magdalena poſt dn̄i
aſcenſionē pro ardore caritatꝭ xp̄i ⁊
tedio quod h̄ebat: nūq̄ꝫ virū videre
volebat Sꝫ poſtq̄ꝫ ad aq̄nſe t̄ritoriū

venit: in deſertū abijt ⁊ .xxx. annis
ibi incognita māſit vbi ut ait q̄libꝫ
die ꝑ ſeptē horis canonicꝭ ab ange
lis in aera eleuabať. Addidit tñ ꝙ
ſacdos dū ad eā veniſſꝫ reperit eā in
cella clauſā. Qui ad eꝰ petitōꝫ veſtē
ſibi porrexit quā induēs ad ecc̄aꝫ ſe
cū iuit ⁊ ibi cōione ꝑcepta eleuatis
in orōe manibꝰ: iuxta altaē in pace
q̄euit ❡ Tpibꝫ āt karoli magni
.ſ. anno dn̄i ſeptīgenteſimo q̄driage
ſimonono Gerardꝰ dux burgūdie:
cū de vxore ſua filiū hr̄e nō poſſꝫ: lar
ga manu res ſuas paupibꝰ eroga-
bat ⁊ multas ecc̄as ⁊ mōſteria con
ſtruebat Cū ḡ vizeliaceſe mōſteriū
ↄſtruxiſſꝫ miſit ipē ⁊ abbas illiꝰ mō
ſterij mōchū q̄ndā cū decēti comita
tu ad aq̄nſem ciuitatē ut inde ſi poſſet
btē Marie magdalene reliq̄as trāſ-
portaret Veniēs ergo p̄dictꝰ mōchꝰ
ad p̄dictā ciuitatē cū ipſā funditꝰ ⁊
paganis deſtructā repiſſꝫ caſu q̄d
daꝫ inuenit ſepulcrū: cuiꝰ ſculptura
marmorea demōſtrabat ꝙ corpꝰ btē
Marie magdalene repoſitū ibi erat
In ipſo ei ſepulcro hiſtoria eꝰ miro
ope ſculpta erat. Nocte igr iᵈ ↄfrin
gēs aſſūptas reliq̄as cum gaudio ⁊
honorifice ſecū ad hoſpitiū deporta-
uit In ipa āt nocte btā Maria mag
dalena eidē mōcho apparuit: dicēs. ne
timeāt ſed ceptū opꝰ pficeret. Rediēs
igiť cū a mōſterio ad mediā leucā ve
niſſꝫ: nullo mō inde reliq̄as mouere
potuerūt donec veniēte abbate cū mō
chis cū pceſſiōe honorifice ſūt recep
te ❡ Miles q̄dā q̄ in ſinguliſ āniſ ad
corpꝰ btē marie magdalene venire
ↄſueuerat i p̄lio occiſus eſt Qui dū
in feretro a parentibꝫ ploraret: Marie
magdalene ſe opponebāt deuotis q̄
relis: cur ipſa deuotū ſuū ſine ↄfeſſi
one ⁊ pn̄ia mori pmiſiſſꝫ. Tūc ſbito
q̄ defunctꝰ erat ſtupētibꝫ cunctis ſur
rexit: ⁊ ſacdotē ad ſe vocari fec̄. Cūq̄ꝫ
deuote ↄfeſſus fuiſſꝫ ⁊ viaticū cepiſſꝫ
ꝓtinꝰ in pace q̄euit ❡ Nauis q̄dā vi
ris ⁊ femiſ onuſta naufragiū ptulit

Vna āt femia cū eēt pregnās: ⁊ ſe ī
mari periclitari ↄſpiceret. magd̄. in
q̄ntū poterat inclamabat. vouēs ꝙ
ſi meritꝭ ſuis ab ipō naufragio eua
deret ⁊ filiū pareret: ipm eiꝰ mōſteio
ↄdonaret. Statiq̄ꝫ mlier q̄dā ſpecie
⁊ habitu veneranda ei apparuit. q̄
eā p manū arripiēſ piclitātibꝫ alijs
incolumē ad ripā pduxit. Ipſa aūt
poſtmodū pepit ⁊ votū ſuū fideliť ad
impleuit. ❡ Aiūt aūt q̄dā mariā
magdalenā ſponſā fuiſſe iohis euā
geliſte: quā duxerat tūc qn̄ xp̄s de
nuptijs ipm vocauit. Et ex hoc ipſa
indignata ꝙ .ſ. ſpōſum ſuū ſibi ab-
ſtulerat abijt ⁊ omni voluptati ſe de
dit. Sed ꝙ cōgruum nō erat ut io-
hannis vocatio: dānationis ſibi oc
caſio fieret: dominꝰ ad penitentiam
miſericorditer ipſam conuertit. Et
quia a ſūma delectatōe carnali ip-
ſam remouit: idō ipſam ſumma dele
ctatione ſpirituali que eſt amor dei
pre ceteris impleuit. Quod ⁊ qui-
dam de iohāne fatētur ꝙ ideo dulce
dine ſue familiaritatis eum pre cete
ris decorauit. quia a predicta cū dele
ctatōne remouit. Hec autē a q̄buſ-
dā falſa ⁊ friuola reputanť. ꝙ frať
Albertꝰ magnꝰ in p̄hemio ſup euā-
geliū Johis ponit ꝙ h̄ ſpōſa de cuiꝰ
nuptijs vocatꝰ fuerit idē Johānes:
in virginitate permanſit: ⁊ in ſocie-
tate beate marie virginis matris cri
ſti poſtmodū viſa fuit. ⁊ tandē fine
bono quieuit ❡ Vir q̄dā oculoꝝ
lumine priuatꝰ: cū ad monaſteriū
vicelíacēn. cauſa viſitādi corpꝰ bea
te marie magdalene veniēt: ⁊ ſuus
ductor ei diceret ſe ecciam iam vidē
ille magna voce exclamauit. O ſan
cta maria magdalena vtꝝ aliquā-
do videre merear eccleſiam tuaꝫ. Sta
timq̄ꝫ eius oculi ſunt aperti ❡ Qui
dam dum peccata ſua in quadam ce
dula ſcripſiſſet eam ſub palla alta-
ris beate marie magdalene poſuit.
rogās eā ut ſibi indulgētiā impetrā
ret. Qui poſtmodū cedulā accipiēs

pctā sua inde omnino deleta inuenit.
¶ Quidā dū ob pecunie exactõez in
cõpedibꝫ teneret̄: magdalenā in suū
adiutoriuꝫ sepe inuocabat. Et ecce
q̄dam nocte mulier q̄dam speciosa si
bi apparuit: q̄ vincula frangēs ⁊ osti
um reserās sibi ut fugeret īperauit.
Qui se absolutū vidēs inde ꝓtin9 au
fugit. ¶ Clericus q̄dam de flandria
Stephan9 nomine in tantā sceleruꝫ
īmanitatē ceciderāt ꝙ oīa exercēs fla
gicia ea que salutis erāt nō solū nō
facere sed nec audire volebat. In be
atā tñ mariā magdalenā deuotõem
magnā hñs eius vigiliā ieiunabat
⁊ festū colebat. Dū igiẗ ei9 tumulū
visitasset maria magd. nec ex toto
dormiēti nec ex toto vigilanti tanq̄
mulier formosa lugubres gerēs ocu
los: et duorum angelorum dextera
leuaq3 sustentata presidio: apparu-
it: eiq3 dixit. Cur queso stephane in-
digna meis meritis facta rependis?
Cur labiorꝫ meorꝫ instātia nulla cō
punctõe moueris? Ex quo eñ deuotõ
nē in me habere cepisti ꝓ te dñm ꝑ
instanter exoraui. Surge igr ⁊ peni
teas. neq3 eñ ego te deserā donec deo
fueris recõciliatus. Ille igiẗ mox in
se infūdi tantā grām sensit ꝙ seculo
abrenuncians religionē introiuit et
ꝑfectissime vite fuit. In cuius morte
visa est maria magdalena iuxta fe
retrū cū angelis astitisse ⁊ ei9 aīam
q̄si colūbā candidā cū laudibꝫ in ce-
lū sustulisse.

¶ De noīs interꝑtatõe Apollinaris

Apollinaris dr̄ a pollēs ⁊ ares v
tu9 q̄si pollēs v̄tutibꝫ Vel dr̄ ab
apollo qd interꝑtat̄ mirabilis
et naris ꝑ qd intelligiẗ discretio q̄si
mirabilis discretõis vir. Vel dr̄ ab
a qd est sine ⁊ polluo. ⁊ ares virtus
q̄si virtuosus sine pollutõe viciorꝫ.

¶ Seq̄tur legenda.

Apollinaris petri apl̄i discipul9
ab eod rauenā de roma missus
est. vbi vxore tribuni sanata ipsā cū
viro ei9 et familia baptisauit. Qd q̄-
de iudici nūciaẗ ⁊ ab eo Apollinaris
ꝓtin9 accersit̄. ductusq3 est ad tēplū
iouis ut ibi imolaret. Cū āt diceret
sacerdotibꝫ ꝑ dolorꝫ aurū ⁊ argētū ꝑ do
lis appēsū meli9 paupibꝫ dari ꝙ an
te demones sic appendi ꝓtin9 rapiẗ
⁊ fustibꝫ cesus semiuiu9 relinq̄t̄: sed
a discipulis collect9 ī domo cuiusdā
vidue sex mensibꝫ refouet. Inde āt
venit ad ciuitatē Classeñ. ut q̄ndaꝫ
nobilē mutū ibidē curaret. Cū autē
domū ingrederet puella q̄dam spm̄
īmundū hñs exclamauit. d. Recede
hinc serue dei nā faciaꝫ te ligatū ma-
nibus ⁊ pedibꝫ de ciuitate extrahi. Quē
apollinaris increpās ꝓtin9 ex ea exire
coegit Cū g̃ sup mutū nomē dei inuo
cassꝫ ⁊ curatus fuisset plusq̄ q̄ngēti
hoīes crediderūt. Pagani āt fustib9
cesū ꝓhibebāt ne ihm noīareꝫ. Ipē vō
in tra iacēs clamabat. qm̄ ipē est ve
rus de9 Tūc nudis pedibꝫ eū sup pru
nas stare fecerūt. Sꝫ cū adhuc xpm̄ cō
stantissime p̄dicaret: ex vrbe piecerūt
¶ Eo tpe dū rufus patrici9 dux rauēne
filiā infirmaꝫ hēret ⁊ ad eā sanandā
apollinarē vocassꝫ: mox ut in domuꝫ
ingressus ē defūcta ē. Cui rufus dix
it Vtinaꝫ domū nō introisses. Dij eī
magni irati sūt ⁊ filiam meā sanare
noluerūt. Tu vō ei q̄d facere poteris
Cui apollinaris. Noli timere. tm̄ mi
hi iura ꝙ si puella surrexerit eā crea
torē sequi nequaq̄ ꝓhibebis Qd cū
fecisset fcā orõe puella surrexit ⁊ no
mē xpi ꝯfitēs cū mr̄e ⁊ cū magna mlt
titudīe baptisma suscep̄t. ⁊ virgo ꝑ
mãsit. Qd audiēs cesar scp̄sit ad
ꝑfectū pretorij ut apollinarē aut sa
crificare faceret. aut in exiliū mitte-
ret. Prefect9 igiẗ eū sacrificare nolen
tem fustibꝫ cedi iussit ⁊ in eculeo ex-
tensū torqueri mādauit. Vbi dum
dnꝫ ꝯstātissime p̄dicaret aquā feruē
tem in ei9 vulneribꝫ recentibꝫ iactari
iussit ⁊ sic graui pondere ferri vinctū
in exiliū mittere voluit Videtes aūt
xpiani tantā impietatē: accēsi aīo ī
paganos irruerūt: ⁊ plusq̄ ducētos

viros ex ipſis occiderūt. Q8 videns
pfect9 abſcōdit ſe et apollinarem in
artiſſimū carcerē miſit. Deinde ca-
thenatū in nauē poſuit ⁊ cū trib3 de
ricis eū ſeqntib3 in exiliū miſit. Ubi
ſolumō cū duob3 cleric̄ et duob3 mi
litib3 piculū tēpeſtatis euadēs ipōs
milites baptizauit. Deinde rauēnā
rediēs a paganis capit̄ et ad tēplu3
apollinis ducit̄ cui9 ſimlacrū vidēs ip3
maledixit ⁊ ſtatim corruit. Q8 viden
tes pōtifices ip3 thauro iudici pñta
uerūt. Qui iudex cū cecū filiū ſuū il
luminaſſ crediderit ⁊ ip3 q̄tuor ānis
in ſuo pdio manē fecit. P9 h̄ cū pō
tifices apd̄ veſpaſianū eū accuſaſſēt
iuſſit Veſpaſian9 ut q̄cūq3 dijs irro
garet iniuriā: aut ſatiſfaciat ā vrbe
priuetur. Non em̄ iuſtum eſt inq̄t
ut deos vindicem9 q̄ ipſi de inimicis
ſuis ſe vlciſci poterūt ſi iraſcūt̄. Tūc
demoſtenes patriti9 eū ſacrificarē no
lentē cuidā cēturioni iā xpiano tra
didit. cui9 rogatu pgēs in vicum le
pſoꝝ: ut ibidē pp̄ter furorē gentiliū
latitaret. ppl̄s autē eū inſecutus eſt
et vſq3 ad mortē diutiſſime ceſus ē
Ubi p ſeptē dies ſuperuiuēs ⁊ diſci-
pulos admonens ſpūm tradidit: et
ibidē a xpianis honorifice ſepultus
eſt. circa annos dn̄i. lxx. ſub veſpa-
ſiano. De hoc martire ſic dicit am
broſ. in pfa. Apollinaris dignisſi-
m9 pſul a pncipe petro rauēnā mitti
tur ihesu nomen incredulis nūciare.
Qui dū mira virtutū illic ſigna cō-
ferret in xpō credētib3 ſeuis verberu3
flagellis ſepe ɔterit̄. ⁊ ſenile iā cor-
pus ab impijs horrendis cruciatib3
laniat̄. Sed ne de ſuis vexatōib3 fide
les trepidēt in virtute noīe ihū xpi
ſigna aplica pficit. Poſt tormēta
puellā reſuſcitauit mortuā. viſū cō
ſpicuū cecis reddidit. ⁊ muto reſtau
rat loq̄la3. obſeſſam a demonio libe
rat. ɔtagionē mūdat lepꝛoſi. diſſolu
ta morbo peſtifero ſanat mēbꝛa. poꝛ
tentū ſimulacri ſimt̄ cū tēplo deicit.
O digniſſim9 admiratōe pconij pō

tifex q̄ cū pōtificis dignitate aplicā
pmeruit accipe ptātem. O fortiſſi-
m9 athleta xpi q̄ etatis iā frigeſcen
te calore cōſtant̄ in penis ihm xpm
mūdi predicat redēptorem.

De interptatōe noīs Chriſtine.

Chriſtina q̄ſi criſmate vncta
Habuit ei balſa^m^ boni odoꝛ̄
in cōuerſatōe. ⁊ oleū deuotō
nis in mēte ⁊ bn̄dictōe3 grē.

Seq̄tur legenda.

Chriſtina nobiliſſimis parenti
bus oꝛta in tyro italie a patre
ſuo in q̄dam turri cu3. xij. pediſſeq̄s
collocata eſt. deos argenteos ⁊ au-
reos ſecū habens. Et cū pulcerrima
eſſet et a multis in ɔiugiū peteret̄:
parentes eius nulli eā volebāt cōcede
re. volentes ut in deoꝝ culturavirgo
maneret. Ipſa āt a ſpūſancto docta
idoloꝝ ſacrificia abhorrebat. ⁊ incē-
ſa dijs īmolāda in feneſtra abſcōde
bat. Venienti āt pr̄e ei9 pediſſeque
dixerūt. Filia tua dn̄e dijs nr̄is im
molare ɔtēnit. ſ3 xpianā ſe eſſe aſſe
rit. Pr̄ āt ei blandiēs ad deoꝝ cultu
ram eā puocabat Cui illa. Noli me
vocare filiā tuā ſed ei9 quē ſacrificiū
laudis decet. Non em̄ dijs moꝛtib9
ſed dō celi offerre ſacrificiū laudis de
cet. Cui pr̄. Filia mea ne vni deo tm̄
officiū offeras ne tibi alij iraſcant̄.
Cui illa. Bn̄ locut9 es neſciens veri
tatē. Offero ei ſacrificiū pr̄i ⁊ filio ⁊
ſpūiſcō. Cui pr̄. Si tres deos adoꝛas
cur etiā ⁊ alios nō adoꝛas? Cui illa.
Tres illi vna deitas ſūt. P9 hoc chri
ſtina deos ɔfregit ⁊ aurū ⁊ argētum
paupib3 erogauit Rediens pr̄ ut de
os adoꝛaret ſed ipōs nō inueniēs ab
ancill̄ q̄d de ill̄ chriſtina fecit audi
ens iratus iuſſit eā expoliari ⁊ a. xij
viris cedi: adeo ut ipſi miniſtri defi
cerent. Tunc chriſtina patri dixit.
Sine honoꝛe ⁊ pudoꝛe abhominabi
lis deo. qui me cedūt deficiūt. pete il
lis a dijs tuis ſi vales virtutē. Tūc
cathenatā eā in carcerē mitti iuſſit
Audiens h̄ mr̄ veſtimēta ſua ſcidit

et ad carcerē pgens filie pedibꝫ ſe p
ſtrauit .d. Filia mea chriſtina lumē
oculoꝝ meoꝝ miſerere mei. Cui illa.
Quid me dicis filiā tuā? Neſcis qꝛ
nomē dei mei habeo? Cumqꝫ nil ſibi
poſſet pſuadere ad virū redijt ⁊ qd
ſibi rñt indicauit. Tūc pr̄ iuſſit eam
ante tribunal ſuū duci. Cui dixit Sa
crifica dijs. ſin aūt multis afficieris
ſupplicijs ⁊ mea filia nō diceris. Cui
illa Magnā mihi gratiam pſtitiſti
qꝛ iā me nō vocas filiā diaboli. Qd
āt de diabolo naſcit̄ demon ē. Tu es
pr̄ ipſiꝰ ſathane. Tūc ille iuſſit car
nes eiꝰ vnguī radi. ⁊ mēbra eius te
nera dirūpi Chriſtina āt de carnibꝫ
ſuis accipiens in vultū pr̄is piecit:
dicens Accipe tirāne ⁊ carnē a te ge
nitā comede. Tunc pater ſup rotā
eam poſuit: ⁊ ignem cū oleo accen
dit. Sed flamma exiliens mille qn
gentos viros occidit Pater autem
eiꝰ hec oīa magicꝭ artibꝫ aſcribēs ip
ſam iterū in carcerē mitti fecit ⁊ to
ta nocte iuſſit pueris ſuis ut lapidē
ad collū eius ligarent ⁊ in mare pro
ijcerent. Qd cū feciſſent: ptinꝰ an
geli eam aſſumūt Xp̄s āt ad eam de
ſcendit ⁊ eam in mari baptiſauit di
cens Baptiſo te in deo prē meo ⁊ in
me ihu xp̄o filio eius ⁊ in ſpūſancto
⁊ cōmiſit eā michaeli archāgelo q
eā ad terrā reduxit. Qd audiēs pa
ter frontē ſuā pcutiens dixit Quibꝰ
maleficijs hec facis ut in mari exerce
as tua maleficia mala? Cui illa Stul
te ⁊ infelix a xp̄o hanc grām accepi.
Tūc in carcerē eā miſit iubēs ut ma
ne debeat decollari Ipſa āt nocte vr
banꝰ pater eius mortuꝰ inuenitur.
Huic quidā iudex iniquus ſucceſſit
noīe dyon qui cunā ferreā ſuccēſam
cum oleo: reſina ⁊ pice parari fecit.
⁊ chriſtinā ibidem iactari Cunāqꝫ a
quatuor viris agitari ut citiꝰ cōſume
retur. Tunc xpīſtina deū laudat qꝛ
eā nup renatā denuo volebat ut in
fantulā in cunabulꝭ agitari. Tūc iu
dex iratus fecit caput eꝰ radi ⁊ nudā

p ciuitatē vſqꝫ ad Apollinē duci. vbi
ydolo iperauit ⁊ corruēs in puluerē
eſt redactū Qd audiēs iudex expa
uit ⁊ ſpm̄ tradidit Huic ſucceſſit iu
lianus qui fornacē ſuccēdi fecit ⁊ cri
ſtinā in eā iactari. vbi p qnqꝫ dies
cum angelis cantās ⁊ deābulās ille
ſa pmanſit. Qd audiēs Julianꝰ. et
magicꝭ artibꝫ hec aſcribēs duas aſpi
des. duas viperas. duoſqꝫ colubros
ad eā mitti fecit Sꝫ ſerpētes pedes eꝰ
lingūt. aſpides nil nocētes ad vbera
pendēt. colubri collo ſe voluētes ſudo
rem lingunt. Julianꝰ aūt incantori
dixit Nunqd ⁊ tu magus es? Irrita
beſtias. qd cū faceret: ſerpētes in eū
impetū fecerunt ⁊ eū ptinꝰ occiderūt
Tunc ſerpentibꝫ imꝑauit criſtina ⁊
ad deſertū locum ire fecit. ⁊ mortuū
hoīem ſuſcitauit Tunc iulianꝰ ma
millas eius preſcindi mandauit. de
quibꝫ lac cū ſanguine fluxit. Deinde
linguā eius pſcindi fecit. Xp̄ina ꝟo
nequaqꝫ loquelā amittēs pſciſſurā
lingue accipiens in faciē iuliani pie
cit ⁊ oculū eiꝰ inde pcutiēs eū exceca
uit Iratuſqꝫ iulianus ſagittas vnā
circa cor ⁊ vnā in latus eiꝰ dimiſit. et
illa pcuſſa ſpm̄ deo reddidit. circa
ānos dn̄i. cclxxxvij. Requieſcebat āt
corpꝰ eiꝰ in quodā caſtro qd vulſe
nū vocat̄ inter vrbem veterē ⁊ viter
bium ſito. Tirus enī q iuxta caſtrū
illud erat: funditus eſt euerſa

De noīe Jacobi maioris.

Jacobꝫ iſte apl̄s dictꝰ ē Jaco
bꝰ zebedei. Jacobꝰ fratꝭ iohis
Boanerges .i. filiꝰ tonitrui ⁊
iacobꝰ maior. Dr̄ eī iacobꝫ zebedei .ſ.
filiꝰ nō tm̄ carne: ſꝫ etiā noīs interp
tatōe Zebedeꝰ interꝑtat̄ donās ſiue
donatus. ⁊ btūs iacobꝫ ſeipm̄ deo do
nauit p mortē martiriū. ⁊ a deo no
bis donatus eſt in ſpecialem patro
num. Dicit̄ iacobus frater iohānis
qꝛ fuit eius frater. nō tm̄ carne ſꝫ et
moꝝ ſilitudine Ambo enī fuerūt eiuſ
dem zeli. eiuſdē ſtudij. eiuſdem voti.
Eiuſdē zeli ad dn̄m vlaſcendū. Cuꝫ

em̄ ſamaritani xp̄m nō reciperent ia
cobus ⁊ iohānes dixerunt Vis dn̄e
deſcēdat ignis de celo ⁊ ↄſumat illos
Eiuſdē ſtudij ad addiſcēdū. vn̄ iſti
duo ꝑcipue fuerūt q̄ xp̄m de die iudi
cij ⁊ alijs venturis interrogauerūt Eiuſ-
dē voti ad obtinēdū. ꝙ ſeſſionē ad
xp̄i dexterā ⁊ ſiniſtrā ambo h̄re volu
erūt. Dicit̄ filij tonitrui. voce ſonore
p̄dicatōis. ꝙ malos terrebat pigros
excitabat: oēs ſua altitudine in ādmi
ratōē ↄuertebat Vn̄ & Beda de iohā
ne ꝙ tā alte intonuit vt ſi aliqn̄tulū
alti⁹ intonuiſſet: tot⁹ mūd⁹ eū cape
nō potuiſſ. Dicit̄ iacobꝫ maior ſicut
alter minor. p° voce vocatōis qm̄ p̄-
m⁹ vocat⁹ eſt a xp̄o. Scdō voce famili
aritatꝭ qm̄ maiorē familiaritatē vi
det̄ xp̄s habuiſſe cū iſto q̄ cū alio.
Qd̄ pꝫ ꝙ ipm̄ ad ſecreta ſua admit
tebat ſicut fuit ad puelle reſuſcitati
onē ⁊ ad gloſam trāſfiguratōnem.
Ter° & maior voce paſſiōis. ꝙ p̄m⁹
int̄ ceteros apl'os paſſus ē. Sicut g̃
& maior alio ex eo ꝙ p̄⁹ vocat⁹ ē ad
apl'atū: ita p̄t dici maior ex eo ꝙ p̄
us vocat⁹ eſt ad eternitatis gloriam.

Seqtur legenda.

IAcob⁹ apl's filij zebedei p⁹ aſcēſionē
dn̄i dū p̄ iudeā ⁊ ſamariā p̄dicaret:
in hyſpaniā tandē iuit. ut ibidē ver
bū dn̄i nūciaret. Sed dū ibi nil ſe p̄-
ficere videret ⁊ ſolūmō ibidē nouē di
ſcipulos acq̄ſiuiſſ: duos ex illis ex
cauſa p̄dicādi ibi reliqt ⁊ alios ſep
tē ſecū aſſumens iterū in iudeā redijt
Magiſter aūt iohēs beleth dicit. ꝙ
tm̄ vnū ibi ↄuertit. Cū igr̄ in iudeam
verbū dn̄i p̄dicaret: mag⁹ qdā noīe
hermogenes cū phariſeis diſcipulū
ſuū noīe philetū ad iacobū miſit vt
ipē philet⁹ iacobū ita corā iudeis cō
uinceret ꝙ ſua p̄dicatio falſa eēt Sꝫ
cū apl's eū corā oībꝫ rōnabilr̄ vince
ret: ⁊ multa corā eo miracula feciſſ
redijt philet⁹ ad hermogenē: doctri
nā iacobi approbās ⁊ miracl'a reci-
tans. ac ei⁹ diſcipulū fieri ſe velle cō
teſtās. ⁊ ut ipſe ei⁹ ſimilr̄ efficeret diſci
pul⁹ ꝑſuadens Tūc hermogenes ira
tus: arte ſua magica ita eū imobilē
fecit ut nullaten⁹ mouere ſe poſſ. d.
Videbim⁹ ſi iacobꝫ tu⁹ te ſoluat Qd̄
cū philet⁹ iacobo p̄ puerū nūciaſſet:
miſit ad eū iacobꝫ ſudariū ſuū. di.
Accipiat ſudariū ⁊ dicat. Dn̄s erigit
eliſos ipſe ſoluit cōpeditos. Statiqꝫ
ut de ſudario tact⁹ eēt: ſolutus eſt a
vinculis Magicis artibꝫ Hermoge
nis inſultauit ⁊ ad iacobū ꝑperauit
Iratus igit̄ hermogenes demones
aduocauit: p̄cipiens ut ipꝫ iacobū
vinctū cū phileto ad ſe adducant
ut de ipſis ſe vindicet: ne de cetero di
ſcipuli eius ſibi audeāt taliter inſul
tare. Venietes aūt demones ad ia-
cobū in aere vlulare ceperunt. d. Ja
cobe apl'e miſerere nobis. ꝙ anteq̄
noſtrū tp̄s adueniat iā ardem⁹. q̄bꝫ
ait Vt qd miſeri veniſtis ad me? Qui
dixerūt. Hermogenes nos miſit vt
te ⁊ philetū ad ipm̄ duceremus. Sed
mox ut ad te venim⁹ angel⁹ dei nos
cathenis igneis religauit ⁊ plurimū
cruciauit. Quibus iacobꝫ. Exoluat
vos angel⁹ dei ⁊ ad ipm̄ redite. ⁊ eū
ad me vinctū adducite: ſed illeſum
Qui cū abijſſent apprehendētes her-
mogenē man⁹ eius a tergo ligaue-
rūt. et ipſū ſic vinctū ad iacobū ad-
duxerūt dicentes. Miſiſti nos vbi
incenſi ſum⁹ et grauiter cruciati. Di
xeruntqꝫ demones ad Jacobū. Da no
bis in eū ꝑtātem: ut poſſim⁹ tuas i-
iurias ⁊ nrā incēdia vindicare. Qui
bus ait iacob⁹. Ecce philetus ante
vos eſt cur eum nō tenetis? Cui illi.
Nos nō poſſum⁹ nec formiculā q̄ in
cubiculo tuo ē manu ↄtingē Dixitqꝫ
iacobꝫ ad philetū. ut bona p̄ malis
ſm̄ ꝙ xp̄s nos docuit reddam⁹ Her
mogenes te ligauit. tu eū ſolue. So
lutus hermogenes cōfuſus ſtetit. ⁊
iacobꝫ ei dixit. Vade liber quocūqꝫ
volueris. Non eīn eſt diſcipline no
ſtre ut īuitus aliqs ↄuertat? Dixitqꝫ
hermogenes. Ego noui iras demonū

niſi mihi aliquid deꝺeris qđ mecum
habeā me occident. Cui iacobus ba
culū ſuū dedit Jlle āt prexita oēs li
bros artis ſue magice ad apl̄m cre-
mādos adduxit. Jacobus āt ne for
te odor incendij vexaret īcautos eos
in mare ꝓijci fecit. Proiectis igit̃ li-
bris ad apl̄m redijt ⁊ plantas eius
tenens dixit. Animarū liberator ac
cipe penitentē quē inuidentē ⁊ detra
hentē hactenꝰ ſuſtinuiſti. Cepit igi-
tur in dei timore ꝑfectus eſſe adõ ut
virtutes plurime ꝑ eū fierēt. Viden
tes āt iudei hermogenē ↄuerſū: zelo
ↄmoti iacobū adierūt ⁊ cur ih̄m cru
cifixū p̄dicaret increpauerūt Jlle vo
cū ꝑ ſcp̄turas eis aduentū ⁊ paſſiōꝫ
xp̄i euidenter ꝓbaſſet: plurimi credi
derunt. Abiathar pontifex anni illi
us ſeditōem in populo excitauit. et
miſſo fune ī collo apoſtoli: ipῡ ad he
rodē agrippā adduci fec̃. ¶ Cūꝫ iuſſu
eius ad decollandū duceret̃ quidaꝫ
paraliticus ī via iacens ad eū clama
uit ut ſibi ſanitatē ↄferret. Cui iaco
bus ait Jn noīe ihesu xp̄i ꝓ cuius fi
de ducor ad decollandū exurge ſanꝰ
⁊ bn̄dic creatorē tuū ⁊ ſtatī ſanꝰ ſur
rexit ⁊ dn̄ꝫ bn̄dixit. ¶ Scriba āt q̄ fu
nem in collo eius miſeāt ⁊ trahebat
noīe Joſias: hoc vidēs ad pedes eꝰ ſe
ꝓiecit. ⁊ veniā petēs ſe fieri xp̄ianū
poſtulauit Qđ videns Abiathar eū
teneri fecit. ſibiqꝫ dixit. Niſi nomen
xp̄i maledixeris cū ipō Jacobo decol
laberis. Cui Joſias Maledcs tu ⁊ ma
ledcī oēs dij tui Nomen aūt dn̄i nr̄i
ih̄u xp̄i ſit bn̄dc̄m in ſcl̃a Tūc Abia
thar os eiꝰ pugnis cedi iuſſit ⁊ miſ-
ſa de eo legatōe ad herodē: īpetrauit
ut cū Jacobo decollaretur. Cum aūt
ambo decollari deberēt: Jacobꝰ a ſpi
culatore lagenā aque petijt ⁊ ibideꝫ
Joſiam ꝓtinꝰ baptiſauit. ⁊ ſtatim
capitis obtrūcatōe vterqꝫ martirii-
um ↄſūmauit. ¶ Decollatus eſt aūt
btūs Jacobꝰ. viij. kalendas Aprił
in annūciatōne dn̄ica. Et viij. kał.
Auguſti Cōpoſtellā trāſlatus. et. iij

kalendas Januarij ſepultus qꝛ ſe-
pulchri eiꝰ fabrica fuit ab auguſto
vſqꝫ ad ianuariū ꝓtelata Statuit er
go eccl̃ia ut feſtū eiꝰ viij. kalēdas Au
guſti in tpe. ſ. magis ↄgruo deberet
vniuerſaliter celebrari ¶ Decol
lato autē Jacobo ut ait Johannes
beleth qui hāc trāſlatōnem diligē-
ter exequit̃: diſcipuli eius corpꝰ no
cte timore iudeorū rapiētes: naui il
lud impoſuerūt. ⁊ ſepulturā diuine
prouidētie ↄmittētes nauem ſine re
mige cōſcenderūt ⁊ angelo duce in
galliciam in regno lupe applicuerūt
Erat autē in hiſpania regina q̄dam
noīe Lupa. ſic dicta noīe ⁊ merito vi
te. Deponētes igit̃ corpꝰ de naui: ſup
quendā magnū lapidē illud poſue
runt: qui lapis mox ut cera corpori
ceſſit. ⁊ in ſarcofagū ſe corpori mira
biliter coaptauit Jngredietes ergo
diſcipuli ad lupā dixerūt. Dn̄s ih̄s
xp̄s mittit ad te corpꝰ diſcipuli ſui
ut quē noluiſti ſuſcipe viuū: ſuſcipi
as vel defūctū Et narrātes ei miracu
lum qualr̃. ſ. illuc ſine remige adue
niſſent: locum ad eius ſepulturā cō
gruum petierunt. Quod dū regina
audiſſet ut dicit ibi magiſter Johā
nes beleth: eos in dolo ad quendam
viruꝫ crudeliſſimū vel ſcđm alios ad
regem hyſpanie deſtinauit. ut eius
ſup hoc cōſenſū hērent. Qui eos ce-
pit ⁊ in carcerem reduſit. Cum autē
ille diſcumberet: angelus dn̄i carce
reꝫ aperuit ⁊ eos liberos abire ꝑmi
ſit. Quod dū ille cognouiſſet velo-
citer poſt eos milites qui eos cape
rent deſtinauit. Cū āt milites illi pō
tem trāſirēt fracto ponte oēs in flu-
mine ſunt ſubmerſi. Qđ ille audiēs
ꝑnia ductꝰ ⁊ ſibi ⁊ ſuis metuēs mi
ſit poſt illos. rogās ut ad ſe redirēt
⁊ q̄cq̄d vellēt: ad libitū impetrarēt
Jlli āt redierūt ⁊ ꝑplm ciuitatł ad fidē
dn̄i ↄuerterūt. Qđ lupa audiēs vehe-
mēter doluit ⁊ redeūtibꝫ ad ſe diſcipu
lis ⁊ aſſenſū regis apientibꝫ illa rn̄t
Accipite boues q̄s hēo in tali mōte

et ad plauſtꝝ iūgite ac coꝛpꝰ dn̄i vr̄i deferte ⁊ locū ſic voluerit edificate· hⁱs āt lupa lupia cogitatōe dicebat Sci ebat em̄ boues thauros eē indomi‑tos ⁊ ſilueſtres ⁊ iō putauit ꝙ n̄ poſ‑ſent iungi vł applicari vł ſi iūgerēt huc illucq; diſcurrerēt ⁊ ſic currum diſſiparēt ⁊ coꝛpꝰ deijcerēt ⁊ ipōs ne‑carēt· S; nō ē aſtucia neq; ſapīa ali q̄ ↄtra dn̄m· Jlli em̄ dolū eiꝰ nō cogi‑tātes mōtē aſcēdūt ⁊ dracone q̄ndā ignē ſpirātē ⁊ in eos irruentē cruce appoſita p mediū vētrē ſcindūt· Fcō etiā ſup thauros ſigno crucis velut agni ꝓtinꝰ manſueſcūt· Et eos iun‑gētes: coꝛpꝰ ſcī Jacobi cū lapide ſup quē poſitū fuerat in curru poſuerūt· Boues aūt ſine alicuiꝰ regimīe coꝛ‑pꝰ in mediū palaciū lupe detulerunt Q̄ illa vidēs ⁊ ſtupēs credidit ⁊ chri‑ſtiana effecta: oīa q̄ petierāt tribuit· Et palaciū in ecclīam ſcō iacobo dedi‑cans magnifice ipſā dotauit ⁊ in bo‑nis opibꝰ vitā finiuit· Vir quidā noīe Bernardꝰ de epātu mutinēſi· ut ait calixtus pp̄· dū captꝰ ⁊ cathena‑tus in pfundo turris poſitꝰ eēt· et ſp btūm Jacobū inuocaēt: apparuit ei ſā‑ctus iacobus dicens Veni ſeq̄re me in galliciā ⁊ cōfractis cathenis cum diſparuiſſ; ille vinculis ad collū ſu‑ſpenſis ad ſūmitatē turris ↄſcendit et inde ſine aliq̄ leſione vnū ſaltū fe‑cit· cū tn̄ turris ·lx· cubitoꝝ altitudi‑nē poſſideret· Quidā aūt ut ait Be‑da cū enoꝛme pctm̄ pſimū cōmiſiſſ; et epiſcopꝰ confitentē abſoluere ti‑muiſſet: homīnē illū cu; cedula in q̄ illud pctm̄ ſcriptū erat ad ſcūm Ja‑cobū miſit Cum ergo in feſto eiuſdē cedulā ſup altare poſuiſſet ⁊ ſanctū iacobum ut illud pctm̄ deleret ſuis meritis exoꝛaret: cedulā poſtmodū aperuit: ⁊ pctm̄ penitus deletū inue‑niens: deo ⁊ ſancto iacobo grās red‑didit· ⁊ factū oībꝰ publicauit· Tri‑ginta viri de Lothꝛingia ut ait vber‑tus biſōtinꝰ circa annū dn̄i· Mlxxj· ad ſanctū Jacobū ꝑgerantes om̄es

vno excepto: fidē ſibi mutui ſeruitij ꝓmiſerūt· Vnus igit̄ illorum infir‑matus ·xv· diebꝰ a ſocijs expectat̄· Sed tandem a cunctis relinquitur ⁊ a ſolo illo qui fide; nō ꝓmiſerat ad pedē montis ſancti michaelis cuſto‑ditur· ſed adueſpaſcēte die moꝛitur· Viuꝰ autē ꝓpter illiꝰ loci ſolitudine; et defuncti preſentiam horrendam ⁊ imminētē noctis caligine;: ⁊ gentꝭ barbare feritatem timuit valde· ſed ſtatim btūs iacobꝰ in ſpecie equitis ſibi apparens ⁊ eū ↄſolans ait Tra‑de mihi hūc moꝛtuū: ⁊ tu aſcēde pꝰ me ſup equū Sicq; illa nocte an̄ ſolꝭ oꝛtum ·xv· dietas pagentes ad mō‑tem gaudij: q̄ eſt dimidia leuca cir‑ca ſanctū iacobū puenerūt Jbiq; ſa‑ctus iacobꝰ vtrūq; depoſuit: p̄cipiēs ut canonicos ſancti iacobi ad ſepe‑liendū pegrinū moꝛtuū ↄuocaēt Et ſocijs ſuis diceret ꝙ ꝓpter fidem eoꝝ fractam: eoꝝ peregrinatio nil valer; Qui iuſſa cōpleuit· et ſtupentibus ſocijs de eius itinere ea que ſanctus iacobꝰ dixerat intimauit· ut ait ca‑lixtus papa· Theutonicus q̄dam cū filio ſuo circa annū dn̄i· Mxc· ad ſanctū iacobū pgēs in vrbe Tholoſa‑na gratia hoſpitandi diuertens: ab hoſpite inebꝛiabat̄ ⁊ ab eo ī malha ciphꝰ argēteꝰ abſcōdit̄· Mane igit̄ exeūtes quaſi latrones hoſpes inſe‑quēs eos reuocauit: ⁊ ꝙ ciphū argē‑teū furati fuerāt eiſdē obiecit Cui cū dicerēt ꝙ eos puniri faceret ſi apud eos ciphū inuenire poſſet· ⁊ cū apta malha inuētꝰ fuiſſet: ꝓtinꝰ a iudice rapiūtur· Data ḡ ſniā oīa q̄ hēbant hoſpiti dāt̄ ⁊ vnꝰ eoꝝ ad ſuſpendiū iudicat̄· Sed cū pr̄ p filio filiꝰ p pr̄e moꝛi vellet: tandē filiꝰ p patre ſuſpē‑ditur· ⁊ pater ad ſanctū iacobū me‑rens pgreditur· Jgitur poſt dies xxxvj· rediens: ⁊ ad coꝛpus filij di‑uertens: ⁊ ſup eū lamentabiles vo‑ces ꝓmens: ecce filius ſuſpenſus eū ↄſolari cepit· d· Dulciſſime pr̄ ne fleue‑ris: q: nūꝗ m̄ ſic bn̄ fuit· q̄m huſcq;

ſanct9 Jacobus me ſuſtentat a cele
ſti dulcedine refocillat. Qd pať au-
diens pater ad vrbem cucurrit. & ve
nientes ꝑpři filiũ peḡrini incolumē
depoſuerunt et hoſpitē ſuſpenderunt
¶ Refert Hugo de ſcō vict. ꝙ cuidā
peḡrino ad ſanctū Jacobū ꝑgenti:
diabolus in ſpecie ſācti Jacobi appa
ruit & de miſeria pñtis vite pl'a cōme-
rās felicē ſe eē ſi ob amorē ſuū ſe ne
caret aſſeruit. Qui mox gladiū arri-
piēs ꝓtin9 ſeipm̄ occidit. Et cum il
le in cui9 domo fuerat hoſpitatus ſu
ſpect9 haberet: & mori plurimū formi
daret: cōtinuo q̄ fuerat mortu9 reuix
it. aſſerens ꝙ dū demō qui mortem
ſuaſerat ad ſupplicū ipm̄ duxiſſet:
btūs iacob9 mox cucurrit & ereptum
ad thronū iudicis reduxit. & accuſāti
bꝫ demōibꝫ ut vite reſtitueret obtinuit
¶ Quidā iuuenis in ťritorio Lug-
dunen̄. ut narrat hugo abbas cluni
acenſis: qui ad ſcūꝫ Jacobū freq̄nť cū
deuotōne magna ire ſolebat. quadā
vice dū illuc tendere vellet nocte illa
in fornicatōeꝫ lapſus eſt. Pḡenti igiť
nocte quidā dyabolus in ſpē ſci Ja
cobi appuit. d. Noſti q̄s ſuꝫ? Negā
ti illi dixit dyabolus. Ego ſum apl's
Jacobꝫ quē ſingulis ānis viſitaē cō
ſueuiſti. Scias ꝙ multuꝫ de deuotōe
tua gaudebā ſꝫ nup de do° tua egre-
diens in fornicatōem cecidiſti. & nō
ꝯfeſſus ad me accedere p̄ſumpſiſti q̄
ſi tua peḡrinatio deo a michi place-
re poſſet. Nō ſic expedit ſꝫ q̄cunqꝫ ad
me peḡrinādo venire deſiderat: prius
pctā ſua p ꝯfeſſionē det pādere. & p9
peḡrinādo eadem ꝯmiſſa punire Ex
hijs dictis demon euanuit. Tūc iuue
nis anxiatus domū ſuā redire: & pec
cata ꝯfiteri: deīde iter reincipe diſpo
nebat Et ecce dyabolus iterū appa-
rens in ſpē apoſtoli hoc oīno diſſua
ſit aſſerēs ꝙ pctm̄ illd nullo mō re-
mitteret niſi penitus ſibi genitalia
mēbra abſcinderet. Beatior āt foret
ſi ſe vellet occidē & p eius noīe mar-
tir eſſe. Juuenis igiť nocte ſocijs dor-
mientibꝫ gladiū arripiēs genitalia
ſibi preſcidit. deīde eodē cultro ſe p vē
tre trāſfixit. Expgefacti ſocij ꝟ vidē
tes & plurimū formidātes aufugerūt
ne de homicidio ſuſpecti hrēnť. Verū
tn̄ cū ei9 fouea pareť q̄ fueāt defūct9
reuixit. & cūctis fugiētibꝫ & ſtupētibꝫ
q̄ ſibi acciderāt enarrauit. d. Cū me
ad ſuggeſtiōꝫ demōis occidiſſē: demō-
nes me capiētes verſus romā duce-
bāt Et ecce p9 nos ſcūs iacobꝫ ꝓtin9
cucurrit & demones de fallacia plurimū
increpauit Cūqꝫ adiuicē diutiꝰ diſce
ptarēt cogēte btō iacobo ad ꝑtū q̄d
dā venim9 vbi v̄go btā cū multis ſcīs
colloq̄ns reſidebat Cui cū btūs iaco
b9 p me ꝯq̄ſt9 fuiſſꝫ: illa demones plurimū
increpauit. & me vite reſtitui p̄cepit
Btūs igr iacobꝫ me ſuſcipiens vite
me reddidit ut videtis. Poſt triduū vō
in illis mēbris ſolū cicatricibꝫ manēti
bꝫ iter arripuit & inuētis ſocijs oīa p
ordinē enarrauit ¶ Franciſcus q̄dā ut
ait calixt9 pp̄. cū vxore ſua & filijs circ
ānū dn̄i. Mc. ad ſcm̄ iacobū ibat tū
volens mortalitateꝫ q̄ erat in frācia
fugere. tū ſcūm Jacobū volēs viſitaē
Qui cū ad vrbē Pāpiloniā veniſſet
vxor ei9 ibidē obijt. & hoſpes totā il
li9 pecuniā ſibi cū iumēto q̄ vehebāť
pueri vſurpauit Ille aūt deſolatus
incedens: quoſdā pueros humeris
portabat quoſdam ad man9 trahe-
bat Cui vir cū aſino occurrēs ꝯpaſſi
one mot9 ſibi aſinū cōmodauit ut ſu
p illū pueri veherēť. Qui cū ad ſan
ctū iacobū peruiſſꝫ eidē vigilātia orā
ti ſcūs iacobꝫ apparuit & an ſe cogno
ſceret inq̄ſiuit. Cui neganti ait Ego
ſū iacobꝫ apl's q̄ tibi meū aſinū cō-
modaui & itēꝫ accōmō reuertēti. Sꝫ
cito p̄noſcēs ꝙ hoſpes tu9 de ſolario
corruēs moriť & oīa q̄ tibi abſtuleāt
rehabebis. Que cū oīa ꝯtigiſſet ille
domuꝫ letus redijt & pueris de aſino
depoſitis aſin9 ſtatī diſparuit ¶ Quidā
mercator a q̄dā tirāno iniuſte ſpoli
atus in cuſtodia tenebať q̄. deuote
ſcm̄ iacobū in ſui auxiliū īuocabat

Cui ſanct⁹ apl's iacobꝫ vigilātibꝫ cuſtodibꝫ apparuit ꝛ vſqꝫ ad turris ſūmitatē ipſ̄ ꝑduxit. Statiqꝫ turris ſe adeo inclinauit ꝙ ipi⁹ ſūmitas terre eq̄lis fuit. de q̄ ſine ſaltu deſcēdēs ſolut⁹ receſſit. Quē cuſtodes inſeq̄ntes tācꝫ iuxꝫ eū ꝑgerēt tñ ipm̄ videre non poterāt. ¶ Dū tres milites ut ait vĩtus biſoutin⁹ diocefis lugdunēſis: ad ſcm̄ iacobū ꝑgerēt. vn⁹ eoꝝ a q̄dā mulieꝛcula amore ſc̄i iacobi rogatus: ſacculū ipſi⁹ ſup equū ſuū poꝛtabat. deinde q̄ndā infirmū in via deficiētē inueniēs: ipm̄ ſup equū poſuit ꝛ infirmi burdonē. ſ. baculū cū ſacculo mulierꝭ accipiēs equū pariter ſeq̄batur. Sed feruore ſolꝭ ꝛ laboꝛe itinerꝭ fract⁹. cū galliciam aduenīſſꝫ: infirmitate grauiſſimā laboꝛauit. Cūqꝫ a ſociis de ſalute aīe rogaret: ille trib⁹ dieb⁹ extitit mut⁹. Sed q̄rta die ſociis ſuis moꝛtē expectātibꝫ grauiter ſuſpirās ait. Grās ago deo ꝛ ſcō iacobo ꝙ ei⁹ ſū meritꝭ liberat⁹. Cūqꝫ em̄ q̄d monebatis facere vellē. demones ad me venerūt me tā grauiť cōſtringētes ut nihil q̄d ad ſalutē aīe ꝑtinēt loq̄ poſſē. Vos q̄ppe audiebā ſed ꝑrſus rn̄dere n̄ poterā. ¶ Nūc āt ſcūs iacobꝫ huc intrauit ferēs ī ſiniſtrā manu ſacculū mulierꝭ: ꝛ in dextra baculū pauꝑis q̄s in via adiuuerā. Ita ꝙ burdonē ꝑ lāceā ꝛ ſacculum ꝑ ſcuto h̄ret. ꝛ demones q̄ſi irat⁹ aggrediēs eleuato baculo eos terruit ꝛ in fugā cōuertit. ¶ Nūc ḡ ecce btī Jacobi me grā liberauit ꝛ loq̄lā reſtituit. Vocate ḡ ad me ſacerdotē ꝙ diu in hac vita eſſe n̄ poſſū. Et cōuſus vni eoꝝ dixit. Amice Noli amodo tuo dn̄o militare ꝙ veraciter eſt dānat⁹ ꝛ mala moꝛte in ꝓximo ꝑitur⁹. Sepulto aūt ſocio cū ille dn̄o ſuo hec dixiſſꝫ ille ꝓ nihilo hec ducēs ꝛ ſe emēdare cōtēnens: ꝑ⁹ modicū lāncea in bello ꝑfoſſus interiit. ¶ Cū cuidā viro de viſilaco ut ait Calixt⁹ ꝑp: ad ſcm̄ iacobū ꝑgerāti pecunia defeciſſꝫ: ꝛ ille mēdicare erubeſcēt ſub q̄dā requieſcēs arboꝛe ſomniabat ꝙ ſcūs iacobꝫ eū paſcebat. Euigilās ḡ ſubcinericiū panē ad caput repit de q̄ xv. diebꝫ vixit q̄uſqꝫ ad ꝓpria remeauit. Singulꝭ em̄ diebꝫ ſufficiēter bis de ipſo comedēs: ſeq̄nti die ipm̄ integrū in ſacculo inueniebat. ¶ Refert calixt⁹ ꝑp ꝙ ciuis q̄dā barcinone vrbis circa ānū dn̄i M.c. ad ſcm̄ iacobū veniēs h' ſolū poſtulaſſe dr̄: ne deinceps ab aliq̄bꝫ hoſtibꝫ caperet. Rediēs ḡ ꝑ ſiciliā in mari a ſaracenis capiť ꝛ pluries ab eis ꝑ nūdinas vēdiť. ſꝫ tñ cathene q̄bꝫ ligat⁹ fuerāt ſoluebātur. Cū āt iā. xiiij. vicibꝫ vendit⁹ fuiſſet ꝛ duplicibꝫ cathenis aſtrictus eēt ꝛ ille btm̄ iacobū iuocaret ſcūs iacobꝫ eidē apparuit. d. Qm̄ in eccā mea cōſiſtēs poſtpoſita ſalute aīe libatōtm̄ coꝛpis poſtulaſti: iō in h' picla īcidiſti. ſꝫ ꝙ dn̄s miſcoꝛs eſt miſit me ut te redimā. Statiqꝫ ruptꝭ cathenis ꝑ terras ꝛ caſtella ſaracenoꝝ venit. ꝑtē q̄ndā cathene in teſtimoniū hui⁹ miraculi ferēs ad terrā ſuā cūctis vidētibꝫ ꝛ ſtupētibꝫ rediit. Cū em̄ eū aliq̄s capere volebat viſa cathena ꝑtin⁹ territ⁹ fugiebat. Sꝫ ꝛ cū leones aliecꝫ fere ī eū ꝑ deſerta ḡdientē vellēt īſurgere mox: viſa cathena terroꝛe nimio cōcutiebanť et in fugā ꝑtin⁹ vertebāť. ¶ Anno dn̄i. M.cc.xxxviij. in vigilia ſancti iacobi in q̄dā caſtro q̄d dr̄ pratū inter floretiā ꝛ piſtoꝛiū ſito: Juuenis q̄dā ſimplicitate ruſticana deceptus in ſegetes tutoꝛis ſui ignē appoſuit eo ꝙ hereditatē ſuam ſibi vſurpare volebat. Tent⁹ ergo ꝛ cōfeſſus ad caudā eq̄ trahēd⁹ in ccdio adiudicat⁹ eſt. Qui pctm̄ confitēs ꝛ btō iacobo ſe deuouēs cū ſup terrā petroſā diuti⁹ in ſola camiſia tract⁹ fuiſſꝫ: nec in coꝛpe nec in camiſia aliquā ſenſit leſionē. tādē ad palū ligatur. ligna vndiqꝫ cōgerūť igne ſuppoſito ligna ꝛ vincla cōburūť. ſꝫ ipē ſp̄ beatū iacobū inuocauit. nec ī camiſia nec in coꝛpe aliq̄ leſio repiť. quē dū ī ignē vellēt iterū iactare ab aplo cipiť ꝛ de⁹ in aplo ſuo magnifice collaudať.

De interp̄tatōe nois scī Cristoferi

Xp̄ofer⁹ ante baptiſmū dice-
ba² reprobus ꝫ poſtea xp̄o-
fer⁹ dict⁹ ē: q̄ſi xp̄m ferēs ex
eo ꝙ .ſ. xp̄m q̄nꝗ modis portauit .ſ.
in hūero p traductōꝫ. ī corpe p mor
tificatōꝫ. in mēte p deuotōem. in ore
p ꝯfeſſionē. in factis p p̄dicatōeꝫ.

Hyſtoria.

Xp̄ofer⁹ gn̄e cananeꝰ p̄ceriſſīe
ſtature vultuſq; terribil' erāt. ⁊ .xij.
cubitos in lōgitudine poſſederat. ꝙ
ut in q̄buſdā geſtis ſuis legit': cum
ſtaret cū q̄dā rege cananeorū venit
ſibi in mētē ut maiorē p̄ncipem q̄ in
mūdo eēt q̄reret ⁊ ad eūdē moraturꝰ
accederet Venit ḡ ad q̄ndā maximuꝫ
regē: de q̄ fama gn̄alis ferebat' ꝙ ma
iorē p̄ncipē mūdꝰ nō h̄ret. quē rex vi
dēs libēt' recepit ⁊ in ſua curia manē
fecit. Quadā āt vice ioculator q̄dā
cātatōeꝫ q̄ndā corā rege cātabat in
q̄ diabolū freq̄nt' noīabat. Rex āt cū
ſidē xp̄i h̄ret q̄ncūꝗ diabolū noīare
audiebat ptinꝰ in facie eiꝰ crucis ſig
naculū īprimebat. Q8 vidēs xp̄ofe-
rus plimū āmirabat' cur h' rex age
ret. ⁊ q̄dnā ſignū hmōi ſibi vellet.
Cū āt de hac re regē int'rogaret ⁊ h'
ſibi manifeſtare nollet ait ei xp̄ofe-
rus. Niſi m̄ hoc dixeris vlteriꝰ tecuꝫ
nō manebo. Quare coactꝰ rex dixit
ei. Q̄ncūꝗ dyabolū noīare audio h'
ſigno me muīo timēs ne ī me p̄tātē
accipet ⁊ m̄ nocēt. Cui xp̄ofer⁹ Si di
aboluꝫ ne tibi noceat metuis: ḡ ille
maior ⁊ potētior te eē ꝯuīci² quē tu ī
tātū formidas p̄bat'. Fruſtrat⁹ ḡ ſū
ſpe mea putās ꝙ potētiorem mūdi
dn̄ꝫ īueniſſē. ꝫ iā nūc valeas qr ipꝫ
diabolū q̄rē volo ⁊ eū m̄ in dn̄m aſſu
mē ⁊ ſuꝰ eꝰ efficiar. Diſceſſit ḡ a rege
⁊ diabolū q̄rē p̄peābat. Cū āt p quā
dā ſolitudinē pgēt vidit multitudi
nē militū quorꝫ vnꝰ ferus ⁊ terribil'
venit ad eū ⁊ q̄ pgeret req̄ſiuit. Cui
xp̄oferus rn̄t. Vado q̄rere dn̄ꝫ diabo
lū ut ipm mihi in dn̄m aſſumā. Cui
ille. Ego ſū ille quē queris. Gauiſus
xp̄oferus ſe ei ī ſeruū perpetuū obli
gauit ⁊ ipm p dn̄o ſuo accepit. Cuꝫ
ergo ābo pgerēt ⁊ in quadā via cō-
muni crucē erectā inueniſſent: mox
ut diabolus ipaꝫ crucē vidit territ⁹
fugit ⁊ viā deſerens p aſperā ſolitu
dinē xp̄oferū duxit ⁊ poſtmodū ipm
ad viā reduxit. Q8 videns xp̄oferus
⁊ āmirās int'rogauit eū cur ītātū ti
mēs viā planā reliq̄rit ⁊ tātū deuiās
p aſperā ſolitudinē ierit. Q8 cū ille
nullatenꝰ ſibi indicare vellꝫ dixit ei
ſtoferus Niſi h' mihi indicaueris ſta
tī a te diſcedā. Quapropt' ꝯpulſus di
abolus dixit ei. q̄dā homo q̄ dr̄ xp̄s ī
cruce affixꝰ fuit. cꝰ crucis ſigm̄ cū video
plimuꝫ ptimeſco et territꝰ fugio. Cui
xp̄oferꝰ. ḡ ille xp̄s maior ⁊ potētior
te eſt cuiꝰ ſigm̄ in tātū formidas In
vacuū ḡ laboraui. nec adhuc maio
rē mūdi p̄ncipē reppi. Iā valeas qr
te deſerē volo ⁊ xp̄ꝫ inq̄rē. Cū ḡ q̄ſiſſꝫ
q̄ſnā ſibi xp̄i noticiā indicaret: tādē
ad q̄ndā hēmitā vēit q̄ ſibi xp̄m p̄-
dicauit ⁊ in eiꝰ ſide diligēt' inſtruxit.
Dixitq; hēmita xp̄ofero Rex iſte cui
ſeruire deſideras iſtd req̄rit officium
qr te freq̄nter ieiunare optebit. Cui
xp̄oferꝰ Aliḋ req̄rat obſequꝫ qr iſtā
rē neq̄q̄ agere valeo. Rurſus hēmi
ta Multas ꝙ orōes te ſibi facere op
tebit. Cui xp̄oferꝰ Neſcio q̄d ſit hoc
nec hmōi obſequꝫ pficere poſſū Cui
hēmita. Noſti talē fluuiū in q̄ mul
ti trāſeūtes piclitāt' ⁊ pereūt. Cui ci
ſtoferꝰ Noui. Et ille Cū p̄cere ſtatu
re ſis ⁊ fortꝭ viribꝫ: ſi iux' illū fluuiuꝫ
reſideres ⁊ cūctos traducēs: regi xp̄o
cui ſuire deſideras plimū gratuꝫ eēt
⁊ ſpero ꝙ ibidē ſe tibi manifeſtaret
Cui xp̄oferꝰ Vtiq; iſtd obſequꝫ agere
valeo ⁊ me ſibi in h' ſuituꝫ pmitto.
Ad p̄dcū ḡ fluuiū acceſſit ⁊ ibidē ſi
bi hītaculū fabricauit Portāſq; q̄n
dā p̄ticā loco baculi ī maībꝫ q̄ ſe in
aq̄ ſuſtētabat ⁊ oēs ſīi ceſſatōe trāſ-
ferebat Euolutiſ ḡ multis diebꝫ cū ī do
mūcla ſua q̄eſcēt audiuit vocē cuiuſ
dā pueri ipꝫ vocātꝭ ⁊ d. Xp̄ofere veni

foras a meipm traducas. Coact9 er go foras exiliit & neminē reppit Rediensq; in domūculā pdictā iterū vocē ipsi9 acclamātis audiuit. Et rursus foras cucurrit & neminē inuenit. Tercia vice ab eo8 vt p9 vocat9 exijt a puer qndā iux ripā flumīs inuenit q xpofer ut ipm traduceret obnixe rogauit Xpofer9 g puer in huerele uās a baculm suū accipiēs fluuiū tn̄situr9 intrauit Et ecce aq flumīs paulatī intumescebat a puer instar plūbi grauissime pōderabat. Quātoq; magl pcedebat: tātomagl vnda crescebat a puer magis ac magis xpoferi humeros pōdē intolerabili deprimebat adeo ut xpofer9 ī angustia multa posit9 eēt a se piclitari plimū formidaret Sed cū euasisset a fluuiū trāsfretasset. puer in ripa deposuit: eiq; dixit. In magno puer me piclo posuisti a adeo pōderasti q si totū mūdū sup me habuissem vix maiora pōdera psensissē Cui puer rn̄t Ne mireris xpofere q nō solū mundū super te habuisti sed et illū q creauit mundū tuis humeris baiulasti. Ego ei sum xps rex tu9 cui in hoc ope ipse deseruis. a ut verū me dicē cōprobes: cū ptrāsieris baculū tuū iux domūculā tuā in terrā fige a mane ipm floruisse a fructificasse videb. Statiq; ab ocul' ei9 euanuit. Veniēs g xpoferus cū baculū suū in terrā fixisset mane surgēs inuenit ipm ad modū palme frōdes a dactilos ptulisse. P9 hoc aūt in samonā ciuitatē licie venit vbi dum eoz linguā nō intelligeret orauit dn̄z ut illi9 lingue sibi ɔcederet intellectū. Dum āt in prece ɔsisteret iudices eū insanū putātes reliqrunt. Assecut9 xpoferus qd petebat vultū operiēs ad loca certamīs venit a xpianos q torqbantur: in dn̄o confortabat. Tūc vn9 ex iudicib; ī faciē ei9 percussit Cui xpofer9 vultū discoopiēs dixit. Nisi xpian9 eēm meā ptin9 iniuriā vindicassē. Tūc xpofer9 virgā suā in terā fixit. a ppter ɔuersionē ppl'i ut frondēret dn̄m exorauit Qd cū ptin9 factū fuisset: octo milia hoim crediderūt. Rex āt. cc. milites q eū ad se ducerēt misit a cū eū inuenissēt orātē a ei hō intimare timerent iterū rex totidē misit q a cū eo orātē ptin9 orauerūt. Surgēs g xpofer9 dixit eis Quid qritis filioli mei? q ipi9 vultū videntes dixerūt Rex misit nos ut te vinctū ad ipz ducam9. Quib9 xpofer9 Si ego vob' ero nec solut9 nec ligat9 a vobis duci potero. Dicūt ei si g nō vis vade liber q vis a nos regi dicem9 q te neq̄ q inuenim9. Nō ita inqt & ego vobiscū ibo. Ipē āt eos ad fidē ɔuertit a ab eis man9 sibi ligari a tergo fecit a se regi vinctū pn̄tari. Quē rex vidēs territ9 ē a de sede sua ptin9 corruit. deinde a suis suis leuat9: de nōie a pria eū interrogauit. Cui xpofer9 Añ baptismū dicebar reprob9 nūc āt xpofer9 vocor. añ baptismū chananē9 nunc xpianus. Cui rex. Stultū tibi nomē imposuisti xpi scz crucifixi q nec sibi pfuit nec pdesse tibi poterit. Nūc ergo cananee malefice: qre nō sacrificas dijs nostris? Cui xpristoferus. Recte vocatus es dagn9. quia tu es mors mundi. socius diaboli. Dij tui sūt opa manuū hominū Cui rex. inter feras nutrit9 es a nō potes nisi feralia a hominibus incognita loqui Nūc ergo si sacrificaueris magnos a me cōsequeris honores. Si autē duris suppliciis consumeris. ¶ Nolentem ergo sacrificare in carcerē misit et illos milites q ad xpoferū missi fuerunt p nomine xpi fecit decollari. deinde duas formosas puellas quaz vna dicebatur Nicea a alia Aqlina secū in carcere fecit recludi pmittens eis multa munera si cū ad pctm̄ allicerent. Qd vidēs xpoferus ptin9 in orōz se dedit & cū a puell' plausu manuū a āplexib; vrgeretur surrexit a ait illis. qd qritis a qre huc introducte estis? At ille vult9 e9 claritate pterrite dixerūt. Miserere nostri sancte dei ut in deū quē predicas credere valeam9

Qđ audiēs rex: eas ad ſe adduci fe
cit dicēs Ergo ⁊ vos ſeducte eſtis· ꝑ
deos iuro ꝙ ni ſacrificaueritis mala
morte ꝑibitis· Que rñderūt· Si vis
ut ſacrificemꝰ: iube plateas mūdari
⁊ oēs ad tēplū cōgregari· Quo fac
to cū tēplū introiſſēt: cingulū poſue
rūt in colla deoꝝ ⁊ ad terrā trahētes
in puluerē ꝯfregerūt· Dixerītq; altā
tibꝰ Ite vocate medicos ut curēt de
os vr̃os· Tūc iuſſu regis aq̄lina ma
nibꝫ ſuſpendit̃ ⁊ ligato ad eiꝰ pedes
magno ſaxo mēbra eꝰ dirupiūt̃· Que
cū ad dn̄m migraſſꝫ ſoror eiꝰ nicea ī
ignē ꝓiicit̃· ſed inde illeſa exiēs ꝓtinꝰ
decollat̃· Poſt hoc xpriſtoferus re
gi preſentatur qui eum virgis ferre
is cedi iuſſit ⁊ caſſidem ignitā in ca
put eius poni· Deinde ſcamnū ferre
um fieri fecit ⁊ xpriſtoferum ibidem
ligari· ⁊ in ignē iniecta pice ſuccēdi
Sed inſtar cere ſcamnum confringi
tur ⁊ xp̄oferꝰ illeſus egredit̃· Deīde iuſ
ſit eū ad ſtipitē ligari ⁊ a q̄dringētis
militibꝫ ſagittari· Sagitte āt oēs in
aere ſuſpendebant̃ nec ipm aliq̄ cō-
tingere potuit· Rex aūt putās ipm
a militibꝫ ſagittatū cū eidē inſultaret
ſtatim vna de ſagittis ab aere veniēs
⁊ retro ſe vertēs regē ī oculo pcuſſit
⁊ ipm ꝓtinꝰ excecauit· Cui xp̄oferꝰ
Craſtina die ꝯſumēdꝰ ſū Tu ḡ tiran
ne lutū de ſāguine meo facies ⁊ ocu-
lū inūges: ⁊ ſanitatē recipies Tunc
iuſſu regis ad decollandū ducit̃ ⁊ ibi
fuſa oōe decollat̃ Rex autē modicū
de ſanguine eius accipiēs ⁊ ſup ocu
lū eius ponēs ait· In noīe dei ⁊ ſācti
xp̄oferi vide· ⁊ ꝯtinuo ſanꝰ effectꝰ eſt
Tūc rex credēs p̄cepit· ut ſi q̄s deū ā
xp̄oferū blaſphemaret cōtinuo gla-
dio feriret̃· Ambro· āt in p̄fatōe ſic
ait de hoc martire Xp̄ofero tāte virtu
tis cumulū ⁊ doctrine grām dn̄e ꝯtu
liſti: ut q̄dragintaoctomilia hoīꝫ de
gētilitatis errore ad xp̄iani dogma
tis cultū coruſcātibus miraculis re
uocaret· Quiq; niceā ⁊ aq̄linā pub
lico lupanari longo tpe ſb̄ meretricia
ſorde famulātes ad caſtitatis hītū re
uocauit· eaſdēq; coronā pāpere edo
cuit· Propterea int̃ igneū rogū ferreo
ſcamno ꝯſtrictꝰ nimiū calorē nō ti
muit· atq; p diē integrū oīm militū
ſagittis trāſfigi nō potuit· ceteꝝ vna
ex hiis carnific̄ oculū colliſit· cui tn̄
hui mr̃is cruor mixtus terre lumē re
ſtituit ⁊ corpis cecitatē tollēdo illuīa
uit ⁊ mētē· Nā ⁊ apđ te veniā impe
trauit: atq; ut morbos et infirmita
tes repellat ſupplicit̃ obtinuit·

De ſeptē dormientibꝰ

SEptē dormiētes ī ciuitate ephe
ſi orti ſūt· Deciꝰ āt īpator pſ-
ſeq̄ns xp̄ianos cū veniſſꝫ ephe
ſū iuſſit edificari tēpla in medio ciuita
tis ut oēs miſcerent̃ cū eo ſacrificiis
ydoloꝝ Cū ḡ oēs xp̄ianos inq̄ri iuſ
ſiſſꝫ ⁊ cūctos ā ſacrificare ā mori cō-
pellēt: tātꝰ penaꝝ terror cūctis inerat
ꝙ pr̄ filiū ⁊ filiꝰ prēm abnegaret In
vrbe illa ſeptem inuēti ſūt xp̄iani· ſ·
maximianꝰ· malchꝰ· marcianꝰ· dy
oniſiꝰ· iohānes· ſerapion· ⁊ cōſtāti
nꝰ· q̄ hoc videntes nimis dolebāt· Et
cū eſſēt primi palacii ſacrificia ydolo
rū ſpernētes: in domo ſua ſe celabāt
⁊ ibi ieiuniis ⁊ oratiōibꝰ vacabāt
Accuſati igit̃: ante decium ſtatuunt̃
et cōprobati veraciter xp̄iani: dato
eis reſipiſcendi ſpacio vſq; ad redi-
tū decii dimittūt̃ At illi patrimoniū
ſuū interī in pauperes expēdētes: ini
to ꝯſilio in montē celion ſeceſſerūt ⁊
ibi eē ſecretiꝰ decreuerūt· Diu ḡ ſic la
tētibꝫ vnꝰ eoꝝ ſp miniſtrauit ⁊ quo
tiēs intrābat vrbē hītu mendici ſe ve
ſtiebat· Cuꝫ ḡ deciꝰ in vrbē rediſſet et
eos ad ſacrificādū p q̄ri iuſſiſſꝫ mal-
chus eoꝝ miniſter trītꝰ ad ſocios
rediit ⁊ eis furorē imꝑatoris indica-
uit Qui cū grauit̃ terrerent̃: malchꝰ
tn̄ allatos panes eis appoſuit ut ci-
bo ꝯfortati fortiores redderent̃ Poſt
ꝙ āt cenauerūt ſedētes ⁊ colloq̄ntes
in luctu ⁊ lacrimis: ſubito ſicut dn̄s
voluit dormierūt Mane facto cū q̄ſi
ti fuiſſēt ⁊ inueniri nō poſſēt: et deciꝰ

doleret q̄ tales iuuenes pdidiſſet: accuſati ſūt q̄ huc uſq; in mōte celiō latuiſſēt ⁊ ſua xp̄ianis paupibꝫ ero gātes in ſuo ꝓpoſito pmanerēt Juſ⸗ ſit ḡ deci9 pentes eoꝝ adeſſe ⁊ cōmia tus ī eis mortē niſi de eis dicerēt q̄c q̄d ſcirent Jlli āt ſil̄r eos accuſauerīt ⁊ diuitias ſuas impēdiſſe paupib9 ꝯqueſti ſūt Tūc cogitās q̄d de eis fa ceret: nutu dei os ſpelūce lapidibus obſtrui iuſſit. ut ibi morerenť fame ⁊ inopia. Quod fecerunt miniſtri. Et duo xpriſtiani theodorus ⁊ rufi⸗ nus eorum martirium deſcribentes caute inter lapides poſuerunt. Mor tuo igiť decio ⁊ tota illa generatione poſt annos ccclxxij. triceſimo anno imperij theodoſij pullulauit hereſis eorum qui negabant reſurrectionē mortuorum. Vnde triſtatus theodo ſius xpriſtianiſſim9 impator: q̄ fi⸗ dē tā impie agitari videbat: indut9 cilicio ſedēs in interiori loco p ſingu los dies flebat Q̄d videns miſericors de9 conſolari lugentes ⁊ confirmare ſpem de reſurrectōe mortuorū volu ita theſaurū ſue pietatis apiens p̄⸗ dictos m̄res ita ſuſcitauit Miſit ḡ in cor cuiuſdā burgēſ epheſi ut in illo mōte edificaret ſtabula paſtorib9 ſuis. Cemētarijs ergo ſpelūcā apiē tibꝫ ſurrexerūt ſancti ⁊ ſeinuicē ſalu tantes putabāt ſe tm̄ vna nocte dor miuiſſe ⁊ pridianū triſticiā recordā tes inťrogabāt malchū q̄ eis miniſ⸗ trabat q̄d de eis deci9 decreuiſſet At il le rn̄t. Sicut dixi. in ſero q̄ſiti fuim9 ut ydolis īmolem9. ecce q̄d ſ nobis cogitat īpatorˀ. Rn̄t maximian9 Et de9 ſcit q̄ nō ſacrificabim9 Cūq; ſoci os ꝯfortaſſꝫ iuſſit malcho ut emptu rus panē ad vrbē deſcēderet ⁊ plurēs q̄̄ heri panes afferēs ⁊ q̄d iuſſiſſꝫ ī⸗ patori rediēs nūciaret Tollens ergo malch9. v. ſolidos: de ſpelūca exiuit vidēs lapides miāt9 eſt. ſꝫ aliud cogi tās paꝝ de lapidibꝫ cogitauit. Veni ens ḡ timid9 ad portaꝫ vrbis valde miāt9 eſt. vidēs ſuppoſitū ſignū cru

cis. vn̄ pgens ad alterā portā dum idē ſignū inuenit vltr̄ modū miāt9 eſt vidēs oēs portas ſigno cruc̄ appo ſito ⁊ mutatā ciuitatē ſignāſq; ſe ad p̄ mā portā redijt ⁊ ſe eſtimās ſomnia re Vn̄ ſe cōfirmās ⁊ vultū opiēs vr⸗ bem ingrediť ⁊ veniēs ad venditorēs panum audiuit hoīes loquentes de xpō ⁊ amplī9 ſtupefact9 ait Quid ē inq̄t q̄ heri nemo audebat xp̄ꝫ noīa re: ⁊ nūc omnes xp̄ꝫ confitētur: pu⸗ to q̄ nō ē epheſiorꝫ ciuitas q̄ aliť edi ficata eſt ſꝫ aliā ciuitatē neſcio talē Et cum interrogans audiſſet hāc eſſe epheſum: errare veraciter ſe putauit ⁊ redire ad ſocios cogitauit. acceſſit tamen ad eos q̄ panem vendebāt. et cū argenteos ptuliſſet mirati vendi tores panū: dicebant adinuicē q̄ il le iuuenis antiquū theſauruꝫ inue niſſet Malchus vō eos adinuicē lo quētes videns putabat q̄ vellent eū trahere ad impatorē. et ťrit9 roga uit eos ut ip̄ꝫ dimitterēt ⁊ panes et argēteos retinēnt At illi tenētes eū dixerūt. Vn̄ tu es q̄ theſauros anti quorꝫ impatorꝫ īueniſti Judica no bis ⁊ erim9 ſocij tecū ⁊ celabim9 te. q̄ aliter celaē nō potes. Malch9 vō nō inueniebat q̄d diceret eis pre pa uore. Jlli ergo cum vidētes tacentē miſſo fune in eius collo trahebāt ip ſum p vicos vſq; ad mediū ciuitatis. et exijt rumor ad oēs q̄ q̄dam iuue nis theſauros inueniſſet. Cōgrega tis ergo ad eū vniuerſis volebat ſa tiſfacere eis q̄ nihil inuenerat ⁊ cir cūſpiciens oīs a nemine cognoſci poterat. ⁊ pſpiciēs in ꝓplm̄ volebat agnoſcē aliquē de ſuis ꝯſanguineis q̄s viuē putabat. ⁊ nullū inueniēs ſtabat quaſi inſan9. Q̄d cū audiſſꝫ ſcūs Martin9 ep̄s ⁊ antipať pcōſul q̄ nup in vrbē venerat mandauerūt ciuibꝫ ut eū caute adducerēt ⁊ argē teos ei9. Cūq; a miniſtris traherenť ad eccleſiā: putabat ſe duci ad impato rē. Ep̄s ergo ⁊ pcōſul mirātes argē teos: q̄ſierūt vbi theſaurū incognituꝫ

inueniſſ. At ille r̄n̄t ſe nihil inueniſſe
ſ; de ſacculo p̄n̄tū ſuoꝝ eoſdē̄ denari
os habuiſſe. ⁊ q̄ſitus cuius ciuitatꝭ
eēt r̄n̄t Bene ſcio ꝙ huiꝰ c̄itatis ſū ſi
hec eſt ciuitas ephesioꝝ. Proconſul
dixit. Fac venire p̄entes tuos ut te-
ſtenť ꝓ te. Quos cū nominaſſet et
nullꝰ eos cognoſceret: dicebāt eū ſe
fingere ut aliquo modo euaderet Et
ait ꝓconſul. Quomodo credemꝰ tibi
ꝙ hoc argentū parentū tuoꝝ fuerit
cū ſcͥptura eiꝰ habeat pluſq̄. ccclxxij
annos. ⁊ ſit prioꝝ dierū Decij impa
toris. et in nullo ſimiles ſint argen
teis noſtris. Et quō p̄entes tui an̄
tantū tēpus fuerunt. tu v̄o iuuenis
vis decipe ſapiētes ⁊ ſeneſ ephesi Id
circo iubeo te legibꝰ tradi donec ꝯfite
aris q̇d inueniſti. Tunc ꝓcidēs mal
chus ante eos ait. Pro deo domini
dicite mihi q̇d vos interrogo. ⁊ ego
dico vobis q̇d eſt in corde meo Deciꝰ
imperator q̇ fuit in hac ciuitate vbi
eſt. Epiſcopus dixit Fili non eſt ho
die in terra q̇ decius noiet̃ Imꝑator
aūt fuit an̄ lōgū tp̄s Malchꝰ āt dix
it. In hoc dn̄e ita ſtupeo. ⁊ nemo cre
dit mihi. ſ; ſeq̇mini me ⁊ oñdā vobꝭ
ſocios meos q̇ ſūt in mōte Celion: et
ipſis credite. Hoc eī ſcio ꝙ a facie de
cij imꝑatoris nos fugimꝰ. ⁊ ego ſe
ro vidi ꝙ ingreſſus eſt deciꝰ imꝑa
tor in hāc vrbē ſi tn̄ hec ē c̄itas ephe
ſi. Tūc ep̄s cogitans in corde ſuo di-
xit procōſuli. ꝙ viſio ē quā deꝰ vult
oñdere in iuuene iſto. Perrexerūt er
go cū eo ⁊ ciuitatꝭ ꝑlima multitudo
⁊ ingreſſus eſt priꝰ malchꝰ ad ſoci-
os ſuos. Et pꝰ eum ep̄s ingrediens
inuenit inter lapides lr̄as ſigillatas
duobus ſigillis argēteis ⁊ ꝯuocato
ꝑplo eas legit. Et audiētibꝫ ⁊ mirā
tibꝫ cūctis ⁊ vidētibꝫ ſcōs ſedentes in
ſpelūca ⁊ facies eoꝝ tāq̄ roſas florē
tes ꝓcidētes glorificauerūt deū. Sta
timꝫ ep̄s ⁊ ꝓcōſul miſerūt ad theodo
ſiū imꝑatorē rogātes ut cito veniretꝫ
et mirabilia dei nuꝑ oñſa videret. Cō-
ꝑtinꝰ ſurgēs de hūo ⁊ de ſacco in q̇

lugebat gl̄ificās deū venit a cōſtan
tinopoli in epheſū ⁊ obuiātibꝫ ei cun
ctis aſcenderūt ſiľ ad ſpelūcā ad ſcōs
⁊ mox ut ſciuiderūt imꝑatorē ſplen-
duerūt facies eoꝝ ſicͨ ſol. ⁊ ingreſſus
īꝑator ꝓcidit an̄ eos gl̄ificās deū ⁊
ſurgēs āplexatꝰ ē eos ⁊ ſuꝑ ſinglos
fleuit. d. Sic video vos tāq̄ ſi viderem
dn̄m reſuſcitātē lazaꝝ. Tūc dixᵗ ſcūs
maximiāꝰ ad eū Crede nobꝭ ꝙ ꝓpť te
reſuſcitauᵗ nos deꝰ an̄ diē magne re
ſurrectōis ut credas indubitāť ꝙ re
ſurrectō mortuoꝝ ē Vere eī reſurrexi
mꝰ et viuimꝰ Et ut infans ē in vtero
mr̄is nō ſentiēs leſiōꝫ ⁊ viuit: ſic fui
mꝰ viuētes iacētes ⁊ dormiētes ⁊ nō
ſentiētes. Et hijs dictis videtibꝫ cūctꝭ
inclinātes capita in t̃rā obdormierūt
⁊ tradiderūt ſpūꝫ ſꝫm dei īꝑiū. Sur
gēs āt īꝑator cecidit ſuꝑ eos flēs et
deoſculās eos Et cū iuſſiſſ; fieri locu
los aureos ī q̇bꝫ mitterenť: ī ip̄a no
cte apparuerūt dicētes īꝑatori Vt ſic ha
ctenꝰ in t̃ra iacuerāt ⁊ ex t̃ra ſurrexe
rāt: ita eos dimitteret donec eos deꝰ
iteꝝ ſuſcitaret Iuſſit ꝰ imꝑator lo-
cū illū in aureatis lapidibꝫ adornari
⁊ oēs ep̄os reſurrectōꝫ ꝯfitētes ab-
ſolui. Q; . ccclxij. ānis dormiſſe dicūᵗ
dubiū eē pōt qꝛ āno dn̄i. cccclxxviij
ſurrexerūt. Deciꝰ āt regnuit āno vno et
tribꝫ mēſibꝫ. ſ. āno dn̄i. cclxx. ⁊ ita n̄
dormierūt niſi annis. cxc.

De noīe Nazarij ⁊ Celſi.

NAzariꝰ dr̄ q̄ſi nazareꝰ q̇d int̃-
pretaťcōſecratꝰ vľ mūdꝰ vel
ſeꝑatꝰ vľ floridꝰ ā cuſtodiēs
In hoīe req̇rūť hec q̇nq;. ſ. cogitatio
affectio intētio actō ⁊ locutio. Cogi-
tatio āt dꝫ eē ſcā Affectio mūda In-
tētio recta. Actō iuſta. ⁊ locutio mo
derata. Hec oīa fuerūt in btō nazario
habuit enī cogitatōꝫ ſanctā Et in̄ dr̄
ꝯſecratꝰ Affectōeꝫ mūdā ⁊ in̄ dr̄ mū-
dꝰ Intētōꝫ rectā ⁊ in̄ dr̄ ſeꝑatꝰ Intē
tio enī ē q̄ ſeꝑat opa. qꝛ ex oclo ſim
plici corpꝰ lucidꝰ. ex oclo neq̄ corpꝰ

tenebroſū creat᷑ Actōe; iuſtā ⁊ inde
dr̄ floridꝰ. q̄ꝛ iuſtꝰ florebit ſic liliū.
Locutōe; moderatā ⁊ inde dr̄ cuſtodi
ens. q̄ꝛ cuſtodiuit vias ſuas ut non
delinq̄t in lingua ſua. Celſus q̄ſi ex
celſus: q̄ꝛ ſe ſup̄ ſe extulit dū etate;
puerilē virtute aīe ſupauit. Horu;
vitā ⁊ paſſionē Ambroſiꝰ in lib. ger
uaſij ⁊ ꝓthaſij repeꝛiſſe dr̄. In qbuſ
dā āt libris legit᷑ q̄ qdā pb̄s naza
rio deuotus eius paſſionē cōſcripſit
quā ceratiꝰ q̄ ſcōꝝ corpora ſepelicāt
ad caput illoꝝ repoſuit.

Legenda.

NAzarius filiꝰ illuſtriſſimi viri
noīe effricani ſed iudeia btē p
petue xp̄ianiſſimē ⁊ romanoꝝ nobi
liſſimē ⁊ a petro ap̄lo baptizate cu;
haberet. ix. ānos plurimū mirabat᷑
vidēs prēm ⁊ mrēm in obſuatōe re
ligionis tā diſſimilr̄ variari. Et q̄
mater ſua legē baptiſmi: pr̄ vero ſuꝰ
legē ſabbati ſeq̄ret᷑. Vn̄ cuimā ma
gis adherere deberet plimū dubita
bat cū vterq; eum ad fidem ſuā attra
heret. Tandē nutu dei veſtigijs ma
tris adheſit. ⁊ a beato Lino papa ſa
crū baptiſma ſuſcepit. Quod pater
intelligens cepit ipm̄ a ſancto ꝓpo
ſito auertere ⁊ tormentoꝝ gn̄a que
xp̄ianis inferebāt᷑ per ordinē expli
care. Q̄ āt dr̄ a lino pp̄ baptiſatū for
te intelligit᷑: nō q̄ tūc erat papa ſ; q̄
futurꝰ erat. Nazariꝰ enī pꝰ baptiſmū
ſicut infra pt; ānis multis ſupuixit
q̄ tn̄ a nerone martiriū ptulit. q̄ pe
trū āno vltimo ſui imperij crucifixit
Linꝰ aūt poſt mortē petri papa fuit
Cū aūt patri nullatenꝰ aſſentiret ſ;
potiꝰ xp̄m cōſtantiſſime predicaret
ad p̄ces pn̄tū q̄ ne occideret᷑ timebāt
de vrbe romana exijt ⁊. vij. ſomaios
de pn̄tū diuitijs onerātos accipiēs p
ciuitates ytalie vexit ⁊ oīa paupibꝫ ero
gauit. Decīo āt āno digreſſiōis ſue
a roma placētiā ⁊ inde mediolanum
aduenīēs ſcōs geruaſiū ⁊ ꝓthaſiu;
ibidē in carcere detineri reperit. Au
dito āt q̄ nazariꝰ p̄dictos mr̄es ani
maret dīto ad prefectū ꝓtrahit᷑ ⁊ in
cōfeſſiōe xp̄i ꝑdurās fuſtibꝫ verberat᷑
⁊ ſic ex vrbe illa piectꝰ cū de loco ad
locū ꝑgeret: mr̄ eꝰ q̄ obierat ſibi ap
paruit ⁊ filiū ſuū cōfortās ut ad gal
lias ꝑperaret admonuit. Cūq; ad
vrbē gallie q̄ gemellꝰ dr̄ aduenīſſ; ⁊
ibidē plurimos cōutiſſet qdā matro
na filiū ſuū noīe celſū elegantē pue
ru; ſibi obtulit: rogās ut ipm̄ bapti
ſaret ⁊ ſecū duceret. Qd̄ pfectꝰ Galli
aꝝ audiēs ipſū cū puero Celſo retro
manibꝫ vinctū: ⁊ collo catena cōſtri
ctu; in carcere redufit ut cū in craſti
no tormētis afficeret. Tūc vxor ſua mi
ſit ad eū aſſerēs iniuſtū eē iudiciū ut
innocētes occideret ſ; deos oīpotētes
vindicaē p̄ſumēt. Quibꝫ vbis p̄ſes
correctꝰ ſāctos abſoluit ſ; ne ibi p̄di
carēt admonuit ⁊ interdixit. Veīt āt
ad vrbē treuerisa ⁊ ibi xp̄m pmꝰ p̄di
cās ⁊ multos ad fidē xp̄i conuertēs
ibi eccl̄am edificauit. Quod audiēs
corneliꝰ vicariꝰ neronī imperatori iti
mauit q̄. c. milites ad eū capiendū
miſit. Quē cū illi iuxta oratorium
quod ſibi cōſtruxerat inueniſſent:
manꝰ eius ligauerūt dicētes. Mag
nus nero te vocat. Quibꝫ Nazariꝰ
Incōpoſitꝰ rex incōpoſitos milites
hꝫ. Quare cū venīētes honeſte non
dixiſtis: Nero vocat te. ⁊ veniſſem:
Vinctū ergo ad Neronē ducebāt. ⁊
celſū pueꝝ plorantē alapis cedētes
ut ſeq̄ret᷑ vrgebāt. Quos cū nero vi
diſſ; iuſſit eos ī carcerē reduci donec
ipōs ſupplicijs excogitatis pimēt. In
terea cū nero qdā vice ad capiēdas
feās venatōes miſiſſ; ſubito feāꝝ mlr̄
titudo erūpēs viridariū nerōis intra
uit vbi multos lacerauit pleſq; occi
dit ītātū ut nero turbatꝰ diffugēt ⁊
vulnerato pede vix ad paladiū puei
ret. Multis āt diebꝫ dolore illiꝰ vulne
ris decūbēs tādē nazarij ⁊ celſi memi
nit ⁊ putauit deos ſibi iratos fuiſſe
eo q̄ tādiu ipōs viuē pmiſit. Juſſu
ſ; īpatoris nazariū milites calcibꝫ tū
dētes: ⁊ puerū verberātes de carcere

eduxeīt a corā imꝑatore ſtatuerīt Vi
dēs āt Nero faciē eꝰ inſtar ſol: fātaſ
tice deludi putauit a ut magicas ar
tes deponēt ſibi dixꝫ a ut dijs īmola
ret p̄cepit Ductꝰ ḡ nazariꝰ ad tēplū
rogauit ut oēs exirent a ſic eo orāte
oīa idola ſūt ꝯfracta Q̄d audiēs Ne
ro iuſſit ipꝫ in mare p̄cipitari. p̄cipi
ens ut ſi forte euadēt ipꝫ inſeqntes
igni ꝯbureret. a puluerē eiꝰ in mare
ꝓijceret. Nazariꝰ igr̄ a puer celſus
naui īponunꝰ a in mediū pelagꝰ ꝑ
ducti ibi p̄cipitanꝰ: ſꝫ ſtatī circa na
uē tēpeſtas maxia ꝯcutiꝰ a circa ſan
ctos trāqllitas magna cernīꝰ Cūqꝫ
illi ſe pициtai timerent a maloꝝ q̄ in ſā
ctos ꝯmiſerāt peniterent: ecce naza
riꝰ cū puēo celſo ſup aq̄s āmbulās hi
lari vultu eiſdē appruit ac ſup nauē
ꝯſcēdēs ipis iā credētibꝫ orōe ſua ma
re placauit ac inde cū eis ad locū ꝑ
paſſus fere ſexcētos iux vrbē Januē
ſcꝫ puēit. vbi cū diutiꝰ p̄dicaſſꝫ: me
diolanū tādē vbi ſcōs geruaſiū a ꝓ
thaſiū reliqrat veīt. Q̄d cū anolinꝰ
p̄fectꝰ audiſſꝫ: eū remanēte celſo ī do
mo cuiuſdā mrōne in exiliū direxit.
Nazariꝰ vō romā veniēs a prem ſuū
iā ſenē a xp̄ianū inueniēs: quō ꝯūſus
fuerit inqſiuit Qui dixit petꝝ aplm
ſibi apruiſſe a ut p̄cedētes ſe ad xp̄m
vxorē a filiū ſeq̄reꝰ admonuiſſe De
inde a tēploꝝ pōtificibꝫ ad vrbē medi
olanū: vn̄ romā in exiliū miſſus fue
rat redire cū iniuria multa cōpellit
vbi cū puero celſo pn̄tat p̄ſidi Qui
eductꝰ ex portam rōnaꝫ in locū q̄ d̄r
tres muri: cū puēo celſo decollatꝰ eſt
Quoꝝ corpa cū xp̄iani rapuiſſēt
a ī ortis ſuis collocaſſēt: ī nocte cui
daꝫ ſcō noīe ceratio appuerīt dicētes
ut eoꝝ corpa in domo ſua ꝓpter nero
nem ꝓfundius ſepeliret. Quibꝫ ille
Queſo dn̄i ſanate priꝰ filiā meā pa
liticā Que cū ſanata fuiſſet corpora
eoꝝ tulit a ut iuſſerāt ſepeliuꝰ Pꝰ
longū vero tp̄s deꝰ eoꝝ corpa beato
Ambroſio reuelauit Celſū āt in loco
ſuo relinquēs. nazariū cū ſanguine
recēti q̄i ead̄ hora ſepultū miro odoē
fragrātē incorruptū cū capill' a bar
ba reperiēs ad eccliam aplōꝝ trāſtu
lit a ibi honorifice ſepeliuit Celſū qꝫ
īn poſtmodū ſuſtulit a in eadē eccia
collocauit Paſſi ſt' aūt ānos dn̄i. lvij
De hoc mrē ſic dic Amb. in p̄fatōe
Martir ſcūs roſeo luſtrātꝰ cruore na
zariꝰ celeſte meruit ꝯſcēdē regnū Qꝫ
dū ꝑ innumera tormētoꝝ ſupplicia
crudeliꝰ vexareꝰ tirānicā rabiē fidei cō
ſtātia ſupabat. Nec potuꝰ pſecutoꝝ
illatis cedere minis. qn̄ ꝓ ſe certāte
ipē auctor victorie xp̄s dn̄s dimica
bat. Ducīꝰ interea ad tēplū ydol' p̄li
baē ꝓphanis. q̊ꝝ portēta diuino ful
tꝰ p̄ſidio mox ut ingreſſus ē redegit
in puluerē. Ob h̄ liq̄das marl' in vn
das longiꝰ a t'ra piectꝰ āgeba mūe
re famulatu ſolida int' fluctꝰ veſtigia
p̄figebat. O felix a inclitꝰ dn̄i p̄lia
tor. q̄ mūdi ꝯgreſſus pn̄cipē: innūe
rā ꝓlī multitudinē vite ſociauit et'
ne. O magnū a ineffabile ſacramtū
ut de illoꝝ potiꝰ ſalute letet' eccia q̊s
puniſſe mūdꝰ exultat. O btā mr̄ na
toꝝ ſuoꝝ glorificata tormētis q̊s nō
plāctu n̄ gemitu ad inferna deducit
ſed ad celeſtia regū migrantes ꝓpetua
laude pſeq̇t'. O teſtis fragrātiſſime
nitore celeſti fulgide. cuiꝰ ineſtima
bil' odor ſalutis ꝓpollet aromatibꝰ.
quē āmbroſiꝰ reperiēs ꝑhēnē p̄onū de
dita medicū fidei ꝓpugnatorē ſacri ꝑ
lij bellatorē. Tu diu dū multo latitā
tē puluiē dragmā Inuēis: accēſa ver
bi v̄tute ſupna Vt pateāt xp̄ē cūctis
tua mūera ſedis Angelicos cernāt
hūanaqꝫ lumīa vultꝰ Hec Ambroſiꝰ.

De noīe ſcī Felicis pape.

Felix dictꝰ ē a felicitate Vt' fe
lix q̄i ferēs lites a tribulatō
nes iſtiꝰ mūdi ꝓ vita eterna
Vel felix q̄ſi ferēs lixē. i. aquā ad fi
dē. i. ducēs ꝓplm ad fidē.

Felix loco liberij in papā eligit'
et ordinatur. Cum em̄ liberius
papa nollet arriane hereſi aſſentire
miſſus eſt in exiliū a cōſtantio filio

cōſtātiū ⁊ ibi p̱ trienniū moratꝰ eſt
Quapropt̄ totꝰ clerꝰ romanus loco
eiꝰ felicē ordinauerūt ipō liberio vo-
lente et ꝯſentiēte. Qui q̄dē felix cōci
lio ꝯuocato corā .xlviij. ep̄is: ꝯſtan
tiū arrianū ⁊ hereticū ⁊ duos p̄ſbr̄os
ſibi fauētes ꝯdēnauit. Quare cōſtā
tiꝰ indignatꝰ felicē de ep̄atu deiecit ⁊
liberiū eo pacto reuocauit ut .ſ. ſolū
mō ꝯſtātio ⁊ alijs q̄s felix ꝯdēnaue
rat cōicaret. Liberiꝰ g̃ exilij tedio affe
ctꝰ i heretica p̄uitate ſbſcripſit Et ſic i-
tātū p̱ſecutio excreuit ut q̄ plurimi ſa
cerdotes et clerici liberio nō p̱hibēte
necati ſūt in ecclīa. Felix ƀo de ep̄atu
deiectꝰ cū in predio ſuo h̄itaret inde
eductꝰ mr̄iū capitis obtrūcatōe p̱-
meruit circa ānos dn̄i .cccxl.

De noībꝫ Siplicij Fauſti ⁊ beatric̄

Simpliciꝰ dictꝰ eſt a ſimplici
tate q̄ſi ſine plica falſitatis.
Fauſtinꝰ q̄ſi fauſtꝰ .i. fortu-
natꝰ. Beatrix q̄ſi btitudinē capiēs.
Vel dicit̄ beatrix a btā ⁊ actes q̄d eſt
virtus q̄ſi btā virtus.

Sequitur hyſtoria.

Simplicius ⁊ fauſtinus fratres
cum ſacrificare ꝯtēnerēt ſb dyo
cletiano multa rome ſupplicia ptu-
lerūt. Tandē data ſnīa decollati ſūt
⁊ in tiberī corpa eoꝝ p̱iecta ſūt. So-
ror āt eoꝝ noīe beatrix eoꝝ corpa de
flūie leuauit ⁊ honorifice ſepeliuit Lucre
ciꝰ āt p̄fectꝰ ⁊ vicariꝰ dū p̄diū ipſiꝰ
ābiret eā teneri fecit: ⁊ ut idolis imo
laret p̄cepit. quā renuentē lucretiꝰ
nocte a ſuis ſuis p̄focari fecit. cuiꝰ
corpꝰ lucia v̄go rapuit ⁊ iux̄ frēs ſu-
os ſepeliuit. Poſt h̄ lucretiꝰ p̄diū intrā
uit: vbi facto amicis ſuis ꝯuiuio cum
mr̄ibꝫ inſultaret: infantulus q̄dā lac
tēs: pānis inuolutꝰ de gremio mr̄is
q̄ ibi aderat cūctis audientibꝫ excla
mauit. Audi lucreti. Occidiſti ⁊ inua
ſiſti. ecce datꝰ es in poſſeſſiōꝫ inimi
ci. Statīqꝫ lucretiꝰ tremēs a demone ar
ripit̄ ⁊ tres horas a deo ē vexatꝰ ut i
ipō ꝯuiuio moreret̄. Qd videntes q̄
aderāt ad fidem ꝯuerſi ſunt ⁊ narra
bant omnibꝰ paſſionē ſancte beatri
cis in cōuiuio vindicatā. Paſſi aūt
ſunt āno domini .cclxxxvij.

De ſancta Martha

Martha hoſpita xp̄i Syro p̄re
Eucharia mr̄e: regali ex p̱ge
nie deſcēdit Pr̄ āt eius ſirie ⁊
maritime multaꝝ oraꝝ dux extitit.
Tria āt opida .ſ. magdalū ⁊ betha-
niā vtrāqꝫ ⁊ ihrl̄imitane vrbis ptē
martha cū ſorore iure mr̄ne hēdita
tis poſſidebat. Nūq̄ legit̄ q̄ viꝝ ha
buiſſe q̄ ꝯtuberniū ſubiſſe. Miniſtrā
bat āt dn̄o nobil' hoſpita ⁊ ſororem
p̱iter miniſtrare volebat. q̄r videbat̄ ſi
bi q̄ ad ſeruiēdū tāto hoſpiti n̄ ſuf-
ficerēt totꝰ mūdꝰ. Poſt aſcēſiōꝫ dn̄i cū
facta eēt diſp̱ſio diſcipuloꝝ ipa cū frē
ſuo lazaro ⁊ ſorore maria: necnō et
btūs maximinꝰ q̄ eos baptiſauit: ⁊
cui a ſpūſcō erāt ꝯmēdate: multiſqꝫ
alijs: ablatis remis velis ⁊ gubnaculis
oībuſqꝫ alimētis: ratibꝫ ab infidelibꝫ
incluſū q̄ dn̄o duce marſiliā puē-
nerūt. Tādē territoriū aquēſe adeūt: ⁊
ibi p̱plm ad fidē ꝯūterūt. Erat autē
Martha valde facūda ⁊ oībꝫ gr̄oſa.
Erat āt tūc tp̄is ſup rodanū in nēo
re q̄dā int̄ arelatū ⁊ auinionē draco
q̄dā: mediꝰ aīal ⁊ mediꝰ piſcis groſſi
or boue: longior equo: h̄ns dētes ut
ſpata acutos: et cornua vtrāqꝫ p̱te
munitꝰ caput leoninū: dētes ut gla
dius acutos. comas equinas. ſqua
mas hirſutas. caudam viperinā. bi
nis pēnis in vtrāqꝫ p̱te defendebat̄.
vn̄ nec iacul' nec alijs armis cedebat
⁊ tāte fortitudīs ut .xij. leones for-
ſi. Qui latēs in flūie trāſeūtes p̱imit
⁊ naues ſbmergebat Venerat āt p̱
mare de gallacia aſie: gn̄atꝰ a leuia
thā q̄ ē ſerpēs aq̄ſus ⁊ fero aſſimꝰ.
⁊ a bonacho aīmali q̄d gallacia gig
nit. Qd inſectatores ſuos p̱ ſpaciū
iugeris ſtercus ſuū velut ſpiculū di
rigit. ⁊ q̄cq̄d tetigerit ſic ignis exu
rit. Ad quē martha a p̱plis rogata
accedēs ipm̄ in nēore q̄ndā hoīeꝫ mā
ducātē repiēs aquā bn̄dcāꝫ ſup eū

eiecta cruce ſibi oſt. Qui ꝓtinꝰ vic-
tus ut ouis ſtans a ſcā martha ꝓpꝛio
cingulo alligat̄ ⁊ ilico a ꝓpł'o lan-
ceis ⁊ lapidibꝫ ꝑimit̄ Vocabat̄ aūt
dꝛaco ab incolis tharaſconꝰ. Vn̄ in
huiꝰ memoꝛiā locus ille abhinc vo-
cat̄ tharaſconꝰ q̄ antea vocabat̄ ner
lue. ⁊ niger lacus eo ꝙ ibi erant ne
moꝛa vmbꝛoſa ⁊ nigra Ibi igit̄ btā
martha de licētia maximini magrī
ſui ⁊ ſoꝛoꝛis ſue deinceps remāſit. et
oꝛōibꝫ ⁊ ieiunijs indeſinēt̄ vacabat.
Inde ꝯgregato ibidē magno ſoꝛoꝛū
cōuentu ad honoꝛē btē marie virgi
nis magna edificata baſilica ſatis
ibi aſperā duxit vitā. carnē ⁊ oēm
pinguedinē: oua caſeū ⁊ vinū vitās.
ſemel eīn in die edebat. cēties in die
⁊ totidem in nocte genua flectebat.
Quadā vice dū apd̄ auinionē int̄
vꝛbē ⁊ fluuiū rodanī p̄dicaret: iuue
nis q̄dā vltra fluuiū ꝯſiſtēs eiꝰ v̄ba
audire deſiderās cū nauigio careret
nudꝰ natare cepit ſed ſubito a vi flu
minis rapi' ⁊ ꝓtinꝰ ſuffocat̄ Cuius
coꝛpꝰ vix ſcd̄o die inuentū añ pedes
marthe ſuſcitandū p̄ntat' Illa vero in
modū crucis ſolo ꝓſtrā ta taliter oꝛa
uit Adonay dn̄e ih̄u xp̄e q̄ frēm meū
dilectū tuū olim reſuſcitaſti: reſpice
mi hoſpes care ad fidē aſtantiū ⁊ re
ſuſcita puerū iſtū ⁊ apꝓhenſa eius
manu vox viuus ſurrexit et ſacrum
baptiſma ſuſcepit Refert euſebiꝰ
li. v. eccāſtice hiſt. ꝙ mulier emoꝛ
roiſſa poſtq̄ ſanata fuit in curia ſua
ſtatuā fecit ad imaginē xp̄i cū veſte
et fimbꝛia ſicut eū viderāt ⁊ ipſā pl'im
reuerebat̄. Herbe vero ſub ſtatua cre
ſcētes q̄ añ nulliꝰ erāt virtut̄ cū fim
bꝛiā attingerēt tante v̄tutis erāt ut
multi infirmi inde ſanarēt Illā aūt
emoꝛroiſſā quā dn̄s ſanauit Amb.
dic̄ fuiſſe marthā. Refert āt Ierō.
et het̄ in hiſt. trip. ꝙ iulianꝰ apoſta
ta imaginē quā emoꝛroiſſa fec̄ inde
ſuſtulit ⁊ ſuā ibidē locauit q̄ ictu ful
minis fuit ꝯfracta Obitū āt ſuū dn̄s
ſibi añ ꝑ annū reuelauit in q̄ toto ā

no febꝛibꝫ elaboꝛās añ octauā diem
ſui exitus angelicos choꝛos ſoꝛoꝛis
ſue in celū aīaꝫ deferētes audiuit. q̄
mox frēm ⁊ ſoꝛoꝝ ꝯuētu ꝯḡgato ait.
Mei comites ⁊ dulciſſimi alūni m̄ q̄
ſo ꝯḡtulamī. q2 āgelicos choꝛos ſo
roꝛ' mee aīaꝫ ad celos deferētes cer
no. O pulcerima ⁊ dilcā mea ſoroꝛ vi
uas cū magrō tuo ac hoſpite meo in
ſede btā Statiqꝫ martha exitū ſuū vi
cinū p̄ſētiēs ſuos āmonuit ut lumi
naribꝫ accenſ̄ circa ſe vſqꝫ ad obitū
vigilarēt. Nocte vero media añ trāſi
tus ſui diē cuſtodibꝫ ſōno ḡuat̄ ven
tus vehemēs irruit ⁊ luīa extīxit Illa
vero malignoꝝ ſpūum turbā cernēs
oꝛare cepit Mi p̄r hely mi hoſpes ca
re. cōgregati ſūt ad deuoꝛādū me ſe
ductoēs mei ſcripta tenētes mala q̄
geſſi Heli ne elonger̄ a me ſꝫ in ad
iutoꝛiū meū intēde Et ecce ſoꝛoꝛē ad
ſe venientē vidit q̄ manu face tenēs
cereos ⁊ lāpades inde accēdit. Dūqꝫ
altera alterā noīe ꝓpꝛio vocaret ecce
xp̄s aduenit. di. Veni dilcā mea ho
ſpita ⁊ vbi ego ſū ibi er̄ mecū Tu ſu
ſcepiſti me in hoſpitō tuo: ego te reci
piā in celo meo ⁊ inuocātes te exau
diā amoꝛe tuo Appꝛopinq̄nte vero hoā
ſui exitus foꝛas ſe ferri fecit ut celū
videre poſſ Iuſſit ſe ī t̄ra ſup cinerē
poni ⁊ ſignū cruc̄ coꝛā ſe teneri ⁊ in
h̄ verba oꝛauit. hoſpes mi care hāc
aīaꝫ paupclaꝫ tuā cuſtodi. ⁊ ſic̄ me
cū dig̃tꝰ es hoſpitari ſic me ſuſcipe in
hoſpi° tuo celeſti. Iuſſitqꝫ ut paſſio
ſm̄ lucā coꝛā ſe leger̄ ⁊ cū dicer̄ Pr̄
in manꝰ tuas cōmēdo ſpm̄ meū: illa
ſpm̄ emiſit Seq̄nti vero die. ſ. dn̄ica
dū circa coꝛpꝰ eiꝰ laudes exſoluerēt̄
Cir̄ hoꝛā t̄ciā apud petagoꝛicas btō
frācoñi miſſam celebrāti ⁊ pꝰ ep̄laꝫ
in cathedra doꝛmitanti dn̄s appuit.
dicēs. Dilce mei frāco. ſi vis implē q̄
olim hoſpite nrē pollicitꝰ es. ſurge ci
to ⁊ ſeq̄re me Quo iuſſa ꝯplēte ſbito
ābo tharaſconū venerūt. Et circa coꝛ
pꝰ eiꝰ pſallētes totū officiū ābo cete
ris rn̄dentibꝫ pegerūt. ⁊ coꝛpꝰ eiꝰ in

ſepulcro ſuis maībꝫ collocauerīt Ve
rū dū apꝰ petrī gōricas ſimiľ cātibꝫ
dyaconꝰ lecturꝰ euāgeliū bn̄dictōꝫ
petēs epm̄ expectaret· Rn̄t Frēs mei
cur me excitaſtis? Dn̄s em̄ ihs xp̄s
ad corpꝰ hoſpite ſue marte me duxit
ꝛ ipſā tradidimꝰ ſepulture· dirigite
igit̄ illic nūcios q̄ nobis anulū nr̄m
aureū ꝛ cirothecas criſeas deferāt· q̄
dū ad ſepeliēdū corpꝰ me aptarē ſa
criſte ꝯmēdaui ꝛ ea ex obliuiōe dimi
ſi· qꝛ me tā cito excitaſtis Miſſi nun
cij ꝛ ſicut eps dixerat īueniētes ſ. anu
lū: ſolāqꝫ cirothecā attulerūt· aliā vō
ſacriſta in hꝰ teſtimoniū retinuit· Ad
diditqꝫ btūs frācꝰ dicēs· cū pꝰ ſepul
turā ab eccia exirēmꝰ frať q̄dā illiꝰ lo
ci literis peritꝰ nos īſecutꝰ dn̄ꝫ interro
gauit q̄ noīe vocaret? Cui ille nihil re
ſpōdens: oñdit ei codicē quē in ma
nu tenebat aptū in q̄ nihil aliud ſcp
tū fuit niſi verſiculꝰ iſte In memoria
eťna erit iuſta hoſpita mea Ab audi
tōe mala nō timebit ī die nouiſſīō·
Cū vō codicē reuolueret in cūctis fo
lijs hoc reperit ſcriptū ¶ Cū āt ad eiꝰ
tumulū crebra miracula fierēt Clo
doneꝰ rex frācoꝝ xp̄ianꝰ effectꝰ: ꝛ a
ſcō remigio baptiſatꝰ cū grauem renū
pateref dolorē: ad eꝰ tumulū veniēs
ſanitatē integrā recepit· ꝓpterea lo
cū illū ditauit ꝛ triū miliariū ſpacō
ex vtraqꝫ pte rodami terrā villas et
caſtra dedit· locūqꝫ illū liberū fecit
Marcella vō eiꝰ famula vitā eiꝰ ꝯſcp
ſit· q̄ poſtmodū in ſclauoniā pgēs
ꝛ ibi euāgeliū xp̄i p̄dicās pꝰ x· ānū
a dormitōe marthe in pace q̄euit·

¶ De noīe Abdon ꝛ Semen

Abdon dictꝰ eſt ab abditꝰ et
on qd̄ eſt totū vel oīe: inde
abdō q̄i abditꝰ ſ. remotꝰ ab
oī inq̄namēto vicioꝝ ¶ Semē dr̄ a ſe
nos qd̄ eſt ſenſus ꝛ en qd̄ ē in Inde
ſemē q̄i in ſenſu: vel ſemē q̄i ſenex
ꝛ q̄i ſine etate in ſenſu· ¶ Legēda

Abdon ꝛ Semē ſub decio ipato
re martiriū paſſi ſūt· Cū em̄ de
cius ipator babiloniā cū alijs puin
cijs ſupaſſet q̄ſdā xp̄ianos ibi inue
nit q̄s ſecū ad vrbē corbulā deducēs
diuerſis ibi ſupplicijs ꝯſūmauit ꝛ
eos duo ſb̄reguli rapiētes· ſ. abdō ꝛ
ſemē ſepelierūt· Vn̄ accuſati ꝛ decio
p̄ntati: romā pꝰ eū vincti catenis du
cūť· ꝛ in ꝯſpcū decij ꝛ ſenatꝰ introdu
cti á ſacrificarent ꝛ rex ſuaꝝ recipe liber
tatē· á morſibꝫ beſtiarū deuorari iu
benť· Cōtēnentes itaqꝫ ꝛ expuētes
in ſimulacꝝ ad theatrū ptrahūť· ꝛ
ad eos duo leōes ꝛ vrſi q̄tuor dimit
tūť· q̄ cū ſcōs nō tāgerēt ſꝫ eos cuſto
dirēt iniectis in eos gladijs occidūť
ꝛ ligatiſ pedibꝫ tracti ſūt ꝛ iactati añ
ſimulacꝝ ſolis Qꝫ cū ibi triduo iacu
iſſent: q̄rinꝰ ſb̄dyaconꝰ eos collegit
ꝛ in domo ſua ſepeliuit· Paſſi ſunt
autē circa annū dm̄· cclīij·

¶ De noīe Germani epi·

Germanꝰ dr̄ a germīe ꝛ ana
qd̄ eſt ſurſū q̄i ſupnū germē
Tria ei reqrūť in ſeīe germi
nāte· ſ. calor nālis· humor nutrimē
talis: ꝛ vō ſeialis Btūs germanꝰ dr̄
q̄ſi ſemē germinās· qꝛ in ip̄ō fuit ca
lor p feruorē dilectōis· humor per
pinguedinē deuotōis· ꝛ vō ſeialis p
virtutē p̄dicatōis· p quā multos ī
fide ꝛ moribꝫ gnabat· Eiꝰ vitā ꝯſtā
tinꝰ preſbr̄ ad ſcm̄ cenſuriū epm̄ al
tiſiodorē· ſcripſit· ¶ Hyſtoria·

Germanꝰ nobiľ gn̄e in vrbe alti
ſio· et liberalibꝫ ſtudijs p̄mū
eruditꝰ: tādē romā ad diſcendā iu
ris ſciam eſt ꝓfectꝰ· vbi tātū digni
tatiſ accepit: ut eū ſenatꝰ ad gallias
mittēt vbi apicē totiꝰ ducatꝰ burgū
die obtinuit Cū ergo altiſiodor· cītatē
ceteris diligētiꝰ gubernaret: arborē
q̄ndā pinū ī media cītate hēbat· ad
cuiꝰ ramos ꝓ ammiratōe venatōis
ferarū capita ſuſpendebat· Sed cum
ſcūs amator ciuitatis illiꝰ eps de ta
li eū vanitate ſepe redargueret monēs
ut arborē incidi mādaret ne aliq̄ ma
la occaſio xp̄ianis ex hoc eueniret: ille
nullatēꝰ acq̄euit· q̄dā vice abeūte ger
mano arborē incidit· ꝛ incēdio totā

dedit. qd germanꝰ audiēs xpiane re
ligiōis obitꝰ: vallatꝰ militibꝫ ſuis
illuc aduenit: et mortē epō intēpta=
uit. Epſ aūt diuina reuelatōe germa
nuꝫ ſibi ſucceſſurū agnoſcens ſurienti
ceſſit auguſtudunuꝫ perexit. Poſt=
modū altiſiod. reuerſus germanuꝫ
caute in eccāa ɔcluſit: et ibidē eū ton
ſurans eū ſibi ſucceſſorē eſſe pdixit.
qd et factū eſt. Nā paulo pꝰ ipſe fe=
liciter obijt et germanꝰ ōis plebs in
antiſtitē poſtulauit. Qui ſba pau
pibꝫ erogata ac vxore in ſororē cō=
mutata corpꝰ ſuū p. xxx. ānos ſic af
flixit ut nunꝙ panē frumti. nō vinū
nō acetū. nō oleū. nō legumē. nunꝙ
vl ſalē p ſapore ɔmederit. Bis tm̄ in
anno. ſ. in paſca et natali ſumebat vi=
nū. ſed tn̄ ipm vini ſaporē aqs mixti
is extinguebat. In refectōe pmo ci
nerē plibabat deīn panē ordeaceū ſu
mebat. Sp aūt ieiunās nunꝙ niſi ve
ſpere ɔmedebat. In eſtate vl hieme
nullā veſtē habuit pter ciliciū et tu=
nicā vl cucullā. q veſtis niſi forte ali
cui donaret tādiu ab ipſo ferebatur do
nec attritōe nimia ſolueret. Lectꝰ ſuꝰ
cinerea cilicio et ſacculo ornabatur nul
lū puluinar caput ab humeris leuabat
ſed ſp gemēs et ſcōꝝ reliqas in collo
gerēs nūꝙ veſtimtū raro calciamē
ta et cingulū detrahebat. ſup hoīeꝫ ſu
it ſiqdē ōme qd geſſit. Talis em̄ eiꝰ
extitit vita ut ſi miracula caruiſſꝫ in=
credibile videretur tāta fuerūt miracula
ut niſi merita pceſſiſſent fantaſmata
putarēt. Hoſpitatꝰ in qdā loco cū
pꝰ cenā mēſa iterū pararetur ammiratꝰ in=
terrogat cui denuo pararēt. Cui cū di
cerēt qꝙ bonis illis mulieribꝫ q de no
cte incedūt pararēt. Illa nocte ſcūs
germanꝰ ſtatuit vigilare et ecce vidit
multitudinē demonū in forma hoīm
et mulierū ad mēſā venientē. q eis p
cipiens ne abirēt: cūctos de familia
excitauit inqrēs ſi illas pſonas cog
noſcerēt. Qui cū omnes vicinos ſu=
os et vicinas eſſe dicerēt: miſit ad do
mos ſingulorū demonibꝫ precipiens
ne abirēt. et ecce oēs in ſuis lectulis
ſunt inuenti. Adiurati igitur ſe demo
nes eſſe dixerūt: q ſic hoībus illude=
bant. Eo tpe btūs lupꝰ treca
ſin. florebat. cuiꝰ vrbeꝫ cū rex attila
obſideret: ſup portā btūs lupꝰ accla
mans qs eſſet q eos ſic īpeteret req
ſiuit. Cui ille. Ego ſū attila flagellū
dei. Quo cōtra humilis pſul gemēs
ait. Et ego lupꝰ ſeu vaſtator gregis
dei et indigens flagello dei. Mox por
tas reſerari iuſſit. Illi aūt diuinitus ex
cecati p portā ad portā tranſierunt.
neminē videntes aut ledentes. Be
atus igitur germanꝰ aſſumpto ſcō lu
po epō in britaniā vbi heretici pullu
lauerāt pfectus eſt. Sed dū in mari
eſſent et tēpeſtas maxima oriretur ora
tione ſancti Germani trāqllitas ma
gna efficitur et honorifice a populis ſu
ſcipiuntur. quorū aduentuꝫ demones
iā pdixerant. quos ſcūs Germanꝰ
ab obſeſſis corporibꝫ expulſit. Verū
dum hereticos cōuiciſſent ad ppa re
dierunt. Cum in quodā loco infir
mꝰ decumberet contigit ut totus ille
vicus repētino incendio cōflagraret
qui cū rogaretur ut inde aſportaretur et
ignem euaderet: ille incendio ſe op
poſuit et vltra citraqꝫ omnia conſu
mēte flāma hoſpitiū eius nō tetigit
Dū ad britaniā iterato rediret ut
hereticos cōfutaret: quidaꝫ ex diſci
ſciputis eius gradu cōcito eius veſti
gia ſequebatur. qui tamē apd cormā
dorum infirmus occubuit. Rediens
inde btūs Germanꝰ ſepulcrū diſcipli
aperiri fecit. Ipmqꝫ vocauit ex noīe
qd ageret. et an ſecuꝫ adhuc milita
re cuperet reqſiuit. Mox ille reſidens
cuncta ſibi ɔſtare ſuauia ac ſe nolle
huc vlterius reuocari rn̄dit. Tūc ſcō
annuēte ut reqeſcerēt: ille depoſito ca
pite ruſū ī dn̄o obdormiuit. Dū in
britania pdicaret et ſibi et ſocijs rex
britanie hoſpitiū denegaſſꝫ ſubulcꝰ
regis regreſſus a paſcuis acceptā p
bendā in palatio ad ppriū tuguriuꝫ
referēs: vidit beatū Germanū cum

ſocijs fame ⁊ frigore laborātē. quos
in domo ſua benigne recepit ⁊ vnicū
vitulū quē habebat hoſpitibꝫ occidi
mādauit. p9 cenā ſcūs german9 oīa
oſſa vituli ſup pellē vituli cōponi fec
et ad eius orōnē vitulus ſine mora
ſurrexit. Sequenti die german9 regi
feſtinus occurrit. cur ei9 hoſpitiū de-
negauerit potēter inq̇rit Tūc rex ve
hemēter attonitus ſibi rn̄dere nō po-
tuit. Et ille. Egredere inq̇t ⁊ regnū
meliori dimitte Germanus igiť dei
mādato ſubulcū cū vxore ſua venire
fecit ⁊ vniūſis ſtupētibꝫ regē conſti
tuit: ⁊ extūc reges ex gn̄e ſubulci ꝓ
deūtes dn̄anť gēti britaīe ¶ Cū ſaxo
nes ꝯ͂ britones dimicarēt ⁊ ſe pau-
cos viderēt: ſcōs inde trāſeūtes ad ſe
vocauerūt ⁊ ab eis certati oīes ad
baptiſmi gratiā ꝯuolabāt Die igiť
paſche ex feruore fidei piectis armis
ꝓperāt fortiť ꝑliari. Qđ alij audien
tes audacter ꝯ͂ inermes ꝓperant. Sed
german9 latēs cū ſocijſ ſuis oēs am
monuit vt cū ipē alleluia acclamaēt
oēs ſibi vno clamore rn̄derēt. Qđ cū
factū eſꝫ tātus hoſtes ſup ſe eruētes
terror inuaſit vt armis piectis nō ſo
lū mōtes: ſꝫ ⁊ celū ſup ſe ruere puta
rēt. cūctiqꝫ diffugerūt ¶ Quadā vice
ꝑ anguſtudunū trn̄ſiens ad tumulū
ſci caſſiani epi deuenit ꝙ quō hrēt ſe
inq̇ſiuit Ille ſtatī e tumulo cūctiſ au
dientibꝫ rn̄dit Dulci quiete ꝑfruor ⁊
aduentū redēptoriſ expecto. Et ille.
Quieſce ꝑ longū in xp̄o tp̄s ⁊ ꝓ no
bis attentius interc̄ede vt obtinē ſacre
reſurrectōiſ gaudia mēam ¶ Cū apđ
rauēnā deuenit ꝙ a regina placida et
filio ſuo valeriano honorifice ſuſcep
tus eſt. Hora ꝯ̄ cene regia miſit ei
vas argēteū āpliſſimū delicatioribꝫ
cibis plenuꝫ. Qđ ille ſic ſuſcepit vt
cibos famuliſ tradēt ⁊ ſibi ꝓ pauperi-
bus vas argenteū retinēt. Loco ꝯ̄
munerꝭ miſit regine ſcutellā ligneā
panē ordeaceū ꝯtinētē. qđ illa liben
ter ſuſcepit ⁊ vas illđ poſtmodū ar-
gento texit. ¶ Quadā ꝯ̄ vice dū pre

dicta regina eū ad ꝯuiuiū inuitaſſꝫ:
ille benigne ānuenſ ab hoſpitio ſuo
vſqꝫ ad palaciū eo ꝙ ieiunijs ⁊ ora-
tionibꝫ eſſꝫ ꝯfect9 aſino deferēte por-
tatus ē. Sed dū ꝯmedēt: aſin9 ſci ger
mani mortu9 eſt. qđ regina audiēs
equū mire māſuetudinis epō p̄ntai
fecit. quē intuēs ait. Meus m̄ aſin9
p̄nteť. q̄ q̇ huc me attulit: reporta-
bit Pergenſqꝫ ad cadauer Surge in-
quit vt nrō reūtamur hoſpicio. Sta
timqꝫ ſubſiliens ſeipſū ꝯcuſſit. ⁊ q̄ſi
nihil mali paſſus eſſꝫ germanū ad
hoſpiciū depoſuit ¶ Sed anq̄ꝫ de rauē
na exiret p̄dixit ꝙ neq̄q̄ꝫ in hꝭ ſeculo
diutius moraret. P9 modicū febre
arripiť. ⁊ die ſeptima in dn̄o mori-
tur ⁊ corp9 eius ad gallias ſicut a re
gina petierat trāſportať Obijt autē
circ̄ ānos dn̄i. cccc.xxxj. ¶ Verū cū ſcūs
german9 btō Euſebio vercellenſi epō
ꝓmiſiſſet ꝙ in ſui reūſione eccleſiaꝫ
quā fūdauerat ſibi dedicaēt: cū intel
lexiſſet Euſebius ſanctū germanuꝫ
exiſſe de corpore eccleſiā ſuā dedicatu
rus cereos accendi iuſſit: ſed quāto
plus accendebantur tanto plus ex-
tinguebantur Qđ videns euſebius
intellexit dedicationē aut alio tēpoē
oportere fieri aut alteri epō reſeruai
Cū igiť corp9 btī germani vercellam
delatū fuiſſet: mox in p̄dictā eccleſiā
inducť: ⁊ ſtatī oēs cerei ſ̄imit9 inflā
mantur. Tunc euſebius ꝓmiſſionis
ſancti germani meminit: ⁊ qđ ſe vi
uens factuꝝ ꝓmiſeāt mortuū feciſſe
cognouit. Hoc ita oportet accipi vt
nō intelligať de magno euſebio ver
cellēſi ꝙ tp̄e ipſius factū ſit hoc. Nā
ipē ſub valente imꝑatore mortuus
fuit. ⁊ a morte ipſius vſqꝫ ad mortē
ſancti germani vltra .l. āni fluxerāt
fuit ergo alius euſebius. ſub q̄ illud
qđ enarrať euenit.

¶ De nomine ſancti Euſebij.

Euſebius đr ab eu qđ ē bonuꝫ
et ſebe quod eſt eloquentia.
vel ſtatio. Vel euſebius ſo-
nat bonus cultus. Ipſe em̄ habuit

bonitateꝫ in ſanctificatione ſui. elo-
quentiā in defenſione fidei. ſtationē
in cōſtātia martirij. bonū cultū in re
uerentia dei.

Hyſtoria.

Euſebius ſp virgo exiſtēs dum
adhuc cathecuminꝰ eſſꝫ ab Eu
ſebio pp̄. baptiſma et nomē ſuſcepit
In ꝙ baptiſmo manꝰ angelice viſe
ſūt ꝙ ipſū de ſacro fonte leuauerāt
Matrōna quedā eiꝰ pulcritudīe capta
cū ipſius cubile adire vellet: cuſtodi
entibꝫ angel' puenire nō potuit Vn̄
facto mane ad eius pedes pcidꝰ ⁊ ab
eo lamītabilr veniā petijt Ordiatꝰ
aūt p̄ſbr tāta ſāctitate micuit vt in
miſſaꝝ ſolēnijs int' manꝰ eiꝰ miniſte
riū angelicū apparet. Poſtꝫ cū arria
na peſtis totā italiā inficēt ꝯſtantio
impatore eidē hereſi fauēte: iuliꝰ pp̄.
Euſebiū in vercellen: epm ꝯſecrauit
ꝙ tūc int' alias vrbes tenebat italie
pncipatū. Qd heretici audiētes oēs
fores ecclie claudi fecerāt At euſebius
vrbē ingreſſus an̄ hoſtiū maioris ec
cleſie ꝙ eſt beate Marie genua flex'
⁊ oīa hoſtia mox orōe ſua apuit B
Auxentiuꝫ mediolan̄. epm heretica
puitate corruptū de epatu eiecit. ⁊ p
eō viꝝ catholicū dyoniſiū ordinauit
Sicqꝫ btūs Euſebius totā eccleſiam
occidentis: ⁊ Athanaſiꝰ totā eccleſiā
orientl' ab arrianoꝝ peſte purgabāt.
Arrius nāqꝫ p̄ſbiter alexādrinꝰ fuit
qui xp̄m purā creaturā eſſe dicebat
aſſerens ꝙ erat qn̄ nō erat. ⁊ ꝓpter
nos factus eſt vt nos p eū tamꝙ̄ p
inſtrumētū deꝰ crearet. ⁊ idō magnꝰ
ꝯſtātinꝰ celebrari fecit ꝯciliū nicenū
vbi eius error cōdēnatꝰ ē. Ipē autē
poſtea miſerabili morte interijt. ꝙꝛ
oīa inteſtina p ſeceſſū emiſit Cōſtā
tius aūt ꝯſtātini filiꝰ ipſa hereſi cor
ruptꝰ fuit. ꝙcirca cōſtātius impator
ꝯtra Euſebiū indigꝰtꝰ multoꝝ epōꝝ
cōſiliū cōuocauit ⁊ dyoniſiū accerſi
uit: multaſqꝫ ep̄las ad Euſebiū de-
ſtinauit. Qꝛ ſciēs maliciā in multitu
dine p̄ualere: venīe cōtempſit ⁊ ſuā
ſenectutem oppoſuit Vnde impator

cōtra eius excuſationē ſtatuit in me
diolanenſi vrbe que ꝓpe erat cōciliū
celebrari. vbi cū Euſebiū deeſſe vide
ret iuſſit arrianos fidem ſuaꝫ deſcri-
bere ⁊ dyoniſiū epm mediolan̄. ac.
xxix. epōs eiuſdē fidei fecit ſbſcribere
Qd audiens Euſebiꝰ ex vrbe ſua p-
fectus mediolanum exijt ⁊ ſe multa
paſſurū p̄dixit Cū igitur ad quendā
fluuiū veniſſꝫ vt mediolanū pgeret
nauis pcul ex alia pte fluminis ex-
iſtens eo iubente ad eū venit: ⁊ euꝫ
cū ſocijs ſine gubernatore tranſpor
tauit. Tūc ei p̄dictꝰ dyoniſiꝰ obuia-
uit ⁊ ad pedes eiꝰ pcidēs veniā poſtu
lauit. Cū igit' euſebiꝰ ad impatoreꝫ
nec minis nec blandicijs flecti poſſꝫ
corā omnibꝫ dixit Vos dicitl' filiū mi
norē eē p̄re: Cur ꝰ mihi filiū meū ⁊
diſcipulū p̄tuliſtis? Nō eſt enī diſci
pulus ſup magiſtꝝ: nec ſeruus ſup
dn̄m: nec filiꝰ ſup patrē. Qua rōne
illi cōmoti ſtati cirographū quē ſcp
ſerant ⁊ cui dyoniſius ſubſcripſerāt
ei obtulerūt. At ille. Non poſt filiū
ſubſcribā cui autoritate preſuꝫ: ſed
iſtū incendite nouūqꝫ cui ſubſcribā
ſi vultl' ꝯſcribite Sicqꝫ dei nutu incen
ſus eſt cirographꝰ cui dyoniſius et
xxix. epi ſubſcripſerāt. Arriani aliū
cirographū conſcripſerūt ⁊ euſebio
alijſqꝫ epis vt ſubſcriberēt tradiderāt
Sꝫ ab euſebio animati ꝙ nullatenꝰ
cōſentirēt: ceperāt plurimū gratulari
ꝙ cirographū cui coacti ſubſcripſe
rant penitus ꝯbuſtū videbant. Tūc
iratus ꝯſtātius euſebiū volūtati ar
rianoꝝ tradidit quē ptinꝰ de medio
alioꝝ rapiētes ⁊ duriꝰ flagellantes
eū per gradꝰ palacij a ſūmo vſqꝫ ad
ymū ⁊ ab ymo vſqꝫ ad ſūmū traxerāt
Cū ꝰ capite ꝙſſato ſanguinē multū
fudiſſet et adhuc n̄ aſſētiret: vinctl'
poſt tergū manibꝫ p collū ipſū cū fu
ne trahebant Ipē aūt grās agēs di
cebat ſe p ꝯfeſſiōe fidei catholice mo
ri eē paratū Tūc cōſtātiꝰ Liberiū pa
pam: dioniſiū: paulinū: ⁊ oēs alios
epōs ꝙ eius aiati exēplo fuerant: in

exiliũ mitti fecit Euſebiũ ꝯ apd ſci-
topolĩ in vrbe paleſtie arriani duxe
rũt. et ipſũ in q̃dã artiſſimo loco po
ſuerũt vt cũ illo lõgitudine breuior
latitudine anguſtior: ita vt curuat9
nec pedes extẽdere nec ſe in latus al
terũ v̾tere poſſ; capiteq; depreſſo hu
meros tm̃ ⁊ cubitos moue poterat.
Verũ cõſtantio defũcto: iulian9 eidẽ
ſuccedẽs ⁊ omnib; placẽ volens iub;
exulatos epõs reuocari ⁊ deoꝝ tẽpla
aperiri ⁊ pace fieri ſb q̃ lege q̃ſq; vellet
Et ſic euſebi9 inde exiẽs ad athana-
ſiũ venit: ⁊ quãta paſſus fuerit eidẽ
expoſuit. Defũcto aũt iuliano: ⁊ io
uiniano regnãte ſopit᷑ arrianis eu
ſebius vercellas rediit ⁊ eũ; pplõ cũ
mag̃ exultatione ſuſcepit. Sed iteꝝ
valẽte regnãte arriani repullulant
et euſebij domũ vallãtes ⁊ eũ domũ
ipſũ ſupinũ trahentes: lapidib; eũ ob-
ruerũt ⁊ ſic ad dñm feliciꝰ migrãs
in eccleſia quã ipe cõſtruxerat ſepul
tus eſt. Fert᷑ ꝙ hãc gratiã ſue ci-
uitati euſebius a deo ſuis pcib; im-
petraſſe vt null9 arrian9 ibidẽ viuẽ
poſſit. Vixit aũt ſ'm cronicã ad mi-
nus .lxxxviij. ãnis. Floruit circa an
nos dñi .ccl.

De machabeis ſeptẽ fratrib9.

Machabei ſunt ſeptẽ frẽs qui
cũ matre ſua reuerẽda ⁊ eleaz-
ſaro ſacerdote p obſeruatõe
legis cũ carnes porcinas nollẽt cõ-
edere: inaudita ſuppliciorũ gña per-
tulerũt: ſ'm ꝙ in libro pmo macha
beoꝝ plenius cõtinet᷑. Et notãdũ ꝙ
eccia oriental᷑ facit feſtũ de ſcis vtri-
uſq; teſtamenti. Occidẽtalis aũt nõ
facit feſtũ de ſcis veteris teſtamenti
ex eo ꝙ ad inferos deſcẽderũt p̄terq̄
de innocẽtib;: ex eo ꝙ in ipſis ſingul᷑
occiſus ẽ xp̃s ⁊ de machabeis. Sũt
aũt q̃tuor rõnes quare eccia de iſtis
machabeis licet ad inferos deſcende
rũt: ſolemniſat. Prima ẽ ꝓpter p̄-
rogatiuã martirij. Quia eni inau-
dita ſupplicia vltra ſcõs veter᷑ teſta
mẽti paſſi ſũt. Jdeo piuilegiati ſunt
vt eoꝝ paſſio merito celebret᷑. Hec
ratio ponit᷑ in hyſtoria ſcolaſtica
Scḋa eſt ꝓpt̾ rep̄ſentationẽ miſterij
Septenari9 eni nũs eſt nũs vniuer-
ſitatis. Significat᷑ ꝙ in iſtis oẽs pa
tres veteris teſtamenti celebritate
digni. Nã licet de ipſis nõ ſolẽniz; et
eccia: tũ ꝙ ad limbũ deſcẽderũt: tũ ꝙ
multitudo multoꝝ nouorũ ſſbintrauit
in hijs tñ ſeptẽ impẽdit oĩb; reuerẽ
tiã. ꝙ p ſeptenariũ numeꝝ vt dictũ
eſt vniũſitas ſignificat᷑. Tercia ꝓpt̾
exẽplũ patiẽdi. Proponũt᷑ eni in ex-
emplũ fidelib;. vt. ſ. eoꝝ cõſtãtia ad
zelũ fidei animent᷑ ⁊ ad patiẽdũ pro
lege euãgelij: ſicut illi p lege moyſi
forti9 ac cãgant᷑. Q̃rta ẽ ꝓpt̾ cauſã
ſupplicij. Naz p defenſione leg᷑ ſue
talia ſupplicia paſſi ſũt: ſic xp̃iani p
defenſiõe leg᷑ euãgelice patiũt᷑. Has
tres vltimas rões aſſigt mgr iohes
beleth in ſũma ſua de officio.

De ſcõ petro ad vincula

Feſtũ ſancti petri apli q̃d ad
vincula dr: q̃druplici de cauſa
inſtitutũ fuiſſe putatur. ſ. in
memoriã liberatõis petri. a. i memo
riaz liberatõis alexãdri. b. p deſtruc
tio ritu gẽtiliũ. c. ⁊ p ĩpetrãda abſolu
tõe ſpũaliũ vinculoꝝ. d. Prima q̃
cã ẽ in meoriã libatõis petri. Nã ſic
dr in hiſto. ſcolaſ. Herodes agrippa
romã adijt. ⁊ ibi gaio nepoti tiberij
ceſaris familiariſſim9 extitit. Qua-
dam aũt die dũ eſſet herodes in curru
cũ gayo: leuatis in celũ manib; ait
Vtinã viderẽ mortẽ iſtius ſenis ⁊ te
dominũ totius orbis. Hec auriga
herodis audiuit ⁊ tiberio cõtinuo in
ſlauit. q̃propter indignatus tiberi9
ceſar herodẽ reduſit in carcereꝫ. Vbi
dũ q̃dam die iuxta arborem innixus
eſſet cui9 frondibus inſidebat bubo
vnus de captiuis pitus in augurijs
dixit ei. Noli timere ꝙ cito liberabe
ris: ⁊ intantũ ſublimaberis ꝙ ami
cos tuos in tui inuidiã cõcitabis: et
in hac pſperitate morier᷑: ꝙ cito ãt

buiꝰ generis animal ſup te videris
vltra q̃ntū die viuē nō valebꝫ. Poſt
aliqd tp̄s tiberiꝰ morit̄ ⁊ gayus in
imperiū ſblimat̄: q̄ q̄dē herodē de vin
culis liberauit ⁊ magnifice ſblimatū
regē in iudaicā regionē miſit. Cūq̄
veniſſꝫ: miſit manꝰ vt affligeret q̄ſdā
de eccl̄ia. Occiſo aūt Jacobo frē iohis
gladio ab eod an̄ diē azimoꝝ: vidēs
q̄ hoc gr̄tū erat iudeis: in diebꝫ azimoꝝ
petꝝ apphendit ⁊ in carcerē redufit:
volens pꝰ paſcha ꝓducere eū ꝑplo. An
gelus āt eadē nocte aſſiſtēs mirabilr̄
eū a vinculoꝝ nexibꝫ abſoluit et ad
miſteriū p̄dicatōis liberū ire iuſſit.
Facinꝰ āt regꝭ dilatōeꝫ nō pati᷑ vltio
nis. Seq̄nti ꝟo die cuſtodes ad ſeuire
fecit vt ꝓ fuga petri diris eos penis
afficeret. Hoc tn̄ facere impeditꝰ ē ne ſo
lutio petri alicui noceret. Nā ꝯcitꝰ in
ceſareā deſcēdit: ⁊ ibi percuſſus ab an
gelo expirauit. Et tm̄ fic̄ dt Joſephꝰ
in .xix. āntiq̄tatū libro cū ceſareā adue
niſſet ⁊ ad totiꝰ ꝓuincie viri vnaliter
ꝯueniſſēt: ille veſte fulgēti ex auro
argētoq̄ mirabilr̄ ꝯtexta īdutꝰ in ci
piente die ꝓcedit ad theatꝝ: vbi cū
p̄mo ſolꝭ radios veſtis argētea ſuſce
piſſet: repercuſſo ſplendore duplicatā
ſpectātibꝫ lucē fulgur metalli vibrā
tis effudit: vt ītuētibꝫ pſtrīgeret ac ē
terror aſpectꝰ. ⁊ p hoc plꝰ aliq̄d de eo
q̄ħ hūane natuē ē: artifex arrogātia
mētire᷑ iłico adulantiū vulgi ꝯcrepāt
voces di. Nū cuiſq̄ vt hoīeꝫ te tenui
mus ſꝫ ex hoc iā ſup hūanā naturā
te eē fatemr̄. Et dū adulatoriis demul
ceret̄ honoribꝫ: ⁊ oblatos ſibi dīnos ho
nores nō reſpueret: reſpiciēs vidit in
ſidentē ſup funiculū capiti ſuo ange
lū .i. bubonē mortꝭ eiꝰ ꝓxime nūciū.
Reſpiciēſq̄ ad ꝑplm dixit. Heu ego
deus vr̄ morior. Sciebat em̄ iux̄ p̄di
cationē augurꝭ ſe iſta q̄nq̄ dies mo
riturū. Et continuo percuſſus poſt q̄nq̄
dies: vermibꝫ eius viſcera corrodēti
bus: expirauit. Hec Joſephꝰ. In
mēoriā igi᷑ tā mire liberatōis p̄ncipis
pis apłoꝝ a vinculꝭ. ⁊ tā dire vindicte

in tirānū ꝓtinꝰ ſubſecute: eccl̄ia feſtū
ſci petri ad vincula ſolemnizat. Vnā
ep̄la in miſſa canit̄ in q̄ hec liberatio
facta fuiſſe ꝑhibet̄. Et ſm̄ hoc videt̄ q̄
hoc feſtū debet vocari petri a vinculis.
¶ Scd̄a cauſa inſtitutionis extitit
Cū alexāder pp̄ qui ſextꝰ pꝰ beatū
petꝝ rexit eccleſiā. ⁊ hermes p̄fectus
vrbis rome qui p alexādrū ad fidē
ꝯuerſus fuerat: a Quirino tribuno
in diuiſis locis in cuſtodia tenebat̄.
Dixitq̄ tribunus ad hermetē p̄fectū
Miror te virū prudentē honorem di
mittere p̄lature ⁊ vitā aliā ſomniare
Cui hermes dixit. Et ego an̄ hos an
nos hec oīa deridebā. ⁊ hāc vitā ſolā
eſſe putabā. Reſpōdit Quirinꝰ. Fac
ergo me ꝓbare q̄ aliā vitā eſſe no
ueris: ⁊ cōtinuo fidei tue diſcipulum
me habebis. Cui hermes dixit. San
ctus alexander quē tenes in vinculꝭ
ipſe hoc melius te docebit. Tūc qui
rinus maledicēs alexādro: ait. Ego
tibi dixi vt me ꝓbare faceres hoc: ⁊
nunc me mittis ad alexandruꝫ quē
pro ſuis ſceleribus teneo vinculatū.
Verūtamen ſup te ⁊ alexandrū cu
ſtodiam duplicabo. ⁊ ſi ipſū tecū vel
te cuꝫ illo inuenire potero vere fidem
tuis ⁊ eius ſermonibꝫ adhibebo. Fe
cit quod dixit ⁊ alexandro protinꝰ
hoc indicauit. Orante ſancto alexā
dro angelus ad eū venit: ⁊ ipſū ad
hermetē in carcerē adduxit. Et inue
niens eos Quirinꝰ inſimul plurimū
admiratꝰ eſt. Et cū hermes quirino
narraret quō alexāder filiū ſuū mor
tuū ſuſcitaret dixit alexandro q̄rinꝰ
Habeo filiā gutturoſā noīe Balbi
nam: ꝓmitto ergo me tuā recipe fidē
ſi filie mee impetrare poteris ſanitatē
Cui alexander. Vade citius ⁊ ipſā ad
carcerem meum adducito. Cui dixit
quirinus. Cum hic ſis quomodo in
carcere tuo potero te īuenire? Ad quē
alexander. Vade cito q̄ qui me huc
adduxit. ille me illuc cito reducet.
Pergēs ergo quirinꝰ filiā ſuam ad
carcereꝫ alexandri adduxit: ibidem

ipſū inueniēs ad pedes ſuos ſe pſtrā⸗
uit. Tūc filia eius cept vincula alex⸗
andri deuote oſculai vt ſanitatē reci
peret Cui alexander dixit Noli filia
has meas oſculai catenas ſ3 bogas
ſācti petri apl'i diligēter inqres: q̄s
deuote oſculās recipies ſaītatē Quī⸗
rin9 ḡ in carcere vbi detētus fueāt pe
trus diligēt' bogas inq̄ri fecit Eaſq3
cū inueniſſ3 filie ſue oſculandas dedit
illa mox vt oſculata eſt vincula: ſani
tatis integere beneficiū aſſecuta eſt
Tūc q̄rin9 veniā petēs alexandꝝ de
carcē extrāxit: a ipē cū familia a alijs
q̄ꝫ pluribꝫ baptiſma ſuſcepit Tūc ſā
ctus alexāder h' feſtū. iij. kl'. auguſti
celebrādū inſtituit. a ī honorē apl'i
petri eccleſiā fabricauit: vbi vincula
repoſuit: a ad vīcula noīauit In hac
ſolemnitate ad p̄dictā ecciam ſolet
fieri magn9 cōcurſus ppl'i a ibidē po
pul9 vīcula oſcula² ¶ Tercia cā in⸗
ſtitutionis ſ'm venerabilē3 Bedā h'
eſt Octauian9 impator a anthoni9
ſibi inuicē affinitate coniūcti: ſic int'
ſe mūdi toti9 īperiū diuiſerāt vt octa
uian9 in occidēte ytaliā galliā a hi⸗
ſpaniā: anthoni9 vero in oriēte aſiā
pontū a africā poſſiderēt Anthonius
āt laſciu9 a lub'c9 cū ſororē octauia⸗
ni in vxorē hēret ipſam repudiauit: a
cleopatrā reginā egipti ī vxorē acce
pit. Ob hoc indignatus octauian9 ma
nu armata in aſiā ꝯ āthoniū p̄ceſſit
a ipſā in oībꝫ ſupauit Tūc anthoni9
a cleopatra victi fugerūt. a ſemetip
ſos p̄ dolore nimio occiderūt. Egipti
igit' regnū octauian9 deſtruxit: a ro
manā p̄uinciā fec̄. Inde alexandriā
prexit a omībꝫ eā diuitijs ſpolians
romā ipſas trāſuexit Vn̄ in tantū rē
publicā auxit: vt p vno denario dar̄
tur q̄d p̄us p q̄tuor vēdebat'. Et q2
ciuilia bella valde vrbē vaſtauerāt:
ita eam renouauit vt dixit. Inueni
latericia3: relinq̄ marmoreā. Quia
igi² in tātū rēpublicā ille auxeāt: au
guſt9 p̄mo oīm vocat9 eſt. Vn̄ a ab
eo auguſti dcī ſūt q̄ ſibi in īperio ſuc⸗

ceſſerūt: ſicut a iulio ceſare anūculo
ei9 ceſares appellā². Vn̄ a hūc menſē
auguſtū q̄ p̄us ſextil' diceba²: q2 ſex
tus a martio erat: ppl's ſuo nomine
intitulauit eū auguſtū vocans. In
memoria3 itaq3 a honorem victorie
illius quam p̄ma auguſti octauia⸗
nus habuit omnes romani hac die
ſolemnizabāt vſq3 ad tempus theo
doſij impator'. qui cepit regnaē an
no a natitate dñi. cccxxv. Eudoſia
igit' filia predicti theodoſij impator'
vxor valentiniani iheroſolimam ex
voto prexit vbi q̄dā iude9 p magno
munere duas ei catenas obtulit: q̄
bus ſb' herode petr9 apl's vinct9 fuit
Cū igit' romā rediſſet a in kalendis
auguſti in honorē impator' gentil'
romanos ſolēnizaē vidēt: dolens q2
dānato homini tātus honor exhibe
ret' cogitāſq3 q2 n̄ de facili eos a tali
ꝯſuetudine reuocaē poſſet: cogitādo
tractauit vt obſeruātia q̄dē ſic ſtaēt
ſ3 in honorē ſancti petri fieret: a illū
diē vniuerſus ppl's ad vincula noīa
ret Habita igit' cogitatōe cū btō pe
lagio p̄p̄: pplm blandis exhortatōni
bus induxerūt vt obliuioni trāderet'
memoria principis paganoꝝ: a cele
bris fieret memoria principis aplo
rū. Q8 dū cunctis placuiſſet: illa ca
tenas quas de iheruſalē attulerat p
tulit a pplo oñdit. Papa vero a illā
catenā ptulit qua ſub Nerone idē
apoſtolus vinct9 fuit Hac ergo illis
ſociata ita miāculoſe vna catena ef
fecta ē: ac ſi omni tp̄e vna a eadē ca
tena extitiſſet. Vn̄ papa a regina p
tin9 ſtatuerūt vt q̄d hoīm indiſcreta
religio faciebat gentili dānato: mu
tata in meli9 faceret apoſtoloꝝ p̄n⸗
cipi petro Ipſa ḡ vincula papa cum
regina in ecc̄ia ſancti petri ad vīcula
poſuit. a ipſā muneribꝫ mult' a p̄ui
legijs magniſ dotauit: ac p̄dictā diē
vbiq3 fore celebrē inſtituit Hec Be
da. ¶ Quāte aūt v'tutis hec catena
fuerit āno a natitate dñi q̄drīgēteſi
moq̄driageſimo apparuit. Quedā eni

comitē ottonis imꝑatoris ꝓpinquū diabolus an̄ oīm aſtantiū oculos tā crudeliter arripuit vt ſeipſū dētibꝫ laceraret. Tūc iuſſu imꝑatoris ad Johanē papā duci⁹ vt catena ſancti petri ei⁹ collū circūdaret. Sꝫ dū alia catena furientis collo fuiſſet impoſita ꝛ nihil ex hoc ꝓueniret ſalutis: nimirū ibi nihil latebat virtutis. Tandē vera petri catena ꝓducit̄ ꝛ furientis collo imponit̄. Tante aūt virtutis pond⁹ diabolus ferre nō potuit. ſed mox corā oībꝫ exclamās: abſceſſit. Tūc theodericus methēn. eps ipſā catenā arripuit ꝛ eā ſe nullaten⁹ dimiſſuꝝ niſi man⁹ ſibi p̄ciderent⁹: aſſeruit. Cū ḡ ſup hec int̄ epm ꝛ papā aliosq; clericos ḡuis oriret⁹ ɔtētio: imꝑator tādē litigiū ipꝫ ſedauit: ꝛ eps ex ipa catena anulū a pp̄ īpetrauit. ¶ Narrat miletus ī cronica q; hiis diebꝫ apd epiꝝ draco ingēs apparuit. in cui⁹ ore donatus eps virtute inſignis expuēs mox eū occidit. ꝑus tn̄ an̄ eius faciē digitis crucē deſignās ꝛ eidē oſtendēs quē vix ſeptē iuga boū nc ei⁹ putredine aer inficeret ad locū incēdij trahere potuerūt. Jdē q; ꝯ apt ibidē q; diabolus tūc in ſpēm moyſi ſe poſuit: q̄ iudeos vndeq; ɔgregās ſup mag^m montis p̄cipitiū: iux mare eos dux^t Quos dū ad t'rā ꝓmiſſiōis ſicco pede ipſo p̄eūte ducē polliceret̄: innumeros necauit. Vn̄ credit̄ q; diabol⁹ indignat⁹ q2 occaſiōe iudei q̄ regime catenā debeāt: plauſus Octauiani ceſſauit de eis ſe talr̄ vindicauit. Multi aūt ex eiſ q̄ euaſerāt ad baptiſmi graciā ɔuolarāt. Cū em̄ mōs ipē dedulis incūberet. ꝛ illi ſeſe euoluerēt pores tā acutis rupibꝫ lacerati q̄ in mare p̄focati mortui ſūt. Cūq; reliqui idem facē vellēt ꝛ de poribꝫ quid eis acciderit ignorarēt: quidā piſcatorēs inde tranſeūtes malū qd̄ acciderat narrauerūt eiſdē ꝛ ſic illi cōuerſi ſūt. Hec in hyſtoria triptita. ¶ Quarta cauſa inſtitutionis hic aſſigri pōt. Dn̄s em̄ a vincul' petrū miraculoſe abſoluit. ꝛ eidē ligandi ꝛ abſoluēdi poteſtatē dedit. Nos aūt vincul' peccatoꝝ obligati tenemur: ꝛ abſolui indigem⁹. Jgit̄ ꝛ ipſū in ſolēnitate q̄ dr̄ ad vincula honoram⁹. Vt ſicut ipē a vincul' abſolui ꝓmeruit: et ſicut abſoluēdi ipē a dn̄o ptātē accepit ſic et ipē a pctōꝝ vīcul' nos abſoluat. Hāc vltimā inſtitutōis cauſā nō nullaꝫ extitiſſe de facili quis ꝓpendē poteſt ſi videat q; abſolutionē a vincul' in apoſtolū factā epl'a cōmemorat. abſoluendi poteſtatē ſibi ɔceſſaꝫ euangeliſta recitat. abſolutionē nob ab ipſo faciendā hodierna oratio poſtulat. Qz autē per claues quas accepit interdū eſſe damnandos abſoluit in quodā miraculo qd̄ legitur in libro miraculoꝝ beate virginis ſatis claret

¶ Apud coloniā vrbē in monaſteio ſancti Petri erat quidā monachus leuis: lubricus ꝛ laſciuus: demones ipſū accuſabāt. ꝛ q̄libet gn̄a pctōꝝ cōtra ipſū clamabāt. Vnū dicebat. Ego ſuꝫ cupiditas tua q̄ tā freq̄nter cōtra dei p̄ceptū ɔcupiuiſti. Alid dicebat Ego ſū vana gl'a q̄ te apd hoīes iactanter exaltaſti. Aliud aūt. Ego ſum mendacium in quo mentiendo peccaſti. Et cetera ſimiliter. Econtra quedā bona opa que fecerat excuſabant eū: dicētia. Ego ſū obedientia quā ſenioribus ſpūalibꝫ exhibuiſti. Ego ſū pſalmoꝝ cant⁹ q̄s freq̄ēter deo cecimſti. Scūs aūt petr⁹ cui⁹ erat mōch⁹ ꝑ ipō deꝑcatur⁹ dn̄ū adijt. Cui rn̄dit dn̄s. Nūq̄d nō ꝓpha me inſpirante dixit Dn̄e q̄s hītabit in tabernaculo tuo: aut q̄s req̄eſcet in mōte ſcō tuo. Qui ingredit̄ ſine macula et opat̄ iuſticiā. Et loq̄t̄ veritatē. Quō pt hic ſalu⁹ eē cū nō ſine macula ſit ingreſſus: nec ſit iuſticiā opat⁹. Rogante aūt ꝓ eo petro cū v̄gine matre dei: hāc dn̄s ſniaꝫ ꝓtulit vt ad corp⁹ rediret ꝛ ibi pniām agēt. Tūc cōfeſti petr⁹ claue quā manu tenebat diabolū terruit ꝛ ī fugā ɔuertit. Animā eo in manu cuiuſdā qui in predicto

monaſterio monach⁹ fuerāt tradid⁹
⁊ vt ad corp⁹ ipſā reduceret: p̄cepit.
Qui ab eo ꝓ mercede reductiōis po-
poſcit vt ſingul' diebꝫ pro eo pſalmū
miſerere mei de⁹ dicēt. ⁊ vt ſepultu-
rā eius ſepe ſcopis mūdaret. Jpſeqꝫ
de morte rediēs q̄ ſibi cōtigerāt om-
nibus enarrauit.:.

De ſancto Stephano pp̄.

Stephanus pp̄ cū multos gē
tiliū v̄bo et exēplo ↄuertiſſꝫ: ⁊
multa corpora ſcōꝝ martiruꝫ
ſepeliſſet: a valeriano ⁊ galieno an
no dn̄i. cclx. ſūmo ſtudio pſeq̄tur vt
eū ⁊ clericos ſuos aut ſacrificaē coge
rēt: aut diuſ' ſupplicijs punirēt De
creuitqꝫ edictū vt q̄cūqꝫ eos ꝓderet to
tā eoꝝ ſbſtātiā poſſidēt Quapropt'
decē de eius cleric' ↄp̄rehēſi: ſine audi
entia decollati ſūt Seq̄nti die ſtepha
nus pp̄ ↄp̄hēdit' ⁊ ad tēplū mart' du
cit': vt ibi aut idolū h' adoraēt: aut ſnīaꝫ
capitalē ſbiret Sz cū tēplū ingreſſus
fuiſſet: ⁊ vt tēplū deſtrueret' exoraſſꝫ
ſtatī magna ps tēpli corruit: ⁊ oīs
multitudo p̄ nimio timore aufugit.
Jpē ꝟo ad cimiteriū ſcē lucie perexit
Q8 audiēs valeian⁹ milites pluēs
p̄oribꝫ ad eū miſit. Qui veniētes: eū
miſſaꝫ celebrātē inuenerūt: ⁊ ſtantē
intrepidū incepta deuote pficienteꝫ
in ſua ſede decollauerūt.

De inuētiōe Stephani ꝓthomr̄is

Inuētio corpori' prothomartiri'
Stephani āno dn̄i. cccxvij. ho
norij p̄ncipis ſeptio āno facta fuiſſe
narrat'. Repitur aūt eius inuētio. ⁊
tranſlatio. b. et ↄiunctio. c A. Jn-
uētio ipſi⁹ h' ordine facta fuit Nā cū
q̄dā p̄ſbiter noīe Lucian⁹ in t'ritorio
iheroſolimitano quē genradi⁹ inter
viros illuſtres ↄmemorat et h' ſcp̄-
ſit: feria ſexta cū in ſtrato ſuo q̄eſcēt
⁊ pene euigilaēt: vir q̄dā ſenex ſta-
tura ꝓcerus: vultu decor⁹: barba ꝓ-
lixa: pallio candido amictus: cui gē
mule auree ⁊ cruces inerāt cōtexte.
calciat⁹ caligis in ſupficie deaurat'
eidē apparuit q̄ manu aureā virgā te-
nens tetigit eū: dicēs. Sūma cū dili
gentia nrōs patefacito tumulos. q2
indecēter in deſpecto loco recōditi ſu
mus Vade g̊. dic iohāni epō iheroſo
limitano vt nos in loco honorabili
reponat. q2 cum ſiccitas ⁊ tribulatio
mundū ↄcuſſerit: noſtroꝝ ſuffr'gijs
deus mūdo ꝓpiciari decreuit. Cui luci-
anus preſbit' dixit. Dn̄e q̄s es? Ego
ſū inq̄t gamaliel q̄ paulū apl̄m enu
triui ⁊ ad pedes meos legē pdocui. q̄
autē mecū iacet ſcūs ē ſtephan⁹ q̄ a
iudeis lapidat⁹ ex̄ ciuitatē ꝓiect⁹ eſt
ut a feris ⁊ auibꝫ vorare? Sed h' oīno
ille ꝓhibuit cui idē martir illeſā fidē
ſeruauit Ego aūt ipſū cū ſūma reue
rentia multū collegi: ⁊ in meo nouo
tumulo ſepeliui. Alius aūt q̄ mecū
iacet ē nicodem⁹ nepos me⁹ q̄ nocte
Jheſū adijt: ⁊ a petro ⁊ iohē ſacrum
baptiſma ſuſcep̄t Quapropt' indig̃
ti in eū p̄ncipes ſac'dotū eū occidiſſēt
niſi ob noſtri reuerentiā dimiſiſſent
Verūtamē omnē eius ſubſtantiā di
ripuerūt: ⁊ a p̄ncipatu depoſuerūt.
multiſqꝫ eū affic̄ētes v̄beribꝫ ſemi-
uiuū reliquerūt. Hunc cū ego in do
mo mea duxiſſē diebꝫ aliquibꝫ ſup-
uixit: ⁊ defunctū iux̄ pedes ſancti ſte
phani ſepeliri feci. Terci⁹ ꝟo q̄ mecū
eſt: ipē eſt abibas fili⁹ meus: qui an
no etatis ſue viceſimo mecū baptiſ-
ma ſuſcepit ⁊ virgo pmanſit ac cuꝫ
paulo apoſtolo meo legem didicit.
Vxor vero mea Ethna ⁊ filemi⁹ fili⁹
meus qui fidē xp̄i noluerūt recipere
noſtra neq̄q̄ digni ſepultura fuere.
ſed eos alibi ſepultos inuenies: et
eoꝝ tumulos vacuos ⁊ inanes Hoc
dicto ſanct⁹ gamaliel diſparuit Lu-
cianus vero euigilās dominū exora
uit vt ſi hec viſio in veritate eſſet: eidē
ſecūdo ⁊ tercio appareret. Jn ſeq̄nti
ergo feria ſexta eidē ſicut p̄us appa-
ruit: ⁊ cur ea que ſibi dixeāt neglexi
ſſet: queſiuit. Non inquit dn̄e neg-
lexi: ſed rogaui dominū vt ſi hoc ex
dō eſſet mihi tercio apparēt. Dixitqꝫ

gamaliel. Quoniā in mēte tua cogi
tasti si nos inuenires quomodo sin-
gulorū reliquias discernere posses:
ex hijs q̄ tibi sb similitudine offero
singulo⁊ loculos ⁊ reliquias edocebo
Ostenditq; ei tres calatos aureos ⁊
quartū argenteū. quorū vnus erat
plen⁹ rosis rubentib;: alij duo rosis
albis: quartū etiā ostendit calatū
argenteū plenū croco. Dixitq; gama
liel. Hij calati nr̄i sunt loculi. ⁊ hee
rose sūt nostre reliq̄e. Calat⁹ plen⁹
rosis rubeis ē locul⁹ scī stephani qui
solus ex nobis martirio meruit coro
nari Alij duo ros albis pleni: mei ⁊
nicodemi loculi sūt q̄ sincero corde in
cōfessione xp̄i pseuerauim⁹ Quart⁹
vō argēteus croco plenus s: ē Abibe
filij mei q̄ cādore v̄ginitatis pollebat:
⁊ mūd⁹ de mūdo exiuit. Hijs dictis
ite⁊ disparuit Feria āt sex̄ seq̄ntis eb
domade eidē irat⁹ apparuit: ⁊ de dilati
one ac negligētia eū grauiter increpa
uit. Cōtinuo igit lucian⁹ Iherosoli
mā adijt ⁊ iohāni epō cūcta p ordi-
nē enarrauit Pergūt g̊ cū alijs epis
accersitis ad locum p̄dicto luciano
ostensū Cūq; cepissent fodere: terra
concutit ⁊ suauissim⁹ odor senti Ad
cui⁹ odoris mirā fragrantiā meritis
sancto⁊ .lxx. homines a diuersis in-
firmitatib; liberant Sicq; in ecclesiā
syon que est in iherusalem vbi sanc
t⁹ stephan⁹ archidiacōt⁹ officio fū-
ctus est cū magno gaudio sanctorū
reliquias trāstulerūt: ⁊ eas ibidem
honorifice cōdiderūt. Huius visionis ⁊
inuentionis mentionē facit Beda in
cronica sua Hec āt inuētio scī ste-
phani facta ē eadē die q̄ eius passio
celebratur. ⁊ eius passio in hac die
fuisse dr̄. Festa aūt ab ecclia mutata
sūt duplici rōe. Prima ē qm̄ xp̄s
ideo nat⁹ ē in terris vt hō nasceret in
celis Decuit g̊ vt natiuitati xp̄i cōtinua
retur natale scī Stephani. q̄ pmo p
xp̄o martirizat⁹ est q̄d ē nasci in celo
vt p hoc notaret vnā ex alia seq̄ Vn̄
etiā cātat de ipso. Heri xp̄s nat⁹ ē in
terris vt hodie stephan⁹ nasceret in
celis Scd̄a rō qm̄ festū de inuētio-
ne solemni⁹ agebat q̄ festū passio-
nis. ⁊ hoc tū ꝓpter reuerentiā natiui
tatis dn̄i. tū ꝓpter multa miracula q̄
in ipsius inuētione dn̄s ostenderat.
Quia g̊ passio ei⁹ dignior ē q̄ inuen
tio: ⁊ ob h̄ solēnior debet ēē: ido eccia
festū de passiōe ad illd̄ tp̄s instituit i
q̄ in ampliori reuerētia habea
Trāslatio āt ei⁹ vt ait Aug. h̄ modo
fuit. Nā alexāder cōstātinopolitan⁹
senator ihrl̄m cū vxore sua adijt: ⁊ p
thomartiri stephano pulcerimū ora
toriū cōstruxit: ⁊ p⁹ e⁹ obitū iux corp⁹
e⁹ se sepeliri fec Euolutis g̊ vij. ānis iuli
ana vxor sua ī patriā suā volēs redi
vtpote q̄ a pncipib; iniurias patie-
bat corp⁹ viri voluit secū deferre. q̄d
cū ab epō cū multis pcib; postulasset
ep̄s duos loculos argēteos ꝓtulit:
di. Non noui q̄s ex hijs sit loculus
viri tui Et illa Ego noui Et ipetū fa
ciēs āplexata ē corp⁹ stephani Sic g̊
dū corp⁹ vi putat accipe: casu corp⁹
ꝓthomartiris accept Cū āt nauim cū
corpore cōscēdisset hymi audiunt āge
lici. suauissim⁹ odor effrgrat. clamāt
demones seuā suscitāt tēpestatē di.
Ve nobis q; ꝓthomartir stephan⁹
trāsit diro nos verberās igne. Cū g̊
naute naufragiū formidarent: Ste-
phanus inuocat ⁊ cōtinuo apparuit
ei dicēs Ego sū: nolite time. Statiq;
trāquillitas magna subsecuta ē Tūc
audite sūt voces demonū clamātiū Im
pie pncipes nauē incēde: q; aduersari⁹
nr̄ stehpan⁹ ē in ea Tūc pnceps demo
nū q̄nq; demones q̄ nauē incēderēt: mi
sit. h̄ āgel⁹ dn̄i eos ī pfūdū dimersit
Et cū calcedoniā venissent demones
clamabāt Seru⁹ dei venit q̄ lapidat⁹ ē
ab iniq̄s iudeis Cōstātinopolī ergo
incolumes puenerūt: ⁊ in q̄dā eccia
corp⁹ scī stepani cū magna reuerētia
cōdiderūt. Hec Aug⁹ Cōiunctō
aūt corporis scī stephani cū corpe scī
laurētij: hoc ordine facta fuit. Cōti
git enī eudosiā filiā theodosij īpatoris

a demone grauiter cruciari Quod cũ pri cõ
ſtãtinopoli; cõſtituto intimatũ fuiſſʒ
iubet filiã; cõſtantinopoli adduci vt
ſacroſctis ꝓthomartiris reliquiis tan
geretur. Demõ autẽ in ea clamabat
Niſi ſtephan⁹ romã veniat nõ exibo
qm̃ ſic eſt apl'oꝝ volũtas Quod cũ im
perator audiſſʒ a clero ⁊ ꝑplo cõſtãtino
politano obtinuit vt corpus ſci Ste-
phani romanis darẽt ⁊ ipſi ſci lau-
rentij corp⁹ acciperẽt. Tũc impator
ſup hoc pelagio pape ſcripſit. Papa
vero de cõſilio cardinaliũ impatoris
petitioni cõſenſit Miſſi ḡ cõſtantino-
polim cardinales: corp⁹ ſci Stephani
romã detulerũt: ⁊ greci ꝓ accipiẽdo corpe
ſci Laurẽtij ꝓſequũtur. Capue ergo
corpus ſci ſtephani ꝓthomartiris re-
cipiſ: ⁊ brachiũ ei⁹ dextrũ a capua-
nis deuotis pcib; obtinet: ⁊ metropo
litana eccl'a in ei⁹ honore fabricaſ Cũ
aũt romã veniſſet ⁊ in eccl'a ſci petri
ad vincula corp⁹ deferre vellẽt: vecto
res ſubſiſtũt: nec vltra ꝓcedẽ poſſũt
Demõ aũt in puella clamabat Fru-
ſtra laboratis: qꝛ nõ hic ſed apd fra
trem ſuũ laurentiũ ſedẽ elegit Illuc
ḡ corp⁹ defert: ⁊ ad eius tactũ puella
a demonio liberaſ At laurẽti⁹ fratris
ſui aduẽtui cõgratulãs et arridẽs: in
alterã ptẽ ſepulcri receſſit ⁊ medieta
tẽ illi⁹ fratri vacuã dereliqt. Greci ve
ro dũ man⁹ apponũt vt laurẽtiũ au
ferãt: ad terrã velut exanimes corrue
rũt. Sʒ oratib; ꝓ eis ppa clero ⁊ ꝑplo
vix ad ſe ad veſpã redierũt. oẽs tñ in
fra decẽ dies mortui ſũt. Latini etiã
qui ſibi cõſenſerãt ⁊ in freneſim verſi
ſanari nõ potuerũt quoaduſq; ſcõꝝ
corpora in ſimul cumulata fuerũt Tũc
vox de celo audita eſt. O felix roma
q̃ corpora laurẽtij hiſpani: ⁊ ſtepha
ni hieroſolimitani glorioſa pignora
vno claudis maſeolo Facta eſt iſta
cõiunctio circa ãnũ dñi. cccclxxxv Re
fert Aug. in li. xxij. de ci. dei: ſex mor-
tuos ad inuocationẽ ſci Stephani
ſuſcitatos. videlicʒ quẽdã q̃ cũ mor-
tuus ſic iacẽt vt ei iã pollices ligarẽ-
tur: inuocato ſup eũ noie bti Stepha
ni cõtinuo ſuſcitat⁹ eſt. Itẽ quẽdã
pueꝝ a plauſtro cõtritũ. quẽ mr̃ ad
eccleſiã ſci ſtephani deferẽs: viuũ ⁊
ſanũ recepit Itẽ qndã ſãctimonia
lem q̃ cũ in extremo ſpũ cõſtituta: ad
eccl'am ſci Stephani delata fuiſſet ⁊
ibi expiraſſʒ: videtib; oib; ⁊ ſtupẽti-
bus ſanata ſurrexit Itẽ qndã puel
lam apd yponẽ: cui⁹ tunicã cũ pr̃ ad ec
cleſiã ſci ſtephani deportaſſʒ eã poſt-
modũ ſup corp⁹ defũcte filie ꝓiceret ⁊
illa ſtatĩ ſurrexit Quẽdã iuuenem
apd yponẽ. cui⁹ corp⁹ cũ vnctũ fuiſſet
oleo ſci Stephani: ſtatĩ ſurrexit.
Itẽ qndã pueꝝ q̃ cũ ad eccl'a; ſci Ste
phani mortu⁹ fuiſſʒ delat⁹ ad inuoca
tionẽ ſci Stephani vite ẽ ꝓtin⁹ reſti
tut⁹ De hoc mr̃e pcõſo ſic dic Aug.
Martirẽ iſtũ gamaliel ſtolat⁹ reue-
lauit. Saul⁹ ſpoliat⁹ lapidauit: Xp̃s
pãnis inuolut⁹ ditauit: ⁊ pcioſo la-
pide coronauit Idem. In ſtephano
emicuit pulcritudo corporis. flos etatis
eloquẽtia ſmocinãtis. ſapia ſãctiſſi
me mentis. opatio diuinitatis Ide Fortis
columna dei cũ; inter lapidiferas man⁹
captatorio forpice teneretur: ſic lauda
bilis igniebaſ. ⁊ pmebaſ. feriebaſ
⁊ ꝓducebaſ: cõſtringebaſ ⁊ augebaſ:
ceditur ⁊ nõ vincebatur. Idem ſup
illud Dura ceruice ⁊c. Hic nõ blãdit
ſʒ inuehit. nõ palpat ſʒ ꝓuocat. nõ
trepidat: ſʒ inſtigat Ide Attende ſte-
phanũ cõſeruũ tuũ. homo erat ſic et tu.
De maſſa pcti erat ſic ⁊ tu. Eo pcio
redẽptus q̃ ⁊ tu. diacon⁹ erat euãge
liũ legebat: quod legis vel audis ⁊
tu. Ibi inuenit ſcriptũ. Diligite ini-
micos vr̃os ⁊c. Didicit legendo. ꝑ-
fecit obediendo ⁊ operando. :.

De nois ethimologizatõne dñici

Dominicus dr̃ q̃ſi dñi cuſtos
vel a dño cuſtodit⁹. vel dr̃
dñicus q̃tũ ad ethimologiã
hui⁹ nois q̃d ẽ dñs Dr̃ aũt cuſtos
dñi tribus modis. ſ. cuſtos honoris
dñi quo ad deũ. cuſtos vinee dñi vel
gregis dñi: quo ad ꝓximũ. cuſtos

volūtatis dm̄ ſiue pceptoꝝ dm̄ quo ad ſeipſū. ¶ Scdō dr̄ dn̄ic⁹ q̄ſi a dn̄o cuſtoditꝰ. dn̄s ei cuſtodiuit ipꝫ q̄ſtū ad triplicē ſtatū ſuū In q̄rū p̄mo fuit laic⁹. in ſcdō regularē canonic⁹ in tercio vir aplicus ꝑ ſpāmo eū cuſtodiuit faciēdo eū laudabilē icipē in ſcdō feruēter ꝑficē. in tercio pfecti onē apphendē ¶ Tercio pt dici dn̄c⁹ p ethimologiā hui⁹ nois dn̄s. Dn̄s nāqꝫ dr̄ q̄ſi donās minas. vel donās mun⁹. vel donās min⁹ Sic btūs do- minic⁹ fuit donās .ſ. cō donās minas p iniuriaꝝ dimiſſionē. Donās mun⁹ p liberalē largitionē. q̄ nō ſolū ſua pauperibꝫ tribuit: ſꝫ etiā ſeipſū plu- ries vendē voluit. Donās min⁹ p cor poris macerationē. q̄ corpori ſuo ſꝑ min⁹ dabat q̄ appetebat.

¶ Legenda

Dominicus ordinis p̄dicatorū dux a pater inclitus ex hyſpa- nie ptibus villa q̄ dicitur callagora oxomēſis diocefis. patre felice: mrē vo johāna noīe ſm carnē duxit ori ginē. Cui⁹ mr̄ añ ipſi⁹ ortū vid' in ſō- nis ſe catulū geſtantē in vtero: ardē tē in ore faculā baiulātē. q̄ egreſſ⁹ ex vtēo totā mūdi fabcā incēdebat. Cui dā etiā matrone que ipſū ex ſacro fō te leuauerat videbat̄ q̄ puer dn̄icus ſtellaꝫ p̄fulgidā haberet in fronte q̄ totū orbē illuſtrabat Dū adhuc eēt puerile ſb nutrīc cuſtodia cōſtitut⁹ dephenſus ē ſepe lectū dimittēa ſup nudā t̄rā iacē. ¶ Miſſ⁹ tādē palētinā ad ſtudiū amore ſapiē addiſcende: vinū p decēniū n̄ guſtauit Vbi cū fa mes valida eēt: libroſ cū oī ſua ſupel lectili vendidit: a p̄ciū eoꝝ paupibꝫ erogauit. Creſcēte iam ſua fama ab epō oxomēſi ī ſua eccia canonic⁹ ef- fici⁹ regularē. a poſtmodū oībꝫ fact⁹ vite ſpeculū a cōcanonicē ſbpor or- dina² Ipē aūt nocte ac die lectioni a orōni vacabat: aſſidue deū exorans vt ſibi hāc grāꝫ infundē digret̄ q̄ ſe totū aliq̄n ſaluti poſſet impēdē pxi- moꝝ. In libro q̄ꝫ de collatōibꝫ patꝝ ſtudioſiſſīē legēs magnū pfectōnis cumulū apphēdit ¶ Pgēs āt cū pdcō epō tholoſā: dephēdit hoſpitē ſuū hē tica p̄uitate corruptū quē ad fideꝫ p̄ conuertit a quaſi quendā p̄micīaꝝ manipulū future meſſis dn̄o p̄ntā- uit B ¶ Legit̄ in geſtis comitē mon tis fortis. q̄ cū btūs dn̄icus quadā die aduerſus hereticos p̄dicaſſz au- toritates quas in mediū pduxeāt re degit in ſcriptis. a cuidā heretico ce- dulā illam trādidit: vt ſup obiectis deliberare deberet. Ille aūt nocte ad ignē hereticis congregatē cedulam quam receperat produxit in mediū Cui ſocij ſui dixerūt. vt in ignē eam p̄ijceret. Et ſi cōburi cōtingēt: p̄mo coꝝ fides pfida vera eēt Si vo cōburi nō poſſet verā fidē romane ecce p̄di caret. Quapropt̄ cedula in ignē pii cit̄. q̄ cū aliq̄ntulū morā in igne fe- ciſſet: incōbuſta ptin⁹ ab igne cūctē ſtupentibꝫ pſiliuit. Vn⁹ aūt ceteris durior dixit. Proiciat̄ iteꝝ a ſic ex- piamur plenius veritatem Proiici tur iterū: et pſiliuit iterū incombu- ſta. Iterū ille dixit Tercio proiciat̄ a tūc ſīn dubio rei exitū cognoſcem⁹ Proiciat̄ tercio a iterū incombuſta pſilijt a illeſa. Hētici aūt in ſua du ricia pmanētes diſtrictiſſiā inter ſe firmatōe iurauerūt ne h̄ aliq̄s pub licaret. Quidā tn̄ miles q̄ ibi aderāt a q̄ nrē fidei aliquātulū adherebat: iſtd poſtmodū publicauit ¶ Factū ē iſtd apd mōtē victorialē ¶ Sile q̄ddā dr̄ accidiſſe apd phanū iouis: indcā ibidē in diebꝫ ilē ꝯ hēticos q̄dam di- ſputatōe ſolēni. Dūqꝫ in ptibꝫ abien ſiū morbꝫ hētice p̄uitatē increſceret: a apd fanū Iouis celebris diſputa tio indcā eēt: vt ſb iudicibꝫ deputatē ab vtraqꝫ pte ſcripta p̄ntari debeat aſſertio fidei quā decreuerat: Libell⁹ ſci dn̄ici p̄ ceteris catholicorū libus eligit̄: et in mediū p̄ntat̄ Verū iudi cibꝫ inter ſe diſcrepātibꝫ ſtatutū eſt vt vtroſqꝫ libellos in ignē p̄iicerēt: et quē nō ꝯburi ꝯtingēt ille verā fidē

paulòubio cōtinet. In magnū igit
ignē acceſū hēticor; liber pıect⁹ ſtati
cōburit; libell⁹ vo ſci dnīci n̄ ledi⁹ Ver;
ab igne pſiliit i longinquū. Scdo q;
iniect⁹ ac tercio eq̄ pdiit incōbuſt⁹
Ceteris igi⁹ ad ppa redeūtib; a epō exo
miſſi defūcto: ſolus ibidē ſcūs dnīc⁹
cū paucis ſibi adherētib; māſit ɔtra
hereticos verbū dei ɔſtāter ānūcıās
Irridebāt aūt eū aduerſarii veritatis
ſputa. lutū. a hmōi vitia pıicientes
in eū: a tergo p deriſu ſibi paleas al
ligātes. Cū āt ſibi interitū minarē
tur īpterritus rn̄debat. No ego mar
tirii dign⁹ ſū gr̄a. nōdū merui mor
tem. Quapropter locū trāſiens in q̄
ſibi parate fuerāt inſidie: nō ſolū intre
pid⁹: verūetiā cantās a alacer īcede
bat. q8 illi audiētes a āmirātes dix
erūt ei. Nūqd nō tu mortis horrore
ɔcuteris. Quid acturus eras ſi te cō
phendiſſem⁹. At ille. Rogaſſē vos
ne repētinis ictibus me pimeretis vul
neribus. ſꝫ paulatim ſucceſſiue mēbra
ſingula mutilantes artaretis. Deinde
oñſis corā meis oculis detrūcatis mem
broru ptıculis ipos etiā oculos eruen
tes: ad vltimū ſemiuiuū laceratūq;
corp⁹ ſic pmitteretis in ſuo ſāguīe vo
lutari. vel pıus ad libitū v; necaretis
Cū eī quēdā repiſſet q̄ pter nī
miā quā patiebat inopiā hereticor;
ɔſortiis adheſiſſꝫ: decreuit ſeip; venū
dare. q̄ten⁹ accepto precio de ſeipſo: a
egeſtatis ſue occaſionē pūideret: a ſub
errore venūdatū liberaret. q8 a feciſſꝫ
niſi inopie ei⁹ dīna mīa alit pvidiſſꝫ
Alis cū a quedā mulier fratrē ſuū
in ſaracenor; captiuitate detentū la
mētabili ſibi cōq̄ſtiōe exponēt: nul
lūq; ſibi ad ei⁹ liberatōem ſatere⁹ ſu
peſſe ɔſiliū: ille īti ma ɔpaſſiōe ɔmo
tus ſeipſū p redēptōe captiui vendē
dū obtulit. S; de⁹ q̄ ipſū n̄cariu; ad
redēptōe; ſpūalē multor; captiuor; p
uiderat nō pmiſit. Hoſpitat⁹ in p
tibus Tholoſanis apd q̄ſdā matro
nas ab hereticis p oſtētatione religi
onis deceptas: p tota; q̄dragēſimā
vt ſic clauū clauo obtūderet in pane
ſolo a aqua frigida cū adiuncto ſibi
ſocio ieiunauit. Nocte vero vigilans
cū n̄citas cogebat: laſſa mēbra ſup
nudā tabulā reclinabat. Sicq; factū
eſt vt illas mrōnas ad agnitō; veri
tatis pduceret. Poſt aūt cepit de
inſtitutōe ordinis cogitare cui⁹ offi
ciū eſſꝫ p mūdū pdicando diſcurrere
a cōtra hereticos fidē catholicā ɔmu
nire. Cū g̊ māſiſſet in ptib; tholo
ſanis p decē annos a trāſitu exomien
ſis epi vſq; ad tēpus quo lateranē
ſe ɔciliū debuit celebrari: cū fulcone
tholoſano epō romā ad cōciliū gene
rale adiit. ac a ſūmo pontifice Inno
cētio ordinē qui predicator; diceret
et eſſet: cōfirmari ſibi ſuiſq; ſucceſſo
ribus poſtulauit. Qr cū aliquātulū
ſe difficilem exhiberet: nocte quadā
ipē idē pontifex videbat in ſomniſ q
lateranēſis eccleſia graue ruinā ſbi
to minaref. Q8 dū tremēs aſpice
ret: ex aduerſo vir dei dnīcus occurre
bat: hūeriſq; ſuppoſitis totā illā ca
ſurā fabricā ſuſtentabat. Euigilans
autē a viſionē intelligēs: petitōe; vi
ri dei hilariter acceptauit: hortās vt
ad frēs ſuos rediens: regulā aliquā
approbatā ſibi eligeret. a ſic ad ip;
rediens ɔfirmationē ad libitū repor
taret. Regreſſus g̊ verbū ſūmi pon
tificis frīb; patefecit. Erant aūt frēs
nūero circiter. xvi. Qui īuocato ſpi
ritu ſcō regulā bti Auguſti doctoris
a pdicatoris egregii ipſi pitera re a
noīe pdicatores futuri vnanimiter
elegerūt. Quaſdā quidē artiores vi
te ɔſuetudines: q̄s ſibi p formā ɔſti
tutionū obſuādas ſtatuerūt inſup
aſſumētes. Ver; interea īnocētio de
fūcto a honorio in ſūmū pōtificē ſub
limato cōfirmationē ordīs āno dn̄i
Mccxvi. a pdicto honorio īpetrauit
Cū g̊ rome in eccia ſci petri p dila
tatione ſui ordinis exoraēt: glōſos
pncipes aplor; petrū a paulū ad ſe
venietes aſpexit. q̄rū pm⁹ ſcilic; pe
trus baculū Paulus vo ſibi librum

trahere videbat͛ Addebantq₃ dicētes
Vade p̄dica. q̄m a dō ad h̄ miſteriū
es elect⁹ Moxq₃ in momēto tp̄is vi
debat͛ ei q̄ filios ſuos p̄ totū mūdū
diſperſos aſpiceret incedētes binos
⁊ binos ⁊ verbū dn̄i pp̄lis p̄dicātes
Quapropt͛ tholoſā rediēs: fr̄es ſuos
diſpertit ⁊ q̄ſdā pariſius Alios tandē
bononiā. ⁊ q̄ſdā quidē in hiſpaniā
deſtinauit Ipē vero romā reuſus eſt
Monchus q̄dā añ ordinis p̄dica
toꝝ inſtitutionē in extaſi fact⁹ vidit
beatā mariā flexis genib₃ ⁊ iunctis
manib₃ p̄ huāno gn̄e filiū dep̄cantē
q̄ dans ſepe pie matri repulſā: tandē
inſtante ea ſic ait Mr̄ mea q̄d poſſū
vel debeo illis ampli⁹ facē? Patriar
chas ⁊ p̄phās miſi: ⁊ parū ſe emen
darunt. Veni ego ad eos. deinde miſi
ap̄los ⁊ me ⁊ illos occiderūt. Miſi
martires ⁊ ꝯfeſſores: nec ill͛ acquie-
uerūt. S₃ q̄r nō ē phas vt tibi aliq̄d
denegē: dabo eis p̄dicatorēs p̄ quos
valeant illuīari ⁊ mūdari Sin autē.
veniā ꝯ̄ illos. ¶ Similē viſionē ali⁹
vid' eo tp̄e q̄. xij. abbates ciſterciē.
ordinis Tholoſā ꝯ̄ hēticos ſūt tn̄ſ-
miſſi. Nā cū fili⁹ mr̄i orāti rn̄diſſet
vt ſup̄. dixit mr̄. Bone fili n̄ ſ̄m eoꝝ
maliciā: ſ₃ ſ̄m tuā miām agē debes
Tūc fili⁹ victus mr̄is p̄cib₃ ait. Ad
votū tuū adh̄ hāc cū eis miām faciā
q̄r p̄dicatores meos eis mittā q̄ eos
moneant ⁊ informēt Et ſi ſe nō cor-
rexerūt ampli⁹ iā nō parcā ¶ Quidā
frater minor q̄ multo tp̄e ſoci⁹ ſācti
franciſci extiterāt: plurib₃ fratrib₃ de
ordine p̄dicatoꝝ narrauit. q̄r cū bea
tus dn̄icus rome p̄ ꝯfirmatione ordi
nis ſui apud papā inſtaret: nocte
orans vidit in ſp̄ū xp̄m in aere exiſ-
tentē. ⁊ tres lāceas in manu tenētē
⁊ ꝯ̄ mūdū eas vibrantē. Cui velocit͛
mater occurrit: quid nā vellet facē re
quiſiuit. Et ille. Ecce totus mūdus
trib₃ vitijs plen⁹ eſt. ſc₃. ſupbia. cō-
cupiſcentia. ⁊ auaricia. Et ideo hijs
trib₃ lanceis eū volo perimē. Tūc vir
go ad eius genua p̄cidēs ait Fili ca

riſſime miſerē. ⁊ tuā iuſticiā miſeri
cordia tēperato. Cui xp̄s. Nōne vi-
des q̄nte m̄ iniurie irrogātur Cui illa
Tempera fili furorē: ⁊ pauliſper ex-
ſpecta. Habeo em̄ fidelē ſeruū et pu
gilē ſtrenuū: q̄ vbiq₃ diſcurrēs mū
dū expugn̄bit: ⁊ tuo dn̄io ſbiugabit
Aliū q₃ ſeruū ſibi in adiutoriū dabo
q̄ ſilr̄ decertabit Cui fili⁹. Ecce placa
tus faciē tuā ſuſcepi. ſ₃ vellē ego vidē
q̄s vis ad tantū officiū deſtinaē Tūc
illa xp̄o ſcm̄ dn̄icū p̄ntauit. Cui xp̄s
Vē bon⁹ ⁊ ſtrēnu⁹ pugil ē iſte ⁊ ſtu
dioſe faciet q̄ dixiſti Obtulit ⁊ ei ſan
ctū frāciſcū ⁊ hūc xp̄s ſic͛ ⁊ p̄mū pa
riter ꝯmēdauit Scūs ḡ dn̄icus ſociū
ſuū in viſione ſua diligēter ꝯſiderās
quē añ nō viderāt in craſtino in eccl̄ia
inuentū ex hijs que de nocte viderat
ſine indice recognouit: ⁊ in ei⁹ am-
plexus ⁊ oſcula ſcā ruens ait Tu es
ſocius meus. tu pit͛ curres mecum
Stemus ſimul et null⁹ aduerſarius
p̄ualebit Viſionē q₃ p̄dictā ſibi per
ordinē enarrauit Et extūc factū eſt
eis cor vnū ⁊ anima vna in dn̄o q̄d
⁊ per ſuos poſteros mandauerūt pp̄e
tuo obſeruari ¶ Cū quendā nouiciū
apulū noīe recepiſſ₃ ad ordinē. q̄dā
qui p̄dicti nouicij ſocij fuerant adō
eū puerterūt: q̄r ad ſeculū eū iam re-
dire deliberans: veſtes ſuas modis
omnib₃ expetebat. Q̄d beatus dn̄i-
cus audiens orationi ſe dedit. Igi͛
cū dictū iuuenē iam religioſis veſti
bus expoliaſſent ⁊ iam ſua camiſia
induiſſent Ille magnis vocibus cla
mare cepit ac dicē En eſtuo en ardeo
en totus exuror. Extrahite extrahi
te hanc camiſiā maledictā que me
totū exurit. Nullo ergo modo q̄eſce
re potuit: quouſq₃ exut⁹ camiſia re-
ligioſis veſtib₃ denuo ē indutus ⁊ ad
clauſtꝝ reduct⁹ ¶ Exiſtēte btō dn̄ico
bononie cū fr̄es iā ad dormiēdū iuiſ-
ſet q̄dā frat͛ ꝯuſus a dyabolo vexai
cepit q̄d cū frat͛ Reyner⁹ lauſanēſis
magiſter eius audiſſet beato dn̄ico
h̄ ſtuduit indicaē. Scūs aūt dn̄icus

ad eccleſiā ante altare cū portari pcē
pit. Qui cū fuiſſʒ vix a. x. ftib; depor-
tatus dixit btūs dnic⁹ Adiuro te mi
ſer vt dicas m̄ q̄re vexas creaturā dei
a q̄n a quō h̄ intraſti. Or rn̄d. Ve ego
cū ꝗ meruit. Bibit enī heri in ciuitate
ſine licētia a nō adhibito ſigno cru-
cis. Vn̄ tūc intraui in eū i ſpē bibionis
q̄n potū ip̄e ſit cū vino me bibit. Hoc
aūt tūc eū bibiſſe vexʒ ꝯpertū eſt. Inter
hec factū eſt p̄mū ſignū ad matuti-
nas. q̄ audito diabol⁹ q̄ in eo loq̄ba²
dixit. Amodo hic pl⁹ ſtaē non poſſū
ex q̄ capuciati ſurgūt. Et ſic ad orōeʒ
bti dnici exire ꝯpulſus ē. Cū in pti
bus tholoſanis q̄dā flumen vir dei
dnic⁹ trāſiſſet: libri ei⁹ nullū haben
tes cōſeruatoriū in flumen ceciderūt
Die tercia piſcator q̄dā ibidē hamū ꝓ
iiciēs: cū magnū piſcē ſe prendidiſſe
putaret libros illos extraxit penit⁹
ſic illeſos ac ſi in aliq̄ armario fuiſſēt
cū ſūma diligētia cuſtoditi. Cū ad
q̄ddā mōſteriū veniſſʒ a frēs q̄ſceret
nolēs eos inq̄etare. orōe fuſa: clauſ
ianuis mōſteriū cū ſocio introiuit.
Idē ei ꝯptū eſt cū in ꝯflictu h̄eti-
corʒ cū q̄dā ꝯuerſo ciſterſiētiū fuiſſʒ
Illā cū ſero ad q̄ndā eccīaʒ deueniſſēt
a clauſā īueniſſēt: orōe fuſa a beato
dnico int⁹ ſe ſubito inuenerūt. a nocte
illā totā in orōe duxerūt. P⁹ laborē
itineris anteq̄ ad hoſpitiū deueniſſʒ: ſiti
ad fontē aliquē extinguē ꝯſueuit ne
in domo hoſpitis aliquā notā īcurrēt
Scolaris q̄dā carnis lubricū patiēs
venit in q̄dā feſto ad domū fratrʒ de
bononia vt ibi miſſaʒ audiret. Con
tingit aūt tūc miſſaʒ beatū dnicū ce
lebrare. Cū aūt ad oblationē deuētū
fuiſſet dict⁹ ſcolaris acceſſit. et manū
eius cū mag̃ deuotione oſculat⁹ eſt.
Quā cū oſculat⁹ fuiſſet tantā ex ip̄a
ꝓdire ſēſit odoris fragrantiā q̄ntū in
vita ſua nunq̄ aliq̄n eſt expertus Et
extūc eſt⁹ libidis mirabilr ī eo reſtri
guit. adō vt q̄ an̄ erāt van⁹ a lubric⁹
efficere² poſtmodū ꝯtinēs atq; caſt⁹
Et q̄ pride opib; carnalib; inhyādo
ꝯſenſit poſtmodū abſtinētie purita
te nitebat. quē tūc cogitationū ma
larū traxit ingluuies: nūc fragrāti-
bus caſtimonijs ac ſuccēſis intus de
ſiderijs ardētib; eiſdē cogitatu ſaltē
nō cōſentire dinoſcebat. O q̄nta mū
dicie puritate ill⁹ caro pollebat: cui⁹
odor tā mirabilit ſordes mentis pur
gabat. Sacerdos quidam videns
aliq̄ndo beatū dominicū cū ſuis fra
tribus p̄dicationi tam diligēter in-
ſiſtē: deliberauit eis adherere dūmō
nouū teſtamētū ſibi ad p̄dicādū ne
ceſſariū hrē poſſʒ. Hec ipō cogitante
q̄dā iuuenis pulcherrim⁹ venale te-
ſtamētū ſb veſte baiulās affuit. q̄d
ſtatī cū magno deſiderio ſacd̄os emit
Sed dū adhuc aliq̄ntulū dubitaret
fuſa ad deū p̄ce: impreſſa q; ſup librū
exterius cruce librʒ apuit. a oculos
ad capl̄m q̄d p̄mo ſe obtulit mox cō
uertit. Et illud q̄d in act. aplorʒ pe
tro dictū ē eidē occurrit Surge deſcē-
de a vade cū eis nihil dubitās. ꝗ ego
miſi illos. Statiq; ſurgēs eiſdē adhe
ſit. Cū in ptib; tholoſanis in theo
logia regēt mgr̄ q̄dā ſcia a fama p̄-
clarus: quodā mane an̄ ortū ſol dū
ſuas lectōes p̄uidēt: oppſſus ſomno
caput ſuū ī cathedr̄ reclinauit. viſūq;
eſt ſibi ꝗ ſeptē ſtelle ſibi p̄ntarent.
Or dū de nouitate tal' exenij plimū
miraretur ſbito in tātā quātitate p̄-
dicte ſtelle intantū creuerūt ꝗ totuʒ
mundū illūiauerūt. Qui euigilans
q̄dnā ſibi hoc vellet plimū mirabat
Et ecce dū ſcolas intraſſet a legeret
btūs Dnicus et cū eo ſex frēs eiuſdē
hitus ad p̄dictū mgr̄m hūiliter ac-
ceſſerūt. a ſuū ei ꝓpoſitū intimātes:
dixerūt. ꝗ ſcolas ſuas cuperēt freq̄n-
tare. Qui recolens viſionē ipōs eſſe
ſeptē ſtellas q̄s viderat nullatenus
dubitauit ꝗ ſp̄ūi q̄ reuelāte hoc didi
cit credidit. Rome viro dei dnico
poſito: vir quidā mgr̄ Reynald⁹ ſci
Aniani Aurelianēſiū decan⁹. q̄ etiā
Pariſi⁹ in iure canonico rexerat an
nis. v. Romā cū aurelianenſiū epō

mare trāſitur9 adueneāt. Dudū aūt
in ꝓpoſito ſuo hēbat relictis omnib9
ꝑdicatōi inſiſtere Sed quonā mō id
ꝯplere poſſ; nōdū aduu̇terat. Cū āt a
quodā cardinale cui hmōi votu; ex=
ꝑſſerat de inſtitutōe ordīs ꝑdicato
rū didiciſſet a btō dn̄co acerſito ei=
dē ſuū ꝓpoſitū reuelaſſet: ex tūc ipſi9
ordinis deliberauit igreſſū. Nec mo
ra ḡui febriū infirmitate arripit: et
de eius ſalute penit9 deſpera. Perſe=
uerāte āt in orōe btō dn̄co: ac btā;
v̄ginē: cui tāq̄ ſpēali ꝓtone curā or
dinis totā ꝯmiſeāt exorāte vt vl ſal
tē modico tpe ſibi vitā ꝯcedē digret
Ecce ſbito reginā mīe duab; ad mo=
dū ſpēoſiſ comitatā puell: reinald9
euigilās a mortē expectās ad ſe viſi
bilit venietē aſpex. blādaq; facie di
centē ſibi. Pete a me q̇d vis: a dabo
tibi: Deliberātiq; q̇d peteret vna ex
ꝑdcās puell ſuggeſſit ne q̇d peteret
ſ; ſe totū regine mīe volūtati ꝯmitte
ret. Qd dū feciſſet a illa manū extē
dēs v̄gineā aures c9 nares os man9
renes: a pedes debilitatos. quā ſecū
detuleāt vnctōe ꝑūxit. formulas ver
boꝝ ꝓꝑas ad ſingulas vnctōes ſbin=
ferēs. ad renes ayt Strīgant renes
tui āgulo caſtitat Ad pedes ait Vn
go pedes tuos in ꝑparatōe euangelij
pac Addiditq;. Die t̄cia mittā tibi
āpullā reſtitutōis plene ſanitatis.
Tūc ei hītū ordinis oſ̄s inq̇t Iſte ē
hītus ordīs tui. Hāc āt viſionē ſilr
btūs dn̄cus in orōe poſitus totā vi=
dit Mane aūt fcō ad eū veniēs btūs
dn̄cus a ſanū reꝑꝑit. a ab eodē toti9
ſeriē viſionis audiuit. a habitū quē
v̄go mōſtrueāt aſſūpſit. Nā antea
frēs ſuppellitijs vtebāt Die aūt ter
cia mr̄ dn̄i affuit a reynaldū adō ꝑ=
unx: ꝙ n̄ ſolū eſtū febriū ſ; a ardorē
ꝯcupīe ſic extixit: vt ſicl ipē poſtmo=
dū ē ꝯfeſſus: nec ꝑm9 in eo mot9 libi
dinis deceteto pullulauit Hāc viſio
nē iterato exhibitā q̇da; religioſus
de ordine hoſpitalarioꝝ: pn̄te ēq; ſcō
dn̄co ꝓꝑis ocul vidit a ſtupuit Hāc
viſionē mult frib; p9 illi9 obitū bea
tus dn̄c9 publicauit Miſſus ḡ rey=
nald9 bononiā ꝑdicatōi ardēter in=
ſtabat. a frm̄ nūs excreſcebat. P9ſ
autē miſſus pſius nō poſt multos
dies in dn̄o obdormiuit ¶ Iuuēis q̇
dā nepos dn̄i ſtephani cardinalis de
foſſa noua cū eq̇ i foueā ꝑcipitō lap
ſus inde mortu9 ē educt9. q̇ btō dn̄i=
co oblat9 orōe fuſa vite ꝑſtine reſti=
tut9 ē. ¶ In ecc̄ia ſci ſixti architectu;
qn̄dā ꝯductū a frib; ſbtuꝑ q̄dā ruina
deſup reſoluta ꝯtriuit diuq; ſb cumu
lo cadētl materie iacētē extixit. ſ; vir
dei dn̄cuſ defūcti corpus de cauerna
ſbductū ad ſe deferri iuſſit orōnūq;
ſuaꝝ ſuffragio ſtatī vite ſiml a ſani
tati reſtituit ¶ In eadē ecc̄ia apd ro
mā dū frēs circit. l. manerēt a q̄dam
vice panis valde modicū inueniſſēt
btūs dn̄cus id modicū qd habeba
in tres ꝑtes diuidi ſup menſā man
dauit. dū vnuſq̄ſq; buccellā paniſ cū
gaudio frangeret ecce duo iuuenes
eiuſdē hītus formeq; ꝯſiles refecto=
riū intrauerīt Pallioꝝ ſin9 q̇ a collo
pendebāt deſup plenos panib; defe=
rentes: quib; in capite mēſe ſerui dei
dn̄ci ſilēter oblatl: ita ſbito diſceſſe
runt vt null9 deceteto vel vnde vene
rint vel q̇ abierint ſcire poſſet. Tunc
ſcūs pr̄ dn̄cus manu ad frēs circum
quaq; ꝓtēſa: mō inq̇t frēs mei ꝯme=
dite. ¶ Cū btūs dn̄c9 aliqn̄ in itinē
poſit9 eſſ;: a ḡui inūda° pluuiaꝝ fcā
eſſet ille ſignū cruc edidit a a ſe a a
ſocio adō omnem pluuiā ꝓpulſauit
vt q̄ſi facto papiliōe de cruce cū tota
t̄ra denſa ymbriū inūdatōe madeſce
ret nec vna gutta ad ſpaciū triū cu=
bitoꝝ eos ꝯtingebat ¶ Quadā vice
dū in ꝑtib; tholoſanis tn̄ſiſſet naui
gio qn̄dā aquā: nauta ab eo denari
u; ꝓ mercede tn̄ſit9 exigebat. Cui cū
vir dei ꝓ ſuitio ſibi īpenſo celoꝝ reg
nū ꝓmittēt addens ꝙ ſe diſcipls eſſ;
nec aurū nec pecuniā deportaret: ille
eū ꝑ cappā trahēs Aut cappā inq̇t m̄
dimittes ā denariū m̄ ſolues Tūc vir

dei erectis in celū ocul' paululū intra
ſeipſū morās moxq₃ in terrā reſpici-
ens a denariū nec dubiū dn̄o ꝑcura
tū nutu iacentē vidēs. Ecce inq̄t frat'
qd̄ poſtulas tolle a me tibe⁊ in pace
dimitte ¶ Cōtigit aliq̄n viro dei iter
agēte aſſociari ſibi religioſū quēdā
cōuerſatōis quidē ſcitate domeſticū
ꝫ loq̄la a lingua penit⁹ alienū. Do-
lens itaq₃ ꝙ dīuinis eloquijs vna cū
illo mutua ſe collocutōe refouē non
poſſet: tandē a dn̄o vt vn⁹ lingua lo
querer' alteri⁹: verbiſq₃ ſic alternati
variatis ſe per triduū quo videlicet
ſimul ituri erant intelligerēt impe-
trauit. ¶ Quadā vice cū quidā mul
tis obſeſſus demonib₃ ſibi fuiſſet ob
latus: iſte ſtolā accipiens ꝑus ſup
ꝓꝑiū collū poſuit Deinde demoniaci
collū cinxit mandās illis vt deceteto
homine illū non vexarēt. Ipſi vo in
eiuſdē obſeſſi corpore torq̄ri ſtati ce-
perūt a fortit' acclamare. Permitte
nos exire Quare nos hic cruciari cō
pellis? At ille. Nō dimitto vos inq̄t
niſi mihi fideiuſſores dederit' ꝙ vltra
nequaq̄ redeat' Quos inquiūt fide-
iuſſores poſſumus tibi dare? Et ille
Sāctos martires q̄rū corpoꝛa in hac
ecclā requieſcūt. Et illi Nō poſſum⁹
q2 nr̄a merita ꝯtradicūt. Oportz vos
inq̄t dare alioq̄n a cruciatu h' neq̄q̄
liberos vos dimittā Tūc rn̄derūt ad h'
operā ſe daturos a poſtmodū dixerūt
Ecce īpetrauim⁹ licz īmeriti ꝙ ſancti
mrēs fideiuſſerūt ꝑ nob. Requirēte aūt
eo hui⁹ rei ſigū dixerūt Eatis ad capſā
in q̄ ſūt recōdita capita martirū a eā
inuenietis reuerſā. Queſitū eſt a ita
inuentū ſic illi fuerāt ꝓteſtati ¶ Pre
dicāte autē eo aliq̄n q̄dā mrōne ab
hereticis depuate ei⁹ pedib₃ puoluite
dixerūt Serue dei adiuua nos. ſi vera
ſūt q̄ hodie p̄dicaſti: iam diu mētes
nr̄as erroris ſp̄us excecauit Quib⁹
ille. Conſtantes eſtote a expectate
paulipꝑ vt videat' q̄li dn̄o adheſiſtis
Statiq₃ viderūt de medio ſui cattum
vnū deterrimū ꝓſilire q̄ magni ca-
nis ꝓferēs quātitatē hēbat groſſos
oculos a flāmātes. linguā longā la
tāq₃ ſāguinolentā a ꝓtēctā vſq₃ ad
vmbilicū Caudā vo hn̄s curtā ſur
ſūq₃ ꝓtenſā poſteriorū turpitudinē
q̄cūq₃ ſe vertēt oſtēdebat: de q̄b₃ fetor
intolerabil' exalabat Cūq₃ circa illas
mrōnas ſe aliq̄n diu huc illucq₃ ver
tiſſet tandē p cordā cāpane in cāpa-
nile aſcendēs diſꝑuit. ſeda p⁹ ſe veſti
gia derelinq̄ns Ille ḡ mrōne dō grās
agētes ad catholicā fidē ſūt ꝯuerſe.
¶ Cū in ptib₃ tholoſanis q̄ſdā he
reticos cōuicti a illi eſſēt incēdio de
putati aſpiciēs inter eos quēdā ray
mūdū noīe ait miniſtris Iſtū ſeruate
nec aliq̄ mō cū ceteris ꝯburat' Cōuer
ſuſq₃ ad eū blādeq₃ alloquēs: ſcio in-
q̄t fili mi ſcio ꝙ adhꝫ licz tarde bon⁹
hō eris a ſcūs Dimiſſus itaq₃ p ānos
xx. in heretica ꝑuitate ꝑmāſit Tandē
ꝯuerſus a frater p̄dicator effic̄t a in
eodē ordine vitā ſuā laudabilr̄ duxit
a felicit' ꝯſūmauit ¶ Cū eēt in hiſpa
nia q̄buſdā ſibi frib₃ aſſociatis appa
ruit ei p viſū īmaniſſim⁹ q̄dā draco
q̄ frēs ſuos q̄ ſecū erāt abſorbē aptis
faucib₃ nitebat: Qd̄ vir dei itelligēs
frēs fortit' reſiſtere hortabat' P⁹ mo
dicū omnes illi excepto fratre adā a
duob₃ ꝯuerſis ab eo receſſerūt Interro
gatus āt q̄dā ex illis ab eo an ſic velit
abire: aīt. Abſit p̄ vt relicto capite
ſeq̄r pedes. ꝫ ꝯtinuo orōni ſe dedit. et
fere oēs p⁹ modicū ſua orōe ꝯuertit
¶ Apd̄ ſcm̄ ſixtū ī vrbe cū frib₃ exn̄s
ſubito facto ſup eū ſp̄u dn̄i ad capitlm
frib₃ ꝯuocatis palā oīb₃ nūciauit. iiij
frēs ex ipſis in breui duos videlicet in
corpore. duos aūt in aīa morituros
P⁹ modicū duo fratres ad dn̄m migra
uerūt. duo vero de ordie receſſerūt. ¶
Exiſtēte eo bononie erāt ibi mgr̄ q̄dā
Conrad⁹ theutonic⁹ cui⁹ ingreſſū ad
ordinē frēs mirabilr̄ affectabāt. Cū
aūt btūs dn̄icus cū p̄ore monaſterij
caſſamarie ciſtercienſium in vigilia
aſſumptionis beate Marie ſermoci
naretur: familiari quadā cōfidentia

exigēte materia dixit ei. Fateor tibi prior q̄d tū nulli expoſui vnq̄ nec tu alteri q̄diu vixero reuelab. Qz nūq̄ a deo in hac vita aliq̄d petij q̄d non aſſeq̄rer iux̄ votū. Cui cū p̄dcūs prior dicēt q̄ forſitā an̄ cū vitā ſuā finiret btūs dñicus ſpū ꝓphetico q̄ ipē prior p⁹ ſe diu viuēt ſicꝰ a factū fuiſſe conſtat p̄dixitꝰ. Tūc ille prior adiecit Pete ergo p̄r: vt det tibi magiſtꝝ cōradū ad ordinē. cui⁹ frēs introitū intantū flagitaē videꝰ. At ille. Rē inq̄t frater difficilē poſtulaſti. Finito ɔpletorio ceterꝰ frib; ad q̄eſcendū pgētib; ipē in ecclia remanſit. a in orōe more ſolito pnoctabat. Cōueniētib; ḡ frib; ad p̄mā cū cantor incepiſſz. Jā lucis orto ſidere. Ecce lucꝰ noue ſid⁹ nouū futurus mgr̄ Cōrad⁹ ſubito veniēs: a ad pedes ſci dñici ſe pſternēs hītū ordīs inſtāter petijt a pſeuerāt accepit. ¶ Hic fuit in ordine valde religioſus a lector ī ordine plimū ḡtioſus Qz tādē moriēs cū iā oculos clauſiſſz a frēs eū migſſe crederēt: ille apertꝰ oculis fratres circūſpiciēs apt. Dñs vobiſcū. Quib; rñdentib;. Et cū ſpū tuo. adiunxit Fideliū aīe p miam dei req̄eſcant in pace. et ſic ꝓtin⁹ ille in pace q̄euit ¶ Inerat aūt btō dei dñico firma valde mētiſ eq̄litas. niſi cū ad ɔpaſſionē a miaz turbareꝰ. Et q̄ cor gaudēs exhilarat faciē: placidā interiorꝰ hoīs ɔpaſſionē maīfeſta deforꝰ benigtate pdebat. Tpe diurno cū frib; ſuis ſocijs ve ſaluo quidē honeſtatꝰ tenore nemo cōior. nocturnis horis: vigilijs a orōib; nemo inſtantior. Diē impiebaꝰ pxīs. nocte deo. de ſuis oculꝰ q̄ſi quedā fontē effecerat lacrimarū. ¶ Freq̄nꝰ q̄n corp⁹ dñi eleuabaꝰ in miſſa: intantū mentis rapiebaꝰ exceſſu: ac ſi ibi xp̄z incarnatū oculꝰ corporalib; p̄ntē videt ꝓpter q̄d miſſam cū ceterꝰ multo tēpore n̄ audiuit. ¶ Erat āt ſibi ī eccleſia pnoctandi cōſuetudo crebertima ut vix ā raro certū ad q̄eſcēdū locū videre⁹ hr̄e. Et cū laſſitudīez ſuccedēte ſomnij interpellaret nccitas: ſiue an̄ altaē ā ſup lapidē capite reclinato paululū q̄eſcebat. ¶ Tres ſingulꝰ noctib; recipiebat manu ꝓpa de q̄dā catena ferrea diſciplinaſ. Vnā videl; p ſe. Alterā p pctōrib; q̄ v̄ſanꝰ ī mūdo. Tercīā vo p hijs q̄ in purgatorio cruciāꝰ ¶ Hic Elcūs aliq̄n in cameranēſē epm oīo rēnuit: ɔteſtās ſe potius terrā deſerere q̄ electōi alicui de ſe facte aliq̄ten⁹ cōſētire. ¶ Interrogat⁹ aliq̄n cur nō libēti⁹ Tholoſe in Tholoſanaq; dioceſi in eius videlicet dioceſi q̄ carcaſſonenſi moraretur: reſpondit. Quia in Tholoſana dyoceſi multos q̄ me honorāt inuenio. Apud carcaſſonā vo oēs ecōtrario me īpugnāt. ¶ Jnterrogat⁹ a q̄dā in q̄ libro āpli⁹ ſtuduiſſz. Rn̄dit in libro caritatꝰ. Quadā vice dū vir dei dñicus apd bononiā ɔſtitutus in eccleſia pnoctaēt: diabolus in ſpē fris eidez apparuit. Quē ſcūs dñicus frēm eſtimās eidē innuebat vt cū ceteris ad q̄eſcēdū pgeret. Jlle vo q̄ſi deridēdo eiſdē ſibi nutib; rñdebat. Tc ſcūs dñicus. Quiſnā eſſz q̄ ſic ei⁹ mādatū cōtēneret ſcire volens: candelā ad lāpadē accēdit. a ī faciē ipſi⁹ reſpiciēs q̄ dyabolus eēt ɔfeſtim agnitt. Quē cū vehemēti⁹ increparet. mox eidē dyabolus de fractōe ſilentij inſultaē cepit. Scūs āt dñic⁹ vtpote frm̄ mgr̄o ſibi loq̄ licere aſſerēs coegit ipſū vt ſibi diceret de q̄ frēs in choro tēptaēt Qui rñdit. Facio eos tarde venire a cito exire. Deinde duxitꝰ eū ad dormitoriū de q̄ frēs ibidē tēptaēt inquirens Qz ait. Facio eos nimis dormiē tarde ſurgere. ſicq; a dīuo officio remanere a interdū immūdas cogitatōes hr̄e. Deinde ad refectoriū eū duxit a de q̄ ibi frēs tēptaēt q̄ſiuit. Tc demō p menſas ſaliens plus a min⁹ ſepi⁹ repetēdo dicebat. Quē cū ſcūs dñic⁹ q̄d ſibi h̄ vellet interrogaret ait. Frēs q̄ſdā tēpto vt plus comedāt et ſic ex nimia cibi ſūptōne delinquāt. q̄ſdā vt minus ſumant: vt in dei ſeruitio

et obſeruatione ſui ordinis debiles fiant. Inde duxit eū ad locutoriū de quo ibidē fratres tēptaret inquiens. Tūc ille crebro linguā reuolues: mirabilis cōfuſionis ſonū promebat. Quē cū ſanctus dn̄icus qd ſibi hoc vellet interrogaret ait. Hic locus totus me⁹ eſt. Cū em̄ ad loqndū fratres cōueniūt eos tēptare ſtudeo vt cōfuſe loquan² et multe ſeſe inutilibus verbis immiſceant et vn⁹ aliū nō expectet. poſtremo duxit eum ad caplm̄. ſed cū añ hoſtiū capli fuiſſet demon nullaten⁹ intrare voluit: ſed ait. Hunc locū nunq̄ ingrediar. qꝛ locus maledictionis eſt: et totū ibi amitto qd in alijs locis lucror. Naꝫ cū aliquē fratrē p aliquā negligentiaꝫ delinquē fecero: mox in hoc loco maledictionis de ipſa negligētia ſe purgat et corā omnibꝫ ſe ꝓclamat. Nā hic monet̄. hic ꝯfitet̄. hic accuſant̄. hic v̄berant̄. hic abſoluūtur et ſic totum me amiſiſſe doleo qd alibi me lucratū gaudebā. Et hijs dictis euanuit. H ¶ Tandē appropinq̄nte peg̃natōis t̄mino cōſtitut⁹ apd bononiā g̃ui cepit corporē infirmitate languere Sui autē corporē diſſolutō ſibi in viſione mōſtrata ē Vidit em̄ iuuenē pulcherimū hijs verbis ipſū inuocantē et dicentē. Veni dilcē mi veni ad gaudia veni. Cōuocatē g̃ ex fribꝫ bononieñ cōuētus: xij. ne eos exheredes et orphanos dēlinqueret: teſtamētū ꝯdidit d. Hec ſūt q̄ vobꝫ tanq̄ filijs hēditario iure poſſidenda relinq̄ Caritatē habete. humilitatē ſuate. pauptate volūtariā poſſidete Illud ō q̄ potuit diſtrictō exhibuit ne q̄s vnq̄ in ſuo ordine poſſeſſioēs inducet tpales Maledictionē dei oīpotētis et ſuā terribilē impcans ei q̄ pdicatoꝝ ordinē terrenaꝝ diuitiaꝝ puluere pſumēt maculaē. Fratribꝫ vero de ei⁹ deſtitutōe incōſolabilē dolentibꝫ dulciter eos ꝯſolās ait. Ne vos mea filij corpal̄ turbet diſceſſio nullaten⁹ dubitātes ſ vtiliorē me vos mortuū hituros q̄ viuū Proinde ad extremā horaꝫ veniens āno domini. MCCXXVI. in dn̄o quieuit ¶ Cui⁹ quidē trāſitus eadē die. eadēqꝫ hora fratri gn̄ali tunc pori pdicatorū de brixia et poſtmodū eiuſdeꝫ ciuitatis epō hoc mō mōſtrat̄ Nā cū in cāpanili fratꝝ: capite ad muꝝ inclinato: leui ſōno dormitaſſꝫ: vidit celū aperiri et duas ſcalas cādidas ad terrā ſubmitti. Quarū ſūmitates xp̄s cū matre tenebat et angeli p eas iubilantes aſcendebāt et deſcēdebant. In medio aūt ſcalaꝝ et in imo ſedes poſita erat et ſup ſedē velato capite frat̄ dn̄icus ſedēs Ibſ aūt et mī e⁹ ſcalas ſurſū trahebant: donec ſedēte in celū eleuato: aptura celi clauſa ē. Veniens ergo pdictus frat̄ bononiā: cōtinuo eadē die et hora patrē migraſſe cognouit ¶ Frater q̄dā noīe rao poſitus apd tibur: eadē die et hora qua pr̄ migrnt a corpoē ad altare miſſaꝫ celebraturus acceſſerat. Cū aūt viſiſſꝫ eū bonomie egrotaſſe et ad locū canōnis veniēs in q̄ de viuis mentio fieri ꝯſueuit: velletqꝫ p ſalute ei⁹ orare: ſubito fact⁹ eſt in exceſſu mentis Viditqꝫ virū dei dn̄icū corona q̄dam aurea laureatū. totūqꝫ mirabili ſplēdore fulgentē duobꝫ q̄buſdā viris reuerēdis comitatū: hincinde ex bononiā via regia pcedētē Diē igi² notās et horā: inuenit tūc ſeruū dei dn̄icū a corpore migſſe Iy ¶ Cū igit̄ ſb terra corp⁹ eius multo tpe iacuiſſet et creſcētibꝫ indefinēter miraculē n̄ poſſꝫ vlteriuſ eius ſcitas occultari: fideliū dignū dux² deuotio corp⁹ eius ad altiorē locū trāſferre. Cūqꝫ monumentū fuiſſet fractū: et fracto vix ferreis inſtrumētis cemēto: ſblatoqꝫ lapide patefactū: tanta ex ipſo ſuauiſſimi odoris erupit fragrantia vt nō tā ſepulcrū q̄ cella videret̄ aromatū patuiſſe Or quidē odor cuncta ſupabat aromata. nec alic⁹ rei naturalē odor ſilis videbatur. nec ſolū oſſibus aut pulueri ſacri corpis vel capſe inerāt

minimꝝ etiā terre circūquaqȝ ↄgeſte ita vt ad longinq̄s poſtmodū regiones delata odorē ipſū lōgo tp̄e retineret. Fratꝝ vero manibꝫ maxime aliqͦd de reliquijs ſacroſcis tāgētibꝫ ſic inheſit vt q̄ntūcūqȝ lote vel etiā ↄfricate p̄ plures dies ↄſeruate fragrātie teſtimoniū p̄ntarēt. ¶ In ꝓuincia vngarie vir q̇dā nobil' cū vxore ſua et filio puulo ad reliq̇as btī dn̄ici que in ſecula h̄ebant' viſitandas acceſſit At filiꝰ eiꝰ infirmtus ibidē ad extremū vite moriēdo puenit. Pr̄ autē corpꝰ filij corā altari btī dn̄ici collocās lamētari cepit ac dicē Btē dn̄ice letus veni ad te en triſtꝫ redeo. cū filio veni en orbatꝰ recedo. Redde m̄ filiū meū redde m̄ leticiā cordis mei Et ecce circ̄ noctis mediū puer reuixit ⁊ p̄ ecc̄iā ābulauit ¶ Iuuenis quidā cuiuſdā dn̄e mancipiū : dū in quodā fluuio piſcationi inſiſteret: in aquā lapſus ſuffocatus diſparuit. Magno autē ſpacio tp̄is interiecto: corpꝰ eiꝰ de ꝓfūdo fluuij mortuū eſt eductū. Dn̄a aūt eiꝰ ꝓ ſuſcitatōe ipſiꝰ beatū dn̄icū inuōuit: ꝓmittēs ſe ad ſuas reliq̇as nudis pedibꝫ acceſſurā ⁊ reſuſcitatū mancipiū libertati daturā. Statiqȝ q̇ fuerat mortuꝰ: in mediū vidētibꝫ omnibꝫ vite redditꝰ ꝓſiliuit. votūqȝ ſuū p̄dicta dn̄a vt ꝓmiſeāt adimpleuit ¶ In eadē ꝓuincia dū vir quidā filium ſuū defunctū amare lugeret: et beatū dn̄icū ꝓ eiꝰ reſuſcitatōe inuocaret: circ̄ pullorꝝ cantū q̇ mortuꝰ fuerat oculos apuit ⁊ pr̄i dixit. Quid eſt pr̄ ꝙ ſic habeo faciē madefactā. Et ille. Lacrime pr̄is tui ſūt fili mi. ꝙ tu mortuus fueras ⁊ ego ſolꝰ remāſi oi gaudio deſtitutꝰ Cui ille. Multū fleuiſti pr̄ ſed btūs dn̄icus deſolatōi tue cōpatiens: vt tibi viuus redderer ſuis meritꝫ impetrauit. ¶ Languidꝰ q̇dā ꝑ. xviij. ānos decꝰ: reliq̇as btī dn̄ici viſitaē deſiderās tanq̄ tēptās ire de lecto ſurrexit. q̇ tantā ſibi ſbito ſēſit virtutē ꝙ paſſu cōdito gradi cepit. tātomagis in ↄualeſcētia corporꝫ ⁊

illuiatione oculorꝝ ꝓficiēs: quāto q̇tidie in itinē ꝓcedebat. donec tandē ad locū deſtinatū ꝑueniēs: ꝑfectum recepit vtriuſqȝ ſanitatis bn̄ficiū. In eadē ꝓuincia vngarie quedā matrona ad honorē btī dn̄ici miſſā diſponēs facere celebrari: ſacerdotē hora debita nō inueit Quapropt' candelas tres ad hoc paratas manutergio mūdo inuoluit: et in quodā vaſe repoſuit. Aliquātulū autē diuertēs ⁊ poſtmodū rediens candelas flammis patentibꝫ ardere vidit. Currentes omnes ad tam grāde ſpectaculū tamdiu ibi tremētes ⁊ orantes ſteterūt: donec ſine leſione manutergij penitus arſerunt. ¶ Apud bononiā ſcolaris quidā nomie Nycolaus gṙui renū ac genuū dolore eſt vexatꝰ adeo ꝙ de lecto ſuo ſurgere non valebat. Cuiꝰ ⁊ femur leuū emarcuit intantū ꝙ omnis ab eo ſpes curātionis abſceſſit. Deo ergo ⁊ beato dn̄ico ſe deuouēs cū ſe filo de q̇ faciēda eāt candela totū mēſus eſſet in longū: cepit ⁊ collū ac pectus cingere. Cū tandē genu filo ābiente cinxiſſꝫ inuocato ad quālibet mēſurā noīe iħu xp̄i. et beati dn̄ici ↄtinuo ſe alleuiatū ſentiens exclamauit. Ego ſū liberatꝰ. Et exurgēs ⁊ p̄ gaudio lacrimans: ſine aliquo fulcimēto venit ad ecc̄iam in qua corpꝰ ſancti dn̄ici q̇eſcebat ¶ In eadē qȝ ciuitate multa ⁊ fere innumerabilia deꝰ ꝑ ſeruū ſuū benedictū dominicū opatus eſt ¶ In ſicilia apd̄ auguſtā cū puella q̄dā vicio lapidis laborābat ⁊ icidi debēt: mr̄ eꝰ ꝓ iſtāti piculo filiā ſuā deo ⁊ btō dn̄ico commēdauit Sequēti ḡ nocte dormienti puelle btūs dn̄icus aſtitit ⁊ in manu eius q̇ torq̄bat' lapidē poſuit ⁊ abſceſſit. Que puella euigilās ⁊ ſe liberatā inueniēs mr̄i dedit ⁊ viſionē p̄ ordinē explicauit Mat' vero lapidē in domū fratrū attulit. ⁊ ipſū in memoriā tāti miraculi corā ymagine ſcī dn̄ici ſuſpēdit. ¶ Apud palentiā in ſicilia mulier q̄dā paup filiū h̄ebat:

qui infirmitate q̄dã ſcrofalarũ q̄s
pueri in collo h̄re cõſueuerũt p̄mũ
affligebat̄ Cũq3 ſup hoc nullũ reme
diũ inuenire poſſ3: vouit deo ⁊ beato
dn̄co ꝙ ſi liberaret̄: ipſũ in ope ecc̄ie
fratꝝ q̄ tũc ꝯſtruebãt g̃tis facẽt labo
rare. Sequẽti aũt nocte q̄dã in h̄itu
fratrũ ſibi apparuit: eiq3 dixit Mulier.
ꝯgnoſcis hm̄oi res. noĩans ei q̃tuor
gn̄a reꝝ. ſ. es viride. pilatrũ. lapaciã
⁊ ſuccũ porri. Que cũ dicẽt agnoſco
Jlle ait. Vade ⁊ accipe h̄ ⁊ cõficias
cũ ſucco porri ⁊ pone ea ſup tomba-
cũ. ⁊ ĩpone collo filij tui ⁊ ſanabit̄.
Euigilãs aũt h̄ fecit ⁊ filiꝰ eius libe
ratus votũ m̄ris impleuit ¶ Quidã de
partib3 pedemõtis mõſtruoſe infla-
tus btõ dn̄co ſe vouit: Cui dormiẽti
btũs dn̄cus apparuit ventrẽq3 eius ſn̄
dolore ſcindẽs ĩmũdicias omnes ex-
traxit ⁊ iteꝝ manu ſua ſacra vnctõe
cõſolidãs ipſũ pfecte ſanauit. ¶ Jn
auguſta ciuitate cũ in feſto tranſla
tionis bti dn̄ci mrõne q̄dã q̄ in ecc̄ia
fratrũ miſſaꝝ ſolẽnijs interfuerẽ do
mũ rediret ⁊ q̄ndã mulierẽ p̄ forĩbꝰ
domꝰ ſue filantẽ videret ipſã carita-
tiue redarguẽ cepit cur in feſto tãti
p̄ris a ſeruili ope nõ ceſſaret Jlla ꝯ
indig̃ta r̄n̄t. Vos q̄ eſtis bizoc̄ fra
trũ: feſta colite ſci v̄r̄i. Statiq3 eius
oculis in tumorẽ cũ pruritu ꝯuerſis
ex ipſis cepert vermes ꝓtinꝰ ſcaturi
re Jtaq3 viciña quedã. xviij. vermes
eduxit ex eius ocul' in inſtanti. Com
punctaq3 in ecc̄iã fratrũ venit ibiq3
pc̄tã ſua cõfitẽs ⁊ votũ emittẽs ꝙ de
cetero ſcõ dei dn̄co nõ detrahẽt ⁊ eiꝰ
feſta deuote agẽt: ꝓtinꝰ reſtituta eſt
p̄ſtine ſanitati ¶ Sanctimonial' q̄dã
noĩe Maria apd' tripolim in mõſte-
rio qd' dr̄ magdalena: validiſſimis
infirmitatib3 elaborans: ac in tibia
g̃uiter paſſa q̄nq3 menſib3 cruciatu
miſerabili vrgebat̄. ita vt ſingulis
horis eius exitus timeret̄. q̄ intra ſe
recolligẽs: intra ſemetipſã ſic orauit
Dn̄e mi nõ ſũ digna orare te nec ex-
audiri a te. S3 rogo dn̄m meũ btũm
dn̄cũ vt ſit mediator inter te ⁊ me ⁊
m̄ ĩpetret bn̄ficiũ ſanitat'. Cũ g̃ diu
cũ lacrimis exoraẽt. in extaſi facta vi
dit btũm dn̄cũ cũ duob3 fr̄ib3 apta
cortina q̄ añ lectũ eiꝰ pẽdebat intn̄tẽ
ſibiq3 dicẽtẽ. Quare tãtũ ſanari de-
ſideres? Et illa. Dn̄e vt deo deuotius
ſuire poſſim. Tunc ille de ſub cappa
vnctionẽ mĩe fragrãtie pferẽs tibiã
eius punxit ⁊ ſtatĩ ſanata fuit Et ait
Hec vnctio eſt valde p̄cioſa dulcis ⁊
difficil'. Cuiꝰ v̄bi cũ mulier req̄reret
rõnẽ dixit. Hec vnctio dilectionis ẽ
ſignũ Que videlicet p̄cioſa ẽ. q2 nul
lo p̄cio emi p̄t ⁊ q2 in donis dei nul-
lũ eſt meliꝰ dilectõne Dulc' q2 nihil
dulcius ipſa caritate Difficil' q2 cito
pdit̄ n̄ caute cuſtodiat̄ Jn ipa nocte
ſorori ſue in dormitorio q̄ſcẽti appa
ruit d. Ego ſororẽ tuã ſanitati reddi
di. Que currens ipſam ſanatã inue
nit Que cũ etiã ſe ſenſibili vnctione
ſentiret inunctã: ipſã cũ bombice cũ
multa reuerẽtia extерſit Qd' cũ ab-
batiſſe ſorori ⁊ ꝯfeſſori oĩa retuliſſ3
⁊ vnctionẽ in bombice p̄n̄taſſ3 tãta ⁊
tã noua odoris fragrãtia ſũt pcuſſi.
vt nulla ei poſſent aromata cõpari
Jpſam autẽ vnctionẽ cũ multa reue
rentia ſeruauerũt R ¶ Cꝫ gratus
extat deo locus in quo ſacroſanctum
corpus bti dn̄ci patris req̄ſcit licet
miracul' multis claruit: vnũ tñ hic
poſuiſſe ſufficiat ¶ Refert magiſter
alexãder ep̄s vindocin̄ẽſis. in poſtill'
ſuis ſup illud verbũ Miſericordia ⁊
veritas obuiauert ſibi. rc̄. ꝙ quidã
ſcolar' degens bononie vanitatibꝰ
ſeculi deditꝰ viſionẽ talẽ cõſpexit. Vi
debat̄ ſiq̄dẽ ſibi ꝙ in q̄dã cãpo mag
no ꝯſiſteret ⁊ ibidẽ tẽpeſtas ingens
ſup ipſũ deſcẽderet Qui cũ fugeret a
facie tẽpeſtat' ad quãdã domũ pueñt
quã cũ clauſã inueniſſ3 ⁊ pulſãs ad
oſtiũ ſe ibidẽ recipi poſtulaſſ3 Hoſpi
ta q̄ deintꝰ erat r̄n̄dit Ego ſũ iuſticia
q̄ hic habito ⁊ hec domꝰ mea eſt. q2
q̃t tu iuſtꝰ ñ es ĩ ea habitaẽ ñ vales
Ad cuius verba ille p̄mũ merens

abſceſſit a alia͂ domu͂ vltra illa͂ conſpi
ciens ad ea͂ venit et pulſa͂s ad hoſtiu͂
ſe ibide͂ recipi poſtulauit ſed q̄ deint9
erat hoſpita r͂ndit. Ego ſu͂ veritas q̄
hic habito et hec domus mea eſt. Te
aute͂ hoſpicio non recipio q2 veritas
eu͂ no͂ liberat qui ea͂ no͂ amat. Inde q3
abſcedens tercia͂ domu͂ vltra illa͂ con
ſpexit ad qua͂ veniens ſe ſimiliter co͂=
tra impetu͂ te͂peſtatis recipi flagitauit
Cui que deint9 erat r͂nt. Ego ſu͂ pax q̄
hic habito. No͂ eſt aut͂ pax impijs
ſed tn̄ hoi͂b9 bone voluntatis Veru͂tn̄
q2 ego cogito cogitationeſ pacis et no͂
afflictio͂is: vtile tibi ↄſiliu͂ do Vltra
me ſoror mea habitat que miſeretur ꝑ
auxiliu͂ p̄ſtat. Ad ha͂c accede et eius
monita co͂ple. Cu͂ ergo acceſſiſſet q̄
deint9 erat ſibi r͂ndit Ego ſu͂ mia q̄ h̄
habito Si g̊ ab imminente te͂peſtate
ſaluari deſideras. vade ad domu͂ in q̄
fratres p̄dicatores de bononia habi
tant. ibiq3 inuenies ſtabulu͂ miſeri=
cordie et p̄ſepe ↄtinētie et pabulu͂ doc
trine. et intus p̄ſepe ſcp̄ture. aſinum
ſimplicitatis cu͂ boue diſcretionis. mi
ſericordia͂ illuīante͂: et puerꝗ ibi͂m ſal
uante͂. Cu͂ g̊ p̄dict9 ſcolaris euigilaſſ3
et ad domu͂ fratꝝ venit et viſione͂ per
ordine͂ recita͂s habitu͂ ordinis petijt
et accepit.

De ſancto Sixto pp̄ et martire.

Sixtus dicitur a ſios qd eſt de9.
et ſtatus. q̄ſi dei9 ſtatus Vel
ſixtus a ſiſto ſiſtis q̄ſi firm9
et fixus in fide et paſſio͂e et bo͂ opatio͂e

Hyſtoria.

Sixtus pp̄. athenēſis natione. p̄
mu͂ q̄de͂ phs ſ3 poſtea xp̄i diſci=
pulus et po͂tifex ſu͂m9 elect9 Decio et
Valeriano cu͂ duob3 diaconib3 ſuis
feliciſſimo et agapito p̄ſētat9 ē Que͂
cu͂ deciuſ nullis poſſ3 pſuaſionib3 in=
clinare. fecit eu͂ duci ad te͂plu͂ martis
vt aut ſacrificaret. aut ī cuſtodia ma
mertini reciperetur S3 cu͂ ſacrificare rēnu
ens in cuſtodia duceretur btu͂s lauren
tius p9 eu͂ clama͂s ibat di. Quo pro=
grederis ſine filio pr̄? Quo ſacerdos

ſce͂ ſine miniſtro ꝓperas? Cui ſixt9 No͂
ego te deſero fili neq3 derelinq̄ ſ3 ma=
iora tibi debent᷑ certamina. p9 triduu͂
me ſeq̄ris ſac͛dote͂ leuita Interi͂ g̊ the
ſauros eccl͂ie accipe et q̄b3 tibi vider᷑ di
uide Quos cu͂ ille xp̄ianis paupib9
diſtribuiſſ3: valerian9 p̄fect9 decreuit
vt ſixt9 ad te͂plu͂ martis ſac͛ificaturus
duceret᷑ qd ſi re͂nuerit: ibide͂ capite trū
caretur Quo cu͂ duceret᷑: btu͂s laurēti9
p9 eu͂ clamare cepit ac dice͂. Noli me
derelinque͂ pr̄ ſce͂. q2 theſauros tuos
ia͂ expe͂di q̄s tradidiſti m̄ Tu͂c milites
audie͂tes theſaurꝝ: laure͂tiu͂ tenuerūt.
Sixtum aut͂ cu͂ feliciſſimo et agapito
ibide͂ decollauerūt. ¶ In hac die eſt
feſtu͂ tra͂ſſiguratio͂is dn̄i. Et ſa͂guis
xp̄i de nouo vino ſi īueniri p̄t in ali=
quib3 eccl͂ijs co͂ficit᷑ vel ſalte͂ de matura
vua in calice aliq̄ntulu͂ eliq̄t᷑ In hac
etia͂ die racemi bn̄dicunt᷑ et ꝑpl's inde
co͂icat. No͂ aut͂ h9 ē ex eo q2 dn̄s diſci
pulis in die cene dixit. No͂ biba͂ am
modo de h̄ genimine vitis: don͛ biba͂
illd nouu͂ in regno pr̄is mei Illa do
tranſſiguratio dn̄i: et qd dixit nouu͂
vinu͂ repn̄tat gl'oſa͂ innouatio͂3 qua͂
xp̄s hūit p9 reſurrectione͂. Et ido in
hac die tn̄ſſiguratio͂is q̄ reſurrectio͂e3
repn̄tat: vinu͂ nouu͂ inq̄rit᷑. no͂ q2 in
hac die vt q̄da͂ aiu͂t tn̄ſſiguratio fca͂
ſit ſ3 ab apl'is hac die manifeſtata.
Tra͂ſſiguratio eni͂ facta fuiſſe dr̄ circa
p̄ncipiu͂ veris. diſcipuli aut͂ ꝓpt᷑ ꝓhi
bitione͂ eis facta͂ ipſa͂ ta͂diu celauerūt
et in hac die manifeſtauerūt. Ita leg=
gitur in li. q̄ dr̄ mitrale.

Prolog9 de noīe ſancti Donati.

Donat9 dr̄ q̄ſi a deo nat9 et hoc
p regn̄atio͂3 et gr̄e infuſione͂ et
gl'ificatione͂. q2 ē triplex ge=
neratio ſpūalis a do͂. ſ. natiuitatis: religi
oſitatis et corporis mo͂rtalitatis. Na͂ cu͂ ſci
moriu͂tur tu͂c naſci dicu͂tur. vn̄ obit9 ſco͂
ru͂ no͂ mors ſ3 natale vocatur Puer ei
appetit naſci vt recipiat ampliore͂ lo
cu͂ ad mane͂du͂. vberiore͂ cibu͂ ad veſ=
ce͂du͂. liberatiore͂ aere͂ ad r͂ſpira͂du͂ et
luce͂ ad vide͂du͂. Et q2 ſci cu͂ de vtero

matris ecc̃ie p morte͂ exeũt illa qua=
tuoꝛ ẜm modũ ſuũ recepit cũ ſũmo
deſiderio Jdeo naſci dicitur Vel dona
tus quaſi dono datus.

¶ Legenda

Donatus cũ Juliano impatoꝛe
eruditus ⁊ nutrit⁹ eſt ita ꝙ p̃=
dictus iulian⁹ fuit tũc in ſubdiacone͂
oꝛdinatus. ẜ cũ in impiũ ſublima=
tus fuiſſ3 patre͂ ⁊ matre͂ ſancti dona=
ti occidit Donatus vero in aretinã
ciuitate͂ aufugit et apd Hilariũ mo
nachũ mane͂s multa ibide͂ miacula
fecit. Nã p̃fectus ciuitatis hñs filiũ
demoniacũ: cũ eum ad beatũ donatũ
adduxiſſet: clamare cepit immũd⁹
ſpũs ac dicere. Jn noĩe dñi ihũ xp̄i
noli mihi moleſtus eſſe: vt de domo
mea egrediar O donate q̃re me coar
tes exire cũ toꝛmẽtis? Sꝫ oꝛãte͂ dona=
to ꝓtin⁹ liberat᷑ ¶ Vir q̃dã Euſtaſi⁹
noĩe exactoꝛ fiſci in tuſcia pecuniam
publicã in cuſtodia vxoꝛis noĩe eu=
froſine dereliq̇t. Sed cũ ꝓuĩtia ab
hoſtibꝫ vrgeret᷑: pecuniã abſcondit:
⁊ doloꝛe p̄uent⁹ vitã finiuit Vir aũt
eius redie͂s cũ pecuniã nõ poſſ3 inue=
nire ⁊ iam cũ filijs ſuis ad ſuppliciũ
tradi deberet: ad ſanctũ donatũ con
fugit Donat⁹ aũt ad ſepulcrũ vxoꝛ
cũ eo p̃ge͂s: oꝛatõne facta clara voce
dixit Euſfroſina p ſpm̃ ſanctũ te ad=
iuro vt dicas nobis vbi talem pecu=
niã poſuiſti. ⁊ facta eſt vox de ſepul
croꝛ dice͂s. Jn ingreſſu dom⁹ mee ibi
eam ſuffodi. Et eũtes ibi eã vt dixe=
rat inueneẽt. ¶ Poſt aliq̇t aũt dies
Satirus ep̃us in dño obdoꝛmiuit et
omnis clerus donatũ in epiſcopũ ele
git. Cũ aute͂ vt refert grego. quadã
die miſſa celebrata ꝑpls ꝯmunica=
ret: et diacon⁹ cõmunicat᷑ xp̄i ſan=
guine͂ ꝓpinaret: ſubito paganoꝝ im
pulſu diacon⁹ cecidit ⁊ calice͂ ſanctũ
fregit. De quo cũ ipſe ⁊ omnis ꝑpls
plurimũ meſtus eſſet: donat⁹ frag
me͂ta calicis collige͂s oratione facta
ipſũ in foꝛmam p̃ſtinã reſtaurauit
vna aute͂ pticula a diabolo abſcon
ſa fuit q̃ in calice p̃dicto defecit que
tñ eſt ad teſtimoniũ hui⁹ miraculi
reſeruata. Pagani aũt hoc viſo mi
raculo ad fide͂ cõũſi ſũt ⁊ .lxxx. bap=
tiſma ſuſcepeẽt. ¶ Fons quidã adeo
erat infect⁹ vt q̇cũqꝫ de illo biberet ꝓ
tinus moꝛeret᷑ Dũ g̃ ſanct⁹ Donat⁹
ſup aſinũ ſuũ illic iret: ut oꝛõe facta
aquaꝫ ſanaret: draco terribilis inde
erupit ⁊ pedes aſini cauda inuolue͂s
cõtra donatũ ꝓtinus ſe erexit. Que͂
donatus flagello quodã pcutie͂s: ul᷑
ẜm ꝙ alibi legit᷑: in os eius expue͂s
continuo interfecit Oꝛauitqꝫ ad deũ
⁊ omne venenũ a fonte fugauit. ¶
Aliũ etiam fonte͂ dũ ipſe cũ ſocijs
ſuis valde ſitie͂t ſua oꝛõne ĩ itine͂ p̄ro
duxit. ¶ Cũ filia theodoſij impatoꝛis
a demone vexaret᷑ ⁊ ad ſanctũ dona
tũ adducta fuiſſ3: dixit donatus Exi
immũde ſpiritus ⁊ noli in plaſmate
dei habitaẽ Cui demon Da mihi trã
ſitũ quo exeam aut quo vadã. Cui
donatus. Vnde huc veniſti? Cui de=
mon. de heremo. Et donat⁹ Jlluc re
uertere. Et demon Video ſignũ cruc᷑
in te ex q̃ ignis exit ꝯ me. ⁊ p̃ timoꝛe
ignoꝛo q̃ vadã. Sꝫ da m̃ locũ exeũdi
⁊ exeo. Cui donat⁹ Ecce habes trãſi
tũ redi ad locũ tuũ. Et vniũſã domũ
ꝯcutie͂s exiuit. ¶ Cũ q̃dã moꝛtu⁹ effer
ret᷑ aducit q̃dã cũ chirog̃pho: aſſere͂s
deberi ſibi ab ipõ .cc. ſolidos Vñ nul
latenus ipſũ ſepeliri ſinebat. q̈d cũ
vxoꝛ ei⁹ vidua btõ dõto cũ lacrimis
indicaſſ3 ad iũge͂s ꝙ hõ ille pecuniaꝫ
tõtã recepiſſ3: aſſurge͂s ad locũ iuxta
manu defũctũ tange͂s ait. Audi me.
Qt rñt Ego ſũ. Et ſcũs dõtus ad eũ.
Surge ⁊ vide quid agas cũ hoĩe iſto
qui te ſepeliri nõ ſinit. Qui reſide͂s
eũ de ſolutõne debiti corã omnibꝫ cõ
uicta chirog̃phũ accipie͂s manu ſci=
dit Deinde dixit ſancto donato Jube
me p̃r doꝛmire Et ille Vade amodo fi
li in requie͂ ¶ Eo tpe cũ fere ãnis trib3
nõ pluiſſ3 ⁊ ſterilitas mag̃ eſſ3: infide
les ad impatoꝛe͂ theodoſiũ ꝯuenerũt
pete͂tes vt ſibi dõtũ tradet: q̃ p arte͂

magicā hoc feciſſet. Ad inſtantiā q̄z impatoris dōtꝰ egreſſus dn̄z exorauit a pluuiā copioſā dedit a ceteris infuſis pluuia ſiccis veſtibꝫ domū redijt. Cū gothi eo tp̄e ytaliā deuaſtarēt a multi a fide xp̄i recederēt: euadrianꝰ p̄fectus a ſcō donato a hilario de apoſtaſia rep̄hēſus ſcōs ipōs cepit cōpellēs eos vt ioui p̄molarēt. Q̄d cū renuerent hilariū expoliatū tā diu cedi fecit quuſqꝫ ſp̄m exalaret. Donatꝰ vo in carcerē reduſit. a poſtmodū eū decollari fecit. Cir̄ ānū dn̄i. ccclxxx.

De ſancto Ciriaco martire

Ciriacus a marcello p̄p̄ diaconus ordinatꝰ: cōp̄hēſus a ad maximianū reductꝰ: iuſſus eſt cū ſocijs ſuis vt terrā fodēt a ad locū q̄ ibi ꝯſtruebat̃ ſuis eā hūeris deportaret. vbi erat ſcūs Saturninꝰ ſenex quē ciriacus a ſiſinnꝰ ad portā dū iuuabāt. Tādē in carcerē reduſū p̄fectꝰ iuſſit ciriacū p̄ſ̄tari. Et cū eū apromianꝰ educēt ſubito vox cū luce veniēs de celo dixit. Venite bn̄dicti patris mei. Et tūc apromianꝰ credidit a baptizari ſe fecit a ad p̄fectū ꝯfitēs xp̄m venit. Cui p̄fectus. Nūquid tu xp̄ianꝰ effectus es? Qui rn̄dit. Ve m̄ q̄ pdidi dies meos. Rn̄dit p̄fectus. Vere mō pdes dies tuos. a iuſſit eū decollari. Saturninꝰ aūt a ſiſinnꝰ cū ſacrificare nollent: diuiſis ſupplicijs affecti tādē decollati ſūt. Filia autē diocleciani noīe archemia cū a demone vexaret̃: clamabat in ea demō dicēs Nō exeam niſi Ciriacus dyaconꝰ veniat. Vn̄ ad eā adductꝰ ciriacꝰ cū demoni imperabat rn̄t. Si vis vt exeā da m̄ vas aliq̄d in q̄d intrē. Rn̄ditqꝫ ciriacus Ecce corpꝰ meū ſi potes īgredere Cui demō. In vas tuū intraē nō poſſū q̄ vndiqꝫ eſt ſignatū a clauſū ſed ſi eijcis me: ſcito q̄ in babiloniā faciā te venire. Et cū coactꝰ exiſſꝫ Archemia clamauit dicēs q̄ deū quē p̄dicat Ciriacus: vidēt. Cū ḡ illā ciriacus baptizaſſꝫ a ex grā Dyocleciani a ſerene vxoris eiꝰ in domo quā ei dederāt ſecurꝰ viuēt: venit nūciꝰ a rege pſarū ad dyocleciane rogās vt ad ſe ciriacus mitteret: q̄ filia ſua a demone vexabat̃. Ad p̄ces ḡ dyocleciani ciriacꝰ cū largo a ſmaragdo naui impoſitis neccarijs: in babiloniā letꝰ iuit. Cūqꝫ ad puellā p̄uemiſſet demō p os eius clamauit dicēs. Fatigatꝰ es ciriace. Cui ciriacus Nō ſū fatigatus ſꝫ vbiqꝫ dei ꝯſilio a auxilio gubernatus. Ayt demon. Tamē ego ad q̄d volui te pduxi. Tūc ciriacus dixit demoni. Imperat tibi Ihs xp̄s vt exeas. Et ſtatī exiēs demō dixit. O nomē terribile q̄d me coartat exire. Et ſic ſanatā puellā cū p̄re a m̄rē a multis alijs baptizauit. Et cū ſibi multa munera offerēt̃ recipere noluit. ſꝫ. xlv. diebꝫ ibidē in pane a aqua ieiunās tandē romā adijt. Poſt duos aūt mēſes dioclecianꝰ defūctꝰ ē. Cui maximianus ſuccedēs iratꝰ de ſororē ſua archemia ciriacū ꝯp̄rehēdit a nudū catenis ligatū an̄ currū ſuū trahi iuſſit Iſte maximianꝰ p tāto p̄t dicit filiꝰ dyocleciani q̄ ſibi ſucceſſit a eiꝰ filiā hūit in vxorē q̄ valeriana nūcupata eſt Deinde iuſſit carpaſio vicario vt ipſū cū ſocijs ſacrificaē ꝯpelleret. aut diuiſis ſupplicijs occidēt. Et cū picē ſup caput eiꝰ liq̄ſſet a in eculeū ſuſpēdiſſet fecit ciriacū cū oībꝰ ſuis ſocijs decollari. Cir̄ ānū dn̄i. ccc. Carpaſiꝰ āt cū domū ſcī ciriaci īpetraſſet. a ad deriſionē xp̄ianoꝝ in loco vbi ciriacꝰ baptizabat ſe balneaēt: a epulas cū xix. ſocijs celebraēt: ſubito oēs mortui ſūt Et extūc clauſo balneo gētiles xp̄ianos timere a venerari ceperūt.

De noīe ſcī Laurentij plogus

Laurentiꝰ dr̄ q̄ſi laureā tenens q̄ eſt corona de lauro fcā. q̄ de hmōi olim ramis victores coronabant̃. Hec aūt arbor ē victorie ſignū ſuaui: ꝯtinua viditate amena. odore grata. a efficacia virtuoſa. Btūs ḡ Laurentiꝰ dicit̃ a lauro. q̄ victoriā obtinuit in ſui paſſione Vnde a confuſus Decius dixit. Puto quia iam

victi ſumus ¶ Viriditatē habuit in cordis mūdicia ⁊ puritate Vñ dixit Mea nox obſcuꝝ nō hꝫ: ſꝫ oīa in luce claveſcūt ¶ Odorē p meōrie ꝑpetuita tē Vñ diſꝑſit dedͭ pauperibꝫ idō iuſticia eius manet in ſclm ſcli. Beatꝰ maximꝰ Quō ñ hꝰ in eternū manebit iuſticia: quē ⁊ ſcō impleuit ope et martirio glorioſiſſimo cōſecrauit ¶ Efficaciā ꝙ hūit p v̄tuoſā p̄dicationē p quā lucillū ſpolitū ⁊ romanū ad fidē ꝯūtit Huiꝰ aūt arboris efficacia ē qꝛ calculū frāgit. ſurditati ſb uenit. fulmē nō metuit. ſic laurētiꝰ frāgit cor duꝝ. ſpūalē reddit auditū ꝓtegit a fulmine ſnīe reproboꝝ.

¶ Legenda.

Laurētius martir ⁊ leuita gñe hyſpanꝰ. a btō ſixto romā deductus eſt Nā ſicut dicit mgr̄ Joh. beleth. cū idē btūs ſixtus hyſpaniā ꝓfectꝰ eſſ: duos iuuenes ibidē repiens .ſ. laurētiū et vincētiū eiꝰ cognatū: moꝝ honeſtate ꝯpoſitos ⁊ in ōni actione p̄claros ſecū romā adduxit Quorū alter .ſ. laurētius ſecū rome māſit Vincētiꝰ vō eiꝰ cogn̄tus ī hiſpaniā redijt. ⁊ glorioſo martirio vitā finiuit. Huic aūt poſitōi Jo. beleth repugn̄t tp̄s martirij vtriuſqꝫ Laurētius ſub decio. vincētiꝰ aūt in iuuenili etate ſub dyocletiano ⁊ datiano paſſus ē. Sꝫ int̄ deciū ⁊ dyocletianū fluxerūt āni circiter .xl. ⁊ impatorés ſeptē medij fuerūt Vñ btūs vincētiꝰ nō potuit iuuenis extitiſſe. Beatus aūt ſixtꝰ ſanctū laurētiū ſuū archidiaconū ordinauit. B ¶ Eo tēpore Philippꝰ impator ⁊ filiꝰ ſuus noie philippꝰ fidē xp̄i receꝑant. Et xp̄iani effecti eccleſiā ſublimaē plimū intendebāt Jſte philippꝰ fuit p̄mꝰ imperator quē origenes vt dr̄ ad fidem ꝯuertit Licet alibi legat̄ ꝙ btūs pōtius eū cōūtit. Regn̄uit aūt milleſiō anno ab vrbe cōdita vt milleſimꝰ rome ānꝰ xp̄ō potiꝰ ꝙ̄ idol' dicaret Qui qͦdē ānꝰ milleſimꝰ fuit a romanis cū ingēti ludoꝝ ⁊ ſpectaculoꝝ aꝑparatu celebr̄tus Erat aūt philippo ipatori miles qͦdā noie deciꝰ in armiſ bellicis induſtriꝰ plimū ⁊ famoſus. Cū aūt eiſdē tpibꝫ gallia rebellaſſet: impator illuc deciū miſit vt rebellātē galliā romano impio ſubiugaēt Miſſus deciꝰ ꝓſpere cūcta gerit. ⁊ ad libitū functꝰ victoria romā redijt. Audiēs ipator eiꝰ aduētū eū altiꝰ honorificare volut. ⁊ eidē a roma vſꝫ v̄ nonā obuiꝰ iuit Sꝫ qm̄ maloꝝ mētes quo mag' honorari ſe ſētiūt eo āpliꝰ in ſupbia intūeſcūt: Deciꝰ in ſupbiā elatꝰ iperiū ceptābire. ⁊ de morte ſui dn̄i tractare Cū g̊ impator in ſtr̄to ſuo ſub papilione qͤſcerét deciꝰ papilionē latēter introiuit ⁊ dormiētē dn̄ꝫ iugulauit Exercitū āt q̇ cū impatorē venerat ad ſe p̄cio mūeribꝫ ⁊ ꝓmiſſis attraxit ⁊ ad vrbē regiā gradu concito ꝑperauit Audiens hoc philippus minor vehementer extimuit ⁊ totū theſauꝝ pr̄is ⁊ ſuū beato ſixto ⁊ ſcō laurētio ꝯmēdauit vt ſi ipꝫ a decio interfici ꝯtingeret theſauꝝ ipſū eccl̄ijs ⁊ pauperibꝫ ipſi erogarēt. ¶ Nec te moueat ꝙ theſauri qͦs laurētiꝰ diſpēſauit nō dicant̄ impatoris ſꝫ eccleſie Quia potuit eſſe ꝙ cū iſtis theſauris philippi impatoris aliquē etiā theſaurū eccl̄ie diſpēſauit. vel idō dicūt̄ theſauri eccl̄ie: qꝛ philippꝰ eos reliquerat eccl̄ie diſpēſādos ¶ Poſt hꝰ philippꝰ aufugit ⁊ ſe a facie decij occultauit. Senatꝰ g̊ obuiā decio ꝓceſſit. ⁊ ipſū in iperiū ꝯfirmauit Nō vero ꝓditorie ſꝫ zelo idolatrie dn̄ꝫ ſuū occidiſſe videret̄: xp̄ianos cepit crudeliſſime pſeq̄ p̄cipiēs illos ſine vll'a miā trucidari Jn hac pſecutōe multa milia martirū corruer̄t. Jnter qͦs etiā philippꝰ iunior martirio coronatꝰ ē ¶ Poſt hoc decius de theſauro dn̄i ſui inqͥſitionē faciēs: oblatus ē ei btūs Sixtus tāꝙ̄ q̄ xp̄m coleret: ⁊ impatoris theſauros haberet Tūc deciꝰ ipſū in carcerē recipi iuſſit donec p illata tormēta ⁊ xp̄m negaret ⁊ theſauros ꝓderet Btūs autē laurentius ipſū ſequēs

poſt eũ clamabat: quo ꝓgredere ſine filio pater? Quo ſacerdos ſine miniſtro ꝓperas? Tu nũꝗ̃ ſine miniſtro ſacrificiũ offerre conſueueras. Quid in me diſplicuit pẽitati tue? Nũq̃d de genere me ꝓbaſti? Experire ẽt vtꝝ miniſtꝝ idoneũ elegeris: cui cõmiſiſti dñici corporis diſpẽſationẽ? Cui btũs Sixtus dixit. Non ego te deſero fili neqꝫ derelinq̃: ſꝫ maiora tibi debent᷑ p fide xp̃i certamina. Nos quaſi ſenes leuioris pugne curſũ recipimꝰ: te autẽ quaſi iuuenẽ manet glorioſior de tirãno triũphꝰ. Poſt triduũ me ſequeris ſacerdotẽ leuita. Deditqꝫ ei omẽs theſauros: precipiẽs vt eccl'ijs ⁊ pauperibꝫ erogaret. Btũs ergo laurẽtiꝰ xp̃ianos die ac nocte diligent᷑ queſiuit ⁊ vnicuiqꝫ put opus fuerat miniſtrauit. Venitqꝫ ad domũ cuiuſdã vidue q̃ multos xp̃ianos in domo ſua abſcõderat. qua longus dolor capitis detinebat. Sctũs autẽ laurẽtiꝰ p impoſitionẽ manus eã a dolore capitis liberauit ⁊ pauperũ pedes lauãs oĩbꝫ elemoſinã dedit. Eadem nocte in domũ cuiuſdã xp̃iani veniens: quendã cecũ ibidẽ repperit ⁊ facto ſigno crucis eũ illuĩauit. Cũ autẽ btũs Sixtus decio nollet cõſentire nec idolis immolare ipſũ ad decollandũ duci p̃cepit. Accurrẽs aũt btũs laurẽtiꝰ poſt ipſũ exclamabat. Noli me derelinquẽ pr̃ ſancte: qꝛ theſauros tuos iã expendi quos mihi tradidiſti. Tũc milites audiẽtes theſauros: laurẽtiũ tenuerunt ⁊ Parthemio tribuno tradiderũt. Ipſe aũt decio eũ p̃ſẽtauit. Cui deciꝰ ait Vbi ſunt theſauri eccleſie quos apud te cognouimꝰ eſſe abſcõditos. Qui cũ ſibi non reſpõderet tradidit eũ Valeriano p̃fecto. ut aut theſauros pdat ⁊ ſacrificet ydolis. ã diuſis eũ interiẽ faciat ſupplicijs ⁊ tormẽtis. Valerianꝰ aũt cuidã p̃fecto noĩe Ypolitꝰ ĩ cuſtodiã eũ tradidit: quẽ ille cũ multis alijs in carcere recluſit. Erat aũt in cuſtodia illa q̃dã gentilis noĩe lucillꝰ q̃ plorãdo lumẽ oculoꝝ amiſerat. Cui cũ btũs laurentiꝰ lumẽ ſe reſtauraꝛe ꝓmitteret ſi in xp̃m crederet ⁊ baptiſma ſuſciperet. Ille ſe baptiſari inſtant᷑ poſtulauit. Accipiẽs ergo aquã beatus laurẽtiꝰ dixit ei. Oĩa in cõfeſſione lauãtur. Cũqꝫ ipſũ de articulis fidei diligẽter interrogaſſet. Et ille ſe oĩa credẽ cõfeſſus fuiſſꝫ aquã ſup caput eiꝰ effudit ⁊ ipſꝫ ĩ xp̃i noĩe baptizauit. ſtatiqꝫ qui cecus fuerat lumẽ oculoꝝ recepit. Quapropter multi ad eũ veniebãt et ab eo illuminati redibãt. Hec vidẽs Ypolitꝰ dixit ei. Oſtẽde mihi theſauros. Cui laurẽtius. O Ypolite ſi in dominũ iħm xp̃m credideris ⁊ theſauros tibi oſtendo ⁊ vitam eternã ꝓmitto. Cui Ypolitus. Si dictis facta compẽſes: faciã quod hortaris. Eadem hora Ypolitus credidit ⁊ ſacrũ baptiſma cũ familia ſua ſuſcepit. Baptizatus autẽ ait. Vidi animas innocentiũ letas gaudere. Poſt hoc mandauit valerianꝰ ad Ypolitũ vt laurẽtiũ p̃ſentaret. Cui laurentiꝰ. Ambulemꝰ pariter. Ad tribunal ergo ãbo venerũt ⁊ fit iterũ inq̃ſitio de theſauris. Laurentiꝰ aũt triduo inducias petijt q̃s valerianꝰ eidẽ ſub Ypoliti pollicitatione cõceſſit. In hoc triduo laurentiꝰ paupes cecos ⁊ claudos collegit ⁊ eos in palacio ſaluſtiano corã decio p̃ſentauit dicẽs. Ecce iſti ſũt theſauri eterni q̃ nũꝗ̃ minuunt᷑ ſꝫ creſcũt qui in ſingulis diſpguntur. Horũ eñ manus theſauros in celũ deportauerũt. Valerianꝰ p̃ñte decio dixit. Qd variaris p multa? Iã nũc ſacrifica ⁊ magicã artẽ depone. Cui laurẽtiꝰ Quis debet adorari q̃ factus eſt. an q̃ fecit? Iratus deciꝰ iuſſit eũ ſcorpionibꝫ cedi. ⁊ omne genꝰ tormẽtoꝝ ante ipm afferri. Quẽ cũ ſacrificaꝛe iubet vt iſ tormẽta euaderet. Reſpõdit. Infelix has epulas ſp optaui. Cui decius Si epule iſte ſũt: tibi ſimiles pande ꝓphanos vt tecũ pariter epulent᷑. Cui laurẽtius Iã in celis noĩa ſua dederũt ⁊ eoꝝ aſpectibꝫ nõ es dignꝰ. Tũc iubente decio nudꝰ fuſtibꝫ cedit᷑ ⁊ ad

dentes lamine ad latera eius appo-
nunt. Dixitqꝫ laurētiꝰ. Dn̄e ihu xp̄ē
deꝰ de deo miſerē m̄ ſeruo tuo qꝛ accu
ſatꝰ nō negaui. Interrogatꝰ te dn̄ꝫ cō
feſſus ſū. Dixitqꝫ ei deciꝰ Scio ꝙ ꝑ ar
tem magicā tormēta deludis. me āt
deludē nō valebꝭ. Teſtor deos deaſqꝫ
qꝛ niſi ſacrificaueris diuerſis ſuppli
ciis punierꝭ. Tūc iuſſit eū plūbatꝭ
diutiſſime cedi. Laurētiꝰ āt orauit di
cēs Dn̄e iheſu xp̄ē accipe ſpiritū meū
Audiēteqꝫ decio vox de celo inſonuit
Adhuc multa certamina debentur
tibi Tūc deciꝰ repletꝰ furorē dixꝭ Viri
romani audiuiſtis demones ſacrilegū
iſtū cōſolantes. q̄ nec deos colit nec
tormēta metuit nec iratos principes
expaueſcit Iuſſit eū iterū ſcorpioni
bus cedi. Subridēs aūt laurētiꝰ gra
cias egit ⁊ pro aſtantibus orauit.
Eadē hora miles quidā nomine ro-
manꝰ credidit ⁊ beato laurētio dixit
Video an̄ te iuuenē pulcrimū ſtantē
⁊ mēbra tua cū lintheo extergētē Ad
iuro ḡ te ꝑ dn̄ꝫ deū viuū ne me dere
linq̄s ſꝫ feſtina me q̄ntotiꝰ baptizaē
Dixitqꝫ deciꝰ valeriano. Puto ēē. qꝛ
ꝑ magicā artē iā victi ſumus Iuſſit
ḡ eū de cathaſta ſolui ⁊ in cuſtodiā
Ipoliti recludi Romanꝰ aūt afferēs
vrceū cū aq̄ ad pedes laurētii ꝓcidꝭ ⁊
ſacrū ab eo baptiſma ſuſcepꝭ Q̄ď vt
decius cōperit romanū fuſtibus cedi
iuſſit. Qꝫ cū libē ſe xp̄ianū ꝓfiterꝭ
iuſſu decii decollatꝰ eſt ¶ Eadē nocte
laurētiꝰ ad deciū adducꝭ Cū āt Ipo
li. flēta ſe xp̄ianū eſſe clamaē vellet
dixit ad eū laurētiꝰ In interiori hoīe
abſconde xp̄m ⁊ dū clamauero audi
⁊ veni. Omnia igiꝭ tormētoꝝ gene
ra corā decio afferūꝭ Dixitqꝫ lauren
tio decius ceſar Aut diis ſacrificabis
aut nox iſta in te cū ſuppliciis expē
detur. Cui laurentiꝰ Mea nox obſcu
rū non habet. ſed omnia in luce cla-
reſcūt. Dixitqꝫ decius. Afferatꝭ lectus
ferreꝰ ⁊ requieſcat in eo ꝯtumax lau
rentius. Miniſtri ergo eū exuūt ⁊ ſu
per cratē ferream extēdūt ⁊ prunis

ſuppoſitis eū cū furcis cōpreſſerunt.
Dixitqꝫ laurentius valeriano Diſce
miſer qꝛ carbones tui m̄ refrigeriuꝫ
p̄ſtant. tibi autē eternū ſupplicium
parāt. qꝛ ipſe dn̄s nouit ꝙ accuſatꝰ
non negaui eū. Interrogatus xp̄m
ꝯfeſſus ſū. Aſſatꝰ grās ago. Dixitqꝫ
hilari vultu ad deciū Miſer Aſſaſti
vnā ꝑtē: gira aliā ⁊ māduca Et gra
cias agens dixit Grās ago tibi dn̄e
ihu xp̄ē qꝛ ianuas tuas ingredi me
rui ⁊ ſic ſp̄m emiſit ¶ Cōfuſus deciꝰ
cū valeriano ābulauit in palaciū ti-
berii relicto corpe ſup ignē Q̄ď Ipo-
mane rapuit ⁊ cū iuſtino p̄ſbro vera
no ꝯditū aromatibꝫ ſepeliuꝭ Xp̄iani
ḡ ieiunātes triduo vigilias celebra
uerūt: mugitꝰ dātes ⁊ lacrias effundē-
tes ⁊ Vtrū āt verꝝ ſit ꝙ laurētiꝰ
ſb iſto decio paſſꝰ ſit a pluribꝰ dubi-
tatꝭ. cū in cronicꝭ ſixtꝰ longe pꝰ deciū
fuiſſe legaꝭ Eutropiꝰ tn̄ ħ aſſerit di-
Deciꝰ in xp̄ianos pſecutionē mouēs
intꝭ ceteros laurētiū ⁊ leuitā btiſſimū
⁊ martirē extīxit. In q̄dā āt cronica
ſatꝭ autētica ďr ꝙ n̄ ſb decio īpatore
q̄ philippo ſucceſſit. ſed ſub quodaꝫ
decio iuniore qui ceſar nō impator
extitit martiriū paſſus fuit. Nā intꝭ
deciū īpatorē ⁊ hūc deciū iuuenē ſub
q̄ laurētiꝰ paſſus ďr: plures impato
res ⁊ ſūmi pōtifices extiterūt Etenī
vt ibideꝫ dicitur cū decio imperatori
gallus ⁊ voluſianꝰ eiuſ filiꝰ imperio
ſucceſſiſſēt. ⁊ poſt eoſdē valerianus
cū galieno eꝰ filio imperiū tenuiſſēt
dicti valerianꝰ ⁊ galienꝰ deciū iuue-
nē ceſarē nō tn̄ impatorē fecerūt Nā
antiquitꝰ qn̄qꝫ ab aliq̄bꝰ impatori
bus fiebāt ceſares: nō tn̄ auguſti vꝭ
impatores. ſicut legiꝭ ꝙ diocletianꝰ
maximianū ceſarē fecit ⁊ poſtmodū
ex ceſare auguſtū creauit. Tpe autē
hoꝝ impatoꝝ. ſ. valeriani ⁊ galieni
Sixtus romanā ſedē tenebat Hic ḡ
decius ceſar appellatꝰ n̄ impator fa-
ctꝰ beatū laurētiū martirē fecit Deciꝰ
enī impator duobꝫ tm̄ ānis regnuit.
⁊ beatū Fabianū papā martirē fecit

Fabiano successit cornelius qui sub va-
leriano et galieno q. xv. annis impe-
rauerunt martirisatus est. cornelio suc
cessit lucius. lucio stephanus stephano
sixtus. ut in cronica legitur Et si hoc verum
est tunc positio Jo. beleth vera posset
esse. Legitur tamen in quadam alia cronica. quod
predictus galienus fuit binomius. Dictus est
enim galienus et decius Et sub illo passi
sunt btus sixtus et laurentius. Circa an
num dni. cclx. Gotfredus quoque in ti. suo q
et putheomides asserit quod galienus vo
catus est alio noie decius. Refert gre
gorius in li. dial. quod in sabinia quedam
monialis fuit que carnis quidem continentiam
habuit: sed lingue procacitatem non decli-
nauit. Hec dum in ecclesia sancti laurentii
fuisset sepulta ante altare martiris a de
monibus secata: pars illesa permanet: al
tera concrematur: ita quod mane adustio
visibiliter appareret. Grego. quoque turonensis
ait quod quidam sacerdos dum ecclesiam quandam
sancti laurentii repararet et trabs quedam
nimis breuis esset: rogauit btum lau-
rentium ut qui pauperes foueat: sue ino-
pie subueniret. Que subito sic excre
uit ut pars non modica abundaret Quam
partem sacerdos minutatim incidit et mul-
tas inde infirmitates sanabat. Re
fert Gregorius in libro dyalogorum quod
quidam insuper presbiter noie sanctulus
laurentii ecclesiam a longobardis incensam
reparare volens artifices multos con
duxit Quadam autem vice dum quod eis ap
poneret non haberet: premissa oratione in cliba
num respexit. et ibidem candidissimum pa-
nem inuenit. Sed cum vix ad unius prandii
esum tribus personis sufficere videretur: lau-
rentius artifices suos nolens deficere sic
predictum panem multiplicari fecit: quod in
alimentum decem dierum operariis cunctis
suffecit. In ecclesia sancti laurentii apud
mediolanum ut refert vincentius in sua
cronica calix quidam cristallinus mire
pulcritudinis habebatur. Qui cum in quadam
solemnitate ad altare a diacono por
taretur: elapsus ex manibus in terram ce
cidit et statim comminutus fuit. At dia-
conus merens fragmenta collegit. et
super altare ponens beatum laurentium exo
rauit et fractum calicem integrum et solida
tum recepit. Legitur quoque in libro de
miraculis beate virginis quod quidam
iudex stephanus nomine rome erat
qui munera libenter accipiens: multorum
iudicia peruertebat. Hic tres domos
ecclesie sancti laurentii et unum ortum sancte agne
tis violenter abstulit et ablata iniuste
possedit Accidit autem ut moreretur et ante
dei iudicium duceretur Quem sanctus lauren-
tius cernens ad eum cum nimia indignati-
one accessit et tribus vicibus brachium eius
durissime strinxit et dolore nimio cru
ciauit. Sancta vero agnes cum aliis
virginibus respicere in eum noluit sed faciem
suam ab eo auertit. Tunc iudex super eum
sententiam ferens dixit Quoniam aliena
subtraxit et munera accipiens: veritatem
vendidit in loco iude proditoris tradatur
Sanctus vero proiectus quem idem stephanus
in vita sua valde dilexerat ad beatum
laurentium et sanctam agnetam accedens pro
eo veniam precabatur Illis vero et beata virgine
pro eo orantibus: concessum est ut eius anima
ad corpus rediret. et ibidem .xxx. diebus
penitentiam ageret. Accepit insuper a beata
virgine in mandatis ut psalmum. Beati immacu-
lati singulis diebus vite sue diceret. Cumque
ad corpus redisset brachium eius ita
erat liuidum et adustum ac si hoc in corpore
passus esset Quod signum in eo extitit quam-
diu vixit. Male ergo ablata restituens et
penitentiam agens die .xxx. migrauit ad dominum
Legitur quoque in vita sancti Henrici
imperatoris quod dum ipse et Kunegundis
vxor eius virgines insimul permanerent
dyabolo instigante de quodam milite
vxorem suspectam habens. super candentes
vomeres .xv. passibus nudis pedibus
incedere eam fecit. Que ascendens dixit
Sicut me ab henrico et ab omnibus intac-
tam nouisti ita xpe me adiuua Cui
vox dixit. Virgo maria te virginem li-
berabit. Totam ergo candentem massam il-
lesa percurrit. Cum ergo cesar obiisset mul
titudo maxima ante cellam cuiusdam heremi
te transibat. Qui aperta fenestra inter-
rogabat vltimum quinam essent Et ille

Legio demonū ſum⁹ q̄ ad mortē de-
ſauis ꝑperam⁹: ſi forte ꝓpitiū in eo re-
perire poſſim⁹ Adiurabāt vt ad ſe re
deat. Qui rediēs dixit Nihil ꝓfecim⁹
q2 dū falſa vxoris ſuſpicia ⁊ alia bō
⁊ mala in ſtaterā fuiſſent poſita: ad-
uſtus ille laurētius ollā aureā im-
mēſi ponderis attulit: et dū ſupaſſe
videbāt: olla iactata ps alia ſtate
re plurimū pōderauit. Tūc ḡ iratus
vnā aurē olle ꝑrupi. Ollā calicē vo
cabat quē dictus ceſar ecclie eſtrē ſi-
quā in ſpeciali deuotōe hūerat in hōre
ſci Laurētij fieri fecerāt. cui ꝓpt' mag
nitudinē due aures inerāt. Reptūq3
eſt ⁊ impatorē tūc obijſſe: ⁊ vnā au
rem calicis fractā eſſe. Refert gre-
in regſ. q dū ꝑdeceſſor ſu⁹ quedā ad
corp⁹ ſci laurentij melioraē cuperet
⁊ vbinā eius corp⁹ eēt neſcietꝫ: ſbito
corp⁹ ei⁹ ignoranter apitur. ⁊ oēs q̄
pn̄tes erāt tā mōchi q̄ manſionarij
q̄ corp⁹ ei⁹ viderāt infra. xv. dies mor
tui ſūt. Notādū q paſſio ſācti
laurentij int' ſcōꝝ martiꝝ paſſiones
excellētiſſima videt' eē in q̄tuor ſicut
ex dcīs btī maximi epī ⁊ btī auguſti
colligitur. Primo in paſſionis acer
bitate. Secūdo in effectu ſiue vtilita-
te. Tercio in conſtantia ſiue fortitu
dine. Quarto in mirabili pugna et
modo victorie. Primo ḡ excellētiſſi
ma fuit in pene acerbitate. ſicut dic̄
btūs maxim⁹ eps. vel ſm quoſdā li
bros ambro. Nō enī frēs btūs Lau
renti⁹ breui vel ſimplici paſſiōe peri-
mit'. Nā q̄ gladio pcutit' ſcel morit'
qui in flāmatū camino mergit' vno
impetu liberat'. Hic autē longa et
multiplici pena cruciatur. vt mors
ei n̄ deſit ad ſupplicū ꝫ deſit ad finē
Legim⁹ btōs pueros in pena fu-
rnū deābulaſſe flāmis ⁊ igneos glo
bos pedib3 cōculcare Vn̄ ⁊ btūs lau-
renti⁹ nō minore glīa pferēd⁹ eſt Si
quidē illi in penaꝝ ſuaꝝ flāmis am
bulabāt: hic in ipō ſupplicij ſui igne
diſcubuit Illi veſtigijs pedū ɔculca
uerūt incēdia: iſte lateꝝ ſuoꝝ diffuſi

one reſtringit'. Illi ſtātes in pena ele
uatis manib3 orabāt ad dn̄ꝫ: iſte ꝓ
ſtratus in ſua pena: toto corde dn̄m
depcabat'. Et notādū q btūs lau
renti⁹ p⁹ beatū ſtephanū int' ceteroſ
martires pmatū tenē dr. Nō q2 ma
iora ſuſtinuerit q̄ ceteri mr̄es: cum
multi tantā penā ⁊ aliqui maiorem
ſuſtinuiſſe legant' Sed hoc ꝓpter ſex
cauſas dr inſil' ɔcurrētes Prio ꝓpter
locū paſſionis. q2 rome q̄ eſt caput
mūdi ⁊ vbi ē ſedes apłica paſſus eſt
Scdō ꝓpter pdicatōis officiū. q2 offi
ciū pdicatōis diligēter ipleuit. Ter
cio ꝓpter laudabilē diſtributōeꝫ the-
ſaurorū. q̄s oēs ſapiēter pauperib⁹
diſtribuit. Has tres rōes ponit ma
giſter Wilhel. altiſiodor. Qr̄to ꝓpter
autēticū ⁊ approbatū ei⁹ martiriū.
q2 etſi de aliq̄b3 maiora tormēta le-
gant' tn̄ h' autēticū nō hr̄ ⁊ aliqn̄ in
dubiū vertit' Hui⁹ aūt paſſio eſt in
eccia valde ſolēnis ⁊ approbata. Vn̄
⁊ multi ſci in ſuis ſmonib3: ei⁹ paſſi
onē approbātē ɔfirmāt Qn̄to ꝓpter
dignitatē ḡdū. q2 fuit archidiacon⁹
ſedis apłice. poſt quē vt apūt in ro
mana ſede archidiacon⁹ nō ſurrexit.
Sexto ꝓpter ſeuiciā tormētoꝝ. q2 gra
uiſſima ſupplicia ptulit. vtpote qui
ſup cratē ferream aſſatus fuit Vnde
de eo dicit btūs Aug⁹. Laceratos ar
tus ⁊ multa verberꝝ ſectione ɔſciſſos
ſbiecto pāpit' igne torreri. vt p cra-
tem ferreā q̄ iam de feruore cōtinuo
vim ī ſe hēret vrendi: ɔuerſoꝝ alt-
na mutatōe mēbroꝝ fiēt cruciat⁹ ve
hemētior ⁊ pena pductior. Scdō
fuit excellētiſſimā ī effectu ſiue vtilita
te. Ipa enī pene acbitas ſm Aug⁹.
⁊ Maximū fecit eū gl̄ificatōe ſubli
mē Opīone ⁊ fama celebrē Deuotōe
laudabilē Et imitatōe īſignē. Pri
mo ḡ gl̄ificatōe ſblimē Vn̄ Aug. dt
Seuiſti pſecutor. in martirē ɔſeuiſti
⁊ auxiſti palmā dū aggregas pēas
Nūquid nō ad victoris gl̄am inge-
niū tuū repperit qn̄ in hōrē trāſierūt
triūphi ⁊ inſtrumēta ſupplicij. Itē

maximus. vel ſcđm quoſdā libros
ambro. q̄uis ī fauillā mēbra ſoluā-
tur: fidei tñ fortitudo ñ ſoluit᷑ Corpꝰ
detrimētū ſuſtinet: ſ; lucrū ſalutꝭ acq̄
rit. Itē augꝰ. Vere beatū corpuſ qđ
nō a fide xp̄i tormētū immutauit. ſ;
ad requiē ſcā religio coronauit. Se
cūdo opiōne et fama celebrē Vñ max
imꝰ vel ſm quoſdā li. Amb. Beatū
martirē laurētiū ġno ſinapis poſſu
mus ꝯpare: q̄ diuiſis attritus paſſio
nibꝫ ꝑ totū orbē grā ſui meruit frag̃
re miſterij. Qz antea ꝯſtitutꝰ in cor-
pe erāt hūilis ignotꝰ et vilis. poſtea
vexatuſ: laceratꝰ: exuſtꝰ: vniūſis ꝑ
totū mūdū eccleſijs odorē ſue nobili
tatis infudit Idō ſcm̄ ē ac dō placitū
vt natale ſci laurētij p̄cipua venera
tione veneremꝰ Cuiꝰ radiātibꝫ flam-
mis victrix in hūc q̄ꝫ diem toto orbe
xp̄i coruſcat eccīa. In tāta em̄ mar-
tirij glīa p̄clarꝰ extitit: vt paſſione
ſua mūdū illuiauerit vniūſū. Ter
cio deuotōne laudabilem. q̄re aūt ſit
laudādꝰ et cū deuotōne ſuſcipiēdus:
oñt Augꝰ tribꝫ rōnibꝫ ſic dicēs Bea
tū virū laurētiū tō deuotōe debemꝰ
ſuſcipē. Prio q2 p̄cioſū ſāguinē ſuū
ꝓpter dñ; tradidit Deinde q2 ei p̄ro-
gatiua apđ dñ; nr̄m ñ mīma cōtulit
oñdēs q̄lis debeat eē xp̄ianī fides De
cuiꝰ cōſortio martires exiſtē meruē-
rūt Tercio q2 ide; tā ſcē ꝯuerſationis
fuit vt coronā martirij tp̄e pacꝭ inue
niret. Quarto fecit eū imitatione
inſignē. Vñ Augꝰ. Hoc totiꝰ cauſa
paſſiōis ꝓpter quā morti ē adductꝰ
ſcūs vir: vt ſui ſiles eē ceteros horta
ret. In tribꝫ aūt ſe nobis imitabi
lem exhibet. Prio in adūſorū ꝑpeſſi
one Vñ augꝰ. Ad erudiēdū dei ꝑplm
nullorꝝ eſt vtilior forma q̄ꝫ martirū
eloquētia facit Ad exorandū: ſit rō
efficax ad ſuadendu;. Validiora tñ
ſūt exēpla q̄ꝫ verba. et plus ē ope do
cere q̄ꝫ voce. In q̄ excellētiſſimo gñe
doctrine btūs martir Laurētius q̄ꝫ
glorioſe polleat dig̃tate: etiā ꝑſecu-
tores ipſiꝰ ſētire potuerūt. qñ mira-
bilis animi fortitudo nō ſolū nō ce-
deret. ſ; etiā alios exēplo ſue tolerā
tie roboraret Scdō ſe nob imitabilē
exhibet in fidei mag̃tudine et feruore
Maximꝰ vel ſm q̊ſdā libros Amb.
Dū fide ſua ꝑſecutoris flāmas vicit
oñdit nobis ꝑ ignē fidei gehēne incē
dia ſupare. et amore xp̄i diē iudicij
nō timē Tercio in ardēti amoē Idē
vel Ambroſiꝰ Illuiauit mūdū plane
Laurentiꝰ eo lūie q̄ ipē ſuccēſus ē. et
flāmis q̄s ipē ꝑtulit: oīm xp̄ianorū
corda caleſecit. De hijs tribꝫ etiā ſic
đt maximꝰ. Vel Ambroſiꝰ ſm q̊ſdā
libros. ſci Laurētij exēplo ꝓuocamꝰ
ad martiriū. accendimꝰ ad fidē. inca
leſcimꝰ ad deuotō; IV Tercio fuit
excellētiſſima in ꝯſtātia ſiue fortitu
dine. De cōſtātia ſic đt Augꝰ. Btūs
laurētius māſit in xp̄o vſq̄ꝫ ad tēpta
tionē vſq̄ꝫ ad tirānicā intꝰrogationē
vſq̄ꝫ ad acrimā ꝯminatōe; et vſq̄ꝫ ad
ꝑemptionē. In q̄ lōga morte q2 bñ
māducauerat et bñ biberāt tanq̄ꝫ illa
eſca ſaginatꝰ et illo calice ebriuſ tor-
mēta nō ſēſit et in regnū ſucceſſit.
Adeo aūt fuit ꝯſtās et firmꝰ q2 nō ſo
lū tormētis nō ſuccubuit: ſ; etia; ex
ipſis tormētis vt habeᷣ ex dās btī
maximi: Factꝰ ē ꝑfectior in timore
feruētior in amore. iocūdior in ardo
re. De p̄mo ſic đt. Extēdiᷣ ſup flā
marū ignitos globos et ſepiꝰ verſa2
in latera: ſ; quāto plus penaꝝ pati2
tāto amplꝰ xp̄m dñ; ꝑtimeſcit.
Quātū ad ſcđm ſit apt maximꝰ vel
ſm aliq̊s libros ambroſius Granū
ſinapis cū atteriᷣ accēdiᷣ. Laurētiꝰ
cū patiᷣ inflāma2 Itꝭ nouo admira
tōis gñe aliꝰ illū torquet et alij ſeui
ētes tormēta ꝑficiūt. deuotiorē laurē
tiū ſaluatori ſupplicia attrociora fece
rūt Quātū ad terciū ſic đt Cor eꝰ
ī fide xp̄i tāta mag̃nimitate ꝯcaluit
ut deſpecto ꝓprij corporꝭ cruciatu inſa
niſſimo tortori ſuo triūphantibꝫ eiꝰ
ignibꝫ letꝰ illudēt. R Qrto fuit
excellētiſſima in mirabili pugna et
modo victorie Btūs nāq̄ꝫ laurētius

ſicut ex verbis beati Maximi ⁊ au-
guſtini manifeſte colligitur: quinqꝫ
ignes exteriores terribiles quodā-
modo habuit: quos tñ omnes ſupe-
rauit fortiter ⁊ extinxit. Primꝰ fuit
ignis gehenne. Secūdus materialis
flāme. Terciꝰ carnalis ɔ̄cupiſcentie
Quartus ardentis auaricie. Quin-
tus furientis inſanie. De extinctio
ne pmi ignis. ſcilicet gehēne. ſic đt
Maximus. Nūquid cedere poterat
momentanee corporꝭ vſtioni: cuius
fides eternū gehēne extinguebat ar
dorem. Itē tranſijt p ignē momenta
neum atqꝫ terrenū. ſed flammā ge-
henne ꝑpetuo exurentis euaſit. De
extinctione ſecūdi ignis. ſcilicet ma
terialis flamme ſic ait maximꝰ vel
ambroſiꝰ ſcd̓ꝫ quoſdā libros. Corpo
rali laborabat incendio ſed diuinus
ardor materialem extinxit ardorem.
Item quāuis rex improbus ligna
ſubijceret. incendia maiora ſuppone
ret: tamen ſanctus laurentiꝰ fidei ca
lore has flāmas nō ſenſit. Item au
guſtinus. ſuperari caritas xp̄i flam
ma non potuit. ⁊ leuior fuit ignis q̇
foris vſſit ꝙ qui intus accendit.
De extīctōne tercij ignis. ſcꝫ carnalꝭ
ɔ̄cupiſcētientie ſic dicit Maximus.
Ecce btūs Laurētius trāſijt p igneꝫ
quo nō aduſtꝰ ītoruit. ſꝫ illumina
tus effulſit. Arſit ne arderet ⁊ ne exu
rereꝭ exuſtꝰ eſt. De extinctione qr
ti ignis ſcꝫ auaricie qualiꝭ videlicet
auaricia illorū qui theſauros cupie
bant euanuit ⁊ fruſtrāta eſt ſic dicit
Augꝰ. Armaꝭ gemina face homo
pecunie cupidꝰ ⁊ veritatis inimicus
Auaricia vt rapiat auꝝ. Impietate
vt auferat xp̄m. nihil obtines nihil
pficis hūana crudelitas Subtrahiꝭ
autē muētis tuis materia corporalꝭ
⁊ Laurentio in celū abeunte tu deficꝭ
flāmis tuis. De extictione qnti ig
nis exterioris. ſ. furientꝭ inſanie q̄ꝫ
videlicet inſania pſeqntiū fruſtrata
eſt ⁊ annihilata ſic đt maximꝰ. vel
ſm quoſdā libros ambro. Supatꝭ
igiꝭ flāmaꝝ ſatellitibꝫ atqꝫ miſtris
omne mūdane inſanie reſtrīgit incē
diū. Et ad hoc vſqꝫ dyabolica pfecit
intentio vt ⁊ vir fideꝭ ad deū ſuū glo
rioſus aſcendēt ⁊ crudelitas pſequē
tiū cū ſuis ignibꝫ confuſa torpeſcat
Qꝫ em̄ pſequētiū inſania ignis fuit
oſtēdit cū ait Furor gētilis accēſus
craticulā parat ignitā vt indignati-
onis ſue flāmas ignibꝫ vindicaret.
Nec mirꝝ ſi hos qnqꝫ ignes exteri
ores ſupauit. qm̄ vt ex verbis p̄dc̄
maximi habeꝭ: tria refrigeria intus
habuit: ⁊ tres ignes in corde porta-
uit p q̄ omnē ignē exteriorē refrige
rio mitigauit. ⁊ maioris ardoris in-
cendio ſupauit Primū nāqꝫ refrige
riū fuit deſideriū glꝭe celeſtis Secūdū
meditatio legꝭ dñe Terciū puritas
ɔſcie. P h̓ triplex refrigeriū oēm ig
nē exteriorē extingui fecit. ⁊ frigidū
reddidit. De pmo refrigerio qđ ē deſi
deriū celeſtis glꝭe ſic đt maximꝰ vel
Ambro. ſm quoſdā libros. Neqꝫ eī
bea. laurētiꝰ ignīū tormēta viſceribꝫ
ſētire poterāt. q̄ ī ſenſibꝫ padiſi refri-
geriū poſſidebat Itē licet iacet ante
pedes tirāni exuſta cadoꝛ corpꝰ exani
me: nihil detrimēti tñ patiꝭ in terrꝭ
cuiꝰ aīa demoraꝛ in celꝭ. De ſecūdo re-
frigerio qđ eſt meditatio legꝭ dñe.
ſic dicit maximꝰ vꝭ ābro. Dū xp̄i co
gitat pcepta: frigidū ē illi oē qđ pa-
tiꝭ De tercio refrigerio qđ ē puritas
ɔſcie ſic dicit. Ardet pfecto viſceribꝫ
fortiſſimꝰ martir a vrꝛ: ſꝫ regnū celi
ptractās refrigerio ɔſcie victor exul
tat. Fūit eē vt idē oñt tres ignes
interiores p quos omnes ignes ex-
teriores maiori incēdio ſuperauit.
Primus fuit fidei magnitudo. Scđs
ardēs dilectio. Terciꝰ dei vera cogītio
que ipm tanꝙ ignis irradiauit. De
pmo igne ſic dicit idē ambro. Inqn
tū in illo ardor fidei ferbuit: intantuꝫ
ſupplicij flāma frigeſcit Itꝭ Ecce ſalua
torꝭ ignē: feruorē fidei legimꝰ ī euan
gelio Ignē veni mittē in terrā. Hoc
igiꝭ igne btūs Laurētius accenſus

flāmarū non ſenſit incendiū. De ſe
cūdo igne ſic ait idē vel ambro. Arde
bat extrinſecus martir laurēti9 tirā
ni ſeuientꝭ incēdijs. ſʒ maioꝛ illū in-
trinſecus xp̄i amorꝭ flāma torrebat
De tercio igne ſic dicit. Fortiſſimuʒ
martirē ſeuiſſima pſecutorꝭ ſupare
flāma nō potuit. qꝛ longe ardētius
veritatis radijs mens eius accenſa
feruebat. Iteʒ Odio pfidie ⁊ amore
veritatis accenſus appoſitā ſibi ex-
trinſecus flāmā. aut nō ſēſit. aut vi
cit. Habuit aūt laurētius inter ce
teros martires tria ꝓuilegia quātū
ad officiū. Primū eſt in vigilia So-
lus em̄ inter alios hʒ vigiliā. Sʒ vi-
gilie ſāctoꝝ ꝓpter multas inordina
tiones hodie in ieiunia ꝯmutata ſūt
Mos em̄ fuit olim vt refert ioh̄. be-
leth vt in feſtiuitatibʒ ſcōꝝ hoīes cū
vxoribʒ ⁊ filiabʒ ad ecc̄iaʒ venirēt ⁊
ibi cū luīaribʒ pnoctarēt. Sʒ qꝛ mul
ta adulteria in hijs vigilijs fiebāt:
ſtatutū fuit vt vigilie in ieiunia cō-
uerterēt. Rome tn̄ ātiquū retentū ē
qꝛ nō ieiunia ſʒ vigilie adhuc appel
lant. Scd̓m ꝓuilegiū eſt in octauis
Ipē em̄ ſolus cū ſtephano hʒ octa-
uas inter martires. ſicut martin9 in
ter cōfeſſores. Terciū ē in regreſſibʒ
antiphonaꝝ. qd̓ ſolus ipē ⁊ paulus
hn̄t. ſʒ paul9 ꝓpt̓ excellētiā p̄dicatio
nis. iſte ꝓpt̓ excellentiā paſſionis.

De ſancto ypolito martire

Ypolitus dr̄ ab yp qd̓ eſt ſup
⁊ litos qd̓ ē lapis. q̄ſi ſup la
pidē .i. xp̄m fūdatus. Vel ab
in ⁊ polꝭ qd̓ eſt cīitas Vel ypolit9 q̄ſi
valde polit9. Fuit em̄ ſup lapidē xp̄ʒ
bene fūdatus p ꝯſtantiā ⁊ firmitatē
Fuit in ciuitate ſupna p deſideriū et
auiditatē. Fuit bene polit9 p tormen
torū acerbitatē.

Legenda

Ypolitus poſtq̄ corp9 ſancti lau
rentij ſepeliuit: venit in domuʒ
ſuam ⁊ dans pacē ſeruis ⁊ ancillis
ſuis ōnes ſacramento altaris quod
iuſtinus p̄ſbiter obtulerat cōmuni
cauit. ⁊ appoſita menſa priuſq̄ cibū
ſumeret venientes milites eū rapue
rūt. ⁊ ad ceſarē duxerūt Quē vidēs
decius ceſar ſubridēs dixit ei. Nūq̇d
⁊ tu magus effect9 es q̇ corpus lau
rētij abſtuliſti? Cui ipolit9 Hec feci
nō q̄ſi magus ſʒ vt xp̄ian9 Tūc deci9
furore repletus: p̄cepit vt habitu q̊
xp̄ian9 vtebatꝛ expoliaretꝛ. ⁊ os ei9
lapidibʒ tōderetꝛ Cui ypolit9 Nō me
expoliaſti ſed magis veſtiſti Cui deci-
us ait Quomodo inſipiens effect9
es. quia nuditatē tuā nō erubeſcis?
Nunc igitur ſacrifica ⁊ viues: ne cū
Laurentio ſimul pereas. Cui ypoli-
tus: Exēplū merear bti̅ laurētij fieri
quē tu ore polluto auſus es noīare.
Tūc deci9 fecit eū fuſtibʒ ⁊ pectinibʒ
ferreis laniari Ille aūt ſe xp̄ianū eē
voce clara cōfitebatꝛ. ⁊ cū tormenta
hmōi rideret veſte militari q̄ antea
vtebat̄ eū veſtiri fec̄. hortās vt amici
tiā ⁊ militiā p̄ſtinā retineret. Cui cū
Ipolit9 dicēt ſe xp̄o militare: deci9 ira
repletus valeriano p̄fecto eū tradi
dit: vt oēs facultates ei acciperet. ⁊ di
ris tormētis eū interficēt. Jn-
uento q̊ʒ qꝛ eius familia xp̄iana eſſʒ
adducti ſūt oēs an̄ ipſius cōſpectū.
Qui cū ad ſacrificia cogerentꝛ Cōcor
dia nutrix Ipoliti p oībus rn̄t Nos
cū dn̄o nr̄o maluim9 mori pudice q̄
viuere impudice. Cui valerianus.
Genus ſeruorū nō niſi cū ſupplicijs
emendatꝛ Tūc p̄nte Ipolito ⁊ gaudē
te iuſſit eam tamdiu plūbatis cedi
q̊uſq̄ ſpiritū emiſit Dixitq̄ Ipolit9
Grās ago tibi dn̄e qꝛ nutriceʒ meaʒ
an̄ ꝯſpectū ſcōꝝ tuoꝝ p̄miſiſti. De-
inde ex̄ portā tiburtinā valerianus
Ipolitū cū familia ſua duci fec̄. Ipo
litus aūt oēs ꝯfortās dixit Fratres
nolite metuē qꝛ ego ⁊ vos vnū dn̄m
hēmus Juſſitq̄ valerian9 vt in con
ſpectu Ipoliti omnibʒ capita āputa
rentur Ipoliti vero pedes ad colla in
domitorū equorū fecit ligari ⁊ per
carduos ⁊ tribulos tamdiu trahi
donec ſpiritum exalaret. Obijt circa

annos dm̄. cclxvj ¶ Eoꝝ aūt corpo
ra iuſtin9 pſbr rapuit. et iuxta corp9
ſancti Laurentij ſepeliuit. Corp9 vo
ſancte cōcordie inuenire nō poterat.
qz fuerit in cloacā piectum. Miles
quidā noīe porphiri9 credens beatā
concordiā aurū aut gēmas in veſti-
mentis hr̄e ad quēdā cloacariū noīe
hyreneū qui erat occulte xp̄ian9: ac
ceſſit et dixt Secretū cuſtodia extrahe
corpus cōcordie de cloaca. qz ſpero
qd aurū aut gēmas in veſtib9 ſuis
habet. Cui ille. Oſtende mihi locū et
ſecretum habebo et quicqd inuenero
nūciabo. Cū em̄ extractū fuiſſet et ni
chil inueniſſet: miles ille ptin9 fugt
et hireneo vocato quodā xp̄iano no
mine Abundo corp9 ad ſanctū iuſti
nū detulit. Qd ille deuote ſuſcipiēs
iuxta corpus ſancti Ypoliti et alioꝝ
ſepeliuit. Quod valerian9 audiens
hyreneū et abundū tenuit et ambo
in cloacā viuos miſit Quoꝝ corpoā
iuſtin9 rapuit et cū alijs ſepeliuit
¶ Poſt hoc decius cū valeriano in
aureum currū aſcendit et pgunt ad
āphiteatrū vt cruciant xp̄ianos. Ar
reptus ergo decius a demone clama
bat O Ypolite cathenis aſperrimis
vinctū me ducis. Valerian9 ſimilit
exclamabat. O Laurenti igneis ca
thenis me ligatū trahis Et eadē hora
Valerian9 expirauit. Decius aūt do
mū reuerſus triduo a demone vexa-
tus clamabat Adiuro te laurēti: mo
dicū ceſſa a tormētis. et ſic miſerabi
liter mortuus eſt. Qd vxor eius tri
phonia crudelis vidēs dimiſſis omni
bus ad ſanctū Juſtinū cū filia ſua
cirilla acceſſit. et ab eo cū multis alijs
baptizari ſe fecit. Alia ꝟo die dum
oraēt Triphonia ſpiritū emiſit Cui9
corpus Juſtin9 pſbiter iuxta corp9
ſancti Ypoliti ſepeliuit. Audientes
xlvij. milites qz regina et eius fami
lia xp̄iane facte eſſēt venerūt cū vxo
ribus ſuis ad Juſtinū pſbiterū vt
baptiſmā ſuſciperēt. Quos omnes
yponiſius q ſancto ſixto ſucceſſerat
baptizauit. Claudius aūt impator
cirillam cū ſacrificare nollet iugulari
fecit. et ceteros milites decollari. quoꝝ
corpora in agro verano cū ceteris ſe
peliūtur ¶ Et aduertendū qz expſſe
habet hic qz illi decio q Laurentiū et
Ypolitū martiriſauit ſucceſſit clau-
dius Claudius aūt nō ſucceſſit decio
impatori pmo decio ſucceſſit ſm cro
nicas voluſian9. voluſiano galien9
galieno claudius Oportet ergo dicē
vt videtur qz aut galien9 fuit binomi9
et qz dict9 ſit galien9 et deci9 ſicut dicit
Vincēti9 in cronica ſua. et goffredus
in li. ſuo. Aut qz galien9 in ſui adiu
toriū quēdā noīe deciū fecerit ceſarē
nō tn̄ impatorē ſic dt Ricb. in croni
ca ſua. ¶ De hoc mre ſic dt Ambro. in
pfa. btūs mr Ypolit9 xp̄m veꝝ ducē
conſiderās miles eius eſſe maluit qz
dux militū cōprobari. Beatūqz lau-
rentiū ſue cuſtodie mādpatū nō p-
ſecutus eſt. ſ; ſubſecut9. Qui cū the
ſauros ecclē diſcutit: inuenit theſauꝝ
nō quē tirān9 eripet: ſ; quē pietas
poſſideret. Inueīt theſauꝝ vn̄ vere di
uitie peterēt. ſpreuit fauorē tiranni
vt cū regis ppetui grā pbaret: mem
bris diuidi nō ꝯfugit: ne nexibz diuel
leret eternis. ¶ Bubulc9 quidā
noīe petr9. cū i feſto btē marie mag
dalene plauſtꝝ iūxiſſet et boues ſe-
quēs freqnt ipos maledcīs vrgeret:
ptin9 boues et aratꝝ a fulmine abſu
munt et ipē petr9 q ſi imprecac9 fueāt
ſupplicio atrociori torqbat: nā ignis
cū arripuit adō qz et carnibz et neruis
tibie et cruris ꝯſūptis oſſa paterēt. et
ipſa tādē tibia a ſua ꝯpage penitus
ſolueret Tūc ille ad quādā ecclā; btē
vginis accedēs tibiā ipſā in qdā fo
ramine ecclē abſcōdt: et beatā vginē
pro ſua liberatione rogabat Et ecce
nocte qdā btā vgo cū ſcō ypolito ei
in viſione affuit. et eidē ypolito vt pe
truz ſanitati reſtitueret imperauit.
Statimqz ſanctus Ypolitus tibiā eius
pedēqz ex foramine ſuſcipiens loco
ſuo quaſi ſurculū arbori in momēto

inſeruit. in q̄ inſertione tātos dolo-
res ſenſit: vt ſuis clamoꝛibꝫ totā fa-
miliā excitaret. Qui ſurgētes ⁊ lu-
mē accēdētes petꝝ duo cura ⁊ duas
tibias hr̄e cōſpiciūt. ſꝫ ſe deludi pu-
tātes ipſū iterꝝ ⁊ iterꝝ cotractabāt ⁊
ꝯa mēbra hr̄e ꝯſpiciebāt. Et vix eū
excitātes vn̄ hoc ſibi acciderit ſciſcita
bant̄ Sed ille eos ludere exiſtimās:
tandē victus rē vidit ⁊ ſtupuit. ſꝫ tn̄
noua coxa mollioꝛ q̄ꝫ vetuſta ad ſu-
ſtinentiā coꝛpoꝛꝭ nō poterat exeq̄ri.
Vn̄ ad publicationē miraculi p an
nū claudicauit. ⁊ tūc iterꝝ btā virgo
eidē apparēs ſancto ypolito dixit. vt
q̄cq̄d curationi deeſſet ſupplēt. Eui-
gilans ergo ⁊ ſe penitus ſanatū vi-
dens ecluſoriū introiuit Cui dyabo
lus in ſpē nude mulierꝭ frequētiſſiē
appebat. ⁊ nudā ei ſe ingerēs: q̄nto
ille forti⁹ reſiſtebat: tanto illa ei im
pudētius incūbebat. Cū ergo ab illa
plimū vexare²: tandē ille ſtolā ſacer
dotalē arripiens collū eius cinxit. et
mox dyabol⁹ abſcedēs cadauer pu-
tridū ibidem remāſit. Tātuſqꝫ fetoꝛ
inde exalabat: vt null⁹ q̄ h̄ vidᵗ am-
bigeret q̄n coꝛp⁹ mulierꝭ alic⁹ moꝛ
tue fuiſſet q̄d dyabolus aſſūpſit.

De aſſūptione Marie v̓ginis.

Aſſumptioglorioſe virginis
q̄liter facta ſit ex q̄daꝫ libro
apocrifo q̄ Johi euāgle aſcri
bit̄ edoce² Ap̄lis nāqꝫ ob p̄di-
cātōis grāꝫ diuiſas mūdi ſubeūtibꝫ re-
giones v̓go btā in domo iux̄ montē
ſyon poſita dr̄ remāſiſſe Oiaqꝫ loca
filij ſui .ſ. locū baptiſmi. ieiunij. paſ-
ſionis. ⁊cꝭ. q̄ ad vixit deuotōe cedula
viſitabat Et ſm q̄ ait Epiphani⁹
xxiiij. ānis p⁹ aſcenſionē filij ſui ſu-
puixit Refert qꝫ q̄ btā v̓go q̄n xp̄m
ꝯcepit erat ānoꝝ. xiiij. ⁊ in. xv. ipſū
peperit. ⁊ māſit cū eo ānis. xxxiij. et
poſt moꝛtē xp̄i ſupuixit ānis. xxiiij.
Et ſm hoc q̄n obijt erat ānoꝝ. lxxij.
Probabili⁹ tn̄ videt̄ q̄d alibi legit̄
vt. xij. ānis filio ſupuixit. ⁊ ſic ſexa
genaria ſit aſſūpta Cū ap̄li totidem
ānis p̄dicauer̄t in iudea ⁊ circa ptes
illas. ſicut eccle. tradit hyſto. Die
ergo q̄dā dū in filij deſideriū coꝛ vir-
ginis vehemēter accendit̄. eſtuans
anim⁹ cōmoue². ⁊ in exterioꝛē lacri-
marū abundantiā excitat̄. Cūqꝫ ad
tp̄s ſubtracti filij eq̄nimit̄ nō ferret
ſubtracta ſolacia: ecce angel⁹ cū mul
to lumine eidem aſtitit: ⁊ reuerēter
vtpote ſui matrē dn̄i ſalutauit: Aue
inquit bn̄dicta. ſuſcipies bn̄dictōnē
illi⁹: q̄ mādauit ſalutē iacob Ecce āt
ramū palme ad te dn̄am de padiſo
attuli. quē an̄ feretrū depoꝛtari iubeb
cū die tercia de coꝛpoꝛe aſſumerꝭ. Nā
fili⁹ tuuſ te matrē reuerēdā expectat
Cui maria rn̄dᵗ. Si inueni gratiā in
ocul̄ tuis: obſecro vt nomē tuū m̄ re
uelare digneꝛꝭ. ſꝫ h̄ peto inſtāti⁹ vt
filij ⁊ frēs mei ap̄li parit̄ ad me ꝯgre
gent̄. vt eos an̄q̄ꝫ moriar coꝛpalibꝫ
ocul̄ videā ⁊ ab eis ſepeliri valeā: et
ipſis p̄ntibꝫ ſpm̄ dō reddā. hoc iterū
peto ⁊ obſecro vt aīa mea de coꝛpoꝛe
exiens nullū ſpm̄ teterrimū videat.
nullaqꝫ m̄ ſathane poteſtas occur-
rat. Cui angelus Cur ſcire deſideras
nomē meū dn̄a. q̄d ē admirabile eſt ⁊
magnū? Ecce aūt oēs ad te hodie cō
gregabūtur ap̄li q̄ nobiles tibi ex-
hibebūt exeq̄as funerꝭ ⁊ in eoꝝ con
ſpectu ſpm̄ exalabis. Naꝫ qui olim
ꝓphetā de iudea in babilonē in ēmīe
attulit: ſubito ipſe ꝓculdubio ad te
ap̄los adducere potuit in momēto
Malignos aūt ſpūs videre cur me-
tuis. cū caput eius ōnino cōtriuerꝭ ⁊
ſpoliauerꝭ ipſū ſue impio poteſtatꝭ
Fiat tn̄ volūtas tua vt ipōs n̄ videas
Hijs dictis angelus cū multo lūie
celos ꝯſcēdit Palma aūt illa nimia
claritate ſplendebat ⁊ erat q̄dē virge
viriditate ꝯſimilis ſꝫ folia e⁹ vt ſtel
la matutina fulgebāt. Factū ē aūt
dū iohēs in epheſo p̄dicaret: celū re
pente intonuit ⁊ nubes cādida ipſū
ſuſtulit ac raptū ante marie ianuā
collocauit Pulſātiſqꝫ hoſtiū inter i⁹

introiuit et reuerenter virginē virgo
ſalutauit. Quē maria ↄſpiciēs vehemē
ter obſtupuit et p̄ gaudio lacrimas
ↄtinere nequiuit. Dixitq̄ʒ. fili iohēs me
mor eſto verbor̄ magiſtri tui q̄bus
me tibi ī matrē et te mihi in filiū cō
mēdauit. Ecce a dn̄o euocata debitū
humane ↄditōnis exoluo et corpus
meū tibi cura ſollicita recōmendo.
Audiui enī iudeos ↄſiliū iniiſſe dicē
tes. Expectemꝰ viri frēs q̄ adusq̄ʒ il
la q̄ ihm portauit ſubeat mortē et cor
pꝰ eiꝰ ↄtinuo rapiemꝰ ac iniectū igni
bus ↄburemꝰ. Tu ergo hāc palmā
deferri facies an̄ feretr̄ cū corpꝰ meū
duxeritis ad ſepulcrū. Dixitq̄ʒ iohēs
O vtinaʒ hic eēnt apl̄i oēs frēs mei
ut decentes tibi parare poſſemꝰ exeq̄
as ac exoluere laudes dignas. Hec
illo dicente: oēs apl̄i de locis in q̄bꝰ
predicabāt a nubibꝰ rapiunt et ante
marie hoſtiū collocant. Qui viden
tes ſeſe ibidē inſimul ↄgregatos mi
rabant dicētes: Quenā cā eſt ꝓpter
quā nos dn̄s inſimul ↄgregauit. Io
hānes ergo ad eos exijt et dn̄am de
corpe receſſurā p̄dixit et addidit di
cens. Videte frēs ne cū obierit: aliq̄s
eā defleat. ne ħ videns ꝑpl̄s ↄturbet
et dicat. Ecce iſti quō timēt mortē. q̄
tn̄ alijs predicāt reſurrectōeʒ. Dyo
niſiꝰ pauli apl̄i diſcipulꝰ in li. de di.
no. hoc idē aſſerit. aplos. ſ. in dormi
tōne virginis ↄueniſſe et ſe ſiml̄r int̄fu
iſſe: ac vnū queq̄ʒ in laudē xp̄i et vir
ginis ſermonē feciſſe. Ait enī ſic lo
quēs ad thimotheū. Nos ut noſti
et ipſe et multi ſcōr̄ noſtror̄ fratruʒ
cū ↄueniſſemꝰ ad viſionē corpis vi
te pn̄cipis et q̄d deū ſuſcepit. Aderat
aūt et frat̄ dei iacobꝰ et petrus ſūma
et pucciſſima theologorū ſūmitas.
Poſtea viſū eſt pꝰ viſionē vt vniuer
ſi gerarche laudauerūt: et ſic vnuſ
q̄ſq̄ʒ erat ſufficiēs infinite virtut̄ bo
nitatem tearchice infirmitat̄. Hec
dyo. ¶ Cū āt btā maria oēs aplos
ↄgregatos vidiſſet: dn̄m bn̄dixit. et
in medio cor̄ ardētibꝰ lāpadibꝰ et lu

cernis ↄſedit. Circa vo horā noctis
terciā xp̄s aduenit cū angelor̄ or
dinibꝰ patriarchar̄ cetibꝰ. martirū
agminibꝰ. ↄfeſſor̄ acie. virginū cho
ris et an̄ thor̄ virginis acies ordinā
tur: et dulcia cantica frequētātur.
Quales āt exeq̄e ibi celebrate ſunt
ex p̄dcō libello q̄ iohāni aſcribit̄ edo
cet̄. Nā prior ipē ihs inchoauit et dix
it. Veni electa mea et ponā te in thro
nū meū. qꝛ ↄcupiui ſpēm tuā. Et il
la. Paratū dn̄e cor meum paratū cor
meū. Tunc oēs qui cū ihū venerāt
dulciter intonāt dicentes. Hec eſt
que neſciuit thor̄ in delictis. habebit
fructū in reſpectōe animar̄ ſcārum.
Ipſa aūt de ſemetipſa cecinit d. Bea
tam me dicent oēs gn̄atōnes. Quia
fecit mihi magna q̄ potēs eſt et ſcūm
nomē eiꝰ. Tūc cantor cātor̄ oībꝰ ex
cellētiꝰ intōuit. veni de libano ſpon
ſa veni de libano veni coronaberis.
Et illa. Ecce venio. qꝛ in capite libri
ſcriptū eſt de me. ut facerē volūtateʒ
tuā deus. qꝛ exaltauit ſpūs meus in
deo ſalutari meo. Sicq̄ʒ marie aīa de
corpe egredit̄ et in vlnas filij aduo
lauit. Fuitq̄ʒ tā a dolore carnis extrē
nea q̄ a corruptōe extiterat aliena.
Dixitq̄ʒ aplis dn̄s. Corpꝰ virginis
m̄ris mee in vallē ioſaphat deferte.
et in monumēto nouo q̄d ibidē inuenī
etis recōdite. et me ibidē triduo donec
ad vos redeā expectate. Statiq̄ʒ circū
dederūt eā flores roſar̄: roſei ſcʒ cetus
m̄rm. et lilia ↄuallium agmina. ſ. āge
lor̄: ↄfeſſor̄ et virginū. Pꝰ eā apl̄i cla
mitāt dicētes. Virgo prudētiſſima
q̄ ꝓgrederis: Eſto nr̄i memor. O dn̄a
tūc ad ↄcentū aſcendētiū: cetus q̄ re
māſerāt admirati: cōcito obuiā ꝓ
ceſſerūt. Videnteſq̄ʒ regē ſuū femine
aīam in vlnis ꝓprijs baiulātē illāq̄ʒ
ſup illū īnixā: obſtupefacti clamare
ceperūt. d. Que eſt iſta q̄ aſcendit de
deſerto. delicijs affluēs: innixa ſup
dilectū ſuū: Quibꝰ comitātes dixe
rūt. Iſta eſt ſpecioſa inter filias ihe
ruſaleʒ. ſicut vidiſtis eā plenā caritate

et dilectōe: Sicqꝫ in celū gaudēs ſu-
ſcipit᷑ et a dextris filij in throno glīe
collocat᷑. Apłi āt viderūt eiꝰ aīam tā
ti eē candoris ut nulla mortaliū līgua
poſſꝫ effari. Tres aūt v̾gines q̄ ibi
erāt cū corpꝰ eiꝰ lauādi grā expoliaſ
ſent: tāta ſtatī corpꝰ claritate reſplē
duit ut tāgi qͦdem ad lauādū poſſet
videri āt nō. Tamdiu āt lux illa ibi
dē reſplenduit donec corpꝰ eꝰ a virgi
nibꝫ lotū fuit. Apłi āt corpꝰ eꝰ reue
rēt᷑ ceperūt: et ſup feretꝝ poſuerūt. Di
xitqꝫ iohēs petro. Hāc palmā an̄ fe
retrū petre portabis. quia dñs nobis te
ꝑtulit et ſuaꝝ ouiū paſtorē et p̄ncipē
ordinauit. Cui petrus. Hāc potiꝰ por
tare te cōuenit. quia virgo a dño es ele
ctus. et dignū ē ut palmā virginis vir
go ferat. Tu inſup ſup pectꝰ dñi recū
bere meruiſti. et exinde ſapie ac grē
plus ceteris fluēta potaſti. Et iuſtū
videt᷑ ut q̄ a filio plus recepiſti mūe
ris: etiā īpendas virgini plꝰ honoris.
Tu ḡ portare debes hāc palmā lucis
ad exeq̄as ſcītatis: q̄ potatus es po
culo lucis de fonte ꝑpetue claritatis.
Ego āt portabo cū feretro ſcūꝫ corpꝰ.
Ceteri āt apłi fr̄es nr̄i circūdantes fe
retꝝ referēt laudes deo. Paulus aūt
dixit ei. Et ego q̄ minimꝰ oīm vr̄m ſuꝫ
portabo tecū. Eleuātes itaqꝫ petrus
et paulus feretꝝ. Petrꝰ incepit cāta
re et dicere. In exitu iſrł de egip. alła.
Ceteri āt apłi cātus dulcit᷑ pſequūt᷑.
Dominꝰ āt feretꝝ et apłos nube ptex
it ita ꝙ ipi nō videbāt᷑ ſed tm̄ eorū
vox audiebat᷑. Affuerūt et angeli cū
apłis cōcinētes. et terrā totā ſonitu
mire ſuauitatꝭ replentes. Excitati
oēs ad tā dulcē melodiā de ciuitate ve
lociꝰ exeūt. et quidnā h̄ ſit diligēter
ſciſcitāt᷑. Tūc extitit q̄ diceret mari
am illā eſſe quā diſcipuli ihū aſſerūt
mortuā. et circ̄ illā quā audiūt cōcinūt
melodiā. Tūc oēs ad arma cōcurrūt
et ſe mutuo hortabant᷑. d. Venite oēs
et diſcipulos occidamꝰ et corpꝰ illud
qđ ſeductorē illū portauit ignibꝫ cōbu
ramus. Princeps aūt ſacerdotū ob

ſtupuit. et ira repletus ait. Ecce ta-
bernaculū illius qui nos et genꝰ no
ſtrū conturbauit: qualem gloriam
nūc accepit? Et h̄ dicens manꝰ ad
lectū miſit. volens illud euertere et
ad terrā deducere. Tūc manꝰ eiꝰ am
be ſubito aruerūt et lectulo adheſerūt
ita ut ad lectulū manibꝰ penderet. et
nimio cruciatu vexatus lamentabi-
liter eiularet. Reliquꝰ autē populꝰ
ab angelis qui erant in nubibꝰ ceci
tate percuſſus eſt. Princeps autē ſa
cerdotū clamabat dicens. Sancte pe
tre in hac tribulatōe me nō deſpici-
as. ſed ꝓ me obſecro preces fundas.
Memor enī eſſe debes qualiter ali-
quādo tibi aſtiti. et qualiter te accu
ſante ancilla oſtiaria te excuſaui. Cui
Petrus. In obſequijs domine no-
ſtre impediti ſumꝰ. et curationi tue
modo intendere non valemꝰ. verūta
men ſi in dominū noſtrū ihesū: et in
hanc que ipſuꝫ portauit credideris:
ſpero ꝙ cōtinuo ſanitatis beneficio
potieris. Qui reſpōdit. Credo domi
nū ihesū verum eſſe filiū dei. et hanc
ſacratiſſimaꝫ matrē eius. Statimqꝫ
a feretro manꝰ eius ſolute ſunt ſꝫ tn̄
in brachijs adhuc ariditas remāſe
rat et dolor vehemens non receſſerat.
Dixitqꝫ ei petrus. Oſculare lectum et
dic. Credo in dñꝫ ih̄ꝫ que iſta ī vtero
portauit et pꝰ ꝑtuꝫ v̾go ꝑmāſit. Qđ
cū feciſſꝫ: cōtinuo p̄ſtine redditus eſt
ſanitati. Dixitqꝫ ei petrus. Accipe hāc
palmā de manu fr̄is nr̄i Iohis. et po
nes eā ſup ꝑplm̄ excecatū: et q̄cunqꝫ
credere voluerit recipiet viſū. q̄ āt cre
dere noluerit videre nō poterit ineter
nū. Mariā aūt portātes apłi ī mo
numēto poſuerant. et iuxta illud ut
dñs iuſſerat cōſederūt. Tercia die venit
ihs cū multitudīe āgeloꝝ ipōs ſalu
tauit. d. Pax vobis. Qui rn̄derūt. Glīa
tibi deꝰ q̄ facis mirabilia magna ſolꝰ.
Et dixit apłis dñs. Quid gratie et ho
noris vobis videt᷑ ut mee nūc cōferā
genitrici? Et illi. Iuſtū videt᷑ dñe ſer
uis tuis: ut ſicut deuicta morte regꝰ

in ſcl'a. ſic tue reſuſcites m'ris corpu
ſculũ a dextris tuis colloces ineter=
nũ Quo ãnuente michael archãge
lus ↄtinuo aſſuit: et marie aĩaʒ corã
deo pñtauit. Tũc ſaluator locut9 eſt
dicẽs. Surge p̄xia mea. colũba mea
tabernaculũ glẽ: vaſculũ vite: tem=
plum celeſte. ut ſicut p coitũ labẽ ñ
ſenſiſti criminis: ſic in ſepulcro reſo
lutõem corpis minime patiaris Sta
timq; aĩa ad marie acceſſit corpuſcu
lum et de tumulo p̄dijt gl'oſũ. Sicq;
ad ethereũ aſſum²thalamum comi
tãte ſecũ multitudine angelorũ Tho
mas ãt cũ abeſſet: et rediẽs credere re
cuſaret. ſubito ʒonã q̃ corp9 eius pre
cinctũ fuerat: ab aere recepit illeſam
ut vel ſic intelligeret totalr̃ eã fuiſſe
aſſumptã. Hoc ãt totũ q̃d p̄dictũ ẽ
apocriſũ eſt. de q̃ ait Jhero. in ep̄la
q̃ ad paulã et euſtochiũ eſſe videtur
Jlle ſane libellus vere apocrifus eſt
cenſendus niſi q̃ ad aliq̃ fide digna
q̃ videnr̃ a ſcīs approbata. q̃ ſunt. ip̄=
ſcʒ q̄ p̄miſſa ſit et exhibita virgini
oĩmoda ↄſolatio. ap̄lorũ oĩm ↄgrega
tio. ſine dolore ↄſũmatõ. ſepulturẽ in
valle Joſephat p̄paratio. exeq̃ar̃ de
uotio. xp̄i et toti9 curie celeſtis obui=
atio. iudeorũ pſecutio. miraclorũ in oĩ
cauſa ↄdecẽte coruſcatio. in aĩa ſil' et
corpe aſſumptio. Porro multa alia
ibi ſunt poſita poti9 ad ſilatõnem q̄
ad veritateʒ ut q̄ thomas ñ affuerit
et veniens dubitauerit. et hijs ſilia q̃
p ſe patẽt. q̃ ſunt relinquẽda poti9
q̄ aſſerẽda. ¶ Veſtimẽta ãt ip̄i9
ad ↄſolatõʒ ſideliũ dicũ²in tumlo re
mãſiſſe Vña de q̃bã pte ip̄arũ veſtiũ
tale miraclm ↄtigiſſe narrar̃ ¶ Cũ
dux normãnorũ vrbẽ carnotenſium
obſediſʒ: ep̄s illi9 vrbis tunicã btẽ
marie q̃ ibidem ſuabar̃ more vexilli
haſte ĩpoſuit. et ſbſeq̃nte p̄p'lo ſecu=
tus ad hoſtes exiuit. Statiq; oĩs ho
ſtilis exercitus amentia et cecitate p
cuſſus eſt. Stabatq; totus corpe tre
mulus et tot9 aĩo ſtupefcũs Q̃d illi
de ciuitate cernẽtes dĩuo iudicio ſup

addũta atrocit̃ hoſtes cedũt. Q̃d be
ate marie plimũ diſplicuiſſe pbar̃.
ex eo q̄ tunica illa diſpuit et viſũ ↄti
nuo hoſtis recepit. ¶ Jn reuelatõib9
ſcẽ eliʒabeth legir̃ q̄ dũ ip̄a eliſabet
q̃dam vice in ſp̄ũ rapta eẽt: vidit in
loco valde remoto q̃ddã ſepulcrum
multo lumine circũfulſũ et q̃ſi ſpẽm
mulieris in eo: et circũſtabat multitu
do maxima angelorũ. et poſt puſillũ
in ſepulcro erecta eſt et in ſblime cũ
illa aſtantiũ multitudine eleuata. et
ecce in eius occurſũ vir quidã de cel'
ãmirabilis et gl'oſus aduenit. portãs
in dextra vexillũ crucis et cũ eo inſini=
ta milia angelorũ. Sicq; eã alacriter
ſuſcipientes cũ magno ↄcẽtu eã in
celũ reduxerũt Poſt modicũ tp̄s eli
ſabet angelũ cũ quo ſepe loq̃bar̃ de
p̄dcã viſiõe interrogauit Qui r̃ñdens
ait. Dñſũ eſt tibi in hac viſiõe quõ
tam in carne q̄ in ſpiritu dña nr̃ã in
celũ aſſũpta eſt. Dicir̃ ãt in eiſdẽ re=
uelatõnibʒ ſibi reuelatũ eſſe: q̄ poſt
xl. dies ſui trãſitus a corpe ſit aſſum
pta. Nã btã maria ſecũ colloquens
ait. Poſt aſcẽſionẽ dñi ãno integro
et tot diebʒ q̃t ſũt a die aſcẽſiõis vſq;
ad diẽ mee aſſũptõnis ſupuixi Oẽs
ãt ap̄li mee dormitõi affuerũt. et cor
p9 meũ reuerent̃ ſepulture dederũt. ſʒ
xl. die poſtmodũ reſurrexi. Cũ ãt eli
ſabet eã interrogaret vtrũ hoc maĩ
feſtare vl' celare deberet. dixit Nec car
nalibʒ et incredulis reuelãda. nec de=
uotis et fidelibʒ abſcõdẽda ¶ Notã
dũ ẽ ĝ q̄ vgo maria aſſũpta et exalta
ta eſt Jntegr̃lr̃. Honorabilr̃. Letãr̃
Excellẽter ¶ Aſſũpta eſt p̄° integre
in aĩa et corpe ſic pie credit ecc'a. Q̃d
q̃dẽ multi ſcõrum nõ ſolũ aſſerũt: ſʒ
etiã hoc pbare ap̄r̃ rõnibʒ moliũtur
Bernardi ei rõ ẽ. q̃m ſcõrũ corpa de
us p̄cioſa ſubliãu²ut puta petri et ia
cobi tã glorioſe venerabilia tradid²
et honore tã mirifico ſublimauit. ut
et in ipſis deputer̃ locus eorũ venera
tioni ↄgru9. et ad ip̄a mũdus p̄erʒ
vniuerſus. Si ĝ marie corp9 ſup t'rã

ēē dicaᷓ: cū nec deuota frequēter viſi
tatō ē fideliū: nec eidē locus deputeᷓ
honoris: minimū videbiť xp̄s honorē
mr̄ni corpis ꝯtēpſiſſe. cū tn̄ ſup trā
aliorū ſanctorum corpa ſic honoret
Jhero. etiā dicit ꝙ. xviij. kł. ſeptem
bris maria celos aſcēdit. Qꝺ vero di
cit de corporali marie aſſūptōe eccle
ſiam potiꝰ eligere pie dubitaē ꝙ ali
quid temere diffiniē. a ſequētibꝫ cre
dendū eſſe ſic ꝓbat. Si non deſunt q̄
dicant in hijs qui cū xp̄o ſurrexerūt
ꝑpetuā reſurrectōem iā eſſe cōpletā.
nec nō credāt cuſtodē virgis Johem
in glorificata carne gaudere cū xp̄o.
nec nos de btā maria factū abnuimꝰ
Cur id nō magis credendū ē de mrē
ſaluatoris? Qui eni dixit. honora pa
trē tuū ⁊ mrēm tuā. Et nō veni legē
ſoluē ſꝫ adimplere: pfecto mrēꝫ ſuā
ſup oēs honorauit. Aug. āt nō ſolū hꝰ
affirmat. ſꝫ et tribꝫ rōibꝫ hꝰ ꝓbat. Et
prīa q̄ dē ē carnis xp̄i ⁊ v̾gis vnitas
ait eñ ſic. Putredo nāqꝫ ⁊ vermis hūa
ne ē obprobū ꝯditōis. ⁊ q̄ obprobo
cū ihs alienꝰ ſit: marie natuā excipiť
quā ihs de ea aſſūpſiſſe ꝓbaᷓ Scꝺa
rō eſt corpis eius dignitas. Vn̄ ait.
Thronū dei thalamū dn̄i celi: taber
naculū xp̄i dignū eſt ibi eē vbi ipſe
eſt. Tā p̄cioſū theſaurꝝ dignꝰ ē celo
ſeruari ꝙ̄ terra. Tercia eſt virginał
carnis pfecta integritas. ait eni ſic.
Letaē maria leticia ī enarrabili in cor
pe ⁊ aīa. ī xp̄o ꝓpo filio p ꝓpriū filiū
nec ſeq̄ debet corruptōis erūna quā
nulla ſecuta ē tātū filiū pariēdo inte
gritatis corruptio. ut ſit ſp̄ incorrup-
ta quā tāta pfudit gratia. Sit īteg̃
viuēs q̄ oim ītegrā pfectāqꝫ genuit
vitā ſit cū illo quē ī ſuo geſſit vtero
ſit apud illū illa: q̄ genuit: fouit. et
aluit illū. Maria dei genitrix. dei mi
niſtratrix. ⁊ ſeruitrix. de q̄ qꝛ ſentire
aliť nō audeo aliť nō p̄ſumo. Ad hoc
facit qꝺ ille verſificator egregiꝰ ait.
Trāſit ad ethrā v̾go puerpa v̾gula
ieſſe. Nō ſine corpe ſꝫ ſine tēpore tē
dit ad eē. Scdō aſſūpta ē letāť

De hꝰ dicť gerhardꝰ epīs ⁊ mr̄. in ſuis
ome. Hodie btāꝫ v̾ginē celi ſuſcepe
rūt letādo āgeli gaudēdo. archāgeli
iubilādo. throni exultādo. dn̄atōes
pſallēdo. pn̄cipatꝰ armoniſādo. ptā-
tes citharisādo. cherubī ⁊ ſeraphī ẏ
niſādo. atqꝫ ad ſupne ꝺiue maieſta
tis glaꝫ adducēdo. Tercio aſſūp
ta eſt honorabiliť. qꝛ ipē ihs ⁊ totꝰ mili
tie celeſtis exercitꝰ eidē obuiā venit.
Vn̄ Jhēo. Quis iꝰ cogitaē ſufficiat
ꝙ̄ gloſe hodie regina mūdi pceſſit
Quanto deuotōis affectu tota in eꝰ
occurſum celeſtiū legionū prodieit
multitudo? Quantis ad thronū cā
ticis ſit deducta? Q̄ placido vultu. ꝙ̄
ſerena facie: ꝙ̄ diuinis amplexibꝫ a
filio ſit ſuſcepta ⁊ ſuper omneꝫ crea-
turā exaltata? Jdem. Hodierna die
credenduꝫ eſt militiam celorꝝ feſtine
genitricis dei obuiaꝫ aduenīſſe. eāqꝫ
ingēti lumine circūfulſiſſe ⁊ vſqꝫ ad
dei thronū cū laudibꝫ ⁊ cāticis ſpūali
bus pduxiſſe. Celeſtē qꝫ militiā ihe
ruſalē tūc ī effabili leticia exultaſſe ⁊
iocūda tā ineffabili caritate et oī g̃tu
latōe iubilaſſe. quoniā feſtiuitas q̄
hodie nob deuolutaᷓ ānua: illis oibꝫ ē
facta ꝯtinua. Credibile qꝫ ꝙ ipē ſaluator
p ſe totꝰ feſtiuꝰ occurrit ⁊ cū gaudio
eaꝫ ſecū in throno collocauerit. aliꝯ
quō īpleſſet qꝺ in lege ipē mādauit
honora prēꝫ tuū ⁊ mrēꝫ tuā. Hec Jhe
ronīꝰ. Quarto aſſumpta eſt.
excellenter. Jhero. Hec eſt dies in q̄
vſqꝫ ad throni celſitudineꝫ ītemera
ta mr̄ ⁊ v̾go pceſſit. atqꝫ in regni ſo
lio ſublimata pꝰ xp̄m gloſa reſedit
Qualiter āt in celeſti glā ſublima
ta ſit oñt btūs Gerhardꝰ epīs ī ome
lijs ſuis. d. Solꝰ dn̄s ihēſus xp̄s pōt
hāc magnificaē queādmodū fecť ut
ab ipā maieſtate laudē ꝯtinue acci-
piat ⁊ honorē. angelicis ſtipata choris
archangelicis vallata turmis: thro
norꝝ hinc inde poſſeſſa iubilatōibus
dn̄ationū circūcincta tripudio: pn̄ci
patuū circūſepta. obſequijs poteſta
tū amplexata plauſibꝰ v̾tutū girata

honoribꝫ. cherubin circūſtātia ta hy̅mnificationibꝫ. ſeraphyn vndiqꝫ poſſeſſa ineffabilibꝰ cātatōibꝫ. Ipſa q̄ꝫ ineffabiliſſima trinitas ꝑhēni tripudio ſibi applaudit. atqꝫ ſua grā ī ea tota redūdāte oēs eidē attendē facit Apl̄oꝝ ſplēdidiſſimꝰ ordo ineffabili laude illā attollit. mr̄ꝫ multitudo oīmode ſupplicat dn̄e tante. ꝯfeſſoruꝫ exercitꝰ innūerabilis ꝯtinuū ſibi reſonat canticū. virginū cādidiſſima ꝯcio iugē choreā ad ſuā celebrāt gloriā. inuite etiā infernꝰ ſibi vlulat. et ꝑcaciſſimi demōnes ꝯclamāt ¶ Quidā clericꝰ virgini marie deuotꝰ ꝯtra dolorē q̄nqꝫ vulneꝝ xp̄i eā q̄tidie ꝑ hec verba q̄ſi ꝯſolari ſtudebat dicēs. Gaude dei genitrix virgo īmaculata gaude q̄ ab angelo gaudiū ſuſcepiſti. gaude q̄ ꝯcepiſti. gaude q̄ genuiſti eterni luīs claritatē. gaude mat̄ gaude ſancta dei genitrix virgo. Tu ſola mr̄ innupta. te laudat oīs factura. genitrix lucꝭ. ſis ꝓ nobis q̄ſumꝰ ꝑpetua interuētrix. Hic cū nimio lāguore correptꝰ ad extrema veniſſet: pauore ꝑturbari cepit Cui virgo apparens dixit Cur fili tāto tiore trepidas. q̄ totiēs m̄ gaudiū nūciaſti Gaude et tu. ⁊ ut eternalr̄ gaudeas: veni mecū ¶ Erat q̄dā monachꝰ valde lubricꝰ. ſꝫ in btām mariā valde deuotus. q̄dā nocte ad ſcelus aſſuetū ꝑgens: corā altari trāſiēs btām virginē ſalutauit ⁊ ſic de ecc̄a exiens: duꝫ quēdā fluuiū vellet trāſire: aquā incidēs expirauit. Cuiꝰ aīam cū demones rapuiſſēt: affuerūt angeli ut eā liberarēt Quibꝰ demones dixerūt Vt qd huc veniſtis: nihil in hac aīa habetis? Statiqꝫ btā maria affuit ⁊ cur eiꝰ aīam rapere p̄ſumpſerāt increpauit. Illi āt dixerūt. Quia cū finiſſe vitā in malis opibꝰ inuenerūt At illa. Falſa ſūt que ꝓfertis. ſcio em̄ q̄ꝛ aliq̄ ꝑgēs me ꝑmo ſalutabat. ⁊ rediēs ſilr̄ faciebat. q̄ꝛ ſi dicitꝭ vob̄ vim fieri ponamus hoc in iudicio ſummi regis. Cūqꝫ de hoc corā dn̄o diſputarent: placuit ei ut aīa ad corpꝰ rediret ⁊ de ſuis actibꝫ peniteret Interea frēs vidētes matutinas differri ſacriſtā querūt. ⁊ vſqꝫ ad fluuiū ꝑgētes ſubmerſū in aq̄ repererūt. Cūqꝫ extracto corpe ſecū q̄d factū fuerat mirarēt̄ ille repēte ad vitā redijt ⁊ rem geſtā referēs vitā in bonis opibꝫ ꝯſummauit ¶ Miles q̄dā potēs valde ac diues dū oīa bona ſua indiſcreta liberalitate diſꝑgeret: ad tantā deuenit inopiā ut q̄ ꝯſueuerat mag̃ tribuē iaꝫ inciꝑet nimis indigere. Hēbat āt vxorē pudiciſſimā ⁊ btē marie deuotā. Appropinq̄nte āt q̄dā ſolēnitate in q̄ p̄dictꝰ miles multa donaria ꝯſueueāt elargiri: cū iā q̄d tribueret nō hēet nimia ꝯfuſiōe ⁊ verecundia ductꝰ q̄uſqꝫ p̄dcā ſolēnitas trāſiſſꝫ deſertū locū merore amicū petijt ut fortune ſue incōmoda plāgēt ⁊ verecūdiā euitaret. Et ecce ſubito q̄dam equꝰ valde terribil̄: terribiliorē hn̄s aſſeſſorē ad eū acceſſit. Cuiꝰ aſſeſſorem alloq̄t̄. ⁊ ille cām tāte ſue triſticie ſciſcitat̄? Cui cū oīa q̄ ſibi cōtigerāt ꝑ ordinē enarraſſꝫ: ille ait. Si m̄ in modico obtemꝑare volueris: magis q̄ꝫ antea gloria ⁊ diuitijs abūdabis. Spōdet ille pn̄cipi tenebrarum ſe quicq̄d iuſſerit libent̄ facturū dūmō ipſe ſibi impleat q̄d ꝓmittit Et ille Ecce ꝑges in domū tuā: in tali loco req̄res ⁊ ibidē tot auri ⁊ argēti pōdera ⁊ tot lapides p̄cioſos inuenies. Mihi āt hoc facias ut tali die vxorē tuaꝫ huc ad me adducas. Sub tali ꝓmiſſione miles domū reuertit̄: et in loco de q̄ dixerat q̄rens oīa reꝑperit q̄ p̄dixit. Qui iueniēs mox emit palacia. largit̄ dona. redimit feudos cōparat ſeruos Appropinq̄nte vero die ſtatuta vxorē ſuā vocauit. ⁊ dixit Equuꝫ cōſcende: q̄ꝛ aliquo longius mecū ꝑgere te oꝑtet. At illa tremēs et pauēs viri impio ꝯtradicē nō p̄ſumēs: btē marie ſe deuote ꝯmēdauit ⁊ poſt virū abire cepit Cū āt longiꝰ proceſſiſſēt ⁊ ī via q̄ndā ecc̄aꝫ inueniſſēt

illa de equo deſcendēs eccīam intra-
uit: viro exteri⁹ expectāte. Cū vō btē
marie ſe deuote ↄmēdaret illa ſubito
obdormiuit. ⁊ vͦgo gl'oſa p̄dicte ma
trone hītu ⁊ q̄litate p oīa ſilis de al
tari ꝓceſſit ⁊ foras exiens equū ↄſcē
dit matrōa illa ī eccā remanēte. Vir
āt ſuā vxorē eſſe arbitrat⁹ eſt. Cū āt
ad locū ſtatutū veniſſēt: ecce p̄nceps
tenebrarꝝ cū īpetu nimio veniebat ⁊
ad locū feſtinabat. Sꝫ cū appropinq̄ſſꝫ
ſtati ille īfremuit ⁊ tremēſ ac pauēs
accedē nō p̄ſūpſit. dixitq꜠ militi. In
fideliſſime hoīꝫ cur m̄ talr illuſiſti. ⁊
ꝓ tātl bn̄ficijs m̄ talia ↄtuliſti? Ego
em̄ tibi dixerā ut ad me adducēs tu
aꝫ ↄiugē. ⁊ tu m̄ adduxiſti dm̄ geni
tricē. volebā vxorē tuaꝫ ⁊ adduxiſti
mihi mariā. nā cū vxor tua m̄ mul-
tas inferat iniurias: de ea volebā ex
petere vltionē. ⁊ tu ad me iſtā addu
xiſti ut me torq̄at ⁊ ī īfernū mittat.
Audiēs hec vir vehemēter ſtupebat
⁊ pre timore ⁊ āmiratōe nimia loq̄
nō poterāt. Btā āt Maria dixit. Qua
temeritate neq̄ ſpūs deuote mee no
cere p̄ſūpſiſti? Nō hoc tibi impune
cedet. ⁊ nūc de hac plector ſētētia ut
in īfernū deſcēdas. ⁊ alicui me cū de
uotōne inuocāti nocere decetero nō
p̄ſumes. Ille āt cū multo eiulatu de
ceſſit. ⁊ vir de equo exiliēs: ſe ad ei⁹
pedes proſtrauit. Quē vͦgo increpās
ad ſuā vxorē que adhuc in eccīa dor
miebat iubet rediē ⁊ oēs diuitias de
monis abijcere. Rediēs ḡ dū adhuc
vxorē ſuā dormientē inueniēt: eā ex
citauit. ⁊ ſibi q̄ acciderāt enarrauit.
Cū āt domū rediſſēt ⁊ oēs demoīs di
uitias abiecīſſēt: in laude vͦginis de
uotiſſime ꝑmanſerūt ⁊ multas poſt-
modū diuitias ip̄a largiēte virgine
receperūt. ¶ Ad iudiciū dei quidā in
viſione rapitur q̄ pctōꝝ ſarcina ḡua
ba? Et ecce ſathan affuit ⁊ dix^t. Nih
il in hui⁹ hoīs aīa hēbit ꝓpriū ſed mei
potī⁹ extat dn̄ij. habeo em̄ publicuꝫ
inſtrumētū. Cui dixit dn̄s. Vbi eſt tu
um inſtrumētū? At ille. Inſtrumētuꝫ
hēo q̄d ore ꝓprio dictaſti ⁊ ꝑpetuo du-
raturū ſāxiſti. Dixiſti ei. Quacūq꜠ ho
ra de fructu hui⁹ ligni comederit. mor
te morieminī. Cū ḡ iſte ſit de ꝓgenie
illoꝝ q̄ vetitū comederūt cibū: iure in
ſtrumēti publici meū in iudicio dꝫ
mori. Dixit āt dn̄s. Pmittatr hō ꝓ ſe
loq̄. Ille āt obmutuit. Dixit iterꝝ de-
mō. Me⁹ eſt p̄ſcp̄tōe. q꜠ eū iā. xxx. ā
nis poſſedi. ⁊ m̄ tāq̄ ſeru⁹ ꝓpri⁹ obe
diuit. Et adh̄ ille iterꝝ obmutuit. De
mō iterꝝ dix^t. Me⁹ ē. eē q꜠ etſi aliq̄ bō
fecerit ei⁹ tn̄ mala incōꝑabilr vincūt
bō. Dn̄s āt noluit ↄ eū cito ꝓferre ſē
tētiā. eidē octo dierꝝ t'minū conceſſit
ut octauo die corā ſe appēt ⁊ de hijs
omnibus ratōem reddēt. Cū ergo a
facie domini tremēs ac merens abi-
ret: q̄dā ei obuiauit ⁊ cāꝫ tāte triſti^e
req̄ſiuit. Cui cū ille oīa per ordinē re
tuliſſꝫ ait. Ne timeas. ne formides q꜠
de p̄mo viriltr te iuuabo. Cū āt ab eo
interrogaret quo noīe vocaret ait.
Veritas eſt nomē meū. Inuenitq꜠ ſe
cūdū q̄ ꝓmiſit eū iuuare de ſecundo.
Interrogat⁹ āt quo noīe vocaretur rn̄t
Iuſticia vocor. Die āt octauo ad iu
diciū venit. ⁊ demō ei p̄° obiecit. Ad
q̄d rn̄dēs veritas ait. Duplicē mortē
eē nouim⁹ corpis. ſ. ⁊ gehēne. Illud ḡ
inſtrumētū q̄d ꝓ te demō allegas n̄
loq̄tur de morte gehenne ſꝫ corpis.
Qd q̄dē ex hoc manifeſtū eſt. q꜠ cuꝫ
oēs ī illa ſnīa includ ā². ſ. q꜠ corpe mo
riāt. nō tn̄ oēs gehenne ignibꝫ mo-
riūt. Quātū em̄ ad mortē corpis ē
ſp̄ duraturū. q̄tū vero ad mortē aīe
eſt p xp̄i ſanguinē reuocatū. Tūc de-
mō videns q꜠ in primo ſuccubuit: ſe
cundū obijcere cepit. Sed iuſticia af
fuit ⁊ ꝓ eo taliter rn̄t. Licet eū mul-
tis ānis ſeruū poſſederis: tn̄ rō ſp̄ cō
tradixit. Sp emꝫ rō murmurabat q꜠
tā crudeli dn̄o ſeruiebat. Ad tertiuꝫ
obiectū neminē hūit adiutorē. Di-
xitq꜠ dn̄o. Afferatur ſtatera. ⁊ bona
⁊ mala oīa ponderent. Veritas āt et
iuſticia peccatori dixerūt. Ad mrēm
miſericordie q̄ iuxta dn̄m ſedet tota

mente recurre. ⁊ eā in tui adiutoriū
inuocare stude. Qđ cū ille fecisset btā
maria in eius adiutoriū venit ⁊ sup
staturā ex illa pte vbi erāt pauca bo
na manū apposuit Diabolus aūt ex
altera pte trahere conabat̃. Sed mr̄
misericordie preualuit ⁊ pctōre libeā
uit. Ille ꝗ ad se rediēs in meli⁹ vitā
mutauit. ¶ Cir̄ ānos dn̄i. ccccxxvij.
in ciuitate butricēsi cū xpiani in die pa
sche cōicarent: ⁊ cū pueris xpianoꝝ q̄
dā puer iudeoꝝ ad altare pcedēs cor
p⁹ dn̄icū cū eisdē accepit. Reuersus
domū cū a pr̄e vn̄ venisset interroga
ret: rn̄t se cū pueris xpianis cū qb⁹
ad scolas ibat ad ecclām iuisse ⁊ cū
eis cōicasse. Tūc pr̄ ei⁹ furore replet⁹
pueꝝ apphēdit. ⁊ ↄtinuo in fornacē
ardētē q̄ ibidē erat picit. Stati autē
dei genitrix in spē imaginis quā sup
altare puer videāt eidē affuit. ⁊ cū il
lesū ab igne seruauit. Mr̄ vero pueri
multos xpianorū ⁊ iudeoꝝ suis cla
moribꝫ ↄgregauit. Qui videntes pu
erū in fornace nihil lesiōis hn̄tē ipꝫ
inde extraxerūt. ⁊ quō potuisset eua
dere interrogauerūt. Qui rn̄t. Illa re
uerenda dn̄a q̄ sup altare stabat m̄
auxiliū pbuit ⁊ oē a me incēdiū ppl'
saut. Tūc xpiani intelligētes eē ima
ginē btē marie: pr̄ē pueri acceperūt
⁊ ipm in fornacē piecerūt. q̄ ↄtinuo
ↄbust⁹ ⁊ penit⁹ ↄsūptus est. ¶ Qui
dā mōchi añ diē iuxta flumē stabāt
⁊ ibidē se fabulis ⁊ ociosis s'monibꝫ
resoluebāt Et ecce audiūt remiges
p flumē impetu nimio nauigantes
Quib⁹ monachi dixerūt. Qui vos
estis? Et illi. Demones sum⁹ q̄ aīaꝫ
Ebroini ppositi dom⁹ regꝫ frācoꝝ qꝛ
monasteriū sācti Galli apostatauit
in infernū deferim⁹. Qđ audientes
monachi vehemētissime timuerūt ⁊ forti
ter exclamauerūt. Sancta maria ora
p nobis. Quib⁹ demones dixerunt
Bn̄ mariā inuocastis. vos eīn discer
pe ⁊ submergere volebam⁹. qꝛ vos
dissolute ⁊ ex horā ↄfabulātes inue
nim⁹ Tūc mōchi redeūt ad cenobiū
⁊ demones pperant ad infernū. ¶ Que
dā mulier a demone sibi in forma hoīs
visibilr̄ apparente: multas molestias
sustinebat. multaqꝫ remedia: nūc aq̄
bn̄dicte aspsionē: nunc h̄ nūc id ad
hibebat remediū. sꝫ nec ille cessabat
Quidā vir scūs ↄsuluit sibi ut cū ad
eā accederet: illa eleuatis manib⁹ sā
cta maria adiuua me ptin⁹ exclama
ret. Qđ cū illa fecisset: diabol⁹ q̄si la
pide pcussus territus ibidē stetit. et
postmodū dixit Malus diabol⁹ in
tret ī buccā illi⁹ q̄ te istđ docuit ⁊ sta
tī euanuit nec ad eā postmodū acces
sit ¶ Notādū qꝫ q̄dā miraculū vir
ginis ē in fine legēde scī Ipoliti qꝛ ī
eo de ipō scō Ipolito agit̃ in pte.

¶ Interptaº de nōie scī Bernardi.

Bernard⁹ đr a ber quod est
pute⁹ vel fons. ⁊ nard⁹ que
ut dicit glosa sup cātica: est
herba humilis ⁊ calide nature ⁊ odo
rifera. Fuit eīn calid⁹ in feruēti amo
re. humilis in ↄuersatōe. fons in do
ctrine emanatōe. ⁊ pute⁹ in scientie
pfunditate ⁊ odoriferus in fame sua
uitate. Eius vitā abbas Guilhelm⁹
sancti theodrici ⁊ soci⁹ btī bernardi ⁊
Hernald⁹ abbas Boneualł scpserūt

¶ Hystoria.

Bernard⁹ in burgundia Castro
fontanis opido. ex nobilibꝫ val
de et religiosis parentibus ortus est.
Cui pater cecelin⁹ miles: seculo strē
nu⁹. nec min⁹ deo religiosus Mater
vero aleth nūcupata est. Hec septē
pueros genuit. sex mares: feīaꝫ vnā
Mares āt oēs mōchos futuros femi
nā sanctimonialē. Mox āt ut filiuꝫ
ptu ediderat: manibꝫ ppriis ipm deo
offerebat Alienis vberibꝫ ipōs nutri
ri refugiebat. q̄si cū lacte materno ma
terni q̄dāmodo boni refundēs eis na
turā Cū āt creuissent q̄diu sub manu
ei⁹ erāt: heremo magis q̄ curie nutri
ebat. Cibis grossioribꝫ cōibus pa
scēs eos. q̄i ↄtinuo ad heremū trāsmit
teret. ¶ Cuꝫ g̃ tm̄ filiū. s. Bernardū
adhuc gestaret in vtero vidit somniū

p̄ſagiū futuroꝝ: catuliū .ſ. totū cādi
dū in dorſo ſb̄ruſū ⁊ latrātē in vtero
ſe hr̄e. Q̄d cū cuidā viro dei expoſuiſſ;
ille ꝓphetica voce rn̄t. Optimi catuli
mr̄ eris: q̄ domꝰ dei cuſtos futurus:
magnos ꝯ̄ inimicos dabit latratꝰ.
Erit em̄ p̄dicator egregiꝰ ⁊ multos
medicinal' lingue grā curāturꝰ. ¶ Cū
āt Bernardꝰ adhuc puerulꝰ eēt ⁊ g̃
ui dolore capitis egrotaret: veniēteꝫ
ad ſe mulierculā ut dolorē ſui capitł
ſuis carminibꝫ mitigaēt cū indig̃ti
one nimia exclamāſ reppulit ⁊ abie
cit. Puerili āt bono zelo d̃ina n̄ defuit
clemētia: ſ; cōtinuo ſurgēs libatū ſe
eē cog̃uit. ¶ In ſacratiſſima dn̄ice na
tiuitatł nocte cū puer Bernardꝰ matu
tinale officiū in eccl̄a expectaret: ⁊ q̄
hora xp̄s natus fuiſſet ſcire cuperet:
apparuit ei puerulꝰ ih̄s q̄ ſi iterū an̄ ocu
los ſuos ex vtero mr̄is naſcēs. Vn̄ ꝙ
diu vixit hāc horā natiuitatł dn̄ice ſ
putauit. Ab illa g̃ hora in hijs q̄ ad
illud ptinēt ſacrāma ſenſus ei ꝓfūdi
or: ⁊ ſermo copioſior datꝰ eſt. Vn̄ ⁊
poſtmodū ad laudē genitricꝭ ⁊ geni
ti inter ip̄a ſuoꝝ tr̄ctatuū initia in-
ſigne opuſculū edidit. in q̊ illā lectō
nē euāgelicā (Miſſus eſt gabriel ā
gelꝰ) explanau[t]. B ¶ Vidēs āt iquꝰ
hoſtis ꝓpoſitū pueri tā ſalubre: eius
caſtitatł ꝓpoſito īuidit. multoſq; ſi-
bi laq̄os tēptatōis oppoſuit. ¶ Cū ei
aliq̄n in q̄ndā feiam oculos defixos
aliq̄ꝺiu tenuiſſ;: ꝯtinuo de ſeipō eru
beſcēs in ſeip̄m ſeueriſſimꝰ vltor in-
ſurgit. ac in ſtagnū gelidaꝝ aq̄ꝝ in
ſiliēſ: tādiu ibidē ꝑmāſit donec pene
exāguis effectꝰ ꝑ gratiā dei a calore
carnalis ꝯcupiſcētie totus refrigiut
¶ Circa idē tp̄s inſtinctu demōis pu
ella q̄dā in lectū dormiētis ſe nudaꝫ
iniecit. Quā ille ſentiēs cū oī pace ⁊
ſilentio ꝑtē ei lectuli quā occupaue
rat ceſſit ⁊ in latus alteꝝ ſe ꝯuertēs
dormiuit. Miſera vo illa aliq̄ꝺiu ſu
ſtinēs ⁊ expectās: deinde palpans ⁊
ſtimulās. nouiſſime cū immobilis
ipē ꝑſiſteret: illa licꝫ impudētiſſima
eāt erubuit. ⁊ horroē ingēti atq; ad
miratōne perfuſa ſurgens aufugit
¶ Cū iterū in domo cuiuſdā matro
ne hoſpitaēt: illa adoleſcētē aſpcū de
coꝝ ꝯſiderāſ: vehemt̄ i eꝰ ꝯcupiſcētiā
exarſit. Cū āt ſeorſū lectū ſibi ſterni
fec ip̄a īpudent' ⁊ ſilent' de nocte ſur
gēs ad eū acceſſit. Quā ille ſētiēs ꝓ
tinꝰ exclamauit. Latrones: latrōes.
Ad quā vocē mlier fugit. familia ſur-
git: lucna accēdi[t]: latro q̄ri[t]: ſ; minime
inuenit. Ad lectulos ſinguli rede
ūt. q̇eſcūt ceteri: ſ; n̄ illa miſeā req̇eſ-
cit. Nā denuo exurgit Bernardi lectu
lū petit. S; ille. latrōes latrones de-
nuo exclamauit. Latro iteꝝ q̄rit: ſ;
neq̄ꝙ ab eo q̇ ſolꝰ nouerat ꝑblicat'
vſq; t'cio īproba mlr ſic repulſa vix
tādē metu vł deſꝑatōe ceſſau[t]. Cū āt
ſeq̄nti die iter agēt: arguētes eū ſo-
cij quō totiēs latrones ſōniaueit ꝑ
q̇rebāt. Qbꝫ ille ait. Veāciť in hc̄ no
cte īſidias ſū ꝑpeſſus latrōis. q̄ ho
ſpita mi teba[t]m auferre theſauꝝ irre
cupabilē caſtitatł. ¶ Pp̄edēs g̃ n̄
eē tutū cohitare ſ pēti: fugā meditaī
cepit: ⁊ ordinē ciſtern̄. extūc īgredi
delibeāuit. Q̄d cū frēs eꝰ cog̊ſcerēt: ⁊
eū ab h̄ ꝓpoīto modis oībꝫ ꝓhiberēt
tāta ei dn̄s grāꝫ ꝯtulit ut n̄ ſolū ipē
a ꝯūſiōe n̄ ꝓhibēť: ſ; oēs frēs ſuos ⁊
multos alios ad religiōꝫ dn̄o lucre[t].
Gerhardꝰ tn̄ frať eiꝰ miles ſtrēnuꝰ
hec fr̄is v̄ba vana putabat. ⁊ eꝰ oīo
monita repellebat. Tūc b̄nardꝰ fide
iā igneꝰ ⁊ frať no caitatł zelo miꝝ ī
modū exaſꝑatus. Scio inq̇t frať mi:
ſcio ꝙ ſola vexatō ītellectū dabit au
ditori. Digitūq; latei eꝰ apponēs: ve
niet inq̇t dies ⁊ cito veniet qn̄ lācea
latꝰ h̄ ꝑforabit. ⁊ ad cor tuū cōſilio
qd̄ abhcis viā dabit. Pꝰ paucos di
es Gerhardꝰ ab inimicis capiť. et ī
loco cui frať digitū īpoſuerat infixā
lanceā geſtās trahiť. et in cuſtodia
vinculať. Ad quē Bernardꝰ veniēs
cū ſibi loq̇ nō ꝑmitteret ad eū excla
mauit. Scito frať Gerarde ꝙ in ꝓxi-
mo ituri ſumꝰ et monaſteriū intra-

turi. Eadē nocte ꝯpedes de ei⁹ pedibꝫ
cecidērūt & hoſtio ꝑ se apto lect⁹ aufu-
git Indicauitqꝫ frī suo se mutaſſe ꝓ
poſitū & fieri velle mōchū. Ab incar
natōe dn̄i. M.c.xij. a ꝯſtitutōe dom⁹
ciſterciēn. xv. fu⁹ dei Bern̄. ānos na
ct⁹ erat. xxij. hn̄s cū socijs āpli⁹ q̄
xxx. ordinē ciſterciē. ingreſſus eſt.
¶ Cū āt Bern̄. cū fr̄ibꝫ suis domū pa
ternā egrederet̄ Guido p̄mogenit⁹ vi
dēs Vinardū frēm suū minimū pue
rū ludētē in plateis cū pueris Eia in-
q̄t frat̄ Vinarde ad te solum reſpiciat
oīs t̄ra poſſeſſiōis nr̄e. Cui nō pu
erilr̄ puer rn̄t. Vos ergo celū hētis & m
t̄rā solūmō relinq̄tis. Nō ex eq̄ di-
uiſio hec facta ē. Modico ergo tpe cum
p̄re remāſit ꝫ frēs poſtmodū secut⁹
eſt. D ¶ Ingreſſus ergo ordinē fuus
dei Bern̄. ita tot⁹ in spm̄ abſort⁹ ē et
deo totalr̄ mācipat̄ ut iā nullr̄ sēſibꝫ
corporis vteret̄. Iā q̄ppe ānuꝫ in cella
nouitiōꝝ exegerat & adhuc an dom⁹
hēret teſtudinē ignorabat. Multo tpe
ecclīam intrans & exiēs in capite vbi
tres erant feneſtre vnā tm̄ putabat
eē feneſtrā ¶ Abbas āt ciſterciē. frēs
ad edificādā domū clareuallis miſit
& eis Bernar. in abbatē p̄fecit Qui
multo ibidē tpe in nimia pauptate
degebāt: & pulmēta sepi⁹ ex folijs fa
gi ꝯficiebāt. & panē de ordeo milio &
veſcijs faciebāt ¶ Vigilabat āt fu⁹
dei vltra poſſibilitatē hūanā Nullū
enī tps se magis pdē ꝯq̄ri solebat q̄
q̄ dormiuit. p̄ doneam satis reputās
ꝯparatōem somnia mortis ut sic dor-
mientes videant̄ mortui apd deū. Vn̄
etiā si quē forte durius ſtertētē audi
erat seu min⁹ ꝯpoſite viderat iacētē:
patient̄ ferre vix poterat & secularit̄
seu carnaliter eū dormire cauſabat̄
¶ Ad comedēdū vix aliq̄ voluptate
trahebat̄ appetit⁹ sed solo timore de-
fect⁹: sic accedebat ad sumēdū cibū
q̄ſi ad tormētū. P⁹ cibū sp̄ q̄tū cōe-
derit pausando cogitare solit⁹ erat.
Si q̄n vel ad modicū mensurā solitā
exceſſiſſe se deprehēdit impune abi-
re nō patiebat̄. Sic gule illecebras do
muerat: ut ipſā q̄ꝫ saporis diſcretio
nē ex magna pte pdiderat. Nam &
oleū sibi ꝑ errorē aliq̄n ꝓpinatū bi-
bit: & penit⁹ ignorauit. nec p⁹ id co
gnitū ē donec q̄dā labia ei⁹ mirarēt̄ in
uncta. Saginē īsup crudū ꝑ errorē
sibi oblatū ꝓ butiro multis diebꝫ no
scit̄ cōmediſſe. Solā āt aquā sibi sape
re dicebat: eo q̄ dū sumēt: fauces et
guttur ei⁹ refrigeraret E ¶ Quicq̄d
in scripturis didicerāt: maxie in siluis &
in agris meditādo & orādo se ꝯfitebat̄
accepiſſe. & nullos se aliq̄n magrōs
hūiſſe niſi quercus & fagos int̄ amicos
dicē solebat Deniqꝫ ꝯfeſſus ē aliq̄n
meditāti vl' orāti sacrā oēm vel sup
poſitā: vel expoſitā sibi appruiſſe scrip
turā ¶ Quodā tpe sic ipē in cātic re
fert cū int̄ loq̄nduꝫ ex hijs q̄ ſuggē
bat spūs: etsi nō infideli: min⁹ tn̄ sidē
ti aīo reſuarꝫ ut hēret q̄d dicēt denuo
tractatur⁹. Ecce vox venit ad eū d. Don̄
iſtd tenueris alid nō accipies F ¶ In
veſtibꝫ ei sp̄ pauptas placuit Sordes
nūq̄: nimiꝫ aī fore iudices aiebat.
aut negligētis ā inanit̄ apd se glorian
tis. ā foris hūanā gl'aꝫ affectātis.
Prouerbiū illd in ore ei⁹ freq̄nt̄: sp̄ in
corde. Qui hoc facit qd nemo. mirāt̄
oīs. Vn̄ & ciliciuꝫ pluribus annis
portauit q̄ diu occultū eē potuit Sꝫ vbi
hoc cognitū eē sensit. ꝯtinuo id abij
ciēs ad cōia se ꝯuertit ¶ Nūq̄ sic risit
ut nō poti⁹ ad ridēdū q̄ ad reprimen
dū sibi vim facē oporteret & risui suo
magis ſtimulū adhibē q̄ frenū ¶ Cū
āt patiētie gen⁹ solit⁹ erat dicē trip
titū: videlꝫ. ad vboꝝ iniurias. ad dāna
reꝝ. ad corpis lesionē. hāc ipē hijs
exēplis se hēre pbauit ¶ Cū enī cuidā
epō amicabilr̄ cū āmonēs q̄ndā scrip
ſiſſet epl'aꝫ. ille vehemēt̄ exacerbat⁹
amariſſimā reſcripſit epl'aꝫ. in pn̄ci
pio ita dicēs. Salutē & nō spm̄ blaſ-
phemie. tāq̄ ex spū blaſphemie illi
scripſiſſet. Ad qd ille. Ego blaſphe
mie spm̄ me hēre nō credo. nec maledi
xiſſe cuiqꝫ. nec maledicē me velle scio.

p̄ſertiꝫ pn̄cipi ꝑpl̄i mei ¶ Quidā ab
bas pro vno cenobio ꝯſtruēdo ſexcē
tas marcas argēti eidē miſit Sed to
ta pecunia cū deferret a p̄donibꝫ ſub
lata eſt. Quo audito nihil aliō dix
it niſi Benedict⁹ q̄ nobis pepcit a tā
to onere Sed ⁊ illis inq̄t q̄ tulerūt le
ui⁹ ē ferēdū. tū q2 hoc humana cupi
ditas ſuſtulit. tū q2 pecunia magna
magnā eis tēptatōis occaſiōꝫ īgeſ=
ſit. ¶ Quidā inſup canonic⁹ regla
ris ad eū venit ⁊ ut in monachū reci
peretur inſtanter rogauit. Cui cū ille
nō acq̄eſceret ſed ad ſuā ecclam redi
re pſuadēt. Vt q̄d ḡ ait ille in libris
tuis pfectōeꝫ tātope cōmendaſti ſi
eā n̄ exhibes cupiēti. Vtinā illos tu
os tenerē libros ut eos penit⁹ lacerā
rē Cui ille In nullo eoꝝ legiſti n̄ poſ
ſe te in tuo clauſtro eſſe pfectū. moꝝ
correctōnē: non locoꝝ mutatōem in
libris oibꝫ ꝯmēdaui. Ille ṽo inſan⁹
in eū impetum faciens: tā grauit̄ e⁹
maxillā pcuſſit vt ſuccedēt rubor ic
tui. ac poſt ruborē tumor ebulliret.
Iā q̄ aderāt in ſacrilegū inſurgebāt
Sꝫ p̄uenit eos ſeru⁹ dei. clamās ⁊ ad
iurās p nomē xp̄i ut nullaten⁹ tāge
re: nec ſibi q̄cq̄ iniurie inferre. ¶ No
uicijs aūt intrare volentibꝫ dicē con
ſueuerāt. Si ad ea que intus ſūt feſti
natis: hic foris dimittite corpa q̄ de ſe
culo attuliſtis. ſoli ſpūs ingrediant̄
caro āt nō pdeſt q̄cq̄. ¶ Pat̄ eius q̄
ſol⁹ domi remāſerat ad monaſteriū
venit ⁊ ibidē poſt aliq̄d tp̄s in ſenectu
te bōa deceſſit G ¶ Soror āt e⁹ ſclo
nupta cū in delicijs ⁊ diuitijs ſeculi
piclitaret: q̄dā vice frēs ſuos ad mo
naſteriū viſitatuā acceſſit Cūq2 veniſ=
ſet cū comitatu ⁊ apparatu ſupbo: il
le eā tāq̄ rete diaboli ad aīas capiē
das abhorruit. nec ad vidēdū eā exiē
aliquaten⁹ acquieuit Videns illa q2
null⁹ fratꝝ ſuoꝝ occurrēt: ſꝫ ab vno
eoꝝ q̄ tūc portari⁹ erat ſtercus inuo=
lutū dicēt tota lacrimis reſoluta. Et
ſi peccatrix ſū inq̄t p talibꝫ xp̄s mor
tu⁹ ē. Quia eī peccatricē me ſētio: id
circo ꝯſiliū ⁊ colloquiū bonoꝝ req̄ro
Et ſi deſpicit fr̄ me⁹ carnē meā: ne de
ſpiciat ſeru⁹ dei aīaꝫ meā Veniat ⁊ p̄
cipiat. ⁊ q̄cq̄d p̄cepit adimplebo Hāc
ergo pmiſſionē tenēs exijt ad eā cū
fribꝫ ſuis. Et q2 eam a viro ſepaē nō
poterat p̄mo ei omnē mūdi glāꝫ in=
terdixit. ⁊ formā mr̄is imitādā eidē
indicēs eā dimiſit. Illa vero rediēs
ita repēte mutata eſt ut in medio ſe
culi vitā duceret heremiticā. ⁊ ab oī
ſeclo prorſus ſe faceret alienā Tādē
precibꝫ multis viꝝ ſuū vicit. ⁊ ab ip
ſo abſoluta monaſteriūꝫ introiuit.
H ¶ Infirmat⁹ aliqn̄ vir dei cū ex=
tremū iā ſpūꝫ trahē videret̄ ī exceſſu
mētis ſue an̄ tribunal dei viſus ē pn̄=
tari Affuit āt ⁊ ſathā ex adūſo ipro
bis cū accuſatōibꝫ pulſās. Vbi ṽo il
le oīa fuerat pſecut⁹: ⁊ vir dei p ſua
fuit pte dictur⁹: Nihil territus ā tur=
bat⁹ ait. Fateor nō ſū dign⁹ ego. nc
ꝓprijs poſſū meritis obtinē regnū celo
rū. Ceterū: duplici iure illō obtinēs
dn̄s meus: hereditate .ſ. patris ⁊ meri
to paſſiōis: altero ipē cōtent⁹: alte=
rū m̄ donat. Ex cui⁹ dono: iuē illō m̄
vendicans non confundor. In hoc ver
bo cōfuſus inimicus cōuent⁹ ille eſt
ſolut⁹ ⁊ vir dei in ſe reuerſus ē. Tāta
autem abſtinentia labore ⁊ vigilijs
corp⁹ ſuū attriuit vt ḡuiſſiā ⁊ fere cō
tinua egretudīe lāguēs ꝯuētū vix ſe
q̄ poſſ; ¶ Quadā āt vice dū ḡuiſſīe ī
firmaret̄ fribꝫ p eo inſtanter orātibꝫ
aliq̄ntulū ꝯualuiſſe ſe ſenſit. Cōgre
gatis ḡ fribꝫ dixit. Quid tenetis mi=
ſeꝝ hoīeꝫ? Fortiores eſtis ⁊ iualuiſ=
tis. Parcite q̄ſo parcite ⁊ ſinite me abiē
¶ A multis āt ciuitatibꝫ vir dei in ep̄m
elect⁹ p̄cipue a ciuitate ianuēſi. ⁊ ciuita
te mediolanēſi petētibꝫ ſe: nec ānuēs
nec īprobe rēnuēs: dicebat ſe n̄ eē ſu
um: ſꝫ alioꝝ ſeruitio deputatū. Frēs
āt ex ꝯſilio viri dei ſibi puiderāt ⁊ ſū=
mi pōtificis auctoritate erāt muniti:
ne q̄s gaudiū ſuū ab eis tollē poſſ;.
¶ Quodā tp̄e cū frēs cartuſiēſes vi
ſitaſſ; ⁊ ipſi ab eo in oībꝫ plurimū

edificati fuiſſētː vnū fuit qđ p̄dicti
loci p̄orē aliq̄ntulū mouit. ſ. q̄ ſella
cui eq̄tando īſidebat min9 neglecta
erat ⁊ par p̄ferēs pauptatē. Qđ cū
dict9 p̄or vm̄ ex frībꝫ ⁊ ille viro dei re
tuliſſetːnō min9 ipē miát9 q̄lis eēt
ſella q̄rebat. Nā a clara valle vſq̄
ad cartuſiā venerat ⁊ tn̄ q̄lis eēt ſel
la penit9 ignorabat. Juxͣ lacū etiā
lauſanēſē toti9 diei itiné pgēs p̄eit9
eū n̄ vidit á ſe vidé nō ſciuit. Cū eñ
ſero facto de eodē lacu ſocij loq̄rent̄
interrogauit eos vbinā lacus ille eēt
Qđ illi audiētes plimū admiáti ſūt
Vincebat ſane ī eo ſūblimitatē
noīsːhūilitas cordisː nec tātū pote
rat euꝫ vniūſus erigé mūd9ː q̄ tū ſe
ipſe deijcé ſol9. Sūm9 reputabat̄ ab
oīb9ːinfimū ipē ſe reputās. ⁊ quē ſi
bi oēs ipē ſe nemī p̄ferebat. Deniq̄
ſicꝰ ipē ſepi9 fatebat̄ int̄ ſūmos q̄ꝫ ho
res ⁊ fauoēs pplox in alterꝛ ſibi mu
tat9 hoīem videbat̄ ſeq̄ poti9 reputa
bat abſentē velut q̄dā ſomniū ſuſ-
picat9. Vbi vero inter ſimpliciores
frēs erat et aīca ſp licebat hūilitate
fruiː ibi ſe īueniſſe gaudebatː ⁊ inꝑ
priā rediſſe pſonā. Sp āt inuēiebat̄
aut orās aut legēsːaut ſcribēsːaut
meditāsːá frēs v̄bo edificās. Qua
dā vice cū pplo p̄dicaretː⁊ oēs v̄ba
ei9 attēte ac deuote ſuſcipētːe9 aīmo
q̄dā talis irrepſit tēptatō. Vere nūc
optīe p̄dicasːet ab oībꝫ libent̄ audi
ris. ⁊ ſapiēs ab oībus reputaris. At
vir dei tali tēptatōe pulſari ſe ſētiēs
parūp ſubſiſtit. ⁊ an p̄cedēt vl̄ finē
facēt cogitaé cepit. Statīq̄ diuino ɔfor
tat9 auxilioː tēptatori ſilēt̄ rn̄t. Nec
p te incepi nec p te dimittā. Sicq̄ ſe
cur9 p̄dicatōꝫ vſq̄ ad finē pſecut9 ē.
Monach9 q̄dam qui in ſeculo ri
baldus fueāt atq̄ luſor maligno ſti
mulatus ſpiritu ad ſeculū redire vo-
luit. Cum autē btūs Bernard9 eū re
tiné nō poſſetːinterrogauit eū vnde
victur9 eſſet. Qui rn̄t. Ad taxillos lu
dere ſcioː⁊ inde viuere potero. Et ille
Si tibi capitale ɔmiſeroː vis ſingu

lis ānis ad me redié ⁊ lucꝛ meū di
uidere. Qđ ille audiens gauiſus ē ⁊
libēter ſe acturū pmiſit. Viginti g̃
ſolidos ei dare precepit. ⁊ ille cū illꝫ
abijt. Hoc āt faciebat vir ſanct9 ut
eū iterꝛ reuocare poſſetːſicut ⁊ poſt-
modū factū eſt. Jlle ergo abiens to
tū pdidit. ⁊ ad portā ɔfuſus redijt.
Quo audito vir dei ad eū let9 exijt
extēditq̄ gremiū ut ſimul diuiderēt
lucꝛ. Cui ille. Nihil pater lucratus
ſū. ſed etiā capitali v̄io nudat9 ſū. ſi
vult̄ p capitali v̄io recipite me. Cui
Bernard9 benigne reſpōdit. Si ita ī
q̄t eſtː meli9 eſt ut te hic recipiaꝫ q̄
vtrūq̄ pdā. Quadā vice dū btūs
bernard9 iumēto inſidens aliquo p
geretːcuidā ruſtico mateia ſic ſe offe
rēte de cordis īſtabilitate in oroē cō
q̄ſt9 eſt. Quod ille audiēs mox euꝫ
deſpexit. ⁊ in oroībꝫ cor firmū ⁊ ſta-
bile ſe hr̄e dixit. Volens autē Ber-
nard9 eū ɔuincere ⁊ a ſua temeritate
coercereːdixit. Seq̄ſtra te pauliſp a
nobisː⁊ tota q̄ poterꝭ intētōe oroēꝫ
dn̄icā īchoato. quā ſi abſq̄ alia cor
dis vagatione finire poterꝭːiumētū
cui inſideo tuū pculdubio mox hr̄ebis
Tu āt m̄ ī fide tua ſpōdeas. q̄ ſi alid
ibidē cogitauerꝭːhoc m̄ aliq̄ten9 nō
celabis. Letatur illeː tāq̄ iumētū iā
lucratū ſe reputās audacter ſecedit.
⁊ ſeipm̄ colligēs oroēꝫ dn̄icā incho-
auit. vix oroīs ī pleuit dimidiū ⁊ ec
ce īportuna cogitaᵒ de ſella cordi ſuo
ſe ingeritvtꝛ eā hr̄e debeat cū iumē
to. Qđ ille adūtēs ɔcit9 ad bernar.
redijt ⁊ q̄d ī ipa oroē ſolicite cogita
uerit indicauit ⁊ de ſe ut p9 temé nō
p̄ſūpſit. Frr̄ ropert9 e9 mōch9 ⁊ ſm̄
ſclm̄ ppinqu9ːī adoleſcētia ſua q̄rū-
dā pſuaſiōe decept9ːcluniacū ſe ɔtu
lerat. Venerabil̄ āt pr̄ poſtq̄ aliq̄-
diu diſſiculauit eūdē ſtatu' p eplam re
uocaé. quā cū ſb diuo dictaēt ⁊ ali9
mōch9 eā ex ore ſuo ɔſcribēːſubito
inopīat9 imber erupit. ⁊ is q̄ ſcribe
bat cartā ɔplicaé voluit. Cui Bern̄.
Opus dei eſt. ſcribere ne formides.

Scripſit ꝗ ep̄lam in medio imbriis ſi
ne imbre. Cū em̄ vndiqꝫ pluet: ibi
dē tn̄ moleſtiā imbris virtꝰ expulit
caritatis ¶ Cū q̄ddā mōſteriū q̄d vir
dei ꝯſtruxerat: occupaſſet muſcaꝝ in
credibil̄ multitudo. ita ut omībꝫ g̃
uē moleſtiā generarēt ille dix̄t Ego
excōico eas. Mane aūt omēs pit̄er
mortuas inuenerūt. ¶ Cū a ſūmo pō
tifice mediolanuꝫ miſſus fuiſſet: ut
eos cū ecc̄a recōciliaret. ⁊ iā papiā
rediſſet q̄dam vxorē ſuā demoniacā
ad eum adduxit moxqꝫ ꝑ os miſere
mulieris diabolꝰ in ꝯtumelias eiꝰ ꝓ
rupit. dicēs. Nō me de cuicula mea hic
porriculos edēs ⁊ braſicas deuorans
pelles. At vir dei ipām ad ecc̄aꝫ bti
Siri remiſit. Btūs aūt ſirus hoſpiti
ſuo deferre noluit. nec eidē aliq̄d cu
ratōis ipendit. Sicqꝫ iteꝝ ad btūm
Bern̄. adducta ē. Tūc diabolꝰ ꝑ os
eiꝰ garrire cepit. ac dicere. Nō me ex
pulit ſirulꝰ. nec eiiciet Bern̄. Ad hec
ſeruꝰ dei rn̄t. Nec ſirꝰ nec Bernardꝰ
te eiiciet: ſꝫ dn̄s ihs xp̄s Mox ut ille
orōēꝫ effudit ſp̄us neq̄ȝ dixit. O ꝗ li
bent̄ egrederer de hac cuicula q̄uiter
moleſtatꝰ in ea. q̄ȝ libēter egrederer
ſed nō poſſū. q2 nō vult magnꝰ dn̄s.
Cui ſcūs Et q̄s eſt magnꝰ dn̄s? Cui
ille. Ihs nazarenꝰ. Ad quē vir dei.
Vidiſti ne vnq̄ȝ eum? Quo rn̄dente
Etiā. ait. Vbi eū vidiſti? Et ille. In
gl̄a. Et ſcūs Et tu ī gl̄a fuiſti? Quo
rn̄dente. Vtiqꝫ. Et ait. Quō inde exi
ſti? Et ille. Cū lucifero multi cecidiꝰ
Hec āt oīa lugubri voce ꝑ os vetule
oībꝫ audiētibꝫ loq̄bat̄. Dixitqꝫ ei vir
dei. Nunq̄d in illā gl̄am redire velles
At ille miro mō cachinnās ait Tar
de eſt. Tūc orāte viro dei de muliere
exiuit. Sed cū vir dei inde receſſiſſꝫ: di
abolꝰ iteꝝ eā inuaſit. Vir āt eiꝰ pꝰ ſā
ctū occurrēs: q̄d acciderat indicauit
Ille āt collo eiꝰ alligari cartulā cōti
nentē hec verba p̄cepit In noīe dn̄i
nr̄i ihu xp̄i p̄cipio tibi demō: ne hāc
mulierē amodo ꝯtingē p̄ſumas. q̄d
cū factū fuiſſꝫ ad eā poſtea nō eſt au
ſus accedere ¶ Apud aq̄taniā q̄daꝫ
mulier miſerabil̄ erat: ⁊ a q̊dā de
mone petulāte incubo vexabat̄. Sex
em̄ annis abuſus eſt ea: ⁊ incredibi
li vexauit libidine. Adueniēte āt il
luc viro dei: demō mulieri ne ad eum
accedat vehemēter minat̄. q2 nil ei ꝓ
deſſe poſſꝫ. Et recedēte eo ipſe q̄ eiꝰ fue
rat amator: crudeliſſimꝰ fieret ꝑſecu
tor At illa ad viꝝ dei ſecure acceſſit.
⁊ q̄ pateret̄ cuꝫ multo gemitu enar
rauit. Cui ille. Tolle hūc meū bacu
luꝫ ⁊ in tuo lectulo pone. ⁊ ſi q̄d agē
pōt agat. Q̄d cū feciſſꝫ ⁊ in lecto ſuo
decūberet: adeſt ille ꝯtinuo. ſꝫ nec ad
ꝯſuetū opꝰ nec ad cubile p̄ſumit ac
cedere. ſed acerrime minat̄: q̄ȝ illo re
cedēte ſe de ea atrociter vindicabit.
Q̄d cum illa Bernardo retuliſſꝫ: ille
ꝑplm ꝯuocauit ⁊ oēs cādelas in ma
nu accēſas hr̄e p̄cepit. demonēqꝫ cū
vniūſo q̄ aderat cetu excōicauit. ac
ne ad illā vel aliā deinceps acceſſuꝫ
hr̄eat interdixit. Sicqꝫ illa a tali illuſi
one penitꝰ liberata ē. ¶ Cū in eadē ꝓ
uincia vir ſcūs legatōe fungeret̄ ut
ducē aq̄tanie ecc̄e recōciliaret ⁊ ille
modis oībꝫ recōciliari rēnueret: vir
dei ad altarē celebraturꝰ acceſſit: ipō
duce tanq̄ȝ excōicato pre foribꝰ pre
ſtolante. Cū autē Pax dn̄i dix̄t: cor
pus dn̄icū ſuꝑ patenā ponit ⁊ ſecuꝫ
tollit. atqꝫ ignea facie ⁊ flāmeis ocu
lis egredit̄ et verbis terribilibꝰ comi
tē aggredit̄ Rogamꝰ te inq̄t. ſpreui
ſti nos. ecce ad te acceſſit filiꝰ virgi
nis q̄ eſt dn̄s ecc̄e quā tu ꝑſequeris.
adeſt iudex tuus in cuiꝰ noīe omne
genu curuat̄. adeſt iudex tuus in cu
ius manibꝫ illa aīa tua deueniet Nū
q̄d ⁊ ipſꝫ ſicut ſuos eius ꝯtēnes? Re
ſiſte ei ſi vales. Statīqꝫ dux totus ir
riguit ⁊ mēbris oībꝫ diſſolutus ad
pedes eius penitus ꝓſiluit Quē vir
dei calce pulſans ſurgē iubꝫ ⁊ dei au
dire ſnīaꝫ Ille āt tremebūdꝰ ſurrex
ita q̄cq̄d vir ſcūs p̄cipiebat ꝓtinus
adimpleuit Cū regnū germanie ꝓ
q̄dā magna ſedāda diſcordia ſeruꝰ

dei intraſſet: archiepſ̄s q̇dā q̄ndā ve
nerabileꝫ clericū obuiā ei miſit. Cui
dū clericꝰ ſe ei obuiā a ſuo dn̄o miſ=
ſum fuiſſe diceret. vir dei rn̄dit Ahꝰ
dn̄s miſit te: miratꝰ ille. ſe nō miſi a
ſuo dn̄o archiepō miſſū fuiſſe affir=
mabat Ecōtra ſeruꝰ xp̄i dicebat Fal
leris fili falleris maior dn̄s eſt q̇ mi=
ſit te xp̄s. Q̇d clericꝰ intelligēs ait.
Putas ꝙ mōchꝰ velim fieri. abſit a
me. n̄ cogitaui nec aſcēdit ī cor meū
Quid multa. In eodē itinere ſeculo
valefecit et a viro dei habitū ſuſcepit
Cū q̄ndā militē valde nobilē ad
ordinē recepiſſet. et q̇dā tpe virꝝ dei
ſeq̄ref: grauiſſima cepit temptatōe
pulſari. Cū aūt eū q̇dā de fr̄ibꝫ tā tri
ſtē videret cām tāte triſticie req̇ſiuit
Cui ille rn̄dit. Scio inq̇t: ſcio ꝙ nun
q̄ꝙ ampliꝰ letus ero. Q̇d verbū cū di
ctꝰ frat̄ ad ſeruū dei ꝑtuliſſꝫ ille ꝓ eo
attentiꝰ orauit. Statiq̄ꝫ ille frat̄ q̇ tā
tēptatus et triſtis erat: tātū ceteris
appuit iocūdior et hilarior q̄ntuꝫ pꝰ
ceteris triſtior. Cū āt ei dictꝰ frater
verbū meſticie q̇d locutꝰ fuerāt ami
cabiliter improparet ille rn̄dit. Et
ſi dixi. nūq̄ꝙ ampliꝰ letus ero. ſed nūc
dico. nunq̄ꝙ ampliꝰ triſtis ero R
Cū ſcūs malachias epſ̄ hibernie cu
ius vitā plenā virtutibꝫ ipē deſcripſit
ad xp̄m felicit̄ migraſſꝫ: et vir dei ho
ſtiā ſalutarē offerret: glām eiꝰ dn̄o
reuelante cognouit: et eodē inſpiran
te poſt cōionem formā orōis muta=
uit: leta voce ſic dicēs. Deꝰ q̇ btūm
malachiā ſcōꝝ tuoꝝ meritꝭ coeq̄ſti
tribue q̄ſumꝰ ut q̇ p̄cioſe mortis eiꝰ
feſta agnouimus vite q̄ꝫ imitemur
exēpla. Cui dū cantor ꝙ erraret in=
nueret: ait. Nō erro. ſꝫ noui q̇d dico
Deinde accedēs ſacra eiꝰ veſtigia oſcu
lat̄ Cū inſtāte q̄dragefima a mi
tis fuiſſꝫ tironibus viſitatꝰ: rogauit
eos ut in illis ſaltē ſacris diebꝫ a ſu=
is vanitatibꝰ et laſciuijs abſtinerēt
Quibꝫ nullo mō acq̇eſcentibꝫ iuſſit
eis ꝓpinari vinū. d. Bibite poculum
aīaꝝ: q̇ hauſto ſtatim mutati recedūt

et q̇ modicū tp̄s denegauerāt: totuꝫ
tp̄s vite ſue deo dederūt L Tandē
btūs pr̄ Bernardꝰ morti felicit̄ ap=
propinq̄ns ait fr̄ibꝫ ſuis Tria vobis
obſeruanda relinq̇: q̄ in ſtadio pn̄=
tis vite quo cucurri me memini to=
tis viribus obſeruaſſe. Nemini ſcā
dalū facere volui. et ſi aliq̄ndo incidi
ſedaui ut potui Minus ſemꝑ ſenſui
meo q̄ꝙ alteriꝰ credidi. Leſus de ledē=
te nunq̄ꝙ vindictā expetij. Ecce cari=
tatē. humilitatē. et patientiā vobis
relinquo Denicq̄ꝫ poſtq̄ꝙ multa mi
racula ꝑpetraſſet. et centū ſexaginta
monaſteria cōſtruxiſſet. multoſq̄ꝫ
libros et tractatus ꝯpilaſſet. ꝯſūma
tis vite ſue diebꝰ circit̄ annos. lxij.
Anno dn̄i. Mcliij. inter filiorū ma=
nus obdormiuit in dn̄o Pꝰ obitū
vō ipſiꝰ multis glāꝫ ſuā manifeſta
uit. Cuidā em̄ abbati in q̇dā mona
ſterio apparuit. et ut ſe ſeq̄ref āmonuit
Qui cū ſeq̄ref dixit ei vir dei Ecce ad
mōtē libani venimꝰ et tu hic manere
debes. ego āt illuc aſcendā Interroga
tus ē ab eo ad q̇d vellet aſcēdere. di
ſcere inq̇t volo. Miratꝰ ille Quid i=
q̇t vis diſcere pater q̄ꝛ tibi nullū ho
die credimꝰ eē ſilem. Et ille. Nulla
hic ſciētia. nulla veri ꝯgnitio. furſū
ſciē plenitudo. furſū vera noticia veri
tatis. Et in h̄ verbo diſparuit Ille aūt
diē notauit. et tūc virꝝ dei bernarduꝫ
de corpe migraſſe inuenit. Mul=
ta āt alia et pene innūerabilia mira
cula ꝑ ſuū dei deus operatꝰ eſt. qui
quotidie miraculis claret et glorioſus
in ſecula benedictus.

De ethimologizatōe nois ſancti
Thimothei mr̄is rome.

Thimotheus q̄ſi timorem te
nens vel a timore et theos q̇d
eſt deꝰ q̄ſi timor dei Cauſa² āt
iſte timor in quolibꝫ ſcō viro ſicut ait
Greg. ꝯſiderādo vbi fuit vbi erit. vbi
eſt. et vbi nō eſt. Vbi fuit. q̄m in pec
cato. Vbi erit. in iudicio. Vbi eſt in
miſeria Vbi nō eſt. ī gloria.

Hyſtoria.

Thimotheꝰ ſub Nerone a p̄fe=
cto vrbis rome dū grauit̄ torq̄
ret̄. et calce viua eiꝰ plage aſperge=
rent᷑ ⁊ ipſe in hijs ĝtias ageret. duo
angeli ſibi aſtiterūt dicētes Erige ca
put in celū ⁊ vide. Aſpiciensq; vidit
celos aptos ⁊ ihm coronā gēmataꝫ
tenentē ⁊ dicētē ſibi. Hanc de manu
mea accipies. Qd q̄dā vir noīe apol
linaris vidēs: baptiſari ſe fec̄ Qua=
ꝓpter p̄ſes iuſſit ambos in cōfeſſiōe
dn̄i pſeuerātes decollari. circa ānos
domini. lvij.

De ethimologizatōe noīs ſancti Simphoriani martiris.

Simphorianꝰ a ſimphonia d̄r
Fuit enī ſicut vas muſicum
emittens armonīā virtutuꝫ.
In q̄ tanq̄ in vaſe tria fuerūt Nā ſi
cut dicit Auerrois. Sonatiuū d; eſſe
durū ad reſiſtendū. lene ad cōtinuā
dū. latū ad īplendū. Sic ⁊ ſimphori
anꝰ tanq̄ vas muſicū. durꝰ ei fuit p
auſteritatē. lenis alijs p māſuetu=
dinē. latꝰ oībꝰ p caritatē āplitudinē

Hyſtoria.

Simphorianꝰ in auguſtudunēſi
vrbe ortꝰ: dū adhuc adoleſcēs
eēt: tanta moꝝ ĝuitate pollebat q̄
ſenioꝝ vitā anticipare videret̄ Cū ĝ
pagani feſtū veneris celebrarēt ⁊ ſta
tuā an̄ Eraclium p̄fectū pficerēt: ſim=
phorianꝰ affuit ⁊ nolens eā adorare
diu cedit̄. ⁊ carceri mācipat̄. Et cū
eductꝰ de carcere ad ſacrificiū cogēt̄
⁊ multa ei donaria pmitterent᷑ dixit
Dn̄s noſter ut nouit remuneāre me
rita. ita etiā nouit punire pc̄tā Vitā
quā xp̄o ſoluturi ſumꝰ ex debito: ſol
uamꝰ ex voto. Sera penitudo ē ſub iu
dicijs timuiſſe ɔſpectū. mūeā vr̄a fu
cata mellis pmixta dulcedine male
credulis mētibꝰ venena pturiūt. Cu
piditas vr̄a oīa hn̄do nil poſſidet. q̄
diabolic̄ artibꝫ obligata: miſeri lu
cri detinet̄ cōpedibꝫ. ⁊ gaudia vr̄a in
ſilitudinē vitri cū ceperīt ſplendē frā
gūt̄. Tūc iudex ira repletꝰ data ſnīa
p̄cepit ut ſimphorianꝰ occidēt̄. q̄ cū
ad locū ducere᷑: mr̄ eꝰ de muro exda
mās ait. Nate nate memēto et̄ne vi
te. ſurſuꝫ reſpice ⁊ regnantē in celo
intuere. Tibi vita n̄ tollit̄ ꝫ in meliꝰ
ɔmuta᷑. Mox igit̄ decollatꝰ ē ⁊ a xp̄i
anis corpꝰ eiꝰ ſblatū ⁊ hōrifice ſepul
tū ē. Ad cuiꝰ ſepulcꝝ tāta fiebāt mi
racula. ut ec̄ a paganis ī hōre maxi
mo hr̄et̄. Refert grego. turon̄. q̄ de
loco vbi ſanguis eiꝰ effuſus eſt q̄dā
xp̄ianꝰ tres lapillos ſanguine eꝰ re=
ſperſos ſuſtulit. ⁊ in capſa argētea
tabulis igneis circūſpecta locauit.
Quā cū in q̄dā caſtro locaſſꝫ ⁊ totū
caſtꝝ incēdiū ɔſūpſiſſꝫ. de medio ig=
nis p̄dcā capſa ſana ⁊ integ̃ eſt edu
cta. Paſſus āt ē cir̄ ānos dn̄i. cclxx.

De ſancto Bartholomeo ap̄lo.

Bartholomeꝰ interp̄tat̄ filius
ſuſpēdētis me. vl̄ filiꝰ ſuſpen
dēti aq̄s. D̄r enī a bar qd̄ ē fi
liꝰ et tholos qd̄ eſt ſūmitas ⁊ moys
qd̄ ē aq̄ In̄ bartholomeꝰ .i. filiꝰ ſuſ=
pendēti aq̄s .i. dei. q̄ mētes doctoꝝ ſur
ſū eleuat vt aq̄s doctrinaꝝ inferiꝰ ſū
dat. Per p̄ᵐᵘ vō triplex notat̄ ſuſpē
ſiū qd̄ ipſe habuit Fuit ei ſuſpēſus
.i. eleuatꝰ ab amore mūdi. vl̄ ſuſpē
ſus .i. ītētꝰ amori celeſti vl̄ ſuſpēſus
.i. tōtiter īnixꝰ grē vl̄ auxilio dei. ut
nō a ſuis meritꝭ ꝫ a dei adiutorio vi=
ta ſua depēdeat. P ſcd̄m notat̄ pfū=
ditas ſue ſapīe. De cuiꝰ ſapīe pfūdi=
tate dicit dyoniſiꝰ in de miſtica theo
logia. Diuinꝰ bartholomeꝰ dic̄ ⁊ mlt̄
tā theologiā eē ⁊ minimā ⁊ euange
lium latū ⁊ magnū ⁊ rurſus ɔciſum
Et vult on̄dē bartholomeꝰ ſm̄ intē=
tōeꝫ dyoniſij q̄ vna intētōe pn̄t oīa
affirmari de deo. Alia ɔſideratōe ma
gis ꝓprie negari.

Seq̄tur legenda.

Bartholomeus apoſtolus veni=
ens ad indiam que eſt in fine
orbis: templuꝫ in quo erat ydolum
noīe Aſtaroth intrauit. ⁊ q̄ſi peregri
nꝰ ibidē manere cepit. In hoc ydolo
q̄dā demon habitabat q̄ ſe lāguētes ⁊

infirmos curare dicebat ſꝫ nō ſanan
do ſubueniebat ſꝫ a leſiōe ceſſando.
Sꝫ cū templū lāguētibꝫ plenū eēt ⁊
nullū ab ydolo rn̄ſū hr̄e poſſent ad
aliā ciuitatē pręxerunt vbi aliud ydo
lum noīe Berith colebat. Et interro
gātibꝫ cur ſibi aſtaroth rn̄ſum non
daret: Rn̄dit Berith. de⁹ vr̄ cathenis
igneis ↄſtrict⁹ eſt nec aſpirare nec lo
qui audet ex hora illa q̃ apl's dei bar
tholome⁹ ingreſſus eſt. dicūt illi Et
quis eſt iſte bartholomeus? Et ille
Amicus eſt dei omnipotentis. et ideo
venit in illā puinciā ut oēs deos in
die euacuet? Et illi. Dic nobis ſigna
eius ut eū inuenire poſſim⁹. Quib⁹
demon ait Capilli eius nigri ⁊ criſpi
caro candida. oculi grandes. nares
equales ⁊ directe. barba prolixa hn̄s
paucos capillos canos. ſtatura eq̄
lis. collobio albo eleuato. purpurā
q̃ veſti. Induit pallio albo qd̄ p ſin
gulos angulos gēmas hēt purpu
reas. xxvj. anni ſunt ex q̄ veſtes et ſā
dalia eius nec veteraſcūt nec ſordidā
tur Centies flexis genibꝫ p diē orat
⁊ centies p noctē angeli dn̄i cū eo ā
bulāt q̄ nunq̄ eū fatigari nec eſurie
pmittūt. Sp eodē vultu ⁊ aīo let⁹ ⁊
hilaris pſeuerāt. Oīa puidz. oīa nouit
oīm gētiū linguas nouit. ⁊ itelligit
⁊ q̄ vobiſcū loquor ipſe iā nouit. et
qñ q̄ritis eū ſi vult oñdet ſe vobis: ſi āt
nō vult ñ poteritis eū inuenire. Rogo
āt vos ut cū eū inueneritis: rogate eū
ne huc veniat ne angeli ſui h' mihi
faciāt qd̄ meo ſocio iā fecerunt. Cū
igit p duos dies ſollicite querentes
eū minime inueniſſēt q̄dā die quī
dā demoniacus exclamauit d. Apl'e
dei Bartholomee incēdūt me oroēs
tue. Cui apl's. Obmuteſce ⁊ exi ab il
lo Et ſtatī libeatus ē. Qd̄ audiēs rex
regionis illi⁹ noīe polemi⁹ cū hr̄et fi
liā lunaticā miſit ad aplm̄ rogās ut
ad ſe veniret ⁊ filiā ſuā ſanaret. Ad
quā cū apl's veniſſꝫ ⁊ eā cathenis li
gatā videret q: accedētes morſibꝫ la
cerabat: iuſſit eaꝫ ſolui. ⁊ cū miniſtri
ad eā accedere nō auderēt dixit Ego
demoniū qd̄ in ea eſt iam ligatū te
neo ⁊ vos timetis? Et ſtatī ſoluta: li
berata ē. tūc rex camelos auro ⁊ ar
gēto ⁊ lapidibꝫ p̄ciosis onerauit et
aplm̄ dei Bartholomeū inquiri faci
ens nullaten⁹ iuenire potuit Mane
āt ſeq̄nti apparēs apl's cū ſolo rege
in cubiculo dixit ei. ut q̄d me cū auro
⁊ argēto tota die q̄ſiſti Iſta mūera
neccaria ſunt hijs qui terrenas volu
ptates requirūt. Ego nihil terrenū
nihil carnale deſidero Tūc ſcūs apl's
Bartholome⁹ cepit eū multa de mō
nr̄e redēptōis docē: oñdēs in tra xp̄m
viciſſe dyabolū p mirabilē ↄgruen
tiam. potētiā. iuſticiā. ⁊ ſapientiam
Cōgruū eī fuit ut q̄ filiū vgis. ⁊ adā
factū de terra dū adhuc eēt virgo vi
cerat: a filio vginis vinceret. Potē
ter q̄z ipm vicit cū de ſua dn̄atōe eū
potēter eiecit quā diabolus pro deie
ctōe p̄mi hoīs vſurpauit Et ſic ali⁹
victor tirāni comites ſuos mittit ut
eius titulos vbiq̄ erigāt ⁊ tyrānos
deijciāt: ſic Xp̄s victor nūcios vbiq̄
mittit ut diaboli cultū euacuēt ⁊ xp̄i
ſtatuent. Iuſte ꝓ q: iuſtū eſt ut q̄
comedentē hoīeꝫ vincēs hoīeꝫ detine
bat: a ieiunāte hoīe vict⁹ āpli⁹ hoīeꝫ
nō tenēt Sapient āt dū ars diaboli
deludit arte xp̄i Ars diaboli fuit. ut
ſic accipit rapit auē: ita in deſto ra
peret xp̄m: ut ſi ieiunās nō fameſce
ret abſq̄ dubio de⁹ eēt. Si auteꝫ eſu
rierit: ipm ut p̄mū hoīem p cibū de
uinceret. Sed cognoſci de⁹ nō potuit
q: eſuriuit. nec vinci q: e⁹ tēptatōi ñ
ceſſit. Cū g̊ eidē ſacra fidei p̄dicaſſet
dixit regi. q̄ ſi baptiſari vellet deū ſu
um ligatū catenis ſibi oñderet. Si q̄
dē h' pbare vis: iubeo illū egredi ſta
tuā ⁊ hoc ipm ↄfiteri Cui rex. Craſti
no cū pontifices obtulerīt h' pbabo.
Sequēti g̊ dei iux̄ regis palaciū dū
pōtifices ydolo ſacrificarēt cepit cla
mare demō ac dicere. Ceſſate miſeri
ſacrificare nobis. ne peiora me pati
ammi q̄ catenis igneis ab angelis

Jheſu xp̄i quē iudei crucifixerūt reli
gatꝰ ſit. putātes eū a morte detineri
Jlle aūt ipſa; mortē q̄ regina nr̄a ē
captiauit. ⁊ ip̄m noſtꝝ p̄ncipē mari
tū mortis vinculꝫ igneis vinxit. Sta
tiq; oēs miſerūt funes ut ſimulacrū
euerterent ſꝫ nō potuerūt Apl's āt de-
moni p̄cepit: ut inde exiēs ydolū ip̄z
ↄminueret. Qui ſtatī exiēs oīa ydo-
la tēpli p ſeip̄z ↄfregit. Deiñ fuſa ora
tōe ab aplo: Deꝰ abrahā. deꝰ yſaac ⁊
deꝰ iacob: q̄ nobis hāc ptātē dediſti
ut cecos illuminemꝰ. leproſos mun
demꝰ. peto ut oīs multitudo hᶜ ſaneᶻ
Jllis rñdentibꝫ amē: oēs infirmi cu
rati ſūt. Apl's āt tēplū deo dedicauit
et demonē in deſertu; abire p̄cepit.
Tūc angelꝰ dn̄i ibidē appuit: ⁊ tem
plū circūuolās in q̄tuor angulꝫ ſigᵐ
crucis digito ſuo ſculpſit. d. Hec di
cit dñs. Sicut vos oēs ab oī infirmi-
tate vr̄a mūdaui. ita ⁊ tēplū hoc ab
oī ſorde mūdabiᶻ: ⁊ habitatore eius
quē apl's in deſertū ire p̄cepit. p̄ꝰ tñ
eū vobis oñdā: quē videtes ne time
atis. ſed q̄le ſignū in lapidibꝫ hijs
ſculpſi tale in vr̄is frōtibus imp̄ma
tis Tunc oñdit eis ethiopē nigriorē
fuligīe. facie acuta. barba plixa. cri
nibꝫ vſq; ad pedes ptenſis. oculꝫ ig-
neis ut ferrū ignitū: ſcintillas emit
tentibus. flāmas ſulphureas ex ore
et naribꝫ ſpirantem. catenis igneis
vinctū retro manibꝰ. Et dixit ei an
gelus. Quia iuſſionē apl'i audiſti:
et in templo omnia ydola cōfregiſti.
ſoluā te. ⁊ vadas in talem locū vbi
nullus homo moratꝫ. ⁊ ibidē ſis vſq;
ad diem iudicij. Jlle aūt ſolutus cū
magno ſtrepitu et vlulatu diſparuᵗ
Angelus autē dn̄i in celum cunctis
videntibus euolauit. Tunc rex cum
vxore et filijs omniq; p̄plo baptiſa
tus eſt. ⁊ relicto regno: apoſtoli di-
ſcipulus effectꝰ eſt. ¶ Tūc omnes tē
ploꝝ pontifices congregati ad Aſtrā
gē fratrē regꝫ cōuenerunt. et de deorū
ſuorū amiſſione: ⁊ de templi ſubuer
ſione: et regis per artem magicā de-
ceptione cōtra apoſtolū ſunt cōque
ſti Aſtrages igitꝫ rex indignatꝰ: mil
le viros armatos ad capiendū apo
ſtolū deſtinauit. Qui cū adductꝰ fu
iſſet corā eo dixit ei rex Tu ne es ille
qui euertiſti fratrē meū? Cui apl'us
Ego eū nō euerti ſed ↄuerti. Cui rex
Sicut tu feciſti fratrē meū deū ſuum
relinq̄re ⁊ tuo credere: ſic ⁊ ego faciā
te deū tuu; relinq̄re ⁊ meo ſacrificare
Cui apl's. Ego deū quē colebat fratꝫ
tuꝰ ligaui ⁊ ligatū oñdi. ⁊ ut ſimla
crū frāgeret coegi. ſi ſic poteris facē
deo meo: poteris me ad ſimulacrū p-
uocare. Si maūt ego deos tuos cōmi
nuā ⁊ tu crede deo meo. Hec illo dicē
te nūciaᶻ regi q᷑ deꝰ ſuꝰ baldach cor
diſſet ⁊ cōminutꝰ fuiſſet. qđ audiēs
rex purpurā qua indutꝰ erat ſcidit
⁊ aplm̄ fuſtibꝫ cedi iuſſit: ⁊ ceſum vi
uū excoriari mādauit. Vl'tio ſicut le
gitꝫ in plibꝫ legēdis fecit eū decapita
ri. Xp̄iani āt eiꝰ corpꝰ tulerūt ⁊ hōri
fice ſepelierūt ¶ Rex āt Aſtrages ⁊ tē
ploꝝ pōtifices a demōibꝫ arrepti mor
tui ſūt Rex āt polemiꝰ in ep̄z ordina
tur. ⁊. xx. annis officiū ep̄atꝰ lauda
bilꝫ impleuit. Pꝰ hꝫ plenꝰ v̇tutibꝫ in
pace q̇euit ¶ De gn̄e ſue paſſiōis
diuiſa eſt opinio. Nā btūs dorotheꝰ
dicit q᷑ crucifixꝰ ē. Ait ei ſic. Bartho
lomeꝰ indis p̄dicauit. q̇ ⁊ euāgeliū
ſm matheū in p̄pa coꝝ lingua eis tr̄
didit Dormiuit in albana ciuitate ma
gne armenie. crucifixus deorſu; ha
bens caput. Btūs āt theodorꝰ dicit.
q᷑ fuit excoriatꝰ. Jn multis tñ librꝫ
legitur q᷑ tm̄ fuit decollatus Hec āt
cōtrarietas pōt talꝫ ſolui. ut dicaᶻ q᷑
p̄mo crucifixꝰ fuit. deinde anteq̄ mo
reretꝫ de cruce fuit depoſitus ⁊ ob ma
iorē cruciatū fuit excoriatus Poſtre
mo capite trūcatus ¶ Anno āt
dn̄i. cccxxxj. Saraceni ſiciliā inuadē
tes: Liparitanā inſulā vbi corpꝰ ſci
bartholomei q̇eſcebat vaſtauerūt ac
eiꝰ ſepulcꝝ ↄfringētes: oſſa ip̄iꝰ diſp
ſerunt Nā ad hanc inſulā corpꝰ eiꝰ
taliter de india aduenīſſe phibetur.

Cū eni pagani ꝓpter ſignoꝝ frequē-
tiam videret corp9 eius plimū vene-
rari Indigti in loculo plūbeo poſitū
in mare p̄cipitauerūt qđ diuino nutu
ad inſulā p̄dictā deuenit. Cū igit̃ ſa-
raceni oſſa eius diſpſiſſent: illis rece-
dentibꝫ appuit apls cuidā monacho
dicens Surge collige oſſa mea q̄ di-
ſperſa ſunt. Cui ille. Qua rōne oſſa
tua colligere aut aliquē honorē tibi
exhibere debem9 cū nos vaſtari pmiſe-
ris nec auxiliū nobis impēderis Cui
ille. P multū tpis meis meritis dñs
ꝑplo huic pepcit ſꝫ eoꝝ pctis nimis
inualeſcentibꝫ ⁊ vſqꝫ in celū claman-
tibus iam p eis nō potui veniā obti-
nere Sed cū monach9 dicēt. Quō in-
ter tot alioꝝ oſſa: ſua inuenire poſſꝫ
ait. Nocte ad ea colligēda ibis ⁊ q̄
vt ignē ſplendētia videris hec leuab.
Que oīa vt dixerat inueniens apli
oſſa leuauit ⁊ ſup quādā nauē cōſcē-
dens Beneuentū q̄ eſt metropolis a-
pulie ea trāſtulit. ¶ Cū q̄dā mulier
vas plenū oleū attuliſſet vt in lāpa-
dem bti Bartholomei poneret̃ q̄ntū-
cumqꝫ vas ſup lāpadē inclinarēt nil
ex eo exire valebat Cū tn̄ digitos in
vas mitterēt ⁊ oleū liquidū oīo pal-
parent: Tūc quidā exclamauit. Pu-
to qꝛ aplo acceptū nō eſt. vt hꝫ oleū
in ſuā lāpadē infūdat. Quapropt̃ in
aliā lampadē infuderūt ⁊ ptin9 oleū
emanauit. ¶ Cū impator fredericus
bñuētū deſtruēt ⁊ oēs ecclias q̄ ibidē
erāt dirui mādaſſet ciuitatē totā ad
aliū locū trāſferre intēdens: vir q̄dā
q̄ſdā viros albatos ⁊ fulgētes inue-
nit q̄ adiuicē loq̄ ⁊ int̃ ſe aliq̄ tracta-
re videbant̃ Qui cū vehemēter āmi-
rans q̄nā eſſēt interogaſſet: vn9 eoꝝ
rn̄dit Iſte eſt bartholome9 apls cū
ceteris ſcis quoꝝ in hac vrbe ecclie ha-
bebant̃ Qui inſimul ꝯuenerūt vt int̃
ſe inq̄rerēt ⁊ tractarēt q̄li pena eſſet
ille plectēdus q̄ eos de habitaculis
ſuis eiecit Etiā inter eos inuiolabili
ſnīa eſt firmatū vt ille ſine mora ad
iudiciū dei accedat de hijs oībꝫ in ei9
iudicio rn̄ſurus. P9 modicū vo tps
dict9 impator miſerabilr vitā fini-
uit. ¶ Legit̃ in q̄dā li. de miraculis
ſanctoꝝ. qꝫ q̄dā mgr̄ feſtū ſci bartho-
mei omni āno ſolemnit̃ celebrabat
Cui p̄dicāti in ſpecie cuiuſdā puelle
dyabolus admodū ſpecioſe appuit
quā iniectis in eā ocul' ad prandiū
inuitauit Qui dū in mēſa cōſiſterēt
illa in amorē ſuū multū eū allicē ni-
tebat̃ Btūs bartholome9 in ſpē pe-
grini p̄ foribꝫ aſſuit ⁊ vt amore ſci
bartholomei introduceret̃ obnixius
flagitauit. Qua diſſuadente panis
mittitur. ſꝫ ille hūc accipe recuſauit.
Rogauit tn̄ magiſtrū p nūciū vt ſi-
bi dicēt quid magis in homine eſſe
ꝓpriū putaret. Cui cū ille diceret ri-
ſibile Puella rn̄dit. p̄mo pctm̄ cū q̄
hō cōcipit̃ naſcit̃ atqꝫ viuit Cui bar-
tholome9 rn̄dit qꝫ ille bn̄ intulit. Sꝫ
mulier ꝓfūdius indagauit. Secūdo
dictus pegrinus mgrō miſit vt ſibi
diceret q̄s locus vni9 pedis eſſet vbi
de9 in terra maiora miracula oñdiſſꝫ
Cui cū ille dicēt locus crucis in q̄ deus
mirabilia opatus ē. Illa ait. p̄mo
caput hoīs in quo q̄ſi minor mūd9
exiſtit. Vtrorūqꝫ ſnīaꝫ apls appro-
bauit. Tercio inq̄ſiuit q̄nta diſtātia
eſſꝫ a ſūmo celi: vſqꝫ ad ꝓfundū in-
ferni. Cui cū mgr̄ ſe neſcire dicēt illa
ait. Modo video qꝫ p̄cipitor. ſꝫ ego hꝫ
noui: qꝛ de altero ad alteruꝫ recidi et
oportet qꝫ hoc tibi oſtendā Tūc dya-
bolus cū magno eiulatu ſe in abiſſū
p̄cipitauit. Et dū q̄rerent pegrinuꝫ
minime inuenerūt Silr fere legit̃ de
btō andrea ¶ Btūs aūt ambro-
in prefatione quā facit de iſto aplo.
eius legendā abbreuiās ita dicit. diſci-
pulis xpē tuis vnica diuinitate p̄dicā-
tibus pſonalē trinitatē: tuā mundo
mirabilr dignatus es oñdere maieſta-
tē. Inter q̄s btīſſimū bartholomeū
magna virtutū p̄rogatiua colendū
benig̃ tui proſpectio ad ꝑplm direxit
longinquū. qđ licet penit9 hūana
cōuſatōe remotū: tibi tn̄ p̄dicatōis

augmēto meruit ꝯſignare vicinū O
quātis p̄conijs apl̄m mirabilē cele
brādū Cui dū ad ſeminādū fidē ꝑp
morū corda ñ ſufficerēt ꝑplorꝫ allatꝫ
q̄ſi veſtigijs extremos terrarꝫ fines
penetrauit indorꝫ. cū lāguētiū innúa
caterua templū ingreſſus dēoniacū
effecit ilico vt nullū cultoribꝫ demon
p̄bēt rn̄ſū. O q̄ꝫ mira ꝟtutū ipſiꝰ in
ſignia. dū hūana voce ꝟba ſonantē
ꝯtra ſe adúſariū ſolo iuſſu laceratis
diutiſſiē viris reddidit mutū. regiā
diabolica ꝯtagiōe lunaticā liberauit
Puellāqꝫ ſolutiſ nexibꝫ p̄ri p̄ñtauit
ſuauiſſimā. O q̄ꝫ ſublimis ſcitatis eꝰ
miracula. dū antiquū hūani gn̄is
inimicū ſuū fecit in nichilū redigere
ſimulacrū. O q̄ꝫ digne exercitui nu
merandꝰ celeſti. cuiꝰ vt miracul̄ fidē
cōmodaēt certiſſimā: angelꝰ appuit
ſupna delapſuſ ab aula Js ꝗ catena
tū demonē cūctis oñdens deformē: ſa
lutiferā ſaxo dn̄icā impſſerat crucē
Rex reginaqꝫ fil̄ baptiſant̄ cū gēte
Vrbiūqꝫ. xij. accole: te deū patrē cor
pore ſequūt̄ a mēte. Ad extremū vo
tēplorꝫ delatu pontificū neophiti po
limij frat̄ tirannꝰ beatū apl̄m omni
mode ꝯſtantē in fide cefū atqꝫ excoria
tum acerrimā fecit ſuſcipe mortem.
Qui tante mort̄ viriliter pferendo
diſcrimen glorioſi certaminis ad ce
leſte gaudiū repoſuit triūphū. F
Btūs aūt theodorus abbas a doctor
p̄cipuus de hoc aplō inter cetera ſic
ait. Apl̄s dei Bartholomeꝰ p̄mū in
licaonia p̄dicauit. poſtmodū in in
dia. ad vltimū in albana vrbe. ſ. ma
ioris armenie. vbi p̄mo excoriatus
tandē capite plexus ibidē ſepultꝰ ē.
qui dū ad p̄dicandū mitteret̄ a dn̄o
vt opinor audiuit. Vade diſcipule
meꝰ ad p̄dicationē. exi ad pugnam.
capax eſto piculorꝫ. Ego p̄ūnū opꝰ
ꝯſūmaui p̄mꝰ teſtis factꝰ. Vas q̄d
neceſſariū eſt imple. imitaē mg̃rm
tuū. emulare dn̄ꝫ tuū. ſāguinē ſāgui
nibꝰ pone. carnibꝫ carnē trade. queqꝫ
ꝓ te paſſus ſuſtinui: arma tibi ſint

benignitas in ſudoribus. māſuetudo
inter maleficos. patiētia in hijs qui
p̄eunt. Nō refutauit apl̄s. ſed vt fa
mulus fidel̄ dn̄ico acq̄eſcens p̄cepto
pgit gaudēs: tanq̄ꝫ lux mūdi vt te
nebroſos illuminaret. tāq̄ꝫ ſal terre
vt gētes inſipidas ſaliēt. tanq̄ꝫ agri
cola vt ſpūalē culturā pficēt Petrꝰ
q̄ꝫ apl̄s docet nationes. ſꝫ bartholo
meus ꝯñr paria inueſtigat. Petrus
opat̄ ꝓdigia mag̃. ſꝫ bartholomeꝰ
facit miracula valida Petrus deorſū
capite crucifigiꝰ bartholomeꝰ poſtq̄ꝫ
viuēs excoriatꝰ eſt capite plectiꝰ Ad
q̄t valet petrus miſteria capeſcēda:
ad tot bartholomeꝰ ſufficit penetrā
da. Equalit̄ fecundant eccleſiā. equa
lance habuita cetera ꝟima cariſma
ta. Hic ex ꝟmo duodenarij numero
medius ab vtraqꝫ pte ſonuꝫ diuine
ſermocinationis dat ſicut in cithara
armoniā. Oēs apl̄i vniúſitatē mūdi
ſibi diſpartiētes p̄cones regis reguꝫ
cōſtituti ſūt. Huic aūt eſt ſors a por
tio armenie locus. q̄ eſt ab euilath
vſqꝫ ad gabaoth diſtributa Igitur
vide euꝫ lingue aratro rationabilia
rura ſulcantē: ſedei verbū in ꝓfundo
cordis recondentē: paradiſū a vineas
dn̄i plantantē. ſingulis paſſionū re
media medicinaliter inſerentē. ſpi
neas non intelligibiles euellere: ſil
uas impietatis ſecarare. ſepes dog
maticas circūponere. Sed q̄les mer
cedes curatori obtulerūtꝰ Vtiqꝫ pro
honore inhonorantiā. ꝓ benedictiōe
maledictōnē. ꝓ muneribꝫ penas. ꝓ
req̄eſcibili vita amariſſimā morteꝫ.
Nam poſtq̄ꝫ intolerabilia tormēta
ſubijt: ab eis diſcoriatus in morē fol
lis fuit. Nec poſtq̄ꝫ migrauit ex hoc
mundo neglexit occiſores. ſed inui
tabat miraculis ꝓditos et ꝓdigijs
admittebat aduerſos. ſed beſtialeꝫ
mentē nil erat quod a malo retrahe
ret. Quid deceteto faciunt Inſaniūt
contra illud ſacrū corpus. Reſpuunt
egroti medentē. orbati māducentē
ceci ductorē. naufragi gubernatorē

mortui viuificatorem. Et hoc quō?
Proijciūt nāq3 in pelag9 corp9 ſcm̄.
Mota ē igiť cū impetu de regionib3
armenie archa cū q̄tuor alioꝝ mar
tirū archis q̄ ſic̄ dū ſigna oparenť
cū ea fuerīt in mare piecte Et p tantū
ſpaciū maris q̄tuor hijs p̄cedētib3 ⁊
tanq̄ miniſtris obſequiū q̄dammō
apl'o facientib3 venerūt in ptes ſici-
lie in inſulā q̄ lipparis nūcupa² ſicut
epō Oſtienſi: q̄ tūc pn̄s eāt reuelatū
fuit. Venit ad paupculā theſaurus
ditiſſim9. veit ad ignobilē p̄cioſiſſi
ma margarita Venit ad meſtā ſplē
didiſſimū luminare Alijs igi² q̄tuor
ad diūſas terras euntib3: ſcm̄ apl'm
in dcā inſula reliq̄rūt. Etem̄ p̄dcōs
q̄tuor martires apl'o retrorſū retin
quēs. vnū .ſ. papinū ī cītatē colūnā
Achaciū āt in cītatē q̄ chale dōtur.
q̄ vſq3 hodie ſuffragijs ſuis ſplendēt
Reliq̄s do duos in calabria dē terrā
direxit Suſcept9 ē igi² in multē p̄uris
laudib3 ⁊ candelē ⁊ tēplū ſibi magni
fice fabricatur. Mons aūt vulcan9
inſule ɔtigu9 cū hītatorib3 eſſ̄ noci-
uus eo q̄ p. vj. ſtadia ignē emitte-
bat. q̄ſi p ſtadia. vij. ſe viriliē elon
gauit circa maē ſuſpēſus ita vt vſq3
hodie appeatvidentib3 q̄ſi figuratio
fugientis ignis ¶Nūc g̃ aue o beate
beatoꝝ tibi bt̄e bartholomee qui es
diuine lucē ſplendor. ſcē ecc̄ie piſcator.
dō nabiliū piſcium perit9 captor. dulcē
fruct9 viuide palmitē. vulneātor dia
boli mūdū ſuo latrocinio vulnerātē
Gaudeas ſol orbis terre cuncta illu
minās. os dei. lingua ignita ſapien
tiam pmens. fons iugiter ſanitates
emanās. q̄ mare īmeabilib3 greſſib3
ſāctificaſti. qui terrā purpureā tuo
cruore ſanxiſti. q̄ ad celos cōmeaſti
vbi in medio diuine aciei refulgens in
ſplendore īmarceſſibilē gl'e ſplendēs
in exultatione iocūditatē inſaciabilē
gaudes. Hec theodorus

¶De nomine ſancti Auguſtini lu-
minis doctoꝝ.

Auguſtin9 hō nomē ſortit9 eſt
vel ꝓpter excellētiā dignitatis
vel ꝓpter feruorē dilectionis
vel ꝓpť ethimologiā noīs ¶ Propť
excellētiā dignitatē. qm̄ ſicut impa
tor auguſt9 p̄cellebat oēs reges. ſic
⁊ iſte excellit oēs doctores ſcḋm q̄ dt
remigius. Vn̄ alij doctores cōpanť
ſtellis Danielis. xij. Qui ad iuſticiā
erudiūt multos q̄ſi ſtelle ⁊c̄. Hic āt
cōpa² ſoli ſicut patet in epl'a q̄ de eo
cantať. Quaſi ſol refulgēs: ſic ipſe
refulſit in tēplo dei ¶ Scḋo ꝓpť feruo
rem dilectionis Qm̄ ſicut mēſis au
guſtus valde feruet eſtu calorē ſic ⁊
ipſe valde incaluit igne diui amorē
Vn̄ ipē in libro ɔfeſſionū de ſe dicit.
Sagittaueās cor meū caritate tua ⁊c̄
Itē ibidē. Aliq̄n intromittis me in
affectū multū inuſitatum introrſus
neſcio ad quā dulcedinē. Q̄d ſi pfi
ciatur in me neſcio q̄d erit. vnū ſcio
q̄d vita iſta nō erit ¶ Tercio ꝓpter
ethimologiā noīs. dr̄ ei auguſtin9
ab augeo. ⁊ ſtin q̄d ē cītas. ⁊ ana
q̄d eſt ſurſū Inde auguſtin9 q̄ſi au-
gens ſupnā ciuitatē Vn̄ de eo cātať
Qui puauit ampliare ciuitatē ⁊c̄.
De q̄ ciuitate ipē dic̄ in li. x. de ciui.
dei. Ineſt ciuitati dei. ⁊ origo ⁊ infor
matio. ⁊ btitudo. Qm̄ ſi q̄ratur vn̄
ſit? De9 eam ɔdidit. Si vn̄ ſapiens?
A deo illuiať. Si vn̄ felix? Deo fruiť
Subſiſtēs modificať. Contemplās
illuſtratur. Inherēs iocundať videt
⁊ amat. In eternitate dei viget. In
veritate dei lucet In bonitate dei gau
det. ¶ Vel vt dicitur in gloſario Au
guſtin9 diciť magnificus felix p̄cla
rus. Fuit em̄ magnific9 in vita. pre
clarus in doctrina. felix in gl'ia Eius
vitā cōpilauit poſſidoni9 calamenſ
epſ vt dt Caſſiodorus in lib. de viris
illuſtribus .:. ¶ Legenda

Auguſtin9 doctor egregius in p
uincia affricana in ciuitate car
tagenēſi ort9 ex hoñeſtis valde pntib3
.ſ. p̄re Patricio. mr̄e Monica genit9
⁊ liberalib9 artib3 ſufficiēter edoct9

fuit adeo· vt ſūmus philoſophus et
rethoꝛ virulentiſſimꝰ haberetꝰ ¶Nam
libꝛos ariſtotel' ⁊ oēs libꝛos libera
liū artiū quoſcūqȝ legere potuit p ſe
didicit ⁊ intellexit· ſicut in libꝛo con
feſſionū teſtat' di· Oēs libꝛos artiū
quas liberales vocant· tūc neqſſimꝰ
malaꝝ cupiditatū ſeruus p memet-
ipſū legi ⁊ intellexi quoſcūqȝ legere
potui Itē in eodē· Quicqd eſt de arte
loquēdi ⁊ differendi: ⁊ qcqd de dimēſi
onibꝰ figuraꝝ ⁊ de muſicis ⁊ de nu-
meris: ſine magna difficultate nullo
hoīm tradēte ītellexi Scis tu dñe deꝰ
meꝰ qꝛ celeritas intelligēdi ⁊ diſcēdi
acumē donū tuū eſt· ſ; nō inde ſacrifi
cabā tibi· Verū qꝛ ſcia ſine caritate
nō edificat ſ; inflat· In errorē mani
cheoꝝ q̄ xp̄ꝫ fātaſticū fuiſſe affirmāt
⁊ carnis reſurrectionē negāt incidit
⁊ in eo p ānos nouē dū adhuc adoleſ-
cens eſſet pmāſit Ad has etiā nugas
adductꝰ ē vt arboꝛē fici ploꝛaē dicēt
cū ab eo ficus vel foliū tollere² Cū ꝟ
eēt ānoꝝ· xix· ⁊ quēdā libꝝ ciceronis dā
phi in q̄ vanitas mūdi ɔtemnenda ⁊
phīa appetēda docebat' plegēt· Ex h'
qdē liber plurimū ſibi placuit· S; qꝛ
nomē Iheſu xp̄i qd a mrē imbibeāt
ibi nō erat: dolere cep' Mater do eiꝰ
p eo plūmū flebat ⁊ ipſū ad veritatē
fidei reducē ſatagebat ¶ Quadā ꝟ vi
ce vt legi² in libꝛo ɔfeſſionū mī vid'
ſe ſtaē in q̄dā linea lignea licȝ triſtē
⁊ q̄dā ei pulchrimꝰ iuuenis aſtitit ⁊
cauſā tāte triſticie reqſiuit· Que cū
dicēt Pditionē filij mei aug· deploꝛo
Ille rñt· Eſto ſecura· qꝛ vbi tu ibi ⁊ il
le Et ecce ɔtinuo iux̄ ſe filiū ſuū vid'
ſtaē· Hͨ dū auguſtino retuliſſet: ille
ait· Falleris mī falleris: nͨ tibi ſic dc̄ꝫ
eſt· ſ; vbi ego ibi tu· Ecōtra illa dice
bat· Nō fili m̄ dictū ē· vbi ille ibi tu
ſed vbi tu ibi ille· Rogabat ꝟ ſedula
mater q̄ſi īpoꝛtuna quēdā epm ſicut
in eodē libꝛo cōfeſſionū Augꝰ· teſta²
vt p filio ſuo intercedere dignaret² q
tanta quodāmodo impoꝛtunitate de
uictꝰ ꝓphetica voce rñd' Vade ſecura
qꝛ impoſſibile eſt vt filiꝰ tātaꝝ lacri
maꝝ pereat ¶ Cū aūt apd cartaginē
multis ānis rethoꝛicā docuiſſet: occul
te mrē neſciēte romā venit ⁊ ibi idē mul
tos diſcipulos congregauit Cū aūt
mater vſqȝ ad poꝛtā ſecuta fuiſſet eū:
vt aut eū retraheret: aut illa ſecū iret:
ipē eam decipiēs nocte q̄dā latēter re
ceſſit· Qd illa mane ɔſiderās: aures
dei clamoꝛibꝫ īpleuit Quolibꝫ āt die
mane ⁊ veſpe ad ecclīaꝫ ibat ⁊ p filio
oꝛabat ¶ Hijs tpibꝫ mediolanē
ſes a ſimacho pfecto rōnoꝝ petierūt
ſibi doctorē in rethoꝛica deſtinari Pre
ſulaba² tūc ibi vir dei Ambꝛoſiꝰ ⁊ ad
p̄ces mediolanēſiū illuc mitti² aug'·
Mī aūt eiꝰ qeſcē nō valēs: cū multa
difficultate ad eū venit ⁊ ipſū iā nec
vere manicheū nͨ vere catholicū rep
perit Cepit aūt augꝰ· btō ambꝛoſio
adherere ⁊ eiꝰ p̄dicatōes freq̄nter au
dire· Erāt aūt valde in p̄dicatōe ſuſ-
pēſus vt ne qd ɔ̄ ipſā manicheoꝝ he
reſim vel p ipſa diceret' ¶ Quadā vi
ce circa illū errorē ābꝛo· diutiꝰ diſpu
tauit ⁊ ipſū aptis rationibꝫ ⁊ auto-
ritatibꝫ confutauit ita vt error ille a
coꝛde Auguſtini penitꝰ pelleret² Qd
aūt pꝰ hoc ſibi cōtigerit ipē in libꝛo
ɔfeſſionū narrat dicēs Cū te primū
cognoui reuberaſti infirmitatē aſ-
pectꝰ mei: radiāſ in me vehemēter ⁊
ɔtremui amoꝛe ⁊ hoꝛroꝛe· ⁊ īueni lōge
me eē a te in regione diſſimilitudīs
tāq̄ꝫ audirē vocē tuā de excelſo· Cibꝰ
ſū grādiū Creſce ⁊ māducabis me Nͨ
tu me mutabis ī te ſicut cibū carnis
tue: ſ; tu mutaberis in me ¶ Cū aūt
ſicut ibidē refert via xp̄i ſibi placeret
ſed p ipſā anguſtaꝫ ad ipſū adhuc ire
pigeret: īmiſit dominꝰ in mentē eiꝰ
vt ad ſimplicianū in q̄ lucebat grā
diuina pgeret vt ſibi eſtus ſuos ſecū
cōferenti pferret· Quis eſſet aptus
modꝰ viuendi ad ambulādū in via
dei: in q̄ aliꝰ ſic: aliꝰ ſic ibat Diſplice
bat eni ei quicqd agebat in mūdo: p
dulcedine dei ⁊ decoꝛe domꝰ eiuſ quā
dilexit· Simplicianꝰ āt ſalubꝛe cep'

eum hortari. Ipſe ꝗ̃ cepit ſeipſū hor
tari ac dicere. Quot pueri ⁊ puelle
intra ecc̃iā deo ſeruiūt. tu nō poteris
⁊ iſti ⁊ iſte poſſūt? An vo iſti ⁊ iſte
in ſeipſis poſſūt ⁊ n̄ in dn̄o ſuo? Quid in
te ſtas ⁊ nō ſtas? Proijce te in eū ⁊
excipiet te ⁊ ſaluabit te. Inter hor⁹
colloquia memoria victorini in me⸗
diū venit. Vn̄ exhilarat⁹ Simplicia
nus narrat qualiter ide adhuc gentil
ob ſui ſapientiā rome qđ maximū
tūc erāt ſtatuā in foro meruiſſet ⁊ q̄lr
ſe ſepius xp̄ianū dicebat. Cui cum
Simplicianus diceret. nō credo niſi
te in eccleſia videro. ille iocando dice
bat. Nunquid parietes faciunt ho⸗
minē xp̄ianū? Tandē dū ad ecc̃iam
veniſſet ⁊ ei tanꝗ̃ verecūdo occulte li
ber vbi erāt ſimbolū fidei ad legendū
datus fuiſſet. ille in altū aſcēdit ⁊ alta
voce pnunciauit mirāte roma: gau
dēte ecc̃ia. Oēs aūt ſubito pſtrepue
rūt victorin⁹ victorin⁹: cito ſonuerūt
⁊ cito ſiluerūt. Tūc etiā ab africa q̄dā
amic⁹ auguſtini noīe Pontian⁹ ſu⸗
puenit ⁊ vitā ⁊ miracula illi⁹ mag⸗
ni anthonij q̄ nup in egipto ſub cō⸗
ſtātino impatore defūctus fuerāt reci
tauit. Horū exēplis auguſtin⁹ vehe
mēter exarſit. ita ꝗ̃ ſociū ſuū alipiū
tam vultu ꝗ̃ mente turbat⁹ inuaſit
⁊ fortiter exclamauit. Quid patim̄
Quid audim⁹? Surgūt indocti ⁊ ce
lū rapiunt. ⁊ nos cū doctrinis nr̄is
in infernū demergimur. An ꝗ̃ pceſ⸗
ſerunt pudet ſequi: ⁊ non pudet nec
ſaltē ſequi? Et occurrens in quendā
ortū ſub q̄dā ficu ſe pſicit vt in eodē
libro ↄfeſſionū ↄmemorat ⁊ amariſ
ſime flens lamētabiles voces dabat
dicēs Quādiu ꝗ̃ diu. Cras cras ſine mō
ſine paululum? Modo nō habebat
modū ⁊ ſine paululū pdibat in lon
ginquū. De hac ſui tarditate pluri⸗
mū ↄq̄rebat. ſicut poſtmodū in eodē
lib. ſcripſit. Heu mihi ꝗ̃ excelſus es
in excelſis. ⁊ ꝗ̃ pfund⁹ in pfundis.
⁊ nuſꝗ̃ recedis ⁊ vix redimus ad te.
Age dn̄e ⁊ fac ⁊ excita ⁊ reuoca nos
Accēde ⁊ rape ⁊ fragra ⁊ dulceſce. Im
pedimētis ōmib⁹ ſic timebā expediri
queadmodū impediri timendū eſt.
Sero te amaui pulcritudo tā ātiqua
⁊ tā noua ſero te amaui. Int⁹ eras
⁊ ego foris ⁊ ibi te querebam. Et in
iſta formoſa q̄ feciſti deformis irrue
bam. Mecū eras ⁊ tecū nō eram. Vo
caſti ⁊ clamaſti ⁊ rupiſti ſurditatē
meā. Coruſcaſti ⁊ ſplenduiſti ⁊ fu⸗
gaſti cecitatē meā. Fragraſti ⁊ ad⸗
duxiſti ſpiritū ⁊ anhelo. Guſtaui ⁊
eſurio ⁊ ſitio te. Tetigiſti me ⁊ exarſi
in voce amātis pacē tuā. Cū āt ama
riſſime fleret. audiuit vocē dicētē ſi⸗
bi. Tolle lege tolle lege. Aperuitq̄
ſtati codicē apoſtolicū ⁊ ↄiecto ocul
ad pmū capitulū leg' Induimini
dominū iheſū xp̄m. Et ſtati omnes
dubietatꝭ tenebre ab eo diffugerūt.
C Interea aūt tā vehemētiſſimo den⸗
tiū dolore torqueri cepit vt fere fieret
ipē ait ad credēdū opinionē Cornelij
philoſophi duceret: qui ſummū bo⸗
num anime in ſapientia. ſummū ve
ro bonū corporis in nullū ſentiēdo do
lorem poſuerat. Tam vehemēs autē
ille dolor fuit ꝗ̃ etiā loquelā amiſit
Quocirca vt in libro cōfeſſionū re⸗
fert in tabulis cereis ſcripſit vt oēs
p eo orarent vt dolorē illū dn̄s miti
garet. Ipſe igi' cū alijs genua flexit
⁊ ſubito ſe ſanū eſſe ſenſit. C In
ſinuauit ergo p litteras ſancto viro
ābroſio votū ſuū vt moneret q̄d ſibi
de libris ſcīs legēdū eēt q̄ aptior fie
ret fidei xp̄iane. At ille iuſſit Iſayā
ꝓphetā eo ꝗ̃ euāgelij ⁊ vocationis gē
tiū pnūciator videatur. Cui⁹ pncipiū
cū Auguſtin⁹ n̄ itelligēt totū aliud
tale eē arbitrās diſtulit vt illō legēt
cū in ſcpturꝭ ſcīs magꝭ exercitat⁹ eēt
Adueniēte ḡ paſchali tpe Aug⁹ cū
eēt annor triginta cū filio ſuo a deo
dato puero ⁊ valde ingenioſo quē
aug. ī adoleſcētia ſua dū adh̄ gētil
⁊ pcs eēt genuerat: necnō ⁊ cū ali⸗
pio amico ſuo meritꝭ ⁊ mīis pdica⸗
tione ābroſij ſacꝝ baptiſma ſuſcept

a tunc ſicut fertur ambroſius Te deū
laudam9 inqt. Et auguſtin9 Te dñz
cōfitemur rñdit. Et ſic ipſi duo hūc
ẏnū alternatī cōpoſuerūt a vſqꝫ in ſi
nē decātauerūt ſicut etiā teſta² ho̅zo
ſius in li. ſuo qui dr̄ ſpeculū eccīe. In
aliqbꝫ aūt libris antiqs titul9 talis
ppōnit Canticū ab ābroſio a auguſ-
tino ꝯpilatū. Protin9 autē in fide ca
tholica mirabilr̄ ꝯfirmat9 ſpem oēz
quā habebat in ſeculo derelīqta ſco
las qs regebat abrenūciau. Quāta
aūt dulcedine dīni amoris extūc ſtue
ret ipſe ꝟ in libro cōfeſſionū aperit
di. Sagittaueras tu cor meū caritate
tua a geſtabā verba tua trāſfixa in
viſceribꝫ meis. Et exēpla ſuoꝝ tuoꝝ
qs de nigris lucidos. de mortuis vi-
uos feceras. ꝯgeſta in ſinū cogitati
onis mee vrebāt a abſumebant grauē
torporē. a aſcendēti a cōualle plora-
tionis a cātanti cāticū graduū dede-
ras ſagittas acutas a carbones vaſ-
tatores. Nec ſaciabar in illis dieb9
dulcedine mirabili ꝯſiderarē altitudi
nem cōſilij dīni ſup ſalutē gnīs hu-
mani. Quātū fleui in ẏmis a cāticis
tuis ſuaue ſonantꝭ eccīe. vocibꝫ ꝯmo
tus acriter. voces ille influebāt auri
bus meis a eliqbat veritas tua ī cor
meū a ardebant lacrie a bñ m̄ erāt cū
eis. Tūc em̄ in eccīa mediolanēſi h' cā
tica īſtituta ſūt. Et clamaui clamore
alto cordis mei. O ī pace. O in idipz
O q̄ dixit in idipſū dormiā a ſomnū
capiā. Tu es em̄ idipſū q̄ nō mutaris
a in te reqes obliuiſcens laboꝝ ōmiū
Legebā totū pſalmū illū. Et ardebā
q̄ fuerā latrator amar9 a cecus adū
ſus litteras de melle celi mellitas a de
lumine tuo luīoſos et ſup ſcp̄turas
hmōi tabeſcebaz. Xpē ihesu adiutor
me9 q̄ ſuaue m̄ ſubito factū ē carere
ſuauitatibꝫ nugaꝝ meaꝝ. a qs amit
tere met9 fuerāt: iā dimittere gaudiū
erat. Ejiciebas em̄ eas a me vera tu
a ſūma ſuauitas. Ejiciebas a intra-
bas p eis omni voluptate dulcior: ſꝫ
nō carni a ſanguini. ōni luce clarior

ſꝫ oī ſecreto interior. ōni honore ſublī-
mior ſꝫ ñ ſublimibꝫ in ſe. Dꝫ. Poſ9 hec
aſſūptis Nebridio a Euodio a mrē ad
africā remeabāt Sed cū eſſent apud
hoſtia Tiberina mater ei9 defūcta eſt
Poſt cui9 mortē btūs auguſtin9 re-
uerſus eſt ad agros ꝓprios vbi cū
hijs q̄ ſibi adherebāt ieiunijs a orō-
nibꝫ deo vacabat. Libros ſcribebat a
indoctos docebat. Fama aūt ipſi9 Au
guſtini vndiqꝫ diffundeba². a in om
nibꝫ libris ſuis a actibꝫ āmirabilis
habebaᷓ. Refugiebat aūt ad aliquā
ciuitatē accedere q̄ epō careret ne ipz
in p̄dicto officio īpediri ꝯtingeret.
Eodē tpe apud yponē erat quidā vir
magnarū opū qui auguſtino miſit
q̄ ſi ad eū accedēt a verbū ex ore ſuo
audiret ſeculo renūciare poſſet. Qd
auguſtin9 vbi ꝯperit illuc ꝯcit9 iuit
Audiēs āt Valeri9 yponēſis eps̄ fa
mā ei9: ipm plrimū renitentē ī eccīa
ſua p̄ſbiteꝝ ordinauit. Nōnulli q̄-
dē lacrimas ſuas ſupbe interp̄tātibꝫ
a tanq̄ eū cōſolātibꝫ a dicētibꝫ: q̄ a
loc9 p̄ſbiterij licet ipē maiori dign9
eſſꝫ: approṗinqret tñ epatui. Qꝫ ſtatī
mōſteriū clericoꝝ īſtituit a cep̄t viuē
ſm regulā ſub ſanctis aplis cōſtitutā
De c9 mōſterio fere decē epī ſūt electi
Et q̄ p̄dict9 eps̄ erāt grecus a min9
in latina lingua litteratus a doctus
Auguſtino poteſtatē tribuit vt ꝯtra
morē oriētalis ecc̄e corā ſe in ecc̄a p̄-
dicaret. Vñ cū multi epī derogarēt:
ille de ꝟ ñ curabat dūmō p eū fieret
qd p ſe fieri nō valebat. Eodē tpe
fortunatū p̄ſbiterū Manicheū a ali-
os hereticos p̄cipue rebaptizatos do
natiſtas a manicheos ꝯuict9 abſtulit
a fugauit. Cepit āt btūs Valeri9 for
midari ne ſibi auguſtin9 tolleret et
ab alia ciuitate in epm peteret. Nā a
aliqñ ablat9 fuiſſꝫ ñ eū ad locū ſecre
tū tñ ſic curaſſꝫ ita vt iueniri minime
potuiſſꝫ. Impetrauit g̊ ab archiepō
Cartaginēſi vt ipē cedēt a aug. ypo
nēſi ecc̄e ī epz p̄mouēt. Sꝫ cū ꝟ aug.
oimode recuſaret ꝯpulſus tñ a coact9

fuccubiuitra ep̄atus curam ſuſcepit Q̄d in ſe poſtea fieri non debuiſſe vt ſuo viuēte ep̄o ordinaret̄ ⁊ dixͭ ⁊ ſcp̄ ſit ꝓpter ꝯcilij generalis ꝓhibitionē quā poſtmodū ordinatꝰ didicit nec q̄d ſibi factū eſſe doluit alijs fieri voluit· Vnde etiā ſategit ut in ꝯcilijs epiſcopoꝝ ꝯſtitueret̄: ut omnia ſtatuta patrū ordināndis deberēt ab ordinatoribꝫ intimari · ¶ Ipſe autē de ſe dixiſſe poſtmodū legit̄· In nulla re mihi dominū ſentio ſic iratū ſicut in hoc ꝙ dū nō eſſem dignꝰ poni ad remuꝫ poſuit me ad āp̄luſtre in api ce regiminis eccleſie· ¶ Veſtimēta eiꝰ ⁊ calciamēta alia: nec nitida nimiū nec abiecta plurimū ſed ex moderato ⁊ ꝯpetenti habitu erāt· Ipſe enī de ſe dixiſſe legit̄: fateor de p̄cioſa veſte erubeſco: ⁊ ideo cū datur mihi vendo eā: ⁊ q̄r veſtis nō p̄t eē ꝯis p̄ciū fit ꝯmune· ¶ Menſa frugali ⁊ p̄ca ſēp vſus ē ⁊ int̄ olera ⁊ legumina ꝓpter infirmos ⁊ hoſpites plerūq̄ carnes hēbat In ipſa aūt mēſa magꝭ lectionem vel diſputationē q̄̄ epulationē diligebat· ⁊ ꝯ peſtē detractōnis ī ea ſic ſcp̄tū hēbat (Quiſq̄s amat dc̄is abſētū rodere vitā Hāc mēſā vetitā nouerit eē ſibi) Nā ⁊ aliq̄n cū q̄dā ſibi familiariſſimi cepiſſent ad detrc̄tionē linguā laxaſſēt: adeo dure eos redarguit vt dicēt ꝙ niſi deſiſterēt aut verſus ipōs deleret· aut a mēſa recedēt· ¶ Quadā vice cū q̄ſdā ſuos familiares ad prandiū inuitaſſꝫ vnꝰ illoꝝ curioſior ceterꝭ coq̄nā ingreſſus eſt Cūq̄ oīa frigida repiſſet Reuſus ad auguſtinū īterogauit q̄d ciboꝝ prāſurus ipē p̄ſfamilias ꝑparaſſet· Cui augꝰ· Nequaq̄̄ taliū epulaꝝ curioſus rn̄dit· ⁊ ego vobiſcū neſcio ¶ Tria ei a·b· Ambroſio ſe didiciſſe ayt· Primū ꝙ vxorē cuiq̄̄ nūq̄̄ peteret· Scd̄m ꝙ militarē volentē ad h̄ nō ꝯmēdaret Terciū ꝙ ad ꝯuiuia inuitatus nō iret· Cauſa p̄mi ē ne illi int̄ ſe nō ꝯuenīāta ſibi maledicant· Cauſa ſecūdi ē ne militātes calūniā exerceant ⁊ in eū alij culpā refundāt Cauſa tercij ē ne forte tēperātie modū p̄dat ¶ Tāte aūt puritatꝭ ⁊ hūilitatis fuit vt ip̄a etiā minima pc̄tā q̄ apud nos nulla vel minima pc̄tā reputant̄ in libro ꝯfeſſionū deo ꝯfiteat̄ ⁊ de hijs corā dn̄o hūiliter ſe accuſet· Nā ibidē accuſat ſe de eo ꝙ cū puer eſſet ludebat ad pilā cū ad ſcolas ire deberet· Itē de eo ꝙ nolebat legere vel addiſcē niſi vi a parētibꝫ vel mgr̄o vrgeret̄ Itē de eo ꝙ fabulas poetaꝝ ſicut fabulā Enee cū adhͨ eſſet puer libēter legebat ⁊ dydonē mortuā ꝓpter amorē plorabat· Itē de hoc ꝙ de cellario parentū vel mēſa aliq̄ furabat̄ vt puerꝭ ludentibꝫ daret Itē de eo ꝙ in ludis pueroꝝ fraudulentas victorias exercebat· Iteꝫ de eo ꝙ pira de quadā arbore vicina vinee ſue cū eſſet ānoꝝ· xvj· furatus fuit· ¶ In eodē q̄ꝫ libro accuſat ſe de ip̄a modica delectatōe quā aliq̄n ſētiebat di· Sic me docuiſti vt quēadmodū medicamēta ſic alimenta ſūpturus accedā· ſed dū ad quietē ſatietatꝭ ex indigētie moleſtia tranſeo in ipſo tranſitu inſidiat̄ mihi laqueꝰ ꝯcupiſcētie· Ipſe enī trāſitus voluptas eſt et nō eſt aliꝰ q̄ tranſeat̄ quo trāſire cogit nc̄citas· Et cū ſalꝰ ſit cā edendi ⁊ bibendi: adiungit ſe q̄ſi pediſſeq̄ p̄iculoſa iocūditas· ⁊ plerūq̄ p̄ire conat̄· vt eiꝰ cauſa fiat q̄d ſalutis cauſa me facere: vel dico vel volo Ebrietas longe eſt a me· miſereberis ne appropinquet mihi· Crapula autē nōnunq̄̄ ſurrepͭ ſeruo tuo: miſereberꝭ ut longe fiat a me· Et quis eſt dn̄e qui nō rapiat̄ aliquantulū extra metas neceſſitatꝭ Quiſq̄s ille eſt ꝑfecto magnus eſt: magnificet nomē tuū· Ego aūt non ſū q̄r homo pc̄tōr ſū ¶ Habebat etiā ſe ſuſpectū de olfactu dicēs· De illecebra odoꝝ n̄ ſatago nimis: cū abſūt nō req̄ro· cū aſſūt nō reſpuo· paratus eis etiā ſp̄ carere ita m̄ etiā videor· forſitā fallor Nemo enī ſecurus eſſe debet in iſta

vita que tota tēptatio noīatur. verū
enī q̄ fieri potuit ex deteriori melior
non fiat ex meliori deterior ¶ Idē de
auditu ↄfitet̄ di. Voluptates auriū
tenacius me implicauerāt ⁊ ſubiugauerāt
ſ; reſoluiſti ⁊ liberaſti me Cū m̄ acci-
dit vt me ampli⁹ cant⁹ q̄ res q̄ canit̄
moueat penalit̄ me peccare cōfiteor ⁊
tūc vellē q̄ n̄ audire cātantē ¶ Accu
ſat etiā ſe de viſu ſic̄ de eo q̄ aliqn̄ ni
mis libent̄ ⁊ auide vid' canē currētē
⁊ de eo q̄ p agrū caſu trāſiēs venati
onē libenter ꝓſpexit. ⁊ de eo q̄ domi
exn̄s araneas muſcas ſuis retib⁹ ca
piētes nimis attēte ↄſpexit Idō āt de
hijs corā dn̄o ↄfitet̄ vt ibidē dt. Qa
aliqn̄ hᷓ a bonis meditatōibꝫ auertūt
⁊ orōes interrūpunt ¶ Accuſat etē ſe de
appetitu laudis ⁊ motu inanis glīe
dicens. Qui laudari vult ab hoīb⁹
vituperante te: nō defendet̄ ab hoībꝫ
iudicāte te: nec eripiet̄ dānante te.
Laudat̄ homo ꝓpter aliqd donū qd
dediſti ei. ⁊ tn̄ pl⁹ gaudꝫ ſe laudari q̄
donū. Tēptamur hijs tēptationib⁹
quotidie ſine ceſſatōne. quotidiana
fornax noſtrā eſt hūana lingua Ve
rūtamē nollē vt vel augeret m̄ gau-
diū cuiuſlibet boni mei ſuffragatio
oris alieni. ſ; auget fateor nō ſolū ſ;
vituperatio minuit. Cōtriſtor tamē
aliqn̄ laudibꝫ meis. cū ea laudant̄ in
me in quibꝫ ipē m̄ diſpliceo. vel etiā
bō minora ⁊ leuia pluris eſtimāt̄ q̄
eſtimanda ſūt. ¶ ¶ Hereticos vir
iſte ſcūs validiſſime cōfutabat. ita
ut ipſi int̄ ſe publice p̄dicarēt pctm̄
nō eē interficere auguſtinū: quē tanq̄
lupū occidendū eē dicebāt ⁊ occiſori
bus oīa pctā ſua a dō dimittēda aſſe
rebant Multas ab eis inſidias ptu
lit ita vt ſibi aliqs pgēti in via inſi-
dias ponerēt. ſ; dei puidētia itineris
errore ſeductū inuenire nō poſſēt ¶
Cū pauperū ſp̄ memor erat: eiſq̄ ex
hijs q̄ hēre poterāt: liberalit̄ exhibe-
bat. Nā ⁊ de vaſis dn̄icis ꝓpter pau
peres ⁊ captiuos aliqn̄ iubebat fran
gi ⁊ ↄflari ⁊ indigētibꝫ diſpenſari

domū vel agrū ſiue villā nūq̄ emere
voluit Multas etiā hereditates ſibi
dimiſſas reſpuit eo q̄ mortuorū filijs
vel ꝓpinquis ipſa poti⁹ debei dicebat
In hijs aūt q̄ eccleſia poſſidebat intē-
tus amore vel implicat⁹ nō erat: ſed
die ac nocte de ſcripturis ⁊ rebꝫ diuinis
cogitabat: fabricarū aūt nouarū nūq̄
ſtudiū habuit. deuitans in eis im-
plicationē ſui animi quē ſemp libe
rum habere volebat ab omni mole-
ſtia corporali. vt libere vacare poſſet
ↄtinue meditationi et aſſidue lectōi
Nō tn̄ illa edificare volentes ꝓhibe
bat. niſi forte imoderate fieri ↄſpex
iſſet ¶ Laudabat aūt p̄mū illos qbꝫ
moriendi deſideriū inerat. ⁊ ſup hoc
triū epōrū exēpla ſepi⁹ recitabat Am
broſius enī cū in extremis eſſet ⁊ ro
garet vt ꝓlongationē vite ſibi p̄cibꝫ
obtineret. Rn̄dit. Nō ſic vixi vt me
pudeat int̄ vos viuē nec mori timeo
qm̄ bonū habem⁹ dn̄m Qd reſpōſū
Auguſtin⁹ mirabilit̄ extollebat Ad-
debat aūt de alio epō. Cui cū diceretur
eū eccleſie multū neceſſariū fore Et
idō adhuc eū domin⁹ liberaret: ait.
Si nūq̄: bene. ſi aliqn̄: quare nō nūc
De alio quoq̄ epō referebat ciprianū
referre. q̄ cum infirmitate graui la
boraret adhuc ſibi ſanitatē reſtitui
exorabat Cui iuuenis ſpecioſus ap
parēs cū indignatione infremuit ⁊ ait
Pati timetis. exire nō vultis. qd faciā
vobis ¶ Feminarū nullā vnq̄ nec etiā
germanā ſororē aut fris ſui filias.
que deo pariter ſeruiebāt ſecū habi
tare pmiſit Dicebat enī q̄ etſi de ſo-
rore vel nepotibus nulla mali poſſꝫ
oriri ſuſpicio. tn̄ q̄ tales pſone ſine
alijs ſibi neceſſarijs eſſe nō poſſēt ⁊ ad
eas etiā alie aduētarēt: ex illis poſſēt
infirmiores aut hūanis tēptationi
bus ↄmoueri: aut certe malis hoīm
ſuſpitionibꝫ infamari. Nūq̄ cū mu-
liere ſolus loqui volebat niſi ſecretū
aliqd intereſſet. Conſanguineis ſic
bene fecit nō vt diuitias haberēt ſed
vt aut nō aut min⁹ egerēt ¶ Raro

ꝑ aliq̄ aut litteris aut verbis intercedē vo
lebat: recolēs quēdā phm ꝯteplatio
ne fame amicis nō multū ꝑstitisse.
Et sepe dicebat Plerūq; potestas q̄
petit ꝑmit. Cū aūt id faciebat: stilū
sibi tēperabat vt onerosus nō esset. Sed
mereret urbanitate dictaminis ex
audiri. Volebat potius inter ignotos
q̄ inter amicos causas audire dicēs.
Quia inter illos poterat libere iniquū
cognoscere & vnū ex his amicū esset
facturus: pro quo s. iusticia mediāte
sniam daret. Ex amicis vero esset vnū
pditurus s. cōtra quē pferret sniam
A multis ecclesijs inuitabatur & ibi
verbū domini predicabat & multos
ab errore cōuertebat. Aliqñ a ꝓposi
to digressionē in pdicatione facere
consueuerat. & tunc dicebat deū hoc
ad profectum salutis alicuius ordi
nasse. sicut in quodā manicheorū ne
gociatore patuit q̄ in quadā predi
catione Augustini vbi ipse digressi
onē faciens ꝯtra hūc errorē predica
uerat ꝯuersus fuit. Eo tpe Cū Go
thi romā cepissent: ydolatre & infide
les xpianis plurimū insultabāt Prop
ter qd aug9. li. de ciui. dei ꝯposuit in
q̄ iustos in hac vita debere premi: im
pios aūt florere ondit Vbi de dupli
ci ciuitate. s. Iherusalē & Babiloni
ca & earū regib9 agit Quia rex Iheru
salem xps Rex vero Babilonis ē di
abolus Quas duas ciuitates vt ibidē
dicit duo amores sibi fabricauerūt.
Quia ciuitatē diaboli ꝯstruxit amor
sui vsq; ad contēptū dei crescēs. Ciui
tatē autē dei amor dei vsq; ad ꝯtemp
tū sui crescens. In diebꝫ autē eius
ano. s. dnī quadringētesimo sexage
simo Wandali totam affrice puinci
am occupauerūt vastantes omnia
nec parcentes sexui ordini vel etati
Post hoc autē ad iponensē ciuitatē
venerunt & ipsam manu valida ob
sederūt Sub hac tribulatōe Augusti
nus pre ceteris sue senectutis amarissi
mā & lugubrē duxit vitā. Fuerūtq;
sibi lacrime panis die ac nocte: dum
alios videt occisos. alios effugatos
ecclesias sacerdotib9 viduatas. ciuita
tes cū accolis dissipatas. Inter tot
tñ mala cuiusdā sapientis snīa se cō
solabatur dicētis. Nō erit magnū. mag
nū ñ putās q; cadūt ligna & lapides
& moriūtur mortales Cōuocatis āt fribꝫ
dixit eis Ecce rogaui dñm vt aut nos
ab his piculis eruat. ā patiā; tribuat
ā me de hac vita suscipiat ne tot ca
lamitates videē ꝯpellar. Et ecce tciū
qd petiuit obtinuit & tercio obsidio
nis mēse febribꝫ laborans lecto decu
buit. Intelligēs aūt dissolutōem sui
corpis iminere septē psalmos pnīa
les sibi scribi fecit Ipsos q; in loco cō
tra parietē positos lecto decūbens le
gebat & vberti ac iugiter lacrimas
fūdebat Et vt deo vacaret vberi9 & ei9
intētio a nullo impediri posset an de
cē dies sui exit9 nullū ad se ingredi
pcepit. nisi vel cū medic9 ingrederet
vel cū sibi refectio portaretur. Quidā
āt eger ad eū venit & vt sibi manū ipo
neret & ab infirmitate curaret ip; in
stanter rogauit. Cui aug9 rñdit. Quid
est hoc fili qd loqris. putas q; si tale qd
facere possē mihi hoc ipsū ñ cōferrē. Ille
āt instabat asserēs sibi in visione p
ceptū esse vt ad eū accederet & sanita
tē reciperet Vidēs aug9. fidē ei9. p eo
orauit & sanitatē recepit. Energumi
nos multos curauit & plura alia mira
cula fec. In li. xxij. de ci. dei duo mira
cula de se tamq; de quodā alio refert
dicēs. Iponensē quādā virginē scio
q̄ cū se oleo perunxisset. et p illa orans
pbiter lacrimas suas instillauerat
mox a demone fuisse sanatā In eodē
etiā libro sic ait. Scio et epm semel
p adolescēte quē ñ vidit orasse illūq;
ilico demonio caruisse Nullū āt dubi
um videtur q̄n de se loqtur humilitatis cā
seipsū noluit noiare In eod q; libro
de ciuitate dei ait. Qz cū qdā incidi debe
ret & de ei9 morte ob incisionē pluri
mū timetur cū infirm9 multis lacri
mis deū exoraret: cū; eo & pro eo Au
gustin9 orauit. & sine aliq̄ incisione

integrã ſanitatẽ recepit Denicꝫ diſſo
lutioni corporis appropinquãs hoc me
moriale docuit nullũ videlicet hoĩez
q̃ntumcũqꝫ excellẽtis meriti ſine cõ
feſſione ⁊ eucariſtia debere tranſire
¶Ad extremã aũt horã veniẽs mẽ-
bris õmibꝫ ſui corporis incolumis in
tegro aſpectu atqꝫ auditu ãno etatis
ſue ſeptuageſimoſexto Epiſcopat9
vero ſui ãno.xlv. corã poſitis fr̃ibus
⁊ orãtibꝫ migrauit ad dñꝫ Teſtamẽtũ
nullũ fecit q2 vñ faceret paup xp̃i nõ
habuit. Floruit aũt anno dñi.ccce.
Hy ¶Jheronim9 qꝫ in q̃dã ep̃la ſcri-
bẽs Auguſtio ait. Duobꝫ libellis tuis
eruditiſſimis ⁊ oĩ eloquẽtie ſplẽdorẽ
fulgentibꝫ reſpõdere nõ potui Certe
q̃cq̃d dici potuit ⁊ aſſumi ingenio ⁊
de ſcp̃turarꝫ hauriri fõtibꝫ a te poſitũ
atqꝫ diſſertũ ẽ. Sꝫ q̃ſo reuerẽtiaꝫ tuã
parũp me patiaris tuũ laudare inge-
niũ. Jtaqꝫ aug9. ſapiẽ lumẽ p̃fulgi
dũ. ꝓpugnaculũ veritatis ⁊ fidei mu-
nimẽtũ. oẽs ecc̃ie doctores tã ingenio
q̃ ſcia vicit incõpabiliter flores tã ex-
emplis v̉tutũ q̃ affluẽtia doctrinarꝫ.
Vñ ⁊ btũs remigius Jheronimũ ⁊
q̃ſdã alios doctores cõmemorãs ſic
cõcludit. Hos oẽs aug9. ingenio ⁊
ſcia ſua vicit Nã licet Jheronimus
ſex milia volumina Origenis ſe le-
giſſe fateatur iſte tñ tanta ſcp̃ſit ut nõ
ſolũ diebꝫ ac noctibꝫ ſcribere libros
eius quis nõ poſſet nec legere quidẽ
occurrat Voluſian9 aũt cui auguſti
nus ep̃las ſcp̃ſit. ſic de eo dicit. Legi
dei deeſt q̃cquid auguſtinũ ↄtigerit
ignorare Jheronim9 etiã in libro de
duodecĩ doctoribꝫ ſic de eo ſcribit Au
guſtin9 ep̃s volãs p mõtiũ cacumi
na q̃ſi aq̃la ⁊ ea q̃ ſũt in montiũ ra-
dicibꝫ nõ ↄſiderãs multa celorꝫ ſpa-
cia terrarũqꝫ ſitus ⁊ aquarꝫ circuitũ
claro ſmone ꝓnũciat ¶Denicꝫ in
q̃nta reuerẽtia ⁊ dilectõne Jheroni-
mus eũ habuit patet in ep̃lis quas
eidẽ miſit in quarũ vna ſic dicit. Do
mino ſcõ ac btiſſimo pape auguſtio
Jheronim9 Omni quidẽ tpe beatitu
dinẽ tuã eo q̃ decet honore venerat9
ſũ ⁊ habitantẽꝫ in te dilexi dominũ
ſaluatorẽ. Sed nũc ſi fieri poteſt cu-
mulo aliq̃d addim9. ⁊ plene cõple
mus vt abſqꝫ noĩs tui mentione ne
vnã horã q̃dẽ p̃terire patiam ¶Jdẽ
qꝫ in alia ep̃la ad eundẽ. Abſit aũt
vt quicq̃ de libris beatitudinis tue
attingẽ audeam. Sufficit em̃ m̃ mea
pbare ⁊ aliena nõ carpẽ. ¶Gregori9
in ep̃la ad Jnnocẽtiũ Affrice p̃fectũ
de eius libris ſic ait. q expoſitionẽꝫ
ſancti Job vobis trãſmitti voluiſtis
veſtro ſtudio ↄgaudem9. ſꝫ ſi delitio
ſo cupitis papulo ſaginari beati au
guſtini ↄpatrioti veſtri opuſcula le
gite et ad ↄparationẽ illi9 ſimilagis
noſtrũ furfurẽ nõ queratis. ¶Jdẽ qꝫ
in regiſtro ſic ait. Legitur q beatus
Aug9. nec cũ ſorore habitarẽ ↄſenſe
rit dicẽs. Que cũ ſorore mea ſũt ſo-
rores mee nõ ſũt. docti ergo viri cau
tela magna nobis debet eſſe inſtruc
tio ¶Jn prefatione qꝫ Ambroſij ſic
legit. Magnificentiã tuã in morti-
ficatione Auguſtini adoram9 tua in
omnibꝫ opante v̉tute vt nullis pro
miſſis blãdimẽtorũ vllaten9 vir tuo
ignitus ſpũ vincere2 Quia cũ ita oĩ
gr̃e pietatis imbueras vt ipſe tibi
ara ⁊ ſacrificiũ ⁊ ſacerdos eſſꝫ ⁊ tẽplũ
¶Btũs inſup proſper in tercio libro
de vita ↄtẽplatiua ſic de eo dicit Sctũs
Aug9. ep̃s acer ingenio. ſuauis elo
quio. ſecularis literatũe perit9. in eccle
ſiaſticis laboribꝫ opoſus. Jn q̃tidia
nis diſputationibꝫ clarus. Jn omni
ſua actõne cõpoſitus. in queſtionibꝫ
ſoluẽdis acut9 Jn ↄuincẽdis hereticis
circũſpectus Jn expoſitione fidei nr̃e
catholicus Jn explanandis ſcp̃turis
canonicis caut9 Bern. qꝫ ſic de eo ſcri
bit. Aug9 hic ẽ validiſſim9 malle9 he
reticorꝫ. ¶Poſt hec aũt cũ barba-
ra gens terrã illã occupaſſet ⁊ loca
ſancta ꝓphanaret fideles corp9 au-
guſtini ceperũt ⁊ ipſũ in ſardiniã trã
ſtulerũt. Trãſactis aũt ab eius obitu
ãnis.ccxxx. circa ãnũ dñi.cccc.viii.

Luprandꝰ deuotus longobardoꝝ rex
audiens Sardiniã a ſaracenis depo
pulatã: ſolẽnes illuc nuncios miſit
vt doctoris ſcĩ reliq̃as papiã deferꝛ
rent. Qui magno p̃cio dato corpus
ſancti auguſtini tulerũt ⁊ vſqꝫ ad ia
nuã deportauerũt. Qð deuotꝰ rex au
diens vſqꝫ ad p̃dictam ciuitatẽ cum
magno gaudio obuiauit ⁊ reueren
ter accepit. Cũ aũt mane vellent cor
pus educere: nullo modo de loco mo
ueri potuit: donec rex votũ emiſit ꝙ
ſi inde ſe deduci p̃mittẽt ibidẽ in ſuo
noĩe eccleſiã fabricaret. Cũ aũt votũ
feciſſet ſtatim ſine omni difficultate
inde deductũ eſt. Rex aũt qð vouerat
impleuit et ibidẽ in honore ſcĩ aug.
eccleſiã fabricauit. Jdẽ miraculũ
die ſequẽti in quadã villa ep̃atꝰ ter
donẽſis que dr̃ Caſelle cõtigit ⁊ eodẽ
modo ibidẽ in honore ſcĩ aug. ecc̃iã
fabricauit. Jnſup villã ipſã cũ oĩbꝰ
ſuis appendiciis cõceſſit ſeruientibꝫ
eccleſie ſancti auguſtini ꝑpetuo poſſi
dendã. Quia vero rex viderat ſcõ com
placere vt in ſuo nomine eccleſia fieret
vbicũqꝫ ꝑ noctẽ manſiſſet ⁊ timẽs ne
in aliquo loco vbi deſiderabat locũ
ſibi eligeret in õni loco vbi de nocte
cũ corpore hoſpitabat᷑ in honorẽ ipſiꝰ
eccleſiã cõſtruebat. Sicqꝫ cũ magno
gaudio Papiã deducit᷑ ⁊ in ecc̃ia ſcĩ
petri que celũ aureũ dicit᷑: honorifice
collocat᷑. Molendinariꝰ q̃dã q in
beatũ auguſtinũ ſpecialẽ deuotionẽ
habẽs: cũ q̃ndã infirmitatẽ que dr̃
flegma ſalſũ in tibia pateret᷑. beatũ
aug. deuote in ſui adiutoriũ inuoca
bat. Cui ꝑ viſũ ſcũs augꝰ. apparuit
⁊ tibiã manu palpãs integre reſti
tuit ſanitati. Qui excitatꝰ ſe liberatũ
inuenit ⁊ deo ⁊ btõ aug. grãs reddi
dit. Quidã puer cũ vicio lapidis
p̃meret᷑ ⁊ de ↄſilio medicoꝝ incidi de
beret mr̃ pueri mort᷑ ſibi timẽs picu
lũ beatũ aug. in ſui filii ſubſidiũ in
uocauit. ſtatiqꝫ fuſa orõe puer lapi
dem cũ vrina emiſit ⁊ plenã ſanitatẽ
recepit. Jn mõſterio qð elemoſina
dicit᷑ mõchus q̃dã in vigilia ſcĩ aug.
raptus in ſpũ vidit nubẽ ſplendidã
cecitꝰ elapſã et ſuꝑ nubẽ auguſtinũ
ſedentẽ pontificalibꝫ inſignitũ. Cuiꝰ
oculi quaſi duo ſolis radii totã illã
eccleſiã illuminabãt ⁊ odor inde exa
labat. Scũs autẽ bernhardꝰ dum
quadã vice in matutinariũ ſolẽniis
intereſſet ⁊ aliq̃ntulũ obdormiuiſſꝫ
⁊ de q̃dã tractatu ſcĩ aug. lectiones
agerent᷑ vidit quẽdã pulcherrimũ iu
uenẽ ſibi aſtantẽ de cuiꝰ ore tãtꝰ in
undãtiũ aquaꝝ ĩpetꝰ exibat ꝙ totã
illã eccleſiã videret᷑ replere quẽ aug.
eẽ nõ dubitauit q fonte doctrĩe totã
eccleſiã irrigauit. Quidã ſcm̃ au
guſtinũ valde diligẽs mõcho cuſto
di corporꝭ ſcĩ aug. magnã pecuniã
dedit vt ſibi aug. digitũ vnũ daret. Sꝫ
ille accepta pecunia digitũ cuiuſdã
mortui ſericis inuolutũ ſibi tribuit.
ſimulãs eſſe digitũ aug. quẽ ille ſꝑ
deuotiſſimẽ adorabat ⁊ ori oculiſqꝫ ap
ponẽs crebro pectori aſtrĩgebat. Cuiꝰ
fidẽ deus intuens ſ digito illo proiecto
vnũ digitũ auguſtini tam mirabilr̃
q̃ʒ miſericorditer ſibi dedit. Qui cũ
repatriaſſet ⁊ multa ibi miracl'a fie
rẽt: fama vſqꝫ papiã delata ẽ. Sed cũ
p̃dictꝰ mõchus aſſereret ꝙ cuiuſdã
mortui digitꝰ ille eſſꝫ: ſepulcrũ ape
ruerũt ⁊ vnũ deeſſe de eiꝰ digitꝭ inue
nerũt. Vnde abbas re cognita mona
chũ de officio depoſuit ⁊ dure afflixit.
Apud burgundiã in mõſterio qð
dr̃ Fontanetũ erat quidã monachꝰ
Hugo noĩe. ſcõ auguſtino valde de
uotus q in eius ſcriptꝭ miro deſiderio
paſcebat᷑. Quẽ etiã crebra ſupplica
tione rogauerat vt ipſũ ex hac luce
migrare nõ ſineret niſi in die ſue ſacra
tiſſime ſolẽnitatꝭ. Jpſe igit᷑. xv. die
añ feſtũ eiuſdẽ ſic cepit diris febribꝰ
eſtuari vt in vigilia ipſiꝰ ſuꝑ humũ
tanꝙ moriẽs poneret᷑. Et ecce pluẽs
decori ac fulgentes viri amicti albis
eccleſiã dicti monachi ꝓceſſionalit᷑
intrauerũt q̃s ſeq̃bat᷑ q̃dã reuerẽdus
põtificalibꝫ inſignitus. Quidã autẽ

quale; nec inter gẽtes auditã apl's teſtat': ita vt vxorẽ patris haberet Quo vtroqꝫ ſcelere occaſionẽ dedit ad priorẽ vomitũ reuertẽdi. hijs ſi ſb imperio parẽtis: vel fauore vel timore regio: fidei ⁊ caſtimonie iura ſuſceperãt Auxit aũt pcellã huiuſcemodi pturbatõis: etiã mors ſeberti reg' orientaliũ ſaxonũ Qui vbi regna perhenna petẽs: tres ſuos filios q̃ pagani pdurauerũt regni tpal' hẽdes reliqt ceperũt illi mox ydolatrie cũ populo ſuo palã ſeruire. Cũqꝫ viderẽt pontificem laurẽtiũ celebrat' in eccleſia miſſaꝝ ſolẽnijs eucariſtiã ꝑplo dar' barbara inflati ſtulticia ei dixerunt Quare nõ ⁊ nobis porriges panem nitidũ quẽ ⁊ patri noſtro ſaba (ſic eñ eũ appellaṙ cõſueuerant) dabas: ⁊ ꝑplo adhuc dare in ecclia nõ deſiſtis? Quibꝫ ille reſpõdebat. Si vult' ablui fonte illo ſalutari quo pr veſter ablut9 eſt: poteſtis etiã panibꝫ ſcis quibꝫ ille pticipauit eſſe participes Si autẽ vite lauachrũ cõtẽnit' nullaten9 poteſtis panẽ vite pcipe. At illi. Non in9 inquint fontẽ illũ intrare ſꝫ tñ pane illo refici volum9. Et ſi nõ vis aſſẽtiẽ nob in tã facili cauſa quã petim9: nõ poterˀiam in noſtra pꝛiuincia demorari. Et furore cõmoti expulerũt eũ. ac de ſuo regno cũ ſuis abire iuſſerũt. Sed nõ multo tpe reges qui pcone ⁊ ſe veritatis expulerũt: demoniacis cultibꝫ impune ſeruiebant. Nã egreſſi cõtra gentẽ geuiſſorũ in pliũ: oms pariter cũ ſua malicia corruerũt. Cũ vero laurẽtius brytaniã eſſet relicturus: iuſſit ipſa ſibi nocte in eccleſia beatorũ petri et pauli apoſtolorũ ſtratũ parari. in q̃ cũ poſt multas pces ⁊ lacrimas ad deũ p ſtatu eccleſie fuſas ad q̃eſcendũ mẽbra poſuiſſet atqꝫ obdormiſſꝫ apparuit ei beatiſſim9 aploꝝ pnceps. ⁊ multo cũ tpe ſecrete noctis flagellis artioribꝫ afficiẽs ſciſcitaba' apli ca diſtrictiõe: q̃re gregẽ quẽ ſibi ipẽ crediderat relinq̃ret: vel cui paſtorũ oues in medio poſitas lupoꝝ fugiẽs ipſe dimitteret An mei inqt oblitus es exempli: q̃ p puulis xpi quos mi in indiciũ ſue dilectionis cõmẽdauerat vincula v̄bera carceres afflictiones ipſã poſtremo mortẽ: mortẽ aũt crucis ab infidelibꝫ ⁊ inimic' xpi: ipẽ cũ xpõ coronãdus ptuli? Hijs beati petri flagellis: ſimul ⁊ exhortationibꝫ animat9 xpi famul9 laurẽtius: mox mane facto venit ad regẽ: ⁊ detecto veſtimẽto quãtis eſſet verberibꝫ laceratus ei oſtendit. Qui multũ ammirãs ⁊ inquirẽs quis tãto viro tales auſus eſſet plagas infligere? Vt audiuit q? ſue cauſa ſalutis eps ab aplo xpi tãta eſſꝫ tormẽta plagaſqꝫ ꝑpeſſus extimuit multũ. atqꝫ anathematizato omni ydolatrie cultu: abdicato cõiugio non legittimo: fidem xpi ſuſcep': ⁊ baptiſat9 ecclie rebus quãtũ valuit in omnibꝫ cõſulẽ ac fauere curauit. Ipſe igit' cũ ſua gente ex quo ad dominũ cõuerſus ẽ õmis ſe ſtuduit mãcipaṙ pceptis. Deniqꝫ ⁊ in mõſterio beatiſſimi apoſtoloꝝ pncipis eccleſiã ſcẽ dei genitric' fundauit: ⁊ a mellito epõ cõſecrari fecit. Hoc aũt regnãte rege: btũs laurentius archieps regnũ celeſte aſcẽdit atqꝫ in eccã ⁊ mõſterio ſancti petri apli iuxta pdeceſſorẽ ſuũ auguſtinũ ſepultus eſt die quarto nonarũ februariarũ poſtq̃ mellitus lundonie eps: regimẽ eccleſie ſuſcepit.

De ſancto gilberto preſbitero ⁊ confeſſore.

Beatus gilbert9 in anglia loco qui dicit' ſomplingeã genitus patrẽ habuit militem Jocelinũ noĩe: ſtrẽnuũ quidẽ viribꝫ opulentũ facultatibꝫ: ⁊ cõſpicuũ moribus Mr̃ vero gilberti añq̃ iſte naſceretur vidit in ſõnis q̃ q̃ſi de ſupernis luna in ſuũ deſcendẽt ſinũ Segniter pus ſtudẽs: p verecũdia ſeu timore ꝑpam patriã reliqt adiens ptes gallicanas: nomẽ magiſtri acq̃rens ⁊ gradũ Ita caſt9 ſp vixit vt nullus

vnꝙ̄ ipſū tetigiſſe mulierē audiuit
Rediens igiᶻ ad ꝑtes natales: pue-
ros ⁊ puellas inſtruxit tam ſcīa ꝙ̄
moribꝫ: ⁊ adhꝰ ſcłares coegit viuere
regulariter Et illi fuerūt ſui ordinis
plāte ꝓmitiue poſtea pꝛ̄ ſuꝰ pꝛōnus
eccīaꝝ ſomplimgeā ⁊ directionis tūc
tꝑis vacātiū: ipſū vt ait renitentē
ad eaſdē ꝑ̄ſentauit Ipſe vero quicquid ex
redditibꝫ vel alio mō hr̄e potuit: ꝑ̄t
ſola vite ſtipēdia: in pauperꝝ vſus re
ſeruauit Interea gilbertꝰ inuitauit
quēdā de ꝯdecurionibꝫ ſuis: ad orōnē
Et q̄tiens int̄ pſallendū occurrebat
nomē dei vel dn̄i vel aliqđ ſile: flecte-
bat genua Vn̄ ita fatigatꝰ ē clericꝰ
ille: ut iuraret ſe nūꝙ̄ cū ipō oraturꝝ
Poſtea epō lincolnieñ alexādro ad
heſit: cū nūꝙ̄ cure paſtoralis officiū
ꝑ̄termiſit. Ordinatꝰ itaqꝫ ad ōnes
ſacros ordines gilbertꝰ ita ſcē ſe ha-
bebat: ꝙ in via moꝝ pontē fecit pōti
fici cuiꝰ venerat vitā ꝑ imitari. ⁊ ac-
ceptis ab eodē clauibus ligādi atqꝫ
ſoluēdi: eiꝰ penitētiariꝰ licꝫ renitens
factꝰ eſt Cū quidā archidiaconatū ei
offerret rēnuit accipe: dicēs ſe noſſe
aliā viā patiorē ad interitū ❡ Propo
nēs ſcūs ſua paupibꝫ erogaē: puel-
las q̄ſdā in ſomplimgeā ab epō an
imbutas: ſꝫ pariete ecc̄ie ſcē andree
collocauit: eiſqꝫ neccīaria miniſtrauit
Poſtea acceptꝰ laycos maēs q̄s exte
rioribꝫ ⁊ ſuꝑioribꝫ negocijs ꝑ̄fecit: ⁊
tā hijs ꝙ̄ illis hitū quēdā hūilitatꝭ
ſignatiue tradidiᵗ. ❡ Pꝰ hec multi potē
tes ꝑ̄dia ⁊ fūdos eidē offerētes: ꝑ mlꝭ
tas ꝓuincias multa mōſteria ſꝫ eiꝰ
regimine edificare ceperūt: inchoante
epō lincolnieñ alexādro: cū rege an
gloꝝ hērico ſecūdo Pꝰ hꝰ adijt capi-
tulū ciſterciēſe vbi tūc forte aderāt ꝑ̄
eugeniꝰ: vt ſe cura gregꝭ ſui exueret
et ipſā mōchis ciſterciēſibꝫ ꝯmittēt
Sꝫ dn̄s ꝑ̄ ⁊ abbates aſſerētes hoc ei
nō licē: iuſſus ē ab apłico ꝑ̄ſiſtere in
officio. Fertꝭ qꝫ papā voluiſſe ipſū in
archiepm̄ eboraci ſublimaſſe: ſi fama
meritorū q̄ tūc in ipſo cōparuit ſibi

ꝑ̄us innotuiſſet ❡ Frēs vero layci q̄s
gilbertꝰ oīm domoꝝ ſuaꝝ cure ꝑ̄fece-
rat ꝯ ipſū egerūt: diffamātes ⁊ obi-
ciētes ei ꝙ eēt ſacer ordinis ⁊ eccīaꝝ
inſtitucionū ſubuſoꝛ. Hoꝝ eni inſo-
lentiā cū argueret: dyabolica ſug-
geſtione īſurrexerūt ꝯ eū Porro gil
bertꝰ aſſeruit ꝓ̄us guttur ſuū fore ſe
candū: ꝙ̄ ꝓ̄mā eoꝝ ꝓfeſſionē ⁊ ordis
inſtitutōnē mutaēt ❡ Quidā aūt eoꝝ
veniā poſtulātes ad pacē ⁊ ꝯcordiā
redierūt: ſꝫ q̄ ſciſmatꝭ auctores ꝓ̄nci
pales extiterāt: morte indecēti obie
rūt. Compta vero adūſarioꝝ malicia
ipē rex henricus ſecūdꝰ ⁊ fere oēs epi
⁊ ꝑ̄lati: denūciauerūt veritatē dn̄i ſū-
mo pōtifici. Qui reſcribēs indulſit ma
giſtro gilberto ⁊ ſucceſſoibꝫ ſuis: ne
q̄s ea q̄ ſue religionis erāt ſn̄ maiorꝭ
⁊ ſaniorꝭ ꝑtis ꝯſenſu audeat mutare
vel illꝭ ſupaddē: ꝯcedēs eis plenā au
toritatē corrigēdi queciqꝫ dece tero
emerſerīt in ordine B ❡ Ob eccīaꝝ
ſuaꝝ neccīaia citr̄ mare ⁊ vltr̄ diſcurrēſ
ad regū ⁊ pōtificū palladia: aliq̄tiēs
nōmō verbis impetit: ſꝫ ⁊ vberibꝫ
Oia mōſteria ſua eq̄lr̄ dilexit Quīdā
monialem igne libidinis eſtuantē
aſꝑe arguēdo ſanauit Et quēdā frēm
ira agitatū vſqꝫ ad mōſterij deſertio
nē: leui ictu in maximā ꝯuertit mā-
ſuetudinē ❡ Quedā monialꝭ ꝑ̄poſita
ad extremū vite ꝑducta ꝯualuit: dū
morbo inhibēt gilbertꝰ ꝑ virtutē obe
diētie ne accederet C ❡ Tꝑe q̄ cruce
ſigti ſūt oēs nobiles occidētaliū regi
onū: audiēs pꝛ̄ gilbertꝰ henricū regē
cruce ſignatū: gemēs ait q̄ſi ꝓ̄noſti
cando. Placuit deo finē ponē rebus.
Qđ dictū reꝑbauit euētus. Nā rex
henricus obijt: licet nō in illo itinē.
Imꝑator fredericus obijt v̄ſus ihe-
ruſalem Et innumeri alij potētes in
illa expeditione defūcti ſūt Magna
tum qꝫ ꝑ̄cibus ⁊ ꝑ̄mijs multimodis
quandoqꝫ denegabat: ſimplici peti-
tioni fratrū vel vnius alicuius iuſti
gratanter ānuebat. ❡ Conqueſtus
eſt aliqn̄ pꝰ refectionē ſe deliquiſſe

De decollatione ſancti Johānis :

DEcollatio ſancti Johannis
baptiſte q̄tuor de cauſis inſti
tuta fuiſſe videt̄ ſic̄ in li· mi-
trali de offi· inuenit̄ ¶ Primo ꝓpter
eius decollatōnē· a· Scdō ꝓpter oſſiū
ipſi9 cōcremationē ⁊ collectionē· b·
Tercio ꝓpter capit̄ ipſi9 inuētionē· c
Q̄rto ꝓpter digiti ipſi9 trāſlationē
⁊ eccīe dedicationē· d· Et ſm h̄ feſtū
iſtud a q̄buſdā diuiſimode noīat̄ ·ſ·
decollatio· collectio· inuētio ⁊ dedica
tio A ¶ Primo ḡ celebrat̄ h̄ feſtū
ꝓpter ipſi9 decollationē q̄ q̄re h̄ mō
facta eſt· Nā vt h̄r in hyſtoria ſco-
laſtica herodes antipas filius mag
ni herodis romā ꝓficiſcēs ⁊ p fratrē
ſuū philippū tranſitū faciēs cū hero
dia de vxore philippi ⁊ ſm Joſephū
ſorore herodis agrippe ſecreto pepi-
git ꝙ in reditu ſuo vxorē repudiaret
et ipſā in cōiugiū ducēt· Q̄ḋ vxorē
ſuā ·ſ· filiā arethe regis damaſcenoꝝ
minime latuit ⁊ ideo non expectato
viri reditu ad patrē q̄ꝫ citius feſtina
uit· Rediens aūt herodes herodiadē
philippo abſtulit ⁊ arethe regē ⁊ he
rodē agrippā ⁊ philippū in ſui ini-
miciā cōcitauit· Jōhes aūt eū de h̄
arguebat q̄m ſm legē quā receperāt
fratri ſuo vxorē ipſo viuēte ſibi mi-
nime hr̄e licebat Videns herodes ꝙ
iōhes eū tam dure ſup h̄ redargueret
⁊ ꝙ ꝓpter p̄dicationē ⁊ baptiſmū
ſm ioſephū magnū ꝓplm cōgrega-
ret: ipſū in carcere vinculauit vxori
placē cupiēs ⁊ ꝓpl̄i ſubſequētis io-
hannē diſpendiū ptimeſcens Ipſū
aūt occidē voluit ſȝ ꝓplm timuit· De
ſiderātes aūt herodias pitera hero-
des occaſionē aliquā inuenire vt io
hannē occidē poſſēt videt̄ int̄ ſe ſe-
crete cōdixiſſe vt herodes natalis ſui
diē corā p̄ncipis galilee ſuiſq; p̄ncipi
bus celebraret : ⁊ puelle ſaltāti filie
herodiadis q̄cq̄d petierit ⁊ ſibi datu
rū iuramēto firmaret: ⁊ ipſa caput
iōhis petēte: illud ſibi ꝓpt̄ iurāmētū
factū eū tribuere oporteret Sȝ de iura
mēto facto ꝯtriſtari ſe ſimularet Q̄ꝫ
eū hāc ꝯſuciā ⁊ ſimulatōe hūit vi
det̄ innui in ſcolaſt· hiſt· vbi dr̄· Cre
dibile eſt ꝙ herodes cū vxore de nece
iōhis ſub tali occaſione faciēda p̄us
ſecreto h̄ tr̄ctauerit· Itē Jhe· in glo·
Jdō forte iurauit vt occaſionē inue
niret occidēdi· Nā ſi illa p̄us ā mūs
interitū poſtulaſſȝ herodes vtiq; non
ꝯſenſiſſȝ Ordinato igi² ꝯuiuio puella
adē corā oībȝ ſaltat placēs cūctis· ſe
ſibi q̄cq̄d petierit daturꝫ rex iurauit
que a matre p̄monita : caput iōhis
expoſtulat Sȝ verſipellis herodes ꝓpt̄
iuſiurādū ſe ꝯtriſtatū ſimulauit eo
ꝙ vt dicit Raban9 temere iuraſſȝ qḋ
facere oporteret· Sed triſticiā p̄fere-
bat in facie cū leticiā hēret in mente
Excuſat ſcelus iuramēto vt ſb̄ occa-
ſione pietatꝭ impi9 fieret Igit̄ ſpicu
lator mitti²· caput iohānis p̄ciditur
puelle dat̄· ⁊ a puella m̄ri adultere
p̄ntat̄ ¶ Aug9· de occaſione h9 iura
tionis narrat in ſmone q̄dā quē fec̄
in decollatōe iohānis baptiſte· tale
exemplū· Fuit quidā homo innocēs
⁊ fidelis a q̄ audiui qḋ narro Cū eī
quidā ſibi negaret qḋ ſibi accōmo-
dauerat vel qḋ ſibi debebat̄ Cōmot9
ille puocauit eū ad iuſiurādū· Ille
igit̄ iurauit ⁊ iſte pdidit Dicebat ḡ
in ipa nocte ſe ad iudicē raptū fuiſ-
ſe ⁊ ab eo int̄rogatū fuiſſe hiis ver-
bis· Quare puocaſti hominē ad iu
rationē quē ſciebas falſū eſſe iura-
turū· Reſpondit ille Negauit mihi
rem meā· Et ille· meli9 erat vt rē tuā
pderes q̄ꝫ vt animā ei9 falſa iuratōe
pimeres· Proſtr̄tus igit̄ tā grauit̄
cedi iuſſus eſt vt in dorſo euigilātis
plagaꝝ veſtigia apparerēt· Sȝ indul
tū ē illi poſtq̄ꝫ emēdat9 ē Hec aug9·
¶ In hac āt die Jōhes decollat9 n̄ ē
ſed circa dies azimoꝝ āno precedēte
paſſionē xp̄i· Oportuit ergo vt ꝓpt̄
dn̄ica ſacr̄mēta minor cedēt maiori·
¶ Hic exclamat Jōhes Criſ· dicēs
Jōhes ſcola ꝟtutū· magiſteriū vite

ſanctitatis forma. norma iuſticie. vir
ginitatis ſpeculū. pudicicie titul9 caſ-
titatis exēplū. pñie via. pctōꝝ venia.
fidei diſciplina. Johēs maior homīe.
par angelis. legis ſumma. euāgelij
ſanctio. apl'oꝝ vox. ſilentiū ꝓphetaꝝ
lucerna mūdi. p̄curſor iudicis. toti9
medi9 trinitatis. et hic tant9 daſ ince
ſtui. tradiſ adultere. adij ci⁹ ſaltatrici
Herodes aūt ipunit9 nō abijt. ſed
in exilio dānat9 fuit. Nā ſic hetur in
hyſtoria ſcolaſtica. Alter herodes .ſ.
agrippa cū eſſet ſtrēnu9 ſed paup p̄
nimia pauptate deſperans quandā
turrim intrauit vt ibidē ſe fame affi-
ciens moreref. Qd cū herodyas ſo-
ror ſua audiſſet viro ſuo .ſ. herodi te
trarche ſupplicauit vt eū inde educēt
⁊ ſibi miniſtraret. Qd cū feciſſet ⁊
ambo inſimul epularent. Herodes te
trarcha mero incaluit ⁊ herodi agp
pe beneficia que ſibi ɔtuleāt impro
perare cepit. Ex hoc ille vehemēter do
luit ⁊ romā ꝓficiſcēs intātū a Gayo
ceſare in gratiam eſt receptus. vt ei
duas tetrarchias .ſ. Liſanie ⁊ abili-
ne tribueret ⁊ regē in iudeam impo-
ſito diademate deſtinaēt. Vidēs hero
dyas ꝙ frater ſuus haberet nomen
regis viro ſuo moleſtis p̄cib3 inſiſte
bat vt Romā pgeret ⁊ ſibi nomen
regiū cōpararet. Ille vero cū multis di
uitijs abundaret: acq̄eſcere nolebat
magis diligens ociū ꝙ honorē labo
rioſū. Tandem vxoris deuictus pre-
cibus Romā cū ipſa prexit. Quo cū
ipſe pgeret herodes agrippa intelli-
gens ceſari litteras deſtinauit ꝙ he-
rodes cū rege parthoꝝ amicicias fir
mauerit ⁊ romano imperio voluerit
rebellare. Et in argumentū hui9 rei ſi
gnificauit ei ꝙ in ciuitatib3 ſuis ha
bebat arma que ſufficerēt .lxx. mi
libus armatoꝝ. Lecta aūt epl'a Ga
ius q̄ſi aliūde incipiens herodē de ſta
tu ſuo interrogauit ⁊ int ceteta vtꝝ
tāta copia armoꝝ eēt in vrbib3 ſuis
quantā ipſe audiuit requiſiuit. Qd
ille minime negauit. Tūc Gaius ve

rum eſſe credens qd herodes agrippa
ſcpſeāt ipſū ī exiliū relegauit. Vxor
aūt ei9 q̄ erat ſoror herodis agrippe
quā maxime diligebat ptātem tri-
buit vt in terrā ſuā rediret. Ipa aūt
virum ſuū in exiliū voluit comitari
dicēs ꝙ illū cui cōicauerat in ꝓſperis
nō derelinquēt in aduerſis. Lugdu
num igiſ deportati fuerūt ⁊ ibi vitā
miſerabilē finierūt. Hec in hyſtorijs
ſcolaſticis. B. Secūdo inſtituta fuiſſe
videſ ꝓpter oſſiū ipſi9 ɔcremationē ⁊
collectionē. q̄ ipſa die ſecundū q̄ſdā
fuerunt ɔcremata ⁊ a fidelib9 ex pte
collecta. vnde q̄ſi ſecundū martiriū
patitur quādo in ſuis oſſib3 cōcrema
tur. Et ideo eccīa tāq̄ ei9 ſecūdū mar-
tiriū hoc feſtū celebrat. Sic eñ legi
tur .xij. libro hiſtorie eccleſiaſtice: cū
diſcipuli Johānis corp9 eius apd ſe
baſten vrbē paleſtine inter heliſeū
⁊ abdyā ſepeliſſēt ⁊ ad eius tumu-
lum multa miracula fierēt: iubente
iuliano apoſtata gentiles oſſa eius
ſperſerūt: ⁊ cū miracula nō ceſſarēt
poſtea collecta ⁊ in igne ɔcremata in
puluerē redegerūt ⁊ p agros vētila-
uerūt. Hec in hyſtorijs ſcolaſticis.
Beda vero dt in cronicis ꝙ ipa oſſa col-
lecta lati9 ſperſerūt. ⁊ ſic quodāmodo
ſecundū martiriū paſſus videſ. Hoc
quidā repreſentāt neſciētes: dum in
eius natiuitate oſſa vndiq3 collecta
ɔcremāt. Dū āt ad cremandū colli
gerenſ vt hetur in hyſtorijs ſcolaſti
cis quidā monachi a iheroſolimis
venientes latēter colligētib3 ſe miſcu
erunt magnā q3 partē eoꝝ tulerunt.
Ipa q3 oſſa ad philippū iheroſolimi
tanū epiſcopū detulerūt. qui ea poſt-
modū athanaſio alexādrino epiſco
po miſit. Poſtmodū vero theophil9
eiuſdē vrbis epiſcop9 ea in tēplo ſe-
rapis a ſordib9 purgato repoſuit et
in honorē beati Johānis baſilicam
cōſecrauit. Hec Beda ⁊ in hyſtorijs
ſcolaſticis. Nūc āt apd ianuā deuote
colitur ſicut alexāder terci9 ⁊ inno-
centius quartus rei veritate cognita

ſuis priuilegijs approbauit. Sicut
autē herodes q̄ eius caput amputari
fecit ſuorū ſcelerū penā ptulit: ſic ⁊
iulianū apoſtatā q̄ eius oſſa cōburi
iuſſit: vltio diuina percuſſit. De cuius
percuſſione habet in hyſtoria ſancti
iuliani que eſt poſt cōuerſionē ſācti
pauli. De hꝰ aūt iuliani apoſtate
origine imperio crudelitate ⁊ morte
in hyſtoria triptita plenius edocet.
Conſtātius namqꝫ frater magni cō
ſtantini ex eodē patre duos habuit
filios. ſcꝫ Gallū ⁊ Julianū. Mortuo
autē cōſtantino Cōſtātius eius filiꝰ
Gallū ceſarē fecit quē tñ poſtmodū
interfecit. At Julianꝰ metuens mo
nachus effectꝰ eſt. Cepitqꝫ magos
cōſulere ſi poſſet adhuc ad imperiū
puenire. Poſt hoc cōſtātius Julianū
ceſarem fecit ⁊ ad gallias miſit vbi
victorias multas exercuit. Corona
autē laurea inter duas colūnas depē
dens rupto funiculo ſup caput eius
inde trāſeūtis decidit eumqꝫ aptiſſi
me coronauit: cunctis clamātibꝫ. qꝛ
imperij ſignū eſſet. Cūqꝫ a militibꝫ
appellaret auguſtus ⁊ corona cū q̄
coronaret ibidē deeſſet: vnꝰ torquē
quē habebat in collo Juliani capiti
īpoſuit ⁊ ſic ab eis imperator ē effectꝰ
Tūc figmētū xp̄ianitatis qđ tenebat
abiecit ⁊ tēpla ydolorū aperiēs ⁊ eis
ſacrificās ſe paganorū pōtificē nomi
nabat ⁊ ſignū crucis vbiqꝫ deſtrue
bat. q̄dā die ros ſup eiꝰ veſtimenta
ceterorūqꝫ q̄ cū eo erāt cecidit ⁊ gutta
q̄libet ſe in crucis ſignaculū transfor
mauit. volens aūt cōplacere omnibꝫ
mortuo cōſtātino voluit vt vnuſq̄ſqꝫ
cui vellet ritui deſeruiret. Ac de curia
ſua eunuchos tōſores ⁊ cocos fuga
uit. Eunuchos q̄dē qꝛ vxor eiꝰ obie
rat poſtq̄ aliā nō duxerāt. Cocos: qꝛ
cibis ſimplicioribꝫ vteret. Tonſores
aūt qꝛ vnꝰ inq̄t ſufficit multis. Mul
tos libros dictauit in q̄bꝫ oēs ante
ſe p̄ncipes lacerauit. Vt ergo cocos atqꝫ
tonſores expelleret opus phi nō tñ
imperatoris egit. Vt aūt detrahēt atqꝫ
laudaret neqꝫ phi neqꝫ imperatoris
fuit. Dū aliqñ iulianꝰ ydolis ſacrifica
ret: viſceribꝫ pecudis immolati ſig
naculū crucis corona circūdatū eidē
oſtenſū eſt. Qđ miniſtri vidētes ti
muerūt ⁊ interp̄tantes crucis futurā
vnitatē victoriā ⁊ interminabilita
tē. Quos iulianꝰ cōfortās ait: hoc eē
ſignū xp̄ianitatis dogmatis coercēdi
nec vltra circulū dilatādi. Dū cōſtan
tinopolim fortune iulianꝰ ſacrifica
ret Maris ep̄s calcedonie: q̄ p̄ ſenec
tute lumē amiſerat ad eū accedens
ipſū ſine deo impiū ⁊ apoſtatā appel
lauit. Cui iulianꝰ ait. neqꝫ galileus
tuus potuit te curare. Et ille. De hoc
grās ago deo meo qꝛ ideo me lumine
p̄uauit ne te videā pietate nudatū.
Julianꝰ āt nil aliud r̄ndens abſceſ
ſit. Apud antiochiā vaſa ſancta et
pallia colligēs in terra p̄iciēs ſedit
ſup ea ⁊ ignominiā addidit. Moxqꝫ
in locis illis adeo eſt percuſſus vt inde
vermes ſcaturirēt ⁊ carnes corrode
rēt a q̄ paſſione q̄uſqꝫ vixit liberari
non potuit. Julianꝰ qꝫ p̄fectꝰ dū ad
p̄ceptū imperatoris eccleſiarū vaſa ab
ſtuliſſet ſup ea mingēs ait Ecce in
q̄bus vaſis marie filio miniſtratur.
Cui repēte os verſū ē in anū ⁊ egeſti
onis organū eſt factū. Dū apoſtata
Julianꝰ fortune tēplū intraret ⁊ mi
niſtri tēpli aqua vt mūdaret ingre
dientes aſpergerēt Valentinianus
aſperſionis guttā vidit in clamide
⁊ indignatus pugno percuſſit miniſtrū
dicēs ſe maculatū potiꝰ q̄ purgatū.
Qđ vidēs imperator iuſſit eū in cuſto
diam redigi ⁊ ad heremū deſtinari.
Erat enī xp̄ianꝰ q̄ p mercede meruit
poſtmodū ad imperiū ſublimari. in
odiū quoqꝫ xp̄ianorū Julianꝰ tēplū
iudeorū iuſſit reparari: ipſis iudeis
ſūptus largiſſime ſubminiſtrās. Sꝫ
dū maximā cemēti copiā miniſtraſſet
ſubito ventus maximꝰ veniēs totū
diſperſit. deinde terremotꝰ maximꝰ
eſt effectus. poſtmodū ignis a funda
mentis egrediēs plimos cōcremauit.

Alia vero die ſignum crucis in celo
appruit a iudeoꝝ veſtes nigro colore
crucis ſignaculo ſūt implete. Cū ad
pſas vadēs teſiſſontē a regē obſide
ret: rex ſue patrie ptē obtulit ſi ab
eo diſcedēt. Ille āt nullaten9 acq̄e=
uit Putabāt em̄ ſm̄ pithagore pla
toniſq; ſn̄iaz ex mutaōe corpoꝝ alex
andri aīam poſſidē aut eē potius in
alio corpe ali9 alexāder. ſed iaculuz
repēte diſcurrēs ei9 lateri eſt infixū.
q̄ vulnere t'minū vite ſuſcepit. q̄ vō
intulit acten9 ignorat'. Sed alij q̄n=
dā inuiſibiliū hoc intuliſſe ferūt Alij
vnū paſtorē pſiāa habelitarū. Alij mi
litē famea itinere fatigatū. ſed ſiue
homo ſiue angel9 fuit palā eſt q2 di
uinis iuſſioīb3 miſtrauerit Calixt9
aūt ei9 familiaris dicit eū fuiſſe a de
mone pcuſſū. Hec in hiſtoria trip.
C¶ Tercīo inſtituta fuiſſe videt' decol
latio ꝓpt' capitl' ipſi9 inuentōez. Nā
hac die ut aiūt corp9 e9 reptū eſt. Si
cut em̄ dicit' in vndecimo libro hiſto
rie eccl'aſtice: Jobēs in caſtello ara=
bie dicto macherōta fuit vinct9 a ca
pite trūcat9. Herodias autē caput
Johānis in iheruſalem fecit deferri.
a iuxta herodis habitaclm̄ caute ſe
peliri. timēs ne ꝓpheta reſurgeret: ſi
cū corpe caput ſepeliſſ; Tpe vō Mar
ciani pn̄cipis ut habet' in hiſtorijs
ſcolaſticis: Jobēs caput ſuū duob9
monachis: q̄ Iheroſolimā venerūt
reuelauit. Qui ad palaciū qd' hero=
dis fuerat ꝓperātes: caput ipſi9 inue
nerūt ſaccis ciliciis inuolutū. veſti
b9 ut eſtimo q̄b3 in deſerto fueāt ob
uolut9 Qui dū cū p̄dicto capite ad
ꝓpria remearēt q̄dā Emiſſene ciuitat'
figulus paupertatē fugiēs comitē ſe
eiſdē exhibuit. Hic dū perā ſibi cre
ditā portaēt āmonit9 nocte a ſcō Jo
hāne ipſos fugiēs Emiſſenā vrbē cū
ſancto capite eſt ingreſſus Ibiq; q̄
diu vixit in q̄daz ſpecu ſanctū caput
venerās pſperitatē nō modicā aſſe
cut9 eſt. Moriēs āt illud ſorori ſue
ſb̄ fide reuelauit a ſm̄ eūdē modū ſi=

biinuicē ſucceſſores fuerūt P9 mlt'
tū vō tpis ſancto marcello mōcho in
eodē ſpecu degēti: btūs Johānes ca=
put ſuū hoc mō reuelauit Videbat' ei
ſibi dormiēti q2 multe turbe pſallen
tes incederēt a dicerēt. Ecce ſcūs Jo=
hānes baptiſta venit. Deinde vidit
btūz Johānē quē vn9 a dextris ali9
a ſiniſtris ducebat. Om̄es veniētes
ab eo benedicebāt'. Ad quē cū Mar
cell9 acceſſiſſet elenās eū a p mentū
apprehendēs dedit ei oſculū pac' Tūc
Marcell9 int'rogauit eū dicēs. Dn̄e
mi dilecte. vnde ad nos veniſti? Et
ille. De ſebaſte veni. Cū ergo excita
tus fuiſſet a de hac viſione plurimum
miraret': quadā alia nocte cū dormi
ret q̄dā ad eū veniēs ip̄z excitauit. Et
ecce dū excitatus fuiſſ; vidit quandā
ſtellā fulgentē in hoſtio cellule reſi
dere. Quā ſurgēs cuz palpare vellet
ſubito in aliā partē ſe trāſtulit Ille
autē abiē cepit poſt eū. q̄uſq; ſtella
ſtetit in loco vbi eāt caput Johānis
baptiſte vbi fodiens reperit vrnaz
et in ea ſanctū theſauꝝ. Quidā aūt
cum non crederet manū ad ydriā mi
ſit. ſed ſtatim man9 exaruit a ydrie
adheſit. Orantib3 aūt ſocijs manuz
abſtraxit. ſ; inualida remāſit Appa
ruit autē eidē iobēs dicēs. Cū caput
meū in eccl'a deponet' ydriā ɔtiges et
ſanitatē recipies. qd' a fecit a integrā
ſanitatē recepit. Hoc aūt cum mar
cellus Juliano eiuſdē vrbis epō in=
dicaſſet: ab eis eſt eleuatū a in vrbē
delatū Ex quo tpe cepit in eadē vrbe
decollatio Johānis celebrari ip̄o die
ſicut in hyſtoria ſcolaſtica habet' q̄
caput eſt inuētū ſiue eleuatū. Poſt
modū ɔſtātinopolī eſt trāſlatū Nā
ſicut dr' in hiſtoria triptita: cum Va
lens impator iuſſiſſet ſacruz caput
in vehiculo poni a in ɔſtantinopoliz
trāſferri: cū circa calcedoniā veniſſēt
vehiclm̄ nullaten9 trahi poterat q̄n
tumcūq; boues ſtimul' vrgerentur
Ideoq; ip̄m ibidē deponere ſunt coa
cti. S3 cū poſtea theodoſi9 ip̄z inde au

ferre vellet a q̃ndã matronã virgine;
cuſtodie capitis mãdatã repiſſet
ibidẽ rogauit eam ut ſibi auferre di
mitteret ſacrũ caput Jlla aũt ↄſenſit
credens ꝙ ſicut tpe Valentis ita ⁊ nũc
nõ p̃mitteret ſe auferre Tunc deuo-
tus impator purpurã ſua caput am
plectẽs cõſtãtinopolim tranſtulit et
ibidẽ pulcerrimã eccãm edificauit Hec
in hyſtoria triptita. Et inde ad gal-
lias apud pictauiã regnãte Pipino
poſtmodũ eſt trãſlatũ vbi ei9 meritis
multi mortui ſunt reſuſcitati Sed ſicut pu
nitus e herodes q̃ iohẽm decollauit. ⁊
iulian9 apoſtata q̃ ei9 oſſa cõbuſſit.
ſic ⁊ herodias punita ẽ q̃ puelle ut
caput peteret ſuggeſſit et ipſa puella
q̃ hoc petijt Quidã enĩ dicũt ꝙ herodi
as in exiliũ dãnata nõ eſt nec ibi de
functa. Sed cũ caput iohis in manibus te
neret ⁊ eidẽ gaudẽs plurimũ inſultaret
diuino nutu caput ip̃m in ei9 faciẽ inſuf
flauit ⁊ illa ptin9 expirauit. hoc q̃dem
vulgarit dr. Sed qd ſuperi9 dictũ eſt
ut in exilio cũ herode miſerabilit cõſũ
pta fuerit: ſci tradũt in cronicis. ⁊ ſic
tenendũ videt. Filia ỽo ei9 cũ ſup gla
ciẽ deãbularet. ſub ea glacies reſoluit
⁊ ipſa in aq̃s ↄtinuo ſuffocat' Jn croni
ca ỽo dr ꝙ terra ipſã viuã deglutiuit.
Qd pt intelligi ſicut de egiptijs in ma
ri rubro ſuffocatis dr. Deuorauit eos
terra ⁊c. Quarto iſtituta fuiſſe dr
decollatio btĩ Johis ꝓpt digiti ipſi9
trãſlatõem ⁊ eccãe dedicatõem. Digit9
enĩ ſu9 q̃ dñm oñdit ut fert ↄburi non
potuit. Vñ a p̃dictis mõachis ip̃e di-
git9 rapt9 eſt quẽ poſtmodũ ut ha
bet in ſcolaſ. hiſt. ſcã tecla int' alpes
attulit ⁊ in eccã ſci Martini colloca
uit. Hec in hiſtorijs. Hoc ecĩ teſtat
magiſter iohẽs beleth d. Qz p̃dicta
ſcã tecla ip̃m digitũ q̃ ↄburi nõ potu
it de vltramarinis ptib9 i normaniã
attulit. ⁊ ibi in honore ſci Johis eccle-
ſiã fabricauit. quã eccãm ut ibidẽ di
cit q̃dã hac die dedicatã fuiſſe aſſe-
runt. Vñ a dño papa ſtatutũ fuit ut hec
dies p totũ mũdũ celebris habeat.

Apud maurienã ciuitatẽ gallie matrõ-
na q̃dam iohis baptiſte valde deuota
deũ inſtanti9 exorabat ut ſibi de reli
q̃is iohis aliq̃n aliq̃d donaret Cũ aũt
orãdo nihil p̃ficerẽ ſe videret. reſũpta de
deo fiducia iuramẽto ſe aſtrinxit: ut
acten9 ñ comederet: donec qd petebat
acciperet. Cũ aũt diebus aliq̃bus ieiunaſſet
pollicẽ ſup altare miri cãdoris vidit
⁊ dei domũ leta ſuſcepit. Tres aũt epi
illuc accurrẽtes: cũ q̃libet de illo polli
ce ptẽ vellet accipere. tres ſãguinis gut
tas in lintheo ſuppoſito ſtillare ſtu-
puerũt. ⁊ ſinguli ſingulas ſe meruiſ-
ſe reliq̃as ſũt letati. ¶ Theodolia re
gina lõgobardorũ medoecie iux̃ medi
olanum nobilẽ eccãm in honore ſci Jo
hãnis baptiſte ↄſtruxit ⁊ ditauit. p
cedẽte tpe. ut teſtat' Paul9 in hyſt.
longobardorũ. cõſtãtin9 q̃ ⁊ cõſtans
impator: volens ytaliã a lõgobar
dis eripe a q̃dã ſcõ viro q̃ ſpm habu
it ꝓphetie de exitu belli q̃ſiuit Qui no
cte orõni vacãs mane rñt. Johãni
regina eccleſiã ↄſtruxit. ⁊ ip̃e p lõgo
bardis ↄtinue intercedit. ⁊ ideo ſupari
nõ pñt Veniet tñ tps q̃ locus ille de
ſpiciet. ⁊ tũc ſupabũt. qd tpe Ka-
roli fuit ipletum. ¶ Vir q̃dã mag-
ne virtutis ut ait Greg. in dyal. no
mine ſanctul9. dũ quẽdã dyaconem
a longobardis captum in ſua cuſto
dia tali cõditõe haberet. ut ſi fugeret: p
eo ip̃e ſniam capitalẽ ſubiret. Coe-
git enĩ p̃dict9 ſanctulus ip̃m dyaco
nẽ ut fugeret ⁊ ſe liberaret. Quapro
pter ſanctulus ad decollãdũ addu
cit. ⁊ ad hoc fortiſſim9 ſpiculator eli
gitur. de quo dubiũ nõ erat q̃n vno
ictu caput ipſi9 abſcideret Extẽſo q̃z
collo: cũ ipſe carnifex forti ac horri-
bili niſu brachiũ cũ enſe in altũ le-
uaſſet: ille ptin9 exclamauit. Sancte
Johãnes ſuſcipe illũ. Statimq̃z bra
chiũ percuſſoris irruit: et erecto in ce-
lũ gladio brachiũ iflexibile remãſit
Preſtitoq̃z iuramẽto: ꝙ decetero nul
lũ xp̃ianũ feriret: vir dei p eo orauit
et brachiũ ſtatim depoſuit.

De ſcō Felice preſb̄ro ⁊ Adaucto

Felix preſbiter ⁊ fratˀ ſuꝰ ſiłr
noīe felix Dyocletiano ⁊ ma
ximiano oblati ſūt. q̊rū ſeni
or dū ad tēplū ſerapis ut ibidē ſacri
ficaret adductꝰ eēt inſufflauit in fa-
ciē ſtatue ⁊ ꝓtinꝰ cecidit. Ductus ſiłr
ad ſtatuā mercurij ꝑiter inſufflauit
et ꝓtinꝰ ſtatua cecidit. Ductꝰ āt ter-
cio ad ſimulacrū dyane ſiłr fecit. Tor
tus igiť in eculeo: ductꝰ eſt q̄rto ad
arborē ſacrilegā: ut ibi īmolaret. q̌
flexis genibꝰ orauit. ⁊ in arborē ſuf
flās eā a radice ſubuertit. ⁊ ſimula-
crū cū ara ⁊ tēplo arbore corruēte cō
triuit. Qđ cū p̄fectꝰ audiſſꝫ eū ibidē
decollari p̄cepit. ⁊ corpꝰ eꝰ lupis ⁊ ca
nibꝫ derelıq̇t. Tūc q̇dā in mediū re-
pēte ꝓſiliēs xp̄ianū ſe libere ꝯfeſſus
eſt. Ambo g̊ ſeīnuicē oſculātes ibiđ
inſimuł decollati ſūt. Xp̄iani ṽo eius
nomē ignorātes adauctū eū vocaue
rūt. eo ꝙ ſcō felici auctꝰ ſit ad coro-
nā martirij. q̊s cū xp̄iani in foueā
quā arbor effecerāt ſepeliſſent: paga
ni eos effodere volētes ꝓtinꝰ a diabo
lo ſūt arrepti. Paſſi ſunt circa ānū
dn̄i. cclxxxvij.

De ſcō Sauiniano mr̄e ⁊ Sauina

Sauinianꝰ ⁊ ſauina fuerūt filij
ſauini viri nobiliſſimi ſꝫ pa
gani. Qui de priā vxore ſauini
anū genuit ⁊ de ſcđa ſauinā filiā ge
nerauit ⁊ ex noīe ſuo ābos vocauit.
Legēs āt ſauinianꝰ verſū illū Aſper
ges me dn̄e ⁊c̄. q̇d h̄ eēt q̄rebat ſꝫ in
telligere nō valebat. Vn̄ intrās in cu
biclm̄ in ciné ⁊ cilicio ꝓſtratꝰ iacebat
dicēs ſe malle mori q̄ꝫ non intelligē
ſenſū verbi. Cui apparēs angelꝰ dix
it. Noli ad mortē te affligere: qm̄ ī
ueniſti grām apđ deū. ⁊ cū baptiſa
tꝰ fueris niue cādidior eris ⁊ tūc in-
telliges ꝙ nūc q̄ris. Recedēte āgelo
letus efficitur. ⁊ ꝑ idola de cetero vene
rari ꝯtemnēs a pr̄e ꝑlimū obiurgaꝫ.
Cū ergo pater ſepius ſibi dicerēt Me
liꝰ eſt ut ꝗ deos nō adoras tu ſolus
moriaris: q̄ꝫ nos oēs inſimuł in morte

tua inuoluamꝰ: latēter effugit ⁊ ad
vrbē trecaſinā deuenit. Cūqꝫ ſup flu
uiū ſecane veniſſet ⁊ ibi ut baptiſa
retur dn̄m exoraſſꝫ: ibidē baptiſatus
eſt dixitqꝫ ei dn̄s. Nūc inueniſti qđ
tamdiu q̄rendo laboraſti. Statiqꝫ in
terrā baculū fixit ⁊ facta orōe bacu
lus ille corā multł aſtātibꝫ frōdes ⁊
flores ꝓduxit ita ꝙ M.c.viij. viri ī do
mino crediderūt. Impator āt h̄ audi
ens ad eū capiēdū milites ꝑles dire
xit. q̇ eū orātē iuenıētes: ad eū acce-
dere timuerūt. Impator āt ꝑles pri
oribꝫ miſit. Qui veniētes cū eo orāte
ꝑiter orauerūt. Surgētiqꝫ dixerunt.
Impator deſiderat te videre. q̇ cū ve-
niſſet ⁊ nollet ſacrificare: manꝰ eius
et pedes ligari fecit: ⁊ vectibꝫ ferreis
cedi. Cui ſauinianꝰ. adauge tormen
ta ſi potes. Tūc iuſſit eū impator in
media ciuitate ſup ſcamnū ligari et
ſuppoſitł lignis oleoqꝫ ⁊ igne incen
dio ꝯcremari. Rex āt intuēs vidit eū
in media flāma ſtantē pariter ⁊ orā
tē ſtupefactꝰ in faciē ſuā cecidit ⁊ ſur
gens ei dixit. Fera mala n̄ tibi ſuffi-
ciūt aīe q̄s decepiſti niſi ⁊ nos ꝑ ma
gicā artē decipe moliaris. Cui ſauinia
nꝰ adhuc multe aīe ⁊ tu ipſe ꝑ me ſū
dn̄o credituri. Cū aūt impator ex h̄
nomē dei blaſphemaſſet in craſtinū
iuſſit eū ad ſtipitē ligari ⁊ ſagittari
Sagitte a dextris ⁊ a ſiniſtris in ae-
re ſuſpēdebanť nec aliq̄ eū leſit. Alte
ra die impator ad eū veniēs dixit ei
Et vbi eſt deꝰ tuus veniat nūc ⁊ de ſa
gittis iſtis te liberet. Statiqꝫ vna de
illis ſagittis exiliēs regē in oculo ꝑ-
cuſſit ⁊ penitus excecauit. Vn̄ iratus
iuſſit eū in carcere recipi ⁊ in craſtino
decollari. Sauinianꝰ aūt orās ut ad
locū vbi baptiſatus fuerat transfer
retur ꝯfractis cathenis ⁊ apertł hoſtijs
ꝑ medios milites trāſiēs illuc venit
Qđ audiēs impator iuſſit eū illuc
inſequi ⁊ capite truncari. Videns aūt
ſauinianꝰ milites inſequētes: ſuper
aquā velut ſup terrā ambulauit q̊-
uſqꝫ ad locū ſui baptiſmi ꝑueīt. Cū

ergo milites trāſnataſſent a cū pa‍tre formidarēt ait illis Securi me p cutite a de ſanguine meo ad impera torē vīm deferte. ut lumē recipiat et dei virtutē cognoſcat. Percuſſus ḡ caput ſuū leuauit a paſſibꝫ. xlix. il lud portauit At impator cū de eius ſanguine oclm tetigiſſꝫ ɔtinuo ſana tus eſt di. Vere magn9 a bonus eſt deus xpianoꝝ Qd audiēs qdā que xl. annis lumen amiſerāt ad locū ſe portari fecit a facta orōne ɔtinuo lu mē recepit. Paſſus eſt aūt. circa an nos domini. cclxix. ix. kl. februarij. Sed hoc ideo inſerit ut hyſtorie ſo roris ſue cuius feſtum ꝑcipue ħ reco lit ħ cū hyſtoria ɔiūgat B Cū ḡ ſoror ei9 ſauina frēm ſuū ɋtidie fler; a p eo ꝑdolis ſupplicaret: tandē ſibi dormiēti appuit angel9. di. Sauina noli flere ħ ɋcunqꝫ habes dereling a inuenies frē; tuū in honore maxi mo ɔſtitutū Que euigilās coetanee ſue dixit Amica mea aliqd ne ſēſiſti Et illa. Etiā dña. Nā vidi hoīem lo quentē tecū ħ neſcio qd dicentē. At illa. Nō me inqt accuſabis. Et illa. abſit dña Quecunqꝫ vis facias. tm̄ non te occidas. Sicqꝫ in craſtino ābo receſſerūt. Cūqꝫ igif pater diu eā ſe ciſſet inquirrā nō inueniſſꝫ eleuatis in celum manibꝫ ait. Si tu es de9 po tens in celo: ꝑdola mea cōminue ꝙ natos meos ſaluare nō potuerūt Tūc dñs intonās oīa ɔminuit a ɔfregit. Qd multi videtes crediderūt Ve rū btā ſauina romā vadēs ab euſebio pp̄ baptiſat a duos cecos. duoſqꝫ ɔtrac tos ſanans. v. ānis ibi pmāſit. Cui dormiēti appens āgel9 dixit Sauina qd eſt qd facis: ut tuas diuitias de ſerēs nūc hic ī delicijs epuleris Sur ge a vade in trecas ciuitatē ut frē; tuū ibidē inuenias. Dixit ḡ famule ſue Nō oportet nos hic āpli9 habitare Et illa dña quo vis ire Ecce oēs te valde di ligūt a tu pegre mori cupis Et illa De9 nobꝫ puidebit. Et accipiēs panē ordeaceū in vrbē rauenā deuenit Ve niētqꝫ ad domū cuiuſdā diuitis cui9 filia ɋi mortua plāgebat: ſe ibidē a famula hoſpicio recipi poſtulabat. ꝙ ait. Dña mea quō hic hoſpitari va les cū filia dñe mee moriatur a oēs ḡ uit ſe affligāt Nō ꝑpt me inqt mo rief Intrās ḡ manū puelle apphen dit a ſanā eā erexit. Et cū vellet eā re tinere nullaten9 acqeuit Cū ḡ iux trecas ad miliare ſauina veniſſꝫ. di xit famule ſue ut modicū pauſaret. Et ecce qdā vir nobilis noīe Liceri9. de ciuitate veniēs. dixit eis. Vñ eſtis Cui ſauina. Hic ſū de ciuitate iſta Et ille. Cur mētiris. cū loqla tua te indi cat eſſe pegrinā Et illa dñe vere pe grina ſum a frē; meū ſauinianū diu pditū reqro. Qui ait. Vir ille quē ꝙ ris an paululū p xpō decollat9 eſt a in tali loco ſepultus. Tūc pſternēs ſe in orōne ait. Dñe ꝙ me ſēp in caſti tate ſeruaſti non pmittas me āpli9 diris itineribꝫ fatigari nec me de lo co iſto vlteri9 moueri Cōmēdo tibi fa mulā meā ꝙ ꝑpter me tāta ſuſtinuit Frēmqꝫ meū quē hic videre nō potui fac ut in regno tuo videre merear Fa cta āt orōe migrauit ad dñm. Qd vi dēs eius famula cepit flere. ꝙ ad ſe peliendū neccaria nō habebat. Pre dict9 aūt vir pcone p ciuitatē miſit ut oēs ad ſepeliēdū mulierē pegrinā veniret. Qui veniētes honorifice eam ſepelierūt. Hāc qꝫ die fit feſtū ſcē Sabine ꝙ vxor valētini militis fuit et cū nollet ſacrificare ſb Adriano ipa tore decollata eſt.

De ſancto Lupo.

Lup9 apd aurelianū ex gñe regali ort9 dū cūctis ꝟtutibꝫ emiteret Senonēſis archiepſ eſt elect9 Qui cū oīa fere paupibus erogaret a qdā die plurimos ad cōui uia inuitaſſet: cū vinū ad mediū ꝑn diū ñ hēret. ſic rūt miniſtro Credo ꝙ de9 ꝙ volatilia paſcit nrā; pficiet cari tatē Et ſtatī nūci9 affuit ꝙ cētū vini modios ꝑ foribꝫ eē nūciauit Cū oēs de curia ſibi vehemēter detraherēt ꝙ

virginē dei filiā ꝑdeceſſoꝛꝭ ſui nimis
immoderate amaret. coꝛā detrahēti-
tibꝫ ipſā virginē apꝑhendēs: oſcula-
t⁹ eſt eā di. Nihil nocēt homī verba
aliena quē ꝓpꝛia nō maculat cōſcīa.
Quia enī ipſā deū ardēter amare no
uerat eā mēte puriſſīā diligebat
Cū rex frācoꝝ dotai⁹ burgūdiā ītrās
ſeneſcallū ſuū cōtra ſenoēs direxiſſ;
ut ciuitatē obſideret: ſcūs lup⁹ eccīam
ſcī ſtephani ingreſſus cāpanā pul-
ſari fecit Quā hoſtes audiētes tāt⁹
terroꝛ inuaſit ut niſi fugerēt moꝛtē ſe
euadere nō putarēt Tādē obtēto reg̊
burgundie cū rex aliū ſeneſcallū ſe-
noñ. miſiſſet a btūs lup⁹ ei nō occur
riſſet: indignatus nimis adeo ip̄ꝫ apꝺ
regē īfamauit ut rex btm̄ lupū ī exi
liū deſtinaret. q̇ ibi doctrina ⁊ mira
culis valde enituit Interea ſenoñ. q̄n
dā epm̄ q̇ locū ſcī lupi inuaſerat oc-
cidētes: ut ſcūs Lup⁹ de exilio rediēt
a rege īpetrauerūt. Quē rex vidēs exi
lio tabefactū ita diuinit⁹ ē mutat⁹ ut
coꝛā eo ꝓſtrat⁹ veniā peteret Multiſ-
qꝫ auctū muneribꝫ ſue reſtituit ciuita-
ti. Qui dū pariſi⁹ remearet ei multa
incarceratoꝝ turba apꝼ hoſtijs: ſolu
tiſqꝫ vinculꝭ obuiauit. Quadā die
dn̄ica cū miſſaꝫ celebraret: lapſa ē ce
lit⁹ gēma ī e⁹ ſcō calice. quā rex inter
ſuas reliq̄as collocauit Rex dota-
ri⁹ audiēs qꝫ cāpana ſcī ſtephani in
ſono miraꝫ hēret dulcedinē: miſit ut
pariſi⁹ deferretꝛ ut ab ipō ſepi⁹ audi-
ret. Sꝫ cū hꝺ ſcō lupo diſplicuiſſ; mox
ut de vrbe ſenoīca delata eſt ſoni ſui
dulcedineꝫ perdidit. Qꝺ rex audiēs
ſtatī reſtitui iuſſit. Statiqꝫ ſono red
dito īſonuit ſeptio ab vrbe miliario
Itaqꝫ ſcūs lup⁹ obuiā ꝓrexit a qꝺ do
lens ꝑdiderāt cū hōꝛe recep̄t Nocte
q̄dā cū oraret inſtinctu diaboli vehe
mēt ſitiēs: iuſſit ſibi aquā frigidā de
poꝛtari. Dolos āt intelligēs inimici
puluinar ſuū ſup vas poſuit ⁊ ibi di
abolū inꝯīcluſit. q̇ tota nocte vocife
rando vlulare cepit. Facto āt mane q̇
cū tēptare venerāt: in die ꝯfuſus abſ-

ceſſit. Quadā nocte dū moꝛe ſoli
to ciuitatis eccās circuiſſ; rediēs domū
audiuit clericos ſuos rixantes eo qꝫ
cuꝫ mulieribꝰ foꝛnicari vellent Qui
eccīam intrās ꝓ eis orauit ⁊ mox ab
eis oīs ſtimulꝰ tēptatōnis abſceſſit
Venientesqꝫ añ illū veniā poſtularūt
Tandē multis clarꝰ virtutibꝰ in pa
ce q̇euit Floꝛuit āt circa ānos dn̄i. ccx
De ſancto Mamertino.

Mamertin⁹ prius pagan⁹ cuꝫ
ydola quadā vice coleret vnū
oculū ꝑdidit et vna man⁹ ei⁹
ariditatē incurrit. Qui cum ſe deos
offendiſſe putaret ⁊ ad tēplū ad orā
dū ydola ꝑgeret: obuiauit ei quidā
vir religioſus nomine ſauin⁹ q̇ eum
vnde tāta ſibi infirmitas accideret re
quiſiuit Qui ait. deos meos offendi
⁊ ideo eos orare vado ut q̄ mihi abſ-
tulerūt irati: reddāt propicij. Cui il
le reſpōdit. Erras frater erras: ſi de
mones deos putes. ſꝫ vade ad ſcūm
Germanū altiſiodoꝛenſem epm̄ Et ſi
eius ꝯſiliū acq̇eueris cōtinuo ſanus
eris. Qui ſtatī iter arripiens venit
ad ſepulcꝝ ſancti amatoꝛꝭ epi ⁊ plu
rimoꝝ ſanctoꝝ. Seceſſitqꝫ ꝓpter pluui
am nocte illa ad quādā cellulā ſup
tūbam ſancti ꝯcoꝛdij collocatā. Cuꝫ
aūt obdoꝛmiuiſſet apparuit ei viſio
mirabilꝭ qꝫ quidā .ſ. vir venit ad ho-
ſtiū celle ei⁹ vocauitqꝫ ſanctū Concoꝛ-
diū ut veniret ad feſtū Quod ſanct⁹
ꝑegrinus ⁊ ſanct⁹ amatoꝛ cuꝫ alijs
epiſcopis faciebant Cui ille de tumu
lo reſpondit. Nō poſſum modo veni
re quia hoſpiteꝫ quendā me cuſtodi
re opꝫtet ne a ſerpētibus qui hic ha
bitāt occidatꝛ. Abiens ille q̄ audie-
rat nunciauit. Reuerſuſqꝫ ait Sācte
cōcoꝛdi ſurge ⁊ veni ⁊ adduc tecū Iu
uianū ſubdiaconē ⁊ viuianū accoli-
tū ut officiū nr̄m faciant Alexāder āt
hoſpitē tuū cuſtodiet Viſumqꝫ ē ma
mertino qꝫ ſcūs Concoꝛdius apꝑhē
ſa manu duceret eum ſecū. Cūqꝫ ad
eos veniſſet dixit ei ſcūs amatoꝛ Quis
eſt iſte q̇ tecū ingreſſus eſt? Qui ait.

Hoſpes me⁹ eſt. Et ille. Expelle eū ꝙ pollut⁹ eſt. Qui cū expelleret̄ pſtr̄tus corā eis ſancti amatoris grāꝫ i-petrauit. Qui iuſſit ei ut ad ſcūꝫ germanū pgere feſtinaret. Euigilās ḡ ad ſcūꝫ germanū venit Et corā eo pſtratus veniā poſtulabat Qui cū ea q̄ ſibi cōtigerant enarraret prexerūt ābo ad tūbā ſci ɔcordij. ⁊ remoto lapide viderūt plurēs fr̄ēs q̄ ḋcē pe-dū lōgitudieꝫ excedebāt Cūqꝫ oēs diffugeret̄ īpetrauit eis ut ad talē locuꝫ pgāt vbi deceteo nemī nocē p̄ſumāt Sicqꝫ mamertin⁹ baptiſat⁹ ⁊ ſanat⁹ Factuſqꝫ ē mōch⁹ mōſterij ſci germani. vbi p⁹ ſanctū Alodiū abbas fuit Hui⁹ tpe ī ei⁹ mōſterio ſāct⁹ marin⁹ extitit. Cui⁹ obediāꝫ ſcūs mamertin⁹ pbaē volēs vili⁹ officiuꝫ mōſterij ei ɔmiſit. paſtorē. ſ. eū faci-ens bubaloꝝ. Cū ḡ in inſula q̄dā bo-ues ⁊ vaccas liberē cuſtodiret: tāta ſcitate pollebat ꝙ etiā aues ſilueſtres ad ſevenietes maūꝝpa nutrebat Nā et apꝝ q̄ ad cellā ei⁹ ɔfugerat a canibꝫ eripuit ⁊ abiē fecit Latrones q̄dā cū eū expoliaſſet ⁊ veſtē ei⁹ ſecū ferē-tes abirēt: ſolū ei palliolū dimiſerāt Qui ſtati p⁹ eos clamauit. d. Reuē-timi dn̄i mei. ecce denariū ī meo palliolo colligatū inueni q̄ vob forſitā nccari⁹ erit Qui ptin⁹ reuētētes palliolū cū denaio abſtulerāt ⁊ nudū pemit⁹ dimiſerāt. Sꝫ cū feſtināter ad ſuas latebr̄s ppcrarēt tota nocte eūtes in ipō crepuſculo ad ei⁹ cellulā ſūt repti. Qs ille ſalutās ī cella ſua benigne recepit. pedeſqꝫ eoꝝ lauās q̄ptū potu miſtrauit Qui ſtupefacti de eo q̄d fecerūt doluerāt ⁊ vnuſq̄ſqꝫ eoꝝ ad fidē ɔuerſus eſt Quadā vice cū q̄dā iuuēes mōchi ſecū manētes vrſe cui-dā q̄ ouibꝫ inſidiabat laq̄os tetēdiſſent Illa in laq̄os nocte irruēs tenebat. Qd ſanct⁹ mamertin⁹ p̄ſciēs de lecto ſurrexit. ⁊ eā inueniēs dixit illi Quid facis hic o miſera. Fuge cito ne capiaris. Eāqꝫ abſoluens dimiſit Qñ cū mortu⁹ fuiſſet et corp⁹ ei⁹ altiſiodoꝝ deportarēt: cū fuiſſent in q̄-dā villa nullo modo inde illud mouere potuerūt quoaduſqꝫ q̄dā incarcerat⁹ ſbito fractis vincul liber exiſtēs venit ad corp⁹ ⁊ cū aliis vſqꝫ ad vrbē portauit. vbi in eccla ſancti Germaī honorifice ſepultus eſt.

De noīe ſancti Egidij.

Egidius d̄r ab e q̄d eſt ſine ⁊ geos t̄ra ⁊ dya clarū ſiue diuinū Ipſe namqꝫ fuit ſine t̄ra p terrenoꝝ deſpectōem. clar⁹ p ſcientie illuſtratōnem. diui⁹ p amorē q̄ aſſimulat amantē amato.

Legenda.

Egidi⁹ Athenis ex regia ſtirpe pgenitus. ⁊ ſacris litteris ab infantia erudit⁹ Dū quadā die ad eccleſiam pgeret cuidā egro in platea iacēti ⁊ elemoſinā petēti tunicā ſuā tribuit. qua induta ſanitatē integraꝫ mox recepit. Poſt hoc pentibꝫ ſuis in dn̄o q̄eſcentibꝫ p̄rimonij ſui xp̄m fecit heredē Quadā vice dū ab eccleſia rediret: vir quidā a ſerpēte pcuſſus eidē obui⁹ extitit. ſed orōe fuſa Egidius ptinus virus fugauit. Quēdā demoniacū etiā in eccā cū ceteris ɔſiſtētem ⁊ fideles clamoibꝫ ſuis turbātē Egidi⁹ demōe fugato ſanauit Vex hūani fauoris formidās periculum: clā lit⁹ maris petiit. et nautas quoſdā in mari piclitari ɔſpiciēs. facta orōe tēpeſtatē ocꝫ ſedauit Applicātibꝫ āt nautis audito ꝙ romā tēderet grās e⁹ meritis egerāt. ⁊ ꝙ eū ḡtis ſecū veherēt pmiſerāt Cū ḡ arelatū veniſſet ⁊ biēnio cū ſcō Ceſario eiuſdē ciuitatis epō manſiſſet: ⁊ ibidē quēdā triennio febricitantē curaſſet heremū cupiēs clā diſceſſit. Et cū verederio heremitica ſāctitate ɔſpicuo diu mā-ſit. vbi ſterilitatē terre meritis ſuis fugauit Sꝫ dū vtrqꝫ miracul choruſcaret: hūane laudis timēs piclm relicto eo īteriorē heremū penetrauit vbi q̄ddā antrū ⁊ quēdā fonticulū repiēs q̄ndā nihilominus ceruā dimit⁹ prepatā ibidē habuit ī nutricē. q̄

certis horis lactis alimoniā ſibi pbe
bat. Sed cū ibidē regis pueri venarēt
pdictā videtes ceruā ceteris feris cō
tēptis hāc cum canib9 inſequūt. At
q̄b9 dū vehemēter vrgeret: ad pedes
ſui cōfugit alūni. Ille vero admirans
cur pter ſolitū ſic mugiret Exiens a
venatores audiēs dn̄m exorauit: ut
quā ſibi nutricē tribueāt ſuaret. ca
nū aūt null9 infra lapidis iactū ſibi
appropinq̄re auſus eſt. ſꝫ cū nimio
vlulatu ad venatorēs reūtebāt. Noc
te ergo ſupueniēte domū redeūta ſeqn
ti die illuc reūtētes: caſſo labore dom
iterꝫ redierūt Quod cū rex audiſſet
rem ut erat ſuſpicatus cū epō a mul
titudine venatorꝫ illuc ꝓperauit. Sed
cū canes ut prius accedere nō preſu
merēt ſed oēs vlulando redirēt: locū
vepriū denſitate inacceſſibilē in girꝫ
circūdederūt. Vn9 aūt incaute ſagit
tā dirigēs ut inde ceruā expellēt: vi
ro dei ꝓ ceruo orante graue vulnus
inflixit. Sꝫ milites ſemitā ferro api
entes ad ipſius deuenerūt ſpeluncā
Et videntes ſenē habitu monachali
veſtitū: canicie āta etate venerabilē
ceruāq̄ꝫ ad eius genua ꝓuolutā: ſo
lus epus a rex eum pedites adierūt
ceteris retroſtare iuſſis. Et interro
gauerunt eū quis eſſet vel vñ veniſſꝫ
aut cur tā denſā heremi vaſtitatē pe
tiſſet: ſeu quis eū vulnerare pſump
ſiſſet. Quib9 cū ad ſingula rn̄diſſet
a illi ab eo veniā humilr poſtulaſſēt
medicos ſanando vulneri ſpopōderāt
a multa donaria obtulerāt. Sꝫ ipē nec
medicinā adhiberi voluit: a munera
ꝯtēnēs ad ipa etiā nō reſpexit. q̄n po
ti9 ſciēs virtutē in infirmitate perfi
ci dn̄m exorauit. ne q̄ꝯdiu viueret ſa
nitati pſtine redderet. ¶ Sꝫ cū rex eū fre
quēter viſitaret a pabulū ſalutꝭ ab
eo reciperet ei imēſas diuitias obtulit
ſꝫ eas ille recipe penit9 recuſauit. am
monens ut inde mōſteriū cōſtrueret
vbi mōſtici ordinis diſciplina vigēt
Qd cū rex feciſſet vict9 egidius laci
mis a pcib9 regis poſtq̄ꝫ plurimum

renuiſſet illi9 mōſterij curā ſuſcepit
¶ Hui9 famā rex Karol9 ut audiuit
ei9 īpetrato aduētu reuererent eū ſuſce
pit. Quē inter cetera ſalutꝭ colloq̄a
rex rogauit ut ꝓ ipō dignātur oraret
q2 q̄ddā facin9 enorme ꝯmiſerat: qd
nulli vnq̄ꝫ nec ipſi ſcō ꝯfiteri auderꝫ
Seq̄nti ergo dn̄ica die cū egidi9 celebrāſ
ꝓ rege oraret: angel9 dn̄i eidē appēs
cedulā ſup altaē poſuit. in q̄ ſcriptū
erat p ordinē regis pctm̄. a q2 egidij
iā pcib9 eēt dimiſſū: ſi tamē penitēs
deinceps abſtineret Adiūctūq̄ꝫ erat
in fine q2 q̄ſq̄s ſcm̄ egidiūꝫ ꝓ q̄cūq̄ꝫ
ꝯmiſſo inuocaret ſi tn̄ ab illo deſiſte
ret ei9 meritꝭ ſibi remiſſū nō dubita
rꝫ Oblata ergo regi cedula pctō ſuo rex
agnito veniā hūilr poſtulauit ¶ Egi
di9 āt cū honore rediēs apud neuma
ſenſē vrbē filiū pricipis q̄ tūc obierāt
ſuſcitauit Vbi p9 aliq̄ntulū tpꝭ pnū
ciās mōſteriū ſuū nō lōge p9 ab ho
ſtib9 euertēdū romā adijt a priuilegia
ecclē ſue duoq̄ꝫ hoſtia cipreſſina i q̄b9
ſculpte erāt imagiēs aplorꝫ a pp̄ iꝫ
petrās dimittēs ea in tiberī dn̄o re
gimīi ꝯmēdauit. Et ad mōſteriū re
diēs cuidā contracto apud cebronē
greſſū reſtituit Cūq̄ꝫ ad mōſteriū re
dijſſꝫ pdicta hoſtia in portu inuenit
a grās agēs dō q̄ ea intr tot marꝭ pi
cula illeſa ſeruaſſꝫ: illa in liminib9 ec
cleſie ſue ad decus ecclē a munimētū
pacti romane ſedis erexit ¶ Tādē do
min9 diē ſui obit9 imminē ſibi p ſpi
ritū reuelauit. Qd ille fratrib9 indi
cās a ꝓ ſe orare ſuadēs in dn̄o feliciter
obdormiuit. vbi choros anglorꝫ ei9
aīam in celū ferentiū plurimi ſe au
diuiſſe teſtati ſūt Claruit circa ānos
a natiuitate dn̄i ſeptigentos.

¶ De natiuitate virginis Marie.

Natiuitas glorioſe virginis
marie ex tribu iuda a regia
ſtirpe dauid duxit originem
Mathe9 aūt a lucas nō generatōem
beate marie ſed Joſeph deſcribūt q̄
tamē a ꝯceptōe xp̄i penit9 alien9 fu
it q2 ꝯſuetudo ſcpture fuiſſe dr̄ ut nō

mulierū ꝗ virorū gñatōis series texē
tur Veriſſime āt virgo maria ex pro
genie dauid deſcendit. Qđ ꝓpapue
ptꝫ ex hoc qm̄ ut ſepe ſcriptuā teſta
tur xp̄s de ſeie dauid duxit originē.
Cū ꝗ xp̄s de ſola virgine nat9 ſit ma
nifeſtū eſt a ipſam virginē ex dđ na
tā eſſe. a hoc ex catena nathan. Da
uid em̄ int̄ ceteros habuit duos fi-
lios Nathā a Salomonē Ex catena
ꝗ nathā filij dđ ut teſtat̄ Johes da
maſcen9 Leui genuit Melchi a Pan
theā Pāther genuit Barpāthꝫā Bar
panther genuit Joachi. Joachi vir
ginē Mariā. Ex catena āt ſalomoīs
nathā habuit vxorē ex q̄ genuit ia
cob. Defūcto aūt nathan melchi ex
tribu nathe q̄ filius quidē leui frat̄
āt panther̄ nupſit vxori nathā mr̄i
aūt Jacob. a genuit ex ea heli Facti
ſūt autē fratres vterini iacob a heli.
Jacob q̄dē ex tribu ſalomoīs Heli
autē ex tribu nathan Defunct9 ē au
tē heli ex tribu nathā ſine liber̄. Et
accepit iacob frat̄ ei9 q̄ ex tribu ſalo
monis erāt vxorē ei9. a ſuſcitauit ſe
mē fratr̄ ei9 a genuit ioſeph Joſeph
ꝗ natuā eſt fili9 ex deſcenſione ſalo
monis Scđꝫ legē āt heli q̄ ex nathā
Nam fili9 q̄ naſcebat̄ ꝓm naturā q̄
dem erat generantis: ꝓm autem le-
gem defuncti. Hec damaſcenus Si
cut autē in eccleſiaſtica hiſtoria di
citur. a beda in ſua cronica teſtatur
cum omnes generatōes hebreorū et
alienigenarū in archiuis tēpli ſecre
tiorib9 ſeruarent̄: Herodes oēs incē
di iuſſit: eſtimās ſe nobilē poſſe vi-
deri ſi deficientibꝫ ꝓbamtis ꝓgenies
ſua ad iſrl̄ ptinere crederet̄ Fuerunt
tamē q̄dā dn̄ci ſic dicti ob ꝓpinq̄ta-
tē xp̄i. q̄ a nazarei fuerūt. qui ordinē
generatōis xp̄i ptī ut a pauis didi
cerāt. ptī ut a q̄buſdā libr̄ hūerūt
q̄s domi hēbant q̄ntū poterāt ꝓdoce
bant. Joachim autē accepit
vxorē noīe Anna: q̄ habuit ſororē
noīe hiſmeriā Hec āt genuit eliza-
beta et eliud. Elizabet āt Johēz bapti
ſtam. De eliud natus eſt eminē. De
eminē aūt natus eſt ſāct9 Seruati9
cuius corp9 eſt in opido traiecti ſup
fluuiū moſā in epiſcopatu leodieſi.
Anna aūt tres viros habuiſſe dicit̄
ſ. Joachim Cleophā a Salome. De
primo aūt viro ſ. Joachim vnā fili
am ſcilicet Mariā matrē domini ge
nuit quā Joſeph nuptui dedit que
xp̄m dominū genuit Mortuo autē
Joachī accepit Cleophā fratrē Jo
ſeph. a genuit ex eo aliā filiā quā
ſimiliter mariam noīauit: et alpheo
poſtmodū in ꝯiugē ſociauit Hec āt
maia ex alpheo viro ſuo quatuor fi
lios genuit ſ. Jacobū minorē Joſe
ph iuſtū q̄ a barſabas. ſymonē a iu
dā. Mortuo ſecundo viro Anne: terci
uꝫ accepit nomine ſalome ex q̄ aliā
filiā genu̇t. quā rurſus mariā voca
uit. a zebedeo in ꝯiugē tradidit Hec
autē maia ex zebedeo viro ſuo duos
filios genuit ſ. Jacobū maiorē a Jo
hannē euāgeliſtā Vn̄a de hoc extāt
verſus (Anna ſolet dici tres ꝯcepiſ-
ſe maias Quas genuē viri Joachi
Cleophas. Salomeq3. Has duxere
viri Joſeph alphe9 zebede9 Pria pa
rit criſtum Jacobum ſecūda minorē
Et Joſeph iuſtū ꝑpit cū ſimone iu
dam Tercia maiorē iacobū. volucrē
q3 iohānē Sed mirū videt̄ quōdo
beata maria potuit eſſe cognata eli
zabet: ut ſuperi9 dictū eſt Cōſtat em̄
Elizabeth vxorem fuiſſe zacharie q̄
erat de tribu leui Et ſecūdū legē q̄li
bet de ſua tribu a familia ducē debe-
bat vxorē. Et ipſā de filiabus Aarō
lucas fuiſſe teſtat̄. Sed ſciendū q2 a
ipē aaron a ioiada ſūm9 ſacdos am-
bo de tribu iuda duxerūt vxores Vn̄
tribꝫ ſacdotalis a regalis cognatōe
ſemp adinuicē ꝓbantur fuiſſe ꝯiun
cte. Potuit āt ut dicit beda hmōi cō
iūctio ex recētiori tēpore fieri: datis
nuptui feminis de tribu ī tribū: ut
manifeſte beatā mariā q̄ de tribu iu
da regia deſcendit cum tribu ſacerdo
tali cogtōē gener̄ habuiſſe ꝯſtaret

Et ita btā maria de vtraq; tribu eāt
Voluit ei dñs ut hee due trib; ꝓuilegi
ate ꝓpt' miſteriū adinuicē miſcerē:
q2 dñs de eis naſcitur9 eāt. q̄ vere rex
et ſac'dos ꝓ nobis ſemetipm offerret
a fideles ſuos in militia huius vite
pugnātes regeret. a poſt victoriā co
ronaēt. qd etiā ex noīe xp̄i. i. īnūcti
innuit. q2 ſoli ſac'dotes a reges a ꝓ-
phete in lege veteri vngebāt. Vñ et
nos a xp̄o xp̄iani dicimur a gen9 ele
ctū a regale ſacerdotiū appellamur.
Sz a qd dicebat q2 mulieres tm̄ ſue
trib; hominib9 iungerēt: dictū fuiſ-
ſe cōſtat ne diſtributio ſortiū cōfun
deret. Quia vō leuitica trib9 ſortem
inter ceteros nō habebat: mulieres
de illa tribu nubere poterāt cui vole-
bant ¶ Hiſtoriā āt natiuitatis vir
ginis btūs Hiero. ut ī ꝓlogo refert
adoleſcentul9 in q̄dam libello legit.
ſed p9 multū tp̄is ut ſe ibidē legiſſe
recoluit: rogat9 trāſcripſit. Joachī
nāq; ex galilea a ciuitate nazareth ſā
ctā Annā ex bethleē duxit vxorem.
Ambo āt iuſti erāt a ſine reprehēſiōe
In oīb9 mādatis dn̄i incedebant
omnēq; ſuā ſbſtantiā tripharie di-
uidebāt Vnā ꝑtem tēplo a tēpli ſer
uitorib9 īpendebant. Aliā ꝑegrinis
a paupib9 erogabāt Terciā ſibi a fa
milie ſue vſibus reſeruabant Et ita
ꝑ ānos viginti ꝓlem ex cōiugio nō
habentes vouerūt dño q2 ſi eis ſobo
lem cōcederet: eā ſeruitio dn̄i manci
parēt. Cui9 rei gracia cū ſingulis an
nis in trib; feſtis p̄cipuis ihrl̄m fre
q̄ntarēt: ī feſto encenior Joachī cū
ɔtribulib; ſuis ihrl̄m aſcendit. a cū
ceteris ad altare accedens: oblatōem
ſuā offerre voluit. Quē vidēs ſacer
dos cū indignatione reppulit: a cur
ad altaē dei accedere p̄ſumeret incre
pauit. aſſerēs non eſſe ɔueniēs ma
ledicto legis obnoxiū oblatōe; dño
legis offerre. nec inter fecūdos īfecū
dū in ɔſpectu dn̄i a q̄ populū dei nō
auxit aſtare. Joachī vō ſic ɔfuſū ſe
vidēs p2e pudore domū redire noluit
ne ſimiliter a contribulib9 ſuis qui
hoc audierant tantū obprobriū ſu-
ſtineret. Secedēs g̊ ad paſtoēs ſuos
cū ibi aliq̄ diu fuiſſet: q̄dā die ei ſoli
angel9 cū magna claritate apparu
it. a de ei9 viſione turbatū ammonu
it dicēs Ego ſū angelus dn̄i miſſus
ad te ut nunciē tibi preces tuas ex-
auditas eſſe: a elemoſinas in ɔſpe
ctu domini aſcendiſſe Vidi em̄ pudo
rem tuū a audiui ſterilitatꝭ obprobri
uz: nec recte tibi obiectū. peccati q̄ꝓ-
pe nō nature vltor eſt de9. a ideo cū
alicui9 vterū claudit: ad hoc facit ut
mirabili9 denuo aperiat. a nō libidi
nis eſſe quod naſcitur: ſed diuini do
ne muneris cognoſcatur. Prīa gen
tis veſtre mat' ſara: nōne ad nona
geſimū annū ſterilitatis obprobriū
ꝑtulit. a tamē Yſaac cui repromiſſa
erat oīm gentiū benedictio genera-
uit. Rachel etiam nonne diu ſterilꝭ
fuit a tamē Joſeph genuit qui toti9
egipti dominiū habuit. Quis forti
or ſampſone a ſanctior ſamuele a ta
mē hij ambo ſteriles matres habuē
Ratōi g̊ et exēplis crede dilatos diu
ɔcept9 a ſteriles part9 mirabilioēs
eſſe ſolere Proīde Anna vxor tua pa
riet tibi filiā. a vocabis nomē e9 ma
riam Hec ut vouiſti erit ab infantia
domino cōſecrata: a adhuc ex vtero
matris ſue ſp̄ū ſancto plena Nec fo
riſec9 inter populares: ſed in tēplo
dn̄i ſemp morabit. ne quid ſiniſtrū
de ea aliquis ſuſpicet. Et ſicut ipſa
ex ſterili mr̄e naſcit: ita mirabilr̄ ex
ea altiſſimi fili9 generabit. cui9 nom̄
erit Jheſus. a p eū oīb9 gētib9 erit
ſal9. Et tibi hoc ſignū. Cū veneris ad
aureā iheroſolimis portā Annā vxo
rē tuā obuiā habebis q̄ de tua tarda
tōe modo ſollicita: tūc in ɔſpectu tuo
gaudebit. Hijs dictis angel9 ab eo
diſceſſit. ¶ Anna āt cū amare fleret
a quonā vir ſu9 iuiſſet ignoraret: idē
angel9 eidē apparuit. a ſibi eadē q̄ vi-
ro annūciauerāt patefec: addēs ut ꝓ
ſigno iheroſolimis ad aureā portā

ꝑgeretq ibidē viro ſuo redeūti obuia
ret. Igiᷣ iuxta angli preceptū ambo
ſibiinuicē obuiātes: de mutua viſiōe
letati. et de ple ꝓmiſſa ſecuri adorato
dño domū redierūt: diuinū ꝓmiſſū
hilarit̄ expectātes. Anna ergo ↄcepᵗ
et filiā pepit. et nomē eiꝰ mariā voca
uit ¶ Cōpleto itaqꝫ ꝑ triēniū ablac
tatōis tpe ad tēplū dñi v̓ginē cū ob
latōnibꝫ adduxerūt. Erāt āt circ̄ tēplū
iuxta. xv. graduū pſalmos. xv. aſcē
ſionis gradꝰ. Nā qꝛ tēplū in monte
erat ↄſtitutū: altare olocauſti qđ fo
rinſecꝰ erat adiri niſi ꝑ gradꝰ nō po
terat. In hoꝝ itaqꝫ nouiſſimo virgo
cōſtituta cūctos ſine alicꝰ adiutorio
ita ↄſcendit: acſi iā etatꝪ ꝑfecte fuiſſꝫ.
Pfecta ġ oblatōe filiā cū alijs virgi
nibꝰ in tēplo dimittētes ad ꝓꝓa redi
erūt. v̓go āt ꝗtidie ī oī ſcītate ꝓficiēs
et ab angelꝭ ꝗtidie viſitabaᷣ et viſiōe
diuina ꝗtidie fruebaᷣ. Ait ihero. in q̄
dam epła ad cromatiū et heliodoꝝ qꝛ
btā v̓go hāc regulā ſibi ſtatuerat ut
a mane vſqꝫ ad t̓ciā orōibꝫ inſiſtēt a
t̓cia vſqꝫ ad nonā textrino opi vaca
ret: a nona ab orationibꝫ non recede
bat quouſqꝫ angelus apparens ſi
bi eſcam dabat. ¶ Quartodecimo
āt etatꝪ ſue anno pōtifex pb̄lice denū
ciauit ut virgines q̄ in tēplo inſtrue
baſ et etatꝪ tpꝰ impleſſēt domū reū
teren̄ ut viris legitime iūgerentur.
Cuiꝰ mādato cū cetere paruiſſēt ſo
la virgo maria hoc facere nō poſſe re
ſpōdit. tū qꝛ pētes ſui eā dñi ſeruitio
mācipaſſēt. tū qꝛ virgītatē ſuā dño
ipā vouiſſꝫ. Tūc anxiatꝰ pōtifex eo qꝛ
neqꝫ ↄtra ſcripturā q̄ dicit: vouete et
reddite: votū īfrīgēdū putarēt: nᶜ mo
rē genti inſuetū introducere audēt.
Ad imminētē ġ feſtiuitatē iudeoꝝ ſe
niorib; ↄuocatꝪ: oīm vna hec fuit ſē
tētia ut in re tā dubia dñi ↄſiliū q̄re
reᷣ. Cū āt orōni inſiſterent et pōtifex
ad cōſulendū dñm acceſſiſſꝫ: mox de
loco oratorij cūctis audiētibꝫ vox in
ſonuit dicēs. ut ꝗcumqꝫ de domo da
uid nuptijs habiles ↄiugati n̄ eſſēt

ſinguli virgas ſingulas ad altarē de
ferrēt et cuiuſcūqꝫ virgła germinaſ
ſet et in cacumine eiꝰ ſm̄ yſaie vatici
niū ſpūſſanctꝰ in colūbe ſpē cōſediſ
ſet ipē ꝓcul dubio eēt cui virgo deſpō
ſari debēt. Erāt inter ceteros Joſeph
de domo dauid: cui cū incōgruū vide
reᷣ ſi vir iā prouecte etatis tā tenerā
virginē duceret in vxorē: ceteris vir
gas ſuas afferētibꝫ ſolus ipē virgā
ſuā ſubtraxit. Vñ cū nihil ſimile voci cō
ſonū apparēt: pōtifex iterato dñꝫ cō
ſulendū putauit. Qui rñt qꝛ ſolus il
le virgā nō attulit cui v̓go deſpōſari
deberet. Prodijtꝰ itaqꝫ ioſeph cū virgā
ſuā attuliſſet et ipā ilico florē germi
naſſet et in eꝰ cacumine colūba de ce
lo veniēs ↄſediſſꝫ: liq̄do oībꝫ patuit ip
ſi virginē fore deſpōſandā ¶ Deſpō
ſata ġ virgīe Joſeph: ipē q̄dē in ſuā
ciuitatē bethleē receſſit: domꝰ ſuā diſpo
ſiturꝰ et nuptijs neccaria ꝓuiſurꝰ. Vir
go āt maria cū ſeptē virgībꝫ coeuis
et collectaneis ſuis q̄s ob oſtēſiōꝫ mi
raculi a ſac̓dote acceꝑat ad domꝰ pen
tū in nazareth reuerſa eſt. In diebꝰ
āt illꝭ gabriel eidē apparuit. et de ea na
ſciturū dei filiū nūciauᵗ. ¶ Dies āt
natiuitatis virgīs aliq̄꜇to tpe fideles
latuit. Cōtigit ġ ſicut refert Jobs be
leth ut q̄dā vir ſcūs ſedule ↄtēplati
oni inſiſtēs ſingulꝭ āniſ. vi. idꝰ ſeptē
bris in orōe poſitꝰ: iocūdiſſimā āge
loꝝ ſolēnitatē audiēt. Cūqꝫ ſibi deuo
tiſſiē hoc reuelari peteret: cur q̄libet
āno illa tm̄ die et n̄ alia audiēt: diui
nū accepᵗ rñſū qꝛ virgo glōſa maria
tali die fuerit mūdo nata: ꝑ cuiꝰ na
talē toti mūdo ſalꝰ redēptōis eēt in
dubie ꝓditura. et iō hoc manifeſtarēt
filijs ſcē ecclēe: ut ↄcordes fierēt in hac
celebritate celeſtis curie. Cū aūt hoc
ſummo pōtifici et alijs intimaſſet: et
illi orōibꝫ: ſcꝑturꝪ: ieiunijs et āntiq̄ta
tū teſtiōnijs v̓ita tēcōꝑiſſēt: hāc diē
in honorē natiuitatꝪ virgīs celebrādā
vniuerſalꝪ ſtatuerūt. ¶ Octaua
āt die natiuitatꝪ virgīs marie olim nō
celebrabaſ. ſꝫ dñs Innocētiꝰ q̄rtus

natõe ianueñs ipſã iſtituit celebrã
dã. Cui⁹ hec fuit cã. Gregorio em̃ no
no p morte ſblato de medio: ſtati ci=
ues romi oẽs cardinales in q̃dã cõ=
claui incluſerũt ut citi⁹ ecce puiderẽt: ſ₃
cu₃ p plres dies ↄcordare nõ poſſẽt a
ipi a romis multas moleſtias ſuſti=
nerẽt: vouerũt regine celi q̃ ſi e⁹ meri
tis ↄcordarẽt a liberi abire poſſẽt: octa
uas ſue natitatꝭ diu neglectas dece=
tero ſtatuerẽt celebrãdas. Sicq₃ i do
minũ Celeſtinũ ↄuenerũt et liberati p
dñm Innocẽtiũ votũ adipleuerũt. Ce
leſtin⁹ eni modico tpe ſupuixͭ a idõ p
eũ ipleri ñ potuit. Et nõ q₃ tres na
titates ecc̃a ſolẽnizat. ſ. natitatẽ xpi
natitatẽ marie. a natitatẽ iohis bap
tiſte Que tres natitates deſignãt no
bis tres ſpũales natitates. Cũ iohe
naq₃ in aq̃. cũ Maria in pñia Cũ xpõ
renaſcim̃ i glia Cũ q̃ natitatẽ baptiſ
mi in adultꝭ opteat pcedẽ ↄtritõ₃ a
glie ſilr: idõ ille due merito vigilias
hñt. S₃ cũ pma tõ ſit p vigilia: ñ op
tuit ut vigiliã hꝛet Octauas aũt oẽs
hñt q₃ oẽs ad octauas reſurrectõis
anhelãt. Miles q̃dã valde ſtrenu⁹ a
btẽ virgi marie valde deuot⁹ ad tor
neamtũ vadẽs q̃ddã p⁹ mõſteriũ in
hõꝛe btẽ marie ↄſtructũ in itinẽ rep=
tũ miſſa₃ auditur⁹ intrauit Cũ aute₃
miſſa miſſe ſuccedẽt a ille ob hõꝛem
virgĩs nullã pt'mittẽ vellet: tãde₃
mõſteriũ exiẽs ad locũ ↄdictus ppera
bat: a ecce redeũtes ei occurrũt a cũ
ſtrẽnuiſſiẽ militaſſe referũt Q₃ du₃
oẽs q̃ aderãt idẽ aſſererẽt a vniuſi eũ
ſtrẽnuiſſiẽ militaſſe acclamarent:
necnõ a q̃dã q̃ ſe ab eo captos dice
bãt ſe eidẽ offerrẽt Ppẽdẽs vir diſcre
t⁹: vrbanã reginã vrbano mõ ipſu₃
hõꝛaſſe. Q₃ acciderat maifeſtauit a
ad mõſteriũ rediẽs filio virgĩs dece
tero militauit. Eps q̃dã q̃ beatam
Mariã in ſũma reuerẽtia a deuotõe
hẽbat: q̃ndã ecc̃a₃ btẽ virgĩs in me
dia nocte ex deuotõe adibat Et ecce
v'go virginũ comitata vniuſo virgi
nũ choꝛo veniẽti viro occurrit a ſum
mo cũ hõꝛe ſuſceptũ ad ecc̃a₃ ad q̃m
tẽdebat ducẽ cepit: pcanẽtib₃ duab⁹
de choꝛo puellꝭ atq₃ dicẽtib₃ (Cãtem⁹
dñe: ſocie cãtem⁹ hõꝛe₃. Dulcis amoꝛ
xpi pſon₃ oꝛe pio) Quos v'ſus tot⁹
ali⁹ choꝛ⁹ v'ginũ reſumẽdo pcãtabat
Pꝛedcẽq₃ bine cãtatrices binos q̃ ſe
quũt in oꝛdie v'ſus ſbſequẽtes ſꝭ (Pꝛi
m⁹ ad ima ruit mag' de luce ſupb⁹.
Sic hõ cũ tumuͭ prim⁹ ad ima ruit)
Sicq₃ vir₃ dei cũ tali pceſſiõe vſq₃ ad
ecc̃a₃ pduxerũt: duab₃ ſ₃ pcanẽtib₃ a
ceterꝭ rñdẽtib₃ Quedã mlr ſolacõ
viri ſui deſtituta vnicũ filium hẽbat
quẽ tenerrime diligebat. Quada₃
ãt vice fili⁹ ei⁹ ab inimicꝭ capiͭ a i cu
ſtodia vinculaꝭ Q₃ illa audiẽs incõ
ſolabilꝭ doluit a btãm v'ginẽ cui mlꝭ
tũ deuota erãt p liberãtõe filij iportu=
nis pcib₃ exoꝛabat Tãdẽ vidẽs q₃ ſic
nihil pficẽt: ecc̃iam in q̃ erat ſculpta
imago btẽ Marie ſola intrauit: a co=
rã imagine ſtãs: ipſã ſic alloq̃ꝭ: di
cẽs. Virgo btã p liberatõe filij mei te
ſepe rogaui a adhuc neq̃ q̃ miſi mi=
ſere ſbueniſti tuũ p filio meo iploꝛo
patrociniũ a adhuc nullũ ſẽtio fru
ctũ Igiꝭ ſic fili⁹ me⁹ m̃ ablat⁹ eſt: ſic
a ego filiũ tuũ tibi auferã a obſidẽ p
filio meo in cuſtodia ponã. Et hec di
cẽs ppius acceſſit: a imaginẽ pueri
quã virgo in gremio baiulabat au
ferẽs: domũ adijt. Accipiẽſq₃ imagi
nẽ pueri ipſã i lintheo puriſſiõ iuol
uit: a in archa recondẽs ipſam cũ cla
ue diligẽti⁹ obfirmauͭ: bonũ obſidẽ
p filio ſuo habere ſe gaudẽs et ipſu₃
diligẽꝭ cuſtodiẽs Et ecce ſeq̃nti noc
te btã virgo iuueni apparuit a ianu
am carcerꝭ apiens inde ut exeat pce
pit: eiq₃ dixit Mñi tue fili dices ut m̃
meũ reddat filiũ ex q̃ ſibi reddidi ſuũ
Qui exiẽs ad matrẽ venit a q̃lꝭ btã
virgo eũ liberauerit: enarrauit Illa
ãt plimũ exultãs: imaginẽ pueri ac
cepit a ad ecc̃iam vadens btẽ Marie
reddidit: dicẽs Gratias vobis dña re
fero q₃ mihi meũ vnicũ filiũ reddidi
ſtis a nũc vobis filiũ veſtꝝ reddo. q₃

meū me recepiſſe ꝯfiteor. ¶Erat q̄dā
fur q̄ ſepe latrocinia exercebat: ſ; in
btām Mariā magnā deuotionē ha⸗
bebat: ⁊ eam crebrꝰ ſalutabat. Qua
dā igitur vice furti quedā rapiēs capi
tur ⁊ ſuſpendio iudicat᷑. Cū autē ſu
ſpenderet᷑: ꝯtinuo beata virgo eidem
affuit ⁊ ſuſpēſū tribꝰ diebꝰ ut ſibi vi
debat᷑ ſuis manibꝫ ſuſtētauit. ita ꝙ
nullā leſionē perſenſit. Illi vero qui
eū ſuſpenderant caſu trāſeuntes eū;
viuentē ⁊ vultu alacri repperunt ⁊
arbitrantes ꝙ nō bene fuiſſ; laqueo
ꝯſtrictꝰ: gladio ipm iugulare vole⸗
bāt. S; btā Maria ferientiū gladio
manū opponebat ⁊ illi ſibi nil noce
re poterāt. Cognoſcētes ḡ illo referē
te ꝙ btā Maria ſic eū iuuaret: mirā
tes eū depoſuerūt: ⁊ amore virginis
abire liberꝝ dimiſerūt. Qui abiens
monaſteriū intrauit: ⁊ quoad vixit
in ſeruitō dei genitricis pmāſit. ¶Fu
it quidā clericus q̄ btām Mariā val
de diligēs: horās eiꝰ ſedule decātabat.
Cū āt parētes eiꝰ morerēt᷑ aliū n̄ ha
bētes heredē: eidē hereditatē maximā
dimiſerūt. Cōpulſus ē igit᷑ ab ami
cis ut vxorē acciperet ⁊ hereditatē ꝓ
priā gubernaret. Quadā āt dieꝝ cū
ad celebrādas nuptias tēderet: ī iti
nere q̄ndā eccl̄iam repperit: ⁊ recorda
tꝰ ſuitiꝫ btē Marie igrediēs eccā; ho
ras eiꝰ dicē cepit. Et ecce btā Maria ei
dē apparuit ⁊ q̄ſi ſeuera ei dixit. O ſtul
te ⁊ infidelis. cur me amicā ⁊ ſponſā
tuā relinq̄s ⁊ m̄ feminā aliā; ante⸗
ponis. Ad h̄ ille ꝯpūctꝰ ad ſocios re⸗
diit ⁊ totū diſſimulans celebrātis nup⸗
tiis media nocte relictꝭ oībꝫ de domo
aufugit ⁊ mōſteriū intrās btē marie
deuote ſuiuit. ¶Sacerdos erat cuiuſdā;
pꝛochie ⁊ honeſte vite nullā miſſā;
n̄ miſſā; btē virgīs ſciebat: quā ī ho
nore eꝰ ſedule decātare ſolebat. Ap̄d
ep̄; igit᷑ accuſat᷑ ⁊ ab eo citiꝰ accerſit᷑.
Cū vero corā ep̄o ſe aliā miſſā; neſcire
dicēt: ep̄s eū q̄ſi ſeductorē crebrime
redarguit ⁊ ab officio eū; ſuſpendēs
ne decetero miſſam cātare ā legē au

deat interdixit. Seq̄nti nocte btā virgo
ep̄o appēs eū plimū increpauit ⁊ cur
ſuū ſic male tractaſſ; miſtrū ⁊ cācel
lariū req̄ſiuit: addiditqꝫ ꝙ ipē trice
ſimo die moreret᷑ niſi ille ad ꝯſuetū;
officiū ꝯſtitueret᷑. Tremefactꝰ ep̄us
p̄ſbiterꝝ accerſiuit ⁊ veniā poſtulās
ut nullā aliā miſſam p̄ter illā quā;
ſciebat de btā virgīe celebrarē debeat
impauit. ¶Quidā clericꝰ vanꝰ ⁊ lu
bricus erat: ſ; tn̄ dei genitricē plimū
diligebat: ⁊ eius horas ſtās deuote
⁊ alacrit᷑ decātabat. Quadā igit᷑ no
cte in viſione vidit ſe an̄ tribunal dei
aſtare ⁊ dn̄m circūſtantibꝫ dicē. De
illo q̄ vos aſpicit q̄ iudicio dignꝰ ſit
vos ipi decernat᷑. quē tādiu toleraui
⁊ nullū adhuc in eo emdatōis ſignū
inueni. Tūc dn̄s oībꝫ approbantibꝫ
ſup eū dānationis tulit ſn̄iā;. Et ec
ce v̄go btā ſurrexit ⁊ filio ſuo dixit.
Pꝛo iſto o fili clemētiā tuā rogo. ut
ſup eū ſn̄iam dānationis mitiges.
viuat ḡ ob gratiā; mei q̄ ob ꝓpꝛia
merita addicit᷑ morti. Cui dn̄s. Tuis
eū petitōibꝫ tribuo ſi vel ſaltē nūc eiꝰ
correctōem ꝯſpexero. Et ꝯūſa virgo
ad hoīem dixit. Vade ⁊ ampliꝰ noli
peccare ne deterius tibi ꝯtigat. Ille
igit᷑ excitatus vitā mutauit. religio⸗
nē petiit ⁊ ibi in bonis opibꝫ vitā fi⸗
niuit. ¶Apud ſiciliā anno dn̄i. cccc.
xxxvii. fuit quidā vir noīe theophi⸗
lus cuiuſdā ep̄i vicedn̄s. ut ait phi
lobertus carnotēſis ep̄s. q̄ tā prudē
ter ſub ep̄o res eccl̄ſticas diſpenſa⸗
bat: ꝙ mortuo ep̄o eū dignū ep̄atu
totus ꝑpl̄s acclamabat. At ille vice
dn̄atu ꝯtētus aliū in ep̄m maluit or
dinari. Tandē ab officio īuite ab ep̄o
deiectus: in tantā impatiā; eſt elap⸗
ſus ut ad ſuā repandā dignitatē cu
iuſdā iudei malefici ꝯſiliū expeteret.
Ille igit᷑ dyabolū aduocabat. ⁊ ad
uocatus cōcitus venit. Theophilus
ḡ iuſſu demonis xp̄m ⁊ mrēm eiꝰ ab
negauit ⁊ xp̄iane ꝓmiſſiōi abrenū
ciauit. ⁊ ipſiꝰ abrenūciatōis ⁊ abne
gationis cyrographum ſcripſit. et

ſcriptū anulo ſigillauit ꝛ ſigillatū
demoni tradidit. ꝛ ſic eius ſeruitio ſe ad-
dixit. In craſtinū ergo paratione demo
nis theophilus in epi grām recipitur ꝛ in
ſui dignitatē officij reſtituitur Tandē
ad ſe reuerſus de eo quod fecerat valde
ingemuit ꝛ ad virginē glorioſā; ut
ſibi in adiutoriū fieret tota mentis
deuotione confugit. Quadā ergo vi
ce beata maria in viſione ſibi appa-
rens de impietate ipm redarguit: ꝛ
dyabolo abrenūciare precepit ꝛ xpm
dei filiū nomē xpianitatis ꝓpoſitū cō
fiteri fecit. ꝛ ſic ipm in ſua filij grā;
recuperauit et ad iudiciū indulte venie
iterum ſibi apparēs cyrographum
quod dyabolo dederat ſibi reddidit ꝛ ſu
per pectus ut iam ſe nō dyaboli ſer-
uum timeret ſ; p virginē ſe liberū fa
ctum gauderet. Quo theophilus recce
pto ingēti gaudio vehementer exultās
corā; epō omniqꝫ ppl'o qd acciderit re
tulit ꝛ cunctis ammirātibus ꝛ virginē;
glorioſam laudantibus ipē poſt triduū
in pace quieuit. Quidā vir ꝛ vxor
ſua vnicā filiā hn̄tes eā cuidā iuueni
pulcherrimo nuptui tradiderūt. Ob amo
rē aūt filie generū ſecū in domo tene
bāt. Mr̄ āt puelle iuuenē amore filie
ſue tā diligēter colebat ut nō maior
eſſet amor puelle ad puerū quā ſocrus ad
generū. Inter hec malicioſi dicē ceperūt qd
hec nō filie ſed ut eidē p filia ſe
ſe ingerēt Cū ergo mulier hec aīm tāta falſi
tas concuſſiſſet: timēs ne in vulgi fabulā
verteretur: duos ruſticos alloquitur ut
ſi occulte generū ſtrangulare velint.
quibus viginti ſolidos pollicetur Qua
dā ergo die eos in cellario recludēs mari
tū ſuū ex induſtria lōgius ire cōſuluit ꝛ
filiā alio trāſmiſit Tūc adoleſcēs iuſ
ſu dn̄e ſue cellariū ut vinū afferret in
greditur ꝛ mox a latronibus ſtrāgulatur
Mox ſocrus ipm in lectū filie detulit
ꝛ q̄ſi dormientē veſtibus circūtexit. Re
deuntibus ergo marito ꝛ filia ꝛ ad mēſā po
ſitis iubet mater filie ut maritū dēat
excitare ꝛ ad mēſā vocare. Quē cū;
defunctū repperiſſet. ꝛ hec cōcita nūdaſſet
tota familia in lamētū vertitur: ꝛ illa mu
lier homicida q̄ſi dolens cū ceteris lamē
tatur Tādē mulier de ꝑpetrato ſcelere
valde ingemuit. ꝛ ſacerdoti oīa p or-
dinē cōfeſſa fuit. Poſt aliquod tps inter
mulierē ꝛ ſacerdotē litigiū oritur. ꝛ a
ſacerdote ſibi generi homicidiū impro
gatur. Quod cū ad parentū iuuenis no
ticiā deueniſſet. adducitur ad iudicē ut
ab eo ignibus cremāda dānetur. Finē
ergo ſuū imminē cōſiderās ad btā; virginē
ſe cōuertit. ꝛ eius intrās eccā; in orō; cū
lacrimis ſe proſtrauit Poſt modicū
exire cōpellitur ꝛ in magnū proiecta ignē
oēs ibidē ſtare illeſam ꝛ incolumem
cōtuētur At parentes pueri ignē paruū
putātes ad ſarmēta currūt ꝛ in ignē
proiciūt Videtes āt. quod nec ſic in aliquo
lederetur: lāceis ꝛ haſtis eā impugnare
ceperūt. Tūc iudex q̄ aderat vehemē
ter obſtupuit ꝛ eos ab ipſius impugna
tione cōpeſcuit Eā āt diligenter cōſiderās
nullū in ea ſignum incēdij p̄ter ſola
vulnera lācearū inuenit. Cū aūt pa
rētes eius in domū eā reduxiſſent: ꝛ eā fomē
tis ꝛ blādicijs recrearēt. nolens de
eam vlterius humana ſuſpitione fedari:
poſt triduū in laude virginis perſe-
uerantē ex hac vita vocauit.

De ſancto Adriano mre.

Adrianus a maximiano īpatore
mr̄iū paſſus ē Cū enim p̄dcūs
Maximianus in nicomedia
vrbe ydolis immolaret: iuſſu eius cūctos
xpianos querētes alij timore pene alij
amore pmiſſe pecunie vicini vicinos
ꝓpinqui domeſticos ad ſuppliciū ptra-
hebāt Inter quos xxxiij. a querētibus cō
prehenſi an regē adducti ſūt Quibus rex
Nō audiſtis qualis pena aduerſus xpi
anos poſita ſit. ut q̄ edicta nra cōtem
pſerīt impuniti euadē nō valeāt Cui
illi dixerūt. Audiuimus ꝛ ſtulticie tue
iuſſionē deriſimus. Tūc rex iratus: ner
uis crudis eos cedi iuſſit. ꝛ lapidibus
ora eorum cōtūdi mādauit. ac ānotata
vniuſcuiuſqꝫ cōfeſſiōe ferro victos in
carcerē reduci fecit Quorum cōſtātiā adri
anus p̄tor officij militaris cōſiderās

dixit eis. Adiuro vos p deū viṽm ut
mihi dicatis q̄ eſt remūeratio quā
expectatis p iſta tormēta Ad h̃ ſcī di
xerūt Oculꝰ nō vidit nec auris audi
uit nec in cor hoīs aſcendeīt q̄ prepa
rauit deꝰ diligētibꝫ ſe. Tūc adrianꝰ
in mediū pſiliēs ait. annotate me cū
iſtis: qꝛ ⁊ ego xp̄ianꝰ ſum. Qđ cum
impator audiſſ;: nolentē ſacrificare
vinctū ferro in carcerē poſuit. Nata
lia ꝟo vxor eiꝰ audiens virū ſuū in=
carceratū: ſcidit veſtimēta flēs pluri
mū ⁊ eiulās. Sed cū didiciſſ; qꝛ ꝓpter
fidē xp̄i in carcere miſſus fuiſſ;: gau
dio repleta ad carcerē cucurrit ⁊ vin
cula viri ſui ⁊ alioꝝ oſculari cepꝭ Erāt
enī xp̄iana ſ; ꝓpter pſecutōem ſe nō
publicauerat. Et dixit ad virū ſuū.
btūs es dn̄e mi adriane. qꝛ inueni=
ſti diuitias q̄s tibi dimiſerīt pentes
tui. q̄bꝫ egent q̄ multa poſſident. q̄n
nō erit venādi tp̄s nec mutuo accipi
endi: dū nullꝰ aliū de pena liberabit
nec paꝛ filiū nec maꝛ filiā. nec ſeruꝰ
dn̄m nec diuitie poſſeſſorē. Cūqꝫ euꝫ
admonuiſſet ut oēm t̄renā glām cō
tēneret ⁊ amicos ⁊ pentes ſpneret:
et ſp ad celeſtia cor hr̄et: dixit ad eā
adrianꝰ Vade ſoror mea tp̄e paſſio=
nis nr̄ē te accerſiam: ut videas fineꝫ
noſtꝝ. Sicqꝫ viꝝ ſuū alijs ſcīs recō=
mendās ut eū .ſ. ꝯfortaret redijt ī do
mū ſuā. Poſtmodū audiens adria
nꝰ diē ſue paſſionis adeſſe: dās mu=
nera cuſtodibꝫ: et ſcōs q̄ ſecū erāt in
fideiuſſores domū abijt vocare nata
liā ſicut iuramēto pmiſerat: ut eoꝝ
paſſionibꝫ p̄ns eſſet. Quidā āt euꝫ
videns: p̄cucurrit ⁊ nūciauit natalie.
d. Abſolutꝰ eſt adrianꝰ ⁊ ecce venit
Et illa audiēs nō credebat. d. Et q̄s
potuit eū abſoluere a vinculis? Non
mihi ꝯtingat ut ſoluaꝛ a vinculis et
ſepeꝛ a ſanctis. Dū hec loq̄reꝛ venit
puer domeſticꝰ. di. En dn̄s meꝰ di=
miſſus eſt. Illa āt putās qꝛ marti=
riū refugiſſ; amariſſīe flebat. Et cuꝫ
vidiſſ; eū ſurgēs velociꝛ oſtiū domꝰ
corā eo clauſit ⁊ dixꝭ Lōge a me effi
ciaꝛ q̄ a deo corruit. nō mihi ꝯtingat
loq̄ ori illiꝰ p qđ dn̄m ſuū abnega=
uit Et ꝯuerſa ad eū dixit. O tu miſer
ſine deo. q̄s te coegit apprehēdere qđ
nō potuiſti pficere? Quis te ſepauit
a ſanctis. aut q̄s te ſeduxit ut recede
res a ꝯuētu pacis? Dic mihi cur fu=
giſti anteq̄ꝫ pugna fieret anteq̄ꝫ re=
pugnantē videres? Quō vulneratꝰ
es: nondū emiſſa ſagitta. ⁊ ego mi=
rabar ſi ex gēte ſine deo ⁊ de gn̄e im
pioꝝ aliq̄s offerreꝛ dō. Heu mihi i=
felici ⁊ miſere q̄d faciā que ꝯiuncta
ſum huic ex gn̄e impioꝝ Nō eſt cō
ceſſū mihi vniꝰ hore ſpaciuꝫ ut voca
rer vxor martiris: ſ; ut dicerer vxor
tranſgreſſoris. Ad modicū q̄dē exul
tatio mea fuit: et ecce p ſecula obpro
briū meū erit. Hec autē btūs adria
nus audiens vehemēter gaudebat:
admirās de femina iuuene pulcher
rima ⁊ nobili ⁊ an̄. xiiij. menſes nu
pta quō talia loq̄ poſſet? Vn̄ ⁊ ex h̃
ad martiriū ardentior effectus: ver
ba eius libentiſſime audiebat. Sed
cuꝫ eā nimis affligi videret: dixit ei.
Aperi m̄ dn̄a natalia. nō enīꝫ ut pu
tas martiriū fugi ſed te ut pmiſi vo
care veni. Que nō credens ait. Vide
quō me ſeducit tranſgreſſor? Quō
mentiꝛ alter iudas? fuge a me miſer
iā meip̄am interficiā ut ſatieris Et dū
moraret ad apiendū dixit ei. Aperi
citꝰ. nā vadā ⁊ vltra nō videbis me.
et pꝰ hoc lugebis qꝛ me ante exituꝫ
nō videris. Fideiuſſores dedi ſanctos
martires. ⁊ ſi miniſtri me querētes n̄
inuenerint: ſuſtinebūt ſcī tormēta
ſua ſimꝉ ⁊ mea. Hec audiēs natalia
aperuit. ⁊ ſibi inuicē pſtrati ad carce
rem ſimꝉ abierūt vbi natalia p ſeptē
dies ſcōꝝ vulnera cū lintheis p̄cioſis
extergebat. Statuta aūt die impator
eos p̄ntari iuſſit. q̄ reſoluti pēis ita
qꝛ ambulare nō poterāt velut aīalia
portabanꝛ Adrianꝰ ꝟo retro vinctis
maībꝫ ſeq̄baꝛ. Deīde adrianꝰ portus
ſup eculeū ceſari p̄ntaꝛ. Natalia ꝟo
adiungēs ſe ei dicebat. Vide dn̄e ne

forte trepides cũ tormẽta vides· mo
dicũ q̃dem nũc pateris ſꝫ ↄtinuo cũ an
gelis exultabis· Adrianꝰ ꝗ ſacrificarẽ
nolẽs grauiſſĩe ceſus eſt· Currenſqꝫ
natalia ad ſcõs q̃ erãt ĩ carcere ait·
Ecce dñs meꝰ inchoauit mrũ· Cum
aũt rex ne deos blaſphemarẽt monẽt
ille ait· Si ego ita torq̃or q2 eos q̃ ñ
ſũt dij blaſphemo· qualr̃ ipẽ torq̃be
ris q̃ deũ verũ blaſphemas· Cui rex· hꝫ
vba te illi ſeductores docuerũt· Ad
quẽ adrianꝰ Quare ſeductores eos
dicis q̃ ſũt doctores vite eṫne· Currẽs
natalia hr̃ rñſa viri ſui alijs cũ gau
dio referebat· Tunc rex a q̃tuor vali
diſſimis viris fecit eũ grauiſſime cedi
Oẽs aũt penas ⁊ inṫrogatões ⁊ re
ſpõſiones natalia alijs q̃ erãt in car
cere ↄtinuo referebat Jntãtũ aũt ce
ſus eſt ut eius viſcera effunderentur
Tũc ferro vinctꝰ cũ alijs ĩ carcere re
cluditr· Erat autẽ adrianꝰ iuuenis de
licatus valde ⁊ decorus xviij· ãnoꝝ
Natalia vo virũ ſuũ ſupinũ iacẽtẽ et
totũ laceratũ ↄſiderãs mittẽs manũ
ſbͣ ceruice eꝰ dixit· Btũs es dñe meꝰ q2
dignꝰ effectꝰ es de nũo ſcõꝝ eẽ· btũs
es lumẽ meũ ut patiaris ꝑ eo q̃ ꝓ te
paſſus ẽ· Perge nũc dulcis meꝰ ut vi
deas glaꝫ eiꝰ Audiẽs ãt impator q2
multe mrõne ſcĩs in carcẽ miſtrarẽt
pcepit ne vlteiꝰ ad eos ĩgredi pmit
terẽt Q8 audiẽs natalia ſeipſã toſu
rauit hitũ virilẽ aſſumẽs ſcĩs in car
cere miniſtrabat· aliaſqꝫ ad hꝰ indu
xit· Rogauitqꝫ virũ eius ut cũ eẽt in
glia hãc pcẽ ꝓ ſe deo faceret ut eaꝫ
intactã cuſtodiẽs ab hoc ſeculo citiꝰ
euocarẽt Audiẽs rex q̃ matrone fecẽ
ſent iuſſit icudẽ afferri ut ↄfractis ſu
ꝑ eã cruribꝫ ſcĩ mrẽs iterirẽt Timẽs
vo natalia ne vir ſuus ex alioꝝ ſup
plicijs terreret̃ rogauit miſtros· ut
ab eo inciperẽt· abſcidit igit ab eo pe
dibꝫ cruribuſqꝫ ↄfractis rogauit euꝫ
natalia ut manũ ſibi abſcidi pmitte
ret q̃tenꝰ alijs ſcĩs q̃ plra paſſi fuerãt
cõpar eẽt· Quo fcõ adrianꝰ ſpm̃ red
didit ceteriqꝫ vltro pedes ptendẽtes
ad dñꝫ migrauerũt· Rex ãt deoꝝ corpa
cremari mãdauit Natalia vo manũ
adriani in ſinu ſuo abſcõdit· Cũ ãt
corpa ſcõꝝ in ignẽ ꝓicerẽt· nobi
it ⁊ natalia ſe cũ eis ĩ ignẽ ꝓicere
ſꝫ ſbito vehemẽtiſſimꝰ ymber irrupit
⁊ ignẽ extiguẽs corpa ſcõꝝ illeſa ſ
uauit· Xpiani vo ↄſilio inito corpa
eoꝝ ↄſtãtinopolim trãſferri fecerũt
q̃uſqꝫ pace ecce reddita domũ remeã
tes cũ honore referrent Paſſi ãt ſũt
circa annos dñi· cclxxx· Natalia vo
domi remanẽs manũ ſcĩ adriani ſibi
retinuit· quã ĩ ſolaciũ vite ſue ſp ad
caput lectuli ſui tenebat Poſt hꝫ ãt
tribunꝰ videns nataliã tã pulcherri
mã tãqꝫ diuitẽ ⁊ nobilẽ de volũtate
impatoris honeſtas pſonas ad eam
miſit ut in ſuũ ↄiugiũ aſſẽtiret Qui
bus natalia rñdit Quis mihi pſta
re poterit· ut ↄiugerer tali viro· Sed
peto ut triũ dieꝝ mihi dent inducie
ut me valeã pparare· hꝰ ãt dicebat ut
inde fugere poſſꝫ· Cũ aũt dñm exora
ret ut ſe intactã ↄſuaret· ſbito obdor
miuit Et ecce vnꝰ martiꝝ ei appuit·
⁊ eã dulcit ↄſolãs ut ad locũ vbi ſt
corpa martiꝝ veniat impauit· Cui
gilãs igit ⁊ manũ adriani ſolũ acci
piens cũ mult xpianis nauẽ ↄſcẽdit
Q8 tribunꝰ audiẽs cũ mult militi
bus eã p nauigiũ ſecutus eſt· Exur
gens ãt ventus ↄtrariꝰ mult eoꝝ ſb
merſis eos redire cõpulit· Media ãt
nocte diabolus in ſpẽ nauclerí cũ na
ui fantaſtica hijs q̃ erãt cũ natalia
appuit ⁊ q̃ſi voce naucleri ait eis· vñ
venitis aut q̃ pgitis· Et illi· Ex nicho
media venimꝰ ⁊ ↄſtãtinopolim pgi
mꝰ· q̃bꝫ ille ait Erratis: ad ſiniſtrã
pgite ut rectiꝰ nauigetis· hꝰ ãt dice
bat: ut eos in pelagꝰ mitteret: ⁊ peri
rẽt Cũ autẽ vela mutarẽt ſbito adri
anus in nauicula ſedẽs eiſdẽ appuit
et eos nauigare ſicut prius ceperãt
admonuit· aſſerẽs malignũ ſpm̃ ẽẽ
iſſe q̃ ſibi locutꝰ fuerat Ponenſqꝫ ſe
ãn eos pcedebat eos ⁊ viã eis oñde
bat· Natalia vo adrianũ precedere

videns imenſo gaudio repleta eſt. Sicq; anteq̄ elucesceret dies: cōſtātinopolim aduenerūt. ¶ Cū āt Natalia in domū vbi erāt corpa martir itro iſſet a manū Adriani ad corp⁹ poſuiſſet a p⁹ orōez dormitaſſ; adrianus ei apparuit a ſalutās eā: ut in etnā pacē secū veniret: ꝑcepit. Que cū euigilaſſet a sōmiū aſtantib; retuliſſet. valefaciēs oib; emiſit ſpūm. fideles āt corp⁹ eius accipiētes iuxta corpa martir illud poſuerūt.

¶ De ſancto Gorgonio et Dorotheo

Gorgoni⁹ et Dorothe⁹ apd nicomediā: primi in palacio diocleciani antiq milicie renūciant ut liberi⁹ regē ſuū ſeqnt a xpianos ſe voce libera ɔfiteāt. Qd ceſar audiēs plimū; anxiebat. egreferēs ꝑdere tales viros q̄s intra palaciū; nutritos mor a generis nobilitas decorauit. Cū igit nec minis nec blādicijs mouerent: in eculeo diſtēdū². flagellis a vngulis toto corpe lacerati: aceto a ſale nudatis pene eorū viſcerib; pfundūt. Et cū hoc alacrit tolerarēt: in craticula aſſant. a q̄ſi i lecto flor videbāt iacere nihilq; leſionis sentire. Deinde iuſſu ceſar laqueo ſuſpēdunt et corpa lupis a canib; exponūt. ſ; tn intacta a fidelib; colligūt. Paſſi ſunt circa ānos domini. cclxxx. p⁹ multos ānos corp⁹ ſcī gorgonij romā trāſlatū ē. Anno vero dn̄i. dcclxiij. epus metenſis nepos pipini regis ip; ad gallias trāſtulit a in gorzienſi monaſterio collocauit.

¶ De ſcō Protho et Jacincto.

Prothus a Jacinct⁹ fuerunt domicelli: a i ſtudio pbie ſocij Eugenie filie Philippi nobiliſſimi romanor. Qui q̄dē philippus a ſenatu ꝑfecturā alexādrie acceptā illuc claudiā vxorē ſuā a filios auitū a ſergiū: filiā q; eugeniā; secū duxit. Porro eugenia oib; liberalib; artib; a litterī erat pfecta Prothus a Jacinct⁹ secū ſtuduerāt a adpfectōz oim ſciarū deuenerāt. ¶ Eugenia q; .xv. etatis ſue anno ab aq̄lino aq̄lini cōſulis filio vxor petit. Cui illa. Marit⁹ nō natalib; ſ; morib; eſt eligend⁹. Peruenit g̃ ad manus eius doctrina pauli. a cepit animo fieri xpiana. Permiſſū tūc erat xpianis apud alexandriā; hitare. Vn̄ illa q̄ſi ſolaciādo pgens ad villam tranſiens audiuit xpianos cātantes. Oms dij gētium demoīa. ¶ Tūc dixit ad pueros prothū a iacinctum q̄ secū ſtuduerāt. Pbor ſilogiſmos ſcrupuloſo ſtudio tranſegimus: areſtotelis argumēta a platonis ideas a ſocratis monita. a breuiter q̄cq̄d cantat poeta q̄cq̄d orator et quicq̄d phs cogitat: hac ſnia excludū². dn̄am me vobis vſurpata poteſtas: ſororē vo ſapiētia fecit. Sim⁹ ergo fratres a xpm ſeq̄mur. Placet cōſiliū a aſſūpto habitu viri ad monaſteriū cui heleni⁹ vir dei ꝑerat venit q̄ nullā ad ſe feminā venie ſinebat. Qui etiā q̄dā vice cū heretico diſputās: cū vim argumentor ferre n̄ poſſ; magnū ignē accēdi fecit ut ille q̄ nō ɔbureret verā fidē hre pbaret. Qd cū factū eēt ꝑor itriuit a illeſus exiuit. Hētic⁹ āt cū intrre nollet ab oīb; eſt ɔpulſus Ad hūc g̃ cū acceſſiſſet a ſeviri dicēt: ille ait. Recte vir dicerīs qr cū ſis femia virilit agis ¶ Nā ſibi ei⁹ cōditio a deo fuerat reuelata. Ab eo g̃ cū ptho a iacīcto mōſticū hitū accepit a ſe frēm eugeniū ab oib; appellari fec. Pēt āt ei⁹ a mr̄ videtes currū eugenie domū vacuū rediſſe: merētes vndiq; filiā inq̄ri fecerūt ſed mime iuenire potuerūt. Jnterrogāt g̃ vates q̄d de filia cor factū ſit. Qui rn̄derūt eā a dijs int aſtra trāſlatā. q̄ circa imaginē filie fecit ipaz ab oīb; h⁹ adorai mādauit. Jpa vo cū ſocijs in dei timore pmāſit. a mortuo ꝑpoſito illa pficit alexandrie. ¶ Tūc matrona q̄dā diues a nobilis melācia noie erat quā ſcā eugenia oleo pungēs: a q̄rtana liberauit i noīe ihu xpi

vnde multa miſit ei munera ſꝫ nō re
cepit. Predicta ġ matrona fratrē eū
geniū virū eſſe arbitrans ſepius eū
viſitabat. Videſqꝫ elegātiā iuuētu-
tis ⁊ elegātiā corporꝭ in eiꝰ amorē ve
hemēter exarſit. ⁊ vt cū eo cōmiſceri
poſſꝫ anxia cogitare cepit. Simulās
ergo lāguorē miſit vt ad eā veniret
⁊ ſe viſere dignaretur. Que cū veniſſet
apꝑuit ei qͣliť in eiꝰ amore capta eſſꝫ
et qͣliter in eiꝰ cōcupiſcentia eſtuaꝛet
rogās vt ſecū carnalꝭ cōmiſceretur
Statiqꝫ eū apphēdēs āplecti² ⁊ oſcu
lať ⁊ ad crimē hortať. Qđ factū frať
eugeniꝰ abhorruit. d. Recte melācia
nomē hēs ꝯgnoſceris Nigredinis ei
repleta pfidia: nigra diceꝛꝭ ⁊ obſcu
ra. filia tn̄brarū. amica diaboli. lux
pollutionis. fomētū libidinis. ſoror
anxietatꝭ ꝑpetue. ⁊ filia mortis ſēpi
terne. Illa vō deceptā ſe videſ ⁊ timēs
ne forte ſcelus publicaret voluit ipſa
ꝑus detegē: clamareqꝫ cepit ꝙ euge
nius voluit ipſā violare. Abijt ġ ad
philippū pfectū ⁊ ꝯqueſta eſt. d. Ju
uenis qđā phrigiꝰ xpianꝰ ad me medē
di cauſa ingreſſus: irruēs ī me īpudē
ter voluit me violaꝛe ⁊ niſi vniꝰ āċille q
intra cubile eꝛāt fuiſſē liberata ſuffra
gio: ſue me libidini ſociaſſꝫ Audiēs
hec pfectꝰ ira incēdi² ⁊ immiſſa appi
torū multitudine eugeniū ceteroſqꝫ
ſeruos xp̄i ferro vinctos adduci fecit
Dieqꝫ ſtatuit in q oēs tradi deberēt
morſibꝫ beſtiarū. Acerſitis eis corā
ſe dixit ad eugeniū. Dic nobꝭ ſcelera
tiſſime. hꝭ vos xp̄s vr̄ docuit. vt opaꝫ
corruptōni dedꝭ ⁊ mrōnas impudēti
veſania violetꝭ: Cui eugeniꝰ dimiſ-
ſa facie ne agnoſcereť rn̄t. Dn̄s nr̄
caſtitatē docuit ⁊ integritatē ſeruāti
bus eternā vitā pmiſit. Hāc āt me
lanciā falſā teſtē mōſtrare poſſumꝰ
ſꝫ meliꝰ eſt vt nos patiamꝰ qͣꝫ ꝙ illa
cū cōuicta fuerit puniať ⁊ fructꝰ pa
tiētie nr̄ē depereat Verūtn̄ adducat
ancillā quā đt nr̄i ſcelerꝭ eſſe teſtē vt
ex ore eius poſſint refutari mēdacia
Que cū adducta eſſet illa a dn̄a ſua
docta cōſtāter ſibi opponebat ꝙ do-
minā ſuā opprimē voluerit Cūqꝫ oēs
alii de familia depuati ſic eē teſtareꝛ²
ait Eugenia. Tp̄s tranſijt tacēdi. ⁊
tp̄s aduenit loquēdi: nolo vt impu
dica in ſeruos xp̄i crimē iponat. nec
falſa glorietur Vt aūt mēdaciū veri
tas ſuperet: ⁊ ſapiā maliciā vincat:
veritatē oñdā nō ꝓpť iactantiā ſꝫ ꝓpť
dei gloriā Et hꝭ dicēs tunicā a capi-
te vſqꝫ deorſū ſcidit ⁊ femina apparuit
Dixitqꝫ pfecto Tu m̄ pr̄. claudia mr̄
frēs hij duo q tecū ſedēt auitus ⁊ ſer
gius ego eugenia filia tua Hij duo
frēs protus ⁊ iacinctꝰ Qđ audiēs ⁊
filiā cōgnoſcē incipiēs in amplexus
cū matre irruit ⁊ lacrimas multas
effudit. Eugenia aūt veſtibꝫ aureis
induiť ⁊ in ſblime tolliť Ignis aūt
de celo veniēs melanciā cū ſuis cōſūp
ſit. Sicqꝫ eugenia. patrē. matrē. to-
tamqꝫ familiā ad fidē xp̄i cōūtit. ita
ꝙ pr̄ ꝓpter hꝭ a pfectura depoſitus a
xp̄ianis ep̄s ordinať. ⁊ in orōne p
ſiſtens ab infidelibꝫ occidiť Claudia
aūt cū filijs ſuis ⁊ eugenia romā re
uertiť et multos ibi ad xp̄m cōūte-
bant Eugenia aūt iuſſu impatoris
ligato grādi ſaxo ad colluꝫ in tiberī
pcipitať. ſed rupto ſaxo ſup vndas
incolumis gͣdiebať. Tūc in fornacē
ardentē ꝓiicitur. ſꝫ extincta fornace
refrigerio vtebať. Reduciť in tene-
broſū carcerē ſed lumē ſplendidiſſi-
mū radiabat eidē. Cūqꝫ p. x. dies ſiñ
cibo fuiſſet ſaluator eidē apparuit. ⁊
paneꝫ candidiſſimū ſibi porrigens
dixit Accipe cibū de manu mea. ego
ſū ſaluator tuus quē tota mentꝭ in-
tentione amaſti. Eodē die q ad ťraꝫ
deſcēdi: ego recipiā te In die ġ nata
lis dn̄i ſpiculator mittiť ⁊ caput eiꝰ
abſciditur. Que poſtmodum matri
apparuit ⁊ ꝙ die dn̄ica ipſā ſequereť
pdixit. Veniēte igiť dn̄ica die clau
dia in orōne poſita ſpiritū emiſit.
Protus āt ⁊ iacinctꝰ cū ad tēplū y do
loꝝ traherēť orōe ſimulacrū cōminu
erūt. Et cū ſacrificare nollent capitꝭ

abtruncatione martiriū poſtmodū
cōpleuerūt. Paſſi autē ſūt circa an
nos dm̄. cclvij.

Prologꝰ de exaltatōe ſcē Crucis.

Exaltatio ſcē crucis dr̄: qꝛ tali
die fides ⁊ ſcā crux plurimū ex=
altata fuit Nōndū aūt qꝛ an
xp̄i paſſionē lignū crucis fuit lignū
vilitatꝭ. qꝛ hmōi cruces de lignis vi
libus parabāt Fuit lignū ĭfructuo
ſitatꝭ qꝛ q̄ntūcūq; in montē caluarie
plātaret: fructū minime faciebat Fuit
lignū igƀbilitatꝭ. qꝛ ſupplicium latro=
nū. Tenebroſitatꝭ. qꝛ tenebroſum ⁊ ſi
ne oī decore erat. Mortꝭ. qꝛ ibi hoīes
tradebant morti. Lignū fetoris qꝛ
in medio cadauerū plantabat Poſt
paſſionē multiplex fuit exaltata. qꝛ
vilitas trāſijt in p̄cioſitatē. vn̄ dixit
ādreas Salue crux p̄cioſa q̄ ⁊c̄. In=
fructuoſitas in fertilitatē. Cā̄. vij.
Aſcēdā in palmā ⁊ apphendā fructꝰ
eiꝰ Ignobilitas in ſublimitatē Aug.
Crux q̄ erāt ſuppliciū latronū: trāſijt
ad frontes impatoꝝ. Tenebroſitas
in claritatē Criſoſt. Crux em̄ ⁊ cica=
trices radijs ſolis ī iudicio erūt luci
diores Mors in vite ppetuitatē. Vn̄
cātat: vt vn̄ mors oriebat ⁊c̄. Fetor
in odorꝭ ſuauitatē Can. j. Cū eſſ; rex
in accubitu ſuo nardꝰ. i. crux ſancta
dedit odorē ſuū.

Hyſtoria

Exaltatio ſcē crucis ſolempnit in
eccl̄ia celebrat qꝛ in ea fides plu
rimū nunc exaltata fuit. Anno dm̄.
dcxv. pmittēte dn̄o flagellari pplm
ſuū p ſeuiciā paganoꝝ Coſdroe rex
pſaꝝ oīa regn̄ terraꝝ ſuo imperio ſub=
iugauit Jhrlm āt veniēs a ſepulcro
dm̄ territꝰ redijt. ſed tn̄ ptē ſcē crucis
quā ſcā helena ibidē reliq̄rat aſpor
tauit Volēs āt Coſdroe ab oībꝫ coli
vt deꝰ: turri ex argēto ⁊ auro interlu=
centibꝫ gēmis fecit Et ibidē ſolꝭ ⁊ lu
ne ⁊ ſtellaꝝ imagines collocauit Per
ſubtiles ⁊ occultos ductꝰ q̄ſi deꝰ deſup
aquā infūdebat. ⁊ ī ſubterraneo ſpe=
cu equi q̄drigas trahētes in circuitu
ibāt: vt q̄ turri mouerēt ⁊ tonitruū
ſimularent. Filio g̊ ſuo regno tradi
to in tali fano pphanꝰ reſidet ⁊ iux
ſe crucem dm̄ locans appellari ſe ab
oībꝫ deū iubet. Et ſicut legit in li. mi
trali de officio. Ipē coſdroe in thro=
no reſidens tamq̄ pr̄ lignū cruc ſibi
a dextris poſuit loco filij. ⁊ galluꝫ a
ſiniſtris loco ſpūſſancti Se vo prem
iuſſit noīari Tūc Eraclius impator
exercitū copioſū collegit contra filiū
coſdroe: iux danubiū fluuiū dimica
turus aduenit. Tandem vtriſq; pn=
cipibus placuit vt ipi ſup pontē ſoli
cōfligerēt. ⁊ q̊ victor exiſteret ipſe ſi=
ne damno vtriuſq; exercitꝰ imperiū
vſurparet. Decretū etiā erāt vt q̊cūq;
principē ſuū iuuare p̄ſumeret: cruri
bus excīſis ⁊ brachijs ab eo cōtinuo
in flumine mergeretur At eraclius
totū ſe deo obtulit. ⁊ ſācte cruci ſe de
uotōe q̄ potuit cōmēdauit Ambobus
itaq; in cōflictu durātibꝫ: eraclio dn̄s
victoriā tribuit ⁊ cūctū exercitū ſuo
imperio ſubiugauit. adeo qꝛ vniuſus
pplꝭ coſdroe ſidei xp̄iane ſe ſubdidit et
ſacrū baptiſma ſuſcepit. coſdroe aūt
ignorabat exitū belli. qꝛ cū ab oībꝰ
odiret a nemine ſibi intimabat: Eradiꝰ
aūt ad eū puenit ⁊ in throno aureo
eū ſedē repiēs eidē ait Quia lignū
cruc ſm tuū modulū honoraſti: ſi bap
tiſmū ⁊ fidē xp̄i ſuſcepis adhuc vitā ⁊
regnū paucis a te acceptꝭ obſidibꝰ
obtinebis. Si aūt hoc ĭplere cōtēpſerꝭ
gladio meo te feriā. ⁊ caput tuū p̄=
ſcindā Cū g̊ ille acq̄eſcere nollet: ex=
tracto gladio eū ptinꝰ decollauit. Et
qꝛ rex fuerāt: eū ſepeli fec̄ Filiū vo ſuū
decē ānoꝝ quē cū eo repperit baptiſari
fecit ⁊ de ſacro fonte ipſum ſuſcipiēs
regnū paternū ei dimiſit Turri vero
illā deſtruēs argentū in predā ſui ex=
ercitꝰ tribuit Aurū vero ⁊ gēmas ad
reparandū eccleſias quas tyrānus
deſtruxerat reſeruauit Sacrā g̊ crucē
ſuſcipiēs iheroſolimā reportauit
Cū autē de mōte oliueti deſcēdēs per
portā q̄ dn̄s paſſurus intrauerat in
equo regio ⁊ ornamentꝭ imperialibꝫ

ingredi vellet: repente lapides porte deſcēderūt et inuicē q̄ſi vnꝰ paries ſe clauſerūt. Sup q̄ ſtupētibꝫ cūctis angelꝰ dn̄i ſignū cruc̄ in manibꝫ tenēs ſup portā apparuit. d. Cū rex celoꝝ ad paſſionē p hāc portā intraret nō cū cultu regio ſꝫ hūili aſello ingrediēs humilitatꝭ exēplū cultoribꝫ ſuis dereliqͣt Et hijs dictis angl̄s abſceſſit Tūc impator lacrimis diffuſus ſe= ipſum diſcalciauit et veſtimēta vſqꝫ ad camiſiam exuit. crucēqꝫ dn̄i vſqꝫ ad portā huīliter baiulauit. Moxqꝫ duricia lapidū celeſte ꝑpendͭ impiū Statīqꝫ porta ſe ſuberigēs: liberꝝ in= trātibꝫ patefecit ingreſſū. Odor aūt ſuauiſſimꝰ qui eodē die eodēqꝫ mo= mento q̊ de turri caſdroe ſacra crux fuit ablata iheroſolimis de pſaꝝ p= uincia p tā longa terraꝝ ſpacia fue rat elapſus tūc redijt: oēſqꝫ mirābili ſuauitate refecit Rex āt deuotiſſimꝰ in has crucis laudes prupit (O crux ſplēdidior cūctꝭ aſtrꝭ. mūdo celebrꝭ hoībꝫ multū amabilꝭ: ſāctior vniūſꝭ. q̄ ſola fuiſti dig̃ portaē talētū mūdi dulce lignū. dulces claui. dulcꝭ mu cro. dulcꝭ haſta. dulcia ferēs pōdera Salua p̄ſentē cateruaꝫ in tuis hodie laudibꝫ ꝯgregatā) Sicqꝫ p̄ciofa crux in loco ſuo reſtituiꝰ et antiq̄ miracula renouātꝭ. mortuꝰ q̄dā vite reſtituitꝭ paliticī. iiij. curāꝰ. leproſi. x. mūdan tur. ceci. xv. illuīantꝭ. demones effu= gantꝭ et a varijs lāguoribꝫ plūri li berāꝰ Et ſic impator ecc̄ias reparās et regijs muneribꝫ cumulās ad ꝓpa remeauit ¶ In cronicꝭ āt h̄ alꝭ geſtū fuiſſe narraꝰ Dicitꝭ em̄ q̄ dū coſdroe vniūſa reḡ occupāſ: ihrl̄m cū zacha ria p̄riarcha et lig̊ cruc̄ cepiſſꝫ: et era clius cū eo pacē facē vellꝫ: iurāuit ille cū rōmis pacē nō factuꝝ: donͨ cruci= fixū abnegarēt: et ſolē adorarēt. tūc eraclius zelo fidei armatꝰ ꝯ cū exerci tū mouit et pſas multꝭ p̄lijs deuaſta uit et coſdroe vſqꝫ ad theſifōtē fugē ꝯpulit. tādē coſdroe diſſēteriā incur rēs medarſā filiū ſuū i regē coronaē

voluit. Qd̓ ſyrois eius p̄mogenitꝰ audiēs: cū eradio fedꝰ iniit. patrēqꝫ cū nobilibꝫ pſeq̄ns in vinculis iecit. Quē pane tribulatōis et aqua ſu ſtentās anguſtie: tandē ſagittari et occidi fecit Poſtmodū oēs incarceā tos cū p̄riarcha et ligno cruc̄ eradio deſtinauit Ille aūt p̄cioſū lignū cru cis iheroſolimā detulit et poſtmodū ꝯſtātinopolim depoſuit. Hec in mꝭ tis cronicꝭ legūꝰ ¶ De hoc aūt ligno crucis ſic dixit ſibilla apd̓ paganos ſicut d̓r in hiſtoria tripti. O ter bn̄= dictū lignū in q̊ deꝰ extēſus eſt. hoc forte dictū eſt ꝓpter vitā nature grē et glꝭ q̄ ex cruce ꝓuenit ¶ Apd̓ cōſtā tinopolim iudeꝰ quidā ecc̄iam ſcē ſo= phie ingreſſus q̄ndam imaginē xp̄i ibidē ꝯſpexit. Qꝫ ſe ibi ſolū ꝯſiderās gladiū arripuit et appropinquās in gutture xp̄ꝫ pcuſſit Statīqꝫ inde ſan= guis exiuit et iudei faciē et caput aſp= ſit. Qui territꝰ imaginē accipiēs et ipſā in puteū ꝓiciēs ſtatī aufugͭ. q̄ dā āt xp̄ianꝰ ei obuiauit ſibiqꝫ dixit Vn̄ venis iudee Aliquē hominē occi diſtiꝰ Et ille: falſū ē. Cui rurſus ille dixit Vere homicidiū ꝑpetraſti. et iō ſanguine aſpſus es Et iudeꝰ Vē deꝰ xp̄ianoꝝ magnus eſt et fides eius fir ma p oīa cū p̄bat Nequaq̄ em̄ p cuſſi hoīeꝫ ſꝫ xp̄i imaginē Et ꝯtinuo ſāguis de ciꝰ guttuē emanauit Duxit aūt iudeꝰ hoīem illū ad puteū et inde ſanctā imaginē extraxerūt. Plaga aūt in guttuē imaginis xp̄i vt fertꝭ adhuc hodie cernitꝭ Et iudeꝰ cōtinuo fidelis efficitꝭ ¶ Apud ſyriā in ciuita te Berith q̊dā xp̄ianꝰ ſꝫ annua pē= ſione hoſpiciū h̄ns imaginē dn̄i cru cifixi ēca lectuli faciē in pariete affix erat et ibi orōes ſuaſ ꝯtinue faciebat Poſt annū vero aliā domū locauit et imaginē ibidē ex obliuione reliquit Qdā aūt iudeꝰ p̄dictā domū cōduxͭ et die quadā vnū de cōtribulibꝫ ſuis ad ꝯuiuiū inuitauit. Inter epulas āt ille q̊ inuitatus fuerat: caſu circūſpi ciēs imaginē infixā pieti intueꝰ et in

illū qui ipſū inuitauerāt ira fremens
Cur ymaginē Jhu nazareni tenere
audeat ꝯminatꝰ. Jlle aūt cū adhuc ꝑ
dictā ymaginē nō vidiſſe: iuramētis
q̄bꝫ potuit affirmbat. ꝙ illā de q̄ dice
bat ymaginē penitꝰ ignorabat Tūc illi
placatū ſe ſimulās valefecit ⁊ ad pn
cipē ſue gētis abiēs iudeū illū de hoc
qđ viderat accuſauit. Judei ergo cōgre
gati ad domū eꝰ ꝯuenerūt. ⁊ viſa ima
gine illū cōtumelijs diris afficiūt. et
extra ſynagogā ſemiuiuū ꝓijciunt
Jmaginē vero pedibꝫ ꝯculcātes cūcta
in ea dn̄ice paſſiōis obprobria reno
uarūt Cū vero latus lancea pforaſſēt
ꝓtinꝰ ſāguis ⁊ aqua vberrī exiuit ⁊
ſuppoſitū vas īpleuit. Stupefacti iu
dei ſanguinē illū ad ſynagogas detu
lerūt. ⁊ oēs infirmi ex ipō inūcti ꝓti
nus curabanꝰ. Tūc iudei epō terre oīa
p ordinē narrauerāt ⁊ baptiſmū ⁊ fi
dem xp̄i vnanimiter ſuſceperūt Ep̄s āt
ſanguinē illū in āpullis criſtallinis
⁊ vitreis ꝯſeruauit Xp̄ianū aūt illū
ad ſe accerſiuit ⁊ q̄s tā pulcrā yma
ginē ꝯpoſuiſſe inq̄ſiuit. Ac ille dixit.
nicodemꝰ eā ꝯpoſuit quā moriēs ga
malieli Gamaliel zacheo. zacheꝰ ia
cobo. Jacobꝰ ſymoni dereliq̄t. Sicqꝫ
in ihrlm vſqꝫ ad excidiū vrbis fuit. de
nec inde a fidelibꝫ in regnuꝫ agrippe
delata ⁊ inde ad patriā meā deducta
a parētibꝫ meis ad me iure heredita
rio deuenit Factū eſt hoc anno dn̄i ſep
tingēteſimo quinq̄geſimo. Tūc oēs
iudei ſynagogas in eccl̄ias ꝯſecrarūt
Et extūc hic mos inoleuit. vt eccl̄ie cō
ſecrarenꝰ: qꝛ ante: tm̄ altaria conſe
crabanꝰ Proptꝰ iſtud miraclm̄ ordi
nauit eccl̄ia. v. kl̄. decēbris vl̄ vt alibi
legitꝰ q̄nto Jdꝰ nouēbris. memoriā
fieri dn̄ice paſſionis Vn̄ ⁊ rome cōſe
crata eſt eccleſia in honore ſaluatoris
vbi ampulla cū illo ſāguine reſuaꝰ
⁊ ſolemne feſtū tūc agitꝰ Virtus
crucis etiā apd̄ infideles maxia p oīa
ꝯprobaꝰ Nā vt grego. in li. iij. dial.
ꝯmemorat Andreas fundane ciuitatis
ep̄s dū q̄ndā ſanctimonialē ſecū ha
bitare pmittēt antiquꝰ hoſtis cepit
ſpēm illiꝰ oculis mētis eiꝰ imp̄mere
vt in lecto nephāda cogitaret Qua
dam die iudeꝰ quidā romā veniens
cū iam declinare diē cerneret ⁊ vbi ma
nere poſſet minime repiſſet: in quodā
tēplo apollinis manere ſe ꝯtulit Qui
ipſū loci illiꝰ ſacrilegiū ptimeſcens:
ꝙuis fidē crucis minime hēret: ſigno
tamē crucis ſe munire curauit. Nocte
media euigilās vidit malignoꝝ ſpi
rituū turbā quādā q̄ſi in obſequiū
cuiuſdā principis p̄ire: eūqꝫ q̄ ceteris
p̄erat in eoꝝ medio cōſedere. Qui ce
pit ſinguloꝝ ſpirituū ſibi obſequen
tiū cauſas actuſqꝫ diſcutere q̄tenus
vnuſq̄ſqꝫ q̄ntū egiſſe neq̄tie īueniret
Modū aūt huiꝰ diſcuſſionis grego.
cauſa breuitatis ptrāſit. ſꝫ ex ſimili
in q̄dā exēplo qđ legitꝰ in vitaſpꝛm
innoteſcē pt. Nā dū q̄dā in templū
ydoloꝝ intraſſet vidꝰ ſathanā ſeden
tem ⁊ oēm eius miliciā ei aſſiſtentē.
Et veniēs vnꝰ de malignis ſpiritibꝰ
adorauit euꝫ. Cui ille. Vn̄ venis? Et
rn̄dit. Jn illa ꝓuincia fui ⁊ ibi bella
plūma ſuſcitaui. ⁊ pturbatōes mul
tas feci ⁊ ſāguinē copioſū effudi ⁊ ve
ni nūciare tibi. Cui ſathan. Quāto
tpe hoc feciſti. Et ille. Jn. xxx. diebꝫ
Et ſathan Quare tāto tpe hoc feciſti
Et apt aſtātibꝫ ſibi. Jte ⁊ flagellis
eū cedite ⁊ duriꝰ verberate Et ſecūdꝰ
veniēs adorauit ⁊ d. Jn mari dn̄e erā. ⁊
cōmotiones maxias excitaui. ⁊ na
ues multas demergēs hoies q̄ꝑlurēs
occidi. Et apt Quāto tpe hoc feciſti?
Et ille. Jn. xxij. diebꝫ. Et miſit hūc
ſiliꝰ flagellari dicēs. Jn tam modico
tanto tpe laboraſti? Et terciꝰ veniēs
apt. Jn q̄dā ciuitate fui ⁊ rixas in q̄
buſdā nuptijs excitaui: ⁊ multā ſā
guinis effuſionē feci. ⁊ ſpōſū ipꝫ oc
cidi ⁊ veni nūciare tibi Cui dixit Q̄nto
tpe hec feciſti? Et ille. Jn. x. diebus
Et ait illi Nōne pluā in tātis diebꝫ
opatꝰ es? Et iuſſit eū a circūſtātibꝫ
verberari. Et q̄rtus veniēs ait Jn here
mo manſi ⁊ p. xl. ānos circa quendā

monachū laboraui. et vix tandē ipſū in lapſū carnis precipitaui. Quod ſathan audiens de ſotio ſuo ſurrexit et eum deoſculans: coronā quā in capite ſuo habebat abſtulit et capiti ipſi9 impoſuit et ipſū ſecū conſedere fecit di. Magnā quippe rē fortiter egiſti. et plus oibz alijs laborioſe perpetraſti. Hic igi9 vel ſimilis pt eē modo9 illi9 diſcuſſiōis quā gregorii9 pretermittit. Cū ergo ſinguli ſpiritus exponerēt q̄d egiſſent vnus in mediū proſiliuit et quātā carnis tēptationē de illa ſāctimoniali femina andree animū cōmouiſſet apuit. addens q̄ heri horā veſptina vſqz ad hoc mentē eius traxerit. vt in tergo illi9 blādiens alapā daret. Tūc malign9 ſpūs eū hortat9 eſt. ut pficeret qd ce piſſet vt illi9 ruine ſingularē int ceteros palmā tenēt. Precepitqz vt q̄ rerēt q̄ſna; eſſet ille q̄ iacere in tēplo eodē pſumpſiſſet. Cū aūt ille vehemētius palpitaret et miſſi ſpūs cū cruce miſterio ſigtū viderēt: territi exclamauerūt Ve vas vacuū ſed ſigtū. Ad hāc vocē ptin9 illa malignū ſpirituū turba diſpuit. Jude9 aūt cōcitus ad epm venit ſed p ordinē enarrās. Qd ille audiēs vehemēter ingemuit et oēm mulierē a domo ſua et a vicinia ptin9 remouit et iudeū baptiſauit. Refert et gregorius in li. dyal. q̄ q̄dā ſanctimonial ortū ingrediēs lactucā cōſpiciēs concupiuit eam quā ſigno crucis bñdicere oblita: auide momordit. ſed arrepta a diabolo ptin9 cecidit. Cū aūt btūs equitius ad eā veniſſet dyabolus clamare cepit et dicere. Sedebā hic ſup lactucam. illa venit et momordit me. Ad imperiū āt patris viri mox de ea exiuit.

De noīe ſancti cornelij et Cipriani.

Cornelius interptatur intelligens circūciſionē. Jpſe enī intellexit: intelligēdo ſeruauit circūciſionē a ſuperfluis licitis etiam et neceſſarijs Vel corneli9 a cornu et leos qd eſt pplus q̄ſi cornu et fortitudo ppli. Cypran9 dicit a ciprus qd eſt mixtura et ana qd eſt ſurſū. Vel a cipro qd eſt meſticia vel hereditas Jpſe enī habuit ſupnā mixturā grē et vtutū. meſticiā peccatorum et hereditatē celeſtiū gaudiorum.

Legenda

Cornelius pp ſucceſſor ſancti fabiani: a decio ceſare cū ſuis clericis in exilio relegat. Jbiqz a ſancto Cypriano cartaginēſi epō lrās confortationis accepit. Tandē de exilio reductus decio pſentat. Cū aūt immobilis pmaneret iuſſit eū deci9 plūbatis cedi. Precepitqz vt ad tēplū martis ducereſ vt ibi aut ſacrificaret aut ſnīa; capitale; ſbiret. Cū ergo illuc duceret miles q̄dā eū rogauit vt ad domū ſuā diūtēt et p vxore ſua ſaluſtia q̄ p. xv. ānos paralitica iacebat oraret Que cū ad ei9 orōnē ſanata eſſet xxi. milites cum ipſa et viro ſuo dño crediderūt: q̄ oēs iubēte decio ad templū martis deducti: et in illud expuentes cū ſcō cornelio martiriſati ſunt. Paſſus ē āt circa ānos dñi. cclij. Cyprian9 aūt cartaginēſis eps in eadē ciuitate patrono pconſuli pñtat. Qui cū a fide nullaten9 mutari poſſet in exiliū mittit. Jndeqz reuocatus a galieno pcōſule q̄ paterno ſucceſſerat ſnīa; capitalē accepit. Qua ſnīa lata dixit cipran9 deo grās. Cū autē ad locū cū; ſpiculatore veniſſet: pcepit ſuis vt eide; ſpiculatori pro mercede xxvij. aureos darēt. Accipienſqz linthēū manu ſua oculos texit et ſic coronā ſuſcepit circ ānū dñi. cclvij.

De nomine ſancte Eufemie.

Eufemia dr ab eu qd ē bonū et femina q̄ſi bō femina. i. vtilis honeſta et delectabil. qr h tripli ci mō dr bonū. Fuit enī vtil alijs p cōuſatōz. Honeſta ſibi p morum cōpoſitōne Delectabil dō p celeſtē cōtēplatōz Vel dicit Eufemia q̄ſi euſonia qd eſt ſuauis ſonoritas Suauis aūt ſonus fit trib; modis. ſ. voce vt in cātu pulſu vt in cithara. flatu vt in organo. Sic btā Eufemia fecit deo dulce; ſonū cū voce pdicatōis. cū pulſu bone opatōis. cū flatu intne deuotōis

Eufemia filia ſenatoris videns xpianos tpe dyocletiani tam diuerſis ſupplicijs laniari: ad iudicē pperauit. et xpm publice confitens exemplo ſue conſtātie etiā viroꝝ aīos cōfortabat. Cū ergo iudex xpianos ſucceſſiue occideret alios pñtes eē iubebat vt ſaltē territi ymolarēt dū conſtātes tā crudelit̄ laniari viderēt. Cū ergo corā Eufemia ſcōs crudeliter detrūcaret. ipa eoꝝ cōſtātia āplius puocata: iniuriā a iudice ſe pati clamabat. Tūc iudex gauiſus ē putās eā velle ſacrificijs cōſentire. Vñ cū ab ea quā ſibi facēt iniuriā requiſiſſet: illa ait. Cū ſim gñe nobilis cur mihi ignotos et aduenas anteponis. et facis priores ad xpm ptingere et ad pmiſſa; gl'iam puenire? Cui iudex Putabā te ad mentē rediſſe et gaudebā te nobilitatis tue vel ſexus meminiſſe. Recluſa ergo in carcerē ſequēti die ſine vincul' adducta iterum grauiſſime eſt cōqueſta cur cōtra leges impatoꝝ ſibi ſoli a vincul' pcederetur Tūc alapis diutiſſime cedit[ur] et in carcere reducit. Quā iudex ſecutus ex libidine opprimere voluit. ſed illa viriliter reluctante manū eius virtus diuina cōtraxit. Tūc putās ſe incantatū: prepoſitū domus ſue ad eā direxit multa pmittēs ſi faceret eam cōſentire Sed ille carcerē clauſū nec clauibꝫ apire potuit nec ſecuribꝫ frangere. donec a demone arreptus clamās et ſeipſū dilanians vix euaſit. Deinde educta poſita eſt ſup rotā: cuius vectes carbonibus pleni erāt et artifex intra rotam tale ſignū trahentibus dedit. vt quādo ſonū faceret ſimul traherēt. et ſic exeunte igne vectes corpus vginis diſſiparēt. Sed nutu dei ferramentū quo rota tēperabat de manu eius cadens ſonū fecit et cōtinuo illis trahentibus rota artificē cōminuit et Eufemiam ſtantē ſup eā illeſā ſeruauit. Tūc parentes artificis lamētātes: ſuppoſito igne eā cū rota cōburere voluerūt. ſed rota cōbuſta: eufemia ab angelo ſoluta in quodā loco excelſo icolumis ſtare cōſpicit. Appellianus iudicā ait. Virtus xpianoꝝ nō niſi ferro vincit Vñ conſulo vt eā facias decollari. Erect' igit ſcala cū quidā ad eā capiendā manū mittē vellet: mox totus paraliſi diſſolutus vix inde ſemiuiuus eductus eſt. ¶ Alius aūt noīe ſoſtenes aſcendēs cōtinuo mutatus ab ea veniā petijt et euaginato gladio ad iudicē clamauit q ſe libētius occideret: q eā quā angeli defendebāt contingeret. ¶ Denique inde educta iudex cācellario ſuo iuſſit vt ad eā oēs petulātes iuuenes conuocaret q tādiu eā deluderent donec fatigata deficeret. Sꝫ ille ad eā ingrediens et multas vgines ſplendidiſſimas circa eā orātes vidēs: mox fact' ptinus xpianus effectus eſt. Preſes vero vginē p capillos ſuſpēdit. ſꝫ immobilem pmanentē negato cibo in carcerē reduci fecit. vbi ſeptē diebꝫ int' quatuor magnos lapides ſicut oliua cōſtringeret. Jlla vo ab angelo quotidie ſatiata dū vij. die int' lapides duriſſimos poſita eſſet: ad eius orōnes ipi lapides in cinerē ſūt redacti. Vñ pſes a puella ſe victū erubeſcēs eam in foueam pijci iuſſit. vbi tres tante immanitatis beſtie erāt. q oēm hoiem deglutirēt. que ſtatī blādiendo ad virginē cōcurrentes: et iunctis adinuicem caudis ei quaſi cathedrā ad ſedendum pbentes: iudicē hec vidente vehemētius cōfuderūt. Vñ cū pſes fere pre anguſtia moreret ingreſſus carnifex vt dñi ſui iniuriā vindicaret: gladiū in latus eius fixit et xpi mrem fecit. Quē iudex p mercede veſte ſerica induit et torque aurea circūdedit. Sed egrediēs a leone arripit et ab eo penitus deuorat. Vñ ſui eū diutius pquirētes: vix pauca eius oſſa cum veſte ſciſſa et torque aurea reppererūt Scā aūt Eufemia in calcedoniā cum honore ſepulta eſt. Merit' cuius ōnes iudei et gētiles calcedonie in xpm crediderūt. Paſſa eſt aūt circa ānos dñi cclxxx. ¶ Ambroſius de hac vgine in pſa. ſic ait. Virgo alma triūphatrix

virginitatē retinēs mitrā: paſſionis
meruit veſtiri corona. Cuiꝰ p̄cibꝫ ini
micus hoſtis cruciat̃. pſcꝰ aduſariꝰ
ſupat̃. ⁊ fornace ignevgo ſoſpes eri
pit̃. duri lapides in puluerē ꝯuertūt̃
fere manſueſcūt collaq; ſubmittūt.
atq; oīa penar ſupplicia eiꝰ orōe ſu
perāt̃ Nouiſſime gladij mucrone cō
foſſa: carnea relinquēs clauſtra ce
leſti choro iūgit̃ leta Hec ſacra vgo
tibi dn̄e ecc̄iā tuā ꝯmēdet Hec p no
bis pc̄ōribꝫ intpellet Hec etiā vota
nrā vt vgo vnula illibata tibi p̄ſtet

¶ De ſancto lamberto ep̄o

LAmbertus nobil gn̄e nobi-
lior ſc̄itate vite ⁊ a p̄meuo
etatꝭ ſue literis eruditꝰ: adeo
p ſui ſc̄itate amabat̃: vt pꝰ theodar-
dū mgr̄m ſuū traiectēſ ecc̄ie in ep̄m
meruit pmoueri. Quē theodericꝰ rex
frācie pl̄imū diligebat. ⁊ p̄ omnibꝫ
ep̄is carū hebat. Sꝫ creſcēte inuidor
malicia: ſine cā eū impij expellētes
hōre debito puauerūt. ⁊ faramūdū in
eiꝰ cathedrā ſtatuerūt. At lābertꝰ mo
naſteriū ingreſſus p ſeptē ānos ibi
dem optime ꝯuerſatꝰ eſt. Quadā vo
nocte ad orōnē ſurgēs in pauimēto
p ignorātiā ſonū fecit. Qd audiēs
abbas dixit Quiſqs hūc ſonū fecit
vadat ad crucē. Tūc lābertꝰ ilico nu
dis pedibꝫ in cilicio ad crucē cucurrit
⁊ ibi tādiu in niuea glacie fixus ſte
tit: donec fratribꝫ pꝰ matutinas ſe ca
lefacientibꝫ abbas eū deeſſe cognit. et
audiēs a fratre qdā q ille eſſet q ad
crucē iuiſſet: eū introduci fecit: ⁊ ab
eo veniā cū mōchis poſtulauit. Ille
vo nō ſolū indulſit: ſꝫ de bono patiē
ſublimit pdicauit. Pꝰ ſeptē annos
faramūdus expulſus eſt. ⁊ ſanctus
iubēte pipino rege ad ſedē ꝓpriā eſt
reductus Cū aūt ſicut pus vbo ⁊ exē
plo pollet: inſurgētes in eū duo ma
ligni eū grauiter inſectari ceperūt: qs
amici pōtificꝭ ſicut meruerāt occiderūt
Eodē tp̄e lābertꝰ pipinū de qdā mere
trice quā tenebat plimū increpauit
Dodo aūt qdā ꝯſāguineꝰ meretricis
⁊ eor q̃ occiſi fuerāt: domeſticꝰ aule
regis congregato exercitu domū ar-
cūquaq; obſedit: volēs occiſor necē
in ſanctūvindicaē Lambertū. At cū
puer Lābto ī orōe poſito nūciaſſꝫ:
ille cōfiſus in dn̄o vt eos expugnet
mucronē arripuit. ſꝫ ad ſe rediēs gla
diū de manu pieci: meliꝰ iudicās vt
pſiſtēdo ⁊ moriēdo vicēt: q̄ vt ſacras
manꝰ de impior ſāguine macularet.
Tūc vir dei ſuos admonuit vt pc̄tā
ſua ꝯfiterēt ⁊ mortē patient ſuſtine-
rēt. Statiq; impij irruētes ſc̄m Lam
bertū in orōe pſtrtū pemerūt. xv. kl.
octobris ſb rege frācor Hildeberto
Quibꝫ diſcedētibꝫ qdā ex eiꝰ famul
cuabētes corpꝰ eiꝰ occulte ad cathedra
lem ecc̄iā nauigio pduxerūt ⁊ cū mul
ta ciuitatꝭ meſticia ſepulture dederūt.

¶ De noīs interptatōe ſc̄i Mathei.

MAtheꝰ binomiꝰ extitit. ſ. ma-
theus ⁊ leui Matheꝰ aūt intꝰ
ptat̃ qſi donū feſtinationis
vel donator cōſilij. Vel dr̄ Matheꝰ a
magnꝰ ⁊ theos qd ē deꝰ qſi magnꝰ
deꝰ Vel dr̄ a manꝰ ⁊ theos deꝰ qſi ma
nus dei. Fuit em̄ donū feſtinatōis p
feſtinā couerſionē Donator cōſilij p
ſalubrē pdicatōz. Magnꝰ deꝰ p vite
pfectionē. Manꝰ dei p euāgelij dei cō
ſcptionē. Leui āt iterptat̃ aſſūptꝰ
vel applicatꝰ ſiue additꝰ ⁊ appoſitꝰ.
Fuit em̄ aſſūptꝰ ab exactione vecti-
galiū Applicatꝰ nūo aplor. Addi-
tus cōſortio euāgeliſtar ⁊ Appoſitꝰ
catalogo martirū

¶ Legenda

MAtheꝰ aplˀs in ethiopia pdicās
in ciuitate q̄ dr̄ Vadaber: duos
magos noīe zaroes ⁊ Arphaxat rep
perit. q ita hoīes ſuis artibꝫ demēta
bant vt quoſcūq; vellent mēbroru
officio ⁊ ſanitate puare viderentur.
Qui in tantā ſuperbiā erupuerūt vt
ſe qſi deos ab omnibꝫ facerēt adora-
ri. Matheus autē apoſtolus pdictā
ciuitatē ingreſſus. ⁊ apud eunuchū
candacꝭ regine quē Philippus bap
tiſauerat hoſpitatus: ita magorum

preſtigia detegebat ꝙ quicqd ipi fa
ciebāt hoib⁹ in ꝑniciē: hoc ipē cōuer-
teret in ſalutē. Eunucho āt ſcm̄ Ma
theū īterrogāti quō tot linguas lo
queret̄ ⁊ intelligēt: expoſuit Mathe⁹
quō ſpūſcō deſcendēte oīm linguaꝝ
ſciaꝫ apl̄i recepiſſēt. vt ſicut illi q p ſu
perbiā turri vſqꝫ in celū edificaē vole
bant p̄ ꝯfuſione linguaꝝ ab edificā
do ceſſauerūt: ſic apl̄i p oīm ſcientiā
linguaꝝ turrī n̄ de lapidibꝫ ſꝫ de vtu-
tibus ꝯſtruāt p quā oēs q credidert
in celū aſcendāt. Tūc venit q diceret
magos illos cū duobꝫ adueniſſe dra
conibꝫ q ignē ſulphureū ex ore ⁊ na
rib⁹ euomētes hoīes occidebāt Apl's
āt ſigno crucꝭ ſe muniēs: ad eos ſecu
rus exijt. quē mox vt dracones viderūt
an̄ pedes ei⁹ ꝓtin⁹ dormierūt. Dixitqꝫ
magꝭ Et vbi ē ars vr̄a? Excitate eos
ſi poteſtis. ego āt n̄i dn̄z rogaſſē: qd
in me cogitauerātꝭ inferre: in vos ꝓti
n⁹ retorſiſſē Cū āt apl's ꝯueniſſet. in
noīe ihu dracōibꝫ vt abirēt p̄cepit
⁊ nullū ledētes abierunt. Cepitqꝫ
apl's de glīa padiſi terreſtris magnū
ſermonē cōtexere. aſſerēs oīb⁹ mon
tib⁹ eminē ⁊ ꝓximū celo eē. ſpinas
vel tribulos ibi nō eſſe nec lilia nec
roſas ibi marceſcere. ſenectutē ibi n̄
venire. ſꝫ hominē ſp iuuenē ibidē ma
nere. Angeloꝝ organa ibidē ſonare
aues vocatas ꝯtinuo obedire De hoc
aūt paradiſo terreſtri dixit hominē
eiectū eē. ſꝫ p xpi natiuitatē in padiſū
celeſtem reuocatū fuiſſe. Et cū hoc
apl's loq̄ret̄: ecce ſbito tumult⁹ exor
tus eſt in quo filius regis mortuus
plangebat̄. Quē cū magi ſuſcitaē nō
poſſēt ſuadebant regi ꝙ in deoꝝ ꝯſor
tiū raptus eēt: ⁊ idō ſimulachꝝ ⁊ tē
plū ſibi ꝯſtrui oporteret. Predictus
aūt Eunuchus magos cuſtodiri faci
ens aplm̄ aduocauit Qui oroē fuſa
ꝓtinus eū ſuſcitauit Quaꝓpt rex
noīe Egeſippus p vniūſas ſuas pro
uincias miſit dicēs. Venite ⁊ videte
deū in effigie hoīs latentē. Venerūt ḡ
cū coronis aureis ⁊ diuſis ſacrificioꝝ
generibus volentes ſibi ſacrificare
Quos mathe⁹ cōpeſcuit dicēs. Viri
quid facitis? Ego de⁹ nō ſū: ſed ſeru⁹
dn̄i ihu xp̄i. Illi ḡ de auro ⁊ argen
to qd ſibi attulerāt: ipſo iubente ec-
cleſiā magnā fabricauerūt quā in-
tra triginta dierū ſpaciū cōſūmaue-
runt In qua apl's. xxxiij. ānis ſedit
et totā ethiopiā ad fidē xp̄i cōuertit
Rex aūt egeſippus cū vxore ſua ⁊ fi
lia ⁊ oī ꝑplo baptizat⁹ eſt. Epi-
geniā ꝙ filiam regis apl's deo dica-
tam pluſqꝫ ducētis virginibꝫ p̄fecit
Poſt hoc āt hirtacus regi ſucceſſit ⁊
virginē p̄dictā cū feruore ꝯcupiſcēs
dimidiū regni ſui apl'o promiſit: ſi
eam ſibi in ſuū ꝯiugiū facēt ꝯſentire
Cui apl's ait vt iux̄ morē p̄deceſſoris
ſui die dn̄ica ad ecciam ꝯueniēt. ⁊ p̄
ſente epigenia cū ceteris v̄ginibꝫ q̄
bō ſint iuſta ꝯiugia audiēt Quo rex
cū gaudio feſtinauit putans ꝙ epi-
geniē vellet ꝯiugiū ſuadere Mathe⁹
igit v̄ginibꝫ ⁊ omni ꝑplo ꝯgregatis
de bono mr̄imonij diu locut⁹: ⁊ rege
plurimū eſt laudat⁹. credente ꝙ hoc
idō diceret vt v̄ginis animū ad ꝯſen
ſū mr̄imonij ꝓuocaret Deinde impa
to ſilentio ſermonē repetijt d. Cū bo
nū ſit matrimoniū ſi ſaluo fidere te-
neat̄: bn̄ ſcitis aſtātes ꝙ ſi regꝭ ſpōſā
aliqs ſeruoꝝ vſurpaēt nō ſolū regꝭ
offenſā ſꝫ mortē inſup mereret̄. Nō
qz vxorem duxiſſe probatur: ſed qz
ſponſā dn̄i ſui accipiens eius matri
moniū violaſſe cōuinct̄ Ita ⁊ tu rex
ſciens epigeniā regis eterni ſponſā
effectaꝫ ⁊ ſacro velamine conſecratā
quō poteꝭ ſponſā potētioris te tol
lere? ⁊ tuo eā matrimonio copulaē?
Quo audito rex p̄ ira inſaniēs furi-
būdus abſceſſit Apl's āt intrepid⁹ ⁊
cōſtās ad patiam oēs ⁊ ꝯſtantiā cō
fortauit ⁊ Epigeniā corā ſe ex timoē
ꝓſtratā cū ceterꝭ v̄ginibꝫ benedixit
Poſt miſſaꝝ āt ſolēnia rex ſpicula-
torē miſit q iux̄ altare Matheū ſtan
tē ⁊ expanſis manibꝫ orantē: miſſo
a tergo gladio interfecit ⁊ martirem

ꝯſecrauit. Quod apl's audiēs ad pala=
ciū regis incenſurus oīa ꝑperabat. ſꝫ
a pſbiteris ⁊ diaconibꝫ vix detenti
apoſtoli martiriū cū gaudio celebꝛ
rūt. Rex vo cū nec p mīonas ad eā
directas nec per magos Epigeniā
poſſet aliq̄tenꝰ īmutare. totā domū
eiꝰ igne copioſo vallauit: vt ipſaꝫ cū
ceteris v̄ginibꝫ cōcremaret Apl's aūt
eiſdē apparēs oēm ignē ab eiꝰ domo
excuſſit. q̄ erūpēs ipſiꝰ regis palaciū
inuaſit ⁊ ſolo rege cū vnico filio ſuo
vix euadēte cūcta cōſumpſit. Statiq̄ꝫ
filiꝰ arreptus a demonio: ꝑris ſui cri
mina ꝯfitēs ad ſepulchꝝ apl'i ꝑpera
uit. Pr vo turpiſſimꝰ leproſus effec
tus cū curari nō poſſet: manu ꝓpria
ſe īteremit Popl's āt frēm Epigenie
ab apl'o baptizatū regē ꝯſtituit q̄ p
ānos octoginta regnāt ⁊ filiū ſuū ſi=
bi ſbſtituēs xp̄ianū cultū magnifice
ampliauit. ⁊ totā ethiopiē ꝓuinciā
eccl'iis xp̄i repleuit Zaroes aūt ⁊ ar
phaxat ab ea die q̄ regis filiuꝫ apl's
ſuſcitauit in pſidē fugerūt. ſꝫ ſymon ⁊
iudas ibidē eos vicerūt S ¶ Notandū
q̄ in bt'o matheo q̄tuor ꝑncipalr cō
ſiderāt ¶ Primū ē obediē velocitas
q2 mox vt xp̄s eū vocauit ꝯtinuo thelo
neū reliq̄t. nec dn̄os ſuos timēs: ra=
tiones vectigaliū impfectas reliq̄t
⁊ xp̄o pfecte adheſit Pro hac veloci=
tate obedie q̄dā occaſionē erroris ſibi
aſſūpſerūt ſic recitat Jhero. ī origina
li ſup ꝑdictū locū dicēs Arguit in hō
loco Porphiriꝰ ⁊ Julianꝰ auguſtꝰ
vel imperitiā hiſtorici mētiētis vel
ſtulticiā eoꝝ q̄ ſtati ſaluatorē quaſi
irronabilr quēlibꝫ vocantē hominē
ſūt ſecuti. cū tātē v̄tutes tantaq̄ ſig
ꝑceſſerīt q̄ apl'os antq̄ crederēt vi=
diſſe nō dubiū eſt Certe fulgor ipſe
⁊ maieſtas diuinitatis occulta q̄ etiā in
hūana facie relucebat ex q̄ pmo ad
ſe vidētes trahere poterat aſpectu Si
enī in magnete lapide hec eſſe v̄tus
dicit vt anulos ⁊ feſtucas copulet.
quāto mag' oīm creator ad ſe trahē
poterat q̄s volebat. Hec Jhero.

Scd'm eſt eiꝰ largitas ſiue liberalitas
q2 ſtati fecit ei ꝯuiuiū magnū in do=
mo ſua. Quod quidē ꝯuiuiū n̄ tm̄ fuit
magnū rōe tāte ꝑparatōis. ſꝫ ec̄ fuit
magnū. pmo rōe voti. q2 cū magno
affectu ⁊ deſiderio ipſū recepit. Scd'o
rōne miſterii. q2 illud conuiuiū fuit
indicatiuū magni miſterii qd miſ=
teriū exponit gloſa ſup luc. di. Qui
domicilio xp̄m recepit interno: maxi=
mis exuberantiū paſcit delectationi
bus voluptatū. Tercio rōne documē
torū. q2 ibi magna documenta exhi
buit Sic. miſericordiā volo ⁊ nō ſacri
ficiū et nō eget q̄ ſani ſūt medico ⁊c.
Quarto rōne inuitatoꝝ. q2 magni
diſcūbentes ⁊ iā inuitati fuerūt. ſicut
xp̄s ⁊ diſcipuli eius ¶ Terciū eſt eiꝰ
hūilitas: q̄ apparuit in duobꝫ. Prio
in hoc q2 ſe publicanū manifeſtauit
Ceteri enī euāgeliſte vt dt gloſa ve=
recūdie cā ⁊ euāgeliſte hōre nōn vul
gatū nō ponūt Ipē vo ſm q2 ſcriptū
eſt: iuſtꝰ in pmis accuſator ē ſui. ſe
Matheū ⁊ publicanū noīat. vt oſtē
dat nullū ꝯuerſū debē de ſalute diffi
dere. cū apl's ⁊ euangeliſta de publi
cano repēte ſit factus. Scd'o in hoc q2
ad ſuas iniurias patiens fuit Qn̄do
enīꝫ phariſei murmurabant q2 xp̄s
ad hominē pctōrē diuītiſꝫ: potuiſſet
eis Matheus rn̄diſſe ac dixiſſe Vos
potius miſeri et pctōres eſtis q̄ vos
iuſtos arbitrātes medicū refugitis
Ego aūt iā pctōr dici nō valeo q̄ ad
medicū ſalutis cōfugio ⁊ eidem vulnꝰ
meū nō abſcondo ¶ Quartū ē euan
gelii ipſiꝰ in eccl'ia magna ſolēnitas
Eius autē euangeliū p̄ ceteris euan
geliſtis mag' in eccl'ia frequētat. ſic
⁊ pſalmi dauid ⁊ ep'le pauli p̄ cete=
ris ſcp̄turis āplius in eccl'ia recitant
Cuiꝰ hꝫ eſt ratio. q2 teſte Jo. hꝫ: tria
ſūt gn̄a pctōꝝ. ſ. pctm̄ ſupbie luxu=
rie ⁊ auaricie. Peccato ſupbie pecca
uit ſaulꝰ ⁊ ſaule ſupbiſſimō rege dcūs
q̄ ecciam ſup modū pſecutꝰ ē. Pctō
luxurie peccauit dauid quia adulte
riū ꝯmiſit. ⁊ ꝓpter ipſū adulteriū

fidelisſimū militē vriā occidit. Pecca
to auaricie peccauit matheus: qui p
auariciā lucris turpibus inhiabat
Fuit ei telonarius Eſt aūt teloneū vt
dicit Jſidorus locus in portu maris vbi
merces nauiū: et nautarū emolimēta
redduntur Thelos aūt grece vt dicit Beda
latine dicitur vectigal. Licz g iſti pctōres
extiterūt: eorū tn̄ pnīa adeo deo placuit
vt nō ſolū dn̄s culpis eorū ignoſcēt:
ſ3 in eis etiā dō ſua multiplicia cumu
laret. Nā ſeuisſimū pſecutorē fecit fi
delisſimū pdicatorē Adulterā homi
cidā fecit pphām et pſalmiſtā. Lucris
inhiantē et cupidū fecit euāgeliſtā et
aplm. Jgit horū tria dicta nobis tā
frequēti9 recitāt vt null9 q̄ cōuerti vo
luerit deſpēt de venia qn̄ tātos in cul
pa tāles cōſpicit fuiſſe ī grā. ¶ Notā
dū inſup q̄ ſm beatū Ambro. ēca cō
uerſionē btī mathei qdā cōſiderātur
ex pte medici. qdā ex pte infirmi ſa
nati. qdā ex pte modi ſanādi Jn me
dico tria fuerūt. ſ. ſapia q̄ radicē cog
nouit. bonitas q̄ medicamēta adhi
buit. potētia q̄ ipſū tā ſubito immu
tare potuit ¶ De hijs t'bz ſic dicit amb.
in pſona ipſi9 mathei. Hic pt aufer
re cordis mei dolorē et anime pauorē
q̄ nouit occulta. h̄ quantū ad primū
Jnueni medicū qui in celis habitat
et in terris ſpergit medicamēta. hoc
q̄ntū ad ſecūdū. Hic pōt ſol9 ſanare
vulnera q̄ neſcit ſua. h̄ q̄ntū ad ter
ciū ¶ Jn ipō āt īfirmo ſanato. ſ. in be
ato Matheo tria cōſiderā² ſm q̄ btūs
Amb. oñdit Jpē nāq3 morbū pfecte
exuit. curāti grat9 extitit. et ſanitate
recepta ſp ſe mūdū ſuauit. Vn̄ ait.
Seq̄bat Mathe9 iam letus et alacer
et exultat. d. Jā nō publicanū gero
Jā n̄ porto leui: exui leui poſtq̄ xp̄z
indui. et hoc q̄ ad primū. Odi genus
meū. fugio vitā meā. ſolū te ſequor
dn̄e Jheſu. q̄ ſanas vulnera mea. h̄
q̄ ad ſcd̄m. q̄s em̄ me ſepat a carita
te dei q̄ ī me ē. tribulacō an āguſtia
an fames. hoc q̄ ad terciū ¶ Modus
aūt ſanādi ſm Ambro. triplex fuit

Primo em̄ xp̄s ipſū vincul' ligauit
ſcdō cauteriū impſſit. tercio omnem
putredinē emūdauit. Vn̄ apt Amb.
loquēs in pſona Mathei. ligat9 ſū
fidei clauis et bonis cōpedibz caritat'
Aufer dn̄e Jheſu meorū putredines
peccatorū dū me habes vincul' carita
tis ligatū. ſeca qdcunq3 inueneris vi
ciosū. hoc q̄ntū ad pmū. Omne mā
datū tuū ſicut cauteriū impreſſū te
nebo. quod licet vrit: tn̄ putrefacta
carnis exurit: ne ad vicium vſurpat
cātagio. Etſi mordet medicamētū tn̄
vlceris tollit viciū. hoc q̄ntū ad ſcdz
Veni cito dn̄e incidēs occultas latē
tes et varias paſſiōes. aperi cito vul
nus ne noxius ſerpat humor. et mū
da omne qd fetidū eſt pegrino laua
cro. Hoc q̄ntū ad terciū ¶ Ei9 autez
euāgeliū āno dn̄i q̄ngentesimo qd
manibz ſuis ſcpſerat cū oſſibz beati
Barnabe repertū eſt. qd q̄dē euāge
liū ſcūs Barnabas ſecū ferebat et ſu
per infirmos illud ponēs omnes tā
fide Barnabe q̄ merito Mathei: con
tinuo liberabat.

¶ De noīe ſancti mauritij.

Mauritius dicitur a mauria quod ē
vomēs vel dur9 et vs qd ītpretatur cōſiliator vel feſtinās
Vel dicitur a mauro qd ſm Jſi. grece dicitur
nigrū latine Jpē nāq3 habuit ama
ritudinē p incolatu miſerie et dilatio
ne patrie. Fuit vomēs ſupfluorū ab
iectionē. Durus et firm9 p tormētorū
ppeſſionē Conſiliator p cōmilitonū
exhortationē. Feſtinās p feruorē et
bonorū operū multiplicationē. Ni
ger p ſui deſpectionē Horū paſſionē
ſcpſit et cōpilauit beatus Eutherius
Lugdonēſis archieps ¶ Hyſtoria

Mauritius in ſctiſſima legione
q̄ thebea dicitur. dux extitiſſe phibe
tur. Dicti ſūt āt thebei a ciuitate ſua
q̄ thebea nūcupata eſt. Eſt aūt ipſa
regio in ptibz oriētis vltra fines ara
bie habil' operibz. fructibz fertil'. ar
boribz delcābil'. habitatorēs vō regio
nis illi9 dicūtur ee mag corpibz. armis

ſtrenui ī bellis fortiſſimi· callidi īge
nio ſapientia locupletiſſimi Jpa ꝙ̄
ciuitas centū portas habuit ⁊ ſup
nilū fluuiū qui de paradiſo egredit
ſita fuit· De q̄ dicit· (Ecce vetus the
bea centū iacet obruta portis) Hijs
iacobꝫ frater dn̄i verbū ſalutis p̄di-
cauit ⁊ fidē xp̄i eos pfecte docuit Dio
cletianus ⁊ maximianus volentes
fidē xp̄i penit⁹ extirpare tales ep̄las
p oēs puincias in q̄bꝫ xp̄iani mora
bant̄ traſmiſerūt· Si aliq̄d deterī-
nari oporteret aut ſciri ⁊ tot⁹ mūd⁹
ex vna pte ꝯgregat⁹ eēt ⁊ ſola roma
ex alia pte cōſiſteret: mūd⁹ totus vi
ctus fugēt ⁊ ſola roma in culmīe ſcie
remaneret Cur ḡ vos pua plebicula
ei⁹ p̄cepti̇ reſiſtiti̇· ⁊ cōtra ipſius ſta
tuta tā ſtolide ſupbitis· Aut ergo deoꝝ
immortaliū fidē ſuſcipite: aut īmu-
tabilis de vobis dānatōis ſnīa pferet̄
Xp̄iani hmōi litterās ſuſcipiētes nū
cios oēs vacuos dimiſerūt Tūc dyo
cletian⁹ ⁊ maximian⁹ ī irā ꝯmoti in
omnes puincias miſerūt vt omnes
bellic̄ armis apti Romā venirēt· ⁊
oēs romano rebelles imperio ſubiu
garēt Litere aūt auguſtoꝝ ad ppl̄m
thebeoꝝ delate ſūt· Qui ppl̄s ſ̄m dei
p̄ceptū q̄ dei erāt deo ⁊ q̄ erāt ceſaris ce
ſari reddebāt Cōgregātes igit̄ electā
militū legionē .ſ. ſex milia ſexcētos ſex
agintaſex eos ad impatores miſerūt
vt in bellis iuſtis īpatoēs iuuarēt·
nō vt ꝯtra xp̄ianos arma mouerēt·
ſ; eos potius defenſarent Huic autē
ſacratiſſime legioni dux erāt inclitus
mauriti⁹· Signifer autē: candidus
Jnnocentius: exuperius: victor ⁊ cō
ſtanti⁹ Dyocletian⁹ ergo maximia-
nū quē ſibi in collegā imperij aſſūp
ſerat: cōtra Gallias cū infinito exer-
citu miſit ⁊ ei legionē thebeā ſociauit
Hij a ſācto marcellino pp̄ exhortati
ſūt vt ante gladijs interirent ꝙ̄ fidē
xp̄i quā acceperant violarent· Cum
ergo vniūſus exercit⁹ montes Alpiū
tranſmeaſſet: iubet impator vt oēs
qui ſecū erant immolarent ydolis ⁊

cōtra rebelles imperio maxime ꝯtra
xp̄ianos vnanimit̄ cōminarēt· Qd
ſancti milites audiētes· viij· milia-
rib⁹ ab exercitu ſeceſſerūt et in quodā
loco ameno iuxta rodanū cōſederūt
Quod audiens maximian⁹ miſſis
militib⁹ p̄cepit vt ad deoꝝ ſacrificia
feſtinarēt Qui ſe nō poſſe hoc facere
reſpōderūt· vtpote q̄ fidē xp̄i haberēt
Tūc impator ira ſucceſus ait· Jun-
gitur deſpectui meo celeſtis iniuria et
mecū religio romana ꝯtēnit̄· Sciat
cōtumax miles· nō ſolū m̄ ſed ⁊ dijs
meis me poſſe dare vindictā Tūc ceſar
miſſis militibꝫ iuſſit vt aut dijs eos
ſacrificare ꝯpellerēt: aut decimū quēqꝫ
eoꝝ ptin⁹ decollarēt Scī ḡ cū gaudio
capita extendētes vn⁹ ante alteꝝ fe-
ſtinabat· ⁊ ad mortē puenire certa
bant· Tūc ſcūs mauriti⁹ aſſurgēs in-
ter cetera ſic ꝯdonat⁹ eſt· Congratu
lor vob· q2 oēs p fide xp̄i mori parati
eſtis· Cōmilitones v̄ros necari ſu-
ſtinui q2 vos ad paſſionē p xp̄o para
tos vidi: ⁊ dn̄i mādatū ſeruaui· qui
ait petro· Mitte gladiū in vaginā;
Quia ḡ iā cōmilitonū corporibꝫ val
lati ſum⁹ ⁊ ſocioꝝ ſanguine rubica-
tas veſtes hēm⁹ nos ipōs ad marti-
riū ſeqmur· Hec ḡ ſi placꝫ ceſari man
dem⁹ rñſa· Milites ſum⁹ impator tui
⁊ ad defenſionem reipublice arma
ſuſcepim⁹ Nō ē in nob pditio· ñ for
mido· ſ; xp̄i fidē nullaten⁹ deſerem⁹
Cū hͦ impator audiſſet iuſſit vt ite-
rū decimū trucidarēt Quo facto: exu
peri⁹ ſignifer vexillū accipiēs ⁊ inter
cōmilitones ſtās dixit Gloſus dux
nr̄ Mauriti⁹ de nrōꝝ ꝯmilitonū glā
eſt locut⁹· Nec exuperi⁹ ſignifer nr̄
ideō hͦ arma arripuit vt talib⁹ reſiſta
m⁹ Proijciāt dextre nr̄e hͦ arma car
nalia ⁊ armē v̄tutibꝫ· ⁊ ta lia ſi pla
cet ceſari remittam⁹ rñſa· Milites ſu
mus īpatoꝛ tui: ſerui āt qd libere p
fitem̄ xp̄i Tibi dēm⁹ militiā: illi in-
nocētiā· A te labor ſtipēdiū: ab illo
exordiū ſūpſim⁹ vite· Oia p ipō tor
mēta ſuſcipe pati ſum⁹ ⁊ ab ei⁹ fide

nunq̄ diſcedem9. Tūc impius ceſar
iuſſit ſuū exercitū totā legionē circū
dare. ita vt nec vn9 euadē poſſz. Vallāt
g̃ milites xp̄i a militibꝫ diabolica ne
phādis manibꝫ trucidāt. pedibꝫ cōcul
cant equoꝝ. a xp̄o p̄cioſi martires
cōſecrant. Paſſi aūt ſūt circa ānos
dm̄. cclxxxiij. Dei āt mutu q̄ plures
euaſerūt vt ad regiones alias veniē
tes xp̄i nomē p̄dicarēt. a glorioſiſſime
in locis alijs triūpharēt. Ex q̄bꝫ eſſe
dicūt Solutor Auētor a Octauius
apd thaurinū. Alexāder apd birga
mū. Scd̄s apud vincimiliū. necnō a
btūs Cōſtāti9 a Victor a vrſus a q̄
plures alij. Cū igit carnifices p̄dā
diuiderēt a inſimul epularēt quēdā
ſenē noīe Victorē inde caſu trāſeūtē
ad ſecū cōuiuādū inuitāt Jlle aūt re
quirē cept quō int tot milia occiſoꝝ
poſſēt cū gaudio epulai. Cū āt a q̄dā
audiſſz q p fide xp̄i mortui eſſēt: ſu
ſpirās ille vehemēt ingemuit: btūm
ſe oīo clamitās ſi cū illis fuiſſz occiſus.
Cū aūt cōperiſſēt qm̄ xp̄ian9 eſſz i eū
impetū fecerūt a ipſū ptin9 trucidarūt
Poſt aūt maximian9 apd medio
lanū Diocletian9 vero apd nicomediā
vno die purpurā depoſuerūt vt p̄ua
tam vitā agerēt. a adoleſcētiores. ſ.
Cōſtātius a maximian9 a Galeri9
q̄s ceſares fecerāt imperarēt. Sed cū
Maximian9 iterū tirānice imperare
vellet: a cōſtātino genero ſuo pſecut9
ſuſpēdio vitā finiuit. Tādē corp9 ſci
Innocētij de eadē legione i vnda ro
dani imerſū a Damiciano gananēſi
a g̃tho auguſtano donēſi a prothaſio
eiuſdē loci epis cū alijs in eoꝝ eccīa
ē ſepultū. Jn c9 cōſtructōne q̄dā gēti
lis artifex erāt q̄ alijs die dn̄ico ſolē
niſātibꝫ ſol9 op9 ſuū exercebat. Adeſt
ſcōꝝ exercit9. rapit. cedit a arguit.
q opus ſuū p̄phan9 aſſūpſerit a die
dn̄ico cū alijs d̄inis intēderēt: mecha
nicis inhiaret. Correct9 ad eccīaz cu
currit a ſe xp̄ianū fieri poſtulauit.
Amb. in prefatōne de hijs martiribꝫ
ſic ait. Caterua fideliū d̄ino iuſtrāta
luīe ab extremis terre finibꝫ veniēs
a tibi fidelit ſupplicauit. a tā corporis
bellatoꝝ legio mucronibꝫ circūſepta
q̄ cꝫ ſp̄ūalibꝫ etiā armis vallata ad
martiriū vigili cōſtātia pperauit. q̄s
peſtifer tirān9 vt eos metu pterreret
ad internetionē ſupplicij gladio de
cimauit. atq̄ poſtmodū cōſtāt eos
pdurātes in fide vniūſos piter capi
te plecti p̄cepit Sed hij tāto caritatis
ardoē feruebāt vt ciectis armis flexo
poplite paſſim geniculātes ſpicula
toꝝ tela hylari corde ſuſcipent. Jnt
q̄s btūs mauriti9 tue fidei amoē ſuc
cenſus: decertando martirij ē coronā
adept9. Hec amb. Mulier q̄dam
filiū ſuū abbati mōſterij in q̄ ſcōrū
corpoā req̄eſcūt erudiendū tradidit
quē i breui defūctū irremeabili luctu
plāgebat. Cui apparēs mauriti9. cur
filiū ſuū ſic flēt q̄ſiuit. Que ſibi rn̄t
q q̄diu viuēt a lacrimis nō ceſſaēt
Cui ille. Noli eū flere vt mortuū: ſz
ſcias eū habitaē nobiſcū. Qd̄ ſi pba
re deſideras cras a oībꝫ diebꝫ vite tue
ſi ad matutinas ſurrexeris vocē eius
int mōchoꝝ pſallentiū voces audire
valebis. Qd̄ ille ſp fecit a vocē filij cū
mōchis cātantē ſp diſcernēs audiuit
Rex gūtrāmūd9 cū theſauros ſuos
relictis ſcis p̄pis pauperibꝫ a eccījs
erogaēt: q̄ndā p̄ſbiteꝝ miſit vt ſibi
de ſacroſcis reliquijs aſportaēt. Qui
cū reliquijs ipetrātis rediēs: cū nauis
orta tempeſtate piret: capſā cū reli
quijs fluctibꝫ oppoſuit. a mox tran
q̄llitas mag̃ ſecuta fuit. Anno dn̄i
Mccclxviij. cū q̄dā mōchi obtentu
karoli a nicolao pp̄ corpora ſci vrba
ni pape a ſci tiburcij martiris impe
traſſēt a redeūtes ſcōꝝ martiꝝ eccīaz
viſitaſſēt: ab abbate a mōchis ipe
trarūt vt corp9 ſci mauritij a caput
ſci innocētij apd āthiſiodoꝝ in eccīa
quā ſcūs german9 eiſdē martirib9
dudū dedicauerāt trāſportarēt. Re
fert petr9 damiani q in burgundia
erat q̄dā cleric9 ſupb9 a ambitioſus
qui quandā eccīam ſci mauritij ſibi

vſurpauerat. q̃dã potẽte milite plu rimũ ei obſiſtente. Dũ aũt q̃dã die miſſa cãtaret̃ ⁊ in fine euãgelij au diſſet. Ois q̃ ſe exaltat hũiliabi ꝛc̃. deriſit miſera apt. Falſũ eſt namq; Nã ſi ego meis hoſtib; hũiliaſſẽ me tot hodie ecc̃ie diuitias non haberẽ. Et ecce fulmẽ inſtar glagij in os ei᷒ p q̃d verba blaſpemie euomuit itro iuit ⁊ ſubito eũ extinxit

De ſancta Juſtina.

Juſtina a iuſticia dicta. Ipſa em̃; p iuſticiã vnicuiq; q̃d ſuũ eſt reddidit. ſ. dõ obediaz. ſupiori plato reuerẽtiã pari ɔcordiã. iferiori diſciplinã. ini micis patiaz. miſeri ⁊ afflict̃ ɔpaſſi onẽ opoſã. ſibi ſcimoniã ⁊ pximis caritatẽ

Hyſtoria.

Juſtina v̓go de ciuitate anthiochia filia ſacerdot̃ ydoloꝝ: quotidie ad fe neſtrã ſedẽs plerũq; diaconẽ euãge liũ legentẽ audiebat ⁊ q̃ tãdẽ ɔũſa eſt. Q̃d cũ m̃r pr̃i in lecto retuliſſ; ⁊ ãbo dormiuiſſẽt: xp̃s cũ angel̃ eius apparuit di. Venite ad me ⁊ dabo vob̃ regnũ celoꝝ. Q̃ euigilantes: ſtatĩ cũ filia ſua ſe baptiſari fecerũt. Hec ĝ iu ſtina v̓go a cipano plimũ moleſta ta: ipſũ tandẽ ad fidẽ ɔũtit Cypan᷒ em̃ a ſua pucicia mag᷒ extitit. Nã cũ ſeptẽ eſſ; ãnoꝝ a parentib; diabo lo ɔ̃ſecrat᷒ ẽ. Hic ĝ magice arti in ſeruiebat ⁊ mr̃õnas i iumẽta ɔũtere videbat̃ ⁊ multa alia p̃ſtigia exerce bat. Ardẽs ĝ in amorẽ iuſtie ad ma gicaſ artes ſe ɔtulit vt ipſã p ſe v̓l p viro q̃dã adadio q̃ ſilr̃ in ei᷒ amorẽ exarſerat poſſ; h̃re Aduocat ĝ demonẽ vt ad ſe veniat ⁊ iuſtinã h̃re p eum valeat Aduemẽs demõ d̃t ei. q̃d me vocaſti: Cui cipan᷒ Amo virginẽ de gatileis: potes ne facere vt ipſã habeã ⁊ volũtatẽ meã ſecũ pficiã: cui demõ Ego q̃ hoiem de paradiſo ejicẽ potui Cayn frẽm ſuũ occidẽ pcurãui. iudeos xp̃m occidẽ feci. hoies pturbaui. nõ potero facere vt vnã puellã hẽas ⁊ ea iux̃ tui placitũ pfruar: Vnguentũ h̃ accipe ⁊ c̃ca domũ ei᷒ deforĩ ſperge. ⁊ ego ſupueniẽs cor e᷒ i tui amorẽ in cendã ⁊ tibi eã aſſẽtire ɔpellã. Seq̃n ti nocte demõ ad eã igredit̃. ⁊ cor e᷒ ad amorẽ illicitũ incitare conat̃. Q̃d illa ſẽtiẽs deuote ſe dñõ ɔmẽdauit. ⁊ totũ corp᷒ ſuũ ſig̃ cruc̃ ter muniuit Ad ſig̃m aũt ſcẽ cruc̃ diabol᷒ t̃rit᷒ fu git: ad cipa m veniẽs añ eũ ſtetit Cui cipan᷒. q̃re ñ adduxiſti ad me v̓gine; illã: Cui demõ Vidi i ea q̃dda ſig̃m ⁊ timui ⁊ oĩs in me virt᷒ defecit Cypa nus ãt eũ dimiſit ⁊ aliũ fortiorẽ vo cauit. Cui demõ Audiui iuſſionẽ tuã ⁊ vidi illi᷒ ipoſſibilitatẽ. ſ; ego emẽ dabo ⁊ tuã iplebo volũtatẽ Egrediar em̃ et cor ei᷒ vulnerabo in amorẽ li bidis: ⁊ ea iux̃ deſideriũ tuũ pfrueris Jngrediens igi̓ diabolus: nitebat̃ ei pſuadẽ ⁊ animũ ei᷒ ad amorẽ illi citũ inflãmare Jlla aũt ſe deo deuote recõmendãs: ſigno cruc̃ oẽm tẽpta tionẽ repputit. ⁊ inſufflãs demonẽ p tin᷒ ipſũ abicat Demõ ãt ɔfuſus au fugit: ⁊ añ cipanũ ſtetit Ad quẽ cip anus Et vbi eſt v̓go ad quã te trãſ miſi: Et demon. Victũ me fateor. ⁊ q̃lr̃: dicere ptimeſco. Q̃dda ei ſig̃m terribile in ea vidi. ⁊ cõtinuo robur õme amiſi. Tũc Cypan᷒ eũ deridẽs dimiſit ⁊ ipſũ pncipẽ demonũ aduo cauit. Cũq; veniſſ; dix̃ ad eũ. Que ẽ virt᷒ vr̃a tam modica vt vincat̃ ab vna puella: Dixit ei demõ Ecce egre diens varijs febrib; eã vexabo: ani mũq; ei᷒ ardẽti᷒ inflãmabo ⁊ totũ e᷒ cor vehemẽti ardore ſpgã ⁊ freneticã illã faciã ⁊ varia ſibi fãtaſmata offe ram. ⁊ media nocte eã tibi adducã Tũc diabol᷒ in ſpẽ; v̓ginis ſe trãſfi gurauit ⁊ ad v̓ginẽ veniẽs: dixit Ecce ad te venio: ⁊ tecũ in caſtitate viuẽ concupiſco. verũptamen dic queſo quenã noſtri certaminis merces erit Cui ſãcta virgo rñdit Merces quidẽ multa: labor modic᷒ Quid eſt ergo q; deus p̃cepit creſcite et multiplica mini ⁊ replete terrã Time ergo o bo na ſocia. q; ſi in v̓ginitate manſeri mus verbũ dei irritũ faciam᷒. ⁊ velut

cōtemnentes ⁊ inobedi̅etes in graue
iudiciū dedem9 Et vnde videbamus
ſperare pmiū: graue incurrem9 tor
mentū. Cepit aūt cor vginis prauis
cogitatōib3 ɔcuti: ⁊ ardore cōcupiſcē
tie forti9 inflāmari: adeo vt iam ſur-
gēs abire vellet Tūc ſcā vgo ad ſe re
uerſa: ⁊ q̄s eſƺ q̄ ſecū loq̄ret intelli
gens ɔtinuo ſe ſigno cruc̄ muniuit
⁊ in dyabolū ſufflans ipſū inſtar ce
re ptin9 liquefecit: ⁊ ab omni tēpta
tione ſtatim liberatā ſe ſenſit. Poſt
modicū diabol9 i ſpecie iuuenis pul
cherrimi ſe trāſfiguauit. et thalamū
eius ingrediēs: cū ipſa in lectulo eſƺ
impudent̄ in eius lectulū pſiliuit: et
in eius āplexus ruere voluit Qd vi-
dens iuſtina: ⁊ malignū ſpm̄ adeſſe
cognoſcēs: mox ſignū cruc̄ edidit ⁊
in īſtar cere diabolū liq̄fecit Tūc dia
bol9 pmittēte deo febrib3 eā fatigās
⁊ pēcs cū gregib3 ⁊ armētis occidēs
maximā mortalitatē in tota ātiochia
futurā p demoniacos pdicebat. niſi Ju-
ſtina ɔiugio ɔſētiēt. hic tō ciuitas mor
bo languēs ad ianuā parētū Juſtine
ɔueit: clamās vt iuſtinā ɔiugio tra
derēt. Sʒ cū Juſtina nullaten9 cōſēti
ret ⁊ ex h̄ mortē eidē oēs minarent̄
ſeptimo āno mortalitatis ipa p eis ora
uita omnē peſtilentiā ppulſauit Vi
dens dyabol9 q nihil pficeret in for
mā Juſtine ſe trāſmutauit vt famā
iuſtine pollueret ⁊ Cipanū deludēs
ſe Juſtinā ad eū duxiſſe iactaret P
gens igit̄ diabol9 ad cipanū in ſpe-
cie iuſtine ad ipſū cucurrit: ⁊ eū q̄ſi
q̄ eius amore languēt oſculai voluit
Quā cipanus videns ⁊ iuſtinā eſſe
credens in gaudio ait. Bene veniſti
iuſtina omniū feminarū decorā Mox
vt cipanus nomen iuſtine noiauit
dyabol9 illud ferre nō potuit: ſed ad
eius plationē inſtar fumi euanuit.
Quapropt̄ cipanus deluſū ſe vidēs
triſtis remāſit. vn̄ ⁊ āplius in amo
rem iuſtine eſtuās: ad hoſtiū ipſi9
diu vigilauit. ⁊ quādoq3 in feminā
q̄nq3 in auē ſe vt videbat̄ arte magi
ca cōmutās cū veniſſet ad hoſtiū vir
ginis: neq3 femina neq3 auis: ſed ci
prian9 ptin9 appebat. Acladius q3
arte dyabolica mutat9 in paſſerem
cū ad feneſtrā Juſtine volaſƺ mox
vt virgo eum aſpexit: nō paſſer ſed
Acladi9 appuit. anguſtiariq3 nimis
cepit ac tremere: q2 nec fugere pote
rat nec ſalire. Timēs vō Juſtina ne
caderet ⁊ crepaēt eū p ſcalā deponi fe
cit admonēs vt a ſua veſania ceſſaēt
ne iux leges tanq3 malefic9 puniret̄
Vict9 ergo p oīa diabol9 ad Cipanū
redijt ⁊ ante eū ɔfuſus ſtetit. Cui cy
prian9 Nunqd ⁊ tu victus es? Que
eſt miſer vtus vrā vt vnā puellā nō
poſſitis vincē. nec in eā poteſtatē hīe
ƺ cōuerſo certe ipſa vos vincat ⁊ tā
miſerabilit̄ vos pſternat? Quid ſp
multiloq vſq3 nūc eſtis ⁊ pſūptuoſi
q vni9 inanis femine iā vtute cōpul
ſi elingues ac impotētes penit9 ſine
labore ſic ſtatis coacti? Dic tn̄ m̄ ob
ſecro. in q eſt ei9 tā maxia fortitudo?
Cui demon ait. Si m̄ iuraueris vt a
me neq̄q̄ recedas: vtutē ei9 victorie
tibi pandā. Cui cipan9. P quid tibi
iurabo? Cui demon Jurā m̄ p vtutes
meas magnas q a me nunq̄ rece-
des. Dixit ei cipan9. Juro tibi p vtu
tes tuas magnas vt a te nūq̄ diſcedā.
Tc dyabol9 q̄ſi ſecur9 ei dixit Puella
illa ſignū crucifixi edidit ⁊ ſtati cōta
bui ⁊ omnē vtutē amiſi ⁊ q̄ſi cera a
facie ignis cui9 vtute liq̄ſcit: ſic ego
a facie eius effluxi. Dixit ei cipanus
Ergo crucifixus maior te eſt? Et de-
mon Vtiq3 maior oīb3 ē ⁊ nos ⁊ oēs
q̄s hic decipim9 tradet igni inextīgui
bili cruciādos. Cui cipan9 ait Ergo
⁊ ego amicus debeo fieri crucifixi ne
tantā aliq̄n penā incurrā. Cui dya-
bolus. Juraſti mihi p vtutes exercī
tus mei p quas nemo piurare valet
q a me nūq̄ diſcedas. Ad quē cipa-
nus. Te ⁊ omnes fumigantes tuas
vtutes cōtemno ⁊ tibi ⁊ omnib3 de-
monibus tuis abrenūcio ⁊ crucifixi
ſalutari ſigno me munio. Statimq3

dyabolꝰ ab ipſo cū cōfuſione receſſit. Tūc cipꝛianꝰ ad epm iuit. Quē vidēs epſ ⁊ credēs eū venisse vt xp̄ianos in errorē mittēt: ait illi. Sufficiāt tibi o cipꝛiane hij q̄ foris ſūt. nihil poterꝭ. aduſus eccīaȝ dei. iuicta eſt em̄ vᷓtus xp̄i. Cui cipꝛianꝰ. Certus ſū q2 īuicta eſt vᷓtus xp̄i. Narrāſqȝ q̄ ſibi accide- rant ab eo baptiſari ſe fecit. Qui poſt- modū tā in ſcīa q̄ꝫ in vita valde pficiēs: mortuo epō ipē in epȝ ordinatꝰ eſt. Beatā do vᷓginē iuſtinā in mo- naſterio poſuit ⁊ multꝭ ſacris vᷓgibꝰ eā ibidē in abbatiſſaȝ pfecit. Scūs āt cypꝛianꝰ martirib3 epl̄as ſepe mitte- bat: ⁊ eos in certamine roborabat. Comes āt regioīs illiꝰ audiēs famā cipꝛiani ⁊ iuſtine eos ad ſe pn̄tari fec̄ ⁊ an ſacrificare vellent: req̄ſiuit. Qui dū in fide xp̄i firmi pſiſterent: iuſſit eos in ſartaginē plenā cera ⁊ pice ⁊ adipe poni: qđ tn̄ mirꝫ eis refrigeriū pſtitit: nec aliqđ ſuppliciū irrogauit. Sacerdos autē ydolorꝫ pfecto dixit. Jubeas me dn̄e an̄ ſartaginē ſtare. ⁊ cōfeſtim vincā oēm vᷓtutē eorꝫ. Cū ergo iuxᷓ ſartaginē veniſſꝫ dixit. Mag- nus eſt deꝰ hercules ⁊ pr̄ deorꝫ iupitꝭ Et ecce de ſartagine continuo ignis exiuit ⁊ penitꝰ eū ꝯſūpſit. Tc̄ cipꝛianꝰ ⁊ iuſtina de ſartagine extrahuntꝭ ⁊ data ſup eos ſnīa pariter decollantur. Horꝫ corpora cū ſex dieb3 ad canes piecta manſiſſēt: poſtmodū romaȝ tranſlata ſūt. Nūc vt dr̄ placētie re- quieſcūt. Paſſi ſūt autē. vij. Kl̄as octobris. Circa ānū dn̄i. cclxxxvij.

De noīb3 ſcōꝝ Coſme ⁊ Damiani

Coſmas dicitur a coſmos qđ eſt forma vel ornatꝰ. vel ſm̄ iſi. coſmos grece latīe dr̄ mūdꝰ. Fuit em̄ forꝫ alijs in exēplis. ornatꝰ vᷓtutib3 boīs. mūdꝰ ab oīb3 vitijs. Damianꝰ dictus eſt a dama quadā beſtia q̄ hūilis ē ⁊ māſueta. Vel da- mianꝰ a dogꝫ qđ eſt doctrina et ana qđ eſt ſurſū. vel a damiū qđ ē ſacri- ficiū. vel damianꝰ q̄ſi dn̄i manꝰ. Ipē em̄ māſuetudinē hūit in cōuerſatōe doctrinā ſupnā docuit in pdicatione ſacrificiū fuit ī carnis mortificatione Dn̄i manꝰ fuit ī medicinali curatōe.

Hyſtoria.

Coſmas et Damianꝰ germani frēs in ciuitate egea: ex religioſa matre noīe Theodora nati ſunt. Hij arte medicine edocti: tantā a ſpūſcō gratiā acceperūt vt oēs lāguores nō ſolū ab hoīb3 ſꝫ etiā a iumētis cura- rent gratis oīa tribuētes. Matrona āt q̄dā noīe palladia cū oīa ſua in me- dicis cōſūpſiſſet ad ſcōs dei acceſſit ⁊ ab eis ſanitatē integraȝ reportauit. Tūc illa q̄ddā munꝰ damiano obtu- lit. ⁊ cū ſpreuit: illa eū ſacramētis ter- ribilib9 adiurauit. qđ ille adq̄euit recipe. Nō quidē ductus cupiditate munerꝭ ſꝫ deuotioni ſatiſfaciēs offe- rentis. ⁊ ne nomē dn̄i videretꝭ ſpnere p qđ videbat ſic adiuratū ſe eē. Hoc vbi ſcūs Coſmas cōperit. pcepit ne corpꝰ eius vna tūba cū ipſiꝰ corpore poneretur. Sȝ ſequēti nocte dn̄s Coſme apparuit ⁊ fratrē de ſuſcepto munē ex- cuſauit. Audiēs eorꝫ famā pconſul lizias eos ad ſe accerſiri fec̄. ⁊ q̄ eorꝫ ſūt noīa. q̄ patria. q̄ fortuna inq̄rere cepit. Sā martires dixerūt. Noīa nrā ſūt coſmas ⁊ damianꝰ. Et alios tres frēs hēmꝰ q̄ꝝ noīa ſūt Antimꝰ Leon- tius ⁊ Euprepius. Patria autē nrā Arabia eſt. Porro fortunaȝ xp̄iani neſciūt. Juſſit ḡ pcōſul vt frēs ſuos adducerent ⁊ ſimul ydolꝭ ymolarēt Sed cū ōmino ymolare ꝯtemnerēt. p- cepit eos in pedib3 ⁊ in manib3 dure torq̄ri. Cū aūt eiꝰ tormēta deriderēt: iuſſit eos cathena ligari. ⁊ in mare pcipitari. ſed ſtatī ab angelo de mari liberantꝭ ⁊ ante pſidē ſtatuuntꝭ. Qđ pſes ꝯſiderās ait. P magnos deos maleficijs vincitꝭ q2 tormēta ꝯtēnitꝭ ⁊ mare ſopitꝭ. Docete ḡ me hꝫ male- ficia vr̄a. ⁊ ī noīe dei Adriani ſequar vos. Et hꝫ dcō ſtatī duo demones affu- erūt ⁊ eū grauiſſime in faciē ceciderūt et ille clamans dixit. Depcor vos o

boni viri· vt pro me deū veſtrū orent
Quib⁊ oratib⁊ ↄtinuo demones diſ-
ceſſerūt· Preſes aūt dixit· Videtis q̄lr
aduerſū me dij indignati ſūt· q̄ eos
relinq̄re cogitabā· Iā ḡ deos meos
vos nō patiar blaſphemare· Tūc eos
in ignē copioſū iactari p̄cepit· ſ₃ tn̄
eos nihil leſit· q̄n potius flāma lon
ge ꝓſilijt ⁊ multos de aſtātib⁊ inter-
emit· Iubent ḡ in eculeū ſuſpendi·
ſed angelo ipſos cuſtodiēte fatigati
admodū incendēdo miniſtris añ p̄ſidē
deponūtur illeſi· Tres igit̄ frēs fecit
in carcere recludi· et Coſmā ⁊ Dami
anū crucifigi ⁊ a ꝑplo lapidari· Sed
in ſuos lapides redibant auctores: et
ꝗ plurimos vulnerabāt· Tūc p̄ſes
furore replet⁹ eductis trib⁊ fratrib⁹
⁊ ſtantib⁹ iux̄ crucē: iuſſit Coſmā ⁊
damianū a q̄tuor militib⁊ ſagittari
Sagitte vō ↄuerſe plurimos vulnerā
bant· ſ₃ ſanctos martirēs nō ledebāt
Vidēs aūt p̄ſes in oīb⁊ ſe cōfuſū vſq₃
ad mortē anguſtiat⁹: fecit oēs q̄nq₃
frēs inſimul decollari· Memores aūt
xp̄iani verbi qd̄ dixerat Coſmas: ne
in vnū ſepelirent²: cogitabāt quō vel
vbi vellent ſci martires ſepeliri· Et
ecce ſubito camel⁹ aduenit ⁊ hūana
voce exclamās ſcōs in vno loco ſepe
liri p̄cepit· Paſſi ſūt aūt circa ānos
dn̄i· cclxxx· ſb Dyocletiano· Ruſti-
cus q̄dā cū p⁹ laborē meſſis in cāpo
ore apto dormiret: ſerpēs in ei⁹ ven
trē ingreſſus ē· Euigilās āt cū nihil
ſentiret domū redijt ⁊ ſero facto gra
uiſſime ſe torq̄ri ſenſit· voces igitur
mirabiles emittebat· ⁊ ſanctos dei
Coſmā ⁊ Damianū in ſui auxilium
inuocabat· Sed cū dolor ſp̄ increſcēt
ad eccleſiā ſanctoꝝ martirꝝ ↄfugit: ⁊
ibidē eo ſubito dormiēte ſerpēs ſicut
intrauerat per os eius exiuit· Vir
quidā longi⁹ ꝓfecturus ſcīs martiri
bus Coſme ⁊ Damiano vxorē ſuā
ↄmēdauit· dans ei ſignū cui ꝓtin⁹ de
beret ānuere ſi aliq̄n ad ſe eā vocaret·
Poſt hoc autē ſciens dyabolus
ſignū qd̄ maritus ei dederat: ſe in ho
minē transfigurauit ⁊ vxori eius ſig
nū viri offerēs dixit· vir tuus ab illa
ciuitate me miſit ad te vt ducam te
ad eū· At illa adhuc ire formidans
ait· Signū q̄dē agnoſco ſ₃ q̄ ſanctis
martirib⁊ Coſme ⁊ Damiano ↄmēda
ta ſū ſup eoꝝ altare m̄ iura q̄ ſecurā
me duces: ⁊ tūc tecū ꝓtin⁹ ꝓficiſcar
Ille aūt ↄtinuo vt dixerat ſibi iura
uit Secuta ḡ eū cū ad quēdā locū ſe-
cretū veniſſēt voluit eā dyabolus de
iumēto p̄cipitare vt ipſā occideret· Q̄
illa ſentiēs exclamauit· De⁹ ſanctoꝝ
Coſme ⁊ Damiani adiuua me· q̄ vobis
eni credidi ⁊ ſecuta ſū eū· Confeſtim
aūt ſci cū multitudine dealbatorum
ibidē affuerūt· ⁊ eā liberauerūt· dia
bolus vō ſtatī euanuit· Et dixerūt ei·
Nos ſum⁹ coſmas ⁊ damian⁹ quoꝝ
iuramēto credidiſti· ideoq₃ feſtinaui
mus venire in auxiliū tibi· Felix pp̄
attau⁹ ſci gregorij in honorē ſanctoꝝ
coſme ⁊ damiani nobilem eccleſiam
rome cōſtruxit· In hac ecclia quidā
vir ſanctis martirib⁊ ſeruiebat· cui
iam cancer vnū crus totū ↄſūpſerat
Et ecce dormiēte illo ſcūs coſmas ⁊
damian⁹ deuoto ſuo apparuerūt: vnguē
ta ac ferramētū ſecū ferētes· Quoꝝ
vn⁹ alteri dixit· Vbi carnes accipie
mus vt abſciſa carne putrida locū
vacuū repleam⁹· Tūc ait alter· In
cimiterio ſci petri ad vincula hodie
ethiops recēs ſepult⁹ ē· Et ecce ad ci
uitatē ꝓperauit ⁊ crurā mauri attulit
Preſcidēteſq₃ crurā īfirmi: loco ei⁹ crurā
mauri mortui inſeruerūt ⁊ crurā infir
mi ad corp⁹ mauri mortui detulerūt·
Euigilās aūt cū ſe ſine dolore ſēſiſſ₃
manū ad crurā poſuit ⁊ nihil leſionis
inuenit· Apponēſq₃ cādelā cū in crurē
nil mali videret cogitabat an nō ipſe
ē̄ ſet: ſ₃ ali⁹ alter eſſ₃ Rediēs aūt ad ſe
p̄ gaudio de lectulo ꝓſiliuit ⁊ q̄d in
ſōnis viderat ⁊ q̄lr ſanat⁹ fuerat om̄i
bus enarrauit· Qui cōciti ad tumulū
mauri miſerūt ⁊ crurā p̄dc̄i viri loco
illi⁹ in tumulo poſitā repererūt·

De ſancto forſeo epiſcopo·

FOrſeus eps̄ cui⁹ hiſtoriā be-
da ſcpſiſſe credit᷑. Dū om̄i vir
tute ⁊ bonitate pollēt ad ex-
tremuꝫ veniēs ſpm̄ emiſit. Viditq̄ꝫ
duos anglos ad ſe venientes ⁊ e⁹ ani
mā deferētes. Terciū vo armatū ſcu
to cādido ⁊ gladio fulgēte ſe p̄cedē
tē ɔſpexit. deinde demones clamātes
audiuit. Precedam⁹ ⁊ an̄ faciē illi⁹
bella cōmoueam⁹. Cū ḡ p̄ceſſiſſēt cō
uerſi ignita iacula in eū iactabāt ꝫ
angl's p̄cedēs ſcuto ea ſuſcipiebat ⁊
ꝓtin⁹ extinguebat. Tūc demones an
gelis opponētes dixerūt. Ociosos ſer
mones ſepe dixit ⁊ iō illeſus nō dꝫ ꝑ
frui vita btā. Quibꝫ angel⁹. Niſi pri
cipalia vicia cōtra eū ꝓtuleritꝭ ꝓpter
minima nō ꝑibit. Tūc dixit demon
Si iuſt⁹ eſt de⁹: hō hic nō ſaluabit᷑.
Scriptū eſt em̄. Niſi ɔuſi fueritꝭ ⁊ effi
ciami ſicut puuli nō intrabitꝭ in reg
nū celoꝝ. Cui angl's excuſans ait. In
dulgētiā in corde habuit ꝫ ɔſuetudi
nē hoim obtinuit. Cui demō rn̄t. Si-
cut accepit malū ex ɔſuetudie: ita ac
cipiat vindictā a ſupno iudice. Scūs
angel⁹ dixit. Judicemur ante deuꝫ.
Preliāte āt anglo ⁊ aduſarij cōtriti
ſūt. Tūc demō dixit. Seru⁹ q̄ ſcit vo-
lūtatē dn̄i ⁊ nō facit: plagis vapula-
bit multꝭ. Cui angel⁹. Quid ei iſte
de volūtate dn̄i ſui nō impleuit? Cui
demō. Dona iniq̄rū recepit. Cui an-
gel⁹. Credidit q̄ vnuſq̄ſq̄ꝫ eoꝝ pn̄iaꝫ
egiſſet. Demō dixit. An̄ debuit ꝓbaē
pn̄ie pſeuerātiā. et ſic fruct⁹ ſuſcipe.
Angel⁹ rn̄dit. Judicemur an̄ dn̄m.
Sed demō ſuccubuit. Iteꝝ āt ad bel
landū ſurrexit dicēs. Vſq̄ꝫ nūc eſti-
mabam⁹ deū veracē q̄ om̄e delictum
qḋ in t̄ris nō purgat᷑: ſe et̄nū pu
niturū ꝓmiſit. Hic igit᷑ homo q̄ndā
veſtē a q̊dā vſurario recepit: nec de
hoc punit⁹ fuit. Vbi ergo iuſticia dei.
Cui angel⁹. Silete. q̄ dei occulta iu-
dicia ignoratis. Q̄ꝫdiu em̄ ſpat᷑ pe-
nitētia: comitat᷑ hoieꝫ diuina mia. De-
mō rn̄t. Sed null⁹ hic loc⁹ eſt pn̄ie.
Cui angelus. ꝓfunditatē iudicioꝝ
igratis. Erit etem̄. Tūc diabol⁹ tam
grauit᷑ eū ꝑcuſſit ut poſtmodū vite
reſtitut⁹: ſemp ꝑcuſſionis veſtigiū
retineret. Arripiētes aūt demones
vnū ex hijs q̊s in ignibꝫ torquebāt
ip̄m in eū iactauerūt q̇ ei⁹ humeruꝫ
maxillāq̄ꝫ incēdit cognouitq̄ꝫ hoiem
q̄ ille erāt cui⁹ veſtē acceperat. dixitq̄ꝫ
angel⁹. Qḋ incēdiſti arſit ī te. Si em̄
h⁹ viri in pc̄cis mortui donū nō acce
piſſes: nec pena ī te arderet. ⁊ hāc ꝑ
cuſſiōꝫ ꝑmittēte deo ꝑ receptōe illi⁹
veſtis recepit. Alter āt demō dixit.
Ad h᷑ reſtat ei āguſta porta vbi illū
ſupare poteri⁹. diliges ꝓximū tuū
ſicut teip̄m. Rn̄dit angl's. Vir iſte in
ꝓxios opatus eſt bona. Aduſarius
reſpōdit. Nō ſufficit hoc niſi etiā ſe-
ipſuꝫ dilexerit. Cui angelus. fruct⁹
dilectōis eſt bn̄ opari. q̄ de⁹ reddet
vnicuiq̄ꝫ ſm̄ opa ſua. Dixitq̄ꝫ diabo
lus. Sꝫ q̄ verbū de diligēdo n̄ imple
uit dānand⁹ erit. Pugnante turba
nephāda ſcī angeli victores fuerūt.
Dixit iteꝝ demon. Si de⁹ iniqu⁹ non
eſt. ⁊ v̊bi illi⁹ trāſgreſſio ei diſpliceꝫ
vir iſte penarū expers nō erit. Pro
miſit em̄ ſeculo abrenūciaē. ⁊ econū
ſo ſeclm̄ dilexit. ɔtra id qḋ dictū eſt
Nolite diligē mūdū neq̄ꝫ ea q̄ ī mū
do ſūt. Scūs angel⁹ rn̄dit. Nō ſibi ea
q̄ ſūt ſeclī: ꝫ hoibꝫ indigētibꝫ diſpen
ſanda dilexit. rn̄t demō. Qualitcūq̄ꝫ
mō diligat᷑ ɔtra p̄ceptū diuinū eſt. Vi
ctis aduſarijs: rurſum diabolus ad
callidas ɔuūtit accuſatōes. d. Scriptū
eſt. Si nō annūciaueritꝭ iniq̊ iniq̄tatē
ſuā: ſanguinē e⁹ de manū tua req̄ram
Hic n̄ ānūciauit digne pctōribꝫ pe
nitētiā. Rn̄t angl's. Qn̄ pctōres de-
ſpiciūt v̊bū. lingua ec̄ doctoris īpedit᷑
loq̄ dū videt q̄ p̄dicaͦ audita deſpi
cit᷑. Vn̄ prudētꝭ ē dū n̄ ē tp̄s loq̄ndi
noſſe tacē. In oī vo ɔtradictōe demo
nū p̄uatida nimis extitit pugna: do
nec iudice dn̄o triūphātibꝫ angelis
deuictiſq̄ꝫ aduſarijs: īmēſa claritate
vir ſcūs circūfuſus eſt. vn⁹ āt ut Be
da teſtat᷑ ex āgelis dixit ei. Reſpice

mundū: Reſpiciẽſqꝫ vidit vallē te
nebroſā ⁊ q̄tuor ignes in aere aliq̄-
bus ſpacijs a ſe diſtantes. dixitqꝫ ei
angelus Hij ſūt q̄tuor ignes q̄ mū
dū ſuccēdūt. Vn9 eſt ignis mēdacij
Cū h̄ ꝙ abrenūciare dyabolo ⁊ oībꝫ
pompis ei9 in bapt̄mo hoīes ꝓmiſerīt
minime implent. Secūd9 cupiditatꝭ
cū mūdi diuitias amori celeſtiū p̄-
ponūt Tercī9 eſt diſſēſionis cū aīos
ꝓximoꝝ in ſupuacuis rebꝫ offendē
nō formidāt Q̄rtus impietatꝭ cū in
firmiores ſpoliare ⁊ eis fraudē facē
ꝓ nihilo ducūt. Deīde illi ignes ap
propinq̄ntes in vnū redacti ſunt ⁊ ei
appropinq̄bāt timenſqꝫ āgelo dixit
Dn̄e ignis m̄ appropinq̄t. Cui ange
lus Q̄d nō accēdiſti nō ardebit ī te.
q2 h̄ ignis ſ3 merita hoīꝫ ſinglos ex
aminat. Nā ſic̄ corpus ardet p volu
ptatem illicitā ita et̄ ardebit p debi
tam penā. Tandē reduct9 eſt ad ꝓ-
um corp9 plāgentibꝫ ꝓpinq̄s q̄ eum
mortuū eſtiabāt Jlle āt aliq̄nto tē
pe ſupuixit ⁊ ī bonis opibꝫ laudabi-
liter vitā finiuit.

Prologus de noīe Michael.

Michael īterp̄tat̄ q̄s ut de9 et
q̄tiēs. ſic̄ ait Gre. Cū mire v̄-
tutꝭ aliq̄d agit̄ michael mit
ti ꝓhibet̄ ut ex ipō actu ⁊ noīe de9 in-
telligi ꝙ null9 p̄t facē q̄d facē p̄ualꝫ
de9 Et idcirco eidē michaeli multa q̄
ſūt mire v̄tutꝭ attribuūt̄ Jp̄e ei ut da
niel atteſtat̄ in tp̄e antixp̄i ꝯſurget
⁊ ꝓ electis tāq̄ defenſor ⁊ ꝓtector aſ
tabit Jp̄e cū dracone ⁊ āgel' e9 puḡ
uit. ⁊ ipōs de celo eijciēs: victoriam
mg̃nā fecit Jp̄e cū dyabolo de moyſi
corpe alt̄cat9 ē. ex eo ꝙ dyabol9 eius
corp9 ꝓdē velet ut ip̄ꝫ p dō iudoꝝ po
pul9 adoraēt Jp̄e ſcōꝝ aīas recepit
⁊ in padiſū exultatōis pduxit Jpſe
eñ fuit pn̄ceps ſinagoge ſ3 nūc ꝯſti
tut9 ē a dn̄o pn̄ceps eccē. Jpſe ut d2
plagas egiptijs ītulit. mare rubꝝ di
uiſit. ꝓplm p deſtū duxit ⁊ in terrā ꝓ
miſſiōis ītroduxit Jp̄e int̄ ſcōꝝ āge
loꝝ acies ſignifer xp̄i h̄ēt̄ Jp̄e ad do

mini ipiū ātixp̄ꝫ exiſtētē ī mōte oli
ueti potent̄ occidet Jn voce ip̄i9 arch
angeli michael' mortui reſurgēt Jp
ſe crucē. clauos. lanceā. ⁊ coronā ſpi
neā in die iudicij p̄ntabit.

Hyſtoria.

Michaelis archangeli ſacra ſo
lemnitas d2 Apparitio. a. Vic
toria. b. Dedicatio. c. ⁊ Memoria. d
A Appicō āt ip̄i9 āgeli multiplex
eſt. Pria q2 ī mōte gargano appuit
Jn appulia nāqꝫ eſt q̄daꝫ mōs noīe
gargan9 iux̄ cītatē q̄ d2 Sipōt9. An
no āt dn̄i. cccxc. in p̄dicta vrbe ſipōto
erat q̄dā vir noīe gargan9 a q̄ mōs
ille noīa accepat V'l ſcd'ꝫ q̄ſdā libros
ip̄e a mōte noīa accep' q̄ ouiū ⁊ boū in
finita multitudīe pollebat. Cū aūt
greges circa p̄dicti mōtis latera pa
ſceren̄: ꝯtigit quendā thauꝝ alios
relinq̄re ⁊ verticē mōtꝭ ꝯſcēdere Cū g̃
domū alijs redeūtibꝫ nō rediſſꝫ: colle
cta dn̄s multitudīe famloꝝ p deuia
queqꝫ requirēs ip̄m tandē in vertice
mōtis iuxta oſtiū cuiuſdā ſpelunce
inuenit Pmotus itaqꝫ cur ſoliuag9
incederet: mox in ip̄m ſagittā toxica
tam direx' ſed ſtati velut a vēto retor
ta ip̄m q̄ iecerat repcuſſit. Turbati
ſup h̄ ciues ep̄m adeūt. ⁊ ſup re tam
ſtupenda ip̄m requirūt Q' triduā-
nū eis ieiuniū indixit ⁊ a deo eē que-
rendū admonuit. Quo pacto ſāct9
michael appuit epō. d. Sciatꝭ hoīem
illū volūtate mea ſuo telo eē pcuſſuꝫ
Ego eñ ſū michael archangl's q̄ lo
cuꝫ hūc in t̄ris incolumē tutūqꝫ ſua
re ſtatuēs: hoc volui ꝓbare indicio
ip̄i9 me loci inſpectorē eē atqꝫ cuſto
dē. Statīqꝫ ep̄s ⁊ ciues cū ꝓceſſiōe lo
cū adeūt ⁊ ingredi nō p̄ſumētes orōi
p̄ foribꝫ īſiſtebāt Scd'a appitio eſt
q̄ circa annos dn̄i. dccx. accidiſſe aſ-
ſcribit̄. Naꝫ in loco q̄ tūba d2 iuxta
mare ſex miliaribꝫ ab vrbe adriacēſi
Michael epō p̄dicte cītatꝭ apparuit
iubēs ut in p̄dicto loco ecclāꝫ ꝯſtrue
ret. ⁊ ſicut ī mōte gargano ita ⁊ ibi
memoriā ſci michaelis archangeli

celebraret. Cū aūt eps̄ de loco ī quo
ecclāꝫ ꝯſtrueret dubitaret ab ipō edo
cet͛ ut ibi eā faceret vbi thauꝝ a la-
tronibꝫ abſconditū inueniret. Jterꝫ
de loci amplitudine dubitans: iube²
modū in amplitudīe ſtatue quātuꝫ
videt thauꝝ ī circuitu pedibꝫ protri-
uiſſe. Due aūt rupes ibidem erāt q̄s
nullatenꝰ virtus hūana moue pote
rat. Tūc michael cuidā viro appuit
p̄cipiens ut ad p̄dictuꝫ locū accedat
⁊ ipas rupes remoueat. Quo accedē
te tā facile rupes mouit ut nihil hr̄e
ponderis viderent͛. Edificata ḡ ibideꝫ
ecclā de mōte gargano ptē pallij qd̄
ſup altare ſcūs michael poſuit ⁊ ptē
marmoris ſupra qd̄ ſtetit ad ſuā ec-
cleſiā detulerat. Cū ꝟo ibidē aq̄ penu
riam paterent͛ monitu angli foramē
in q̄dā ſaxo fecerūt ⁊ tāta aquaꝝ co
piaꝑtinꝰ emanauit ⁊ vſqꝫ nc̄ eiꝰ bn̄
ficio copioſiꝰ ſuſtentent͛. Hec āt ap
paritō in p̄dicto loco. xvij. die kal.
nouēbris ſolēniter celebrat͛. Jn eodē
āt loco qd̄dā mēoria dignū ꝯtigiſſe
refert͛ miraculū. Jlle em̄ mōs vndiqꝫ
occeano cingit͛: ſꝫ bis ī die ſancti mi
chaelis iter p̄bens ꝓplo apit͛. Cum
ḡ copioſa turba ad ecclāam pgēt: cō-
tigit quandā mulierē grauidā vici
nāqꝫ ptui ſecū ire. ⁊ ecce magno im
petu vnda redit ⁊ oīs turba timore cō
cuſſa ad litꝰ fugit. Sola āt mulier p̄
gnās fugere nō valuit ſꝫ a mari ca-
pta fuit. Et archāgelꝰ michael mu-
lierē illeſam ſeruauit. Jta ꝙ etiā in
medio pelagi filiū pturiuit. queꝫ ſu
ſcipiēs lactauit ⁊ mari iterū ſibi iter
p̄bente cū puero leta exiuit. Tercia
appitio eſt q̄ rome tpe gregorij pa-
pe legit͛ accidiſſe. Nā duꝫ idē grego
rius ꝓpt͛ peſteꝫ inguinariā letanias
maiores inſtituiſſꝫ ⁊ deuote ꝑ ſalute
ꝓpli exoraret: vidit ſup caſtꝝ quod
olim mēoria adriani dicebat͛ ange-
lū dn̄i q̄ gladiū cruentatū tergebat
⁊ invaginā mittebat. Vn̄ ſcūs gre.
intelligēs p̄ces auditas: ecclāꝫ in ho
norē angloꝝ ibidē ꝯſtruxit. Vn̄ ⁊ ca

ſtrum illud vſqꝫ nūc caſtꝝ ſci angli
vocat͛. Hec aūt appitio cū alia q̄ in
mōte gargano appuit cuꝫ ſipōtanis
victoriā dedit: octaua poſt maij cele
brat͛. Q̄rta appitio eſt q̄ ꝯſiſtit in
gerarchijs ipōꝝ angeloꝝ. Nā p̄ma
gerarchia dr̄ epyphania .i. ſuperior
appitō. Media dr̄ yꝑphania .i. media
appitio. Vltīa dr̄ ypophania vel dim
phania .i. inferior appitio. Et dr̄ ge-
rarchia a gera qd̄ eſt ſacrū ⁊ archos
princeps q̄ſi ſacer p̄ncipatus. Que
libet enim gerarchia cōtinet tres or
dines. Nam ſuperior cōtinet cheru-
bim ſeraphin ⁊ tronos. Media con-
tinet ſm̄ aſſignationē dyoniſij dn̄a
tiōnes virtutes ⁊ poteſtates. Vltima
continet ſm̄ aſſignationem eiuſdē.
P̄ncipatus archanglos ⁊ anglos.
Et hoꝝ ordinatio ⁊ diſpoſitio poteſt
videri p ſilē in terrenis p̄ncipatibꝰ.
Nā miſtroꝝ q̄ ſunt ſb̄ vno rege: qui
dam opant͛ īmediate circa pſonā re
gis ſicͥ cubicularij ꝯſiliarij ⁊ aſſeſſo-
res. Siles hijs ſunt ordines p̄me ge
rarchie. Quidā ꝟo hn̄t regimē regni
in ꝯmuni nō deputati huic vel illi p-
uincie vt p̄ncipes militie ⁊ mgr̄i curie.
Siles hijs ſunt ordines ſecūde gerar
chie. Quidā ꝟo ꝑponūt͛ ad regimē
alicuiꝰ ptis regni ut prepoſiti ⁊ bali
ui ⁊ hmōi minores officiales. ⁊ hijs
ſiles ſunt ordines tercie gerarchie.
Tres igit͛ ordies p̄me gerarchie ac-
cipiun² in q̄ntū deo aſſiſtūt ⁊ ad ipm̄
ꝯuertūtur. Ad h̄ āt tria nccāria ſunt
.ſ. ſūma dilectio. ⁊ h̄ q̄ntū ad ordinē
ſeraphin q̄ interp̄tat͛ ardens. Perfe-
cta ꝯgnitio: ⁊ hoc q̄tū ad cherubī. q̄
interp̄tat͛ plenitudo ſcie. Perpetua
ꝯprehēſio ſiue fruitio: ⁊ h̄ quātū ad
thronos q̄ interp̄tant͛ ſedētes. qr̄ in
eis ſedet deꝰ ⁊ q̇eſcit. Tres āt ordines
medie gerarchie accipiūtur: in q̄ntuꝫ
hn̄t p̄eſſe ⁊ regere vniuſitatē hoīꝫ in
ꝯmuni. Hoc āt regimē ꝯſiſtit ī tribꝫ
p̄mo in p̄ſidēdo ſiue impando. ⁊ h̄ ꝑ
tinꝫ ad ordinē dn̄ationū ad quē ſpe
ctat alijs inferioribꝫ preeſſe ⁊ eos in

omib3 miſterijs diuinis dirige ac eis
oia impare. Qd innuit zach. ij. vbi
vn9 angelus alteri dixit. Curre et lo
quere ad puer iſtu dicens. etc. Secun-
dum regime ↄſiſtit in opando. et hoc
ptin3 ad ordine vtutu qb3 nihil eſt
ipoſſibile exequi qd impat qr eis da
tu3 eſt poſſe ſup oia difficilia ad mi
miſteriu diuinu ptinentia Et ido attri
buit eis miracla facere Tercio ↄſiſtit
hoc regime in arcedo .ſ. ut ipedictia et
infeſtatia arceatur. Et h ptinet ad
ordine ptatu3 q hnt arcere ↄtrarias
ptates. Qd ſignificatu eſt Thobie.
viij. vbi dr qr raphael religauit de-
mone in deſerto ſuperiori Tres vo or
dines vltie gerarchie accipiunt ſm
qr hnt regime dtminatu et limitatu
Quida em eo preſunt vni puincie.
Hij ſut de ordie pncipat9 ſicut erat
pnceps pſaru. q perat pſis de q hr
daniel. x. Quida vo deputati ſut ad
regime multitudis utpote vni9 ciui
tatis Et hij dicunt archageli. Qui
dam vo ad regime pſone ſingularis
et hij dicunt ageli Vna dicitur mi-
nima nuciare ex eo qr eo miſteriu3
ad vnu hoie3 limitat Archageli vo
dicut maiora nunciare qr bonu vni9
multitudis digni9 eſt qr bonu vni9
hois. In aſſignatoe at ordinu prie
gerarchie Greg. et ber. cu Dyoni. co
cordat qr accipit penes eo fruitoe3
q ↄſiſtit in feruenti dilectoe q ad ſera
phin Profuda cognitoe. q ad cheru
bin Perpetua retentoe. q ad thro
nos S3 in aſſignatoe medie et vltie et
duob3 ordinib3 .ſ. pncipatu et vtute
diſſetire vident Grego. em et Bern.
alia ↄſideratoem hueruit put ſc3 me
dia gerarchia accipit penes platoz
vltia penes miſtratoe3. platio at in
angelis triplex e. pſut ei angeli an
gelicis ſpiritib3 et hij dicutur dnatoes
Preſunt etia bonis opib3 et hij dicu
tur pncipatus. preſut demonib3 et
hij dicunt ptates Et ordo et gradus
dignitatis in hijs patet. Miniſteriu
at triplex eſt Quodda qd ↄſiſtit in
operado. qdda i docedo. et in docedo a
maiora a minora. Primu eſt vtutu
ſcdm archagloz tatu agloz ¶ Qua
ta appitio e de q legit in hiſto. trip.
Na iuxta ↄſtatinopolim eſt qda lo
cus vbi olim dea veſta colebat. Sed
nuc eccia in honore ſci michael e fa
bricata. Qui etia locus michaeliu
nucupat Cu igit qnda noie aqlinus ar
dentiſſima febris rubeis colorib3 mo
ta ↄprehediſſ3 eſtuanti medici poculu
dederut qd euomuit adeo ut poſtmo
du quicqd comederet euomebat Cu
at vicin9 morti eet ad locu huc ſe du
ci fecit. credes ſe illic aut mori aut la
guore puari. Cui Michael apparens
dixit ut cofectione ſibi ex melle et vi-
no et pipere faceret et oia q comederet
ibi intigeret ſic plena ſaitate recipet
Quod cu feciſſet plene liberatus eſt
cu tn ſcdu medicine ratoe3 ↄtrariu
ee videat calida pocula colericis exhi
bere Hec in hiſto. tripti. ¶ Secdo
dr ſolemnitas ſci Michaelis victoria
Multiplex at victoria ipi9 archage
li Michaelis et alioru agelorū inue
nit Pria eſt qua archagel9 Mich
ael pdictis Sipotanis hoc modo pre
ſtitit. Poſt aliquod em tps ab iue
to loco Neapolite adhuc getiles co
tra Sipotanos et Beneuetanos q. lij
miliarib3 a Sipoto diſtant ordiato
exercitu bellare ceperut qui de epi ↄſi
lio triduo inducias petieſt ut ieiunio
triduano vacaret. et patronu ſuu Mi
chaelem in ſui auxiliu implorarēt.
Tercia aut nocte Michael epo appa
ret: preces dicit exauditas: victoria
affuturā pmittit. et quarta diei hora
iubet hoſtib3 occurredu Quib3 occur
rentib3: mos garganus imeſo tremore
cocutitur Fulgura crebra volat. et ca
ligo tenebroſa totu motis cacumē ob
duxit ita ut dC. viri de aduſarijs ta
ex ferro hoſtiu qr ex ſagittis igneis
interirent Reliqui vo virtute archageli
ↄperta: idolatrie reliqrut errore. et co
tinuo colla xpiane fidei ſubmiſerut
¶ Secuda victoria eſt qua Michael

archāgel9 obtinuit quādo dž cone. lucifex cū omib3 fuis ſeqcib3 de celo expulit. De q illud qd hr Apo. xij. Factū eſt pliū magnū etc. Cū em lucifer dei eqtate appetiſſ archāgel9 Michael celeſtis exercit9 ſignifer adueniēs ip3 lucifex cū ſuis ſeqcib3 de celo expulit a ī hūc aerē caliginoſū vſq ad diē iudicij detrufit. Nō em3 pmiſſū eſt eis hitare in celo ſiue ī ſuperiori pte aeris q̄r loc9 clar9 a amen9 ē Nec in tra nobiſcū ne nimis nos īfeſtarēt: ſ3 int celū a trā ut dū ſupi9 ꝯſpiciūt a vidēt gloriā quā amiſerūt inde dolore hēant. a cū īferi9 ꝯſpiciūt a vidēt hoīes illuc aſcēdere vñ ipſi cecidexūt: inde inuidia torqan². Freqnt tñ ex dīna diſpēſatōe ad nīm exercitiū ad nos deſcēdūt Vñ ſic aliqb3 viris ſcīs mōſtratu3 eſt: freqnt aūt nos volitāt ſicut muſce. Innūerabiles eī ſūt a velut muſce totū aerē repleuerūt Vñ dicit hapmo ut philoſophi dixerūt a doctoēs nři opināt² aer iſte ita plen9 eſt demonib3 a malignis ſpiritib3 ſic radius ſol' minutiſſimis pulueul'. Lic3 aūt tot ſint: vir9 tñ ſma3 Orige. eox exercitū minuim9 cū eos vincim9 ita ut q̄ ab aliquo ſcō viro vict9 fuerit: deinceps de illo vitio de q̄ vict9 eſt ipm ñ valeat tēptaē. Tercia victoia ē quā angli q̄tidie de demōib3 obtinēt: dū p nobis ꝯtra eos pugntes ab eox tēptatōe nos liberāt Trib3 āt modis nos ab ipox tēptatōe liberāt. Primo ptātem demonis reſtenādo Apocali. xx. de anglo qui demonē ligauit a ī abiſſū miſit Et thobie. vi.ij de diabolo in deſto ſuperiori religato Huiuſmōi em̄ religatio nihil aliud eſt q̄ ptātl eius refrenatio. Secundo ꝯcupiſcentiā refrigerando. Qd ſignificatū eſt Geneſis. xxxij. vbi dicitur q̄ angelus tetigit neruū iacob. a ſtatī emarcuit. Ter° memoriam dominice paſſionis noſtris mentibus imprimēdo. Hoc ſignificatū eſt Apoca. vij. vbi dicit² Nolite nocere terre a mari neq arboib3 quoadusq3 ſignem9 etc. Itē Eze. ix. Signa thau in frōtes virox gementiū Thau eī littera ad modū crucis eſt facta a q̄ hoc ſignati ſūt ñ timēt āgelu3 pcuſſorē. vñ ibidē dicitur. Super quē videritis thau nō occidatis. Quarta victoria eſt quā archāgelus Michael de antixpiſto habiturus erit quādo ipm occidet. Tūc em̄ Michael princeps magnus. ut dicit Dani el. xij. ꝯſurget a p electis tāq̄ adiutor a ptector cōtra antixpm fortit ſtabit Deinde antixps ut dic̄ gloſa Apoc. xiij. ſup illd. vidi vnū de capitib3 ei9 abſciſū etc: mortuū ſe finget a p triduū latēs poſtea apparebit dicēs ſe ſuſcitatu3 Arte magica ferētib3 eū demoib3 ī aera aſcēdet: a vniūſ mirātib3 adorabūt eū Tādē in mōtē oliueti aſcēdēs ut dicit gloſa ſup. ij. theſſalo. ij. quē dñs ihs interficiet etc dū ſtabit in papilione a in ſolio ſuo in illo loco ꝯtra quē dñs ihs aſcendit Michael aduemēs ipm interficiet de q̄ plio a victoia intelligit ſm Gregoriū illd qd dr apoc. xij. Factu3 eſt preliū in celo Michael etc. Illd em̄ vbū de triplici plio michaelis exponit .ſ. de plio qd habuit cu3 lucifero cū ip3 de celo expul^{t}. a plio qd h3 cū demoib3 nos infeſtātib3. a de iſto. ¶ Tercio hr ſolēnitas dr dedicaº ex eo q̄ hac die predictū locū in monte gargano a ſe dedicatū fuiſſe Michael archāgel9 reuelauit. Reuſi eī Sipōtani a cede adūſariox a tā magnifica potiti victoia adhuc dubitaē cepexūt: vtx pdictū locū ingredi vl dedicare deberēt. Tūc eps ſup hijs duxit papā Pelagiū ꝯſulendū Qui reſpondit dicēs. Si hō ecclam illā dedicaē deberet h maxime die q̄ victoria data eſt fieri oporteret. Si vō alr ſācto Michaeli placuerit: ab ipſo ē ſup h ei9 reqrenda volūtas Inſtantib3 ergo pp a epō cū ciuib3 triduano ieiunio Michael in hac die apparuit dicēs Nō ē op9 vobis quā ego edificaui dedicare ecclam. Ipſe em̄ q̄ cōdidi

dedicaui. Precepitq; ut die ſeq̄nti lo
cum cū ppl'o ingredientes ip̄m p̄ebz
freq̄ntarent et ſe ſpecialē ſuū patro=
num ſentirēt. Deditq; eis cōſecratio
nis ſignū ut .ſ. ab oriēte p poſteru=
lā aſcēderēt et ibidē veſtigia hoīs im
preſſa marmori inuenirēt. Maneq̄
ep̄s et vniuerſus ppl's ad locū vene=
rūt et introgrediētes criptam mḡnā
ibidē et tria altaria inuenerūt. Quo
rū duo in auſtrali pte poſita erant.
Terciū vero in oriētali venerandū
quidē et rubeo pallio circūtectū. Cele
bratis igit ibidē miſſaꝝ ſolēnijs cū
sacrā cōmunionē accepiſſent oēs ad
ppria cū immenſo gaudio redierūt.
Ep̄s autē ibidē ſacerdotes et clericos
delegauit. q̄ iugit diuinū officiū ce=
lebrarēt. In eadē ſpelunca aq̄ luci
da et minimū dulcis emanat q̄ p9 cō=
munionē popul9 potat et diuſe egri
tudines ſanant Tūc ſumm9 pōtifex
hijs auditis hunc diē in honorē ſā=
cti Michaelis et oīm beatoꝝ ſpūum
p totum orbē vniuerſaliter ſtatuit
celebrandū D Quarto hec ſolē=
nitas dicit memoria ſācti Michael
in qua tn̄ ſolemnitate omīū ange=
loꝝ memoriā agimus et oms gene
ratit honoram9 Decet nāq; nos eiſ=
dē laudem et honorē impēdere multi=
plici ratione. Ipſi em̄ ſunt cuſtodes
noſtri. miniſtratores noſtri. frēs et
cōciues noſtri. aīaꝝ in celū portato=
res. et oratōnū nrāꝝ apud deū repñ
tatoēs. regis eterni nobiliſſimi mi
lites. et tribulatoꝝ cōſolatores Pri
mo ḡ debem9 eos honorare q2 ſūt cu=
ſtodes noſtri. Cuilibz eī hoī dāt duo
angeli. vn9 mal9 ad exicium. alt9 bo
n9 ad cuſtodiēdū. Cuſtodia eī boni
angeli deputa² hoī et in natiuitate in
vtero. et ſtatī p9 natītatē ex vtero. et
ſemp eſt cū ipſo iam adulto. In hͦ
enim triplici ſtatu neceſſaia eſt hoī
cuſtodia angelica Nā dū puul9 ad
huc eſt ī vtero poteſt interimi et dā
nari Dū eſt ex vteꝝ ante adultā eta
tē poteſt a baptiſmate impediri Dū

eſt in adulta etate ad diuerſa pecca
ta poteſt ptrahi. Diabol9 em̄ in hoīe
adulto ratōem ſeducit p aſtucias.
voluptatē allicit p blandicias. vir=
tutē opprimit p violentiā Ideo nēce
fuit ut bon9 angel9 eidē ad cuſtodiā
deputet ut hoīem erudiat et dirigat
cōtra fallaciā. exhortet et incitet ad
bonum cōtra blādicias. et defendat
ab oppſſiōe ɔtra violentiā. Effect9
aūt angelice cuſtodie in hoīe q̄ triu=
plex aſſignari p̄t. Prim9 eſt ut pfi=
ciat aīa in bonū gratie et hoc facit an
gel9 in aīa trib9 modis Prīo omē i=
pedimētū ad bonū remouēdo Hoc ſi
gnificatū eſt. Exod. xij. vbi angel9
pcuſſit primogenita egipti. Scdō de
pigricia excitādo qd ſignificatū eſt.
Zach. iiij. Angelus domini excita=
uit me quaſi hoīem q̄ excitat a ſom
no. Tercio in via pnīe ducēdo et redu
cēdo. Qd ſignificatū eſt Thob. v. et
in āgelo q̄ eū duxit et reduxit Scd's
effect9 eſt. ut nō cadat ī malū culpe
et hoc facit angel9 tribz modis. Pri=
mo impediēdo pctm̄ futurū ne fiat.
Hoc ſignificatū eſt Numeri. xxij. in
balaā. q̄ ad maledicendū Iſrl' pgēs
ab angelo impedit9 eſt. Scdō incre=
pādo p̄teritum ut ab eo q̄s recedat.
Hoc ſignificatū eſt Iudi. ij. vbi cū
angel9 filios iſrl' de p̄uaricatōe incre
paſſet ipſi eleuauerūt vocē et fleuerūt
Tercio violentiā inferēdo ut a pētī
eripiāt. Hoc ſignificatū eſt in violē
ta eductōe Loth et vxoris de ſodomis
.i. de pcti ɔſuetudine Terci9 effectus
eſt. ſi cadat q2 poſtmodū reſurgat.
Et hͦ facit angel9 trib9 modis. Pri=
mo mouēdo ad ɔtritionē. Hoc ſigni
ficatū eſt thobie. ij vbi ad documētū
āgeli de felle p qd ītelligit ɔtritō li
niuit pēis oculos .ſ. cordis Scdō pur
gādo labia ad ɔfeſſionē. Qd ſignifica
tū eſt Iſa. vij. vbi p āglm labia Iſa
ie purgāt Tercio gaudēdo ad ſatiſfa
ctōe; Luce. xv. vbi dr q2 mai9 gaudi
um eſt ſup vno peccatore ec̄ Quar
tus effect9 ē. ne totiēs vlt'm tot mala

cadat quotiẽs vel ad q̃t diabolꝰ inci
tat Et h̃ facit tribꝫ modis. ſ. ptãtem
demõis refrenãdo. ↄcupiſcẽtiã debili
tãdo. ⁊ memoriã paſſiõis noſtrẽ mẽ
tibꝫ imp̃mẽdo. de q̃bꝫ ſup̃ dcm ẽ. ¶ Se
cũdo debemꝰ eos honorae q2 ſũt miſtra
tores nr̃i Oms em̃ ſic̃ dr̃ Heb. x. ſũt
admĩſtratorij ſp̃us ⁊c̃. Oẽs em̃ ꝑpt̃
nos mittun̄ q2 ſupiores ad medios
medij ad infimos: infimi mittũt ad
nos. Hec ãt miſſio cõpetit bonitati
d̃ine Jn h̃ em̃ manifeſtat̃ d̃ina boni
tas quãtũ nrãꝫ ſalutẽ diligat dũ no
biliſſimos ſp̃us q̃ ei intima caritate
iũgũt̃ diligit ⁊ trãſmittit ad ꝓcuran
dũ ſalutẽ nrãm Scd̃o ↄpetit h̃ miſſio
caritati ãgelice. cũ caritatẽ ardẽtẽ ſit
maxime deſiderare alioꝝ ſalutẽ. Ob
quã etiã dixᵗ Jſaias. vj. Ecce ego dñe
mitte me. Et angeli pñt nos iuuaẽ
ꝓ eo q2 vidẽt nos ſuo auxilio indigẽ
⁊ malos impugnare Jdõ q2 ad nos
mittãᶻ lex exigit ãgelice caitatẽ Ter
cio ↄpetit h̃ miſſio hũane indigẽtie
Mittũt̃ ei angeli ad inflãmãdũ affe
ctũ ad amorẽ. Vnde in ſignũ huiꝰ le
gunt̃ miſſi fuiſſe in curru igneo. Se
cundo ad illuminãdũ intellectũ ad
cognitõnẽ. Hoc ſig̃ficatũ eſt Apo. x
in ãgelo qui habebat libꝛũ aptuꝫ in
manu ſua Tercio mittũt̃ ad corrobo
randũ in nobis oẽ impfectũ vſqꝫ ĩ fi
nẽ Hoc ſignificatũ eſt. iij. Reg. xix.
vbi angelꝰ portauit Helie panẽ ſb=
cinericiũ ⁊ vas aq̄ ⁊ ↄmedit ⁊ ambu
lauit in fortitudĩe cibi illius vſqꝫ ad
mõtẽ dei oreb. ¶ Tercio honorãdi ſt̃
q2 ipſi ſũt ↄciues nr̃i Oms em̃ electi
aſſumũt̃ ad ordines ãgloꝝ. q̃dã ad
ſupiores. q̃dã ad inferiores q̃dã ad
medios ꝓ diuiſitate ſuoꝝ meritoꝝ. lꝫ
btã virgo ſup oẽs ſit Q8 btũs Greg.
in omelijs inſinuare videᶻ Nã ut ait
ſũt nõnulli q̃ pua capiũt. ſꝫ tñ h̃ an
nũciare fr̃ibꝫ nõ deſiſtũt. iſti in ãglo
rũ nũeꝝ currũt. Et ſũt q̃ ſecretoꝝ ce
leſtiũ ſũma ⁊ cape p̃ualẽt ⁊ nũciaẽ
hij cũ archãgelĩ. ⁊ ſũt q̃ mira faciũt
ſig̃ ⁊ valent̃ opãᶻ Et hij cũ virtuti=
bꝰ Et ſũt q̃dã q̃ malig̃s ſp̃us virtu=
te orõnis ſue ⁊ vi accepte ptãtis fu
gãt ⁊ hij cũ ptãtibꝰ Et ſũt q̃ accep=
tis virtutibꝫ electoꝝ merita trãſcen=
dũt ⁊ electis fr̃ibꝫ p̃ncipãt̃ ⁊ hij cum
p̃ncipatibꝫ merita ſortiũt̃. Et ſũt q̃
in ſemetip̃is omibꝫ vicijs dñant̃. ut
ip̃õ iure mũdicie dij int̃ hoĩes vocẽt̃.
Vñ ad moyſẽ d̃r. Ecce ↄſtitui te deũ
pharaois. ⁊ hij cũ dñatõibꝫ. Et ſũt
in q̃bꝫ velut ĩ throno ſuo dñs p̃ſidẽs
alioꝝ facta examiat P q̃s dũ ſcã ec
cleſia regiᶻ pleꝝqꝫ de q̃buſdã ſuis ĩ=
firmis actõibꝫ oẽs electi iudicãᶻ ⁊ hij
cũ thronis. Et ſũt q̃ dei ac ꝓximi ca
ritate amplꝰ ceterẽ pleni ſũt. Et hij
meritoꝝ ſuoꝝ ſortẽ int̃ cherubin nu
meꝝ acceperũt q2 cherubin plenitu=
do ſciẽtie d̃r. ⁊ iuxta paulũ. plenitu=
do legis eſt caritas. Et hij ſunt q̃ ſu
p̃ne ↄtẽplatõis amore accẽſi in ſolo
ↄditoris ſui deſiderio ãhelãt: Nihil iã
in h̃ mũdo cupiũt ſolo etẽnitatẽ amoẽ
paſcunt̃. terrena queqꝫ abijciũt cũ=
cta tꝑalia mẽte trãſcẽdũt. amãt ⁊ ar
dent. atqꝫ ipſo ſuo ardore requieſcunt.
amãdo ardẽt. loq̃ndo accẽdũt Et q̃ſ=
cunqꝫ verbo tãgũt ardere ꝓtinꝰ in dei
amore faciũt. q̃ iſti niſi int̃ ſeraphin
numeꝝ ſortẽ acceperũtᶻ Hec Greg.
¶ Quarto honorãdi ſũt ãgeli q2 ip̃i
ſũt aĩaꝝ noſtraꝝ in celũ põrtoẽs Et
hoc triplici mõ. Primo viã prepãdo
Malach. iij. Ecce ego mitto angelũ
meũ q̃ prepabit viã añ faciẽ tuã. Se
cundo p viã prepatã ĩ celũ baiulãdo
Exod. xxiij. Ecce ego mitto angelũ
meũ q̃ te cuſtodiet ĩ via ⁊ inducat te
in t̃rã quã ꝓmiſi patribꝫ tuis. Terᵒ
in celo collocãdo Luc. xv. Factũ eſt
dũ moreret̃ mẽdicus ⁊ portaret̃ ab ã
gel̃ in ſinũ Abrahe. ¶ Quĩto q2 ipſi
ſunt orõnũ nrãruꝫ ante deũ rep̃ſen=
tatores Jpſi nãqꝫ primo orõnes no
ſtras deo repñtant Thobie. x. Quã=
do orabas cuꝫ lacrimis ⁊ ſepeliebas
mortuos: ego obtuli orationẽ tuam
dño Scd̃o ibidẽ ꝓ nobis allegãt Job
xxxiij. ſi fuerit ꝓ eo angelus loq̃ns

vnū de ſimilib9 ut annūciet hoīs eq̄tatē· miſerebit ei9 ꝛc. Itē zach. j. Et rn̄t angelus dn̄i. & dixit. Dn̄e exercituū vſq̄q̄ nō miſereberis ihr̄lm et vrbiū iuda. q̄b9 iratus es Iſte iaꝫ ſeptuageſim9 ann9 eſt. Tercio dei ſententiā nobis denūciant Dan̄. ix. vbi dr̄ q̄ gabriel ad eū volans dixit. Ab exordio precū tuarū egreſſus eſt ſermo. glo. ſn̄ia a deo Et ſeqtur. Ego āt veni ut indicarē tibi qꝛ vir deſiderio rū es De hijs trib9 dicit Bernar. ſup can. Diſcurrit angel9 medi9 inter dilectū & dilectā vota offerēs. referens dona excitat iſtā placat illū Sexto honorādi ſunt. qꝛ ipſi ſūt regis eterni nobiliſſimi milites. ſm q̄d dr̄ ī iob. Nunqd eſt numer9 militū eius? Sicut autē videm9 in militib9 alicuius regis q̄ q̄dā coꝝ ſemp in aula regia cōmorāt & regē aſſociāt & ad ei9 honorē & ſolaciū regi cantāt. Quidaꝫ autē ciuitates & caſtr̄ regni cuſtodiūt Quidā vero regis inimicos expugnāt. ita & horū militū xp̄i: q̄dam in aula regia. .i. celo empireo ſemp regē regū aſſociāt & ad ei9 honorē cātica leticie & glorie ſemp cantāt dicētes Sanctus ſanctus. ꝛc. Itē benedictio claritas & ſapientia ꝛc. Apo. vij. Alij āt cuſtodiūt ciuitates ſuburbana & villas illi. ſ. qui nobis ſūt ad cuſtodiā deputati cuſtodiētes ſtatū virginū ↄtinētiū: ↄiugatoꝝ & caſtr̄ religionū Iſa. lxij Sup muros tuos iheruſalem cōſtitui cuſtodes ꝛc. Alij ꝯo dei inimicos expugnāt Apo. xij. Factū eſt preliū in celo. .i. ſm vnā expoſitōem in eccleſia militāti Michael & angeli ei9 p̄liabant cū dracone.

¶ Septimo & vltīo a nobis honorādi ſūt angeli. qꝛ ſūt tribulatoꝝ cōſolatores Zach. j. Angel9 q̄ loq̄bat in me verba bona verba ↄſolatoria Itē Thob. v. Forti aīo eſto ꝛc Et hoc faciūt trib9 modis. Pr̄io ↄfortādo & roborādo Dan̄. x. vbi cū daniel corruiſſ; tetigit eū angel9. d. Noli timē pax tibi. Cōfortare & eſto robuſt9. Scd̄o ab īpaciētia cōſeruādo pſ. Angelis ſuis mādauit ꝛc. Tercio ipſā tribulatōnē refrigerādo & minuēdo Et hoc ſignificatū eſt. Dan̄. iij. vbi angel9 dn̄i cū trib9 pueris in fornacē deſcēdit & fecit medium fornacis q̄ſi ventum roris flantē.

¶ Prolog9 noīs Ihero. īterp̄tatiu9.

Ieronim9 dr̄ a ihera q̄d eſt ſcm̄ & nem9 q̄ſi ſcm̄ nem9 vl̄ dr̄ a norma q̄d ē lex: et ſcūs. .i. firm9 vl̄ mūd9 vl̄ ſanguine tinctus vl̄ ſacro vſui deputat9. ſicut vaſa tēpli dicebāt ſcā qꝛ ſacro vſui deputata. Fuit ergo ſcūs .i. firm9 in bono ope p pſeuerantie longanimitatē. mūd9 in mēte p puritatē. ſanguine tinct9 p dn̄ice paſſionis meditatōeꝫ ſacro vſui deputat9 p ſcripture ſacre expoſitionē et interp̄tatōeꝫ. Dicit et nem9 a nemoē vbi aliq̄n ↄuſat9 fuit Et lex ꝓpt regularē diſciplinā. quā monachos ſuos docuit vel qꝛ ſacrā legē expoſuit & interp̄tatus fuit Ihero. etiā īterp̄tat viſio pulcritudinis vel diiudicās locutōes Eſt āt multiplex pulcritudo Prima eſt ſp̄ualis q̄ eſt in aīa. Scd̄a moralis: q̄ ↄſiſtit in honeſtate moꝝ. Tercia intellectual̄ que eſt pulcritudo angelica. Quarta ſupnaturalis: q̄ eſt dīa. Qnta celeſtis: que eſt ſcōꝝ in patria Hāc qntuplicem pulcritudinē Ihero. ī ſe habuit. Nā habuit ſp̄ualem in virtutū varietate. moralem in virtutū honeſtate. intellectualē in excellenti puritate. ſupnaturalē in ardēti caritate: celeſtē in eterna claritate. Diiudicauit etiā locutōes ſiue verba. taꝫ ſua q̄ alioꝝ. Sua examinado pferēdo. alioꝝ vera ↄfirmādo. falſa cōfutādo. dubia exponēdo.

¶ Hyſtoria.

Heronimus euſebij viri nobil̄ filius: ab oppido ſtridonis quod dalmacie & pannonie cōfinia tenet: extitit oriūdus Hic adhuc puer romā adijt. et literis grecis latinis: et hebraycis plene erudit9 eſt Ingrā

natica donatū habuit pceptorē In
rethorica aūt Victorinū oratorē In
scripturis āt diuinis exercitabaf die
t nocte ac inde hausit auide qd post
modū effudit abunde ¶ Quodā tpe
sicut in epl'a ad Eustochiū; phibet
dū de die Tulliū. a nocte Platonem
auide legeret: eo q sermo incult9 si-
bi in libris ꝓpheticis nō placeret: cir
ca mediā qdragesimā tā subita a ar
denti febre arripif ut toto frigescēte
iam corpore vitalis calor in solo pe-
ctore palpitaret. Dū vero exeqe fu-
neris pararentur: subito ad tribunal
iudicis trahif. a interrogat9 cuius
cōditōis esset: xpianū se esse libere
ꝓfitef. Ad quē iudex. Mētiris inqt
Ciceronian9 es: nō xpian9. vbi est
enī thesaur9 tu9 ibi a cor tuū. At Ihe
ronim9 obmutuit. a ɔtinuo iudex ip
sum durissime cedi iussit Tūc clama
uit a dixit Miserere mei dñe: misere
re mei Tūc q astabāt precabāf ut ve
niā tribueret adolescenti. Ipse āt p
deū iurare a dicere cepit. Dñe si vnq
habuero codices seculares: si legero
te negabo. In hac igitur iuramēti
verba dimissus: sbito reuiuiscit Tūc
lacrimis totū se inuenit pfusū. a ex
verberib3 q an tribunal susceperat sca
pulas terribilr inuenit liuētes Tā
to āt studio libros diuinos extūc le
git: qnto libros gētiliū vnq legē-
rat ¶ Dū aūt eēt annoꝝ. xxix.
in romana ecclā cardinalis pſbiter
ordinatus est Mortuo āo liberio pp
Iheronimus summo dignus sacdotio
ab oib3 acclamaf S3 dū qrundā cle
ricoꝝ a monachoꝝ lasciuiā increparet:
illi indigti ei insidias pauerūt. sed a
vestem muliebrē ut ait Io. beleth
ab eis turpif est delusus ¶ Nā cū Ihero
nim9 ad matutinas more solito sur
geret: vestē mulierē quā emuli iux
lectū posuerāt reperit: suāq credēs
induita in ecclam sic ꝓcessit. Hec āt
emuli fecerūt ut mulierē habere in
thalamo crederef. Quod ille vidēs:
tāte eoꝝ vesanie locū dedit a ad Gre
goriū nazanzenū ɔstātinopolitane
vrbis epm puenit. Postq autē ab
ipso sacras lrās didicit: in heremū p
perauit. vbi qnta p xpō sustinuerit
ipse ad Eustochiū narrat di. Quoti
ens in heremo cōstitut9 et illa vasta
solitudine q exusta solis ardoribus
horridū monchis pstat habitaculū:
putaui me romanis delicijs interesse.
Horrebant sacco membra deformia
Squalida cutē situ ethiopice carnis
obduxeāt: qtidie lacrime. qtidie ge
mitus. Et si qn repugnātē somnus
imminēs oppssiss3: nuda humo vix os-
sa inherētia collidebāt ¶ De cibis et
potu taceo. Cū eē languētes aq frigi-
da vtanf a coctū aliqd accepisse lu
xuria sit: a tñ scorpionū tm̄ socius a
feraꝝ sepe choreis intererā puellarū
et in frigido corpe a carne pmortua
sola libidīs incēdia pullulabāt. ita
q sp flebā a repugnātē carnē edomā
dā media subigebā. diē crebro iūxi
cū nocte. Nec p9 a pectoris cessaba3
verberib3 q a dño rediēt trāqllitas
Ipsā q cellulā meā qsi cogitatōnū
ɔsciā3 ptimescebā. a m̄ iāt9 a rigid9
solus deserta penetrabā. Et ut m̄ tes-
tis ē dñs p9 multas lacmas nōnūq
m̄ videbar interesse agmib3 angeloꝝ.
Post qdriennū g ibidē pn̄a sic pacta
ad bethleē oppidū remeauit vbi pru
dēs aial ad psepe dñi sese obtulit p
māsurū. Bybliothecā āt suā quā sū
mo studio sibi ɔdiderāt clausā. aliosq
libros itēꝝ relegēs. die ieiun9 du
cebat ad vespū. Multos āt ibidē di
scipulos coadunās in scō ꝓposito. a
trāslatōe scripturarū qnqginta an
nis a sex mēsib3 desudauit. a vsq ad
finē vite virgo pmāsit. Licet autē in
hac legēda dicaf q virgo sp fuerit.
ipse tñ de se scribit ad Pāmachiū Vir
ginitatē in celo pfero. ñ q hēo. s3 q
magis miror q nō hēo. Tāta demiq
lassitudine fatigatus ē ut in strato
suo iacēs funiculo ad trabē suspēso
supinis maib3 se leuaēt. ut. s. officiū
mōsterij put poterat: exhiberet ¶

Quadā ꝟo die aduesꝑaſcēte cū
Jhero. cū fr̄ibꝫ ad ſacrā lectōem au-
diendā ſederet: ſbito leo q̄dā claudi
cans ingreſſus eſt Quo viſo cū cete
ri fr̄es fugerēt Jhero. eidē q̄ſi hoſpiti
obuiauit. Leo g̊ cū pedē leſū oñderꝫ
vocatis fr̄ibꝫ pedē ſibi p̄cepit abluia
diligent̄ ei⁹ plagā req̄ri. Q̄d cū factū
fuiſſꝫ. inuenerūt leonis plantā a ſē-
tib⁹ vulneratā Adhibita g̊ diligēti
cura leo cōualuit. ⁊ omi feritate de-
poſita int̄ eos q̄ſi aīal domeſticū ha
bitauit. Tunc vidēs Jhero. q̄ nō tm̄
ꝑ ſanitate ſui pedis ſed etꝫ ꝑ eoꝝ vti-
litate leonē de⁹ miſiſſet: de fratꝝ cōſi
lio hoc eidē iniūxit officiū ut aſinum
quē habebāt q̄ ligna de nemore por
tabat: ipſe leo ad paſcua duceret et
ductū ibidē cuſtodiret. Q̄d ⁊ factū ē
Nā iniūcta leoni aſini cura: more pa
ſtoris induſtrij eūdo ad paſtū ſoci⁹
inceſſant̄ itinerꝫ: rue paſcēdo vñcūqꝫ
defenſor tutiſſim⁹ erat. Verūtn̄ ut ſe
cibaret ⁊ aſin⁹ ſolitū ꝑficeret op⁹: cō
ſuetis ſꝑ horis cuꝫ eo domū redibat.
Quadā g̊ vice paſcēte aſino ⁊ leone
grauit̄ ſoporato mercato ēs cū came
lis inde trāſeūtes aſinū ſolū viderūt
eūqꝫ cit⁹ rapuerūt Expgefact⁹ leo cū
ſociū nō inueniret. fugiēs huc il-
lucqꝫ ibat. Quē tandē nō inueniēs
ad portā mōſterij triſtis redijt: ⁊ in-
tus vbi erat ſolit⁹ pre verecūdia igre
di nō preſūpſit Et vidētes fr̄es q̄ tar
di⁹ ſolito ⁊ ſine aſino veniſſꝫ putaue
rūt q̄ fame ꝯpulſus aſinū comediſſꝫ
Nolētesqꝫ annonā ꝯſuetā ſibi tribu
ere: dicebāt Vade ⁊ reliquā ptē aſel
li māduca tuā ingluuiē reple. Heſitā
tes tñ vtrū h̄ feciſſꝫ: exierūt ad paſcua
ſi forte aliq̄d indiciū mortꝫ inuenirēt.
Et nihil inuenientes reūſi Jhero. retu
lerūt Tūc monitis ei⁹ officiū aſini īpo
nūt leoni. q̄d cū leo patiēt̄ ferret: q̄dā
die expleto ope ad agꝝ exijt. hac il
lac‿ꝫ diſcurrit ſcire deſiderans q̄d de
ſuo ſocio factū fuiſſꝫ Et ecce vidit alō
ge negociatores cuꝫ onuſtis camelꝫ
p̄cedēte aſino venientes. Mos em̄ illi
regioni eſt ut q̄ñ cū camelis lōgi⁹ g̅
diūt: cameli ut directi⁹ vadāt p̄ceden
tē a collo funiculū geſtantē aſinū ſꝫ
ſequūt̄. Recognito g̊ aſino leo cū ingē
ti rugitu ſup eos irruit ⁊ hoīes in fu
gā ꝯuertit. At leo terribilit̄ rugiēs ꝑ
cutiebat cauda fortit̄ t̄rā: ꝑt̄ritoſqꝫ
camelos ſic̄ erāt onuſti añ ſe ad cel
lā ire coegit. Q̄d cū fr̄es vidiſſent et
Jhero. nūciaſſēt: ille ait. Hoſpitibꝫ
noſtris fr̄es cariſſimi pedes ablute:
eſcas p̄bete ⁊ ſup hoc volūtatem dn̄i
expectate. Tūc leo cepit ꝑ mōſteriū
ut ſolebat let⁹ diſcurrere: ſinglorꝫ
fratꝝ veſtigijs ſe proſternēs ⁊ q̄ſi de ꝑ
petrata quā nō fecerat culpa cauda
alludēs veniā poſtulabat Jhero. āt
futuroꝝ p̄ſcius: fratribꝫ ait Ite ⁊ ve
nientib⁹ hoſpitib⁹ nec̄caria preparate.
Adhuc eo loq̄nte nūci⁹ venit ad eū
annūciās añ fores hoſpites adeſſe q̄
abbatē vellent. Ad q̄s cū ille iuiſſet
ꝓtin⁹ illi eius pedibꝫ ꝓuoluūt̄ ꝑ cul
pa veniā poſtulātes. q̄s ille benigne
eleuās p̄cepit ut ſua recipent ⁊ alie
na nō vſurparēt. Rogabāt igit̄ illi
btūm Jhero. ut medietatē olei ꝑ bn̄-
dictōe accipiat: q̄bꝫ vix aſſentiēs: tā
dem coact⁹ ſuſcipi iubet. ꝓmiſerūt āt
ſe annuatī eādē olei mēſurā fratrib⁹
ipſis daturos: ⁊ a ſuis dari heredibꝫ
p̄cepturos Cum aūt olim in ecc̄a
vnuſq̄ſqꝫ caneret q̄d volebat theodo
ſi⁹ impator ut ait Joh. beleth. da-
maſū papā rogau^t ut alicui viro do
cto eccleſiaſticū officiū cōmitteret or
dinanduꝫ Ipſe igit̄ ſciens Jheroni
mū in lingua latina greca ⁊ hebray
ca pfectum: ⁊ in omi ſapiētia ſūmū
eidē officiū ꝯmiſit Jhero⁹ igr̄ pſalteri
um ꝑ ferias diſtinxit: ⁊ vnicuiqꝫ ferie
nocturnū ꝓpriū aſſignuit ac gl̄a pr̄i ī
cuiuſlibꝫ pſalmi fine dicēdū inſtitu^t
Deīn epl̄as ⁊ euāgelia ꝑ circlm āni
decātādas: cet̄aqꝫ ad offi^m ptinētia
p̄ter cātū rōnabilit̄ ordīau^t Miſitqꝫ
illud de bethleē ad ſūmū pōtificē: ⁊
ab eo ⁊ a cardīalibꝫ fu^t valde pbatū
⁊ ꝑpetuo autēticatū P⁹ h̄ āt ī ore

ſpeluce in q̄ dn̄s iacuit monumentū ſibi ↄſtruxit. vbi expletis .xcviij. annis et .vj. meſibꝫ ſepult⁹ fuit. De Jn q̄ta reuerētia Aug. eū habuerit pꝫ ī epl'is q̄s ei miſit. in q̄rū vna ei tali mō ſcribit. Dn̄o dilectiſſimo et cultu ſinceriſſimo caritatꝭ obſeruādo atqꝫ amplectēdo Jhero⁰. Aug⁹. etc. Alibi q̄ꝫ de eo ſic ſcribit. Sc̄us Jheronimꝰ preſbr grecorꝫ latinorꝫ et hebraycorꝫ eloq̄o erudit⁹: in locis ſcis atqꝫ in l'ris ſacris vſqꝫ ad decrepitā vixit etatē. cuius nobilitas eloq̄i ab oriēte in occidēte inſtar ſolis lāpas reſplēduit. Btūs āt Proſp in ſuis cronicꝭ ſic ait Jheronim⁹ pſbr in bethleē toti iā mūdo clar⁹ hitat: egregio ingenio et ſtudio vniūſe ecc'e ſuiens. Jſido. in li. ethimo. ait Jheronim⁹ trium linguarꝫ perit⁹ extitit. C⁹ interptatō ceteris anfert' q̄a v̄borꝫ tenacior ē et pſpicuitate ſnīe clarior: atqꝫ utpote a xpiano interpte verior. Jn dialogo q̄ꝫ ſeueri diſcipuli ſci Martini q̄ e⁹ tēpe fuit ſic de Jhero. ſcptū ē. Jheronim⁹ pter fidei meritū: dotēqꝫ v̄tutū: nō ſolū latinis atqꝫ grecꝭ: ſꝫ et hebraycis ita l'ris inſtruct⁹ ē: ut ſe illi ī oī ſcīa nemo audeat ↄparare. Cui iugꝭ ad ūſus malos pug: ꝑpetuūqꝫ ētamē. Oderūt eū hētici. q: oēs impugnare nō deſijt. Oderūt clerici. q: vitā eorꝫ īſecta batꝰ et crimīa. Sꝫ plane eū boni diligūt et mirātꝰ. Nā q̄ eū hēticū eē arbitrātꝰ inſaniūt. Tot⁹ ſp in lectōe. tot⁹ in libris ē. Nō die. nō nocte q̄eſcit. ā legit ſp: ā ſcribit. Hec ſeuer⁹. Et ſic ex hijs v̄bis pꝫ: et ſic ipē ſepe teſtatꝰ multos pſecutores et detractores ꝑpeſſus ē: q̄s tn̄ pſecutōnes q̄ꝫ libēter ſuſtinuerit pꝫ ex eo q: ſic dic̄ ī ep'la ad aſellā. Grās ago dō q: dign⁹ ſum q̄ꝫ bit⁹ quē oderit mund⁹. maleficū me garriūt: ſꝫ ſcio ad regnū pūcire p infamiā et bonā famā. Jtꝭ Vtinā ob dn̄i mei nomē atqꝫ iuſticiā vniūſa īfidelium turba me pſeq̄r vtinā in obprobriū meū ſolidi⁹ exurgat hic mūd⁹ ut merear a xpō laudari et ſue pollicitatōnis ſpare mercedē: Grata itaqꝫ et deſiderāda tēptatio eſt: cui⁹ pmiū a xpō ſpatꝰ in celo. nec maledcō grauis eſt q̄ dīna laude mutatꝰ. Obijt autē circa dn̄i annos. cccxxviij.

De noīe ſcī Remigij epi.

Remigi⁹ dr̄ a remige q̄ ē nauis ductor vel rector. Vel dr̄ a remis q̄ ſūt īſtra q̄bꝫ nauis duc' et a gyon lucta⁰ Jpſe eīn eccāꝫ gubnauit: et a piculo naufragij eāꝫ duxit ad portū padiſi et p ea luctat⁹ eſt ↄtra īſidias demoīs. Hyſtoria

Remigi⁹ regē lodoVicū et gentē frācorꝫ ad fidē ↄūtiſſe dr̄. Hēbat ei rex vxorē noīe Rotūdinā xpiaīſſimā q̄ virꝫ ſuū ad fidē nitebat' ↄūtere ſꝫ neq̄bat. q̄ cū filiū genuiſſꝫ eū baptiſaē volu't: ſꝫ rex oīo phibuit. Jlla vō q̄eſcē nō valēs: tādē ſꝫ a rege obtinuit a filiū baptiſauit. Qui cū baptiſat⁹ eēt ſbito mortu⁹ ē. Cui rex. Nūc appaēt q: xp̄s vir dē⁹ eſt q̄ eū p quē fides e⁹ poterat ſblimari nō potuit in vita ↄſuaē. Cui illa. Jmmo in ſꝫ a dō meo valde me diligi ſētio q: pmū fructū ventris mei eū recepiſſe ↄg̃ſco q̄ regnū infinitū tuo melius filio meo largitus ē. Cōcepit iterꝫ et aliū pepit quē ut pmū cū multa īſtātia baptiſari fecit: ſꝫ ecce ſubito infirmatꝰ ita q: eius vita deſpatur. Aitqꝫ rex vxori. Vere debilis eſt de⁹ tu⁹. quia nullū in ſuo nomine baptiſatū ↄſuare pt. Nā ſi mille genueris et cunctos baptiſaueris oēs ſimul pibūt. Sꝫ tn̄ puer ↄualuit et ſaītatē recepit: ita q: p⁹ pr̄em regnit. At fidelis mulier virū ſuū ad fidē ducere conabat': ſꝫ ille modis oīb⁹ reſiſtebat. Qualꝭ āt ad fidē ↄūſus eſt in alio feſto qd̄ eſt poſt epiphaniā dictū eſt. Volēs āt rex Lodo Vic⁹ iā xpian⁹ remēſem eccāꝫ dotaē btō Remigio dixit: ut q̄ꝫtū circuiret dū in meridie dormiret ſibi donaret. Qd̄ et factū ē. Sed cū qd̄dam molendinū hēret intꝭ fines bti remigij: molendinari⁹ ipm dū circuiret cū īdigtōe repulit. Cui dix' remigi⁹

amice nō ſit tibi dur ut hoc molendinū inſiſt ꝑeam⁹ At ille ut eū reiceat ſtatī rota molendini in ɔ͂riū verti cepit Clamauitq ꝑ Remigiū: d. Serue dei venia ꝑeam⁹ pariter molendinū Cui ille. nec m̄. nec tibi. Statiq ī terra ſe apuit a molendinū penit⁹ degluti uit ⁋ Preuidēs Remigi⁹ famē futurā cū in q̄dā villa bladi cumulos cōgregaſſ; inebriati ruſtici ſenis prudētiā deridētes ignē ſuppoſuerūt. Qd ille audiēs illuc venit a ꝑ frigore etatis a veſptini tpis ſe calefacē cepit a trāq̄llo corde dixit. Sēp foc⁹ bon⁹ eſt verūtn̄ q̄ h̄ fecerūt a poſteri eorꝝ: viri ī genitalib; rupti: a mulieres gutturoſe erūt. Qd in vilia illa ſic euenit: q̄uſq ꝑ karolū ſūt diſꝑſi ⁋ Notādū āt q illud feſtū ſcī Remigij qd agi² in ianuario ē feſtū felici obit⁹ ipſius Iſtd āt dr ēē de e⁹ ſacri corpis trāſlatōe. Cū em̄ corp⁹ ei⁹ p⁹ obitū ipſi⁹ in ecclā ſcōꝝ Thimothei a Apollinaris cū feretro deferref ſec⁹ ecclā; ſcī Criſtoferi cepit adeo pōderare q nullaten⁹ moueri potuit. Tādē coacti rogauerūt dn̄m ut eis oñdere digre²ſi forte ī ecclā illa vbi nulle reliq̄e ſcōꝝ q̄ſcebāt ſepeliri vellet: ſtatī corp⁹ leuiſſime ſbtulerūt: a ip; ibi h̄rifice poſuerūt. vbi cū multa miracl'a fierent: ecclām āpliauerūt. Et fcā cripta retro altaē cū effoſſū corp⁹ ibi reponē vellēt: moue nullaten⁹ potuerūt. Cū āt in orōnib; ꝑnoctarēt a media nocte oēs ꝑit obdormiuiſſēt: in craſtinū. ſ. kalē. octob. inuenerūt ſepulcrū cū corpe ſcī Remigij in illā criptā ab āgel̄ deportatū. qd tn̄ p⁹ lōgū tpˢ in pulcriorē criptā eadē die cū argētea capſa trāſlatū eſt ⁋ Floruit circ̄ annos. cccxc

⁋ De ſcō Leodegario pontifice.

Leodegari⁹ dū omi virtute pollerет: eduēſi ecclē meruit ī pōtificē ꝑmoueri. Qui dū dotario rege decedēte curā regni gḡri⁹ ꝑmeref: voluntate dei a pn̄apū ɔſilio Chilldericū frēm dotarij adoleſcentē valde idoneū pfecit in regē. Sed Ebroinus Theodericū ipſi⁹ Childerici germa[m]pficē nitebat². nō ꝓpter regni ɔmodū ſ; q deptāᵉ eiect⁹ a oib; odioſus irā regis a pn̄apū verebat². Times ḡ Ebroin⁹: licētiā a rege petijt a mōſteriū ītroiuit. Quo ɔcedēte a frēꝝ ſuū Theodericū ne ɔ̄ regnū aliq̄d moliref ī cuſtodia detinēte ſanctitate a ꝓuidētia epi pace mirabili oēs gaudebāt. S; p⁹ aliqd tpˢ rex malignoꝝ ɔſilio depuat⁹ intātū in viri dei odiū excitaſ q oportunitatē a modū mortis ei⁹ attēti⁹ inq̄rebat S; eps blāde ferēs a īimicos ut amicos ɔplectēs egit ut ī die paſche in vrbe cui ꝑerat celebraret Et ecce illa die nūciatū ē ei q rex in illa nocte q̄cq̄d de morte ei⁹ tractauerat pficere decreuiſſ; At ille nil trepidās: ſed illa die cū rege in mēſa cōicās: pſecutorē ſic fugit q in luxumēſi mōſterio dn̄o ſuiēs: cū Ebroino q̄ in mōſtico hitu ibi latitabat: ſedula caritate ſuiuit P⁹ modicū rex moritur: a Theoderic⁹ in regnū ſblimaſ. Quare Leodegari⁹ ꝓpl'ī ſui lacrimis a pcib; mot⁹ a abbatiſ īpio cōpulſus: ad ſedē ſuā redijt. Et Ebroin⁹ ꝓtin⁹ apoſtatauit. a regis ſeneſcall⁹ ordinat⁹ eſt. Qui licꝫ pri⁹ mal⁹ fuerit: tn̄ poſtea peior fuit. totoq ſtudio Leodegariū occidē nitebat². Miſſis ḡ militib; q̄ eū capent: Cū hoc Leodegarius cōpiſſet eoꝝ furori cedēs dū ī habitu pōtificali de vrbe egredere²a militibus capitur. q̄ ei ſtatī oculos eruerunt. Poſt bienniū vō ſcūs Leodegari⁹ cū fratre ſuo Garino quē Ebroinus exilauerat: in palacium regis adduct⁹ cū ad irriſiōez ebroini ſapient a pacifice rn̄deret: neq̄ ille iuſſit garinū lapidib; obrui: ſcm̄q ep; die tota nudis pedib; ꝑ q̄ndā fluuiū ſup acutiſſiōs lapides decurrēte deduci. Et audiēs q ī hijs deū laudaret li guā e⁹ pſcidi fec. a poſtmodū eū cuidā cuſtodi tradidit ut ip; nouis ſupplicijs reſeruaret Ille vō vſū loq̄ndi nō pdidit ſ; pdicatōi a exhortatōi ꝑ

ut poterat vacabat. Predixit quãq̃
tit ipſe et ebroin9 ex hac vita migrẽt
Lux aũt imẽſa i modũ corone caput
e9 circũdedit Quã cũ multi vidiſſẽt:
q̇d h' eſſ ab eo q̃ſierũt At ille ſe i orõe
ꝓſternẽs deo grãs retulit ⁊ aſtãtes
ut i meli9 vitã mutarẽt admonuit.
Q' audiẽs ebroin9 ⁊ iuidẽs: miſſis
ſpiculatoribꝫ eũ decollari mãdauit.
Cũ ipſꝫ ducerẽt ait eis. nõ ẽ inq̇t op9
frẽs vos diuti9 fatigari: ſꝫ h' iplete de
ſiderĩũ e9 q̇ miſit vos. Ad h' tres eorꝫ
adeo ſũt ↄpũcti ꝙ ad pedes ei9 ꝓcidẽ
tes veniã ꝑcabãt. Q̃rt9 vo cũ eũ de
collaſſ ꝓti9 a demõne arrept9 et i ignẽ
ꝓiect9 vitã miſerabilr̃ t̃miauit. Biẽ
nio expleto audiẽs ebroin9 corp9 vi
ri ſci multꝭ miraculꝭ illuſtrari miſeã
bili cruciat9 iuidia. militẽ illuc mi=
ſit an ut ſic ſe hr̃et v'itas: inũarꝫ Mi
les aũt arrogãs ⁊ ſupbꝫ cũ illuc veniſ
ſet cũ calce tũbã ſci pcutiẽs exclama
uit Moriat̃ q̇ mortuũ miãcła facere
poſſe credit Mox ille arrept9 a demõne
⁊ ſbito moriẽs morte ſua ſcm̃ ãpli9
ↄmẽdauit. Auditis hĳs ebroin9 ã=
pli9 iuidia torq̃bat̃ ⁊ famã ſci extin
guere nitebat̃. Sꝫ iux̃ ꝑdicatõeꝫ ſci
gladio neq̃t nequã ipſẽ occidit̃. Paſ
ſus eſt circa annos. Dclxxx.

¶ De noĩe ſancti Franciſci.

Franciſc9 pri9 dicebat̃ Jo h'es
ſꝫ mutato noĩe vocat9 ẽ frãci
ſcus C9 mutatõis multiplex
cã fuiſſe videt̃. Prĩo rõe miracłi ↄmu
tãdi Linguã eĩ gallicã miracłoſe a
dõ recepiſſe ↄg̊ſcit̃ Vñ d' in legenda
ſua Q̃ra ſp̃ cũ ardoꝛe ſpũſſcĩ ardẽtia v'
ba foris eructãs gallice loq̃bat̃ Scdõ
rõe officĳ diuulgãdi Vñ d' i legẽda
ꝙ d'ina ꝓuidẽtia ſibi h' voꝫbulũ ididit
ut ex ſinglaria iſueto noĩe opĩo mi
ſterĳ e9 toti ciui9 innoteſcẽt orbi Ter
cio rõe effcũs ↄſeq̃ndi ut. ſ. p h' dacẽt
intelligi ꝙ ipſẽ p ſe ⁊ filios ſuos mlꝭ
tos ſuos pcca ⁊ dyaboli debebat frã
cos ⁊ liberos facẽ. Q̃rta rõe magñi
mitatis in corde nã franci a feritate
dicti ſũt ꝙ eis ineſt nãlis feritas ⁊

magñimitas aĩoꝝ. Q̇nto rõe virtu
oſitatꝭ in ſmõe q: ei9 ſmo inſtar ſe=
curis vicia incidebat. Sex° rõe terroris
in demonũ fugatõe. Septi° rõe bone
ſtatis ⁊ ſecuritatis. Aiũt em̃ franci=
ſcas dici ſigna q̃dã inſtar ſecuriũ q̃
rome añ ↄſules ferebãt q̃ erãt in terro
rẽ. in ſecuritatẽ ⁊ honorẽ

Franciſcus ſeru9 et amic9 altiſ=
ſimi in ciũtate aſiſĳ ort9 et nego
ciator effect9 fere vſqꝫ ad vigeſimuꝫ
etatis ſue ãnũ tp̃s ſuũ vane viuẽdo
ↄſũpſit. Quẽ dñs infirmitatis fla=
gello corripuit et in virũ alterꝝ ſbito
tñſmutauit: ita ut iã ſpũ ꝓphico pol
lere cep̃t. Nã cũ q̃dã vice ipſẽ cũ pl'i
b9 a peruſinis capt9 diro fuiſſ carceri
mãcipatus: dolẽtibꝫ alĳs h' ſol9 exul
tat. Redargut9 ſup h' a ↄcaptis rñt.
Jõ me exultare moueritꝭ: q: ad h' ſã
ctus p totũ ſclm̃ adorabor ¶ Quadã
vice romã cã deuotõis ꝓficiſcẽs veſti
mẽta ſua depoſuit ⁊ paupis cuiuſdã
veſtimẽta induẽs añ eccãꝫ ſci petri
cũ paupibꝫ ſedit: ⁊ cũ eis velut vn9
ex illꝭ auide mẽdicauit. Et ſepi9 ſilẽ
feciſſ: ni notorꝝ verecũdia ipediſſ.
Antiqu9 hoſtis eũ a ſalubꝫ ꝓpoſito co
nabat̃ auertere ⁊ feiaꝫ q̃ndã ſue ciuitatꝭ
mõſtruoſe gibboſã cordi ei9 imittit
⁊ ni reſipiſcat a ceptꝭ ſilem ſe facturꝝ
minat̃. ſꝫ a dño ↄfortat9 audiuit Frã
ciſce amara ꝓ dulcibꝫ ſũt ⁊ teipſꝫ cõtẽ
ne ſi me cupis agnoſcẽ. ¶ Quendã
igit̃ leproſũ obuiũ hñs cũ hoĩes hu
iuſmodi naturalr̃ abhorrẽt: d'ini tñ
oracłi memor occurrẽs i oſcła ei9 ruit
⁊ p9 h' ille ſtati diſpuit. Quapropt̃
ad leproſorꝝ hitacła ꝓpꝛ̃ãta eorꝝ ma
n9 deuote oſculãs: pecuniã illꝭ donat.
Et Eccãam ſci Damiani cã orõnis
ingredit̃ ⁊ imago xp̃i eũ miãculoſe
alloq̇tur Franciſce inq̇t vade repara
domũ meã q̃ ut cernis tota deſtruit̃
Ab ea ergo hora aĩa eius liquefac=
ta eſt: et crucifixi cõpaſſio eius cordi
mirabilr̃ eſt infixa Inſiſtit ſollicite
eccãe reparande: ⁊ venditis que hẽbat
cũ pecuniã cuidã preſbro darꝫ ⁊ ille

timore pntū recipe recuſaret: corā ip
ſo eā pn̄ciēs: tāꝗ̄ puluerē vilipēdit
q̄re a p̄re ligatus ⁊ capt⁹ pecuniā ei
reſtituit ac veſtē pit̄er reſignauit ⁊ ſic
nud⁹ ad dn̄m euolauit ⁊ cilicio ſe ī=
duit Aduocat inſup ſeruū dei q̄ndā
ſimplicē viꝝ quē loco p̄ris ſuſcipiēs
cū p̄r ei⁹ maledicta cōgeminat: ipſe
ſibi econuerſo bn̄dicat. Frat̄ eē eius
carnal̄ hyemali tp̄e cū vilibꝫ pānī=
culis tectū orōi vacātē ⁊ tremebūdū
vidēs ait cuidā. Dic frācisco ut de ſu
dore ſuo vnā tibi minutā vēdat. Q̄d il
le audiēs alacrit̄ rn̄dit. Reuera ego
hāc dn̄o meo vēdā. Quadā die cū
audiret ea q̄ dn̄s diſcipul̄ ſuis ad p̄
dicādū miſſis locut⁹ ē: ſtatī ad vīī
ūſa ſuāda tota v̄tute ↄſurgit. ſoluit
calciamētū de pedibꝫ. tunica vna viti
induit̄ ⁊ p corrigia mutauit funicu=
lū. Tpe niuis p ſiluā ābulās a la
tronibꝫ capit̄: ⁊ ab illis q̄s ſit req̄ſi
tus: p̄conē dei eē ſe aſſeruit Quē illi
arripiētes in niuē pn̄iciūt dicētes Ja
ce ruſtice p̄co dei. Multi nobles
ac ignobiles: clerici ⁊ layci ſpreta ſecli
pōpa ei adheſerūt q̄s p̄r ſcūs docuit
euāgelicā pfectōez īplere: pauptatē
app̄hēdere: ⁊ p viā ſimplicitatꝭ incedē.
Scripſit p̄tea euāgelicā regulā ſibi
⁊ ſuis fr̄ibꝫ habitꝭ ⁊ bn̄dis: quā pp̄
Jnnocēti⁹ ↄfirmauit Cepit ex tūc fer
uēti⁹ vbi dei ſemīa ſpgere: ⁊ ciuitates:
⁊ caſtella ſuo feruorē mirabili circuiē.
Fr̄ q̄dā erāt a foris videba̅ eximie
ſcītatꝭ tū admodū ſinglaris q̄ tāta
diſtrictōe ſilentiū obſuabat ut n̄ v̄
bis ſꝫ ſignis ⁊ nutibꝫ ↄfitet̄ Cū ſcūs
ab oībꝫ laudare̅ vir dei illuc adue=
niēs dixit. Sinite fr̄es nec m̄ in eo dy
abolica ſigmēta laudate Moneat̄ ſe
mel vel bis in ebdomada cōfiteri. q̄d
ſi nō fecerit diabolica tēptatio eſt: ⁊
deceptio fraudulenta Monētibꝫ illū
fr̄ibꝫ digitū ori ſuo impoſuit ⁊ caput
excutiēs ſe nullaten⁹ cōfeſſuꝝ īnuit.
Nō p⁹ multos dies ad vomitū redijt
⁊ in facinoroſis actibꝫ vitā finiuit
Fatigat⁹ ex itinē vir dei dū aſinū eq̄
taret ſoci⁹ ei⁹ Leonard⁹ de aſiſio ſilꝭ
fatigat⁹: intra ſe cogitare cepit. Nō
de pari ludebāt pntes ei⁹ ⁊ mei. Cō
tinuo vir dei de aſino deſcēdens dixit.
Nō ↄuenit me eq̄tare ⁊ te peditē ire
q̄ nobilior me fuiſti. Stupefact⁹ fra
ter ad pedes ei⁹ pcidit ⁊ veniā poſtu
lauit. Trāſeūti ſibi aliq̄n̄ mlr̄ q̄dā
nobil̄ acito gradu occurrit Cui⁹ laſſi
tudinē ⁊ incluſos anhelit⁹ miſerat⁹
q̄d nā req̄reret inq̄ſiuit. Et illa Ora p
me pat̄: q̄ ſalubre ꝓpoſitū q̄d ↄcepi
viro meo īpediēte nō exeq̄r ſꝫ in ſuiꝭ
tio xp̄i m̄ plimū aduſat̄ Cui ille Va
de filia q̄ cito de eo ↄſolatōez recipi=
es. ⁊ ex pte dei oīpotētis ⁊ mei ſibi
denūciēs nūc ē tp̄s ſalutis: ⁊ poſtea
eq̄tatis. Qua denūciāte vir ſbito ī=
mutat̄ ⁊ ↄtinētiā pollicet̄. Cuidā ru
ſtico in q̄dā ſolitudīe ſiti deficiēti: fō
tē aq̄ ibidē ſuis orōibꝫ īpetrauit Cui
dā frī ſibi admodū familiari ſecretū
ſꝫ ſcō īſtigāte ſpū retulit. di. Hodie
eſt aliq̄s ſeru⁹ dei ſup t̄rā ꝓpt̄ quē q̄
adiu̇xerit nō pmittet dn̄s famā ſup
hoīes deſeuire. ſicut p̄ ul dubio fuiſſe
narra̅ Sꝫ illo ſblato tota in ↄ̄rriū ↄdi
tio pmuta̅ Nā p⁹ ei⁹ felicē trāſitū p̄
dicto frī apparuit. d. Ecce iā venit fames
quā dū viuerē ego ſup t̄rā dn̄s venire
nō pmiſit Jn feſto paſce cū fr̄es in
heremo mēſaꝫ accurati⁹ ſolito albis
cabelleis ⁊ vitreis ppaſſēt: ⁊ vir dei
ſꝫ ↄſpexiſſꝫ ⁊ ptin⁹ greſſū retrahēs ca
pellū cuiuſdā paupis q̄ tunc aderat
capiti ſuo īponit ⁊ baculū manu ge
ſtās foras egredit̄: ⁊ ad hoſtiū pre
ſtolatur. Māducātibꝫ ergo fr̄ibꝫ cla
mat ad hoſtiū ut amore dei pegrino
paupi ⁊ infirmo elemoſinā largiāt̄.
Vocat⁹ paup ingredi̅: ⁊ in t̄ra ſol⁹
recūbēs diſcū poīt in cinē. Q̄d videtes
fr̄es ſtupoē nimio ſt̄ repleti. q̄bꝫ ille
Mēſā vidi paratā ⁊ ornatā ⁊ paupꝫ
hoſtiati cūtiū vnī cū n̄ eē cog̅ui. Dī
Pauptatē ī ſe ⁊ in alijs adeo dilige=
bat ut pauptatē dn̄āꝫ ſuā ſp vocaret. ſi
q̄n̄ paupiorē ſeipō videt ptin⁹ īuide
bat ⁊ ſe ab illo vinci tiebat. Nā ⁊ cū

die q̄dam paupculū q̄ndā obuiū ha
buiſſʒ: ait ſocio ſuo. Magnā vereců
diā intulit nob̄ hꝰ inopia et paupta
tē nrāʒ repꝛhēdit Nāꝫ p meis diuitiis
dn̄am meaʒ pauptatē elegi: et ecce ā
pliꝰ relucʒ ī iſto. Cū q̄dā paup corā
eo triſtitia vir dei nīmia fuiſſʒ ↄpaſſiōe
ↄmotꝰ dixit ei ſociꝰ Et ſi hic paup ſit
forſitā in tō puīcia nō ē eo ditior vo
lūtate Cui vir dei dixit Cito exue tuni
cā tuā et paupi tribue et ad eꝰ pedes p
ſtratꝰ culpabilē te pclama. Cui ille
ptinꝰ obediuit. Quadā vice tres
mlieres facie et hītu p oīa ſiles obui
am hūit: q̄ eū tali ſalutauerūt Bn̄ve
niat dn̄a pauptas. Et ↄtinuo diſpa
ruerūt et vltra viſe n̄ ſūt. Cū ad ciui
tē aretii deueniſſʒ et ibi bellū ītestinū
ↄmotū fuiſſʒ vidit vir dei de burgo ſup
terrā illā demōes exultātes Vocāſqʒ ſo
ciū ſuū noīe ſiluestꝝ. dixit ei Vade ad
portā ciuitatis et demōibʒ ut ciuitatē exeāt
ex pte oīpotētis dei p̄cipe. Qui feſtinā
ter an̄ portā valēt clamauit Ex pte
dei et pr̄is mei frāciſci diſcedite demōes
vniuſi Sicqʒ oēs ciues pꝰ modicū ad
ↄcordiā redierūt. Predictꝰ āt ſilue
ſter dū adhuc ſacdos ſclaris eſſʒ vidit
in ſōno crucē aureaʒ de ore frāciſci p
deūtē: cuiꝰ ſūmitas celos tāgebat: cuiꝰ
brachia ptēſa ī latū vtrāqʒ ptē mūdi
amplexādo cīgebāt Cōpūctꝰ ſacdos
ptinꝰ mūdū deſerit. et viri dei pfectꝰ
imitator efficit. Ex̄nte viro dei ī
orōe dyabolꝰ ter eū noīe ppꝛio vocauit.
Cui cū ſcūs rn̄diſſʒ: adiecit. Nullꝰ ē
eni adō in hoc mūdo pctōr cui ſi ↄuſus
fuerit nō indulgeat dn̄s. Sʒ q̄cūqʒ ſe
metipm pn̄ia dura necauerit: miam
ī eternū nō iueniet Cōtinuo frꝰ dei p
reuelatōʒ cognouit hoſtis fallaciā quō
niteret eū ad tepōꝛē reducē. Cernēs
ho dyabolꝰ q2 ſic nō pualuit: grauē
carnis tēptationē ei immittit. Q8 vir
dei ſentiēs veſte depoſita cordula du
riſſima ſe verberāt. d. Eya frat̄ aſine
ſic te manē decet ſicqʒ ſbire flagellū
Sʒ cū tēptatio nequaq̄ diſcederet: fo
ras exiēs in niue ſe nudū dimerſit.
Accipiēſqʒ niuē in modū pile ſeptēʒ
globos ↄpoſuit Quos ſibi ꝓponēs ce
pit alloq̄ corpꝰ. Ecce inq̄t hec maior
vxor tua. Iſte q̄tuor due ſūt filie tue
et duo filii. relique due ſeruus ſunt
et ancilla. Feſtina ḡ oēs induē. qm̄
frigore moriunt̄. Si aūt eaꝝ multi
plex ſolicitudo te moleſtat vni dn̄o
ſolicitus ſerui. Illico diabolus cōfu
ſus receſſit et vir dei deū gl̄ificās ī cel
lā rediit. Cū apd dn̄m leonem
cardinalē ſcē cruc̄ ab eo rogatus a
liq̄mdiu moraret̄ nocte quadā demo
nes ad eū veniētes ipʒ grauiſſime ver
berauerūt. Vocāſqʒ ſociū et rem ſibi
apiens ait. Demones ſunt caſtaldi
dn̄i mei q̄s deſtinat ipē ad puniēdos
exceſſus. ego ho offenſaʒ non recolo
quā p pn̄iam et ſatiſfactōeʒ nō laue
rim ſʒ forte iō caſtaldos ſuos ī me p
miſit irruere. q2 maneo in curiis ma
gnatoꝝ. q8 forſitā fribʒ meis paup
culis bonā ſuſpitionē nō gn̄at q̄ for
te me eſtimāt deliciis abūdare. Et
ſurgēs: ſūmo mane inde receſſit.
Ex̄nte eo aliq̄n in orōe vidit ſup te
ctū domꝰ cateruas demoꝝ cū ſtrepitu
diſcurrētes Qui cōcitus foras exiēs
et cruc̄ ſignū ſibi impmēs. dixit. Ex
pte oīpotentis dei vobis dico demōes.
ut q̄cq̄d vob̄ pmiſſū eſt ī meo corpe
faciatis. libent̄ oīa ſuſtiebo. q2 cū ma
iorē inimicū nō habeā corpe: vindi
cabitis me de adūſario meo dū ī ipō
vice mea exercebitis vltioneʒ. Cōfuſi
ḡ demones euaneſcūt. Frat̄ q̄dam
ſocius viri dei in extaſi factus: int̄ ce
teras celi ſedes vidit vnam digniſſi
mam et mirabili gloria fulgentem.
Qui cum miraret̄ cui tam p̄clara ſe
des ſeruaret̄: audiuit. Sedes iſta vni
us de ruentibʒ principibʒ fuit. et nūc
ſancto franciſco parat̄ Et exiens ab
orōe viꝝ dei interrogat. d. Quid de te
opinaris pr̄. Et ille. Videor m̄ maxiꝰ
pctōꝝ. Statiqʒ ī corde fr̄is ſpūs dixit
Cognoſce q2 vera fuerit viſio quā vidi
ſti qm̄ ad ſedē p ſupbiā pditā hūili
tas leuabit hūilimū. In viſiōe

vir dei ſupra ſeraphim ɔſpexit cruci-
fixum: q̄ ſue crucifixionis ſigna ſic ei
impreſſit ut crucifixꝰ videret᷑ ⁊ ipſe. Cō
ſignāt᷑ manꝰ ⁊ pedes ⁊ latꝰ cruc᷑ cara
ctere. ſꝫ diligēti ſtudio ab oīm ocul᷑
ipſa ſtigmata abſcondebat. Quidā
tñ hec in vita viderūt: ſꝫ in morte plurimi
ɔſpexerūt. Quod āt hec ſtigmata p̄ oīa
vera extiterūt: multe miracul᷑ oſtenſū ē.
Quoꝝ duo q̄ poſt eiꝰ obitū ɔtigerūt hic
inſerere ſufficiat. In apulia qdā no
mine Rogeriꝰ añ imaginē ſci Frā-
ciſci ſtās cepit cogitare d. Eſt ne hoc
verū ut tali claruiſſꝫ miraculo: an pia
fuiſſꝫ illuſio ſiue ſuoꝝ fratꝝ ſilata ī-
uētio. Qd cū mēte revolueret ſbito
audit ſonū q̄ſi ſpiculū pſiliēs de ba
liſta. ſenſitqꝫ ſe in ſiniſtra manu g̃-
uiter vulneratū. Sed cū in cirotheca
nihil leſionis appareret cirothecam de
manu extraxit ⁊ g̃ue vulnꝰ q̄ſi ſagit
te in manu ɔſpexit. ex q̄ tāta vis pce
debat ardoꝛ ut totꝰ ex ardore ⁊ doloē
deficē videret᷑. Cūqꝫ peniteret: ⁊ btī frāci
ſci ſtigmata credē veraciť teſtaret᷑: p
duos dies dū ſcm̄ dei p ſua ſtigma-
ta exoraſſꝫ fuit ɔtinuo liberatꝰ. In re
gno cꝫ caſtellio cū qdā vir ſeruo dei
deuotꝰ ad ɔpletoriū pgēt: ab inſidijs
ob mortē alteriꝰ ibi pat᷑ ex errore ī-
petit᷑: et letal᷑ vulneatꝰ ſemiuiuꝰ re
linq̄t᷑. Deinde gladiū in gutture cru
delis lictoꝛ infixit. ⁊ extrahere nō valēs
receſſit. Fit ubiqꝫ ɔcurſus. ⁊ clamoꝛ
⁊ ab oībꝫ mortuꝰ plāgit᷑. Cū āt nocte
media cāpana frm̄ ad matutiās pul
ſaret᷑: vxoꝛ clamare cepit. Mi dñe ſur
ge ⁊ vade ad matutiās. qꝛ cāpana te
vocat. Statiqꝫ ille manū eleuās vi-
debat᷑ alicui īnuere ut gladiū extraheret.
Et ecce vidētibꝫ oībꝫ gladiꝰ q̄ſi vali-
diſſimi iactꝰ manū pugil᷑ eminꝰ pſi-
liuit. Statiqꝫ ille pfecte ſanatꝰ ſe erexit
di. Btūs frāciſcꝰ ad me veniēs ſuaqꝫ
ſtigmata vulneribꝫ meis apponēs eo
rū ſuauitate cūcta vulnera deliniuit.
Qui cū vellꝫ diſcedere ei īnuebā ut gla
diū extraheret: qꝛ loq aliť ñ valerē. quē ſ
ſtatī apprehēdēs valide pieciit. ſtatiqꝫ

ſtigmatibꝫ ſcīs vulneatū guttur demul-
cēs pfecte ſanat᷑. In urbe rōna
clara illa luīaria orbis. ſ. b. Domicꝰ
⁊ btūs Frāciſcꝰ corā dño hoſtieñ. q̄
poſtea fuit ſūmꝰ pōtifex aderāt. dixit
qꝫ eis epūs Cur nō facimꝰ de v̄ris fra-
tribꝫ epōs ⁊ platos: q̄ documēto ⁊ ex
emplo ceteris pualēt. Fit int᷑ ſcōs de
rñdēdo longa ɔtenº. Vicit tāde hūi
litas frāciſcū ne ſe pponeret. ⁊ vicit
dñicū ut pmꝰ rñdēdo hūilit᷑ obediret
dixit g̃ btūs dñicꝰ. Dñe g̃du bono ſi
ɔgnoſcūt ſblimati ſūt frēs mei. neqꝫ
p poſſe meo pmittā ut aliud aſſequāt
cacumē dignitatis. Poſt hec rñdēs ſcūs
frāciſcꝰ dixit. Dñe minores iō vocati
ſūt frēs mei ut maiores fieri nō pſu
mant. Colūbina ſimplicitate plenꝰ
oēs creaturas ad creatoris hortat᷑ a-
morē. pdicat auibꝫ audit᷑ ab ipſis: tā
gūt᷑ ab ipō. nec niſi licētiate recedūt.
Hirūdines dū eo pdicāte garrirent
ipō ipāte ptinꝰ ɔticeſcūt. Apd porti
unculā iuxꝫ eiꝰ cellā cicada ī vico reſi
dēs freqnt᷑ canebat. quā vir dei extē
dēs manū vocauit d. Soroꝛ mea cicada
veni ad me. Que ſtatī obediēs ſup
manū eiꝰ aſcēdit Cui ille Cāta ſoroꝛ
mea cicada ⁊ dñz deū tuū lauda. Que
ſtatī canēs nō niſi licētiata receſſit.
Pepcit lucernis: lāpadibꝫ ⁊ cādel᷑ no
lens ſua manu deturpare fulgorē.
ſup petras reuerēt᷑ ābulauit eiꝰ intui
tu q̄ dr̄ petra. Legꝫ de via vermiculos
ne trāſeūtiū pedibꝫ ɔculcaret᷑. ⁊ api
bꝰ ne media peāt glacie hiemali mel
⁊ bona vina iubꝫ apponi. Fr̄m no
mie aīalia cūcta vocabat. miro ⁊ inef
fabili gaudio replebat᷑ ob creatoris
amorē. Coronā ſibi magnā fieri p-
hibebat. di. volo qꝫ frēs mei ſimpli-
ces ptē hēāt ī capite meo. Cūqꝫ q̄n
dā auiū multitudiē reppiſſꝫ ⁊ eas vi
dit vōis pticipes ſalutaſſꝫ: dixit. frēs
mei volucres multū debetis laudare
creatorē qui plumis vos induit. pē-
nas ad volandū tribuit. aeris purita
tē ɔceſſit. ⁊ ī a ſolicitudine vos guber
nat. Aues aūt ceperūt adūſus eū ex

tendere colla. ptēdere alas. apire ro ſtra. ⁊ in illū attente reſpicē. Jlle v̄o p mediū illaꝝ trāſiens: tunica ptin gebat eaſdē: nec tn̄ aliq̄ de loco eſt mota donec licētia data oēs inſimul auolauerūt. Cū ap̄d caſtꝝ alma riū p̄dicaret. ꝓpter garritus hyrun dinū ibidē nidificātiū audiri n̄ pote rat. Quibꝫ ille: ſorores mee hyrūdi nes: iā tp̄s eſt vt loq̄r ego: q̄ vos ſa tis dixiſtis. tenete ſilentiū donec ver bū dn̄i ꝯpleat. Cui ꝯtinuo obediētes ptin⁹ ꝯticuerūt. Trāſeūti aliq̄n vi ro dei p apuliā in via magnā burſaꝫ reperit denariis tumeſcētē. Quā ſo cius vidēs accipe voluit vt paupibꝫ erogaret: ſꝫ ille nullaten⁹ pmiſit d. Nō licet fili alienū auferre. Sed cū ille vehemēter inſtaret: frāciſcus pau lulū orās iubet vt burſā tollat q̄ iā colubꝛū p pecūia ꝯtinebat. Q̄d vidēs frater timē cepit: ſꝫ obediētie volens implē mādatū burſā manibꝫ cepit. ⁊ inde magn⁹ ſerpēs ptin⁹ exiuit. Et ait ſcūs. Pecunia ſuis dei nihil eſt aliud q̄ dyabol⁹ ⁊ coluber veneno ſus. Cū frater q̄dā grauiter tēptare cogitaē cepit q̄ ſi aliq̄d ſcptū de ma nu patris hrēt illa ptin⁹ tēptatio fu garet. Sꝫ cū rē ſibi nullaten⁹ apire auderet: q̄dā vice vir dei v̄o iuit ipſū d. Porta mihi fili cartā ⁊ atrmētū: q̄ laudes q̄ſdā dei ſcribē volo. Quas cū ſcpſiſſet ait. Accipe cartulā hanc ⁊ vſq̄ in diē mortis tue cuſtodias di ligēter. Statiq̄ oīs temptatio ab eo receſſit. Jdē frater dū ſcūs infirm⁹ iacēt cogitare cepit. Et ecce morti ap ꝓpinq̄t pr̄: ⁊ plimū ꝯſolarer ſi poſt mortē tunicā p̄ris mei haberē. Poſt modicū ſcūs vocat eū. d. Tibi trado tunicā iſtā ⁊ p⁹ mortē eā habeas ple no iure. Cū ap̄d alexādriā lombar die cū q̄dā viro hoſpitat⁹ fuiſſꝫ ab eo rogat vt ꝓpter euāgelii obſeruātiaꝫ de omni apoſito manducaret. Qui cū eius deuotioni ꝯſentiret ille capo nē ſeptennē p̄parat mādacādū. Mā ducātibꝫ illꝭ infidelꝭ q̄dā amoē dei ele moſinā petit. Mox vir dei nomē au diens benedictū: mēbꝝ ſibi trāſmiſit capōis. Reſuat infelix datū ⁊ in craſti nū duꝫ ſcūs p̄dicaret oſ̄dit. di. Ecce q̄les carnes comedit Frāciſcus quē vt ſanctū honoratꝭ. nā mihi h̄ in ſe ro tribuit Sꝫ cū mēbrū capōis piſcis ab om̄ibꝫ videretꝭ. velut inſan⁹ a ppl̄o increpatꝭ. Q̄d cū ille didiciſſꝫ: erubuit ⁊ veniā poſtulauit. Redierūtq̄ car nes ad ſpēdē ſui poſtq̄ redijt p̄uari catori ad mentē. Cū quadā vice ad menſā ſederet ⁊ de paupertate btē vir ginis ⁊ filij eius collatio fiēt: ptin⁹ vir dei a mēſa ſurgēs ſinglt⁹ inge minat dolorōſos: ⁊ pfuſus lacrimis ſup humū reliquū paneꝫ māduca uit. Sacerdotalibꝫ manibꝫ q̄bꝫ ꝯfi ciendi dn̄ici corporꝭ ſacrm̄ data ē po teſtas: magnā volebat reuerētiā ex hiberi. Vn̄ ſepe dicebat. Si ſcō cuiq̄ de celo veniētī ⁊ paupculo alicui ſa cerdoti me ꝯtingēt obuiaē: ad ſacdo tis man⁹ deoſculādas citi⁹ me ꝯferrē ⁊ ſcō dicerē. Expecta ſcē laurēti. q̄ man⁹ h⁹ v̄bū vite ꝯtrectāt: ⁊ vltra hūanū aliq̄d poſſidēt. Miraculꝭ in vita ſua effulſit multꝭ. Nā panes ad benedicēdū ei oblati multꝭ infirmis attulē ſalutē. Aquā in vinū ꝯūtit ⁊ inde eger q̄dā guſtās ptin⁹ ſanita tē recepit. Jtē. Cū v̄o ad dies iā ap ꝓpinq̄ret extremos: lōga infirmi tate ꝯfectus: ſup nudā humū nudū poni ſe fecit. Fecitq̄ oēs frēs ibidē ex iſtētes ad ſe v̄ori ⁊ man⁹ ſingulꝭ im ponēs oēs ibi p̄ntibꝫ bn̄dixit ⁊ inſtar cene dn̄ice ſingulis panis buccellaꝫ diuiſit. Jnuitabat vt morꝭ ſui erat oēs creaturās ad laudē dei. Nā ⁊ mor tē ipſā cūctis terribilē ⁊ exoſā horta batꝭ ad laudē: eiq̄ let⁹ occurrēs ad ſuū inuitabat hoſpiciū d. Bn̄ veniat ſoror mea mea mors. Ad extremā ḡ horā veniēs dormiuit in dn̄o. Cui⁹ animā fratꝭ q̄dā vidit in modū ſtelle ſilis lune ī q̄titate: ſilis ſoli ī ſplen dore. Miſter fratꝝ ī tra laborꝭ noīe auguſtin⁹. in hora iā vltīa poſit⁹: cū

diu iā amiſiſſet loquelā ſubito cla=
mās dix͛ Expecta me pr̄ expecta. ecce
iā venio tecū Querētibꝫ fratribꝫ qđ
dicēt: ayt. Nō videtꝭ patrē nr̄m Frā
ciſcū q̄ vadit ad celū. Et ſtatī in pa=
ce obdormiēs ſecut9 eſt patrē. Cū
dn̄a q̄dā q̄ btō franciſco deuota exti=
terat viam vniūſe carnis fuiſſet in=
greſſa: ⁊ clerici ⁊ pr̄ſbiteri feretro exe
quias celebrātes aſtarēt: ſubito ſe
mulier erigit ſup lectū ⁊ vnū de aſtā
tibꝫ ſacerdotibꝫ vocat: dicēs Volo pr̄
ↄfiteri. Ego em̄ mortua fuerā ⁊ diro
carceri mācipanda. qm̄ pc̄cꝫ qđ tibi
pandā necdū ↄfeſſa fuerā: ſꝫ orante
ꝓ me ſcō Frāciſco ad corp9 me redire
indultū eſt. vt illo reuelato pc̄co ve=
niā merear. Staticꝫ vt illđ manifeſ=
tauero in pace cernētibꝫ vob̄ q̄eſcam
Confeſſa ğ ⁊ abſolutiōne recepta:
mox in dn̄o obdormiuit. Cū fr̄es de
miceria plauſtꝝ qđdā a quodā viro
mutuo peterēt: ille indignat9 rn̄dit
Ego potius duos ex vob̄ cū Frāciſco
excoriarē q̄ꝫ plauſtꝝ meū vobis accō
modarē. Sꝫ in ſe reūſus ſemetipſū re
darguit ⁊ blaſphemie penituit iram
dei formidās Moxcꝫ fili9 ei9 infirma͛
⁊ ad extrema deduci͛ Qꝫ filiū defun=
ctū vidēs in terra volutaba͛ ⁊ flens ⁊
ſcūm Frāciſcū inuocās dicebat Ego
ſū q̄ peccaui me flagellare debuiſti.
redde ſcē iā deuote pc̄āti quē abſtu=
liſti ipie blaſphemāti Mox fili9 fur=
rexit ⁊ planctū ꝓhibēs: ayt. Cū mor
tuus eſſē ſcūs Frāciſcus p q̄n. dā viā
longā ⁊ obſcurā me ducēs: tādē me
in viridario pulcherrimo collocauit
ac m̄ deuote dixit. Reuerte ad patrē
tuū: nolo te āpli9 detinere. Paup
q̄dā cuidā diuiti debēs q̄ndā pecunie
q̄ntitatē: rogat vt ſci Frāciſci amoꝛ
ſibi t̄minū ꝓlongaret Cui ille ſupbe
rn̄dit. Tali inq̄t te loco recludā: vbi
nec Frāciſc9 nec aliq̄s poterit te iuuaꝛ
Moxcꝫ vinculatū in carcerē obſcurū
reduſit Paulo poſt Frāciſc9 affuit: ⁊
fracto carcē ruptꝭ vinculꝭ hoīem inco
lumē redux͛ ad ꝓp̄a Quidā miles
ſci Frāciſci opibꝫ ⁊ miraculꝭ detrahēs
cū q̄dā vice luderet cū taxillis veſaīa
⁊ crudelitate plen9 circūſtātibꝫ ayt.
Si Frāciſc9 ē ſcūs. xviij. veniāt Mox
in eis ſenari9 triplicat9 apparuit ⁊ vſcꝫ
ad nouē vices q̄bꝫ ſuo iactu ter ſe=
nos accepit. Sed inſaniā inſanie ad=
dens ayt. Si verꝝ eſt q̄ꝫ Franciſc9 ſit
ſcūs: cadat hodie gladio corp9 meū.
ſi vō nō eſt: incolumis euadā. Ludo
finito vt e9 orō fieret in pctm̄: nepoti
ſuo iniuriā inferebat. ⁊ ille gladiū
arripiēs in viſcera patrui tranſfixit
⁊ ꝓtin9 interfecit Vir quidā crure
ſic ꝑdito erat vt nullaten9 ſe mouē
poſſet: ſcm̄ Franciſcū talibꝫ vocibus
inclamabat Adiuua me ſcē Frāciſce
mēor ſis deuotiōis ⁊ ſeruitij qđ tibi
impēdi. in azino te portaui. ſcōs pe=
des tuos ⁊ man9 tuas oſculat9 fui. ⁊
ecce morior dolorꝭ hui9 duriſſimo in
cruciatu. Moxcꝫ ille ſibi apparēs cū
puulo baculo qui thau in ſe figurā
habebat locū dolorꝭ tetigit et fracto
apoſtemate ꝓtin9 ſanitatē recepit: ſꝫ
tn̄ ſignū thau ſup locū r̄māſit. Ho
ſig̃ ſcūs Franciſc9 lrās ſuas ſolet cō
ſigr̄e Cū i caſtro pomereto i mon
tanis apulie q̄dā puella patri ⁊ mr̄i
vnica mortua eſſꝫ ⁊ mr̄ ſcō Frāciſco
deuota nimia t̄ſticia fuiſſꝫ abſorpta:
apparuit ei ſcūs di. Noli flē: q̄ꝛ lucēne
tue lumē qđ deploras extīctū: mea ē
intercessiōe reddēdū Mr̄ ğ ſūpta fidu
cia nō ꝑmiſit corp9 extinctū efferri.
ſꝫ ſci Frāciſci no̅ inuocās ⁊ mortuā
filiā app̄hendēs eā incolumē alleluia
uit. In vrbe romana cū puul9 de
palacij feneſtra cecidiſſet ⁊ penitus
expiraſſꝫ: btūs Frāciſc9 ab oībꝫ inuo
ca͛ ⁊ vite ꝓtin9 reſtituit. In ciuitate
ſueſſa cū q̄dā dom9 corruens iuuenē
quēdā extīxiſſet ⁊ cadauer iā in lecto
ad ſepeliendū poſuiſſent: mat͛ beatū
Frāciſcū tota deuotōe q̄ poterāt inuo
cabat. ⁊ ecce circa mediā noctē puer
oſcitabat ⁊ ſan9 ſurrexit: ⁊ in verba
laudis ꝓrup͛ Frat͛ iacobꝫ aretin9
cū in nauicula quadā fluuiū quēdā

ptranſiſſet cū fratribꝫ ⁊ ſocijs. iam
ſup ripā poſitꝰ: poſtremo ſe ad exitū
ꝑpararet naui reuoluta ipē in fundū
fluminis ē ſubmerſus. fratribꝫ igit
ꝓ liberatione ſubmerſi beatū frāciſcū
inuocantibꝫ ipō etiā corde vt poterat
btī franciſci auxiliū implorāte: ecce
dictꝰ fratꝛ ꝑ ꝓfūdū ſicꝰ ꝑ ſiccū pābula
bata dimerſā nauiculā capiēs cū ea
puenit ad litꝰ: veſtimēta aūt eius
madida nō fuerūt: nec aque gutta ad
eius tunicā ꝓximauit

De ſancta pelagia dcā margarita
et pelagius

Pelagia pma feminaꝝ anthi
ochie ciuitatis: rebꝫ ⁊ diuitijs
plena: corpe pulcerima: hītu
ambitioſa ⁊ vana. aīo ⁊ corpoē īpu
dica: q̄dā vice p ciuitatē cū ābitione
maxima tn̄ſibat ita vt nihil ſup eā
ñ aurū ⁊ argētū ⁊ lapides pcioſi vide
rent: ita vt q̄cunq ire aerē diuſoꝝ
aromatū odoē replēt Quā pcedebat
⁊ ſeq̄bat multitudo pueꝝ ⁊ puella
rū q ⁊ ipi pclaris erāt veſtimētis indu
ti. Quā q̄dā ſcūs pī noīe nōnꝰ epīs
dioꝑoleos q̄ nūc damiata vōr vidēs
amariſſime flē cepit: ex eo q illa ma
iorē hēbat curā placē mūdo q ipē ha
beret placē deo. Procidenſq ſup pa
uimētū faciē ſuā cū tra pcutiebat ⁊
ipſā terrā lacrimis rigans dicebat.
Altiſſime deꝰ ignoſce mihi pctōri. qꝛ
vniꝰ diei mētricꝰ ornatꝰ totius vite
mee induſtriā ſupauit. Ne me dn̄e
cōfūdat mētricꝰ ornatꝰ totiꝰ vite añ
cōſpectū tremēde maieſtatꝰ tue. Illa
ꝓ terrenis ſūmo ſe ſtudio ornauit.
ego tibi immoꝛtli dn̄o placē ꝓpoſui ⁊
ꝑ meā negligētiā nō ipleui. Dixitq
hijs q ſecū erāt In veritate dico vobꝭ
q deꝰ hanc in iudiº cō nos pducturꝰ
eſt qm̄ hec tā ſollicite ſe depingit vt
terrenis amatoribꝫ placeat ⁊ nos ce
leſti ſpōſo placē negligimꝰ Dū hec ⁊
ſiſia adijcēt ſbito obdormiuit Viſūq
eſt ei q quedā colūba nigꝰ. fetida nī
mis circa eū celebrātē volaēt. Qu dū
cathecuminos abire pcepiſſꝫ colūba
diſꝑuit. ⁊ pꝰmiſſam redies ⁊ ab epō
in vaſe aque merſa mūda ⁊ cādida
exiens tā alte volauit q̄d vidi nō po
tuit. Euigilās g dū quadā vice ad
ecciam pcedēs pdicaret ⁊ pelagia pſ
ſens eēt: adeo cōpūcta ē q ei lrās per
nūciū miſit. d. Sancto epō diſcipulo
xpī pelagia diſcipula diaboli Si vē
xpī diſcipꝰ cōꝓbarꝭ. q vt audiui
ꝓ miſeris peccatoribꝫ de celo deſcēdit
me peccatricē ſꝫ penitētē ſuſcipe dig
neris. Cui ille remiſit. Rogo vt hūi
litatē meā nō tēptes qꝛ hō pctōꝛ ſū.
Si vo ſaluari deſideras: ſolū me vidē
nō poteris: ſꝫ int alios me videbꝭ Cūq
ad eū corā pluribꝫ aduenſſet: pedes
eiꝰ apphēdit ⁊ amariſſime flēs dicē ce
pit Ego ſū pelagia: pelagꝰ iniq̄tatis
exūdās fluctibꝫ pctōꝝ. ego ſū pditio
nis abiſſus. ego vorago ⁊ laq̄us ani
marū multos deceptos decepi q̄ nūc
cūcta pboꝛrui. Tūc epīs eā interroga
uit. d. Qd eſt tibi nomē. Cui illa. A
natiuitate pelagia vocoꝛ: ſꝫ ꝓpt veſtimē
toꝝ pompā hoīes me margaritā ap
pellāt Tūc epīs eā clement ſuſcipiēs
pniam ſalutarē iniūxit ⁊ in dei tiore
diligēter inſtruxit ⁊ ſacro baptiſma
te regn̄auit. Dyabolꝰ aūt ibidē cla
mabat d. O violētia quā patioꝛ ab
hoc ſuo dei decrepito. O violentia O
ſenectꝰ mala. maledictꝰ dies in q̄ cō
trariꝰ natꝰ es m̄. qꝛ ſpem meā maxi
mā abſcidiſti Quadā inſup nocte
cū pelagia dormiret diabolꝰ ad eā ve
nit ⁊ eā excitās dixit ſibi. Dn̄a mar
garita q̄d vnq̄ tibi malefeci. Nūq̄d
nō omnibꝫ diuitijs ⁊ gloria te orna
ui. Queſo dic mihi in q̄ te cōtriſta
ui ⁊ tibi ꝓtinꝰ ſatiſfaciā. tm̄ obſecro
ne me deſeras: ne obꝓbriū xpīa
nis efficiar. Ipſa autē ſe ſignauit ⁊ in
dyabolū inſufflauit ⁊ ſtatī euanuit.
Die tercio omnia q̄ habebat cōgre
gauit ⁊ pauperibus tribuit.
Poſt aliquot autē dies cunctis ig
norantibus pelagia in nocte aufu
git ⁊ in montē oliueti deuenit: vbi
habitū heremite accipiens: in pua

cella ibidē ſe collocauit ⁊ deo in mul
ta abſtinētia ſeruiuit Maxime aūt
fame ab hoībꝰ habebatꝰ ac frater pe
lagius dicebatꝰ Poſt hoc q̄dā dya
conus ſupdicti epi iheroſolimā cau
ſa viſitādi loca ſcā aduenit Cui eps
ait vt poſt ſāctoꝝ locoꝝ viſitationē
quēdā mōchū noīe pelagiū q̄reret ⁊
ipſū viſitaret: cū verus ſeruꝰ dei eſſet
Qd cū ille feciſſꝫ. moꝝ ab illa cogni
tus neq̄q̄ ipſā ꝓpt̄ nimiā maciē cog
nouit. Cui dixit pelagia. hēs ne epm
Et ille. Etiā dn̄e. Et illa. Oret ꝓ me
ad dn̄z. q2 vere xp̄i apl's ē Recedēs āt
die tercia ad eiꝰ cellā redijt. Et cū ad
hoſtiū pulſaſſꝫ ⁊ nullꝰ ſibi apuiſſet
feneſtrā aperuit ⁊ mortuū vidꝰ Cur
renſq̄ cū h' epō nūciaſſꝫ: eps ⁊ clerꝰ
oēſq̄ mōchi cōuenerūt vt tā ſcō viro
exeq̄as celebrarēt Cūq̄ de cella cor
pus eiꝰ extraxiſſēt repperīt q̄ mulier
eſſet: ⁊ plimū admirantes deo grās
reddiderūt. ⁊ corpꝰ ſcm̄ honorifice ſe
pelierūt Obijt autē die. viij. intrāte
octobre circa ānos dn̄i. cclxxx.

De ſcā Margarita dcā etiā Pelagiꝰ

Margarita dcā Pelagiꝰ virgo
pulcherrima diues ⁊ nobilis:
tāta fuit parentū ſollicitudine
cuſtodita ⁊ optimis moribꝫ īſtructa
tantaq̄ pudicicie honeſtate vigebat
q̄ ab hoībꝰ modis omnibꝫ renuebat
videri. Deniq̄ a quodā adoleſcente
nobili in cōiugiū q̄ritur. ⁊ vtriuſq̄
parentꝫ aſſenſu cūcta nuptijs neccaria
cū immēſa ⁊ diuitiaꝝ ⁊ delitiaꝝ gl'ia
ꝑparantꝰ. Cū vo nuptiaꝝ dies aduē
niſſet: ⁊ iuuenes et puelle ⁊ cūcta ſi
mul nobilitas aū thalamū iā paratū
nuptiaꝝ feſta cū gaudio celebrarēt
vgo deo inſpirāte cōſiderās dānū vir
ginitatꝫ tā dānoſis plauſibꝫ cōparai
pſtrata in terrā cū lacrimis gloriā
vginitatꝫ ⁊ nuptiaꝝ moleſtias tan
ta in corde ſuo cōpenſatōe librauit q̄
oīa huiꝰ vite gaudia q̄ſi ſtercora re
ſpuebat Vn̄ illa nocte a viri cōſortio
ſe abſtinens: media nocte deo ſe cōmē
mēdans tōſis crinibꝫ in viri hītu dā
aufugꝫ. Longe āt ad q̄ddā mōſteriū
veniēs ⁊ frēm pelagiū ſe appellans
ab abbate receptus eſt. ⁊ diligēter
inſtructꝰ Qui tam ſcē ac religioſe ſe
habuit q̄ defūcto ſcīmoniatū pu̇iſo
re de ſenioꝝ cōſilio ⁊ abbatꝫ impio li
cet inuitꝰ mōſterio vginū eſt plātꝰ
Dum g̃ eis nō ſolū corporū necc̄aria.
ſꝫ etiā aīaꝝ pabula cōtinue inculpa
biliter miniſtraret: dyabolꝰ ei inuidēs
ſtuduit q̄liter ꝓſperū eius curſū ob
iectu criminis īpediret Naȝ vnā vginē
q̄ p̄ foribꝫ erat in adulteriū traxit. ⁊
intumeſcēte vtero cū iā celari ñ poſſꝫ
tātus pudor ⁊ dolor oēs vgines ⁊ mo
nachos vtriuſq̄ mōſterij cōſternauit
q̄ ſolus Pelagiꝰ vt pote eoꝝ famili
aris atq̄ ꝑpoſitꝰ ſiī iudicio et exami
natione ab oībꝫ cōdemnaꝰ Qui foras
cū ignominia pellitꝰ et in q̄dā rupis
ſpecu reducitꝰ ſibiq̄ mōchoꝝ ſeueriſſi
mus deputatꝰ q̄ ſibi panē ordeaceū ⁊
aquā tenuiſſime miſtraēt q̄bꝫ geſtꝫ
mōchi receſſerīt. ⁊ ſolū ibi Pelagiū
reliquerūt. At ille patiēter oīa ſuſti
nens in nullo turbatꝰ fuit. ſed grās
ſꝑ deo referēs ꝑ ſcōꝝ exēpla ſe cōtinue
cōfortabat Tādē cū finē adeſſe ſuū cog
nouiſſet abbatiꝫ mōchis ſic mādā
uit. Nobili orta ex genere margari
ta in ſeclo dicta fui. q̄ vt pelagꝰ tēpta
tionū trāſirē: pelagius m̄ nomē im
poſui. Vir ſū nō ꝓ deceptōne mētita
qd factis oñdi. De crimine vtutē ob
tinui. pniaꝫ innocēs egi Jā q̄ſo quā
viri feminā neſcierūt: ſcē ſorores ſe
peliant Et fit expiatio viuētis oñſio
morientis: vt femine virginē recog
noſcant. quā calūniatores adulteꝝ
iudicabant. Hijs auditꝫ mōchis ⁊
moniatibꝫ ad ſpeluncā currētibꝫ pe
lagius a feminis feia ⁊ vgo intacta
cognoſcitꝰ ⁊ cūctis pniaꝫ agentibꝫ in
mōſteriū vginū honorifice ſepelitꝰ.

De ſancta Tayde.

Tays meretrix ſicut in vitas
patrū legitꝰ tante pulcritudi
nis extitit. vt multi ꝓpt̄ eam
venditꝫ ſubſtātijs ſuis ad vltimam

pauptatē deuenerīt Sꝫ amatores ſui
pre zelo litibꝫ inter ſe ↄſertis frequē
ter puelle limina ſanguine iuuenū
replebāt. Qđ audiēs abbas pānu
cius ſūpto hītu ſcłari ⁊ vno ſolido.
ꝓfectꝰ ē ad eā in q̄ndā ciuitatē egip
ti. Dedit qꝫ ei ſolidū q̄ſi pro mercede
peccādi Jlla accepto p̄cio ait illi Jn
grediamur ſimul camerā Cūqꝫ eſſet
ingreſſus ⁊ lectuꝫ veſtibus p̄cioſis
ſtratū aſcēdere inuitaret: dicit ad illā
Si eſt interiꝰ cubile ī ipſū eamꝰ Jlla
aūt dixit Eſt qđdā cubiculū vbi nul
lus ingredit̄. Si vero deū times n̄ eſt
locus q̄ ei abſcōdat̄ Qđ ſenex audi-
ens dixit ei. Et ſcis eē deū? Cūqꝫ illa
r̄ndiſſet ſe ſcié deū ⁊ regnū futuri ſcłi
necnō tormēta peccatoꝝ. Dixit ei. Si
ḡ noſti cur tātas aīas ꝑdidiſti? Et
nō ſolū ꝓ ſua ſꝫ illoꝝ reddituꝛa rōnē
dānaberis? Jlla vō h̄ audiēs ꝓuolu-
ta ad pedes pānucij cū lac̄mis exora
bat dicēs Scio eſſe pn̄iam pc̄ī. ⁊ ↄfido
remiſſionē te orāte ſortiri Tm̄ peto
tribꝫ horis inducias. ⁊ pꝰ hec q̄ iuſſe
ris ibo. ⁊ q̄cunqꝫ p̄ceperis faciā Cūqꝫ
locū illi abbas ↄſtituiſſꝫ: vbi venire
deberet: illa acceptis oībꝫ q̄cūqꝫ ex pctō
lucrata fuerát: plateiſqꝫ in mediā cīta
tē ꝑplo expectante igne ↄbuſſit: cla
mans. Venite oēs q̄ peccaſtis mecū
⁊ videte quō ea que mihi cōtuliſtis
exurā. Erat aūt preciū auri librarū
ccc. Que cū omnia incendiſſꝫ ad lo
cū quē abbas ei cōſtituerat perexit.
Quā ille repto virginū mōſterio in
cellulā recludens: hoſtiū celle plūbo
ſignauit. ⁊ puū reliq̄t foramē p qđ
ei victus modicus inferret̄. Juſſitqꝫ ei
oībꝫ diebꝫ paꝝ panis ⁊ paululū aque
a ceteris miniſtrari Cū aūt ſenex diſce
deret: ad eū ait tais Quo pat̄ iubes
vt ex naturali meatu meā aquā ef-
fundā? Et ille Jn cella ſic digna es
Cūqꝫ iterū quō deberet deū orare in-
q̄reret: r̄ndit. Nō es digna noīare
deū neqꝫ in labijs nomē trinitatis ad
ducere. nec ad celū manꝰ expandere
qm̄ labia tua iniq̄tate plena ſunt. ⁊

manꝰ tue ſordibꝫ inq̄nate ſꝫ tātūmō
incūbēs ↄ̄ oriētē reſpice Hūc ſmonē
frequēter iterās. Qui plaſmaſti me
miſerere mei. Cū ḡ tribꝫ ānis fuiſſet
incluſa ↄdoluit abbas pānutiꝰ ⁊ ꝓ-
fectus ē ad abbatē āthoniū vt ab eo
req̄reret ſi remiſiſſꝫ illi deꝰ pctā ⁊ nar
rata cauſa ſanctꝰ anthoniꝰ cōuocatis
diſcipulis ſuis p̄cepit eis: vt illa nocte
vigilātes in orōne ſigillatī pſiſterēt
vt alicui ex hijs dn̄s declararet cām
ꝓ q̄ pānutius abbas venerat. Cū ḡ
inceſſant̄ oraſſent abbas paulꝰ ma
ior diſcipłs āthonij vidit ſbito ī celo
lectū p̄cioſis veſtibꝫ ornatū quē tres
v̄gines cuſtodiebāt Tres v̄gīes iſte
fuerīt timor pene qui ipſā a malo re
traxit. pudor culpe cōmiſſe q̄ ei veniā
promeruit. amor iuſticie qui eā ad
ſuperna tranſuexit. Cumqꝫ paulus
dicēt gl̄a illa ſi eſſet anthonij? Vox
dīna r̄nt Nō eſt pr̄is tui anthonij ſꝫ
thaidis meretricis Qđ cū mane abbas
paulꝰ retuliſſꝫ: cognita dei volūtate
abbas pānuciꝰ cū gaudio diſceſſit.
Et mox ꝓfectꝰ ad mōſteriū: hoſtiū
celle diſſipauit. Jlla vō rogabat vt
adh̄ manét incluſa Dixit āt ei Egre
dere qm̄ remiſit deꝰ pctā tua. Et illa
r̄nt Teſtor deū. qꝛ ex q̄ huc īgreſſa ſū
ex oībꝫ pctīs meis feci velut ſarcinā ⁊
ſtatui an̄ oculos meos. Et ſicut non
diſcedit anhelitꝰ de naribꝫ meis: ſic n̄
diſceſſerīt pctā mea ab oculis meis: ſꝫ
flebā ſp̄ illa ↄſiderās Cui abbas pā
nuciꝰ dixit Nō ꝑpt̄ tuā pn̄iaꝫ remiſit
tibi deus pctā tua: ſꝫ qꝛ hūc timoreꝫ
ſp̄ hūiſti in aīo Et cū ide illā eduxiſſꝫ
xv. dies ſuperuixit ⁊ pauſauit in pa
ce. ¶ Abbas qꝫ effrē aliā meretricē
ſimili fere modo ↄuertere voluit Nā
cum illa meretrix ſanctuꝫ effrem ad
peccādū impudēter alliceret Dixit ei
effrē. Sequé me Qua ſequēte cū ad
quēdā locū vbi erát magna multitu
do hominū veniſſꝫ dixit ei. Sede hic vt
ↄmiſcear tecū Et illa Quō poſſū hoc
facere: tāta multitudine hic ſtante?
Et ille Si hoīes erubeſcis nōne magis

tuū debes erubescere creatorē q̄ reue-
lat occulta tenebrarū. Jlla autem
cōfusa recessit.

De nomine sancti Dyonisij.

Dyonisi⁹ interptat̄ vehemēter
fugiēs. Vel dr̄ dionisi⁹ a dya
qđ est duo ⁊ nisus qđ ē ele-
uatio q̄si ƀm duo eleuat⁹. s. secundū
corp⁹ ⁊ animā. Vel dr̄ a dyone qđ ē
ven⁹. s. dea pulcƀtudinis ⁊ sios qđ ē
de⁹ q̄si pulcher deo. Vel vt qđā ayūt
dr̄ a dyonisia q̄ vt dr̄ ph̄s. est quedā
gēma nigra valēs cōtra ebrietatē.
Fuit igit̄ vehemēter fugiēs de mūdo
p pfectā abrenūciationē. Eleuat⁹ p
internā ɔtēplationē. Pulcher deo p
decorē v̄tutū Valens pctōrib; cōtra
ebrietatē vitioꝝ. Hic ante ɔuersionē
multa p̄noīa habuit Vocat⁹ est em̄
ariopagita. Jtē dict⁹ est theosoph⁹
.i. deū sapiēs. Jtē a grecoꝝ sapiētib⁹
vsq; hodie dr̄ p̄rigiontiarami: qđ la
tine dr̄ ala celi. q2 in celū ala sp̄ual̄
intelligētie mirabiliter volauit. Jtē
dict⁹ ē machari⁹ .i. btūs. Jtē dcūs ē
a p̄ria ionicus Jonica aūt vt ayt pa
pias vna ē ex linguis grecoꝝ Vel io
nice sūt gn̄a rotūdaꝝ colūnaꝝ Vl' io
nicū vt idē dr̄ est pes q̄ h; duas cor-
reptas sillabas ⁊ duas lōgas. P qđ
oñdi² q2 ipē fuit deū sapiēs p ocultoꝝ
inuestigationē. ala celi p celestiū cō
tēplationē. btūs p eternoꝝ bonorū
possessionē. P alia oñdit̄ q2 ipē fuit
mirabil̄ rethor p eloq̄ntiā. ecclie fuli-
tētator p doctrinā. breuis sibi p hu-
militatē. long⁹ alijs p caritatē. Aug.
aūt in li. vij. de ci. dei. dr̄ q2 ionicū est
gen⁹ phoꝝ. Distinguit em̄ ibi duo
gn̄a phoꝝ. s. italicū q2 ē ex pte italie
⁊ ionicū qđ ē ex pte grecie. Quia ḡ
dyonisi⁹ sūm⁹ erat phs: ideo ātbono
matice dicebat̄ ionic⁹ Ei⁹ passionē ⁊
vitā grece dictauit methodi⁹ ɔstātī-
nopolitan⁹. latie āt anastasi⁹ aplice
sedis bibliothecarius vt dr̄ ignatius
remorū eps.

Legenda

Dyonisi⁹ ariopagita a btō pau-
lo aplo ad fidē xp̄i ɔuersus fuit
Qui ariopagita a vico ciuitatis in q̄
habitabat dict⁹ fuisse dr̄ Ariopag⁹
em̄ erat vicus martis in q̄ erat tem
plū eius Athenienses em̄ singulos vi
cos denoīabant a dijs q̄s colebant
vt vicū in q̄ colebat̄ mars vocabant
ariopagū. q2 arios dr̄ mars ⁊ pag⁹
vicus dr̄. Et vicū in q̄ colebāt Pan
vocabāt panopagū. et ita a singul̄
dijs singulos vicos denoīabant Ari
opagus aūt erat vicus excellentior
q2 ibi erat curia nobiliū. ⁊ scole libe
raliū artiū. Jn h' igi² vico morabat̄
dyonisi⁹ maxim⁹ phs. q̄ ob plenitu
dinē dīnoꝝ numinū ⁊ sapiē Theoso
phus .i. deū sapiēs dicebat̄ Erat ⁊ se
cum apollophan⁹ eius conphs. Jbi
etiā erāt epicuri q̄ ponebant felicita
tem hoīs in sola corpor̄ voluptate ⁊
stoyci q̄ in sola animi v̄tute. Jn die
igit̄ dn̄ice passionis cū tenebre facte
fuissēt sup vniuersā terrā phi q̄ erāt
athenis non poterāt hmōi causā in
caus̄ naturalib; inuenire. Nō fuit em̄
natural̄ eclipsis sol̄. tū q2 luna fere
erat e regione ad solē. eclips̄ do fieri
solet tm̄ in sinodo sol̄ ⁊ lūe Luna āt
tūc erāt q̄ntadecā ⁊ ita ī pfecta distā
tia a sole Tū q2 eclips̄ n̄ aufert lumē
in vniu̇sis ptib; terre. Tū q2 p tres
horas durare nō p̄t. Hui⁹ meminit
dionisi⁹ in epl'a ad apollophanū d.
Obfusi nāq; orbes vniformit̄ tene-
brarū caligine tabescēte vt purgatū
redijt sol̄ diametꝝ. regulā phi aridei
assūpsim⁹ Cūq; reperim⁹ qđ erat no
tissimū solē pati molestias n̄ debere
ayo ad te pidie vaste sacrariū adhuc
nesciim⁹ tāte rei misteriū Ot mq̄ spe
culū doctrīe apollophano hijs secre
tis ascribis. Ad qđ tu m̄ ore dīno ⁊
nō hūani sēsus ƀmone dixisti. O bo
ne dyonisi: dīnarū pmutatōes sunt
rerū. Denicq; notatū ferie diē ⁊ ānū
annūciatōis que paul⁹ nr̄is aurib⁹
suspēsis intonuit singul̄ acclamāti-
bus recordari: dedi expertus veritati
man⁹ . ⁊ falsitatl̄ sū nexib; absolut⁹
Hec dyonisius Hui⁹ etiā meminit

in epl'a ad policarpū loquēs de ſe et apollophano d. Ambo apd' eliopolim tūc pn̄tes et cōſtātes iopiabilr ſoli lunā incedentē videbam9 Nō ei erat cōſuetū tps. Et rurſus ipſā a nona hora vſq ad veſperā ad ſol' diametrū ſupnaturalr reſtitutā. Eclipſim aūt illā vidim9 in oriēte inchoatā et vſq ad ſolarē tminū veniētē poſtea egrediētē et rurſus nō ex eodē deſcū et repugnātē ſ; ecōtrario ſm diametrū factā. Hec dyoniſi9. Tūc enī dyoniſius cū apollophano vero aſtrologice diſcipline apd' eliopolim egipti preexerata poſtea inde reūſus eſt. Qz aūt illa eclipſis vniūſis ptibz terre lumē abſtulit. pz ex eo q lucas euāgeliſta h' dic'. et ex hoc q vniūſitatē dn̄s patiebat' et ex eo q fuit eliopoli egipti et ex eo q fuit rome Qz āt fuerit rome teſtat' oroſi9. d. Cū dn̄s patibulo affix9 eſt: terremotu p orbez facto ſaxa in mōtibz fixa maxiarūq vrbiū plurime ptes pl9 ſolito ɔcuſſione cecicerūt. Eodemq die ab hora diei ſexta ſol in totū obſcurat9 tetra nox ſubito obducta terris eſt: adeo vt ſtellas tūc diurnis hor' vel poti9 in illa horrēda nocte toto celo fuiſſe viſas refera'. Hec oroſi9 Teſtat' etiā euſebius q illa eclipſ' fuerit in bithinia q̄ puīncia ē aſie minor'. et hoc allegat in cronica ſua ex dcīs ethnicorū ꝺc'. Tādē vt in hyſt. ſcol'. legit' pbi ad hoc adducti ſūt vt dicerēt qz de9 nature patit'. Alibi tn̄ legitur q dixerūt. Aut ordo nature puertitur aut elemēta mentiūtur. aut de9 nature patit' et elemēta ſibi ɔpatiūtur. Alibi do dic' q dyoniſi9 dixit. Hec nox quā nouā miramur: toti9 mūdi verā lucē aduenturā ſigt. Tūc athenieſes illi dō arā ɔſtituerūt. et ſuppoſitus eſt titulus. Ignoto deo. ſingulis enī aris ſupponebat' titul9 indicans cui eſſēt dedicate. Et cū vellent illi offerre holocauſta et victimas: dixerūt pbi. Bonorū nr̄orū n̄ eget ſ; faciet' genuflexiones an arā eius et ſupplicabitis ei. qz nō querit oblationes pecorū ſed deuotiones animorū Cū g̊ paulus veniſſet athenas: epycuri et ſtoyci pbi cū eo diſſerebant. Quidā aūt dicebant Quid vult ſeminator verbor̄ hic dicē. Alij dicebāt Nouorū demoniorū videt' ānūciator eſſe. Adducētes g̊ eū ad vicū pbor̄ vt noua doctrina ibidē examē reciperet dixerūt. Noua q̄dē infers auribz nr̄is. Volum9 g̊ ſcire q̄dnā velint hec eſſe. Athenieſes aūt ad nihil aliud vacabant niſi aut dicē vel audiē aliq̄d noui. Cū pa[illegible] ſingula deorū altaria pluſtraſſet. et inter cetrā ignoti dei altare vidiſſ. dixit illis paulus Quē ignorātes colitis. hūc ego annūcio vobis verū deū. q̄ fecit celū et terrā Deinde dixit dioniſio: quē ceter' magis doctū in dīnis videbat Quis eſt dioniſi ille de9 ignot9? Et dioniſius Ipē verus eſt de9 q̄ int' deos nō eſt demōſtratus. ſ; nobis ē ignot9 et ſeculo venturo futur9 et imppetuū regnatur9. Et paul9. Hō an tm̄ ſpūs ē? Et dio. De9 et hō eſt S; iō incognit9 eſt qz eius tm̄ in celis ɔuerſatio eſt Cui paul9 Ille eſt inq̄ quē predico: qui de celis deſcendit. carnē ſuſcepit mortē ſuſtinuit. et die tēia reſurrexit Cū āt dioniſi9 adhuc cū paulo diſputaret fortuitu tranſijt cecus p viā corā eis. Statiq dixit dioniſi9 paulo Si dixer' huic ceco. in nomine dei tui vide et viderit: ſtati credā S; ne vtar' verbis magicis. quia forte noſti verba q̄ habēt hmōi efficaciā. Ego formā verborū tibi pſcribā. In hac igi' forma verborū dices ei. In noīe ihēſu xp̄i nati de virgine crucifixi et mortui q̄ reſurrexit et ad celū aſcēdit vide. S; vt ōnibz ſuſpicio tollet': paul9 dixit dioniſio. vt ipē hec verba proferret. Cū g̊ in eadē forma dioniſi9 ceco vt videret dixiſſet: ptinus viſū recepit. Statiq dioniſi9 cū damari vxori ſua et tota familia baptiſatus eſt et fidelis effect9 Sicq a paulo p trienniū inſtruct9: athenis' epſ ē ordiat9 vbi

ille p̄dicationi insistēs ipsā ciuitatē a maximā ptē regionis illi9 ad fidē adduxit Huic paulus ea q̄ in tercium celū raptus vidit reuelasse d̄r· Sic et ipē dionisi9 in plerisq; loc̄ insinuare videt̄· Vn̄ de gerarchijs ipsoꝝ angeloꝝ ordinibꝫ dispositōibꝫ a officijs tā luculenter a clare disseruit vt nō putares hoc ipsū ab alio didicisse· ꝫ ipsū poti9 etiā vsq; ī terciū celū raptū fuisse: a hec ibi oia cōspexisse. Prophetie spū claruit· sic p; in ep̄la quā misit ad iohānē euāgelistā in pathmos insulā in exilio relegatū vbi p̄phetauit ꝙ inde rediturus esset sic di· Gaude vere dilecte vere admirabil̄ a desiderabil̄ a diligibilis valde dilecte Et infra· Ex custodia q̄ est in pathmos dimittet̄ a ad terrā asie reuerteris· a facies ibi boni dei tui imitationes· a hijs q̄ erūt p9 te trades. Dormitioni btē Marie interfuit· sic ipē in li· de di· no· īsinuaē vidē. Cū ḡ audisset petrū a paulū rome a nerone ī carceribꝫ detineri· epm̄ sb̄stituit a ad eos visitādos accessit· Verūtn̄ cū illi feliciē ad deū migrassēt a demēs p̄si deret: ab ipō btō demente in franciā destinat̄ a sibi rusticus a eleutheri9 asso ciant̄ Missus ḡ parisi9 venit· et multos ibidē ad fidē ꝯuertit· a eccias plurimas fabricauit: a in ipsis clericos diūsi ordis collocauit Tāta aūt in eo celestis grā emicuit ꝙ sepi9 pōtifices ydoloꝝ ꝯ eū seditionē pp̄li cōcitarēt a pp̄ls ad eū p̄dēdū sepe cū armis ꝯcurreret· mox illo viso aut oī feritate deposita se ei9 pedibꝫ ꝓuolue bant: aut nimio timore soluti ab e9 p̄ntia fugiebāt Sꝫ diabol9 inuidēs ꝙ q̄tidie sui cultū decresceēt a multipli cat̄ fidelibꝫ eccia triūpharet: Domicianū impatorē in tantā ꝯmouit seuiciā vt p̄ceptū daret· ꝙ q̄cūq; xp̄ianū aliquē repiret: aut ipsū sacrificaē cogēt aut diūsis supplicijs cruciaret Prefect9 ḡ fescēnin9 ꝯ xp̄ianos parisius a roma directus beatū dionisiū pp̄lo p̄dicātē inuenit· statiq; captū colaphisatū consputū derisū a loris durissimis alligatū cū scīs rustico et eleutherio sibi p̄ntari p̄cep̄t Cū ḡ sci corā eo in ꝯfessione dn̄i ꝯstātes astarent: ecce q̄dā m̄ona nobil̄ aduenit viꝝ suū lubiū turpit̄ ab hijs magis deceptū asseruit· Pro eius itaq; viro mitti a ī dn̄i ꝯfessiōe pseuerāsī iuste necat̄ Sā vo a· xij· militibꝫ flagellā deīde mag̃ pōdere cathenaꝝ ꝯstricti carceri mādapāt̄ Seq̄nti die dionisi9 sup cratē ferreā supposit̄ flāmis nudus extēdit̄· vbi dn̄o decātabat di· Ignitū eloq̄· tu· vehe· a ser· tu dil· illud Inde āt erigi a ad bestias ferocissimās multo ieiunio excitatas p̄jcit tur· Sꝫ cū ī eū īpetuose ꝯcurrerēt: signū scē cruc̄ hic oppositū a māsuetissimas eas fecit· Deinde in clibanū iactatur ꝫ extīcto igne nichil ledit̄ cruci figit̄ a diuti9 ibidē torq̄t̄ Inde depositi9 cū socijs suis a multis alijs fidelibꝫ: carceri mādapa· vbi dū missaꝫ celebraret a pp̄lm cōicaret· dn̄s ih̄s eidē cū imēso lumie appuit panē acci piens a dixit· Accipe hoc care me9 q̄ meū ē maxia merces tua P9 h̄ p̄sidi p̄ntati iteꝝ nouis supplicijs mactāt̄ a iuxⁿ ydolū mercurij cū securibꝫ tria capita in cōfessione trinitat̄ p̄cidūt̄ Statiq; corp9 sci dyonisij se erexit et caput suū inter brachia angelo duce a celesti lumine p̄cedēti p duo miliaria deportauit· a loco· s· q̄ d̄r mōs martiꝝ vsq; ad locū vbi nūc sua electione a dei ꝓuidētia reqescit· Tanta igit̄ ibidē āgeloꝝ melodia insonuit vt inter multos q̄ audiert a credide rūt a larcia p̄fati lubij vxor xp̄ianaꝫ se esse clamauit a mox ab impijs decollata a ī suo sāguine baptizata occubuit Fili9 āt ei9 noīe verbius rome sb̄ tribꝫ impatoribꝫ militauit Deīde parisi9 rediēs baptizat̄ a religiosoꝝ nūo associa. Dū āt infideles metuerent ne scōꝝ Rusticii Eleutherij corpora xp̄iani sepelirēt iusserūt vt ī secana mergerent̄ M̄ona aūt quedā nobil̄ rectores ad prandiū īuitauit

a illis epulãtibꝫ ſcoꝝ corpoꝛa furtiue
ſubripuit ⁊ in agro ſuo occulte ſepe
liri fecit. Que poſtea pſecutõe ceſſante
inde abſtulit ⁊ corpori beati dionyſij
honorifice ſociauit. Paſſi ſũt ãno dñi.
xcvj. ſub Domiciano. etatis vero beati
dionyſij ãno. xc. Cũ apud arelatũ ſcũs
regulus eps miſſaꝝ ſolẽnia celebra
ret aploꝝ noĩbꝫ in canone recitatis
adiunxit ⁊ beatis martiribꝫ tuis dyo
niſio ruſtico ⁊ eleutherio. Quo dicto
dũ adhuc dei famulos viuẽ crederet
plurimũ mirari cepit cur eoꝝ noĩa ſic
neſciens in canone retuliſſet. Et ecce
eidẽ miranti tres colũbe apparuerũt
ſup crucẽ altaris reſidẽtes q̃ ſcoꝝ mar
tiꝝ habebãt noĩa ſuis pectoribꝫ ſan
guine inſignita. q̃s diligẽter intuẽs
ſãctos migraſſe a corpore intellexit
¶ Circa ãnũ dñi. dcxliiij. Dagober-
tus rex frãcoꝝ vt in q̃dã hr̃ chronica
q̃ longe añ pipinũ regnauit a ſui pu
ericia ſcm̃ dyoniſiũ in magna venerati
one hr̃e cepit. Nã ⁊ qñ dotarij patris
ſui irã metuebat: ad ecciam ſci dioni
ſij ꝯtinuo fugiebat. ¶ Cũ ergo factꝯ iam
rex mortuus fuiſſet cuidã ſcõ viro in
viſione mõſtratũ eſt: ꝙ aĩa eius ad
iudiciũ rapta fuit. ⁊ multi ſci ſuarũ
eccleſiaꝝ expoliatõnẽ obiciebãt eidẽ.
Cũ ergo diaboli iã ad penas eã rapere
vellent: affuit btũs dyoniſiꝯ ⁊ eius
interuẽtu liberatꝯ eſt ⁊ penã euaſit.
Forte enĩ eius anima ad corpꝯ rediit
⁊ ibi pñiaꝫ egit. ¶ Clodoricꝯ rex cor-
pus ſci dyoniſij minꝯ religioſe diſco
operiẽs os brachij eius fregit ⁊ cupi
de rapuit. q̃ mox in amentiã verſus
eſt. ¶ Et nota ꝙ ignarꝯ remẽſis eps
dicit in epla quã miſit ad karolũ ꝙ
iſte dyoniſiꝯ miſſus in galliam fuit
dyoniſiꝯ ariopagita vt ſup̃ dictũ eſt.
Idẽ teſtatur Iohes ſcotꝯ ĩ epla ad ka
rolũ. Nec forte ratio ex ꝯputo tpis
ꝯtradicit ſicut aliq̃ obicẽ voluerũt.

¶ De ſancto Calixto papa

Calixtus pp̃ anno dñi. ccxxij.
ſub Alexãdro impatoꝛe mar
tiriũ paſſus eſt. Cuiꝯ tpibꝫ ps im-
minẽtior vrbis rome diuo ẽ incẽdio
ꝯcremata ⁊ ſiniſtra manꝯ iouis aurea
liq̃facta. tũc idoloꝝ ſacerdotes ad alex
andrũ impatoꝛẽ venerũt petẽtes vt
dij irati ſacrificijs placarent. Dũ ergo
offerrẽt. ſubito celo ſereno mane die
iouis diuo fulmĩe q̃tuor ydoloꝝ ſa-
cerdotes mortui ſũt ⁊ ara iouis ꝯcre
mata ẽ ita vt pplᷓs romanꝯ fugẽt ex
muros. Audiẽs aũt palmaciꝯ ꝯſul ꝙ
Calixtus cũ ſuis clericis trans tiberĩ
latitaret. rogauit vt xp̃iani p q̃s hoc
malũ ꝯtigerat ad purgatõeꝫ ciuitatis
penitꝯ delerẽtur. Palmaciꝯ itaq̃ꝫ ptãte
accepta cũ illuc cũ militibꝫ ꝑperaſſet. ſꝫ
illi ꝑtinꝯ excecati fuiſſẽt. territꝯ alex
andro hoc ꝑtinꝯ nũciauit. Tũc ĩpator
iuſſit vt die mercurij oĩs pplᷓs ꝯueni
ret ⁊ mercurio ĩmolaret vt ab eo ſup
his rñſa acciperẽt. Quod dũ fiẽt virgo
q̃dã tẽpli noĩe iuliana arrepta a demone
exclamauit. Deꝯ calixti eſt verꝯ ⁊ vi-
uus deꝯ. q̃ nr̃is ẽ pollutionibꝫ indig-
tus. Quod audiẽs palmaciꝯ trãs tiberĩ
ad vrbẽ rauẽnenſiũ ad ſcm̃ Calixtũ
acceſſit. ⁊ cũ vxore ⁊ familia ſe ab eo
baptizari fecit. Quod audiẽs impator
eũ accerſitũ Simplicio ſenatori tra-
didit vt verbis blãdis eũ monẽt ex eo
ꝙ reipublice plurimũ neccariꝯ eſſet. Pal-
macio vero in ieiunijs ⁊ orõibꝫ pſeue
rante: venit ad eũ q̃dã ꝑmittẽs ꝙ ſi
vxorẽ ſuã paraliticã ſanaret ꝯtinuo
crederet. Cũ ergo palmaciꝯ oraret: illa ſa
nata ad palmaciũ cucurrit dicens. Bapti
ſa me in noĩe ihũ xp̃i q̃ tenuit manũ
meã ⁊ alleuiauit me. Tunc calixtꝯ veni
ens ipſã cũ viro ſuo ⁊ ſimplicio ⁊ mul
tis alijs baptizauit. Quod audiẽs im
pator iuſſit oẽs baptizatos decollari
Calixtũ vero. v. diebꝫ ſine cibo ⁊ potu
manẽ fecit. Ille aũt vidẽs eũ ãplius
cõfortari. iuſſit eũ diebꝫ ſingulis fuſti
gari. Deinde p feneſtrã p̃cipitatum
alligatũq̃ꝫ ſaxo in puteũ p̃cipitari.
Aſterius autẽ p̃ſbiter corpꝯ eius de
puteo eleuauit ⁊ ipſuꝫ in cimiterio
calipodij ſepeliuit.

De noĩe ſcĩ Leonardi plogus

Leonardus odor pplĩ & a leos q8 eſt ppls & nard9 q̃ ẽ herba redolens: q2 odore bone fame pplm ad ſe trahebat. vel leonardus q̃ſi legẽs ardua. vł leonard9 & a leone. Leo eñi q̃tuor h3 in ſe. Pũo fortitudinẽ quãvt & Iſi. h3 ĩ pectoẽ. & ĩ capite. Sic btũs leonard9 hũit fortitudinẽ in pectoẽ p malaꝝ cogitationũ refrenationẽ. Et in capite p infatigabilẽ ſupnoꝝ cõtẽplationẽ. Scdõ h3 leo ſagacitatẽ & h̃ in duob3 ſc3 in oculoꝝ aptione cũ dormit. & in deletione veſtigioꝝ cũ fugit. Sic leonardus vigilauit p laborẽ actõnis. & vigilãdo dormiuit p q̃etẽ 2tẽplatõnis & in ſe deleuit veſtigia toti9 mũdane affectionis Tercio h3 vĩtuoſitatẽ in voce. q2 eius vox tercia die ſuſcitat leũculũ natũ mortuũ & oẽm beſtiã ſigẽ facit ĝdũ Sic leonard9 multos mortuos in pctĩs reſuſcitauit. & multos beſtialr viuẽtes in opib3 bonis fixit Qrto h3 timorẽ in corde. q2 ẽm ĩſid'. leo duo timet. ſ. ſtrepitũ rotaꝝ. & ignẽ accẽſũ Sic leonard9 timuit & timẽdo vitauit ſtrepitũ mũdane ſollicitudinis & idõ in deſertũ fugit. Et ignẽ terrene cupiditatł. & idõ oẽs theſauros ſibi oblatos 2tẽpſit.

Legenda

Leonard9 fuiſſe & ẽca ãnũ dñi. cccccc. Hic a ſcõ remigio remẽſi archiepõ de ſacro fõte leuat9 & ab ipõ ſalutarib3 diſciplinis inſtructus eſt Cui9 pentes pmi in palacio regł frãcie hebant Hic tantã grã3 a rege obtinuit q2 oẽs incarcerati q̃s ipẽ viſitabat ptin9 abſoluebantur Cũ igit fama ſcitatł e9 excreſcẽt: rex multo tpe eũ ſecũ manẽ coegit donec oportuno tpe ei epatũ donaẽt. q8 ille renuit & ſolitudinẽ deſiderãs: relictis oĩb3 aurelia[m] pdicãdo cũ frẽ ſuo liſardo deuenit Vbi p9q̃ ĩ q̃dã cenobio aliq̃diu vixerũt dũ liſard9 ſup ripã Ligeris ſolitari9 manẽ vellet & leonard9 per ſci ſpũs admonitionẽ in aq̃tania pdicaẽ diſponẽt oſculãtes ſe: ab inuicẽ diſceſſert Leonard9 ĝ vbiq3 pdicãs & multa miracula exercẽs in q̃dã ſilua ciuitati lemoniceñ vicina habitauit vbi erat aula regia cã venatõis cõſtructa Accidit aũt in q̃dã die vt rex ibi venaret: & regina illuc cauſa delectatõis egreſſa ptu piclitaret. Cũ ĝ rex & familia ppt regine piclitatõ3 lugerẽt: & leonard9 p nem9 trãſiret & gemẽtiũ voces audiret pietate cõmot9 illuc ppeauit. & a rege vocatus ptin9 introiuit Cũ ĝ a rege interrogatus q̃s eẽt & ſe ſci remigij diſcipulu3 fuiſſe narrauit: rex ſpẽ bonã 2cipiẽs a bono mgrõ bñ iſtructũ exiſtimãs ipſũ ad reginã induxit: rogãs vt pcib3 ſuis de recupata cõiuge & edita ple gaudiũ obtinẽt Tũc ille orõne fuſa q8 petebat ptin9 impetrauit Cũ aũt rex multa in auro & argẽto ſibi offerret ille ptin9 recuſau[t] admonẽs vt hec pauperib3 daret. v. Ego nułł hoꝝ indigeo. ſ3 tm̃ in aliq̃ ſiluaꝝ cõtẽtus ſpretł h9 mũdi diuitijs ſoli xº famulari deſidero Cũ aũt rex totũ illud nem9 ſibi tradẽ vellꝫ ille ait Nõ totũ ill8 accipio. ſ3 q̃ntũ cũ meo aſello circuiẽ potero m̃ 2cedi expoto Q8 rex libẽtiſſime adimpleuit Cõſtructo itaq3 ibidẽ mõſterio diu ibi cũ adiũctis ſibi duob3 mõchiſ in abſtinẽtia multa degebat. Cũ ãt aqua vno ab eis miliario diſtaẽt puteũ ibidẽ ſicũ pemit9 fodi iuſſit. quẽ aqua orõib9 ſuis ĩpleuit Locũ aũt illũ nobiliacũ appellauit eo q2 a rege nobili ſibi trẽdit9 fuiſſ3 Vbi tãtis miracułł coruſcauit q2 q̃cũq3 e9 nomẽ in carcere inuocaſſ3 mox ruptłł vinculł nullo cõtradicente liber abiret & ſuas cidẽ catenas vel 2pedes pñtaret Hoꝝ plures ſecũ manebãt & ibidẽ dño ſeruiebãt Septẽ q̃ famuli de eius nobili ſtirpe venditłł oĩb3 ad eũ venerũt & diſtributo ſingulis nemore ibi cũ ipõ manẽtes exẽplo ſuo plurimos attraxerũt Deniq3 ſcũs vir leonard9 multł dar9 vtutib3. viij. y dus nouẽbrł ad dñm

feliciter migrauit Ubi poſtq̄ multa fe
ciſſet miracla clerici illiꝰ eccłie reuela
tū eſt vt qꝛ locus ille ꝓpt' multitudi
nis frequētiā arctꝰ erat: alibi ecclīam
fabricarēt ⁊ illuc corpꝰ ſcī Leonardi
honorifice trāſportarēt. At illi cū ꝑplo
triduano ieiunio ⁊ orōnibꝫ inſiſten
tes: reſpiciētes viderūt totā ꝓuinciā
niue cooptā. Locū aūt illū in q̄ ſcūs
Leonardꝰ q̄ſcere volebat oīo vacuū
ꝯſpexerūt Ibi itaqꝫ trāſlatꝰ q̄nta mi=
racula p̄cipue ēca incarceratos dn̄s p
eū faciat: immēſa ferri varietas āte
eiꝰ tumulū dependētis teſtis exiſtit.
Uicecomes lemonicēſiū ad terrorē
maloꝝ q̄ndā grauiſſimā catenā fecerāt
quā i capo ſui turri affigi mādauerāt
Qua catena q̄cūqꝫ collo cingebat'
cuilibet aeris intēperiei expoſitꝰ: nō
vna ſꝫ q̄ſi mille mortibꝫ angebat' Ac
cidit aūt vt q̄dā ſeruꝰ ſancti Leonar
di illa catena ſine culpa ligaret'. Qui
cū iā fere vltimū ſpm̄ efflaret. intra
ſe q̄ potuit voto ſcm̄ Leonardū roga
uit vt q̄ alios liberaret: ſibi q̄ꝫ ſeruo
ſuo ſubueniret. Statiqꝫ ſcūs Leonardꝰ
in veſte cādida ſibi apparēs dixit No
li timē qꝛ n̄ morieris Surge hāc cate
nā tecū ad ecclīaꝫ meā deferas. Seq̄re
me qꝛ ego p̄cedā te. Qui cōſurgēs ⁊ ca
tenā accipiēs ſcm̄ leonardū p̄cedētē
vſqꝫ ad ecclīaꝫ ſuā penitꝰ ſecutꝰ ē Sta
tim vt an̄ fores fuit: btūs Leonardꝰ
ipſū dimiſit ⁊ ecclīam intrās q̄ ſcūs
Leonardꝰ ſibi fecerat oībꝫ enarrauit
⁊ catenā illā tā maximā an̄ tumulū
eiꝰ ſuſpēdit Uir q̄dā in loco ſancti
Leonardi nobiliaco habitās ⁊ eidē
ſancto valde fidel' exiſtens a quodā
tirāno captus eſt. q̄ quidē tyrānus
int' ſe cogitās dicebat Leonardꝰ iſte
oēs ꝯpeditos abſoluit ⁊ oīs vis ferri
an̄ ipſū velut cera an̄ ignē liq̄ſcit. Si
hūc g̊ vincul' ligauero ꝓtinꝰ leonardꝰ
aderit ⁊ ipſū liberabit. Si āt ipꝫ cuſto
dire poſſē: mille ſolidis ipſū redimi
facerē. Scio g̊ q̄d faciā In turri mea
ꝓfundā foueā faciā ⁊ hoīem hūc ꝯpe
dibꝫ aggrauatū ibidē ſubmergā deinde
ſup os fouee ligneā archā cōſtruā
in q̄ armatos milites accubare faciā
Licet enī leonardꝰ ferrū ꝯfringat tn̄
nōdū ſub t'ra intrauit Quod cū totū vt
cogitauerāt ꝯpleſſet ⁊ ille hō ſcm̄ leo
nardū ſepius inclamaret: leonardꝰ
nocte adueniēs archā in q̄ iacebāt
milites reuoluit et tāq̄ mortuos in
ſepulchro ita eos ſub ipa ꝯcluſit De=
inde cū multa luce foueaꝫ ingreſſus
manū fidelis ſui tenuit ac dixit Dor=
mis an vigilas? Ecce leonardꝰ quē
tu deſideras At ille āmirās ait Dn̄e
adiuua me Cōfeſtī ꝯfractis catenis
app'hēſū ꝓpriis vlnis extra turrī porta
uit Deīde ſecū ſic amicꝰ corā aīco cō=
fabulās vſqꝫ ad locū ſuū i domū ipꝫ
reduxit Pegnꝰ q̄dā cū a viſitatōe
ſcī leonardi veniſſꝫ ⁊ i aluernia cap
tus in cauea incluſus eſſꝫ: eos q̄ eū ce
perāt plimū dep̄cabat' vt amore ſcī
leonardi cū nihil vnq̄ eos offendiſſꝫ
eū relaxare deberēt Qui rn̄derūt qꝛ n̄ ſe
copioſe redimerēt nō exiret. ⁊ ille ait.
Sit inter vos ⁊ ſcm̄ leonardū. cui me
ſciatis recōmēdatū Seq̄nti g̊ nocte ſcūs
leonardꝰ dn̄o illiꝰ caſtri apparuit. ⁊ vt
pegnū ſuū dimitteret imparauit. Ille
vo mane euigilās ⁊ viſionē q̄ſi ſōniū
parui pēdēs nullatenꝰ dimittere voluit
Altera nocte eadē imparans ſibi appa
ruit ſꝫ ille ꝯtēpſit Tercia vo nocte ſā
ctꝰ leonardꝰ pegnū accipiēs ex opi=
dū adduxit. ſtatiqꝫ turris cū media
pte caſtri corruēs oppſſis pl'ibꝰ ſolū
p̄ncipē ad ſui ꝯfeſſionē fractis cruribꝫ
reſeruauit Miles q̄dā i britania in
carceratꝰ ſcm̄ Leonardū iuocauit. q̄
ſtatī cūctis videtibꝫ ⁊ cognoſcētibꝫ ⁊
ſtupētibꝫ in media domo apparuit: ⁊
carcerē intrās ⁊ vincla frāgēs hoī ca
tenas i manu poſuit ⁊ p mediū illoꝝ
reducēs oēs timore pterruit. Fuit ⁊
aliꝰ Leonardꝰ eiuſdē pfeſſiōis ⁊ vtu
tis cuiꝰ corpꝰ apud corbiacū req̄ſcit
Hic cū in mōſterio eſſꝫ p̄latꝰ tāta ſe
hūilitate reddebat vt oībꝫ iferior vi
deret' Sꝫ cū oīs fere ꝑpls ad eū ꝯfluerēt
q̄dā inuidi regi dotario ſuaſerāt: qꝛ n̄

ſibi ꝑuidēt ꝑ leonardū q̄ multos ſb obtētu religionis colligebat: regnū frācie detrimētū nō modicū ſuſtinēt. Quibꝫ rex nimis credul⁹ eū expelli iuſſit. Venientes āt ad eū milites adō ei⁹ v̄bis cōpūcti ſūt ꝙ ſe ſuos futuros diſciplos ſpopondeūt. Rex ꝗꝫ penitēs veniā petijt a detractores verb⁹ a hōribꝫ ꝓuauit. leonardū valde dilexit. a vix ad ꝓces ſci detrēctores dignitati ſue reſtituit. Or. a dō ſibi īpetrauit vt qcūqꝫ in carcē detineref. mox inuocato ſuo noīe ſolueref. Dū aūt q̄dā die orōi incūbēt: ſerpēs q̄dā maxim⁹ a pte pedū vſqꝫ in ei⁹ ſinū ſe extēdit. q̄ ꝓpt̄ h̄ nullaten⁹ ab orōe ſurrexit. Cōpleta v̄o orōe dixit ei. Scio ꝙ ab inicō creatōis tue hoīes quātū ꝓuales inq̄etas ꝫ nūc ſi ī me tibi data ē ptās fac in me q̄cq̄d merui. Quo dcō ſerpēs ꝑ capuciū eius exiēs ad pedes ei⁹ mortu⁹ corruit. P⁹ h̄ aūt cū duos epōs diſcordātes ſedaſſꝫ in ēſtimū ſe finiēdū ꝓdixit circa ānū dn̄i q̄ngēteſimūſeptuageſimū.

Prologus ſiue interptatio noīs ſancti Luce Euāgeliſte

Lucas interptat̄ ip̄e cōſurgēs vel eleuās. Vel dr̄ lucas a luce. Ip̄e em̄ fuit cōſurgēs ab amore mūdi. eleuās ſe in amorē dei. Fuit etiā lux mūdi eo ꝙ mūdū illuminauerit vniuerſū Math. v. Vos eſtis lux mūdi. Lux aūt mūdi ē ip̄e ſol. q̄ q̄dē lux hꝫ in ſitu ſublimitatē Ecc. xxvj. Sol oriēs mūdo in altiſſimis dei. Habꝫ in ꝯſpectu delectabilitatē Ecc. xj. Dulce lumē ſol̄ a delectabile eſt ocul̄ videre ſolē. Hꝫ in motu velocitatē. ij. Eſdre. iiij. Magna ē terra excelſū ē celū a velox ē curſus ſol̄. Habꝫ in effectu vtilitatē. ꝙ ſm ph̄m hō gn̄at hoīeꝫ a ſol. Sic a lucas hūit ſublimitatē ꝑ celeſtiū cōtemplationē. delcābilitatē ꝑ dulcē ꝯuerſatōꝫ. velocitatē ꝑ feruētē ꝓdicatōꝫ vtilitatē ꝑ doc̄trīe ſue ꝯſcptionē.

Lucas ſyrus natione āthiochenus arte medic⁹: fuit ſm q̄ſdā vnus de. lxxij. diſcipul̄ dn̄i. Sane cū Ihero. dicat eū fuiſſe diſciplm̄ aplorum nō dn̄i. a glo. ſup. xxv. Exod. notet ꝙ dn̄o ꝓdicāti n̄ adheſit. ſꝫ p⁹ reſurrectionē ei⁹ ad ſidē venit: magis tenēdū eſt ꝙ nō fuerit vn⁹ de. lxxij. licet aliq̄ ſic fuerīt opinati. Or. tāte fuit ꝑfectōis a vite vt optīe ordinatus fuerit. a q̄ntū ad deū. a q̄ntū ad ꝓximū. a q̄ntū ad ſeipſū. a q̄ntū ad ſuū officiū. Et in figuā h⁹ q̄druplic̄ ordinatōnis q̄tuor facies hr̄e dr̄ ſcꝫ faciem hoīs leonis bouis a aq̄le. Q̄d libet ei de aīalibꝫ hēbat q̄tuor facies a q̄tuor pēnas. vt dr̄. Ezech. j. Et vt hoc melius videaf imaginem̄ aliq̄d aīal q̄d hēat caput q̄dratū. a ī q̄libꝫ ſupficie ymaginem̄ vnā faciē a pte āteriori faciē hoīs. a dextr̄ faciē leonis. a ſiniſtris facieꝫ vituli. a a pte poſteriori faciē aq̄le. Q̄r vero facies aq̄le ſup alias eminebat ꝓpt̄ colli ꝓductōꝫ q̄d in ea longū ē: iō dr̄ ꝙ erat deſup. Q̄dlibꝫ etiā hoꝝ q̄tuor pēnas hēbat. ꝙ cū q̄dlibet aīal q̄ſi q̄dratū imaginem̄: a ī q̄drto ſūt q̄tuor āguli: ī q̄libꝫ āgulo eāt vna pēna. ꝑ iſta q̄tuor aīalia ſm ſcōs q̄tuor euāgle figuran̄ q̄ꝝ q̄libꝫ hūit q̄tuor facies ſcribēdo. ſ. de hūanitate paſſione reſurrectōne a d̄initate ſinguli tn̄ ſingul̄ ꝑ q̄ndā appropatōnē attribuūt̄ ſm Ihero. Mathe⁹ in hoīe figurat̄ ꝙ ꝓncipalit̄ ēca xp̄i hūanitatē immoraf. Lucas figuraf in vitulo agēs de xp̄i ſacerdotio. Marc⁹ in leone euidētius ſcribēs de reſurrectōe. Catuli eī leonis vt dr̄ vſqꝫ in diē terciū q̄ mortui iacēt: ꝫ rugitu leonis in die tcio excitan̄t. Iteꝝ ꝙ incepit a rugitu ꝓdicationis. Johānes figurat̄ in aq̄la ceterīs alti⁹ volās ſcribit de xp̄i d̄initate. Xp̄s etiaꝫ de q̄ ſcribūt: oīa iſta q̄tuor hūit. Fuit. ſ. hō nat⁹ de v̄gine vitul⁹ in paſſione. leo in reſurrectōe aq̄la in aſcēſione. Bꝫ p has g̃ q̄tuor facies in q̄bꝫ deſigtus ē lucas ſic q̄libꝫ ali⁹ euāgeliſta oñdif: q̄lit ill̄ q̄tuor modis fuerit ordinat⁹. Iſtā p

facie͂ hoĩs oñdit̃ ꝙ recte fuerit ordi-
nat⁹ ꝗ̃tũ ad ꝓximũ quẽ debꝫ rõe in-
ſtrue͂ mãſuetudie attrahe͂ ⁊ libera-
litate foue͂ Hõ em̃ ẽ aĩal rõnale mã
ſuetũ ⁊ liberale ¶ Per facie͂ aq̃le oñdi
tur ꝙ rc͂e fuerit ordinat⁹ ꝗ̃tũ ad deũ
q꞉ in eo ocul⁹ intellectus deũ intuit̃ ꝑ
cõtẽplationẽ. roſtrũ affect⁹ ad xp̃m
exacui꞉ ꝑ meditatõez. ſenect⁹ abijcit̃
ꝑ nouã ↄ̃ũſatõez. Aq̃la em̃ acuti luis
eſt vt rotã ſol̃ irreuerberabilr̃ reſpi
ciat. ⁊ in altũ mirabilr̃ eleuata piſci
culos in medio mar̃ videat. Roſtꝝ ec̃
nimis aduncatũ habet. ita vt impe
diat̃ in cibo capie͂do ꝗ petre allidita
ſic v ſui cibãdi habile efficit. Exuſta
inſup a calore ſolis ⁊ in fontẽ mag̊
impetu ſe ꝓijciẽs ſeniũ abijcit. caloẽ
ſolis oculoꝝ caliginẽ ↄ̃ſumẽte ⁊ pen
nas alleuiãte ¶ Per faciẽ leonis oñdi
m⁹ ꝙ recte fuerit ordinat⁹ ꝗ̃tũ ad ſe
q꞉ habuit generoſitatẽ ꝑ honeſtam
moꝝ ↄ̃uerſationẽ. Sagacitatẽ ꝑ inſi
diaꝝ hoſtiliũ vitatõez. ⁊ paſſibilita
tẽ ꝑ afflictoꝝ ↄ̃paſſionẽ. Leo em̃ eſt
aĩal generoſũ q꞉ rex aĩaliũ. Eſt ſa-
gax q꞉ veſtigia cauda ſua delet cũ fu
git ne inueniat꞉. Paſſibile q꞉ q̃rtanã
patit̃. ¶ Per faciẽ vituli ſiue bouis
oñdit̃ ꝙ recte fuit ordinat⁹ ꝗ̃tũ ad
ſuũ officiũ. q̃d fuit ſcribe͂ euangeliũ
Ibi em̃ moroſe ꝓceſſit. q꞉ incepit a
natiuitate ꝑcurſoris ⁊ natiuitate ⁊ infan
tia xp̃i. ⁊ ſic paulati ꝓceſſit vſqꝫ ad
vltimã ↄ̃ſũmationẽ. Diſcrete incep̃t
q꞉ p⁹ alios duos euãgeliſtas. vt q̃d
illi obmiſiſſẽt iſte ſuppleret ⁊ q̃d ſuf
cient̃ dixiſſẽt obmitteret. Circa tem
plũ ⁊ ſacrificiũ ĩmorat⁹ fuit q̃d patꝫ
in ꝑncipio ⁊ in medio ⁊ in fine. Bos
em̃ eſt aĩal moroſũ in vngula fiſſũ.
ꝑ q̃d intelligi꞉ diſcretio ⁊ ĩmolaticiũ
¶ Verũ q̃lr̃ btũs lucas in ꝑdict̃ q̃
tuor modis ordinat⁹ fuerit meli⁹ oñr
ſi vite e⁹ ſeries meli⁹ indage꞉ ¶ Prĩo
g̊ ordinat⁹ fuit quantũ ad deũ ⁊ hoc
tribꝫ modis. Triplr̃ aũt ordinat̃ hõ
quãtũ ad deũ ſm̃ beatũ berñ. ſ. affec
tione cogitatiõe ⁊ intẽtione Affectio
debꝫ ee͂ ſcã. cogitatio mũda. ⁊ intẽtio
recta. Affectionẽ g̊ ſcãm hũit. q꞉ ſcõ
ſpũ plen⁹ fuit Ihero. in ꝓlogo ſuper
lucã Obijt inq̊t ĩ bithinia plen⁹ ſpũ
ſcõ. Scd̃õ habuit cogitatõez mundã
q꞉ fuit v̊go corpoe͂ ⁊ mẽte in q̊ nota꞉
mũdicia cogitatõis ipſi⁹. Tercio ha
buit intentionẽ rectã. q꞉ in oĩbꝫ q̃ fa
ciebat honorem dñi q̃rebat De hijs
duobꝫ vltimis dr̃ in ꝓlogo ſup act⁹
apl̃oꝝ. ſine crimie ĩ v̊ginitate ꝑma
nẽs. Hoc q̃ntũ ad mũdiciã cogitati
onis Dño maluit ſuie͂. v. ad hõrẽ dñi
Hoc q̃ntũ ad rc̃titudinẽ intẽtõis ¶ Se
Scd̃õ fuit ordinat⁹ quãtũ ad ꝓximũ
Ad ꝓximũ aũt ordinamur cũ ei im
pendim⁹ q̃d debem⁹ ¶ Tria aũt ſũt
ſm̃ richardũ de ſcõ victo. q̃ ꝓximo
debemus. ſ. nr̃m poſſe. noſtꝝ noſſe ⁊
nr̃m velle. ⁊ vt quartũ addat̃ noſtꝝ
agere. Noſtꝝ poſſe in ſb̃ſidijs. nr̃m
noſſe in ↄ̃ſilijs. nr̃m velle ĩ deſiderijs
nr̃m age͂ in obſequijs. ¶ Quãtũ ad
hec q̃tuor ordinatuſ fuit btũs lucas
Dedit em̃ ꝑ̇° ꝓximo ſuũ poſſe in ſub
ſidijs. q̃d patꝫ ex h̃. q꞉ paulo ĩ oĩb⁹
t̃bulatõibꝫ ſꝑ adheſit. ⁊ ab eo nũꝗ̃
diſcedẽs eidẽ in ꝑdicatõnis ſubſidiũ
fuit. ij. ad thy. iiij. Lucas eſt mecũ
ſolus Per hoc q̃d dicit mecũ tãꝗ̃ adiu
tor ⁊ defenſor notat̃ qualr̃ ſibi ſubſi
diũ ꝑ̃ſtitit In h̃ ꝙ dr̃ ſolus nota꞉ ꝙ
ↄ̃ſtant̃ eidẽ adheſit. Itẽ. ij. ad chor̃.
viij. dicit de luca. Nõ ſolũ aũt ꝗ or-
dinatus eſt ab eccleſijs ſocius pere-
grinationis noſtre ecc̃. ¶ Scd̃õ dedit
ꝓximo ſuũ noſſe in cõſilijs. Tũc em̃
ſuũ noſſe ꝓximo tribuit cũ doctrinã
euangelicã ⁊ apl̃icam quã ipẽ noue
rat ad vtilitatẽ ꝓximi ↄ̃ſcꝑ̇ſit. De h̃
ipẽ ſibi teſtiomũ ꝑhibꝫ ĩ ꝓlogo ſuo
di. Viſũ ẽ ⁊ m̃ aſſecuto a ꝑ̇n° diligẽt̃
ex ordine tibi ſcribe͂ optie theophile
vt agnoſcas eoꝝ verboꝝ de q̊bꝫ eru-
ditus es veritatẽ. Qualr̃ etiã ꝑbuit
ſuũ noſſe in ↄ̃ſilijs ꝑꝫ ex illo v̊bo q̃d
dr̃ ihero. in ꝓlogo ſuo. q꞉ ei⁹ v̊ba aĩe
lãguẽtis ſũt medicina ¶ Terciõ ded̃t ꝓxi
mo ſuũ velle ĩ deſiderijs Q̃d patꝫ ex

hoc q eius ſalutẽ eternã deſiderauit
col. iiij. Salutat vos lucas medicus
ſalutat .i. ſalutẽ eternam exoptat.
Qrto dedit primo ſuũ agẽ in obſe-
quijs qd pz ex h q dñm quẽ aliqñ
pegrinũ eſtimbat hoſpicio recepit.
et omẽ obſequiũ caritatꝪ exhibuit.
Fuit em̃ ſoci9 cleophe dum ibant in
emaus ſicut aliq dixerũt Licz amb-
dicat aliũ fuiſſe c9 etiã nomẽ ponit.
Tercio fuit bñ ordinat9 quantũ
ad ſeipſũ Tria em̃ ſũt ſm bern. que
optime ordinãt hominẽ ad ſeipſũ et
ipſũ ſcm̃ faciũt .ſ. vict9 ſobriuſ. act9
iuſtus. ſẽſus pius. et qdlibz hoꝝ ſm
ipſũ bern. in tria diuidiꝪ Vict9 inqt
ſobrius erit ſi continẽter ſi ſocialꝪ ſi
humilꝪ vixerim9 Actus iuſt9 erit ſi
fuerit rect9. diſcret9. fructuoſus Rect9
p bonã intẽtionẽ. diſcret9 p cõmẽſu-
rationẽ. fructuoſus p edificationem
Sẽſus pius erit ſi fides nrã ſẽtit deũ
ſũme potẽtie. ſũme ſapiẽtie. ſũme bo
nitatꝪ Vt p eius potẽtiã nrãm creda
mus iuuari infirmitatẽ. p ei9 ſapien
tiam: noſtrã credam9 corrigi ignorã
tiam. p ei9 bonitatẽ: noſtrã credam9
dilui iniquitatẽ. Hec bern. In hijs
õmibz btũs lucas optime ordinat9
fuit. Primo em̃ hũit victũ ſobriũ. et
hoc tripl̃r Primo q vixit ↄtinẽter Nã
vt teſtaꝪ Ihero. in plogo de eo ſup
lucã. Ipẽ nec vxorẽ vnq̃ hũit nec fi
lios Scdõ ſocialꝪ. h nota' in h qd dr
de ipſo et de cleopha luce vlt. Duo ex
diſcipl̃is ibãt ipſa die ⁊c. Socialitaſ
em̃ notaꝪ in h qd dr diſcipli. q̃ſi bñ
diſciplinati .i. bene morigerati Ter-
cio hũilꝪ c9 hũilitas inſinuaꝪ in h
q nomẽ ſocij ſui .ſ. cleophe expſſit et
ſuũ tacuit Nã ſm opinionẽ q̃runda
lucas ex hũilitate nomẽ ſuũ tũc ta-
cuit. Scdõ habuit actũ iuſtũ. Qui
q̃dẽ act9 fuit rect9 p intẽtionẽ. h nõꝪ
in collecta cũ dr. Carnis mortificati
onẽ iugiter in corpoẽ ſuo p tui nõis
amore portauit. Diſcret9 p modera-
tionẽ Vñ in forma bouis mõſtrat9 ẽ
q̃ vngulã findit p qd ṽtus diſcretio

nis exprimiꝪ. Fuit etiã fructuoſus p
edificationẽ Adeo q̃ppe fuit primis
fructuoſus q ab oĩbz cariſſim9 ha-
bebaꝪ Vñ ad col. iiij. võꝪ ab aplo
cariſſim9. Salutat vos inqt Lucas
medic9 cariſſim9. Tercio hũit ſẽſũ
piũ. q credidit et in ſuo euãgelio p-
feſſus ẽ deũ eẽ ſũme potentẽ ſũme ſa
pientẽ et ſũme bonũ De duobz p̃mis
dr. iiij. ca. Stupebãt in doctrina eius
Qrto et vltĩo fuit optime ordina
tus qñtũ ad ſuũ officiũ qd fuit ſcri-
bere euãgeliũ. qd fulc' multa verita
te. repleꝪ multa vtilitate. decora' mlꝪ
ta venuſtate. et autenticaꝪ multoꝝ
auctẽ. Primo nãqz fulciꝪ multa
veritate Eſt ãt triplex veritas .ſ. vite
iuſticie et doctrĩe Veritas vite ẽ adeq
tio man9 ad liguã. Veritas iuſticie
ẽ adeq̃tio ſñie ad cãz Veritas doctrĩe
eſt adeq̃tio rei ad intellectũ Hac tri
plici veritate ipſũ euãgeliũ Luce ful
citur. q in ipſo euangelio h̃ triplex
veritas edoceꝪ Oñdit em̃ lucas hãc
triplicẽ veritatẽ xm in ſe hũiſſe p te-
ſtimoniũ adũſarioꝝ ſic̃ patet Luce
xxv. caplo Magiſter ſcim9 q verax
es et recte dicis vel doceſ. ecce ṽitas do
ctrine Et nõ accipis pſonã hoĩz. ecce
veritas iuſticie. ſ; in veritate viã dei
doces ibi notaꝪ veritas vite Bona ei
vita dr via dei. Scdõ oñdit in ipõ ſuo
euãgelio xp̃m hãc triplicẽ ṽitatẽ do
cuiſſe Primo em̃ ibidẽ doce' ṽitas vite
q̃ ↄſiſtit in obſuatõne mãdatoꝝ dei
Vñ dr ca. x. Diliges dñz deũ tuũ ⁊c.
h fac et viues. Itẽ. xviij. c. Interroga
uit eũ ⁊c. Quid faciẽdo vitã eternaz
poſſidebo ⁊c. Et ſeq' Mãdata noſti.
Nõ occides. Non furtũ facies. Non
mechaberiſ ⁊c. Scdõ ibidẽ doceꝪ veri
tas doctrine. Vñ q̃buſdã hãc verita
tẽ doctrine puertẽtibz dicebat. xj. c.
Ve vobis phariſeis q̃ decimatiſ .i. deci
mandã p̃dicatiſ. mentã et rutã et oẽ
olus et p̃teritis iudiciũ et caritatem
dei. ⁊c. Itẽ ibidẽ. Ve vobis legiſpitiſ
qui tuliſtis clauẽ ſciẽtie. ⁊c. Tercio
doceꝪ veritas iuſticie. Vñ dr. xx. ca.

Reddite que ſũt ceſaris: ceſari. ⁊ q̃
ſũt dei deo Itẽ. xix. Verũptñ inimi-
cos meos q̊ noluerũt me regnare ſup
ſe adducite huc. Interficite ãte me
Itẽ. xiij. vbi agi² de iudicio vbi repro
bis dicturus eſt Diſcedite a me oẽs
opariĳ iniq̃tatẽ ¶ Scd̃o ei⁹ euãge
liũ replet multa vtilitate. Vñ ⁊ ille
q̊ ſcpſit medic⁹ fuit. ad deſignandũ
ꝙ ibidẽ nobꝭ medicinã vtiliſſimã p-
pinauit Eſt ãt triplex medicĩa. ſ. curã
tiua pſuatiua ⁊ melioratiuã. Hãc
triplicẽ medicinã nobꝭ lucas in ſuo
euãgelio celeſtẽ medicũ oñdit ppi-
naſſe Medicĩa aũt curatiua ẽ q̃ curãt
a morbo. hec eſt pma q̃ oẽs morbos
ſpũales curãt. hãc medicinã ſʒ me-
dicũ celeſtẽ nobꝭ exhibuiſſe. cũ apt.
iiij. ca. Sanare ↄtritos corde ⁊c̃. Itẽ
v. ca. Nõ veni vocaẽ iuſtos ⁊c̃. Me
dicina melioratiua que ſanitatẽ au
get. ⁊ hec eſt obſuatio ↄſilioꝝ Con-
ſilia em̃ hoiem meliorẽ ⁊ pfectiorem
efficiũt. Hãc medicinã oñdit nobis
medicũ celeſtẽ ppinaſſe. xviij. ca. cũ
apt. Oia q̃cũq3 hẽs vẽde ⁊ da paupe-
rib3 ⁊c̃. Itẽ. vi. ca. Ab eo aũt q̊ au-
fert tibi veſtimentũ ⁊c̃. Medicina p̃
ſeruatiua eſt q̃ pſuat a caſu ⁊ hꝫ eſt
vitatio occaſionũ pctĩ ⁊ maloꝝ ſocie
tatũ. Hanc medicinã oñdit medicũ
celeſtẽ nobꝭ tradidiſſe cũ ait. xij. ca.
Attẽdite a fermento phariſeoꝝ ⁊c̃.
Ibi em̃ docet maloꝝ ↄſortia euitare
¶ Vel pt dici ꝙ ip3 euãgeliũ multa
vtilitate reple² qm̃ in ipſo oĩs virt⁹
ſapie ↄtinet De hꝫ ſʒ ambro. Lucas
oẽs ſapie virtutes euãgeliĳ ſui ↄplecti²
hyſtoria. Docuit em̃ naturalia cũ a
ſpũſcõ dñicã incarnationẽ extitiſſe
reſerauit Vñ ⁊ dauid naturalẽ docẽs
ſapientiã apt. Emitte ſpm̃ tuũ ⁊ cre
abun² ⁊c̃. Itẽ cũ docuit tenebras in
paſſione xpi factas terrã tremuiſſe.
ſolẽ radios abſtraxiſſe Docuit mora
lia cũ in ipſ beatitudinib3 mores do
cuit. Docuit rõnalia cũ apt. Qui fi-
delis eſt in minimo ⁊ ĩ magno fidel
eſt. Sine hac triplici ſapiẽtia ipſa fi

des ipſũ miſteriũ trinitatẽ eſſe non
poteſt. hoc eſt ſine rõnali naturali ⁊
morali. Hec ambroſi⁹ ¶ Tercio
eius euãgeliũ decorat multa venuſ-
tate Eius em̃ ſtilus ⁊ mod⁹ loquẽdi
valde venuſt⁹ ⁊ decor⁹ eſt. Ad hꝫ aũt
ꝙ aliquis in dictis ſuis venuſtatẽ ⁊
decorẽ teneat: tria ſũt neceſſaria que
tradit auguſtin⁹. ſ. ut placeat vt pa
teat ⁊ vt moueat Vt placeat debet lo
qui ornate. Vt pateat debet loqui
apte. Vt moueat debet loqui cũ fer-
uore. Hunc triplicẽ modũ habuit
lucas ⁊ in ſcribendo ⁊ in p̃dicando.
De duob3 p̃mis. ij. ad chorinthꝭ. viij
Miſimus autẽ cum illo fratrẽ glo.
barnabã. vel lucam: cuius laus eſt
in euangelio p oẽs eccleſias. In hoc
ꝙ dicit. cuius laus ⁊c̃. Notat ꝙ lo
cutus eſt ornate. In hoc ꝙ dicit. p
om̃es eccleſias. notat ꝙ locutus eſt
aperte Qz autẽ cum feruore locutus
ſit pat3 ex hoc ꝙ cor ardens habuit
dicẽs. Nõne cor noſtrꝝ ardẽs erat in
nobis ¶ Quarto eius euãgeliũ
autẽtica² multoꝝ auctẽ Multoꝝ q̊p-
pe auctẽ autẽticatũ fuit ¶ Nã a pře
fuit p̊mo p̃ordinatũ Ihe. xxxi. Ecce
dies veniẽt ſʒ dñs ⁊ feriã pactũ do-
mui iſrahel ⁊ domui iuda fed⁹ nouũ
nõ ẜm pactũ qꝺ pepigi cũ patribus
eoꝝ ⁊c̃. Sed hoc erit pactũ qꝺ feriã
cũ domo iſrahel. poſt illos dies dicit
domin⁹: dabo legẽ meam in viſceri
bus eoꝝ ⁊ in ⁊c̃. Ad litterã loquit
de doctrina euangelica ¶ Secundo a
filio fuit corroboratũ Vnde dicitur in
eodem euangelio. xxi. capitulo. Ce
lum ⁊ terra trãſibunt. verba autem
mea non tranſibũt. ¶ Tercio fuit a
ſpiritu ſãcto inſpiratũ Vnde dicit ihe
ronimus in ꝓlogo ſup lucã. Sancto
inſtigante ſpiritu in ptibus achie hꝫ
ſcripſit euangelium ¶ Quarto fuit
ab angelis p̃figuratũ. Fuit em̃ p̃fi-
guratum ab illo angelo de quo dici
tur Apocal. xiiij. capitulo. Vidi an-
gelum volantẽ p mediũ celi haben
tem euangeliũ eternum. ⁊c̃. Iſtud

euangeliũ dici² eternũ. q2 ab eterno
efficienter. id eſt a xp̃o q̃ eſt etern9
deus. de eternis materialit. ad eter
na finaliter. in eternũ ꝑpetualiter.
¶ Quinto a ꝓphetis ꝓnunciat. Nã
ezechiel ꝓpheta iſtud euãgeliũ pre=
nũciauit. cũ vnũ de animalibꝫ faciẽ
vitule dixit. p qđ luce euãgeliũ ſig=
nificatũ eſt vt ſ̃ dictũ eſt. Item qñ
dicebat Ezech. ij. ſe vidiſſe librum.
q̃ erat ſcṗtus intus ⁊ foris. et in quo
erãt ſcripta lamẽtationes carmen ⁊
ve. Per hũc em̃ librum intelligitur
euangeliũ luce. qđ eſt ſcriptũ intus
per ꝓfundi miſterij occultationẽ. et
foris p hyſtorie aptionẽ. In q̃ etiã
ↄtinen² lamentũ paſſionis. carmen
reſurrectõis. ⁊ ve eterne damnatio
nis. ſicut patet. xj. ca. vbi multa ve
ponũtur. ¶ Sexto a v̓gine reſeratũ.
Virgo em̃ beata oĩa in corde ſuo con
ſeruabat ⁊ diligẽter ↄferebat. vt đr
luce. ij. vt hec poſtmodũ ſcṗtorib9
reſeraret. Vñ dicit gloſa ibidẽ. Oĩa
que de dño vel a dño facta vel dicta
cognouit in memoria recõdebat. vt
cũ tp̃s p̄dicande vel ſcribende incar
nationiſ adueneit: ſufficiẽter vniũſa
ꝓut eſſẽt geſta poſſet explicaꝛ que
rentibꝫ. Vñ etiã bernhardus aſſig
nans rationẽ q̃re angel9 nũciat btẽ
v̓gini ↄcepᵐ eliſabeth ait Iõ ↄcept9
elizabeth nũciat marie: vt dũ nunc
ſaluatoris. nũc p̄curſoris edocet aduẽ
tus: verũ tẽpus ⁊ ordinẽ tenens ipa
poſtmodũ meli9 ſcṗtoribꝫ ac p̄dica
toribꝫ euangelij reſeret veritatẽ. que
pleni9 de õnibꝫ a principio celit9 fuit
inſtructa miſterijs Creditur ergo q2
euangeliſte eã de multis req̃rebant ⁊
ipſa eos certificabat. Et ſpecialiter
de btõ luca q2 ad eã tanq̃ ad archã
teſtamẽti recurrerit ⁊ ab ea de multis
certificat9 fuit. p̄cipue de hijs q̄ ſibi
ſoli ↄſtabãt. ſicut de angelica ãnũci
atione. de xp̃i natiuitate. ⁊ talibꝫ hmõi
de q̃bꝫ ſol9 lucas agit ¶ Septimo ab
aplis intimatũ. Cũ em̃ lucas ñ fuit
cũ xp̃o in oĩbꝫ actibꝫ ⁊ miraculis xp̃i.

ideo ſuũ euangeliũ ſcṗſit ſm q2 apli
q̃ p̄ñtes fuerãt ſibi intimauerũt: ⁊ re
tulerũt. ſicut ipẽ in ꝓlogo ſuo inſinuat
dicẽs. Sic tradiderũt nob q̃ ab initio
xp̄m viderũt: ⁊ miſtri fuerũt ſermo
nis ⁊c̃. Cũ em̃ dupliciter cõſueuerit fieri
teſtimoniũ. ſ. de viſis ⁊ de auditis. ideo
dñs vt ait aug9. duos teſtes voluit
hr̃e de viſis. ſ. Matheũ ⁊ Iohãnẽ. ⁊
duos de auditis. ſ. Lucã ⁊ Marcũ. Et
qm̃ teſtimoniũ qđ eſt de viſis firmi9
⁊ certi9 eſt q̃ illud q2 eſt de auditis
Ideõ vt đt aug9. duo euãgelia q̄ ſũt
de viſis ponũt extrema. alia duo q̄
ſũt de auditis ponũt media. vt hͨ me
dia tanq̃ infirmiora ab illis extre=
mis q̄ ſũt certiora hincinde fulcian²
⁊ roborent². ¶ Octauo a paulo mira
biliter eſt approbatũ. Nã ei9 euãge
liũ mirabiliter approbat qñdo ad cõ=
firmationẽ dictoꝝ ſuoꝝ luce euãge=
liũ adducebat. Vñ dic̃ Ihero. in li.
de viris illuſtribꝫ Quidã ſuſpicãtur
q̃tienſcũq3 paul9 in epl̃is ſuis dixit.
Secũdũ euãgeliũ meũ: de Luce. cum
ſignificaꝛ volumine. Etiã ei9 euãge
liũ approbauit. cũ de eo ſcṗſit. ij. co.
viij. Cui9 laus in euãgelio p oẽs ec=
cleſias ¶ Legit in hyſtoria ãthioc.
q2 dũ xp̄iani q̃ erãt in anthiochya
multis flagitijs ſe dediſſent: obſeſſi a
multitudine turcoꝝ fame ac miſeria
multiplici affligebãtur. ſꝫ cũ plene
ad dñ3 p pñiã3 fuiſſẽt ↄuerſi: apparuit
cuidã in eccĩa ſcẽ marie de tripoli vi=
gilãti: vir q̃dã lucid9. cãdidis veſti=
mẽtis indut9. Et cũ q̄reret q̃ſnã eẽt
dixit ſe eẽ lucã q̃ de ãthiochia vene=
rat: vbi dñs militiã celi ⁊ aplos ⁊
martires cõuocauerat vt p ſuis pe=
grinis pugnarent. xp̄iani igi² aĩati
omnẽ turcoꝝ exercitũ cõfregerũt

¶ De ſancto Criſanto.

Criſantus fili9 polimij viri il=
luſtriſſimi: dũ fidẽ xp̄i edoc=
tus eẽt. ⁊ a p̄re ad idola reuo
cari nõ poſſet: iuſſit eũ p̄r in cõclaui
recludi: ⁊ q̃nq3 puellas eidẽ vt earũ

ſeducat blādicijs ſociari. Qui cum oraſſet deū ne a fera peſſima carnali ſcʒ ɔcupiſcētia ſuparet: ɔtinuo p̄dc̄e puelle ſomno oppſſe nec potū nec cibū ſumē poterāt: ſʒ educte exteri9 cōtinuo hec ſumebāt. Tūc daria virgo prudētiſſima dē veſte dicata rogat ut ad Criſantū introeat ⁊ eū dijs et p̄ri reſtituat. Qua ingreſſa ⁊ criſāto de pōpa veſtiū rephenſa r̄ndit ſe nō ꝓpter pompā ſed ut dijs ⁊ p̄ri euʒ lucrificaret ſic indutā. Cū iterū Criſātus eam rephenderet cur ꝓ dijs illos coleret q̄s ipſoꝝ auctores flagicioſos ſꝑ viros ⁊ īpudicas feminas affirmarent R̄ndit Daria. Phōs p nomina hoīm elemēta ſanxiſſe. Cui criſantus. Si vn9 terrā ut deā veneret: Et alter ut ruſticus aret: plus ruſtico ꝙ venerāti exhibere pbat ⁊ de maria alijs ſilr. Tūc criſantus ⁊ Daria ab eo ɔuerſa ſci ſpūs copula vniti ⁊ carnale mrimoniū ſilantes ad xp̄ʒ pſimos ɔūtebāt. Nā ⁊ claudiū tribunū q̄ pri9 eius tortor fuerāt cū vxore ipſi9 et filijs ⁊ pl'ibʒ alijs militib9 ad fidē ɔūterīt. Criſant9 ergo iuſſu Nūcrimiani in fetidiſſimū carcerē redudit ſed fetor in odorē ſuauiſſimū ɔmutat. Daria āt lupanari tradit. ſed leo ab āphiteatro fugiēs hoſtiari9 lupanaris efficit Mittit ergo q̄dā ut virginē corrūpat. ſed a leone capit ⁊ q̄ſi innuēs a ſcā q̄d de captiuo fieri iubeat ſciſcitat. Que p̄cepit ne eū lederet: ſʒ ad ſeveniē pmitterʒ q̄ mox ɔuerſus p vrbē cucurrit ⁊ dariā eſſe deā clamare cepit. Mittūt ergo venatores ut leonē rapiant. Sed oēs a leone capiūtur ⁊ ante pedes virginis ponunt ⁊ ab ea ɔuertunt. Tūc p̄fectus copioſū ignē in itroitu celle mitti miſit ut leo cū daria cōburatur. qd leo ɔſiderās timuit ⁊ rugiens a virgine licentiā accepit vt nullū ledens q̄ vellet abiret. Cū ergo p̄fectus Criſanto ⁊ darie diuerſa penarū ſupplicia irrogaēt ⁊ nequaꝙ ledi valerēt. tādē inuiolati ɔiuges in fouea deponūt et terra ⁊ lapidibʒ obruti xp̄o martires ɔſecrāt Hoꝝ ſolēnitas hic celebrius ⁊ crebri9 recolit.

De vndecī miliū virginū paſſione

Vndecī miliuʒ virginū paſſio hoc ordine celebrata fuit In britania naqʒ rex xp̄ianiſſim9 q̄dā fuit noīe noth9 vel maurus qui quādā filiā noīe vrſulā gn̄auit Hec mirabili moꝝ honeſtate ſapīa ⁊ pulchritudīe pollebat ita ꝙ ei9 fama vbiqʒ volabat. Rex autē anglie cū nimis prepotēs eſſʒ ⁊ multas natōnes ſuo impio ſbiugaret: audita hui9 virginis fama beatū ſe p omia fatebat ſi predicta virgo ſuo unigenito copularet. Juuenis etiā ad hoc pſimū eſtuabat Mittūt ergo ſolemnes nūcios ad p̄rem virginis magnis pmiſſionibʒ ⁊ blandicijs: magnas adijcētes minas: ſi ad dn̄m ſuum vacui reuertant. Rex autē cepit plurimū anxiari. Tum qr xp̄i fide īſignitā cultori ydoloꝝ tradere indignū duceret Tum qr illā ɔſentire nullatenu9 cognoſceret. Tū qr regis ferocitatē plurimū formidaret. Ipſa āt diuinit9 inſpirata patri ſuaſit ut p̄dicto regi aſſenſū pberet. ea tn̄ cōditōne prepoſita ut ipſe rex cū p̄re. x. virgines electiſſimas ſibi ad ſolaciū traderet: ⁊ tā ſibi ꝙ alijs mille virgines aſſignaret ⁊ cōpatis trierib9 indutias trienij ſibi daret. ⁊ ad dedicatōeʒ ſue virgītatis ⁊ ipſe iuuenis baptiſat9 in hijs trib9 ānis in fide īſtrueret. Sapiēti ſiqdē vſa ɔſilio: ut aut difficultate ꝑpoſite ɔditōnis animū ei9 ab hoc aūteret: aut hac oportunitate p̄dictas virgīes ſecū deo dicaret. At iuuenis libent hac ɔditōe accepta apud p̄rem inſtetit ⁊ ptin9 baptiſatus: accelerari cūcta q̄ virgo petierat īpauit. p̄r aūt puelle ordiauit ut filia ſua q̄m multū diligebat viros q̄ꝝ ſolacijs tā ipē ꝙ exercitus indigēt: in comitatu ſuo hrēt. Vndiqʒ

ergo v̓gines ꝯfluūt: vndiqꝫ viri ad
tā grāde ſpectaculū currūt· ¶Nā mul
ti epī ad eas ꝯfluxerīt ut ſecū ꝑgerēt
Jnt̄ q̄s fuit Pantulus baſilieñ eps
q̄ eas vſqꝫ romā deduxit· Et inde redū
ſus cū eis martiriū ſuſcepit ¶Scā q̄ꝫ
geraſma regina ſicilie q̄ virū ſuū de
gē crudeliſſimū: q̄ de lupo fecerat ag
nū· Soror mauritij epi a darie mr̄is
ſcē vrſule cū eidē pr̄ ſcē vrſule ſecrete
ꝑ lrās intimaſſꝫ illa ꝯtinuo inſpiran
te deo cum q̄tuor filiabꝫ ſuis babil-
la· iuliana· victoria· a aurea a puu
lo ſuo adriano q̄ amore ſororꝝ ſuarꝝ
vltro ſe pegrinatōi ingeſſit relicto
regno ī manu vni9 filij ſui vſqꝫ ī bri
taniam et angliā nauigauit· Cuius
ꝯſilio de diūſis regnis virgines colli
gebant̄ a earū ſemꝑ ductrix exiſtēs
cū eis tandē martiriū paſſa eſt Jux
ꝯdictū ergo v̓ginibꝫ trieribꝫ a ſūpti
bus ꝑparatis cōmilitonibꝫ ſuis regia
ſecreta reuelata in nouā militiā oēs
ꝯiurāt· ¶Nā mō belli ꝑludia inchoāt
mō aūt diſcurrūt· interdū bella· ple
rūqꝫ fugā ſilant oīqꝫ gn̄e ludorꝝ ex-
ercitate· ut ne vel ſic a mr̄ij palma ꝑ
tēpis nauſeā poſſent diūtiſſe· nihil
q̄d aīo occurrebat relinq̄bant inta-
ctum· aliq̄n meridie· aliq̄n vix veſpe
redibāt· Confluebāt proceres et ꝑma
tes ad tam grande ſpectaculū et oēs
admiratione et gaudio replebant̄
Tandem cum vrſula omes ad fidem
virgines cōuertiſſet ſub vnius diei
ſpacio flante ꝓſpero vento ad portū
gallie qui tyela dicitur a inde coloni
am deuenerunt Ubi vrſule angelus
domini apparuit a predixit eas illuc
integro nūo redūſuās a coronas ibi-
dē martirij pcepturas Jnde igit̄ ad
angeli monitōe romā tendētes ad
vrbē baſileā applicuerūt a ibidē reli
ctis nauibꝫ romā pedeſtres venerūt
ad q̄rū aduētū papa Ciriacus valde
gauiſus eſt: cū ipſe de britania ortū
d9 eēt et multas int̄ eas ꝯſāguineas
hrēt: cū oī clero ipas ſūmo cū hōre ſu
ſcep Jn ipſa āt nocte ꝑ̄ dimit9 reue
lat eū cū ipſis virginibꝫ palmā mar
tirij pceptur· q̄d apud ſe celās mul
tas ex ipſ q̄ adhuc baptiſate nō fu
erunt baptiſauit· Verꝝ cū oportunū
tp̄s videret· a anno vno a· xj· ebdo-
madibꝫ poſt petrꝝ eccaꝫ decimuſnon9
rexiſſꝫ: in ꝯuētu oīm ꝓpoſitū ſuū indi
cauit a corā oībꝫ dignitatē a officiū
reſignauit· Sꝫ cū oēs clamarēt a maxi
me cardinales q̄ eū delirāe putabāt
eo q̄ꝫ relicta pōtificat9 gl̄a p9 q̄ſdaꝫ
mulierculas fatuas ire vellꝫ: ille nul
laten9 acq̄eſcēs q̄ndā virꝝ ſcm̄ q̄ ame
tus dcūs eſt loco ſui ī pontificē ordi
nauit a q̄ꝫ ſedē aplicā īuito clero re
liquit· nomē ei9 de cathalogo ponti
ficū idem clerus abraſit· oēmqꝫ grāꝫ
quā ſacer ille virginū chor9 in curia
rōna hūerat a tpe illo amiſit· Duo
aūt iniq̄ pn̄cipes romane milicie· ſ·
maxim9 a african9 vidētes magnaꝫ
multitudineꝫ a q̄ꝫ multi a multe ad
eas ꝯfluerēt timuerunt ne ꝑ eas ni
mis creſcēt religio xp̄iana Quapro
pter iter eorꝝ diligētius explorātes
nūcios miſerūt ad iuliū ꝯgnatū ſuū
pn̄cipē gentis hunorꝝ ut educto ꝯtra
eas exercitu ipſas cū xp̄iane eſſēt cū
venirēt coloniā trucidarēt· btūs ḡ
Ciriac9 cū illa nobili v̓ginū multitu
dine de vrbe egreſſus ē: Secut9 eſt āt
ipm vincēti9 p̄ſbr cardinalis Et Ja
cobꝫ q̄ de britānia p̄ria ſua in anthi
ochiā ꝓfect9 archiepatus dignitatē
ſeptē annis ibidē tenuit· qui cū pa-
pam tūc tpis viſitaſſet: a iam vrbē
egreſſus de virginū aduētu audiſſꝫ
ꝯditus rediīta itinere ac paſſionis ſe
eis ſociū fecit Mauriti9 q̄ꝫ leuitane vr
bis eps auūculus babille a Juliā-
ne· necnō a Folarius lucēſis eps et
ſulpiti9 rauēñ eps q̄ tūc romā ad-
uenerāt ꝓdc̄s v̓gībꝫ adheſerūt Ethe
ri9 q̄ꝫ ſpōſus btē vrſule manēs brita
nie ꝑ viſiōꝫ āgelicā a dn̄o admonet
ut mrēꝫ ſuā horet̄ fieri xp̄ianā· ¶Nā
pr̄ ei9 in p°āno q̄ xp̄ian9 fcūs fuerat
mortu9 ē a fili9 ei9· Ethere9 eidē ī regꝰ
ſucceſſit· Cū āt ſacre v̓gines cū eiſdē

epis a roma rediret. Et here9 a dn̄o cōmonetur ut ptin9 surgēs sponse sue occurrat ut cū ea in colonia palmā martirij accipiat. Qui dīvinis monitis acqeſcēs mrē; suā baptiſari fecit. Et cū ipſa et sorore sua puula Florentia iā xp̄iana et Clemēte ep̄o virgib9 obuiās ad martiriū sociau'eiſdē. marculus q̄ḡ ep̄s grecie et neptis sua Cōstantia q̄ fuit filia Dorothei cōstanti nopolitani q̄ nubēs cuidā adoleſcēti filio cuiuſdā regis. ſʒ ante nuptias morte p̄uēto virginitatē suā dn̄o vouit: p viſiōe; admoniti romā venerūt et predictis virginibz ad martiriū se iunxerūt. Omes ergo virgines cū predictis epis coloniā redierūt et ipam iam hunis obſeſſam inuenerūt. Qs barbari videtes sup eas cū clamore nimio irruerunt. et q̄ſi lupi ſeuiētes in oues: totā illā multitudinē ocīderunt. Cū aūt ad btā; vrſulā ceteris iugulatis veniſſet videns p̄nceps ei9 mirā pulcritudinē obſtupuit et cōſolās eā sup nece virginū pmiſit q̄ eā sibi cōiugē copularet. ſʒ cū h̄ illa penitus respuiſſʒ ille cōtēptū ſe videns tunc directa ſagitta eā tranſfigit et illa martiriū cōſūmauit. Quedā āt v̄go nomine Cordula timore pt̄rita in naui nocte illa se abſcōd' ſʒ in craſtinū ſp̄ōte morti se offerēſ mrij coronā suſcepit. Sed cū ei9 feſtū nō fieret. eo q̄ cū alijs paſſa nō eſſʒ ipſa p9 longum tp̄s cuidā recluſe appruit p̄apiēs ut ſeq̄nti die a feſto virginū ei9 q̄ſ ſolēnitas recolat. Paſſe ſūt anno. CCxxxviij. Ra° āt tpis ut q̄buſdā placet nō ſuſtinet q̄ hec tali tp̄e ſint pacta. Sicilia eñ tūc nō erat regnū nec cōſtantinopolis cū hic fuiſſe dicat cum virginibus has reginas. Veri9 credit q̄ diu poſt cōſtantinū īpatorē cū hunia gothi ſeuiebāt tl̄e ſit martiriū celebratū tp̄e. ſ. maximiani imperatoris q̄ regnuit āno dn̄i. cccclij. ut in q̄dā cronica legit. Abbas q̄dā ab abbatiſſa colonie corp9 vni9 virginū īpetrauit pmittēs q̄ ipſā in capſa argētea in ſua ecc̄a collocaret. Sʒ cū p annū integrū ſup altare eā in capſa lignea tenuiſſʒ q̄dā nocte dū abbas ipſi9 mōſterij cū ſuo cōuētu cantaret v̄go corpalit deſup altare deſcēdita aū altare ſe reuerent' inclinans p mediū chori videtibz mōchis et ſtupētibz iñ receſſit Abbas g̃ ad capſā currēs vacuā ipſā inueniēs coloniā pperauit et abbatiſſe rei ordinē intimauit. Pgēteſq; ad locū vñ illud corpus ſūpſerāt illud ibidē inuenerūt. Cū aūt abbas veniā petēs illud vel alid petēt certiſſiē pmittēs capſā p̄cioſā citi9 ſe facturū nullaten9 īpetrauit. Religioſus q̄dā cū has v̄gines in deuotōe multa h̄ret: q̄dā die dum grauit' infirmaret vidit q̄ndā virginē pulcherimā ſibi appntē et ſi ſe cognoſceret inq̄rentē. Q: dū ad ei9 viſionē miraret et ſe nequaq̄ ipam cognoſcere fateref: illa ait. Ego ſum vna v̄ginū erga q̄s tātū habes dilectōis affectū. Et ut inde mercedē accipies ſi amore et h̄ore nr̄i vndecies milies dn̄icam orō; dixerf in hora mortis in ptectōe; et in ſolatiū nos h̄ebis Qua diſparēte: ille q̄cti9 potuit h̄ impleuit Statiq; vōto abbate inūgi ſe fecit. Qui cū vngeret ſbito exclamauit ut fugerēt et ut ſacris virgibz venietibz locū daret. Quē cū abbas q̄d h̄ eſſʒ interrogaret. et ille pmiſſiō; virginis ſibi p ordine; enarraſſet: recedētibz cūctis et paulo poſt redeūti h̄ ipm migraſſe ad dn̄; inuenerūt.

De noib9 ſcōrū Simonis et Jude.

Simon interpretat' obediens vel ponēs triſticiam. Hic habuit duplex cognomē. Dict9 eſt eñ ſimō zelotes et ſimō canane9 a canavico galilee vbi dn̄s aquā in vinū mutauit. Et idē eſt zelotes q̄d cananē9 Cana eñ zelus interp̄tat'. Habu' ergo obedietiā preceptorū p executōnē. triſticiā afflictorū p cōpaſſionē. zelū animarū p cōſtantē feruorē. Judas interp̄tat' cōfitens vl' glorioſus. vl' iudas quaſi iubilū dans.

Ipſe enī habuit ꝯfeſſiōꝫ fidei. glīam
regni et iubilū intnī gaudij. Hic mlͭ
tiplex hūit cognomē. dcūs eſt enī
iudas iacobi ſupple frat. fuit eīi frat
iacobi minoris. Scdō dict9 ē thade9 qđ
interp̄tat apphendēs principē. vł dr
thade9 a thaéa ac de9. thaʒa dr eē ve
ſtis regia. de9 p̄ ōrnātū vtutū p̄ quā
apphēdit pn̄apē xp̄m. Vel thade9 qͥ
tā de9 .i. magn9 de9 .ſ. p̄ adoptōꝫ Ter
cio dict9 eſt ī hyſt. ecclā. lebe9 qđ ſo
nat qͥ cor vł corcul9 .i. cordis cultor
vł lebe9 qͥſi lebes. Cor p̄ magnanimi
tatē Corcul9 p̄ puritatē Lebes p̄ grā
tiā plenitudinē. qꝛ qͥ olla et vas vtu
tū et grē eē p̄meruit. Eorū paſſioneꝫ
ſcp̄ſit abdias ep̄s babiloīe: ab ipiis
ap̄lis ep̄s ordiat9 Quā trop9 abdie
diſcipulus trāſtulit in grecū Africa
n9 in latinū

¶Legēda

Symō chananē9 et iudas q̄ et tha
de9 fuerūt frēs iacobi minoris. et
filij marie cleophe q̄ alpheo nupta fu
it. Judas vō ad abagarꝫ regē edïſſe
a thoma miſſus fuit p9 dn̄ī aſcenſio
nem. Legit enī in hyſt. ecclā. q̄ pre
dict9 rex abagarus dn̄o nrō ihū xp̄ō
in hūc modū ep̄laꝫ deſtinauit Aba
gar9 euchamie filius iheſu ſaluatori
homī q̄ apparuit in locis iheroſolimo
ruꝫ ſalutē. Auditū eſt michi de te et
ſanitatib9 q̄s facis q̄ ſine medicamī
tis aut herbis fiāt iſta p̄ te. et q̄ ver
bo cecos facis videre. claudos ambu
lare: leproſos mūdari: et mortuos re
uiuiſcere. Quib9 omib9 auditis de
te ſtatui ī aīo meo vnū eſſe e duob9
aut qꝛ tu ſis de9 et deſcēderis de celo
ut hoc facias. aut q̄ filius dei ſis q̄
hec facis Propterea ego ſcribens ro
gauerim te ut digneris fatigari vſq̄
ad me. et egritudinē meā q̄ diu labo
ro curaē Nā illđ ꝯpi q̄ iudei murmu
rāt aduſū te et volūt inſidiarī tibi Ve
ni ḡ ad me. qꝛ eſt mī p̄ua c̄itas: ſꝫ ho
neſta q̄ vtriſq̄ ſufficiet. Dn̄s āt ihs
in hec verba ſibi rn̄t. Btūs es q̄ cre
didiſti in me cū ipſe nō videris me.
Scriptū eſt enī de me: qꝛ hij q̄ me nō
videīt: credent et hij q̄ vident nō credēt
De eo āt q̄ ſcripſiſti ad me ut veniā
ad te: oportet me oīa hec ꝯplere ꝑpter
q̄ miſſus ſū et poſtea me recipi ab eo
a q̄ miſſus ſū Cū ḡ aſſūpt9 fuero: alī
quē de diſcipulis meis mittaꝫ ad te
ut curet te et viuificet te. Hec in hiſ.
eccā. vidēs aūt Abagar9 q̄ p̄ntialiꝰ
xp̄m videre nō poſſꝫ ſm̄ q̄ in q̄dā hy
ſtoria antiq̄ inuenit: ſicut Jo. dam.
li. iiij. teſtat: pictorē q̄ndā ad ihꝫ mi
ſit ut dn̄ī imaginem figuraret ut ſic
ipſꝫ ſaltē p̄ imaginē ꝯſpiceret quē in
facie videre non poterat. Sed cuꝫ ad
eum pictor veniſſet ꝑpter nimiā ful
gorē q̄ ab eius facie p̄cedebat: in ei9
faciem dare nequibat intendere. nec
eam ut ſibi iuſſum fuerat figurare.
Qđ dū cerneret dn̄s veſtimentū li
neū ipſi9 pictoris accipiēs et ſue faciei
imponēs: ſuiip̄ius imaginē eidē im
p̄ſſit: ac deſiderāti regi abagaro deſti
nauit Cuiuſmodi āt imaginis dn̄s
fuerit in eadē hyſtoria legit: ſic ibi
dē teſtat Joh. dam. Fuit enī: ut ibi
dr bn̄ oculat9. bn̄ ſupciliatus. lōgū
hn̄s vultū et acliuum: qđ eſt ſignuꝫ
maturitatis Illa āt ep̄la dn̄ī nrī Jhū
xp̄i tāte vtutis eē dr q̄ in illa c̄itate
ediſſa null9 hereticus vł pagan9 vi
uere valeat. nec tyrān9 aliq̄s eidem
nocere p̄ſumat. Nā ſi aliqn̄ gēs ali
qua armata manu ꝯtr̄ illā ciuitatē
inſurrexit infans aliq̄s ſup̄ portam
ſtans ep̄lam illā legit. et eadem die
aut triti fugiunt aut pacati cuꝫ eis
ꝯponūt. ſic fertur olim fuiſſe adiple
tuꝫ. Sꝫ poſtmodū c̄itas a ſaracenis
capta fuit et ꝑphanata ſblato bn̄ficō
ꝑpter abūdantiā pctōꝝ in oriēte vn
diq̄ patefactā. Poſtq̄ vō dn̄s aſſū
pt9 eſt. ut in hyſtoria eccāſtica legi
tur. miſit Thomas ap̄ls Thadeū q̄
et Judas dict9 eſt ad Abagarꝫ rege
ſm̄ dei p̄miſſionē. Qui cū ad eū re
miſſꝫ et ſe diſcipłm xp̄i ſibi promiſſū
dixiſſet vidit abagar9 in vultu tha
dei q̄ndā mirū et diuinū ſplendorem
Quo viſo ſtupefact9 et territ9 dn̄m

adorauit dicens. Vere diſcipulus es
Ihesu filij dei q̄ michi dixerat. mittam
aliquē ad te de diſcipulis meis q̄ te
curet ⁊ vitā pſtet. Cui thadeus: Si in
filiū dei credideris oīa tui cordis deſi
deria obtinebis Cui abagarus Credo
vere ⁊ iudeos q̄ eum crucifixerūt libē
tius trucidarē ſi mihi poſſibilitas ad
eſſet. ⁊ nequaq̄ romanorū auctori⸗
tas impediret. Cū ergo Abagarus ut
in aliquibꝫ libris legitꝛ leproſus eēt
Thadeus ep̄lam ſaluatoris accepit ⁊
de ea eius faciē ↄfricauit. ⁊ ſtatī plenā
ſanitatē recepit. Judas aūt primo
in meſopotamia ⁊ ponto ꝑdicauit Sy
mon vero in egipto. deīde ambo in ꝑ
ſidē venerunt ⁊ ibidem duos magos
Zaroem ⁊ Arphaxat: q̄s Matheus de
ethiopia fugauit inuenerunt. Tunc
Baradach dux regis babilonie ↄtrā
indos ad ꝓliū ꝓfecturus nullū a dijs
ſuis potuit hēre rn̄ſū. Pergētes autē
ad fanū ꝓxime ciuitatis: ibidē ha
buerūt rn̄ſum q̄ ꝓpter ap̄los q̄ vene⸗
rūt dij rn̄dere nō poſſēt Tūc eos dux
inquiri fecit. ⁊ inuētos quinā eſſēt vł
q̄ de veniſſēt inq̄ſiuit. q̄ rn̄derūt Si
genus queris hebrei ſumus. Si ↄditōꝫ ſ.
ſeruos xp̄i eſſe nos fatemur. Si cāꝫ ſ.
ſalutis vr̄e cā huc venimus. Quibus
dux rn̄dit. Cū felix rediſs fuero au⸗
diā vos. Cui ap̄li. Modo magis ↄgru
um eſt te ↄgſcere illū cuius ope poſſis
vincē: vel certe rebelles pacatiſſiōs
inuenire Quibꝫ dux. Dijs nr̄is potē
tiores vos video: finē belli nobꝭ rogo
ꝑdicite. Cui illi. ut deos tuos mēda⸗
ces eſſe cogſcas iubemus eis ad q̄ſita
dare rn̄ſa. ut cū dixerint q̄ ignorant
ꝓhibeamus eos ꝑ oīa eſſe mētitos.
Tūc fanatici grāde bellū dixerūt fu⸗
turū ⁊ multū populū hincinde in ꝓlio
ruiturū. Tūc ap̄li ridere ceperunt. Di
cit eis dux. Me timor inuadit ⁊ vos
ridetis Cui ap̄li. Noli timere q̄ pax
huc nobiſcū itrauit: ⁊ cras hora diei
tercia legati indorū ad te veniēt: ⁊ ſe
tue ꝑtāti cū pace ſbijcient. Tūc pōti
fices etiā riſum leuauerūt: ⁊ dixerūt
duci. Ad hꝫ iſti ſecurū te reddere volūt
ut dū incautus fueris ab aduerſarijs
occuperis. Cui ap̄li. Nō tibi diximus
expecta vnū mēſem ſed vnū diē ⁊ cras
ī pace victor exiſtes Tūc dux vtroſ⸗
q̄ cuſtodiri fecit ut ex rei exitu vera⸗
ces honorēt: ⁊ mēdaces ꝓ crimīe pu
nirent. Cū ergo in craſtinū quod apo
ſtoli ꝑdixerant eueniſſet: ⁊ dux pō⸗
tifices incendere vellet: prohibuerūt
apoſtoli ne hoc fieret cū ipſi nō viuē
tes occidere: ſed mortuos viuificare
miſſi eſſent Tūc dux valde miratus
⁊ q̄ eos occidere nō ꝑmitterēt: ⁊ q̄
de bonis illorū aliqua recipe nollent
eos ad regem duxit dicens. Iſti rex
ſunt dij latētes in effigie hominū.
Cūq̄ ſibi omnia preſētibꝫ predictis
magis narraſſet: zelo inuidie magi
ↄmoti dixerūt illos malignos eſſe ⁊
cōtra regnū ſbtiliter cogitare. Dixit
eis dux. Si audetis cum eis cōfligite
Cui magi. Si vis videre q̄ nobis pn̄ti
bus loq̄ nō poterūt: veniāt huc viri
eloquētiſſimi. ⁊ ſi coram nobis loq̄
auſi fuerint: nos ꝑ oīa imperitos
ꝓbabis. Cū aūt plurimi aduocati
adducti fuiſſent: cōtinuo corā magꝭ
ita muti facti ſunt: ut nec nutibꝫ qđ
loq̄ nō poterāt indicarent. Dixerūtq̄
magi ad regē Vt ſcias nos eſſe deos
ꝑmittemus eos loq̄ ſed ambulare nō
poſſe. iterūq̄ reddemus eis greſſum ſꝫ
faciemus eos apertis oculis nil videre.
Qui cū hec oīa feciſſent dux aduo
catos illos turpiter cōfuſos ad apo
ſtolos duxit. Quos cū aduocati pā
noſos vidiſſent eos in aīo ↄtēpſerūt.
Quibꝫ Simon. Sepe euenit ut intra
ſcrinia aurea ⁊ gēmata: vilia queq̄
hēantur incluſa. ⁊ ī vilitiſſimis ⁊ ligneis
capſis ſint gēmarū monilia ꝓcioſa
ↄpoſita Quicunq̄ ergo alicuius rei cu
pit eſſe poſſeſſor: nō magnope geſ⸗
tatorē ſed ipm qđ geſtatꝛ expectat.
ꝑmittite igitꝛ vos ab ydolorū cultu
diſcedere ſolū deū inuiſibilē colere ⁊
adorare ⁊ nos ſignū crucis in vr̄is frōti
bꝫ faciemus ⁊ ↄfutare magos poteritꝭ

Q𝔡 cum feciſſent ⁊ in frontibꝫ cõſig nati eſſẽt: ad regẽ iterũ corã magis ingreſſi ſũt. Et cũ a magis ſuparī ñ poſſent. ꝓmo eis corã omnibꝫ inſul- tarẽt. irati magi multitudinẽ ſerpẽ tum aduenire fecerũt. Statimqꝫ ad iuſſũ regis venientes apli pallia ſua de ſerpẽtibꝫ īpleuerũt: ⁊ ī magos ꝓie cerũt dicẽtes. Jn noīe dñi nõ morie mini ſed a ſerpẽtibꝫ lacerati doloꝝ ve ſtroꝝ mugitꝰ dabitis. Cũ ḡ ſerpẽtes carnes eoꝝ ꝯmederẽt ⁊ ipſi tãꝗ lupi vlularẽt: rex ⁊ ceteri rogabãt aplos ut eos a ſerpẽtibꝫ occidi ꝑmitterẽt. Quibꝫ apli rñderũt. Nos miſſi ſu- mꝰ reducere a morte ad vitã: nõ a vi ta ꝑcipitare in mortẽ. Et facta orõe iuſſerũt ſerpẽtibꝫ: ut oẽ venenũ qđ ī fuderãt reuocarẽt ⁊ poſtmodũ ad lo ca ſua redirẽt. Maiores ãt cruciatꝰ magi ſenſerũt cũ venena ſerpẽtes re traherẽt ꝗ cũ ante carnes ꝯmederẽt Quibꝰ apli dixerũt Tribꝫ diebꝫ dolo res ſentietis. tercia vero die ſani eritis ut vel ſic a veſtra malicia recedatis. Cũ ergo tribꝫ diebꝫ ſiñ cibo ⁊ potu ac ſomno doloribꝫ nimiũ cruciati man ſiſſent. apli ad eos venientes dixerũt Non dignat̃ deus habere coacta ſer uitia. Jdeoqꝫ ſurgite ſani. iã haben- tes liberã facultatẽ faciendi qđ vul- tis Jlli aũt in malicia ꝑdurãtes ab eis fugerũt et pene contra eos totã babiloniã ꝯmouerũt. Pꝰ hoc filia cuiuſdã ducis ex fornicatõe cõcepit ⁊ filiũ ꝑturiẽs dyaconẽ ꝗndã ſcm̃ infamauit ꝙ eã violauerit ⁊ ex illo cõceperit. Cũ ãt parẽtes puelle dya conẽ occidere vellent apli aduenerũt ⁊ qñ puer natꝰ ſit requirũt. q̇ rñderũt Hodie hora ꝓma diei. Dixerũtqꝫ apo ſtoli. Jnfantẽ huc adducite ⁊ diaco nẽ quẽ accuſatis ẽẽ huc ꝑducite. Q𝔡 cũ factũ eẽt apli infanti dixerũt Dic infans in noīe dñi ſi diaconꝰ iſte hoc ꝑſumpſit? Ad 𝔥 īfans Jſte diaconꝰ caſtꝰ ⁊ ſcũs eſt. nec vnꝗ carnẽ ſuã coinquinauit. Cũ ãt parentes inſta rẽt ut apoſtoli quererẽt: ꝗs auctor ſceleris hꝰ fuiſſet. Rñderũt apli. Nos innocẽtes abſolue decet. nocẽtes ꝑ- dere nõ decet. Tũc eo tꝑis ꝯtigit ut due tigrides ferociſſime q̃ in ſingul' caueis clauſe erãt fugerẽt ⁊ oẽs q̇ ſi bi occurrerẽt deuorarẽt Tũc apli ad eas venerunt. ⁊ ī noīe dñi eas velut oues mãſuetiſſimas fecerũt. Volenti bus ãt aplis abinde diſcedẽ: rogati ꝑ annũ ⁊ tres mẽſes ibidẽ remãſerũt Jn q̊ ſpacio pluſꝗ. lx. milia hoīz ex ceptis puulis cũ rege ⁊ pñcipibꝫ ba ptiſati ſũt. Predicti ãt magi ad ꝗn dam ciuitatẽ noīe ſuamar vbi erant lxx. ydoloꝝ põtifices venerũt ⁊ eos ꝯ̃ aplos ꝯcitarũt ut cũ illuc veniſſẽt ꝗ ſacrificare ꝯpellerẽt ꝗ penitꝰ necarẽt Perluſtrata ꝗ̇ vniuſa ꝓuincia: cum apli ad ꝑdictã ciuitatẽ veniſſẽt. ecce ꝑdicte põtifices cũ vniuſo ꝑplo eos capiunt ⁊ ad tẽplum ſolis deducũt. Demones aũt ꝑ energuminos cla- mare ceperũt. Quid nobis ⁊ vobis apli dei viui? Ecce in ingreſſu veſtro flãmis exurimur. Tunc angelꝰ dñi aplis apparens dixit. vnũ de duobꝰ eligite: aut hoꝝ repentinũ interitũ aut veſtꝝ martiriũ. Facto aũt ſilen tio apli dixerunt. Vt ſciatis ꝙ idola hec demonibꝫ plena ſunt: imparamꝰ ut exeant ⁊ ſinguli ſimulacra ſua cõ fringãt. Statiqꝫ duo ethiopes nigri ⁊ nudi cũctis ſtupẽtibꝫ de ſimulacris exierũt ⁊ cõfractis illis cũ diris voci bus abſceſſerũt. Quod videntes põti fices in aplos irruerũt ⁊ eos ꝓtinus trucidarunt. Jn illa aũt hora cũ ni- mia eſſet ſerenitas tãta fulgura ex titerũt ut tẽpliũ triphariē ſcinderet ⁊ illi magi in carbones ictu fulguris verterẽt'. Rex aũt corpa ſanctoꝝ ad vrbẽ ſuã trãſtulit ⁊ in eoꝝ honorẽ ec cleſiã mire magnitudinis fabrica- uit. De btõ ãt Symone in ꝑlibꝫ lo cis inueniť ꝙ crucis patibulo ſit af- fixus. Q𝔡 etiã yſi. in li. de obi. apo. ⁊ euſebiꝰ in eccle. hyſt. ⁊ beda ſuper actꝰ aploꝝ. et Joh. beleth. ī ſũ. ſua teſtatur. Cũ enĩ in egipto predicaſſꝫ

iherosolimā redijt ⁊ pꝰ mortē iacobi
minoris in epm̄ iheroſolimita[m] ab
apl̄is vnanimit᷑ eſt electus· ⁊ ante
morteꝫ ſuā·xxx· mortuos ſuſcitaſſe
narrat᷑·Vnde canit᷑ de eo·Ter denos
mortuos fluctibꝫ merſos hūane vi=
te reddidit·Cū autē ecc̄iaꝫ iheroſoli=
mitanaꝫ ꝑ multos ānos rexiſſet: et
Cxx[m] annū ageret: tp̄e Traiani im
ꝑatoris cū atticus ꝯſularis iheroſo=
limis hr̄etur ab eo capit᷑ et iniurijs
multis afficit᷑ Ad vltimū in cruce ip
ſum affligi iuſſit·Omībꝫ q̄ aderāt ⁊
ipſis mirātibꝫ ut·cxx̄· annoꝝ ſenex
ꝑtuliſſ crucis patibulū·Nōnulli ꝟo
dicunt ſicut eſt rei veritas ꝙ nō fuit
iſte ſimō q̄ crucis martiriū ꝑtulit· ſꝫ
fuit aliꝰ filiꝰ cleophe Qđ etiā euſebiꝰ
ceſarieñſis in ſua cronica teſtat᷑ Ideꝫ
Iſi·et Beda in ſuis cronic᷑ Nā Iſiđ·
et euſebiꝰ qđ prius dixerāt poſtmo=
dū in chronicis correxerūt·Qđ pꝫ ꝑ
Bedaꝫ q̄ ſe hoc ſenſiſſe redarguit in
ſuis retractatōibꝫ Vſuardꝰ qꝫ in ſuo
martirilogio idē teſtat᷑·

De ſancto Quintino·

Quintinꝰ genere nobilis ⁊ ci=
uis romanꝰ ad vrbē ambieñ·
veniēs ⁊ multa miracula fa=
ciens: iuſſu maximiani a p̄fecto ca=
pit᷑ ⁊ vſqꝫ ad defectū cedentiū verbeā
tus carceri mācipat᷑·Sed ſoluēte eū
angl̄o in mediā vrbē iuit ⁊ ibi ꝓpl̄o
p̄dicauit Vñ iteꝝ captus ⁊ in eculeo
vſqꝫ ad corruptōem venaꝝ diſtētus
neruis qꝫ crudis duriſſiē ceſus: oleū
picē ⁊ adipeꝫ feruētiſſi[m] tolerauit· ⁊
cū p̄fidē derideret· iratus calcē acetū
⁊ ſinapiū in os eꝰ ꝓiecit·Sed cū ad=
huc imobilis ꝑmaneret ⁊ apđ nero
mādū adductꝰ fuiſſ duos clauos a
capite vſqꝫ ad crura· ⁊ ·x· int᷑ vngu=
las ⁊ carnē infigēs tandē eū decollari
fecit·Cuiꝰ corpꝰ in flumē ꝓiectū cū ꝑ
lv·ānos latuiſſ: a q̄dā matrōna nobi
li romana tal᷑ reptū eſt· Nā cū aſſi
due orōni vacaret nocte ab angelo
monita ad caſtꝝ neromādū ꝓperat᷑
iubet᷑ ut tali loco corpꝰ ſc̄i Quintini
requireret ⁊ honorifice ſepeliēt·Cū er=
go ad locū predictū cū multo comi
tatu veniſſ ⁊ orōem ibidē effunderet
corpꝰ Qntini incorruptū ⁊ redolēs ſu
ꝑ fluuiū enatauit·Qđ ſepeliēs ꝓ ſe
pulture bñficio lumē oculoꝝ recepᵗ et
ibidē edificata ecc̄ia ad ꝓpa remeauit

De ſancto Euſtachio·

Euſtachius đr ab eu qđ ē bo=
nū ⁊ ſtachis qđ ē fortuna In
de euſtachiꝰ q̄ſi bona fortūa·

Hyſtoria·

Euſtachius antea Placidus vo
cabat᷑·Hic erat magiſter mili
tū Traiani impatoris· Erat āt opi
bus mie valde aſſiduꝰ ſed tñ ydoloꝝ
cultor Habebat aūt ꝯiugē ritꝰ eiuſ=
dē ⁊ mie exiſtentē·duoſqꝫ filios ꝓcre
auit q̄s iuxta ſui magnificētiā ma=
gnifice educari fecit Et ꝙ opibꝫ mie
ſedulꝰ inſiſtebat ad viā veritatis me
ruit illuſtrari·Quadā die dū vena=
tōni inſiſteret gregē ceruorē repꝑit:
int᷑ q̄s vnū ceteris p̄cioſiorē ⁊ maio
rē cōſpexit: q̄ ab alioꝝ ſocietate di=
ſcedēs in ſiluā vaſtiorē ꝓſiliuit: alijs
militibꝫ circa ceruos reliquos occu=
patis·Placidꝰ hunc toto niſu inſeq̄
bat᷑: et ip̄m cape nitebat᷑· Quē cuꝫ
totis viribꝰ inſeq̄ret᷑: tandē ceruꝰ ſu
ꝑ q̄ndā rupis altitudinē cōſcēdit· ⁊
Placidꝰ appropians qual᷑ capi poſ
ſet aīo ſedulus reuoluebat·Qui cuꝫ
ceruū diligēter cōſideraret vidit int᷑
cornua eius formam ſancte cruc᷑ ſuꝑ
ſolis claritatē fulgentē: ⁊ imaginē
xpriſti q̄ ꝑ os cerui ſicut olim ꝑ aſi=
nā Balaā ſic ei locutus eſt: dicens·
O placide quid me inſeq̄r᷑? Ego tui
grā in hoc aīali tibi apparui·Ego ſū
xp̄s quē tu ignorans col᷑·Elemoſi=
ne tue corā me aſcenderūt ⁊ ob hꝰ ve
ni ꝑ hūc quē venabar᷑ ceruū ut ego
teip̄m venarer· Alij tñ dicūt ꝙ ipſa
imago que inter cornua cerui appa
ruit hec verba ꝓtulit· Hec audiens
Placidꝰ nimio tiore correptꝰ de eq̄ in
t̄rā reddita pꝰ vnā horā ad ſe rediēs
de t̄ra ſurrexit· ⁊ ait Reuela m̄ q̄s es

tu q̃ m̄ loq̄ris: ⁊ credā in te. Et xp̄s Ego Placide ſū xp̄s q̄ celū ⁊ t̄rā crea ui: q̄ lucē oriri feci et a tenebr̄ diuiſi q̄ tp̄a ⁊ dies ⁊ ānos ↄſtitui. q̄ hoīem de limo t̄re formaui q̄ ꝑpt̄ ſalutē hoīs in t̄ris in carne apparui q̄ crucifix9 ⁊ ſe pultus t̄cia die reſurrexi. Hec audi ens Placid9: iteꝝ in terrā cadēs ait Credo dn̄e q2 tu es qui oīa feciſti. et q̄ errātes ↄūtis. Cui dn̄s dixit Si cre dis vade ad ep̄z ciuitat̄ ⁊ baptiſari fa cias te Cui Placid9 Vis dn̄e vt h̄ ea dē vxori mee et filijs nūciē ut ⁊ ipſi ī te credāt. Cui dn̄s. Renūcia ill̄ ut et ipſi pit̄er tecū mūdent̄. Tu q3 die cra ſtina huc venias ut tibi rurſus ap parea: ⁊ q̄ futura ſūt pleni9 tibi pā dā. Cū ergo domū veniſſ3 ⁊ ī lecto vx ori hoc renūciaſſ3 exclamauit vxor: di. Dn̄e mi ⁊ ego illū trāſacta nocte vidi: dicētē mihi. Cras tu ⁊ vir tu9 ⁊ filij ad me venietis. Et nūc cognoui qm̄ ipſe eſt xp̄s. Pergerūt igit̄ me dia nocte ad ep̄m rome q̄ eos cū ma gno gaudio baptiſau^t. ⁊ Placidū vocauit euſtachiū. ⁊ vxorē theoſpi tā ⁊ filios ei9 agapitū ⁊ theoſpitum. Mane facto Euſtachius ſicut pri9 ad venatōem proceſſit ⁊ prope locū veniens milites ſuos quaſi ſub ob tētu inueſtigande venatōis diſper ſit. ſtanſq3 in loco prime viſiōis for mā aſpexit. cadenſq3 in faciem ſuam dix^t Supplico tibi dn̄e ut maīfeſtes q̄ pmiſeās ſuo tuo. Cui dn̄s Btūs es Euſtachi q̄ accepiſti lauacrū gratie mee q2 mō dyabolū ſupaſti modo eū q̄ te deceperat cōculcaſti. modo appa rebit fides tua. Diabol9 em̄ eo q2 ip̄m reliq̄ris contra te ſeuere armat̄. Oꝑ port3 te ḡ multa ſuſtinē ut accipias coronā victorie. Oport3 te multa pa ti ut de alta ſeculi vaītate humilier̄ ⁊ rurſus ī ſp̄ualib3 diuitijs exalter̄. Tu ḡ ne deficias. nec ad gl̄a3 priſti nā reſpicias. q2 p tēptatōem opor tet te alteꝝ Job demōſtrari. Sed cū humiliat9 fuer̄ veniā ad te et in glori am priſtinā reſtituā te. Dic ḡ ſi mo do temptatōnem vis accipe: aut ī fi ne vite. Dicit ei Euſtachi9. Domine ſi ita fieri op3 modo nob̄ temptatōe3 accidere iube. ſed virtutē patiētie tri bue Cui domin9 Cōſtās eſto q2 grā mea cuſtodiet aīmas v̄ras Sicq3 do min9 in celos aſcēdit ⁊ Euſtachi9 do mū rediēs h̄ vxori ſue nūciauit. P9 paucos ḡ dies mors peſtifera cun ctos ſuos ⁊ ācillas ipſi9 īuaſit ⁊ vni uerſos occidit. Deinde p9 aliq̄d tp̄s oēs ei9 eq̄ et oīa ei9 pecora ſb̄ito inte rierūt. Quidā āt ſceleſti ei9 dep̄dati onē vidētes. ⁊ p noctē in e9 domū ir ruētes: cūcta q̄ reppererūt aſportarūt ⁊ totā domū auro ⁊ argēto ⁊ rebus alijs ſpoliarūt. ⁊ ipē cū vxore ſua ⁊ filijs grās agēs nocte nud9 aufug^t Qui ruborē verētes egiptū pgebāt tōq3 ei9 poſſeſſio p rapina3 maloru3 ad nihilu3 ē redacta. Rex āt totuſq3 ſenatus p mg̃ro militū tā ſtrēnuo multū dolebāt: eo q2 nullū de eo indi ciū repiri poterat. Cū v̄o iter ageret̄ appropinquerūt mari. Et inuenien tes nauī ſup eā nauigaē ceperūt Vi dēs aūt dn̄s nauis vxorē Euſtachij q2 eēt pulcra nimis ipſā pl̄mū hr̄e deſideauit Cū v̄o t̄nſfretaſſ3 naulū ab eo exigebat. Jll̄ v̄o nō hn̄tib3 vn̄ ſol uerēt iuſſit p naulo detineri vxorem volēs illā ſecū hr̄e Q̄d ut euſtachi9 audiuit: nullaten9 aſſentire voluit. Diu v̄o eo ↄtradicēte īnuit dn̄s nau tis ſuis ut eū in mare p̄cipitarēt ut vxorē ſuā hr̄e poſſ3 Q̄d cū euſtachi us cōperiſſet vxorē eis triſtis reliq̄t ⁊ duos infantes accipiēs ⁊ ingemi ſcens ibat. d. Ve m̄ ⁊ vob̄ q2 m̄r v̄ra alienigene marito tradita ē Pueri enſq3 ad quēdā fluuiū ꝑpt̄ aq̄ꝝ ha būdātiā nō audebat cū duob3 filijs ptrāſiē. ḡ vno cir̄ fluuiū relicto alte rū trāſportabat. Ot cu3 fluuiū trāſ uadaſſ3: illū infātē quē baiulauerat ſup terrā poſuit ⁊ ad accipiēdū aliū feſtiauit. Cū āt cir̄ mediū fluīs pue niſſ3 ecce lup9 ↄcit9 vēit et infātē quē depoſuerat rapiēs in ſiluas aufugit

Qui de eo deſperans ad aliū feſtina=
bat. S; cū abiret leo aduenit ⁊ alte=
rū filiū rapiēs abijt. vñ eū inſeq̄ nō
valēs cū eēt in medio fluīs cep^t plā=
gere ⁊ capillos ſuos euellē volēs ſe
in aquā ꝓijcere ñ ipȝ dīna ꝓuidētia
cōtinuiſſ; Paſtores āt vidētes leonē
puerꝝ viuū portantē cū cū canibȝ in=
ſecuti ſunt. Per dīnā aūt diſpenſati
onē leo puerꝝ abijciens receſſit Qui
dā ꝟo aratores p⁹ lupū inclamātes
ipm de eius faucibȝ incolumē libera=
uerunt. Vtriqȝ ꝟo .ſ. paſtores ⁊ ara
tores de vno vico fuerīt ⁊ penes ſe pu
eros nutrierunt. Hec ꝟo euſtachi⁹
neſciebat ſed merēs ⁊ plorans ibat.
di. Ve m̄ qꝛ prius ut arbor pollebaȝ
ſed mō penitus ſū nudat⁹. Heu me
qꝛ multitudine militū circūdari ſo=
lebā: ſed nūc ſolus remanēs nec fili
os ſū ꝯceſſus hīe Memini dñe te m̄
dixiſſe qꝛ opȝ te tēptari ſicut Job. S;
ecce plus aliq̄d in me fieri video Jlle
em̄ etſi poſſeſſionib⁹ nudatus fuerit
tñ habuit ſtercus ſup q̄ ſedere potu
it. mihi āt nil horꝝ remāſit Jlle ami
cos ſibi cōpatiētes habuit. Ego im
mites feras habui que filios meos
rapuerūt. Jlli vxor eſt relicta. a me
vero ablata. Da requiem dñe tribula
tionib⁹ meis. et pone cuſtodiam ori
meo. Ne declinet cor meū in v̄ba ma
licie ⁊ eijciar a facie tua et hoc dicēs
cū lacrimis ad quendā vicū abijt: et
data mercede ſibi agros illoꝝ homi
nū p. xv. annos cuſtodiuit. Filij āt
eius in altero vico educati ſūt nec ſe
fratres eſſe ſciebāt. Dñs aūt vxoreȝ
Euſtachij ꝯſeruauit. nec illā ille ali
enigena cognouit ſed poti⁹ eā intac
tā dimittens vitā finiuit. Jmpator
āt ⁊ ppl's roman⁹ plurimū ab hoſtib⁹
moleſtabat. et recordat⁹ Placidi q̄
ſtrēnue ꝯtra ipſos hoſtes ſepius di
micaſſet: de ei⁹ ſbita mutatōe pluri
mū triſtabat. dixitqȝ multos mi
lites p diuerſas mundi ptes ꝓmit
tens omib⁹ q̄ eū īueniſſent multos
honores ⁊ diuitias. Duo āt ex mili
tib⁹ q̄ aliqñ placido miniſtrauerūt
ad ipm viculū in q̄ degebat venerīt q̄s
placid⁹ de agro veniēs ⁊ conſiderās
eos ex inceſſu ꝓtin⁹ recognouit ⁊ re
miēs in memoriā dignitatē ſue ꝑtur
bari cepit ac dicere. Dñe ſicut iſtos
q̄ aliqñ mecū fuerīt ꝑter ſpē vidi: ſic
da ut aliqñ ꝯiugē meā videre poſſim
nā de filijs ſcio qꝛ a feris comeſti ſūt
Venit aūt ad eū vox di. Euſta. qꝛ ci
to honorē tuū recupabis. filios ⁊ vx
orē recipiēs. Cū g̃ militibȝ obuiaſſet
ipſi eū minime ꝯgnouerūt. Cūqȝ eū
ſalutaſſent q̄ſierīt ſi aliquē pegrinū
nomīe Placidū cū vxore ⁊ filijs du
ob⁹ cognoſceret. Jlle autē ſe neſcire
ꝓfeſſus eſt. ad p̄ces tñ ei⁹ ad hoſpi
tiū diuerterūt. ⁊ Euſtachi⁹ eis ſeruie
bat. Et recolēs p̄ſtinū ſtatū ſuū lac
mas cōtinere nō poterat. Egreſſus
aūt foras faciē lauit ⁊ iterꝝ rediens
eis ſeruiebat. Jlli ꝟo cōſiderātes ad
inuicem dicebāt: q̄ ſitis eſt hic illi
quē q̄rimus Et rñs ali⁹ dixit. valde
q̄dē ſitis eſt. Cōſiderem⁹ igit' ſi habȝ
ſignū cicatricē in capite qd ſibi ī bel
lo accidit ipſe eſt. Et reſpiciētes ⁊ ſi
gnū videtes ipm eē quē q̄rebāt ꝓti
n⁹ cognouerīt. Et inſilietes ⁊ oſculā
tes eū de vxore ⁊ filijs eū ſciſcitati ſīt.
Qui dixit eis qꝛ filij mortui eſſēt et
vxor detēta Vicini āt oēs q̄ſi ad ſpe
ctaculū cōcurrebāt. Dū milites vir
tutē ei⁹ ⁊ glām p̄dicabāt. tūc mili
tes p̄ceptū impatoris ei exponūt ⁊
optimis veſtimētis ipȝ induūt. P⁹
iter. xv. dierꝝ ad impatorē deuenerīt
q̄ ei⁹ aduentū audiens ꝓtin⁹ eidē oc
currit ⁊ ipm vidēs in oſcula ei⁹ ruit.
narrauitqȝ oibȝ cūcta q̄ ſibi p ordinē
acciderāt. Statiqȝ ad magiſteriū mi
litie trahit ⁊ idē qd prius officiū exer
cere ꝯpellit Qui numeratē militibȝ
⁊ paucos cōtra tot hoſtes eē ꝯſīcēs
iuſſit tirones colligere p oēs ciuitates
⁊ vicos Cōtigit āt illā terrā in q̄ filij
educati ſūt deſcribi ut darēt duos ti
rones Vniūſi āt hui⁹ loci īcole illos
duos iuuenes tanq̄ ceteris aptiores

magiſtro militū ꝯſignauerit Vides
vo iuuenes elegātes ⁊ moꝝ honeſta
te cōpoſitos cū ſibi plurimū placuiſſēt
inter primos ꝯfines ſuos ordinauit eoſ⸗
dē. Et ſic ꝓfectꝰ ad bellū ſubiectis ho⸗
ſtibꝰ exercitū ſuū tribꝰ diebꝫ in quadã
loco vbi vxor ſua paup hoſpita ma⸗
nebat reqeſcere fecit Illi vo duo ado
leſcētes in tabernaculo mr̄is ſue nu
tu dei hoſpitati ſūt: neſciētes ꝙ mater
ſua eēt Et ſedētes circa meridiē ⁊ mu
tuo cōfabulātes exponebāt ſibiinui
cē de infantia ſua. mater vo eoꝝ de ꝯtrā
ſedēs q̄ ipſi referebāt attētius audie
bat. Dicebat em̄ maior minori Ego
dū infans eēm nihil alid recolo niſi
ꝙ pater meꝰ magiſter militū erat. et
mr̄ mea ſpecioſa valde: duoſqꝫ filios
habuerit. ſ. me ⁊ aliū minorem me:
q ⁊ ipſe ſpecioſus valde erat atqꝫ ꝓce
rus A accipiētesqꝫ nos egreſſi ſūt de do
mo nocte Ingreſſiqꝫ ſūt nauē neſcio
q̊ eūtes. Cū āt de naui egrederem̄ mr̄
neſcio quō in mari relicta eſt Pr̄ vo
noſter portās nos duos ⁊ flēs ꝑge⸗
bat. Veniēſqꝫ ad q̄ndā fluuiū trāſi
uit cū fratre meo minore ⁊ me ſup
ripā dereliq̊t Cū āt reuerteretur ut me
acciperet: lupꝰ venit ⁊ frēm meū rapu
it ⁊ anteq̄ ad me appropinq̄ret leo de
ſilua exiēs me rapuit ⁊ in ſiluā dedu
xit. Paſtores vo eruerūt me de ore le
onis ⁊ ſū nutritꝰ in illa poſſeſſiōe in
q̄ ⁊ ipſe ſcis. Et nō potui ſcire qd fa⸗
ctū ſit de pr̄e meo neqꝫ de infāte Hec
audiēs minor cepit flere ⁊ dicē P deū
ut audio frater tuꝰ ſū qm̄ ⁊ q̄ me edu⸗
cauerūt hoc dicebāt ꝙ de lupo eruimꝰ
te. Et in amplexꝰ ruētes oſculabātur
ſeinuicē ⁊ fleuerūt Audiēs hec mr̄ eoꝝ
ꝯſiderās ꝙ euētū ſuū ita ſeriati dixiſ⸗
ſent: diu apud ſe tractauit ſi filij ſui
eſſēt Altera āt die mgr̄m militū adijt
d. deꝓcor te dn̄e ut me ad pr̄iã meā
ꝑduci iubeas. Ego de terra rōnoꝝ ſū ⁊
ꝑegrina hic ſū. Et hec dicēs vidit ī eo
ſigna mariti ſui ⁊ cū cognoſcens cū ſe iã
ꝯtinē nō poſſꝫ ꝓcidit an pedeſ eiꝰ ⁊ ait
Precor te dn̄e ut exponas m̄ ꝑſtinā

vitā tuā. Puto em̄ ꝙ ſis placidꝰ ma
giſter militū. q̄ alio noīe diceris Euſta
chiꝰ. Quē placidū ſaluator ꝯuertit. q̄
talē ⁊ talē tēptatōꝫ ſuſtinuit ⁊ cui vx
or q̄ ego ſū ī mari ablata fuit q̄ tn̄ ab
oī corruptōe ſuata ſū q̄ ⁊ duos fili⸗
os. ſ. theoſpitū ⁊ agapitū hūit. Hec
audiēs Euſtachiꝰ ⁊ ipſā diligēter cōſi
derās: vxorē ſuā recognouit ⁊ lacrima
tus pre gaudio ipſā oſculatꝰ eſt glo
ſicās deū q̄ ꝯſolatur afflictos Tūc dixit
ei vxor. Dn̄e vbi ſūt filij noſtri. Qui
ait. A feris capti ſūt. Et expoſuit ei
quō ꝑdidit illos. Et illa. Grās aga
mꝰ deo. Puto em̄ ꝙ queadmodū do
nauit deꝰ nobis ut inueniremꝰ nos
inuicē: donabit etiā recognoſcere fi⸗
lios noſtros. Et ille. Dixi tibi quia
a feris capti ſūt. Et illa. Heſterna
die ſedēs in orto: audiui duos iuue
nes ſic ⁊ ſic infantiā ſuā exponētes.
credo ꝙ filij mei ſunt. Interroga ergo ab
eis ⁊ dicēt tibi. Et ꝯuocās eos euſta
chiꝰ ⁊ audiēs ab illis infantiā ſuā re
cognouit ꝙ filij ſui eſſēt. Et ample⸗
ctentes eos ipſe ⁊ mater ſup eoꝝ collū
plurimū fleuerūt ⁊ crebrius eos oſcu
labātur. Omnis ergo exercitꝰ plurimum
gaudebat de inuētōe eoꝝ ⁊ de victo⸗
ria barbaroꝝ. Cū ergo rediret ꝯtigit iā
Traianū obijſſe: ⁊ ſucceſſiſſe ei peio
rē in ſceleribꝫ Adrianū. Qui ꝓ victo
ria obtēta: ⁊ inuētōe vxoris ⁊ filioꝝ
magnifice eos ſuſcepit. et magnum
cōuiuiū preparauit Altera āt die ad
tēplū ydoloꝝ ꝓceſſit: ut ibi ſacrifica
ret ꝓ victoria barbarorū. Vidēs vo
ꝙ euſtachiꝰ nec ꝓ inuētōe ſuoꝝ ſacri
ficare vellet. hortabatur ut ſacrificium
īmolaret. Cui euſtachiꝰ. Ego xp̄m
deum colo ⁊ illi ſoli ſacrifico. Tūc im
pator ira repletꝰ ipm̄ cū vxore ⁊ fili⸗
is in arena ſtatuit: ⁊ leonē ferocem
ad eos dimitti fecit. Accurrēs vo leo
⁊ demiſſo capite: q̄ſi eos adorās ab
eis hūiliter receſſit Tūc impator bo
uē eneū incēdi fecit: ⁊ quoſqꝫ viuos i⸗
mitti mādauit. Orātes ergo ſancti:
⁊ ſe dn̄o ꝯmēdantes bouē intrauerūt

⁊ ibidez ſpm̄ dn̄o reddiderūt. Tercia
āt die de boue corā imꝑatoꝛe extracti
ita penit⁹ intacti fūt ꝙ nec capillos
nec quicꝙ̄ eoꝝ vapores incēdij aliq̄-
ten⁹ ꝯtigerūt. Criſtiani ꝟo corpa eo
rū tulerunt et in loco celeberrimo re
cōdētes ibidē oratoriū ꝯſtruxerunt.
Paſſi fūt autē ſub Adriano cir̄ ānū
dn̄i. cxx. kl'. nouēbꝛis. vl' ſm̄ q̄ſdaz
xij. kalend'. octobꝛis.

De omnibus ſanctis.

Omniū ſanctoꝛū feſtiuitas q̄
uoꝛ de cauſis inſtituta fuiſſe
videt̄. Primo ꝓpter tēpli cu-
iuſdā dedicatōz. a. Scd̄o ꝓpter omiſ-
ſoꝝ ſuppletōz. b. Tercia ꝓpter negli-
gentiaꝝ expiatōez. c. Quarto ꝓpt̄
oꝛōnū nr̄āꝝ faciliorē impetratōz. d
A. Primo igit̄ inſtituta ē ꝓpter cu
iuſdā tēpli dedicatōem. Romani eī
cū vniūſo orbi dn̄arent̄ q̄ddā tēpl̄ū
maximū cōſtruxerūt. in cui⁹ medio
idol̄ū ſuū collocātes: oīm ꝓuinciarū
ſimulacra ꝑ circuitū ſtatuerūt: reſpi
ciētia rectis vultibꝫ idol̄ū romanoꝝ.
Si qn̄ āt aliq̄ ꝓuincia rebellabat: cō
tinuo ut aiūt arte diabolica illi⁹ ꝓ-
uintie ſimulacrū idolo romanoꝝ po-
ſteriora voluebat: tāꝙ̄ innuēs ꝙ ab
eius dominio receſſiſſet. Cōciti ergo
romani ad illā ꝓuintiā copioſū exer
citū deſtinabāt ⁊ ipām ſuo dominio
ſbiugabāt. Veꝝ n̄ ſuffecit romanis
ꝙ oīm ꝓuintiaꝝ ſimulacra haberēt
q̄n poſtea fere ſingul' dijs tēpla con
ſtruxerūt tāꝙ̄ qui cūctaꝝ cītatū ⁊ ꝓ
uintiaꝝ victores ⁊ dn̄os effeciſſent.
Sed qꝛ omnia idola tēpl̄ū ibi hr̄e nō
poterāt ad maiorē ſue veſanie oſten
tationē vnū tēpl̄ū ceteris mirabili⁹
⁊ ſublimi⁹ in honorē deoꝝ oīm erex
erūt: ⁊ pātheon quod ſonat toti dij
vocauerūt. a pan qd̓ ē totū ⁊ theos
de⁹. Pōtifices em̄ ydoloꝝ ad maiorē
ꝓpl̄i deceptōem finxerūt ꝙ ſibi a cybe
le quā oīm deoꝝ mrēm vocabāt fue
rit imꝑatū. ut ſi de oībus gētibꝰ
vellēt victoriā obtinēr: dijs ſuis tem
plū magnū fabricarēt. Fūdamētū
ergo ipſi⁹ tēpli ſpericū iacit̄ ut ex ip
ſa forma deoꝝ et̄nitas demōſtraret̄.
Sed qꝛ latitudo teſtudinis inſuſtēta
bilis videbat̄ cū ſupra terrā aliq̄ntu
lū ꝓceſſiſſēt in edificio totū intus ter
ra replebāt ſimul: ut d̓r cū t̄ra dena-
rios iacientes: ⁊ ſic q̊uſqꝫ tēplū p̄dic
tū eſt mirabiliter ꝯſūmatū ꝓceſſerit
Tūc data licētia ut q̊cūqꝫ t̄rā aſpor
taē vellet tota quā in terra inueniſſꝫ
pecunia ſua eēt. Feſtine turba ꝓpe-
rata tēpl̄ū euacuat. Deniqꝫ romani
pinnā eneā ⁊ deauratā fabricāt: ⁊ in
ſūmitate templi collocāt. Aiūt autē
ꝙ in hac oīs ꝓuinciae mirabiliter
ſculpte erāt. Ita ut q̊cūqꝫ romā ꝟ ſus
veniſſet: que ſua eſſet ꝓuincia ſcire
poſſet. Hec autē ꝓcedente tempe in
de cecidit. Unde et in templo in ſum
mitate aptura remanſit. Tpe ergo
Foce imꝑatoꝛis cū iādudū Roma
fidē domini recepiſſet Bonifaci⁹ ꝓp̄.
quartus a magno Greg. circa ānū
domini. Dcv. p̄dictū templū a Foca
ceſare impetrauit ⁊ oīm ydoloꝝ eli
minata ſpurcicia ipm̄ templum. iiij.
yd⁹ maij in honorē virginis ⁊ oīm
martiꝝ ꝯſecrauit. ac locū ſancte Ma
rie ad martiēs appellauit. q̊ nūc ſcā
Maria rotūda appellat̄. Nōdū em̄ cō
feſſoꝝ ſolēnia ab ecc̄a agebāt̄. Sed
qꝛ ad feſtū hoc multitudo maxima
ꝯfluebat ⁊ ꝓpter defectū victualiū ce
lebratōi vacare nō poterāt: idō q̊daz
ꝓp̄ Greg. hoc feſtū in kal' nouēbꝛis
quando maioꝛ victualiū copia eſſe
videt̄ meſſibꝫ ⁊ vindemijs celebrari fi
eri inſtitu͏ᵗ ac ꝑ vniūſū mūdū hunc
diē in honorē omnium ſcōꝝ celebrari
ſolemnit̄ ordinauit. ⁊ ſic tēpluz qd̓
fabricatū fuerat omibꝫ ydolis: nunc
dedicatū eſt oībꝫ ſcis. ⁊ vbi multitu
do colebat̄ ydoloꝝ: ibi deuote lauda
tur multitudo ſcōꝝ. B. Scd̄o inſti
tuta eſt ꝓpter omiſſoꝝ ſuppletionē.
Nos em̄ multos ſcōs omiſim⁹ de q̄
bꝫ nullā feſtiuitatē ſiue memoriam
fecimus. Nō em̄ poſſumus oīm ſcōꝝ
feſta agē. Tū ꝓpt̄ multiplicitatē. qꝛ

multi ⁊ q̄ſi infiniti ſūt. Tū ꝓpter no
ſtrā infirmitatē. qꝛ infirmi ⁊ debiles
ſum⁹ nec ad h̄ ſufficere poſſem⁹. Tū
ꝓpter tp̄is breuitatē. qꝛ etiā ⁊ tp̄us
nō ſufficerēt. Nā ſic ait Ihero. in ep̄la
q̄dā que ſuo kalendario ꝓpomitur nul
lus dies ē: excepto die kalēdaꝝ ianu
ariaꝝ in q̄ nō intra q̄nq̄ milia mr̄m
numer⁹ repiri poſſit aſſcⁱpt⁹. Jō q̄ ec
clēſia rōnabilr̄ ordinauit: ut qꝛ oīm
ſcōꝝ ſinglarit̄ feſta facē n̄ poſſum⁹:
ſaltē oēs gn̄alr̄ ſimul hōrem⁹. Qua
re āt inſtitutū ſit ut feſtitates ſcōꝝ ī
t̄ris agam⁹ Mgr̄ Wilhelm⁹ altiſiodo
rēſ. in ſūma de officio ponit ſex rōes
Pria eſt ꝓpt̄ hōrē diuine maieſtatis
Cū em̄ ſcis hōrē īpēdim⁹: deuꝫ in ſcis
honoram⁹: ⁊ ip̄m in eis mirabilē p̄
dicam⁹. qꝛ qui ſcis honorē t̄buit: il
luꝫ ſpecialr̄ honorat q̄ eos ſcificauit
Scda cā ꝓpt̄ auxiliū nr̄e īfirmitatꝭ
Quia em̄ p nos ſalutē hr̄e nō poſſu
m⁹: idō ſcōꝝ interceſſionibꝫ indigē⁹
a q̄bꝫ ut adiuuari mereamr̄: merito ip
ſos honorare dēm⁹. Legi᷑ iij. Re. j. qꝛ
Berſabee q̄ interp̄ta᷑ puteus ſatieta
tis. i. eccl̄a triūphās. filio. i. eccl̄ie mili
tāti regnū ſuis p̄cibꝫ obtinuit. Tercia
cā eſt ꝓpter augmētū nr̄e ſecuritatꝭ
ut. ſ. ꝓpter glāꝫ q̄ nobis in eoꝝ feſti
uitate ꝓpomi᷑: nr̄a ſpes ⁊ ſecuritas au
gmētet̄. Si em̄ hoīes mōꝛtales nobis
ſilēs potuerūt ita p ſua merita ſublima
ri: ꝯſtat qꝛ nos ſilr̄ poterim⁹: cū ma
nus dn̄i abbreuiata non ſit. Qr̄ta
cā eſt ꝓpt̄ exēplū noſtre imitatōis
Cū em̄ hoꝝ feſtiuitas recenſetur: ad
eoꝝ imitatōeꝫ ꝓuocam̄. ut. ſ. exēplo
eoꝝ terrena cōtēnam⁹ ⁊ celeſtia deſi
derem⁹. Qn̄ta cauſa eſt ꝓpt̄ debitū
mutue viciſſitudinis. Sācti em̄ de no
bis in celo feſtū faciūt. qꝛ gaudiū ē
āgelis dei ⁊ aīabꝫ ſcis ſup vno pctō
re pn̄iaꝫ agēte. Ut igr̄ eiſdē viciſſitu
dinē rependam⁹: iuſtū eſt ut qꝛ ip̄i de
nob̄ feſtū agūt in cel̄ ⁊ nos de ip̄ſ fe
ſtū agam⁹ in t̄ris. Sexta cā ē ꝓpt̄ ꝓ
curatōem nr̄i hōris. Cū ei ſcōs hōra
m⁹ tūc nr̄ām re agimus ⁊ nr̄m hōrē

ꝓcuram⁹. qꝛ eoꝝ feſtitas ē nr̄ā dig
tas. Nā cū hōram⁹ frēs nrōs: hōra
m⁹ noſipſos. Caritas nāq̄ facit oīa eē
cōīa. oīa ei nr̄ā ſūt celeſtia t̄rena ⁊ et̄
na. Pret̄ has rōes ponit alias ioh̄s
dam̄. li. iiij. ca. vij. q̄re. ſ. ſcī ⁊ eoꝝ cor
pa ſiue reliq̄e debeāt hōrari. q̄ꝝ q̄dā
ſumūt̄ q̄ntū ad eoꝝ dig̃tatē. q̄dā q̄n
tū ad corpoꝝ eoꝝ p̄cioſitatē. Digni
tas em̄ eoꝝ ut ibidē dicit q̄druplex ē
qm̄ ipſi ſūt amici dei. filij dei. heredes
dei. ⁊ duces noſtri. Et ponit iſtas au
ctoritates. De p° Joh̄. xiiij. Jā n̄ dicā
vos ſuos ſ; amicos ⁊c. de ſcdō Jo. j.
dedit eis ptātē filios dei fieri. De t̄cio
ad Ro. viij. Si aūt filij ⁊ heredes ⁊c.
De q̄rto ſic dic. q̄ntū laborarēs ut du
cē inuenires q̄ mōꝛtali regi te adducēt ⁊
p te ad ip̄ꝫ ſmonē facēt. Duces ḡ to
ti⁹ generis hūani: q̄ ad deū p nobis
interpellatōes faciūt nōne honoran
di ſūt. Utiq̄ q̄dē honorādi: tēpla eri
gētes deo ⁊ eoꝝ mēoꝛiā venerātes.
Alie ſumunt̄ q̄ntū ad corpoꝝ p̄cioſi
tatē. Et ponit ideꝫ damaſce. q̄tuoꝛ. et
aug⁹. addit q̄ntū. p q̄ manifeſta᷑ p̄
cioſitas corpꝫ ſcōꝝ ſiue reliq̄aꝝ. Ip̄a
em̄ ſcōꝝ corpa fuerunt ꝓmptuariuꝫ
dei. templū xp̄i. alabaſtꝝ ſpūal̄ vn
gēti. fontes diuini. organū ſpūſſan
cti. Primo em̄ fuerunt ꝓmptuariū
dei. vn̄ dicit. Hij em̄ ꝓmptuaria dei.
pura cenacula facti ſunt. Secundo
fuerunt tēpla xp̄iſti. ergo ſeq̄᷑ qm̄
p intellectū in corpibꝫ eoꝝ habita
uit deus. Ait em̄ ap̄ſus. Neſcitis qꝛ
corpa veſtra: tēplū inhabitātis ī vo
bis ſpūſſancti ſūt. De⁹ āt ſpūs eſt.
Quare ḡ nō honorāda aīata tēpla
dei ⁊ aīata dei tabernacula. ⁊c. De h̄
dicit Criſoſto. Hō in edificatōe pari
etū delectat̄. de⁹ āt in ꝯūſatōe ſcōꝝ
pſ. Dn̄e dilexi decorē dom⁹ tue. Quē
decorē nō diuiſitas marmoꝝ ſplendē
tiū facit: ſed que p̄ſtat varietas viuē
tiū grāꝝum. Ille decor carnē delectat
iſte viuificat aīam. Ille p tp̄e dele
ctata decipit oclos: iſte āt imꝑpetu
um edificat intellectū. Tercio fuerūt

corpa ſcōꝝ alabaſtꝝ ſpūal' vngēti.
Vñ dixit. Vngētū boni odoris ex ſe
manās ſanctoꝝ reliq̄e tribuētes: et
null9 talia diſcredat. Si ei ex rupe et
firma petra aq̄ in heremo emanauit
ꝛ ex maxilla aſini ſamſoni ſitiēti: ex
mēbꝛꝝ reliq̄is vngētū bñ olens ma-
nare incredibile neq̄q̄ erit ſitientibꝫ
demū dei v̄tutē: et ſcōꝝ q̄ ab ipſo eſt
honorē ¶ Quarto fuerūt fontes di
uini. Vñ ait. Iſti viuētes in verita
te cū libera pñtia deo aſſiſtūt. Fōtes
vobis ſalutares dñator xp̄s ſcōꝝ ſu
oꝝ p̄buit reliq̄as multiformia bñfi
cia irrigātes ¶ Q̄nto fuerūt organū
ſpūſſancti Hāc rōez aſſignat aug.
in li. de ci. dei. Nō ſūt ɔtēnenda ſꝫ plu
rimū reuerēda ſcōꝝ corpa q̄bꝫ dū ad
huc viuerēt: ſpūſſanct9 q̄ſi q̄buſdā
organis ad oē op9 bonū vſus ē. Vñ
apls. An experimētū q̄ritis e9 q̄ i me
loquit' xp̄us? Et de ſtephano dr. q2
nō poterant reſiſtē ſapiē ꝛ ſpiritui q̄
in eo loq̄bat'. Ambro. in exam. Hoc
eſt p̄cioſiſſimū q2 hō d'ine vocis ſit or
ganū: ꝛ corpalibꝫ labijs exp̄mit ce
leſte oraculū. ¶ Tercio inſtituta
eſt feſtiuitas oim ſcōꝝ ꝓpter negli-
gētiarū expiatōem. Licet em̄ pau-
coꝝ ſcōꝝ feſta agim9: adhuc tñ illa
pauca negligenter ſepe agimus: ꝛ
multa ibidē p ignorantiā vel negli-
gentiā obmittim9 Si igit' in alijs ſo
lemnitatibꝫ ſāctoꝝ q̄s fecim9 aliq̄d
neglexerim9: in hac gñali feſtiuita
te ſupplere poſſum9 et de negligētia
nos purgare valem9. Hec ratio tā-
gi videtur in ſermone q̄ hac die p ec
cleſias recitat' In q̄ ſic dr. Decretū ē
ut hac die ſcōꝝ oim memoria hēat':
ut q̄cq̄d hūana fragilitas p ignorā
tiā vel negligentiā ſeu p occupatōꝫ
rei ſecularis in ſolemnitatib9 ſcōꝛuꝫ
min9 pegiſſꝫ: in hac ſcā obſeruatōe
ſoluat'. ¶ Notandū q2 q̄druplex eſt
dīa ſcōꝛu noui teſtamēti q̄s p anni
circulū colimus: et q̄s hodie inſimul
recolim9: ut id q8 negligent' fecim9
ſuppleamus. ſ. apoſtoli martires cō-
feſſores et virgines. Et hij ſm̄ raba
nū p quatuor mūdi ptes ſignificāt'.
Per orientē apli. p meridiē marti-
res. p occidentē virgines. ꝛ p aquilo
nem confeſſores ¶ Pīa ergo dīa eſt
apoſtoloꝝ quorū excellētia manife
ſtat' ex eo q2 oīs alios ſanctos in q̄
tuor excedūt Primo in p̄eminentia
dignitatis. Ipſi em̄ ſunt ſapientes
principes eccleſie militātis. potētes
aſſeſſores eterni iudicis. dulces pa-
ſtores dīnci gregis. Bernar. Tales
decebat humani generis paſtores
et doctores ɔſtitui quia dulces eſſēt
ꝛ potētes ꝛ ſapiētes. Dulces ut nos
blande ꝛ miſericorditer ſuſciperent.
potētes ut fortiter ꝓtegerēt. ſapien
tes ut ad viam ꝛ per viam ducerent
que ducit ad ciuitatē. Secundo exce
dunt apoſtoli alios ſanctos in pree
minētia poteſtatis. De quorū pote
ſtatis preeminētia ſic dicit Auguſt.
Apls deus dedit ptātem ſup natu-
rā. ut eam curarēt. ſupra demōes ut
eos euerterēt. ſupra elementa ut ea
mutarēt. ſupra aīas ut ipſas a pec-
catis ſoluerēt. ſupra mortē ut ipſaꝫ
ɔtemnerēt. ſupra angelos ut corp9
dīncū cōſecrarēt. Tercio excedūt ali
os ſcōs in p̄rogatiua ſcītatis. vñ ꝓp
ter eoꝝ maximā ſanctitatē ꝛ grāruꝫ
plenitudinē vita ꝛ cōuerſatio xp̄i in
eis tāq̄ in ſpeculo relucebat. ꝛ cog-
noſcebat' in eis ſicut ſol i ſuo ſplēdo
re: ſic roſa in ſuo odore. ſic ignis in
ſuo calore De h' ait. Miſit xp̄s apo-
ſtolos q̄i ſol radios ſuos. q̄i roſa ſu
auitatis ſue odorē. q̄ſi ignis ſcintil-
las ſuas diſpſit. q2 ſic ſol in ſuo ſplē
dore appet: ꝛ ſic roſa in odoribꝫ ſuis
ſentit': ſic ignis i ſcintillis ſuis aſpi
cit': ſic in illoꝝ virtutibꝫ xp̄i potētia
recognſcit'. h' ait. Q̄rto excedūt apo
ſtoli alios ſcōs in efficacia vtilitatꝫ.
De q̄rū efficacia dt auguſti. loquēs
de apoſtolis. Ex abiectiſſimis. ex i-
pitiſſimis. ex pauciſſimis nobilitā
tur. illuminātur. multiplicant' dul-
ciſſima eloq̄a preclariſſima ingenia

copioſiſſima agmina. acutoꝝ facū=
doꝝ atqꝫ doctoꝝ. Scd̄a rōa ē marti=
rū q̄rū dignitas ⁊ excellētia manife
ſtat̄ ex eo ꝙ paſſi ſūt multiplr̄ vtilr̄
⁊ ↄſtāter. Multiplr̄ qm̄ p̄ter marti
riū ſāguinis paſſi ſūt triplex aliud
martiriū ſine ſāguine. De q̄ triplici
martirio dt bern̄. Triplex eſt marti
riū ſine ſanguine. ſ. parcitas ī vbtate
quā hūit dd. largitas in paupꝑtate
quā exhibuit thobias. viduat̄ caſti
tas in iuuētute q̄ vſus eſt ioſeph in
egipto. ſm aūt gregꝰ. triplex ē mar
tiriū ſine ſanguine. ſ. patiā aduſoꝝ.
Vn̄ dt. Sine ferro mr̄es eē poſſum⁹ ſi
patiam in aīo veracit̄ cuſtodim⁹ Cō
paſſio afflictoꝝ. Vn̄ dt. Qui dolorē ex
hibꝫ in aliena nccītate: crucē portat ī
mēte. Dilectō inimicoꝝ. Vn̄ dic̄. Fer
re ↄtumelias. Odiētes diligē mr̄ium
eſt in occulta cogitatōne. Scd̄o paſſi
ſūt vtilr̄. q̄ vtilitas ex pte ipōꝝ mar
tirꝝ eſt oim̄ pctōꝝ remiſſio. meritoꝝ
cumulatō. ⁊ et̄ne gl̄ie pceptio. Iſta
ei tria p̄cio ſui ſāguinis ſibi emeꝛt
q̄. dr p̄cioſus. i. p̄cio plen⁹ De p̄mo ⁊
ſcd̄o dt Aug⁹. de ci. dei. Quid eſt p̄ci
oſi⁹ ꝙ mors ꝓpter quā delicta n̄ cō=
mittūt̄ ⁊ merita cumulāt̄. Ide ſup
iobez. Precioſus eſt ſāguis xp̄i ſine
pctō. Fecit tn̄ ipſe ec̄ ſuoꝝ ſanguinē
p̄cioſū p qb⁹ dedit ſuū ſanguinē in p̄
ciū Nā ſi ſuoꝝ ſanguinē nō faceꝛ p̄
cioſū n̄ diceret p̄cioſa in ↄſpcu dn̄i rc̄.
Itē cyprian⁹ Martiriū eſt delictoꝝ
finis. pi͡cul tmin⁹. dux ſalutis. pa
tiētie magr̄. dom⁹ vite. De t̄cio ber.
Tria ſūt q̄ mortē ſcōꝝ faciūt p̄cioſā
quies a labore. gaudiū de nouitate
ſecuritas de et̄nitate. Ex pte noſtri
duplex eſt vtilitas. qm̄ dati ſūt no=
bis in exēplar ad certandū Criſoſt.
Tu xp̄iāe delicat⁹ es miles ſi putas
te poſſe ſine pugna vincere. ſine cta=
mine triūphare. Exerce vires fortit̄
Dimica atrocit̄. in p̄lio iſto cōcerta
ↄſidera pactū. ↄditōꝫ attēde. miliciā
noſce. Pactū qd̄ ſpopōdiſti. ↄditōeꝫ
quā aſſūpſiſti. militiā cui no͞i dedi=
ſti. Hoc em̄ pacto cūcti pugnarunt
hac ↄditōe vniūſi viceꝛt: hac militia
oēs triūphauerūt. Hec criſoſtom⁹
Secūdo dati ſunt nobis in patronos
ad auxiliandū Adiuuāt em̄ nos ſu
is merit̄ ⁊ orōnibꝫ. de primo dic̄ au
guſtin⁹. O immēſa dei pietas q̄ mr̄
tirum merita noſtra vult eſſe ſuffra
gia. illos examinat ut nos erudiat.
cōterit ut nos acquirat. illoꝝ crucia
tus noſtros vult eſſe ꝓfectus. De ſe
cundo ihero. cōtra vigilantiū. Si apo
ſtoli ⁊ martires adhuc in corpe poſi
ti pn̄t orare p ceter̄ qn̄ de ſe adhꝰ de=
berent eſſe ſoliciti: quāto magꝰ p⁹ co
ronas victorias ⁊ triūphos. Vn⁹ hō
moyſes ſexcent̄ milibꝫ arꝫtoꝝ īpetra
uit veniā a deo. ⁊ ſtephan⁹ ꝓ ſaulo ⁊
lapidātibꝫ ſe veniā dep̄ca͡t. Et poſtq̄
cū xp̄o eē cepeꝛt min⁹ valebūt. Pau
lus apl̄s. cclxxvj. ſibi dicit in naui
aīas ↄdōtas. Et poſtq̄ reſolut⁹ cepe
rit eē cū xp̄o tūc ora clauſur⁹ ē. Terᵒ
ↄſtāter Aug⁹. Framea eſt aīa mar=
tiris ſplendida caritate. acuta veri=
tate. dei pugnāt̄ vibrata v̓tute Que
bella fecit. q̄ ↄtradicētium cateruas
redarguendo ſupauit. percuſſit inſe
ſtos. pſtrauit aduſarios Itē Criſo.
Torti torquētibꝫ fortiores ſteterūt
ac laniantēs vngulis laniata mēbr̄
vicerūt. ¶ Tercia rōa eſt quoꝝ dig
nitas ⁊ excellentia manifeſtat̄ ex eo
ꝙ deū cōfeſſi ſūt tribꝫ modis. ſcꝫ cor
de ore ⁊ ope Cōfeſſio autē cordis nō
ſufficit ſine cōfeſſione oris ſic ꝓbat.
Criſ. q̄tuor rōibꝫ. Quātū ad p̄mā ſic
dicit. Radix cōfeſſionis fides eſt cor
dis. cōfeſſio autē fruct⁹ eſt fidei. Sic
ergo q̄diu radix eſt viua ī terra: ne
ceſſe eſt ut ramos ꝓducat aut folia
ſi aūt nō ꝓduxerit ſine dubio intelli
gis: q2 radix eius in terra ſiccata eſt
ſic q̄diu fides cordis ītegra eſt: ſem
p germinat cōfeſſiōem in ore Si au
tē cōfeſſio oris marcidata fuerit: itel
lige ſine dubio: q2 fides cordis e⁹ iā
ante ſiccata eſt. Quātū ad ſecūdā ſic
dic̄. Si tibi ꝓdeſt corde credere ⁊ corā

hoīb; nō ꝯfiteri. ergo ⁊ infideli in ipo
ciſi ꝯfiteri xp̄m prodeſt: ⁊ etiā ſi cor
de non credat. Si aūt ille nō ꝑficit ſi
ne fide ꝯfitēs nec tu ꝑficꝭ credēdo ſine
ꝯfeſſione Quantū ad terciā ſic dicit
Et ſi ſufficit xp̄o. q2 cognoſcis eu; ⁊
etiā ſi ꝯfeſſus eū non fueris corā hoi
bus. ergo ⁊ ſufficiat ꝙ cognoſcit te
xp̄us ⁊ etiā ſi cōfeſſus te nō fuerit co
ram deo. Si āt tibi ñ ſufficit cognitō
eius nec illi ſufficit fides tua. Quātū
ad q̄rtā ſic dt. Si ei ſufficeēt tibi fides
cordis. cor tm̄modo tibi de9 creaſſet.
Nūc autē ⁊ os deus creauit. ut corde
credas et ore ꝯfitearis Tercio deū cō
feſſi ſūt ope. Quali aūt quis deum
ꝯfiteatur aut neget. oñdit Jhero. in
origiali ſup illud. Cōfitent ſe noſſe
deū dicēs. Xp̄s ſapia ē. iuſticia. veri
tas. ſanctitas. fortitudo. Negaꝭ p in
ſipiētiā ſapiētia. p iniq̄tatē iuſticia
p mendaciū veritas. p turpitudinē;
ſanctitas. p imbecillitatē aīmi fortitu
do Et q̄tieſcūq3 vincimur vicijs atq3
pctīs. toties deū negam9. ⁊ econūſo
Quotiēs bñ q̄d agim9 dō ꝯfitemur
¶ Quarta differētia eſt v̄ginū q̄rū
dignitas ⁊ excellētia manifeſta². p̄
mo q2 ip̄e ſūt ſpōſe eterne regis Am
broſi9 Pulcritudinē quis poteſt ma
iorē eſtimare decore ei9 que amaꝭ a
rege. probaꝭ a iudice. dedicaꝭ a deo.
ſemp ſponſa: ſemp innupta Secūdo
manifeſtaꝭ virginū dignitas ⁊ ex=
cellētia qua ꝯparātur angelis Am
broſi9 Virginitas ꝯditō; hūane na
ture ſupgrediꝭ p quā hoīes angelꝭ
ſociāt. Maior tñ ē victoria v̄ginū ꝙ̄
āgeloꝝ Angeli em̄ ſine carne viuūt
Virgines vo in carne viuēdo trium=
phant Tercio q2 illuſtriores ſūt fide
lib; vniūſ Vñ Cipan9 Virgitas eſt
flos eccāſtici germinis. dec9 atq3 or
namētū grē ſpūalis Leta idoles lau
dis ⁊ honoris. opus integrū atq3 in
corruptū. dei imago ad ſcimoniā dei
illuſtrior portio gregis xp̄i Quarto
manifeſtaꝭ v̄ginū dignitas ⁊ excel
lentia q2 p̄ferunꝭ ꝯiugatis Hec aūt
excellētiā quā h; v̄ginitas reſpectu
copule ꝯiugalꝭ p; ex multiplici ꝯpa
tōe ad ipam. Jlla em̄ ipregnat ven
trē iſta mentē Augu. Generoſi9 ele
git in carne vitā iā imitari angeloꝝ
ꝙ̄ ex carne nūerū augere mortaliū
Eſt āt vberior feliciorq3 fecūditas ñ
vētre gueſcere ꝫ mēte grādeſcē Jlla
ꝑtulit filios doloris. iſta filios gau
dij ⁊ exultatōis Jpſa ꝯtinētia neq3 ꝙ̄
ſterilis ē. ꝫ fecūda mr̄ filioꝝ gaudi
oꝝ. De marito te dñe illa filijs replet
t̄rā iſta celū Jhēo. nuptie t̄rā replēt
virgitas padiſū Jlla eſt multe ſolli
citudis. iſta q̄etꝭ Gilbert9 Virgitas
eſt curarū ſilētiū. pax carnis. redēp
tio vicioꝝ. pncipat9 virtutū Jlla ē bo
nū. iſta meli9 Jhero. ad pāmachiū
Tātū eſt intꝭ nuptias ⁊ v̄ginitatē.
quantū inter nō peccare ⁊ bñ facere
p̄mo ut leui9 dicā quātū inter bonū
⁊ melius. illa compatur ſpinis iſta
roſis. Jheroni9 ad Euſtochiū. Lau
do nuptias. ſed quia mihi virgines
generāt. lego de ſpinis roſa;. de t̄ra
auꝝ. de concha margaritā. Quinto
maīfeſtaꝭ virginū dignitas ⁊ excel
lentia. q2 multis gaudēt puilegijs.
Jp̄e nāq3 v̄gines coronā aureolā hē
bunt. canticū nouū ſoli cantabunt
veſtimtꝭ eiſdē cū xp̄o gaudebūt. p9
ip; agnū ꝙ ābłabūt ¶ Q̄rto ⁊ vl
timo īſtituta ē oīm ſcōꝝ feſtitas ꝑpꝭ
faciliorē orōnū nrāꝝ impetratōem
ut ſicut oīs ſcōs vniūſalr hac die
honoram9: ſic ⁊ ipi oīs inſiꝭ p nob
intercedāt. ut ſic dei mīam facili9 im
petremus. Si em̄ impoſſibile eſt mlꝭ
toꝝ p̄ces nō exaudiri. ꝯſtat ꝙ ipoſſi
bile valde erit oīm ſcōꝝ p nobis orā
tium p̄ces nō exaudiri. Hec ratō in
orōne tangiꝭ cum dr. Deſideratā no
bis tue ꝓpiciatōis abundantiā mlꝭ
tiplicatis intꝭceſſorib; largiaꝭ. Jntꝭ
cedūt em̄ p nobis ſci merito ⁊ affectu
Merito dū nobis eoꝝ merita ſuffra
gantur. Affectu dū vota nrā cupiūt
adiplere Q: tñ nō faciūt ñ volunta
tē dei adimplendū didicerīt ¶ Q2 aūt

omnes ſancti in die hac ad intercedē
dū vniuerſalr̄ p nobis cōueniāt oſ̄di
tur in quadā viſione q̄ ſeq̄nti anno ab
huiꝰ ſolēnitatis inſtitutōne ↄtigiſſe
narrat̄. Cū em̄ in hac die cuſtos ec-
cleſie ſancti petri ex deuotōe oīa alta
ria circuiſſʒ ⁊ oīm ſcōꝝ ſuffragia im-
ploraſſet ⁊ demū ad altare ſancti pe
tri rediſſet vbi paululū ↄquieſcēs ex
ſe rapit̄. ⁊ ecce vidit regē regū in ſb-
limi ſolio ↄſiſtentē ⁊ oēs angelos ī
eiꝰ circuitu ↄmorātes. Tūc virgo vir
ginū in dyademate p̄fulgēti adue-
nit. quā innūerabilis multitudo vir
ginū ⁊ cōtinentiū ſeq̄bat̄. Huic rex
ꝓtinꝰ aſſurrexit. ⁊ poſito ſolio iuxta
ſe ſedere fecit. Pꝰ hoc aduenit quidā
veſtitꝰ de pilis cameloꝝ quē ſeq̄ba²
multitudo venerābiliū ſenioꝝ. Dein
de aduenit aliꝰ pōtificali habitu de-
coratus quē aliq̄ꝝ chorꝰ in habitu
ↄſimili ſeq̄batur. Poſtea vō ꝓceſſit
innūerabil̄ militie multitudo. Poſt
q̄s aduenit turba diuerſaꝝ gentiū
infinita. Oēs ergo an̄ regis ſoliū
aduenerūt ⁊ ipm̄ flexis genibʒ ado
rauerūt. Is aūt q̄ in pōtificali hītu
erat matutinas ceteris pſeq̄ntibʒ in-
choauit. angelus aūt q̄ p̄dictū cuſto
deʒ ducebat ei viſionē expoſuit. aſſe
rens virginē in p̄ma acie mrēʒ dei eē
Veſtitū de pilis cameloꝝ ioh̄eʒ bap
tiſtā cū pr̄iarchis ⁊ ꝓphetis. Pontifi
cali ornatū habitu petrū cū ceteris
ap̄lis. Milites martires. Turbaʒ re
liquā ↄfeſſores. Qui iō oēs an̄ regē
venerāt ut p honorē ſibi hᷓ die a mor
talibʒ exhibito grās agerēt ⁊ p vni
uſo orbe orarēt. Deīde ad locū ali
um ipm̄ duxit ⁊ vtriuſq; ſexus hoīes
alios in ſtratis aureis. alios in mē
ſis gaudētes diuerſis delicijs. alios
nudos ⁊ inopes auxiliuʒ mēdicātes
oſ̄dit. Dixit autē hūc purgatorij lo
cū eē Abūdātes vō aīas illas eē q̄bʒ
ab amicis p multa ſuffragia copioſe
ſbueniebat̄. Egētes vō eſſe q̄ꝝ cura
nullatenꝰ habebat̄. Iuſſit ḡ ut oīa
ſūmo pōtifici intiaēt. ut pꝰ feſtū oīm
ſcōꝝ diē ſtatueret aīaꝝ. ut ſaltē gn̄a
lia ſuffragia p illis illa die fierent q̄
ſpecialia hr̄e neq̄rent.

Cōmemoratio defunctoꝝ.

Commemoratō omīū fideliuʒ
defunctorū hac die fieri inſti
tuta eſt: ut gn̄alibʒ bn̄ficijs
adiuuent̄ q̄ ſpālia hr̄e nō p̄ualent:
ſicut in p̄dicta reuelatōe mōſtratū ē
Apt q̄ʒ petrꝰ damiani q̄ ſcūs Odilo
cōpiens q̄ apud vulcanū ſicilie cre
bro voces ⁊ vlulatus demonū audie
bāt̄ plāgētiū q̄ aīe defunctoꝝ p ele
moſinas ⁊ orōes de eoꝝ manibʒ eri
piebāt̄ in ſuis monaſterijs ordīauit
ut poſt feſtū oīm ſcōꝝ fieret ↄmemo
ratio defunctoruʒ. qđ fuit pꝰ ab omī
eccīa approbatū A De duobʒ autē
hic ſpāliter videri poteſt. Prīo de ip
ſis purgandis. Secūdo de eoꝝ ſuffra
gijs. e. Circa primū vidēda ſūt tria.
Prīo q̄ ſūt illi q̄ purgāt̄. b. Secūdo
p q̄s purgāt̄. c. tercio vbi. d. B
Illoꝝ autē q̄ purgāt̄ tria ſūt gn̄a.
Primi q̄ ſatiſfactōe ſibi adiūcta
nōdum cōpleta: diſcedunt. Verūtn̄
ſi tantā haberēt cordis cōtritionē q̄
ſufficeret ad pc̄tm̄ delendū liberi ad
vitaʒ trāſirent etiā ſi ſatiſfactōe mi
nime cōpleſſent. q̄ ↄtritio eſt maxi
ma p pc̄tō ſatiſfactō ⁊ maxima pc̄ti
deletio Ihero. Apud deū nō tā valet
mēſura tempis q̄ʒ doloris: nec abſti
nētia tantū ciboꝝ. q̄ntū mortificatio
vicioꝝ. Sed q̄ nūc adeo nō ↄterunt̄ ⁊
an̄ ↄpletionē pn̄e moriūt̄ igne pur
gatorij grauiſſime puniunt̄ niſi forte
te eoꝝ ſatiſfactio ab aliq̄bʒ caris ſu
is pficiēda aſſumat̄ Ad hoc autē q̄
p̄dicta ↄmutatō valeat: q̄tuor req̄rū
tur. Primū eſt ex pte cōmutātis .ſ.
ciꝰ autoritas. q̄ ſacrdotis autoritate
fieri debet. Scđm eſt ex pte illiꝰ p q̄
fit cōmutatio .ſ. eius nc̄citas. q̄ tali
ſtatu debʒ eē q̄ p ſe ſatiſfacē nō valʒ
ſʒ adiuuari indiget Terciuʒ ex pte il
liꝰ in quē fit ↄmutatio .ſ. caritas. q̄
nc̄ce eſt ipm̄ eſſe in caritate: q̄ facit
ipſam ſatiſfactōem eſſe meritoriaʒ.

Quartum eſt ex parte pene. ſcilicet
debita ꝓportionabilitas vt ſcilicȝ mi
nor pena ↄmutetꝛ in maiorē qꝛ plus
ſatiſfacit deo pena ꝓpria q̃ aliena Eſt
aūt triplex pena .ſ. ꝓpria ⁊ volūtaria ⁊
hec maxime ſatiſfacit. Scḋa eſt ꝓpria
ſed nō volūtaria q̄ eſt in purgatorio
Tercia eſt volūtaria ſȝ nō ꝓpria. ſicut ē
in p̄dicta ↄmutatione. ⁊ hec min9 ſa
tiſfacit q̃ p̄ma ex eo qꝛ nō eſt ꝓpria ⁊
magis q̃ ſcḋa ex eo qꝛ eſt volūtaria
Verūptamen ſi iſte p̱ q̊ ſatiſfactio ē
aſſumpta decedit: nihilomin9 tn̄ in
purgatorio cruciatꝛ: ſed tn̄ ꝑ penam
quā ipē ſuſtinet ⁊ quā alij p̱ eo ſol=
uūt citi9 liberaꝰ Qm̄ dn̄s ⁊ penā ſuā
⁊ penā illoꝝ in ſortē cōputat. Vn̄ ſi
debuit in purgatorio ſuſtinere penā
duoꝝ menſiū: talꝭ ſic poterit iuuari
qꝛ liberabitꝛ infra menſē. Nunq̃ tn̄
inde eripitur q̊uſqȝ debitū ſit ſolutū
Quo ſoluto illḋ qḋ ſoluitꝛ deinceps
eſt ipſi9 q̄ facit ⁊ in eius ſinū ↄuertiꝰ
Et ſi ipē nō indiget: cōuertitꝛ in ſinū
ecc̄ie vel valet alijs q̄ in purgatorio
ſūt. ¶ Scḋi q̄ in purgatoriū deſcēdūt
ſūt q̄ ſatiſfactionē ſibi iniūctā cōple
uerūt. ſȝ tn̄ pena illa ex ignorātia vꝉ
negligētia ſacerdotꝭ ſufficiēs nō fuit
Hij em̄ niſi magnitudo cōtritionis
ſuppleat: totū in purgatorio cōple=
būt qḋ min9 in hac vita fecerūt. de9
em̄ q̄ modū ⁊ mēſurā pctōꝝ ⁊ penaꝝ
nouit addꝫ penā ſufficiētē ne aliqḋ
peccatū īpunitū remaneat. Vn̄ p̄nia
iniūcta aut eſt maior aut eq̄lis aut
minor. Si maior tūc illud qḋ plus
fecerit cedit ei ad augmentū gl̄ie Si
eq̄lis tūc ſufficit ad dimiſſionē toti9
culpe. Si minor tūc illud qḋ reſtat
ſuppleꝰ ex v̄tute ḋine iuſticie De hijs
v̄o q̄ in fine penitēt audi q̄d aug. ſē
tiat Baptiſatus ad horā ſecur9 hinc
exit. fidelꝭ bene viuēs ſecur9 hinc exit
Agēs p̄niaȝ ad vltimū ⁊ recōciliat9
ſecurus hinc exit. ego nō ſū ſecurus
Ergo tene certum ⁊ dimitte incertū
Hoc aūt idō ḋt aug. qꝛ tales cōſueue
rūt poti9 penitē ex nc̄citate q̃ ex volū
tate. poti9 timore pene q̃ amoē gl̄ie
¶ Tercij q̄ in purgatoriū deſcēdūt ſūt
q̄ lignū fenū ⁊ ſtipulā ſecū ferūt. q̄
.ſ. circa ſuas diuitias intēdendo infra
deū carnali tenētꝛ affectu. Affectōes
em̄ carnales quibȝ dediti ſūt domibȝ
cōiugibȝ poſſeſſionibȝ ita vt nil deo
ꝓponāt illis tribȝ ſignificantꝛ q̄ ꝭm
ſuos amādi modos vel diuti9 vt lig
nū vel min9 vt fenū vel minimū vt
ſtipula cremabūtur. Oꝫ ignis vt ḋt
aug9. etſi etern9 nō ſit: miro tn̄ mō
eſt grauis. Excellit em̄ omnē penā
quāvnq̃ paſſus ē aliq̄s in hac vita
Nūq̃ in carne inuēta eſt tāta pena
licet mirabilia mr̄es paſſi ſint tor=
menta ¶ Circa ſcḋm p̱ q̊s .ſ. pur
ganꝰ: ſciendū qꝛ purgatio illa ⁊ puni
tio ſit p̱ malos āgelos nō p̱ bonos
Boni em̄ angeli nō vexāt bonos. ſȝ
boni malos. et mali bonos. et mali
malos. Pie tn̄ credendū eſt qꝛ boni
angeli frēs ⁊ ↄciues ſuos frequēter
viſitāt ⁊ ↄſolātur. ⁊ vt patientꝭ ſuffe
rant exhortātur Habēt etiā aliud cō
ſolationis remediū ex eo ſcȝ qꝛ certi
gloriā futurā expectāt Hn̄t em̄ certi
tudinē de gl̄ia. minorē quidē q̃ illi
q̄ ſūt patria. ſȝ maiorē q̃ illi q̄ ſunt
in via. Certitudo em̄ illorū q̄ ſunt in
patria ē ſine expectatione ⁊ timore
qꝛ nec illā futurā expectāt cū eā pre
ſentē habeāt. Certitudo aūt illoꝝ q̄
ſūt in via ecōtrario eſt Sed certitudo
illorū qui ſūt in purgatorio medio
modo eſt. Eſt em̄ cū expectatione qꝛ
ipſā futurā expectāt ſȝ ē ſine timore
qꝛ cū habeāt liberꝝ arbitriū cōfirma
tū: decetero ſe peccaꝛe non poſſe cog=
noſcūt. Forte tn̄ veri9 eſt qꝛ illa pu=
nitio nō ſit p̱ malos āgelos. ſȝ ḋina
iuſticia iubēte ⁊ ſlatu ei9 ſuccedente.
D ¶ Circ̄ terciū vbi .ſ. purgātꝛ Sciē
dū qꝛ purgātꝛ in loco q̄dā iuxͣ īfernū
poſito q̄ purgatoriū ḋr ꝭm poſitōnē
pluriū ſapientū. licet alijs videatꝛ qꝛ
ſint in aere vel torrida ȝona. ſed tn̄ p̱
ḋinā diſpēſationē diuiſa loca diuiſis
animabus deputātꝛ Et ħ multiplicī

de cā·ſ·ā ꝓpt̄ eoꝝ leuē punitōez ā ꝓpt̄ eoꝝ celeriorē liberatōz·ā ꝓpt̄ nrā; inſtructōz ā ꝓpt̄ culpe ī loco ꝓpetrātōz ā ꝓpter alie⁹ ſcī ordīez ¶ Pmo ꝓpt̄ eoꝝ leuē punitōz ſic aliq̄bꝫ ſm gre·reue latū eſt q̄ſdā aīas ī vmbra punitas eē· Scdō ꝓpt̄ eoꝝ celeriorē liberatōez ut·ſ· poſſint alijs ſuā indigētiā reue lare a ab eis ſuffragia peterea ſic de pena exire·Sic legiť ꝙ q̄dā piſcatores ſcī theobaldi in autumno ſrcuſū magnū glaciē ꝓ piſce prediderūt·de q̄ magis ꝙ̄ de piſce gauiſi ſūt· ꝙ eps dolorē pedū laborabat· ipſā glaciē ſu is pedibꝫ ſuppoſuerīt et magnū ei reſrigeriū p̄ſtabat Quadā vice de gla cie hoīs vocē audiuit· q̄ ab ipſo adiurat⁹ q̄s eēt dixit·Sum queda; aīa q̄ in h̄ gelicidio ꝓ pctīs meiſ affligor ut liberari poſſez ſi·xxx·miſſas ſine intuallo·xxx·diebꝫ cōtinue diceres· Qui cū miſſaꝝ medietatē dixiſſet·a ſe iā ad aliā ꝑaraſſꝫ·dyabolica ſug geſtione ɔtigit ꝙ fere oēs hoīes ciuita tis illi⁹ inť ſe bella mouerēt vn̄ voca tus eps ad ſedādā diſcordiā ſacras depōnēs veſtes miſſa; illa die inťmi ſit· Iterū reīcipiēs a iā duas ptes ɔplens:exercit⁹ magn⁹ ut videbať ci uitatē obſedit a cōpulſus miſſe offi ciū inťmiſit· Deinde reīcipiēs·a cū oēs excepta vltima dixiſſꝫ a vltimā incboare vellet·tota villa a dom⁹ epi accēſa ē·Cui cū ſerui dicerēt ut miſſam inťmitteret·ille ait·Et ſi tō villa cremai dēt miſſam nō dimitterē Qua celebrata glacies ꝓtin⁹ reſolu ta eſt a ignis quē ſe vidiſſe credebāt tanꝙ̄ fantaſma receſſit a nullū dam nū intulit· ¶ Tercio diuerſa loca di uerſis aīabꝫ deputanť ꝓpt̄ nrām inſtructōem ut·ſ· magnā penā p⁹ hāc vitā infligi peccātibꝫ cognoſcamus ſicut pariſi⁹ ɔtigiſſe legiť·Mgr̄ em̄ ſilo quendā ſuū ſcolarē egrotantem ſociū obnixe rogauit ut poſt morte; ad ſe rediret a ſtatū ſuū ſibi renūcia ret·Poſt aliq̄t igiť dies ſibi apparuit cū cappa de ꝑgameno tō ſophiſma

tib⁹ deſcripta a intus flāma ignis to ta tecta·Qui req̄ſit⁹ a magiſtro q̄ſnā eſſet ait· Ille vtiq; ſu; qui ad te redire ꝓmiſi· q̄ de ſtatu ſuo requiſit⁹ ait Hec cappa plus ſupra me ponde rat a premit·ꝙ̄ ſi vnā turrim ſupra me haberē· Et eſt mihi data ut ea; portēꝓ gloia quā habui in ſophiſmatibꝫ· Porro flāma ignis q̄ coop ta eſt:pelles ſūt delicate a varie q̄s ferebā q̄ flāma me cruciat a exurit· Sed cū magiſter illā penā facilē iudi caret·dixit eidem defunct⁹ ut manū extēderet a ſic facilitatē ſue pene ſen tire poſſet·Cumq; manū extendiſſet ille vnā guttam ſui ſudoris dimiſit· Qui predicti magiſtri manū ſagitta citius pforauit ita ꝙ cruciatū miſerabilem ſenſit et ait·Talis ſum to tus· Ille ergo magiſter ex ipius pe ne acerbitate pterritus ſeculū deliberauit deſerere et religionē intrare· Vn̄ mane ſcolaribꝫ ɔgregatꝭ hos ver ſus ɔpoſuit Linquo coax ranis cras coruis vanaq; vanis Ad logicā pgo que mortis nō timet ergo· Et ſic ſeculū deſerens ad religionē confugit· ¶ Quarto ꝓpter culpe in loco ꝓpetrātōez·Sic aliq̄n ſm Aug·aīe puniūť in locis in q̄bꝫ deliq̄runt· ſic p; p illud exemplū q̄d recitat greg·in·iiij· dyalogoꝝ ¶ Quidā namq; p̄ſbiter dū balneū freq̄ntaret·quendā virū incognitū ad ſuū obſequiū ꝑparatū inueniebat qui ſibi ſemp ſedule mi niſtrabat·qui dū quadā die ꝓ bene dictōe a laboris mercede quendā pa nem benedictū ſibi exhiberet:ille me rens reſpōdit· mihi iſta quare das pater·Iſte panis ſāct⁹ eſt·ego aūt māducaē nō poſſū·ego em̄ aliq̄n h⁹ loci dn̄s ſui ſꝫ ꝓ culpis meis p⁹ mor tē hic deputat⁹ ſū·S; q̄ſo ut oīpotēti deo hūc panē ꝓ pctīs meis offeras· tūc āt te exauditū eē cognſce·cu; huc ad lauādū veneris a me minime īue neris·p̄ſbr āt p vnā ebdomadā ſalutarē ꝓ eo q̄tidie hoſtiā obtulit a reū ſus cū iam minime inuenit ¶ Quīto

diuſa loca diuiſis animabus aliqñ deputantᷣ ꝓpt alicuius ſci orõnez· ſicut legitᷣ ꝙ ſcūs Patritius in quodā loco in hybernia qbuſdam purgatoriū impetrīut Cui9 hyſtoriā p9 feſtū ſci Benedicti inuenies· ¶ Circa ſecūdū pncipale qđ ē de ſuffragijs: tria videnda ſūt Primo de ipſis ſuffragijs que fiunt· Secūdo de hijs p quibus fiūt · Tercio de hijs per qs fiūt ¶ f Circa pmū circa ſuffragia que fiūt: notandū· ꝙ quatuor ſūt genera ſuffragioꝝ que maxime defunctis proſunt· ſ· fideliū ⁊ amicorū oratio· Elemoſinarū largitio· g· Salutaris hoſtie immolactio· h· ⁊ ieiunioꝝ obſeruatio· i· ¶ Qꝫ pmū gen9 ſuffragioꝝ ſcilicet amicorū ⁊ fideliū oratio eis proſit: patet p exemplū de paſchaſio de quo Gregori· in· quarto· libro dyalogorū narrat ꝙ cum vir mire ſanctitatis ⁊ virtutis extiteritꝫ duo tūc in ſūmos pontifices electi fuiſſēt ſed tamē poſtmodū in vnū illoꝝ eccleſia ↄueniſſet· ipē tamē paſchaſi9 quaſi ex errore aliū ſemp ꝑtulit· ⁊ in hac ſententia vſqꝫ ad mortē pmāſit· Qui cū eſſet defunct9 ⁊ dalmaticam feretro ſuppoſitā demoniac9 tetigiſſet· ſtatī ſanatus eſt Poſt multum vero tēporis cū german9 capuanus eps balneū ob gratiā ſanitatis petiſſet predictū paſchaſiū diaconū ſtantē ⁊ obſequētē inuenit· Quo viſo vehementer extimuit· ⁊ quid illic tantus vir faceret inqſiuit· Qui pro nulla alia cauſa ſe in loco illo penali deputatū aſſeruit: niſi ꝙ in illa tali cauſa plus iuſto ſenſit· Et addidit dicēs· queſo te· pro me dñm depcaē atqꝫ in hoc ↄgnoſces ꝙ exaudit9 ſis ſi huc rediens me nō inueneris· Qꝫ cū pro eo oraſſet ⁊ illic poſt paucos dies rediſſꝫ ꝑdictū paſchaſiū in hꝫ loco minime inuenit· ¶ Qꝫ ħte etiā ſint defunctis oratōnes viuorū: patet p hoc ꝙ quidā vt refert cantor pariſienſis: dū p cimiteriū tranſiſſꝫ ſemp pſalmū De profūdis· cū deuotōne dicebat· Qui cū ab inimicꝭ p cimiterium fugiens inſequeretᷣ cōtinuo mortui ſurrexerūt ⁊ vnuſqſqꝫ inſtrumētum ſui officij in manu hñs ipſū viriliter defenderūt ⁊ inimicos territos fugauerunt ¶ Petrus ꝙ cluniacenſis ait· ꝙ cū qdā ſacerdos qtidie p mortuis celebraret ex hꝫ apđ epm excuſatus ab officio ē ſuſpēſus· Cū at eps in magna ſolēnitate p cimiteriū ad matutinas pgēt ↄ illū mortui ſurrexerūt dicētes· Iſte eps nullas nobis miſſas dat· inſup ſacdotē nrm nob abſtulit· ꝫ certe niſi ſe emēdauerit: morietᷣ· Quo audito eps ſacerdotē abſoluit ⁊ libēter pro mortuis celebrauit g ¶ Qꝫ vero ſcđꝫ gen9 ſuffragioꝝ ſcꝫ· elemoſinaꝝ largitio eis pſit: manifeſte haberi poteſt ex eo qđ in libro machabeoꝝ legitᷣ· Quoniā vir fortiſſim9 Iudas: collatōe facta duodecī milia dragmas argenti miſit iheroſolimā offerri eas ibi p peccatis mortuorum iuſte ⁊ religioſe de reſurrectione cogitās ¶ Qñtū etiā elemoſine defūctis valeāt colligitᷣ p illud exēplū qđ narrat greg· in· iiij· li· dyalogoꝝ· Quidā nāqꝫ miles ex corpore educt9 exanimis iacuit: ſed citi9 rediēs: q cū eo geſta fuerāt enarrauit Aiebat nāqꝫ ꝙ pons erāt ſꝫ q niger ac caliginoſus ⁊ fetid9 fluui9 decurrebat· Trāſacto āt pōte amena erant prata odoriferis herbaꝝ floribꝫ exornata In qbꝫ albatoꝝ hoīm ↄuēticula eē videbātᷣ qs mira floꝝ ſuauitas ſaciabat Hec vo erāt in pōte pōte pbatio· vt quiſqs iniuſtoꝝ vellet trāſire in tnbroſo fetēti fluuio labetᷣ· Iuſti vo ſecuro greſſu ad loca amena puenirēt Ibiqꝫ quēdā petꝝ noīe ·dorſū poſito magno ferri pondē ligatū ſe vidiſſe aſſerit Qꝫ dū reqreret cur illic eſſꝫ: Dictū ē talis Hec idcirco patitᷣ ꝙ ſi qđ ei p faciēda vltōne iubebatᷣ ad inferēdas plagas: plus ex crudelitatis deſiderio ꝙ obediā ſeruiebat Ibi etiā quēdā pegnū ſe vidiſſe fatebatᷣ: q ad ꝑdictū pontē veniens

tanta cum alacritate trãſiuit: quãta
hic ſinceritate vixit. Alter vero ſtepha
nus noīe dum trãſire voluiſſ&: eius pes
lapſus eſt ⁊ ex medio corpe iã extra
pontẽ deiect9 eſt. Tũc a q̃buſdam te
terrimis viris ex flumine ſurgẽtibꝫ
ꝑ coxas deorſũ: atq; a quibuſdã al-
batis ⁊ ſpẽoſiſſimis viris cepit ꝑ bra
chiũ trahi ſurſũ. Cũq; hꝫ luctamẽ fie
ret is q̃ videbat ad corp9 rediit ⁊ q̃s
in illo occulti arbitrij examine obti
nuerit ſcire nõ valuit. In q̃ dat̃ intel
ligi. q in illo mala carnis cũ elemo
ſinarũ opatõe certabãt. Qui ei ꝑ co
xas deorſũ ꝑ brachia trahebat ſurſũ
Ptꝫ nimirũ. qr ⁊ elemoſinas amaue
rat: ⁊ carnis vicijs pfecte nõ reſtite
rat ¶ Sed ãt tercium gen9 ſuffragio
rũ. ſ. ſacre hoſtie īmolatio ꝓſimũ defũ
ctis ꝓſit: ex multis exẽplis appet.
Refert enĩ gregori9 i. iiij. li. dyal. q
cũ q̃dam monach9 ſuus noīe Iuſt9
ad extremũ veniẽs: tres ſe hr̃e ocul
tos aureos indicaſſ& ⁊ de hoc ingemi
ſcẽs mortu9 fuiſſet: ꝓcepit greg. fri-
b9 ut corp9 ei9 cũ tribꝫ aureis in ſter
q̃linio ſepelirẽt di. Pecunia tua tecũ
ſit in ꝑditõem. Tandẽ cuidã de fribꝫ
greg. mãdauit ut vſq; ad dies. xxx.
omi die ꝓ eo hoſtiã īmolaret Qui cũ
iuſſa ↄpleſſ&: q̃ defunct9 fuerat ī die
triceſimo cuidã fratri apparuit. Que
frater req̃ſiuit dicẽs. Quõ es? Cui il
le rñdit. Nũc uſq; male fui: ſꝫ ãmo-
do bñ ſũ qr hodie ↄmunionẽ recepi ⁊
penas euaſi ¶ Hec aũt hoſtie īmola
tio nõ ſolum mortuis: ſed etiã viuis
plurimũ ꝓfuiſſe inuẽta eſt. Quidã
nãq; cũ in quadã rupe argẽtũ fode-
ret: ſubito rupis cecidit ⁊ fundit9 cũ
ctos extinxit. Vn9 aũt eorũ ſubtus in
quodã ſinu ipſius rupis mortẽ eua
ſit. Inde tamẽ exire nõ valuit Vxor
autẽ illius eũ defunctum exiſtimãs
omni die ꝓ ipſo miſſam celebrari fa
ciebat. panẽ vnum ⁊ vrceũ vini cum
cãdela quotidie offerebat. Cui dya
bolus inuidẽs: ꝑ tres dies ↄtinuos ei
dem in forma hũana apparuit: ⁊ q̃ rẽ
deret req̃ſiuit. Cui cũ illa ſui itineris
cãm exponeret: ille aiebat. Noli fru
ſtra vexari. Quia iã miſſa celebrata
eſt. ⁊ ſic illa tribꝫ diebꝫ miſſam in-
termiſit nec miſſam celebrari iuſſit
Quidã aũt poſt hꝫ in ꝓdicta rupe ar
gentũ fodiẽs quandã vocẽ audiuit
deſuꝑ dicentẽ. Parce plane ꝑcutias
qr capiti meo iminet magn9 lapis.
Cũ aũt ille tremeret ⁊ ad hãc vocem
audiendã plimos ↄuocaſſet: iterũ
fodit et ſilem vocẽ audiuit. Tũc oẽs
ꝓpius accedẽtes dixerũt. Quis enĩ
es tu? Qui rñs dixit Plane ꝑcutiat
qr magnus lapis q̃ſi ſuꝑ me cadit.
Qui a latẽ fodientes ⁊ ad eũ vſq; ꝑ
uenientes eũ ſanũ ⁊ incolumẽ extra
xerunt. Et ſciſcitãtes quõ ibi tãdiu
vixiſſet Dixit q quatibet die panis
vn9 ⁊ vrce9 vini cũ cãdela accẽſa ñ
tm̃ in tribꝫ diebꝫ ſibi oblat9 fuit Q8
vxor eius audiẽs ⁊ vehementer exul
tans agnouit q de oblatõe ſua fue
rit ſuſtẽtatus: ⁊ q dyabolus eã dece
perit ne illis tribꝫ diebꝫ miſſaꝫ cãta
ri feceirt. Illud ut teſtat̃ petrus du
miacenſis accidit in villa nomine fer
raria q̃nopolitane dyoceſ. ¶ Grego
rius etiã refert. q cũ quidã nauta in
mari naufragiũ ꝑpeſſus fuiſſ& ⁊ qui
dam ſacerdos ꝓ eo hoſtiã immolaſſ&
ipẽ tandẽ de mari ſanus exiuit. Cum
aũt qualr̃ euaſiſſet interrogaret̃ di
xit q dũ in medio maris exiſteret et
iam pene fatigatus deficeret quidaꝫ
ad eũ venit ⁊ panẽ quendã ſibi obtu
lit. Quẽ cũ ille comediſſet: ⁊ ↄforta
tus vires recepit ⁊ a quadã naui in-
de tranſeũte receptus fuit. Inuentũ
qꝫ eſt. q illa hora panem habuit q̃
ꝓ eo ſacerdos hoſtiam immolauit.
¶ Sed vero q̃rtũ ſuffragiorũ genus
.ſ. ieiuniorũ obſeruatio defũctis ꝓſit
teſtat̃ grego. agens tã de iſto ſuffra
giorũ gñe q̃ de alijs tribꝫ dicẽs. Aīe
defunctorũ q̃tuor modis ſoluũt̃. aut
oblatõnibꝫ ſacerdotũ. precibꝫ ſãctorũ
aut carorũ elemoſinis. aut ieiunio co
gnatorũ. Valꝫ nihilominus pnĩa fcã.

ab amicꝭ. Vñ retulit qͥdā ſolemnis
doctor ꝙ cū qͥdā mulier viro ſuo mor
tuo de pauptate deſperaēt: apparuit ei
dyabolus dicēs ꝙ eā ditaret: ſi ſuā
volūtatē faceret. Cui ꝓmittēti pͥmo
iniunxit: vt viros eccleſiaſticos in
ſuo hoſpitio receptos faceret fornica
ri. Secūdo ꝙ pauperes in die recipet
⁊ nocte vacuos expelleret. Tercio ꝙ
orōnes in ecclīa garriēdo impediret.
Quarto ꝙ nulli hec ꝯfiteri deberet.
Et tandē morti cū appropinqͣſſet ⁊ a
filio ad ꝯfeſſionē admoneretꝰ: illa ei
factū aperiēs dixit ſe ꝯfiteri nō poſſe
nec ſibi aliqͥd ꝯfeſſio valeret. Sed cū
ille cū lacrimis inſtaēt ⁊ penitentiā
ſe ꝓ ea facturꝫ ꝓmittēt illa ꝯpuncta
ꝑ ſacꝺote filiū deſtinauit. ſed anteꝙ̄
ſacerdos veniret demones ad eā irru
erūt quoꝝ horrore ac timore ꝑcuſſa
mortua ē. Filiꝰ aūt ſuꝰ ꝓ ea peccatū
cōfitens ⁊ penitētiā ſeptennē faciēs
ipſa ꝯpleta vidit matrē ei de ſua libe
ratione gratiaꝫ referentē. ¶ Valent
etiā indulgētie eccleſie. Vñ cū quidā
apoſtolice ſedis legatꝰ quendā ſtrē-
nuū militē rogaēt vt in t̄ra albienſi
in ſeruitiū ecclīe militaēt facta indul
gētia patre ſuo defūcto: ꝑ vnā ibidē
qͣdragenā moratꝰ eſt. q̄ cōpleta pͥ
luce clarior ei apparuit ⁊ de ſua liberāti
one grās ei egit. R ¶ Circ̄ ſcꝺm. ſ. circ̄
illos pro qͥbꝫ fiūt qͣtuor videnda ſūt.
Primo q̄ ſūt illi quibꝫ poſſūt ꝓdeſſe
Secūdo q̄re debēt ꝓdeſſe. Tercio ſi om
nibus eq̄liter proſint. Quarto q̄li-
ter ſuffragia que pro ipſis fiūt ſcire
poſſūt. ¶ De pͥmo q̄. ſ. ſūt illi qͥbꝫ
poſſūt ꝓdeſſe. Sciendū ꝙ ſicut dicit
Augꝰ. Omes qͥ de hac vita decedunt
aut ſūt valde boni: aut ſūt valde ma
li: aut mediocriter boni ¶ Suffragia
igitꝰ facta ꝓ valde bonis ſūt gratiaꝝ
actiones. pro valde malis: ſūt viuoꝝ
q̄leſcunqꝫ cōſolationes. ꝓ mediocritꝰ
bonis: ſūt expiationes. Valde autē
boni dicūtꝰ qui ſtatim euolant ⁊ ab
vtroqꝫ igne tam purgatorij q̄ infer
ni liberi ſūt Eoꝝ aūt ſūt tria genera.

ſcꝫ pueri baptiſati martires ⁊ viri ꝑ
fecti. Qui ſcꝫ tam ꝑfecte edificauerīt
aurū ⁊ argentū ⁊ lapides p̄cioſos. i.
dei dilectōnē. ꝓximi amorē. bonā co
gitationē: ut nō cogitēt placere mūꝺ
do ſꝫ tm̄ deo. q̄ etſi qñqꝫ venialitꝰ pec-
cant: feruore tñ caritatis ita in eis
peccatū cōſumitꝰ ſicut gutta aque a
camino ignis penitꝰ abſorbetꝰ ⁊ ideo
ſecū cremabile nunꝙ̄ ferūt. Qui igitꝰ
pro aliqͦ iſtorū triū generū oraret.
vel aliq̄ ſuffrāgia facēt: eis iniuriā fa
ceret. Quia ſicut dicit Augꝰ. Iniu-
riam facit martiri q̄ orat ꝓ martire
Si vero aliqͥs ꝓ aliqͦ valde bono oraēt
quē tñ an euolaſſꝫ dubitaēt: tūc ille
orōnes eſſēt gratiaꝝ actiones. ⁊ ad
meritū accedūt orantꝭ. ſc̄m illꝺ pſal.
Oratio mea in ſinu meo cōuertetur
Hijs enī tribꝫ generibꝫ celū ꝓtinus
aperitꝰ cū decedūt. nec aliquē purga
torij ignē ſentiūt. Qꝺ ſignificatū eſt
ꝑ illos tres quibꝫ celum apertū eſt.
Apertū enī eſt xp̄o baptiſato Lu. iij.
Iheſu baptiſato ⁊ orāte apertū eſt
celū. P qꝺ ſignificatꝰ ꝙ celū aperitꝰ
ōibꝫ baptiſatꝭ ſiue ſint puuli. ſiue
adulti. ita ꝙ ſi decederēt ꝓtinꝰ euola
rēt ad eternā requiē ⁊ mox intrarēt
Baptiſmus enī v̄tute paſſionis xp̄i
mūdat ab omni peccato ⁊ originali
⁊ veniali ⁊ mortali. Secūdo apertū ē
ſtephano lapidato. Actu. vij. Ecce
video celos apertos ⁊c. P qꝺ ſigni
ficatur ꝙ aperitꝰ ōibꝫ martiribꝫ. ita
ꝙ ſtati euolāt cū decedūt. Et ſi aliq̄
cremabilia habebāt ōnia falce mar
tirij reſecantꝰ Tercio apertū eſt Io-
hanni ꝑfectiſſimo Apoc. iiij. Vidi ⁊
ecce hoſtiū apertū eſt in celo. per qꝺ
ſignificatꝰ ꝙ virꝭ ꝑfectis q̄ totaliter
penitētiā ꝯpleuerūt nec venialia cō-
miſerūt: vel ſi aliqñ ꝯmittūt: a feruo
re caritatis ꝓtinus cōſumūtur. celū
ipſū ꝯtinuo aperitur. ⁊ mox in illud
ꝑpetuo regnaturi ingrediuntur ¶
Valde aūt mali ſūt q̄ ꝯtinuo in infer
ni baratrū demerguntur. pro quibꝫ
ſi de eoꝝ damnatione cōſtaret nulla

ſuffragia aliq̃ ten9 eſſēt faciēda. Ṗm
ꝙ dt auguſtin9 Si ſcirē prē3 meū eē
in inferno nō pl9 orarē ꝓ eo q̃ꝓ dia
bolo. Si āt ꝓ aliq̃b3 dānatꝪ: de quoꝝ
dānatōe dubitaꝝ aliqua ſuffragia
fierēt nihil tamē eis ꝓdeſſent. nec q̃n
tū ad liberatōe3 ut. ſ. ab ipſis penis
liberenꝝ. nec quantū ad mitigatō3
ut. ſ. pena eis mitigeꝝ vel diminuaꝛ
nec quātū ad ſuſpēſionē ut. ſ. ad tē-
pus vel ad horā coꝝ damnatio ſuſpē
daꝝ. nec quātū ad fortificatōe3 vt. ſ.
ad tolerādū leuius roborēꝝ Quātū
enī ad aliq̃d hoꝝ in inferno nulla ē
redēptio ¶ Mediocriꝝ āt boni dicūꝝ q̇
cremabilia aliq̃. ſ. lignū fenum a ſti
pulā ſecū ferūt vꝉ q̇ pn̄iam iniūcta3
a ſufficiētē morte ṗoccupati cōplere
nō pn̄t. qui nec adō boni ſūt q̇ ſuf-
fragijs egeāt. nec adō mali q̇ eis ꝓ
deſſe valeāt. Suffragia igiꝝ facta ꝓ
hijs ſūt eoꝝ expiatōes. vn̄ iſti ſunt
illi quib3 iſta ſuffragia ſolu3 ꝓdeſſe
pn̄t ¶ In hmōi ſuffragijſ faciēdis eccīa
conſueuit triplicē numeꝝ dieꝝ max-
ime obſuaꝛ. ſ. ſeptenariū tricenariu3
necnō anniuerſariū. Et ratio eorum
aſſignatur in libro mitrali de officiō.
Obſeruaꝝ ſeptenari9: ut anime ad
eṫne q̇etis ſabbatū ꝑueniāt. vꝉ ut
eis oīa pc̄tā remittāꝝ q̄ in vita egeꝛt
que ꝑ ſeptē dies duc̄ꝛ vꝉ ut remittā
tur eis pc̄tā que egerūt cū corꝑe qd
ↄſtat ex quatuor humorib3 a cū ani
ma in qua tres ſūt vires. Obſeruaꝝ
tricenarius qui ↄſiſtit ex tribus de-
narijs ut purgeꝝ in eis quicq̇d in fi-
de trinitatꝪ a trāſgreſſiōe decalogi de
liquerūt. Obſeruatur anniuerſariū
ut de annis calamitatꝪ ꝑueniant ad
annos eternitatꝪ Sicut enī anniuer
ſariū ſanctorū celebramus ad ipōꝝ
honorē a noſtrām vtilitate3. ſic a an
niuerſarium defunctōrū obſeruam9
ad ipſorum vtilitate3 et noſtrā deuo
tōe3 ¶ De ſecūdo. ſ. q̄re eis ſuffra
gia dn̄t prodeſſe. Sciendū ꝙ triplici
ratōe Primo ratōe vnitatis. Sunt
enī vnum corpus cu3 illis de eccleſia

militante a ideo bona ſua debent eis
eſſe cōmunia ¶ Secūdo ratōne digni
tatis quia cum adhuc viuerent me-
ruerūt ut hec ſibi ꝓdeſſent. Et iteru3
dignū eſt ut q̄ alios iuuerūt a ipſi
ab alijs adiuueꝝ ¶ Tercio ratōe ne-
ceſſitatꝪ qꝛ ſc3 ſunt in ſtatu in quo ſe
iuuare nō pn̄t ¶ De tercio vtꝝ ſc3
eq̄liter oībus ꝓſint. Sciēdū ꝙ ſi ipſa
ſuffragia ī ſpeciali fiūt magis ꝓſūt
illis pro quib3 ſpecialꝪ fiunt q̄ꝓ alijs
Si aūt in ↄmuni fiunt: magis ꝓſunt
eis qui plus meruerīt in hac vita ut
ſibi prodeſſēt ſi in equali vel maiori
nc̄citate exiſtūt. ¶ De quarto. ſ. q̄
liter ſuffragia que pro eis fiūt ſcire
pn̄t. Sciēdū ꝙ hoc ſecundū Auguſt.
ſcire poſſūt tribus modis. Primo ꝑ
diuinam reuelatōnem quādo ſcilic3
deus hoc eis reuelat. Secundo per bo
norum angelorum manifeſtatōem
Angeli enī qui hic ſemper nobiſcū
ſunt a omnes actus noſtros conſide
rāt in inſtāti quaſi ad eos pn̄t deſcē
dere: a eis ꝓtinus nūciare. Tercio ꝑ
animarū hinc exeuntiū intimatōe3
Anime enī que de hoc mūdo trāſeūt
hec a alia eis nunciare poſſūt Quar
to nihilomin9 ſcire pn̄t ꝑ expientiā
a reuelatōne3. Cū enī a penis ſe rele
uai ſentiūt ſuffragia ꝓ ſe fieri cog̊ſ-
cūt ¶ Circa terciū ſcil3 illos ꝑ q̊s
ſuffragia fiūt. Sciēdū ꝙ ipſa ſuffra-
gia ſi ꝓdeſſe debēt oportet ꝙ fiāt ab
hijs q̇ ſūt in caritate ¶ Nā ſi ꝑ malos
fiūt ꝓdeſſe nō pn̄t Vn̄ legiꝛ ꝙ dū q̇dā
miles in lecto cū vxoꝛe ſua eēt a luna
valde lucēs ꝑ rimas intrꝛ3. miābaꝛ
quō hō rōnalꝪ creatori ſuo n̄ parēt. cū
eidē creature irrōnales parēnt Et dū
cuidā militi defūcto q̇ ſibi fueāt fai-
liarꝪ detrꝛhēt: ſtatim ille q̄ mortu9 fue
rat ī thalamū īntroiuit Dixitq3 illi Ami
ce noli male ſuſpicari de aliq̄. a ↄdō
m̄ ſi q̇d in te peccaui. cūq3 ſuꝑ ſtatu
ſuo interrogareꝛ dixıt Varijs penis affli
gor ṗcipue qꝛ tale cimiteriū violaui
a ibi q̇ndā vulnerās eū cappa ſua ex
poliaui q̄ m̄ ſupponitur a vno mōte

magᵉme p̄mit Rogauitq̃ ꝙ p̄ ſe ora
tiones fieri facet Cū aūt ille ſibi di-
ceret an vellet ꝙ a tali ſacerdote ipſas
orōnes facet fieri: ille ad h' nil rn̄des
caput more renuētis ↄcuſſit Deinde
dixit. ſi vellet ꝙ talis heremita p̄ ſe
oraret? Cui ille Vtinā ille p̄ me ora-
ret. Q's cū ſe factuꝝ pmittet ille ait
Et ego dico tibi ꝙ ab hac die vſꝫ ad
duos ānos tu etiā morieris Sicq̄ il
le diſparuit a miles vita ſua ī meli9
mutata in dn̄o obdormiuit ¶ Qz āt
dictū ē ſuffragia facta p̄ malos p̄deſſe
nō poſſe: intelligendū eſt ñ ſint opa
ſacramētalia vt ē celebratio miſſe. q2
hoc a malo miniſtro violari nō pt.
Vel ñ ipſe defūct9 vel aliqs ei9 ami
cus aliqb3 etiā mal' aliq diſpenſāda
reliqſſet. q tn̄ ↄtinuo diſpēſai deret
ne ſibi ↄtingat Q's cuidā ↄtigiſſe le?
Miles em̄ qdā in bello karoli mag-
ni cū maur' pugnatur9 rogauit cog
natū ſuū vt ſi in bello moreref equū
ſuū vendēt a pauperib3 p̄cū daret. q
mortuo cū equ9 nimis ſibi placet: eū
ſibi retinuit Et p9 modicū tpis defū
ctus ei tāq̄ ſol fulgēs appuit d. Co-
gnate. bn̄ p octo dies me feciſti pati
penas in purgatorio p̄pt' equū c9 p̄-
ciū vt dixerā paupib3 ñ dediſti. ꝫ im
pune ñ feres. Hodie em̄ ferēt aīam
tuā in infernū diaboli. a ego purga
tus vado in regnū dei. Et ecce ſubito
in aere auditus eſt clamor velut leo
nū vrſorum a lupoꝝ a ipſū de medio
abſtulerunt.

¶ De q̄tuor coronatis martirib3

Quatuor coronati fuerūt Seue
rus Seuerian9 Capoforus et
victorin9 Q' iubēte diocletia
no vſq̄ ad mortē ictib9 plūbatoꝝ ce
ſi ſūt. Hoꝝ noīa cū reperiri ñ poſſēt q̄
tn̄ p9 multos ānos dn̄o reuelāte re-
perta ſūt: ſtatutū fuit vt eoꝝ memoria
ſb noib3 alioꝝ qnq̄ martiꝝ. ſ. Clau
dij Caſtorij Simphoriani Nicoſtra
ti a Simplicij recolerenf. q p9 duos
annos a mrio p̄dcōꝝ paſſi ſūt. Iſti
em̄ martires cū oēm ſculpture arte3
haberēt a diocletiano ydolū qddam
ſculpere nollēt. nec ſacrificare aliq̄ten9
cōſentirēt iuſſu ipſius diocletiani in
loculos plūbeos viui miſſi ſūt. a ſic
in mare p̄cipitati. Sub noibus igit'
iſtorū qnq̄: ſtatuit melchiades pp̄.
p̄dictos q̄tuor honoraria q̄tuor coro
natos a vōri ñq̄. ſ. eoꝝ noīa reperirē?
Et lic3 poſtmodū eoꝝ noīa reperta
fuerūt. vſus tn̄ obtinuit vt q̄tuor co-
ronati deinceps vocarenf.

¶ De ſancto Theodoro mre.

Theodor9 in vrbe marmanita
noꝝ ſub dyocletiano a maxi
miano martiriū paſſ9 ē. Cui
p̄ſes cū dicēt ꝙ ſacrificaret a p̄ſtinā
militiā reciperet: rn̄t theodor9 Ego mi
lito dn̄o deo meo a filio ei9 ihū xp̄o Cui
p̄ſes Ergo de9 tu9 filiū h3? Cui theo-
dorus Etiam. Ad quē preſes. Poſſe
mus eū cognoſcē? Et theodor9 Eum
vtiq̄ poteſtis ↄgnoſcē a ad eū acce-
dere. Datis ḡ induciīs theodoro vt ſa
crificaret. tēplū Mart' noctu ſcūs in
troiuit a igne ſuppoſito totū illd in-
cēdit. Q' a qdā q hoc vidit accuſat9
in carcerē vt ibi fame moreref redu
ſus ē. Cui dn̄s apparēs dixit. Cōfide
ſerue me9 theodoē q2 ego tecū ſū Tūc
turba multa dealbatoꝝ viroꝝ clau-
ſo hoſtio ad eū veniēs: cū eo pſallē ce
pit Q's vidētes cuſtodeſ territi fuge
rūt. Cū aūt inde educt9 fuiſſꝫ a ad ſa
crificia inuitaref ait Si carnes meas
igne cremaueri' a varijs ↄſumas ſup
plicijs donec fuerit ſp̄us in naribus
meis nō negabo deū meū. Tūc ad p̄-
ceptū p̄ſidis in ligno ſuſpenditur a
vngulis ferreis tā crudelit' latrā eius
raduñf vt etiā ei9 coſta nudarenf Ad
quē p̄ſes. Vis theodore nobiſcū eē ā
cum xp̄o tuo? Cui ille. Cū xp̄o meo a
fui a ſum a ero. Tūc iuſſus eſt igne
cremari in q quidē igne ſpm̄ emiſit.
ſed tn̄ eius corpus ab igne illeſū p̄-
manſit. Cir ānos dn̄i. cclxxxvij.

¶ De noīe ſancti Martini plogus.

Martinus q̃ſi martez tenẽs ⁊
bellũ contra vicia ⁊ pctã Vel
Martinꝰ q̃ſi martirꝝ vnꝰ. fuͭ
enĩ martir ſaltem volũtate ⁊ carnis
mortificatõe Vel martinꝰ int̄pretaᷓ
irritãs vł ꝓuocãs ſeu dñãns Ipẽ nã
qꝫ ꝑ meritũ ſue ſcitatis irritauit dia
bolum ad inuidiã. ꝓuocauit deũ ad
miãz. dñatꝰ eſt carni ſue ꝑ macera-
tõez cõtinuã Cui .ſ. carni vō ſiue aĩ
mꝰ dñari debꝫ. ut dicit dyoñ. in epła
ad demophilũ. Sic̄ dñat̄ dñs ſeruo ⁊
pat̄ filio aut ſenior laſciuo iuuẽculo
ſic ratio carni. Eius vitã ſeuerꝰ cog
nomẽto ſulpicius diſcipulus ſancti
Martini quẽ gẽnadius int̄ viros il
luſtres cõnumerat ſcripſit.

Hyſtoria.

Martinus ſabbarie pannonioꝝ
opido oriundꝰ ſed intra ytaliaz
papie alitꝰ cũ patre ſuo tribuno mi
litũ ſub ꝯſtantio ⁊ iuliano ceſaribꝰ
militauit. Nõ tñ ſponte: qꝛ ab infã
tia diuinitus inſpiratus cũ eſſet an
norũ duodecĩ inuitis parẽtibꝫ ad ec
cleſiã cõfugit et cathecuminũ ſe fieri
poſtulauit ⁊ extũc heremũ intraſſet
niſi carnis infirmitas obſtitiſſꝫ. Sꝫ
cũ ceſares decreuiſſẽt ut veterãnoꝝ filij
ꝓ patribꝫ militarẽt: Martinꝰ cũ eẽt
annoꝝ. xv. ad militãdũ vrgeᷓ vno
tm̄ ſuo ꝯtentꝰ Cui tñ martinꝰ ſerui
ens ſepiꝰ miſtrabat ⁊ eiꝰ calciamen
ta ſepiꝰ detrahebat atqꝫ tergebat
Quodã hyemali tpe ꝑ portã abia
nenſiũ tranſiẽs paupem quẽdã nu
dũ obuiũ habuit Qui cũ a nullo ele
moſinã accepiſſꝫ martinꝰ hũc ſibi ſ
uatũ intelligẽs: accepto enſe clami-
dẽ que ſibi tm̄ ſupeãt diuidit. ⁊ ꝑtẽ
paupi tribuẽs: reliqua rurſus indu
itur. Seq̃nti igit̄ nocte xp̄z clamidis
ſue q̃ paupez texeãt parte veſtitũ vi
dit: ipm̄qꝫ ad circũſtãtes ãgelos ſic
loquẽtẽ audiuit Martinꝰ adhuc ca
thecuminꝰ hac me veſte ꝯtexͭ Vñ vir
ſcũs nõ in głam elatꝰ: ſed dei bonita
tẽ cognoſcẽs: cũ eẽt ãnoꝝ. xviij. bap
tiſari ſe fecit. ⁊ adhᷓ ad inſtãtiam tri

buni ſui q̃ tẽpe tribunatus expleto
ſe ſeculo abrenũciaturũ ꝓmittebat:
ꝑ bĩemiũ militauit Interea irruẽti
bꝰ inter gallias barbaris Iulianꝰ ce
ſar ꝯ̃ eos pugnaturꝰ pecunias mili-
tibꝫ erogauit At martinꝰ nolens de
inceps militare donatiuũ recipere no
luit ſꝫ ceſari dixit. Xp̄i ego miles ſũ
pugnare m̄ nõ licet. Indignatꝰ iuli
anus dixit. qꝛ nõ religionis grã ſed
metu belli imminẽtis militie reſigr̃z
Cui Martinꝰ intrepidꝰ rñt. Si hͦ ig-
nauie ⁊ nõ fidei aſcribiᷓ: craſtina die
ante aciẽ inermis aſtabo. ⁊ ĩ nomi
ne xp̄i: ſigno crucis nõ clipeo ꝓtectꝰ ã
galea: hoſtiũ cuneos penetrabo ſecu
rꝰ Vñ cuſtodiri iubet̄ ut inermis ut
dixerat barbaris obijceret̄ Sed die ſe
quẽti hoſtes legationẽ miſerũt ſua
oĩa ſeqꝫ dãtes. Vñ nõ dubiũ eſt me
ritis ſancti viri talẽ victoriã ſine ſan
guine datã eẽ Exinde relicta militia
ad ſcũm hilariũ pictauienſẽ ep̄m ꝑ
rexit ⁊ ab eo acholitꝰ ordinatꝰ: mo
neᷓ a dño ꝑ ſoporẽ ut parentes ſuos
adhuc gẽtiles viſitaret. Profectꝰ g̊
multa aduerſa ſe eſſe paſſurũ predi
xit Nã int̄ alpes incidit in latrones
Cũqꝫ vnꝰ ſecurĩ in caput eiꝰ vibraſſꝫ:
ictũ ferientis dextere ſuſtinuͭ alt̄. ac vĩ
ctis eiꝰ pꝰ tergũ maĩbꝫ vni eoꝝ cuſto
diẽdꝰ tradiᷓ Percontãti vō latroni an
timuiſſet rñt: nũq̃ ſe ita fuiſſe ſecu-
rũ. qꝛ ſciret miãz dei maxime in tẽp-
tatõibꝫ affuturã Incipiẽs qꝫ latroĩ
predicauit ⁊ ipꝫ ad fidẽ ꝯuertit Qui
mrtiᵐ ad viã reducẽs laudabilẽ poſt
modũ vitã duxͭ Cũ ãt mediolanũ
p̄teriſſꝫ diabolꝰ ĩ hũana ſpẽ ſibi ob-
uiꝰ fuͭ ⁊ q̊ tẽdẽt req̇ſiuit Qꝛ cũ rñdiſſꝫ
ſe q̊ dñs eũ vocaret tẽdere: ille ait Quo
cũqꝫ ieris: dyabolꝰ tibi aduerſabit̄
Cũ autẽ martinus ſibi reſpondiſſet
Dñs mihi adiutor ẽ. ñ timebo q̊d fa
ciat m̄ homo: ſtatĩ ille euanuit Itaqꝫ
matrem ꝯuertit. Pat̄ vō in errore ꝑ
mãſit. B Sed cũ hereſis arriana
per totũ orbem pullularet ⁊ ille pene
ſolꝰ obſiſtẽt publice ceſus ⁊ de cĩtate

eiectus mediolanum redijt et ibidem
sibi mōsteriū statuit. Sȝ iñ ab arria
nis eiect⁹ ad īsulā gallinariā cū vno
solo p̄sb̄ro perexit. vbi elleboꝝ gm̄e
venenatū inter alias herbas in cibū
sūpsit et vicinā mortē sentiēs oē picu
lū et dolorē vītute oroīs fugauit. ¶Au
diens aūt q btūs hilari⁹ de exilio re-
diret: obuiā p̄fect⁹ ē et iuxta pictauū
mōsteriū ordiau. vbi cū q̄ndā adh̄
cathecuminū h̄ret: parūp a mōsterio
discedēs et rediēs reꝑit eū sīn baptis-
mo defūctū. Quē ī cellā ducēs et sup
corp⁹ e⁹ se ꝓsternēs ip̄ȝ sua oroē ad
vitā p̄stinā reuocauit. Jdē vō hō re-
ferre cōsueuit. q dū data sup eū sīnia
obscur̄ loc̄ deputat⁹ fuiss̄ p duos ā
gelos iudici ē suggestuȝ hūc eē p q̄
martin⁹ orarȝ. Jussū ē g̊ ut p ip̄os ā
gelos corp⁹ reducē̄ et martino viu⁹
reddēt. ¶Aliū insup q̊ laq̊o vitā fini
erat vite restitu. C ¶Veꝝ cū plebs
turonica epō carēt ip̄ȝ p̄tīm venīteteȝ
sibi ordīari petiit. Quidā āt ex ipsis
q̄ ꝯuenerāt eo q deformis eēt hitu et
vultu despicabil̄ resistebāt. Jnt̄ q̄s
p̄cipu⁹ fuit q̄dā noīe defensor. Sȝ cū le
ctor tūc deesset: q̄daȝ accepto psalte
rio p̄muȝ quē inuenit psalmū legit.
vbi vsus h̄ erat Ex ore infantiū et la
ctētiū pfecisti laudē: ut destruas ini
micū et defensorē. Et sic ille defensor
ab oib⁹ est cōfutat⁹. Ordinat⁹ itaq
eps cū p̄pli tumultū non ferret: duo
b⁹ miliarib⁹ extra vrbē monasteriuȝ
ꝯstruxit. vbi cū octoginta discipul̄ ī
multa abstinētia vixit. Nā ibi vinū
nemo noueāt ni quē īfirmitas coe-
giss̄. Mollior hit⁹ ibi p̄ crīe cāt. p̄li
meq ciuitates de hijs epōs eligebāt.
¶Cū q̄daȝ sub noīe mr̄is coleret̄ et
a martino nil de e⁹ vita vl̄ merito ī-
ueniri poss̄: quadā die sup sepulcꝝ
stās orauit dn̄m ut q̄s eēt: vel cui⁹
meriti indicaret. Cōuersus ad leuaȝ
vidit vmbrā nigerrimā stare. Qui
cū a martino adiuratus fuiss̄. dixit
se latronē fuisse et ob scelus ꝑcussūȝ
esse. Continuo g̊ martin⁹ altare de-
strui p̄cepit. ¶Legit̄ q in dialogo
Seueri et Galli discipuloꝝ s̄cti mar
tini. vbi multa suppleta sūt q̄ in e⁹
vita Seuerus dimiseāt. q martin⁹
quodā tpe valentinianū impatorē
p quadā nccitate adijt. Sȝ ille sciēs
eū velle petere q̄d ipse nolebat dare
fores palacij sibi claudi fecit At mar
tin⁹ semel et iteꝝ repulsam passus: ci
licio obuolutus et cinere ꝯspersus: p
vnā ebdomadā cibi et potus abstinē
tia maceraī. Tūc monente angelo
ad palaciū venit: et nullo sibi ꝓhibē
te ad impatorē vsq puenit. Quem
cū venientē videret: iratus q fuisset
admissus assurgē noluit ei. donec sel
lā regiā ignis opiret et ip̄m īpatoreȝ
a parte posteriori ignis succenderet
Tūc sancto irat⁹ assurgēs: virtuteȝ
diuinā se sensisse confessus est. mul
tumq ip̄m ꝯplectēs: sibi oīa anteq̄
rogaret ꝯcessit. multaq mūera ob-
tulit sed martin⁹ nō accepit ¶Jn eo
deȝ quoq dialogo legitur qualiter
terciū mortuū suscitauit. Jn q̄ruȝ su
scitatōe et nūero xp̄ȝ secutus ē. ¶Cū
eni quidā iuuenis defunct⁹ fuisset:
et mater eius p resuscitatōe filij bea
tum Martinū exoraēt: ille in medio
campi vbi erat innūerabil̄ multitu
do gētilium genua fixit. et cunctis vi
dentib⁹ puer surrexit. Quapropt̄ illi
gētiles ad fidē ꝯūsi sūt. D ¶Eidē q
viro sancto obediebant eē insensibi
lia vegetabilia et irratōnabilia: dn̄o
mirāda in s̄cto suo faciente. Jnsen
sibilia āt sicut ignis et aq̄. Nā cū in
quodaȝ fano ignē misisset in domo
pxima et adherēte agēte vento flā-
ma fereba: tūc martin⁹ sup tectum
dom⁹ ascendens: obuiū se aduenien
tibȝ flāmis inseruit. Mox ꝯtra vim
venti flāma torq̄t ut cōflict⁹ quidā
ꝯpugnantiū inter se elementoꝝ vi-
deret̄ ¶Nauis ecc̄ q̄dā cū piclitaret̄
ut in p̄dicto dialogo legit̄: quidam
negociator necdum christianus ex-
clamauit. Deus Martini eripe nos.
Et statī trāqllitas magna successit

¶ Similiter ⁊ vegetabilia. Nã cũ in
q̃dã loco tẽplũ antiq̃ſſimũ diruiſſ3: ⁊
arborẽ pini dyabolo dedicatã vellet
excidere: obſiſtẽtibꝫ ruſticis ⁊ gẽtibꝫ
vnꝰ eoꝝ dixit. Si in dõ tuo fiduciam
habes nos hanc arborẽ ſuccidemꝰ. ⁊
tu illã ſuſcipe. ⁊ ſi tecũ ẽ deꝰ tuꝰ vt di
cis euades. Quo ãnuẽte ſucciſe arbori
⁊ iã ṽſus cũ ibidẽ ligatũ cadẽti ſig-
nũ cruc̃ oppoſuit: ⁊ in aliã ptẽ redi
ens ruſticos q̃ in tuto loco erãt fere
oppͥſſit. Quo viſo multi ad fidẽ cõũſi
ſũt. ¶ Irrõnabilia q̃3 aĩalia ſibi plu
ries obedierũt. ſic legiꝰ in p̃dicto dia.
Cũ eñ caneſ lepuſculũ inſequentes
vidiſſ3: iperauit canibꝫ vt aĩal inſeq̃
deſiſterẽt. mox illi ↄſtiterũt ⁊ quaſi
vincti in ſuis veſtigijs fixi mãſerũt.
¶ Serpẽs etiã q̃dã cũ flumẽ qđdã na
tando trãſiret Martinꝰ apt ad ſerpẽ
tẽ. In noĩe dñi iubeo te redire. Mox
ſe ad ṽbũ ſci retorſit ⁊ in ripã aliaꝫ
trãſmeauit. Et ingemiſcẽs martinꝰ
apt Serpẽteſ me audiũt. ⁊ homines
me nõ audiũt. ¶ Canis ſilr̃ cũ cuidã
ex ſci martini diſcipul̃ latraret. ille
ad eũ ↄuerſus ait. In noĩe martini
iubeo te obmuteſce. Canis cõtinuo
obmutuit. ac ſi linguã habuiſſ3 ab
ſciſã. G ¶ Fuit ãt btũs mr̃tinꝰ multe
hũilitatꝭ. Nã leproſũ quẽdã cũctis
horribilem pariſiꝰ obuiũ hñs: ipſũ
oſculatꝰ eſt atq3 benedixit. ſtatimq3
mũdatus ẽ. ¶ In ſecretario q̃3 reſidẽs
nũq̃ cathedra vſus ẽ. Nã in eccia ne
mo vnq̃ illũ ſedẽ ↄſpexit. Sedebat ãt
in cellula ruſticana quã tripodẽ vo-
cãt. F ¶ Multe fuit dig̃tatꝭ q2 par
aplis dcũs ẽ. ⁊ hꝰ p grãm ſpũſſã. q̃
in eũ in ſpẽ ignis ad modũ globi de
ſcẽdit. ſic fuit in aplis. Vñ ⁊ apli fre
quẽter eũ tãq̃ ↄparẽ viſitabãt. ¶ Le
gitur eñ ĩ p̃dcõ dialogo q2 q̃dã vice
dũ martinꝰ in cella ſola ſedẽt: ⁊ Se-
uerus ⁊ Gallꝰ eiꝰ diſcipli p̃ foribꝫ ex
ſpectarẽt: ſbito mĩabili ↄcuſſi horro
re plurẽs in cella audiũt inſil̃ collo-
quẽtes. De q̃ cũ poſtmodũ martinũ
req̃ſiſſẽt. ille ait. Dicã vobꝭ ſi vos q̃ſo

nulli dicatꝭ. Agnes Tecla ⁊ Maria ad
me venerũt. Nec tm̃ illo die: ſ3 ſepiꝰ
ſe ab eis ↄfeſſus ẽ viſitari. ⁊ petrũ ⁊
paulũ aplos a ſe ſepe videri phibuit
G ¶ Multe iuſticie fuit. Cũ eĩ ad im
patorẽ noĩe maximũ inuitatꝰ fuiſſ3
⁊ martino p̃mo poculũ fuiſſ3 oblatũ
ſperãtibꝫ cũctis vt pꝰ ſe regi tribuẽt
p̃ſbro ſuo dedit. nullũ eſtimãs dig
niorẽ q̃ pꝰ ſe deberet bibẽ. ⁊ indignũ
iudicãs: ſi ã regẽ ã regꝭ prios p̃ſbro
p̃tuliſſ3. H ¶ Multe patiẽ fuit. Tan
tã eñ in oĩbꝫ patiẽtiã ſuabat: q2 cũ
eſſ3 ſũmꝰ ſacdos impune ſepe a cleri-
cis etiã minimis ledebaꝰ: nec a ſua eos
ꝓpt̃ hoc caritate repellebat. ¶ Nemo
illũ vnq̃ vidit iratũ. nemo merentẽ
nemo ridentẽ. Nunq̃ in illiꝰ ore niſi
xp̃s. nunq̃ in illiꝰ corde niſi pietas.
niſi pax. niſi miſericordia inerat. ¶ Le
gitur q̃3 in p̃dicto dialogo q2 cũ mar
tinus quadã vice in veſte hiſpida ni
gro ⁊ pẽdulo pallio circũtectus ſup
aſellã ꝓcederet: equis decõtra venĩẽti
bus expauefactꝭ: militãtes in terrã
ſaltu p̃cepitati ſe dederũt. ⁊ martinũ
arripientes grauiter verberauerunt
Ille aũt q̃ſi mutus cedentibꝫ terga
p̃bebat. ſ3 magꝭ illi furebãt eo q2 ille
q̃ſi nõ ſentiẽs ṽbera illata ↄtẽnẽ vide
retur. Protinꝰ aũt aĩalia adeo humo
fixa pmanebãt vt q̃tũcũq3 flagella
ta fuiſſẽt velut ſaxa moueri nõ poſſẽt
q̃uſq3 ad martinũ redeũtes ⁊ peccatũ
ſuũ qđ ignorãter in eũ cõmiſerãt cõ
fitẽtes: ille eis licentiã dedit ⁊ gradu
cõcito aĩalia ꝓceſſerũt. I ¶ Multe
aſſiduitatꝭ fuit ĩ orãdo. q2 vt in legẽ
da eius dr̃ nũq̃ vlla hora momentũq3
ptrãſijt q̃ nõ aut orõni aut lectioni
incũberet. ¶ Inter legendũ tamen ⁊
operãdũ nunq̃ animũ ab orõe laxa
bat. Nã vt fabris ferrarijs moris ẽ
qui inter operandũ pro quodã labo
ris leuamine incudẽ feriũt: Ita mar
tinus dũ aliud ageret: ſẽper orabat
K ¶ Multe auſteritatꝭ in ſeipſo fuit
Refert enim Seuerus in epiſtola ad
Euſebiũ: q2 cũ martinus in quandã

villā sue diocesis venisset et a clericis lectū sibi plimo stramine pparassent ille ibidē requiescēs: insuetā mollicieni phorrescit. quippe q̄ nuda humo vno tantū cilicio supiecto cubare cō sueuerat. Itaqꝫ pmotus iniuria surgens stramītū oīe piecit. et se super nudā humū collocauit. Circa medi am vero noctē tota illa palea igne accēditur. et martin9 excitatus dum exire temptaret sed nequiret: ab igne capit et iā ei9 vestimenta vrūtur. Rediēs ꝯo ad solitū oronis ꝯfugiū et cruce emittēs signū in medio ignis intactus pmāsit. et flāmas sensit rorātes quas male exptus fuerat vrētes. Mōchi ḡ excitati ꝯcurrūt et martinū quē iā ꝯsūptū putabāt de medio flāmaꝝ illesū educūt. LV. Multe cō passiōis erga delinqntes fuit. qr oēs volētes penitere ꝯpassiōis sinu recipiebat. Nā cū diabol9 martinū re phenderēt cur semel lapsos ad pniaꝫ recipet: eidē rn̄t Si tu ipse o miserabil' ab hoīm infestatōe desistēs: et te factoꝝ tuoꝝ penitēt: ego tibi ꝯfisus in dño xpi miaꝫ pollicerer M. Multe pietatꝭ erga paupes fuit. Legi' eī in pdicto dialogo: q̄ Martinū in q̄dam festiuitate ad eccīam tendētem paup quidā nud9 secut9 est. Martin9 āt archidiacono pcepit ut egētē vestiret. Sꝫ cū facē distulisset: ingressus martin9 secretariū: suā tunicam illi pbuit et ꝯtinuo abscedē iussit Cū ḡ archidiacon9 moneret ut ad solēnia pagēda pcedēt: ille de se loquēs rn̄t se ire nō posse nisi pus paup vestem accipiat Archidiacon9 vero nō intelligēs q̄r extrinsec9 cappa tect9 eēt ipm nudū interi9 n̄ videbat: pauperē nō adesse fat'. At ille Mihi inqt vestis deferat'. et paup n̄ deerit vestiend9. Cōpulsus ille ad foꝝ adijt: et q̄nqꝫ denarijs tunicā vilē et curtam que dr̄ penula q̄i pene nulla capiēs et añ pedes martini iāt9 piecit Quā ille secreto induit. Cui9 manice vsqꝫ ad cubitū et lōgitudo vsqꝫ ad genua ptēdebāt. et sic missam celebraturus pcedit. Dū āt celebrāret missaꝫ: globus igne9 sup caput ei9 appuit. et a multꝭ ibidē visus fuit. Huic āt miāculo addit mḡr Jo. Jobes beleth q̄ cuꝫ in missa man9 ad deū ut moris ē leuaret: manice lineis retro labētib9 cū nec brāchia ei9 erāt grossa nec multū carnosa nec pfata tunica ptēdēt nisi vsqꝫ ad cubitū remāserūt eadē brāchia nuda Tūc miraculose torques aurei et gēmati deferūtur ab āgel'. et brachia decēter operiūt Quē etiaꝫ tōsam quadā vice ꝯspiciēs Euāgeli cū inqt mādatū ista cōpleuit. Duas tunicas habuit et vnā nō habēti largita ē. ita et vos inqt facē debētis N. Multe eē ptātꝭ fuit erga demones pellēdos. Sepe eī ipōs demōes ex hoībꝫ expulit. Legitur etiā in pdicto dialogo: q̄ quedā vacca a demone agitata: cū vbiqꝫ seuiret et multos cōfoderet: et versus martinū et socios ī itinere furibūda ꝯcurrerꝫ: ille manū eleuata ipaꝫ sistere iubet Qua īmobili pmanēte vidit demonē dorso illi9 insidentē. Quē ille increpans: disce de inqt funeste de pecude et innoxium aīal agitare desiste. Quo ptin9 discedente vacca ad pedes illi9 psternitur: et ad ei9 impīū cū oī mansuetudine ad gregē suū redūt' O. Fuit et multe sbtilitatis erga demones cognoscēdos. Demones eñ ita sibi ꝯspicabiles reddebātur: ut apte ab ipso sb imagine quacūqꝫ viderētur. Nā interdū demō in Jouis psona plerūqꝫ mercurij vl' aliqñ veneris vl' minerue trāssiguratū se eius vultibꝫ offerebāt quos oēs noībus increpabat Mercuriū maxie patieba' infestum Jouē brutū atqꝫ hebetē esse dicebat Quadā etiā die diabolus in forma regꝭ: purpuā et diademate: et aureis caligꝭ indut9: sereno ore letaqꝫ facie sibi appuit. Cūqꝫ diu ābo tacuissēt. Agnosce inquit martine quē colis. Christus ego sum: descēsurus ad terras: prius me tibi maifestare

volui. Ad hoc cū adhuc martinꝰ ad
mirās taceret: rurſuſ ait Martine cur
dubitas credere cū videas? Criſtꝰ ego
ſū. Tunc ille a ſpū ſancto doctꝰ ait.
Dñs Jheſus xp̄s nō ſe purpuratū et
diademate renitentē venturū eē p̄dixit
Ego xp̄m niſi in eo habitu et forma
q̄ paſſus eſt: niſi crucis ſtigmata p̄ferē
tē veniſſe nō credā. Ad hanc vocē ille
diſparuit et totā cellā fetore cōpleuit
P Martinꝰ ḡ obitū ſuū longe an
p̄ſciuit quē etiā fratribꝫ reuelauit. Jn
terea cādacēſē diocēſim cauſa ſedāde
diſcordie viſitauit. pḡgēſq̄ꝫ vidit mer
gos in flumine piſcibꝫ inſidiantes et
q̄ſq̄ꝫ capiētes. Forma inq̄t hec demo=
nū eſt. Jnſidiant incautis. capiunt
neſciētes. captos deuorāt. ſaturariq̄ꝫ
nequeūt deuoratis. Jmpat igit vt re=
licto gurgite deſertas peterēt regiones
Statiq̄ꝫ grege facto mōtes ſiluaſq̄ꝫ
petierūt. Jn illa igitur dyoceſi aliq̄=
diu cōmoratus: viribꝫ corporis ce=
pit deſtitui. et diſcipulis indicat ſe re=
ſolui. Tūc omnes flētes. Cur nos in
q̄unt pater deſeris. aut cur nos deſo
latos relinq̄s? Jnuadent enī gregē
tuū lupi rapaces. Et ille eoꝝ motus
fletibꝫ: flēs q̄ꝫ ſic orauit. Dñe ſi adhuc
pp̄lo tuo ſū neceſſariꝰ nō recuſo labo
rē. Fiat voluntas tua. Dubitauit enī
pene q̄d mallet: qꝛ nec hos deſeré nec a
xp̄o volebat diu ſepari. Jtaq̄ꝫ cū ali=
q̄ diu moleſtia febriū teneretur et a diſci
pulis rogaretur vt in lectulo ſuo vbi in
cilicio et cinere decūbebat: ſtramētū
aliq̄d poneretur. Nō decet inq̄t filii
xp̄ianū niſi in cilicio et ciné mori. ego
ſi aliud exēplū vobis relinquo: ipſe
peccaui. Oculis ac manibꝫ in celū ſẽp
intētus. inuictū ab oratōne ſpm̄ nō
relaxabat. et cū ſupinꝰ ſemp iaceret:
et a p̄ſbiteris rogaretur vt corpuſcu=
lū mutatione lateris releuaret. Sinite
me inq̄t fratres. ſinite celū potiꝰ re=
ſpicere q̄ terrā vt ſpūs ad dñm dirigatur.
Et hoc dicēs vidit dyabolū aſſiſtere
Quid hic inq̄t aſtas cruēta beſtia?
Nihil inquit in me funeſtū reperies
Abrahe me ſinꝰ recipiet. Et in hac vo
ce anno dn̄i. ccclxviii. vite eius an=
no. lxxxi. ſpm̄ deo reddidit. Vultuſq̄ꝫ
eiuſ tanq̄ iā glorificatꝰ reſplenduit
ac chorus angeloꝝ ibidē concinens
a multis auditꝰ fuit. Ad eius tran=
ſitū pictaui ſic et thuronici cōuene=
rūt. ibiq̄ꝫ magna altricatio orta eſt
Dicebant enī pictaui. Noſter ē mo=
nachus. nos req̄rimus cōmendatū.
Quibꝫ illi. Vobis eſt ablatus. nobis
a deo donatꝰ. Nocte ḡ media pictaui
omnes penitꝰ ſopiūtur. et ſic a thu=
ronicis p feneſtrā eiectū corpus per
ligerim nauigio ad vrbē thuronicā
cū magno gaudio deportatur. Q
Beatus aūt Seuerinus colonienſis
eṗs cū die dominica loca ſancta pꝰ
matutinaſ more ſolito circuiret: illa
hora qua vir ſanctus obijt angelos
in celo cantātes audiuit. Vocanſq̄ꝫ
archidiaconū ſuū interrogat ſi ali=
quid audiret. Et cū ſe nil audiē dice
ret: et eṗs vt diligēter auſcultaret mo
nét. Cepit ſurſū collū extēdē: aures
erigē: et ſup ſūmis articulis ſe baculo
ſuſtētās ſtaē. Sꝫ cū eṗs p eo oraſſet
quaſdā in celo voces audire ſe dixit
Cui eṗs. Dñs meꝰ martinꝰ ē q̄ mig
uit e mūdo. et nūc āgeli in celū eū de
ferūt. Demones autē affuerūt q̄ eū
retinere voluerūt. ſed nihil ſuū in eo
repiētes: cōfuſi receſſerūt. Archidiaco
nus ḡ diē et horā nōuitatē martinū
migraſſe cognouit. Seuerꝰ etiā monachꝰ
q̄ vitā eius ſcr̄pſit cū poſt matutinas
leniter obdormiſſet ſicut ipē in q̄dā ſua
ep̄la teſtatur ſcūs martinꝰ albis indu
tus: vultu igneo: ſcintillātibꝫ oculis:
crine purpureo: tenēs libꝝ in manu
dextera: quē de vita eius idē ſeuerus
ſcr̄pſit eidē apparuit. Cūq̄ꝫ pꝰ bn̄dictōnē
in celū ↄſcēdere ipſū vidēt et cū eo aſ=
cēdere cupet: euigilauit. Poſtꝫ aūt nū
cijs venientibꝫ eadē nocte ſanctū mar
tinū migraſſe audiuit. Eo q̄ꝫ die ſan
ctus Ambroſiꝰ mediolanēſis eṗus.
miſſam celebrās ſup altaē int̄ pphe
tiam et epiſtolā obdormiuit. et cū eū

nullus excitare psumeret· et subdia
conus nisi ipo innuente epistolā non
auderet legere: trāsactis duarū vel tri-
um horarū spacijs excitauerūt eū di
centes· Jam hora pterijt et ppls val
de lassus expectat Jubeat dns nr ut
clericus eplam legat· Ad quos ille
Nolite turbari· Frater em meus marti
nus ad dnm migrauit· et ego ei obse
quium pbui: sed vltimā orōem vobis
excitātibus explere nō valui· Tūc illi di
em et horā notātes: inuenerūt scūm
martinū tūc migrasse ad celū. Cappā
eius ut ait mgr Johes beleth reges
frācie in plijs portare consueuerūt Vñ ip
sius cappe custodes capellani dicebāt
R. Post mortē aūt eius āno· liiij· Cū
btūs perpetuus eius ecclām magnifice
ampliasset: et in eā corpus eius trāsf-
ferre vellet: semel et bis et tercio ieiuni
is et vigilijs insistētes sepulcrū eius
nullatenus mouere potuerūt· Cunq
vellent dimittere: quidā senex pul
cerrimus ei apparuit di· Vsquequo tarda-
tis· Nō videtis sanctū martinū patū
iuuare vos si manus apponitis. Tunc
ille cū eis manus supposuit· et cū sum-
ma velocitate sepulcrū leuauerunt
et in loco vbi nūc colitur posuerunt·
Senex āt ille post hoc nusq̄ cōparuit·
Hec trāslatio in mēse iulij celebratur
¶ Fertur ꝙ cū tūc duo socij erāt: quo
rū vnus erat cecus et alter contractus· Ce
cus āt contractū ferebat: et contractus ce-
co viā mōstrabat· Sicq taliter men
dicātes multā pecuniā acqrebant·
Audiētes vero ꝙ ad corpus sācti Mar-
tini multi sanabātur infirmi· Cū in
trāslatione eius corpus extra ecclesiā
processionaliter duceretur timē ceperūt
ne pdictū corpus iuxta domū in q̄ ma
nebāt duceretur: et sic forsitā ipi cura
rentur· Nolebāt em sanitatē consequi: ne
perderet materia questus sui Qua
ppter de illa strata fugiētes: se ad a-
liā trāsferebant p quā corpus neq
q̄ duci putabant Dū ergo fugerent
corpi eius ex improuiso ptinus obui
auerūt· Et qr deus multa bona pstat
inuitis: ambo cōtra eorū volūtatem
continuo sūt curati: licet de hoc pmū
tristarētur S ¶ Amb· aūt de beato
martino sic ait Beatus martinus pfa
ni erroris tēpla destruxit· vexilla pie
tatis erexit· mortuos suscitauit· Ab
obsessis corpibus demōia seua exclusit
ac varijs laborātes languoribus salu
tis remedio subleuauit· Qui ita pfe
ctus inuētus est ut xpm texisset in pau-
pere: et veste quā egenus acceperat mū
di dnm induisset· O felix largitas q̄
diuinitas opif· o clamidis gloria di-
uisio que militē texit et regē· o ineffa
bile donū qd vestire meruit deitatē·
Digne huic dñe confessionis tue pmia
contulisti· digne ei arrianorū subiacuit
feritas· digne amore martirij psecu
toris tormēta nō timuit· Quid erit
p oblatione integri corpis recepturus
qui p quātitate vestis exigue vestiē
deū meruit et videre. Sic sperātibus cō
tulit medicinā: ut alios supplicatōi
bus alios visu saluaret·

¶ De sancto Bricio epō·

Bricius sancti martini archi
diaconus eiq pmū emulus·
multa eidē sancto conuicia infe
rebat· Nā cū qdam paup martinū
requirerēt: dixit ei bricius· Si illū deli
rū queris pspice eminus· ille est em q̄
q̄si amēs celū respicit· Cū g paup a
martino qd petierat accepisset: vir
scūs bricium ad se vocās dixit· An
ego tibi delirus videor bricii. Qd cū
ille pverecūdia se dixisse negaret: ait
martinus· Nōne aures mee ad os tu
um erāt qñ hoc eminus loqbaris. Amē
dico tibi qr a deo obtinui ut mihi i epa
tu succedas· sz scias te i epatu multa
adūsa passurū· Qd bricius audiēs ir
ridebat· d· Nōne verū dixi istū delirū
eē· Post mortē g sci martini bricius in
epm est electus q̄ deinceps orōi vaca
bat· Et licet adhuc supbus: tn corpe
castus erat Anno āt epatus sui· xxx
mulier quedā religiose vestita que
eius vestimēta lauabat concepit et pepit

filiū. Tūc omnis ppl's cū lapidibus ad ciuianuā cōgregatus eſt di. Diu pietate ſci martini luxuriā tuā diſſimulauim⁹: ſ; iam neq̄q̄ man⁹ pollutas oſculai valem⁹ Jllo aūt viriliter h̄ negāte: adducate ait ad me infātē Quo allato cū. xxx. eſſet dieꝝ: dixit ad eū brici⁹ Adiuro te p filiū dei vt nūc dicas corā oīb⁹ ſi ego te genuerim. Et ille. Nō tu inqt es pr̄ me⁹ Populo aūt vrgēte vt q's eēt pr̄ req̄reret. ille ait Nō eſt h̄ meū. Feci q̄d ad me ptinuit Popul⁹ āt h̄ totū magicis artibus attribuebat. d. Neq̄q̄ nobis falſo paſtoris noīe dn̄aberis Tūc ille p ſui purgatōe prunas ardentes vſq; ad tūbā ſci martini cunctis vidētib; deportauit. Proiectiſq; prunis veſtis eius illeſa appruit a ait Sicut veſtimentū a prunis māſit illeſū. ſic corp⁹ meū a cōtactu mulieris eſt mūdū. Populo aūt adh̄ n̄ credēte ſcm̄ bricciū cōtumelijs a iniurijs afficiūt: a ſua digtate eiciūt vt verbū q̄d ſcūs martin⁹ dixeāt impleret. Tūc brictius flēs papā adijt: a ſeptē ānis ibidē pmanēs quicq̄d in ſanctū martinū deliqrat: penitēdo delevit. Popul⁹ aūt Juſtinianū pfecit a romā ɔtra brictiū miſit: vt epatū ɔtra brictiū defenſaet Quo cū tenderet in ciuitate vcellenſi vitā finiuit Et Armeniū loco eius ppl's oīs prefecit Septimo igi²āno bricti⁹ cū auctoritate pape rediens. vj. ab vrbe miliario hoſpitiū accepit. a Armeni⁹ eadē nocte ſpm̄ exalauit. Q̄d brictius p reuelationē cognoſcens: ait ſuis vt ſurgerēt a ſecū ad tumulandū Thuron̄. epm̄ pperarēt. Cū igi² brictius ciuitatē p vnā portā ingrederet: ille p aliā mortu⁹ efferebat Quo ſepulto brictius ſedē ſuā accepit. a ſepte; poſtmodū ānis p̄ſidens: et vitā laudabilem ducens. xliij. āno epiſcopatus ſui in pace quieuit.

Prolog⁹ de noīe Cecilie vḡg.

Cecilia quaſi celi lilia: vel cecis via. vel a celo a lya Vel cecilia quaſi cecitate carens Vel dicit a celo a leos q̄d eſt ppl's Fuit em̄ celeſte liliū p vḡginitatꝭ pudorē. Cecis via p exēpli informationē. Celū p iugē ɔtemplationē. Lya p aſſiduā operationē. Cecitate carēs p ſapientie ſplendorem. Fuit a celū ppl'i q2 in ipſā tāq̄ in celū ſpūale: ppl's ad imitandū intuet ſolem a lunā a ſtellas .i. ſapiē p ſpicacitatē: fidei magnimitatē a vtutū varietatē Vel dicit liliū q2 habuit candorē mūdicie. viroreꝫ ɔſciētie. odorē bone fame Vel dr̄ celū q2 ſicut dicit Jſid'. Celū phi volubile a rotundū a ardēs eſſe dixerūt. Sic a ipſa fuit volubilis p opeātionē ſolicitā. rotunda p pſeuerantiā. ardēs p caritatē ſuccenſam

Hyſtoria

Cecilia vgo p̄clariſſima ex nobili romanorū genē exorta: a ab ipſis cunabulꝭ in fide xp̄i nutrita. ab ſcōditū ſp̄ euangeliū xp̄i gerebat in pectoē a n̄ diebꝫ neq; noctib; a colloquijs d̄inis a orōe ceſſabat ſuamq; vginitatē ɔſeruari a dn̄o exorabat Cū aūt cuidā iuueni noīe Valeriano deſpōſata fuiſſet: a dies nuptiaꝝ inſtituta eſſet: illa ſubtus ad carnem cilicio eāt induta. a deſup deauratis veſtib; tegebat: a cantantib; organis illa in corde ſuo ſoli dn̄o cui adherit cantabat: di. Fiat cor meū dn̄e a corp⁹ meū immaculatū vt nō ɔfundar. Et biduanis ac triduanis iciunijs orās ɔmendabat ſe dn̄o quē timebat. Venit aūt nox in qua ſuſcepit vna cū ſpōſo ſuo cubiculi ſecreta ſilentia: a ita eū alloq̄tur. O dulciſſime atq; amātiſſime iuuenis: ē miſteriū q̄d tibi ɔfitear: ſi mō tu iuratus aſſeras tota te illd̄ obſeruātia cuſtodire. Jurauit Valerian⁹ ſe illd̄ nulla n̄citate detegere. nulla ɔdere ratione. Tūc illa ait. Angelū dei habeo amatorē q̄ nimio zelo cuſtodit corpus meū: ſ; vel ſi leuiter ſēſerit q2 tu me polluto amoē attigas ſtatī feriet te a amittes florē tue ḡtiſſīe iuuētutꝭ Si aūt cognerit q2 me ſincero amore

diligas:ita ꝙ diligat te ſic̄ et me:et
oñdet tibi grāʒ ſuā. Tūc valerianꝰ nu
tu dei correptus:ait. Si vis ut credā
tibi ip̄m āgelū m̄ oñde:ꝛ ſi vere ꝓba
uero ꝙ āgelꝰ ſit:faciā qđ hortarꝭ. Si
āt viꝝ aliū diligꝭ:te ꝛ illū gladio fe
riā. Cui cecilia. Si in deū veꝝ credideꝭ
ꝛ te baptiſari ꝓmiſeꝭ:ip̄m videꝭ va
lebis. Vade ḡ in tertiū miliariū ab vr
be via q̄ apia nuncupatꝭ:ꝛ paupibꝫ
q̊s illic iuenies dices Cecilia me mi
ſit ad vos ut oñdatꝭ mihi ſcm̄ vrba
nū:qm̄ ad ipꝫ hēo ſecreta mādata q̄
ꝓferā. Hūc dū tu videris idica ei oia
v̊ba mea ꝛ poſtq̄ ab eo purificatus
fueris ꝛ redieꝭ:āgelū ipꝫ videbꝭ. Tūc
Valerianꝰ prexit:ꝛ ſm ſigꝰ q̄ accepe
rat ſcm̄ vrbanū ep̄m intra ſepulcra
mr̄m latitātē iueñit. Cūqꝫ ei oia v̊ba
cecilie dixiſſꝫ:ille manꝰ ad celū expā
dēs cū lacrimis ait. Dñe ihū xp̄e ſemi
nator caſti cōſilij ſuſcipe ſeminū fru
ctꝰ q̊s in cecilia ſeminaſti. Dñe ihū
xp̄e paſtor bone. Cecilia famula tua
q̄ſi apis tibi argumētoſa deſuit. Nā
ſpōſū quē quaſi leonē ferocē accepꝫ
ad te q̄ſi agnū manſuetiſſimū deſtina
uit. Et ecce ſbito apparuit ſenex q̊daꝫ
niueis veſtibꝫ indutꝰ tenēs libꝝ au-
reis lr̄is ſcriptū. Quem vidēs valeri
anus pre nimio tiore q̄ſi mortuꝰ ce-
cidit a ſene leuatus ſic legit. Vnus
deus:vna fides:vnū baptiſma. Vnꝰ
deus ꝛ pater oīm qui ſup omēs et ꝑ
oia ꝛ in oibꝫ nobis. Cūqꝫ hoc legiſſꝫ
dixit ei ſenior. Credis ita eſſe. an ad
huc dubitas? Tunc ille exclamauit
dicēs. Nō eſt aliud qđ verius credi
poſſit ſub celo. Statīqꝫ illo diſparen
te Valerianꝰ a ſcō Vrbano bap̄ma
ſuſcepit ꝛ rediēs ceciliā cū angelo lo
q̄ntē in cubiculo iuenit. Angelus āt
coronas duas ex roſis ꝛ lilijs in ma
nu hēbat. ꝛ vnā cecilie ꝛ alterā va-
leriāo tradidit dicēs. Iſtas coronas
imaculato corde ꝛ mūdo corpe cuſto
dite ꝙ de padiſo dei eas ad vos attu
li. nec vnq̄ marceſcēt:nec odorem a
mittēt:nec ab alijs niſi q̊bꝫ caſtitas

placuerit videri poterit. Tu āt valeri
ane ꝙ vtili ꝯſilio credidiſti:pete qđ
cūqꝫ volueris. Cui valerianꝰ. Nihil
mihi in hac vita extitit dulcꝰ q̄ vni
cus fr̄is mei affectus. peto igiꝭ ut ꝛ ipē
mecū v̊itatē agnoſcat. Cui angelꝰ. Pla
cet dño petitō tua ꝛ ambo cū palma
mr̄ij ad eū venietis. Poſt hꝰ ingreſſus
Tiburcꝰ fratꝭ valeriani cū nimium
roſaꝝ ſenſiſſet odorē:dixit. Miror hꝰ
tpe roſeꝰ hꝰ odora liliorꝝ vñ hꝰ reſpiāt
Nā ſi ipſas roſas vꝭ lilias in maibꝫ
meis tenerē:nec ſic poterāt adoramē
ta tāta m̄ ſuauitatꝭ ifūdere. Cōfiteor
vobis me ſic eſſe refectū ut putē me
totū ſbito imutatū. Cui valerianꝰ. Co
ronas hēmꝰ q̄s tui ocli videre nō ꝑ-
ualēt floreo ꝛ roſeo colore ꝛ niueo cā
dore vernātes. Et ſic̄ me intꝑellāte
odorē ſenſiſti:ſic ꝛ ſi credideꝭ videre
valebis. Cui Tiburtiꝰ. In ſōnis hec
audio:an in v̊itate iſta tu loqꝛꝭ va-
leriane? Cui valeri. In ſōnis vſqꝫ mō
fuimꝰ ſꝫ nūc in v̊itate manemꝰ. Ad
quē Tibur. Vñ hꝰ noſti. Et vale. An
gelꝰ dm̄ me docuit quē tu videꝭ pote-
ris ſi purificatꝰ fueꝭ ꝛ oibꝫ idolis ab
renūciaueꝭ. Huic miraculo de co
ronis roſaꝝ atteſtatꝭ ambꝰ. in p̄fa. ſic
di. Scā cecilia ſic celeſti eſt dono re-
pleta ut mr̄ij palmā aſſūerꝫ ipꝫ mū
dū eſt cū thalamis execrata. Teſtis
eſt valeriani ꝯiugꝭ ꝛ tiburtij ꝓuoca
ta confeſſio q̊s dñe angelica manu
odoriferis floribꝫ coronaſti. Virgo vi
ros duxit ad gl̄aꝫ:mūdꝰ agnouit q̄tū
valeat deuotio caſtitatꝭ. Hec ambꝰ.
Tūc cecilia euidēꝭ oñdit ei oia idola
eſſe inſēſibilia ꝛ muta ita ut tiburtiꝰ
rñderꝫ ꝛ dicēt. Qui ita nō credit pecꝰ
eſt. Tūc cecilia oſculās pectꝰ eiꝰ dixit
Hodie te fateor meū eſſe cognatuꝫ
Sicut em̄ amor dei fratrem tuū mi-
chi coniugē fecit:ita te mihi cogna
tum ꝯtēptꝰ faciet idoloꝝ. Vade ergo
cū fratre tuo ut purificatōꝫ recipias
ꝛ angelicos vultꝰ videre valeas. Di
xitqꝫ tiburtiꝰ fr̄i. Obſecro te frater ut
mihi dicas ad quē me ducturus es

Cui valerian9 Ad vrbanū ep̄z· Cui
tiburcius De illo vrbano dicis q̄ to-
tiens dānat9 eſt ⁊ adhuc cōmorat̄ in
latebꝛis· hic ſi inuētus fuerit cremabit̄
⁊ nos in illi9 flāmis pariter inuoluē-
mur Et dū q̄rim9 diuinitatē latentem
in celis: incurrem9 furoꝛē exurentē in
terris· Cui cecilia· Si hec ſola eſſet vita
iuſte hāc ꝑdere timerem9· Eſt autē
alia melioꝛ q̄ nūq̄ amittit̄ quā dei fi
lius nobis enarrauit Oīa em̄ q̄ facta
ſūt fili9 ex p̄re genit9 ↄdidit Vniuſa
aūt q̄ ↄdita ſūt ex p̄re ꝓcedens ſp̄us
animauit· Hic igit̄ fili9 dei in mūdū
veniēs verbis ⁊ miraculis aliā vitā eſſe
nobis mōſtrauit· Cui tiburci9· Certe
vnū deū eſſe aſſeris ⁊ quō nūc tres eē
teſtaris? Rn̄dit cecilia· Sicut in vna
hoīs ſapia ſūt tria·ſ·ingeniū· mēoꝛia
⁊ intellcūs Sic in vna diuinitatis eſſen
tia tres pſone eē pn̄t Tūc cepit ei de
aduētu filij dei ⁊ paſſione p̄dicare: ⁊
multas ↄgruitates ipius paſſionis
oñdere· Nā idō inq̄t fili9 dei eſt tētus
vt gen9 humanū dimittat̄ pctō detē
tū· Benedict9 maledicit̄ vt hō male-
dict9 bn̄dictōnē ↄſequat̄ Illudi ſe
patit̄ vt hō ab illuſione demonū libe
retur· Spineā coꝛonā accepit in ca-
put vt a nobis ſniam auferat capi-
talem Fel ſuſcepit amaꝝ vt ſanaret
hoīs dulcē guſtū Expoliatur vt
parentū nr̄oꝝ opiat nuditatē In li-
gno ſuſpēdit̄ vt ligni p̄uaricationē
tollat· Tūc tiburci9 fratri ſuo dixit·
Miſerere mei ⁊ ꝑduc me ad hoīem dei
vt purificationē accipiā· Duct9 ḡ ⁊
purificatus angelos dei ſepe videbat
⁊ oīa q̄ poſtulabat ꝓtin9 obtinebat
Valerian9 ⁊ tiburci9 elemoſinis
īſtabāt ⁊ coꝛpoꝛa ſcōꝝ q̄s almachi9
occidebat ſepulture tradebāt· Quos
almachi9 ad ſe vocās cur p ſuis ſcele
rib9 dānatos ſepelirēt inq̄ſiuit· Cui
tiburcius Vtinā ſerui illoꝝ eſſem9:
q̄s dānatos appellas: q̄ ↄtēpſerūt qd
videt̄ eē ⁊ nō ē· ⁊ inuenerūt qd videt̄
eſſe ⁊ eſt· Cui p̄fectus· Quidnā eſt
illud? Et tiburci9· Qd videt̄ eē ⁊ nō

eſt: eſt oē qd in hoc mūdo eſt· qd ho
minē ad nō eē ꝑducit Qd vero videt̄ eē
⁊ eſt· eſt vita iuſtoꝝ ⁊ pena maloꝝ
Cui p̄fectus· Nō puto q̄ mente tua
loq̄ris· Tūc iubet aſtare valerianū d·
Qm̄ nō ē ſani capitis frat̄ tuus: tu ḡ
ſaltē ſapiēter poteris dare rn̄ſū· Con-
ſtat vos plimū errare: q̄ gaudia re-
ſpueritis· ⁊ oīa inimica gaudijs af
fectatis Tūc valerian9 ſe vidiſſe ait
glaciali tpe ociosos iocātes ⁊ opa-
rios agricolas deridētes: ſꝫ eſtiuo tpe
dū aduenīſſēt meſſes ⁊ glioſi fruct9
laboꝝ: gaudētibꝫ illis q̄ putabāt va
ni: flere ceperūt q̄ videbant vrbani·
Sic ⁊ nos nūc ſuſtinem9 ignominiā
⁊ laboꝛē: in futuro aūt gliam recipie
mus ⁊ eternā mercedē Vos aūt nūc
trāſitoꝛiū habetis gaudiū· in futuro āt
eternū inuenietis interitū Cui p̄fect9
Nos ḡ inuictiſſimi p̄ncipes eternū
hēbim9 luctū: ⁊ vos pſone viliſſime
ꝑpetuū poſſidebitis gaudiū? Cui vale
rianus· Homūtiones eſtis nō prin
cipes tpe vr̄o nati cit9 moꝛituri ⁊ dō
rōnē pl9 oibꝫ reddituri· Dixit aūt p̄-
fect9 Quid verboꝝ circuitu imoꝛam̄? Of-
ferte dijs libamina ⁊ illeſi abſcedite
Scī rn̄derūt Nos vero deo q̄tidie ſacrificiū
exhibem9 Quibꝫ p̄fect9 Qd ē nomē
ei9 Cui valerian9 Nomē ei9 inuenire
nō poteris etiā ſi pēnis volaueris· Cui
p̄fect9· Ergo iupit̄ nomē dei nō eſt?
Cui valerian9· Nomē ē homicide ⁊
ſtupratoris· Ad quē almachi9 Ergo
tot9 mūd9 errat· ⁊ tu cū frē tuo verū
deū noſti? Valerian9 rn̄t Nos ſoli n̄
ſum9: ſed innūabilis multitudo hāc
ſanctitatē recepit· Tradunt̄ igit̄ ſci
in cuſtodiā maximi· Quibꝫ ille ait
O iuuentutis flos purpure9 O ger
manus fraternitatis affect9: quomo
do ad moꝛtē q̄ſi ad epulas feſtinatis
Cui valerian9 ait· Qz ſi crediturū ſe
ꝓmitteret gliam aīaꝝ coꝝ p9 moꝛtē
videret Et maximus· fulminibꝫ ig-
neis conſumar ſi non ſolū illū deum
confitear quē adoꝛatis ſi contingat
quod dicitis· Tūc dixerunt Impera

carnificibꝫ huiꝰ dici induciās. ⁊ duc
nos in domū tuā ⁊ faciemꝰ te purifi-
cari. Quo facto. venit Cecilia cū sac
dotibꝫ ⁊ baptiſati ſūt. Jpē igiť maxi
mꝰ ⁊ om̄is familia: ac vniuſi carnifi
ces tūc crediderūt ⁊ a ſancto vrbano
q̄ illuc occulte venit baptiſma ſuſce
perūt. Jgiť dū aurora finē daret Ce
cilia exclamauit dicēs. Eya milites
xp̄i abijcite opa tenebrarꝝ ⁊ indua-
mini arma luc. Q̄rto igiť miliario
ab vrbe: ſācti ad ſtatuā Jouis ducū
tur. Et duꝫ ſacrificare nollēt pariť de
collāť. q̄s cecilia cū ſanctis colligēs
ſepeliuit. Tūc maximꝰ cū iuramēto
aſſeruit ſe in hora paſſiōis eorꝝ ange
los vidiſſe fulgentes ⁊ aīas eorꝝ q̄ſi
virgines de thalamo exeūtes. q̄s in
gremio ſuo in celū angeli detulerīt.
Almachiꝰ vero audiēs maximū xp̄i-
anū effectū: eū tādiu plūbatis cedi fe
cit q̄uſqꝫ ſp̄m exalaſſit. Cuiꝰ corpus
ſcā Cecilia iuxta valerianū ⁊ tibur
cū ſepeliuit. Tūc Almachiꝰ ābou̅
facultates cepit inq̄rere ⁊ ceciliā tan
q̄ valeriani ꝯiugē fecit corā ſe aſtaē
iuſſitqꝫ ut ydolis īmolaret. ā ſniam
mortis acciperet. Cū aūt ad h̄ ab ap-
paritoribꝫ vrgeret ⁊ illi vehemēť fle
rent eo q̄ puella tā decora ⁊ nobilis
vltro ſe morti traderet: dixit ad eos.
Hoc boni iuuenes nō eſt iuuentutē
pdē ſ; meliorae. dare lutū ⁊ accipe
aurū. dare vile habitaculū ⁊ accipe p̄
cioſū. daē breuē angulū ⁊ accipe forū
pluciduū. Si q̄s p nūmo duos ſolidos
daret nōne velociꝰ feſtinaretis? Deus
āt q̄ accipit ſimplū reddet centuplū.
Creditis hijs q̄ dixi? Et illi. Credimꝰ
xp̄m verū eē deū q̄ talē poſſidet famu
lā. Vocato ergo vrbano ep̄o. cccc. et
ampliꝰ baptiſati ſūt. Tūc Almachiꝰ
ſcām ceciliā ad ſe vocās ait. Cuiꝰ ꝯdi
tionis es? Et illa. Jngenua ſuā no-
bilis. Cui Almachius. Ego te de re-
ligione interrogo. Et Cecilia. Jnter
rogatō tua ſtultū ſumit initiū. qua
duas reſpōſiones vna putat inquiſi
tōe ꝯcludi. Cui almachius. Vnde tibi
tanta p̄ſumptō reſpondēdi? Et illa.
de ꝯſciētia bona ⁊ fide nō ficta. Cui al
machius. Jgnoras cuiꝰ poteſtatis
ſū? Et illa. Ptās veſtra eſt q̄ſi vter
vēto repletus. quē ſi acus pupugē
rit: om̄is protinꝰ rigor paleſcit ⁊ q̄d
quid ī ſe rigidū habere cernitur in-
curuať. Cui almachius. Ab iniurijs
incepiſti ⁊ in iniurijs pſeueras. Ceci
lia rn̄dit. Jniuria nō dr̄ niſi q̄ verb
fallētibꝫ irrogať. Vn̄ aut iniuria doce
ſi falſa locuta ſū. ā teip̄ꝫ corripe calū
niā inferentē. Sꝫ nos ſciētes ſcūꝫ dei
nomē oīno negare nō poſſumꝰ. Meli
us eſt em̄ feliciť mori q̄ infeliciť vi-
uere. Cui almachiꝰ. Vt q̄d cū tāta ſu
pbia loq̄ris? Et illa. Nō eſt ſupbia
ſ; ꝯſtātia. Almac. dixit. Jnfelix ig̃ras
q̄ ptās viuificādi ⁊ mortificādi m̄ē
tradita. Et illa. Cōtra veritatē publi
ca pbo te nūc eē mentitū. Vitā em̄
viuētibꝫ tollē potes. mortuis āt vitā
dare nō potes. Es ḡ miniſter morť
nō vite. Cui almachiꝰ. Jam depone
amētiā tuā ⁊ ſacrifica dijs. Cui cecilia
Neſcio vbi oculos amiſeris. Nā q̄s
tu deos dicis oēs nos ſaxa eē videmꝰ.
Mitte ḡ manū tuā. ⁊ tāgendo diſce
q̄ ocul nō vales vidē. Tūc iratꝰ al
machiꝰ iuſſit eā ad domū ſuā addu
ci. ibiqꝫ tō nocte ⁊ die iuſſit eā in bu
lienti balneo ꝯcremai: q̄ q̄ſi in loco fri
gido māſit. nec modicū ſaltē ſudorē p
ſenſit. Q̄d cū audiſſ; almachiꝰ iuſſit
eā in ipſo balneo decollai. Quā ſpicu
lator tribꝫ ictibꝫ in collo pcuſſit. ſ; tn̄
caput eiꝰ āputaē n̄ potuit. Et q̄ decre
tū eāt: ne q̄rtā pcuſſiōeꝫ decollādꝰ ac
ciperet eā ſeīuiuā cruētꝰ carnifex dereli
q̄t. Per triduū āt ſupuiuēs oīa q̄ hē
bat paupibꝫ tradidit. ⁊ oēs q̄s ad fi-
dem ꝯuerterat. Vrbano ep̄o ꝯmēdauit
di. Triduanas m̄ indutias poſtula
ui ut hos tue btītudī ꝯmēdarē ⁊ hāc
domū meā in ecclām ꝯſecrares. Scūs
autē vrbanꝰ corpꝰ eiꝰ inť ep̄os ſepeli
uit ⁊ domū ſuā ut rogauerāt in ecclāꝫ
cōſecrauit. Paſſa eſt aūt circa ānos
dn̄i. ccxxiij. tpe impatoris Alexandri

Alibi tn̄ legiť ꝙ paſſa eſt tp̄e mar-
ci aurelij qui imꝑauit ĉca annū do-
mini. ccxxx.

De noīe ſancti Clemētis.

Clemēs dictꝰ eſt a cleos qḋ ē
gl̅a ꝛ mēs q̄ſi gloſa mēs Ha
buit eī mētē gloſā .ſ. purga
tā ab oī ſorde: ornatā oī v̄tute: ꝛ de-
coratā nūc oī felicitate. Que ↄſiſtit
in h̄ ſic dicͭ Aug. in li. de tri. ꝙ ibi eē
noſtrū nō h̄ebit mortē. noſſe noſtꝝ
nō habebit errorē. amare noſtꝝ nō
habebit offenſiōꝫ. Vel dr̄ a clemētia
qꝛ clemēs ꝛ miſericors valde fuit. vel
ſicut dr̄ in gloſario. Clemēs: iuſtus
dulcis: maturꝰ: piꝰ Juſtꝰ in actōne
dulcis in ſmōe: maturꝰ ī ↄuſatōe: piꝰ
in intētōe Eiꝰ vitā ipē ī itinerario ī-
ſeruit. maxime vſqꝫ ad illū locū ī q̄ q̄l̄r
btō petro ī pōtificatu ſucceſſit. Cete
ra ex eiꝰ geſtis (q̄ cōiť h̄n̄ᷣ) ſumūť.

Hyſtoria.

Clemēs ep̄s ex nobili romano-
rū ꝓſapia ortꝰ ē pr̄ fauſtinianꝰ
mr̄ v̄o eiꝰ matidiana nūcupata eſt.
Habuitqꝫ duos fr̄es: q̄ꝝ vnꝰ fauſti-
nꝰ: alť fauſtꝰ dicebaᷣ. Cūqꝫ ma
tidiana mr̄ eiꝰ mira corꝑis pulchri-
tudine pollerꝫ frať viri ſui libidīoſo
amore in eā exarſit. Cū autē eā q̄ti-
die moleſtaret ꝛ ip̄a ſibi nullatenꝰ
aſſētire vellet: viroqꝫ ſuo h̄ reuelare
timēt ne inť duos fr̄es īimicitias ſu
ſcitaēt: cogitauͭ ꝑ aliq̄t tp̄s ſe a pa
tria abſētaē donec illicitꝰ amor ↄq̄e
ſcerꝫ quē aſpectꝰ ſue p̄ntie īflāmarꝫ
Vt aūt h̄ a viro ſuo obtinē valēt: ſō
niū callidū ↄfixit qḋ ī hūc modū vi
ro retulit di. Ecce qḋdā m̄ ꝑ viſū aſ-
titit numē p̄cipiēs vt ↄfeſti cū duobꝫ
geminis meis .ſ. fauſtio ꝛ fauſto ab vr
be diſcederē ꝛ tādiu abeſſē donec ipſe
m̄ reditū īpaēt. qḋ ſi nō facerē ſil' cū
duobꝫ liberl' interirē. Qḋ vir audiēs
vehemēť expauit: ac vxorē cū duobꝰ
liberl' ꝛ ſuis ꝛ familia athenas miſit
ut ibi manēt ꝛ filios facēt erudiri Mi
norē āt filiū .ſ. clemētē cum eēt ānoꝝ
q̄nqꝫ ſibi pr̄ in ſolaciū retinuit Cū āt

mr̄ cū filijs nauigaēt: nocte q̄dā na
uis naufragiū ꝑtulit: ꝛ mr̄ ſine filijs
a fluctibꝫ eiecta ſuꝑ qḋdā ſaxū eua-
ſit: q̄ duos natos ꝑiſſe ↄſiderās p̄ ni
mio dolorē ī mare ꝓfūdū ſe p̄cipitaſ-
ſet ni ꝙ corꝝ ſaltē cadauerā ſe reꝑtu-
rā ſꝑabat. Vt v̄o vbi nec viuos nec
mortuos ſe reꝑire n̄ poſſe cognouit cla
mores ꝛ vlulatꝰ maxios dabat. ma
nꝰ ſuas morſibꝫ lacerābat nec vllā cō
ſolatōꝫ ab aliq̄ recipe volebat Cūqꝫ
multe mulieres aſtarēt: q̄ ſua infor
tunia eidē narrarēt: ꝛ illa ex h̄ cōſo
latōeꝫ nō reciperet: affuit quedā mu-
lier inť ceteras q̄ virū adoleſcētem ꝛ
nautam in mari periſſe aſſerit: ꝛ ob
ſui amorē poſtmodū nubere recuſa-
uit. Recepta ḡ q̄licūqꝫ ↄſolatōe apḋ
ipſā manebat: ac q̄tidianū victū ſu
is manibꝰ acq̄rebat. Sed nō multo
poſt manꝰ eius q̄s crebris morſibꝰ
lacerauerat ſine ſenſu ꝛ mortue adō
ſūt effecte: ut cū ipſis nullatenꝰ ope
rari poſſet. Jlla āt q̄ eā ſuſceꝑat pa
raliſim incurrit. ꝛ de lecto ſurgē non
valebat. Sicqꝫ matidiana mēdicaē
ↄpelliť ꝛ ipſa cū hoſpita ex hijs q̄ in
uenire poterat paſcebať. Cōpleto ḡ
anno q̄ matidiana cuꝫ liberl' diſceſ-
ſit a p̄ria: miſit athenas nūcios vir
eiꝰ ut ipſos req̄rerēt ꝛ q̄d agerēt in-
timarēt Sꝫ q̄ miſſi fuerāt nullatenꝰ
redierūt. Deniqꝫ cū alios miſiſſꝫ ꝛ illi
redeūtes ſe nullū iñ veſtigiū reꝑiſſe
narrarēt: Clemētē filiū ſuū ſb̄ tuto
ribꝫ dereliq̄t ꝛ ipē ad q̄rendū vxoreꝫ
cū filijs nauē ↄſcēdit: ſꝫ minime rediit.
Vigintí igiť ānis clemēs orbatꝰ ſte
tit: nec de p̄re vel mr̄e vel fratribꝫ ali-
qḋ indiciū inuenire potuit Jpſe aūt
clemēs ſtudio lr̄āꝝ ſe ↄtulit ꝛ ſūmū
ph̄ie apiceꝫ app̄hendit. Deſiderabat
aūt vehemēter ꝛ ſtudioſe querebat
qualr̄ ſibi aīe immortalitas ꝑſua-
deri poſſꝫ Et ob h̄ philoſophoꝝ ſcolas
freq̄nter adibat. Et ſiquidē ꝙ īmor
tal' eēt obtinebaᷣ gaudebat. Si q̄n̄ v̄o
ꝙ mortalis eēt ↄcludebať: triſtis di
ſcedebat Deniqꝫ cū Barnabaſ romā

venisset: et fidē xpi p̄dicaret: pbī cum tanq̄ insanū a amētē deridebāt. Vñ ſm quoſdā fuit Clemens pbs q̄ eū pmo ſic alii pbī deridebant a ei⁹ p̄dica tōem ɔtēnebat: talē q̄ſtionē p deriſu Barnabe fec: dicēs Cū culex ſit aīal exiguū: q̄d eſt q̄ ſex pedes hʒ a ſup alas poſſidet ? Elephas āt cū ſit im mane aīmal neq̄ alas poſſidʒ: a tm̄ q̄tuoꝛ pedes hʒ ? Cui bn̄abas. Stulte q̄ſtioni tue pfacile rn̄dere poſſē ſi ve ritatꝭ cauſa diſcēda q̄rere viderer. ſʒ nūc de creaturꝭ vobis dicere abſurdū eſt cū a vobis creaturaꝝ ɔditoꝛ igno retur. Quia em̄ creatoꝛē nō ɔgnoſci tis: iuſtū eſt ut in creaturꝭ erretꝭ. Hº verbū coꝛdi clementis valde inheſit. ita q̄ fidē xpi a barnaba īſtruct⁹ re cepit a ī iudeā poſtmodū ad petꝝ p perauit. Quē ille de fide xpi inſtruxit a aīe immoꝛtalitatē euidēter docu.

Ꝺ Eo tpe. Simō mag⁹ duos diſci pulos hēbat. ſ. aquilā a nicetā. Qui eius fallaciā cognoſcētes cū relique runt a ad petrū fugerūt. eiuſq̄ diſci puli effecti ſūt. Cū aūt petrus demē tem de ſua interrogaſſet pgenie: Il le q̄d patria fratribʒ a matri acciderit p oꝛdinē enarrauit. Et addēs q̄ credebat q̄ mater cū fratribʒ in mari periſſēt. Pater vero aut meroꝛe aut ſibi naufragio interiſſet. Q̄d audiēs petrus: lacrimas ɔtinere non potuit

Ꝺ Quadā āt vice petrus cū diſcipulꝭ ſuis ad inſulā in q̄ Matudiana matꝭ clementꝭ moꝛabaꝭ venit. vbi quedā columne vitree mire magnitudis erāt Quas cū petr⁹ cū ceterꝭ miraretꝭ vi dens ipſā mendicanteʒ: cur nō poti⁹ ſuis manibʒ opareꝭ increpauit. Que rn̄dit. Specie tm̄ dn̄e manuū habeo. que meis ſic ſunt debilitate moꝛbibʒ ut oīno ſint inſenſibiles effecte: atq̄ vtinā me in mare p̄cipitaſſē ut vltē nō viuerē. Cui petrus. Quid eſt q̄d loq̄ris. neſcis q̄ anīe eoꝝ q̄ ſe interi mūt grauitꝭ puniūtꝭ ? Cui illa Vtinā hoc mihi certū fieret q̄ aīe poſt moꝛ tē viuant. Libenter em̄ meipſā occi derem ut ſaltē vna hoꝛa dulcēs me os natos videre poſſem Cūq̄ petrus ab ea cām tāte triſticie interrogaſſʒ a illa ei oꝛdinē geſte rei narraſſʒ: ait petrus. Eſt q̄dā adoleſcēs apd̄ nos noīe clemēs qui hec q̄ refers matri a fribʒ aſſerit acciſſe. Q̄d illa audiēs nimio ſtupoꝛe pauſſa coꝛruit. Cūq̄ ad ſemetipſā rediſſet cū lacrimis ait Ego ſū adoleſcētis matꝭ. Et pcidens ad pedes petri: rogare eū cepit. ut ſi liuʒ ſuū ſibi oſtēdere dignaretꝭ Cui pe trus Cū adoleſcentē videris paulubū diſſimula. quouſq̄ ab inſula cū naui egrediamur. Q̄d cū ſe facturā pmi ſiſſʒ: tenens petrus manū eius ipſaʒ ad nauē vbi erat clemens ducebat. Videns vero clemēs petrū manu mu lierem ducentē ridere cepit. Mox āt ut mulier iuxᵃ clementē fuit ſe ɔtinere nō potuit. ſʒ ſtatī in āplex⁹ eius ruit a crebꝛo oſculari cepit Quā ille tan q̄ inſanientē mulierē cū indignatōe repellebat. a adūſus petꝝ indigna tōe nō modica moueba². Cui petr⁹ Quid agis o fili clemēs ? Noli repel lere mrēm tuam Q̄d cū audiſſet cle mens: lacrimis infuſus ſup iacētem mrēm ɔcidit. a eā recognoſcere cepᵗ Tunc ad p̄ceptū petri hoſpita ſua q̄ paraliticā iacebat adducta ab eo ɔti nuo libera². Tunc mr̄ clementē de pr̄e interrogauit Cui ille. At te q̄rendū iuit: a vltra nō rediit At illa Audiēs ſolūmodo ſuſpirauit. Grāde em̄ p fi lio īuēto gaudiū hn̄s reliq̄s oēs cō ſolabatꝭ meroꝛes Interea cū niceta a aq̄la abeſſent: a redeūtes mulierē vi diſſent: quenā ſit hʒ mulier: pcōtant² Quibʒ cle. ait. Mr̄ mea ē quā m̄ de⁹ reddidit p dn̄ʒ meū petꝝ. P⁹ hʒ petr⁹ oīa eis p oꝛdinē enarrauit. Quē cū audiſſēt niceta a aq̄la ſbito ſurrexe rūt a obſtupefacti ɔturbari cepērūt di cētes. Dn̄atoꝛ dn̄e de⁹: ſūt ne vera hʒ an ſomniū eſt q̄d audim⁹ ? Tūc pe trus. Si nō inq̄t nos inſanim⁹ hʒ verā ſūt. At illi facie ɔfricātes aiūt Nos ſum⁹ fauſtin⁹ a fauſt⁹ quos mr̄ nrā

eſtimat interiſſe in mari Et accurrē
tes in ãplex9 mr̄is ruūt. et eã crebri9
oſculant̄. At illa ait. Quid vult hoc
eē? Ad quã petrus Iſti ſunt filij tui
fauſtin9 et fauſt9 q̄s in mari periſſe
putabas. Hec audiēs mr̄ p̄ nimio
gaudio velut amēs effecta corruit et
poſt reuſa ad ſe ait. Obſecro vos di-
lectiſſimi filij mei narrate mihi quō
euaſiſtis. Qui rñderūt Cū nauis fuiſ-
ſet reſoluta et nos ſup quãdaꝫ tabu
lam veheremur q̄dã naute nos inue
niētes in ſuã nauiculã poſuerūt ac
mutatis nomībꝫ cuidã nos honeſte vi
due iuſtine noīe vendiderūt q̄ tanꝙ̄
filios nos hūit. et liberalibꝫ artib9
nos erudiri fecit. Tandeꝫ phīe operã
dedim9 et ſymoni cuidã mago nobi
ſcū educato adheſim9. cūqꝫ ei9 falla-
ciã cog̊uiſſem9: ipꝫ oīno deſeruim9.
Et petri diſcipuli p zacheū effecti ſu
m9. Seq̄nti ãt die aſſūptis petr9 tri
b9 fribꝫ .ſ. clemēte. aq̄la. et niceta. ad
q̄ndã ſecretiorē locū orōis grã deſcē
dit Quos venerãd9 q̄dã ſenex: ſꝫ tñ
paup alloq̄ cepit .d. Miſereor veſtri
frēs: q2 ſub ſpē pietatis vos g̃uiter er
raē ɔſidero. Neqꝫ em̄ de9 eſt: neqꝫ cul
t9 hic aliq̄s eſt. neqꝫ ꝓuidētia in mū
do ſꝫ fortuit9 caſus et genes oīa agūt
ſicut et ego ex meipō maīfeſte cōpi in
diſciplina mathes p̄ ceteris eruditus
Nolite ḡ errare. ſiue oretis ſiue ñ: q̄d
vīa genes ɔtinet vobis erit Clemēs ãt
in eū reſpiciēs aīo pulſabat̄ et ſibi ſe
eum alās vidiſſe videbat̄ Cūqꝫ de mã
dato petri clemēs aq̄la et niceta cū eo
diuti9 diſputaſſēt: et ꝓuidētiã aptis
rōnibꝫ oñdiſſent eūqꝫ ob reuerentiã
crebro p̄rem vocarēt dixit aq̄la. Quid
nēce eſt ut eū p̄rem vocem9 cū in mã-
datis habeam9 neminē ſup terrã pa
trē vocare? Et poſt hec reſpiciēs ad ſe
nē ait. Nō iniurioſe accipias pat̄ q2
frēm meū culpaui: q2 te p̄reꝫ vocaret
Habem9 em̄ tale mãdatū ne aliquē
iſto noīe vocem9. Cūqꝫ aq̄la hec dixiſſꝫ
riſit oīm aſtãtiū cetus vna cū petro
et ſene. Et cū ille cãm riſus inq̄reret

dixit ad eū clemēs. Quia facis id de
q̄ alios culpas ſenē p̄rem vocando.
Et ille negabat .d. Vere neſcio ſi eū
p̄rem vocauerim. Verū cū ſatis de ꝓui
dentia diſputatū eſſꝫ: dixit ſenex Cre
derē vtiqꝫ ꝓuidentiã eē: ſꝫ a ꝓpa ɔſciē
tia ꝓhibeor huic fidei accōmodare cō
ſenſū. Noui em̄ meam et ɔiugis mee
geneſim et ſcio ea q̄ vnicuiqꝫ nr̄m di
ctabat geneſis accidiſſe. Audite er
go ɔiugis mee thema et inuenietis ſce
ma cui9 exit9 accidit Huit nãqꝫ mar
tē cū venere ſup centrū. Lunã do in
occaſu in domo martis et finibꝫ ſatur-
ni. Qd ſcema adulteras facit et ſuos
ꝓpos amare. in ꝑegrinatōe et in aq̄s
defūgi. Qd et ita factū ē. Incidit nã
qꝫ ī amorē ſerui et piculū atqꝫ obpro
briū metuēs cū ipō aufugit et in mari
perijt. Nã ſicut frat̄ me9 retulit ipm
p̄o adamauit. Sꝫ cū ipē aſſētire nollꝫ
in ſeruū ſue libidīs amorē extorſit.
Nec tñ ei imputandū eſt q2 eaꝫ ge-
neſis hoc facere ɔpulit. Narrauitqꝫ
quō ſōmniū finxit et quō cū liberis a
thenas vadēs naufragio piret Cūqꝫ
filij in eū vellēt irruere et rē aperire ꝓhi
buit petrus .d. quieſcite quoadusqꝫ
mihi placuerit. Dixitqꝫ ei petrus. Si
hodie ɔiugē tuã caſtiſſimã cū trib9
pueris aſſignauero: credes q2 geneſis
nihil ſit Cui ille. Sicut impoſſibile ē
te exhibere qd ꝓmiſiſti: ita et impoſ-
ſibile eſt extra geneſim aliq̄d fieri.
Dixitqꝫ Petrus. Ecce iſte eſt filius
tuus clemens: et hij duo gemini tui
fauſtinus et fauſtus. Tunc ſenex re
ſolutis membris cecidit et quaſi exa
nimis factus eſt. Filij autē irruētes
in eum oſculabant̄ verentes ne ſpiri
tum reuocare poſſꝫ. Tandē ad ſe redi
ens oīa ut acciderant p ordinē audi
uit. Tūc ſubito vxor aduenit et cū la
crimis clamaē cepit Vbi eſt vir me9
et dñs me9? Hec cum illa q̄ſi amens
clamaret: ſenex accurrit et cū multis
lacrimis amplecti et ſtringere eaꝫ ce
pit. Dū igit̄ ſil̄ manerēt aduenit q̄
dam nūcians appionē et anubioneꝫ

faustiniani amiciſſimos cū ſimone
mago hoſpitari De quo fauſtinianꝰ
valde gauiſus ad eos viſitādos iuit
Et ecce nūciꝰ venit q̄ diceret miniſtꝝ
ceſaris anthiochiā aduenīſſe ut ma
gos oēs q̄reret ⁊ morte puniret· Tūc
ſimon magus in odiū filiorū q̄ ipm
reliquerāt vultꝰ ſui ſilitudinē in fau
ſtinianū impſſit ut nō fauſtinianꝰ
ſꝫ ſimon magus ab oībꝫ appellaret̄
Hoc aūt fecit ut a miniſtris ceſaris
loco ſuo teneret̄ ⁊ occideret̄· Ipſe aūt
ſimon de ptibꝰ illis abceſſit· Cū aūt
fauſtinianꝰ ad petrū ⁊ filios rediſſꝫ
expauerūt filij vultū ſymonis in eo
intuentes· vocē āt pr̄is ſui audiētes
Solus āt petrus fuit q̄ vultū eiꝰ na
turalē videbat Cūqꝫ filij eius ⁊ vxor
eū refugerēt ⁊ execrarēt dicebat eis·
Cur execramini ⁊ refugitis prēm vr̄m
Qui rn̄derunt ꝙ ideo eū fugerēt: ꝙ
in eo vultus ſymonis magi appereret
Cōfecerat ei ſimō q̄ddā vnguētum ⁊
faciē eius pūnxerat ⁊ vultū ſuū arte
magica in eū impſſerat Ipē ergo la
mentabat̄ ⁊ dicebat· Quid m̄ miſe
ro accidit· ut vna die recognitus ab
vxore ⁊ filijs letari nō potuerī cū eis
Vxor vō ſparſis crinibꝫ ⁊ filij plimū
flebant· Simō aūt magus dū ad-
huc eſſꝫ antiochie petrū plimum in-
famauerāt· magꝰ maleficū ⁊ homici-
dā eē dicēdo: deniqꝫ intantū aduſus
petrū ꝓplm ꝯcitauerunt ut ipm inue
nire plimū affectarent ut carnes eꝰ
dentibꝫ laniarent· Dixit ergo petrus
fauſtiniano· Q̄m q̄dē ſimon magꝰ
eē videris: pge antiochiā: ⁊ corā omi
ꝓplo me excuſa· Ac ea q̄ de me dixit
ſimon ex pſona ſui retracta· Pꝰ hoc
g̊ ego antiochiā veniā ⁊ alienū hūc
vultū a te effugabo ⁊ ꝓpriū corā oī-
bꝫ reddā· Hoc tñ nullo mō credendū
eſt ꝙ btūs petrus mentiri mādaue
rit cū deꝰ nō indigeat noſtro mēdacio
Ideo itinerariū clemētis in q̄ ſcripta
ſunt hec: liber apocrifus eſt nec ſuſci
piendꝰ in tꝑibꝫ ut q̄buſdā placet Ve
rumtñ dici pt ꝙ petrus ſi diligent̄
verba eius ꝯſiderātur nō ei dixit ut ſi
monē magū ſe eē diceret: ſꝫ ut ꝓplo
effigiē faciei ſupinductā oñdēs petꝝ
ex pſona ſimonis ꝯmendaret ⁊ ma
la q̄ dixerat reuocaret· Et ille dixit ſe
eē ſimonē nō q̄ntū ad veritatē· ſꝫ q̄n
tum ad appentiā· Vñ qđ dixit infra
fauſtinianꝰ Ego ſū ſimō· ⁊c̄· ſic dēt
accipi· .i.· q̄ntū ad apparētiā videor eē
ſimō· Fuit igitur ſimon ſupple puta
tiuꝰ Perrexit g̊ fauſtinianꝰ pr̄ clemē
tis antiochiā· ⁊ ꝓplm ꝯuocās dixit
Ego ſimō annūcio vobis ⁊ ꝯfiteor oīa
falſa eē de petro· nequaq̄ꝫ ei eſt ſedu
ctor vel magꝰ: ſꝫ ad ſalutē mūdi miſ-
ſus Quapropt̄ ſi deceteto aliq̄d ꝯtr̄
ipm dixero me tanq̄ꝫ ſeductorē ⁊ ma
leficū expellatis Nūc em̄ pniam ago
ꝙ male me dixiſſe agſco Moneo er
go vos ut in ipm credatis ne vos ⁊ ci-
uitas vr̄a infilr peatis Cūqꝫ hec oīa q̄
petrus iuſſeāt ꝯpleuiſſꝫ· ⁊ in amorē
petri ꝓplm incitaſſꝫ· petrus ad eū ve
nit: ⁊ orōe facta effigiē vultus ſimo
nis ab eo penitus fugauit Populꝰ
aūt antiochenꝰ petꝝ benigne acce-
pit· ⁊ ipꝫ in cathedra ſblimauit Qđ
audiens ſimon illuc prexit: ⁊ ꝓplm
ꝯuocās dixit Miror ꝙ cū vos ſalubri
bꝰ p̄ceptis inſtruxerī ⁊ a ſeductore pe
tro vos cauē monuerim: ipꝫ nō ſolū
audiſtis: ſed etiā epali cathedra ſub
limaſtis Tūc omēs cū furore aduer
ſus eū dixerunt Mōſtro nobis ſilis
es· nudiuſtercīꝰ te pēitiuiſſe dicebas
⁊ nunc te et nos p̄cipitare conaris·
Et ipetū in eū faciētes: cū ignīa eū
ꝓtinꝰ expulerīt Hec oīa clemēs in li-
ſuo de ſeipō narrata hāc hiſ· ibiđ in-
ſeruit C Pꝰ hoc cū petrꝰ romā ve
niſſꝫ ⁊ ſuā paſſiōez īminere vidēt: cle
mentē poſt ſe epm ordinauit· Mor
tuo ergo pncipe apoſtolorum petro
clemens vir prouidus precauens in
futurū ne· ſ· p hoc exemplū quilibet
vellet ſibi in ecca ſucceſſorē ſtatuere:
⁊ hereditate ſāctuariū dn̄i poſſidere
Lino ceſſit· ⁊ poſtmodū Cleto Poſt
hos āt clemēs eligit̄ ⁊ pſidē ꝯpellit̄

Qui ita in eorū ornamēto pollebat
ut iudeis ⁊ gētibꝫ ⁊ oībꝰ xp̄ianis po
pulis ꝯplaceret Singulaꝝ inopes re
gionū noīatim ſcriptos hēbat. ⁊ q̊s
baptiſmi ſāctificatōe mūdauerat n̄
ſinebat publice ſiei inopie ſbiectos.
V Cūq̧ itaq̧ domicellā v̄ginē neptē
domiciani īpatoris ſcūs clemēs ſacro
velamīe ꝯſecraſſꝫ: ⁊ theodorā vxorē ſi
ſinnij amici īpatoris ad fidē ꝯūtiſſꝫ: ⁊
in caſtitatis ꝓpoſito manē ꝑmittēt: ſi
ſinniꝰ zelo ductꝰ eccīaꝫ pꝰ vxorē ſuā
occulte intrauit: ſcire volens ꝓpt̄ q̊d
illā ſic eccīaꝫ freq̄ntaret. At vbi a ſā
cto clemēte orō̄ fuſa ē̄ ⁊ a ꝑplo r̄n̄ſuꝫ
eſt amē. ſiſinniꝰ pernitꝰ cecꝰ ⁊ ſurdus
effectꝰ ē̄. Q̄ ſtatī pueris ſuis dixit Cito
me tollite ⁊ foras eijcite. Pueri āt p
totā eccīaꝫ eū girabāt ſed ad ianuas
peruenire nō poterāt Quos cū vidiſſꝫ
theodora ſic errātes: primo q̊dem ab
hijs declīauit: putās ꝙ vir ſuꝰ eū ꝯg
noſcere poſſꝫ. Poſtmodū āt q̊rēdnā h̄
eſſet eos interrogauit. Qui dixerūt
Dn̄s noſter q̄ vult videre ⁊ audiē q̄
nō licet: cecus ⁊ ſurdꝰ factꝰ eſt. Tūc
illa ſe ī orōꝫ dedit: dep̄cās ut vir ſuꝰ
inde exire poſſet. Et poſt orōem dix
it pueris. Ite modo ⁊ ꝑducite dn̄ꝫ ve
ſtrū ad domū Cūq̧ abijſſēt theodora
ſancto clemēti q̊d acciderit indicauit
Tunc ſcūs Clemēs rogatu theodore
ad eū venit ⁊ ipſum inuenit apertis
oculis nil videntē ⁊ nihil penitus au
dientē Cūq̧ clemēs ꝓ eo oraſſet ⁊ ille
auditū ⁊ lumē recepiſſꝫ: vidēs Cle
mēteꝫ iuxta ꝯiugē ſuā ſtantē. amēs
efficit̄ et ſe illuſū magicis artibꝫ ſuſpi
cat̄. Precepitq̧ ſeruis ſuis ut tene
rent clementē dicēs Vt ingrederer ad
vxorē meā: me magicis artibꝫ exceca
uit. Precepitq̧ miniſtris ut clemē
tē ligarēt ⁊ ligatū traherēt At illi li
gantes columnas iacētes ⁊ ſaxa pu
tabant ſicut etiā ſiſinnio videbat̄ ꝙ
ſanctū Clemētē cū ſuis clericis trahe
rēt ⁊ ligarēt Tunc clemens ſiſinnio
ait Quia ſaxa deos dicis: ſaxa trahere
meruiſti Ille autē eū vere ligatū eſ

timās ait. Ego te interfici faciā Cle
mēs āt inde abſcedēs theodorā roga
uit ne ab orōne ceſſaret. donec virū
ſuū dominus viſitaret. Oranti ergo
theodore petrꝰ apl̄s apparuit dicēs. P
te vir tuꝰ ſaluabit̄ ut ipleat̄ q̊d dixit
frat̄ meꝰ paulꝰ. Saluabit̄ vir infidelis
ꝑ mulierē fidelē Et h̄ dicēs abſceſſit
Statiq̧ ſiſinniꝰ vxorē ſuā ad ſe voca
uit obſecrās ut ꝓ ſe oraret ⁊ ſcm̄ Cle
mētē ad ſe vocaret. Qui cū veniſſet
ipſū in fide inſtruxit: et eū cū. cccxiij.
de domo ſua baptiſauit P hūc āt ſi
ſinniū multi nobiles ⁊ amici traiani
īpatoris dn̄o crediderūt D Tūc co
mes ſacroꝝ pecuniaꝫ multis dedit: ⁊ ꝯ̄
ſcm̄ Clemētē ſeditōꝫ maximā excita
uit. Tūc mamertinꝰ vrbis p̄fectꝰ po
puli ſeditōeꝫ nō ferēs: ad ſe clemētē
adduci fecit. Quē cū redargueret ⁊
ad ſe inclinari tēptaret: ait ille. Op
tarē te ad ratōeꝫ accedere. Nā ſi ca
nes multi ꝯtra nos latrauerūt ⁊ mor
ſibꝫ attractauerūt: nunq̊d hoc nobis
pn̄t auferre ꝙ nos ſumus rōnales ⁊
ipſi ſūt irrōnales canes. Seditio āt
ab imperitis exorta: oſt̄ ſe nil hr̄e cer
tum vel verū. Tunc mamertinꝰ de eo
traiano imperatori ſcribens: reſpō
ſū accepit: ꝙ q̄ ſacrificaret. q̄ trāſpō
tū mare ī heremo q̄ adiaceꝫ ciuitati cer
ſone ipſū in exiliū mitteret. Tūc pre
fectus cū lacrimis clemēti ait. Deus
tuꝰ quē pure colis ipē te adiuuet. p̄fe
ctꝰ ei nauē tribuit ⁊ oīa nccāia mi
niſtrauit Multi aūt clerici et laici eū
in exiliū ſūt ſecuti Profectꝰ āt in in
ſulā īuēit ibi pluſq̄ duo milia xp̄i
anoꝝ. ibidē iādudū ad ſecāda mar
mora damnatoꝝ. Qui ſcm̄ Clemētē
videntes ſtatī in fletū ⁊ lacrimas ꝓ
ruperūt. q̊s ille ꝯſolās ait Nō meis
meritis ad vos me miſit dn̄s ſed v̄re
corone ꝑticipē me fieri. Et cū ab eis
didiciſſꝫ ꝙ a ſexto miliario aquam
ſuis humeris deportarēt: dixit eis. Ore
mꝰ oēs dn̄m iħm xp̄m: ut ꝯfeſſoribꝫ
ſuis fontē in loco iſto ac venas ape
riat. ⁊ q̊ ꝑcuſſit petrā in deſerto ſyna

et fluxerit aque in habūdantia: ipſe nobis laticē affluentē impciat ut de ei9 bñficijs gratulemꝰ Cūq; orōne facta hinc inde circūſpiceret: vidit agnū ſtantē q pede dextro erecto qſi locū epo oſtendebat. Et intelligēs dñm iħm eē quē ſol9 ipē videbat prętꝰ ad locū dixit In noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpiritusſancti in iſto loco pcutite. Sꝫ cū null9 in ipſo loco in q agn9 ſteterat ɔtingēt: ipſe accepto breui ſarculo: leui ictu locū ſub pede agni pcuſſit. ⁊ ſtatī maxim9 fons erupit ⁊ in flumē creuit. Tūc vniūſis gaudētibꝫ ſāct9 clemens ait: Flui9 īpet9 letificat ciuitatē dei. Ad hāc famā multi cōfluebāt: ⁊ vna die qngentia ampli9 ab eo baptiſma ſuſcepert. ⁊ ydolorꝫ tēpla deſtruētes p totā ꝓuinciā infra vnū ānū .lxxv. ecclāas edificauerūt. P9 tres aūt ānos traian9 impator h audiēs: qndā ducē illuc miſit. Qui cū oēs libēter mori ɔſpiceret: multitudini ceſſit. ⁊ ſolū clemētē ligata ad collū ei9 ancora in mari ꝑcipitauit. d. Jā nō poterūt ipm p deo colere. Stante āt oīni multitudine ad litus maris Cornelio ⁊ phebus diſcipuli ei9: oēſq; orare ceperūt ut dñs corp9 ſui mr̄is eis mōſtraret. Statiq; mari p tria miliaria recedēte: oēs p ſiccū ingreſſi inuenerūt ad modū tēpli marmoreū habitaculū a dō paratū: ⁊ ibi in archā corp9 ſcī Clemētis ⁊ ancorā iuxta eū Reuelatū āt eſt diſcipulꝰ ei9 ne inde tollerēt corp9 eius. Omi āt āno tpe paſſiōis ſue p ſeptē dies ad tria miliaria mare recedit ⁊ ſiccū iter aduenientibꝫ tribuit. In vna aūt ſolēnitatū mulier qdā cuꝫ filio ſuo puulo ad locū acceſſit. Cōpletis āt feſtiuitatis ſolēnijs: cū puer obdormiret ſon9 inūdantiū aqrū ſubito fact9 eſt Mulier āt territa ⁊ filij ſui oblita: cuꝫ reliq multitudine ad ripā aufugit. eiulatu maximo flebat: ⁊ vſq; ad celū lamētabiles voces dabat Ac p litora clamās ⁊ eiulans diſcurrebat ſi forte filij corpus a mariꝰ litoribꝫ eiectū videret. Sed cuꝫ in ea ſpes oīs deficeret ad domū rediit: ⁊ totū illū ānuꝫ in fletu ⁊ merore duxit P9 annū ḡ aperto mari: oēs anticipās ad locū ɔcita venit: ſi forte de filio aliqd veſtigiū inuenire poſſet. Cū ḡ añ tumulū ſcī clemētis ſe ī oratione dediſſet: ſurgēs vidit īfantē in loco in q eū reliqrat dormientē Eſtimās aūt eē defunctū acceſſit ꝓpi9 qſi corpus collectura exāīe. ħ cū eū dormientē cognouiſſet: excitatū velociter expectātibꝫ ꝓplis incolumē in vlnis leuauit: ⁊ vbinā p illū annū fuerit reqſiuit. Ille āt ſe neſcire rn̄t ſi ānus integer ptereriſſet: ſed tm̄ vnius noctis ſpaciō ſe ſuauiꝰ dormiſſe putabat Ambro. in pfa. ſic ait. Cū neqſſim9 pſecutor btūm clemētē penis affligere a diabolo cogeret: n̄ ei tormētū intulit ħ triūphuꝫ Jactaꝰ ḡ mr̄ in fluctibꝫ ut mergēꝛ ex h pueniit ad pmiū: vn̄ petrus mgr̄ ei9 puenit ad celū Ambo ḡ in fluctibꝫ xp̄s appbans mētes: clementē ad palmā victorie de pfundo reuocat. petrū ad celeſtia regna ī eodē elemēto ne mergereꝰ eleuat. Refert leo hoſtienſ eps q tpe quo michael ipator noue rome regebat imperiū: ſacerdos qdā nōie phs q ob ſūmū ingeniū ⁊ pucida ſueāt ſic vocatus: cū tſonā pue miſſꝫ de hijs q narrāꝰ in hiſtoria clemētis hitatoēs interrogaſſet: qꝛ aduene poti9 q indigene erāt ſe neſcire pfeſſi ſūt. ſiqdem miraculū maris receſſus ob culpā inhītātiū iā diu ceſſauerat ⁊ ob incurſū barbarorꝫ templū deſtructū fuerat. ⁊ archa cū corpore marinis fluctibꝫ obruta Super q miāt9 phs ⁊ accedēs ad ciuitaculā nōie georgiā cū epō ⁊ clero ⁊ ꝓplo acceſſit ad qrēdū ſacras reliqas: ad īſulā in q eſtimabāt eē corpus mr̄is vbi cū hȳnis ⁊ orōibus fodientes diuina reuelatōne inuenert corp9 ⁊ ancorā in qua ſueāt in mare piectū ⁊ deportauerūt terſonam Deinde pdcūs phs cū corpore ſancti clementis romā

adiit a multꝭ oñſis miraculꝭ in ecclã
q̃ nunc dr̄ ſancti clemẽtis honorifice
corp9 collocatū fuit. In cronica q̃dã
legitur. ꝙ mai ab illo loco exiccato
a btō cirillo morauorū epō romam
trãſlatum eſt.

De ſancto Criſogono.

Criſogonus iuſſu diocleciani
in carcerem reducitꝰ vbi ſan-
cte anaſtaſie alimonijs foue
ba². Cū ergo anaſtaſiã vir eius in ar
tiſſimã cuſtodiã poſuiſſet: Criſogo
no q̃ eam erudierat talia ſcripta di
rexit. Sancto ꝯfeſſori xpriſti Criſo-
gono. anaſtaſia ſacrilegi iugū mari
ti ſuſcepi. cui9 deo miſerãte thorū mẽ
tita ĩfirmitate declinãs: die noctuqꝫ
dn̄i noſtri Iheſu xp̄i amplector veſti
gia. Cū iſte patrimoniū meū ex quo
illuſtratꝰ cum indignatõne ac turpi
bus idolatris exhauriat me q̊ꝫ velut
magã atqꝫ ſacrilegam cuſtodie tam
grauiſſime mãcipauit ut me vitam
tempalem amittere ſuſpicer. nihil
eñ ſupeſt niſi ut amiſſo ſpū: morti
ſuccũbam. In q̃ morte licet glorier
tñ mea mẽs multū cõteritur ꝙ opes
mee q̃s dō deuouerã a turpibꝫ conſu
mūtꝰ. Vale vir dei a memĩto mei. Cui
Criſogon9 ſic rñt. Vide ne turberꝭ in
hoc ꝙ pie viuẽti tibi inferãtꝰ aduer-
ſa. Nō eñ deciperꝭ ſꝫ ꝓbarꝭ. Cito ad
te placitū tp̄s ꝯuertetꝰ et q̃ſi poſt no
ctis tenebr̃s floridū dei lumẽ aſpici
es. atqꝫ p9 glaciei frig9 aurea tibi tẽ
pora a ſerena ſuccedẽt Vale in dño a
ora ꝓ me. Denicꝫ cū btã anaſtaſia
ſic in cuſtodia artare² a vix ei panis
q̃diãs dare² eſtimãs ſe moriturã: ſã
cto Criſogono eplã ĩ hec verba ſcp̄
ſit. Cõfeſſori xp̄i Criſogono anaſta
ſia. Finis venit corpis Memẽto mei
ut egredientẽ meã aĩa; ip̄e ſuſcipiat
pro cui9 amore iſta ſuſtineo q̃ ex ore
hui9 vetule recognouerꝭ. Cui ille re
ſcripſit. Semp eſt ut lumẽ tenebre
añcedant. Sic etiã p9 infirmitatẽ ſa
lus reuertetꝰ et vita p9 mortẽ ꝓmitti
tur. Vno fine ꝯcludunꝰ a aduẽſa hu
ius mūdi a pſpera: ne vel triſtibꝫ de
ſpatio vꝭ letis elatio dñetur. Vnum
mare eſt in q̃ nauicle corpis noſtri
velificant a ſub vno corporis guber-
natore aĩe noſtre nautico ſūgūtꝰ of-
ficio. Quorũdã g̊ naues fortiſſimis
carinarū nexibꝫ ſolidate: crebros eq̃
ris concitatos fluctus illeſe p̄tereũt
Quorũdã vō fragilis iũctura ligno
rū in trãq̄llo vicinū morti ꝯficiũt cõ
curſū Tu autẽ o xp̄i famula crucꝭ tuo
ꝓheū tota mẽte ꝯſtringe. a teipſã p̄
ꝑa ad op9 dei Igi² dioclecian9 aq̄leie
ꝑtibꝫ poſit9 ceteros xp̄ianos occidẽs
ſanctū Criſogonū ſibi p̄ntari iuſſit.
Cui cū diceret. Accipe ptãtem p̄fe-
ctuꝰ tue a conſolatū gñis tui a ſacrifi
ca dijs. Rñt Criſogon9 Vnū deū ĩ ce
lo adoro a digtates tuas quaſi lutū
ꝯtẽno. Data ergo ſup eū ſentẽtia ad
quendã locū duci² a ibidẽ ꝑtin9 decol
latur Cui9 corp9 ſcũs Zeplus p̄ſbiꝭ
ſepeliuit

De noĩe ſcẽ Katherine.

Katherina dr̄ a katha qđ eſt
vniũſum et ruina quaſi vni-
uerſalis ruina. Omne enim
edificiū diaboli ĩ ea vniũſalꝭ corruit
Nã in ea ruit edificiū ſupbie ꝑ hũi
litatẽ quã ĩ ſe hũit. Carnalꝭ ꝯcupiſ-
centie ꝑ virginitatem quã ſeruauit
Cupiditatꝭ mūdane ꝙ oĩa mūdana
deſpexᵗ Vel katherina q̃i cathenula
Ipſa eñ ꝑ bõ opa q̃nđã cathenã fecꝭ
ꝑ quã vſqꝫ ad celos aſcendit. Que
q̊dẽ cathena ſiue ſcala quatuor gra
dus habet. qui ſunt. innocentia ope
ris. mundicia cordis. deſpectio vani
tatis. locutio veritatꝭ. Quos ꝓpheta
per ordinẽ ponit. d. Q̇s aſcendet in
mõtẽ dn̄i: aut quis ſtabit in loco ſã
cto eius? Et rñt ſibi ip̄i Innocẽs ma
nib9 a mūdo corde q̊ nõ accepit ĩ va
no aĩam ſuã. nec iurauit in dolo ꝓxi
mo ſuo. ꝛc̃. Qualꝭ iſta q̃tuor ĩ btã
Katherina fuerũt pꝫ ex legẽda ſua.
Verū aũt ſit ceteris v̊ginibꝫ glo ſior
q̃ ſola fuit xp̄i ſpõſa familiaior: ple
ne hr̃etur in ſcũario magr̃i Leonardi
de vtino. Hyſtoria

Katherina coſti regis filia om̃iū
liberaliū artiū ſtudijs erudita
fuit. Cū aūt Maxentiꝰ imꝑator oēs
tā diuites ꝙ̄ paupes ad alexādriaꝫ
ꝯuocaſſet ut idolis īmolarēt. ⁊ xp̄ia
nos īmolare nolētes puniret Kathe
rina cū eēt annoꝝ. xviij. in palatio
diuitijs ⁊ puerꝭ pleno ſola remāſiſſꝫ
audiēs aīaliū diuſoꝝ mugitus ⁊ cā
tantiū plauſus: miſſo illuc nūcio in
quiri fecit celeriter qd̓ h̓ eēt. Qd̓ cū
didiciſſet aſſūptis aliq̄bꝫ de palatio
ſigno crucꝭ ſe muniens illuc acceſſit
ibiqꝫ multos xp̄ianos metu mortis
ad ſacrificia duci cōſpexit Que vehe
menti dolore cordis ſauciata: ad im
ꝑatorē ſe audacter ingeſſit: ⁊ ſic ait
Salutatōem tibi ꝓferre: ⁊ ordīs di
gnitas ⁊ rōis via monebat ſi creato
rē celi agnoſceres et a dijs aīm reuo
cares. Stanſqꝫ ante ianuā tēpli per
varias ꝯcluſiōes ſilogiſmoꝝ allego
rice ⁊ metaphorice diſerte ⁊ miſtice
multa cū ceſare diſputabat. Deinde
rediēs ad cōe colloq̊um dixit. Hec ti
bi tanꝙ̄ ſapienti ꝓferre curaui Nūc
āt quare incaſſū ꝯgregaſti hāc mlꝭ
titudinē ad colendā ſtulticiā idoloꝝ
Miraris h̓ tēpliū manū artificuꝫ opa
tū? Miraris ornamēta p̄cioſa que ve
lut puluis ante venti faciē erūt? Mi
rare potiꝰ celū ⁊ terrā mar̓ ⁊ oīa q̄ in
eis ſūt. Mirare ornamēta celoꝝ: ſo-
lem videlicet lunā ⁊ ſtellas. Mirare
famulatū eoꝝ qualiter a mundi ini
tio vſqꝫ ad finē: q̊tidie currūt ad occi
dentē ⁊ redeūt ad orientē ⁊ nūꝙ̄ fati
ganꝰ. Et cū aīaduerteris interroga
⁊ diſce q̊s eoꝝ ſit creator. Cū āt ipſū
ip̄o donante intellexeris: nec ſimileꝫ
illi inuenire valueris: ip̄m adora ip̄ꝫ
glificā. ip̄e em̄ eſt deꝰ deoꝝ ⁊ dn̄s do-
minantiū. Cūqꝫ de filij īcarnatōe ſa
pienter pluria diſputaſſet: ſtupefactꝰ
ceſar non valuit ad hoc rn̄dere. Tan
dem ad ſe reuerſus dixit ad eā. Sine
o mulier: ſine nos ſinire ſacrificiū. et
poſt h̓ tibi rn̄ſa reddemꝰ Precepit er
go eā ad palaciū duci ⁊ cū oī diligē
tia cuſtodiri: admirās nimiā eiꝰ pru
dētiam ⁊ corpis pulcritudineꝫ. Erat
em̄ ſpecioſa valde ⁊ incredibili pulcri
tudine oīm oculꝭ āmirabilꝭ videbatꝭ.
Veniēs ḡ ceſar ad palaciū dixit ka
therine. Audiuimꝰ tuā eloquētiaꝫ ⁊
mirati ſumꝰ tuā prudētiam. ſed in de
oꝝ ſacrificijs occupati oīa plene ītel
ligere neq̊uimꝰ Nūc āt ab initio ꝓ
geniē tuā req̄rimꝰ. Et katherina ad
hec rn̄t. d. Sc̄ptū ē. Nec te collaudes
nec te culpauerꝭ ip̄e. Hoc faciūt ſtul
ti q̊s gloīa vexat īanis. Cōfiteor tn̄
meā ꝓgeniē. n̄ tumore iactātie: ſꝫ hu
militatis amore. Ego em̄ ſū Kathe
rina Coſti regis filia. q̄ ꝙ̄uis in pur
pura nata: ⁊ libealibꝫ diſciplinis n̄
mediocriter inſtructa Hec tn̄ oīa cō
tempſi: ⁊ ad dn̄m ih̓m ꝯfugi. Dij āt
quos tu colꝭ: nec te nec alios iuuare
pn̄t. O ḡ infelices taliū numinū cul
tores quibꝫ aduocata in neceſſitate
nō aſſūt. in tribulatōe nō ſuccurrūt
in piculis n̄ defendūt Cui rex. Si ita
eſt ut aſſeris ḡ totus mūdus errat
⁊ tu ſola verū dicis? Cū tn̄ oē verbū
nō ꝯfirmeꝭ niſi in ore duoꝝ vꝭ triū.
Si angelus eſſes: ſi celica v̊tus tibi
adēet adhuc tibi credē nemo dēreꝫ q̄n
tominꝰ cū feīa fragilꝭ cē ꝓbaris. Cui
illa. Ne obſecro ceſar a furore te vin
ci pmittas. In ſapientis aīo nō ſtet
turbatō dira Sic nāqꝫ poeta ait. Tu
ſi aīo rexerꝭ rex es ſi corpe ſuꝰ. ⁊ rex
Vt video peſtifera calliditate nos il
laqueare diſponis: duꝫ per exempla
ph̓oꝝ ſermonē ꝓtrahē niteris. Vi-
dēs āt ceſar ꝙ eiꝰ ſapie obuiarē n̄ poſ
ſet mādauit occulte ꝑ lrās: ut om̄s
grāmatici ⁊ rhetorēs ad p̄toriū alex
andrie feſtināter venirēt: īmēſa mu
nera recepturi ſi ꝯcionatricē virginē
ſuis aſſertionibꝫ ſuparēt. Adducti
ḡ ſunt de diuiſis ꝓuincijs q̊nq̄ginta
oratores qui om̄s mortales in om-
ni mundana ſapientia excellebant.
Quibus interrogantibꝰ cur de tam
remotis ptibꝰ euocati fuiſſēt: rn̄t ce
ſar Eſt apd̓ nos puella ſenſu ⁊ etiā

prudentia incōpabilis q̄ oēs ſapien
tes cōfutat: a deos nr̄os demones eē
affirmat. quā ſi ſupaueritis: cū ho-
nore magno ad ꝓpria redibitis. Ad
hoc vn⁹ indignat⁹ ſtomachāti voce
rn̄t. O magnū impatoris cōciliū q̄
ob vni⁹ puelle ɔflictū ſapiētes mūdi
de remotis ptibꝫ aduocauit cū vnus
ex noſtris clientul̄ eā poterat leuiſſi
me ɔfutare. Et rex. Poterā q̄dē hāc
vi ad ſacrificādū ɔpellere: ſꝫ meli⁹ iu
dicaui ut a vr̄is argumētis penitus
ɔfutet̄. Cui illi dixerūt Adducat̄ corā
nobis puella ut ſua temeritate ɔui
cta: nūq̄ ſe ſapiētes vidiſſe agſcat.
Sed cū virgo certamē q̄d ſibi immi
nebat didiciſſꝫ: totā ſe dn̄o ɔmenda
uit. Et ecce angl̄s dn̄i aſtitit a ut cō
ſtāter ſtaret āmonuit. aſſerēs ꝙ nō
ſolū ab ill̄ vinci nō poterat: ſꝫ inſup
illa ipōs ɔūſos ad palmaꝫ martirij
deſtinabit. Cū ḡ corā oratoribꝫ addu
cta fuiſſꝫ: dixit impatori. Quali iu-
dicio ɔtra vnā puellā q̄nq̄ginta ora
tores oppōis. q̄s a p victoria remu
nerādos pmittis: a me ſiī ſpe merce-
dis pugnare ɔpellis. Erit tn̄ m̄ mer
ces dn̄s ih̄s xp̄s q̄ eſt ſpes a corona
p ſe certātiū. Verꝫ cū oratoēs deū fie
ri hoīeꝫ: aut pati: īpoſſibile dicerēt.
virgo a hꝰ a gētilibꝫ p̄dictū eē oñdit
Nā plato aſtruit deū circūrotūdū a
detruncatum. Sibilla quoqꝫ ſic ait.
(Felix ille de⁹ ligno q̄ pēdꝫ ab alto)
Cū ḡ virgo cū oratoribꝫ ſapiētiſſime
diſputaret: a deos aptis rōibꝫ ɔfuta
ret: obſtupefacti illi a q̄d dicerēt nō
inuenientes muti penit⁹ fūt effecti.
Tūc impator nimio ɔtra eos furoē
repletus increpare eos cepit: cur ab
vna puella tā turpit̄ ſe vinci pmitte
rēt. Tūc vn⁹ magr̄ alioꝝ ſic ait. No
ueris īpator ꝙ nullus vnq̄ an̄ nos
ſtare potuit q̄n ɔtinuo vinceret̄. Iſta
āt puella in q̄ ſpūs dei loq̄t ſic nos ī
admiratōꝫ ɔūtit ut ɔtra xp̄m aliq̄d
dicere á oīo neſcim⁹ ā penit⁹ formi-
dem⁹. Vn̄ o impator ɔſtāter fatem̄
ꝙ n̄ pbabilioꝛē ſniaꝫ de hijs q̄s vſqꝫ

modo coluim⁹ ptuleris ecce omnes
ad xp̄ꝫ cōuertimur. Audiēs hoc tirā
n⁹ nimio furore ſuccenſus oēs in me
dio ciuitatis cremari iuſſit. At v̄go ip
ſos ɔfortās ad martiriū ɔſtātes ef-
fecit a de fide diligēter īſtruxit Et cū
dolerēt ꝙ ſine baptiſmate decederēt
v̄go rn̄dit Ne timeatis. qꝛ effuſio ve
ſtri ſanguinis vobis baptiſm⁹ repu
tabit̄ et corona. Cū ḡ ſigno crucis mu
niti fuiſſēt a flāmis fuiſſent iniecti:
ita aīas dn̄o reddiderūt ut nec capilli
nec veſtimenta eorū ab igne in ali-
quo lederēt̄. B Cū aūt a xp̄ianis
fuiſſent ſepulti tirān⁹ virgini loq̄t̄
dicens. O virgo gn̄oſa iuuētuti tue
cōſule a p⁹ reginaꝫ in palacio meo ſe
cūda vocaberis a imagine tua in me
dio ciuitati fabricata: a cunctis ve-
lut dea adoāberi. Cui virgo. define ta
lia dicē q̄ ſcel⁹ ſūt etiā cogitare. Ego
me ſponſā xp̄i tradidi. ille gl̄a mea
ille amor me⁹: ille dulcedo a dilectō
mea. Ab eius amore nec blādimen
ta nec tormēta poterūt me reuocare
Tūc ille furore replet⁹ iuſſit eā ſcor
pionibꝫ cedi et ceſam in obſcurū car
cerē trudi. Ibiqꝫ dieb⁹. xij. fame cru-
ciari. Rege aūt p q̄buſdā cauſ in-
ſtātibꝫ ex̄ regiōis ɔfinia pcedēte: regi
na ei⁹ ſcē katherīe nimio amoē ſuccē
ſa cū pn̄cipe militūꝫ noīe porphirio
media nocte ad carcerē virginis ꝓpe
rauit. Qui cū regina introiuiſſet vi
dit carcerē ineſtimabili claritate ful
gentē et angelos plagas virginis
pūgētes. Incipiēs ḡ virgo etn̄a eis
gaudia p̄dicauit a ad fidē ɔuertens
mr̄ij coronā eiſdē p̄dixit. Sicqꝫ vſqꝫ
ad mediā noctē ſermonē ptraxerūt
Que cum oīa porphirius audiuiſſꝫ
ad pedes virginis pcidit a cū ducētis
militibꝫ fidē recepit. Quia vo p duo
decī dies ſine cibo tirān⁹ eā eſſe iuſſe
rat: xp̄s p hos dies miſſa de celo cā
dida columba: celeſti eam cibo refoue
bat. Deīde dn̄s cū multitudīe āgelo
rū a v̄ginū eidē apparuit dicēs Agſce
filia creatorē tuū: p c⁹ noīe laborioſū

ſuiſti ꝯflictū. Conſtās eſto qꝛ tecum
ſū. Rediens igit̄ īpator eā ſibi p̄nta
ri iuſſit Et vidēs eā ſplēdidiorē quā
tāto ieiunio eſtimabat afflictā: pu
tauit ꝙ aliq̄s eaꝫ ī carcere ſuſtētaſſꝫ
⁊ furoē repletꝰ cuſtodes torqueri ce
pit. Jlla vō ait. ego cibū ab hoīe nō
accepi. ſꝫ xp̄s me ꝑ ſuū angelū enu
triuit. Cui impator. Recōde oro qꝺ
moneo in corde tuo: ⁊ noli dubijs rn̄
dere ſermonibꝫ. Nō te q̄ſi famulam
poſſidere cupimꝰ: ſꝫ regia potēs ⁊ ele
cta decore in regno meo triūphabis
Cui virgo Attēde et tu obſecro: ⁊ iudi
cij examē iuridica ſanxione decerne
quē magis eligē debeo: ā potētē glo
rioſū ⁊ decoꝝ: vl̄ infirmū mortalē ig
nobilē ⁊ deformē. Tūc impator indi
gnatꝰ ait. E duobꝫ vnū tibi elige. ā
ſacrifica dijs ⁊ viuas: ā exq̄ſita tor-
mēta ſubi ut ꝑeas Et illa. q̄cūqꝫ tor
mēta poteris cogitare ne differās. qꝛ
carnē ⁊ ſāguinē xp̄o offerre deſidero:
ſic̄ ipē ꝓ me ſeip̄m obtulit. Jpſe em̄
deꝰ meꝰ: amator meus: paſtor ⁊ ſpō
ſus vnicus meus. Tūc q̇dā prefectꝰ
furienti regi ſuaſit ut infra triduum
quatuor rotaſ ſerris ferreis ⁊ clauis
acutiſſimis circūſeptas prepararet.
ut tā horribile tormētū virginē diſſe
caret ⁊ ceteros xp̄ianos tā duē mor
tis exēplū terreret Ordinatū qꝫ eſt:
ut due vno ordine voluerent̄: ⁊ due
alie ecōtrario impetu agerent̄: ut il
le deorſū lacerādo ꝯtraherēt. iſte repu
gnātes ſurſū deuorādo impellerent
Tunc virgo btā dn̄ꝫ exorauit ut ad
laudeꝫ ſui nominis ⁊ ꝯuerſionē ꝑplī
circūſtantis ipſam machinā diſſipa
ret. Et ecce angelus dn̄i cū tāto im-
petu diuellendo molā ꝯcuſſit ꝙ q̄tu
or milia gentiliū interemit Regina
āt vxor eiꝰ que deſuꝑ hoc aſpiciebat
⁊ vſqꝫ tūc ſe celauerat: ſtatim deſcē-
dens impatorē de tanta ſeuicia duri
us increpauit Rex āt furore repletꝰ
cū regina ſacrificare cōtēneret: iuſſit
eā extractis prius mamillis decolla
ri. Que cū ad martiriū duceretur.

Katherinā rogauit ut ꝓ ſe dn̄m pre
caret̄. Que rn̄t. Ne timeas a deo di
lecta regina. qꝛ tibi hodie ꝓ trāſito-
rio regno ꝯmutabiꝰ eternū. ⁊ ꝓ mor
tali ſpōſo tibi īmortalē acq̄res. Tūc
illa ꝯſtans effecta tortores hortaba
tur ne qꝺ iuſſi fuerāt facere morarē
tur. Miſtri igit̄ eā extra ciuitatē ducē
tes ferreis haſtilibꝰ mamillas eius
euellūt: et poſtmodū caput p̄cidūt
Cuiꝰ corpꝰ porphirius rapiēs ſepeli
uit. Seq̄nti die cū de corpe regine q̄
ſtio fieret: ac multos ex hꝭ ad ſuppli
ciū ꝓtrahi tirānus iuberet: porphi-
rius ꝓrūpens in mediū exclamauit
Ego ſuꝫ q̇ xp̄i famulā ſepeliui ⁊ fidē
xp̄i recepi Tunc maxentiꝰ amēs effe
ctus: rugitū terribilem emittēs ex-
clamauit O miſerū ⁊ miſerādū ecce
porphiriꝰ qui erāt vnicus aīme mee
cuſtos ⁊ totiꝰ laboris ſolatiū deceptꝰ
eſt. Qꝺ cum ſuis ꝯmilitibꝰ referret
illi reſponderunt. Et nos xp̄iani ſu
mus et mortē ſubiē pati ſumꝰ. Tūc
ceſar furore ebriꝰ: p̄cepit oēs cū por
phirio decollari: ⁊ corpa eoꝝ canibꝰ
dimitti Deinde btām katherinā ad
uocās ait. Q̄uis reginam arte ma
gica mori feceris: ſi tn̄ reſipiſcer̄ p̄ma
in palacō meo eris. Hodie ā dijs ſa
crifica ā caput tuū amittes. Cui illa
Fac q̄cūqꝫ aīo ꝯcepiſti Paratā nāqꝫ
me videbis ad oīa ſuſtinēda. Data
ġ ſuꝑ eā ſnīa decollari iubetur Que
cū ad paſſionis ſue locū deducta fu
iſſet: erectis in celū oculis orauit di.
O ſpes ⁊ ſalus credentiū. O decus et
gloria virginū ihū xp̄ē rex bone ob-
ſecro te ut quicūqꝫ paſſioīs mee me
moriā egerit: ſeu in exitu aīe: vl̄ in q̄
cūqꝫ nc̄citatē me inuocaueit: tue ꝓpi
ciationis ꝯſeq̄t̄ effectum. Factaqꝫ ē
ad eū vox di. Veni dilecta mea ſpeci
oſa mea. Ecce tibi celi ianua ē apta
Naꝫ ⁊ hijs q̇ paſſiōꝫ tuaꝫ celebraue
rīt optata p̄ſidia ꝓmitto de cel̄ De
niqꝫ cū decollata fuiſſꝫ: de eꝰ corpe ꝓ
ſanguie lac emanauit. Angeli autē
corpꝰ eius accipiētes ab illo loco ad

montē ſynai itinere pluſq̄ dierū .xx. deduxerūt ⁊ ibidem honorifice ſepelierunt. Ex cuius oſſib9 indeſinenter oleū emanat qđ cunctoꝝ debilitū mēbra ſanat. Paſſa eſt autē ſub maxētio ſiue maximino tyranno q̄ cepit circa annuꝫ domini .cccx. Qualiter autē maxentius p hoc ſcelere ⁊ aliis que cōmiſit punitus fuerit in hyſtoria de inuentōe cruc' habet'. ¶ Dicit' ꝙ quidā monachus rothomagēſis ad montem ſinay perrexit ibiqꝫ p ſeptē annos in ſeruitio beate katherine deuotus ꝑmanſit: quā cum inſtātius exoraret ut aliquid de corpore ſuo habere mereret': ſubito rupit de manu illius vnus articulus digitorum: qui donū dei letus recepit: ⁊ ad ſuum monaſteriū deportauit. ¶ Fer' quoqꝫ ꝙ dum quidā beate katherine deuotus exiſteret: ⁊ eam crebro in ſui adiutoriū inuocaret: p proceſſum temporis mētis incuria reſolut9 ⁊ deuotionē mentis perdidit: ⁊ ab ipſi9 inuocatione ceſſauit: qui in oratione poſit9 vidit multitudinē virginū ante ſe tranſeuntiū: inter quas vna erat que ceteris ſplendidior videbatur: que cū ſibi appropinquaſſet faciem ſuam operuit: et ſic ante ipſum facie velata trāſiuit: cuius ſplendorē cum ille nimiū miraret' et que eſſet interrogaret vna ex eis ei reſpondit Hec eſt katherina quā olim cognoſcere ſolitus eras: nunc autē ꝙ eam cognoſcere nō videris corā te ſic velata facie tanq̄ a te incognita ptrāſiuit ¶ Qualiter etiā ſancta virgo ⁊ martir xpiſti katherīa primo ex teutonie partib9 adiacētib9 ceperit venerari: ⁊ feſtum eius ſolemnit' agi: ex quodā miraculo colligit' qđ in camerāco ciuitate imperiali factuꝫ fuiſſe narratur. Dict9 autē eſt locus ille cameracū eo ꝙ ſpecialiter fuerit deputatus ad camerā imperatoris. Ibidē ſiquidē fuit quoddā monaſterium ſanctimonialiū cui preerat q̄dam ſoror: que nō minus rectitudine vite: q̄ nobilitate generis relucēbat. Ipſa vero fratrē quendā habebat militē ſtrenuū qui vice quadam cauſa viſitandi ad eam acceſſit Cumqꝫ abire vellet vnum de familia ſua ibidem militē reliquit egrotantem: quē tamē ſorori ſue: ut eius curam habere diligenter cōmendauit quapropter ſibi a fratre ſuo ɔmiſſū militē cepit viſitare: et qualiter valuit in infirmitate conſolabat'. Ille vero aperuit ei ſecreta cordis ſui dicens: ꝙ amore eius captus eſſet: et niſi ſibi ɔſentiret: ꝙ ſecū concuberet viuere minime valeret Illa vero ut femina caſta et deuota quātum valuit a tam nefando deſiderio ipſū ſancto colloq̄o ⁊ benigno cōſilio auertere nitebat'. Sermo autē ei9 nihil pfecit in eo. Cū autē diabol9 inceſſanter bonis opibus iuſtoꝝ inſidiet': ⁊ iuxta apoſtolū. Bonos mores corrumpūt colloquia praua: ꝙ ipſa eū incauta ipꝫ viſitaē conſueuerat: eiuſqꝫ varijs v̄bis aurē accomodabat ipa ſoror que deuota fuerat p militem illum adeo tētata fuit: ut iam ſecuꝫ ad ſeculū abire vellet. ſed ꝙ ipſa antea valde religioſa fueāt: more ſolito q̄daꝫ nocte altaria ſue eccleſie orōnis gratia pluſtrabat Veniens aūt ad altare btē virginis Marie corā imagine ei9 inter cetera verba ſic beataꝫ Mariā alloq̄tur dicēs. O ſācta matria Ego nimis inflāmata amore illi9 militis ſū ⁊ nūc ꝙ manere nō valeo licentiaꝫ a te accipio: ⁊ locū iſtū tue gratie recōmēdo. Beata autē virgo apparuit ei dicēs. O filia eſto pſeuerans in ꝓpoſito caſtitatē. quoniā filio meo q̄ eſt flos virginū: eaꝫ ſpecialiter toti9 caſtitatis vouiſti. Nihil ei valet vouere vl' aliqđ bonū incoare: niſi in eo velit homo perſeuerare. Tantū enī ſaluator mundi amat caſtitatem ꝙ non niſi de virgine voluit ⁊ potuit naſci. Poſt hec illa ad ſecūdū proceſſit altare: ſcilicet ſancte crucis. ⁊ ꝙ tantū concupiſcentia mala

ſuccēſa eēt ꝙ nullaten⁹ manere poſ-
ſet ī clauſtro ſtās corā crucifixo aſ-
ſeruit. Statimq; dn̄s pendens in cru
ce ei apparuit dicens. O filia dilecta
abſit ut a me recedas: quoniā ſan
guine meo te redemi. Abſit ut vnā
tēptationē ſuperare nō valeas: ꝓ q̄
duriſſima ſuſtinui crucis tormenta.
Vltimo ꝓceſſit ad terciū altare: ſcili
cet btē katherine q̄ ibidem patrona
fuit: ⁊ corā ea ſicut coram alijs fece-
rat ſe penitus ſupata illicita cōcupi
ſcētia aſtruebat ⁊ ſe nullaten⁹ in or
dine poſſe perſiſtere referebat. Tunc
beata Katherina ſibi apparuit cum
om̄i genere tormentorū q̄ pro amo
re xp̄i paſſa fuerat dicēs. Memor eē
debes filia ꝙ cū ego eēm filia regis:
⁊ diuitias ⁊ delicias regni poſſediſſē
ipſas tn̄ ⁊ oēm mūdi gloriā ɔtēpſi:
inſup diris tormētis me tradidi ꝓpt̄
xp̄m. Te ḡ ſine ferro ⁊ ſine ſanguis
effuſiōe ſaltē aliq̄d modicū pati de-
cet ꝓ xp̄o. ſed heu ad tā clemētes ap
paritōes ⁊ allocutōes illa emēdata
nō fuit. ſcd̄a eciā tercia nocte eidē mi
ſere ſorori altaria p̄dicta ꝓſtrāti:
et q̄r licētiā a ſcīs accipiēti eadē viſio
⁊ allocutio ad ſingula altaria facta
eſt. Illa āt in ſuo nefando ꝓpoſito ꝑ
māſit. Et q̄r p̄lata ⁊ magiſtra illius
mōſterij fuerat totā curā illi⁹ cōuen
tus cui p̄erat btē Katherine utpote
patrone illi⁹ loci cōmendauit. Et p̄
ſentat⁹ imagini e⁹ clauib; officij ſui
cū milite ad ſclm̄ clā receſſit. Cunq;
plurib⁹ ānis in ſclo miſera māſiſſet
⁊ ex milite duos filios iā etate ma-
gnos habuiſſet: tandē milite mor
tuo in ſe reuſa ⁊ ɔpūcta dicebat: q̄m
miſeratōes dei multe ſūt nec aliquē
pctōrē ad ſe redire volentē a mīa re
pellit: reuertar ad locū vn̄ exiui: ⁊ h̄
dicēs iter arripuit. ⁊ q̄r nobilis gn̄e
⁊ delicate educata fuerat int̄ ſaxa ā
bulās ſanguine q̄ de nudis ei⁹ pedi
b⁹ fluebat ſua veſtigia rubricabat.
Cū āt ad monaſteriū clā veniſſ; ut
magiſtrā q̄ ſanctimonialib; p̄erat
rogaēt ut ipſam de ſclo redientē ad
p̄mam recipet: ecce res admiranda
btām Katherinā p̄mā om̄iū ſolā
introi⁹ ad feneſtrā ut magiſtrā clau
ſtri ſedentē īuenit. quā cū illa mīme
cognoſceret: illa dixit ei. tēp⁹ eſt ut
ad celā redeā. iā eīn diu vices tuas
ſuppleui. Veni ḡ citi⁹ ut religioſis ve
ſtib⁹ induaris ⁊ locū curāq; tui offi
cij reſumas. nemo eīn ſcit adhuc te
defuiſſe. Illa ḡ nimiū gauiſa ⁊ de tā
to miraculo ſtupefacta clauſtrū in-
trauit: et veſtes ⁊ curā ſui monaſterij
recepit. O q̄ta humilitas ⁊ pietas
btē catherine q̄ ꝑ tot ānos in forma
⁊ habitu p̄dicte ſororis om̄e miſte
riū qd̄ illa tenueāt diligētiſſime ad
īpleuit. O q̄ felices fuerūt q̄ talem
meruerīt hr̄e magiſtrā oīs virtutis
⁊ diſcipline plenā. Illa vero q̄ de ſe
culo reuerſa fuerat cū in matutinis
eēt ſeq̄ntis diei ⁊ cātrix: ei iniūgere
ut ɔſuetū eſt ꝙ nonā lectōnē legerē
ipſa innuēs ſe eſſe debilem lectionē
alterī legendā commiſit. Mane āt
facto pulſari fecit: ut ad capitulū to
tus cōuent⁹ ſororꝝ veniat ut tātū mi
raculū publicaēt. Cūq; oēs cōueniſ-
ſent ipſa oīa q̄ circa eā geſta fuerāt
ꝑ ordinē oīb⁹ enarrauit. Tūc oēs be
nedicebāt ⁊ gl̄ificabāt dn̄m in glo
rioſa virgine ⁊ mr̄e ſua Katherina. Il
la vero ſalubrē p̄nīā agēs poſtmo
dū plena virtutib; in dn̄o obdormi
uit. E Notādū ꝙ btā katherina
admirabil̄ appet in q̄nq;. Prīo ī ſa
piētia. ſcd̄o in eloq̄ntia. t̄cio in ɔſtan
tia. q̄rto in mūdicia caſtitatis. q̄nto
in ꝑuilegio dignitatis. Prīo igit̄ ad
mirabil̄ appet in ſapiētia In ipſa ei
fuit om̄is ſpecies ph̄ie. Ph̄ia eīn ſi-
ue ſapiētia diuidit̄ in theoricā: prac
ticā ⁊ logicā. Theorica diuidit̄ ſc̄m
q̄ſdā in tres. ſ. in intellectualē: nālē
et mathematicā Habuit igit̄ btā ka
therina ſapiā ītellectualē in cogni
tōe diuinoꝝ q̄ maxime vſa ē in diſ-
putatōe ɔ rhetores: q̄b; vnū ſolum
deum verum eſſe ꝓbauit: ⁊ deos oēs

falſos eē ↄuicit ¶ Scḋo habuit natu ralē in cognitōne oīm inferioꝝ qua maxime vſa eſt in diſputatōe cōtra ipatorē ſicut patet ibidē ¶ Tercio ha buit mathematicā in contemptu ter renoꝝ. Hec em̄ ſcientia ſecundū boe tiū ſpeculaͬ formas ſine mateīa. hāc beata Katherīa habuit qn̄ aīm ſuū ab omni materiali amore abſtraxit Hanc em̄ ſe habere oñt cū impatori interroganti rn̄t Ego em̄ ſū katheri na coſti regis filia. que ꝓuis in pur pura nata ⁊c̄. Hac maxime vſa ē cū regina: quā ad ↄtemptū mundi ⁊ de ſpectuꝫ ſui ⁊ deſideriū celeſtis regni aīauit ¶ Practica āt diuidiͬ in tres in ethicā. iconomicā ⁊ politicā Pria docet mores informaeͬ ⁊ ſe virtutibꝫ exornare. ⁊ ꝑtinet ad oēs. Secūda do cet familiā bene ↄponere ⁊ ꝑtinꝫ ad patresfamilias Tercia docꝫ vrbes et populoſa rempublicā bene regere ⁊ ꝑtinet ad rectores vrbiū Hanc etiā triplicē ſciaꝫ btā Katherina habuit Primā em̄ habuit cuꝫ ſe omni moꝝ honeſtate ↄpoſuit. Secundā cū fami liā ſuā q̄ ſibi magna relicta fuit lau dabiliter rexit. Terciā: cū impatorē ſapienter inſtruxͭ ¶ Logica diuidiͬ in tres. in demonſtratiuā ꝓbabilē ⁊ ſophiſticaꝫ. Primū ꝑtinet ad ꝑhos Scḋꝫ ad rhetoēs ⁊ dialeticos Terciū ad ſophiſtas. Hāc etiā triplicē ſciē tiā habuiſſe videꝭ cū de ea ſcribiꝭ. ꝑ varias ↄcluſiōes ſilogiſmoꝝ allego rice atqꝫ metaphorice diſerte ⁊ miſ ſtice multa cū ceſare diſputauit G ¶ Scḋo fuit āmirabiꝭ in eloq̄ntia. Habuit emꝫ eloq̄ntiā facūdiſſiāꝫ in ꝑdicādo ſicut pꝫ in ſuis predicatōibꝫ diſertiſſiāꝫ in rōeꝫ reddēdo ſicut pꝫ cū dicebat īpatori Miraꝭ hoc tēplum maū artificū fabricatū ⁊c̄. Suauiſſi mā in attrahēdo ſicut in porphirio et regina q̄s eloquiȷ̄ ſui ſuauitate at traxit. ¶ Hūit eē efficaciſſiāꝫ eloq̄n tiā in ↄuincēdo ſicͭ pꝫ in rhetoribꝫ q̄s tā patienꝭ ↄuicit. H ¶ Tercio fuͭ am mirabiꝭ in ↄſtātia. Fuit em̄ ↄſtātiſ ſima in minis ⁊ blāꝭ. qꝛ ipſas contēp ſit Vn̄ īpatori ſibi mināti rn̄t. Que cūqꝫ tormēta potes cogitare ne diffe ras. qꝛ carnē ⁊ ſanguinem meū pro xp̄o offerre deſidero It̄ fac q̄cūqꝫ aīo ↄcepiſti. patā ei me videb ad oīa ſu ſtinēda ¶ Secundo fuit cōſtātiſſiā in donis oblatꝭ. qꝛ ea reſpuit Vn̄ cū im pator ſibi ꝓmitteret qꝫ eā in palacō ſecūdā hr̄et rn̄t Deſine talia dicere q̄ ſcelus ſūt eē cogitare ¶ Tercio in ſup plicȷ̄s irrogatis. qꝛ ea ſupauit. ſicͭ pꝫ cū fuit poſita in carcere ⁊ ſup ro tā ¶ Q̄rto fuit āmirabiꝭ in mūdi cia caſtitatꝭ Seruauit eī caſtitatē in ter ea inter q̄ caſtitas ꝑiditari ſolet ¶ Q̄nqꝫ eī ſūt in q̄bꝫ caſtitas ꝑidi taꝭ. ſ. affluētia reſolutēs: optunitas inducēs. iuuētꝰ laſciuiens. libtas ef frenās ⁊ pulcritudo alliciēs. Inꝭ hec btā Katherina caſtitateꝫ ſeruauit. hūit maximā affluētiā reꝝ utpote q̄ tam ditiſſimis pētibꝫ ſucceſſit. hūit optuītatē utpote q̄ ſui dn̄a tota die inꝭ ſuos famulos verſabaꝭ Habuit iteꝝ etatē iuuenilē Iteꝝ ſui libtatē. qꝛ ſola ⁊ libera in palatio remanſit. De hȷ̄s q̄tuor dr̄ ſupͥ. katherina cū eſſet annoruꝫ. xviȷ̄. in palacio diui tȷ̄s ⁊ pueris pleno ſola remāſit. Ha buit etiā pulcritudinē. Vnde dicꝭ qꝫ erat ſpēoſa valde ⁊ incredibili pulcri tudine omīuꝫ oculis āmirabiꝭ vide baꝭ K ¶ Q̄nto fuit āmirabiꝭ in ꝑ uilegio dignitatis. Quedā emꝫ ꝑui legia ſpēalia fueīt in aliq̄bꝫ ſanctis dū decederent: ut xp̄i viſitatio qḋ fu it in ioh̄e euāgeliſta. olei emanatio qḋ fuit in beato Nicolao. lactis effu ſio quod fuit in beato paulo. ſepul cri ꝑparatio qḋ fuit in btō Clemente petitionū exauditio quod fuit in be ata Margaēta qn̄ orauit ꝑ agētibꝫ ſui memoriā. Hec oīa ſiꝭ fuerūt in Katherina ſicut pꝫ ex eiꝰ legenda. ¶ Dubitatio āt hꝫꝭ apud aliq̄s vtꝝ a maxentō vꝭ a maximino martiri zata ſit. Tunc enim tres impium te nebat ſcilicꝫ cōſtātinꝰ q̄ ex traditōe

patna impiū ſuſpſit Maxenti9 max imiani fili9 a ṗtorianis militib3 ro me auguſt9 appellat9: et maximin9 in orientis ptib3 ceſar effect9. Scd3 āt chronicas Maxēti9 rome Maximi= n9 do ī oriēte ɔtra xpianos tirānidē exercebāt. videt̄ ḡ ut aliq̄b3 placz ꝙ vicio ſcriptoris ſit factū ꝙ p Maxi= mino Maxenti9 poneret̄

De ſancto Saturnino et alijs.

Saturnin9 ab apl'oꝝ diſcipu= lis eps ordinat9: in vrbe tho loſana direct9 eſt. Cū āt ipſo ingrediēte demones a rñſis ceſſarēt vn9 gentiliū dixit. ꝙ niſi ſaturninū occiderent: a dijs ſuis nil petit9 obti nerēt Apprehēdentes igit̄ ſaturninū nolentez ſacrificare ad pedes thauri ligauerūt. eūq3 cu3 ſtimulis agitan tes: a ſūma arce p grad9 capitolij p̄ cipitauerūt. Sicq3 cōfracto capite et cerebro excuſſo martiriū ɔſūmauit. cui9 corp9 due femīe rapientes in p= fundo loco ꝓpter metū gētiliū ɔdide rūt. Q8 poſtea ſucceſſores eius ad locū reuerentiorē trāſtuleīt. Fuit alius ſaturnin9 quē rome prefectus diu in carcere maceratū in eculeum leuari: neruis fuſtib9 et ſcorpionib3 cedi fecit. Deinde laterib3 aduſtis de poſitum de eculeo decollari precepit.

Fuit et ali9 Saturnin9 ap8 affricā frater ſci ſatiri Qui cū p̄dicto fratre ſuo et Reuocato et felicitate ſorore di cti reuocati necnō et cu3 ꝑpetua gñe nobili martiriū paſſus eſt. Quoꝝ paſſio alio tp̄e potiſſime recolit̄. Cu3 ergo ꝓconſul eis dixiſſet ut idolis ī= molarent et illi nullaten9 aſſentirēt in carcerē miſſi ſūt. Q8 audiens pr̄ ꝑpetue ad carcerē flens cucurrit. d. Filia qd dixiſti: vel q̄d feciſti? De ho noraſti genus tuū. Nūquid aliq̄s de gñe tuo ī carcerē miſſus fuit? Cū āt audiſſ꜡ ꝙ xpiana ēēt ī eā cū īpetu cu3 digitis ad oculos irruit et ei ocu los iruere volu't. et exclamās egreſ= ſus eſt. Vidit autē btā ꝑpetua hui9 viſionē quā in craſtino ſocijs enar rauit. di. Vidi ſcalam aureā mirabi li altitudine vſq3 ad celū erectā que adeo anguſta erat ut nō niſi vnus et puus aſcēdere poterat In dextra do et leua erant fixi cultri et gladij ferrei limati et exacuti: ita ut aſcendēs ēca vel infra hic nullaten9 reſpicere po= terat: ſed ſemp ad celū eum erectum ſtare oportebat. ſub ea draco teter rim9 et ingentis forme iacebat. et p̄ timore q̄libet aſcendere formidabat Vidit etiā Satirum p eā aſcendentē vſq3 ſurſum et reſpicientem vſq3 ad nos et dicentē. Ne timeatis huc drā conem: ſed ſecuri aſcendite: ut mecū eſſe poſſitis. Hec audiētes omes dō grās egerūt. ꝙ ſe vocatos ad mar tiriū cognouerīt. Pñtati igit̄ iudici cum ſacrificare nollent fecit Saturni num cu3 alijs viris et mulieribus ſe pari. et dixit felicitati. Habes virū? Et illa. Habeo ſed contēno. Cui ille Miſerere tui puella ut viuas maxi= me cum infantē in vtero habeas Ad quē ait Fac de me quicq̄d vis. quia ad tui volūtatē nunq̄ trahere me va lebis. Parentes do beate ꝑpetue cum viro accurrentes infantē puulū bea te ꝑpetue qui adhuc lactabat̄ addu xerunt. Et videns eā pater ſtantem ante prefectū cadens in faciē dixit ei Filia dulciſſima miſerere mei et h9 meſtiſſime matris tue: et hui9 miſer rimi viri tui qui poſt te viuere non valebit. Perpetua vero immobilis ſtabat. Tunc pat̄ filium ad collum eius iactauit et ipſe et mater et mari tus eius man9 tenētes et flētes oſcu labant̄ eam di. Miſerere noſtri filia et viue nobiſcum. At illa ꝓijciens p uulū et illos repellens ait. Diſcedite a me inimici mei: ꝙ non noui vos. Videns autē prefectus eoꝝ cōſtan tiā diutiſſime verberatos in carcere poſuit. Sancti vero du3 plimū meſti eſſent de felicitate q̄ octo iā menſib3 pregnans erat p ea orauerunt: et do lores partus in eam ſubito irruerūt Pepericq3 filiū viuū. Quidam vero

de cuſtodibꝫ dixit ad eā Quid facies cū añ pfectū veneris ſi nūc tā grauit cruciaris. Rñdit felicitas Hic ego p me patiar ibi p me deus patiet. Extractis igit de carcere ligatis p9 tergū manibꝫ ⁊ nudatis natibꝫ p plateas ducūt et dimiſſis beſtijs ſatir9 et ꝑpetua a leonibꝫ deuorāt Reuocat9 ⁊ felicitas a leopardis comedūt Beat9 vo ſaturnin9 gladio capite truncat. circa annū dn̄i. cclvj. ſub valeri ano ⁊ galieno impatoribus.

De ſcō Jacobo interciſo martire.

Jacobus martir cognomēto intercíſus: nobilis gn̄e ſ3 fide nobilior. ex regione pſarū ⁊ ciuitate elape ortūd9 fuit. Hic ex xpianiſſimis parentibꝫ ort9 eſt ⁊ vxorē xpianiſſimā habuit Erat qꝫ notiſſim9 regi pſar. ⁊ int optimates prim9. Accidit āt ut a principe nimio amore ſeduceret. ⁊ ad colendū ydola flecteret. Hec āt mat ⁊ vxor audiētes ptin9 ſibi ſcpſert. di. Obediēdo mortali: deſeruiſti eū q vita eſt. placēdo future cito putredini: deſeruiſti ſempitnū odorē Veitatē in mēdaciū ɔmutaſti. et mortali obtēpans viuoꝝ ac mortuoꝝ iudicē reliqſti. Noueris igit nos amodo: a te futuras extraneas: nec tecū deceteto aliqten9 moraturas. Cū aūt has lrās iacobꝫ legiſſꝫ. amare flens ait. Si mr̄ mea q me genuit: ⁊ vxor mea a me extranee facte ſūt: qnto magis a me extrane9 fact9 eſt de9 me9 Cū ergo p errore ſuo ſe pl̄imū afflixiſſet: nūci9 venit ad pn̄cipē q diceret iacobum xpianū eē. quē pn̄ceps aduocās ait. Dic mihi ſi nazaren9 es? Cui iacob9 Etiā nazaren9 ſū Et ille Ergo mag9 es. Cui iacob9 Abſit a me magū eē. Cū ergo ei multa ſupplicia minaret dixit iacobus. Nō me ɔturbēt minē tue. q: tāqꝫ vent9 flans ſup petrā: ſi tor tu9 aures meas cito ptrāſit. Cui pn̄ceps. Noli imprudent agere: ne graui morte peas. Cui iacob9 Hoc nō mors ſ3 ſomn9 poti9 eſt dicēdū: cū p9 modicū reſurrectio tribuat. Cui pn̄ceps. Nō te ſeducāt nazareni dicētes mortē eē ſomnū. q: magni impatores timēt eā. Cui iacobꝫ. Nos mortē nō timem9 q: de morte ad vitā trāſire ſperam9 Tūc pn̄ceps de cōſilio amicoꝝ hanc ſup iacobū tulit ſniam. ut ad terrorē alioꝝ mēbratim iacob9 puniat. Cū aūt quidā ex cōpaſſione ſup eū fleret ille ait. Nolite ſup me flere ſed ſup voſipſos plāgite. q: ego ad vitā pgo ⁊ vobis ſupplicia eterna debent Tūc carnifices pollicē man9 ei9 dextre abſciderūt. et exclamās iacobꝫ ait. Liberator nazarene ſuſcipe ramū arboris mīe tue Nā a cultore vinee ſarmētū abſcidit vitis. ut poti9 germinet ⁊ vberi9 coronet. Cui carnifex. Si aſſētire vis adhuc tibi pco ⁊ medicamentū adhibeo. Cui iacobus. Nōne pſpexiſti ſtipitē vitis. q: cū amputāt ſarmēta ille nod9 q remanet in ſuo tpe cum terra caleſcere incipit: p ſingula abſciſionis loca pducit germīa Si g vitis putat viciſſitudine tēpis ut germinet: qnto magis fidelis hō q in vera vite xpō ɔpact9 eſt. Tunc accedēs carnifex ſcōm abſcidit digitū. Btūs iacob9 dixit. ſuſcipe duos ramos qs plantauit dextera tua dn̄e. Abſcidit tciū ⁊ dixit iacobꝫ. De triplici tēptatōe liberat9 benedicā prī ⁊ fi. ⁊ ſpūi ſcō Et cū trib9 ereptis de camino pueris ɔfitebor tibi dn̄e. et in choro martirū pſallā noi tuo xpē Abſciſus eſt ⁊ qrt9 ⁊ iacob9 dixit. Protector filioꝝ iſrahel q in qrta bn̄dictōe pnūciat9 es: ſuſcipe a ſeruo tuo ɔfeſſionē qrti digiti tanqꝫ in iuda bn̄dicti. Abſciſo qnto dixit. Cōpletū eſt gaudium meū. Tūc carnifices dixerūt ei. Pce nūc aīe tue ne peas. ne cōtriſteris ſi vnā manū amiſeris: qm̄ multi ſūt vnā manū tm̄ hn̄tes. ⁊ multis diuitijs ⁊ honoribꝫ abūdantes. Btūs iacob9 dixit. Nū paſtores incipiūt pecora tondere nūqꝫ dextꝝ tm̄ vell9 auferūt ⁊ ſiniſtrū dimittūt. Si g pecus

quod animal brutū ē: totū vult vel-
lus amittere: q̃nto magis ego homo
rationalis nō dedignabor ꝓ deo occidi?
Accedentes ergo impij ad sinistram
manū: digitū minimū inciderūt. Et
Jacobus dixit. Tu dn̄e cū magnus
esses minimꝰ ⁊ puus ꝓ nobis fieri
voluisti Et idcirco tibi reddo corpus
⁊ animā quā creasti ⁊ ꝓprio sāguine
redemisti Abscidiꝰ ⁊ septimꝰ digitꝰ ⁊
ait. Septies ī die laudē dixi dn̄o Abs-
cidiꝰ octauꝰ ⁊ dixit Octauo die circū
cisus est ihesus. ⁊ octauo die circūci
ditur hebreꝰ vt trāseat ad legales ce
remonias. ⁊ mens serui tui dn̄e trā
seat ab incircūcis ⁊ coinq̇natū habē
tibus ꝓpuciū: ut veniā ⁊ ↄspiciā faciē
tuā dn̄e. Inciditꝰ nonus ⁊ ait Hora
nona tradidit spm̄ in cruce xp̄s Vn̄
ego dn̄e in dolorē noni digiti cōfiteor
⁊ grās ago. Inciditur decimꝰ ⁊ ait
Decimꝰ nūs est in p̄ceptis. ⁊ Jota est
prima lrā nois ihesu xp̄i Tūc q̇dā de
astantibus dixerunt O dilectissime
quōdā noster ꝓfitē tm̄ corā ↄsule vt
viuere valeas. Licet eīm abscise sint
manus tue: sunt peritissimi medici q̄
tuis doloribꝫ valeāt subuenirē Quibꝫ
Jacobus dixit: Absit a me nephan
da simulatio Nemo ei mittēs manū
ad aratrū ⁊ respiciēs retro aptus est
regno dei Tūc indignati carnifices ac-
cesserūt ⁊ pollicē pedis dextri abscide
rūt. Et iacobꝫ dixit. Pes xp̄i ꝑfora-
tus est ⁊ sanguis exiuit. Absciditꝰ se
cundꝰ pedis digitꝰ ⁊ ait Magna m̄
dies hꝯ est p̄ oībꝫ diebꝫ Hodie q̇ppe
ad deū fortē cōuersus ibo Absciderūt
terciū ⁊ ante ipsū ꝓiecerūt. ⁊ subri-
dens iacobus dixit. Vade ⁊ tercie di-
gite ad socios tuos. quemadmodū
granū tritici multū fructū affert. ita
⁊ tu in nouissimo cū socijs tuis req̇-
esces. Absciditꝰ q̃rtus ⁊ ait. Quare
tristis es aīa mea ⁊ q̃re ↄturbas me?
Spera in deo qm̄ adhuc cōfitebor il-
li salutare vultꝰ mei ⁊ deꝰ meꝰ. Abs-
ciditꝰ q̇ntus ⁊ ait Nūc incipiā dicē
ad dominū: qm̄ dignū me fecē sociū
suis suis Tūc accedētes ad pedē sinis-
trū: digitū puū absciderūt. Et dixit
Jacobꝫ Digite pue ↄfortare q᷑ mag
nus ⁊ puus habēt vnā resurrectōnē
Capillus capitis nō peribit quāto
minꝰ a socijs tuis minime separabe
ris. Absciditꝰ secūdus ⁊ Jacobꝫ ait
Destruite veterē domū: q᷑ splendi-
dior paratur. Absciditꝰ tercius ⁊ ait
Confionibꝫ firmabor intus Abscidi
tur quartus ⁊ ait. Conforta me deꝰ
veritatis. quoniā in te cōfidit anima
mea ⁊ vmbratic Absciditꝰ quintus
⁊ ait. Ecce tibi dn̄e viceesies me im-
molor. Tunc accedentes: pedē dextrū
absciderūt At iacobus ait Nūc offe
ram munꝰ celesti regi ꝓ cuius amo-
re hoc patior. Absciderūt ⁊ sinistꝝ ⁊
ait. Tu es q̇ facis mirābilia. exaudi
me domine ⁊ salua me. Absciderunt
dextrā manū ⁊ ait Misericordie tue
dn̄e adiuuēt me Ad sinistrā ait Tu
es deus q̇ facis mirābilia Addiderūt
dextꝝ brāchiū abscidere Et ait Lau
da aīa mea dn̄m laudabo dn̄ꝫ in vita
mea psallā deo meo q̄diu fuero Abs-
ciderūt ⁊ brachiū sinistrū ⁊ ait Cir
cūdederūt me dolores mortis ⁊ in noīe
dn̄i vindicabor in eis. Tunc acceden
tes absciderūt surā dextri cruris: scin-
dētes vsqꝫ ad femū. Tūc btūs iacobꝰ
ineffabili dolore grauatꝰ exclamās
ait. Dn̄e ihesu xp̄e adiuua me q᷑ cir
cūdederūt me gemitꝰ mortis. Et ait
carnificibꝫ. Carne noua me dn̄s in-
duet quā vr̄a vulnera maculare neq̇-
bunt. Jā carnifices defecerāt. Nā a
p̄ma horā diei vsqꝫ ad nonā in eiꝰ inci
sione insudabāt. Tūc iterꝝ accedētes
sinistri cruris surā abscidēdo vsqꝫ ad
femur extraxerūt. Tūc exclamās be
atus iacobꝫ dixit. Dn̄ator dn̄e exau
di me semiuiuū viuorꝝ ⁊ mortuorū
dn̄s Digitos dn̄e nō habeo vt ipsos
ad te porrigā nec manꝰ vt eas ad te
extēdā Pedes mei trūcati sūt ⁊ genua
denuo demolita vt tibi genua flectē
nō valeā. ⁊ sū velut casura domꝰ ab
latis q̇bꝫ sustentaꝰ colūnis Exaudi

me dñe Jhesu xpriste a de carcere ani
mā meā educ. Hec cū dixiſſet vnus
de carnificibus acceſſit: a caput ei9
amputauit. Xpiani ergo occulte ac
ceſſerūt a corp9 eius rapiētes hōrifi
ce ſepelierūt. Paſſus eſt āt. v. kalē
das decembris.

De ſancto Paſtore.

Paſtor in heremo multis an
nis in abſtinētia magna ſe
affligēs: multa ſāctitate a re
ligione pollebat. Cū āt mr̄ ei9 ip̄ȝ a
frēs ei9 videre deſideraret. ſed nō poſ
ſet: obſeruauit diē Et illis ad eccīaȝ
eūtibȝ ptinus ſe eiſdē obtulit At illi
fugientes a cellā intrātes: in faciē il
lius hoſtiū clauſerūt. Jlla aūt ante
hoſtiū ſtāſ cū nimio fletu clamabat
Paſtor āt ad hoſtiū veniēs dixit ei.
Quid ſic clamas o vetula? Que au
diens vocē ei9 ampli9 clamabat flēs
a dicēs Volo vos vidē filij mei. Qd
eñ ſi videas nos? Nūqd ego nō ſuȝ
mater vr̄a que lactaui vos a iā tota
canis plena? Cui fili9. Hic vis nos
videre aut in alio ſeculo? Que rn̄t.
Si nō videre vos hic videbo vos illic
fili? q ait. Si eq̄nimiter ferre vales
ut nos hic non videas: illic ꝑculdu
bio nos videbis. Que diſceſſit gau
dēs a dicens. Si vos viſura ſum illic:
nolo vos videre hic ¶ Judex puincie
cum abbatē paſtorem videre cuperȝ
ſed nequiret: filiū ſororis ſue tanꝗ̄
malefactorem tenuit a in carcere ip
ſum poſuit dicēs. Si paſtor venerit:
a pro eo interceſſerit: eum dimittam
Mater ergo pueri ad hoſtiū ſenis
plorans: cū ille ſibi nihil rn̄derȝ ait.
Et ſi viſcera ferrea habes a nulla cō
paſſione moueris: ſaltem miſeratio
ſāguinis tui flectat te: a ꝙ vnigeni
tus mihi exiſtit. Jlle autē mādauit
ei Paſtor filios nō gn̄auit. Qua cū
dolore diſcedente dixit ei iudex. ſalteȝ
verbo iubeat: a ego eū admitto. Jl
le auteȝ remandauit ei d. Examina
cauſā ſcd̄m legē. et ſi dign9 morte
haberetur: ptin9 moriat. Si autem
fac quod tibi placet ¶ Docebat āt fra
tres ſic dicēs. Cuſtodire a ſeipm cōſi
derare a diſcretōȝ hec opatōes ſunt
aīe. Paupertas tribulatio a diſcretio
opatōes ſūt ſolitarie vite. Scriptū ē
eñ. Si fuerint hij tres viri noe iob a
daniel. Noe pſonā hȝ nihil poſſidē
tiū. Job tribulatoꝝ Daniel diſcreto
rū. Si duas res oderit mōch9: pt ab
hoc mūdo liber eſſe. Et q̄rēti fratri q̄
eſſēt: Dixit. Repauſatio carnalis a
vana glia. Si vis inuenire reqēȝ in
hoc ſeculo a in futuro. in omi cā dic.
Quis ſū ego? Et n̄ iudices qnq̄ ¶
Cū qdā frat̄ de ɔgregatōe eū offen
diſſȝ: abbas de ɔſilio cuiuſdā ſolita
rij eū expulit. q cū qi flēdo deſpa ret:
abbas paſtor eū ad ſe adduci fecit.
Quē benigne ɔſolās: miſit ad illū
ſolitariū d. Audiēs g de te vidē te de
ſidero. Fatiga ergo te vſq ad me Qt
cuȝ veniſſet dixit paſtor. Duo hoīes
erāt q ambo hēbant mortuos ſuos.
Reliqt autē vn9 mortuū ſuū a abijt
plorare mortuū alteri9 Qd audiēs
ſolitari9 a intelligēs: in ſermone ei9
cōpunct9 eſt. ¶ Cū qdā frat̄ paſtori
dixiſſet ſe ɔturbatū eē a locū illū vel
le deſerere eo ꝙ verba qdā a qdā frē
audiſſȝ q eum nō edificauerāt. Dixit
paſtor ne hec vba crederet: qr vera n̄
eſſēt. Jlle vō vera eē aſſerebat qr fra
ter fidel̄ ea ſibi retulit. Cui paſtor.
Nō eſt fidel̄ q tibi dixit. Nā ſi fidel̄
eſſȝ neqꝗ̄ tibi diceret. Et ille. Ego vi
di ocul̄ meis. Jlle aūt interrogat9
de feſtuca a de trabe qd eſſent? Rn̄t
de feſtuca. qr feſtuca eſſet. Et de tra
be qr trabs eſſet. Et paſtor. pone in
corde tuo. qr peccata tua ſūt ſicut hec
trabs. illius autem verba velut hec
parua feſtuca. ¶ Frater qdam pec
catum grande fecerat volens penite
re triennio. Jnterrogauit ſi multuȝ
eſſet. Qui dixit Multum eſt. a que
ſit9 ſi annū hēc iuberet. ait. Multuȝ
eſt. Aſtantes auteȝ dicebāt vſq ad
xl. dies. Et ille multū eſt. a adiecit.

puto qꝛ ſi ex toto corde homo penitu
erit ⁊ peccatū nō iterauerit ⁊ pn̄iam
triduanā egerit ſuſcipiet dn̄s. ¶ In-
terrogatus de illo q̃ iraſcitur fratri ſuo
ꝗc̄. Ayt ex omni re qua te grauare
voluerit frater tu9: ne iraſcaris adū-
ſus eū: donec oculū dextrū tibi extra
hat. Et ſi aliter feceris: ſine cauſa ſibi
iraſceris. Si aūt q̃s te voluerit ſepare a
dō ꝓ hoc iraſcē ei. ¶ Dixit iterū paſtor
Qꝛ ḡulouſus ē mōch9 nō ē. Qui ma
liciā in corde ſuo tenuerit: monach9
nō eſt. Qui iracūd9 eſt: monach9 nō
eſt. Qui malū ꝓ malo reddit: mona
chus nō eſt. Qui elatus ⁊ v̇bosus ē
monach9 nō eſt. Qui vō vere mona
chus eſt: ſp̄ humilis eſt mãſuet9 ca-
ritate plen9: ⁊ timorē dei ſp̄ ⁊ vbiqꝫ
p̄ oculis hꝫ ⁊ n̄ peccat. ¶ Dixit iterū. qꝛ
ſi ſūt tres ī vnū ex q̃bꝫ vn9 bn̄ q̇eſcat
Ali9 aūt infirme2 ⁊ grās agat. Ter-
cius vō miſter ei9 fit ex ſincerā v̇itate
Hij tres ſiles ſūt velut ſint vni9 ope
ris. ¶ Cū q̃dā frater ſibi cōq̄reret qꝛ mle
tas cogitatōes hn̄s in ipſis piclitaret
eū ſb aere nudo eiecit d. Expāde ſinū
⁊ apphende ventū. Qꝛ ayt. Nō poſſū
Et ille. Nec cogitatōes ꝓhibē potes
ne introeāt. ſꝫ tuū ē reſiſtē eis. ¶ In-
terrogat9 a q̃dā frē q̇d de hereditate
ſibi dimiſſa faceret dixit: vt p9 tres di
es ad ſe rediret. Qꝛ cū rediſſet ayt illi
Si dixero. da illā eccīe: facient inde ꝯui
uia. Si dixero. da eam pentibꝫ nō eſt
tibi merces. Si dixero da: eā pauperi
bus ſecurus eris. q̇cq̇d vis fac. ego
curā nō habeo. hꝰ in vitaſpatrū

¶ De ſancto Johãne abbate

Johannes abbas cū ꝑ annos
xl. in hēmo habitaſſꝫ: interro
gauit eū q̇dā: q̄ntū ex hꝰ ꝓfe-
ciſſet. ⁊ ille dixit. Ex q̊ cepi ſolitari9
eſſe: nunq̄ vidit me ſol mādu cantē
Et iohēs nec me iraſcētē. ¶ Sile fere
legit ibidē. qꝛ cū epiphan9 ep̄s ab-
bati Hilariōi carnes daret. Ille ayt
Ignoſce m̄ qꝛ ex q̊ accepi hitū hūc n̄
mādu caui q̇cq̄ occiſū. Cui ep̄s. Ex q̊
accepi hitū hūc: n̄ dimiſi aliquē dor
mire q̃ aliq̇d adūſū me hr̄et. n̄c dor
miui hn̄s aliq̇d aduerſū aliquē. Cui
ille. Ignoſce m̄ qꝛ melior es q̄ ego. ¶
Volēs Johēs ad ſilitudinē āgelorū
nihil opari: ſꝫ dō ſine intermiſſione va
care ſeipſū expoliauit ⁊ vnā ebdoma
dā in hēmo fec. Cū aūt fame piclita
ret ⁊ aculeis muſcarū ⁊ veſparū tot9
vulneraret reūſus ad hoſtiū fris ſui
pulſauit. Ad quē ille. Qꝛs es tu. Et
ille. Ego ſū iohēs. Frater aūt dixit ei
Neq̄q̄. Johēs ei angel9 fact9 ē: ⁊ in
ter hoies vltra nō ē. Et ille. Vere ego
ſū. Et nō apiens ei: dimiſit eū affligi
vſqꝫ mane. Poſtea apiens dixit. Si
hō es: op9 hēs. Iterū opaē vt paſca-
ris ⁊ viuas. Si aūt angel9 es q̇d q̄ris
intrare in cellā. Et ille dixit. Ignoſce m̄
frater qꝛ peccaui. ¶ Cū aūt moreretur ro
gauerūt eū frēs vt aliq̊d v̇bū ſaluta
re ⁊ ꝯpēdioſū loco hēditatis ſibi relin
q̄ret. Qui ingemiſcēs ait. Nūq̄ feci
ꝓpriam volūtatē nec aliquē docui q̇cq̄
q̊d ꝑus nō fecerā. hec in vitaſpatrū

¶ De ſancto Moyſe abbate.

Moyſes abbas dixit fratri pe
tenti a ſe ſermonē. Sede in cel
la tua ⁊ docebit te vniuerſa.
¶ Cū quidā ſenex infirmat9 in egip
tū ire vellet ne frēs nimis grauaret:
dixit ei abbas Moyſes. Nō vadas
qm̄ in fornicationē caſurus es. Qui
cōtriſtatus dixit. Mortuū eſt corp9
meum ⁊ tu mihi ita dicis. Cū ergo
iuiſſet ⁊ quedā virgo ex deuotōne ſi
bi ſeruiret ille ꝯualeſcens eam viola
uit. Que cū filiū peperiſſꝫ ſenex pue
rū in vlnis accipiēs in die magne fe-
ſtiuitatis que erat in ſiti: eccīam corā
multitudine frm̄ intrauit. Cū aūt oēs
flerēt dixit. Videtis infantē hūc. Fili9
eſt obediētie. Cauete ḡ vobis frēs qꝛ
in ſenectute hꝰ feci. ⁊ orate ꝓ me. Et
ꝑgēs ad cellā ad ꝑſtinū ſtatū reuer
ſus ē. ¶ Ali9 ſenex cū dixiſſꝫ alteri. Ego
mortu9 ſū. ille ait. n̄ ꝯfidas vite donec
exeas de corpe. Nā ſi dicis qꝛ mortu9
es ſathanas tn̄ mortu9 n̄ ē. ¶ Cū frē

qdā peccaſſet: miſit ad abbatē moi
ſen qui accepta ſporta plena arena
venit ad eos. Que cū fratres qdnā
hoc eſſet interrogarent: dixit. Pecca
ta mea ſunt poſt me currentia & non
video ea & veni hodie aliena iudicaē
pctā Illi āt hoc audiētes: fri pepercē
rūt. Sic legit de abbate pori. Nā
cū fres de quodā fre culpabili loque
rent ille tacebat. Cū autē accepiſſet
ſacculū plenū arena retro & de eadē
arena modicū añ ſe ferret: interrogat9
qd h eſſet dixit Multa arena ſūt pctā
mea q poſt me ferens ipa nō cōſidero
nec p eis rogo Modica vo arena ſūt
pctā fris añ me poſita q ſp cōſidero &
ipm iudico cū tñ pctā mea añ me ſp
portare deberē & de ipſis cogitare & p
ips deū rogare. Cū abbas moyſes
fact9 fuiſſet cleric9: et eps ei ipo fuiſſet
ſuphūerale: dixit ei eps. Abbas fa
ctus cādidat9 es. & ille A foris dñe
purpuā vtinā intus Volens eps eū
pbaē: dixit clericis ſuis. ut qñ ad alta
re accedēt: ipm cū iniuria expellerēt
deinde eū ſeqntes qd loqret audirēt
pijcientes g eū foras dixerūt. Exi fo
ras ethyops. Qui egrediens dicebat
Bñ tibi fecerūt cinerate & cacabate
qz cū hō nō ſis qre te in medio hoīm
dare pſūpſiſti. Hec in vitaſpatrū.

De ſancto Arſenio

Arſeni9 cū adhuc in palatio
cōſiſteret: & ut ad ſalutē diri
geret oraret: audiuit. Arſe
ni fuge hoīes & ſaluaberis. Accedēs
igit ad monachalē vitā & ibidē orās
audiuit. Arſeni fuge: tace: quieſce.
Legit enī ibidē de hac qete appetē
da qz cū tres fres mōchi ſci fuiſſent.
vn9 elegit diſcordātes ad pacē redu
cere. Scds infirmos viſitare Terci9 i
ſolitudine qeſcē. Prim9 g laborans
ppt lites hoīm nō poterat oib9 placē
& tedio vict9 venit ad ſcdm quē inue
nit aīo deficientē & mandatū pficere
nō valentē. Et cōcordātes ad terciū
qui erat in ſolitudīe venerūt. Cui cum
tribulatōes ſuas narraſſēt: ille miſ
ſa aq in ciphō dixit. Attēdite ī aquā
Et erāt cōmota & turbulēta Et rurſus
dixit. Attēdite mō quō qeta & limpi
da facta eſt. Qui cū intēderēt & vul
tus ſuos viderēt ait. Sic q in medio
hoīm cōſiſtit: p turba non videt pctā
ſua. Cū aūt qeuerit tūc pctā ſua vide
re valebit. Quidā etiā cum inue
niſſet quendā in heremo: velut beſ
tiā herbā manducantē & nudū: cur
rebat p9 ipm fugientem. d. Expecta
me qz ppter deū ſequor te. Et ille Et
ego ppter deū fugio te. Cū aūt veſtē p
ieciſſet expectauit eū di. Qm mate
riā mundi piecisti a te expectaui te.
Cui ille. dic m quō ſaluus efficiar. q
rñs ait. Fuge hoīes & tace. Matro
na quedā nobilis ſenex venit ut ab
batē arſeniū ex deuotōe videret Qui
rogat9 a theophilo archiepō ut ſe vi
deri pmitteret: nullatenus acqeuit.
Tandē illa ad cellā eius pperās: ipm
foris ante oſtium celle inuenit. & ſe
ad eius pedes pſtrauit. Ille āt cū i
dignatione nimia leuauit eam di.
Si vis videre faciē meā vide. Illa autē
pre cōfuſione & verecūdia faciē ei9 nō
cōſiderauit. Cui ſenex. Quō cū mu
lier ſis tantā nauigationē facere p
ſumpſiſti? Ecce enī romā redibis et
qz abbatē arſeniū videris aliis mu
lieribz enarrabis & ille fient venient
ut videant me. Et illa. Si deo dāte ro
mā redieco: nullam huc venire pmit
tam. Sed ſaltē obſecro ut ores p me
& mei memor ſis. Cui ille. Oro deum
ut deleat memoriā tuā de corde meo
Et illa audiens nimiū turbata in ci
tatē venit. & p triſticia febricitare ce
pit. Qd archieps audiēs ad eā cōſo
landā acceſſit. Illa aūt cōtriſtata di
cebat. Ecce ego contriſtata morior.
Cui archieps. Neſcis qz mulier es:
& inimicus p mulieres ſcōs impug
nat? Et ppterea ſenex hoc dixit. Nā
p aīa tua ſp orat et ſic cōſolatōe rece
pta cū gaudio ad ppa remeauit De
qdā alio patre legit. qz cū diſcipul9

eius ſibi dicēt Senuiſti abba Acceda
mus paꝝ ītꝰ mūdū Jlle apt. Vbi ñ
eſt mulier ibi eamꝰ Dixit ei diſcipl'
Et vbi ē locꝰ ñ hñs mulierē ñ forte
ſolitudo. Cui ille. ī ſolitudinē me tol
le ¶ Aliꝰ ect' frat' cū matrē ſuā vetulā
trās fluuiū portare debēt: ille manꝰ
ſuas ꝯtinuo pallio eiꝰ inuoluit. Cui
illa dicebat Vt qd ſic opuiſti manꝰ
tuas o fili. Cui ille rñt. Corpꝰ muli
eris velut ignis exiſtit. ⁊ ex eo ꝙ te
ꝯtingebā aliaꝝ m̄ feiaꝝ mēoria in
aīa veniebat B ¶ Arſeniꝰ āt p totū
tp̄s vite ſue ſedēs ad opus manuū
ſuaꝝ pānū hēbat ī ſinu ꝑpt' lacmas
q̄ crebro de ocul' eius currebāt totā
noctē inſōnē ducebat. Mane aūt cū
ꝑpt' nature laſſitudinē dormitatōi
inſiſtē vellet: dicebat ſōno Veni ſue
male Et ſurripiebat paꝝ ſōni ſedēdo
⁊ ſtati ſurgebat d. Sufficit mōcho ſi
dormierit vna hora. ſi tñ ē pugñtor ¶
Cū pr ſci Arſenij nobiliſſimus ſena
tor vitā ſiniēs ⁊ teſtamentū faciens
magnā hēditatē Arſenio dimiſiſſꝫ
Magiſtrianus ꝑdictū teſtamētū ad eū
detulit Qd ille accipiēs ſcindē voluit
Magiſtrianꝰ aūt eiꝰ pedibꝫ ꝓuolutꝰ: ro
gauit ne h̄ facēt. qꝛ caput eiꝰ ꝑſcin-
deret. Cui arſeniꝰ. Prius mortuꝰ ſū
ꝙ ille. ipē ḡ cū modo mortuꝰ ſit quō
me fecit heredē. Et remiſit teſtamētū
nihil recipe volēs ¶ Quadā vice fcā
ē vox ad eū d. Veni ⁊ oñdā tibi opa
hoīm. ⁊ eduxit eū in q̄ndā locū: oſten
ditqꝫ ethiopē incidentē ligna ⁊ faci-
entē ſarcinā grādē quā portaē ñ po-
terat Deinde ligna iteꝝ incidebat ⁊
ad ſarcinā addebat Et hoc faciebat
diutiꝰ Oñditqꝫ hoīeꝫ rurſū haurien
tē aquā de lacu ⁊ effundētē aquā in
ciſternā ꝑtuſā q̄ aquā refūdebat in
lacū ⁊ ipſā ciſternā quā īplebat Et
oñdit ei tēplū ⁊ duos viros in equis
portātes lignū trāſuerſū Volētes āt
introire ī tēplū ñ poterāt eo ꝙ lignū
in trāſuerſo portarēt ⁊ expoſuit ei d.
Hij ſūt q̄ portāt q̄ſi iugū iuſticie cū
ſupbia ⁊ ñ hūiliant ꝑpt' qd remanēt
foris a regna Qui ligno incidit hō ē in
pctis. ⁊ p eo vt agat pniaꝫ ñ ſbtra-
bit de pctis ſꝫ addit iniqtates iniq-
tatibꝫ Qui aūt aquā haurit hō ē bō
opa faciēs: ſꝫ qꝛ cū eis ſūt mixt' mala
pdidit opa ſua ¶ Veſpē ſabbati ve-
niēte die dñico relinqbat opa ſua pꝰ
ſolē ⁊ extēdebat manꝰ ſuas ad celū
donec mane in die dñico ſol aſcendēſ
faciē eius illuſtrabat ⁊ ſic reſidebat
Hec in vitaſpatrū

¶ De ſancto Agathone abbate

Agathon abbas p trienniū
lapidē in os ſuū mittebat do
nec taciturnitatē diſcēt. Aliꝰ
qꝫ frat' cū intraſſꝫ ꝯgregationē dixit
int' ſe. Tu ⁊ aſinꝰ vnū eſto. Sicut ḡ
aſinꝰ vapulat ⁊ nō loq̄t' Jniuriā pa
titur ⁊ ñ rñdet. ſic ⁊ tu ¶ Aliꝰ āt frat'
a mēſa expulſus nihil rñt Poſtmo
dū int'rogatꝰ apt. Poſui ī corde meo
ꝙ eq̄lis ſim cani q̄ cū ſectatur foras
egredit'. Jnt'rogatꝰ agathō q̄ v'tus
plꝰ hēt labor' rñt Puto nō eē taleꝫ
laborē q̄lē orarē deū. ¶ Nā inimici ſp la
borāt eiꝰ orōnē interrūpe ¶ Nā in cete
ris laboribꝫ hō aliquā requiē poſſidꝫ
Orator āt opꝰ hꝫ magni ꝯtaminis
¶ Jnt'rogatꝰ agathō a q̄dā frē quō
cū fribꝫ hitare deberet: ait. Sic in ꝑma
die ⁊ nō aſſumas fiduciā. nō eſt eñi
peior paſſio ꝙ fiducia Genitrix ē eñi
oīꝫ paſſionū ¶ Dixit iteꝝ. Jracūdꝰ ſi
mortuos ſuſcitaret nō placēt alicui:
vel deo ꝑpt' iracūdiā ſuā. Frat' q̄dam
iracūdꝰ intra ſe apt: ſi ſolꝰ habitarē
ad irā nō ita cito moueret. quadā vi
ce dū vrceolū aqua impleret ⁊ v'ſus
eſt. Jmpleuit ſcdō ⁊ v'ſus eſt. Tercio
impleuit ⁊ v'ſus eſt. Qui furore ꝯ-
motus vaſculū fregit. Jn ſe aūt reuſ-
ſus cognouit qꝛ ab eodē demone ira
cundie ſit illuſus. Et dixit. Ecce ſolꝰ
ſū ⁊ tñ ira me vicit. Reuertar ego in
ꝯgregationē. qꝛ vbiqꝫ labor ⁊ vbiqꝫ
patiētia: ⁊ adiutorio dei opus eſt
Econtra erāt duo fratres qui multiſ
annis inuicē ꝯuerſantes nunꝗ̄ ad

iracundiā poterāt ꝓuocari. Quadā
vice dixit vnus alteri. Faciamus et
nos litē ſicut homines de mundo litē
faciunt Et ille. Neſcio q̄liter fiat lis
Et ille Pono in medio lateruli ā dico
meū eſt. tu āt dic. Nō: ſꝫ meuꝫ ē ⁊ ī
fiet litis initiū Poſita eſt ḡ teſta in
medio. dixit vn9 Meū eſt Et alt̄ dixt
nō tuū ſꝫ meū eſt. Sꝫ ille rn̄t. Etiā tu
um eſt tolle ḡ ⁊ vade. Et diſceſſerūt
nec int̄ ſe ꝯtēdere potuerūt. Erat aūt
abbas agathon ſapiēs ad ītelligē-
dū. īpiger ad laborādū. parc9 in cibo
et veſtimēto. Dixit aūt. Scd̄m volū-
tatē meā nūq̄ dormiui retinēs ī cor
de adūſus queq̄ doloreꝫ: nec dimiſi
dormire aliū hn̄tē adūſū me aliq̇d.
Moritur9 q̄ꝫ agathon tribꝫ diebꝫ mā
ſit īmobil̄ aptos tenēs oculos. q̄ cū
pulſaret̄ a fr̄ibꝫ rn̄t. In ꝯſpectu d̄ıni
iudicij aſſiſto. Dicūt ei. Et tu times
Et ille in cuſtodiēdis mādatꝭ dei vir
tute q̄ potui laboraui. Sed hō ſū ⁊ ne
ſcio vtꝝ placuerūt opa mea dn̄o. Di
cūt ei. Et nō ꝯfidis de opibꝫ tuis. q̄
ſm deū ſūt. Et ille. Nō p̄ſumo donec
venero an̄ illū Aliter em̄ ſūt iudicia
dei. aliꝭ hoīm Cū aūt adhuc eū interro
gare vellēt ait. oñdite caritatē ⁊ no-
lite mecū loq̇. q̄ occupatus ſū Quo
dicto ſtatī ſpm̄ cū gaudio emiſit Vi
debāt em̄ eū ſalutando colligere ſpi-
ritū. queādmodū ſi q̇s ſalutet ami
cos ſuos dilectos. hec in vitaſpatꝝ.

De ſancto Barlaam.

Barlaam cuius hiſtoriā iohā
nes damaſ. diligenti ſtudio
ꝯpilauit: opāte ī eo d̄ina grā
ſcm̄ ioſaphat regē ad fidē ꝯūtit Ete
nim cū vniuerſa india xp̄ianis ⁊ mō
chis plena eēt: ſurrexit q̇dā ꝑpotēs
rex noīe auennyr q̇ xp̄ianos ⁊ preci
pue mōchos plurimū ꝑſeqbaꝛ. Acci-
dit aūt ut quidā regl̄ amic9 ⁊ ī pala
tio ſuo prim9: d̄ina ꝯmonit9 grā re-
giā aulā relinq̄ret ⁊ mōſticū habitū
introiret Qd̄ rex audiēs ⁊ p̄ ira inſa
niens eū per queq̄ deſ̄ta req̄ri fec̄ et

vix inuētū ad ſe adduci mādauit Vi
dēſq̄ꝫ eum vili tunica cooptū ⁊ fame
maceratū q̇ ſplēdidiſſimis veſtibꝫ or
nabaꝛ et multꝭ diuitijs affluē cōſue
uerat Dixit ei. O ſtulte ac mentꝭ ꝑdi
te: cur honorē in ꝯtumeliā ꝯmutaſti
et te ludū puerorꝝ feciſti? Cui ille. Si
h9 rōem a me audire deſideras: īimi
cos a te ꝓcul abijcies. Rege aūt qui
eēnt hm̄oi inimici querēte ait. Ira
et cōcupiſcētia. hec em̄ impediūt ne
veritas videaꝛ. Aſſideant aūt ad au
dientiā dicendorꝝ prudētia ⁊ eq̇tas.
Cui rex. Fiat ut loq̄ris. Et ille Inſi
piētes ea q̄ ſūt deſpiciūt q̄ſi nō ſint.
q̄ vō nō ſūt q̄ſi ſint apprehēdē moliū
tur. Qui āt nō guſtauerit eorꝝ q̄ ſūt
dulcedinē: nō poterit eorꝝ que nō ſūt
addiſcere veritatē. Multa aūt illo de
miſterio incarnatōis ⁊ fidei ꝓſeq̄n
te: ait rex. Niſi tibi in pn̄cipio ꝓmi
ſiſſē q̄ de medio ꝯſilij irā remouerem
nūc vtiq̄ꝫ igni tuas carnes traderē.
ſurge ḡ ⁊ fuge de ocul̄ meis: ne vltra
te videā ⁊ male te ꝑdā. Vir āt dei tri
ſtis abſceſſit eo q̄ martiriū ꝑpeſſus
nō eēt. interea cū rex liberos nō hēet
puer ei pulcherrim9 naſcitur ⁊ ioſa-
phat appellaꝛ. Cōgregante aūt re-
ge infinitā multitudinē ut dijs ꝓ or
tu pueri immolarēt. lv. aſtrologos
cōuocauit: a q̇bꝫ q̇d futurꝝ eſſet de fi
lio ſuo: diligēter queſiuit. Cunctis
autē reſpondētibꝫ eū magnū in potē
tia ⁊ diuitijs futurꝝ: vn9 ſapientior
ex ipſis dixit. Puer iſte qui nat9 eſt
tibi o rex nō in tuo erit regno: ſed in
alio incompabilꝭ meliori. Nam il-
li9 quē pſeq̄ris xp̄iane religionis ut
eſtimo futurus ē cultor. hec āt n̄ a ſe
ſꝫ inſpirāte deo dixit. Audiēs hoc rex
plurimū expaueſcēs in ciuitate ſeorſum
palaciū ſpēoſiſſimū ꝯſtrui fecit ⁊ ibi
puerꝝ ad hitandū poſuit: ibi ſecū iu
uenes pulcherrimos collocauit: p̄ci-
piens ill̄ ut nec mortē nec ſenectutē
nec infirmitatē vl̄ pauptatē vl̄ ali-
quod qd̄ poſſet ſibi afferre triſticiaꝫ
nominarēt ei. ſed oīa iocunda illi

ꝓponerēt q̃tenus mens eiuſ leticijs
occupata nihil de futuriſ cogitaē poſſꝫ
Si quē vero miniſtrātiū infirmai cō
tigēt hūc ꝓtin9 rex ꝑ̄apiebat ejci a:
aliū loco ei9 incolumē ſb rogari Pre
cepitq3 ne ſibi de deo aliquā facerēt
mēſionē ¶ Eo tpe eāt cū rege vir q̄dā
xp̄ianiſſim9 ſꝫ occult9 q̄ int̄ nobiles
regiſ p̄ncipes p̄m9 eāt. H dū aliqñ cū
rege ad venandū iuiſſꝫ hoiem quēdā
pauperē pede leſū a beſtia habētē a
in t̄ra iacentē inuenit. a q̄ rogat̄. vt
ſe ſuſcipe deberet q2 ſibi in aliq̄ forſi
tan ꝓdeſſe poſſꝫ Cui miles dixit Ego
q̄dē te libent̄ ſuſcipio ſꝫ in q̄ vtil̄ in=
ueniariſ ignoro Et ille Ego hō ſū me
dicus v̄boꝝ Si em̄ aliq̄s in v̄bis leda
tur ꝯgruā ſcio adhibē medelā Miles
aūt ille h ꝓ nihilo reputauit. ꝓpt̄ deū
tñ eū ſuſcipiēs: ei9 curā egit Viri aūt
q̄dā inuidia malicioſi videtes ꝑ̄dc̄3
p̄ncipē in tāta grā regiſ eē ipſū apud
regē accuſauerūt. q2 ñ ſolū ad xp̄ia=
noꝝ fidē declinaſſꝫ: ſꝫ inſup regnū ſibi
conare ſurripe. turbā etiā ſollicitās
a ſibi ꝯciliās. Sꝫ ſi h inquiūt ita eſſe
o rex ſcire deſiras. ipſū ſecretū aduo
ca a vitā hāc cito finiēdā ꝯmēora a
gloriā regni ſibi te velle derelinq̄re
a mōchoꝝ hitu3 aſſumē aſſeras: q̄s
tñ ig̊rant̄ acten9 fueras pſecut9. Et
tunc videb q̄d tibi rñderit Qd cū rex
oīo vt illi ſuaſerāt feciſſꝫ: ille doli ig=
narus pfuſus lac̄mis ꝓpoſitū regis
laudauit: a vanitateſ mūdi rememo
rās: q̄̃to ci9 h adimplendū cōſuluit
Qd rex audiēs a verū eē qd̄ illi dixe=
rāt credēs furore replet9 eſt: nihil tñ
ſibi rñt Vir aūt ꝓpendēs q2 rex ḡuit̄
v̄ba ſua acceptat: tremēs abſceſſit:
a medicū ſe hr̄e v̄boꝝ recolēs: oīa ſi=
bi narrauit: Cui ille Notū tibi ſit q2
rex ſuſpicat̄ vt ꝓpt̄ hoc dixeriſ: q2 ei9
regnū velis inuadē Surge ḡ a comā
tuā tonde: a veſtimēta abjciēs ci=
ciū indue. et ſūmo diluculo ad regē
ingredē. Cūq3 rex q̄d ſibi h velit int̄=
rogauerit: rñdeb Ecce rex pat9 ſū ſeq̄
te. Nā etſi via p quā cupis ire diffi

cilis ſit: recū tñ exiſtēti facil̄ m̄ erit.
Sic̄ em̄ me ſociū hūiſti in pſperiſ: ſic
hēbis pit̄ in adūſis. Nūc ḡ p̄ſto ſū
q̄d morariſ. Qd cū ille p ordinē fe=
ciſſet rex obſtupuit a falſarios argu
ens: virū ampliori honoē ditauit ¶
Filī9 ḡ e9 in palacō educat9 ad etatē
adultā puenit: a in oī ſapiētia ple=
ne edoct9 fuit. Admirās āt cur pr̄ eū
ſic recluſiſſꝫ vnū de cōſ̄uis ſibi famili
ariorē ſecreto de hac re int̄rogauit d.
ſe in multa meſticia poſitū p eo q2 ſi
bi foras egredi ñ liceret. adeo vt nec
cibus ſibi ſapet neq3 pot9. Qd pat̄
audiēs a dolens equos idoneos ſibi
pari fecit: a choros plaudētes añ eū
mittēs: ne q̄d ſibi fedū occurreret di
ligēter ꝓhibuit. Predicto ḡ iuuene
taliť ꝓcedente q̄dā vice vn9 leproſus
a vn9 cecus ſibi obuiauerūt. Quos
ille vidēs a ſtupēs q̄ ſint a q̄dnā ha=
beant inq̄ſiuit. Et dixerūt miniſtri.
Paſſioues iſte ſūt q̄ hoib3 accidunt
Et ille Omnib3 hoib3 hec ꝯtingē ſo=
lent? Negātib3 illis rñt. Noti ḡ ſūt
q̄ hoc pati debeant An ſic indiffinite
ꝓueniūt? Et illi. Et q̄s hominū ſciē
futura valet? Valde igit̄ anxius eſſe
cepit ꝓ icōſuetudine rei. Alia vice
quēdā valde ſenē rugoſā hñtē facie3
a dorſū incuruatū a cadentib3 dētib3
balbuciēdo loquētē inuenit. Stupe=
factus aūt diſcē cupit viſionis mira
culū. Cūq3 didiciſſet q2 ꝓpter annoꝝ
multitudinē ad talem ſtatū veniſſꝫ:
ait. Et quis eſt hui9 finis? Dicūt ei
Mors. Et ille. Eſt ne mors omniū:
vel aliquoꝝ. Cūq3 didiciſſꝫ oēs mori
debere interrogauit. Jn q̄t ānis hec
ſupueniunt? Et illi. Jn. lxxx. vel. c.
annis ſenectus inducit deinde mors
ſubſequitur. Hoc ergo iuuenis fre
quēter in corde ſuo recogitās: in mul
ta deſolatōne erat. ſꝫ corā pr̄e leticiā
p̄tendebat: pluriñū deſiderās i hmōi
dirigi a doceri ¶ Igit̄ q̄dā mōchus
vita a opinione pfect9 hitans in de
ſerto terre ſenaar noīe Barlaā: h q̄
circa regiſ filiū fiebāt p ſpm̄ cognouit. a

mercatoris habitū ſumēs ad ciuitateꝫ
illā deuenit Accedenſqꝫ pedagogo fi=
lij regis locutꝰ eſt. d. Ego cū negocia
tor ſim lapidē ꝑcioſū venalē habeo q̄
cecis lumē tribuit. ſurdis aures apit
mutos loq̇ facit: inſipiētibꝫ ſapien=
tiā infundit Nūc ergo duc me ad fi
liū regis. ⁊ hūc ſibi tradā. Cui ille.
Videris hō nature prudentis: ſed ver
ba tua prudentie nō cōcordant. Ve
rumptn̄ cū lapidū noticiā habeam:
ipſum lapidem mihi oſtēdas ſi talis
ut aſſeris fuerit ꝯprobatꝰ: a filio re
gis hōres maximos conſeq̄ris. Ad
quē ille. Lapis meꝰ hāc inſup habꝫ
virtutē. qꝛ qui nō habꝫ ſanā oculoꝝ
aciem ⁊ q̇ nō ſuat integrā caſtitatē
ſi forte illū aſpexerit: ipſā virtutē vi
ſibilē quā habꝫ ꝑdit. Ego āt medi=
cinalis artis nō exꝑs video te ſanos
oculos nō hr̄e. Filiū aūt regis audi
ui pudicū eē: ⁊ oculos pulcherrimos
⁊ ſanos hr̄e. Cui ille. Si ſic eſt: noli
m̄ oñdere: qꝛ et oculos ſanos nō hēo
⁊ in pc̄c̄is ſordeſco. Nunciās ergo hō
filio regꝪ ipſū ad eū q̄ꝙ̄ tociꝰ introdux
it. Cū ergo introductꝰ fuit: ⁊ rex euꝫ
reuerēter ſuſcepiſſꝫ. ait Barlaā. Hec
rex bn̄ feciſti: qꝛ deforis ꝑuitati appa
renti nō attendiſti. Nam rex quidā
magnꝰ in curru deaurato ꝓcedēs: cū
q̇buſdā attritas veſtes indutis ⁊ ma
cie attenuatis obuiaſſꝫ ꝯtinuo de cur
ru exiliēs ad eoꝝ pedes ꝓcidēs: ipſos
adorauit. ⁊ ſurgēs eos oſculatꝰ eſt.
ꝓceres āt eiꝰ indigne hō ferētes: ſꝫ re
geꝫ ſup hoc arguere formidātes: fr̄i
regis retulerūt: quō rex magnificē=
cie regali indigna feciſſet. Frater aūt
regē ſup hoc redarguit. Erat āt regꝪ
cōſuetudo qꝙ qn̄ aliq̇s morti tradēdꝰ
erat: rex an̄ eiꝰ ianuā ꝑconē cū tuba
ad hō deputata mittebat Veſpe ḡ ve=
niēte an̄ fr̄is ianuā tubā ſonare fec.
Quod ille audiēs ⁊ de ſalute ſua deſpe
rās: totā noctē inſōnē duxit et teſta
mētū fecit Mane āt facto indutꝰ ni=
gris veſtibꝫ: cū vxore ⁊ filijs ad fores
palacij lugēs acceſſit Quē rex ad ſe
ingredi faciēs dixit O ſtulte ſi ꝑconē
fr̄is tui cui nihil te deliq̇ſſe cog̃ſcis
adeo timuiſti: quō ꝑcones dn̄i mei in
quē adeo peccaui timē nō debeā: q̇ ſo=
nabili tuba m̄ mortē ſignificāt et ter=
ribilē iudicis aduētū denūciāt. Dein
de q̄tuor capſas fieri iuſſit: et duas
earū extrinſecus auro vndiqꝫ opiri
oſſibꝫ mortuoꝝ putridis impleri fe
cit. duas vo pice liniri ⁊ gemmis ⁊
margaritꝪ ꝑcioſꝪ ipleri fecit Vocāſqꝫ
illos mag̃tos q̇s ſciebat apd̓ fr̄eꝫ q̄
rimoniā depoſuiſſe. iiij. illas capſas
an̄ ipōs poſuit: ⁊ q̄ ꝑcioſiores eſſent
inq̇ſiuit Illi vo duas deauratas ma
ioris eē ꝑcij iudicauerūt. Precepit ḡ
rex deauratas apiri: ⁊ ꝯtinuo in̄ fetor
intolerabilꝪ emanauit. Quibꝫ rex.
Hec illꝪ ſilēs ſūt q̇ glorioſis veſtibꝫ ſūt
amicti: intꝰ vo imūdicia viciōꝝ ſunt
pleni. Deinde alias apiri fecit: ⁊ ecce
odor inde mirabilꝪ exalauit. Quibꝫ rex
Iſte illꝪ pauperrimis q̇s honoraui ſilēs
ſūt: q̇ etſi vilibꝫ veſtibꝫ opiāt: intus
tn̄ oīm virtutū odore reſplēdēt. Vos
āt ſolū q̄ deforis ſūt attēditis ⁊ q̄ deīn
tus ſūt nō ꝯſideratis. Scd̓m ḡ illū regē
tu qꝫ feciſti bn̄: ſuſcipiēs me Incipi
ens ḡ Barlaā cepit ei de mūdi creati
one ⁊ hoīs ꝑuaricatōe: ac filij dei in=
carnatōe: paſſiōe: reſurrectōe lōguꝫ
ſmonē retexē: necnō ⁊ de die iudicij
⁊ de retributōe bonoꝝ ⁊ maloꝝ mul
ta ꝓferre: et ſuiētes idolꝪ pl̄m̄ expro
brare: ac de eoꝝ fatuitate tale exēplū
ponere: dicēs Sagittarius quidā aui
culā puā nomine philomenā capi=
ens cū vellet eā occidere: vox data eſt
philomene ⁊ ait. Quid tibi proderit
o homo ſi me occideris? Non enī ven
trē tuū de me implere valebis. Sꝫ ſi
[illegible]e dimittē velles tria tibi documēta
darem: que ſi diligentiꝰ conſeruares
magnā inde vtilitatē cōſequi poſſes
Ille vo ad eiꝰ loquelā ſtupefactꝰ ꝓ
miſit qꝙ eā dimitteret ſi hec ſibi docu
mēta ꝓferret. Et illa. Nunq̄ꝙ̄ rem q̄
apprehendi nō poteſt: apprehendere
ſtudeas. De re perdita irrecupabili

nunq̄ꝫ doleas. Verbo incredibili nū-
q̄ꝫ credas Hec tria custodi et bene ti
bi erit Ille autem ut promiserat eā
dimisit. Philomena ergo p aera vo
lās: dixit ei. Ve tibi: ve q̄ꝫ malignū
cōsiliū habuisti: ꝛ q̄ꝫ magnum the-
saurū hodie perdidisti. Est enim in
meis visceribus margarita que stru
tionis ouū sua vincit magnitudīe Qd
ille audiens valde contristat⁹ est q̄ꝛ
eam dimisit: ꝛ eam apprehendere co
nabatur dicens Veni in domū meā
ꝛ omnem humanitatē tibi exhibe
bo: ꝛ honorifice te dimittā. Cui phi
lomena Nunc pro certo cognoui te fa
tuū eē. Nā ex hijs que tibi dixi nul
lū pfectū habuisti. q̄ꝛ ꝛ de te pdita
sic irrecupabili doles: et me tēptasti
cape cū neq̄as meo itinē pgere: ꝛ in
sup margaritā tā grādē in meis vi
sceribꝫ esse credidisti: cū ego tota ad
magnitudinē oui strutōnis nō valeā
ptīgē Sic ergo stulti sūt illi q̄ cōfidūt
in ydol. q̄ꝛ plasmatos a se adorāt: ꝛ
custoditos a se custodes suos appel
lāt. Cepitq̄ꝫ cō fallacē mūdi delecta
tōē ꝛ vanitatē multū disputaē ꝛ pluā
ad h̄ exempla adducere. d. Qui dele
ctatōes corpales desiderāt et aīas su
as fame mori pmittūt: siles sūt cui
dā hoi. q̄ dū a facie vnicornis ne ab
eo deuoref velocⁱ⁹ fugēt: in quoddā
baratrū magnū cecidit. dū āt cadēt
manibꝫ arbusculā quādā apphen
dit: ꝛ in base quadā lubrica ꝛ insta
bili pedes fixit. Ille aūt respiciēs vi
dit duos mures. vnū albū ꝛ aliū ni
grū incessanter radicē ipi⁹ arbuscu
le quā apprehēderat corrodētes: et iā
ppe erat ut eā absciderēt. In fundo
āt baratri vidit drācōnē terribilē spi
rantē ignē. ꝛ ore apto ipm̄ deuo
rare cupientē. Sup basem v̄o vbi pe
des tenebat vidᵗ q̄tuor aspidū capi
ta inde pdeūtia Eleuās āt oculos su
os vidit exiguū mellis ī ramis illi⁹
arbuscule. Oblitusq̄ꝫ pīculi in q̄ vn
diq̄ꝫ positus erat: seipsum dulcedini
illi⁹ modici mellis totū dedit Vnicor

nis aūt mortis figurā tenet q̄ hoiē
sēp psequitur ꝛ apprehēdere cupit Bara
trū v̄o mūd⁹ ē oībꝫ mal plen⁹. Arbu
scula vniuscuiusq̄ꝫ vita ē. q̄ p horas
diei ꝛ noctis q̄si p murē albū ꝛ nigꝝ
incessant cōsumif et incisioni appro
pinq̄t. Basis ꝛ q̄tuor aspidū capita
sūt corp⁹ ex q̄tuor elemētis cōpositū
Qbꝫ inordīatis: corpis cōpago dis-
soluif. Draco terribil: os inferni cū
ctos deuorare cupiēs. Dulcedo ramu-
culi delectaᵒ fallax mūdi. per quā hō
seducif ut pīculū suū mīme intueaf
Addidit q̄ꝫ dicēs. Siles sūt iterꝝ mū
di amatorēs hoi qui tres amicos ha
buit. q̄ꝝ vnū plus q̄ꝫ se. secūdū tan-
tū q̄ntū se. terciū min⁹ q̄ꝫ se: et q̄si ni
hil dilexit. In magno itaq̄ꝫ pīculo
positus ꝛ a rege citatus: cucurrit ad
p̄mū amicū ei⁹ auxiliū q̄rēs. ꝛ q̄liter
eū sēp dilexerit cōmēorās. Cui ille Ne
scio q̄s sis o hō. habeo alios amicos
cū q̄bꝫ me hodie letari oꝫ. q̄s ꝛ aīcos
amodo possidebo. Prebeo tibi tn̄ duo
ciliciola ut hēas q̄bꝫ valeas opiri Cō
fusus ad scdm adijt ꝛ silr ei⁹ auxiliū
postulauit Cui ille. Nō vacat m̄ te-
cū subire agonē. curis em̄ multis cir-
cūdor. modicū tn̄ vsq̄ꝫ ad hostiū pa-
lacij tecū sociabor ꝛ stati domū reuer
sus ppis vacās negocijs Tristis g̊ et
despans ad terciū aīcū prexit. sibiq̄ꝫ
facie dimissa dixit Nō hēo os loquē
di ad te. q̄m̄ ut debui non amaui te.
Sed tribulatōe circūdatus ꝛ ab aīcis
destitutus rogo ut m̄ auxiliū feras ꝛ
mihi veniā p̄beas. Et ille hilari vul
tu dixit. Certe amicū carissimū fate
or te eē ꝛ tui licet modici bn̄ficij non
īmemor p̄cedā te. ꝛ apd̄ regē inter-
ueniā p te. nec in manibꝫ inimicoꝝ
tradet te. Prim⁹ ergo aīc⁹ est diciaꝝ
possessio: p quibꝫ hō multis pīculis
subiacet. Veniēte v̄o mortis termi-
no nihil ex oīb⁹ hijs nisi viles acci-
pit pānicułos. Secūd⁹ amicus ē vx-
or filij et parentes: qui tm̄ vsq̄ꝫ ad mo
numētū secū pgētes ptin⁹ reūtūt̄ su
is vacātes curis. Terci⁹ amicus est

fides ſpes caritas: elemoſina et cete-
ra bona opa que nos cū de corpore
exim9 pñt p̄cedere: et p nob apd deū
interuenire et ab inimicis .i. demonibꝫ
nos liberare. ¶ Hoc inſup addidit .d.
In quadā magna ciuitate cōſuetu-
do fuit q hominē extraneū et ignotū
omni āno in p̄ncipē eligebāt. Cui omni
ptāte accepta: quicqd volebat facē
licitū erat: et ſine oi ↄſtitutōne terrā
regebat. Illo igi² in omibꝫ delicijs p-
manēte et ſp ſic eſſe eſtimāte repēte
ciues in eū inſurgebāt. et p totā ciui
tatē nudū trahētes in remotā inſulā
remittebāt vbi nec cibū nec veſtē in-
ueniēs fame et frigore vrgeba². Tādē
qdā alius ſbtimat9 in regno cū illoꝝ
ciuiū cōſuetudinē didiciſſꝫ: infinitos
theſauros ad inſulā illā premiſit vt
p9 ānū i exiliū relegat9: ceteris fame
deficiētibꝫ ille immēſis delicijs abū-
dabat. Ciuitas hec mūdus eſt iſte. ci
ues tenebrarū p̄ncipes. q nos falſa
delectatōne mūdi alliciūt nobiſqꝫ n̄
ſperantibꝫ mors ſupuenit et in locū
tenebraꝝ demergim̄. Diuitiaꝝ vo ad
eternū locū p̄miſſio fit manibꝫ ege-
noꝝ. ¶ Igit cū barlaam pfecte regis
filiū docuiſſꝫ et ipē eū iam relicto pře
ſequi vellet: dixit ad eū barlaā. Si hō
feceris cuidā iuueni ſilis eris qui cū
qndā nobilē nollet deſpōſare vxorē
ipſe rēnuens aufugit. et in quendā
locū deueniens vginē cuiuſdā ſenis
paupis filiā laborantē et ore deū lau
dantē vidit. Ad quā ille. Quid eſt
qd agis mulier? Cū em ita pauper
ſis grās tñ agis dō ac ſi magna rece
piſſes ab eo. Ad quē illa. Sicut pua
medicina ſepe a magno lāguore libe
rat: ſic gratiarū actio in puis donis
magnoꝝ efficit auctrix donorū. Hec
tñ q extrinſecus ſūt: nrā non ſūt. ſed
ea que in nobis ſūt noſtra ſūt. A deo
magna accepi: qꝛ me ad imaginem
ſuā fecit. intellectū m̄ dedit. ad ſuam
gloriā me vocauit. et ianuam regni ſui
m̄ apuit. p tātis igi² donis ipſū lauda
re ↄuenit. Vides iuuenis ei9 prudētiā
eā a pře h9 petijt in vxorē. Cui ille. Fi
liam meā accipe n̄ vales: qꝛ diuitū et
nobiliū fili9 es. ego autē paup ſum.
Sꝫ cū ille inſtaret: ait ſenex. Nō poſſū
eam tibi dare vt in domū patris tui
ducas eā cū vnica mihi ſit. Et ille.
Apud vos manebo. et vob me in om
nibꝫ cōformabo. Deponens g̊ p̄cioſū
ornamētū: habitū ſenis induit. et ſe-
cū manens ipſā in vxorem ſuſcepit.
Poſtq̄ vero ſenex diuti9 eū pbauit.
in talamū eū duxit et immenſū pōd9
diuitiaꝝ q̄tū vnq̄ viderat ſibi oñdit
et oia ſibi dedit. Dixit ei ioſaphat. Cō
ueniēter me tāgit iſta narratio. et a
te hō dcm̄ eē de me eſtimo. Sed dic m̄
p̄ qt ānoꝝ es et vbi cōuerſaris qꝛ a te
nūq̄ volo ſepari. Et ille. Annorū ſū
xlv. in deſertis terre ſēnaar degēs. Cui
ioſaphat. Amplius p̄ m̄ appes .lxx.
annoꝝ. Et ille. Si a natiuitate oēs an
nos meos q̄ris diſcē: bñ eos eſtima
ſti. ſꝫ nullo mō in mēſurā vite ↄputā²
q̊tq̊t in vanitate mūdi expenſi ſunt
Tūc em̄ in interiore hoīe mortu9 erā
et ānos mortis nūq̄ vite noīabo. Cū
igit ioſaphat eū in deſertū ſeq̄ vellet
dixit barlaā. Si hō feceris et tuo ↄſortio
carebo. et pſecutōis frībꝫ meis auctor
exiſtam. Sed cū tp̄s oportunū videris
ad me venies. Barlaā igi² regis filiū
baptiſās et in fide optīe inſtruēs: eū
oſculat9 eſt et ad locū ſuū reuſus. ¶
Poſtq̄ aūt rex filiū ſuū factū xp̄ia-
nū audiuit: in dolore nimio poſit9 ē
Quē qdā amic9 ſuus noīe arachis
cōſolās ait. Noſco rex quēdā ſenem
hēmitā noīe nachor q de nrā ſecta ē
q p oia barlaā ſilis ē. Hic g̊ barlaā
ſe ſimulās p̄io xp̄ianoꝝ fidē defēdet
deide ſe ſupari pmittet et oia q docue
rat reuocabit. Et ſic fili9 regis ad nos
redibit. Aſſūpto g̊ p̄nceps magno
exercitu ad q̄rendū barlaā iuit et hē
mitā illū capiēs ſe barlaā cepiſſe di
xit. q filí9 regis audiēs captū .ſ. m̄gr̄m
ſuū fleuit amare. ſꝫ poſtmodū p dei re
uelationē hūc n̄ eē cognouit. Ingreſſ9
g̊ p̄ ad filiū ait. Fili mi in triſticia

mag᷑ me poſuiſti a meā camīcē inho
noraſti et lumē oculoꝝ meoꝝ abſtu
liſti Quaꝛe fili hꝰ feciſti et deoꝝ meoꝝ
cultū reliqſti? Cui ille Tenebras pꝛ
fugi. ad lumē cucurri a erroꝛē deſerui
a veritatē agnoui. Noli āt fruſtᷓ la
boꝛaꝛe qm̄ nūq̄ ab ipō xpō me poſſes
reuocaꝛe. Sicut eī tibi īpoſſibile ē al-
titudinē celi manu tāgere: ā maxim̄
ſiccaꝛe pelag⁹: ſic et iſtd̄ eē cognoſce.
Tūc rex ait. Et qs hoꝝ m̄ auctoꝛ eſt
maloꝝū n̄ ego: q̄ magnifica tibi feci
q̄ nūq̄ aliqs patrū fecit filio ſuo. q̄-
ꝑpter ꝑuitas tue volūtatꝭ a ꝯtētio ef
frenata adūſus caput meū te īſani
re fecit Merito aſtrologi in natiuitate
tua dixeꝛīt te arrogātē. a ꝑētibꝫ īobe
diētē futuꝝ. Nūc ꝯo ſi m̄ nō acq̄eue
ris a mea diſcedes filiatōe et ꝑ pꝛe ii
micus effectus: illa tibi faciā q̄ nec
hoſtibꝫ adhꝰ feci. Cui Joſaphat. Cur
rex tꝰſtarꝭ: qꝛ bonoꝝ pticeps ſū effec
t⁹? Quis vnq̄ pꝛ in ſui filij pſpitate
triſtis appuit? Nō ḡ iā pꝛem vocabo
te. ſꝫ ſi m̄ adūſarꝭ ſic a ſerpēte fugiā
a te. Rex ḡ ab eo cū ira diſcedēs ara-
chi aīco ſuo notā fecit filij duriciā. q̄
ſibi ꝯſuluit ut n̄ aſperꝭ ꝯbis cū eo vte
ret: qꝛ blādis a lenibꝫ puer meli⁹ tra
hēt. Seq̄nti ḡ die rex ad filiū venit.
a circūplectēs oſculabat eū. d. Fili di
lectiſſiē hōꝛa canicīē pꝛis tui Verere
fili pꝛez tuū an neſcis q̄le bonū ē pꝛi
obediēa cū letificaꝛe. ſic ecōūſo malū
eſt ipz ex acerbaꝛe? Quotqt eī feceꝛīt
male pieꝛīt Cui Joſaphat Tp̄s amā
di a tp̄s odiendi. tp̄s pacꝭ a tp̄s bel
li. nullo eīm mō aūtētibꝫ ſe a dō nos
obediē debem⁹ ſiue ſit mꝛ ſiue pꝛ Vi-
dēs ḡ pꝛ e⁹ ꝯſtātiā ait. Ex q̄ tuā vidō
ptinaciā nec m̄ obediē vis: ſaltē veni
a ābo pi ter veritati credam⁹. Barlaā
eī q̄ te ſeduxit a me vinct⁹ tenet Nꝛi
ḡ a vꝛi cū barlaā ꝯueniāt: a p̄cone;
mittā vt oēs galilei ſine tioꝛe veniāt
Et diſputatōe incepta: ſi veſter bar
laā obtinuerit: vobis credem⁹. Si āt
nr̄i: nobis ꝯſentietꝭ. qd̄ cū regis filio
placuiſſꝫ: a illi cū ſimulato barlaā

ordīaſſēt quō ꝑus debebat ſiꝉaꝛe ſe
fidē xp̄ianoꝝ defendē a poſtea ꝑmit
tere ſe ſupari oēs inſil̓ ꝯueneꝛīt. Cō-
uerſus ḡ Joſaphat ad Nachoꝛ dixᵗ
Noſti o barlaā q̄lit̓ me docuiſti. Si
ḡ fidē quā me docuiſti defenderꝭ: ī do
ctrina tua vſq; ad finē vite pmane-
bo Si aūt ſupat⁹ fueris: ſtatī in te cō
tumeliaz vindicabo. a coꝛ tuū; a lin-
guā extrahēs canibꝫ dabo ne alij ſibi
p̄ſumāt filios regū in erroꝛē mittere
Hijs auditꝭ nachoꝛ triſtis a pauid⁹
vehemter effect⁹ ē vidēs ſeip̄z in foue
am quā fec̄ cecidiſſe A ī adūtēs ḡ co
gnouit meli⁹ eē filio regis adherere
ut piculū mortꝭ euadē poſſꝫ Rex āt ſi
bi palā dixeāt ut fidē ſuaz ſīn timoꝛe
defendēt. vn⁹ ḡ rhetoꝝ ſurgēs dixit.
Tu ne es barlaā: q̄ filiū regꝭ ſeduxi-
ſti? Et ille Ego ſū barlaā q̄ filiū regꝭ
nō in erroꝛē miſi: ſꝫ ab erroꝛē liberaui
Et rhetoꝛ Cū eximij a mirabiles viri
deos nr̄os adoꝛaueꝛīt quō tu aduer-
ſus eos audes īſurgere Et ille rn̄dēs
ait. Caldei Greci a egiptij errātes cre
aturas deos eē dixeꝛīt. Nā caldei ele
mēta deos eē arbitrati ſūt. cū ip̄a cre
ata ſūt ad vtilitatē hoīꝫ. ut eoꝝ dn̄a
tōni ſbiaceāt: a multꝭ paſſioībꝫ coꝛ-
rūpāt̓. Greci q̄ꝫ nephādos hoīes de-
os putabāt. ſic Saturnū: quē aiūt
filios ſuos cōediſſe a virilia ſibi ab
ſcidiſſe a ī mare piciſſe. a venerē in̄
natā fuiſſe A filio ſuo ioue alligatū
ī tartaꝝ piectū eē Jupit̓ q̄ꝫ rex alioꝝ
deoꝝ eē deſcribit̓ quē tn̄ in aīalia ſe-
pe trāſmutatū dicūt. ut adulteia cō
mittēt Venerē q̄ꝫ deā a adulterā di-
cūt Nā aliqn̄ hūit viꝝ mechū Mar
tē. aliqn̄ Adonidē. Egiptij āt aīalia
coluēꝛīt. ſ. ouē. vitulū. porcū. a hmōi
Xp̄iani āt filiū altiſſimi colūt. q̄ de
celo deſcēdit a carnē aſſūpſit. Cepit
ḡ Nachoꝛ fidē xp̄ianoꝝ cūdēt̓ defen
dere a rōibꝫ cōire. ita q̄ rhetoꝛes mu
ti effecti nihil oīo rn̄dere ſciueꝛīt. Jo
ſaphat ḡ vehemēter exultabat eo q̄
dn̄s ꝑ īimicū veritatis veritatē defen
diſſet Rex āt nimio furoꝛe repletus

eſt. Juſſit igit̃ ↄſiliũ diſſolui quaſi de hijs ſequẽti die denuo tractatur⁹ Dixitq; Joſaphat p̄ri. Aut magiſtꝝ meũ p̄mitte meaũ hac nocte manere vt ſimul de r̄nſionib; fiendis ↄ̃ſtimo ↄferam⁹ ⁊ tu tuos tecũ aſſumas. et cũ eis ↄfeřas. aut tuis mecũ p̄miſſis accipe meũ. Alioqn non iuſticiã ſed violentiã exercebis. Quapropt̃ Nachor ſibi ↄceſſit ſpem adhuc h̃ns ꝙ eũ ſeducẽt. Cũ ergo fili⁹ regis cũ nachor domũ rediſſet: Dixit ei ioſaphat Ne putes me ignorare q̃s ſis. Scio enĩ te nõ eẽ barlaã ſed nachor aſtrologũ Jncipiẽs ꝗ̃ ioſaphat viã ſalutis ei p̄dicauit ⁊ eũ ad fidẽ ↄuertens mane ad heremũ miſit vbi ꝗ̃ baptiſma ſuſcipiẽs vitã duxit hẽmiticã

Magus aũt q̃dã noĩe theodas: hec que gerebantur audiens: ad regeꝫ ↄcitus venit ⁊ ꝙ filiũ ſuũ ad leges paternas redire facẽt p̄miſit Cui rex Si hec feceris ſtatuã eneã tibi erigã ⁊ ipſi ſicut dijs ſacrificiuꝫ offerã. Et ille. A filio tuo cũctos remoue. ⁊ mulieres ornatas ⁊ decoras introduci p̄cipe vt ſp̄ cũ eo ſint ⁊ miniſtrẽt ei. ↄuerſent̃ ⁊ morentur cũ eo. Ego aũt vnũ de ſpiritib; meis ad eũ dirigã q̃ eũ inflãmabit ad libidinẽ Nihil enĩ iuuenes ſic p̃ot ſeducere ſicut facies mulierũ. Rex aũt quidã cũ filiũ vix habuiſſet dixerũt periti ſſimi medici ꝙ ſi infra decẽ ãnos ſolem vel lunã viderit lumine oculoꝝ p̄uabit̃. Rex ĝ in petra ſpelũca exciſa filiũ ibi vſq; ad ãnos .x. manẽ fecit. Quib; finit̃ iuſſit rex vt ante eũ omniũ reꝝ gñra adducerent̃. vt õmiũ noĩa ⁊ noticiã poſſet hr̃e Adduct̃ ergo añ eũ auro ⁊ argẽto: lapidib; p̃ciofis veſtibus ſplendidis: equis regalib; omniuꝫ reꝝ generib; cũ de vniuſcuiuſq; noĩe interrogaẽt miniſtri õniũ ſibi noĩa indicabant. Cũ aũt nomẽ mulierũ anxie diſcẽ q̃reret: ſpatari⁹ regl̃ dixit demones eas eẽ q̃ homines ſeducũt. Rege autẽ interrogante filiũ: quid de oĩb; q̃ viderat plus amaret. Quid inquit p̄r aliud niſi demones illos q̃ ſeducũt hoĩes. Jn nullo enĩ ſicut in hijs ſic exarſit aĩa mea Nõ ĝ putes te filiũ ſupare niſi hoc mõ. Rex ergo õnib; miniſtris eiectis: puellas decoras ei ſociauit q̃ eũ ſp̄ ad libidinẽ p̄uocabãt nec hr̃ebat aliũ ad quẽ reſpiceret aut cũ q̃ loqueret̃. vel cũ q̃ veſceret̃. Malign⁹ vero ſp̄ũſ a mago miſſus in iuuenẽ irruit ⁊ magnũ intus caminũ ignis accẽdit Malign⁹ ergo ſp̄us int⁹ flãmabat Puelle aũt exteri⁹ dirũ excitabãt ardorẽ Qui ſe tã fortiter vexari ſentiẽs turbabat̃ ⁊ deo ſe totũ recõmẽdauit: diuinã ↄſolationẽ recepit ⁊ oĩs tẽptatio abſceſſit Deinde q̃dã pulcherrimã puellam cuiuſdã regl̃ filiã: ſed tñ p̄re orbatã ad eũ miſit. Cui cũ vir dei p̄dicaẽt illa r̃ndit Si me ab ydoloꝝ cultuã ſaluare deſideras ↄiũgẽ m̃ nuptiaꝝ copula. Nã ⁊ xp̄iani ↄiugia nõ abhorrẽt: ſꝫ laudãt. ꝙ p̄riarche eoꝝ ⁊ p̄phete ⁊ petr⁹ eoꝝ ap̄ls ↄiuges habuerunt. Ad quã ille Jnaniter mulier iſta mihi p̄ſeq̄ris. Permittit̃ quidẽ xp̄ianis vxores ducere ſed nõ hijs q̃ p̄miſerunt xp̄õ virginitatẽ ſeruare Et illa. Sit ita vt vis. Sed ſi animaꝫ meã ſaluare deſideras vnã minimã petitionẽ mihi p̄fice. Concũbe mecũ tm̃ hac nocte ⁊ p̄mitto tibi ꝙ ſũmo diluculo efficiar xp̄iana. Nã ſi vt dicis: gaudiũ eſt angel̃ ſup̃ vno peccatore penitentiã agẽte. auctori ↄuerſionis nõne mag̃ merces debe̾? Semel tm̃ mihi acq̇eſce ⁊ ſic meipſã ſaluab̃. Jlla ĝ turrim aĩe illi⁹ fortit̃ ↄcutere cepit Qđ demõ vidẽs ſocijs ſuis ait. videt̃ quõ puella illa ↄcuſſit quẽ nos ñ potuim⁹ ↄmouẽ Venite ĝ ⁊ in eũ fortit̃ irruam⁹ ex q̃ ↄgruũ tp̄s hr̃em⁹. Cernẽs ĝ ſcũs iuuenis ſe tã fortit̃ captiuatũ: q2 ⁊ ↄcupia incitabat ⁊ ſalus vni⁹ puelle dyabolo ſuggerẽte ipſũ ↄmouebat: lacrimis infuſus orõi ſe dedit Jn q̃ orõe obdormiẽs vidit ſe duci a q̃buſdã viris in q̃dã p̄tũ decor̃ florib; exornatũ vbi

folia arborum dulcē sonū reddebāt: aura q̄dā grata agitata: ā odorē mirificū emanabāt. vbi fructꝰ visu speciosissimi ā gustu desiderabiles Vbi sedes posite erāt auro ā gēmis fabricate Lecti lucidi cū p̄ciosissimis ornamētis. aq̄ limpidissime pterfluētes. De hic in ciuitatē ipm introduxerūt cuiꝰ muri ex auro obrizo erāt q̄ claritate mirabili refulgebāt Vbi etherij q̄dā exercitꝰ cāticū cantātes q̄d aure mortalis nūq̄ audiuit. dicēsq̄ ē ei. Iste ē btōꝝ locꝰ Dū āt viri vellēt eū reducē: rogabat ut se ibi manē pmitterēt. Qui dixerūt. Cū magno labore adhuc venies huc: si tñ tibi vim inferre poteris. deinde ad loca teterrima ipm duxerūt oī feditate plena. dictūq̄ ē ei. Iste ē locus iniquorum Cū āt euigilasset: pulcritudo illiꝰ puelle ā ceterarū stercore fetidior ei videbaꝰ Verum cū maligni spiritꝰ ad theodā redissent: ā ipē eos exprobaret dixerūt. Priusq̄ signo crucis signaret: irruētes ipm fortiter cōturbauimꝰ. Vt āt seipm signo crucis signauit nos psecutꝰ ē cū ira. Tūc Theodas cū rege ad eū intrauit sperās q̄ ei psuadē posset. Sed p̄dcūs magꝰ captꝰ est ab eo quē capere voluit. ā ab eo cōfus baptisma suscepit ā laudabilē vitā duxit Rex ḡ desperans dimisit ei de cōsilio amicorum dimidiū regni sui. Ille āt licet desertū tō mēte desideraret tñ ppter fidei dilatatōē ad tps ipꝫ regnū suscepit: ā in suis ciuitatibꝫ tēpla ā cruces erexit: ā oēs ad xp̄m cōuertit. Pr̄ tādē filij rōibꝫ ā p̄dicatōibꝫ assēsū pbens: fidē xp̄i recepit. ā bapmū suscipiens ā totū regnū filio dimittēs ipē pnīe opibꝫ vacabat. ā pꝰ hoc laudabilē vitā finiuit. Josaphat āt barachiā regē pnūciās pꝰes fugē voluit ꝫ sꝫ a pplo captꝰ vix tādē fugere valuit. Cū ḡ p desertū pgeret cuidā paupi regalem hītū dedit ā ipse ī paupima veste remāsit. Diabolus aūt multas parabat ei insidias Aliqñ eñ gladio euaginato ī eū irruebat et pcutē minabaꝰ nisi ei restitisset. Aliqñ in forma ferarum sibi apparebat frendēs ā dirum mugitū emittēs Ille āt dicebat. Dñs mihi adiutor nō timebo q̄d faciat m̄ hō. Duobꝫ ḡ ānis in hēmo Josaphat vagabūdꝰ māsit nec barlaā inuenire potuit. Tandē speluncā inuenit: ā añ hostiū stans dicebat. Bñdic pr̄ bñdic. Cꝰ voce barlaā audiēs foras exibat. et osculātes se: feruētissimis sese alterutrum āplexibꝫ cōstrīgebāt nec satiari poterāt. Retulit āt Josaphat barlaam oīa q̄ acciderāt. Et ille īmensas grās egit dō Māsit āt Josaphat ibi ānis multis in abstinētia mirabili et ꝟtute. Tandē cōpletis diebꝫ Barlaā in pace q̄euit circa ānū dñi. cccxxx. Josaphat ḡ āno. xxv. regnū deserens. xxxv. ānis hēmiticū laborē subijt Et sic multis clarꝰ ꝟtutibꝫ in pace q̄euit ā cū corpe barlaā positꝰ fuit Q̄d audiēs rex Barachias illuc cū magno exercitu venit ā corpa reuerenter assumēs in ciuitatē suā trāstulit: ad q̄rum tumulū miracula multa fiūt.

De sancto Pelagio pp.

PElagiꝰ pp. multe scītatis fuit ac in pōtificatu laudabiliter se gerēs: tādē plenꝰ bonis opibꝰ ī pace q̄euit. Nō fuit āt iste Pelagiꝰ p̄decessor sci greg. ꝫ aliꝰ añ ipm Huic eī pelagio successit iohēs tciꝰ. Johi bñdcūs Bñdcō pelagiꝰ Pelagꝰ gregoriꝰ. Tpe ḡ p̄mi pelagij lōgobardi in italiā venerūt Et q̄ multi hmōi historiā ignorāt pbaꝰ Jō h cā īserēdā decreui: put ī hys. lōgob. quā paulꝰ lōgobardorum historiographꝰ cōpilauit. ā ī diuīs libris ā cronicis explanata hr̄. Gēs q̄dā erat germāica pmū pplosa. q̄ de litoribꝫ occeani p te septētrionali egressa cū de scādinauia īsula p bellorum multa ētā in diusariūq̄ terrarum cauitꝰ: tādē pānoniā deueniss̄ vltra ñ audēs pcedē: sibi ī ea perpetue hītatōis sedē instituit. Vñ pº hunuli: postea lōgobardi appellati sūt Dū āt adhuc resideret in germaīa Agilmūdꝰ rex Longobardorum septē

Pelagius primus obijt Anno dn̄i 56

pueros in piſcinā a mētrice ad necā dū proiectos inuenit. qs vno ptu dcā meretrix ediderat. qs cū rex caſu re-pertos cū haſta admiraſ reuolueret vnus eoꝝ haſtā manu tenuit Quē rex vidēs a ſtupēs nutriri fecit. a La miſſionē vocauit magnū eū eſſe fu-turū pnuncias: q tante pbitatꝭ exti tit ꝙ mortuo rege longobardi eū re gem fecerūt ¶ Ꝓ idē ferme tpſ. ſ. an no dn̄i. cccxc. dū qdā eps arrian9 ut apt Eutropius quedā noīe Barna-bam baptiſare volens diceret. Bap tiſo te Barnaba p filiū in ſpū ſācto filiū a ſpiritū ſanctū minorē p̄re p h̄ oñdere volens: ſtatim aqua diſparuit a baptiſādus ad ecciā ꝯfugit ¶ Ꝓ idē ferme tpſ floruerūt ſcūs me-dardus a gildald9 frēs vterini. a vno die nati. vno die epi conſecrati. vno die mortui. a vno die a xp̄o aſſūpti. ¶ Ante do hoc tpſ vt in qdā chro-nica dicit. circa annū dn̄i. cccl. Dū intra gallias arriana hereſ pullula ret: vnitas ſubſtantie triū pſonaꝝ euidēti miraculo demōſtraſ. vt apt ſigilbertus. Dū em̄ in vrbe vaſaſcem̄ miſſam eps celebraret vidit tres gut tas eqlis magnitudinis ſup altare emiſſas: q ſimul defluentes in vnū cōiuncte: gēmā pulcherrimā effece rūt. Quā cū in medio cuiuſdā crucꝭ auree poſuiſſet: alie gēme q inerant de ipſa protin9 ceciderūt. Addidit ꝙ in pijs obſcura a mūdis clara vide-batur Et ꝙ infirmis dabat ſanitatē a adorantibꝫ augebat deuotionem. ¶ Poſt hoc longobardis hijs p̄e-erat qdā rex noīe Albuin9 vir quidē fortꝭ a ſtrēnu9 q cū rege Gibitanco-rū pliū gerēs eius exercitū ꝯtriuit a regē interfecit. Quapropt filiꝰ p̄dcī regis occiſi: q ſibi in regnū ſucceſſeat in vltionē patris ſui ꝯtra Albuinū manu armata fortiter pceſſit. cōtra quē Albuin9 exercitū ſuū mouit a ip ſum ſuperās interfecit Filiamqꝫ ſuā noīe roſimundā captiuā ducens: in vxorē accepit Sed a de capite ipſius regis cupā ſibi parauit. quā argento circūcludēs inde bibebat In illis aūt diebus Iuſtin9 minor imperiū gu-bernabat. Qui quedā pncipē eunu-chū habebat q dicebaſ narſes. qui fuit vir nobilis a ſtrēnu9 qui cōtra gothos q cū totā ytaliā inuaſerāt p cedēs ipſos ſuperauit. a regē eoꝝ Tho tilā flagellū dei occidit a vniuſā yta liam pacatā reddidit Qui p magnis beneficijs magnā inuidiā ptulit a romanis Quapropt apud impa-torē falſo accuſat9 a p̄fato impatorē depoſitus eſt. Vxor ꝗ impatorꝭ no mine ſophia hāc cōtumeliā ſibi mi ſit ꝙ eū cū ancillis ſuis faciebat fila re a lanaꝝ penſa diuidere Ad hec ver ba narſes reſpōdit. Et ego talē telā tibi ordiri pcurabo quā donec vixerꝭ deponē nō valebis. Neapolim ḡ nar ſes ſecedēs longobardis mādauit vt pauprima pānonie rura deſererēt a ad italie fertile ſolū poſſidendū ꝯflu erent Qd audiēs Albuin9 pānoniā deſeruit. a ab āno dn̄i. dlxviij. cum longobardis italiam intrauit Erat aūt eis cōſuetudo longas valde bar-bas deportare. Vn̄ cū quadā vice vt apūt exploratores ad eos venire de beret p̄cepit albuin9 vt oēs mulieres ſolutos crines circa mētū circūduce-rent vt barbati hoīes ab explorato ribus crederent. Et inde longobardi a longis barbis poſtmodū ſūt voca ti. Barda em̄ in eoꝝ lingua barbam ſonabat. Alij dicūt ꝙ cū bunuli cū Wandalis pugnaturi eſſēt: a ad qndā q habebat ſpm̄ pphetie acceſſiſſēt vt p eoꝝ victoria exoraret a eis bñdice ret: de ꝯſilio vxoris iuxͣ feneſtrā in q mane ad orientē orabat ſe poſuerūt a mulieres circa mentū circūducere capillos de eius ꝯſilio p̄ceperūt. Cū ḡ ille feneſtrā aperiēs eos vidiſſꝫ ex clamauit. Qui ſūt iſti longobardi Et vxor ſua adiūxit vt qbꝫ nomē de-derat victoriā cōdonaret Ingreſſi ḡ italiā oēs pene ciuitates ceperūt cūctis habitatoribꝫ interfectis Papiā aūt

tribꝫ ānis obſeſſam tādē cepeīt Rex
āt albuin⁹ iurauerat ſe oēs xp̄ianos
ocaſurꝫ Vñ cū papiā intrare dērꝫ: eq⁹
ei⁹ añ portā cītatꝭ genua figēs: q̄ntū
cūqꝫ calcaibꝫ vrgere²: ſurgē nō vale
bat· q̄uſqꝫ ad monitōeꝫ vni⁹ xp̄iani
rex iuramtū mutaret· Mediolanū ḡ
longobardi īgreſſi totā pene italiaꝫ
infra breue ſpaciū tp̄is ſubiugarūt
p̄ter romāa romaīalā q̄ romaniala
vōta ē q̄i altrā roma ex eo·ſ· ꝙ rome
ſꝑ adheſiſꝫ· Cū ḡ rex albuin⁹ vero=
ne eēt a q̄dā magⁿ̄ ɔuiuiū p̄paſꝫ a
cap̄ū ſuū quē de capite regis fecerāt
afferri faciēs ex eo bibita vxorē ſuā
noīe roſimūdā de eo fec̄ bibere dicēs
Bibe cū p̄re tuo· Q̄ð cū roſimūda di
diciſꝫ odiū magnū ɔ̄ regē ɔcepᵗ Eāt
āt regi dux q̄dā q̄ q̄ndā domicellā re
gine carnalr̄ cognoſcebat At regia
abſente rege q̄dā nocte āncille ſue cu
biculū ītrās: p̄ ðcō duci ex pſona ip
ſi⁹ āncille mādauit ut ad ſe illa nocte
dēret accedē· Qui cū veniſꝫ regina p̄
dicto duci vice ancille ſe ſuppoſuit a
poſtmodū dixit ei· Scis q̄ ſū: Cui cū
ſe eē amicā ſuā dicēt· illa ait· Neq̄ ꝙ̄
ſꝫ ſū Roſimūda· Certe talē rē hodie
ꝑpetraſti ꝙ ā albuinuꝫ ocides· ā ei⁹
gladio interibis· Volo ḡ ut de viro
meo q̄ patrem meum ocidit a de ei⁹
capite cupā ſibi faciēs me in eadē bi
bere fecit: me debeas vindicaē Cui cū
ille nō acq̄eſceret: aliū tñ ſe īuenire
ɔmiſit q̄ h̄ negociū ꝑpetraret Vñ il
la arma ſubtrahens ſpataꝫ illi⁹ qui
eāt ad lectuli caput ne tolli ā euagi
nari poſꝫ fortir̄ colligauit· Cū ḡ rex
in ſtratu dormiret homicida in ei⁹ cu
biculū introiē conaᵗ Q̄ð rex ſentiēs
de ſtratu exilijt a ſpatā arripiēs ſꝫ ex
trahere nō valens: cū ſcabello viril̄r
ſe defendē cepit· Sed cū ille optīe eēt
armatus in regē inuaſit et ocidit·
Accipiēs ḡ vniuerſos theſauros pa
lacij cū Roſimūda ut d̄r rauēnā au=
fugit· Sed cū Roſimūda quēdā iuue
nē pulcrimū: p̄fectū·ſ· rauēne vidiſꝫ
ip̄m in viꝝ hr̄e deſiderās: venenū vi=

ro in calice ꝑpinauit· Cui⁹ amaritu
dinē ille p̄ſētiens: iubet vxori ut reſi
duū bibat· Q̄ð cū recuſaret: ille eua
ginato gladio eam bibere coegit· a
ſic ambo ibidē perierūt· ¶ Tandē rex
quidā longobardoꝝ: noīe adalaoth
baptiſatus ē a fidē xp̄i ſuſcepit· Sed
a theodolina lōgobardoꝝ regina xp̄i
amiſſima a deuota apud modoetiaꝫ
pulcerrimū oratoriū conſtruxit· Ad
quā grego· libros dyal· tranſmiſit
Que viꝝ ſuū noīe agiſulphū p̄mo
ducē taurineſē: ſꝫ poſtmodū lōgob·
regē ad fidē cōuertit· a cū rōno īpio
a eccīa eū pacē habere fecit· Sicqꝫ in
feſto ſcōꝝ geruaſij a pthaſij facta ē
pax inter romanos a longobardos·
Et ideo Grego· in eodē feſto cātari in
ſtituit in officio miſſe (Loquet̄ dñs
pacē· ꝛc̄) In natītate qꝫ iobis bap
tiſte p̄dictoꝝ pax a cōuerſio ampli⁹
ɔfirmata fuit Theodolina vō in btūꝫ
iob̄em ſpālem deuotōem habebat·
cui⁹ merit̄ gētis ſue ɔuerſionē aſcri
bens p̄dictū oratoriū apud modoe=
tiam fabricauit· Eiuſqꝫ gentis Jo=
hānē p̄onū a defenſorē eē cuidā vi=
ro ſcō reuelatum fuit ¶ Mortuo Gre
gorio ſucceſſit ei ſabin⁹· a ſabino bo
niſati⁹ terci⁹· Et boniſacio tercio bo
niſati⁹ quartus Ad cui⁹ p̄ces focas
īpator donauit eccleſie xp̄i pātheon
cir̄· ānos dn̄i· dcx· Et ad p̄ces tercij
boniſatij p̄m⁹ ſtatuit romanā ſedem
eſſe caput omniū eccleſiarū Nā ecclīa
ɔſtantinopolitana ſe p̄mā oīm eccle
ſiaꝝ ſcribebat D ¶ Hui⁹ Boniſatij
tp̄e mortuo Foca a regnāte Eradio
cir̄ ānos dn̄i· dcxx Machumet⁹ pſeu
do ꝑpheta a mag⁹ agarenos ſiue yſ=
maelitas· i· ſaracenos h̄ mō decepit·
ſic̄ legit̄ in quadā hiſtoria ipſi⁹: a ī
quadā cronica ¶ Clericus quidam
valde famoſus cū ī romana curia ho
noreꝫ quē cupiebat aſſeq̄ nō potuiſ=
ſet: indignat⁹ ad p̄tes vltr̄ tñſmarīas
cōfugiens innūerabiles ſua ſilatōe
ad ſe attraxit· Inueniēſqꝫ Machūe
tū dixit ei: ꝙ eū illo ꝑplo p̄ficē vellet

Gregor. Magn⁹
Sabinian⁹
Bonifaci⁹ 3.
Bonifaci⁹ 4.
phocas Cesar
Eraclius
Mahumet

Nutrienſq; colūbam: grana ⁊ alia
hmōi ī auribꝫ machumeti ponebat
Colūba aūt ſup ei⁹ hūeros ſtans de
auribꝫ eius cibū ſumebat. ſicq; iam
aſſuefacta eāt ꝙ qñ ipa machumet
videbat: ꝓtin⁹ ſup hūeros ei⁹ ꝓſili
ens: roſtꝝ ī ei⁹ aure pōebat. Predcūſ
ꝗ vir ꝓplm ꝯuocās: dixit ſe illū ſibi
velle pficē: quē ſpūſſcūs in ſpē colū
be mōſtraret. Statiq; colūbā ſecreto
emiſſa illa ſup hūeroſ machumeti
q̄ cū alijs aſtabat euolās roſtrū in
eius aure appoſuit. Q̄d ꝓpls videns
ſpm̄ ſanctū eē credidit q̄ ſup eū deſcē
deret ac in eius aure v̄ba dei inferret
Et ſic machumet⁹ ſaracenos decepᵗ
Qui ſibi adherētes regnū parſidis
ac oriētal' impꝛij fines vſq; ad alexā
driā inuaſerūt. hoc q̄dē vulgarit' dr.
ꝫ veri⁹ eſt q̄d inferi⁹ h̄etur. Machu-
metus ꝗ ꝓpas leges cōfingēs ipſas
a ſpūſancto q̄ in ſpē colūbe quē ſepe
vidente ꝓplo ſup eū volabat ſe rece-
piſſe mentiebatur. In q̄bꝫ quedā de
vtroq; teſtamēto inſeruit. Nā cū in
ꝑmeua etate mercimonia exercēt: et
apd̄ egiptū ⁊ paleſtinā cū camel' p-
gere: cū iudeis ⁊ xp̄ianis ſepe cōuer
ſabat: a q̄bꝫ tā vetus ꝗ nouū didicit
teſtamētū. Vñ ſm ritū iudeoꝝ circūci
dūtur ſaraceni: ⁊ carnes porcinas ñ
comedūt. Cui⁹ rōnē cū vellet machu
metus aſſignare: dixit ꝙ ex fimo came
li porcus p⁹ diluuiū fuerit ꝓcreatus
⁊ ideo tanꝗ immūdus a mūdo ꝓplo
eſt vitād⁹. Cū xp̄ianis aūt ꝯueniūt
ꝙ credūt vnū ſolū deū oīpotentē om
niū creatorē. Aſſerit etiā pſeudoꝓpħa
vera q̄dā falſis īmiſcens ꝙ moyſes
fuit magn⁹ ꝓpħa ꝫ xp̄s maior ⁊ ſū-
mus ꝓphetaꝝ: natus ex v̄gine v̄tute
dei abſq; ſemine hoīs. Aẏt q̄ꝫ in ſuo
alchorano. ꝙ xp̄s dū adhͨ puer eſſꝫ
de limo terre volucres ꝓcreauit: ꝫ ve-
nenū īmiſcuit. ꝙ xp̄m ñ vere paſſū
nec vere ſurrexiſſe dixit ꝫ aliū hoīem
quēdā ſibi ſilem h̄ egiſſe vel paſſū eē
docuit. ¶ Quedā aūt matrona noīe
Cadigā q̄ p̄erat cuidā ꝓuincie coro

tania noīe: vidēs hoīem iudeoꝝ ⁊ ſa-
racenoꝝ cōtubernio vallari: eſtima
bat in illo maieſtatē d̄inā latere. Et
cū eſſꝫ vidua ipſū in maritū accepit.
Et ſic machumet toti⁹ illi⁹ ꝓuincie
ꝑncipatū obtinuit. Ille aūt ſuis p̄-
ſtigijs nō ſolū dominā p̄dictā ſed ⁊
iudeos ſaracenos denū adeo demen-
tauit vt ſe meſſiā ī lege ꝓmiſſū pub
lice fateref. P⁹ hoc Machumet cepᵗ
frequēter cadē in epilentica paſſio-
ne: q̄d Cadigā cernēs pl'imū triſta-
batur eo ꝙ impuro ⁊ epilentico hoī
nupſiſſet. Quā ille placarē deſiderās
talibꝫ eā ſermonibꝫ demulcebat di.
Gabrielē archāgelū freq̄nt' mecū lo
quentē ꝯtēplor. Et nō ferēs ſplendo
rē vultus eius: in me deficio ⁊ tabeſco
q̄d ſic eſſe mulier ⁊ ceteri crediderūt.
¶ Alibi tñ legit' ꝙ fuerit q̄dā mōch⁹
q̄ machūetū īſtruxᵗ noīe ſergi⁹ q̄ in
errorē Neſtorij cadēs: dū mōchus
fuiſſꝫ expulſus in arabiā venit ⁊ ma
chumeto adheſit. Licet alibi legat'
ꝙ fuerit archidiacon⁹ in ptibꝫ anthi
ochie degēs ⁊ fuit vt aſſerit iacobita
q̄ circūciſionē p̄dicauit xp̄mq; ñ deū
ꝫ hoīeꝫ tm̄: iuſtū ⁊ ſanctū de ſpūſcō
ꝯceptū: ⁊ de v̄gine natū affirmauit.
q̄ oīa saraceni credūt. Predict⁹ ergo
Sergius Machumetū de nouo ⁊ vete
ri teſtamēto plurā edocuit. Machu-
metus enī vtroq; parēte orbatus ſb
patrui ſui cura puericie annos age
bat. Multoq; tp̄e cū vniūſa gēte ſua
arabū idoloꝝ cultui deſeruiuit quē-
admodū in alchorano ſuo teſtaᶻ deū
ſibi dixiſſe. Orphan⁹ fuiſti ⁊ ſuſcepi
te. In ẏdolatrie errore diu manſiſti
⁊ inde eduxi te. Pauper eras ⁊ locu-
pletaui te. Vniūſa enī gens arabū
cū machumeto venerē p dea colebat
Et inde eſt ꝙ adhuc feria ſexta apd̄
ſaracenos in magna veneātione ha
betur. ſicut apud iudeos ſabbatū: et
apud xp̄ianos dies dn̄ica colit'. Ma
chumet⁹ ergo p̄dicte cadigā vidue
locupletatus diuitijs in tantā ꝓru-
pit mentis audaciā: vt regnū arabū

ſibi cogitauerat vſurpare. Sed cū videt
ſe ꝑ violentiam aſſequi non valere
Maxime cū a cōtribulibus ſuis q̇
eo maiores fuerāt deſpicereꝰ: ꝓphetā
ſe fingere voluit: ꝛ quos nō poterat
ſubiugare ꝑ potentiā ſaltē ꝑ ſancti
tatē attraheret ſimulatā. Predictiq̄
Sergij viri valde prudētis ꝯſilijs adhē
bat. Ipſe ei abſcōdite manē faciebat
ꝛ ab eo oīa req̄rebat ꝛ ipſo referēbat
gabrielē archāgelū eū noīabat. Et
ſic machumetꝰ totius illiꝰ gentis ſe
ꝓphetā ſimulādo obtinuit ṗncipatū
oēſq̄ ſibi ſpōte vel timore gladij cre-
diderūt. Et iſto veriꝰ ē q̄ illud qḋ ſuꝑ
dictū eſt de columba. ꝛ ſic tenēdū.
Predictꝰ ergo ſergius cū mōchꝰ eſſe
voluit ut ſaraceni mōchali hitu vte
rētur. ſ. cucula ſine capucio. ꝛ ut in-
ſtar mōchoꝝ multas ꝛ ordiatas ge
nuflexiones facerēt ꝛ ordiate valde
orarēt. Et quia iudei verſus occidentē.
xp̄iani ꝟo verſus orientē orabāt vo
luit ut ſiui verſus meridiē orarēt. Que
oīa adhuc ſaraceni obſuāt. Multas
āt leges machumetus ꝓmulgauit:
q̄s ſergius eū docuit. quarū multas
de moſayca lege accepit. Sepe nāq̄
ſaraceni ſe lauāt ꝛ maxime cū orare
dn̄t. verēda ſua. manꝰ. brachia. os
ꝛ oīa mēbra corpis abluūt. ut mū-
di orare poſſint. Orātes āt vnū ꝯfitē
tur deū: qui nullū eq̄lem vel ſimilem
habet. eiuſdēq̄ machumetū ꝓphetā
In anno q̄ꝫ integrū menſē ieiunāt
Ieiunātes autē nocturno tp̄e come
dūt diurno ꝟo ieiunāt. ita ut ab illa
hora diei q̄ nigrū ab albo diſtinguē
poſſūt: vſq̄ ad ſolis occaſū nemo cō
edere vel bibere: vel ſe cū vxoris ꝯmix
tōne fedari audeat. Poſt ſolis occaſuꝫ
vſq̄ ad ſequentis diei crepuſculū ſꝑ
licꝫ eis cibo ꝛ potu ꝛ ꝓprijs vxoibꝫ vti
Infirmi aūt ad hoc nō obligantur
Semel aūt per ſingulos annos cau
ſa recognitōnis ad domū dei q̄ eſt in
mecha ire precipiuntur ꝛ ibi adorare
eāq̄ incōſutilibꝫ tegumētis circuire et
lapides ꝑ media femora pro diabolo

lapidādo iactare. Quā domū adam
dicūt ꝯſtruxiſſe: oībuſq̄ filijs eius ꝛ
abrahā ꝛ iſmaheli locū orōis fuiſſe
demū machūetū eā domū ſibi cūctiſ-
q̄ gētibꝫ ſuis trādidiſſe affirmāt. Oēs
carnes p̄ter porcinas ſāguineā ꝛ mor
ticiniū comedē pn̄t. Quatuor legiti
mas vxoēs ſimꝰ eis hr̄e licꝫ ꝛ quā
libet vſq̄ tercō repudiarē ꝛ rurſus re
cipe. ita tn̄ ut q̄ternariū numeꝝ nō
tranſcēdāt. Emptiales vero atq̄ cap
tiuas quot volūt hr̄e licitū eſt ꝛ eas
vendē pn̄t cū volūt niſi eaꝝ aliquaꝫ
impregnaſſēt. Conceditꝰ eis de ꝓpria
cognatione hr̄e vxores ut ſāguinis
ꝓles accreſcat ꝛ fortiꝰ intꝰ ipōs ami-
cicie vinculū aſtringatꝰ. Circa poſſeſ-
ſiōes repetendas obſeruāt ut actor
teſtibꝫ ꝓbet ꝛ reꝰ iuramēto ſe ꝯprobꝫ
innocentē. Cū adulterā dep̄henſus cū
ea pariter lapidatꝰ. cū alia aūt fornica
tꝰ. lxxx. verberibꝫ plectiꝰ. Machume
tus tn̄ dixit ſibi a dn̄o angelo gabri
ele nūciāte fuiſſe ꝯceſſū: qḋ ad alioꝝ
vxores accedere poſſꝫ. ut viros virtutis
ꝛ ꝓphetas generaret. Quidā aūt ſer
uꝰ eiꝰ cū vxorē pulcrā hr̄et ꝛ ſibi ne cū
dn̄o ſuo loq̄retꝰ interdixiſſet: q̄dā die
ipſā cū eo loq̄ntē iuenit ꝛ ꝓtinꝰ eā a
ſe reiecit. Quā machumetꝰ recipiēs
inter alias vxoēs ſuas cōnumerauit
Timēs ꝟo ex hoc murmur ꝓpli car-
tā de celo ſibi delatā ꝯfinxit. In q̄ con
tinebatꝰ qḋ ſi aliq̇s vxorē repudiaret
eius eſſet vxor q̄ eam ſuſcepiſſet. Qḋ
ſaraceni vſq̄ hodie ꝑ lege obſeruāt.
Fur aūt prima ꝛ ſecunda vice verberi
bꝰ plectitꝰ. tercia manꝰ eiꝰ p̄ſciditꝰ. q̄r
ta pedis trūcatōe punitꝰ. A vino ſēꝑ
abſtinere iubēꝰ. Seruātibꝫ hec ꝛ alia
legis mandata ꝓmiſit deꝰ ut aſſerūt
paradiſuꝫ .i. ortū deliciarū aquis ꝑ-
fluētibꝫ irrigatū. in quo ſedes hēbūt
ꝑpetuas. nec frigore aut eſtu aliquo
affligentꝰ omnibꝫ ciboꝝ veſcentꝰ gene
ribꝫ. q̄cq̄d appetierūt corā ſe ſtatī in
uenient. ſericis veſtimētis oībꝫ coloibꝫ
induentꝰ ꝛ virginibꝫ ſpecioſiſſimis cō
iungentꝰ. In delicijs oībꝫ accubabūt.

Quib9 angeli pincernaꝝ more cuꝫ vaſis aureis ⁊ argēteis deābulabūt in aureis lac ⁊ ī argēteis vinū afferē tes ⁊ dicētes. Comedite ⁊ bibite ī le ticia. tria flumia .ſ. lactis mellis et vi ni optimi aromatici eos habē dixit machumet9 in padiſo. ⁊ ꝙ pulcerri mos angelos ſunt viſuri: ⁊ adō ma gnos ꝙ ab vno oculo āgeli vſqꝫ ad aliū ſit ſpaciū itineris vni9 diei. Nō credētibꝫ xpo dō nec machumeto erit ut aſſerūt infernalis pena ſine fine. Quibuſcūqꝫ aūt peccatis q̊bꝫ obli gatus fuerit ſi tpe mortis deo ⁊ ma chumeto crediderit: ī die iudicij ma chumeto intueniente ut aſſerūt ſal uus erit. Hūc pſeudo ꝓphetā ſarace ni tenebris inuoluti ſpm̄ ꝓphetie ſu per om̄s habuiſſe affirmāt ⁊ decem angelos ſibi fauētes ⁊ eū cuſtodiē tes habuiſſe pdicant. Addūt q̊qꝫ ꝙ anteꝗ̄ de9 celū ⁊ terrā creaſſet. nomē machumeti in ꝯſpectu dei aſtabat. Et niſi machumet9 futurus fuiſſet nec celū nec tra nec padiſus fuiſſet. Mentiunt q̊qꝫ de eo ꝙ luna ad eū ac ceſſit. quaꝫ ille in ſinu recipiēs in p tes duas diuiſit et iterū ꝯiunxit. Ve nenuꝫ inſup ī carne ſibi agnina ob latū fuiſſe dicūt. agn9 aūt ei locut9 ē di. Caue ne me ſumas. ꝙ in me ha beo venenū ⁊ tamē poſt plurēs ānos veneno ſibi tributo interijt. Et ſꝫ iam nūc ad longobardorum hyſto riam proſequendam ſtilus ſevertat. Longobardi igit romano imperio plurimū moleſti erāt. licet fideꝫ xp̄i recepiſſent. P9 hoc aūt Pipin9 prin ceps maior regie dom9 francoruꝫ de functꝰ eſt. Cui ſucceſſit Karolus fi lius eius qui Tutides appellabatur. Qui multas victorias faciens: reli quit duos filios eiuſdem aule regie principes. ſcilicꝫ Karoluꝫ magnū ⁊ Pipinū. Sed Karolus magn9 relic ta ſeculi popa caſſinenſ monachus eſt effect9. Pipin9 aūt aulā regiam ſtrenue gubernabat. Sed cū childe ricus rex eēt inutilis ⁊ remiſſus: ꝯſu

luit pipin9 zachariā papā an ille de beret eſſe rex qui ſolo noīe regio eēt ꝯtentus. Cui papa rn̄dit illū debere regē vocari: q̊ bene rempublicam re geret. Qua rn̄ſione franci animati childericū in monaſterio recluſere. ⁊ Pipinū regeꝫ creauerūt. circa ānos domini. Dccxl. Ve⁊ cū aſtulph9 rex longobardoꝝ ecclam romanaꝫ ſuis poſſeſſioibꝫ et dominio ſpoliaſſꝫ Ste phanus papa q̊ zacharie ſucceſſeāt ad Pipinū regem francie cōtra lon gobardos auxiliū petiturus acceſſit Pipin9 autē copioſū cōgregans ex ercituꝫ in italiā venit et Aſtulphū re gem obſedit. A quo .xl. obſides acce pit: ut eccleſie romane om̄ia predia que abſtulerat redderet. ⁊ ipſā am plius nō inquietaret. Sed recedente Pipino Aſtulphus totū quod ꝓmi ſerat irritum fecit. Qui tamē p9 mo dicum dū venatum pgeret ſbito ex pirauit: ⁊ deſiderius eidem ſucceſſit. Per idem tp̄s dū Theoderic9 rex Gothoꝝ iuſſu impatoris italiā rege ret ⁊ arriana herefi deprauat9 eſſet ⁊ Boeti9 philoſoph9 conſularis patri tius cū ſimmacho patritō cui9 gener hereſim publicā illuſtraret ⁊ autori tatē romani ſenat9 cōtra Theodricū defenſaēt. Idem Theodericus Boetiū papie in exilium truſit: vbi librum de conſolatione cōpoſuit. ⁊ tandem eum extinxit. Eius vxor Elpes nomi ne hymnū apoſtolorū petri ⁊ pauli ſic incipit. Felix per omnes feſtum mundi cardines: edidiſſe fertur. Epi taphium quoqꝫ ſuū ipſa compoſuit metrice ita dicens. (Elpes dicta fui ſicule regionis alūna. Quā ꝓcul a patria cōiugis egit amor. Porticib9 ſacris iam nunc peregrina quieſco. Iudicis eterni teſtificata thronū). Theodericus autem ſubito defunc tus a quodā ſcō heremita viſus ē a Iohanne pp̄ ⁊ ſimmacho q̊s ipſe oc ciderat nud9 ⁊ diſcalciat9 in ollaꝫ de mergi. ſicut apt Gregorius in dialo go. Circa annum domini. Dxliiij.

Theodericus rex Gothorum
Boetius & uxor illius Elpes
Symmachus.

Dagobertus rex francoꝝ ut in q̃daꝫ cronica h̄etur q̇ longe āte Pipinum regnauerat a ſui puericia ſanctū dyoniſiū in magna veneratōe h̄re cep̄t Nā qn̄ Lotharij p̄ris ſui irā metuebat ad ecclāam ſcī dyoniſij fugiebat Cū g̊ factꝰ iā rex mortuꝰ fuiſꝫ: cuidā ſcō viro in viſione mōſtratū ē: ꝙ aīa eius ad iudiciū rapta fuit. et multi ſcī ſuaꝝ ecc̄aꝝ expoliatōꝫ obijciebāt eidē Cū g̊ mali āgeli iā ad penas eū rape vellēt affuit btūs dyoni. a ītervētu eiꝰ liberatꝰ ē: a penā euaſit. Forte em̄ eiꝰ aīa ad corpꝰ redďita ibi p̄niam egit. Clodomiꝰ rex corpꝰ ſācti dyoniſij minꝰ religioſe diſcoopiens os brachij eiꝰ fregit a cupide rapuit. q̇ mox in amētiā v̇ſus ē ¶ Circa ānos dn̄i. Dcc xxxviij. Beda venerabil̄ p̄ſbr a monachꝰ in anglia claruit: q̇ licet catalogo ſcōꝝ ↄputetur: tn̄ ab ecc̄ia nō ſcūs ſed venerabil̄ appellat̄ a h̄ duplici de cā. Pria cū p̄ nimia ſenectute eꝰ oculi caligaſſent: h̄ebat ut aiūt q̄ndā ductorē: a q̇ p villas et caſtella ſe duci faciebat a vbicꝫ v̇bū dn̄i p̄dicabat. Quadaꝫ vice dū per q̄ndā vallē magnis lapidibꝫ plenā trāſirēt: eius diſcipulꝰ deriſionis cā eidē dixit: ꝙ ibi eſſet magnꝰ ꝑpl̄s cō gregatus qui eius p̄dicatōeꝫ ſilenter a auide expectabat Tūc ille feruēter p̄dicaē icipiēs: cū in fine Per omnia ſecula ſeculoꝝ ↄcluſiſſet: mox ut aiūt lapides magna voce clamauerūt Amen venerabilis preſbr. Quia igitur euꝫ venerabilē miraculoſe ipi lapides vocauerūt: iō venerabilis p̄ſbit̄ apellatur. Vel ut alij aſſerunt ei angeli reſponderūt. Bene venerabilis p̄ſbr dixiſti. ¶ Secūda cauſa eſt ꝙ poſt eius mortē quidam clericus ſibi deuotus quendā verſum edere cupiebat: quem in eius tumulo facere ſculpi volebat: ita incipiens (Hac ſunt in foſſa) volens verſum taliter termiare (Bede ſācti oſſa) Sed quia talem finem verſus congruitas non patiebat̄: a ſedula mente reuoluēt nec congruū finem videret: dum q̄dam nocte multū ſuper hoc cogitās mane ad tumulū ꝓperaſſet: angelicis manibus verſuꝫ taliter reperit ſculptū et finitū (Hac ſunt in foſſa Bede venerabilis oſſa) Eius corpus apud ianuā congrua deuotōe colit̄ ¶ Per idem tēpus .ſ. circa annuꝫ domini. Dcc. Bachortus rex friſonū cum baptiſari deberet a iam vnuꝫ pedem in lauacro intinxiſſet: alterū retrahens interrogauit Vbi maiores plures maioꝝ ſuoꝝ eſſent: in inferno an in paradiſo? Et audiens plures eſſe in inferno intinctū pedē retraxit. Sanctius eſt inq̄t plurēs ꝙ paucioēs ſeq̄ Et ita ludificatꝰ a demōne ꝑmittēte ei ꝙ tercia die abhinc incōpabilia bona ſibi daēt: ipē q̄rta die ſubita a eterna morte perijt ¶ In cāpania italie frumētū ordeū a legumina inſtar pluuie de celo cecidiſſe refert̄ ¶ Per idē tp̄s circa ānū dn̄i. dccxl. cū corpꝰ ſcī bn̄dicti de monte caſſino ad mōſteriū floriacēſe a corpꝰ ſcē ſcolaſtice ſororis eiꝰ apd̄ cenomanas fuiſꝫ trāſlatū Carolꝰ mg̃nꝰ mōchꝰ caſſineñ. corpꝰ ſcī Bn̄dicti ad caſtruꝫ caſſinū trāſferre volebat: ſꝫ miracul̄ a dō oñſis: a frācꝫ reſiſtētibꝫ ꝓhibitꝰ fuit ¶ Eodē tpe cir̄ annū dn̄i. dccxl. terremotus mg̃nꝰ factꝰ ē q̇ vrbes aliq̄ ſūt ſbuerſe. alie a mōtanis ad ſbiecta cāpeſtria cū muris a hītatoribꝫ ſuis īteg ra ſalue vltra ſex miliaria trāſierunt. Corpꝰ ſcē petronille petri apl̄i filie trāſfert̄. In cuiꝰ ſepulcro marmoreo ipſiꝰ petri manu ſcriptū legebat̄ Auree petronille dulciſſime filie ſ̄c̄ ut ait ſigiſbtus ¶ Eo tpe tirij armenia infeſtāt. in q̊ꝝ p̄ria cū olim peſtilentia fuiſꝫ: ſuaſu xp̄ianoꝝ ī modū crucis ſua capita totōderūt. Et ꝙ p h̄ ſignū ſalus reddita eſt: hūc tondēdi retinuerūt ritū. ¶ R ¶ Pipino tādem pꝰ multos triūphos defuncto: karolus magnꝰ eiꝰ filiꝰ eidē in regno ſucceſſit. Cuiꝰ tpe in romana ſede adrianꝰ pōtifex preſidebat Qui ad karolū

Beda venerabilis p̄ſbr p̄dicat lapidibꝫ.

Bachortus rex friſonum.

Carolus Magnus

legatos miſit poſtulans ab eo auxi
liū ꝯtra Deſideriū regē lōgobardoꝝ
q̄ more pr̄is ſui aſtulphi eccl̄iam plu
rimū infeſtabat Cui Karolꝰ obediēs
magno ꝯgregato exercitu p montē
cenisiū italiā intrauit· ⁊ papiā ciui
tatē regiam potenter obſedit ⁊ ibi de
ſideriū capiens cū vxore filijs ⁊ prin
cipibꝫ ad gallias in exiliū miſit· ⁊
oīa iura eccl̄e que lōgobardi abſtu
lerant ſibi reſtituit ¶ Erāt tūc in ex
ercitu Karoli amicus ⁊ ameliꝰ ſtrē
nuiſſimi milites xp̄i q̄ꝝ miri actus
legūtur qui apud mortariā vbi lon
gobardos karolus ſupauit: ceciderūt
⁊ hic terminatū eſt regnū lōgobar
doꝝ· Iſtā ⁊ deinceps illū regē habe=
bant quē ceſares ſibi dabāt ¶ Profi
ciſcēte karolo romā: ꝑ ſinodū· cliij·
epōrum cōgregauit· In q̄ ſinodo ꝑ
vim eligēdi pontificē romanū ⁊ or=
dinādi apoſtolicā ſedē Karolo dedit
Archiepōs quoqꝫ ⁊ epōs p ſingl'as
prouincias ante cōſecratōem ab ipſo
inueſtiturā accipe diffiniuit· Filij q̄ꝫ
eius rome in reges inūgūtur· ſ· pipi=
nus ſup italiā ⁊ Ludowicus ſup aq̄
taniā· Alchuinꝰ magr̄ karoli tunc
florebat Pipinꝰ karoli filius de ꝯiu
ratōne ꝯtra patrē ꝯuictus in mona
chū tōſurat̄ ¶ Circa ānos dn̄i· Dcc=
lxxxij· tēpe Hyrene Imperatricis ⁊
filij ſui noīe cōſtantini: homo quidā
in longis muris Tracie fodiens ſicꝫ
in quadā cronica legit̄ inuenit archā
lapideam· quā cū expurgaſſet ⁊ rele
uaſſet virū iacentē ibi reperit ⁊ lite
ras taliter cōtinentes Chriſtus na=
ſcetur ex maria virgine ⁊ credo in euꝫ
ſub cōſtantino ⁊ hyrena impatori
bus· O ſol iterū me videbis ¶ Defū
cto adriano Leo in romanā ſedem ſb
limatus eſt vir p oīa reuerēdus·
Cuius ſblimatiōi ꝓpinqui adriani
egredientes cum letanias maiores
agerent: ꝯtra eū ꝓpl'o cōcitato ei ocu=
los eruerūt: ⁊ linguā preciderūt· Sꝫ
deus miraculoſe linguā ſibi ⁊ viſuꝫ
reſtituit· Qui dū ad Karolū confu
giſſet: Ipſe eū in ſede ſua collocauit
⁊ reos puniuit· Romani ergo ſua=
dēte papa anno domini· Dcclxxxiiij
relicto imperio conſtātinopolitano
vno omniū cōſenſu impatorias lau
des karolo acclamāt· eumqꝫ per ma
num leonis impatorem coronant·
⁊ ceſarē auguſtū appellant· ¶ Poſt
conſtantinū enī magnū imperialis
ſedes apd' conſtātinopolim habeba
tur: pro eo ꝙ predictus conſtātinꝰ
romanā ſedē vicarijs beati petri re
liquit ⁊ apud predictā vrbē ſedem ſi
bi ordinauit· Verūtn̄ propt' dignita
tē impatores romani nūcupati ſūt
vſqꝫ ad illud tempus quo romanū
imperiū ad reges frācoꝝ trāſlatū ē·
Poſtea vō illi grecoꝝ ſiue ꝯſtātino
politani: iſti vō romanoꝝ īpatores
vocati ſūt· Hoc vō de tāto impatoꝛe
fuit mirabile ꝙ nullā filiaꝝ ſuaꝝ
ꝙdiu vixit voluit ꝯiugio copulare·
Dicebat enī ſe eaꝝ ꝯtubernio carere
nō poſſe Et ut Alchuinꝰ eiꝰ mgr̄ de eo
ſcribit licꝫ al's felix eſſet: in h' aduſe
fortune malignitatē exptꝰ eſt: ſatis
declarās q̄d ſup h' dicē vellet· Qd' tn̄
ita īpator diſſimulauit ac ſi de eo nul
la ſuſpicio h'ret: q̄uis de h' multus
ſermo fieret· Vnā ⁊ q̄cūqꝫ ibat ſꝫ eas
ſecū ducebat Huiꝰ karoli tpe of
ficiū ābroſianū maxie dimiſſū eſt ⁊
gregorianū ſolēnit' maxie diuulga
tū: impiali auctē pmū ad h' adiu=
uāte· Amb· nāqꝫ ut teſtat̄ Aug· in
li· ꝯfeſſionū cū a iuſtina īpatrice ar
riana pfidia depuata pſecutōꝫ pate
ret: ⁊ intr̄ eccl̄iam cū plebe catholica
in ſidijs vigēt: ꝓnos ⁊ pſalmos īſti
tuit ſm̄ moreꝫ oriētaliū decātari ne
ꝓpl's ī erroꝛe tedio ꝯtabeſcēt· ⁊ poſt=
modū p oēs fuit eccl̄as deriuatū Ve
rū Greg· poſtmodū ſupueniēs plurā
mutauit addidit ⁊ detrūcauit Sācti
enī pr̄es non ſtati oīa ad decorē offi
cij ptinētia videre potuerūt ſꝫ diuerſi
diuſa ordinauerūt Iſtā miſſe incep
tio tres varietates hūit· Inchoabat
enī miſſa olim a lectōe: ſicut adh' in

Officium Ambrosianum abrogatum
Gregorianum [illegible]

ſabbato ſcō fit. Poſtmodū celeſtis pp. ps ad introitū miſſe cātari iſtitu it Grego. ad introitū miſſe cū cantu ordinauit a vnū vſū de illo ps°q to tus canebat retinuit. Ps. oibz circa arā in modū corone circūſtātes ocor diter cōcinebāt: a inde chorus dr. Sed Flauianus et Theodericus qr alternatī cantat inſtituerūt ab ignatio hoc ha bentes. q ſup hoc diuinitus fuit edoctus Jhero. ps eplas a euāgelia a ex ma gna pte diurna officia a nocturna p ter cātū ordinauit. Gelaſius a Greg. orōes a cantus addiderūt cū lectōibz a euāgelijs Gīdualia tractus a alla Ambro. gelaſius a grego. ad miſſam cātari inſtituerūt. Hylarius addidit ad Gla in excel. do Laudamus te. et cetera q ſequūt. Notkerus abbas ſā cti Galli: ſeqntiā p neuma ipſius alla pmus ↄpoſuit. Sed nicolaus papa ad miſſam eā cātari cōceſſit. Hermānus ſctus theutonicus fecit Rex ops die ctc. Sancti ſpūs aſſit nobis gratia Aue maria. Et anth. Alma redēptoris mr Et ſimon bariona O glioſū lumē. a hec dies. a alia plura. Petrus ep̄s de cōpoſtellis epus fecit Salue regina. Sigiſbertus tn̄ dicit qr robertus rex frā coꝝ fecit ſeqntiā Sācti ſpūs aſſit ctc.

Karolus ut refert Turpinus ar chieps erat corpe decorus ſed viſu fe rus. ſtatura eius pedū octo. facies eius palmū a dimidiū i longitudie poſſi debat Barba ro palmū vnū. Frons erat vnius pedis. militē armatū ſup equū ſedentē a vertice fil' cū eq vno ictu cū ſpata ſcindebat Quatuor fer raturas eqꝝ ſimul facile manibz extē debat. militē armatū rectū ſtantē ſu p manū ſuā a terra vſqz ad caput ſuū ſola manu velociter eleuabat. lepore integꝝ aut duas gallinas vl' āſerē edebat. modicū vinū a limpha tū bibebat. tā parcus bibēdo erat qr ſep in cena raro pluſqꝫ ter bibē ſolebat Cenobia multa ↄſtruxit: a laudabi lit vitā finiuit a in fine reꝝ ſuaꝝ xpꝫ heredē fecit. Cui in ipio ſucceſſit lo doWicus filius eius vir demētiſſimus. cir ānos dm̄. Dcccxv. Cuius tpe epia de tīa ſingla auro texta: a exqſitas ve ſtes a alia ornamenta ſeculaia depo ſuerūt. Theodolphus aurelianeñ. eps falſo apud impatorē accuſatus ab eodē ē cuſtodie andegauis māci patus. Cū āt ut in qdā cronica hēt in die palmaꝝ pceſſio iuxta domū in qua cuſtodiebat tranſiret: ille apta feneſtra factoqꝫ ſilentō pulcherrimos illos vſus a ſe editos. ſ. Gla laus et honor tibi ſit rex xpē ctc. pñte impa tore cantauit. Qui intantū impato ri placuerit qr ipꝫ a vinculis mox ab ſoluit ac i ſede ſua reſtituit. Le gati michael impatoris cōſtātino politani: inter cetera mūera detulerūt lodoWico filio karoli magni libros dyoniſij de celeſti gerar. de greco in latinū tñſlatos. q cū gaudio ſūt recep ti. a tūc decēnouē infirmi ipa nocte in ecca eius cuāti ſūt. Mortuo LodoWi co Lotharius ipiū tenuit cui fr̄es eius. ſ. karolus a LodoWicus bellū indicentes tāta vtrinqꝫ facta ē ſtrages qr nulla eius etas meminerit tātā aliqn̄ fuiſſe i regno frācoꝝ. Tādē pacto inito Ka rolus regnat in frācia LodoWicus i ger mania. Lotharius in italia a pte frā cie q ab ipō Lotharingia dcā ē Qui poſtmodū LodoWico eius filio ipiūꝫ derelinqns ipē habitū mōchalē acce pit. Huius tpe ut in qdā alia cronī ca dr erat pp. Sergius natitate rōnus q prio oſporci dcūs ē. ſꝫ mutato noie vocatus eſt Sergius Ab illo tpe ordina tū eſt ut oēs pape noia mutēt. Tū qr dn̄s hijs qs in apoſtolatū elegit no mē mutauit Tū qr ſicut mutēt in no mine. ſic mutari debēt i vite pfectōe Tū ne ille q ad decoꝝ officiū eligitur aliq noie indecore turpet. Huius Lo doWici tpe. ſ. Anno dm̄. Dccclvj. ut in cronica qdā hēt in parrochia ma gūtina malignus ſpūs paietes domo rū qi malleis pulſādo a maifeſte lo qndo a diſcordias ſemināndo adeo ho mines iſeſtabat ut qcūqꝫ introiſſet

Reformatio Cleri

ſtatī dom9 illa exurebať. preſbiteris
āt letbaniā agētib3 ⁊ aquā bn̄dcā3
ſpgētib3 inimic9 lapides iactabat ⁊
multos cruētabat Tādē aliq̄ndo ꝯq̄
eſcēs cōfeſſus ē ſe q̄ndo aq̄ ſpgebať
ſb cappa talꝰ ſacdotꝭ q̄ſi familiarꝭ ſui la
titaſſe accuſās eū ꝙ cū filia ꝓcurato
ris in pctm̄ lapſus fuerit ¶ P ideē
tp̄s rex bulgaroꝝ cū gēte ſua ad fi-
dē ꝯūſus tāte pfectōis fuᵗ ut maioꝛē
filio in regnū ordiato ipſe bitu3 mō
chalē accepit. Sed cū ei9 fili9 iuueni
liter agēs ad gētilitatꝭ cultū redire
vellet: reſūpta milicia pſecut9 eū ce
pit. Effoſſiſq3 ocul' in carcerē truſit.
⁊ in regnū ſtatuto filio minore ha-
bitū sacꝝ reſūpſit ¶ In italia apud
brixiā trib3 dieb9 ſāguis de celo flu-
xiſſe narrať ¶ P idē tp̄s locuſte inūe
rabiles in gallijs appueꝛt ſenas hn̄
tes alas. ſex pedes. duos dētes lapi-
dib9 duriores ut caſtroꝝ acies tur-
mati volātes ſpaciū diurni itineris
iiij. ā. v. miliarib3 extēdētes oīa viri
dia in herbis ⁊ arborib3 vaſtātes. q̄
vſq3 ad maꝛe britanicū puenientes tā
dē flatu vētoꝝ ī pfūdū marꝭ dimerſe
ſūt. ſ3 eſtu occeani ad lit9 reiecte ex
putredie ſua aerē corrupeꝛt vn̄ mor
talitas maxia et fames puālida ē ſecu
ta ita ut fere tcia ps hoī3 iterijt ¶
¶ Denicq3 p̄m9 otto īpauit. anno. ſ.
dn̄i. Dccccxxxviij. Dū āt ī paſcali ſo
lēnitate dict9 Otto pn̄cipib3 ꝯuiuiū
p̄parāſſ3 anteq̄ ſederēt: cuiuſdā pn̄ci
pis fili9 moꝛe pueri ferculū de mēſa ac
cepit. quē dapifer fuſte pſtrauit Qd
cernēs pedagog9 pueri: ip̄3 dapiferū
mox pemit Quē cū ſine audiētia ce
ſar ꝯdēnare vellet: ille ceſarē ad tra3
reiecit ⁊ ſuffocare cepit Q3 dū de eius
manibus vix ereptus fuiſſ3: ipſū re-
ſeruari iuſſit. ſe culpabile3 clamās
ꝙ feſto hōꝛē nō detulit vn̄ ip̄3 libere
abire pmiſit. ¶ Ottoni p̄ᵒ ſucceſſit
Otto ſecundus. Hic dum ytaliā pa
cem ſepius violarēt romam venit ⁊
omnibus procerib3 ⁊ magnatib9 et
pōtificib3 apud gradū eccleſie cōui-

uiū grāde fecit. Quibus epulantib3
latēter omnes cingi fecit armatꝭ De
inde de violata pace q̄rimoniam mo
uēs iubet in ſcptꝭ culpabiles recitari
Quos ſtatī ibidē decollari faciebat
alios vero epulari ſatagebat ¶ Huic
ſucceſſit Otto tercius circa annū do
mini. Dccclxxxiij. Iſte āt Otto cog
nominabať mirabilia mundi. Hic
ut in quadā cronica dicitur quandā
vxorē habuit. que cuidā comiti ſe ꝓ
ſtituere voluit. Sed cu3 ille nollet tā
tum facinus perpetrare: illa indigna
ta predictum comitem apud impa
torē adeo īfamauit: ꝙ eū īpator ſine
audiētia decollari fec. Q3 anq̄ decol
laretꝭ rogauit vxorē ſuam ut iudicio
cādētis ferri p9 mortē eū ꝯprobaret
innocētē Adeſt dies in quo ceſar pu
pillꝭ ⁊ viduis ſe aſſerit iudiciū factu
rū. Affuit ⁊ vidua mariti caput ſecū
portās ſuis in vlnis Tūc q̄ſiuit ab ī
patore q̄ morte dign9 eſt q̄ iniuſte
aliquē occidiſſ3. Q3 cū ꝑ imperatoꝛe capi-
tis eū dignū aſſerēt: illa intulit. di-
Tu es q̄ maritū meū ad ſuggeſtiōe3
vxoris tue innocēter occidi mādaſti
Et ut me verꝝ dicē ꝯprobes h cādentꝭ
ferri iudicio ꝯprobabo. Qd ceſar vi
dēs obſtupuit ⁊ ī man9 femīe ſe pu-
niendū dedit. Interuētū tn̄ pōtificū
⁊ pcerū inducias. x. dieꝝ. dein. viij.
tercio. vij. q̄rto. vj. a vidua accepit.
Tūc īpator cā examiata ⁊ veritate ꝯgni
ta vxorē viuā ꝯcremauit. ⁊ p redēp°e
ſui q̄tuor caſtra vidue dedit Que ca
ſtra ſūt in ep̄atu lunēn. ⁊ vocāť ab
ioucijs. x. dieꝝ. viij. vij. vj. ¶ P9 h
btūs henric9 q̄ fuit dux bauarie an-
no dn̄i M. ij. impiū ſūpſit q̄ ſtepha
no regi vngarie adh gētili ſororem
ſuā noīe gepſilā in vxorē dedit ⁊ ta3
ip̄3 regē q̄ totā ei9 gentē ad xp̄i fidē
ꝯūtit Qui ſtephan9 tāte religionis
fuit ut multoꝝ miracloꝝ gła ds ip̄3
illuſtrē reddiderit. Hic henric9 ⁊ vxor
ei9 kunegūdis v̄gines pmāſeꝛt ⁊ ce
libē vitā ducētes in pace quieuerūt.
¶ Huic ſucceſſit Cōrad9 quidā dux

francoꝝ ꝗ neptē ſancti henrici duxit
in vxorē. Huiꝰ tempe viſa eſt in ce⸗
lo trabs ignea mire magnitudinis
ſup ſolem iā ad occaſū vergentē cur
rere ⁊ ad terrā cadere. Hic quoſdaꝫ
epōs de ytalia in vincula cōiecit. Et
cū mediolanenſ archieps de vincuł
fugit ſuburbia mediolani incendit.
Die vo penthecoſtes cuꝫ impator in
pua eccā ſecꝰ vrbē coronaret̃ ad miſ⸗
ſam taꝫ grauia tonitrua fulguraqꝫ
fuerūt: ut aliq̄ mēte excederent. aliq̄
ſpm̄ exalarēt. Bruno vo eps q̄ miſ⸗
ſā cātabat: ⁊ ſecretariꝰ impatoris cū
alijs dixerūt ſe int̃ miſſarū ſolēnia
vidiſſe ſcm̄ ambroſiū impatori cō⸗
minantē. ¶ Huiꝰ Cōradi tpe anno
dm̄. Mxxv. comes lupoldꝰ ut in q̄dā
cronica dicit̃ irā regis metuēs cū vx⸗
ore ſua in ſiluā fugiēs in q̄dā tugu⸗
rio latitabāt. In q̄ ſilua dū ceſar ve
naret̃ nocte ſupueniēte in eodē tugu
rio ipm̄ oportuit hoſpitari. Cui hoſpi
ta pregnās vicinaqꝫ partui decēter
ut potuit ſtrauit ⁊ neceſſaria mini⸗
ſtrauit. Eadē nocte mulier peperit ⁊
vocē tercio ad ſe venientē ceſar audi
uit. Cōrade. hic puer mō ꝓ genitꝰ ge
ner tuꝰ erit. Mane ille ſurgēs duos
armigeros ſibi ſecretarios ad ſe vo⸗
cauit ita dicēs. Ite ⁊ puerulū illū de
manibꝫ matris violent̃ auferte ⁊ ipꝫ
per mediū ſcindētes cor eꝰ mihi por
tate. Conciti illi eūtes de gremio ma
tris puerū rapuerunt. Quē videntes
elegātiſſime forme miſericordia cō⸗
moti ipſū ſup quandā arboreꝫ ne a
feris deuoraret̃ repoſuerūt ⁊ leporeꝫ
ſcindētes cor eius ceſari detulerūt. Eo
dem die dū quidā dux inde trāſiret ⁊
puerū vagientem audiret: euꝫ ad ſe
duci fecit. Et dum filiū nō haberet vx
ori attulit ⁊ nutriri eū faciens a ſe de
vxore ſua genitū eſſe finxit ⁊ henri⸗
cū vocauit. Cum ergo iam creuiſſet:
erat corpore pulcherrimus ore facun
dus ⁊ omibus gratioſus. quē ceſar
tam decoꝝ ⁊ prudentē videns a patre
ipm petijt ⁊ in curia ſua manere fec.

Sed cum videret puerū omibus gra
tioſum ⁊ ab omibus cōmendari: du
bitari cepit ne poſt ſe regnaret. et ne
iſte ſit ille quē occidi mandauerat.
Volens igit̃ eſſe ſecurus: lrās mani
bus ſuis ſcriptas ꝑ eum vxori diri⸗
git in hunc modū. Inquantū eſt ti
bi cara vita tua: mox ut iſtas lrās re
ceperis puerꝝ hūc necabis. Dū ergo
ꝑgēs in quadā ecc̄a hoſpitatꝰ fuiſſꝫ
⁊ feſſus ⁊ ſup bancū q̇eſcēt ⁊ burſā
in q̄ erāt lrē deꝑhēdēt ⁊ ſacdos curioſi
tate ductꝰ burſā apuit ⁊ lrās ſigillo
regł munitas vidēs: ipſas ſaluo ſigil
lo regis apuit ⁊ legēs ſcelꝰ abhorruit
radens ſbtiliter qđ dicebat̃ (iſtū ne
cabis) ſcṗſit (Filiā meā in vxorē iſti
dabis) Cūqꝫ regina lrās ſigillo im
patoris munitas videret. ⁊ de ma⸗
nu īpatoris ſcriptū ee cognoſcēt: cō
uocatis pricipibꝫ: nuptias celebra⸗
uit. ⁊ filiam ſuam eidē in vxorem de
dit. que nuptie aquiſgrani celebra
te ſūt. Cū autē a dicentibꝫ ceſari nar
raret̃ ꝙ ſolemnit̃ fuiſſent nuptie fi⸗
lie ſue celebrate: ille obſtupefactꝰ a
duobꝰ armigeris: duce ⁊ ſacdote ve⸗
ritate cōpta: dei ordinatōni nō reſi⸗
ſtendū eſſe vidit. et iō ꝓ puero mit⸗
tens eū eſſe ſuū generū approbauit
et pꝰ ſe in imperio regnare inſtituit.
In loco autē vbi puer henricꝰ natꝰ
fuit nobile monaſteriū edificatū eſt
qđ vſqꝫ hodie vrſania noīatur. Iſte
henricus omes ioculatoēs a curia re
mouit. et que hijs dare cōſueuerat.
paupibus erogabat. Huiꝰ tempore
tātū ſciſma in eccleſia fuit ut tres in
ſūmos pōtifices electi eſſēt. A quodā
tādē pſbro noīe gratiano mag̃ illis
data pecunia eidē ceſſerīt ⁊ ipē papa
tū obtinuit. Hic henricus dū ꝓ ſedā
do ſciſmate romā ꝑgeret Gratianꝰ
ei obuiās: aureā coronā ſibi obtulit
ut ꝓpiciū ſibi hrēt. Iſte āt cūcta diſſi
mulās ſinodo ꝯuocata Gratianū de
ſimonia ꝯuicit: ⁊ aliū ſbrogauit. In
libro tn̄ homiꝫi quē miſit ipē ad ꝯmi
tiſſaꝫ noīe Mathildā: dr. ꝙ cū ṗdcs

preſbri ſimplicitate ductꝰ põtificatũ ſibi p pecuniaꝫ acqſierit ut ſciſmati obuiaret. ipſe poſtmodũ errore ſuũ cogſcẽs: ſeipꝫ ſuadẽte ĩpatore depoſuit. R Poſt hũc henricũ henricꝰ tciꝰ ĩpauit. Huiꝰ tpe bruno in papã eligitur a leo vocat. Qui dũ ad capeſcendã ſedẽ apſtcã romã tẽderꝫ: audiuit voces ãgelorũ canẽtiũ. Dicit dñs Ego cogito cogitatões pacꝭ ⁊c. Hic de multis ſcis cãtꝰ cõpoſuit. Hoc tpe p berẽgariũ turbata fuit ecctã q̃ aſſerebat corpꝰ ⁊ ſãguinẽ xpi nõ vere ſꝫ figuratiue eſſe in altari. Cõtra queꝫ ſcripſit egregie Lãfrãcus prior becceſis natõe papienſ q̃ fuit magiſter Anſelmi cantuariẽſis. Deinde henricus q̃rtus impauit Anno domini M.lviij. Cuiꝰ tẽpe maxime floruit Lãfrãcus prior mõſterij beccẽſis Ad cuiꝰ eximiã doctrinã cõuolauit de burgũdia Anſelmꝰ poſtmodũ multa virtute ⁊ ſapiẽtia adornatꝰ ⁊ ei in poritate mõſterij beccẽſis ſucceſſit. S Sub hoc tpe ihrlm a ſaracenis capta a fidelibꝫ recupata ẽ. Oſſa btĩ nicolai apd barẽſẽ vrbẽ trãſlata ſꝫ. de q̃ int̃ cetera legit̃ q᷑ cũ in q̃dã eccĩa q̃ dr crux: ſbiecta ſcẽ Marie de caritate nõdũ btĩ nicolai hiſtoia noua cãtaret: frẽs priorẽ ut eã cãtare licẽt inſtãtiꝰ exorabãt Qui nullatenꝰ acq̃eſcẽs dixit incõgruũ eẽ morẽ p̃ſtinũ nouitatibꝫ ĩmutare. Cũq̃ adhuc fratres inſtarẽt ille indignatus rñt. Recedite a me fratres. nũq̃ a me licẽtia cõcedet̃: ut noua cãtica ĩmo ioculatoria q̃dã in eccta mea decãtẽt̃ Adueniente noua feſtiuitate eiuſdẽ frẽs cuꝫ quadã triſticia matutinarũ vigilias peregerũt. Cumq̃ oẽs ſe in lectis recepiſcẽt. ecce nicolaꝰ priori viſibiliꝰ terribil̃ apparuit Quẽ p capillos a lecto abſtrahẽs dormitorij pauimto colliſit Incipienſq̃ ãtiphonã O paſtor etne. P ſingulas vocũ differentias virgis quas ĩ manu tenebat grauiſſimos ictꝰ ſup dorſũ patiẽtꝭ ingeminãs: p ordinẽ moroſe canẽdo antiphonã ad finẽ vſq̃ pduxit Qui cũ oẽs ſuis clamoribꝫ excitaſſꝫ: ſemiuiuꝰ ad lectulũ deportat̃. Tãdẽ ad ſe veniẽs ait Itea hiſtoriã nouã ſci nicolai ãmodo cãtate T Hoc tpe ex moliſmẽſi cenobio vigitiunꝰ monachi cũ abbate ſuo Roberto ciſtercij ſolitudinẽ adeũtes ut ibi regule ſue pfeſſiõeꝫ diſtrictiꝰ obſuarẽt nouuꝫ ibidẽ ordinẽ ex vetei inſtituert V Hildebrandꝰ prior cluniacenſ factꝰ papa ⁊ Gregoriꝰ vocatꝰ eſt Hic dũ in minoribꝫ cõſtitutꝰ legatõe fungeret̃: apud Lugdunũ epm ebromcẽſem de ſimonia miraculoſe cõuicit. Nam dũ ibidẽ archieps oẽs accuſatores ſuos corrũpet ⁊ cõuinci non poſſet: Legatꝰ ãt ut Gla pri ⁊ filio ⁊ ſpũi ſancto diceꝫ: impauit. ille gla pri ⁊ filio expedite dicebat. ſpiritui do ſancto dicere nõ poterat Quippe quia in ſpm ſanctũ peccauerat. Qui peccatũ ſuũ confitens mox ut depoſitus eſſet: clara voce ſpiritumſanctũ noiauit Hoc miacſm refert Donizo in libro ad comitiſſam Mathildã. X Mortuo henrico quarto Spire ⁊ cũ alijs regibꝫ ſepulto. hũc verſũ Henrici in epitaphio hñt (Filiꝰ hic pat̃ hic: auꝰ hic: pauꝰ iacet iſtic) Huic ſucceſſit henricꝰ q̃ntus Anno dñi Mcvij. q̃ papã cũ cardinalibꝫ cepit ⁊ eos dimittẽs inueſtiturã epõrũ ⁊ abbatũ p anulũ ⁊ baculũ paſtoralem accepit Sub hoc tẽpe Bernardꝰ cum fratribꝫ ſuis ciſterciũ ingredit̃ In parochia legienſi porca porcellũ faciem hominis habentẽ enixa eſt. Pullꝰ galline quadrupes natus eſt Lothariꝰ ſucceſſit henrico. cuiꝰ tẽpe mulier quedã in hiſpania mõſtrũ bis gemini corporis eſt enixa auerſis vultibus ⁊ corpibꝫ ſibi coherẽs Ante q̃dẽ effigies erat hominis integra. corporiſq̃ mẽbrorũ ordine diſtincta Retro facies canis corpis et mẽbrorũ pprietate integra. P Poſt hũc regnauit Cõradꝰ. Anno dñi. Mcxxxviij. R Eo tempore

Hugo de ſcō victoꝛe doctoꝛ excellen
tiſſim⁹ et omī ſcia ſūm⁹ ⁊ religiōe de
uotus obijt. de quo referūt qꝛ cū in=
firmitate vltima laboꝛaret ⁊ nulluꝫ
cibū retinere poſſet: coꝛp⁹ tñ dn̄icuꝫ
ſibi dari cū multa inſtantia poſtula
uit. Tūc fratres eius turbatōeꝫ ſeda
re volentes: ſimplicē hoſtiā īſtar coꝛ
pis dn̄i ſibi detulerūt. Q̄d ille p ſpi
ritū recognoſcēs ait Miſereat̄ veſtri
dn̄s frēs. cur me deludere voluiſtis.
iſte em̄ nō eſt dn̄s me⁹ quē depoꝛta
ſtis Mox illi ſtupefacti cicurrerūt ⁊
ſibi coꝛp⁹ dn̄icū detulerūt. Sed ille vi
dēs qꝛ recipe nō valeret: eleuat̄ in ce
lū manib⁹ ſic oꝛauit. Aſcēdat filius
ad prēm ⁊ ſpūs ad deū ſuū q̄ fecit il
lū. Et int̄ hec verba ſpm̄ exalauit et
coꝛp⁹ dn̄i ibidē diſparuit. Eugeni⁹
abbas ſancti Anaſtaſij pp̄ ↄſtituit̄.
q̄ ab vrbe expulſus eo qꝛ ſenatoꝛes
aliū creauerūt Gallias venit. ⁊ ber=
nardū ante ſe miſit q̄ viā dn̄i p̄dica
bat ⁊ multa miracl'a faciebat ¶ Gil
bert⁹ poꝛretan⁹ floꝛebat. Frederic⁹
nepos cōradi ipauit āno dn̄i Mcliij
Z. Tūc etiā floꝛuit magiſter petr⁹
lōbard⁹ ep̄s piſieñ. q̄ libꝛ ſn̄iarum
gloſas pſalterij ⁊ epl'arū pauli vti=
liter cōpilauit ¶ Eo tpe tres lune in
celo viſe ſūt ⁊ in medio figura crucis
nec multo p⁹ viſi ſūt tres ſoles Tūc
alexander in papā canonice eſt ele
ct⁹. Cōtra quē octauian⁹ Jo̅hes cre
mēſis titulo ſancti Calixti ⁊ Jo̅hes
ſtrumetenſis ſucceſſiue ad papatū
eligunt̄ ⁊ fauoꝛe impatoꝛis fulciū[2]
Durauit em̄ hoc ſciſma ānis. xviij.
Infra q̄d tp̄s theutonici q̄ apud
Tuſculanū p impatoꝛe moꝛabātur
Romanos ap̄d mōtē poꝛtū inuadūt
⁊ toꝛidē a nona vſqꝫ ad veſpas occi
derūt. ⁊ nūq̄ ex romanis tot milia
ſūt occiſa. licet tpe hanibalis tot oc
ciſi ſint ut tres cophios anuloꝝ q̄s
de digitis ꝑcerū occiſoꝝ idem hani=
bal extrahi fecit cartaginē deſtina=
uit Quoꝝ multi ap̄d ſanctū ſtepha
nū ⁊ ſanctū Laurētiū ſepulti ſūt. ⁊

hn̄t h̄ epitaphiū. (Mille decē decies
⁊ ſexdecies q̄ꝫ ſemi) Impatoꝛ frede
ricus dū terrā ſanctā viſitaſſet et in
fluīe q̄dā lauaret̄ ibidē necatus fuit
Vel vt alij aſſerūt. equo ſuo impin
gēte in aquā cecidit ibiqꝫ interijt
¶ Huic ſucceſſit henric⁹ fili⁹ ei⁹. an
no dn̄i. Mcxcix. Eodē tpe tāte plu
uie cū tonitruis ⁊ fulmībꝫ ⁊ tēpeſta
tibꝫ facte ſūt. q̄ntas nulla meminit
hoim antiq̄tas Lapides em̄ ad q̄n=
titatē ouoꝝ q̄dr̄ngli mixti cū pluuia
de celo cadētes: arboꝛes ⁊ vineas ⁊ ſe
getes deſtruxerīt. ⁊ multos hoīes oc
ciderīt. Coꝛui q̄ꝫ ⁊ q̄plurēs aues p ae
ra in hac tēpeſtate volātes viſe ſūt
carbones viuos in roſtro poꝛtare et
domos incēdere. Cōtr̄ romanā ecciāꝫ
ſp tirānidē exercuit. ⁊ iō eo moꝛtuo.
Innocēti⁹. iij. ne frat̄ ei⁹ philipp⁹ p
mouet̄: ſe oppoſuit ⁊ octoni filio du
cis ſaxonie adheſit ⁊ eū aq̄ſgrani in
regē almaīe coꝛonaī fec. Eo tpe dū
plurēs barones frāciep liberatōe ter
re ſcē vltra maē pgerēt: ↄſtātinopo=
li ceperīt A ¶ Hijs tpibꝫ ordīes p̄di
catoꝝ ⁊ minoꝝ orti ſūt Innocenti⁹
t̄ci⁹ legatos ad philip. regē frācoꝝ
miſit ut terrā albigētiū inuaderet ⁊
heveticos deleret Qui oēs capiēs cō
cremaī fecit. Deniqꝫ Innocēti⁹ t̄ci⁹
Ottonē ipatoꝛē coꝛonauit. ⁊ ut iu=
ra eccīe ſaluaēt ab eo iuramtū exe=
git. Qui ſtatī ipſo die cōtra iuram
tū venit. necnō ⁊ romipetas expoli=
ari fecit Vn̄ pp̄ eū excōicauit ⁊ ab īpe
rio depoſu[t] Et eo tpe fuit ſcā Eliza
beth filia regis vngarie: q̄ fuit vxoꝛ
lantgrauij thuringie ⁊ haſſie. q̄ int̄
alia innūeā miācula. xvj. moꝛtuos
ſuſcitauit ac cecū natū illuminauit.
De cui⁹ coꝛpe vſqꝫ hodie oleū fluere
phibet̄ ¶ Octone depoſito Frederic⁹
Henrici filius erigi[t] ⁊ ab honoꝛio co
ronat̄. q̄ leges optimas p libertate
eccīe ⁊ ↄtra heveticos edidit Hic ſup
oēs diuitijs ⁊ gl'a abūdauit ſ; eis in
ſupbia abuſus fuit. Nā tirānidē cō
tra eccām exercuit ⁊ duos cardiales

vinculauit et p̄latos q̄s Greg. non⁹
ad ↄciliū ↄuocauit capi fecit et iō ab
ipſo excōicat᷑. Deniq₃ Gregori⁹ mul
tis tribulatōib₃ p̄ſſus morit᷑. Inno
cēti⁹ q̄rt⁹ natōe Januēn. ↄciliū apd
lugdunū ↄuocās ipm̄ impatorē de-
poſuit. Quo depoſito et defūcto ſedes
imp̄ij vſq₃ hodie vacat.

1243

De dedicatione eccleſie.

Dedicatio eccleſie ſolēniter int᷑
alias ſolemnitates ab eccle-
ſia celebratur Et qm̄ duplex
eſt ecclā ſiue tēplū .ſ. mālē et ſp̄ūale.
Jō de h⁹ duplicı̄ tēpli dedicatōe hic
breuit᷑ eſt agēdū. Circa dedicatōz
āt tēpli materialis tria ſūt videnda
Primo q̄re dedica² ſiue cōſecra². Secū
do q̄liter ↄſecrat᷑ .c. Tercio p q̄s pphā
na² .e. Et q₂ ī tēplo duo ſūt q̄ ↄſecrā²
.ſ. altare et ip₃ tēplū ideo p̄mo vidēdū
eſt q̄re ↄſecrat᷑ altaē. Scdō q̄re tēplū
Altaē āt ↄſecrat᷑ ad tria Primo ad
ſacramētū dn̄i offerēdū Geneſ. viij.
Edificauit noe altare dn̄o et tollens
de cūctis volucrib₃ et pecorib₃ mūdis
obtulit ſup altare. Hoc āt ſacramē-
tū eſt corp⁹ et ſāguis xp̄i: q̄d in me
moriā paſſiōis dn̄ice īmolam⁹. iux̄
q̄d precepit nobis: di. Hoc facite in
meā ↄmemoratōez. Hēm⁹ eñ triplex
mēoriale dn̄ice paſſiōis Vnū in ſcp
to .ſ. paſſio xp̄i ī imaginib₃ figuāta
et hec h₃ fieri q̄ntū ad viſū. Ipſa eñ
crucifixi imago et alie imagīes in ec
cleſia ſūt pp̄ter rememoratione et ex
citādā deuotōez et inſtructōem. quia
ſūt quaſi libri laycoꝝ. Secūdū me-
moriale dn̄ice paſſionis habem⁹ in
verbo .ſ. paſſio xp̄i p̄dicata et hab₃ fi
eri quātū ad auditū. Terciū in ſacra
mēto .ſ. paſſio tā ſignāter expſſa in
q̄ corpus et ſanguis xp̄i veraciter cō
tinet᷑ et p nobis offert᷑ Et hoc memo
riale hab₃ fieri quātum ad guſtū Si
ergo affectū noſtrū accendit paſſio
xp̄i deſcripta et apli⁹ p̄dicata: multo
fortius inflammare deb₃ in hoc ſacra
mento tā ſignāter expreſſa. Scdō
cōſecratur altare ad nomen domini
inuocandum Geneſ. xij. Edificauit
Abrahā altare dn̄o qui apparuit ei. et
inuocauit nomē dn̄i. Hec aūt inuo-
catio ſm aplm̄ ad thimo. h₃ fieri p
obſecrationes q̄ fiūt cū adiuratōe p
malis remouendis. aut p orōnes q̄
fiūt p bōis impetrādis. ā p poſtula-
tōes q̄ fiūt p bonis cumulādis. ā p
grāꝝ actōes q̄ fiūt p bonis habitis
cōſeruandis Jnuocatio āt q̄ fit ſup
altare pprie dr̄ miſſa ex eo .ſ. q₂ celeſ-
tis miſſus .ſ. xp̄s a p̄re mittit᷑ q̄ ipſā
hoſtiā ↄſecrat et p eūdē a nob p̄ri mit
tit᷑ ut p nobis intercedat Vñ Hug.
Jpſa hoſtia ſacra miſſa vocari p̄t. q₂
trāſmiſſa eſt p⁹ nobis a patre p ſcifi
catione q̄ nobiſcū eſſe incipit. poſtea
a nobis p̄ri p oblatōz q̄ p nobis in-
tercedat. Et nota q₂ miſſa in trib₃ li
guis cani² .ſ. greca. hebraica et latīa
ad repn̄tandū titulū dn̄ice paſſiōis
qui ſcriptus erat grece hebraice et la
tine Jtē ad notādū q₂ oīs lingua de
bet deū laudaē q̄ p hāc t'plicē liguaꝝ
ītelligi² Latina āt ſt̄ euāgelia. ep̄le
orōes et cantus. Greca ſūt kyrieley-
ſon xp̄eel᷑: q̄ nouē vicib⁹ cantant᷑ ut
ad ſocietatē nouē ordinū āgeloꝝ p
ueniam⁹ Hebraica ſt̄ alleluia amē
ſabaoth et oſanna. Tercio ↄſecrat᷑
altare ad cantandū Eccā. xlvij Ded'
illi ↄtra inimicos potentiā et ſtaē fe
cit cātores ↄtra altaē. et in ſono eoꝝ
dulces fecit modulos Et dicit modu
los in plurali. q₂ ſ₃ Hug. de ſā. vic.
tres ſūt ſpecies ſonorū. q̄ faciūt tres
modulos. Fit eñ ſonus pulſu flatu
et cātu Ad citharā ptinet pulſus: ad
organū flatus. ad vocē cantus. Aſſi
milari p̄t hec cōſonantia ſonoꝝ con
cordie moꝝ. Si refeā² ad pulſū citha
re manuū operatio: ad flatū organi
ment᷑ deuotio: ad cantū vocis ſermo
nis exhortatio. Et infra Quid pdeſt
dulcedo voc̄ ſine dulcedie cordis Frā
gis vocē frange et volūtatē. ſeruas cō
ſonātiā vocū. ſerua ↄcordiā moꝝ Vt
p bonū exemplū cōcordes pximo: p

volūtatē deo: ꝑ obediētiā migrō. Hoc
ꝗ triplex genꝰ muſicoꝝ refert̄ ad tri
plicē dīaʒ officiꝫ eccleſie. ſic d̄r in mi
trali de officiō. Nā ipm officiū ecc̄e cō
ſiſtit in pſalmis: in cantu ⁊ in lectōi
bꝫ. Primū ꝗ genꝰ muſicoꝝ eſt qđ fit
pulſu digitoꝝ ut in pſalterio ⁊ ſimili
bꝫ ⁊ ad illud ꝑtinet pſalmodia. Vn̄
pſ̄. Laudate eū in pſalte. ⁊ cithā. Se
cundū genꝰ muſicoꝝ eſt qđ fit cātu
ſicut ī voce. ⁊ ad iſtud ꝑtinēt lectōes
Vn̄ pſ̄. Pſallite ei in voce exultatōe. Ter
ciū eſt qđ fit in flatu ſicut in tuba. et
ad iſtđ ꝑtinet cātus pſ̄. Laudate eū
in ſono tube. ¶ Tēplū āt ſiue ipa
eccleſia ɔſecratur quintuplici ratōne
¶ Primo ut inde diabolꝰ et eiꝰ ꝑtās pe
nitus expellat̄. Vn̄ Gre. ī dialogo re
fert. ꝙ cū q̄dā ecc̄ā arrianoꝝ infideli
bus reddita cōſecrare². ⁊ reliq̄e ſācti
Sebaſtiani ⁊ btē agathe illuc delate
fuiſſent: ꝑpl's ibidē cōgregatus por
cū ſbito ītra ſuos pedes huc illucq̄
diſcurrere ſenſerūt. q̄ fores ecc̄e repe
tens a nullo videri potuᵗ. oēſq̄ admi
ratio ɔmouit. Quod idcirco dominꝰ
oſ̄dit. ut cunctis pateſceret quia de
loco eodē īmūdꝰ habitator exiēt. Se
q̄nti āt nocte magnꝰ ī eiuſdē eccleſie
tectis ſtrepitꝰ factꝰ eſt ac ſi ī hac ali
q̄s errādo diſcurreret. Secunda iteꝝ
nocte ꝗuior ſonitꝰ increuit. Tercia ve
ro tāto terrore inſonuit ac ſi oīs illa
ecc̄a a fundamētl' fuiſſʒ euſa. ſtatiq̄
receſſit nec āpliꝰ āliq̄ hoſtis illa inq̄
etudo apparuit. Et ꝑ terroris ſonitū
quē fecit īnotuit a loco quē diu reti
nuerat ꝙ coactus exiuit. Hec Greg.
¶ Scđō ɔſecrat̄ tēplū ſiue eccleſia ut
ad eā fugiētes ſaluēt̄. Vn̄ aliq̄ ecc̄e
poſt dedicatōem ꝓuilegiant̄ ut q̄ ad
eas rei ɔfugerint ſaluēt̄. Vn̄ dicit ca
nō. Reos ſāguinis defendit ecc̄a ne
vitā ꝑdant ⁊ membra. Et ob hoc Jo
ab ī tabernaculū fugit ⁊ cornu alta-
ris apphēdit. ¶ Tercio ɔſecrat̄ ut ibi-
dē oratōes exaudiāt̄. Qđ ſignifica-
tū eſt. iij. Reg. viij. vbi ſalomō dedi-
cato templo ait. Quicūq̄ orauerit in

loco iſto exaudies eū ī loco taberna
li tui in celo: ⁊ cū exaudieris ꝓpiciꝰ
eris. Adoramꝰ āt in ipis ecc̄ijs ad ori
entē triplici rōne ſm̄ Dam. li. iiij. c.
v. Primo ut p̄riaʒ noſtrā nos req̄re
re oſ̄damꝰ. Scđō ut ad xp̄ʒ crucifixū
reſpiciamꝰ. Tercio ut venietē iudicē
nos expectare mōſtremꝰ. Ait em̄ ſic
in eodē. Deꝰ paradiſū in edē ad orietē
plātauit: vn̄ hoiēʒ trāſgreſſū exulē fe
cit. ⁊ an̄ paradiſū ex occidēte habitare
fecit. Antiquā igit̄ p̄riam exq̄rētes
⁊ ad ipſā aſpiciētes deū ad orietē ex
oramꝰ. Sʒ ⁊ dn̄s crucifixus ad occidē
tē reſpiciebat ⁊ ita adorēmꝰ ad ipʒ re
ſpicientes. Et aſſūptus ad orietē ſur
ſū ferebat̄ ⁊ ita ipm apl'i adorauerūt
⁊ ita veniet quō adoauerūt eū eūtē in
celū. ipʒ ergo expectātes: ad orietē
adoramꝰ. Hec Dam. ¶ Q̄rto ɔſecrat̄
ut ibidē deo laudes ſoluātur. Qđ q̄
dē fit in ſeptē hor' canonic'. ſ. ī matu
tinis. prima. tercia. ⁊ ceter'. Et licʒ
in q̄libet hora diei deꝰ eſſet laudādꝰ
tn̄ ꝙ ad hoc īfirmitas nrā non ſuffi
cit: ordinatū eſt ut ī hijs ſpecialiter
deū laudemus eo ꝙ hee hore ab alijs
ꝓuilegiate ſūt in aliquibus. Nā in
nocte media q̄ matutine celebrātur
xp̄s natꝰ ē: captꝰ ⁊ illuſus a iudeis
fuit. In hac ēt hora infernū ſpolia-
uit. Dī ei in mitrali ꝙ in media no-
cte infernū ſpoliauit: large accipiē-
do. ſ. an̄ lucē mane ſurrexit: hora pri
ma apparuit. In media etiam nocte
ad iudiciū ventꝰ aſſerit̄. Vn̄ Jhero.
Reor inq̄t traditionē apoſtolicā per
māſiſſe ut in die vigiliaꝝ paſche an̄
noctis mediū dimitté n̄ liceat ꝑplos
expectātes aduētū xp̄i. ⁊ poſtꝙ ad-
uenerit illđ tēpꝰ ſecuritate ꝑſūpta fe-
ſtū cūctos agere diē. In hac ꝗ hora
laudes deo cantamꝰ ut ei de eiꝰ natiuita
te ⁊ captione ⁊ patꝝ liberatōe grās
agamꝰ ⁊ eiꝰ feſtū ſoliciti expectemꝰ
Addū² etiā matutinales laudes ꝙ ī
mane egiptios ſbmerſit ī maris mū
dū creauit ⁊ ſurrexit. In hac ꝗ hora
deo laudes reddimꝰ: ne in mari huiꝰ

mūdi cū egiptijs demergamur ut ꝑ
nrā crcatōe ⁊ eiꝰ reſurrectōe grās dō
reddamꝰ In hora prīa xp̄s ad tēplū
maxie ꝯueniebat ⁊ ꝑplꝰ ad eū ibidē
manicabat .i. ad eū mane feſtiabat
Pilato p̄ntatꝰ fuit In hac etiā hora
ſurgēs priō mulieribꝫ apparuit Hec
eē eſt prīa hora diei. Iō in hac hora
deo in ecc̄a laudes exoluimꝰ ut xp̄m
imitemᷣ ⁊ ſibi reſurgēti ⁊ apparenti
grās agamꝰ. ⁊ dō tāq̄ oīm p̄ncipio
ipſiꝰ diei p̄mitias ſoluamꝰ ¶ In ho
ra t̄cia xp̄s linguis iudeoꝝ cruci̅xꝰ ē
a pilato ad colūnā flagellatꝰ ⁊ ad-
huc ut d̄r in hiſtorijs Colūna vbi li
gatꝰ fuit veſtigia cruoris oñt. Et hē
eadē hora ſpūſſcūs miſſus eſt ¶ In
ſexta ī cruce clauis ꝯfixꝰ eſt. tenebre
ꝑ vniūſū mūdū facte ſūt. ut ī morte
dn̄i ſui ſol lugēs ſe veſtibꝫ nigris cō
tegeret. ne dn̄m crucifigētibꝫ lumē p̄
beret. Et in hac hora in die aſcēſiōis
cū diſcipul̄ diſcubuit. ¶ In nona ho
ra xp̄s ſpūm ſuū emiſit. Miles latꝰ
eiꝰ aperuit. cetꝰ ap̄loꝝ ad orādū cō
uenire ꝯſueuit. ⁊ xp̄s in celū aſcēdit
Propt̄ has em̄ p̄rogatiuas deū in
hijs hor̄ laudamꝰ ¶ In veſpa xp̄s ī
cena ſacr̄m corporis ⁊ ſanguinis ſui
inſtituit. pedes diſcipulorū lauit. de
cruce depoſitꝰ in ſepulcro collocatꝰ fu
it. diſcipul̄ in habitu pegrini ſe maī
feſtauit ⁊ ꝓ hijs in hac hora eccleſia
xp̄ō grās agit. ¶ In cōpletorio xp̄s
ſāguineas guttas emittēs ſudauit.
eiꝰ monumētū cuſtodie deputatū fuit
et ibid̄ q̄euita reſurgēs pacē diſcipu
lis nūciauit. Et ꝓ hijs grās deo red
dimꝰ. Has āt laudes q̄lr deo exoluē
debeamꝰ. dicit Bern̄. Frēs mei īmo
lātes hoſtiā laudis: iūgamꝰ verbis
ſenſū: ſenſui affectū: affectui exulta-
tōē: exultatōi maturitatē. maturitati
hūilitatē: hūilitati libertatē ¶ Quā
to ꝯſecrat̄ ecc̄a ut ibidē ſacr̄a eccaſti
ca miniſtrēt̄ Vn̄ ipſa ecc̄a efficit̄ q̄i
tabernaculū dei in q̄ ſacr̄a ꝯtinētur ⁊
miniſtrāt̄. Quedā em̄ miniſtrāt̄ et
dāt̄ intrātibꝫ ut baptiſmꝰ. Quedā
exeūtibꝫ. ſ. extrema vnctio Quedā cō
morātibꝫ. ⁊ hoꝝ q̄dā ſūt miſtrātes ⁊
hijs dat̄ ordo ſacerdotal̄. Quidā pug
nātes ⁊ hoꝝ q̄dā pugne ſucūbūt et
hijs dat̄ pn̄ia Quidā inſiſtūt ⁊ hijs
ꝯfert̄ audacia aī ut roborēt̄ et h̄ p cō
firmatōem. Dat̄ cibꝰ ut ſuſtētēt̄. ⁊ h̄
p eukariſtie ſuſceptōem. Fit remotio
īpedimēti ne deficiāt̄ ⁊ hoc p m̄rionij
ꝯiūctōem ¶ Scd̄ō vidēdū eſt q̄liter
ꝯſecrat̄. ſed primo de altari. deinde de
ipſa ecc̄a ¶ Ad cōſecratōe āt altaris
plurā ꝯcurrūt. Prio em̄ q̄tuor cruces
de aq̄ bn̄dcā in q̄tuor cornibꝫ altar̄
ꝯfigurāt̄. Secūdo ipſū altare ſepties
circuit̄ Tercio aq̄ bn̄dicta cū iſopo ſe
pties aſpgit̄. Q̄rto incenſū in ipſo
cremat̄ Quito criſmate inungit̄ Sex
to mūdis pāīs opit̄. ¶ Hec āt re
p̄ntant ea q̄ dn̄t hr̄e illi q̄ ad altare
accedūt. Dn̄t em̄ p̄mo hr̄e caritatē
q̄druplicē ut. ſ. diligant deū: ſeipſos
amicos ⁊ inimicos. Et h̄ ſignificāt
q̄tuor cruces in q̄tuor cornibꝫ altar̄
facte Et de hijs q̄tuor cornibꝫ carita
tis d̄r ī li. Gen̄. xxviij. Dilataberis ad
oriētē ⁊ occidētē ſeptētrionē ⁊ meridiē
Vel ideo q̄tuor cruces in q̄tuor corni
bꝰ ſiūt ad ſignificādū q̄ xp̄s p crucē
q̄tuor mūdi ptes ſaluauit Vel iō ad
ſignificādū q̄ crucē dn̄i q̄tuor mōis
debemꝰ portaē. ſ. in corde p meditatōē
in ore p ꝯfeſſionē: in corpe p mortifi
catōnē. in facie p aſſiduā impſſiōem
¶ Secūdo dn̄t hr̄e curā ⁊ vigilantiā.
qd̄ ſignificat̄ p circuitus altar̄. Vn̄
tūc cātatur Inuenerīt me vigiles ⁊c̄
Dn̄t eī ſollicite ſup gregē ipſ̄ ꝯmiſſū
vigilare. Vn̄ negligētiā p̄lati ponit
Gilbertus inter ridiculoſa dicēs An
non magis periculoſa res eſt ſpecu
lator cecꝰ. p̄curſor claudꝰ. negligēs
prelatus. doctor inſcius. p̄co mutꝰ.
¶ Vel p. viij. circuitus cir̄ altare ſig
nificant̄ octo meditationes ⁊ ꝯſidera
tōēs quas circa ſeptuplicē virtutē
humilitatis xp̄i debemꝰ habere ⁊ p
ipſas freq̄nter circuīē. Prima virtꝰ ē
q̄ cum diues eſſet paup factus eſt.

Scđa q̄ in p̄ſepio poſitus. Tercia q̄ pn̄tib⁹ ſubditus. Q̄rta q̄ ſub manu ſerui caput inclinauit Q̄nta q̄ diſcipulū furē a p̄ditore ſb̄ſtituit. Sexta q̄ ante iniquū iudicē māſuetus tacuit. Septima q̄ crucifix⁹ p̄ crucifixorib; demēter orauit Vn̄ ideo septies aſpergit̄ ad ſignificādū q̄ ī baptiſmo ſeptē dō ſp̄ūſſancti dant̄. Vel p̄ ſeptē illos circuit⁹ ſignificātur ſeptē vie xp̄iſti. Prima fuit de celo in vterū virginis. Secūda de vtero in p̄ſepiū. Tercia de preſepio in mundū Quarta de mūdo ī patibulū. Quinta de patibulo ī ſepulcrū. Sexta de ſepulcro ī limbū. Septima de limbo reſurgēs in celū ¶ Tercio dn̄t hr̄e dn̄ice paſſiōis memoriā qui ad altare accedūt Quod ſignificatur p̄ aſp̄ſionē aque Septē enī aque aſperſiōes ſunt ſepte; ſanguinis xp̄iſti effuſiones. Quarū prima fuit in circūciſiōe Secunda in oratōe. Tercia in corpis flagellatōe. Quarta in capitis coronatōe. Quinta in manuū pforatōe. Sexta in pedū affixione. Septīa in lateris apertōe. Hec autē ſanguīnis apertōnes facte fuerūt cū yſopo hūilitatis ꝛ ineſtimabilis caritatis Yſop⁹ enī eſt herba humilis ꝛ calida pectoris purgatiua ¶ Q̄rto dn̄t habere orōe; feruētē ꝛ deuotā. quod ſignificatur p̄ concrematōem thuris Thus enī habet virtutē aſcēdēdi ex fumi leuitate. conſolidādi ex ſua q̄litate. cōſtringēdi ex ſua cōglutinoſitate. cōfortādi ex aromaticitate Sic oratio aſcendit p̄ feruidā caritatē in dei memoriā: aīam conſolidat quātum ad culpā preteritā impetrando medelā. conſtringit q̄tū ad futurā culpā impetrādo cautelā. confortat q̄tum ad p̄nte; impetrando tutelā. Vel p̄t dici q̄ deuota oratio p̄ thus ſignificat̄: q̄ habet ad deū aſcēdere Ecci. xxxvi. Oratō hūiliantis ſe nubes penetrat. Odorē dō reddere Apo. v. Hn̄tes ſinguli cithās ꝛ fia. plenas odo. ꝛc̄. Ex corde inflāmato procedere Apoc. viii. Data ſunt ei incēſa multa. ꝛc̄. Et inde accepit angel⁹ thuribulū ꝛ īpleuit illd̄ de igne altaris ꝛc̄. ¶ Quinto dn̄t hr̄e nitorē cōſciētie ꝛ odorē bone fame q̄ ad altare accedūt. Q̄d ſignificat̄ p̄ criſma q̄d cōficit̄ ex oleo ꝛ balſamo. Dn̄t hr̄e purā cōſcientiā ut poſſint dicere cū ap̄lo. Gloia noſtra hec eſt teſtimoniū cōſciētie noſtre. Itē bonā famā Vn̄. i ad Thimo. iii. Oportʒ āt illū et teſtimoniū hr̄e bonū ab hiis q̄ foris ſūt Crif. Clerici nullā dn̄t hr̄e maculā neq; in verbo. neq; in cogitatu. neq; in opinione. quia ipſi ſunt pulcritudo ꝛ virt⁹ ecclē. ꝛ ſi mali fuerīt totā deturpāt ecclā; ¶ Sexto dn̄t hr̄e mūdiciā opatōis bone. q̄d ſignifica p̄ pānos albos ꝛ mūdos q̄b; altare opit̄ Apoc. iii. Veſtimētis albis induaris vt nō appareat cōfuſio nuditatis tue Modicū enī valeret accedēti ad altare ſi hr̄et dignitatē ſūmā ꝛ vitā infimā. Bern. Mōſtruoſa res eſt ſedes p̄ma ꝛ vita ima. grad⁹ ſup̄m⁹ ꝛ ſtat⁹ infim⁹. vult⁹ grauis ꝛ act⁹ leuis. ſmo mitus ꝛ fruct⁹ null⁹. ingēs autoritas ꝛ aī inſtabilitas ¶ Scđo videdū eſt de ecclā qualiter cōſecrat̄. ꝛ ad hō plura cōcurrūt. Eps enī ter ipſā ecclam circuit. ꝛ q̄libet vice veniēs ad ianuā pcutit cū baculo paſtorali. d. Apite portas p̄nci. vr̄as. ꝛc̄. Interi⁹ ꝛ exteri⁹ aq̄ bn̄dicta ipſa ecclā irrigat̄ In pauimēto fit crux de cinere ꝛ ſabulo ex trāſuerſo angulo orientis vſq; ad angulum occidētis: ꝛ ibi literis grecis ꝛ latinis ſcribit̄ alphabetum In parietib; eccleſie cruces depingūt̄ ꝛ ipē cruces illuiant̄ et criſmate inūgūtur ¶ Primū g̊. ſ. triplex circuit⁹ ſigt̄ triplice; circuitū quē fecit xp̄s p̄ter ipſius ecclē ſanctificatōe;. Prim⁹ fuit quo de celo venit in mūdū Secūdus quo de mūdo deſcēdit ad limbū Tercio quo de limbo rediens ꝛ reſurgēs aſcendit in celū. Vel triplex circuitus fit ad oſtēdēdū q̄ illa ecclā conſecrat̄ ad honorē ſancte trinitatis Vel

triplex circuitꝰ ſignat triplicē ſtatū
ſaluādoꝝ de ecclīa. Qui ſūt v̾gines cō
tinētes ⁊ ꝯiugati. Vel ec̄ deſignāt̄ in
diſpōne mātis ecclīe. ſic dicit Richar
dꝰ de ſan. vict. Nā ſāctuariū ſignat
ordinē virginū. chorꝰ ordinē cōtinē-
tiū. corpꝰ ordinē ꝯiugatoꝝ. Strictiꝰ ē
ſanctuariū q̄ꝫ chorꝰ. ⁊ chorꝰ q̄ꝫ corpꝰ
qꝛ pauciores ſūt virgīes q̄ꝫ ꝯtinētes
⁊ ꝯtinētes q̄ꝫ cōiugati. Sanctior eſt
etiā locꝰ ſanctuarij q̄ꝫ chorꝰ: ⁊ chorꝰ
q̄ꝫ corpꝰ qꝛ dignior ē ordo virginū q̄ꝫ
ꝯtinētiū ⁊ ꝯtinētiū q̄ꝫ ꝯiugatoꝝ. Hec
Richardꝰ. Scd̾m. ſ. trina ad hoſtiū
pcuſſio ſignat triplex ius qđ hꝫ cri-
ſtꝰ in ecclīa q̄re ſibi dꝫ apiri. Eſt enī
ſua. creatōe. redēptōe. ⁊ glificatōis
pmiſſione. De hoc triplici iure dicit
Anſelmꝰ. Credo dn̄e qꝛ me feciſti: de
beo amori tuo meip̄m totū qꝛ redemi
ſti me. debeo amori tuo meip̄m totū
qꝛ tāta pmittis. debeo meip̄m totū
p̄mo tantū debeo amori tuo pluſq̄ꝫ
meip̄m: q̄ntū tu es maior meip̄o p q̊
dediſti teip̄m. Trina āt pclamatio.
Attollite portas ⁊c̄. ſignat trinā eiꝰ po
tētiā. ſ. in celo. in mūdo. ⁊ in inferno
¶ Tercio interiꝰ ⁊ exteriꝰ aſpgit̄ aq̄
bn̄dcā ecclīa. qđ fit triplici de cā. Prīo
ppt̄ demōis expulſiōē. Aq̄ enī bn̄dcā
hꝫ ppriā virtutē expellēdi ip̄ꝫ diabolū.
Vn̄ in exorciſmo aq̄ bn̄dicte dr̄. Vt fi
as aq̄ exorciſata ad effugandū oēm
ptātē demonū ⁊ ip̄ꝫ inimicū eradicare
Iſta āt aq̄ bn̄dcā fit ex q̄tuor rebꝫ
. ſ. ex aq̄ vino ſale ⁊ ciné. qꝛ viꝫ ſūt q̄
tuor q̄ maxime inimicū expellūt. ſ.
lacrimaꝝ effuſio q̄ fit p aquā. ſpūa
lis exultatō q̄ p vinū. matura diſcre
tio q̄ p ſal. ⁊ pfūda hūiliatio q̄ p ci
nerē deſignat̄. Scd̄o aſpgit̄ ppt̄ ipiꝰ
ecclīe expiatōē. Oīa enī hec t̾rena ppt̄
pc̄tm̄ corrupta ⁊ fedata ſūt: ⁊ iō lo-
cus ip̄e aq̄ bn̄dcā aſpgit̄: ut ab omi
feditate ⁊ īmūdicia purget̄ ⁊ expiet̄.
Hinc ē ec̄ qꝫ ī lege oīa pene p aquā
mūdabāt̄. Tercio ppt̄ oēm remouēdā
maledictōē. Terra enī a pricipio cū fru
ctu ſuo maledictōē accepit ex eo qꝫ ex
eiꝰ fructu decepto facta fuit. Aq̄ vero
nulli maledictōi ſbiacuit. Hinc ē qꝫ
dn̄s comedit piſcē. ſꝫ nō legit̄ carnes
cōediſſe noīatim n̄i de agno paſchali
ppt̄ p̄ceptū legis. ī exēplū. ſ. abſtinē
di aliq̄n a licitis: ⁊ aliq̄n eadē come
dēdi. Vt g̊ oīs maledictio remoueat̄
et bn̄dictio introducat̄: iō aq̄ bn̄di-
cta aſpergit̄. ¶ Quarto alphabetū
in pauimēto ſcribit̄. qđ q̄dē repn̄tat
cōiūctōem vtriuſqꝫ ppl̄i: vl̄ paginā
vtriuſqꝫ teſtamēti. vl̄ articulos no
ſtre fidei. Illđ enī alphabetū qđ lr̄is
grecis ⁊ latinis in cruce factis ſcribi
tur: repn̄tat vnionē in fide ppl̄i genti
lis ⁊ iudei p crucē xp̄i factā. Vn̄ ⁊ il-
la crux ex trāſuerſo angulo orientis
vſqꝫ ad angulū occidētis ducit̄. ad
ſignificandū qꝫ ille q̄ prius erat dex
ter factꝰ eſt ſiniſter: ⁊ q̄ erat in capi
te factꝰ eſt in cauda: ⁊ ecōuerſo. Se
cūdo repn̄tat paginā vtriuſqꝫ teſta-
menti. qđ p crucē xp̄i adimpletū ē.
Vn̄ moriens dixit. Conſūmatū ē. Et
crux ex trāſuerſo ducitur: quia vnū
teſtamētū in alio ꝯtinet̄ qꝛ rota erat
in rota. Tercio repn̄tat articulos fi-
dei. Ecclīe enī pauimētū eſt noſtre fidei
fundamētū. Elementa q̄ ibi ſcribūt̄
ſūt articuli fidei q̄bꝫ rudes ⁊ neophiti
de vtroqꝫ ppl̄o ī eccleſia erudiūt̄ q̄ ſe
puluerē ⁊ cinerē reputare debēt. iux
illud qđ dixit Abrahā Gen̄. xviij. Lo
quar ad dn̄ꝫ meū cū ſim puluis ⁊ ci
nis. ¶ Quinto cruces ī ecclīa depingū
tur. Quod q̄dē fit triplici ratōe. Pri
mo ppter demonū terrorē ut. ſ. demo
nes qui inde expulſi ſūt videntes ſig
nū crucis terreant̄: ⁊ illuc ingredi n̄
p̄ſumāt. timēt enī valde ſignū cruc̄
Vn̄ dicit̄. Vbicūqꝫ demones ſignum
crucis viderint fugiunt: timētes bacu
lū q̄ plagā acceperūt. Secundo depin
gunt̄ cruces ppter triūphi oſtēſionem
Cruces enī ſūt vexilla xp̄i ⁊ ſigna eiꝰ
triūphi. Vn̄ ut oſtēdat̄ qꝫ locꝰ ille xp̄o
dn̄o ſbiugatus eſt: ibidem cruces de
pingūt̄. Nā ⁊ imperat̄ magnificētia
obſeruauit: ut q̄n aliq̄ ciuitas ei tradit̄

imperiale vexillū in ea erigit. In hu
ius figuratōne dr Geneſ. xxviij. q
Jacob lapidē quē ſuppoſuerāt capiti
ſuo erexit in titulū p̄comialē: memori
alem: ⁊ triūphalē. Tercio depingūt
cruces in ecclā ꝑpt apoſtolorū repn̄ta
tōez. Nā illa duodecī luminaria an̄
cruces poſita ſignificāt duodecī apo-
ſtolos: q̄ p fidē crucifixi totū mūduz
illuminauerūt Hec ē cruces illumi
nāt ⁊ chriſmate vngūt qm̄ apoſto-
li fide paſſionis xp̄i totū mūdū illu
minauerūt ad amorē: vnxerūt ad cō
ſciētie nitorē qd p oleū notat: ⁊ ad
bone vite odorē. qd p balſamū ſigni
ficat. ¶ De tcio. ſ. p q̄s ꝓphanatur
tēplū ſiue eccla Sciēdū. q ipſā domū
dei p tres ꝓphanatā legim⁹. ſ. p Jero
boam: p Nabuzardā: ⁊ p Antiochū
Jeroboā enī ſic legit iij. Re. xij. duos
vitulos fec: ponēs vnū in dan: ⁊ ali
ud in bethel q̄ dicit dom⁹ dei. Et h ꝑpt
auariciā fecit. ne. ſ. regnū ad Roboā
rediret. Per h ſignificat q auaricia
clericorū multū ecclām dei cōtaminat
q̄ in ipſ clericis multū regnat Jhere.
viij. A minimo vſqȝ ad maximū oms
auariciā ſectāt. Bernard⁹ Quē dab
mihi de minimo prepoſitorū qui nō
magis inuigilet ſbditorū euacuādis
marſubijs q̄ꝫ vitijs extirpādis Vitu
li ſūt nepotuli q̄s in bethel. i. ī domo
dei ponūt. Eccleſia etiam p Jeroboā
ꝓphanat: ſi ex vſurariorū auaricia edi
ficat. Vn̄ legit q cū quidā vſurari⁹
ecclām quādā de rapinis ⁊ vſuris cō
ſtruxiſſet: ep̄m ad eius dedicatōem
p̄cib; multis inuitauit. Cū igit ep̄s
cū ſuo clerico officiū ꝯſecratōis agēt
vidit p⁹ altare diabolū ſtantē in ca
thedra in habitu ep̄ali qui dixit ep̄ō
Quare ecclām meaȝ cōſecras? Ceſſa
iam. q2 ad me eius iuriſdictio ptinȝ
q2 de vſuris ⁊ rapinis edificata eſt.
Cū ergo ep̄s inde cū clericis territus
fugeret: dyabolus cōtinuo ipſā ec-
cleſiā cuȝ grandi ſtrepitu deſtruxit.
Nabuzardan ſicut legit. iiij Re. xxv.
domū dei cōbuſſit Nabuzardan aūt
qui interp̄tat princeps cocorū ſigni
ficat illos q̄ gule ⁊ luxurie dediti ſūt
qui de ventre ſuo deū ſuū fecerūt ſm
q dicit Apoſto. Quorū deus venter
eſt. ⁊c. Qualiter āt deus venter di-
cat oñdit Hugo. de ſcō vic. in ſuo li-
de clauſtrali: dicens. Solent dijs tē
pla conſtrui: altaria erigi: miniſtri
ad ſeruiendū ordinari: īmolari pe-
cudes: thura cōcremari. De⁹ ſiquidē
eſt vent. tēplū eſt coq̄na. altare mē
ſa. miniſtri coci. īmolate pecudes co-
cte carneſ. fum⁹ incēſorū odor ⁊ ſapor
Rex antioch⁹ qui fuit ſupbiſſim⁹ ⁊
ambicioſus domū dei polluit ⁊ ꝓpha
nauit ſic legit j. Mach. j. p qd ſigni
ficat q ſupbia ⁊ ambitio q̄ viget in
clericis q̄ nō appetūt ꝓdeſſe ſed p̄eſſe:
multū ecclām dei cōtaminār. De q̄ꝝ
ſuperbia ⁊ ambitōne dicit Bernar.
Honorati incedūt de bonis: de q̄bus
domino honorē nō deferūt. Inde hijs
quos quotidie vides meretrici⁹ ni-
tor: hiſtrionic⁹ habit⁹: regi⁹ appara
tus Inde aurū in frenis ⁊ ſellis ⁊ cal
carib⁹ pl⁹ calcaria q̄ꝫ altaria fulgēt.
Et ſicut p tres eccla ꝓphana extitit.
ita p tres alios dedicata et ꝯſeruata
fuit. Dedicatōeȝ p̄o fecit moiſes. ſcdō
Salomō. poſtea iudas machabeus
P qd inſinuat q in dedicatōe ecclē
dem⁹ hr̄e hūilitatē q̄ in moyſe. ſapi
entiā ⁊ diſcretōȝ q̄ in ſalomōe. verā
fidei ꝯfeſſiōeȝ q̄ in iuda nōt ¶ Se
cūdo vidēdū eſt de ꝯſecratōe ſiue dedi
catōe tēpli ſp̄ualis qd tēplū ſumus
nos. ſ. ꝯgrega° oīm fideliū q̄ ꝯſtruit
ex lapidib; viuis. j. pet. ij. Tāq̄ꝫ lapi
des viui ſupedi ⁊c. Vn̄ cantat Tōſi
omib; p̄ſſure expoliti lapides ⁊c. Cō
ſtruit ex lapidib⁹ q̄dris. Quatuor
enīȝ latera lapidis ſp̄ualis ſūt fides
ſpes. caritas. ⁊ opatio. q̄ eq̄lia ſūt.
Quia ut di. grego. Quantū credis
tantū ſpas. ⁊ q̄ntum credis ⁊ ſpas
tātū diligis. q̄ntū credis ſpas et dili
gis tātū opar ¶ In h q̄dē tēplo al
tare eſt cor nr̄m. Sup qd altare tria
dn̄t dō offerri. Prim̄ ignis dilectōis

ꝑpetue Leui. xj. Ignis .ſ. dilectōis
erit ꝑpetuꝰ: ⁊ nunq̄ deficiēs in altari
meo .ſ. cordis. Scđm. orōis odorifere
j. Paral. vj. Aarō ⁊ filij eꝰ adolebāt
incēſū holocauſtomatū ⁊ thimiama
tis. Terciū eſt ſacrificiū iuſticie. qđ ſa
crificiū ꝯſiſtit in oblatōe pn̄e. in olo
cauſto dilectōis pfecte: ⁊ in vitulo
carnis mortificate. De hijs dicit pš
Acceptabis ſacrificiū iuſti. obla. ⁊ holo
cauſta tūc īpo. ſup altare tuū vitulos
ꝗ. Tēplū aūt ſpūale qđ ſumꝰ nos
ad ſitudinē tēpli materialis ꝯſecrat
Primo eī ſummꝰ pōtifex .ſ. xp̄s hoſtiū
cordis clauſū īueniēs circuit ter. dū
pctm̄ oris cordis ⁊ opis ad mēoriā
eiꝰ reducit. De hoc triplici circuitu dr
Iſa. xxiij. Sume citharā q̄ ad primū
Circui ciuitatē quo ad ſecūdū Mere
trix obliuioni tradita. ꝓpter terciuȝ
Secundo ipm̄ hoſtiū cordis clau-
ſum ter pulſat ut ſibi apiat. Percuſ
ſit em̄ ipſum cor ictu bn̄ficij cōſilij ⁊
flagelli. De q̄ triplici pulſione dici
tur Prouer. j. q̄ntū ad malos. Extē
di manū meā ⁊ nō fuit q̄ reſpiceret. hō
q̄ntuȝ ad collata beneficia. Deſpexi
ſtis omēs cōſiliū meū: et hoc q̄ntum
ad inſpirata cōſilia. Et increpatōes
meas neglexiſtis: hoc quātū ad illa
ta flagella Vel ter pulſat dū vim ra
tionalē mouet ad pcti cognitōem.
cōcupiſcibilem ad dolorem. iraſcibi
lem ad pcti vindictā ⁊ deteſtationē.
Tercio ipſū tēplū ſpūale ter intꝰ
et extra debet irrigari. Hec autē tri
na irrigatio eſt trina lacrimaꝝ inte
rioꝝ ꝉ aliq̄n exterioꝝ īfuſio Mēs eī ſci
viri ut d. greg. dolo e afficit ꝯſiderādo
vbi fuit. vbi erit. vbi eſt. ⁊ vbi non
eſt. Vbi fuit inq̄t in pctō. vbi erit in
iudicio. vbi eſt: in miſeria. ⁊ vbi nō
eſt: in gl̄a Qn̄ ergo interiores vl ex
teriores lacrimas infūdit: cōſiderādo
.ſ. q̄ fuit in pctō: ⁊ de ipō rōeȝ reddet
in iudicio: tūc iſtd tēplū iā ſemꝉ aq̄
aſpgit. Qn̄ aūt in miſeria in q̄ e ad
fletū ꝯpugit: tūc ſcdō irrigat. Qn̄ vō
p gl̄a in q̄ nō eſt lacrimas fūdit: tūc
tciā aquā aſpgit Huic āt aq̄ admiſ-
ceť ſal vinū ⁊ cineres. q̄ cū hijs lac
mis dēmꝰ hr̄e vinū ſpūalꝭ exultatōis
ſal mature diſcretōis. ⁊ cinēs pfūde
hūilitatis. Vel p vinū limphatū i-
telligiꝰ hūilitas xp̄i. quā habuit in
carnis ſuſceptōe. vinū eī limphatū
eſt v̄bū hūanū. P ſal intelligiť ſā
ctitas ſue vite: q̄ eſt oībus ꝯdimētū
religionis. Per cinerē intelligiꝰ eius
paſſio Hijs ꝰ tribꝫ dēmꝰ cor nr̄m aſp
gē .ſ. bn̄ficio incarnatōis: p qđ puoce
mur ad hūilitatē. exēplo ſue ꝯuſati
onis: p qđ īformem̄ ad ſcitatē: ⁊ me
moria ſue paſſiōis: p qđ incitem̄ ad
caritatē Q̄rto ſcribiť in hoc tēplo
cordis: ſpūale alphabetū: ſiue ſpūa
lis ſcp̄tura Hec āt ſcp̄tura q̄ ibi ſcri
biť triplex ē .ſ. dictamīa faciēdoꝝ. te-
ſtioīa dimoꝝ bn̄ficioꝝ. accuſatō ꝓ
prioꝝ delictoꝝ. De hijs tribꝫ dr Rō. j. Cū
em̄ gētes q̄ legē nō hn̄t: nālr ea q̄ le
gis ſūt faciūt. hmōi legē nō hn̄tes
ipſi ſūt lex: q̄ oſn̄dūt opꝰ legis in cor
dibꝫ ſuis ſcp̄tū: ecce p̄mū Teſtiomū
reddēte eis cōſcia ipōꝝ: ecce ſcđm. Et
inť ſe cogitatōnū accuſātiuȝ vl ec̄ de
fendētiū: ecce tciū Quinto dn̄t pin
gi cruces .v. aſſumi pn̄e aſpitates. q̄
quidē dn̄t inūgi ⁊ igne illuſtrari. q̄
nō ſolum ferēde ſūt patiēter ſed etiā
libēter. qđ fit p vnctionē: ⁊ ardēter
qđ fit p ignē Vn̄ Bern. Qui initiať
timore crucē xp̄i portat patiēter. q̄ p
ficit in ſpe libēter portat. ſed qui ꝯſū
mať in caritate amplectiť iā ardēter
Itē multi vidēt cruces nr̄as: ſed non
vident vnctōes nr̄as Qui ergo in ſe
hec hēbit: vere templū ad honorē dei
dedicatū erit. dignꝰ plane eſt in quo
xp̄s habitat p grām: ut tandē in eo
habitare digneť p gl̄am. Qđ ipſe
nobis preſtare digneť. qui viuit et
regnat deꝰ p omīa ſcl̄a ſcl̄oꝝ Amē.

Explicit legenda aurea cōpilata
p p̄clariſſimū ac religioſū virū Iaco
bū de voragine epm̄ Ianuēſem.

Incipiūt hiſtorie plurimoꝝ ſcōꝝ nouiter addite laborioſe collecte ⁊ plōgate.

Adelbertꝰ rex ⁊ mr̄. cclxxvij.
Albertus carmelita. cccxxxij.
Albertꝰ rex ⁊ cōfeſſor. cclij.
Adelphꝰ eps ccxlvj.
Affra mr̄ cū ſocijs. ccxj.
Agapitꝰ martir. ccxvj.
Agilolphꝰ eps ⁊ mr̄. cci.
Aglaes conūſa. cclxxxv.
Agritiꝰ eps ⁊ ɔfeſſ. ccxxxvj.
Aydanꝰ eps. ccxxj.
Albanꝰ martir. ccxcvj.
Albinꝰ eps ⁊ cōfeſſor. cclij.
Aldegundis virgo. cccx.
Albinꝰ ⁊ āphibalꝰ mr̄es. ccdxxxvij.
Alexander pp ⁊ mr̄ cclxxiij.
Alphegus eps ⁊ mr̄. cclxix.
Ananyas martir. cclxiij.
Anna mater marie. ccv.
Anne mrīs marie ſmo. cccxlvij.
Athanaſiꝰ epus cccviij.
Anno archiepus. ccciij.
Apollonia v̄go ⁊ mr̄. ccxlv.
Arbogaſtꝰ eps ⁊ ɔfeſſ. cciiij.
Arnulphus cōfeſſor. cccxv.
Bachus ⁊ Sergius. ccccxxvij.
Balbina v̄go ⁊ mr̄ cclxxiij.
Barbare virginis paſſio. ccxxviij.
Barbare trāſlatio. ccccxxxviij.
Bauo cōfeſſor ccxxxiij.
Benedicta v̄go ⁊ mr̄. ccxxxvj.
Bernardinus cōfeſſor ccxcvj.
BerWardus cōfeſſor ccdxxx.
Birgitta vidua. ccxxxvij.
Bonifatiꝰ eps ⁊ mr̄. cclxxix.
Brigida v̄go. ccxlj.
Bruno ī legēda godehardi. cclxxix.
Calixtꝰ pp cum ſocijs. cccliij.
Clara v̄go moniālis. cccxiiij.
Colūba v̄go ⁊ mr̄ ccxxxiij.
Cōradꝰ al's Kuno cccviij.
Criſpinꝰ et Criſpinianꝰ. ccclvij.
Decem milīū mrm ccxcv.
Digna ⁊ Affra cccxj.
Dorothea v̄go. ccxliiij.
Editha v̄go ccxxxviij.
Edmundꝰ eps. ccclxxij.
Edmundꝰ rex ⁊ mr̄. ccclxxxij.
EdWaldi duo mr̄es. cccxxxiiij.
EdWardꝰ rex ⁊ mr̄. cdxj.
Eliphius mr̄. cccli.
Eliſabeth nobil' vidua. ccclxxiiij.
Epiphanij bis. criſoſtomi. ccxxxix.
Eraſmꝰ eps ⁊ mr̄. cclxxxviij.
Eucharius eps. cccxcij.
Euergiſlus eps. ccclvj.
Euſtaxia v̄go. ccxlv.
Eulalia v̄go ⁊ mr̄. ccxlviij.
Eutropia v̄go ⁊ mr̄. ccxxxj.
Fides Spes ⁊ Caritas ccccxliij.
Fidis v̄go. cccxxxv.
Florētiꝰ ſociꝰ Gereonis cccxxxvj.
Florianꝰ martir. cdxxvij.
Fredericꝰ eps traiectēſis. cccij.
Gangulphus martir. cdxxxiij.
Gaugericus eps ⁊ mr̄. cccxiij.
Geneſius mr̄. cccxx.
Genofeua virgo ccclxxxvj.
Gereon et Victor. cccxxxvj.
Germanꝰ cōfeſſor. cclxxxviij.
Gertrudis virgo. cclix.
Gilbertus cōfeſſor. ccxliij.
Godehardꝰ eps ⁊ Bruno. cclxxix.
Goaris cōfeſſor. ccxcviij.
Gregoriꝰ ſpoletanꝰ. ccxxxij.
Gregoriꝰ eps traiectēſis. cccxxj.
Gūmarus cōfeſſor. cccciij.
Gūmari tranſlatio. ccccvij.
GWido confeſſor. cdxxxj.
Helena regina. ccccl.
Henricꝰ imperator ⁊ ɔfeſſ. cdvi.
Heribertꝰ archieps. cdvij.
Hylarion monachꝰ ccclij.
Hilda abbatiſſa. cccdxxiij.
Huptus epiſcopꝰ. ccclxj.
Januariꝰ ⁊ Gordianꝰ ccccxlix.
Johānes criſoſtomꝰ. ccxxxix.
Johānes eps ⁊ cōfeſſor. cdxxx.
Joſeph vir marie. cccxlvj.
Judocus cōfeſſor. ccxxx.
Juliana v̄go ⁊ mr̄. ccxlix.
Juſtus archieps ccdxviij.
Kalixtꝰ pp cū multis ſocijs. ccdiij.
Karolꝰ magnꝰ cū ſocijs. ccccxxxvj.
Katherine v̄gis miraculū. ccccxlviij.
Katherina filia birgitte. cccxlij.
Kunera v̄go ⁊ mr̄. ccxciij.
Kunegūdis imperatrix v̄go. cdiiij.
Kunibertꝰ eps colon̄. ccdxx.
Kuno q̄ et cōradꝰ dr̄. cccvij.
Laurētiꝰ cōfeſſor. ccxlij.
Lebuinꝰ eps ⁊ cōfeſſor. ccdxix.
Lebuini epi tranſlatio. ccdxix.

Leo pp̄ terci9· cdxviij·
Lybori9 eps̄ ⁊ cõfessor cccxxxix·
Lyborij epi trāslatio· cccxc·
Lindwijd virgo ccccxxij·
Lodowic9 ordis minorum cccxix·
Lodowic9 rex francie ccccxx·
Ludgerus episcop9· cdxij·
Lullus episcop9· cccxlviij·
Luthard9 comes diuensis· cccxxviij·
Martina virgo ⁊ mr̄· ccxxxiij·
Mellitus eps̄ ⁊ cõfess· cdlxxi·
Monica vidua cdxxvij·
Maximin9 eps̄ ⁊ cõfess· cdxxxvij·
Maria de ognies· ccxcvj·
Magneric9 eps̄ ⁊ ɔfessor· ccciiij·
Magnus martir· cccxviij·
Magn9 cõfessor cccxxv·
Malusus soci9 Gereonis· cccxxxvj·
Marcell9 eps̄ parisiensis· ccdx·
Marcialis discipul9 xp̄i· cccxlij·
Magi tres· cccxlv·
Marie virgis cõceptio·ccxxix· Et q̄
sit ɔcepta sine labe originalis peccati
ccccxiij Marie visitatio ad Elizabeth
Marie assũptio·ccccxviij (ccccxv·
Marie presentatio ccccxxx·
Nycasi9 ⁊ Eutropia· ccxxxi·
Nabor ⁊ felix mr̄es· cccix·
Nycolaus mõchus· cccxxvj·
Nycetius eps̄· cccxxxij·
Noytburgis ⁊ plectrudis· ccdviij·
Onufri9 ⁊ pafnutius ccxcj·
Odulphus ɔfessor ccxciij·
Olauus rex ⁊ mr̄· cccvij·
Oswin9 rex ⁊ mr̄· cccxix·
Othger9 cõfessor· cccxxvj·
Othmar9 abbas· ccdxx·
Oda virgo ccdxxxiiij·
Oswald9 rex ⁊ mr̄· cccx·
Ponti9 martir· ccxxxvij·
Pontian9 pp̄ ⁊ mr̄· ccxxvj·
Pusinna virgo· cclxx·
Paphiluis eps̄ ⁊ ɔfessor· cclxxi·
Procopi9 eps̄ ⁊ ɔfessor· cccv·
Procopius mr̄· ccc·
Panthaleon ⁊ Armola9 mr̄es· cccvj·
Paulin9 eps̄ treuerensis cccxxiiij·
Paulin9 eps̄ nolanensis· cccxxiiij·
Paulin9 eps̄ eboracensis· cccxlvij·
Prisc9 martir· cccl·
Plectrudis ⁊ noytburgis ccdviij·
Reynold9 mr̄· cccxxv·
Ruptus ⁊ Erendruda· cclxiij·
Reyner9 ɔfessor· cdxvij·
Roptus abbas· cdxxij·
Remacl9 cõfessor cccxiij·
Regina virgo ⁊ mr̄· cccxxv·
Radbodus eps̄· ccdxxxv·
Reparata virgo ⁊ mr̄· cccxcj·
Rochus ɔfessor·
Romanus eps̄ ccccxl·
Suicbert9 eps̄ ⁊ ɔfess· cd[illegible]
Sigismũdus mr̄· cdxxv·
Seruatius eps̄ cdxxxij·
Sebaldus ɔfessor· cccxvij·
Seuer9 eps̄ rauẽnensis· ccdiiij·
Seuerin9 eps̄ colon̄· ccdv·
Seuerin9 monach9 cccd·
Stephan9 pp̄ cum socijs cccxcvj·
Sergius ⁊ Bachus· ccccxxvij·
Sermo in ramispalmarum· ccccxj·
Sermo in cena dn̄i· ccccxij·
Sermo de sc̄a Anna ccccxlvij·
Sophia cũ trib9 filiabus cccxliij·
Theodosi9 ⁊ Eudoxia· ccxlj·E·
Theophil9 mr̄· In legẽda sc̄e Doro-
thee in me° vs̄q ad finẽ· ccxliiij·
Theodor9 eps̄ cãtuariensis· ccccxix·
Tecla virgo· cccxxx·
Thomas eps̄ herefordẽsis·ccccxxxiij·
Theodor9 mr̄ cũ socijs· ccdxvij·
Trudo p̄sbr ⁊ ɔfessor ccdxxiij·
Torpes mr̄ cũ socijs· ccccxl·
Thomas de aq̄no· cdvj·
Thimotheus apl̄s ccxxxviij·
Vulstan9 eps̄· ccxxxvij·
Vincẽti9 ordis p̄dicatorum· cdxvj·
Werner9 mr̄ ccdxviij·
Walburgis virgo· cdxxvj·
Wyro eps̄ ⁊ ɔfessor cdxxx·
Wenzelaus mr̄ ccccxxj·
Wolfgang9 eps̄· ccclix·
Wenefreda virgo ⁊ mr̄ cdxiij·
Walogger9 cõfessor· ccdxxj·
Walter9 abbas· ccccxcj·
Valeri9 ⁊ Matern9 cccxciij·
Virgo de antiochia· ccccxxj·
Willibrord9 eps̄ ccdxv·
Vdalric9 eps̄· ccxcvij·
Ida vidua· ccdxiiij·
Yuo aduocat9 paupum· cdxxxj·
Zusanna v̄go ⁊ mr̄ cccxiij·

De ſancta Barbara v̓gine ꝛ m̄re

TEmporibꝰ impatoꝛ maxi
miani erat q̄dā vir Dyoſco
rus noīe diues valde ſꝫ pa
ganus. Hic hūit filiā vni
cam nomine Barbarā Fecit aūt tur
rim ſublimē: ibiq; reduxit eā vt ñ vide
retur ab hoībꝫ ꝓpter eminētē eiꝰ pul
chritudinē Locuti ſūt igit̄ ei q̄dā de ꝑ
matibꝫ vt virū acciperet Qui aſcen
dens ad eā dixit. Filia: q̄dā de poten
tibus monuerūt me vt accipiant te
ī ꝯiugiū. qd de h̄ r̄ndes? Que cū in
dignatione r̄ndit Ne cogas me hoc
agere p̄r. Qui ſic aſpernatus ab ea
deſcēdit ꝛ operā ſtudioſe impēdit in
ꝯſtruēdo lauatorio ſup fontē in quo
Barbara v̓go baptiſata fuerat occul
te. Inſtituerat em̄ multitudinē arti
ficū: ꝛ quō deberet fieri ordinauerat
Profectuſq; in regionē longinquā:
fecit ibi tp̄s nō modicū: Deſcendens
vero Barbara de turri ad videndum
opus artificū: vt vid̓t duas feneſtras
ſolummodo factas: dixit artificibus
Quare duas feneſtras ſolūmodo in
ſtituiſtis? Dicūt ei. Pater tuꝰ ſic no
bis mandauit Dixit eis Facite mihi
feneſtrā terciā. Qui dixerūt Time
mus dn̄a ne indignet̄ pater tuꝰ ad
uerſū nos Barbara r̄ndit. Ego dico
vobis facite: ego de hoc acquieſcē eū
faciā. Ipſi vero acqeuerūt vt terciā
feneſtram facerēt. Pambulās vero
Barbara natatoria: inſtituit in mar
moribꝫ digito ſuo ſcē crucꝭ ſignū ꝑ
durās vſq; in hodiernū diē ad com
pūctionē intuētiū. Ingreſſa v̓o ab
ſidē in q̄ gradiebat̄ aqua: orauit vt
aqua illa ſanctificaret̄ Deinde aſcen
dens turri vidit ſimulacra q̄ colebat
pater eius ꝛ afflata ſpūſancto ſpuit
in faciē eoꝝ dicēs. Siles vr̄i fiant qui
faciunt vos. ꝛ oēs q̄ cōfidunt in vob
Et aſcendēs in turrim: erāt ibidē dep̄
cans dn̄m. Finito aūt ope reūſus ē
p̄r eiꝰ ꝛ cōtēplās tres feneſtras dixit
artificibꝫ Quare tres feneſtras in
ſtituiſtis? Dicūt ei. Filia tua ſic nob
p̄cepit. Ipſe v̓o ꝯuocās filiā ſuā ayt
Filia: tu imperaſti tres feneſtras in
ſtitui? Ipſa r̄ndit. Etiā etem̄ bn̄fecī
nā tres feneſtre illuiant oēm hoīem
due vero obnubilāt Et aſſumēs eam
p̄r eius deſcēdit in natatoria: ꝛ dixit
ei. Quō tres illuminant plꝰ duabꝫ?
Beata Barbara ſingulaſ feneſtras
deſignans dixit. Hec patrē: hec filiū.
hec innuit ſpm̄ ſcm̄ Tūc p̄r eiꝰ furore
repletꝰ euaginato gladio conatꝰ eſt
eam trāſuerberare. Orauit v̓o beata
Barbara: ꝛ ſciſſa ē petra vna: q̄ ſuſ
cepit eam intra ſe ꝛ eiecit ſup montē
Erāt āt duo paſtores oues in mōte
paſcētes q̄ ꝛ viderūt eā cū lapide trāſ
ferri Accedēs v̓o p̄r eꝰ interrogauit eos
de filia Tunc vnus q̄dē ſtuduit eam
celādo ſaluaē. Alter vero digito mō
ſtrauit eā. Tūc maledixit ei Barba
ra: ꝛ ſtatī facte ſūt oues eiuſ locuſte
que ſic pmanēt in eiuſ ſepulcro vſq;
in hodiernū diē. At vero pat̄ eius re
cipienſ eā flagellauit: ꝛ tenēs comā
capitꝭ eius: abſtraxit eā a monte. ꝛ
reduxit eā in cellā quā muniēs claui
ꝛ catenis cōſtituit cuſtodes. ꝛ abiēs
nūciauit p̄ſidi. Qui veniēs ſedebat ꝓ
tribunali: ꝛ ſibi a p̄re p̄ntate puelle
admirans pulchritudinē dixit. Quid
vis. aut pce tibiipſi ſacrificādo dijs:
á acerrimis tormētis tradet̄? Que
r̄ndit Ego habeo ſacrificaē dn̄o meo
ihesu xp̄o q̄ fecit celū ꝛ terrā ꝛ oia q̄
in eis ſūt De demonibꝫ tuis dicit pſ.
Os habēt ꝛ nō loquent̄: oculos hn̄t
ꝛ nō videbūt. Aures habēt ꝛ nō au
dient: nares habēt ꝛ nō odorabunt.
Pedes habēt ꝛ nō ābulabūt nec cla
mabūt in gutture ſuo Siles illis fi
ant q̄ faciūt ea: ꝛ oīs q̄ ꝯfidūt in eis
Tūc p̄ſes furore repletꝰ: iuſſit eā ex
poliari: ꝛ eiꝰ carnes neruis thauri
nis diſcerpi: ꝛ ciliciis textur̄ defri
cari. Que plage tā grauit̄ illate ſūt ei
vt omne corpꝰ eius cruentaret̄ ſan
guine. Et iuſſit vt recluderet̄ in carcē
donec tractaret qua pena cōſumere

Media āt nocte circūfulſit eā lux de
celo in q̄ apparuit ei dñs: dicēs. Cōfi
dea ↄfortare Barbara: q2 copioſum
gaudiū de te fit in celo ꝛ in t̄ra. Nō
ergo metuas minas tirāni ego ei ſū
tecū ꝛ eruā te ab oībꝫ plagis q̄ infe=
rūt tibi. Tūc ſtatī oēs plage nō ↄpa
rueīt. Mane āt facto p̄ſidi p̄ntat. q̄
vidēs q2 illata tormēta ñ nocerēt: di=
xit Ecce quō ꝓpiciati ſūt tibi dij tui: ꝛ
diligūt te Barbara. q2 plagas tuas
ſanātes obduxerūt. Que rñdēs dixit
Siles ſūt tui dij ſurdi ꝛ ceci ſine in=
tellectu et īmobiles: quō poterīt pla
gas meas curaē q̄ remediū ſibiip̄ ñ
p̄nt p̄ſtaē. Ille āt q̄ me curauit ē xp̄s
filiꝰ dei viui quē tu ñ vides eo q2 cor tu
um a diabolo induratū ē. Tūc iratꝰ
preſes ꝛ fremēs ut leo iuſſit diſcerpi
latera eꝰ: ꝛ lāpades ardētes applicai
verſiſq2 pedibꝫ ſuſpēdi ꝛ malleo ca=
put eius tundi. vſq2 dū p eiꝰ nares
ſanguis diſtillaēt in terrā. Ipa vo ī
tuita in celū: dixit. Tu noſti ſecreta
cordis mei cognitor xp̄e: q2 ꝓpter te
has plagas ſuſtineo: iō nō derelinq̄s
me. Tūc p̄ſes iuſſit abſcindi gladio
mānillas eꝰ. q̄bꝫ abſciſis aſpiciens
in celū btā v̄go dixit. Ne piicias me
dñe a facie tua: ꝛ ſpm̄ ſcm̄ tuū ne au
feras a me. Deinde iuſſit eā nudā cir
cuire ciuitatē ꝛ plagas inferēdo flagel
lari. que intuēs in celū dixit. Dñe d̄s
q̄ operis celū nubibꝫ ꝓtector meꝰ eſto
ꝛ adiutor. tege nuditatē corpis mei
ut a viris impijs ꝛ laſciuis nō videat̄.
Tūc dñs miſit angelū ſuū: q̄ operuit
eā ſtola candida. Igit̄ ducta a mili
tibꝫ in q̄ddam p̄diū: p̄ſes p̄cepit eā
gladio plecti. Quā p̄r a p̄ſide ſuſcipi
ens pduxit vſq2 ad montē. Et dū be
ata Barbara gaudēs ſuper victoria
duceret̄ orabat dñm dicens. Dñe ihe
ſu xp̄e qui celos extendiſti ad terrā
qui mari terminū poſuiſti qui prece
piſti ymbriferas nubes diſtillari ſu
p bonos ꝛ malos. qui ſup mare am
bulaſti ꝛ tumentē ventū ſedaſti. Oia
em̄ tibi obediūt. preſta mihi famule
tue petitōem hanc ꝛ grām: ut ſi q̄s
mēorauerit nomē tuū: faciēs mēoriā
mei ī die m̄rij mei. dñe ne meminer̄
iniq̄tatū eiꝰ. Tu em̄ noſti dñe q2 ca
ro ſumꝰ. Tūc facta ē vox dn̄i ad eam
dicēs. Veni pulcerrima mea ac letiſ
ſima. Requieſce in cubiculo p̄ris tui
q̄ eſt in cel'. Hec āt que poſtulaſti da
ta ſūt tibi a me. Et dcīs hijs venit
ad locū martirij. ꝛ a p̄re ſuo decolla
ta eſt cū ſcā iuliana q̄ in eodē loco
p eundē dyoſcorū eodem tēpe ꝓpter
eiuſdē fidei ↄfeſſiōꝫ: ꝛ eodē gn̄e mar=
tirij eſt ↄſūmata. quarū corpa Va=
lentinꝰ vir venerabilis petijt. et hita
ea repoſuit in loco ſolis: in habitacu
lū modicū. in quo ꝛ ſanatōes p̄lime
celebrāt̄. Diſcendēte vero p̄re a mō
te: ignis deſcendit de celo ꝛ cōbuſſit
eū. ita ut nec puluis eius inueniret̄.
Paſſa eſt āt impante maximiano:
ſb p̄ſide marciano. ij. nonas decēbr̄.

De cōceptōe btē Marie virginis.

Anſelmꝰ cantuarienſis archi
ep̄s ꝛ paſtor anglor̄. Coe=
piſcopis ſuis ſalutē ꝛ ꝑpetuā
in dño bn̄dictōꝫ. Cōceptio venerā=
da dei genitricꝭ ꝛ v̄ginis dilectiſſimi
frēs queadmodū p multa experimē=
ta ſignor̄ in anglia ꝛ in francia cete
riſq2 climatibꝫ quorſū oli fit declāra
me narrāte audiat dilectio vr̄a. Tē
pe namq2 illo quo d̄ne placuit pie
tati anglor̄ gētem de ſuis mal' corri
gere: ſueq2 ſeruitutis officijs artius
aſtringere: glorioſiſſimo normāno
rū duci Wilhelmo eandē patriā debel
lando ſubegit. Qui rex anglor̄ factꝰ
dei virtute ꝛ induſtria ſua totiꝰ eccle
ſiaſtice dignitatis honores in meliꝰ
reformauit. Cuiꝰ pie intētionis opi
bꝰ inuidens ille oīm bonor̄ inimicꝰ
diabolus. tū familiariū fraudibꝫ. tū
extraneor̄ incurſibꝫ multociēs cona
tus ē eius obſiſtē ſucceſſionibꝫ. Sed
dño ꝓtegēte ꝛ timēte ſe rege ꝛ glifi=
cante ad nihilū deductꝰ ē malignꝰ.
Audientes āt daci angliā ſubiectā
normānis: grauiter indigti ſe ſuo

quaſi hereditario iure priuari: arma
ꝑparāt· claſſē aptant· vt eoſ adeūtes
a data ſibi patria expellāt Quo cō⸗
ꝑto rex prudētiſſim⁹ Wilhelm⁹ hilſi⸗
nū quēdā religioſū virū abbatē ra⸗
maſtenſis cenobij accerſitū in daciā
dirigit: vt h⁹ rei veritatē inq̄rat Quo
fidelr̄ peracto ad angliā redire cupi
ens: mare ingredi͛ Et iā cū maximā
maris partē proſpero curſu tn̄ſieāt
Tūc ſubito denſis ſurgētibꝫ vndiqꝫ
ventis: horrida tēpeſtas celū cōmo⸗
uit ⁊ vndas· Fatigat̄ igit̄ naute nec
vltra valentibꝫ obniti fractis remis
funibꝫ rupt̄: cadentibꝫ velis: ſpes ſa
lutis amittit̄· Cūqꝫ de ſalute corpoꝝ
deſꝑati aīarū ſolūmō curā magnis
clamoribꝫ deo cōmendarēt ⁊ beatiſſi
mā dei genitricē Mariā: miſeroꝝ ·ſ·
refugiū ⁊ deſꝑatoꝝ ſpem deuote in⸗
uocarēt: ecce ſubito aſpiciūt quēdā
bone habitudinis viꝝ pōtificali in⸗
ſula decoratū: quaſi inter medias vn
das naui proximū· Qui aduōtus ad ſe
abbatē hilſinū hijs v̓bis cepit inter
pellare eū Vis inq̄t piculū mar̄ eua⸗
dere? Cūqꝫ ille ſe id toto corde deſide⸗
rare: ⁊ id ſolū expetē rn̄deret Tūc ille
Scias inq̄t me ad te a dn̄a nrā dei ge
nitrice Maria quā dulcit̄ inuōſti di
rectū· ⁊ ſi dictis meis obtꝑare volue
ris ſaluus ⁊ incolumiſ euades immi
nēs piculū mar̄· Spōdet ſe ei ilico in
oībꝫ obtꝑaturū ſi ħ euaderet piculū
quo morti iam proximū ſe conſpexit·
Promitte m̄ inq̄t illi ⁊ dō ꝙ diē ꝯcep
tionis ⁊ creatōnis matris Jheſu xp̄i
ſolemnit̄ celebrab̄· ⁊ celebrandū ꝑ
dicabis· At ille vir prudētiſſim⁹ Et
quis inq̄t dies m̄ erit ħ feſto celebrā
dus? Sexto inq̄t ydus decēbris hoc
feſtū ſolēniſādo tenebis· Et apt ab
bas· Quo officio vter̄ eccleſia in ec⸗
cleſiaſtico obſequio? Omne inq̄t of⸗
ficiū qḋ dici͛ in ei⁹ natiuitate: dice͛ etiā
in ꝯceptione: excepto ꝙ nomē nati⸗
uitat̄ mutet̄ in nomē ꝯceptōis Hijs
dc̄is diſparuit Et citi⁹ ſedata tēpeſta
te abbas cū ſuis: incolumis concito

flatu anglic̄ litoribꝫ applicuit· ⁊ q̄
viderat ⁊ audierat q̄bꝫ potuit notifi
cauit· Et nos frēs dilc̄iſſimi ſi portū
ſalut̄ volum⁹ apphendē: dei genit̄cis
creacōnē ⁊ ꝯceptionē dignis celebre
mus obſequijs· ut ab e⁹ filio digna
remūerem̄ mercede Rurſū ħ ſo
lēnitas alio mō alibi recītatur Tem⸗
poribꝫ nāqꝫ Karoli reḡ frācoꝝ cleri
cus q̄dā ordine leuita Sagarie regis
german⁹ dei genitricē toto corde di⸗
ligēs e⁹ horas ſolit⁹ cātare: parentū
ꝯſilio nubē volens: cū quadā puella
valde pulchra ꝯtraxit Accepta aūt a
p̄ſbro nuptiali benedictione: de illa
miſſa celebrata recordat⁹ ꝙ eiuſdē
btē marie v̓ginis horas iuxta morē
ſuū nō cātauerat oēs ab ecc̄ia exire
coegit ſponſā domū mittēs ipſe ſol⁹
iux̄ altare remāſit Cūqꝫ ſolus dn̄ice
mr̄is horas decātaret ⁊ hāc antipho
nā· Pulchra es ⁊ decora filia ihr̄lm
dicēt ſbito apparuit ei dei genitrix v̓go
maria cū duobꝫ angel̄ dextrā ⁊ leuā
eius tenētibꝫ di· Si ego pulchra ſū ⁊
decoā· q̄re me dimittis? et ſpōſā aliā
accipis? Nōne ego pulchrior ſū illa?
Nōne ego ſū formoſa vidiſti tā pul
crā? Cui ille Dn̄a mea inq̄t· claritas
tua omnē mūdi pulc̄tudinē excellit
Tu es ſup choros angeloꝝ eleuata·
tu es ſup celoſ celoꝝ exaltata Quid
ḡ vis vt faciā? At illa· Si ſpōſā car⸗
nalē cui adherēre amoē mei dimi⸗
ſeris me ſpōſā in celeſti regno hēbis
Et ſi ꝯceptōiſ mee feſtū ānuatī ſexto
yd⁹ decēbris celebraueris ⁊ celebrādo
p̄dicauer̄: meā in regno vnigeniti
mei laureatus eris Hijs itaqꝫ dictis
dn̄a ab oculis ſuis diſparuit· Cleri⸗
cus v̓o domū redire renuēs· abſqꝫ pa
rentū ꝯſilio ilico ad abbatiā quādā
extra patriā pfect⁹ mōchali habitu
decorat̄ Et poſt exiguū tēpor̄ merit̄
beate marie v̓ginis q̄ diligētes ſe ſp
decorāt ⁊ btīficat ē aq̄leye patriarcha
fc̄us· feſtū ꝯceptōis eiuſdē die p̄dcō
q̄ꝺ diu vixit, ꝑprijs octauis celebrauit
⁊ celebrandum cunctis predicauit·

C Iteꝝ hec feſtiuitas declarat̃ alr̃
In pago gallico canonicꝰ q̄dā ordi
ne ſacẽdos ſolitꝰ cātare btē Marie vir
ginis horas nocturnas: a villa q̄dā
vbi cū vxore alterīꝰ fornicatꝰ fuerat
ad opidū vbi morabat̃ tendere cu-
rans pelagꝰ ſecane trāſmeare cupiēs
ſolus nauim ingreſſus dñice matr̃
horas ipē nauigādo canẽ cepit Cūq̃
inuitatoriū Aue maria grā plena di
ceret: a iā in medio fluīs eēt. ecce tur
ba demonū in ꝓfundū pelagi vna cū
eiꝰ nauicula eū p̄cipitauit a aīam eiꝰ
cito ad tormētū rapuit. Die āt tercio
ad locū q̊ demones eū affiiciebāt tor
mētis: venit btā virgo cū ſcōꝝ tur-
ba dicens eis. Vt q̃d famuli mei ani
mā iniuſte affligitis. Nos inquiūt
eum habere debemꝰ qm̄ raptꝰ eſt in
opere noſtro. Si illiꝰ inq̃t virgo eſſe
debet cuiꝰ opera faciebat: ergo meus
debꝫ eē qm̄ matutinas meas dū vos
eū peremiſtis decantabat. Vnde a vos
magis rei facti eſtis ꝗ erga me iniq̄
egiſtis. Hijs itaq̃ dictis demonibus
huc illuc fugiētibꝫ ſanctiſſima virgo
animā ad corpꝰ retulit a p brachiū
hoīem a flumine illo reſuſcitatū acci
piens aquā a dextris a a ſiniſtris q̄
ſi murū ſtare iubens de profūdo pela
gi ad portū incolumē ꝑduxit. At ille
gauiſus pedibꝫ eiꝰ ꝓſtratus ait. Ca
riſſima mea dñaa virgo gratiſſima
q̃d tibi retribuā ꝓ tantis bñficijs q̄
mihi feciſti? Precor inquit dei geni-
trix ne ampliꝰ in adulterij pctm̄ ca-
das. a ut ꝯceptōnis mee feſta ſexto
ydus decēbris ſolēniter celebres et
celebrāda predices. Mox ut hec lo-
cuta eſt celos ipſo vidente aſcendit.
At ille heremiticā ducēs vitā q̃diu
vixit eadem celebrauit a celebrāda
alijs predicauit. Et nos frēs cariſſi
mi noſtra autoritate ep̄ali corrobo
ramꝰ et precipimꝰ ut nullꝰ veſtꝝ ita
ſit rebꝰ occupatus aut proprijs pec
catis deſperatꝰ quin beatē marie vir
ginis conceptionis feſtum celebret
annuatim. Sicut em̄ in ſancta eccle-

ſia eius natiuitas: ſic debet excoli eꝰ
conceptio. Niſi em̄ cōciperet̃ nunq̄
naſceretur. Sicut em̄ ad ſaluādū ge
nus humanum olim fuit neceſſaria
eius natiuitas: ſic fuit neceſſaria eꝰ
conceptio. Niſi conciperetur ex ea re
demptor mūdi: ex ea non naſceret̃
Iuſſu dei concipitur a naſcitur. im-
mo ſi diuina ratio ꝑſpiciatur ſpiritu
alis ꝯceptionis eius dies maior ſor
te approbatur q̄ natiuitas. Nō em̄
eſt mirū ſi homo a dō creatus naſci
de matre. Erubeſcant igitur omnino
inſenſati q̄ tanta miſteria a ſacram̄
ta tenebr̃ ignorātie excecati ideo re
ſpuūt celebrare ꝗ viri ac mulier̃ co
pula in ꝯceptione btē Marie extitit
Si eius ꝯceptōnē ideo ꝗ carnalis ex
titit ſtultis nō placꝫ hodie celebrare
tn̄ diē illā a noctem dignā q̄uis in-
cognitā a tēpus et horā ſpiritualis
cōceptionis eius hodie celebrare de-
bent q̄ ipſe aīarū creator animā ſue
matris dignā a ſanctiſſimā corpi eꝰ
virginali angel̃ miſtrātibꝫ copula
uit. quā etiā die ꝑma noſtre redemp
tionis a ſalutis diſpoſitor noſtre ſal
uatōnis inter ceteros dies fecit prce
lectā a ſāctificauit. Nā ꝗ ſint due cō
ceptōes hominis oībꝫ notuꝫ eſt peri
tis. vna qua carnalis copula viri ac
mulieris agit̃. alia qua aīa noua et
pura deo cooperāte adunat̃. Si nō
placet illis celebrare dñice mr̄is car
nalē cōceptionē: placeat ergo colere
ſpūalē creatōꝫ: corpiſq̃ cū aīa copu
latōeꝫ. O q̄nta eſt illa dies q̄ noſtre
reparatricis aīa digna creat̃ a ꝯſecra
tur a ſanctiſſiō corpori vnit̃. Nō eſt
verus amator virginis q̊ reſpuit co
lere diē eiꝰ ꝯceptōis Erubeſcāt ḡ in-
ſani q̊ hūc diē colere nolūt: id ēco ꝗ
alioꝝ ſcōꝝ ꝯceptōes minime colere
ſcā ꝯſueuit ecc̃a. Maxime q̄ppe ruſti
citatꝭ eſt eā in alijs ſcis in hoc ꝯpara
ri in q̄ deꝰ humanā carnem aſſūpſit
quā ſup omnes āgelos a archāge-
los in celis ſublimauit. Cūius ci ce-
ter̃ ſanctis dies ꝯceptōis eoꝝ nō ſit

cōceſſū vt celebrēt: illi tñ a ſpiritu⸗
ſancto ɔceſſū eſt q̄ maioꝛ a excellen⸗
tioꝛ ē cūctis. Pulchꝛe a digne dña⸗
tionē ſup ceteros ſcōs debꝫ habē illa
p quā oēs ſci ſāctificant a btificant
Dicit em̄ xp̄s ſcūs ſcōꝝ. & a ipa ſcā
ſcāꝝ. Et ſic ſine moꝛe ſūm⁹ reꝝ diſ⸗
poſitoꝛ ſup oēs ſcōs a ſcās illā dig⸗
nitatē illi cōtulit vt v̄bū carnē factū
verbo ɔciperet a pareret a p⁹ partū
v̄go manēt: ſic ipē p̄ oībꝫ abſq; mo⸗
re hāc dignitatē illi p̄buit vt ɔcepti
onis a natitatꝭ ei⁹ ſolēnia ſacroſācta
in hac celebrent̄ ecclia. Qd longi⁹ ē
ɔceptionē dnice mr̄is colere: eſt xp̄i
gn̄ationē enarraē. Nā ei⁹ cōceptio:
xp̄i gn̄ationis ē linea Quapꝛopter
euāgeliū (Liber gn̄atōnis) hac die
ſicut ī natali dn̄i an̄ matutinales lau
des bono moē decātam⁹ a ad miſſaꝫ
legim⁹ Merito g̃ colit̄ a filij gn̄atio
a mr̄is ɔceptio. qm̄ cōceptio a nati
uitas mr̄is: ē gn̄atō filij Celebrem⁹
igit hodie dig̃s officijs alacrit̄ vtrāq;
ei⁹ hōrabilē ɔceptionē ſp̄ualē videlꝫ
a hūanā: vt ipſi⁹ meritꝭ a p̄cibꝫ a ſe
cularibꝫ curꝭ a cūctis vitijſ mereamꝛ
eripi a ad et̄na gaudia pduci. p̄ſtā
te dño nr̄o Jhū xp̄o q̄ cū p̄re a ſp̄ū
ſcō a matre ſua v̄gine maria viuit a
regt de⁹ p infinita ſcla ſcloꝝ Amē

De ſancto Judoco cōfeſſoꝛe.

Sanctus Judocus cui⁹ feſtuꝫ
agitur in die Lucie virginis
Fuit iudahel regꝭ britonū fi
lius habuitq; fratrē maioꝛem natu
beatū videlicet Judahelē q̄ ſucceſſit
p̄ri in regno cogitās tñ regnū terre
nū p celeſti relinquēa vitā mōſticā
ducē. Vn̄ fratrē ſuū Judocū iunioꝛē
corā ſe cōuenri fecit ſollicit⁹ de ſuſci
piendo regni gubernaculo. Beatus
vero Judoc⁹ nō min⁹ feruēs in dei di
lectōne: deliberādi inducias viij. die
rū vix a fratre impetrauit Jpſo igit
interī in monaſterio q̄dā vbi litteās
didicerat ɔmorāte a orōne incūben
te a cogitāte quō poſſet effugē reg⸗
nū ſimul a patriā: contigit illuc p⸗
uenire vndecim peregrinos q̄ limina
beatoꝝ apoſtoloꝝ petri a pauli viſi
tare deſiderabāt Hijs btūs Judoc⁹
aſſociat⁹ venit piſi⁹ vbi a ſācto ſpi⸗
tu qui eū in omnibꝫ dirigebat a in⸗
ſpirabat ab hoc itinē declinauit a ad
pontiuū ɔfinia que plena nemoꝛibꝫ
erāt a feris a auibus ſolū habitabi
lia feſtinauit. Delectat⁹ itaq; loci il
lius ſolitudine: diſpoſuit habitatio
nē ibi ſup quedā fluuiū facē. Sed ab
heymone duce illi⁹ t̄re p. vij. ānos
ab hoc ɔpoſito retardat⁹ eſt. infra q̄s
lrās pl⁹ didicit a ſacros oꝛdies rece⸗
pit. Fact⁹ āt ſacdos illi⁹ duc̄ filiū q̄
eū in maxia hūit veneratōe de ſacro
fōte ſuſcepit. Elapſo v̄o ſeptēnio ad
vitā ſolitariā trāſiēs ī loco alꝫeie flu
minis riuuꝭ vndiq; c̄cūdato edifica
uit eccleſiā a domūculā deuotioni ſue
ibidē vacatur⁹ Pret ei plura q̄ p eū
dn̄s opatus ē: volucres a piſceſ diuiſi
gn̄is ad ſacrā ei⁹ manū palpabiles
veniebāt a ceptꝭ ab eo alimentꝭ rece
debāt q̄ſi domeſtice. Quadā die cū
ad victū ñ habēt niſi modicū panē
ſibi a diſciplo ſuo dn̄s in ſpē paupe
ris aduēit elemoſinā petēs. Tūc vir
dei panē diuidi iuſſit in. iiij. ptes a pe
tēti vnā dari Vix ille egredit̄ a ecce re
uertit̄ dn̄s ī foꝛma egeni a h̄ vſq; dū
q̄rta ps egeno iuſſa ē tribui Cui ait
miſter Vis ne vt aliqd nob̄ debeat re
manē Volo inq̄t ſcūs totū tribui eſu
rienti Potēs em̄ ē dn̄s etiā puidē nrē
neceſſitati Vix receſſit dn̄s a interim
dū ɔſolaret diſcipulū. ecce p feneſtrā
viſe ſūt ī alueo fluīis q̄tuoꝛ nauicle
victualibꝫ onuſte De q̄bꝫ q̄s eas ad
duxerit vel q̄ deuenerūt poſtq̄ fuer̄t
de victualibꝫ exonoāte vſq; nc̄ igꝛat̄
Hec a multa alia miracla totā lon
ge lateq; patriā ad ei⁹ viſitatōꝫ pro
īpetrādis ſuffragijs dulcit̄ cōmouert
Cūq; octo ibidē ānis elapſ ɔp̄ linē
q̄ret frequētiā ſuſtinē: ad vlteri⁹ de⸗
ſertū pceſſit ɔſtructo ibi oꝛatoꝛio in
hōre btī martini a domūcula ī q̄ ipē

manebat. Ibiqȝ plurimas ab hoste
antiquo passus est insidias p. iiij. an
nos q̄bus illic ɔmoratus est. Eo ĩ lo
co signo crucis facto ꝓpria manu aqlã
de sblimi prostrauit que gallũ sibi
abstulit et .xj. gallinas sigillatĩ gal
lũqȝ suũ incolumẽ suscepit. Nõ lõge
etiã post diabolꝰ horribilẽ mutatꝰ in
colubꝝ grauit̄ eũ momordit in pede
q̄ lesione p sacrã edoctꝰ est sapiẽtiaȝ
ut aliũ locũ q̄rerẽ. Et adducto sibi du
ce heymone vastã circuibat heremum
vbi inuenirẽt habitatõis locũ q̄rẽ-
tes. In querẽdo ãt dũ idẽ dux graui
torq̄ret siti. p lassitudine et siti dormi
uit interĩ seruꝰ dei iudocus orõi incu
buit surgẽsqȝ baculo q̄ innitebatur
terre infixo sicut alter moises aquã
ꝓduxit. et fontẽ inde largius effluẽtẽ
q̄ exhilarati dux et eiꝰ familia sua si-
tis extinxerũt ardorẽ. Progressus inde
versus mare in valle vmbrosa cliuũ
inuenit q̄ delectatꝰ mirabilit̄ inquit.
Hec est reqes mea in seculuȝ seculi.
Duce itaqȝ ad ꝓpa reũso vir dei duo
ibi manibȝ ꝓpriis ɔstruxit oratoria.
vnũ petro aplõꝝ pricipi. alteꝝ pau
lo gẽtium doctori. Profectꝰ est etiã
postmodũ romã: mãdatus a btĩssi-
mo Martino tũc romane sedis anti
stite q̄ multo tempe eũ videre cupi
erat. Vbi post sacra et multa de eter
nitate colloq̄a p̄ciosissimis sanctoꝝ
reliqis a dño pp̄ sibi collatis: reũsus
est cũ totiꝰ patrie gaudio ad põtinij
ɔfinia. Vbi in mõte habitatõis sue
in quo nũc reqescit corpꝰ eiꝰ parẽtũ
obseqo adducta ẽ puella absqȝ ocu
lis nata. Que sicut edocta fuerat in
visione faciẽ et loca vbi oculi esse de-
bebãt lauit de aq̄ q̄ scũs vir ablueãt
manꝰ et mox receptis oculis clare vi
dit. Duce itaqȝ heymone p̄nte cũ in-
numera cleri plebisqȝ turba in occur
sũ btĩ Iudoci ɔgregata reliqis q̄s at
tulerat cũ veneratõe repositis in no-
ua btĩ martini ecclã in q̄ nũc eiꝰ sacꝝ
reqescit corpꝰ tũc de nouo facta lapi
dea a p̄fato duce ipse vir btũs ꝓpara
uit se ad diuina celebrãda casula idu
tꝰ ad modũ niuis albe. Et cũ astaẽt
corã altari tercio pꝰ Iunij et ministe-
traret cũ deuotõe maxima diuina ma-
nꝰ sup eum apparuit visibilit̄ int̄ sa-
crosancta missaꝝ solẽnia suũ sacer-
dotẽ locum illũ signauit et cõfirma
uit benedictõe ꝑpetua cũ ꝑmissione
tali et voce admirabili dicitꝰ subsecu
ta. Quia ɔtẽpsisti diuitias terrenas
et refutasti patrii regni culmina ac
elegisti paupꝰ eẽ et latere abiectꝰ in t̄
ra ista deserta et inuia: preparaui tibi co
ronã int̄ agmina angeloꝝ eroqȝ lo
ci eiꝰ in q̄ resolueris defensor et iugis
custos. Vniũsiqȝ locũ hũc visitaturi ĩ
dei noĩe et pia cordis intẽtõe p tui me-
moria diuina in t̄ris grã nõ defrauda-
bũt̄ et postmodũ ad gaudia puenĩ
ent sempit̄na. Seq̄nti ḡ tpe scũs Iu
docus in carne p̄ter carnẽ viuẽdo: ã-
gelꝰ nõ hõ videbat̄: idibȝ decẽbris ob
dormiuit in dño. angeloꝝ obseqis et
xp̄o p̄nte visitatꝰ cuiꝰ p̄ntiã oñderũt
intolerabil̄ claritas splẽdoris. et incõ
pabil̄ dulcedo diuini odoris. Cꝰ corpꝰ
q̄ virgo fuerãt ita ĩtegꝝ pmãsit vsqȝ
ad sexaginta annos in tumulo acsi
spũs vite foret ĩ eo. et a custodibȝ cor
pis sui vngues manuũ ac pedũ et cri
nes capitis ac barbe q̄si viuerẽt excres
cẽtes p̄cidebãt̄ et radebãt̄ oĩ sabbato
q̄usqȝ successor ducis heymonis mi
nꝰ reuerent̄ sacrariũ violent̄ irripuit
cũ satellitibȝ suis et ĩtrauit vbi reposi
tũ erat corpꝰ scĩssimũ. Visoqȝ miracu
lo stati cecitate pcussus: vsus est in
amẽtiã. Et exclamãs a a a scẽ iudoce
Surdꝰ pmãsit et mutꝰ q̄usqȝ diẽ clau
sit extremũ. Cuiusdã filiũ in cunabu
lis iacẽtẽ cũ eẽt incẽdiũ vndiqȝ in do
mo circa puerũ btũs Iudocꝰ miracu
lose cõseruauit: pãnis q̄bȝ inuolutꝰ
fuit et ipis cunabilis cũ puer leuatꝰ
eẽt ĩ fauillã et cinerẽ resolutis: ut oĩbȝ
patẽt q̄ edacitas flãme q̄ lignoꝝ ac
lapidũ potuit duriciã ɔsumẽ: teneꝝ ĩ
fantẽ btĩ Iudoci custodie trditũ nõ ti
muit ledere. q̄ postmodũ in mõsterio

ſci Judoci mōchꝰ factꝰ ē. ¶ Quot fur
dos. claudos. paraliticos ⁊ alios infir
mos curauit: nō eſt nūo colligē. ¶ Vñ
⁊ de regni faſtigio ſibi voluit poſt mor
tē retinē ne in loco vbi ſacꝝ eiꝰ corpꝰ
requeſcit: aliꝰ ardēt liquor ñ liq̄r cere
Qḋ infortunio experti ſūt tres mōchi
q̄ in eccl̄a vbi corpꝰ eiꝰ fuit delatuꝫ de
ſepo lucernas tēptauerīt accēdē nec ali
q̄tenꝰ potuerīt Cōtigit āt in ſignū te
meritatꝭ ſue duos ipōꝝ incōtinēti de
cedere: tertiū vo oris ꝯtractōe puniri.
ac ita pmāſit oībꝰ diebus vite ſue.
¶ Sūt āt hee feſtiuitates bti Judo. p̄
ma videlicet in die bti Barnabe: qñ
infra miſſarū ſolēnia manꝰ dm̄i ſup
eū apparuit: qḋ etiā miraculū ſepiꝰ
p alios ſcōs oñſū virtꝰ dīna ad veri
tatē illiꝰ ⁊ ſciſſimi ſacrificij cōprobā
dā in cordibꝫ fragiliuꝫ miſericordit
demōſtrauit Scḋa eſt in die ſci Jaco
bi apli fris ſci Joh. euāgeliſte de in
uētione ſacri corpis eiꝰ Tercia eſt de
morte eiꝰ ⁊ eſt in die ſcē lucie v̇gīs.

¶ De ſancto Richaſio epō remēſi ⁊
Eutropia v̇gine ſorore ipſiꝰ ac mul
tis de grege ſuo martiribꝰ.

SAnctus Richaſius remoruꝫ
epiſcopus. longe ante p an
gelicam reuelationē remenſ
puincie et gallie pſecutionē precog
noſcebat. nō tamen dei verbū ſemi
nare in terra ſibi cōmiſſa deſiſtebat
Quē beatiſſima virgo ſoror eius Eu
tropia: ſedule predicantē ſequebat.
Sed quia verbū dei nō ſemp in bono
rum cordibus cadit ſed quādoqꝫ ſe
cus viam: ideo quidā de ſibi cōmiſſis
in diuitiarum ſuarum vanitatibus
gloriantes non ſobrie ſapuerūt: ⁊
grauia atqꝫ piculoſa pſecutionū tē
pora ſuſceperunt. Poſt auguſti em̄
conſtantini regnationē: ceſſante p
ſecutione predeceſſoris ſui dyocleciā
ni impij principis: eccleſia paulatiꝫ
pace quieta creſcere atqꝫ ditari cepit
Qua ſecuritate non tamen feliciter
adepta: inſtigantibꝰ iterū verſucijs
dyaboli: iocūdari ⁊ epulari ꝓprijſqꝫ
delectatōnibus frui gallicana cepit
eccleſia. Ex quibꝰ vitijs xp̄iani ce
perīt religionē negligere: p̄cepta di
uina poſtponere: vanitatibus inhe
rere: ſciſmatica ſcādala ſuſcipe deūqꝫ
in hijs et multis alijs offendere. Et
ecce ſubito animoſitas duriſſimarū
gentiū cōmota ira in offenſione dei ⁊
ad diuerſas puincias vindicatura
ꝓperanter accelerat: Wandalorum
videlꝫ multitudo Qui ſubuerſis mu
nitionibus multarum vrbiū: gladi
oqꝫ interemptis vtriuſqꝫ ſexus ꝓ ge
nitoribus cuꝫ filijs: nō aliam digni
tatis gloriā: aut aliud de mundiali
bus lucris videbant cōcupiſcere q̄
humanū ſanguineꝫ fundere: ⁊ xp̄i
anum ritū penitus delere. ¶ Eo autē
tempeſtatis tempore erāt in gallijs
duo ſanctiſſimi confeſſores xp̄i Ry
chaſiꝰ videlꝫ remoꝝ antiſtes ⁊ Aui
anꝰ aurelianoꝝ pontifex: q̄ ſignis ⁊
ꝓdigijs mag̊s coruſcātes ſuis meri
tis ⁊ p̄cibus irā dei ac indignatōem
diu differre decertarūt. q̄tenꝰ om̄ibꝫ
hereſibꝫ ⁊ p̄uitatibꝫ extinctis: ad xp̄i
anā religionē ac verā dei culturā rece
ptarēt. ut ſic tante pſecutōis offen
ſam ab eccleſia auocarēt Sꝫ ut ſcrip
tū eſt Jmpiꝰ cū in ꝓfundū pctōꝝ ve
nerit ꝯtēpnit. ſalutaribꝫ eoꝝ p̄ceptꝭ
nō obtpabāt: ſed ipſi orōibꝫ ac pre
dicatōibꝫ ꝯtiuis eos ad pm̄aꝫ ⁊ mar
tirij triūphū ꝓuocabāt Jnterea caſtr̄
metant Wandaloꝝ vniūſa regione
depopulata circa vrbē remoꝝ: neces
xp̄ianoꝝ ibi inhabitātiū deſiderātes
Vltio itaqꝫ ſbūſiōis die furētibꝫ cūc
q̄qꝫ aduſarijs: fideles tiore pterriti ad
ſciſſimꝰ p̄reꝫ michaſiū in orōe pſtratū
cōfugiūt ꝯſiliū ab eo poſtulātes q̄d
vtiliꝰ eēt: aut ſuituti gētiū ſe tradē
á c̄tre viribꝫ vtrāqꝫ collc̄is vſ ad mor
tē ꝓ ſalute vrb dimicaē. Quo audi
to btūs michaſiꝰ p̄ſciēs vrbē pēitꝰ ſb
ūtēdā: rñt d. Vos pugnate ꝓ ſalute
vera ñ viſibilibꝫ armis: ſꝫ ꝓbis moi
bꝫ nō fiducia viriū ſꝫ excitatōe v̇tutū
nō taꝫ corpe mōrtꝭ: q̄ ſpiritu vitali

Indignationē quippe hāc: iuſto dei
iudicio nr̄is ſceleribꝫ prouocatā: nō
ignoám9. q̄ propt̄ ꝯpūcti ad flagella
dīna aīm ītigam9: q̄ten9 mors pn̄s
nob̄ n̄ ſuppliciū: ſ; ſalutꝭ fiat rmediū
Ecce pat9 ſū q̄ſi paſtor p ouibꝫ ſuis
aīaꝫ ponē: vitāq; pn̄tem ꝯtēnere: vt
vos mereamini ex remiſſione pctōꝝ
vitā etnā p̄cipe Inſtāti9 p inimicꝭ
nr̄is orem9 ſalutē ilꝭ optantes: ut q̄
mō ſūt miſtri iniq̄tatꝭ: poſſint culto
res ⁊ ſectoēs fieri veitatꝭ. Hijs dc̄s
ſcā eutropia expāſiſ ad celū manibꝫ
plebē dei p viribꝫ ſuiſ ad coronā mr̄ij
excitabat. Bn̄dictionibꝫ ꝟo p̄abuſq;
ac meritꝭ vir dei nichaſi9 in agōe cer
taminis aīas ꝓplꝭ ſui roborabat: do
minoq; agonē ſuū cōmēdabat Cū ḡ
furibūdus paganoꝝ impet9 vrbē ir
rueba: btūs nichaſi9 ꝟtute ſciſpūs
replet9 comitāte ſorore alma eutro
pia: cū ymnis ⁊ cāticis ſpūalibꝫ ad
oſtiū baſilice ſcē dei genitricis quā
ipē in arcē ſedis epālis fūdauerat oc
currit Nā olim cathedr̄ in ecc̄ia q̄ ad
ſcōs aplꝫos dr̄: habeba: Mox q; vt ferra
tas acies venīētes vidit: manu ſilen
tiū indicēs apt Scitote ꝙ veri9 titul9
nobiliū bellatoꝝ inſcpt9 eāt: hūilibꝫ
p̄cere ſup̄bos debellaē Et ecce plebs
xp̄iana hūilꝭ ac deuota ī illo regna-
tionis ſue loco: ad mortē vſq; obedi
ens expectat. Vnde tp̄s acceptabile
dieſq; ſalutꝭ adh̄ fulget. Penitemi
ni ⁊ vos p ſceleribꝫ vr̄is deū verū ag-
noſcētes: c9 indignatione filios miſcā
tionis e9 corripiētes vitā cū ſāguine
cotidie īmolatꝭ: ne forte indignatio ip
ſa q̄ filijs fit ad correctionē ſalutꝭ vo
bis fiat ī ſtipēdiū tartaree dānacōis
Qꝫ ſi verbū veritatꝭ reſpuitis ⁊ oues
meas queritꝭ trucidaē: me p̄mū qui
paſtor ſū p ipꝭ victimā in holocau
ſtū ſumite: vt paritꝭ digni celeſtiū
pmiſſionū mereamī inueniri. Hijs
dc̄s intꝭ gladioſ pſequētiū adiūcta
ſibi indiuidua comite btā eutropia
cū almific9 xp̄i mr̄ in orōne pſtrat9
ꝟſū hūc dauiticū dn̄o decātaret (Ad

heſit pauimēto aīa mea) illico ſeq̄nte
ictu gladiatorꝭ ⁊ capite trūcato ꝟbū
ſcitatꝭ ab ore decollati nō deſtitit: ſ;
magꝭ immortalitatꝭ ſniam quā petijt
adimplendo impetrauit d. Viuifica
me ſ; ꝟbū tuū ¶ Scā ꝟo Eutropia vi
dens ēca ſe ꝓpt̄ ſuā pulchritudinē eoꝝ
impietatē mitigatā: ſup eūdē inter
fectorē ſacerdotꝭ inſiliens: clamabat
dicēs Heu heu crudelꝭ tyrāne: quid fe
ciſti? Magnū dei viꝝ indignis ma-
nibus iugulaſti: ⁊ me xp̄i famulam
abutendā tibi reſeruaſ. dīna ergo te
iam iamq; punit ſnīa. Queꝫ ita ad
martiriū ſuū ꝓuocās: ſaltu repētino
raptꝭ palpebris maligni ⁊ interēp-
torꝭ: oculos nō feminea ꝟtute ſ; vlci
one dīna euulſit. Mātutq; gladios
pſequētiū ſuſtinē: ꝙ delectationibꝫ
paganoꝝ aſſētire Illico ḡ ſacro fuſo
ſāguine: palmā martirij cū germa-
no ſuo ⁊ ceterꝭ ibidē triūphantibꝫ a
dn̄o pmeruit. Terror em̄ habitane9
oēs pſecutoēs ſcꝫ Wandalos inuaſit
tū ꝓpt̄ audaciā ꝟginis ⁊ dei vlcioneꝫ
quā videbāt: tū ꝓpter acies celeſtes
q̄s cōtra ſe dimicaē ſētiebāt: tū ꝓpt̄
magnū ⁊ horribilē ſonitū ꝙ in ecc̄ia
audiebāt: vt relictis ſpolijs irreuō-
cabiliter aufugerēt Vn̄ manēte ciuitate
ſolitaria: q fideles incurſioneſ Wan
daloꝝ timētes ad munitiones mon
tiū fugerāt: ſb cuſtodia tm̄ āgelica
ſcōꝝ corpoā ibi ſeruabātur: ita vt in
noctibꝫ a longe celeſtia luīaria cer-
nerenꝭ: ⁊ ſuauiſſimi ſoni p choreis
ſupnaꝝ ꝟtutū carmīa a multꝭ audi-
rent Vn̄ ex reuelatione dīna cōforta
ti ꝯciues pauciſſimi q̄ remāſerāt: ad
vrbē cū ieiunijs ⁊ orōnibꝫ ꝓperantes
odorē ſuauitatꝭ ineſtimabilē haurie
bant. ſcōꝝ q; corpora cū ȳmis ⁊ lacri
mis in locis ꝯgruis circa ciuitatē cōdi
ta venerabilꝭ humauerūt: ⁊ decete
ro ſiī timoē de manibꝫ inimicoꝝ libe
rati dn̄o ſeruierūt. Corp9 vero beati
nychaſij ⁊ btē eutropie: in cimiterio
ſci agricole ſolēnitꝭ ſepilierūt Quoꝝ
omniū intercesſionibꝫ ſanctoꝝ fulti:

optata meã ptingé ad gaudia ce
leſtia: p eũ qui ſine fine viuit ⁊ regt
p infinita ſclo᷑ ſcl'a Amẽ. In ba-
ſilica p̄fata btũs remigi9 habitaſſe
dicit ob reuerẽtia reliqa᷑. vbi etiã
languores diuerſi egro᷑ curati ſũt
⁊ ſigna innũerabilia ⁊ dei mḡnalia
oſtenſa ſunt. Solẽnitas hyemali
tpe p̄fato᷑ marti᷑ agebat: q̄ ſoli-
to nonodecimo kal' Januarij celebr̄
ri ↄſueuit Ad cui9 ſolẽnitatis vigili
as frẽs mane ſurgẽtes: cuſtodes ec-
cleſie dormiẽtes ⁊ oſtia diligẽter ob
ſerata reperiũt Qui cũ diu pulſarẽt
nec eis aliqs deint9 reſpõderet: domũ
p̄ſbiteri adeũt. portãq3 crebris ictib3
⁊ tecta lapidib3 verberãt. Vbi nullũ
ſibi qui pãdat excitare pualent: tẽ-
pli ianuã repetũt. Quã ſpõte patẽ-
tẽ aperientes: accenſa luiaria cũcta
vidẽt. ſ3 auctorẽ facti neminẽ int9
repiũt. ſicq3 matutinas laudes incũt
Quib9 cantãtib9 ad eo᷑ voces p̄ſbi
ter excitat: rem cũ ſuis admiratus:
p̄nos dictur9 appropiat Nullũq3 ac
cenſionis vl' reſeratõis hui9 repire
queũt miniſtratorẽ niſi ſũmũ d'ni
luis largitorẽ: qui ſancto᷑ ſuo᷑ di-
uino ſplẽdorẽ ꝓpagare nõ deſiſtit ho
norẽ Hui9 martiris pignora q̄dã
nouiomagẽſis eps obtenta: ad ſuã
pduxit ciuitatẽ Que tã apd nouio-
mũ q̄ ⁊ apud tornacũ caſtrũ nũc ſ
uari phibent: vbi multis ⁊ claris il
luſtrata miraculis referũt Et no
tandũ circa predcã: q ſanctiſſimus
vir dñ ciuian9 aurelianẽſiũ eps tẽ-
pore mrñ bti michaſij ſupſtes illeſo
corpe ſeruat. ut ipſi9 reuelatõe inno
teſceret ſcõ᷑ marti᷑ ↄtamina: ⁊ ab
ipſo poſteritas eccãſtice ſanctitatis
ſumeret fundamẽtũ.

De ſcõ Gregorio ſpoletano p̄ſbro ⁊ martire.

Mpij'ſſim9 flaccus a maximiano i-
patore miſſus ut om̄ia ydola erige
ret ingreſſus eſt ſpoletũ ⁊ iuſſit ſibi
tribunal in medio fori preparari: ⁊ om
nes ciues p p̄cones corã eo citari.
Dixitq3 tirãno. Oẽs hij dijs nrĩs de
ſeruiũt. Qui rñt. Oẽs hij colũt Jo
uẽ mineruã ⁊ aſclepiũ deos immor-
les q̄ toti mũdo ꝓpiciãtur. q̄ audito
gauiſus iuſſit omnes dimitti. Erat
autẽ in eadẽ ciuitate ſanct9 q̄dã gre
gorius nomie p̄ſbiter ieiunijs ⁊ ora
tionib9 vacans q̄ multis ſignis da
rens multos pagano᷑ ad dominũ
cõuertebat. templaq3 ⁊ ſimulacra in
terrã deijciebat. Quod cũ flacco nũ
ciatum eſſet: iuſſit eum vinctũ ad ſe
pduci. Et cũ ſacrificare nollet iuſſit
fuſtes nodoſos afferri: ac dorſum ei9
verberib9 rũpi. d. Hec patiat rebel-
lis deorum ⁊ cõtemptor principum.
Cui ſic ille reſpondit. Quãta mala
exhibes corpori meo: duplicia bona
mihi preſtantur in celo. Flaccus di
xit. Regirate illum et ventrem eius
fuſtibus diſſipate. Illo quoq3 pſe-
uerante iuſſit eum ligatis manib9
et pedibus craticule ſupponi ⁊ ligna
ſubminiſtrari At ille de medio igne
clamauit ad dominũ. ut qui cũ tri
b9 pueris ingreſſus eſt caminũ ig-
nis hic ⁊ eſſet cũ eo. Hoc eo dicente
terremotus eſt factus intra ciuita-
tem ſpoletanam: ⁊ pars ciuitat' ce
cidit. ⁊ oppreſſit pluſq̄ .ccc. paga-
nos ydolis ſeruiẽtes Hoc videns flac
cus fugit inde ⁊ tiran9 ſanctum fer
ro vinctum in carcerem reduxit: vbi
ei angelus domini apparuit. d. Pax
tecum Gregori. Noli timere. ⁊ cõti
nuo vincula eius dirupta ſunt: ⁊ cla
ritas dei circũfulſit illũ. Cui gratias
agenti de illa viſitatõe rñdit ãgel9.
Euge ſerue bone ⁊ fidel'. intra in gau
dium dñi tui. Et hec dicẽs diſparuit Al
tero autẽ die flacco pñtatus cum ſa
crificare nullaten9 acqeſceret p̄cepit
flacc9 eũ tractũ in mediũ amphitea
tri capite truncari. Cunq3 in ãphitea
tro dñm exoraret: reſpiciẽs in celũ au
diuit vocẽ magnã dicẽtem ſibi Ingr̄
dere ad me bñdicte dñi. preparata ẽ hi
tatio tua Adhuc ãgelo loqnte capite

trūcatus est. Tircanus vero iussit di-
mitti feras terribiles: vt corp9 eius
absorberēt. Que a illuc puenerunt
flectētes genua sua scīm corp9 adora
uerūt. Q8 vidētes viri ciuitatꝫ clama
uerūt. Magn9 est de9 xpianoꝝ: a mlꝫ
ti crediderūt in dn̄m. Flaccus vero eodē
die percussus ē ab angelo. a interiora
sua vomēs expirauit. Mulier aūt q̄dā
xpiana noīe abūdantia emit a tirca
no corp9 sci triginta argēteis. a aro
matibꝫ cōdiēs honorifice sepeliuit. iux̄
pontē lapideū penes muros ciuitatꝫ. an̄
decimū diē Kal. ianuarij. Postea p
reynaldū archiepm̄ Colon̄. trāslatū
est corp9 ei9 cū tribꝫ magis a reli-
quijs sanctis in Coloniā Agripinā.

De scā Colūba vḡine

Ingressus est Aurelian9 ciuitatē se
nonis. viij. ydus ianuarij. Añ quē
accusata ē a adducta vḡo Colūba q
post multas interrogationes iussa
est p iuuenē quēdā turpissimū vul
gari noīe baruchā immitti in cōtu
berniū publicū meretriciū. Qui cū ve
nisset in amphitheatrū: a introisset
cellā eius: dixit ei vḡo. Cur cū tanta
feritate ad me intras? Nūq̄d tibi re
sistere possū aut repellē te a me? Sed
p̄mam habe ne irascatꝫ tibi dn̄s de9
me9 ihs xps a moriarꝫ. Ot cōpūctus
in hijs vbis nō accessit ad eā: nec te
tigit eā. Et cū oraret vḡo coluba vt
eius castitas a dn̄o cōseruaretꝫ. ecce
visa egrediēs de cauea amphiteatri
ingressa ē cellā vḡinis a inueniens
ibi hoīnē allidit eū an̄ pedes colū-
be. intēdens in faciē eius a expectās
q̄si q̄reret q̄d vḡo de illo iuberet. Tūc
colūba ad visam. Adiuro te p ihesū
xp̄m vt n̄ ledas eū ꝫ pmitte me loq
cū illo. Tūc visa dimisit eū a posuit se
an̄ hostiū ne ille effugēt. a ne ali9 in
grederetꝫ. Tūc colūba ait ad iuuenē
Ecce fera q̄ audito noīe xpi dat honorē
deo: tu q̄re ī tāto scelē pseueras? Aūt
ergo promitte te xpianū fieri aut te
deuorabit fera. Tūc iuuenis exclama
uit. Si q̄s xp̄m nō cōfitetꝫ san9 hinc n̄

discedat. Q8 cū dixisset visa se tulit de
ostio. a exiens iuuenis clamabat p
totā ciuitatē nō eē aliū deū: nisi quē
colit colūba. Quo audito Aurelia
nus iussit ignē circa carcerē accendi.
Visa vero vt vidit ignē cepit fremē a
fugire. Cui dixit Colūba. Noli timē
qz nō cremaberis hodie. ꝫ morte cū dō
placuit morieris. Tūc visa tectū ascen
dens erupit p medias turmas a exi-
uit ciuitatē. Tūc ppl's clamare cepit
vt ignis extingueretꝫ ne Columba
vḡo cremaretꝫ. Quibꝫ hoc clamātibꝫ
venit nubes de astico a extinxit ignē
Tūc adducta est Colūba in medio
ppl'i. Ad quā Aurelian9. Que sūt tua
artificia vt te nō cōtingūt incēdia: nec
fere? Que r̄ndit. Nihil aliud noui
nisi Jhesū xp̄m cū p̄re a spūscō. Cui
dixit Aurelian9. Jā tibi cōtestat9 sū
ne nomē ꝫ memoreris. Precepit autē
vt ad p̄mū miliariū duceretꝫ. a ibi
decollaretꝫ. Quo cū ducta fuisset roga
uit vt parū dimitteretꝫ orare. Sed cū
n ollēt q̄ ducebāt eā: dedit eis palliū
suū sericū a tūc pmiserūt. Qua orāte
clamauit ad eā vox de celo: di. Veni
colūba mea veni. apti sunt tibi celi.
cō gaudet tibi paradisus. deuictꝫ oīb9
colluctatoībꝫ stat fili9 dei q̄ tibi co-
ronā in capite ponat. et suscipiēt te
angeli dei a ponēt te in ciuitatē mag
nā ihr'lm celestē. Tūc vn9 ministroꝝ ex-
empto gladio āputauit caput orā-
tis virginis. Factūqꝫ est hoc pridie
Kalendas Januarij.

De scā martina vḡine a martire

Ancta martina sublimis erat
gn̄e ac diues nimis a miseri
cors in oībꝫ egētibꝫ a legē scē
trinitatꝫ cōseruās. Equidē p donū dei
diacona erat: hō cū ōnibꝫ scīs operibꝫ
suis a grā dei moribusqꝫ ornata: a cō
neq̄tias diaboli firmitꝫ resistēdo. bu-
tos veraciꝫ hn̄s fucinitos. Venientes
aūt ministri cesaris iux̄ ecciā q̄ ē sita ro
me: viderūt beatā martinā orantē: a
alacri vultu ad altissimū pspicientē
Existebāt vero ei seruia ancille plures

Ministri ergo eam tenētes: dicūt ei Dn̄s orbis alexāder veneratꝰ te ſicut nobilē rōnorꝫ ſciens tuā honorificaꝫ ꝯſuſatōeꝫ: obſecrat q̄tenꝰ magno deo apollini: ſacrificiū ſpōte offerās. Que ait: pꝰ ingrediar ſcāꝫ eccāꝫ ⁊ ꝯmēdē me dō ⁊ ſciſſiō epō ⁊ ſic p̄ſidi ſcām pit̄ Et orōe ꝯpleta ꝑceſſit cū eis ad īpatorē ſplendida facie ⁊ ſpē p̄clara Ad quā īpator. Hēs ingeniū ⁊ ꝑpoſitū caritatē ⁊ placabilibꝫ muneibꝫ p̄cipuū ac multifariū ritū deorꝫ exhibe: ⁊ īmola apollini. ut īpſi mei potētie faciā te dn̄aꝫ demrāri Ad hꝫ btā Martina rn̄t. Jube me īmolaē ſiī ſāguīe īmaclato dō q̄ oīa creauit ex nihilo ut p meū ſacrificiū oñdā apollini arguēs eꝰ efficaciā dimittē aīas ſpantes in ſaluatorē ⁊ dn̄ꝫ nr̄m ihꝫ xp̄m. Scā ḡ iuſſa introire in tēplū: hilari vultu dixit īpatori Jngredē tu ⁊ ſacdos apollīs ⁊ q̄nti eꝰ amatoēs ſt̄. ut videāt q̄ ſinceriꝰ ītemeātꝰ miſeicors ⁊ ſcūs deꝰ: itemerata ⁊ īmaculata ſacrificia benigniter ſuſcipiat a me Et cū oraſſꝫ tremotꝰ factꝰ ē mḡnꝰ ita ut c̄tas ꝯcuterē: ⁊ apollo corruꝰ ⁊ ꝯminutꝰ eſt. Q̄rta ps templi deſtructa eſt ⁊ oppſſit multitudinē magnā cū ſacdotibꝫ ydolorꝫ. Et demoniū qđ in ydolo apollinis habitabat volutās ſe in puluerē ydoli in p̄ſentia plurimorꝫ clamauit voce mag̃. di. O vgo martina magni dei q̄ ē in cel̄ ancilla denudaſti me ab habitaculo meo. ⁊ deformē me oñdiſti Habitaui enī in eo ānis nonagitaocto multiqꝫ ſcōrꝫ mrm̄ p̄ſidētes nō me manifeſtarūt vſqꝫ nūc: cū eſſē in ptāte multa habēs ſb me ſp̄us neq̄ſſimos. cccclxxij Precipiebā autem eis: et offerebat vnuſq̄ſqꝫ eorꝫ aīas hoīm cotidie ſeptuaginta Et horꝫ p̄nceps eſſigdon q̄ ſup mechiā atqꝫ maleficia eāt deputatꝰ offeābat m̄ aīas hoīꝫ t̄gintaſex Tu āt me effugaſti maīfeſtās mea p̄ſeq̄ns: igni tartarico t̄dēs. Hec ⁊ alia cū lamēto p aera clamās ⁊ ſtridēs diſcedebat ¶ Jmpator vo iuſſit alapis faciē vgis cedere ⁊ vnciīs palpebras eꝰ dirūpe Q̄đ cū diu ſiēt carnifices deſecerīt: dicētes. Ve nob q2 nos magl̄ cruciam̄ q̄ hꝫ. Manꝰ ei nrē decidūt. Jntolerabiles dolores coartāt nos Jpa ſic̄ in vincul̄ ſolida pmanꝫ: ita ipa tormētl̄ iſtis n̄ cedit Deꝑcamur ergo te īpator. Jube eā a nobis tolli Videmꝰ enī q̄tuor viros ſplendidos an̄ eā. ⁊ q̄s ei mitimur īgerere penas: magl̄ nos ab illis ī facies nr̄as affligūt. Pro certo verus deꝰ eſt q̄ cū ipſa eſt: nō ſinens penā aliquā p̄ualē in eā a nobis. Jmpator vo iratꝰ valde ꝯ eos: q̄ ſi neglige ter penas ingererēt: p̄cepit illis teſtis in faciē cedē btāꝫ Martinā. q̄ in celuꝫ reſpiciēs dixit. Bn̄dictꝰ es dn̄e ihū xp̄e. exaudi me deꝑcātē. ⁊ eos q̄ me cruciāt ꝯūte in grāꝫ deitatl̄ tue Et cū hāc orōꝫ dediſſet. circūdedit lumē eos q̄ eaꝫ cruciabāt. Erāt fere viri octo Qui cadētes in faciē: deꝑcabāꝛ eā ut indulgētiā mererēt p ipſā an̄ deū de hijs q̄ īpulſi ī eā p̄ſumerēt. Que dixit eis. ſi ꝯūſi fuerit̄ ad dn̄m meuꝫ ihm xp̄m: ⁊ credideritl̄ ex toto corde q2 retribuet vnicuiqꝫ ſm opera ſua p̄ſtruemī mercede illa q̄ in cel̄ eſt. Qꝫ inſpirati dīna grā dixerīt: credimus dn̄a nr̄a. q2 magnꝰ eſt deꝰ xp̄ianorꝫ ad quē nos ꝯfugimꝰ Hec audiens allexāder. iratꝰ dixit O neq̄ſſimi ſeducti eſtis p incātatōes cruciſixi. in quē mō ꝯſiditis. At illi reſpōderūt. Vere tu es ſceleātꝰ ⁊ deōne plenꝰ q2 nō cognoſcis eū q̄ te fecit. Qui iratus ſuſpēſis eis: iuſſit ſpatl̄ carnes eorꝫ lacerai Jnſciſi vo a ſpatis nihil loq̄bant. niſi ſolūmō in cel̄ aſpiciebant. Cūqꝫ diu truciarēt. iuſſit eos decollari. times ne ceteri ab eis doctriā cognoſcerēt veritatis. Orātes igit̄. et ſignaculuꝫ xp̄i in fronte ſibi p̄mentes: tondētes ſimꝰ capita ſua pmpte cū leticia magna: ſinē ſeculi ſuſceperūt. Et ſic p ꝑpriū ſanguineꝫ grām dei ſibimetipꝰ in mēoria et̄na adepti ſūt. q̄nto decimo kal̄. decēbꝛ.

¶ Post hec btē martine dixit imꝑator. Vel nūc ɔsenti mihi ⁊ sacrifi
cas dijs imortalibꝫ: aut ad magicas
artes tui xp̄i attēdis? Jlla rn̄t. cessa
sceleratiſſime ⁊ oim̄ beſtiaꝝ ferocior
Me mīme poteris inclinare ad sacrifi
candū ydolis. Tūc impator iuſſit eā
expoliari: ⁊ corpus eius incidi. facte
aūt m̄rtine corp⁹ cādidū erat sic nix:
⁊ nitor claritatis ei⁹ caligabat oc̄los
intuentiū in illā Et cū incideret: clama
bat ad dn̄m dicēs. Voce mea ad do
minū clamaui ⁊ exaudiuit me in cer
tamine paſſionis mee. Jmpator itaqꝫ
irat⁹ expoliatā eā iuſſit p mēbra in
palis qtuor extēdi: ⁊ a duobꝫ cēturi
onibꝫ fuſtibꝫ cedi Jlla aūt alacri vul
tu signo cruc̄ corp⁹ suū muniuit: di.
Dedi dorſū meū flagellis: ⁊ carnes
meas supplicijs. Facie aūt meā ꝓpt
nomē tuū glorioſū: nō auerti a tedio
⁊ merore Tūc cēturiones diſſoluti sūt
omībꝫ mēbris suis: dicētes. deprecam
te Jmpator: libera nos de penis. An
geli em̄ dn̄i repcutiūt nos vectibus
ferreis: ⁊ incidim̄ i neruis ⁊ medull̄
insup ⁊ oſſa noſtra ⁊ carnes sicut ab
igne magno cremāt Jmpator autē
iuſſit eā ampli⁹ fuſtibꝫ cedi Scā vero
martina supplicia sibi illata ſbridēs
dixit O iniuſte ⁊ dānande iudicio ce
leſtis dei alexāder: nō ſētis bn̄ficia q
ab eterno ɔditore efficiūt? Honore
naqꝫ ⁊ adiutorio dei mei q oīa fecit.
liberata sū. Eumen⁹ aūt quidā diues
valde parēs impatoris: dix͛ ei. Hec
polluta nō ꝓpter gloriā xp̄ianoꝝ ⁊
crucifixi hec supplicia suſtinet. ꝫ sapi
entiſſimis ſmonibꝫ ⁊ inſēſatis tibi⁹
circūſreta oēs nos facit infruitos.
Jube g̊ hāc in carcerē retrudi: ⁊ pin
guedine adipū feruide diſſoluta la
uari: ⁊ sic cognoſcim⁹ claritatē ei⁹
Fulgꝫ ei sic radi⁹ solis: ⁊ ideo ſperat
se obtinere omnia. Ducta g̊ iuſſu al
lexādri i carcerē: dix͛ Grās ago ſcē
ꝟtuti tue ihu xp̄e: ⁊ obſecro p̄cioſā
grāꝫ tuā vt defendas me a neqſſimo
alexādro: q tuā diuinitatē p nihilo cō

putat. ¶ Mortui āt sūt ex cēturionibꝫ
nouē q eā cruciabāt in tormētis peſſi
mis: ⁊ ceteri diſſoluti sūt ab humeris
suis. Mane vero iuſſit inungē: ⁊ sic
eā educē. Procedēs aūt limeneus de
palacio: ut venit ad carcerē: odorat⁹
eſt odorē suauitatis. Jngreſſo aūt eo
in carcerē: cāū fulſit cū lux vt fulgur
ita vt oms q cū eo aduenerāt ſtupe
facti tremerent: ipſe āo p̄ ſtupore in
trā caderet Et limene⁹ timēs egreſ
sus eſt inde: ⁊ veniēs in palaciū an
nūciauit impatori magnalia dei Tūc
impator iuſſit eam venire ad tēplū
ydoli arthemidis: ⁊ dixit ei. Sacfica
honorificētiſſime dee artemidi: nam
magni ⁊ puiſſimi dij pulchritudinis
tue cognicionē inqrūt Que apt Ad
referendū grās dn̄o deo meo ihū xp̄o
ingrediar. Cognouit itaqꝫ demon q
habitabat in ydolo arthemidis: qꝫ
ſcā martina veīt pdē eū: ⁊ clamauit
voce magna dicēs. Ve m̄ q fugiā?
De⁹ celi igne me pſeqt: ⁊ qtuor an
gulis tēpli Jngreſſa igit btā virgo
cruce se muniēs: apt ad ydolū arthe
midis Tibi dico qui habitas in hoc
ydolo muto: moue te ⁊ egrede Et cū
oraſſꝫ: mox tonitruū factū ē: ⁊ ignis
cecidit de celo ⁊ ɔbuſſit ſacerdotes tē
pli. Mortua ē qꝫ magna multitudo
tēpli: ⁊ ipatoris ptē dextrā sulfur cō
buſſit: ⁊ ydolā artemidis in fauillā
redegit Jmpator aūt p̄cepit Juſtino
p̄fecto vt eā ſpatis ⁊ vnguis acutiſ tā
diu affligēt: vſqꝫ dū vitā finiēt. Scā
vero martina dixit p̄fecto Ego nō ſa
crifico: afflige me q̄tū vis Tūc iuſſit
p̄fectus eā in conto extēdi ⁊ cū ſpatis
mēbra eius incidi. Cū aūt incideret:
clamabat. di. Crux xp̄i adiuua me.
qꝫ ad te ɔfugi Prefect⁹ dixit. ēca ma
millas vnguis attrectate eā dicētes
libeet te de⁹ tu⁹ Que vnguis attrec
tata mihil oino loqbat: niſi ſolis ocu
lis ad deū reſpiciebat. Cūqꝫ diu affli
geret: p̄fect⁹ amēs effect⁹ iuſſit eam
depomi ⁊ in carcerē deportari P̄gēſqꝫ
ad impatorem: retulit ei oīa q facta

fuerant. Tūc impatoꝛ p̄cepit leonē
īmaniſſimū adduci ut ſcām deuoꝛa-
ret. Qui a cuſtode ſuo adductus ru
gijt ſup ſcā; virginē nō terroꝛē oñdēs
ſed dilectōꝛ: ⁊ p ea dolere ſe inſinuās
agitabat caput ſuū. Et cū īpetu cur
rens cepit eumeniū parentē regis et
interfecit eū. Imperatoꝛ vero iratus
iuſſit eā ſuſpēdi ⁊ vnguł radi. Attrec
tata aūt dicebat. Letificaſti me dñe
in volūtate tua. Qui vero eam crucie
bant: diſſoluti ſūt ab humeris ſuis.
Tūc alexander p̄cepit eā in ignē co-
pioſū iactari. Illa autē dixit. Dñe q̄
de celo in terrā pſpicis: ut videas ſi ē
intelligēs aut reqrens deū: adiuua
me humilem famulā tuā. Peſtilēs
ꝯo alexāder: p̄cepit comā capitł eius
radi. Qđ cū factū eēt: dixit ei ſcā mar
tina. Scriptū eſt. Mulier ſi comā ha
buerit: gła eꝰ eſt. Tu āt gła; ipſā a
factura eiꝰ q̄ āputaɾe nō timuiſti: au
feret deꝰ pñs regnū a te: ⁊ in doloꝛe
nimio mortē expectabis. Tūc īpatoꝛ
iuſſit eā duci ex̄ ciuitatē: ⁊ gladio ca
put eꝰ āputari. Scā ꝯo martina gau
debat dicēs. Grās ago tibi dñe deꝰ:
q̄ ancillā tuā ī pfectōꝛ ꝯfeſſiōis ꝯfoꝛ
taſti: iube me ſuſcipi in gła tua. Et
dixit carnificibꝰ: ut īplerent qđ eis
iuſſū fuerat. Et decollauerūt eā. Et ſta
tim vox de celo venit dicēs. Martina
mr̄ q̄ certaſti p noīe meo veni: q2 ho-
die in padiſo letaberis cū p̄ribꝰ tuis.
Statiq3 carnifices ceciderūt in terrā:
et mortui ſūt. Tūc venit eps̄ ritoriꝰ
⁊ om̄e ſacdotiū romanoꝝ: ⁊ aſpoꝛ-
tauerūt ſcm̄ coꝛpꝰ eiꝰ cū cātici9 ⁊ ꝑ-
mis ſpūalibꝫ glificātes deū: in oꝛtu;
q̄ vocaṫ mirabilis. Erat aūt locus
ꝟnās ſic padiſus. Impatoꝛ āt alex
ander eodē die pcuſſus ē. Et ſemetipm̄
ſic canis rabidꝰ moꝛdēs ⁊ dilanians
reddidit ſpūm. Completū ē aūt mr̄iū
ſcē martine virgis kalēdas ianuarij.

De ſancto Edwardo rege anglie ⁊ confeſſoꝛe.

Precioſus athleta dn̄i ⁊ rex in
ſignis Edwardꝰ: ex ātiqs an
gloꝝ regibꝫ gl'ioſa carnis ori
gine oꝛiundꝰ. Cꝰ pr̄ ethelredꝰ rex
extitit: emma ꝯo rechardi ducis noꝛ
mānoꝝ filia mr̄ fuit. ex vtrq3 laté ſā
guinis nobilitatē īgenuꝰ fulſit. Eiꝰ
cenobioꝝ fūdatoꝛ edgarꝰ: p° in regi
bꝰ angloꝝ mōꝛchiā ſolus obtinuit.
Editꝰ g̊ puer egregiꝰ edwardꝰ maxi
ma pntū nutriṫ diligētia ⁊ ī etate te
nera dei infoꝛmaṫ diſciplina. Verū in-
gruēte grādinoſa danoꝝ tēpeſtate:
ad auos ſuos ī neuſtriā glłoſus pu
er trāſuectꝰ ne tā īmani pcella ſeuiētiū
fluctuū citiꝰ abſoꝛberet. Tādē dei nutu
eadē rabie barbarica ceſſāte: mittūṫ
pꝰ illū duces regni ⁊ pōtifices religio
ſi feſtiuoq3 oī3 tripudio adduciṫ ⁊ in
reg̊ angloꝝ xp̄s dn̄i ꝯſecraṫ. Sicq3 ꝯcoꝛ
dat volūtas dn̄i iuramēto ppłi: ⁊ qđ
diu añ viderāt īplendū: īpletū celitꝰ
ꝯgratulāṫ sacrm̄. In die feſtiuitatis glłoſe
quā in aduētu ſpūs ſci de ſupnis ſe
renauit ignis. rex īſignis edwardus
apđ weſtmōſteriū in ecc̄a btī petri
agebat in ſceptris. Circa hoꝛā ꝯo eā-
dē q̄ ſalutaris agni victīa paſcaṫ a po
pulo papiṫ: rex glłoſus erupit in ri
ſū: ita ut q̄ aſtarēt miraręṫ p cātū
Pꝰ pacta ꝯo ſolēnia. a ſuis inqriṫ q̄
in riſu ſignifica° tenea². Rex inqt dacie
cui ſwayno iunioꝛ erāt vōbubū: īfini
ta claſſe paucāt āglie fines īuadē ⁊
ſui pn̄cipatui ſbiugare. Cūq3 de ſca-
pha ad nauē in quā īgredi debebat
pedē extēdēt iuſto dei iudicō elapſus
coꝛruit: ⁊ dilapſus in mari miſerabi
liter exſpirauit. Hoc placuit altiſſiō ut
m̄ reuelaret e celo: ⁊ in hꝰ gaudio: tri
pudiauit mea ītētio. Et q̄ nephādo
pn̄cipi verſū ē in pniciē: angloꝝ exer
citui collatū ē ad ſalutē. Erat āt ali-
qn̄ p̄fatꝰ pn̄ceps in ecc̄a weſtmō-
ſterij ad ſcē indiuidue trinitatis altaꝛe:
⁊ cū eo deuotꝰ dei ſuꝰ comes leofricꝰ.
Rex itaq3 p̄clarꝰ aſtās añ mēſā xp̄i
in oꝛōnibꝫ illa hoꝛa q̄ patri ſacdos ī-
molat filiū: vidit aſtare ſup menſā

dñicam eũdem Jhm xp̃m. Qui dex-
tera ſua extenſa regẽ bñdicens: ſuaꝫ
vtriſqꝫ manifeſtauit ſpẽm: ſpẽoſus
viſibilem exhibet maieſtateꝫ. Cũqꝫ
comes ſoli viſionẽ ſibi oñſam exiſti-
mãs loco ſe mouẽt ut dño ſuo tãta
gaudia cõicaret: reſpiciẽs eũ rex pre
monet ut ſtet quẽadmodũ ſtabat.
Sta inquit ſta: ſuſtine et expecta En
quẽ vides video: et quẽ viſibiliter cer
nis: viſibileꝫ adoro. ¶ Duo viri ex an
glis oratõnis cauſa iheroſolimã p-
fecti: obuiaꝫ habuerũt ſeniorẽ lactei
cãdoris: reuerendiqꝫ admodũ vult9
Qui cũ ab eis didiciſſet c9 eſſent re-
gionis incole: q̃ſ ve eorũ rex eẽt: ſic
eos alloqui exorſus eſt. Rogo vos
frẽs: ad regẽ veſtruꝫ reũtimini: eiqꝫ
q̃d vos mãdauero annũciate Ego ſũ
Johẽs apl̃s et euãgeliſta. qui ſãctuꝫ
regẽ Edwardum ꝓpter caſtitatẽ di
ligo qꝫ eũ pximũ deo ꝯgnoſco vice le
gatõis mee ad ipm̃ ſũgi vos poſtulo
quẽ huiuſmõi ſalutai ꝯueĩt int̃ſig̃
Cũ ad celebtatẽ dedicatõis cuiuſdã
ecc̃ie aſſiſtẽt ut ſb nois mei titulo cre
atori deo ꝯſecrari debuiſſet: in pegri-
ni ſpẽ eidẽ regi apparui: et p ſancti Jo
hãnis amore bñficiũ elemoſine ſup
plicaui. Qui ad voceꝫ meã pietatis
motus viſceib9: regiũ quẽ geſtabat
anulũ de digito ſuo extraxit: et mihi
munifica largitõe cõſignauit. Quẽ
ob amorẽ et deuotõem domis dei vſqꝫ
ad hodie conſeruãs: eiqꝫ munus re-
mitto cũ gloria. infra temp9 modicũ
dona redditurus graciora. Nam in-
fra pñtis anni dimidiũ immõrli me
cũ veſtiet ſindone: q̃ gl̃oſa carnis p̃
fulget integritate. Reuerſi itaqꝫ ad
patriã pſpẽo itinere legati apl̃ici ad
regem adeũt: introductiqꝫ in cubicu
lum: ſalutatõeꝫ ex pte apl̃i p̃mittũt
anulũ porrigentes q̃cunqꝫ ſibi iniũ
cta fuerant exponũt. Ad auditã nũ
ciorũ legatõem rex ſcũs tripudiat:
et corde et animo vehemẽter exultat.
Gratias inq̃t ago deo meo et ſcõ eius
apl̃o: qꝫ me nequaq̃ reliquerũt in-
glorium: quẽ ad regnũ gl̃e inuitaue-
rũt gl̃oſum. Exultãs et gaudẽs ad
eũdẽ veniã: q̃ vos de cã longinq̃ peg
natõne reduxit ad patriaꝫ: et me ad
palmã vocare dignat9 eſt et̃nã. Rex
ergo gl̃oſus diẽ ſue vocatõis Expec
tabat deuot9: ſeqꝫ ita ꝓparare ſatage
bat ad exitũ: ut vallari pñtia ſcõruꝫ
mereret angeloꝝ. Anno igit̃ dñice in-
carnatõnis milleſiõ ſexageſimo q̃n
to: in ipſa nocte q̃ ipa virgo puerpa
ſine dolore regẽ ſeculoꝝ intacta pge
nuit: adũſa corpis valitudĩe rex glo
rioſus affligit̃. et iocũditas diei pla
ga recenti in palatio ĩpedit̃. P9 dedi
catõeꝫ itaqꝫ baſilice bt̃i petri ſancto
rũ videlicꝫ die innocẽtiũ celebr̃tã: ac
citis rex ſacri altaris ſac̃dotibꝫ et mi-
niſtris et ſalutaibꝫ dñici corpis ac ſã
guinis ſũptis humilr̃ ſacramẽtis: i
vere fidei confeſſiõe et vni9 dei pfeſſiõe
ſincera: int̃ man9 ſcõꝝ angeloꝝ inno
cẽtie et puritatis ſpm̃ afflauit inuictũ
et nonis Januarij dies tempis clau
ſit extre^m: et ſec9 altaɛ̃ bt̃i petri apl̃i
ſuis dignũ obſeq̃is meru^t ſepulchꝝ
Ad tũbã eo ei9 a xp̃õ diuerſa ipõ int̃
cedente ſiũt miracula. et odoris ſuaui-
tatis fragrãtia: mẽbra reddit inuali-
da: celeſti medicamine ſolidata.

¶ De ſancto Reynoldo martire et mo-
nacho in colonia.

Summa dei prouidentia volens
gen9 huma^m venenoſi ſerpẽ
tis illuſione obligatũ fidei re
ſtituere: mr̃es ꝯfeſſores virgines ele
git q̃ oues aberrãtes ad viã ſalutis
cognoſcendã reducerẽt. Int̃ q̃s bea
tiſſim9 martir Reynold9 tãq̃ ſtella
q̃ ceteris clarior refulget enituit: q̃
quõ de9 diligẽd9 eẽt pfectiſſiẽ edocuit
Hic ei a p̃mis ãnis autorẽ vite cep^t
amaɛ̃. et quẽ in dei9 dilex^t: pleniſſime
tãdẽ ꝯg̃ſcẽ meru^t. Futur9 igr̃ feliciſſi
m9 martir reinold9 clariſſimis ort9
natalib9: patrĩs p̃dijs diues et vrbi
b9 et alijs mult̃ q̃s longũ eſt enũa-
re ſublimis erat honoribꝫ. Prem ei9

haymonē virū in rebus militaribꝫ
ſtrēnuū: qs ignoret? Quatuor hic
filios genuit: quorū vtus ꝑ orbē maxi
me celebra᷑ ꝙ qui fuerīt: ꝑ vulgares
cantilenas aptiſſime demōſtra᷑. Sicū
aūt ſtella aliqua in claritate ſupat
alias: ſic btūs reynold9 nobilitate nō
ſolū viāt frēs: ſꝫ ecī q̄ tūc tpis erant
hoīes Sapiētia itaqꝫ dei illuīat9 reli
quit tpalia vt ꝯſeqrent᷑ etna q̄ intel
lexit pmanētia. Coloniā igr̄ veniēs
mōchi hītū induit. ⁊ ſe totuꝫ in eius
amorē cui ſuire regnare ē trāſfudit
Ibi eni vtuſ dīna q̄ diu clauſa latuit
ꝑ eū vtutes opari mirabilr̄ cepit. ꝙ
qd̄ maximū ē: grāꝫ ibi in ꝯſpcū pn-
cipū inuenit. Quid mirū? tante ſiquidē
ſcītatr̄ erat vt amaret᷑ ab oībꝫ: quē
dn̄s īnūabilibꝫ choruſcū fec̄ vtutibꝫ
In clauſtro nāqꝫ ſuo infirmitates
curauit: claudis greſſū ſurdiſ auditū
reddidit: qbuſdā etiā ceca natiuitate
viſū reſtituit. Dicit̄ qꝫ a multis hoīb9
id ſe vidiſſe atteſtātibꝫ: ꝙ dn̄s mor
tuū e9 ꝑcibꝫ ſuſcitauerit: ⁊ mr̄i multū
flenti corā oībꝫ viuū aſſignauit Puerꝝ
quēdā ꝑ multos ānos febribꝫ labo-
rantē ita ſanauit: ut eadē die meli9
habēt: ⁊ ad domū ſuā deū glificans
cū gaudio remeaēt. Cōtigit etiā ut
ꝓplis ciuitaētis ꝓuincie peſtilentia
infirmaēt᷑: ⁊ ſubita morte mallent
dānai: ꝙ eternalit᷑ miſerabili peſte
tormētari Audiētes ḡ bti viri famā
miſerīt ad eū viros honoratoſ ſanitatē
ſui corporis exoraē: vel dolorē ſaltē cū
vita finire Qui cū ad eū veniſſēt: oēs
ſe illi9 ꝓuolueīt pedibꝫ multis lacrimiſ
rogātes: vt gētē ſuā ab infirmitate
peſſima liberare dignaret᷑. Quorū
tādē petitōi acqēſcens ſe in orōe cō-
tinuo miſit orās deuotiſſiē dn̄m vt
miaꝫ hijs pſtaret: qbꝫ iā ſola morte
ꝑmago reſtaret. Dn̄s ḡ iacentē virū
clemēter exaudiēs: optatā ꝓplo lan
guēti ſanitatē ꝯtulit ⁊ viros mēora
tos cū grāꝝ actione ad ꝓpa remiſit
Inde reūſi oēs ad patriā: vnanimit᷑
deo grās ꝑſoluūt: eo ꝙ ꝑ merita dilā

ſui ſalutē corporꝝ recepiſſēt: ⁊ peſtes
in qbꝫ nimis egre laborauerāt eua-
ſiſſēt. Virtutē etiā btiſſimi reynoldi
vbiqꝫ diffamabāt: ⁊ laudē ad honorē
ipſi9 poſtea ſingul᷑ ānis decātabant
Vir āt dei reynold9 poſtmodū ex
ꝑcepto abbatis ſui: lapicidarū mgr̄
factꝰ ē. Vbi cū pl9 alijs laboraret lapi
cide magnā ꝯceperīt inuidiā: ⁊ qlr̄ eū
morti traderēt doloſā int᷑ ſe ꝯſpirauē
ſniam Habuit aūt ſeru9 dei ī ꝯſuetu
dine mōſteria ⁊ ſingulas longe vel
ꝓpe poſitas frequētaē eccias: ⁊ eūdo
paupibꝫ q̇ eū expectabāt largiri ele
moſinas Qd̄ vbi hoīes ſceleratiſſimi
intellexerīt: incredibilia illic ꝯceperīt
gaudia: ꝙ ſcelerāiā ſe adeptos viderēt
pmia. Poſitis igit᷑ pro tpe inſidijs
more latronū ſtatuūt illū dephendē
⁊ inopinata morte ꝑditū: ne tātū ſce
lus appareret: decernūt abſcondere.
Quorꝝ ꝯſilia famuluſ dei cognoſcēs
qſi ad epulas inuitat9 cepit ad penaſ
currē: ⁊ latronibꝫ tāqꝫ amicis ſe offe-
rens: vt mereret celos martir aſcendē
Quē viri ꝑditiſſimi inuadētes: mal
leol᷑ ꝯfracto capite cerebꝝ excutiūt:
⁊ veſtibꝫ ſpoliatū in quādā ꝓfundi-
tatē aque reno vicinā mittūt. Sicqꝫ
egregi9 martir reynold9 palmā mar
tirij iuenit: cui9 animā cet9 āgelic9
cū ꝑmijs ⁊ cāticis ad celeſtia deporta
uit. P9c9 obitū abbas cū mōchis
⁊ reliqs fratribꝫ ſui corp9 vbiqꝫ qri
pcipiūt. Sꝫ diu qſitū ꝑ orbē terrarū
nō iuēnīt Dn̄s xp̄o cui diu ac laudabi
liter ſeruierat: corp9 fidel᷑ famuli ſui
vlteri9 latē noluit. Accidit ei vt qdā
mulier in lecto egtudinis ꝑ multos
ānos iacēt: cui null9 medicorꝝ ſpem
ꝓmittēt: niſi pī celeſtis hāc potētia
ſue vtutis erigēt. Hāc qdā nocte tāt9
dolor cepit opprimē vt mortē optaēt
⁊ vitā cū doloē finiē ꝯtinuis deū pa-
bus poſtulaēt. P9 noctis igit᷑ medi-ī
nimia infirmitate fatigata ſopore de
primit̄: ⁊ in eadē dormicōe tale ſōniū
vidit. Venit ad eū vir ſplēdidiſſim9
dicēs. Vade ad aquā in qua beatus

Reynoldꝰ a ſemītarijs interfectꝰ ē: ibi
meliꝰ habebis. Et locū eidē oñdit.
Que euigilās hꝭ ſe vidiſſe meminit
⁊ craſtino que viderāt aīcis nūciauit
Qui ſtatī ad oñſū ſibi locū egrotā-
tē illā p̄ceperūt afferri: ut ibi ab in-
firmitate ſua per merita glo̾ſiſſimi
mr̄is mereret liberari. Quo cū eſſet de
lata: corpꝰ ſacrū in ſupꝼicie aq̄ appa-
ruit: ⁊ mulierē ſaītati reſtituit Que
a lecto egritudis illico ſurgēs āimi-
rictulo fuit ſacratiſſi[m] corpꝰ ex̄tētibꝰ
⁊ in geſtatorio quo deportata fuerat
cū portātibꝰ p̄ōrbat ad mōſterium
vbi vir btūs ſe fecerat mōchū. In
vbi multū tempis trāſierat: cōtigit
ut trotmānenſis vicina . v . tremonēſ
ciuitas ad archiep̄m colonienſē ve-
nit: atq̄ aliꝗ ſci corpꝰ q̄ t̾ra reuerēti
ora ab hoſtibꝰ ſecurior eſſet: ſibi dari
deuotiſſime poſtulauit. Quibus ut
ſatiſfaceret: cleꝝ ciuitatis ad ſe vo-
cari p̄cepit. ⁊ ab eis quē trotmānis
mittere poſſit ſanctū diligēter inue
ſtigauit. Qui cū diu dubitarēt: Do
minꝰ añ eccāꝫ in ſarcophago btūm
mr̄eꝫ Reynoldū expoſuit: oñs eoꝝ po
pulo nouiter ↄuerſo cū p̄eſſe voluit.
Adhuc ſeca mēs hoīꝫ dubitabat q̄d
agēt: ⁊ quē dñs ſatꝭ apte mittēduꝫ
innuerat: in eccāꝫ reportabāt. Cū āt
hoc ſepiꝰ cōtingeret: dñs tandē ocu-
los cordis eoꝝ aperuit ut aptiſſime
cog̊ſcerēt. q̄ iſte ad ſaluādos pplos
mittendꝰ eēt. Conueniēs g̊ clericꝰ cuꝫ
omi pplo: honorifice feliciſſimuꝫ mr̄eꝫ
Reinoldū capſule decentꝭ adornate ī
poſuerūt. Atq̄ ad trotmānie ptes
deferēdū turba eum ab vrbe colonia
cū īnūis laudibꝫ p tria milia pſeq̄n
te tradiderūt. In trotmānoꝝ g̊ eccāꝫ
ſeptio pōꝰ ianuāꝝ delatꝰ: dig[m] ibidē
īuenit hītaculū in q̊ ad ſe recurrētē
benignꝰ patrocinator ſaluat pplm In
q̄ eccāa multa p eū dñs oñdē dignꝰ
eſt mirabilia: p q̄ fecit cū laudabilē
⁊ omi hoī in nccitate laborāti deſiderā
bilē. Ceci hic ſūt illuīati: leproſi mū
dati: paralitica eē mēbra ad laudē dīc

honorē ſci mr̄is ↄſolidata Fuit aūt
btūs reynoldꝰ ut alibi legi[2] filiꝰ hai
monis ducꝭ bauarie: q̄ d̾r fuiſſe d̾ vna
ſorore karoli magni Hic btſ vir co
loīe apd̾ ſcm̄ pātaleonē ſcūs mōchꝰ
a ſemētarijs inſidioſe ē martiriſatꝰ

De ſcō Agricio epō treuer. ⁊ cōfeſ.

Cum ſcā helena regia p̄ciofiſ-
ſime crucꝭ inuētione iheroſoli
mis celebrata romā ad filiū
ſuū ↄſtātinū impatorē fuiſſꝫ reuerſa
⁊ multarū gentiū tūc tpis ad dñm
conūſaꝝ ſalutē debito caritatꝭ tripu
dio gaudēt: ob tenebras ꝙ infideli
tatis ſibi ſ̄m carnē ↄſanguinee tre-
uerice vicꝫ cītatꝭ iuſto nihilominꝰ pi
etatꝭ ſtudio doleret: nō p̄us a gemi
tibꝰ et p̄cibꝫ abſtinebat: donec d̾ine
reſpectu mie a papa ſilueſtro eidē de
ydoneo paſtore puideret[2] fit em̄ ſbito
vna vox oīm: patriarche antioche[m]
noīe agritiū oīꝫ illiꝰ tpis epōꝝ p̄cel
lentiſſimū. treuerice cītatꝭ dignitati
maxīeq̄ ydoneū ſicut vnanimitꝭ p̄di
cauit: ita ↄſtantꝭ cōis oīm aſſenſus
aſſeuerau[t] Quid multa ↄductu ſcē ca
ritatꝭ vir ſcūs agritiꝰ rōne viſitat p̄-
ſulē cītatis. Quē ille cū glo̾ſa īpa-
trice helena debita ſuſcipiēs reuerētia
ſue illi reuoluūt caitatꝭ decreta p̄dicā
di officia ī vrbe treueica cōi oīꝫ iudiº
ī illū collata. hꝭ āt lꝫ aliq̄ diu obtētu
tiorꝭ ſue relinq̄nde ptis huiꝰ excuſa
ret pſcē tñ caitatꝭ intuētōe ab hmōi
euacuatꝰ ē tiore: dū ei ſūme ſedis pō
tifex cū mliere tā ſciſſiā huiliā hꝰ rei
ſupplicatōe ſe pſtꝭnebāt Igr̄ regina
btiſſiā de diuꝭ ſcōꝝ reliq̄is ↄpoſu[t] the
cā . ī q̄ mathiā aplm de iudea p ipſā
tñſlatū repoſu[t]: clauū q̄ꝫ q̊ corpꝰ dm̄
fixū erat: cū cultello cū q̄ idē dñs nr̄
ihs xp̄s ī ſactiſſiā vteba[t] cena. ac ce
terꝭ reliq̄is dñi ī eadē theca repoſitꝭ:
ſcō patriarche agritō ut eēt ſpāle decꝰ
patrie ſue ſb̄ xp̄i teſtīonio ↄmdat. Ac
cepto g̊ ſūmi pōtificꝭ p̄cepto ac cōfir
mōis puilegio de manū āt glo̾ſe regie
reliq̄aꝝ theſauro: gallie belgice a vi
ro dei viſitatꝭ regio Qualꝭ āt in verbi

diuini ſeminatione: quātus in mi-
raculoꝝ choruſcacōne vir dei agricius
in hac fuerit pfectōe: ab illo n̄ poterit
dubitaē· q vel ipſi9 pbatiſſimā ſcita
tem· vel reliqaꝝ pdictaꝝ dignitatē
debito venerationis obſeqo nouerit
nūari. Sed r̄ ubi qdē dimi ī agro dn̄ico
ſeminādi quātū habuerit ſciētiā p
ipſā nois ſui inſtruim̄ efficiētiā. Ord
em̄ agricius· niſi agri ſcd bādis colēdi
ſcius īterptari· cū h n̄ pl9 nois ipſi9
ppoſitio loquat͛ q̄a ipſa eiuſdē agri
cultura ppetue frugis gaudēs tritiā
h ipſū teſta². Oēs em̄ infidelitatꝭ ſpi
nas ibidē tā longiſſimi tpis ſpacio
exortas: ſicut agricola fortiſſimus
agri colēdi ſciētiſſim9· ita radicit9 ex
ſtirpauit· q nulla ſe deinceps incre-
dulitatꝭ radix ibi ſbminiſtrauit. Ducētꝭ
nāq3 a trigintaſexānis a btō matno
ad agriciū ceſſauit h9 ſedis epatus
paganis ipſā ciuitatē obtinētib3· Rcē
itaq3 agrici9 ē vōtus cui ager dn̄ cōmē
datus: ita ē oib3 tribuloꝝ ac ſpinaꝝ
antiqſſimis ſuccremētis· v oim vici
orū atq3 erroꝝ īpedimētis: p ipſius
agricultuē ſciam expurgat9. Enīuero
h· agrici9 n̄ pl9 q̄ ciuitas in mōte poſita
poterat abſcondi: dū eius doctrine q
de labiis ei9 ſtillauit nō ſolū vicinaꝝ
gentiū eſuriē ſatiauit: ſed in ptes re
motas rumor abūdantie ſe dilatauit
Vn̄ btūs maximin9 a ei9 ſpūal fili9
egregie indolis paulin9 natiuū aq-
tanie ſolū relinquūt: ac treuerū fon
tem vite a btō agricio bibituri petie
rūt. Quos ille ſuſcipiēs cū oī benig
nitate: tāta in eis vſus ē doctrine ſpi
ritual ſtudioſitate: q ſi eēt poſſibile
tota ī eoꝝ lactacōe: ſcptuē ſacre vbeā
vellet exprimē. Cū vōta tādē abſq3 vlla
retractatōe ingēti toti9 ciuitatis mul-
titudine: cū oī mētꝭ alacītate ſue diſ-
ſolucōis tps in pximo eē: ab anglo
dei ſe dixit didiciſſe. Hoc q̄ n̄ mediocri
vult9 hilaritate patefecit· q ab eodē
angelo dei dimit9 ſibi iniūctū fuiſſet
vt beatū maximinū in ordine pōtifi
catus ſibi ſbrogaēt: eūq3 abſq3 dila
tione pōtificali bn̄dictōe manu ppa
donaēt. Qui dei volūtatē cū mgr̄i ſui
aucte ac totius cleri a ppli ſtudio q̄
maximo vidit in hac re cōcordaē: no
luit a ipē nutū dei ampli9 morādo p-
longaē· Conſētiētib3 igit͛ multūq3 p
eius pīocinio gaudētib3: cūctis ibi p
ſentib3: ſcūs maximin9 a btō mgrō
cōſecraf: a infula pontificalꝭ de manu
ſua donaf. Que res dū iux dei volūta
tem a hoīz ncitatē rite fuiſſe ordina
ta: nō ē etiā grā bn̄dcōis eī ne: a btō
agricio plongata. Nō ei multū tpis
ſpaciū p9 h intceſſit: cū int inclitos
xpi cōfeſſoēs a egregios mūdi h9 triū
phatoēs a retributoē oim bonoꝝ dō
collocād9: a mā celeſti glīa ab ipō
coronād9. In ianuarii ydi9 naturē cō
ceſſit· C9 ſacroſem corp9: xpiane mi
licie paſſione velut aurū puriſſimū
purgatū. Inſignis pſul maximin9
cū ſuis ſpūali paulino ac maxima
cleri a ppli frequētia debita ſepeliuit
bōnificentia· In eo videlic3 loco eoq3
poficōis mō quo ipē pī būilim9 ppo
re ordinaueāt. Vn̄ n̄ imerito ineſti
mabilꝭ corona² a dn̄o: p quē ipē q ē
mūdi cordis ppetu9 hitator: incōpa
bilis pcii inetnū māſura hitatio in
nob paraf. Verbū em̄ caro factū: ſa
lutari ipſi9 doctrina nob patefactū
habitabit in nobis.

¶ De ſancto pontiano martire

SAnctus pontianus paſſus ē
in ciuitate ſpoletana: ſb fabia
no q ab Antonio īpatoē di
rectus illuc eāt. Fabian9 igif pn̄tato
ſibi pōtiano dixit· Quis vocarꝭ? Qt
rn̄dit· Qd a pentib3 meis nomē m
īpoſitū ē pōtian9 vocor. Mai9 āt no
xpian9· Cūq3 fabian9 ei ſuadē mitēt
ut diis ſacrificaēt a ille nullaten9 ac
qeſcēt h eū poti9 dnē increpaēt iuſſit
eū veſtib3 ſpoliari a virgis cedi donec
ſāguis ei9 vt fluui9 in terrā manaēt
Deide pparatꝭ carbonib3: duo iudicia
ppoſuit ei· di· Aut thuā in carbōib3
iſtis pone ā nudis pedib3 ſup eos am
bula. Qt ſignū cruc ſibi ī frōte facies

ſup carbones nudis pedibꝫ ābulare cepit dicēs Ecce ego in noīe xp̄i ābulo ſup carbones iſtos igītos. tu mitte ſi potes in noīe dei tui iouis manū tuā in aquā calidā ⁊ liberet te. Tūc iratꝰ iudex iuſſit eculeū preparari ⁊ vncinos ferreos fieri eumqꝫ ibi ſuſpēdi Quibꝫ fractis miniſtri deficiētes clamabāt Ve nobis qꝛ magis torq̄mur q̄ iſte deteſtabit'. Manꝰ nr̄e defecerūt et vncini fracti ſūt. Tūc iudex iuſſit euꝫ in ima carceris claudi. pꝰ h' in āphitheatꝝ duci. duoſqꝫ diros leones ad eū comminuēdū dimitti. Sꝫ dū ille orōnē cōpleſſet leones cū rugitu venientes ut viderūt eū: ita māſueti facti ſūt ut inclinātes capita ſua adorarēt eū Qd vidēs oīs pp̄ls exclamauit. Magnus eſt dn̄s xp̄ianorū. dimittat' ſanctus dei Tūc fabianꝰ vidēs ſeditionē in pp̄lo fieri iuſſit eū iterꝝ in carcerē trudi Vbi āgelica viſione meruit cōfortari. Pꝰ h' plūbo feruēti pfuſus ē tandē gladio pcutit' ⁊ ſic martir xp̄i pōtianꝰ triūphau͛. xix. kl'. februarij

De ſancto Pontio martire.

Beati pontij pater quondā ſenator vrbis rome Marcꝰ nomīe Mr̄ vo iulia Hec cū pgnās idoloꝝ tēpla cū viro ſuo portās munera circuiret: Venit ad tēplū iouis. qd cū ingrederet' ſacdos velato capite infulatꝰ ad aras ſtabat Qui arreptꝰ a demone apprehēdēſqꝫ velamē ſimul ⁊ infulā cepit eā minutatī ſcindere vocemqꝫ mirabili eiulās oē tēplū clamoribꝰ replere. Hec mulier inq̄ens illū in vtero geſtat qui magnū hoc templū ſubuerteta deos eius cōminuet Marcus āt ⁊ iulia hoc audientes exangues facti fugiūt in ppe poſitaꝫ domuꝫ. arripiens iulia ſaxū aliū ſuum lateraqꝫ tūdens aiebat Vtinā illū nō ɔcepiſſē p quē magnū tēpluꝫ ⁊ numina eius erūt euertenda Melius eſt ut egoipſa cū h' deficiā. Cū dies pariendi aduenifſꝫ: edidit puerū honeſtum ſine vlla macula quem credebat tantis ſupplicijs maceratū exanimē generari Mater aūt pueri interficere pueꝝ nitebatur. Cui pat' eius dixit. Sine. nō int'ficias euꝫ. ſꝫ ſi iupit' voluerit vindicet ſe de inimico ſuo. Nos aūt nō inijciamꝰ in eū manus nr̄as. Sicqꝫ ɔſeruatꝰ eſt puulꝰ quē ex genere ſuo pontiū vocauerūt. Vn̄ accidit ut ī tēpla idoloꝝ nūq̄ introduceret. Cū āt veniſſet ad puerilem etatē magnis doctoribꝫ imbutus oīꝫ ferme philoſophoꝝ ac diuſarum artiū lr̄is pollebat. Quadā die diluculo ſurgēs cū ad p̄ceptorē ſuū pgeret audiuit xp̄ianos qbus ſcūs pōtianꝰ pp̄ p̄erat pſallētes et dicētes Deꝰ āt nr̄ in celo oīa q̄cunqꝫ voluit fecit. Simulacra gentiū ⁊c̄. Hec audiens puer ⁊ ſuſpirās ſpū ſancto cōpūctus flere cepit ⁊ eleuās manꝰ ad celum dixit. O deꝰ cuiꝰ laudeꝫ iſti decātāt oſtende mihi noticiā tuā. cepitqꝫ pulſare ad ianuā. Tūc ſcūs pp̄ reuelāte ſibi ſpū ſancto ait Aperite ⁊ ſinite intrare puerū Taliū enī eſt regnū celoꝝ. Puer ergo pōtiꝰ relictis pedagogis ſuis ī vico īgreſſus eſt cū vno adoleſcentulo q̄ cuꝫ eo ſtudebat noīe valerio Et inq̄ſita veritate de carmine qd audierat eos canere: ⁊ ſcō pōtiano in fide cū collega ſuo inſtructꝰ eſt. Qui abeūtes leti q̄tidie redibāt ad hoīeꝫ dei ⁊ audiebāt verbū ſalutꝭ

Cūqꝫ rediēt pōtiꝰ ad pr̄eꝫ ſuū req̄ſitus an pcepiſſet aliq̄d a p̄ceptoribꝰ aiebat Nūq̄ meliꝰ a mgr̄is meis audiui q̄ hodie vel heri Tādē ipē pr̄i ſuo idola nihil eē oñdit. ⁊ introducto ad eū ſcō pōtiano ad fidē eū ɔūtit ita q̄ ipē marcus cū ſcō pōtiano epō ⁊ filio ſuo oīa idola manibꝰ ſuis ɔfringēs: baptiſmi grāꝫ cū filio ſuo ⁊ oī domo ſua ſuſcepit Nec multo pꝰ: eo defuncto puer pōtiꝰ apphēſus a militibꝫ ⁊ ī curiā pductꝰ loco pr̄is nolēs ac repugnās cōſtituit' ſenator. Taleqꝫ ei deꝰ grāꝫ cōtulit ut in omi curia vl' palatio ſpecialiter ab oībus amare'. In ipſ etiā diebꝫ pontianꝰ pp̄ gloſa

morte migrauit ad dn̄m Post quē
acherius ꝑfuit ecc̄ie mēſe vno·Deīde
fabian⁹ ī pōtificatu ſuccedēſ ita beatū
pōtiū vt verus pr̄ verꝫ filiū diligebat
Sc̄s aūt pōtius iā pfect⁹ in deo oēs
facultates ſuaſ accipiēs btō fabiano
epō tradidit ⁊ eas pauperibꝫ diſtri
bui fecit ¶ Duobꝫ philippis impato
ribus·i·pr̄e ⁊ filio cū eſſꝫ eoꝝ amic⁹
q̄dā die āno M·a cōſtitutione rome
dicūt ei· Eam⁹ ⁊ ꝓpiciem⁹ nob̄
deos magnos q̄ nos in h⁹ āni mille
ſimi circulū natal̄ rome ꝑduxerūt·
Quos cū btūs pōtius diuſis excuſa
tionibꝫ declinaē niteretur: illū velut
amicū ſuū ad ſacrificandū cogebāt·
At ille vidēs datā ſibi a dn̄o occaſio
nē apt·O piiſſimi ipatores cū a deo
ꝑncipes hoīm ordinati ſitꝭ: cur ñ ei q̄
vobis hunc honorē ꝑſtitit ceruices
flectitꝭ ⁊ ipſi ſacr̄ficiū laudis offertꝭ?
Philipp⁹ ipator dixit Propterea ⁊
ego dō magno Joui ſacr̄ficiū offerre
deſidero qꝛ mihi hāc tribuit ptātem
Atius aūt impator·Eſt deus de cel̄
qui cūcta de verbo ſuo cōſtituit ⁊ grā
ſpūſſancti animauit? Pōti⁹ ſb̄ridēs
r̄ndit Ne erres·Quid plura? Impa
tores hijs et alijs vb̄is eius credide
rūt ⁊ a ſancto fabiano baptiſati ſūt
Qui·ſ·fabian⁹ ⁊ pōti⁹ oīa magni tē
pli ydola ↄfregerūt ⁊ ipſū fūdit⁹ ſb
uerterūt Multiqꝫ de ꝑplo ad noticiā
dn̄i cōcurrentes baptiſmū alacriter
ſuſceperūt·porro impatores diuſis
in loc̄ fraude decij ſucceſſor̄ ſui circū
ueti ſūt ⁊ occiſi ¶ Deniqꝫ valeria
no ⁊ galieno impantibꝫ ⁊ xp̄ianos
pſequētibꝫ beat⁹ ponti⁹ fines ytalie
tranſiens vrbē ſub iugo alpiū ſitā
petijt noīe ſimelā·Vbi ſedēs Clau
dius pro tribunali iuſſit eū adduci
Dixitqꝫ ei Tu es pōtins q̄ vrbē romā
neſcio p quā ſeductionē pturbaſti·
īſup ⁊ p̄moꝝ p̄ncipū mētes abalie
naſti? Qui r̄ndit·Nemīnē turbaui
neqꝫ ſubūti·ꝫ ab errorē demonū eos
ad deū verū cōuerti Cūqꝫ nō poſſꝫ ad
ſacrificandū inducī preſes iuſſit om
nia tormentoꝝ gn̄a fieri ⁊ apt· In
eculeo aptatus diſtendatur vt om
nia tormenta p eius mēbra decurrāt
⁊ tunc videam⁹ ſi de⁹ eius eruat eū de
manu mea Cūqꝫ eculeo aptare? btūs
pontius dixit Licet incredulitas tua
impoſſibilē deū noſtꝝ dixeit: ego tñ
in noīe dn̄i mei Jhu xp̄i credo vt pe
ne tue ad nihilū redacte nullū corpoi
meo dolorē incutiāt·Cūqꝫ eculeo tē
deref ⁊ miſtri vectibꝫ impoſitꝭ codē
am retorq̄rent: cū magno ſonitu
eule⁹ cōfractus eſt ita vt in puluerē
redactus nō compareret ⁊ exanimes
repentino fulgore qui ibidē aderant
redderentur Sanctus vero pōtius le
tus ⁊ interritus: apt·Vel nunc ſaltē
o incredule diſce quia de⁹ noſter po
tens eſt pios de tēptatione eripere
Vos aūt iniquos in die iudicij igni
ꝑpetuo deputare·Tūc ꝑfide cōturba
to dixit anabius abſeſſor Sapiētiſſi
me viroꝝ aduētātibꝫ nobis adducti
ſūt duo viri ex dalmacie mōtibꝫ mīe
mag̃tudinis Precipe ḡ ꝑparari am
phiteatrū vt ab eis deuorat⁹ nō ha
beat ſepulturā Juſſu ḡ pſidis ꝑpara?
amphiteatrū ⁊ beatus pōtius in are
na deponitur·Statī egreſſi duo vena
tores cū thaureis ⁊ neruic̄ ſm ↄſue
tudinē cū ſtetiſſent in arena ⁊ ſācto
dei ꝑuocaſſēt vrſos illi excūtes de ca
ueis ſinglī vtroſqꝫ venatoēs arripu
erūt ⁊ ita eos diſcerpſerūt vt penit⁹
q̄ fuiſſēt nō cōpareret·Tūc venietes
ad ſcm̄ pōtiū ñ auſi fuer̄t ꝓpius acce
dere aut pedes martir̄ oſculari ꝑpter
paganoꝝ cruorē· Sꝫ paulo longius
ꝓcūbētes: nihil leſiōis ſcō martiri p
miſſi ſūt inferre·Tūc clamor ꝑpli in
celū tollif ⁊ gētiles ōnes clamabāt
Vn⁹ eſt de⁹ xp̄ianoꝝ quē pōti⁹ colit
¶ Efferatus igitur pſes voce rabida
clamare cepit vt copiā lignorū ⁊ oē
gen⁹ fomitꝭ afferrēt iuſſitqꝫ dei ſcm̄
manibꝫ atqꝫ pedibꝫ viari catēis fer
reis ⁊ in media arena ſtatui ⁊ multi
tudinē lignorū in circuitu ei⁹ extrui
ignēqꝫ ſupponi· Qd̄ cū factū fuiſſet

ignis girās flāmis in ſblime arenā
atq̃ torq̄ns poſtq̄ faſtigiū eliſit ā-
phitheatri ↄſūptiſq̃ oīb q̄ patibulo
ignis fuerāt ꝑparata ita ſcūs dei pō-
ti9 ab oī ardore apꝑuit illeſus ut nec
fimbria veſtimēti e9 lederet. ¶ Tādem
p̄ſes vict9 atq̃ ↄfuſus ait ¶ Nūq̄d oīa
tormētoꝝ gn̄a ſupaſti a ideo gl̄aris
nūc ut reliq̄ euadas tormēta. Ecce p-
ximū venerabile apollinis tēplū Ac
cede a ſacrifica. Cui pōti9 dixit Ego ſa
crifico corp9 meū ihu xp̄o qd acten9
a pollutōe ydoloꝝ īmaculatū cuſto
diui. ¶ Nā vobis a principib vr̄is cito
ſupueniet vltio diuina q̄ iniuſte pſeq̄-
mini ſuos xp̄i. Tūc vidēs p̄ſes e9 cō
ſtātiā decretū dedit .d. Ducite eū a in
ſaxo qd riuulo īminet decollate. cor
puſq̃ e9 deorſū mittite qd a fcm̄ eſt.
¶ Nec multo p9 ↄplet9 eſt ſmo quē
pōti9 p̄dixeāt Valeri9 īꝑator in cap
tiuitatē duct9 a ſaporo rege pſaꝝ: n̄
gladio ſ ludibꝫ oībꝫ diebꝫ vite ſue
merita p factis ſuis recepit. ita ut q̄-
tienſcūq̃ rex ſapor9 equū aſcēdere vel
let nō manibꝫ ei9 ſ incuruato dorſo:
et in ceruice ei9 poſito pede eq̄ mēbra
locaret ¶ Galien9 vō cū mediolanū
intrare vellet a militibꝫ ſuis dep̄hen
ſus gladio eoꝝ eſt ↄfoſſus Claudi9
āt p̄ſes a anabi9 aſſeſſor eadē hora q̄
ſcūs pōti9 decollat9 eſt arrepti a demō-
nibus ſuffocati ſunt. nā claudi9 lin
guā morſib9 minutā īcidit Anabij
vō oculi e cōcauis ſuis vi doloris auul
ſi pellibꝫ tenuiſſimis p ora pēdebāt
Sicq̃ factū eſt vt in momēto tempis
ambo expirarent ¶ De ſcō
Vulſtano epō Wigorniēſi a ↄfeſſore.

REgnāte illuſtriſſiō āgloꝝ re
ge EdWardo: ſedit Wigornie
brithegꝰ pōtifex. apᵈ quē .b.
vulſtan9 p̄mcui floris indolem agēs:
ſingulꝭ gradibꝫ creuit in clero. Donat9
tādē honore ſacerdotij: in tpe ſuo vitā
celibē duxit a pueo: a in fructu cen-
teſimo deū p deſideriū q̄rere: p cogni
tōez inuenire: p guſtū tāgē ſalubrit
ſatagebat. ¶ Ne āt ſegetes boni agro
le ʒizanioꝝ mixturā horrei fructꝭ ſor
deſcerēt: īduit mōchū: brithego p̄ſtā
te bn̄dictōꝫ a hitū Et prudēt q̄dē: ut
euadēt egiptiā dn̄aꝫ: ſecuti palliū dē
liq̄t Vacāte deīn ſede Wigorniēſ ecce
Aldred9 ſucceſſit vir ſingularis indu-
ſtrie: ↄſilians ſibi amicos q̄s vl' blā
dus alliciat. vl' dator obligat: vl' p-
miſſor inuitat. Vnde defuncta ebora
cenſi antiſtite: clamat aldredus ſuc
ceſſioni eius Voca clero regia ꝑplo
q̄ tant cōcedit: romā pfect9 p pallio
nicolaū papā p̄cibꝫ ānuētē nō hūit
donec Wigorniēſi p̄ſulatu renūciaſſꝫ
a palliū pmeruit. Rediens ergo car
dinales adduxit ſecū ad expedienda
quedā negocia: eoſq̃ Wigorniaꝫ du
xit: a Vulſtano exhibendos cōmi-
ſit Exhibuit eos a ad grām pcura-
uit: a pro grā gratiā ſibi ſedulus ho
ſpes acq̄ſiuit. Vn̄ cū in curia poſtmo
duꝫ corā rege a magnatib9 regni de
ep̄atu Wygorniēſi tractaret: cardi
nales vulſtanū ſicut ex ↄuictu addi
ſcerāt: pōtificio dignū pnūciauerūt
Aſſenſi ſūt oīs. rex fauore: iſti teſti
monio: oīs iudicio. Qui cū in epꝫ
ab aldredo eboracēſi archiepō ↄſecra
ret: eius pnoſticū fuit. Ecce vir iſra
helita: in q̄ dol9 n̄ ineſt ¶ Nibil expie²
reri9 q̄ vitā eius nouerit: audierit le
geritq̃ diligent. Btūs āt vulſtan9
magis vtebat pellibꝫ agninis vilio
ribꝫ: q̄ ceteri gn̄is pellibꝫ frig9 depel
lentibꝫ. Si vō ei interdū ſuggeret ut
cattinas ſaltē pelles admittēt ¶ Joco
ſa voce rn̄debat. Credite m̄ q̄ nunq̄
audiui in ecc̄a cantari catt9 dei ſ ag
n9 dei ¶ Ideo volo agno caleſieri ¶ Cū
ſemel mōchi ſui migrarēt ad maio
rē ecc̄aꝫ quā ipſe ↄſtruxerat: a vide-
ret antiquā ecc̄aꝫ deſtrui quā ſcūs
oſWald9 eboracenſ archiep̄s a Wi-
gorniēſis ep̄s fundauerat: lacrīas
fudit. Sup quo modeſte redargut9
q̄ poti9 gaudere deberet. q̄ ſe ſupſti
te tantus honor eccleſie ſue acceſſiſſꝫ
q̄ etiā multiplicatis mōchis edifi-
cia augerēt Rn̄dit. Ego longe aliꝭ

intelligo: ꝙ nos miſeri opa ſāctoꝝ
deſtruimꝰ: vt nob̄ laudē cōparemꝰ.
¶Nō noueāt illa etas pōpatica ꝯſtru
ere: ſꝫ ſb̄ q̄licūq3 tecto ſeſe deo īmolaē
ſubiectoſq3 ad exm̄ attrhē. ¶Nos ecō-
trario nitim̄: vt aīaꝝ curā negligen
tes: cumulemꝰ lapides. ¶Cum ſemel
ſmonē de pace facēt: multi ad cōcor-
diā redierēt. Vnꝰ tñ int̄ eoſ nullo ſua-
ſu: nec epi rogatu: frīs necē roganti
homicide indulgē voluit. Huic ī me-
dio adducto: dixit epūs Btī pacifici:
qm̄ filij dei vōbū̄. Cōſtat ḡ ꝙ pacifici
ſūt filij dei ⁊ btī: diſcordātes vero ſūt
miſeri ⁊ filij dyaboli. Illi ḡ cꝰ es tu
ꝯmēdo: ⁊ trdo cr̄nē ſathane. Statī ille
mācipiū hoſtile effectꝰ: dētibꝫ ſtridē
ſpumas iacē: caput rotare cepit. Ot
tñ a vulſtano ſanatꝰ cū pacē adhͣ re
pudiaēt: iteꝝ ⁊ tāo arreptꝰ ē ſitā mō
q̄uſq3 ex corde iīuriā ⁊ offenſā remit
teret. ¶Quadā vice dū btūs vulſta-
a lāfranco cātuarienſi archiepō ⁊ ab
aldredo abozacēſi ſup ſb̄iectione ca-
nonica ipē t'rere. Ille palaciū egreſ
ſus ꝑus horā nonā q̄ a retro fuerat
decātari cēſuit: ⁊ ſic aīo ſe reūtēs: in
cauſa obtinuit. ¶Cū exercitꝰ rogei de
mōte gomeico ꝯ regē Wilhelmū in-
ſurgēs terrā a ſalopia vſq3 ad Wy-
gozniā vaſtaēt: ille iaculato in eos
maledcōis fulmīe oēs reddidt ebetes
et inefficaces. ¶Tñſlato ḡ angloꝝ
regno ad extēas nationes: cūctiſq3
neuſtrie freno ſb̄iugatꝭ Btūs vulſta
nus q̄ſi ex anglis ſupſteſ pōtificatu
indignꝰ decernit: q̄ſi hō ideota nimie
ſimplicitatꝭ ⁊ inpicie. Vñ iube bacu
lū reſignaē ⁊ anulū: lāfranco archi-
epō ānuēte: ⁊ rege Wilhelmo h' idē p̄
ſcribēte. At vulſta. inq̄ens īſufficiētiā
meā nō ignoro: ⁊ hꝰ ſcē ſynodi fine ce
dens baculū reſignabo: ſꝫ nō vob̄. Acce-
denſq3 ad tumulū regꝭ edwardi Weſt
mōſterij: ⁊ ipē q3 ſcūs dn̄i ī lapidē q̄
defūcti corpus tegebatꝭ baculū fixit:
ceſſitq3 rigor lapidis ad manū imp
mentꝭ tāq3 molle lutū. admirabant
intuētes vgā imerſā ſilici: nec moueri

Referūt res ī ſynodū: accurrūt pl'imi
cōtēplātes baculū ſilici īmobilr inhe
rentē: ⁊ q̄ tenēt ñ agnoſcūt. Lāfrācꝰ
igit archieps fidē dās ñ adhibēs ac
cerſito gūdulpho roſenſi epō iubꝫ vt
baculū refrāt. Ot iniecta manu īmo
bilē repit: ⁊ obſtupuit. Rediēs refert
qđ inueneāt. Accurrūt ceteri: ꝯſiderāt:
tāgūt ⁊ nō inueniētes q̄ motiūe ſic
moles lignea ſurſū ferat: agnoſcūt
eē v'tutē dei. Aduōtur itaq3 vulſtanꝰ
venīēti aſſurgit curia: iubꝫ archieps
vt reſumat baculū ⁊ honorē: q̄ eū dīna
grā dignū indicauit. illo āt renitēte
ad inſtātiā tādē archiepi: ⁊ regꝭ ac-
ceſſit ad tumulū: leuiq3 tactu accepit
baculū: recepit depoſitū: qđ ei ius di
uinū ſuaueāt. alij ñ reſtituēdū. Bea
tus ḡ vulſtanꝰ grā ſanitatū ī ſpū dei
emituit: qđ ñ vidē ē facile aliqđ geꝰ
morbi: qđ eiꝰ meritꝭ ñ reſūpſit mede
lā. Igit an dies octo deceſſꝰ ſui ſacre
vnctōis ſacrꝫ ſuſcepit. Sicq3 q̄rto decīo
kal. februarij obdormiuit in dn̄o.

¶De ſancto thimotheo aplo ⁊ epo
ephesioꝝ ac martire ſmo policratꝭ.

Arthiriū ſcī thimothei diſci-
puli q̄dē facti ſcī pauli aplī p̄
mi pātriarche ꝯſtituti epheſioꝝ
metropolꝭ azie: cūctis azie ⁊ frigie ⁊
pāphilie pōti galacie ⁊ oībꝫ in catho
lica pace degētibꝫ cōpſbiterꝭ ego oīꝫ
veſtꝝ minimꝰ policrātes pax ⁊ ſalꝰ ī xpō
Sic ipſi q̄ viderūt nob̄ trdiderūt: ⁊ nos
ſtatī ſecuti ſumꝰ: in edificatōeꝫ inno
teſcē iuſtū duximꝰ. Multi q̄dē mul-
tas hyſtorias ⁊ vitas: mores etc. ac
cōuerſacōes ac fines deo amabiliū ⁊
ſcōꝝ viroꝝ ꝯſcpſerūt: q̄bꝫ eoꝝ noticiā
poſterꝭ cōmēdauerūt. Quapropt' ñ eē
iuſtū ⁊ nos tale q̄d exiſtimāteſ: me
morie trdē vitā ⁊ cōuſacōeꝫ ac tñſitū
ſcī aplī ⁊ p̄mi pātriarche epheſioꝝ ma
gne metropolꝭ thimothei: feſtinamꝰ
Nā btiſſimꝰ ille ſic etiā ꝯſtitutꝭ a ſcō
luca euāgelīa catholica actibꝫ ꝯgnimꝰ
eāt natione pr̄is ellini gentilꝭ: mr̄is
vero vidue fidelis: ortꝰ ātatis liſtris
q̄ eſt vna lycaonie pfectuē. Doctꝰ āt

a magno paulo aplo: ⁊ multꝭ ab eo
teſtificatꝰ. Cōpegrīnꝰ nihilominꝰ eiꝰ
factꝰ: ꝯpaciēs ī euāgeliū xp̄i: ⁊ val-
de ꝯmodū illi ſuiciū p̄bēs. Deuēit cū
eo ad ſplēdidiſſiāȝ epheſioꝝ metro-
polim: a q̄ ⁊ ep̄atū p̄mꝰ aplice ſedis
ip̄iꝰ ſplēdide metropol ꝯſecutꝰ eſt: re
gnāte in rōnoꝝ ātate nerone: pcō-
ſule āt azie maxio ibi q̄dā in doctrīis
⁊ miraculoꝝ oñtōibꝫ: ſaītates ⁊ ꝯū-
ſatōes ſupaſcēdētes hūanas cogita
tōes pegit q̄ vnuſq̄ſq; indīnt in ſcō
rū aploꝝ nr̄oꝝ actibꝫ p̄t diſcé. Nos
āt oñdere dignū ducimꝰ: qꝛ ipē ſcūs
apls ⁊ p̄riarcha thimotheꝰ ñ tm̄ be
atiſſimi pauli apli: ſꝫ ⁊ glo̅ſi theolo
gi Johīs q̄ ſup pectꝰ reqeuit magni
reia ſaluatorꝭ nr̄i ihū xp̄i viſor et au
ditor factꝰ ē. Nerōne āt pn̄cipes aplo
rū petꝝ ⁊ paulū mr̄io male tractāte
gloſis eēt ꝯdiſcipulꝭ dīnt finitis: cō-
uenit Johēȝ magnū theologū ad eē
ſplēdide metropoli ſcaturiētē de nau
fragio vñ ſi q̄ voluīt diſcé ex hiȷ́ſ q̄ ab
hyreneo lugdunēſi ep̄o de eodē excel
lētiſſiō Johe ꝯſcp̄ta ſūt: valēt noſſe
qñ eēt ⁊ q̄ ſecuti fuerūt diſcipulos dm̄
nr̄i Jh̄u xp̄i. Apl̄s ſe em̄ paſſim cōſti
tuta dīntibꝫ linguis ꝯſcp̄ta de factis
miraculꝭ a dño nr̄o Jh̄u xp̄o: neſcien
tes ordīati ꝯponé: ꝯuēiētes ad ephe
ſioꝝ vrbē ſm cōeȝ ſn̄iam Johi fauoā
bili theologo obtulerūt. Que oīa cō-
ſiderās ⁊ exigēs gaudēt motꝰ q̄ ipſis
dicta ſūt. in tribꝫ euāgeliȷ́s cōſtituit
ſm ordinē. mathei vic; marci ⁊ luce:
eorūq; noīatōes cōſcp̄ſit: ⁊ ſingula
ſingulꝭ euāgeliȷ́s ſuppoſuit. Inueni-
ens āt eos diſpēſatōes humanitatꝭ
narrātes q̄ de ꝺīno pectoē hauſeát. ⁊
ab illꝭ dicta ñ fuerāt: ipſe plenīꝭ nar
rat: ſupplēs ⁊ q̄ minꝰ ab eis dicta ſt ī
capitulꝭ ꝺīna miácula. Vñ tali ꝯſtitu
to nulliꝰ hoīſ cogitatōibꝫ ātea dorſo
ſacro .ſ. euāgeº ſuppoſuit noīl ſuū. Se
q̄nti deniq; tp̄e domiciano īpāte rō-
ne ātati pꝰ nerone: p mediatorē īpa
toris irruētibꝫ in ſcm̄ obtrecatōibꝫ: p
inde multo aēs dc̄s theologꝰ aplus

Johēs de epheſioꝝ ſplēdida vrbe ab
ip̄o exul factꝰ ē: ⁊ in pathmos inſula
q̄ vna ciclad ū ē inſularū: hitaé p̄cep
tꝰ. Iſto āt expulſo: ⁊ ep̄atū ſcō ⁊ ſe-
pe dcō ſciſſimo thimotheo diſpēſāte
epheſioꝝ metropol reliq̄ p̄me ydo-
latrie ī hȷ́s q̄ tūc ibi hitabāt remā
ſerant: q̄dā nephāda ſcꝫ q̄ vocabant
ſcitagiarū. Pretexta ſiq̄dē ſeip̄os cir
cūponētes. ⁊ ut cogſci neq̄rēt faſcia-
libꝫ velātes facies: ⁊ p palā imagi-
nes ſimulachroꝝ portantes. ac cāti
ca q̄dā ludicra clamātes ſupinſilie-
bāt īordinate ſup liberas ⁊ honora
biles mulieres. Homicidia eēt ⁊ alia
plura illicita ⁊ nephāda opātes: mꝭ
tū ſanguinē effundētes: in deſignatꝭ
locis ciuitatꝭ. Et hec q̄ſi neēaria ad p
fectū aīe agētes nō deſinebāt: freq̄n
tiſſiē ip̄os deuotāte ſciſſiō tūc archi-
epiſcopāte thimotheo. Nō p̄ualēte
āt illo doctrinis talē eoꝝ īſaniā phi
bé in die huiuſcemōi eoꝝ abhoiabilꝭ
feſtiuitatꝭ tn̄ ſcurrēs ſcūs ī mediū por
ticꝰ hortabaꝭ eos dicēs. Viri epheſiȷ́
nolite ſic ydolatre inſanire: ſꝫ agno
ſcite illū plane q̄ eſt verus deꝰ. Opa
rȷ́ aūt diaboli indignātes ī doctrina
eius: ipſi q̄s p̄diximꝰ palis ⁊ lapidi-
bus viſi: iuſtū interfecerūt. Serui vō dei
adhuc ſpirātē eū reportauerūt in mō
teȝ ipſi ſplendide ciuitati adiacentē
vltra portꝰ: ⁊ cuȝ pace ſcm̄ ſpm̄ ibi
deo reddidit. Accipiētes vō ſactiſſimū
corpꝰ eiꝰ poſuerūt ī loco vocato piomi
in quo nūc exiſtit ſciſſimū eiꝰ marti
riū. Domiciano atq; īpatore a vita mi
grāte: imperiū nerua accepit qui di
uinū aplm Johānē euāgeliſta reuo
cauit. Is ergo rediēs et ſuperſtans
epheſioꝝ ipſi ſplēdide metropoli: in-
ueniēs eēt ſm p̄dictū moduȝ finiſſe
inſtantē vitā ſciſſimū thimotheū: p
eoꝝ poſtulatōȝ q̄ tūc iuēti ſūt ſacroꝝ
dei pn̄cipes p̄ſulatū aplici throni ſu-
ſcepit: qui ⁊ pmanſit moderans ip-
ſam magne metropolis ſanctiſſimā
ſedem: uſq; ad traiani impiū. Fini
uit aūt ſanctꝰ ⁊ gloſus apoſtolus

a patriarcha thimotheus vitā in ne
phāda feſtiuitate coꝝ quā vocabāt
ſcitagiarū: q̄ eſt ſm̄ azianos q̄dā mē
ſis tricesima: ſm̄ rōnos āt mēſis ia
nuarij vicesimaſecūda die: regnāte
in rōnoꝝ ciuitate ꝑdcō nerua ꝓcōſule
āt azie pegrino: apđ nos eni regnāte
dño nrō Jhū xp̄o cui ē honor a glā.

¶ De ſancto Johāne criſoſtomo.

Iohānes cognomīto criſoſto
m⁹ antiochen⁹ fili⁹ ſcđi a au-
thure nobiliū fuit. cui⁹ vita
gen⁹ ꝯuſatio a pſecutio in hyſt. trip
tita pleni⁹ declarat. ¶ Qui cū pbie
ſtudiū īpediſſʒ: tandē hāc deſerēs: di
uinis lectōibꝫ incūbebat. q̄ pſbit or
dinat⁹ ꝓpter caſtitatis zelū ſeuerior
hēbat a feruori magis q̄ māſuetudi
ni ſuiebat. a ꝓpt vite rectitudinē in
caut⁹ ad futura pſpicē neſciebat Jn
ꝯfabulatōe arrogās a neſciētib⁹ pu
tabat. Jn docēdo pāpu⁹. in exponēdo
egregi⁹. ad mores corrcēdos optim⁹
¶ Regnātibꝫ g̃ archadio a honorio au
guſtis: a damaſo in rōna ſede pſidē-
te: fact⁹ ē ꝯſtātinopolitā⁹ eps. q̄ dū
vitā clericoꝝ repēte corrigē voluit oēs
in ſuū odiū excitauit. Cūctiq3 eū ve-
lut furioſū declarabāt a apđ oēs ei de
trahebāt. Et q2 nūq̄ aliquē ad prā
diū inuitabat: nec ab aliq̄ inuitari
volebat: dicebāt eū iō h̄ facē: q2 tur
pit manducaēt. Alij ꝓpt excellētē a
exq̄ſitū vſū ciboꝝ h̄ eū facē pdicabāt
Reuera ꝓpt abſtinētiā a ſtōchū a ca
put ſepe dolebat: a iō prādioꝝ epu
las euitabat. ꝓpls āt ꝓpt ſmōes q̄s
in ecclīa faciebat eū plimū diligebat
puipēdēs q̄d ꝯ eū emuli loq̄rēt. Ap-
poſuit q̄ iohēs a q̄ſdā ꝓcerū obiur
gare a iō ꝯ eū maior iuidia ē acceſa.
Aliđ q̄ fecit q̄đ cūctos valde ꝯmouit
Eutropi⁹ nāq3 ꝓpoſit⁹ īpatoris a hñs
cōſulis dignitatē volēs in q̄buſdā ad
ecclīaʒ fugiētibꝫ ſe vindicare: ſtuduit
ut lex ab īpatore ponēt: ut null⁹ ad
ecclīaʒ refugeret: ꝓmo q̄ dudū refuge
rāt mō extherēt. P⁹ paucos āt dies
cū Eutropi⁹ regē offendiſſʒ ad ecclīaʒ
moꝝ ꝯfugit. Eps āt h̄ audiēs: ad eū
ſb altari latitātē acceſſit: a omeliaʒ
increpatoriā ꝯ euʒ faciēs ipʒ duriſſīe
obiurgauit Ex q̄ re multos offendit
eo q̄ hoī infelici nō ſolū noluit miaʒ
impēdere ſed inſup nō deſtitit obiur
gare. Jmpator āt Eutropiū rapiēs
ei⁹ caput abſcidit. Pro diuſ g̃ cauſ
multos hoīes ſiue clerici⁹ obiurgauit
a iō erat plimis odioſus ¶ Theophi
lus āt alexādrin⁹ eps Johēʒ depōnē
volebat. a pſbīm q̄dā noīe yſidoꝝ
ītrudere affectabat. a iō cās depoſiti
onis diligent q̄rebat. ꝓpls āt defen
debat iohēm: a e⁹ doctrine auiditate
mirabili paſcebat. Sacdotes āt ſm̄
ecclīaſticas ſanxiones iohēs viuē co-
gebat. dicēs nō debere frui honore ſa
cerdotij: q̄ eoꝝ vitā ꝯtēneret imitari
Nō ſolū āt ciuitatē ꝯſtātinopolitanā
ſtrēnue gubnabat: ſʒ ecc̄ ples circū-
adiacētes puīcias ſpiali auctē puī
dis legibꝫ ordīabat. Cūq3 cognouiſſet
in phenice adhuc demonibus ſacficia
miſtrari: clericos illuc a mōchos deſti
nit: a oīa tēpla ydoloꝝ deſtrui fecit.
¶ Eodē tpe gaynas q̄dā erāt gn̄e
celticus. cōſilio barbarus: ſtudio ti
rānico vehemēter elatus: arriana he
reſi depuatus: mgr̄ tñ militū factus
Hic impatorē rogauit ut intra ciui
tatē ſibi ſuiſq3 ecclīam vnā daret. Qr
cū pmiſiſſet rogauit iohēm ut vnaʒ
ecclīam illi ꝯcederet: ut ſic ei⁹ tirānideʒ
refrenaret. At iohēs virtute fortiſſi-
m⁹ a totus zelo ignitus: Noli inq̄t
o impator h̄ pmittē: neq3 ſanctū ca
nibus dare: neq3 hūc barbaꝝ metu
as: ſed ambos nos iube vocari. a ſb
ſilentio inter nos que dicūtur audi
Ego nāq3 ei⁹ linguā ſic refrenabo ut
hmōi petē nō pſumat. Qđ audiens
impator gauiſus eſt: a vtrūq3 alīa
die vocauit. Cūq3 gaynas vnū p ſe
oratoriū petēt: ait iohēs. Vbicq3 tibi
diuina dom⁹ apta eſt: ut null⁹ te vetet
orare. At ille. Ego alteri⁹ ſecte ſum:
a vnū templū cum meis h̄re poſco.

Multos quidē ꝓ romana republica labores aſſūpſi: et idō n̄ debeo ī mea pe-titōne cōtēni Cui iohēs Plima pmia q̄ trāſcendūt tua certamia recepiſti: mgr̄ militū fact⁹: cōſulari toga īſup exornat⁹ Et optet te cōſiderare quid dudū fueris et q̄lr mō cōſpiciaris: q̄ pſti na pauptas: et q̄ mō ſba. q̄bꝫ veſtimē tis añ vtebaris et q̄bꝫ mō ornaris Igit̄ qꝛ pauca labores tibi maxīa pmia cōtu lerūt ar̄ honorantē te ne ſis ingrat⁹. Hijs ōibꝫ ſmonibꝫ os ei⁹ obſtruxit: eūqꝫ cōpulit vt taceret Dū ġ cōſtātinopoli tanā vrbē ſtrēnue gubnaret: gayn nas pdcūs imperiū abiēs cū in die nō agē poſſet: nocte barbaros miſit q̄ palaciū cōcremarēt. tūc apte demō-ſtratū ē quō ſcūs Johēs cuſtodiebat ciuitatē Barbari ei āgelorꝫ armatorꝫ ingēs corp⁹ hn̄tiū copioſa turba ap paruit: q̄ pt⁹ ipōs fugauͭ. Q̄d cū ſuo dn̄o annūciaſſēt ille valde mirat⁹ ē ſciēs exercitū militū p ciuitates alias cōſtitutū. Cū ġ ſequēti nocte eos ſilr̄ deſtinaſſḡ a viſiōe āgelorꝫ iterꝫ ſūt fu gati. Nouiſſīe āt ille egreſſ⁹ miracu lū vidit et fugit: eſtimās milites in die latēt: et nocte ciuitatē cuſtodiē. egre ſſus inde ad tracia iuit et magno cō gregato exc̄itu ciuitatē vaſtabat: timē tibꝫ cūctis barbaicā feritatē. Impa tor ġ Johāni ſcīſſimo onus legatio nis īpoſuit Ille āt inimiciciarꝫ īme-mor alacrior ē pfect⁹ Gaynas ergo agnoſcēs ei⁹ fiduciā pietate aſſūpta lōgo itinē eidē occurrit: ſuiſqꝫ oculis dextrā ei⁹ circūpoſuit et filios ſuos ſa cra ei⁹ genua oſculari pcepͭ Hi⁹ nāqꝫ ↄ̇tutis Johēs fuit. vt etiā valde terribi les humiliari cogēt et timē Eo deqꝫ tpe q̄ſtio mota eſt vtrꝫ de⁹ corp⁹ ha-beret. ex q̄ qōne cōtentiones et certa mina ſurrexerūt. alijs ħ alijs aliud affirmātibꝫ. maxime tn̄ monachorꝫ turba ſimpliciū eſt decepta dicentiū deū forma corpea ee diſtinctū. Theo phil⁹ āt eps alexādrin⁹ cōtrariū ſa piebat. ita vt in ecclia cōtra eos q̄ in hūana forma deū aſſeruerāt cōtendē-

ret et deū incorporeū pdicaret Q̄d egip tiorꝫ monachi agnoſcentes habita cula ſua relīquerūt. et alexādriā veni entes: ſeditionē cōtra theophilū exci tauerūt ita vt eū occidere niterēᶻ Q̄d ille cognōſcēs et timēs ait illis Sic vos inq̄t video ſic deivultū Et illi Si verꝫ inquiūt dicis qꝛ deivult⁹ ſic eſt vt nr̄ Anathematiza libros orīgenis q̄ nrē opinioni aduſant Q̄d ſi nō feceris q̄ impiorꝫ et deo rebelliū ſūt a nobis ſine dubio ſuſtinebis Et ille. nolite in me ſeuire. ego q̄dē q̄ vob placet fa-cio. et ſic mōchos a ſuo impetu reuo-cauit Exercitati v̄o et pfecti monachi in hoc ſeducti nō ſūt. ſʒ ſimplices ar-dore fidei cōtra frēs cōtrariū ſapiētes inſurrexerūt et multos occidi fecerūt Dū hec in egipto fierēt Johēs apd cōſtātinopolim doctrina florebat et apd oēs mirabilis hēbat. Verū cū arriani plrimū pullularēt et exͣ ciuita tē eccias haberēt: ſabbato tn̄ et dn̄co die intra portas et portic⁹ cōgregati ẏnos et antiphonas nocte cantabāt Diluculo āt cū ipſis ātiphonis p me diā ciuitatē portas egreſſi: ad ſuā eccle ſiā cōcurrebāt Hoc āt in vitupationē orthodoxorū facē nō ceſſabāt frequē ter decātantes. Vbi ſūt q̄ dicūt tria ↄ̇tutē vnū ē Johēs āt metuēs ne ſim plices hmōi cātibꝫ trāherentᶻ inſtituit vt fidelū turba nocturnis ẏmis in-ſiſteret vt et illorꝫ op⁹ offuſcaretᶻ et fi delū ꝓceſſio firmaret Feciqꝫ cruces argētea: q̄ cū argētei cereis porta bant Tūc arriani zelo accēſi inuidie vſqꝫ ad necē inſurgūt. Vna ġ nocte petra ꝑcuſſus eſt Briſon eunuchus Auguſte: q̄ ad ẏnos exc̄dos a iohā ne fuerat deputatus Sed etiā q̄dā de ꝑplo vtriuſqꝫ ptis exticti ſūt Ex hijs motus impator ꝓhibuit arrianos ẏnos publice decātare D Eo tpe ſeuerian⁹ gabelenſ eps honorabilis apud multos pceres et ab ipō impa tore et auguſta multū dilcūs: cōſtā-tinopolī venit et a iohe ḡtanter ſuſcep tus eſt. Cūqꝫ iohēs in aſiā precexiſſet

ſuã eidẽ ecclãz ɔmẽdauit. Ille ãt nõ fidelr ãbulabat ſʒ ſemetipſũ ꝓ ꝑlo cõ mẽdabat. Serapiõ ãt cleric⁹ iohis ß iohãni ſtuduit nũciaẽ. Trãſeũti ãt ſeueriano nõ aſſurrexit ſerapiõ. Ille ãt indigt⁹ clamauᵗ. ſi ſerapiõ cleric⁹ mortu⁹ nõ fuerit xp̃s ĩ hũana natu ra nat⁹ nõ eſt. Hoc audiẽs Johẽs re dixit et ipʒ tãq̄ blaſphẽᵐ de ciuitate eie cit. Qȝ auguſte multũ diſplicuit et ipʒ reuocari fecit rogãs Johẽz ut ipʒ ſibi recõciliaret. q̄ nullaten⁹ acqeuit donec auguſta filiũ ſuũ theodoſiũ e⁹ genib⁹ ĩponẽt: ſupplicãs a cõiurãs ut ſeueriaᵐ recõciliaret. Eodẽ q̄ tp̃e Theophil⁹ alexãdrin⁹ ep̃s dioſcoꝝ viꝝ ſciſſimũ a iſidoꝝ pri⁹ ſibi amiciſſimũ iniuſte eiecit. Qui ɔſtãtinopoli vene rũt ut p̃ncipi a iohãni ei⁹ facta enar rarẽt. Johẽs ãt eos q̄dẽ honorabat ſed an̄ cauſe cogitõz cũ eis ꝑticipare no lebat. Falſus tñ rumor ad theophi lũ iuit q̄ Johẽs cũ ill' cõicaret a eis auxiliũ ferret. At theophil⁹ indigt⁹ nõ ſolũ in ill' vindictã exercẽ: ſʒ et io hãnẽ deponẽ fortit' ſe armabat. Ce lãs q̄ intẽtõz ſuã miſit ad ſingularũ ciuitatũ ep̃os dicẽs ſe origenis libros velle dãnaẽ. Epiphaniũ q̄ epʒ cipri viꝝ ſciſſimũ a famoſiſſimũ ẽã vẽita amicũ fec' rogãs ut a ipẽ ſilr libros origenis dãnarẽ. Epiphani⁹ ꝓpt' ſui ſcitatẽ e⁹ fallacias nõ attẽdẽs: apud cipꝝ ſuos ep̃os ɔuocauit a lectõz ori genis interdixit: rogãs Johẽz p l'rãs ut ſe ab hoꝝ lectõe libroꝝ ſuſpẽdẽt: a q̄ ordĩata fuerãt ɔfirmet. Johẽs ãt ß p̃uipẽdẽs in doctrina eccl'aſtica la borabat a ĩ ea florebat. nihil de hĩs q̄ ɔ̃ eũ cogitabãᵗ curãbat. Demũ theo phil⁹ odiũ diu celatũ maĩfeſtauit a ſe velle deponẽ iohẽz indicauit. Mox inimici Johãnis multi clerici ꝑce res palacij tp̃s oportunũ ĩuenientes nitebãt ut ɔ̃ iohẽz ap̃d ɔſtatinopoli ɔciliũ fiẽt. P⁹ß ãt epiphani⁹ ɔſtãti nopoli venit dãnatõz libroꝝ origẽis ſecũ ferẽs: a ĩuitatõez iohis cã Theo phili recuſauit. Et q̄dã ꝓpt' Epiphanij reuerẽtiã dãnatõz libroꝝ origẽnis ſbſcribebãt. Plimi ãt hoc facẽ recuſa bãt q̄ꝝ vn⁹ fuit theotin⁹ ſichie p̃ſul: vir rectitudis vite famoſiſſim⁹ q̄ ita rñt. Ego inqt o epiphani: e⁹ q̄ dudũ bñ req̄euit ĩiurias ñ fero. neq̄ rẽ blaſ phemã tẽptaẽ dãnãs ea q̄ p̃ores nrĩ reſpuẽ noluerũt. Nã neq̄ malã doctri nã in libr' e⁹ eẽ ɔſpicio. q̄ hĩs ɔ̃tueli as inferũt neſciũt ſemetipõs. Anaſta ſi⁹ aũt defenſor Nicẽni ɔcilij ɔ̃ arria nos teſtẽ ſue fidei hũc viꝝ appellat. Illi⁹ libros ſuis ɔiũgẽs a d. Miãbil' inqt a laborioſiſſim⁹ origenes ß de ſi tio dei nob teſtioᵐ phibʒ aſſerẽs coe ternũ eũ p̃ri. Johẽs ãt indigtõe cõmo t⁹ nõ eſt cur abſq̄ regul' in eccl'a ſua epiphani⁹ ordĩatõz fecerit ſʒ tñ roga uit ut int' ep̃os cũ eo maneret. At ille nec ſe velle cũ eo manẽ nec orẽ rñt: ñ dioſcoꝝ eiicẽt a dãnatõi libroꝝ ori genis ſbſcribẽt. Johẽ ß facẽ renuẽ te: aduẽſus iohẽm ab ei⁹ inuidis epi phani⁹ incitat: vñ epiphani⁹ libros origenis dãnauit. a dioſcoꝝ adiudi cauit ac iohi tãq̄ hoꝝ defenſori detr'here cepit. Cui iohẽs mãdauit. Cõtra regulas multa geſſiſti o epiphani. Primᵐ q̄ ordĩatõem feciſti in eccl'a ß meo iure ɔſtituta. Deinde q̄ in ea au toritate ꝓpa ſacra celebraſti. Rurſus q̄ ĩuitat⁹ excuſaſti nũc denuo q̄ ĩ te ipʒ ɔfidis. q̄ꝓpt' obſua ne in ꝑplo ſeditio oriat a h⁹ rei piculũ ipẽ ſuſci pias. Hoc audiẽs epiphaĩ⁹ diſceſſit q̄ cũ ad cipꝝ reũſus eẽt. mãdauit io hãni. d. Spero q̄ ep̃s ñ morieris. At ille remãdauit. Spero q̄ ad tuã p̃riã ñ redibis. q̄ȝ ſic euenit. Nã Epiphaĩ⁹ ĩ via obijt a iohẽs poſtmodũ de ep̃a tu depoſit⁹ in exilio vitã finiuit. Ad ſepulcꝝ ãt h⁹ epiphanij viri ſciſſimi demones expellũt'. Fuit ãt vir mire liberalitatis ad paupes. q̄ cũ q̄dã vi ce totã eccl'e pecuniã erogaſſʒ a nihil ſibi penit⁹ remãſiſſʒ: q̄dã ſubito ve niens ſacculũ multaꝝ pecuniaꝝ ſibi obtulit ac diſceſſit. nec vñ venerit. ã quo abierit ſcitũ eſt. Paupes volen

tes epiphaniū decipēvt aliquid eis
daret: vnꝰ eoꝝ ſupinū ſe in terrā pſ=
ſtrauit. Alter ſup eū ſtans q̄ſi moꝛ
tuū flebat. ⁊ ꝙ nihil vnde eū ſepelīē
poſſet haberet querulis vocibus cla
mitabat Epiphaniꝰ igi² ſupueniēs
vt in quiete dormiret oꝛauit: ⁊ ſepl᷑
ture neceſſaria miſtrauit. hominēq̧
cōſolatus abijt Ille aūt ſociū ſuum
pulſās dicebat Surge hodie tuis la
boribꝫ epulemur. Quē cū crebro pul
ſaſſet ⁊ moꝛtuū agnouiſſet: ad Epi
phaniū cucurrit ⁊ quid accidérit nū
ciauit: ⁊ ut eū reſuſcitaret rogare ce
pit Ille āt eū benigne ꝯſolatꝰ ē. nō
tñ eū reſuſcitaē voluit ne miſtris dei
ex facili deludaꝛ᷑ V Verꝫ cū epiphani
us diſceſſit relatuꝫ ē iohi: ꝙ eudoxia
auguſta ꝯtra eū epiphaniū incitaſſꝫ
qui ſolito zelo accenſuſ ſermonē ad
ꝓplm fecit qui cūctarū mulieꝝ oīmo
dam vitupationē cōtinebat. hic ſer
mo ab omnibꝫ ē acceptꝰ q̄ſi ꝯtra au
guſtā ſit ꝓlatus. quod cū auguſta
cognouiſſꝫ impatori ꝯqueſta eſt di
cens contumeliā illatā vxori in eum
potiꝰ redūdare. Motus āt impatoꝛ
ad hoc ꝯtra iohānē precepit ſinodū
celebrari. Theophilꝰ igi² feſtine epi
ſcopos ꝯuocabat. omſq̧ inimici io=
hānis alacrit᷑ ꝯfluebāt ſupbū ⁊ im
poꝛtunū eū vocātes. Vniūſi igit᷑ epi
apꝺ ꝯſtātinopolī ꝯſtituti nō iā de li
bris oꝛigenis tractabāt. ſꝫ ꝯ iohāneꝫ
ſe erigebāt. Mittētes igi² ꝓ iohe ip
ſū citauerūt. Qꝛ eos velut aptos ini
micos vitaī cēſuit. ac vniūſalē ſino
dū fieri ꝓclamauit Illi ꝗ̄ter eum
denuo citauerūt. Qui cū eos refuge
ret. ⁊ ſinodū fieri pclamaret dānaue
rūt eū: in nullo eū culpātes niſi ꝙ vo
catus noluit obedire Qꝺ ꝓpl's audi
ens ad ſeditōes maximas excitatꝰ
eſt: ⁊ eū trahi ab eccia nō ſinebat.
Sꝫ ut h' ad maiꝰ referret᷑ ꝯſiliū ꝓcla
mabat Juſſio āt pricipis ꝯpellebat
eū velocit᷑ ecīa ī exiliū deportaī. Jo
hānes aūt timēs ne in ꝓplo ſeditio
oꝛire² neſciēte ꝓplo ſemetipm̄ t᷑didit

in exiliū deferendū. Qꝺ cū ꝓpl's cog᷑
uiſſꝫ importabil᷑ ſedicio ē exoꝛta: ita
vt etiā multi inimicoꝝ eiꝰ ad miam
mouerētur: dicētes eū calūniā paſ=
ſū: quē paulo añ deſiderabāt videre
depoſitū Seuerianꝰ aūt de q̄ ſup ſmo
hitus fuit in eccia docēs Johāni de=
trahebat dī. Et ſi nullū aliud crimē
habēt: eius tñ ſupbia depoſitōis eiꝰ
cauſa ſufficiēs eāt Oꝛta igi² ꝯ impa
toꝛē ⁊ epōs imenſa ſeditōne in ꝓplo
Auguſta ipatoꝛē rogauit vt iohan
nē de exilio reduci facēt Terremotus
q̄ꝫ maximꝰ ciuitatē inuaſit dicētibꝫ
cūctis hoc accidē ꝓpter iniuſtā eiecti
onem iohis Miſſi igit᷑ ſūt legati ad
iohem rogātes vt cito rediret: ⁊ ciui
tati peūti ſuis oꝛōnibꝫ ſuccurrēt: ⁊ ī
ꝓplo ſeditionē excitatā ſedaret. Alij
q̧ pꝰillos ⁊ rurſus alij deſtinati ſūt
q̄ eū cito cōpellerēt redire. q̄ eū redire
nolentē ad ꝓpria inuitū duxerūt: eidē
cū cereis ⁊ lāpadibꝫ vniūſo ꝓplo oc=
currēte Ipē aūt in epali ſede reſidere
nolebat: dicēs opoꝛtē h' fieri iudicio
ſinodali ⁊ eos q̄ dānauerāt ſuā ſniāꝫ
reuocāre. ꝓpl's āt miro mō accēdeba² eū
in epali ſede reſidentē videē ⁊ verba
doctoꝛ audiē Preualuit g̊ ꝓpl's. co=
actuſq̧ ē ſmonē facē ad ꝓplm ⁊ ī ſua
cathedra reſidē Theophilꝰ g̊ inde fug᷑
q̄ cū Iherapolim aduēniſſꝫ moꝛtuꝰ ē
eiuſdē citatꝰ eps ⁊ ī lamerō ſciſſimꝰ
mōchus ē electꝰ At ille cū crebro re
fugeret ei theophilꝰ ſuadebat vt ſue
electōni ꝯſenſū pbēt. Tc ille ꝓmiſit
dicēs Cras qꝺ dño placet implebi²
Craſtia g̊ die veniētes ad cellā ſuā
eū vt ſuſcipet iſtāt᷑ rogabāt Cui ait
Oꝛemꝰ prio ad dñꝫ. Qui dū oꝛarēt
mox cū oꝛōe illa t᷑minū vite ſue ſuſ=
cepit Johes itaq̧ doctrine ſedule in
ſiſtebat Eo āt tpe ſtatua argētea
clamide cūanicta ī platea iux̄ ecīaꝫ
ſcē ſophie ad honoꝛeꝫ eudoxie auguſte
ꝯſtituerat vbi milites ⁊ ꝑcēs ludos
publicos exercebāt Qꝺ q̄ dē Johi ec
plimū diſplicebat maxie cū vidēt h'
ad ecce ſpectaē iniuriā Cōſueta ergo

fiducia rursus linguā suā armauit. Et cū oporteret principes supplicatōis vbo deflecterē: ut a tali tuido recederent h nō fec ꝫ īpetu suiꝰ eloq̄i iuben tes fieri talia lacerabat. Augusta vo rursus h ad suā trahebat īiuriā a de nuo laborabat ut aduersus eū sinodꝰ iterū celebraret. hoc sentiēs Johēs il lā famosissimā ī ecclia ptulit omeliā cuiꝰ initiū ē Rursus herodias desauit rursus turbat. Denuo saltat. denuo caput Johis in messorio ɔcupiscit ac cipe. Qd factū ad iracūdiā plꝰ inci tauit Augustā. Dū āt q̄dā iohēm vellet occidere a pplo est cōphensus. a ad iudicādū tradit. ꝫ a pfecto ne oc cideret erept. Quidā etiā ꝑuꝰ cuiusdā pſbri in eū impetū faciēs ipm occidē molitꝰ ē. Qui dū a q̄dā teneret ipm q̄ tenebat a aliū astātē a rāū pcus sit. Tūc clamore facto multis ɔcurrē tib plimos interfecit. Ex illo tpe ppls Johēm custodiebat: eꝰ domū diebꝰ ac noctibꝰ muniēs. Suadēte ḡ augus ta: epi ɔstantinopoli ɔuenerāt a accu satoēs iohis fortiť insistē ceperūt. Cū āt festitas natal supueniss; mādauit īpator iohi. q̄ n̄ priꝰ criminib; exueť nō cōicaret ei. De Epi āt nihil ɔ eū rep perit: n̄ q̄ pꝰ depositōem resiđē in sede epāli sine decreto ɔcilij pſūpsiss; a sic ɔdēnauerāt eū. Appropinq̄nte tāde so lēnitate paschali mādauit ei īpator nō posse secū in ecclia manē cū eū duo ɔcilia ɔdēnassēt. Vacabat ḡ iohēs et neq̄q̄ in eccliā descēdebat. Jlli q̄ iohā ni fauebāt iohānite dicebāť. Pꝰ hoc āt īpator iohēm de ciuitate expelli fecit. ac duci in exiliū in q̄ndā ciuitatē puā vbi fines sūt pōti impijq; rōni. q̄ loca crudelib; barbaris sūt vicina. Sz clemēs dñs nō pmisit diu etiā in locis talib; athletā suū fidelissimū ɔmo rari. Hec Jnnocētiꝰ pp. audiēs mo leste ferebat Volensq; ɔciliū celebrā re scripsit clero cōstātinopolitano: ne iohi successorē aliquē ordinaret. Cū ḡ fuiss; lōgo itinē fatigatꝰ et dolore ca pitis vehemētissimē cruciatꝰ. necnō ardo re; solis intolerabilē pateret: scā aīa in cumanis. xiiij. die mēsis septēbris e carne soluta ē. Quo defūcto grādo vehemēs ī ɔstātinopoli a ī oīa sub urbana descēdit dicētib; cūctis h dei iracūdia gestū eē: eo q̄ iniuste fuerit iohēs ɔdēnatꝰ. Quib; vbis fidē fecit mors Auguste ptinꝰ subsecuta. q̄rta nāq; dei pꝰ grādinē est defūcta. Mortuo q̄ oīm doctore trāy occidē tales epi cū orietalib; nullatenꝰ cōi care voluerūt donec illiꝰ sāctissimi viri nomē inter pdecessores epōs poneť. Verū theodosiꝰ xpianissimꝰ filiꝰ pdcī archadij q̄ aui sui nois a pietatē tene bat: sacras hꝰ doctoris reliq̄as ī mē se ianuarij ī regiā ciuitatē trāsferri fec Cui fidelissimꝰ ppls cū lāpadib; a ce reis obuiauit. Theodosiꝰ āt supplicāť eꝰ reliq̄as p archadio a eudoxia geni torib; supplicauit ut ignarāť delinq̄n tib; veniā ɔdonaret. Dudū eīm pntes eꝰ mortui fuerāt. Hic Theodosiꝰ de mētissimꝰ fuit adeo vt nullū se leden tiū morti adiudicaret. d. Vtinā esset nī possibile ad vitā eē mortuos reuo re. Eiꝰ curia mōsteriū videbat: matu tinas laudes agebat. codices diuinos legebat. Huic āt erat vxor noīe Eu doxia q̄ heroyco metro poemata mlta ta ɔfecit. Habuitq; filiā noīe eudoxiā quā valētiniano quē īpatorē fecerāt dedit vxorē. Hec oīa de his. trip. exēta sūt. Mortuꝰ āt est circa ānos dñi. ccc

De scā Brigida virgine.

Sancta Brigida sicut legit in speculo historiaꝝ de xpianis a nobilib; pentibus orta: in scotia a pueritia bonaꝝ reꝝ studijs īoleuit pudicitie a sobrietati sp īteta a sp de bonis ad meliora crescēs a pu ellari etate virtutū signis extitit admi rāda. Alibi āt sic legit. Fuit vir q̄dā no bilis gñe noīe duptacꝰ q̄ emit ācillā noīe broceseych. Quā ēnes valde vir tuosā cōcubinā eā sibi fecit. Que ɔce pit filiā noīe brigidā. Quod ɔpiens vxor ɔtristata dixit viro. Ejce ācillā ne pgenies eius meā super. Sed vir

nolebat videre eam. Magiſter aūt quedā apt illi Vxoris tue ſemē ſuples ſerutūri famule tue ſuiet in ſclm ſcli ipſa enī vt ſol lucebit in mūdo. Duo etiā ſci epi venerūt in domū dupdaci quorū vnus dixit vxori eius Nō ſis triſtis ꝓpt' ācillā q̄ ſuo ſemine ſemē tuū exaltabit q2 valde p̄cellit ſemē illius Cū ġ vxor pduraēt in furoē venit poeta mercator deo inſpirat9 a emit ancillā. dupdacus tñ ꝯceptū vendē noluit Poeta vo dux' puellā in regionē ſuā in cuius domo dū quedā ſcūs pnoctaret ipē nocte orāſ vid't ſup puellā globū igneū. a h' mane facto poete indicauit Mr āt ſcē brigide cū lac ferret cecidit ſb vrceo lactē ſup limē dom9 ſue a peperit filiā noīe Brigidā q̄ eodem lacte calido pfuſa a mūdata ē Mag9 q3 dormiēs vidit duos clericos veſtibz albis indutos effundē oleū ſup caput btē Brigide ordinē cōplectentes baptiſmat' a vn9 īpoſuit ei nom̄ Brigida Vir quedā honorabil' venit ad dupdacū vt petēt filiā ei9 ſibi in cōiugēa hoc placuit pri et frib3 Brigida vero reſpuebat eū Cūq3 ġuiter ꝯpelleret eā orauit vt deus facēt eā deformē ne ab aliq̄ peteret'. Tūc oculus ei9 crepuit a cecata ē. Ob hoc pr̄ ei9 pmiſit eā deo in vgine ꝯſecrari Quā cū velarent duo ſci epi diſcipuli ſācti patritij viſa ē ab epō noīe Meli de capite Brigide ſurgē colūna ignis Lectē āt orōnibz ſcā brigida ſubmiſſo capite ante altare tetigit lignū altaris q8 ſtati viruit a pmāſit vidēa ſiñ putredine in eternū a etiā oculus ei9 ſanatus eſt. Tūc tpis etiā octo alie vgines cū ea velate ſūt q̄ rogabāt ſcām brigidā vt nō rediret ad patriā ħ ibi ſemp manēt cū eis. Q8 a factū eſt.

Quedā dñā de ſcotia venit ad ſanctam brigidā cū filia duodēni a muta a natitate. Accep ġ a btā brigida manu filie q̄ſiuit ſi virgo ꝑ xp̄o velit manē. Mat' vo rñdit filiā rñdere nō poſſe Cui btā brigida. Manū eius ñ dimittā niſi reſpondeat. Rñt ġ filia

Quodcūq3 m̄ cōſuluerit' libēter faciā a ſic vgo pmāſit a eloquētior oībz fuit Filia cuiuſdā pncipis vgitatē deo vouit ħ pater eius coegit eā inire ꝯiugiū Inſtāte āt nocte nuptiarū p atis epul' pntes relinquēs ad brigidā ꝯfugit quā pater inſecut9 ē Brigida aū t viſo eq̄tatu ei9 ꝑ aul ſigno crucis terre impſſo oēs immobiles ſic ſtatua ſteterūt. Sz mox cū pnia3 egit pr̄ cū ſuis ſolut9 eſt a filia libeā a cōiugio a xp̄o vt ī corde voueāt collegata eſt Seru9 reg' tollēſ de mēſa vas p̄cioſū quod cecidit de manu eius et in fruſtra redactū eſt A rege ꝓpt' hoc in vinculis poſitus eſt vt occideret'. Epiſcopus intercesſit ꝑ eo nec pfuit Vñ fragmēta ad beatā brigidā tulit q̄ orando vas illud repauit. a fama ei9 ꝑ totū reg^m diuulgata ē Quadā die brigida meſſoēs hūit q̄s pluuia nūq̄ tetigit. cū tñ illo die oīm ceterorū hoīm meſſores a mane vſq3 ad nocte ꝓpt' pluuiā metere nō potuerūt Sancta brigida qñq3 oculos doluit valde. Vñ eps Meli noīe ei mediciū q̄ſiuit. Cui reſpondit. Nolo mediciū miſi ꝑpter te. Dū enī irent ad mediciū brigida cecidit de curru ſuo a caput eius in lapide vulneratū eſt. de ſāguine āt vulneris due mute tacte loq̄bātur Medicus vo occurrit eis q̄ cernēs caput e9 ſanatū ait Melior ē medic9 tu9 q̄ ego Tūc ait eps. decetero ñ cogam te ad medicos hmōi Puelle cuidā egrote lac petenti a brigida cū nō haberet: aquā frigidā porrexit a aqua in lac cōuerſa eſt eoq3 hauſto puella ſanata ē Q̄dā vir conq̄ſt9 eſt ſcē brigide q2 vxor eius ipſū valde oderit a rogauit eā vt benediceret ſibi aquā. qua domū ſuam a vxorem a omnia ſua aſperſit a odiū ꝯuerſū eſt in amorem q̄ diu ſimul vixerūt. Appropinquāte die paſche dixit ſcā Brigida. q̄ lauabit infirmas ſorores noſtras? Cumq3 ille vtpote iuuenculę omnes recuſarēt: brigida intrauit ſuiſq3 manibus illas lauans ab

infirmitate ſanauit. q̄rum vna erat
paliticha alia demoīaca t̄cia leproſa.
Quadā nocte fures q̄tuoꝛ eq̄s bri-
gide furati ſūt. Hoc vidit puella q̄dā
⁊ dixit brigide. Que rn̄t. Scio ſꝫ plu-
res nobiſcū ſūt. Receſſerūt āt fures cū
eq̄s ⁊ furati ſūt in alio loco q̄nq̄gin
ta modios tritici ⁊ oneratis eq̄s pu
tātes ſe ire domū venerūt in domū bri
gide ⁊ fatigati dormierūt locatis eq̄s
in angulo cū ānona. Inſecuti āt ſūt
eos mane ſpoliati eq̄ꝝ veſtigia attē
dētes ⁊ brigide dicūt q̄d accidit. Que
excitauit eos dicēs. Cur annonā fur
tim ablatā ad nos tuliſtis. Rn̄derūt.
Putauimꝰ eā nos duxiſſe in domos
nr̄ās. Brigida āt miſit fures ſcō Pa
tritio ut eos liberaret a iudice ⁊ peni
tētiā imponēt. Quo facto hoīes q̄rū
fuit ānona dederūt eā brigide dicētes
ꝙ deus eā miſit ei. Rogauit brigida
ſcm̄ Patricium ut faceret ſibi ⁊ ſuis
virginibꝫ ſermonē ſpālem necnō di
ſcipulꝭ. Qui p̄dicauit eis p tres dies
⁊ noctes ꝙ nec ſol occidit ſꝫ oēs pu
tauerūt eē vnā horā. Quidā āt ig̊ran
ter ſupuenit dicēs. Tres dies ħ ſediſtꝭ
Rn̄t patritiꝰ. Per. x. dies hic ſediſſe
mꝰ niſi aliq̄s nos ſurgē monuiſſꝫ nᵉ
famē nec laſſitudīeꝫ ſenſiſſemꝰ ⁊ abi
erūt ī domos ſuas. Rex vulpē quā
dā māſuetā habuit q̄ multis ludis
fuit edocta quā ſimplex ruſticꝰ ſiluē
ſtrē putās occidit. Ob hoc rex eū ca
ptiuari fecit ut occideref. Quo audi
to Brigida venit ad regē ꝓ ruſtico
dep̄catura Et cū eēt in via vulpes ve
nit de ſilua ⁊ in currū brigide ſaltau
ponēs ſe ſb̄ veſte eiꝰ. Rex minaꝭ ru-
ſtico occaſiōem niſi vulpē habeat ita
ludē ſcientē ut ſua. Dedit ergo brigi
da vulpē ſuā regi quā ipſe ꝓ ſua ac
ceptauit q̄ ludere ſciuit ut ſua ⁊ ru-
ſticū libē dimiſit. Abeūte āt brigida
vulpes ad ſiluas rediīt quā canibꝫ
nec rex nec ſui cape potuerūt. Qui-
dā vir duodecī hoīm fortitudinē ha
buit ⁊ tātū ut duodecī hoīes comede
bat. Qui rogauit ſcāꝫ brigidā ut a
dn̄o ſibi īpetraret ut fortitudo ſibi re
maneret ⁊ nō pluſq̄ vnꝰ hō comedēt
q̄d brigida a dn̄o ſibi īpetrauit. Pꝰ
innumera virtutū īſignia obitū ſuū
p̄dixit. ⁊ ab alūna ſua rogata ut ſe
cuꝫ moriretur rn̄dit. Officiū meū te
nebis p ānū ⁊ tunc morieris ⁊ vna
die nobis erit ſolemnitas.

De ſcō Laurentio archiepō can-tuarienſi et ↄfeſſore.

Beatꝰ Laurētiꝰ ſcō auguſtio
eccīe cātuarienſis p̊ archiepō
in ep̄atū ſucceſſit. Quē ipē id
circo adhuc viuēs ordinauerāt: ne ſe
defūcto ſtatꝰ eccīe tā rudis ꝭ ad horā
paſtore deſtitutus: vacillare inciperet.
Laurētiꝰ ġ archiep̄atꝰ gradū poti-
tus: ſtrēnuiſſiē fundamēta eccīe q̄ no
bilꝭ iactata vidit augmētare atq̄ʒ ad
ꝑfectum debiti culminis: ⁊ crebra voce
ſcē exhortatōis: ⁊ ↄtinuis pie oꝛōis
exēplis ꝓuehere curauit. Denīqꝫ nō
ſolū noue q̄ de anglis erāt collecta ec
cleſie curā gerebat: ſꝫ ⁊ veterꝝ brita-
nie incolaꝝ necnō ⁊ ſcotoꝝ. q̄ hyber
niā inſulā britanie ꝓximā incolunt
ꝓplis paſtoralē īpēdere ſollicitudinē
curabat. Siq̄dē vbi ſcotorū in p̄fata
ipſoꝝ patria quō ⁊ brytonū in ipſa
britania vitā ac ꝓfeſſionē minꝰ eccle
ſiaſticā in multꝭ eē cognouit. maxie
ꝙ paſche ſolēnitatē nō ſuo tp̄e cele-
brarēt ſꝫ a q̄rtadecima luna vſqꝫ ad
viceſimā dn̄ice reſurrectōis diē obſ
uādū eſſe putarēt: ſcꝑſit cuꝫ coep̄is
ſuis exhortatoriā ad eos epl̄aꝫ: obſe
crās eos ⁊ conteſtās veritatē pacis
⁊ catholice obſeruatōnis: cū ea que
toto orbe diffuſa eſt eccīa xp̄i tenere.
Athelbertus xͦo rex cantuarioruꝫ
poſt regnū tēpale q̄d quinq̄ginta ⁊
ſex ānis glorioſiſſime tenuerat: eter-
na regni celeſtis gaudia ſb̄iīt. At ve
ro poſt mortē ſcī athelberti cū filius
eius ebaldus regni gubernacula ſu
ſcepiſſet: magno teneris ibi adhuc
eccīe crementis detrimēto fuit. Siq̄dē
nō ſolum fidem xp̄i ſuſcipe noluerāt
ſed et fornicatione pollutus eſt tali

qualeȝ nec inter gētes auditā apl's teſtat᷑: ita vt vxorē patris haberet Quo vtroqȝ ſcelere occaſionē dedit ad priorē vomitū reuertēdi. hijs ſi ſb imperio parētis: vel fauore vel timore regio: ſidei ⁊ caſtimonie iura ſuſceperāt Auxit aūt pcellā huiuſcemodi pturbatōnis: etiā mors ſeberti reg' orientaliū ſaxonū Qui vbi regna phenna petēs: tres ſuos filios q̄ pagani pdurauerūt regni tpal' hēdes reliq̄t ceperūt illi mox ydolatrie cū populo ſuo palā ſeruire. Cūqȝ viderēt pontificem laurētiū celebrat' in eccleſia miſſaꝝ ſolēnijs eucariſtiā ꝑplo daē barbara inflati ſtulticia ei dixerunt Quare nō ⁊ nobis porriges panem nitiduȝ quē ⁊ patri noſtro ſaba (ſic eni eū appellaē cōſueuerant) dabas: ⁊ ꝑplo adhꝰ dare in ecc'ia nō deſiſtis? Quibȝ ille reſpōdebat. Si vult' ablui fonte illo ſalutari quo pr̄ veſter ablut⁹ eſt: poteſtis etiā panibȝ ſcīs quibȝ ille pticipauit eſſe participes Sin autē vite lauacrū cōtēmit' nullaten⁹ poteſtis panē vite pcipe. At illi. Nolum⁹ inquīt fontē illū intrare ſȝ tñ pane illo refici volum⁹. Et ſi nō vis aſſētiē nob in tā facili cauſa quā petim⁹: nō poteri' iam in nr̄a puincia demorari. Et furore cōmoti expulerūt eū. ac de ſuo regno cū ſuis abire iuſſerūt. Sed nō multo tpe reges qui pcone a ſe veritatis expulerūt: demoniacis cultibȝ impune ſeruiebant. Nā egreſſi cōtra gentē geuiſſorū in pliū: oīs pariter cū ſua malicia corruerūt. Cū vō laurētius britanniā eſſet relicturus: iuſſit ipſa ſibi nocte in eccleſia beatorū petri et pauli apoſtolorū ſtratū parari. in q̄ cū poſt multas pces ⁊ lacrimas ad deū p ſtatu eccleſie fuſas ad q̄ſcendū mēbra poſuiſſet atqȝ obdormiſſ apparuit ei beatiſſim⁹ aploꝝ pnceps. ⁊ multo eū tpe ſecrete noctis flagellis artioribȝ affidēs ſciſcitaba² apl'ica diſtrictōe: q̄re gregē quē ſibi ipē crediderat relinq̄ret: vel cui paſtorū oues in medio poſitas lupoꝝ fugiēs ipſe dimitteret An mei inq̄t oblitus es exempli: q̄ p puulis xp̄i quos m̄ in indiciū ſue dilectionis cōmēdauerāt vincula. vbera carceres afflictiones ipſā poſtremo mortē: mortē aūt crucis ab infidelibȝ ⁊ inimic' xp̄i: ipē cū xp̄o coronādus ptuli? Hijs beati petri flagellis: ſimul ⁊ exhortationibȝ animat⁹ xp̄i famul⁹ laurētius: mox mane facto venit ad regē: ⁊ detecto veſtimēto quātis eſſet verberibȝ laceratus ei oſtendit. Qui multū ammirās ⁊ inquirēs quis tāto viro tales auſus eſſet plagas infligere? Vt audiuit q̄ ſue cauſa ſalutis eps ab aplo xp̄i tāta eſſ tormēta plagaſqȝ ꝑpeſſus extimuit multū. atqȝ anathematiȝato omni ydolatrie cultu: abdicato cōiugio non legittimo: fidem xp̄i ſuſcep't: ⁊ baptiſat⁹ eccl'ie rebus quātū valuit in omnibȝ cōſulē ac fauere curauit. Ipſe igit' cū ſua gente ex quo ad dominū cōuerſus ē ōmis ſe ſtuduit mādpaē pceptis. Deniqȝ ⁊ in mōſterio beatiſſimi apoſtolorū pncipis eccleſiā ſcē dei genitric' fundauit: ⁊ a mellito epō cōſecrari fecit. Hoc aūt regnāte rege: btūs laurentius archieps regnū celeſte aſcēdit atqȝ in ecc'a ⁊ mōſterio ſancti petri apl'i iuxta pdeceſſorē ſuū auguſtinū ſepultus eſt die quarto nonarū februariarū poſtq̄ mellitus lundonie eps: regimē eccleſie ſuſcepit.

De ſancto gilberto preſbitero ⁊ confeſſore.

Beatus gilbert⁹ in anglia loco qui dicit' ſomptingeā genitus patrē habuit militem Jocelinū noīe: ſtrēnuū quidē viribȝ opulentū facultatibȝ: ⁊ cōſpicuū moribus Mr̄ vō gilberti anq̄ iſte naſceretur vidit in ſōnis q̄ q̄ſi de ſupernis luna in ſuū deſcenderet ſinū Segniter pus ſtudēs: p verecūdia ſeu timore ꝑpam patriā reliq̄t adiens ptes gallicanas: nomē magiſtri acq̄rens ⁊ gradū Ita caſt⁹ ꝑ vixit vt nullus

vniꝙ̄ ipſū tetigiſſe mulierē audiuit
Rediens igiᵗ ad ptes natales: puer-
ros ⁊ puellas inſtruxit tam ſcīa ꝙ̄
moribꝫ: ⁊ adh̄ ſcłares coegit viuere
regulariter Et illi fuerūt ſui ordinis
plāte pmitiue poſtea pꝫ ſuꝰ pronus
eccīaꝝ ſompthngeā ⁊ directoris tūc
tpis vacātiū: ipſū vt ait renitentē
ad eaſdē pſentauit Ipſe vo qcqd ex
redditibꝫ vel alio mō hr̄e potuit: pt
ſola vite ſtipēdia: in paupeꝝ vſus re
ſeruauit Interea gilbertꝰ inuitauit
quēdā de ꝯuerſionibꝫ ſuis: ad orōnē
Et qtiens int pſallendū occurrebat
nomē dei vel dn̄i vel aliqd ſile: flecte-
bat genua Vn̄ ita fatigatꝰ ē clericꝰ
ille: ut iuraret ſe nūꝙ̄ cū ipō oratuꝝ
Poſtea epō lincolnieñ alexādro ad
heſit: cū nūꝙ̄ cure paſtoralis officiū
ptermiſit. Ordinatꝰ itaqꝫ ad ōnes
ſacros ordines gilbertꝰ ita ſcē ſe ha-
bebat: ꝙ in via moꝝ pontē fecit pōti
fici cuiꝰ venerat vitā ymitari. ⁊ ac-
ceptis ab eodē clauibus ligādi atqꝫ
ſoluēdi: eiꝰ penitētiariꝰ licꝫ renitens
factꝰ eſt Cū quidā archidiaconatū ei
offerret rēnuit accipe: dicēs ſe noſſe
aliā viā patiorē ad interitū ¶ Propo
nēs ſcūs ſua paupibꝫ erogaē: puel-
las qſdā in ſompthngeā ab epō añ
imbutas: ſb pariete ecc̄ie ſcē andree
collocauit: eiſqꝫ nc̄caria miniſtrauit
Poſtea accepᵗ laycos maēs qs exte
rioribꝫ ⁊ ſuiorbꝫ negocijs pfecit: ⁊
tā hijs ꝙ̄ illis hītū quēdā hūilitatꝭ
ſigtiue tradidᵗ. ¶ Pꝰ hec multi potē
tes pdia ⁊ fūdos eidē offerētes: p m
tas puincias multa mōſteria ſb eiꝰ
regimine edificare cepeꝛt: inchoante
epō lincolnieñ alexādro: cū rege an
gloꝝ herico ſcdo Pꝰ h̄ adijt capi-
tulū ciſterciēſe vbi tūc forte aderāt pp̄
eugeniꝰ: vt ſe cura gregꝭ ſui exueret
et ipſā mōchis ciſterciēſibꝫ ꝯmittēt
S; dn̄s pp̄a ⁊ abbates aſſerētes hoc ei
nō licē: iuſſus ē ab aplico pſiſtere in
officio. Fertꝭ ꝙ papā voluiſſe ipſū in
archiepm eboraci ſblimaſſe: ſi fama
meritoꝝ q tūc in ipſo cōparuit ſibi
pus innotuiſſet ¶ Frēs vo laycī qs
gilbertꝰ oīm domoꝝ ſuaꝝ cure pfece-
rat ꝯ ipſū egerūt: diffamātes ⁊ obi-
ciētes ei ꝙ eſſꝫ ſacer ordinis ⁊ eccīaꝝ
inſtitucionū ſubūſor. Hoꝝ eni inſo-
lentiā cū argueret: dyabolica ſug-
geſtione īſurrexerūt ꝯ eū Porro gil
bertꝰ aſſeruit pus guttur ſuū fore ſe
candū: ꝙ pmā eoꝝ pfeſſionē ⁊ ordīs
inſtitutōnē mutaēt ¶ Quidā aūt eoꝝ
veniā poſtulātes ad pacē ⁊ ꝯcordiā
redierūt: ſꝫ q ſciſmatꝭ auctores pnci
pales extiterāt: morte indecēti obie
rūt. Cognita vo aduſarioꝝ malicia
ipē rex henricus ſecūdꝰ ⁊ fere oēs epi
⁊ plati: denūciauerūt veritatē rei ſū-
mo pōtifici. Qui reſcribēs indulſit ma
giſtro gilberto ⁊ ſucceſſoibꝫ ſuis: ne
qs ea q ſue religionis erāt ſiñ maiorꝭ
⁊ ſaniorꝭ ptis ꝯſenſu audeat mutare
vel illꝭ ſupaddē: ꝯcedēs eis plenā au
toritatē corrigēdi queciqꝫ de cetero
emerſerit in ordine B ¶ Ob eccīaꝝ
ſuaꝝ nc̄caia citr mare ⁊ vltr diſcurrēſ
ad regū ⁊ pōtificū palacia: aliqtiēs
nō mō verbis impetiꝭ: ſꝫ ⁊ vberibꝫ
Oīa mōſteria ſua eqꝭ dilexit Qndā
monialem igne libidinis eſtuantē
aſpe arguēdo ſanauit Et quēdā frēm
ira agitatū vſqꝫ ad mōſterij deſertio
nē: leui ictu in maximā ꝯuertit mā-
ſuetudinē ¶ Quedā moniał ꝑpoſita
ad extremū vite pducta ꝯualuit: dū
morbo inhibēt gilbertꝰ p vtutē obe
dientie ne accederet C ¶ Tpe q cruce
ſigti ſūt oēs nobiles occidētaliū regi
onū: audiēs pꝫ gilbertꝰ henricū regē
cruce ſignatū: gemēs ait qſi pnoſti
cando. Placuit deo finē ponē rebus.
Qd dictū repbauit euētus. Nā rex
henricus obijt: licet nō in illo itinē.
Imperator fredericus obijt vſus ihe-
ruſalem Et innumeri alij potētes in
illa expeditione defūcti ſūt Magna
tum ꝙ pcibus ⁊ pmijs multimodis
quandoqꝫ denegabat: ſimplici peti-
tioni fratrū vel vnius alicuius iuſti
gratanter ānuebat. ¶ Conqueſtus
eſt aliqn̄ pꝰ refectionē ſe deliquiſſe

p crapulā: cū mirarēt sodales sic vitā poſſe trāſigi humanā Omī tpe a carnib9 abſtinēs tps quadrageſimale a aduētus dn̄i ſine piſcib9 dux. it diſcū paupm quē diſcū dn̄i noſtri vocauit mēſe ſuppoſitū ſp p̄miciis a p̄cipuis cibor ptib9 ipſi guauit. Vaſ ligneis a teſteis: a codiaib9 v teba cornets. Fleuit nōnunq̄ int̄ epulas q ſic oportuit cotidie cadentē reſaciltare naturā. Indumēta habuit nō plura neq3 paucioꝛa in hyeme q̄ in etate. Forma habit9 ei9 erat tunica a palliū in loco fibularū p̄ cōſutū: et inſepabili capucio. P9 cpletā ſeptimā horā: ſup lectū tota nocte nō iacuit ſed ſedit: nō depoſitis diuturnis veſtib9. Et q a tergo nō erat qd oc cipur pendulū ſubleuaret: caput an anterioꝛa depſſit: ut ſic ſōnū fugaret. Tante fuit cpaſſionis: ut cū videret quēdā peccantē vſq3 ad deſperationē a vere poſtea penitētē: lacrimatus eſt coꝛā cūctis p̄ gaudio: a oēs cgaudē monuit. D. P9 hec rotgerum. ſomplimgeaꝫ ex diſcipulo ſibi magiſtrū p̄ fratrā pfeſſionē oꝛdini et loco ſomptingeam rite deuouit. a ſic habitū canonicū apd bulingcoꝛnā ſuſcepit. Profitebat huic rotgēo iā ppoſito: ſanct9 Gilbert9 p omia ſicut patri Interea dū glo ſū martirē thomā cātuarienſis archipſulē vſq3 ad pſcriptōeꝫ rex anglie infeſtaret: accepit Gilbert9 in mōſteriis ſuis. Inſup dedit ei de fratrib3 ſuis comites vie ſue. q̄ ei9 itinerā ſatis circūſpecte dirigerēt. Cū idē ſcūs tūc p̄ua tus ex defectu natuē ſeu lacrimar iun datōe verbū exhoꝛtatōis in monia liū capitulo faceret: vidiſſe ſe teſtat9 eſt lacrimas a maxillis moniar deflu entes. Moꝛbo p inde a ſenio cpulſus migrare: mādauit eccleſiis: ſuā immi nere diſſolutiōꝫ Nocte ḡ natalis dn̄i noſtri: coꝛpis dn̄ica extreme vnctōnis munit9 eſt ſacris In ſpacio ſibi adeo indulto acceſſerit ad eū multi p̄ ſatia aliis: ut ei9 bn̄dictōe a ei9 allocu

tōe cſolarent. Obiit igit ſcūs pater Gilbt9 ſingultātib3 omib3 p̄die nonas februarii ānō dn̄i. MClxxxix. Sepultus autem eſt in monaſterio ſomplingeam inter maioꝛa altaria: vbi ex vtraq3 pte parietis incluſus hinc a viris illic a mulierib3 poſſz adorari. Nō multū p9 obitū ſancti viri qdā canonic9 illi9 oꝛdīs vidit in ſōmis fratrē nup an̄ defunctū: quē cum int̄ cetera de magiſtro Gilberto interrogaret: rn̄t. Nō eſt inqt nobiſcum Altioꝛ tenet eū loc9 Ex q̄ ei inguit. ad virginū choꝛ trāſlat9 eſt Multa āt alia facta a mirabilia p eū dn̄s i vita a p9 moꝛtē ipſi9 opatus eſt: q hic cā breuitatis nō ſūt cſcripta.

De ſancta Doꝛothea virgine

Gloioſa v̄go doꝛothea mr̄ xp̄i ex p̄re doꝛothea m̄re thea pgenita ē de nobili ſanguīe ſenatoꝝ Illis āt tpib3 viguit pſecu° xp̄ianoꝝ i t̄ra rōnoꝝ Vn̄ b̄ts vir doꝛoth ſp̄nēs ydola: romāq3 relinqns cū poſ ſeſſiōib3 tn̄ſfretauit cū vxoē ſua a du ab9 filiab3 criſtena a caliſtena puēit i regnū capadocie ad ciuitatē noīe ceſarea Ibiq3 habitās genuit btāꝫ doꝛotheā q̄ genita moꝛe xp̄ianoꝝ occulte baptizata ē. a q̄dā ſcō epō q̄ nō ei impoſuit ex noīe p̄ris a m̄ris cpoſitū doꝛothea Ipa āt ipleta ſpū ſcō v̄tutib3 et oī diſciplīa ībuta a formoſa valde ſup oēs puellas regiōis illi9 erāt Qd cernēs inimic9 caſtitatis diabol9 a inuidēs: fabriciū p̄ſe illi9 p̄fectū in amoꝛē virgis ſtimulauit. q̄ eā carnali libidine cupiſcēs miſit p ea ſpōſes thē ſaura a res abſq3 cōpoti de t̄mia9 ſibi dare p dote. ipſāq3 legitio thoꝛo ducendā pmiſit Audiēs āt hec v̄go doꝛothea q̄ſi lutū deſpiciēs t̄renas diuitias intrepidā ſe xp̄ō eē deſpōſatā fatebat qd audiēs fabriti9 furoꝛe ſuccenſus in dolium feruētis olei plenū eā mitti iuſſit. Ipſaq3 xp̄i adiutoꝛio illeſa manēte: acſi balſamo vngeret multi paganoꝝ h videtes itra ſe ad xp̄ꝫ cōuertūt. Fabriti9 to credēs to

magicis artibus fieri ipſam indudi
nouē diebꝫ abſqꝫ cibo fecit. Que nec
ſic macerata pulchrior vt añ fuerat
apparuit. Prefectꝰ dixit. Niſi deos in p̄
ſenti adores: eculei penas nō euades
Rñdit dorothea Deū adorabo nō de-
mones Dij em̄ tui demones ſūt. Et ꝓ-
ſtrāta in terram eleuauit oculos ad
celū ⁊ orauit dñz vt oñderet oīpoten
tiam ſuā ⁊ ꝙ ipē eſt ſolus deꝰ ⁊ nō
aliꝰ p̄ter eū Erexit aūt fabritiꝰ colū-
nā ⁊ deſup idolū ⁊ ecce multitudo an
geloꝝ cū impetu veniēs ad eo ꝓ idolū
ↄtriuit ꝙ nec ꝑticula colūne inuenie
bat̃ Et audiuit voceſ demonū ꝑ aera
clamātiū. dorothea cur noſ deuaſtas
Ob h̄ multa milia paganoꝝ ad xp̄m
ↄuertūtur q̄ etiā martirij palmā in-
greſſi ſūt Ipſa ꝟo in eculeo ſuſpenſa
pedibꝫ eleuat̃ ⁊ vncis corpꝰ laceratur
virgis caſtigat̃ flagellis cedit̃ Deide
ad mamillas facule applicate ſūt ⁊
cum h̄ vſqꝫ in extimū ſemimortua in
carcē recluſa ē De mane aūt ꝓducta
ad lucē nec vlla macula vel leſio ap-
paruit. de q̄ etiā p̄ſes mirabat̃ vehe
mēter Et dixit ei Adh̄ reūtē o ame-
na puella: ſat̃ nāqꝫ caſtigata es. et
miſit eā ad duas ſorores ſuas chriſ
ten ⁊ caliſten. q̄ metu mortis a xp̄o
receſſerāt vt ipſe dorotheā ſororē ſuā
ſi ꝓbas eſſet a xp̄o auellerēt. Doro-
thea āt lenit̃ alloquēs eas: abſtulit
ab eis cecitatē cordis ⁊ ad xp̄m eas
ↄuertit Qd audiēs Fabritiꝰ ambas
ſorores dorſo ad dorſū ligari iuſſit ⁊
ad ignē ꝓiici in cupa ⁊ ↄcremari. Et
dixit dorothee. q̄uſqꝫ tu malefica nos
ꝓtrahis? aut ſacrifica vt viuas. aut
mortꝭ ſnīa plecterꝭ. Illa leto vultu
reſpōdit Age q̄cq̄d vis. paſſura ſū ꝓ
dño meo ih̄u xp̄o ſpōſo meo: in cuiꝰ
orto deliciaꝝ roſas cū pomis colligā
⁊ letabor cū ipſo in eternū Audiēs h̄
tirānuſ infremuit. p̄cepitqꝫ vt facies
eius bacuhs ⁊ fuſtibꝫ cederet̃ q̄uſqꝫ
tortores fatigarent̃: vt nec veſtigia
ſanitatis in ipſa appareret Deinde in
carcerē vſqꝫ in extimū duci de mane

āte carcē ꝓducit̃ illeſa a ſaluatore nrō
curata. Et capitali ſnīa a iudice ac-
cepta dū extra muros ducit̃ vidit eā
theophilꝰ ꝓthonotariꝰ regꝭ ⁊ q̄ſi deri
ſorie roſas a viridario ſpōſi ſui de q̄bꝫ
ipſa iā locuta fuerāt: petiuit ſibi mit
ti. Qd illa ſe facturā ꝓmiſit Cū aūt
veniſſꝫ ad locū decollatōis: rogauit
deū pro omnibꝫ qui ad honorē nōis
ſui memoriā paſſionis ſue pagerēt
vt in ōnibꝫ tribulatōibꝫ ſuis ↄſola
rent̃ ⁊ in fine vite ſue ↄ̄tritionē ⁊ re-
miſſionē omniū peccatoꝝ ſuoꝝ obti
nerent. Mulieres aūt parientes ⁊
nomē eius inuocātes celerē ſentirēt
releuationē. Et ecce vox de celo audi
ta ē Veni electa mea veni ſpōſa mea
Omnia em̄ que petiſti impetraſti ⁊
fiant Inclinata autē ſancta virgine
ad ictum ſpiculatorꝭ: apparuit pul-
cerrimꝰ puer nō plꝰ ꝗ̄ quatuor an
norū purpurā indutus ⁊ diſcalciatꝰ
⁊ criſpo crine in. cꝰ veſte ſtelle auree
ſparſe fuerāt. ferēs in manu ſua ſpor
tulam cū tribus roſis ⁊ totidē malis
Cui dorothea dixit Obſecro mi dñe fe
ras eas theophilo ſcribe Quo dicto
decollata eſt ꝟgo xp̄i ⁊ perrexit ad ſpō-
ſū ſuū viij. ydꝰ februarij Theophilꝰ
āt ſtabat i palaō p̄ſidis: ⁊ ecce puer
apparuit. ⁊ ſuſtulit eū in ꝑtē dicens Has
roſas cū pomiſ mittit tibi ſoror mea
dorothea de ſponſi ſui paradiſo. Puer
vero diſparuit: q̄ angelꝰ eſſe de celo
miſſus nō dubitat̃ Mox ille celeſti
odorē repletꝰ oīa terrena ſpreuit ⁊ cla
mauit ſe eſſe xp̄ianū laudando xp̄m
deū dorothee. qui in menſe februario
dū magna frigora terrā ↄ̄gelāt: nec
aliq̄d virgultū frondibꝫ veſtit̃: roſas
⁊ poma q̄bꝫ vult mittē potēs eſt. Ex
ipſiꝰ q̄ppe Theophili aſſertione ⁊ p̄-
dicatione ferme tota ciuitas ↄuertit̃ Vi
dens aūt h̄ tirānꝰ Theophilū pluribꝰ
tormētoꝝ generibꝫ q̄ Dorotheā crucī
auit Vltiō vero i ꝑtes minutas ſuc
cidi p̄cepit ⁊ volatilibꝫ celi ꝓiici Theo
philus aūt ꝑmitꝰ ſacro baptiſmate
renatꝰ miſtico corpi ⁊ ſāguini Iheſu

xp̄i cõmunicauit ⁊ sic ad xp̄m p̄rexit
Alibi legit̃ q̄ postq̄ Theophilus cõ
uersus fuit iudex ei ait Tu scolastic⁹
noster ⁊ aduocatus: in causis xp̄ia
noꝝ hactenus hostis fuisti: ita dece te
ro esto aut multa patieris Cõsule ti
bi ⁊ domui tue ⁊ puerꝭ ⁊ reb⁊ R̄ndit
ille. Et ĩna caduc̃ pfero. Ob h̄ suspē
sus est in eculeo Tūc ait Nō fact⁹ sū
xp̄ianus. qz in cruce xp̄i suspēsus. et
ideo gratias ago Ob h̄ latera ei⁹ vn=
gulis laniāt̃ ⁊ lāpades ardētes im=
poni iubent̃. Theophil⁹ nihil aliud
clamauit nisi Jh̄u xp̄e miserere mei.
Ob hoc tortus est. et tortorib⁊ deficiē
tib⁊ cū ipē staret imperterrit⁹ tūc de
collat⁹ ē deo gratias agēs. Et sic .xj.
hora ɔduct⁹ pmeru̇t equalē cū illis
accipe mercedē q̄ a prima hora vsq̄
ad .xj. operati sūt In die Dorothee v̄
ginis celebrat̃ festū eius qd erit sin
gul̃ annis in crastino scē Agathe v̄.

Passio sancte Apollonie virginis

Tempore Juliani imperato=
ris fuit vir qdā nobilis de vr
be romana de gn̄e senatoru⁊
noīe apolloni⁹. q̄ hūit vxorē noīe di
nā. genuitq̄ ex vxoē sua filiā. nomē
matris iponēs eidē. Eo tp̄e maxima
fuit psecutō xp̄ianoꝝ Apparuit autē
apollonio āgel⁹ dn̄i dicēs illi q̄ten⁹
ad btūm policarpū cum filia pperaꝛ
ret ⁊ ab eodē scm̄ baptisma susciperet
Quo facto policarpus filiā vocauit
ex patris noīe apolloniā. Apparuit
interū dn̄s apollonio p̄dicēs ei. quo=
modo multa oporteret eū cū filia p fi
de sustinere. Jllo ergo a Juliano ī=
patore p fide perempto: sequēti die
p⁹ mortē apollonij iulian⁹ cesar iuſ=
sit sibi btā⁊ apolloniā p̄ntari. Cui di
xit Quia nobilis es ut tota tua te=
tat parentela cogita de parentū tuo
rū morte pessima quō mat̃ tua suf=
focata sit a dyabolo. ⁊ pater tu⁹ de=
collat⁹ est. ne et tu peas sicut illi Au
diēs h̄ btā apollonia dixit cesari Ne
scis q̄ scriptū est. Siue viuim⁹: dn̄o
viuim⁹. siue morimur: dn̄o morim̄.
Et vnicuiq̄ reddit̃ premiū ſm suū
laborē. Ergo mater mea recepit pre=
miū a dyabolo. cui⁹ se obsequio mā
cipauerat: qd est eternū suppliciū.
Pater me⁹ feliciter vixit. ⁊ in xp̄o cō
stanter triūphauit: ideo regnat cū
illo in eterno angeloꝝ ɔsortio Audiēs
impator verboꝝ affluentiā ⁊ v̄ginis
ɔstantiā dixit. Elige tibi vnū e duo=
b⁊. aut sacrifica dijs ⁊ bene tibi erit in
domo nostra. ā morte turpissimā mori
eris sicut parentes tui: ⁊ oēs diuiti
as tuas simul ⁊ patrimoniū dissipa
bo Apolloīa respōdit Diuitie iste trā
sitorie sunt sed sunt alie diuitie que
eternaliter pseuerant in celis quas
dn̄s me⁹ ihesus xp̄s abundanter su
is distribuit in eternū. Tunc impa=
tor iussit eam virgis cedi: ut animū
eius a fide ihesu reuocaret Jlla autē
in tantis penis gratias deo agebat
Videns autē cesar q̄ animū ei⁹ mu=
tare non posset: iussit eam in eculeo
suspendi ⁊ viuam excoriari: ⁊ de car
ne ei⁹ particulas scindi. Jpsa vero in
eculeo suspensa clamauit ad dn̄m di
cens Miserere mei dn̄e ⁊ cōforta me
ut certare valeam fortiter cōtra ini=
micū Hijs dictis statim āgel⁹ domi
ni venit cum impetu magno ⁊ liberā
uit eam ⁊ fregit lignum in quo pēde
bat. ⁊ multi pagani ceciderūt ī terrā
⁊ mortui sūt. h̄ ⁊ multi in xp̄m credi
derūt. Tūc iussit eā cesar incarcerari
vsq̄ in crastinū. Altera autē die fec̄
sibi eā p̄ntari: ⁊ dixit ei Crede apollo
nia ī deū meū iouē ⁊ sacrifica. q̄ rn̄t. n̄
debes dicere deū sed demoniū cui⁹ mi
nister es cū eo eterna supplicia possessu=
rus. Audiēs hec īpator furore reple
t⁹: eā duci iussit in ortū feraꝝ ut ea⁊
bestie morsu crudeli lacerarēt Vidēs
āt v̄go btā horribiles leonū facies ce
teraꝝq̄ bestiaꝝ ferocitatē timuit: ⁊
muniēs se sig̃ scē cruc̃ orabat d. Dn̄e
de⁹ q̄ liberasti danielē de lacu leonū. li
berā me ne trādar hijs bestijs ī rapinā
Et ecce moꝝ bestie ferocitate deposita

acceſſerũt ad eã tanq̄ catuli mãſue ti ponẽtes ſe circa eã ¶ Qđ videns im peratoꝛ acrioꝛi repletus furoꝛe iuſſit eã iterũ ſibi pñtari dicens. Abnega xp̄m tuũ ⁊ adoꝛa deũ meũ: alioquin moꝛte crudeliſſima morieꝛ. Que re ſpõdit. Quamdiu vixero in hac fra gili vita: lingua mea ⁊ os meũ non ceſſabũt pnũciare laudẽ ⁊ honoꝛem ſpõſi mei ihũ xp̄i. Quo audito iuſ ſit duriſſios ferreos ſtipites parari et in igne duros fieri ⁊ pacutos: ut ſic dẽtes eiꝰ p tales ſtipites ledereñ vt radices dentiũ cũ foꝛcipe radicitꝰ eruerentur. Jn illa hoꝛa oꝛauit btã apollonia dicens. Dñe ihũ xp̄e p̄ces coꝛ te ut quicũq; diẽ paſſionis mee pegerint. ac huiꝰ doloꝛꝭ mei acerbi tatẽ recoꝛdati fuerũt cũ deuotõe: dolo rem hmõi dentiũ aut capitis nunq̄ ſentiãt paſſiones ¶ Audiens impa toꝛ q̄ a laude dei nõ ceſſaret: iuſſit am putari linguã eius ne vltra p̄dicaret Jpſa vero in coꝛde oꝛauit ut p̄ces eiꝰ deus q̄ eſt oĩm cõditoꝛ exaudiret. Et ecce angelꝰ dñi cũ magna luce appa ruit: ⁊ eã nimia claritate circũfulſit di. Apollonia ſoꝛoꝛ mea exaudita ẽ orõ tua. Et poꝛtauit ei lrãm aureis lrĩs ſcriptã que orationes ſuas exau ditas foꝛe a dño cõtinebat. Jn illa hoꝛa q̄ngẽti homines cõuſi ſũt ꝓpter miracula q̄ viderũt. Vidẽs ãt impa toꝛ q̄ tot hoĩes cõuſi ſũt ad dñm ĩ ira cũdia mag̃ arripuit gladiũ ⁊ beatã apolloniã crudeliꝭ manu ꝓpria pfo rauit. ⁊ ſic cũ palma mrĩi ſancta illa aĩa migrauit ad xp̄m Et ecce multi tudo exercitus angeloꝝ ducens illã ſcãm aĩam q̄ a multis xp̄ifidelibꝫ vi ſa ẽ in colũbe ſpẽ ad regꝫ celoꝝ aſcen diſſe. Scũs autẽ policarpꝰ coꝛpꝰ btẽ virginis vna cũ coꝛpoꝛe patris ſui ſepeliuit.

¶ De ſancta Euſraxia v̄gine.

IN diebꝫ theodoſii impatoꝛis fuit vir quidã in regia ciuitate ſenatoꝛ noĩe antigonꝰ. eãtq; impatoꝛi gñis ſocietate cõiũctus: in ſermone ſapiẽs ſi[?]ta ope. ⁊ tõ ſp̄ p̄ci pue ſuadẽs. Hic accepit vxoꝛẽ gñe ꝓpo ex eodẽ ĩpiali ſãguine deſcẽdẽtẽ; cui nomẽ erat euſraxia: religioſa ac timẽs deũ ⁊ ad eccĩas ſp̄ vacãs: ⁊ p̄ ces deo offerẽs cũ lacrimiſ. Dataq; eſt eis filia quã vocauerũt mrĩs noĩe eu ſraxiã. Tũc dixit antigonꝰ euſraxie. Noſti ſoꝛoꝛ mea q̄ nihil diuitie ſũt niſi vanitas tm̄ hꝰ ſeculi tpalꝭ Octo ginta nãq; annis tẽpus noſtꝝ ĩple tur. Supuenientẽ ruina diuitie in celo poſite p infinita ſecula timentibꝫ deũ manẽt. ⁊ nos p̄uamꝰ noſipõs ab ip ſis diuitiis: mũdanis cogitatõibꝫ ob ligati: nihil aĩabꝫ nrĩs vtilitatꝭ acq̃ rẽtes. Vnã filiã p deũ acq̃ſiſſe nobis ſufficiat: ⁊ nequaq̄ cõuciamꝰ vlteri us in infelicitate ⁊ miſeria ſeculi. Et dixit euſraxia. Vere dñe ſepiꝰ ſupplicaui deũ ꝓ hac cauſa ut coꝛ tuũ illu minaret ⁊ h̃ tibi pandẽ nõ p̄ſumpſi Feſtina ergo multa dare paupibus vt cõſiliũ tuũ nõ inueniaꝭ infructuo ſũ. Cũ igiꝭ antigonꝰ adeptus eſſꝫ op timam cõuerſatõẽ ⁊ multa paupibꝫ erogaſſet: vnũ ſolũmõ viuẽs annũ poſtq̄ ſue renũciauit vxoꝛi: ſepultꝰ eſt in pace. ¶ Jmpatoꝛ vero pſua ſit vxoꝛi antigoni: ut filiã ſuã euſra xiam ſenatoꝛi cuidã ditiſſimo daret vxoꝛẽ Et factũ eſt ut euſraxia arras acciperet Jnfãtula vero erat q̄ſi annoꝝ qnq; ¶ Poſt aliquantũ aũt tẽpus cogitãs ipẽ ſenatoꝛ ut vxoꝛẽ antigo ni ſibi quererẽt copulari: pſuaſit augu ſte: ut euſraxie cõiugii v̄ba pnũciaret Que cũ hec audiſſet amare fleuit: ⁊ nullo mõ cõſentire voluit. Cognoſ cens aũt impatoꝛ quod fuerat actũ grauiter motus eſt cõtra auguſtã. Tunc euſraxia cognoſcẽs quia mag na triſticia ꝓpter eam inter impato rẽ ⁊ auguſtã fuiſſꝫ effecta: de ciuita te diſpoñebat diſcedẽre: ⁊ flenſ dixit eu ſraxie filie ſue. Filia mea: habemꝰ in egi pto copioſã ſubſtãtiã veniamꝰ illuc q̄ oĩa mea tua ſũt. Venerũt igr̃ in

interiorē debapdã cū miniſtris ſuis habētes curam ſuaꝝ rerū. Que etiā illic vacātes ad ſāctuaria: ⁊ multas oblationes offerētes: circuibāt monaſteria viroꝝ ac mulierꝝ: et multas elemoſinas erogabāt. Erat aūt monaſteriū in vna ciuitate hñs ſorores centūtriginta: in q̄ nemo guſtabat vinū: aut oleū: aut pomū: aut vuas aut ficus: aut aliq̄d eoꝝ q̄ terre vbertate naſcūt. Q̄d mōſteriū Euſtaxia diligēs ꝓpter mirabilez cōuerſationem earuz ſepius ad ipſas ꝑgebat thymiama illic offerēs ⁊ cereos. Nichil enim aliud ſorores ab ea vel ab aliq̄ accipe volebāt. Vna vero dierꝝ dixit abbatiſſa Euſtaxie infanti tēptando. Dña mea Euſtaxia: diligis monaſteriū noſtrū ⁊ oēs ſorores? Illa reſpōdit. Etiā dña ⁊ diligo vos. Dicit ei rurſū. ſi nos diligis: eſto nobiſcū in noſtro ſcemate. Cui infantula dixit. Vere ſi nō ɔtriſtaret mat mea: vlterius nō egrederer de loco iſto. Dicite mihi. Vos quē diligitis: me an aliū? Ille vero dixerūt. nos te diligim⁹: ⁊ xp̄m noſtrꝝ. Puella rñdit. ego vos diligo: ⁊ xp̄m veſtrꝝ. Necdū aūt ſeptē ānos impleuerāt: cū loqueret hmōi verba. Dixitq̄ʒ ad matrē ſuā. Ego hic manebo cū abbatiſſa ⁊ ait abbatiſſa puelle. Vade dña in domū tuā. Nō enī hic q̄ſq̄ȝ manē p̄t: ni ſe deuouerit xp̄ō. Cui illa rñt. vbi ē xp̄s? Illa vō gratanter ei dn̄icā ymaginē demōſtrauit. Pergens vō Euſtaxia oſculata eſt dn̄icā ymaginē ⁊ ɔuerſa dixit abbatiſſe. Vere ⁊ ego me voueo xp̄ō: ⁊ vlteri⁹ cū dña mea matre nō vadā. Dixit ergo abbatiſſa matri ei⁹. Dña mea dimitte hāc puellā hic: video enī q̄ gr̄ā dei illuxit eā. Surgēs g̊ Euſtaxia ⁊ aſſumēs filiā ſuā: ad ymaginē dominicā eā pduxit dicēs. Dñe ih̄u xp̄e habeto curā hui⁹ infātule: q̄ te ɔcupiuit ⁊ tibi ſe ɔmēdauit. Et ɔuerſa ad filiā ſuā dixit. Euſtaxia filia mea: dñs q̄ creauit oīa viſibilia ⁊ inuiſibilia: quiq̄ʒ fūdauit orbē terre: ipē te q̄ʒ in

ſuo timore ɔfirmet. Et cū h̄ dixiſſʒ in man⁹ abbatiſſe eā tradidit. ⁊ flens pectuſq̄ʒ tundēs ita receſſit a mōſterio q̄ oīs ɔgregatio cū ipſa fleret. Alia vō die abbatiſſa Euſtaxiaʒ introduxit in mōſteriū: ⁊ facta orōne ſup eā induit veſtimēto mōchali. Poſt⁹ paucos aūt dies euocās abbatiſſa matrē puelle. Dixit ei ſecrete. Si vis cogitaē ꝓ hac infātula cogita. Vidi enī in ſōnis antigonū virꝝ tuū in magna gloīa ɔſtitutū. ⁊ rogauit dn̄m vt egrediaris de corpore ⁊ deinceps ſis cū illo. Que mox aduocās filiā ſuā hec eidē enarrauit eiq̄ʒ dixit. Ecce omnē ſbſtantiā meā et patris tui dedi in man⁹ tuas: diſpēſa eā pie vt celeſtez poſſis habere hereditatē. Audiens hec Euſtaxia a matre ſua cepit ingemiſcē ⁊ flere dicēs. Ve michi. q̄ ꝑegrina ſū ⁊ orphana. Dicit ei mater ſua. Filia habes xp̄m: nec ꝑegrina nec orphana es: habes aūt ⁊ dñam abbatiſſam ꝓ matris officio. Feſtina implere q̄d ꝓmiſiſti. Deuz time ⁊ dñas ſoroēs honora: ſerui eis cū hūilitate. Nūq̄ȝ dicas ī corde tuo. De ſāguine regio orta ſū: ⁊ debēt m̄ ſeruire. Pauꝑcula eſto in terra: vt in celo diteris. Hec ⁊ alia p̄cipiēs filie ſue: tercia die defūcta eſt: ⁊ ſepelierūt eam in mōſterio. Audiēs autē impator q̄ mortua eſſet Euſtaxia vxor antigoni: euocās ſenatorē cui deſpōſata erat filia eius Euſtaxia nūciauit ei dicēs. q̄ puella eſt ī mōſterio. Ille vō rogabat impatorē vt ꝑ veredariū ſcribēt puelle vt ad ētatē veniret: ⁊ nuptias celebrarēt. Suſcipiens aūt Euſtaxia impialē ep̄lam ⁊ relegēs derifit: eiq̄ʒ ꝓpria manu ſic reſcripſit. Dñe impator: hec ſua res ancille tue: vt reſpuēs xp̄m hōini corruptibili ⁊ vermibꝫ cōſumēdo coniungor qui hodie eſt ⁊ cras nō eſt? Abſit ab ācilla tua vt hāc iniq̄tatez faciā. Supplico ergo tuā ꝑtātem vt memoriā parentuʒ meoꝝ habeas ⁊ omnē ſubſtantiā depenſes paupib⁹

ſimul ⁊ orphanis ac vniuerſis eccle
ſijs. Ora pro ancilla tua: vt merear
xp̄o ſeruire Jmpator igit̄ cū ep̄lam
accepiſſet: conuocās omnē ſenatū ⁊
patrē ſponſi euſraxie: iuſſit eā coraꝫ
omnibꝫ relegi. Jlli vero audientes
omnes lacrimis ſūt repleti: et velut
ex vno ore dixerūt: Vere religioſoꝝ
pn̄tū r̄ligioſi ſūt filij. ſcē radic̄: ſcūs
eſt ramus Et oīs glorificauerunt
deū. pro puella pariter orauerūt: ⁊
neq̄ꝙ ſenator ille eſt viſus importu
nus Jmpator ḡ cūcta diſponēs pie
⁊ res puelle bene diſtribuēs: defun
ctus ē ⁊ ipē. ⁊ cū ſuis patribꝫ ſepul
tus ē in pace Eufraxia vō magꝭ
ſeruiā dō ꝯuerſabat̄ abſtinēs ſe vlt̄
mēſurā ſuā. Erat em̄ ānoꝝ duodecī:
⁊ ad ētaīna ſe fortit̄ exercebat. Et pᵒ
q̄dē a veſpa vſq; ad veſpaꝫ ieiunabat
Deinde pꝰ biduū poſtea vō pꝰ triduū
comedebat. Nulla alia pter illa tri
dimū mūdabat ⁊ cubilia ſoroꝝ ſter
nebat: ⁊ aquā implebat q̄ ad coq̄nā
portaret̄ Hec aūt ꝯſuetudo erat in
mōſterio. Si ꝯtingerit aliquā ſoroꝝ
a dyabolo temptari p ſomniū: mox
abbatiſſe pandebat Jlla vō cū lacri
mis poſtulabat deū vt dyabolus ab
illa recedēt: iubebatq; vt lapides por
taret. ⁊ ſub ſtratū ſuū ſubſagū ⁊ ci
nerē ſup cilicū ſpargēt: ⁊ ita dormi
ret vſq; in diē duodecimū. Vna vō
dierū a dyabolo ipſa euſtaxia temp
tata eſt: ⁊ ſuppoſuit ſub ſtratu ſuo
cinerē. Qđ vidēs abbatiſſa: orauit
pro ea dicēs Deus qui creaſti eā: ſcđm
volūtatē tuaꝫ: tu eam in tuo timore
cōforta. Dixitq; euſtaxie. Filia mea.
ecce pugnare cepiſti: viriliter age ⁊
coroneris Poſt paucos vero dies
denuo tēptata ingreſſa eſt ad abba
tiſſam: ⁊ indicauit ei cauſam. Que
dixit illi. Non hoc ptimeſcas filia:
bellū eſt dyaboli: quo ꝯtra nos miti
tur. Certa itaq; fortit̄: ⁊ īmobili p
ſiſte animo: ⁊ nō pualebit aduerſū
te. Et interrogauit eam dicēs Poſt
quos dies comediſti filia? Que rn̄t

Poſt tres dies dn̄a mea. Dixit ei ab
batiſſa. Adice adhuc vnū diē. Qđ
⁊ libēter fecit Cūq; facta fuiſſ;
ānoꝝ viginti: tūc potius etate cōfor
tabatur ⁊ pualebat Erat em̄ nimis
ſpecioſa tāq; vera matrona ⁊ ex ſan
guine regio pcreata. Denuo ſiquidē
temptata indicauit abbatiſſe cauſā
Dixitq; abbatiſſa. Noli timē filia:
deus tecū eſt Erat aūt in aula mo
naſterij aceruus lapidū. Volensq;
abbatiſſa tēptare euſtaxiā cū denuo
temptata eſſet ⁊ ad maiorē obedien
tiam puocaē: dixit ei. Lapides iſtos
hinc tranſporta: ⁊ pone eos iuxta
clibanū. Erāt autē ⁊ grādes lapides
inter eos quos due ſorores vix po
terant agitaē Jlla vero ſup hūeros
ſuos accipiebat eos nulliꝰ adiutorio
opꝰ habēs: nᶜ dixit adiuuet me alia
ſoror: neq; dixit grādes ſūt lapides
nō pualeo: nec dixit ieiuna ſū ⁊ deſi
cio ⁊ opus grādē ē: ſꝫ cū fiducia iuſſi
onē p obediētiā ipleuit Alia vero
die abbatiſſa dixit ad eā Nō ē iuſtū
vt lapides iſti iux̄ clibanū ſūt poſiti
ſed tolle filia ⁊ reuoca eos in locum
ſuū Jlla vero ꝯfidēter iuſſionē abba
tiſſe ꝯpleuit: h̄ āt opꝰ p viginti dies
iuſſit eā facē vt eiꝰ pacientiā cōproba
ret. Dixitq; ei poſt hec abbatiſſa Di
mitte filia hoc miſteriū. ⁊ tollēs fari
nā coque panes in clibano: vt inue
niatis ad veſperā in miſterio ſoroꝝ
qđ ipſa letāter ꝯpleuit. Poſtmodū
ingreſſa nūciauit abbatiſſe tēptati
onē dyabolicā ſibi p ſomniū factū:
eāq; rogauit vt ſibi pdāpet: q tenꝰ tō
ebdomada ſine cibo pſiſtēt Cui abba
tiſſa dixit Fac qcq̄d videret̄ tibi facile
filia mea. Cepit ḡ tō ebdomada ieiu
naē: ⁊ neq; pſallēdi officiū dereliq̄t:
neq; ſcāꝝ miſteriū Fuit inter
eas ſoror q̄dā noīe ḡmana: quā dice
bāt ex ācilla exortā. Hꝫ inuidia ducta
adūſus euſtaxiā: dixᵗ ei ſecrete Tāq̄
oīm maloꝝ īpoſtrix ⁊ oī calliditate
plena. q̄s neſciat ꝙ ſb īgenio h̄ agꝭ
vt pꝰ pauſacōꝫ abbatiſſe tu ei ſuccē

das. Q̄d illa audiens proſtrauit ſe
ad pedes eius et dixit ei Ignoſce m̄ dn̄a
mea: et ora ꝓ me. Cognoſcēs āt ab-
batiſſa qđ fuerit factū: germanā co
rā oībꝫ vō̄uit: eiqꝫ dixit Ancilla neq̄
et a deo exēnea: quid tibi nocuit euſra
xia qꝛ feſtinaſti ſtudiū ei9 obrūpe.
Cui multū ſupplicabat euſraxia: q̄te
n9 illi venia largiretur. Quadā die
cū euſraxia ad hauriēdā aquā deſcē
diſſet ad puteū: arripuit eā diabol9
cū lagena et deiecit deorſū in puteū.
Erecta vero ab aq̄ ita clamauit: xp̄e
adiuua me. Et ꝯcurrētes ſorores cū
abbatiſſa exerunt eā de puteo. Que
ait. viuit xp̄s me9 qꝛ nō vinces dia-
bole: nec pco tibi Vſqꝫ nūc q̄dē vnā
lagenā portabā cū aq̄ in coq̄nā: ab
hac vō die cū duab9 lagenis aquaꝝ
portabo. Cū q̄dā vice ligna incidiſſꝫ
colligauit manū ei9 diabolus: et vſqꝫ
ad e9 calcaneū ꝓtrixit: et ꝑuenit vſqꝫ
ad tibiā. Cūqꝫ illa vidiſſꝫ vuln9 et ſā
guinē effuſū: in t'raꝫ ꝓſtrata eſt. Fit
clamor et ꝯcurſus oīm. Illa vō reſpi
ciēs abbatiſſaꝫ dixit. Noli flere m̄r:
aīa nāqꝫ mea ī me ē. viuit dn̄s me9
nō req̄eſcā: donec officiū meū ꝯpleā.
Rurſus alia vice dū aſcēdēt ī q̄d-
dā ſolariū: arripiēs eā diabol9 p̄cipi
tauit deorſū. Cōcurrerūt ſorores: cre
dētes eā mortuā iueniē. Que ſurgēs
ocurrit eis et dixit. Viuit domin9. qꝛ
nec quō cecidi noui: nec quō ſurrexi
Iteꝝ inimic9 volēs eā occidē ollā
feruētē ol9 hn̄tē in q̄ coq̄ba[t] ut effun
deret coctoꝝ ī vaſa ſingl'aꝝ: obligatꝭ
pedibꝫ a diabolo retrorſū corruit Illi
uſqꝫ olle coctio ī faciē e9 cecidit Que
ſtridēs ſororibꝫ dixit. Sic aq̄ frigida
venit in faciē meā. Erat āt in
mōſterio q̄dā mlier hn̄s ſpm̄ p̄ncī-
palē demō[n]: ligatiſqꝫ maībꝫ ſpumā
faciēs et dētibꝫ ſtridēs multuꝫ clama-
bat Ita ut oīs audiētes eā timore
ꝯciderēt Quapropt' nec p̄ualebāt ſe
iūgē ad eā: ut ei l' cibū offerrēt Qua
dā āt vice mlier q̄dā infantē circiter
octo ānoꝝ paliticū ſurdū et mutū ad

duxit ad ianuā mōſterij ut ꝓ ſalute
ipi9 oraret. Dixitqꝫ abbatiſſa euſrax
ie Vade ſuſcipe infantē a m̄re eius: et
defer huc Illa vō egreſſa et vidēs infā
tulū: miſerata ſup eū et īgemiſcēs ſi
gnauit eū dicēs. Q̄ te creauit: ſanet
te fili. Et ꝓtin9 ſanat9 ē. Q̄d audiēs
abbatiſſa: dix[t] euſraxie Filia mea vo
lo ut huic vexate quā hēm9 hic ī mō
ſterio cibos offeras: ſi ñ times eā Cui
illa rn̄t. Nō timeo dn̄a mea q̄cq̄d m̄
p̄cipis. Sumēs ḡ q̄ddā vaſculū mi-
ſit in i[d] legumē et frḡmē panis: et ob
tulit ei. Illa vō ſtridēs et vaſculū ap
p̄hendēs: volebat illđ ꝯſtringē Euſra
xia vō app̄hēdēs man9 ei9: dixit ei Vi
uit dn̄s ſi te in t'rā poſuero: tollā vir
gā dn̄e abbatiſſe et ſic te flagellabo
ut nūq̄ h' agē audeas. Illa vidēs qꝛ
p̄ualuiſſꝫ euſraxia: vexare q̄euit Tūc
ait illi Sede ſoror cōede et bibe: et noli
turbari Q̄d et fec̄. Rurſus āt germa
na īuidia mordebaſ: dicebatqꝫ ſoro
ribꝫ. Niſi fuiſſꝫ euſraxia: nō īueniret
alia q̄ ei cibū offerret. Sumēs ḡ cibos
acceſſit ad vexatā et dixit ei. Accipe ci
bos ſoror et cōede. Illa vō ꝯtinue exi
liēs in eā veſtes ſcidit: et ꝯterēs eā ꝓ
iecit in t'rā: et cepit mādūcaē carnes
ei9 Clamore ḡ facto et nulla p̄ſumēte
ei appropinq̄re: currēs Iulia ad coq̄
nā dixit euſraxie Feſtina dn̄a. qꝛ ſo
ror Germana dilacerata ē a vexata.
Accurrēs igr̄ Euſraxia: eripuit ab ea
germanā cruētatā et vlceratā: et dix[t]
ei. Ab hac hora ſi maligna fuerꝭ ꝯtra
dn̄as ſororēs. tollā v'gā abbatiſſe: et
ſine mīa te flagellabo. tūc dix[t] abba
tiſſa euſraxie Ecce xp̄s dedit tibi ꝑtā
tē ꝯtra hos demōnes: ut eijcias eos Au
diēs h' euſraxia: miſit cinerē ſup ca-
put et ꝓſtrata in t'rā: clamauit dicēs
Que ſū ego infelix et īmūda ut demō-
nē tātū expellā: quē vos orātes ꝑ tā
ta tēpa nō potuiſtis expellē. Dix[t] ei
abbatiſſa Filia mea euſraxia: te ſu-
ſtinebat h' op9: qꝛ copioſa ē merces
tua in celo. Tunc illa ingrediēs mō
ſteriū: ꝓiecit ſe an̄ cornu altarꝭ: ſup

plicās ut de excelſo daret̄ vexate au
xiliū ⁊ ſanaret? Et ſurgēs ibat ad ve
xatā: dicēs ei· ſanꝫ te dn̄s iħs xp̄s q̄
te creauit Et mox ut ſignū crucis fec̄
in eꝰ frōte: demō clamauit corā oibꝰ
O quō ab iſta īpoſtrice ⁊ fallace ex
eo ab ea? Habitās in ea plimos an
nos exegi ⁊ nullꝰ me expellē potu^t· ⁊
h̄ īmūda ⁊ luxurioſa conat̄ pſeq̄ me
Cui eufraxia dixit· Nō ego te pſeq̄r
ſed xp̄m oīm deꝰ Dicit ei demō ·n̄ ex=
eo īmūda Nō ei accepiſti ptātē eiiciē
di me Eufraxia di· Ego īmūda ſū et
omi malig̃tate plena: tu q̄ꝫ teſtaris
Verūtamē iubēte dn̄o egredē ab ea
Nā ſi ſūpſero baculū abbatiſſe fla=
gellabo te ⁊ expellā· Mox ḡ cepit ce
dere ⁊ demō dixit· Nō poſſū exire ab
ea· q̄d me pſeq̄ris? Eufraxia v̄o ↄmi
nāte ⁊ demōne reſiſtēte: reſpiciēs in ce
lū dixit· Dn̄e iħu xp̄e· noli me ↄfun=
dere in hac hora: ut nō me vincat iſte
demō īmūdꝰ· Et ſtatī ſpumās ⁊ ſtri
dorē facto clamās voce mag̃ egreſſus
eſt a muliere: ⁊ eadē hora ſanata eſt·
IN Ab illa v̄o hora āpliꝰ ſe hūilia=
uit eufraxia ⁊ ſine ſōno tota nocte p
ſiſtebat· Vna dierꝫ abbatiſſa vidit
viſiōꝫ: ⁊ dixit ſororibꝫ· Eufraxia nos
deſerit: cras ei hac vita p̄uabit̄ Vidi
em̄ q̄ſi duos q̄ſdā boni ſcematis vi=
ros huc aduenientes ⁊ q̄rētes eufraxi
am tollē: dixerūtq̧ m̄· dirige illā: q2
rex ea opꝰ habꝫ· Hn̄s ḡ mox eā aſſu
mētibꝫ: q̄dā porta cuiꝰ glaꝫ enarrare
nō valeo ſpōte nobis apta eſt· ⁊ in
greſſe vidimꝰ inenarrabile palaciū
miſteriū Et ego q̄dē anteriꝰ appropi
q̄re nō potui Eufraxiā aūt aſſumētes
ſecū obtuler̄t dn̄o ⁊ pcidens adorau^t
eū· Vidi illic dena milia multoꝝ an
geloꝝ· ac multitudinē ſcōꝝ ienarra
bilē ⁊ oms ſtabāt illā reſpiciētes Et
vidi· ⁊ ecce mat̄ dn̄i aſſumēs eufraxi
am duxit eā ad thalamū nuptialeꝫ
vbi corona decor̄ pabat̄ ei· Et audi
ui vocē dicēteꝫ eufraxie· Ecce marces
tua· Nūc itaq̧ pgē: pꝰ duos dies ve
nies frui hijs ſeculis infinit̄· Hodie
eſt dies ex q̄ viſionē vidi: cras ei mo
riet̄ eufraxia· Qd cū eufraxie a iulia
ſorore ſecrete intimatū fuiſſꝫ: pciēs
ſe in pauimētū: clamabat dicēs Cur
dn̄e abbreuiatꝰ es me peccatricē ⁊ peg̃
nā? Cur deſpexiſti me? Ecce adeſt tē
pus cū debebā cū diabolo certare: ⁊
aīa mea nūc a me expetit? miſericors
eſto in me āc̄illa tua dn̄e iħu xp̄e· Di
mitte me adhuc vl̄ vno āno ut defle
am pctā mea· q2 ſine pn̄ia ſū: et non
eſt in me opꝰ ſalutis· Nemo in infer
no cōfitebit̄ tibi: nō eſt pn̄ia in ſepl̄
chro: nō pn̄t pꝰ mortē lucerne p̄ua=
lere: nō ei q̄ in inferno ſ̄t laudabūt
te dn̄e: ſed viuētes laudabūt nomē
ſanctū tuum· Dona mihi adhuc vl̄
vnū annū ut penitētiā agā: q2 deſo
lata ſum ſicut ficus ſine fructu Et cū
vocata ab abbatiſſa introiſſet: pro
ſtrata in pauimēto tenuit pedes eiꝰ
Et clamans dixit miſerere mei domi
na· Deprecare dn̄m ut mihi cōcedat
vel vnum annū q2 ſine pn̄ia ſum· ⁊
neſcio que tenebre me comp̄hendāt
Dixit ei abbatiſſa· Viuit dn̄s qui ce
leſti regno dignaꝫ te fecit: ⁊ rex tuꝰ
dominꝰ noſter Jheſus xp̄s· Et cepit
omnibꝰ recitare q̄bus bonis haberet
frui eufraxia: ⁊ rogabat eam ut p ea
dn̄m exoraret: q̄tenꝰ eius pticeps eē
mereret̄ Eufraxia v̄o iacēs ad pedes
abbatiſſe cepit teneri frigorē ⁊ ſudore
Pꝰ paululū v̄o vehemēs eā iuaſit fe
bris Poſuer̄t ergo eū in oratoriū: ſo
la iulia vſq̧ mane cū ea manēte· Ju
lia vero rogabat eufraxiā dicēs· Do
mina mea ſoror ne obliuiſcar̄ mei:
⁊ dep̄care dn̄ꝫ ut ſoluat me ab hac
ſathana carnis· ⁊ merear tecū habi=
tarē cū fiducia Mane v̄o facto: ex iuſ=
ſione abbatiſſe ſorores venientes va
ledixerūt ei: flentes ⁊ dicētes· Mem̄
to noſtri ſoror dn̄a Eufraxia: p no=
mē dei benedictū· qui te dilexit Et di
xit eufraxia· Ora p me dn̄a abbatiſ=
ſa: q2 in magno c̄tamīe ē aīa mea in
hac hora· Cū ergo oraſſet abbatiſſa
et dixiſſent ſorores amen: reddidit

animã. F ¶ Erat autẽ annoꝝ tri-
ginta ⁊ ſepelierũt eã in ſepulchro ge
nitricꝭ ſue euſtaxie Quinta vero die
poſt obitũ btẽ euſtaxie: defuncta eſt
magiſtra eius iulia: ⁊ ſepulta eſt in
ſepulchro beate euſtaxie ¶ Poſt tri
ginta vero dies vocabat abbatiſſa
oẽs ſorores mõſterij. Dixitq; ad eas
Eligite vobis matrẽ que vobis p̄ſit
vocat enĩ me dñs Supplicauit p me
dña euſtaxia: q̃tenus ⁊ ego celeſte;
thalamũ pmererer Elegerũt ergo
vnã ſororẽ theogeniã Cui abbatiſſa
dixit. Cõiuro te p intemeratã ⁊ con
ſbſtãtialẽ trinitatẽ: ne iſti⁹ mũdi q̃
ras diuitias aut poſſeſſiones. neq;
occupas mentes ſoroꝝ ad terrenas
ſolliatudines. ſ; magꝭ vt ↄtemnẽtes
tpalia: bona ppetua accipe mereanꝫ
⁊ ſororibꝫ apt Quia noſtis vitã ⁊ cõ
uerſationẽ euſtaxie imitamini eam
vt pticipes eius efficiamini Et cum
oẽs dixiſſent amen: valedicẽs eis in
oratorio ⁊ claudẽs ianuas: p̄cepit vt
vſq; mane nulla eaꝝ intrret. Mane
vero ingreſſe: inuenerũt eam in dño
obdormiuiſſe Et p̄nũ dicẽtes deo po
fuerũt eã in ſepulchro: vbi ⁊ beata
euſtaxia recõdita erat. Ab illo autẽ
die neq̃q̃ in illo tumulo: alia ſepeli
erũt corpora. ¶ Multa vero ſigna ⁊
ſanitates ad memoratũ ſepulchrũ
facte ſũt. Et expulſi demones clama
bant. Quia p⁹ mortẽ p̄ualet contra
nos euſtaxia: ⁊ pſeq̃tur nos ¶ Feſti
nemus igiꝭ ⁊ nos hmõi cõuerſacõe;
hre: ⁊ ſectari humilitatẽ. obediẽtia;
laborẽ: mãſuetudinẽ. longanimita-
tem: vt nos angelorũ cõuerſationẽ
mereamꝛ et gaudio p magnũ regem
fruamur ſaluatorẽ noſtꝝ dñm ihm
xpm: cui eſt gloria vna cũ patre et
ſpũ ſcõ in ſcła ſeculoꝝ amen

¶ De ſancta Eulalia v̈gine ⁊ mr̃e

S Ancta v̈go eulalia: btiſſima
ſcimonialꝭ puella deo timora
ta annoꝝ circiꝭ tredecĩ. mente
⁊ corpe caſta: religione pudica: ca

ritate firma Docebaꝭ aũt a deodato
q̃dã presbitero ab ipſis rudimentis
infãtie: ut xpm nõ negaẽt ſ; ampli⁹
fateretꝭ: ⁊ indiuiduã trinitatẽ q̃ de⁹
eſt mẽtꝭ integ̃tate ↄfiterẽ Nichilq;
aliud interioris hoĩs officio pagẽt:
niſi vt dño tota deuotione ſubiecta
intrepidi cordis inſtãtia deſeruiret.
Que dũ adoleſcẽtie ãnos fuiſſ; in-
greſſa: maior credulitate cultu robu
ſtior. fidẽ quã ſcã deuotione ↄcepat
animo fortiori ſuabat ¶ Papa vero
ipſius tpe eãt noĩe liberi⁹: hũc btã
eulalia patrẽ habebat. Igiꝭ cũ a ſce
leratiſſimo calphurniano xpianis
pſecutio impoſita fuiſſ;: ⁊ btã eula-
lia ciuis ⁊ incola puincie lucanie
paulo longius ab vrbe miliario tri-
ceſimo fere ⁊ octo vltꝛ emericã villã
noĩe porcianovẽniſſ;: dũ a q̃dã ſororẽ
p effectu ſcimonie ipſi⁹ ad ſupdictã
poſſeſſionẽ ſuam fuiſſet euocata: et
ibidem in laudibus dei cũ confeſſore
felice ⁊ ceterꝭ deũ timẽtibꝫ caſtiſſime
moraretur: malũ fama nõ tacuit. q
emerecẽſiũ vrbẽ hoſtis euentus in-
traſſet. Et nũciatũ eſt beate eulalie
ſupueniſſe nũcios cũ vehiculo pub-
lico: q eã ad emericã ducerẽt. Ibiq;
iam patrẽ ſuũ liberiũ cũ ceteris con
feſſoribꝫ: in carcere recluſos inuenit
Quo ↄgnito: eulalia btiſſima leta
ad paſſionẽ pſtituit: ⁊ ilico iter ar-
ripiens vehiculũ ſibi aptari iuſſit.
Non illã greſſus itinerꝭ: nõ patri-
monij eximia abundãtia: nõ caroꝝ
vnanimitas reuocauit: officiũ virile
ptemptans ¶ Preſtabat vero ei co-
mitatũ: iulia cõuirginalꝭ eius. Et cũ
iter agerẽt: dixᵗ ad eã eulalia. Notũ
ſit tibi dña ſoror: q2 nouiſſima vado
ſed p̄ma patiar. Et ita factũ eſt: ſi-
cut beata eulalia p̄dixerat. B ¶ Cũ
ergo colonie emericẽſiũ vrbẽ ſancta
eulalia appropinquaſſet: obuiauit
ei quidã iude⁹: ⁊ dixit ei. bene veniſti
filia Vade ⁊ thurifica: vt viuẽ poſſis
Cui illa rñdit. Augeat tibi dñs fidẽ
amoſe: nam ego pro xpõ dño meo

deſiderio mori: ꝯ ptranſijt in velocita te vehiculi. Quā deſpiciēs iudeꝰ: vi dit fulgorē ei comitantē: velut flam mā ignis. Stupefactuſq in tali viſu intellexit ꝙ angelus dn̄i eū ꝓtege bat. Beata vero Eulalia fide plena: ſua ſponte ad forū puenit. Statiq de ea nūciatū eſt calphurniano pre ſidi ꝓuincie iudicanie: q̄ a maximia no imꝑatore fuerāt directꝰ: in pſecu tionē xp̄ianoꝝ. Quē quidē calphur nianū p̄ncipē: atrocitatꝭ et ſcelerꝭ ca put: ꝯuicijs btā v̄go Eulalia laceſſiē nō ceſſat. Nō illā dira vox. nō cruēta manꝰ. non turpis aſpectus: a ꝓpo ſita paſſione ſubmouit. Maior eſt facta viribus: ꝯ p̄ſidem tota miſa eſt cōditione deuincere: dicēs ei. Quid ingrederis vrbem inimice dei excelſi: quid xp̄ianos pſequeris et niteris perdere v̄ginē dei? Dominꝰ me docet in veritate ſua: nec caſtitatē meā aufe ras: quia nō ſeduces adoleſcentiam meā. Preſes dixit. O infantula: an teq̄ creſcas florē etatis perdere querꝭ? Beata Eulalia reſpōdit. Ego quidē ſum annoꝝ circiter tredeam. putas infantiā meam tuo terrore turbari? Sufficit michi hec tranſitoria vita. Et quia terrene vite blādimētis nō delector: alterā futurā beatā expecto tutā: qua beatior dono diuinitatis efficiar. Preſes dixᵗ Iſta te vanitas miſera nō ſeducat. Accede ꝯ ſacrifica dijs ſcḋm imꝑiale p̄ceptū. Vt poterꝭ tormenta euadere et honorari: atq ſponſū diuitē ꝓmereri. Beata Eula lia reſpōdit. Habeo diuitē ſponſū ꝯ immortalem dn̄m ihesū xp̄m: q̄ te tuoſq ꝯ patrē tuū dyabolū q̄ dicitꝭ ſathanas: extermīnabit ꝯ perdere ptꝭ Tūc p̄ſes furorē ſuccēſus putāſ pudiciciā infantꝭ virginis more ceteroꝝ a ter go emendari corporꝭ: iuſſit eā flagel lari ꝯ caconijs cedi ꝑ officiū curato ris. Cumq cacomarꝭ corpꝰ eius de ticatū ac ſanctū: illate cedis verbera equo animo ſuſtinebat: ꝯ regem ac ceſarem cum dijs eoꝝ maledicebat.

Cūq talia ꝓclamaret: ad aures p̄ſi dis puenerit verba q̄ dixerāt Ipſe q ad ſe eam vocari p̄cepit: ꝯ aſpiciens decoris eius pulchritudinē quaſi mi ſericordiā ꝓferens: dixit. Cōſule tibi ꝯ dijs ꝑ̄mola: ꝯ declina mortꝭ opera. Cui beata Eulalia. Quid tibi ꝓdeſt miſer. ꝙ honeſtatem meam inſane tēptaſti nudare? Corpꝰ quidē meum in ptāte tua habes: animā vo meā n̄ poteſt h̄re in ptāte niſi ſolꝰ deꝰ: qui eam michi dedit. Cui p̄ſes. Que eſt iſta rogo cōſtantia quā quibuſda cognoſcerꝭ adepta fuiſſe p̄ſtigijs: et ad laudē gn̄is tui dijs deſpicis ꝑ̄mo lare? Virgo dei r̄ndit Cur me interro gas? Sepiꝰ dixi ꝯ dico tibi. Q8 vis ꝯ quod dicꝭ nō facio: q xp̄iana ſū. Et vt oīa ſcias: ꝯ reges veſtros cū dijs eoꝝ maledixi: ꝯ maledico. Hijs verbꝭ exacerbatꝰ p̄ſes: ſedens ꝓ tribunali die ſequenti iuſſit beatā virginē cru ciari: ꝯ viuā flāmis cremari. Cui illa reſpondit. Non timeo minas tuas potēs eſt enī meus dn̄s deus meꝰ qui michi in p̄mis verberibꝫ tuis tolerā tiam tribuit: ab igne quē nūc ꝓpa ras illeſā ꝯſeruare Preſes dixᵗ Mul tū me cōmoues: ꝯ adhꝰ tue miſereor infantie. Scā Eulalia r̄nt Miſereatꝭ mei deꝰ Nā qualꝭ eſt mīa tua male dicte? Tunc p̄ſes militibꝫ ſuis dixit. Afferte fuſtes de arboribꝫ et mate ſa cite cū ſcerpedibꝫ ſicis: ꝯ expoliātes eam nudā p̄cinctā cedite. Beata Eu lalia dixit. Hec ſunt nunc tue anti quiſſime. Nichil me noces: ſꝫ magꝭ cōfortas. Preſes dixit. Afferte oleū ꝯ ſuccēdite: ꝯ mamillas eiꝰ pfūdite. Cui illa dixᵗ Frigidꝰ ignis tuꝰ ꝯ oleū candēs nō me calefacit: ſed calefacit me caritas xp̄i quē q̄ro videre. Pre ſes dixit Afferte calcem viuā: ꝯ illic eam intingite: ꝯ aqua pfundite Cui illa trucidet te ignis eternꝰ: quē ad modū trucidare poſuiſti ancillā xp̄i. Auxiliabitꝭ m̄ dn̄s ꝯ de manibꝫ tuis liberabᵗ me: q ꝓ ipō penas has pa tior Preſes dixit. Plūbo ollā īplete

et vehemēter calefactū añ eā afferte
a ſup lectū ferreū nudā eā ſternite.
Primū quidē penā illi oñdite: ſi for
te ad deos ↄuertat. a ſi ſacrificare no
lueritːita eā pfūdite. Virgo dei que
cotidie beati tyrſi paſſionē legebat
ampliſſimo magꝰ roborata ardoreːcū
penā añ ſe vidit oblatāːdixit. Deꝰ ve
rax: veni ad liberandū ancillā tuaꝫ
Credo em̄ ꝙ q̄ prius btō tyrſo adhꝰ
gētili miſeratus es a ad te ↄūtiſti a
ita me ↄūtas. Cōtinuo igitꝰ plūbum
obſtupuit. Manꝰ quidē tenētiū vſtu
labatːad btām vero eulaliā frigidū
pueniebat. Tūc pſes nimio furore
arreptꝰːdixit militibꝫ ſuis Virgas
afferteːet cedētes eā fragmētū teſtu
le exhibeteːa eiꝰ plagas fricate. Be
ata eulalia orauit dñm dicēs. Miſe
rere dñe ancille tue: ne infirmes cor
meū ꝫ magꝰ ↄforta. qꝛ gehēnam q̄ro
euadēːa ad te peruenire. q̄ vnū trinū
nomē es q̄ vitā tribuis eternā. Pre
ſes dixit Miſeraːↄſulo tibi añq̄ ex-
termieris a ſacrifica dijs. Cui illa Sa
crifica tu a oēs aſſiſtētes tibi dijs ve
ſtrꝭ Ego aūt ſacrificabo dño deo meo
hoſtiā viuā me offerēs illi. ſicut a il
le ꝓ me oblatus ēːut me de ptāte te
nebraꝝ a de impio dyaboli liberaēt
Nam dij vri q̄bꝫ ſacrificijs poterunt
honorari. q̄s ſcimꝰ vanitati ſupſtitio
nis auro ā ere cōflatos: aut hijs la
pidibꝫ ſculptos. aut alijs metalloꝝ
gn̄ibꝫ figuratos. q̄ ꝓpterea a xp̄ianis
nō reſpiciūtur: qꝛ niſi a vobꝭ habeāt
cuſtodiāːſe cuſtodieǹ nō pn̄t. Cui pſe-
ſes. Si ergo deꝰ ē in quē credis: quō
vt hō in t̄ra paſſionē ſuſtinuit. Eu-
lalia rn̄dit. ſuſcepit paſſionē vt hōːqꝛ
hominē ꝓ ſalute nr̄ā induitːut nos
ad libertatē pduceret. Preſes dixit.
Infirma ē cogitatio tuaːego hꝰ non
libēter audio. accede a ſacrifica dijs
ne forte āpliora tibi ꝑparēꝰ tormta.
Btā eulalia ſubridēs ait. Tunc mea
magꝰ adiuuas votaːqn̄ mihi ampli
ora infers tormēta. Fac qđ cogitas
vt me in oībꝫ in xp̄o facies eſſe victri

cem. Cui pſes. Ego te victricē nūq̄
dimittā: ſed grauiſſimis penis te affi
ciam. Btā eulalia rn̄t. Vincē me nō
potes: qꝛ vincit in me qui pugnat ꝓ
me. Preſes dixit. candelas accendite
a ad genua eꝰ poīte. Cui illa Vſtula
tū eſt corpus meū a fortꝭ inuēta ſū.
ſal iube mitti ut plenius ī xp̄o poſſꝫ
eſſe cōditū. Tūc pſes furorē ſuccēſus
dixit. Caminū ſuccēditeːa illic eam
mittite donec deficiat. Caminus igꝛ
ſuccēditːpuella duciꝰ ut in caminū
mittat. que immiſſa pſallē cepit et
dicere. Adducent regi v̄gines pꝰ eā
ꝓxie eius adducenꝰ in leticia a exul
tatōe. Cūq̄ pſes v̄ginē dei pſallentē
audiſſꝫːait ſuis. Puto victi ſumus:
hꝰ v̄go pdurat in malꝭ Sed ne gliari
ſe putetːeducite eā a ſcurronū more
añq̄ patiat decaluet a diſcincta per
ꝑplm trahatːut eius v̄ginitas oībꝫ
reuelet. Cui illa Licꝫ geminā ſuſti-
neā decaluata a diſcincta deformita
tēːnouit ille ꝓ q̄ patior: quō hꝭ a te
excitāt inimici iuſticie. Preſes dixit
Eculeo imponat a flāmis ex vtraq̄
pte appoſitꝭ ↄburat Quā ſniaꝫ btā
v̄go audiēs pſallebat dicēs Proba
ſti me deꝰːigne me examiaſti a nō ē
inuēta in me iniq̄tas Et exultabat ī
dño. Angelos quidē ſibi aſſiſtētes
iā videbatːꝫ paſſionis ipius pfectū
ſperabat. Tūc ꝓ chamo capilꝭ ſuis
ſuffrenataːad paſſionē ducit Et cū
ad locū paſſionis ex̄ vrbē perueniſſet
veſtē ſuā exuens q̄ſtionarijs trādidit
ꝑcinctoriū ſibi tātummō ad tegimē
femorꝭ ſeruauit. Et cū eculeo impo-
neretːextēdit. torq̄tur. flagellatur
a diſcinctis mēbris creſcebat corpꝰ
ad penā. ¶ Tunc beata xp̄i martir
eulalia dixit Quid tibi prodeſt cal-
phurniane: ꝙ tu tue crudelitatꝭ ſeui
ciam in me exercere voluiſtiꝭ Minas
a ſupplicia tua non ptimeſcoːxp̄ia-
nam me a deo deuotam fateor. No-
ta tibi ſit facies mea: vt dum āte tri
bunal domini mei ihesu xp̄i tpe iudi
cij venerim recognoſcas faciē meam

a in illa die debitū pemis cōſeq̄ris ac meritis vltōnē Multi ꝯtrita corde cōpūcti de hijs v̄bis btē mr̄is auditis: ab ydol' receſſerīt: a in dn̄o crediderīt. ¶ Poſt hᷓ btā Eulalia diuiſis tormētoꝝ gnībꝫ martiriſata ī cruce ꝑ̄dens ſup hijs oīb9 gl'abat̄ ↄmemorās ſe ipſā in qb9 ſe ab infantia ſua ꝑ̄parauerat: oībꝫ etiā ſe audiētibꝫ dicebat Credi oportet vnū veꝝ deū pr̄em celeſtē. a ihm xp̄m veꝝ filiū ei9 omipotētē: cū ſpū ſcō adorādū ↄfirmabat: q eſt bn̄dict9 in ſecula. Sicqꝫ btā a glorioſa v̄go eulalia in ſuo agone feſtinās ad dn̄ꝫ de camīo ignis ex vtroqꝫ pte appoſito apto ore ſuo vim rapuita auxit incēdij. Quo facto: ex eius ore in ſpecie colūbe in ↄſpcū oīꝫ ſpūs btē martiris migrauit ad celū que ſcꝫ xp̄i martirē celeſtib9 ſedibꝫ nunciaret. Cui9 btūꝫ corp9 integꝝ a illeſum: iuſſu preſidis pependit in ligno. Sed cui humana fuerant obſequia denegata: p diuinā largitatem celeſtia affuerant merita conceſſa. ¶ Nā nix deſup puelle corp9 aſperſit q̄d a fortitudini ꝓfuit a decori. ut crines eius quos iniquorū ſanguinolente manus fede turpauerāt: aſperſa celeſtia dona adornarent. ¶ Fuit quoqꝫ eius venerandū corpus a xp̄i amis ablatum: et cum omi diligentia honorifice ſepultū. Ad cui9 ſepulturam vexati qui in carcere tenēt ad uenīūt: a curant̄. ¶ Mox ergo vbi poſita fuerat: Donatus a Felix ſācti acceſſerūt: quia in cōfeſſione vnanimes fuerāt: et glorioſa eius veſtigia p gratā cōfeſſionē erant cōſecuturi. Cui cū alacritate a cum ingenti exultatōe aīmi btūs felix ait. Martirij palmā ꝑ̄ma dono meruiſti. Sed Eulalia btiſſima vultibus veluti ſubridens: iam de victoria ſue laudis erat ſecura: de comitatu quidē ſalutis ſollicita. ¶ O digna mr̄ que tam gratiſſimū ſpectaculuꝫ quib9 prepoſuiſti. ut ꝑ̄ te ita vinceres: ꝑ̄ſentia roborāes ſequētia pducees. Cognoſcam9 in auditā a admirabilē h9 ſāctiſſiē v̄ginis paſſionē. quā gloria eternuꝫ ꝑuexit ad regnū. ut ꝑmo hoſtē in carne vinceret: p9 adūſariū fidei ſupaēt In deuotōe laudabilis: in ↄfeſſione felicior. Sexageſimū fructū virginitatis caritate ꝑmeruit: centeſimum adepta eſt dignitate martirij: ut ꝑorū merita decoraret. preſentes ad fidē armauit: a poſteris credulitatis exēplū mōſtrauit. ¶ Paſſa vō legit̄ ꝑdie yd9 februarij tēpe maximiani impatoris in emerita vrbe hiſpanie vbi corp9 e9 requeſcit. Alibi habet̄ q̄rto ydus decembris.

De ſancta virgīe Juliana ac mr̄e.

ERat qdā ſenator in ciuitate nycomedia noīe Eulogi9: amic9 maximiani īpatoris Hic deſponſabat ſibi q̄ndaꝫ puellā nobili gn̄e ortā noīe Julianā: e9 pr̄ affrican9 cognoīabat Juliana āt hn̄s aīꝫ rōnabilē prudēſqꝫ ↄſiliū ac dignā ↄuſationē a v̄tute pleniſſiāꝫ. hoc ap̄d ſe cogitabat qm̄ ver9 ē de9 q fecit celū a t̄rā Et p ſingulos dies oroīb9 vacās ad ecc̄aꝫ dei ↄcurrebat: ut d̄nos apices intelligēt. Eulogi9 vō ſpōſus ei9 nuptiaꝝ cōplere feſtitatē cupiebat Jlla vo dicebat ad eū Niſi dignitatē ꝑfectue āmiſtrauerit nullo° poſſū tibi ↄiūgi. Qd cū īpetraſſet: paucis dieb9 trāſactis: denuo ad eaꝫ miſit. Tūc Juliana ei remādauit. Si credideris deo meo: a adoraueris patrem a filiū a ſpm̄ ſcm̄ accipiā te maritum. Qd ſi nolueris: q̄re tibi aliā vxorem Que cū pater ei9 a ꝑfecto didiciſſet cōuocauit eā dicēs ei. Filia mea dulciſſima a lumē oculoꝝ meoꝝ: quare nō vis accipe ſponſū tuū ꝑfectum? Btā Juliana dixt. Si voluerit adorae patrē filiū a ſpm̄ ſanctū: nubam illi Qd ſi noluerit: nō pt me accipe ī ↄiugiū. Hec pat̄ ſu9 audiens. dixit. P miſericordes deos apollinē ac dianā. ſi pmāſeris ī hijs ſmonibꝫ ſeriā te tradam Juliana reſpondit. Noli credē

pater. quia timorē habeā p filiū dei
viui: qꝫ ſi a te viua incendar: nō tibi
cōſentio. Tūc denuo rogauit eā pat̄
ſuus vt ei cōſentiret: ne tale decus p
deret. At illa. deliras pater. et nō in=
telligis q̄ a me tibi dicūtur. qꝛ ōia
iudicia gratāter ſuſtinebo: ne recedo
a dn̄i mei ihū xp̄i p̄cepto. Tūc iuſſit
eam expoliatam cedi dicēs ad eam.
Quare non adoras deos? At illa cla
mans dicebat. Non cedo. nō adoro
nō ſacrifico ydolis ſurdis et mutis:
Sꝫ adoro dn̄m meū iheſū xp̄m qui vi
uit et regnat ſemp in celis Tūc pat̄
eius cruciatā tradidit p̄fecto ſponſo
ſuo. Prefect9 igit̄ iuſſit eā vehiculo
ad tribunal ſuū duci: et videns eius
pulchtudinē molliſſimis eā allocut9
eſt verbis Dic dulciſſima mea iulia
na: quō tāto tp̄e me deluſiſti? Quis
te pſuaſit deū alienū colē? Cōuerte
ad mea clemina oēs cruciat9 tibi pa
ratos: ſi ſacrificaē volueris Btā iulia
na rn̄dit. Si tu cōſentis mi: et adores
deū patrē et filiū et ſpiritūſanctū: accꝑ
eſcam tibi. Si vo nolueris: mi nō do=
naberis. Prefectus dixit. Dn̄a mea
iuliana: cōſenti mihi: et credo dō tuo
Beata iuliana dixit. Accipe ſpiritūꝫ
dei: et nubā tibi Prefectus dixit. Nō
poſſū dn̄a mea: qꝛ ſi hoc fecero impa
tor mihi ſucceſſorem dabit et caput
meū gladio amputabit. Scā iulia=
na reſpōdit Et ſi tu times iſtū impa
torē mortalem ſtercora edentē: quō
me cogere poteris mortalē impatorē
negare? Quid mi multū blandiris?
nō me poteris decipe: ſꝫ quecūqꝫ tibi
videnꝰ tormēta exerce. Tūc p̄fectus
iuſſit eam cedi. Extenſa igi² in terra
quatuor virgis eſt ceſa. ita vt muta
rentur in ea ſex milites viciſſim ce=
dētes Et dixit ei p̄fect9 Ecce pncipiū
queſtionis Accede iā et ſacfica mag
ne diane: et liberaberis de tormētis Q8
ſi nolueris: p magnū deū apollinem
nō tibi parcam Juliana rn̄dit: noli
putare: qꝫ ſuaſionibꝫ tuis me poſſis
a dn̄o meo iheſu xp̄o reuocaē ¶ Tūc
iuſſit eā capillis ſuſpendi. Appenſa
igitur p ſex horas: clamās dicebat.
Xp̄e fili dei viui: adiuua me Et iuſſit
eā p̄ſes deponi Dixitqꝫ ei Accede iulia
na et ſacfica ne in tormētis deficias:
nō eni te poterit liberare de9 tu9 quē
colis Juliana dixit Vincē me nō po
teris miſer p tua tormēta. Ego ei in
noīe dn̄i mei ihū xp̄i vincā mētē tuā
inhūanā: et faciā erubeſcē patrē tuū
ſathanā Et inueniā fiduciā in cōſpcū
dn̄i mei ihū xp̄i Prefectus cōmotus
iuſſit eramentū cōflari: et incendi et
ſpoliatam a capite vſqꝫ ad talos p=
fundi et ſic eam incendi. Quo facto:
nihil eam nocuit. Vidēs autē hoc p̄
fectus iuſſit ligamēta ferrea femori
eius īmitti: et ſic eā in carcerē recepi
D Poſita vo ſcā iuliana in carcē:
cepit dicē Dn̄e deus omnipotēs: iam
aīa mea in exitu poſita: plena formi
dinis facta ſū. Pat̄ oīm bonoꝝ: cō=
penſator oīm bonorū: ſpei inſertor
conſilii dator: defenſor merentium.
ſuſceptor ligatoꝝ. ſeruator et recrea=
tor dolentiū. paſtor errantiū exaudi
me dn̄e et miſerere mei. et ōibꝫ qui
circa me dolentes aſtāt miſerere: et
p̄ſta mi miſericordiā tuā ſic et ōibꝫ
qui tibi placuerūt. vt oſtendat² vtus
tua ſup me ancillā tuā. Belial autē
demon qui et ſathanas: veniēs in fi
gura angeli: dixit ad eam Juliana
dilecta mea: peſſima tormēta para
uit tibi p̄fectus: ſed audi me vt ſal=
ueris. Cū te iuſſerit de carcē egredi:
accede et ſacrifica: vt euades tormēta
Angelus dn̄i ego ſū: qui te ſaluare
veni. Scā āt iuliana clamauit ad do
minū dicēs Domine deus celi et terre
ne deſeras me neqꝫ ſpernas: ſed con
firma cor meū in religione tua: et cō
fitēti in nomine tuo ſignifica mihi
quis iſte eſt qui mihi talia loquit̄.
pſuadens ydola adorare. Statimqꝫ
vox facta eſt ad eā dicēs. Cōfide iu=
liana: ego tecū ſū glorificans te: tu
autē apphende iſtū qui tecū loquitur
Tūc beata virgo iuliana exurgēs de

pauimento: factoq3 xp̄i signaclo te-
nuit demonē ⁊ dixit. Dic mihi quis
es tu ⁊ vnde: vel quis te misit ad me
Demon respondit. dimitte me: ⁊ di
cam tibi. Sancta Juliana dixit. Dic
p̄mo ⁊ sic te dimittā. Tūc demō cepit
loqui Ego sum princeps malignoꝝ
rū ſpirituū: malicijs hoīm oblecta-
tus: homicidijs gaudēs ⁊ amator lu
xurie: amplexās pugnaz: diſſolues
pacē. Ego sū qui feci adā ⁊ euā ī pa
radiſo p̄uaricari. abel a frē ſuo caym
interfici. Ego sū q̄ feci oēm ſbāam iob
perire. populū iſrahel in deſerto ydo-
lum venerari. yſaiam ut lignum ad
ſerram ſecari Ego ſum qui feci nabu
chodonoſor facē ymaginē. tres pue
ros mitti in caminū ignis ardentis
Ego ſum qui feci ihrlm inflammari
Ab herode infantes occidi Johānez
baptiſtā decapitari. Ego ſum qui fe
ci iudaz tradere filiū dei. Ego eum ut
laqueo vitā finiret p̄occupaui. Ego
militē ꝯpunxi: lancea lanceare latus
filij dei. Ego ꝑ ſymonē locutus ſum
quia magi eſſent petrus et paulus.
Ego ſum qui ad imꝑatorem nero-
nem ingreſſus ſum. ut petrū crucifi-
geret: paulum decapitaret Ego ſum
qui feci Andreā tradi: in regione pa
tras. Ego omnia ⁊ alia innumera
feci cum fratribus meis. Beata Ju-
liana dixit. quis te miſit ad me? De
mon reſpōdit. Sathanas pater me
us. Sancta Juliana ait. Et quis di
citur pater tu9? Demon reſpondit.
beelzebub Sancta Juliana dixit. qđ
eſt opus illi9? Demō reſpondit. to-
ti9 mali inuētor eſt. Statim enī ut ei
aſſiſtim9: dirigit nos temptaē aīas
fideliū. Sancta Juliana dixit. ⁊ qui
repulſus fuerit a xp̄iano: quid pati
tur? Demō reſpondit. mala ⁊ peſſiā
patimur tormenta: ſi miſſi fuerim9
cōtra iuſtū ut euertam9 illū ⁊ nō po
tuerim9. non videbim̄ ab illo a quo
mittimur. Quādo enī q̄ſiti fuerim9
⁊ nō fuerim9 inuenti: demādat alijs
demonijs ut vbi inuētus fuerit is q̄
miſſus eſt ⁊ nihil egit mali: male tr
ctetur ab illis. Deinde fugit ut non
poſſit inueniri. Neceſſe ḡ nobis eſt
facere quod precipit ⁊ obaudire ut
gratiſſimo parenti. Sācta Juliana
dixit. Ad que opera iniuſta ꝓficiſci
mini. narra m̄. Demō reſpondit Ec
ce dn̄a mea ad omnia tibi reſpōdi ⁊
agnoſce me in veritate q̄m malo me
dio ego huc veni ⁊ putaui me te poſ-
ſe inducere ut ſacrificares ⁊ negares
deū tuū Sic enī ingredimur ad hoīez
dei ſignaculū habentē: vbi inueneri
m9 ꝓmptū ad op9 dei ꝯſiſtentē: faci-
m9 ei deſideria multa amplecti: ꝯūtē
tes aīm illi9 ad ea q̄ apponim9 ei: fa
cientes errores in cogitatōibz ei9 ⁊ nō
ꝑmittim9 illū in orōe vł in q̄cunq3
ope bono ꝑſeuerare. Et iteꝝ ſi videri
m9 aliq̄s ꝯcurrere ad ecc̄am aut ad
ſepulchꝝ martiꝝ: aut aliquā ꝑtem
mādatoꝝ dei cuſtodire: ſtatī ingredi
mur domos ipſoꝝ. ⁊ nō ꝑmittim9
illos boni aliquid agere. ⁊ multas
occaſiones īmittim9 in mētes eoꝝ
nā ſi q̄s eoꝝ ſape potuerit ac receſſe
rit a cogitatōib9 malꝭ: ⁊ ierit orare
aut ſcās ſcripturas audire. ⁊ cōicare
dīnū miſteriū: ab illo p̄cipites effu
gam̄ Cū enī xp̄iani cōicāt: nos illa
hora recedim9 ab eis. Nos enī nulli9
rei curā gerimus: niſi ꝑuertere ⁊ ſub
uertere homines bn̄ viuētes. Si ve-
ro viderimus eos aliq̄d boni tracta-
re: amaras cogitatōes inferim9 illis
ut noſtras voluntates ſeq̄ntur. Sā-
cta Juliana dixit. In mūde ſpiritus
quomodo ꝑſumis xp̄ianis te miſce
re? Demon reſpondit. Dic mihi ⁊ tu
quō auſa es me tenere: niſi q2 confi
dis in xp̄m? Sic ego confido in p̄rem
meū qui malarū artiū eſt auctor. et
que vult hec facio. Multa ei mala co
natus ſum ꝑpetrare: ⁊ aliquotiens
ꝓſperi occurſus fuerūt deſiderij mei
Sed quomodo nūc malo medio miſ
ſus ſum ad te? Vtinaz non te vidiſ-
ſem Heu me miſerum. quid ꝑfero?
Quō nō intellexit pat meus. quid

mihi eueniret? Dimitte me domina
mea: ut vel ad alterꝝ mihi liceat trã
ſire locũ. Nã ſi te accuſauero pr̃i meo
nõ expediet mihi. Tũc ſcã Juliana
ligauit illi pꝰ tergũ manꝰ: ⁊ ponẽs
eũ in terrã apphendꝫ vnũ e vinculis
de quibꝫ ipa fuerãt ligata: ac cedebat
ipm demonẽ. Qui clamauit dicens
Domina mea iuliana: apoſtoloꝝ co
mes. martiꝝ conſors. particeps pa
triarchaꝝ. ſocia angelorũ: adiuro
te per paſſionem Jheſu xpi: miſe
rere infelicitati mee. Sancta iuliana
dixit. confitere mihi immũde ſpiritꝰ
cui dominũ iniuriaꝫ feciſti? Demon
reſpondit. Ego multoꝝ oculos ex
tinxi. aliqꝝ pedes in ignem miſi. ali
os appendi. alios ſanguinẽ vomere
feci. alios in aquã ſbmerſi. alios vi
olenter vitã finire feci. alios ſeuo fu
rore manibꝫ ſuis ſeipõs pmitter cru
ciare pcuraui. Et ut breuiter dicam
oĩa mala que in iſto mũdo fiũt meo
cõſilio paguntꝰ: ⁊ ego ipſe pficio Et
cũ oĩa mala fecerim: nemo auſus fu
it me torquere niſi tu. Nemo aploꝝ
manũ meã tenuit. tu autẽ ⁊ ligaſti
me. Nemo martirũ me cecidit. Nẽo
pphetaꝝ mihi iniurias fecit. Nemo
patriarcharũ in me manum miſit.
Nam ⁊ ipſius filij dei expimentũ ce
pi in deſerto. feci illũ aſcendẽ in mõ
tem excelſũ: ⁊ non eſt auſus contra
me aliquid dicere. ⁊ tu me ſic tormẽ
tis ꝯſumis. O virginitas: quid cõ
tra nos armaris? O johãnes: quid
ꝯtra nos virginitatẽ tuam oñdiſti?
Et iſta demone dicẽte: iuſſit pfectꝰ
iulianã de carcẽ acceſſiri ad ſe. Scã
aũt iuliana cũ duceretꝰ: trahebat de
monẽ ſecum. Demon autẽ rogabat
eam dicẽs. Dña dimitte me: ⁊ iam
amplius noli me hominibꝫ ridiculũ
facere. Non eñ potero poſtea homi
nes cõuenire. Patrem meũ ſupaſti:
me vinxiſti. Quid adhuc vis? Dicũ
tur xpiani eſſe miſericordes: tu aũt
ferox in me viſa es. Et cũ hec diceret
demon: ſancta iuliana trahebat euꝫ
p forum. Et cũ diu eã rogaret: piecit
eũ in locũ ſtercoꝛe plenũ. ⁋ Et
veniens intra ptoriũ habebat faciẽ
glorioſã. Cũqꝫ reſpexiſſꝫ ad eam pre
fectus: dixit ei. Dic mihi iuliana: qs
te docuit ut tanta ⁊ talia tormenta
incantationibꝫ ſupares? Scã iulia
na rñdit. Audi me et dicã tibi. Dñs
deus ihs xps docuit me colere patrẽ
filiũ ⁊ ſpm̃ſcũm. ⁊ ipẽ vicit patrem
tuũ ſathanã ⁊ demones eius Et mi
ſit angelũ ſuũ qui mihi auxiliaretꝰ
⁊ me ꝯfortaret. Tu aũt miſer igno
ras qꝛ eterna tormẽta tibi pparantꝰ
vbi hẽbis cruciatus eternos. vermẽ
edentẽ. ignẽ indeficientẽ. atqꝫ obſcu
ritatẽ eternã. Penitere infelix. nam
dñs ihs xpſ miſericors ⁊ pius volẽs
omnes ſaluare: dedit pnĩam ſaluta
rem: deditqꝫ remiſſionẽ pctõꝝ. Tũc
pfectus iuſſit adduci rotã ferreã et
fieri verbera acuta ⁊ ſup ipſam rotã
imponi ut ſtaret rota in medio dua
rũ cathinaꝝ. et qtuor milites de iſta
pte: ⁊ alios qtuor ex alia pte. ⁊ mi
lites trahebant rotã iulianã hñtes
ſuppoſitã. Trahẽtes aũt milites ma
chinã tãgebant: ⁊ nobile corpꝰ vir
ginis xpi omnibꝫ mẽbris findebatꝰ
Et medulle de oſſibꝫ eius exibant: ⁊
rota tota de illa tingebatꝰ: ⁊ ſeuiebat
ignis ex ingenio. Btã vero iuliana
immobilꝰ ſtabat in fide xpi contrito
corpe: ſed integra mẽte Angelꝰ aũt
dñi deſcẽdit de celo: ⁊ flammã extin
xit ⁊ vincula ſoluta ſũt ab igne. ⁊ ſã
cta iuliana ſtãs ſine dolore glificã
bat deũ. Et extendẽs manꝰ ad celũ
cũ lacrimis ⁊ gemitu cepit dicere ſic
Dñe deus omnipotẽs ſolus habens
inmortalitatẽ: vite dator creator om
niũ ſeculoꝝ. qui celũ extẽdiſti. ⁊ ter
re fundamẽta feciſti. atqꝫ hoiem tu
is manibꝫ plaſmaſti. paradiſi plan
tator: ⁊ viuentis arboris inuentor.
humani gñeis gubernator. qui de
virgine carnẽ aſſumpſiſti. ⁊ in car
ne crucifixus es ac in terra ſepultus
q reſurgẽs a mortuis: diſcipulꝰ tuis

apparuiſti. ⁊ ad celos aſcendēs diffu-
ſis per mundū apl'is tuis: noticiam
tui omnibꝫ credentibꝫ donaſti. qui es
ſalus pereuntiū. via errantiū. refu-
giū deficientiū. Vnus ſolus ⁊ potēs
verus deus: quē nullus iniuſte. ſed
iuſte laudare pōt. Gracias tibi ago
deus omniū: qui me indignā pecca-
tricem ad tuū auxiliū pducere dig-
natus es. Peto dn̄e vt me liberare
digneris a malicia hui9 tyranni vt
pfecte erubeſcat cū patre ſuo ſatha-
na. ⁊ tibi gloriā dicā ſemp in cūcta
ſecula ſeculoꝝ. Et ipſa dicēte amē:
carnifices nychomedie ciuitatis cla
mauerūt Vnus deus omnipotēs ſcē
puelle iuliane ⁊ nō eſt ali9 de9 p̄ter
ipſū. Penitet nos quia vſqꝫ nūc in-
ducti ſum9 in errore. Et dixerūt oēs
vna voce. Ad te cōfugim9 dn̄e: ſuffi
ciat nob̄ huc uſqꝫ erraſſe. Cōuerſiqꝫ
ad preſidē dixerūt. Pereant oēs dij
paganoꝝ. ſuccūbant oēs hij q̄ idola
colunt. Tu aūt impie prefecte infer
nobis ſupplicia: ſimus in pena: qui
vſqꝫ nūc colui9 ydola. incēde ignē
excogita opeā p̄ris tui. nos em̄ eligi
mus āmodo habere patrē dn̄m ih̄m
xp̄m qui multo tpe a patre tuo dia
bolo afflicti ſum9. Prefectus igitur
ira repletus: renunciauit oīa maxi-
miano impatori. qui dedit aduſus
eos ſententiā vt omnibꝫ capita trū
carētur Et decollati ſūt viri. cccc. cū
mulieribus. cxxx. d. Prefectus
autē iuſſit ſanctā iulianā viuā ardē
Que cum oraſſet: ſubito venit an-
gelus dn̄i: ⁊ ignē ſepauit: ⁊ flāmā
excuſſit. Tūc p̄ſes iuſſit ollā afferri
⁊ plumbū immitti: ⁊ ſup ollam fer
uentē iuſſit eam poni Que cū ſuppo
ſita eſſet: factū eſt illi ſicut balneum
bene tēperatū. Ipſa autē olla reſili-
uit ⁊ incendit de aſtantibꝫ hominibꝫ
nūo ſeptuaginta quinqꝫ. Qđ cū p̄-
fectus vidiſſet: ſcidit veſtimēta ſua
⁊ vitupauit deos ſuos qꝛ nō potue-
runt illā ledere Et ſtatī dictauit ad-
uerſus eam ſententiā vt capite pu-
niretur Audiens aūt hec ſācta iulia
na: gaudio m̄gno ē repleta Cū qꝫ
traheret ad locū decollacōis: demō
qui ab illa cruciatus fuerāt ſubito ve
nit ad preſidē: ⁊ dicit ei Noli ei par-
cere: deos vitupauit: ⁊ hominibꝫ in
iuriā fecit Multa etiā mala ꝑpeſſus
ſū ab ea. Redde ergo ei qđ meretur.
Sācta vero iuliana paululū aperuit
oculos: vt videret quis eſſet: q̄ talia
loqueret. Tūc timidus demon cla
mauit: ⁊ dixit. Heu heu me miſerū:
forſitan iterū modo vult me tenere:
⁊ ſtatim euanuit Et cū ad locum
decollationis veniſſet: cepit dicē hijs
qui cōuerſi erāt ad fidem: preſentibꝫ
alijs xp̄ianis. Patres mei ⁊ matres
audite me: ⁊ peniteat vos demonibꝫ
immolaſſe Edificate domos veſtras
ſup firmā petrā: ne venientibus ven
tis validis diſrūpamini. Semp ora
te in ſancta eccleſia indeficiēter. ⁊ ad
ſanctas ſcp̄turas intenti eſtote. Bo
num eſt frequenter pſallere ⁊ orare
ſine ceſſatione Neſcitis: quādo vitā
finiatis. Ego autē rogo vos vt pro
me oretis: vt dominus meus ihēſus
xp̄us acceptabilem me dignetur ha
bere: ⁊ me humilem ancillam ſuā
introducat in aulā ſanctā ſuā: ⁊ p-
uideat finem agonis mei: vt nō me
vincat inimicus. Et cum omnibus
pacem dediſſet: iterū orauit ad do-
minū dicens. Domine de9 pater om
niū: amator filij: qui non tradis fi-
guram tuā in manus inimicoꝝ no-
ſtroꝝ miſerere mei ⁊ auxiliare mihi
ſuſcipiens in pace ſpiritū meum. Et
cū hec dixiſſet animā ſuam deo tradi
dit Poſt paucū autē temp9 quedā
mulier ſuffragoria ſenatoria: tran
ſiens per ciuitatem nychomedienſē
tendens ad vrbem romā tulit corp9
beate iuliane: ⁊ condiens cū aroma
tibus ⁊ lintheaminibus p̄cioſis Dū
iter ageret ad vrbem: exurrexit tem
peſtas valida ⁊ abijt nauis vſqꝫ ad
fines cāpanie Poſita eſt autē beata
iuliana ꝑpe in territorio puteolano

vbi habet manſoleum: vno miliari
a mari. ¶ Prefectus vero eleugius cū
nauigaſſet in ſua ſuburbana venit
tempeſtas validas: ⁊ merſit nauē
ipſius ⁊ mortui ſunt viri numero vi
gintiquatuor. Et cum iactaſſet eos
aqua in locū deſertū ab auibꝫ ⁊ fe-
ris corpa eoꝝ deuorata ſūt. ¶ Paſſa
eſt āt btā iuliana die q̄rtodecīo kl'.
marciaꝝ a p̄fecto eleugio in ciuitate
nychomedia: regnante domino no-
ſtro Jheſu xp̄iſto cui eſt gloria et
honor in ſecula ſeculorum. Amen.

¶ De ſancto Adelberto rege anglie
et cōfeſſore.

GLorioſus xp̄iſti confeſſor A
thelbertus rex anglorū ter-
cius: ſed xp̄iſticola fuit pri-
mus. Anno autem regni eius triceſi
moquinto: qui erat ab incarnatōne
domini anno quingenteſimonona-
geſimoſexto: aduentus vero anglo
rum in britaniam anno circiter cen-
teſimo quinquageſimo: miſit bea-
tus papa Gregorius ſanctū augu
ſtinum ⁊ alios plures cū eo mona
chos predicare verbum dei genti an
glorum. Beatus igitur Auguſtinus
cum ſociis ſuis ferme quadraginta
applicans ad inſulam de thaneto:
miſit protinꝰ ad regem athelbertū
dicēs ſeveniſſe de roma ac nūciū ferre
optimū: qui ſibi obtēperantibꝫ eter-
na in celis gaudia et regnū cū dō fu
turū ſiī dubitatōe ꝓmitteret. Audiēs
hec rex: manē illos ī ea quā adierāt
inſula: ⁊ eis nēcaria miſtrari ad tp̄s
iuſſit. Pꝰ dies ergo aliquot venit ad
inſulam rex ⁊ reſidens ſb̄ diuo: iuſſit
auguſtinū cū ſociiſ ad ſuū venie col
loq̄ū. Et reſidētibꝫ eis iuſſu regio Au
guſtinꝰ ait. Ad tuā O rex totiuſq; re
gni hoīꝑpetuā pacē huc īgreſſi: opti
mū nūciū et'ne ſalutis ut pridē mā-
dauiꝰ: tibi offerimꝰ Si ſuſcepis: hic
⁊ inet'nū btificaberiſ. Quibꝫ rex. Pul
chra ſūt v̄ba veſtra ⁊ ꝓmiſſa: ſed qꝛ
noua ſūt ⁊ incerta: vobis nōdū hijs
poſſum aſſenſū attribuere. Verū qꝛ
delonge veniſtis: nolumꝰ moleſti
eſſe vobis: nec ꝓhibemꝰ qn̄ oms q̄s
poteſtis: fidei veſtre religionis predi
cando ſocietis. Dedit ergo rex eis mā
ſionē in ciuitate dorobernie: cū admi
ſtratōe victꝰ tēpalis. Predicātibus
āt illis: credidē nōnulli: ⁊ ſacri bap-
tiſmatis ſūt grām ꝯſecuti. Ipſe tā-
dē rex auguſtino p̄dicante captus
eruditus ⁊ illuīatus dīna claritate
abdicata a ſe vita gētilitatis vltro
ſe mādpauit autori vite. Volebatq;
ꝓſtrata regalitate adorare famulū
xp̄i. Quē ſalutis miſter excipiēs: hor
tat' ut priſtinos errores abſtinētia
indulgētia elemoſinis ac fletibꝰ ce-
teriſq; pijs operibꝰ diluat. Tunc ba
ptizat' rex angligena: et factus eſt
de veteri ydolatra: nouus xp̄icola.
¶ Cōuerſo igit' ad fidē xp̄i rege athel
berto: cepe pluēs cotidie relicto gen
tilitatis errorē: vnitati ſe xp̄i eccleſie
credendo ſociare. Interea rex p̄dictus
auguſtinū ſue ſalutis miſtꝝ: inſtat
ꝯſecrari ſibi apl'ica archiepū. mittit-
q; eū ad etherēū arelatenſē archiepū:
qui a btō Gregorio papa ad hoc fu-
ſceperat mandatū ſibi ſueq; gēti in
epm ꝯſecrandū. Quo ꝯſecrato: ſta-
tuit eum ſue metropolis eccleſiaſtici
p̄ſidem: in qua primitus ſuſceperat
hoſpitem. Nec tantum vrbis: ſed et
totius orbis ſui pretendit cuſtodem
Aulam vero regiam que antiquo ro
manorum fidelium opere quondam
in eccleſiam facta fuerat Auguſtino
reformante in eccleſiā vertit ⁊ ſedem
cathedralem. quā idem auguſtinus
in nomine ſancti ſaluatoris cōſecra-
uit. Audiens igitur beatus Grego-
rius papa regē ⁊ gentem anglorū
fidē xp̄iſti ſuſcepiſſe: miſit beato Au
guſtino cooperatores: mellitum vi-
delicet ⁊ iuſtum: paulinū et iuſtini-
anū: cū alijs multis: ⁊ per hos vaſa
ſacra et veſtimēta altariū: ornamen
ta q̄ eccāꝝ. et ſacerdotalia indumēta

ſanctoꝝ etiā reliquias: nec nō ⁊ co-
dices plurimos Ordinauit aūt btūs
auguſtinꝰ duos epōs Mellitū videli
cet ⁊ iuſtū mellitū. qꝫ ad p̄dicādū ꝓ
uincie orietaliū ſaxonū q̊ꝝ metropo
lis londonia ē ciuitas in q̄ rex Adel-
bertus in honore ſci pauli apoſtoli
fecit eccleſiā. ⁊ ſedē epiſcopalem ipſi
mellito: ⁊ ſucceſſoribꝫ ſuis in futuꝝ
Juſto vero roſenſi epō fecit idem rex
eccleſiā ſancti andree apoſtoli in ciui
tate roſenſi. Qui etiā rex epiſcopis
vtriuſqꝫ eccleſie dona multa ſic ecclie
doroberneſi obtulit ac territoria. ac
poſſeſſioēs in vſū eoꝝ cū epis adiecit
Hec ⁊ alia inclita pontificia vel mo-
naſteria quātū rex iſte cū ceteris mi
noribus oratorijs ſublimauerit: nō
indiget exponi. Qualis autem aut
quātus in cōpeſcendis vicijs: in ex-
tollendis ꝟtutibus: ⁊ in exequēdis
cūctis pietatis effulſerit operibꝫ: nō
ſufficit exponē ſermo paupculus.
Anno autē ab incarnatōne domini
ſexcenteſimo ſexto decimo: viceſimo
quarto die februarij poſt viginti-
unū annos accepte fidei: ſanctiſſimꝰ
adelbertus rex cancie ſiue anglie eſt
defūctus. ⁊ in porticu ſancti martini
epi intro eccliaꝫ petri ⁊ pauli aploꝝ
quā ipſe rex in ſepulturā archiepōꝝ
in ſuburbio cantuarie fūdauerat ſe
pultus Vbi ꝑ multa tpa requieſcēs
poſt annoꝝ multorū curricula vna
cū beato auguſtino ⁊ ſocijs ſuis ſo-
lemniter eſt tranſlatus.

¶ De ſancto Albino epiſcopo ande-
gauenſi ⁊ cōfeſſore

Beatiſſimꝰ albinus venetice ci
uitatis oceane britanie cōfi
nis indigena: in cintillacēſi
mōſterio ſe ſbdidit In ieiunioꝝ par
citate p̄cipuꝰ: in vigiliaꝝ dilectione
ꝓpenſus: in oracōis aſſiduitate lau
dabilis. Hoc ſolū habēs cū homine
ꝯmune qꝫ natus ē: ceterū totū velut
eſſe xp̄i qd̉ vixit ¶ Quodā tpe cū in
abbatis ſui ꝓſiteret obſequiū tanta
detonuit violentia tēpeſtatis tantūqꝫ
ſe pluuiatis imber effudit. vt nec do
mus ſua tecta defendēt Omnibꝫ igitꝰ
cuꝫ in loco ꝯſederāt madefactis: ſolū
albinū imber tangē expauit De hinc
mōſterij rector eligitꝰ Poſt hꝭ in epm
andegauēſis ecclie cōſecratꝰ. Qui ho-
norē ſacerdotij ꝯſecutꝰ ita ſe in opibꝫ
caritatis p̄buit: vt in eo celeſtes fruc
tificarēt ꝟtutes ¶ In cītate andega
uena mulier grata noīe: manꝰ hn̄s
contractas: facto crucis ſignaculo ꝑ
eundē rediuiua dextrā ſe ſignauit
Apud vicū legināꝫ: defunctū quendā
ſuſcitauit ¶ Cū aſiacū mōſteriū viſi
taſſet crucis ſigno lumē ceco reſtituit
¶ Itē andegauis duo ceci crucis im
poſitione: ꝑ eū lumē receperūt ¶ Cū
illuſtris hethrā viſione regia in dulla
cenſi villa teneretur obceſſa: ſolo ad
ipſaꝫ ingreſſo vt oui ſucurrēt pius
paſtor: eius amplectēs veſtigia mu-
lier inhēbat Hāc dū cuſtos a veſte
ſacerdotis vult ꝑcacitꝰ euellē: iniuriā
vir ſanctus excepit. Tūc exufflat in
eius facie: ⁊ mox temerator vitā fini
uit. Nec ꝑus a mulie diſceſſit: qꝫ rei
dato p̄cio eam liberauit ¶ Ad eius p̄
ſentiā pariſius infirmantis childe-
bertus rex cupiens maturaē: equus
eius moueri penitus nō valuit: nec
alter etiā ſibi ſtratꝰ Intellexꝰ itaqꝫ
rex nichil ꝓfeciſſe in mutādo vehicu
lum: niſi mutaēt ocurſū ¶ In ciui-
tate venetis de ei obſequētibꝫ defūctꝰ
eſt. Tūc eoꝝ cauſa remorāte volen-
tes transferre corpuſculū nullatenꝰ
potuerūt Donec antiſtes rediēs ora-
tione ſolueret: quos tacente voce cō
fixit. ¶ In cintillacēſi mōſterio cecū
gēnomeꝫ monachū illuminauit
Cū in ciuitate andegauena dānati de
carcē beato albino clamitarēt p̄ter-
eunte: nec poſſet eoꝝ libeātionē apd̉
iudicem impetrare: fuſa oratione ad
dominū: carcer aditū p̄buit carcera
tis ¶ Mulierem quoqꝫ arreptam a
demonio: liberauit. ¶ Martir vero
tandē effici cupiebat: ſed ſolū defuit

dextra pauſſorū. Hic ḡ btūs vir pō tificat⁹ ſui anno viceſimo: mēſe ſexto. vite ſue octogeſimo: kal' marcij aīam emiſit ad celos.

De ſancto Suicberto epō verdenſi et confeſſore.

Acturi frēs cariſſimi diez nrē ſpecialis iocūditatis in q̄ patroni noſtri beatiſſimi ſuicberti ſancta admodū ꝯmemoratō faciēda eſt: oportet nos paratos eē ad oīe op⁹ bonū promptoſq̄ hr̄e aīos Primo q̄dē ad audienda legis diuine mandata: poſtmodū vo ut q̄ntū poſſum⁹ ea factis exequi ſtudeamus ut ſic demū alios docere poſſimus. Hoc eēm fecit dn̄s noſter ih̄s xp̄s de quo ita ſcriptū eſt Cepit ih̄s facere ⁊ docere. Alioqn irrita ⁊ inanis erit doctrina noſtra: ſi ea que dicimus ⁊ nihil agendo deſtruam⁹. Nā q̄d p̄deſt alicui ſi bn̄ audiat ⁊ male agat Aut quid pficit illi ſi alijs viā pedū oſ̄dat: ipſe autē in via moꝝ errare nō deſinat. Nos ergo veſtigia ſaluatoris noſtri ſequētes quelibet bona libentiſſime audiam⁹. Audita vero dignis actib⁹ cōpleamus. ⁊ ſic p ordinē ad inſtruēdos p̄ximos accedentes: ꝯſulam⁹ eis verꝫ bonaꝝ doctrinis pariter ⁊ exemplis. Hoc ergo ut ſine dilatōe fieri poſſit: reuocāda ſūt nobis ad memoriā patris noſtri de quo ſupradixim⁹ opa: qui in oīb⁹ q̄ docuit: p̄us a ſemetipō auditoribꝫ ſuis exemplū dedit. Neq̄ vnq̄ in ecclia aliq̄ faciendū dixit: q̄ ipē faciendo p̄ceſſit. Verꝫ: ut ſe imitari volentibꝫ h̄ q̄ manifeſtū fiat: facta ei⁹ deo placita: omniq̄ audiēti ſatis neceſſaria in publico reddent̄. quatenus eiuſdē plebs xp̄i edificatōnem accipiat. ac tāti viri glorioſis p̄cib⁹ ſemp gratulabunda exiſtat. Sed q̄ nobis q̄dā ſunt occulta: que eū feciſſe p⁹ deū ſola nouit antiq̄tas: quippe qui ab āglo ꝝ puincia ī noſtros fines veniſſe pbatur: ſcripta venerabil' bede pſ̄bi

teri proferant̄ in mediū: qui in de gēſtis angloꝝ int̄ cetera ſic de hoc ſanctiſſimo viro ſcriptim loquit̄. Tpe beati Willibrordi traiectēſis epi fratres qui erāt in friſia monaſteio mādīpati: elegerunt ex ſuo numero viꝝ modeſtū moribus ⁊ manſuetū corde ſuicbertū: qui eis ordīaret̄ antiſtes. Quē britaniā deſtinatū ad petitionem eoꝝ ordīauit reuerēdiſſim⁹ Wilfrid⁹ eps: q̄ tunc forte ex patria pulſus: in marciorū regionib⁹ exulabat Non eēm illo tpe habebat epꝫ cātia defuncto theodoro: ſed necdum bertwaldo ſucceſſore eius qui trans mare ierat ad ſedem epiſcopatus ſui reuerſo. Qui videlicet ſuicbertus accepto epiſcopatu de britania regreſſus non multo poſt ad gentē boructuariorū ſeceſſit: ac multos eorū p̄dicando ad viam veritatis pduxit. Sed expugnatis nō longo poſt tēpe boructuarijs a gente antiquorū ſaxonum: diſperſi ſunt quolibet hij q̄ verbum ſalutis receperant: ipſe antiſtes cum q̄buſdā pipinū petijt. Qui interpellante blichtrude ꝯiuge ſua dedit ei locū mā̄ſionis in inſula rem: que lingua illoꝝ vocat̄ keyſerſwerder in litore Jn qua ipſe conſtructo monaſterio quod hactenus eius heredes poſſident: aliq̄diu continentiſſimam geſſit vitā: ibiq̄ feliciter clauſit vltimum diem. Hec ergo que ſupi⁹ de hoc ſanctiſſimo viro digeſta ſūt: bedā cōmemoraſſe neminē ambigere credim⁹: niſi quēpiā talē qui alijs vacans negocijs librum illuꝫ vbi ea ſcripta ſunt: aut nō legit aut certe legēdo neglexit. Ceteꝝ nos nequaq̄ dubitare debem⁹ viruꝫ iſtū in oīb⁹ xp̄iane religioīs ſtudijs exercitatū fuiſſe: utpote qui int̄ tā precioſas dei eccleſie lucernas: q̄ hijs diebꝫ ſiue in anglorum ſiue in galliarum gente mirifice coruſcabāt: ouiū xp̄i paſtor a ſacratiſſimis epis ordinari pmeruit. Nā niſi eēt paſtorali officio plenit̄ inſtruct⁹ ⁊ nullo mō eius

Vide Beda in Historia Ecclesiastica Anglorum lib. 5. ca. 1

cuſtodie: tanti gregis copie crederē-
tur. Porro. niſi eſſz miles q̄damodo
veteran9: ⁊ in agone martirij fortis
⁊ imp̄territ9 neq̄q̄ in acie xp̄i ſum9
tribun9: neq̄q̄ p̄mipulus legionis
ꝯſtitueret̄ exercit9. B. V. Verū hijs
allegorice p̄libatis: moraliter q̄ꝫ nos
aperie oportet: q̄ ſint exercitia q̄bus
inexpugnabilem iſtū militē p̄clarū
fuiſſe nō dubitam9. Quod quidē in
paſtoralibꝫ p̄moeſt demonſtrandū
In quibꝫ ſiue leo ſeuiēs: ſiue lupus
inſidians: nō modicū xp̄i ouibus de
trimentū exportant. Vbi niſi paſtor
peruigil aut inſidias cauerit: aut ra
pinā fortit̄ reſiſtēdo excuſſerit: ſaluo
grege ad caulas dn̄i eas nō remina
bit. Si aūt in cotidiano p̄cinctu poſi
tus arma nūq̄ depoſuerit: ſed vel de
caſtris hoſtem repulerit: vel in cāpo
apte dimicās rite triūphauerit int̄
ſancte ciuitatis menia p9tꝫ tutiſſime
impabit. Que nimirū vtraq̄ꝫ beatiſ-
ſimū ſuicbertū feciſſe: nō igoramus
Nam dū in ecc̄ia p̄ſulatus officiū ge
rens fr̄es ſuos ſiue a deceptorijs p-
ſuaſionibꝫ retrahēt: ſiue a ꝯtentioni
bus publicis reuocaēt: q̄ſi leonē fero
ciſſimum: ⁊ q̄ſi lupū callidiſſimū: a
grege dominico excludebat. Cū vō
aut regum potencia ꝯ̄preſſos: aut
q̄libet p̄ncipum crudelitate vexatos
gladio verbi dei ſcutoq̄ꝫ fidei a tyrā-
nica pſecutione defenderet: profecto
tāq̄ dux egregius milites ſuos ad
caſtra incolumes reducebat. Igit̄
ſi noſſe deſideras q̄ fuerūt noſtri h9
ducis arma in cotidianis cōgreſſibꝫ:
nō ea fabrefacta: ſꝫ plane ſpiritualia
fuiſſe cognoſce. Neq̄ꝫ enim erat ille
onerat9 ferro: ſed poti9 fide ſpe ⁊ cari
tate p̄cinctus: fundam dauid cū ſuo
lapide tenēs: ⁊ terribilem philiſteū
in fronte pcutiens: omnēq̄ꝫ iſrahelē
a p̄iculo mortis eripiens. Porro aūt
ne exiſtimes illū huiuſcemodi arma
nunq̄ deponere eſſe ſolitū: hijſdem
erat in pace ornatus: quibꝫ in bello
ſtabat armatus. Semp em̄ erat hu
milis: ſemp māſuetus ⁊ mitis. Pa-
tiens in aduerſis: modeſt9 in pſperis.
Erat quoq̄ꝫ in pudicicia ſplendid9:
in abſtinentia ſtrēnuus: in vigilijs
ſobrius: in oracōne ſtabiliſſim9. In
iudicio porabat equalit̄: nō pſonalit̄
⁊ in ꝯpaſſione miſerabat̄ hūaniter
nō tenaciter. Alienorꝫ nō erat appe-
titor: ſed ꝓpriorū largiſſim9 erogator.
Viciū in homine acriter pſeq̄batur:
hominē vero familiariter amplecte
batur. Sermo eius vt mel dulcis: p̄-
dicatio eius admodū delectabilis. Con
uiuiū eius ſpiritualibꝫ ferculis plenū
cōtuberniū eius angelicū. Mala oīa
tamq̄ venena mortifera reſpuebat:
bona omnia tamq̄ paradiſi aroma
ta diligebat. C. Poſtremo ſi velut
quedā epilogū facere volueris: totus
erat ille pfectus: ⁊ totus erat ille deo
plenus. Hec erāt fratres patroni nr̄i
ſuicberti in aduerſis ⁊ in pſperis ar
ma. cū hijs in omni agone dimica-
bat: ac ſemp ⁊ vbiq̄ꝫ vincebat. Non
em̄ erat illi colluctatio adūſus car-
nem ⁊ ſanguinē. ſed aduerſus p̄nci
pes ⁊ poteſtates: adūſus mūdi recto
res tenebrarꝫ harꝫ: cōtra ſpiritualia
nequitia in celeſtibus. V. Agamus
ergo ōnipotēti deo in die ſolemnitatis
huius ſacroſācti antiſtitis orātes ſi
mul ⁊ poſtulātes vt cui9 vitā gloſā
p̄dicam9 in terris: eius patrocinio
pfrui mereamur in celis

De ſācta Kunegūde imperatrice

Ex nobiliſſimo parentum au
guſtorꝫ magnorꝫq̄ꝫ ſanguine
duo imarceſſibiles glie flores
emicuerūt. ſc̄os videlicet hericus ro
mani imperij gloſiſſimū dec9 eiuſq̄ꝫ
digniſſima collectalis pie memorie
Kunegundis imperatrix. Eadem vero
beata ⁊ deo dilecta kunegūdis terre-
no īpatori corporalit̄ nō carnalit̄ con
iuncta: celeſti regi v̄ginitatē ſuā cō
ſecrauit quā vſq̄ꝫ in finē caſti coniu-
gis cōſenſu deo teſte ꝯſeruauit. Qd
poſtmodū v̄ginitatis teſtimoniū ne
lumē in tenebris lateret oſ̄dit. dū eā

ad cōfundendū virginitatis hoſtē ⁊
obſtruēdū os mēdaciū ↄtra virginē
xp̄i loquētiū: ſup ignitos vomeres
incedere: ⁊ illeſā ꝓcedere dedit. In fa
ſtibꝫ itaqꝫ cōſtituta ↄtinētie ſue gl'aꝫ
ſb terreni damnis ip̄ij ſatagebat ab
ſcōdere ut tāto ꝓpēſiꝰ q̄nto efficaciꝰ
poterat ꝓmoueret. q̄ deo inſtigāte il
lo q̊ꝫ adiuuāte ad laudē ipſiꝰ cogita
bat pficere. Deniqꝫ poſtmoduꝫ no-
uellā fecūdiſſime plātatōiſ ſue ecc̄aꝫ
quā cū illo ſuo ſtudioſiſſiō coopato
re henrico ī loco bābergēſi venuſtiſ-
ſime ſicut hactenꝰ cernit' fabricauit.
ſb p̄īocinio p̄ncipis apl'oꝝ bti petri
⁊ ſci georgij mr̄is mōſteriū ſb regu
la bti Benedicti ad aq̄lonarē plagā
in hōre ſci Michael' archāgeli extru
xit: nō minori ſtudio p̄dioꝝ q̊ꝫ ac di
uīſoꝝ donarijs ōrnmētoꝝ. Terciā demū
v̊ſus meridiē ſb ordine canonicoꝝ
ſb titulo btī ꝓthomr̄. ſtepħ. puo q̄dē
ſcemate ſꝫ maiori opa de ſuo mn̄oio
ecc̄aꝫ dedicauit. ad quā dedicādā bn̄
dictū papā quē p̄fatꝰ deo dignꝰ īpa
tor henricꝰ ad cōfirmādū bābergē-
pōtificatū aduōuerat veniē rogauit
ipſa q̊ꝫ iᵒ pſalmigr̄phi ſecū decātās.
Dn̄e dilexi deco. domꝰ tue. Diuīſa eidē
ecc̄e iux̄ īpialeꝫ magnificētiā muneā
ↄtulit ī diuīſ ecc̄ie ōrnmētis. q̄ oia ipē
dn̄s aplīcꝰ ut ſp̄ mēoria fundatric'
ipſiꝰ illic floreat: ne qn̄ p fraudē aut
violentiā vl' furto ſubtraherēt' inde-
dura bāni ſui īnodatōe: ſeptuagita
q̊ꝫ duoꝝ epōꝝ q̇ illic aderāt aucte ipſ-
ſo die ↄfirmuit. Itē mōſteriū ad hono
rē ſci ſaluator' nr̄i ihū xp̄i ⁊ eꝰ victo
rioſiſſiē cruci ī loco q̇ ↄfugia d'r mag
ſice ↄſtruxᵗ. ⁊ ācillaꝝ dei ibidē dō ſm
regulā bti bn̄dcī ſuiētiū ↄgregatōeꝫ
decētiſſiē declinauit. Porro coopāte
ei in oībꝫ impiali maieſtate: idē mō
ſteriū oī ornatu decoráuit. an̄ p̄ncipa
le altare p conā de auro ⁊ lapidibꝫ p̄
cioſiſſimis ſtatuit. calices aureos ⁊
argēteos. catinos aureos. aureos vr
ceos. pallas ⁊ caſulas. vela et corti-
nas. cappas auro ⁊ gēmis p̄cioſ in-

textas. ⁊ cetera vtēſilia ſiue vaſa ad
miſteria tāto ſtudio ⁊ tā ſūptuoſ ex
pēſis eidē ecc̄e ↄtulit ut q̇cūqꝫ ea in-
tuēt' regiā muīficētiā ⁊ mirā vtriuſqꝫ
īpator' vicꝫ ⁊ īpatric' deuotōꝫ in deū
magnope admirari nō ceſſēt. Pret'
has p̄ncipales ſue opatōis p̄mari-
as ecc̄as q̄ ↄuētual' ecc̄a: q̄ mōſteria
illoꝝ donatiuo ñ gloriāt' ſe á ī p̄dijs
dilatatas aut decoratas ornamītis.
Alias em̄ ātiq̄tate collapſas reedifi
cauerīt. q̄ſdā ec̄ deſtructas ⁊ ad nihi
lū redactas in p̄ſtinū vl' ec̄ in melio
rē ſtatū inſtaurauerīt. Et ſicuti pru-
dētes virgines oleū ſue mie ī diuiſos
effuderīt ut merito dicere poſſint. xp̄i
bonꝰ odor ſumꝰ in oī loco. O cōiugiū
nō voluptate ſꝫ bona volūtate copu-
latū. O ſcm̄ mrīoᵐ vbi vna fides īui
olate caſtitatꝭ. vbi vnꝰ ſp̄us mie ⁊ ve
ritatꝭ. vbi idē velle in v̊tutibꝫ. idē nol
le in vitijs. vbi nec p̄mꝰ nec alter di-
ſcerni potuit dū alt' qd̄ p̄mꝰ voluit.
vbi par aīꝰ in multipharijs opm ef
fectibꝫ: pes ī duobꝫ oñt affectꝰ. q̄les
has nuptias dixerī neſcio. vnū ſcio.
qꝛ noſtra neſcit mō regio tales. duꝫ
ꝓpter regnū celorū ſe caſtrātes. nec
ꝓleꝫ terrene fecūditatis expectātes:
celibē a deo gn̄atōeꝫ recipent. ⁊ q̇ruꝫ
ore laus dei nūq̄ deficiet. Hec eſt ge
neratio q̄rentiū dn̄m qui viuētes in
xp̄o mēbra ſua mortificātes ꝓpt' xp̄ꝫ
ſup terrā moriētiū. mō regnātes cū
xp̄o bona dn̄i ſui videt in regiōe viuē
tiū. BV Qm̄ de vita et miracul' pij
henrici īpatoris xp̄ianiſſimi. ⁊ mi-
ſeratōibꝫ varijs q̄s fecit in domo dn̄i
de ſignis q̊ꝫ ⁊ miracul' q̄ pꝰ trāſitū ip
ſiꝰ p eū fecit deꝰ: ſatꝭ ac digne ſcripta
ſcā recepit ecc̄a. nūc aīm pupigit ac
in mētem venit vitā mēorāde v̊ginis
nr̄ē breuit' explicare: ⁊ mēorie ſcp̄to
cōmēdare. ut ad exēplū hꝰ ſe intuen
tes q̄cūqꝫ v̊gies: q̄cūqꝫ vere vidue p
fecte vite normā arbitrēt' ↄūſatōem
illiꝰ. Indignū em̄ nob ⁊ magl' ope
p̄ciū digne duximꝰ. ut illi officiū ſb
trahamꝰ oris: cuiꝰ ꝓuidentia q̇tidie

alimēta pcipim⁹ corporis. Henrico
itaq₃ ſuo ſue caſtitatis patiētiſſimo ſꝑ
cuſtode vbi eā ſuis vͦginē vti trāſduxerat
in xp̄o reſignuit: ad celeſtiaq₃ iugiter
ſuſpiābat gaudia trāſlato illa
ſe ad deū vt ſꝑ totā ↄtulit ipſū ſue caſtitati:
neccīati ac ſaluti adeē illū ſuis
eccijs. illū filijs q̄s ei in ip̄o aggregauerāt
pñtē aſſoē. aduo̅re: vigilijſ oro̅mibꝫ
inſtaē. die practicā cū martha
noctu cōtēplatiuā cū maria vitā agē
nō ceſſabat. Q̄ntavo elemoſinaꝝ
largitate. q̄nta orōis inſtātia ꝓ bti
cōiugis defūcti aīa deſudauerit in ſb≈
ſcp̄ta pagina quā ip̄a p ſe (nā lrāꝝ
et artiū aliaꝝ diſtīguē auro gēmiſq₃
ſacras veſtes patiſſima fuit) ↄpoſuit
et ſcp̄ſit. q̄cūq₃ voluerit agſcē poterit
CKunegūdis d̄ina diſpenſatōne
ſolo ī patrix noīe ſpālis dilecte ↄgregationi
ī ↄfugia q̄cq̄d iuſte cōuenit
dilectōi ꝓpe aduſitatis ſarcinā facti⁹
(veluti eſtio) tolerarē ſi vrās res ſaluas
icolumeſq₃ exiſtē viderē. Cū̄ iris
enī mēs ꝓcelloſiſq₃ curaꝝ fluctibꝫ vndiq₃
q̄tia²: vrē tñ recordatōis anchora
a cordis ꝓfūditate ñ euellit̄ Et licet
longe remote ab ocul̄: ab aīo tñ
nūq̄ recedētis: q̄s nos ſepab^t a caritate
xp̄i^c caſus doloris an longinq̄tas remotōnis
q̄n etiā ſi amiſſe facultatis
vſus ↄcedē²volūtas h^c opis exhibitione
cōprobaret. Ipſū tñ modicū q
adh^c deo volēte reliquū tenem⁹ vr̄e
ↄmonitioni alienū eē nolum⁹. vt ꝑticipatōe
puitatis reuelet̄ magt̄udo
deuotōis. Mr̄ nāq₃ ſi parū habuerit
paꝝ filijs tribuit Ecce h^c modici ſūp≈
tus munuſcl'a ad refectōnē vob̄ mittunt̄
carnis: vt aīaꝫ ſenioris p̄ris ve≈
ſtri ↄtinua orōis alimonia reficiatis
q̄m tot iuſtoꝝ ꝑceſ vnanimit̄ ↄtinuate
apd deū multū pñt ꝓficē. iacobo
atteſtāte: multū valꝫ dep̄catio iuſti
aſſidua. Ille etiā atq₃ eē iuſt⁹ dñs q̄
iuſticias dilex^t: eq̄tatē ſupplicatōis
exaudire nō reſpuit. ſ₃ vob̄ indefeſſis
interceſſoribꝫ ſup̄dicti cari mēoriaꝫ
faciētibꝫ: ſalutis dab^t p̄miū. q̄d ip̄e ꝓ
mittit di. q̄ pſeuerauerit vſq₃ in finē
ſalu⁹ erit. Atq₃ bonū op⁹ in ↄſpcū etiā
dei placitū eē cernit̄. ſi nō ſolū ꝓ illis
q̄ in hac vita poſiti: multa vob̄ dō. ſ₃
q̄ nulla fecerūt: orauerit̄. Obſecro g̊
vt eū a cordibꝫ vr̄is nūq̄ abiciatis q̄
vos tāq̄ ꝓpas amauit. atq₃ hūc locū
vr̄a ſeruitute florē voluit. Eſtote q̊₃
mee neccītatis mēores. ſꝑ in hilaritate
cordis miſericordes. ſm illd apli. dilectio
ſñi ſilatione. Necnō vr̄e mētes
in q̄dā mutue caritatis ſoliditatē magis
ac magis ↄcreſcāt. q̄ten⁹ in die tribulatōis
clamorē vr̄m ipſi⁹ aures exaudiāt.
q̄ d̄t. vbi duo vel tres cōgregati
fuerīt in noīe meo in medio eoꝝ
ſū. Q̄d vos oī mō ꝓmēri hortor eodē
p̄ſtāte q̄ cū p̄re et ſpū ſcō viuit et regn̄t
p oīa ſcl'a ſcl'oꝝ. Amē. Deniq₃
Conrado ſibi ſuccedēte in regno: ipſa
curis ſcl'aribꝫ ſic iā diu deſiderauerat
exonerata: iam in ip̄o āniūſario die
trāſitus ſācti henrici archiep̄s ad dedicationē
cōfugienſis eccīe conuocauit.
vbi inter miſſarū ſolemnia imperiali
decētiſſima. omni ornatu culta.
ante p̄ncipale altaē virgo deo de≈
uota ꝓceſſit. ibiq₃ theſauꝝ incōparabilem
ligni videlicet dominici crucē
paruā quidē in materia: ſ₃ maximā
in virtute dñi obtulit. At vbi lectio
euangelij in qua ſup arborē crucis
aſcendens cōſpicientē ſe ihesū ſuſci≈
pere et ab eo benedictionem puſillus
meruit accipere leta fuit: regalem
purpurā exuens. tunicaꝫ fuſtiorem
quā ipſa ſibi manibus ſuis operata
fuerat: ſacerdotali benedictione data
veſtem religionis induit. et multis
quidē pro ſe flentibꝫ: pro illa autem
gaudentib⁹ que iam ſeculū dānaſſet
in veſtibus: capillis: qui hucuſq₃ in
eodem monaſterio pro veneratione
ſeruātur p̄ciſis. impoſito ſibi ab ep̄o
velo anulo fidei ſubarrata: gratula≈
bunda ſuccinuit. Poſuit ſignū in faciem
meā. et anulo ſuo ſbarrauit me
dñs me⁹ ih̄s xp̄s. Ita ſp̄ōſo xp̄o cōſecrata
dū filiaꝝ ſuarū ſe ſanctiſſimo

cõtubernio applicuiſſet: non ut mat̃ filiabꝫ ſe ꝑferebat· ſꝫ omnibꝫ inſerui ens: ſeruilẽ pſonã ſe oñdebat· ita tñ ut cũ omnia faceret: oñ tatõeꝫ fugeret ſingulorꝫ· ne reciperet in pñti ſeculo mercedẽ ſuam Opabaꝛ manibꝫ ſuis ſciẽs ſcriptũ eſſe· q̃ nõ opat̃ nõ man ducet· Spõſo ſuo aut orãs loq̄batur aut pſallens ad eccleſie limina pene inuiſa ꝑꝑeãbat· nihil ſeueritate illiꝰ iocundiꝰ· nihil iocũditate ſeuerius· triſtis in riſu· in triſticia ſuauis· breue vite ſpaciũ et̃na memoria cõpẽſabat· Idẽ ille orõis locꝰ ⁊ q̃etis fuit· idẽ ſꝑ habitꝰ· incultũ corpꝰ· dũ ſciret reĳciẽdas delicias corpis qđ paulo=poſt vermibꝫ exarãdũ fuit: ſꝑ eã le=gere aut legẽtẽ audire vidiſſes· mł ta illi circa ꝯtubernales deuotio· fre=q̄ns decubãtiũ viſitatõ· ſolicita paupum ꝯſolatio ¶ Preterea eã feciſſe plura miracula credimꝰ· ſꝫ qꝛ glãm hũanam ⁊ oleũ adulatõis ſꝑ fugẽt: illa voluit eẽ ſuppreſſa· aut incurie hominũ ſeu reuolutõi tpm nõ defectui deputãdũ ꝟtutũ Vñ eẽ tãte maieſtati indigna ſcribẽdi minor mat̃ia fuit· pauca tñ q̄ in ſcriptis reperimus vł veridica ſcimonialiũ vbi illa pro xpõ militabat relatõe cognouimꝰ: hic inſerere dignũ duximꝰ ¶ Cũ pꝰ oratõis freq̄ntiã int̃ lectõis laſſitudineꝫ ancilla xpi in lecto nõ plumis extructo ſꝫ cilicio ſtrato: mẽbra ſopore grã uata remiſiſſꝫ: puella ſacra q̄ de more illi aſſidebat ſacros codices legẽs cũ fere ad mediũ noctis lectõeꝫ extẽderet: caligantes oculos clauſit· lu=mẽq; e manibꝫ elapſũ paleas corri=piens ſui fragore circũiacẽtes ſorores excitauit· clamore ex cõcuſſu facto ꝟgo xpi de ſomno excuſſa dũ colluctãtes int̃ ſe flãmas circa ſe aſpexit: ad orõis arma ſe cõuertit· ⁊ ſig̃ crucis aduſtionẽ illã abſq; oĩ ſuarꝝ leſione veſtium auertit· Tua hec xpẽ opa q̄ babilonie regẽ in ſuo furore ꝯfudiſti: et babilonios ignes ut pueri tui liberenꝛ illeſi· ¶ Aliud miraculũ tã timẽduꝫ q̃ mirãdũ hic placuit ſubſcribere· in q̊ animi illiꝰ ꝯſtãtiã ⁊ rigorẽ ſeueritatẽ diſcere poterĩ· Habuit ſecũ ſororẽ ſue filiã Juttã noĩe· quã a pmis annis educatã oĩ diſciplina ſclariũ q; lrãꝝ ſciẽtia inſtruxerat· Hec mat̃terã nõ minꝰ religionis q̃ dilectõnis amore in mõſterio ſecuta ⁊ ꝯſecrata fuit· Hãc in oĩbꝫ plene inſtructã ut eiꝰ in orõibꝫ vigilĳs ac ieiunĳs pſe=uerãtiã ⁊ a dño patientiã pſpexit: omniũ aſſenſu ⁊ rogatu ṗmã ĩ ipſo cenobio eã abbatiſſam pfecit ¶ Cũ virgo mater filiã ſuſcipiẽs iuxta cõmonitõeꝫ ſcãm iãdudũ habitã pcedẽtium patrũ repetẽs alloq̊a: monet ob ſalutis affectuꝫ vtilia ac deo placita ſepe dicere· freq̄nter audire· ſolitas religioſi itineris vias nõ deſerẽ: ma=gis magiſq; errorũ deuia: ⁊ dyaboli calcare figmẽta· nullã luci ac tene=bris: veritati atq; mẽdacio: turpitu=dini atq; egeſtati: apđ dei filios doc; eſſe ꝯmunionẽ· ſolicite cauere ne vana ſectãdo deſineret eſſe tẽplũ dei: fieret habitatio tenebrarꝝ· fieret demonis monumentũ: luĩa ſua in dei defi=gere aſpectũ· Primãq; docet facere ut fructũ doctrine ſue ipſa in illis dñ adiuuãte poſſit inuenire· Hec ⁊ hu=iuſmõi iterꝝ atq; iterꝝ mat̃no ſtudio ei inculcãs: q̄ſi in oĩbꝫ iã pfectã ⁊ ip=ſa nigrãm venerari cepit Illa vbi in matura libertate poſita eſt: paulatĩ a rigore ſuo deficere· meliorẽ cultũ: lautiorẽ cibũ: vitiorꝝ alĩta deſiderãre· vltima in choro: ṗma in cõuiuio· puellarꝝ fabul̃ intereſſe: ⁊ in omĩbꝫ laxiꝰ ſe agẽ cepit· Pro hmõi leuitatibꝰ dũ eam ſancta dei ṗuatiꝫ inter ſe: publice coraꝫ omĩbꝫ argueret: ſepiꝰ obſecraret: increparet· nec illa velut matertere patrocinio ⁊ familiaritate vane ꝯfiſa emẽdarat· q̄dã die cum ipſa cũ cõuentu crucẽ (nã dies dñicꝰ erat) ſeq̄ret̃· abbatiſſa defuit· quã illa inq̊rẽs ⁊ epulãtẽ cũ cocuis in ꝯclaui repiẽs: Zelo pietatis armata cũ verbo correptõnis dextrã maxillã eiꝰ p=

cuſſit. q̄ q̄ſi ſigillū q̇ddā formā digi
toꝝ accepit. q̄ omī tp̄e vite ſue nō ca
ruit. De q̇ nimiꝝ facto ꝯſtat. ꝙ non
tm̄ ꝓ ſe ſed alioꝝ emēdatōe h̄ ptulit
ut huiꝰ viſio aliis ꝓficeret. et ad me
lioris vite ſtatū a vitiis ſuis retorq̄
ret. ¶ Forte et illud detrc̄toribꝫ fabu
loſū et infidelibꝫ videre ridibile puta
ba²ꝙ ſanctitatē illiꝰ quā gratia hu
militatis ipſa hōies latere voluit ele
mēta loquūt̄. Demqꝫ cū pꝰ lectōem
euāgelii ſuo ſolēni amore ad altare
ſacrificatura accederet: dextera manꝰ
ſue cirothecā detrahens: cum nullꝰ q̇
reciperet adeſſet: a ſe reiecit quā radiꝰ
ſolis p feneſtre rimulas intrans ſu
ſcepit ac tādiu q̄i famulādo ſuſtinuit
donec illa pꝰ ſacrificiū rediens eam re
ciperet. Tale etiā q̇d in veſte beati go
aris aliq̄n diuina virtute oñſuꝫ fuiſſe
legitur. q̄ dum a ſede ruſtici treuereu
ſis pontificis deſpici²: a ſūma maieſ
tate p maioris luminaris famulatū
honorat̄. ¶ Omniū itaqꝫ capax erat
meritorū. q̄ iudicē cunctorū meruit
hr̄e virtutū. Quindecī in ſancto ꝓpo
ſito ſupuixit annos. tā humilitatis
gratia q̄ꝫ ꝓ religionis reuerētia oī
bus admirāda. ¶ Tandem ꝓ ni
mia ciboꝝ abſtinētia: orōis et vigili
aꝝ incredibili pſeuerātia: cepᵗ corpe
langueſcere et ingraueſcente morbo
paulatim deficere. ſed dū membra do
lore cōtraherent̄ exteriꝰ tamē ſpiritu
(qꝛ laus dei in ore eius) ſemp ꝯforta
batur interiꝰ. Vocabat ſanctos an
gelos quoꝝ hic vita: illuc nūc cōſor
tio fruit̄. Apoſtolos et ꝯfeſſores q̇ruꝫ
fidē ſemp et ꝯfeſſionē tenuit int̄pel
labat. Virginū xp̄i in ſuo exitu inui
tabat choꝝ. q̄ruꝫ emulatōe in carne
dum p̄ter carnē viueret: imaculatū
xp̄o ꝯſecrauerat thoꝝ. omniū deo fa
mulantiū ſibi adeſſe ſibi occurrē ora
bat auxiliū. Vere q̇d ſcriptū eſt: ti
mētibꝫ deū omnia coopant̄ in bonuꝫ
in obitu tante virginis vidimus cō
probatū. necdum ſpiritū exalauerat
necdū xp̄o debitaꝫ reddiderat vitā. et
iā fama volās tāti p̄nūcia luctꝰ. nō
tm̄ ſacratas v̓gines aut diuiſi ordis
viros: ſꝫ et totiꝰ vrbis ꝓplos ad exe
q̇as ꝯgregabat. Sonabāt pſalmi et
totā do^m^ vbi ſacꝝ corpuſculū in me
dio ſup illo nobili ſui cilicio ꝯpoſitū
iacebat: in ſblime reſonās letaīa ꝓ
exeūte aīa q̄ticebat. Interī ex moē re
gales tāq̄ꝫ īpatrici nō ut paupcule
dn̄² ſorori. pā² obſeq̇e. aurea feretro
obtēdenda pferūt̄ velamina. Cū illa
pſallētes vultꝰ q̇s añ ut ſpōſo venie
ti letos vidēs ad os retorq̄re: manu
ānuere: amictꝰ iſte ait nō ē meꝰ. au
ferte hinc. Oīꝰ hic alienꝰ ē. hiis t̄re
no ſpōſo: iſtis celeſti ſū copl̄ata. nu
da de vt̄o mr̄is mee egreſſa ſū. nuda
reūtar illuc. hiis miſere carnis vilē
māꝫ īuoluite et corpꝰ meū iux̄ tumu
lū fr̄is mei ac dn̄i herici īpatorꝭ: quē
me vocātē video: i ꝓpo locello repoīte
Hiis iā dcās ī ma^m^ dn̄i ſpm̄ ꝯmdās
carnis ſarcīa abiecta ad ſuū aīa ſuo
lauit auctorē. et ī antiquā poſſeſſiōꝫ
diu pegnata ꝯſcēdit. t̄rꝭ mr̄ēꝫ cōeꝫ ſe
amiſiſſe flētibꝫ. celꝭ āt ꝯciuē ī ſuū cō
ſortiū ſe ſuſcepiſſe gaudētibꝫ. ¶ Ita de
mū ſacro illo corpe fētro ſuppoᵗᵒ: no
biliū ordie p̄eūte: multꝭ hīcīde ꝯfluē
tibꝫ turmis cū illo ſibi ſp̄ faīliariſſiō
paupꝫ ꝯtubnio ad locū p̄deſtīatū ſe
pulturē felices exeq̇e vſqꝫ delate ſt̄. Cū
vo relictas vrbes: vacua rura. deſola
tas cītates. vndiqꝫ ꝯcurrē ꝓplos vi
dēs. mr̄ēs puulos ſuos ī brc̄hiis ge
ſtātes. īfirmos ī ḡbatꝭ iacētes. ſani
tatꝭ grām ſpare. felicē ſe credē ſi cui
ā fētro tāgi. ā ab ipō ꝯtigiſſꝫ obūbrī
¶ Tādē ī eccāꝫ b. petꝭ corpꝰ ñ ſiñ labore
depōītū t̄duanas ibi meritis ſuis ac
bñficiis ꝯdigs hūit exeq̇as. filii q̇s
ipā illic in xp̄o aggregaueāt de mūs
pace iā ſecui: ꝓ ſe āt ſoliciti iceſſant̄
pſallebāt: dū eā ſibi ad horā ſbtrc̄tā
ſiñ tiore aīſſionis ī ſpe ꝑpetue orōis
recepiſſe plaudebāt mr̄ de celo filioꝝ
ꝓſpectās affectū gaudebat. ita vela
tū ſacrum corpꝰ ſacris veſtibus diade
mate xpriſti ſuppoſito: ſuo loculo in

dextro latere sicut hactenus veneratur depositum est. O felix babergensis ecclesia recepisti thesaurum quem amiseras. procaxa malefica lingua detractorum occultorum testimonio confutata est virginitas eius rebus approbata sanctitas clarescentibus signis videtur testificata per xpm dominum nostrum Xpiane religioni proficiens fidei ecclesia que in euangelio voce domini testante dei mater a filia per gratiam nominatur que sancte operationis exemplo filios domino generat. filia quia virginis filio pro salute mundi incarnato: erudita est sanctorum patrum quotidie generatur: salutem missam a domino celestis archiatri: effectibus medicine plenam tam corporis auribus anima aduertat. Mundane machine conditor humano generi per inobedientiam lapso condolens vt eterne vite fructus faceret nouam plantationem. scilicet primitiuam ecclesiam insereret patriarchas ac prophetas in mundum mittere dignatus est. Quibus creditum sibi officium quinque corporis sensibus sextoque qui est spiritus prophetie misterium incarnationis xpi et omnia que de ipso annuncianda erant predicantes: alij asperitate vite. alij diuersis penarum mortibus ipsi que prophetabant famulatum suum fideliter impleuerunt. Hos tandem xps eterni patris consilio pro liberandis hominibus de intemerate virginis vtero procedens vt iam inchoate plantationi missis per orbem apostolis: atque de suo corpore fuso cruore fabricatam nouellam superedificaret ecclesiam. que sancte trinitatis fide imbuta et mundata baptismi gratia. martyres confessores et infirmi sexus virgines animo tamen constantes primicias obtulit. Inter quos beata Kunegundis flos babergensis ecclesie cum sancto henrico qui regnum ipsum tenuit sub coniugij specie immortali sposo caste virginitatis honore deseruiuit. vnde iam eius sanctitatis merita per orbem manifesta declaratione apparent quia in loco vbi sanctum eius corpus quiescit: infirmi quicumque laborantes egritudine sanitatem recipiunt. Vt autem ad omnia testes cautissimi simus virtatis amatoribus etati nostre succedentibus de hijs que scribimus curiose indagantibus. scilicet que tempore opera curationum prefate imperatricis inicium habuerunt largiente domino putpossimus volumus explicare. Anno incarnationis domini. Mcxxxix. indictione ij. Tremone tercio decimo babergensis ecclesie episcopo quarto sui pontificatus anno ad vincula sancti petri ne de sanctitate predicte virginis ambigeremus signum experientia certificati sumus. Nam dum solito more populus ad predictum locum oronum et vigiliarum causa conuenissent: affuit etiam quedam demoniacus de villa que dicitur beyrent qui nec pietatem agnoscens nec scelus abhorrens filium suum igne cremauerat. hic durissimis astrictus ad sepulchrum sancte Kunegundis ita mansuescere cepit: vt furiali morbo absolutus deum omnipotentem laudaret: eique cuius predonatis meritis hoc accidisse cognouit cum catua que presens extiterat debitas laudes declamaret. Igitur dum hoc cum solemnitate chori a populi deuotione agerentur: quedam contractus in suburbio de hospitali sancti egidij adductus sanitatem postulabat. et misericorditer exauditus quod precabatur obtinuit. Dum signorum fama totum babergensis locum respersisset: contractus de domo conradi prepositi maioris ecclesie sanitate affectans: et quamuis natura in membris eius oberrasset: tamen prout potuit velocius reptans venerabili sepulchro se ingessit. vbi a domino salutem optatam inuenit. Audiens hoc etiam contractus de domo ottonis canonici eadem ecclesia canonici: venit quantotius ad locum sepulcri: sperans sibi ex beneficio gratie sicut ceteris subuenire. cui sine mora subuentum esse in xpo testamur.

De sancto henrico imperatore.

Anno ab incarnatione domini millesimoprimo. ab vrbe autem condita millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo Ottone tercio rome defuncto vacante regni solio cum de principe agere tur subrogando omnium voto nutu diuino ad eum inclinatur qui tunc in regno potissimus habebatur. Fuit namque eodem tempore quidam dux bauarorum nomine hericus herici eiusdem gentis ducis filius. cuius temporibus sanctus Wolfgangus ratisbonensium prefuit episcopus. tam bonitate quam nobilitate regia conspicuus. et vniuersa morum honestate preclarus. Hic inicium sapientie timorem domini plenius est secutus. quia erat omnium

literarũ ſtudio pncipalr ĩbut9. ⁊ to
t9 ſana fide ⁊ actõe catholic9. Hic ḡ
ab oĩbꝫ pari voto ⁊ cõi ↄſẽſu oĩꝫ aſſa
ſcũdma vtiqꝫ diſponẽte clemẽtia ut ꝑ
tpalꝭ regni faſtigia ad culmẽ regni
celeſtis ꝑtigẽt Cũqꝫ pdcs rex henric9
necdũ ceſarꝭ vꝭ ĩpatorꝭ obtinẽt dig-
tatẽ appuͭ ci ratiſbõe b. Wolfg. eps
tꝫ viſiõe. Viſũ nãqꝫ ẽ ei ꝙ manẽs in
eccã ſci emmerãni epi ⁊ mrĩs accedẽt
orãdi grã ad ſepulcꝝ b. Wolfgãgi ĩ
eadẽ baſilica ſitũ Cũqꝫ ibidẽ dñꝫ ⁊ ſ.
Wolfg. ĩtimis pcibꝫ conaꝛ exorar-
ſbito videba͛ ei ipẽ ſcũs Wolfg. aſtaꝛ
eũqꝫ hmõi vbis appellaꝛ Intuꝛ diti
gẽꝭ lrãs in muro q̇ ẽ ſec9 tumulũ ſcp
tas. Erat ãt ſic ſibi videbaꝛ ſcptũ ſo
lũmõ p9 ſex Euigilãs ãt rex retrrctõe
diuturna: ſecũ reuoluit paucifhã h9
viſiõis ſcpta. In pmis ḡ arbitrat9
ꝙ p9 ſex dies eẽt moritur9 multa di
ſpẽſat paupibꝫ Cũqꝫ dieꝝ ſex nũer9
pteriſſꝫ ⁊ nihil in ſe rex moleſtie cor
palꝭ ſenſiſſꝫ: putauͭ pdcãꝫ viſiõꝫ ad
ſex mẽſes ptinẽ Tñſactis ꝯo ſex mẽſi
b9 cũ nihil ĩfirmitatꝭ ĩ eo pateꝛ arbi
trat9 ẽ hũc nũerꝝ ad ſex ãnos ptinẽ.
iõqꝫ ut p9 cepit tiere. Cũqꝫ ſex ãnoꝝ
nũer9 integer ptrãſiſſꝫ. ⁊. vij. ãni di
es reuoluti9 veiſſꝫ ipõ die p apſtcã bñ
dictõꝫ ſuſcepͭ ceſarꝭ digtatẽ Tũc tã-
dẽ ſentiẽs qꝭ ſua eẽt viſio grãs egit
dõ ſcõqꝫ Wolfg. epõ q̇ ſibi talẽ reuela
re digt9 ẽ digtatẽ Vnct9 ḡ ĩ regẽ bea
tiſſ9 dĩ famul9 henric9 tpalꝭ regni ñ cõtẽ
t9 anguſtijs ꝑ adipiſcẽda ĩmortlitatꝭ
corona ſũmi regꝭ cui ſuiẽ regñe ẽ mi
litaꝛ diſpoſuͭ Sũmã ei diligẽtiã ĩ ã-
ptificãdo cultũ religionis adhibuit.
eccãs dei ditaꝛ poſſeſſiõibꝫ ⁊ ĩmẽſ or
natibꝫ augẽ cepͭ Sedes qꝫ epales hil
deſhei vicꝫ vbi a puẽo fuerat enutrt9
⁊ lrĩs edoctus Magdeburga argẽti
nã. miſſnã et merſeburg q̄ barbari
ca ĩmanitate adiacẽtiũ ſclauoꝝ va-
ſtati fuerãt rẽſtauraͭ ⁊ tã ipſ ꝙ alijs
epatibꝫ p vniũſi regm ĩ poſſeſſiõibꝫ
⁊ õmtꝭ ĩnũera dona diſtribuit. De-
niqꝫ ↄſũmatꝭ h vite laboibꝫ poſtꝙ bo

ne opionis odorẽ lõge lateqꝫ redolẽ
fecerãt. locũqꝫ ſibi dilectũ ⁊ cetrã mõ
ſteria ditãdo ⁊ ornãdo ⁊ excolẽdo ad
ꝑfectũ duxerãt ad ꝑcipiẽdã ĩmarceſſi
bilẽ coronã a dño vocat9 ẽ ab erga-
ſtulo carnis. Qui cernẽs diẽ mortis
ſibi ĩminere vocatis ad ſe pentibꝫ be
atiſſime ĩpatricꝭ Kunegũdis necnõ
etiã q̄buſdã regni pcoribꝫ. manu eã
apprehẽdit ⁊ ↄmẽdauit eã illis hmõi
verbis mẽoria digniſſimis. Hãc ec
ce inq̄t m̃ a vobis pmo a xp̃o ↄſigna
tã ipſi xp̃o dño noſtro ⁊ vobis reſig
no virginẽ ĩmaculatã. In ei9 ꝯo trã
ſitu terra plorãte celũ exultauit: ſic
ẽc dñs p ſuã miam reuelauit. In ip
ſa eñi hora exit9 illi9 cuidã ſuo dei in
ſolitudine ↄmorãti diabol9 in huma
na ſpecie fertꝛ appruiſſe Quẽ vir dei ꝑ
ſpm ꝓtin9 agnouit: ⁊ ait ad eum. q̃
ꝑgis? At ille rñt. Ad exeq̇as ĩpato
ris ꝑgo. Cui ille ait. Vade ⁊ ↄple ne
gociũ tuũ q̄ntũ a dño tibi pmittiꝛ.
Verũtamẽ ↄſũmato officõ tuo adiu
rat9 p deũ viuũ ad me reũtere ut per
te rei exitũ poſſim cognoſcere P9 mo
dicũ ꝯo reũſus corã ſeruo dei geme-
bũd9 aſtitit. et voce q̄rula cũꝫ ingẽti
eiulatu: d. Heu heu deluſi ſum9. ĩua
nũ laborauim9 q̇netiã ab ãgelis dei
cõfuſi diſceſſim9. De hoc req̇re in le-
gẽda. ſ. laurẽtitij folio. cxxxv. ĩ lrã F

De ſancto Thoma aquinate.

Beat9 Thomas de aq̇no ordis
ſratꝝ pdicatoꝝ doctor egre-
gi9. comes gñe ex regno ſili
cie. ĩ ṽgitate ſine pctõ mortli vſqꝫ ad
vite tminũ dño militauit H9 docto
ris ort9 nomẽ doctrina ⁊ futur9 in or
dine pdicatoꝝ vite ꝓgreſſus p viꝛũ
ſcm̃ bonũ re et noie: q̇ cũ pl̃ib9 alijs
hẽmitꝭ anachoriticã vitã duxͭ pnũci
at9 eſt ĝnit9 mrĩ ſue cũ illa adhuc
ſe fore grauidã ignoraret: dicẽs ei Gau
de dña. qꝛ tu paries filiũ et võbiꝛ no
mẽ ei9 Thomas Hic erit magn9 toti
orbi ĩ ſcia ⁊ vita. eitqꝫ ordis frũꝫ pdi
catoꝝ Que oĩa ſic ſcũs pdixerãt ↄple
ta ſt. Nat9 itaꝫ puer nobilꝭ pdicatoꝝ

ordinē ingredit᷑ ꝓpter q̃d a fratribꝫ
carnalibꝫ rapit᷑ ⁊ q̄ſi p bienniū cuſto
die carcerali mācipat᷑ Cūqꝫ nec mi⸗
nis nec blādicijs poſſꝫ ab ordis ꝓpo
ſito reuocari: p ſpēm puelle ad eū in
troducte ſubuertē q̃rūt aīm innocētis
Qꝫ mox de igne ticionē arripiēs ſug⸗
geſtricē ignite libidis ex camerā ef
fugauit. Et facto ſig̊ cruc̄ in orōe cū
lacrimis pdurāte: apparuert ſibi duo
āgeli. ipſūqꝫ ſtringētes dixerūt Ex
pte dei te āgim⁹ āgulo caſtitatꝭ q̃d
nullaten⁹ decetero diſſolueꝫ. Et extūc
nullū oio ſēſit ſtimulū venēe voluptꝭ
B ¶ Tādē cogitāte mrē ſua īplendū
eē in filio ſuo q̃d ſibi fuit ꝑmōſtrtū
ipſa pmittēte p frēs ordis ad ordinē
ē reduct⁹ in q̊ cepit n̄ ſegnit᷑ ſtudio ſa
cre lcōis intēdere. tātoqꝫ gaudio ī cō
tēplādo repleba² mēs eius ꝙ ſepi⁹ in
orōe viſus ē a terra tōlit᷑ eleuari. ¶
Nec deſtitit diabol⁹ tēdere laq̄os ado
leſcenti. nā ad ꝑces fratꝝ ſuoꝝ ⁊ car
dinaliū ac amicoꝝ q̊s habebat ī cu
ria vocat᷑ ad papā. Cūqꝫ illuc venīſſꝫ
ꝑcepit ei vt ſuſcipet abbatiā montꝭ
Caſſini. cui ſbiacēt ſeptē epat⁹ ⁊ ipē
abbas p oia vtit᷑ officio epali. Q̃d
ꝑclarus adoleſcēs prudēter ⁊ hūilr
declinauit. ⁊ clā dilapſus a curia veit
ad ſtudendū ſub fratre Alberto poſt
modū ratiſponēſi epō in Coloniam
agrippinā ¶ Poſtea miſſus ē pariſi⁹
ad legēdū atqꝫ exercēdū. Nec multo
p⁹ coactus ē ſuſcipe in theologia ma
giſtralē cathedrā ad docēdū ¶ Quo
dā tpe ad locū orōnis ſe cōtulit in q̊
ꝓſtratus cū lacrimis orauit dicens
Saluū fac me de⁹. qm̄ diminute ſūt
veritates a filijs hoim Diu aūt orās
cū lacrimis obdormiuit. ⁊ ecce nūci⁹
celicus frater antiqu⁹ admodū vene
randus venit dicēs. Frat᷑ thoma q̃d
deū oras cū lacrimis? Suſcipe onus
magiſterij q̄ꝛ de⁹ tecū ē. Pro tuo aūt
principio nihil aliud ꝓponas niſi hꝫ
Rigans montes de ſuperioribꝫ tuis
de fructu operū tuoꝝ ſaciabit᷑ terra.
Quo dicto Thomas euigilans: deo
grās reddidit Q̃d vbū n̄ ſolū thema
ꝑncipij ſui fuit: ſꝫ toti⁹ ſui ſtudij ⁊ ſci
entie ſufficientiā īdicauit. q̄ꝛ ex hijs
q̄ de mōtibꝫ dīne ſpeculatōis accepit
totā ecctiaꝫ q̄ſi agꝝ dīni ſemīs cōplu
tū ſapie pluuijs faciauit Eſt eni om
nib⁹ maīfeſtū ꝙ ī toto mūdo int᷑ fide
les catholicos in phīa ⁊ theologia in
ſcol̄ parꝝ legi² ꝙ̄ q̃d de ei⁹ ſcptis hau
ritur ¶ Quotiēs āt ſcūs iſte diſpu⸗
tare ſcribē legē vel dictare voluit: ad
orōnē ſe ꝯtulit ⁊ inde ſurgēs inuenie
bat q̄ſi ī libro apto didiciſſꝫ Vn̄ eius
ſcīa credit᷑ fuiſſe dīnit⁹ inſpirata. q̄ꝛ
doctrinā ſuā nō ex ꝓpo ingenio hūit
ſꝫ ex raptu mētꝭ in deū orōibꝫ impe
trauit ¶ Orantē ipſū q̄dā nocte:
aplī Petrus ⁊ Paul⁹ inſtruxerīt ple
niſſime de textuali dubio ſcpture ꝓ⸗
phetie Iſaie ¶ Itē cū eſſꝫ ſalerni ī cō
uentu frm̄: viſus ē an̄ mai⁹ altaē in
orōe exn̄ſ p⁹ matutiās a fribꝫ iacobo
⁊ ſocio ſuo reynaldo: q̊ ipſū exempli
grā obſuabāt duobꝫ cubitꝭ eleuat⁹
a t̄ra: velut ſi fas ē dicē futuꝝ agili⸗
tatis vel aliq̊d ſilr̄ pticipiū accepiſſꝫ
q̊ ſui pondē q̄ſi ī ſua leuitate manēt.
¶ Aliud ſilr̄ ſꝫ magꝭ ſtupendū vidit
in ꝯuētu Neopolitano de ipō fr̄ dn̄i⸗
cus ſacriſta vir orōe deuot⁹: ⁊ actōe ſo
licit⁹ ⁊ v̄tute ꝓbatus. q̊ alias hūit
viſiones mirabiles Qui quidē frat᷑
aduertēs ſanctū Thomā ſp de came
ra ſui ſtudij ad eccleſiā an̄ matutias
⁊ ne videret᷑ ab alijs ad ſuā camerā
feſtinū rediē: ſemel ipſū curioſi⁹ ob
ſuauit: ⁊ accedēs retro in capella ſci
nicolai vbi fix⁹ in orōe manebat vi⸗
dit ipſū q̄ſi duobꝫ cubitis eleuatū in
aere. de quo diu admirās ſubito au
diuit de loco ad quē ꝑdict⁹ doctor cō
uerſus erāt ad orādū cū lacrimis hu
iuſcemodi vocē de imagine crucifixi.
Thoma bn̄ ſcpſiſti de me. quā recipi
es a me p laboē mercedē? Qꝫ rn̄t Dn̄e
Nō niſi te. Et tūc ſcribebat t̄ciā ptē
ſūme de xp̄i paſſiōe ⁊ reſurrectōe. Et
q̄ꝛ a dn̄o fuit queſtio facta de merce
de: ideo dabatur intelligi in ꝓpinquo

labori suo terminū fore īponendum dī. ¶ Cū em̄ ex mādato dn̄i Gregorij ·x·iret ad ɔciliū gn̄ale trāsiēs p cāpaniā cepit lāguescē͂a pene p̄dē totalr appetitū Vadēsqꝫ ar̄ mōsterium fosse noue ordīs cisterciē͂·iuitat9 deuote ad p̄dictū mōsteriū declinauit· vbi discūbēs rogat9 a mōchis ips̄ exposuit cātica cāticoꝝ·ut in cāticū celestis glīe trāsiēt studiū ecclāstice discipline· Stella etiā q̄si cometa visa ē i aere p triduū sup̄ dictū mōsteriū· simulqꝫ cū ipis disparēs e9 trāsitū p̄signauit Mortalitatē itaqꝫ terminū immortalis vite cōtinuauit initio Anno dn̄i Mcclxxiij·vite vero sue quinquagesiō inchoāte ¶ Tūc fr̄ reynald9 p̄dicās tale phibuit testimoniū veritati Ego sc̄i istius freq̄nter a nūc ɔfessionē gn̄alē audiui·ipm̄ sp̄ sicut puerū q̄nqꝫ ānoꝝ īueni qꝛ nūq̄ sue carnis sensit ɔtagiū·nec habuit alic9 mortal criminis inuolūtate ɔsensū ¶ Multis īvita a p9 mortē effulsit miracul ¶ Nā frater quidā deuotus vidit in hora trāsit9 sui sanctū doctorē in scolis legentē a beatū paulū ad ipꝫ intrantē· A quo dū sc̄us petet an in epistol suis verū intellectū habuisset rn̄it qꝛ sic q̄ntū viuēs in corpe p̄t hr̄e Et adiecit· Volo ut mecū venias: et ducā te ad locū in q̄ clariorē hēbis ī omibus itellectū·a p cappā cep^t eū ducere ex scolas· Tūc dict9 frat clamauit: ita ut alios excitaret: d· Fr̄es succurrite: qꝛ frater thomas tollit a nobis a inuetū est qꝛ trāsijt illa hoā ¶ Frater Albertus de brixia vir deuotus cū ad altare btē virginis oraret cū lacrimis vigilans vidit duas psonas splendidas·vnā in pōtificali aliā in hītu fratrū p̄dicatoꝝ venerēdas· Hēbat āt psona ordīs p̄dicatoꝝ coronā aureā a duas aureolas· vnā argenteā·aliam aureā· a in pectore gēmā magnā: q totā ecclāꝫ illustrabat· Jn cappa vero insertos per totum habebat lapides preciosos: a in candore niueo splenduit cum tunica scapulari·Admirāti igit̄ fratri dixit pōtifex venerād9 Ego sū Aug· missus ad te ut tibi indicē glām fratris Thome de aq̄no q̄ hic mecū est· Jpē em̄ m̄ in glīa est eq̄lis sed virginitatis aureola me precellit a ego ipsū in pōtificali ordis dignitate ¶ Post lapsū tēporis cū sepulcrū eius aptuꝫ fuisset semel ex certis casib9 a p9 ħ ad septēniū secūdario inuctū est in omnibꝫ mēbris integrū corp9 e9 virgineū in habitu ordinis p̄dicatoꝝ cappa·s·scaplaria tunica siliter incorruptis sicut fuerāt āte positū in sepulcro in nullo penitus immutatū de q̄ odor suauitate mirabilr exalabat Qui sic per totū se diffudit claustꝝ qꝛ ad ipsū nullo alio indicāte simit9 excītati monachi cōuenerūt ut nō vidētur fuisse defuncti humani corpis sepulturā ħ multoꝝ aromatū apotheca

¶ De sc̄o Heribto archiepō Colon̄·

Gloriosus dn̄i cōfessor Heribtus actu moribusqꝫ claris ex natalibꝫ genit9 Galloꝝ vrbe exiuit oriūd9· Cui9 pr̄ Hugo dict9 pietatis a fidei dote cōptus: int suos enituit clarissim9 Mr̄ vō thetunich noīe emmaꝫ regniboldi nobilissimi comitr allemānoꝝ filiā habuit genitricē·q ab hunis ī castro p̄ris sui cū sororibꝫ duabꝫ capta: in t̄ritorioqꝫ p̄dicte vrbis a q̄dā nobili viro sola ē redēpta P9 multū vō tpis p̄re eiusdē ad colloquiū impatoris videlꝫ p̄mi ottonis illo veniēte atqꝫ apd eūdem virū hospitāte: cū inter mutuas ɔfabulatōes agnouiss filiā eidē petenti nuptuꝫ tradidit cū dote multa· de q̄ p̄dicta thetunich est edita· Que religiosā ducēs vitā cū ɔiuge: maxime in paupm̄ recreamis: mūdo meruit btūm Heribtū infundere ¶ Cū ergo veneābilis puer metas euasiss puericie: compto gorziens cenobij bono virtutū odore videlicꝫ quō oēs florerent studio philosophie: inuito genitoē p̄ceptoribusqꝫ illuc p̄peāt ut apes ad floride loca pascue· Jbi n̄ paruo

tempore cōmanēs artiūq; liberaliū fluenta ſcienter hauriens in omnis ſcientie euaſit faſtigia: exercēs ſeipſum ad ea que poſtea fideliter pegit opera. Poſt non multū temporis vt ꝓdib; iunij priuata eſt antiſtite agrippinenſis metropolis: congregatuſq; clerus cū populo vnum in domus dei diſpenſatorem cupiebant eligere digniſſimū. diu ſcrutatꝭ omnibus: tandē a populo Vintherus eligitur tūc apud ſanctū gereonem ꝓpoſitus poſt vnidimenſis epiſcopꝰ. Huic electioni reſiſtens clerus econtra elegit alium videlicet Wezelmū ſancti petri ꝓpoſitū. Diuiſa ergo eccleſia ita vt pene curreret ad arma hic Wezelmus qui fuerat a clero electꝰ diuina inſpiratione tactus ſit: facto ſilentio cūctos eſt allocutꝰ. Audite inquit patres et domini quodq; ſuggerā ꝓcedētes: ſi iuſtū videtꝛ aliū ſectamini ꝑeſſe vobis: quia inutilis ſū nō cupio. ſed nec electo meū inuideo. Verū meliorē nobis ſanctiq; petri ſede dignū ſcio. Nam dominū bene noſtis heribertū Auguſto carū: pietate et moribus ornatū. prudentia et cōuerſatione emeritū. fide precipuū ſoluſq; vt reor dignus eſt paſtor fieri dei ouiū. Hunc itaq; eligamus vnanimes. ſancteq; eccleſie maneat cōcordia ꝑpes. Vix verbū loquentis ab ore ꝓdierat: cū clerus populuſq; cunctus acclamat: diuino ꝙ hoc de fōte ꝓcedat. feliciorēq; ſanctā fidē eē colonie ſi id obtineat. Omnes ergo hanc ſententiā ſancientes eligunt q̄ ꝓperant imꝑatoris ad aures caterua colonienſiū expetere antiſtitē heribertū. Igiꝛ legati cleri populiq; colonienſiū ad imꝑatorē ꝑueniūt. introq; admiſſi: ad eꝰ veſtigia ruūt petentes legationē benigne audiri quemq; elegerāt paſtorē ſibi creari. Quibus imꝑator. Si inquit voluntati mee cōcordatis annuo que petetis. Poſt multas igitur ambages verborū: nō intelligentes alterutrū legati ſic affātur auguſtū. Domine iube dari quē eligimuſ. nullo modo enī alium ſuſcipimus. Quia ſi quē nobis inuitis impoſuerꝭ colonia penitus carebiſ regniq; nō modica pte lotharienſis. Tūc imperator in furorem verſus ab eis ſeſe prorupit et ex conſilio romane vrbis pape qui tūc ibi aderat rediit: quēq; peterēt interrogauit. Cumq; illi pronunciaſſent virū beatiſſimū heribertū: obſtupefactus nimiū: gratias inquit reddo vobis. quia deo meeq; voluntati concordaſtis. nec quod verebar cū ꝓbatiſſimis viris habundaretis alium petiſtis. Baculo ergo ſancti petri q̃ ob hoc a roma tūc fuerāt delatuſ btūs heribertus ſceptrū ſuſcipiens ꝑſulatus: ibidē cū auguſto vſq; in kalendis nouembrꝭ eſt cōmoratꝰ. Deinde romā attendit a ſūmo pontifice accepit palliū. coloniāq; tendens. xiiij. kalendas Januarij intima ipſiꝰ attigit. Tūc palliū ꝑmittens ipſe indutuſ linea: diſcalciatuſq; lento pede ſecutus eſt. Erant enī cum eo plures epiſcopi: ipſiq; eū ꝓpt̄ nimietatē frigoris arguebant cur iter non acceleraret. Verum vir dei frigus cōtempnebat. quia interius flamma ſpiritus ſancti ardebat. Sic a domino ſublimatus: pontificū benedictione roboratuſ: in ſancti petri ſede: in gloria natalis domini eſt inthroniſatus. Verū dum cōſecrationem ipſius vt iubent canones capitulo. lxxxiiij. ex ꝯſilio cartaginenſi ꝑficerent: duoq; epiſcopi codicem euangelioꝝ ſuper caput eius et ceruicem funderent: reliqui epiſcopi qui aderant manus ſuper caput eius haberent: dū poſt conſecrationem reuolueretur euangelij textus: lectꝰ eſt mirifice yſaie ꝓphete iſtius modi verſiculus. Spiritus domini ſuper me propt̄ quod vnxit me: euangelizaē pauperibus miſit me. Quicunq; ergo aſtantiū ideo comperierūt a domino eū electū et conſecratū. Pro certo habuerunt.

D Verū ut huius beatiſſimi pa-
teſcat prudentia ſtructim aliquātu
la notem⁹ eorum q̄ cum imperatore
geſſit in italia ab hijs qui interfue-
runt nobis inſinuata. Tercio ḡ poſt
hec anno romanis rebellantib⁹ im-
pator coacto exercitu comitāte bea
to viro ingreſſus eſt ytaliā diſponē
rempublicā. Cernens autē queq
pſpera ſibi accidere grās agens dō
intimo corde cepit cum viro dei de ſa-
lute ſua tractare: quicq̄d deo retribu
eret p omnib⁹ que ſibi retribuit per
quirere. Tandē ergo alter alteꝝ hac
conſtrīgere conditōe cepit. Vt qui
ſuperſtes repatriaret ob cōmunē ſa
lutē ſuorum natalitiū cenobium mō
chis conſtruēs edificaret. qd in ho-
nore dei genitricis oīmq ſanctoꝝ
dedicaret Dedit autē etiā auguſtus
beato viro quedā pdia hui⁹ rei gra
tia. Poſt nō multū tēpis recordat⁹
hic vir beatus q̄ inter eū et ottonem
dudū fuerat cōuentio: cepit tractare
cum ſuis. qualiter vł vbi cenobiū
cōſtrueret aptū monachis Multoꝝ
cōſilia audiuit: plurimaq loca epi
luſtrauit: ſed nulla ſuo voto rñdere
inuenit. Verū cum anceps cogitati
onū in eo foret certamē a nullo mo-
do dignū ipſarum facere quiret di-
ſcrimē: tandē ſe cōuertēs ad dominū
ipſiuſq ſanctam genitricē cum ieiu
nijs multam fundebat precē: ſibi ro
gans reuelari ipſi⁹ voluntatē. Qua
dā itaq nocte cū p⁹ matutinales ḡ
nos fatigatus rediſſet cubitū: vidit
eandē dei genitricē ſibi pviſū aſtare
que affata ſic eſt eū Scias oratōnes
tuas exauditas o heriberte vnde a hī
ipſa votui tibi indicare. ego em̄ ſum
Maria Jheſu mater. Surgens vero
tuicenſiū caſtrum quod eſt cis renū
vbi a turris tua habetur mūdari p-
cipe ibiq monaſteriū dō et mihi ſā-
ctiſq omnibꝫ conſtitue. ut vbi quō-
dam habundauit peccatū in multo
demone: regnet iuſticia in ſanctoꝝ
multitudine. hec dicēs diſceſſit. Vir
itaq beatus cōfeſtim ſurgēns viſio
nem intellexit. deuotoq corpore gra
tias deo a ei que ſibi dignata appa-
rere fuerat reddidit. eueſtigioq pdi
cte turris miniſterialem accerſiens
iubet efferri quecūq intr̄ caſtꝝ erāt
ad q̄ndecī dies. Q abſcedēs ptin⁹ pa
ruit atq ea q̄ in. xxx. diebꝫ neqbant
efferri infra ebdomedā eliminauit.
Nā innūerabiles copie frumēti ibidē
fuerāt cōgeſte Jactis ḡ fundamētis
ipſum opus accelerabat ſucceſſib⁹
dextris. Vir itaq beatus in cenobio
quod īchoauerat fratres aggregās
venerabileꝫ virum fulptum eis pre-
fecit. Et nō poſt multū tempis idem
monaſterium dedicauit. Non eſt
autē ſilentio ptereundū quod pri-
rum dei dñs Jheſus xpiſtus de ſua
cruce patrare voluit miraculum. Nā
ſtatim ut fundamenta eccleſie iecit:
crucem dominicā ut ibidem ſtatuere
tur excidi ſuis precepit. Qui multo
labore operam inſudantes lignaq
cottidie eo q cuncta inutilia redde-
rentur incidentes ſiue mutantes ad
effectum vſq rem minime valebant
pducere. iamq decreuerūt huic ope
ri renunciare. Quadam vero die vir
beatus in vnam que ad eum perti-
nebat deueniens poſſeſſioꝫ: mēſam
ſibi parari iuſſit ad prandiū in po-
mario quod contiguum erat domui
ſue. Stabat ergo pirus coram eo in
altum porrecta que ramos a trunco
proprio emittens quaſi effigiem do
mini manus in cruce extendentis vi
debatur reddere. Jnter prandenduꝫ
vero cum oculos hac illacq circum
ferret: ipſa effigies dominica in ipſa
arbore obtutibus eius imminebat
ac ſi pſentialiter adeſſet adeo ut ei
terrorem illi incuteret. Sed cum ſig
no ſancte crucis ſe muniſſet aciemq
oculorum in ipſam diligenter imp
meret domino dicente quod offerre
tur intellexit. ſtatimq accerſito ar
tifice multumq renitente arborē ex
andeꝫ inciſā effigiei dominice aptari

iussit. Que dei nutu fecundante: vti hodie cernitur consūmata est copendioso in tpe. ¶ Cūqꝫ quadā nocte finitis matutinaꝝ solempnijs fratres egrederentur cuncti: subita ruina sic tota structura cōcidit. vt iuxta illud euāgelicū. lapis nō remanēt sup lapidem: ꝑter vnū tātūmodo paruulū parietē. Qd vir dei ꝗ̄uiter quidē accepit. verūtñ solicitus secū ꝑtractans eisdē lapidibꝫ claustꝝ cū officinis ꝓ oribꝫ cōstruxit reputās ne forte ꝑ hoc ipō (qꝛ hītacula fribus deerāt) displicuisset in domini oculis. Hinc rursū eidē accingit̄ operi: et cōsilio notheri architectoꝝ peritissimi tūc tpis leodicensiū epi totū ipsū spaciū edificādi monasterij ī altitudine mali nauis effodiēs fūdamēta iecit. ociusqꝫ cōsūmās. v. nonas maij mōsteriū dedicauit bonaqꝫ plurima in vsus q̄draginta fratrū ibidē seruientiū delegauit.

¶ Narrabat vero iā superiꝰ memoratus villicus qꝛ locus ille in q̄ sacrum eius humatū est corpꝰ ante ꝗ̄nariū vbi dudū quasi quidā fuerit cumulus semp herbidꝰ nec sordevnq̄ꝫ qlicumqꝫ fedatus. ¶ Verū oculis ōniū iugiter ꝗ̄ciosus. Vñ liquēdo cōstat inq̄tū sit dño dilectꝰ in celis quē sic ꝗ̄ficabat adhꝯ positū in terris. ¶ C

Igiꝰ nō post multū tpis cū vir btūs sue visitauit loca dyocef: tandē ad villā que dicit̄ nussia peruenit. ibiqꝫ vexabat̄ febribꝫ nimis. Quibꝫ cotidie augmēta capientibꝫ: sentiens se destitui viribus coloniā ꝑpere misit helpā abbatē accersiri. A quo sacre vnctōnis oleo iux̄ ꝓceptū apłi perunctus: sacramētisqꝫ corporꝭ et sanguinis dñi munitus: cōscensa naui coloniā ꝑperat quātocius. Tunc in apłoꝝ pncipis oratoriū se iubēs deferri atqꝫ ante aram victoriosissime crucis poni: a lectu qñtū valebat se erexit. ac oculꝭ ac manibꝫ in celū intētus prolixā oratione ꝓfudit adeo vt oēs quiqui aderāt in stupore cōuerterent. Finita vo prece cū in cubiculo quod iunctū erat oratorio delatus fuisset: ꝓfatusqꝫ abbas licentiā remeandi ad claustrū repetisset: noli inquit vir beatus me derelinquere. sed saltē has duas noctes mecū persiste. Sequēti itaqꝫ nocte idē abbas sōniū vidit qd mane facto btō viro narrans sic ait. Putabā me stare in absida corā pncipis apłoꝝ altari cūctā vero cōgregacionē in choro cōuenire. Post modicūqꝫ te in comitatū quasi ad missarū celebrationem infulatū intrare: stādoqꝫ incuruatū q̄si romā petere dēres: et benedictionē postulare. Circūstātes vo ignaꝛ vobi tacētue psalmū vel oracoꝫ nullā subebant sup te. sicqꝫ nimiuꝫ tristis vt solus veneras videbaris recedē. Tūc ego vtpote nō ignarꝰ te ꝓsequebar quātocius: sed quo declinasses neq̄bam reperire penitꝰ. Quid inqt vir dei hec visū tibi videat̄ ne rogo celaueris a me. Ac ille obitū inquit tuū dñe in hac visione colligo. qꝛ pꝰ obitum deportādus in sepulchro: abscosusqꝫ a nobis in māseolo ꝑpetuo frueris gaudio. Hec vir dei audiēs distractionēqꝫ familiariū reꝝ post suū obitū ꝓcauens. ꝯuocans frēs sibiqꝫ seruiētes: quecūqꝫ in camerā sua repperit distribuit cuiqꝫ prout sibi videbatur cōpetēs: nihil sibi penitꝰ retinens. Cūqꝫ singuli partibꝫ acceptis descenderēt: ad caput ipsiꝰ residebat frater eius minor videlicet gezemānus comes et amarissimos gemitus et lacrimas ꝓfundēs. Cuiꝰ vir dei cōpassus gemitibꝫ sic eū est allocutus Quid inquiēs frater mi dilecte. tā graui tabescis merore. pce lacrimis quodqꝫ moneo intima crede mente. dilige dominū tota ṽtute: eiqꝫ serui in timore. Pauperes alimētis recrea ꝓ posse nudos ꝯtege. infirmos afflictosqꝫ visitās consolare. cetera hmōi ṽtutū exercicia stude. meqꝫ puitati crede. qꝛ vllo nūq̄ꝫ puabē. Ista inqt ille. dñe mi libētissime ꝓcurabo. Veꝝ istud ne fatigat ōnimodo. qꝛ vt tua

nouit ſanctitas imperialis tibi no-
biſq; tuis primus ſꝑ aduerſa extitit
maieſtas. te vero nō ſupſtite: maiora
valebit prūpere Cui vir dei ſi inquit
q̄ monui ſtudioſe ꝯpleueris: omnino
impatorē terrenū timē nō habebis
Illud em̄ tibi dico: qm̄ me defuncto
nō regnabit terno annoꝝ curriculo
¶ Igitur nocte ſequēti abbas iam
dictus viſū mirificū vidit. qd mane
beato viro narrās ſic ait. Videbam
inq̊t p viſū me oratoriū beati petri
petere: qd ingreſſus reꝑiebā in-
numerabiles multitudines clericoꝝ
a ſcimoniatiū indutas alba veſte. a
cūcta q̄ pceſſioni ꝯgruūt p̄ manib9
tenere q̄ſi impatorē haberēt ſuſcipe
Ac ego timore pauſſus de loco nō ſū
motus. ſꝫ accito q̄ inter eos videbat
p̄mus: q̊ſnā ſuſcipiēdus foret ab eo
diligēter ſū pcōtatus. Deo inq̊t ille
ſanctiſq; omnib; dilectum: videlicet
archiepiſcopū heribertū venim9 ſuſ-
ceptū. Cūq; cernēt me nimiū mirari
in veſtiū vultuūq; nitore: ſi inquit
ſcires q̄liter vel a quib; ſuſcipiēdus
eſt poſtmodū breuiſſimo interiecto
tpe nullo mō mirareris in hac nimia
pceſſione. Hec vidi a reor iſto qd a
heſterno viſu protēdi Tunc vir dei. o
vtinā pr̄ mi: in regno eſſem9 requie
ꝑpetui. Statī ergo fratres cōuocauit
pſalmos decantari iuſſit. cū quib; a
ipē inq̄ntū valebat inſudauit. Interī
pcuratorē egenoꝝ aſtare vidit. cui
ſic ait. Quid inquiēs frēs mei agūt
an ſibi deeſſe quid ſentiūt. Oia inq̊t
dn̄e q̄ ſignaſti noueris expēſa Vnde
quid vlterius non hn̄s veni nūciatū
Eueſtigio itaq; vt hc audiuit Weren
zonē acerſiuit ꝑpoſitū atq; aduōtū
drezonē dictū. quib; hoc intulit mo-
nitoriū. ꝑpendite frēs kmi q2 fenera
tur dn̄o qui miſeret pauperi. a ſicut
ignis extinguitur aqua: ſic peccatū
elemoſina. Sētio plane quia in hac
vita diutius me nō habebitis: idcirco
ob gratiā dei vniuerſoꝝ ſupplico vos
q̄tenus hoc aīe mee pſtetis: vt vſq;
quo aliū poſt me epm accipiatis an-
nonā diſpēſetis a me ꝯſtitutā egenis
Ac illi hoc ſe acturos libenti animo
ſpoponderūt. atq; ita p9 eius obitū
deuotiſſime pfecerunt. O virū laude
digniſſimū ſꝫ ineffabiliter tanta relin-
quētē poſteris exēpla vtutū: dnī mā
data cōplendo viriliter. Ecce iturus ad
deū curā ipſi9 agebat pauperū: ſciens
ſe recipiēdū ab illis in eterna taber-
nacula: quos hic amicos de iniquo
faceret māmona. Hec itaq; a cetera
retinēs inſtrumēta vtutū a ſicut cer
uus ad fontes aquarū deſiderās ad
deū qui aderāt pn̄tes ad ſupna ani-
mabat. dulciaq; pocula eterne vite
ꝓpinabat. Cūq; ab eis vtpote iam re
ceſſurus plangeret amariſſime a p
contātes reqreret quē p9 eū deberēt
hr̄e: nō nullos ꝓponētes venerabilis
vite: ille ſic fert rn̄diſſe. Nullū in-
quiēs hoꝝ. ſꝫ pulcherimū hebitis epm
nō tn̄ diutinū. Et cū dixiſſꝫ ꝓpheticū ex
hac ꝯualle lacrimaꝝ trāſijt ad deū pcep
turus ab eo iocūditatis eterne fructū.
¶ Cui9 obitū dn̄s plurimis reuelauit
viris fidelib; qd in miraculis ad eius
tumulū factis liq̊de patet De quib9
ōnib; grā breuitatis tacem9. Trāſijt
aūt anno milleſimo xxj. dnīce incar
nationis Indictione q̄rta. xxiij° ſue
ordinationis indictōne. xj. xvij. kal
aplis ſepultus eſt in tuicēſiū caſtro
In ſcā dei genitrice ſēperq; vginis
marie qd ipē ꝯſtruxit oratorio Vbi
ad ſepulchꝝ ei9 crebra fiūt miracula
Nā mox ad ſepulchꝝ eius trhebāt
languida diuſoꝝ corpora a ſalutis in
tegre virtutū accipiētia redibant ſa
niſſima. Vn̄ a ꝯſuetudinē fecit ātas
p totā triceſimā cotidie eū adire. et
pro mirabilibus dei celebrem inno-
uare leticiam .:.

¶ De ſancta Gertrude vgine

SEreniſſime vginis Gertru-
dis genitor erat Pipin9 vir
ptāte a nobilitate pclarus.
Hic potentia ſui pncipat9 impauit

finibꝫ hijs ·ſ· q̄s moſea moſelle decur
ſus friſonū q̄ꝫ et carbonarie ſilue ptī
gēdo circūdat terminꝰ Vigebat aūt
virgo Gertrudis iuſticie zelo ⁊ ſācti
monie ꝓuilegio celeſtiū flagrās deſi
derio· Puellarꝝ ꝯuēticula oēmqꝫ leui
tatē fugiēs mrī aſſidue adhēbat ⁊ ci
dē famulādo ſeq̄bat̄ ſermonē apl̄i di
centē· Filij obedite pentibꝰ in oībꝰ·
Studebat etiā hūilitate vincere q̄s
generoſitate ꝑibat· Preſtabat ſe ā
cillā ꝑ obſeq̄i exhibitōez ſuis ācillis
imitata dei genitric̄ exēplū q̄ ꝯſcēdit
in mōtana ad viſitādū elizabeth c̄c̄.
In ipſiꝰ q̄ꝫ imitatōe auſa ē votū acci
pe integritatis ·ſ· virginal̄ pudicicie
ſigillū ꝯſuare: nec admittere vllum
ſpōſū ꝑter auctorē caſtitat̄ iħꝫ xp̄ꝫ
In q̄ dū q̄dā ꝑpedit̄ offendiculo viri
liter vicit in dño· Nā cū rex potētiſſi
mꝰ Dagobertꝰ: vrbes regni ſui circu
iret ꝯtigit eū ad domū reuerēdi duc̄
pipini declinare· Aderat aūt cū rege
cuiuſdā ducis auſtral̄ filiꝰ· gn̄e for
ma ⁊ diuitijs ꝑclarꝰ Hic iuuenis tā
regē q̄ꝫ pn̄cipes eiꝰ ꝟginis ſpē motꝰ
magnis ꝑcibꝫ adorſus eſt ut eā ſibi
in matrimoniū copularēt Accerſitis
igit̄ pentibꝫ de nuptijs puelle verba
faciūt· īfinitos theſauros ac alia ml̄
ta bona repromittūt· Pat̄ vō puellā
introduci iubet ad regem· ſtatuūtqꝫ
adoleſcētē in ocul̄ eiꝰ ⁊ ſuadēt cōmēdā
do in multis ſponſū ut ip̄m accipiat
At virgo q̄ ſe in āplexꝰ celeſtis ſpō-
ſi trāſtulit: nihil huiꝰ pulcritudinis
aſpectu ꝑmota rn̄t Formoſū inq̄t iu
uenē o pn̄cipes offertis: ſꝫ leuiſſimo
paſſiōis attactu mutabilē· Diuitem
ꝑdicatis: ſꝫ nō additis eū ſibi vſqꝫq̄qꝫ
ſufficē ⁊ paupēz oīo fieri nō poſſe No
bilitatē extollitis: ſꝫ aliquē nobilio
rē eē nō negatis· Ego vō īmutabili
ꝓpoſito eū m̄ ſponſū elegi: cuiꝰ etn̄ā
pulchritudinē oīꝫ creaturarꝝ pulchri
tudo miraꝰ: cuiuſqꝫ nobilitatē ange
lica ſublimitas cū tremore venerat̄
in cuiꝰ diuitijs celū ⁊ terra ⁊ oīs eorꝝ
pulchritudo reſplendet· Deſiſtite ḡ
hic mihi terrenā felicitatē noīare:
vbi celeſtiū beatitudo ſe ingerit· vbi
ſancta copula eterne vite fructū pa-
ritura dudum vota occupauit· Hijs
prudētiſſimis reſpōſis rex ⁊ omnis
ille pn̄cipū ꝯſeſſus verſus eſt in ſtu
porē et ſilentiū· Intellexerūtqꝫ tam
ſūmū ꝯſiliū nō aliūde q̄ꝫ de fonte di-
uine ſapie emanaſſe· ¶ Itaqꝫ breui
interiecto tp̄e pat̄ imputās hoc pueri
li leuitati nō diuine inſpiratōni: vo-
luit eā petēti iterꝝ iuueni m̄rimonio
ꝯiungē· B̄tā Gertrudis a pia matre
occultata: aſpectui patris aliq̄ꝫdiu
ſubtrahit̄· Tandem matris ſue auxi
lio fugit ad partes francie in locum
qui karleburch nuncupatur· Ibiqꝫ
ꝑmanſit ad tempꝰ edificans ibidem
inſignē baſilicā ad honorē genitri
cis dei ob votum tutāde virginitatis
Mortuo igit̄ petitore tam ſancti tha
lami: virgo diuinis moribꝰ edocta:
per nunciū matris remeauit ad ꝓ-
pria· Nec multo poſt pipinꝰ pat̄ vir
ginis ipſa exn̄te ānorꝝ ·xiiij· mortuꝰ
eſt ¶ Pꝰ quē pia mater Iduburgis
noīe: filiā ſuam inſtruxit dn̄ica lege
⁊ ꝑceptis· Quocir̄ matris modeſtiā
⁊ pietatem imitando tenebat timīa
ecc̄e· vacabat ieiunijs ⁊ orōibꝫ ⁊ ſcō
rū miniſtrabat neceſſitatibꝫ indefeſ-
ſa caritate B ¶ Contigit interim ve
nerabilem ep̄m Amandū in domū
b̄tē Iduburgis cōſolatōnis grā de-
ſcendere Hic a nobilibus aquitanie
oriūdꝰ: magnis fulgebat ꝟtutibus
Quē ipſa regal̄ dn̄a gaudent̄ ſuſci-
piēs: domū ſuā in ecclīā fecit ꝯſecrari
In ſacrꝝ ſibi aptauit velaminis ſig
nū· placuitqꝫ regulari vinculo ſubli
gare aīm· Dyabolꝰ ſiq̄dē exinde ſuſci
tauit eis grauiſſimā ꝑſecutōez· alij
nuptijs mrīs: alij filie adiūgē ſe ſpa
bant· Perſeq̄bant̄ familiā· domos
incēdio adnihilabāt· abducebāt pe-
cora· agros deuaſtabāt· ⁊ ipōs agro
rū cultores in vincula ꝯijciebāt· ipſā
q̄ꝫ ꝟginē q̄ fierūt rape et nuptui tra-
dere· Q̄ꝰ vbi pia m̄r ꝯperit: arripuit

ferrū tonſoriū a p̄lixos crines v̄ginei
capitis filie āputauit Q̄d vbi cōptū
eſt: a p̄dōib; āputauit pſecutionis
obprobriū. et cōpūcti corde ſe vltro
accuſāt: ſuorū dr̄ eas locū tenētes
Igit̄ v̄ginis mr̄ venerabilis admo
nuit ipſā ſacro aptari velamini Cui9
obtēperās iuſſioni: ſacre v̄gines Ni-
uelleſis cenobij vnanimi cōſēſu eā
ſibi p̄eſſe expetierūt Gregi q̄ ſibi cō-
miſſo pabula īpendit admonitōis
ex v̄o p̄buit exēpla ſcē cōuſatōis.
Int̄ h̄ mr̄ ei9 ānorū. xij. in viduitate.
etatis v̄o. xl. obijt ¶ Virgo q̄ ſcā
q̄dā die an̄ altare in orōne pcūbens
repēte glob9 igneus vehemētiſſima
coruſcatōe rutilās ſup caput eius p
dimidiā fere horā alijs ſcimoniatib;
orōni etiā incūbētib; a vidētib; appa
ruit. ¶ Eodē tpe legati ei9 miſſi trās
mare a nauigātes cū paganis deos
ſuos inuocātib; tempeſtatē vſq; ad
vite deſperationē patiūt̄ Igi² lega-
torū ei9 vn9 in tāta nc̄citate poſitus:
exclamauit Virgo dei gertrudis ſuc-
currere peūtib; Q̄d cū tercio repeteret
vndarū tumult9 citiſſima trāq̄llitate
recedit ¶ Habebat ſcā gertrudis
cōſanguineā a pntib; ſibi cōmiſſam
morib; ībuendā ſpecioſā valde. quā
ad v̄ginitat̄ cōfeſſionē hortās q̄tidie
ei v̄ginis gl̄oſe ſcitatē a vitā caſtiſſi
mā cū h̄ūilitate a v̄tutes innūabiles
ꝓpoſuit p q̄s cooperante ſp̄ūſcō mat̄
xp̄i eē pmeruit ¶ Accid^t intea quēdā
iuuenē pulcherimū ſp̄ē: p̄clarū genē
diuitijs abūdantē: cū multo comi-
tatu aduenire. petētē dictā v̄ginē ſibi
legittie copulari q̄ a p̄re ei9 benigne
recept9 eſt Hoſpitib; aūt largiſſime
pcurat̄: ad requiē q̄ſq; ḡdit̄ ¶ Scā
v̄go gertrudis cū nepte ad cubiculū
veniēs ipſis orātib; a de illi9 gl̄ia e9
pulchritudinē ſol a luna mirāt̄ collo
quētib;: lumē extinctū ē. Q̄d cū pre
deuotione minime aduterūt: iunior
tādē amicā e9 alloq²di. Q̄d faciem9
Nūq̄d ſine lūie requiē capiem9 Q̄s
nob lumen apportabit. Et ecce dū hec
dicēt appuit ei fili9 dei Ih̄s xp̄s ī ſpē
pulcherimi iuuenis: comis ordina-
tiſſime cōpoſit̄: facie ſplendidiſſima
a veſtib; decētiſſimis: cādelā accenſā
multo artificio decoratā in manib9
portās Quē pre ſtupore ſcā gertru-
dis dei filiū nō attendēs a eſtimans
eū eſſe de comitatu nobilis ſupdicti
indigta dixit. Veſtrā minime decet
honeſtatē o iuuēis ad nrās colloqu
tiones nocturno tpe accedē. Cui ille
v̄bis dulcib; rn̄dit. Noli expaueſcē
ſpōſa mea p̄electa. Mee excellētiſſīe
pietat̄ eſt indiciū ſp adeſſe mei me-
moriā faciētib; a deuotionē mea pre-
ſentia augē ſicut ſcriptū ē. Vbi duo
vel tres cōgregati ſūt in noīe meo ibi
in medio eorū ego ſū. et h̄ dicto diſpa
ruit Medio tn̄ tpe iunior ipſū ītuita
vidit vultū ipſius roſeo cādoē niueo
intermixtū. a oculos ſicut ſolis ra-
dios radiantes: diſpoſitionēq; eius
adō gl̄oſā vt nec ocul9 vidē nc̄ aur̄
audire nec in cor hoīs aſcendē poſſit
in hac mōrli vita. Et ex h̄ in amorē
ei9 vehemēter exardeſcēs ad caſtita-
tis votū pmptiſſiā videba². Quā ger
trudis interrogās ait. Quō placet
tibi ſpōſus me9 quē vidiſti: ſpecio-
ſus for̄ p̄ filijs hoīm. Illa ei9 pedib;
ꝓuoluta rn̄dit. Bn̄dcūs ſit dn̄s a p̄r
dn̄i mei ih̄u xp̄i p̄r miſericordiarū a
de9 toti9 cōſolatōis q̄ nos viſitaē dig
tus ē. O ih̄u ſuauiſſīe tu es iubil9 in
corde melos in aure ſol in decoēa mel
in ore O dec9 a corona v̄ginū: regnū
mūdi a oēm ornatū ſcli p amoē tuo
cōtēpſi ſiat dn̄e cor meū a corp9 meū
īmaculatū: vt nō cōfūdar Quā cōſo
lans btā gertrudis ait Gaude filia
q2 ipō cui9 imaginē gl̄oſā vidiſti in
et̄na felicitat̄ fruer̄: ſi ei caſto corpe
a mūdo corde ſeruier̄ Deinde oblata
eſt ſacdotib; cōſecrāda ī ſpōſā dei viui
a ſacri velaminis īpoſitōe redimita ē.
¶ P9 multa q̄ v̄tutū exercitia v̄go
ſcā paſtoral̄ cuē depoſuit ſarcinā: ſb
ſtituēs ſibi q̄ndā bone indol̄ v̄ginē de
antiq̄ francorū nobilitate ortā: noīe

Vulfetrudē neptē ſuam Tribꝫ tm̄ in
hac vita degēs mēſibꝫ poſtꝙ̄ depoſuͭ
regiminis onꝰ in q̇bꝫ carnē afflixit ie-
iunijs ⁊ orōibꝫ ꝯtinuis ⁊ induēs cili
ciū pfūdit fletibꝫ. p̄caturꝙ ut in cor
pis diſſolutiōe nulla alia veſte ꝙ̄ ſo
lita veſtiat cilicij aſpitate. Mittit ḡ
ad viꝝ religioſū dn̄z vulcanū. ut ſi-
bi diē ānūciet exitꝰ corpal̄. Qui int̄-
rogāti r̄n̄dit. Scito p certo ꝙ in die
craſtino ſexto decīo .ſ. kalēdas apꝛil̄
ſpm̄ in dn̄o reddet. Nec trepidet. q̇a
ſtati in exitu ſuo btūz Patriciū cū ā-
gelis obuiū hēbit quē tāta amicicia
in hac vita pcoluit. Illuſtr̄ āt v̓go
r̄n̄ſiōez hāc cū gaudio ſuſcipiēs: me
rētiū ſcimoniatiū ꝯuētū ſacr̄ ꝯſola²
exhoꝛtatōibꝫ. Docet mūdum fallacē
ſpnere. Carnis deſideia calcare. ama
riſſimā inferni penā timē. et̄ne glo-
rie btitudinē deſiderare. ſpōſo xp̄o ſin
cero amore copulari. in lāpadibꝫ vir
ginei corpis oleū ardē indeficiētis ca
ritat̄. Deinde p̄cat̄ ꝯfiteri ut corpe ⁊
ſāguine dn̄i dignꝰ mēat̄ refici. Quo
facto ꝯmunicat̄ a meſtis ſororibus
valefaciēs totāꝙ ſe dn̄o ꝯmittēs int̄
ſuſtētātiū manꝰ ſcāz aīaz cūctis deco
ratā v̓tutibꝫ dō reddidit āno etat̄ ſue
xxxiij. Eadē hora diffundit̄ odoꝛ ſu
auiſſimꝰ mirabili fragrātia ꝯfectꝰ ꝙ̄
ſui incremēto auget̄ ītātū ut a fideli-
bꝰ ſentire² indeficiēt̄ pdurās. vſꝙ dū
corpꝰ in baſilica btī Petri ī loco quē
ſibi ipſa prepauerat: ſepultuē māda
ret. Pꝰ mortē mult̄ claruit mi
racul̄. Quādā puellā ḡuiſſimo lan
guoē laborātē ſanauit ⁊ ei viſū r̄ſtitu
it. Septē lāpades iux̄ lectū virginis
miraculoſe ſūt accēſe. de q̇bꝫ mlier ꝙ̄
dā viſū recepit. Pueꝝ q̄ndā a la-
tronibꝫ liberāuit. Quēdā ſeruū ad
mortē in vincul̄ detētū ip̄a vincl̄a cō
fringēs: cūctaꝙ hoſtia apiēs libera
uit. Cuidā puelle a natiuitaͤ ceceviſū
repauit. Itē aliā puellā a p̄mis ā
nis ꝯtractā ſanauit. Ipſa btā Ger
trudis ī die obitꝰ ſui apparuit cuidā
abbatiſſe treuerēſi q̄ noiaba² Mode
ſta ſibi in vita familiari amicicia ꝯſtri
cte ꝙ̄uis corpal̄r lōge remote. Que
dū an̄ altaē btē virgis pſtrta ⁊ orōe
finita ſurrexiſſz: vidͭ ſbito ad dextrā
altar̄ ſcām Gertrudē ſtātē. Que di
xit ad eā. Soror modeſta. certiſſime
ſcias me hodie in eadē horā de hitacu
lo carnis abſolutā. Quo dcō diſpa-
ruit. Pꝰ ānū dño decimū in mōſterio
Niuelle: vbi ſcā Gertrudis p̄fuit ig
nē fuiſſe exortū aſſeꝛt ⁊ ī tātū flāma
erupit: ut nullꝰ illuc ꝯcurrētiū ſpem
hꝛet ad liberādū de incēdio mōſteriū
Ancille ꝙ xp̄i q̄ ibi ꝯgregate fuerāt
ad vicina loca ꝯfugeꝛt foras murū.
Tūc vir vnꝰ cui ꝯmēdata fuit cura re
gēdi mōſteriū: repēte eleuās oculos
ſuos vidit ſcāz Gertrudē ī ſūmitate
refectorij ſtātē. Que cū velamīe ꝙ op
ta eāt expellebat de domo flāmā. Sta
tiꝙ miro mō videꝛt mōſteriū de incē
dio liberatū. Quedā religioſa mrō
na noīe Adella ad mōſteriū venit ⁊
de v̓tutibꝫ ſcē Gertrudis dubitās cū
vna dei famula ibi manēte ꝯtentōez
habuͭ. In feſto āt ſancte Gertrudis
comedētibꝫ cū grāꝝ actōe ſororibꝫ: p̄
dicte mrōne filiꝰ puulꝰ quē delicate
diligebat huc illucꝙ iocādo diſcur
rēs in fontē cecidit et tādiu ꝙ̇uſꝙ ſo
roēs de mēſa ſurgerēt ibi iacuͭ. Vna
āt de ſororibꝫ ſupueniēt ⁊ matrone fi
liū in fontē cecidiſſe ac mortuū eē re
tulit. Tūc illa q̄ tantū de v̓tutibꝰ ſcē
Gertrudis cū mrōna ꝯtēderat excla
mauit. Hec tu feciſti ſācta Gertrudis
ꝙ mat̄ eius nolebat credere virtuti-
bus tuis. ſed obſecro te p dominum
ut eū reſuſcitare digner̄. Tulit ergo
infantē ⁊ iuxta lectū ſcē Gertrudis
poſuit. Qͭ miro mō ſubito cūctis aſ-
piciētibꝫ ſurrexit. Oēs āt q̄ ob reme
diū anime ⁊ corpor̄ ad ſepulcꝝ vir-
ginis ꝯfluētes cū dei amore auxiliū
q̄rebant: ſani ⁊ incolumes redibant.
Plurimi etiam vinculis cōſtricti
eaz in nc̄citate ſua dep̄cabāt̄. ⁊ ſtati
ſolut̄ vincul̄ liberabā². Notādū ꝙ
circa imaginē ſcē Gertrudis ſolent

mures ⁊ glires depingi. Hoc mihi
aliud ſignat niſi q ſcā vgo diabolū: q
p tales viles beſtias tenebras dili-
gētes deſignātur ſupaueāt. ⁊ q alios
quoſcūq potuit de tribus in quibꝰ
talia aīalia ābulare cōſueuerūt: ad
claritatē eterne lucis p ſuā ſāctā vitā ⁊
doctrinā reuocare laborauit.

De ſcō Edwardo rege āglie ⁊ mr̄e

Anctꝰ Edwardꝰ rex in regni
ſolio ſublimatꝰ: a rege regū
dn̄o in oī via iuſticie ⁊ veritatis
dirigebat̄ eiꝰ ⁊ auxilio fretꝰ: magno
animi īgenio ac ſūma hūilitate in-
dies creſcebat. Nā nouit adepto ho-
nore: mox ꝑſtine ꝓbitati ꝟ ſuarū in-
crementa vtutū accumulauit: iuuenū
videlicet ⁊ minꝰ ſapiētū ꝯſilia poſt-
ponē. dunſtani archipſulis monitis
mentē ſalubrit intēdere ⁊ ſm ꝯſiliū
eiꝰ ⁊ alioꝝ religioſoꝝ ſpectabiliū vi
roꝝ ſua iudicia in oībꝫ exercē. Pīna-
rū traditionū emulator feruētiſſimꝰ
effectus. ⁊ tā in militari vtute q̄ in
eccleſiaſticis negocijs diſponēdis de-
uote ac ſtrēnue intētus ꝯtra hoſtes
⁊ male agētes q̄dā crudelitate vte-
bat̄. Pie vero viuētes ⁊ ꝑcipue in ſa-
cris ꝯſtitutos ordinibꝫ: ſolerti cura
veluti a pr̄e ꝓpꝛio diligeāt: ab oī in
feſtatione ꝓtegebat. Preterea etiā
quēdā cotidie ꝯſuetudīs ritū agebat
inopes alere: paupes recreaē: nudis
veſtimenta largiri: p magno vtiq
lucro ea ꝯputās q in tali ope ꝯſūma
uit. Tūc in angloꝝ ꝓplo mag̃ extitit
iocūditas. mag̃ pacis ꝯſtātia magna
rerū opulētia. qm̄ rex eoꝝ talibꝫ in
ꝑmo adhuc iuuētutis flore ꝑncipijs de
ditus: cūctis eāt affabilis. caſtitate
laudabilis. facie decorꝰ ⁊ hylaris. ꝯſilio
ac prudētia ꝓbatiſſimꝰ. Sꝫ totiꝰ boni
tatis inimicꝰ dyabolꝰ felicibꝫ actibꝫ
eius īuidēs: ⁊ oīa regni totiꝰ gaudia
diſturbaē cupiēs: nouercā eiꝰ alfri-
tham in odiū ipſiꝰ cōcitat. Cꝰ mulie
ris ꝓſūptuoſa vſutia q̄ ſit execrabilis
ex euētu rei facile aīaduti ꝑt. Nā in-
uidie zelo ſuccēſa ⁊ t̄mis hūana ꝑ-
ponēs: cogitaē cepꝰ q̄lr virū a regno
extirpaēt: ut filiꝰ ſuꝰ etheldredꝰ liberiꝰ
in regno ſbſtitueret. Talia itaq ea
diu in aīa ꝓtractante: q̄buſdā ꝑnci
pibꝫ ꝯſiliarijs ſuis ſecreta cordis ſui
aperiēs ꝯſiliū ſup hoc cū illis hūit orās
⁊ obteſtās vt ei vna aſſenſū ꝑberēt
⁊ q̄ ordine id fieri poſſz excogitarent.
Qui ꝓtinꝰ in necē illiꝰ oēs ꝯſenſerūt. ⁊
vt hoc q̄ tociꝰ ꝑficerēt: fraudulēta ma
chinatōe meditabāt̄. Quid plura?
Cōfirmato vt ſup̄ dictū ē venerabili
viro in regno cū iā tribꝫ ānis ⁊ octo
mēſibꝫ ſeptro hereditario potiret̄: for
te die q̄dā cū canibꝫ ⁊ eq̄tibꝫ venādi
gratia in ſiluā acceſſit que iux̄ villā
Warham dictā admodū grādis ha
bebat̄: ſꝫ nūc rara tantū ſpineta nūc
arboēs neglecta ſitu cāpis late patē
tibꝫ ibi cernūt̄. Vbi eni aliq̄ diu in-
ſiſtēt: remiſcens fr̄is ſui adoleſcētis
etheldredi ad videndū illū ire diſpo-
ſuit: q eū puro ⁊ ſincero corde dilexit.
Erat āt iux̄ cādē ſiluā domꝰ nouerce
ſue in q̄ ꝑdictus puer nutriebat̄: in
loco q̄ ab incolis corph nuncupat̄ a
villa mēorata tribꝫ militaribꝫ diſtāſ
vbi nūc caſtrū ſatis celebre cōſtructū
eſt. Ad quā dū aſſūpto pauco ſecū
comitatu ꝓficiſceret̄: ecce ſbito ī medie
vie ſpacio hoībus illiꝰ ludētiū more
huc illucq ſparſis ⁊ euagātibꝫ: ipſe
abſq vllo comite remāſit. At ille vt
erat ſolꝰ ad domū illā q iā eminꝰ eā
aſpiciebat: tāq̄ agnꝰ māſuetiſſimꝰ
tēdit: neminē verēs aut ꝑtimeſcēs.
q nec minimū ſibi aliquē ſe offen-
diſſe recognoſcebat. Cui dū approxi-
maēt: nūciatū eſt īpijſſime regine a
miniſtris ſuis: illuc regē edwardū ſolū
aduenire. Illa aūt iniqua cogitatōe
⁊ doloſa ad explenda neq̄cie ſue deſi
deria adipiſci ſe tp̄s ydoneū gaudēs
obuiās mox cū ſatellitibꝫ iniq̄tatis
tamq̄ de aduentu eius cōgratulans
recedit: blandeq eū ⁊ amabiliter ſa
lutās ad hoſpitiū inuitat. Qui rēnuit
ſed fratrē ſuū etheldredū ſe videre ⁊
alloq̄ velle denūciat. Mox īpijſſima

regina ab alia ſe cõmenta tranſfor-
mãs ⁊ ſcelus ex occulto operiẽs: iubꝫ
abſqꝫ dilatione potũ ſibi ꝓpinari. ut
dum ille potum incaute degustaret:
oportunius quod cogitauerat expleret.
Interim vnꝰ etiã quia aĩo audacior
⁊ in ſcelere maior erat: ficta dilectio
ne: iude traditoris domini factũ imi
tans pacis ei libauit oſculũ: ut vide-
licet oẽm ſuſpitionẽ auferens amo
remqꝫ intimũ ei demonſtrans facilius
ſuffocaret. Quod ⁊ factũ eſt. Nam
poſtqꝫ poculum a pincerna ſuſcipiẽs
ſũmotenus ore attigit: is qui oſculum
ſibi intulerat ex aduerſo inſiliens.
cultello mox eius viſcera tranſfixit.
Qui inflicto vulnere cum paululũ
inde diuertiſſet: de equo cui inſiderat
ſubito in terraꝫ corruit. Sicqꝫ carus
dei occumbẽs: pro terrenis mutauit
celeſtia. pro corona caduca ⁊ momẽ
tanea eterne felicitatis percepit ĩmar
ceſſibile dyadema. Actũ eſt aũt hoc
anno incarnatiõis nongenteſimo-
octogeſimoprimo qđ dictu nephas
eſt quadrageſimali tempe: ſcilicet
quĩto decimo kł. aprilis Qđ ut cre
dimꝰ ad cumulandã militis ſui me
rita diuina diſpenſatio ſic preordia
uit: ut qui ſe ãnuo quadrageſimali
ieiunio carnẽ ſuã macerando aliiſqꝫ
bonis opibus inherendo ſm lauda-
bilem ritũ xp̃ianorum ad ſupuentu
ram dñice reſurrectõis diem prepa
rauerat in bono fine ꝯſũmatus: cum
ipſo fructu bonorum operũ in celeſti
curia a xp̃o ſuſciperetur.

De ſcõ Lupdgero epõ mõſterięſi.

Beatus Lupdgerus ex patre Tragrimo matre võ Ratburga. Hec cum nata eẽt pagana: hora ipſa q̃ naſcebatur iuſſa eſt ſubmergi: eo qꝫ mater eiꝰ ⁊ auia ſci Lupdgeri tm̃ filias generaret. ſed infans cepit reluctari ⁊ ſitulã in quam ergi debuit vtrãqꝫ manu arripuit. In hac lucta mulier vicina ſupuenit ⁊ puſiolam de manu mergentis rapuit et mel guſtandũ eius ori impoſuit. Nã mel vel aliqđ ſimile ſemel guſtãtes infantes apud paganos necari illi-
citũ eſt. ⁊ ſic eam eadẽ mulier occul-
te nutriuit. Ex hac ſic ſeruata natꝰ ẽ
Lupdgerus. B Cuiꝰ mater dũ il
lum geſtaret: quodaꝫ die grauiter
corruerat ut de ſalute eiꝰ oĩs deſpe-
rarẽt. Sꝫ pꝰ paucos dies mater eũ ſa-
nũ vidit. Qui ut infantiũ trãſiit ſtatũ.
cepit deõ deuotus exiſtere: ⁊ in ſuo vo
to lr̃is traditus eſt cuidã traiectẽſi
p̃ſbr̃o noĩe gregorio diſciplo ſci bo-
nifatii epi ⁊ mr̃is. Vbi veniẽs de ter-
ra anglorum venerãdus albertus: ro-
gatus a gregorio ut ſuꝰ coadiutor
ordinaretur obtinuit. Qui vice epi ibi
p̃erat. ⁊ ita cõſenſit ut a ſuo põtifice
ordinaretur ⁊ aſſũpto Lupdgero ebo
raci ordinatꝰ eſt vbi ⁊ Lupdgerꝰ di
aconꝰ eſt ordĩatus ⁊ ibi familiarita
tẽ alcuini doctoris doctiſſimi adeptꝰ
eſt. Et cũ pꝰ acceptos ordines reme
aſſent: Lupdgerꝰ vix a gregorio ĩ-
petrata licẽtia: cupidine diſcendi ad
alcuinũ rediit: vbi tribꝫ ãnis ſtudẽs
q̃rto anno eruditꝰ ad p̃riam rediit.
C Eodẽ tpe ſcũs lebuinꝰ veniẽs a
p̃dicto grego. p̃ſbr̃o miſſus eſt p̃di
care gẽtibꝫ iuxͣ fluuiũ yſolã ad locũ
q̃ dauẽtria đr in ꝯfinio francorum ſax
onũ: dato ſocio ex ſua .ſ. anglica gẽ
te merchelino puero enutrito a ſcõ
Willibrordo vbi multos ꝯuertit Vbi
Lebuinꝰ ad celos migrãs diẽ clau-
ſit vltimũ. Poſt mortẽ illiꝰ ſaxones
inibi ꝫelãtes collectõi xp̃ianorum locũ
illũ p̃da ⁊ incẽdiis vaſtauerũt. Ea tẽ
peſtate greg. defũcto: albertꝰ in ep̃a
tu ſucceſſit: q̃ ibi lupdgerum ep̃atus cure
ſociũ accerſiuit ⁊ miſſus ab ipõ dirui
ptas eccleſias ⁊ a paganis incenſas
reedificauit. Inde pgẽs in friſiã fero
ciſſiõs gẽtiles inueniẽs ibi ꝯuertit. In
de in colonięſi eccĩa ordĩatꝰ eſt p̃ſbr
V Eodẽ tpe Widekino p̃ncipe ſaxonũ
friſiam vaſtãte: et ad ydolatriã dere
lictã recogẽte: tũc Albertꝰ ep̃s e mũ
do migrũit D Sãctꝰ lupdgerꝰ aſ-

ſumpto ſecū fratre ſuo hildegrino ro
maꝫ petijt ⁊ rogauit beatū leonē pa
pam vt in hereditate ſua pꝛīna mo-
naſteriū edificare ↄcederet Cui papa
reliquias ſaluatoꝛꝭ ⁊ eius genitricꝭ
marie: necnō ⁊ apl'oꝝ petri ⁊ pauli
ad p̄dictū mōſteriū ↄſtruendū dedit
Exiēs aūt a roma venit beneuētū: ⁊
inde ad montē caſſinū: vbi duobus
annis regulā beati benedicti didicit
ſub abbate q̄ eius cognatꝰ erat ⁊ p
dente cū Alcuino mgr̄o eius Karolꝰ
rex ad ſe ēūvocauit: ⁊ ſibi duoꝝ mo
naſterioꝝ electionem dedit. vnū erat
v̄ginū: alterū canonicoꝝ regulariū.
Et elegit mōſteriū viroꝝ. Dedit ģ ei
mōſteriū in pago branglāte q̄d lo-
ruſa noīatur cū ōnibꝫ ad ipſū ptinē
tibus E Hijs itaqꝫ tpibꝫ quinqꝫ
pagi oꝛiētalis friſie cū vna inſula q̄
diciť band regno frācoꝝ ſe ſubdide-
runt pmittētes ſe ſuſcepturos fidem
xpianā: ſi erudiēdis illꝭ aliqs dareť
cuiꝰ loquelā intelligē poſſēt. Porro
impatoꝛ h̄ gratāter accipiēs: luyd-
gero opꝰ illud cōmēdauit. Conuīſo
Wydekino Poſtea epatus treuereꝭ
vacās cū ei offerret a rege: recipe ren
nuit. ⁊ potiꝰ eligit rudibꝫ ⁊ nō cōuer
ſis p̄dicare gētibꝫ Et friſonū occidē-
taliū ⁊ ſaxonū cepit ſtrēnue officiū
ſibi ↄmiſſū miſtrare Impatoꝛꝭ cō
ſilio intrauit in inſulā in ↄfinio friſo
nū ⁊ danoꝝ poſitā: q̄ foſetblāt diciť
Ad quā remigās cū ibi naui appꝛo
pinquāte inſula videri poſſ; accepta
in manibꝫ cruce luydgerus pſalmū
hūc decātauit. Exurgat deꝰ ⁊ diſſipē
tur inimici eꝰ Et ecce nubes ab īſula
ſurgēs añ euꝫ fugit. Et dixit ſocijs.
Ecce dyabolꝰ añ faciē noſtrā diſcedᵗ
Et aſcendēs in inſulā oēs baptizādo
cōuertit. fana deſtruxit. eccias edifi-
cauit. ⁊ filiū pncipis baptiſās de fō
te ſuſcepit Lādricū noīe q̄ pꝰ h̄ pſbꝛ
oꝛdinatꝰ eſt. Ille ſcūs luydgerꝰ
Karolo p̄dixᵗ q̄ noꝛmāni terrā ſuā
vaſtaturi eſſēt quā cōuerterat ſicut
ei reuelatū fuerāt. ⁊ germane ſue ſig
nificauit q̄ h̄ mala ipſa viſura eſſet
⁊ ego inqt añ te trāſibo Eiꝰ em̄ diebꝫ
maxia pax fuit. Coactꝰ aūt ab
hildebrando epō ſubire onus pontifi
cale: cepit miraculiſ clarus exiſtere
In friſia cecū bernlef noīe curauit
⁊ indixit ei penitentiā Cui p̄cepit vt
nulli dicēt. qui cecus poſtea multos
baptiſauit. Qr etiā añ quādā ſeditio
nē malignoꝝ ↄ̄ xpianos inſurgētiū
terrā pcurrens matres īfātulos in
noīe trinitatꝭ baptiſaē docuit. quoꝝ
multi pꝰ ſeditionē viui repti ſūt ⁊ a
ſcō luydgero criſmate cōfirmati. In
villa alia ſaxonie cecus q̄dā clamās
cū elemoſinas oblatꝭ a dyacono epi
ſuſcipe nollet: ſed ad epm introire
vellet: iuſſit dyacono ſuo vt ei magꝭ
ac magis clamāti nūmū daret. qui
neq̄q̄ accepit. introducto aūt q̄ſiuit
eps q̄d vellet. Vt videā inqt p amo-
rem dei. ⁊ ſtatī vidit ille: ⁊ coraꝫ epō
letus comedᵗ In villa billerbeke
mulier illicito ↄnubio ↄiūcta timēs
increpationes: ad placādū viro ſcō
p munere vas mellꝭ miſit q̄d accipe
noluit. ſ; miniſtri illd ipō neſciente
accipiētes ſub altari vbi celebraē de
beret (qꝛ aliū locū ad h̄ aptū nō ha-
bebant) abſcōderūt. Inclinato epō
añ altare vt miſſam celebraret vas
crepuit p fruſtra ⁊ mel fuſū ē ⁊ fecit
foras p oīa p̄ndi. ⁊ nō ceſſauit donec
iniuſtā copulā ſepararet Juſſit ali-
quādo ī friſia in villa bleri ſturionē
capi. cū genꝰ illoꝝ piſciū nᶜ ibi repe
rirenť: miſit piſcatoꝛes in noīe dn̄i.
⁊ ecce iactātibꝫ rete ſtatim nubes ad-
uenit tanq̄ ouē vel piſcē afferens in
aqua valide cecidit: ⁊ ſtatī ſturionē
magnū cōphenſū epō obtulerūt C
Cū ſcūs p villaꝫ me ppe dictā trāſiēt
vidit die dn̄ica multitudinē pp̄li la-
tronē ſuſpēdē volentē. quē hūiliter
poſtulauit ſibi cōcedi. Aut ſi neceſſe
eēt eū interfici: h̄ in tali die n̄ faceret ſ;
magꝭ ad audiēdū miſſaꝫ ecciaꝫ viſita
rēt. ſ; cū nollēt: vix obtinuit vt eiꝰ cō
feſſionē audire potuiſſ; ſuſpēſus eſt

homo ille. Et ecce ad veſpam veniēs in villā q̄ aſcendorp dr: ſex a loco ſuſpenſionis miliaribꝫ diſtās: corruit ad pedes epi q̄ illic hoſpitatus erāt ⁊ dixit homo mirātibꝫ aduentū ei⁹. Vidi a latere epi duos ſplendidos inceden̄tes ⁊ cū eo colloq̄ntes q̄ꝝ alter feſtine rediēs ⁊ mihi ſuſpēſo neſcio qđ ſuppoſuit. ⁊ nihil mali ſenſi. ⁊ circa veſpam recedētibꝫ ruſticis me depoſuit. quomō taꝫ cito illuc venerit me ignorāte. ¶ Monaſteriū iuxᵃ fluuiū Rura ex diuina reuelatōe in ſaltu edificauit Ad quē locū ad edificādū veniēs cū oēs diſſuaderēt ꝓpt̄ laborē ꝙ loc⁹ inept⁹ erat ꝓpt̄ nimiā denſitatē arboꝝ. Ipſe tota nocte orās vidit oēs arbores mane a vento diruptas ⁊ ita ad opandū oēs viſo hoc miraculo aīauit Vna arbor remanſit ſub q̄ nocte orauit. Locū eundē ſuū futurū ꝑdixit ⁊ ſic poſtea ꝯpletū eſt. in eodē loco ſe ſepeliēdū ꝑdixit. qđ ita ꝯtigᵗ ꝙ clericꝰ q̄dā illū locū diligent̄ notauit. Arbore em̄ illa ad vſū ecclē ꝑdi ſa: lapidē ibidē clā ſubtus terrā occultauit. q̄ poſtmodū in faciēdo ꝓ viro dei monumētū effoſſus ē ¶ Accuſat⁹ apud īpatorē tāq̄ negligēs: euocatus ab epō venit ⁊ iux̄ palaciū māſionē accepit. Mane cū bis ⁊ tercio vocaref nō niſi p⁹ pſalmodiā venirē voluᵗ Et cū veniſſet ⁊ a ceſare accuſaref cur venire tardaſſꝫ rn̄t Obediēdū magis deo eſt ꝙ̄ hoībꝫ. ⁊ tu mihi ꝑcepiſti ſeruādū cū epatū m̄ ꝓmiſiſti id orōne finita veni Q̄ſ libent̄ audiēs imꝑator eū in ſua grā dimiſit ¶ Infirmat⁹ tn̄ q̄tidie diuina celebrabat. ⁊ dn̄ica die q̄ nocteꝫ mortis ei⁹ ꝑceſſit valefaciēs gregi mane coeſfelt miſſam audiuit. hora tercia billerbeke venit ⁊ ibi vltimā miſſam celebrauᵗ ¶ Recedēte ꝓplo dixit diſcipulis ſuis ſe illa nocte migratuꝝ. rogauitꝙ ut ī Werdena extra ecclāꝫ ſeruaref corp⁹ q̄ muni geruſordē̄n. dr. dicēs Frater me⁹ hildegrin⁹ ab impatoē ut ibi ſepelior obtinebᵗ. ⁊ hoc erit ſignuꝫ ꝙ p⁹ mortē e narib⁹ ſāguinē effluxiſſe repietis ⁊ impatori ſignificabitis. ¶ Hora quā ꝑdixerat trāſiit: ⁊ lux immēſa emicuit. q̄ totā regionē illuminauit: et vſqꝫ ad celos aſcendit. ¶ Vidit hoc gotfrid⁹ q̄ aberat e⁹ cognatus. ⁊ ꝓpter hoc eū migraſſe cognouit ¶ Vidit hoc ſignū Karol⁹ īpator: q̄ eadē hora ad inſpiciendū ſidera cū alcuino exierat. Dū aūt ipm̄ ꝓpls auferri nō ꝑmitteret in eccīa mōſterienſi ſuat⁹ eſt: donec hildegrin⁹ catalaunēſis eps mādato regis accepto die obit⁹ ſui triceſimo illū ī loco quē elegerat ſepeliuit ex̄ ecclām. ⁊ cum tādiu ſeruat⁹ eſſet nō eſt corrupt⁹: ſed odore immēſo ſpirans: ſanguis ſicut ꝑdixerat e narib⁹ e⁹ ſtillaueāt. ¶ Obiit āt cir̄ ānū dn̄i. dcccix. ⁊ ſepultus ē Werdene eodē āno. vij. kl̄. april̄. Et iux̄ eū hildegrin⁹ frat̄ eius eps. ⁊ nepos ei⁹ gotfrid⁹ ipſi⁹ ſucceſſor ſe tumulari rogauerūt.

¶ De ſancto Anania p̄ſbro petro ac ſeptem militibus martirib⁹.

Anct⁹ Ananias ab infātie rudimētis fide xp̄i ſe ēcūdās miſericors beniuol⁹: ſepat⁹ ab oībꝫ ſcli actibꝫ: ī diuinis nimis erudit⁹ ē: ꝙ ſenſū mēorie ꝓ libro hēt. Qui adhuc iuuēis rapt⁹ a ꝓplo: diacon⁹ eſt ordiat⁹ Et reſiſtēte eo p⁹ puū tē p⁹ p̄ſbr ordiat⁹ ē: eo ꝙ mādata dn̄i fidel̄r adīplebat: nulli ferēs adulationē: erect⁹ ad veritatē. Eo tēpe iuſſio a diocletiano īpatore emanauit: ut xp̄iani dijs ſacrificarēt. Quidā āt hō ꝓphan⁹ audiēs iuſſioꝫ ꝑfidis: ſtatiꝫ abijt ad domū ananie. Et ingreſſus īuenit eū legētē codicē: ⁊ dixit ei Leua. Quid ſedes? Et ſcūs ananias reſpiciēs eū: dixit Quid ē amice? At ille. Vocat te p̄ſes. Qui ſurgēs letus effect⁹: dixit. Eam⁹ in noīe ihū xp̄i. Quē ut vidit p̄ſes iuuenē fortē: hylari vultu ⁊ decoro aſpectu: cū āmiratōe aīi dixit ei Quis vocaris? Anaīas rn̄t. Xp̄ian⁹. P̄reſes dixit. Sacrifica ꝗ

ſm ꝑceptū īpatoꝝ ⁊ ꝓme dignitate
eē poterē·Scūs Anaīas dixit·A pueri
cia mea didici ſacrificare dō: ⁊ ihū xp̄ꝫ
adorare puro corde·Vacuis aūt ⁊ va
nis demonijs q̄ a te dicūt² dijs nō ſacri
fico·Preſes dixit·Sacrifica dijs:nā di
uaricari faciā mēbra tua·Et ſcūs ad
hec Cōſueuiſti timore tuo terere ſiles
tibi·Mihi āt noli v̄bis cōminari:ſꝫ
age qđ vis· q2 adeſt m̄ ſuſceptoꝛ me
us·Preſes furore accēſus iuſſit nu⸗
dari eū:et virgis cedi·Et cū mutaſſꝫ
triginta cēturiones ceſus ad virgas
ita vt nerui ɔſūmati fuiſſēt: iuſſit eū
ad fuſtes aptari ut pateſcā īteriora
ei9 viderēt·Tūc ſcūs anamas hilari
vultu dō canebat Eripe me de inimi
cis meis dn̄e:⁊ ab inſurgētibꝫ in me
libera me·Preſes iterū dixit·ſacrifica
vl' nūc:⁊ dimittā te·Scūs vō m̄r ni
hil ei rn̄dit·Preſes āt fremēs cū ira:
iuſſit cū ferro candēte vſtulari e9 doꝛ
ſū:⁊ ſal cū aceto excoria pfricari doꝛ
ſū ei9·Deīn iuſſit ſcm̄ in carcerē mit
ti ⁊ nec aquā illi dari Qui orauit do
minū dicēs·Dn̄e q̄ feciſti celū ⁊ terā
⁊ mare ⁊ oīa que in eis ſunt:ne de
relinquas me· ſed adimple curſum
agonis mei·Proxima igit' nocte ve
nit xp̄us ad feneſtrā carceris: ⁊ di⸗
xit ad euꝫ·Ecce ego ſum· quē īuocas
Noli timē· ɔceſſi tibi hēditatē etn̄e
vite· Nihil ſubſtātie ab hoīb9 acci⸗
pies·Ego tibi dabo eſcā indeficientē
Et ɔtinuo cep^t colūna nubis ī carcē
nimio ſplēdoꝛe lucē·Petr9 āt cuſtos
carceris audiēs ⁊ videns hec:⁊ ſan⸗
ctum Anamiam ꝑ duodecim dies ꝑ⸗
manē ſine alimēto tam fortē:⁊ voce
magna orare dominū die ac nocte:
⁊ lumē īmenſū ſuplucere in carcere:
cōpunct9 aperuit hoſtiū carceris:et
ingreſſus ꝓiecit ſe ad pedes ſci Ana⸗
nie dicēs Famule dei ſ^Buēni aīe mee
⁊ dignare ſignum quo ſignat9 es ⁊
fide quā habes m̄ dare Videns itaqꝫ
conſtantiā ei9 vir dei:dedit ei fidem in
xp̄ō· et ceperunt ambo ſimul in carcē
eſſe: ymnuꝫ deo dicentes· Dn̄s regit
nos ⁊ nihil nobis deerit:in loco paſ⸗
cue ſue ibi nos collocauit· Audiēs
vero ſucceſſoꝛ preſidis maxian9 ſcm̄
anamiā in carcere eſſe:ſimul et cuſto
dem carceris eē ɔuerſum:mox ad tri
bunal acceſſit:⁊ iuſſit eos ītromitti
ad ſe·Et dixit eis·Sacrificate dijs Sā
ct9 Anamias rn̄t· Ille ꝑſes qui fuit
ante te nihil profecit dicendo: ſacrifi
ca dijs· Ad hec preſes iratus iuſſit
ſanctum Anamiam ligari ſuper cra⸗
ticulam· ⁊ ignem ſubterponi· Qui
hylari vultu collaudabat dominuꝫ
dicens·Qm̄ probaſti nos de9:igne
nos examīaſti:ſicut examinat' argē
tū·Preſes aūt fecit ſcm̄ Anamiā ſol
ui de craticula: ⁊ conuertit ſe ad pe⸗
trū dicens· Sacrifica tu· Qui rn̄dit
Sicut dn̄s meus Anamias confeſſus
eſt:ita ⁊ ego ɔ·ıfiteoꝛ quia xpriſtia
nus ſum: et aliud agere non poſſuꝫ
Tūc iuſſit preſes Anamie doꝛſū ſale
aſꝑrimo cū quaſto fricari·Petrū āt
ſuꝑ prunarum glebam poni·Sancti
vero leti collaudabant dn̄m dicētes
Dn̄e in auxilium noſtꝝ reſpice·Con
fundant' oēs inimici noſtri qui q̄rūt
aīam noſtram:ut auferāt eam Hec
audiens ꝑſes iuſſit ſanctos in car⸗
cerē recipi:⁊ balneū incēdi Et ꝑ ſep⸗
tem dies dū balneū igne ſuccēderet'
iuſſit eos in balneū includi ¶ Tercia
āt die ꝑſes iuſſit ſeptē militibꝫ:ape
rire balneū Vt aūt aperuerūt hoſtia
eructans flāma multum populum
paganoꝛū ɔſūpſit· Illi aūt ſeptem
milites vidēt multitudinē angelo⸗
rū cū ſcō Anamia ⁊ petro:⁊ dixerunt
ꝑſidi Dn̄e ꝑſes Qui miſſi ſūt in bal
neum viri ſancti ſunt·et ſeruiunt deo
vero regi celeſti·Nos vidim9 cū ipſ
angelos cū gloia magna· et incēſio
ignis eos frigid9 habet? Peccaſti in⸗
nocentes viros ɔdēnās Preſes dixit
magi ſūt ⁊·nō ſolū eduxerunt igneꝫ
ſed ⁊ vos ꝑmium accepiſtis ab eis·
Milites dixeāt·Hō inſane Quid po
tuim9 accipe ab eis: quos tu nudos
in ignitū balneū īcludi iuſſiſti? Pro

inde cognoſce· quia conuerſi ſumus
ad dominũ deũ anante ⁊ petri· Ad
hec preſes iratus iuſſit eos ligari ad
colũnas in foro: ⁊ crudo loro cedi for
titer· Et pcepit cõportari ligna mul
ta: ⁊ pirã magnã fieri ac oleũ ſup-
fundi: ignẽq; accendi ⁊ ſanctũ ana-
niã ⁊ petrũ ibidẽ mitti Et mox flam
ma conſurgẽs: portabaᷓ in circuitu
in altũ: cubitis viginti Spũs enĩ ſcũs
in figura colũbe deſcẽderat in mediũ
ignẽ: ⁊ etiã videtibꝫ ꝑplis cũ ſcis erãt
Preſes aũt furẽs iuſſit theatrũ pa-
rari: ⁊ intromitti ſanctũ ananiã Et
dimitti leopardũ q̇ cucurrit ad ſanctũ
ananiã· Et ad pedes eius inclinauit
ceruicẽ ſuã: ⁊ mitis reuerſus ẽ ad ca-
ueã ſuã· Qđ pſes videns: iuſſit õnes
feras ſimul dimitti· Et exeũtes fere
tantũ mugitũ dederũt: vt oĩs p̃ ti
more in faciẽ caderẽt· Currẽtes autẽ
beſtie ad ſanctũ ananiã: inclinabãt
capita ſua ad eũ· Et mox reuertebanᷓ
ad caueas ſuas· Preſes vero ꝯfuſus
dedit hãc ſententiã dicẽs Ananiã ſa-
crilegi criminis auctorẽ ac petrũ eius
diſcipulũ: ⁊ ſeptẽ milites q̇ arrepti
demencia rebelles extiterũt p̃ceptis
impatoris: ⁊ blaſphemi deoꝝ: placet
hos oẽs ad pelag⁹ pduci ⁊ collo ma
nibus pedibuſq; plũbi põdere colli-
gato in pfundũ dimergi· Qui euntes
venerũt in quedã locũ: vbi erãt pua
aqua Quã ſcũs ananias bñdixit: ⁊
milites baptiſauit· ⁊ exide ibãt leti
p̃nũ deo dicẽtes Dñs fact⁹ ẽ adiutor
nr̃· cõuertiſti planctũ noſtꝝ in gau-
diũ nob· cõſcidiſti ſaccũ noſtꝝ ⁊ pre
cinxiſti nos leticia· Et vt venerũt ad
locũ deſtinatũ ligauerũt eos plũbo
cũ funibꝫ· ⁊ pduxerũt eos in ſapha
in mediũ pelagus· Ananias aũt cũ
oraſſꝫ: ſignauit eos q̇s baptiſauerãt
vt pus eos mittẽt in mare Et ipẽ ſig
nans ſe: miſſus ẽ p⁹ illos Et vt deſcẽ
derũt in pfũdũ maris: mox funes cũ
plũbo dirupti ſũt: ⁊ oĩm ſcõꝝ corpa
eduxit mare ad litt⁹ Et alia die vene
rũt qui nocte p viſũ ꝯmoniti fuerãt
viri religioſi cũ multis xp̃ianis: colli
gentes corpora ſcõꝝ colligauerũt cũ
aromatibꝫ p̃nũ dõ canẽtes Et ſepe-
lierunt eas honorifice in fenice: in loco
vbi p merita ſcõꝝ v̇tutes multe fiũt
demonia expelluᷓ: oĩm infirmitatũ
inualitudines curantur in noĩe dñi
noſtri iheſu xp̃i·

De ſcõ Ruperto epõ ⁊ ꝯfeſſore

Hodierna feſtiuitas ſcĩſſimi
ac beatiſſimi pr̃is nr̃i Rupti
qua eius nobis in paradiſũ
trãſitũ exultabilẽ reddit pijs mẽtibꝫ
miſtica gaudia exhibꝫ q̄ dũ annoꝝ
curſus inde voluiᷓ: in nr̃is cordibꝫ ſp
vetẽta iocunditate innouaᷓ· Cũ enĩ
dicat ſcp̃tura· In memoria eterna
erit iuſtus: dign⁹ in memoriã vertiᷓ
hoĩm q̇ ad gaudiũ tranſit angeloꝝ
Cũq; dicat· glĩa pr̃is ẽ fili⁹ ſapiens
quãte hui⁹ ſũt glĩe q̇ tot barbari-
cas nationes ad agnicõnẽ dei in xp̃o
iheſu p euãgeliũ regenerauit· Ad
Tpe nãq; hylopti regis francoꝝ an-
no·ſ· regni ei⁹ ſecũdo ſcũs ꝯfeſſor xp̃i
in Wormacia hẽbaᷓ epũs q̇ ex regali
pſapia frãcoꝝ nobiliter ortus nobi
lior fide ⁊ ptãte fuit· Erat enĩ mãſue
tus ⁊ caſt⁹ ſimplex ⁊ prudẽs· in lau
de dei deuotus· plen⁹ ſpũ ſcõ· puidus
in ꝯſilio· iuſt⁹ in iudicio· a dextris ⁊
a ſiniſtris virtutũ armis munitus·
gregi ſuo forma bene agẽdi factus·
q̇ qđ verbis monuit: hoc operꝝ p̃ro
gatiua cõfirmauit· Hinc enĩ ſe fre-
quẽtibꝫ exercebat vigilijs · inde cõti
tinuatis macerabat inedijs· Opus
ſuũ miſericordia ornabat q̇ theſau-
ros diſpſit vt ſeſe egente pauperes
diteſceret qui ſuũ hoc eſſe credidit qđ
nudus aut inops accepiſſet· Cum
igiᷓ p̃cellẽtiſſima fama hui⁹ viri in
fines terraꝝ exijſſet q̄pplurimi illuſtres
viri nõ ſolũ a vicinis ſꝫ etiã ab exte
ris natõibꝫ ad e⁹ ſcĩſſimã ꝯfluxert
doctrinã· vt vel illi⁹ ſãctiſſimo allo
quio in triſticia cuiuſlibꝫ anxietatis
ꝯſolationẽ ſuſcipent· vł eccleſiaſtice
religiõis ab eo purã veritatẽ audirẽt

Vñ et multi illi9 benigna deuotōe a
laq̄is hoſtis antiq̇ liberati ſūt. et vi=
as ꝑpetue vite ingrediebāt. Sed infi
deles q̇ plurimi erāt in regione Worma
cenſi. illi9 ſanctitatē nō ferētes: mul=
tis eū ſupplicijs affectū a virgis ceſū
a ciuitate cū magna eiecerūt iniuria
¶ Igit eodē tempe theodo dux ba=
uaroꝝ audiēs beati viri ſanctitatē a
miracula q̄ faciebat: deſiderauit illū
videre. a miſſis optimatib9 ſuis ob
nixe eū poſtulabat q̄tен9 regiōes ba
uaroꝝ viſitare digñret a ei9 ſalutifere
credulitatꝭ viā īſinuaret Scūs vo eps
vbi tāte legatōis poſtulatōs ꝑcepᵗ
ſciēs hmōi cāz ex dīna diſpēſatōe ꝓ=
cedē: grās celeſti clemētie agebat q
ſedētes in tenebrꝭ a vmbra mortꝭ au
torē vite lumē verꝝ xp̄m ihm agnſcere
optarēt Itaq; tū eiſdē legatis ſacdo
tes ſuos q̄ſi radios fidei ad eūdē du
cē p̄miſit a ipē nō longo tpis ſpacō
intꝑpoſito p9 eos in bauaroꝝ iter ag
gdi. Qd dū p̄fat9 dux audiſſꝫ: mag
ꝑfuſus gaudio. cū ꝓcinctu ꝓcerū ſu
orū obuiā ꝑperauit a in vrbe ratiſbo
na cum ſūma alacritate illū excepit.
Tūc ibidē ſcūs rupt9 indicto ieiunio
celeſtib3 miſterijs ducē inſtruxit. a
in fide vera roborauit. a idoloꝝ culti=
b9 abrenūciare fecit. a in noīe ſcē a ī=
diuidue trinitatis baptizauit. Bap
tizati ſūt cū eo optiates ſui a ꝑplꝭ n̄
modic9 nobiliū ac ignobiliū redēp=
torē mūdi laudātiū q̇ eos de tenebrꝭ
in admirabile lumē ſuū vocare dig
nat9 ē. Btūz cōfeſſorē xp̄i p cui9 ver=
ba irradiata ſūt corda tenebroſa a ī
fideliū arētia pectora fontē vite ſitie
bāt ¶ Baptizato itaq; duce a ꝑplo
q̇ dīna illuſtrāte grā ſacrm ſalutarꝭ
lauacri ſuſcepat. obſecrat9 a theodo=
ne ſcūs Rupert9 naui aſcēſa p alueū
danubij deſcēdēdo: vicis a caſtellis li
bera voce euāgeliū xp̄i p̄dicauit a p
termīos noricoꝝ vſq; ad inferiorem
pānoniā ipſe clara lucēna ſup cāde=
labꝝ poſita: lumē fidei miſtrādo pue
nit ¶ Indeq; p terrā reūſus lauriacē

ſiū vrbē intrauit in q̄ multos aq̄ ba=
ptiſmatis regenerādo ab idoloꝝ cul
tura conuertit. Et plures varijs lan
guorib3 oppſſos in noīe dn̄i ſanauit
Et q2 vir mire ꝓfundeq; ſcientie erāt
noluit primo nouellā plātatōez ſuā
auſteritate diſtrictioris vite pturba
re. ne forte ab arrepto tramite citi9
incipent declinādo mutare. Sed expe
ctabat temp9 maturū a adulte fidei
oportunū. a tunc dn̄o cooꝑante ꝓhi
bebat illicita. amputauit vicia. pur
gauit crimina atq; delicta. ut virtu=
tū ſegetes aculeis ſordiū extirpatis
optata ſecuritate ſuccreſcerent: et ad
meſſem vbertatis abundantiſſima
fertilitate puenirēt B ¶ Lauriaco
namq; digreſſus. in quocunq; loco
ampli9 feruere gentilitatis errorem
cognouit: illic intrepidus acceſſit.
deſtruens ydola. diminuens ſimula
cra. cōmendans vbiq; domini noſtri
Iheſu xp̄i diuinitatē pitēr a ſacram
eius incarnatōem. ut vnus idēq; de
us eſſe crederet a homo. an luciferū
a patre deo verus deus genitus. in fi
ne tempoꝝ ꝓ humana ſalute ex vir
gine matre verbū dei verus homo na
tus. qui illuminat oēm hominē veni
entē in hunc mundū ¶ Sed cum iaz
vir domini ſm poſtulatōem ducis a
populi ſibi locū ad epālem ſedē eli=
gere aptū meditaret. ſec9 ſtagnū Wa
larij lacū venit vbi ecclaz in honore pri
cipis aploꝝ Petri ɔſtruxit a dedica=
uit ¶ Exijt inde ad iuuaꝝ fluuiū vbi
olim iuuano ciuitas fuit. q̄ antiq̇s mirā
bilꝭ extructa tpib3: intꝭ bauaricas vr
bes emīebat nobiliſſimā. ſ3 tūc raro in
cola inhitāte pene dilapſa a vgultis
erāt coopta Quē locū ſu9 dei ad ca=
thedrā epalē cōſiderās eē ydoneū: q̇p
pe intꝭ mōtana a ꝑplari tumulto ſe=
motū ꝓꝑetate h9 a duce ſibi trādita cū
ſūmo ſtudio renouauᵗ. cōſtruēs ibi
baſilicā quā in hōre. b. petri aploꝝ
pn̄cipis dedicauit a clericoꝝ officijs
rebuſq; neccarijs muīficentia theodōis
mgnifice dotauᵗ. poſtea vo delegato

ſacerdotũ officio oẽm ibidẽ quotidie
curſũ cõgruo oꝛdine fecit celebrari.
¶ Scũs itaqꝫ vir dñi cupiẽs augmẽ
tare loca a prefato duce aliquẽ fiſcũ
ſuũ vocabulo dictũ pidigẽ: int̃ aurũ ꝛ
argẽtũ cũ millenis cõparauit ſolidis
ꝛ ſic deinceps deo auxiliãte ex traditi
one regũ ſiue ducũ ſiue fideliũ viroꝝ
loci res accreſcẽ ceperũt. ¶ Porro
diebꝫ q̃dã ꝓbabiles viri bto põtifici
cũ mag̃ admiratõe narrauerũt ꝙ ipi
in heremo q̃ tũc tpis vbo appellatõis
caruit nũc Pongobi dr: celeſtia ꝓdi
gia ardẽtiũ lucernaꝝ ter q̃terqꝫ vi-
diſſẽt ꝛ mirifice ſuauitat̃ odoꝛẽ ibi re
dolere ſẽſiſſẽt. Miratibꝫ aũt cũctis q̃
aderãt ſup talibꝫ ꝓdigijs ſcũs eps
domingũ pſbiteꝝ ſuũ ad eundẽ locũ
miſit iubẽs vt veritatẽ hꝰ ſigni dili-
gẽter approbaet ponẽdo in eodẽ loco
crucẽ ligneã quã hic ſcũs ſua manu
benedixit ꝛ illic direxit. Domingꝰ ho
cũ illuc peruenisset. ſtatĩ pmo noctis
exoꝛdio cũ religioſis q̃ ſecũ aderant
celitꝰ emiſſas aſpiciebat claras lu-
cernas deſcendẽ ꝛ totã illã regioneꝫ
loci inſtar ſolaris radij irradiare. ꝛ
hãc viſionẽ p tres noctes cũ ſuauita
te mirifica odoꝛ̃ ibi viderat radiare.
Tũc ipẽ in eodẽ loco benedictã crucẽ
erexit ꝛ ſup fabricato tugurio ad ſcm̃
ruptũ regreſſus eſt poꝛẽ aſſertionẽ
certa relatõe ꝯfirmãs. Scũs ruptus
ꝙ ꝯmunicãs ꝯſilio cũ theodone p ſe-
metipſũ eandẽ heremũ adijt. ꝛ videns
locũ hũanis habitationibꝫ poſſe fi
eri aptũ ãnoſa roboꝛã extirpaẽ ſilua-
rũqꝫ cõdenſa in planiciẽ cãpi redigẽ
ac eccleſiã cũ habitacul̃ ſuoꝝ dei edi
ficare cepit. ¶ Hijſdẽ vero tpibꝫ theodo
aduerſã incidit valitudinẽ. Cũqꝫ ſibi
vite t̃minũ appropinq̃re ſẽtiret: vo
cauit ad ſe theobertũ filiũ ſuũ ꝛ ducẽ
noꝛicoꝝ illũ ꝯſtituit: ꝓcipiens ei obe
dire ſcõ rupto: ad xpianitatẽ ſuã. ꝛ
ad opꝰ dñi illũ diligẽter adiuuare
ſcũqꝫ locũ iuuauienſis ecclie amoꝛe
ꝛ honoꝛibꝫ ꝛ dignitatibꝫ iugit̃ ſubli
mare. Cũqꝫ huiuſcemodi mãdatis ꝛ
oĩbꝫ quibꝫ voluerat filiũ inſtruxiſſꝫ:
vltimũ diẽ clauſit migrãs ad dñm.
¶ Poſt hec vero theobertꝰ cũ optimatibꝫ
ſuis ad ſcm̃ ruptũ viſẽdi grã iter per
rexit. ꝛ veniẽs ad illũ in ſupdicta he
remo locũ pio venerabat affectu. dãs
ad ecciaꝫ quã ſcũs ruptꝰ ibi ꝯſtruxꝫ
ac ipõ duce pñte in hõre ſci maximi-
ani dedicauit: tria miliaria vndiqꝫ
de eadẽ ſilua: ꝛ villã albinã cũ ceter̃
donarijs in alimonia mõchoꝝ quos
ſcũs põtifex ibi deo ſeruiẽdũ poſuerat.
¶ Hijs ita geſt̃ vidẽs vir dei baua
rice dignitat̃ culmẽ iugo xpi ſeſe ſb-
didiſſe: ꝙ gẽtilitat̃ erroꝛe plures in-
uolutos ſupeſſe: ad patriã ſuã repe
dauit. ꝛ inde cũ .xij. ad ꝑdicãdũ ſibi
ſocijs electis int̃ q̃s erãt eximij cũſã
tus cilulariꝰ ambo pſbiteri. ambo viri
ſancti. Etiã vir ſanctꝰ cogitabat ſecũ
in coꝛde ſuo dicẽs. Quia ſaluabitur
vir infidel̃: p mulierẽ fidelẽ. Conſide
rans ꝙ illud ſalomonis: mulier fi-
delis ſup auꝝ electũ: ꝛ lapidẽ pcioſũ.
Et iteꝝ. mulierẽ foꝛtẽ quis inueniet?
Procul ꝛ de vltimis finibꝫ terre pciũ
eius: oꝛauit ad dominũ dicẽs. Dñe ſi
bonũ eſt in oculis tuis: eligã mihi
aliquas pſonas religioſas. tuo cul-
tui ꝛ ſeruitio aptas: per quaꝝ con
turbernalem pdicationis ac ſancte
cõuerſacionis exhoꝛtationẽ allician
tur: nõ ſolũ femine: ſed ꝛ viri ad cõ
uerſionis amoꝛẽ. ꝛ bone vite exerci-
tationẽ. ¶ Habebat autẽ in patria
ſua Pãgionũ videlicet ciuitate Woꝛ
macia quãdã cognatã nobilem vir
ginẽ a pmis cunabulis deo ꝯſecratã
noĩe Erendrudã: diuino ſeruitio in
bone ſtudio ac optimo ingenio mã
cipatam. ꝛ ab adoleſcẽtia quoqꝫ ſua
caſtã. ꝛ ſimplicẽ vitã ꝓ amoꝛe dñi
noſtri ieſu xpi cõſeruare ſtudentẽ:
ꝛ ad celeſtẽ pãiaꝫ toto coꝛde ac toto
deſiderio anhelantẽ. Quã ad ſe cum
alijs eiuſdẽ oꝛdinis ꝛ religionis fẽis
accerſiẽ deſiderãs: locũ ꝛ mãſionẽ ſci
monialibꝫ cõuenientẽ in iuuauienſi
caſtro cõſtruxit: ꝛ cum btẽ marie ſꝑ

virginis pꝛīmonio deputauͭ. Per
fectis ergo omībꝫ edificijs: mōſterio
vicꝫ ⁊ clauſtro ac oībꝫ nc̄carijs: mi⸗
ſit btīſſimꝰ p̄ſul ruptꝰ in pꝛiā ſuā: ac
accerſiuitqꝫ ad ſe btīſſimā xp̄i v̉ginē
erendꝛudē. Que cū ad eū veniſſꝫ gau
dio magno ⁊ p̄cū iubilo eā ſuſcepit.
Sꝫ ⁊ ip̄a xp̄i v̉go deuota: magna coꝛ
dis exultatōe gauiſa eſt ſup aſpectu
btīſſimi Rupti pōtificis: q2 videre eū
mereret̄ añ diē ſue moꝛtis. Btūs igr
pōtifex virginē ſacrā in oꝛatoꝛiū in⸗
troduxit: qđ btē marie iā pꝛidē ↄſec̄
uerat. Et cū oꝛōꝫ p ea fudiſſꝫ ad dñꝫ
dixͭ ad eā. Dña ſoꝛoꝛ: ſcis q̄re acceꝛ⸗
ſiui te. At illa rñt: ⁊ dixit. Scio pat̄
ſcio. ¶ Nam dñs meꝰ ih̄s xp̄s reuela
uit m̄ in ſpū dicēs. Vade in pace q̊ vo
cata es. Ecce ego ero tecū: ⁊ adducā
m̄ p te multas aīas virginū atqꝫ fe⸗
minaꝝ. q̄s cū tuo exēplo ad vere ac
ſacre religiōis tramitē p̄duxerꝭ: cuꝫ
coꝛona v̉ginali ⁊ cū manipul̄ multa
rū fidelīū puenies ad me. Audiēs h̄
btīſſimꝰ pōtifex ruptꝰ: ḡtulabūdus
effectꝰ laudes dō referebat dicēs. Gꝛa
cias tibi dñe deꝰ meꝰ omīpotēs deuo
ta mēte refero. q2 qđ in aīo meo te i⸗
ſpirāte de lege tua concepi: tu ip̄e in
mīa tua pfeciſti. ¶ Pꝰ nō multi āt ſpa
ciū tpis deo ānuēte innūerabiles vir
gines atqꝫ matrone nobiles et inge
nue ad btāꝫ virginē erendꝛudē ↄue
neīt ut eꝰ magiſteio mererēt̄ inſtrui
⁊ btē religiōi aggregari. Quibꝫ btā v̉⸗
go tā ſtrēnue p̄fuit tā diſtricte atqꝫ
diſcrete oēs tēpauit. ut in breui tpe
oēs ita īſtructas exhiberet: ut ſacre
religiōi ſatis pfectas deoqꝫ placētes
reddēt. ¶ Erat nāqꝫ ſactiſſiā v̉go erē
dꝛudis tal̄ in moꝛibꝫ: ut ſibi lucro de
putaēt: q̇cq̇d ſolacij q̄qꝫ eiꝰ diſcipl̄a
ex đini reſpectꝰ munē papet. Talis
erat ī voto: ut oīm ſalutē ſuā deputa
ret. Tal̄ eāt in vultu libeāli: ut q̇cq̇d
boni vl̄ mali cuiqꝫ hoīm accidēt: ſibi
accidiſſe putaēt. ¶ Quid mēoꝛandū
eſt de ↄtinētia ⁊ abſtinētia vite eꝰ de
elemoſinaꝝ largitate. de moꝝ pbita

te. de vigiliaꝝ aſſiduitate. deqꝫ oīge
na ſacre religiōis ⁊ diſtrictōis ⁊ diſ⸗
cretōis ſcitate. Que oīa q2 iā pti ex⸗
p̄ſſa ſūt et pfecte ⁊ integl̄it expmi ñ
valēt: omittēda magl̄ ſūt q̄ pſeqn⸗
da. ¶ His itaqꝫ cōpletis iſte vir
btūs inceptū p̄dicatōis opꝰ cū ſūmi
opificꝭ adiutoꝛio ſtudēs ad pfectōꝫ p
ducē: noꝛica regna comitāte diſcipu
loꝝ ſuoꝝ caterua ēcuire feſtinauit
⁊ ab vꝛbe egrediēs iuuamenſi: gētes
q̄bꝰ nō dū lumē fidei reſplēduerat vi
ſitauit. ⁊ eis triticū credulitatꝭ lolio
penīte ſemiauit. Nā a coꝛdibꝫ eoꝛum
barbaricꝭ hoſpitibꝰ diabolice decepti
onis pfugatꝭ: illuc ītromiſit fidē: ca
ritatē: miſicoꝛdiā. hūilitatē. p q̊s
pacificos hitatoꝛes xp̄s oīm bonoꝝ
largitoꝛ ⁊ oꝛigo: hūane mētꝭ domici
liū intrare ſolet. ¶ Cūqꝫ ſic bauaroꝝ
t̄minos circuiēt: ac oēs ut in fide ſta⸗
biles pmanerēt admonuit. ⁊ dimiſ
ſis p̄ſbīis q̇ ꝑplm ad đina miſteria
ↄſueſcerēt ip̄e ad vꝛbē iuuaīē. reme
are ſtuduit. q2 ſpū ꝓphetico repletꝰ
diē vocatōis ſue inſtare p̄ſciuit queꝫ
diſcipulis ſuis p̄nūciauit. Illi talia
tā triſti indicio conſternati: cur eos
ac tā nouellam xp̄ianitatis plebeꝫ
deſereret lacrimati ſunt. Ip̄e ſpe ad
xp̄m erecta vꝛbem iuuamēſem ⁊ po
pulum noꝛicoꝝ omnipotēti deo com
mendauit. Et Vitalem virū ſanctū
⁊ omī ꝑplo acceptū ſibi fieri ſucceſſo
rē elegit. ¶ Poſtremo cōueniens Erē
dꝛudem xpꝛiſti virginem deuotā di
xit ei. Soꝛoꝛ mea cariſſima: ſermo m̄
ſecretus eſt ad te. Oꝛo te ne me vi⸗
uente in carne pꝛodas alicui: quod
tibi ſecreto reuelaē diſpoſui. En dño
deo dignante ac cōmonēte: reuelatꝰ
eſt m̄ tñſitꝰ meꝰ ex h̄ mūdo. Et nunc
peto dña ſoꝛoꝛ ut facias mecū miſe⸗
ricoꝛdiam. oreſqꝫ deo pꝛo aīma mea
quatenꝰ eam in requiem ſue miſeri
coꝛdiſſime pietatis collocaē dignet̄
Cui btā virgo Erēdꝛudis cū lac̄mis
rñdit: dicens. Si ita ē dñe mi ut loq̄
ris. expedit m̄ magl̄ ut añ te moꝛiar

ne forte hic peregrina derelicta ali-
quas iniurias et calamitates susti-
neam: nimirū in aliena terra: et po-
pulo ignoto ac innumeroso cōstitu
ta. Dixit ei btūs eps. Noli soror ca-
rissima festināter ac īportune exitū
vel trāsitū tuū optare: qꝛ peccatū est
grande. Nō em̄ in nrā sed in diuina
dispositione finis noster cōstitutus
est: ne forte dū male pͥsumim⁹: qd
dei est incidam⁹ in iudiciū: qd nemo
reus sine graui vindicta euadere pt
Quin potius tu meū trāsitū tuis ora-
tionibꝫ ꝯfoueas: vt postea meli⁹ ad
tuū xpō donante ac fauēte puenias
Tūc beatissima vgo xpi cū lacrimis
pedibꝫ pōtificis sacratissimi pstrata:
orauit eū dicēs. Dñe scē pr̄. memēto
queso ꝙ de patria mea huc pduxisti
me: et nūc miserā et orphanā relinq
re cupis. vnū tn̄ et solū hoc a te peto vt
si non mereor añ te vel tecū abcessū
saltē post tuū citius in ꝯfessione dm̄
te interueniente optatū merear hīc
trāsitū. Annuit hijs pcibꝫ: btīssim⁹
pͥsul rupert⁹ Et cū diutissime de vite
eterne dulcedine collata colloquia
miscuissēt: et ambo ab vtrisqꝫ ī dīne
caritatis ardore cōfortati fuissēt mu
tuis se lacrimis infūdentes: vltimū
vale lugubrit̃ dederūt ¶ Beatus
igit̃ rupert⁹ in die sctīssime resurrec-
tionis dn̄ice: cū missarꝫ solemnia in
ꝯspectu toti⁹ ecclie celebrassꝫ: sermo-
nemqꝫ ad pplm̄ habēs cū indulgētiā
ōibꝫ dixisset. et sacrosco xpi corpore
ac sāguine tā se ꝙ oēs refecissꝫ: data
pace et bn̄dictōe missa finita in orōe
se pstrauit: finitaqꝫ orōne spiritū suū
in manus patris cōmendans: felici
transitu ad thronum celestis glorie
peruolauit ¶ Obijt igit̃ sexto klas
aplis: et honorifice sepult⁹ ē in basilica
btōꝝ petri et pauli aploꝝ: quā ipse
in honore ipsoꝝ ꝯsecrauit ¶ Uixitqꝫ
cū oīs pplō noricoꝝ et austrasioꝝ: eo
ꝙ aplō illi⁹ gentis fuerit: et neminē
vnqꝫ in vllo verbō ꝯtristauit ¶
Post hoc btā Erēdrudis vgo xpi deuo
ta nocte ac die in orōne pſistens: p
ces cū lacrimis ad dn̄m pro defūcti pōti
ficis cogti sui btī videlicet rupti aīa
deuote obtulit: excubias vigiliaꝝ ce
lebrās. et pmisse ꝯsolationis mun⁹
expectans. ¶ Quadā deniqꝫ nocte
p⁹ fessos labores vigiliaꝝ: btūs ru
pertus eps in visu ei appuit: et dixit
veni soror carissimā in regnū xpi: pq
iam longo tpe laborasti. Euigilans
illa deo grās retulit et stati egrotare
cepit ¶ Conuocatꝫ igit̃ sororibꝫ: p⁹
verba exhortatoria: post accep sacro
sancta ecclie sacramenta: post dulcia
caritatis oscula: atqꝫ religiosa sācta
suspiria: feliciter spiritū suū in ma-
nus conditoris reddidit qui misit illū
¶ Cui⁹ sacrū corpus in viuacensi ci-
uitate conditū aromatibus. in mo-
nasterio beate marie cū sūma vene-
ratione pridie Kalendas iulij sepul
ture traditum est.

¶ De sancto Vincentio cōfessore or-
dinis domini ci

Beatus vincētius ex valentia
clarissima hispanie ciuitate: et
ex antiq honestaqꝫ ferrarioꝝ
familia: natiuitatis dux origine
Parētes vero ei⁹ int̃ cetera quibꝫ eoꝝ
vita laudabilꝫ reddebat̃ illd pbabāt
ꝙ singulis ānis facto diligēti calculo
reꝝ q erāt eis eorūqꝫ familie necarie
id qd tandē supfluū erat pauperibꝫ
erogabant. Quātus autē aut qlis
fuisset vincēti⁹ futur⁹: pri vno: mr̄i
vero duobꝫ indicijs est ostēsū: añq
ex vtero nasceret̃. Pri nāqꝫ nocte dor
mieti: dictū ē. P⁹ paucos dies vxor
tua tibi pariet filiū: c⁹ erit tāta dog-
matū vtilitas. tāte fame ac mirabi-
liū operꝫ claritas: ꝙ oēs galliaꝝ hy
spaīaꝝqꝫ ppli cū tāqꝫ vnū ex vetribꝫ
aplis venerabūt̃. Eritqꝫ frat̃ ordis p
dicatorꝫ Verū: ipsi mulieri duobꝫ in
dicijs satis pſuadebat̃: nō oīno vanū
viri sōniū ee existimādū. Vnū fuit.
ꝙ cū ātea singlos filios qs genuerāt
in vtero maxia cū molestia portauisset

tamē ꝙdiu fuit vincētio grauida: ni
hil ſibi moleſtie inferebat. Alterū fu
it. qd exiſtens eodē ſitio grauida: ex
vtero ſuo ſepe murmur audiuit tā-
ꝙ voces canis latrantꝭ emitti. Cūqꝫ
ex ea re obſtupefacta: a nōnullis q
ſingulares ſerui dei eſſe dicebāt: pre
ſertim a clariſſimo Jacobo romane
eccleſie cardinali valentie epō ꝑquire
ret: quid ſignificare vellet hmōi la
tratus: rn̄dit ei nihil aliud fore: ni-
ſi ꝙ eſſet paritura infantē: qui eſſet
futurus euāgelij feruentiſſimꝰ predi
cator. Conſtituta vero die baptiſmi
amici ac cognati ad eccleſiā ꝯuenere.
Factaqꝫ eſt inter eos q aderant lon-
ga diſceptatio: de noīs impoſitione.
Quod ſacerdos ꝯſiderans: dixit eis.
Nō video vos poſſe ꝯcordes eſſe. ego
huic infanti nomen imponā. Dicitꝰ
nomē eius vincētiꝰ. Quod cū oībus
placuiſſet: facta eſt eis magna āmi
ratio. illudqꝫ nō niſi dei ꝓuidētia eue
niſſe arbitrati ſūt. ¶ Poſtea bre
ui tpe clarꝰ extitit tā moꝝ elegātia
ꝙ peritia lrārū. Eratqꝫ in eo admi-
randa religio. Nam limina ecclīarū
frequētabat. ſermones auide audie
bat. ieiunijs ac orōibus ac dei laudi
bus vacabat. Pauperes in domum
parentum introductos: reficiebat.
Quibus etiā ꝑtem ſubſtātie q eum
ꝯtingebat a parentibus ei cōceſſā
quatuor totā erogauit. ¶ Celeſti in-
ſuꝑ rore ꝑfuſus octauūdecimū agens
annū: ordinē ꝑdicatorum intrauit
Recepto autē habitu: ſinglariter le
gere ſtuduit beati Dominici geſta.
ut videlicet illa in ꝑmis intelligeret
in quibus ſuū ducem eſſet imitatu
rus. Miſſus deinde ylardam ad ſtu
diū vniuerſale: tanta eruditione cla
ruit: ꝙ theologoꝝ conſortio ānume
ratus fuit. ¶ Poſt hoc: fuit valentiā
a fratribus reuocatꝰ. In ipſa vero ci
uitate valentia multū fructum fecit
animarū. Tamē ꝙdiu ibi cōmoratꝰ
eſt: et demonū a hominū varias ꝑtu
lit inſidias. Poſtmodū duobus an
nis: ſūmi pontificis ac apoſtolici pa
lacij magiſter effectus eſt. ¶ Demū
apud auinionē vrbem febricitanti
dominꝰ Jheſus eidem apparuit: et ad
euangelizandū ꝑ vniuerſas occiden
tis regiones miſit. Ipō autē ab eo di
ſcedente: ille de lectulo ſurrexit ſanꝰ
ac illico ſeſe accinxit. ut legationem
domini exequeretur. ¶ Predicauit igitur
verbū domini fideliter. in gallijs et
hyſpanijs: ac lumbardie ꝑtibꝰ. Pre
terea a rege granati que eſt ſarace
norū regio vocatus: fidem xpriſti eis
predicabat. Et cum multi baptizari
vellēt: quidā de ſatrapis regi amiſ-
ſionem regni cōminuati ſūt: niſi vin
centius ex granato diſcederet. Quā
obrem: ad xpriſtianos docendos re-
uerſus eſt. ¶ Cotidie autem cele
brata miſſa ꝑdicabat. ab eſu carniū
abſtinebat: niſi neceſſitas aliꝰ fieri
ꝯpelleret. Carnē ieiunijs macerabat
et ob hoc dn̄s eidem ut alteri danieli
ſpiritum ꝓphetie conceſſit. Super ſar
mentoꝝ aut paleaꝝ aut huiuſmodi
ſtraminibꝰ dormire cōſueuit. ¶ Sin
gulis noctibꝫ cū quibuſdā funiculꝭ
corpus flagellabat. Quod ſi ex in-
firmitate facē neqret: a ſocijs idipſū
fieri volebat: ut eum in memoriā do
minice paſſiōis cederēt. ¶ In diuiſis
hiſpanioꝝ locis: ſupra quinqꝫ et vi
ginti milia iudeorum baptiſari fecit
Ex ſaracenis ſupra octo milia ad fi
dem reduxit. ¶ Preterea multa mō-
ſteria. multa hoſpitalia. multe ſacre
edes. multi pontes pro fluuioꝝ trāſi-
tu. multis in locis fuerūt eius ꝑſua
ſione conſtructi. ¶ Meretrices: leno
nes homicidas piratas vſurarios:
dei ſāctorumqꝫ blaſphemos: huiuſ-
modi generis homines in ſceleribꝰ
ꝑditos: centum fere et quadragita
milia reduxit ad propriorum flagi-
ciorum cognitiōem. et ad publicam
agendam penitentiā ¶ Fuerunt
inſuꝑ multi qbꝫ diuinitus cōceſſum
eſt: ut dum ꝑdicaret: angelos deivi
derent. qui ſuꝑ eū in humana ſpecie

frequēter deſcendebāt ¶ Vox quoqꝫ
eius ſic erat a natuā diſpoſita: ꝙ eā
ꝓ libito volūtatꝭ ſue quō volebat fa
cile emittebat. Nā vt neccariū erat:
acutā: grauem: gracilem. ac ſonorā
vocē dabat. ¶ Ea vero que docebat
multꝭ ſignis: clariſſimis qꝫ miraculꝭ
ↄfirmabat Donūqꝫ linguaꝝ ſicut
apl̄is: ei cōceſſū ē. Multi nāqꝫ greci
teutonici: ſardi: vngari: ⁊ alij ī alijs
locis nati: faſſi ſūt ſe ſingula viri dei
verba in ꝑdicatione pcepiſſe: tanꝙ
ſi in eoꝝ ꝓpa lingua locutū audiſſēt
¶ Et ꝙuis ob ipſam ſenectutē: vigi
lias ieiunia carnis maceātionē cete
roſqꝫ labores corpꝰ eius ſic extenua-
tum eſſet vt ſine baculi ſuſtentaculo
incedere nō poſſet tamē vociferanter
verbū dei nūꝙ predicare deſtitit: nec
ↄſueta exercitia ꝑtermiſit ¶ Paup-
tatē euāgelicā adeo efficacitꝰ cōmēda
bat ⁊ ſeruabat: vt plures viri nobi-
les ac opibus ditiſſimi oībꝫ ſuaſio-
nibus incitati: totā ſbſtātiā paupe-
ribus diſtribuerent: et pauperē xp̄i
vincētiū in pauptate ſeqrent: nō mi-
nus ↄcitati ⁊ multi clerici. ꝗ locuple
tiſſima beneficia derelinquētes: aut
artiorē eligerēt religionē: aut eū ſe
qrentur ꝗcūqꝫ ire decreuiſſꝫ. Femine
qꝫ ꝑclariſſimaꝝ familiarū ſcis verbꝭ
eius cōmonite: ſeſe artis mōſterijs
intruſerūt: ad pudiciciā ꝑpetuā con
ſeruādā ¶ Quadā nocte nō nulli in-
ſpiciētes ꝑ rimas qſdā porte cellule
vbi qeſcebat vincētius: viderūt cellā
ipſā mirabili claritate reſplendentē
⁊ in medio virū dei a terra penitꝰ ele
uatū: oculos ad celū ⁊ manꝰ iūctas
tenentē: ⁊ deuotione vehemētiſſima
orantē. ¶ Quadā vice dormiēte btō
vincētio: media nocte cū magna cla
ritate btūs dn̄icꝰ ei apparuit: ſibiqꝫ
dixit. Age inqt vincēti fili: vt per in-
ceptā vtutū ſemitā ↄſtāti aīo ꝑdiacꝭ
Scito em̄ apud deū: magna eſſe me-
rita tua. Tu igitur ſtude vt q̄ cepiſti
diligēter ꝓſeqris: vt pacto morꝭ vite
curſu: meū inter celeſtiū ciuiū ordi
nes collocerꝭ ¶ Dū quadā die apud
valenciā ꝑdicaſſet: affuit quidā vir
noīe alfōcius: quē vir dei intuitꝰ: ait
illi. Congratulor tibi optime fili Eris
em̄ inter oēs hoīes: in ſūmo dignita
tis culmīe cōſtitutꝰ Et poſtea cū ego
ex mortali vita migrauero tu in ecc̄ia
dei me ſūmo honore efficies: ⁊ maxi-
ma veneratione proſeqris. Qđ ⁊ ita
factū eſt. Nā idē alfōcius ꝑp factus
⁊ calixtus tercius noīatus: pꝰ duos
mēſes ſui pontificatus in die feſto ⁊
in ſacra ede beati petri apl̄i eiꝫ rome
cathalogo ſcōꝝ aſſcripſit ¶ Pre
dicāte beato vincentio alexandrie q̄
eſt lūbardie ciuitas interfuit ꝑdica
tionibꝫ eius ſanctꝰ bernardinꝰ: ordi
nis minoꝝ. Qui eo tp̄e adhuc erat
iuuenis: multos quidē ornatꝰ vtu-
tibus: ſed nondum celebre in ytalia
nomē eius habebatꝰ. Dixit ergo vin
centius ad ꝓplm̄ Scitote filij mei intꝰ
vos aſtare quēdā hominē religioſuꝫ
ex ordine minorū: qui poſt paucos
ānos erit vir ſingularꝭ in oī ytalia
ex cuiꝰ doctrina ⁊ exemplis maximꝰ
fructus fiet in ꝓpl̄o xp̄iano Et ꝙuis
ipſe iuuenis ſit: ⁊ ego ſenio cōfectꝰ:
tamē futuꝝ eſt tp̄s: quo in eccleſia
romana ē in honore mihi ꝑferendꝰ
Qđ ⁊ ita factū eſt. Nā poſt decē an-
nos ipſe bernardinꝰ ꝑ omnē ytaliaꝫ
celebris habitus eſt: ac vincentius
in gallias hyſpaniasqꝫ remeauit.
Quāuis autē vincēcius triginta an
nis ante bernardinū feliciꝰ deceſſeit
ſex tamē annis iſte ante illū: fuit ca
thalogo ſanctoꝝ aſſcriptꝰ. ¶ In
vrbe venetēſi britanie btūs vincēcꝰ
in lecto vltime egritudinis de qua ⁊
mortuus eſt decubans: Poſt multa
que in fine vite ſue legi fecit lecta eſt
letania. Poſt cuiꝰ finē xp̄i ꝑco febri
bus eſtuans ac ſacramētis eccleſia-
ſticis munitꝰ: ſtatī totus iocūdus ⁊
hylaris effectꝰ ē: ac iūctis eleuatiſqꝫ
manibꝫ: ⁊ oculis in celū erectis mi-
grauit ad celos In quo tēpore ex fe
neſtra viſa ē ingredi magna ⁊ miri

candoris multitudo quarūdā auiū: q̄ vulgo papiliones dicūt. Que cir-cūquaqꝫ tā diu volauerūt: donec aīa eius deceſſit a corpoē: nec vſq̄ vlteriꝰ viſe ſūt. Hec aūt aīalia nō niſi an-gelos dei fuiſſe exiſtimamꝰ: q̄ felicē illā aīaꝫ int̄ ciues celeſtis ihr̄lm col-locauerīt. Eadē qꝫ hora mira ac ſua-uiſſima odoris fragrātia: ex corpore ſci vincētij redūdauit. Obijt āt die veneꝛ noīs aplis: ſepultꝰ ē in ma-iori ecc̄ia venetenſi: āno dm̄ milleſi-moq̄dringēteſimodecīooctauo. ⁊ Multe miracul' btūs vincētiꝰ in vita ſua claruit. Fuerūt nāqꝫ ab eo mor-tui ſuſcitati. muti. ceci. ſurdi leproſi paralitici: ac fere infiniti hoīes diuer-ſorū generꝝ egritudinibꝫ laborātes: ſcāꝝ manuū eiꝰ impoſitione integre ſanitati reſtituti. Sup̄ ſexagita hoīes in diuiſis loc' diūſiſqꝫ tpibꝫ: a demonū obſeſſione liberauit. Sic ⁊ poſt eius obitū innumerabiles homines aut ſacrarū reliquiarū aut veſtiū quas viuens induebatur: aut ſepulchri eius tactu beneficiū ſanitatis impe-trauerūt.:.

De ſancto reynero ꝯfeſſore ſolita-rio in ciuitate oſnaburgenſi.

Beatus reynerus dei fidelis fa-mulus: a pueritia zelo deuo-tionis accēſus. ita innocēter ⁊ laudabilr̄ vixit: vt lux ſibi diuinitꝰ collata lucēt corā omnibꝫ hoibus cū quibꝫ ꝯuerſabaꝛ. Et q2 ſedulū hēbat cogitatū in p̄ceptis dei: ex abundātia cordis: ōnis narratio erat in precep-tis altiſſimi. Qui in etate uirili ſub innocētio papa tercio p venerabileꝫ patrē gherherdū archiepiſcopū bre-menſē: tūc epiſcopū oſnaburgenſē cū multa deuotōne ac reuerētia clau-ſus eſt. in cluſorio iux̄ oſtiū maioꝛ ecc̄ie oſnaburgēſis. In quo viginti-duobus ānis ita ꝯtemplatiue vixit: vt in eo impletū inueniaꝛ dictū apli. Noſtra ꝯuerſatio in celis eſt. Sāūt etiā ⁊ teſtantur nedū religioſi: verū etiā: layci plurimi verbis ⁊ exēplis

illiꝰ minꝰ deuoti ad deuotōnē: mag' aūt deuoti ad maiorē deuotionē ꝓuo-cabantur. Seculares etiā potentes ⁊ mūdo dediti q̄s in multa ſimplicitate ſolebat monē: ⁊ p ſuis vanitatibꝰ ⁊ inſolentijs cū multa māſuetudine redarguē: ad ipſiꝰ ſimplicē āmonitio-nem corrigebanꝛ. ⁊ Portabat aūt btūs vir reinerꝰ ad carnē loricā militarē: ⁊ ſup loricā indumentū de ſago valde groſſo: de q̄ intꝰ maximū ⁊ aſſiduū ſuſtinuit incōmodū. Sup q̄ habuit aliud tegumētū de ferreis cathenis in modū rethis cācellatū. admodū pōderoſū qd tegebat tuica de panno viliori. Hyemali aūt tpe neceſſitate cogēte pellicea vtebaꝛ ⁊ pellibꝫ: ſub q̄bꝫ tn̄ corpꝰ ſuū raro vel nūq̄ caleſiebat. Pret' onera ſup̄dcā mēbra ſua qn̄tū poterat: ſingul' ḡuauerat ferramēt'. Onerauerat ei collū brachia. pectꝰ. crura ſingula. nō cin-gulis: ſed plurimis cathenis ⁊ alijs ferramētis. q̄ adh̄ ad ſepulchꝝ eius inueniūꝛ ⁊ oſtēdunꝛ. Preterea digi-tos pedicas puniebat anulis ferreis ⁊ crineis. Et dū ab eo interrogareꝛ cur iſta facēt: rn̄t. Sicut dn̄s nr̄ ihs xp̄s in omnibꝫ ſuis mēbris pro me paſſꝰ eſt: ita et ego vellem pati in omnibꝰ membris. Nullo tēpore quantūcūqꝫ infirmus veſcebaꝛ carnibꝰ: nc̄ lacti-cinijs: nec etiā piſcibus: niſi in preci-puis feſtis. ⁊ difficulter tūc cū conſi-lio ſui ſacerdotis piſcibus vtebatur. Dominicis diebus comedit de vno pulmēto videlicet oleribus: ⁊ alleo. Tercia feria ⁊ quinta ſimilit'. Secūda vero feria quarta ⁊ ſabbato: pane ⁊ ceruiſia. Sexta feria ⁊ vigilijs: atqꝫ quatuor temporibꝫ: ſimplici pane ſi-ligineo ⁊ aqua cōtentꝰ erat. Panem etiā triticeū diebus profeſtis come-dere nimis delicatū ſibi videbatur. Sub p̄dictis oneribꝫ diuino fultus adiutorio ſupra q̄ cor humanū cō-prehendere valeat in orōnibꝫ hoc mō laborabat. Omni die horas diei ſācti ſpūs: ⁊ btē vginis inſup pſalteriū ⁊

vigilias: atq; alias orões ſpeciales
q̄s ꝓ familiaribꝰ ſuis viuis ⁊ defūctis
facere ſolebat ſuo mō expleuit. Circa
q̄s tanto tempe detinebatᷣ: ꝙ ecī eſ-
tiuo tempe cū dies ſūt lōgiores: vix
vacaret ei tēpꝰ ad comedēdū: ꝓpt̄ qđ
etiā ſe raro poſuit ad dormiendū: ſꝫ
vbicūq; eū ſopor dep̄hendit ibi ſedēs
q̇euit. Habuit tamē lectū in quo ex-
tranſuerſo poſuerat aliqua ligna ⁊
deſup mattā: ī quibꝰ cubaé ſolebat
ut nec etiā tp̄s q̇etis a meito vacaét
Ad caput loco cuſſini hūit ligᵐ du
riſſimū in q̊ ɔcauitatē fecerat: q̄ tm̄
caput eius cape poſſꝫ. Tpe īfirmitatꝭ
vix coactꝰ a cōfeſſore ſuo inducebaᷓ
ut capiti ſuo pauca ſtramina ſuppo
nét. Et ſi aliqn̄ tpe īfirmitatꝭ ex p̄ce
pto ſupioris lacticinia vꝉ piſces cōe
dit: pꝰ ſanitatē corpis recupataꝫ tot
diebꝰ a cibis p̄dictis abſtinebat.
Silentiū vͦ tāta ſollicitudīe ſuabat
ꝙ rariſſiē loq̄batᷣ niſi cū religioſꝭ vꝉ
valde familiaribꝰ amicꝭ. Sciēs ꝙ de
omi v̊bo ocioſo reddenda ſit ratio in
die iudicij. Quapropt̄ ut ſibi cauét
a v̊bis ſupfluis lapidē in ore tenuͭ
q̊ ſi vltra nc̄citatē vꝉ vtilitatē ex hūa
na fragilitate aliq̊d ꝓferret ſilentiū
ſibi īponeret. Solebat etiā hoībꝫ in-
dicare nutibꝫ et ſignis q̄ ſibi nc̄caria
eſſēt: ſꝫ pauci vꝉ nulli ſigᵭ eiꝰ ītellige
bāt. Propt̄ qđ etiā ſepiſſiē in ſuis ne
ceſſitatibꝫ habuit defectū: intātū ꝙ
aliq̊tiēs ꝑ aliquot dies ſine oī cibo
ꝑmāſit. q: ſine multa neceſſitate nō
loquebatᷣ: niſi diebꝫ feſtis ⁊ ſolem
nibꝰ. Et ea verba que p̄dictis diebꝰ
vꝉ ad honoꝛē dei vꝉ ad correctōeꝫ ꝓ-
ximi loquebatᷣ: ꝓximo die ſequēti
ɔfitebatᷣ: timēs ea minꝰ vtilitᷣ ꝓtu-
liſſe. Et ꝙ culpas cognouit vbi cul-
pa nō fuit: circa cōfeſſionē valde ſol
licitꝰ fuit. Cōfitebatᷣ āt omi die do-
minico ⁊ alijs feſtis. qn̄ ad corpꝰ do
mini ſe recipiendū ꝑparauit. Quod
cū multa deuotione recipe conſueuit
Confitebatᷣ etiā omi ſcđa feria q̄rta
⁊ ſexta. Cōfeſſio aūt eius erat de mi

nimis ſeu minutꝭ. ut de negligētijs
et ſomnijs: que ſibi tamen grandia
⁊ difficilia reputabat. Singulis
etiā diebus ꝓfeſtis: nō ſolus flexis
genibꝫ ſed ⁊ toto corpe ꝓſtratus: tre
centis vicibꝰ orabat ad dn̄m. Intātū
etiā genibꝰ laborauerat: ꝙ quedam
caro corrupta ⁊ groſſa ex genu eius
excreuerat: nō tamē ꝓpt̄ hoc licꝫ mul
tū doleret: a genuflectōne ceſſabat.
Caſtigauit etiā corpꝰ ſuū vbi tāgi
potuit nō virgis ſꝫ corrigijs: in q̇bꝰ
nodos ɔnexeāt. qui a ɔfeſſore ſuo ſā
guinolenti īueniebātᷣ: cū coactꝰ ipſi
corrigias oſtendét. Cū āt dn̄s tātis
laboribus finē imponere decreuiſſet:
tempꝰ obitꝰ ſui d̊initꝰ ſibi fuit reue-
latū. q̊ viam vniūſe carnis ingredi ī
cipiēs cū ꝑ aliq̊t dies decubuiſſꝫ ap-
to incluſorio ɔuentꝰ eccāe: cū q̇buſdā
fratribꝫ p̄dicatoribꝫ ac alijs religioſꝭ
cum debita reuerētia facrm̄ extreme
vnctōnis ſibi miniſtrātes impoſue
runt. Qđ cum multa et ſolita deuo-
tione recepiſſet: in eadem deuotione
vſq; ad tempus obitus ſui: compos
mentis ſue ꝑ omnia ꝑmāſit. Erāt
autem in agone et obitu ſuo glorio
ſo. erneſtus p̊or fratrū predicatorū
bremenſis cum ſocio ſuo Johannes
decanꝰ oſnaburgenſis: et alij plures
clerici atq; laici religioſi. Tercio igr̄
ydus aprilis: feliciter migrauit ad
dominū. Cum vero dei famulus
ſpiritū iā exalaſſet: p̄fatis pn̄tibus
hermānus maioris eccleſie canoni-
cus ⁊ p̄ſbiter tantū patiebatᷣ doloꝛē
dentiū: ut de dolore: mētis amētia ti-
mereᷓ. Qui maxilla ſua poſita ſupra
maxillā p̄mortui a pn̄ti dolorē vehem̄
ti meritꝭ viri dei deuote petebat a deo
liberari: et miſericorditᷣ liberātꝰ ē incōti
nēti. Quedā mꝛ īueniēs puer ſuū
in aquis ſb̄merſū: cepit cū luctu cla
mare: ⁊ d̊inū auxiliū ⁊ fris Reyneri
ſuffrgiū vna cū ceterꝭ fidelibꝫ vicinis
ſuis īuocaé. Et ecce puer q̊ eſtiuo tē
pe circa horā nonā ſubmerſus fueāt
inuētꝰ: circa veſperas meritꝭ famuli

dei vendixit· ¶ Priorissa de quernhem
ordinis scī augustini: liberata est a
calculo meritis scī reyneri· ¶ Quidā
lesus morsu aranee ad tantū venerāt
dolorē vt vix loqui possit: et ex vehe
mētia venenī inflatus mori timeret·
Cuiꝰ frat̃ rogabat eos q̄ circa infirmū
erāt: vt deo et fratri reynero pro ipso
supplicarent et vouerent· si sanitati
restitueretur: q̄ sepulchrum eius cū
q̄nqz socijs visitaret· Hortabat̃ etiā
infirmum ad deuotionē signis et cla
moribz· Fuerāt enī fere surdꝰ an̄ infir
mitatē multo tp̄e· Voto facto visū
fuit infirmo vt religiosus q̄dā quasi
inclusus ad ipsū veniret: cuiꝰ etiam
strepitū aduenientis audiuit: q̄ manu
collū infirmi inflatū valde dure teti
git: sine dolorē tn̄ di· Sanitati restitu
tus es· Et sic factū ē· Recepit enī in=
cōtinēti auditū q̄ diu caruerāt: et do=
lor tumoris de veneno q̄euit ¶ Quedā
monialis tenuit acū ī ore: q̄ casu lap
sa ē in collū ipsiꝰ De q̄ cū valde torq̄
ret̃: cepit cū socialbz suis: auxiliū scī
reynerī inuocāre Et ecce p viā q̄ intrāue
rat acus miraculose ē egressa ¶ Ca=
nonici etiā osnaburgēsis ecc̄ie in q̄dā
nccitate positi vouerūt deo et frī reinero
vt si de eadē nccitate liberarēt̃ oi an
no mēoriā ipsiꝰ sic̄ epi solēnit̃ agerēt
Statī igit̃ voto emisso: oīa q̄ desidera
uerūt: p̄spere eis euenerūt· ¶ Multa
etiā alia miracula p ipsū facta et cō
scripta breuitatis causa q̄ q̄si innūa=
bilia: sūt hic omissa·

¶ De sancto Leone pp̄ tercio·

Iste gloriosus leo frater pip
pini regis francie cū tricētis et
septuagitaduobz archiepis
ac epis ɔsecrauit ecc̄iam aquensē scz
in crastino diuisionis apl'oꝝ: et cōtu
lit oībz vere penitētibz ad eūdē locū
venientibz· cccxxij· ānos et totidē care
nas q̄ durāt aq̄s octo diebz Et octo
diebz p̄cedētibz diē dedicatōis et sbse
quētibz Qui etiā ɔsecrauit ecc̄iaz scē
marie in capitolio colonie septo no=
nas iulij cū p̄fatis archiepis etc· Et
cōtulit ōnibz vere penitētibz ibidē p̄
fatas indulgētias Itē relaxantur ibidē
peccata oblita· vota fracta si ad ea
redierit· septima ps iniūcte penitētie
offensa parentū iuramenta pessima
Et durant diebz vt sup̄ Et ostendūtur
ibi reliquie gloriose videlicet de san
guinē dn̄i· de cruce dn̄i· de clauo manꝰ
domini· De lacte et crine beate marie
De sancta agneta v̄gine De vestimē
tis· et dens sācti iohānis baptiste· et
multa similia·

¶ De scō Wernhero martire: puero
quasi quatuordecī annoꝝ in bacha
raco quiescente·

Wernherꝰ dr̄ s̄m q̄ sonat teuto
nicū abactor l' p̄monitꝰ: q̄ a
se tres abegit īimicos: et vita
sua docet abigētes vanitatē videlicz
mūdi: inuidiam dyaboli: et desideria
carnis· Primo a se abegit vanitatē
mūdi p virtuosā simplicitatē: et ma
nuū suaꝝ operationē Scdō: suggestio
nes dyaboli: p vite innocētiā Tercio
desideria carnis p v̄ginalē puritatē
Vel q̄ abegit a se infidelitatē p fidei
integritatē: et verā religionis xp̄ia=
ne ɔfessionē Ambiciosā hꝰ mūdi va
nitatē: p sui ɔtemptū: et amarā pas=
sionē Carnales delicias: p virginalis
ɔtinētie integritatē Et pp̄ter hec tria
p̄meruit triplex p̄rogatiuū videlicz
martiꝝ· v̄ginū et cōfessoꝝ ¶ Electꝰ ergo
a xp̄ō btūs Wernherꝰ martir et virgo
q̄tuordecī fere ānoꝝ: de villa Wannē
rayt infra dietā a bacharaco vbi re=
quiescit: ortūdus simplici fuit stirpe
rustica: sed cultu xp̄i nobilissima: re
ligione xp̄ianꝰ· et xp̄i fidelis puer sim
plex· humilis· pius et timoratꝰ· puri=
tateqz v̄ginali redimitꝰ: et rusticali=
bus se nutriens laboribz Oꝝ q̄ptū vires
admittebāt: panē suū in laborē et su=
dore q̄sitū: de hoc quātū potuit pau
peribz pie erogauit Felix itaqz iste
puer legit̃ vt p̄fert̃ simplex fuisse et
timoratꝰ: et in hijs sibi ɔsonā huisse

matrē ꝗ ambos vitricū pſeq̄ntē. Vn̄ pius puer pſecutoꝫ vitrici declinās ⁊ in arida t̄ra errās: fame ſitiq̄ⁿ fortit̄ laboraſſe: ⁊ pꝰ acceptuꝫ panē caritatiuū a paſtoribꝫ etiā valent̄ ſitiētibꝰ: ſui baculi infixiōe in t̄rā ꝓ extinctu ſitis: bn̄ficiū largiſſimi fontis in xp̄i noīe tā ſibi ꝙ illis tā ardēt̄ ſitiētibꝫ ꝰ miniſtraſſe. D[P]oſtꝰ hoc veniēs ad īpiale opidū treuericā Weſaliā: in q̄ laborē quē q̄ſiuit īuenit. Hunc itaq̄ꝫ iuuenē pfidi iudei ī eodē opido morātes: callide ad laborē īducūt. Ip ſe vō ad h̄ ꝓmptū ſe reddidit. ſicq̄ꝫ ad pfundū argaſtulū ꝓ portādo terraꝫ pueꝝ induxeīt. Inſtāte āt ſolēnitate paſcali: dixit pueō hoſpita ſua apd̄ quā hoſpitabaꝛ. Certe Wernhēr: caue te a pfidis iudeis ꝙ inſtat dies paſceues. ſine dubio te cōcedent. R[e]n̄t puer colūbina ſimplicitate pfectōis v̄bulū: ⁊ vere ſpei in xp̄o expſſiuū. hoc inq̄t ↄmitto dō. Veniēte ḡ ſacratiſſiā die cene dn̄ice: puer vere catholicꝰ et xp̄o deuotꝰ ↄfeſſiōe ſacr̄m̄tali p̄miſſa a ſuo ſacerdote corpe xp̄i deuotiſſime cōicatꝰ ē. Et eodē die a pfidis iudeis callide ad q̄ppiā opis faciēdū: in eoꝝ domū eſt allectꝰ. Et ſic die paſceue ī q̄ oīs xp̄ianꝰ ↄpatiēdo amare morti xp̄i ſe hūiliat: hūc ſibi iudei ipī tāꝙ aptū ꝓ ſuo repetūt facinoē. Vnde abſq̄ꝫ mora: ſuū oñdūt furorē. Naꝫ p̄mo app̄hendētes pueꝝ obſtruxerūt vocem eius p globum plūbeū eiꝰ ori impſſum ne vociferaretur. Deinde ligauerūt ſiue ſuſpenderūt ad ſtatuā ligneaꝫ ad hoc paratam. per pedes ſurſum ⁊ caput deorſū: ut haberent corpus xp̄i verū: quod eodem die benedictꝰ puer acceperat. Sed fruſtrato eoruꝫ ſtudio: ſe penitus dederunt ad martiriſandū corpꝰ ipm̄ miſticū ⁊ ad tollendū eius vitam ⁊ ſanguinem: ⁊ ſic cum flagellis varia ⁊ pfūda in corpus eius inflixerūt vulnera. Accipientes nihilominꝰ cultrū: q̄d vſq̄ꝫ hodie penes ipſum ↄtinetur incīderunt venas eius p om̄em pteꝫ corporis. Necnō cum forcipibus in pena etiam amariſſima: de venis ſanguinē expreſſerūt: in pedibus. manibus. collo. ⁊ capite. ſic ꝙ nulla appatuit in eo ſanitas. Sic pfidi iudei illum ſanctū pueruꝫ triduo tenuere ſuſpenſum in illa ſtatua lignea donec cruciare deſijt: verſando ſepe corpus: modo caput ſurſum modo deorſum. In hac domo iudei habuerunt familam xp̄ianam que ſecreto vidit hoc martiriū. Et tacta dolore cordis ītrinſecus: acceſſiuit iudicē ſcultetum tunc Weſalienſem. ipꝫ quoq̄ꝫ adduxit ad locū certamīs: nō abſq̄ꝫ ingenti ſtupoē iudeorum. Ipſi tamē muneribus ⁊ ſalaio valde multo liq̄fecerīt iudiceꝫ ut auerteret ſenſū ſuū ⁊ decliaēt oculos ſuos vidē celū neq̄ꝫ recordaret̄ iudicioꝝ iuſtoꝝ. Cū puer intuitꝰ fuiſſet iudicē: cū exultatōnis voce ꝓ ſui liberatione tempale ſe inclīauit. Sꝫ iudex capta iniq̄tat̄ mar cede a iudeis: pueō in tormītis poſito adiutoriū negauit. Tūc bn̄dictꝰ ille pueꝛ: negāti rn̄dit. Si tu m̄ nō ſb̄ueneꝛ̄ ſubueniat m̄ miſicors deꝰ: et dilecta eius mat̄. Sicq̄ꝫ ſancto pueō a ſcultheto derelicto ⁊ a iudeis inf̄fecto: mox cū dies abſceſſerat ⁊ ſe ceca nox adduxeāt: acceperīt ſācti m̄ris corpꝰ ſuo rubricatum ſāguine: ⁊ p meniaclam aſcendētes ut factum nulli pāderet̄ in aquā feſtinarūt. intrantes naues paratas ituri ad maguncīā. Deus aūt cui cuncta patent. eorum deſtrux̄ calliditatis conſiliū. ꝙ ipſi om̄i ſua fortitudīe in hac noctis lōgitudine: hunc theſaurū vltra vnuꝫ miliare nō poterant deducere. Tunc orto ſole ipſorū falſum cor multum tremefactū: et cura ingens illos cōcluſit om̄s: q̄liter ipm̄ inclitū martirem abſconderent. Nam aītō inueniē neq̄bant quō illud corpꝰ in aq̄s ſb̄mergerēt: ꝗ ī valle ꝓpe bacharacū puula cripula appuit cepta ſpinis atꝫ vepribꝰ: vbi nūc ſancti Wilhelmi ordinis clauſtꝝ dictū Windesbach

eſt ſitum: ibi ſancti martiris corpus piecerũt. et mox inde receſſerũt. Sed dei filius hoc diu noluit laté oſtendẽs illico ſua miracula. Nam cunctis arcuigilibus caſtrorum claritas luminũ illuxit tpe noctium; qr illi non abſqz admiracõis ſtupore declarauerũt. Inde corpus mox repertũ ẽ. et adhuc ſuo rubricatũ ſanguine portatur inde occiſorũ cõſuetudine: ad aulam iudicialem bacharacenſem. Et dei geſte cõperta veritatis ſerie et õmibus mirãtibus. odore mire ſuauitatis ab eius corpore exalãtis: et claritate q̃ nocte eius beatitudinẽ declãbat: cũ affectu deuotiſſimo et odigno deportabatur ad capellã ſancti cunibertim colle montis iuxta prochiã ſituatã ibiqz fuit interratus habens in capite ſertũ aureum. ſeu vittã pro ſigno ſue vginitatis. ſubtus cuſſinũ ſericeũ violis repletũ. Et in capite peplũ ex ſerico multiplicatũ in ſue innocẽtie et ſanctitatis ſignũ nec nõ deſubtus putatoriũ: priſtini laboris ſui inſtrumentũ. Fuit quoqz ſanctorum more ſupra terrã ad palmã in tũba q̃rcina ſolidiſſima cũ puula tũbula cedrina venerabiliter incluſus et ſeris fortiſſimis ſeratus: et cũ glorioſis ad locũ hũc ceremonijs deportatus. Et illico affluũt pplorum vtriuſqz ſexus diuiſe multitudines: ad tã noue rei ſtupendũ ſpectaculũ. Quorum grã etiã iudeorum famula xpiane religionis mulier q̃ ea que de puero hoc ſancto ſcripta ſunt vidit et cõpatiẽdo audiuit: aperit modum per ordinem et geſte rei ſeriẽ iuxta veritatis ſententiam: nihil occultũ qd nõ reueletur neqz opertũ: qd n̄ ſcia². Et dixit puerum triduo pẽdentẽ et globo plũbi ori eius iniecto ipſũ ſono vociferandi puatũ eculeo ſuſpenſũ. flagellatũ. inciſum ſãguine eius in q̃dã vena ɔgregato: cũ ſũma patientia et dei bñdictione: dñõ ſpm̃ reddidiſſe. Sed ipſã qz in pncipio tormentorum ad ſcultetũ opidi cucurriſſe et illud ſpectaculũ tã miſeãbile intimaſſe: et ipſũ ad p̄ſentiã tã lamẽtabilis viſionis adduxiſſe. Hijs ãt geſtis fiũt mox miracula magna et ſtupẽda. Ceci vidẽt: ſurdi audiũt: claudi ãbulãt: muti loquũtur: aridi paliticii monoculi quiqz defectuoſi maleqz hñtes curãt. Quid plura? mortui reſurgũt: atqz multimoda vſqz in p̄ſens xpicol' miacula: dei clemẽtia p ſuũ martirẽ opatur. Paſſus ẽ aũt ſcũs puer Wernherus ãno dñi M. ducẽteſimooctuageſimoſeptimo: tredecimo Kalendas maij.

De ſancto alphego archiepiſcopo cantuarienſi martire.

Beatiſſimus preſul et martir alphegus ex nobili anglorum ſtemate oriũdus: et in mõſterio dirheſte noĩe cũ ingẽti ſtudio ſcẽ cõuerſationis edoctus atqz adultus: q̃ptũ in ipſo fuit laudẽ ab hoĩbus nõ q̃ſiuit tumorẽ mõdialis glie calcauit. et ad diuine ſeruitutis opus totũ ſe cõuertit. Nam eſtuans amore celeſtiũ ſemp tendebat ad augmẽta vtutũ: diſciplinisqz celeſtibus inſerebat aĩm. Erat aũt aĩo piiſſimus. ſermone veraciſſimus abſtinẽtie diſtrictiõibus deditus: ac vniuſer extitit mãcipatus vtutibus. Sicqz p plurima vtutũ inſignia currẽs in virũ pfectũ: abbas efficitur mõſterij cui bathonia ẽ vocabulũ. Quo dũ p aliquos ãnos magnifice fulciret moribus vitã: ɔtigit ade Woldũ Wintonienſẽ p̄ſulẽ oné depoſito carnis: ppetuã migrare ad gloriã. Quo defũcto: be. andreas apls archip̄ſuli appuit ſcõ dũſtano: hr vſus oraculo. abbatẽ alphegũ Wyntonie ɔſecrabis epm. Qui neſcius more iuſſioni paruit aplice: felicẽ videlicet abbatẽ alphegũ: viduate ɔſecrãdo eccle p̄ſulẽ. Btũs ergo alphegus Wintonie ciuitatis ãtiſtes ɔſecratus: poſt bpenniũ et q̃tuor luſtra ac ſi voce diuine magnificẽtie inuitarẽ dicẽtis amice aſcẽde ſuperius: dorobernẽſi alte dorobernẽſi eccle dñõ cõponẽte et cũcto pplo acclamãte archip̄ſul ẽ electus Suſcepit itaqz cũcta ptãte regiminis

aploꝝ decreuit limina inuiſere: ut
archipſulat⁹ ſui ſtola a romano ĩſul
circūmenſo pōtifice. Itaq; tempore
non puo itineris ſpacio q̄ndā hoſpi
tandi grā vrbē ingredit: vbi inhu-
mane ſuſcept⁹: multis ĩiurijs ē exa-
gitat⁹ S; illo mane egreſſo: mox flā
ma celit⁹ dilabit: a cūctis edificia vo
rās late vaga. Quo vir ſcūs agnito
ꝓtin⁹ rediit: a dextra in altū erecta ſi
gnū crucis oppoſuit: omneq; incē-
diū ab vrbis leſiōe ſiī mora ɔpeſcuit
Romā vo vſq; pueniēs: ab aplico de
centiſſime ſuſcipi. a ꝓprie volūtatis
compos effic. Quo cu; demoraret
kenulph⁹ ventan⁹ epus: finem vite
ſortit⁹ eſt. Ipſa aūt ſui exitus hora:
ſanct⁹ alphegus ex more dō intent⁹
quid erga pontificē ageret: ſpūſcō
reuelāte ɔgnouit Illico vocatis ſuis
rem que latebat innotuit. diem a ho
ram notari precepit: Factum eſt ut
iuſſit. ac breui tempore ꝓbatū: veru;
eſſe q̄d mādauit. ¶ Glorioſus igit
dn̄i ſeruus a roma reuerſus: a in pa
triarchatu prime metropolis anglo
rum receptus: quātis ſe virtutū ꝓ
gatiuis ſtuduit ornare: nō eſt nr̄e fa
cultatis euoluere Veꝝ ut cuncta bre
ui ſermone dicāt: in omib⁹ ſemp ĩ-
fatigabilis: iuſticie cultor: a bonorū
oi; inſupabil extitit ꝓpugtor. ¶ Trāſ
actis itaq; vitali ɔuerſatōne apoſto
lat⁹ ſui ter binis ānis ſeptio: pagāo
rum exercit⁹ danorum candiā venit
cantuariā obſedit. Interea ſanctiſſi
mus pſul alphegus: de eccleſia ſācti
ſaluator cū ſuis egreſſus: nephāde
pſidorū crudelitati pro ouibus mori
parat⁹: exprobrauit ut decuit. Illis
autē ꝓpter verba eius maiore furore
turbatis: ꝓtin⁹ innumeris coꝝ ma-
nib⁹ carpit: atq; p⁹ templi expolia-
tionē ab eiſdē vinct⁹ ad greneWijck
ducit. vbi p ſeptem menſes varijs
tormentorū ſupplicijs cruciatus: ac
tandē furentiū manib⁹ lapidat⁹: ꝓ
iuſticia coronā martirij ꝓmeruit ¶
Sepultus eſt autē in eccleſia ſancti
Pauli londoniens. S; poſtmodū tē
pe kanuti regis: corp⁹ ei⁹ apud can
tuariū eſt delatū.

¶ De ſcā Puſinna virgine dō ſacrata

BEata Puſinna v̄go orta eſt
in pago ꝑtenſi gallie ex pa-
tre ſagmaro matre vo huttru
de nobilib⁹ ſm̄ ſeculū: ſed quod plu
ris eſt prudentib⁹ religioſis a deuo-
tis quoad deu;: a beneficijs quoad
ꝓximū: maxīe aute; ad xp̄i paupes
coopāte eis ad pfectā religionē a iu
ſticiā ſacdote xp̄i eugenio: q̄ n̄ longe
ab eis eccleſiā regebat Genuerūt āt
ſeptem filias: ſc; Immā Othildim
Luttrudim Puſinnā Frācilā Libe
rā Magenhildā: q̄s ſub cura euge-
nij pſbiteri p decennīū ſacris litter
imbuentes: deo ɔſecrare diſponebāt
Studio aūt decēnij pacto cū ia; eſſēt
nubiles: patris denuo ɔtinuatim fo
uē aſpectib; Tāta vo ab eo diligētia
infra domū cuſtodite: ut nulla pſoīs
min⁹ religioſ nec dicā ſuſpicioſis ā
deteſtabilib; ſociaret. ſic ꝙ forte a ĩ
amorē ɔditor cotidianis votis pſici
entes: oēs virginitat ꝓpoſitū meditari
ceperūt: ɔfortāte eas ĩ h̄ diligētia pa
tre ſāā p eūdē alpinio epō cathalau
nēſi ſūt pn̄tate: q̄ eas ad maxim eaꝝ
deſideriū v̄gines deo ɔſecrauit. Domi
igit cū parētib⁹ manētes maīb⁹ ope
rabāt. a oroī inſtantes in virginitat
ꝓpoſito pſiſtē conabant. pn̄i ĩ oīb⁹
obedientes. Pat aūt diuiſa filiab⁹
hēditate: ne quid eis deeſſet q̄ min⁹
ꝓpoſito ſc̄itatis vacarēt: feliciť ĩ dn̄o
obdormiuit. B ¶ Puſinna vo patris
orbata ſolacō: multo diſtricti⁹ q̄ an̄
vixit. raro domū exiēs n̄ ad eccā;: oī;
vanoꝝ intuitū declinādo S; n̄ ſegnis
a ignaua domi reſidebat: q̄n ā opi ā
orōni aut lectioni operam daret Hu
militatē cē dō placitā ſūmo ſectaba
amore. oī cuſtodia cor ſuū ſuādo ut
integritatē mētis a corpis bonoruq;
etnoꝝ fructū a deo ɔſequi poſſet Sua
libē diſtribut. ſolū de etnis cogitādo

a omnia pro xp̄o alacriter ſuſtinēdo
Lauabat etiā p ſingulas noctes la
crimis lectū ſuū: a vite p̄ſentꝭ deplo
rabat exiliū: defect⁹ ſuos fletibꝫ ter=
gēdo Maluit aūt vituperari q̄ laudarī
ſciēs illꝰ occaſionē ꝑfect⁹ eē: hoc aūt
ruine. ¶ Exēpla etiā bonoꝝ iugit̄ in
mēte reuoluens: meditabat̄ die ac
nocte q̄lr ſemitis eoꝝ ꝑticeps fieret
ip̄os imitādo: a ex eoꝝ vita deuotōis
materiā a profect⁹ hauriendo. Eoꝝ
amicicias religioſe colebat: quorū
mores celeſtibꝫ deditos īueniſſꝫ. Nec
immerito: q̄ppe q̄ hijs iugit̄ eſſꝫ intē
ta. Horrebat aūt ſtudia eoꝝ q̄ pre=
ſentibꝫ tantū dediti forēt: a ab eis ſe
ſubducē honeſte nitebaꝰ. Speculū em̄
anime ē cōformatio ſocietatꝭ aliene
a hūilitatis vere indiciū eſt nō alta
appetē: nō hūilia ſpernē vel deuitare
Caritatꝭ officia ſic exercebat: vt ma
gis q̄ facultas erat facē deſideraret.
Optabat ōnibꝫ exhibē oīa vt voto
ſuppleret qꝺ ope n̄ valebat Theſau
riſaē in celeſtibꝫ cupiebat: a facē ſibi
amicoſ de iniquo mām̄ona qui eam
reciperent in eterna tabernacula.
Creſcebat ergo cotidianiſ ſucceſſibꝫ
bonoꝝ operū ſpes in ea robuſtior. n̄
immerito quidē: conuerſacionē em̄
ſuā in celeſtibꝫ collocabat. Non du
bitabat ſup ſponſi ſui a domini pol
licitatione: ſic dicēs Vos amici mei
eſtis: ſi feceritis que ego precipio vo
bis. Gaudebat ergo quia de miſeri=
cordia domini p̄ſumebat: nomē ſuū
in celis fore conſcriptū ¶ Poſita
igitur inter diſcrimina mūdi: cupie
bat diſſolui a cū xp̄o eē Itaqꝫ miſeri
cordia ꝺiuina deuotioni ei⁹ adeſſe dig=
nata ē. q̄ eā neccitatꝭ corporee vinculꝭ
exſolueret ¶ Cū igit̄ btā v̄go xp̄i pro=
longationē incolatus hui⁹ defleret:
accidit vt diſponente deo grauē lan
guorem incideret. per quē tamē re=
tracta nō fuit ab orōnis inſtātia. a
elemoſinaꝝ largitione Inualeſcēte
autē morbo videns ſe a ſponſo ſuo
vocari: multo replebat̄ gaudio: ſui
memor voti: bonorūqꝫ ſuoꝝ operū
ac ſponſi beniuolētie. ¶ Sacris igit̄
deſiderās cōfoueri colloquijs: ſororꝭ
ſue bittrudis optabat p̄ſentiā Que
facto mane aduenieēs vna cū euge=
nio p̄ſbitero īuenit eā iā q̄nqꝫ diebꝫ
amiſiſſe loquelā: licet viuacitatem
ſenſuū pfecte obtinuiſſet Dn̄s autē
ad ſororis aduentū loquelam ei cū
multoꝝ gaudio plene reſtituit. At
illa deo gratias agens de ſororis vi
ſione ac allocutione: a ſci preſbiteri
diuinā multis laudibus extulit cle
mentiam: pro ſe a ſorore dei implo=
rando miſericordiam. Suſpiramus
inquit ad te redēptor noſter: q2 mi=
ſericordia tua ineternū ſup timētes
te. Dediſti nos ſociari germanitate
a ꝓpoſito ſācto: fac nos in btitudine
ſempiterna copulari Imple in nob
dona clementie tue. que hic inchoaē
dignatus es Iam leta mortē cōtem
plor: quia ſororꝭ dilectiſſime refota
ſum colloquio atqꝫ viſione. Cū repē
te hm̄oi ſmonibꝫ a affectibꝫ intēta
foret: paulatim palloribus obduci
facies v̄ginalis cepit: a inter ſācta
ſuſpiria a vota ab angelicꝭ btā aīa
ſpiritibꝫ aſſumpta celeſtia petiuit.
¶ Gauiſa ē venerabilꝭ ſoror cū hijs
qui cōfluxerāt ad obſequia ſcē dor=
mitionis: q2 talꝭ fuerit curſus a finis
laudabilis religioſitatis a meritoꝝ
eiuſ ¶ Fluit multitudo copioſa re
ligioſoꝝ viroꝝ a deuotaꝝ feminarū
ad exequias funerꝭ. paupes debiles
orphani vidue quaſi parentē ami=
ſiſſe dolebāt: q̄uis meritoꝝ ei⁹ cōſci
entiā ferrēt Letificabat quidē ōnes
q2 talis eius fuit vita: vt p̄mia me=
reret̄ Angebat ꝟo cūctos q2 viſione
ac ꝯſolatione ei⁹ p̄uati forēt. ¶ Com
munibꝫ igit̄ votis exeq̄as celebrātes
a beatiſſimā animā ſanctis p̄ribus
domino cōmendantes: in eodem vico
banſionēſi quo ꝺiuine maieſtati vitā
ſuā conſecrauerat: eius ſanctiſſimū
corpuſculū debito cū honore ꝯdiderūt
Hoc vt oportebat expleto: ſcā virgo

Luttrudis ad ꝓpria remeare feſtina
uit. ¶ Ottilia ꝟo ꝟgo puriſſima cū
in vita mirabilr extitiſſ;: in loco eodē
multis poſtmodū claruit miāculꝭ. q̄
ꝓtim deſcripta fuerūt: ſed igne cōfla
grata. Parti etiā ꝓpter deſidiā ⁊ iner
tiā: minime litterarū monimentis
fūt indicta. Sub āno ꝟo dn̄i octingē
teſimoſexto: corpꝰ eius ſanctiſſimū
tempore Karoli īpatoris ad inſtātiā
abbatiſſe mōſterij heruordenſ ac in
tuitu ⁊ auxilio ipiꝰ karoli cꝰ cognata
extitit: de gallijs in heruordiā ē trāſ-
lati. atq; digno honore recōditū. In
quo quidē loco vſq; hodie quieſcit ⁊
ſignis ac miāculꝭ in xp̄i noīe ſi fides
fideliū exigat clareſcit. ¶ Eius autē
feſtiuitas nono kl' aſ maij agi'. Nos
vero meritis ipſius reuerētiſſīe defe
rētes oremꝰ ut ipſa nobis obtineat
correctōem morū: indulgētiā delicto
rū: ⁊ cōſortia oīm celeſtiū beatoꝝ.

¶ De ſancto Mellito archiepō cātu
arienſi ⁊ confeſſore.

Sanctꝰ Mellitꝰ a btō gregorio
papa cū multis alijs ſcō Au-
guſtino britanorū archie-
piſcopo ī adiutoriū p̄dicatōis miſ-
ſus fuit. Quē idē auguſtinꝰ poſtmodū
in ep̄m ordinauit: et ad p̄dicandum
ꝓuincie orientaliū ſaxonū trāſmiſit.
Vbi ꝟo ⁊ hec ꝓuincia verbū veritatis
p̄dicante Mellito ſuſcepit. Fecit rex
Adelbertꝰ in ciuitate londonie ecclā
ſancti Pauli apli: in q̄ locum ſedis
ep̄alis ⁊ ipſe ⁊ ſucceſſores eius habe
rēt. ¶ Beatꝰ autē Mellitꝰ ſedem can-
tuarienſis ecclē tertiꝰ ab auguſtino
regendam ſuſcepit. Erat vero corpo
ris quidē infirmitate id eſt podagrē
grauatus. ſed mentis greſſibus alacri
ter terrena queq; tranſiliens: atq;
ad celeſtia ſemꝑ amanda petenda
⁊ q̄renda ꝓuolans. ¶ Fuitq; carne
nobilis: ſed culmine mētis nobilior.
Deniq; vnū virtutis eius ut inde ce-
tera intelligi poſſint: teſtimoniū au
diamus. ¶ Tempore quodam ciuitas
dorobarnenſis incuria igne correpta
crebreſcentibus cepit flāmis cōſumi.
Quibꝰ cū nullo aquaꝝ iniecto poſ-
ſet aliquis obſiſtere: Iamq; ciuitatis
eſſet pars vaſtata nō minima: atq;
ad ep̄um furens ſe flāma dilataret.
confidens ep̄s in diuinū vbi huma
nū deerat auxiliū: iuſſit ſe obuiam
ſeuientibꝰ ⁊ huc illucq; volantibus
igniū globis efferri. Erat enim eo
loco vbi flāmarū impetus maxime
īcūbebat martiriū beatoꝝ quatuor
coronatoꝝ. Ibi ergo platus obſequē
tiū manibꝰ cepit orando periculum
infirmꝰ abigere q̄d firma fortiū ma
nus multum laborando nequiuerat.
Nec mora: ventꝰ qui a meridie flās
vrbi incendia ſparſerat. contra me
ridiem reflexus primo vim ſui furo
ris a leſione locorū que contra erāt
abſtraxit: ac mox funditus quieſcē
do flammis pariter ſopitis atq; ex-
tinctis compeſcuit. ¶ Et quia vir dei
igne diuine caritatis fortiter arde-
bat: quia tempeſtates poteſtatū ae
rearum a ſua ſuorumq; leſione cre-
bris orōnibus vl' exhortatōibꝫ repel
lere curabat: merito ventis flāmiſq;
mundialibꝰ p̄ualere ⁊ ne ſibi ſuiſq;
nocerent poterat obtinē. ¶ Et hic er
go poſtq̄ ānis q̄nq; rexit ecclām edo-
baldo regnante migrauit ad celos.
ſepultuſq; eſt cū patribꝰ ſuis in ſepe
dicto monaſterio ⁊ eccleſia beatiſſimi
apoſtoloꝝ p̄ncipis āno ab incarna-
tione dn̄i ſexcēteſimovigeſimoq̄rto:
die octauo kalendaꝝ maiarū. Suc
ceſſit autē ei iuſtꝰ ep̄s roſenſis: qui
cum eo de roma ad euangeliſandum
miſſus fuerat.

¶ De ſancto Pāphilo epō ⁊ cōfeſſore.

Beatus Pāphilꝰ ep̄s ſūme ſci
tatis ⁊ fidei catholice ſublimita
te p̄cipuꝰ. tpe arriane pfidie
in ciuitate ſalmōtinēſi et in ciuitate cor-
phinij viguit. Qui diebꝫ ac noctibꝰ
laudibꝫ dei intentꝰ: nūq̄ a bono ope
ī uētꝰ ē ociofus: ſ; in ieiunijs ⁊ orōibꝫ
in p̄mis ⁊ lcōibꝫ: deū iplorabat aſſi-
duꝰ. Oibꝫ etiā ſupuenientibꝫ paupibꝫ ⁊

pegrínis: caritatis officia fidelr mi
ſtrabat. Ipē vo cotidianis dieb9 nō
niſi ad veſperā p9 eorū refectionem
ſe reſidebat. Die aūt dn̄ica maturi9
circa mediā noctē exurgēs ꝑnos noc
turnos explebat ſicq̄ ſubſequēt' añ
diem miſſaꝝ ſolēnia celebrabat. ꝑo
vo diluculo ꝯſuetē elemoſinaꝝ bn̄fi
cijs īſiſtens: ipē ſe cū paupibꝫ carita
tis refectōe recreabat. Quib9 ei9 opi-
bꝫ antiqu9 hoſtis inuidēs q̄ſdā ei ex
ſuo clero emulos excitau^t q̄ cōtra eū
murmurātes dicebāt. Quō ep̄s noſt'
agit talia. Certe oim alioꝝ c̄tatum
in hoc eſt cōtrari9. Vñ apd romanū
pōtificē eū de hoc accuſabant. Quibꝫ
papa auditis nūcios miſit: ut virū
dei adducerēt ad ſe. Venientes autē
nūcij ad ciuitatē corſinū aduespāte
ſabbato ad hoſpiciuꝫ epiſcopi decliā
bant. Quos ille benigne ſuſcipiens
pedes eoꝝ lauit. ⁊ cuꝫ oī caritate refe
cit. Media vo nocte dn̄ica more ſolito
cōſurgēs expletē matutinaꝝ officijs
miſſam celebrauit. ⁊ diluculo hora
fere ꝑma cū pegrinis refectōꝫ cibi ⁊
pot9 pcepit. ⁊ miſſos a papa ut ſilr
agerēt incitauit. At illi obedié nolen
tes dixerūt ꝑpt' q̄ a pp̄ miſſi fuerūt ⁊
ſanctū virū abſq̄ moleſtia ſecū dedu
xerūt. Circa aūt horā terciā incepert
ledere pre nimio ſitis ardoé ⁊ ſancto
viro dixerūt. Pater ſancte miſerere
noſtri qui morimur ſiti. Oia ei ad
cibū ⁊ potū ptinētia q̄ ī vaſculis no
ſtris repoſuim9 euanuerāt q2 inobedi
endo iuſſa tua cōtempſimus. Eo āt
pro eis orante: vidit ceruā cū hynu
lo p campos currentem. Et dixit ad
eam ꝑpapio tibi cerua ī nomine dn̄i.
ſtes neq̄ de loco diſcedas. Qua ſtāte
ad eā acceſſit. ⁊ de vbē eius tantuꝫ
lactis expreſſit ut oēs comites ſuos
vſq̄ ad ſacietateꝫ recrearet. Veniēs
āt roma a papa honorifice eſt ſuſ-
ceptus. Qui etiā ſecū ſedēdo ⁊ collo-
quēdo int' cetera dixit. Frat' pāphile
clerus ecc̄e tue apud nos te accuſat
⁊ te añ diem dieb9 dn̄icis celebrare

⁊ primo diluculo prandere ſubmur-
murat. Ad hec ſanct9 vir modeſte cō
ticuit. Sꝫ tādeꝫ reſpōdit. Queſo vſq̄
in primā dominicā da m̄ ſpaciuꝫ ⁊
oſtendam tibi intentionis mee iudi
ciū. Adueniente igit' nocte diei dn̄ice
ꝑmo galloꝝ cantu btūs Pāphilus
more ſolito ſurrexit: ⁊ pſallētiū cho
ros āgelorum ⁊ miſſas in celo cele
brātium audiuit. Vocatoq̄ ad ſe ro
mano pontifice: dixit. Surge ut au-
dias intentionis non falſum iudici
um agnoſcas. Quod papa audiēs
ad pedes eius ſe proſtrauit. Dicens
beatus es Pāphile: qui meruiſti vo
ces āgeloꝝ audire. ⁊ celeſtib9 miſte
rijs intereſſe. Sed parce queſo ⁊ indul
ge mihi. q̄ contra te incipienter egi.
Cui ille. De9 indulgentia vera indul
geat tibi peccata tua. Dimiſſus aūt
a papa venit in ciuitatem ſuaꝫ. Tūc
cler9 ⁊ popul9 audientes que facta
fuerāt exhortauerūt et proſternētes
ſe ad pedes eius dixerūt. Pater ſācte
veniā petim9 indulgē nobis q̄ pecca
uim9. Quos ipſe modeſte corripiēs
Tādē dixit. pr̄ noſter celeſtis dimit
tat vobis peccata laboꝝ veſtrorum
qui locuti eſtis aduerſum me. Ipſe
vero in epiſcopatu ſuo ſedēs bona ſe
nectute ſenuit. Nihil de ante conſue
tis relinquēs ſed plura ſemper ⁊ me
liora adiciens. Appropinquāte autē
tempe migrationis ſue cōuocās ad
ſe omnem cleꝝ et populuꝫ dixit. Filij
agite opa iuſticie: ⁊ a via veritatis ⁊
pacis nō reſipiſcite. Et orans ad de-
um dixit. Deus qui diſperſa bonorū
congregas: ⁊ congregata malorum
diſpergis: diſperge a me inimicū et
aggrega mihi āglm tuū q̄ ſuſcipiat
animam meam ⁊ eam in paradiſi re
quiem deducat. Facta oratione ſu-
periora domus nubes candida ope-
ruit. et claritas magna circumfulſit
atq̄ omnes qui aderant odor ineſ-
timabilis perfudit. Sicq̄ vir beatus
inter verba orationis: bono fine ex-
pirauit. :.

De ſc̄o roberto abbate p̄mo molinenſi ſiue cluniacenſi.

Beatus robert⁹ de cāpanie p̄tibus extitit oriūdus Parētes q̄ ei⁹ ſ̄m ſcli dignitatē clari: ſ̄ ap̄ deū morū honeſtate clariſſimi fulſere. Rene aduerſacōis p̄ijs elemoſinis abſtergebāt: cogitatōe ⁊ auiditate ī celeſtib⁊ habitātes: coronas ſuas v̄tutū operib⁊ quaſi p̄cioſoꝝ lapidū glīa decorābāt. Pregnāti etēm eius matri glorioſa dei genitrix v̄go maria in ſōnis apparuit: aureū anulum habēs in manu ſua. Dixitq̄ ei. Volo filiū quē geſtas in vtero: ex iſto m̄ anulo deſp̄oſari. Expletis igi dieb⁊ mulier peperit filiū: quē ablactatū tradidit lr̄atū ſtudijs ībuendū In quibus ſupra omnes coetaneos ſuos p̄ficiens: de fontibus ſaluatoris puro pectore hauriebat: vnde ſalutionis gratiā poſtmodū p̄p̄lis eructaret. Qui cū quindecī annoꝝ eſſet mūdana vitās contagia: totū ſe deceuit dn̄o cōſecrandū. vnde florem gratiſſime iuuētutis offerēs ap̄d ſanctū petrū de cella: ſuſcepit habitū regularem. Vbi ieiunijs ⁊ orōnib⁊ vacās nocte ac die gratū deo exibebat obſequiū carnē ſpiritui: ſpiritū vero ſubiciens creatori. Vn̄ nutu dei a fratrib⁊ eiuſdē domus in p̄orē elect⁹ eſt.

Erat tūc tēporis in nemore heremita quidā: deo cupiens ſecretius ſeruire. Duo aūt milites fratres ſ̄m carnem: ſtudio inanis glorie dediti: torneamenta expetebant. Qui cū p idē nem⁹ iter agerent: cepērt alterutrū ſecreta cogitatōe de mutua nece tractare. Inuidie q̄ppe veneno tabeſcentes: apud ſe cogitabāt q̄ altero eoꝝ mortuo ille qui ſupereſſet: in defuncti poſſeſſionē ſuccedēt. Cū igit negocio expleto ad eundē locū redirent. diuina inſpiratione cōpuncti ad tuguriū heremite ſupius memorati: conſimili voto iter ſuū direxerūt. Poſſeſſionē vero vir⁹ peſtiferū q̄d in cordib⁊ eoꝝ latuerat euomētes: eliminata ſpurcicia: gratū in ſemetipſis deo habitaculū parauerunt. Nan ſpreta ſeculi pompa: faſtuq̄ calcato: cū eo dē ceperunt ſpiritualit viuere. ⁊ ad portandum ſuaue iugū x̄pi: ceruicē cordis humiliter inclinare. Deus autē qui cōſolatur humiles: adiecit multiplicare ſeruos ſuos. vt infra breue ſpaciū: ad ſeptenariū numeꝝ peruenirēt Per hos enī cepit ordo monaſticus reuiuiſcere: ⁊ miſſa radice ad humorem gratie: fructū facere ſpiritalem.

Interī vero beatus robert⁹ ſctitate ⁊ gratia apud deū ⁊ apud homines ſatis clarus: a monachis ſancti michaelis cornodorēſis in abbatē eſt electus.

Prefati aūt heremite cū nō haberent q̄ eos diſciplinis regularib⁊ informaret: audiētes famā beati viri: duos e fratribus ſuis ad ipſū trāſmiſerūt. Quos ſalutarib⁊ monitis informatos remiſit ad p̄p̄a in ſpe ſingulariter illos cōſtituens: q̄ q̄ cito facultas ei tribueret a dn̄o ipōs adimpleret leticia cū vultu ſuo Et cū vir dei videret fratres loci illi⁹ ab equitatis tramite declinare: ad clauſtrū cellenſe vnde digreſſus fuerat: remeauit. Sed quia latere non poteſt ciuitas ſupra montē poſita defuncto priore ſancti angulphi: in eadem domo vnanimi fratrum voto prior effectus eſt.

Memorati autē heremite audientes virū dei cotidie ſeipſo effici meliorem: inito conſilio duos e fratribus ſuis ad ſedem apoſtolicam tranſmiſerunt ⁊ a ſummo pontifice vt beatus robertus puſillo gregi chriſti pater fieret atq̄ paſtor precibus obtinuerūt.

Curam igit paſtoralis officij de mandato ſūmi pontificis deuotus accepit: videns q̄ labor eius ſine fructu non eſſet: eo q̄ vnanimitas greg̃ reſpuendo terrena. ⁊ querendo celeſtia ſalutaribus eius monitis obediret. Sed quia ſolacium eſt laboris viſio collaborantis: qui humilium vota reſpicit deus addidit vt multiplicaret ſeruos ſuos

ut in breui tredecim fierent: ⁊ aposto
lis quantum in ipſis erat honeſtate
moꝝ nec nō ⁊ numero concordarēt
¶ Vir autē dn̄i Robertus incōgru-
entia loci ꝯſiderans: relictis ibi cuſto
dibꝰ aſſumptis fratribꝰ. in quoddā
nemꝰ cui moliſmꝰ nomen eſt ſeceſſit
vbi ꝓpꝛijs manibus laborantes ra-
mos de arboribus exciderunt: ex eiſ-
dem domicilia in quibus poſſent q-
eſcere conſtruentes. Oratoriū quo-
qꝫ ſimili ſtemate pegerunt. in quo
domino frequenter ſalutares hoſtias
⁊ ſacrificium contriti ſpiritus offere
bant ¶ Qui cum panē nō haberent
quo poſt diuturnū laborem corpora
poſſent reficere. tantūmodo legumi-
nibus vtebanť. Contigit autem tre
cacenſem epiſcopum ad locū illum
hora refectionis cū ſocioꝝ frequen
tia puenire. Quos viri dei ſuſcipien
tes quodāmō ꝯfundebāť. quia non
habebāt quid reficiēdis apponerēt
In quoꝝ humilitate ⁊ pauptate n̄
mediocriter edificatus epiſcopus et
cōpunctꝰ: valefecit ⁊ receſſit. ¶ D
Procedente vero tempore cū nō ha-
berēt vnde poſſent fratres vł ad mo
dicum ſuſtentari. ad viri dei conſiliū
confugerunt Quos ille docuit pone
re in domino deo ſpem ſuam. Et cū
preciū nō haberent. nihilominꝰ tre-
cas tranſmiſit. ad victualia cōparā
da. Quos epiſcopus ciuitatis deuo-
te ſuſcipiens. nouis veſtibus regula
riter induit. et cum quadriga pan-
nis ac panibus onerata eos ad fra-
tres ſuos remiſit. Hac autē benedi
ctione nō mediocriter confortati fra
tres didicerunt inter aduerſa pati-
entes eſſe. quimetiā a die illa ⁊ dein-
ceps nō defuit. q̇ eis neccaria miniſtrē
ret. Sed qꝛ plerūqꝫ rerum copia mo
rum ingerit egeſtatē. cum cepiſſent
habundare temporalibus: ceperunt
ſpūalibꝰ vacuari. ¶ Btūs autem ro
bertꝰ coꝛ ſuū diuitijs affluentibus
nō apponēs. magis ac magis in deū
pꝛoficere conabať ⁊ ſcḋm inſtituta btī
Benedicti ꝯuerſari. Et cū vidiſſet qꝛ
in corripiendo eos nō pficeret. ſtatuť
illos relinquere. ne dū in eis fruſtra
q̄reret ſpiritale lucrū: ipſe aīme ſue
faceret detrimētū. Ab eis igiť recedēs
venit ad locum qui vocať aurum. in
q̄ inuenit fratres in ſpū humilitatis
dn̄o ſeruientes A quibus nō multo
pꝰ eſt electꝰ in abbatē. quibꝰ p̄eſſe
curauit. cū omī modeſtia Sed ꝯpulſi
locū relinquē: venerūt ad quādam
ſiluā ciſterciū ab incolis nūcupatā.
vbi in honorem dei genitricis Marie
oratoriū cōſtruētes. nec minis nec
p̄cibꝰ a ſuo deinceps potuerūt ꝓpoſito
reuocari. Quibꝫ ⁊ aliq̄ꝺdiu paterna
ſollicitudine p̄fuit. ⁊ ſeipſum eis reli
gionis ⁊ honeſtatis formā exhibēs
Moliſmēſes autē penitētia ducti qꝛ
virū dei offendiſſēt: ſummū pōtificē
adierūt. ut vir dei ad eccleſiā Moliſ
mēſem. quā prius fundauerat regredi
cogeretur. Depoſitis igiť ibidē que
ad noue inſtitutōis obſuādā ptine
bāt cū duobꝰ monachis moliſmum
redijt Vbi gregē ſibi ꝯmiſſū pꝛno cō
fouebat affectu. diſciplinis regulari
bꝰ illos inſtruēs. quīpmo exemplū
regule factꝰ eſt illis: regulariter inť
eos viuēs ¶ Cū aūt vir dei multis la
boꝝ certaminibꝰ dn̄o militaſſet. vi-
te preſentis tedio fatigatꝰ. diſſolui
⁊ eē cū xp̄o cupiebat. Cuiꝰ deſideriū
deus exaudiēs. ei ſui exitꝰ horam nō
paucis an̄ diebꝰ reuelauit. quā ipſe
fratribus indicauit. Aliq̄ꝺdiu itaqꝫ
corpis infirmitate detētꝰ. grāꝝ me-
rita ꝟtute pacietie cumulauit. ¶ An
no igiť etatis ſue octogeſimo tercio
tcio kł. maij corpꝰ tre reddidit. ſpm̄
cto ad deū remiſit. Sepultuſqꝫ eſt in
eccīa btē Maie virginis. Deꝰ āt omīpo
tēs famulū ſuū pꝰ carnis depoſitōē
multoꝝ miraculoꝝ gła decorauit.

¶ De ſancto Quirino martire.

Quinto loco a btō petro apo-
ſtolo romane ſedis cathedrā
octo annis obtinuit alexāder

ſanctitate incõparabil. iuuenis q̄ de
etate ſꝫ fide ſenior. Totius autẽ ppl'i
affectũ ei grã diuina ꝯtulerat. Nam ſe
natorꝝ maximã multitudinẽ cõuer-
tit ad dominũ ita vt etiã p̄fectũ her-
mem cũ vxore et filijs baptizaret cũ
Mccl. ſuis ſuis ⁊ vxoribꝫ eorꝝ ⁊ filijs
q̊s oẽs in die paſche fecit ingenuos
⁊ ita baptiſari quibꝫ etiaꝫ multa cũ
ingenuos faceret dona cõceſſit. Vñ cũ
hec opa ad traianũ p̄ncipẽ puenisſẽt
miſit aurelianũ comitẽ vtriuſqꝫ mi
licie de ſelentia ⁊ ſauria ad interfectio
nẽ oĩm xp̄ianorũ. Vñ nutu dei eodẽ
ãno defunctus ẽ traian⁹ Et ingreſſo
vrbẽ aureliano oĩs ſenat⁹ ita famu-
latus ẽ ei vt ſeipſũ crederet eſſe p̄ncipẽ
traianũ. Statĩ ꝯo vt ingreſſus eſt
romã venerũt ad eũ tẽplorꝝ põtifices.
⁊ ea q̄ facta erãt inuidis vocibꝫ ſug-
gerẽtes ſic ita animũ aureliani ad ira-
cundiã cõcitauerũt vt hermẽ p̄fectũ
vrbis in vincula miſerat ⁊ ſanctum
Alexandrũ papã carceri mãcipaue
rat. Vñ orta eſt grãdis ſeditio ppl'i
romani. Nã alij clamabant Viuus
ardeat alexander q̄ innumerabilem
populi multitudinẽ ad ſe traxit: ⁊ p̄
fectũ hermẽ cũ oĩbꝫ ſuis puertit Alij
dicebãt Hermes debet viu⁹ incendi
q̄ tot milia hoĩm a deorꝝ cultu auertit
q̊s fecit tẽpla relinq̄re ⁊ deos in ſuis
edibus vnũquẽqꝫ ꝯfringere. Igit̃ dũ
hermes p̄fect⁹ vrbis haberet̃ in vin
culis apud Quirinũ tribunũ (tribu
nus dicebat̃ q̄ mille militibꝫ p̄erat)
dicebat ei tribun⁹ Que ratio eſt vir
illuſtriſſime vt in te ſacra iudicãs n̄
ſolũ ad iſtã iniuriã te redigis: ſꝫ etiã
p̄uatus honore p̄fecture: vincul'one-
rari eq̄nimiter feras. Sanctus hermes
ait. Ego p̄fecturã nõ pdidi ſꝫ pmu
taui. Nã dignitas terrena eternis
tollitur ⁊ mutat̃: dignitas vero ce
leſtis eterna ſublimitate ſubſiſtit.
Dicit ei Quirin⁹. Miror te prudentẽ
virum ad tantã ſtulticiã deueniſſe:
vt credas te extra iſtã vitã aliquid
viſurꝝ vel habiturꝝ: cũ cineres hũani
corpori redigan̄t ad nihilũ ita vt nec
ipſa oſſa hic ſubſiſtere valent. Her-
mes dixit. Et ego ante hos ãnos ita
deridebam xp̄ianos p carnales ⁊ va
niſſimã vitã. Dicit ei Quirinus. Fac
me pbare vt ſi ita eſt. ⁊ ſi iuſte cre-
didiſti: ego credã. Hermes reſpõdit.
Alexander q̄ habet̃ in vincul' hꝫ me
docuit. Audiẽs hoc quirin⁹ maledicẽ
cepit alexandro dicens. Dñe mi vir
illuſtriſſime hermes: recipe patri-
moniũ tuũ. recipe familiã tuã: ornã
tũqꝫ domus tue Ad hoc eñ miſit me
dñs meus aurelian⁹ comes vtriuſqꝫ
milicie: vt ſi ſacrificare volueris: p̄fec-
turã nõ deſeres. ⁊ vt etiã de hijs vin
dices q̄ inimicicias contra te hñtes
inſultant caſibꝫ tuis Hermes dixit.
Nõne pmiſiſti te credere ſi tibi oſten-
derẽ me iuſte credidiſſe Quare ergo
maledicis illi q̄ me hoc credere fecit Dixit
ei q̄rinus. Ego te interrogaui dicẽs.
Fac me pbare te iuſte credidiſſe. et
tu noĩaſti mihi hominẽ magũ quẽ
ego in vincul' ⁊ in carceribꝫ habeo cõ
cluſũ. ⁊ idõ mox vt noĩaſti m̃ ſceleſti
hominis nomẽ per quẽ deceptus es:
iam te audire nõ potui. Video eñ te
ſicut ruſticanũ veſtibꝫ indutũ. qui ⁊
ſe ⁊ te decept⁹ homo eſt miſerrim⁹: ⁊
in vinculis ⁊ in tenebris ꝯſtitut⁹ for
ſitan flãmis pro ſuis ſceleribꝫ exurẽ
dus. Sed ſi aliquid p̄t liberet ſe ⁊ te
Rñdit ei hermes. Dño meo ihũ xp̄õ
poſito in cruce dicebãt iudei. Si fili⁹
dei omnipotẽtis es deſcende de cruce
⁊ credimus tibi. Ille aũt ſi cor eorꝝ
nõ exhorruiſſet ſqualore pfidie: ⁊ vi
diſſet veraciter eos velle credere: ſine
dubio deſcendiſſet. Vñ ſi ſcire deſide
ras. ꝙ alexander potens eſt auxilio
dei ſui ſeipſũ liberare: vade ad eum ⁊
dicito illi ſic. Si vis vt credam te veri
dei eſſe preconem: ⁊ verum deum eſſe
quẽ colis: aut te ad hermem inue-
niam aut hermẽ ad te. ⁊ omnia que
mihi dixeris faciã. Dicit ei q̄rinus.
Modo ſup eũ ⁊ te vincula triplicabo
⁊ cuſtodes. dicamqꝫ illi vt euꝫ ad te

inueniam cenādi hora· ⁊ ſi ſic potue
rit facere credā ꝙ me potuerit in veri
tate edocere· Cūqꝫ tribunus q̊rinus
hoc indicaſſꝫ alexandro ⁊ triplicaſſꝫ
cuſtodes ⁊ clauſtra: miſit ſe alexāder
in orōem et dixit· Domine iheſu xp̄e
qui me in cathedrā apl̄i tui petri ſe-
dere iuſſiſti p̄ſta mihi ut ſalua paſ-
ſione mittas ad me angelū tuū qui
me hodie veſptino tēpe pducat ad
famulū tuū hermē· ⁊ iterꝫ matutino
huc reducat nemīe ſentiēte dū exeo
⁊ redeo· Primo ergo nocturno ſilen
tio affuit puer facula ferēs ardētē
Dixitqꝫ ſancto Alexandro· Sequere
me· Ac ille rn̄dit Viuit dn̄s meꝰ Ihe
ſus xp̄s· qꝛ ſi nō mecū flexerꝭ genua
⁊ orōem dn̄i mei Iheſu xp̄i dixeris·
nō ſequar te· Puer autē qui nō vi-
debatꝭ amplꝰ eſſe q̄ꝫ quinqꝫ annoꝝ
flectens genua orauit dimidiā fere
horā ⁊ ſurgēdo dixit orōem dn̄icam·
⁊ apprehendēs manū Alexandri: fe-
neſtrā clauſā quaſi oſtiū aperuit· ⁊
pduxit eum ad hermē in domo Qui-
rini intra clauſū cubiculū· Et veniēs
Quirinꝰ aperiens oſtiū ⁊ inueniēs
eos in ſimul extenſis manibꝰ oran-
tes ⁊ faculā ante eos ardentē: exterri
tus ē· Cūqꝫ videret cū illi amētē effe
ctuꝫ dixerūt ei· Quoniā ex fide hanc
diffinitionē habuiſti in corde tuo· tu
ſi nos qui ſeparatꝭ corporibꝰ animo
tamē eramꝰ coniūcti etiā corpe ſoci-
atos videres credēs· Ecce vidiſti nos
crede· ne putes tu qꝛ euaſiōis noſtre
cauſa nos tibi vinculis abſolutos
oſ̄dimꝰ quos mane inuenies ut ip
ſe vinxiſti· ſed tue liberationis cauſa
ut credas xp̄m filium dei eſſe verum
deū qui exaudiuit credentes in ſe· et
quicq̄d ab eo poſtulaueris accipies
Dicit ei Quirinꝰ· Hoc potuerūt eꝭ
artes magice facere· Hermes rn̄dit
Nūquid noſtra volūtate ꝓrupimꝰ
carcerē Tu dixiſti te crediturū ſi nos
in vnū videres· ecce vides nos quos
triplicibꝫ cuſtodijs mādaſti· Naꝫ
ipſe dominꝰ noſter Iheſus xp̄s me-
mor bn̄ficiorū ſuoꝝ ſuis manifeſta
uit indicijs dū illuīaret cecos· mun
daret leproſos· curaret paraliticos·
effugaret demonia· mortuos ſuſcita
retꝭ Sicut mihi factū eſt ut iſti ſācto
Alexandro crederē pape· vnicꝰ mihi
cū eſſet filiꝰ in nimio languore q̄ ad
huc ambulabat ad lrāꝝ ſtudia iſte
in capitolio ductꝰ a me ⁊ matre ſua
cū ſacrificaremꝰ omnibꝰ dijs: oībuſqꝫ
pontificibus p̄mia dediſſemus mor
tuꝰ eſt· Tunc increpare me cepit· nu
trix eius dicens· Tu ſi ad ſancti Pe
tri limina duxiſſes eū: hodie filiū tuū
haberes incolumē· Cui ego rn̄di· Cū
ipſa ceca ſis facta et nō curata quo-
modo filiū meū redderes incolumem
At illa dixit· Sic· q̄uis ceca ſiꝫ ſi tn̄
an̄ iſtos annos nūqꝫ credidiſſē xp̄o:
reddereꝭ mihi oculi· Cui ego dixi Va
de crede ⁊ ſi tibi oculos apuerit alex
ander: credā ꝙ in̄ poſſit vnicū reſtitu
ere filiū· Tunc abijt iſta ceca circ̄ ho-
rā terciā ⁊ ecce hora diei ſexta reuerſa
eſt ad me ſana Imponēſqꝫ filiū meū
mortuū in hūerꝭ ſuis cepit currē ſic
ut vix eā iuuenes ac pueri ſeqrētur·
Que cuꝫ veniſſꝫ iactauit eā an̄ pedes
eius dicēs· Dn̄e redeat ad me· tn̄ ut
iſte reſuſciteꝭ ad vitā· Tūc dixit ſcūs
Alexander· Sic iſtū reſuſcitabit xp̄s
ut tibi ſemel q̊s redonauit n̄ auferat
oculos Cūqꝫ facta orōe ipſe reddidiſſꝫ
filiū meū viuētē ⁊ ſanū: ſtatī miſi me
ad pedes eius ⁊ rogaui eū ut me fa-
ceret xp̄ianū· ⁊ ex eo credidi xp̄o· De
niqꝫ ꝯſtitui ipſi filio meo tutorē ⁊ oē
matris eius defuncte ipſi cōtuli ma
trimoniū Aliquāta etiā de meo ad-
didi· Cetera vero oībꝰ ſeruis meis
qui mecū facti ſūt xp̄iani ſimul cum
libertate donaui· ⁊ q̄cq̄d ſupfuit de-
di paupibꝰ· Nūc in expedito poſitꝰ
nec confiſcatōnē timeo nec offenſas
domīs morituri paueſco· credens me
habere ptem cum hijs qui ꝓ xp̄i no
mine ad coronam martirij puene-
runt· Audiens hec Quirinus dixit·
Luceꝭ animā meā xp̄s· Nō habeo

filiam adultā et volo eam viro dare
cuius aſpectū pulchritudo ɔdecorat ſʒ
collū eius ſtruma circūdat Hāc vos
ſaluā facite ⁊ cōferā ei oīa ⁊ vobiſcū
xp̄m cōfitear. Dixit ei alexāder Vade
et adduc eā in carcerē ad me ⁊ tolle
boiā de collo meo. ⁊ impone ei ⁊ fac
illam ſimul manere cū boya ⁊ mane
illā inuenies ſaluā. Dixit ei q̇rinus.
Et cū ſis hic in domo mea: quō in=
ueniā te in carcere? Rn̄dit ei alexan
der. Feſtināter vade q̄m qui me ad=
duxit ad te: p̄uſq̄ꝫ tu peruenies reducā
me ibi faciet. Hec cū dixiſſʒ egreſſus
eſt q̇rinꝰ ⁊ cepit velle apertū dimit
tere locū vbi clauſū tenebat hermē.
Dixit ei alexāder papa ⁊ ſanctꝰ her=
mes Claude more ſolito. cum nollet
coegerūt illū ⁊ clauſit. Et cū ſibi va
ledicerēt: orant. ecce infantulus ille
cū facula aperuit ei feneſtrā dicens.
Sequere me ⁊ infra p̄imū punctū
hore reuocauit eū in carcerē: eiq̄ꝫ vin
cula repoſuit ⁊ abceſſit. Poſt vnam
vero horā venit ad cuſtodes quatuor
viros quirinꝰ quos an̄ p̄ma carcerꝭ
poſuerat. Et cū inuenit eos vigilan
tes ⁊ clauſtra oīa integra atq̄ꝫ ſig=
nata. aperiēs vidit ſcm̄ alexandrū.
Ad cuiꝰ pedes p̄cidens cepit clamare
dicens. Peto dn̄e vt ores pro me ne
veniat ira dei ſup me cuiꝰ tu es ep̄s.
Cui alexander ait. Deus meus non
vult perire quēq̄ꝫ ſʒ ɔuertit peccantē
Nam cū in cruce poſitꝰ eſſet p̄ cru=
cifigentibꝫ ſe orauit. Tūc p̄ſternēs
ſe q̇rinus dixit. Ecce ancilla tua filia
mea. Dixit ei alexander. Quot ſūt in
iſto carcere clauſe p̄ſone At ille ait
p̄pe viginti. Require ſi ſūt ibi aliqui
pro noīe xp̄i clauſi. Et cū requiſiſſet
inuenit ac renunciauit dicens. Eſt
ibi Euentius p̄ſbiter ſenex. ⁊ Theo=
dolus quē dicunt de oriente veniſſe
preſbiterꝝ. Dixit ei alexāder. Curſim
cū honore adduc eos ad me: tamen
cū vadis ⁊ venis tolle boyā de collo
meo ⁊ induc eaꝫ collo filie tue. Statī
aūt tollens vincula omnia Quirinꝰ

oſculari cepit pedes alexandri dicēs
Tuis manibꝫ impone boyā. At vbi
impoſuit vigere cepit alexāder qui=
rinū vt iret Qui dū vadit: ecce puer
ille ſubito cū facula apparuit ⁊ venit
ad puellam balbinā noīe dicens ei.
Salua eſto filia. ⁊ in virginitate p=
mane. ⁊ faciā te videre ſponſū tuum
qui p̄pter tuū amorē ſanguinē ſuuꝫ
fudit Hec cū dixiſſet abſceſſit Veni=
ens aūt pater puelle q̇rinꝰ cū Euen
tio ⁊ Theodolo īuenit filiā ſuā ſanā
⁊ cepit clamaē. Exi hinc de cuſtodia
dn̄i mei alexander ne forte dum hic
moras facis: veniat ignis de celo et
cōſumat nos. Dicit ei ſcūs alexander
Si vis mihi p̄ſtare beneficiū: ſuade
ōnibꝫ qui ſūt in carcere baptiſari vt
fiant xp̄iani. Rn̄dit q̇rinꝰ Vos xp̄i=
ani ⁊ ſancti eſtis. Alij aūt horꝝ adul
teri: alij malefici ſūt ⁊ diuiſorꝝ crimi
nū rei. Et quō poſſūt eis ſacramēta
ſancta cōmitti? Ait ſcūs alexander.
Pro peccatoribꝫ dei filius dn̄s meus
ihesus xp̄s de celo deſcēdit ad nos p
v̉ginē: oēs vocat ad īdulgētiā Noli
dubitaē ſʒ om̄s fac ad me venié Tūc
q̇rinꝰ dixit oībꝫ clara voce. Quicūq̄ꝫ
voluerit fieri xp̄ianꝰ ⁊ baptiſatꝰ fue
rit vadat liber q̇cūq̄ꝫ voluerit. Cūq̄ꝫ
veniſſēt oēs ad ſcm̄ alexādrū: ape=
ruit deꝰ os eiꝰ ⁊ cepit dicé. Filioli au
dite ⁊ credite. Deꝰ q̄ fecit celū ⁊ terrā
mare ⁊ oīa q̄ in eis ſūt. q̇ fulguá mit
tit ⁊ tonat. q̇ mortificat ⁊ viuificat.
cui ſeruiūt ſol ⁊ luna ⁊ ſtelle ⁊ ſereni
tates ⁊ nubes ⁊ pluuie: hꝰ filiū ſuū de
regno celorꝝ miſit in v̉ginis vterꝝ vt
ex homine naſceret ⁊ inciperet naſci q̇
initiū naſcēdi nūq̄ꝫ hūit cū eo q̇ na=
ſcebat ex v̉gine Hic cepᵗ ad fidē ſuā
mutaē oē genꝰ hūanū Sʒ cū duri eſſēt
ad credēdū ⁊ nollent ei credē: hꝰ ſignū
fecit. ut prādēs cū eis cū vinū defeciſſʒ
in ɔuiuijs: aquā ɔuertit in vinū Jtē
cogitationes cepᵗ exp̄mé: ⁊ ceco cecorꝝ
oculos apire. mutorꝝ ora reſoluere.
reddé claudicātibꝫ greſſū. fugare de=
monia: ſanaé lāguētes. et mortuos

suscitare Imperare ventis·tēpestates
arcere·sup mare sicc' pedibꝫ ābulare
Cū hec omnia faceret a innūerabilis
multitudo ei credērēt:inuidia ducti pha
risei atqꝫ iudei crucifixerūt eū·q̄d eos
facere nō vetuit cū poss̄·qꝛ p mortē
suā nrē mortis autorē studuit cap=
tiuare·q̄ facto tercia die resurrexit a
mortuis corā multis testibꝫ·ascēdit
ad celos:dās ptātē discipulis suis
easdē exercere virtutes Hic p⁹ finē
seculi venturꝰ ē iudex ut reddat bonis
bona a malis mala·Videte ergo vos
q̄ credidistis· a date noīa vr̄a ut effi
ciamini xp̄iani Cūqꝫ vniūsi credidis=
sent p̄cepit euētio a theodolo ut ma
n⁹ eis imponerēt·P⁹ simul q̄rin⁹ cū
filia sua balbina a omi domo sua ba
ptizati sūt· omnesqꝫ q̄ erāt ī custodia
Et oīb⁹ baptizatis:q̄rin⁹ vestibꝫ al
bis ac nouis induit·Tūc apt⁹ est
carcer a cepit esse q̄si eccl̄a dei· Abijt
aūt cōmentari⁹ ad aurelianum·Di=
xitqꝫ ei vniūsa q̄ gesta sūt·Vnde ira=
tus iussit ad se adduci Quirinū a di
xit ei·Ego te q̄si filiū dilexi tu autem
irrisisti me de Alexādro·Dixit ei Qui
rin⁹ Ego xp̄ianus fact⁹ sum vis occi
dere vis fustigare vis incēdere:aliud
nō q̄ro p̄ssā et omēs q̄ erāt in carcere
feci fieri xp̄ianos a dimisi eos et no=
luerūt vsq̄ ire· Sanctū autē papam
a virū illustrē hermē rogaui ut ab=
cederēt a noluerūt Ibiqꝫ sūt omēs in
carcere dicētes· Si p criminibꝫ nr̄is
mori habuim⁹ ac perire:q̄to magis
p xp̄i noīe aīas nostras offeremus
Ego v̄o rogaui eos multo magis ut
abscederēt sed nullaten⁹ potui obti=
nere·Omnes v̄o q̄ baptisati sunt ve
stib⁹ candidis nouisqꝫ induti a vesti
ti·qꝛ exigit religio xp̄iana ut oēs q̄
nūc astāt ad martiriū sicut esurien
tes parati ad epulas· Jam tibi q̄d
placet incipe facere·Tūc iratus aure
lianus fecit sibi linguā p̄cidi dicēs·
linguā tuā aufero qꝛ nō timuisti sic
audacter tua mihi pandere secreta a
ut tacētem te torq̄ri iubeā in eculeo=

Quirin⁹ dixit Misera infelix·libera
aīam tuam ne te eterne pene suscipi
ant Qui tortus eculeo cū aureliano
non cessaret iniurias irrogare:iussit
ei manus a pedes abscidi a sic eū tā=
dem decollari·a p̄iici canibus Cristi=
ani vero auferentes corp⁹ eius sepeli
erunt eum in via appia:in cimiterio
prextati·Filia v̄o eius scā Balbina
in v̄ginitate p̄manēs q̄ dū sepe osculare
boiā Alexādri q̄ saluata fuerāt·dixit
ei Alexād·Desine hāc osculari·s; req̄
boias prīcipis aplor̄ et illas oscula=
re·Tē data sibi opa cū studio a desi
derio magno puenit ad illas scā Bal
bina·Et cū inuenisset cepit gratias
agere domino Jhesu xp̄isto qꝫ repe
risset vincula bt̄i Petri apl̄i·a p̄ster=
nens se in oratōem dixit·Bn̄dictū
nomē tuū omīpotens de⁹ qꝫ p famu
lum tuum Alexandrū mihi ancille
tue thesaur̄ spiritualem manifesta=
sti· Et cepit ea vincula cū nimio tre
more deosculari a gratias agere regi
celor̄ Audiens hec theodora illustris
femina cepit velle rogare eam ut si=
bi ea relinq̄ret Tunc cōcessit beata
Balbina a tradidit vincl̄a bt̄i Petri
theodore illustrissime sorori bt̄i Her
metis p̄fecti Illustrissim⁹ vero Her
mes a fide xp̄ianissim⁹ cū nec bladi
cijs nec minis posset p aurelianū re
uocari:ad vltimū visus ē subire sen
tentiā capitalē· Cui⁹ corp⁹ soror ei⁹
theodora collegit a cū digno honore
a in salaria veteri sepeliuit nō lōge
ab vrbe roma Tūc btīssima balbina
cū fiducia reūtēs ad carcerē ad btū
alexādrū papā a e⁹ sodos cept eor̄ ad
herēs vestigijs a rogaē ut dn̄s p ea de=
p̄carēt a suis eā eloqis cōfirmarēt·
Eodē tempe ira repletus aurelian⁹
impijssimis militibus iussit omēs
xp̄istianos qui erant in carcere ba
ptizati duci ad mare· a illic ligatis
collo lapidibus submergi in profun=
dum maris· Cum quibus et virgo
xp̄isti prexit glorificans deum· P⁹
aliquot annor̄ curricula trāslatū

est corpus sancti quirini p quandā
abbatissam in opidū sup renū sitū
noīe Nussiam vbi iam multa darēt
miracula. ¶ In q̄dā claustro ordinis
cisterciēsis frater quidā infirmabat
morbo fistule q̄ morbꝰ vocat sancti
q̄rini eo ꝙ scūs q̄rinꝰ dei grā multos
a tali morbo liberat Igit frater ille
infirmus cepit supplicare abbati vt
daēt sibi licētiā eundi ad scm̄ q̄rinū
Abbas vero rn̄dit fratri peregrina-
tiones in ordine esse ꝓhibitas ⁊ nō
dedit ei licētiā. Frater aūt iterū atq̃
iterꝫ institit apud abbatē suū ꝑ licē
tia. Qui omnino negauit. Tūc frat
ille infirmitate cogēte sine licētia p
rexit ad scm̄ q̄rinū in nussiā Et sanꝰ
factus reūsus est letus ad claustrū
suū. Dictū est aūt abbati ꝙ frat ille
iuisset ad scm̄ q̄rinū ⁊ sanꝰ factus re
misset ad portā claustri Rn̄t abbas
nō possū credē scm̄ ⁊ martirē xp̄i esse
q̄rinū q̄ cōtra xp̄i regulā fratrē ino-
bedientē curauit Illa curatio a dō nō
est vbi corpꝰ sanat ⁊ anima occidit
Hoc dixit ⁊ adiecit Ab hac hora nō
recipiā fratrē illū. nec credā quirinū
esse scm̄ nisi talis restituat in frater
ille q̄lis hinc recessit Mira res Stati
inuasit fratrē illū morbꝰ a q̄ libera-
tus fuerat Quod cū nūciatū fuisset
abbati rn̄dit Modo credo q̄rinū scm̄
⁊ martirē xp̄i esse. Et iussit intrare
fratrē. Sequenti die instituit abbas
orōnes fieri pro illo infirmo fratre. q̄
facto ad plenū sanatꝰ est Et ecce hic
triplex miraculū Scūs q̄rinꝰ primo
sanauit infirmū licet inobedientem
Postea pro inobedientia puniuit eū
faciens in eū infirmitatē redire Iterꝫ
orante cōuētu ad plenū sanauit.

¶ Cū btūs alexander multa mira
cula fecisset Aurelianꝰ fecit sibi ad-
duci eū. ⁊ cū multa iniuriē cōtulisset
⁊ vincere eū in verbis nō posset nec
eū mutare a bono ꝓposito. in eculeo
iussit leuari ⁊ vngulis ac ardētibꝫ lam
padibꝫ torq̄ri. ⁊ inde deposito eo : et
vocatis scīs Euētio ⁊ Theodolo cū
ꝑsuadē eis non posset vt ymolarent
alexandrū ⁊ euētiū ligatos dorso ad
dorsū in fornacē succensū mitti iussit
Theodolū vero ad furnū stare vt sic
territus ↄsentiret. Cui scūs alexāder
clamauit. frater theodole remi ꝗ qui
inter tres pueros q̄rtus in igne appa
ruit h' nobiscū ē. ꝑ triduū in eo illesi
manserunt. Et cū laudarent ibi deū:
aurelianꝰ dixit. Audiamꝰ q̄d miser
ille in incēdio fabulet. Cūq̃ se appli
casset: facies eius semusta ē. ⁊ me-
dia ps clamidis exarsit Multi vero
ex militibus inflāmati mortui sunt
Tūc aurelianꝰ iussit eos extrahi. et
theodolū dyaconū ⁊ euētiū p̄sbiterū
in carcerem reduci. ⁊ alexandrū in
aliū furnū ardētiorē mitti Quod cū
fieret theodolꝰ dyaconꝰ q̄ cū euentio
p̄sbitero alligatus in carcere fuerat
stās in ꝑplo cepit flere. ⁊ aurelianū de
iniusto iudicio increpaē Qd' audiēs aure
lianꝰ iussit eū in eundē furnū iactari
⁊ exclamās Theodolus dixit Sancte
alexander ora ꝓ me ꝗ peccator sū ⁊
ferre nō possū. Sanctꝰ alexāder dixit
Noli timere ꝗ meū est ille q̄ in ba
bilone tres pueros liberauit Et stati
theodolus in furnū exiliit. Et cepert
simul laudaē deū Audiēs āt aurelianꝰ
theodolū cū alexandro loquētē: ira-
tus nimis iussit eos in clibanū arden
tem iactari. Tūc ait alexander ad
theodolū. Quid eligis. an sanꝰ euadē
an mecū ad deū ꝑgere? Cui theodolꝰ
Ego iam te nō deserā. ꝗ licet in pn̄
cipio grauiter sim cruciatꝰ: tn̄ ex q̄ pro
me orasti: nec dolorē sentio nec ardo
rem. Tūc dixit alexander ministris
Cessate a labore. ꝗ āteq̄ nouos ig-
nes supponat ambo ꝓperamꝰ ad do
minū. ⁊ orātes simul spm̄ emisert
Cū h' audisset aurelianꝰ ⁊ hic ꝑgeret
cepit insultaē defunctis. Ecce subito
virga ferrea ignita ante pedes eius
apparuit. ⁊ vox audita est ab ōibꝰ
Aureliane accipe brauiū meritorū
tuorū cū quo in infernū te scias mit-
tendū At ille magicis artibꝫ iputās

iuſſit adduci euentiū preſbiterū ⁊ in
furnū mitti in medio ſāctoꝝ: ſ; anteq̄
poneret̄ ignis: orans emiſit ſpiritū
Cūq; a huic inſultaret: venit vox di-
ci. Aureliane: iſti quib; inſultas celi
aperti ſūt vt illuc aſcendāt. tibi aūt
tartarus aptus eſt ⁊ illuc deſcēdes.
Ad hoc expauit aurelian⁹. ⁊ tātus
eū timor ⁊ tremor arripuit vt ſeruoꝝ
manib; ad palladiū portaret̄. Quē
ſeuerina vxor ei⁹ excipiēs ⁊ ei neq̄tiā
ſuā improperās dixit Vadā ſecura ⁊
ſepeliā ſcōs dei. ne mihi idē ↄtingat
Quo honorifice pacto redijt ad eū.
⁊ inuenit eū ī dolorib; nimijs linguā
maſticātē ⁊ alienatū a mēte ⁊ ꝓtin⁹
expirantē. Alibi legit̄ q̄ aurelian⁹
iuſſit Euētiū ⁊ Theodolū decollari:
alexādrū vo ꝑ cūcta mēbra trāſpūgi
q̄ ſepult⁹ ē in via numētana Trāſla
tus p⁹ ad eccleſiam ſcē ſabine ¶ Iſte
alexāder vt ex cronica hī ſtatuit aquā
bñdictā cū ſale aſpergi in domib; fi-
deliū Itē idē addidit in canone miſſe
memoriā paſſiōis dn̄i ſc; Qui pridie q̄
pateret̄ ⁊c. Itē ſtatuit vt vino miſce
atur aqua in calice ad repn̄tandu;
vnionē xp̄i cū ecc̄ia Et vt oblatio fie
ret ex azimo. ⁊ in modica q̄ntitate
dicēs Hec oblatio tanto potior q̄nto
rarior. ⁊c.

De ſācto ſigiſmūdo martire rege burgundie.

Temporib; tyberij ſenioris au
guſti q̄ ſicut reliq̄s regiones
ita gallias euſomaq; rege-
bat egreſſa eſt gens de inſula. quā
mare oceanū cingit cui⁹ vocabulū
eſt ſtandaria: q̄ ex vocabulo regionis
ſtachdarij ſūt nūcupati Cūq; aliq̄s
regiones ⁊ rēgna cū mulierib; ⁊ filijs
ſuis penetraſſēt: ⁊ ad reni fluuiū ꝑ
ueniſſēt. ibiq; iuſſu tiberij īpatoris
detēti burgos vltra renū fluuiū per
multoꝝ annoꝝ ſpacia cuſtodire ſūt
iuſſi Vñ ⁊ burgūdo ſarones ſūt nū-
cupati: hodieq; burgūdiones vocāt̄
Qui tp̄ib; valētiniani impatoris de
ip̄s burgūdinib; egreſſi gallias ped
erūt: ⁊ moē barbarico t̄ras ⁊ ipſos
imperialib; dicionib; ſbiugatos in-
uaſerunt Regeq; ex ſuo gn̄e leuato
noīe gundiuico rōnos galliaꝝ q̄s ab
eoꝝ ↄſpectib; fuga ñ celauit: gladia
toꝝ man⁹ int̄ficit. Paucisq; relictis
ac ceteris ſuis dicionib; ſbiugatis: ipi
eoꝝ dominacōni ſe humiliari ↄtēpſerit
¶ Defuncto itaq; gūdiuico: filij ip̄i⁹
gūdebald⁹ ⁊ godegiſlus regno ſuſ-
cepto t̄ras galliaꝝ inter ſe diuiſerūt:
ita vt gundebaldus duas porciones
ſibi vendicaret: terciā q̄ godegiſlus
ↄtent⁹ eſſet Vñ inter ipſos maxima
iurgia ſūt exorta: ita vt diuiderent̄ a
caritate fraterna ¶ In ip̄s tēporib⁹
ſicābioꝝ gens illico ↄualeſcēs galli
arū fines inuadēdo audacter expetijt
Quib; adiunctus godegiſlus cōtra
fratrē ſuum gundebaldū arma arri-
puit. Quo fugato: regnū galliarū
paucis dieb; ſibi viſus ē ſubiugaſſe
¶ Nō poſt multū vero tp̄s reſūptis
virib; gundebald⁹: erectiſq; portis
viennēſiū ciuitatis cū multo exercitu
captū germanū ſuū godegiſlum cū
vxoē ac filijs igne ↄcremauit: oñeq;
regnū q̄d p̄ri⁹ poſſidebāt vindicauit
¶ Natiq; ſūt ei duo filij ſigiſmun
dus ⁊ godemar⁹ Et q̄uis ip̄e gunde
bald⁹ ōneſq; burgūdiones leg̃ go-
thice videbant̄ eſſe cultores Tamen
filijs ſuis xp̄iane leg̃ cultuē deſeruiē
viſus ē tradidiſſe. Qua lege ꝑcep̄
illuſtris ac venerabil̄ puer ſigiſmū
dus cū iam ad ꝑfectā veniſſet etatē
tanta deuotio circa ecc̄ias ⁊ mōſteria
ac limina ſanctoꝝ ipſū accendit: vt
die noctuq; vigilijs. ieiunijs. orōni
bus inceſſant̄ inſiſtēt ¶ Defūcto aūt
genitoē ſuo gūdebaldo: ſic; incredula
circa xp̄i fidē omnis gens burgun-
dionū: vna cū paucis romanis qui
cū ipſis durabant: excellentiſſimu;
virū ſigiſmūdū ſibi in regē elegerūt
¶ Accepto igit̄ p̄ncipatu ſup galli
arū incolis: qualē ſe ēca cultū dīnū
ſuis orōib; vel ſuis optimatib; p̄buit

q̄ue illis fuiſſʒ in ieiunijs abſtinētia
in elemoſinis liberalitas: in religiōe
hūilitas: ī iudicio ſeueritas lectō ſuc
cedēs edocet ¶ Cūqʒ in talib9 ſp̄ ei9
animus videt̄ ee intent9: ſic pr̄ie exer
citiuiqʒ ſuo erat ſollicit9: ut tn̄ aditū
p quē ad celeſtē patriā poſſʒ introiē
inq̄reret. Et cū hec vir deo plen9 ī cor
de ſuo die noctuqʒ ptractaret: ſcōrū
mr̄m limina freq̄ntare inceſſant̄ co
naba² ut mercedē martirꝝ accipe me
reret̄ ¶ Dū āt multa loca ſcōꝝ mr̄m
luſtrans: veniſſet in illum locū qui
agaunū voca²: vbi ſanct9 Mauricius
cū ſuis ꝯmilitonib9 pro fide xp̄i mar
tirij palmam accipe meruit. tā de iti
nere q̄ꝫ de ieiunijs feſſus petijt qua
liter ipſis precioſis ſanctis deſeruire
deberet: vel qualiter ſe eorū agmibꝫ
ſociare potuiſſet. Tunc angelo nūci
ante ipſi reuelatum eſt: ut ad inſtar
celeſtis militie: choros pſallentium
deberet ꝯſtituē Quo cōſilio diuinit9
accepto: ſanctiſqʒ apoſtolicis viris
epiſcopis cōſuluit: vtrū ſalubriter
cogitaret vl̄ nō. Quā interrogatōē
ſancti antiſtites vnanimit̄ approba
uerūt ¶ Hoc itaqʒ ope pfecte īſtituto
a firmato: q̄d adhuc ei deeſt: q̄ cele
ſtis pr̄ie regnū pcipet: die noctuqʒ
dep̄caba² Dn̄s igit̄ noſter Jh̄s xp̄s
laboris ei9 remuneratōnē nō diſtulit
ſed ad palmā martirij eatenus eum
dignatus eſt puocare: ut ſcis Mar
tirib9 q̄b9 ſe in dei laudibꝫ ſociauerat
etiā paradiſi glīa a amenitate poſſet
coeq̄re. ¶ Igit̄ cum franci pene
omnib9 regnis proſtratis galliarū
vrbes vehementer depopularent. ita
ut plima multitudo ex burgūdioni
bus francis ſociarēt̄: tūc btūs ſigiſ
mūd9 videns ſe vndiqʒ coangustari
verreſellis mōtē petijt. a ut ferociſſi
mā gentē euaderet ſingularit̄ habi
tare elegit. ¶ Tūc oēs burgūdiones
ſe francis ex integro tradideīt, pmit
tentes q̄ꝫ ſigiſmūdū pn̄cipē ſuū pq̄
rerēt: eiſqʒ vinctū traderent. Hac p
miſſione audita: vir dei ſigiſmūd9

ceſarieʒ capitis ſui totondit: a ſe in
hītu religionis mutauit. Cumqʒ in
ſup̄dicto loco ieiunijs vigilijs et ora
tionib9 maceratus quieſceret: pauci
burgūdiones ad ipʒ venientes quaſi
cauſa amoris ſanctorum martirum
mauritij a ſocioꝝ eius: ſub q̄dā cuſ
todia cū latenter pducē pmiſerunt
Cū ergo ad monaſteriū pueniſſent
ibiqʒ adeſſent agmīa burgūdionū
vna cū francis: ad inſtar iude tradi
toris xp̄i trapſita burgundio in eum
man9 iniecit: a vinctū cathenis frā
cis obtulit. Tunc franci ptimeſcen
tes ne manus eorū ad ſanguinem
innoxium effundendum polluerent:
ipſis burgundionibus ut ad locū
deſtinatū eum pducerēt: tradiderūt
Quē accipientes ſub arta cuſtodia
vna cū cōiuge ac duob9 filijs: ad lo
cū cui9 vocabulum eſt belſa vinctos
pduxerunt. Ideo puteum antiquit9
conſtructū inuenientes: ut veſanie
ſue pfidiā ſaciarent: capite deorſū
immerſo vna cum cōiuge ac filijs in
puteū ab eis eſt p̄cipitatus Vbi per
triennium ſancta corpora: limoſi gur
gitis aqua illeſa ſūt celata ¶ In loco
quoqʒ eodem nocturno tpe a ſanctis
viris lampades accenſe q̄ꝫdiu ſācta
corpora illa ibi quieuerunt: viſe ſūt.
¶ Trāſacto aūt triennio agaunē
ſium abbas p angelum in viſu eſt
ammonitus. ut ſacra corpora ſic̄ aīe
eoꝝ celeſtib9 ſūt ꝯiūcte: ita in eodem
loco traderēt̄ ſepultuē Vn̄ abbas ple
n9 anguſtia neſciebat q̄lit̄ dn̄i iuſſi
onē ipleret. Miſit g̊ ad anſemundū
burgūdionē q̄ ſcō fidem certiſſimam
viſus eſt ſeruaſſe: petens ut ad pn̄
cipem francoꝝ thildebertū ſua petiti
one pariter a ſuggeſtione delegaret
ut ſancta corpora ad limina ſancto
rum aggregari pmitteret. Quā pe
titionē childebert9 pn̄ceps demēter
indulſit. a cum magna āmiratione
corpa ſancta: de puteo ſunt extracta
Deiñ cū magnis pſallentiū choris ī
agaunēſio mōſterio: q̊d in honore

beati iohãnis euãgeliste dedicatũ ẽ dignissime tradita sũt sepulture. In q̃ loco tãtas ṽtutes dñi mia pstare dignatur. ut quisqꝫ a quartano typo inuasus: vel quibꝫ infirmitate vexatus scõꝝ cineribꝫ fideliter fuerit aduolut9 ad ppa stati reuertat sanus

¶ De scã walpurge virgine

Walpurga ṽgo ex ãglia ducẽs origine fr̃es habuit vtrinos clarissimos viros .s. williboldũ quẽ scũs martira põtifex bonifacius heistatensem epm ordinauit. et wimibaldũ q̃ in monasterio vsqꝫ ad finẽ vite religiosissime degẽs multos ipe p̃uius ad bñviuendũ ẽ exortatus. walpurga vero soror eoꝝ cũctis in se p̃bens scitatis et religiõis exemplũ: plata est monasterio ṽginũ in loco q̃ dr heidenhe. Vbi quodã noctis tpe: cũ sibi lumẽ peteti denegasset custos ecclie: ipa hoc patiẽter ferẽs vbi p9 cõpletoriũ cũ sororibꝫ dormitoriũ adijt subito lux imensa ibidẽ resplenduit: et vsqꝫ ad matutinas pmanẽs sorores gaudio et admiratõe repleuit Scã aũt walpurga celit9 sibi collato lucis bñficio cũ deuotis lacrimis grãs egit deo ¶ P9 obitũ vero fratris sui williboldi epi cũ esset mero ẽ ꝯfecta quodã vespe mõsteriũ exijt et ad domũ cuiusdã diuitis venit. c9 filia tam grauit egrotabat vt a pentibꝫ eius funebria pararent. Cũqꝫ p̃dictus diues eam que nã esset inqreret: et audito eius nõie p reuerẽtia scitatis ipsi9 cũ omni veneratõne suscepisset: ad filiã eius moribundã accessit. et in oratione pnoctãs altera die pentibꝫ incolumem assignauit. Quo viso miraculo parentes ei plura xenia obtulerũt. q̃ ipa nullaten9 accipe acqescẽs: sꝫ ad mõsteriũ regressa: q̃to magis in se diuinã cõpta ẽ vigẽ clemẽtiã: tãto magis ad artioris vite custodiã de die in diẽ extendebat seipsã ¶ Hijs g̃a alijs miraculis cũ ṽgo btã deo coopante mũdũ cũ suis cõcupis exupasset: cũctis se sequẽtibꝫ ad oẽm religionẽ imitabilis facta: ex hoc mũdo triũphãs obijt et etne felicitatis brauiũ in xpõ suscepit ¶ Legit at q̃ ipa p ꝯseruãda castitatis mũdicia adeo viroꝝ tactus in vita sua sp exhorruit vt cũ p9 mortẽ cũ vir q̃dã corp9 eius sepeliendũ cõtingeret in testimoniũ pstine custodie puritatis stati ꝯcuti et treme cepit

¶ In eodẽ vero mõsterio cui p̃erat cũ magnã ẽ honorificẽtia sepulta. P9 aliqd tps cũ otgari9 heistatẽsis eps in eodẽ mõsterio fabricã nouã erigeret et hoĩes ibi sepulchꝝ scẽ virginis sine debita reuerẽtia cõcalcarẽt: eidẽ epõ p visũ scã walpurga apparuit. et de irreuerẽtia erga suas reliqas increpauit. sibiqꝫ p̃dixit q̃ tale indiciũ panderet. q̃ eps negligẽs se egisse pbaret Statiqꝫ in pximo erectis muralis a q̃ trabiũ ꝯpago suppoĩ deret aqlonaris pies cecidit. et cũctis timorẽ incussit. Eps at visionẽ recordat9 fabricã instaurauit. et postea p venerabiles viros corp9 ṽginis extumulari fecit et cũ oĩ reuerẽtia ad heistatẽse cenobiũ deportari octauo kl. octobris. Vbi et crebr̃ p eã miracula dñs operari dignatus est ¶ Quedã ancilla nõie fritherada pedũ et cruriũ infirmitate laborans ad sepulchꝝ ṽginis deducta sanitatẽ est ꝯsecuta. Que ob hoc a dñis suis libertati data et ad seruiendũ in ecclia ṽginis destinata: cũ ab abbatissa ad dños suos remitteret eandẽ infirmitatẽ quã euaseat iterato incurrit donec restituta ad seruiẽdũ in p̃dicta ecclia: sanitatẽ extũc itegre ẽ adep ¶ Cũ at reliqe scẽ walburgis ad locũ q̃ dr nobbẽhep deferrẽtur miri odoris fragrãtia oĩm ꝯmenatiũ naes ipleuit ¶ Et puer q̃dã epilentic9 sub feretro se incuruãs sanitatẽ recepit.

¶ Quedã etiã deuota abbatissa g̃ui dolorẽ podag et cruciata in eodẽ loco sanitatẽ ẽ assecuta. ¶ Ceca ĩsup paup a natiuitate ꝯtracta et vt ad eccliaz eius pgeret a sãcta walburge in visione admonit9: sanitatẽ mẽbroꝝ oĩm ẽ adept9 ¶ Quedã pegrinos libẽter

acceptās: eiſdē cibū miniſtrauit. Dor-
miēte āt eo inſurgētes illi duo peg-
ri innocētē nephādiſſime peremerūt.
Cūqꝫ alter eoꝝ cadauer occiſi hūeris
ſuis īpoſuiſſꝫ ut in abdito loco illud
ꝓiceret: cepit a mortuo viuꝰ taliter
ꝯſtringi ut nullo conamīe poſſꝫ a ca
dauere ſeparari Cui de loco ad locū cū
tali ſarcina infeliciter diſcurrēti amicꝰ
q̄dā; occurrit. q̄ audita re geſta ꝓpter
amiciciā arrepto gladio cepit tēpta
re: ſi cadaueris brachia q̄ eū ꝯſtrin
gebāt poſſet amputaꝛe Mox mirꝫ in
modū ꝓde q̄ſi tenaciſſimo bitumīe cō
glutinabat̄ illis duobꝰ. Cōpunctꝰ tñ
⁊ btē Walburgis ſuffragia inuocās
ab eis eſt ſolutꝰ. Qui etiā voto fac-
to: ſcē Walburgis limīa deuotiſſime
viſitauit. Homicida vo p̄dictꝰ cada
ueris captiuitate detētꝰ cūctis ſe videti
bꝰ mirādū p̄bēs ſpectaculū ſepe ſcē
Walburgis p̄ſodinia tēptabat adiē
ſꝫ iuſto dei iudicio nūq̄ illiꝰ eccie cōfi
nia valebat attingē. Hec itaqꝫ ⁊ alia
ſigna multa in nouitate ſbleuatōis
corpis ſcē Walburgis ſūt facta Et ad
huc ī diūſis p regnū frācoꝝ ꝓuīcijs
q̄ eiuſdē virgis reliqiis illuſtrata ſūt
pl̄a q̄tidie excellētiora ⁊ maiora ſig̃
⁊ miracula fiunt meritis ⁊ p̄cibꝫ btē
Walburgis. p̄ſtāte dño nr̄o ihū xp̄o.

¶ De ſancto Floriano.

Tempe dyocletiaī ſcūs floria
nꝰ p̄nceps officij milicie fuit
de q̄. xl. milites crediderūt xp̄o
Qui ab aqlino p̄fecto ad ptes norici
coꝝ. ⁊ bauaroꝝ deſtinati: apd laurea
tū ſupplicijs affecti incarcerāt̄. Tūc
ſcūs florianꝰ vltro ſe xp̄ianū ꝯfitet̄
⁊ cū flecti ñ poſſꝫ ad cultū idoloꝝ bis
ducit̄ ceſus eſt. ⁊ acutis fuſtibꝫ ſcapu
le eiꝰ pfodiūt̄. Tādē iubet aqlinꝰ ut
a pōte in fluīe ciuiſi p̄cipitet̄. Orat ſā
ctꝰ. ſtudēt lictores. ſꝫ vnū alijs atro
cior ſcm̄ p̄cipitat. cuiꝰ oculi ſtatī vidē
tibꝫ oībꝫ crepuerūt Martir aſcēdēs ꝯ
fluxū fluuij in mag° ſaxo Aqla aduo
lat expāſis alis ī modū crucis tegit cor
pꝰ. Matrōne deuote ſcūs apparuit: iug̃
illa aīalia. ⁊ corpꝰ virgultis inuoluit
ne a pſecutoribꝫ videat̄. ſꝫ cū eſtu aīa
lia deficerēt ad p̄ces ſcē fons erupit
q̄ vſqꝫ hodie fluit. Venientes ḡ boues
ad locū mr̄tirij: paſtū vltra ſe moue
nō poterāt Ibiqꝫ ſepultus miraculis
multipliciter coruſcat.

¶ De ſancta Monica vidua matre
ſancti auguſtini epi.

Beata ⁊ venerabilis monica ex
honeſtis parētibꝰ ꝓgenita:
⁊ ſb timore dn̄i ſub virga xp̄i
pudice ac ſobrie educata: dū adhuc
puella eēt: ſepe a domo parētū ſe ſb-
trahens ad eccleſiā fugiebat. ibiqꝫ
aliq̄diu in āgulo pmanens virgia
les orōes ad xp̄m fundebat. Dū; āt
ad domū tarda rediēs a baiula ſua
verberaret̄: eo q̄ ſine pediſſeq̄ domū
exiſſet: ipſa hoc cū magna patientia
ſupportabat. In tota ſiquidē ſua
puericia nūq̄ cū puellis ludētibꝫ ſe
miſcuit. ⁊ freq̄nter in nocte de lecto
ſurgens flexis genibꝰ orōnes quas
a matre ſua noīe facūdia didicerat:
deuote dño offerebat Mirꝫ ī modū
Ab infantia ſecū creuit miſeratio: ita
ut quaſi naturali affectione paupe-
res diligeret. Sepe panē de mēſa in
ſinu collocauit. et de paterna domo
fugiens paupibꝰ miniſtrauit In-
firmos vbi potuit libenter viſitabat
et eis ꝓut poterat ſeruiebat. Et cum
parentes eiꝰ more ſecularium puellaꝝ
eam delicatis veſtibꝰ ornare voluiſſēt
Ipſa ꝯtriſtata huiuſmōi ornamēta
reſpuēs: quātū in ea fuit habitu hu
mili ꝯtēta extitit Cūqꝫ iā eſſet
ānoꝝ tredecī: parentes diuino diſpo
nēte ꝯſilio nobili viro ſꝫ nūo ciuiliū
ſed gētili patritio nomīe: licet pluri
mū renitentē parētibꝫ tñ nō obſiſtē
te in ꝯiugē tradiderūt. Tanto āt ti-
more dei ⁊ honeſtate: tantaqꝫ morū
pulchritudine ac pudicicia dñs eā
adornauit: ut eſſet viro ſuo pulchre
⁊ reuerenter amabilis atqꝫ mirabilis
Sategit aūt ipſa maritū lucrari xp̄o
ſeruiēs ei veluti dño ſuo: arbitrans

ſane in hoc ſe ſeruire deo Jta tolera-
uit cubilis iniurias: vt nullã de hac
re cũ marito vnq̃ habẽt ſimultatẽ.
Expectabat enĩ miam dei ſup eũ: ut
in xp̃m credẽs caſtificaret. Erat enĩ
ille ſicut beniuolẽtia p̄cipu9: ita ira
feruid9 Sz nouerãt illa ñ reſiſtẽ irato
viro: nõ tm̃ facto: ꝟ nec quidẽ verbo
Jam vero reformatũ q̃etũ cũ oportu-
nitatẽ videt: rõnẽ facti ſui rddebat
ſi forte ille incõſideratius cõmot9 fuerãt
Hoc etiã illi mun9 grãde dñs dona-
uerat: q̄ int̃ diſſidẽtes a diſcordes p-
ſonas q̃ſcq̃ recõciliãdas mira ſe ſol-
lercia p̄bebat pacificam: cauẽdo ne
q̃cq̃ alteri de altera p̄deret. niſi q̄ ad
eas recõciliãdas valeret ¶ Filios q̃
ſuos hec ſcã in omĩ timore dei ſollici
tudine ingẽti nutriuit. totiẽs eos p-
turiens: q̃tiens ipõs a dõ deuiaẽ cer
nebat ¶ Et q̄ fieri nõ p̄t vt arbor
bõ fructũ bonũ nõ faciat: in bñdictio
nis cumulũ p̄ luminũ b̄ ancille ſue
cõtulit mun9. ut ſyd9 clariſſimũ ex ea
fulgẽt: q̄ totũ mũdũ ſuo iubare p-
luſtraret. O felix fecia: q̃ tantũ lumẽ
ecclie: auguſtinũ videlicet doctorẽ p̄-
fulgidũ ex ſuo meruit vtero p̄pagaẽ
Felicẽ inq̃ illã matrẽ dixerĩ: q̃ non
tã carnis filiũ mũdo edidit: q̃ ſeruũ
xp̃õ caſto corde: lacrimarũ multo ſe-
mine caritatis viſceribus pturiuit.
Multo namq̃ maiore ſollicitudine
ipſũ poſtea ſpiritu pturiuit: q̃ carne
p̄us pepererat ¶ Dũ aũt cũ viro ſuo
fere ãnis duodecĩ vixiſſꝫ: reſpexit dñs
hũilitatẽ ãcille ſue a exaudiuit lacri
mas ei9: inſpiãuitq̃ marito vt dein-
ceps vxorẽ pudicã a caſtã ſeruaret.
O mira res Quia cũ eſſꝫ feroc iſſim9:
quãto ab ea carnali affectu diuiſus
eſt: tanto magiſ mrĩmonio ſp̄uali p
dilectionẽ ei eſt cõiũct9 Cõmanſerũt
aũt ex eo tp̄e viuẽtes ſimul in caſti-
tate ãniſ fere q̃ndecĩ ¶ Cũ itaq̃ dei fa
mula toto niſu ſatageret maritũ ad
xp̃i fidẽ cõuertere: ipẽ vero paganica
duricia mult̃ ãnis inflexibil̃ ſtetiſſꝫ
ipſa tñ tandẽ dĩma opitulãte gratia
illũ in extrema vita ſua corp̄oali xp̄õ
lucrata ẽ. Nec in eo iã fideli planxit:
q̃d in nondũ fideli tolerauerãt. Cũq̃
ille eſſet ãnoꝝ ſeptuagintatriũ obijt
in pace ¶ Supuixit aũt illa mor-
tuo marito in ſcã viduitate: ãnis cir
citer ſedecĩ. Liberata ꝗ a viri ptãte:
xp̃i ſeruitio ſe totã mãcipabat. ieiu
nio a orõnibꝫ vacabat. Pauperib9
elemoſinas largit̃ tribuebat. cicatri
ces infirmoꝝ a pauperꝝ deuota mẽte
linicbat. eiſq̃ q̃ntũ potuit hũiliter
ſeruiebat xp̃m in eis venerãs. ita vt
nõ ſolũ mater: ſed a ãcilla pauperũ
vocaret ¶ Quid plura? Q̃ ſcã a re-
ligioſa hec vidua fuerit. q̃ caſta. q̃
pudica. q̃ pia. q̃ ſobria. q̃ mitis.
q̃ benigna. q̃ modeſta. q̃ patiens.
q̃ aſſidua a deuota in orõnibꝫ. in vi-
gilijs a ieiunijs. in elemoſinis: ita
vt nil ei omnino pfectionis deeſſet:
vita eius q̃ tota ſpecularẽ erat a lu-
cida demõſtrauit. Erat enĩ ſerua ſer
uorũ xp̃i. Quiſq̃s eoꝝ nouerat eã:
multũ in ea laudabat a hõrabat ac
diligebat a ſẽtiebat xp̃i p̄ñtiã in cor
de eius ſcẽ cõuerſationis ei9 fructibꝫ
teſtibꝫ ¶ Demiq̃ amor xp̃i intãtũ
mentẽ ipſius vulnerauerãt: vt crucẽ
et paſſionẽ ſuã cordi ſuo iugiter ha
beret infixã ¶ Cũ enĩ q̃dã die p̄uenta
a dño in bñdictionibꝫ dulcedinis be
neficia dñi nñi ihũ xp̃i que in carne
humana clemens liber exhibuit: an
cilla dei intenta dulcedine deuocõis
cõſideraret: tantã cõpaſſionis cõpũcti-
oniſq̃ gratiã: tantãq̃ lacrimaꝝ co-
piam torculari crucis xp̃i expreſſam
in paſſione adinuenit: q̄ veſtigia eius
per eccliam lacrime deſup pauimẽto
copioſe deſluẽtes patule oſtendebãt
Et quãto plus a deſluẽtia lacrimaꝝ
hortabaẽ deſiſtere: tanto plus lacri-
marũ fluuius inundabat Tanta mi
mirũ ebrietate ſci ſpirit9 mens eius
ſepius rapiebaẽ: q̄ in ea fere p totã
diẽ quieſcẽs dũ eſſet rex in accubitu
cordis ſui: neq̃ vox neq̃ ſenſus in eo
p̄cipiebaẽ. Nec mimirũ: q̄ illa pax

que exſupat om̄ez ſenſū ſepelebat
ſancte vidue ſenſus: intantum ꝙ vix
matrone cōuiāne eā pungentes ex=
citare valerent. ¶ In die quoqꝫ ſan
cti cipriani. cum ſacramenta eukari=
ſtie accipere meruiſſet: et eſſet in do=
mo fere a tr̄a p cubitū eleuata: que
quietiſſima eſſe cōſueuerat claman=
do dixit. Volemus ad celum volem9
ad celum fideles. Et cum poſtea au=
guſtinus et alij de familia interro=
garent quid ſibi acciderit. nil reſpon
debat. ſed tanto gaudio replebat ꝙ
omnes ad feſtum ꝓuocabat cantās
cum ꝓpheta Cor meū et caro mea ex=
ultauerūt in deum viuū. ¶ Similiter
cum in penthecoſte cōmunicaſſet: tā
ta ſatietate repleta fuit: ꝙ p diez ac
noctem abſqꝫ oīni corpali cibo perſe
uerauit. Tanta equidē ieiunādi gra
tia famula dei alios p̄cellebat: ꝙ die
bus quib9 ad cenā vocabat: tanꝗ̄
ad amarā medicinā ad menſam ac=
cedebat ¶ Itaqꝫ cum auguſtin9
vndeuiceſimū ſue etatis ageret ānū
et in manicheorū ſectā incidiſſet: pia
mater die noctuqꝫ ꝓ eo orare ac plo
rare nō ceſſauit: amplius ꝗ̄ flere ſo
lent matres corporea funera. Dilige
bat quippe ipſa valde filiū ſed execra
batur errorem Propter quod nolle
ceperat ſecū habere eandē menſaz in
domo: deteſtans erroris blaſphemi
as. Accidit autē ei quoddā viſū: ut
videret ſibi auguſtin9 ſecum ſtare q̄
ſi in vna regula: et iuuenē q̄ndā ſplē
didū audiuit ſibi dicentē Vbi tu ibi
ille. Qua viſione ꝯſolata: ob ſpē cō
uerſiōis: admiſit filij ꝯuictū Aliud
quoqꝫ verbū a quodā venerabili epi
ſcopo ſibi dictū: eſto inq̇t ſecura: fieri
nō pōt ut fili9 tantaꝝ lacrimaꝝ pere
at: nō parū ei ꝯſolationē afferebat
Interea dum auguſtin9 dō diſponē
te ſed matre multū diſſuadēte ac do=
lente romā pfectus eſſet. et inde me=
diolanū veniſſet: pia mater de ſalu=
te filij ſemp anxia quietis impatiēs
terra mariqꝫ ipſum ſecuta eſt. Cūqꝫ

mediolani eū reperiſſet: didiciſſetqꝫ
eum p̄dicatione ſancti Ambroſij iaz
in parte cōuerſum ꝗ̄uis adhuc ani
mo fluctuantē. Exiliuit leticia ine=
narrabili dicēs pectore pleno fidu=
cie ſe firmit̄ in xp̄o credere. ꝙ priuſꝗ̄
de hac vita emigraret: fidelem eū ca
tholicū viſura eſſet Quāobrē lacrias
et p̄ces cotidie dn̄o deo obtulit denſi=
ores: ut accelerar̄et dn̄s adiutoriū ſu
um Cepit ergo ad eccleſiā ſtudioſius
currere: et in beati Ambroſij ora ſu=
ſpendi ad fontē aque ſalientis in vi
tam eternā. Diligebat aūt ipſa illū
virū ſicut angelū dei: quia cognouit
filiū ſuū ad illam ancipitē fluctuati
onē: p illū eſſe pductū. Eam vō ille
diligebat ꝓpt̄ religioſiſſimā ꝯūſatōz
qua in bonis opib3 tam feruens ſpū
freq̄ntabat eccīaz: ita ut ſepe erūpet
cū auguſtinū in ei9 p̄dicatōne videret
gratulans ſibi ꝙ talem matrez hr̄et
¶ Deīde cū de9 ex alto auguſtinū vi=
ſitaſſz: dū videl3 in orto ad vocē tolle
lege: apto codice apl̄ico (induimini
dn̄m ih̄z xp̄z) legiſſz. ſtatiqꝫ infuſa lu
ce ſecuritatis oēs ab eo dubietatꝭ te
nebre extūc diffugiſſēt: mox auguſ=
tin9 ad mr̄ez ingredit̄ indicās ei ordi
nē rei: ut q̄ ꝓ eo dolebat cū eo ꝯſolati
onē reciperet. Qn̄to āt illa tūc geſtiuit
gaudio. puto ꝙ lingua n̄ valeat ex
plicare. Exultauit eñ ſpūs ei9 in deo
bn̄dicens et grās agēs ei. qui pluſꝗ̄
petiſſet ſibi ꝯceſſerat. Videbat ei eū
nō ſolū ad fidē catholicā ꝯūſuz: verū
etiā ad ꝯtemptū ſeculi omnino accen
ſum Vn̄ luct9 ei9 in gaudiū. planct9
verſus eſt in tripudiū. ſtante iam fi
lio in ea regula in qua añ tot ānos
ei fuerat reuelatus ¶ Cū aūt auguſ=
tin9 añꝗ̄ baptiſmū ſuſcipet. ab eſtu
ſeculi requieſcē cupiens: ad rus apđ
mediolanū cū amicis eodem deſide=
rio flagrantibus acceſſiſſet: pia ma
ter ei ſemp adheſit muliebri habi=
tu virili fide: ānili ſecuritate. mater=
na caritate. xp̄iana pietate ¶ Ba
ptizat9 itaqꝫ auguſt. a btō Amb. dū

cū fratribus ⁊ amicis ei adherētib⁹ remearet ad africā. Ipſa pia mater oībus eis p viam ita curā geſſit q̄ſi oēs genuiſſet: ⁊ ita ſeruiuit q̄ſi ab oībus genita fuiſſ. ¶ Cūq; eſſet apd oſtia tyburina inſtaurātes ſe nauigationi: ſtantibꝫ ſil' mr̄e ac filio ad quādā feneſtrā ⁊ colloquētibꝫ ſolis valde dulcit' de vita et'na ſcōꝝ: ita vt hylararēt ore cordis in ſupna fluenta fōtis vite: viloſcebat eis mūdus iſte: cū delectationibꝫ ſuis Tunc illa ait fili mi. Nulla re iā delector ī hac vita Vnū eāt qđ ī hac vita aliq̄ tulū immorari cupiebā: vt te xp̄ianū catholicū viderē p̄uſq; morerer. Cumulatius hoc mihi de⁹ me⁹ p̄ſtitit: vt te etiā ɔtempta felicitate t'rena: ſeruū eius videā. Factū ē āt vix infra q̄nq; dies vt ipſa decūberet febribꝫ: ⁊ cum egrotaret: q̄dā die defectū mētis paſſa paululū ſb̄tracta eſt a preſentibus Vt autē reddita ē ſenſui: intuēs auguſtinū ⁊ fratrē ſuū: ayt Vbi eram? Illis vero attonitis: ponitis inquit hic matrem veſtram? Et ſubiunxit. ponite hoc corpus vbicūq; volueritis nichil vos ei⁹ cura ɔturbet: T'm vos rogo vt ad dn̄i altare memineritis mei vbicūq; fueritis. ¶ Omnē quippe iam reliq̄rat curā q̄ p̄us eſtuauerat de ſepulchro qđ ſibi domi iux̄ corp⁹ viri ſui ſumptuoſe p̄parauerat. Nā cū paulo an̄ ipa cū amicis auguſtini de cōtēptu vite h⁹ ⁊ de bono mortis loqueret' Illis ſtupētibꝫ v'tutē femine q̄rentibusq; an nō formidaret tam longe a ſua ciuitate ſepeliri: nichil inq̄t longe ē deo Neq; timendū ē ne ille nō cognoſcat in fine ſcli: vn̄ me reſuſcitet Die igi' nono egritudinis ſue: aīa illa religioſa ⁊ pia corpore ſoluta ē āno etatis ſue q̄nquageſimo ſexto: etatis vero auguſtini triceſimo tercio Et ɔuenerūt multi frēs ⁊ religioſe femine: ei⁹ exeq̄as ex more celebrātes. Sic ḡ ſepulta oſtijs ibidē fere p āños ſeptingētos ſeptuaginta requieuit. donec in arroſariam ad eccleſiam: in honore ſācti auguſtini ⁊ aliorū confeſſoꝝ conſecratā nono aptis tranſlata eſt. W ¶ Apparuit enim ſepius quibuſdam in habitu religioſo: petens ſe de terra eleuari. ⁊ in locū honeſtiorē transferri. Vbi ⁊ multa miracula eius meritis: dominus ad mirificandā ſanctā ſuam operatus eſt. ¶ Notandū autem q̄ monicha grece interp̄tatur vna vel p̄ma latine. Vnde quidā latini vocāt eam primā Quidā eius vitam ex libris cōfeſſionū beati auguſtini colligens: ſic incepit ex libro nono. O domine quia ego ſeruus tu⁹ ſum et filius ancille tue. Sequit' ſtatim ex capitulo octauo. Accipe cōfeſſiones meas ⁊c'. Vſq; deniq; virū ſuū. ⁊c'. In nono capitulo excluſiue. Ex libro p̄mo. capitulo vndecimo Audieram enī ego adhuc puer. ⁊c'. Vſq; rogo te deus excluſiue. Ex capitulo nono Deniq; etiā virū ſuū ⁊c'. Vſq; Poſtremo nobis domine. Ex libro ſcdō. Mihi autē mundū fideli timebat vias diſtortas ⁊c'. capitulo tercio vſq; Sed neſciebā. Ex libro t'cio. capitulo quarto. Cū agerē annum etatis vndeuiceſimū: iam defuncto patre ante bienniū. Sequit' in q̄nto capitulo. Incidi in homines ſupbe delirantes. ⁊c'. Vſq; cor inane veri. Sequitur ex capitulo vndecimo: Et miſiſti manū tuā de alto ⁊c'. cū capitulo duodecimo. vſq; in finem libri tercij. Ex libro quinto: capitulo ſeptimo. Man⁹ enī tue. Deus me⁹ vſq; ſacrificabatur tibi. Item egiſti ergo mecū. Sed quare hinc abirem in ca capitulo octauo. Et ɔſequēter trāſcurrendo. Ex libro ſexto. iam venerāt ad me mat' ⁊c'. In p̄ncipio capituli p̄mi totalit' Ex libro p̄mo. ad inquiſita ianuarij. Et cū inueniſſ mediolani. ⁊c'. vſq; amplexa eſt. Ex libro ſexto capitulo ſcdō Itaq; cū ad memorias ſanctoꝝ ⁊c'. ⁊ cōſequēter in alio caplo Ex lib° octauo Sꝫ poſtea conuītiſti me vſq; fletibꝫ ⁊ gemitib⁹

Ex libro nono vſqȝ in finē placuit et
alipio in te renaſci ꝛc̄. De morte eiꝰ
ꝛ mēoria capitulo ſexto ¶ Itē lege
epl̄as duas btī auguſtini ad ſororē
ſuā ꝑpetuā v̄ginē de mr̄e monica Itē
in milleloq̄o ex dictis btī Auguſtini
in littera M ſcȝ monica hn̄r aliqua
de ipſa IV De ipſius trāſlatōne vi
de tabulam ſeq̄ntē. Audite veneran
di. amabiles patres mirabilē tabu=
lam ſcp̄tā breuē. Sub āno dn̄i mille
ſimo quadringētesimo. adiuncto q̄ȝ
trecesimo. dominica ſacra palmaruȝ
tempe apoſtolice p̄ſulis romane ci=
uitatis martini q̄nti tn̄ſlata extitit
mat̄ doctoris egregij Auguſtini. gē
tilis quōdā patricij relicta monica
nūcupata ab oſtia tiburenſi cōſenſu
dn̄i an̄ dicti ciuitati romane letāter
addacta. Hꝰ pijſſime matrone cōdē
dum donatur corpꝰ fratribꝰ ordinis
ſancti p̄ſulis prefati auguſtini ſin=
cer̄. Idcirco p̄catibȝ rogemꝰ: eādem
gl̄oſam monicā viduā q̄tenꝰ ipiꝰ ſuf
fragio mereamn̄ nr̄i creator̄ mandata
ſeq̄: ꝛ beāri inſup a picul̄ oībꝰ. chor̄
poſtmoduȝ ethereis finito curriculo
miſerie hꝰ valeamꝰ iugit̄ cōgaudere
Amē. Et ſūt hic nonaginta v̄ba cō
ſcripta vno minꝰ (A nati feſto mea
regula tendit ad Eſto) ꝛ. eſto mihi

¶ De ſancto Godehardo epō hildēſe
mēſi et cōfeſſore.

SAnctꝰ Godehardꝰ in altahēſi
mōſterio: ſacris literis adhꝰ
puer eſt imbutus. Deinde a
xp̄iano paderbornenſi epō aſſūptus
ꝛ in clericali ordine miſtrās ab ipſo
diaconꝰ ē ordinatꝰ: ꝛ clericoꝝ ꝑpoſi=
tꝰ in alto ꝯſtitutꝰ. Sȝ cū idē monaſte
riū cooperante beato Henrico impa=
tore in monaſticū ordinē eſſet muta
tū: venerābilis godehardꝰ cū aliquā
tis eiuſdē loci clericis monachꝰ effe
ctꝰ ē: āno etatis ſue tricesimo. V Defū
cto āt abbate erkenberto: beatꝰ Go
dehardꝰ licet inuitꝰ ſb̄ſtituitur In q̄
ordine corā deo ꝛ hoībꝰ ꝑficiens: ecc̄

ālia duo monaſteria ei cōmiſſa ſūt:
ſcȝ comenſe ꝛ tremēſe: que pari dili=
gentia in xp̄i nomine gubernauit.
V Deinde ad herueldenſe cenobium
procurāte ſancto henrico in abbatē
eligiꝰ: vbi religionē reformās ſenio
feſſus ānuente impatore: ad altam
redijt. ibiq̄ȝ deo vſqȝ in finē vite ſerui
re diſpoſuit ¶ Quadā igit̄ nocte vi=
dit in ſomnis quaſi in clauſtri atrio
oliua ſpecioſa eſſet: ꝛ ſub ea ſedēs le
geret. Et accedere pſonas ignotas:
q̄ dicerēt ſe a rege miſſos ut illā tol
lerēt: quā ſibi ut videbat̄ offenſā de=
tulerūt. ſed radicibꝰ dimiſſis multe
ſtatī pullulauerūt. Qui euigilās ec
cleſiā intrauit: ſeq̄ȝ ꝛ ſōmū deo ꝯmen
dauit B V Defuncto auteȝ btō ber=
wardo hildēſemēſi epō: impator ab
batē Godehardū de epiſcopatu ſecre
to cōuenit. qd̄ ille oīno rēnuit donec
illū p viſū deꝰ ut cederet āmonuit. ¶
Prīo vō ꝯſecratōis ſue anno cū ma=
gunciā ad gn̄ale conciliū feſtinaret
cōtigit ī via q̄ndā mulierē ſpū imū
do vexari Que ad viꝝ dei adducta: ſa
nata eſt V In oriētali pte ſue ciui=
tatis palus erat horrifica: vbi illuſi
ones demonū freq̄nter audiebātur.
Quo in loco p̄mo aduētus ſui āno
vir dei precedēte ſigno crucis habita
tionē ſibi ꝯſtruxit. ꝛ demonū illuſio
nē fugauit. ¶ Quodā tempe curteȝ
ſuā Wynhuſen adijt vbi pueꝝ obla
tū a matre leproſū: ꝛ paraliticū mi
ſeratus accepit. ꝛ ſecū ad ciuitatē de
ferri p̄cepit. Qui in breui tempe me
ritis btī viri in meliꝰ ꝯualuit. ꝛ vſqȝ
in finē vite in capella ep̄ali Idē Weri
mꝰ (ſic em̄ vocabat̄) deſeruiuit V ¶
Vir etiā dn̄i venerabili decano radi=
tioni obitū ſuū adeſſe p̄dixit. eūq̄ȝ ſb̄
ſecutuꝝ in breui ſignificauit. Qd̄ ꝛ
ita factū eſt ¶ Appropinq̄nte āt ſui
obitꝰ tempe: holtȝhuſen infirmari
cepit Ad quē abbatiſſa ſophia gau
derſmēſis accedēs q̄ ei ſemp infeſta
fuerāt veniā petijt. ꝛ vir dei eidē indul
gēs ad tribunal ſūmi iudicis ei oc=

curſurā in feſto ſcē Marie natitat̃ ꝓ
dixit. Qḋ ⁊ ita ↄtigit. Habebat vir
dei iuuenē cuiuſdaꝫ vidue filiā noīe
brunonē cui veſtimēta ſua vilia tri-
buebat: ⁊ ꝙ ſecū ad patriā iturꝰ eēt
ꝓdixit. Inualeſcēte āt morbo: bea
tus Gotehardꝰ ad mōtē ſci Mauritij
deductꝰ ↄuocatis fratribꝫ ab abba-
te filio ſororꝭ ſue oleo ſcō eſt inunctꝰ
⁊ ſalutari viatico munitꝰ. Et cū ma-
tutinū officiū a clericis diceret. ⁊ ad
canticū bn̄dictꝰ puentū eſt atqꝫ can
taret: illuīare his q̄ in tenebrꝭ ſedēt
beatꝰ vir aptis oculis ac manibus
in celum eleuatis: ad dirigēdos inqt
pedes noſtros in viā pacis. Et cū glo
ria patri ⁊ antifona Aſcendo ad pa-
trem meū canebat: ipſe ab aſtātibꝫ
de lecto leuabat. ſicqꝫ felix illa aīa
in die aſcenſionis dn̄i: ad celeſtē pa
triā p manꝰ angelorꝫ aſſumebat.
Eo autē tempe quo pater ſcūs
ab hac vita migrauerat. ꝓfatus iu
uenis bruno mēbrꝭ ꝓmortuis in do
mo mr̄is ſue iacebat. Qui reſonāti
bus cāpanis qi a ſomno euigilans.
ait. Vere dilectꝰ dn̄s meꝰ in celū ſcā
dit: ⁊ pmiſſionū ſuarū qſi immemor
me reliqt. Et eleuatis oculis dixit.
O pat̃ clemētiſſiē. ne me diutiꝰ ī car
ne relinqs: quē tecū ad patriā iturū
ſepius pmiſeras. Qui ſtati emiſit
ſpūm. Sepultūqꝫ eſt corpꝰ ſancti
pontificis in ecclā bti Michaelis. Cor
pus vero pueri in occidentali pte ec
cleſie poſitū eſt. Papa quoqꝫ euge
niꝰ terciꝰ memoriā huiꝰ ſancti exalta
uit: qꝛ eū in ↄcilio remenſi canoniſa
uit. Ad tumbā etiā viri dei ex eo tē
pe ſanitates inumeras meritis ipſi
us dn̄s operatus eſt.

De ſancto Johanne ante portam latinam.

Johannes apoſtolus ⁊ euan
geliſta dum ephesi predicaret
a procōſule capitur ⁊ ut dn̄s
immolaret inuitat. ⁊ ad domicianū
imperatorem epl̄a deſtinat in q mag
nꝰ ſacrilegus ⁊ deorꝫ cōtemptor ⁊ cru
cifixi cultor nominatur. Juſſū ergo
domiciani romā deducitur ⁊ deducto
omnes capilli ꝓ deriſione a capite ꝓ
ſcinduntur. ac ante portam vrbis q̄
latina dicitur in doliū feruentis olei
igne deſubter ardēte precipitare iu
betur. nullum tamē ibidem dolorem
ſenſit ſed penitus illeſus exiuit. In il
lo ergo loco a xp̄ianis eccleſia fabri
catur ⁊ dies illa tanꝙ dies ſui marti
rij ſolēniſatur. Cum ergo nec ſic a ꝓ
dicatione chriſti ceſſaret iuſſū domi
ciani in inſulam pathmos relegatꝰ
eſt. Nec tantuꝫ impatores romani
apoſtolos pſequebantur quia chri
ſtum predicabant: cū ipſi nullum de
um reſpuerēt. ſed ꝙ ipſum ſine ſena
tus autoritate deificatū aiebant. qḋ
ipſi omnino fieri prohibebāt. vnde
legitur in hyſtoria Eccleſiaſtica. ꝙ
cum pilatus quadā vice ad tiberiū
epiſtolas de xp̄o miſiſſet ⁊ ipſe tiberi
us eius fidem a romanis recipi aſſē
tiret: ſenatus omnino reſpuit. ex eo ꝙ
non ſui autoritate deꝰ vocatus fuit
Alia cauſa eſt. quia legit̃ in quadā
cronica. ex eo ꝙ romanis priꝰ nō ap
paruerat Alia cauſa eſt ex eo ꝙ om
nium deorū cultum cui romani inſer
uiebant euacuabat Alia cauſa ex eo
ꝙ mundi deſpectuꝫ predicabat. ⁊ ro
mani auari ⁊ ābicioſi erant. chriſtꝰ
hoc etiā fieri nō pmiſit ne hoc huma
ne potentie aſſcriberetur. Alia cauſa
ſcḋm magiſtrum Johānem beleth.
quare imperatores ⁊ ſenatus xp̄m et
apoſtolos pſequebātur. quia vide
batur eis deus nimis ſuperbus ⁊ in-
uidus eo ꝙ cōſortem habere nō dig
naret. Alia cā eſt quā oroſiꝰ refert
ꝙ ſenatꝰ indigne tulit ꝙ pilatꝰ ad
tiberiū ⁊ nō ad ſenatum de xp̄i mira
cul̃ lr̄as deſtinauit. ⁊ iō eius ↄſuati
onē int̃ deos fieri noluit. vn̄ tiberius
iratus multos de ſenatoribꝰ occidit
⁊ qſdam exilio dānauit. Mr̄ āt ipſi
us bti Johis audiēs filiū rome detē
ti materna ↄpaſſiōe cōmota romaꝫ
ad eū viſitādū acceſſit. ꝫ dū veniſſet

ꝛ ipſū in exilium relegatū audiſſet·
indeq̄ rediret: in cāpania ciuitate veru
lana migravit ad xp̄m· cuiꝰ corpꝰ in q̊
dam ſpecu ſepultū multo tp̄e latuit·
ſ; poſtmodū a filio ſuo iacobo reue=
latū fuit. Qđ quidē multo odore redo
lens ac miraculꝰ multis refulgēs ad
p̄dictam ciuitatē cū multo honore
tranſlatū eſt ·:·

¶ De ſancto Johāne archiepiſcopo eboracenſi confeſſore·

SAnctus Johānes eboracen
ſis archiep̄s· quodā tp̄e iter
faciens: ad qđdā peruenit mo=
naſteriū vulgari noīe hyxtadū vōtū
in q̊ abbatiſſa morabat̄ herburgis
noīe cū ſanctimonialiū cōgregatōe
Hec lacrimabilr̄ narrauit epiſcopo
quādā ſanctimonialē ex ſuo grege
magno vexari dolore: qm̄ ſanguinē
minuerat in quartana lune etate·
Tūc epiſcopꝰ lacrimis coactꝰ abba=
tiſſe: ſaniſſimā illā ſua fecit orōne·
Ipſa q̄ȝ ſaniſſima multis ſuperuixit
ānis: in aſſiduis dei pſiſtēs laudibꝫ
¶ Quodā eciā tp̄e vir dei ſup̄dictꝰ cu=
iuſdā militꝭ dedicauit eccīaȝ· cꝰ vxor
tāte egritudinis dolore vexata fuit:
ꝙ nullo mō tribꝫ mēſibꝫ a domo ī q̄
iacuit portari valuit. Tūc ſcūs dei ſa=
cerdos aquā p̄us benedictā ei trāſmi
ſit quā mox vt guſtauͭ ſana ſurrexit
Et ad ep̄z veniēs ꝙ̄ diu mānducauit
tam ipſi ꝙ̄ ſimul diſcūbentibꝫ hūili=
ter miniſtrauit: et p ſue ſalutꝭ tem
peratione deū benedixͭ ¶ Cuiuſdā ecīā
alteriꝰ militis eccleſiam dedicauit·
cuius ſeruus valde dilectꝰ iam pene
mortuꝰ lectulo iacebat· Sed mox vt
illū idē pontifex viſitabat ſaniſſimū
ſua p̄ce reddebat ¶ Nec ſilētio p̄ter
mittendū ſ; magꝭ mēorie ꝯmēdandū
ꝙ idē vir ſcūs dū quodā tp̄e in ebo=
racēſi eſſ; ciuitate: ꝛ in porticu ſancti
michaelis oraret deuote: ſpūs ſcūs
in columbe ſpecie ante eū reſedit ſup
altare: radiū ſolis vincens· Cumq̄ȝ
multi in tēplo ſtantes: mirarentur
hanc lucē: vnꝰ dyaconꝰ cucurrit ad
oſtiū porticꝰ ꝛ intro vidͭ ep̄m ſtantē
in orōne ꝛ ſpūs ſācti fulgore porticū
intus inflāmari velut igne· Moxq̄ȝ
eiꝰ facies cremabat̄ ſpūs ſcī ardore: ꝛ
cutis trahebat̄ in rugā maxille. Qđ
cū ſcūs ſacerdos p ſpm̄ ſanctū intel=
lexit dyaconū ad ſe accerſiuit: ꝛ fa=
ciem eius ſua ſācta manu palpauit
p̄ſtineq̄ȝ ſanitati reſtituit· p̄cepitq̄ȝ
ei ne hanc viſionē patefacēt: ꝙ̄ diu
in hac luce viueret ¶ Cū aūt quodā
die milites ſcī preſulis equos veloci
curſu pbabant· quidā dyaconꝰ ep̄o
dilectꝰ herebaldus noīe equū ſuū a
curſu refrenare non valens cecidit·
ꝛ brachiū pollicemq̄ȝ dextrū ita con
quaſſauit· vt magꝭ mortuꝰ ꝙ̄ viuꝰ
putaret̄· Quod pius pater videns
nimio cōtriſtatus dolore: totā illam
noctem peruigilem duxit in orōne. Et
mane facto ipē infirmꝰ ſurrexit ſanꝰ
ꝛ cū epiſcopo ſuo ceptum iter page
bat letus· quiq̄ȝ poſtea in loco qui
dicitur tenemouth: abbas effectus
eſt digniſſimus ¶ Alio etiā tp̄e dū
vir ſanctus beuerlackū petijt: vbi
vt fertur erat natus· Vas quoddaȝ
vino repletū de pariete vbi pendebat
cecidit a ſummo vſq̄ȝ deorſū medium
crepuit· Et vinū quod deintus erat
per ſancti antiſtitis meritū perman
ſit illeſū· Quiq̄ȝ de illo vino ſumpſit
potum· ¶ Multa quidē ꝛ alia ſigna
glorioſa p eū dn̄s opatꝰ eſt: ad lau
dem ꝛ gloriam nominis ſui: qui eſt
benedictꝰ in ſecula ſeculoꝝ. Amē ¶ B
Fuit autē beatus Johannes p̄mo
ep̄us auguſtaldenſis ecc̄ie vt ſcribit
beda in geſtis angloꝝ libro quinto
capitulo ſecūdo: ꝛ defuncto boſa viro
dei multe ſanctitatis ꝛ humilitatis:
pro eo epiſcopꝰ eboracenſis eſt ſub=
ſtitutus· ¶ Erat autē vt idem beda
inter cetera ipſius miracula ſcribit,
quidam adoleſcens mutus epiſcopo
notus: nā ſepiꝰ ante illū pcipiende
elemoſine gratia venire cōſueuerat·
qui ꝛ ſcabiem ac furfures in capite
habebat· Quem iuſſit epiſcopus·

linguā ex ore ꝓferre: a ſibi oſtendere
Apprehendensq; eū de mento ſignū
ſancte crucis lingue eius impreſſit·
a ſtatim iuuenis ꝑfecte loqui cepit
precepitq; eps medico etiā ſanande
ſcabedini capitis eius curā adhibē
fecit ut inſſerat: et iuuante benedic-
tione epiſcopi ac precib9 plene cura
tus eſt· ¶ Vixit autē in epiſcopatu ā
nis trigintatrib3 a ſic celeſtia regna
ɔſcēdens ſepultus eſt in porticu ſan
cti Petri in mōſterio ſuo qđ dicit in
ſilua deroꝝ· anno ab incarnatione
dominica ſeptīgenteſimo uiceſimo ꝓ
mo· nā pro maiori ſenectute minus
epiſcopatui amminiſtrādo ſufficere;
ordinato in epiſcopatū eboracenſis
eccleſie Wilfrido ꝑſbitero ſuo: ad mō
ſterium ꝑfatu; receſſit· Ibiq; vitā in
deo dignam a omibus pie a religio
ſe in xpō ihesu dño noſtro viuere cu-
pientib9 imitabilē ɔpleuit·

¶ De ſancto Wyrone epō quieſcēte in traiecto inferiori a confeſſore·

SAnctus Wiro ex ſcotia oriun
dus· etate a ſanctitate cano-
nicoꝝ graduū ordine ꝓficiēs
et florens ante deū ut palma a cedr9
in domo dñi multiplicat9: deo a homi
nib9 amabilis eſt effectus· Nō fran
git in aduerſis nec extollit in ꝓſpe-
ris· Sacris nō fatigat vigilijs· paſci
tur oronib9· ieiunijs hylareſcit: nec
vlla reꝝ ſententia mutat locū ꝓpoſi
ti: ſanctoꝝ patrū cupiēs religione;
ſanctimonie emulari· Nō longe p9
eccl̄a illi9 patrie paſtoralis cure ſola
tio deſtitui⁹· a mox concordi voce cū-
ctorū Wyro paſtoris officio deſtina⁹
Vnaq; clamat clerus cū populo· nō
aliū celitus exposci· neq; aliū acceſ-
ſiri debere cognate genti patrocinio
Sanct9 autē Wyro perituri honoris
nō auidus· humilitatis robore pſi-
ſtens· reclamat ſe potius diſcipulū;
decere ꝙ magiſtrū exiſtere· Moris
vero erat apud incolas eiuſdem in-
ſule: paſtorem a ſe electū romā ma-
nib9 apoſtolicis ordinandū dirige
re· ordinatumq; ſedem a plebē reui-
ſere· Quid plura? Licet diu relucta
ret· precib9 tamē populi ſupplican-
tis euictus verſus romā iuit· nō am
bitu terrene dignitatis· ſed deſiderio
diu deſiderate ꝑegrinatōis. ¶ Fiūtq;
comites plechelm9 ſacerdos a othge
rus leuita vie votiq; virtute venerabi
les· non maioris cui· nec multo mi
noris meriti Sicq; vir ſanct9 iter qđ
ceperat cū ſocijs hijs ſecuri9 aggre-
diens: romā ꝓſpero curſu tres inſit
xpō duce ꝑueniunt· limina ſanctoꝝ
apoſtoloꝝ Petri a Pauli labris im
preſſis ꝑmunt· marmor pauimenti
lacrimis irrigant· pedibus et votis al
taria ſollicitant locaq; ſanctoꝝ cre
bro aditu frequentāt· nec ipſorum
gemitus ac petitio ab exauditu ex-
cluduntur diuino· ¶ Domin9 enim
apoſtolicus hijs itaq; cōpertis: bea
tum Wyrone; ad ſe acceſſiri iuſſit·
Quem in vultu ꝑſpiciens quod in
corde erat ꝑſenſit· moxq; ruens in ā
plexum letabat in oſculo ſancto nō
ſine lacrimis utpote commot9 pieta
tis viſceribus· ¶ Tandem modeſto
ſermone potiti: papa prior exorſus
nomen a patriam curſumq; ꝓpoſiti
inquirit in ordine· Sanctus autem
Wyro legationis ſue ſummā retex-
ens: ſueq; voluntatis a peregrinatio
nis per ordinem ei denudans propo
ſitum: pedibus eius obuolutus ſup
plex exorat· ne ſuum ut in epiſcopū
ꝓmoueatur adhibeat aſſenſum· At
dominus apoſtolicus huiuſmōi pe-
titionib9 nō flectitur· malens ꝓfectū
populo dei ꝓuidere ac electioni fideli
um ſatiſfacere licet inuitu; a diu re
luctantē epiſcopali eum ſublimauit
ordine· Sacrum etiā Plechelmū ſoci
um itineris ſummi ordinis dignita
te promouit et honoris· eoſq; in am
plexum fraterne caritatis coniunxit
ſanctorum patrocinio ditatos· mul
tiſq; muneribus honoratos in pa-
triam direxit· ¶ Cum igitur iam vir

dei Wyro ad ſua rediſſet: cum plebs
applauſu clerus vocib in iubilo. omniſq
etas populi in laudibus extollens
ſuſcipit: epiſcopaliſq cathedre oim
mox vnanimitas ꝑponit Qui poſi=
tus in ſede: bonoꝝ opeꝝ claruit mag
nitudine: moribꝫ et exēplis effectus
inſignis. vitā coequās doctrinis: nō
ſegniter ſpargēs vite ſemina ꝑplis
Nō tamē animū mutās ab incepto
clam hoībus palā deo pegrinatiōis
eſtu ānhelabat ſedulo. Q2d plura?
xp̄i grā cui9 inhiabat amori: diu nō
differt illi tp̄s et euentū euadēdi Ad=
hibitiſ ergo ſibi comitibꝫ plechelmo
videlicet eiuſdē honoris vir deniq cō
potea othgero religioſe vite dyaco
no p̄uipēdens blandimēta parentū
delicias opū: ꝑplaris glie fluxū iter
arripuit duce xp̄o qd iā tener in an=
nis adoptauit in animo Q2 diuiſa re
gionū pagrās ꝯfinia: frācie dirigit
in ptes igtas Maluit eni inter alie=
nos paup et modic9 haberi: q̄ inter
ſuos diues et glorioſus cōputari.
Cūq pipin9 frācoꝝ dux narrāte fa=
ma didicit tales viroſ infra regni ſui
terminos pegrinari velle: totāq pa
triā illoꝝ illuſtratā ſcimonia: gau=
dio replet9: eos ad ſe venire fec ꝑpere
Quos aduenietes cū hōre ſuſcipiēs
auditaq cā itineris: beatū Wyronem
mox inter ſuos timoratū cūctiſq ve
nerandū locauit: Eiuſq ſcitati ſe cō
mittens: cū ſūma venerācione eū ex=
coluit. Locū nāq remotū a mūdi
negocijs dux ipſe p̄uidens in futurū
beato Wyroni ad manendū cōceſſit
quo liberi9 cū ſuis inibi celeſtes ca=
peret fruct9 Q2 loc9 ore vulgi mons
petri dictus: alis monſ odule leodi=
enſis dyoceſis ꝑpe opidū roremūde
vbi quōdā erat ꝑpoſituā: et collegiū
canonicorū: qd nūc tranſlatū eſt in
dictum roremundā opidū. Et ſancti
Wyronis corp9 trāſlatū ē in traiecto
in quo oratoriū in ſancte dei genitri
cis honore eſt cōſtructū et cōſecratū:
nec nō ſancti petri mōſteriū. Igit

vir ſanct9 diu deſideratū adept9 locū
quātis doctrinis et exēplis ac vtutū
inſignijs et miraculoꝝ p̄conijs effulſ=
ſerit: longū eſſet enarrare p ſingula
P hec vir dei inter hoīes cōuerſando
fit grauiſ in ānis: ſed ꝑtior in cuſto
dia mentis Fateſcit in ſenio ſed con
ualeſcit in animo. Aderat deniq
temp9 miſerēdi: quo dn̄s militē ſuū
emeritū: remunerarē diſpoſuit Modi
ca etenī vi febriū corrept9. et carnis
ſoluēs debitū: felicē celo reddidit ſpi
ritū: finibꝫ abrahe p man9 angloꝝ
transferendū. Sanctū vero corpus
infra parietes p̄fati oratorij ſancte
marie: a xp̄i fidelibꝫ cū ymnis et pſal=
morū cōcentibꝫ condigne ſepulture
tradit: et ibidē odor mire fragrantie
a cūctis aſtantibꝫ haurit Celebrat
aūt eius feſtiuitas octauo yd9 maij
Ad ei9 vero ſepulchꝝ dīma p̄ſtāte
grā: plurimū deinde ſanitatū p̄ſtant
bn̄ficia nec incōſolat9 abibit adhuc
hodie qui digne celebrās eiuſ patro
cinia: diuinā implorat gratiam ſibi
ſua remitti piacula.:.

De ſcō Guidone layco et cōfeſſore.

Venerabiliſ guido in pago bra
bantēſi tugurio ruſticano. et
paupere domo nat9 et alituſ ē
q̄ ſtati ī p̄meua etacula ſua penuriā
diuitias putabat: vt quātū illa pa=
tiebat etas: de puſillo xp̄i grege eē
totis viribꝫ cōtenderet Furabat iam
tūc parentū ocul certas horas quibꝫ
ad ecclām oratur9 adiret. vel vt infir
mis quicq̄d de facultate ſua habere
poſſet miniſtraret. nec hylarē eū vlla
dies vidēt: niſi p̄us aut oraſſet: aut
elemoſinā de ſinu ſuo ꝑtuliſſ. ſtupe
bat genitor vicini ammirabant: et
dīnū aliqd iā in eo oēs venerabant
Q2 tandē ad villā noīe laken puenit
vbi ecclā; in ſancte dei genitric noīe
ꝯſecratā cū audiret: ad illā diuitit vt
oraret Ad pnoctandū a p̄ſbitero re
tentus: in craſtinū vt in eccleſie ſue
ſeruitio remaneret ē rogat9 Nōbat

em̄ in eo quandā venuſtivult⁹ gra-
uitatē: breuiloqū̄. lenitatē. ⁊ ſine in-
termiſſiōe ad deū̄ cordis intentionē
Cui⁹ petitōem vir ſanct⁹ libenti aīo
ſuſcepit: eo ꝙ ſeipm iā q̄dāmodo de
ſereret: ⁊ aliene voluntati deſeruire
deberet. Erat igiť ſollicitus ſi niteret
altare: ſi laquearia abſqꝫ fuligine: ſi
pauimēta terſa: ſi ſacrariū̄ mūdū: ſi
vaſa lucentia: et in om̄es cerimoni
as pia ſollicitudo diſpoſita Vbicūqꝫ
eū̄ q̄rebāt: in ecclā eū̄ inueniebāt Flo-
rib⁹ quoqꝫ diuerſ⁊ arborū comis cā
cellos ⁊ cōcliabula ſanctorū veſtie-
bat. ut quicquid placeret in ecclā: vľ
diſpoſitione vľ viſu labor ⁊ ſtudiū̄ te
ſtareť. Inuidiā hūilitate ſuperare:
nulli vnꝙ̄ obſceno rumori locū̄ dar̄
nec cōtra euāgeliciū̄ p̄ceptū̄ duas tu
nicas habere: magiſqꝫ ab extraneo
domino oſtiariā ſtipē poſcē: ꝙ̄ poſcē
tem ſe ſine elemoſina dimittere Je-
iunio quoqꝫ totū̄ corp⁹ depaſcē: fre
quēs in ecclā pnoctare: ⁊ q̄ď difficili
mū̄: ſine detrimēto aīe ſue: oīm oculľ
placere Nunꝙ̄ in ore eius riſus. aut
pueilis effuſus: aut muliebriť fract⁹
Peccata cotidiana ⁊ ſine quib⁹ vita
iſta nullo modo duciť: tanto lacria-
rum fonte abſoluere: ut grauiſſimo
rum ſcelerū̄ eū̄ putares reū̄ Quidā
vero mercator de bruxella vicino ſci
licet caſtello veniens: officioſe ut ſp
ab eo ſuſceptus eſt. qui cū̄ liberali-
tatem erga pauperes. ⁊ benignita-
tem eius ad omnes miraretur: primo
de vilitate veſtimētorū illi⁹ cauſari:
poſt quaſi pia paſſiōe ne deeſſet ſūp
tus: ad faciendā elemoſinam timere
tamē aliquid pmittebat ſe velle cō-
ſulere. ut nec vnꝙ̄ deficeret pia ele-
moſina. ⁊ ſemp abundaret liberaľ
eius dextra. Multis ſermonibus ad
id puētū eſt. ut venalitatē ⁊ marca-
turam ſuaderet Quid ageret mi-
les xp̄i: Conſentit tandem. ⁊ miran
tib⁹ omnibus: nouū ſe exponit mar-
catorē: Sed ut ſcriptū̄ eſt. compꝛhen
dam ſapientes in aſtucia ſua. hanc

ſerui ſui aſtutiam ſtatim domin⁹ cō
prehendit. ⁊ quantuꝫ in oculis eius
talis marcatura diſplicuerit: euiden
ti ſigno oſtendit. Nam in medio flu
mine pleno vtroqꝫ litore carina in
ficco ponitť. et ſuum periculū̄ minatť
Et cum b. Guido contum ſubrigenti
naui aptaret: ita firmiter lignum il
lud eius adheſit manibus. ut nullo
modo detorqueri poſſet Ad ſe igitur
reuerſus reum ſe iam intelligens. et
ignobilis marcature tandem peni-
tens. redijt ad pridie relictā eccleſiā
commiſſorū ſuorum culpā deploātu
rus. Oculoſqꝫ a lacrimis ⁊ os a ver-
bis p̄uum non continuit. donec lig-
num quod ſuis adheſerat manib⁹:
humi cecidiſſe vidit. Quia vero
marcatura raro aut nūꝙ̄ ſine crimi-
ne exerceri poterit. ⁊ inſtinctu anti-
qui hoſtis a quodā miniſtrorū ſuo-
rum beatus Guido pſuaſus ad hāc
erat deuolutus. cum dominus com̄q
nari tali officio nō ſuit paſſus. ꝟ ut
ab hoc ceſſaret et prioris quietē vi-
te repetens: pio correctionis eſt fla
gello ammonitus. Qui quaſi gra-
uiſſimum perpetraſſet ſcelus et per
hoc omnes prioris vite labores am̄i
ſiſſet: amplioribus ieiunijs oratio-
nibus ⁊ lacrimis ardentius inſiſtere
ſtuduit. Poſt aliꝙ̄tulum vō
temporis p poſſe ſuo paratis vie ſue
ſumptibꝫ. romā ſcōrū aplorū limina
viſitare. ac deinde ierosolimā ſanc
tam videre loca eſt pfectus. ac p ſep
tēniū̄ aliorū ſanctorū ecclās p orbem
pene totū̄ poſita luſtrare nō ceſſauͤ
Cūqꝫ diuina adduct⁹ grā romam
iterū̄ venit vbi venerabilē virū̄ noīe
Wonedulphū̄ in pago brabantenſi
decanū̄: cū̄ alijs ſui itineris comitibꝫ
ieroſolimam ire volentibus reperit
quos utpote olim notos agnoſcēs
ab illis minime eſt recognit⁹. eoſqꝫ
noīatim appellans benigne ſaluta-
uit Quē illi tandem recognoſcentes
eū̄ proni in terrā adorauerūt. humi
liter talia ſubiūgentes v̄ba. Quī

inquiūt pater ſanctiſſime te ſola vt
credim9 dei adduxit grā: p̄camur vt
adhuc peregrinari a multa pro deo
pati parat9 es: nobiſcū ire ihēroſoli
mā digneris: qm̄ viea linguē gentiū
barū magis tibi q̄ nob ſūt notiores.
Ad vir dei audiēs: pio vt eāt animo
frēs inqt amātiſſimi: n̄ ſolū vobiſcū
ihēroſolimā ire: ſʒ a ipſā meā ſi ne-
ceſſe ſit p vobis ponē animā ſū para
tus. Huius igit ſci viri ↄſortiū adepti
p9 multas itinerū fatigatōes tandē
ad ihēroſolimā a ad alia ſcā puene
rūt loca. Quibʒ ad libitū ſuū circū-
quaqʒ pluſtratis: ſani a incolumes
repatriabant: cū deo vocāte q̄ eos in
ſuo famulatu deuotiſſimos: carnalis
ↄmorationis ſordibʒ coinqnari vlte
rius noluit: p̄mo Wonedulphus et
deinde ſui cōuiatores terre corpora a
ſcās celo aīas reddiderūt: quibʒ ſcūs
guido ſepulturā exhibuit deuot9.
At vo dn̄s Wonedulph9 de h mūdo
receſſur9 cū modica tact9 eſſet febri.
beatū guidonē ad ſe accerſiuit: a ſe a
carne ſoluendū eē p̄nūciauit dicēs.
Jam inqt pater amātiſſime: deo om
nipotenti qui ſperantiuʒ in ſe ſemp
adimplet vota. ore a toto corde gra-
tias ago: qui etiā ſupra q̄ ſperaui-
mus noſtrū adimpleuit votū. Ipſe
pro pietatis ac miſericordie operibʒ
q̄ erga nos oſtendiſti: in eterna tibi
retribuat vita. Ipē etiā mihi licʒ in-
digno a infirmo ſeruo ſuo dignat9 ē
reuelare: q̄ iam tempus immineat
quo mortis debitū exſoluere: a quē
mihi creator me9 indidit ſpm̄ ei debeā
reddē. Te aūt in pagū brabantenſē
ad locū vbi tua dn̄s requieſcere oſſa
diſpoſuit: reuerſurū ſcias eſſe. Vnde
illā quā a deo habes oro fidem a be-
nignitatē: vt amicis meis a ceteris
reditū meū p̄ſtolantibus obitū meū
annūcies: a hūc meū anulū aureuʒ
tecū deferens eis pro ſigno veritatis
oſtēdas. Verū vbi hec fideli ſocio nun
cia a alia exhortationis locut9 ē v ba
oculos a manus ad celuʒ dirigens
ſeſe dn̄o totū ↄmendans: in circūſtā
tiū manibus angelorum animā beatā
tradidit. Quā quāto in celis prius
dn̄s ſublimauerit honore: hoib9 dig-
natus ē oſtēdere. Nā ad tumulū ei9
btō guidone a pluribʒ aliis cernētibʒ
tres claudi greſſū: a duo cecā anniſſū
receperūt viſum. Nimirum vt qui
viuens a magne cōpaſſionis afflu
ens viſceribus egenis innumera cō
tulerat beneficia: modo ad mortua
eius oſſa: diuina fierēt miracula. Ad
huc em̄ in hoc fragilitatis corpore po
ſitus multa p dn̄o pauperibʒ cōtulit
beneficia: que ſibi in vita ſua ex pte
ſūt reſtaurata. Vaſa em̄ que in ero
gatione elemoſinarū euacuerat: dū
illa rurſus inquiri a ſi quid in eis for
te remanſiſſet pro dei amore dari p̄-
ciperet: ſtipēdiis referta inueniebāt
Nec illud reticendū eſt. q̄ famuli
domus ſue ſub autūpnali tpe dum
quadā die ad ſeminandū agrū ſuū
deferrent ſemina. Contigit ex dei p-
uidentia vt agrum ipſū vberrimis
redūdantē ſegetibʒ inuenirēt.
Venerabilis autē guido cōſiderans
p̄cepta viri dei: nō poſtponit: ſʒ ſicut
ei p̄miſerat: repatriare cepit. Prius
aūt q̄ ad locū dimit9 ſibi puiſū pue
niret multas ſuſtinuit tribulatōes.
videlicet famē ſitī algorē a mediā.
Tandē ſicut labore a fluxu ſāguinis
pene defect9: ad villā auderlech per
uenit vbi hoſpicio cuiuſdā pauperis
recept9 multa de itineris ſui euentu
aperuit addenſqʒ qualiter domin9
Wonedulph9 celo reddiderit animā
a quāta in die ſepulture ei9 cōtigerīt
miracula indicauit. Cūqʒ ſermo ad
decanie ipſi9 vice ſūgentē peruenīret
ſine mora cū quibuſdam clericis do-
mū adiit: a poſtq̄ omnia diligēter
inquiſiuit: a anulū aureū beati Wo-
nedulphi recognouit: grās deo agēs
cū lacrimis ipſum dei hoiem beatum
guidonem ſecū ad hoſpiciū adduxit
a cū omni diligētia vſqʒ obitus ſui
diem cuſtodiuit. Sed dn̄s nolens eū

diutius hui9 ſeculi erūnis fatigari·
in prima nocte dominica añ ſui cor=
poris diſſolutionē omnibus qui ade
rant cernētibus lumē celitus emiſ=
ſum ſup dei ſeruū in ſpecie columbe
deſcendit: cuius ſplendoꝛe tota dom9
illuīabatur· Que cum aliquantulū
circa eum moraret: audita eſt vox q̄
dicebat· Dilectus noſter ad ꝑcipiē=
dam iocūditatis eterne coronā veni
at: quia fidem ſeruauit· Mox qui in
domo erāt accurrentes: dei famulum
quaſi angelicis manib9 preparatā
in mānſionem: et ſeculo migraſſe iue
nerūt· ¶ Cui9 ſacrū corp9 canonici il
li9 loci ad ecclīam deferentes: honori
fice t're cōmiſerūt vbi vſq; in hodier=
nū diē diuina coꝑante gratia ꝑ cū
plurima fiūt miracula ¶ Poſt
multū vero tempis: dū beati viri cor
pus in tali iaceret humatū loco: a
nullo ei debita exhibeba² reuerentia
quia nō ſolū aliūde aduenientes: ve
rum etiā habitatores loci frequēter
ibāt ꝑ mediū ſepulchri· Sed et aīa=
lia ad paſtū eūtia ſiue inde redeūtia
ſupra ſancti accūbebant tumulum:
quoꝝ nōnulla tam diu quo aduſq;
ſpiritum exalarent: a demone fuēt ve=
xata Quapropter domin9 ville duo
bus ruſticis ſepem circa ſepulchrū
beati Guidonis claudē iuſſit Illi ve=
ro inſtinctu demonis in riſum excita
ti: ecce inquiūt ſenē iſtū iā diu defun
ctū ne forte a nobis effugiat includa
mus: quaſi ex eo cōmodū habituri
Qui eodē momēto viribus corporis
paulatim deficientib;: et quaſi iam
diem totā in opere inani ɔſumpſiſſēt
conquerētes domū ſūt regreſſi· Ho
rum itaq; vnus medio noctis cū ma
gnis cruciatib9 animā reddidit· Al
ter vero quaſi amēs vultum diſcer=
pens: et que cōuicia in ſanctū Guido
nem dixeāt aduenientib9 cōfitens: ſe
quēti die viuēdi finem fecit ¶ Quoꝝ
interitus multis cauſa ſalutis nō ſo
lum ꝓpe verum etiā ꝓcul poſitis exti=
tit: qui diuerſis diu erāt fatigati lā
guoribus· Alij namq; ꝑ ſomnū ad
moniti: alij amicorū manibus alij
vehiculis adducti luminaria ad ſcī
ſepulchrū Guidonis detulere Ibiq;
humilib9 nō diu incūbentes ꝑcibus
optatā ſoſpitatē obtinuerūt ſicq; ad
loca ſua glorificātes deū redierūt ¶
¶ Tūc ꝑ tempe et loco religioſi illi9
loci viri: ſupra ſācti tumulū baſilicā
cōſtruxerunt· donec diuina iuuāte
gratia ei domus digna edificaretur·
Quod poſtmodū factū eſt· ſinguli
enī ſoſpitatē ad ſancti tumulū adep
ti: locū ipſū ſuis beneficijs frequēta
bant· Clerici et populus accepto ſui
epī mādato: triduanū celebrārunt ie
iuniū· ſicq; ad predicti ſancti tumu=
lum accedētes: humo illi9 effoderūt
oſſa· et cū magno tremore fonte ab
luētes: in medio eccleſie in loculo de=
centi tumulauerūt· ¶ Ad quā trāſ=
lationem multa ɔfluxerat de vicinis
villulis turba· intra quā alij febri=
bus alij diuerſis vexati languorib;
qui de aqua lotōnis guſtauerūt ſtatī
ſoſpitatis gaudiū receperūt ¶ Facta
eſt autem poſtmodū eleuatio eius
in natiuitate ſancti Johānis bapti=
ſte ab Odardo epiſcopo Hec ad decla
randa eius merita breuiter ſufficiāt
Obijt autē anno dn̄i Mcxij· quarto
ydus maij·

¶ De ſancto Seruatio epō·

Fuerunt in iudea due ſorores
mulieres ſanctiſſime· Anna
ſcilicet et Eſmeria Anna ut
notum eſt fuit mater Marie virgi=
nis· Eſmeria vero Elizabeth matrē
Johannis baptiſte et Eliud fratrē
eius peperit Eliud aūt genuit emu·
Emu itaq; relictis parentibus et pa
tria cum vxore ſua Memelia intra=
uit armeniam vbi et ex vxore ſua ge
nuit ſanctū Seruatiū· Hic in quar=
to gradu attinēs xp̄o cum iam ꝓue=
ctioris eſſet etatis et ſancta loca ī ihe
roſolimitanis ꝑtib9 viſitaret: angl's
dei orāti apparēs: curā ecce tū grēg ex

pte dei eidē cōmisit. Ipso autē die q̄ tūgris angelo ducēte puenit septu agintadue ꝯgregationes iā in basi lica beate marie cōuenerāt ad eligē dū pontificē. Tūc angel⁹ pastoralez baculū de altari maiori sūptū q̄ sede vacāte iam ānis septē ex ordinatio ne p̄cedentis pōtificis ibi manserat cūctis videntibꝫ beato seruatio tradi dit. et ipsū ad cathedrā pōtificalem ꝑuexit. Hic dū lingua matna vbū dei p̄dicaret vel ꝯfessionibꝫ insisteret plane ab omnibꝫ intelligebat᷑ et ipē oēs intelligebat. Cū aūt de cur᷑ tem poālibꝫ loquebat᷑: nō sine int̄pte in telligi poterat Tante aūt pfectōnis extitit. vt eius vita mag᷑ videretur angelica quā hūana. Post recepti onem etem̄ dn̄ici corporꝭ: de carnali cibo non curabat. Raro etiā ieiuniū quotidianū soluebat. Ciboꝝ ipsius reliquie sūpte leprosos mūdabant. et ab obsessis corporibꝫ demones effu gabant Quicūqꝫ aūt infirm⁹ man⁹ eius vel pedes tangebat ꝯtinuo sana batur. Gutte aque q̄ de lotione ma nuū suarū effluebāt ab omni infir mitate tangētes curabāt Tūgrēn. aūt iniq̄tate et supbia r̄pleti rigorē sue correctōnis ferre nō valentes in stigante dyabolo ipsū de vrbe sua re pulerūt. Qui traiectū veniēs iux ba silicā quā btūs maternus tungroꝝ p̄m⁹ eps in honorē sancti petri apl̄i ꝯsecrauerat cellulā sibi ꝯstituit. Cui oranti in dicta capella excidiū tun groꝝ et galliaꝝ futurū p hunos di uinitus est ostensū: Qua reuelatio ne exposita publice p eundē oēs epi galliarū et teutonie ī ciuitate metēsi sūt cōgregati. et rogauerūt scm̄ ser uatium ire romā vt suis p̄cibus per aplos irā dei auerti a ꝑplo impetra ret. Hic etiā rogat⁹ a sancto victore metensi epō in eccīa sancti stephani metēsis: missam celebrās fractū al taris lapidē: supducto digito solida uit. Fontē etiā nouū dū in itinere si tiret: fusa orōne perduxit et ex aqua ipsi⁹ fontis cipho p̄ciosissimo ab an gelo sibi delato suā sitim extinx᷑ Cū aūt ro mā venisset: nutu dīno ōnes cāpane vrbis in eius ingressu pul sabant᷑. multisqꝫ romanoꝝ visa est lux copiosa et stella fulgida aduen tasse. Visitat᷑ aūt sanctoꝝ reliquijs in cūctis ptibꝫ vrbis ad limina scōꝝ aploꝝ accedēs cū ibi diuti⁹ lacrimis et orōnibꝫ institisset: dīna visione: et bti petri reuelacōne responsū accep᷑ irā dei in ꝑplm̄ pro quo orabat ꝓpter scelera eoꝝ ꝯfirmatā Addidit tñ: q̄ bti stephani ꝓthomartir᷑ p̄cibꝫ sal uaret᷑ eiusdē mr̄is eccīa in metis tra iectense opidū cū ōibꝫ infra cōtent᷑ eo q̄ eiectōnē de tūgris benigne scm̄ seruatiū recepisset In c⁹ signū btūs petrus clauē ei tradidit dīnit⁹ fabri catā. que vsqꝫ hodie ostendit᷑ in tra iecto. Rediēs aūt p ytaliā capt⁹ ab hunis et incarcerat⁹ scitate ostensa indicio colūne fulgide fuit ꝓtinus a carcē liberat⁹ Hic dū semel in itinē sup terrā in sol᷑ feruore obdormiret visa est aquila a solis radijs ipsū p tegēs cū vna ala sua et motu alteri⁹ ale aurā excitans ad refrigeriū viri sci. Reuersus igit᷑ cōgregat᷑ iteꝝ in Metis cunctis galliarū et teutonie epis volūtatē dei quā rome p reuela tionē acceperat eisdē p oīa indicauit Inde vero tūgris ꝑfect⁹: exhortat᷑ tungrēses ad penitētiā: futurā eoꝝ destructionē p̄dicēs. Ipsis aūt non acq̄escentibꝫ viro scō assūptis inde sanctoꝝ reliquijs se trāstulit in tra iectū Vbi postq̄ aliquātulū tpis cū dīna celebraret angel⁹ a dextris al taris apparēs suū obitū sibi p̄nūcia uit q̄ post finē misse se deponēs astā te ꝑplo eleuatis in celū ocul᷑ in dn̄o fe liciter obdormiuit. cūctisqꝫ spectāti bus velamē sericū sup venerābile cor pus ei⁹ āgelic᷑ manibꝫ ē allatū Vo lens āt de⁹ ipsi⁹ meritū demōstrare q̄ tiens nix oīa in circuitu repleuit nūq̄ ei⁹ sepulchꝝ operuit donec industria ciuiū edificata ē basilica sup eū.

De ſancto Gangulpho mr̃e.

Vir dñi Gangulfus alto parentū germine ⁊ ſuperbi ſanguinis nobilitate burgōdia extitit oriūdus: ⁊ diſciplinis chriſti dogītis a parētib⁹ adp̄me ē erudit⁹ Sc̄us igit̄ Gangulfus adhuc puerulus ⁊ p̄clare indolis forma ornatus aſſueſcebat crebris intereſſe pior̄ cōuētib⁊. ⁊ fauos diui eloquij ab ore eor̄ ſuſcipiēs: catholicas ruminare ſn̄ias: ⁊ in ventre memorie traijcere nō deſiſtebat Hic licet ſeculari eſſet toga p̄tectus corpore: ſcripturas tn̄ norme eccleſiaſtice ſcie indeſinenter epotabat pectore Reuerēd⁹ in vultu affabil̄ in eloquētia. prudēs in ope. facūdus in ore. honeſtate morū preclar⁹. ludicr̄ irreligioſor̄ ſpectacula veluti baratri p̄funda reſpuēs: obſcenas vitaē ſtudebat iuuenū confabulationes. angelice āmonitionis nō ſurduſ auditor. ſerpētine aſtucie prudentiā retinēs: columbine ſimplicitatis nō amittebat māſuetudinē. De hinc ſcūs Gangulfus decurſis adoleſcentie metīs cū in robur euaſiſſ; etatis virilis: gn̄e nobilem ſortitus eſt vxorem. Que licet nobiliſſimis foret orta natalib⁊ ſicut ⁊ ip̄e: diſſimilis tn̄ extitit morib⁊ vt poſtmodū nr̄e narrationis mōſtrabit exitus.

B Venationi p̄terea ſolitus erat opam dare. q2 predia illi⁹ qb⁊ immorari p̄ ceteris cōſueuerat ſituar̄ opacitate denſata erāt: diūſarūq; ferarū genere exuberābāt. qd̄ hodie demōſtrat locus ille Si quē igit̄ mouet cur tātus ⁊ talis vir impēdiū labor̄ ſui in hijs ſepiſſime voluiſſ; occupationib⁊ expēdere: ſciat p̄ certo q2 ſūt quedā; negocia q̄ ſi animo ſimplici exerceāt̄ nulli exinde detrimēto bone cōuerſationis aliq̄s ſubiacebit. ſūt ⁊ alia q̄ vix aut nullaten⁹ ſine pc̄tō exerceri poſſūt. Sicut legim⁹ in euangelio beatū petrū aplm̄ poſt ſui vocatione a dn̄o poſtq; reſurrectionē; ſaluator̄ ſpretis iam ſecuti actibus abiurata q; mūdi glīa piſcationi inſudaſſe Mathēū do p⁹ electionē ſuā nūq̄ in telonij negocijs reſidiſſe. Aliud em̄ ē victū p̄ piſcatione q̄rere Aliud telonij lucris pecunias augē. Ita ⁊ hic beatus gangulfus ceteris v̄tutū inſignijs ornatus: ne ocioſitate torperet: quoniā ociū v̄tutes eneruat. vicijs alimēta miniſtrat ⁊ ocioſitas inimica eſt anime. ne etiā p̄ deſidiā ſegnis redderet̄: cauſa exercitationis luſtra ferar̄ circuire ⁊ eas canū ſagacitate capere. aut caſſiū nodis nitebat̄ irretire Eo tp̄e q̄ pipin⁹ regnū frācor̄ ſtrenue gubernabat: ſcūs vir Gangulfus eidē militari officio cōiunctus ſeruiebat. ⁊ inter fortiſſimos exercit⁹ eius deputatus. q2 erāt acer animo. fort̄ viribus: ſtrēnu⁹ in armis. in omni exercitio militari inſtruct⁹. Cui⁹ rei indicium patefacit inſignis ei⁹ armatuā q̄ hodie cōſeruat̄ in ecc̄ia q̄ in dei ⁊ ei⁹ noīe ⁊ honore dedicata ē. quā ſacratiſſima eiuſ illuſtrat p̄ſentia vbi habentur repoſita galea lorica gladi⁹ eius ⁊ brachialia. Qui licet exteri⁹ taliū videret̄ hēc armor̄ munimina interi⁹ tn̄ in pectore ipſi⁹ refulgebāt arma inuictiſſima. fidei galea: iuſticie torax. inexpugnabilis equitat̄ clypeus. gladiuſq; verbi dei q̄ ment̄ illi⁹ ſecreta mira ac penetrabili acie acuendo illuſtrauerat et ornabat

Quodā aūt tēpore rege in lecto ſuo quieſcēte ac beato gangulfo ſibi ex more obſequēte: accidit lucernā regalis cubiculi occidē. S; tenebre rerebant̄ beatū gangulfū dormientē: redeunte lumine viuo. Tūc rex diuo nutu euigilās lucē miratus: exhorruit factū. e lecto exurgit̄ noſcē volēs an tenebre fugerēt gangulphū: extinxit lucernā Quo facto. ponens ſe in lecto: lucernā miraē denuo accenſam. Quo miraculo nō tardo ſtuſtētus: in laudē lucis eterne cōuſus. cū timore ⁊ reuerentia excitauit virum ſcm̄ dicēs Tu viror̄ illuſtriſſime nō

mee deinceps famulaberis ſeruituti
quē mihi omnipotēs deꝰ dignū ſibi
famuluꝫ oñdere dignatus eſt.
Pacta expeditione in regali ſeruitio
cū ad patriā regredi temptaret: acci
dit ei iter agere ꝑ loca que franci cā
paniā vocāt. Cūqꝫ quodā die diuer
ticulū ab itinere peteret cum ſuis ut
cibū ſumeret. deuenit ad quendam
fontem q̇ puras atqꝫ ꝑſpicuas ema
nabat aquas. Qui locus optate re
fectioni abilis viſus eſt tam ſibi ꝙ̃
animalibꝫ ſuis q̇ erant ibi etiā her=
barum gramina. Cūqꝫ ut cibos ca=
perent vna conſediſſent: homonculo ī
cuius hec gerebanť prediolo adue=
nit. eumqꝫ vir ſanctus ad cōueſcen=
dum inuitauit. Jllis prandentibus
athleta dei nouū hoſpitē alloquitur
quatenꝰ fontē ſup cuius inſederant
marginibus ſibi venderet. Hec ille
audiens cepit eum tacite irridere nō
conſiderās puritatem innocentie eiꝰ
ſ3 pre ſtoliditate iſta ab eo dicta ar=
bitrabatur. Cepitqꝫ intra ſe cupidꝰ
cōminiſci ꝙ̃titatem pecunie recipere
et fontem recepta pecunia ita ut pri
us poſſidere. quia nō credebat fontē
per ſeruū dei ad tam longinquā ter
ram poſſe transferri. Quid plura.
Centū ſolidorum ꝙ̃titatem vendito
ri fontis beatiſſimꝰ dari iuſſit. Per=
actis interim omibus que ad refici
endū neceſſaria erāt aſcenſis equis
ceptum iter carpere ſtuduit. Veniēs
igitur ad ſua habitacula in loco qui
varenas dicitur vbi etiā ipſius ſan=
cti nūc baſilica habetur: tunc vxori
que iā ſociati cōnubij copulā illicite
ipſo ignorāte fedauerat: cuncta que
egerat retulit. et ſummā huiꝰ empti
onis indicauit. Jlla ut erat animo
lubrica: cuncta ſiniſtra interpretati
one puertere laborabat: hoc ꝓdige
a inutiliter actum eſſe deridens. Dū
igitur vir dei loca domui ſue cōtigua
viſendi gratia perambularet: bacu
lum fixit in terra Poſtera autē die
cum ſurrexiſſet mane aqua pro ab=
luendis manibus eius a facie defuit
Juſſit vni miniſtrorum ut celeriter
curreret. et baculum humo defixum
abſtraheret a lnpha que ſubſeque
retur ꝙ̃ totius ad lauandū deporta
ret. Mox famulus eius obſecundās
ꝓ̄ceptis ut baculum a terra ſuſtulit
maxima aquarum inundantia ab
ymis viſceribus telluris ꝓfluxit. co
loreqꝫ priſtinum quē in priori loco
vnde diuina virtute tranſmutata fu
erat habuit. Siquidem naturale eſt
fontibus regionis illius ut ſubalbi
dum retineant colorē ſcḋm q̃litatē
humi vñ videť oriri. Sic auara ſpes
cupidi venditoris fonte ꝓ̇uata ē quē
ſe poſſidendū eſtimabat. Naꝫ nūꝙ̃
in loco q̇ priꝰ fuerat: aq̃ viſa eſt poſt
modū manaé. ſ3 fōs hodie ſaluberrīe
exundās: ꝑ btī viri ſuffragia maxia
languētibꝰ ꝓ̄bet ſanitatis bñficia.
D His itaqꝫ decurs mulier ꝓ̄fata
btī viri ɔnubio cōiuncta: antiq̇ ſer=
pētis ſuaſu amore cuiuſdā clerici il=
lecta: ɔmixtōe ſe maculare nō reuere
bať. Hic āt nō clericꝰ eſt cognomi=
nādꝰ ſ3 apoſtata ꝑfidꝰ q̇ a via iuſtie
a a ſorte dei deuiauit. Et ꝑ̇o hoc clan
culo factū eſt. dehinc ꝑ multoꝝ ora
mulgatū ad huiꝰ ſācti deuenit audi
tū. Vñ diuiſos cepit aīo reuoluere co
gitatꝰ. Sepiꝰ enī cordi eiꝰ inherebat
ꝙ cā diutiꝰ viuē nō ſinēt. ne in huiꝰ
volutabri ceno deuolutꝰ ſ̃ui de bone
ſtareť turpitudīe īfamie. Si āt mor
ti adijceret: homicidij reꝰ effectꝰ: ī no
cētiā ꝓ̄terite vite ɔmacularet alieni
ſceleris neuo. nō immemor ſcꝑ̇ture
q̄ apt. Michi vindictā ego retribuā
dicit dñs. His atqꝫ hmōi cogitatio
nū tumultibꝫ fatigatꝰ: iudicio dei cō
mittendū eſſe cenſuit. qui nihil inul
tuꝫ relinq̇t niſi qḋ penitētie remedio
deletū fuerit. Quadā igitur die fa
mulis ſuis diuerſis obſeqꝛ functi
onibus implicatis: cum ſola cōiuge
cuiuſdam predij ſui fines circuiuit.
At ubi ad quendam fontem aque
ꝑuenientes: mulierem ſuā talibus

ſtuduit vocibus compellare. Multa
ingens o coniunx de te audio noxia
atq; dictu horrida. circūq; p cuncta
vulganꝛ cōpita q̄ tuis ſūt natalib⁹
ↄtraria. ⁊ ignoraꝛ vtrū vera ſūt vel
falſa. Tunc illa more muliebri cepit
ſacramentis multimodis aſſeuerare
ſe a cūctis detrahi iniuſte ⁊ nūq̄ in-
fectā eſſe cōtagio pollutōnis iniecte
Dixit gangulfus Certa ꝓuidētia dei
dabit nob᷑ tue innocētie ſigna. Im-
mitte manū tuā in fontē iſtū nō ni-
mis algidū nec nimiſ feruidū ⁊ ab-
ſtrahe ſine cūctatione lapillū ī ymo
eius poſitū. Illa autē verba viri dei
inertie deputās ſicut ⁊ cetera: ſine am-
biguitate manū inijcē in aquā nō ē
cūctata. Mox vt lapidē tangēs manū
ad ſe retraxit. vidit carnē cū cute de
manu ⁊ brachio pēdentē q̊uſq; fontē
tetigit. Tūc ille. optaueram ſi fidē debi
tam m̄ ſeruaſſes ⁊ in lege dei mecum
ambulaſſes oīa tecū ſcl᷑ diſcrimina
pferre q̄cūq; pſpera q̄cūq; adūſa cō
tigiſſēt Sꝫ q2 hijs te ſceleribꝫ īuoluē
nō timuiſti: morte quidē eēs digna
ꝫ nullomodo meis intericꝛ manibꝫ
Et q2 nō ē in hoīs ptāte vita ei⁹ ꝫ in
illi⁹ q̄ in trāq̄llitate oīa iudicat: ipſi⁹
reſeruādū iudicio te cēſeo. ⁊ ſiquidē
fruct⁹ dignos pnīe egeꝛꝛ: indulgen
tiam ab illo cōſeq̄ poteꝛꝛ Si aūt hijs
neq̄tijs t̄minū n̄ īpoſueꝛꝛ: cū auctoē
puerſitaꝛ dyabolo gehēnalibꝫ ↄcre
maberis incēdijs Illud demiq; qḋ tibi
in dotē ſponſalicio iure dedi: vt viuē
poſſis habeto. Nā deceтero nūq̄ fru
eris meo aſpcū Dictorū itaq; finē fa
ciens cōuētis ſuis aſcenſis vehiculꝛ
ꝑdia ꝓpaul poſita in analenſi territo
rio petijt: pietatꝛ ⁊ mīe opibꝫ vacās
nullūq; a ſolita bonitate tp̄s vacuū
pmittēs. ¶ Mulier interim infelix
cōceſſa ſibi a btō viro poſſeſſione iā
q̄ſi libeā vtēs ptāte: cū illo deteſtādo
clerico ꝑpetrare luxurie ſcelera non
omiſit Verētes itaq; ne forte gāgul
fus zelo iracūdie ſuccenſus repētino
curſu ſupueniēs ābos interiret: ōni

conamīe cepeꝛt ↄminiſci quō ei necē
inferrēt. Tūc ille cleric⁹ furia mētis
exagitat⁹ a deo alien⁹ ⁊ diaboli vas
effect⁹: loca quibꝫ idē famul⁹ dei im
moraba²: oī more īpatiens efferata
mēte aggredi nitiꝛ Et q2 oīa loca ſe
creta hui⁹ domicilij optime noueāt:
ſtuduit occupaē tp̄s q̊ famuloꝝ de-
eſſēt obſeq̄a. ⁊ horā q̄ ſtrato iacentē
ſōnoq; preſſū inueniē q̄ſiuit vt clan
culo mortē ei inferret: liber aufugiēs
Qḋ ita ↄtigit. Nā vt tp̄s aptū ſacri
legij atq; facinorꝛ ſui vidit: cubiculū
eius ingreſſus: gladiū capiti ſancti
cōtiguū arripuit: euaginatoq; eo vt
caput eius āputaret: dū in alto vi-
brauit: athleta dei expgefact⁹ de lcō
ꝓſilire voluit. Et licet ceruicē ſancti
appetē maluiſſet: tn̄ aliud accidꝛ. q2
dū vir dei btūs ictū ferictis in ptē de
clinare ſtuduit: mucronis ſūmitas ī
coxā ei⁹ delapſa g̃ue vuln⁹ infixit At
ille ꝓphan⁹ michil morat⁹ ꝑpetrato
facinore gladiū a manu ꝓijciēs cō-
citus ne dephenderet² ⁊ ꝑpete curſu ſo
nipedem aſcendēs pniciter aufugit.
Gāgulfus itaq; dei famul⁹ aliquot
diebꝫ ſupuixit Moxq; vt vltimū ſibi
imminere terminū vite ſenſit: exitū
ſuū corporꝛ ⁊ ſanguinis dei ſacramē-
to muniuit. Exuēs mūdi tenebras:
celeſti claritate veſtitus ē Due vero
amite ei⁹ Willegiſſa et Willetrudis:
q̄ cōſtitute in loco poſſeſſionis ſupe-
rius noīato verēnas: ſcimonie atq;
caſtitatꝛ ſtudijs īſeruiebāt: cōperto
btī viri obitu: ſūptis ſecū clericoꝝ or
dinibꝫ atq; adunata religioſi appā-
tus frequētia: comitāte nichilomi
nus nō modica pleb᷑ cathedua: vbi
poſitū erat corp⁹ ei⁹ exanime ꝑperare
matuāuerꝛ Sicq; inde eleuatū cū ſto
rophoria ⁊ cereoſtata: cūq; diuinoꝝ
ꝑnoꝝ melodia ad p̄fatū locū mira-
culis choruſcantibus deportatū eſt.
Sepultus eſt in ſua ipſi⁹ baſilica in
honore principis apl'orū petri dedi-
cata Placuitq; diuine potentie hūc
ſanctū ſuū ꝟtutū exhibitione cūctis

innoteſcere ac diuulgari. Vt quem
apud ſe glorificauerat in celo: apud
homines magnificauerat in mundo
¶ Qualis interea ſācti pſecutoris
vltio ſubſecuta ſit non eſt incōgruū
huic narratōi inſerere. Prefat9 nāqꝫ
cleric9 ad odibilē illā mulierē cōcito
puolauit diſcurſu: q̄ſi maximū nūci
atur9 gaudiū de admiſſi ſceleris cō
tagione. neſciēs ſibi repētinū interitū
imminē. Illā poſtq̄ tripudio inepte
leticie ſibimet applauſerunt: ut ven
trem ſuū purgaret ſeceſſū latrinarū
petijt. Moxqꝫ ut diuerſoꝝ petijt na
ture debitum pſoluere: adinſtar pdi
toris iudea arrij hereſiarchis (quoꝝ
alter humanitatē xp̄i extinguere: al-
ter inſepabilē trinitatis vnitatē vi-
ſus eſt diuidē) diffuſa ſūt viſcera ei9
a ſicut vacu9 erat ſenſu ſic eē vacu9
vētre remanſit. Sic q̄ꝫ infelix negato
ſibi ſpacio penitēdi in cloacā deſcēdit
inferni. ¶ Famulo āt dei viā vniūſe
carnis ingreſſo p loca q̄bꝫ corpis ſa
cri vehebatur gleba multa dei pietas
largiebatꝰ p meritū ei9 ppl̄is bñficia
Cūqꝫ ad hui9 exoptati muneris lar-
giflua dona capiēda nō pua plebis
cōueniret copioſa frequētia: pmixcur
rens ad dominā hec intulit Domini
Gāgulphi corp9 ī antro tumulādū
ſepulchri: maxia ipti² cūctis gaudia
ſanitatis At illa furiali amentia de-
bacchata ait. Sic opatꝰ virtutes Gā
gulfus quō an9 meus Statim ut hec
vox nephāda a gutture illius exijt a
pte abſtruſa corpis obſcen9 ſonus
pdijt. Illū diem quo hec acta ſunt:
mos xp̄ian9 feriā ſextā vocitare cō-
ſueuit. Taliqꝫ poſtea ſbiacuit obpro
brio: ut p oīe vite ſue tempus q̄ eo
die ptulit verba: q̄ſi tot pdierūt pro
bra ab illa pte corpis cui viri dei mi
racula equipare nō eſt verita. ¶ Cu
ius rei fama adō per totius regni di
uulgata eſt confinia ut pipinus rex
per eadem loca trāſitum faciens ali
quos ſciſcitādi gratia direxerit qui
omnia hec pcontarentur vtrum vera

eſſent. Quod veritate ſubnixum cō
probantes regi a procerib9 que au-
ditu a viſu didicerant intimare fideli
ter ſtuduerūt. ¶ Anno autem dn̄i.
dcxvij. beatus vir Gangulphus in
caſtro aualenſi ſpiritū feliciꝰ effla-
uit cum xp̄ō imperpetuū regnatur9.

¶ De ſancto Bonifatio martire.

ROme erat mulier noīe Agla
es nobilis valde filia Edacij
q̄ndā pconſulis. Hec ꝰ can
didā egerat rome pfecturā hn̄s ſb ſe
lxxiij. pcuratoēs. a vnum q̄ ſup oēs
erat noīe Bonifatiū adulteruꝫ. q̄ ecꝰ
cū ea ɔmiſcebatꝰ in pct̄m: Erat tamē
hoſpitalitatis larg9 a opibꝫ miſicor
die intēt9. Tādeꝫ aglaes p miſericor
diā a grām dei ɔpuncta vocato illo di
xit. Fratꝰ a amice. Scis in q̄nta pctā
cōuoluti ſum9: nō eſtimātes qꝛ deo
aſſiſtere debem9 a redvē rōeꝫ de malꝰ
q̄ geſſimus. Audiui autē a xp̄ianis
qꝛ ſi quis adminiſtrauerit ſanctis q̄
agonizantꝰ p noīe xp̄i: conſors eorū
fieret in die iudicij. Pge igitꝰ in ptes
oriētis vbi agonizantꝰ xp̄i fideles ut
dicit a affer nobis reliq̄as mr̄m. ſi
quō admiſtrātes a obſeq̄ntes a do-
mos oratorias eis edificātes: p ſan-
ctas eoꝝ p̄ces a paſſiōes ſaluemꝰ taꝫ
nos q̄ alij multi Qui accipiens auꝝ
ad cōpanda corpora ſanctorū: et ad
miſtratōeꝫ egenoꝝ. a duodecī eq̄tes
Egrediens ait dn̄e ſue. Si inuenero
ad ɔpāda mr̄m corpa afferā mecū Si
corp9 meū mortuū ad te redierit ī noīe
martirꝰ ſuſcipies illud At illa Abijce
inquit abs te ebrietatē a ſtultiloq̄ū
a ſic vade ut deuotus: quare ſic lo-
q̄ris q̄ ſanctorū corpa portaē hēbis
Egrediens ergo Bonifati9 cogitauit
ut qꝛ licet pctōr corpa ſanctoꝝ hēret
portare: a carnibus a vino abſtinere
deberet. Factaqꝫ orōne ad deum am
bulans venit in ciuitatem tharſum
a cognoſcens qꝛ ibidem athlete xp̄i
in martirio agonizabantur dicebat

ad eos qui erãt cũ eo. Boni viri req̄=
rite nob̃ hoſpitiũ. ⁊ ego ibo vidẽ eos
quos valde deſidero martires certã
tes. Feſtinans igit̃ ad ſtadiũ vidit
beatiſſimos martires in tormentis
poſitos vnũ per pedes ſuſpenſum. ⁊
ignẽ ſub capite deorſũ pendente ſtra
tum. Aliũ inter ligna quatuor ex=
tenſũ ⁊ diutiſſime maceratũ Alium
vngulis laceratum. Aliũ manibus
abſciſum. Aliũ ſtipitẽ in collo eius
habentẽ infixum ⁊ a terra eleuatũ.
Aliũ ligatis manib3 ⁊ pedib9 fuſti=
bus a miniſtris ceſũ. Hec diuerſa
ſupplicia ⁊ martiria xp̄ianoꝝ cũ emi
nus ferueſ amore xp̄i reſpicẽt: acce=
dens voce magna clamaẽ cepit Ma=
gnus eſt deus xp̄ianoꝝ Obſecro vos
famuloſ chriſti orate pro me vt ego
merear veſtri conſors inueniri. Se=
densq3 ad pedes martiru3 qui plecte
bantur: vincula eoꝝ deoſculabatur
ipſosq3 ad patientiã exhortabatur
dicens Certate martires xp̄i: calca=
te dyabolũ. modicũ pſeuerate Par=
uus quidẽ labor. ſed multa requies.
⁊ ineffabilis poſtmodum ſatietas.
Iſta eñ tormẽta que dei amore pa=
timini tẽporalia ſũt ⁊ quaſi in mo=
mento tranſeuntia: poſt breuiſſimi
tamẽ tpis ſpaciũ ad ꝑpetue felicitatꝭ
vos trãſmittet gaudia: vbi regẽ vr̃i
gaudentes viſione: illicq3 celeſtiu3
cãtuũ laudes inter choros angeloꝝ
immortalitatis decorẽ veſtiti referẽ=
tes: in eterne calamitatis abyſſo vi
debitis impiiſſimos veſtros cruciari
tortores Quẽ intuens iudex ſimpli
cius noie: dixit. Quis eſt iſte qui de
contemptu meo ac deoꝝ iniuria hec
gerit? applicetur ad tribunal meu3.
Cumq3 adductus fuiſſet interroga
tus quis eſſet: chriſtianũ ſe eſſe con
ſtanter reſpondit Et ydolis ymmo
lare penitus recuſauit. Vnde iratus
iudex iuſſit eũ ſuſpendi ⁊ corpus ei9
vngulis diutius radi ita vt oſſa ei9
apparerẽt. Ac ille tacebat ⁊ oculos
attẽtos ad martires habebat. Cũq3
ſacrificare nollens pſeueraret: iudex
iuſſit calamos acui eoſq3 ſub vngu=
lis manuũ eius infigi. Quod cũ fie=
ret aſpiciens martir in celũ: dolores
alacriter tolerabat Videns impius
iudex ꝙ hec tormenta minime ſenti
ret: iuſſit os eius aperiri. ⁊ plumbũ
bulliens infundi. Qui aſpiciens in
celũ orauit: ⁊ ſanctos martires vt p
ipſo orarent exclamauit. Qui cũ cõ
pleuiſſent orationẽ ⁊ dixiſſet amen:
factus eſt ploratus a turba ⁊ vocife
ratio maxima dicentiũ. Magn9 de9
chriſtianoꝝ. Criſte fili dei ſalua nos
Pereãt ſimulachrã gentiũ Omniſq3
plebs impetũ fecit ⁊ aras deſtruxit.
Diluculo aũt pro tribunali reſidens
eũ aſſiſtere fecit. Videnſq3 eũ adhuc
in fide crucifixi perſeuerantem: iuſſit
afferri ollam magnã ⁊ pice impleri
⁊ bulliente pice ſanctũ in eam verſo
capite immitti Angelus dñi de celo
deſcendens ollã tetigit ⁊ vt cera an=
te faciem ignis liquefacta eſt ⁊ de=
fluit: ſancto quidem moleſtia nulla
fuit. Tremefactus iudex pro virtute
xp̄i. ⁊ admirans patientiã martirꝭ
ſancti iuſſit gladio caput ei9 abſcidi
Tũc ſpiculatores eũ de medio incedẽ
adhuc illeſũ feſtinãter tulerũt Qui
ĩpetrata ab eis hora parua ad oran
dum: conuerſus ad orientẽ deum de=
p̄catus eſt Deinde a ſpiculatore per=
cuſſus eſt Et factus eſt terremotus
magnus ita vt multi infideles virtu
tem xp̄i in hoc martire cernẽtes cre=
derent ⁊ exclamarent dicentes Mag
nus eſt deus xp̄ianorum. Conſerui
autẽ beati bonifatii circuibãt: vbiq3
requirentes eum. ⁊ nõ inuenientes
dicebant adinuicẽ. Modo in adul=
terio aut in taberna poſitus epula=
tur. Cũq3 ergo inter ſe colloquerẽt
contigit vt obuiaret eis vnus de cõ=
mentariis cui interrogãt Vidiſti ne
aliquẽ peregrinum romanum? Ille
ayt. Heſterna die vir peregrinus p
xp̄o capite plectus eſt qui adhuc in
ſtadio vbi paſſus eſt iacet. Et cum

interrogabat eis: q̃lis erat aſpectꝰ
eiꝰ: illi dixerūt Vir q̃drat ꝰ ⁊ craſſus
robuſto capillo: armilauſa cocinea
indutꝰ. Dicit ille. Quē queritꝭ: heri
apud nos martirio eſt finitꝰ At illi
Hoīem quē nos q̃rimꝰ adulter eſt
⁊ ebrioſus. Dicit eis ille Venite ⁊ vi-
dete eū. Cūq; oñdiſſ eis btī mr̃is cor
pꝰ: petierūt eē ab eo ut oñderet eis ⁊
caput. Quo oñſo cū illd̃ ↄſideravēt:
riſit in ſpū ſcō. Et cognoſcētes ſerui
fleuer̄t amare dicētes Ne meminerꝭ
pc̄ci nr̄i. q2 incaute locuti ſumꝰ de te
famule xp̄i. Dicūt ad ↄmētariū Iſte
eſt quē q̃rimꝰ. Petimꝰ ut des nobis
eū. Qui rn̄dit Ego g̃tis corpꝰ eiꝰ vo-
bis dare nō poſſum. Illi autē dātes
ei quingētos ſolidos accepēt corpꝰ
ſancti mr̃is. ⁊ vngētes illud aroma-
tibꝫ inuoluētesq; lintheaminbꝰ p̄cioſ
poſuerūt illud in baſterna. ⁊ ſic re-
uertētes ꝓfecti ſūt gaudentes ⁊ glo
rificātes deū Angelꝰ aūt domini ap-
parens dn̄e ſue: rem factā beati mar
tiris indicauit dicēs. Quē aliquādo
habuiſti ſeruū: nūc ſuſcipe ſic dn̄m.
Eius em̄ interuentōe pc̄tā tibi relax
abunꝭ omnia. Que confeſtim ↄſur
gens clericos ⁊ religioſos ſecū acce-
pit. et ſic ymnis ⁊ cātičis ⁊ omni ve-
neratōne corpori ſcō obuiauit. edifi-
cans ei domū dignā repoſuᵗ illud in
eā ab vrbe roma ſpacio q̄nq; ſtadio
rū in via latina. Martirizatꝰ eſt aūt
xiiij. die menſis maij apud tharſuꝫ
metropolim cilicie. Et ſepultus eſt
rome nonis iulij Beata ro Aglaes
abrenūciauit mūdo ⁊ pompis eius:
diſtribuens vniuſa que poſſidebat
egenis ac monaſterijs. relaxās vni
uerſā famliā ſuā a iugo ſuitutꝭ Sicq;
cuꝫ paucis puellis xp̄ō famulata: ſine
intmiſſione vacās orōibꝰ ⁊ ieiunijs
tātā grāꝫ a dn̄o Iħu ꝓmeruᵗ accipe
ut ⁊ demones expelleret ⁊ diuerſas
infirmitates curaret. Supuixit autē
in habitu ſanctimoniali ānis. xij Se
pulta apud prefatū martirē opibꝰ
pijs conſūmata.

De ſancto Yuone preſbitero ⁊ cō
feſſore et aduocato pauperum.

TEmporibꝫ nouiſſimis quan-
dā nouā ſtellā ꝓduxit altiſſi
mꝰ in celi celoꝝ firmamento
p cuiꝰ ſplendorem decoranꝭ celeſtia.
illuminātꝭ humana. ſcilicet ſciſſimū
Iuonē preſbiteꝝ ⁊ ↄfeſſorē de britā-
nia Qui a nobilibꝫ ſm carnē pn̄tibꝫ
legitimo matrimonio originē traxit
⁊ in quodaꝫ manerio paterno villa
martini vulgaritꝭ nūcupata iux̄ cīta
tē trecorenſem natus fuit. Cui deus
tantā grām attribuit q2 ſua adoptō
diuina in ſomnis ſue genitrī extitit
reuelata Cuiꝰ ſancta ↄuerſatio a ſua
p̄meua etate vſq; ad exitum ſue vite
iuxta doctrinā apoſtoli ſobrie iuſte
ac pie fuit ↄſūmata Cū autem ipſe
quatuordecim ānorū velꝭ circa erat.
fuit cupiens in ſacris informari ſcri-
pturis: ut exinde iuxta dictū prophe
te poſſet in lege domini meditari die
ac nocte. Ad ſtudium pariſienſe ac
ceſſit cū magna deuotōne: ſolacium
parentū et amicorū ſuoruꝫ propter
deum dimittēdo. Cū igitꝭ in p̄mitiuis
literis pariſius fundatꝰ eſſet: ſtatiꝫ
ad ſacre theologie ⁊ ſcientias canoᵐ
audiendas aurelianū perexit: vbi a
vino ⁊ lantis ferculꝭ atq; mundanis
delitijs quātuꝫ potuit abſtinuit. cor
diſq; ac corpis pudiciciā iux̄ ↄſiliuꝫ
ſapientis dō penitus p̄ſeruauit. qm̄
in maliuolaꝫ aīam non introibit ſa
pientia. Cum aūt in predictis diu
ſtudiuiſſet p quendā archidiaconū
redonenſē pro iudice ſuo curiali fuit
poſtulatꝰ Qui verbi ꝓphetič memor
(beati qui faciūt iudiciū et iuſticiā)
p̄dictū officiū gratis acceptauit: et
circa illud benigne ac caritatiue ſe ha
buit Nihilominꝰ tamē lectōes ſacre
theologie q̃libꝫ die libentꝭ audiebat
⁊ abſtinētias multiplices ꝑagebat
Orphanis ⁊ miſerabilibꝫ pſonis ſb
ueniebat. oppr̄ſſis ⁊ ſpoliatꝭ occurre
bat. Pacē ⁊ ↄcordiā intꝭ diſcordātes

ꝓcurabat incarceratos cõfortabat.
Suasq; ſentẽtias miſericorditer pro
ferebat: ⁊ exquiſitiones ipſaruz la=
crimabilit̃ adimplebat. libertates
quoq; eccleſiaſticas viribus ſuis de
fendebat. Et opera miſericordie in=
tantũ adimplere ſtuduit: ꝙ tunc ex
toto incepit ſpernere mundana: et
toto deſiderio appetẽ celeſtia. Cũ
autẽ hec peruentſſent ad audientiam
epiſcopi trecorẽſis: p ipſũ vocatus:
in ſuũ vniuerſalem iudicẽ fuit aſſũp
tus qui p̃dictorũ non fuit oblitus:
p̃mo ad maiora exequẽda ambulan
do de v̇tute in virtutẽ nocte dieq; ex=
titit paratus. Cũq; aliquo tpe in
iſto officio laboraſſet: ⁊ cõtemplati
oni diuine ex toto dedicari ſe affecta
ret: ⁊ vitã ſuam in melꝰ cõmutare
vellet: huiuſmodi officiũ penitus di
miſit. ⁊ ad eccleſiã parochialem de=
lohaert cuiꝰ rector erat ſe trãſtulit.
Veſtes autẽ delicatas q̃s antea ſm
exigentiã ſui ſtatus deferabat: ſtatĩ
dimiſit. ⁊ de pãno albo ac rudi mo=
dici p̃cij ⁊ valorꝭ ſe veſtiuit. Sotulares
altos ⁊ corrigiatos adiſtar pauperꝝ
religioſorũ deferebat. ciliciũ quoq;
⁊ camiſiam groſſiſſimam ſup illud
ne videre² portabat. Et omnia ieiunia
ab eccleſia indicta: in pane ⁊ aqua
ieiunabat. A delicatis etiã cibarijs
ac ſatis condimẽto inquãtũ poterãt
abſtinebat. Et panem groſſiſſimũ
cũ potagio rudiſſimo cõtinue come=
debat. Cum vero eſſet in domo ſua
ſemp orationi ⁊ cõtẽplationi libẽti
animo ſecrete vacabat: intantũ ꝙ
de aliquo cõdimento temporali tũc
recipere non curabat. Quadã enĩ
vice ſtetit in camera ſua cõtinue in
oratione p ſeptẽ dies ſine corporali
cibo: ⁊ poſtea facie iocunda ⁊ in bono
ſtatu omnibꝫ apparuit. ac ſi bõs ciba
ria illis diebꝫ comediſſet. Omnibꝫ
q̃s diebꝫ niſi legittima cauſa impe=
diretur cuz ſũma deuotione miſſam
celebrauit. Et cũ in q̃dã miſſa corpꝰ
dñicũ ꝓut moris ẽ eleuaret: ſuꝑuenit
quidã globus igneꝰ magni ſplen=
doris qui circũdans ipſũ xp̃i corpus
maxime refulgebat. Et ſtatĩ pꝰ cali
cis eleuationẽ: ab oculꝭ oĩm euident̃
diſparuit. Semp media nocte iux̃
morẽ ꝓpheticũ: ad matutinale offi=
cium ſurgebat: ⁊ ceteris horis diei
intereſſe nõ deficiebat. Raro vel nũq̃
die noctuq; dormiebat: niſi labore
ſtudij vel itineris eſſet fatigatus: et
tũc diſcalciatꝰ requieſcebat ſed veſtitꝰ
Lectꝰ vero ipſius erat nuda terra
vel gleba: groſſis ⁊ nodoſis virgis
ſeu baculis cõtexta. Ceruical aũt eiꝰ
erãt liber biblie: vel lapis magne du
ricie. Magnã hoſpitalitatem
tenebat: ita ꝙ raro ſine pauperibꝰ
hoſpitibꝰ eſſe volebat. Tenebat enĩ
vnũ pauperẽ cũ vxore ſua per nouẽ
annos vel circa: cũ quatuor filijs in
domo ſua. Quibus in victu ⁊ veſtitu
decenter prouidit. Erat enĩ ſumme
miſericordioſus ⁊ largꝰ: ⁊ circa ele=
moſinas pauperibꝰ erogãdos valde
attentus. Nam pauperes alienige=
nas egenos languidos ⁊ difformes:
tanq̃ ſuos fratres benigne ſuſcipie
bat. affabilem atq; familiarẽ ſe ipſꝭ
prebens: bona ſua libenti animo eis
diſtribuebat. De lectis illis ꝓuide=
bat. manibꝰ ſuis pedes eorꝝ lauabat
pro quibus explendis certã domuz
ordinabat. Ipſe ſemp ſibi vltra ſub=
ſidia humana ſubtrahebat: ⁊ ipſis
pauperibꝫ ſua ꝓpria veſtimẽta ⁊ cor
poralia alimẽta exponebat. Quo=
dam namq; tempore magna cariſtia
bladorꝝ fuit. ita ꝙ vir dei niſi vnum
panẽ in domo ſua haberet: de q̊ pau=
peribꝰ elemoſinam dare poſſet. Quẽ
cũ pauperibus tradere diſponeret:
vicarius eius rogauit quoſdaz per
beatũ Yuonẽ inuitatos: vt euz hoc
facere impedirent: cũ aliũ panem in
domo non haberẽt. Cum ergo vir dei
murmur vicarij ſui ꝓpendiſſet: ſtatĩ
medietatẽ illius panis ſibi dedit. et
aliã p cõſequẽs pauperibꝫ erogauit
Et cũ menſã vellet intrare ⁊ vicariꝰ

ipſam medietatē deberet portare: in
loco in q̊ poſuerat iā nō potuit inue
nire. Cōfeſtim āt q̄dā puula mlier
ſupueniēs tres magnos panes ſer=
uo dei detulit: quā mulierē ad mēſā
ſuā collocauit. ſ3 illa diſparēs ab eis
īuiſibilr receſſit. ¶ Alio eē tpe cū nō
hrēt niſi panē duoꝝ denarioꝝ: et tūc
plures paupes veniſſēt. de illo pane
gratia diuina ſuffult9 omib9 ſatiſ=
fecit. ¶ Quadā eē vice cū parrochiā
ſuam viſitaret: occurrebat ei pauper
petens elemoſinā ab eo. Qui cū aliud
nō haberet ad dandū: capuciū ſuū
qd portabat illi tribuit. et ſic receſſit
Cūq3 ad ſpaciū dimidie leuce itine=
raſſ3: mox capuciū quod paupi de=
derat ſuper caput ſuum inuenit D
¶ Erat eē magne caritatis et cōpaſ=
ſionis circa īfirmos preſertī paupes
quos libent̃ viſitabat. Et p ipſ deū
exorabat. ¶ Nā cū q̄dā nobilis dña
infirmaretur. et de ſua infirmitate cu
rari nō poſſet. ſeruū dei Yuonem ad
prandium inuitauit. Cumq3 ipſi in
menſa fuiſſent: et illa mulier come=
dere nō poſſet: beatus vir vipā in aq̄
in calice ſuo fecit: et implorādo diui=
nū auxilium ipſam eidem mulieri ad
guſtandū dedit. De q̄ cū illa cōediſſ3
ab illa īfirmitate liberata fuit: et po
ſtea viginti ānos ſupuix. ¶ Seq̄nti q̄
de3 tpe cū quidā grauit̃ p tres ānos
extitiſſ3 infirm9 et a demone valde ve
xat9: btūs vir fecit illū ad ſe veniē: et
p noctē ſcꝫ manē. Cū āt ſurrexit de=
moniac9: īuenit ſe curatū et a demōe
liberatū. E ¶ Erat eē ſūm9 tr̄ctator
pacꝭ: et defenſor eccleſiaſtice libertatꝭ
¶ Quadā eē die cū int̃ q̄ndā mlierē
et filiū ſuū diſcordia ſuſcitata fuiſſ3:
et nullis precibus amicoꝝ pax inter
eos fieri poſſ3: btūs Yuo vnā miſſa3
ſtatī p eoꝝ pace reformāda celebra
uit Et mag̃ int̃ eos dilectō ꝯſolidata
fuit F ¶ Pupillis et orphanis: bon9
erat defenſator. ¶ Nā p eiſdē in diūſis
curijs litigabat. ¶ Nō tñ mot9 aliq̄ re
muneratōe ſ3 cā pietatis et iuſtie. ¶ Nā
ppis ſuis expēſis hoc fecit: ut remu=
neratōe3 diuīcā mereret̃ q̄ dicit. Qd
vni ex minimis meis feciſtꝭ m̄ facitꝭ
Quare in ptib3 illꝭ digne ē vocatus
paupm aduocat9 G ¶ Erat eē ma=
gn9 p̄dicator ac v̄bi dei zelator et ſcia
tor. Ipſe eñ nō ſolū p parrochiam
ſibi cōmiſſam: ſed p totā illā patriā
verbū dei p̄dicabat: nō equitādo ſed
hūilr xp̄i exēplo peditando. ¶ Cū igit̃
cū famulo ſuo q̄dā vice verbū dei pre
dicando p diuerſa loca diſcurrer3: et
ad quoddā magnū flumē aq̄ p cui9
pontem trāſire ſolebat pueniſſet: in
uenit dictū pontem aquis coopertū.
Cū aūt vir dei trāſitū petēs ſignum
crucis ſup aquas feciſſet: mox aque
diuiſe trāſitū ei ac famulo ſuo p̄bue
rūt et mox ad loca ſua redierūt. ¶ Pro
pter p̄dicatō3 āt btī viri yuonis: gē
tes dicte p̄rie ꝯūſe fuerūt H ¶ Erat
inſup btūs yuo magne ſcītatis et cō
tēplatōis ¶ Nā cū a circūſtātib3 q̄ñ3 aī
m9 ſu9 crederet̃ eē in t̃ris: mēs tñ ei9
totalr erat dedicata in celꝭ Quaprop
ter ſuis meritꝭ in hūanis viſitabat̃
a ſupnis. ¶ Cū eñ q̄dā vice ī menſa
eēt: ſupuenit quidā paup in vili ha
bitu ꝯſtitut9. quē in mēſa ſua ponēs
ſecū de eadem ſcutella comedere fecit.
Qui cū modicū comediſſet: ꝯfeſtim
de menſa ſurrexit et dixit. Domin9 ſit
vobiſcū Quo dcō idē paup valde pul
cher et reſplendens ī veſte alba appa
ruit: et ab eis domū illā illuīans diſ=
paruit. ¶ Alia q̄dā die cū btūs yuo in
ſacriſtia trecorenſi reſidēt: ſupuenit
quedā colūba valde reſplendēs: cui9
fulgore tota ecclā illuminata fuit et
ſacriſtia ¶ Quodā tempore cū btūs
vir inuitat9 eſſet a q̄dā viro nobili.
voluit ide3 nobilꝭq3 btūs Yuo in ca=
mera ſua iaceret. Cū aūt ipſe nobilꝭ
incepiſſet dormire: dei famulus de ca
mera recedens: ad cimiteriu3 illius
loci perrexit et in quadā fouea con=
caua in qua quidā beat9 homo peni
tentiā egerat ſe repoſuiſſ3: ſupuenit
vox de celo eū excitando dicens Bea

tus puo non eſt in camera ſed iacet in petra. Quo audito ſubito acceſſit ad cimiterium: et ſanctū virum in lapide concauo inuenit dormientem.

In ſtātē vō cū vir dei p multas abſtinētias et labores corpus ſuū extenuaſſet: et diſſolutionē ipſius iuxta deſideriū apli haberet: morteʒ ſuam naturalem p aliquod temp9 pſciuit Et cū ꝯtinue plus debilitaref: fortior tamen et potens ab orōne ac ꝯtēplatione nō ceſſauit. nec aliquod remedium pro releuatōne ſue debilitatis recepit Modica tm̄ pallearꝫ qtitate ſibi appoſita ſuper terram iacebat et crucem quaʒ more ſolito in camera ſua ꝯtinue tenebat deuote inſpiciēs cū magnis lacrimis et ſuſpirijs deuʒ orabat. Cū autē ſm ipſi9 deſideriū extreme vnctionis ſacramentuʒ ſibi ammiſtraref: ipſe nō obſtāte ſui corpis debilitate: cū pſbro et ceteris aſtantib9 reſpondebat. quo expleto vir dei ſignaculo ſancte crucis ſe muniens: ſpiritū ſuum humiliter dō cōmendauit. et p totā noctem dici ſabbati: vſqꝫ ab ſeqnte die ſub ſilentio aptis oculis ad crucē direct9 fuit In aurora aūt illi9 diei dominice videlʒ nonadecima die menſis maij animā deo reddidit: corpuſqꝫ ſacrū in treco ſi eccleſia ſepultū fuit. Sepulchrūqꝫ eius cotidie a fidelibus viſitatur. Et ei9 meritis et pcib9 diuerſa ſubſidia a deo impetrāf. Nam ſurdi audiūt muti loquūf. claudi ambulant. demoniaci liberanf. morboſi curantur ptātes diabolice depmūt. peccatores ad penitentiā reducūf. Bella maliqnātiū reprimūf. captiui ab infidelibꝫ eripiūf. incarcerati ſubito expediūt. nauigantes ad portum ſalutis deducūf: et mortui priſtine vite reſtituūf. Cū aūt multi p canoniſatōe btī yuonis diu laboraſſent. et papa clemens ſextus ꝑpt diuerſa negocia et ardua facta circa huiuſmodi expeditionē nō intenderet: vir dei manu ſua baculū tenens pape apparuit dicendo ut hoc negociū citi9 expediret Quapropter cū magna ſolēnitate ipſū ſcm̄ cū alijs ſanctis cōſtitutū eē pnūciauit. et cū anno dn̄i milleſimo trecēteſimo quadrageſimo ſeptio: nonadecima die menſis maij ſolēniter canoniſauit: et cathalogo ſanctoruʒ ipſuʒ iuſſit aſcribi: et ab omib9 tāq̄ ſcūm adorari ac venerari.

De ſancto athelberto rege anglie et martire.

Glorioſus orientaliū anglorū rex Athelbt9 ſm ſeculi dignitatē claruit extitit natalibꝫ oriūd9 Vterqꝫ parēs rex et regina fuit. vtqꝫ xpianiſſim9 in catholica ſimplicitate refulſit Baptizato āt infante cū ad ānos intelligibiles pceſſiſſʒ tradif lrīs ſacris erudiēd9: pficit in diſciplina literarū. creſcit in moralibus virtutū ſanctarū. Cū āt puerilesānos pteriſſʒ: pře orbato in regali ſolio p regni pceres ſblimaf. Sicqꝫ puidus et prudēs extitit in ꝯſilio q̄ p eū ꝯcordia veritatē emituit. et iuſticia in regno ſūme pacis exercuit Hic mrēʒ ſuā diligebat ut dn̄aʒ. et q̄cūqꝫ placebāt matri: nō diſplicebant ſibi Monef ḡa cogif ab optimatibꝫ et ducibꝫ toti9 regni fui: ut vginēʒ ſibi eligat ī vxorē: de q̄ heredē ꝑpo ſuſcitare poſſʒ in regꝫ Nec ꝯuenīē regē abſqꝫ liberis eē aſtruētes: pfecto dū regna omīa deſolenī: q̄ reſtaurata n̄ fiūt n̄ regij generis ſucceſſiōe pncipali Acquieuit igif rex huiuſcemodi ꝯſilio q̄uis ei magis placēt pudicicia vginalf q̄ copula ꝯiugalf. Erāt tūc tpis vir mirabilis glorie et ptātis maxīe tirān9 rex marceorꝝ offa noīe: q̄ filiā vginē habebat moribꝫ inſignē: for et honeſtate ꝯſpicuā: ut filiab9 regū ſupeminēt vniuerſis. Cōſulif autē beato viro iter vſus eundē tirānū arripe: p filia hmōi in ꝯiugē acqrēda Ingrediēs ḡ ecclaʒ: dei miſericordiā depcaf: ut via ei9 ab ipſo dirigatur Miſſaqꝫ celebrāta: cū ducib9 et tribunis a pprio ſolo pficiſci: bn̄dictōe tñ

piūs maternalia etiam epiſcopali
roboratus· Scūs igiꝛ athelbertus: ꝑ
miſſis Offe regꝪ muneribꝫ: mercaā
ingreſſus: ⁊ ab altrida regꝪ filia apđ
reginā matrē ſuā admodū collauda
tus: regina nephāda eiꝰ in mortē cō
tinuo machinata eſt Ipſa em̄ regis
animū puertēte: āpla donaria ſuis
ꝓmittit tirānis· quiſqꝫ athelƀtū in⸗
cautū p manū apphendēs: ī triclinīū
ſuū vt amicꝰ inducat Qđ ⁊ ita factū
eſt S winbertꝰ nāqꝫ hō maligno ſpū
inflāmatꝰ: auariciēqꝫ ſtimulꝪ agita
tus: ſe regꝪ ſeuicie pollicēs ſatiſfacere
ſcm̄ dei in regis thalamū introduxᵗ
⁊ ſubito ligato: ꝓpo gladio ſuo de⸗
collauit ¶ Pꝰ hec iuſſu tyrāni corpꝰ
ſcm̄ vna cū capite in ripa fluminis
qđ luggo ⁊ ignobili traditur ſepul
ture· Sꝫ tercia nocte ſequēte: ſanctꝰ
martir cuidā ſimplici viro brichfrido
noīe in ſtrātu ſuo qeſcenti magna cū
luce apparuit: illi dicēs· ꝙ corpꝰ eꝰ a
loco ſepulture trāſferret: ⁊ ad fara⸗
legam qđ nūc a ꝯprouincialibꝫ here
fordia ⁊ hōrifice recondēt· Surrexit
itaqꝫ brichfridꝰ: et aſſūpto corpore
cū capite: ad locū tendēs memoratū
caput amiſit in eūdo in via· Sꝫ cecꝰ
quidā ptrāſiēs: pedē ad caput offen
dit ⁊ in terrā cadēs tacto capite lu⸗
men recepit Illo qꝫ accepto: ad defe
rentē corpꝰ attulit: ſepultureqꝫ cum
aliis gauiſus interfuit·

¶ De ſcō germano epō pariſienſi et confeſſore·

Beatus germanꝰ auguſtudu
neſis abbas pmo inſtitutꝰ:
poſtmodū pariſiace ciuitatꝪ
epſ ꝯſtituiꝛ In vico exona quidā dū
die dn̄ica ꝓhibito operi īſiſtēt: digi
tis īcuruatꝪ acumē vnguiū vola pfo
rata: ptē trāſiuit in alterā Quē pre
fatus vir dei bn̄dictione data: mox ſa
nauit· Rocheiato ſeptē demoniacos
curauit Ibidē ⁊ quēdā toto corpore
paraliticū ſanauit· Cuidā matrone
epō in viſione ſōnii apparēte ⁊ ſignū
crucꝪ imp̄mēte lumē reſtitutū eſt ocu
lorū· Quēdā clericū neqſſimo vexatū
ſpū: data bn̄dictōe curauit ¶ Iudeꝰ
quidā ad viri dei p̄dicationē xp̄iane
fidei ſacramēta ſuſcepit Vxor aūt eiꝰ
nullā de ꝯuerſione ſuſcepit āmoniti
onē: cuiꝰ fronti vt crucꝪ impreſſū eſt
ſignaculū: ſtatī ad xp̄m ꝯuerſa eſt·
Hꝰ ſci viri moniti ī ſōnis incarcerāti
pariſiꝰ murū fodiētes eidē ſe in ecc̄ia
diluculo p̄ntarūt Vn̄ tribunꝰ cuſto⸗
des cruciādos incarcerauit: nec alicui
ꝙ ſibi: claues carcerꝪ credidit cuſto⸗
diendas Interim cū vir dei tribunū
vocaſſet ad prādiū: ſubito tā de car
cere liberati: ꝙ p eis incarcerati con
ueſcentibꝫ aſtiterūt: claues habētes
in manibꝫ qs tribunꝰ ſecū attulerat
¶ His ⁊ aliis multꝪ btūs germanꝰ
miraculꝪ clarꝰ: qnto klas iunii: feli
citer migrauit ad dn̄m ¶ Mater ſācti
germani eū in vtero extinguēre voluit
ſed nō potuit: qꝛ nondū natū diuina
gratia ptexit· ¶ Cū apud auellionē
cū ſtradidio ſocio ſuo ſcolas frequē⸗
taret: quedā mala mulier ſuā heredi
tatem appetens ei venenū parauit·
ſed alteri oblatū ſibi non nocuit·
Ignem etiā grandē alleluya cantā
do ⁊ aquā modicā ſpergēdo extinxit
⁊ demonē cōfiteri coegit: qđ auctor
dāni illiꝰ ipſe fuiſſet ¶ Mortuā puel
lam ſuſcitauit· Puerū morti ꝓximū
ſubito ſanauit· ¶ Ante obitum ſup
lectum ſuū quinto Kalendas iunii
ſcribere iuſſit ſed quid ſcp̄tura p̄ten
deret poſtea patuit: nā ea die ad ce⸗
leſtia feliciter migrauit·

¶ De ſcō Maximino Treuerēſi epō

Maximinꝰ ex aquitania picta
uienſ vrbis indigena ex cla
ris parentibꝫ originē duxit·
Hic morū honeſtate ab ipſis cuna
bulis fulgēs: ſacris ⁊ hūanis litterꝪ
erudiendꝰ traditꝰ eſt· q cū iuuenis
eſſꝫ adoleſcēs in galliā venit· ⁊ ibidē
Agritio Treuerorū preſuli adheſit·
Cui etiā defuncto in ep̄atu ſucceſſit·
Qui tandē romā pegrinai deſiderās

btũm Martinũ comitẽ ſue vie fecit.
Igr̃ in via tediũ itineris pia collacõe di
uini ubi alleuiabãt ⁊ hẽbãt añ ſe aſi
nũ q̃ eoꝝ ſarcinas deferebat. quẽ q̃=
dã vrſus obuiꝰ deuorauit. Tũc btũs
maximinꝰ beſtie ĩpauit ut defũcti aſi=
ni onꝰ ſupplẽt. Et ita ꝯtigit ut vrſus
tãq̃ iumẽtũ domeſticũ ſcis mãſuete
⁊ patient̃ ſuiret. q̃ tãdẽ ipẽ reſtitue=
rũt pꝛiſtine vagabũde libtati. hac tñ
occaſiõe ut nullũ deinceps ledẽt.
Poſtq̃ venerãdi ꝯfeſſoꝛes expleto xp̃i
itinẽ ad pꝓpa diũteꝛt ⁊ maximinꝰ mr̃
tino valedicẽs ad vrbẽ pictauieñ. cã
viſitãdi ꝓpinq̃s ſuos ꝯuitit vbi tãdẽ
diẽ clauſit extremũ. Cui ſucceſſit in
ep̃atu hildolphꝰ vir mire ſcĩtatis q̃
celeſti monitꝰ viſiõe reliq̃as ſci ma
ximini trãſtulit in vrbẽ treueroꝝ ⁊ ĩ
eccĩa bti Iohis euãgeliſte collocauit.
Ad cuiꝰ ſepulchꝝ multa miracula fi
unt. Nã initiũ ſignoꝝ eiꝰ fuit q̄ cecus
q̃dã illuĩatꝰ eſt. ab immũdis et̃ ſpi
ritibꝫ tres hoĩes ob hꝰ viri ſci merita
ſanitati pꝛiſtine atq̃ incolumitati vidẽ
tibꝫ cũctis atq̃ ſtupẽtibꝫ ac eiꝰ virtu
tẽ ꝯfitẽtibꝫ glorioſe donati ſũt. In q̃dã
ſuo feſto. xxxvij. hoĩes a demonũ op
preſſiõe liberati ſunt. Seq̃nti q̃ ãno
eadẽ ſolemnitate. xxij. mũdauit.

De ſancto Eraſmo epõ.

Cum in antiochia diocleciani
decretum ꝯtra xp̃ianos pceſ=
ſiſſꝫ ut q̃cũq̃ diis nõ ſacrifica
ret multis ſuppliciis interiẽt. Hoc au
diẽs btũs Eraſmꝰ ep̃s: hẽmũ petiit ĩ
q̃ p ſeptẽ ãnos habitauit iux̃ mõtẽ
libani ſine ꝯtẽplatõi vacãs: multiſq̃
ſignis ⁊ v̓tutibꝫ coruſcãs. p qḋ ſeptẽ
nale ſpaciũ eſca ei diuinitꝰ miſtrabat̃
p coruũ. Diuiſe et̃ fere mãſuetas ſe
ei p̃bebãt ⁊ cellulã eiꝰ freq̃ntabãt p=
ſternẽtes ſe eiꝰ veſtigiis Angelico q̃
ꝯfoꝛbat̃ alloq̃o. Quadã vero
die vox ad eũ de celo facta ẽ ut ad cĩ=
tatẽ ſuã deſcenderet. Cũq̃ illuc deſcẽ
diſſet multos a demonibꝫ vexatos: ĩ
noĩe Ihesu xp̃i liberauit Multos et̃
ſacro baptiſmate ꝯſecrãs ad deũ ꝯũ=
tit. Hoc audiẽs diocletianꝰ iuſſit eũ te
neri ſibiq̃ p̃ntari Interrogatus ab eo
q̃d pfiteret: xp̃ianũ ſe eſſe rñt. Cũq̃
monitis eiꝰ acq̃eſcere nollet ut diis ĩ=
molarẽt. iuſſit plũbo latera eiꝰ cedi. de
inde fuſtibꝫ grauit̃ lacerari. ſꝫ nihil ei
nocuit Poſtea reſina pice ſulfure ſil̃
cũ cera pfuſus illeſus apparuit. Nã
angelꝰ ei aſtãs illeſũ p oĩa ſeruauit
Tũc vniuerſa plebs anthiocenoruꝫ
exclamauit dicẽs Dimitte iuſtũ hoĩeꝫ
⁊ ep̃ꝫ cĩtatis. q2 deꝰ xp̃ianoꝝ ĩ illo ope
rat̃. Dũ ãt hec fierẽt ſubito terremotꝰ
factꝰ ẽ magnꝰ. tonitrua ⁊ coruſcatõ
nes p treſ horãs ita ut cĩtas ab ira di
uĩ periret putaret̃ Impator vero tanto
fragoꝛe pcuſſus receſſit Tandẽ ad ſe
reuocãs ꝓplm ait. Seductoꝛ iſte de=
os noſtros blaſphemauit Ideo ꝯtur
batio talis accidit. Iuſſit ḡ ſcũm in
carcerẽ introduci ⁊ ceruicẽ eiꝰ ac ma=
nꝰ ingẽti catenaꝝ pondẽ ꝯpediri pe=
nã moꝛtis interp̃tãs ſi q̃s ei vel paux
illũ aq̃ miniſtraret. Circa terciã vo
noctis horaꝫ ſanctꝰ Eraſmꝰ ad dñm
clamauit. ⁊ ecce ſubito carcer illuxit
⁊ xp̃s dñs ingreſſus eũ ut ſurgeret vo
cauit. Statimq̃ oĩs catenaꝝ colliga
tio diſſiliit. ⁊ ferꝝ q̃ſi cera liq̃factũ ẽ
⁊ angelꝰ dñi dixit ei Eraſme p̃cingẽ
⁊ veni mecũ ĩ ytaliã. ibiq̃ dño ꝓplm
acquires ⁊ dñs prepauit tibi ibi vi=
tã eternã. Statimq̃ ut in momẽto q̃
ſi colũba xp̃i ſic lucidꝰ lucidã vſq̃
deportatꝰ eſt. Alio vero die diocleti
anꝰ currẽs ad carcerẽ anuli ſui ſigñ=
turã ĩtegrã recognouit. ⁊ ingreſſus
intro: miniſtris ut eũ educerẽt p̃ce=
pit. Qui cũ clamoꝛe redierũt dicẽtes
ſe hoĩem nõ inueniſſe. ferrum vero q̊
vinctꝰ fuerat in cinerẽ redactũꝫ eſſe.
Tũc diocletianꝰ ꝯfuſus cepit alapis
ſibi frontẽ tũdere dicẽs Ve diis meis
Multi eñ iã ad ſpectaculũ mr̃is ꝓpe
rabãt Vidue q̃ꝫ ⁊ oꝛphani ep̃m exi=
gebat dicẽtes Redde nobis pꝛem no
ſtrũ ne cĩtas pidiť. Oĩs plebs la
crimabilit̃ vociferabat̃ dicẽs. Quid
feciſti de hoĩe iuſto: Redde eum cĩtati

fue Diocletianꝰ aũt nimis ãguſtia-
tus licet veſano ſpũ pflareꝛ: vel tñ ve-
ritatẽ fatebaꝛ di. q cũ ãgeli rapuiſ-
ſent vt putabat i celũ Et vix cũ h̃ tu
multuantẽ ſedauit multitudinẽ. ¶ C
Cũ aũt ſcũs Eraſmꝰ ad vrbẽ lucidã
ãgelico ductu pueniſſ; ſignis ⁊ vtu
tibꝰ viã regni dei quã p̄dicabat aſ-
truebat. ⁊ populũ multũ deo acqui
rebat. Erat vero ibi vir nobil' Ana-
ſtaſiꝰ eiuſdẽ loci p̄mariꝰ. cuiꝰ filiꝰ cũ
efferreꝛ mortuꝰ: vir ſcũs obuiꝰ eis fa
cta oroẽ eũ ſuſcitauit Exurgẽs ḡ pu
er exclamauit Vẽ magnꝰ ẽ deꝰ xp̄ia-
noꝝ. Nã mi vſq; nũc errauimꝰ. Nã
deoſ q̃s colebamꝰ vidi i inferno Deꝰ
vero quẽ p̄dicat ſcũs Eraſmꝰ ſolus
deꝰ ẽ. Hoc audito Anaſtaſiꝰ credidit
⁊ domꝰ eiꝰ tõa vniũſus pp̄ls Baptiza
tiq; ſũt. xl. milia hoim Et cepᵗ vniũ
ſus pp̄ls eraſ ſbuertẽ. ⁊ ſcũs eraſmꝰ
i doctrĩa pp̄lm ɔfirm̃e ¶ Maxianꝰ
aũt vt ea audiuit q̃ facta ſũt lucide
Eraſmũ ſibi afferri iuſſit. Qͥ interro-
gatꝰ ab eo cꝰ religiõis eſſ; tacebat:
celũq; ocul' aſpiciebat Tc̃ eũ alapha
ri iuſſit ⁊ ait Accede ⁊ ſacr̃fica diis no
ſtris Qͥ rñdit Quibꝫ diis iubes me
ſacr̃ificare. At ille apphendit manꝰ eiꝰ
eũq; in tẽplũ deducẽs oñdit ei ſtatuã
aureã duodecĩ cubitoꝝ di. Hic iupit'
inuictiſſimꝰ. cui ego ⁊ oĩs cetꝰ nr̃ de
deſeruimꝰ At ſcũs viſo diaboli figm̃
to ſignũ cruc' oppoſuit Statiq; ſolo-
tenꝰ ſtatua illa corruit. ⁊ penitꝰ cõ-
minuta ⁊ in cinerẽ redacta ẽ. Ex q̃ ec̃
draco magnꝰ exiuit q̃ ãhelitu ⁊ viſu
ſuo pp̄los q̃s obuios hũit interfecit.
imperator ḡ ſe videns illuſũ ad palaciũ
feſtinꝰ cucurrit. Vir ãt ſcũs draconi
ne ãplius in pp̄lm deſeuiret ipauit Qui
ſtatĩ ad iuſſũ eiꝰ diſceſſit. Qd videns
pp̄ls exclamauit Magnꝰ ẽ deꝰ xp̄ia-
noꝝ. multiq; crediderũt in dñm Maxi
mianꝰ ãt furore repletꝰ cepit omnẽ
illũ cetũ credẽtiũ trucidari. Sicq; tri
ginta circit' milia ſcificate cohortis
martirio coronati ſũt Qͥ dũ ducerẽ
tur ad victimã clamabãt Ora p no
bis ſcẽ Eraſme Qd cũ feciſſ; obuiã-
tes angeli ſci: martiꝝ aĩas ſuſcipie
bant deducẽtes eas ad celi palatia.
audiebãturq; voceſ canẽteſ alleluia
¶ Tũc maxianꝰ ɔtra ſcm̃ furibundꝰ
iuſſit tunicã ereã ſtature eꝰ ſil' ex-
hiberi ⁊ vehemẽt' igniri ſcõq; martiri
circũdari Qͥ facto xp̄i ſigulo letꝰ in-
dumẽtũ ill' ignitũ ſibi idũit pſallẽs
⁊ di. Trãſiuimꝰ p ignẽ ⁊ aquã. nũc
educas me deꝰ meꝰ in refrigeriũ Sta
timq; tunica illa refrigiut ita vt nul
lã martiri aduſtionẽ intulerit. Qui
mox imperatori ait. Ecce cõprobaſti
ſtultiſſiẽ hominũ qr vtuſ xp̄i ignibꝫ
impauita deos tuos lapideos ⁊ fuſi
les inualidos reddidit Tũc imperator
ſartaginẽ ignibꝫ igniri: plũbũ reſinã
⁊ cerã oleũq; pit' in ea liq̃ri et athle
tam xp̄i in illa immergi: dicẽs. Nũc
Eraſmꝰ artes ſuas exercet ⁊ pparatũ
illudat incẽdiũ Scũs aũt dei ingentẽ
ollã igne ſuccenſã xp̄i vexillo ſe mu-
niens letiſſimꝰ inſiliit: di. Hec olla
p̄ſtet mihi refrigeriũ in noĩe dñi nr̃i
Jheſu xp̄i. Tũc ad vltionẽ creatura
armaꝛ Nã exiliẽs q̃dã torrẽs ſcintil
latio maxianũ cominꝰ ſtãtẽ inuaſit
Qͥ ɔtinuo eiulatu terrifico clamare ce-
pit di. Ardeo ardeo viroꝝ optĩe eraſ-
me ora p me At ſcũs q̃ putabat' ar-
ſurus cũct' ſtupẽtibꝫ illeſus ibi diu
pſtitit ⁊ tãdẽ exiẽſ maxiano dixᵗ Ubi
ẽ imperatoꝛ. Ecce dñs meꝰ Jh̃s xp̄s
cui oĩs creatuꝛã deſuit machinamẽta
tua diſſoluit. et doloꝛ quẽ parauerãs
m̃ in caput tuũ recidit Aduerte igit'
Sicut licet tibi: quõ cũ ardoribꝫ ſem
piternis habitare poteris: ſi tẽpora
neũ ignicullũ ſufferre nõ p̄ualuiſti.
Et quãuis tibi reſpondeat malicia
tua futuroꝝ maloꝝ p̄ſagio: patiẽtiã
tamẽ dñi Jh̃u qui p malo malũ red
dere prohibet pmittãtes in eius noĩe
p̄cipimꝰ quatenꝰ a vexationis huiꝰ
doloẽ dimittaris vt circũſtãs pp̄ls dei
potẽtiã collaudãs a diaboli laqueis
reſipiſcat Quo dc̃o ſtatĩ ab illo ɔquie
uit oĩs vſtulacõnis leſio. ¶ At

Ille miſer putās ſibi magicꝭ artibus illuſionē inductā: iuſſit ſanctum ad carcerē reduci ⁊ cathenis vinciri ac diligēter cuſtodiri: ut in ſequenti die nouis eū diſcerperet tormētis. Verū cū ſanctꝰ in carcere vinctꝰ teneretur: noctis medio iuuenis quidā ſplendidiſſimꝰ ei apparuit. omnēꝗ cathenationem diſſoluēs ait. Eraſme. ſurge. Et apprehendens eū eduxit eū de ciuitate. Ac diuina ꝓuiſione rapta: trāſmigrauit. Maximianꝰ interim cū eū requiſiuiſſet ⁊ nō inueniſſet exagitans caput ſuū ⁊ in riſū ſolutꝰ: magnos inquit cruciatꝰ ptulit eraſmꝰ. ſed dū fuge ſapiēter cōſuluit maiores effugit. Seruꝰ aūt dei delatꝰ in cāpaniā ad ciuitatē furmanā: vbi p ſeptē dies dei laudibꝫ vacās cōſolatiōe diuina ⁊ āgelica refouebatur. Quibꝫ cōpletis dominica die vox de celo cōſolatoria ad eū facta eſt dicēs Eraſme ſerue bone ⁊ fidelis qui bonū certamē certaſti. ⁊ maximū tibi fructū in terra acquiſiuiſti veni ⁊ ingredere gaudiū dn̄i tui. Suſcipiēs aūt vidit coronā rutilantē deſurſū allabi ac ſup ſe dimitti Et inclinās caput ſuū dixit. Dn̄e ſuſcipe ſpiritū meū in pace Tūc animā ſuā cōſignauit. Que niue cādidior apparēs āgelico ductu deportata viſa eſt celorū alta penetrare.

De ſancto Bonifatio epiſcopo.

Beatus Bonifatius genitale ſolū in inſula que britānia dicitur habuit. quā modo gēs colit anglorū que a ſaxoībꝰ originē traxiſſe putatur. Anglia aūt ab anglo id eſt firmamēto regni deriuari nō abſurde dicitur quia reuera fortes ſūt ⁊ validi: xp̄i opitulāte gratia ꝓuincias ſuas armorūꝗ viriūꝗ robuſtarū tutiſſimas reddūt pſidio. Aliquā aūt piratas ex bonati ptereuntes patiuntur infeſtos quos tn̄ a finibꝫ ſuis ſtrēnue pugnādo reijciūt. In pfata inſula quidā extitit paradiſus dei. ex quo tam pcioſa pfluxerit aromata ut a britānico mari vſꝗ ad arces romuleas oēs circūquaꝗ regiones diuino odore pfunderēt. Ex hijs aromatibꝫ fuiſſe legitur forſan et fr̄es eiꝰ. Willibrordꝰ quoꝗ magnꝰ xp̄iane religiōis ꝓpagator ⁊ iſte Bonifatiꝰ multiꝗ alij quos in li. hyſtorie anglorū virtutibꝰ claruiſſe beda cōmemorat. Hic itaꝗ de quo ſeries nr̄e narratōis texitur vbi primū pueriles ānos euaſit: ilico ſe totū diuine legis cōtulit eruditorio. in quo diſciplinis celeſtibꝫ apprime eruditus in breui opinatiſſimꝰ vere philoſophie cultor effectꝰ eſt. Orōni inſiſtere. ieiunijs corpꝰ macerare: frequentes vigilias agere. glām mūdi nō ambire. fauores hūanos non querere. prepoſitis obedire. cū fratribꝫ cōcordare ⁊c. Porro in hijs omībꝫ nō inflabatur. nō irritabatur. nō cogitabat malū. ſed in lege dn̄i meditabatur die ac nocte Eratꝗ tanꝗ lignū quod plātatū eſt ⁊c. Cū ergo tātis bonorū diuitijs abūdaſſet: cepit agere ſecū ut exiret de terra natiuitatis ſue ⁊ ꝑperaret ad locū in quo immolari dn̄o potuiſſet. Et tandē occaſionem nactus mare trāſfretauit: friſonū inſulis aduectꝰ eſt. traiecto opido applicuit vbi euāgeliſauit gētibus regnū dei. multoſꝗ ydolatrie deditos cōuertit ad fidē. Sed cū plerique ꝑcaciter repugnaſſēt ſentiens athleta dei nondū ſibi tempꝰ paſſionis adeſſe reuerſus eſt in patriam ſuam ut curam ſuorū interea gereret donec eidem ſpiritusſanctꝰ reuelaret vbi ⁊ quā martirij coronam pcepturus eſſet. Poſt aliquātulū tēpis angelica ut creditur viſiōe pmonitus: romā ꝑrexit benedictiōem a ſūmo pōtifice expetēs ſed eā a xp̄o p apl̄os ſuos petrum et paulū excipiēs. Cūꝗ oīa que illic erāt oratoria circuiſſet: deductꝰ inde cū honore a papa gregorio ceteriſꝗ honoratis viris pfectus eſt. Audito aūt quod germanorū plurimi ſine deo eſſēt illuc letabūdus diuertit ſperās ſe in hijs regionibꝫ martirē poſſe fieri. ⁊ cū effudiſſet illis opes que ſine termino ſūt argentū ⁊ aurū nō cōcupiuit nec que fuit ab illis agros fertiles vineaſꝗ

vbetes: nec tuceta mollia: nec ꝓmp-
tuaria vino falerno cōdita ſiue redo
lentia ſ ꝫ potiꝰ aīaꝝ ſalutē. Hāc ꝗſi-
uit ⁊ dei grā hanc inuenit ¶ Nā mul-
titudineꝫ ꝑplī in hijs ꝑtibꝫ ad fidē ca
tholicā trāſtulit Et illi q̄dē antea in
ſuis locis ac delubris laruas lemu-
reſqꝫ coluerāt: ſꝫ bonifaciꝰ falcē manu
tenēs diuinā oīs faunos ⁊ ſatiros
q̄s nōnulli paganoꝝ ſilueſtreſ deos
appellāt ſūditus extirpauit. Similit
aūt ⁊ driades napeaſ ⁊ c̄t. hmōi ma
gis portēta q̄ numina xp̄ianiſ ōni-
bus nauſipendē ꝑſuaſit. ¶ Verū qꝛ
nō ſufficit ſi mala deijciantᷣ: niſi ⁊ bō
ſtabiliant: ſicut n̄ ſufficit ſi euellas
⁊ deſtruaſ niſi etiā edifices ⁊ plātes
vir iſte ſpū dei plenꝰ in loc ⁊ quibꝰ
ſupdictas vanitates expuleāt. ilico
mōſteria inclita ⁊ baſilicaſ eximias
altaria q̄ꝫ diuinis ſacrificijs ꝯſtruxᵗ
ibiqꝫ inuocari ſtatuit nomē dei viui
vbi mortua idola ab īdigenis colebā
tur ¶ Hijs itaqꝫ geſtiſ cū pag̃ſꝫ
oēs ꝓuincias almanorū. noricoꝝ et
quoſdā fines francoꝝ ꝑponens illis
fidei miſtros ydoneos: valedixit fra-
tribus ⁊ ſic ī noīe dn̄i ꝓficiſcēs alijs
q̄ꝫ ꝓuincijs ſeſe ꝯtulit vt illas etiam
ab erroribꝫ ſuis ꝑ grāꝫ dn̄i liberaret
At ꝑmo friſonibꝫ quibꝫ iā antea ꝑ-
dicauerat nauigio reuectꝰ eſt q̄ vere
queadmodū vt piſces morantᷣ ī aq̄s
quibꝫ ita vndiqꝫ cōcluduntᷣ vt raro
ad exteras regiones acceſſū habeāt
niſi nauibꝫ ſubuehantᷣ. Hos remo-
tos a ceteris nationibꝫ: ideoqꝫ brutos
⁊ barbaros celeſtiſ ſeminiuerbius
adijt ⁊ ſicut in quodā codice ſcriptū
reperi adheſit ibi Willibrordo claro
ecc̄ie lumini. de q̄ ſup̄ mētio facta ē.
q̄ ꝑ idē tp̄s traiecto reſidēs: pauperis
orti cuſtos eāt. Sꝫ cū adhibeātᷣ tanto
agricole adiutoriū: creuit ⁊ prediū.
Iūctis q̄ppe manibꝫ hij duo egregij
doctores: dn̄ici ſpaciū agri plurimū
dilatarāt efficiētes orōnibꝫ ſuis vt ꝓ
ſilice ⁊ infidelitate: catholice fidei no
uelle ſuccreſcerēt. ꝓ vrtica aūt ⁊ lilij

dine ꝯtinētia v̄ginalꝭ. ꝓ vepre ⁊ aua
ricia caritas germinaret. q̄ ē bonoꝝ
oīꝫ radix ¶ Cū hᶜ feciſſēt: orātes alt
ꝓ altero abinuicē diſceſſerāt Et Willi
brordꝰ quidē traiecto ſubſedit. boni-
fatius aūt denuo ꝓfectus eſt romā.
Qᵒ cū ꝑueniſſꝫ officioſiſſime ſuſcep-
tus ē a btō greḡ. Et cū ꝑ dies aliq̄s
de miſticis ⁊ ſupnis ageret rebꝫ vidēs
eū ꝑp̄ iā dictꝰ euāgelice doctrīe ſcate
bris redūdaē adhibita cōuuētia ſcōꝝ
q̄ rome erāt cohibētia: ſacrū illi pōti
ficatus tradidᵗ infulatū. ac eū vt pu
tatᷣ ꝑꝰ bn̄dictōnē exhortatōe corro
rās Audiſti fr̄ ac vidiſti q̄t milia ho
minū apᵈ germaniā āt iq̄s idolatrie
detineantᷣ erroribꝫ. ⁊ q̄nto filioꝝ nūo
frauderis mr̄ ecc̄ia ſi tā clae familie fu-
erit lumē celeſte ſubtrctū ¶ Nūc ḡ qꝛ
vir ꝓbus es ⁊ īſignis nrē religiōis
ꝓfſs. ꝯſule tāte multitudī ad ſalutē
vt talentū qᵈ tibi creditū ē: duplica
tū dn̄o reportaē merearis Tolle ḡ tecū
perā paſtoralē cū lipidiſſimis de me
legis lapidibꝫ vt cū gigas ille q̄ totū
iſrlꝭ demoliri cupit de ſua turpiſſima
victoria ōſtauerit cū cōtinuo hūani
gn̄is adūſario dauiticꝰ bellator oc-
curras. Et ſi tibi in hᵒ agone oblata
fuerit corona mr̄ij: libens eā ſuſcipe
nichil te heſitās ꝑceptuꝝ pro hmōi
trāſitoria pena diuitias īmōrles. ⁊
hijs dc̄is dimiſit eū in oſculo ſcō ¶
Porro bonifaciꝰ tā bn̄dictōne archi
epātū q̄ munimētis doctrinalibꝫ robo
ratus: germanos ſuos ilico reuiſit.
fortiſſimūqꝫ preliū cū ſpurio ciclope
cōmittēs ⁊ gladio verbi triumphās
caſtris iſrahelitica de p̄dicatōe phili
ſtinorū xp̄o manū eiꝰ pugn̄te eripuit
De eīde qᵈ ꝑoꝛ victorie īſiduū fuit hᵒ
ī iſto ꝯg̊ſſu plene ſupautᵗ d ¶ Et tā
dē pace ꝑ oēs fines illoſ ꝯpoſita romā
tercio adijt: cupiēs ad hᶜ plenīꝰ īſtrui ī
xp̄iane militie doctrīa. verū q̄ didice
rat a ſpūſcō ⁊ loq̄batᷣ miſteria n̄ hē-
bat necē vlꝭ orthodoxi īgenij argum̄
tis āplīꝰ erudiri potiuſqꝫ iudicabatᷣ
a cūctis eū g̃ndis dei exercitꝰ fieri debē

ductorē pit'a doctorē Sicqꝫ t'na bñdi
ctōe oīm romāe ecc̄e ſcōꝝ cōfortatꝰ
Iterū fecit germaniā ſua ſalubrima
reuſiōe adeo felicē: ut pote cui tūc ſex
vice ſe pb̄ēs vē fidei lumē infudit Fi
gente āt illo tēpore ſecꝰ alueū reni
fluis: ecce ꝑplꝰ frācoꝝ īnūerabil' pro
miſcui ſexꝰ ei obuiā ꝓceſſit obſecrās
fil'a ꝯtestās ut ſe mogūtine ſedi epō
deſtituto: a tali pzono egēti intromi
ſari ꝑmittēt. Qd cū hō btiſſimꝰ quē
nūq̄ reuelatio āgelica deſerebat ceſ
ſit ſcō ſpūi: bonūqꝫ ſuſcipiēs ñ adhi=
buit faſtū. labori ſucūbēs: delicias
nō admiſit. pōtificiū adeptꝰ hūilita
tē nō ꝑdidit. Quīmo nc̄citates cūi
naſqꝫ ſingulorū hūerl' ſuis īponēs. a
cūctoꝝ oneribꝫ colla ſbmittēs: ī oībꝫ
iux' aplm fidelē ſe diſpēſatorē a irrep
henſibilē xp̄i ouibꝫ paſtorē exbibuͭ
E S; iā nūc tpˢ āmonet ut decurſ
hiis digniſqꝫ eꝰ moibꝫ q̊s ī adoleſcē
tia hūit: legitimiſqꝫ laboribꝫ q̄bꝫ ī iu
uētute ctauit: necnō a ſcā ꝯuſatōe q̄
in ſacdotio tāq̄ ſtella lucidiſſiā ful=
ſit ꝯuenīūt. ñ tñ ſm geſtoꝝ digtatē
ſꝫ ſm vires meas: ad martirij eius re
latōem hiſtoriūcula nrā pūciat Qd
nō idcirco ecl' dilatū ē: q̄ ipē ā paſſio
nis ſupplicīū ā mortl' impetū formi
dauerit. ſꝫ ut audact' de euāgelio lo=
quar nōdū venerit hora eiꝰ Nā decre
tū fuit a dño ut int' ipa initia ꝑdica
tōis hmōi brauiū pcipet. multimo
dis egeāt vir ille: ut ſiue int' friſones
barbaros: ſiu int' ferociſſiōs germa=
nos capite trūcaret'. ſed piꝰ deꝰ q̇ vo
lebat ad hꝰ exēplū accēdi q̄ plīmos
nō ꝑmiſit famulū ſuū gladio gētili
um trucidari: ꝑuſq̄ multa milia aīa
rū vncino fidei ab ipſ' leuiathan fau
cibꝫ extheret ac ſi ꝯſter ad xp̄m cum
tāto agmie ꝑperaēt. V Hoꝝ ita a rei
geſte ſeries ita ſe hꝫ. Cū btūs Boifa
tiꝰ in mogūtine ſedis preſulatu plī=
mis diebꝫ dño miſtraſſꝫ reuelata ē ei
Willibrordi ſciſſimi epī carnal' depo
ſitio: a ad celeſtē glam trāſmig̃tio.
Staticqꝫ ſenſit fortl' adletha ſibi iterū

ꝑerā cū lapidibꝫ ſuis ſumendā: iterū
cū goliath philiſteo bellū gerendū:
At nequaq̄ incertꝰ q̊d agēt Spūs ei
ſcūs eidē oīa reuelabat. cōfeſtim na
uigio illuc ꝑperauit. vbi cū dyabolo
totis viribꝫ certaturꝰ erat. moxqꝫ p
vndas reni notiſſiō ſibi loco .ſ. traie
cto delatꝰ ē: a cū appliauiſſꝫ vidit ſibi
obuiū exire choꝝ angelicū: quē Wil
librordꝰ doctor eximiꝰ ī mōſterio ad
laudē a glam nois dei aggregauerāt
Cū hiis ġꝓceſſit ad ecc̄az. a cū orāti
bꝰ orauit. cū gemētibꝫ gemuit. cū la
mētātibꝫ fleuit. cū plāgentibꝫ Willi
brordū acriter plāxit. Nā a ipē tāto
pīi ſūmo amore ꝯiūctꝰ fuerat: a fide
deuota ꝯfederātꝰ C Cū āt ptrāſiſſēt di
es luctꝰ a triſtiͤ accēſus ē pſul facū=
diſſimꝰ ad predicandū. a cūnctiſqꝫ ē
miles īuictiſſimꝰ ad agoniſandū q̄
rēti aptū ꝑdicatōi locū atqꝫ certami
ōnſū eſt ei diuinitus eē quaſdā gētes
in litore occeani ſitas q̄bꝫ eū euāgeli
ſare oportet: ꝓcepturus int' illas co=
ronā vite: quā ꝓmiſit deꝰ diligētibꝫ
ſe. ꝓtinꝰ ġꝓcell' ſe tradidit fluuiali
bꝰ. auſtro iter ſecūdāte delatꝰ in īſu
lā que ſmone pzio oſtricki dr. grās
egit dō ꝯſidens ſibi. poſt hꝰ neqꝫ luctū
neqꝫ clamorē neqꝫ dolorē vllo mō no
cituꝝ quandoquidē ſic hec oīa in
eadem inſula tranſiturꝰ Sic ut olim
Paulus ad victimā properans de=
uenit in inſulam mitilene. ſed Pau
lus eſt ab illis humane tractatus.
iſte vo a Friſonibus contumeliis a
terroribꝫ laceſſitus. Illiꝰ manū vipe
ra momordit: hꝰ caput ſpiculator ī=
piꝰs amputauit. Paulꝰ inde romaꝫ
nauigauit. boīfatiꝰ iſtic curſū ꝯſūma
uit Multa tñ ꝯcurrūt documēta virtu
tū Vna voluitas par nauigatō. labor
ſilis. affectꝰ eq̄lis Sꝫ paulꝰ mgr̄. iſte
diſcipulꝰ. ille gentiū doctor. iſte ger
manoꝝ ꝑdicator. ille ſedebͭ ut iudex
in throno aploꝝ. iſte a dextrl' ſtabͭ ī
nūo ſcōꝝ mrīū. hēbͭ itaqꝫ cū paulo fe
licitatl' ꝯſortiū ad eꝰ ſilitudinē ſuſce=
pit ictū a dēliq̄t mūdū Cōgr̄tulabiͣ

autē martir martirū doctor predica-
tori · aplo ſacerdoti in conſpectu xp̄i
Pegit igit' ſcūs bonifaci9 curſū ſuū
ſtans et orans · tirānoqȝ iugulos ad
collocandū p̄bens · nonas · iunij die
· ſ · q̄rta · Vn̄ et illd tetraſticon habet'
et in depoſitionis ei9 ſolēnijs ab ecclia
cantat' Hymnis in nouis feſtū vene-
rabile nobis Aduenit · exultāt frēs cū
ciuibȝ in quo · Tunc qȝ celoꝝ meruit
bonifati9 alta Scandē ꝑpetuā merca
tus ſāguine vitā · ¶ Mihi āt in eadē
regione ſciſcitāti de eo · ſi q̄d ſcribere
poſſim: relatū eſt adhuc ſupſtitē eē
q̄ndā mulierē: q̄ iam valde decrepitā
q̄ iuriurādo aſſerebat ſe decollatōni
milit' xp̄i fuiſſe p̄ſentē · dicebatqȝ q̄
dū gladio feriēdus eſſet · ſacrū euan
gelij codicē ſuo capiti impoſuerit vt
ſub eo ictū pcuſſoris exciperet · eiuſqȝ p̄
ſidiū h̄ret in morte cui9 lectionē di-
lexerat in vita · Pempti ſūt diſcipuli
eius cū eo in loco q̄ dockinga dr vbi
poſtea in hōre tāti martirij ꝯſtructa
eſt baſilica nobil' ſup quā fōs aque
dulcis emanat cū alibi p totā regio-
nem illā ſalſe et amare ſint aque · et
ferūt hūc fontē a bonifacio inuentū
ac ſanctificatū eſſe · ideoqȝ tāta dul-
cedine inſignitū et potationi cūctorū
ſatis accōmodū · ¶ Itaqȝ venerandū
eius corpus p̄mo traiectū platū eſt
poſtea ad fuldēſe mōſteriū trāſlatū
eſt · qd q̄dē ipē a fūdamēto ꝯſtruxerāt
et in quo paſtor inclit9 honeſtiſſimū
vere innocētie gregē adunatū i xp̄o
deuouerāt In q̄tuor ergo feliciſſimis
locis · ſ · dockinga traiecto in mogun
tia vrbe · in fuldēſi cenobio bti mr̄is
p̄ntia viſibilibȝ crebro ſentit' īdicijs
in quibȝ p interceſſiones eius pluri-
me ſanitates a dn̄o · aliaqȝ p̄ſtantur
beneficia vſqȝ in diē iſtū

¶ De ſancto Onufrio heremita et cō
feſſore ·:·

Quadā die cū ego Pafnutius
ſolus ſederē: cogitaui q̄ de-
ſerta peterē: et vniuerſa loca
ſcōꝝ monachoꝝ luſtrarē: ac qualit'
deo miniſtrarēt ꝯſiderarē Vn̄ factū
eſt vt iter arriperē: et in herēū ꝑpe-
rarem · Panes itaqȝ cū aqua exigua
meū portaui: ne deficerē a labore iti-
neris cepti · Quarto itaqȝ die pacto
alimēta q̄ mecū vexi defecerūt · meaqȝ
mēbra nullo victo refocillata: vires
pdiderunt · Moxqȝ diuina illuſtratus
grā: mors iminēs ablata ē · Aſſūp-
tiſqȝ viribus iter arripui · atqȝ dies
alios quatuor nichil guſtando pegi
Hijs itaqȝ completis nimiū feſſus
iacui velud mortu9 Et ſtati aſſiſtere
mihi vidi virū gloria mirabilem:
magnitudine ꝑcerū: aſpectu p̄clarū
Qui placido vultu accedēs: nūc ma-
nus nūc labia mea tetigit michiqȝ
vires reſtaurauit · Continuo letus
ſurrexi: deoqȝ fauēte p ſolitudinē exide
decē et ſeptē dierū curſū direxi: q̄uſqȝ
quē mihi dn̄s famulū ſuū prouide-
bat oſtēdere puenī · Ibiqȝ dū feſſus
requieſcerē: virū p cul aſpectu terri-
bilē vidi: īmodū beſtie pilis vndiqȝ
circūſeptū · Tanta em̄ illi capilloꝝ
denſitas et prolixitas erat · vt corp9
illius ipſoꝝ diffuſione tegeret' Pro
veſtimēto q̄ folijs herbiſqȝ vtebat'
quibȝ inferiora renū tantūmodo cin
gebat · Ego vero territ9 ſū timore: et
concito curſu montē aſcendi ac ſub
frondiū denſitate me abſcondi · Ille
vero nimia voce clamauit et dix': vir
dei deſcende et noli timere: ego em̄ ſū
homo paſſibilis ſimilis tibi · Hijs
itaqȝ verbis ꝯſolat9 deſcēdi: et ad viꝝ
ſanctū pueniēs: timidus me pedib9
eius p̄ſtraui · At ille ſurge inq̄t ſurge
tu es ei dei ſeru9 · vocariſqȝ pafnuci9
Et ſurrexit dicēs · Ecce votū meū ad-
impleuit: q̄ me p hāc heremū direx'
Idcirco te corde deuoto depcor: atqȝ
p illū ob cui9 amorē h9 ſolitudinis
deſerta habitas te cōteſtor vt vnde
ſis aut quō vocer': ſed vel q̄ndo huc
adueneris: aptis mihi verbis denū-
cies · Qui apt · frater dilecte · ego lic;
immerit9: vocor onufrius · nō min9
ſunt quā ſeptuaginta āni q̄ in hoc

deſerto laborioſe vixi Cum feris con
uerſatus ſum crebrius. pro pane co
medi herbarū fructus. in montibꝫ a
in ſpeluncis ac cōuallibꝫ meuꝫ vedi⸗
naui miſerabile corpꝰ. Tot ānis ne
minē niſi te ſolū aſpexi. alimentū a
nullo hominū ſumpſi. Verūtamē in
mōſterio hermopolito dicto nutritꝰ
erā: in ꝓuincia thebaida noīata. vbi
ſimul pene centū monachi degebāt
Porro vita illoꝝ talꝭ extitit: vt more
a actione viuerēt eq̄nimiter omnes
a vno corde vnoqꝫ ſpiritu: iugo ac
diſcipline ſancte regule ſe ſubmitte
rent. atqꝫ fluctus huiꝰ ſeculi ōmino
nō formidarent. Quicq̄d vni: cūctis
placebat. Mente ſancta: fide pura:
caritate perfecta: ante deum incede⸗
bant. cui die nocteqꝫ omni manſue
tudine a patientia miniſtrare non
ceſſabant. Tanta erat hiis tacitur⸗
nitas cū abſtinentia: vt nullus au⸗
deret: niſi cum iuſta interrogatione.
Vel cū recto reſponſo reddē verbū.
Ibi q̄ꝫ pabulū ſācte doctrine ab ado
leſcētia ſuſcepi Ibi ſancte a regularꝭ
vite: normā a fratribꝫ didici: a q̄bꝰ
amabilitꝭ diligebar: ab hiis q̄liter
inſtituta mandatoruꝫ dei ſeruare de⸗
berem inſtruebar. Profecto: vitam
beati patris helye venerabiles fra⸗
tres meos audiui frequēter laudare
q̄ ſe ī heremo tāta abſtinētia a orōe
ſtuduit affligē vt maximā ꝟtutē. ſ.
donū ꝓphetie a miraculoꝝ a dn̄o ꝑme
ruiſſꝫ accipē a igneo curru trāſuectꝰ
ſpirituſqꝫ ſācti dona habuit īpartiri
a adhuc longeuus ſenio: mortis pe
nam non videre. Inſup ad exemplū
beatū baptiſtā Iohannē ꝓtulerūt:
qui in noui teſtamenti ſerie clariſſi⸗
mus effulſit. Et qui ꝑ plurima an⸗
norū ſpacia dn̄o mācipatꝰ ſeruitio
corpus ſuū macerauit. donec in ior⸗
danis vnda mundi redemptorē bap
tiſare dignatꝰ extiteret: atqꝫ ipſū dei
agnū eſſe digito demonſtraret Ego
vero cū talia eos recitātes audirem:
dicebā illis Quare ſeniores mei vitā

a miracula eoꝝ obſtupeſcitꝭ aut cur
illoꝝ facta tam aſſidue ꝯmemoratꝭ
An ſunt vobis fortiores qui deſertū
habitant: an leuiores? At illi reſpō
dentes dixerūt. Filii: fortiores nobis
ſunt: q̄ ſine adiutorio hūano viuūt
nos itaqꝫ alter ab altero conſpicim̄
paritereqꝫ a nobis diuinū officiū ce⸗
lebratur. Si qn̄ cibū cupimꝰ paratū
reperimꝰ. Si quādo infirmitas aut
aliq̄ corporꝭ imbecillitas irrepſerit:
ſtatim cura fratrū cū omni ſollicitu
dine adiuuat. In edificiis lucide cō⸗
ſtructis habitamꝰ: in quibus a ab
eſtu ſolis coopti ſumꝰ: a ab inunda
tione pluuie a a turbine venti ac tē
peſtate: defenſi manemus. Mona⸗
chi quippe qui in deſerto ſūt: nichil
cōſolacionis niſi a deo reperiūt. Pri
mū ergo qn̄do in ſolitudine deſiniūt
habitare in dei timore certant firmi
ter ſtare. In fame a ſiti in labore et
paſſione corpora ſua cruciāt. cōtra
dyabolicas inſidias viriliter dimi⸗
cant. a vt vincāt cōtra tela nequiſſi
mi gladiis ſpiritalibꝫ pugnāt Om
nipotens ergo deus circundat eos ar
mis ſue potentie. vt eos incurſio ſa
thane nō valeat ꝓſternere. Ad eos
angeli iugiter mittunꝭ: et ꝑ manꝰ
ipſoꝝ neccaria eis crebriuſ āminiſtrā
tur Talibꝫ itaqꝫ vōnibꝫ a ſimilibꝫ ab
eis inſtructꝰ cepi tacita mēte tractaē
q̄ꝫ glorioſa felicitate ꝑfruunꝭ in celꝭ
q̄ laborioſa certamina ꝓpter amorē
dei tolerant in terris. Cor meū arde⸗
bat: mens mea deſiderabiliter ferue⸗
bat mundi gaudia ſpernē: patrieqꝫ
celeſti totis viribꝫ anhelare. Nocte
igitꝭ ſilenti ſurgēs: ꝑuū panē meuꝫ
detuli cū exiguis leguminibꝫ vt vix ī
quartū diem ſufficerēt: ſicqꝫ ſc̄m dei
diſpenſationē ꝓfectꝰ ſū: dep̄cans do
minū noſtꝝ ih̄m xp̄m vt m̄ oñderet
habitacionis mee locū Egrediēte āt
me de mōſterio in mōtana veni: a cō
tinue lumē ſplendidū q̄ſi obuiāſ m̄
vidi Extimplo aūt de medio luminis
vir aſpcū pulchrimꝰ acceſſit ad me

⁊ dixit mihi noli expaueſcē Ego em̄
ſū angelus dei ad te cuſtodiēdū ab
ortu tuo ꝓuidētia dīna deſtinat⁹: vt
iubēte dō tecū manerē· ⁊ te in hēmū
ducē Pfect⁹ eſto: hūilis incede corā
deo: cū gaudio labora Cor tuū in ōi
cuſtodia cōſerua: viue ſine q̄rela· in
bono ope pſeuera Ego vo nō te dere-
linquā donec animā tuā in p̄ſentiā
ſūme maieſtatꝭ offerā· Hec locut⁹ ē
mihi āgel⁹: iter inceptū mecū comi
tans Pgebā itaq̧ ſecū ſex miliaria
vel ſeptē· ⁊ deueim⁹ ad q̄ndā ſpelūcā
nimis decorā Acceſſi volēs ſciē ſi int⁹
aliq̄s eſſꝫ· ſm aūt ↄſuetudinē mona
chorꝝ incepi clamare: bn̄dictionē hu
militer peto Inde virꝝ ſciſſimū exire
vidi: quē pſtrat⁹ humo ten⁹ adorāui
Ille vo man⁹ ſuas m̄ porrigēs de t̄ra
me eleuauit: oſculū pacis m̄ tribuit
atq̧ dixit Tu es frater me⁹ hēmitice
vite coopator: o fili ingredere· Deus
tibi ↄcedat vt timor eius in te pma-
neat· op⁹ tuū in cōſpectu ſuo cōpleat
Statiq̧ cū eo ſpeluncā introiui: opa
eius cupiēs diſcē: ⁊ ſolitariā habita
tionē curioſi⁹ inueſtigare· Ipē q̧ vt
meū deſiderium agnouit: conſiliū ho
norabile m̄ p̄buit: ac q̄liter inſidias
dyaboli ſupare deberē v̄bis caritati
uis gratanter patefecit· Tranſactis
itaq̧ diebꝫ q̄buſdā: talibꝫ āmonuit
me verbꝭ dicēs· Fili ſurge· mecū pge
interiora deſerti debes intrare: ⁊ in
alia ſpelūca ſol⁹ habitaē· Ibi ſi viri
liter dimicas: oīm demoniorꝝ tēpta
mēta ſuperas Et vadēs ipē mecū per
q̄tuor dies: venim⁹ die q̄nta ad locū
qui calidiomea dicitur: ibiq̧ palme
ꝓpinque erāt: ⁊ dixit mihi· Ecce fili
locum quē tibi dn̄s p̄parauit ad ma
nendū· Fuit aūt mecū triginta die-
bus: edocens me doctrinā mādatorꝝ
dei Quibꝫ ita pactis: oratōne ſua do
mino me cōmendauit· ⁊ ad ꝓpria re-
meauit· Per ſingulos vero ānos ſo-
litus erat me viſitare: ac quali in-
duſtria ⁊ ſimplicitate viuere deberē
diuinis eloquijs non ceſſabat āmo

nere· Quadā aūt tpe iux̄ cōſuetudi-
nē ad me veniēs: int̄ verba ſalutati-
onis in terrā corruit: ⁊ in dn̄o obdor
miuit Cui⁹ corpus abortis lacrimis
mox ſec⁹ calidiomeā terre ↄmēdaui
Tūc ego pafnuti⁹ ſācto onufrio dixi
Pater ſcē: laborē eē nō modicū ſētio
quē ꝓ noīe dm̄ tolerasti in hac he-
remo· Vir ſcūs reſpondit Michi fra
ter crede dilectiſſime· tātos laboēs ⁊
pſecutiones diutiſſiē in deſerto ſuſti
nui vt ſepi⁹ putarē me mortē ſupaē
Ab ſpe multotiens erā vite: vt vix
alitū in corpore ſentirē remanere· P
diem eſtu ⁊ igne ſolis ardentibꝫ vre
bar: p noctē algore gelu ⁊ niuis cru
ciabar Rorea pruina infect⁹: Fame
ac ſiti defect⁹ O quāta ⁊ qualia paſ-
ſus ſū: quatia exptus ſū· Nō puto
quempiam plagas ac labores poſſe
enarrare: quos homo moriturus ꝓ
dei viuētis amore debet tolerare· ꝓpt̄
quē aūt iſta ſuſtinui: potēs eſt int̄
angelorꝝ cateruas me cōſolari· Ali-
menta vero ſpecui corpoālia: vt dig
nius acciperē ſpiritualia Sanct⁹ igi͛
angelus cotidie m̄ panē offerebat
aquā p menſurā miniſtrabat· Ar-
bores palmarꝝ ibidē cōſtitute erāt q̄
duodecies in anno dattilorū fructus
germinauerant· Quos p ſingulos
dies colligens ꝓ pane edebam mix
tos herbarū folijs· ⁊ erāt in ore meo
tamq̄ fauus mellis Frater pafnuti
ſi implere ſtudes volūtatē dei omnia
tibi neceſſaria p̄parant̄ ab eo· Cūq̧
hec a beato onufrio diligent̄ audiſſē
dixi· Pater benigne: die dominico
vel ſabbato cōionē pcipis ab aliq̄?
Ol̄ apt Omni die dn̄co ⁊ ſabbo an-
gelū paratū inuenio ſacroſcm̄ corp⁹
⁊ ſanguinē dm̄ noſtri iheſu xp̄i ſecū
deferentē· de c⁹ manu mihi p̄cioſiſſi
ma munerā donā͛ Cui ego Credo inq̄
pī inter felices me deputai· q͛ videre
te ⁊ opera tua egregia promerui Ol̄
apt: fili mecū vade Locū habitatōis
mee ↄſpice: parcam⁹ paululū v̄bis
Continuo ſurrexi· Ipē preiuit· ⁊ ego

ſecutus ſū Duxit itaqꝫ me ſecū quaſi
trium miliariū iter ⁊ venimus cali
diomeā in ſpiritalem locū: arboribꝰ
palmarū gratanter ornatū. Ibi p̄=
ces domino fudimus. eiſqꝫ comple=
tis in terrā ſedimꝰ: in diuinis alter
nantes eloquijs Soleqꝫ iā in occaſū
verſa: vidi panē poſitū cū aqua exi=
gua. Vir aūt dei ſentiēs me fatigari
dixᵗ m̄ Profecto fili video te piditaī
niſi cibū capias. Surge ḡ et comede
Cui inq̄. Viuit dn̄s in cuiꝰ cōſpectu
erimꝰ. nō māducabo neqꝫ bibā: do=
nec caritate pura pariter cibū ſuma
mus. Vix eū coegi: vt facēt qđ volui
Mane autē facto: poſt horā orōnis
videbā vultū eius in pallorē muta=
tum: ⁊ quid ei accideret queſiui ab
eo. Qui ait. Nō expaueſcas frater
pafnuti: qm̄ ōnipotēs deꝰ recto itinē
in hāc ſolitudinē te direxit: ⁊ vt cor
pus meū terre cōmendes Hac etenī
hoā aīa mea carnis vincul̄ abſolui²
atqꝫ ad creatorē ſuū in celeſti regno
depōr̄ Rogo te ꝙ dicas hoībꝫ ꝙ hᶜ ē
poſtulatio. quā īpetraui a dn̄o Si q̇s
oblationez ob amorē nominis mei
ante conſpectū domini noſtri iheſu
xp̄i immolat: ab omni tēptatione
dyaboli ⁊ a vinculo prauitatis hu=
mane liber exiſtit: atqꝫ cum ſanctis
angelis in regno celoꝝ: eterne bea=
titudinis capax erit Si q̇s oblationē
non valet offerre vel pre inopia re=
dimere: pro amore meo in noīe dn̄i
elemoſinam tribuat. ⁊ ego pro eo
orabo vt dignus in celeſtibus vita
ſupna pfrui valeat: Si quis nec ob=
lationē nec elemoſinā poteſt offerre
pro caritate mea incenſū deo accen=
dat ⁊ ego rogo pro eo vt gaudium
p̄henne poſſideat. Et ſi quis pauper
in deſerto vel alio loco oblationem
aut elemoſinā ſeu incenſū n̄ habeat
ad ꝑmolandū: ſurgat ⁊ manꝰ ſuas
ad deū extēdat ⁊ ter orōnē dn̄icā pro
amore meo intēta mente in nomine
ſancte trinitat̄ pſallat Ego vero pro
ipō ad dn̄z intercedo: vt vite celeſtis
merear̄ pticeps fieri cū oībꝫ ſcis Tu
vero in egiptū pge ⁊ eſto ibi vſqꝫ in
finē vite tue. opus bonū pfice: ⁊ acci
pies coronā ꝑpetue glie. Hec cū hō
dei loq̄ret: aduolutus ſū pedibꝫ eius
dicēs pater care: ſcio ꝙ quicq̄d pe=
tieris a deo: dabit tibi deꝰ: ꝑpter im
menſū laborē lōgiſſimi certaminis
tui. Prebe ḡ mihi munera tue ſācte
bn̄dictionis: q̄tenꝰ tibi in v̓tute ſilis
efficiar. ⁊ tua interuētione ſpiritus
meꝰ dirigaᶻ vt ī futuro tecū pticipari
merear. Qᵗ mox ecōtra reſpondēs: p
tulit iſta: pafnuti ne ɔtriſter̄. peti=
cio tua tribuēte dn̄o erit ſtabil̄. Sta
in fide viriliter age: oculos cū mēte
ad deū erige: in mādatis eius corro
borare: bonū facere impiger cōtende
⁊ vitam eternā apprehende. Prote=
gant te angeli dei ⁊ conſeruēt te ab
omni ɔſilio ꝑuitatis vt purus ante
deū ⁊ immaculatꝰ in die ſui extremi
examinis inueniar̄ Pꝰ hoc ſurrexit
⁊ ad dominū lacrimans orauit. ge=
nua flexit atqꝫ ſubito dixit. In ma=
nus tuas deus. commendo ſpiritum
meū. Cumqꝫ hoc dixiſſet lumē ſplen
didum corpus eius obumbrauit: et
in ipſiꝰ claritate luminis anima ſcā
a carne ſoluta ē. Repente vero ange
lorū vocem audiui: laudantiū deū:
mox oculi mei in fletum profluunt:
interiora gemitus producunt. lacri
marū riui manarūt. Illud flebilit̄
planxi: quia quem vix inueni: diu=
tius habere nō potui. Deinde tunicā
meā per mediū ſcindens vna parte
ſum indutus in alterā collocaui cor
pus beatū: ⁊ ſepeliui illud in ſepul
chro de petra exciſū. Videns aūt me
ſolū remanere: itez cepi lugere. Ita
merens ſurrexi: ſpecuſqꝫ illius habi
taculum intrare volui. Deniqꝫ me
aſtante ipſa ſpelunca cecidit cū ma
gna ruina: ⁊ palme radicitus erute
ſimul procubuerūt. Cognoui itaqꝫ
ego pafnutius ꝙ nō eſſet voluntas
domini me in illo loco habitare. In
egiptum igitur redij: ⁊ eccleſie retuli

quevidi a audiui. Migrauit autem beat9 Onufrius cõfessor dei p̄ciosus vndecima die mensis iunij in die scī sancti Barnabe apl̄i. Meritꝭ vo ipsi9 ibidē a vndiqꝫ hominibꝫ beneficia p̄stantur.:.

De scā Runera v̄gine ac martire

Cum btā vrsula dimis parēs nutibꝫ cū suis sodalibꝫ romā aggredi ad visitādū limina beatoꝝ petri a pauli aploꝝ ꝓposuissꝫ ad beatā Runerā ei9 ꝯsanguineā nūcios misit in ortaydā minorē ad vrbem dictam orthadā rogans vt secū vellet ꝓficisci. Que p̄ribus eius libenter ānuens obtēta parentū licēcia: ad eam quātoti9 ꝓgebat. Pat aūt eius aurelius ac matre florētia de absētia filie sue runere dolebant. Beata igit̄ vrsula cōgregatꝭ sodalibus suis peregrinationē cōceptā pficiens: a ī reditu apd coloniā nauigio veniēs martiriū ꝑpessa ē cū alijs virginibꝫ. sicꝫ ī legēda eoꝝ ꝯtinet. Porro in illo tp̄e q̄ sancta v̄ginū turba sic martirisata ē: affuit illic rex remi vidēs v̄gines atrocit̄ necari. Demiqꝫ beata Runera nauim egrediēte: ac pro xp̄i amore libenter martiriū pati volente: dictus rex ob ei9 elegantiā misericordia mot9 eā pallio texit secūqꝫ ad opidū renen vbi morabat ꝓducens: ab illa morte deo fauēte ꝓtexit. Hec sola v̄go Runera de illo felici virginū collegio supstes legitur ꝑmāsisse. De hijs itaqꝫ pactꝭ btā Runera in hospitio regꝭ existēs deū semp pre oculꝭ habuit: a mandatis eius non errans: p̄mo indefinenter orōnibꝫ vigilijs abstinentijs a alijs operibus bonis vacans ibat de virtute in virtutē: omneqꝫ ornatū seculi cū gloria cōtemnens. pauperibꝫ s̄m suā possibilitatē tribuerit. Et q̄ gr̄a sequitur etiā inuitos: rex Runerā cōsiderans v̄tuosis operib9 feruenter intendere: eam vniuse p̄ferens familie exaltauit. clauesqꝫ regni eidē cōmisit. Qua p̄rogatiua accepta Runera se in aliq̄ nō extulit: q̄nꝑotius se humiliās regi regine totiqꝫ familie cōmoda fuit in cunctis licitis ac honestis. Hac de causa dilecta erat a rege: sup oēs ei seruiētes. Regina vero ꝑpendēs singularē regis amorē ad virginē: inuidebat ei supra modū cupiens nomen eius p̄clarū quomodolibet denigrare. Quapropter aliquādo rege discūbente: ficta mala de sancta virgine narrauit: vt eum ab amore eius auelleret. Sed quia vincit opus verbū: rex indignatus fidē regine nō adhibuit: indicens eidem silentiū. quia Runerā in omnibus fidelem repperit. Vnde regina grandiora cōcepta inuidia: ad cōfusionē sancte Runere inq̄tū potuit p phas a nephas anhelabat. Cum ꝑ9 aliq̄d vero tempus cū runera acceptis in sinu suo panibꝫ ad vsus pauperum palaciū ꝑtransiēt: visa est a regina que regē ita alloquit̄. Domine mi rex: ecce Runera vobis p̄dilecta prodigaliter bona vestra spargit: sicut oculata fide videre poteritꝭ. Vocatur a rege Runera. que multū ꝑterrita deū humiliter inuocauit quatenus ab instanti cōfusione liberat̄. Tūc diuina clemētia panes in astulas vertebant̄. Quas rex in sinu suo videns reginā duris verbis increpauit. Ab illa igit̄ hora cōsiderās regina q̄ nō posset Runerā verbis ledere: molebat̄ eam occulte ꝑimere: cōsiliū a sua pedissequa requirēs qualiter hoc oportune pficē posset. Intelligēs pedissequa regine volūtatē: cū ea in mortē innocentis virginis cōspirauit. Rege vero venationis causa ad aeris temperiē equitante runeram ꝓstratā quodā singularis operꝭ manutergio quod adhuc ī eiusdē ecclia est strangulantes: sepelierunt eam in stabulo suffocatā. Postq̄ autem hoc enorme zelus ab eis est ꝑpetratū nūq̄ se alicui reuelaturas promiserūt. Rege post pusillū temporis venatu redeunte: regina gestu placido

alacriter occurrit ipſiuſq; iocũdo vultu ſalutauit. ꝑpendens rex reginã cũ familia ſibi obuiantes: kunerã vero nõ videns: vbinam eſſet queſiuit. Cui regina maleficiũ ſuũ abſcondẽ ſatagens: ꝑcogitato mẽdacio rñdit dicẽs. In abſẽtia veſtra domine rex parentes Kunere ad noſtrã manſionẽ venerãt: eamq; ſecũ cũ feſtinatione nimia deduxerũt. Interea regis equi ad ſtabulũ ducti: in quo ſãcta kunera ſepulta fuit: nequaq̃ verberibus aut ſtimulis cõpelli poterant vt intrarent. Quãobrem ducti ad aliud ſtabulũ: faciliter introibant. Rege aũt de veſpere diſcũbente ſtabulari9 in illo loco ſtabuli in q̃ ſcã kunera tumulata fuit ardentes candelas adinſtar cruois vidit: a regi celeriter nunciauit. Quo audito rex grandi ſtupore ꝑplexus: iuſſit veritatem diligẽtius experiri. Currẽtes igiť famuli ad ſtabulũ candelas ardentes delonge viderũt: ſed cũ approquinquãt: ab oculis eoꝝ penitus euanuerũt. Cũq; ſtabulũ ingreſſi fuiſſent videntes recentẽ terrã nouiter cõmotã eam effoderũt. corp9 quoq; beate kunere vna cũ manutergio q̃ ſtrãgulata fuerat inuenientes: de fouea leuauerũt. Videns autẽ rex Kunerã quã maxime dilexit tam enormiter interfectã: ex veriſimilibꝫ coniecturis et ex preſũptione violenta reginã comperit ſue necis fuiſſe actricẽ. Accenſus ergo rex ingenti furore reginã ſine miſericordia punit intantũ q̄ dõmis expars vagabatur per totã regionẽ inſana ꝑ triduũ. crines q; ſuos extrahens: ac veſtimẽta lanians: effecta eſt penitus furioſa. Que tandẽ poſt trium dieꝝ inſaniam de quodã cacumine precipitauit ſeipſã. ¶ Rex autẽ ſolacio ſancte kunere deſtitut9 ad honorẽ eius ſuũ donauit palaciũ a dotauit ¶ Poſt ãnos autẽ plurimos: dũ beat9 Willibrordus ꝑmus traiectẽſis epiſcop9 viſitare metropolitanũ intendẽt: cõtigit eum opidũ renen tranſire. Venerũt igiť ad eũ opidani humiliter ac deuote ſupplicãtes: quaten9 beatam kunerã virginẽ ac martirẽ pro qua deus cotidie diuerſa cõſueuit facere miracula: transferre dignareť. Audito fidedignoꝝ hui9 teſtimonio gauiſus eſt ſanct9 eps. Sed quia tũc arduis occupatis erat negocijs: ꝑmiſit eoꝝ piã in reditu adimplere voluntatẽ. Poſtq̄ aũt egreſſus fuit finẽ nact9 eſt: nauigio renũ fluuiũ deſcendẽs: tẽpeſtas horribilis nauẽ ſuã fere degludẽs: oẽs ſubmerſionẽ cõpulit formidare. Cũq; ſcũs preſul diuinũ auxiliũ ĩploraſſet tẽpeſtas hec mitigata eſt. Confeſſus eſt igiť corã ſuis ſanct9 epus: q̄ ꝑpter oblitionẽ ſui ꝑmiſſi merito fuiſſet periclitat9. Cũ autẽ eſſent penes opidũ renen: iuſſit nauim velociť litori applicari. Exiens ergo nauĩ monuit ſuos. vt ad locũ btẽ Kunere humiliť ac deuote accederẽt. ¶ P9 hec beat9 Willibrordus debitas ſolẽnitates adhibuit. a corp9 ſacre vĩginis reuerẽter tranſtulit. Vnde factũ ẽ vt nomẽ eius ꝑ dioceſim traiectenſẽ magnificatũ ſit nimis. Et miracula que pro ea dñs clementer operari cõſueuit diuulgata. ¶ Veneremur ergo fratres hanc virginẽ glorioſam martirem: que pro nullo delicto ſed ꝑ vĩtuoſis que inceſſanter egit operibꝫ: vitã ꝑdidit temporalem. Ideoq; largitus eſt ei cũ ſanctis vitã eternalem ihs xp̄us domin9 noſter qui cũ dõ patre viuit et regnat in vnitate ſp̄us ſancti de9 ꝑ oĩa ſecula ſeculoꝝ. Amen

¶ De ſancto Odulpho cõfeſſore.

Temporibus lodowici piiſſimi auguſti erat quidã vir venerabilis ex nobili proſapia francorũ oriundus nomine hugdis de quo deo ꝑdeſtinante procreatus eſt filius nomine odulphus. Qui mox cũ ſacra baptiſmatis vnda renaſciť celeſti rore diuinitus irrigatꝰ ablactat9

autẽ itico ſacre eruditionis additur
ſtudijs ac ſanctis a deo deuotis hoibꝫ
canonice religionis cõmẽdat erudi=
endus. Cui de9 tale diſcendi ſtudiuꝫ
tanteqꝫ ſolertie cõtulit ingeniũ. vt
euo maiores mirũ in modũ in diſcẽ=
do p̃cellerct. ſuãqꝫ etatẽ adhuc an=
nis imaturã diuino dogmate non ſeg
niter decoraret. Creuit autẽ etate ſa
pientia a ſanctitate intantũ vt hijs
qui tũc tẽporis religioſe deo deſeruiẽ
conarent nou9 ſamuel exoriri videret
Illi ꝟo corã religioſoꝝ p̃ſentia celi=
tus tanta cõcedit grã vt vnanimit
ab omnibꝫ diligeret ꝑbabiliſqꝫ vite
ſũma veneratione coleret q̊s a ipſe
ꝯdigna viciſſitudine pureqꝫ dilectio
nis dilexit amore. Iã eni puer vene
rabilis ſub ipſis adoleſcẽtie ãnis id
p̃figuabat ſe velle ꝯtinuo qđ opibꝫ ꝑ
ficere ſatagebat ĩ futuro: qm̃ tũc iã
ſe nõ imemorẽ dnĩci ſermonis affu=
turũ ꝓpoſuit quẽ dñs diſcipulis ſuis
loquẽs ait. Qui amat patrẽ aut ma
trem plus q̃ me nõ eſt me dign9 Et
q̊ vult p9 me venire abneget ſemetipꝫ
a tollat crucẽ ſuã q̊tidie a ſequa me
Hui9 etenĩ euãgelice lectionis lau=
dabilis puer ſedulo recolẽs ac ſecũ die
noctuqꝫ reuoluens pijs moribꝫ ſciſqꝫ
opibꝫ deo deuouit inceſſanter ſeruire
ſp̃ũaliqꝫ mri ſcẽ ecclie inextricabilit
adherẽ. qđ a factũ eſt. Sanct9
igit adoleſcẽs Odulph9 deo dilect9
viris ꝑbatis admodũ accept9 ꝫ ſoli
dõ tãtũmodo famulãs ſolicit9 ſcãrũ
v̊tutũ grad9 aſcendit quoaduſqꝫ in
virũ p̄fectũ occurreret. Semp eni vt
moris ẽ ſcõꝝ: mentẽ ad celeſtia ſtu
duit erigẽ. ſclariſqꝫ põpe triũphalis
illecebras euadẽ. ſicut ſcp̄tũ ẽ. Ibũt
ſci de v̊tute in v̊tutẽ. Quid in tantis
morabor? Omni v̊tute ꝑficiẽs p gra
dus eccleſiaſtici ordinis aſcendit: iuxͣ
diuinã vt credendũ eſt p̃deſtinatio=
nem ad ſacerdotalis officij peruenit be=
nedictionẽ. atqꝫ coopante grã ſp̄ũs
ſancti ſacerdos effect9 eſt regis altiſſi
mi. quo rite pacto ſtatĩ ſibi delega=

uit in aĩo q̄ pie ꝯuerſationis ſtudio
ad quoddã ſacre religionis ꝓpearet
mõſteriũ. Quẽ ſui pentes rogauere
nõ ita velle agere: ſed vt volũtati eoꝝ
aſſentiret: atqꝫ eccleſiã que nũcupa
oroſcoth cũ ꝑplo regeret. Nam illic
natus extitit a nutrit9 Quoꝝ p̃cib9
euict9 volis eoꝝ p tpe paruit licet in=
uit9 Sꝫ nõ multo p9 viſũ ẽ ei adiẽ
ſũme reuerẽtie locũ noĩe traiectũ mo
re priſtino Wyltẽburgh nũcupatũ.
vt ibi q̃diu ĩ hac luce viuẽt cũ alijs
dei famulis ibidẽ ſub caſtris dei degen
tibꝫ xp̄õ regi militaret. Quid plura?
Vir deo plenus iuxta veri dei vocem
in euangelio dicẽtis. Qui nõ renun
ciat oĩbus q̃ poſſidet: nõ p̃t me9 eſſe
diſcipulus. poſtponens patrẽ. ꝓpinq̊s
agros. familiã. oẽmqꝫ poſſeſſionẽ q̊
viſũ eſt ei xp̄õ duce pgere. paup re=
bus. diues meritis contẽdit ꝓperare
Nichil eni habere deſiderabat in hoc
ſeculo: vt a dño ſcđm ſuã ꝑmiſſio=
nem centuplũ acciperet: a vitã eternã
poſſideret in futuro. Quo loco tunc
tẽporis erat magne ſanctitatis ep̄us
noĩe Fredericus: q̊ ſanctũ cũ magno
ſuſcepit gaudio a honore condigno
õneſqꝫ ſecũ vnanimit ſerui dei ibiqꝫ
erãt coadunati cõgratulãtes ipſum
tam ſanctũ tamqꝫ religioſũ eis aduẽ
taſſe dei famulũ gaudebant. Scũs
aũt vir hũane ſagacitati diu celare
neq̊uit qđ intus ſupnã maieſtatẽ ñ
latuit: ſed mox cũ aliquãtiſp illic de
giſſet: illis omnibꝫ ardẽs diuini lumi
nis lucerna reſplenduit. Nã erat ille
pugil in vigilijs. potẽs ĩ ieiunijs. in
orõne ſedulus. in ſacra lectione ſtu=
dioſus. in eleõſinaꝝ largitõe dapſilis.
in pauperũ cura celebris: ĩ hoſpitali
tate feruẽs. in diſtribuẽdo res eccle=
ſiaſticas prudẽs. a q̊bꝫ p9 antiſtite
p̃erat eos oẽs vltra hũanũ modũ p̃
cellebat. Nõ eni aliud ab oĩbus et
ab ipſo preſule vt dign9 habebat q̃
pater monaſterij vocaret. Ad cuius
oris imperiũ oẽs habẽ decreuẽ ꝯſiliũ
q̄ omnibꝫ omnia factus erat. vt ait

aplꝰs vt oīs lucrificaret xp̄o. ¶
Eodē namq; ꝯtigit tp̄e. ꝙ friſones
viri videlicet feroces in tāti erroris de
mentiā deuenirēt: ꝙ ſupradictꝰ ſcūs
fredericus ep̄s neq; ꝑ ſemetipſū neq;
ꝑ ſuos archidyaconos ad viā veri-
tatis eos poſſet reuocare. Statim ꝗ̊
litteras inde cū legato fideli traiectū
direxit. ſcm̄q; dei famulū Odulphū
volūtarie popoſcit. vt quāto citius
valeret trāſmēſo ſinu maris q̊ vōtur
almare ad ſe vſq; peruenīret. Qua le
gatione vir dei letꝰ in tantū efficiꝰ q̄ſi
iam ad celeſte ꝯuiuiū inuitaref: cu-
piens cū ꝓprio paſtore ſub eodē ago
ne ſi ita res hr̄et palmā martirij ſb-
ire. Cūq; vir deo plenꝰ trāſmēſo iti-
nere peruēniſſet ad p̄ſulē: ꝯfeſtim eo
viſo vltra ſolitū ineſtimabili repleꝰ
gaudio Salutatis aūt inuicē fratribꝫ
in oſculo ſancto ſeſeq; ꝯſolātes inui
cem diuine pacis ſolatio vt ſūmi regis
p̄cones inditi: celeſti rūphea viriliter
armati. petierūt ꝑ ecc̄ias ſilr agere.
iterū atq; iterū eaſdē repetē. ꝓplo pre
dicaē atq; ad viā ſūme veritatis euā-
gelica eruditione ꝯuertere. crebriſq;
ammonitionibꝫ arguēdo: increpādo
hoīes: qui erāt antea velut lupi fero
ces ſalutari doctrīe in māſuetas ꝯuer
terūt oues. ¶ Hijs itaq; per ordinē
geſtis idē pōtifex inito ꝯcilio cū cle
ricis nō modicaq; eiuſdē patrie lay
corū multitudine ſcm̄ dei virū obnixe
popoſcerat: vt infra ipſius patrie fi-
nes ꝑſiſteret ac ꝓplm̄ qui nuꝑ in ſe-
metipſū reuſus eſt erudiēdo ſanaēt.
a ab antiqui hoſtis mortifera fauce
ſalubriter eripēt. Qđ vir dei multū
renitēs aſſerebat etate ſe fore ꝓuec-
tum a prorſus imbecillē ad id mini-
ſteriū. aſt ſibi nō aſſentit ep̄s ꝫ ſuis
eū flectere conaf p̄cibꝫ. Tandē autē
ſcūs odulphꝰ nolens volens ſuo pa
ſtori paruit. ꝓplicq; votis ꝯſenſū p̄buit
ea tn̄ rōne ꝙ aliquātis qn̄q; tranſ-
actis annorū curriculis ſibi traiectū
reuiſere liceret qm̄ illic in dei ſeruitio
vitā finire ꝓmiſeāt. Qđ plura? Vir
ſpū ſancto plenꝰ n̄ ceſſabat ꝓplo dei
p̄dicaē celorūq; regnū inſtāter euā-
geliſaē Omnibꝫ ḡ prudēs diſpēſator
diuini ſermonis p̄buit alimēta for
tioribꝫ fortiora. īfirmioribꝫ iux apo
ſtolū lactis exhibuit pocula. ſicq; ſue
ſanctitatis exēplo oēs vnanimiter re
pleti ſūt gaudio Hac ḡ obedientia
rite pacta repedauit ad ꝓpa: deū col-
laudans ꝙ eiuſ adiutus auxilio tot
aīas lucrificaē mēref in hoc ſeculo.
Quis etem̄ iā longe feſſus extitiſſꝫ
ſenio: tamē eiuſ animū etatis victorē
nō minꝰ ſolito ſe piguit exercē in dei
ſeruitio. Pſeuerauit em̄ vt aſſueuit
in ieiunijs aſſiduis. ī vigilijs dō pla
citis. in orōibꝫ ſacris. in elemoſinis
largiſſimis. ſibi parcꝰ: ōibus q; ꝓ
xp̄i noīe largꝰ. nilq; terrenū in hac
luce curauit acq̊rere q̄tenꝰ pꝰ carnis
debitū etna p̄mia mēref accipe. ¶ D
Sꝫ int̄ hꝫ ſilēdū n̄ puto ꝙ btūs odul
phus intātū repletꝰ eāt ſpū ꝓphetico
vt ita vētura p̄dicēt q̄ſi iā fcā cernēt
Ex q̄bꝫ ꝗ̄ pl'imis pauca nobiſ huic
lectōi libuit inſerē ne fides audiētiū
tardior fiat eadē aīa adūtere ¶ Cū āt
a loco q̊ đr ſtaurerō ſe ꝓparat; diſce
dere anq̄ cepiſſꝫ iter inde mouē: acci
dit maximā multitudinē friſonū il-
lic ꝯueniſſe: q̄tenus ſua ſalubrima
munirēf āmonitōe q̊s dn̄o cōmen-
dās bn̄dixꝫ. q̊s ec caritatie āmonuit
ne viā veritatis vnq̄ deſererēt: quā
iterū ſine ḡui vindicta repetē nō vale
rent. Scio etem̄ inq̊t vos id facturos
q̄ propt̄ paganos p̄nūcio ſuper vos vē
turos. q̊ iſtā deuaſtātes patriā vos
a q̄ vr̄a ſūt ſecū adducēt ī captiuitatē
Qđ ita fieri vt ꝓphauit vir ſcūs po-
ſtea rei ꝓbauꝰ euētꝰ Scūs vir q̊ futuā
ꝑ ſpm̄ ꝓphetie p̄uidit ad hꝫ eidē ꝓplo
aſtans aliud magne āmirationis
p̄ſagiū ītulit ita d. Cernitis īq̊t hāc?
Ond̄t eis nō modice magtudis petrā
q̄ iacebat an̄ ipſiꝰ domꝰ ianuā Scito
te ꝙ ſine hūano labore deuolueſ in
flumen qđ đr flye. ibiq; latebit ſub
vndis q̄ diu diuine pacis munimine

carebitis. Cum autem viderit eandem absque humana subuectione huc litoris ora subire: procul dubio corpus meum credito tunc licet post mortem carnis hanc patriam reuisitare: vobisque pacem impetratam suppeditare: donec cum superbia. periurio homicidio. adulterio. totiusque generis peccato deum offendantis vt concesse pacis donum auferat ex vobis. Huius obstupende prophetie signique mirabilis multi homines qui hec se vidisse testantur adhuc sunt superstites. Est etiam ibidem in ecclesia eadem petra perdurans immobilis: non minus in testimonium credulis quam ad confusionem incredulis. Postmodum vero contigit traiectensem ecclesiam existere pastore viduatam illo. scilicet hic ad celestem migrante patriam. Nec mora conuenientibus in vnum clericis cum beato viro conspirabant de electione pontificis. Diu etenim inter se altricantibus quem promouere vellent ad curam regiminis: tandem prepositum ecclesie nomine Tharsis elegerunt. Ille autem locuples diuitijs fastu arrogantie respondit. Habeo rerum quod sufficit: cur me cura tanti oneris aggrauatis. Beatus autem Odulphus id responsum indigne ferens ait. Quid inquis miserrime? Spernis plane quod non mereris attingere? Forsitan si nolles id inire: verumtamen deberes dicente indignum fore tanti honoris culmen ascendere. Nunc autem quia propter tuam innumeram possessionem apicem ordinis spreuisti dignitatem: in eodem membro cum quo pertinaciter plocutus es id nephandum iam nunc in proximo huius vite pro vindicta patieris interitum. Quod non longe post sub secutum est. Conuentu autem clericorum adhuc titubante: singuli eos quos sibi optimi videbantur elegerunt. Sacerdos autem domini non respiciens ad personam sed potius ad meritum dicebat inter eos probabiliorem inueniri posse pontificem. nichil tamen eos vituperans quos sibi elegerant. Erat ergo eis quedam presbiterorum nomine Hungerus: qui quamuis esset aspectu deformis: clam hominibus sed palam deo: non minus merito quam ope claruit insignis. Cunctis autem huic electioni consentientibus statuto tempore secundum dei voluntatem: pastoralis officij suscepit benedictionem. Per gratiam vero spiritussancti sic impleta est prophetia viri iusti: quod post sanctos pontifices Willibrordum et bonifatium in illa sede nequaquam inueniretur qui sanctioris vite tramitem vsque ad obitum insequeretur. Nec pretereundum est quod vir deo plenus iam prouecte etatis fessus senio nequibat ecclesiam adire: nisi fulciretur baculo. In cuius summitate serataque habebat tabellulam in qua si ita res eueniret nomina fidelium annotaret: donec congruo tempore describeret ea in libro vite. Quadam vero die sanctus vir animo fortis immemor sue imbecillitatis dum festinanter ad dei properaret obsequium post se in cella pretermisit baculum: nec longo interuallo facto eadem cellula insidiante dyabolo inflammata est cum omni supellectule ipsius atque cum baculo. Cumque sanctus vir interim diuinis laudibus insisteret. ignique valido eam inflammari cerneret: ad dominum presidia cucurrit. deum exorauit ne loca sanctorum ignis inuaderet preuidens quod sue habitationis domicilium igne deperiret. Exaudita oratio. mansuescit incendium continuo. nec vltra preualuit nisi solummodo cellam quam inuaserat combussit. Igne quoque extincto baculus ita inuenitur illesus omnino quod quasi sub incendio durante cera nec munitissima apicum deficeret in ea. quatenus liquido cunctis manifestaretur quanti meriti et quante virtutis coram deo sanctus haberetur. Eundemque baculum post ipsius obitum super sepulchrum eius fratres imposuerunt infixum. qui in eodem loco vbi fixus erat vsque ad tempora beate memorie radbodi episcopi durauerat. Cum autem tempus adesset quod sanctus vir diu optatam celestis regni patriam adire deberet. modica febre correptus suam intellexit imminere solutionem. accersitis ad se fratribus indicauit eis et diem et tempus sue remunerationis. Cumque se morti proximum agnouisset fratres iterum admonuit vt ad se venirent et cum eo psalmos pro expectatione sue exitus decantarent. Omnibus

exeq̄aꝝ miſteriis ſꝫm ipſiꝰ iuſſū ri̇te
pactꝭ valefecit fratribꝫ dep̄cans eos
ꝓ ſe dn̄o p̄ces effundere· pmitten ſqꝫ
ſe ꝓ eis a loco necnō ꝓ habitatoribꝫ
loci ad deū ſe oraturꝝ omni tp̄e Mox
ꝯuerſus ad dn̄m nil mortē trepidās
quoniā ſibi fuit mori lucrū hylaris
mēte dixit In manꝰ tuas dn̄e ꝯmen
do ſpiritū meū Inť hec v̓ba de corpe
ſāctiſſima illiꝰ egreſſa eſt aīa Qua
ſcꝫ exeūte tanti illic miri odoꝛꝭ aſpſa
eſt fragrātia vt oēs illi qui aderant
ineſtimabili ſuauitate replerentur
ita vt p hoc patēter agnoſcerent ꝙ
angelici ciues animā egredientem
ſuſcepiſſent· Celebratur aūt eius ſo
lēnitas pridie nōꝰ iunii· Fiūt etē̄m
in traiecto: verūetiā in ſtaueron eiꝰ
intercedentibꝫ meritꝭ miracula innu
merabilia p gloriā a honorē domini
noſtri iheſu xp̄i· q̇ viuit a regnat deꝰ
p infinita ſecula ſeculoꝝ Amen·:·

De decem milibus martirū·

CVm quedā gens romano ſe
ſubtraheret imperio adrianꝰ
a ātho niꝰ impatores inſtitu
erunt ꝯtra eos p̄liū habētes in exer
citibus ſuis nouē a etiā ſeptē milia
militū fortiſſimoꝝ· hoſtes ꝟo centū
milia h̄ebant pugn̄tores· Quibꝫ im-
patores terga vertētes· cū ſeptē tm̄
milibꝫ fugeīt Tūc Agaciꝰ p̄miceriꝰ
a Eliades dux dixeīt nouē milibus
Nō fugiamꝰ ſꝫ hedū diis nr̄is vt dent
noƀ coꝛ īmolenꝰ· Quo immolato
pluſq̄ p̄us pauidi facti ſūt a cū im-
petu fugeīt· Quibꝫ angelꝰ in forma
iuuenis apparēs dixit Credite iheſu
xp̄o a ille victores vos faciet a meter
nū ſaluabit· Qui angelo obediētes
ſtatī pugnā inierūt et hoſtes fuga
uerūt Multiqꝫ in lacū fugiētes ſub-
merſi ſūt Mortuiſ itaqꝫ hoſtibꝫ diuſa
morte: āgelꝰ eos duxit ī montē ara-
rath altiſſimū qui diſtat ab alexan
dria q̄ ſita ē in armenia q̇ngētꝭ ſta
diis· Sedēte aūt āgelo in medio eoꝝ
celi apti ſūt a ſeptē alii angeli inde
deſcēdeīt Qꝛbꝰ viſꝭ āgelꝰ q̇ p̄mo appa

ruerāt eis territꝭ: apt Dii iſti angeli
ſūt nō timeatꝭ Propť vos em̄ inſtru
endos venerīt Q̇ ꝯfortātes eos in fide
p̄dixeīt eis q̄ a q̄lia· xxx· die paſſuri
eſſēt· Impatores aūt audita victo
ria gauiſi ſūt a in grārū actōne diis
ſuis immolaueīt· Reſciētes vero q̇
iuiſſēt ſui victores .ſ· nouē milia: mi
ſerūt milites p q̇rere eos· Q̇ inuēti
eis reſpōdeīt ꝙ xp̄iani eſſēt· Vn̄ im
patoēs valde turbati ꝟōtꝭ ad ſe q̇nqꝫ
regibꝫ cū triginta milibꝫ verterūt ſe
cōtra nouē milia ad locū ararath in
quo paueāt eos dn̄s celitus p· xxx
dies· Orantibꝫ āt eis vox de celo ait
Nolite timē eos· qꝛ ſeptē reges vin
cetis Cūqꝫ corā impatoribꝫ dixiſſet
agatiꝰ nō timemꝰ vos Cetericꝫ cū eo
dixeīt: diis mutis a ſurdis thuā nō
offerimꝰ ſed ſacrificiū viuū a īmacula
tū nos offerimꝰ dn̄o ih̄u xp̄o regi im
mořli q̇ de celo deſcēdere dignatꝰ ē· et
de virgine naſci a multis modis po-
ſtea voluit affligi· Lapidati ſūt· ſꝫ la
pides in facies lapidātiū reſilieīt Tūc
q̄ſi ꝓpter incantatōes flagellati ſūt·
Qui cū cederenť dixit q̇dā eoꝝ noīe
Draconamꝰ germanꝰ Agatii a Eli-
adis Orate pro nobis viri ſancti· qꝛ
grauia ſūt tormēta q̄ patim̄ Cui dixͭ
Agatius· Pſeuerate frēs in hac con
feſſione· qꝛ q̇ pſeuerauerit vſqꝫ ad fi
nē hic ſaluꝰ erit Orantibꝫ āt ſanctis
factꝰ eſt terremotꝰ mḡnꝰ· manuſqꝫ
flagellātiū aruceīt Theodorꝰ aūt q̇
cāt mgr̄ militū vidēs h̓ miraculū cū
mille q̇s ſƀ ſe h̄ebat militibꝫ clama
uit ſe etiā eſſe xp̄ianū Et ſic facti ſūt
decē̄ milia q̇s oēs cogebāt ſup da-
uos acutiſſiōs ābulaē Et cū n̄ lederē
tur: reges diis ſuis attͥbuebāt Tādē
coronis ſpineis ex calamis antiq̇ſſi
mis coronāť: flagris ceduntͬ a eoꝝ
latera lāceis pforanť· Tūc ſci ſuſce-
perūt ſanguinē de lateribꝫ ſuis fluē-
tē a ſe punxerūt: rogātes dn̄m vt h̓
eſſet eis ꝓ baptiſmate Alibi legitͬ ꝙ
cū eis paſſus ſuͭ btūs Ermolaꝰ archi
epiſcopꝰ qui eoſdem baptiſauerat·

Tūc ſuſtinuerūt oīa que xp̄s ſuſti-
nuit ⁊ crucifixi ſūt feria ſex̄ hora ſep
tima: in q̄ horā factꝰ ē terremotꝰ mag
nus. petre ſciſſe ſūt. ſol obſcuratꝰ ē.
et oīa ſig̃ ſicut ī paſſione dn̄i tūc fcā
ſūt Hec ſcī vt hr̄ in ſpeculo hiſtoriali
ꝓ hijs q̄ memoriā paſſionis eoꝝ cū
ieiunio ⁊ ſilentio celebrarent orōnē
fuderūt. Et rn̄tibꝫ ōibꝫ amē: vox de
celo facta ē di. eoꝝ orōem eē exaudi
tam. Alibi legit̄ ꝙ ōium hec fuit orō
Dn̄e deꝰ memēto noſtri in hꝰ patibu
lo cruc̄ ⁊ ſuſcipe petitionē noſtrā vt
quicūqꝫ paſſionis nr̄e fecerūt mēori
am corde. ore. ieiunio ⁊ ceteꝛ opibꝰ
deuotōis recipiāt a te fructuoſā mer
cedē. tribuēdo ſanitatē corpoꝝ. medi
camētū animaꝝ. et domibꝫ eoꝝ oīm
bonoꝝ abundantiā intus ⁊ foꝛ Con
cede et ſi in p̄lio fuerint ne eis nocere
valeant hoſtes viſibiles ⁊ īuiſibiles
te ꝓ eis pugnāte. Dieſqꝫ vnꝰ ieiunij
nr̄e paſſiōis vnū penitētialē ↄpleat
annū ⁊ integram karenā Aufer ab
eis dn̄e oēm ſpm̄ malig. ōneqꝫ in
firmitatē ⁊ oīa mala lōge repelle Et
in hora exitus eoꝝ da eis rectū ſenſū
verā ↄtritionē verā ↄfeſſionē. ⁊ ſacri
corpoꝛ tui ⁊ ſāguinis cōiōnē Et om
nibꝰ dicētibꝫ amē: facta ē vox de celo
di. Que petiſtis dilectiſſimi ſcito te
vos impetrſſe. Vos etiā gaudete qꝛ
orōes vr̄e corā xp̄o immōrtli rege ſūt
exaudite Et mox expirātes aīas eoꝝ
q̄ſi decē milia aquilaꝝ in celū p ſcōs
āgelos trāſmiſerūt ⁊ apti ſūt celi ⁊
lumē tūc enituit ſup corpora ſcōꝝ
Mox eterni dn̄s p̄miſſo lumine celi
Affuit in terris ſtipatis rite choreis
Scōꝝ medio p̄ſtans in vertice montis
Letātur ſcī tāto ſolamine ſepti Rurſꝰ
mons fremuit ↄcuſſus fuditꝰ oīs Et
ſtipiti fixa ſoluūt̄ corpoā ſcā Manic̄
angelicis ſinuat̄ terra ſepulcris Et
cūcti ꝓprijs cōdunt̄ monte locellis.

Decimo kalendas Julij .:.

De ſancto Albano martire

Tempore honorij impijſſimi
regꝭ pſarū atqꝫ medoꝝ gētis
Wandaloꝝ orta altricatōe mag̃ int̄
xp̄ianos ⁊ arrianos: ↄuenerūt carta
gini ad ſinodū. cdxx. epī. Int̄ q̄s
theomiſtꝰ vir religioſꝰ a philippis ꝓ
fide xp̄i ab ep̄atu expulſus romā ve
nit cū diſcipul̄ Albano viro ⁊ alijs
duobꝫ. ſ. Thabrahā ⁊ Thabathā ſb
imꝑatore xp̄ianiſſimō Theodoſio Vbi
honeſte a pp̄ dimiſſuſ cauſa p̄dicādi
tuſciā ⁊ liguriā pagrans venit me-
diolanū ad ambroſiū. a quo benig-
ne receptus. multa contra arrianos
diſputauit in ōibꝫ eos vincēs Jnde
veniēs auguſtā. dimiſit ibi ſocium
Vrſū: q̄ in eodē loco tētus ab infide-
libus martirio coronatꝰ eſt Theomi
ſtus aūt alpes trāſiens ad Sigiſmū
dū regē puenit. Sed ipē rex dū eſſet
vere catholicꝰ cauſā ſui itineꝛ cog-
noſcens p ſuos legatos miſit eū ad
beatū paulinū treueren. archiepm.
Cui paulinus Quō auſus fuiſti ire
ad me? Cū nup Maxianꝰ ⁊ valeria
nus q̄ huc venerant hic occiſi ſint ꝓ
xp̄o. Cui illi. Si deꝰ ꝓ nob: q̄s ↄ nos
Non timemꝰ eos qui occidūt corpꝰ
animā em̄ n̄ pn̄t occidē? At ille. Bo
num ꝓpoſitū habeꝛ Cū ḡ aliqn̄tulū
cū ipō fuiſſēt ↄmorati: ⁊ Theomiſtꝰ
ↄ arrianos adiutoꝛ fuiſſꝫ acerrimꝰ
tādē ꝓpoſitū iter arripiēs veit cū ſuis
in ciuitatē mogūtinā vbi fueāt arria-
noꝝ multitudo Jn q̄ ciuitate cū fidē tri
nitatꝭ exponerēt: vt vnū deū agſcen
tes ad vnitatē mr̄is ecc̄e redirēt: ↄflu
xus gothorū ⁊ arrianoꝝ Albanū qꝛ
vbū dei ↄſidēter p̄dicabat cōp̄hendē
tes: ⁊ foraſ ciuitatē educētes caput
eius gladio āputarūt. Qd ipē ſtatī
apprehendens proprijs manibꝫ illuc
deportauit: vbi nunc corpus eius ſi
mul cū capite requieſcit. Cuiꝰ eccīaꝫ
karolꝰ vt hodieqꝫ patet ditauit vbi
plurima fiunt miracula. Huiꝰ feſtū
xj. kal. Julij celebrat̄ Theomiſtꝰ
aūt ⁊ ſui alūpni Thabrahā ⁊ Tha
bathan a turba gothoꝝ ⁊ arrianoꝝ
in naui pforata ſꝫ minime leſi abire
cogunt̄: venīteſqꝫ in ſiciliā multos

cōuerterūt• Tandē cū venetias pue
niſſēt a turba pſequēte in vno pōte
vn9 diſcipul9 in pncipio theomiſtus
in medio• ali9 diſcipul9 in pōtis fine
oēs tres decollati ſūt• Theomiſt9 aūt
caput ſuū ꝓpriīſ manib3 vbi nūc oēs
ſepulti ſunt deportauit B Fuit a
alius alban9 q̄ paſſus ē in britānia
xj• kl'as iulij iux̄ ciuitatē volanū• Hic
quidē adhuc pagan9 xp̄ianū clericū
quēdā pſecutionē maximiani ipatoris
fugiētē hoſpitio recepit Quē cū orō=
nib9 a ieiunijs ſp̄ ſtudere cōſpiceret
exēplis a exhortationib3 eius cōuer=
ſus eſt• Audiēs āt iudex britanie ꝙ
in albani domo cleric9 latitaēt iuſſit
vt cito clericus aduenīret Tūc alba
nus hoſpitis ſui hītū induēs a militi
bus ad iudicē vinct9 pduct9 eſt• Qui
cū eum vidiſſet a quō ꝓ hoſpite ſuo
ſe obtulerat cognouiſſet cū ſacrificaē
rēnueret iuſſus eſt grauit' verberari
a deinde decollari• Cūq3 ad locū duce
retur venit ad quēdā fluuiū curſu ra
pidiſſimo trāſitū ꝓhibētē• Volēs g'
ꝓperare ad martiriū: orauit• a ſtatī
diuiſus fluuius viā ei p̄buit Quod
videns miles q̄ eū decollare debebat
enſe piecto penitēs veniā poſtulauit
ſicq3 cū eo ad montē q̄ ꝓpe erat aſcen
dit• vbi ſanct9 alban9 fontē perēnit'
effluentē precib3 ſuis obtinuit Pro=
tin9 quidā miles ambos decollauit a
ambos oculos amiſit• ex q̄ cū ſancti
Albani caput in terrā cadēt abſciſū
ſimul a ſui pſecutoris oculi deciderūt
in terrā • Et ſic qui impias man9 in
ſanctū dn̄i intulit: ſuper mortē eius
gaudē nō eſt pmiſſus• ex q̄ oculi ei9
ſimul cū martiris capite in terrā deci=
derūt Corp9 hui9 albani romā dela=
tum eſt• donec otto terci9 adhuc pue
rulus imperauit cū mr̄e ſua• Hec aūt
a ꝓp̄ corp9 ſci Albani obtinuit a ꝓ=
ſpere moguntiā cū eo venit vbi nūc
tp̄is ep̄s tā corp9 ſci Albani ꝙ ipſā
īpatricē honorauit• a ꝙ timuit ſcm̄ ſuū
Albanū iſto ſcō albano fuſcari p eq̄
uocationē nois Vocabat' eñi vterq3
alban9• petijt ab impatrice iſtū ſan
ctū ad dr̄am alterius: albinū noiari
Tūc īpatrix albinū in colonia duxit
a in loco vbi nūc venerat' depoſuit ſi
biq3 ſepulchꝝ añ altaē ei9 cōſtruxit
De iſto q̄re latius alibi •:•

De beata Maria de oegmes reli=
gioſa femina •:•

Fuit āno dn̄i milleſimo cēteſi
mo octuageſimo ī ep̄atu leo=
dienſi in villa q̄ dici^{2}n puella
iuuēcula quedā noīe maria: que me
diocrib3 orta parentib3 licet diuitijs
a multis bonis tēpoalib3 habūdaret
nūꝙ tñ ei9 animū bona trāſitoria al=
lexerūt Cōſeruās aūt animā ſuā ab
oī ɔcupiſcētia a vanitate• iā ſ'mo au
ſpicio p̄ſignauit in puericia qual' fu
tura eſſet in etate perfecta Naturali
etiā affectione religionē diligebat:
veſtib3 p̄ciosis a parētib3 veſtiri re=
ſpuebat• Parētes igit' ei9 felicib3 ac
tib9 inuidētes cū eēt ānoꝝ q̄tuordecī
cuidā iuueni noīe iohānes matrimonio
ɔiunxerāt• Que ſepe q̄tiens ei licebat
ſup̄ furtiuos aſſeres q̄s ī extremitate
lectuli abſcōderat cū modico ſomno
trāſibat a cordā aſpīmā ſub cami
ſia clam portabat Johēs ꝺo p̄fat9 p9
modicū tp̄is d'uinit9 inſpiratus: quā
pus habuit vt vxorē: cepit hr̄e cōmē
datā vt ſororē Vñ ſinali' ſeſe ꝓ dño
penit9 abicientes• leproſis iuxta ny
uellam in Willebruch multo tp̄e ſer
uierūt• A modicis aūt a venialibus
peccatis tanta diligētia ſibi cauebat
ꝙ ſepe p q̄ndecī dies nec vnā inordi=
natā cogitationē3 in ſuo corde poſſet
reperiri• Semel a modicum in die in
eſtate quidē ad veſperā• Jn hyeme
vō p̄ma noctis hora māducabat• vi
nū ñ bib^{t}• carnes ñ oīno: piſces raro
a tūc minimos comedebat Fructib3
arboꝝ herbis a leguminib3 vtcumq3
ſuſtētabat'• Jeiunabat trib3 ānis a
feſto ſcē crucis vſq3 ad paſcha ī pane
a aq̄ ɔtinue• nullū tñ inde valitudīs
corporis vel opis manuū ſuſtinebat
detrimētū Sacco cilicino aſpēo vtebat'

qui ſtamina appellat᷑ Tunicā ⁊ pal
lium de panno albo portabat: ⁊ que
intrinſecus ardebat nullū frigꝰ exte
rius metuebat In ſōnoq̄ꝫ nichil niſi
xp̄m ſōniabat Frequēter autē dn̄s
eā in ſōnijs de multꝭ āmonuit: mul-
ta ei oñdit: multiſq̄ꝫ reuelacionibus
eā viſitauit. xp̄s erāt eiꝰ cogitatio in
corde: verbū in ore. exēplū ī ope. In
ſuis oculis pua erat. ⁊ ſe q̄ſi nichilū
reputabat Satagebat pro poſſe ſuo
oīa miſericordie opa adimplē Diebꝫ
ac noctibꝫ inuictū ab orōe ſpm̄ raro
relaxabat. Velū cādidū q̄ caput te
gebat añ oculos eiꝰ pēdebat. capite
inclinato vultuq̄ꝫ in t̄ra dimiſſo tar
do hūilia maturo greſſu incedebat.
Et cū in Willebruch ex cōcurſu ꝑpli
grauaret᷑ reuelāte dn̄o ⁊ marito eiꝰ
iohāne ac p̄re ſpūali magiſtro Gui
done ꝯſentiētibꝫ: ad locū canonicoꝝ
regulariū de oegnies deuenit: vbi re
ſiduū vite ſue cōſūmans ſepulta eſt
Annūa tp̄s obitꝰ ſui frequēt᷑ p̄dixͭ
Quadā vice cū p̄ dolore vehemēti pa
ratiſis clamaē et pectꝰ ſuū tundē co-
geret᷑: quidā eius familiarꝭ in loco
q̄dā latēter ꝓ ipſa dn̄o ſupplicabat
tūc illa ſētiēs infirmitatē ſuā minui
⁊ ꝑ ſpm̄ cauſā cognoſcēs. apt āclle
ſue. vade ⁊ dic hoī illi vt ceſſet orare
ꝓ me. Iſtā orōnū eiꝰ medicina: diſci
pline mee dū melius habeo incurro
detrimētum. Mgr̄ guido de niuella
ſacerdos hūilis ⁊ deuotꝰ ancille xp̄i
p̄r ſpūalis inflacionē picuoſā quā
habebat in guttuē fecit tangi manu
āclle xp̄i ⁊ ꝑfecte curatꝰ ē Promiſit
in viſione dn̄s ancille ſue ꝙ maritū
ſuū iohānē cū caſtitatꝭ amoē a car
nali ꝯmercio ſe ſbtraxeāt in terrꝭ: re
parato ſpūaliter mūmonio ei redde
ret in celꝭ Sepe cū corpꝰ modico pane
⁊ aqua reficēt: vidit ſcōs ſue aſſiſtē
tes ſobrie cene: ⁊ corā ea q̄ſi ꝑ ſcalā
lucidā aſcēdētes ⁊ dn̄dētes Demones
ſepe orōnū eiꝰ feruores ferre n̄ valē-
tes ꝯpellan̄ ad eā venie. q̄nq̄ꝫ ī eā dē
tibꝰ frendētes. q̄nq̄ꝫ vlulantes. q̄nq̄ꝫ
de ea cōquerētes. aliq̄n etiā q̄ſi ſup-
plicantes Aliq̄ciens etiā dulces an
geloꝝ cantꝰ ſub nocturnis vigilijs
audiebat cū quibꝫ noctes ſepe inſō-
nes ducebat Familiari aūt angelo
ſuo q̄ ſibi ad cuſtodiā deputatꝰ fue-
rat: velud abbati ꝓpo eā obedīē opor
tebat. Cū aūt corpuſculū eiꝰ feruorē
ſpūs iā amplꝰ ſuſtinē nō poſſꝫ: ced
dit in egtudinē magnā. Cū vero ad
tp̄s vis infirmitatꝭ paululū q̄ſcēt:
tūc ad ſe reūſa cū gaudio dn̄o grās
agebat: q̄ oēm filiū quē recipit fla-
gellat. Erat q̄dā ſcūs ſenex ſcꝫ iohā
nes de dinanto cognoīe cordulanꝰ q̄
a pueritia ſua ī innocētia ⁊ v̄ginita
te pſeuerauerat ⁊ oīa ꝓ xp̄o reliq̄rat
⁊ exēplis ⁊ āmonicōibꝫ ſuis ſāctis
multas aīas dn̄o acq̄ſierat. huic cū
āclla xp̄i ī infirmitate preſēs aſſiſ-
teret vidit angeloꝝ multitudinem
gaudentē ⁊ ſeni aſſiſtentē Sēſit etiā
mirabilem ſuauitatē odorꝭ. Tūc re-
uelatū eſt ei ꝙ ſenex ille q̄ tantā pe
nitentiā in vita fecerat: tot pro xp̄o
obprobria ⁊ pſecutiones ſuſtinuerāt
abſq̄ꝫ purgatorio euolaret. Vn̄ ipa
quotiēs ante ſepulchrū eius quod
eſt apud oegnies tranſibat humi-
liter ſemper inclinabat Lapſus ani
maꝝ mentē eius valde ꝑturbabant
Vnde a domino optinuit p̄dicatorē
verbi dei ⁊ ſic lapſos quos ꝑ ſeipſā
emendare non potuit: per aliā perſo
nam ⁊ ſtatū vite reuocauit. Cū ap-
propinquaēt aliqua magna ſolem
nitas: quādoq̄ꝫ octo diebꝰ gaudiū
ante ſentiebat Et ita ſm̄ totiꝰ anni
curſū varijs modis mutabāt ⁊ mi-
rabiliter afficiebat᷑. Quando autē
alicuiꝰ ſancti dies feſtꝰ imminebat
ſanctus ille feſtū ſuū ei nunciabat
in die ſuo ad eam veniēs: ⁊ cū multi
tudine celeſtiū ſororū eā viſitabat.
Ita ꝙ cū ſancto illo ꝑ totā diē ſpūs
eiꝰ requieſcēt inter oēs calamitates
huiꝰ vite miſere Vnicū ⁊ ſingulare
⁊ ſūmū erat ei remediū corporis do-
minici ſacramentū. Hoc ſolacio diu

tavere non poterat. Sex autē annis ante obitum pnunciauit magiſtro guidoni de nyuilla ānū in quo debe-bat mori Cū vo vltim9 ān9 imineret p gaudio ſe amplius ſuſtinē nō poterat ſed clamabat: nolo dñe hic am-plius morari. domū volo ire. Appropinquāte ei9 morte: incepit ancilla xpi alta voce in ecclia cantare trib9 dieb3 ac noctib3. a dulciſſimā cantilenā de deo a ſcis angelis: de beata virgine a alijs ſcis. de amicis ſuis. de diuinis ſcripturis rigmice ac dulci modulamine ɔtexē Dicebat aūt int alia multa beatā vginē iā in corpore glorificatā Et ſimilit eos qui cū xpō reſurgēte ſurrexerūt. Die qua obijt apparuit ei ſathana multū cā vexauit Jlla vero fiducia in dño habens a cruc ſigna-culo ſe muniēs: vade inquit retro ſames a turpitudo. quo recedēte cepit iterū allelupa cātare a dño gratias agere Jn q̄ gratiarū actione ſpm̄ dei reddidit ppe horā nonarū in vigilia natiuitatis Johānis baptiſte Anno incarnationis dominice milleſimo ducenteſimo decimotercio. circa tri-ceſimū ſeptimū ānū etatis ſue. Nūc q̄ aūt vult9 hilaritatē a exultātis faciē aliq̄ dolore mortis mutauit. Et poſt mortē nec pallida nec fuſca ſed vultu angelico candida a clara ad deuotionem multos īcitauit Cū vo extremā accipere deberet vnctōnē beata vgine pmonente eam recepit. Et tūc oēs apoſtoli pncipalit ibi affuerūt. Bea-tus aūt petrus claues regni ei oſtē-debat: a q celi ianuā aperiret pmittebat Xps aūt ſignū ſue crucis pedibus eius affixit Cūq3 in diuſis ptib3 vngeretur: ɔpatione ſanctiſpūs cū maxima illuminatōe illi9 ptis ſentiebat Miſſi ſūt etiā tūc ad eā a deo iohānes de dynanto q̄ iā regnabat vt dictū ē cū xpō a frater richard9 de meneſer capulla vir ſanctus a bon9 nōdū tñ ex purgatorio ſolut9. a hij ɔſolabāt eā veluti notiā amici Hec pauca de multis hic ſufficiāt.

De ſancto Vdalrico epiſcopo.

Egregius xpi cōfeſſor Vdalricus ex almānorū pſapia extitit oriūd9 Cui9 parētes hupal-dus a Necberga. Ambo q̄dē ſm ſcli hui9 dignitatē claria nobiles: ſꝫ fide atq3 dīna religione clariores fuerūt ac nobiliores. Qui tal tanteq3 ꝓlis fecūditate diuinit9 ditati: mox eam cuidā fideli ad alendū vt moris ē cōmendauerūt nutriri Ac inter ipā natiuitatis pmordia: celeſtia nō defuere auſpicia Nam licet blando nutrire affectu: feda tñ macies quedā apparebat in vultu. Tandē igitur amot9 a lacte: cepit corpoē a aīa in āmirationē omniū pficere: ac circūquaq3 manētib3 magnū de ſuo pfectu gaudiū ɔferre. Hic itaq3 miſterioꝝ dei diſpēſator futur9 iā ſolido cibo op9 hēbat ɔfortari: vt in mēſa altaris xpi ad celeſte cōuiuiū q̄nq3 cōſiſtēs: poſſit in tpe ſuo tritici mēſurā dare ɔſeruis ſuis

Jncipiebat igit int coeuulos modeſte ɔuerſari: timorē dei hre: honorem parētib3 ɔferre. laſciuitatē declinare ac inq̄tū poſſibile tali adhuc etati erāt in corporis motu geſtu īceſſu foris oñdere: q̄lis habit9 formabat int9 in mēte. Parētes vo de ei9 pfectu mi-miū gaudētes: ac deo grās agentes cōmendāt eū Alberoni auguſtenſis ecclie pſuli venerādo viro fide docto a vite merito multis pferēdo. q̄ten9 re-uerēde illi9 pſentie iugiter aſſiſtens velut in quodā diſcipline ſpeculo cōſpiceret: ſi q̄d in ipſi9 morib3 adhuc corrigi deberet. Quē vt pdict9 dei pōtifex fide firmū. ſpe robuſtū. caritate radicatū a fūdatū: omniūq3 morū pbitate decoratū agnouit: a q dei fa-miliari9 ī oib3 dom9 ſue negocijs in-tus a foris aſſiſtebat: cepit cogitare q̄tenus eius prudētia toti9 epatus diſponerent negocia: tā publica q̄ puata Licuit interim virū dei animo romā pgere: aploꝝ limina viſitare vt ſe ſuaq3 omnia ipſoꝝ aliquūq3 precib9 ſāctoꝝ poſſit attētius

cõmendare. Ergo cũ veniſſet romã ab apſtice ſedis pſule martino apd deũ a hoĩes magnifico a glorioſo: offi cioſe ſuſceptꝰ ē. a reqſitꝰ qs eẽt aut vnde veniſſet: rñdt ex almãnoꝝ terra a ſtirpe pgenitꝰ ſũ: atqꝫ Alberonis auguſtẽſis ecc̃ie pſul clericꝰ Ad hec apſtcus. ne dure inqt fili ſuſcipias q dico. qꝛ idẽ tuꝰ pontifex Albero de q retuliſti iã migrauit de hoc ſeculo. ac dei ordiatione diſpẽſante oportẽt te hꝰ regiminis curã ſuſcipe. At ille ꝓpe cõſcius infirmitatis: pmo ñ immẽor illiꝰ mãdati. qꝫto magnus es humilia te in omĩbꝫ: indicauit ſe idignũ fore vt tãti honoris põdus potuiſſet ſubire Tũc ꝓ dño ſpũ repletꝰ ayt. Si nũc ſb terfugiis deſerẽdo qmĩnꝰ in hoc pacis ac trãqllitatis tpe ecc̃ie naui gubnes veniet dies in q nullomõ ſtatuta dei pterire valebis Veꝝ etiã int multipli ces ac fluctiuagas varij laboris. me roris. anxietatis vndas: naui regẽdã ſuſcipies: ac deo pſule ad litus placi de quietis etſi nimiũ feſſus pduces His auditis ad metadũ prexit atqꝫ int ſacra orõnũ libamĩa tã ſe qꝫ de ſuncti ſenioris animã cũ lacrimis dño a ſcis apſis eiꝰ cõmẽdauit. ſicqꝫ poſteã die neſciẽte ꝓ latẽter diſceſſit. Etiã in hoc dñice actionis exẽplũ ſequẽs De q ſcũs iohãnes euãgeliſta refert qꝛ cũ voluiſſẽt eũ ꝑli rapere a regẽ cõſtituẽ ſtati fugit ¶ Sꝫ mox vt bone memorie Albero ex hac vita migrauit hilcinꝰ ei in epatu ſucceſſit. Quo pꝰ xv. ãnoꝝ curricula ex hac luce ſub tracto: volẽs dñs hoc qd de ſeruo ſuo vdalrico p ora ſuoꝝ fideliũ antea p dixit adimplẽ: totiꝰ cleri ac ꝑli voto in vnũ cõcurrẽte: a heriã regis volun tate in idipſũ cõſentiente: idẽ vir dei ſcũs in cathedrã hac in vrbe ē ſubli matus ¶ Adepto vero tãte dig nitatis honore qlis qñtus ve extiteit nullius ſermo ad integrũ explicare valebit Et vt breuitatis cõpendio vtar ſic exteriꝰ gerebat officiũ ſacerdotis vt interiꝰ nõ omittẽt religionẽ mo naſtice cõuerſacõnis. Erat etiã ipſi moderata ciboꝝ pcitas. ac quidã ſin gularis abſtinẽtie modꝰ: q ſolebat religioſa arte ſecũ cõuiuãtes circũue nire. Sepius eñ ſperãtibꝫ illis qꝫ cũ ipis mãducaẽt: ipẽ ablata carnaliũ epulaꝝ mẽſa ſurgẽs ad ecc̃iã pperit ac miſſaꝝ ſolẽnia celebrauit ¶ Vñ adhuc ore memorie refert. Qꝫ quadã die ipẽ venerandꝰ pr̃ cũ Corado bõe memorie conſtantiẽſis ecc̃ie epõ ad prandiũ apd ſanctã affrã martirẽ cõſediſſet: ſed poſtqꝫ cõſũptis cibis diſceſſiſſet: qdã cauſa extitit q pdictꝰ põtifex ad virũ dei mittẽ debuiſſet Ad quẽ cũ legatꝰ ſuꝰ veniſſet inuenit eũ ſacro altari aſtãtẽ a ſalutarẽ hoſtiã dño pmolantẽ. Quo pacto nunciũ audiuit. atqꝫ abſolutũ: rediẽ ad dñꝫ ſuũ pmiſit. Cũ rurſus interrogaret cur tã diu moraret Rñdit qꝫ virꝫ dei tã diu expectaſſet donec ter miſſarũ ſolemnia pegiſſet. At ille ipſũ verbũ ab ore illiꝰ arripiẽs: miſſaꝝ inqt ſo lemnia celebrauit. Tũc qſi ſubridẽdo intulit Et vere nullus ſaturior eo ad menſã altaris acceſſit hodie: credẽs eũ comediſſe. ¶ Ergo vt dñs verũ approbaret qd p os ſci dauid dixit. Ecce oculi dñi ſup iuſtos a aures in p ces eoꝝ. Et in alio loco Voluntatẽ timentiũ ſe faciet a dpcationẽ eorũ exaudiet Quadã nocte in viſu ſacta affra apparuit ei a locũ collocatio nis corporis eius in eccleſia demõſtra uit. Criptã vero in illo loco fieri pro hibuerat ꝓpter reliquias ſcõrũ qui illic in pace qeſcentes aduentũ iuſti iudicis expectant. Hac reuelatione pductꝰ cepit deſtinato opi vigilãter inſiſtẽ: ecc̃ie muros inſtaurẽ. criptã in occidentali pte cõſtruẽ. nec antea a labore ceſſauit: donec in breui oĩa pfecto deo ẽ cõſũmauit ¶ Dignũ ē nũc demrãre q veneratione dignꝰ fit locꝰ ille in quo ſcã dei martir prohibuit criptã fieri ꝓpt ſcõs dei q ibidẽ expec tant dei iudiciũ Erat quidã ortulanꝰ qui inter gmina ibi deambulando

ſpeluncā quādā repeit in q̄ transfor
matā ediculā ſup terrā muratā con
ſpexit ⁊ veniēs epō nūciauit ⁊ dixit.
Si tue placet ſcitati: ꝯ olera mea ⁊
alia q̄ mī ſūt nccāria pn̄t recōdi. Cui
ille in ſpū dixit. ſi hoc feceris mox ſēſu
⁊ mēbroꝝ ſoſpitate carebꝭ ¶ Ipē
aūt q̄dā die ſe ad audiendū miſſam
in eccīam deferri iuſſit. Qua audita:
vnā tapetaꝫ corā ſancta cruce ſterni
fecit: ſeqꝫ in orōnē ſup hāc dedit. Et
q̄ſi poſt dimidiā horā ſurgēs: q̇cq̇d
ſupellectilis hr̄e potuit in p̄ſentiā ſuā
fec̄ portari p̄t pāturā vnīꝰ domꝰ ac mē
ſuram ⁊ vnū coopertoriū: qđ dimiſit
ad ſui ſucceſſoris ſeruitiū. Cetera cū
pſpexiſſet: ingemiſcēdo ayt. Ach q̇d
mihi hᷣ oīa fuerīt tātū pauca cami-
ſialia ⁊. vij. vel. viij. menſalia duo
ſarcilia. ⁊ de argento decem ſolidos
Quos ſtati p manꝰ ꝓpoſiti precepit
inť paupes diuidi. cetera ꝟo clericis
erogari: ſicqꝫ vigilanter ſtuduit ſe
ad hᷣ ꝓparare vt pulſāti poſſit ꝯfeſtī
apetire ¶ P oleū in cena dn̄i ab eo
conſecratū multi ſūt ſanati ¶ Quo-
dam tempore in die ſancti iohannis
baptiſte ḡui infirmitate detētꝰ: duo
iuuenes aſtiterūt ei. quoꝝ vnꝰ ayt.
Quare ne ſurgis. debes enī ad ſcm̄
io. hodie miſſaꝫ celebrare Qui ſurgēs
bis eodē die celebrauit ¶ Poſt mul
ta miracula aderat toti orbi venerā
dus dies p̄curſoris xp̄i natalitius ⁊
vir dei ḡui infirmitatis oppſſus lang
uore: ⁊ q̄ de ſōno euigilās cep̄t aſtā
tibꝰ dicē Veſtibꝫ me induite ⁊ calcia
mēta pedibꝫ meis p̄bete Qui licet illū
p exceſſū mētis putarēt talia p̄cipe
tn̄ ſtudueīt obedire. Inſup et pōtifi
calibꝰ indutꝰ ornamētis: cū oī vt mo
ris eſt clericoꝝ officio in eccīa bti io.
baptiſte quā ipē ꝯſtruxit migrauit ad
dn̄z. āno dn̄i. Dccc. etatis ſue. lxxx°.
ordinatōis ſue q̇nq̄geſimo. q̄rto no
nas iulij. ¶ Cuiꝰ corpꝰ cū ad lauādū
fuerit denudatū: tāta fragrātia de eo
emanauit vt cūcta pectora aſtantia
replerent. In portatione huiꝰ ſancti
corpuſculi ad eccīam ſupuenit btūs
Wolgangꝰ ratiſbonēſ epſ ⁊ ipſū in
eccīa ſcē affre honorifice ſepeliuit ¶ F
Utile q̇dē ⁊ dignū duximꝰ p̄dictis
ꝯtinuandū q̄re apd nrāꝫ colonienſē
eccīaꝫ dies iſta tāti p̄ris habeať ce-
lebris Fuit itaqꝫ in cīuitate colonienſi
tpe aliquo archiepſ de vrbe ipā au
guſta cꝰ epātū tenuit btūs vdalricꝰ
oriundꝰ. ⁊ hic eiꝰ dilectionis intuitu
feſtū bti vdalrici in colonia inſtituit
celebrandū. ⁊ nichilominꝰ bti Seue
rini natalē illic ordinauit celebrē in
auguſta. Pie itaqꝫ animaduertēs vt
q̇ vnīꝰ paſtoris celebrē agēt mēoriā
alterius cōſeq̄retur ⁊ gratiā.:.

¶ De ſancto Goare preſbitero ⁊ cō
feſſore.:.

Fuit in diebꝫ hildeberti regis
frācoꝝ filij clodonei vir venerā
bilis noīe goar hō aq̇tanicus
cuiꝰ p̄r georgius vocabať ⁊ mr̄ eius
valeria. Hic erāt vir glīoſus aſpcūqꝫ
decorus: mēte hūilis: corpore caſtꝰ:
pfectꝰ in fide: egregiꝰ in ope: in v̓tute
ſūmꝰ. ꝓdigijs clarus: cognitor ſecre
torū celeſtiū: p̄ſcius futuroꝝ. Qui
ꝯtinuatis diebꝰ ieiunijs ⁊ orōibꝫ in-
ſtans futurā p̄noſcē meruit ſacrāmēta
Hic in germanioꝝ opidis cōueniēs
ſup fluuiū renū īfra terminū weſalic̄
ſe ſuburbano treuerico vbi fluuiolus
q̄ wocara vocať: ibiqꝫ vir dei vna cū
cōſēſu epiſcopi qui tūc tēporis treue
roꝝ p̄ſul eſſe dinoſcit eccleſiolā fecit
Multarūqꝫ ibi reliquias ſanctoruꝫ
collocauit Ibidē quoqꝫ die ac nocte
deo ſeruiens pmanſit in ieiunijs. in
vigilijs: in multo patiētia. in longa
nimitate. in caſtitate. ī pura p̄dica
tione. in orōne aſſidua. ī caritate nō
ficta iuxᷓ aplīca p̄cep̄ . P arma iuſti
cie a dextris ⁊ a ſiniſtris in v̓tute dei.
Huic dn̄s tantā grāꝫ ꝯcedere dignatꝰ
fuit vt multi paganoꝝ p v̓bū ipſius
ad ſalutē aīaꝝ eoꝝ puenirēt ⁊ multi
egroti p eū p̄ſtinā ſanitatē ibidē in-
uenirēt ¶ Huit etiā p cōſuetudīe oī
die excepto paſceuē miſſaꝝ ſolēnia

celebrare: ⁊ pſalteriū ōni die pſallē
¶ Peregrinoſ q̄ꝫ qui ibidē p ſemitā
illā pgebant libēter ſuſcipiebat: et
paupes hilarit̄ ſm vires ſuas ale-
bat B ¶ Sed ſeductor gētiū dyabo
lus valde dedigṋbat̄ ꝙ ei aſſidue tāte
anime p verbū ei⁹ deficerēt quas vir
dei ad culturā ōnipotētis vocabat ⁊
ei multas ac varias tribulationes
tāq̄ꝫ leo rugiens ingerebat ¶ Conti
git autem vt aliqui legati treuerici
epi c⁹ nomē ruſtic⁹ nūcupa² ad cellu
lam viri dei aduenirēt vt ibi aliquā
rem nouā vel inanē inuenirē poſſent
⁊ ſeniori eoꝝ hec nūciaē valerēt Hij
cū vidiſſēt ꝙ vir dei facēt ſic ſolebat
mane curſū ſuū completū ⁊ miſſarū
ſolemnia celebrata cū peregrinis ⁊
pauperibꝫ: pfectā a deo acceptā cari
tatē faciebat. Hec illi furēti animo
cogitātes: ꝙ ipſū viꝝ dei apd̄ treueri
cū epm̄ accuſaē deinde vellēt: dicētes
eū ſine tēperancia mēte mane come-
dere vel potū ſumē. Qd̄ vir ſanctus
ſpiritaliter faciebat: hoc illi miſerri
mi mala ꝯſuetudine factū eſtimbāt
ſimulq̄ꝫ dicebāt alia ibidē ſe vidiſſe
que ad partē parrochie treuerice nō
ꝓficerent niſi ad malū exēplū. Qd̄
epus audiens ſtatī ſine mora iuſſit
ipſos legatos iterū reuerti ⁊ ſacer-
dotem chriſti ſibi p̄ſentari. Qui ad
virū dei venientes: dixerūt ei. Epus
noſter ruſticus ſalutē tibi mandat:
⁊ iubet vt ad ipſū treuerēſi ciuitate
ſine mora venias. hoc ipſi doloſe di
cebant q̄ſi illā accuſationē ei celataꝫ
habere voluiſſent. Vir autē dn̄i: cū
gaudio dixit Faciat inq̄t dn̄s faciat
vt poſſim: quia obediētie ſine mora
eſt facienda. Nocteq̄ꝫ il la ſm vires
ſuas cenā illis faciebat: ⁊ ipſe in dei
laudibꝫ ſicut ſolebat pſiſtebat Ma
ne autē p⁹ curſū ſuū completū cepit
miſſaꝝ ſolēnia celebrare. Cūq̄ꝫ illo
die officiū ſuū ꝯpletū habuiſſꝫ: dixit
ad pueꝝ ſuū Fili fac nob̄ de abundā
tia nrā vt caritatē iſti legati dn̄i epi
ſimul nobiſcū faciāt ꝙ in itinē ſūt ⁊

forſitan nobis de⁹ aliquē pauperem
vel peregrinū adducet. vt ſimiliter
nob̄ faciat. Qd̄ illi maligni audien
tes: nō potuerūt vltra maliciā quā
gerebant corde abſcondē: dicentes
Nec tu bene facis q̄ ſic facis: nec tibi
ꝯſentire volum⁹ Sanctus goar dixit
mala dom⁹ eſt in qua dn̄s nō timet̄
Si deū timuiſſetis: forſitan nequaq̄ꝫ
caritatē recuſaretis Inter hec ſibi col
loquentibꝫ venit puer ⁊ dix^t Ecce pe
regrinus ſtat ad portā noſtrā. Qd̄
cū vir dei audiſſꝫ. cū gaudio dix^t Fili
voca illū. Qui cū vocat⁹ fuiſſet dixit
Ecce q̄ꝫ bonū ⁊ q̄ꝫ iocundū habitare
fratres in vnū. Peregrinū itaq̄ꝫ ale
bat. ⁊ caritatē ſibi faciebat. Hec le
gati videntes cū magna leticia ſtra
uerūt equos ſuos dicētes. Nūc ma
nifeſte videm⁹ q̄d epō noſtro nūciaē
poſſum⁹ Et ceperūt ſibi rogaē aliq̄d
in ſaccul̄ eoꝝ donaē ad mādiucandū
vel bibendū. quod vir dei cū gaudio
fieri p̄cepit. Tūc illi cū vociferatione
ceperūt illū cogere vt feſtināter ire
deberet. Qui ſtatim aꝫinū ſuū ſtra-
uit: ⁊ muniſicus ſuus mulū ſuū: et
ceperūt ambulare. Cū antē ambula
rent vir dei cū pſalmis ⁊ ẏmis medi
tabatur. Cūq̄ꝫ miliariū ſextū pam-
bulaſſent dixit vn⁹ legatoꝝ ad aliū
Famis m̄ ē ſatꝭ. ⁊ ſitis me occupat
Et ait alius legat⁹. Si ego nō bibo
forſitan celeriter morior: dicētes int̄
ſe ad aliquē riuulū feſtinare. ⁊ ibi
deſideriū eorū complere. Quo cū ve
niſſēt vbi riuul⁹ erat guttā de aqua
non inuenerūt. Miſerūt manus ad
ſacculos ad mādiucandū ⁊ bibendū
nichilq̄ꝫ repperierūt. Dixit vn⁹ ad al
terū. talem famen ac ſitim nūq̄ꝫ ha
bui: ⁊ hoc dicēs cecidit de equo ſuo
quaſi mortu⁹ Alter vero legat⁹ dix^t
ad beatū goarē. Succurre nobis pie
ſacerdos: quia fame ac ſiti morituri
ſumus. Sanct⁹ goar ait. hodie filij
quādo vidiſtis me caritatē facē non
debueratis accuſare: nā ad corrigen
dum vos fecit vobis iſta deus Inter

hec ſibi loquētibus: tres cerue mire
magnitudinis venerūt ⁊ a longe ſte-
terūt quas cū vir dei vidiſſet ⁊ ſcām
trinitatē inuocaſſet iuſſit eas ſtare
⁊ apprehendētes vaſculū ſuū mulſit
illas Ceruiſqꝫ dimiſſis: de ipſo lacte
tinniebat membra legatoꝝ: ⁊ ſtatim
nullū dolorē in ſe ſenſerūt. Miſerūt
igitur manꝰ ad ſacculos. ⁊ inuenerūt
ad manducandū ⁊ bibendū vſqꝫ ad
habūdantiā: ⁊ aquā ſilr. Et ceperūt
epulari Miratibꝫ aūt illis ⁊ timētibꝫ
Dixit vir dei ad illos: Filij p quāli cauſa
mandat eps me ad ſe venire. Scio qꝛ
hoc nō ſine cauſa factū quod dñs p
beſtias oſtēdit nobis hodie: quin fiat
ad exēplū credulitatis hiis q in ipō cō-
fidūt. qꝛ potēs eſt deꝰ menſā parare
in deſerto At illi timore cōcuſſi: michil
auſi ſūt reſpōdere ei. Ceperūtqꝫ am-
bulare ⁊ venerūt treuer ciuitatē Vir
autē dei p orōnes ad eccias ſcōꝝ ſcdm
cōſuetudinē pgebat ¶ Pgenteſqꝫ le-
gati ad epm venerūt: ⁊ oia q eis ac-
ciderēt narrauerūt. Qui ait nō eſt
alia cauſa niſi pſtigiatio. qꝛ ſic mane
comedit: ⁊ beſtias mulſit ¶ In-
trauitqꝫ vir dei in domū: vbi eps ſe-
debat. Cepit qꝫ puidere vbi diſcipulꝰ
ſuꝰ ſtare potuiſſet: vel vbi cappā ſuā
pendere licuiſſet Videbat enī in āgulo
domꝰ quaſi fuſtem ei vel maniculo ſuo
ſic ſimulantē Aderat radiꝰ ſolis p fe-
neſtrā veniēs: quē fuſtē credēs: cap-
pam ſuā ſup ipſū ſuſpēdit ⁊ miſtrū
ſuū ibidē ſtare pcepit Qd cū ruſticꝰ
eps vidiſſet vna cū clero ſuo: dixit.
vidiſtis nūc qd facturꝰ eſt Nō ē hec
cauſa ex deo. Si ex deo fuiſſet tā mane
nō comediſſet vel bibiſſet P elemo-
ſinas aūt ⁊ ieiunia anteriores ſācti
intrauerūt regnū dei. Nūc autē iſta
cauſa qd ſit neſcio. Mane comedit ⁊
bibit. beſtias mulget. cappā ſuā in
radio ſolis ſuſpēdit. Accedat ppius
⁊ rōnē reddat Si ex pte dei an ex ad-
uerſario hoc faciat Interrogatꝰ igitur
vir dei: dixit. Deus iudex iuſtꝰ fortis
tu ſcis oia tu ſcis qꝛ de aduerſarij pte
michil cōſentio: nec ſētire cupio: neqꝫ
cappā meam in ſolis radio pendentē
ſcio: niſi in fuſte ruboreo: ⁊ beſtias il-
las p nulla maleficia āministraui:
niſi qꝛ ipſa hoā trāſacta dñs ordina-
uit m Cibumqꝫ meū aut potū mane
ſumendū dñs nouit: q oia iudicat.
Hec quoqꝫ viro dicēte: venit puer de
clero treueroꝝ portās inuētitiū infā-
tem: tres noctes habentē. Tūc epus
dixit. Nūc ſcire poſſumꝰ: ſi goaris ſa-
pientia: ⁊ vtutes quas facit ſint ex deo
Et ait viro dei. Multa de te audiui-
mus: ⁊ vidimꝰ: modo nobis oſtende
miniſteriū ſi ſit veꝝ: aut falſū Si veꝝ
eſt: p obedientiā demādo tibi vt fa-
cias infantē iſtū nobis innoteſcere geni-
torē ſuū: ⁊ genitricē ſuā ſilr. Si hoc
facere potes: credimꝰ tibi ⁊ in tuas vir-
tutes Si autē michil tibi credere habe-
mus Hec btūs goar audiēs grauiter
ſuſpirabat: ⁊ admirās cur pontifex
ſuus talē mane atqꝫ ineptā obediē-
tiam pceperit: cū lacrimis orans do-
minū: dixit Xpē fili dei qui temetipſū
exinaniſti: et formam ſerui accipere
dignatꝰ fuiſti: fac mecū quāuis indig-
no tū clienculo tuo miſericordiā tuā
vt cognoſcat iſte eps vel plebs eiꝰ.
qꝛ te diligo. te adoro. tibi ſeruire cu-
pio: creator ⁊ redēptor meꝰ Et hec di-
accedens qꝫ ad hominē. q infantē in
brachio gerebat: dixit ad illū. Qt
noctes hꝫ infās iſte? Qui ait Tres
Vir autē dni goar dixit Scā trinitas
te inuoco. atqꝫ te infās in noīe trini-
tatis cōiuro vt genitorē tuū p nomē
denomines: ⁊ genitricē tuā ſilr ma-
nifeſtes Tūc infās dixit iſte ē pr meꝰ
ruſticus eps: ⁊ mater mea afflaya nū-
cupatur Quo audito eps cecidit velo-
citer ad pedes bti goaris: dicēs. Nūc
ſcio vere qꝛ goar eſt vir ſanctꝰ dei: qꝛ
iſta ſcelera ſic abſcōſa putaui vt nul-
lus homo ſcire debuiſſet niſi ego ⁊ illa fe-
mina: ⁊ vnꝰ puerulꝰ meus. Hec vir
dei audiēs ſtabat ſtupefactꝰ: ⁊ in ex-
ceſſu mētis: dicēs. Heu dñe heu. quare
p me miſerū depublicatꝰ deueniſti?

Melius fuiſſet antea abſconſa con=
feſſio: q̃ iſta pͥncipalis depublicacio
Nũc vero acq̄eſce ↄſilijs meis: et acci
pe durã pñiam iudicio ſacerdotũ: vt
diabol9 qui p abſconſa opa tua ma
la gaudebat: de tua publica ↄfeſſiõe
ac digna pñia ſatis ingemiſcat. In=
quãtũ aũt diuina pietas me exaudire
dignat: et mea puritas ſuppetit: pro
te ſeptẽ ãnis penitentiã facé cupio:
deo vitã donãte. Non q tibi pcibus
vel penitẽtia mea tãtũ neceſſe ſit. q2
multos et magnos et bonos p te ora
re vel penitere neſcio: ſed cõſidero qd
dixit beatus Jacob9 apoſtol9: orate
pro alterutro vt ſaluemini a peccatis
veſtris. ❡ Hanc quoq3 famam
vel geſta noua ſigiſbertus rex fran=
cor audiens: ſtatĩ ſine mora tranſ=
miſſis legatis ſuis iuſſit virũ dei go
arem ad ſe venire. Qui cũ veniſſet:
interrogauit eũ p ordinẽ que geſta
erant. ad que beatus goar nil ei reſ=
pondit. Tũc rex cõmotus: dixit. P
obedientiã regũ et pͥncipũ ſeu epiſco=
por vel ſacerdotũ tibi demãdo: vt di=
cas mihi de iſta cauſa quod mihi de
te dictũ eſt. ſi verũ ſit an non. Tũc
vir dei ait. Dic vt audiã quõ tibi ſit
dictũ: et p obedientiã do tibi reſpon
ſum. Tũc rex omnia ſicut cõtigerant
et audierat: p ordinẽ ei expoſuit. Et
ait vir dei. Obedientiã negligere nõ
debeo: tamen aliud q̃ dixiſti tibi nõ
dico: quia alijs ſic cernit factũ fuiſſe
quõ tibi eſt dictũ. Mirante aũt rege
atq3 miracula que facta fuerãt refe=
rente: totus populus clamabat ad
regem vt beatũ Goarem cõſtitueret
in epiſcopũ treuerenſẽ. Qd cũ rex cũ
ↄſenſu cleri treueror annuiſſet: dixt
ei vir dei. Melius eſt mihi mori: q̃
ſup epiſcopũ adhuc viuentẽ miniſ=
terium illius accipere: et in cõſpectu
dñi peccare. Conſidera nũc rex ſenten
tiam diuinã: q2 non eſt diſcipulus
ſupra magiſtrũ: neq3 ſeruus ſupra
dominũ ſuũ. Nũc ergo dimitte epm
illũ penitentiã agere: domino dicẽte

Dimittite et dimittet vobis. Dimitte
igitur ruſticũ epiſcopũ penitere faci
nora ſua: ſicut vis vt domin9 dimit=
tat tibi peccata tua. Hec cum rex au
diſſet ſuſpirans dixit. volũtarie obe=
dio cõſilijs tuis. Vere aliud nõ fiat:
niſi eps eſſe debes treueror. Tũc vir
dei grauiter ſuſpirans ait. Dimitte
mihi ad cellã meã pgere et reſponſũ
tibi nõ dubito dare. Et ait rex. vade
cũ pace. et ſupra viginti noctes iter
ad nos venies: mettis ciuitatẽ. Cum
igitur vir dei ad cellã rediſſet: cepit
triſtari et a febre valida corpus ſuũ
affligẽ: die noctuq3 dñm depcans vt
eu3 de tã graui onere erueret qd ei rex
imponẽ vellet. Dñs aũt pces famuli
ſui exaudiuit: vt q rex illũ ſuper vi=
ginti noctes ad ſe venire pcepit: nec
in ſeptẽ ãnis eũ poſtea vidit. Tñſactis
vero ſeptẽ ãnis: rex memorat9 lega
tis ſuis pcepit: vt epm omnino ad ſe
venirẽ facerẽt. S3 vir dei p ſe et p alijs
cotidie magna munera deo offerebat
et orõnes ac poſtulationes p omni=
bus hominib3 et q in ſublimitate poſi
ti erãt faciebat: vt q̄etã et trãquillã
vitã agerẽt: in õni pietate ac caſti=
tate. In illis autẽ ſeptẽ ãnis ſine ceſ=
ſatione lacrimas fũdebat. q2 ſciebat
diẽ finis ſui appropinquare. Dixitq3
ad legatos regis. Filioli mei. dicite re
gi nrõ ſigiſberto. Hec tibi mandat
goar vltim9 oĩm ſeruor dei. vt faciẽ
eius nõ videã ampli9 niſi ad cellulã
noſtrã adueniat: quia febre valida
correptus ſũ. non tamen adhuc tan
tum quãta ſũt merita mea. Hec au
dientes legati illi: nunciauerũt vni=
uerſa per ordinẽ regi. Quod rex au
diens: dixit. Nõ ẽ iſta plebs digna
talem habere pſulem: nc ego dign9
talem poſſidere doctorem. Iterum vero
tranſmiſit alios legatos vt ipſũ ro
garent ad ſe venire. At illi inuenerũt
eũ multo magis et plixius febricitantẽ
ac in dei laudib3 pſiſtentẽ. Qui dixit
illis. Filioli mei: nolite fatigare vos
neq3 regem veſtrũ. quia neq3 a3inũ

nec multū neq; vllā caraginē aſcen-
dere poſſū Cōfido in miſericordia dei
mei: vt me de hac cella alicubi non
educat ſuper ſpacia miliarij: niſi ad
ſepulturā meā. Hec illo dicēte: lega
ti inter ſe rogabāt eū q̄d ſibi voluiſſȝ
vt regē de cauſa ſua rogaē debuiſſēt
Qui dix^t eis. rogatio mea eſt: vt de
loco iſto āplificationē ſibi in regno
celoꝝ cōquirat. Sȝ ⁊ qñ mihi extre-
ma dies finiſq; aduenerit: autoītas
ſua trāſmittē iubeat agripinū ſacer
dotē ⁊ euſebiū: ad ſepeliēdū corpuſ-
culū meū. Cū h̄ rex a legatꝭ audiſſȝ:
ingemuit ⁊ mutauit faciē ſuā: ⁊ mā
dans agripinū ⁊ euſebiū ſacerdotes
ad ſeverinū: p̄cepit eis vt cū ſūma di
ligētia h̄ ꝑuiderēt: q̄d vir dn̄i rogat
poſtulabat. Factū eſt autē q̄ſi poſt
ānos tres ⁊ mēſes totidē vt ipſe vir
btūs febre valida corrept9 in ſenectu
te bona veniēte ad ſe agripino ⁊ eu-
ſebio cū multꝭ alijs ſacerdotibȝ ⁊ ſer
uis dei: in ipſo opido germanoꝝ vbi
cellā ſuā ↄſtruxit. obijt in pace p̄die
nonas iulij. Cui9 ſcm̄ corpus p̄dicti
ſerui dei cū ſūmo honore ſepeliērt in
ipſo loco vbi fluuiol9 Bocara noīaꝭ
iuxta ripā reni fluminis.

¶ De ſancto Procopio martire

Rimus martirū in paleſtina
apparuit vir ꝑcopius vir ce-
leſtis grē. Qui ⁊ añ martiriū
ſic ſua vitā diſpoſuit vt etiā a pua
etate caſtitati ſp̄ ⁊ moꝝ ꝟtutibȝ ſtu
deret. Corpus ſuū ſic ↄfecit. vt pene
mortuū putareꝭ. animū vo ſic verb̄
ↄfortabat vt etiā corpoi ꝟtutē ex h9
refectione miniſtraret. Cibus ⁊ pot9
ei panis ⁊ aqua fuit Solꝭ hijs vteba
tur cū interdū p9 biduū triduūq; diē:
interdū etiā p9 ſeptimanā ad cibū
rediret Sacroꝝ q̄ꝫ meditatio ſmonū
ita mentē ei9 obſtruxerat: vt nocte
ac die in hac infatigabilꝭ ꝑmaneret
Hic igiꝭ gñe quidē helieſis Couer-
ſatione autē vel habitatōe ſcipolita
nus erat. In eccia tria miſteria pre-
bebat. Vnū in legēdi officio. Alterū
in firi ſmonis interptatione Terciū
adūſus demones man9 impoſitione
cōſummās. Cūq; a ſcipolito vna cū
ſocijs in ceſariā trāſmiſſus fuiſſȝ: ab
ipſis portis ad p̄ſidē duciꝭ Et poſtq̄
carcerꝭ vel vinculoꝝ experireꝭ anguſ-
tias: in ipō ingreſſu ſuo a iudice fla
uiano vt dijs ſacrificaēt impelliꝭ At
ille voce mag̃ nō eſſe deos multos. ſȝ
vnū eſſe factorē celi ⁊ terre teſtat9 ē
Iudex autē plaga ſmonis ei9 ictus
⁊ ↄſcientia ſauci9 cōſenſit ei9 ſmoni
atq; ad alia ſe iterꝝ argumēta cōſti-
tuit velut regi ſacrificaret Scūs autē
dei martir deſpiciēs ſermonē eius. O
miſeri inqt. nō eſt bonū multos do
minos eſſe. ſȝ vn9 dn̄s eſt ⁊ vn9 rex
Itaq; h̄ v̄bo e9 audito q̄ſi infauſta
regꝭ deprompſiſſȝ: Decij iudicꝭ iuſſu
iubeꝭ dari ad mortē Et capite āpu-
tatus īgreſſū vite celeſtis ꝑmeruit
Dies erat. vij. iulij menſis. Primo
āno quo aduerſū nos vis pſecutio
nis fuit Hoc p̄mū in ceſarea marti-
riū cōſūmatū eſt.

¶ De ſcō Kiliano cū ſocijs ſuis.

Eatus Kilian9 gñe ſcotoꝝ
nobilibȝ ortuſ parētibȝ: ſi me
tñ grē fact9 ē nobilitate cla
riſſim9. Qui a pueicia liberalibus
ſtudijs tradit9 ſimul cū lrārū incre-
mētis diligēter viā cepit indagare
veritatis Tandē pueniēte ſe grā dei
ſpretis hūanarū lrārū ſtudijs om-
nibusq; hui9 mundi illecebris: mo
naſteriū petijt. abnegauit ſeipſum
ſibi Tulitq; crucē ſuā: ſecut9 ē xp̄m
In monaſterio igiꝭ poſit9 q̄ꝫ te obe
dientie q̄ꝫ te fuerit vigiliaꝝ ⁊ orōnū
inſtātie vite ſmin9 declarauit Cuius
eni mrī palmā per grām magꝭ q̄ꝫ p
meritū cōſtat: bonis tñ adimpletur
operibȝ Videntes igiꝭ monaſterij frēs
in ꝟtutū ꝑfectibȝ bti viri pſeuerātiā
p̄mo eū p eccleſiaſticoſ g̃dus officiū
p̄abȝ aſcendē. deīde eiuſdē mōſterij
regiminis curā ſumē coegerūt Ille
āt ſciēs pfectōnē caritatꝭ ſiī primi

dilectōe pfecte stare nō posse passus ē in ppriis se aliqūtulū miorari vt sta tu p pdesse posset vtilitati imitat9 aplorū ɔsiliū Verūtn cū fama bti viri lōge lateqz crebresceret metuēs ipē ne pplaris fauor maculā sibi infigēt: cepit meditari qlr natos a ppīqs relinqret peteretqz longe positas tras vbi obscur9 fama a vir gnē posset bri:q liberi9 dīuinis cultibz vacaēt Deliberacōne itaqz recedēdi pacta collās socijs in qz mētibz idē feruor dilectōis ardebat: ad vicinā scotie btaniā pueīt quā n lōga nauigatōe ptēriēs galliā attig. q pmeata ī puīcīā germanie deueīt q ab incol tre ipi9 oriētal frācia vocat. Ibiqz ī opido qd Wirtzburgh eoz lingua d. latia vo līgua intp tar castellū. vbi cū aliq tpe sb silētio stetiss roma pfect9 ē a officio pdicādi a pp recepto: eps ordinatus redijt. socijs ei9 colūbano. s. in ytalia a gallo in almania remanētibz Iteruz g Wirtzburgh ingressus cepit xpm pdicare. ipsūqz duce Gosbertū dyane sacra colentē ipsāqz totā oriētalē frācā ɔuertēs baptizauit Erat autē duci vxor noīe Geilana quōdā fratri suo maritata Qd audiēs Kilianus tale ɔiugiū ne fidei imidate res illa pturbaēt quoquo mō patiebat Sed postea ducem in fide roboratū secrete sup hmōi alloqr Dux āt tale negociū differēs ɔ hostes tetēdit Quo absēte mulier futuri dissīoij nō ignara Kilianū cum socijs suis in cella sua nocte fecit necari occulte. ibiqz ī eodē loco cū vestibz ac libris ne aliqd eoz vestigiū appēret fecit sepeliri: pmo cēne ocīsi vnqz reuelarēt stabulū eqz stratis plantis ibidē sup corpoā scōz cōstituit. Mulier āt qdā noīe burgūda deo deuota iuxta cellā ei9 hns oratoriū: qlr res essz gesta ɔgscens: sz pdē times. tādē ī fine vite sue oīa dixit Duce āt recūso a viros scōs qrēte: vxor ei9 cā pegnatōis solite iā dudū eos abijsse ē mētita Postea carnifices q scōs necauerant furore arrepti: corā oībz clamauerit Kiliane Kiliane cur nos incendis. Sic facto suo ppalato expirauerit. Nec lōge p9 ipsa Geilana a demonio arrepta clamauit Iuste torqor: qz viris scis tortores adhibui a bijs dās crudelr interijt. P9 multū vo tpis psbr qdā noīe Attalog9 audiēs scolaēs in spūscō dicētes. Kilian9 fcit multa fec. de loco ī q īdigne iacet tolli debz Attalog9 āt qd scolares dicerēt nō attēdit: a ob h nocte ppria visu amisso: dnz sibi dicētē audiuit Nisi crediderit n videb Ille vo diligēt qrēs a dei ordinē pcipiēs ad corpora scōz recurrit. ibiqz lumē repiēs a dūoto bonifatio mogūtio archiepō corpoā scōz reuelauit a visū recepit.

herbipolis

De scō Agilolfo archiepō a mre.

DEfuncto apd francoz gentē nōtabili rege pipino: fili9 ei9 karol9 decor9 ac robust9 successit in regno. Olr licz in puerili tenere r euo: glosus tn hebat in triūpho Hic cōsilio sapiētissimi archipsulis vteba agilolfi. sapē ea q sūt dei. diligēt a opari ecclīastica. a sclaria negocia armis tueri: moribz ornaē. legibz emēdaē. Eo tpe q leo pērat impator rōn9: artibz sūm9 a vniūsalis hebat pp gregori9 Hic bonifatiū catholice fidei dogītibz ibutū gnē btanū ordiaut epz. quē aggredi iussit ptes galliaz a expeté sacz atistitē agilolfū Pueneāt ei ad ei9 aures fama btutū ipi9 vt adiuuātē prudētia illi9 cr ɔsilio spgēs ī gmania dīuini vbi semīa facili9 a suis puitatibz refrenaēt ebelliū corda Cu9 aduētu pi9 ātistes tact9 inopiabili gaudio suscept eū cū oī honorificētia. cū q p9 remi tūsineās litora: gmanoz gētē sedetē ī tnbris euāgelica luce pillustrauit Intea regifrid9 tirān9 castris mouēs lōge lateqz: seuicia sue tyrānidis pueīt ad menia colōiēs vrb. Normā spnit iustie. pacē turbat ecclie Agnoz turmā turba lupoz dissipat. Cecitatē vo gētiliū repellens gēma psul agilolfus: in germania pagebat opus euange-

tiſte. a relatū ē ei de ſue ſedis expoli-
acōne. a de diuū diſpēdio de theſauri
ab eccia ſublati. Ob ptin9 ingemuit.
nā via rectior putabat̄ q̄ deſolati cō
ſolarent̄. Jngredit̄ coloniā dulcē cō
ſolatio. occurritq; ei diuium dolentiū
multitudo. Tal' clamor erāt que turba
gemitū ferebat. te pſidete pio paſtoē
ſacro mgrō: leta fuit nob' reb; fortū
na. ſʒ vt recedēs a tuis ouib; apſtn te
dediſti gētilib;. crudeſcēt nos ſuciā9 a
miſeria p necē carorū a pdicōe bonorū
a p vulnerib; q̄ tot p corp9 h̄em9. Cō
ſolās illos hijs v̄bis dixit. Tergite
oculos v̄ros frēs lacrimis mundātes.
Diſcedāt de corde v̄ro tāti dolores. Jpē
dñs pbr̄ a illuſiōes toleāuit: ſbijtq;
tormēta crucē. Abſit dolor a cordib9
v̄ris. attēdite v̄ba ſalomonis. Quē
diligit ei de9 corripit. flagellat āt oēm
filiū quē recipit. Jter agēdo clariſſi
m9 rex karol9: cognita regni depopula
tione: ſcā barbaror pſūptiōe: collec
tis armigerū copiis colonie menib;
intulit ſui pñtia: ut plia ōmitteret ad
uerſus hoſtilē turmā. Cui negociū
poſuit ī ſui pſulorē btūs videlʒ agilolfi
iudicio volēs vti ī oīb; e9 ōſilio. Bar
bara rabies inqt dñe pſul ad pug-
nā nos ōcitat. qd agēdū ſit: v̄ra in-
duſtria cēſeat. Rura epat9 v̄ri fres
occupāt: pplicq; facultates rapiunt a
deuorāt. Hos bello cū q̄nti potero ag
grediēs ſupare conabor. ſtātu vel no-
bilior moriar: vel libera iura tuebor.
Ad illos volo vt legacōe; meā ferat̄
q; ñ regni fines egrediātur: cōfliget
adūſus illos potētia regal'. Hec iñ dō
dixit nō in hoīe: cū ñ multa ſtipare
milicia. Parēs dñs regalib; ſacdos
fideliſſim9 vt valedixit frīb; pacē de-
dit oīb; ibat in xp̄i noīe martir futu
rus ſāguine. Cū multi itaq; ſui comi
tib; itinerē vt trāſijt pagū reburiēſē
exultat ōmis puincia ex tanti ſacer-
dotis preſētia. Puolauitq; fama ad
noticiā cetus malmūdarienſis adue
nire ſuū decus: ſuū pſulem ſuā glo-
riam. Jngreditur mōſteriū pncipis
apl'or cū frīb; pſallētib; a pplis gau
dētib;. Pro oīb; itaq; flens p gaudio
ruit in oſcula fratr atq; ab eo ſic eſt
poratū. Moneo vos frēs caritatē igne
feruēti oīm frequēter incūbē. obedīe
bonū maiorib; exhibē. pacia; q̄ mi
ſeiar porti9 ē āplecti. platos veneāri
caſtitatē diligē. pacē p oīb; a vnani
mitatē cōcordiā tenē. vt mereamini
grati diuinis aſpectib; apparere. Cele
brātē ḡ miſſar ſolēnijs: Jt prius ad
ſeuoſ nr̄ perarcha tirānoſ. ut decreta
ferat q̄ regio iuſſio mādat. Trāſierat
ſcūs nemora iāq; ppinquās Hoſtiū
cuneis dc̄. Jlli deputauerāt cuſtodes
et ſpiculatores q̄s de ſuis validiores
crudelioreſq; nouerāt a callidiores.
Qui cū ōſpicerēt ſeruū xp̄i venientē cru
delit' vt leo frendēt. ſibiq; venire pſtā
tāq; ſup9 gaudēt. Ecce veit inqunt co
lonieſ pōtifex prudēs karoli pcurſor.
Hic ē ille famoſ9 inſignis veneābil'
in oī gallia c9 ſapia regni diſponūt̄
negocia. Cōſpiēm9 ḡ ad arma: ei in-
ferri diſcrimīa. de t'ra tollat̄ eius me
moria. Magnoq; fragoē ruūt ptin9 ma-
feſtiſq; armis cominus occurrunt.
Proch dolor enſe pemūt p̄ſ; teloq;
laceſcūt. Vndiq; ferro cedit̄. ingēſq;
ſāguis ei9 effundit̄: pſterni' terre cor
pus ipulſu armor. mēs deuota pma
net ad regē celor. Hic extremo ſpū
palpitās ſupplicat̄ deū poſtulat: eps
migrauerat ad xp̄m cū q̄ gaudet a viuit
in eternū. Sʒ ſbito gaudiū malmū
darienſiū in merore ōmutat̄. Cū ab
iniq̄s pempt9 ee mūdat̄. Turbātur
fideles ppli. oīmq; lacrimis exundant
oculi. p̄ris exangues art9 cernē deſi
derāt. ſʒ hoſtiū ſeuiciā trepidāt. Sʒ vi
cit tandē ōſtantia: a deuotio repulit
oēm timorē. Cōcurrit turba mōchor
cōuolat ex agris a iucē multitudo po
pulor. veniūt ad ābulatū cernunt
humo iacentē corporē ſacri glebam.
Oēs vnanimit' cōq̄rētes ppiūpunt
in has voces. Heu miſeri qd agam9
cū tātū p̄ſ; nos amiſiſſe dolem9. Hec
audiētes tirāni cū ſuis ſatellitibus

turbati sūt nimis existimantesq; se magnu; de suis ferre dispendiū non erubuē fugā. ⁊ sic non leserūt fideliū agmīa. Hinc ꝑpendē possum⁹ btī viri merita q̄ suos amatoēs suacurātes funera ab hostil' ensis incursiōe sua ꝓtexit interuētiōe. Tūc athlete dn̄i corpus lintheaminib; inuolutū feretro leuauerūt. et almūdario intulerūt. eiusq; deuote celebrat' exequijs in ecclia btī laurētij mōsterio q̄ ꝓxio sepelierūt

¶ Certatī tūc varijs dolorib; afflicti ꝯfluebāt ad ei⁹ presidia: nec negabāt eis optate salutis munera ¶ Quidā bruningus noīe in laycoꝝ noīe dignitat' pollens culmine. huic accessit egrota⁹ tā valida vt oīa pene mēbra redderet velut exanguia. Cernēs ora pallore nōri: cernēs iuuenē sine spe vite lāguorib; artari Ingentē nāq; ⁊ calor ⁊ frig⁹ faciebāt mixta dolorē Hic sustēte baculo bonaq; dicente: binaq; ducēte famulo venit ad mēris tumulū recepitq; optate salutl cumulū

¶ Aliū quēdā genzonē noīe cognat; fratꝝ exercētē fidel': dolor dentiū stimul' ardebat amar'. adō vt nec esca nec cib⁹ nec somn⁹ capet' ab eo Hic cōsilia sapiētū cū pulchro cereo ibat ad sci viri sepulchꝝ ⁊ redijt comitāte salute. ¶ Interea p̄teriēs q̄dā añ mēris sepulchꝝ rapiēs supiacentē cereū pulchꝝ. tūc amarl' cep't dētiū dolorib; artari. redijt ⁊ reddidit ablatū. ⁊ est sanat⁹ (Ecce videte dētes: dolorē carētes Sospitate dati merito sci coronati ¶ Aliud q̄ddā relatu dignū n̄ est omittendū. Loc⁹ in q̄ ꝯplet⁹ est trophe⁹ fortis athlete viriditatē suo ꝑpetuo ꝯsuat grmine. Vt nec estiuo exurat' feruore nec hyemali adimat' frigore. ⁊ vt testāt' incole p nocte micat luie Perpēdat quisq; fideliū q̄tū valeat apud deū in cel' cui tātū grā collatū est in terris.

¶ De scō Frederico epō traiectēsi.

Sanct⁹ Frederic⁹ frisonice gentis eps. nobilis ex genere s; nobilior extitit sāctitate. Hic in prima etate ad ecciam frequēter currebat. ⁊ q̄ ibi legebant' ⁊ cantabant' intēte audiens ⁊ ad domū rediens matri sue referebat. Que ob hoc leta scis eū patrib; cōmisit. ⁊ vt eū semitā scē religionis edoceret supplicauit. Interea celit⁹ visū est ei in cōtīario vt puerū inde tolleret ⁊ scō rigfrido traiectens' ecce p̄suli cōmendaret Que mox ingenti repleta gaudio. q: diuinā eū videbat regere clementiā: eū traiectū vsq; patre iuito pduxit. Presul autē in spiritu preuidens ꝓpheticū q; in pōtificali regimie post mortē sibi deberet succedere: q̄si filiū ⁊ herede suscipiens: liberalibus sil' ⁊ ecclesiasticis ad liquidū eū imbui fecit documentl'. Qui successu tēporis nō solū scientia sed etiā moribus ⁊ v'tutib; alios p̄cellens: p̄mo clericus efficitur. deinde ad subdyaconatū et postea ad dyaconatū ordines ꝓmouetur. Erat eñi iuxta preceptū apostolicū pudicus. nō bilinguis. nō multo vino deditus. nō turpe lucrū sectans. ineptas fabulas deuitans. seniores nō increpās: iuniores nō cōtempnēs. Fuit atq; fideliu; p̄cessor in vbo. ī ꝯuersatōe. ī caritate in fide. in castitate. ī patiētia. in humilitate. in tpantia ⁊ in oī morū ꝓbitate. Quapropt' p̄sul rigfrid⁹ cu; eū talib; videt fulgē v'tutib;: nimio replet⁹ est gaudio q; talem merere' hēe successorē Illūq; iubēs p⁹se esse scd̄m ipsū q̄ q̄ inuitu; ordinauit in p̄sbiterꝝ. Nomēq; eius dīna puidēte clementia per vniuersā terrā subito factū est eutesabū vt etiā regales verberaret aures ⁊ a cunctis veluti vir honorare' apostolicus Mortuo vero venerabili viro rigfrido pontifice: ac honorifice sepulto: clerus et popul⁹ sancto spiritu inspirati dicunt se non aliū eligere aut suppom debere episcopum q̄ beatum Fredericum hominem venerandum. ¶ Imperator vero Ludowicus magni Karoli filius in vna ciuitatū forte veniens

iuꝝ venū iudith ꝯiugē ſuā Welpi ba
uaroꝝ videlicȝ duc̄ filiā ſecū adduxᵗ
ꝯſecrandā. qm̄ ne excōmunicareᶻ ab
ep̄is eo ꝙ eiꝰ eſſꝫ neptꝭ eā in ꝑtibus
gallie tenere nō audebat. Qui etiā
cōperto p̄ſulꝭ obitu: ꝑ ſuos legatos
mādauit ſenioribꝫ eccl̃ie traiectēſ. vt
beatū fredericū ſibi vellēt ep̄m accla=
marē. ⁊ cū ſūmo honore ad eꝰ deducē
palaciū neſciēs ꝙ voluntas eſſet oīm
q̃d ⁊ ipſiꝰ ſuorūqꝫ fueāt p̄matū Sta
timqꝫ vt vir dei hͨ cogūit: ſe indignū
tāti honorꝭ hūilit̄ excuſauit. ⁊ inge
miſcēs obſtupuit lacrimatuſqꝫ corā
omnibꝫ ait. Cū ſim hō peccator quō
poſſem dei ouiū exiſtere paſtorꝭ Cur
q̇ me ꝓ ch dolor regē neſcio vultꝭ hr̄e
rectorēꝭ Hijs ⁊ multꝭ alijs excuſatio
nibus corā rege ac ꝑplo in mediū ꝓ
ductis: rex ipſo adiurato ꝑ noīe xp̄i
baculū tradidit paſtoralē eūqꝫ ordi
nari p̄cepit ep̄m in ſua p̄ntia At ille
cū videret ſe nullo mō poſſe excuſare
meſtꝰ templū intrās: palmas erexit
ad celū. ⁊ longam gemēdo orationē
effudit ad dn̄m Qua vix cōpleta rex
cū ep̄is ſuꝑueniēs ſcm̄ Fredericū in
ep̄m fecit ordinari. Clerꝰ aūt ⁊ ꝑplꝭ
de bn̄dictionibꝫ illiꝰ multū letificatꝰ
quid laudis q̇d grārū actionis dn̄o
reddiderāt lōgū eſſꝫ enarraē Pactoqꝫ
omni q̃d ad opꝰ ꝑtinebat ſ̃miū: im=
perator clerū ⁊ oēs qui aderāt nobi
les atqꝫ ignobiles inuitauit ad con
uiuiū. atqꝫ diē illū ꝓ amore btī viri
cū magna leticia ꝑducebat vſqꝫ ad
veſpeꝝ ¶ In craſtino vero rex ludo=
Wicus ſecū voluēs in animo ꝓpter cō
nubiū ſuū illicitū a btō frederico for
te ſe maledici poſſe in futuro: ſb̄ pre
textu pietatꝭ eū ꝯmonuit atqꝫ ꝑ deū
adiurauit de inhabitātibꝫ inſulā in
zelādia Waluchrā noīatā: q̇ cū nep
tibus ſororibꝫ ⁊ matribꝰ cōtrahere
nō verebāᶻ: vt ad illos tāꝙ̄ ad agꝝ
inculū ꝑgens eos corrigēt: vel īcor
rigibiles ⁊ rebelles a fideliuȝ cōione
ſepararet Ad quē ille ſp̄ū ſcō repletꝰ
ꝑabolice ꝓꝓo mucrone eū cōfodiens
rn̄dit Nōne comedē volēs piſcē p̄us
a capite ⁊ nō a cauda ſolȝ incipereꝭ
Ac edificaē volēs: nōne p̄us fūdamē
tum collocat q̄ꝫ murū erigitꝭ Et rex
ānirās q̇d ꝑ hoc vellet: rn̄dit ꝙ ſic.
Cui ille. Bene inq̇t iudicaſti ꝓpterea
ad te verū caput eccleſie ſancte ⁊ fun
damentū p̄us aggrediar. ⁊ ꝺ̄ceptis de
capite vicijs: ac fūdamēto firmiter
collocato: ꝑ corpꝰ ad caudā ꝓ poſſe
meo dei auxilio ꝑueniā Ideo q̄ꝫuis
ḡuis caſus tuꝰ ē: caue ne ḡuiꝰ cadas
Habes eñ in ꝯiugio neptē tuā quā
ſi nō dimiſerꝭ ⁊ pro cōmiſſis dignā
deo p̄niaȝ nō egerꝭ: maximū exciđiū
imperij tui p̄dico eē futuꝝ. An igno
ras ꝙ ſcriptū eſt. Oīs hō ad ꝓximā
ſui ſanguinis nō accedat vt reuelet
turpitudo eiꝰ Et iteꝝ Anima q̄ fecerit
quippiā ex iſtis: ꝑibit de medio ꝓplꝭ
ſui Et iteꝝ. Fornicatores ⁊ adulte=
ros iudicabit deꝰ Hijs ⁊ multꝭ ſcp̄tu
ris alijs ac correptorijs v̈bis in me=
diū ꝓlatis īꝑator erubuit. ⁊ ad tp̄s
p̄nīa ductꝰ lacrimatꝰ eſt Dimiſſiſqꝫ
in terrā luminibꝫ ait. Peccaui. ⁊ a
vera via erraui Reū me reddo. v̄roqꝫ
iudicio ſubmiſſus: me libēter de cō=
miſſiſ emēdabo Cui dixᵗ vir ſcūs Q̃d
ſi ex toto corde fecerꝭ: a deo recipierꝭ
q̇ multū miſericors ē ⁊ erit tibi ī pa
trē ⁊ tu eris ei in filiū. ſi saltē cor tuū
ab illo ñ retrocesſeit ¶ Hiis ⁊ ſilibꝫ
ſmonibꝫ tandē finitꝭ: btūs fredericꝰ
cū honore traiectū reducit. ⁊ cū lau
dibus a clero ⁊ ꝓplo excipit. et in tē
plū beate Marie v̈ginis ꝓgreditur.
More aūt ſuo ſolito altaria ſāctoꝝ
orando luſtrauit. cantāſqꝫ illo die
miſſam: ſmonē ad ꝓplm fecit. ⁊ pꝰ
officiū ꝯpletū data bn̄dictōne abire
ꝑmiſit Māſit ꝺo in eodē caſtello tp̄e
non modico docēs et pacē faciens in
ꝓplo Et quidq̇d in pago illo vetuſti
erroris colebat: diuino extirpauit
atqꝫ ꝑemit eloq̇o ¶ Poſt hec ſicut
a rege adiuratꝰ fueāt inſulā Walu=
chrā nauiȝ aſcendēs adijt. ac incole
mētis ſane ad eū cōfluxerūt Alij ꝺo

ſtupris inceſtibꝰ ac adulterijs polluti arma parabāt velut ad ꝓliū: dicētes ipſū ſe velle interimē ſi quicquid ipſi inferret incōmodi. Ipa vero ſinodo ꝯuocata: ſoli ſenes ad eū ꝑuenerūt quibꝫ ꝑ terrā miſſis: ipſe in eccleſia orando ac lacrimādo ꝓ pctīs ꝓpli deꝑcans ꝑmanebat donec omēs ꝑmā ducti ad eū cōfluxerūt. ⁊ verbū vite ab eo audientes ac illicitis cōiugijs relictis ſe plene corrigerent. ⁊ ꝙ hec poſtea nō repeterēt iuramēto cōfirmarent. Ipē vero ibidē ac in alijs ꝓ ecclijs ſingulꝭ bene diſpoſitꝭ traiectū eſt reuerſus. Imꝑator vero vt cognouit oīa erga btm̄ Fredericū ꝓſpeā ⁊ nil dyabolici erroris ſibi accidiſſe timuit illuc diutiꝰ cū ꝓhibita ſibi femina ꝑmanē. ſꝫ verſus galliā remeans eā ſalutauit ⁊ dixit. Nūc nobis ꝯtrariū ep̄m ob cauſā nrām ſi potes vllis flectē ꝑcibus: aut excecaē pecunijs facito. Si vero nō vales: minis extorquere nitere. Q illa pluries ad iuſſū dn̄i ſui tēptans aliqn̄ ꝑ ep̄las aliqn̄ innumeās ꝑbendo gazas virū ſcm̄ conabaꝭ flectere vt ſibi licentiā in cōiugio ſuo ꝑmanēdi vellet concedere. Ille vero reluctādo dicebat talia abſqꝫ licētia ſūmi pontificis ⁊ alioꝝ ꝑſulū iudicio fieri n̄ poſſe. ¶ Regina igit̄ in ira exarſit. ⁊ ſecuta imꝑatorē in multis deo carū pōtificē accuſauit ⁊ qualitꝭ eū ꝑdere poſſet ſedulo cogitauit. Nec ꝓpterea vir dei ceſſauit ſed vt ſe emendarent ſemꝑ plus ceterꝭ ne perirēt poſtulauit. Vn̄ cū ꝑdictus imꝑator ꝑ gregoriū papā quartuꝫ ſuꝑ hmōi illicito ꝯiugio āmonitus: ſe ad penitentiam dediſſet: ⁊ regina ꝙuis inuita velata fuiſſꝫ ⁊ ſtatū inceꝑ ꝑmā ad regnū ꝑ ſuos reductꝰ fuiſſet et reuocata regina a francia relicta: in vna ciuitatū iuxta renū cōſediſſet ibiqꝫ citharis liris ac tympanis in cōuiuijs reſonantibꝫ delicijs vacaēt: beatus Fredericus cor eius induratū intelligēs: niſi ſe cōuerteret: excommunicaē eū ſe velle ſibi ꝑnūciauit. ⁊ multoꝝ patrū dicta ꝓponēs ſic ayt. Cur ſi te xp̄i ſeruū aſſeris: ſeruos dei ⁊ epiſcopos ſine vlla cauſa diiudicaſti. ⁊ eos a ſua dignitate depoſuiſti? Anſelmū videlicet mediolanenſē archiepiſcopū. theodulfū aurelianēſē ꝑeſſe ābianēſē. ebbonē remēſē. vulfoldū cremonēſē ep̄os. Nūqd ꝑcepti tibi agē q̄ ꝑ ꝓphas ſuos dt. q̄ vos tangit tangit pupillā oculi mei? Et rurſū. Nūqd vos vltionē redderꝭ m̄? Et ſi vos vlciſſimi ꝯ me. ſcitote velociꝭ reddā viciſſitudinē ſuꝑ caput vrm̄. Peſſime egiſti? qꝛ a deo nō ab hoībꝰ ſūmi ſacerdotes ſūt iudicādi. Talibꝫ g ⁊ ſilibꝰ āmonicōibꝫ ceſar magꝭ ꝯ viꝝ dei iratꝰ. q̄ſꝫ eū morti tradēt tractat et regine hoc ſp ꝑſuadēti ad tale nephas ꝑficiēdū ꝯmēdat. Ipō aūt in tpe ceſar Ludowicꝰ frāciā adijt. ⁊ ꝓphanā reginā vt feſtinaēt in occiſionē viri dei iuxꝭ renū vbi ꝯſedeāt reliqt. ⁊ vt factū foret pꝰ ſe ire ne tardaēt ꝑcepit. Tūc illa bto ꝑſuli plimas parans īſidias: cū ipſū nec ꝑcando nec innumeās gazas ꝑmittēdo a ꝓpoſito flectere potuiſſꝫ: q̄dā eſtate dū vir dei paucꝭ ſecū retētis more ſolito manēt ī ciuitate cū fribꝫ. ⁊ ꝑſcius inibi diē ſui expectaēt exitꝰ: circa dies caniculares regina ꝯuōtis ad ſe ſuis ⁊ ceſarꝭ fidelibꝫ: eos vb alloqꝭ talibꝫ. Q̄nitem q̄ magne ꝑ ceterꝭ pōtificibꝫ fredericus ep̄s friſonicꝰ mā dn̄o meo ſit moleſtie: vr̄e vt opinor notū eſt induſtrie. Quapropꝭ vos qbꝫ ꝑhas ē nrā capeſcē iuſſa: totꝭ adoro ꝑcordijs vt m̄ de eo vindictā faciatꝭ. ⁊ eū ingenioſe nō publice occidatꝭ. ⁊ qcq̄d ꝓ mercede deſideraueritꝭ accipiatꝭ. Talꝭ ſmo deū timētibꝫ dū oībꝫ diſplicēt: duo iuuenes ſuꝑbi ac cupidi ſurgētes ꝓmiſerūt ſe ad volūtatē illiꝰ hꝭ oīa agere ſi mercedē eis in futuro vellet reddē. Quo ꝓmiſſo. ⁊ ne qs innoteſcēt ep̄o: iuramēto firmato ſūptꝭ ſecū cultellis in manicꝭ eo die q ſol ītrꝭ in leonē: traiectenſē venerūt ad vrbē. ⁊ familiare ex ꝑte r̄gine narrauerūt cū pōtifice ſe

velle colloq̃ꝰ hĩe. Hᵒ dũ illi ad miſ-
ſarũ ſolẽnia ſe parãti a ſuis eſſꝫ nũci
atũ: caput ⁊ palmas ingemiſcẽdo le
uabat ad celũ. ⁊ deõ ꝓximas ꝓpt tpſ
optatũ reddẽs grãꝝ actiões: ad circũ
ſtãtes vultu angelico reſpexit ⁊ ait
Q̄d voluit ſcio: ſed vt expectẽt donec
miſſa ſit pacta p̄cipio. Deinde more
põtificali a ſua ſurgẽs cathedrã miſ-
ſam celebrauit. atq̄ pꝰ lcõnẽ euãge
licã ſmonẽ fec̄ ad ꝓplm. ⁊ p allego-
riã ne ꝯtriſtarẽᵗ: qr diligebãt eũ vt prẽz
p̄dixᵗ obitũ ſuũ. ⁊ eodẽ die ſe abũ ce
loꝝ ꝑpetuũ cũ ſcis in regᵒ celoꝝ a deo
eẽ acceptuꝝ. Danſq̄ corpꝰ dñicũ oĩbꝫ
valedixᵗ ⁊ paſtor fidel' paſtori bono
dño nrõ ihũ xp̄o lacrĩmãdo oues q̄s ei
ꝯmiſerat ipẽ ꝯmẽdauit. Clerꝰ v̊o ⁊ vni
uerſus ꝓpl's flebat. ⁊ q̊d in talibꝫ ſigni
caret eps ig̊rabat. Sacro aũt rite cele
brato officio veſtitꝰ vt cãtaret: ſacra
riũ ſci iohis euãgle ĩ q̊ ⁊ illiꝰ fuit ſar
cophagũ intrauit. excluſiſq̄ cũctis p̄t
vnũ capellanũ deforꝭ: ꝓcordia ſcõꝝ
lacrĩmis ⁊ ſuſpiriis ĩploꝛãbat oĩm. Et
ad ſe miſſos introire fec̄ ſacriũ. Qꝛ cũ
eſſẽt ĩtrogreſſi: clericũ ſuũ retro alta
re ſci ſaluatoꝛꝭ ire p̄cepᵗ. ⁊ ne rediret
donᶜ eũ vocaret iniũxit. Illo ꝯᵒ exeũte fi
lios belyal vidᵗ titubãtes. ⁊ ait ad
eos Viaꝫ vt vob̃ p̄ceptũ ẽ iplete lega
tionẽ ⁊ ne tĩreami. ꝑuſq̄ eni huc ve-
niſtis ſciuiᵹ. Hᶜ ut illi audierũt ꝯnẽtes
q̄ vltro feſtinaret ad mortẽ: extrac̃tꝭ
de manicꝭ ſuis cultelꝭ in extis eũ pcu
tiẽtes dixerũt Nrã de te vlta ẽ regina
Attñ mr̃ dei viribꝫ q̄bꝫ poterãt ne ſan
guis ⁊ exta exirẽt vulnera reſtrixᵗ ⁊
homicidas illos ne ꝯp̄hẽderẽᵗ cũ feſtina
tione abire p̄cepᵗ. Q̄bꝫ velocit' abeũ-
tibꝫ vt paululũ ẽ moratũ: ad ſe ſuũ
vocauit clericũ. ⁊ iuſſit vt ad videndũ ſi
nũcii adhᶜ trãſiſſẽt venũ: ſup muros
aſcẽderet. ⁊ cũ q̄li feſtinatõne pgerẽt
ei renũciaret. Hoc ille ſic iuſſus fuerãt
implẽs ẽ reuerſus. dicẽſq̄ eos iã venũ
trãſiſſe ⁊ q̄ſi fugã maturaꝛe. Diligẽterq̄
ĩ faciẽ dñi ſui mutatã ꝯſpexᵗ. ⁊ velut
exaĩatus: q̄d illi foret vel accidiſſꝫ intꝛ
rogauit. Cui ſcũs eps ne ꝯtriſtaretꝛ
poſtulãs dixit Paucꝰ ſũ fili mi Ad-
uoca frẽs ⁊ ꝯmilitones meos Voca
⁊ ꝓplm dei vt ꝛdat me vñ egreſſus ſũ
terre ꝛrenũ. ⁊ oret vt ſpũs meꝰ q̃uis
nõ ſit dignꝰ dirigatꝛ ad dñz. p cuiꝰ
lege ⁊ amoꝛe hodie ſãguis meꝰ fuſus
eſt in terrã. Q̄d ille vt audiuit ſuos
euellẽs capillos: ve We vach clama
re cepit Et hec cũ cũctis narrauit: q̄t
plãctus fletꝰ ⁊ lamẽtatões ibi orirẽᵗ
ihũ bone q̊s valeat enarraꝛe ñ q̄ pñs
dr affuiſſe. Tandẽ ſcõ Odulpho cuꝫ
clero ⁊ ꝓplo ceteriſq̄ oĩbꝫ in vno cõ
gregato ⁊ hiis oĩbus clamãtibꝫ: cur
nos paſtoꝛ pie ⁊ bone orphanos re
linq̃s: glioſus mr̃ lacrĩmatꝰ ꝓphetãdo
dixit Frẽs ⁊ filii mei kmi. ſi q̄ ps eſt
m̃ cũ ſcis in cel': nõ vos deſolatos re-
linquã ſ; ſp vr̃e interceſſoꝛ ero ſalutꝭ
⁊ incolumitatꝭ. Tñ ſciatꝭ q̄ ꝓpt Ludo
Wici impatoꝛꝭ ⁊ ſue ꝯiugꝭ ſuorũq̄
ꝑmatũ neq̃tiã ad incbilũ incurſione
danoꝝ totũ depꝑabiᵗ regnũ ⁊ pch do
loꝛ ob ſcelꝰ nrm c̃itas hec qr ſepe mã
ſit nobiſcũ iſtd ꝯpiet ⁊ tuet põtificiũ
Quo vix dcõ ſup ꝓplm bñdictionez
fec̄ ⁊ viuẽs ſarcophagũ intrauit Pſal
modyas q̄ꝫ q̄ ſolẽt cãtari ad exeq̄as
mortuoꝝ ipẽ ꝑmũ incepit ⁊ ait Pla
cebo dño ⁊c̃. Deinde pſepe hũc repe
tens v̊ſiculũ In manꝰ tuas dñe cõ-
mẽdo ſpm meũ. celũ reſupinꝰ inhiãs
dixit Hec reqes mea in ſclm ſcli hic
habitabo qm̃ elegi eam. Tunc eius
ſcõ ſpiramine emiſſo: clericꝭ adhuc
corpꝰ eius humãtibꝫ miri odoꝛꝭ fra-
grantia tota impleta ẽ ecc̃ia adõ vt
oĩs pñs turba angelicã ſẽſiſſꝫ adeſſe
cateruã q̄ bti mr̃is animã ad regna
cũ triũpho ꝑduxᵗ ſidere ⁊ Eodẽ igiᵗ
ãno ꝓpheticꝰ ſmo bti p̄ſulꝭ cepᵗ ĩpleri
Nã noꝛtmãni .i. aquilonares viri in
vnũ ſic arena marꝭ cõgregati mare
trãſierũt. ⁊ ville quondã magne noĩe
doreſtad q̄ mõ Wyck vocatꝛ. in qua
etiã vt ferũt quinq̃gintaq̄nq̄ in dei
⁊ ſcõꝝ ſuoꝝ honoꝛe fuerãt cõſtructe
ecc̃e applicuerũt. ⁊ oĩa vaſtantes ad

michilū redigerūt Deinde totā puagātes terrā · et ſācā affligētes eccīaꝫ in ſua cū ſpoliis multꝭ redierūt · Sed nō pꝰ multos ānos redeūtes vrbē armis capiētes traiectēſē: nulli pepcerūt · nec ibidē aliquē reliqrūt · Vnde factū eſt vt pꝰ obitū dn̄i alfrici ſciſſimi mr̄is frederici ſucceſſorꝭ: fugatꝭ de rure ꝓplis: pagꝰ et vrbſ ſtaēt deſtructa donᶜ piū baldericiū illꝭ locꝭ pōtificē dīa pꝺfecit clemēcia Sub cꝰ tpibꝫ antiqs nō ſilēa ꝙuis tō: ſurrexerīt memoria ¶ Paſſus ē aūt btīſſimꝰ xp̄i mr̄ fredericꝰ qntodecīo kl̄as auguſti · et miāculoꝝ ſp̄ fulſit vtutibꝫ · eſtqꝫ medicamētū ac medicꝰ oīb; pie ipſū inuocātibꝫ ¶ Qdā cuſtoſ eccīe ſci mr̄is oblata ad altaria rapuit · cādelas detrūcauᵗ · et libidioſe guloſeqꝫ nocturnis tpibꝫ ꝯſūpſit In ſacrario vo btī iohānis dormiēs ſacras veſtes ſb ſe poſuit · et ſepulchrā ſcōꝝ mīgēdo vētreqꝫ purgādo adō fedauit: ut qcūqꝫ orādi cauſa accedēt horreſcēt appropinqre Quadā ḡ nocte illi dormiēti ſacꝭ pōtifex fredericꝰ cꝰ facies p̄clara veſtiſ rubea veluti ſol reſplēdēs aſtitit · et ſeq̄banᶻ eū ep̄i alfricꝰ et luidgerꝰ ſucceſſores ſui · q ſcdū in eodē ſacrario fuerāt ſepulti paſtorales baculoſ gerētes in manibꝫ Btūs aūt fredericꝰ baculo ſuo virū ebriū in pectoē ſuo pcuſſit · di · Qd fratꝭ hic iaces reſupinꝰ: Cur dīa audes ſb te ſternē veſtimēta ac nrā fedare ſepulchra: Proice foras lectū · purga locū · qd rapuiſti bonū eccīaſticū reſtitue · et pn̄iaꝫ age Que ſi neglexerꝭ: vita cū tormēto careb · et ſupplīciū etnū ſuſtineb Qꝛ eos p̄ſētes timuit · ſed abeūtibꝫ eis timorē abiecit · et h̄ fātaſma eē putauit Pmanēſqꝫ ī incepto ope · ſe nocꝭ medio potu īebriās: ſolꝰ ſuū lectulū repetiuit Cūqꝫ pene vigilaēt aſtiterīt ei tres ſacdotes vt pus · ꝭ btūs fredericus q̄ſi iratꝰ eū baculo ſuo pcutiens dixᵗ Cur celeſte nr̄m trāſgreſſꝰ es p̄ceptū: Adhꝭ ſume ꝯſiliū ꝯſitē ꝯmiſſū ſūde lacrimas · Qd ſi nolueris: morte morierꝭ Et vltꝭ n̄ appuerūt ¶ Nᶜ adhꝭ ſe correxit · ꝭ plꝰ ſolito bibtᵗ · et in galticātu ex pocalo dormitū venit Cū vo ad matutīas nō pulſaēt: frēs p vim ianuā leuātes eū excitaē voluerīt · q̇d ei acciderit ignorātes: eū ardētē inuenerūt · lectūqꝫ eiꝰ igne ſulfureo iā cōſūptū et ſacrariū vrina illiꝰ et ſtercore defedatū · Qd cū cernerēt · eū ꝓpꝭ hoc ſcelꝰ eē cōbuſtū cog̊uerīt · Cū āt eū ex caſtrꝭ ad ſepiliēdū gererēt · de corpe illiꝰ ignis exiuit · et ē oibꝰ demōſtrtū q̄lea ꝙ magᵐᵒ ſcm̄ fredericū eiuſqꝫ ſucceſſores egiſſꝭ pccm Talibꝫ ſignis et ꝓdigiis multꝭ et magnis magnificauit dn̄s ſcm̄ ſuū fredericū ac cotidie magnificat ·:·

¶ De ſcō Arbogaſto ep̄ō et cōfeſſore

Beatꝰ arbogaſtꝰ de ſcotia oriūdꝰ cū aliis ſociiſ ſuis ī hāc ꝓuīciā pfectꝰ vitā plenā vtutibꝫ agēs cathedrā eccīe argētinēſis poſſedit · Eiꝰ tpe dagobertꝰ rex ī germania et frācia ad hōrē dei multas cōſtruxᵗ ecāas: q̄s ꝓpiis p̄diis et poſſeſſiōibꝫ dotauit et ditauit Cui p̄fatꝰ dō dilectꝰ ātiſtes ſpirituali familiaritate aſtrictꝰ eāt: ita vt ꝯſilio eiꝰ vtereᶻ in ōmibꝫ Accidit q̄dā die vt venatoēs regis aprū inſeq̄reᶻ in ſaltu: et regꝭ filiꝰ q eāt eivnicꝰ: paritꝭ cū eis venatōni inſiſtēt Oībꝫ ḡ hinc et inde oberrātibꝫ iuuenis ſolꝰ relictꝰ: beſtie ſingulari occurrit īcautꝰ Igitꝭ equꝰ exterritus curſū arripuit: et cū puer eū freno retorquē vellꝫ: excuſſus e ſella equi ad trā ꝓcidit: et habene freni inhēns p terrā tractꝰ: calcibꝫ equi mirabilꝭ ē ꝓtritꝰ Quē milites īueniētes et ſic attritū ꝯſpiciētes: cū maxīa triſticia ad domū reportauerīt Magnꝰ ḡ planctus ī aula regꝭ ortꝰ ē: et incōpabilis fletꝰ p̄ncipū: et oīm vicinarū ciuitatū clamātiū et dicētiū qꝛ hēs regni et tota ſpes eoꝝ extincta eſſꝭ Interī puer in lecto collocatꝰ: ſequēti die defūctꝰ ē Tc̄ ꝯſilio p̄ncipū rex miſſiſ legatꝭ arbogaſtū ep̄ꝫ euocauit: et ad ſe venirē rogauit Qꝛ cū veniſſꝭ lamētabileſ caſus

amica audiens ⁊ regine lacrimis nõ modice ꝯpatiens: ⁊ ecclãm ingreſſus dei genitricis ſe ꝯmiſit Et orõnẽ ꝑ puero ad deũ fudit Inter orandũ puer q̃ſi de ſõno euigilãs caput extulit: et mox eps letus acceſſit: ⁊ puerũ erexit Statĩ clamor ĩ aula regis exoritur ingẽs oĩm exultatio vndiq; exaudit Ipſe rex cũ regina feſtin9 accurrit· ⁊ filiũ ſuũ cũ gaudio aſpexit Cũq; ꝑ ſuſcitatione filij aurũ ⁊ argentũ ⁊ queq; p̃cioſa q̃ſi ꝓ mercede offerret: ille accipere noluit S; ſuaſit ſi aliq̃d dõ offerre vellet: terminos dei genitricis cui9 auxilio ipẽ filiũ recepiſſet: in argentineñ ecclia ampliaret: ad ꝑpetuã ſui mẽoriã in eadẽ ecclã habẽdã Cũ hanc petitionẽ epi ad effectũ ꝑduceret: occurrit animo vt rabiacũ opidũ nobiliſſimũ cũ oĩbꝫ appendicijs ſuis in dotẽ ſcẽ dei genitricis ꝓpria manu ad argẽtinenſẽ ecclãm donaret· Vocato itaq; cãcellario durando noĩe: coraꝫ optimatibꝫ ſuis teſtamentũ fecit: ut rabiacũ cũ oĩbus appẽdicijs ⁊ villis ad ſe ptinentib9 ꝑpetue ſit ſub dño argentineñſis eccleſie· Hoc munere ditatus eps ad ꝓpia rediit· ⁊ corã clero ⁊ omni ꝑplo teſtamentũ hui9 donationis acceptũ: ſup altaẽ dei genitricis poſuit Ipẽ q; rex gratia dei inſtructus: ad argẽtinenſẽ eccleſiaꝫ ſe dei genitrici ſeruituꝝ contradidit· et plurima predia eidẽ eccleſie in ꝓprietatem dedit · plurimi q; q̃ liberi erãt ⁊ beneficia ab eodẽ rege habebant: exemplo eius accenſi: ſeipſos argentinenſi ecclẽ cõtradiderũt· Btũs vero Arbogaſt9 poſtea multos viuẽs annos miraculis multis claruit Et cũ ſciret ſe moriturũ: in mõticulo vrbi vicino vbi eſt ecclã ſci michaelis ſepulturã ſibi fieri iuſſit Ibiq; p9 obitũ ſuũ honorifice eſt ſepultus ·:·

De ſancto Magnerico epõ treuerenſi et cõfeſſore·

DEcedente apl'o vrbẽ treuericaꝫ viro ſciſſimo nicetio eiuſdeꝫ vrbis epõ: ſucceſſit in epatũ magneric9 vir vite laudabilis· ⁊ tanti viri opeꝝ meito rũq; ꝯſimilis: vt puta q̃ ab ipõ nutrit9 eiuſq; p oĩa ꝯuerſationis ſanctẽq; eruditõis ac ṽtutũ eſt imitator effect9: atq; ad ſũmos eccleſiaſtici ordĩs hõres ꝓuect9 At vo ſcũs nicetius dũ ſepe chlotariũ regẽ ꝓ iniq̃s operibꝫ increpãet nec nõ excõmunicaẽt: dum q̃dã vice ad exiliũ ꝓ huiuſmodi zelo cogerẽ dũq; oĩm ſolatio deſtitut9 ſol9 relinqueretur: iſte venerabilis vir magneric9 tũc tpis dyacon9 ſolus in fide pſiſtẽdo mgrõ ſpecialiter adheſit· Cui9 fidei pius pater explorare volẽs ꝯſtantiã: ait Quid tu nũc agis? Quare nõ ſequeris frẽs tuos vt eas q̃ voluerit· ſic illi fecerũt? Or ait Viuit dñs de9 me9· q: vſq; q̃ ſpũs ĩfra hos art9 ꝯtent9 fuerit nũq̃ te derelinquã· Et ille· q: inquit hec dixiſti· dicaꝫ tibi q̃ domino reuelãte cognoui· Cras eñ in hac horã: ⁊ honorẽ meum recipiã· ⁊ ecclẽ mee reſtituar· Hij aũt q̃ me derelinquũt· cuꝫ magno pudorẽ ad me ꝯfugient Preſtolabatur igitur venerabilis dyacon9 rẽ ꝑmiſſaꝫ attonit9· quã poſtea ẽ exptus· Nã illucẽte die craſtina ſubito aduenit legat9 ſigiſberti regalibus lr̃is nũcians regẽ Clothariũ eſſe defunctũ ſeq; regnũ debitũ cũ epi caritate ſuſcipere debẽ· Hec ille audiẽs ad ecclãm regreſſus ptãti reſtitui ꝯfuſiſq; omnibus a quibꝫ fuerat derelict9 oẽs in caritate recepit Quẽ ꝗ hic ſacer dyacon9 ẽ imitat9 ĩ illũ q̃ inſtante paſſionis tpe pio mgrõ ꝓfeſſus eſt dicẽs Dñe parat9 ſum tecũ in carcerẽ ⁊ in mortẽ ire · ceteriſq; fuga euaſis pio mgrm ẽ ſolus veſtigio ad crucẽ vſq; ſecut9? Merito itaq; ſic petr9 a dño ⁊ p9 dñꝫ ſuſcepit ecclãm gubernãdũ: ſic ⁊ hic q: mgrõ ſidẽ ſuauerãt ecclaꝫ eius ſortit9 eſt regendã· Poſt beati eñ viri nicetij tranſitũ cõſenſu õmĩ plebis ac principũ ad pontificatus faſtigiũ eligitur· ecclẽ vrbis treuerice a deo elect9 pſul aſſignatur In qua feliciter reſidens vſq; ad reuerendos

honeſte vite canos: laudabileqꝫ ſe-
nectam: eccleſiā nō pauco tp̄e ſtren
nuiſſime rexit. Childebertꝰ quoqꝫ rex
francoꝝ: p̄clari huiꝰ viri meritū cog
noſcens: cōpatrē hūc ſibi elegit. Nā
filiū eius theodobertū: venerabilis pō
tifex magnericus: a ſacro fonte ſuſce
pit. De quo tantū gaudiū parentibꝫ
extitit vt proauus pueri gunthrā-
nus rex nepoti ꝯgaudens ac munerā
mittens: a iſta mandaret dicens. P
hūc enī deus erigere francoꝝ regnū
ꝓpria maieſtatis ſue pietate dignā
bitur. Non paruā etiā beatus vir ſol
licitudinē ſuarū eccleſiarū gerebat.
Sed eas paſtorali cura ſanā omnibꝫ
doctrinā impendēdo cōfirmabat. Vñ
cū hac huiuſcemodi rei gratia par-
rochias ſuas iuxta canonū ſtatuta
ex more circuiret: cōtigit vt ad caſtꝝ
euoſiū veniret. ea quidē que ad eccle
ſiaſticū ritum ptinent ſcilicet vt or-
dinaret. Tunc ſacerdotē conuocans
cui eccleſie ipſius curam cōmiſerat:
interrogat quos habēt clericos di-
uino officio mancipatos. At ille re-
ſpondens ait habemꝰ domine ponti
fex officiales vel ſcolaſticos inter quos
etiam quidā puerulus nomine gan
gericus ad ſcolam magiſtro traditꝰ
ſacris adhuc litteris a eruditionibꝫ
libētiſſime ſtudet. Signū eccleſie au-
diens: pre ceteris maturius primus
occurrit. Cibum quē cū reliquis ſoda
libus ſolet accipere: pauperibꝫ aſſi-
due erogat. Que cū ſacer pontifex
audiſſet ſuo conſpectui iuſſit puerū
p̄ſentari. Cū in eius p̄ſentiā veniſſet
paterna eū pius ſacerdos voce allo-
quitur. Et cū in eū diuinū quoddam
intuendo ſpiritu ſancto monſtrante
cognouiſſet. cōtinuo illū ad clerica-
tus officiū manibꝰ ſuis tonſurauit.
Interrogatus ab eo quā in pſalte-
rio lectionē haberet. Ita reſpondit.
Domine ſanctiſſime pater. Hoc cle
ricatus officiū quod mihi imponē
dignatus es valde gauiſus ſuſcepi.
Principiū vero lectionis mee iſtud ē
in pſalmo ſecundo. Poſtula a me a
dabo tibi. Audiens epus quia ton-
ſurā illā deuote ſuſcepiſſet: precepit
vt cū alia vice ad illud caſtrū veniret
pſalteriū ei ex integro redderet. Quā
iuſſionē pontificis libentiſſime ſuſci
piens. cū alio iterū tempore ad illā
eccleſiā cū epiſcopo veniſſet: pſalteriū
ei memoriter recitauit. Exinde eū ſecū
retinens. et diuinis eruditionibus
inſtruēs: ad dyaconatꝰ ordinē pro
mouit. In quo bene ac digne cōuer
ſatus. cū quadā vice orationibꝫ vaca
ret: obuiū quendā habuit leproſū.
Quē cū ſine baptiſmo eē ꝯgnouiſſet
ad ſacerdotē pduxit: a quo ſtatī bap
tiſatus a a ſancto dyacono de fonte
ſuſceptus lepra carnis a anime de-
inceps caruit. Hec ad demōſtrādā in
iucūdis filijs ſancti viri induſtriā
dicta ſufficiant. Cuiꝰ aūt fuerit cari
tatis a benignitatis quātequꝫ cōpaſſi
onis ſicut ſepe alias ita a in venera
bili viro theodoro maſſiliēſi epiſcopo
digne memorie facto: laudabiliter
oſtendit. Hic etenī vir cū eēt eximie
ſanctitatis: multas a ciuibꝫ maxime
a p̄fecto quodā dinamio: eſt ꝑpeſſꝰ
iniurias. Poſtea cū apud gunthrā-
nū regē maieſtatis reꝰ accuſaretur: cū
epiphanio papiēſi epō: cuſtodie tra
ditur. Cūqꝫ pducti ad regiā diſcuſ-
ſionem vtriqꝫ epiſcopi inculpabiles
inuēti eſſēt: nichilominꝰ poſt diſcuſſio
nem cuſtodia iterū recipiūtur. In q̄
beatus vir epiphanius ep̄s vita de-
ceſſit theodorus autē exilio deputatꝰ
ſub ardua cuſtodia duci iubetur: vt ne
minē alloqui vel videri pmitteretur.
Nunciatūqꝫ eſt magnerico epō. hūc
iam in naui poſitū clam abduci. Sur
rexitqꝫ ſacerdos triſtis ac velociter p
ſecutus: repperit eū ad littꝰ. Cauſa-
tuſqꝫ eſt cū cuſtodibꝫ: que tāta eſſet
impietas: vt nō liceret fratri fratrē
cōſpicere. Tandē viſus eſt a oſculatꝰ
eſt ab eo. Agnitiſqꝫ miſeriarū illiꝰ
a calamitatū cauſis: fleuit. Et paucis
eū quātū tūc moratū licuit verbis eſt

cõſolatus Veſtimētorūq; ei aliquid
largit9 Impellētib; iā naui cuſtodi
bus merēs diſceſſit Veniēſq; venera
bil' ſenex ad baſilicā ſci maximini
añ ſepulchrū ſcm̃ pſternit. Fuſaq;
diutiſſime cū lacrimis orōne vt dñs
frēm digneť adiuuare: ita vt eāt pfu
ſus lacrimis foras ē egreſſus Et ecce
mulier quā ſpirit9 erroris agitabat
cep^t clamare: a ſacerdotē cuiciari ac di
cere O ſceleſte a inueterāte dierꝝ: q̄ p
inimico nrō theodoro orōnē ad dñm
fundis Ecce nos cotidie q̄rim9 q̄lr ab
hijs gallis extrudať q̄ nos cotidia-
nis incēdijs cflat: a tu p eo rogare n̄
deſinis Saci9 em̄ tibi eāt res eccie tue
diligēter inq̄rere: ne paupib; aliq̄d
deperiret: q̄ꝫ p h tā intēte depoſcé. Et
aiebat. Ve nob. qꝛ eū nō poſſu9 ex-
pugnare Fuſa itaq; orō viri dei magne
rat quē effectū habueit: illico patuit
Nā cū gregorio clariſſiō a eccliaſtico
viro turonenſi epō regē childebertū
apd cfluētiā morātē adijt a vt teodo
rus eccāe ſue reſtitue² īpetrauit Et qꝛ
p̄cipue erga p̄ſodmiū ſci martini ſp
deuot9 extitit nō nullas in epō ſuo ec
cleſias in ei9 hōre cſtruxit atq; ſacra
uit Ex q̄b; vna eē credit ī q̄ ipē corpe
reqeſcit. Sicq; venerabil' a dō dign9
pōtifex merit' clarus v̄tutib9 plen9
oīb; carus a gr̄tus: cū iā pueecte eſſet
etat' tandē febre corripit: a vite ſue
t̄minū octauo kl'as augusti feliciť
ſortit. corp9 q; eius in p̄dicta ecca tu
mulat. a cdigno nūc hōre veneraǂ
Q̃ď cū aliq̄b; ab altari pedib; eſſet
hūatū: nr̄is tpib; cuidā hōeſto viro
noie berengario eiuſdē eccāe p̄ſbitéo
p viſionē vir dei apparuit: a vt ſepul
chro altariū aptaét p̄cepit. Q̃ď ille
velut ſomnij delirāmēta puipēdens
neglexit S; iterꝝ ſecūda vice ē admo-
nitus. Tercia vero vice ē a ſacerdote
xp̄i increpat9: a dño rotberto cūcta q̄
viderit retulit Tūc epȷ ad ecciam ve
niens a vidēs quō res ſe habét: ſcdm
iuſſionē ſci ſacerdot' ſepulchro alta
riū ſanctū fecit adaptari: a deſup vt

moris eſt faſtigiū cpom. De h ſcō
fortunat9 epȷ in poemate ſuo ita dt
Culmē honorificū patrū patriarche
ſacdos Pōtificale dec9: pficiēte gr̄du
Quē fidei titulo meitiſq; erexit ī altū
Eccleſieq; caput diſtribuente deo.
Diſciple egregij bone mgr̄e ice nicceti
Nōis auſpiciū mgr̄e canēdo tui Cla
re ſacro meito tāto informāte mgrō
Quē repas epm fructificante loco
Autoriſq; pij ſucceſſor dign9 haber'
Hēdiſq; ſui frugi parenſq; manet.

De ſcā Anna vidua a btō Proco
pio epō pragenſi.

Fvit in regno vngariorꝝ q̄dā
militar' diues a potēs q̄ ha-
buit vnicū filiū pcopiū noīe procopius
pulchrꝝ morigeratū a ī ocul' oīm gra
tioſū: p quē pr̄ ſperās ſuū gen9 ſbli
mari debere: miſit eū ad ſcolas cīuitat'
pragēſis in regno bohemie Q̃ᵃ etat'
ſue. xxij. fact9 eſt valēs mgr̄ artiū a
doctor legū famoſus Ita vt illa vni-
uerſitas parē nō hrēt. Erat āt oīb9
amabil' p̄cipue p̄ncipib; a cſulib; q̄
ei9 cſortio egre carebant. Erat ibidē
caſtellan9 quidā capitane9 caſtri q̄
toto corde pcopiū amauit inducens
eū vt filiā ſuā deſpōſaret. S; ante finē
āni nupcie nō celebrarenť. Qua ex
re pcopius offēdit pntes a amicos
Et oēs mgr̄i indignati ſūt ei. Et meito
qꝛ triſte ē qñ pſona apta a ad ſpūa
lia educata ctēplatōe; dimorꝝ in am
plexus cōmutat feie. S; pius de9 cui
cura ē electorꝝ ſuorꝝ p̄ſuau^t ne gēma
tam p̄cioſa porcorꝝ pedib; calcareť. P
menſē em̄ añ nupcias egrotaé cepit
ſpōſa. a ingrueſcēte morbo mortua ē
Vñ triſtanť multi. maxie aūt pr̄ ei9
a ſpōſus. qꝛ iā cor ſuū in eū fixeát S;
caſtellan9 ne tāt9 gener ac tal' vir a
ſe alienareť: aliā pꝑoſuit ſibi filiam
deſpōſandā. Vñ a pcopio accidit ſicꝫ
illis q̄ poſtq̄ꝫ madidi ſūt vno pede de
facili exponūt a alterꝝ Quid plura?
Deſpōdit a alterā ſine mag̃ deliбera
tione Sed ſtatī illa puella morbo ſci
cornelij ſit gr̄uata. Quaé ōmino aīo

conſternitur pater ꝟginis· ⁊ irat⁹ irritauit ꝓcopio fidē deſpōſationis· Tūc contriſtat⁹ eſt ꝓcopius· ⁊ quia amici ⁊ extranei reliq̄rāt cū aſſūpto ſecū famulo intrans nem⁹ cōſtruxit recluſagiū in quo degit ſeptē annis Famul⁹ aūt ſemel in menſe emit ei panē ⁊ oleū· Et cū nō haberet vnde emeret mēdicauit neceſſaria ꝑ magiſtro ſuo Procopius aūt interdū patiebatur defectū· ſed tunc apud ſe cogitauit· Eſt virtus facere gratis faciendū neceſſe Quia libera mente egeſtatem ferre ſtatuit ꝓpter deum Accidit ſemel dū procopius in ſuo nobili lecto ſacco ſcilicet ſtraminū iaceret ſomniū habere de quadā arbore que eum defenſura erat a pluuia· ⁊ cibatura fructu ſuo Sed ignorans eius interpretationē· reiecit vt friuolū· Hec arbor fuit venerabilis anna· quia ipſa eſt quaſi therebintus extendens ramos ſuos· Et ipſe ſanctā annā nūq̄ ſingulariter honorauit· ſed dū ſemel in vniuerſitate pragenſi diſputaret de xp̄o ⁊ matre eius· ⁊ omniū ora intenta eſſent vt ſententiam procopij audirent· quia magnus inter eos habebatur dixit Nō ſolū laudādus eſt fruct⁹ ſeu rami· ſed etiā illi inclinandum eſt ſub cui⁹ ramis protegimur a pluuia et eſtu Et cui⁹ fructu dulci ſitis ⁊ fames repellunt· Qua pabola inſinuauit q̄ ſancta anna eſſz valde honoranda que nobis filiā protulit· Vñ ꝓpter hanc procopij ſententiā āna multo amplius honorata eſt a populo· q̄ tanti viri verba pro magno eſtimabant ⁊ reputabant· Huius autem teſtimonij procopius diu oblit⁹ fuerat· ſed āna nō Die ſequenti venit ad procopiū aliuſ heremita petens hoſpitiū ꝓpter deū Et ait procopius libenter ſe ſuſcipio ⁊ ſpirituales cibos verbi dei tibi impendo· ſed corporales cibos nō habeo· At ille reſpondit· bene cōtentus ſum de tali cibo Et aperiens os ſuū procopius: dedit ei tam electas doctrinas quales ante vnq̄ audierat Tūc heremita interrogauit eum quis ⁊ qualis eſſet· et inter cetera ait· honora ſanctā annā auiam chriſti ⁊ ab ipſa iuuaberis in corpore ⁊ anima· Acq̄euit ꝓcopius ſua dentia ⁊ recordabat arboris que annam ſignificabat· Et cepit famulū docere vitā beate anne· et quō eſſet honoranda Et famulus dictauit ad virginē mariā hāc orationē Maria mr̄ dei· mox ſuccurre ei· qui tuā felicem genitricē colit· et hanc cotidie honorauit· Et paulopoſt fodebat famulus procopio puteū· quia aliter habere aquā nō potuit Tūc inuenit ſub terra paganū ſtantē habentem torquē precioſū· quē magiſtro ſuo detulit· Peruenit autē hui⁹ rei fama ad regē· qui venit viſurus cenodiū et delectatus in eius pulchritudine dedit procopio multū auri ⁊ argenti pro eo Procopius vero ait· Accipe domine rex aurū ⁊ argentū ⁊ moneteꝫ nūmi aurei ⁊ argentei Jn vno latere ſit ſcutum cum armis· Jn altero autem ſit ymago venerabilis anne· quatenus ·ſ· ipſa per totum mundū ſic dilatetur: noſcatur ⁊ honoretur· Quia ipſa eſt fidelis adiutrix que me ab omnibꝫ neceſſitatibꝫ liberauit· Tūc rex inquiſita ⁊ cognita vita procopij dixit· ꝓpter beatam annā tibi fauorabilis ero· ⁊ ſic abſceſſit· Poſtq̄ autē nūmi facti ſunt regina vnum in honore anne ad collum portauit· Que dū ſemel in campo pregnans equitaret: peperit prolem ſemiplene portatam· Et languens territa· ac tremens reſpexit deuote ymaginē ſancte āne oſculando ⁊ inuocando eam Et ecce res mira Regina ſanatur· ⁊ puer ſuperuixit· Cui⁹ rei gratia rex gauiſus laudās deum ⁊ annā venerabileꝫ· recolens procopij ad ſiluā equitauit· ⁊ procopiū a recluſagio tulit fecitq̄ȝ eū archiepiſcopū ⁊ ſuū conſiliariū· Tunc venerūt ad ꝓcopiū parētes ⁊ ſtudētes

ei inclinantes ac veniam petētes ꝙ
tpe aduerſitatꝭ reliquerāt eū Pro-
copius ergo ne videret̄ ingratꝰ: edi-
ficari eccleſias et capellas fecit in ho
nore ſancte āne Jntantū autē ꝓfecit
vt iam ſit ſcūs ⁊ claret miraculis
Quedā deuota virgo rogauit Ma-
riam v̾ginē vt ſibi oſtēdēt q̄lr oratō
ſibi placēt. Et mat̄ dn̄i dixit ei. lege
orōnē ſequentē ⁊ m̄ valde placebit.

O Glorioſiſſima dn̄a. oīm mulie-
rū honeſtiſſima. mat̄ regꝭ. glīa
ioachim. v̾ginū honeſtas. viduaꝝ
ꝯſolatio. ꝯiugatoꝝ regula. āna ma-
trona. dei gaſophilaciū. auia filij dei
⁊ cariſſimā amica ſpūſſcī Tu ꝑma oīz
feminarū coopata es ad redēptionē
generꝭ hūani. Deꝰ em̄ pr̄ filiū ſuuz
obtulit ad illā tuaz humilimā filiā
Et ſic ſpūſſancti v̾tute filiꝰ dei factꝰ
ē filiꝰ v̾ginis q̄ poſtea ꝓ ſalute oīm
mortuꝰ ē ī cruce Jdō ſit tibi grāꝝ actio
⁊ honor o venerāda mr̄ āna Tu ante
ꝯſpectū d̾initatꝭ ſup oēs mulieres tā
grata viſa es ꝙ filiꝰ dei ꝯcupiuit tue
hōeſtatꝭ pulch̾tudinē. elegitq̧ ſibi in
matrē tuā hūilimā ⁊ caſtiſſimā filiā
v̾ginē mariā O radix ſancta ex qua
mūdo tāta orta ſūt gaudia. De te ei
o fructuoſa radix nō ſoluz creuerunt
q̄dā apoſtoli: mūdi lumina et mūdi
aſſiſtores. verū ipſe ſūmꝰ iudex iħs
xp̄s de illa glorioſiſſima v̾gula q̄ de
te creuit: naſci dignatꝰ ē. De tali aūt
bono fructu cognoſcerꝭ eſſe mr̄ miſe
ricors et potens ſup oēs mulieres in
glīa. Jdeo ego miſerrima peccatrix
ad tuā gratiā ꝯfugio petēs te hūili-
me vt m̄ ſūmū iudicē velis placare
quē cū angelꝭ ⁊ ſcīs eius ꝯtra me mlꝭ
tiplicat̄ meis pc̄tis ad irā ꝓuocaui.
Jmpetra mihi tua ſcā orōe filie tue
v̾ginis amicicā ⁊ fauorē: q̄ tibi ni-
chil negaꝛ̄ p̄t. Sed oēs ꝓ q̄bꝫ inter-
cedis ⁊ q̄ te diligūt: illos ipſa āplec-
titur toto affectu ⁊ maxīa caritate ꝑ
ducens eos ad gaudiū ſempiternū
Amen.

¶ De. ſ. Pāthaleone mr̄e ⁊ medico.

ERat in ciuitate nicomedia ſe
nator q̄dā noīe Euſtorgius.
habēs filiū pulcerrimū noīe
Panthaleonē. quē lrīs erudienduz
tradidit Eufroſino: regꝭ ſcz Maximi
ani medico Rex vt vultū pueri eligā
tem aſpexit. ſuo em̄ aſpectui aſtaꝛ̄ ⁊
diſcipline medicinalis artis erudiri
iubet. Panthaleon v̾o iux̄ domū Er-
molai ſenis q̄ ſe cū alijs xp̄ianis ab-
ſconderat tranſitū fecit cū magiſtro
ſuo: nec mores ceteroꝝ iuuenū habe
bat. Ermolaꝰ autē frequēter tranſe
untis pueri decorē ⁊ reuerētiā atten
dens: cognouit ꝑ ſpm̄ eū electionis
vas futurū. ⁊ ꝯuocās eū vna dieꝝ in
domiciliū ſuū introduxit Quē deteſ-
tatis eſculapij ipocratꝭ ⁊ Galieni ſtu
dijs ad fidē ⁊ diſciplinā euāgelicā i-
citabat. Quodaz tpe dū a mgrō ſuo
dimiſſus domū iret. pueꝝ viperā ꝑ-
cuſſū ⁊ mortuū: in noīe xp̄i ad recor
datione Ermolai ſic lāguores curaꝛ̄
ſolitꝭ vite reſtituit ⁊ ſerpens crepuit
Deinde ab Ermolao baptiſmate re-
generatꝰ: pꝰ ſeptē dies ad patrē re-
diens ac magiſtꝝ: laudabili ſe apud
eos de abſētia excuſauit eloq̄o Que
rens autē patrē ſuū ab idoloꝝ cultu
auert̾e: habita occaſione cecū quēdā
qui omnē facultatē ſuam fruſtra in
medicos expēdeāt ī p̄ntia pr̄is illuīa
uit Et credidit pr̄ eiꝰ cū ceco illo ⁊ fide
lis factꝰ in pace q̄euit Cecꝰ v̾o ex in-
uidia medicoꝝ ad regē ductꝰ ⁊ con
feſſus ſe illuīatū ꝑ pāthaleonē a re
ge decollari iubet̄ Cuiꝰ corpꝰ Pātha
leon data pecuīa honorifice ſepeliuit
Maximianꝰ autē iuſſit vocari Pan
thaleonē Qui ſanato in p̄ntia regꝭ pa
litico: q̄d ſacerdotes ydoloꝝ Eſcula-
piū yppocratē ⁊ Jouē īuocātes efficē
nō valebāt: multitudinē ꝑplī ab ido
lis abducens ad fidē ꝯu̾tit Jteꝝ ſa-
cerdotibꝫ cū medicꝭ ex inuidia in ſuū
dei ſtridētibꝫ: iuſſit eū rex ſacrificare
Nolentē ſuſpenſū iugulari ⁊ lāpadi
bus latera eiꝰ incēdi. Deinde illeſus
euadēs: miſſus ē in ſartaginē plūbo

liquefacto plenā. Tūc xp̄s cū eo in=
trās ſartaginē: ignē extīxit ⁊ plūbū
refrigerauit Tūc lapide in collo eius
ligato in mare p̄icit: ſ3 xp̄o ſibi ap=
parēte ſup aridā reducit Jtē inter
feras multas mitti²: ſ3 manſuefacte
nullā ei leſionē intulerūt. q̄ viſo mille
hoīes ex hoc credentes: iuſſit rex eos
prohici an feras ⁊ intacti pmāſerūt.
Jgit p⁹ innumera tormētorū genea
iuſſit eū rex vna cū Ermolao ⁊ duob3
alijs p̄us trūcari decollari: ⁊ corp⁹
decollati cōburi. Decollat⁹ ē igit vir
ſcūs ⁊ fudit lac p ſanguine. ⁊ ſpatu
la oliue vbi paſſus ē repleta ē fructu
Multitudo āt ciuitatis vidēs ſpatule
fructificationē ⁊ q̄ lac cucurrit p ſan
guine: dederūt gloriam deo: ⁊ multi
crediderūt in xp̄m Tyrān⁹ āo hec au
diens: iuſſit ſuccidi arbuſtulā ⁊ cor=
pus ſcī cōburi. Et ſic cōſūmatū eſt
certamē martiris glorioſi.

De ſancto Olauo rege norwegie ac dacie martire.

GLorioſus martir Olau⁹ nor
wegie rex p aliquorū virorū
ſanctorū p̄dicationē cōuerſus
et ad ſacrū baptiſma ſuſcept⁹: ſtati
ex feruore fidei apoſtolicū ſumēs offi
cium fidē xp̄i in diuſis ptib3 dacie et
norwegie p̄dicauit: ⁊ innumerabi
lem p̄plm dño acq̄ſiuit. Qui cū adhuc
gentilis eſſet: natura tn̄ erat benign⁹
⁊ ad honeſta queque ſequenda q̄dā
mētis ingenuitate p̄mptiſſim⁹ Hic
euāgelice veritatis ſinceritate in an=
glia3 olim ꝯperta: fidē toto admiſit
pectore: ⁊ ad baptiſmi grā3 in vrbe
rothomagi deuota animi alacritate
cōuauit. Purificat⁹ ergo lauachro
ſalutari repente mutat⁹ in virū aliū
oblit⁹que retro ſūt: in anteriora ſe
extēdit Jn nouitate vite quā ſuſce=
pit: religionis pfectiſſim⁹ obſerua=
tor ābulabat. Sordebat ei oīs vana
dilectio. ⁊ terreni regni glīa p̄ dul=
cedine celeſti iualeſcebat. Jn regali
cōſtitut⁹ faſtigio ſpū pauper erat: ⁊
regni negocijs īplicat⁹: nichilomi=
n⁹ celeſtia meditaba. Quicq̄d diuina
lex p̄hibet vehemēter abhorrebat.
Quicq̄d p̄cepit ardētiſſimo ꝯplecta
batur affectu. Nec p̄pa ſalute cōten
tus: p̄los quib3 diuina diſpēſante p
uidentia p̄erat: ad fidē vigilāti cōuer
tere nitebat inſtantia. Et nouo rerū
ordine rex apl̄i vice fungēs. ipē dux
verbi: xp̄i gratiā paſſim oīb3 p̄di=
cabat. Nō nullos etiā p̄dicationis
que diffuſa erat in labijs eius grā:
⁊ nephandis demonū cultib3 ad ag
nitionē ⁊ reuerentiā ſui creatoris re=
duxit. Nō nullos ad ſcl̄i ꝯtemptū ⁊
amorē ſupne patrie: mirabilis ei⁹ de=
uotio ⁊ vita ꝯtinētiſſima medullit⁹
inflāmauit Verūtamē in medio na=
tionis praue ac pu̾ſe poſit⁹: licet
multos cōuerteret: q̄ pluri mos ha
bebat adūſarios fortes ⁊ potētes: in
quib3 maiorē locū ſibi vēdicabat vo
luntas q̄ pietas: cōſuetudo q̄ ratio
animi p̄ceps impet⁹ q̄ amor verita
tis Juſt⁹ autē vt leo cōfidens abſq3
terrore erat: ⁊ iux exemplū iob non
expaueſcebat ad multitudinē nimiā
nec deſpectio p̄pinquorū eū terrebat.
adūſantiū minis vel inſidijs a con=
ſtantia p̄dicationis auerti poterat
Confluebāt ad baptiſma certatim
p̄pl̄i ⁊ nūs credētiū augebat indies
Effringebant ſtatue: ſuccidebātur
luci: euertebant² delubra Ordinaban
tur ſacerdotes: fabricabant eccleſie
Offerebāt donaria p̄pl̄i cū deuotione
⁊ alacritate. Erubeſcebant ydolorū
cultores cōfundebant q̄ cōfidebāt in
ſculptilī. ⁊ infideliū depſſa multitu=
dine: mugire nō audens oīs iniq̄tas
opilabat os ſuū. Exultabat rex pl⁹
q̄ credi pt: labiorū ſuorū gratiſſimos
fruct⁹ iam in p̄ſenti p̄cipiens. Non
ceſſabat autē indefeſſus euāgelij p
dicator. nūc obſtinatos cōuincere:
nūc rudes inſtruēre: nūc ī fide teneros
ꝯfirmare. Nichil regij faſt⁹ Nichil
tyrānidis in ſuos exercebat ſubdi=
tos: p̄mo oīb3 exēpla magne hu=
militatis ⁊ māſuetudinis prebebat.

Jn futuro etiã prouincijs quibus p'erat prouidẽs: ne nobiliores quiq; et potentiores p potentiã humiliores opprimerẽt: leges diuinas et humanas multa plenas sapiẽtia et mira cõpositas discretione scriptas promulgauit. Jn illis etiã quantũ liceret platis in subiectos et quãtã subiecti reuerẽtiã exhiberẽt erga platos: certis limitibus discreuit. Jbi modestissim9 et equissim9 arbiter: sapienter cõsiderans plerũq; regis potestate sibi cõcessa supbe abuti in subditos: legũ rigore regalẽ coherceuit et refrenauit licentiã. Jn illis legibz claret q sollicitus erga religionẽ: q deuot9 erga deũ: q benign9 erga pximũ rex gloriosus extiterit. explicari verbis nõ potest quãta beneficia populis illis cõtulit: quantũ pfuit dũ pfuit. et in promulgatione legũ: ac sustẽtatione pauperũ. in assiduitate pdicationis et exemplo sue sanctissime cõuersationis. Interea regnũ dacie: sibi a suo germano cedit Sed btũs olauus germano suo multũ exosus habebat' ex eo q xpian9 effect9 fuit: cui et frat' dixit: tu miser et deorũ nostrorũ cõtemptor: nõ debes esse vt rex honorat9: sz tui seductoris miseri xpi crucifixi ĩ vilitate ac paupertate ymitator. Cui beatus olau9 rñdit. Si dilecto meo ita placuerit tũc voluntas mea ita erit. Cui xps illa nocte tãq rex apparuit dicẽs. Karissime olaue volo q tu possideas regnũ dacie: qd mihi ad fidẽ meã cõuertes. Volens autẽ btũs olau9 ire cõtra fratrẽ suũ recipe reg^m norwegie: iussit naute nauigaẽ trans mõtes ad ciuitatẽ q vocat' drontẽn: vbi erat rex coronatus: q mõtes stati aperti sũt p sig^m crucis factum ab eo Vnde scissura in monte mãsit vsq; in hodiernũ diem

Post hoc beat9 olauus et su9 germanus legationẽ ad daciã miserunt vt quẽ eligẽ vellent p suo rege eis renũciarent: Qui responderũt. Jllũ qui se pmitus ostenderet. Tũc eius germanus fecit ornari diũsas naues magnas cũ pompa maxima: tendẽs versus daciã Beat9 vo olau9 ponens se in nauicula parua absq; õni humano subsidio: venit angelo duce iux maximos mõtes vocatos desontes: existẽtes in mari inter norwegiã et daciã Qui mõtes ipõ orante se diuisert per qd foramẽ angel9 ipsũ ad daciã p mensẽ anteq germanus suus adueniret adduxit. Tũc beat9 olau9 orauit dominũ vt de sua infinit.. misericordia talem gratiã se inuocãtibus et toto corde in deo cõfidentibz ostenderet: q omni ãno speciali tpe suis meritis ibi pisces et alleca cõgregaẽt ex quibz totus mũdus victũ suũ caperet. Qd ita factũ et cõpletũ est vt adhuc omni ãno appareat Veniẽs ergo scũs olauus vt regnũ dacie sibi diuinitus pmissũ acceptaẽt: oẽs campane totius regni p se pulsare incẽperũt Hoc idẽ etiã factũ est eo reuertẽte de ruscia ab exilio ĩ daciã Demũ coronat9 est in dacia: cũ magno honore. Jpse vero nõ oblit9 gratiam a deo sibi datã: verbũ dei cũ maximo feruore predicare incepit: et multas animas p suos smones et miracula acqsiuit Tũc diabol9 germanũ beati olaui possidẽs: cũ multis adũsarijs veritatis incepit pturbaẽ diuisis vexationibz beatũ virũ. Cui xps cũ cruce apparẽs: dixit Carissime olaue. fuge irã fratris tui ad rusciã: et esto ibi cũ rege amico meo vsq; dũ dicã tibi. qz per multas tribulatões oportet te introire in gloriã meã. Qd ille audiens grãs dõ egit et fugiẽs a regno suo. a rege ruscie noĩe narzellano: magno cũ honore suscept9 Contigit autẽ ipõ in ruscia existẽte quadã dñica die: vt qdã puula vgula inuẽta cultello lignũ qd manu tenebat incidẽt immemor q dies dñica esz Quidã vero de circũstantibz eũ increpauit: dicẽs. Dñe rex. Hodie dñica dies ẽ: et sabbatũ custodies. Quod btũs vir audiẽs multũ doluit: et oẽs

ſciſſuras ac fruſta virge colligens ⁊
ſup manū ſuā nudā totaliter in pe-
nitentiā ꝯbuſſit Quibꝫ ꝯbuſtis: ma
nus ſua illeſa remāſit· Quare ipſuꝫ
poſtea in magna reuerētia habuerīt
¶ Deinde poſt annos tres ſancto
Olauo adhuc ibi exiſtēte: apparuit
ei dn̄s ihūs portans crucē cū corona
ſpinea: ⁊ apertis cūctis vulneribꝫ ait
illi· Ecce Olaue in iſta cruce ꝓ me pē
debis: ⁊ talem coronā ꝓ me portabꝭ:
⁊ a fratre tuo talia pro me patieris
que ego ꝓ te paſſus ſū· Vade ergo ⁊
reuertere ad daciā: qꝛ tibi coronā ſpi
neā ꝑparaui: ⁊ ſic cū gaudio ad me
veniens recipies a me mercedē labo
ris tui· Conciues ac conſocij tui te in
regno meo cum gaudio expectant·
Noli timere qꝛ tecū ſū: ⁊ in tuo mar
tirio te nō deſerā Ex qua viſione vir
dei multū gaudēs: ad daciā ⁊ norwe
giam redijt: ⁊ ſe ſponte ꝓpter xp̄m
amatorē ſuum martirio ſubiecit Ve
niens ergo ad daciam: p̄cedente die
martirij ſui dominꝰ iheſus ei in nocte
apparuit: dicens· O olaue: aperi ocu-
los tuos: ⁊ reſpice ſuperiꝰ· Qꝛ ſurſū
reſpiciens vidit ſcalā pulcherrimaꝫ
de celo depoſitā vſqꝫ ad terrā ⁊ deſcē-
dentes angelos cū dulciſſimo can-
tico: portātes coronas rubeas de ro-
ſis dicentes Hijs roſis coronabitur
rex ⁊ cōciuis noſter Olauus· Et xp̄s
ait· Hanc ſcalā cariſſime Olaue cū
cantico angeloꝝ roſis martirij coro
natus: matre mea dilectiſſima te cū
omnibꝫ electis meis expectāte: cras
horā nona aſcendes Tūc ſcūs olauus
benedicens deū: dixit· Benedictꝰ es
tu dn̄e mi dulciſſime iheſu xp̄e· qui
me indignū famulum tuū ad tantā
gloriā vocare dignatus es ¶ Audi
ens autē germanꝰ eius cū Ranuto
⁊ alijs ſuis complicibꝫ filijs iniqui-
tatis aduentū beati olaui: ꝑparauit
magnā crucē ac ſpineā coronā· ⁊ ei
ſilenter cū armatoꝝ manu obuiauit·
⁊ ipſū violenter capiens: ad ſuū pa
laciū duxit: dicens ei· Abnega xp̄m
tuū ⁊ nomen eius blaſphema: vel in
eius ſigno crucis ſuſpenderis· Cui
btīſſimꝰ Olauus reſpondit· Male-
dictus tu ⁊ adiutores tui: ⁊ nomen
domini mei iheſu xp̄i ſit benedictum
in ſecula· Tūc pagani ipſū exuentes
faciē eiꝰ velabāt: ⁊ ad maxillas per-
cutientes dixerūt· Maledicte rex ꝓphe
tiſa: quis te percuſſit? Poſt hec coronā
ſpineā capiti eius impreſſerūt vſqꝫ ad
cerebꝝ· ita qꝫ ſāguis p maxillas eiꝰ
defluxit ⁊ ſceptꝝ in manu ſua dederūt:
et induentes eū veſte regali dixerūt
Ecce qualꝭ rex ē iſte? Poſtea vero ip
ſum impoſuerūt ⁊ ligauerūt in cru-
ce: in qua cū maximis doloribꝰ tri-
bus horis pendebat orans pro ſuis
crucifixoribus et mercatoribꝰ mare
tranſeuntibꝫ: qui ipſū in periculis in-
uocant· Et ſic hora nona feria ſexta
quarto kalendas auguſti· āno mil
leſimo viceſimooctauo ab incarnati
one dn̄i deo ſpiritū tradidit: dicens·
In manus tuas dn̄e: cōmendo ſpiri
tum meū· Lanceā quoqꝫ lateri eius
infixerūt· Tunc terremotꝰ factus eſt
magnꝰ p totā illā ciuitatē ⁊ deſtrub
ita vt multa edificia corruerīt Tercia
vero die voluerūt pagani corpꝰ eius
cōburere: ſꝫ illud intactū in igne pmā
ſit De cineribꝰ aūt ignis draco terri
bilis venit: q̇ germanū ſci viri cū mlꝭ
tis interfecit· ꝓpt̄ qḋ miraculū multi
ad xp̄ꝫ ſūt ꝯuerſi ¶ Pꝰ mortē vo
ſci olaui: deꝰ multa miracula eiꝰ meri
tis opatꝰ eſt ¶ Accidit enī poſtqꝫ cor
pus eiꝰ depoſitū erāt de cruce ut a mi-
niſtris regalibꝫ lauaret: ⁊ ꝓiecta ē
aqua mixta ſāguine an̄ oſtiū domꝰ
Cecus aūt q̇dā inde trāſiēs ꝓlapſus ē
in lacū q̄ adhuc ex tali aqua madebat
Cūqꝫ digitos ſuos madefactos eadē
aqua ad oculos ſuos reduxiſſꝫ: ilico
deterſa caligine lumē priſtinum re-
cepit Obſtupuit igitur vehementer
in quo fiebat miraculuꝫ: ⁊ de cuius
ſanguine aqua reſperſa fuiſſet cer-
tius explorās: ſe p merita btī mrīs
viſū recepiſſe certiſſime cognouit·

Mirati ſūt omnes qui audierūt: et dn̄m in ſuo martire glorificauerūt.
¶ Cōtigit ꝙ̊ in dacia in villa in q̄ ſacrū corpꝰ eiuſ ē ſepultū ꝙ q̊dā miles malicioſe ac inuidioſe detraheret miraculis ſcī martiris: et hic habebat ancillā ex norwegia natam de villa ſancti olaui multū diligentē ſanctū martirē. Accidit igiẗ vt in die p̄dicti martiris idem miles inuidia contra martirē dn̄i cōmotus ancille p̄cipe⸗ret vt panes ſibi in clibano coquēt. Cui ancilla dixit. Hodie eſt dies ſcī olaui martiris: et feſtiuare me oportet. Cui miles reſpondit. Niſi feceriẗ quod mādauero tibi taliter te caſtigabo: ꝙ nunq̄ ita caſtigata fueris. Quod illa audiens: iuſſū eius licet inuite ꝯpleuit: et orans beatū olauū dixit. O ſanctiſſime martir olaue. ſi tante virtutis ac poteſtatis es corā deo vt nobis dr̄: tūc fac tale ſignū iā vt cor iſtiꝰ peſſimi militiẗ q̊ tantū te odit a ſua duricia et malicia ꝯuertat. Stati autē vt illa orōnē cōpleuerat: miles effectꝰ eſt cecus. Et panes cōuerſi ſunt in lapides. Qđ miles ille audiēs ꝯfuſus ē et ſcm̄ olauū toto corde īuocās ad ſepulchꝝ eꝰ acceſſit ꝓmittēs ei ꝑpetue ſeruire: et vigiliā eius in pane et aqua ieiunaē Statiqꝫ viſū recepit. Panes aūt p̄dicti adhuc ſūt in ſignū miraculi in eccleſia ſua. vbi corpꝰ eius eſt ſepultū. ¶ Quedā etiā ciuitas in tuſcia ſbito deuaſtata erat maximo incendio: ita ꝙ nullū auxiliū erat faciendū ab hominibꝰ. Quidā vero ſacerdos de eccīa ymaginem ſācti martiriẗ olaui afferēs ꝯtra incendiū illā tenuit. et ſtatī flamma ymaginē fugiens ad terrā cecidit Accidit ꝙ̊ ꝙ quidā impator cōſtantinopolitanꝰ bellū hr̄et cū paganis et ꝙ pagani ī decuplo plurēs armatoſ habebāt q̄ꝫ xp̄iani multoſ xp̄ianos interfecerūt. Videns autē impator periculū maximū orauit ad ſanctū olauū dicēs. O ſciſſime martir et ꝓ⸗tector deſolatorū: ſuccurre m̄ et meis in hijs poſitiẗ tribulationibꝫ. Et ſi m̄ iam cōtra paganos inimicos crucē xp̄i victoriā cōceſſeriẗ: in tuo honore tēplū pulcherrimū et crucē aureā fieri faciā. Stati igiẗ vt verba cōpleuerāt venit ſcūs martir tanq̄ rex coronatꝰ ſedens ſup equū albū armatus: habens in manibus vexillū. In vno latere habens crucē rubeam cū corona plicata tanq̄ de ſpinis. et omnibꝫ ar⸗mis xp̄i Et in alio latere arma ſācti martiris dicēs ei. Sequimini me in nōie ihesu xp̄i. et victoriā obtinebi⸗tis. qꝛ vocatus aſſum. Et ſic eos p̄⸗cedens ipſi ſecuti ſūt Quod pagani videntes omnes fugerūt. Et qui fugere nō poterant interfecti ſūt Tunc impator deūa ſanctū martirē olauū benedixit. et ꝓmiſſū ſuū deuotiſſime cōpleuit. Ad cuiꝰ opus fabrice: tam deuota fuit vt prompta ꝑpetui victoris oblatio q̄tenus pfecta eccīa ingenti et pactis ōibꝫ q̄ ad eius ornatū erāt neceſſaria: adhuc multū ſupeſſet de oblata pecunia. Et q̄tū hijs multis bn̄ficioꝝ inſignijs oīm animꝰ in btī mr̄is obſeq̄o deuotꝰ extiterāt: multaꝝ rerum ornata p̄cioſitate in qua ipſe requieſcit teſtatur eccleſia .:.

¶ De ſancto Cunone qui et conradꝰ dicitur martire.

Beatus martir Cuno q̊ et conradꝰ: ex nobili ꝓſapia extitit oriūdus Parētes eiꝰ ī ſeculo cū eſſēt ſcdm ſeclī dignitatē nō infimi ſic rebus et diuitijs fuerūt opulenti ac p̄dijs āpliſſimis dilatati. Itaqꝫ datꝰ a genitoribꝫ ſcē litteraꝝ doctrīe Ibat cotidie de virtute in virtutē cū ꝓceſſu etatis: ad incremētū ꝓbitatiẗ. Qꝛ vt maturā etate potitꝰ eſt: natale ſolū reliquit: et ad ſanctū annonem colonīēſis eccīe epiſcopū q̊ ſibi affi⸗nitate et ꝑpinq̄tate pximꝰ putabaẗ aduenit: nā et ipē ſueuꝰ erat natione Beatū hūc aduenā ipē aduena be⸗nigne collegᵗ: honoreqꝫ p̄ſbr̄ij ſblimatū ſcdō loco pꝰ ſtatū maiorē: ꝑpoſitū

maioris dom9 ſue ſedis hoc eſt ſãcti petri collocauit. Sub eodẽ tp̃e q̃rt9 hericus pr̃is equiuoc9 tenerł ſb ãnis nouiter p̃re auguſto de medio facto ſtrẽnue in ſceptris agebat: quẽ ſepedcũs põtifex Anno rogat9 ab auguſta matre vidua educandũ ſuſceperat: hũcq; liberalib; lr̃arũ ſtudijs traditũ d̃inis a hũanis decenter inbuebat. Cuius occaſione magiſterij aliq̃ña regni negocia p̃curabat a in tp̃e oportũo manũ diſcipulo porrigebat. Inde ẽ q̃ cũ vt ſibi viſũ ẽ reꝝ vtilitas ſic popoſciſſet a vrbs treuerica ſuo paſtore viduata eſſz: memoratũ virũ Kunonẽ vel cõradũ quẽ ad h̃ aptũ noueat a ydoneũ: ↄſubiit ſbrogandũ. Itaq; ſepedcã p̃ſulꝭ ſui inſtictu a conſilio: martir añ futur9 q̃ ep̃s. ſuſcepit a manu regia põtificat9 inſignia: ſc; ferulã regiminis indicẽ. a anulũ ecc̃ie ſponſalẽ: p hec a vrbis ſedẽ. Nec mora: ↄmiſſus ipſi9 regł legatorio venerabili ſpirenſi epõ etinchardo: ſedi cõmiſſe. v. vrbi treuerice dirigit̃ Sz infelix in hac p̃te vnde inmeli9 p̃ficẽ debuꝭ: inde ĩ deteri9 male cõſulta ruit. Nã a theodericũ vrbis p̃fectũ: q̃dã de clero: ad extinguendũ beatum virũ animabãt. Hinc a alij vulgari more p̃ſtrep̃ẽtes ep̃m non electũ nõ recte ſtatutũ nũq̃ vrbẽ ſuã intratuꝝ iurabãt: eundẽ p̃fectũ defenſorẽ vrbis a patronũ nec talia pati debẽ clamãtes. Quapropt̃ idẽ p̃fect9 hmõi exhortatõnib; illect9 milites inq̇rit: a oĩs ciuitas armata cucurrit. Aſcenſiſq; equis venienti paſtori nõ vt oues: ſed vt lupi rapaces obuiã exierũt. Qui q̃nto miliario ab vrbe hĩta mãſione in opido qđ bideburch dr cũ ipõ venerabili epõ p̃dcõ nichil tale ſuſpicãtib; p noctabat: futuruz mane vt putabat ab eodẽ dño vice regł vrbi p̃ſentaret̃: a vt ẽ ↄſuetudinis a clero a ppło ſolẽnit̃ exciperet̃. Facto aũt mane ſextodecimo kł̃aꝝ iunij die: ſubito a inopinate ab hoſtib9 ſe nõ tã circũuẽtos: q̃ obſeſſos vident. Qui ianuis effractis non ſine vtriuſq; p̃tis ſanguine atriuz domus atrociter ingreſſi: cubiculuz q̃ quo vterq; ſenior quieſcebat prorũpunt. Qui coꝝ ſtrepitu iam ãte expgefacti: inter iudiciuz quod adeſſe cernebant: miſericordiã domini expectabant. Cunctã ergo ſupellectilẽ eoꝝ diripientes: memoratũ ſpirenſẽ ep̃m non ſine iniuria abire ſinerunt. beatũ vero Kunonẽ captũ et vinctũ inhumaniter a municipiũ ſup amnez ipſi9 moſelle ſitũ vrſich nomine p̃trahentes cuſtodie mancipauerũt donec apud ſe tractarent qua eum morte p̃derent. Die vero q̃ntodecimo p̃fatus theodericus p̃fect9 eductuz a cuſtodia quatuor filijs neq̃ tradidꭲ illudendũ: ſb mãdato hoc eis interminat9. quia ſi e9 vitã leui cruciatu auferrẽt ſe ſua gratia p̃uandos ſcirent. Qui demoniaco ſpũ agitati ad ſupcilium montis duxerũt ꝓpinqui qui tante eſt denſitatł a altitudinis vt ab hoc p̃cipitat9 ante mẽbratĩ diuulſus q̃ putaret̃ mortu9. In h9 ergo cacuminis vertice veſte nudatũ ſola interula tectũ facie velatũ: ligatis manib; poſt tergũ ſtatuẽtes: en inq̇ũt experiri hem9 an ad ep̃atũ te eligerit de9. qđ tũc liquebit cũ incolumi ſtatu ruina hec te ſtabilierit. Cũq; cũ hmõi irriſione nõ timuiſſẽt reuerendũ viꝝ p̃cipitare d̃ine libuit pietati manifeſtaẽ hũc quidẽ ſe elegiſſe. ꝫ eos eo indignos eſſe. Nã ab alto deorſũ ruens: nõ ſolũ viu9 ſed a toto corpore ſtetit illeſus. Viſa hac v̓tute: ſaxeũ pect9 nõ eſt motũ pietate ꝫ aſſũptũ denuo: hoc ipſũ inq̇ũt experiem̃ iterato. Scdõ exp te: tercio etiã ſũt tẽptare auſi. Jã ter exaĩatũ ter a dõ gloificatũ. ter ab ipõ ſuatũ illeſũ p̃uip̃ẽdens obcecata mens pſidoꝝ gladijs eũ appetiere: ſicq; eũ decollatũ. corp9 exanime rupib; a frutectis operiẽtes abiẽ. Cũ vo ſepedicti tirãni tiore mẽbra ei9 nemo audebat terre ↄmẽdaẽ: dieb; q̃dragĩta

inhumata iacuerat: auib3 celi a bestijs
terre exposita: q̄ diuīa puidēcia a nullo
horū fuere contacta. Inde ea pxime
ville hoc est longescheit conuicanei
pietate moti: tandē clam eleuauere
a apud eandē villā sexto ydus iulij
añ fores ecc̃ie honore q̄ potuerūt se=
pelierunt. Passus ē itaq3 āno millesi
mo sexagesimo sexto. incarnacōis do
minice q̄rta indictōe. data p̄ma die
klau iunij die. Paulo anteq̄ pateret
celitus missa cometes ī occidētali pte
multis noctib3 apparuisse visa ē: dime
mirirū vltionis index. Nā stati eodē
āno eodē tpe: scā p orbē ecc̃ia a maxi
me metropol' treuerica tāta dissen
sionu; et pturbationū cepit agitari
turbine: vt diutina bellorū a p̄dacio
nū p ciuile malū fluctuatione q̄d fit
pax videat' ignorare: nisi iā tribuat
miserēdi tps: c9 pplus cuiusq3 pascere
oues suas. Honestissim9 autē scē
verdunensis ecc̃ie p̄sul theodericus cū
eodē āno hijs in ptibus veniēs apd
nauclis sue ditionis castrū. eodem
mense q̄ hec facta est cedes moraret'
die festo bti Apollinaris mr̃is missaꝝ
solēnia celebrās tpe sacrificij repēte
spiritus beati de quo diximus q̄si auis
circūuolantis p altaris circuitū turba'
visione. Qui infra actionē defūctoꝝ
deduct9: ad memoriā hui9 cui9 eodē
tpe cedem audierat martiris anime
tanto lacrimarū pfusus ē ymbre: vt
eū in cōtēplatione archane visionis
raptū nemo ambigēt circūstantium
Finitisq3 missarū solemnijs: ipē cui
adhuc inerat lacrimosus vult9: nō tā
fatu lingue q̄ ipso cepit ope clamaē
p̄fati spirit9 visione illud dimit9re=
ductū añ oculos mētis sue: q2 iust9
perit a nemo pcipit corde: cū sit me=
moria eius in pace. Qui tandē sa
lubri repto cōsilio: ad theologie ceno
biū q2 sui iuris prius nō erat vllū:
disposuit aduehendū. Eleuatā deinde
ab abscōso lucernā attulit sup cāde
labrū ecc̃ie vbi nūc intūtib3 domū dñi
claro refulget lumie. Qui cui9 meriti
sit in celis: eius caro mortua testat'
in terris. Theodericus demq3 p̄fectus
audit9 ei9 miraculis: incredulo corde
an hec vera essēt: temerauit experiri
ex se. Qui inuisibili obstaculo sacᵃs
edes ingredi p̄hibebat': a cū ɔfusione
periclitatus soluit penā sui sceleris
Quatuor etiā viri sancti tortores di
uersis penis a euētib9 mal' ab hac
luce subtracti sūt. Itaq3 iam auidis
auditoribus modū de hijs imponat
stilus. Quia s̄m gregoriū signa in=
fidelib3 monstranda sūt: nō fidelib3.
Quib3 ad credulitatē suffice posset:
etiā si min9 dicta essent. Si fides cui3
desit potētiū nūq̄ deest ei9 suffragiū

De sanctis Naborea Felice mr̃ib3

Beati martires Nabor et Fe=
lix nobiles ciues mediolanen
ses. milites Maximi impa=
toris impijssimi erāt oculte xpiani
Qd cū dictū esset impatori indignatus
eis vōtis ait. Qd defuit vob' vt vos
xpianos faceret. Qui r̃nderūt. Nos su
mus xpiani: a in ihesū filiū dei viui
natū ex v̄gine maria credim9. Qui
furore replet9 iussit eos incarcerari
a ibi bis sex diebus sine cibo a potu
macerari. Terciodecimo die eductos
de carcere tradidit anolino ɔsiliario
suo dicēs. q̄ si dijs suis sacrificare cō
temnerēt: diuersis eos supplicijs in=
terficeret. Qui cum eos flectere non
posset incarcerant' q̄nq3 dieb9 Quib3
trāsactis: impator a Anolin9 iusse=
rūt fustes afferri a eos extēdi: a q̄nq3
terriones trāhē a clamare eis Sacri
ficate dijs. Cūq3 nabor dicēt. Dijs q̄
ydol' sacrificauerit eradicabit' Eculeo
suspendit' a lāpadib3 vrit'. atq3 vn=
gul' tradit'. a eo deposito felix intro=
ducit'. Cui dixit anolin9. Felix quō
pñt hec fieri q̄ nō vultis obtēperare?
Cui ait felix. Fides nr̃a q̄ est in xpō
nō tormētis vincit' nec flāmis vrit'
nec gladio supat' Quo audito furor'
repletus iussit eos ignib3 ɔsumi Qui
cū missi fuissēt in ignem incolumes

ꝑmanſerūt. Deinde fuſtibꝫ ceſi capitalem ſubierūt ſententiā. Quoꝝ corpora ſācta ſabina nocte ſepeliuit in facultatibꝫ ſuis: ponēs ea in ſuo vehiculo deduxit mediolanū. Paſſi ſūt aūt ſancti m̄res rome .iiij. ydus iuliarū ⁊ trāſlati mediolanū. Poſtea v͛o per reynoldū archiep̄m Colon. cū ſcis tribꝫ regibus .x. Kalendas auguſti. Coloniā ſunt tranſlati .:.

De ſeptē machabeis m̄ribus.

Sancti Machabei m̄res fuerūt ſepte; fratres de quibꝫ in ſcdō libro machabeorū capitulo ſeptimo legitur. Qui cū nollēt legē dei derelinq̄re et carnes ſuillas comedē vna cū matre ſua iuſſu regis anthiochi diuerſis tormētis trucidati ſūt. Quoꝝ p̄mus ſic ayt ad regē. Quid queris et quid vis diſcere a nobis? Parati ſumꝰ potius mori ꝗ̄ patrias dei leges p̄uaricari. Iratus itaqꝫ rex iuſſit ei amputare linguā ⁊ cute capitis abſtracta ſūmas quoqꝫ manꝰ ⁊ pedes eius p̄cidi: ceteris eius fratribus ac matre inſpicientibus. Deinde iuſſit ignē admoueri ⁊ in ſartagine torreri. Mortuo itaqꝫ p̄mo illo hoc modo: ſecundꝰ ſimiliter eſt conſūptus. Tercius linguā poſtulatus cito ꝓtulit ⁊ manꝰ conſtanter extendit. Et hoc ita defuncto: quartū vexabāt ſimiliter torquētes. Et cū amouiſſēt quintū vexabāt. Sextus quoqꝫ mori incipiens ayt ad regē. Nos propter noſmetipſos hec patim̄ peccantes in deū noſtrū. Tu autē ne exiſtimes tibi impune futurū quod cōtra deum pugnare tēptaueris. Inter hec ſeipſos legē ꝯmemorantes confortabāt regē cōfutabāt. reſurrectionē corpoꝝ p̄dicabant. Mater eius ſup omnia mirabilis filios hortabatur celū aſpicere reſurrectionē ſperare. creatorem cognoſcere. Seipſā ignorare qualiter in eius vtero cōcepti eſſent. ſꝫ nouē menſibꝫ eos ſe portaſſe ⁊ lac triēnio dediſſe. ⁊ ideo deo omnia attribuēda dicebat. Septimꝰ autē filiꝰ eius hor

tatu cōſtantiſſimꝰ effectus p̄ ceteris eſt cruciatus: Nouiſſime poſt filios ⁊ mater venerabilis ꝯſumit. Quare autē hoꝝ martirū plus ꝗ̄ alioꝝ ſanctoꝝ veteris teſtamēti celebris habeatur in eccleſia memoria: quatuor ſūt rationes quas vide ſup̄ in aurea legenda. folio. cxxiiij .:.

De ſcō Oſwaldo rege ⁊ martire.

Beatus Oſwaldꝰ rex anglie ⁊ martir xp̄i Ethelfridi regis northāhimbroꝝ filiꝰ extitit. Qui licet tunc religionis ignarus: fortiſſimus tn̄ britonū gentē terminūqꝫ eoꝝ angloꝝ regibꝫ ſubiugauit. Mater etiā eꝰ de eodē gn̄e nobilis ꝓcreata eſt. Sic autē de ſpinis roſa: ſic idē Oſwaldꝰ de paganis p̄ntibꝫ ortꝰ ē. Mortuo p̄re ipſiꝰ ꝓpter metū eduini regis q̄ patri eiꝰ ſucceſſit ī regnū: piꝰ puer ductꝰ eſt in ſcotiā. Ibiqꝫ ꝗ̄diu eduinꝰ regnauit cū multis nobilibꝫ northanhȳbroꝝ inſtitutꝰ vel inſtructꝰ deo credidit. ⁊ ſacras l̄rās baptiſatꝰ didicit. Interfecto eduino in p̄lio ſucceſſit ei Oſwaldꝰ ī regno. Qui ſtatim cepit meditari ⁊ niti: vt xp̄iana religio ibi polleret. Cōſtruxit nāqꝫ in p̄ncipio regni ſui honorabile templū ſci petri ap̄li. qd ⁊ ditauit ⁊ honorauit ac deo ſeruientibꝫ impleuit. Euocatoqꝫ cū alijs miniſtris de ſcotia Aydano ſācto viro q̄ genti ſue p̄eſſet ⁊ ſibi ceteriſqꝫ verbū dei p̄dicaret: ob deuotā regis voluntatē mōchi ⁊ clerici ſiue deū timētes laici: ep̄m xp̄ianū ſūt ſecuti. ut genti northāhimbroꝝ vbū dei cū ip̄ō p̄dicarēt. Quos rex honorifice ſuſcepit. Venienti ergo ad ſe ep̄ō: rex locū in inſula lyndiſfarnēſi vbi ip̄e petebat tribuit. Hꝰ itaqꝫ admoniciōibꝫ rex ī oībꝫ auſcultās: eccliā xp̄i ī regno ſuo dilatare curauit. Vn̄ ſepe ꝯtingit ut euāgelizāte āntiſtite q̄ āgloꝝ linguā pfecte n̄ nouerat: ip̄e rex ſuis ducibꝫ ac miniſtris interpres verbi exiſtēt. Sicqꝫ ab ore ep̄i verbū ex ſuſcipiēs plebi miniſtrābat. Itaqꝫ ī prouincijs ī qbꝫ oſwaldꝰ regnabat

cepit creſcere xp̄iana religio. Cōſtru
ebantur eccleſie. donabant̄ munere
regio territoria a poſſeſſiones Huiꝰ
doctrina āntiſtit̄ rex oſwaldꝰ cū gēte
cui p̄erat inſtructꝰ: nō ſolū incogni
ta ꝓgenitoribꝫ ſuis regna celoꝝ di-
dicit: ſed a regna terrarū ꝯſecutꝰ eſt.
Deniqꝫ oēs nationes a britanoꝝ ꝓ
uincias: a ſcotoꝝ atqꝫ angloꝝ indi-
tionē accepit Q: regni culmine ſubli
matus: nichilominꝰ q̄d mir̄ dictu ē
pauperibꝫ a peregrinis ſp̄ humilis be
nignꝰ a largꝰ fuit ¶ Fert̄ ꝙ tp̄e q̄dā
in die paſche cū p̄ſato ep̄o ad pran-
diū ꝯſediſſet. poſituſqꝫ eēt ad menſā
corā eo diſcꝰ argēteꝰ regalibꝫ epul̄
refertus: indicatū eſt ei ꝙ multitudo
pauperꝝ vndiqꝫ aduenīſſ: poſtulās
a rege elemoſinā Q: mox dapes ſibi
appoſitas pauperibꝫ deferri. a diſcū
ꝯfringi: eiſdēqꝫ minutatī diuidi p̄ce
pit. Vn̄ delectatꝰ pōtifex: apphendit
dexterā eiꝰ a oſculādo eā ait. Nūq̄
ꝯputreſcat manꝰ h̄ Q̄d a ita euenit
Nā interfecto eo in bello cū manꝰ et
brachia a cetero corpoē eſſēt reſecte
ꝯtigit vt hactenꝰ incorrupte iux̄ be-
nedictionem perdurarent. a in vrbe
regia ī ecc̄ia ſci petri incluſe ī loculo
argēteo ſeruāt̄ ¶ Hꝰ etiā regl̄ īduſtia
deiroꝝ a bernicioꝝ ꝓuincie q̄ hactenꝰ
abīuicē diſcordabāt: in vnā ſūt pacē
a velut vnū ꝯpaginate in ꝓplm̄ Erat
aūt nepos eduini regl̄ ex ſoroē acha
Dignūqꝫ fuit . vt tātꝰ p̄deceſſor talē
hr̄et de ſua cōſanguītate a religione
heredē regni ¶ Venturꝰ autē ad
pugnā xp̄ianiſſimꝰ rex oſwaldus ꝯ̄
impiū regē britonū: ſignū ſcē cruc̄
erexit. ac flexis genibꝫ deū dep̄catus
ē. ut ī tāta reꝝ nc̄citate ſuis cultori-
bus celeſti ſuccurrēt auxilio Deniqꝫ
fert̄. ꝙ facta citato ope cruce ac fo-
uea p̄parata in q̄ ſtatui debēt ipē ſide
feruēs hāc arripuerit ac fouee īpo-
ſuerit. atqꝫ vtraqꝫ manu erectā tenu
erit. donec aggeſto a militibꝫ puluē
terre figeret̄ Et h̄ facto. elata in altū
voce: cūcto exercitui ꝓclamaēt. Flec-
tamꝰ oēs genua. a deū omnipotentē
viuū ac veꝝ in cōi dep̄cemur. ut nos
ab hoſte ſupbo ac feroce ſua miſera
tione defendat Scit em̄ ipē q2 iuſta ꝓ
ſalute gētis nrē bella ſuſcipimꝰ Fe-
cerūt oēs vt iuſſerat a ſic incipiente
diluculo in hoſtē ꝓgreſſi iux̄ meritū
fidei ſue victoria ſūt potiti. Sicqꝫ ne-
fandus ille britonū dux cū immēſis
illis copijſ quibꝫ nichil reſiſtē iacta
bat poſſe: interēptus ē. ¶ In loco p̄
fate orōnis innumē v̓tutes a mira-
cula ſanitatū noſcunt̄ eē patrata: ad
indiciū videlicꝫ ac memoriā fidei regl̄
Nam vſqꝫ ad hodiernū diē multi de
ip̄o ſacroſcē crucis ligno aſtulas exci
dere ſolent. q̄s cū in aquas miſerint
eaſqꝫ languētes hoīes ac pecudes po
tauerīt ſiue aſp̄ſerint: mox ſanitati
reſtituūt̄ ¶ Frēs aūt auguſtaldēſis
ecc̄ie nup ibidē ecc̄a ꝯſtructa honora
biliorē oībꝫ locū fecē. Nec immerito
q2 nullū fidei xp̄iane ſigm̄. nulla ec-
cleſia. nullū altaē in tota bernicioꝝ
gēte erectū ē. ꝑuſq̄ ſacre cruc̄ vexillū
nouꝰ militie ductor dictāte fidei de-
uocōe ꝯ̄ hoſtē īmaniſſimū pugn̄turꝰ
ſtatuēt ¶ Regnit āt oſwaldꝰ rex
xp̄ianiſſimꝰ northāmbroꝝ nouē an
nis. a occiſꝰ ē ꝯmiſſo g̃ui p̄lio ab ead̄
pagana gēte paganoqꝫ rege mercio
rū a q̊ a p̄deceſſor eiꝰ eduinꝰ ꝑēptꝰ ē
āno etat̄ ſue. xxxviij. die q̊nto mēſ
auguſti ¶ Cꝰ q̄nta fides ī deū. q̄ deuo
te mētis fuerit. ecc̄ ꝑꝰ mortē v̓tutū mi
racul̄ claruit Nāqꝫ ī loco vbi ꝓ p̄ria
dimicās a paganis int̄fectꝰ ē: vſqꝫ
hodie ſanitates īfirmoꝝ a hoīm a pe
coꝝ celebrari n̄ deſinūt. Vn̄ cōtigit vt
puluerē ipſū vbi corpꝰ eiꝰ ī terrā cor
ruit: multi auferētes a ī aquā mittē
tes. ſuis ꝑ h̄ īfirmis multū cōmodi
afferrēt Q: videlicꝫ mos adō īcrebuit
ut paulatī oblata exīde t̄ra foſſa; ad
mēſurā ſtatuē viril̄ altū ēſſodiderit Nec
mirādū ī loco mort̄ illiꝰ īfirmos ſa
nai q̄ ſp̄ dū viuēt īfirmis a paupibꝫ
ꝯſulē: elcōſinas daē. opē ferre n̄ ceſſa
bat ¶ Deniqꝫ fert̄. q2 tp̄e matutine

laudis ſepius ad diē vſq̧ in oratio
nibus pſiſteret atq̧ ob crebrū morē
orandi ſiue grās agendi dño ſp̄ dep
catis: vbicūq̧ ſedens ſupinas ſup ge
nua ſua man⁹ hr̄e ſolitus ſit ¶ Vul
gatū ē aūt ꝛ in ꝯſuetudinē ꝓuerbij
verſū. q̧ etiā int̄ verba orōnis vitā
finierit. ¶ Nāq̧ cū armis ꝛ hoſtib; cir
cūſeptus iā iamq̧ videret ſe eſſe peri
mendū: orauit ad dn̄m ꝓ animab⁹
exercit⁹ ſui Vn̄ dicit̄ in ꝓuerbio De⁹
miſerere animab;. dixit cadēs in t̄rā
Oſwald⁹ ¶ Oſſa igit̄ illi⁹ trāſlata
ꝛ cōdita ſūt in mōſterio ꝓuincie lyn
diſſe noīe beardaneu Porro caput ꝛ
man⁹ cū brachijs a corpore p̄ſciſas
iuſſit rex qui occiderat in ſtipitibus
ſuſpendi. Quo p⁹ annū veniēs cū
exercitu ſucceſſor regni ei⁹ oſw̄in⁹ ab
ſtulit ea. Et caput qdē in cimiterio
lyndiſſarnēs eccie. in regia vo ciuitate
man⁹ cū brachijs cōdid̄t ¶ Cūq̧
veniſſ; carrū in q̄ eadē oſſa ducebāt̄
incūbente veſpe in mōſteriū prefatū
noluerūt ea q̄ erant in mōſterio libē
ter excipe. q: ꝛ ſi ſcm̄ eū nouerāt: tn̄
q: de alia ꝓuincia ort⁹ fuerat ꝛ ſup
eos regnū ſuſceperat: veteranis eum
odijs etiā mortuū inſeqbāt̄ ¶ Tota
āt nocte colūna luc̄ a carro illa ad
celū vſq̧ porrecta: ōib⁹ pene eiuſdē
ꝓuincie lyndiſſe locis cōſpicua ſta
bat. Vnde mane facto: fr̄es mōſterij
illi⁹ qui p̄die abnuerāt diligēter ce
perūt petere. vt apd̄ ſe eedē ſcē ac dō
dilecte reliquie cōderēt ¶ Lota igit̄
oſſa intulerūt ī thecā quā ad h̄ ꝑpara
uerant. atq̧ in eccia iuxta honorē cō
gruū poſuerūt. vexillūq̧ ei⁹ ſup tum
bam auro ꝛ purpura ꝯpoſitū appo
ſuerūt. Ipſā q̧ aquā in qua lauerūt
oſſa: in angulo ſacrarij fuderūt. Ex q̄
tpe factū ē. vt ipſa terra q̄ lauacrū
venerabile ſuſcepit: ad abigēdos ex
obſeſſis corpib; demones grē ſalutarē
hr̄et effectū. ¶ Erat aūt btīſſim⁹
rex Oſwald⁹ ꝓut in q̄dā ſ̄mone le
gitur. oī v̄tute ꝛ fide xp̄iane religio
nis imbut⁹ viuebat ꝛ dō ꝛ hoīb; lau
datus ꝛ amat⁹ Fuit eī vir toti⁹ pru
dētie. in ſ̄mone verax. ī iudicio iuſt⁹
in ꝯſilio ꝓuid⁹. in bonitate ꝯſpicuus
in vniūſa morū honeſtate p̄clarus.
Inſup qd̄ maximū ꝛ ſūmū bonū ē
in eleōſinaꝝ largitate p̄ cūctis mor
tib⁹ ꝓmptiſſim⁹. nūq̄ eī ad mēſā
ſedebat ꝑuſq̄ milia paupeꝝ paſceēt
de ſuis manib; elemoſinā accipe ſa
tagebat. Solebat ecīā p ſingl'as noc
tes circuire mōſteria ꝛ eccias atq̧ in
orōnib; pnoctaē. ieiunijs multis cū
lacrimis ꝛ gemitib; ſeſe affligē. ꝛ cor
pus caſtigaē ¶ Erat eī ſine vxore ꝛ
abſq̧ ꝯcupiā carnis. mortificās car
nē ꝛ mēbra ſua cū vitijs ꝛ ꝯcupiſcen
tijs. ꝯmendās deo ꝛ ſcō iohāni euan
geliſte corp⁹ ꝛ aīam. ¶ Circuiuit ecīā
per noctes hoſpiciola ꝛ domunculas
paupculoꝝ ꝛ mulierculaꝝ atq̧ caſas
infirmoꝝ ꝛ grabatos debitū p̄bens
ſingul' necaria vite Ded̄t nāq̧ nudis
veſtimentū. ꝛ oīb; neceſſe habētib;
ſolamentū: eſurientib; ꝛ ſitiētib; ali
mentū Et qs inuenit euntes viā nō
bonā ſ; p⁹ pctā ſua: illos correx̄t ꝛ ad
viā veritatē reuocauit ¶ Sepe etiā ſe
metipſū in piculū ꝓ lucrādis aīab⁹
poſuit ꝛ cū exercitu ſuo paganoꝝ mīl
ta milia dō dño ꝛ xp̄iane religioni
ſubegit. Qd̄ inuidēs dyabol⁹ oīm bo
norū inimic⁹: excitauit ꝯ̄ eū quēdā
regē paganiſſimū. Nocte igit̄ poſtq̄
caſtra poſuerāt audiuit btūs oſwald⁹
vocē a dō dicentē ſibi. Fortis eſto mī
miles xp̄i inuictiſſi⁹ q: tu cū exercitu
tuo celeſtia reḡ ꝯſeq̄ris Cūq̧ ab hoſ
tib; cederēt vid̄t āgelos deſcēdētes de
celo ꝛ aīas ſuoꝝ militū ī celū deducē
tes ꝛ ait. Nūc let⁹ moriar. q: video
aīas meoꝝ añ me celū ītroire Et hec
di. emiſit ſpm̄ in h̄ vbo Dñe ihu xp̄e
accipe ſpm̄ meū Credūt ecīā qdā fideles
q̧ q̄cūq̧ celebrauerāt mēoriā ei⁹: p̄ſci
ant ab ipi⁹ bn̄ficio diē mortē ſue añ
obitū t̄cia die. ſic ipē monit⁹ ē p an
gelū añ diē terciū occiſionis ſue.

¶ De ſancta Affra martire.

TEmpeſtate q̄ dyocletian9 fer
uebat inſania apd̄ vedā in ci
uitate auguſta: ſupueniens
Narciſſus eps neſciēs q̄ introiret p
fugus cū dyacono ſuo ſcō felice ad
domū meretricē ingreſſ9 cui9 nomē
erat Affra Jlla aūt vidēs hōeſtos vi
ros aduētātes· eſtimās īpudicos
parat cenā ⁊ oīa q̄ ſolito more cū tri
bus puell' ſuis parare ꝯſueuerāt Eps
aūt veniēs cibū capere: orare cepit ⁊
pſallē· Affra aūt h̄ audiēs ⁊ vidēs q̄
nūꝗ̄ audierāt ā viderāt: ſtupore ducta
cepit inq̄rere qd̄ eſſꝫ Et dixit a dia
cono huc ee epm xpianoꝝ· Mox ad
pedes ei9 cecidit: ⁊ ait Dn̄e indignā ſū
⁊ i hac ciuitate nulla me turpior iue-
niri pt· Cui nardiſſus eps ait Salua
tor nr̄ a turpiſſimā tact9: inqnari n̄ po
tuit Sed ſcitas illi9 oēs ſordes diluit
atqꝫ mūdauit Nā ⁊ ſol lucē ſuā circa
cloacas ⁊ lutulētas aq̄s ſine ſui inq̄
natōe fūdit Vn̄ ⁊ tu filia ſuſcipe vite
lumē ⁊ fidei· ut purificata ab oī pctō
poſſis demonio fugato: introitu ꝑpetue
claritat' gaudē Et affra Ego ꝗ̄ pluūā ⁊
āpliora capill' capit' mei pctā ꝯmiſi
quō poſſim a tantis ſordibꝫ ablui?
Rñit eps· Tu tm̄ crede ⁊ baptizare ⁊
ſalua eris· Cōuocās āt affra puellas
ſuas ait ad illas Jſte hō q̄ ad nos ve
nit eps xpianoꝝ ē· dixitꝫ em̄ m̄· Si cre
dideris ⁊ baptizata fueris mūdaberis·
Que vba cū puell' retuliſſꝫ: rn̄derūt· ſ.
Digna Eunomia ⁊ Euprepia Tu nr̄a dn̄a
es· ⁊ ſi ſecute ſum9 te ad inq̄namēta
facinoꝝ: quō n̄ ſeq̄rēm te ad indul-
gentiā pctōꝝ? Tu caput nr̄m es· q̄-
cūqꝫ em̄ h̄ ierit: neceſſario mēbꝛ̄ ſequūt
Deniqꝫ eps cū dyacono ſuo totam
orādo ⁊ pſallēdo ptranſiēs noctē: fit
affrā cū puell' habuit cōſortē. Ma
ne aūt facto cū ab ea inquireret' vbi
eſſēt q̄ introirēt ad eā: rn̄dit affra·
Hoſpites ⁊ amatores mei fuerūt· ⁊
manētes aliꝗ̄ tulū meū: abierūt ad
ſacrificandū· Jlli h̄ audientes ⁊ eos
ad ſacrificandū iuiſſe putātes ad tē
plū· ſ· capitoliū recedēdo acceſſerunt

Remāſit aūt vn9 ex eis q̄ dixit· Cog
noui ꝙ qui ſero venerūt xpiani erāt·
Nā oīm hōīm ſignabāt frontes ſigno
crucis in q̄ xps eoꝝ eſt paſſus· Dicit
ei affra· Ad meretricē haberēt intrare
ſi fuiſſēt xpiani? Ad me inq̄t nō ve-
niūt niſi q̄ mihi ſiles ſūt Abijt ⁊ hic
⁊ nūciauit oīa q̄ dixerit hijs q̄ que-
rebāt eos· Tūc exijt affra ⁊ ad ma-
trem ſuā acceſſit dicēs ei Eps xpia-
noꝝ venit ad me neſciēs q̄ intraret ⁊
p totā noctē expādit man9 ſuas ad
dn̄ꝫ ſuū· Noſqꝫ ſimul fecit orare ſecū
Circa vero galloꝝ cātus extincto lu
mine cū illud reaccēdere vellem: dixit
dyacon9 eius mihi Noli q̄rere ignē
extinguibilē: mō oſtēdet' tibi lumen
inextinguibile· Et hoc dicto: dicēte
epō· Veni lux vera de celo· oſtēde fa-
ciem tuā ⁊ ſalui erim9: Venit fulgur
de celo ſicut ſol· venit vt tonitruū ⁊
nō receſſit· ſed tādiu ſtetit ꝗ̄diu au
rora incepit Et dū ille finiſſet ora-
tionem: iuſſit nos reſpōdere amen·
Lux aūt illi9 fulgoris paulatī receſſit
ab oculis nr̄is Poſtea ei dixi Jniu-
riam grandē tibi feciſti q̄ ad me in-
traſti At ille Vbi me dn̄s fec̄ īgredi
intraui Mane āt anꝗ̄ illuceſcēt oſtē
derūt ſe m̄ q̄ inſidiebant' ei· ego autē
abſcondi eos vbi faſcinas habui de
lino timēs ne ſcrutarent' loc9 Si iubes
m̄r: ad eos trāſire volum9· qꝛ pmiſit
mihi ꝗ̄cito xpiana facta fuero oīa
pctā mea deleri Ad h̄ m̄r ei9 gaudēs
ait· Preſtet de9 vt ⁊ m̄ hoc ꝯtingat
Cui affra· Ergo nocte veniēte tranſmi
grabit huc ad nos· Cui m̄r Jmpetrē
vt etiā rogat dn̄ꝫ ſuū p me Veſpere
aūt facto ſcūs nardiſſus ab affra ro
gatus ad matrē eius migrauit Et illa
gaudēs p tres horas plantas ei9 te-
nuit: obſecrās vt ⁊ eā faceret a peccatis
mūdari Cui eps ait Bta ē fides tua
q̄ anꝗ̄ diſcēs verbū veritat' veritatē
quā p vba vix poſſūt diſcē hōīes in
te fūdaſti Pronūcio vob Si puificate
fueritis ⁊ vbū veritatis ope adiplendo
ītēte ⁊ pſeuerāt' audieritis eritis octauo

dic tales q̄les fuiſtis infantes. non habētes reatū vllius criminis Cui indicto eis ſeptē dierū ieiunio: pce=pit etiam vt id qđ conarētur colere euidēter exponerēt. Cui hylaria rn̄t Si iubes quod colim⁹ dicemus ⁊ ita demū doce quid colam⁹ Cui epiſcop⁹ Apparet te bene poſſe ſuſcipere quid colere debeas: cū euidenter exponas quid colueras Hylaria reſpondit. Parentes mei cyprij fuerūt ⁊ venerunt inde cū ſacris: ⁊ coli venus non poteſt niſi ab hijs q̄ meretrices fuerunt Denicꝫ ego filiā meā ſacris ve=neris cōſecrans: dee veneri ſeruiturā ⁊ de meretricio placiturā: in proſti=bulo pmanere pmiſi. Et credens ex hoc ꝙ mihi eſſꝫ ꝓpiciatuā ven⁹: quia filiam meā diuinis eius pmitatio=nibus occupaſſem. Nam q̄to plus poterit habere amatores hec mulier que veneri ſeruit: tāto plus veneri placere poſſe: ⁊ ſacerdotibꝫ veneris affirmatur. Audiens hec vir dei narciſſus ingemuit. ⁊ lacrimas fudit. Dixitcꝫ ad felicem dyaconū ſuum. Surge frater et demus lamentū ſup talem culturā Et rogem⁹ dominū vt vbi habundauit iniquitas: ſuphabundet ⁊ gratia. ¶ Factū eſt autem cū oraſſent: apparuit egipti⁹ quidā nigrior coruo nudus ⁊ vulneribus elephantinis toto corpore plen⁹. ⁊ cepit dare mugitū ⁊ dicere. O ſancte narciſſe. quid tibi cū cauſa mea. q̄d tibi cū ancillis meis q̄s ego ſemp de familia mea habui? Deus tu⁹ mun=das animas ⁊ munda corpora dili=git. Iſte iam mee ſūt. alteri⁹ eſſe nō poſſunt. Tūc ſanctus narciſſus dixit ei Dic mihi dānate. ſcis Iheſū xp̄m dominū meū nazarenū tentū flagellatū affixū cruci ⁊ mortuū ⁊ ſepultū ⁊ tercia die reſurrexiſſe. ſcis h̄ factū? Reſpondit demon. Vtinā mihi hoc neſcire licuiſſet. Nā hora qua cruci=fixus ē: infernū noſtrū fregit ⁊ maxima poteſtate nobis ablata pncipē noſtrum religauit Sanctus autem

apt. Quid peccauit dn̄s me⁹ iheſus vt tanta pateretᷣ Cui demon Nō pro ſuis peccatis paſſus ē. ſed p alienis At ſcūs. Diſcede ergo ab hijs mulieribus immūde ſpūs. qꝛ deus meus paſſus eſt pro iſtis q̄ ad eius fidē et gratiā cōcurrerūt. Cui demon. Iube me hic manē iſta nocte. Cui eps. Si potes inqt manē mane. Tūc demon diris vocibus vlulatum deterrimū emittens nuſq̄ cōparuit. Rogaue=rat autē antea ſcm̄ epiſcopū dicens Da mihi vnā animā in ptāte. Cui eps. Et mihi iura in noīe dei mei. q̄ ſtati interficias quē dedero tibi. De=moncꝫ dixit ei. Per ipſū qui nos cū pncipe noſtro vicit iuro. Dixit ei eps Vade ⁊ iuxta fontem alpiū iuliarū vnde nemo poteſt aquā bibere non homo nō pecus. non fera aliqua. qꝛ draco ibi habitat ⁊ flatu eiuſ omnes qui ad fontē acceſſerūt moriuntur. Hūc interfice ⁊ animā eius in tuam redige poteſtatē. Tūc exclamauit demon dicēs. Mendax eſt eps. Inſup etiā religauit me iuramēto vt ani=cū meū occidā. quē ſi nō occidā com=pellar ire in abiſſū. Tūc demon abſ=ceſſit ⁊ occidit draconē. Et purga=tus eſt fons ad vſus hominū. Per dies autē ſeptē epus mulieribꝫ illis ieiuniū vt mūdari mererētur indixit ⁊ octauo die per ieiuniū debilitatas ⁊ p horrorē viſi demonis tremefactaſ reficere fecit. ⁊ ipſas cū puellis ⁊ cū omni cognatione ſua baptizauit. et domū hylarie matris affre in eccl'iā ꝯſecrauit Zozimū āt auūculū affre in pſbiterū eis ordinauit: alijs ſibi clericis in adiutoriū adiūctis. ¶ Et cū ipſe ſcūs eps narciſſus cūcta rite diſpoſuiſſꝫ ⁊ dō nouā familiā ibi lucratus fuiſſet: p⁹ mēſes nouē ad hyſpaniā eſt pfect⁹ ad ciuitatē gerūdā cū felice diacono ſuo In q̄ multū pplm deo lucrat⁹ ē p tres annos. ⁊ palmā martirij cū ſcō dyacono ſuo Felice cōpleuit B ¶ Feruēte igiť pſecutōe xp̄ianoꝝ apd recīā cū oēs ad ſacrificia

trahereñ affra cōphendi² ꝗ gayo iudici pſentaꝰ. Qui cū interrogaſſꝫ que eſſet dixit ei Sacrifica dijs. qꝛ expetit tibi viuē ꝗ̄ in tormētis deficere Affra rñdit. Sufficiūt mihi peccata mea que ignorās ↄtra deū huuſqꝫ cōmiſi. Hoc autē qd me iubes facē: nūꝗ̄ factura ſum. Criſtū añ oculos meos habeo Gay9 iudex ait. Accede ad capitoliū ꝗ ſacrifica dijs Dixit ei affra. Capitoliū meū xp̄us eſt quē teneo āte oculos meos. Ipſi cotidie crimina mea confiteor ꝗ peccata. Et quia nō ſum digna ei ſacrificiū offer remeipſā pro noīe eius cupio ſacrificare. ut corpus meū in quo peccaui ſi p penas paſſū fuerit abluatꝰ Gay9 iudex ait. Vt video meretrix es ꝗ aliena a deo xp̄ianoꝝ. ḡ ſacrifica. Affra rñdit Dñs nr̄ iheſus xp̄s p pc̄tōribꝫ dixit ſe deſcendiſſe de celo. Nā vt dicunt euāgelia. Meretrix rigauit pedes eius lacrimis ꝗ indulgētiā accepit Et publicanos ꝗ meretrices nūꝗ̄ deſpexit dñs. q̄n pmo etiā ſecum eos māducare pmiſit Gapus iudex ait Magis ſacrifica vt diligarꝰ ab amatorib9 tuis. Et ſicut es dilecta ab eis amplius ameris ꝗ cōferāt tibi multe delicie ꝗ pecunie Affra rñt Pecunias execrabiles iā nūꝗ̄ accipio. nā ꝗ q̄s habui expēdi. qꝛ nō fuerāt de bō ↄſcia ḡ eas q̄s habui tāꝗ̄ ſordes abieci. ꝗ paupes frēs meos et p̄cibꝫ exoraui. vt dignarēꝰ accipe a me ꝗ p peccatꝭ meis orare. Quō pōt fieri vt ea q̄rā recipe q̄ iā deſpexi. Gay9 iudex ait Iā xp̄s te dignā ñ habꝫ. qꝛ q̄ mētrix eſt xp̄iana dici ñ pt Affra rñt Xp̄iana q̄dē nec dici nec vōri mereor ſꝫ miſericordia dei ñ de meito meo ſꝫ de ſua pietate me ad h̄ noñ admiſit. Gay9 dixit Vñ noſti qꝛ te ad h̄ noñ admiſit Rñdit affra. In h̄ cognoſco me ñ eē a facie eius piectā: qꝛ ad confeſſionē ſci noīs ei9 pmittor accipi p quā me oīm peccatoꝝ indulgētiā accepturā ſcio Gay9 ait. Hꝯ fabule ſūt. magꝭ ſacrifica dijs vt ſalutē cōſeq̄ris Affra rñdit. Salus mea xp̄s ē q̄ pendēs in cruce cōfitenti latroni veniā pc̄tōꝝ et bona paradiſi pollicit9 ē Gay9 iudex dixit. Sacrifica dijs ne te ī ↄſpcū amatoꝝ tuoꝝ ↄfuſib ilꝭ cathemis cedi p̄ciā. Rñdit affra. Cōfuſio in nullo ē niſi de pc̄tis meis Iudex dixit. Porro tñ ſacrifica. certe ſi nolueꝛꝭ occideris Affra rñt Hoc eſt qd opto vt p hāc ↄfeſſionē dignā requiē merear inuenire. Gay9 iudex iteꝝ dixit Sacrifica Nā niſi ſacrificaueꝛꝭ: torq̄ri te faciā ꝗ poſtea te viuā incendā. Rñt affra Corp9 meū qd peccauit accipiat tormēta tua diuſa. Nā animā meā demonū ſacrificijs ñ inq̄nabo. Tc̄ iudex neq̄ſſim9 tulit ſniaꝫ dicēs Affrā publicā meretricē q̄ ſe xp̄ianā pfeſſa eſt hīe religionē dijs ſacrificaꝭ nolentē iubeo viuā incendi. Statiꝗ rapta a miniſtris ducta eſt ad inſulā fluuij q̄ lech hꝛe d̄r. ꝗ cū ſacrificaꝭ nollet in flumē alligato ſibi ſaxo p̄cipitaꝰ. ſꝫ cū illeſa exiret iuſſit eā ad ſtipitē ligari veſtibꝫ ſpoliatā Et ſuppoī ignē ſb ea. At illa eleuās oculos ſuos in celū cū lacrimis orabat di. Dñe ih̄u xp̄e de9 omp̄s q̄ nō iuſtos ſꝫ pc̄tōres vocare veniſti ad pniaꝫ. q̄ dixiſti. In quacūꝗ hora ↄūſus fuerit pc̄tōr ab iniq̄tatibꝫ ſuis: ñ rememorari te pc̄tā ei9. accipe in hac hora paſſionis mee pniam meā. Et p ignē hūc tpalē q̄ corpori meo pat9 ē: ab igne eterno me libere q̄ ꝗ aīaꝫ ꝗ corp9 ſiꝭ exurit. Et hijs dictꝭ expletꝭ: circūdata tormētꝭ ꝗ igne ſuppoſito: vox e9 audieba²d. Grās tibi ago dñe ih̄u xp̄e q̄ me hoſtiam hꝛe dignat9 es p noīe tuo. qui p toto mūdo ſolus hoſtia oblata es in cruce. iuſt9 p iniuſtis. bon9 p malꝭ bñdict9 p maledcīs. dulcis p amarꝭ mūd9 a pc̄tō p pc̄tōribꝫ vniūſis tibi offero ſacrificiū meū. q̄ cū p̄re et ſp̄ū ſcō regnas eternalit. Et hec dicens emiſit ſpm̄ ¶ Stabant autē iux ripā fluminis Dig Eumenia ꝗ Eupia q̄ fuerāt ancille eius ꝗ ſimul in pc̄tō ꝗ ſiꝭ a ſācto Narasso epō baptizate

Rogauerāt milites de bartha deſcendentes vt ſe illuc trāſmitterēt. Cūq3 eas illuc trāſtuliſſēt inuenerūt corp9 affre integrū. Puer aūt q̄ cū ipſe erat trāſnatauit ita nūciauit h3 hilarie mrī ſue Que venit nocte cū ſacerdotib9 dei et tulit corp9 eius et poſuit miliario ſcdo a ciuitate auguſta in monumētū qd ſibi ſuiſq3 cōſtruxerat. Qd factū nūciatū ē iudici. Et miſit ad monumentū di. Itea cōprehēdite eas. et ſi cōſenſerint vob ad ſacrificandū: cū honore eas ad me ducite vt remunerē eis cenſu digniſſimo Si vero viderit eas animo ptinaci obſiſtē: et nulla rōne ad ſacrificandū pbere cōſenſū: implete monumētū ſarmētis et claudite ſup ipſū. et ita demū ignē ſupponite vt nulla ex eis euadat viua Euntes āt milites blando quidē ſmone eas puocabāt. Poſt hoc ipſas blandimēta cor reſpuētes terrorib3 compellebant. At ubi viderūt oēs ſimul cōtempnē ſacrificia: impleuerūt monumentū ſarmētis feno et ficcis ſpinis et clauſerūt ſup eas. et ſuppoſito igne abierūt. Et ita factū eſt vt eodē die q̄ ſepulta ē affra. ſ. vij. kl'as auguſti. ſimul a mr̄ e9 hilaria et puelle eius ſm carnē pmo iā in xpō ſorores martirio dedicate ſūt.

De ſcā Suſanna vgine ac martire

Fuit quidā pſbiter noīe gabinius de vrbe romana frater gay epi vrbis rome ortus de gnē diocletiani. Hic habuit vnicā filiā pulcherrimā noīe Suſanna lrīs mūdanis et dīnis pfecte ībutā Quā dyocletian9 filio ſuo adoptiuo maximiano petijt in cōiugē p cōſobrinū ſuū claudiū Sabini9 autē ad ſe voto gayo fratre ſuo: dixit puelle Dyocletian9 auguſt9 miſit ad nos. et petiuit te filio ſuo copulari Cui ſuſanna Scis q xpiana ſū. et ideo ipſū cōtēno Reſpōdit gabinian9 Ergo filia conſtans eſto in fide quā tenes Dixit q3 gayus eps. Et nos mereamr oblationē offerre dn̄o nr̄o Jheſu xpō de tua cōſtantia Suſāna ayt. Dn̄e pater mi caſtitatem quā me ſeruare erudiſti. nūq̄ viri cōmixtione coīquinabo. P9 tres autē dies claudius ad gabiniū venit: q̄ ad orōnē ſuſāne et pdicacōe3 ſancti gay cōuerſus cū vxore et filijs baptizat9 P9 menſē vero vnū a ſeptē dies maxim9 ſtat claudij ad domū gabinij mittit ab imperatore. Qui etiā orōib3 ſcē ſuſāne et pdicatione ſancti gay cōuerſus baptizat. Qui omni nocte facultates ſuas vēdidit et pauperib3 erogouit. Qd diocletianus intelligēs iuſſit oēs pter gayū epm teneri: et ſibi pſētari. Quos vt vidit. fecit claudiū cū vxore ſua cremari. et filios ſuos cū frē ſuo maxio in flumē iactari: gabiniū q3 et ſuſannam cuſtodiri P9 dies autē q̄nquagintaq̄nq3 īpator ſuſannā ad vxorē ſuā ſerenā duci vt animū ei9 mutaret Que magſ p ipā orauit: et eā in fide cōfortauit. Tūc irat9 impator miſit macedoniū dicēs. Coarta ſuſannā: vt ſacrificia dijs offerat. Qui ſtatī veniens ad domū ſuſāne: obtulit ei deuncūlū iouis dicēs Adora deū ceſaris Suſāna aūt caput erigēs ſuſpirauit in celū. et ſtatī nuſq̄ cōparuit ſimulachrū. P9 hoc quidā intrauit q̄ iouē iacere in platea nūciauit Tūc macedonius irat9: fuſtib3 eā cedit Suſanna autē dixit gloria tibi dn̄e Et macedoni9. cōſule tibi et ſacrifica At illa ego deo meo meipſā ſacrifico Macedoni9 aūt demādauit teſtai rē geſtā a quō de9 ſu9 in platea cōfract9 fuiſſ. Qui iuſſit eā ī domo ſuo gladio puti Que puſſa felicit emiſit ſpm̄. tercio ydus auguſti ſepeliuit.

De ſancto Gaugerico epō.

Sanctus Gaugericus euoſio galliarū opido quod eccleſie treuerēſi ſubiacet oriundus pr̄e gaudentio mr̄e auſtridiola licet elati ſāguinis faſtu nec ſūmis nec infimis xpianis tn̄ ingenuis atq3 orthodoxis parētib3 edit9 puer ē. Qui cum pcedente tempore ac etate vt in

dei rebus iā a puero creſcēt traditꝰ
eſt ſacrarꝫ lr̄āꝫ ſtudijs q̄tenꝰ pōtifex
futurꝰ lumē ſapie tenēt: ⁊ cū maria
ad pedes dn̄i ſedens v̄ba ex ore eiꝰ au
diēt. ꝯtigit in terea ſcm̄ magnericū
archiep̄m treuerēſē parrochiā ſuā
circuiſſe. ⁊ ad eiuſdē caſtri ecc̄iaꝫ ſo-
lito more peruiſſe. Vbi ex more ſa
crū agēs miſteriū cep̄t a ſac̄dote loci
illiꝰ req̄rere ſi ratꝰ inibi curreret ordo
ecc̄iaſticꝰ quoſq̄ꝫ ⁊ q̄les hr̄et in dei ſer
uitio adiutoēs Ac ille Habemꝰ hos
⁊ illos in xp̄i famulatu altaris mi-
niſtros Int̄ q̄s pollꝫ q̄dā gaugericꝰ
noīe. adoleſcēs q̄dē etate. ſꝫ ceteros
ſtudijs an̄cellit ⁊ ſcitate Erudic̄ōi q̄ꝫ
lr̄arū ſacrarꝫ traditꝰ: p̄mis adhūc im
buiꝰ lr̄is Ceterꝫ tirocinij ſui tp̄s morꝫ
ꝓbitate iā in emeritā tr̄āſfudit etatē
Compta illius ſcitate: ſuis cū ſacris
manibꝫ fuſa bn̄dictōne btūs pōtifex
totōdit ⁊ regia atq̄ꝫ ſacerdotali coro
na famulatuꝫ dn̄o in ius ꝑpetuū in-
ſigniuit. Sꝫ int̄ agēda int̄rogauit eū
ep̄s quā nuperrime lcōnē redicturꝰ a
mgr̄o accepiſſꝫ Ac ille dignū mēoria
reſpōſū ita reddidit apēs Lcōnis mee
inq̄t hr̄ habet exordiū Poſtula a me
⁊ dabo tibi gētes hereditatē tuā Ad
q̄d gaudēs venerabil̄ ep̄s ait Cū ad
hunc locū fili rediero: totū m̄ reddi-
turus pſalteriū eſto paratus Volens
videlicꝫ q̄d poſtea ꝓbauit euētus ſa
cris illū ordinibꝫ ſb̄limari. Saluber
rimo igit̄ p̄cepto inſtructꝰ cepit vir
dn̄i gaugericꝰ vigil et ſobriꝰ inſtan
ter ſtudio ⁊ exercitijs ſp̄ūalibꝫ operā
dare ac macilento vētre ſenſū tenuē
enutrire Et q̄d vix alij ſub crepātibꝫ
ferul̄ longo pagūt tp̄e: hic āmonici
uncula vna int̄ paucos dies totū ſa
cre memorie dauiticū cōmēdauit pſal
teriū: Nec multo pꝰ ad idē caſtrꝫ bea
tus pōtifex rediēs memor iuſſionis
ſue famulū xp̄i gaugericū ſuis iuſſit
aſpectibꝫ p̄ſentari. Quo exhibito ce
pit eū p̄ſul monere ſuā quātociꝰ red
dere penſionē Qui cōcitus paternis
obtēperans iuſſis: totū ex integro
memorit̄ ſub ocul̄ recitauit pſalteriū
Quē mox ep̄s pio aīo amplectens
ne lucerna tanta lateret ſub modio
ſed ſup candelabrū poſita omnibꝫ in
domo dei agentibꝫ elucēt: grās agēs
deo: ordinauit eum dyaconū Subli-
matus ergo leuite officio ⁊ gratiam
omnē trāſcendebat in clero. Hijs
ita ſeſe habētibus: dū vir dn̄i gau-
gericus ſemp indies in bonis opibꝫ
fructificaret. quadā die more ſolito
locum orationis adiens: obuiū ha-
buit gemina ſorde leproſuꝫ ⁊ exte-
rius videlicet ſupficie cutis: luridum
⁊ intus gentilitatis ſpurcicia fedum
Sed vir domini intelligens corporl̄
maculam ex peccatorum rubigine fu
ſam: cepit verbuꝫ dei leproſo p̄dicaē
q̄tenus ad dominū cōuerſus mereretur
a peccatis exui ⁊ a lepre feditate
mundari. Qui ſtatim a domino vi-
ſitatus ⁊ per ammonitiouem viri dei
credidit ⁊ dyabolo renuncians ſeſe
xp̄ianū foreꝑmiſit. Quo dicto hūc
mox ad ſacerdotē velut naaman ad
iordanē lauandū pduxit Perfuſuſq̄ꝫ
baptiſmatl̄ vnda. q̄ꝫ peccatis caruit
exterior cutis oñdit. Nam ita mun
dus apparuit acſi nūq̄ꝫ lepre conta-
gio ꝯtactus fuiſſet. Quē famulꝰ dn̄i
Gaugericus e fonte manibus ſuis
ſuſcepit. Deinde imbutuꝫ ſacris lr̄is
corone fratrū religioſorū ſociauit.
Poſtea vero ep̄us factus per gradꝰ
ſinguloſ vſq̄ꝫ ad ſacerdotij prouexit
culmen. Cūq̄ꝫ iam crebra beati gau
gerici vulgareꝰ fama ⁊ odor ſacre opi
nionis eiꝰ lōge lateq̄ꝫ ſuauis fragrā
tiā emanarēt: cepit ec̄ lōge poſitl̄ nocꝰ
eiꝰ magnū hr̄i. Interea ꝯtigit Vedul-
phū cameracēſ ſedis ep̄m obijſſe et
exemptū rebus hūanis ad meliora
trāſiſſe. Deniq̄ꝫ grex a paſtore deſti
tutꝰ cepit q̄rē vt ſibi ſp̄ūal̄ p̄r ad re-
gimē daret̄ ecc̄ie Et inſpirante dīa
demēcia ſcī gaugerici fama compta
oēs vno aīo eadēq̄ꝫ voluntate clerus ⁊
ꝑpl̄s ipſiꝰ eccleſie petierūt ab hildebto
rege francorꝫ ſanctū ſibi Gaugericū

ordinari epm Qui illico miſſis lrãs ad Jgniũ romane vrbis epm obtinuit vt cameracẽſis ecc̃e ordinaret̃ eps Acclamãtibꝫ em̃ cũctꝭ btũ; gaugericũ hõre põtificali eẽ digniſſimũ incũctãt̃ illũ throno epali mox ded didit ſblimatũ / Sacra ĝ ordinacõe pcepta cũ iam oues a dño ſibi commiſſas viſitatur9 pius paſtor adiẽt trãſire habebat añ oſtiũ carcerꝭ vbi duodecĩ noxij tenebãt̃ nexibꝫ ferreis aſtricti· Q8 vir dei audiẽs·miſeratione ſolita mot9 incepᵗ inſiſtẽ p̃cib9 apud vrbis ipſi9 comitẽ:vt miſericors illos ſue nõ dedignaret̃ donare petitioni·At vir ille typo ſeculari ac faſtu mũdane replet9 potentie:nõ timuit ſci viri p̃ces contẽpnere· a q8 rogat9 fuerat negare·Jlle vero ſpretus ab hoĩe:totũ ſe ad dñm p̃cib9 cõtendens petijt 8inã clemẽtia; q̃ten9 de pedore carcerꝭ erepti:in ecc̃a inuenirent̃ cuncto pplo manifeſti·Hijs dictis·8ina opante clemẽcia ruptis manicꝭ neruo ↄfracto cõpedib9 diſſolutꝭ: angelico ſuffragio: intrãte põtifice eccleſiã cũ clero a pplo apparuerũt·q̃ paulo añ fuerãt vincti:flexis poplicibꝫ epõ dicẽtes Nos ſum9 pat̃ ſciſſime illi q̃ mõ de interiori argaſtulo tuis ſum9 p̃cibꝫ ſcẽ m̃ri ecc̃e reſtituti·Quo audito venerãdus vir gaudio replet9 grãs agẽs deo ſimul cũ ceteris:intuẽtia ãmiranti huiuſmodi alloquẽs comiti dixit·En generoſe vir expert9 ↄgnoſce·ꝗ maior eſt miſeratio dñi ſoluẽs cõpeditos·ꝗ̃ tua ſeueritas volens perdere hos vinculꝭ aggrauatos Quibꝫ monita ſalutis p̃bens vt emendati9 viuerent liberos ad ſua queqꝫ reuerti cõceſſit Confirmat9 autẽ vir dei in ſede pontificali:ſtudebat p̃dicationi operã dare verbiſqꝫ pluẽ· miraculiſqꝫ choruſcare

Cũ igit̃ ex more gallico letanie·rogationes fierẽt a pius paſtor in h̃ ſacro ſtudio vexillo ſcẽ crucis fretus gregi ſuo ducatũ p̃bens prim9:eãt illi ante carcerẽ trãſire vbi tres viri iuſſu tenebant̃ iudicꝭ vinculati Q8 vir dñi ↄgnoſcẽs:ſolita pietate motus ſupplicauit eidem iudici: ſiquidẽ erat miſericors: illos ſibi emendandos donaret· Jllo autẽ negante beatũs gaugericus p̃ foribꝫ ſe proſternens aliquantiſper orõni incubuit q̃tenus omnipotẽtis dei clemẽtia cõcederet q8 inflata mũdi potẽtia a iudex debriatus negabat Surgente autem ſancto viro ab oratione ptinus ipſi vincti nuti 8ine potentie a vinculis ſũt abſoluti· Quibus venerãdus põtifex medelam adhibens animarũ : et mente ac corpore abſolutos vt deinceps meli9 viuerent·ad propria eos remiſit·

Quodã etiã tempore cũ ad occurſũ lotharij regꝭ in villam que cala dicitur pperaſſet: ſũma cũ veneratione a principe obtimatibuſqꝫ palacij eſt ſuſceptus Vbi cũ more ſuo pro miſerorũ ſalute curam gereret · audiuit duos pueros a landrico illuſtri viro : qui maior domus in aula regia faſtibus excellebat ĩ vinculis coniectos ad mortẽ teneri·Quẽ aggreſſus pius paſtor rogaẽ cepit ipõs pueros ſolui:eoſqꝫ ob amorẽ domini emendãdos ſuis p̃cibus dari·Quod vir ille obſtinato corde ſtomachatus obiurauit:preceſqꝫ ſaluberrimas ſpreuit Sꝫ vir dei ſe ſuoſqꝫ pro ereptione illoꝝ ieiunio a orationi cũ vigilijs a pmiis conſtradens:quia negabat̃ humanũ diuinũ flagitabat auxiliũ Mane igiᵗ facto: hij qui tenebant̃ in vinculis in eadẽ baſilica vbi ſanctus vir egebat : eius ſe aſpectibus obtulerũt·Quibus vir domini medicamenta ſalutis prebens:emẽdatos ad ppria libere permiſit abire·/ Comperta autẽ rex clotarius ſanctitate illius : incidit illi salubre cõſiliũ vt per manus tanti viri erogatio fieret in pauperes xpi· Que igitur in pauperem vſũ ſũt donata:liberali manu diſtribuenda ſuſcepit·

Ad limina ergo beati martini pperat: ibiqꝫ pro ſuis

ſuorūq; ceteratib; tanti viri dn̄m p̄cās put dignū videref etiā in vſus ſanctoꝝ pauperū daret. Cūq; iter ceptū carperet in vicinia thuronū eāt q̄dā cecus iā ānis triginta ſolari luce p̄uatus Ad cui⁹ clamorē vir dei dextrā ſup oculos ceci nocte diutius pſſos ſancte cruc ſignū fecit. a cecitat tenebras manu ſcā detſit. Ad ſepulchrū aūt btī martini turonis veniēs a fratrib; cū gaudio magno ē ſuſcept⁹. a agēs opus p q̄ venēat ad pꝛiā repedare puīciā diſponebat. In eodē vero itine ad ſepulchꝝ btī frontonis depcatur⁹ dn̄m acceſſit. a baculū quo ſuſtentaba retro tenendū miſtris porrex. Quib; ab orſū intētis: nemo illoꝝ extitit q̄ tāti pōtific obſequio in retētione baculi deſerui ret. Et ecce angelic manib; acſi radicatus terre figeref baculus ipē immobil ſtetit Surgēs aūt vir dei gau gericus ab orōne: repperit eum quē dimiſerat baculū ſtantē q̄ſi rem ſen ſatā: ac ſuis officijs deſeruiē paratā Vn̄ grās deo agens: in patriā ſuā ē reuerſus. Cōtigit aūt negociatorē quēdā pueros captiuos vincul aggrauatos p eundē locū ducere venūdandos. Quē vir dei obnixe rogauit vt pro abſolutione criminū ſuoꝝ vinctos abſoluēt: a in die dn̄i metuendo mercedā ꝑpetuā expectaēt. Q̄d inſtitor audiens obſtinato corde exuſatione q̄ potuit q̄d rogabaf negauit Ille vō dn̄i fretus auxilio ſupplicīter orauit: q̄ten⁹ ſupna potētia p̄ſtaret q̄d auarus ille mercator lucris inhyans pnegaſſet. Qui nutu dīuino eſt grauiſſimo ſopore depſſus Nec mora hij q̄s cathena premebat aſtrictos: nexib; diſſolutis in p̄ntia ſe ↄtuleēt pōtific Expgefact⁹ autē negociator: ↄgnouit ſuos quos habuerat in vincul: fugā miſſe. Vn̄ feſtinus ad ecciam in q̄ vir dn̄i habeba currens: inuenit eos de ſui abſolutione letātes. Rexit aūt venerād⁹ p̄ſul p̄dictā cameracenſē eccleſiā annis circiter triginta nouem. ſignis a miracul choruſcās. fidei integer. operibus indefeſſus. Animūq; licet q̄ſi arcū haberet ſp intentū: viribus tn̄ corpor deſtitut⁹ etate puectus: in ſenectute bona plenus dieꝝ in pace ec deſie tercio ydus auguſti q̄euit Appoſituſq; ad ſuos: ſepultuſ eſt in baſilica: que eſt in montis vertice: ab ipſo ſācto viro in honore btī medardi epi ↄſtructa Eſt etem̄ memoria viri dei venerabil locus a celeberrimus nundinis longe lateq; inſtitorū ore vulgatuſ: vbi etiā vſq; in hodiernū diē p̄ſtanf dīuina beneficia.

De ſancta Clara virgine.

Sancta clara v̄go de aſſiſio ex nobilib; ſeu militarib; parentibus ac deuot traxit originē Cui⁹ m̄r ortulana noīe cū eā geſtaēt in vētro a p ſalubri ſua liberatione a partꝰ pīculo corā crucifixo oraret. audiuit vocē ſibi dicētē. Ne timeas mlier. q̄m q̄d dā lumē ſalua ptuies q̄d i pſū mūdū clari⁹ illuſtrabit. Vn̄ natā infātulā clarā vocauit Eāt aūt magne pietatis ſtatī in p̄meuo tpe ita vt ſibi ip̄ſi ſb̄trahēt delicata cibaria a paupib; a infirmātib; largiret: Orōnib; aūt vigilijs ieiunijs a caſtigationib; vacās: ita vt nullo modo nubē vellet. licet diuiti tradēda eſſet marito Cilicū gerebat ſb veſtib; delicat Btī aūt pr̄is frāciſci vſa ↄſilio mūdo renūciare diſpoſuit. In die ḡ palmaꝝ ōita ad palmas cū frequentia ꝑpli pcedēs: eād nocte iux viri dei ↄſiliū ad ſanctā mariā de porciuncula venit. a ibi corā altari virginis crinib; a ornament depoſit: habitū religionis deuota aſſūpſit. Conſanguineis autē eam nimis a blandicijs reuocaē nitētib; ↄſtanf reſtitit pānos altar app̄hendēs. Deinde ad eccīam ſancti damiani de ↄſilio beati franciſci cōmigrauit. Vbi ſeipſā incluſit. a ibidem virginū chriſti collegium generās. quadraginta duob⁹

annis xp̄o fideliter ſeruiuit Scō autē
franciſco faciēs obedientiā: triennio
p⁹ ſuā cōuerſionē abbacie renūcia-
uit officio mallēs ſubeſſe ꝙ̄ p̄eſſe Sꝫ
beato frāciſco ſibi dictū denuo iniun
gente officiū q̄n̄to magis alijs p̄fe-
rebatur tanto mag̃ ſororibꝫ humili
tatis obſequijſ ſb̄debat̄ ita ꝙ n̄ ſolū
pedes ſororū ſꝫ et famularū crebro la
uaret Pauptatis amatrix ōnia ſua
ante ſuā ꝯuerſionē diſtrahēs paupe
ribus tribuit ⁊ ordinē ſue pauptat̃
titulo inſigniuit Jta vt poſſeſſiones
rēnuens p elemoſinarios victū pau
perū mēdicaret. Vn̄ ⁊ dn̄s aliq̄n mi
raculoſe eius ſuppleuit inopiā. Car-
nem aūt ſuā macerās: in vilibꝫ tuni
ca ⁊ mātello nudis pedibꝫ incedebat
⁊ pellicio porcino hiſpida ei⁹ pte ad
carnē verſa vtebat̄ ac cingulo de pil̃
equoꝝ nodoſo ad carnē cingebatur
Continue aūt ieiunās: ⁊ ſup nudam
humū vel ſarmēta vinearū dormiēs
lignū p puluinari habebat Quadra
geſimā maiorē ⁊ ſācti martini in pa
ne ⁊ aqua ieiunās vinū modicū tm̄
dn̄icis diebꝫ ſumebat. Scđa āt q̄rta
et ſexta feria in ebdomoda nullū pe-
nitus cibū ſumebat. Orōne autē ſp
intēta tātū lacrimabat̄ aliq̄tiēs: vt ⁊
terrā ipſā rigaret. Vn̄ ſemel demon
ſibi in ſpē nigri pueri apparēs dixit
ꝙ niſi ceſſaret ceca fiēt Qua reſpon
dēte. q̄ ceca⁹ nō erit q̇ deū videbt̃. ille
ꝯfuſus abceſſit Cū aūt ſaraceni q̄dā
vice in clauſtrū ſuū irruē vellēt: illa
ſacramentū eucariſtitie añ portā tuꝑ
ſe poni fecit. ⁊ clamauit ad dominū
vt filias ſuas cuſtodiēt. Et vox pue
rili de vaſculo audita ē. Ego vos ſp
cuſtodiā At illa Mi dn̄e ⁊ hāc ꝓtege
ciuitatē q̄ nos ꝓ amore tuo ſuſtētat
Et dn̄s ad eā. Meo munē defendet̃.
Sororibꝫ āt p̄cepit: ne vocē quā au
dierāt ꝙ̄diu ipſa viueret reuelarēt.
Sororē etiā ſuā agnetē orōnibꝫ ad
xp̄m cōuertit: ⁊ ſecū in mōſterio deo
ſeruire fecit. Quia vere ſcē cruc̃ erat
amica: ſigno cruc̃ multos curaē me
ruit. Sororibꝫ aūt diſſ̄uadēs carna
liū amicoꝝ affectū: īuitabat eas ad
puritatē cordis ad ſci ocij ⁊ ſalutar̃
ſilentij obſeruationē. Quodā tēpoē
ſue infirmitat̃ cū tpe matutinali ſo
la eēt relicta ⁊ doleret ꝙ officio ma-
tutinali eo ꝙ feſtū eēt natiuitat̃ pueri
ihū intereſſe nō valēt: ad ipſū pueꝝ
ſe orōnibꝫ ꝯuertit. Et ecce cantū ⁊ iu
bilū fratꝝ matutinalē longe poſitū
tāꝙ̄ pn̄tē audiuit: ⁊ p̄ſepe dn̄i videē
meruit. Tādē diutino lāguore p̄ſſa
cū ad finē appropinq̄ret: ⁊ dn̄o inno
centio pp̄ q̄rto q̇ ipſā cū cardinalib⁹
viſitauit plenarie ab ōnibꝫ ē abſo-
luta peccat̃: ⁊ a ꝓuinciali miniſtro
viaticū ſalutaē recept̃ Dixitqꝫ agneti
ſorori ſue: ꝙ feſtine eā ſeq̄ret̃ ad do-
minū Ad extrema āt deducta ſic aīe
ſue ē locuta. Vade inq̄t ſecura: quia
bonū ꝯductū habes itiner̃ Vade ait
quia qui creauit te ſcificauit ⁊ velut
mater cuſtodiēs dilexit. Tu inq̄t do
mine benedict⁹ ſis q̇ me creaſti Vid̃
igit̃ ipſa ⁊ q̄dā alia turbā v̄ginū cū
albis veſtibꝫ ingredientem oēs ſerta
aurea in capitibꝫ habētes q̄s prece-
debat vna p̄clarior ex c⁹ corona tāt⁹
ſplēdor irradiabat ꝙ noctē illā intꝰ
domū ī lucē ꝯuertebat. v̄gines ḡ ad
lectū eūtes: pallio mire pulch̄tudīs
clarā circūdant. ipſūqꝫ thalamū cer
tatim adornāt: ſicqꝫ aīa illa ſciſſima
in craſtino ſci laurētij celū felicit̃ in-
gredit̃: ⁊ corp⁹ eius cū ſūma venera
tiōe ſepelit̃. Sed ⁊ agnes ſoror ipſi⁹
non multo p⁹ migrauit ad dn̄m qui ē
benedict⁹ in ſecula Amen.

De ſcō Arnulpho epō metenſi.

Beatus Arnulph⁹ ꝓſapia ge
nitus frācoꝝ ⁊ nobil̃ parēti
bus atqꝫ opulentiſſim⁹ rebꝫ
ſecli fuit. ſꝫ nobilior deinceps ⁊ ſubli
mior in fide xp̄i pmāſit Tradit̄ itaqꝫ
p̄ceptori lrāꝝ ſtudijs imbuendus:
et inter ceteros ſuos cōtubernales
ſagax ingenij ⁊ mēorie capac̃ ama
bilis fulſit Erat qꝫ xp̄o ī ſe habitāte
ſubditus cunctis: ſed fide ⁊ caritate

celſior omnibꝫ. ¶ Deinde gundolpho
rectori palacij traditꝰ q̄ p multa de-
inceps experimēta pbatū: theodoberti
regis miniſterio dignū aptauit. Ot
ſedulꝰ in orōne: in ieiunijs: in miſeri
cordia pauperū incūbebat. Et ſicut
ſcriptū eſt: reddebat q̄ dei ſūt deo: ꝛ q̄
ceſaris ceſari reſtituebat. ¶ Interea
cogētibꝫ amicꝭ atqꝫ parētibꝫ: inclitā
ꝛ p̄clarꝭ moribꝫ duxit vxorē: de qua
duos filios gn̄auit. Vxoreqꝫ defūcta
iugis illiꝰ meditatio circa mōſteria
vel loca ſcā inuigilabat. ¶ Erat eccꝭ
tēporibꝫ illꝭ in mōſterio regꝭ vir egre
gius noīe romericus: q̄ deſiderio illiꝰ
ſcō ꝛ familiari iūgebatꝰ affectu. Con
tigit autē vt vrbs metēſiū p̄ſule in-
digeret. Tūc vna vox ꝓplo℞ Arnul-
phū domeſticū regꝭ ꝛ cōſiliariū: dig
nū ēē ep̄m acclamauit. Ille vero la-
crimās ꝛ ꝯpulſus vrbē ad gubernan
dum ſuſcepit: ac deinceps ep̄ales ſic
geſtās īſulas: ut eē domeſticatꝰ ſol-
licitudinē atqꝫ primatū palacij: etſi
nolens tenēt. Fuitqꝫ iugitꝰ intētꝰ bo
nis actibꝫ. p̄ſerti in ſuſceptione mo-
nacho℞ ſeu pegrino℞ deuotiſſimꝰ in-
uigilabat ita vt q̊s hoſpitio recepiſſꝫ
manibꝰ ꝓprijs pedes abluēt: illosqꝫ
veſtitos atqꝫ refectos deducēs: mox
alios refocillādos ſuſcipet. Porro ab
ſtinētie illiꝰ normā narrare q̊s va-
leat: vel maxime cū interdū pꝰ tri-
duana ſeu āplius ꝓtracta ieiunia:
pane ordeaceo vel līphe poculo victi-
taret. Indutꝰ nāqꝫ iugitꝰ intrinſecꝰ
tunice occulte cilicio: ſicqꝫ exeſiſ iam
mēbris vigilijs atqꝫ ieiunijs gemi-
nū ingerebat cruciatū. ¶ Cū mulier
q̄dā a demonio arrep̄ coraꝫ ſcō p̄ſule
debachari cepiſſꝫ: ille ait. Heu mi-
ſerrimū genꝰ hūanū. Vt q̊d tā p̄ua
luit inimicꝰ: vt vbi xp̄s debet habi-
tare: ibi domiciliū infelix poſſideat.
Cūqꝫ vir ſcūs ſe in orōnē dediſſꝫ: mox
demoniū clamās ꝛ eiulās a muliere
diſceſſit. ¶ Quidā leproſus ad eū cla
mare cepit: victū ſeu etiā veſtitū de-
poſcens. Qui cū eſſꝫ barbarꝰ: ſciſci-
tatus ab eo an baptizatꝰ eſſꝫ: rn̄dit
Nequaq̄ dn̄e mi. Nam infelix ego
abiectꝰ ſū a ꝓplo: ꝛ q̊s mihi gratiā
baptiſmi tribuēt. Accepto ḡ a ſācto
viro baptiſmi ſacramento: repēte de
corpore illiꝰ lepra diſceſſit. Et factꝰ
eſt deinceps in vtrāqꝫ ſubſtātia ſanꝰ
q̄ p̊us fuerat pcōra maculoſus. ¶
Cū autē hec ꝛ ſiles q̄ plures v̊tutes
p illū cepert crebreſcē in ꝓplo: remo
tiora expetijt loca. in quibꝫ ſoli deo
orōnibꝫ ſacris vacaēt. Sꝫ itex ꝯſcien
tia tactꝰ ne plebs ſibi a dn̄o credita
illo remoto et̄ne vite pabula q̊d daꝫ
ninꝰ accipet: cepꞇ p ep̄las a p̊ncipe
flagitaē vt ſucceſſorē ſibi p̄ſulē daēt
q̊ p̄dicationis verbū dignꝰ ꝓplo ſe-
minaret. Cui rex lothariꝰ intꝭ cetera
ſic reſcp̊ſit. Dn̄e ꝛ pr̄. Iſtud nrā pre
ſūptio nō p̄ſumit facē. Sed ſi q̄libet
deuotione ꝯpulſi alicubi deliberatis
expectare: nos petimꝰ vt ſalua pace
veſtra: nos vel cōmunione ꝓ amore
diuino nullatenꝰ relinq̄tis. ¶ Poſt
hec autē paucis tēporibꝫ actis: viro
iuſto iugi intentione pulſanti: ſāctꝰ
goericus cōnomēto abbo. Huiꝰ ſuc-
ceſſor eligitur. Quo audito vir egre
gius romericus: ad beatum pergit
arnulphū: atqꝫ ex cōueniētia vtri-
uſqꝫ infra vaſta heremi aptū eidem
ꝓparat locū. Relictis igitur ſeculi re
bus atqꝫ pauperibꝰ erogatis veluti
nouus helyas ad heremū ꝓperat. et
inter beſtias ꝛ feras ſilue puis mā
ſiunculis paratis: cotidiana medita
tione laudes deo perſonat. Accitis
quippe aliq̄ꝓtis ſe cū monachis: nec
nō et lepro℞ quibꝫ manibus ꝓprijs
ſeruitutem impendebat: calciamen
ta a pedibus detrahens atqꝫ deter-
gens capita ꝛ pedes illorum crebriꝰ
abluens: necnon et lectos ipſorum
reciprocis diebus ſtudioſe compo-
nens. Nam ꝛ coquine ſeruitium nō
abhorrenſ. ꝛ cocus ſepe eſuriens ipē
ſuos cōtubernales paſcebat. Sed et
lectū ſuū ſpretis mollibus ꝛ p̄cioſis
veſtibus cilicio exornabat. In hijs

igitur atq3 innumerabilib3 bonis dū angelicā ageret vitam: et dn̄s ſuū athletā ad deſtinatū brauiū volēs vocare ad vltimū vrgeret diem. Quo cōperto adeſt vir religioſus romeric9 cū ceteris mōchis: ei9 p̄ſtolās egreſſū. Tūc ſacratiſſim9 pontifex ayt Domini viri et amabiles dn̄i obſecrate xp̄m ꝓ me. Iā em̄ eſt dies in q̄ iudicio meo rep̄ſentand9 apparebo. Quid faciā? Nichil boni geſſi in ſcl'o. Oib3 ſceleribus et pctīs vallat9 coartor ꝓ quib3 dn̄z vt veniā mēar ſupplicate. Interea venit hora vt ſcā illa aīa manib3 angeloꝝ ad xp̄3 geſtaret. Fit ilico gaudiū magnū. procul dubio ſupnaꝝ vtutū in celo. et ingēs luct9 paupeꝝ xp̄i et mōchoꝝ ī ſcl'o. Siq̄dē vir egregi9 romeric9 adducit ſciſſimū corp9 ei9 cū dignitate et honore q̄ valuit: et in caſtello habēdū ſepulture tradidit. Poſt9 octo fere ānos ſucceſſor ei9 goeric9 cōſilio inito: coacuata clericoꝝ ſeu etiā laycoꝝ ingēti caterua: aſſcitiſq3 duob3 ep̄is ſecū vna parit' pgūt ad heremū. Quo in loco excubias cū reuerentia celebrātes: ſcā mēbra ab vrna lapidis auferentes grabato imponūt: atq3 mox cū gaudio remeāt ad vrbē. Nā ſuauitatis odor ex hijs ſacris mēbris exiens: cūctos repleuerat ve hentes ſcm̄ corp9. Dū aūt geſtantes veniunt ad quendā riuulū cui9 ripaꝝ tell9 excīſa fueāt q̄ eūtib3 ꝯuallē atq3 lubricū pādebat meatū: tūc poſteriores q̄ feretꝝ portabāt lapſi corruūt ſed vt credit' eundē ſtati angeli ſuſcepit. Nā priores euidētes nullo retardantes greſſu grabato in aere ſublevato gradiūtur libē: atq3 ſurgētes q̄ lapſi fuerāt iam trāſmeato ꝯualle ſeſe iungūt ad collegas. Poſt9 hec autē cū leticia ad vrbē puenientes: mox oīs ciuitas cū crucib3: et cereis: atq3 ingēti gaudio obuiā currit: et ſacrū corp9 ſui paſtoris in baſilica ſāctoꝝ aploꝝ cū reuerētia et exultatione ſepulture recondūt. Mox ꝓ eo q̄d ap's xp̄m in heremo mercat9 fuiſſet: ſuis ciuib3 miraculis demōſtrauit. Nā mulier quedā noīe iulia luminib3 olim cecata: ad ſepulchrum eius acceſſit. Vbi cū pſtrata cū fide oraſſet: abſq3 mora lumē multoꝝ ānoꝝ tp̄ib3 deſideratū recepit. Poſt idē autē tempus quidā pedib3 ꝯtract9 ad vrnā ſci viri ſe in orōne pſtrauit: qui ſtati reſolutus neruoꝝ nexib3: ſurrexit ſan9 et letus. Itidē mulier quedā auſa fuit dn̄ica die opari: ſed mox dimit9 verberata: vtraq3 manu eſt contracta. Que ad baſilicā ſācti viri clauſā veniens ilico añ valuas ſe in orōne proſtrauit: et cū lacrimis vociferās ſāctū Arnulphū ep̄z vt ſe ſanaēt exorauit. Statiq3 digiti illi9 q̄ iādudū fortiter palmis inheſerant: reſoluto rigore p̄ſtinā recepeīt medelā et remeat mox incolumis ad ꝓꝓa leta: q̄ veneāt triſtis et ꝯtracta. Hec ergo de plurib3 ei9 geſtis et miraculis cā breuitatis dicta ſufficiāt.

De ſancto Agapito martire.

Agapitus puer timēs deum omnib3 reb9 ſuis renūciauit et deo ſe obtulit holocauſtū. Qui cū cotidie in doctrīa xp̄i eſſet et n̄ ceſſaret: dixit ad hoiem dei porphiriū. Pro corona tua et p his ī q̄ videm̄ eē q2 ſum9 milites xp̄i: n̄ nos abſcōdam9 a dyaboli neq̄tia: ſ3 magis vltro nos offeram9 et dicam9 impatori aureliāo Rex pagane q̄d q̄ris diſcipulos xp̄i: et q̄d ꝯtra eos vis facē? Q8 cū audiſſet rex dixit agapito. Multū te video eē veſanū et verboſū: vt anteq̄ interrogeris ipē videaris tibi iudiciū dare. Agapit9 rn̄t Ego n̄ ſū veſan9 ſ3 ſū ſan9. et ī deo meo ſpem pono. q̄ dixit. Nolite timē eos q̄ corp9 occidūt. aīa3 āt n̄ poſſūt occidē. Aurelian9 dixit Accede et ſacrifica dō mag9 ioui. ne te q̄ſi pueꝝ xp̄ianū ex nobili familia gn̄atū. diuīs penis facia īterire. Et multi diſcāt p tua tormēta. q2 q̄ſi xp̄ian9 et infra ānos .xv. pat9 es moi. Agapit9 rn̄t Tu q̄ videris eē fili9 pris tui diaboli: cogis me x° dō meo eē ꝯtriū. Tūc iuſſit eū rex neruis crud' fortit' cedi. Agap. dixit. n̄ cedor ſ3

refrigeror. Q8 rex audiens tradidit eũ anthiocho pſidi dicẽs. Niſi agapitus ſacrificauerit: diuiſis eũ penis interfice. Tũc pſes iuſſit eũ mitti in carcerẽ Attalus autẽ tormicularius venit ad agapitũ in carcerẽ. a dixit ei. Crede agapite: a ſacfica diis Ego vt tu erã xpian9 a ſacrificaui diis. a modo ſũ miniſter a dñs. Agapitus dixit. quia deũ meũ neſcis patrẽ tuũ dyabolũ adoras. a voluntatẽ ei9 facis cui9 ſoci9 es Preſes dixit Tollite prunas: a in capite eius ponite. Q8 cũ factũ fuiſſ; agapit9 cepit pſallẽ di. Propt innocẽtiã meã ſuſcepiſti me: a ɔfirmaſti me ineternũ in cõſpectu tuo. Et iterũ miſit pſes cũ flagellis cedi. Qui dixit Flãmã vidi primũ a cruciat9 ſũ: deinde flagellis cedor: ſed ſic m̃ e q̃ſi muſca me mordeat. Tunc pſes iuſſit fumũ magnũ fieri: et nudũ a capite deorſũ ſuſpendi: a ſic eũ vſq; dũ deficẽt dimitti. Anaſtaſius ãt tormiculari9 p9 q̃tuor dies iuit vt videt ſi viuet adhuc. Et inuenit eũ ſup fumũ deãbulantẽ in veſte candida a pſallentẽ Nõ moriar ſ3 viuã a narrabo opera dñi Angel9 autẽ dñi ſoluit eũ. Q8 anaſtaſi9 vidẽs nũciauit pſidi dicẽs Ego credo qz magn9 eſt de9 eius: a nõ eſt alius pter ipſũ Audiẽs hoc agapit9 dixit. Gratias ago tibi dñe ſaluator: q̃ regnas cũ prẽ a ſpũſcõ in ſecula ſeculoꝝ. Tunc iratus pſes dixit. Expoliate eum: a aquã bulientẽ in vẽtrẽ eius mittite et dicite ei. Noli q̃ſi puer verboſus eẽ a iniurias pſidi facẽ. Et dũ hec agerent dixit agapitus: Puto qz aquã frigidã mihi dediſtis: quia dñs me9 ppter quẽ oĩa patior: refrigeriũ m̃ pſtare dignatus eſt Tũc pſes iuſſit frangi maxillas eius: a dixit Si credo videbo deũ tuũ. Agapit9 rñdit. Non tẽptabis famulũ dei: ne tẽpteris a prẽ tuo dyabolo. Tũc pſes cecidit de tribunali dicẽs militibz ſuis. Currite. ſubuenite. qz ardeo. Nichil ſunt dii noſtri: ſ3 de9 agapiti magnus eſt a eternus. a q8 fecit in pueꝝ hoc recipio Et ſtatĩ expirauit. Jmpator hec audiens: iuſſit agapitũ in ciuitate preneſtina leonibz ſubici. Et cũ leones dimiſſi fuiſſẽt: venerũt ad ſcm̃ agapitũ: a cũ omni mãſuetudine humiliauerũt ſe ad pedes eius. Videntes autẽ xpiani: ãmirati ſũt dicẽtes. Vere nõ eſt alius de9: niſi quẽ agapitus cõfitetur. Quibz a agapitus dixit. Credite in xp̃m vt ſaluen[2] animevre qz tranſitoria ſũt q̃ gerunt in mũdo

Et cũ plurimi cõuerterent ad dñũ: miniſtri dyaboli tulerũt agapitũ extra ciuitatẽ: vt eũ iuſſu tirãni interficerẽt. Et genu poſito in oratione: ibi eũ gladio percuſſerũt: a ſtatim emiſit ſpiritũ ſub die. xv. klas ſeptẽbris. Tũc xpiani p noctẽ venerũt a tulerũt corp9 eius: a ſepelierũt illũ i ſarcophago nouo dicẽtes. Qr hũc de9 martirẽ ſibi dignũ elegit: ut p ipſũ ibi benediceref dñs: vbi erat religio paganoꝝ prius.

De ſancto Sebaldo cõfeſſore.

Fvit rex xpianiſſim9 in dacia qui generoſã moribus a religione habuit vxorẽ: ſed infecundã. De quo nõ parũ cõtriſtati: mutuo cõſenſu deo vouerũt vitã illibate caſtitatis: dũmodo diuina clementia deſideratã eis dignaref tribuere ſobolem: quã etiã in pceptis altiſſimi ad eius laudẽ pmiſerũt inſtruendã Quoꝝ deuotõnẽ de9 intuẽs deſideratã eis largit9 eſt plem: de quo plurimũ deo grãs retulerũt a deinceps votũ caſtitatis pit tenuerũt Naſci[2]g infans ſebald9 vocatus: q̃ ſicut creſcebat etate: ita crementũ carpebat in virtutũ ſoliditate Cũq3 decimũ q̃ntũ ãnũ attigiſſ; cauſa lrãꝝ pariſi9 mittit: a cepit iuueis ſup hũanũ modũ pficere. Adeptis aũt optatis vtutibz feliciter reuertit ad patriã: nõ modica parẽtibz exĩde orta leticia. Cõſpiciũt em̃ moribz grauẽ: loq̃la ſagacẽ: in agẽdis puidũ: in actibz bonũ: i deuitãdo vicia cautũ: ſicq3 p õnia prudentia

locupletat̃ Pluſtrant̃ igitur regna ⁊ pncipatus regis imperio: ſi q̄ nobilis reperiat̃ virgo: q̄ eius vnico filio ſociet̃ mr̄imonio. Dirigit̃ aūt magnifica ābaciata regi de filia cuiſdaꝫ comitꝭ de domo ⁊ regno frācie v̄gine multū ſpecioſa ⁊ bonis moribꝫ ornata: q̄ regi placēs filio ſuo ſebaldo eſt in mr̄imonio ſociata. In pma igit̄ nuptiarū nocte: an̄ mediū noctis virgo ſpecioſa nō verꝫ maritū: ſꝫ ſue v̄ginitatis pudiciſſimū pſentit cuſtodem. P9 mediū ꝟo noctis: pudic9 ſpōſus ſponſā ſuā more ſagacꝭ doctoris alloq̄tur di. Virgo gl̄oſa: ĩ mr̄imonialiter es ſociata: leges mr̄onij euangelici te ignorare n̄ decet. Bona res in mr̄imonio ē fecūditas corpoꝝ: ſed multo melior ē in mr̄imonio euāgelico fecūditas mētiū: ſine pollutōe corpoꝝ ſeu ɔtactu q̄uis mō mēbroꝝ. Nā in mr̄imonio euāgelico v̄ginitas ɔſulit̃: v̄ginitas pbat̃: v̄ginitas pficit̃: q̄ ſtipēdia collegit meritoꝝ. Quare dulciſſima ſpōſa mea certare ⁊ militare deo debem9 ⁊ ſūmo ſtudio in nr̄ā virginitate ſuare aplicū dictū: v̄go cogitat q̄ ſūt dn̄i vt ſit ſcā corpe ⁊ ſpū. Hac doctrīa ſpōſe v̄gini p̄ualete data eidē impauit ſilentiū: ⁊ more bt̄i alexij a v̄gine receſſit. Itaqꝫ ĩ nocturno tpe q̄cq̄d diuitiaꝝ delicarū ⁊ honoris erāt h9 mūdi a ſe abdicauit ⁊ artā viā hēmiticā elegit. Nā ſiluā denſā ⁊ ab hoībꝫ remotā intrauit. in q̄ diurnis piter ⁊ nocturnis: plixis ⁊ deuotꝭ orōibꝫ inſiſtebat. ⁊ p multas noctes inſōpnes: cotidiana ieiunia pſoluebat. Interea cū q̄ſi funeꝝ ex arta vita corp9 ſuū geſtaret p pōdere: nullo tn̄ mō deſtitit malignus ſpūs liuidas carnis ſcintillas inſtaurare ita vt ea in nemore nō min9 certaret q̄ꝫ tiro ſeclaris in leticia mūdiali fecīſſꝫ. Nam q̄tiens carnis de hoſte puerſo ſtimuli legi mētis repugnare nitebāt̄ totiēs vepbꝫ electis intime volutat9 p vulnerā corporꝭ extīxit q̄cq̄d delectationis carni vndecūqꝫ inſurrexit.

Proīde cū tribꝫ monachis ſūmo regi in hēmo militaſſꝫ: flagrabat cōuerſatōe in pplo. ut granū ſcolaſticū ĩ agro dn̄ico ſeminaret. vt ex effectu opis ſeq̄ret̃ ſui laudabilꝭ ɔueniētia nōis. Dicit̃ eīn ſebald9 q̄ſi eloquens ⁊ faciēs puſillū gen9. Dcm̄ Situaꝝ g̃tinga deſerens: limina ſcōꝝ aploꝝ rome intima deuotōe viſitabat. vbi tūc pſul gregori9 ſecūd9 eccīe perat. Cui cū de tāto viro bō fama ⁊ laudabilis vita audite veritati teſtimoniū phibuiſſꝫ: ei officiū indixit pdicādi veritatē euangelicā: ⁊ debiles cōfortando bonoſqꝫ ſolidādo: ⁊ doctrīa malos corripiēdo ĩ eo ſtabiliuit audaciā. Et cū ad euangelizādum pauperes incedēt: comites reperit ſui itineris: ſcē vite pegnos Willibaldū ⁊ Winibaldū cū quibꝫ calles aſperos recto tramite ad laudē dei tp̄s expoſuit volubile. Qui cū ex itinē fatigati fameqꝫ reptarēt exanimes deſideriū veſcēdi ſcō ſebaldo expſſerūt. Quos cū vir dei v̄bo doctrine hylares feciſſet: ab eis paulīſꝑ diſceſſit. orōneqꝫ facta āgelus dn̄i ſubcinericium panē detulit quē capiens ⁊ dō gratias agens ſocijs letus diſtribuit. Feſtinauit itaqꝫ verbi dei pfeſſor longabardis ſpūalē tribuē alimoniā. Et cū pe vincētinā ciuitatē puū ſiluaticū reperiſſet locū: vtiqꝫ tactus d̄init9 vlterius progredi diſtulit. Cui9 fama glorioſa cū vicina loca pſonaſſꝫ etiā ad diſtantes ciuitates intantū cōlauit: vt mediolanēſes ⁊ papienſes ceterarūqꝫ ciuitatū vtriuſqꝫ ſex9 homines ad ipſū ɔfluxerūt. Quos benigno amore ſuſcept̄: ⁊ in fide catholica inſtruxit. Quadā aūt vice cū p9 pdicationē ſuā encenīū caritatꝭ aduene ſecū facerēt: diſciplo ſuo noīe dionīſio vini potū ipꝭ p̄cept̄ miniſtrare. Sed cū non hr̄et: q2 nocte p̄cedēti cū ſiti laboraret ebiberat: mādato viri dei ob erubeſcentiā ⁊ difficultatē nō parebat. Sed cū bis ac pluries fuiſſꝫ ammonitus ad vas acceſſit: ⁊ quod

vacuū reliq̄rat: plenū inuenit. Vn̄
ꝯ inuitati ſūt ſobrie refecti. Eius ex=
inde approbāt doctrinā. ꝯ benedictio
ne ab ipſo accep̄: cū leticia vnuſq̄ſqꝫ
remeauit ad ꝓpria. ¶ Alia etiā vice
cū hominibꝫ verbū dei p̄dicaēt: e me
dio audientiū q̄dā ſurgēs hereticus
oīa eſſe falſa que ſcūs ſebaldꝰ p̄di=
cabat ꝑtinaci animo aſſerebat: ꝯ in
publico nefanda verba ꝓmebat. Qđ
vir dei cnēs deū exorauit: ut euidēti
ſigno pateſaceret hominibꝫ: ꝙ fides
xp̄iana ſolū ſit ſcala illa: cui innixꝰ
eſt dn̄s. Statīqꝫ hereticū vſqꝫ ad collū
eiꝰ deglutiuit tellus. Clamās autē
alta voce ſcm̄ ſebaldū inuocauit vt
pro eo intercedēt. Omnē falſitatē he=
reticam abnegare ꝯ ſoli xp̄iane fidei
ſincera mente ſpopōdit inherē. Sicqꝫ
ad orōēꝫ viri dei factū ē: ut q̄ ꝑ̇us cor
pore tēdebat ad yma: clara fide eleua
retur ad alta. Ad ſtuporē ꝟo huiꝰ mi
raculi: multi infideliū ſūt ad fidē cō=
uerſi. ¶ Relictis itaqꝫ ytalye ꝑtibꝫ
bauariā ꝓficiſcit᷑: vbi c̄itas ratiſbo
nēſis optinet ꝑ̇matū. Ad cuiꝰ latus
ingēs fluuiꝰ ꝯ inuadabilis decurrit.
Exutus igit᷑ melote: aliciū ſuū ſup
aquā ponēs ſtetit ſup eam vt nulla
corpori ſuo ineſſe g̃uitas videret᷑: ſꝫ
q̄i dote ẛbtilitatꝭ fulciꝰ feliciꝰ portū ē
adeptꝰ. Qđ q̄dā incola ciuitatꝭ vidit
ꝯ ipſū ad hoſpitiū ſuſcepᵗ. Et cū virū
dei hōeſte ꝯ reuerēt᷑ tractaē vellꝫ ꝯ vici
no ſuo qđdā vitrū ſolēne excredidit
qđ ſcō viro vino īpletū porrigēs ꝯ in
caute tenens fractū in terrā cecidit.
Scūs ꝟo ſebaldꝰ ꝑticulas collegit: et
abſqꝫ leſionis ſigno vas creditū vt
reſtitueret᷑ reintegrauit. ¶ Expleto
aūt modico tp̄e qđ in illa c̄itate de=
uote ꝑfeceāt: opidū nurēbergēſe cui
adiacet ſilua mag̃ ſtuduit ſui ex ꝑ̄=
ſentia decoraē: ꝯ plebē illā q̄ in bene
placitꝭ theatēticaꝝ ſpirituū ocrementibus periodū explebāt: ne ſic miſe
rabilꝭ perirēt luce vē fidei māuduxᵗ
normāqꝫ militāti ſūmo regi eis ꝟbo
ꝯ facto ꝑ̄ſcripſit. Nā vitā turbaticā

actiuā benigne ꝑfecit ī opido ſꝫ q̄eta
vita ꝯtēplatiua fūgebat᷑ in ſilua. ¶
Accidit aūt in eadē ſilua. ut rurēſis
q̄dā par boū amitteāt qđ ꝓpt᷑ paſcua
in eā minaueāt. Hora āt crepuſculi
ſcm̄ ſabaldū obuiā habuit. Qui cū
ab eo cauſā dolorꝭ didiciſſꝫ: dulciter
rn̄dit. Quē diligētiꝰ ꝯ inuenies. Cui
villanus. Statī me nox app̄hēdet. Et
cū amiſero lucē q̄ ire debeā neſcio. Et
cū vir dei ex ꝯpaſſione oraſſꝫ: dixᵗ ei.
Erige manus cōiūctas. Quo facto.
ſtatī digiti manuū ſine arſura lucē
radiabāt fulgidā: ita vt n̄ noctꝭ vide
retur tenebra: ſꝫ vt hēret lux meridia
na. Ad quē ſcūs ſebaldus aꝑt. Deū
lauda ſaluatorē. quia qđ amiſiſti in
triſticia: reduces in leticia. Qꝫ īpigre
iuit ꝯ boues ꝑditos celerit᷑ inuētos
reduxit. ¶ Cū aūt nurēbergēſibꝫ ſa=
lutarꝭ doctrine bn̄ficiū īpendēt: q̄dā
paup mechanicꝰ machiarūqꝫ factor
ipſū hoſpitio ſuſcepit. Hyems autē
eāt. Tc̄ vir dei dixit hoſpite vt ligna
portaēt ꝯ ignē facēt vt gelidū corpꝰ
poſſꝫ renouaē ad rogū. Que ob tena
citatē ſui mariti ipſā ꝓhibētē: iuſſa
viri ſci nō fecit. Tandē trāq̄lla mēte
verbis impetuoſꝭ dixit. Si nō vis aut
vales afferre ligna: apporta ſaltem
glaciē de platea. Qđ cū illa feciſſet ꝯ
vir dei oraſſet: ex glacie factus eſt
ignis copioſus acſi aridorūꝫ ligno=
rum ſtrues fuiſſet incēſus. Hoſpes
vero ad forum cucurrit: ꝯ piſces ſub
orbatione oculoꝝ anathematizatos
emit: ꝯ dep̄rehēſꝰ oculos amiſit. Ad
quē beatus ſebaldꝰ aꝑt. Ligna vn̄
lumen ꝯ ignē habuiſſē vxorem tuā
mihi miniſtraē ꝓhibuiſti: ideo a lu
mine corporis iam es ſecluſus. Sed
q̊niā ex pietate corporꝭ ad id malū
es deuolutꝰ beneficiū pcipies curati
onis. Et collectis de terra oculꝭ: ora=
tione p̄miſſa debitꝭ eos īpoſuit locꝭ.
Ad qđ miraculū nurēbergē. oībꝫ: vi
ta ꝯ fama ſci ſebaldi celebriſ facta ē
Cōſideābāt ei ꝙ talꝭ q̊ ꝑ ſcā opa illu
minabat hoīeꝫ in corpoē: ꝑ ſanctam

doctrinā eos illuminaret in mente · ¶ In pceſſu ꝗ tenoꝝ operꝝ euenit vt · xiiij · kl̄as ſeptēbꝛiſ debitū letale ſolueret hūane ꝯdicōis · q̄ӡ a multis an̄ pdixerat: a humi parte vbi corp9 ſe pulturā accipet: patēti miraculo in dicauit · ¶ Nā cū torā clauſiſſꝫ extre mā feretꝝ in curru ab indomitis iumē tis vbi nūc qeſcit deductū ē · Et cū de uote illi9 celebrarēt exeqes: in cēſo re dolēte a duplatis īcēſis accidit caſua liter vt vna cādelaꝝ nō ſolide poſita de baſi cadēt Q̄d cernēs deuota mlr̄ q̄ penitētiū vitā iā agebat ꝙ̄ cāculū ferreū ī lamētū geſtabat ad brachiū cādelā in debito loco repoſuit: a cau lus ferreus fractus de brachio cū ſtre pitu ī medio pſiliȷt ¶ Quidā aūt ma lignus barbā corpris viri dei defūcti tetigt eiꝙ blaſphemādo dixt Inuete rate dieꝝ maloꝝ: ꝗ pl̄imos ſeduxiſti Mox ſcm̄ corp9 manū dexterā leua uit: a improperāti vnū oculū pcutiē do excuſſit · Q̄ ſtatī cōſcius ſue culpe in caſtigatione dieꝝ multoꝝ et deuo tatū precū rehabuit ab ipſo oculuꝫ excuſſū · Ob quoꝝ miraculorū a fide dignarū pſonarum teſtimonia: ce pbas a monarcha ſupm9 militātis eccleſie ipſū inſtituit mēte deuota re uereri a ſibi dulie cultū vt decēt ſācto pcepit exhiberi · Sicꝙ a nirēbergē ſibus vt patronus colit a ab ipſis dies ei9 vetud ſupma feſtiua celebr̄ ¶ Modernis aūt tpibus factū eſt q̄ӡ quedā aduena mulier in die ſo lemnitatis ſue fuſo a girgillo intende ret · a a ſuis yconomis pꝛhibita eſt Que garrula ſe excuſando: incuſauit dicens Ad quinꝙ miliaria neſcitur quis ſit ſanct9 ſebaldus Vnde laborē inchoatū perficiā Ipſa autē a tanto ſpacio accola fuerat · Et factum eſt eadem hora: vt cū magno dolore vi ſum amitteret · Que monita eſt vt eius feſtū deinceps ſolemni voto p miſſo ſtuderet venerari cū offertorio ſingulari · Quod cū feciſſꝫ · ad inter ceſſionē ſancti ſebaldi viſū amiſſū: lucidius accepit gratum · ¶ Multa quoꝙ a alia miracula deus per ſer uum ſuū operatus eſt · que hic non ſunt conſcripta · Veneramur te igit ſancte patrone a ſupina mente pca mur: vt rorem celeſtis grātie nobis impetrare digneris vt mundis men tibus in hoc ſeculo deo gratam dega mus vitam · vt poſt hoc exitiū ante dei a virginis filium ſtemus ſine ru bore: atꝙ ad vitam beatam tecum intrem9 cū gloria a honore Q̄d nob̄ pſtare dignetur · ₰c ·

¶ De ſancto Magno martire ·

Beatiſſim9 itaꝙ athleta xp̄i magn9 cū eſſꝫ viciis pentibꝫ nat9 in ptibꝫ apulie in ētate tranas · atꝙ cū eius pntes eſſēt pa gani a nulla facultate gauderent · a eis ceciſſꝫ fili9 magn9 · cepit a pen tib9 ſuaderi vt ſe mercenariū facerēt ad paſcēdas alienoꝝ oues · vt vl̄ ſic vni9 ſbſtantiā haberēt · Cepit autē btiſſim9 magn9 cōtriſtari vehemēter eo ꝙ moleſtias pntū n̄ poterāt ſuſti nere · Dn̄i aūt mīa affuit puero ſuo vt mittēt angelū ſuū · a eunte eo p viā appuit ei iuuenis q̄ ſic apt · Q̄d triſtaris magne · Nā me quē vides ſcias miſſū ad te vt ſ ꝯſolatoꝝ pbeā Nūc ꝗ tolle q̄ӡ tibi dn̄s tranſmiſit Erāt aūt auri pōdo talēta decē Q̄ dū reūſus fuiſſꝫ btiſſim9 magn9 ad dom̄ pntū ſuoꝝ gaudēs referebat pr̄i ſuo q̄lr ei dn̄s appuiſſet · rogabatꝙ pn tes ſuos di · Pr̄ dn̄s nob̄ p ſuā v̄tutē dedit vt a nos paupibꝫ dem9 · ceterū pr̄ ꝯpara m̄ oues ad paſcēdū · Et cū ipletū eſſꝫ oē deſideriū ſuū: cept oues paſcē · Creſcebāt aūt ei oues gregis multū a ita affuit dn̄i mīa vt de decē a octo ouibꝫ fierēt ei mille · Tūc bea tiſſimū magnū cū adhꝫ pagan9 eſſꝫ ſic dn̄s inflāmabat ad eleōſinā · vt de tōſura ouiū ſuarū adiplēt ſaccos lanis a p nocte ad ētatē repōebat a paupibꝫ xp̄ianis ſ viduis erogabat Ad q̄s ita dicebat Nemi dixeritis Sꝫ

ſi quis vos interrogat. dicite dñs do
nauit nobis. de me aũt nemo ſentiat
B. ¶ Tũc deſcendẽte eo ad ciuitatẽ: dũ
ageret feſtiuo dies dñi: hec erat lectio
in eccĩa. Petite ⁊ accipietis. querite ⁊ in-
uenietis. pulſate ⁊ aperiet vobis. Et hijs
audit͛ btĩſſim9 magn9 figẽs intẽti-
onis ſue curſũ ad ſemetipſũ ait. Ecce
magne tã diu p euãgeliũ tibi mani
feſtaẽt. ut ad lumẽ ptingas veritatis
Ergo a tñbris redeam9 ad lucẽ. qꝛ p
didim9 qđ laborauim9: ſi fructũ labo
ris amittim9 Fruct9 aũt laboris h' ẽ.
ſeq̃ ſaluatorẽ. ḡ teneam9 aĩo qđ te-
nendũ ẽ. ⁊ oĩa q̃ reſpuẽda ſũt relinq̃
mus. Jdõ q̃ſiui vt inuenirẽ. idõ inueni
vt tenerẽ. ¶ Hec ſecũ cotidie reuolues
aĩo meditabat͛ ⁊ cotidie ſaulos xp̄i
req̃rebat. Te req̃rẽte eo occurrit ei an
gel9 i ſimilitudĩe hoĩs q̃ ſe dicẽt quẽdã
iuſtũ ⁊ ſcm̃ ⁊ venerabilẽ viꝝ noĩe re-
demptũ p oĩa eruditũ. Audiẽs h' bea
tiſſim9 magn9 ſtatĩ miſit ſe ad pedes
ãgeli ⁊ rogauit eũ cũ lacrĩs vt eũ
pducẽt ad ſcm̃ ſacerdotẽ. Fit p uidẽte
angelo qđ ⁊ fide ⁊ deſiderio iplorauit
⁊ pducẽte angelo dñi inuenit. Et cũ
ingreſſus fuiſſ ad domũ ſacerdotis ſil'
cũ ãgelo. ſtatĩ ſe btĩſſim9 magn9 p-
ſternẽs ad pedes ſacerdotis: ⁊ plorãs
dicebat. Dñe mĩ q̃ itur9 ſũ vt mẽar
videẽ ianuã dñi ſaluatoris. p quã in-
troducta ſuo pr̃i cõmendat eos q̃ in
dño ſperãt. Tũc đt ei eps. Sapiẽs ⁊
bon9 fab catoꝛ ẽ ſaluatoꝛ xp̄9 ⁊ cuſtos
q̃ inuiſibili v̓tute cũcta mirabilit͛ cõ
ſtituit. ipẽ tuã ſuſcipiat ↄfeſſionẽ int͛
electos q̃ ↄfiten² pr̃e ⁊ filiũ ⁊ ſpiri-
tũ ſãctũ. Et cũ h' dixiſſ baptizauit eũ
ſcũs redẽptus eps dicẽs ei. Integra
ſapiã ⁊ miſterio dñi immoꝛtalis p ſal
uatorẽ ihm ⁊ ſpm̃ ſcm̃ repleãris. Ac
vbi baptizat9 ẽ: ãgel9 dñi michael
ſuſcepit eũ ⁊ a btõ epõ intra paucos
mẽſes edoct9 oĩb3 lr̃is đnis cepit ẽẽ
diligẽter inſtruct9. ¶ Et dũ iſta p eũ
oñderet dñs ihs xp̄s et multa talia:
fama eius percurrebat p totã apuliã
notũq3 factũ eſt. qꝛ volebat ſibi dñs
ſeu cõfeſſorẽ eligẽ. Tũc vniũſus pp̄ls
clamabat ad beatũ magnu3 vt eis
ipſe ſcm̃ ageret epatũ. Ad q̃s rñdit
btũs magnus Niſi dñs cuſtodierit
ciuitatẽ. inuanũ laborãt q̃ edificant
eam Niſi dñs mihi peccatoꝛi reuela
uerit: ⁊ vos oẽs orauerit͛ eũ ſi ſit in
me volũtas dñi. nõ facio qđ iubetis
Tũc oẽs xp̄iani per triduũ ieiuna-
uerũt ⁊ lacrimas fuderũt in ↄſpectu
dñi vt eis reuelaret de iuſto ⁊ ſancto
magno Jpẽ autẽ beatiſſim9 magn9
ſeptẽ dieb3 et noctib3 ieiunãs orauit
dñm Media aũt nocte angelus dñi
appuit ad cõſolandũ beatũ magnũ
⁊ ↄſolat9 eſt eũ dicẽs Magne exau-
dita ẽ orõ tua. nã lacrime pploꝝ ad
dñm puenerũt. fac que hoꝛtaris. qꝛ
p te multi liberabũtur. ⁊ p te mul-
toꝛũ exaudiet͛ oratio. Tũc dũ mira
retur beat9 magn9 ab angelo. ⁊ ſur
rexiſſet ab orõne: alloq̃t͛ pplm̃ dicẽs
Fiat volũtas dñi mei ſicut ⁊ veſtra.
et dũ ↄpletũ fuiſſ epat9 ei9 pñm. oẽs
de ſalute ei9 ceperũt gaudẽ. Erat aũt
ſcũs ⁊ ver9 eps xp̄i ſimplex inter cho
ros ſcoꝝ. multaq3 mirabilia per eũ
fecit dñs. ¶ Et dũ h' agerẽtur a btõ
magno: erat vir quidã noĩe caſtoꝛi9
in ptib3 apulie. Jſte aũt p ſex ãnos
egritudinis nimie incõmodo tene-
batur. ⁊ fact9 eſt mutus. ⁊ tñ intelli
gentie ⁊ audientie habebat ſenſũ.
Hic itaq3 cũ intellexiſſ oĩa q̃ beatus
magn9 dixeẽt ⁊ tãtũ lumẽ ẽẽ eũ vi
diſſ. cepit puolut9 genib3 ei9 rogaẽ
eũ qꝛ loq̃ ñ poteẽt manuũ digitis in-
nuẽdo Hũc cũ videt btũs magn9 coꝛ
dis ſecreta lingue pdicatõe declaraẽ
velle ⁊ nõ poſſe: cauſã ei9 ſilentij p-
cõtat9 ẽ. Quã dũ ↄpleuiſſ btũs mag
nus dixit Si ḡ ver9 ſeru9 xp̄i ſũ. et ſi
vera ſũt oĩa que audiuit hic ex oꝛe
meo ⁊ credidit: iubeat dñs me9 ihs
xp̄s: ut redeat ad eũ officiũ ſmonis
⁊ apiat os ei9 q̃ aperuit os zacharie
Tũc faciens ſup eũ crucẽ xp̄i ſanct9
magn9 ſtatĩ cepit clamare caſtoꝛi9
voce magna dicens Beatus es tu ⁊

benedictus ſermo oris tui · et beati q credūt p te xpō filio dei viui · qr qd p infirmitatē ſex ānis clauſū fuerāt pa tefeciſti Videns āt vxor caſtorij q ſal uatꝰ fuerāt vir eiꝰ p orōne bti magni ſtatī ipſa hora puoluta pedibꝫ eiꝰ ce pit ſibi indulgētiā petē p pctis aīe ſue di · Scē epē ſubueni aīe mee · Cui eps · Muta dignitatē et eē incipe xpō de uota qr quātotiꝰ ad eū redeundū eſt qui vnicū filiū ſuū paſſioni et morti tradidit vt nos a paſſionibꝫ etnis et morte ppetua liberaret Cū hec et hijs ſimilia ſcūs magnꝰ dicēt · apt caſto rius · Lucre² animā meā p te xps ſcē magne · Ad quē btūs magnꝰ iterū dixit Dyabolus quē adoraſti hacte nus nec dñs vī: nec creator vī: nc pī eſſe dinoſcit · deꝰ aūt et pī veſter et cō ditor eſſe ꝯprobat · Ergo dū oia ſua caſtoriꝰ diuidēt cū vxore ſua diebꝰ ac noctibꝫ paupibꝫ et viduis eroga do ābos dñs ihs xps p famulū ſuuꝫ magnū lucratꝰ eſt ¶ Igi² dū btō magno opinio creſcēt p oēm ꝓuīn: et p oēs xpianos: et grauiſ gentiliū pſecutoꝝ terror inſurgēt et aliqn̄tos iā diuꝭ penis excruciaſſēt Hoc itaqꝫ dū agē² ī ptibꝫ gallacie capadocie armenie ſub ꝓcōſule ſeuerino occur rit eis athleta xpi magnꝰ quē tenē tes milites pduxerūt ad palaciū cō ſulis · Qz dū traherēt ita dicebat · de uōtē mīs mee deꝰ meꝰ es tu: ne diſ ceſſeris a me · Tūc iniqui habuerūt inter ſe ꝯſiliū · ut vbi idol̄ ꝑmolabāt ibi ſcm̄ magnū epm̄ inducerent · Et dū puenīſſēt ad locū vbi morabat ſcūs magnꝰ: tulerūt miſteria ecclie et igni cōſūmauerūt · Ipſū epm̄ beatū magnū etiā volebāt fortit lamiare · ſꝫ oratio eiꝰ q ſꝑ fūdebat ad dñꝫ fecit eū vt ſine pſecutōe int martires et cō feſſores eligeret qr noluit eū dñs cō triſtari Tūc dicebat ad milites Mo dicū me ſuſtinete Et ingreſſus cubi culū plorauit amariſſīe ad dñꝫ orās Dñs āt p ſuā vtutē veniēs cū exercitu magno angeloꝝ ad ſuſcipiēdā aīaꝫ bti magni epi exiuit ad regna celoꝝ ¶ Obitus aūt ipſiꝰ talis fuit · vt per triduū ad ſe nullū introire pmittēt Pꝰ triduū aūt vbi ingreſſi ſūt mili tes videntes corpꝰ bti magni ſine aīa pauorē arrepti ſūt et receſſerūt Cōpleta ē aūt ꝯfeſſio bti magni epi die qrta decima kl̄as ſeptēbriū · ·

De ſancto Oſwino rege anglie

Tranſlato igi² ad celeſtia reg Oſwaldo ſucceſſit in regni ſe dem terreſtris p eo frat eius Oſwinꝰ iuuenis triginta circit an noꝝ · Et per annos vigintiocto labo rioſiſſime tenuit · Impugnabatur enim a pagano rege penda et ab ea que fratrem eius occiderat pagana gēte merdoꝝ · et a filioqꝫ ſuo alchfri do: nec nō et a fratruo · v · pīis ſui q añ eū regnūit filio edilwaldo Habuit āt pmis regni ſuis tpibꝫ oſwinꝰ cōſor tem regie dignitat̄ vōbulo oſwijn de ſtirpe reḡ eduini: hoc eſt filiū oſricꝰ virū eximie pietat̄ et religiōis: q p uincie deiroꝝ ſeptē ānis oīm rerū in maxima affluētia: et ipē amabil̄ om nibꝰ ꝑ fuit · Sed nec cū eo ille q ceterā tranſhūbrane gent̄ ptē ab aqlone · v · bernitioꝝ puinciā regebat hēe pa cē potuit: qn potiꝰ ingrueſcētibꝫ cauſ diſſēſionū: miſeriā hūc cede pemit Siqdē ꝯgregato ꝯtra inuicē exercitu cū vidēt ſe oſwinꝰ cū illo q plures ha bebat auxiliarios nō poſſe bello con fligere ratus vtiliꝰ tūc dimiſſa inten tione bellādi ſeruari ſe ad tpa melī ora remiſit exercitū quē ꝯgregauerāt ac ſingulos domū redire ꝑcepit · Di uertitqꝫ ipē cū vno tm̄ milite fidiſſi mo celandꝰ in domū comit̄ hunwal di: quē eē ſibi amiciſſimū eſtiabat: ſꝫ heu longe alit̄ erat Nā ab eodē co mite pditū eū: oſwinū cū ſuo milite p ꝑfectū ſuū deteſtanda oībꝫ morte interfecit · die terciadecimā Kl̄arū ſep tēbriū In loco aūt interfectōnis poſt modū caſtigādi huiꝰ facinoris grā mōſteriū ꝯſtructū ē · In q p vtriuſqꝫ regis et occiſi videlicet et eius q occidē

tuliſſet anime redeptione: cotidie preces dño offerri deberet. ¶ Erat autē rex oſwinus et aſpectu venuſtus: et ſtatura ſublimis: et affatu iocūdus: et moribus ciuilis: et manu oībꝫ nobilibꝫ ignobilibꝫqꝫ ſimul largus. Vñ contigit vt ob regiā ei9 et animi et vult9 et meritoꝝ dignitatē ab oībꝫ diligeref: et vndiqꝫ ad ei9 miniſteriū de cūctis ꝓpe prouincijs viri etiā nobiliſſimi cōcurrerēt. ¶ Cui9 int̄ ceteras ꝟtutis et modeſtie et vt ita dicā ſpālis bñdictionis glorias etiā fertur maxīa fuiſſe humilitas qđ vno ꝓbauerat exēplo. ¶ Donauerāt equū optimū antiſtiti aydano in quo ille q̄uis ābulare ſolit9 vel amniū flucta trāſire. Vel ſi alia quibꝫ neceſſitas inſiſtet: viā page poſſet. Cui cū paruo interiecto tpe paup quidā occurreret elemoſinā petēs: deſiliens ille equū ita vt erat ſtrat9 regaliter pauperi dari p̄cepit. Erat enī multū miſericors et cultor pauperꝫ: ac velut pr̄ miſeroꝝ. Hoc cū regi eſſet reuelatū dicebat epō: cū forte ingreſſuri eſſēt ad prādiū. Qđ voluiſti dñe ātiſtes equū regiū quē te ꝯueniebat ꝓpriū hr̄e: pauperi dare? Nūqđ nō habuimus eqs viliores plimos vel alias ſpēs que ad pauperꝫ dona ſufficerēt q̄uis illū eis equū nō dares: quē tibi ſpālit' poſſidendū elegi? Cui ſtati eps. Quid loq̄ris inq̄t rex? Num tibi carior eſt ille fili9 eque: q̄ ille filius dei? Quibꝫ dictis intrabant ad prādendū. Et eps quidē reſidebat in loco ſuo. Porro rex venerāt de venatu et cepit ꝯſiſtēs ad focū calefieri cū miniſtris. Et repēte int' calefaciendū recordat9 vbi qđ dixerat antiſtes: diſcinxit ſe gladio ſuo et ded' illū miniſtro feſtinuſqꝫ accedēs an pedes epi corruit: poſtulās vt ſibi placat9 eſſet: qꝛ nūq̄ inq̄t aliqđ loq̄r de h' ā iudicabo qđ vel q̄ntū nr̄a de pecuia filijs dei tribuas. Qđ eps vidēs multū ptimuit ac ſtati exſurgēs leuauit eū: ꝓmittens ſe illi multū eē placatū: dūmō ille reſidens ad epulas triſticiā deponeret. Dūqꝫ rex iubēte ac poſtulāte epō leticiā p̄pareret: cepit econtrario eps triſtis vſqꝫ ad lacrimaꝝ effuſionē effici. Quē dū p̄ſbr ei9 lingua patria quā rex et domeſtici ei9 nō nouerant q̄re lacrimaret' interrogaſſet: ſcio inq̄t qꝛ nō multo tpe victur9 eſt rex. Nūq̄ enī audiui ante h' tā humilē regē. Vñ hoc animaduerto: illū citi9 ex hac vita rapiendū. Nō ē enī dig hec gens talē hr̄e rectorē. Nō multo p9 dira antiſtitis p̄ſagia: triſti regis funē impleta ſunt. Hec oīa venerabilis beda in eccleſiaſtica hiſtoria gētis angloꝝ libro tercio capitulo ſextodecimo: de ſc̄o Oſwino rege et martire breuiter ſcripſit.

¶ De ſancto Lodewico epiſcopo et confeſſore ordinis ſancti franciſci.

Lodewicus fuit filius p̄mogenitus Karoli regis ſicilie et marie regine que de vngaria traxit originē. Qui ſpreta gn̄is nobilitate humilis ſemp extitit. et in tenera etate animū ſenilē gerebat. Ductus eſt autē in cathaloniā cum duobus ſuis fratribꝫ et datus eſt obſes pro liberatione patris ſui. Vbi ſe tantū ſtudio dedit q̄ infra ſeptēniū illud quo fuit obſes ſub inſtructiōe fratꝝ minoꝝ quos ſocios habebat in ſcientialibus et ſacra pagina ſic pfecit. q̄ de hijs publice diſputare ac etiā populo valuit p̄dicare. Orationi dedit9 miſſas deuote audiuit. in feſtiuitatib9 deuotiſſimē ꝯmunicādo. ¶ Tāte autē erat caſtitatis. vt niſi cū matre aut ſororibꝫ nunq̄ ſolus cū ſola loq̄retur. Carnē etiam ſuā abſtinentijs et diſciplinis aliquando cum cathenis ferreis acceptis macerabat. pro camiſijs rudem ſcamā: pro cingulo do cordam groſſam ad carnem deferendo. ¶ Contēpnens igit' mundum: votū intrandi ordineꝫ minoꝝ primo quidem priuate. deinde autē ſolempnit' emiſit. et etiā adipleuit. ¶ Fuit autē magne compaſſionis

erga inopes Vn̄ factus eps tholoſa
nus: moderatꝰ tm̄ ꝑ ſe ⁊ familia ve-
ſtitꝭ expēſis: ceterā pauperibꝫ diſtri
buit ¶ Mirāde etiā hūilitatꝭ feruore
vigintiqꝫ pauperes in domo ſua ſp
aluit: quibꝫ hūiliter in omnibꝫ ne-
ceſſarijs miniſtrauit ¶ Habitu aūt
vili vtebatᷣ. miſſam cotidie dicebat
ecciam ſuā ſtrēnue gubnabat. vitā
clericoꝝ ſuoꝝ diligēter exercēdo. Fi-
delibus ⁊ infidelibꝫ pdicauit. quoꝝ
aliquos ad baptiſmum adduxit. et
de ſacro fonte ipſe leuauit. ¶ Tandē
vir ſcūs curſu vite cōſūmato graui-
ter decūbens: ſacrū ſumpſit viaticū.
de lectulo ſuo ꝗuis debilis aſſurgēs
in ipſiꝰ occurſū. Crucē etiā ſibi datā
diu amplexans ſilenter orauit ⁊ ad
dn̄m migrauit ¶ Poſt mortē ipſiꝰ
dn̄s eiꝰ meritꝭ multa oſ̄dit miracula
hic cauſa breuitatis dimiſſa

¶ De ſcō Ludowico rege ⁊ cōfeſſore

BEatꝰ Ludowicus quōdā frā
coꝝ rex magnificꝰ ⁊ inclitus
pr̄em hēbat ludowicū noīe:
mr̄e; vero noīe blanchā: quōdā regꝭ
caſtelle filiā. Hic debellatꝭ hereticis
in frāciā redijt ad xp̄; feliciter mig-
uit. Puer igi² pr̄e orbatꝰ: ſb tutela
mr̄is remāſit. Que mr̄ tenerrime di
ligēs: ſb cura ſp̄alis mgr̄i ⁊ſilio re
ligioſoꝝ viroꝝ ī moribꝫ ⁊ ſcīa lrāꝝ
tradidit ibuēdū. Puer aūt velꝫ alr̄
ſalomon ingenioſus: ⁊ ſortitꝰ aīam
bonā ſup ſuos coetaneos pfecit valde
laudabilr̄ in vtriſqꝫ Cuꝰ ſcitati ⁊gau-
dens pia mr̄: pluries ei dicebat vellē
te fili cariſſīe potiꝰ mortē incurrerē tē-
poralē: ꝙ p aliqd pcc̄; mōrle tuū of-
fendēs creatorē Qd verbū deuotꝰ fi-
lius ſic in aīo ⁊firmauit ꝙ dīna ſep
tegēte grā: nūꝙ ſēſiſſe letalꝭ crimīs
⁊tagiū phibetꝰ Demū puidētia mr̄is
ac pcerū: ne tā nobile regnū ſucceſſi
one careret: vxorē duxᵗ Suſceptāqꝫ
ex ea generoſā ſobolē: vir ſcūs ſup
oīa deū docuit timēa ab oī pcc̄o iugi
ter abſtinē Et qm̄ ſciebat ꝙ in diui
tijs pietas: in delicijs caſtitas: ⁊ in
honoribꝫ hūilitas pidicitari ſolet. ideo ſo
brietati hūilitati ac mīe aīm dedit.
Sciensqꝫ rex deuotꝰ ꝙ caro cōcupiſcit
adūſus ſpm̄: ab inſidijs mūdia dia
boli ſeipſū ſollicite cuſtodiēs: ⁊ ex-
emplo apl̄i corpus ſuū caſtigās ac
in ſeruitutē redigēs caſtigatōe mul
tiplici ſuo ſpiritui ſeruire cogebat.
Cilicio nāqꝫ cōiter ad carnē vtebatᷣ
Et qn̄ ꝓpter nimiā debilitatē corpo-
ris hoc dimittebat ad inſtantiā ſui
ꝓprij cōfeſſoris: volebat ꝙ idē cōfeſ-
ſor ſuus ꝗſ in recōpenſationē pro q̄-
libet die: q̄draginta ſolidos pariēſes
ſecreto pauperibꝫ erogaret Ieiuna-
bat ꝗ̄ ōi tp̄e ſextis ferijs: ⁊ maxīe
in aduētu ⁊ q̄drageſima Hijs die-
bus a piſcibꝫ ⁊ fructibꝫ abſtinebat.
Vigilijs q̄ ⁊ orationibꝫ. laboribꝫ ⁊
diſciplinis ⁊ alijs ſecretꝭ abſtinētijs
⁊ ſpūalibꝫ exercitijs iugiter ſe affli-
gebat. Pedes ⁊ manꝰ cuilibet pau-
peri ſolꝰ ꝓprijs manibꝫ ablutē cōſue-
uit ⁊ hūilit̄ oſculari ⁊ certā ſūmā pe
cunie eis tribuēs: paupeꝝ multitu-
dinē crebro habundāter reficiebat.
Reliqas ciboꝝ q̄s pauperes xp̄i cō-
trectauerāt reportari fecit: ⁊ de illis
ipē cōmedit Scarleto birreto aut vi
ridi aut alia veſte pcioſa ſeu pellibꝫ
varijs: aut nimiū ſūptuoſis vti no
lebat Dilatatōe; fidei feruēti aīo deſi
derās cū frībꝫ ſuis comitibꝫ regni ſui
maioribꝫ ac militibꝫ ⁊ exercitu mag
no ad trāſmarinas ptes tranſijt ⁊
in egipto atqꝫ ſiria ⁊ alijs locꝭ p fidei
negocijs: diutiꝰ māſit ibiqꝫ mira fe-
cit: plura ḡuia ptulit: ⁊ captiuatꝰ
fuit Xp̄ianoꝝ corpoa ab infidelibus
occiſa quoꝝ vix ſerui fetorem pote-
rant ſuſtinē ꝓprijs manibꝫ recollegᵗ
et eccleſiaſtice ſepulture hūiliter ac
deuote tradidit ¶ Tandē poſt mul
toꝝ annoꝝ curricula quibꝫ ſe in oī
ḡtutū genere exercuit: audiens diſ-
ſolutiones terre ſancte: velut alter
mathathias cum filijs ſuis gentis
xp̄iane et ſāctoꝝ mala ferre nō ſuſ-
tinens: deo inſpirante tranſfretare

curauit cū trib3 filijs ſuis militibus
ac magnatib3 et nobilib3 regni atq3
copioſa multitudine cōis pplī. Cūq3
btūs rex cū pplo ſuo naues aſcēdere
voluiſſ3: filios ſuos cū vultu clemēti
pſpiciēs et ad pmogenitū ſmonē di
rigēs ſic ait. Cōſidera fili q ego tam
grādeuꝰ alꝰs trāſfretaui. et q regina
mī vlā pceſſit in dieb3 ſuis et regnū
noſtrū fauēte dō qete ac pacifice poſ-
ſederimꝰ: diuitijs et honorib3 qntū libu[it]
et licuit pfruētes. Vide ḡ q p xpō et ec
cleſia ṅ parco mee ſenectuti: nc minus
tue deſolacionis miſereor. Diuitias
et honores relinq. Et p xpō diuitias ex-
pono. Et h ideo te audiē volui vt
cū pꝰ obitū meū ad regnū perueneris
p xpō et ſua ecca nulli rei parcas: nc
vxori: nec libeis: nec regno. Deinde
vſus terrā ſcām pficiſcēs: cū veniſſ3
in affricā in cathagis caſtrū: et diuī
ſe expoſuiſſ3 vtutū laborib3: dō diſpo
nēte lecto diſcubuit: et febre ɔtinua
fatigať. Inualeſcēte āt morbo ſana
mēte integ aſpcū et auditu. vij. pſal
mos dicēs et ſcōs īuocās. oīa eccīaſti
ca ſacmēta deuote ſuſcep[it]. Demū ad
extremā horā veniēs. ſupſtrātū cinerē
in modū cruc extēſus ac vba vltia p
ferēs ſpm ſuū in manꝰ pris celeſtis
ɔmēdau[it] et ſic feliciť āno dm̄ Mcclxx
ad xpm migrauit. Corpꝰ vo eius
a ſuis in frācīā eſt relatū et apd ſcm̄
dyoniſiū et apd pres ſuos honorifi-
ce ē ſepultū. Magficat aūt miracul[is]
tudo vbi cū dmitas in q cūctorū oculis
dd fulſit hūilitas. ſalomoīs ſeueri-
tas et ezechie veritas. quē grāū titu
lis ſolēpnē fec pplis ioſye benigtas
Viuit ḡ feliciť rex frācorū ī glia quē
xps ſingulariter ſua repleuit gratia
Trino deo et ſimplici laus honor vir
tus glia: q nos regē mirifici coronet
p ſuffragia Amen .:.

De ſcō Geneſio martire romano.

SAnctꝰ Geneſiꝰ in vrbe roma-
na eo tpe fuit q ſub pſecutōe
dyocletiani auguſti oēs ec-
cleſie p ānos qtuor clauſe erāt. Hic
dū adhuc eſſ3 paganꝰ. vt dyocletia
no p artē ſue peritiā placēt. fuit ei mi
mꝰ p ſingulos xpianos ſecreta dmi
miſterij ſcrutabať. Quib3 cognitē in
theatro ſub ornamētorio ſuo cōſidēs
ſuis minorib3 dixit. Oēs nouiſtis q
impatores nri exoſos hñt xpianos
Venite vt placeamꝰ īpatori: de xpia
norū miſterijs aliqd pponamꝰ. Ve-
niēte igiť ſpectaculi die: mimꝰ ſe di
cens egrotū. gratiā baptiſmi flagi-
tabat. Iaceſq3 in grabato ait ad ſo
cios. Eya nūc ḡuis ſū p baptiſmū
leuis fieri volo. Cui ſocij. Nūqd fabri
ſumꝰ. aut ad runcinā te mittētes al
leuiaē poſſuꝰ. Hijs et ſimilibꝰ cū mimi
riſū pplo feciſſent. geneſius a deo cō
fortatus. iā non p riſu ait. Veſani
xpianꝰ mori deſidero. Collegę aūt eꝰ
ſicut fueāt ordinatū. exorciſtā et pſbi
terū adducunt. Quib3 geneſiꝰ iam
nō ſimulato affectu dixit. Gratiā xpi
p baptiſmū cōſequi cupio vt renatꝰ
liberer a ruina iniqtatū mearū. Hec
audiens dyocleciānꝰ ſbriſit. Preſbr
vero et exorciſta geneſio manꝰ impo
nentes: ſacramētū baptiſmi ɔferūt.
Fit clamor pplī. impator baptizato
mittit p ioco munera: geneſiꝰ veſtib3
albis induiť. Et ecce milites qſi ab
impatore miſſi geneſiū ad iudicē
ducūt. Martir vo falſo ad paſſionē
pductꝰ. ſecꝰ impatorē baſim ſtatuē
veneris aſcendēs. verā ɔfeſſionē pro
feſſus eſt dicēs. Hijs q detrahebant
xpianis per publicū adiūgebar. et
ſcis in tormētē triūphātib3 īſultabā
furoreq3 ſup eos accēdebā. Tāto etiā
odio nomꝰ xpianū exhorrui vt pntes
hac de cā deſererē. et matri pegrīnari-
nis onꝰ. et egeſtatē exul acciperē. q
in pria int xpianos ɔmorarī. Demq3
huiꝰ odij cauſa fidei xpiane ſecreta p
ſcrutabar: non vt crederem: ſed vt de
hijs miſerijs riſum populo facerem
Mox autem vt me nudam aqua illa
in conſpectu veſtro pfudit: et ad me
terrogata me credere reſpondi: vidi
ſupra me manū de celo venientem:

et angelos dei flammeo radiantes
aſpectu iuxͣ me ſtãtes: q̄ vniũſa faci
nora mea q̄ a iuuẽtute ɔmiſi ĩ libro
ſcrip̄ta recitãtes: dixerũt Aqua hᶜ delet
oĩa peccata iſta: q̄ te ɔgnoſcis feciſſe
Cũqꝫ aq̄ baptiſmatis pfuſus fuiſſẽ
ſimul ille liber pfuſuſ cãdidior niue
fact9 ẽ: ita vt nᶜ ſignũ p̄terite ſcrip̄tuẽ
demõſtraẽt Tũc dixerũt m̄ ãgeli Sic
ſcias te ab oĩ pctõ mũdatũ Age nũc
vt grãz quã accepiſti ɔſerues Tãta
em̄ eſt viſ miſterioꝝ dei: ut ludibrijs
ſubiacẽ nõ poſſint Qd ẽ faciã. Cũ
terrenis regibꝫ placẽ ſtuduĩ: celeſti
rgi diſplicui Cũ hoĩbꝫ riſũ facẽ volui
angelꝭ gaudiũ feci. p̄cor ẽ vos hoĩ
p̄ncipes ⁊ ppl̄i. vt q̄ mecũ icreduli tã
ſcã miſteria deriſiſtis nunc mecũ ab
iniq̄tatibꝫ vr̄is ɔuerſi ſimul oẽs ad
baptiſmi grãz pperate Spũs ſcũs in
momẽto expurgat ſordes vẽ penitẽ
tiũ. Spretꝭ igi² culturꝭ ydoloꝝ: ihesũ
xp̄m veꝝ deũ adoãte Tũc diocletian9
ſurgẽs geneſiũ fortiꝭ virgꝭ cedi iu
ſſit Altero ãt die tradid' eũ plucião
p̄fecto. ut ipſũ tormẽtꝭ ad ſacrificãdũ
inclinaẽt. Qui cũ in eculeo extẽdẽs vn
guis attrectauit. ipiqꝫ lãpadibꝫ iflã
mato dixit. miſerrime ſacrifica dijs
Geneſi9 rñdit Miſerũ me lugeo: qꝛ
nimis tardũ ad adorãdũ celeſtẽ re
gẽ acceſſi Sꝫ vt pena defcũz ſuppleat
vniũſa ſupplicia reputabo ſuauia. nõ
ẽ rex p̄ter xp̄z: p q̄ ſi milies occidar
ip̄z m̄ de corde ñ poteritꝭ auferre Int9
em̄ m̄ p caritatẽ ardet. q̄ flãmas forꝭ
ſpgit libẽ ɔfeſſiois Impator hoc in
telligẽs per relationẽ plucianí gene
ſiũ in ſcã cõfeſſione pſiſtẽ iuſſit ſcm̄
decollari. ⁊ ſic xp̄õ aĩaz ſuã obtulit.

De ſcõ Gregorio epõ traiectẽſi.

Cum ſcũs bonifati9 traiectẽſ
epꝰs a dñõ ãmonit9. ad heſſos
⁊ thurĩgos oriẽtales videlicꝫ
regiones frãcoꝝ lucrãdoꝝ dñõ illoꝝ po
puloꝝ obtẽtu iter agẽ cepiſſꝫ. puẽit
ad palaciolũ mõſteriũ virginũ ppe
treuerꝭ ciuitatẽ locatũ in ripa moſelle
flumĩs. cui tũc abbatiſſa p̄erat noĩe
addula religioſa valde ac deũ timẽs
Que cũ vidiſſꝫ adletã dei pegnũ ac
egẽtẽ in hoſpitiũ eũ ɔ̄gtulabũda ſuſ
cepit Et cũ ad menſã ſediſſẽt ceperũt
nõ ebetatẽ q̄rere. ſꝫ ſolaciũ ſacre ſcrip̄
ture expetẽ. Tũc q̄ſit9 ẽ lector. ⁊ iuxͣ
dei puidẽtiã iuẽtus ẽ puer elect9 gre
gori9. alto eiuſdẽ p̄rie pntũ ſãguĩe
pcreat9. Qui p idẽ tp̄s nup a ſcola ⁊
palacio reuẽſus: ſꝫ laycali adhᶜ habi
tu q̄ſi decimũ q̄ntũ etatꝭ ſue agẽs an
nũ: inſtĩctu dei ad auiã ſuã ſup̄dcãz
videlicꝫ abbatiſſaz addulã puenit
Datuſqꝫ ẽ ei liber Qui accep̄ bñdcõe
ab epõ cep' legẽ. ⁊ iuxͣ etatꝭ ſue mo
dũ bñ plegẽ. Cũ aũt cõſũmaſſꝫ lcõez
⁊ ſcdꝫ morẽ eccie orõnẽ ɔcludẽt cepit
ſcũs ep̄s ab eo q̄rere ſi q̄ legiſſꝫ intel
ligẽt Et cũ ſcdm ppetatẽ lingue ipſã
lectõnẽ ſe exponẽ neſciẽ cũ verecũdia
rñdẽt: ſcũs ep̄s boĩfati9 ipſã exponẽ
do libeã voce xp̄m cepit p̄dicaẽ Que
p̄dicatio tãta velocitate penetrauit
cor illi9 pueri vt intantũ obliuiſcẽẽ
pentũ ⁊ patrie. qꝛ auia ⁊ pentibꝫ mi
rũ in modũ renitẽtib9 relictis oĩb9
q̄ carnalr̄ mẽtẽ illi9 blãdiri poterãt
ſecut9 eſt vnũ pegrinũ ⁊ pauperẽ ho
minẽ neſciẽs q̄ iret Cui ⁊ intãtũ obe
diuit vt oẽs alioſ hoĩes ⁊ potẽtes h9
ſcl̄i ac pprios pentes ſuos tãq̄ ſurd9
nõ audiẽt dũmõ p̄ceptꝭ ipſi9 in oĩbꝫ
obediret. Tũc xp̄i paupes iter deſide
ratũ pagẽtes venerũt thurĩgiã. vbi
ppl̄is inibi cõmorãtibꝫ p̄dicabãt. et
eos ad celeſtia regñ ĩuitabãt. Cepit
itaqꝫ elect9 adoleſcẽs gregori9 ĩ diſci
plinatu ſci epĩ etate ac ſapĩa pficẽ ⁊
intãtũ amabilꝭ ſieri mgrõ vt q̄ſi vnicũ
filiũ eũ diligẽt. queẽ iã adiutorẽ fide
lem in oĩ bono ope hr̄et. Tandẽ p
eũ ad xp̄m ppl̄is ɔuerſis: cũ ſcũs boni
fatius diẽ ĩminẽ ſibi p̄ſciuiſſꝫ extre
mũ: beatũ gregoriũ traiectenſi eccie
p̄fecit ep̄m. Qui p̄ſulatu ſuſcepto.
p̄cepta domini verbo ⁊ opere adim
plere ſatagebat. ⁊ ad eaꝝ diſcipu
loꝝ multiplici benedictione ditat9
eſt. Et ſcdm ſapientis dictum. Qui

poſt aurꝝ nō abijt nec ſperauit in pe
cunie theſauris: ideo ſtabilita ſūt bō
illi9 ī dn̄o ⁊ elemoſinas ei9 diuulgat
oīs ſcōꝝ eccl'ia. Quotieſcūqꝫ em̄ auri
vel argēti in e9 ptātē aliq̄d deueneāt
ſtati curauit expēdē ⁊ paupib9 eroga-
gaē. Et q̄m totā ſpem ſuā firmit' in
celeſtib9 collocauit: nichil nocē eū ā
irretire q̄cq̄d in terrenis ⁊ caducis de
lectabile eē videbat' in h̄ mūdo po-
tuit. O virū venerabilē electū manſ-
ſuetū ⁊ piū: ⁊ de caduc' ac terrenis
vel aliq̄n min9 ꝓcurantē q̄d ⁊ h̄itu
demōſtrauit ⁊ actu. Nullū in eo locū
inuenit ſupſtitio veſtiū ⁊ ciboꝝ: nul
lum iactātia ⁊ detractio ſermonū.
Quāte aūt puritat' dilectōe cor ei9
interi9 plenū erat: ⁊ ſimplici veſtimē
toꝝ vſu atqꝫ ciboꝝ exēplis mōſtrauit
In potu etiā tātū ei erat tpamētū vt
vix vnq̄ aut modico vino vterer' q̄d
nō eſſꝫ aq̄ mixtū Et n̄ ſolū in ſemet-
ipſo h̄ ipleuit: ſꝫ in oēs ſibi ſbiectos
Vehemēt' ſꝫ āmonuit vt nūq̄ ebrie
tat' malū incurrerēt: ſꝫ velut inferni
foueā ꝓcauerēt ac vitarēt De oī etiā
vicioꝝ deſtructōe: ⁊ v'tutū qꝫ edificati
one in ſua ꝑdicatōe ipſoꝝ aīas fre-
q̄ntiſſīē exhortat9 ē: mēorās id glo
rioſū dictū aplicū: q̄d oculus nō vi-
dit ⁊c. Talib9 ſucceſſib9 ⁊ vite me
ritis b'tūs gregori9 dū ſꝫ in melius
creſcēdo ꝓficēt ⁊ iā ad ſeptuagita an
noꝝ etatē veniſſꝫ: venit dies in q̄ mi
litū ſuū fidelē dn̄s et'nis ꝑmijs r'mu
nerari vellet Tact9 ḡ moleſtia corpo
rali quā paliſim medici vocāt: trib9
ānis añ obitū ſuū tot9 ē illa infirmi
tate q̄ tpe nō deſtitit ſuis monita ſa
lut' et'ne erogaē Tercio āt āno egtu
dinis inchoāte: q̄ſi auri more q̄d ꝑ
ignē trāſit purificat9 corpor' doloē ac
fatigatiōe ad id puenit. vt vbicūqꝫ
op9 erat int' diſcipuloꝝ man9 portai
debuiſſꝫ: ⁊ ſubuehi. ⁊ nec tūc q̄de vir
dei ab ope dn̄i ceſſauit: ſꝫ aut dīnos
libros legē corā ſe aut ꝑ ſcā mētis
ſue excitatōe ad celeſtia pſalmos cā
tari aſſidue fec'. Sicqꝫ ad extrema ꝑ

ducta imbecillia mēbra cādida facta
ſūt ⁊ nitida ⁊ ad inſtar lact' vl' lane
albe for' īno teſcerēt videtib9 ī q̄ſita
mūdicia ſp̄us int9 in ocul' dn̄i habē'
Tūc cepēt ꝯtriſtari ⁊ ꝯq̄ri q̄ affuerīt
vtiuſqꝫ ſex9. necarij amici. tā de ipſi9
trāſitu citi9 īminēte q̄ꝫ de detardatio-
ne ei9 electi filij albrici in q̄ totius do
mus ſpes mag' incubuit. q̄ tūc tpis
in ytalia erat regali ſuitio deputat9
⁊ q̄n rediret nemini not9 Hec pr̄ dō
dilect9 gregori9 audiēs. cep' eos mo
nitis cōſolari ſalubrib9. de ſeipſo ſecu
ruſa de filio ſollicit9 Nolite inq̄t ti-
mere nō trāſibo añq̄ ip̄e veniat Q̄d
q̄ veraci' ſpū ꝓnoſcēt: rei ꝓbāt euen
tus. Nā triduo añ viri dei trāſitū vēit
diu optat9 ⁊ dilect9 fili9 eius albric9
inopinate cūctis neſciētib9: excepto
pr̄e ſpūali gregorio. q̄ e9 aduentū vt
dictū eſt longe ꝑdixerat Et tūc cōti
nuos tres illos dies in cōi vtilitate
⁊ in toti9 familie ſalubri negocio de
ducētes. ac ſano ſēſu q̄cūqꝫ deſidera-
bant inuicē ꝯferētes. venit em̄ dies
extrem9 mortalitatis hui9 ad ingreſſū
regni ⁊ ꝑpetue ſalut' ꝑdeſtinat9 Cir
cūſteterīt ḡ eū diſcipli triſtes adhuc
q̄uis infirmū pr̄eꝫ diuti9 ſecū hr̄e de
ſiderātes ⁊ de ip̄o q̄ſi optādo adīuicē
dicē. nō morit' hodie n̄ morit' hodie
Ip̄e vō virib9 aſſūpt' q̄b9 valuit. ho
die inq̄t volo licētiā hr̄e Et hijs dc̄is
iuſſit ſe añ oratoriū ſaluatoꝛ' ⁊ diſ-
cipul' ꝑtai ⁊ hoſtiū apiri Ibiqꝫ oroē
fc̄a ⁊ cōiōe ſacri corpor' ⁊ ſāguis dn̄i
ꝑcep. aſpiciēſ ad altaē mēte celeſtib9
intēt9 octauo kl'as ſeptēbs deuot9 ad
dn̄m migrauit. cui tāto tpe fidel' ſin-
cera mēte ſeruiuit Ei9 aūt trāſlatio
poſtmodū ſolēnit' f'cā iunij fc̄a eſt.

De ſcō Aydano epō lyndiſſerneñ

Anct9 Aydan9 lyndiſſerneñ
eccl'ie ī anglia eps fuit. B'tūs
em̄ oſwald9 rex mox vbi reg
nū ſuſcep' deſiderās totā cui pēſſe ce
pit gentē fidei xpiane grā ībui Miſit
ad maiores natu ſcotoꝝ int' q̄s exu-
lās ip̄e baptiſmat' ſacmēta ꝯſecut9

erat. Petens vt ſibi epiſcopat⁹ mit
teret cui⁹ doctrina ac miſterio gens
quā regebat anglorū: dn̄ice fidei et
dō diſceret ⁊ ſuſciperet ſacramēta. Nec
aliquāto tardi⁹ qđ petijt īpetrauit.
Accepit naq; pōtificē aydanū. ſūme
māſuetudinis ac pietatis ⁊ modera-
minis virū. Cui p̄fat⁹ rex locū ſedis
epālis ī inſula lyndiſfernēſi vbi ipē
petebat tribuit. Atq; ei⁹ āmonitio-
nib; hūilit' ac libēter in oīb; auſcul-
tans eccliam xp̄i in regno ſuo multū
diligēter edificaē ac dilataē curauit
Vbi pulcherrimo ſpectaculo ſepe con
tigit: vt euāgelizāte ātiſtite q̄ an-
glorū linguā pfecte nō noueāt ipſe
rex ſuis miniſtris ac duab; interpres
verbi celeſtis exiſtēt: q̄ nimirū tam
longo exilij ſui tpe linguā ſcotorū iā
plene didicerat. Exinde cepē plures
p dies de gn̄e ſcotorū venie britanniā
atq; illis anglorū prouīcijs q̄b; regnāt
oſwaldus magna deuotione verbū
fidei p̄dicare: ⁊ credētib; grā; baptiſ-
mi quīcq; ſacerdotali erāt gradu pre
diti miniſtrare. Conſtruebant' g̊ ecclie
p loca. cōfluebant ad audiendū ver
bū dei ppl'i gaudētes: donabātur mu
nere regio poſſeſſiones et territoria
ad inſtituēda mōſteria. Imbuebant'
p̄ceptoribus ſcotis puuli anglorū
vna cū maiorib;: ſtudijs ⁊ obſeruā
tione diſcipline regularis. Nā mōchi
erant maxime q̄ ad p̄dicandū vene-
rant. Monachus ⁊ ipſe eps ayda-
nus vtpote de inſula que vocat' hei-
deſtinatus: cui⁹ monaſteriū in cūctis
pene ſeptentrionaliū ſcotorū ⁊ oīm
pictorū monaſterijs non pauco tpe
arcē tenebat regendiſq; ppl'is p̄erat
Aydanus igit' accepto gradu epāt⁹
inter alia viuendi documenta ſalu-
berrimū abſtinentie vel cōtinentie
clericis exemplū reliquit. Cui⁹ doctri
nam id maxime cōmendabat oīb;
q̄ nō aliter q̄ viuebat cū ſuis: ipſe
docebat. Nichil em̄ h⁹ mūdi querē
nichil amare curabat. cūctaq; a regi
bus vel diuitibus ſeculi donabantur
mox paupib; q̄ occurrerent erogaē
gaudebat. Diſcurrē p cūcta ⁊ vrbana
⁊ ruſtica loca: nō equorū dorſo. ſed
pedū inceſſu vectus: niſi ſi maior for
te neceſſitas cōpuliſſet ſolebat: q̄-
tenus vbicūq; aliquos vel diuites
vel pauperes incedens aſpexiſſet: cō
feſtim ad hos diuertens vel ad fidei
ſuſcipiende ſacramentū: ſi infideles
eſſent inuitarent: vel ſi fideles in ipā
eos fide cōfortaret. Atq; ad elemoſi
nas. operūq; bonorū executionē. et
verbis excitaret ⁊ factis. Intantū
autē vita illius a noſtri tēporis ſeg
nicia diſtabat. vt omnes qui cū eo
incedebāt ſiue attonſi ſiue layci me-
ditari deberent. id eſt aut legendis
ſcripturis aut pſalmis dicēdis operā
dare. Hoc erat cotidianū opus illi⁹
⁊ oīm q̄ cū eo fuerāt fratrū vbicūq;
locorū deueniſſet: etſi forte eueniſſet
qđ tamē raro euenit vt ad regis cōui
uiū vocaret' intrabat cū vno clerico
aut duob⁹. ⁊ vbi paululū reficiebat'
accelerauit ocius ad legendū cū ſuis
ſiue ad orandū egredi. Cui⁹ exemplis
īformati tpe illo religioſi quiq; viri
ac femine ɔſuetudinē fecerūt p totū
annū excepta remiſſione q̄nquage
ſime paſchalis: quarta ⁊ ſexta ſab
bati: ieiuniū ad horā vſq; nonā pro
telare. Nunq̄ diuitib; honoris ſiue
timoris gratia ſi quis deliquiſſet re
ticebat. ſed aſpera illos inuectione
corrigebat. Nullā; potentib; ſeculi
pecuniā accepta ſolū eſca ſi q̄s hoſpi
tio ſuſcepiſſet nūq̄ dare ſolebat. ſed
ea potius que ſibi a diuitibus dona
tia pecuniarum largiebantur. vel in
vſus pauperū diſpergebat. vel ad
redemptionē eorū qui iniuſte fuerāt
venditi diſpenſabat. Denique mul-
tos quos precio dato redimerat re
demptos poſtmodū ſuos diſcipulos
fecit. atq; ad ſacerdotalē vſq; gradū
erudiendo atq; inſtituendo prouexit
¶ Fertur enim quia cū de puincia
ſcotorum rex oſwaldus poſtulaſſet
antiſtitē. qui ſibi ſueq; genti verbū

fidei ministraret: missus fuerit ali=
us primo austerioris animi vir. Qui cū
aliquādiu genti anglorū p̄dicans ni=
chil proficeret nec libenter a populo
audiretur: rediens patriam. atq; in
conspectu seniorū q; nichil proficere do
cendo genti ad quā missus erat po=
tuisset narrauerit: eo q; essent hoīes
indomabiles: ac dure mētis ac bar=
bare. at illi vt phibēt tractatū mag
nū in cōcilio q̄d esset agendū hēre cepe
rūt: desiderātes quidē gēti quā pete
bant saluti eē: sed nō recepto quē mi=
serant p̄dicatoē dolētes. Tūc ait ayda
nus. nā et ipē cōcilio intererat ad eum
de q̄ agebat sacdotē. Videt mi frater
q; durior iusto indoctis auditorib9
fuisti: et nō eis iuxta apostolicā discipli
nā primo lac doctrine mollioris por=
rexisti: donec paulatī enutriti vbo dei
ad capiēda pfectiora et ad faciēda sb
limiora dei p̄cepta sufficerent. Quo
audito: oīm q̄ cōsedebāt ad ipsū ora
et oculi cōūsi diligēter qd diceret discu
tiebant: et ipsū dignū epatu: ipsum
ad erudiēdos incredulos et indoctos
mitti debē decernūt. q̄ grā discretio=
nis q̄ virtutū mr̄ est añ oīa pbatur
imbut9. Sicq; illū ordināntes ad p̄di
candū miserūt. Qui vbi tps accepit
sicut pus moderamine discretōnis:
ita postmodū ceteris vtutib; ornat9
apparuit. Huius igit antistitis doctrīa
rex Oswald9 cū sua gēte institutus
nō solū incognita p genitorib; suis
regna celorū sperare didicit: sed et regna
terrarū plusq̄ vlli maiorū ab eodem
vno deo q̄ fecit celū et terrā cōsecut9 ē
¶ Denique fert q; tpe quodā cū die scō
pasche cū p̄fato epō scō ad prandiū
cōsedisset: positusq; esset in mēsa corā
eo discus argēteus regalib; epul re
fertus: et iā iamq; esset man9 ad pa
nē benedicēdū missuri: intrasse subito
ministrū ipsi9 cui suscipiēdorū inopū
erat cura delegata. et indicasse regi q;
multitudo pauperū vndecūq; adue=
niens maxia p plateas sedēt postu=
lans aliqd elemosine a rege. Qui mox
non tm̄ dapes sibimet appositas de=
ferri pauperib;: sed et discū cōfringi atq;
eisdē minutatī diuidi p̄cepit. Quo
viso pōtifex q̄ assidebat: delectatus
tali fcō pietatis: apphendit dexterā ei9
et ait. Nūq̄ hec man9 inueterescat.
Quod et ita iuxta votū bñdictionis pue
nit. Nā cū interfecto illo in pugna ma=
nus cū brachio a cetero esset corpe
desecte: affigit vt hacten9 incorrupte p
durēt. ¶ Donauerat equū optimū an
tistiti aydano rex Oswin9 frat: et suc
cessor in reg. oswaldi. in q̄ ille q̄uis
ābulare solit9: vel amnū flueta trā
sire: vel si alia q̄lib; necessitas insiste
ret: viā pgere posset. Cui cū puo int=
iecto tpe: paup qdā occurrēt elemo
sinā petēs: desiliēs ille equū: ita vt
erat strat9 regalit: pauperi dari p̄ce
pit. Erat enim multū misericors et
cultor pauperū: ac velut pr̄ miserorū.
Hoc cū regi esset reuelatū: dicebat
epō. Cū forte ingressuri essēt ad prā
diū. Quid voluisti dñe ātistes equū
regiū quē te cōueniebat pprīu habē:
pauperi dare. Nunqd nō habuim9
equos viliores plurimos: vel alias
spēs que ad pauperū dona sufficerēt
q̄uis illū eis equū nō dares quē tibi
specialit possidendū elegi. Cui stati
eps. Quid loqris inqt rex. Num ti
bi carior est ille fili9 eque: q̄ ille fi=
lius dei. Quib; dictis intrabant ad
prādendū. et eps quidē residebat in
loco suo. ¶ Porro rex venerat de ve=
natu. cepitq; cōsistens ad focū calefi
eri cū ministris. Et repēte inter calefaci
endū: recordat9 verbi qd dixerat an
tistes. discinxit se gladio suo et dedit
illū ministro. festinusq; accedēs añ pe
des epi corruit. postulās vt sibi pla=
cat9 esset. q; nūq̄ inqt deinceps aliqd
loqr de hoc aut iudicabo qd vel qntū
filijs dei nrā de pecunia tribuas. Quod
vidēs eps multū ptimuit: ac stati ex=
surgēs leuauit eū pmittēs se illi mul
tū eē placatū: dūmodo ille residēs ad
epulas tristiciā deponēt. Cūq; rex iu=
bēte ac postulāte epō leticiā pcipet.

cepit ecõtrario epiſcopꝰ triſtis vſqꝫ
ad lacrimarū effuſionē effici. Quē
dū pſbr eius lingua patria quā rex
et domeſtici eius nõ nouerāt q̃re la-
crimaret interrogaſſet: ſcio inq̃t q꞉
nõ multo tpe victurꝰ eſt rex. Nūq̃
em̃ audiui antea tā humile᷑ regē.
Vn̄ hoc aīaduerto: illū citiꝰ ex hac
vita rapiendū. nõ eſt em̃ digna hec
gens talē hr̃e rectorē. Nõ multo pꝰ
dira antiſtitis p̄ſagia triſti regis fu
nere impleta ſūt. Sed ⁊ ipſe antiſtes
aydanꝰ non plus q̃ duodecĩo die pꝰ
occiſionē regꝭ: quē amabat. v. pridie
kl̃as ſeptēbris de ſeculo ablatꝰ: ꝑpe
tua laboꝝ ſuoꝝ a dn̄o p̄mia recepit.
¶ Qui cuiꝰ meriti fuerit: etiā mira-
culoꝝ ſignis internꝰ arbiter edocuit
Preſbit naꝫ quidā noīe vita multe
g̃uitatꝭ ac veritatꝭ vir: ⁊ ob id õibꝰ
etiā p̄ncipibus ſeculi honorabit᷑: cū
mitteret cantiā ob adducendā inde
coniugē regi oſwino filiā videlicet
edwini regis enfledā q̄ occiſo p̄re il-
luc fuerāt adducta. q̄ terreſtri quidē
itinē illo venire ſꝫ nauigio cū virgine
redire diſponebat: acceſſit ad ep̄m
aydanū obſecrās ꝑ ſe ſuiſqꝫ q̄ tantū
iter erāt aggreſſuri: dn̄o ſupplicare.
Qui benedicēs illos: ac dn̄o cõmen
dans dedit etiā oleum ſcificatū. Scio
inq̃t q꞉ vbi nauē aſcēderitꝭ tēpeſtas
vobis ⁊ vētus cõtrariꝰ ſupueniet Sꝫ
tu memēto vt h̄ oleū qđ tibi do mit
tas in mare ⁊ ſtatī quieſcētibꝫ vētis
ſerenitas maris vos leta ſubſeq̄tur.
ac cupito itinē domū remittet. Que
cūcta vt p̄dixerāt antiſtes: ex ordine
cõpleta ſūt. Sicqꝫ factū eſt vt vir dei
ꝑ ꝓphetie ſpiritū tēpeſtatē p̄dixerit
futurā vt ꝑ v̓tutē eiuſdē ſpūs hanc
exortā q̃uis corporalr̄ abſens ſopi-
uerit. ¶ Et cū tpe ep̄atus eiꝰ hoſtilꝭ
mercioꝝ exercitꝰ penda duce northū
broꝝ regiones impia clade longe la
teqꝫ deuaſtaret: ꝑuenit ad vrbē vſqꝫ
regiā q̄ ex bebbe quõdā regine voca
bulo nūcupat᷑ eāqꝫ quā neqꝫ armis
neqꝫ obſidione capere poterat: flam
mis abſumē conatꝰ eſt. Quo tēpoē
ſcūs antiſtes aydanꝰ in inſula ferne
que duobꝫ ferme milibꝫ paſſuū ab
vrbe ꝓcul abeſt morabat᷑. Illo em̃
ſepe ſecrete orõnis ⁊ ſilētij cauſa ſe-
dere ꝯſueuerat. Qui cū vētis ferētibꝫ
globos ignis ac fumū ſupra muros
vrbis exaltaē cõſpicēt: fert᷑ elatis ad
celū ocul᷑ manibuſqꝫ cū lacrimis dix
iſſe. Vide dn̄e: quāta mala facit pen
da. Quo dicto ſtatī mutati ab vrbe
venti in eos q̄ accenderāt flāmaꝝ in-
cēdia retorſerūt: ita vt aliq̄t leſi oēs
territi vltr̄ vrbē impugnaē ceſſarēt
quā diuinitꝰ iuuari cognouerūt. ¶ Et
cū dies mortꝭ viꝝ dei de corpoē egredi
cogēt ꝯpletis ānis ep̄atꝰ ſui ſedecim
erat in villa regia nõ longe ab vrbe
ſup̄dicta. In hac em̃ habēs ecciam et
cubiculū: ſepius ibidē diuerti ac ma
nere: atqꝫ inde p̄dicādū circūquaqꝫ
exire ꝯſueuerat. Qđ ipſū ⁊ alijs in vi
cul᷑ regꝭ facē ſolebat: vt puta nichil
ꝓprie poſſeſſionis: excepta eccia ſua:
⁊ adiacētibꝫ agellis habēs. Vn̄ factū
eſt vt in loco p̄dicto: feliciter ſpm̄ in
dn̄o exalaēt vltimū. ¶ Obijt aūt ſep
timo ep̄atus ſui āno p̄die ſeptēbriū
klaꝝ. Moxqꝫ corpꝰ eius trāſlatū eſt
ad īſulā lyndiſſernēſiū ⁊ interiecto
tpe aliq̄nto: ad ecciā p̄ncipis aploꝝ
ibidē edificatā trāſlatū ē. Conſtatqꝫ
multos ex eo tpe gratiā ſanitatꝭ: in
eodē loco cõſecutos.

¶ De ſcõ Remaclo epõ tūgereñ ecclie

Sanctꝰ remaclus a diuitibꝰ ⁊
nobilibꝫ parētibꝫ in dyoceſi
bituricenſi: natīitatꝭ ſue ſūpſit
exordia. Deinde adultꝰ tradit᷑ a pa-
rentibꝫ btõ viro eligio: q̄ eū ſolemp
niaco mõſterio locauit: et ſacris mo
naſtice diſcipline inſtitutionibꝰ in-
ſtruxit. Intantū aūt bonꝰ adoleſcēs
adheſit monitꝭ viri ſci: vt nõ ſegnis
fieret verbi executor diuini: verū ita
grā exuberaret ſupna: vt õibꝫ ſub
eadē diſciplina militātibꝫ: religioſe
cõuerſationis fieret exēpl᷑ ⁊ norma
In vigilijs naꝫ ꝯtinuiſ ꝑnoctabat

Orationes vero prior cōtinuabat.
in abſtinentia p̄cipuus. in vniuerſa
morū ꝓbitate p̄clarus. Hec ſanctꝰ
eligius cui cōmiſſus fuerat cernens
curā regis ſibi cōmiſſi illi cōmittere
nō abnuit. onus ꝗ vices reperiri non
dubitauit: ſeqꝫ ſeruitio palacij ſicut
cōpellebat᷑ remdulſit. Creſcente
igit᷑ eiꝰ fama in totiꝰ gallie ꝓuincijs
ꝓmulgatū eſt in aula regali: tantū
virū nō debē abeſſe p̄ſentie regis vt
illius prudentia diſponerētur regni
negocia Euocatus itaqꝫ honorifice:
ad palacij ꝑducit᷑ limina. magnuꝫ
omnibꝫ ſolamen futurꝰ: vti ſubinde
ꝑdocuit rerꝝ euētus. Vacāte aūt ſede
traiectenſis ecc̄ie: ab vniuſo clero ac
populo ꝗ a rege dagoberto i epꝫ eſt
poſtulatꝰ Sed quis enarrare valeat
quātū vir beatꝰ reluctari renitia mi=
ſus eſt ꝓ poſſe Rex autē ſacerdotū ꝗ
optimatū vſus ꝯſilio: ꝑpoſita nō de
ſtitit intētione Scūs ꝟo ſacdos me=
tuens ſāctioni ꝯtraire d̄ine: licet no
lens viceſimꝰ ſeptegimꝰ tongrenſi
vel traiectēſi ſb̄ſtituit᷑ ecc̄ie Porro
cuiꝰ meriti religioniſqꝫ īteg̃re in eodē
extiterit regimine: nr̄ē nō ē facultatꝭ
euoluē. Mox eni in ipſo initio ordia
tionis eiꝰ tantā ei gratiā dn̄s ꝯtulit
p̄dicationis: vt oēs aurē quā citiſſi
me accōmodarēt: nullꝰ eſſet q̄ eū nō
ex affectu diligēt: vnuſq̄ſqꝫ eius in=
herere doctrine ꝓ ſe ſedulo agēt. Ni=
chil eū errogātia de eiꝰ moribꝫ vſur=
pabat. totū huc humilitas tota poſſe
derat Supbi huc reuerebātur vt ſibi
ſupiorē. hūiles āplectebāt᷑ vt frēm
Angelicꝰ in aſpectu. mitiꝰ i inceſſu:
ſanctꝰ in actu Integerrimꝰ corpore:
ſollertiſſimꝰ mēte: circūſpectꝰ in ope
Optimꝰ ingenio: magnꝰ in ꝯſilio: ca
tholicꝰ fide: patiētiſſimꝰ ſpe: diffuſuſ
extitit caritate Et cuiuſqꝫ meriti eēt
operibꝫ declābat. Quippe pijſſimꝰ ꝗ
in oi ſuauitate facilimꝰ int᷑ diuites ꝗ
paupes ſp̄ medius: vt paupes illū
q̄ſi pauperē: diuites ꝯputarēt vt di=
uitē Nō eni p̄ſonas potentū ſ; p̄ſi=

ducebat elegātiā morꝝ: tantū queqꝫ
honorans: quātū agnouiſſ; viuē ſāctiꝰ
Quod aſtruebat ore nūq̄ꝫ deſtruēs
actione. p̄mōſtrās ope qd̄ eſſ; docen
dū voce Et qd̄ ei grā d̄ina ꝯceſſit: in
poſteros deriuauit Cenobiorꝝ extitit
plurimorꝝ fūdator. diſcipulorꝝ mul=
torꝝ pr̄ fuit ꝗ inſtitutor: q̄rūꝗ xp̄o lu
cratus eſt aīas ꝗ quorꝝ ab eis ꝗ eorū
ſucceſſoribꝫ ad hᵉ lucrant᷑ aīe Ex q̄rū
nūo btūs extitit theodardꝰ: ab ipſo
ſibi ſucceſſor deſig̃tus et ad vltimā
martirij coronā adeptꝰ. Tandē licet
difficilime: īpetrauit tn̄ a r̄ge vt aliꝰ
ſibi ſuccedēt: ꝗ ſibi diu deſideratā he
remū adire licēt. Scī theodardi vitā
ſatis ꝓbabilē oſtētauit: ꝗ pꝰſe ca=
thedre ſue ſubrogādū ex noīe deſig̃=
uit. Deinde q̄ intēderat acceleratū ē.
piter ꝗ ꝑuentū. Audiētes aūt h̄ viri
deuoti quorꝝ deꝰ dig̃tus ē corda tan=
gere: cepeīt vndiqꝫ ad eū velut apes
ad aluearia ꝯfluē: nō nulli ſe oi potē
tis ſeruituti addere: et leui iugo xp̄i
colla ſb̄nectē Aliq̄ vero libēos ſuos
liberalibꝫ p̄mo mōſtiis inſtruēdos
diſciplinis ꝗ illic ꝑpetue inſtituros
cōtradere. Multi autē de facultatibꝫ
ſuis: ſcōrꝝ cōicauere nēcitatibꝫ Poſt
h̄ ſtabulaꝰ mōſteriū reuſus ad ma=
iora ſeꝟtutū opa accinxit. ſuiqꝫ exē=
plo plures ad ꝯſectatū operū ſuorū
aīauit Quis apd̄ illū triſticiā n̄ mu
tauit in gaudiū Quis irā nō cōuer=
tit in pacē. Quis nō merorē paup=
tatꝭ oblitꝰ: ꝗ diuitū deſpexit opulen
tiā: ꝗ in ſua letatꝰ ē pauptate Quis
laborꝝ onē p̄ſſus: ciꝰ nō ē hortamentꝭ
releuatꝰ. Quis adoleſcēs incētiuis
viciorꝝ ſuccēſus ꝗ carniſ titillatione
eiꝰ āmonitione nō ſtatī cultor extitit
pudicicie A dyabolo vexatos cura=
bat. nichilominꝰ illicitꝭ cogitatōibꝫ
diſtractos: ad petrā xp̄m illiſos ab
opibꝫ cohibebat Vir aūt dei rema
clus iā ſenior tā moribꝫ q̄ꝫ ānis ma
turior diē ſibi ꝟōtionis ītelligēs īmi
nere ſb̄iectoſ ſuoſ hijs vltimis ſolatꝰ
ē verb Ecce cariſſimi p̄ cordiorꝝ meorꝝ

cō uiſcerati cōpage: pars anime mee
dimidia: viā vniūſe terre ſū igreſſu
rus. Si igiẗ q̇cq̄ꝫ penſi ē̄ videte ne ab
inteġtate quā ī vos locaui vllo vnq̄ꝫ
errore ſeducamini. ſꝫ vnanimi glu-
tino pacꝭ in xp̄o iuꝫ q̇ꝺ a patꝝ habꝫ
traditio: a ſcāꝝ ſcṗturaꝝ lectōne ſꝫ
a mee vigilātie didiciſtis āmonitōe
Cōfeſſionē verā delictoꝝ dō a p̄latis
offerte. tēptationū pulſatōes in ipō
aditu detegite: qꝛ ſtultoꝝ ī cicatrata pu
dor malus vlceā celata vires tegēdo
miſtrat. Obediētie bonū maioribus
exhibete: eoꝝ documentꝭ aīos ībuite
qꝛ q̇ſqꝫ tūc recte viuit: ſi curat id eſſe
q̇ꝺ audit. Nemo iniuri9 ſit alteri qꝛ
accipe magꝭ q̄ꝫ facē p̄ſtat iniuriā. Pa
tientiā q̄ miſeriaꝝ port9 ē āplectimini
qm̄ nemo adō ferus ē vt nō miteſcē
poſſit: ſi mō cultuē patientē ɔmodat
aurem. Segnicīē deuitate: qꝛ tardis
mētibꝫ nō facile cōmitatꝭ v̄tus. Sup
biā ſup oīa calcate: vt vera donemi
libertate. Liber enī nō ē: quē ſupb9
inflāmat anim9. Caſtitatē diligite:
Proſpeā q̄ ſapiētiū aīos fatigāt nō
vos delectēt. pacē p̄ oībꝫ a vnanimi-
tatis ɔcordiā tenete. Vos qꝫ cariſſimi
morituros ſcitote. idō pnīc tp̄s īdul
tū nō patiamī q̇ſo trāſiē incaſſū: pul
uis a vmbra ſum9. In bono aūt ope
ſiniētes btī erim9 cū relictꝭ corporibꝫ
cupiditatū oīm a emulatōnū exptes
fuerim9. Hijs a alijs dulciſſimis am
monitōibꝫ: eoꝝ ſup ſuo diſceſſu me-
rorē ſedauit. Deīde modica febre pul
ſatus a ſacroſci corporꝭ a ſāguinis vi
atico ɔfirmat9: intꝭ cariſſimoꝝ filioꝝ
man9 aīaꝫ ſuā reddidit creatori: vbi
plurimū dei inſudauerāt ſuituti. Ver9
iſrahelita egreſſ9 de egipto ſpoliauit
vicinū creatori ſuo feneratū reportās
talentū. Corp9 vō e9 hōrifice cū multa
melodia pſalmoꝝ a ẏnoꝝ: in orato-
rio btī martini q̇ꝺ ipſe ɔdiderat ē ſe-
pultū. Vbi a aliq̄ꝫdiu iacuit: a ſe cū
dn̄o viuē miraculꝭ atteſtātibꝫ indi-
cauͭ. Poſtmodū āt godun9 ſucceſſor
ei9 terci9 ſci viri corp9 trāſtulit: a in

eccīa btī petri collocauit. Vbi p eius
merita multa dn̄s vſqꝫ in pn̄s opaẗ
beneficia miraculorum.

De ſancto Paulino martire a ar-
chiepiſcopo treueroꝝ.

PAulin9 treueroꝝ archieps̄ de
aq̇tania nobili p ſapia ort9 ē.
Hūc btūſ maximin9 de ſacro
baptiſmate leuauͭ. Rogatu xp̄ianoꝝ
parentū ei9 qui etiā cōmiſerāt ſibi eū
ſacris lr̄is imbuendū. Poſtea maxi
min9 cū paulino veīt treuerī ad ſcm̄
agritiū tūc archiep̄m. q̄ ſenio g̃ua-
tus p q̇natū p̄ſbiterū ſuū angelico
iudicio āmonit9 maximinū ɔſētiēte
ꝑplo archiep̄ꝫ fecit. Et agtio defūcto
ɔſtātin9 fili9 cōſtātini oēs ɔtradicē-
tes hereſim arrianaꝫ: vel occidit: vel
exules fecit. Quē fugit maximin9 in
aquitaniā. a ibi ſue nationi p̄dicās
obijt. P9 hūc elect9 paulin9 q̇ miſit
pro corpore btī maximini. q̇ꝺ ſibi in
treuerī eſt allatū. Conſtātin9 p9 hoc
ſynodū in mediolano fecit vbi de cō-
ſilio ep̄oꝝ orientaliū fortiſſimū ſidei
defenſorē Athanaſiū dāpnauit. Cui
cū paulin9 pn̄s reſiſtēt: ipſū cū ſuis
in frigiā exilio dāpnauit. Ibi pauli
nus gētiles multos ad ſidē xp̄i ɔuer
tit. Vn̄ dn̄s gratiā miraculorū ſibi
dedit. a obijt ſcdō kl̄as ſeptēbs. Cui9
corp9 cū treuerēſes in treuerī reducē
vellēt Aſſiani reſtiterāt. ɔſilio tn̄ ha
bito in h̄ ɔueneāt vt corp9 paulini in
medio ponerēt. Et orarēt vt cui ad-
herē vellet ab illꝭ deferri pmittēt. Cui
vō adherē nollet ab illꝭ ſe nō moueri
ſinēt. Accedētes ḡ aſſiaī plūimi e9 fere
trū nec mouē poterāt. Treuerēſes vō
leuiſſiē eū in treuerī tulerāt. relictꝭ tn̄
ibi de corpoē ei9 paucꝭ reliquijs ꝑpter
amoreꝫ fraternitatis a titulū xp̄ia-
nitatis.

De ſcō Paulino nolane ep̄o.

PAulin9 nolane ep̄s cū eēꝫ in-
nūabiliū p̄dioꝝ dn̄s admiā
bili exēplo. venditꝭ ōnibꝫ re-
ligione expedit9 elegͭ. Cui therafia
ex ɔiuge facta ſoror equaꝛ beate vite

testimonio a merito Hic semetipsū p̄ captiuo filio pauperē vidue in seruitutē barbari adduxit Sȝ dimitꝰ p̄ditus q̄s eēt. multos captiuos libertati restituit. Vn̄ dū seuientiū Wandaloꝝ tp̄e fuiss ytalia in cāpanie ptibꝫ de=populata: multiq̄ȝ essēt de hac terra in regiōe affricana trāsducti: vir dn̄i paulinꝰ cūcta q̄ de ep̄atu hr̄e potuit captiuis indigētibꝫ largitꝰ est Cūq̄ȝ iam michil om̄ino supesset q̄d petētibus dare posset: quedā vidua aduenit q̄ a regē Wandaloꝝ genero filiū suū captiuū ductū phibuit. a a viro dei p̄ciū postulauit. Cui ille respondit Mulier q̄d possū dare nō habeo. sed memetipsū tolle. a me seruū iure tue esse pfitere Atq̄ȝ vt filiū tuū recipias me vice illiꝰ in suitiū trade. Q̄d illa ex ore tāti viri audiēs irrisionē potiꝰ credidit q̄ȝ cōpassionē At ille vt erat vir eloquētissimꝰ in interioribꝫ a exterioribꝫ studijs eruditus: dubitāti femine citiꝰ psuasit vt audita credēt a p̄ redēptiōe filij sui in seruitiū ep̄m tradē nō dubitaret Perrexerūt igitur vterq̄ȝ ad affricā. Procedēte āt regē genero vidua rogatuā se obtulit. ac p̄us petijt vt filiū suū donaē debuiss Q̄ȝ cū vbi barbarꝰ typo supbie tra=gidus etiā audire despiceret. Vidua subiūxit dicēs. Ecce hūc hoīem p̄ eo vicariū p̄beo. solūmō pietatē in me exhibe. michiq̄ȝ filium vnicū redde. Cūq̄ȝ ille venusti vultꝰ hoīeȝ ɔspexiss quā artē noscēt inq̄siuit Cui dn̄s vir paulinꝰ rn̄t dicēs. Aliquā artē q̄dē nescio ꝗ ortū colere bn̄ scio Q̄ue vir gētilis libēter accepit a p̄ eo vidue filiū suū reddidit. Q̄uo accepto vi=dua de affrica regione discessit Paulinus do excolendi orti suscepit curā Cūq̄ȝ isdē regē gener crebro ingredē=tur ortū suū: a ortulanū dū reqreret sapientē valde hoīem videt: amicos cepit a familiares deserē a sepius cū solo ortulano colloq. atq̄ȝ eiꝰ sermo=nibꝰ delectai Cui paulinꝰ cotidie ad mensā olera virētesq̄ȝ herbas deferre cōsueuerat Et accepto pane ad curā orti remeare Cūq̄ȝ hec diutiꝰ agerēt q̄dā die suo dn̄o secū secretiꝰ loq̄ndi : apt. Vide quid agas a Wandaloꝝ regnū quō disponi debeat puide. q̄z rex citus a sub oī celeritate mortuꝰ est Q̄d ille audiēs q̄ ab eodē rege p̄ ceteris diligebat ei minime tacuit. Sȝ q̄d a suo ortulano: sapiēte. s. viro audiuisset indicauit. Q̄d dū rex audisset ilico rn̄t. Ego velim hunc de q̄ loquerē hominē videre Cui gener eiꝰ scȝ venerabilis paulini tp̄alis dn̄s rn̄dit dicēs. Virentes herbas mihi ad prādiū deferre ɔsueuit Has itaq̄ȝ huc ad mensam meam deferri faciā. vt quis sit qui hoc mihi locutus est agnoscas. Factūq̄ȝ ē cū rex ad prandendum discubuit: Paulinꝰ ex suo ope olera queq̄ȝ a virētia delaturus venit Cūq̄ȝ hūc rex subito ɔspexisset infremuit Atq̄ȝ accersito eiꝰ dn̄o sibi p̄ filiā ppinquo ei secretū q̄d p̄us absconderat indicauit dicens Verū est quod audisti. Nā nocte hac in somno sedētes in tribunalibꝫ contra me iudices vidi inter q̄s simul iste sede=bat a flagellū q̄d aliquādo acceperā eoꝝ mihi iudicio tollebat Sed pcontare quis nā sit. Hūc ego tanti me=riti virū popularē vt ɔspicit esse nō suspicor Tūc regis gener secreto paulinū tulit. a q̄s nā esset inq̄siuit Cui vir dn̄i rn̄dit Seruꝰ tuus sū quē pro filio vidue vicariū suscepisti Cumq̄ȝ instāter ille reqreret : vt nūc q̄s ess si quis in sua terra fuisset indicaret. Atq̄ȝ hoc ab eo frequenti inq̄sitione exigeret: vir dn̄i ɔstrictꝰ magnis cōiurationibꝫ: iā nō valēs negaē quis esset: ep̄m se fuisse testatꝰ est Q̄uod possessor eius audiēs valde ptimuit a humilit obtulit dicēs Pete quid vis. vt ad terrā tuā cū magno mu=nere redeatis. Cui paulinꝰ ait Vnū est q̄d mihi impēdere bn̄ficiū potes vt oēs ciuitatē mee captiuos relaxes Q̄ui cūcti ptinꝰ in affricana regione req̄siti cū onustis frumēto nauibꝫ p

viri ſatiſfactione · in eius comitatu
laxati ſūt · Nec multo pꝰ Wandaloꝝ
rex occubuit a flagellū qđ ad ſuā p
niā diſpēſāte đō p diſciplinā; filioꝝ
accepit amiſit Sicqꝫ factū ē vt famu
lus dei dicēt vera · Et q̄ ſe in ſeruitiū
ſolꝰ tradiderat cū multꝭ ad libertatē
rediret Jllū ſcꝫ imitatꝰ q̄ formā ſui
aſſūpſit ne nos eſſemꝰ ſerui pcti · De
huiꝰ etiā morte apđ eꝰ eccleſiā ſcptū
eſt Quia cū dolore eſſet laterꝭ tactꝰ
ad extrema pductꝰ ē · Dūqꝫ eiꝰ gnis
domꝰ ī ſua ſolidita pſiſtēt: cubiculū
q̄ iacebat eger facto t̄remotu extre-
muit Oēs q̄ illuc aderāt nimio t̄rore
ꝯcuſſi ſūt ſicqꝫ aīa ſcā cˢne ſoluta ē ·

De ſancto Magno ꝯfeſſore.

Beatus itaqꝫ magnꝰ q̄ a mag
nobaldꝰ ſancti galli quondā
dyaconꝰ morans in cenobio
ſuo qđ ſ̄ parauerāt ad fauces p · xxv
ānos magnas ꝟtutes opatus eſt ·
Cecos em̄ dn̄s eius orōne illuīauit ·
Surdis p̄bens auditū · demonia eij-
ciens · claudicātibꝫ greſſū tribuens
Sicqꝫ ꝓplm̄ docuit a ꝯuertit ad fidē
xp̄i · Jnſup etiā p eius orōnē oñdit
dn̄s fieri venas p mōteſ circūpoſitos
Pꝰ acceptā vero a dn̄o benedictionē
ſacerdotalē q̄dā die aſcendēs ī montē
excelſū valde q̄ fintineb vocaᵗ inueīt
plurimos vrſos ibi ꝯmorātes in fe-
rocitate magna · Sꝫ facta orōne cepe
rūt añ eū mites ꝓcedē veluti boues
ante bubū Vir g̊ ſcūs ꝓſtrauit ſe in
orōnē a p̄ces deuotas dn̄o effudᵗ · vt
ꝓplo ī iſto pelago morāti aliqđ am
miniculū p̄beret ad victualia acqui
renda Jnterea vnꝰ vrſus ꝓꝑius acce
dens cepit cū pede abietē quandā ei
mōſtrare q̄ſi ſignificaēt q̄ ſub ipſa ar
bore aliqđ vtile latēt Hoc vt hō dei vi
deret dixᵗ ad ferā Precipio tibi ī noīe
dn̄i vt ad ipſā abietē eas · a q̄ ſecuri
aut foſſoriū nō hēmꝰ: tu in noīe dn̄i
pedibꝫ ac dētibꝫ radices eiꝰ euelle rū
pēdo: q̄ten ſuā nob dn̄s demrēt volū
tatē in adiutoriū ꝓꝑi iſtiꝰ terre · Ad
eiꝰ g̊ p̄ceptū belua ꝯūſa cepᵗ radices
arborꝭ rūpere dentibꝫ a fringē donec
ipſa arbor cū radice fūditꝰ eūſa cor-
ruit · Hinc vrſo mōſtrāte · inuēte ſūt
diuiſe vene ferri Vir g̊ ſcūs grās egit
dn̄o · Panē integꝝ de petra accipiēs
famulāti porrexit a aꝑt · Jn noīe dn̄i
nr̄i iħu xp̄i panē iſtū māduca · a ho
minē quē tibi mrāuero abſqꝫ vlla le
ſione vſqꝫ ad huc locū ſtude pducē:
ab alijs ferꝭ defendēdo Et hꝭ facto cir
cūpoſitos mōtes cū alijs habeto cō-
muneſ ita vt nullū hoīeꝫ hꝭ ledatꝭ nec
pecora coꝝ His dc̄is recūſus ē btūs
magnꝰ ad cellā ſuā a ſecutꝰ ē eū vrſꝰ
ſic canis māſuetꝰ Appropinquās g̊
celle: vōiuit hoīeꝫ ſuū noīe tintonē a
p̄cepᵗ eū venienē a afferre ſecurīa foſſo-
riū · a ꝯmēdās eū vrſo dixᵗ · hoīeꝫ iſtū
ſanū a incolumē pduc ad locū quē
dn̄s oñt nob Et caue ne aliquā leſi
onē ab alijs ferꝭ patiatꝭ Fera itaqꝫ cō
uerſa obediēs iuſſioni eꝰ cepᵗ pgē añ
hoīeꝫ a ſemitā mrāre Sicqꝫ duxᵗ inco
lumē ad locū vbi arbor corruerāt nul
lā aliā ferā pmittēs approṗinq̄re ſ
donᶜ effodiēs ſarcinā ſuā ꝯpleuit Et
p eandē ſemitā vſqꝫ ad cellā viri dei
eū pduxᵗ Cūqꝫ ptrāſiſſē · xxv · ānia
deꝰ illū locū p merita ſci magni ſbli
maſſꝫ: Wicbto epō auguſtēſi defūcto
tozzo p electionē bti magni ad pōtifi
catꝰ honorē a pipino rege deductꝰ eſt
Finitꝭ āt · xxv · ānis btūs pr̄ cog̊tare
cepᵗ atqꝫ febriū infirmitate lāgueſcē
Miſit itaqꝫ ad theodoꝝ ſodalē ſuū q̄
tūc tpis apđ cāpidonā morabatꝭ · a
accerſiuit citiꝰ eū vt veniēt a refouēt
amicū ſuū fideliſſimū Hᵒ audiēs the
odorꝰ cō motione maxia de inualitu-
dine tāti viri meſto aīo celeritꝭ ꝓuec
tus ē · ſumēs ea ſecū q̄ in īfirmitatibꝫ
nouerāt ꝯuenire · Veniēs g̊ ad p̄fatā
cellā: inuenit beatū virū maxima in-
firmitate detentū Et miſit celeritꝭ ad
tozzoneꝫ intimās ei vt citius veniret
prius q̄ ille de hoc ſeculo migraret ·
Audiēs hꝭ epūs velocitꝭ ꝓfectꝰ ē · a ꝓue
nit ad virū dei · Cūqꝫ illū in infirmita
te laborantem videret cepit clamare

dicens. Heu pat heu doctor egregie
Cur me in hijs piculis q̄ſi orphanū
dimittis Ad hūc btūs magn9 dixit
Noli flere p̄ſul venerāde. ſ; poti9 in
orōnib; tuis mihi ſuccurre. Virib9
ergo btūs magn9 deſtitut9 a p dies
ſeptē laborās die dn̄ico requiē dans
ſe deo a p̄ſuli venerando in ſenectute
bona circa horā nonā deo animā red
didit. et eſt de hui9 vite liberatus er
gaſtulo.

De ſancta regina virgine.

Sub Olibrio paſſa eſt ſancta
vgo regina Clemētis cuiuſdā
gētilis vnica filia. Que cum
eſſet ānoꝝ. xv. Audiēs ſanctoꝝ cer
tamina. totā ſpem habebat in dn̄o
Tranſiens autē Olibri9 de maſſilia
in alſeſiā ciuitatē ſedens in curriculo
ſuo vidēs eam ſpecioſā nimis: iuſſit
eam cōphendi: ɔcupiſcētia ei9 illect9
At illa orōe p̄miſſa ɔſpectui ei9 p̄ſē
tata circa gen9 a nomē ac pfeſſionē
interrogata: dixit ſe eē ingenuā noīe
reginā ſcē trinitatis cultricē Cui p̄ſes
dixit. Ergo obtines nomen galilei
illi9 vel nazarei? Regina dixit. Etiā;
obtineo ſi digna ſū vt innotet dn̄s
me9 ibs ſup mea obūbret a ꝓtegat
me velut ſuā ancillā. Tūc iuſſit im
pius p̄fect9 cuſtodiri eā vſq; dū veni
ret ad ciuitatē. Et pcepit eā; duci in
carcerē dū vſq; p̄molaret vt ſic pub
lice audiret eam. Ingreſſus igit ci
uitatē alſeſiam dijs ſuis p̄molauit a
ſedens publice ꝓ tribunali adduci
eam iuſſit Videnſq; pulcritudinē ei9
diſſolut9 eſt ſpūs eius ſup eā vehe
menter et dixit. Cognoſce tu deos o
iuuēcula. qꝛ miſereor pulcritudini a
teneritudini tue a multas pecunias
habeb a me a bene erit tibi p cūctis
puellis. Alioqn plagas a penas peſſi
mas ſuſtineb. a corpus tuū tenerū
gladijs a ignes fortioēs ɔſumēt Que
cū interrita ɔſtanter in ɔfeſſione xpi
pmaneret: iuſſit eam expoliari. a in
eculeū aſſumi ſubtilibꝫq; virgis cedi
Ac illa in eculeū extēſa: in celū ſuſpi
ciens dicebat In te dn̄e ſperaui non
cōfundar ineternū Cūq; cederet: mē
bra eius tenera gāleſq; carnes inci
debant a ſāguis multus decurrebat
ita vt aſtantes flerēt amariſſime ſup
eam Et dicebat ei quidā. O q̄ decorē
pdis ꝓpter incredulitatē. Conſenti a
ſacrifica vt poſſis euadere tormenta
Regina dixit O mali ɔſiliarij O cōſi
lia malarū cogitationū nō cōſentio
nō ſacrifico Xp̄m q̄ me ɔfortat habeo
Iratus p̄fect9 iuſſit eā exungularia
a carnificib; lacerari. Qui ita latera
eius exūgulabāt vt etiā impi9 p̄fec
tus a cruore de clamide ſibi faciē coo
periret a auerteret ſe. Silr a aſtātes la
crimabant videtes carnes extermi
natas. Dixit aūt p̄fect9 Quid eſt re
gina neq; tu tibi potes miſereri a mē
bra tua inutilia facta ſūt Cōſente m̄
a dijs ſacrifica Impoſſibile em̄ eſt te
ſine tormētis trāſire ſi m̄ nō obedieris
Que cū eius verba deſpicēt eūq; inſi
pientē a infelicē vocaret iuſſit eā te
poria in carcerē duci. Vbi cū oraret
ſubito colūba apparuit a crux in celū
erecta eſt ad locū vbi puella ſtabat
a colūba ſtās ſup crucē dicebat Aue
regina vnguētū ſuauitatis p orōnem
referēs. parata etem eſt tibi corona
glie Aptus ē tibi padiſus a eris req
ens cū patrib; tuis Tūc magnificauit
dn̄; Mane āt iudici p̄ntata cū nollet
ei ɔſētire iuſſa ē expoliari a in eculeo
ſuſpēdi Ac lāpades e9 laterib; appli
cari. Illa āt leuās oculos in celū di
cebat Trāſiui p ignē a aquā a edux
iſti me in refrigeriū Tūc iuſſit ipius
p̄fect9 afferri vas qđdā magnū a im
pleri aq a eā deponi de ligno a alliga
ri man9 ei9 a pedes a mitti vt ſuffoca
ret in aqua. At illa orabat di. Dn̄e
diſrupiſti vincula mea: tibi ſacrifica
bo hoſtiā laudis fiat mihi hec aqua
etiā aqua ſuauitatis. fiat m̄ h ſuffo
catio illuiatio ſalutis. Et poſtq̄ ora
uit miſerūt eā in illd vas aq plenū
Et ecce tremot9 fact9 ē magn9. a co
lūba de celo deſcēdēs habebat in ore

corona͂.a diſrupta ſũt vincula beate
regine.a aſcendit de aq̄ laudãs a bñ
dicẽs deũ. Et dicẽs. Dñs regnauit de
corẽ indut9 illuīaſti me dñe iħu xpẽ
a ſatiaſti miſert9 vnice puelle q̄ es
bñdict9 añ ſecula Et facta eſt vox co
lũbe dicẽs Veni regina in req̄em xpi
Beata es q̄ hanc coronaꝫ meruiſti.
Tũc crediderũt in dñm aīe.lxxxv.vi
roꝝ a mulierũ Jrat9 igiꝰ otibri9 fcãt
eã decollari Vh9 paſſio recolit ſepti
mo yd9 ſeptẽbris. Cui9 animã cun-
ctis videntibus angeli tulerũt in ce-
lum cũ laudibus.

De ſcõ Othgero diacono a ↄfeſſoẽ

Fvit in britãnie ptib9 vir vi-
te venerabilis noie Othger9
ꝓpagine nobiliũ pntũ ꝓcrea
tus. meritis tñ a religione nobilior
Hic a pntib9 ſuis tradit9 ẽ q̄buſdã
religioſis: in ſacris lr̃is erudiendus.
Sed intꝰ hec mira illi intꝰ ↄdiſcipulos
erãt obiã. infatigabilis intꝰ euẽt9 iu
uiaꝝ pacia. iã ſe velle p̄figurabat in
ope qđ maturioẽs expleuerãt etate
Deinde dñs: loci illi9 antiſtitis inſpi
rauit cordi: talẽ viꝝ ſacris ordinib9
eſſe dignũ: a q̄ tandẽ dyacon9 ordi-
nat9 eſt. Quãtũ ãt in dyaconat9 of
ficij miſterio ſe p̄ſtiterit: modũ ꝓnũ
ciatõis ſupat. Nã ſedul9 erãt in oroĩ
bus. aſſidu9 in ſacris lectõib9. in mo
rũ honeſtate ↄpoſit9. Jn gemĩe dile
ctõis amore: dei videlicꝫ a ꝓximi ſer
uid9 Jn obia ꝓmptus. oĩuqꝫ pieta
te p̄ditus. Poſtmodũ eidem ĩnotuit
ſacerdotes xpi ſcĩm Wyronẽ a plechel
mũ ꝓ celeſtis patrie acq̄ſitõe pegri-
natõeꝫ velle ſuſcipe Tũc deſpectis oĩ
bus ſuis: tãtoꝝ viroꝝ deſiderãs inſti
tui diſciplinis: cepit comes eſſe pere
grinatõis. Simulqꝫ nauẽ ingreſſi ꝓ
ſpero curſu ad optatã btẽ pegrinati
onis venerũt terrã. Jbiqꝫ vita a exẽ
plo eoꝝ edoct9: ſcẽ religiõis ꝓpoſituꝫ
p̄uidendo exiſtit p̄clarus. Jntera cũ
p̄fatis dei põtificibus pipinũ regem
adijt. a ob quã cauſam pegre ꝓfecti
eſſẽt exponit. A q̄ benigne ſuſcepti
p̄cipit. ut ad locũ quẽdaꝫ ſui regni.
mõſpetri vocatũ accedãt. q̄ liberi9 dõ
ſeruire: a mũdi c̃mina prorſus aufu
gere valeãt. Beatus igiꝰ leuita xpi
Othgerus die noctuqꝫ ſcire curãbat
quocũqꝫ conamine ſui p̄ores dei mĩ
ſteria p̄uideret. a q̄liter ꝓ xpi amoẽ
p̄dicãdo ãmonẽdo docẽdo. a elemoſi-
nas dando hoĩbꝫ ꝓdeſſent: recordãs
verbi dauid dicẽtis Cũ ſcõ ſcũs eris
Appropinq̄nte ãt tp̄e quo p̄ſoluẽ
debuit vniuerſe carnis debitũ: corpe
cepit infirmai. ſed ſpũ ſcõ gaudebat
ſe ↄfortari vitequꝫ ꝑhennis remunera
tione ſperabat cõſolari. Omibuſqꝫ
corã ſeruis dei rite pactis: viaticũ ſu
ſcepit. a ſe cõmendabat deo. dicens.
Jn manus tuas dñe cõmendo ſpiri-
tum meũ. Deinde frĩbꝫ valedicẽs. ex
hac pegrinatõe feliciter migrauit
ad xp̄m. Corpuſqꝫ eius in eccĩa mõ-
tiſpetri p̄fati iuxta honorẽ debitum
cũ ymnis et pſalmis ſepultũ eſt. P
merita etiã ſci xpi cõfeſſoris othgeri
fiunt ibidẽ plurime miraculoꝝ virtu
tes. preſtãte dño noſtro iħu xpõ. q̄
cũ p̄re a ſpũ ſcõ viuit a regnat in ſcla

De ſcõ Nycolao p̄ſbitero a ↄfeſſoẽ

GLorioſus de9: in ſcis ſuis. Or
cũ eos ad gloriã elegit ſẽpi-
ternã: ne dũ finẽ aut mediũ ſꝫ a coꝝ
vite exordia ſcificare dignaꝰ. Siq̄dẽ
beatũ nycolaũ p̄ſbĩm venerãdũ de or
dine fratrũ hẽmitaꝝ ſci auguſtini:
ex caſtro ſci ãgeli diſtrict9: ciuitatꝭ
firmãe ꝓuĩcie marchie ancomitane
ducentẽ originẽ: volẽs ad gſiea ho-
noris p̄rie celeſtis coronã aſſumẽ:
viſitatõe ãgelica ſuũ ortũ dignat9
eſt extollẽ: ac magĩficaẽ Sane cũ mr̃
ei9 dõta cũ viro ſuo ↄpagnono: mul
tis diebꝫ ſteriꝰ ꝑmãſiſſꝫ: velut alterã
anna eccleſiã intrãs btĩ nicolai de ba
ro: flens largiꝰ votũ vouit dicẽs Do-
mine iheſu xpẽ reſpice ancillã tuam
oculo pietatis a gratie tue. amputa
obprobriũ ſterilitatis mee: a dona

mihi ↄcipere ⁊ parere filiũ ad glãm noĩs tui. Sed qꝛ pc̃es mee exiles ſũt in ↄſpectu maieſtatꝭ tue: ſcm̃ nycolaũ antiſtitẽ tuũ ſupplicat deprecor vt orationibꝫ ſuis a te merear ↄſolari: ſuũ famoſũ tumulũ viſitare pmittẽs vna cũ viro meo ſeruo tuo. Poſt hec cũ vir ⁊ vxor ſiꝭ dormirent in ſtratu ſuo: apparuit illis angelꝰ dn̄i dicẽs. Surgite ſurgite: ad ſcm̃ Nycolaũ de baro ꝑperate: vbi dicetꝭ vobis qualꝭ debeat eſſe filiꝰ ex vobis quantotius naſciturꝰ. Quo cũ in habitu pegrinoꝝ peruiſſẽt: muneribꝫ oblatꝭ gratiarũ actiones exſoluerũt ⁊ ex laſſitudine laborꝭ an̄ altare bti Nycolai obdormire ceperũt. Quibꝫ btũs Nycolaus in ſõnis apparuit dicẽs. Naſcetur vobis filiꝰ ⁊ vocabitꝭ nycolaus: vt meo fungatꝭ noĩe: q̃ meo obtentu noſcitur naſciturꝰ. Hic erit dn̄i ſeruꝰ acceptiſſimꝰ: religioſãqꝫ vitã ducẽs ſacerdotio qꝫ fungẽs acceptabile ſacrificiũ offeret deo patri. Eius vita terminabitꝭ altis miraculꝭ ſignis fulgens ⁊ ꝓdigiis. Securi igitꝭ de veſtra petitione. ⁊ de angelica annũtiatõe ad ꝓpria redite. Redeũt ergo iocundi ad ꝓpria: fitqꝫ vxor viri grauida. et demũ parit filiũ. Quẽ in noĩe ſancte trinitatis baptizatũ. vocabant nycolaũ. ¶ Creuit autẽ puulus: ⁊ liberalibus ſtudijs eſt traditꝰ. Mulieꝝ ac pueroꝝ nõ ſolũ laſciuiã: ſed ⁊ conſortia vitans: ſenũ religioſarũqꝫ pſonarũ cõuerſationẽ amplexus eſt. Pauperes inſup in domo patris auidiſſime ſuſcipiebat. ad ẜma libẽtiſſime accedebat. verbũ dei deſiderabilitꝭ audiebat. Ꝗ ẜ hoĩes ſui caſtri ãmirantes: q̃ſi ꝓphetico ſpũ dicebant Si puulo iſti dn̄s concefferit vitã: ſcũs erit. Eccleſiã vero frequẽtans: ſic in deuꝫ ſuũ attollebat animũ: vt xp̃m etiã corporalibꝫ oculis cõſpexiſſe credatur. Dixit em̃ quadã vice ad quendã fratrẽ ſibi ĩ infirmitatibꝫ ſuis ſeruientẽ. Ego peccator dũ in innocẽti gaudebã etate: cũ ſacerdos in miſſa

corpus dn̄i eleuaret: oculꝭ meis conſpexi patẽter pueꝝ aſpectu pulcherrimũ veſtitu ſplendidũ: facie rutilantem riſu applaudentẽ linguaqꝫ dicẽtem. Immo cẽteſ a recti adheſerũt m ¶ In iuuenili autẽ etate cuiuſdam nobilꝭ ecc̃ie ſcꝫ ſci ſaluatoris canonicus ordinatꝭ Interea quidã fratꝭ ordinis hẽmitaꝝ ſci auguſtini in eo ẜ loco p̄dicãs: inter alia h̃ qꝫ dixͭ Nolite diligẽ mundũ: neqꝫ ea q̃ in mũdo ſũt: qꝛ mundꝰ trãſit ⁊ ↄcupiſcẽtia eius Ꝗ ẜ verbum iuuenis mentẽ ſic ardẽter penetrauerat: qꝫ ſtatĩ pꝰ p̄dicationẽ fratrẽ illũ rogaẽt: vt eum ad ordinẽ ſuſciperet. De pentũ autẽ ſuoꝝ ↄſenſu ad ordinẽ ſuſceptus finito ꝓbationis tp̄e obedientiã promittens pmi parẽtis inobedientiã deteſtatꝭ. Relictoqꝫ ꝓpo arbitrio: totaliter ſe ẜmo ſubdidit volũtati Ieiunijs: vigilijs: orõnibꝫ: caſtigationibuſqꝫ duris ſp̄ intẽtus totã vitam ſuã mundã ⁊ caſtã duxͭ Et cũ ab eo q̃rretꝭ quõ tẽptatõnibꝫ ⁊ carnis ſtimulis reſiſtẽ poſſet: nõ dabat reſpõ ſũ. Nouerat em̃ vir ſcũs hoſtẽ antiquũ ſubtilitꝭ ſp̄ agere cõtra hominẽ vt quẽ nõ poteſt laſciuie vicio ſuperare: iaculꝭ vane glorie mõſtraret eẽ vincendũ ¶ Sua igiᶦ vita ⁊ ſciẽtia in poſterũ ↄueniẽter ꝓbata: ad ſacerdotiũ aſſumitꝭ: ⁊ ad quedã heremũ que vallimanẽs dicitur a ſuo ꝓuincialꝭ ꝓ conuẽtuali trãſmittitꝭ. In cõuentuali autẽ miſſa ꝓ ebdomodario poſitus: nocte diei dn̄ice ſequentꝭ in ſtratu aliquantulũ obdormiuit. Et ecce anima quedã voce magna ⁊ eiulatu non modico vocat eum dicens. Frater nycolae vir dei reſpice in me Qui ipſam reſpiciens: quis eſſet requiſiuit. Qui apt. Ego ſum anima fratris pegrini de anxinio: quẽ viuentẽ nouiſti qui crucior in hac flãma. Te igitur humiliter deprecor: vt miſſam digneris pro mortuis celebrare: vt eripiar ab hijs flammis. Qui reſpondit. Iuuet te mi frater

ſaluatoꝛ meuſ: cuius ſanguine es re
dēptus. Ego autē qꝛ ad cōuentualē
miſſam celebrandā ſū deputat⁹ miſ=
ſam pro moꝛtuis celebrare nō poſſū
Et ille. Veni reuerēde pater ⁊ reſpice
vtrū decat te petitioni tāte miſerie
multitudinis que me miſit: et me
miſerā tam immiſericoꝛditer ꝓpul=
ſare. Dux^t igi^r eū ad alterā ꝑtē heremi
⁊ illā paruā planicie̅ iuxta pyſanuꝫ
oſtendit ei: vbi erāt diuerſoꝝ ſtatuū
multitudo. Miſerere patꝛ inq̇t turbe
tam miſere: vtile ſibi tuū auxilium
expectātis. Euigilās aūt vir ſanct⁹
cū maxima lacrimaꝝ effuſione cep^t
pro omnibꝫ exoꝛare. Mane vō facto
ante prioꝛē ꝓſtratus ſupplicauit. vt
ipſū pro moꝛtuis illa ebdomada per
mitteret celebrare. Qđ cū factū eſſʒ
tranſacta ebdomada p̄dict⁹ fratꝛ eidē
apparuit: ⁊ de ſua liberatione ac mł
toꝝū alioꝝ grās egit. ¶ Cū autē fra=
trem ſuū germanū ab iniquis in ca
ſtro ſubito occiſū audiſſet: heu inqui
ens cū lacrimis: qꝛ miſer dāpnatus
eſt. Abſtinentie igitꝛ ſe ꝗuioꝛi ſub=
didit: oꝛans cū lacrimiſ die ac nocte
ꝑ q̇ndecī dies: vt dn̄s ei dignaretur
oſtendere: ſi ſalua vel dāpnata eſſʒ aīa
fratris ſui. Cū vō in eccl̄ia eſſʒ audiuit
vocē frīs ſui clamātis ⁊ dicētis. Frā mi frē
mi ¶ Grās ago deo: q̇ tuas p̄ces ⁊
lacrimoſas oꝛōes oculo ſue pietatis
attendēs: me cū dāpnat⁹ eſſē libera=
uit: Cōfoꝛtare aūt ⁊ robuſt⁹ eſto. in
operibꝫ p̄mīe que cepiſti: Sic enī deo
grata ſūt opa tua: ⁊ q̇dq̇d ab eo pe
tieris impetrabis: ⁊ vir glorioſus eris
¶ Fuitq; viro dei cōſobrin⁹ q̇ fuit prioꝛ
in mōſterio ꝓpe ciuitatē firmanā. q̇
cōſpiciēs eius paupꝑtatē: p̄miam atq;
egeſtatē eidē cōpatiens ait. Vt q̇d
tantā pateris miſeriā? Tui oꝛdinis
cōditio pauꝑrima eſt: nec religionis
p̄cepta aſpera poteris adimplere. Tue
igitur cōſule iuuētuti: ⁊ in hui⁹ mo
naſterij bonitate potes mecū gaudē
Ac vir ſcūs iaculū tēptationis cog
noſcens: in eccleſia dicti monaſterij
oꝛationē deuotiſſimā pro ſcuto defen
ſionis ipē accep^t. Moxq; viginti iu=
uenes in duob⁹ quodāmodo choris
induti veſtibus albis: faciebuſq; ru
tilantibꝫ: eidē pariter aſtiterūt: vnani
miter trina voce clamātes. Tholen=
tini tholentini tholentini erit finis
tuus. Inuocatione aūt qua vocatus
es maneas: in ea nāq; erit ſalus tua.
Quapꝛoptꝛ blandicias cōſobrini ſui
nō aduertit: ſed tholentinū iuxta di
uinū oraclū cōatus ꝓperauit. Sta=
timq; in virū alterū mirabiliter eſt
mutatus. Ibi nāq; q̄ſi triginta an=
nis exiſtens. nūq̄ carnes oua piſces
aut aliq̄ pinguia vel lacticinia com=
pertus eſt comediſſe: Vnde cū ſemel
infirmatus fuiſſet: fratres medicos
aduocant: qui cōſulūt vt carnes co=
medat. Ipſe vō ſpem ſuā in dominū
iheſū ponēs: medicos licētiau^t eoſdē
Prioꝛ autē generalꝛ videns periculū
imminere: p̄cepit ei vt carnes come
dat: ſicut ꝑ medicos nouerat eſſe cō=
ſultū. Inter igitꝛ gule ⁊ inobediētie
vicia: quaſi inter duo pericula cōſti
tutus: ꝓlia diuerſaꝝ cogitationū vir
ſanct⁹ p̄ſentit in mente. Deliberāt tn̄
⁊ ꝑua accepta ꝑticula: ſemel tm̄ gu
ſtauit de carnibꝫ dicens. Ecce obedi
ui. me autē de gule moleſtare vicio
ampli⁹ nolite. Sʒ quia melioris me
dici adheſit cōſilio: celeſtis medicus
tantā in ſeruo ſuo agnoſcēs cōſtan=
tiam: ipſū de illa infirmitate celeritꝛ
ſanauit. ¶ Igitꝛ p̄ter iam dicta: niſi
grauioꝛi moꝛbo penitus laboraret.
ſecūda quarta ⁊ ſexta feria ⁊ in ho=
noꝛe virginis glorioſe ſabbato: ſe=
mel in die pane ⁊ aqua reficiebatꝛ.
Immittebat autē inimic⁹ e⁹ memo
riā: quō frēs ꝓpter rigoꝛē abſtinētie
frequentes paterentꝛ infirmitates.
Vnde ſemel cepit intra ſe turbari et
dicere. Foꝛte nō eſt deo accepta mei
peccatoris abſtinētia: ex quo tantaꝝ
tēptationū in me dyabolo conceſſit
dominiū. Et ecce domin⁹ in ſomnis
eidē apparuit dicēs. Nycolae depone

meſtiā cordis ⁊ letare. qꝛ tua mihi placent opa que cepiſti. Ardentius igitur inherens abſtinentie: a febre arripitur: ⁊ procurante inimico grauiter infirmat᷑ Vir ergo dei tēptationem dyaboli cognoſcens: glorioſe v̾ginis Marie ac beati patris auguſtini: cepit implorare auxilium. Moxqꝫ dei genitrix vna cū beato auguſtino dormiēti apparuit: eiqꝫ dixᵗ Ecce ad te venim9: vt recuperare valeas auxiliū ſanitatis. Protenſoqꝫ digito verſus plateā ait. Mitte illuc ad aliquā dominā. vt panis recentior in nomine filij mei iheſu xp̄i pro te petatur quē vt accepis aqua intinctū comedes: ⁊ tūc ſanitatis beneficio potier᷑ Euigilās ergo ⁊ iuſſa cōplens: panis modica. ſūpta particula: ſigno crucis p̄miſſo abſqꝫ intermedio aliquo ſanitat᷑ pleniſſimo recepto beneficio exurrexit ¶ Septimo autē etatis ſue anno tribus dieb9 in ebdomada ieiunare cepit: p̄mitans ſibi deuotiſſimū ſanctū antiſtitem Nycolaū: qui quarta ⁊ ſexta feria: ⁊ matris vbere abſtinebat. Nō autē ſolū ieiunio ⁊ abſtinentia: ſed verberibꝫ pemiſqꝫ alijs: ſuū corp9 in ſeruitutē anime redigebat Solis paleis p aliqualē noctis horā ɔtentus ad orationē ſurgebat: ferreaqꝫ cathenula ꝓprias carnes caſtigabat. Cunctas aſperitate appetiat vtebat᷑ corporiſqꝫ delicias vitās mollia veſtimēta fugiebat. Orationi aūt intantum aſſidu9 erat. qꝛ poſt cōpletoriū vſqꝫ ad gallicātū: ⁊ poſt matutinū vſqꝫ ad mane. ⁊ poſt miſſam niſi cōfeſſionibꝫ occupatus vſqꝫ ad terciā ⁊ p9 nonā niſi obediētijs intētus vſqꝫ ad veſperā: p̄ter conſtitutas horas in quibꝫ ɔtinue p̄m9 erat: ſp̄ orabat

¶ Cū ꝺo quadā vice in oratorio āte altare deuot9 oraret: lāpadē accenſū dyabol9 nedū extinxit: ſꝫ ad terram ipſā deprimens fregit. Super oratorij aūt tectū ſtans: voces diuiſaꝝ feraꝝ forībat. p̄briceſqꝫ guttas reuoluens tectū ſubuertē videbat. Ac vir ſanct9 demonis illuſionē eſſe cognoſcens orationi forti9 inſiſtebat Et ecce per hoſtiū cū furia ⁊ frore hoſtis neq̄ſſimus intrās: ipſū verberibꝫ ſic afflixᵗ qꝛ p multos dies vulnerū cicatrices in toto corpore ſuo apparebāt

¶ Sic aūt vir ſcūs deo placebat orōibꝫ: ſic placebat ⁊ p̄ximo pietat᷑ operib9. Infirmos nāqꝫ viſitabat. eis intātū ɔpatiens qꝛ quicqꝺ delectabile habere poterat pro eis acquirebat ⁊ dabat. Inter ſanos ⁊ infirmos ſatiari non poterat de dulcedine dei v̾bi. ɔtinue p̄dicare ⁊ loqui. Hoſpites fratres libenter ſuſcipiebat vt angelos dei. Meſtis erat leticia. afflict᷑ ɔſolatio diuiſis pax: laborantibꝫ refrigeriū: pauperibꝫ ſubſidiū: captis remediū ſingulare ¶ Caritate intantū fulgebat: vt mori lucrū putaret: ne dū pro xp̄o: ſed etiā pro p̄ximo. Non que ſua ſūt querebat: ſed que iheſu xp̄i Nō ꝓpria cōmunibꝫ. ſed cōia ꝓprijs anteponēs. Sua inſup verba quia a cordis caritate plene pcedebāt: nichil ocioſitat᷑ vel ſupfluitat᷑ aut ambicioſitat᷑ ſapiebāt. ſed oīa edificatoria pietate honeſtateqꝫ plena erāt

¶ Quadā ꝺo die cū diu ſtetiſſꝫ ī orōe in cella ſua aliqūtulū obdormiuit Et ecce in ſōnis apparuit ſyd9 clariſſimū qntitate p maximū motu ꝺo rātiniū ſitu ꝺo nō altū. ſꝫ q̄ſi ppe terrā incedēs Videbat᷑ aūt ei qꝛ hmōi ſydus nouiſſimū ex caſtro ſcī āgeli vñ originē traxerat hic initiū: motu ꝺo rātineo pgrediēs tholētini añ altare p9 chorū oratorij ſtabilitatē haberet et terminū. Ad cui9 dei ſpectaculū gentes diuerſarū puinciarū ⁊ linguaꝝ ei videbant᷑ cōuenire. Et quia tante rei exitū cupiebat cognoſcere cuidam frat᷑ opinionis bone: viſū narrabat Qui quodā ſermone ꝓphetico rn̄dit. O pat᷑ reuerende hoc ſydus eſt vere tue preſagiū ſanctitatis: nec mens mea vertit in dubiū quin vbi ſydus expleuit ſuū motum: ibi locabitur.

corpus tuū Et ex multꝭ miraculis q̄
ibi fierent ad ꝑcipienda beneficia ſa
nitatis: gētes venīēt q̄ te nō nouerāt
Vndiqꝫ ꝓpꝑabunt. ⁊ tuū tumulū
cū reuerētia adorabūt Que oīa ꝑ or
dinē ita euenerūt Nā ſex antē men
ſes an̄ eius obitū: oī nocte an̄ matu
tinalē horā eius corporalibꝫ auribꝰ
cantū angelicū ſuauiſſimū faciebat
dn̄s audire: ⁊ adeo delectari: qꝛ dice
bat. Cupio diſſolui ⁊ eſſe cū xp̄o Ex
hoc aūt vite ſue terminū cognoſcēs
adeſſe: ſuū obitū p̄nūciauit eſſe ven
turū. Et qꝛ bonoꝝ mētiū ē ibi culpā
timē: vbi culpa nō eſt. morti appro⸗
pinquās vocat frēs dicēs. Quāuis
mihi michil ꝯſcius ſim: tn̄ in hoc me
iuſtificatū eſſe n̄ cognoſco: iō ſi quē
leſi: ſi quē iniuriatus fui in aliq̄ vos
ipſi iudicate ⁊ pāte delictꝭ meis: vt
et debita vr̄a vob̄ dimittant̄ Tibi āt
ꝑor obnixe depcor: vt moꝝ oīm delic
toꝝ meoꝝ abſolutionē facias: ſacra
mētaqꝫ ecclīe m̄ ꝯferas: p̄ſerti m̄ cor⸗
puſ dn̄icū cōicando p̄beas. vt tanto
viatico meū ſūptor in via de h̄ mun
do ad patriā nō deficiā. ⁊ ſi meis exi
gentibꝫ malis: belial inimicus meꝰ
mihi occurrerit: ꝯfidēter dicē poſſim
Dn̄s m̄ adiutor. ⁊ ego deſpiciā ini⸗
micos meos Circūſtantibꝫ hincinde
fratribꝫ: cū ingēti lacrimaꝝ effuſiōe
corpꝰ ſumit dn̄icū: dicēs. Benedictꝰ
q̄ venit in noīe dn̄i Deīde reuerēter ado
rato: dn̄ice crucꝭ ligno: ait ſeruitori
ſuo: Vide. ne meis auribꝫ āmodo de⸗
ſinas intonare Diſrupiſti dn̄e vincu
la mea: ⁊ ſacrificabo tibi hoſtiā laudꝭ
Vt ſi cerne hac fragili debilitata ali
quid ꝓprio ore dicere nō poſſū: me⸗
moria ſaltē dicē valeā deo meo. Fra
tribꝰ autē recedētibꝫ: vox gaudij au
diebat̄ ⁊ riſus De h̄ fratribꝫ eū ſciſci
tantibꝫ q̄d h̄ eſſet: dixit. Deꝰ ē ⁊ dn̄s
iheſus xp̄s: q̄ ſue m̄ri nr̄oqꝫ patri au
guſtino inherēs dicit m̄ Euge ſerue
bone ⁊ fidelꝭ: intra in gaudiū dn̄i tui
Dicēſqꝫ ī manꝰ tuas dn̄e ꝯmēdo ſp̄m
meū: feliciter ad dn̄m migrauit Anno
dn̄i. Mccvj. quarto ydꝰ ſeptēbris
Canonizatꝰ ē ab ecclīa. āno Mcccxvj
⁊ multis claruit miraculis. ⁊.

De ſcō Luthardo comite ac ꝯfeſſore.

Lvthardꝰ comes inclitꝰ regali
ſtirpe editus: q̄n̄to carnis ꝓ
ſapia ⁊ ſeculi potentia apud
potētes micuit: tāto ardēter ſtuduit
ante dei p̄ſentiā hēe: ꝯſcientiā mun
dam atqꝫ puriſſimā Diuina dāte grā
in pua pueicia: tanta plenꝰ petitia
refulſit a prudētia vt iā ipꝭ parētibꝫ
⁊ cū illis verſantibꝫ: quedā viuendi
formula videretur ⁊ normula. Nam
ſuis genitoribus. de ſe multū letan
tibus . tantā obedientiā exhibebat
⁊ gratiā: ut qui eū agnoſcerēt huic
ammirando dicerēt . O felix patris
meritū: qui talem habꝫ filiū: a quo
vere cōſiliū iam ſperat ⁊ auxiliū. O
Euerarde dilectiſſime: ⁊ ꝑ cūcta dig
niſſime. tā veneranda ſobole atqꝫ tā
dulci pignere: ſemp xp̄o veraciter ſer
uiſti non fallaciter O berte leta viſce
ra que genuerūt talia . tāqꝫ ſancta
pignora Beata quoqꝫ vbera q̄ puer
iſte ſuxerat. qui in etate tenera tāta
refulget grā. ⁊ morū excellentia. O
berengere tholetane p̄ſul digniſſi⸗
me de tali fratre gaude pleniſſime.
Quis puer iſte fuerit ſi ad etatē ꝑ⸗
uenerit. Hic antiquoꝝ militū atqꝫ
p̄ſcoꝝ comitū. ius vere ſeruauerit et
forſan renouauerit En ab ipꝭ cuna
bulis: puer clarus ⁊ nobilis: cūctis
valde amabilis ⁊ ꝑ cūcta ꝓbabilis
vigore abſtinentie ⁊ flore pudicitie
forma obedientie exēplo patientie:
cepꝭ placere dn̄o. regi regū altiſſimo
A quo iam curſus brauiū: viteqꝫ te
net premiū. Poſt annos pudicicie
luthardus adoleſcentie: artus recen
tos induit: qua in etate ſtuduit: ſb
habitu militie: ſic xp̄o ſuo viuere .
vt q̄uis eſſet laycus. tamē pfectus
monachus. ſub ſignis militaribus
diceret̄ ab omnibꝫ. Nam iuxta ver⸗
bum dn̄i: q̄ ſua erant ceſari reddebat

nec nõ dño que ſua ꝑ cul dubio. Cor=
pus ſuũ vigilijs affligẽs ⁊ ieiunijs
ꝑnoctabat aſſiduis in ſcis orõnibꝫ
ſepe flectendo genua frequẽtãdo ſuſ=
piria fletu rigando buĩa palmis tun
dendo pectora Seqꝫ ſua opa cũ fide de
uotiſſima. ſic ꝯmẽdabat dño dicens
corde puriſſimo: Cũctoꝝ xp̃e cõditor
factoꝝ iuſte redditor: me ſeruũ tuũ
viſita. viſitãdo viuifica. de ſũmo celi
ſolio. tuo fouẽs auxilio me ihesu cle
mens reſpice. meaqꝫ vota ſuſcipe. Or=
ſur ſũ patri ꝯfides. a q̃ nec vnq̃ diffi
des. digñre rex piiſſime. ſãctorũqꝫ ſãc
tiſſime: v̉tute tue dextẽ me talẽ tibi
reddere. vt tibi acceptabil̃ viuã atqꝫ
placabil̃. Jſtis ⁊ hijs ſimilibꝫ: factꝭ
atqꝫ ſermonibꝫ. ſe cõfeſſor ſãctiſſim⁹
luthardus miles ſtrẽnu⁹. cõmenda
bat attenti⁹. ſũmo dõ cũ fletibꝫ. tam
diebus q̃ noctibꝫ: noctu tñ frequen
tius. Huc ſepe mat̃ indita: ãmone=
bat ne talia. tam dura ⁊ tam aſpera
p̄ſumeret in tenera etate atqꝫ puula
Ammonebat ⁊ inditus hinc eũ pa=
ter ſepius: chriſti repletus flamine
luthardus dulci famine. rogabat
⁊ oramine. patrẽ cum matre nobili
ne ſibi tãq̃ iuueni hec improperãdo
dicerẽt: pie ac iuſte viuerent Vince
batur a filio prudẽs pater ⁊ merito
Obediebat puero. queꝫ geſtaret in
vtero felix mater ⁊ nobilis: xp̃oqꝫ
acceptabilis. Jã parẽtes deſerere
p̄mo mundũ dimittere: ſeqꝫ clauſtrꝭ
ſtris ĩcludere cogitabat aſſidue: mi
les chriſti fortiſſim⁹: luthard⁹ vir
ſanctiſſim⁹. Clauſtroꝝ ꝓbatiſſimã:
ardens ſubire regulã. ſeruire ſoli do
mino: corde aſtabat intimo. Sed qđ
geſtat in aĩo neq̃t ĩplere dño: impe
diente talia: ac ꝑparante alia. Con=
uocatur a ceſare: ſub cui⁹ fulſit tpe
pipino dicto noĩe. a quo vllo modo
mine. nuſq̃ quiuit diſcedere: quin p̄
ceptis regalibꝫ cõſentiret ⁊ pãbus.
Vix vir ħ iuſſu ceſaris. nomẽ ſuſcept
conſulis. inſulã dedit ei Wiſſcblam
in qua edificauit eccleſiã: in honore

ſancti ſaluatoris: nec nõ dei genitri=
cis. Sublimat⁹ in ſignibꝫ: luthard⁹
cõſularibꝫ. nobilit̃ ad atria feſtin⁹
redit pr̃ia. Et quãto nũc liberi⁹ vi=
uẽdi vberi⁹ facultas ẽ q̃ p̄mit⁹ tãto=
magꝭ diſcretioribꝫ: vigilijs ⁊ orõibꝫ
luthard⁹ comes indit⁹: corp⁹ frãgit
aſſiduus. Nũc libet cũcta vẽdẽ. ꝯſer
uata diſpendẽ. cõgregata diſꝑgere.
paupibꝫ tribuẽ. Refocillãt̃ paupes
claudi ſurdi ⁊ debiles. reſtaurãt̃ ecce
luthardi pio ope. Tãto prõno ꝓplꝭ
clerus nec nõ exercit⁹: letant̃ inde no
biles: ꝯgaudẽt ⁊ ignobiles Oẽs eius
cõſilio ſuſtentant̃ ⁊ auxilio.:.

De ſancta Editha abbatiſſa ac virgine.:.

INteruenientẽ ſcõ Wincomẽſi
põtifice athelWoldo: p̄mo in=
tercedẽte q̃ fortꝭ eſt vt mors
xp̃i dilectione: regina Wilfridis vene
rabil̃ ſcẽ edithe genetrix de mũdiali
regno ⁊ thalamo: ſcẽ dei genetricꝭ vir
ginali Wilconie ſucceſſit monaſterio
Pro auro texta purpura: indui² mĩḡ
pegnãtis a dño tunica. Pro aureis
monilibꝫ ornat̃ pudore. ꝑ regali dia
demate: fuſco velat̃ flãmealo. Que
intantũ ꝓfecit. p⁹ caſtũ fructũ vẽtris
poſt habitũ religionis: vt magiſtra
efficeret̃ caſtitatꝭ vt v̉gineo cõtuber
nio eiuſdẽ mõſterij mater ꝓfiteret̃.
Huc igit̃ transfert̃ illa eius filia ſcã
Editha: de ſancta radice vt virgula
thurꝭ ⁊ oliua ſpecioſa ꝓpagata Huc
itaqꝫ xp̃ianiſſim⁹ edgar⁹ ãgloꝝ rex
pr̃ ſcẽ Edithe aduenit cũ p̄ncipũ pa=
trumqꝫ curia ꝓplꝭqꝫ affluẽtia: velut
ad xp̃i curiã ⁊ d̉ina ſponſalia Triũ=
phat ciuitas in aduẽtu regio: pr̃em
patrie ⁊ pacꝭ p̄ncipẽ amplectẽdo Hic
tamq̃ pign⁹ datur⁹ ad nuptias: vel
ſuas oblaturus p̄micias acced' corã
dño. dat manus ſupno arbitrio. fit
melchiſedech deuoce cũ rgno. ꝯſtitit
faciẽ dñi tali officio Pretẽdit̃ pauĩ=
mẽto ĩſigne palliũ ad gradũ autẽ
tici altarꝭ ſũme dei genitricꝭ: q̃ſi ãte
thronũ ⁊ pedes d̉ine maieſtatꝭ diuiſa

infundit̃ opulentia tp̃alis ⁊ eterna
Regal̃ dignitas ⁊ matronaꝝ ābit⁹
coronulaſ aureas: auro textas clami
des: gēmatas tībeas armillos anu
loſ monilia: variaqꝫ radiātia reꝝ or
namēta. Mīna fides opponit nigrū
ſcīmonie velū: calicē ⁊ patenā dnice
paſſiōis feralibꝫ: celeſtē oraculi pſal
teriū. Orat cū parētibꝫ patꝝ frequen
tia orat ſoroꝝ ecc̃ia. vt p̄ſcia oīꝫ diui
tas declararē dig̃re: quā vitā indoat
etas p̄nti electōe ſortiret̃. Siſtit̃ ģ bi
ma infātula: vt in florido prato hoſ-
tia lactea. Que vt archa dei ⁊ dextrē
⁊ a ſiniſtris irreflexa: recto īpetu de
medio ſplendētiū coloꝝ ſolū velū ex
cipit. ⁊ p corona capiti īponit. Sola
ſcītatē pignora ecipit. in ſacris ſuis
xp̄m eligit. in ſacro hītu xp̄m indu
ceteā reꝝ inſignia fatuis ſcīs v̓ginibꝫ
intacta reliq̃t. Fiūt grāꝝ actōes dō
auctori. fit plauſus ⁊ gaudiū p̄ri et
mr̄i: vniuſeqꝫ fideliū ↄgregatōi. Cla
ruit plane tūc p̄ntibꝫ: grā futura Tē
rex cū ſorore de ↄiuge facta in ↄuētu
āgeloꝝ ⁊ hoīꝫ: puulo xp̄i puulā ſuā
deſpōſaut. vn̄ ſe dn̄icos ſoceros ſcōs
ↄgaudeāt. Vnicū pign⁹ ſaluatori of-
ferūt. p̄mo hic offert: hᶜ vnice mr̄is
ecc̃ie dei oblationē colligit. Collecta
itaqꝫ in ecc̃ie gremiū in v̓ginale colle
giū: adeo tō vita ipſi⁹ eāt caritas be
nignitas ac hylaitas redolēs in oēs
vt nichil aliđ q̄ padiſus delectabit̃
q̄ odor agri pleni cui bn̄dixᵗ dn̄s: eē
merito videre. Pulc̄tudo forme cū pul
chori pudoē aīe rn̄debat. facie ſilior
patri: reuerētia matri. Statura me-
diocritate decētiſſima: q̄ aſſūpta eſt
anteq̄ padulta. Int̃ multa ſcōꝝ ex-
empla q̄ libris legebat anhela. in-
terqꝫ p̄ntia ſcōꝝ ⁊ maxime ꝓpinq̃rū
religioſoꝝ limina: vicini⁹ accēdebat̃
virginali palma ſcīſſime amite ſue
ſūmi edgari regie germane edithe:
cui⁹ ⁊ nomē v̓ginitatē hereditauit.
Que mōſterio tannordie ⁊ puincie
ſtaffordie meritoꝝ ſignis ſicut ipa
Wiltonie p̄clarauit. Beatiſſima q̄ ei⁹
auia regina alfgina claris miracul̃
illi oñdit. q̄ pietate ⁊ fortitudine in
throno regl̃ edmūdi ⁊ aureo cultu ce
lo imitabil̃ extitit. At v̓go glorioſa
a dn̄o prudenter edocta: nō arrogat
longā regum genealogiā: malenſ a
dn̄o humiliū gratiā ⁊ gloriā. Quid
mater indixerat obauditionē velut
brauiū ī ſtadio occupabat. Sororibꝫ
marthā: xp̄o ſe p̄ſtitit mariā. lāgui-
dis ac deſtitutis ſe impēdit: lazaros
xp̄i regū natis ꝓponit. Elephantoſ
ſeruire regno pretendit. vlceroſos
veſtibꝫ lauachris capillis oſcul̃ fo
uere: mauult q̄ imperare. Quanto
quiſqꝫ appuerat morbis deformior:
tāto huic offert̃ benigtate cōpatien
tior ⁊ famulatu diffuſior. ¶ Hanc
aſilū ſuū dāpnati: hāc redēptionem
ſuā nouerāt captiui. Quicq̃d a pio
genitore legationibꝫ vel allocutōibꝫ
poſtulaſſꝫ: h̃ p̄cordiale erat vt ecc̃ias
multiplicaēt: opibꝫ puehe ret: ut om
nib⁹ nec̃citatibꝫ ſinū clemētie pandēt
puniēdos aut venū dādos venia libe-
raret. Cilicia etiā teſtāt̃ cōſcie mr̄is
aſpima. qđ delicata interula ⁊ ex-
teriori diſſimulaueāt purpuá: q̄ tn̄
religioni parēt nigra. Huic alludēs
pie emulationi ſereniſſiā grā altiſſi
mi: tali miáculo fauit aliqñ dilecte
ſue p̄ti. Cereū a flāma ſua negligēt̃
reſtinctū. ⁊ adhuc incēſo ligno fu-
migātē arche veſtimētoꝝ v̓ginis ple
ne feia miſtra iniecerāt. obſecrataqꝫ
archa diſceſſeāt. Mox ſemiſopitū re
ſudat incēdiū. qđ magl̃ tegit̃: tect⁹
magl̃ eſtuat ignis. Iā paries prim⁹
ardebat. iā clauſa machina demt⁹ re
luxeāt. iā toti⁹ luci minax piculū im
minebat. Nox eāt ⁊ oēs ſopor occu-
pauerat. Cū tandē inſopita dei ꝓui-
dentia ſorores excitāꝫ: curſim frāgere
magl̃ q̄ apire eſtuātē ediculā moli
unt̃. veſtes q̄ ābuſtas eicē: ā cōem
deſolationē minitantē flāma certāt
extinguē. Btā vo Editha mente in
xp̄o fundata ſua dāpna ridere. q̄ntiqꝫ
penderet ſpēs ⁊ opes terrenas hilari

vultu cepit oſtendere. eodēq; animo
vel ſciēs certe vel neſciēs qđ accideat
triūphaē. Cūq; veſtimēta ſingula vł
pellicea vel purpurea tātis lintiminibz
explorāt reuoluta. mira ꝑpetui cuſ-
todis grā ita oīa ab omni vſtulatio
ne inuēta ſūt illeſa vt fuerāt an̄ ipa
incēdia ꝑmo vt fiducialiꝰ fateamꝰ ve
lut ipſa v̄go corruptōnis eāt aliena
Vix aūt q̄ndecēnis ꝓceſſerat puula
in xp̄o dotał editha: iā p̄inꝰ affectus
regis edgari magꝭ ecc̄ie ꝙ regni ꝓ-
paginē penſās in filia: hāc ſup tria
ſcimoniatiū deo diſpēſante diſpēſat
mōſteria. Quātis aūt excuſationibz
ꝙ incōgruā ſe vite ſcie moꝝūq; ma-
turitate reclamat. quibz roſis pudoꝛ
genas ſuffuderat v̄ginales. etiā fa-
uore ſponſi illuſtrioris Pulchre ſūt
gene tue vt fragmē mali punici: col-
lū tuū ſic monilia. Murenulas au-
reas faciemꝰ tibi Verūtamē effrena
fuiſ: reſiſtē tantoꝝ p̄ceptoꝝ nō pote
rat reuerētie. Succeſſitq; nō ad p̄la-
tionē ſꝫ obediētiā. ⁊ q̄ſi agna ad vic-
timā Cōſecrat eā celeſtis aq̄la athel
Woldꝰ Wyltonie in monaſterio qđ
nouaꝝ noīaꝛ In mōſteriū ꝙ berkin
ga dictū in terau etiā ꝓmota ē proci
miū Nō tn̄ a genitrice pia auelli. nō
a domo in q̄ deo data ē: ⁊ dei ꝓuidētia
ꝑpetuo māſura radicē fixeāt: potrāt
trāſplātari Verū ſinguł excubijs ſpi
rituales mrēs tꝙ efficaciores diſpo
ſuit: ſeq; ad parentem quaſi adhuc
erudienda magiſq; adhuc indigens
diſciplina contulit. malens matri
ſubeſſe ꝙ alijs p̄eſſe. matreꝫ timē ꝙ
alijs imperare. diſcēs a dn̄o mitē eē
⁊ hūilis corde. Hāc etiā beatiſſimā
v̄ginē dū btūs dunſtanꝰ archiep̄s
eccleſiā qn̄dā cōſecraret in honorē ſci
dioniſij ep̄i ⁊ mrīs quā ipſa ī eiuſdē
mrīs amorē fūdaueāt. videāt pollicē
dextrū freq̄nt ꝓtendē: ⁊ ſignū cruc
frōti impingē Ex q̄ delectatꝰ: ſanctꝰ
dunſtanꝰ apt Nūq̄ putreſcat hic di
gitus Cōtinuoq; int miſſaꝝ ſolēnia
in lacrimis ꝓrupit idē archiep̄s. Et
inq̄ſitꝰ a dyacono ſuo cur fleret: rn̄t
Cito hec florida roſa ab hac die poſt
ſex ebdomadas marceſcet. Qđ ⁊ ita
ꝯtigit Nāq; illa nobił v̄go p̄dcā die
animā paradiſo tradidit. ſexto decio
Klas octobris: cū eēt ānoꝝ viginti-
triū Nc multo pꝰ idē btūs dunſtanꝰ
vidit ſōpni viſione ſcm̄ dioniſiū vir
ginē amicabilr manu tenentē. ⁊ ex
oraculo dīuo cōſtant iubentē: vt a
famuł honorificare in terris: ſicut a
ſponſo dn̄oq; venerabat in cel. Cre-
breſcētibz igi ad tūbā ſcē edithe mi
raculis: edictū exijt vt corpꝰ v̄ginēū
leuaret: ⁊ altius efferre Igit corpe
eiꝰ de terra leuato: reptū eſt totū in
puluerē reſolutū p̄ter digitū p̄fatū
⁊ aluū cū ſecreto īferiori Hꝰ rei cām
ſcō dunſtano ſup h meditāti: ipſa p
viſū ei expoſuit di. Ne mireris ꝙ in-
corrupta ſū in inferioribz corpis mei
ptibz. cū crapulea libidinis ſp fuerā
īmunis Poſtmodū ꝟo cū kanutꝰ rex
āglie natione dacꝰ q̄ paꝝ dilext ſcōs
āglie ſemel in q̄dā feſto pēthecoſtes
apđ Wyltoniā ꝯuiuās riſꝰ īutiles in
ſcām edithā effunderet d. Nūq̄ ſe cre
dituꝝ filiā regꝭ edgari ſcāꝫ foꝛe: cuiꝰ
pr̄ libidini ſp ⁊ tirānidi deditꝰ fuerat
Cōn̄dixt ednotꝰ dorobnēſ archiep̄s
tūc pn̄ſ. ⁊ ſtati ſepulchꝝ v̄gis apuit
Tūc defūcta ſac̄ v̄go cingulo tenꝰ ſe
erigēs in ꝯtumacē regē impetū facē
viſa eſt Ille ꝟo metu turbatꝰ: humi
q̄ſi exanimis ꝯcidt Sꝫ tandē letꝰ eru-
buit: ꝙ pmie reſuatꝰ fuit Mirabił ē
deꝰ ⁊ laudabił in ſcis ſuis.

De ſancto Theodoro epiſcopo cā-thuarienſi ⁊ cōfeſſore.

POſtq̄ deuſdedt ſextꝰ ecc̄ie can
thuarieſ archiep̄s obijt p̄die
ydū iuliaꝝ ercōbertꝰ rex cā
thuarioꝝ eođ mēſe ⁊ die defūctꝰ Ech
berto filio ſuo ſedē regni reliq̄t: quā
ille ſuſceptā p nouē ānos tenuit Te
ceſſante nō pauco tp̄e ep̄atu: miſſꝰ
eſt romā ab ipō ſimul ⁊ rege oſWino
northūbroꝝ vigeardꝰ p̄ſbr̄ petētibz
hūc ecc̄ie āgloꝝ archiep̄ꝫ ordinari Q-

romã venies· nõ multo poſt ipſe ⁊ pe
ne oẽs ſui peſtilentia ſubueniẽte de-
leti ſũt· Tũc vitalian⁹ pp adhibito
de hijs cõſilio: queſiuit quẽ eccleſijs
anglorũ archiepm mitteret Erat autẽ
in mõſterio heridano qd eſt nõ lõge
a neapoli cõpanie abbas adrianus
vir natione afer· ſacris lrĩs imbut⁹
diligẽter mõſterialib⁹ ſiĉ ⁊ eccaſticis
diſciplinis inſtitutus: greece lingue
pitter ⁊ latine pitiſſim⁹· Hũc ad ſe
accerſitũ pp· iuſſit epatu accepto bri
taniã venire Qui indignũ ſe tãto gra
du reñdens: oſtẽdere ſe poſſe dixit aliũ
cui⁹ magis ad ſuſcipiẽdũ epatũ ⁊ eru
ditio ɔueniret ⁊ etas Erat ipo tpe ro
me mõch⁹ noĩe theodor⁹ nat⁹ tharſo
cilicie vir ⁊ ſeculari ⁊ diuina lrãtura ⁊
grece inſtruct⁹ ⁊ latine· pbus mori
bus ⁊ etate venerãd⁹·i·ãnos habẽs
ſexaginta ⁊ ſex hũc offerẽs· adrian⁹
põtifici vt epus ordinaretur obtinuit·
ſic tñ vt ipſe eũ pduceret britaniã· eo
q iã ptes galliarũ bis diuiſis ex cau
ſis adiſſet ⁊ ob id maiorẽ hui⁹ itine
ris notiõã pagẽdi hẽret ⁊ vt ei doctri
ne coopator exñs diligẽter attẽderet
ne qd ille ɔtrariũ veritati fidei grecorũ
more in eccliam cui pẽrat introduceret
Ordinat⁹ ḡ a vitaliano pp btũs theo
dorus in cãtuarieñ archiepũ vna cũ
adriano ad angliã miſſ⁹ ẽ· Deditq
theodor⁹ ſtati adriano mõſteriũ btĩ
petri apli vbi archiepi cãtie ſepeliri
ſolẽt· Preceperat eñ ei pp pfat⁹ vt in
dyoceſi ſua locũ ſibi puidẽt· in q cũ
ſuis apte degere potuiſſet Pueniẽſq
theodor⁹ ad eccliã ſuã: ſec in ea ãnos
viginti ⁊ vnũ· mẽſes tres dies vigin
tiſex· Mox q pagrata inſula tõ quoq
verſũ anglorũ gẽtes morabantur· nã
⁊ libẽtiſſime ab oib⁹ ſuſcipiebatur atq
audiebat: rectũ viuendi ordinẽ· ritũ
celebrandi paſche canonicũ p õnia
comitãte ⁊ coopante adriano diſſe-
minabat Iſq pm⁹ erat in archiepis
cui oẽs ecclie man⁹ dare ɔſẽtirent Et q2
lrĩs ſiĉ ſacris ⁊ ſclarib⁹ abundãter ãbo
erãt inſtructi· ɔgregata diſcipulorũ

caterua ſcie ſalutaris cotidie flumĩa
ĩ rigãdis eorũ cordib⁹ emanabãt· ita
vt etiã metrice artis aſtronomie ⁊
ariſmetice eccaſtice diſciplinã inter
ſacrorũ volumĩa ſuis auditorib⁹ ɔde-
rent· Neq vnq̃ pꝛius ex quo britaniã
petierũt anglis feliciora fuẽ tpa· dũ
fortiſſios xpianoſq reges habẽtes
cũctis barbaris natiõib⁹ terrori eſſẽt
⁊ oĩũ vota ad nup audita celeſtis regni
gaudia pẽderẽt Et qcũq lcõib⁹ ſacris
cuperẽt erudiri hẽrent ĩ pmptu mgrõs
q docerẽt S2 ⁊ ſanos cãtandi in eccia
qs hacten⁹ ĩ cãcia tm̃ nouerãt: ab h
tpe p oẽs anglorũ eccias diſcẽ ceperũt
Primituſq excepto iacobo cantãdi
mgrõ northũbrorũ ecclijs eddi cogno
mẽto ſtephan⁹ fuit inuitat⁹ de cãcia
a ſcõ Wilfrido· q pm⁹ inter epõs q de an
glorũ gẽte eſſẽt: catholicũ viuẽdi mo
rẽ: ecclijs ãglorũ trade didicit· Itaq
theodor⁹ pluſtrãs vniũſa ordinabat
locis oportuis epõs· ⁊ ea q min⁹ pfcã
reppit: hijs q iuuãtib⁹ corrigebat·
Audiẽſq theodor⁹ fidẽ eccle ɔſtãtino
poli p heſim euticetis multũ eẽ turba
tã: eccias ãglorũ qb⁹ pẽrat ab hmõi
labe ĩmunes pourarẽ deſiderãs: collcõ
venerabiliũ ſacdotũ doctorũq pl̃imo
rũ cetu: cui⁹ eſſẽt fidei ſinguli ſedul⁹
inqrebat· oĩumq in fide vnanimẽ ca-
tholica reppit ɔſenſũ· ⁊ hũc ſyno-
dalib⁹ lrĩs ad inſtructionẽ memoriãq
ſequẽtiũ ɔmendarẽ curauit· ¶ Anno
ãt dñice incarnacõis ſexcẽteſimo no
nageſio ℞· theodor⁹ archieps ſenex
⁊ plen⁹ dierũ·i·ãnorũ octogitaocto de
fũctus ẽ· ⁊ in gaudiũ dñi dei ſui feli
citer introiuit Quẽ ſe numerũ ãnorũ
fuiſſe habiturũ ipſe iã dudũ ſõni reue
latione edoct⁹: ſuis pdicare ſolebat
Mãſitq ĩ epatu ãnos vigintiduos
ac ſepult⁹ ẽ in eccia ſci petri apli in q
oĩm epõrũ cãtuarienſiũ ſũt corpoã de
poſita· Tantũ ãt pfect⁹ ſpũalis tpe
pſulat⁹ illi⁹ anglorũ eccle fuerãt qñtũ
nũq antea potuere ceperũt· Cui⁹ p-
ſonam vitã etatẽ ⁊ obitũ epitaphiũ
quoq monumẽti ipſi⁹ v ſib⁹ heroicis

triginta ⁊ quatuoꝛ palam ac lucide
cūctis illo aduētātibꝫ pandit Quoꝝ
ꝑmi quatuoꝛ ſunt hij. Hic ſacer in
tumba: pauſat cū coꝛpoꝛe ꝑſul Quē
nūc theodoꝝ lingua pelaſga vocat.
Princeps pontificū felix ſūmuſqꝫ ſa
cerdos Limpida diſcipulis dogmata
diſſeruit. Vltimi aūt q̄tuoꝛ ſunt hij
Nāqꝫ diē nonādecimā ſeptēbꝛis ha
bebis Cū carnis clauſtra ſpūs egre
ditur. Alma noue ſcandēs felix ꝯſoꝛ
tia vite Ciuibꝫ angelicꝭ iūctis in arce
poli. ¶ Succeſſit aūt theodoꝛo ī epātū
bert Waldus abbas vir ⁊ ipſe ſciētia
ſcꝑturaꝝ imbutus. ſꝫ ⁊ eccleſiaſticꝭ
ſimul et monaſterialibꝰ diſciplinis
ſūme inſtructꝰ. Sed ⁊ reuerētiſſimꝰ
pater adrianus abbas coopatoꝛ in
verbo theodoꝛi defūctus eſt. ⁊ in mo
naſterio ſuo in ecc̄a beate dei genitri
cis ſepultus Qui eſt annꝰ quadra=
geſimꝰ ꝑmus ex quo a vitaliano ꝑꝑ
directus eſt cū theodoꝛo. ex quo aūt
britaniā venit. triceſimuſ nonꝰ Cuiꝰ
doctrine ſilꝭ ⁊ theodoꝛi intꝰ alia teſti=
moniū ꝑhibet. ꝙ albinꝰ diſciplꝰs eiꝰ
q̄ moſterio ipſiꝰ ī regimine ſucceſſit
in tantū ſtudijs ſcꝑturaꝝ inſtitutus
eſt vt grecā quidē linguā nō parua
ex ꝑte. latinā vo non minꝰ ꝙ̄ anglo
rū que ſibi naturalꝭ eſt nouerit.:.

¶ De ſancta Tecla virgine.:.

Cum paulus aplꝰs de anthio
chya yconiā veniſſet ⁊ ſecuꝫ
comites de macherinagoꝛam
⁊ alexandrū heroꝛiū diſcipulos ſi=
mulatos hēret. Audiēs honeſiforus
aduentū eius ei cū familia ſua obui
am ita ad ſigna q̄ ſitus ei ꝑdixerat vi
dens eū inter ceteros ſtatura breuē.
naſo aq̄lino. vultu āgelico. ipꝫ ſolū
hūiliter ſalutauit. Et cū indignati
eſſēt ꝑdicti comites cur ⁊ ipōs minime
ſalutaſſꝫ Rñt honeſiforꝰ ꝙ in eis fruc
tū iuſticie ñ videt Jtaqꝫ cū ī eiꝰ hoſpi
tiū introiſſꝫ ⁊ ſꝑ de cūctis virtutū fructi
bus ꝑdicaret Tecla v̄go cū viro deſpō
ſata ſedēt ad feneſtrā ſꝑ paulū ꝑdi
cantē audiuit. ⁊ de ſmone eiꝰ quē ſa

cie nō noſcebat. ita deuicta ē ꝙ a fe=
neſtrā ꝑ totū triduū ñ receſſit Tūc mr̄
eiꝰ tecla miſit ad chamix et lugēs
filiā ſic ſeductā. accuſauit q̄ uiſſiē ſcm
paulū. Cū ꝰ chamirꝰ vxoꝛē thecla
filiā. ā cilla dñꝫ ꝑdere ſe videret. ⁊ eā
cū luctu magno vocātes nichil ꝑfice
rent Paulꝰ interī raptꝰ ē ad carcerē
⁊ tecla ſecuta ē eū. Quā alij ſbſequē
tes ⁊ q̄dā affectu copulatā vitantes
ſeditōnē excitarēt ⁊ paulū ⁊ teclā ad
iudicē tractos. vociferātes accuſaue
rūt. Vbi paulꝰ flagellatꝰ de vrbe ex=
pellit Tecla vo ī icēdio iudicata: ſpōte
in ignē ꝑſilijt. ſꝫ ꝑtinꝰ ita pluuia ter
remotꝰ tantꝰ fuit. ut ymber ignē ex
tinguēt. ⁊ terremotu ꝑlimi moꝛerēt
Tecla ꝰ ſic euaſit. ⁊ ad locū vbi pau
lus cū honeſiforo ī domo eiꝰ abſcōdi
tus erāt latēter deuenit Cū enī paulꝰ iā
ſex diebꝫ ieiunaſſet: ⁊ tunicā ſuā ꝑ
emēdis panibꝫ puero tradidiſſꝫ vidit
eā puer veniētē ⁊ ꝑduxit eā ad paulū
adhꝰ ꝑ ipā orantē. Cūqꝫ ſe īuicē vidē
tes gauderēt. tecla ad habitū viri tō
dere ſe voluit vt paulū liberē ſeq̄ret. ſꝫ
paulꝰ ñ ꝑmiſit verēſ ne ipā aliq̄ tēp
tatōe ſbducta turbaret Jubēs ꝰ ho=
neſiforꝝ cū domo ſua redire yconiū. cū
tecla in ātbiochiā ꝑfectꝰ ē. Tūc q̄dā
noīe alexāder ātiochienſiū ꝑmꝰ pul
chritudie tecle allectꝰ ē. ⁊ cepit paulo
ꝑlima polliceri ſi eā ſue tradēt volūta
ti. Quā cū paulꝰ neſciē ſe dicēt ⁊ ille
eā publice āplexatꝰ fuiſſꝫ. illa ñ ferēs
iniuriā yconioꝝ nobilē ſe eē dixit. ⁊
ipſū arripiēs illiꝰ clamidē laniauit ⁊
coꝛonā de capite quā ꝑtabat excuſ=
ſit. Tūc alexāder erubeſcēs q̄ſi ſacrile
gā iudici ꝑñtauit. cōfitētē ſe id feciſſe
ad beſtias ꝯdēpnauit Tecla āt a iudi
ce optinēs ne q̄uſqꝫ ꝯ beſtias pugā=
ret vt eiꝰ caſtitas violaret tradita eſt
trifene cuiuſdā diuitꝭ feie. cꝰ filia nuꝑ
defūcta erāt. vt ab ea interim ſuaret
Cōgꝰgatꝭ feris tecla ſuꝑ caueā leene
maxie colloca: ſꝫ leena pedeſ eꝰ ligēte
ꝑplꝰs hic vidēs nimiū mirabatꝰ. Tūc
Trifena rurſum eam accepit: ⁊ filia

eius defūcta ei in ſomnis apparuit ⁊
rogauit vt teclā peregrinā loco filie
cuſtodiēt. ⁊ vt ipſa ꝑ ſe defūcta ora⸗
ret āmonuit. Cūq; tecla ꝓ filia eius
oraret ſequēti die alexāder venit vt
teclā expectāti ꝓcōſuli et ꝑpło cōtra
beſtias p̄ſentaret. ſed Trifena cōtra
eā ita lugēdo vociferata eſt vt etiam
alexander fugēt Stracordes igiꝉ ex
iuſſu ꝓconſuł eā ꝑduxit ⁊ trifena te
nens man⁹ eius cū illa ꝑrexᵗ vt ſicut
ad ſepulchꝝ ꝓſecuta fuerit filiā fal⸗
comillā: ⁊ teclā ſequereꝉ ad beſtias
pugnaturā Tecla itaq; amariſſime
flens ⁊ ꝓ Trifena ſupplicās circūda
mante ꝑpło ⁊ etiā tremētibꝫ feris de
manu trifene rapiꝉ ⁊ beſtijs appli⸗
catur Inter q̄s p̄dicta leena currēs
ad pedes ei⁹ recubuit ⁊ venientē vrſū
obuiās ei cū īpetu ſtrāgulauit. Rur
ſus quidā leo ſeuiſſim⁹ alexādri di⸗
mittiꝉ ⁊ obuiāte ſibi leena ābo diu⸗
tius cōfligētes ꝑiter moriūtur Tūc
mulieres flere ceperūt eo ꝙ leenam
q̄ teclā iuuerat defūctā viderūt Tecla
autē vidēs foſſam aque et marinis
beluis impletā ſignās ſe ⁊ orans:
licet cūctis ꝓhibentibꝫ introiuit. Et
ſtatī beluis ſup aquā natātibꝫ q̄dā
clara nebula Teclā texit ita ꝙ nec ab
hoībus nuda videri nᶜ a feris ꝯtingi
potuit Mulieres aūt circūflentes et
ne a beluis voraret timētes: ad eā
diuiſa aromata iactauerūt ⁊ ſtatim
belue p̄ odoris habūdātie dormierūt.
Tūc irat⁹ alexander ꝑmiſſu iudicis
duos tauros ferociſſimos quos ha
bebat ꝓtulit ⁊ laminas ignitas cru
ribus eoꝝ applicās ad eos teclā per
man⁹ et pedes ligauit ſ; ſtatī flāma
funes cōbuſſit ⁊ fugientibꝫ tauris ſo
luta tecla remāſit. Cūq; Trifena hᵉ
vidiſſet p̄ timore ſemianim⁹ in exta
ſim ꝓcidiſſet: alexāder ſibi timēs ꝓ⸗
cōſulē ꝓſtratus rogauit vt Teclam
ſoluēt: ne forte ceſar hec audiēs pro
Trifena cognata ſua totā ciuitatē
delēt. Tecla itaq; ſic ſoluta dimittiꝉ
et Trifena ad clamorē ꝑpłi ſuſcitata
teclā amplectēs reſurrectionē mor⸗
tuorū ſe credere ꝯfiteꝉ. Cū ḡ tecla in
multis alijs trifenā cathezizans ap̄d
eā octo diebꝫ fuiſſet ⁊ deſiderās pau
lum videre ꝓ eo querēdo tōſurā ⁊ ha⸗
bitū virilē ſuſcepiſſ;: cū q̄buſdā iu⸗
uenibꝫ ad eū ꝑrexit Et vidēs eā pau
lus cū iuuenibꝫ timuit ne aliq̄ tēp⸗
tatio accidiſſet. Q̄d illa intelligens
eū cōfortauit Et baptizatā ſe eē dixᵗ
Et ſic cū paulo e⁹ hoſpitiū introiuit
De hinc benedictione a paulo accep̄
ex ei⁹ licētia yconiū ꝑgēs ⁊ defūcto
charmido ſpōſo ſuo matrē viuētē īue
niens: ei quidē diuti⁹ p̄dicauit. ſ; cū
cōuerti nō poſſet eā ī infidelitate ob
duratā reliq̄t. ⁊ in ſeleonciā abiens
p̄dicando multos ꝯuertēs ⁊ multaꝝ
v̓ginū mater exiſtens. tandē in pace
migrauit ad dominū .:.

De ſancto Wenzelao martire.

Wenzela⁹ dux bohemoꝝ ſic deū
dilexit vt ſpretis reb⁹ ſecłi ſpiri
tualibꝫ ſe applicaēt Bohemo
rū ducis fraczlai fili⁹ puer āmirāde
ſcitatis ſacris lr̄is erudit⁹. q̄ poſtꝙ̄ ſa
cras lrās didicit cepit deinceps cum
miro feruore ad celeſtia inhiare Cū
ad floridā iuuētutē peruenisſ;. p̄ri de⸗
fūcto ſb ottone magno toti⁹ aſſenſu
ꝑpłi licet nimiū renitēꝉ in p̄ncipatu
ſucceſſit. Dux ḡ fact⁹ non ad ſupbie
ventū accepit dominij dignitatē. S;
vt multis ꝓdeſſe poſſet Se ſuaq; coti
die pauperibꝫ impēdebat. In apice
aūt p̄ncipat⁹ ſui velut in cādelabro
lucernā ſe cunctis exhibuit ſcitatis
Erat in iudicio rect⁹. in orōne deuo⸗
tus. pietate cōpatiēs Ac oēs paupe
res ſic dilexᵗ q̄ſi caritatis viſceribꝫ ſin
gulos genuiſſet Nā de ſuis agris ⁊
vineis in q̄b⁹ interdū ꝓprijs manibꝫ
laborābat quicq̄d recolligere poterat
miniſtrās ecc̄ie vinū ⁊ hoſtias ꝓ ſa
crificio iheſu xp̄i. ⁊ ſiduā ptē clericis ⁊
paupibꝫ erogabat De ſuis aūt red⸗
ditibus pueros gētiliū emebat. et
eos ſibi ſacroſcō baptiſmate xp̄i fi⸗
lios gn̄abat Q̄ꝫ cū ſubiectas plebes

ſollicite ſatis ac honeſtiſſime guber=
naret· Et licet publice vtilitati dedi
tus: dei tñ p̃ dulce obſequium vti in p̃=
mis iã annis ceperat nõ repudiaé· er
ga miſeros et pauperes miſericordiſſi
m9 Int' cũctas caſuũ aduẽſitates mo
derator pãcipu9· pudic9 mor̃ honeſta
te a caſtitate pſpicu9· Et in oĩb9 opi
b9 mĩe erãt ſtudioſus Clericor̃ q̃z vn
deciũq3 venientiũ benign9 ſuſceptor· et
deuot9 auditor· Crebro eor̃ inſtruc=
tõib9 omnem ſcripturã capacitate p
diuit· A q̃buſdã p̃ceribus adhuc in fi
de errãtib3 ad p̃phanas ydolaticorũ
epulas rogat9 crebro9 pernit9 abnuit·
Ipſos q̃z ac q̃ſcũq3 potuit optime in
ſtãdo ab ydolor̃ errore ↄũtit Dies ãt
feſtiuos a ieiunijs deputatos religi
oſe obſeruãs· In dieb9 q̃dragesime
q̃q̃ ſecularib9 negocijs ſepe fuerit ĩ
terſept9: tñ orõib9 et elemoſinis lar
giſſimis opa3 dabat· Noctib3 deo p
uigilãs p̃me q̃etis tp̃e ſurgẽs nullo
ſciẽte vno tm̃ dienculo comite pſal=
mor̃ aſſũpto codice p ſcitar̃ lapillo
ſa a glacie horrẽtia itine ſanctorũ ſi=
gillati eccãs pluſtrabãt· Intãtum
carnẽ ſufferẽs afflictõe3 ut ſciſſis te
neris plãtis cruor deflu9 ſparſim ve
ſtigia notaſſ3 Domũ ãt rediẽs q̃ geſ=
ſit diſſimulãdo ornatorib3 veſtib3 ſo
lito reſidẽs induit· Cu3 ãt ſemel ab ĩ=
pator̃ curia cũ alijs p̃ncipib9 inuita
tus poſtrem9 oĩm veniſſ3: a ob hoc ĩ=
dignati alij p̃ncipes dare locum ſibi
ad ſedendũ nullaten9 decreuiſſent Cũ
ſubito intraret vir dei viderũt crucem
auream in fronte ipſius· Et ip̃3 hinc
inde angelos comitantes· Cui ceſar
hoc viſo aſſurgens ipſũ nimio cum
honore ſuſcepit a deinceps pre oĩni=
bus honorauit· Interim machinati
one antiqui hoſtis tam preclaris ac
tibus inuidentis: frater eius bolezla
us etate minor· fratr̃ne dignitatis cu
pidus cũ nepharijs q̃buſdã p mul=
timodas inſidias mortẽ eius inten
tare eſt conat9· Sed diuina puiſione
res ad tp̃s eſt dilata· Sãctiſſim9 iuue=
nis eccãm conſtruxit mirifici operis
Eamq3 in honore ſãcti viti fecit fabri
cari Cũq3 et p̃ncipat9 terreni faſtus
ſpõte fratri relinq̃re romãq3 ĩuiſere
a ſub autoritate aplici mõſticũ ha=
bitũ cogitaret accipe: fris refſani coti
diana cũ nepharijs cõplicib9 conſpi
ratõne ab hoc interſept9 eſt itinere
Bolezlaus igit' frat' eius quẽ adhuc
ferox gẽtilitas detinebat: exicij ĩpa
tiens die quadã feſtiua ſcm̃ virum
cũ alijs amicis ad ↄuiuiũ largiter in
ſtitutũ inuitauit Inter prãdẽdũ ma
liuoli illi iã vino eſtuantes fratrem
cõflatã celare neſciẽtes a mucronib9
veſte tectis ter ſurgẽtes: terq3 reſidẽ
tes dño ita volente illeſum eũ dimi=
ſerũt· Hui9 rei ipſe inſcius a a clien=
culo ſecrete de hoc ammonit9 nil mo
tus oĩes exhylari rogauit a ãmota
mẽſa impleta vino paterna omnes
ſalutãs alloquit'· Salutat vos oĩs
ſalus oĩm xp̃s · Calicẽ quẽ3 teneo in
ſancti archãgelis Michaelis hono=
re ebibere vnũquẽq3 veſtr̃ nõ pige=
at· Statiq3 let9 ebibit· ſinguliſq3 ſin=
gulos ciphos ebibẽdos blandiſſimo
oſculo p̃pinauit· Inde domũ rediens
a future mortis ↄſcius p xp̃õ pati de
uotus pnoctabat· Pulſo igit' matu
tinalis hore ſigno eccãm p̃perando:
ingreſſus p9 matutinalem cãtũ· Et
multas orõnes cũ domũ laſſis mem
bris ſõpno aliquãtulũ reficiẽs redũ=
teret: Execrandus bolezlaus frater
ſuus quaſi capn cũ quibuſdã cõpli
cib3 ſpecu q̃ latuit furibũde pgreſſus
viro ſimplici media via obui9 reſti=
tit Quẽ cũ vir ſcũs ſalutaſſ3 Aue inq̃
ens frat' dilcẽ· Et cũ de bñ miſtrato
grates dulcit' retuliſſ3: peſſimis ille
peior alter capn nil rñdẽs· Enſem ĩ
ſci v̓ticẽ quãto forti9 valu^t pcutiẽs
ait Meli9 tibi hodie p̃parabo ↄuiuiũ
Sed ferro reſiſtẽte a nec ſignũ vulne
ris adnotãte: ictus geminat'· Quo
nihilo magis ledẽte: cũ tercio vellet
ferire enſis manu excidit· Quẽ ſcũs
capulo ſuſcipiẽs a ſup fratr̃ v̓ticem

vibrās eundēq; de fratricidio obiur
gans gladiū resumere iussit Jlle eo
resūpto ꝯuocat' cū clamore socijs q̄ⁱ
coactū a priꝰ se a frē lesū simulat priꝰ
usq; iam q̄rta vice scm̄ caput p ictū
ꝯstringit. Ceteri vo certatī mēbra lā-
ceis gladijsq; pfodiūt. Corpꝰ labefa
ctū minutatī quasi a carnib; laceratū
Cuiꝰ aīam mox sancti angeli ad ce-
lestia retulerīt. Et sanguis loco pas-
sionis effusus q̄si clamās ꝯtra fratri
cidā :p multoꝝ annoꝝ curricula nec
abradi potuᵗ nec abstergi. Pꝰ multū
vo tēpis cū fideles corpꝰ eius vellent
trāsferre inuenerūt eiꝰ vulnera ple-
ne sanata excepta auricula q̄ abscisa
fuerāt tēpe passionis quā loco ꝓprio
applicātes ꝯsolidata nullū vulneris
vestigiū dereliqt Cū autē flumē q̄d-
dā ꝓpter aquaꝝ inundantiā transire
nō potuissent: inuocantes sci p̄sidia
subito viderūt vehiculū cū sacro corpe
ad aliā ptē fluīs translatū q̄d a ipsi
sine omni picuIo trāsierūt Qui cum
ad ciuitatē pragā puenissent cū sa-
cro corpe carcer q̄ erat sub ipsa ciui-
tate mox inito illustraᵗ huic a terre-
motu nimio patefactꝰ. Solut' capti
uis liberū p̄stitit aditū exeundi. Jn
ipsa āt nocte xp̄s regi dacie crucifixꝰ
apparuit. Cui interrogāti. Cur iterū
esset crucifixus. Dn̄s respondit. Tua
me iterū pc̄tā crucifixerūt. Et nisi in
honorē sancti mei mris Wentzelai ec
clesiā feceris veniā nō pcipies de cō-
missis. Qui statī expgefactꝰ a terri
tus eccāz mire magnitudinis fabri
care fecit. Et monasteriū f'm regulā
bene habēdā instituit. a multis pos-
sessiōibꝰ ipm̄ ditās in eo sci reliq̄as
collocauit Vbi dn̄s p scū; suū multa
miracula opat'. cecis visū. surdis au
ditū. claudis gressū. a mortuis vitā
restituēs ad sui glām et honorem.

De scō Nycetio treuerēs archiepō

SAnctꝰ Nicetiꝰ eps ab ipō or
tus sui tpe cleicꝰ desigtꝰ ē Nā
cū ptu fuiss; effusus oē caput
eiꝰ a capill' nudū. in circuitu vo mo-
dicꝰ piloꝝ ordo apparuit: ut putaēs ab
eisdē corona clerici fuisse desigtā Exinde
studiosissimē nutritꝰ a pntib; a l'ris i-
stitutꝰ abbati cuidā in mōsterio le-
mouicine vrbis ꝯmēdatꝰ ē Jn q̄ loco
ita se deuotū deo exhibuit: ut migrā
te abbate ipē succederēt Jā vo assūpto
abbatis officiō talē se ad instructiōez
atq; districtiōnez fratꝝ exhibuit: ut
nō mō agere: veꝝ eē nulli licēt aliq̄d
vl' loq̄ pūse. Exhortabāᵗ frēs ut eos
digs dn̄o exhibēnt a mūdos Venera
baᵗāt eū a rex theodericꝰ. eo q; sepiꝰ
vicia eiꝰ nudaētur ut castigatꝰ emēda
tior redderēt'. Et ob hāc grāz decedēte
treuerice vrbis sacdote eū ad epatuz
iussit acciri Cūq; dato ꝯsensu ꝓpli ac
decreto regl' :ad ordinādū a viris sū-
mo cū regio hōre p̄ditis adducebat'
Verūtn̄ cū ꝓpinq̄ ad vrbē cadēte sole
fixis tētorijs māsionē pararēt: illi cō
festim laxatis eq̄s p segetes paupe
rū dimiserūt. Q̄d cernēs btūs nyce
tiꝰ mia motꝰ ait: Expellite quātotiꝰ
eq̄s vr̄os a segete paupū. alioq̄n re
mouecā vos a cōione mea At illi indi
gnātes dixerūt. Quenā hec est cau
sa quā loq̄ris? Adhuc eni; epalem
apicē nō es adeptus. a iā excōmuni
catōez minaris. Et ille Vere dico vo
bis. q; destinauit rex ut me auulsuz
a mōsterio huic oneri ꝯsecrare iubēt
fiet q̄dem volūtas dei. Nā regis volū
tas in omibꝰ malis me obsistēte nō
adimplebit'. Tūc cursu rapido abi-
ens eiecit eq̄s a segete. a sic cū āmi
ratōe hoim illoꝝ ad vrbē deductꝰ est
Nō eni honorabat psonā potētis. s;
deū tm̄ a in corde a i opib; metuebat
Jmpositꝰ itaq; cathedre: cū lcōis se
riem auscultaret: sensit nescio q̄d g̃
ue sup ceruicē suam. Cūq; bis vl' ter
manū clam ad temptandū iniecisset:
nulliꝰ rei causa inuenire potuᵗ. q̄ hoc
pondus inferret Diuertensq; caput
ad dexteram et leuam ꝯodoratus est
odorem suauitatis. intellexitq; hoc
onꝰ esse: sacerdotij ipsius dignitatē.

D A ſſumpto ꝟo ep̄atu: tam terri⸗
bilem ſe p̄buit omnibꝰ ſi dei manda
ta nō ſeruarēt: ut imminere morte;
ꝓxima voce p̄conia teſtaret. Nā cū
theoderico decedēte theotbertꝰ filiꝰ
eius regnu; ambiſſet ac multa iniq̄
exerceret ab eodē plerūq; corripitur.
cur vel ipſe ꝑpetraret: vel ꝑpetrantes
nō argueret. Cotidie autē p̄dicabat
populis denudās crimina ſingulorū.
a p remiſſione deprecās aſſidue ꝯſi⸗
tentiū. Vñ aduerſus eū ſepius odiū
virus exarſit: q̄ ta; veracit̄ multorū
crimina publicaret. Nā plerūq; p⸗
ſecutoribꝰ ſe obtulit. ſꝫ noceri eū dñs
nō pmiſit. Sed a clothariū regem p
iniuſtis opibꝰ ſepiꝰ excōmunicauit.
exiliūq; minitanti nūq̄ eſt territus
Quodā vero tempe cū iam ad exi
liū deductꝰ eps: atq; a ſuis omnibus
eēt delictꝰ. vni dyacono q̄ pſtabat
adhuc in fide ait. Quid tu nūc agis
Quare nō ſeq̄ris frēs tuos ut eas q̄
volueris: ſicut illi fecerūt? Qui ait.
Viuit dñs deus meꝰ. q̄ nunq̄ te de⸗
relinquā. Et ille. Quia inq̄t hec di⸗
xiſti dicam tibi q̄ dño reuelante cog
noui. Cras eñ in hac hora a honorē
recipiā: a eccleſie mee reſtituar. Il⸗
luceſcente aūt die craſtina: aduenit
legatꝰ ſigiſberti regis cū literis nū⸗
ciās regē clothariū eē defunctū. ſeq;
regnū debitu; cū epi caritate debere
ſuſcipere Sicq; ad ecclām regreſſus:
ꝯfuſis hijs a quibꝰ derelictus fuerat
oēs in caritate recepit. Vnꝰ ei rigor
erat: in pſperis a aduerſis. Nec mi
nitantē timuit. nec blandientē delu
ſus eſt. Multas etiā inſidias diabo
li ꝑpeſſus eſt. In ieiunijs valde for⸗
tis erat. Nā ceteris reficientibꝰ ſepe
ipſe cōtecto capite cuculla ne agno⸗
ſceret in publico: cum vno tm̄ puero
ſanctorū baſilicas circuibat Qua
dā vero vice ad templū ſancti Maxi
mini acceſſit. ī cuiꝰ atrio pꝰ multas
debachatōes: tres energumi p̄ſſi ſo
pore q̄ſcebant. Cernenſq; eos ſom
no deditos: fecit ſignū crucis ecōtra.
Statiq; expgefacti: eleuātes in ſub⸗
lime voces: dato impetu ad vomitū:
emūdati ſūt. C Cū aūt lues ingui
naria treuericū ꝑplm vaſtaret. factꝰ
eſt ſonꝰ in nocte magnꝰ tanq̄ toni⸗
truū validū ſup pontē amnis ita ut
putaret vrbs ipſa dehiſcere. Cumq;
omis ꝑpls exterritus in lectulis reſi
diſſet. audita eſt in medio rumoris
vox vna clarior ceteris dicēs. Et q̄d
hic o ſocij faciemꝰ? Ad vnā eñ por⸗
tam eucharıꝰ ſacerdos obſeruat. ad
aliā maximinꝰ excubat. in medio ver
ſat Nycetiꝰ. Nihil hic vltra p̄uale
re poſſumꝰ. niſi ſinamꝰ hāc vrbē eorū
tutioni. vnde nō ambigit̄ virtute ſā
cti Nycetij: vrbē fuiſſe defenſam.
Inuitatꝰ aūt quodā tpe a rege: di⸗
cit ſuis. Querite nobis piſcium mł
titudinē. ut eūtes in occurſum regis
a noſtrū impleat̄ opꝰ: a amicis am
miniſtrent̄. Dixerūtq; ei. Lapſus no
ſter in q̄ piſces decidere ſoliti erāt de⸗
ſertus habet̄: nō eſt igit̄ q̄liter iuſſio
veſtra adimpleat̄. Cumq; bis aut
tercio hanc iuſſionē duce ſuſciperēt
cōmoti abierūt ad lapſū: a inuene⸗
rūt eum refertū piſcibꝰ Vidit quo
dā tempe vir dei in viſu noctis turrī
magnā tanta celſitudine preditā ut
polo ꝓpinqua ſuſpiceret̄: hñte; fene
ſtras multas. ac dñm ſtantē ſuper
cacumē eius. a angelos dei per ſpecu
las illas poſitos. Vnus autē ex hijs
tenebat librum magnum dicens.
Tantū tempis ille rex a ille: victu⸗
rus eſt in ſeculo. Nominauitq; oēs
vł qui eo tempe erant: vel deinceps
nati ſunt. Dixitq; qualitatē regni.
et quātitatē vite eorū. Sed poſt vni
uſcuiuſq; nomen: ſemp amen ceteri
angeli reſpondebant Sicq; de hijs in
poſterū eſt impletū ſic̄ ſcūs p p̄fatā
reuelatōe; ānūciaut. D Regreſ⸗
ſus autē a rege: euectu nauali modi
cum obdormiuit. Et ecce commotus
vento fluuiꝰ: cepit fluctus in excel⸗
ſa porrigere: ita ut putaretur nauis
ipſa dimergi. Ipſe ꝟo ut plerumq;

dormiētibȝ euenit q̄ſi ab aliq̄ oppꝛeſſus
ſonū dabat Excitatꝰ q̄ȝ a ſuis: facto
ſigno crucꝭ ſup aq̄s: ceſſauit ꝓcella.
Deinde ſuſpirās crebrius interrogatꝰ
a ſuis qd̄ vidiſſet: ait. Sile q̄dē decre-
uerā: ſȝ tñ dicā Vidi eñ me q̄ſi p vni
uerſū orbē retia ad capiēdū extēdere
⁊ nullꝰ erat adiutor meꝰ: n̄ tm̄ hic
puer Aredius. De iſto Aredio dr̄ q̄ i
vita ſua ſolo tactu vl' ſigno crucꝭ mo
re apl'oꝝ morbos īfirmitateſq̄ȝ ſeda-
bat. demōia fugabat. aquā de arida
ꝑra ꝓducebat. tēpeſtatē orōe cohibe
bat. Ita aliqn̄ ab ībriū nube ꝓtectꝰ
ut madefactis ſocijs: ſup eū nec plu
uie ſtilla decidēt. Venit aliqn̄ hō
ad eā ceſariē barbāq̄ȝ ꝓlixā efferēs:
ꝓſtratuſq̄ȝ ad pedes eꝰ ait Ego ſū dn̄e
q̄ in marꝭ piculo poſitꝰ tuo adiutorio
ſū ſaluatꝰ. Cū eī naui aſcēderes yta-
liā petere multitudo paganoꝝ mgr̄ſ-
ſa ē. int' q̄s ego ſolꝰ erā xp̄ianꝰ Orta
āt tēpeſtate: cepi inuocare noīe dm̄.
atq̄ȝ me ut int'ceſſio tua eripet flagi
taē. pagani aūt iuocabāt deos ſuos
Et aio ad eos O viri: nolite hos iuo
caē. nō ſūt dij: ſȝ demōes. Nā ſi vultꝭ
de pn̄ti interitu erui: iuocate ſcm̄ Ni
cetiū ut ipē obtineat cū dm̄ miā vos
ſaluari. Qd̄ cū fieret: ꝓtinꝰ maē miti
gatū eſt. ⁊ reducto ſole in q̄ voluntas
nr̄ā fuit nauis acceſſit. Ego āt voui
ut nō pꝰ comā capitꝭ mei tonderē: q̄ȝ
tuis obtutibȝ pn̄tarer Tūc iuſſu ep̄i
tōſuratꝰ ē hō. aucrnūq̄ȝ redijt: vn̄ ſe
eē ɔfeſſus ē. Cū āt ꝓpinquū tp̄s
migrātōis ſue ɔgnouiſſet: retulit fr̄ibȝ di
cēs Vidi paulū aplm̄ cū iohe bapti-
ſta inuitātes me ad reqem ſēpit'nā
atq̄ȝ exhibētes mihi coronā celeſtibȝ
margaritꝭ ornatā. ac dicētibȝ m̄ virꝭ
Talibȝ eī ſpēbȝ pfruerꝭ in regn̄ dei H'
q̄buſdā fidelibȝ referēs pꝰ paucos di
es modica febre ɔpulſatꝰ: ſpm̄ p̄mi
ſit ad dn̄z Sepultuſq̄ȝ ē in baſilica ſci
maximini antiſtitꝭ. cuiꝰ nūc tumulꝰ
plerūq̄ȝ diuinis vtutibȝ illuſtrat' Naȝ
ibi cathene cūctoꝝ frāguntꝭ ⁊ energu-
mini extruſ demoībȝ liberāſ. Cecoꝝ

oculi lumie īfundūſ. Si q̄s ibi falſū iu
ramētū ꝓferre auſus fuerit: ilico diuina
vltōne corrigiſ. Nec q̄ſq̄ȝ decet vl' loq̄
audet ſi ɔſcia retorq̄nte reū ſe eē cog-
nouerit: q̄ȝ ibi ſacrm̄ p̄ſumat exſoluere

De ſcō Bauone qui ⁊ Allowinꝰ.

Glorioſus dei athleta Allowi
nꝰ cognomito Bauo: an̄ ſcl'a
ria tēpa p̄electꝰ ⁊ p̄deſtiatꝰ a
dō: frācoꝝ pn̄cipū genꝰ ⁊ auſtraſioꝝ
ducū heres: gallia bellica pago: haſ-
baniēſi loco haut obſcuro natꝰ ⁊ ali
tꝰ ē Pelagio q̄ btō ḡgorio p̄ceſſit vni
ūſalē pōtificatū admiſtrāte. iuſtino
miore ī ſceptrꝭ agēte: frācie mōrchā
dodoneo gub'nāte P'ī eꝰ ȝilophꝰ: mī
adeltrudis dcā ē. Religiōis tā caſti
amatoēs ita ɔtinēt' limē eccl'e calcā-
tes. ut exēplū vetꝰ de abraā ⁊ ſara pu
taēs. Ingēti nobilitate: clara domo
āpla poſſeſſiōe ditati. ſolas diuitias
eſtimauē cultū dei Tali ḡ ſtirpe gn̄a
tus: cū adoleuiſſet vir dei allowinꝰ vxo
rē duxit nobiliſſimis eq̄ȝ ortā natali
bȝ. filiā videl; adiliōis: p idē tp̄s fa-
moſi comitꝭ Decurſu tp̄is filia eꝰ na
ſcit' adeltrudis. ⁊ ip̄a a dō p̄electa: ⁊
virgitatꝭ cētēſiō fructu vt pꝰ patuit
remūerāda. Demq̄ȝ pᵒ etatꝭ ſue tiroci
nio int' ip̄a crepudia. q̄ q̄liſue futura
quō victura. q̄ lege virgitatē ſuā eēt
ɔſuatuā angelꝰ dm̄ certa ei p̄ſcpſit
regula. Nec defuit prudēti adoleſcētu
le oīpotētꝭ dextrā q̄ mēbr̄ aīaēt iuue
nilia. et eleuaēt ad ſūme pfectōis fa
ſtigia ītātū ut ī pn̄ᵒ ɔiūſatōis nouel
le: ipſiq̄ȝ pētibȝ ꝓpoſitū fiēt āmiābl'e
Cepit ex hinc btūs bauo aī; ad ſup
na īflectē. mūdi delitiaꝝ cedē. balteū
militarē raiꝰ āgē. edcꝭ pn̄cipū minꝰ
obſuaē Circi freq̄ntiā dediāē. n̄ ſcene
ſpectacl'o. n̄ theatri luxuie locū daē.
adūſuſ ſpūalia neq̄cie vbi dei gladiū
ſumē. iuſticiā ꝓ thorace īduī: eq̄tatē
ſp hrē ī maībȝ ꝓ ſcuto īexpugn̄bilē Le
uia ⁊ cotidiana pc̄a amariſſimiſ lac̄
mis diluē. p̄oris vite penitē. ecc̄e fre
quens adeſſe. ſemp de deo ſtudebat
aliquid aut audiē: aut interrogare

Sollicite ꝗꝫ de virtute in v̓tutē labora
uit aſcēſiōes ī corde diſponē. ieiunia
cum fructu elemoſinaꝝ freq̄ntaē. ſic
vniuicuiꝗꝫ v̓tuti ac ſi ceteās n̄ hr̄et ſtu
dere. Aīo ſic florēti: mūdꝰ a oīs gl̃a
eiꝰ penitꝰ viluerat. ¶ Jāqꝫ libero
greſſu hōīū adiret. n̄ cura ꝯiugꝭ et
ꝓue adeltrudis pedeꝫ eius retineret.
¶ Jntea ꝯiūx de pn̄ti neq̄ ſeculo eri
pit. Cuiꝰ funꝰ viduꝰ maritꝰ ita egre
ꝓſecutꝰ ē: ut q̄ſi ipſe moreret. Jta ſe
ꝯūtit ad dn̄m: ut eius mortē optaſſe
videret. Quicq̄d etiā rerū largitio
ꝯtulerat: in ſtipē paupeꝝ tn̄ſferebat
dās exēplū quō camelꝰ intrāre poſſit
foramē acꝰ. ¶ Stillabat āt tūc tēpis
amādꝰ pōtifex gandēſi loco ymbreꝫ
ſalutarē. ut relictis falſis a ꝓphanis
d̓ini cultꝰ caperēt veritatē. Quocūqꝫ
d̓ini ſator germīs ibat amādꝰ. illuc
btūs Bauo ſtudēs ſb̄ſeq̄: anhelabat
ſcē p̄dicatōis adipe repleri: gr̄e cele
ſtis nlectꝰ nectarea xp̄i ſuccēſus amo
re. Cui tādē deſideriū ſibi d̓initꝰ inſpi
ratū ꝓdidᵗ. cupiēs opis ſci p̄mordia
ꝑ illiꝰ imitari ſolatia. Amādus ḡ in
viro tāto xp̄i cernēs germē fructifi
care. q̄ voto ſcō ꝯpeterāt n̄ diſtulit ī⸗
plere. Acitū ei in ecc̄ia tonſuratū in
xp̄i hēditate ſortē fecit hr̄e. Athleta
ꝗꝫ dei fortiſſimꝰ ſcm̄ rogauit amādū
ut ſibi ꝑmittēt ſcōꝝ circuiē cenobia
a potiſſiā q̄qꝫ ad imitandū addiſcē
nil opa ſua reputās hr̄e pōderꝭ: niſi
ꝑfectōis fierēt vngue ꝓbata. ¶ Reū⸗
ſus itaqꝫ de mōſteriꝭ q̄ religiōis di⸗
ſcēde cā luſtrueāt: rurſus caſtꝝ gan
denſe vbi florebertꝰ ab amādo ſcō p̄
latꝰ fuit inuiſerat. Rogauit ḡ flore⸗
bertū ut ſibi cellā p̄ſtaret in q̄ faciē
dn̄i ſecretꝭ ſuſpiriꝭ pn̄tiatibꝫ alloq̄
poſſꝫ. Qd̓ a ipē florebertꝰ libēt̃ fecit.
Dū āt btō viro cellā cōſtruerēt: q̄dā
hō decoris Adiuꝰ noīe ꝯuiciꝭ eū lace⸗
ſcere n̄ diſtulit. Sꝫ corruēte ſup eū ve
hiculo qd̓ cemētuꝫ ferebat ita ꝯtritꝰ
eſt ut ſpm̄ ſtati exalaēt: Dolēs ſcō vir
dei ī laboē ſue celle hoīeꝫ defūctū: ora
uit cū fletu dicēs. Deꝰ oīps reſuſcita

viꝝ iſtū. Qd̓ a d̓ina pietate factū ē.
¶ Scūs ḡ bauo oēꝫ carnis īſolētiā
diſtricto rigoē frenauit. ꝙ v̓tꝰ deſide
riꝭ ſpiritalꝭ: mētē eiꝰ nulli voluptati
cedere ꝑmiſit. Vt hoīem renouaret
interiorē: inceſſant̃ affligebat extei
orē. Jdē reduſus ſclo: loq̄ ſolebat cū
deo. viſebat illū celitꝰ dei ꝑ horas an
gelus. leue ſibi duriſſimū videbatur
ciliciū. reſpuēs tn̄ſitoriā hꝰ mūdi le
ticiam. Nō paruū ſepe lapidem ſuis
imponit humeris: ne forte ſomnolē
tie hunc impedirēt noxia. Odor xp̄i
ſuauiſſimꝰ totā repleuit cellulā a ſcē
vexillū crucis valde micās apparuit
Plenꝰ q̄deꝫ virtutibꝫ a futuroꝝ p̄ſciꝰ
indicat ſui corpiſ cito reſolui vincla
Qd̓ cū Gertrudi virgini ſcē ꝓ viſum
diceret. poſtulat ſibi tribui veſtes ſe
pulchro ꝯgruas. Rē iſtā ut audieāt
veſtes mox virgo ꝑparat Bauo ſcūs
in loco terre donatur gandauo. Pꝛim
num ꝓ nobis dic deo. eſto noſtri me
mor bauo. optando ſalutē nobis ſi⸗
mula indulgentiam. ¶ Dum viri ſā
ctiſſimi bauonis ex hoc ſeculo tranſi
tus appropinq̄ret. angelus cū dn̄i ꝑ
viſū in ſpecie colūbe viſitauit. Cuiꝰ
ut indubiā hr̄et expientiā: ſuauiſſi⸗
mi odoris fragrātia totā ipſiꝰ reple
uit cellulā. Preliator igit̃ dn̄i bauo
īuictiſſimꝰ. virtutū ꝑfectōe ꝯſūmatꝰ
feliciť migrauit ad xp̄m cū eo regna⸗
turꝰ. Reconditū eſt aūt cū oī reuerē
tia ſacruꝫ eius corpꝰ in loco qui nūc
apte gandauū dicit̃. vbi p̄ſtant̃ plu
rima fidelibus bn̄ficia Laus hinc cō
tinua trinitati ſit a gloria Amen.

¶ De ſancto Thoma epō herefordēſi
et cōfeſſore anglico.

Beatꝰ thomas herefordēſ epūs
natione anglicꝰ hō tn̄ āgeli⸗
cꝰ. de pn̄tibꝫ nobilibꝫ a catho
licꝭ originē ſuū trahēs: ab etate p̄me
ua moꝝ honeſtate ſuᵗ p̄clarꝰ Studiꝭ
lrāꝝ ſic ſe dedicauit tōlꝭ. ſicqꝫ ī ipſis
ſtuduit ac ꝓfecit: ꝙ tā ī hūanis ſciē
tiꝭ q̄ ec̄ d̓inis: hōrē magiſterij ē ade
ptꝰ. Poſtea ſcō doctrine ſue radios

longe lateqꝫ diffundẽs: ꝗ̃ plures ad
iuſticiã erudiuit. velut luiãte in mũ
do p̄fulgidũ: cõtinẽs vite verbũ. Ne
aũt terrene carnis inhabitatõ ſen⸗
ſũ ſuũ depmeret celeſtia cogitãtẽ: ip
ſam ut ſuiret ſpũi vigilijs ⁊ abſtinẽ
tijs necnõ pungẽti cilicio: ſedqꝫ cibi
atqꝫ potꝰ pcimonia cõtinue macera⸗
bat. Abſtinẽs a vino ſepiꝰ: ſciẽs ꝙ
in ipſo lubricũ latet carnis. Sciẽs eẽ
ꝙ deus ſe ꝓmittit in obiectũ ⁊ p̄miũ
mũdis corde A iuuẽtute ſua caſtita
tis pulchritudinẽ adamauit. ꝓpter
qđ mulierꝝ cõſortia q̄ p̄ciosam aĩam
viri rapiũt: ac ipſarꝝ blãda colloq̃a
prudẽtiſſiẽ deuitabat Nouerat nãqꝫ
ꝙ multi ꝓpť mulieris ſpẽz: a q̄ factũ
eſt pcci initiũ perierũt Iſte eẽ ſan
ctꝰ ut alter Job ſimplex rectꝰ ac ti⸗
mẽs deũ: a xp̄o didicit eẽ mãſuetus.
Mitis corde: hũilis et benignꝰ Miſe
ratio nihilominꝰ q̄ ab infantia ſecũ
creuit erga paupes ⁊ afflictos ſue pi
etatis viſcera ſic affecit. ꝙ ipſe vetus
paup ſpũ diues rebꝰ illos largis ele
moſinis ſuſtẽtabat. iſtos v̄o crebrꝫ
ꝯſolatõibꝰ refouebat Cũ aplo nãqꝫ
paulo cũ infirmãtibꝫ infirmabať. et
cũ patiẽtibꝫ ſcandalũ vrebať. Hic demũ ſcũs de innocẽte agno fa
ctꝰ in herefordẽſi ecclã bonꝰ paſtor. ſe
ipſo maior mẽte effectꝰ eſt: ſtudẽs ſp
de virtute pgredi in v̓tutẽ. Quo in tẽ
pe in dei tẽplo in virtutũ culmine po⸗
ſitꝰ ſic effulſit ꝙ merito gẽma p̄ſulũ
fieri poſſz. Orõni aſſidue inſiſtebat.
feruorẽ ſui ſpũs in orõibꝫ ⁊ celebra⸗
tõe miſſe abũdãter ex ocuľ lacŕme de
fluẽtes demõſtrabãt. Cõmiſſas ſibi
oues ad paſcua p̄cedebat: ⁊ a lupis
ꝓtectas rapacibꝫ: paſtaſqꝫ v̓bo piť
⁊ exẽplo ad xp̄i caulas ſedule redu⸗
cebat. Jura v̄o eccãe ſue viriliter de⸗
fenſabat. indutꝰ iuſticia ut lorica.
Paratꝰ nãqꝫ ꝓ ſibi commiſſo grege
aĩam ponere. nõ timuit in hoc pñci⸗
pẽ nec magnatẽ Et q2 dignũ erãt
ꝙ huic tã excellẽti merito dareť req̃
es pꝰ laborẽ. cũ ꝓ cauſis eccãe ſue ad

romãnã pueniſſet curiã. diẽ clauſit
extremũ: receptis priꝰ deuotiſſiẽ ecce
ſacramẽtis Sicqꝫ vir iſte felix ad dñz
trãſmittendo: ſpm̄ de pegrino adue⸗
na eximiꝰ factꝰ eſt celi ciuis Et
q2 decebat multũ d̓ine potẽtie maie⸗
ſtatẽ: ut ſcm̄ ſuũ in celis regnare ſe
cũ p ſignorꝝ euidentiã fideľr declara⸗
ret: ip̄m choruſcare in ť ris multꝭ mi
raculis fecit. Quedã nãqꝫ puella
etatis ãnorꝝ q̇nqꝫ: q̄ longo tpe in q̇⸗
dã ꝓfundo ſtagno ſteterat mortua ⁊
ſubmerſa. exinde extracta tota frigi⸗
da ⁊ rigida: facto ꝓ eiꝰ reſuſcitatõne
ad hũc ſcm̄ voto: vite fuit p̓ſtine re
ſtituta Infans etiã q̇dã biẽnis in
q̄dã aq̄ ſbmerſus: ⁊ mortuꝰ inde ex⸗
tractꝰ Pꝰ factũ ꝓ ipſo votũ. miracu⸗
loſe extitit ſuſcitatꝰ Puulus alter
vniꝰ ãni cũ dimidio ſup cuiꝰ caput
dormiẽtis in area rota trãſierat onu
ſti currꝰ. ⁊ ex hoc mortuꝰ: recupauit
vitã et aĩam meritis ſancti huiꝰ.
Quedã mulier ſeptẽ ãnis ſic ꝯtrac⸗
ta ꝙ nec ſtare nec ire poterat. porta⸗
ta ad tumulũ huiꝰ ſancti: orõe ibidez
fuſa. p ip̄m reſtituta fuit p̓ſtine ſaĩ
tati Altera q̄dã mulier q̄ p pluẽs
annos viſu caruerat. ad tumulũ cũ
oblatõe btĩ Thome ducta: fuit a dic
ta cecitate ꝯtinuo liberata Quidã
etiã hõ qui gibbũ ad ꝗ̃titatẽ vnius
anſeris ortũ in collo ſuo multis an⸗
nis portauerat. orãs ad tumulũ ſci
huiꝰ ⁊ denariũ offerẽs cũ q̇ in modũ
crucis tetigerat dictũ gibbũ. ſtatim
omĩno fuit curatꝰ. ⁊ a p̄dicto gibbo
penitꝰ liberatꝰ Predictis igiť
⁊ alijs miraculis multis ſcm̄ ſuum
glorificauit dñs qui facit mirabilia
magna ſolus. Sic clemens deꝰ ſãctũ
ſuũ Thomã glorificãs fidem firmãs
nubiloſos errores diſſipat ⁊ cõfun⸗
dit. ad ſupna noſtros affectꝰ rapit.
amoris flãmis frigida corda noſtra
ſuccẽdit. In xp̄i laude felix herefor⸗
dia plaude. que ſancti huiꝰ corporis
theſaurũ: cõtines tam ĩmenſum. Et
quẽ in terris habuiſti paſtorẽ: nũc

obtines in celis ſedulū ꝓtectorē Ve=
rū: ↄuenit multū ut quē de⁹ in celis
glorificat: ad ſuū fructū in terrꝭ mū
dus colat. ¶ Sāctiſſim⁹ igiꝭ papa io
hānes viceſimuſſecūd⁹. de ſcitate vi
te ipſi⁹ ꝛ veritate miraculoꝝ ſuoꝝ
certus effect⁹. de fratꝝ ſuoꝝ cōſilio ꝛ
vnanimi aſſenſu. ipſū btūm thomā
ſanctoꝝ ↄfeſſoꝝ cathalogo duxit aſ=
ſcribendū. Precepitq; vniūſis ecclāꝝ
p̄latis ꝛ rectoribꝫ. q̄ten⁹ ſexto nonas
octobris feſtū eiuſdē ↄfeſſoris ↄdig
na veneratōe celebrēt. ut meritis e⁹
ꝛ p̄cib⁹ apud miſericordiſſimū iudi
cem indulgentiā conſeq̄mur.

¶ De duobus Ewaldis q̄ꝝ vn⁹ albꝫ ꝛ alter niger vocabaꝭ mr̃tiribꝫ

Tempe Pipini regis francoꝝ
erāt duo ſacerdotes de anglia
quoꝝ vn⁹ Ewaldus niger:
alter Ewaldus alb⁹ vocabaꝭ. Hij
gratia p̄dicandi in ſaxoniā ꝓfecti do
mū cuiuſdam villici ingreſſi ſūt: ꝛ q̄
petierūt ut eos ad ſuū ſatrapā duce
ret: qꝛ haberēt ad ipm̄ vtile nunciū
deferendū. Illo aūt in tempe antiq̄
ſaxones regē nō habebāt ſed plures
ſatrapas. Ingruente v̄o belloꝝ ne=
gocio dicti p̄ncipes inter ſe ſortē mi
ſerūt: ꝛ quē ſors tāgebat hūc oms
tꝑ belli ductorē ſeq̄bāꝭ. Peracto āt
bello rurſus oms ſatrape equalꝭ cō=
ditōnis cenſebāꝭ. Igiꝭ ſuſcepit eos
villicus et ꝓmiſit qꝛ eos ad ſatrapā
q̄ ſup ſe erat duceret. diebꝫ tn̄ aliq̄t
eos ſecū detinuit. Qui cū interī pſal
mis ꝛ orōnibꝫ vacarēt quotidie ſac
ficiū ſalutare offerrēt habentes ſecū
ſacra vaſa ꝛ tabulā conſecratā. ¶ Vi
dentes aūt hoc barbari ꝛ timētes ne
ſi cū ſuo ſatrapa loquerenꭞ: illū a
cultura deorū auerterēt ad ritū xp̄i=
anorū: album Ewaldū gladio inꭞe
merūt. Nigri v̄o Ewaldi oīa mē=
bra longo cruciatu diſcerpſerunt: ꝛ
corpa ſanctorū in renū ꝓiecerūt q̄n=
to nonas octobris. quorū corpa cō
tra impetū fluuij decurrētia aſcende
rūt fere p. xl. milia paſſuū. Omi ec

nocte vbi dicta corpa erant magn⁹
lucis radius celū vſq; ptingēs illu=
ſtrabat. ut pagani nepharia ſede in
quinati miraculoꝝ indicio dep̄hen=
derēt in q̄nte ſanctitatis gloria mar
tires apud deū pollerent. ¶ Expleta
demū martirū victoria per viſionem
tylmoni cuidā de ſocijs ſuis q̄ndam
militi nobili: nūc autē monacho re
ligioſo om̄em rem ſuā ut geſta fuit
detegunt: ꝛ corpa ibi inuenienda de
nunciant: vbi de celo lucis ſplendor
locum continētem illuſtrat Tylmo
ſtatim aperit viſionem: ſocijq; de rei
euētu p̄docti: leticia ac merorē pculſi
celeri mox nūcio pipini ducis aures
impellūt interemptos hoſpitū ſuo=
rum ſocios miro ordine: ꝛ miro fa=
mulatu aduentaſſe: humano ſerui=
tio deficiente creaturaꝫ inſenſibilem
honorē et obſequiū ſubrogaſſe. Qui
honorifice illorū corpora ſibi trāſfer
ri precepit: om̄iq; honore ſepeliri. Co
lonie in eccleſia ꝓpe renū conſtructa
iuſſit. vbi vſq; hodie digna celebri=
tate ac veneratōne eorū reliquie ſer
uantur. Satrapa autē iratus qꝛ ad
eum ſancti nō veniſſent. om̄es vici=
nos occidit: ꝛ ipſum villicū cōbuſſit
¶ In eodē vero quo paſſi ſunt loco
fontem erupiſſe ꝛ affluēti aque co=
pia aiunt emanaſſe. ſueq; dulcedi=
nis abundātia ad preſens vſq; ebu
lire ut maīfeſte poſſit intelligi illos
in celo fonte viuo ſaciari.

¶ Beda venerabilis in hyſtoria de
gēſtis anglorū ponit verſus. Letifi
cent Ewaldorum nos feſta duorū
Vnius moris ſunt. diſſimiliſq; co=
loris. Vna trūcati pariter ſunt glo
rificati. Ꝯ rem̄ ptes ſed nō per remi
gis artes. Corpa conſcendūt et ad
vrbis menia tendūt. Non flatu ven
ti ſit laus honor omnipotēti Qui ſi=
bi coniūctis per amorem preſtat ho
norem Amen. ¶ Itē locus cui iſtoꝝ
ſanctorū relīq̄e contra fluxum remi
applicuerīt diciꭞ ſancti kuniberti vbi
hoꝝ ꝛ alioꝝ ſcōꝝ corpa reſeruanꭞ.

De ſancta Fide virgine ac mr̃e.

BEata et benedicta Fides v͛go
p̄cioſa mr̃tir gl'oſa: decor ce
li: decus paradiſi: celeſtis ihe
ruſalem margarita. in corona regis
et̃ni gēma p̄fulgida: xp̄i ſpōſa. dul
cis ⁊ dilecta dei aīca. ad honorē ſācte
vniuerſalis eccl̃ie ex parētibꝫ clariſſi
mis ipſa ꝓles ſplendidior orit̃ ciuita
tis agēnenſiū: in natitate aliūpna. ꝑ
rogatiā v̓tutis. titulo paſſiōis vbiqꝫ
terrarū indefeſſe celeberrime p̄dica[2]
Scole dn̄ice tradita a ſapiētibꝰ ⁊ ca
tholicis doctoribꝫ btā fides fidē xp̄ianā
addidicit. ut q̄ vocablo ⁊ noīe fides
a parentibꝫ dicebat̃: fide pleniſſime
cognita fidēter in mādatis dn̄i opa
ret̃. fidelit̃ in domo dei ut ācilla deuo
ta filia dilecta ſapiēter ac ſtrēnue v̓
ſaret̃. Scā ꝟo fides decore ac hilarita
te vultꝰ extitit formoſa. ſꝫ elegātior
merito ꝓbitatis: ⁊ fidei diſciplina Ju
uenis tp̄e ac etate: ſenſu ſenex ⁊ bo
ni opis deuotōe: ſꝑ colūbinā amau[t]
ſimplicitatē. turturꝭ dilexit caſtitatē
ut vni viro ſuo videlicꝫ deo ⁊ hoī Jh̄u
xp̄ō ſe in cuſtodia virgitatis vniret.
virgo virgini mūdū fidelitatꝭ obſe-
quiū exhiberet Vt poſſidēt vitā et̃nā
voluit ꝑdere tp̄alem. qꝛ ab ipſis cu-
nabulis infantie dn̄m ih̄m xp̄m di-
lexit: ſuūqꝫ dixit autorē. Ydola ⁊ ido
loꝝ officinas opa hoīm ſciēs. ⁊ ſcien
do cōteſtās demonia reſpuebat. vni
deo vnicū ſue ſeruitutis cultū humi
liter fideliterqꝫ reddē ſatagebat Ho
nores tp̄ales pro nihilo reputauit.
diuitias recuſabat ut ſtercora. ſecu-
lariū delicias luculētas aſꝑnat̃ ille-
cebras. Puella nihil puerile geſſit
in ope carnem vigilijs ⁊ ieiunijs do-
mās: ſp̄m ſtudebat in dei ſeruitio ro
borare ¶ Tempe illo p̄ſes ſcelera
tiſſimꝰ dacianꝰ noīe. a ꝓfanis dyocle
tiano ⁊ maximiano impatoribꝫ in il
las ꝑtes directꝰ: audiēs bonā ⁊ ſua-
uē deo dicate virginis opinionē: vr
bem agennū cū multo ſuoꝝ comita
tu furibundꝰ ingredit̃. Jlle miſter
mali: artifex doli. et ipſe dolis inſti-
gatus dyaboli: p̄ceptū poſuit. ut cul
tores ydolorū pro ſacrilegio bn̄ficijs
innumeris remunerent̃. Xp̄iani ꝟo
vnicꝰ ac veri dei fideliſſimi adolatores
ſine aliq̄ dilatōne cruciādi publicis
⁊ exq̄ſitis tormētoꝝ apparatibꝫ ap-
plicent̃. Cucurrit ideo ꝑ vniuerſam
ciuitatē nefandū illud ⁊ crudele p̄cep-
tū. paganis exultantibꝰ fit int̃ xp̄ia
nos cordis anxietas: et piū ꝓ xp̄ia-
na cōditōe lamentū Cōtinuo igit̃ ex
p̄cepto tirāni btiſſima v̓go Fides ex-
quirit̃. q̄ multā fiduciā in dn̄o hn̄s:
ſpontanea ſe offert miniſtris. ⁊ inuen
ta p̄ſidi p̄ntatur. Que vexillo ſe ſcē
crucis circūquaqꝫ muniuit. orās deū
hūiliter ut ori ſuo ſmonē acceptabi
lem. ⁊ irrefragabilē cordi fortitudi
nē p̄ſtare dignaret̃. De noīe āt quō
videlicet noīet̃. ⁊ cuiꝰ religionis cul
tum ꝓpoſiti executōe ſectet̃ req̄ſita: re
ſpondit ſe fidē appellatōne vocabuli
noīari: ab exordio infantie ſue xp̄ia
nam diuine ſeruitutis obſequio irre
uocabilit̃ mācipari. Callidiſſimus ⁊
iniq̄ſſimꝰ p̄ſes diſſimulata doloſita
tis neq̄tia: ſereni tate q̄dem vultꝰ ac
blādimētis: ſermonis tranq̄llitate
ſuꝑaſſūpta dicebat. Si illa ſibi aſſē
ſerit: ſe daturū ei ↄſiliū pulchritudi
ni ac iuuētuti ipſiꝰ ↄueniēs: ac ꝑ oīa
nec̃cariū. Ceſſandū eē a ↄfeſſiōe nois
xp̄i. debere eā ſeruire ſacratiſſime dy
ane: cultibꝰ ac ſacrificijs dianā citiſ-
ſime ſibi ↄſiliandā: cū ſit ſm eūdem
ſexū ei ↄſilis. Se ꝟo ſuꝑ modū illam
locupletaturꝝ varijs honoribꝫ pluri
buſqꝫ diuitijs. Promiſſiōe: hmōi v̓
go xp̄i ut nil reputās. r̄nt ſe a ſcōꝝ
patꝝ trāditōibꝫ didiciſſe. qm̄ oēs dij
gētiū demoīa ſūt: nō debē ſibi ꝑſua
deri ut eis ſacrificet. ne votuꝫ q̄ ſe deo
vouit infringēdo: fidē ac ꝓmiſſionem
ꝑmā euacuet. Tūc iratꝰ dacianꝰ p̄ſe
ctꝰ: dixit Aut dijs ſacrificab̃: ā varijs
⁊ inauditis te faciā interire tormen
tis. Tūc ſcā ⁊ glorioſa fides exemplo
ſcōrū mr̃m roborata: in hoc verbum

vociferata ꝓrupit ſeꝑ noīe dilecti ſui
dn̄i Ihū xp̄i nō tm̄ ad tormēta ſuſti
nēda ēē paratā: ſed ⁊ pꝰ diuturnos
cruciatꝰ neceſſitatē mortis libentiſſi
me ſubiturā. ¶ Igitᷣ ꝑfectꝰ furore
ſuccēſus iubꝫ a ſatellitibꝫ ſuis v̓ginē
ſcām in lectū ereū deportari: ſuppoſi⸗
tā aūt p q̄tuor ptes extēdi: extēſāqꝫ
crudeli ſupplicō ſuppoſito igne crema
ri. Btiſſima itaqꝫ v̓go candētē crati⸗
culā ardētiſſiō deſiderio ɔſcēdēs diuari
catis mēbris extēdit᷑ vncinis ferreis
p flāmātē cratē regirata reuolui᷑ ab
impijs tortoribꝫ cōgeries prunaꝝ ī⸗
moderate ſbiciᷓ adipe flāmis iniecto
ad latera vſqꝫ incēdia torrida ſbuo⸗
lare cogūᷣ Ardebat toto corpe dei ā⸗
cilla ⁊ flāmātibꝫ incēdijs vrebaᷓ. Ma
giſqꝫ igne ſci ſpūs intꝰ ignita ferue⸗
bat. nec tortores reuēbaᷣ: nec ignīū
ſcintillātiū aduſtionibꝫ vincebaᷓ. Ca
ritas dei q̄ in ea mirabiliᷣ ardebat: pe
nas illas deo ꝓ ea pugnāte vincebat
Inſtabāt carnifices inſanīetis ꝑfe⸗
cti īplere ꝑceptū. ſed cū eā ineſtima
bili tortōe ſupare ɔtēdūt: victorioſi
orē ac glorioſiorē ſua crudelitate ꝑ⸗
ficiūt. ¶ Cūqꝫ hec agerēᷣ. btūs capr̄
ſiꝰ cū multis xp̄ianis pſecutōe ſacri⸗
legi ꝑfidis declinata ad ſeptētriona
lem ciuitatis plagā ī foramine rupis
delitefcēs. ſꝫ eiuſdē diei articło ad vr
bem deſup eminētiori loco reſpiciēs
vidit ſcām mr̄em ſup incēdia carbo
nū torreri. Referebat aūt colūbā ni
ue candidiorē ſe vidiſſe de celo deſcē
dere. ⁊ coronā ſupra ſolis fulgorem
margaritis ac gēmis celeſtibꝫ cho⸗
ruſcātē ſup caput głoſe virgis depo
nere: eiuſqꝫ ſuauivolatu ⁊ blādo ala⸗
rū applauſu vim totā flāmaꝝ q̄ſi ꝑ⸗
bre extīgui. Ipſāqꝫ dei famulā ſplēdi
diſſimo habitu a deo indutā exultaé
⁊ letari. oēs dei fideles credere dēre be
atiſſimā virginē iā etn̄e btitudinis
brauiū aſſecutā: quā tāti muneriᷣ ho
nore celitꝰ intuebaᷣ ēē ditatā. Admo
nitꝰ ḡ ⁊ intrinſecꝰ tactꝰ dmo amore
btūs capraſiꝰ. ſꝫ ⁊ btē virginis quā

alonge intuebaᷣ: victricē cernēs de
tormētis letiſſime mirabaᷣ aīatus
exēplo: nō vocatꝰ ad locū certamis
cucurrit. verū ⁊ dn̄m ihm̄ xp̄m publi⸗
ca voce ꝑdicās corā iudice ſe xp̄ianᷣ
ēē clamauit. ¶ Sed ⁊ duo frēs ꝑmꝰ ⁊
felicianꝰ ſcē fidis virtutē admirātes
agoni eiꝰ cōtinuo ſe aſſociādo cōiun
gunt. penaꝝ anguſtijs alacri ſe aīo
lucrū btitudinis eterne ſitiētes ini⸗
ciūt. Tūc dacianꝰ furore correptꝰ. cū
eos nec minis terré nec blādicijs de
mulcere ꝑualeret. ad vltimū ſniam
data oēs cū btā Fide virgine ad delu
bra deoꝝ duci ꝑcepit. vbi ſi dijs no⸗
luiſſēt īmolare. amputatis capitibꝫ
abſqꝫ omī moé diſpēdio vitā deberēt
termiare. ¶ Ducitᷣ ḡ btā fides comitā
tibꝰ ꝑdictis mr̄ibꝫ ad locū ꝑdictū. ⁊
cū nulla vi ad ſacrificādū ɔpelli potu
erūt. capitū obtrūcatōe multati cuꝫ
triūpho martirij ſimul ad coronā et
głam puenire feliciter meruerīt. Ho
rum corpa infidelis gētilitas in pla
tea tāꝙ neglecta reliquit. q̄ deuota
xp̄i plebicula latenᷣ veneratōe q̄ po
terat collecta nō tā honorifice ſepeli
uit. ꝙ deuote recōdidit. ¶ Quo in lo
co multoꝝ annoꝝ recurſibꝫ tumula⸗
ta iacuerūt. donec euacuata oī gētili
tatis pfidia ſcūs dulcidiꝰ ſuꝑdicte cī
tatis epātum accipet. curāqꝫ gerēs
paſtoralem ꝓ omīū ſalute vigilāter
laboraret. Cui an̄ oīa placuit. ut ſcō
rū mr̄m reliqas de indecēti loco ele⸗
uans baſilica noua in eorū venera⸗
tōe cōſtructa in lucē efferret. et in ſa
lutē priē ſcē ac venerāde fidis titulo
ecciam ipſam ɔſecrans dedicaret. Et
cum tantū theſaurū apire non quidē
negligētie ſed hūilitatis cā diutius
dubitaret. ad vltimū p quietē nocꝉ
admoītus ne incōſulte dimittét qđ
fideliter ⁊ deuote cogitaret. caterius
mōchoꝝ ⁊ clericoꝝ ɔuocatis ſecretuꝫ
ſuū oībꝰ detegit. Quoꝝ ɔcilio rohora
tus. ⁊ ad tātū tante admiſtratōnis
offiᷣ adiutꝰ auxilio. qđ ītēdebat ad
effectū vſqꝫ ꝑduxᷓ. ¶ Ad reliqas igr

beatiſſiē virgis bōrifice eleuatas ⁊ ī
ſacro mōſterij loco decētiſſime repoſi
tas cepit glā dei mirabilr̄ apparere:
opatio medicinal' cū oēs lāguētes ī
v̓tutibꝫ ⁊ miracul' affluēt aſſiſtē. orō
nū ac votorꝝ q̄ ibidē a fidelibꝫ fiūt m-
fuenientē ſciſſiā v̓gine piꝰ ac bonꝰ hr̄e
auditꝰ: ⁊ ↄtinuꝰ abūdātiſſiē largiti
onis eūētꝰ. Vn̄ ↄſtat eā intr̄ btōꝝ et
celeſtiū ſpūuꝫ ſocietatē a dō gaudio
ſe aſcitā. ſcola īmōrtalitatꝭ ſpōſe de
coratā: cū dō ⁊ agno ſiū ſine reḡturā

De ſcā Benedicta virgine ⁊ mr̄e q̄ ⁊ ſaturnia videt̄ dicta.

SAncta Bn̄dicta merito ⁊ no
mine v̓go venerabil'. ex nobi
li pſapia xp̄iane religiōis ac
reꝝ opulētia nō minima: gn̄e pr̄ia
rōmi ſenatꝰ ſimul exorta ē. Que ſpeꝫ
in xp̄o ponēs volūtariā pauptatē ele
git. ⁊ orōibꝰ intēta q̄ſcūqꝫ potuit ad
amorē dei inuitauit. Hēbat āt ſecū ī
ſue ↄūſatōiſ habitu duodecī puellas
vniꝰ germiīs ſemie pcreatas q̄s in oī
moꝝ honeſtate ⁊ caſtitate erudiuit
poſtmodū ſcā v̓go bn̄dicta nil d pr̄-
nis curās ſb̄ſtātijs ut xp̄o liberiꝰ mi
litaē poſſꝫ. ip̄ꝫ p̄ribꝰ hūilibꝫ depoſcit
ut in pr̄nis facultatibꝫ ſe nūq̄ manē
ↄcedēt. ſꝫ totā vitā in pegrinatōis la
bore expendēt. Voluebat āt aīo me
ditādo. q̄ pceptura erat in celo Audi
uit eīn̄ freq̄nt̄ gl'oſa xp̄i mr̄m certa-
mīa q̄ntini videlꝫ ac luciani. q̄ a ro-
ma digreſſi viā vite p̄dicātes in gal
lijs ſūt martiriſati. Sic deniqꝫ ſcā vir
go bn̄dicta cū ſup̄dictis ſociabꝰ relic
ta pr̄ia ī galliā veīt. ⁊ nec laborē neqꝫ
penas mr̄ij expauit Sācte āt v̓gines
dei nutu abinuicē ſepate ſūt. ut pl'a
loca meritꝭ ſuis īſignirēt. B Sicqꝫ
bn̄dicta cū q̄dā ſua collectanea ⁊ ſer
uula lugdunū venit Vbi aliq̄diu mo
rata venit nutu dei aurinacū locū ſu
p yſare fluuiū ſitū. vbi v̓bo ⁊ exēplo
⁊ miracul' multos ad fidē ↄūtit Q8
matrodꝰ iudex īpiꝰ audiēs. ad locuꝫ
p̄dictū venit. ⁊ v̓ginē ſacrā ſibi pre-
ſentari iubēs. eiqꝫ dixit. Puella q̄ es
tu. ⁊ q̄ vocaris. ⁊ cuiꝰ cōditōnis es?
Beata dei v̓go rn̄dit Vere xp̄iana ſū
xp̄ꝫ colēs ab infantia. bn̄dicta vocor
⁊ romana ſū. nobil' parētele ſm car
nē. Judex ait. Cōſenti mihi ne diuſ
tormētis ↄſumerꝭ Ego eīn̄ gn̄e iudeꝰ
nomē illiꝰ ihu quē p̄dicas audire p
horreſco. ⁊ ecce ipſiꝰ expugnator ſp
exiſto. Ait v̓go dei ad eū Audi īfelix
me āncillā xp̄i. Nemo p̄t oīpotēti deo
⁊ hoſtibꝰ eiꝰ in vna eadēqꝫ re: gratus
exiſtē. Nā ſe negat amicū eē deo qui
eiꝰ placꝫ inimico Matrodꝰ furibūdꝰ
rn̄t. Quis eſt deꝰ tuꝰ. ā que ptās eꝰ
ut vindicet iniurias tuas de me? At
xp̄i ancilla fidelis: deſpiciens minas
iudicis fiducialiter reſpōdit. Deū q̄
in celis eſt adiutorē habeo. cui me
deuoui virginē habēti totius creatuē
poteſtatē. ipſi die ac nocte ſoli deſ-
uio. cui in finē fidelit̄ adherere cupio
Matrodus ait. O miſerabil' puella
adhuc iuuētuti tue miſeré Nā ſi nō
fuerꝭ rebell': gratiſſiā eris ocul' nr̄is
Cui illa. Magis pata ſū p xp̄o pati.
q̄ placē tibi Tūc impius iudex p̄ce
pit eā nudari. ⁊ virgis fortit̄ plagai
Et ait Ego demēti vultu tibi dixi. qꝫ
xp̄i nomen audire nō poſſē. et eo āplius
ip̄ꝫ tu m̄ p̄dicaſti Caue. ne āmodo m̄
inde loq̄ris. Et ſcā v̓go dei ad hec ait
Dura nimis aſpeꝝ m̄ videt̄ deū meū
Jhꝫ xp̄ꝫ inanit̄ deſerē. q̄ crucifixꝰ eſt
p hoīm ſalute. Cui vita ⁊ mors famu-
lant̄. qui ex pr̄e genitꝰ etn̄o deo vna
cū ſancto ſpū oīa de nihilo pcreauit.
q̄ linguas īfantiū diſertas facit Hꝰ
v̓tute ſciaꝫ ⁊ audaciā hēo tibi rn̄dēdi
Matrodꝰ ait. Benedicta. cur animo
ſitate tua depoſita tibi nō pcis? Cui
illa Tibi o fili diaboli nūq̄ ↄſentiā.
⁊ minas tuas ac tormēta paruipēdo
Tūc iuſſu iudicꝭ mr̄tir xp̄i alaphis
cedit̄. Que ait. Jlluīa dn̄e oculos
meoſ ne vnq̄ obdormiā in mortē. ne
q̄n dicat īimicꝰ meꝰ p̄ualui adūſus
eam Et eo ampliꝰ laudabat nomen dn̄i
ita ut mirarēt̄ vniūſi. Et ↄuerſa ad
iudicē dixit. Putas o tirāne me per

tua tormēta a xp̄o auferre? Si omnia corporis mei mēbra discerpseris. non cōfundar. Tūc iudex iussit eā in eculeo suspēdi. et plūbatis cedi. Cūqꝫ cōpago mēbrorū eꝰ nimia vi penarū dissolueret̄. ac totū corpꝰ vnū vulnꝰ obduceret caro defluēt. et viscerū nuditas appareret. spū tn̄ fortis. in fide exultabat scē trinitatis. Quapropt̄ in carcere claudit̄. donec tirānꝰ excogitaret q̄bꝰ eā penis atrociꝰ laniaret. ¶ Ipa ꝟo ī obscuro carcere orāte angelus dei cū multo lūie astitit. eiqꝫ dixit Benedicta gloriosa ꝯstans esto et oēm timorē penarū abiice. in ꝓximo est ut celū triūphatrix ingrediēs. īmarcessibili dyademate coroneris. Hijs āgeli s̄monibꝫ cōfortata: superuenienti ad eā ꝑplo fidē scē trinitatis ꝑdicauit et cētū quinq̄gintaq̄nqꝫ ferme hoīes cōuertit ¶ Hijs auditis acriꝰ iudex irascēs. scam dei virginē sibi exhiberi iussit. eiqꝫ dixit. Puella nobil' et decora. ꝑceptis meis obtēpa. ne turpit' illusam deuitā finire cogā p tormēta. Q̄d nisi celeriter feceris. dextere mee gladio horribilit' ꝯsumeris. Cui cōstāter v̄go r̄ndit. Cōsidera omiū iniquorū ꝑcacissime: quāta beatitudīs gl'a ꝑiueris nisi in xp̄o renatꝰ fueris. et ꝑ pena quā fidelibꝫ īfers in īferno punieris. Nā acq̄escas o matrocle tuorū mēdacijs iudeorū q̄ ꝓ xp̄o ꝑstolāt' antixp̄m. sed potiꝰ elige in xp̄o saluari. q̄ in iudaica ꝑfidia dampnari Nā de nobis xp̄ianis sc̄ptū est Melior est canis viuus: leone mortuo. Canis viuꝰ nos sumꝰ ex natōibꝫ. leo mortuꝰ iudeorū ē ꝑpl's: ex īfidelitate a xp̄o segregatꝰ Tuos ḡ iudeos relinq̄ et ad xp̄m ꝯuertere. Adhuc eī siuis tē pꝰ habes penitēdi Tūc iudex vidēs eꝰ cōstātiā fecit eā acrit' neruis cedi. iubens interim illā ligatis a tergo manibꝫ incarcerari. Vbi multis doloribꝰ afflicta. orabat dn̄m in hec verba O lux inextinguibilis veritatis xp̄e. q̄ nō derelinq̄s inuocātes te. libeā me de manu carnifici. et voca me ad misericordiā tuā. Hec ea orāte: āgelꝰ dn̄i vincl'a eꝰ dirupit. et ipa libera cū cūctis āmirātibꝫ exiuit. Vidētes āt hec turbe et q plage ipsiꝰ curate erāt. plurimi in xp̄m crediderūt. Quapropt̄ cū iterū orasset. iudex eā atrocit' p capillos apprehendit. et securī in tympora eiꝰ cōfigēs occidit. ¶ Passa ꝟo legit' octauo ydus octobr'. Et nō q oia supdicta legunt' de saturnina virgine. q forte binomia fuit vel sic mutato noīe dcā qn̄ trāslata est ad ptes Westphalie in herse mōsteriū moialiū paderbornēsis diocesis. vbi et festū ꝑfate saturnine v̄gis ac mr̄is forsitā trāslatōis ipsiꝰ tercio decīo kl'as iunij celebrat'.

¶ De scō Gereone cū socijs suis.

Dyodetianꝰ cū maximianū cōtra gallias destinasset vbi pnicio sus tumultꝰ ꝯtra romanū impiū excreuerat ei ad supplementū exercitus legionē thebeā: q̄ sex milia sexcētos et sexaginta sex milites habebat ire iussit Fuerūt āt due thebee Vna ī thessalia grece ab ethione dicta: que cadmū adiuuit. Alia in egipto quā cadmꝰ condidit. Hec egipti nobilissima ciuitas et opulentissima centū portas habuit. et sup nilū fluuiū qui de padiso egredit' sita fuit. vbi iacobꝫ frater dn̄i verbū dei predicauit. Ab hac autē vrbe milites illi dicti thebei xp̄ianismū orientali more susceperant a sancto zabda Ierosolomitano epō et apud sanctū marcellinū papā rome confirmauerūt q ante gladijs interire elegerunt q̄ fidem xp̄i acceptā violarent. Hij ḡ cū maximiano pmixto fideliū et infideliū exercitu mōtes alpiū trāseuntes gallie appropinquabāt. Maximianꝰ ꝟo ꝯpto q Carāsius q̄dā nobilis insidias ꝯtra romani fines īpij moliret' iuxta gallorū et saxonū ꝯfinia misit illic p renī flumīs alueū ptem sui exercitꝰ adiūgens eidē ꝑcipuos belli duces scilicꝫ Gereonē Victorē Cassium Florentiū atqꝫ malusiū. Quos

felices turme xpianoꝝ militū ſeque
bant. ¶ Interea maximian⁹ octodo-
rum veniēs iuxta radicē alpiū ſtatu
to ȝeli ydoloꝝ pcepit ut omis exerci-
tus viritim .v. p ſingulos viros: et de
viro ad virum feſtina celebritate cō
curreret a dijs immolaret. Jam vero
Gereonē preceſſerat agmē. Intelli-
gens igit referēte pcone beatū mau
ritiū cum ſua legione ſe ſubtraxiſſe:
nec ad immolādū ydolis poſſe incli
nari. pcepit eam ſemel a iterū decima
ri. a ſi adhuc qui remanerēt mori ꝙ
cedere mallēt omnē illā btiſſimā le-
gione; vbicūqȝ fuiſſet diſpſa miſſis
militibȝ ſtatuͭ trucidari ℞ ¶ Miſſi
ergo ſatellites mortis p⁹ occaſionem
bti Mauritij a ſocioꝝ e⁹ venerūt vero-
nā ad vrbem: vbi iuxta ripā reni flu
minis repperūt primarios milites
cōfidētes Caſſiū a Florentiū cū alijs
ſeptē ſimilis ꝯſtātie viris. aliosqȝ cū
eis ꝙ plurimos eiuſdē agminis: ſȝ
nō eiuſdē intētionis ſatellites. Hos
cū cognouiſſent de orietali fuiſſe pſi
dio ſeuientes ꝯtra eos de pfeſſione fi
dei ſciſcitati ſūt Cūqȝ illi nec volūtate
cordis nec ſentētia rñſionis a ſuperi
oribus diſcreparēt: ſubmiſſis capi-
tibus in codē loco p xpi nomine in-
terempti ſūt ℭ ¶ Mox ergo ad bea
tum Gereonē eiuſqȝ ſocios numero
trecentos a. xviij. cū illo pariter fide ve
ritatis armatos pſecutoꝛ neſcio velo
tius an fama puenerit. pregreſſi tñ
paululū ante ſubſequentes carnifi
ces in campis agrippine ciuitatis ma-
gni martirij gl'a ſeſe inuicē cohortā
tes preſtolati ſūt: ſed a q miſſi erant
a iudice nullam in eis defenſiōis: vel
a propoſito deficiendi voluntatē: ſed
ꝯſtantiſſimā nois xpi ꝯfeſſionē iue
nerūt. Ibi btūs Gereon dux egregi
us cū illis regis eterni vernaculis ſe
metipm ſpōtaneus obtulit hoſtiā dō
viuentē Inſani vero tortores ſācto-
rum ibidē corpa cuētātes p campi
illius planiciē traxerūt. a in puteū
q̄ndā maxi^m piecerūt ℞ ¶ Hec itaqȝ
dum agerent cohors illa q beatū vi-
ctorē comitaba² ad locū qui deſtiata
eſt ꝑperās puēit ad opidū q8 troiā
ſiue xanctim nominabāt. Ibiqȝ cū
duce ſuo caſtra in pratis virentibus
poſuit. Venietes aūt illi cruenti ſatel
lites xpi militē victorē cū trecentis et
triginta peremerūt. et ſāctoꝝ corpa
in locis paluſtribȝ ſubmerſerūt ℟ Eo-
dē vero tpe de mauritania q eſt ps
affrice finitimiſqȝ regionibȝ milites
ab impatorē ꝑpter frequētes galloꝝ
tumultus euocati in galliā nauigio
venerūt. quoꝝ ibi ſimul trecēti ſexa
gita p fide catholica trucidati cū bea
to gereone ſocijſqȝ eius beatorū cor
poꝝ quietē et veneratōem ꝑpetuam
elegerūt. apud ſanctā vero colonien
ſem eccleſiam: que fidē a ſancto mat
no primo ſuo epō ſuſcepit ꝯſuetudo
inoleuit ut beatos martiēs gereonē
Victorē Caſſiū Florētiū eorūqȝ ſoci
os trino martirio coronatos: trinis
etiā in locis venerabilis ꝯditos vna
die a feſtiuitate ꝯgrua venerentur: cū
tamen dubiū ſit vtꝝ vno die an diui
ſis eoꝝ mrīū ꝯpletū ſit. ℭ ¶ In h⁹
aūt gereonis a ſocioꝝ eius honorē;
fecit poſtmodū helena mater ꝯſtan
tini eccleſiā pulcherrimā ſup eoꝝ cor
pora miro metalloꝝ fulgore a artifi
cij varietate decoratā. totaqȝ cōſtru
cta fuiſſe dicitur ſine lignis vel alia
materia que facili ſenio cedit aut ne
gligētie. aurei vero fulgoris enituit
intātū ut nomē ad aureos ſāctos ab
incolis ſortiret ℟ Quodā vero tēpo
re euergiſlus tera⁹ ſācti ſeuerini cō-
feſſoris xpi ſucceſſoꝛ nimio capitis do
lore vexatus: ad memoriā acceſſit p
ſatoꝛu; martirum: a ingreſſus eccle
ſiam inchoauit verſiculū; q ſolet di-
ci in laude ſcōꝝ. Exultabūt ſancti in
gloria. Tūc ptin⁹ ex auditu ſcōꝝ re-
ſponſū eſt. Letabūt in cubilib⁹ ſuis
Quod pōtifex audiens a laudē dño
cum ſuis acclamans: de puluere loci
illius aliquid capiti ſuo impoſuit a
ſalutem recepit.

¶ De ſancta Birgitta vidua .:.

SAncta Birgitta in regno ſue-
tie oriūda: nō tm̄ ex pte a mre
nobilibꝫ a corā deo a mūdo po
tentibꝫ: verūetiā ex pntū pgenitori
bus excelſ: iuſtificatōes dei feruēter
reqrentibꝫ a pegnatōes ceteroſqꝫ pi
os actus auidiſſie ↄplentibꝫ illuſtrē
duxͭ origiē. Dis ſiqdē ei9 cognatio
a gnatio ſic tho bye: in bō vita a ſcā
ↄuerſatione pmāſit Jta vt accepti
eſſēt tā deo q̄ hoibꝫ a oibꝫ habitanti
bus terrā. Nā auus pau9 a attau9
patris ſui exēplo abrahe a alioꝝ an
tiquoꝝ patrū: pegnabanꝭ a dño in
hoc mūdo q̄uis eſſēt diuitꝭ i ↄtute
pulcħitudinis ſtudiū habētes paci-
ficantes in domibꝫ ſuis: ſacramenta
dnīce paſſionis ad memoriā reducē
tes: pegnationē ſuā vſqꝫ in ciuitatē
ſanctā ihrlm a alia loca q̄ xp̄s ihus
ſua corporali miſificauit pſentia nō
ſiī magnis laboribꝫ a ſūptibꝫ feliciꝭ
pduxerūt. quoꝝ nobiliū dñs introi
tū a exitū miſericorditꝭ cuſtodiuit.
Horū veſtigijs Birger9 pr̄ Birgitte
inherēs multa loca ſcōꝝ. ſ. btī Jaco-
bi a alia circa mare meridianū deuo
tiſſime viſitauit. Parat9 vlteri9 ire
ad terrā ſanctā. niſi apſice ſedis cō-
ſiliū ex rōnabilibꝫ cauſis obſtetiſſet
Jpſe inſup oī die veneris pctā ſua
ↄſueuit hūiliter ↄfiteri. ſepiſſime p-
ferens iſta verba. Sic me die venerꝭ
pparare volo ad deū vt qcqd ceteris
diebꝫ de9 mihi dederit: ferre eq̄nimiꝭ
ſi paratꝰ. illud rememorās ſapietꝭ
Ne moreris in craſtinū differēdo pe
nitētiā ignorās qd ſupuētura pa-
riet tibi dies. ¶ Similī mō ħ idē filiꝰ
ſu9 ōmibꝫ diebꝫ vite ſue fideliꝭ ſerua-
uit Corpus ſuū p9 cōfeſſionē ſecrete
flagellis acerrimis verberādo. vt in
flagella paratus xp̄m flagellatū in
ſuo glorificaret corpore a a vitijs a
ↄcupiſcentijs iugiter crucifigeret car
nē ſuā ¶ Mater ſimiliꝭ hui9 glīoſe
dñe nobilis extitit a deuota. cui9 pr̄
de ſemine regio natus erat. decorem
domꝰ dei diligēs. pluribꝫ fundatꝭ ec-
cleſijs: ipſ iuxta magnificentiā ſuā
p ampliſſimos reddit9 dotis noie cō
ſtituta dotauit ¶ Egreſſus nāqꝫ
birgitte dei ſponſe fuit q̄ſi diluculū
diuitus pparatus. Nā cū adbuc in
matris geſtaretꝭ vtero: cōtigit ma-
trē eius in q̄dā ſinu marꝭ pati nau-
fragiū Et cū multi pmiſcui ſex9 eſſēt
ſubmerſi dux regni dñs henricus fra
ter regis ſuecie vidēs ipſā in pīculo
cōſtitutā: ōnibꝫ modis quibꝫ potuit
eā viuā ad littus pduxͭ Sꝫ miro mō
ſequēti nocte eidē matri quedā aſti-
tit pſona in veſtitu fulgēti dicēs Sal
uata es ꝓpt bonū qd habes in vte-
ro. Jdeo nutri illud cū caritate dei. q
tibi ſpecialiꝭ a deo eſt donatū ¶ Na-
ta vero puella ſacerdos quidā vicini
oris eccleſie vite approbate a etatꝭ p
uecte q̄ poſtea fact9 eſt ep̄s aboenſ.
regni ſwetie vidͭ inter orōnes ſuas
nocte vigilando nubē lucidā. a in nu
be ſedentē virginē in manu ſua libꝝ
habentē. Cui āmirāti vox q̄dā rñdēs
ei dixit Nata eſt birgero filia cuius
vox mirabilis p mūdū audietꝭ vni-
uerſū ¶ P9q̄ h iuuēcula ī hūc mū-
dū egreſſū cepit: fere ad triēniū q̄ſi
elinguis obmutuit. a os ſuū ad lo-
quendū nō aperuit. Jn fine vero tri
ennij adeo plene vſū obtinuit loq̄n-
di: q iā nō more loq̄retꝭ infātiū bal
butiendo. ſꝫ ↄtra tante etatꝭ naturā
verba pfectiſſime reſonauit ¶ Jnte-
rea mr̄ eius in elemoſinis a oibꝫ ope
ribus ↄtuoſa ſp exiſtēs infirmatꝭ. q̄
aliquibꝫ diebꝫ pſciuit a pdixit obitū
ſuū Cūqꝫ iā eſſet egreſſura de corpoē
virū ſuū ac alios de tranſitu ſuo do
lentes ſic affatꝭ. Quid doletis? ſuffi
cit hucuſqꝫ vixiſſe Congaudendū eſt
mihi. q ad potētiorē dominū ſū vo-
cata. Et vocatꝭ filijs valedicēs oibꝫ
in dño reqeuit ¶ Mortua ḡ mrē
virgo deo amabilꝭ matertere ſue do-
mine magne prudētie et deuotōis a
patre traditur nutrienda. Puellula
igiꝭ ſancta cū iā ſeptēniū attigiſſet

vidit ſemel euigilãs ex oppoſito lec
tuli altaré ⁊ quandã dñam ſup illud
veſtibꝫ fulgidiſ ſedentẽ ⁊ habentẽ in
manu coronã p̄ciosã q̄ dixit ei · Bir=
gitta veni · Illa aũt ſurrexit de lecto
currens ad altare · Cui dñs dix^t Vis
ne hẽre iſtã coronã? Illa vero annu=
ente: ĩpoſuit coronã capiti ſuo · Ita
ꝙ birgitta ſenſit q̄ſi circulũ corone
caput ſuũ tegere · q̄ rediẽte ad lectũ
viſio illa diſparuit · quã tñ nũq̄ po
tuit obliuiſci · ¶ P⁹ hec circa decimũ
ſue etatꝭ ãnũ velut liliũ mũdiſſimũ
toti⁹ honeſtatꝭ candorẽ retinens ⁊ a
mortalitatꝭ radice ad celeſtẽ pulch̄
tudinẽ cõſurgẽs: mundiciã cordis et
corporis quaſi theſaurũ abſconditũ
cuſtodiuit Habũdauit ei in ea toti⁹
forma v̓tutis Sobrietas cũ modeſtia
Simplicitas cũ verecũdia · Hũilitas
cũ obediẽtia Speciositas in cõſcia · hy
laritas in paciẽcia: cũ caritate indefeſſa
¶ In decĩo ãno cũ quadã vice audiſſ;
p̄dicare de paſſione xp̄i ĩ ecc̃ia: nocte
ſequẽti vid^t in ſomnis xp̄m q̄ſi eadẽ
hora crucifixũ eiq̄ȝ dicentẽ · Ecce q̄liť
plagat⁹ ſũ Et illa putãs ꝙ eadẽ horá
hoc recenť factũ eſſet: rñdit ei in ſom
no · Dñe quis fecit tibi iſtud? Rñdit
xp̄s · Illi qui me ꝯtempnũt ⁊ carita
tem meã negligũt: ipſi hoc fecerunt
Tũc illa rediens ad ſeipſã intantũ
fuit affectata ad paſſionẽ ihesu xp̄i ·
vt raro ſine lacrimis ad memoriã re
duceret miſteria acerbiſſime paſſio
nis eius ¶ In duodecĩo ãno birgitta
operi plumario de ſerico ⁊ auro intẽ
dens cum ſuis puellis coeuis animo
anxiata vt op⁹ facere neq̄ret: oculos
mẽtis ad deũ dirigebat · Et ecce viſa
eſt quedã v̓go ignota ſibi conſedens
in hoc opere ãminiculãs Sed interro
gata que ſibi ꝯſediſſet reſpõdit ſe ne
minẽ vidiſſe · Matertera eius hec vi
dens ⁊ opus iſtud nõ a tam tenera
puella ſed a deo ſubtiliť factũ cõſide
rans: inter reliquias ſuas fideliter
reſeruauit ¶ Nocte quadã h̄ mater=
tera cubiculũ v̓ginis latẽter ĩgreſſa

inuenit eam alijs dormientibꝫ in ſi=
lentio ⁊ ſecrete crucifixũ cũ lacrimis
añ lectũ nudã exorantẽ · Que ſuſpi=
cata leuitatẽ v̓ginis eã virga pcuſſit
ſed virga in minima fruſta ꝯminuta
eſt · Hec ãmirans ait · Quid feciſti
birgitta? Nũquid te docuerũt mulie
res aliq̄s orationes fallaces? Rñdit
cũ lacrimis · Non dña mea · ſed ſur=
rexi de lecto vt laudarẽ eũ qui me ſem
per ſolet adiuuare Et illa Quis eſt
ille? Cui virgo ait · Crucifixus quẽ
nuperrime vidi · Et ꝓpter hoc ex illa
die matertera cepit eam feruẽti⁹ di=
ligere ⁊ plus venerari ¶ Non longe
poſt hoc cũ quadã vice ludẽt cũ puel
lis: vid^t dyabolũ quaſi habentẽ cen
tum manus ⁊ pedes ⁊ horrendo modo
difformẽ · Vnde pterrita cucurrit ad
lectũ ſuũ humilẽ ſe xp̄o cõmendans
Vbi iterũ dyabol⁹ apparẽs dix^t Ny
chil poſſũ; niſi pmiſerit crucifixus ·
¶ Animaduertẽs exinde pr̄ eius ꝙ
v̓go nubilꝭ ⁊ tã ſpectabilꝭ ⁊ moribꝰ
elegãs veluti altera heſter: gen⁹ ſuũ
poſſꝫ alti⁹ extollẽ: ⁊ q̄ſi fons pu⁹ in
fluuiũ maximũ creſcẽs in aquaſ plu
rimas redũdare: ipſã cuidã viro iuue
ni diuiti nobili ⁊ prudẽti p̄ncipi nerc
ie noĩe Vlphoni de vlphaſo deſpõſa
uit · Qꝫ mꝰ ſe p vnũ annũ pudica in
v̓ginitate vixerũt: deuote rogãtes deũ
ſi ꝯuenire deberẽt ipẽ crearet plem ex
eis ſeruitio ei⁹ deputandã · Poſtq̄ do
carne ꝯuenerãt: ſp in q̄dragesima ⁊
in magnis feſtis ⁊ in oĩ feria ſexta a
carnali copula abſtinebãt · Et tunc
ipſa occulte dormiebat induta extra
lectũ in pauimẽto vel tabula in vno
tapeto · ¶ Ambo ğ aſpirãte ſpũ
dei ꝯiugiũ ſuũ honeſtiſſimẽ ſeruauerũt
ac dõ ⁊ hoībꝫ dilecti in venuſta morũ
hõeſtate ⁊ maturitate feliciť pfecerũt
Ipſa do filios ſuos cũ mag̃ ſolicitu
dine ⁊ diligẽtia educauit · q̄s q̄ſi aq̄la
ꝓuocãs ad volandũ pullos ſuos: et
ſup eos volitãs vnguibꝫ correctionis ⁊
ſane doctrine: radijs ſolꝭ iuſticie obiecit
ordinans eis magiſtros q̄ ipõs in fide ⁊

moꝛibꝫ erudirent. Vnde beatus Jo⸗
hannes baptiſta ei apparens dixit.
Quia ploꝛaſti ꝙ filius tu9 offendit
me nõ ieiunans vigiliã meã: ⁊ mal
les eum ſeruire mihi ꝙ̃ regẽ eſſe: ideo
iuuabo eũ ⁊ armabo armis meis ¶
Ipſa vero omnes leuitates ⁊ loca ⁊
pſonas quibꝫ notari poſſet fugiens
ſemp honeſtas ancillas. ⁊ comites
omni moꝛũ honeſtate cõpoſitos ſecũ
ſemp habuit. ne cuiꝙ̃ occaſionẽ de⸗
trahendi daret. Et quia a pmis cu⸗
nabulis gratia dei eã pſuderat: diui
ne dilectionis caloꝛe ſuccenſa ſurſũ
totis deſiderijs ferebat̃ in deũ ⁊ feruẽ
tiſſime cepit celeſtia meditari Et ne
dyabolo temptãdi occaſionẽ pberet
ociũ abhoꝛruit. ⁊ exercitijs bonis et
beatis iugiter inſiſtens: nunc operi
manuũ cũ famulabus ſuis p cultu
diuino ⁊ pximoꝝ vtilitate vacabat
nunc ſanctoꝝ vitas ⁊ bibliam quã
ſibi in lingua gothica ſcribi fecerat
relegabat: nũc eccleſiarũ limina fre
quentans diuinis officijs intereſſe
gaudebat. Laboꝛiꝙ coꝛpoꝛis nõ pe⸗
percit. ſꝫ dulce ⁊ delectabile ſibi viſũ
eſt pedibus ꝓprijs eundo viſitarẽ mo
naſteria ⁊ eccleſias cathedrales pro
indulgẽtiarũ lucris ⁊ peritoꝝ ſermo
nib9 audiendis Ieiunijs ꝙ̃ vigilijs
⁊ oꝛationibꝫ feruẽter intenta carnẽ
ſpiritui ſubigebat: ⁊ a delicacõib9
cibis occulte abſtinebat: ne a mari⸗
to vel alijs notaret̃. Semper vero de
die ad coꝛpus: ⁊ de nocte in lecto: vi
ro abſente veſte dura ⁊ aſpera vte⸗
batur ¶ Hec infirmoꝝ ⁊ pauperũ fe
lix ⁊ inclita mater elemoſinas fecit
largiſſimas: habens magnã domũ
pro pauperibꝫ deputatã: ⁊ mulieres
ipſoꝝ continuis ſeruitijs inſiſtẽtes.
quib9 ipſa frequẽter cũ humilitate
magna lauando ⁊ oſculando pedes
eoꝛũ miniſtrabat. ¶ Cũ quodã
tempoꝛe beata Birgitta in partu pe⸗
riclitaretur: pſona quedã ſerico albo
induta ingreſſa eſt. palpans ſingu
la membra iacentis. Et cũ egreſſa
eſſet illa pſona: ſtatĩ ſine omni diffi
cultate peperit. Non dubium quin
beata Maria fuit. ſicut poſtea in quadã
reuelatione eidem indicauit. ¶ Ma
ritus autẽ eius dum eſſet ſtrẽnuus
⁊ potens ⁊ in cõſilio regis pcipuus
videns tantã in ea gratiã: ipſius ſa
cris ⁊ ſalutaribus mulcebatur elo⸗
quijs ⁊ conſilijs. ꝙ ſpꝛetis omnib9
mũdane vanitatis honoꝛibꝫ ⁊ pom⸗
pis: a curia regis penit9 ſe ſubtraxᵗ
Suauiꝙ iugo domini ſe totũ humi
liter ſubmittens: quicq̃d erat equi⸗
tatis ⁊ iuſticie quicquid moꝛũ ⁊ ho
neſtatis vite: ad gloꝛiã ⁊ laudem dei
curabat efficacit̃ adĩplere. Ab ipſa
etiã vxoꝛe hoꝛas beate Marie virgi
nis didicit legere. ¶ Ambo igit̃ fer
uentes vt ſe liberi9 expedirent a va
nitatib9 mũdi: exierũt a patria ſua
in magnis laboꝛibꝫ ⁊ expenſ̃ in hyſ⸗
paniã ad ſanctũ Jacobũ. Et tandẽ
mult̃ peregrinat̃ ſcõꝝ locis: cũ iã eſſẽt
in reditu: maritus in atrabato cepᵗ
grauit̃ infirmari Inualeſcente autẽ
infirmitate: beata Birgitta in mag
na animi anxietate conſtituta: per
ſanctum Dyoniſiũ meruit cõſolari.
Ego inquit ſũ dyoniſi9 qui a roma
ad has ptes veni pdicare verbũ dei
Tu ergo quia ſpeciali deuotione di⸗
lexeras me: ſcire debes ꝙ deus per te
vult innoteſci mũdo. ⁊ tu tradita es
cuſtodie mee. Et hoc tibi ſignũ ꝙ vir
tuus iam nõ moꝛiet̃ ¶ Trãſactis aũt
aliquot dieb9 in atrabato vidit in
ſpiritu mirabilia quedã: quõ ſcilicet
tranſitura erat romã ⁊ ſanctã ihrlm
⁊ quõ migratura erat de hoc ſeculo
¶ Tranſactis iterũ aliqt diebus cõ
ualeſcente viro ad patriã ſuam re⸗
dierunt. et ipſa deo dilecta maritum
ſuũ totaliter ad deũ ſanctis ammo⸗
nitionibꝫ ɔuertit. ⁊ oꝛationibꝫ ⁊ ex⸗
emplis ad caſte viuẽdũ eũ induxit.
Qui facto voto intrandi religionẽ li
beris ſeptẽ procreatis ſeruato hoc ꝓpo
ſito diu ſeruata ɔtinẽtia in monaſterio
aluaſtra oꝛdinis ciſterciẽſ: feliciter

obdormiuit. ¶ Mortuo poſtmodū
viro ꝯpari ſuo: ſcā ꝛ pudorata nūq̄
alteri ſe ꝯiūxit ſꝫ ſeculo renunciāſ bo
nis ſuis int̄ filios ꝛ filias diſtributꝭ
habitū mutauit ꝛ vitā. Mapora tn̄
feciſſet niſi pegrinatōis p̄ceptū ha-
buiſſet. Erat nāqꝫ extūc ſicut altera
Judith v̄tuti caſtitatꝭ adiūcta. offi
cioſa ad ꝓximū. affectuoſa ad deuꝫ.
Et ſm̄ p̄ceptū apl̄i q̄ſi vera vidua q̄
deſolata ſperauit in dn̄o. ¶ Cū quadā
vice nimis ſollicita fuerit de muta-
tione ſui ſtatus vt liberi9 deo ſeruire
poſſet. in extaſi poſita ꝛ rapta in ſpū
vidit nubē lucidā ꝛ audiuit de nube
vocē (ſicut filij iſrahel audierūt dn̄ꝫ
loquentē in mōte ſynai de nube) di
centē ei Ego ſū dn̄s de9 tu9 q̄ tecū loq̄
volo Tu eris ſpōſa mea ꝛ canale meū
Et territa illa. putāſqꝫ illuſionē eſſe
Iterū audiuit Noli timere qꝛ ego ſū
oīm ꝯditor nō deceptor. Nō loquor
ꝓpter te ſolā ſꝫ ꝓpter ſalutē multoꝝ.
Audi q̄ loq̄r ꝛ vade ad mg̃rꝫ mathiā
q̄ duoꝝ ſpirituū diſcretionē in ſe ex-
ptus eſt. ſ. veritatꝭ ꝛ illuſionis Hic
fuit vir magne deuotōis in ſac̄ theo-
logia doctor famoſ9. Cui birgitta in
oībꝫ obediuit ſm̄ qꝫ ei in pn̄cipio re-
uelationū ſibi factaꝝ p̄ceptū fuit Et
ſic hoc ſpeciale obtinuit qꝫ h̄ ſponſa
dei in. xxviij. ānis exq̄ cep^t h̄re ſpm̄
dei nūq̄ ꝓfecta aut morata ē niſi ſm̄
infuſionē ſpūs d̄uit9 ſ̄ factā ¶ No-
num inſup mōſticū ordinē vite regu
laris inſtituit regulāqꝫ ex ore chriſti
dictātis ꝯſcpſit. quā monialib9 in
Watzſtena ſeruandā reliq̄t Cūqꝫ a
nobilibꝫ vitā ei9 inſaniā eſtimātibꝫ
ꝓpt̄ ſubitā vitā mutatōnē ꝛ vilitatē
habit9 ꝯtēpneret̄: rn̄dit. Nec ꝓpter
vos recipio n^c ꝓpter vos dimitto Sta
tuerā em̄ in corde meo v̄ba tolerare.
Orate vt poſſim pſeuerare. Sciens qꝫ
ſicut malā ꝯſciam nō ſanat laudātis
p̄conium: ſic nō vulnerat bonā ꝯuician
tis obprobriū. ¶ In triginta ānis
veſtibꝫ lineis p9 obitū viri nō vteba^r
niſi in capitis velaminibꝫ: ſꝫ aſpera

induta cilicio carnē ſuā reſtenabat.
Añ lectū ſecit poni thorale ꝛ cuſſinu
lū ſub capite: ꝛ ſic dormire ſolebat:
habēs ſub ſe veſtē ſimplicē vel man-
tellū. Que cū q̄rebat^r quō illic q̄eſcē
poſſet in frigoribꝫ intenſiſſimis q̄ in
ptibꝫ illis vigēt: rn̄dit. Sentio int9
in me tātū calorē: qꝫ frig9 qd̄ exteri9
eſt parū me vrget. De quo verificat̄
dictū eximij ꝓphetaꝝ pſalmiſte Con
caluit cor meū intra me. ꝛ in medi-
tatione mea exardeſcit ignis Tot ge
nuflexiones ꝛ inclinatōnes ꝛ venias
die ac nocte facē ꝯſueuit vt cuiq̄ mi-
rabile videret̄ tā nobilē ꝛ tenerā p-
ſonā tātoꝝ laboꝝ pōdera poſſe ſuſti-
nere ¶ In ferijs ſextꝭ ſolet de ardēti
cereo ſtillas flāmigeras ſuper nudā
carnē fūdere ita qꝫ ex ipſ vulnera re
māſerūt. q̄ ſi aliqn̄ p ſe añ aliū diē
venerꝭ aliqn̄tulū ſanarent̄. tūc ſtati
vnguibꝫ eius ita arauit vt corp9 ei9
nō eēꝫ ſine vulnerū paſſione. habēs
etiā nodoſa ꝛ aſpͥrima ligamina ƈca
corp9 ſuū q̄ a ſe neqꝫ diebꝫ neqꝫ nocti
bus ſeparauit ¶ Oī feria ſex̄ ꝓpt̄ iheſu
xp̄i paſſionē ꝛ fellei pot9 ſibi ī cruce
ꝓpinati amaritudinē ſolebat qn̄dā
herbā amariſſimā tenē ī ore ſuo. hoc
idē alijſ diebꝫ obſuās qn̄ aliqd̄ v̄bū
ī diſcuſſū pferebat Et qꝛ ſpreta mun
dialꝭ leticie pulcritudīe cor ei9 ardēti
amaritudīe mortꝭ x̄ fuit inebriatū Bn̄
potuit dicē cū illa nobili vidua Noe-
mi Nō vocetꝭ me pulcrā ſꝫ amarā qꝛ
amaritudīe repleuit me omīps ¶ h
In tātū eē dilex^t obīaꝫ: qꝫ ī nullo loco
volu^t eē ſīi p̄cepto ē In ꝯfeſſiōe hūili
ma ꝛ ad q̄cūqꝫ ſ̄ iniūcta promptiſſiā
In oī feria ſexta ab infātia ſua cōfi-
teri ſolebat. Sꝫ de hoc minime ꝯtenta
oī die pluries ꝯfitebat̄ etiā de leuibꝫ
verbꝭ ꝛ cogitationibꝫ ¶ Ex obīa ġ de
domibꝫ mōſterio aluaſtra cōtiguis
morabat^r nō vt regula mōſterij illoꝝ
viroꝝ diſſolueret̄: nec vt noua con-
ſuetudo exq̄ mulier fuit induceretur
ſed vt opus dei mirabile in loco illo
certi9 oſtenderet̄ ¶ In hoc mōſterio

fuit quidā frater ꝯuerſus Gerekinꝰ
noīe. q̄ in. xl. ānis extra monaſteriū
nūꝙ̄ exiuit. ſꝫ diebꝫ ac noctibꝫ vacās
orationibꝫ hāc gratiā habuit ꝙ no
uem choros angeloꝝ in orōe ſua q̄ſi
ꝯtinuo vidit. Et in eleuatiōe corporꝭ
xp̄i in ſpē puerulū xp̄m crebro videre
merebať. Hic ḡ frať cū dn̄a birgitta
veniſſet ad idē monaſteriū ad inibi
reſidendū: admiābatur in corde ſuo
dicēs. Cur iſta domicella ſedet in mo
naſterio mōchoꝝ ꝯtra regulā noſtrā
inducēs nouā ꝯſuetudinē. Tūc raptꝰ
frater ille in q̄dā mētis exceſſu. audi
uit vocē dare dicentē. Noli mirari
hec eſt amica dei. Et ad hoc venit vt
in monte iſto flores colligat De q̄bꝫ
multi etiā vltra mare ⁊ fines mūdi
medicinā recipiēt. i. almani ſeu theu
tonici ⁊ alij ex oriēte ⁊ occidēte ⁊ meri
die. Almania enī̄ eſt ꝯfinis mari ver
ſus meridiē. ⁊ ſuetia ex oppoſita p⸗
te v̄ſus aquilonē. In hac reuelatio
ne predicitur ꝙ multi in dictis terrꝭ
habitātes ſcꝫ ab almania vſqꝫ ad fi
nes mundi verſus orientē meridiē ⁊
occidentē recipient medicinā cōtra le
talia pc̄toꝝ vulneā ex verbis ſancte
Birgitte. Scdō vidit ſponſaꝫ de terra
eleuatā ⁊ de ore eius q̄ſi flumē egre
diens audiens vocē ſic dicentē. Hec
eſt mulier q̄ a finibꝫ terre veniēs in⸗
numeābibꝰ gentibꝫ ꝓpinabit ſapiām
Et hoc erit tibi ſignū ꝙ ipſa dictuā
eſt tibi finē vite tue. ⁊ exultab̄ in ad
uentu ⁊ in verbis eius ⁊ cōplebitur
citiꝰ deſideriū tuū vt nō videas mala
que deꝰ inducturꝰ eſt ſup domū iſtā
Gloſa. a finibꝫ terre. i. ab aq̄lone ꝙ
ex precepto dei ex terra nationis ſue
verſus diuerſas ptes terre pegrina
ta eſt precipue romā vbi celeſtes re
uelationes ſibi diuinitꝰ factas ſolli
cite ꝯpilauit. que p totū mūdū gēti⸗
bus p̄ſtabūt ſapientiā. Cuidā ſan
ctimoniali a Maria dei genitrice quā
cū filio ſuo in viſione cōſpexit dictū
eſt quō ſuſcitandi ſūt p̄dicatores q̄
toto niſu nomē ſancte Birgitte dila⸗
tabunt. ⁊ reuelationes ſibi p ſpiritū
ſanctū factas p totū mundū diuul⸗
gabunt. Quidā prior ordinis p̄⸗
dicatoꝝ difficiľ ad credēdū reuelatio
nibus birgitte factiſ: quadā vice dor
miens vidit ignē de celo deſcēdere in
eam Sꝫ ſtupefactꝰ putabat eē illuſio
nem. expgefactꝰ iteꝝ dormiuit ⁊ vi
dit ꝙ ignis ille exibat de ore birgitte
⁊ inflāmabat multos circumſtātes
Et tūc audiuit vocem dicentē Quis
ꝓhibere poteſt ignem iſtum vt non
egrediať. Ego enī̄ ipſa potētia diuina
hūc ignē mittā ad orientē ⁊ occidētē
ad aquilonē ⁊ auſtrū ⁊ inflāmabit
multos Poſt hoc dictꝰ frať factꝰ eſt
credulꝰ reuelationū birgitte ⁊ defen⸗
ſor eaꝝ De iſto frē h̄etur ī ſexto libro
reuelationū capitu. xxx°. Tranſac
tis fere duobus ānis poſtꝙ̄ ſponſa
dei venit ad p̄dictū clauſtꝝ p̄cepᵗ ei
xp̄s laborē peregrinationis aſſumere
familiariť ei ſic dicēs Vade romā ibi
enī̄ platee ſūt auro ſtrate ⁊ ſanctoꝝ
ſāguine rubricate. vbi ꝓpť indulgē⸗
tias q̄s promeruerūt ſancti: ꝯpendiū
eſt ad celū. Ibi in roma ſtab̄ donec
ſummū pōtificē ⁊ impatorē videbis
Qđ ita ꝯtigit. ꝙ āboꝰ p eā reuelati
tiones ſibi facte: ſup reformatione
ſtatus eccleſie mittebanť Quo au⸗
dito ſponſa dei obedientiſſiā: māda⸗
tū nō ꝓcraſtinat. ſꝫ ſtatī aures parat
auditui. linguā voci. pedes itinei. ma
nus opi ⁊ ſe totā intꝰ colligᵗ vt man
datū pagat impantꝭ Egreſſa igiᵗ de
pr̄ia crebris ꝯſolatōibꝫ meruit rele
uari Vēiēs romā cū oī deuotōe ⁊ aſſi
duitate viſitabat loca ſcōꝝ in mag⸗
no labore nō libenť colloquia in via
exercēs niſi forte intrrogata ⁊ tūc ver
bis pauciſſimis loq̄nti ſibi reſpōde⸗
bat. Pauptas volūtaria intantū ſi
bi placuit ꝙ oīa q̄ in poſſeſſione ſua
h̄ebat ad manꝰ alteriꝰ traderet diſpē
ſanda. De quibꝫ quotiēs aliq̄d ꝓ ſe
vel pro alijs habere voluit: hūilime
petiuit ſibi dari ī noīe iheſu xp̄i ac ſi
nūꝙ̄ huiuſmodi poſſediſſꝫ Vtilitatē

ꝑſonaꝝ ſecū exiſtentiū ꝓprie pſone ꝓponebat· nā ꝓpriā celans indigentiā: rogabat alijſ miniſtrari neccãria quibꝰ ipſa plus ceteriſ indigebat vt ꝓximū pure diligeret ꝓpter deū ¶

¶ Euolutis aliquibꝫ annis ꝓceptū fuit Birgitte diuinitus vt ſiciliā ⁊ neapolim iret qḋ faciens multū a regina ſicilie ⁊ pluribꝫ nobilibꝫ pſonis exenijs ⁊ donarijs diuerſ honorata eſt ꝓpter eius ſanctā ſimplicē ⁊ honeſtā ꝯuerſationē Viſitatꝭ in ſicilia ſcōꝝ locis in neapoli morā fecit vbi velut ſpeculū ſine macula: exemplū ꝟtutꝭ ſe omnibꝫ exhibebat: ītrepide doctos ⁊ indoctos verbis ⁊ exēplis ad viā veritatis reducebat Vn̄ reuelationē ſibi factā ſup ꝓplo illiꝰ ciuitatis pn̄ti archiepō: ſapiētibꝫ theologꝭ alijſqꝫ prudentibꝫ tā clericis q̄ laycis enarrans abſqꝫ metu quēlibꝫ arguebat ¶ Currentibꝫ tandē multoꝝ ānoꝝ ſpacijs et in roma ſanctoꝝ liminibꝰ ſolito feruētiꝰ ab ea viſitatꝭ: vnigenitꝰ dei filius dilecte ſue in iheruſalē ire precipiens ſic alloqui dignabatur Ego ſū quaſi aquila que ꝓuidens in aere volentes nocē pullis ꝓuenit volatu ne noceant· Sic ego ꝓuideo tēpora ⁊ vias viarū difficultates ⁊ amicoꝝ diſpoſitiones Jdeo dico quādoqꝫ ſtate ⁊ expectate· Nūc ite ⁊ ꝓperate Et quia iam tēpus eſt ire nūc ad loca ꝑus oſtēſa · Cūqꝫ illa ꝯquereret de infirmitate ⁊ etate: reſponſū eſt ei· Quis ē nature ꝯditor· Nunqḋ ego augebo fortitudinē tuā? Ego ꝓuidebo de via· ego ducā te in locū iſtum· Ero cuſtos tuꝰ quocūqꝫ ꝑrexerꝭ nec dimittā donec ꝯpleuero vniuſa que dixi ¶ Videns cū eē iheroſolimis de ſtatu regnoꝝ de natitate ⁊ paſſione iheſu xp̄i necnon vocatōne gentiū · Audiuit ſponſū mirabilia loquētē Verba inq̄t mea diu an̄ ānunciaria audiri debēt· ſed poſtea veniēt opera ⁊ ſigna · Jdeo ſcito ꝙ multi nondū nati hec verba mea recepturi ſūt Preterea ſicut dicitꝭ in euāgelio meo Btī qui audiūt verbū dei· ſic nunc dico· Btī audiūt verba mea ⁊ pficient ea ope· Verūtamē ſcito ꝙ pꝰ obitū tuū plures verba mea a te ſcp̄ta recipiēt ⁊ cū ſuauitate ſequētꝭ ea Quia non ſūt ſicut caſurꝰ flos ſed vt fructꝰ pmanens ineternū· O fructꝰ ſup oīa benedictus q̄ ſponſe ſue familiaritꝭ loqui voluit· ſicut aliquādo ſuis diſcipulis ſic inquiēs· Celū ⁊ terra trāſibunt verba aūt mea nō tranſibūt O q̄ magnā multitudinē dulcedīs tue habuit· que oīa loca in quibꝫ ꝓ pctōribꝫ demēter paſſꝰ es deuotiſſīe viſitauit Et q̄ſi colūba ī foraminibꝫ petre nidificans: ſuauitatē vulnerū tuoꝝ feruētiꝰ diuinis intꝰ illuſtrabatꝭ viſitationibꝫ: meruit ſuauitꝭ deguſtare· R ¶ Anteq̄ aūt a iheroſolimis iter arriperet cepit febris ⁊ ſtomachi infirmitate grauari quā in mari ⁊ in terra inter labores ⁊ dolores ſuos ꝑ integrū annū patiētiſſime ſuſtinuit

¶ Cū igitꝭ romā rediſſet hijs egritudinibꝫ grauiꝰ cepit infirmari ītantū ꝙ in hac eadem infirmitate mortua fuerit Cū igiᷓ tempꝰ reſolutionis ſue inſtabat quinqꝫ diebꝫ an̄ obitū ſuū iterū apparuit ei dn̄s iheſus xp̄s an̄ altare qḋ erat in camera ſua leta facie· ⁊ corporalibꝫ oculꝭ ſe viſibilem ꝓbuit dicēs· Ego fecerā tibi ſicut ſpōſus ſolet facere q̇ abſcondit ſe a ſpōſa vt ardētius deſideraretꝭ· Sic nō viſitaui te ꝯſolatōibꝫ : qꝛ tp̄s ꝓbatōis tue erat Jdō nūc ꝓbata ꝓcede ⁊ parate qꝛ tp̄s eſt vt ſicut ꝓmiſerā tibi an̄ altare meū in monachā veſtiereꝭ· Et āmodo nō ſolū ſpōſa mea ſ3 etiā monacha ⁊ mr̄ ī Watzſtēa vocaberꝭ Verūtn̄ ſcito ꝙ corpꝰ tuū hic ī roma depones donec venerit in locū ſibi paratū Placet dō tibi pcere a laboribꝫ: volūtatē ꝓ effectu recipiēs· Hijs auditis ſubiūxit ſibi deꝰ dicēs Jn mane q̄nti diei ſūptꝭ ſacrmētꝭ ꝯuoca ſingulatī q̄s tibi intimaui eis facienda īponēdo· et ſic mōſteriū tuū accedas· ⁊ ad gaudiū meū: ⁊ corpꝰ tuū ī Watzſtēa locabitꝭ

Ex hijs verbis patet ꝙ birgitta nõ
fuit monacha lit̃ veſtita in hac vita
nec habitu illiꝰ regule induta quã
inſtituit. ſed in trãſitu eius de hoc ſe
culo induebatur veſte tali religioſa et
inſeneſcibili a xp̃o ſponſo ſuo: ſicut
ei pmiſit in reuelationibꝫ ſibi ab eo
factis. Hinc eſt ꝙ ymago Birgitte
cõmuniter tamꝙ̃ monacha ſolet de
pingi. Et licet nõ fuit monacha in
vita ſua: petijt tamen tali veſte or=
nari qua nũc veſtiunt̃ moniales de
ordine ſuo: quã poſt vite ſue termi=
num ſm̃ dei promiſſũ adepta eſt in
regno celoꝝ. ¶ Die igit̃ quinta ap=
propinquãte in aurora iterũ apparuit
ei dñs ihesus conſolando eam. Dicta
vero miſſa perceptis qꝫ ſacramẽtis int̃
manus pſonaꝝ p̃dictaꝝ emiſit ſpi=
ritũ. O inenarrabil' increate ſapien=
tie demẽtia que p̃occupat qui ſe cõ
cupiſcunt vt illis prior ſe hylariter
oſtendat. O ſponſe ſingular' gloria
quã ſponſus in miſericordia et fide
ſibi deſponſãs verbis dulciſſimis cõ
ſolatur. ¶ Quã felix q̃ poſt labores et
miſerias varias: in pulchritudine
pacis et requiei reſidet opulenta. Fe
lix q̃ teſtamentũ electis ſuis diſpo=
nita poſt huiꝰ mũdi triſticiã in gau
dium dñi ſui intrauit. Felix cuiꝰ tran
ſitus glorioſ indicijs eſt oſtenſus.
Nã quidã bone et venerabil' vite vi=
dit lectũ quendã parari et a pſonis
veſtibꝫ albis veſtit' in ſublime ferri.
Cui miranti reſponſũ eſt. Perſona
quã in lecto vides hᷓ ſponſa dei ẽ que
in mũdo a pluribꝫ cõtẽpta nũc trãſit
de morte in vitã eternã. Et hac eadẽ
hora a carne ſoluta eſt. Tũc ſũma cũ
laude ad monaſteriũ ſancti laurẽtij
defert̃ et honorifice ſepelit̃. Felix aũt
trãſitus eiꝰ ex hᷓ mũdo ↄtigit ſb̃ ãno
incarnationis dñi MCCCLXXiij.
decimo kl'as mẽſis auguſti. ſcꝫ ipſa
die apollinar' mr̃is. Et ãno immedi
ate ſequenti pꝰ multoꝝ miraculoꝝ
choruſcationẽ et oſſiũ eiꝰ ſubitã et ſup̃
modũ mirabilẽ purgatõnẽ et exſicca
tionẽ: ab vrbe romana refulgentibꝫ
miracul' in via: ad p̃dictũ mõſteriũ
Watzſtena. xij. die menſis Iulij ſcꝫ
feria tercia pꝰ octauas btõꝝ aplo'ꝝ
petri et pauli cũ ingẽti pplo'ꝝ multi=
tudine et gaudio ſicut ſol qui orit̃ et
occidit et ad locũ ſuũ reuertit̃ p ſcãm
Katherinã filiã eius ẽ trãſlata. Vbi
miris ſignis et varijs miracul' eam
venerandã declarat et mirificat dñs
ihesus xp̃s. Ipſe nãqꝫ dulciſſimꝰ eiꝰ
ſpõſus ihs xp̃s languẽtibꝫ tã copio
ſe cõfert beneficia. Vt cecis viſũ. ſur=
dis auditũ. mutis loquelã. paraliti
cis mẽbroꝝ donat ſoliditatẽ. Et vt
breuiter dicamꝰ: q̃buſcũqꝫ miſerijs
egrotantiũ deuote eã inuocãtiũ me=
ritis ſponſe ſue ſalutarẽ opat̃ ſalutẽ.
¶ Videtes igit̃ impator reges re=
gine p̃latia p̃ncipes ac multi xp̃ifi=
deles diuiſaꝝ nationũ et terraꝝ tot ce
leſtia beneficia q̃ deꝰ omp̃s meritis
ſponſe ſue dignatꝰ eſt ecc'ie ſue infũ
dere: romanis põtificibꝫ multiplices
fecerũt inſtantias q̃tenꝰ ipſã dñam
birgittã ſcõꝝ cetui ſociandã ſeu re=
rius ſociatã cernerẽt. Vnde totiꝰ ne=
gocij expeditio: ad bonifatiũ nonũ ẽ
deuoluta. Qui noua et diligẽtiſſima
examinatione p̃miſſa: ad ipſiꝰ cano
nizationẽ ſolẽniter pceſſit. et eã ſan
ctoꝝ cathalogo de conſilio et aſſenſu
cardinaliũ: oĩmqꝫ p̃latoꝝ in roma=
na curia conſiſtentiũ aſſcripſit. Sta=
tuitqꝫ vt ab vniũſali ecc'ia q̃libet an
no decimo kalendas auguſti feſtum
ipſiꝰ et officiũ deuote et ſolẽniter cele
bret̃. ¶ Ad iſtiꝰ ſãcte canonizationẽ
inſtãter et diu laborauit vna filiarũ
eius ſcilicꝫ Katherina. multis et mag
nis ſũptibꝫ et frequẽtiſſimis p̃cibus
hoc pficiens. ¶ Ex nimia multi
tudine mirabiliũ operũ huiꝰ princi=
piſſe: pauca de miracul' eius breuibꝫ
verbis decreuimꝰ hic annectẽ. ¶ Cũ
domina birgitta de roma verſus ihe
ruſalem iret: dominꝰ Latinus de vr=
ſinis duxit eam extra vrbem p lon=
gum ſpaciũ pp̃ter magnã deuotionẽ

⁊ affectū quā ad eā gerebat Rediēs
ḡ de iheruſalē ad romā Birgitta: iuit
cū ꝯfeſſore ſuo dn̄o petro ad domū p̄
dicti dn̄i latini Cū ḡ ipā ītraſſ; domū
ei9. tenebat manū ad naſū nil dicēs
Requirenti latino a ꝯfeſſoē ſuo q̄d hoc
ſignificaēt ꝙ ſic manū tenēt ad naſū
nichil ſibi loquēdo: ꝯfeſſor rn̄t Te n̄
ita bene diſpoſitū in mēte tua inueit
ſicut dimiſit. Qꝫ mirat9 dixit Quid
feci ego? Verūtn̄ eſt qꝛ habui atētio
nē cū q̄buſdā vaſallis meis ¶ Cum
etiā ipſa dn̄a Birgitta cum filia ſua
dn̄a Katherina ⁊ dn̄o petro ꝯfeſſore
eius ac dn̄o Magno eiuſ capellano
eſſet in domo dn̄i Jordani de marino
in roma p̄ñte vxore dn̄i iordani quā
Birgitta voluit viſitaē: ipſa Birgitta
tantū fetorē ſentiebat ex actib9 ſuis
ꝙ vix poteāt ſuſtinē De q̊ dn̄s Mag
nus multū mirabaꝛ. interrogauit a
dn̄o petro cōfeſſore eius q̄d hoc ſigni
caret. Cui ille. Hoc ſcias ꝑ certo. ꝙ
q̄ñdocūqꝫ aliq̄ pſona exiſtens in pec
cato mortali ſtat corā ea aut loquiꝛ
verba doloſa vl̄ que ſūt offenſiua dei
ipſa ſtatim ſentit nimiū fetorē ſul-
phuris. ¶ Similiter cū ipſa domina
Birgitta eſſ; in quadā ciuitate regni
cipri quādo ipſa redijt a iheruſalem:
erat ibi fama ꝙ haberet certas reue
lationes ſup regnū cipri Tūc aliqui
religioſi carnales poti9 q̄ ſpiritua-
les: inflati ſcia. ⁊ ſpiritu vani: facie-
bant deriſionē ⁊ detractionē; de hoc.
reputātes quaſi impoſſibile ꝙ deus
loqueretꝛ ꝑ tales altiſſimas reuela-
tiones cū ignara muliercula. Et cō-
tigit tūc ꝙ quidā frater noīe ſymon
ordinis p̄dicatoꝝ cōfeſſor principis
antiochie patrui regis cipri. qui ma
gnus theologus ⁊ aſtrolog9 habe-
batur diſcernere ſciens curſū ſiderū
⁊ planetarū ſed nō ſeipſū: venit ad
domū beate Birgitte q̄ tūc erat infir
ma. Et ſub ſpecie ouis verb̄ dulcib9
vulpine ⁊ callide cepit loqui p̄ſente
domino Alphonſo ⁊ alijs cū domina
Birgitta: interrogādo eā; de iſta grā

videndi ⁊ audiendi viſiones diuinas
eidē Birgitte gratis datas. Que vt
colūba ſimplex reſpōdit ad oīa hu-
militer ⁊ ſimplicitꝛ veritatē: ſentiens
extūc tantū fetorē ſulphureū ab illo
doctore ꝓcedere ꝙ vix poteāt ſubſiſtē
¶ Ipā etiā birgitta fetorē maximū
⁊ ſulphureū ⁊ amaritudinē magnā
ſentiebat in lingua ⁊ in gutture. q̄ñ
ipſamet verbū aliquod indiſcuſſū;
vel incautū loquebaꝛ. vel modicū;
mundiaꝛ in operibꝫ ſuis ꝓceſſit. De
hoc habentꝛ mira in libro reuelatio-
num ſuarū ad longū. ¶ Propheti͡za
uit inſup mala futurá ſup regnū cipri
⁊ ciuitatē famaguſtā ꝓpter ꝓpꝛi pctā
q̄ poſtmodū vt p̄dixᵗ euenerūt. ¶ Circ
eccleſiā ſci iohīs lateranēſ vidēs mlꝛ
tos eē pegrinos inuenit vnū intꝛ eos
tenentē puerꝝ infirmū elemoſinā pe
tentē. Cui dixit Quō tu tenes hunc
iudeū? furat9 es hūc puerulū ⁊ iude9
ē. Qd audiēs hō ille ſtupefact9 effu
gere cepᵗ. ſ; pegrini circūſtātes tenue
rūt hoīe; illū Qꝫ tūc cūctis audiētibꝫ
pblice ꝯfeſſus ē ꝙ puer ille eēt iude9
⁊ ꝙ ipſū furat9 fueāt Quē puerꝝ ſcā
Birgitta recepᵗ ⁊ baptiſari fecit āno
dn̄i Mccclx°. ¶ In regn̄ ſuecie quedā
militē obceſſū a demone q̄ vocabatꝛ
iohēs ſcoberū iuſticiari9 ꝓuīcie oſgo
cie liberauit ¶ Rogāti ſcē bgitte ꝑ frē
algocio doctoē ī theologia ordis p̄di
catoꝝ: in ſermo ſuo cecitatē ⁊ calculū
patiēte Reſpōſū ē. Ipē ē ſtella fulgida.
Nō expecᵗ vt ſanitate corpis remigretꝛ
aīa ſua Certauit ⁊ cōſūmauit. nil re-
ſtat nūc niſi vt a me coronetꝛ Et hoc
erit tibi ſignū. qꝛ ab iſta hora alle-
uientꝛ dolores ei9 corpoāles Jam enī
aīa eius totalitꝛ inflāmata ē igne ca
ritatꝭ. Qꝫ fratꝛ nō longe p9 expirauit
¶ Cū ſiuit btā birgitta q̊dā tpe a rḡe
ſuecie ad mōſteriū aluaſtra. ⁊ inu e
nit filiū ſuū quē infirmū diu reliq̄-
rat iā in extremis agentē. ⁊ plorās
multū de tā longa eius infirmitate:
reputabat eā accidē ꝑ pctis parentū
Tunc dyabolus apparens ei dixit.

Quid tibi mulier de tantꝭ lacrimarꝝ aquis? Debilitas em̄ viſū tuū ⁊ inanū laboras. Nunq̄d aque tue p̄nt aſcendere in celū? Eadē hora xp̄us in forma humanitatꝭ apparēs dixit ei. Huiꝰ pueri infirmitas nō eſt ex cōſtellationibꝫ ſtellarū vt fatui dicūt: nec ꝓpter peccata eius. ſed ꝓpter naturę cōditionē ⁊ maiorē eius coronā. Ideoq̄ ſi hucuſq̄ vocatus eſt ꝓprio noīe ſcilicet benedictꝰ filiꝰ vlphonis iam decetero vocabiꝭ filiꝰ lacrimarū ⁊ orationuꝫ. et faciā finē neceſſitati eius. Poſt hoc vero quinta die auditus eſt cātus ſuauiſſimꝰ quaſi auiū inter lectū pueri et parietē. Et ecce tūc anima pueri a corpore egreſſa ē. Eodē tēpore dixit ſpiritꝰ ſanctus birgitte. Ecce quid faciūt lacrime. Iam filius aquarꝫ tranſiuit ad quietē immutabilē. Ex hoc ꝑpendi pt̄ q̄ odioſe ſūt dyabolo lacrime bonorꝫ que procedunt ex diuina caritate. ¶ Habuit ⁊ domina birgitta filiaꝫ nomine Ingheburgis ſanctimonialē in rypſa berch. Hec cum nūciareꝭ ei mortua exultauit vehemēter dicēs. O domine iheſu xp̄e. O amor meꝰ benedictꝰ ſis tu. q2 vocaſti eā āteq̄ laqueis mūdi irretireꝭ. Et ſtatī ſurgēs ⁊ ingrediēs eccleſiā: tot lacrimas orando emiſit ⁊ ſuſpiria q̄ etiā a circūſtantibꝫ audiri potuit. Qui dixerūt. Ecce filiam ſuā deplorat. Tunc aūt xp̄s apparuit ei dicēs. Mulier quid ploras. Licet em̄ omnia ſciaꝫ tñ huiꝰ fletus cauſā a te audire volo? R̄n̄dit illa. O dn̄e nō ploro quia filia mea mortua eſt ꝑmo gaudeo. q2 ſi diutius vixiſſet: maiorē corā te habuiſſet reddere rationē. Sed ex hoc ploro. q2 ſcꝫ eā nō inſtruxi ſecundū mandata tua. et q2 exempla ſupbie p̄bui ei: ⁊ remiſſiꝰ correxi eā delinquentē. Cui xp̄s r̄n̄t. Omnis matꝭ plorās eo q̄ filia offendit deū ⁊ inſtruens eam ſc̄m meliorē ꝯſcientiā ſuā: illa vera mater caritatꝭ eſt ⁊ lacrimarꝫ. Et filia eius eſt filia dei ꝓpter matrē. Mater aūt gaudēs eo q̄ filia eius regit ſe ſc̄m mundū nō curās de moribꝫ honeſtis: ſed ſolum mūdialiter exaltari poſcēs a mundo illa nō eſt vera mr̄ ſed nouerca. Ideo ꝓpter caritatē ⁊ bonā voluntatē tuā filia tua p cōpendiū trāſiet ad coronā. ¶ Quidā puer circiꭍ decē annorꝫ noīe Eſau: nepos magni ſeneſcalli regine ſicilie cōmorantꝭ in neapoli in curia p̄dicte regine fuit in ethyca infirmitate cōſūptus. ⁊ exſiccatꝰ intantū q̄ a medicꭍ de ipſiꝰ vita deſperabaꝫ in toto. Mr̄ vero ipſiꝰ noīe lapa. duxit eū ad dn̄aꝫ birgittā rogans eā ſupplicitꭍ vt tangēt p̄dictū puerꝫ. vel saltē ſignū crucis ei imp̄meret. Que tūc illico p̄dictū puerū tetigit ⁊ ſtatī ꝯualuit. ¶ Dū dn̄s Karolus miles filius birgitte romā veniſſꝫ de ſuetia circa ānos dn̄i. MCCCLXv. intrauit domū vbi mater reſidebat. Hic dū in ſolariū ingredereꭍ: egreſſa eſt mater eius benigna camerā ſuam. ⁊ cernens p̄dictum dn̄m Karolū in corpore male diſpoſitū: tetigit pectꝰ eius ꝓferens aliq̄ verba deꝓcatiua. Quibꝫ ꝓlatis ſubito ip̄e euomuit p os eiꝰ maximā copiā ſāguinis intantū q̄ nullo m̄o potuit mr̄i ſue loqui ⁊ ꝯualuit. ¶ Ipſa igiꭍ longe pꝰ exeūte de roma verſus ihr̄lm p̄dixit ſe vnū p̄ditura de comitiua ſua ſibi cariſſimū q8 ⁊ factū eſt. Nā cū veniſſꝫ neapolim filiꝰ iſte dn̄s Karolus miles egregiꝰ infirmari cepit q̄ infirmitate obijt. Et licet ipſa dn̄a ibidē eſſꝫ p̄ñs cū ip̄e ſp̄m emiſit: nō tñ mouebat ſe de loco. nec voces q̄rulosas nec lacrimas effudit. ꝫ cū maxima patiētia ⁊ reuerentia grās deo referebat. Et licet domina rɇgina ⁊ multi p̄ncipes regni neapolꭍ ⁊ tō ciuitas tā dn̄i q̄ dn̄e ſociarēt ſe ei cū planctu magno corpꝰ huiꝰ filij vſq̄ ad ſepulchꝝ deducētes: nūq̄ tñ ipſa plorabat. ſed cū gratiarū actione recōmēdabat dō animā eiꝰ. De q̄ tā regina q̄ oēs alij admirabāꭍ p maxīe ꝓpter huiꝰ venerabiꭍ p̄ncipiſſe maximā cōſtantiā.

C̃ū dñā birgitta ſtaret in iherūſalē
quidā frater minor ſecretariꝰ regine
cipri q̇ cū dñā eadē birgitta de ciuitate
famaguſta regni cipri ad ihrlm ve-
nerat: hūilit̃ rogauit dñā Birgittā
vt ꝓ eo dñm exoraret inſtant̃. vt ipē
ei verū modū ⁊ viā oñderet in q̃ ei ſer
uiret. Cui ſup h̾ orāti xp̄s apparuit
⁊ vnā reuelationē ei dedit. in q̃ cōti-
net̃ q̃liter ſcūs frāciſcꝰ accepᵗ regulā
a xp̄o. ⁊ q̃liter p̄mi frēs eiꝰ viuebāt
ſc̄m hāc regulā ſancte. ſed dyabolus
dictū ordinē ꝯtaminauit. Et quale
iudiciū ⁊ gloria ꝓmittit̃ fratribꝫ re-
gulā ſeruātibꝫ. ⁊ q̃les pene n̄ ſeruā-
tibus. Hanc reuelationē ei dñā Bir
gitta ꝑpalauit. Quā frat̃ ille legēs
ſtatī cū redijt ad ciuitatē ſup̃dictā vbi
ipē hēbat libros vaſa argētea ⁊ alia
iocalia ⁊ ornamēta ⁊ pecunias ſuas
omnia illa bona diſpſita dedit pau-
peribꝰ: remanēs vt verus frat̃ in ob
ſeruātia ſue ſcē regule. Hic autē fra
ter vocabat̃ anthoniꝰ de arrogonia
⁊ factꝰ eſt poſtea gardianꝰ in beth-
leem. Predicta vō reuelatio habet̃ in
ſeptio libro reuelationū ca. xxj Hāc
reuelationē p̄ñtauit dñs alphonſus
Gregorio vndecīo ⁋ Habuit ꝙ dñā
Birgitta vnā reuelatōnē ſīmā de ab-
bate q̇dā ī piculoſo regimīe vite ſue
exiſtēti Cui h̾ dñā ꝯminādo dixᵗ Tu
abbas. debēs eē ſpeculū religioſoꝝ:
⁊ es caput mētricū Debēs eē exēplū
paupeꝝ ⁊ diſtributor indigētiū: ſed
oñdis te eē de elemoſina magnū do-
minū. ꝗꝛ magł habitas in caſtrł ꝙ̃
in clauſtrł Debēs eē doctor ⁊ verꝰ p̄r
fratꝝ tuoꝝ: ſꝫ factꝰ es ſeductor eoꝝ ⁊
vitricꝰ Tu ludis in delicijs ⁊ pompa
illi aūt afflicti murmurāt omni tp̄e
Niſi g̊ te correxerł: deponā te de caſ-
tris ⁊ cū minimis fratribꝫ tuis nō ha-
bebis cōſortiū. nec ad patriā tuā vt
credis redibis nec patriā meā intro-
ibis. Heu oīa ſic ſicut cōminata fuit
euenerūt. ⁋ Cū p̄ncipiſſa ſepedicta
q̃dā die in roma iret ad ſcīuaria ꝑpt̃
ſtationes: ꝯtigit ꝙ inuenit vnā pau

perculā mulierē de regno norwegiē
noīe turon ſolā iacentē q̃ſi ſemimor
tuā añ eccleſiā ſcē praxedis Tūc ipſā
dñā Birgitta ex nimia cōpaſſione ⁊
hūilitate tēptauit ⁊ voluit portare
mulierē ad hoſpitale ſācti anthonij
Et cū nō poſſet p̄cepit dño Magno
capellano ſuo ꝙ iuuaret eam. Et ſic
ambo ſimul portauerūt eum ad dictū
hoſpitale Tradiditq̃ꝫ pecuniā guber
natori hoſpitał vt curā hēret de dicta
infirma. Et illa ſepe viſitabat eā do-
nec curata fuerat intantū ꝙ ꝑ ciuitatē
cōmode poterāt ire. Poſtea faciēs eā
venire ad domū ſuā ⁊ inquiſita dili
gentiꝰ veritate inuenit ꝙ morbo ca
duco laborabat Et tunc ipſa deuote
ꝓ ea orans appoſuit deuote collo eiꝰ
aliquos lapillos de ſuo p̄r nr̄. ⁊ ilico
fuit curata. nec ampliꝰ vnꝙ̃ ille eā
inuaſit licet diu ſup̃uixit ⁋ Fuit q̇dā
religioſus ordinis ciſtercienſis noīe
robertꝰ. q̇ ex nimia ⁊ indiſcreta ab-
ſtinētia deuenit ad dementiā Cū aūt
ſcā Birgitta ꝓ eo oraret appuit xp̄s
dicēs ei Homo quidā ꝯductꝰ fuit ad
laborandū in vinea. q̇ pluribꝫ diebꝰ
ad laborandū ſatł hēret. ductꝰ cupidi
tate pecunie volens mercedē ſuā vno
die lucrari: intantū laborauit ꝙ ex ni
mio labore g̃uiter fuit infirmatꝰ. ⁊
tūc vinea ꝓ maiori pte māſit īculta
nec ampliꝰ laborarē potuit ⁊ tūc amī
ſit ſalariū ꝗꝛ opꝰ māſit incōpletū Sic
cōtigit iſto roberto ꝓ q̊ tu oras. ſꝫ tñ
ab infirmitate ſua liberabit̃ Qd̾ ita
ꝯtigit. Itē curſorē ſuū demoniacū li
berauit Itē quādā mulierē dēoniacā
ſibi in regno ſuetie liberatōis cauſa
oblatā: p̄ſtine ſanitati ſignādo eam
ſig̊ crucis reſtituit Itē expulit quēdā
demonē ex q̃dā domo. q̇ hoībus adue
nientibꝫ dabat rñſa ⁊ p̄dicebat mul
ta de futurł. ⁋ Secreta cordiū ⁊ cogi-
tationes hoīm ſciuit pandē ⁋ Quidā
ꝑ incātationē multitudinē piſciū ca
piens: mortuꝰ inuētus eſt. ꝗꝛ auiſa
tionē ⁊ doctrinā Birgitte ſpernēs ab
opere nephando nō deſtitit. Fratreꝝ

quendã de tẽptatione inordinate ſa
mis liberauit. ¶ Capellanũ ſuũ per
tactũ de dolore capitꝭ vehemẽti ſana
uit. Plura q̄ videnꝭ q̄ſi incredibilia
opabaꝭ in vita ⁊ pꝰ mortẽ: q̄ breui-
tatis cauſa oĩa omittimꝰ ℞ ¶ Cũ
dña Birgitta rome eſſet: Katherina
filia eius de licentia mariti ſui cõſan
guinei regꝭ ſuetie venit romã in ãno
iubileo q̄d erat ãno dñi. MCCCL°
cũ multis alijs dñabꝰ ⁊ pegrinis ac
familia magna: ad obtiendũ indul
gentias ãni iubilei. ⁊ ad viſitandũ
matrẽ ſuã. Trãſacto aũt aliquo tpe
licet in roma nichil ſciretꝭ de morte
mariti eiꝰ: nec aliq̄s nunciꝰ de ptibꝫ
ſuetie aduenirꝫ dña Birgitta ẽtifica
ta in orõe q̄ maritꝰ filie ſue dñe Ka
therine eſſꝫ mortuꝰ ayt in die venerꝭ
ad ipſã. Filia mea ſcias q̄ maritus
tuus mortuꝰ eſt. Jdõ elige tibi ſtatũ
aut mr̃onij: aut caſtitatꝭ ſcẽ ⁊ vidui
tatis. q̄ erat ei reuelatũ q̄ deberet eã
ſic tẽptare q̄ iuuẽcula erat nobilis
⁊ potẽs ac diues in regᵒ ſuetie. Que
p matrẽ de morte viri ẽtificata elegᵗ
ſibi ſtatũ viduitatꝭ ⁊ caſtitatẽ ſuaꝫ
⁊ viuẽ cũ matre q̄d ⁊ fecit.

¶ De ſcã Katherina filia Birgitte.

D E hac v̓gine Katherina dicitᵘʳ
q̄ cum adhuc in cunis huiꝰ
vite mortalꝭ ageret exordiũ
eius future ſanctitatꝭ ⁊ caſtitatꝭ in-
dicia: diuina demõſtrauit grã. Nã nu
trici tradita ꝓpter eiꝰ ĩpudicã ⁊ laſci-
uiã vitã: fugẽ eꝰ mãmaſ abhorrebat
Mãmillaſ mr̃is ſue ⁊ q̄rudã mulierꝝ
cõtinentiũ deſiderio ſitibũdo ⁊ omni
horrore ſemoto bibebat. incõtinen-
tiũ xo lac ſicut abſcinthiũ refugiens
cũ lacrimis ⁊ fletu ſpnebat. Cõgruũ
nãq̄ꝫ fuit vt que tota diuinis dedicãda
erat obſequijs: more nazarenoꝝ im
mundũ nõ mãducaret ¶ Ablactata
igiꝭ hec iuuencula. cuidã deuote ⁊ ſcẽ
opinionis abbatiſſe de riſaberga ſcis
moribꝫ educanda tradita ẽ. Sed in-
nocentie pſecutor dyabolꝰ qui ſemp
ꝓmordia bona moliꝭ extinguẽ: dor-
mientẽ puellã abbatiſſa in deuotis
orõnibꝫ excubãte in ſpecie bouis cor
nipete impetijt. ⁊ eã cornibꝫ e lecto
ꝓiciens: in pauimẽto ſemiuiuã reli
quit Abbatiſſa xo immanẽ gemitũ
audiẽs cũ oĩ celeritate occurrit. eãq̄ꝫ
q̄ſi iã mortuã in ſinu ſuo collocauit
Cui dyabolꝰ iterꝝ horribilꝭ apparens
dixit. Oẽ libenꝭ occidiſſẽ ſi a dño p-
miſſus fuiſſẽ ¶ Anno q̄nto etatꝭ ſue
cepit q̄dã vice ſuis coeuulis inducta
ludis puparũ intendẽ. ſꝫ ne taliũ lu
doꝝ vanitas que in pleriſq̄ꝫ iuuenũ
mẽtibꝫ ſtabilitatẽ ſubuertit: ipſiꝰ etiã
innocẽtis animũ diſſolueret: mĩa dei
q̄ flagellari ꝑmittᵗ oẽm filiũ quẽ re
cepit ꝑmiſſũ eſt vt ſequenti nocte
poſtq̄ tñ ludo intẽdebat: vidᵗ ĩ ſõno
multos immũdos ſpũs in ſpẽ pupa
rũ cubiculũ eiꝰ intrãtes. q̄ eã de lecto
eiectã flagellis ceciderunt adeo q̄ in
craſtino die toto corpoẽ liuida vide-
batur. Vñ poſt hõ oẽm diſſolutõnis
materiã ⁊ ludoꝝ vanitatẽ reliq̄t am
plius cũ ludentibꝫ quibuſcũq̄ꝫ ſe nõ
ꝯmiſcens ℞ ¶ Annos inſup nubi-
les attingẽs cũ fiducia quã ſp in deo
⁊ glorioſa v̓gine Maria de caſtitate
ſeruãda hẽbat. volũtati tñ pr̃is obe-
diens in mr̃oniũ nobilꝭ viri domini
Eggardi cõſenſit. Veniẽte autẽ die
nuptiarũ cũ in ſecreto thalami ſoli
cõmanerẽt: virgo illa deo ⁊ beate vir
gini Marie deuota: ad caſtitatꝭ votũ
ſponſũ ſuũ ſcis exhortatõibꝫ inflexᵗ
Voto igiꝭ inꝭ ſe de caſtitate ſeruãda
cũ ſacrãmentꝭ firmato: ſb ſclari põpa
ſcã quadã calliditate hoſtẽ pudicicie
deluſerũt ¶ Abſtinẽtiã q̄ multũ ꝯmẽ
dabilꝭ ẽ pariꝭ ãplexati ſũt ob amorẽ
dei ⁊ ꝓpriã ſalutẽ. nõ ſolũ cohibẽtes
ſe ab illicitꝭ: ꝓmo etiã a licitꝭ ⁊ ꝯceſſis
ſcientes q̄ abſtinẽtia vitã ꝓlongat
caſtitatẽ cõſeruat. deũ placat. demo
nes expugnat. intellectũ illuminat
mẽtẽ corroborat. vicia domat. carnẽ
exuperat. ⁊ cor in dei amorẽ p̄ rotra-
hita inflammat. Felix fuit ergo hec

cōiugiū: in quo nō carnis petulātia ⁊ laſciuia duo corda vnū fecerat: ſed dilectio q̄ eſt in xp̄o iheſu caſtis am plexibꝫ cōſtrinxerat glutino carita tis. Felix eoꝝ cōiugiū. quo ſanctiſſi mū Marie ⁊ ioſeph virginale cōiu gium quātū poſſibile fuit ob diuine miſerationis reſpectū ⁊ amorē cona bant̄ ymitari: corā deo ⁊ p̄ximo per virtutū exempla ⁊ exercitia cū opini one bone fame ſuauiſſime r̄dolentes

¶ Et ne hoſtis domeſtic9 ſcilicꝫ caro inſurgeret: poſt nocturnas in deuot̄ orationibꝫ vigilias ⁊ fatigationes genuflexionū: in pauimēto camere ſue ſubſtratoriū et vnū thorale ha bentes ⁊ cuſſinū ſub capitibꝫ: dormi re conſueuerūt. Tempore hyemali ſuā abſtinentiā minime imutātes. qꝫ quāto molliora relinq̄bant p̄ dō indumēta: tanto mag̃ diuini amor̄ incendio incaleſcebant ¶ Elapſ̄ autē fere q̄nqꝫ ānis poſtq̄ birgitta a patria ſua romā iuerat: tanto cep̄t domina Katherina feruere deſiderio ad romā pegrinari q̄ pre ſuſpirijs ⁊ cotidianis affectionū incremētis q̄ſi languida appareret. Q̄ꝫ vir eius de uotus ꝑpendens: tantoꝝ ſuſpirioꝝ cauſā ⁊ inſolite affectionis inquirit Ipſa vero de tam benigno viro ⁊ deo deuoto plurimū cōfidens: cordis ſui archanū aperuit. Prudēs ille mari tus eius conſiderans hanc inſtinctū ſpiritusſancti agitai: cōtradicē q̄uis eam tenerrime diligebat non aude bat. Verebat̄ inſup ne pſone tam elegantia iuuenī. ſ. xviij. annoꝝ ali quid aduerſitat̄ in via pegrinatio nis tam longinque accideret quare aliq̄diu aſſenſū dare diſtulit. Ꝫ tan dem victus timore dei: aſſiduis p̄cibꝫ cōiugis ſue cōdeſcendit. Interea pa rant̄ pro ea ⁊ eius familia ſūptus in via neceſſarij. de comitiua quoqꝫ ho neſta p̄uidet̄ ⁊ iam exitus de patria ſolūmodo expectatur ¶ Tranſitoqꝫ mari cū difficultate magna p̄ t̄ras almanie ⁊ ytalie in menſe auguſto romā p̄uenit Eo deniqꝫ tēpore ſācta ⁊ deo digna mater eius ſancta Bir gitta apud bonomiā in monaſterio parpenſi ad correctionē abbatiſſe ⁊ cō uentus eiuſdē loci ex p̄cepto xp̄i ali quādiu morā traxit cum venerabili patri ſuo ſpirituali dn̄o petro olaui ⁊ paucis alijs de familia ſua. Domi na vero Katherina cū tota familia q̄rebat matrē ſuā ī ciuitate romana per cōtinuos octo dies multū anxia qꝫ qua mater ſe diuītiſſet ſcire nō po tuit. Interea idem dn̄s petrus cōfeſ ſor ſancte Birgitte: quoſdā mirabi les motus ⁊ inſtinct9 quarundā af fectionū in anima ſua pſenſit intan tum cū cogentes romā trāſire: q̄ pre eoꝝ vehemētia nec dormire nec come dere nec vllo mō quieſcē poſſet. donᶜ arripet viā verſus romā. Qui a bea ta Birgitta quaſi inuite dimiſſus ce leriter ad vrbē p̄uenit. ⁊ in ecc̄ia bt̄i petri dn̄e Katherine ⁊ comitiue eius occurrēs: accep̄t eas cū gaudio mag no. vere cognoſcens qꝫ dn̄s accelera uit iter eius ꝑpter cōſolationē earū Sequēti vō die ad viſitandū dn̄am Birgittā diu deſideratā vna cum dn̄o petro ad monaſteriū p̄dictū repeda runt. Suſcepti amicabilr̄ ⁊ reuerent̄ a matre ⁊ abbate illi9 loci ꝑpter de uotionē beate Birgitte: cui9 ſanctis exhortationibꝫ ad meliorē vitā iam cōuerſus fuerat. p̄ aliq̄t dies ibi ſimul ſteterūt. Sed ad conſiliū beate Birgitte iterato romā venientes mul tum humilit̄ p̄ ſtationes loca atqꝫ limina ſanctoꝝ pegrinationes ſuas cōpleuerūt ¶ Peractis itaqꝫ in ro ma aliquātis ebdomadis ad patriā redire domina Katherina ſe diſpo ſuit. Cū antē iam eſſet in p̄cinctu re deundi ad patriā mater ſua ſancta Birgitta ex p̄cepto xp̄i queſiuit ei: ſi ad honorē dei vellet in roma cū ip ſa manere. ⁊ pro xp̄o labores ⁊ adū ſa queqꝫ ꝑpeti. Tota igit̄ ſpiritu ſcō inflāmata. Reſpondit ſe nō ſolū pa triam amicos ⁊ cognatos diuitias

⁊ delicias ſed et maritū quē plus ꝙ
ſe diligebat ſi xp̄o placeret libenter
velle relinq̄re. Conſenſu itaq; rema
nendi dato: xp̄s reuelauit matri eius
dicens. Filia tua Katherina eſt pſo
na quā ꝓmiſerā fidelem coopatricē
in negotijs tibi d̓mit9 ɔmiſſis. Jp̄a
em̄ eſt pulchra plātula quā egoipē
plātaui ſub dextero brachio meo vt
creſcat in arborē fructiferā. Et quia
indiget humore gratie: rigabo eam
ſapientia mea. Ab illa die tanta ei ac
creuit gratia eloquētie: vt inter p̄n
cipes ⁊ ſapientes de teſtimonijs dei
loqueret̄ cōfident̄. Vnde poſtmodū
dn̄s pp̄ vrban9 ſextus tantu; de grā
eloquētie ⁊ ſapientie ām̄irat9 eſt: cū
ipſa ſemel loqueret̄ corā ipſo ⁊ car
dinatib9: ſibi familiarit̄ dixit. Vere
filia et tu biberas de lacte matr̄ tue
D. ¶ Cū igit̄ dn̄a Katherina ſtaret
rome poſt mortē viri cū matre ſua:
⁊ eēt multū iuuenis vtputa. xx. an
noꝝ ḡuitate morū multū ſpectabil̄.
corpor̄ venuſtate decora ⁊ oīm ocul̄
gratioſa: multi magnateſ cupiebāt
eā mr̄omo ſuo ſociari: vota ſua nūc
p ſe nūc p alios declarātes: magna
et p̄cioſa queq; dotis noīe ꝓmitten-
tes ſi eis in mr̄onij copulā cōſentire
vellet. Quibz ipſa cōſtanter reſpon
dit ſe deo vouiſſe ɔtinentiā. nec velle
cū mortali ſponſo nuptias iterare.
Jpſi vero ceco amore capti: q̓ pro-
miſſionibz ⁊ blandicijs nō poterāt:
minis ⁊ violentijſ extorq̄re moliūt̄
Ponūt igit̄ inſidias in ſtrat̄ publi
cis inter anguſtias viarū vt captā
abducāt ne mr̄is ſue ſcis ɔſilijs con
fortata ɔſenſū eis deneget ¶ Vn̄ in
q̊dā feſto ɔtigit birgitta alijſ occupa
ta negocijs: ꝙ dn̄a Katherina cū mł
tis mr̄ōnis nobilibz vrbis rome ad
ſcm̄ ſebaſtianū ex̄ muros ꝓ īdulgē
tijs pficiſcerēt̄. q̊dā comeſ cū magno
comitatu int̄ vineas latitaret: abſer
uās ſi forte dn̄a Katherina cū alijs
mr̄ōnis nobilibz illuc pegnaret̄ Et
vt cognouit eā in eaꝝ comitatu eſſe
ſuos iubet eē paratos vt ad eā capiē
dā feſtinēt. Vnj de abſcōdit̄ ſuis vt ra
piat innocētē pſilicēt. ꝫ fruſtra tetē
derūt arcū iniquitatū ſuaꝝ. p̄ualuit
em̄ ɔſiliū dn̄ qui ſp in ſe ſperātes ꝓ
tegit ⁊ defendit. Cū igit̄ impij illi im
petū facerēt: ecce feſtino curſu ceru9
eis obui9 venit. cui9 captōne famuli
comitis nutu dei occupati ſūt. ⁊ dn̄a
Katherina cū alijs nobilibz ſociali-
bus veloci greſſu in vrbē ſe diuertit
eruta quaſi dāmula de manibz eorū
⁊ quaſi auis de inſidijs aucupis Ve
nienti itaq; in domū: beata Birgitta
mater ſua cognoſcēs in ſpiritu picu
lum de quo liberata fuit dixᵗ. Bene-
dictus ſit ille ceruus q̊ te ab inſidijs
rugient̄ aduerſarij hodie miſericor
diter libeāuit. ſicut michi orāti glo
rioſa dei mater oſtēdere dignata eſt
Ab illo die non in palā p ſtationes
ire p̄ſumpſit ſed tm̄ eccleſiam domui
ſue vicina; viſitans: raro in plateis
videri voluit. Extra muros ꝯo vrbis
rome nullo modo ire p̄ſumebat niſi
d̓ino p̄monita fuiſſet oraculo: ne p̄
ſūptio ſua gaudiu; faceret inimico
Cum ꝯo a matre p reuelationē diui
nam aſſecurata fuit: ad indulgētias
ire minime dubitabat ¶ Contigit
em̄ inſtante ſolemnitate ſancti lau-
rentij martir̄. ꝙ diceret filie ſue ka
therine. Cras per dei gratia; pariter
ibimus ad ſanctum laurentiū. Cui
Katherina reſpondit. Dilecta mea
mater multū timeo ꝙ in via ab illo
comite quem bene noſcitis tollar a
vobis. Et mater ad eam. Spero fir-
miter ⁊ confido in domino meo ihū
ꝙ ipſe velit hodie de manibus eius
per miſericordiā ſuam te liberare ⁊
ab omni periculo cuſtodire. Jn die
vero ſancti laurentij egredientes do
mum munierūt ſe quinquies viui-
uifice crucis ſignaculo: quinq; vul-
neribus xp̄i ⁊ cuſtodie ſancti lau-
rentij ſe cōmittētes. ⁊ talibz munite
p̄ſidijs ad eccleſiam ſancti laurentij
ſecure puenerunt. Comes antē ille

cū famulis suis cū adhuc nox erat ꝑ viam in vinea se abscondebat vt illucente iam die ꝓsiliens de latibulis suis eam raperet. Sed in laqueo suo quē tetendit: humiliauit eū dominus deus. Nā orto iam sole et cū magna pars diei ꝓterierat: famuli tedio affecti dicūt comiti. Dn̄e quid hic moramini? Rn̄dit comes Expectam⁹ vtiqꝫ ꝓpter illā dominā Katherinā quā hodie cogitam⁹ nob capē. Ad hec famuli. Multū tpis ē postq̄ ptransijt: ⁊ iam diu puenit ad ecclesiā sancti laurētij Et comes q̄siuit ab eis an esset iā dies Respōderūt ei Certe dn̄e dies clara est ⁊ sol in alto relucet Tunc ꝑmū cognouit comes manū dn̄i ꝯ se exigēte sua iniq̄tate extentā. apiensqꝫ oculos nichil videbat. Tunc stati famul' suis ꝑcipiebat vt ducerēt eū ad ecclesia; sancti laurentij Et cū illic essent: requiri fecit dn̄am birgittā cū filia sua Quibꝫ inuētis: ꝓstrauit se ad pedes scāꝝ humiliter petēs veniā vt sibi culpā suā ꝓpter deū dimitterēt ꝓmittēs dō q̄ talia nūq̄ attēptaret. Adiūgens etiā ꝑ viribꝫ suis q̄ earū esset defensor ⁊ adiutor ⁊ ad oīa bn̄placita eꝝ eaꝝ ꝓmotor beniuolus. Sicqꝫ continuo ipsis ꝓ eo orantibꝫ lumē oculoꝝ recepit Ab illo igi² die cepit eas h̄re in magna reuerētia ⁊ honore: beneficia plurima eis cōferēdo. ¶ Nec tacendū est illud insigne liberatōnis beneficiū eisdē dn̄abus factū Semel eīm in visione apparuit scūs frācisc⁹ beate birgitte inuitās eā ad camerā suā. Que stati parauit se ad veniendū in assisiū ad ecclia; eiusdē sci francisci q̄ dr̄ de porciūcula. pceptūqꝫ fuit ei q̄ filia eius dn̄a Katherina eā sequeret q̄ desiderio magno illuc pegnari affectabat Iter igit' arripiētes cū decenti comitiua: cōtigit semel q̄ ad hospitiū intentū inclinata iā die nō possent puenire. Sed inter deuia montiū oberrātes: tandē in crepusculo ad quādā pauperꝝ tabernulā ꝑuenerūt. vbi a tabernario vix recepte: inter angustas latebras illi⁹ tugurij vt ab ymbribꝫ pluuie ⁊ niuis aliq̄liter cōtegerēt se collocauerūt Et ecce in cōticinio turba magna latronū illuc aduenit Accendūt ignē vultus cōspiciūt singulorū captiqꝫ pulcritudine dn̄e Katherine: verba iactant venerea. Quali metu mens innocua eius lacessit quis explicarē potest? Modo omne cōsiliū deest humanū: solū diuinū supplici deuotione afflagitāt patrociniū. Benedict⁹ āt deus qui eruit sustinentes se. Cū eīm facibꝫ libidinis essēt succensi ⁊ in eā insilire disponerēt: subito factus est impetus magn⁹ ⁊ horribil' tāq̄ aduentus exercit⁹ Audit' collisio armorū. clamorqꝫ exhortātiū ad capiēdū latrones. Miseri illi ocassionis filij hijs audit' clamoribꝫ ꝯsternati diffugiūt. nec audentes hospitiū illud ipsa nocte reintrare. subitane⁹ eīm ⁊ insperat⁹ timor supueneāt eis. sicqꝫ fugiētes crediderūt illuc venisse castra fortiū armatoꝝ. Beata aūt birgitta ⁊ dn̄a katherina cū comitiua sua in ꝓtectione dei ipsa nocte ibi cōmorātes: facto mane pegrinacōis sue itinera carpūt versus assisiū Sed scelerati illi ꝑ custodes israhel denocte ꝑterriti: insidias ipso die in via parāt collocātqꝫ se ex vtraqꝫ pte vie qua sancte mulieres trānsiture erant vt sic ad iniq̄tates man⁹ extendāt suas Ille autē in dn̄o confise: publica ꝓgrediunt' via videntes latrones ex vtraqꝫ pte vie in malū paratos. S; ab ipsis minime vident'. quia ipsis solis supposita grauis nox ⁊ imago tenebraꝝ c̄puis claūq̄qꝫ orb terraꝝ limpido illuīabat' lumine Sicqꝫ iteꝝ euaserūt man⁹ eius: in noīe domini ꝑficiētes pegrinatōnē ad limina sci francisci. vbi ꝯsolationibꝫ plurimis recreate cū magno gaudio laudātes magīlia dei romā redierūt ¶ Trāsacto longo tpe: cum dn̄a katherina adh' viuēte mrē sua g̃ui infirmitate

depreſſa lecto decūberet: quidā ꝫ eaꝝ
ſpecialis amic⁹ nobilis baro roma-
nus lodowicus noīe intimauit beate
Birgitte ꝙ vellet infirmā ſuā filiā vi
ſitare. Hec audiens familia ſua in-
tra ſe erubuit ꝙ tātus dn̄s deberet vi
dere eaꝫ in tā paupere lecto decūbere
Jacebat namqꝫ ſup ſtratoriū ſtra-
mineū vnū cuſſinū habēs ſub capite
cooperta deſup antiquo ⁊ emendato
mātello Sed dn̄s noſter ihesus xp̄s
eam ineffabilis gloīe ſue diuitiis in
cōſpectu domini memorati lodowici
potentis ⁊ diuitis inſigniuit. Nā cū
veniret vbi infirma decūbebat vide-
batur ſibi lect⁹ eius aptis paramen
tis ſtrat⁹: deſup habēs aureū ⁊ cocci
neum operimentū. Admirans pluri
mū: dixit ſeruitoribꝫ ſe ſequentibꝫ.
Iſte dn̄e nobiles apd̾ oēs reputant̾
pauperes vnde frequenter mutuoꝝ
pecuniā ſumūt ꝓ neceſſariis emen-
dis. meli⁹ eſſet ꝙ tanti p̄cii purpu-
ram ⁊ apparatū illū nobileꝫ quē in
domo eaꝝ vidim⁹ ꝓ neceſſariis diſ-
traherent: q̄ꝫ ꝙ tanta egeſtate ⁊ pe-
nuria alimentoꝝ ⁊ veſtiū ꝑmerent̾.

Quātū etiā placuit deo eius volun
taria paupertas ⁊ glorioſe v̾ginis Ma
rie: Birgitte matri eius in ſpūs dul
cedine oranti talit̾ reuelatū eſt Ora
bat eñ ſic. O mea kariſſima dn̄a ro
go te ꝑ caritatē dilecti filii tui vt do-
nes michi auxiliū tuū eū toto corde
diligere. ego eñ ſentio me debilē ad
diligendū eū tāta caritate vt deberē
Jdeo rogo te mat̾ miſericordie vt li
gare digneris caritateꝫ eius ſup cor
meū ⁊ trahe illud ad filiū tuū toto co
namine: ſeꝑatū ab omni dilectione
carnali. ⁊ eo valenti⁹ trahe q̄ fuerit
ponderoſior. Cui virgo Maria reſpō
dit. Benedict⁹ ſit ille qui tibi tales
oratōnes inſpirauit Sed q̄uis collo
quiū meū tibi videt̾ dulce: vade tn̄ ⁊
cōſue tunicā filie tue. que mag̾ gau
det de veſte vetuſta ⁊ repata q̄ꝫ de no
ua. que maius deſideriū habꝫ ad gri
ſeum burellū q̄ꝫ ad ſericuꝫ vel aliud
p̄cioſū indumentū. Beata eſt igitur
illa Katherina filia tua que tā libē
reliquit poſſeſſiones mūdi fratres ⁊
ſorores: cognatos ⁊ amicos corpora
liter: vt poſſet eos iuuare ſpūaliter
Modo pro relictione cōſanguineoꝝ
dimiſſa ſūt ei omnia pctā ſua. Stet
deinceps ſtabilis qꝛ pro poſſeſſione
terrena: dabitur ei regnū celi. ⁊ ipſe
ihesus fili⁹ meus. Et ōnes qui dili-
gunt eā ꝓficient ad deū ꝓpter eā.

Quāti feruoris ⁊ d̾ine caritatis ex-
titit in d̾ino ſeruitio: longū eſt enar
rare Ipſa eñ ab infantia ſua horas
beate virginis: ſeptē pſalmos ⁊ mlt̾
tas priuatas orōnes q̊tidie legebat
Ante dormitionē per q̄tuor horas cō
tinuas in genuflectionibꝫ ⁊ pectoris
tonſionibꝫ cū lacrimis multis ob re-
cordationē amariſſime paſſionis xp̄i
fuit. Omni veſpere in holocauſtū ſe totā
dn̄o offerebat. In lecto mēbra diur
nis ac nocturnis fatigata laborib⁹
recolligens modicū ſomni capiebat
ſemꝑ ante diluculū ad orōnes con-
ſurgens. In ſilentio cotidianū ſacri
ficiū niſi interrogabat̾ ꝑagebat Nec
ſine euidēti neceſſitate ante meridiē
a ſanctis occupatōnibꝫ deſiſtebat

Quāte cōpaſſionis ⁊ dilectionis
erga ꝓximū extitit: ex eo conſiderari
poteſt. qꝛ ab infantia ſua ſecū creuit
miſeratio pauperū ⁊ infirmoꝝ. Con
ſueuit eñ mater ſua ſanctiſſima Bir-
gitta eam iuuenē ⁊ tenellā ſecum ad
hoſpitalia ducē. vbi ipſa mater ſua
plagas ⁊ vlceā infirmoꝝ ſine horrorē
manibus ſuis ptrectauit: ⁊ beneficia
plurima ⁊ verba cōſolatoria eis con
ferendo. oſtn̄dēs filie ſue iuueni q̄liter
ſimilia pauperibꝫ ⁊ infirmis facere
deberet ꝓpter deū. Et ſi aliqui matrē
piā hui⁹ venerabil̾ dn̄e arguebāt ꝓ
eo ꝙ teneras filias ſecū ducēt ad do
mos paupeꝝ ⁊ infirmoꝝ timētes eas
aliq̄lit̾ poſſe infici fetoribꝫ infirmoꝝ
Rn̄dit eis benigne di. ꝙ ideo filias
ſuas ad domū infirmoꝝ duceret vt
addiſcerēt ſeruire deo in pauperibus

et infirmis Unde dicitur de hac vene
rabili domina sancte birgitte filia:
ꝙ accrescente etate: secū crevit et p-
sonarū pauperū miseratio eos sedu
le visitando: verba cōsolatoria exhi
bendo et eorū inopias pijs elemosinis
relevādo: sancte matris sue vestigia
in hijs prout potuit devote ymitādo
Verba etenī matris sue birgitte que
audierat et opera pietatis que in ma
tre videbāt: cor eius intime transierāt
Ita ꝙ erat sermone cōdolens et ope-
ribus compatiens beneficia largiter
impendēdo Nam ipsa matri sue sup
durū pavimentū dormienti: ex pia
filiali cōpassione de nocte secrete sur
rexit: ponens sub costis et cruribus
eius capuciū suū vel aliquod simile
duriciā pavimēti temperando. O ꝙ
pia cōpassio. dilectione plena. que
licet modicū exhibuit in effectu: tñ
maximū amorē ostendit in affectu
sicut decuit filiā bonā matri sue G
Insup hec venerabilis domina cū
matre sua sepulchrū domini in ihe-
rusalē visitavit in laborib9 et expen
sis magnis fervēs dei desiderio pegre
Peragratis vero sanctorū locis cep'
mater eius sancta birgitta febre in-
firmari. que duravit usq dū romā
pvenerūt Ubi mortis debito soluto
et corpore sepulture tradito: ſm di-
vinam ordinationē et revelationem
transtulit post pauca tempora reli-
quias corporis matris eius de roma
ad monasteriū Watzstena. In cui9
sacrarū reliquiarū translatione per
diversas pvincias et territoria: q̄si
innumerabilia et inenarrabilia cōti-
gerūt miracula. que oīa causa bre-
vitatis hic omittim9. Postꝙ ve-
nerabilis dña Katherina reliquias
sancte matris eius ad monasteriū
Watzstena transtulisset: cepit fama
sanctitatis birgitte ubiq in orbe di-
latari: miraculis et prodigijs multis
choruscare. Multi etenī ex diversis
illius terre ptibus confluxerūt lau
dantes et magnificantes deū in pdi-
gijs et miraculis que p eius merita
multipliciter dignatus est operari.
Quorū miraculorū gloria rex pre-
lati pceresq regni et clerus succensi
cū unanimitate toti9 cōgregationis
eiusdēq monasterij cōsensu ut dña
Katherina iterato romā transiret p
negocio canonizationis sancte ma-
tris laboraturā. Sequēti igitur anno
postꝙ repositū est corpus gloriosū
beate birgitte in mōsterio sepedicto:
in ebdomada pasche omnibus sumpti
bus pro tam arduo negocio paratis
et iam in crastino pfectura erat: fa-
miliaribus apt. Novit deus omniū
secretorū cognitor et fidelissim9 testis
ꝙ toto mentis desiderio affecto fati-
gari pro hoc negocio. et vitam super
impendere ut effectū debitū sortiat'
Tandem deo duce et salvis rebus
venit iterato romā. ubi canonizatio
nis pcessum sub gregorio undecimo
inceperat sed debitū effectum habere
non potuit qr papa morte pventus
fuit: Unde totū illud negociū cano-
nizationis exordialiter initiandum
ad urbanū sextum immediate succe
dentē devolutū est. Qui quidē urba
nus pp beate birgitte dū in hūanis
ageret noticiā et sue sanctitatis expe
rientiā habēs: canonizationis eius
negociū attēptavit. sed pter varios
casus qui illis dieb3 in ecclia dei acci-
derant: et pter scisma noviter insur
gens nō cōsūmavit Igit' venerabil'
dña Katherina quinquēnio pro p̄-
dicto negocio in magnis laborib3 et
gravib9 expēsis morata fuit. Quo
difficilime pacto ad patriā cū bull'
et benedictionib3 papalib9 redijt
Eodē quoq tpe quo de roma recessit
cepit in via corporis debilis existere.
et de die in diē languor invalescere.
vires tñ anime et mentis devotio in
dño nunꝙ in ea marcescebant. Nec
remedia quesiuit medicorū. qr toto
cordis desiderio cupiebat dissolui et
esse cū christo. Accidit namq in
pruzya cū in itinere ex labore et infir

mitate fatigata curru veheret ꝙ vnꝰ
de familia eius curriui inſedens modi
cum dormiret: ⁊ ex cõtiguatione cur
rus famulꝰ p̄ceps caderet int̃ pedes
equorũ. roteq; ſuccedẽtes coſtas eiꝰ
intantũ fregerũt ꝙ vix anhelitũ tra-
here valens in currum leuaret̃. Cui
tunc ſicut omnib; infirmis ⁊ tribu-
latis ſemp ſolita benigne ꝯpatiens
latus eius cõtritũ ⁊ coſtas cõfractas
legens (Aue maria) manu lenit̃ cõ
trectabat. Atubi manꝰ ſcẽ mulieris
coſtas cõfractas tetigit d̓ina virtus
ſolidauit. ⁊ dolor omnis ceſſit. q̃ vix
ꝓpter immanẽ cruciatũ ſpirać potuit
letꝰ ⁊ õmino ſanꝰ diſcurrit. Aderant
duo de p̄orib; ciuitatꝭ dantzyck. qui
eam ſecuti erãt de vrbe roma cũ reliq̃
eius familia: v̓tutis dei gratiã in ſcã
femina collaudãtes. Perueniẽs igit̃
ad mõſteriũ Watzſtena cu; ingenti
gaudio a cõuentib; ⁊ fratrũ ⁊ ſororꝝ
ſuſcipit̃. Oẽs nãq; ſorores mater-
nali affectione ꝯplectitur: de pfectu
⁊ ſoſpitate earꝝ multũ gaudẽs Cepit
itaq; q̃ꝗ̃ corporꝭ debil̃ regulã ſalua
toris quã per. xxiiij. annos adhuc
viuente matre in vita ſpũali didice
rat: ſororib; vigilãti ſtudio ſcẽ ꝯuer
ſationis demrãre. p̄bens ſe oĩm in re
gula cõtentorꝝ exẽplar cõſpicuũ. Vi
debãt in ea tamq̃ꝗ in ſpeculo normã
totiꝰ honeſtatꝭ ⁊ ſcimonie. Fuit enĩ in
d̓ino obſeq̃o feruẽs In tribulatõibꝰ
patiẽs In ea nãq; d̓ina caritas ſibi
vẽdicauit domũ. q̃ q̃ſi in oĩ v̓tute cõ
gerie dinoſcit̃ eẽ ſolidiꝰ firmamentũ
Pꝰhoras ⁊ orões ſuas cũ aliq̃ ſoror̓
pſalteriũ relegebat Sorores v̓o nũc
ſingulati nũc viciſſim oẽs ad ſe ꝯuo
cans ad obſeruantiã regule ꝯula ⁊
mr̃no hortabat̃ affatu. HAc tpe
aũt q̊ de roma redijt ad regnũ ſuetie
vſq; ad obitũ ſuũ videlic; ab octaua
aplorꝝ petri ⁊ pauli vſq; ad feſtũ an
nũciatõis dñice ꝯtinuis ⁊ varijs cor
poris egritudinũ paſſionib; laboãbat
S; q̃ꝗto infirmior corpe tãto vigoro
ſior extitit mẽte ſciẽs ꝙ v̓tꝰ in ĩfirmi

tate pficit̃ ⁊ patiẽ ſtabilitas feſtiat
ad coronã. Nec deerãt tãte ſcitati
miraculorꝝ inſignia. q̃ ciuitas ſup mõ
tem poſita abſcondi nõ p̄t. Cõtigit
enĩ quẽdã de familia monaſterij de
alto quodã edificio ſup lapides ⁊ lig
na p̄cipitẽ ruere. ſed paſſus hãc rui
nã validã: fractꝭ ⁊ coſtis laterꝭ dextri
ſic ꝯquaſſatꝭ cũ difficultate inſpirać
⁊ expirare potuit. Qd̓ cũ pie matri
Katherine nũciatũ eſſet: ipſa condo
lens dolenti: deſcendit ad domã mo
naſterij: orõne p̄miſſa leſa mẽbra
tetigit. ⁊ ad tactũ eius d̓ina virtus
mẽbra cõfracta ſolidauit Leſus aũt
ſanus ⁊ incolumis factꝰ redijt ſtatĩ
ad labores magnificãs deũ qui talẽ
ptãtem dedit hominib;. Egritudine
vero dñe Katherine de die in diẽ ac-
creſcente ſtuduit ſe frequẽt̃ ſacrĩmẽtꝭ
cõmunire. Ex ferueñti etenĩ deuotõne
poſtq̃ꝗ pegrinatõnẽ ſuſcepat cũ mrẽ
ſua quotidie confeſſionẽ faciebat in
cordis ꝯtritione. ⁊ aliqñ bis vel ter
in die ad lauacrũ ꝯfeſſionis hũiliter
accedebat Sacramentũ v̓o corpis xp̄i
ꝓpt̃ paſſionẽ ſtomachi in hac vltĩa
⁊ finali egritudĩe ſumẽ nõ audebat. ſ;
geſtib; deuotõis put potuit ſacroſcĩ
corpꝰ dñicũ venerãs: leuatꝭ ocul̃ ad
celũ: cordis ligua q̃ lingua corpis
iã obmutuerãt: aliq̃d ſoli dõ cognitũ
porãs: aſtãtib; ſororib; ⁊ exitũ ſuũ
deo ꝯmẽdãtib; ĩ dño feliciť obdormi
uit. Statiq; e celo ꝓdigia ſcitatẽ eiꝰ
teſtãtia aliq̃b; deuotis pſonis appa
ruerũt. Nã ſtella viſa eſt ſup̃ domũ
vſq; dũ corpꝰ traditũ fuit ſepulture.
Corpore vero ad ſepeliendu; delato
ſtella videbat̃ moueri q̃ſi funeri obſe
quiũ p̄ſtituã. ⁊ funeri in ecc̃ia poſito
int̃ miſſarũ ſolẽnia: ſtella manebat
in aere pẽdula ſup̃ feretrꝝ corporꝭ ex-
ſtincti: ſ; humato eiꝰ corpe ſtella diſpa
ruit. Aliq̃ etiã deuote pſone cũ ſac̃
mẽtꝭ aſſerebãt ſe vidiſſe luiaria mĩe
radiãtia in aere añ feretrũ ferri du;
portaretur ad eccleſiã ſepelienda. ſed
a quibꝰ iſta luminaria portabant̃

mīme vidē potuerit. Obijt hec vene
rabilis dn̄a Katherina in mōſterio
Watzſtena āno dn̄i. M.cccclxxxiij. vii
decimo kl̄as aplis. ¶ Tranſactis
quippe aliqͥbꝫ ānis pꝰ obitū eiuſ die q̄
oſſa eiꝰ leuabantꝰ ꝓpter fūdamēta co
lūpnaꝝ eccie collocāda: In ꝓrochia
molabi quidā puerulꝰ infās nōdū
triū ānoꝝ cecidit de pōte in torrentē
rabidū. Querebaturqꝫ ſūmerſus a
pentibꝫ ꝑ duos dies. tercio vero die
inuenerit infantē ꝯtra oēꝫ ſpem viuū
adherentē palo cuiuſdā molendini
Interrogabāt pīa mī infantē: aban
tea indebite loquentē: quō palo illi
adheſiſſꝫ. Rn̄t puer iā debite loquēs
Qn̄do de pōte cecidi in torrentē q̄daꝫ
dn̄a albis veſtibꝫ induta ſuſcepᵗ me
adherentē palo ſub pallio ſuo ita ꝙ
aque m̄ nō nocuerit. ⁊ dixit ſe vocari
Katherinā de Watzſtena. Adhorta-
taqꝫ eſt me venire ad Watzſtenā. ſꝫ
vobis me de aquis leuantibus dn̄a
illa diſparuit. Parentes igiꝰ infan
tuli cū eo ad mōſteriū Watzſtenā ad
tumbā ſancte Katherine venerūt cū
oblationibꝫ ſuis publicātes cū ſacra
mētis gratiā eis ꝑ merita btē Ka-
therine factā. Cōpletiſqꝫ votis ſuis
ad ꝓpa redierit. ¶ Sacerdos q̄dā dn̄s
petrꝰ vicariꝰ in eccia Watzſteneſi in-
tantū doloē capitꝭ ꝑmebaſꝰ ꝙ fauces
⁊ linguā mouere: ſeu ad capiendū
cibū apire minime poſſet: oīn auxi-
lio hūano in hoc neceſſitatꝭ articulo
deſtitutꝰ ad dei ſanctorūqꝫ ſuffragia
ſe tota mēte in deuotione ꝯuertit ſi-
gnis ⁊ nutibꝫ innuēs vt vota pro eo
fierēt ad aliquē ſcōꝝ. Vnde placuit
quibuſdā amicꝭ eiꝰ fieri debē votū ⁊
oblationē ad ſepulchꝝ dn̄e Kathe-
rine. vt meritis ipſiꝰ a paſſione hac
grauiſſima liberareſꝰ. Hoc voto emiſſo
ſequēti die exhauſtis iā viribꝫ: infir
mus ille q̄ſi ī extaſi poſitꝰ vidᵗ duas
venerēdas mrōnas ad ſe introeūtes
q̄rū altera ei dixit. Ex q̄ vota tua ad
me direxeras: tibi libēter ſubuenire
ſed multū impatiēs es. Scias tn̄ ꝙ
veni huc tibi in auxiliū. Qui ad ſe re
uerſus: dolorē ſēſit imminutū: ⁊ os
linguā ⁊ ceteros ſenſus ſuos natu-
rali officio redditos. Et qui ꝑ ſeptē
dies ſine cibo ac potu: ac ſermonis
eloquio exaruerat: ſūptis nature fo
mētis dei magſ̄lia ꝑ merita btē Kathe
rine ipſi exhibita ꝑdicabat: hylari
mēte ad ſepulchꝝ btē Katherine ca
put de cera offerens in teſtioniū ſue
ſanitatꝭ. ¶ Rome etiā ſemel ꝯtigit in
vita btē Katherine pꝰ deceſſū mrīs
eiꝰ: ꝙ inūdatio tiberꝭ nimiū excreſce
bat. ita ꝙ pontē lateranenſē ⁊ mo
naſteriū beati Jacobi ⁊ multa alia
circūiacētia edificia inundatio aq̄rū
ſupgrederēſꝰ. Romani ꝗ̄ timētes totiꝰ
vrbis excidiū ꝓpter nimiā inūdatio
nē inito cōcilio venerūt in domū Ka
therine rogantes vt dignareſꝰ deſcē
dere cū eis ad decurſū aquarū ita ex-
creſcentiū: pro hijs incōmodis deūꝫ
deprecatura. Ipſa vero humilitatis
alūpna indignaꝫ ſe reputans cepit
cum lacrimis negare. At illi viden-
tes ſe inſtantijs nil ꝓficere: vim in-
ferunt. educentes eam de domo ⁊ ſic
inundationibus aquarū obuiaue-
runt. Mira res: antiquū redire mi-
raculū Joſue nāqꝫ tempoē iordanis
conuerſus retrorſū. Ipſa etenī pedi
bus eius tangente ꝓfluuiū: redit re
trorſū cū omni velocitate petens al-
ueolū ſuū. Fugit aqua ad introitū ⁊
acceſſū ſancte mulieris. Stupent vni
uerſi. Laudatur immēſe potentie do
minus qui etiā in aquis ꝑ ſanctos
ſuos mirābilia facit. Vnde venerabilꝭ
pater ⁊ ſancte memorie fratꝰ petrus
prior aluaſter: ordinis ciſtercienſiū
huic ſpectaculo ꝑſens familie ſācte
Katherine ꝯteſtās alloquebaſꝰ hijs
verbis. Tenete memoriꝭ q̄ vidiſtis
mirabilia hodie. ꝙ de hijs ⁊ alioꝝ
miraculoꝝ geſtis eius ⁊ virtutibꝫ q̄
ꝑ eā deus opatꝰ ē: in futurꝭ tpibꝫ req̄
reſꝰ. ¶ Hec de q̄ꝑplurimis huiꝰ ſcē vgis
miraculis grā breuitatꝭ hic omiſſis
dicta ſufficiant. ∴ ∴ ∴ ∴

Preter dicta miracula vnum ſingulare de piſcibus adhuc apponere non tacere decet. Anno domini M.ccclxxi. ſabbato proximo poſt octauas corporis xpi quidam vir laurentius nomine miſit duos filios ſuos ad piſcandum ſalmones. et cum de nocte retia traherent: ſubito in profundum gurgitis rapiebantur Ubi minor mortuus eſt. et maior auxiliante deo euadens hunc ad proximum vicinum eius mortuum renunciauit. Cuius cadauer ſubito in ipſo inuento: patri eius hoc intimabant Qui cum maximo dolore aduenientes ipſum ad domum ſuam ceteris coadiuuantibus portauit. Et inuocata ſancta Katherina ſane reuixit filius eius.

De ſancto Adelfo epiſcopo.

Beati Adelfi metenſis epiſcopi celebratur natalis. qui decimus a beato clemente. qui primus eandem ſedem regendam a beato petro ſuſceperat gubernauit. Huius pater felix nomine de aquitania ortus extitit. mater beatrix de nobili burgundionum genere originem duxit. Huic in ſomno angelus dei apparens quod filium paritura eſſet annunciauit. et cuius nominis quanteque virtutis et meriti ſuccedente tempore foret intimauit. Natus ergo beatus Adelfus et ablactatus: eccleſie diſciplinis imbuendus traditur in quibus ita profecit. vt nulli videretur eſſe ſecundus Ad perfectum igitur eruditus: beato rufo auunculo ſuo metenſi epiſcopo traditur vt eius bonis actibus probiſque moribus ad bene viuendum informaretur. Beato autem rufo viceſimooctauo epiſcopatus ſui anno defuncto: ſanctus Adelfus concordi voto cleri et populi epiſcopus eligitur et licet reluctante paſtor metenſi eccleſie conſecratur Adepto autem epiſcopatu quam largus in elemoſinis quam pernox in orationibus et vigiliis: quam aſſiduus in ieiuniis fuerit. nullius lingua ad liquidum enarrare poterit. Cum autem eandem ſedem .xviii. annos in omni ſanctitate rexiſſet. de hoc ſeculo ad celeſtia regna migrauit et iuxta beatum rufum auunculum ſuum in eccleſia ſancti felicis martyris ſepultus eſt Et quanti meriti apud deum vterque fuit miracula oſtendunt. Poſt multa vero annorum curricula anno videlicet dominice incarnationis. DCCCXL ſub ludouico imperatore. drugone venerabili epiſcopo metenſem regente ſedem petitioni lantfridi coepiſcopi ipſius eccleſie: et totius congregationis monaſterii quod dicitur nouum Wilere: clero quoque et populo alſacie prouincie id ſumma deuotione fieri poſcentibus ad ſupranominatum cenobium venerabile corpus ſancti Adelfi tranſlatum eſt: eo quod idem locus metenſi eccleſie ſubiectus ſit Cum autem ſacratiſſimum corpus de tumulo leuaretur: odore immenſe ſuauitatis aſtantes perfuſi ſunt. et hic odor vſque quo ad deſtinatum locum peruentum eſt a naribus comitantium non receſſit Silua etiam voſagi vie qua ferebatur contigua: ſe ob honorem ſacri corporis quaſi ſalutando inclinauit. Cum autem de villis et agris omnibuſque locis: ad dei viri corpus deducendum multitudo populi concurreret quidam homo in agro occupatus cum ceteris occurrere noluit. inſuper etiam ſancto dei conuicia ingeſſit dicens. quod non vere dei ſanctus eſſet: ſed propter pecuniam congregandam eius corpus in feretro deduceretur. Statim ergo vt blaſfemie verba ore protulit ita febribus colligatus eſt. vt ad propriam domum niſi aliorum manibus deportatus redire non poſſet vtrum autem ab hac infirmitate conualuerit. vel in ſua infidelitate defecerit nobis manet incognitum. Alius quoque multo tempore in magna infirmitate depreſſus acceſſit ad feretrum et ſe ad deportandum ſubmiſit: et ſtatim ſanitatem quam deſiderabat accepit. Vt autem ad locum ſepe iam nominatum peruenit maxima cleri et populi turba excipitur: et cum magna gloria in eccleſia ſancti iohannis baptiſte collocatur. ibique quod cum xpo regnet manifeſtis ſignorum indiciis comprobatur

Sermo alberti magni de ſancto Joſeph

AD noſtri ſaluatoris honorem et gloriam ſempiternam qui dat ſapientiam ſimul eloquentiam omnibus deuote poſtulantibus affluenter Quique dum vult etiam facit animalia bruta loqui. De ioſeph viro

ſciſſimo gl̃ioſe ſp̃ v̉gis marie ſpõſo
caſtiſſiō. p̃ce mot9 hūili ſupplicātiū
ipſiuſq; ioſeph affectu cordis ītimi re
nerātiū. loco matutinatiū lcõnū. ego
cūctoꝝ mīm9 clericoꝝ. ac īfim9 ſacdo
tū alƀt9 ſcat̃ ordis p̃dicatoꝝ. d̃ma m̄
ſuccurrēte q̄dā ſƀ ↄpēdio redtaē cura
ui: me meaq; dcā ſi q̄ vidrē² icõgrua
virl̃ perutl̃ ī caitate ſƀiaēs corrigēda
D Joſeph itaq; vir btūſ: accreſcēs
allegorice noīat9: ab et̃no p̃deſtina
tus. ad celi delicias a dõ võtus. tā ex
regali ꝓpagine q̃ põtificali ꝓgenie
refulget nobiliſſiēp creat9 Ex abra=
ham. ſ. yſaaca iacob p̃riarchis ꝓphe
tiſq; clariſſimis: amicíſq; dei cariſſi=
mis. ex tribu iuda magñifica. ex ſtirpe
yeſſe mirifica. ex domo d̃d pacifica:
ex nazareth opido florido: ex galilee
ꝓuīcie g̃nrio: vir iuſt9 aureā traxit
originē. in ſe nullā ferēs pcc̄i rubigi
nē Porro dñi ioſeph p̃fatl̃ v̉tutū flo
rib; adornat9 pn̄ti vixit in ſcl̃o. pure
ↄſcie ſe ꝓuiſebat ī ſpeculo. opi vaca
bat iuſtiſſiō q̄ deo placēta ꝑrio Mū
dana ſpreuͭ ſolacia vana fugiēs ocia
q̄ diuiſa gn̄ant vicia Nūc em̄ cū ſolli
citudie fabcabat ſƀ tecto. nc̄ cū ꝓmp
titudie laborat ī agro. iā nūc quiete
mētis cū btītudie deū adorabat in tē
plo Suaꝝ labore manuū ſūpt9 neceſ
ſarios acq̄rebat. a q̄d ſibi ſuꝑfuit in
vſus pios fideliſſiē ↄ́ūtebat Vitā du
cens angelicā pudice ſobrieq; viue=
bat. carnēq; ſpiritui ſuire ↄpellebat
C Tādē iā plenitudie tpis veniēte
q̊ de9 pr̄ filiū ſuū vnigenitū p̃dilectū
et̃naliꝫ a ineffabilr̃ de ſe genitū n̄ cre
atū ꝓ redimēdis hoīb; voluit miſeri
cordit̃ hūanari. a veracit̃ incarnari
Tc ecce tpis Maria v̉go v̉ginū glo=
rioſa regia celoꝝ a dn̄a p̃cioſa ſalua=
torē oīm paritura. ceteril̃ cū v̉gimib;
natalib; ortis regalib;. pijs vacans
opib; a deuotl̃ orõmb; tēpli ſƀ cuſto
dia morabat̃ īcluſa Que iā in ānis
nubēdi legittis dõ tn̄ ꝓuſ voto ꝑpetue
caſtitatl̃ oblato. ſuadente põtifice. le
giſq; more iubēte: ſig̃ d̃mo mirabili
p̃ ceteril̃ iuuenib; de domo d̃d hedib;
ioſeph ſemi manuali opifici: v̉giali
etiā caſtitate pollēti tādi² legittime
deſpõſata C Preterea ioſeph vir iuſt9
ſimplex: innocēs: ſobrius a pudicus
Mariā ſibi deſpõſatā ↄiugē ſpecioſā
ducͭ ex tēplo ſecū nazareth moratu
rā Que a dõ ꝑ miſſū gabrielē archā
gelū deuotiſſime ſalutata: v terū ſuū
ſpūſcõ fecūdāte ipſāq; ſuauit̃ obum
brāte: mox v̉bo cõcepͭ dei filiū in ei9
caſtiſſimis viſcerib; īcarnatū. Quā
elizabeth viſitata ioſeph p̃gnantē
dimittē cogitauͭ Nibil tn̄ ſuſpicõis
ſiniſtre vir honeſt9 a pi9 hn̄s de v̉gie
gl̃ioſa: tāti ſacr̃mēti d̃miq; miſterij
ſe cuſtodē a famulū reputauͭ indig̃ᵐ
Quē angel9 in ſõnis alloq̇t̃ di. Jo=
ſeph fili d̃d noli timē accipe Mariā
ↄiugē tuā Nā in ea v̉gine q̄d ē natū
hoc d̃mū pneuma ē veracit̃ opatū
Preſertī nato ī beth leē dn̄o ſƀ diui=
ſorio q̄ nā ioſeph vir btūs ad p̃ſepe
dm̄ locat9 mirābilia vidit: l̃ q̄lia mi
rabiliora ſatl̃ audierit. ā q̃ta mira=
biliſſiā mētis ītellcū ꝑcepit: mēs n̄
poſſ̃ aliq̄ cogitaē. nͨ vlla lingua ſuf
ficēt explanaē. nͨ man9 vlla ſcṗtorl̃
valēt ſcṗtitādo nõie O O ioſeph
celeƀrimū virꝫ benig̃ſſimū ſuis me=
ritis p̃rogatīs amādū. a a cūctl̃ ſitē=
tib9 hõrandū Qz p̃m9 viroꝝ oī; vidē
meruit dn̄; de pura v̉gine natū atq;
hūana carne velatū Dic ergo dic o io
ſeph btīſſiē dͨ ſi vales ī caitate roga
tus q̇s tue iubil9 aīe͠ Quales ve tue
mētis delicie ā q̃te fuerūt aīe v l̃ cord̃
tue leticie: qn̄ p̃dulcē illū infantulū
ſpecioſiſſiᵐ p̄ filijs hoīm. ī quē āgeli
deſiderāt vehemēt̃ ꝓſpicē. tu q̄tiēs vo
luiſti vidē meruiſti e9 amoroſ āplexi
b9 a melliflius oſcul̃ inherēdo. hūcq;
lauādo portādo cumīādo. a iure p̄ris
vt filiū ſepi9 oſculādo. Scio veriſſime
ioſeph. ſcio te nõ poſſe enarrare. ſed
credo certius aſſerēdo te raptū. vel in
mentis extaſi poſitum: cum angelis
iubilare: deoq; in excelſis gloriam de
cantare .:. .:. .:. .:. .:. .:.

¶ De ſancto Paulino epō eboraceñ et poſtea roſenſis ecclē et ꝯfeſſore.

Beat9 Paulin9 cū mellito et iuſto ac multis alijs dei famulis a btō Gregorio pp̄ in britanniā miſſus fuit: ad annunciandū verbū dei. Quo tp̄e gens northanimbrorū hoc eſt ea nacio anglorꝫ q̄ ad aqlonarē humbre fluīs plagā habitat. cū rege ſuo eduino: verbū fidei p̄dicāte paulino ſuſcepit. Huic aūt genti occaſio fuit pcipiēde fidei: ꝙ p̄fatus rex ꝯgnatōe iūct9 eſt regibus cātuariorꝫ. accepta in ꝯiugē edilbge filia edilberti regis: q̄ alio noīe tate vocabat̄. Hui9 ꝯſortiū cū p̄mo ipſe miſſis p ea nūcijs a frē edbaldo qui tūc regno cātuariorꝫ p̄erat petēt. rn̄ſū eſt nō eē licitū: xp̄ianam virginē pagano in ꝯiugē dari: ne fides et ſacrāmēta celeſtis regis ꝯſortio xp̄hanarent regis q̄ veri dei cult9 eēt p̄rſus ignar9. Que cū eduino v̄ba nūcij referrēt. p̄miſit ſe nihil oīmodis ꝯtrariū xp̄iane fidei quā v̄go colebat eē facturꝫ: q̄npoti9 p̄miſſurꝫ vt fidē cultūqꝫ ſue religionis cū oīb9 q̄ ſecū veniſſēt viris ſiue feminis: ſacerdotibꝫ ſeu miniſtris more xp̄iano ſeruaēt. Neqꝫ abnegauit ſe etiā eādē ſubiturꝫ eſſe religionē. ſi tn̄ examinata a prudētib9: ſanctior ac deo dignior poſſꝫ īueniri. ¶ Itaqꝫ p̄mittit̄ virgo atqꝫ eduino mittit̄. et iuxta q̄d diſpoſitū fuerāt ordinat̄ eps paulin9 vir deo dilectus qui cū illa veniret: eamqꝫ et comites ei9 ne paganorꝫ poſſent ſocietate polluī: cotidiana exhortatōe: et ſacramētorꝫ celeſtiū celebratōe ꝯfirmaēt. Ordinatus eſt aūt paulin9 eps a iuſto archiepō: et ſic cū prefata virgine ad regē eduinū q̄ſi comes copule carnalis aduenit. Sꝫ ipſe poti9 toto intendēs aīo ut gentē quā adibat ad agnitōēꝫ veritatis aduocās: iuxta vocē aplī. vni viro ſpōſo: virginē caſtā exhiberet xp̄ō. Cūqꝫ in p̄uinciā veniſſet. laborauit multū ut et eos qui ſecū venerāt ne a fide deficerent dn̄o adiuuante contineret: et aliquos ſi forte poſſet de paganis ad fidei gratiā p̄dicando ꝯuerteret. B ¶ Anno autē ſeq̄nti venit in p̄uinciā quidā miſſus a rege occidentaliū ſaxonū: ſperans ſe regem Eduinū regno ſimul et vita priuaturū. Peruenit autē ad regem primo die paſche: q̄ſi nuncium ferens dn̄i ſui. Et repente euaginata ſub veſte ſica venenata: impetum fecit in regem. Quod cū vidiſſet miniſter regis mox interpoſuit corp9 ſuū cum nō haberet clipeū ante ictū parentis. Sed tanta vi hoſtis ferrum infixit. vt p corp9 militis occiſi: etiā regem vulneraret. ¶ Eadem aūt nocte dominice paſche peperit regina filiā regi: cui nomen enfeld. Cūqꝫ iterū rex p̄ſente paulino gratias ageret dijs ſuis pro nata ſibi filia: econtrario episcop9 gratias agere cepit domino xp̄ō: regiqꝫ aſtruere. ꝙ ipſe p̄cibꝫ ſuis apud illum obtinuerat: ut regina ſoſpes et abſqꝫ graui dolorē ſobolem p̄crearet. Cuius verbis delectat9 rex promiſit ſe abrenūciatis ydolis xp̄ō ſeruiturum. ſi vitā ſibi et victoriam donaret pugnandi aduerſus regem a quo et homicida ille qui eum vulnerauit miſſus eſt: et in pignus p̄miſſionis implende eandem ſuā conſecrandā xp̄iſto paulino epiſcopo aſſignauit. Que baptizata ē die ſancto Penthecoſtes. prima de gēte northanymbrorꝫ: cum vndecim alijs de familia eius. ¶ Quo tempore curatus a vulnere rex. collecto exercitu venit aduerſus gentēꝫ occidentalium ſaxonum. et vniuerſos quos in necē ſuam ꝯſpiraſſe didicerat: aut occidit aut in deditōnem cepit. Sicqꝫ victor in patriā reuerſus nō ſtatim et inconſulte ſacramenta fidei xp̄iane p̄cipere voluit q̄uis ydolis nec vltra ſeruiuit ſed primo diligentius a ſācto Paulino rōem fidei ediſcere: et cum ſuis p̄matib9 q̄s ſapiētiores nouerat: q̄d de hijs agendū arbitrarent̄ curauit

cõferre ¶ Accepit igit rex eduin9 cū cūctis gētis ſue nobilib9 ac plebe ꝑplurima fidē ⁊ lauachꝛū ſcē regeneratõnis: anno regni ſui vndecīo. Baptizatus aūt eſt eboraice die ſcō paſche in ecclīa ſācti petri apli. quā ibidem ipſe de ligno cū cathezizaret atq; ad ꝑcipiendū baptiſma ībueret citato ope cõſtruxit. in qua etiā ciuitate ipſi doctori atq; antiſtiti ſuo Paulino ſedē epatus donauit. Mox enī ut baptiſma cõſecut9 eſt. curauit edocēte eodē Paulino maiorē ipſo in loco ⁊ auguſtiorē de lapide fabricare baſilicā. in cui9 medio ipſū qđ pri9 fecerat oratoriū includeret. ¶ Prepatis ergo fundamētis in giro ꝑoris oratorij: ꝑ quadrū cepit baſilicā edificare. Sed ꝑuſq; altitudo parietis eēt cõſūmata. rex ipſe īpia nece occiſus op9 idem ſucceſſori ſuo Oſwaldo ꝑficiendū reliqt. ¶ Scūs aūt paulin9 ex eo tpe ſex annis cõtinuis .i. ad finē vſq; imꝑij regis illi9: verbū dei in ea ꝓuincia ꝑdicabat. Credebātq; et baptizabant. quotqt ꝑordinati erant ad vitā eternā. In quib9 erāt offridus ⁊ edfrid9 filij regis eduini: q̄ ambo ei exuli nati ſūt de enburga filia carli regis merciorum Baptiſati ſunt ſeqnti tempe ⁊ alij liberi eius de edilberga regina ꝓgeniti. edilhim ⁊ edilfrida filia: ⁊ alter fili9 vuſcfrea. quoꝝ ꝑmi albati adhuc rapti ſunt de hac vita. ⁊ eboraici ī ecclīa ſepulti Baptizatus eſt ⁊ yffi fili9 offridi. ſz ⁊ alij nobiles. ⁊ egregij viri nō pauci Tantuſq; fert tunc extitiſſe feruor fidei. ut quodā tpe paulin9 eps veniens cū rege ⁊ regina in villaz regiaz adgebꝛin: triginta ſex dieb; ibidem cū eis cathezizādis ⁊ baptizādi officō deditus moraret. Tantā aūt deuotōnē erga cultū veritatis ut fert eduin9 habuit. ut etiā regi orietaliū anglorꝝ erpuualdo filio redualdi ꝑſuaderet: relictis ydolorū ſupſtitõnib9 fidē ⁊ ſacramenta xpi cum ſua ꝓuincia ſuſcipe Erpuualdus do nō multo poſtq; fidez acceperit tēpe occiſus eſt a quodā viro gentili. ⁊ exinde tribus ānis ꝓuincia in errore verſata ē donec accepit regnū frater eiuſdē erpuualdi ſigebert9: vir ꝑ omīa xpianiſſim9 ac doctiſſim9 Qui viuēte adhuc fratre cū exularet in gallia: fidei ſacramētis imbut9 eſt. Quorū ꝑticipem mox vbi regnare cepit totā ſuā ꝓuinciā facere curauit ¶ Cui9 ſtudijs glorioſiſſime fauit felix epiſcop9. q̄ de burgundioꝝ ꝑtib9 vbi ortus ⁊ ordinatus eſt: cū ꝑueniſſz ad honoriū archiepīz. eiq; indicaſſz deſideriū ſuū: miſit eū ad ꝑdicandū verbū vite ꝑfate nationi angloꝝ. Nec vota ipſi9 incaſſū cedere: quinpoti9 fructū in ea multiplicē credētiū ꝑꝑloꝝ: pius agri ſpūalis cultor inuenit. Siquidē totā illā ꝓuinciā iuxta nomīs ſui ſacramtum: a longo iniqtate atq; infidelitate liberatā: ad fidem ⁊ opa iuſticie ac ꝑꝑetue felicitatis dona ꝑduxit Accepitq; ſedē epiſcopatus: in ciuitate dommunc. Et cum decē ⁊ ſeptem annis eidē ꝓuincie pontificali regimīe ꝑfuiſſz. ibidē in pace vitā finiuit: octauo ydus marcij ¶ Predicabat eciā ſcūs Paulin9 verbū vite ꝓuincie lindiſſi que eſt prima ad meridianam humbre ripā ꝑtingens vſq; ad mare. ꝑfectūq; lyndicomie ciuitatis cui nomē erat blecca: primū cum domo ſua ad dn̄m conuertit. In qua etiā ciuitate eccleſiā egregij opis de lapide fecit. cui9 tecto vl longa incuria vl hoſtili manu deiecto: parietes hactenus ſtare vident: ⁊ omnib9 annis aliq ſanitatū miracula in eodē loco ſolent ad vtilitatē eorū qui fideliter querūt oſtendi. In qua eccleſia Paulin9 iuſto trāſeunte ad xpm: honoriū ꝓ eo cõſecrauit epm ¶ Erat autē ut dicit btūs Paulin9 longe ſtature: paululum incuru9: nigro capillo: facie macilenta: naſo adunco ꝑtenui: venerabilis ſimul ⁊ terribilis aſpectu ¶ Iuſto igit archiepiſcopo ad celeſtia regna tranſlato: honori9 occurrit paulino

in lyndicomio· et qñt9 ab auguſtino
cantuarieñſis eccleſie cõſecrat9 eſt an
tiſtes Cui etiã honorius papa miſit
pallium ⁊ literas· in quibus decreuit
hoc ipſum quod epiſtola ad eduinuz
regẽ decreuerat· ſ· ut cuz dorobernẽſis
vel eboracẽſ antiſtes de hac vita trã
ſierit· is qui ſupeſt cõſors eiuſdem
gradus habeat ptãtem alteꝝ ordi=
nãdi in loco eius q̃ trãſierat ſacerdo
tem· ne ſit neceſſe ad romanã vſqȝ ci
uitatẽ p tã ꝓlixa terraꝝ ⁊ maris ſpa
cia ꝓ ordinãdo archiepõ ſemp fatiga
ri· ¶ Eduino autez rege in bello
occiſo: maxima facta eſt ſtrages in
eccĩa vel gẽte northanymbroꝝ· Tur
batis igit rebꝫ· paulin9 aſſumpta re
gina edilberga ſecũ quã pridẽ addu
xerat nauigio canciaz rediit: atqȝ ab
honorio archiepõ ⁊ rege edbaldo mlt
tũ honorifice eſt ſuſcept9· Attulit qȝ
ſecũ vaſa p̃cioſa eduini regis ꝓplura
in q̃b9 ⁊ crucẽ magnã aureã ⁊ calicẽ
aureũ ↄſecratũ ad miniſteriũ altaris
que hacten9 in eccĩa ↄſeruata mon=
ſtrant· ¶ Quo in tpe roſenſis eccĩa
paſtorez minime hebat· eo ꝙ roma=
n9 p̃ſul illi9 ad honoriũ papã a iuſ=
to archiepõ legatari9 miſſus abſor=
tus fuerat ytalici maris fluctibꝫ· ac p
hoc curã illi9 prefat9 paulin9 inuita=
tõe honorij ãtiſtitis atqȝ edbaldi re=
gis ſuſcepit· ac tenuit vſqȝ dũ ⁊ ipſe
ſuo tpe ad celeſtia regna cũ glorioſi
fructu laboris aſcẽdit· In q̃ eccĩa mo
riẽs: palliũ qȝ qd a romano papa accer=
pat reliqt· ¶ Reliq̃rat aũt ĩ eccĩa ſua
eboraci iacobũ dyaconẽ· virũ vtiqȝ
eccleſiaſticũ ⁊ ſãctũ: q̃ multo exhinc
tẽpe manẽs in eccĩa: magnas antiq
hoſti predas docendo ⁊ baptizãdo eri
puit Cui9 noĩe vicus in q̃ maxime ſo
lebat habitare: iuxt cataracta vſqȝ ho
die cognominat· Qui q̃m cantãdi
in eccleſia erat arte ꝑitiſſimus· recu=
perata poſtmodũ pace in ꝓuincia ⁊
creſcente numero fideliũ: etiã magi=
ſter eccĩaſtice cantatõis iuxta morẽ
romanorũ ſiue cantuariorũ multis
exiſtere cepit Qui tandẽ ⁊ ipſe ſenex
et plen9 dieꝝ: iuxta ſcripturas patꝝ
viam ſecut9 eſt· Et ipſe quoqȝ hono
ri9 archiepiſcop9: poſtq̃ meatus ſui
curſus ĩpleuit: ex hac vita feliciter
ad xp̃m migrauit· anno ab incarna
tõne dñi ſexcẽteſimo q̃nq̃geſimo tercio
pridie kalendarũ octobrium· :·

De ſancto Lullo archiepõ maguntinenſi ⁊ confeſſore·

SAnct9 Lullus apud anglos
ſaxones haut obſcuro ut fer
tur loco editus eſt gñe nobil
fide tamen longe futurus nobilior·
Operante ſiquidẽ in eo ſpũſſancti grã
cũ lacte carnis lac ſugebat dĩne ca=
ritatis· iãqȝ in tenero lactẽtis infan=
tie trũco pulcherrimos quoſdã bo=
ne indolis flores p̃ferebat ¶ Nequaq̃
enim ꝓ ↄſuetudine h9 etatis nugis
aut laſciuie animũ adduxit· ſꝫ ſtatiz
tenero ut aiũt vngue totũ ſe feſtiue
ſpei tyro militie xp̃i deuouit Deniqȝ
cũ ſeptimũ etatis annũ attigiſſꝫ· in
monaſteriũ ſe cõtulit: ibiqȝ multos
annos cũctis ornat9 v̾tutibꝫ exegit·
Erat enĩ afflueñs ſcãꝝ ſcp̃turaꝝ ſcia·
q̃ nequaq̃ abutebat in ſupbiaz: ſed
verba vertẽs in opa· ſciam q̃ inflat
caritate que edificat tempabat· ⁊ q̃
literis inſtructior: eo in bonis opibꝫ
erat freq̃ntior· Corp9 ſuũ cotidianis
pene ieiunijs in ſeruitutẽ redigebat·
atqȝ ut naturalẽ carnis feruorẽ reſtrĩ
geret: nihil pẽſi hebat quib9 erũp=
nis exteriorẽ hoĩez affliceret· Sermo
ei9 ſapiẽ ſale ↄdit9 erat· ſempqȝ in di=
cẽdo mirã mãſuetudinẽ atqȝ hũilita
tẽ redolebat Loq̃ns enĩ ex abũdãtia
cordis ſui: vas ſpũſſcĩ aliud ñ poterat
eructare· quã q̃ plenũ erat mel carita
tis· ⁊ oleũ leticie ſpũal Sola hec ei eẽ
ſolebat int fr̃es ſmonis materia q̃
incerta ⁊ breuis cui ſit vita mortaliũ
q̃ cito emarceſcãt flores ſecularis gl̃e
¶ Felicẽ fore ac omni laude p̃dicandã
antiquoꝝ patrũ memoriã· qui vite
carnalis ſpurcicias ĩmaculato calle

tranſiſſent· q̄ triūphato hoſte antiq̄
trāquilla iā pace ac dei fruerēt cō tu
bernio hos imitādos fore· ad hoꝝ cō
ſortia aīo ſuſpirādū· ꝯuerſatōe cur=
rendū· ſūmis viribꝰ enitēdū eſſe hu
iuſmōi verbis cotidie et ſe ne circa ꝓ
poſitū langueſcēt incitabat· ⁊ fratri
bꝫ ſuis n̄ modicū ḋiui amoris fomi=
tē miſtrabat ❡ Eodē tꝑe ī gallia
mogūciacenſē archiepatū admiſtr̄=
bat vir ꝓbitate ꝑ oīa fidei ⁊ magna=
ruꝫ in xp̄o virtutū Bonifatiꝰ· qui ex
hiſdē hibernie ꝑtibus ꝓpter deū pe=
gre ꝓfectꝰ fuerat· ⁊ p̄dictū virū ꝯſan
guinitatis linea ꝓxime attingebat
Hic regimē pōtificale ingreſſus rep
perit ꝑ totā pene galliā in alijs qui
dem locis plurimas p̄ſtine gētilita=
tis feces reſediſſe· in alijs vo fidei ca
lorē ſupabundāte iniq̄tate ad pu=
rū refriguiſſe· In īmenſuꝫ ergo cer=
nēs meſſem creuiſſe dn̄icam· tēpa
vo illa magnā pati operarioꝝ penu
riā· remiſit in hyberniā· ⁊ multos q̊
rum ſpectatā habebat fidē· ⁊ exube=
rans tā facundie q̄ȝ ſcientie ſpūalis
flumē· exinde in opꝰ euangelij euoca
uit ❡ Bto igiť Lullo adhuc in mō=
ſterio cōſtituto nobilis q̄daꝫ flāma
exarſit in pectore· ut viro dei bonifa=
tio tam nc̄caria occupatōne pfuncto
opem ferret· Nec ſe caſtris dei ſbtra
heret· Prem igiť mōſterij adijt· eiq̄ꝫ
q̊d aīo agitaret apuit· A quo mul=
tis modis tēptatus cuꝫ nulla arte a
ſn̄ia reuocari poſſet· valefaciēs fra=
tribꝫ iter aggreſſus eſt cūctis eū flē
do ꝓſeq̄ntibꝰ· ⁊ tā audaci cepto feli
cē exitū imp̄cātibꝰ ❡ Profectꝰ itaq̄ꝫ
feſtinanť: pꝰ multos labores tandeꝫ
intrauit germaniā· Et cū ſe btō Bo
nifatio p̄ntaſſet· gratiſſimū eius ha
buit aduentū ❡ Multis aūt diebus
euolutis· cū vir dei Bonifatiꝰ iam ſu
premā etatē ageret· incidit ei in aīm
ut ſecūdario in friſiam iret· ⁊ gētilis
ꝓpħi barbariē gladio ſpūſ q̄d eſt ver
bū dei debellaret· Edoctꝰ quippe a ſpi
rituſcō erat q̄ȝ rebꝰ hūanis eximēdꝰ
ꝑ martiriū eēt· q̄d ſolū ꝑfectōis eiꝰ
cumulo aberat· ⁊ q̄d ab ineunte eta
te votis oībꝰ ſuſpirauerat· Btūm ḡ
Lullū manu app̄henſū in mediū de=
duxit· ⁊ reſpiciēs ad multitudineꝫ q̄
circūſtabat: en inq̄t habetiſ virū mea
ſn̄ia dignū· cui ſtudioꝝ meoꝝ ꝓ xp̄o
certaminū hereditatē delegaꝛe poſſim
Hic m̄ affinitate carnis iūctus· ſed
vinculo ſpūs multo eſt cōiūctior· ꝓ
eo q̄ȝ mecū ꝯuerſatꝰ multo tēpe: cer=
tū ⁊ euidens mihi dederit ſpectaculū
ſcitatis ſue: ⁊ optīe ſ̄m euāgelicā in
ſtitutōem ꝯūſatōis· Vnde ego haut
dubiꝰ de veſtro aſſenſu iniūgo ei pō
tificatū moguncīacenſē· quē hacte=
nꝰ ꝑ meip̄m admiſtrabā Ipſe ī hijs
q̄ dei ſūt fungať vobis vice pr̄is· ipſe
me receſſuꝝ corpe ſpū aūt vobiſcum
ſp manſuꝝ tam dignitate referat q̄ȝ
moꝝū ſilitudine· ut carne mortuꝰ in
eꝰ quodāmō viuā virtutibꝫ ❡ Ingēs
ilico clamor attolliť· tota in ſenten=
tiam eiꝰ turba cōſpirat· Vna omīuꝫ
efficiť vox· digno patri digniſſimuꝫ
obueniſſe ſucceſſorē· Itaq̄ꝫ cūctis in
cōe ſuffragiuꝫ ferētibꝫ· ſcūs Lullꝰ in
pōtificatū ꝓtrahiť acerrime repug=
nās· ⁊ oneri tāto ſe imparē cū lacri
marū effuſione ꝓteſtās· Sed bti Bo
nifacij autoritate opp̄ſſus: cōmuni
ſn̄ie diu obluctari nō potuit· Quem
veteranꝰ miles multorūq̄ꝫ ſtipēdio=
rū rudē xp̄i tironē de ſingulis ad vn
guem conſtruxit· ⁊ ſicut inſtituerat
ad friſiam cōtendit· aſſumptis ſecuꝫ
q̊s ad tale iter ydoneos arbitrabaᷓ
At beatus Lullꝰ videns totas reruꝫ
habenas ſuo iuri ceſſiſſe· neq̄ q̄ȝ mo=
re humano efferri cepit ꝑ inſolentiā
ſed reputās ſecū q̄ȝ arduo ac difficili
negocio manū inieciſſet: toto aī co=
natu opi ecc̄aſtico ſe accinxit· Oīs
intra ſuā dyoceſim ſitas eccleſias ac
mōſteria viſitans· q̄liter in ſingulis
locis ḋinaꝝ rerū ſtudiū vigeret attē
dit· ne q̊d in gregē dn̄icum inimici
ſeuiētis aſtucia ſe inſcio preſumeret
obſeruauit· Quos eq̄tatis tramiteꝫ

inuenerat exceſſiſſe: reuocauit. Ob-
ſtinatis in faciē reſtitit. ꝯ impuden-
tem ſupboꝝ pncipū frontē: pontifica
li autoritate reſtegit. Quos ꝟo cul-
tui diuino deditos ꝯ circa religionē
feruētes reppeꝛiſſꝫ: tota circa hos pa
terni effectꝰ viſcera explicabat. Cu-
ius infirmitas ad languorē illuꝫ nō
impulit: Cuiꝰ ſcandalū nō vſſit. Cu
ius pſperitas illi leticiā nō indixit:
Cuiꝰ calamitas non in eiꝰ redūdauit
miſeriā: Omībꝫ poſtremo oīa factꝰ
ita miꝝ in modū ſingulꝛ morē gēbat
ut oīm licꝫ etate ſexu vita diſſidētiū:
pari ꝯcordia in eū ſtudia flagrarēt.
Nihil ſibi de ꝑori pꝛitate ubi ac po-
tꝰ. nihil de laborē vigiliaꝝ. nihil de cō
tēptu rei famiaꝛ. nihil de pſtina mo
rū ac vite totiꝰ tpantia remittebat.
Oblitꝰ magis poſteriora toto āi̅mſu
ſe ī āteriora extēdebat. anxie ī hyans
brauio ſupne remūeratōis. Cū
ceteros iā pdē fide ac pietate ſupaſſꝫ
atrox cū aīo ſuo ē tamē gēbat ut ſe-
ipꝫ ꝙꝫ ſupaēt. atqꝫ indies ſeipō religi
oſiora in ſtudio morū ꝓuectior hr̄et
Quadā ꝟo nocte ī lecto decubās
cū nebula ſōni oclos eiꝰ pſſiſſꝫ. vidꝛ
ſibi aſſiſtē btm̄ boīfatiū ſtola pōtifi
cali ac veſtimētꝭ ſolito cultioribꝫ ami
ctū. Vultu ꝙꝫ ipō ac venerāda canicie
qddā ꝺimi ſplēdoris pferētē. En inqt
fratꝛ dilecte tps exigit. ut pmiſſis tu
is fidē facias. Hodie xº teſtioᵐ dicēs
ceruicē pcuſſori prebui. Hodie triū
phali pōpa laureatū: me celi recepit
paladiū. Nūc ꝯ memor ſpōſionis q̄
te obligaſti moras oēs abrūpe. reſi
des aīe iā triūphātis exuuias reqre.
caſqꝫ pegrinis regionibꝫ ereptas de
fer in mōſteriū fuldēſe. In hec ꝟba vi
ſio pitꝛ cū ſōno diſpituit. Vn̄ btꝰ lullꝰ
nihil moratus ad friſiā iter īſtituit.
hn̄s ſecū armatoꝝ copias nō modi-
cas. Interea ꝓpls traiectenꝭ oppidi
globo facto irruperat ī friſiā. ꝯ ex il-
la clariſſiōꝝ mr̄m acie pāpuos qſqꝫ
cū ipō pncipe militie celeſtis btō bo
nifatio ad ſe trāſtulerat. ꝯ rapto iā
in ſecuritate potiebātꝛ. Poſtqꝫ eo venit
ſcūs Lullꝰ: ne temeārie plebi nō tā
oblata ꝙꝫ pſſiꝰ ingeſta vidētꝛ occaſio
ſeditōnis: blāde ac ſine tumultu agē
cepit. Oībꝫ in cōe ābitioſiꝰ grās fecꝛ
ꝙꝫ ſcīs mr̄ibꝰ exeqas ſolēnitꝛ exhibu
iſſēt. pl̄imū tn̄ meritis eoꝝ apꝺ ſcm̄
Bonifatiū accreſcē. ſi corpꝰ eiꝰ eqꝫ aīo
paterētꝛ in mōſteriū fuldēſe deferri.
qꝺ negociū ille ſibi ſb atteſtaōe ꝺiui
nois iniūxiſſꝫ. Vn̄ cū eis ac ſup ſpem
hūanā felicitꝛ geſtū eē qbꝫ pene tota
caſtra militie dei in predā ceſſiſſēt.
Itaqꝫ cunctis ānuentibꝫ. magnifico
apparatu celebrata ē ſacri corpis trāſ-
latō ad fuldēſe mōſteriū. ꝯ flagran
tiſſimis mōchorū ſtudijs magfico ri
tu ſepultū. Hijs rebꝫ bn̄ ex ſnīa geſtꝭ
archieps oēꝫ opaꝫ ſuā in locū ipꝫ ī-
tēdit. Veꝝ. ea lōge alꝛ ꝙꝫ ipē ſpe cō ce
piſſꝫ ceſſere. Nā ſturmio qdā noie tē
perat mōſteio. vir excellētꝭ ingenij
ac pdicāde ſcitatꝭ. ſꝫ vehemētis nimiū
ꝯ ferocꝭ naturē. Is aīos fratꝝ ſollici-
tabat. ꝯmonēs hāc pōtificꝭ Lulli cirꝭ
ſe grāꝫ aliorſū ſpectaē. ꝙꝫ ipſi opīna
rēꝛ. Hijs atqꝫ hmōi ſmonibꝰ a btō
Lullo fratꝝ aīos alienauꝛ. ꝯ nl̄ tale
ſuſpicāti: n̄ mediocrē inuidiā ꝯflauit
Pretēa n̄ mediocri tedio iā viri dei af
ficiebatꝛ aīmꝰ. cū vidēt tot tātoſqꝫ la
borēs ſuos ī caſſū effluē. bn̄ficijs inui
diā n̄ extigui. Extreme ꝟo demētie eē
huic loco tātas reꝝ īpēſas ſn̄ fructu
inſumē. qbꝫ alio ī loco plēne deuotō
nis ſue monumētū poſſit extruē. Locꝰ
āt erat ī ſaltu buchonie cui herolloſ-
felt nomē indidit poſteritas: hitationi
mōchoꝝ ꝓportūꝰ. In hꝫ abbas ſtur
mio tpe q pmū ad ſolitaiā ſiluēſtrēqꝫ
vitā cū feruore ſpūs pcipitē agebat
ꝯſederāt. ac eruditꝭ arbuſtis puas ſi-
bi fribuſꝫ cellulas ope īpolito ꝯſtru
xerat. nouēqꝫ ibi ānos iā euolueāt.
Sꝫ btūꝫ bonifatiū licꝫ amenꝰ loci ſitꝰ
ꝯ aq̄ oportuītas allicēt: offendꝛ tn̄ la
tꝰ ꝯtiguū ſaxonibꝫ q adhuc pagaīs
ritibꝫ tenebātꝛ. ꝯ pleruqꝫ in ꝓpria loca
cedes rapina depplatōnes agroꝝ nō

modicas dabāt Vt igiẛ hāc incōmo
ditatē euaderēt. al ciꝰ in bochonīā tē-
dētes: locū ꝗ nc̄ fuldēſe mōſteriū cō
ſpiciẛ occupauerāt. Locꝰ āt heruelđēſe
tradēte btō bonifatio. ī ꝓpꝛiū ceſſit ſcō
lullo. q̄ iam tūc forſitā ꝯſtruēdi illic
mōſterij deſideriū aīo ꝯceꝑat. in hūc
ḡ locū oēs copias ſuaſ dedita opa co
egit. Succiſis ꝓfuſiꝰ arbuſtis. āplio
ris nūi fr̄ibꝫ ſpaciū laxauit. ipſūqꝫ cul
tioribꝫ edificijs extruē aggreſſus ē.
Breuiqꝫ tpe heruelđēſe noīm īmēſū
gl̄e ac magtudis culmē euaſerat.
Cū āt btūs lullꝰ ab exordio iacti fun
damēti ecclīaꝫ mōſterij btīs apl̄is ſi-
moni a thadeo attitulaſſꝫ: āgelica in
ſōnis voce ē admoītꝰ. ut corpꝰ beati
Wycberti eo trāſferret. Js hic̄ editꝰ de
vita eꝰ libellꝰ idicat: paulo ſupiori
bꝫ ānis. accitu ſci bonifatij de hibñia
veneāt. Cūqꝫ diu ī gallijs vitā morꝫ
gl̄a ornatiſſimā exegiſſꝫ vir illa pſcō
etate clariſſimꝰ a mōſteriaꝉ diſcipli
ne exercitio nulli antiqꝝ p̄im ſcđs-
tādē felici ī xº dormitōe ſopitꝰ ī oppi
do fricellar ſepulturā accepat. Oſſa
eđo eiꝰ iā de loco ī locū ſepe nūo ꝓpt̃ ti
morē ſaxonū adhᵉ gētiliū fuerāt trāſla
ta. Propẛ miāculū tn̄ a nouitatē ſiḡ
nū qbꝰ ec̄ circa aridos cinēs ꝯfeſſoris
ſui viua dei gr̄tia efflorebat. cotidie
magꝫ ꝓpl̄i ꝯcurſu freq̄ntabāt. Cū
aūt archieps de trāſlatōe cūctando
ac deliberādo tp̄s tereret. āgelica vo-
ce ſcđō a t̃cio ſilem ī modū eſt ꝯmo-
nitꝰ ut moras p̄cipitaēt. nec celeſti-
bꝰ mūdatẛ ſuā diutiꝰ opā denegaēt
Adhibitis ḡ ſibi taꝫ clericaꝉ ꝙ mō-
ſtici ordis viris illuſtribꝫ: locū adijt
a ſacra oſſa hōrifice in mōſteriū her-
uelđēſe trāſtulit. Quātꝰ honor pfectꝰ
a reuerētia ex hꝰ loco illi accreuerit: cū
ctis ibi degētibꝫ. hodieqꝫ eſt in ꝓpatu
lo. Jnt̃ hec viro dei aīm pulſauit me
moria. vbi qđ ei btūs bonifatiꝰ cuꝫ in
friſiā pfectōꝫ molireẛ iniūxerat vicꝫ
ut virginē xp̄i leobā cū natuē debitū
exſoluiſſꝫ. in fulđēſi mōſterio tumlā
ret. Qđ a diligēẛ ſm eiꝰ diſpoſitōeꝫ
adipletū eſt. Sētiebat qꝫ vir dei
lullꝰ iā p ſpm̄. inſtare diē dormitōis
ſue. Rem tn̄ ſilentio p̄mendā cenſuit
tum ne taꝫ e vicino īminētis mortis
articulꝰ neccarijs ſuis merorē inicerꝫ
tum ne iactādo priſciētiā incideret in
ambitōeꝫ popularis aure. quā cun-
ctaꝝ v̓tutū pnicioſā ac mortiferā la
bē ſp duxerat. tū ut ea q̄ de funē ſuo
apđ ſe diſpoſuerat rectꝰ ac maturiꝰ
curarēẛ. Hēbat ſecū eximie ut cre-
diẛ ſcitatis viꝝ noīe albewinū eṗaꝉ
officij negocia pꝰ eṗm obire ſolituꝫ:
quē appellatōe vulgata corepm vo-
cāt. eoqꝫ in ōīmis rebꝫ a p̄uatia pub
lice adiutore ac ſuffraganeo vtebat
Huic ad ſe accerſito. cām inq̄t incl-
di. q̄ ad heruelđēſe mōſteriū pfectōꝫ
maturare me exigat. Tui ſit officij ce
lebratis priꝰ miſſaꝝ ſolēnijs: me p-
tinꝰ inſecutuꝝ antecedē a q̄ mihi me
cūqꝫ venietibꝰ ſint receptui puidere.
Jlle moraꝝ impaciēs: iuſſa ocius ca-
peſſit. q̄ pficiſcētibꝫ v ſui forēt diſpo-
ſuit. miſſaꝫ celebrat. qd tali cōmēto
ſtrueretẛ: penitꝰ ignorās. Cūqꝫ inco
lumis adhuc corpe ſacris dmcis p
ticipaſſet: repēte ſpm̄ exalauit. Eodē
quippe momēto. a vitā finiuit a miſ-
ſam. Archieps tanti dei miraculo ni
chil pmotus. ſed induſtriū mortẛ ſue
p̄curſorē pmiſſimo fauore amplexa-
tus naui iuſſit imponi a per renum
amnē ſcđō deuectū in loco q̄ diciᵗ boh
ſtedi exponi. Vbi cū ad funeris offi
ciuꝫ frequēs de toto eṗatu ꝓplus oc-
curriſſet: magnifice ſuſceptꝰ. p t̃raꝫ
in heruelđēſe mōſteriū eſt trāſlatꝰ.
Nec vlla funebriū honoꝝ ambitōe
caruit. ſi qs honor tumuli. ſi qđ ſola
mē humādi eſt. trāſmiſſa in oēs fide
ſolida. ꝙ magni momēti apđ deū ſint
eiꝰ merita. At btūs lullꝰ eodē quo
inſtituerat ordie in mōſteriū heruel
dēſe ꝯtēdit. Vbi ꝓtinꝰ morbo attactꝰ
cū ordiatōis ſue ānū agēt triceſimū
ſcđm. ſeptīodecīo kaꝉ nouēbris bone
ſtiſſimā morte pfūctꝰ nature cōceſſit.
Suūqꝫ p̄curſorē dextº t̃mite īſecutꝰ

celeſtis curie ſenatoribꝰ eſt ānume
ratus. Nā q̄ntis apud deū emineat
meritis etiāſi vite clariſſime ac inſig
niter acte memoria obſoleuiſſz. indi
cio tñ eſſēt tot ꝛ tāta miracula q̇bus
licet carne mortuꝰ. viuit tñ apd̾ ſu-
pſtites carne q̄ndā viuēti multo ut
ita dixerī viuaciꝰ. Viuēs em̄ paucoꝝ
mortuꝰ cūctoꝝ pene aures ac mētes
occupauit Nos em̄ ei iā vota facimꝰ
iā d̾imos ꝓpter deū honores deferimꝰ
iam ſolēnes ferias inſtituimꝰ Poſt
traditū ꝙ̃o ſepulture corpꝰ btī Lulli
ſexageſimꝰ iā fluxerat ānus. ꝛ fribꝰ
qui tūc tēpis in mōſterio hrueldēſi
diuinas agebāt excubias incidit in
animū ut ſacra oſſa leuarent. ꝛ loco
celebriori cōponerēt. Cumq̄ ſaxū q̄
ſarcophagꝰ tegebatur adhibita in-
gens religioſoꝝ hoīm vis amouiſſet
erat videre grande atq̄ ab hoīm me
moria inuſitatū miraculū. Corpus
tāto tempis ꝓceſſu terra obrutum.
nullā ſenſeit corruptōis iniuriā. Eā
vultus venuſtatē. eam mēbroꝝ oīm
dignitatē. cū veſtimētoꝝ q̄z nitorez
preferebat: ut ipa cū die expiraſſe á
ſopore potiuſq̄̃ morte ſepultū crede-
res. Siniſtri tantū pedis caligulā ve
tuſtas abſūpſerat Igiť cū illud ima
ni pondere ſaxū qd̾ opiēdo corpi ꝯpa
ratū diximꝰ huc atq̄ illuc volutareť
forte manꝰ fugͭ volutantiū. et fratri
cuidā ꝓpe aſtāti ita pedē cōtriuit. ut
oſſibꝰ cū carne piter cōminutis. for
ma etiā pedis amiſſa. fedū ac miſeá
bile ſpectaculū p̄beret circūſtātibus
Sed cito btūs Lullꝰ merētia fratꝝ pe
ctora expediuit Nocte em̄ ꝓxima cū
languidū ſopor oppͥſſiſſet: ita repēte
ſuꝰ mēbris omnibꝰ vigor rediȷ̄t. ut
p̄mis q̄z matutinalibꝫ intēſſet. nulla
tante calamitatis ne cicatrice quidē
ſuperſtite.

De ſancto Eliphio mr̄e.

Iulianꝰ apoſtata a piciabꝰ ſacri eloq̇i
a puero d̾inis inſtructꝰ ad ſb̄diaco-
natꝰ inſup accedēs honorē cultor dn̄i
nr̄i ihū xp̄i extitit infideliſſimꝰ. Naz
oīm ꝓculdubio miſerrimꝰ mortaliū
xp̄z cūctoꝝ videlicz fideliū ſaluatorē
dereliq̇t. ꝛ dyaboli ſuis exigētibus
meritis humani gn̄is deceptōnē in-
currit. Impȷ̄ſſimꝰ nāq̄ ceſar effectꝰ
crudelem dedit crudeliter legē ut oēs
vbicūq̄ xp̄iani cūctis cederēt facul-
tatibꝰ ſuis. Crudeliſſimꝰ igiť tyrānꝰ
q̄̃tas xp̄icolarū pene p orbem ſtra-
ges dedit nec lingua exſerere hūana
nec vlliꝰ calamꝰ ſcriptoꝝ exarare va
let Poſt nō puū tempis tirānus
teterrimus ytaliam relinquēs fecit
ſe adire gallias. ea ꝓculdubio inten
tione ꝛ ydola erigeret: tēpla demo-
nibꝰ edificaret. vaſtaret ecc̄as ad de
moniorū culturā. vľ p̄miȷ̄s inuita-
ret xp̄ianos. vľ ſi altiori ꝯſilio illuz
cū ſuis donis ꝯtempnerēt: exquiſitiſ
ſtudioſe penis interficeret Ad maxi
mā ergo longitudine ꝛ latitudīe ac
celſit vrbē turribꝫ ꝛ muris tūc tempo
ris munitiſſimā noīe videlicz gran-
dem. Ad cuiꝰ aduentū per ſupbiam
pagani eriguntꝰ p odiūꝛ inimiciciā
iudei armātur. vtriq̄ ad pſeq̄ndos
xp̄ianos copulati ꝛ incredibili cōſpi
ratione fiunt vniti Cū igiť ſeua cru
deliſſime ꝓculdubio tempeſtas pſe-
cutōis in galliȷ̄s vbiq̄ xp̄i ecc̄az va-
ſtaret: vir ſc̄m ſeculi dignitatē glo-
ſus ꝛ qd̾ maioris eſt laudis fideliſſi
mꝰ xp̄ianꝰ eliphiꝰ noīe fulſit in vrbe
tullēſi. Plane magna ꝯſtātia ferūt
q̇ eius ꝓgeniē nō ignorāt. q̄ vir deo
plenꝰ q̄tuor habuit germanos in oī
ſcitatis pfectōne p cūcta ſibi ſimilli
mos: ſciſſimū videlz ep̄z noīe eucha
riū q̇ cū palma mr̄ȷ̄ ſuſceptꝰ eſt ī pa
radiſū. corpꝰ eius ſacratiſſimū in ca
ſtrū ad liberdānū ē ꝯditū. Caſtiſſiās
eē tres v̾gines p oīa xp̄i deuotas q̄ꝝ
noīa lcōi placet nobis īſeri. mēna d̾r
p̄ma ſacra v̾go ꝛ mōcha ad portā ſē
ꝯdita. Scd̾a noīabať libaria mōcha
ꝛ mr̄ in cītate grādi fuͭ ſepulta Ter
cia mōcha ſiľr ꝛ mr̄ cognoīe ſuſāna
in cāpania ē ſepulta. De hiȷ̄s ita
breuiť dc̄ās de ſci ſp mr̄is memorādi

cõſanguineis ſuis cõuertamꝰ circū ſermonis ad glorioſiſſime eiꝰ articulū paſſionis. Pfidi itaqꝫ Judei atqꝫ ſp crudeliſſimi q̃ xp̄m vſqꝫ ad mortē ſūt pſecuti illo ſine dubio volēte atqꝫ ad hꝰ ipſū veniēte. fortiſſimū xp̄i militē ſcm̄ dico tenuerūt Eliphiū. ⁊ in carcerē poſuerūt. Erāt plane trigintatres viri xp̄iani ꝓpter nomē ⁊ fidē ſaluatoris carcere eodē incluſi. Factū eſt aūt ꝓuidētia ut credimꝰ agēte dīna trigintatres de q̃bꝫ iā diximus carcere exierūt nocte vna q̃ poſtea in fide fortit̃ ꝑmanētes xp̄iana ꝑ mr̃iū meruerīt poſſidere ſiderea regna. Scs̄ ꝟo Eliphiꝰ de carcē egreſſus leochā intrauit vrbē ⁊ ſepeliuit ſui genitorē nature cedentē. Interea athleta xp̄i nō ſolū a militibꝫ aut iudeis ſi ex ipſis ſtudioſe regibꝫ q̄rebaᵗ. ut vl' ydolis magis aut demonibꝰ immolaret vl' gladio interficeret. Mir̃ dicto fortiſſimꝰ xp̄i agoniſta timore nudꝰ. fide firmit̃ armatꝰ. ad exēplū illiꝰ qui appropinq̄nte ſua paſſiōe ſeipſū q̄rētibꝰ obtulit. ſpōte regreſſus eſt et ciuitatē videlicꝫ grandi intrauit Vbi tūc tempis Julianꝰ fuᵗ. Duobꝰ ibidē moratus diebꝰ multa nō paucis bn̄ficia p̄ſtitit infirmis. Quotcūqꝫ em̄ illic incōmoditatibꝫ corpm tenebāt varijs: grā dei btō viro cooperante integerrimam mora remota receperunt oēs ſanitatē. ¶ Adhuc vir ſcūs ſtuduit dona illis potiora adhibē Opꝰ em̄ ſtati euāgeliſte arripuit ⁊ verbū p̄dicatōnis infirmitatibꝫ liberatis ⁊ pagaīs p̄ſentibꝫ alijs p̄dicauit. Hij aūt q̃ verbū dei cū gaudio ſuſcipientes crediderūt. mulieribus puuliſqꝫ exceptis ducēti vigintiſex nūo fuerīt Oīs deniqꝫ quorū pectora fides ad iuſticiā cōfeſſio aūt ad ſalutē māda uit: ſacri baptiſmatis vnda ad ſciſicatōem felicit̃ abluit. Vir ſepe dictꝰ ⁊ ſemp dicēdus de c̄itate exiſtēs illa ⁊ fluuiū tranſiēs vtiqꝫ verā: oſtendᵗ in iudeos demonū thecas. Erat autē ſabbatū dies feſtus iudeoꝝ. Ecce q̄d nefarij in ſuis ſabbatis agūt iudei. xp̄m dei ſapientiā ⁊ virtutē ꝯtemnūt ⁊ ad ſuā demonia ꝓditōem colunt. Demō itaqꝫ qui ab initio mendax ⁊ pat̃ ipſiꝰ extitit mēdacij ꝑ ſimulacra loquēs iudeis: ſue reſponſa effundebat fallacie. Exigentibꝫ em̄ ſue pfidie merit' oracula ꝓphetaꝝ ⁊ p̄conia aplorum recuſarūt. ſuas ꝟo libēter aures demonijs accōmodauerūt Beatus ſane eliphiuſ demonē increpās ait O īfelix ⁊ homicida a pn̄cipio generis hūani hoīem ad ymaginē ⁊ ſimilitudinē dei cōditū ſeduxiſti et tue veneno pfidie crudelit̃ mortificaſti. Iterꝝ multiplr btūs dyabolo cōminās ſic ait Impuriſſime demō ad tuum vade pn̄cipē. qꝛ in hꝰ vlteriꝰ ſimlacro manſionē nō hēbis ⁊ ampliꝰ n̄ introibis. Procax demon rn̄dēs ait. Vſquequo a pn̄cipis mei ſuiᵒ remotꝰ fuero q̃ huc me miſit. qꝛ in mea diutiꝰ nō ꝑmittis māſione Sāctꝰ dei grā plenꝰ ait. Ad ſocios ſathana tuos q̃ ſūt in inferno vade ⁊ in ipſa hora cū ſuis ydolis abſorbuit eū terra. Tūc dei electꝰ verbū ſalutis paganis predicaturus in loco ſtans eminētiore ait. Hoīes miſeri ⁊ mortales mult' p̄mo oīmibꝫ inuoluti eſtis malis ⁊ ligati q̊s per innūos dyabolꝰ inſtigat errores q̃ viuū ⁊ verū deū viſibiliū ⁊ inuiſibiliū factorē ignorātes nec ſidei ſacra eiꝰ ſuſcipitis neqꝫ eū adorat' Relinq̄te ḡ miſerendi apoſtatā diabolū. venite ⁊ credite creatorē ut peccatoꝝ vr̃oꝝ accipiat' indulgentiā et ſempiternā aīabꝰ vr̃is inueniatis req̃ē Hijs itaqꝫ mirābilr ſpū ſcō illuſtrāte eliphij dictis ꝑ dei grām cōpūcti ſūt auditoēs q̃ ſaluatorē mūdi cū oīmi deuotōe verꝫ deū cōfeſſi crediderīt ſexcēti ⁊ viginti viri. ꝫ mulieēs xp̄o deuote nō fuerāt nūate In xp̄i ḡ noīe cū grādi leticia ſiūt baptizati ⁊ corpori ſcē ecclē cū magno gaudio ſunt aduniti. O virū vere ꝑ oīa laudabilē: ī ſignis ⁊ miracul' ꝑ cūcta aplicū qui pfectā humanis p̄ſtitit ſaītatē

corꝑibꝰ ⁊ verã nihilominꝰ ꝯceſſit ſa-
lutẽ aĩabꝰ ¶ Pꝰ hec ſerpẽs anti-
quꝰ dyabolꝰ ſua ſibi dolens vaſa di-
ripi paganorũ vnũ intrat. q̇ cũcta q̃
ꝑ dei grãm btũs Eliphiꝰ eſt opatꝰ:
diligẽter iuliano intimauit Hoc ſane
ſui ſmoĩs initiũ arripuit. Ignoras
ne iuliane. ꝙ vnꝰ xp̄ianꝰ nomĩe eli-
phiꝰ tuos deos deſtruxᵗ. atqꝫ ad tuã
ꝓculdubio cõfuſionẽ ad cinerẽ vſqꝫ
redegit. Cõſiderã obſecro qꝛ tibi ⁊ ſemĩ
tuo nõ ꝓſpera ſꝫ adũſa ꝓphetat. ⁊ ſi-
ne vllo tui timore ꝯtra te ⁊ tuã auda
cter potentiã rebellat. atqꝫ in tuo q̊-
dãmodo ſup te regno hodie ſeſe ex-
altat Tũc rex nimio furore turbatꝰ
ait. Si deos cũ om̃i feſtinatõe ĩmor-
tales nõ adorauerit. gladiꝰ nũc meꝰ
caput eiꝰ amputabat. Profanꝰ aũt
ſurgẽs velociť iulianꝰ: ad fluuij ri-
pã cõcito gradu feſtinauit. ibi glo-
rioſuꝫ quẽ q̃ſiuit Eliphiũ inuenit.
Cõſtãtiſſimꝰ xͦ martir aduentũ nõ
veritꝰ imꝑatoris: voce clara cunctis
miſtrauit verba ſalutis. Nec plane
ſaluatoris fortis athleta: iudicis ti
muit torm̃ta. ſꝫ ꝑ multas tribulatõ
nes ⁊ labores cũ corona mr̃ij ad cele
ſtia regna peruenire voluit. Tũc rex ꝓ
loq̃ns dixit. Eliphi. ꝑ tuos q̃re ſmo
nes crudeleſ deos diſſipaſti. ⁊ incãta-
tõibꝫ eos nefarijs ad nihilũ deduxi-
ſti. Sꝫ ⁊ hꝫ ſup oĩa habes factũ ꝙ po-
pulũ mihi abſtuliſti deuotũ. atqꝫ a
cultura ſegregaſti deoꝝ Vir ſcũs ⁊ ca
ritate p̄cipuꝰ ait Iuliane. meũ ꝯſiliũ
ſuſcipe ſalubre. renũcia diabolo ⁊ ſi-
mulachris demoĩoꝝ. crede xͦ in dñz
nr̃m Iħm xp̄z deũ veꝝ de deo vero ex
Maria virgine ſm carnẽ natũ: ut tu
arũ inuenies indulgẽtiã culparum
atqꝫ vitã in regno celoꝝ habebis ſẽ
piternã. Rex truculentus ira cõmo-
tus magna: dixit P deos deaſqꝫ iuro
tibi eliphi niſi meo obtemperes p̄ce
pto ⁊ renoues deos meos ⁊ colas q̃s
cõfregiſti minutĩ gladius meꝰ tuuꝫ
caput diuidet ꝑticulatĩ. Scũs mr̃ rñ
dẽs ait Rex iuliane noli errare neqꝫ

tu deo adiuuãte poteris neqꝫ tuꝰ pr̃
dyabolꝰ q̇ dñatur tibi me a fide ⁊ ca
ritate ſeparare xp̄i. Xp̄s enĩ innocẽs ⁊
ſine vlla pc̃ci macula purus: ꝓ nobꝫ
pctõribꝰ miſerabiliť eſt paſſus Iuſ-
tiſſimũ ſane videť ut ꝓpter fidẽ ⁊ con
feſſionẽ eiꝰ noĩs glorioſi moriamr̃. ut
cũ ipſo in vita etňa feliciť letemur.
Tyrãnꝰ frendẽs q̃ſi leo rugiẽs martir
ter btõ dixit. Flexis in terrã genibꝰ
tuã extende ceruicẽ. ⁊ mei mucronis
ſicut tibi p̄dixi ſuſcipe plagam. Cui
fortiſſimus xp̄i martir ait Precor te
rex ꝑ terribile dei mei nomen ut des
mihi ſaltẽ vnius hore ſpaciũ quo de
uotos poſſũ fundere orõnes ad dñz
meũ. At rex licꝫ crudeliſſimꝰ erat pa
ganꝰ et infeſtiſſimꝰ xp̄iani noĩs ini-
micus: ait ad dei ſcm̃. Tuã ſicut vis
effunde ⁊ extẽde orõeꝫ. Precioſus mr̃
poſtq̃ accepit orãdi licẽtiã ꝓſtrauᵗ
ſe in terrã. ⁊ eleuãs vocẽ ſic inchoa-
uit precẽ. Dñe deꝰ omnipotẽs qui ce
lũ ⁊ terrã ⁊ om̃ia q̃ in eis ſũt creaſti.
et hoĩem quẽ ad ymaginẽ ⁊ ſimilitu
dinẽ tuã factũ in ꝑadiſo poſuiſti. eũ-
demqꝫ poſt lapſũ dyabolo ſuadẽte ꝑ
vnigeniti tui incarnatõem ⁊ paſſio
nem reformaſti. ⁊ ſcõs ⁊ electos tu-
os nõ ad huiꝰ mũdi gaudia. ſed ad
labores ⁊ tribulatões miſiſti: ſuppli
cem ſerui tui exaudi orõem. qꝛ te ti-
meo ſoluꝫ ⁊ tota cordis alacritate di
ligo. nũc ꝓ tuo noĩe nõ ſolũ oĩa car
nis tormẽta. ſꝫ ⁊ ipſã ſubire deſidero
mortẽ. aĩam meã iube ſuſcipi ꝑ ma
nꝰ aplꝛoꝝ: in ꝑadiſo tuo celeſti cum
corona mr̃ij ponẽdã Iſtis nũc hoibꝫ
q̊bꝰ ſũ interficiẽdꝰ cũctoꝝ da criminũ
indulgẽtiã. ⁊ cũ oibꝰ ſcis tuis in reg
no tuo portõeꝫ q̊ viuis ⁊ regnas deꝰ
cuꝫ vnigenito filio tuo ⁊ ſcõ ſpũ vnꝰ
⁊ verus deus in ſecula ſcl'oꝝ. Cũqꝫ fi
deles q̊ affuerãt rñdiſſẽt Amẽ: fortiſſi
mꝰ xp̄i mr̃ erexit ſe ab orõe ⁊ in mul
titudĩs ſtetit medio ⁊ ait. Rex iulia
ne q̇ nõ dubito me interfici a te rogo
ſaltẽ meũ cadauer ſepulchro ꝑmit
tas tradi ⁊ locũ michi ꝯcedas ſepulchri

Rex ꝺo viro dei rñdit· Quecūq3 ele⸗
geris locū: in illo tñ fiat ſepulchrū
tuū ¶ Nemine aūt moueat ꝙ clariſ⸗
ſim9 mr̄ de ſuo corpe ſepeliendo curā
habuit· Legim9 eni3 iacob patriar
cham rogaſſe Joſeph filiū ſuū ut in
ſpelūca duplici ſepeliret eū ⁊ exegit
ab eo iuſiurādū ut in illo loco ponēt
corp9 ſuū Joſeph ꝗ3 cū eēt etatis cē⸗
tū ⁊ decē annoꝝ ⁊ veniret ad mortē:
filios iſrahel rogauit ut cu3 de terra
egipti exirēt oſſa ſua in terrā repro⸗
miſſiōis ſecū trāſportarēt· ⁊ cū alijs
ꝑriarchis id eſt cū fratrib3 ſuis illic
cū ſepelirēt· Multiplr̄ certe vl̄ in be
atoꝝ mr̄m aut in ſcōꝝ ꝯfeſſoꝝ legiť
libris· ꝙ magnā de ſuis curā habu⸗
erūt ſepulchrť ¶ Interea athle
ta xp̄i fortiſſim9 oclos attollēs ⁊ cir
cūquaq3 aſpiciēs: vidit delōge mon
tē meritis ei9 excelſū q̄ vocať hodie
mōs ſcī eliphij· Deinde martir p̄cio
ſus leticia ſpūali plen9 dixit Juliāo
Si ceſar cernitis locū in q̄ xp̄o demō
ſtrāte hēbo ſepulchꝝ· P9 hec ſe ꝯuer
tēs ad multitudīe3 fidelīu ait Admo
neo vos q̄ in xp̄m creditis ⁊ ip̄m ado
ratis ut meā ſp memoriā habeatis·
maxime tñ in die mee paſſionis· et
ego xp̄3 pulſabo p̄cib3 ꝓ vr̄is culpis
atq3 fragilitatibus· At regreſſus dei
eliphi9 amic9· fleuit pre gaudio dū
taxat grandi nō mortis timore ¶ Nā
q̄ freqnter ſolit9 erat ſeipſū pſecuto
rib9 ſponte offerre· quō potuit tormē
ta vl̄ mortē timere· ſed ꝙ ꝑ multas
pcurrit penas et impioꝝ cōtempſit
hoīm minas ⁊ palmiferū finiuit cur
ſū totis viſcerib9 xp̄m videre deſidera
uit· grauiter ſuſtinuit ꝙ eū veloci9
nō vidit· Dicat ꝗ vir ſanctiſſim9 cu3
ap̄lo paulo· dicat· cupio diſſolui et
eſſe cū xp̄o· Cū eodē plane iteꝝ dicat
Bonū certamē certaui· op9 bonū cō⸗
ſūmaui fidem ſeruaui· ideo repoſita ē
mihi corona iuſtide· ¶ Verſipellis
⁊ pfan9 mali ſuaſor iulian9: quē ſe⸗
pare nō valuit minis· ⁊ multis frā
gere nō potuͭ penis· eū ſuaſoris ſeſ⸗

tinat corrūpere vbis· ⁊ variis decipe
tēptat blādimētis Crudelis itaq3 ⁊
immitis belua in tālia leuit ꝓruͭ ver
ba Vir indite eliphi nī eſto amic9·
accipe dignitates ⁊ honores aurū et
argētū· ⁊ bona oīa q̄ diuib3 ſūt p̄cioſa
poſſide· Tm̄ colendo deos fac tibi ꝓpi
cios ⁊ ſp in noſtro noīat9 eris regno
Ad hec xp̄i mr̄ rñdit· Ceſar a dyabo
lo es ſeduct9· ⁊ xp̄ianos ſeducere n̄
ceſſas· Vera3 em̄ xp̄ianoꝝ deſeruiſti
fidē· ⁊ ſacrū ſancti baptiſmatis coin
quinaſti fontē· ⁊ dn̄m ih̄m xp̄m fide
liū ſaluatorē negaſti· ⁊ dyabolū ge
neris hūani ſeductorē ad tuā pniciē
colis ⁊ coluiſti Ambagib3 fine cāvte
ris varijs· ꝙ tuis promiſſis xp̄o me
adiuuāte nō ſeducar donis· idcirco
fiducialiť tibi dico ꝙ btūs petr9 lo⸗
cut9 ē ſymoni mago· pecunia tua et
munera tua ſūt tecū in pditōe· Ideo
em̄ terrena pmittis ut celeſtia tol⸗
las· ⁊ vitā trāſitoriā ꝓponis ut et̄nū
ſubtrahas· ⁊ ad extremum fine du
bio idcirco ſuades caduca gaudia:
ut amoueas ea q̄ ſunt eterna· Que
igiť factur9 es ꝗ̄ toti9 facto ꝙ nūꝗ̄
tibi obtēpero nec ydola tua nec parē
tē tuū dyabolū adoro· Ego em̄ in ve
rū credo ⁊ adoro deū in eſſētia ſue ſub
ſtātie vnū: in pſonis trinū· creatorē
toti9 mūdi atq3 gubernatorē initiū
⁊ finē nō habētem· cui9 regnū incor
ruptū pmanet inſempiternū· Credo
vnigenitū dei patris oīpotētis filiu3
ſibi ꝯſubſtantialē coeternū atq3 coe
qualē· ſpūſcō opante in maria ꝯcep
tū· verū hoīe3 ſine virgitatis ſue cor⸗
ruptōe ex ea natū· ſub p̄cio pylato
crucifixū· ⁊ mortuis tcia die reſurgē
tē· in celos ſcōs aſcendētē· in die iu⸗
dicij viuos ⁊ mortuos iudicaturꝝ et
vniciq3 ſ3 opa ſua reddituꝝ ¶ Hec
cū audiſſ3 odibilis iulian9 apoſtata
repente ira replet9 eſt magna ⁊ ſpi⸗
culatorib9 vocatis imperauit eis ut
martirē ſiī dilaᵒᵉ magnifică decolla
rēt eliphiū· S3 miſerrim9 gn̄is hu⸗
mani iīmic9 ad victimā acceptabilē

omīpotētis dei deridēdo dixit. Videbo
ſi deꝰ tuꝰ quē colis veniēs te liberaue
rit ⁊ ſurgere te atqꝫ tuis pedibꝫ am-
bulare fecerit. Apparitores plane ſi-
cut illis iuſſū erat fecerūt. ⁊ honorabi
le ſci Eliphij caput amputauerūt.
Et dn̄s aūt ihs xp̄s in martire ſui
voluit oñdere paſſiōe. quāti eū meri
ti atqꝫ glorie p̄deſtinauerit eē in ſuo
regno. Oēs em̄ infirmi q̄ diuſis lan
guoribꝫ erāt occupati: ad paſſionē
mr̄is currētes: glo̾ſi meritꝭ ipſiꝰ red
diti ſūt ſanitati. Martirizatꝰ eſt nē-
pe amicꝰ dei eliphiꝰ in prato ameno
qd̾ ſitū eſt in ripa fluuioli cui nomē
vera. Vere mirabilꝭ deꝰ martirē ſibi
carū glorificauit ⁊ cū oībꝫ vbiqꝫ mi
rabilē fecit. Mr̄is ḡ corpꝰ glo̾ſi erex
ſe p̄ v̄tutē xp̄i. ⁊ ambabꝫ ſuū caput
amplectēs maībꝫ: p̄ vnū miliare co
mitantibꝰ angelis ⁊ xp̄m laudāti-
bus portauit. donec ad ſui nominis
montē ſine vlla offenſione p̄ueniret
Deinde ſubijt in montē ſibi electum
quondā. ⁊ lapidē ibi albū inueniēs
atqꝫ planū ut indigene t̄re illiꝰ aſſe
runt ⁊ ſedit ſup̄ eū. Res ſatis inuſita
ta iā facta erāt in petra lapidis gran
dis duricia mr̄is ceſſit ſcitati ⁊ p̄riū
aperiens gremiū in ſuo amplexꝰ eſt
ſinu ſanctū ⁊ concauū ac aptū locū
ſedendi in ſua nimirū dedit cōcaui-
tate Si q̄s quod abſit incredulꝰ fue
rit verbis dictātis lapidis: fidē accō
modet ſignis nō loquētis. Beatiſſi-
mꝰ mr̄ Eliphiꝰ locū iuxta illū eſt ſe-
pultus in q̄ ſibi ſedit vir dei deſiderio
plenꝰ Sup̄ ſacratiſſimū eiꝰ ſepulchꝝ
edificatū eſt a fidelibꝫ oratoriū vbi
fidelꝭ petētibꝫ p̄ſtant̾ bn̄ficia virtutū.
Mons plane in q̄ ſepultus eſt ſcūs
Eliphius inter frumētoſam ⁊ gran
dim eſt medius ab vtraqꝫ militibꝫ
diſtans ſemis. ab aq̄lone tullēſē; vr
bem tenēs ab auſtro vō grādim ha
bens. Libet ad mētē reuocare in ope
ris fine quō deꝰ feſtināter voluit ſer
ui ſui iniuriā vindicare. Ipſe ei ſuis fi
delibꝰ p̄miſit atqꝫ fidelꝭ ipſe adim-
pleuit. mī vindictā ⁊ ego retribuā. Cō
ſūmata itaqꝫ clariſſimi mr̄is paſſiōe
ſol tendit ſuo ad occaſū more nocte
paulatī diei ſuccedēte. Interea inter
xp̄ianos paganoſqꝫ orit̾ pugna et
hoīm cedes valde p̄ficit̾ cruenta. Fide-
les nāqꝫ mr̄is mag̈ſici meritꝭ adiuti
infidelibꝫ xp̄ō donāte victis victoriā
ſūt glorioſe adepti. Extinctoꝝ porro
corpa paganorū: xp̄iani miſerūt in
fluuiū ſepe ante noīatū. Colat obſe-
cro ſancta Colonia Eliphiū colendū
amet deſtinatū a deo patronū. aduo
catū eum ſibi in hac vita p̄uideat ut
defenſorē hic ⁊ in futuro illū firmiter
habeat. Paſſus eſt ſane venerabiliſſi
mꝰ martir eliphius. xvij. kal̾ nouē
bris ſb̾ Iuliano apoſtata et tirāno.

De ſancto Hylarione.

Hylarion ſcūs mōchꝰ fuit. cuiꝰ
vitā v̄tutibꝫ plenā ſcribit Ihe
ronimꝰ. Huiꝰ p̄ntes ydol̾ de-
diti ip̄e (ut dicit̾) roſa de ſpinis floru
it alexādriā miſſus ⁊ ibi grāmaticā
diſcēs ibidē etiā baptizatꝰ ē. Totaqꝫ
illi voluntas in ecc̄le cōgregatōnibus
fuit Audiens nomē Anthonij in egi-
ptum p̄rexit ad videndum eū. Quē
ut vidit ſtatī habitū mutauit ⁊ duo
bus menſibꝫ vix cum eo manſit. Cō
templatꝰ eſt em̄ ordinē vite ſue. gra
uitatē morū. q̄ crebre in oratōibꝫ. q̄
humilis in ſuſcipiendis fratribus.
q̄ ſeuerus in corripiēdis. alacer ī ex
hortandis Talem etiā habuit conti
nētiam ut cibi eius aſp̄itatem nulla
eiꝰ infirmitas frāgeret. Hijs v̄tutibꝫ
hylarion inſtructus redijt ad p̄riā
cū quibuſdā monachis: parentibꝰ
ſuis iam defunctis. p̄tē ſbn̄e fratribꝫ
p̄tē etiā paup̄ibꝫ dedit: ſibi nihil oio
reſuās. Erat āt ānoꝝ quīdecim ⁊
ſolitudinē ingreſſus eſt. ſacco tm̄ co
optus. ⁊ ſagū ruſticū quē. b. Antho
niꝰ ei dedit cū ab eo diſceſſit ſecū tulit
Tm̄ quīdecim caricas pꝰ ſolis occa-
ſū comedēs. Hoc cibo cōtentꝰ fuit a
quīdecimo vſqꝫ ad vigeſimū etatis

ſue annū Eſtus a pluuias breui tu-gurio quod iunco a caricis texerat declinauit. Deinde breuē cellā parauit latitudine pedum quatuor longitudie vero pedū quinqꝫ ut ſepulchꝝ potiuſqꝫ domū crederes. Capillos ſemel in anno videlicet die paſche totondit. ſup nudā terrā in initio vſqꝫ ad mortem cubauit. ſaccum quo ſe mel fuit indutus nunqꝫ lauens Nec mutās altero niſi cū prim⁹ ſciſſus eſſet. Scripturas ſanctas q̄ſi memoi ter tenēs poſt orōnē pſalmos q̄ſi dō pſente cecinit. A viceſimoprimo an no vſqꝫ ad viceſimūſextū trib⁹ ānis primis dimidie lētis ſextariū made factū aq̄ frigida comedit Alijs t'bꝫ ſe quētibꝫ panē aridū cū ſale a aq̄ ſūp ſit A viceſimoſeptimo vſqꝫ ad. xxxm herbis agreſtibꝫ a v̄gultoꝝ radicib⁹ crudis ſuſtētat⁹ ē A triceſiō vndā pa nis a coctū modicū olus abſqꝫ oleo cōedit Sentiēs āt caligare oculos a totū corp⁹ in īpetiginē verti a pumi cea ſcabedie ɔtrahi: ad ſupiorē cibū adiecit parꝝ olei. a h' vſqꝫ ad. lxiiij. ā nū vite ſue tali cucurrit gradu nihi lū guſtans pomoꝝ aut leguminum ſeu cuiuſqꝫ alterius delectabilis rei. Hic dū ſe vidēt corpe fatigatum. a exitū credēt īminē a ſexageſimoq̄r to vſqꝫ ad. lxx. pane abſtinuit incre dibili feruore mētis. ut eo tpe q̄i no u⁹ accedēt ad ſeruitutē dei quo cetei ſolent remiſſi⁹ viuere. Fiebat aūt ei ſorbiciūcula de farina a cū minimo olei vix p cibo a potu quinqꝫ vncias appendēs. Sicqꝫ ɔpleuit ordinē vite ſue. Nūqꝫ an̄ ſolis occaſū nec in die b⁹ feſtis nec in ſūma valitudīe vnqꝫ ſoluit ieiuniū. Igit' potentiſſim⁹ in miraculis ſanctitate icōpabilis oc tuageſimo etatis ſue anno cū abſēs eſſet exiti⁹: q̄ cū ſemp familiari⁹ dile xerat: q̄ſi in teſtimoniū teſtamenti breuē manu ꝓpria ſcripſit literā: oēs diuitias ei derelinq̄ns q̄s habuit. vi delicet tunicā de ſacco. cucullā a pal-liolū. Iāqꝫ modicus calor in pectoē erat a q̄ſi iam vix viuebat aptis ocu lis hec loq̄batur. Egredere q̄d times egredere q̄d dubitas. Octoginta ānis xpo ſeruiſti a mortē times? Inter hec verba exalauit ſpm̄. Sta-timqꝫ corp⁹ eius humanū obrutū ē. Sicqꝫ a ipſe oīs q̄ ad egrotantē venerāt rogauit. ne p punctū hore p⁹ mortē eius corp⁹ ſeruaret. Poſt-modū exitius vir ſanct⁹: cum periculo vite poſt decē fere mēſes corp⁹ eius furat⁹ eſt. a in paleſtina deferēs mo nachis crebris pſequētib⁹ laudib⁹ monaſterio cōdidit. cum tunica cu-culla et pallio toto corpe quaſi adh' viueret integro. et multo fragrante odore quaſi optimis delibutum eēt vnguētis. in teſtimoniū eius ſanc-tiſſime vite. ad laudē a inſupabilem ipſi⁹ gloriā q̄ viuit a regnat. Feſtū aūt ipſi⁹ recolit' duodecimo kal'. no-uembris q̄ videlicꝫ die vndecī miliū virgim a btē vrſule feſtū celebratur

De ſancto Calixto pp̄a mr̄e.

Tempibꝫ macrini a alexandri incendio dīuo cōcremata eſt ps capitolij a meridiano. et intra templū iouis ruit. cui⁹ ſiniſtra man⁹ aurea eliq̄ta eſt. Venerūt igr aruſpices a ſacdotes ad alexādꝝ. pe tētes ut dij irati ſacrificijs placarēt. Cū igit' ſacrificia offerrēt. ſubito celo ſereno mane die iouis dīuo fulmine mortui ſunt quatuor ſacdotes ydolo rū. et ara iouis ɔcremata eſt. Et fa-ct⁹ eſt dies obſcur⁹. ita ut pp̄ls rōn⁹ fugēt extra muros. Et cū ſpgēt' pp̄ls in fugā. venerūt trāſtybꝛi in vrbem ad tēplū rauēnacū. a audierūt in q̄-dā cenaculo multitudinē xpianorū pſallētiū. inter q̄s erat calixt⁹ epus vrbis cū clero ſuo. Audiēs dō h' q̄dā ex ɔſulibꝫ noīe palmachi⁹: nūciauit alexandro dicēs. Magne pnceps. hoc ſignū iō factū eſt. q̄ ciuitas ſorde ſcit. Si ḡ purificata fuerit. gaudebi-m⁹ ſimul de gloria culmīs noſtri. et reſpublica fulgebit. Alexāder dixit.

Purificet. Tantū declara nobis. q̄ ſit
iſta purificatio. Palmachi9 rn̄dit.
ut pbari nō ſint. Alexāder dixit Qz
ſunt pbari? Cui ait xp̄iani. Alexā
der rn̄dit Ego p̄cepi ſemel a iterū. ut
vbicūq inuenti fuerint puniāt aut
offerāt dijs immortalibz. Rn̄t pal=
machi9 dicēs. P caritatē vr̄am ego
audiui dn̄ triſtis eēm pter ſignum
qd factū eſt. quō cantores a cātatri
ces multitudīs xp̄ianorū clamabāt
in regione trāſtyberim in q̄dā loco:
vn̄ nimirū cſtat ptigiſſe hoc ſignum
Dicit ei Alexāder. Accipe ptātem ut
vbicūq eos inueneris trahas ad ſa
crificandū a ad placādos deos. ā cer
te exquiſitis eos tormētis affligas.
Tūc palmachi9 accepta ptāte colle
cta multitudine militū venit trāſty
berī vbi collecta fuit multitudo xp̄ia
norū cū btō calixto. int q̄s erat cale=
podi9 ſenex p̄ſbr. Et veniētes ad qd=
dā cenaculū ingreſſi ſūt decē milites
Et dū introiſſent oēs ſbito ceci facti
ſūt Calepodi9 do ſenex p̄ſbr dixt Fi=
lij mei quez q̄ritis. Illi āt clamabāt
dicētes. Accēdite nobis lucernas. qz
obſcurat9 eſt an̄ nos loc9 iſte. Dixit
āt calepodi9 p̄ſbr De9 q̄ videt oīa ipē
cecauit oculos vr̄os Tūc palpātes il
li deſcēderūt de cenaculo cecati Hec āt
cū vidiſſʒ palmachi9 timore ꝑritus fu=
gita nūciauit oīa alexādro Eodē die
iuſſit alexāder ut milites q̄ ceci fue=
rāt in pn̄tiā ſuā deducerēt Qui cum
adducti fuiſſēt. cepit clamare O ciues
romani. videtē artē magicā Rn̄t pal
machi9 a dixit Si p artē magicā iſtd
factū eſt. vbi ſūt vtutes deorū nr̄orū
Jubeat itaq pietas vr̄a offerri im
molari dijs ne pereat reſpublica per
eorū incātatores Et p̄cepit alexāder ut
īmolaret mercurio ut rn̄ſa accipent.
Emanauit āt p̄ceptū vniūſo vulgo
ut oēs ad capitoliū ocurrerēt ex vr
be romana ita ſane ut q̄ inuēti fuiſſēt ī
habitacul ſuis die mercurij ſine di=
latōne inficerēt. Oīs itaq pplſ die
ſupdicto ad capitoliū ocurrit. ſʒ et

palmachi9 ac familia ſua cū porcis
a vitulis in ſacrificio offerēdis adue
nit. ¶ Et factū eſt dū occiſiōe pecudū
effunderet ſanguis. a incātarēt car
minibz ſacerdotes: q̄dā ex virginibus
tēpli noīe iuliana arrepta a demōio
clamabat dicens. De9 calixti ipē eſt
de9 viu9 et ver9 qz ipē indignat pollu
tōes reipublice vr̄e. a cōteret regē ve
ſtrū mortalē. qz nō adoratis veritatē
Audiēs h palmachi9 ſolus cucurrit
ad btūm calixtū epm trāſtyberī in vr
bē rauēnaciū. et cecidit ad pedes ei9 di
cēs. Cognoui dn̄m deū ihz xp̄z hodie
P ipm te adiuro ut liberes me a cul
tura demonum a lapidum. baptizaq
me ſicut p̄dicas. Dicit ei calixt9 No
li errando deridere veritatē. Rn̄t pal=
machi9 cum lacrimis dicēs Dn̄e mi.
nō derideo. qz cognoui in cecitate mi
litū a in reſpōſis virginū. q dn̄s de9
xp̄s eſt. Dixit calepodius ſenex p̄ſ=
biter ad btūm Sixtū epm Btiſſime
pater. petenti baptiſmū nō denega.
Indixit igit ei ieiuniū vni9 diei a ca
thezizauit eum. et allatā aquā putei
bn̄dixit. Deinde calixt9 Palmachio
dixit. Credis ex toto corde in deū pa
trē omīpotentē. Qui rn̄t. Credo. Et
dixit ei. Et in ihm xp̄m filiū eius na
tum ex Maria virgine. Et rn̄dit Cre
do. Et dixit ei. Et in ſpm ſcm Tūc cla
mauit Palmachi9 cū lacrimis dicēs
Credo dn̄e. Et ait. Vere. vidi dnm
Ihm xp̄m verū lumen. q̄ me illumi
nauit. Baptiſauit etiā vxorē palma
chij ac filios. a omnē domū ei9 pmi
ſcui ſex9. nūo q̄draginta duos. Ab
eadē die cepit palmachi9 oēm facul
tatē ſuā paupib9 xp̄ianis erogare.
¶ P9 dies do viginti et duos. reqrit
palmachi9 ab alexādro Cui nūciatū
eſt qz xp̄ian9 eſſʒ. a ad h ce alijs ſua
det. Tūc alexāder iuſſit eū ſibi pn̄tari
Quē cū vinctū cathenis vidiſſʒ. iuſſit
eū ſolui. a dixit ei. Sic amēs fact9 es
palmachi ut deos deſeras a queras
hoīem mortuū? Palmachi9 tacuit.
Dixit ei alexāder. Loquere fiducialr

nē timeas· Rn̄dit Palmachiꝰ dicēs
Si detur licētia loq̄mur veritatem?
Ait alexander· Excepta iniuria deoꝝ
loq̄re· Palmachiꝰ rn̄dit Optime pn̄
ceps· ſi aduertas nō ſūt dij· ſed opa
manuū hoīm· Modo q̄dē cognoſcat
māſuetudo vr̄a q̄ habeāt coli· Dī ſūt
aut q̄ fabricāt̄ a mortalibꝫ q̄les ſint
vos iudicate· Sꝫ p̄cor ego claritatē
tuā ut dicas deo tuo ꝙ loq̄r· ⁊ cū eū
interrogauero rn̄deat m̄· Qd̄ cū factū
fuerit: nō deſero deos q̄s tu dicis m̄·
Dicit ei alexāder Et quō a cunabul̄
ipſos adoraſti· ⁊ mō eos derelinq̄s?
Palmachius rn̄dit· Feci q̄ſi infelix
modo aūt cognoui qd̄ verū eſt ꝓpter
qd̄ dep̄cor dn̄m ihm xp̄m ut ignoſcat
mihi· ꝙ ignorās peccaui· Tūc ſub=
ridēs tirānus Alexāder tradidit eū
cuidam ſimplicio ſenatori· dicēs ei·
Habe eū penes te ſine aliq̄ timorē· et
mollibꝰ ſermonibꝫ reuoca eū ad cul
turā deoꝝ· Talē em̄ hoīem· reſpubli=
ca noſtra nc̄cariū habꝫ· Acceptū igr̄
Palmachiū ſimplicius ſenator veſti
mētis albatis nobilibꝫ induit· ⁊ eū
in domū ſuā duxit· Precepitq̄ ſimpli
ciꝰ vxori ſue· ut palmachiꝰ oīa ſua
in ptāte hrēt· Tūc btūs palmachiꝰ
ieiunijs ⁊ orōibꝰ ac vigilijs ſtudēs
nō ceſſabat lacrimis a deo veniā p̄ca
ri ⁊ pn̄iam agere de errore ſuo ¶ Tūc
venit ad eū quidā felix noīe· dicēs ei
Cōfeſſor dn̄i nr̄i ihū xp̄i palmachiꝰ
exora p ancilla tua blāda vxore mea
ut liberet̄ de lecto doloris· ⁊ ego perci=
piā baptiſmū cum ea· Diu em̄ eſt ꝙ
morbo paralitico torq̄t̄· ⁊ iā facultas
noſtra deficit Et cū p ea oraſſet· eadē
hora venit blanda pedibꝫ ſuis currēs
ad domū ſimplicij ſenatoris· clamās
⁊ dicēs· Baptiſa me in noīe dn̄i mei
ihū xp̄i· q̄ manū meā tenuit ⁊ leua=
uit me Tūc felix cepit rogare btūm
Palmachiū· ut baptiſaret̄ Miſit ḡ
palmachiꝰ ad ſcūm Calixtū ep̄m· q̄
veniēs baptizauit felicē: cū vxore ſua
blanda· Hoc ſimplicius ſenator vi
dens cecidit ad pedes btī calixti cum
om̄i domo ſua· rogās ut baptizaret̄
Et ait btūs Calixtus fiducialit̄· Cō=
greget deꝰ triticū in horreū ſuū Et ca
thezizauit oēm domū ſimplicij· vxo=
rē ⁊ filios ⁊ oēm eius familiā· aīas
promiſcui ſexus nūo ſexagintaocto
Tūc btūs calepodiꝰ preſbr̄ gaudio
repletꝰ cepit clamaē in domo ſimpli
cij Gloria tibi dn̄e ihū xp̄e· q̄ digna
tus es de tenebris facturā tuā ad lu
cem pducere· ⁊ de errore liberare ¶
Audiens vō alexander ꝙ multitudo
hoīm baptiſmū p beatū calixtū perce=
piſſet: miſit exercitū militū ⁊ oēs te=
nuit q̄ baptiſmū perceperāt· Quos p̄
cepit capit̄ ſubire ſnīaz· ⁊ p diuiſas
portas vrbis rome capita eoꝝ ſuſpē
di ad terrorē xp̄ianoꝝ· Tenuit āt ⁊
btm̄ calepodiū p̄ſbr̄ꝫ· quē ſb die ka
lendaꝝ maiaꝝ fecit gladio occidi et
corpꝰ eiꝰ in tybrim iactari· In ipſis
diebꝫ btūs calixtꝰ fugit cū decē cleric̄
ſuis ⁊ abſcondit ſe in domo cuiuſdā
pontiani· et noctu rogās inuenit pi
ſcatores q̄ inuenerāt corpꝰ calepodij·
Btūs ḡ calixtꝰ gaudio mag̊ repletꝰ
ſacrū corpꝰ aromatibꝫ ⁊ linteamībꝫ
recōdidit· ⁊ cū ꝓmis ⁊ laudibꝫ ſexto
ydꝰ maij ī cimiterio eiuſdē ſepeliuit·
¶ Ab eodē die cepit alexāder curioſe q̄
rere: btm̄ calixtū ep̄m Et dictū ē ei ꝙ
eēt trāſtybrī ī domo pōtiani· iux̄ vrbē
rauēnaciū Miſit ḡ occulte ac tenuit
eū· p̄cipiēs ut ī eodē loco fame crucia
ret̄· Qui dū iā q̄nto die nihil victꝰ
accepiſſet· deo ꝯcedēte ieiunijs ⁊ orōni
bꝰ magis corroboraret Quod alexāder
audiēs· iuſſit eū ī eodē loco cuſtodie
mācipari· ut ſi q̄d ad eū nocte veniēt
occidēt̄ Et cū multis diebꝫ ī cuſtodia
manſiſſet· venit ad eū calepodiꝰ nocte
p viſiōē oculoꝝ· ⁊ ꝯſolatꝰ ē eū dicēs·
Firmꝰ eſto pr̄· ꝙ corona tua iā pfcā
eſt· ut accipias a dō ꝯdignā laboris
tui mercedē Erat etiā ibidē q̄dā miles
priuatꝰ noīe: qui erat vlceribus ple
nꝰ· ⁊ doloribꝫ die ac nocte cruciabat̄
Hic miſit ſe ad pedes btī ſixti· dicēs
ei· Salua me ab vlceribꝫ meis· ꝙ cre

do dn̄m Jh̄m xp̄m deū viuū ⁊ verum
eſſe. q̇ ſicut blandā liberauit: potēs
eſt ⁊ me ſaluare. q2 diu eſt ꝙ conſu⸗
mor in afflictōe ardoris mei. Dixit ei
beatus Calixt9. Si credis ex toto cor
de ſili. ⁊ in nomine ſancte trinitatis
baptizatus fueris mūdaberis. Priua
tus miles rn̄dit. Ego credo q2 ſaluet
me dn̄s ih̄s in baptiſmo. p manum
tuā. Tunc btūs Sixtus eū baptiza⸗
uit. ⁊ a vulneribꝰ ⁊ morbo q̊ teneba
tur mūdatus eſt. Et cepit clamaē di
cēs. Deus verus ⁊ ſcūs eſt dn̄s Jh̄s
xp̄s. quē p̄dicat btūs calixtꝰ ep̄us.
Quia ydola vana ſurda ⁊ muta ꝯſu
mēt. deus em̄ eternꝰ xp̄s eſt. Quod
alexāder audiēs. fecit ꝑuatū militē3
plūbatis deficere. calixtū vo ep̄m p
feneſtrā domꝰ p̄cipitari. ligatoq3 ad
collū eiꝰ ſaxo in puteū3 demergi. ⁊ in
eo p rudera cumulari. Pꝰ dies vo de⸗
cē ⁊ ſeptē. venit p̄ſbr eiꝰ aſteriꝰ noīe
cū clericꝭ ⁊ nocte corpꝰ ſacꝝ de puteo
leuauit. ⁊ honorifice in cimiterio ca
lepodij via aurelia pridie ydus octo
bris ſepeliuit. Pꝰ ſex aūt dies. alexā
der tenuit aſteriū p̄ſbiterꝝ. quē p̄ce⸗
pit p pontē p̄cipitari. Cuiꝰ corpꝰ ſacꝝ
inuentū eſt in oſtia. ⁊ a q̇buſdā xp̄i
anis ſepultū in eadē ciuitate. ſb die
duodecīo kalendis nouēbris ī pace.

¶ De ſcō Seuero rauēnenſi ep̄o.

SAnctus Seuerꝰ rauēnēſis ar
chiep̄s an̄ ſuſceptu3 ep̄atum
ī laycali habitu diu ꝯſtitutꝰ
vitam paupimā3 in vrbe rauenna
gerebat. Habuit āt vxorē nomine
vincētiā de qua filiā genuit nomīe
Innocentiā. cum quibꝰ victū quo⸗
tidianū q̄ritās opa muliebria exer
cebat: lanā carpēdo ⁊ texendo. vnde
vulgo lanarius vocabat̄. Et ſic in
ſimplicitate cordis labores manuu3
ſuaru3 manducās deo feruentiſſime
ſeruiebat. Cum vero rauennēſis ec⸗
cleſie ep̄s a ſeculo migraſſet: ⁊ mul
ti ep̄i ꝯuenirēt ut tante ciuitati mo
re ſolito pōtificē ordinarent: p̄miſſo
triduano ieiunio ⁊ orōne deuota fac

ta ad deum: ut eis oſtenderet quem
vellet habere ep̄m. Tūc btūs vir Se
uerus dixit vxori ſue. Vadā ad ecciā3
ad videndū quis eligat̄ in epiſcopū
Illa aūt indignāter rn̄dit. Quid tu
pānoſe in turba nobiliū ⁊ purpura
torꝝ vis facere ⁊ colophiſatꝰ reuerta⸗
ris. Sede igit̄ hic et labora. noli ocio
vacare q2 nō expedit nobis. Siue ei
ꝑgas ſiue in loco ſubſiſtas: te pon⸗
tificem nō ordinabunt. Ad hec ille.
Sine me inq̄t ut vadā. Et illa. Vade
ſi placet. q2 quacūq3 hora intrauerꝭ
ſtatim ep̄m ordinaberis. Talia ergo
vxore yronice proſequēte: ilico ſur
gens eccām adijt. ⁊ pene iuxta prin
cipem ciuitatis q̊ congregatōnem epi
ſcoporꝝ ordinauit conſtitit. Orāte ġ
ꝑplo ꝓ ſigno a deo habendo q̇s ep̄a⸗
tu dignꝰ foret: ecce colūba deſup ex
improuiſo volauit. ⁊ cūctis cernēti⸗
bꝰ ſup caput ſeueri conſedit. Quod
quidā ꝓ ſigno vero accipientes: hūc
ſūmo ſacerdotio dignum iudicabāt.
Alij autē indigne ferētes ꝙ tam vi
libꝰ veſtimentis indutus inter pri
mos ciuitatis ſtare p̄ſumpſiſſet: eu3
inhoneſte colophizatū et iniuriatum
ſm̄ imp̄cationē vxoris ſue ab eccīa
expellūt. Solutū conciliū altero die
redit. affuitq3 ſeuerꝰ latitans tūc in
loco ſecreto. Et ecce iterꝝ colūba ſicut
ꝑus ſup eum deſcendit. Qui adhuc ha
bitū eius deſpicientes: in terciū diem
ꝓtraxerunt. Et ecce tercio columba
niue candidior duriciā cordis eorū
increpans ſup caput beati Seueri ſe
dit latitare volentis. Ille aūt dum
a ſe columbā manu repelleret: ⁊ illa
hac illacq3 p aerem volitaret. iterum
iterumq3 reſidit electum ſup caput
eiuſdem beati viri. ac ſi ſpūs ſanctus
ſpeciete nꝰ qđ in re erāt ꝓderet q̄ dicēt
Sup quē requieſcam niſi ſup hūilem
⁊ quietū ⁊ trementē verba mea. Stu
pefactꝰ ſup hoc omnis potētatus ac
clerꝰ ac ꝑplus ꝯoīs ip̄m ſūmo ſacer
dotio dig̃ iudicabāt. Appꝛehēdētes āt
eū valde tn̄ reluctātē: ad eminētiorē

locum ꝑtrahunt· ac mutato habitu
clericū eum fecerūt· Die aūt ſequēti
iuxta morē ecclaſticum epiſcopū cō
ſecrauerūt ¶ Tali igiṫ mō ordīa
tus eſt ep̄s eccl̄e rauēnenſ: vnctuſqȝ
oleo exultatōis a vnguēto ſacri criſ-
matis iuxta morē pontificis ¶ Qui
dā autē currens cū hec vxori ſue Vin
centie nūciauerit: illa ꝑmo vrbane ir
ridendo dixit· Scio q̄ bene literatꝰ ē·
Epiſcopꝰ eſſe p̄t· Religioſoꝝ multo
rū diu paṫ fuit: digna nobis exēpla
monſtrabit Qui hactenꝰ ꝑ plateas
girando fila de colo ducere: et in fuſū
ſolebat colligere: digne in cathedra
epiſcopali reſidebit· Cū aūt hec loq̄-
reṫ: venit nūciꝰ ſcd̄s a terciꝰ eadē re-
ferentes Tūc illa promia depoſita ad
eccl̄az cucurrit· a vera eſſe cognoſcēs
q̄ audierat· grās deo retulit· Sic igr̄
beatꝰ Severꝰ in ep̄m electꝰ· cum btō
Petro aplo vxorē ſimpliciter circū-
duxit· a filiā virginē nutriuit· Dicūt
quidā q̄ vtraqȝ earū ſacro velamine
ſit cōſecrata· a vna in viduitatis al-
tera in virginitatis ꝓpoſito ꝑdura-
uit· ¶ Sanctꝰ aūt Severꝰ in dei ſ-
uitio ꝑficiens· miraculis choruſcās·
omnibꝰ hominibꝰ amori a honori fu
it· Om̄es ſuo tempe vite ſanctitate
a doctrinarū ſtudio ſupauit Cōcilio
ſardinēſi vbi ꝯgregati erāt tam affri
ce q̄ ytalie ep̄i interfuit a preſedit·
In q̄ fides catholica expoſita erat· a
hereſes damnate ¶ Cūqȝ ſcūs dei pō
tifex laudabiliṫ celitꝰ ſibi delegatam
gubernaret eccl̄am: inſup a voti com
pos virtutū incremento inſiſteret: ce
pit in eo ſpūs ſcūs qui eū ad ſacerdo
tiū ꝓmouit maioāa apoſtolica opa
ꝓpalare Quadā nāqȝ die dum miſ-
ſam celebraret: hora illa q̄ lector pul
pitum aſcēdit ad ep̄laz recitandam·
vir ſcūs in extaſi factꝰ eſt veluti ſo-
pore detineretur· Exiſtimātes aūt mi
niſtri altaris ipſū obdormiſſe· cepe-
rūt tādem latera eiꝰ pulſare· Illi aūt
q̄ſi de graui ſomno ſe ſurſuȝ erigit et
animo triſtis eis dixit· O q̄d feciſtis

Quare inq̄etaſtis me? Q̄uis hic vo
biſcū agere viderer in corpe· tn̄ in ſpi
ritu alibi erā· Cum igiṫ feruētiſſime
interrogaſſent vbi fuiſſet· dixit ſe in
terim in mutinēſi eccl̄e fuiſſe· et aīaȝ
ſci Geminiani dn̄o deo cōmēdaſſe· ac
q̄uſqȝ corpꝰ ſuū ſepulchro clauderetur
aſtitiſſe Vt igiṫ veritas ꝓbaretur: ciues
rauēnēſes velociter equites ad vrbē
mutinēſem miſerūt Qui cū diem vel
horā obitꝰ btī Geminiani req̄ſiſſent
dixerūt· Nōne dominꝰ Severꝰ ep̄us
veſter eiꝰ aīam dn̄o cōmēdās tādiu
hic ſtetit· q̄uſqȝ corpꝰ eiꝰ ſepulchro
clauderetur· quo clauſo repēte ab ocu
lis noſtris diſparuit? Qui reuerſi nū
ciauerūt ꝑ ordinē ut eis narratū fu
erat· Et ex illo die ceperūt ſanctita-
tē eius ampliꝰ venerari· ¶ Poſt
vxoris ſue felicē trāſitū ab hoc ſeclo
Innocētia filia eiꝰ diem clauſit vlti-
mū In cuiꝰ obitu ꝯuenerūt plurimi
cum ep̄o ut corpuſculū filie in ſepul
chro poneret vincētie huiꝰ genitricis
q̄ndam defuncte· Sed cum vidiſſent
eūdem ſepulture locū duoꝝ corpum
nō eſſe capacē· aſtantes dixerūt ep̄o
Heu pater q̄d erit? Videſne q̄ vas
modicū eſt? Dixit igiṫ ep̄s· O muli-
er cur mihi moleſta es? Quare non
prebes locū filie tue· Suſcipe q̄d por-
taſti· a noli eſſe pertinax locelli tui·
Statī ergo recuſa eſt ī ꝑte· dās largū
ſepulture locū filie ſue ¶ Cum ꝯo vir
ſanctꝰ prouecte iam eſſet etatis· et q̄-
dam die miſſarū ſolemnia celebra-
ret· a trāſitū ſuū quē longe ān ꝑ re-
uelationē ſpūs ſci p̄ſciuit· celeſtium
ſacramentoꝝ perceptione muniret: cō
uocato ad ſe clero a totiꝰ vrbis vtri
uſqȝ ſexꝰ ꝓplo· de integritate catholi
ce fidei a de vnanimitate atqȝ fraṫna
ſeruāda charitate ꝓlixiꝰ ſm̄ datam
ſibi ſapiētiā ꝓtulit ſermonē· Quo fi
nito firmato pace atqȝ bn̄dictōe ſto
lā ut erāt pōtificali indutꝰ eccl̄az clau
di iuſſit· Expulſiſqȝ om̄ibꝫ· ſolū vnū
ſcolarem ſecum retinuit· Accedenſqȝ
ad tumulū vxoris a filie dixit· Hoc

ſepulchꝛū mihi olim fecera; vobiſcꝫ
vtendū pſtiti o coniux ⁊ filia. Nūc
autē qꝛ et ego vocoꝛ pcepto domini:
date mihi locum vobiſcū doꝛmiendi
Et ſtatim per ſe tumulo apto ⁊ coꝛ=
poꝛibꝰ ſanctarū viro dei locū dantibꝫ
viuus ceu Johānes euāgeliſta ſe=
pulchꝛū introiuit. Sicqꝫ inter coniu
gem ⁊ filiā mira autoꝛitate ſe mediū
collocās voce ſonoꝛa vultuqꝫ decoꝛo
vale vltimū doꝛmiturus in domino
dedit ſeqꝫ obcludi marmoꝛe ſuauiter
obdoꝛmiēs iuſſit Quo viſo puer ſco
laris ptem caſule pꝛeſulis q̄ depēde
bat de ſarcophago apphēdit: foꝛti
terqꝫ clamauit. Irruentibꝰ autē mlꝰ
tis p oſtia dicebat. Adiuuate celeri
us. Dominꝰ epūs hoc ſepulchꝛum
eſt ingreſſus ne ſuffocetꝰ. Et cogno
uerūt ipſum migraſſe ad xpꝛiſtum
Et vnanimiter benedixerūt dominū
¶ Tali ergo mō vir ſanctiſſimꝰ legiꝰ
in pace eccleſie defunctꝰ vndecīo kalꝰ
nouembꝛis. Ipſiꝰ vero ac coniugis
⁊ filie memoꝛia in kalꝰ februarij in=
ſimul veneratꝰ. Multa etiā dominus
opatus eſt miracula ad oſtendum
hominibꝰ p eoꝝ ſalute ac dei gloꝛia
ſingularia ſui confeſſoꝛis merita.

¶ De ſcō Seuerino archiepō Colon̄.

Beatus Seuerinus apud bur
degalim in vaſconia exiſtens
agricola aratꝝ minās audi
uit vocē in aere ab angelꝰ talē Seueri
ne ſeuerine tu eris eṗs in colonia At
ille. Qn̄ hoc erit? Rn̄t vox deſup Cū vir
ga quā manu geſtas floꝛuerit. Et
ſtati ipē ponēs virgam aridā in ter=
rā: germinauit ⁊ floꝛuit Vn̄ in eṗm
diu pꝰ electus omī deuotōi ſe ɔtulit.
Tpe namqꝫ arriane hereſeos loꝛica
fidei indutꝰ in dei ope ſpectabilꝰ fuit:
adeo ut ɔuenientibꝰ ad ſinodū totiꝰ
pene gallie aliarūqꝫ puinciarū xp̄i=
ane fidei doctoꝛibꝰ euſrata quondam
agrippine Colonie nō paſtoꝛe ſꝫ mer
cenario ⁊ arriano depoſito: p quatu
oꝛdecim epōs inter q̄s fuit maximia

nꝰ eṗs treuerenſꝫ ⁊ ſeruatiꝰ eṗs tun=
groꝝ. Idē ſeuerinꝰ ut infuſā maliciā
eliminare debuiſſꝫ aptiſſimꝰ acclamatꝰ
qđ etiā ɔcilij autoꝛitate firmatū eſt.
Actūqꝫ eſt mira dei diſpēſatōe ut nō
euſrata ſceleſtiſſīe pūſitatis doctoꝛꝰ
q̄ tm̄ nudū hoīe; aſſeruit xp̄z. ſꝫ poti
us matri xp̄iane fidei pmi ppagato
ris ſucceſſoꝛ exiſtēt q̄tenꝰ ecclīam intꝰ
pcellas hereticoꝝ fluctuantē fidelitꝰ
⁊ ſtrēnue gubernaret. ⁊ eā a peſtife
ra arrianoꝝ rabie purgaret Cōſecra
tus igitꝰ archieṗs Coloniēſis ab ar
chiepō treuerēſi .ſ. maximiano: q̄li vi
gilantia in cuſtodia ouilis ſibi credi
ti deſudauerit pōt patere. ⁊ pꝰ diſceſ=
ſum ſuū tota pene gallia: eius ſini=
ſtime cede atqꝫ incendijs deuaſtabāꝛ
ita ut nec vna q̄dem ciuitas niſi me=
tenſis propter oꝛatoꝛiu; beati Ste=
phani inuſta remaneret. ¶ In
laudem huius ſancti legitꝰ: qꝛ quodā
tempoꝛe dū gregis ſibi ɔmiſſi cuſto
dijs inuigilans dei dn̄co expletꝰ ma
tutinalibꝫ officijs ex ɔſuetudīe loca
ſācta oꝛādi gratia circuiē audire me
ruit dulciſonā celeſtis militie melo
diam que illū afflatu ſancti ſpūs do
cuit. qꝛ martinꝰ epiſcopꝰ a ſclo mi=
grauit. ex qua re q̄d aliud eſt pēſan
du; niſi qꝛ omīpotens deꝰ dū marti
num ad celeſtē glām extulit. btō ſe
uerino eius ɔſeſſū ⁊ ɔſoꝛtij ſecuritatē
dedit. ¶ Quidā in ſeculo gn̄e nobi=
lis ⁊ alto ſāguine natꝰ cū iā nuptie
ei parate eſſent: raptus in ſpū vidit
pulcherrimū iuuenē ſibi aſtante; q̄
magna ei pmiſit ſi nuptias dimitte
ret. vn̄ cū ſurrexiſſꝫ oibꝫ dimiſſis clā
in heremū tn̄ſfugit ipō iuuene duce
qui ei apparuerat. Tandē cū multos
annos expleuiſſꝫ oꝛauit ut ſibi dn̄s
oſtenderet cui equalis in regno celoꝛū
futurus eſſꝫ aut pꝛemiū recepturus
Cui ab angelo ppoſitꝰ eſt pſul colo
nienſis ſeuerinꝰ Et cū eū videre cupe
ret: ab angelo qui eu; an̄ viſitauerāt
ad locū ductꝰ eſt vbi beatū ſeuerinū
vidit poſt miſſaꝝ ſolēnia vbi fuerāt

ſigna feſtiuitas ꝯuiuio inſtructo de
liciarum affluētia ꝑfulgere. Quo vi
ſo ꝯtriſtatus de ꝑmiꝫ eq̄litate cū ipē
paupꝫtate ⁊ abſtinētia: ille vero deli
cijs ⁊ diuitijs afflueret. Stati deſup
correptus intellexit ꝙ minꝰ ep̄s oēꝫ
illā ſecularē gloriā ꝙ̄ ipſe ligneū va
ſculū qđ ſibi de cūctis opibꝰ ſuis re-
ſeruauerat: diligeret Vnde grās deo
agens: ꝓmiſſū ſibi premiū cū Seue
rino famulo dei flagitās ad ſolitudi
nē rediјt ❡ Cū iam vir dei ſenuiſſꝫ
monet̃ ꝑ viſionē ut burdegalēſe opi
dū ⁊ ptes aquitanie vñā ciuiū dꝰ fu-
it viſitaē nō dubitet quatenꝰ cū ſuo
compare btō Seuero requeſcat. Et re
latū eſt ſancto Amādo eiuſdeꝫ vrbis
epō illū aduenire. Vñā ipſe famulo
dei cū magna multitudine cleri ⁊ po-
puli obuiauit Vbi btūs ſeuerinꝰ ſibi
occurrētes q̄s nunq̄ ān videāt ꝓpis
noībꝫ ſalutauͭ ❡ Tādē tp̄e aliq̄ trāſa
cto ꝯuocatis frībꝫ mortē ſuā ꝑdicētē
atqꝫ pꝰ hoc a ſeculo migrātem btūs
Amandꝰ ipm̄ in cripta maioris eccē
honorifice ſepeliuit. ❡ Ad cuiꝰ ſepul
chrū deꝰ multa miracula opaᷓ. E q̄bꝫ
vnū inſigne explicabo quod ideo fa
moſius predicat̃ cunctis. ꝙ ꝯmunis
cauſa ſalutis. Nam quodā tempore
cū ad annuale feſtiuitatis eius gau
dium plebs ꝓuincie religionis amo
re conflueret: inopinata gothorū ra
bies cum exercitu rabioſo ſupuenit.
Cūqꝫ ſe ꝓpl's ꝓuīcie q̄ cōuenerat in-
ermē ⁊ reſiſtendi impotē cernēt: ad
eius auxiliū cōfugit. cuiꝰ glorioſa ſo
lēnitas cū īuitauit. Nᵉ mora dies lu
mine priuaᷓ ſtat hoſtis in tētorijs ꝑ
territus. tandeꝫ ei videt̃ ꝙ multitudo
armatoꝝ euꝫ inſeq̄tur. vñ relicto ap
paratu caſtroꝝ ⁊ ſolamīe eq̄rum ita
diſcedunt ꝑterriti: gaudētes ſua ꝑdere
q̄ venerāt aliena rape. Hiſqꝫ q̄s ꝑ-
dari venerāt: cū oībꝫ ſuis ꝑda ſiūt
❡ Quodā tp̄e burdegal' tāta erat
aq̄ꝝ pluuialiū inūdātia ut diluuiū
credi potuiſſꝫ ꝑ qđ hoīes delerēᷓ Mox
cū clerꝰ ⁊ ꝓpl's ad ſepulchꝝ ſcī ꝯfuge

rēt diuino nutu vis imbriū reſtringit̃
⁊ mane facto ſol clare diffunditur. ⁊
ſbita ſerenitate recepta gaudio im
mēſo tota ꝓuincia repleᷓ ❡ Pꝰ illam
inundātiā oīs ꝓuincia ſiccitate occu
pat̃. ita ut t̃ra fructū dare negaret.
iteꝝ oēs ad ſepulchꝝ ſcī ꝯfugiūt eiꝰ
auxiliū implorātes. circa medium
noctis cadit pluuia de celo ⁊ herbaꝝ
defectus humore reficit̃ ⁊ ariditatis
ſterilitas in priſtinū virorē mutat̃.
❡ Pꝰ mortē ſcī in ptibꝰ Colonie per
tres annos ſterilitas nō modica fuͭ
videlicꝫ ut nūq̄ pluuia caderet. reue
lat̃ euergiſlo ꝓpter hoc eſſe. ꝙ antiſ-
tite ſuo colonia careret. Ciues igit̃
burdegalim ꝑgētes. mediā ptē ſācti
viri ſecū detulerūt multis in via ſig
nis ⁊ ꝓdigijs factis. in eccīa ſcōꝝ cor
nelij ⁊ cipriani honorifice locauerūt
⁊ ſtati vbertas pluuie ſecuta ē ❡
Quodā tp̄e dū btūs ſeuerinꝰ adhuc
viuēt allatꝰ eſt ei a parētibꝫ ꝯtriſta
tis iuuenis q̄dā vita ꝓuatꝰ. Quoꝝ
fletibꝫ ꝯpatiēs deū īuocādo diu flexis
genibꝫ orauit: ⁊ ꝯfidēter accedēs: ex
pectātibꝫ oībꝫ q̄ aderāt viuū illū pen
tibꝫ reſtituit ❡ Leo ꝑꝑ. a roma ꝑfectꝰ
ad impatorē karolū deuenit ad lo-
cum in q̄ corpꝰ ſancti Seuerini reqe-
ſcit. Ibiqꝫ eccīam intrās ad comites
ſuos ait. Loci huiꝰ defenſor domi eſt
⁊ ideo nō ſum auſus illū ꝑterire in-
ſalutatū. Hinc ꝰ ciuibꝰ cōſuetudo ī-
oleuit. ut vna die ꝑ ſingl'as ebdoma
das ad eiꝰ eccīam veniāt q̄tenus per
totā ebdomadā eiꝰ ꝓ ſcīmo ſalubriꝰ
fulciāt̃ ❡ Legit̃ ꝙ pꝰ mortē btūs Se
uerinꝰ appuit diacono ſuo ſcō euer-
giſlo (q̄ pꝰ eū fuit archiep̄s in colo-
nia. q̄ audiuit in trāſitu ſancti mar-
tini voces angeloꝝ cū eo) indutꝰ pon
tificalibꝫ. hn̄s nubē ſup caput eꝰ ſtil
lantē ei guttas igneas ſup caput ſu
um. Et cū q̄reret q̄re hoc pateret̃ cuꝫ
ſcūs apđ hoīes crederet̃. R̃ n̄t Ideo h'
patior. ꝙ horas canoīcas īvita neg
ligēter dicebā. nec debitis tēpibꝫ. et
cū mei familiares int̃ horas ſeclaria

negocia ingerebāt eis intēdebā: nec
horas canonicas cū omib⁹ clericis
meis dicebā. Et cū q̄reret vtrū illa pe
na eēt magna. cecidit vna gutta ſup
brachiū eius ↄburens ei carnē vſq͂
ad oſſa. Qui cū euigilaret pre vehe=
mētia doloris ait ſcūs. Noli timere
nūc āt videbis q̄nta poſſū apud deū
Et eleuans manū cū ſigno crucis ↄ=
ſtati curauit eum.

De ſcō Euergiſlo Coloīe archiepō.

EVergiſlus p̄ſul btūs ex nobi
li pntū pſapia ſm ſeculi fau=
ſtū pgenitus ↄtungroꝝ ciui=
tate fuit exort⁹ q̄ gallicarū tunc tē=
pis vrbiū maxima pollebat: nūc āt
p̄ſtina dignitate enaruata ſtat ma
gni noīs vmbra. In q̄ vir dei poſtq̄
in ſacro xp̄i baptiſmatis fonte rena
tus fuerit exuit īfantuloꝝ vagit⁹ de
die in diē moroſis pficiēs incremētis
forma vtiq͂ ſpecioſus a toto corpuſ=
culo letabūd⁹. Igit̃ pntes ſue plis
felicitate gaudētes ſupne clemētie p
tante indolis bñficio iugiter refere=
bāt grās a laudes: ip̄mq͂ xp̄m ſerui
turū in iure ppetuo deuouerūt ac iux
ritū ecciaſticū nazareno dño mācipa
re diſpoſuerūt. Hic vltra modū eta
tule ſp piȷ laboris exercitio occupat⁹
aut ſe fatigabat orōibꝫ ā ſcolizabat
ſacris lcōibꝫ. a ſi qd recta aué pcepe
rat: cordis armariolo mēorit̃ recōde
bat: ſicq͂ cū eēt adhuc pu⁹ etate: tā
to em̄ coetaneos cōuerſatōnis grā a
moꝝ ſupabat honeſtate q̄nto mino
res ſtellas lucifer claritate a ut ſcūs
daniel abſtinēs a cibis delicatōrib⁹
Puo ↄtētus aſſueuit magis ſuſtēta
re q̄ corpuſculū alere. Sed qd ſibi ſb
traxit paupib⁹ erogauit ac nomina
derotinȷ ſic digne ↄuerſatōis vſib⁹
coeq̄uit. Procedēte vō tēpe papi=
ens ſeuerin⁹ archiep̄s alumpnū do=
minicū a etate a moribꝫ decent̃ orna
tum: iāq͂ maioris gratie ſuſcipiēdis
honorib⁹ tēpeſtiuū: ſane prudēti ↄci
lio diuinis illū cultibꝫ a altaris mini=
ſterio admouere decreuit. ac p ſingu

los grad⁹ put decebat ſolemnit̃ ad
dyaconat⁹ officiū vſq͂ pmouit. Iam
vō vix poterat enarrare q̄nt⁹ a q̄lis
in admīſtratōne aſſūpte dignitatis
effulſit. q̄ntoq͂ a moris a opm mode
ramine iugū īpoſitū portauit.
Sed paulo p⁹ ītuallo dieꝝ quante
gratie ac meriti hēret dyacon⁹: diuina
pietas voluit hominib⁹ fieri manife
ſtū. Quodā itaq͂ tempe. ſ. die dnīco
cū ex more orōnis cā: ſecreta noctis
in hora loca circuiret ſcā: cū archiepō
ſimt̃ in terrā pſtrati celeſtis militie
dulcē melodiā audire meruerūt in ce
lo. Qd cū neſcirēt qd ſignificaret ſe
nex doct⁹ monitu angelico ſcm̄ mar
tinū nūciauit migraſſe de ſeculo. an
geloſq͂ pſallere de eius aīe aduentu
optato. Vñ dyacon⁹ dnm q̄ multis
potuit grāꝝ actōibꝫ cumulauit ac rē
tacit⁹ ↄſiderauit. Interea vō btūs pōti=
fex etate ſeneſcēs viteq͂ pñtl occubi
tuꝫ īminere p̄noſcēs illo pia deuotōe
ab ipō edocto migrauit ad xp̄m. Nec
mora vir ſcitatl magne q̄uis īuitus
aſcēdit gradū ep̄at⁹. nā cler⁹ a pplꝰ
agrippine colonie deſtitut⁹ tanto pa
ſtore tū voltū p̄cibꝫ eū iplorauit ſibi
p̄eſſe á vix tādē pect⁹ mīe abſtinētie
iā caritati cedē fecit. Porro pōtifica=
les geſtās īſulas: ſtatū ecc̄e cotidie
in meli⁹ augmētabat. e⁹ familie cibū
in tpe oportuno dabat. cōmiſſū ſibi
pplm ornabilr inſtruebat cū oī vir=
tute. a peccādi conſuetudine retrahe
bat: omnib⁹ dolentibus clemēter ſb
ueniebat. Tanta elegantia vrbē or=
nabat q̄ aurea Colonia ab incol̃ no
men hēbat. Sed iā ſacer antiſtes
indies de v̄tute ī virtutē pficiēs a ſe=
nili etate graueſcēs doloē capitl ni=
miū occupat⁹ more ſolito ſacrata lo
ca circuiuit oratur⁹. Cū vō ad ſacroꝝ
mrtiꝝ Gereōis ſociorūq͂ ei⁹ locū ad
ueit mox ut ad ecc̄aꝫ orādū intrauit
ī mēoriā ſcōꝝ verſiclm ſolito Exulta
būt ſci ī gl̃a pſallé cepit. ſtatiq͂ geī
bꝫ flexis. letabūt ī cubilibꝫ ſuis diui
tus rñſū accepit. Scūs vō pōtifex ex

ſcōꝝ abditis pulueꝛē languēti capi
ti cū ſancte crucis ſignaculo imponens
ſan9 receſſit velut iā repueriſcēs. ¶
Hinc doctoꝛ ecc̄e ſpectās coꝛonā
iuſticie cura paſtoꝛali ſollicit9 ac fi=
dei caloꝛe inflāmat9 cā abiciēdi feto
ris ydolatrie tungrū ciuitatē q̄ ferꝫ cla
rā oꝛiginē traxiſſe ꝺinā ꝓuidētia p̄de
ſtinātē ītrepid9 ꝑagebat viſitaꝛe. ibi
ſane cū oī aucte p̄dicabat ⁊ errātes
ad viā veritatꝫ ducebat. ⁊ ꝑue agen
tes ac delinq̄ntes ut cito coꝛrigerent
ſe: bonos ⁊ mediocres ut melioēs fie
rēt optios ut in bonitate ꝑſiſterēt ā=
monebat. errantiūq; coꝛda p̄dicaͦe
ſcā ſufficiēter replebat. ¶ Interea dū
dn̄s eū ad dignā mercede vocaēt ⁊ ut
curſū ꝯſūmatōis felici9 ꝑagēt: qua
dā nocte media ſurrexit ⁊ ſolitari9 ſe
cūdū moꝛē ad ſcē dei genitricꝫ marie
mōſteriū oꝛatur9 ſurrexit. i9 ꝑ adi=
plens ps. Media nocte ſurgebā ad
ꝯfitēdū tibi. Sane vo dū iter ageret
pſalmodiās Tu āt dn̄e ſuſcep. m. es
gloria mea ⁊ exal. cap. meū aderāt la
trones q̄ de nocte ſurrexeēt ut iugu=
larēt hoīes. magͫ lucꝝ in eo ſibi ad
ueniſſe ſperātes vnuſq; eoꝝ vno ictu
teli eū iaculauit. q̄ curſū ꝯſūmatōis
xviij. kl. octobꝛs feliciꝫ expleuit ¶ Cūq;
p̄ter ſimplicē veſtē in eo nihil repiſ=
ſent in ſecretioꝛē eū locū deportātes
ac virgultis q̄ foꝛte in via collegeēt
q̄ eoꝝ crimē lateret eū opiētes ꝓpter
amiſſiōē ꝓpoſiti triſtes abieēt nihil
ſecū n̄ pctā poꝛtātes. āgeli obſeq̄um
ei9 famulatui p̄ſtabāt Facto āt mane
cū auroꝛa initiū daret dici: infauſta
fama volāte q̄ ſci euergiſli nūciauit
m̄rū ꝯſūmaſſe: oīs ciuitas triſticia ⁊
metu repleta flebat amare. Tūc vo
cler9 ⁊ ꝓpl's ſil' q̄ feſtināt venerāt ad
locū vbi iacebat coꝛp9 tā ſcm̄ tā vili
tegmine coopertū coꝛdis in receptacu
lo ꝓ talis viri exitio nimis permoti.
Sicq; comitāte innūabili ꝓpli mul=
titudine cleriq; ꝯgregatōe cū ꝑmis ⁊
laudibꝫ ꝺinis deferebāt ſcm̄ coꝛpus
ad ſcē dei genitricis Marie oꝛatoꝛiū

q̄d tūc tpis ſuerit celebꝛimū. Ibi vo exe
q̄is a plebe expletꝫ pſalmoꝝq; melo
dia ⁊ miſſaꝝ celebꝛatōe ab ipō catho
lico epō ⁊ oī clero rite ꝑactis depoſit9
eſt in territoꝛiū memoꝛate ecc̄e cō=
mēdat9 cū oī ſepulchꝛal' honoꝛis vene=
ratōe ¶ Tātas vo v̄tutes ꝑ meri
ta m̄ris ſci dignat9 eſt ex illo tpe in eo
dē loco dn̄s opari. ut q̄cq̄d ei9 ꝑſidi=
mio ſpabatꝫ fideli affectu: pio ei9 īple
tū eſt effectu. Sane ei9 intceſſiōe ſūt
ceci illuīati. leproſi mūdati claudi re
ſtaurati. paralitici curati. ſani a demo
nibꝫ vexati. q̄ vtiq; oīa ſi q̄s voluerit
lr̄is ſignificare faſtidiū lectoꝛi videꝛ
irrogare. ¶ Centeſimo octogeſimo do
minice incarnatōnis octauo luſtro
ſexageſimo tcio indictōnū circulo re
gnare cepit otto vnctus leticie oleo.
Qui coloniēſ gregis cuſtodē ſenatu
minoꝛē cōſtituit fratrē ſuum bꝛuno
nē atq; occidēti p̄fecit tutoꝛē ⁊ archi
ducē. ipſe pacaē regnū verſus eſt in
oꝛientē. Huic bꝛunoni quadā nocte
apparuit ſcūs Euergiſl9 q̄ſi palleatus
caſula ꝯſciſſa. Vidēs ne ut veſtimē=
ta mea ſūt neglecta ⁊ tinea ꝯſumpta
Qm̄ tu illuīabis lucernā meā illu=
mina tenebꝛas meas. Nā hinc eri=
piar ⁊ in deo meo murū trāſgrediar.
Nec moꝛa eps ſomno ſolut9 tā ſa=
cri coꝛpis reliq̄as ſua impiali potē=
tia ꝓꝑrie ſedi velle ſe reſtituere oībus
nūciauit. Nec moꝛa cū om̄i deuotōe
ꝑrexit cū ſuis epis ad locū vbi iace=
bat coꝛp9 ſcm̄ ⁊ poſt q̄ddam altare
de quadā fabꝛica iā ſenio ꝯſumpta
cū om̄i veneratōe leuauit. ac multū
flentibꝫ incolis cū ſuis coloniā repoꝛ
tauit Ad ſacratiſſimā ſedē cū ventū ē
ingēs cōcurſus populi fact9 eſt. cle=
rus cū ſcimoniatibꝫ ꝯuenit. cōcurrit
vterq; ſex9 tota ciuitas nouis gaudijs
exultauit. Sic cū om̄i celebꝛatōe di=
uine laudis. v. kl'. apꝛil' honoꝛabilꝫ
apud nos in ſancta Colonia repoſi=
tū eſt in ecc̄a ſcē cecilie v̄ginis. Ibi
multa dn̄s cotidiana ꝑ ſcm̄ ſuū dig
nat9 eſt ſufferre dona ſalutis.

De ſanctis Criſpino ⁊ Criſpiniano

Ueniente xpianoꝝ pſecutōne ſub dyocletiano ⁊ maximiano ſimul regnantibꝫ Criſpinus ⁊ Criſpinianus rome claris orti natalibꝫ in gallijs ꝓ xpi noīe cū beatis q̄ntino fauſtiano ⁊ victorino pariſius puenerūt. Ibiqꝫ nominatim loca in quibꝫ p̄dicarent diuiſi elegerunt Criſpin⁹ vero ⁊ criſpinian⁹ sueſſionē ciuitatē ſue pegrinationis hoſpitam eligentes vbi pauli apl'i veſtigia ſeq̄ntes ut neceſſaria vite labore manuū ſibi ꝓuiderēt artem ſutoris que q̄ete exerceri poteſt didicerunt. Et cum elegantius omnibꝫ pene artificibus oparentur. a nullo tamen mercedē coactiue exigebant Vñ etiā ꝑ hoc gentiles eorum amore deuicti: non tam neceſſitate artificij q̄ꝫ amore dei ad eos frequēter veniebāt ⁊ relicto errore ydoloꝝ in deum verū credebant. Deniqꝫ hij ſancti viri a rictionaro requiſiti calciamēta pauperum ſarcire reperti ſunt. quos catenis ligatos ſibi exhibitos p⁹ multas īterrogationes nolentes ydolis ſacrificare extenſos ad trochleā iuſſit fuſtibus cedi. Deinde ſubulas ſiue ſudes in vnguib⁹ digitorū eorum immitti et corrigias de dorſo eorū incidi. Quib⁹ inter acerrimos dolores orātibus: ſudes de vnguib⁹ eorū exilierūt ⁊ miniſtros ꝑcutientes q̄ſdā vero cruciatos vulnerauerūt. Deīde iuſſit rictionarus molas ad ſingulorū colla ſuſpēdi ⁊ hyemis tēpe ī fluuio axiona velut ſub glacie demergi. Sed eos nec aqua mergere nec petra p̄mere: nec frigus ſtringere potuit q̄nimo quaſi eſtiuis delectati lauacris ꝓiecto molari onere ad alterā fluminis ripā deuenerūt Viſo rictionar⁹ hoc miraculo inſtigāte dyabolo exagitat⁹ iuſſit plūbū iniectū igni liq̄fieri. in q̄ m̄res ſancti demergerē² ꝯſumēdi. Sed ipſis orātibꝫ ⁊ dicētibꝫ Bñdict⁹ eſt dñe de⁹ patrū nroꝝ. ⁊c̄. exilijt gutta plūbi feruētis in oculū rictionarij: et graui illū dolore cruciās excecauit At is magis inſaniēs picē ⁊ oleū ⁊ adipē ſif' bullire iuſſit ⁊ ſcōs denuo q̄ſi ꝯſumēdos illuc p̄cipitari. Sꝫ ſancti ſpei ſue īmobiles ⁊ in oroē alacres dixerūt. Potēs es dñe de illatis nos liberarē tormētis ad ꝯfuſionē dyaboli ⁊ ſatellitū eius. Mox oratōne finita eduxit eos angel⁹ illeſos. Q᷑ videns rictionarus ſeſe incōtinenti in ignem p̄cipitauit ⁊ petijt iuſto dei iudicio agente: vt qui multos xpi martires igne interemit ipſe ad ignem eternū igne cōſumptus deſcenderet. Hec vidētes ſancti nocte prima dñm p̄cabant. ut eos a certamine ereptos ad ſe venire iuberet ꝓpicius. Quibꝫ eadē nocte reuelatū eſt q̄ꝫ illuſcente die: p̄mij ſui mercedē eſſēt recepturi. Et ſic factū eſt. Maximianus ꝗ̄ audita rictionari morte: eos decollari precepit. x. kal'. nouēbris. Corpa vero eoꝝ a carnificibꝫ beſtijs et auib⁹ deuorāda ſunt expoſita. ſed xpō cuſtodiente manſerūt intacta. Poſt hoc angelus domini cuidā ſeni apparuit ⁊ ut eos colligeret ⁊ ī domo ſua ſepeliret p̄cepit. Qui ſenex aſſumpta germana ſua vetula que erat eius celle cohabitatrix: ad locū ꝓperat vbi decollati iacebāt. Et q̄ꝛ ꝓpe fluuiū erat ad cellulā pauperum nauigio facilime duci poterant. Sed nec nauis in ꝓmptu erat: nec nauigādi ingeniū: nec viriū ꝯtra flumīs impetū paupib⁹ ⁊ infirmis fiducia ſuppetebat. Peruenīētes aūt ad locum ſibi ab angelo oñſum corpa ſācta repperūt a beſtijs intacta. ⁊ nauē in amne diuinitus pcuratā Tūc cū fiducia tollētes ſinguli corpa ſingulorꝫ martiꝝ q̄ſi liberi ab oneribꝫ gradiebāt. ita inoffenſo veſtigio ut putares eos nō onera ferre ſed ab oneribꝫ ferri. Ingreſſiqꝫ nauiculam velociter pgebant abſqꝫ remigio ⁊ gubernatore non viſo exultantes contra īpetū fluuij ad cellule ſue ripam

puenerūt. ſcōꝝ corpa in tugurio ſuo ſepelierūt. At vbi pſecutio ceſſauit: honor eoꝝ plebibꝫ miracłꝫ patuit ut ecclā magr̄ ī honorē ſcōꝝ illic poſtea a fidelibꝫ conſtructa eſt.

¶ De ſcā Noytburge vgine gnoſa.

Eries āt gnīis nobilitatiſcꝫ ſcē Noytburgis virginis h̄ ordine declarat. Fuit āt vir nobilitate pclarus. bellicoſitate ſtrennuꝰ ac fama valde glorioſus Pipinꝰ noīe filiꝰ angiſi q̄ in diuiſis cronicꝭ ſiue legēdis iſtis dignitatibꝫ extolli. Quidā em̄ aſſerūt eū fuiſſe maiorē domꝰ regie. q̄dā ducē. q̄dā regē nūcuparūt. q̄s pculdubio dignitates ſucceſſiuē ɔſecutꝰ eſt. Hic nāqꝫ nobilꝭ nobilē a prudētiſſimā duxit vxorē noīe plectrudim ex q̄ duos filios genuit Drogonē ducē cāpanie. a Grimoaldū q̄ ſuccedēte q̄ndē tpe mayor domꝰ ſiue palacij ſup frācos electus ē. Qui q̄deꝫ principes mō comites palatini nūcupāt. Hec glōſa regina poſt generatōeꝫ pdictoꝝ ſuoꝝ liberoꝝ ī magna humilitate a plenaria caſtitate cū alijs multꝭ vtutū opibꝫ vitā ſuaꝫ adusqꝫ ſenilē etatē pduxit. Cū rex pdictꝰ ipſi glorioſe dn̄e aliā quandā Adelheidā alio noīe Alpaydā ſuper duxerit. Ipſa qꝫ cū infinitꝭ thezauris Coloniā veniēs a ibidē monaſteriuꝫ q̄d puellaꝝ dicit in honore glōſiſſiē vginis marie ɔſtruxit. q̄d ditiſſime dotauit predijs a poſſeſſionibꝫ. a ibidē cū filia ſororꝭ ſue Noytburge laudabilē vitā dn̄o pſoluebat ¶ Scā ḡ noytburgꝭ puriſſiē educat ac ſanctiſſiāꝫ ɔūſatōꝫ a glōſa ſua matſtera didicit. q̄d ex ɔſeqntibꝫ declarat. Nā ɔſāguinei ſui nuptijs eā aptare diſpoſuerāt ipſāqꝫ cuidā nobili deſpōſare pmiſerūt ptēdentes forte magm regno ex h̄ cōmodū pueturū. Cū aūt huiꝰ deſpōſatōis ɔiecturalꝭ ɔſiderat ex hoc qꝫ in libello regine noſtre plectrudis legit qꝫ ambo filij ipſius ante mortē pris ſui Pippini mortui ſunt Quia ſenior drago videlicet dux cāpanie valida febre correptꝰ moritur a altꝭ ſcꝫ grimoaldꝰ q̄ fuit mitiſſimꝰ a māſuetudine repletꝰ largus in elemoſinis a pmptꝰ ī orōibꝫ: poſtq̄ pater ſuꝰ Pipinꝰ in iopilla villa ſuper moſā ſita egrotare cepiſſet ad ſeviſitādū filiū grimoaldū inuitauit Qui aduenīēs cīuitatē leodiū: baſilicā ſancti lāberti mris intrauit a ibidē ante eiꝰ ſcm̄ corpꝰ in orōe ſe pſtrauit Cūqꝫ orōeꝫ ex deuotione a deſiderio ptēdiſſet a crudeliſſimo a impio viro rāgario in ipā orōne interfectꝰ eſt. Et ſic pippinꝰ poſtmodū mori Et nullū ſupſtitē filiū pret karolū ex Alpayda reliq̄t Vnde forſitā amici hoc inuicē ptēdentes regnū ad manꝰ alieni deuoluere timebāt nepti regie nuptijs applicaē nitebāt. Cū āt rumor nuptiarū ad aures glōſe virginis peruiſſet. viribꝫ corpis deſtituit Mente cōſternata q̄d agere valeat vel q̄ ſe diuertere dēat altꝭ ſuſpirijs anxiat Fugere nō potuit qꝛ a regina intime diligebat a eo amptiꝰ cuſtodiebat Et iō locū ſecretū meroꝛꝭ ſibi adaptauit ut ibi ſecuriꝰ a vberiꝰ ſpōſo ſuo xpō cui ſe deſponſauerat anguſtias cordis ſui q̄rularet Quia thoꝝ cuiuſcūꝫ viri mōrtlis mire deſpex Mēte itaqꝫ pura a cū ardēte immaculati cordis feruore ſegregata hūilime ſe in oratione pſtrauit Cor em̄ eiꝰ fiduciā habuit in dn̄o Meminēs verbi ſui dilecti dicētꝭ Quicq̄d petieritꝭ prēꝫ in nomine meo hoc faciā. Depcabat autē ſuū dilectiſſimū amatorē ut intactā eā ab omni virili ɔſortio ɔſuare dignaret et ſpm̄ ſuū pus a corpe auferat anq̄ p amicoꝝ induſtriā fallaciam vel p eoꝝ potētiā violentiā oportuerit ſuſtinē O admirāda 9me largitatis demētia q̄ tantā ɔſtantiā tā delicate puelle īfundē dignet: ut in tā florēte etate oīa iſta amicos ɔiugē regnū vitāqꝫ reſpuēt: ut ſuū viuere xps eēt. et mori cū eo lucrū ¶ Dn̄ em̄ mēte trāctabat: quō matſtera ſua regina ſapiētiſſiē regnū gubernaret

et preciignū suū karolū inuasorē re-
gni tenēt in custodia cui regnū nisi
sibi seruaret si saltē ꝯsensū mīimoīo
adhibēt. Sed hec oīa ut stercora esti
mabat ut xp̄ꝫ lucrifacēt Quid plu-
misericors dn̄s q̄ in se sperātes n̄ de-
relinq̄t ꝟ sp̄ in suis tribulatōibꝫ adē
ſp̄oſam suā vlteri9 affligi nō p̄mittit
a petitōes cordis sui ad oīe desideꝛ
riū suū adipleuit. a taꝫ purā scāmqꝫ
aīam cui9 sp̄em valde ꝯcupiuit de er-
gastulo corpis liberare dignat9 est
a secū imppetuū regnaturā assūpsit
Corp9 aūt ei9 scē q̄ tā sancte aīe
in oībꝫ obediuit magno decorāe di
gnat9 est miraculo. Nā vbi exani-
me e9 corp9 iacuit duobꝫ ðimit9 lumi
b9 illumiāt. vnū q̄dē ad caput. reli
quū cernit ad pedes. Q8 nullaten9
caret misterio. Quia ꝟm Gregoriū
p caput in sacra sc̄ptura exp̄mit in
tellect9: p pedes intelligūt affectōes
Et qꝛ intellectū valde a deo illūiatuꝫ
habuit a in affectōibꝫ mūdissima fu
it. hoc de sp̄osa sua dn̄s declarare vo-
lens vno lumē caput: reliq̄ pedes illu
minare dignat9 ē Et q̄ hoc sue sp̄ose
facere voluit trāseuntes iux̄ locū vbi
corp9 iacuit exanime iuitauit ad vi
sionē miraculi. Qui cursu ꝯcito vene
rūt ad regine domesticos a magna-
tia dei magnifice laudaueꝛt Qui cer
tati ad tā grande miraculū videre cō
fluebāt stuporē q̄dē a gaudiū de visi
one miraculi sed merorē nō modicū
cū de tā sbita sue dn̄e dilectissime sb-
tractōe habuē. Hinc lacrime illinc
gaudia oriūt ut aliud alio tpauet a
lacrime meroris pelleret visione cō
solatōis Quid ergo facēt illa felix
regina quā antea ðina mīa tot tri-
bulatōibꝫ purgare cū regē a liberos
suos voluit Modo spem toti9 ꝯsolati
onis sue quā in t̄ra poteit hr̄e abstu
lerit. hoc soli cognitū illi quē scruta
ri nulli licitū est. nec q̄cq̄d latere pt.
D Interī ḡ glose virgis corpuscu
lū ðmo lume sic declaratū de loco in q̄
iacuit absconditū deportat. a exeq̄is
ꝯdignis decoratū. Qn̄tā credītis ve-
neratōꝫ incole Colonieñ cītatis huic
tā scō corpusculo in vigilijs luiaribꝫ
ac ceteris cerimonijs exhibere cona
ti sūt. a de q̄ tā stupēdū miraculū au
dierūt. Procuĺdubio cū ad ecc̄aꝫ de
ferret ut officiū exeq̄arū sibi debituꝫ
pageret caterua tī pplꝯ nō cessabat
ꝯfluere ut ex visione hmōi ex meritꝯ
suffragari meret In pactōe āt p̄-
fata accidit ut in eadē ecc̄a defunct9
q̄dā tumulād9 ad lat9 scīssimi corpo
ris poneret Et ecce miraculū miraclo
cumulat a thezaurꝫ suū dn̄s que vir
go prudēs in vita sua abscōdere nite
bat. cūctis p̄ntibꝫ reuelaē dignatus
est. Nā idē defunct9 a dn̄o ex merito
scē virginis ad vitā reuocat a cūctis
ibidē ad exeq̄as exn̄tibꝫ vidētib9 au-
dientibꝫ a mirātibꝫ sanus surrexit a
magnalia dei magnifice extollebat
Et p̄ncipalr̄ qꝛ ppt̄ virginē scītate p̄
clarā ad vitā reuocat9 fuisset. Et q̄ti
meriti: estimatōisqꝫ q̄ te hec sp̄osa
apud deū floreret nō cessauit q̄usqꝫ
ad vltimā e9 virtutē explicassꝫ mag
nifice enarrādo p̄dicaē Quid putatꝯ
fr̄es carissimi q̄re misericors de9 ista
mirabilia circa sue sp̄ose corp9 face
re voluisset. Nūq̄d vobis videt qꝛ iō
faceret: ut eā aptis miraculꝯ declara-
ret eē vrbē refugij miserorꝫ atqꝫ tri-
bulātiū quā sic int̄ castellanos im
munē ꝯseruabat a mūdanis cogita
tōib9. Nūq̄d oportuit eā carnē suaꝫ
ī corde puro a volūtate ignita sepis-
sime mactaē dn̄o in vigilijs ieiunijs
oꝛōibꝫ a castigatōibꝫ ꝯtinuis. Et iō
merito vocat vrbs tribulātiū Vn̄ cūc
ti miserijs a tribulatōibꝫ afflicti: ad
hanc vrbē cōfugiāt. qꝛ miors hītat
in ea P9 exeq̄as āt scūꝫ corp9 eius
ad sepulchꝝ sibi p̄paratū ponit cum
exultatōe nō modica In ecc̄a petri a
pauli aplorꝝ an̄ sūmū altaē Crebre
scētib9 āt miraculꝯ ad sepulchꝝ glo
se virgis tā celebre nomē eius ī tota
ciuitate Coloniensi efficit ut nomen
primi tituli perderet. Et huiusqꝫ ad

ſanctā Noytburgim ab incolis intī
tuleť. Floruit āt virgo btā circa an
nos incarnatōis dm̄ ſexingentoſno
nagintavł paulopꝰ Trāſlata poſt=
modū q̄eſcit modo in domo carthuſi
enſiū ꝓpe cōfluentiā. Cuiꝰ feſtū ꝑuaꝛ
in vigilia oīm ſanctoꝝ.

De ſancto Wolfgango epō.

Wolfgangus natōne quidē al
manus gn̄e vero ingenuꝰ ab
ipſis infantie rudimētis deū
fontē vite ſitiēs a ſpūſſcī grā illuſtrā
tus q̄uis mūdi amatoribꝫ videreť cō
tēptibilis: magna tn̄ meritorū ꝓ̄ro
gatiua eminere cepit. Nā reuera ne
ceſſe eſt ut quē mūdꝰ odit: diligaꝛ a
deo. ſcōs em̄ viros: in hoc ſeculo con
ſtat pegrinos eē ac hoſpites Vn̄ a re
ꝓ̄hendiꝛ Petrꝰ ꝙ tabernaculū in mō
te fieri cogitauit. qꝛ ſāctis in hoc mū
do tabernaculū nō eſt q̄bꝫ pꝛia a do=
mꝰ in celo eſt. Sācti viri funditꝰ ſecu
lo renūciātes: ita huic mūdo moꝛtūꝛ
ut ſoli deo viuē delecteť Q̄nto ab hꝰ
ſeculi ꝯūſatōe ſe ſubtrahūt: tāto intē
ne mētis acie pn̄tiam dei a angelice
ſocietatis freq̄ntiā cōtēplanť. Qui
em̄ renūciat rebꝰ ſuis: ſua abnegat.
Qui ꝟo renūciat moribꝫ prauis: ſe=
metipm̄ abnegat. Hoc adimpleuit
btūs Wolfgangꝰ. Primū aūt inter
canonicos laudabilē a caſtā vitā du
xerat. deinde artioribꝰ regulis īplica
ri deſiderās ī Sweuia apꝺ cenobitas
q̄ ſolitarij vocāť monaſtice vite noꝛ
mā ꝓfeſſus eſt. In q̄ q̄nto rigore q̄=
liqꝫ obſeruātia vixerit: a virtutū ſu
aꝝ exitus a oñſe ſibi ꝺ̄imitꝰ viſionis
patefecit ꝓuentꝰ Nā cū btūs Wolf
gangꝰ adhuc in ſolo pꝛīo poſitꝰ: pe
grinari ꝓ amoꝛe ꝺ̄ino affectaret. et
hmōi deſiderijs ſāctoꝝ ſe ſuffragijs
iugiter ꝯmēdaret: btūm xp̄i ꝯfeſſorē
Othmaꝝ cui ſe ſuaqꝫ freq̄ntiſſime cō
mēdabat ſibi in ſomnis aſtare vide=
bat. quē iuſſus ab eo intēdere hmōi
accepit verba. Quia rogatꝰ a te: ro=
gaui dn̄m ꝓ te. maīfeſto tibi nūc fu

tura quedā. Paupa inops de hac ꝓ
uincia egredieris: ſed in alia in qua
ꝓ amoꝛe dm̄ exulabis ep̄atuꝫ cadu
cis rebꝰ ſatis locupletē pꝛedeſtinatō
ne ꝺ̄ina ſuſcepturus eris. In cuius
adminiſtratōe ſi fidelem te exhibue
ris: expletis vigintiduobꝫ ānis vitā
tranſitoꝛiā eris exiturus a eternam
ingreſſurus. Et hoc ꝓcul dubio ſcire
te volo ꝙ animā tuam cōditoꝛi red=
diturus es in loco vbi ſub noīe chri=
ſti a xp̄ianis memoꝛia mea veneraꝛ
a colitur. Quo me in hoꝛa exitus tui
de egipto huius mundi ſpero aduē=
tuꝝ cum ceteris q̄s de ciuibꝫ ſupnis
ad te vēturos ꝯſolatores hꝛe merue
ris. Scūs igiť Wolfgangꝰ hac viſio
nis reuelatione pcepta: ac miſterij
archano ꝯpto: eo āptiꝰ q̄ certiꝰ circū
ſpiciēs intēdebat aciem mētis in ſpe
culū diuine ꝯtēplatōiſ. reputās atqꝫ
iugiter ſecū reuoluēs q̄liter ꝓ ſalute
alioꝝ a animaꝝ ꝯmiſſaꝝ remedio: ſi
bi a dño ꝯceſſū duplicaret talentum
ut pauca fideliter cuſtodiēs: fideli re
muneratōe ſup plura ꝯſtituēť. Cꝰ
dei grā mōſteriū a mōchatū deſerēs
ꝓ̄mo ſꝫ apl̄m maioꝛa emulaī ciſma
ta cupiēs: p almaniā deuenit exul in
noꝛicū: ad cuiꝰ oꝛiētalē ptē cū humi
li comitatu ꝓ̄tēdēs p̄dicādi grā pā=
nonie petijt cōfinia. e q̄ p Piligrinū
patauienſē ep̄m euocatꝰ pie ut decuꝛ
humanitatis ab eo ſuſcipiť a foueť
officio Apꝺ quē etiā rogatus a iuſ=
ſus manſit aliquot diebꝫ Hoc inter
cetera prudēti ſecū tractās mēte q̄re
ꝓhibitus ſit ab adducēda ad deum
paganoꝝ gente Quo ꝯmoꝛatōis tē
pe idē ep̄s optime vſus: utpote qui
erat apprime eruditꝰ a genere nobi
liſſimꝰ: clādeſtina a maīfeſta diuini
ſeruitij obſeruatōe: ac aſſidua ſacre
ſcripture indagatōe: ſatis pꝛobauit
hūc quē ſuſcepat pegrinū n̄ eſſe gi=
rouagū: ſed ſtabileꝫ a vere fidei dome
ſticū Vnde a quoſdā de ſuis familia
riter ꝓ eo alloq̄tur: dicēs. O q̄ꝫ felix
eccleſia q̄ deo volente iſto donabitur

ſacerdote. Ergo neceſſariū valde videt͛ mihi a vtile ut huic famulo dei petā regimē ratiſbonēſis eccleſie qui optime cōuenit: ſicubi abundat bona volūtas ut eam etiā ad bona opera pcedere faciat bene collata facultas. Bonū quippe quod hic vir ſemiare voluit induratis cordibꝫ paganoꝝ a ſalutis obſequꝫ quod repperit cecitas illoꝝ. quādoqꝫ fortaſſis hoc eodē agrū dominicū excolēte: dabꝫ fructū ſuū in pplis xpianoꝝ. Ad hec qdaꝫ rñdentes: dixerunt. Quomō fieri poteſt ut iſte paupa ignot9 ad honorem accedat tāti epatus: cū iā alique alti ſanguinis pſone hunc apud īpatorē pdijs a pecunia cōpēſantes ſibi cōtenderūt acqrere. Quib9 ille refert verba ponderoſa: ſed nō adeo moroſa. Diuina a hūana valde int͛ ſe pbātur diſtare iudicia. ſed ſcrutator cordiū a renū ab initio mūdi elegit ɔtēptibilia a ignobilia ut confunderet fortia. Et ecōtrario mūd9 quod ſuū eſt ſuperbe ad horā extollit: ac ī breui cū cōfuſione diſtollit. Vnde operepciū ceſeo quo·ſ·mittā ad marchiomitē. cui9 ɔſilio multa ſolet facere īpator ut ſuggeret ei ne p ambitōeꝫ aut ſimoniacā hereſim quecꝫ epalē ſinat accipere dignitatē: ſed ob eternā remuneratōem quē humilem a modeſtū ac eruditū inuenerit: necnō officijs eccaſticis aptū eſſe pbauerit hūc cuiuſcūqꝫ ſit ɔditionis vł parentele promouere faciat ad culmē ecce

¶ Per legatōꝫ igit͛ epi ac ſuggeſtionē ɔſiliarij impator ſua a ecce vtilitate admonitus īmo qđ veri9 eſt nutu dei. in cui9 manu eſt cor regis. priceps bon9 Otto ſecūdus animo mutat9 om̄s q p eodē epatu adipiſcēdo laborabant auertit. a ſe totū ad electionē venerādi viri ɔuertit Wolfgāgi. ſicqꝫ legatos poſt eū celerit͛ mittit. Qui ut miſſi fuerāt pgētes: inuenerūt eū cū pnominato epō cōmorātem ſed iam ad patriā repedare cogitantē. Hūs autē Wolfgang9 ignar9 erat legatōis impatoris a ceteraruꝫ rerum p ſe geſtaꝝ. et idcirco animū intendebat altioꝝſū. Cumqꝫ legati q̄re venerūt ei indicarēt: pmū recurrit ad ſecretariū cordis ſui ſe ſuaqꝫ deo cōmendās in ītimis. deinde epō Pelig no: cui9 caritate ibi detent9 erat: cauſam ſuā exponens id quo grauabatur pamēto leniebat ſimplicitatis colūbine ac prudētie ſerpētine atqꝫ ī hūc modū ploquit͛: dicēs Hoc nouū qđ mihi p nuncios impatoris dn̄i Ottonis ſecūdi venit: caritas efficit tua cui premiū bone volūtatis abſqꝫ dubio erit ſed mee paruitati timorē incutit. qꝛ neſcio ſi voluntas dei ſit a qꝛ mūd9 ſb ſpecie religiōis multos ad vitia trahit. Cui rñdens dixit. Qꝫ dicis te timere hꝫ mētis eſt pude. Sed hāc in bonā ſpem erigit pſalmiſta. qui dicit. Initiū ſapientie timor dn̄i Talia qꝫ pōtifice ploqnte vir venerādus Wolfgangus p mētis ſpeculationē et ſpeculatōeꝫ diſpēſatōis diuine intuēs moderamē ſubſeqt͛: dicēs. Ecce ſeru9 dn̄i: fiat mihi ſecūdū v̄bū tuū

¶ Tūc arrepto itinē cū hijs qui miſſi fuerāt ab impatore tetendit ī partes occidētales bauarie Cūqꝫ puentū fuiſſet ad regiā ciuitatem: cler9 a populus ſecundū morē eccaſticaꝫ vnanimit͛ ut impator petijt ſanctū Wolfgangū elegerūt cuꝫ vniuerſali electione: et ad curiā regiam euꝫ miſerūt. Cūqꝫ in preſentia ceſaris eſſet delat9: an pedes eius pſtratus ſe dixit indignū: indoctum: ignobilē: ſub monachi pfeſſione degētem: a ſine licētia abbatis ſui nihil accipere debere. Impator aūt videns eū deſice renuentē: magis de eius pbitatis dignitate certus cꝯ̄pulis reluctanti multūqꝫ gemēti epatū ɔmēdauit.

¶ Deinde cū comitatu fideli multoꝝ remiſſus ratiſbonā eſt ingreſſus. ibiqꝫ cū canticis letidie ſuſcipitur: atqꝫ more pontificum intromiſſa9 a clero a pplo ſūmo paſtori cōmēdatur: necnō Frederico archiepō illiuſqꝫ ſuffraganeis

poſt aliq̇t dies in ſacerdote ap̄licum ibidē ꝯſecraꝛ. ¶ Igiꝛ poſt multa pietatis ⁊ eq̇tatis opa q̄bus deo ſeruire ſtudebat febricitare cepit. Quā corporis moleſtiā illi q̄ neſcit occaſū ſedulis p̄cib; vite ſue ꝯmēdauit excurſū; dicēs. Deꝰ miſereri digneꝛis miſero pctōꝛi morte nūc ſbeūti: ⁊ cuiq; ea; timide ac humiliter aſpicienti. Hec cum dixiſſet reuerenter oculos clauſit. ac velut in ſomno pauſās: p̄die kalenꝺ. nouembris in pace q̇euit.

¶ De ſancto Marcello ep̄o pariſienſi et confeſſore.

Beatiſſimus Marcellus antiſtes natꝰ pariſij ſ; ciuis padiſi. In t'ris hūilis: erectꝰ in celis Mediocr' ꝑntib;: ſ; merit' celſus Cui hoc fuit nobilitat' lumen inſigne: xp̄o ſine culpa ſeruire. Nō degeneris intumeſcens ſupbia: ſed hn̄s de morib; ornamenta. Nec fumens de parentali laude iactantiā: ſed gratiam poſſidens in virtutis exemplis Intra ſe ſuos theſauros retinēs: deū mundo corde cōplectēs. Sed cum xp̄o pauper iſte regnauit q̄ in hūilitatis ꝯuerſatōe. in caritatis vbertate. in caſtitatis lumē. in ieiunioꝝ pinguedīe ita ſe totū celeſti tradidit diſcipline. ut ab ipa infancia maturꝰ aſcēderet: ⁊ poſitus in corpe quaſi nihil de carne portaret. Hic itaq; btiſſima īſtitutōe ſuccīctꝰ et venerādis opib; pene pꝰ ſacdos fuit q̄ clericꝰ Iā dudū dignꝰ qui ſuſcipet dignitatē. Antea ꝑparatus. ad id quod erat ſine mora futurus. Calcata mūdi pompa vl' criminib;: cū ꝯmiſ armis iniciatꝰ accederet ad ſpem felicem: palmam de hoſte pblico relaturꝰ: in militia ihu xp̄i exercitādo lectoꝛ effectꝰ ē Ac ſeip; tēplu; xp̄i ꝑ primicijs offerēs velut a bellis ſacrificiū: hoſtia victe carnis ⁊ pure mentis effectꝰ eſt. Qui clarior mercede q̄ noīe: ⁊ merito maior q̄ gradu ſine offendiculo ſuū gerēs officiū cepit in militie creſcere: quod accepit a rege. Cuiꝰ occulte ꝯmitus velut vitis palmites: cepeꝛt fructificare v'tutes Nec ptulit ī ea ſua dona xp̄s abſcōdi qm̄ qꝺ deſurſū venerat ab eo hūilit' videbaꝛ āplecti Deniq; cū adhuc clericali tirocinio celaret' miracul' ꝑ ꝺiꝰ ⁊ ſignis celeſtib; illuſtr'tur Cōtigit q̄dā vice q; acceſſit ad officinā fabricalē Ut deſpectꝰ ab artifice cogiꝛ ut extracta de ardēte camīo ferri maſſa candēs manu ſua ferrū accenſū attollēt: ⁊ quāti eſſet ponder' enarraret. Tūc vir btiſſimꝰ nō ignorās totū de xp̄o p̄ſumē et q̄nta v'tut' cauſa ſit in rebꝰ nō turpib; obedire: mox ſuppoſita manu ferrū altiꝰ eleuauit dicēs. De calore calet. ſ; nouē pōdera habet Qꝺ poſtea tātū ad ſtaterā inuētū eſt: q̄ntū eius vox librata p̄dixerat Sic ī vna ſpecie duplex ē miraculū ꝓpagatū. ut eū nec foci calor exurēt: nec ferri pōdera fefelliſſēt Iam de factis vicijs in ſe libidīs vaporē nō habuit q̄ tā libere dū poꝛtat īncēdia ſe non vrit. Nā ut elemēti ignē vinceret. ante flāmas carnis extinxit ut in ipſa penſa nō fallēt pbauit ferrū pondere ſe in virtute: In religionis ordine: ſubdiaconꝰ eſt effectꝰ ¶ Itaq; cū ſbdiaconali miſterio fungeꝛ in die epiphanioꝝ hauriens aquā de fluuio ſecane. du; btō prudētio ep̄o manib; abluēdis offerret mutat' elemētis vini ſapor īuētꝰ ē Quo viſo obſtupeſcēs pōtifex: iuſſit ex ipō vrceo in calicē ſacꝝ defūdi. Vn̄ vīnfuſus ppl's miſſa celebrata cōmunionē accepit ⁊ ip̄m vas cū ad pleb' multitudine; ſuffeciſſ;: ac ſi nō tactu ⁊ integrū ſic plenu; pmāſit. Cuius vini miſtico bn̄ficio: poſtea multi ſanati ſūt. Ecce virū ſanctiſſimū q̄ vndā ſumēs a flumie: vina fudit in calicē Secūda tā noua miracula ut dum portaēt aquā quodāmō q̄ſi exp̄mēt naſceret' illi palmes in palma. Vere btū; Marcellū ſūma veneratōe colēdū in cuiꝰ manib; vno eodemq; momēto floruit vindemia. ⁊ toꝛculata ſunt vina. Videmus non vno in loco

beneficia diuina cõcludi: dũ q̃d pre=
ceſſit ĩ galilea: ſucceſſit in gallia. Ibi
ad nuptialẽ menſã xp̃s aq̃s ↄũtit in
vinũ: hic q̃ ad mẽſam xp̃i ſufficerẽt.
noua vina ſũpſit altaẽ. Illud p̃ceſſit
tpe: hͦ honore. Na; q̃d tũc dederit ſex
ydrie hic vinũ modicũ vas expleuit
S; tũc efficit ut ſe dñs pderet: nũc ut
famulũ nõ celaẽt Veniam9 ad illud
miraculũ ſcd; ordinẽ: nõ hõre. DV
Itaq; cũ vir ſciſſim9 q̃da; vice ex ſui
officij ſuitute aquã maĩb; venẽabili
epõ porrexiſſʒ: mox exinde balſama ce
peẽt fragraẽ Et dũ vnda currẽt: viſa
ſũt criſmata reſpiraẽ ut pene põtifex
credẽt ſe man9 mag̃ vngere q̃ lauaẽ
a alteras aq̃s q̃reret: ut p̃ores vn=
das abluẽt Quo viſo ſacdos venera
bilit̃ obſtupeſcẽs deo grãs de cõpto
munẽ retulit: a btõ marcello reuerẽ
ciã de religione ſuauit: dũ eũ nõ talẽ
qui ſeruiret. ſed poti9 cui ſeruiret ag
nouit. Vnde quo tantũ ſubdyaconẽ
admiret̃ cõdigne: in cui9 dextera ex
aqua fiebãt vina vl̃ balſama: a vn=
darũ pallor aut in ruborem ↄuerſus
eſt aut odorem? Iam tũc illis p̃figu
rabat̃ indicijs futurus põtifex: q̃ di=
gnus eſſet criſma tractare. Et cum
adhuc ſubdyacon9 hauſiſſʒ criſma
de flumĩe: merito dign9 erat. ut fac=
tus ſacdos hoc ſcificaret ĩ fonte Illud
q̃; miſteriũ nõ reticeri debet: q̃d pfi=
cit auditori Ora de paucis q̃ mẽoria
recolũt̃: q̃cq̃d dictũ nõ fuerit aut ĩui
deri credit̃: aut ↄtẽpni H Cũ igĩ q̃dã
cleric9 nõmi9 noĩe ãnor̃ cicat̃ decez:
ppt̃ ſuauiſſĩẽ vocis tyῑbulũ a dulce
dinis orgãm de fauce plãtũ q̃ ↄtige=
bat aĩos pplĩ delcãri: cu; repcuſſa in
aurib; ſolita ẽ a aura blãdi: iuſſus
eſt ab archidiacono mellita teneri=
tudĩe decãtare Quo facto: p̃cepit ip;
puer̃ eps flagellari: ob hͦ q̃ alteru;
iuſſerat ipẽ cãtare. Itaq; dũ cleric9
cedit̃: epi lingua dãpnat̃ Mox ei ut
clamor vapulãtis ĩ aurẽ ſonuit vox
ab ore diſceſſit. Et nouo predone ſo
nũ captiuauit põtificis: vox infantl.
Sed ſi cauſa facti req̃rit̃: cur ↄtigerit
inuenit̃. Deniq; qui puerũ cantare
pbibuit: ptulit vocis diſpendia: q̃
vocib9 inuidebat. Cui ergo nõ nocet
inuidia: ſi epõ non pepcit vindicta.
Vnde q̃s quod in altero videre non
cupit: nõ habebit. Immo hͦ ſibi de=
negat: q̃d alios hr̃e nõ optat. Oĩs
enĩ q̃ alteri lapſus parat: ia; cecidit
Et tante quã inducat in laqueũ: te=
net̃ ipſe captiuãte pctõ ligat9 Cum
magis ſi pficere volum9: alior̃ pfec=
tus nr̃os eſſe credam9 Itaq; idẽ ſac=
dos p triduũ. a ſi deambulabat p cõ
peta: tamẽ iacebat lingua ſepulta.
Nõ enĩ ſon9 poterat repcuſſa palati
camera reſultare: nec intra ſepẽ den
tiũ vox lingua rotante diſponi: ſed
totũ q̃d pdiderat: ore muto pdebat.
Tũc btũs Marcell9: hijs verbis ap=
pellat põtificẽ Licet intelligã paſtor
bone tibi talẽ caſũ de culpa veniſſe: ſʒ
tñ q̃cq̃d vis: in dñi ſermone prũpe.
Hijs dictis: adhuc bti marcelli ſer=
mo voluebatur in ore: a q̃d impaue
rat obediebat. Deinde antequã iſte
explicaret: ille rñdit dicens Vos m̃
hoc feciſtis: quor̃ iuſſio fuͭ ut aliter
cãtaẽt: q̃ ego p̃ceperim Et dum iſta
loquit̃: amiſſe vocis grã reformat̃.
O meritũ ſubdiaconi: qui vocẽ reſti
tuit ſacdoti. Et verſa vice q̃d accipe
debuit: hͦ indulſit. Qui debiles fau=
ces armauit eloquio: et in ore alte=
ri9 fudit v̾ba p v̾bũ. Quid diuti9 p
traha;? Semp tacuiſſet eps: ſi nũq̃
requiſiſſet marcell9 Vere dign9 bti
Marcelli ſermo ut gregẽ dñi regerʒ
q̃ dedit paſtori ſalutẽ IV Ope p̃ciũ
credim9 etiã in paginis hec texere:
q̃ multis ſunt infixa ſub corde Quia
a ſi de re terribili in relatõe met9 eſt
in edificatõe ſit fruct9. Porro aũt cũ
btũs marcellus quod ſemp poſſedit
morib9 eẽt põtifex ordĩat9: quã dig
nitatẽ ſibi putabat magis oneris: q̃
honoris. Tũc quidã de pplo dũ vellʒ
ad cõionẽ accedẽ: manib9 retro liga
tis nõ poterat ad altare ptingẽ. Sed

cū oēs trāſirēt. q̄ſi meta cepit ſtare: ut videret non ad cōmunicandū: ſꝫ numerandū ꝓplm aduenisse. Quē ꝯſpiciēs pontifex interrogauit eū: q̇d fecerit. Rn̄dit peccaſſe ſe. Cuiꝰ cōfeſſionē agnoſcens: dicit ei Veni accede et vltra nō pecces Qua iuſſione abſolutꝰ ad cōionē acceſſit: duplici bn̄ficō mūeratꝰ De p̄terita culpa veniā ꝯſecutꝰ de futura vita correctꝰ Q̄nta huic in ſcē trinitatꝭ eq̄litate fiducia: cuius mēs ſic libera p ſingula verba ꝓferebat inīaculaꝰ Sꝫ licꝫ ſatꝭ fuerit religati cathenas ſmone diſſoluere tn̄ plus eſt laudabile ꝙ ī xp̄i amoē viſus eſt pc̄ca donaſſe ¶ Exeq̄m a illud triūphale miſteriū qđ cū ſit vltimū ordine: an̄ponit̄ in virtute. Matrona quedā ꝓſapia nobilis opinione vitis malo maculās ēmīe qđ fulgebat ex gn̄e: poſtq̄ dies fugitiue vite rapta luce ꝯcluſit: ad tumuluꝫ pompa comitante ſed nō ꝓfutura ꝓceſſit. Qua condita horreſco referēs hoc contigiſſe poſt funera q̄ duplex naſcitur lamentatio de defuncta Ergo ad cōſumēdum eius cadauer: cepit ſerpens immaniſſimꝰ frequētaē Et ut dicā clariꝰ mulieri cuiꝰ mēbra beſtia deuorabat: ipſe draco factꝰ ſepultura. Quo viſo p̄riti hoīes de ſuis ſedibꝰ migraueīt. Btūs igit̄ marcellus intelligens ſe de cruēto hoſte triūphū acq̇rere collecta plebe de ciuitate ꝓgredit̄ a relictis ciuibꝫ in ꝓſpectu ꝓp̄li ſolꝰ xp̄o duce ad locū pugꝰ turꝰ acceſſit Et cū coluber de ſilua rediret ad tumulū obuiātes ſibi inuiceꝫ: dāte oīoeꝫ btō marcello: ille capite ſupplici cepꝭ veniā blādiēte cauda p̄cari. Tūc p̄cedēte pōtifice beſtiā fere tribꝫ militibꝫ oēs ꝓſecuti ſūt. reddētes dn̄o grās. a ſoluētes exeq̄as inimico. Deinde increpās eū btūs marcellꝰ dixit Ab hac die: ā deſ̄ta tene. ā ī mare te demerge. Mox dimiſſa beſtia nulla eius vlteriꝰ indicia ſūt inuēta Ecce ꝓpugnaculū patrie ī vno ꝯſiſtē ſacerdote. q̄ fragili baculo fortiꝰ hoſtē edomuit. ꝙ ſi baliſte trāſfixiſſēt. Si igit̄ ſcōꝝ viroꝝ ex factis merita cōferāt̄ mire t̄ marcellū gallia: dum romā ſilueſtrū. niſi hoc diſtet in opere ꝙ draconem ſigillauit ille. iſte iactauit Hiis ita opibus ſanctꝰ Marcellꝰ ſemp intētꝰ. cōuſatōe clarus cōſūmatōe p̄cipuꝰ. beatitudīe gl̄oſus remuneratōe ditans. cū ꝑpetuo domino regnaturꝰ. vincēs mūdi cōtagiū: mūdꝰ migrauit ad xp̄ꝫ die klarū nouēbriū. regnāte dn̄o nrō ihu xp̄o cui eſt honor a gl̄a virtꝰ et ptās.

¶ De ſancto Huperto ep̄o.

Hupertꝰ nobili exortꝰ ꝓſapia Theoderici regis frācoꝝ tēpibꝫ eāt dux Aq̇taīe comeſq palatinꝰ in doctrinis liberālibꝫ erudi tus. regalis palacij pn̄cia inſignitꝰ. inſecutor adoleſcētiū ritꝰ nobiliū. in armoꝝ vſu habilis ac ſtrennuꝰ placenſq ꝑplo Hic q̄ bonꝰ a virtuoſus erat prudētiſq ingenij ebroinū regꝭ theoderici ſeneſcallū cuiꝰ crudelitas regnū frācie grauit̄ opprimebat ꝓmptiſſimū ad oēm malicīā ꝯſiderās execratꝰ ē oēs illiꝰ actꝰ. a frāciā deſeruit in auſtriāq ad pipinū cuiꝰ iuſticia a virtꝰ oēs tirānos ꝯpeſcuerat tranſtulit. ſed deuictis p pipinū tirannis ad frāciā redijt. Cū ḡ in prochia tūgrenſi circa prefatū principē vir illuſtris huptꝰ aliq̄diu ꝯuſaret̄: in xp̄ꝫ tamē adhuc nō credebat. ſꝫ erat paganꝰ et ydoloꝝ cultor. Sicut āt nobilis gn̄e ita nobilior erat moribus a virtutibꝫ Erat nāq piꝰ humil̄ a miſericors ac p hoc miam magnā cōſecutus eſt. Hu Die quadā paſſionis dn̄ice cū Hupertꝰ venatōni inſiſteꝫ apparuit ſibi xp̄s crucifixꝰ inter cornua ceruī quē cū canibꝫ inſeq̄bat̄ dicēs in hec verba. O Hupte vſq quo ſilueſtres venaris. Tēpus eſt iaꝫ ut ad me venerꝭ. Ego em̄ ſuꝫ dominus deꝰ tuꝰ qui hodie ꝓ te a oībꝫ hoībꝫ crucifixꝰ ſū Huptꝰ āt h̄ vidēs et audiēs territꝰ eſt Poſtea vero ad ſe rediens ꝓ ꝯſolationē xp̄i deſcendit de equo a

ad genua humilr ſe pſternens ſup
terrā rn̄tO dn̄e de9 licet de te ſepius
audierā·tamē vſqꝫ modo in te nō cre
debā·te nō ɔgnoſcebā ⁊ pvero deo te
nō colebā· Jam patus ſum tibi obe
dire·in te credere·⁊ tibi ſemp ſeruire
Dic ergo mihi quidvis ut faciam·⁊
oſtende mihi viā veritatis ⁊ volunta
tis tue· Tunc iterū dixit ſibi xpriſt9
O hupte abnega teipꝫ ⁊ tolle crucē
tuā ⁊ ſequere me·Addidit etiā Vade
inquit ad Lambertū eṗm traiectēſē
quē tu iā ɔcupiſcis videre·ille doceb^t
te ⁊ dicet tibi quid facere debeas· ut
vitā eternā pmereri poſſis· Hijs di
ctis xṗs diſparuit· Hupt9 āt de ter
ra ſurgēs a venatōe ceſſauit ⁊ cū fa=
mulis ſuis domū redijt laudās ⁊ bn̄
dicēs deū de miſericordia ſibi data·
Tralſēte āt hupto adh̄ iuuene mo=
rā tūgris: ꝑrexit ad traiectū vbi erat
Lābert9 eṗs· Qui gratāter ⁊ benig
ne eū recipiēs baptizauit ⁊ inſtruxit
in fide catholica ⁊ diebꝫ aliq̄t eū apꝰ
ſe tenuit· Ex appitōe āt xṗi ⁊ ſci vi
ri Lamberti colloquio ⁊ exemplo cor
dariſſimi principis Hupti adeo im=
mutatū eſt ac celeſtis patrie deſide=
rio ſuccēſum: ut ſpreta mundane po
tentie gloria totus in alium virum
mutatus: nouo viuendi gn̄e ſolo ha
bitu mundanā dignitatem pſiteret
Revero ipſa ⁊ affectu non miles ſed
clericus·non comes ſed Lāberti erat
diſcipulus Ex doctrina ergo ſā
cti Lamberti renūciatis omnibus ⁊
pauperib9 datis: ac pro ſtructuris ⁊
ornamētis ecclāꝝ ex diuite factus vo
luntari9 paup Chriſtū pauperē ſeq̄
rēteba. Nilqꝫ ſibi retinuit preter lo
ricā quā ipſe ſuper carnē ſuā nudā
induit ⁊ griſeū tabardū quē deſuper
portauit ⁊ ſic heremū intrans dignā
deo penitentiā peregit· nullūqꝫ cibū
corpalē ſumpſit p̄terq̄ herbas ⁊ ra
dices arborꝝ·vinū ⁊ ſicerā non bibit
ſed ſolā aquā·multaſqꝫ infeſtatōes
demonū ſuſtinuit: qui varijs modis
⁊ plurimis eū teptauerūt: ſed eū fle

ctere ſeu vincere nō potuerūt· Vixit
autē Hupertus taliter quindecī an
nis·⁊ in decimoſexto miſit xpriſtus
angelū ſibi dicentē· Huperte exeas
heremū ⁊ vade romam· Voluit enim
dn̄s eū ponere ſup multa· ut eſſet ſe
mita morū exemplūqꝫ aliorū eo q̄ fi
delis fuerat ſup pauca. Fuit ergo hu
ptus obediens ⁊ exiēs heremū acceſ=
ſit ad magiſtrū ſuū Lambertū: ei re
uelans viſionē angelicā ⁊ vocatōez·
Huptus autē vſus per omnia beati
pontificꝭ conſilio: romā profect9 eſt
triūphalia apoſtoloꝝ viſitare limi=
na: ut contemptū mundi quē horta
tu magiſtri ſui dilecti inceperat: per
eorū merita ad effectū pꝰſqꝫ duceret
eorū precibꝫ cōmēdat9 Interea cū
venerābilis papa Sergius poſt matu
tinarū officia fatigatus ſomno ſe de
diſſet: circa ipſi9 diei aurorā qua ſa=
cerdos chriſti Lambert9 ꝓpter veita
tis teſtimoniū coronat9 ē mr̄tirio per
man9 ſceleāti Dodonis arame comi
tis· Et ecce angel9 dn̄i aſſiſtēs ei in
viſiōe: ait· Attende diligent̄ ⁊ fidem
verbis meis adhibe Lābert9 tūgroꝝ
eṗs hac hora intra ſanctuariū dei ab
impijs eſt pro pietate immolatus·
ꝓpterea cū ſanctis meru^t in celeſtib9
coronari En eius paſtoralē baculū a
loco paſſionis ſue tibi ſubito trāſla
tū ſuſcipe ⁊ in hoc ſubſtitues ad regi
men tūgrenſis eccleſie diſcipulū ei9
Hupertū nomīe quē ad apoſtolorū
limina deuote venientē īuenies hodie
Statiqꝫ papa euigilans cū de viſione
adhuc heſitaret iuxta ſe ſicut ab āge=
lo acceperat: beati martiris baculū pa
ſtoralē inuenit· Facta itaqꝫ orōne ⁊
immolata hoſtia ad exequendū viſi
onis p̄ceptū circa limina apoſtoloꝝ
ſtudioſus aduenientiū ſcrutator con
ſedit Et forte vir dn̄i Hupertus in p
primo vico vrbis manſionē acceperat
peregrin9 Qui ſtatī deuote ad diu de
liberatā beati petri apoſtoloꝝ princi
pis acceſſit eccl̄aꝫ· Quē ut pp̄ ſergi9
vidit ſciſcitat9 eſt ab eo quis ſit ⁊ q̄

nonnne appelleť Cui ille. Ego inq̄t
vocoꝛ Hupertus: veſtre ſcitatis fañ
lus. Statiq̄ꝫ pp̄ cuꝫ gratāter manibꝫ
ſuſcipiens adduxit ip̄m iuxta altaē
pn̄cipis aploꝝ Petri. eideꝫ reuelans
moꝛtē dilecti magiſtri ſui beati Lam
berti quā ab angelo didicerat. Quo
audito btūs Hupt9 dolentē lacrima
tus eſt. Cūq̄ꝫ cū pp̄ inſtantē monēt de
ſuſceptōne regiminis ecc̄e tūg rens
a ſcūs Hupert9 nullo mō ɔſētiret ſꝫ
indignū ſe affirmaēt ecce d̄init9 oībꝫ
beati Lamberti ep̄i pontificalibꝫ a lo
co martirij ſubito trāſlatis induiť.
Q8 vidētes oēs qui aſtabāt āmiāti
ſūt grās dō agētes ¶ Cū ġ a pp̄ in
epiſcopū eſſet ɔſecrat9: q̄ꝛ feruidus
erat in caritate dei om̄ipotētis. ſtati
diuinū officiū peragere deſiderābat a
hoſtiā acceptabileꝫ deo offerre Sic ġ
an̄ altare ſancti Petri pcidens ad ge
nua oꝛōꝫ fudit ad matrē mīe ut ſibi
grām apud benedictū filiū ſuū īpe=
traret: q̄ ten9 d̄imū officiū cito addi=
ſceret a ut ſcientiā ſibi neceſſariā ad
regēdā ecc̄aꝫ: a p d̄imo officio debite
cōplendo concederet. Glorioſa auteꝫ
virgo oratōnem eius exaudiens mi
ſit ſibi cuꝫ angelo ſtolā pulcerrimā
quā angelus circumponēs collo ſuo
dixit ei. Huperte: Maria mater xp̄i
mittit tibi hanc ſtolam. a ſicut peti
ſti a domino: habebis ſciētiam tibi
neceſſariam pfectam. Hoc etiā legi
tur in collecta ſancti hupti. ſ. ut quē
ſuſcepta ſtola ſibi celitus emiſſa: ſa
cri officij ſcientia credim9 illuſtratū.
Iſta etiā ſtola vſq̄ꝫ hodie reſeruať ī
ardēna in andagio clauſtro: vbi ſā=
ctus Huptus coꝛpaliter requieſcit.
a ɔtingūt miracula pl̄ima in ea. ¶
Poſt ſuſceptōem igitur iſtius ſtole
cū miſſam ibidē celebraret appuit ei
btūs petrus aploꝛum princeps: tra
dens ei clauē quaſi aureā in manū ge
ſtādā in ptātem ligandi atq̄ꝫ ſoluē
di: a lunaticis furioſiſq̄ꝫ ſanitatē cō
ferendi. Clauis āt ip̄a vſq̄ꝫ hodie ſer
uatur in eccleſia btī Petri in leodio.

¶ Cū āt exeq̄e btī Lāberti agerēť
in eccleſia btē v̄ginis in traiecto: au
dita eſt vox deſup eadem hora a ſum
mo pōtifice eīs ꝓuiſū foꝛe de ɔdigno
paſtoꝛe btī lamberti diſciplo nomīe
hupto. Accepta igiť licentia a bn̄di
ctione a ſūmo pontifice. additis ſibi
familiaribꝫ tam ſpūalibus q̄ ſclari
bus ab vrbe romana receſſit. ferens
ſecū claueꝫ a btō petro aplo ſibi tra
ditam. ſilr baculū a pōtificalia btī lā
berti. Quod audiēs dodo a timēs ſe
coꝛripi ꝓpter martiriū beati lamber=
ti. a ſilr pipinū regē ꝓpť adulteriuꝫ
quod ɔmittebat cū ſoroꝛē ſua alpay
da. q̄ꝛ ſciebat ſanctū huptuꝫ amato
rem magrī ſui beati lamberti. a virū
iuſtū a ſtrēnuū. cōgregauit exercitū
magnū a īſidias ſibi poſuit. Fuit āt
ſcūs huptus p̄monitus ab angelo:
ne foꝛmidaēt. q̄ꝛ dn̄s deus omp̄s ſe=
cum eē vellet a eū liberaē ab oīb9 ini
micis ſuis. Cū aūt dodo a eius exer=
citus appꝛopinquarēt ſancto hupto
a familiaribus eius eū occidere volē
tes: muniuit ſe ſigno ſancte crucis ſi
cut angelus ſibi p̄dixerat. a dodo cū
ſuo exercitu fuerīt plagati q̄tuoꝛ hoꝛ=
ribilibꝫ plagis. q̄ꝛ aliqui fuerūt per
cuſſi moꝛte ſubitanea. aliqui fuerūt
obſeſſi ſpiritib9 malignis. t̄cij moꝛ=
bo caduco. a q̄rti rabidi facti. Iſtis
miraculoſis opibus p potentiaꝫ dei
oīpotētis oñſis: a traiectēſibꝫ humi
liter a honoꝛifice cū cruce dn̄ia vexil=
lis ꝓceſſionaliter ab oībꝫ clericis et
laicis obuiam ſibi venientibꝫ eſt re=
cept9 a in cathedꝛa pōtificali reuerēť
eſt collocatus ¶ Sciens ergo bea
tus Huptus aliam eſſe legem ſbdi
toꝝ a aliam prelatoꝝ: nō ea ſufficie=
bant ei: que olim ſibi ſectanda ꝓpo=
ſueāt. ſꝫ in artioꝛa tendēs magnope
re ſtudebat ſanctoꝝ patꝝ veſtigia ſe
q̄. ſ. illoꝛū qui nihil mūdiale appeti
erūt. ſed p nc̄citate ꝓximoꝝ quicq̄d
ſupfuit diſtribuerīt. ſicut de ſcō mar
tino a btō nicolao a de aliis pr̄ibꝫ ſā
ctis legi9 ¶ Igr p9 multa ſcitatꝭ opa a

miracula ſciens tps ſue reſolutõis īminēs: diſcurrebat p loca orõis ſe ſcis dei recõmēdās Veniēſq; an̄ ſepl̄ crū btī lamberti mr̄is: diutiſſiē cū lac̄mis orauit. Rediēs q; in eccleſia beati petri apl̄i an̄ altare ſci albini: p tenſis pieti brachijs ait. Hic defoſſa humo loc9 ſepulture mee pateſ. ¶ Poſt idē q; tps licet vidim9 morte rogatu tn̄ quorūdā viroꝝ illuſtriuꝫ brachbantum perrexit. ibiq; ecciam nouā dedicaturus quā dedicauit. Et acerrim9 atq; facūd9 orator celeſtis curie ꝑplm adhortatus eſt ſermone. ut .ſ. templa cordis preparent dn̄o. Explicito q; ſmõe: a officio ad prandendū ſe cū diſcipulis vertit: a cuꝫ in veſpaꝫ dies vergeret a menſa ſurrex ita naui aſcendit. Exeunte aute ipſo de naui: ptin9 omē corpus eius frigore corripitur. et ſitis ardore valde aduritur. a quieſciturus lectulo loco de lecto aptaſ. Sicq; a pma feria vſq; ad feriam ſextā febre eius augmenta capiente Et cū dolor corpi infuſus nullo fine coerceretſ. a dn̄o petebat auxiliū. a ut intereſſe mereret angelicis ciuibꝫ: dixit etiā oibus circūſtantibꝫ: inter quos fuerat Florebertus eius egregius filius. Mi predilecti p meis interueniente fragilitatib9 Termin9 em̄ vite mee adeſt. ¶ Et tūc fudit orõeꝫ huītime ac deuotiſſiē ad deū omipotentē pro ſbditis atq; ouibꝫ ſuis. ut ſcilicet de9 omnipotēs vellet ipſos preſeruare ab omni malo a precipue ab iſtis q̄tuor horribilib9 plagis quibꝫ ſcilicet plagati erāt carnifices ſci Lamberti epi. a cū occidere volentes. Venit ḡ angelus dn̄i de celo miſſus dicēs ſibi. O Hupte exaudite ſūt orões tue. eisq; ptātem habēs ſuper cūcta viuētia in terris Hoīes em̄ a iumēta ſaluabis. ac eos ab iſtis q̄tuor plagſ p̄ſeruabis. ¶ Cū ḡ ſcūs Huptus ſciret ſe exauditū. dixit ſimboli vba .ſ. Credo in deū patrē omnipotentē ⁊c̄. Iterū orationis dn̄ice verba .ſ. Pater noſter qui es in celis ⁊c̄. Inter q̄ verba ſpm̄ eſflauit. āgelisq; euect9 manib9 celū penetrauit ¶ Eius āt migratio intulit ſuperno ꝯuentui gaudium. diſcipulis āt a ſbditis paupibꝫ q; infirmabrilē luctū ꝯquerētes intēpeſtiuā ſubtractõem ſui paſtoris Trāſferūt autē corp9 eius a loco obitus quivocaſ ſura vſq; ad leodiū: que a ſeruuicē diſtāt triginta miliaibꝫ ¶ Per omē autē iter oues pie audiētes corpus paſtoris deferri: ex omnibꝫ locꝭ cōfluxerūt a dolore lacrimis confeſſi accedentes atq; ſalutantes. pugnis etiā pectora vberātes: clamabāt En deſtituimur peridi tātes benigniſſiō piculoꝫ noſtroꝫ ꝓpulſatore q̄ dolorib9 nr̄is ꝯſolator aderat. inopieq; miſerator. orphanorū altitor. viduarū defenſor. doctrineq; celeſtis eximius doctor. Hui9 pn̄tia diaboli fugabaſ ſeuitia. ſecli calcaba² pōpa. a in vno iſto omnia nobis erāt doctrine atq; opis ſancta emolimēta. Hijs vocibꝫ planctibusq; ſimiles lugebanſ que rimonie quouſq; ſupſcripto emēſo ſpacio in locū deſtinatū ſācti oſſa adducere p̄ſulis. ¶ Sepelierūt aūt corpus ſancti viri cum omi reuerentia a honeſtate in eccleſia ſancti Petri an̄ altare ſancti Albini ſic ipſe diſpoſuerat. Obijt āt ſcūs Hupt9 circa ānū dn̄i. Dcxxxj. tercio kalendas Junij q̄uis eius feſtiuitas recolaſ t̄cio nonas nouēbris. q2 tūc corp9 ei9 cū glā fuit de t̄ra eleuatū. ¶ Poſt9 hec autē ſancti viri reliquie ceperūt virtutibꝫ florere a crebris miraculꝭ enitere p q̄ dn̄s oſtendit quāti meriti eſſēt apd ſe. et q2 eēt mēbꝝ ſuperne ciuitatꝭ Sacerdotes ergo pri9 cōſilio deſup habito iunctis ſibi aliorum eccaſticoruꝫ graduū turmis: āno decīo ſexto ſideliſſimi e9 exceſſus mane dn̄ica illuceſcente baſilicā ſancti Petri adeūt. a operculū a ſepulchro ſuſtulere: cum ꝗuitate q; introſpiciētes q2 putabāt more alioꝝ hominū mortaliuꝫ illud ſacratiſſim̄ corp9 a ſoliditatis ꝯpage

ſeiunctū a puluerī reddituꝝ: viderunt glorioſū eius corpus nulla detrimēta paſſū illeſū a diſſolutōne atqꝫ putredine repperunt cum ſuis veſtimētis a pro tbato atqꝫ putredie q̄ mos eſt mortaliū corpora contrahere aromatū more ſenſerunt odorifero odoē feruere. Caput autē illius oculis ꝑluſtrātes vident vultum eius quod dictu eſt mirabile ſudore perfuſū et velut noctis opace roſſidutis perfuſū guttul. Coronā vero capillorꝫ alienā prius ab omni leſiōe. ceſarieqꝫ auctā a ꝑlixitate ⁊ pulcritudie Neqꝫ etem cādore ſenili albebat. ſed coloē a viſiōe ſui iuuenis caput repromittebat Vidētes ergo talia: clamabāt O mūdi fabrice ineſtimabilis cōditor. Quis tibi ſimilis in miſericordias qui nō ſolum animas ipōꝝ ſeruorū tuorū in paradiſi ſedib9 collocans eternā ipſꝭ felicitatē attribuis ſed etiā corpa eorū nature quodam modo vim inferēs illibata cuſtodis. Cui9 enī meriti apud te iſte eſt cui9 exuuie tanta grā ⁊ honore pollēt ut precluſe ventre terre vim quodāmō ei intulerint: ne quod ſuū eſt ei liceret. ſ. ne caro de terra ſumpta t'ra fieret: ſꝫ 9tra legē ⁊ modū mortiuꝫ ⁊ eccl'e mandata caro maneret. Ecce ad augmētandū tui nois magnificētiā nō modo corpis integritas vultuſqꝫ venuſtas: ſed ⁊ indumentorꝫ ei9 9ſeruata eſt pulcritudo. ¶ Eodē vero die huiuſcemodi rei fama circūquaqꝫ decurrit. ⁊ p cunctorū ora volitans ad palaciū vſqꝫ puenit Karolomānus ergo prīceps p̄clariſſim9 iam regni frācorū ſceptra regens hijs pceptis regali ſolio exiliuit vnaqꝫ cum vxoē et priorib9 palacij ad viri dei corpus acceſſit. ⁊ admirās potentiā dñi e9 virtutē ⁊ miſericordiā ⁊ nomē collaudauit magnificauit ⁊ benedixit Corpus etiā beati viri ex vaſe ſepulchri ſuſtulit ⁊ loculo impoſuit: et cū leticia ꝓnoriūqꝫ decantatōe an̄ ſacrū altare detulit ⁊ munera diuerſa obtulita tribuit. Et pmanſit corp9 beati viri leodij in eccleſia ſancti Petri circa. lxxv. annos. Poſtea trāſlatum eſt corpus ſanctiſſimū a leodio petētib9 monachis ex monaſterio ſancti Lāberti tpe lodowici filij karoli magni Anno. Dcccxxij. vndecimo kal. octobris. pvenerandū Walcandum epꝫ leodieñ in ardenā capellā andagieñ. vbi p̄fati monachi religioſam ducebant vitam. Et inuentū eſt ab omni corruptōne alienū. ſicut in prima tranſlatione.

¶ De ſancta Wenefreda virgine ⁊ martire in britania.

IN occidue maioris britanie regione eſt quedā prouincia Wallia vocata. in qua quidam ſcūs benon9 noīe admodū inſignis innotuit. Is vero mūdi glāma monach9 effectus: ⁊ apicē virtutū in xp̄o agens: in breui tēpe adoptabat. Pollens igit' virtutib9 diuerſis in locis eccl'as 9ſtruxit ⁊ fratres illic deo ſeruituros 9ſtituit. Vñ contigit ꝙ prediū quoddā ſatis bonū a quodā viro ex progenie regali orto noīe Themith obtinuit. in quo honorabilē ecclām 9ſtruens: diuinū officiū laudabilr exercuit. Habebat āt p̄dict9 themith filiā noīe Wenefredā. in q̄ totā ſpem ſue poſteritatis ponebat. Hāc pat' cū btūs benon9 legē dei ꝑ ſe denūciaret ad pedes cōſtituebat. admonēs eā diligent' adūrtere oīa que dicebāt a viro dei. Virgo vo vultu pulcherrima ⁊ toto corpe decent' ornata: adeo inſpirāte dei clemētia in virtutib9 indies creſcebat ut eius iā; debriata amore: oīs viri 9ſortiū ſpnens ſoli9 xp̄i amplexib9 inhiabat Interī inſtigāte ſancte Caſtitatis inimico: die q̄dam dñica p̄e p̄dicte virginis ⁊ mrē ad eccl'am ſci Benoni egreſſis diuina audituris filia domi relicta: veniēs regul9 quidā noīe karadoc9 alani regis fili9: virginē ſolā inuenit Abſceſſuqꝫ parentū 9ptō: ipudico illā affatu nimiū ſollicitau' Illa vo timēs ne vi p̄occupaēt

pretenſa ornatus occaſione in thala
mū diuiſit. ⁊ p ſecretā oſtiolaꝫ egreſ-
ſa: ad eccām fugere nitebatur Cui⁹
fuga ꝯpta. iuuenis furibūd⁹ inſeq̄-
ba: Et cū eā nec blādicijs nec minis
ad ſuū ꝯſenſū valebat flectē: ꝯtemp
tū ſuū egreferēs: iux̄ oſtiū eccīe crude
lit̄ eaꝫ decapitauit. Staticꝫ ut caput
virgis terrā tetigit. fōs lucidiſſim⁹
ibidē erumpēs. vberti emanauit Qͥ
vſqꝫ hodie fluere nō deſiſtit. multis
infirmis merit̄ btē virgis p̄ſtās ſa-
nitatē Caput āt ei⁹ ruendo in eccām
elapſuꝫ eſt. q̄ ſita erāt ad pedē cuiuſ-
dā mōtis. Corp⁹ vō trūcatū remāſit
vbi ceciderat. Parētes ꝙ virgis hor
ribili tumultu alioꝝ dicētū tale ne-
phas dira vindicta vlaſcendum ac
ceſſerūt. et filiā cernētes exanimem
⁊ tā violent̄ decollatā ad terrā corru
erūt. et clamoſis plāctibꝫ dolorē ſuū
ꝓdiderūt. Cūqꝫ ſcūs bēnon⁹ terribi-
lem ſtrepitū in eccīa audiret: ad cetū
puenit. Cernēſqꝫ virginē quā deo cō
ſecratur⁹ erat tā crudelit̄ pemptā: ve
hemēter ꝯdoluit. Peremptor vō q2 fi
li⁹ regis erat impunē de tāto flagicō
ſe putās. iux̄ exanime corp⁹ timid⁹
ſtabat. ⁊ gladiū cruore madidū co-
rā oīb⁹ p herbas detergebat. Sāct⁹
auteꝫ Bennon⁹ cernēs ꝙ p ſceleris
ſui ꝑpetratōē iactant̄ gloriaret̄: te-
nēs in manib⁹ virginis caput diris
verbis eū redarguit. ⁊ in fine redar-
gutōis ſue hec addidit. Nūc āt qm̄
deū nō timuiſti nec eccīe pepciſti. nec
dici dn̄ice reuerentiā exhibuiſti: dep
cor deū meū. q̄ten⁹ que tu indigne cō
miſiſti dignare ꝯpenſatōne recipias
Et hijs dictis. iuuenis ad terrā cor
ruens expirauit. ¶ Sanct⁹ vero Ben
nonus caput virginis corpi coapta
uit. et ſermonē ad ꝑplm̄ faciēs dixit
eā deo votū feciſſe. ſed morte p̄uenta
nō pfeciſſe. ⁊ ideo p reſuſcitatōne de-
uotis precib⁹ inſiſtendū. Poſtꝙ diu
depcatum eſt. ⁊ a btō patre bēnono
ſpecialis oratio facta ē: ad quaꝫ oēs
ꝑſn̄ rn̄derunt amē: puella q̄ſi a ſom
no ſurrexit. tergenſqꝫ faciē ſuam a
puluere: aſtātes gaudio repleuit.
Porro albedo quedā admodum ſili
collum ei⁹ ambiebat: q̄ ad miraculi
oſtenſionem ꝙdiu virgo in corpe degu
it. ſemp vno mō permāſit At vbi ca-
put eius fuerat abſciſū. quod mira-
bile eſt dictu: lapides ſperſi ſangui-
ne priſtinā cōſperſionē retinēt vſqꝫ
in hodiernū diem. ¶ Hoīes ergo qui
nondū deū cognouerūt. videtes vir
ginis reſuſcitatōeꝫ ⁊ fontis emana
tōnē. petraſqꝫ cruore ꝯſperſas ſemp
apparentes ad ſue paſſionis oſtenſi
onem cruētatas: ita ut nulla potue-
runt p ſecula obliuiōe detergi: ad pe
des btī Benoni puoluti. diuinis ſe pe-
tierūt miſterijs imbui. ¶ Tunc ſanc
ct⁹ ille bēnon⁹ v̄ginē reſuſcitatā ſa-
cro velamine indutā ꝯſecrauit. ⁊ ec-
cleſiā ꝯſtruxerat: eidē regularibꝫ diſci
plinis ſufficient̄ cōfirmate reliquit
ut ſociat̄ ſibi virginibꝫ illic pmane
ret Predixitqꝫ illam poſt ſeptēnium
ad aliud monaſteriū diſceſſurā. ¶ Sā
cta igit̄ Weneſreda celeſti exercitio de
die in diē pficiens. ad magnā virtu
tis apicem puenit. Tanta namqꝫ ī-
erat ei in ſermone ſagacitas ⁊ in ſen
tētia grauitas. ꝙ fere oīs quib⁹ lo
q̄bat̄: in ardorē deuotōis accēdebat.
¶ Pactoqꝫ ſeptēnio. virgo diuina
pmonita oraculo: locū q̄ dicit̄ Withe
riacus adijt. in quo monaſteriū vi-
roꝝ ⁊ feminarū ſeorſū habitātiū fu
it quib⁹ ⁊ abbas Elerius tūc p̄fuit.
Huic ḡ ſcō elerio oēm vite ſue ordi
nē virgo expoſuit. quā ille diuinit⁹
inſtruct⁹: ꝯuētui virginū aſſignauͭ
¶ Elapſo aūt aliq̄ntulo tpis ſpacio
theonia obijt. q̄ curā gēbat v̄ginū. ⁊
ei⁹ vicē ſcā Weneſreda īuita ſuſcepit.
Enarrare iā quis p̄t. quāta in deū de
uotione exarſerat. quāta moꝝ hone
ſtate p̄fulſeāt. qua nihil prorſus ex
negligētia omiſit. quod ad ꝓpriā ſa
lutē vl̄ aliarū exēplū ſeu vtilitatem
nouerat ptinē. ¶ Poſtꝙ igit̄ btā vir
go plurimis ānis acceptā ſupno regi

vitā duxiſſet. venit dn̄s ih̄s quadā
noctea oꝛōnibꝰ vacāti. diē obitꝰ ſui
imminere mōſtrauit. Que ut ſe vo=
catā ſenſit. ſacroſcis miſterijs corpo
ris a ſanguinis dn̄i ſe muniuit. a ter
cio nonas nouēbꝛis ſpm̄ ſuū in ma=
nꝰ ſui creatoris celeſtibꝫ choris ſociā
dū feliciter cōmendauit.

De ſancta Yda vidua.

Eo tempe q̄ victorioſiſſimꝰ i=
patoꝛ karolꝰ ſaxonū a frāco=
rū ſceptra multaꝝ gētiū fre=
na feliciť gubernat. expeditio exerci
tus ꝓpter galliarū ſeditōeꝫ in occidē
tem dirigiť. Vbi tūc inť alios orien
tis ꝓceres ꝑfectꝰ quidā ecbertꝰ noīe
aduenisse diciť. qui validā ibi incur
rit valitudinē. Impatoꝛ āt illū cuidā
de ſūmis ipſiꝰ loci ꝓmatibꝫ ꝓcurādū
diligētiſſime ɔmēdauit. Erat ꝑfato
comiti apud quē hoſpitabať vnica
filia venuſta frōte ac egregia forma
q̄ intantū egrotāti eſt ɔpaſſa. ut per
ſeipſam aliq̄tiens illi obſeq̄ndo: cō=
grua doloribꝫ exhiberet fomēta. In=
terea īpatoꝛ victoꝛ reuſus ſui ꝑcellē
tiſſimi comiť nō īmemoꝛ. eādē q̄ pri
deꝫ illū reliq̄rat ciuitatē viſitādi adijt
grā. cūq̄ iā ꝑ dei clementiā valenti=
orē repit. dūq̄ mutuo aliq̄ꝺdiu col=
loq̄o fruerēť: illuſtris vir ecbertꝰ de
ꝑfate virgis nuptijs pn̄cipi ſuggeſ=
ſit. ut eiꝰ ɔſilio ꝑmo dei auxilio huiꝰ
rei ɔſeq̄reť effectū. Pn̄ceps ꝟo de ip=
ſiꝰ recupatōe ſimť a poſtulatōe mul
tū gauiſus a ſuū ad h̄ aſſenſū ac pn
tū adeptus eſt fauoꝛē. Deditq̄ illi in
eiſdē ꝑtibꝰ multas poſſeſſiōes de pb
lico. q̄tenꝰ viciniori potētia ſoceris
acceptioꝛ factꝰ. nō minori apd̄ illos
q̄ꝫ in genitali ſolo ꝑcelleret dignita
te. Inſup cūctis ſaxonibꝰ q̄ inť renū
a Weſerā maxima fluīa inhabitāt.
ducē ꝑfecit. Poſt hec ſpōſā ſuā xpi=
aniſſimā: ipſē admodū religioſus cū
dei timoꝛe ſuſcepť. Ab oī q̄ꝫ illa parē
tela honorifice dimiſſus. ad ſua ɔfinia
migrāre decreuit. B Venerāt igiť q̄dā
die ad locū q̄ndā ſecus lippiā flumē
q̄ hertzuelt nūcupať. amenis nemo
ribꝰ cōſitū. Ibiq̄ inuēta nō mag̃ pla
nicie: veſꝑtino iā incūbēte crepuſcu=
lo tentoria fixerunt. Oībꝰ itaq̄ alto
ſopoꝛe depꝛeſſis: venerabili matrone
yde angelū ſuū in ſōnis dn̄s mittē
dignatꝰ ē. q̄ poſt multa q̄bꝰ eā īſtru
xit monita: oratoꝛiū ibidē ex ſuis ſū
ꝑtibꝫ ɔſtruēdū ꝑdixit. vbi dn̄o q̄nq̄
liberiꝰ deſeruiret. Poſtq̄ huius vite
curſū ɔſummatū: illic eā diē remune
ratōnis eťne ꝑſtolaturā vna cū viro
ſuo: voce ꝑſaga ꝓmiſit. Illa mox di
uina tacta cōpunctōe. dū ꝓmo ma=
ne illuxit dn̄o ſuo que angelico vela
tu dixerat pleniſſime expoſuit. A
quo ſtatī qualiť iſta aīmo eius vide
renť: gratulabunda ſciſcitabať. Oz=
dum verbis fidē ad oīa accōmoda
ret: btā yda ſolotenꝰ inclinata dn̄o
ut feliciter cepta ad calcem vſq̄ ad
ꝑfecti opis ꝑduceret: ſubmiſſa ꝑce
cōmittebat. Non multo poſt in loco
ꝑdicto vbi quondā denſiſſima ſilua
rum obductōe aſtra ipſa occulebāť.
lapidea baſilica ope pollito ɔſtruiť.
ac in ſancte Marie genitricis dei ho
noꝛe ſanctiq̄ germani epi cōſecrať.
Ad illū nāq̄ dicatū locū in pago re
ni in lippie ripa fluminis nōnulla il
luſtrꝭ viri Ecberti pꝛedia reſpiciebāt
vbi deo dilecta matrona yda frequē
tius cōmorari a ſemp recentibus in
dei cultu laboꝛibꝰ: intentiſſime cōſue
uerat inſudare. Studebat nihilomi=
nꝰ ex occaſione copule carnalis deo
que dei erāt reddē. ſic foꝛinſecū amo
rem temperare. ut nulliꝰ leuitas eiꝰ
rigoꝛem animi potuiſſet offuſcare.
Si enī ut ait apl̃s ſcificať vir infide=
lis in muliere fideli: quāto magis va
ſa pia ſanctificata alterutris emicāt
ſuffulta virtutū inſtructōibus. C
Non paucis pꝰ hec āīis elapſis mi
litie ſue penſo expleto. dn̄s Ecbertꝰ
vir in xpō honorādꝰ humanis rebꝰ
eximiť. cuiꝰ ſpūs mox celoꝝ palati=
nas ſedes btūs hoſpes pꝛomeruit ob
tinē. Pꝰ cuiꝰ migrātōeꝫ btā yda q̄uta

diſtrictōe tenerū corpꝰ artauit: val=
de difficile eſt dictu. Quippe q̇ totū
ſpaciū qđ reſiduū fuͭ huic incolatui
incredibili et paucis imitabili duxit
abſtinētia. nūq̄ mētis ꝓpoſitū a deifi
ca cultura relaxās. Mortificauit ſᷣm
apl̄i verbū mēbra ſua ſup terram ab
omī illicito appetitu ventꝛ et lingue
oēmq̄ illā pōpaticā gloriā qua deli
catiſſime fuerat educata: ad māſue
tudinē laboꝝ ſuorū emolumenta fe
liciter immutauit. Quicqḋ vo de red
ditibꝫ in mr̄imonio eiꝰ annuati potu
it adunari: ꝑ diſpenſatiuā pauperū
miniſtratōem in celeſtes tranſtulit
apothecas. Et ut ſupnorū meditatō
ne artiꝰ occuparet̄: p̄fate eccle plaga
meridiana cōtiguā eius parieti con
ſtruxit porticū. in qua remotius ora
re ac a vulgari ſtrepitu immunis cō
uerſari potuiſſet. Vbi a dn̄s egbertꝰ
vir eius pauſat. Marmoreū ec̄ ſar=
cophagū longe ante ſuū obitū ad
incerti tēpis monumētū fieri iuſſit.
quē duabꝰ cotidie vicibꝰ q̄diu ſup=
uixit diuerſis alimētoꝝ aliarūq̄ re=
rum impēſis ſūmoꝑeꝰ impleuit. et
victu carētibꝫ hylarit̄ diſtribuit. Ex
cubiarū a orōnum ꝓuataq̄ ſtudia
paginali digna carebūt deſcriptōe
Theorice q̇ppe intēta diſcipline: nū=
q̄ extra ianuā quā incoluit celle pe
de ferꝛ amouiſſe. ſaluo eo dū inopū
ſtipēdiis deſeruiret. Qualibꝫ virtutū
ꝓrogatiuis. ſacroſcū́m adornauit re
lamē. Hec int̄ agendū cautiſſime
ſtuduit popularem vitare fauorem
firmiſſimūq̄ in celis ſpei anchorā fi
gens fragroſa ſeculi obſtacula fidei
thorace q̄ſi tuto firmauit. ut ad ple=
nā q̄ deus eſt ꝑtingeret caritatē. D
Hiis itaq̄ ad deſiderabilē finē ꝑ=
ductis: cū remunerator oīm deꝰ tur=
turē ſuā ad altiora volare diſponēt
ut pꝰ triſticiā leti in ardua celi excel
lentiꝰ nidificaēt: moleſta vitaliū va
litudine acriter pulſata: btūm finē
p̄ſenſit vltimū. Acceꝛſitoq̄ p̄ſbitero
ſuo nomīe berethgero ſibi iuſtis ex
cauſis fidiſſimo: pluriūq̄ ex ſuis ſi
p̄ces expoſtulat. q̄ in ipſo pauſatōis
ſue articulo ducatū vie ad dn̄m inꝑ
fuſis lacrimis īprecaꝛ. Factū eſt. ora
tū eſt. de celis auditū qđ olim p̄deſti
natū eſt. Carnali faſcia laxata. ſpm̄
amatori ſuo xp̄o btā yda trāſmiſit.
btā ꝑhennitate cū celicis agminibꝫ
in ethere fruitura. Poſitūq̄ eſt ſa=
crū eius corpꝰ cū dei laudibꝰ in arca
ſaxea ſupradicta. a in porticu qua ſe
ꝓmo amore carceri mācipauit hono
rifice tumulaꝛ. vbi atteſtantibꝫ ſig=
nis qualis apud deū luceat catenꝰ
cōprobaꝛ. Erat aūt berethge=
rus p̄ſatꝰ ex illoꝝ ꝯtubernio q̄s bap
da ꝓmū de galliis ſecū adduxerat.
vir religioſe ac ſcē ꝯuerſatōis a ꝓba
te caſtitatis. Quippe eoꝝ diſciplinis
informatꝰ q̇ in lege dei ſui ſine q̄rela
inceſſerāt. q̇ etiā ipſā ecclīam a ſacra
mauſolea aliq̄t āmis ſtrēnuiſſiē di=
uinis hūaniſq̄ obſeq̄is excoluit: ho
norauit a venuſtauit. De q̇ illud per
fidelium ora diffamatū eſt. q̄ int̄ cete
ra g̃uitatis inſignia: nūq̄ in ſuis te
ctis muliebrē pſonā aut ꝯmorari a
domeſtic̄ vſibꝰ inſeruire ꝯſenſit. idq̄
ꝯtra emulū dimicās caſtitatꝭ: occaſi
onis aditū nō ſolū p̄cauere ſꝫ radic̄
tꝰ extirpare curauit. Cui ec̄ ob tāti cor
dis innocētiā a deo collatū eē ferꝛ ex
tremā vite horā p̄ſcire. qđ eo magis
liquet. q̄ ipē q̇ obiturꝰ erāt die: miſ=
ſaꝝ ex more ſacra ꝯſecrauit. ac mox
dn̄ico ꝯſignatꝰ viatico: in ipſ̄ veſtim̄
tis ſac̄dotalibꝰ an̄ ſcū̄m altare aīam
reddidit creatori. a ꝓpe ſcē yde tūbā
digne humatꝰ eſt. Vt enī tam medi
tabile ꝯſortiū obtinuerit mg̃nū for
taſſe qđ cōmēdaret iuſticie meritū p̄
ceſſit. Poſt hec āt cū ipē locꝰ ab
aliis hereditaria ſucceſſiōe poſſideret̄
a ob p̄ſidentiū incuriā vilitatibꝰ ab=
ſoleſcere cepiſſet: cōtinuo benignus
dn̄s ſcē famule ſue yde merita ad ca
ſtigatōem improboꝝ terribile pate
fecit ſignum. Nā p̄dati comitis tu
dolphi amabilis ſoboles duꝝ adhuc

in albis ab hac luce rapet. ad eādē
fert eccīam Et qꝛ ſcē vde opinio nec-
dū in aperto emicuit: penes eā puerū
puulū ſepelierūt. Qui die ſeqnti de
tumulo extract9: añ ianuā veſtibuli
inuenit in loculo quo erat incluſus.
Stupefacti qb9 res erat cōmiſſa: cor-
puſculuz denuo p̄ſtino loco cōdiderūt.
quod nihilominus inuiſibili violen-
tia iterū eminus eiectū repierunt. Ob
ſtinatis autē animis caſſum labo-
rem p̄ſtigijs imputantes: tercia vi-
ce audenter auxerūt. ſed inuanū vires
expenderunt. Quia quod heſterno
labore fuerat tumulatū: tūc in extre
mitate atrij auſtralis iacuit: vñ eāt
euulſū. Qd demū ibidē terre cōmiſe-
rūt ¶ Eo q̄ tpe quo vngarioruz
gens deteſtāda igni cūcta deuaſta-
uit: p̄fatum q̄ ſcē vde oratoriū adijt
cruces a capſellas oēmqꝫ ornatū ec-
cleſiaſticū dep̄dati ſūt Demiqꝫ in alti
ora ſcandētes: focos nōnullos in la
quearibꝫ cōſtruxerūt. Sed virtute dei
carbo ſopit9 nulla flāmarū incremēta
haurire valuit. ſed raſas q̄ſqꝫ tabu
las inſidendo ſolum ꝓiecit. Hoc ope
caſſato nolariū aggreſſi ſt cāpanas
ſaltē depoſituri. Sꝫ nullis modis eas
enodare potuerūt. Tandē victa ptina
cia a viriū exubes effecti: mox ſolius
fuge cupidis pedibꝫ talaria nectunt.
Que āt diripuerūt. p9 illorū ventila-
tōeꝫ ſūt repta. a ſuis locis ab incol
reſtituta. Tūc oīm ora in laudē ſum-
mi ꝓtectoris gr̄ āꝫ ꝓrupūt. qꝛ eui-
denti indicio ſcē vde p̄ſidia p̄ntialit
cernūt ¶ Cum ḡ radios ſcītatis
ei9 lati9 fauorabilis ſereret rumor.
multiqꝫ ob expiende ſalutis votū ad
tūbā illi9 cōfluxiſſēt: accidit aduenie
tibꝫ viatoribꝫ ſarcinulas ſuas foris
porticū deponē ¶ Quedā aūt ex illis
muliercula ſtimulis cupiditatis agi
tata. ſocie ſue furata ē camiſiā. a eā
ſb ꝓpria veſte occultās orātib9 ſe mi
ſcuit. Illa vo q̄ dāpnū ptulit: hoſti-
lem faciē cui9 dep̄hendit. ipſāqꝫ reaz
corā oīb9 impetere cepit Tūc infelix

aīmēti aīmo quo ſe verteret eſtuāt.
ſicqꝫ cūctorū virorū qui aderāt accla
matō Illa vo miſerrima ſpaciū eua
dendi nō inueniēs. ſepem q̄ cimiteriū
ecclīe ambiebat moribunda inſiluit.
Que mox acutiſſima ſude trāſiecta.
pcci ſacrilegij penā luit. cūctis horrē
dū p̄bens exēplū ¶ Cū igr hmōi
mirābiliū rumor plurimorū aīos pmul
ciſſet: ad reuerētiſſimuz mōſterieñſis
ecclīe p̄ſulem dudonē: h9 rei noticia p
uenit. Qui tātis cōgratulans bonis
qꝛ vel eius tempibus aut in loco ſue
ſollertie ſubiecte hec maxime euemi-
re debuerāt. opifici omniuz deo immē
ſas refert gratias vñ cum famoſior
cotidie de hijs relatio crebreſceret: vi
ſum eſt prefatū epm precib9 cōueni-
re. quaten9 beate vde oſſa de tumulo
in eccīam transferre. ac eius baſilice
cōſecratōem peragere. dignaret Tūc
memorat9 p̄ſul petitus benigne an-
nuens die ſtatuto ſuꝑuenit. et ſacro
ſanctū ſepulchrū reuiſit. Ibiqꝫ orōe
fuſa: quod initiandū ꝓpoſuerat: ſū-
mo delegauit conſiliario xpō Ponti
ficalib9 deinde ornatus infulis: ſacro
ſanctā aggredit tumbā. comitante
ſecū inferioris ordinis agmine deal
bato. Et ſupplicatōne p̄miſſa. pari
omniū cōſenſu a voto: opculū marmo
ris amouere p̄cepit. Quibus iuſſa
maturātibꝫ: ſuauiſſima mox fragrā
tia de monumēto eructans: odorife-
ra aſtātes iocūditate reſperſit. Ep̄s
igitur ſacras exuuias deoſculatas cū
omni honore de ſarcophago ſubleua
uit a in ſcrinio illorū receptui apta-
to diligēter repoſuit: monachis in-
terim ac clericis pſalmos a letaniaz
inſtant pſallentibꝫ. Deinde p̄cedenti
bus crucib9 atqꝫ thuribulis cū dulci
modulantiū cantilena benign9 pōti
fex cū ſeniore loci ſcꝫ abbate ſcūz ge
ſtatoriū portandū ſuſcepit. a in eccīa
honorifice ſup altare collocauit. Ibiqꝫ
aliq̄ de btē vde ſciomia ꝓplo recitans
mox ipē: te deum laudam9 incepit. a
cūcti dei laudes ſuccincte cōcrepabant

Vt autē sacrorum pignerū veneratio celebrior alibi h̄ref: memoratus pō tifex aliq̄s ex eis sibi tulit pticulas. Quasdā vn̄s abbas ad suū trans- uexit monasteriū. q̄s omnes sui sa- cris vestib3 induti deuote susceperūt. Hijs itaq3 pactis. venerād⁹ anti- stes p̄fatus australem ecc̄e structu ram. v. turrim in honorē sancte dei ge nitricis Marie virginis: ac sub bea te p̄re nomine consecrauit Cunctisq3 in vicino degentibus: diem transla- tionis beatissime p̄re ac dedicatōnis p̄fate: annuali semp recursu solē- niter indixit feriandum. Facta autē sunt hec. anno dominice incarnatio nis nongentesimooctuagesimo. sex to Kalendarū decembrium. quarta feria. indictione octaua. imperante victoriosissimo cesare Ottone.:.

De scō Willibrordo epō traiectensi

IN britania quedā mulier noīe Oro nia pepit filiū cui ī sacro baptisma- tis fonte regenerator īposuit a p̄ris noīe Wilg̃ nomē Willibrord⁹. P̄en tes q̄ppe hui⁹ sancti ambo iustia reli giosi fuerūt. sicut legit̄ de pentib3 scī Johis baptiste a scī Nycolai. Mat̄ do in ei⁹ cōceptōe vidit lunā iā ple- nā os pueri intrantē p eo q̄ idē puer illustraturus esset mundū sua doc- trina a scitate. Statimq3 ḡ ablactatu3 infantulū tradidit eū pat̄ su⁹ ripēsis ecc̄e frib⁹ religios̄ studijs a sacris lr̄is erudiēdū. ut fragilior etas validiori b⁹ inolesceret disciplinis: vbi nihil videt n̄ scā. quē ðma mox grā ab i- eūte puericia: a sensu p̄ficere a mori b⁹ pollere q̄ntū ad tales ɔgruᵗ ānos ɔcessit: ita ut nostris tpib3 nouū sa muel nasci putares. de quo dictū est puer āt samuel p̄ficiebat a placebat tā deo q̄ hoībus Jbiq3 in p̄dicto mo nasterio multis p̄futurus puer cleri catus accepit tonsurā. a pia p̄fessio ne monachū se esse fecit. a inter cete ros eiusdē mōsterij adolescentes nu trit⁹: nulli alacritate mīor: nulli hu militati officio secūd⁹: nulli lectōis studio inferior. ħ sic quotidie bone indol̄ puer p̄ficiebat: ut teneros pue ritie ānos mox grauitate trāscenderet Factusq3 ē grandeu⁹ sēsu q̄ corpuscu lo fuit modic⁹ a fragil̄ B Igit̄ in sacris eruditōnib3 a in oī sobrietate a mox honēstate btīssim⁹ adolescēs vsq3 ad vicesimū etatis sue ānū: p̄ficiens artioris vite ardore succēsus a pere- grinatōis amore est instigatus. Et quia in hybernia scolasticā erudito onē viguisse audiuit: etiā quorūdā sanctor3 viror3 fama narrante incita tus est. a p̄cipue beatissimi p̄ris ac episcopi Egberti venerabil̄ ac vicb̄ti sacerdotis dei: quor3 vterq3 ob cele- stis patrie amorē: domo patria cog nationeq3 relictis hyberniā secessit. Jbiq3 dulcissimos supne contēpla- tionis fructus sclo nud⁹ deo plenus solitariā quotidie hauriebat cōuer satōem. Hor3 btūs adolescens cupi ens emulari religionē cū cōuenictia sua fratrū in hyberniā veloci cursu cōtendit. patrūq3 p̄fator3 se familia ritati cōiunxit: quaten⁹ ceu pruden- tissima apes ex eor3 ppinquitate mel lifluos pietatis carperet flores a in suiip̄i⁹ pectoris aluicario dulcissimos virtutū fauos cōstrueret. Jbiq3 du odecim ānos inter eximios simul pie religionis: a sacre lectionis mgrōs futur⁹ multor3 ppl'or3 p̄dicator eru- diebat̄. donec occurreret ī vir3 pfectū a in etatē plenitudinis xp̄i. C Tri gesimo itaq3 a tercio etatis sue an- no: maior egregio viro fidei flāma cre scebat ī pectore ita ut par3 ei videbaᵗ sibi soli tm̄modo in religionis sancti tate sudasse. si nō a alijs q̄ in p̄dica tionis veritate p̄desset Audiuit in bo rialib3 mūdi ptib3 messē q̄dem mul tā esse ħ opatios paucos Assūptisq3 secū vndecī frib3 eo fidei feruore arma tis q̄ a ipē nauē cōscēdit. Quor3 aliq̄ postea ob p̄dicatōis instantiā mar- tirio coronati sūt. alij do epatus or- dinē accipiētes post scē p̄dicatōnis labores in pace q̄euēt Jgr vir dei

cū ſocijs ſuis ſicut p̄dixim⁹ nauiga
uit donec pſpero curſu ad hoſtia reni
fluminis vela depoſuit Ibiq; optata
telluris refocillati ſtatōe mox ad ca
ſtellū traiectū qđ ī ripa eiuſdē flumi
nis ripa ſitū eſt puenerūt In q̊ etiā
poſt aliqđ tp̄s deo donāte a v̓bo fidei
creſcēte idē ſcūs Willibrord⁹ ſedē epi
ſcopatus ſui habuit. Sʒ q̊a eadē gēs
friſonū apud q̊s idē edificatū eſt ca
ſtellū cū r̄ge ſuo radbodo pagāis ad
huc ritibʒ ſordebat: viſuʒ eſt viro dei
franciā ↄtēdere a ducē eoꝝ adire pipi
nū viꝝ ſtrenuū triūphis claꝝ a mo
ribʒ pbū Qui eū cū honore ſuſcipiēs
ſed nolēs tāto doctore ſe vł ſuā pua
re gentē; loca ei oportuna intra t̄mi
nos regni ſui p̄uidit q̊ potuiſſet ydo
latrie ſpinas extirpare a puriſſiā ver
bi dei ſemina p mūdi nouatia abū=
dantius ſpergē ut īpleret ꝑpheticuʒ
illud. Nouate vobis nouatia a noli
te ſerere ſup ſpinas D Cūq; ſtudi
oſe vir dei p loca ſingula diſcurrēdo
optatū euāgeliſādi op⁹ exercuiſſet a
ſemina vite ſupne grē rore irrigāte
longe lateq; ī agris multoꝝ cordiū
ad eius p̄dicationē vbertime pullu
laſſent: ↄgaudēs p̄dict⁹ frācoꝝ dux
eius ſāctiſſime deuotōi p verbi dei cla
riſſima multiplicatōe a maioris pfe
ctus occaſione prudēti cogitabat ↄſi
lio eūdē romā mittere. ut a dn̄o apo
ſtolico ſergio viro ſāctiſſimo tūc tē=
poris in ſūmi ſacerdotij honorē ordi
naretur quaten⁹ ap̄lica bn̄dictōe a
iuſſiōe ſuſcepta maioi ab eo miſſus
fiducia roboratus: in op⁹ euāgelij re
uerteret̄ iuxta illud apoſtolicū Quō
p̄dicabunt niſi mittāt̄. Qđ cū viro
dei pſuadere temptaret rēnuit p̄mū
nec ſe tāte autoritatł honore dignū
eſſe referebat. Enūatiſq; ap̄lice ſan
ctionis p̄ceptł lōge ſe inferiorē huic
v̓tutū catalogo aſſerebat quē egre=
gius mūdi p̄dicator filiū ſuū thimo
theū erudiēs oportere epiſcopū habe
re cenſuit. Dux v̓o religioſe ſuaſit qđ
vir dei verecūde negauit. Tandē oīm

vnanimitate vict⁹ a ꝙ maius ē di=
ſpenſatōne coact⁹ cōſenſit: magł vo
lens pl̄imoꝝ hūiliter obedire ↄſilio
ꝙ ſuā ptinaciter defendere volūtateʒ
et ſic cū honorificata legatōe a mūe=
ribʒ ap̄lice autoritati ↄdignis romā
vſq; directus eſt Sʒ die quarta pruſ=
ꝙ illuc veniret btiſſim⁹ ap̄licus āge
lica in ſomnis reſpōſione admonit⁹
eſt ut illū cū honore ſūmo ſuſciperet
a ꝙ multaꝝ eſſet aīaꝝ illuminator
futurus: a deoq; elect⁹ a ad hꝰ veniſſ
ut ſūmi ab eo ſacerdotij honorē ſuſci
peret nihil ei negāduʒ eſſe quicq̊d
peteret Qua ap̄licus admonitōe fa
ctus certus cū magno gaudio a ſū=
mo eū ſuſcepit honore Et ut ī eo fidei
agnouit feruorē: religionis deuotōʒ
ſapiē plenitudinē: die ↄpetēti poplo
aduemēte aduocatł venerābilibʒ ad
ſocietatē miſterij ſui ſac̄dotibʒ publi
ce ī ecc̄a beatiſſimi petri pncipis apo
ſtoloꝝ cū mag̃ dignitate more ap̄li
co eū ordiauit archiep̄m: ac ordiato
impoſuit nomē clemēs. veſtimētiſq;
ſuis ſac̄dotalibʒ induit eū a ſcō quaſi
ſup hūerali aaron pallio dignitatł
a indumēti ↄfirmauit glīa a qđ cūq;
potuit vł petiuit aut in patrocinijs
ſcōꝝ aut in reb⁹ eccl̄iaſticis cum tota
mētł alac̄tate t̄d
idit illi. firmatūq;
bn̄dictōe donis ditatū cū ſalutarib⁹
p̄ceptis iterū eū ad op⁹ euāgelij re=
miſit. Accepta etiā ap̄lice autorita=
tis bn̄dictōe cū maiori fiducia: deuo
tus v̓bi dei p̄dicator ad p̄fatū frācoꝝ
ducē regreſſus eſt q̊ euʒ cū ſūma ho=
noris magnificētia receptū cū ſua po
teſtate et miſterio in op⁹ euāgelij di
rexit. maxie tn̄ in borealib⁹ regni ſui
ptib⁹. quo eaten⁹ ob raritatē docto
rū vł duriciā hitatoꝝ fidei flāma mi
n⁹ relucebat. eo vir dei inſtāti⁹ illis ī
regionibʒ ſemīa vite ſparſit: q̊ plus
nc̄ariū antiquā ignorātie famē de=
pellere pſpexit. Qualē dīna grā ad
iuuāte illis in locis fructū fecerit te=
ſtes ſūt vſq; hodie ꝑpl̄i p ciuitates vi=
cos a caſtella q̊s ad v̓itatł agnitōʒ

et ad vni9 dei oīpotētis cultū pduxit·
Testes qꝫ ſunt ecc̄ie q̄s p ſingula lo
ca cōſtruxit· teſtes ⁊ deo famulātiū
ꝯgregatōes q̄s aliq̄bꝫ adunauit ī lo
cis ¶ Cēptauit qꝫ idē vir dei vltr̄
frācorū regni fines celeſtis doctrine
flūīa deriuare· ¶ Nā tūc tpis regē fri=
ſonū rabodū cū ſua gēte paganū nō
timuit adire· ⁊ q̊cūqꝫ pꝛexit: verbū
dei cū oī fiducia loq̄baꝛ· Sꝫ pꝛefatus
rex friſonū virꝝ dei hūilitatis grā be
nigne ſuſcipiēs: nullis tn̄ vite fomē
tis ſaxeū coꝛ eius emollire potuit· Et
dū apud eū vir dei ſe fructificare non
poſſe agnouit: ad ferociſſiōs danoꝝ
ꝑplos iter euāgelizādi ꝯuertit· Ibi
tn̄ ut ferꝛ regnabat ongēd9 hō oī fera
crudelioꝛ ⁊ oī lapide durioꝛ· Qz tn̄ iu
bente deo veritatis p̄conē honorifice
tractabat· q̈ cū obduratā moꝛibꝫ vi
tā ⁊ ydolatrie deditā ⁊ nullā melioꝛ
vite ſpē hn̄tē nō offendit ¶ Accepit
tūc vir dei triginta eiuſdē patrie pue
ris ad electos a dō ꝑplos regni fran
coꝝ reuerti feſtinauit· Sed in eoipſo
itinere cathezizatos eoſdē pueros vi=
te fonte abluit: ne aliq̄d ꝓpter picu
la longiſſimi nauigīj: vl' ex inſidijs
ferociſſimoꝝ terre illi9 hitatoꝝ dam
nū pateretꝛ in ipis· volens antiq̄ ho
ſtis p̄uenire aſtutias: ⁊ dm̄ ſacramē
tis aīas munire acq̄ſitas· Vn̄ ꝯtigit
ut ad Pipinū ducē francoꝝ diuerte
ret· Qui in ei9 letatus aduētu roga
uit eū deſtinato verbi dei opi inſiſtē
eradicatiſqꝫ ydolatrie ſpinis v̄bum
dei inſtanter per loca ſingula ſerere
Qd etiā pius p̄dicatoꝛ haud ſegni
ter implere ſatagebat: circuiēs oēs
terre illi9 regiōes p vꝛbes vicos ⁊ ca=
ſtella vbi pꝛi9 euangelizabat: exhoꝛ
tans oēs q̄ten9 bono aī ꝓpoſito in vē
fidei pmanerēt firmitate ¶ Et dū p
ſinglos dies nūer9 creſceret fideliū ⁊
maioꝛ credētiū turba ad v̄bi dei agni
tōem ꝯflueret: cepeꝛūt plimi fidei fer=
uoꝛe incitati patrimonia ſua viro dei
offerre· Quibꝫ ille acceptis mox ec=
cleſias ī eis edificari iuſſit· Statuitqꝫ

p eas ſingulos p̄ſbꝛos ⁊ v̄bi dei coo
peratoꝛes: q̄ten9 nou9 dei ꝑpls hr̄et
q̈ ſe diebꝫ feſtiuis ꝯgregaret vl' ſalu
taret ⁊ audiret admonitōnes· vel a
quibꝫ ſacri baptiſmatis mūera acci=
peret: et criſtiane religionis regulas
ediſceret Et ita vir dei magl' magiſqꝫ
de die in diē ſūma donante grā pficie
bat ¶ Cōtigit āt Pipinū ducem
frācoꝝ obire: ⁊ filiū e9 karolū regno
patris potiri qui multas gētes ſcep
tris adiecit francoꝝ· Inter q̄s ec̄ cū
triūphi gl'a friſiā deuicto Rabbodo
paterno ſupaddidit imperio· in q̄
gente tūc ſcūs Wilhibroꝛd9 poſit9 eſt
p̄dicatoꝛ· ſediſqꝫ pn̄cipal' ī triecto ca
ſtello delegatus eſt Qui maioꝛi euā
gelizandi verbū dei occaſione: ac fer
uētioꝛis animi arrepto feruoē nup
gladio acquiſitā gentem ſacro bap
tiſmate abluē conatus eſt ¶ Nec q̈cq̄
in ea vetuſti erroꝛis: ac tenebraꝝ ig
norantie latuiſſe ſinebat· ſed totam
euangelica luce ſine vlla dilatōe p
fūdebat: ita ut ī eo populo ſubito ꝓ
pheticū illud impleretꝛ teſtimoniū·
Et erit in loco vbi dicetur eis· Nō po
pulus meus vos· Dicetur eis· vos fi
lij dei viuentis ¶ Pꝛima qꝫ diui
na virtus p ſuū ſeruū fecit miracula
Licet oīm miraculoꝝ opatōe ⁊ ſig=
noꝛū oſtenſione miniſteriū euange
lice pꝛedicatōis p̄ferendū ſit· tamē
que geſta narrātur ad gloꝛiam do=
nantis dei non tacenda: eſſe cenſeo·
ſed magis ſtilo alliganda: ne pere=
ant poſteris ſeculis que pꝛiſtis tem
poꝛibus acta eſſe dinoſcūtur· ¶ Eſt
aūt in Treueris ciuitate monaſteriū
puellaꝝ q̊d tēpibꝫ beati Willibroꝛdi
ep̄i peſtis acerrima īuaſit· Cui9 acer
bitate multe ex ācillis dei moꝛiebāꝛ
quedā longe infirmitatis doloꝛe ia
cebant in lectulo· cetere vero nimio
terroꝛe turbate ſūt q̄ſi pn̄tē moꝛtē
metuentes Et ꝓpe eſt p̄dicte ciuitati
ſancti viri monaſteriū· qd' appellaꝛ
Echternacū· in quo vſqꝫ hodie ſāct9
ille requieſcit coꝛpoꝛe· ⁊ eius poſteri ex

traditione legitima patris ⁊ p̄iſſi-
moꝝ pietate regnū tenere noſcūtur
Añdicti vero monaſterij puelle audi
entes ſcm̄ viꝝ venire illuc. ſtatī miſeꝛūt
legatoꝫ poſtulātes eū nō tarde venīe
Qui btī pn̄cipis apl̄oꝝ petri mitiſ-
ſimo doct⁹ exemplo de iope ob viduā
tū xp̄i petitōe ꝫ veniēte tidā ut ſcām
ſuſcitaret tabitā Sic feſtinus audito
ācillaꝝ xp̄i deſiderio nō piguit venire
ad illas. Et mox in eodē monaſterio
miſſis p̄ infirmis celebratis aquaꝫ
bn̄dixit q̄ dom⁹ illaruꝫ aſpgi iuſſit. ⁊
egrotātibꝫ eā potādā trāſmiſit Et ci
to diuina donāte mīa ꝯualuere: nec vl
la deinceps in eo monaſterio predic
ta peſte moriebat̄. Cōtigit cuidā
patrifamilias ⁊ domui ſue dira de-
moniace illuſiōis tēptatō. ita ut ap
te malign⁹ in ei⁹ domo ſpūs ex hor̄re
re ⁊ maleficijs hitare agnoſceretur
Nā ſubito cibos vl̄ veſtimēta vl̄ alia
domui nc̄caria rape ſolebat et in ig-
nē mittere. īmo puulū inter āplex⁹
parentū pauſantē illis dormientibꝫ
tulit ⁊ in ignē p̄iecit. Vagitu vero in
fantis pentes ſuſcitati: vix puulum
de incēdio eruerūt. ⁊ multa atrocia
eadē familia a nephādo ſpū ꝑpeſſa ē
nec a q̄q̄ p̄ſbiteroꝝ depelli potu͛t. do
nec vir ſcūs Wiltibrord⁹ a p̄refamili
as rogat⁹: aquā illis direxit bn̄dic
tā. p̄cipiēs oēm dom⁹ illi⁹ ſupellecti
lem foris ferri ⁊ aſpgi: p̄uidens ī ſpi
ritu domū flāmis ꝯſumēdā eē. Qui-
b⁹ ita geſtis vacuā domū a loco lec-
tuli ignis inuaſit. totāq̄ꝫ ꝯſūpſit Al
tera vō in eo loco cū ſcificatōe aq̄ bn̄
dicte edificata domo nihil exinde pri
ſtine tēptatōis paſſi ſūt in ea ⁊ cum
oīmi trāq̄llitate ⁊ q̄ete degētes ⁊ dn̄o
gratias agētes q̄ illos p̄ ſeruū ſuuꝫ
redimē dig͂t⁹ ē. Hūc idē q̄ꝫ vir deo
amabil̄ q̄dā ꝑphetico dixit ſpū q̄ p⁹
reꝝ euēt⁹ vera pbabat Baptiſauit eñ
Pipini fortiſſimi frācoꝝ duc̄ karoli
patrē. hui⁹ nobiliſſimi karoli q̄ mō
cū triūphis maximis ⁊ omni digni-
tate glorioſiſſime frācoꝝ regit impi

um. De quo pipino p̄re eius idē ſan
ct⁹ vir p̄ſaga voce tale corā diſcipul̄
ſuis p̄dix͛t vaticiniū. Scitote q̄ iſte ī
fans ſblimis erit valde ⁊ glo͛ſuſ. oīꝫ
precedētiū francoꝝ ducibus mayor.
Cui⁹ itaq̄ꝫ vaticinij veritas noſtris
pbata eſt tpibꝫ. Nec op⁹ ē teſtimo
nijs aſſeq̄ q̄d toti⁹ regni agnoſc͛t au
ctoritas Scit nāq̄ꝫ oīs popul⁹ q̄bꝫ no
biliſſim⁹ victor celebr̄ēt triūphis vel
q̄ntū terminos noſtri dilatau͛t impe
rij. vl̄ q̄ꝫ deuote xp̄ianā in regno ſuo
ꝑpagauit religionē. vl̄ quos labōes
p̄ defenſione ſancte dei eccleſie apud
extraneas exercuit gentes que oīa
meli⁹ ocul̄ pbari: q̄ꝫ v̄bis exēplificarī
queūt Fuit etenī iſte vir ſcūs Wil
librord⁹ oī dignitate preclar⁹. ſtatu
ra decēs vultu honorabil̄. facie venu
ſt⁹ corde let⁹. ꝯſilio ſapiēs. ore iocun
dus. moribꝫ ꝯpoſit⁹. ⁊ ī omni dei ope
re ſtrennu⁹ Cui⁹ vero patiētie fuerit
ex antedictis ei⁹ geſtis oñditur. vel
quātā habuerit induſtriā euangeli
um chriſti predicare: vel q̄liter illū
in ope p̄dicādi diuina adiuuerit grā:
nō nc̄e eſt nrō pſequi ſtilo q̄d toti⁹
ꝑpl̄i teſtimonio ꝯprobat̄. Ei⁹ vero ſa
crata ꝯuerſatio in vigilijs ⁊ oratōibꝫ
in ieiunijs ⁊ pſalmodijs: ī vite ſancti
tate ⁊ ſignoꝝ oñſione intelligi datur
Caritatē. ſ. aſſidu⁹ labor oñt: quē q̄ti
die pro xp̄i nomine ſuſtinuit Iſte ve
ro vir ſcūs oīb⁹ dieb⁹ vite ſue ī diuino
proficiens ope deo amabil̄ ⁊ oī ꝑpl̄o
placabil̄: tpibꝫ karoli antiq̄ fortiſſi
miq̄ꝫ francoꝝ duc̄ ſenex ⁊ plen⁹ oīm
tpe pfectōe dieꝝ ad patres ſuos ap
poſit⁹ eſt. multiplicē labor̄ ſui fructū
accepturus a deo. ſeculū h̄ relinquēs
ut celū poſſidēt xp̄ꝫ ſine fine in et͛na
gl̄a viſur⁹. in c⁹ dilectōe q̄ꝫ diu nobi
ſcū vixerat laborare nō ceſſabat. Die
ſexto nouēbr̄ mēſ. ⁊. viij. p⁹ ex hāc
pegrinatōe ad ꝑpetuā migrauit p̄riā
Et ſepult⁹ ē in mōſteio echt̄naco q̄d
ipſe deo ꝯſtruxerat. Ibiq̄ꝫ vſq̄ꝫ hodie
diuina opāte mīa: ſig͂a ſanitates ad ſci
dei ſacdotis reliq̄as fieri nō ceſſant.

De ſcō Theodoro mr̄e ac milite.

Beatus Theodorus cū multis
alijs adduct⁹ eſt ad militā-
dū in legiōe q̄ dicit̄ marmari
tanoꝝ: ſb̄ p̄poſito brinca. Que legio
ꝯſiſtebat ī ciuitate ameſie p̄uīcie eleſ-
pōti vbi ſm̄ edictū īpatoꝝ ꝯpellebāt̄
vniuſi ad ydol' imolādū. Hijs btūs
theodor⁹ ꝯdicēs: adduct⁹ ē ad brincā
p̄poſitū. Cui brincas dixit Vt q̄d nō
obtēpas p̄ceptis īpatoꝝ: et īmolas
dijs īmortalib⁹? Btūs vō theodorus
plen⁹ ſpū ſcō ſtans in medio legiōis
dixit. Quia ego xp̄ian⁹ ſū: ⁊ imolaē
reprobis ſimulacris p̄ceptū nō acce-
pi. Habeo eīm regē nr̄m xp̄m in celis.
Brīcas p̄poſit⁹ dixit Accipe arma tua
theodore ⁊ miliciā. ⁊ acq̄eſce imolaē
dijs īmortalib⁹: ⁊ obtpa inuictiſſimis
īpatorib⁹ Btūs Theodor⁹ rn̄t Ego mi
lito impatori meo: ⁊ alij militaē nō
poſſū. Brīcas p̄poſit⁹ dixit Et hij oēs
xp̄iani ſūt circūſtātes ⁊ militāt The
odor⁹ ait. Vnuſq̄ſq̄ nouit quō mili
tat Ego āt milito dn̄o meo ⁊ regi ce-
leſti deo: ⁊ filio e⁹ vnigenito Jh̄u xp̄o
Poſſidoni⁹ ducenari⁹ dixit. Ergo de⁹
tu⁹ filiū h̄z? Scūs theodor⁹ ait Etiā fi
liū h̄z q̄ eſt verbū veritatis: p̄ quē oīa
facta ſūt. Dixit ad eū p̄poſit⁹. Poſſū
m⁹ eū ꝯgnoſcē? Theodor⁹ dixit. Vellē ſi
daret vob̄ talē intellectū: ut eū ꝯgnoſca
tis. Poſſidoni⁹ ducenari⁹ dixit. Et ſi
agnouerim⁹ eū: nūq̄d poſſum⁹ relinq̄re
terrenū īpatorē ⁊ ad eū accedē? Scūs
theodor⁹ dixit Nihil ē q̄d vos īpediat
ut relinq̄ntes tenebras ⁊ fiduciā
quā ad modicū h̄etis apd̄ tp̄alē ac
terrenū atq̄ mortalem virū īpatorē: ac
cedatis ad deū viuū ⁊ regē etn̄ū: ut ip
ſi⁹ efficiamini milites ſicut ⁊ ego Brīcas
p̄poſit⁹ dixit. Dem⁹ ei inducias pauc
dieb⁹ ut ſemetipm̄ āmoneat ad id q̄d
expedit Cū g̊ btūs Theodor⁹ accepiſſ;
dilatōz: p̄manebat in orōne. Illi vō
de alijs xp̄ianis ſolliciti circuibāt ciuita
tē: ut q̄ſcūq̄ iuenirēt in xp̄m credētes
tenerēt Cūq̄ aliq̄s ꝯp̄hendiſſēt: ad
ducebat eos ī carcerē Btūs vō theo-
dor⁹ cū eis ſedēs docebat eos viā ſalu
tis ⁊ pſeuerātie dicēs Nolite hec tor
mēta ptimeſcē q̄ ad modicū vob̄ in-
ferūtur ut abnegetis regē celeſtē: ⁊ dn̄z
iſtū xp̄m Cūq̄ h̄ ⁊ alia ſilia btūs the
odor⁹ dixiſſ; ad eos q̄ reduſi erāt: tp̄e
oportuno tēpliū martis noctu ingreſ-
ſus eſt. ponēſq̄ ignē illud ſuccēdit.
Viſuſq̄ ab aliq̄: de hoc accuſat⁹ eſt.
Cronides g̊ tabulari⁹ cū ꝯgnouiſſ; hoc
factū: metu ptrit⁹ ꝯp̄hēdit btūz The
odoꝝ: ⁊ obtulit cū populo p̄ſidi di-
cēs Hic peſtifer nup elect⁹ tiro: ad-
uenit in ciuitatē nrā; ⁊ tēpliū antiq̄ta-
tis deoꝝ martis igne ſuccēdit deoſq̄
nrōs iniuriauit. Quē ita ꝯp̄henſum
magnitudinī tue obtuli. ut ſm̄ p̄cepta
inuictiſſimōꝝ īpatoꝝ penas exſoluēt.
de hijs q̄b⁹ in deos nrōs audacter ī-
geſſit. Cū hec iudex audiſſ;. accerſito
brinca p̄poſito: ait ad eū. Tu ei dedi
ſti īducias: ut deoꝝ nrōꝝ tēpliū igne
ſuccēderet? Qui rn̄t Ego ſepi⁹ eū atteſ-
tat⁹ ſū dans ei dilatōez ut ſecū ptra
ctās nobis ꝯſentiat: ⁊ dijs īmortalib⁹
libamīa offerat. Si autē hoc facēt:
tu cū ſis iudex tanq̄ in deoꝝ ꝯtēpto-
rē p̄cepta īpatoꝝ nrōꝝ exerce ſm̄ da
tā tibi ptātē Sedēs g̊ p̄ſes p̄ tribuna
li: btūm Theodoꝝ iuſſit adduci. Cui
⁊ dixit Vt q̄d p̄ut ſacrificares dee nrē
⁊ ut ei thurificaēs: libamēq̄ offeres
ignē ⁊ incendiū ei obtuliſti? Beat⁹
Theodor⁹ dixit. Q̄d feci nō abnego:
igne nāq̄ eā incendi. Talis aūt eſt
dea veſtra ⁊ eius potētia: ut ignis eā
tangit ⁊ inflāmet. Ego eīm ligna ſuc
cendi ⁊ lapidē combuſſi. Tūc preſes
furore replet⁹ iuſſit eū cedi dicēs No
li mihi multa v̊ba rn̄dere Expectant
eīm te tormēta durīſſima: ut faciant
te p̄ceptis impatorū obedire. Btūs
Theodor⁹ ait Neq̄ tibi acq̄eſco. neq̄
penas tuas ptimeſco: etiā ſi valde ſint
terribiles. Fac g̊ q̄d vis. Me eīm ex-
pectatio bonoꝝ inuitat. ut ꝯfidā p̄pt
ſpem q̄ mihi ī repoſita eſt: et coronā
quā mihi dn̄s Jheſus xp̄s preparauit
Judex dixit. Sacrifica dijs: ⁊ erue te

ab hijs tormētis q̄ tibi parata sunt. Sanct⁹ theodor⁹ ait. Nō mihi sūt hec tormēta q̄ ex te inferūt̄ tribulia. Domin⁹ em̄ et rex me⁹ ih̄s xp̄s añ faciē meā assistit. q̄ me eruet de supplicijs quē tu n̄ vides eo q̄ oculis cordis tui nō vides. Indignatus ḡ iudex iussit eū mitti in carcerē et ostiū carceris signari. atq̄ ibidē ut fame morēt̄ dimitti Beat⁹ āt Theodor⁹ a sp̄usc̄o nutriebat̄ In eadē em̄ nocte: apparuit ei dñs dicēs. Cōfidēs esto serue me⁹ theodore. q̄z ego tecū sū. Et ḡ noli escā aut potū accipe ab hoībꝫ istis. q̄z ē tibi alimētū incorruptū in celis. Tunc cepit btūs theodor⁹ exultaē deo et psallere. Erat āt mult⁹ pplūs audiēs cū. Qd cū custodes carceris didicissēt: p fenestrā aspiciētes vidert pplm multū vestib⁹ albis amictū: et psallētē sīt̄ cū sancto theodoro. et metuētes nūciauerūt iudici. Qui surgēs cū festinatōne ad ostium carceris venit. et clauso carcere voces psallētiū cū btō theodoro audiuit. Qd cū p̄ses audisset: iussit ut milites armati carcerē deforis custodirēt: suspicās aliq̄s xp̄ianor̄ eē int⁹ cū btō theodoro. Et carcerē tādē apiens: neminē inuenit p̄ter scm̄ theodor̄ in ligno detrusū. Et apphendit eū tremor magn⁹ et oēs q̄ cū ipso erāt. et exeūtes carcerē iter̄ recluserūt Tūc iussit p̄ses btō theodoro vnciam panis dari. et poculū aq̄ diurne. Fidelis aūt xp̄i mr̄ nihil cibi ab illis accipiebat. sed tm̄ sibimetipsi dicebat. Me dñs me⁹ et rex enutriet xp̄s.

Mane āt facto. iussit p̄ses virū di ad se adduci: et dixit ei Acq̄esce m̄ theodore absq̄ tormētis et sacrifica dijs. ut celerit̄ scribā dñs imperatoribꝫ pōtificē theodor̄ fieri: et honores ab eis n̄ minimos accipies. Tūc btūs theodorus aspiciēs in celū et se ↄsignās: dixit ad p̄sidē. Etiā si carnes meas igne cremaueris et varijs supplicijs expendas. et si tradideris me gladio: dñm deū meū nō denegabo. Preses aūt hec audiens. et simul cū ↄposito cōsilio accepto iussit q̄stionarijs ut eū in ligno suspenderēt: ac vngulis ferreis latera ei⁹ raderent. Qui intātum eū raserūt: ut etiā coste ei⁹ nudarent̄. Btūs vō Theodor⁹ nihil p̄sidi r̄ndit. sed psallebat dicēs. Benedicā dñm in omni tpe: semp laus eius in ore meo. Stupēs autē preses sup tātam martiris tollerantiam: ayt ad eū. Nō erubescis miserabilior omniū hoīm. q̄z speras in hoīe q̄ dicit̄ xp̄us et hūc male pemptū: ita ut temetipꝫ irrationabilit̄ talibus penis tradas atq̄ tormētis. Beat⁹ vō martir r̄nt Hec cōfusio est glīa mihi: et oībus inuocātib⁹ nomē dñi mei Ih̄u xp̄i. Exclamantib⁹ autē turbis tollē eū eo q̄ iā dissipat⁹ esset: p̄ses p preconē interrogabat eū dicēs Vis dijs sacrificare. an adhuc ampli⁹ a me torq̄ri? Rn̄dit autē martir xp̄i cū fiducia presidi O impijssime et omni iniq̄tate replet⁹ fili dyaboli. non times deū q̄ hanc tibi dedit ptātem. p quē reges regnāt et tyrāni optinēt terrā sed ↄpelles me derelinq̄re deum viuū et lapides adoraē q̄ sine anima sunt. Tūc iudex cū multo tractu: dixit ad sanctū mrem. Quid vis cū xp̄o esse: an nobiscum? Cui theodor⁹ cum gaudio magno respōdit. Cum xp̄o meo et fui et sum et ero Videns igit̄ p̄ses q̄z nō posset supare sancti martiris tolerantiā: dedit ↄtra eū sniam: dicens Ita theodor̄ nō obtemperantē p̄ceptis inuictissimor̄ principū potētieq̄ deorū: credentē vō in ih̄m xp̄m q̄ crucifixus est sub pōtio pilato: igni tradi iubeo. Questionarij igit̄ cōtinuo cōgregātes ligna: adduxerūt eū ad ↄparatū locū. Volētib⁹ āt eū ↄfigere dixit. Sinite me sic Qui ei dedit m̄ in supplicijs tolerātiā ipē dabit ut et ignis ipetū intact⁹ sustineā Igit̄ cū n̄ ↄfixerūt. ḡ tantūmō alligātes dimiserunt. At vō btūs martir signaculo crucis verbis semetipsū ↄsignās manib⁹ p⁹ tergū ligatis tāq̄ aries elect⁹ in holocaustū dō: aspiciēs i celū ayt

Dn̄e de⁹ pater omipotens: bn̄dico te qꝛ dignū me feciſti accipe ptē cu; ſā ctis mrībꝫ. ſuſcipe igr̄ hodie ſacrificiū pinguea acceptabile: ⁊ da hiis qui mecū ſunt ad hāc palmā puenire. Et vides cleonicū q̄ cū eo adduct⁹ fuerāt in turba ſtantē ⁊ lacrimātem: exclamans dixit. Cleonice: expecto te. feſtina ſeq̄ me. In vita hac corruptibili nō nos derelīqm⁹ alterutrū: in vita celeſti ne nos ſeparem⁹ abinuicē. Et cū oraſſet ac deo grās egiſſet: miſtri ſathane ignē ſuccēderūt. Flāma io in ſpecie camere facta eſt tāq̄ velum nauis a vento repletu; : et corp⁹ beati mr̄is circūuallauit. ⁊ erat nō quaſi corp⁹ ardēs ſed tamq̄ panis q̄ coq̄r. Spū em̄ ſcō ſupueniēte btūs Theodor⁹ mr̄ ſine afflictōne erat in medio flāme laudās ⁊ glorificās deū. reddidit q; ſpm̄ xpō q̄nto ydus nouēbris aſſumptū in celū. Facta em̄ eſt ad eū vox de celo dicēs. Veni dilecte meus theodore: intra in gaudiū dn̄i tui. qꝛ fideliṫ certamis tui firmū curſū ↄſūmaſti. Apertū q; eſt celū. ⁊ oēs fideles q̄ aderāt ſuauiſſimo odore repleti ſūt.

Veniēs āt q̄dā nobilis mulier euſebia noīe petiit corp⁹ btī mr̄is. ⁊ vino vngētiſq; p̄cioſis illud cōdiēs ac ſindone mūda īuolutū cū loculo trāſtulit in locū poſſeſſiōis ſue q̄ dr̄ euchaica. q̄ diſtat a ciuitate ameſie via vni⁹ diei. Fecitq; ibi domū pfectā ⁊ ſanctificatā. ⁊ erat illic celebrās cotidie ↄmemoratōē ſcī mr̄is theodori. In q̄ loco multi p ſancti mr̄is merita a ſpiritib⁹ immūdis mūdāt̄. ⁊ a varijs infirmitatibꝫ vſq; in preſentem diem liberant̄.

De ſcō Juſto archiepō cātuariēſi ⁊ confeſſore.

Beat⁹ Juſt⁹ cū mellito ⁊ alijs multis a btō Gregorio papa in britaniā ſcō Auguſtino in adiutoriū p̄dicatōis miſſus eſt. Qui primo a btō Auguſtino autoritate apłica epſ roſenſ ordinat⁹: deinde poſtmodū q̄rtus ī regimine archiepiſcopatus cātuariēſ eccłe ſucceſſit. illic aūt p ſe romanū cōſecrauit epm̄ data ſibi auctē ordināḋi epōs a pp̄ Bonifatio. cui⁹ auctēs iſta eſt forma. Dilectiſſīo fratri iuſto. bonifatius. Q̄ deuote q̄ qꝫ etiā vigilāter p xpi euāgelio euigilauerit v̄ra fratnitas: nō ſolū epiſtole a vobis directe tenor: p̄mo indulta deſup opi veſtro pfectio indicauit. Nec em̄ omp̄s de⁹ aut ſui nois ſacrū. aut veſtri fructū laborꝭ deſeruit dū ip̄e p̄dicatoribꝫ euāgelij fideliṫ repromiſit. Ecce ego vobiſcū ſū oib⁹ dieb⁹ vſq; ad ↄſūmatōē; ſeculi. Q̄d ſpecialr̄ iniūcto miſterio ei⁹ clemētia demōſtrauit. apiens corda gētiū. ad ſuſcipiēdū p̄dicatōis v̄re ſingulare miſteriu;. Magno em̄ p̄mio faſtigiorū veſtro; delectabilem curſum bonitatis ſue ſuffragijs illuſtr̄uit. dū creditoꝝ vobis talentoꝝ fideliſſīe negociatōis officijs vberē fructū impēdens ei q̄d ſignare poſſitis: multiplicatis gn̄atōib⁹ p̄parauit. Hoc q; ec illa vobis repēſatōe collatū eſt. qꝛ in iniūcto miniſterio iugiṫ pſiſtētes laudabili paciā redēptōe; gētis expectatis. ⁊ v̄ris ut pficerent meritis eoꝝ ē ſaluatō p̄pinata dicēte dn̄o. Qui pſeuerauerit vſq; in finē: hic ſalu⁹ erit. Saluati ḡ eſtis ſpe paciētie ⁊ tolerātie virtute. ut infideliū corda nāli ac ſupſtitioſo morbo purgata. ſui conſeq̄rent̄ miſericordiam ſaluatoris. Suſceptis nāq; apicib⁹ filij nr̄i edbaldi regis: repperim⁹ q̄nta ſacri eloquij eruditōne aīm ei⁹ ad vere ↄūſationis ⁊ indubitate fidei credulitatē: veſtra fratnitas p̄duxerit. Qua ex re de longanimitate clemētie celeſtis certā aſſumētes fiduciā: nō ſolū ſuppoſitaꝝ ei gētiū pleniſſimā ſalutē: ymo q̄ vicinaꝝ v̄re p̄dicatōis miſterij credim⁹ ſbſequendam quaten⁹ ſicut ſcriptū eſt. ↄſummati opis vobis merces a retributore oīm bonoꝝ dn̄o tribuat̄. Et vere p omnē terrā exiſſe ſonum eoꝝ. et in fines orbis terre verba eoꝝ vniūſalis gētiu;

cõfeſſio ſuſcepto xp̄iane ſacramento
fidei ꝓteſtat᷑. Palliū preterea p̱ la-
torē preſentiū frat᷑nitati tue benigni
tatis ſtudijs inuitati direximꝰ. quo
videlicꝫ ĩ ſacroſcis tantū celebrādis
miſterijs vtēdi licentiā tribuimꝰ cō-
cedentes ⁊ tibi ordinatōes epōꝝ exi-
gente oportunitate dn̄i p̄uemēte mi
ſericordia celebrare. ita ut xp̄i euan
geliū plurimoꝝ annūciatōe in oībꝫ
gentibꝰ que necdū ↄuerſe ſūt dilate
tur. Studeat ergo frat᷑nitas tua hoc
qđ ſedis apoſtolice hūanitate pcepͭ
intemerata mētis ſinceritate ſeruaē
intendēs cuiꝰ rei ſimilitudine tam p̄
cipuū indumentū humeris tuis ba-
iulandū ſuſceperis. taleq́ꝫ dn̄i te im
plorata clemētia exhibenduꝫ ſtude:
ut indulti muneris p̄mia nō cum re
atitudine: ſed cū ↄmodis aīarū ante
tribunal ſūmi et venturi iudicis rep̄
ſentes. Deꝰ te incolumē cuſtodiat di
lectiſſime frater. ¶ Ex hijs teſtimo-
nijs patet. qualis in vita extiterat.
quē p̄ſcripta ap̄lica bulla ita collau
dat. Trāſiuit aūt btūs iuſtus quar
to idꝰ nouembris ad celeſtia regna
ſublatus. et honorius pro illo eſt in
preſulatū electus.

¶ De ſancto Lebuino cōfeſſore.

SAnctꝰ Lebuinꝰ ex britania
occeani inſula origineꝫ ducēs
fert᷑ a ſue lingue perit̄ p̄mo
lifwinvocatꝰ qđ romanꝰ ſ̄mo ſonat
carꝰ amicꝰ. Dēptis ꝟo vl̄ mutatis
ad latinitatē q̄buſdā lr̄is: lebuinꝰ ē
vocitatꝰ. Quodā em̄ p̄ſagio futuro
rū hꝯ ſortitꝰ eſt nomē. ut lingua p̄ria
vocaret᷑ carꝰ amicꝰ vtiq́ꝫ nō ſecli hꝰ
amicꝰ erat ſꝫ dei omipotēt̄. Qui em̄
voluerit amicꝰ eē hꝰ ſeculi inimicꝰ
dei ↄſtituet᷑. Hic em̄ ab ipſis pueritie
crepūdijs ſ̄mis exercitijs deditꝰ moꝝ
conatibꝫ ptēdebat. q̄lis pijs futurꝰ
eēt actibꝫ ut patēt dareͣ intelligi hūc
verū cultorē dei fore q̄ in lege eiꝰ me
ditaret᷑ die ac nocte. Hinc ſacr̄ ſtu-
dijs traditꝰ totis p̄cordijs ſ̄me ſapi
entie inuigilabat. q̄ dignos ſe circui

ens q̄rere ⁊ ill̄ ſe hilarit᷑ oñdere ſacro
teſtāte eloq̄o ↄprobat᷑ Erat eē ut iā
añ nos p̱ quēdā ſui amatorē dictuꝫ
eſt reuerēdi admodū vultꝰ ocul̄ ar-
dētibꝫ ⁊ vltra cōeꝫ hoim valentiā per
ſpicacibꝫ colore viuido atq́ꝫ inexhau
ſti vigor̄. ut nullo° nr̄ē credēt᷑ etatis
ſtatura diſcretōis ambigue. Nūc q̄
deꝫ ad cōem ſe hoim mēſurā cohibe
bat. nūc ꝟo pulſare celū ſūmi verti-
cis cacumīe videbat᷑. Sicq́ꝫ pueril̄ il
la etas in dei ſapia ꝓficiſcēs q̄tidie de
currebat. Erat p̄terea adoleſcēs ma
gne abſtinētie ſibi parcꝰ egenis lar
gꝰ. ore ſeuerꝰ. corpe caſtꝰ. lectōibꝰ
ſacr̄ aſſiduꝰ. vigilijs ⁊ orōibꝫ indefi
nēter intētꝰ. ſermone iocūdꝰ. q̄lita-
te moꝝ ſobriꝰ. oīq́ꝫ bonitate p̄ditus
Hijs ⁊ hmōi pollēs virtutibꝫ adeptꝰ
eſt honorē clericatꝰ. deinde etate ſil̄
⁊ moꝝ ꝓbitate adultꝰ ſingul̄ ſenſiꝫ
ſ̄m inſtituta canonica dignitat̄ ec-
cleſiaſtice ↄſcēſis gradibꝫ: eligit᷑ ad
officiū p̄ſbiteratꝰ ut q̄ ſcia ⁊ opatōe
pfectꝰ erat: ceteros doctrina inſtrue
ret ⁊ exēplo ſuo ꝓuocaret. Qđ verꝰ
zelator aīaꝝ verbū dei ſeminādo int᷑
gētes īplere nō tardauit. Et ſicut deꝰ
petro opatꝰ eſt ī ap̄latu circūciſiōis
⁊ paulo int᷑ gētes. ſic et ſcō ſacerdoti
Lebuino opatus ē int᷑ francos ⁊ ſax
ones. Vñ q₂ ad eoſdeꝫ docēdos ab eo
deſtinatꝰ eſt: nō incōuenietēr dicet᷑
ap̄ls ſicꝫ illi. Deniq́ꝫ ſic ipē xp̄s p̄ce
pit diſcipul̄ ſuis d. Ite docete oēs
gētes ⁊ paulū ⁊ barnabā ſegregauͭ
ſp̄ūſſcūs ad opus euāgelij: ita eiuſ-
deꝫ ſp̄ūſſcī impio fortis iſte opator
lebuinꝰ in opꝰ ſibi ab ipſo iniunctū
ſegregatꝰ eſt. ac ꝓpoſito ſibi ſummi
p̄ri arche abrahe exēplo: de ſolo p̄ꝛno
iuſſus eſt exire. huic igit᷑ venerabil̄
vir edicto irrefragabil̄ inherēs: exi-
uit īpiger de t᷑ra et cog̃tōe ſua. ſ. an-
glia. et eiectōe nauali traiectū petijt
caſtꝝ qđ eſt miltēburch antiq̄tꝰ di
ctū. mō ꝟo traiectū. Vbi repiēs q̄dā
venerabilem virū noīe Gregoriū: ex
nobili francorū ſanguine ꝓcreatuꝫ ⁊

btõ Bonifatio archiepõ olim in pue
ricia enutritũ: q̃du ecclãſtico p̃ſbĩm
ſed tũc ꝑ tp̃e ep̃alis officij in eodẽ ca
ſtro vł prochia vicariũ: expoſuit ei
oẽm ſue pegrinatõis ſibiq3 cõmiſſe
p̃dicatõis textũ· ¶ Quo audito vir
dei gauiſus in dño: miſit eũ ad locu3
ſibi diuinitꝰ demõſtratũ: ſecꝰ yſlã flu
uiũ adiũcto ſibi marchilino diſcipu
lo ſancti Willibrordi· Veniẽs g̃ cum
ſua collega ad p̃mõſtratũ ſibi a deo
locũ vſus ẽ aliq̃diu vidue cuiuſda3
hoſpitiõ· et nõ veritus gẽtis illiꝰ aĩoſi
tatẽ: inſudabat quotidie euãgelice
p̃dicatõi: ĩſtãtiꝰ oñdẽs vnũ deũ eſſe
q̃ oĩa creauit et gubernat· et ydola va
na eẽ quib3 ille pp̃ls multu3 deſeruie
bat· ex quib3 multi credẽtes ſcõ viro
p̃mo oratoriũ in Wilpa edificari fece
rũt· ¶ Nec multo pꝰ viro dei aliud ora
toriũ maiꝰ iuxta oriẽtale3 eiuſdẽ flu
minis ptẽ ei ꝯſtruxerũt: et ꝓpe illud
domũ eiꝰ hitatõi cõgruã· vbi ſãctꝰ
dñi quotidiana vigiliaꝝ ac miſſaꝝ
vota dño pſoluebat et ꝯfluentes ad
ſe verbi diuini pane cibabat· cunctiſq3
cernentib3 ſe grõſum vultu v̀bis ac
morib3 exhibebat Vñ q̃ꝓplurimis eoꝝ
etiã nobiliorib3 ſpãli affectõe carus
erat· inter quos fuit Dauon: cuius
ſpeciali amicicia fouebat· ¶ Quidã
ãt eiꝰ bonitatẽ nõ ferẽtes: ac plurimos
ei in fide adherẽ videntes: oratoriu3 ac
domũ vbi diſcipuli eiꝰ morabãt̃ clam
ꝯbuſſerũt· qđ incendiũ vir dei illeſus
euadẽs patiẽter tulit· nec ob aliquã
illoꝝ ſeuiciã ab euãgelizãdi ceſſauit
inſtantia: patꝰ mori ꝓ verbo dei· Qđ
etiã ſaxones ĩ ꝯſilio ſuo ꝯgregati q̃ſi
ſemel feciſſent: arreptis fuſtibus eũ
occidẽ volentes ſ3 deꝰ eũ ad plura bona
reſeruãs ſicut ipẽ ad ſupciliũ mõtis
ductus a iudicõꝝ oculꝭ euanuit· ſic vir
dei ſaxonũ ſeuiciã ipõ deo volẽte decli
nauit· ¶ Tãdẽ vir ſcũs ꝓplo ſaxonũ
manſuefacto inceſſanter verbum di
uinũ ſeminabat et populũ multũ deõ
cõquirebat· Et ad extrema deductꝰ
plenũ bonis opibus ſpm̃ dño reddi
dit· pridie ydus nouembris· Et ſã
ctũ illud corpus in vrna pura et mũ
da poſitũ humo recõditur cũ debita
honorificẽtia in eccleſia portus dauẽ
triẽſis· Cui loco hoc nũ nomẽ conſtat
vocabulũ a dauone quodã honorifi
co ac potẽti viro ſancto lebuino du3
adhuc viueret familiariſſimo Eccle
ſia autẽ ipſa ab eodẽ ſancto viro et q̃
buſdam fidelibus ut iam dixim9 cõ
ſtructa ſed ab infidelibus exuſta: ite
rum eſt reedificata: eo videlicet tẽpe
quo p̃mũ ad dandã ſcientiã ſalutis
incredulis olim ſaxonibus: per bea
tum doctorẽ Lebuinũ viſitauit eos
oriens ex alto et ſol iuſticie chriſtus
deꝰ: qui eſt benedictꝰ in ſecula·

¶ De inuẽtione ſancti Lebuini·

Poſt felicẽ ſancti Lebuini ad
celeſtia tranſitum: inſtinctu
hoſtis maligni cõtigit ſaxo
nes quorũ adhuc maxima pars in
fidelis durabat baſilicã in qua ſacꝝ
corpus iacebat humatũ: iteꝝ incẽde
re et cũcta circũquaq3 vaſtare· Et cũ
ꝑ triduũ eius quererẽt ſepulchꝝ deõ
puidẽte reperire nequierũt Vnde acci
dit ut idẽ locus diu ſolitudinẽ pate
ret· Interea gregorio venerabili ab
bate cuius ſupra mentionẽ fecimus
viã vniuerſe carnis ingreſſo ꝯſãgui
neus eiꝰ Albricꝰ traiecteñ· cathedre
ſuſcepit dignitatẽ· Qui cũ hĩet quẽ
dam viꝝ deo dignũ et ſibi ſpẽali affe
ctu deuotũ noĩe ludgeꝝ poſtmodũ
põtificali honore ſublimatũ ſic affa
tꝰ eſt illũ Mi frat̃ kmẽ ludgere cũ
nouerim te ea q̃ ad diuinã ptinẽt re
ligiõe3 ſtudioſe exq̃rere hortor ac po
ſtulo: loco illo q̃ ſacrũ corpꝰ lebuini
xp̃i ſac̃dotis reconditũ fuit te curam
impẽdere· et ut a te deõ reuelãte inueni
ri valeat magnope laborar̃e· atq3 ad
ꝯtinuãdas deõ laudes tẽplũ inibi ſup
illud edificar̃e Qualis etenĩ q̃ntuſq3
vir fuerit tua frat̃nitas optĩe nouit
His acq̃eſcẽs monitꝭ egregiꝰ ludd
gerus oĩ adhibita ſollicitudĩe agꝝ
in quo theſaurus ille abſcõditꝰ erat

excolit p viribꝫ ſitis hoi bonā marga
ritā qͥrenti ſtudioſiꝰ Et cū minime
qᵭ deſiderabat valeret inuēire meſtꝰ
valde: tñ ītra ſpaciū loci q̄ putabat̄
ɔtineri cepit baſilicā edificare. Sꝫ bo
no viro bō quereñti nō defuit manife
ſtatio bonitatꝭ dñi Viſū demqꝫ ē ei in
ſomnis ſāctiſſimū xp̄i ſacerdotē lebui
nū ſecū loq̄: a ſui tegō locū ſepulchri
ſeqꝫ ita affari. Laudabile inq̄t ac deō
placitū tuū approbabo ſtudiū mi fra
ter amātiſſiē tuiogere q̄ ad hōrē no
minis dei tēplū olīꝫ dirutū conarꝭ re
ſtruere. Mei ꝺo mēbra corpuſculi re
peries: remoto hꝰ quē erigꝭ piete au
ſtrali. At ſeruꝰ dñi hupdgerꝰ nil heſi
tans deviſiōe aggregata cleri popu-
liqꝫ plīma ɔtione: ſbruto quē erige
bat piete in loco ſibi p̄oſtēſo qᵭ deſi
derabat ſe gauiſus ē inueniſſe Obla
ta itaqꝫ deo ut dignū erat ī pſalmis
a hȳmis grārūactōe dilatari fec̄ ſpa
ciū edificiꝫ illiꝰ quatenꝰ inibi claude
retur theſaurus a ſe dño reuelāte re-
ptus. Quantū demqꝫ ſit p̄cioſus ab
eo tpe vſqꝫ ī pñs ſignis declaratꝭ ac v̄
tutibꝫ q̄ p eius merita in ſuos fideles
opari ſp dignatꝭ ineffabilꝭ potētia be
nigni iheſu xp̄i dei a dñi nr̄i. q̄ cū p̄re
a ſpū ſancto viuit a regnat rex īuictꝰ
cui ſit laus a glā p infinita ſecula ſe
culorum Amen .:.

De ſcō Cumbto Colon. archiepō.

Beatus Cumbertꝰ de biuaribꝰ
illꝭ maximis lumē erāt qᵭ ſup
cādelabꝝ poitū p totū mūdū
circūferebat ignē. quē ipſa v̄itas in
t̄rā mittere venerat a voluit vehemt̄
accēdi Pr̄ eiꝰ Crallꝰ noīe darꝰ puin-
cie moſellēſ indigena: ipꝫ puerꝝ ele
gātē a v̄tutibꝫ aptū dagobto frācoꝝ
regi nutriēdū ſil a pucherdū ɔmdauͭ
Qui q̄dē puer ñ tm̄ ab illicitꝭ verꝝ ecl
multoties a licitꝭ vitā duxͭ: imitatꝰ
mr̄ne pietatꝭ ingemū qᵭ ab ipſ cu-
nabulꝭ ſil cū infātie lacte ſedule pota
re ɔſueuerat. Hec ei dei famula noīe re
gina ſic maritali debuiebat arbitrio
ut ſecū corde fideliſſiō ſe totā xp̄i mā
cipaet ipio a fixū in amoē cui aīm ſu
pnis deſideriꝫ adherere fecit. Edocta
itaqꝫ p ſpm̄ ſcūꝫ eq̄ iuſticie liberamīe
ſua cuiqꝫ dedit. mūdo nc̄caria diſpen
ſatōꝫ. dō cordis deuotōꝫ Filiū tñ ſuū
magis deputabat religiōis officō q̄
regis obſeq̄o. Puer āt deo deditꝰ ī re-
gali palacō ſcole v̄tutū inuigilabat.
deū ticebat. regē honorificabat. Erat
nāqꝫ māſuetꝰ a patiēs a in oī honeſ-
tate docilꝭ Mgrā q̄dē hꝰ intꝰ egit grā:
ut foris in edocēdo ad īpoſita miſteia
puēo nō laborabat p̄ceptorꝭ inſtātia
nāqꝫ nō ɔtētꝰ regi q̄ ſi p̄cellēti debuiē
rerꝝ ec̄ ſuoꝝ calciamēta detrahere ſo-
lebat atqꝫ mūdaē Cū g̊ ab exercitiꝫ
p̄mo ḡdu vellet illū dñs ad altiora
v̄tutū incremēta ɔſcēdere reuelaē dig-
tus ē regi q̄nti apᵭ ipꝫ meiti puerilꝭ
illa ſimplicitas hr̄et. Quadā demqꝫ
nocte dū idē rex puigil ī lecto q̄eſcēt
vidͭ ſbito locū illū vbi ſcūs puer ſo
porꝭ grā mēbr̄ feſſa ɔpoſuit magfico
lūie ſplēdēa eodē ſig̊ futura puei fac
ta cepit notaē. ſic̄ ſaulū ɔtigit de ce-
lo vōri. Māe itaqꝫ facto rex deviſiōe
ſollicitꝰ a miāculi nouitate ptitꝰ re
q̄ſiuit q̇s in eodē loco vbi ſplēdorē de
ſup videāt radiātē p noctꝭ ſilētiū q̇-
euiſſꝫ Intellexit ei q̄ tale p̄ſagiū ma
gnū aliq̇d p̄tēdiſſꝫ. Cui cū apparito-
res ſuggererēt kumibtū puerꝝ ibi dor
miuiſſe qᵭ a p̄ꝰ diligētē attēdētꝭ īdu
ſtriā nō latebat Apphenſū g̊ eū ilico
nō de turba ſeorſū ſꝫ corā cūctꝭ q̇ ade
rāt ſolito fāiliariꝰ allocutꝰ ē a adop-
tatū ſibi in filiꝫ locū āplexu dulciſſiō
exoſculatꝰ. pnūciās q̄ vere deꝰ in il-
lo eēt quē tāta luīs maīfeſtatōe cla
rificare digtꝰ ē. Erat ei ipē religiōis
amator. fide catholicꝰ a ad oē opꝰ bo
nū in xp̄i dilcōe patꝰ Exide pceſſu
tempis btūs cumibtus apprime lr̄is
eruditꝰ aſcēſiōes p̄mū in corde ſuo di
ſpoſitas pſcū q̄tidiano pcurrit mox
ecc̄aſticos aſcēdͭ p ordieꝫ ḡdꝰ Itaqꝫ
auctꝰ bñdictōe celeſti: de v̄tute ī vir
tutē feruidꝰ in dñi dilcōe ppeābat do
nec raptꝰ ab archiepō treuēoꝝ archi

diaconat9 officio ſblimat9 ē. ¶ Pau
cis poſtmodū elapſis ānoꝝ curricul'
cler9 ⁊ ppls agrippine colonie paſto
re deſtitut9 ipſū iā in dei amore exer
citatū ut ſibi pēſſz votis ⁊ pcibꝫ iplo-
rauit. Sola repugnauit in eo humi
litas: cui9 tn̄ ad hoc op9 predeſtina-
ta fuit a dn̄o ſcitas Couenientibꝫ ḡ in
vnū plebis deſtitute maioribꝫ maxi
moqꝫ ſacerdotū ⁊ alioꝝ pncipū cetu:
ad eoꝝ auxiliū aīs opibꝫqꝫ parato for
tiſſimū viri dei pect9 caritati tm̄ cede
re ſolitū a ꝓpoſiti ſui duricia emolli-
tū eſt. Sicqꝫ nutu dei archieps colo-
nie elaꝰs. vij. kl. octobꝫ. ḡdū epal'
bndictōis aſcēdit. Deinde talē tātūqꝫ
ſe cūctis exhibuit ut nr̄a hoc facultas
neqꝙ poſſit abſoluere. Quadā die dū
ſingulare nr̄e redēptōis miſteriū ple
n9 deo ſup mēſam dn̄icaꝫ in baſilica
ſcāꝝ vndecī miliū virginū imolaret:
aſtans clerus ⁊ ppls vidit colūbam
ſplendidiſſimā pimū hac ⁊ illac p
omnē ecciam circūuolitādo vagari.
deinde pōtificis inſidē capiti. ⁊ mox
inde reuſam ⁊ iux' tumulū cuiuſdam
virgis ſtupētibꝫ vniūſ q̄ aderat ab
oīm ocul' elapſā. Acclamatū eſt ꝯfe
ſtim ab oībꝫ vere dignū hūc eē qui
miſtraret dn̄o ſacdotē. felicē fore hu
ius ecclie plebē. ſi meref diu p talem
gubernari paſtorē. Hinc ḡ gemit9
illinc gaudiū pſonabāt. Cōparētur
nūc ſi placet hec duo q̄ ꝓpoſuim9 mi
racula. vnū in puericia: alteꝝ in epi
ſcopati pfectōe mōſtratū. ⁊ q̄d in ſi
gnis illis n̄ aduēt9 ſpūſſcī intelligē
dus ē Ab ipō em̄ inocētie ſimplicita
tē hūit q̄ p colūbā expmif' Ab eodē
qꝫ zelū dei ⁊ famā bonoꝝ opm longe
lateqꝫ micātē accepit: q̄ p luīs clari
tatē figurat. ¶ Cōpletis ḡ. xl. vn̄lica
tōis ſue ānis p die pd9 nouēbris cre
atori ſuo bonis plenuꝫ oībꝫ reddidit
ſpm̄. Corp9 āt ei9 hic ipē viuēs pcepe
rat poſitū eſt cū mag̃ glīa in eccia ſci
Clemētis quā ipſe ꝯſtruxerat.

¶ De ſcō Othmaro.

Othmar9 in puīntia alemaīe
nat9 atqꝫ nutrit9 eſt. Dū eēt
puer a frē ſuo curiā pducif' et
lr̄is imbuif' Virtutibꝫ tn̄ plus vt' eq̄
ut ſcia ſtuduit Iux' illd ſapie. Que ī
iuuētute nō ꝯgregaſti quō īuenies
ea in ſenectute Victori comiti eiuſdē
regionis fact9 adoleſcēs fuiuit In cu
ius puidentiā ac dilectōꝫ integrā ad
ipꝫ (qꝛ vidit in eo indolē bonā) ad ſa-
cerdotiū pmouef' titulo ſci Flori co
gēte pfato comite plat9 ibi poſit9 ē
ꝓpter ſuā religiōeꝫ ſciam ⁊ famā vo
lūtē de mūdicia vite ſue. Baltramin9
q̄ ex iure hēditario dn̄s fuit hemi il
li9 in q̄ btūs gall9 cellā ſibi ꝯſtruxe-
rat obtinuit a pfato comite ut Oth
ma. pēſſz illi celle in oībꝫ q̄ ad ipſā p
tinēre videbāf' Inſup duxit eū ad pipi
nū regē ut auctē regia cōcedēte: ipm
eiuſdē loci abbatē ꝯfirret Cui9 petiti
oni tꝙ iuſt9 rex ꝯſēſū pbuit ⁊ p ma
nū reg̃ Othmaro ꝯfirto in abbateꝫ
Baltramin9 oīa bō ſua ſeu poſſeſſio
nes libēa integr' reſignuit Mādauit
itaqꝫ rex ac ꝓpo ore iuſſit ibidē vitaꝫ
inſtituere regularē Rediēs ḡ Othma
rus locū refōrmuit et infra ānos pau-
cos tā in poſſeſſionibꝫ qꝙ in religiōe
valde diues effect9 ē ⁊ in edificijs pli
b9 ꝯfirt9 Btūs ḡ Othmar9 abbas cū
vidiſſz poſſeſſiōes tpales ſuo mōſte
rio ex dei bonitate accreſcē in imēſuꝫ:
timēs ſue pſone vtutū incremēta de-
creſcere a ſeipſo incepit: ⁊ pāmonie
vehemēti9 īſiſtebat: ita eē ut ī pcipu-
is ieiunioꝝ diebꝫ de ꝯſuetudīe biduo
abſtinētiā cōtinuaret Paupertatis ⁊
hūilitatis amator pcipu9 et cuꝫ hijs
elemoſinator mḡn9 fuit. paupertateꝫ
e9 illd oñt q̄d crebri9 ſine tunica ſola
tm̄ cappa indut9 ad mōſteriū reme-
auit exēplo xpi. q̄ vilibꝫ pānis ī ſua
natiuitate obuolut9 fuit. Et poſtea cre
uit ī oībꝫ e9 paupertas. ut nos ſup in
ſtāti pecuīa mīme ꝯfidā9 In necitate
mōſterij ſui azello p eq̄ freq̄nti9 vte
baf' In mīa ⁊ eleōſina nulli ſer9 fuit
Vnā paupibꝫ ī ꝓpria pſona fuiuit,

Leproſis nõ longe a monaſterio habitaculũ fecit Capita paupũ ⁊ pedes in ꝓpria pſona lauit. Vñ etiã pater paupum a pluribus eſt appellatus Nocte eos viſitauit et eiſdẽ (ut dictũ eſt) diligent̃ obſecutus eſt Hoſpitale inſup cõſtruxit. vbi ceci etiaꝫ paupes recipiebant̃ q̊rũ curã adeo ſollicite geſſit ut etiã de nocte monaſterium egrediẽs infirmitati eorũ multo obſequio deſeruiret ¶ Inter hec Warinꝰ ⁊ ruthardus q̊ tunc totiꝰ alamanie curã amminiſtrabant. dyabolo ſuadẽte immaniſſimo morbo auaricie ꝑuenti: res eccleſiarũ ſub ſua poteſtate ſitaꝝ p vim ſibi iniuſte vendicabãt. q̃ mala loco ſancti Galli ſimiliter inferebãt. ſup quibꝰ ĩiuriȷ̃s btũs Othmarꝰ pipino regi de ipſis q̃rimoniã mouit. d. ſe grauiſſima incurſuꝝ ſi eis diſſimulãdo cõſentiret. Quibꝫ rex grãm ſuã interdixit: ſi illi monaſterio nõ reſtituerint oĩa iniuſte ablata Illi xͦo auaricia victi regꝪ ꝑceptũ nullatenꝰ obſeruauerũt. ſed inſup btũm Othmarũ dũ reuerteretur a rege captiuãteſ: miſſis ob hoc militibꝫ vinctuꝫ ad ſe duci fecerũt et lãbertũ falſũ frẽm cenobiȷ̃ ipſiꝰ Othmari q̊ ab ipſis inductꝰ fuit ut abbatẽ ſuũ falſo ⁊ mendaciter de crimine accuſaret ⁊ neq̃ter infamaret ꝯduxerũt. Quã ꝓditionẽ cõtra innocentẽ neq̃ ille monachꝰ ꝯmittere nullatenꝰ formidauit. Itaqꝫ ꝯſilio iniq̊ cõuocato corã multis ipſe lãbertus beatũ Othmarũ de ſtupro accuſauit vnde ad penã exiliȷ̃ ipm cõdẽpnauerũt in inſulaꝫ reni miſerabilr̃ relegantes. Vbi pꝰ multas q̃s ſuſtinuͭ miſerias in ꝯfeſſiõe xp̃i ſedecimo kal. decẽbris bono fine q̃euit. ¶ Huiꝰ aũt lãberti iniquã machinatõeꝫ q̃ ſuũ p̃latũ innocent̃ ĩuoluit deꝰ iuſtꝰ iudex ſic eũ puniuit ꝙ ipꝫ monachũ febris adeo grauis arripuit. ut reſoluto vigore membroꝝ caput ipſius ad terrã frequẽtiꝰ v̊teret̃ ut more quadrupedũ cogeret̃ ambulare. Vñ etiã coactus diuino iudicio eũ purgẽte. ut ſe peccaſſe in ſanctũ dei publice fateretur. Quieſcite inq̃t ſancta ſinodꝰ nicena ⁊ nolite pſeq̃ eos q̊ recte deo famulãtur. ⁊ ſincera volũtate ſupna dei mãdata cuſtodiũt: ⁊ noſtris legibꝫ ſubiugãt̃ q2 nõ decet ut carnales ſpũales pſeq̃nt̃. Vñ etiã Gregorius ait. Qui calumniã illatã nõ ꝓbat. penã incurrere dꝫ. quã ſi ꝓbaſſe reus vtiqꝫ ſuſtineret. Cõſiliũ aũt illud neq̃ter inchoatũ neq̃us eſt finitũ ¶ Sepultꝰ eſt btũs Othmarus in exilio. vbi hodie in inſula capella oñdit̃. ãnis decẽ ibidẽ corpꝰ ſuũ incorruptũ pmãſit

¶ Poſt decẽ xͦo ãnos viſum eſt diſcipulis ipſiꝰ ut corpꝰ ſui abbatis ad ſancti Galli monaſteriũ: cui ſcd̃m volũtatẽ dei p̃fuit in ſpũalibꝫ ⁊ tẽpalibus deferre modis omnibꝰ deberent Pgentes itaqꝫ ad locũ: corpꝰ tollẽtes in naui poſuerũt. Quoꝝ deuotõeꝫ ⁊ corporis ipſiꝰ ſanctitatẽ: miracula crebra ⁊ plura ꝯſequũt̃. Tempeſtas eñi multa ventoꝝ ⁊ ꝓcellaꝝ q̃ p totũ lacũ ꝯſtantienſẽ tunc tpis viſa fuit: in oñi via illa nulli eoꝝ impedimento fuit. Vaſculũ eẽ modicũ vino plenũ qđ ſecum tulerãt ipſ̃ mõchis ad refectõem ꝯſedentibꝰ: q̊tienſcũqꝫ exhauſtũ fuit. liquoris vini nullũ ſenſit detrimẽtum. Beati igit̃ Othmari corpus ad monaſteriuꝫ beati Galli delatum multis ibidem p̃cedentibus ⁊ ꝯſequentibꝰ miraculis feliciter et honorifice requieſcit.

¶ De ſcõ Waldgero xp̃i ꝯfeſſoẽ ĩ heruordia paderborñſ dyoceſ q̃eſcẽte

BEatus Waldgerꝰ eccãe heruordens ꝑmꝰ fundator in ptibꝰ Weſtphalie in mõte q̊ durẽberch dicit̃ ẽ ortꝰ. ex p̃re dedda noĩe ⁊ mrẽ et Wi fidelibꝫ natꝰ. poſſeſſionibꝰ ⁊ facultatibꝰ ditiſſimꝰ. Et licꝫ terrenis diuitiȷ̃s floreret p̄ditꝰ: magꝪ tñ fulciebat̃ mẽtis opibꝫ Cũ eñi adhuc puer p̃clare indolis educaret̃ a parẽtibꝰ: et iã eẽt in legitimis ãnis cõſtitutꝰ. nõ ſolũ tpis decurſiõe. ſꝫ ⁊ moꝝ

virtute creuit augmētatōe. Trāſcur
ſa q̄ meta puericie i ea etate q̄ ſolet
iuuenes ad luxꝰ ⁊ voluptuoſa lenoci
nia illicere: ipē corroboratōe fidei pe
tices voluptatis ceci amoris cū ɔmē
tis mēſtruoſe cenodoxie arentis mū
di cepit flocci pendē. repetās ſecū il
lud ꝓphete. Btūs vir cuiꝰ eſt nomen
dn̄i ſpes eiꝰ. ⁊ nō reſpexit in vanita
tes ⁊ īſanias falſas. Pře deo ⁊ mře
interim vita decedentibꝫ: cū iā poſſet
vir dei ſpeciamine plenus mr̄imōio
ſuo vti liberiꝰ: nuptias carnales cō
uiuaturus in cena nuptiaꝝ agni dei
ꝓ dn̄o ſpreuit. ⁊ oēm hereditatē ſuaꝫ
agno īmaculato q̄ tollit pctā mūdi
ɔmodare cogitauit Vigilijs igitur ⁊
orōibꝫ inſiſtēs rē deo pieqꝫ eꝰ genitri
ci deſudabat ɔmittē. q̄tenꝰ vbi dig
natio regine celi opꝰ ceptū voluiſſet
nūciare: ipſa ſaluatrix ⁊ dn̄a mūdi v
go virginū locū dignaret̄ inſinuare
Et qm̄ mēm huīs int̄pellauit: locuꝫ
optabilē ɔſtructōis puiū lumē indi
cauit. Nā eo ab orōne ſurgēte deſcē
dit vacca q̄ cādore niuei pnitvtroqꝫ
cornu cereū ardentē ferēs ⁊ ad fluui
um aham vſqꝫ pduxit. Gratulabun
dꝰ igit̄ Waldgerꝰ btūs in id loci ecc̄ie
de lignis titulū: ⁊ ſub honore dn̄i ac
ſancte Marie indicis ſue fieri decreuit
Alterqꝫ iacob altare cōſtruxit. vbi
nūc venerabile eiꝰ corpꝰ q̄eſcit ⁊ ibi
dem ome mr̄imoniū ſuū deuote obtu
lit. Taliqꝫ mō hijs oībꝫ honori
fice pactis. dīno acceſus amore. pro
ſcōꝝ reliquijs angliā decreuit adire
Et depoſita nobilitatis purpura: vi
liſſimis pāniculis induit̄. ⁊ ꝓ eq̄ta
tura bacello vtens comitātibꝫ viris
q̄tuor cū pſbitero capellanoqꝫ dodo
ne noīe ſecū ɔmeante itinere deſidera
to cepit inſiſtē. Erat aūt btūs Wald
gerꝰ pride regi notiſſimꝰ. nā eo intue
niēte gratie regis frācoꝝ recōciliatꝰ:
idē rex anglicꝰ ei factꝰ ē amiciſſimꝰ.
Audiēs igit̄ rex affectū viri dei deuo
tiſſiē petitōis: donauit ei reliq̄as btī
Oſwaldi regis ac mr̄is. Inſup gale
am ⁊ gladiū q̄ xp̄iane religiōis ho
ſtes deuicit: cuꝫ alijs ſcōꝝ pignoribꝰ
tradidit. Deinde mutuo valedicētes
btūs Waldgerꝰ durēberch remeauit
ibiqꝫ venerabilē ſcōꝝ munera collo
cauit Vir igit̄ dn̄i renhenſpeci locum
quē in memoriā excellētiſſime virgi
nis mr̄is dn̄i dedicari delegit: q̄tuor
decā virgines intemerate virgini ob
ſequētes cōſtituit. qbꝰ victualē ādmi
niſtratōeꝫ abūde ex ꝓpa hereditate ꝓ
uidit. Ipſe ēē locꝰ. fundatori ſuo te
ſtimoniū dat in oī ſcitate venerādꝰ
Tandē feliciſſiē memorie dīna re
muneratōe dignꝰ Waldgerꝰ: ceno
bio fidelr̄ dotato ſeſe oīm ſecularium
reꝝ exemit. ⁊ ſm̄ euāgelicā āmoni
tōeꝫ nudꝰ honꝰ crucifer xp̄ꝫ xp̄i emu
lator inueſtigās ibiqꝫ q̄ſi vnꝰ ex deo
ancillātibꝫ ēē cepit. Duas q̄ pbēdas
q̄diu vixit: pꝰ mortē deo vnā ſue ſin
gularitati delegit. Deinde ſūme no
bilitatē prudētie feminā Walā noīe
de cognatōe ſua abbatiſſam ꝑpoſuit
q̄ etiā in omi caſtimonia ſubditis vſqꝫ
ad felicem vite ſue t̄minū pfuit. C
Hyſdē tpibꝰ pius lodowicꝰ īpator
nouā carboiā ruidauit. multiſqꝫ pre
dioꝝ donatōibꝫ ſublimauit Tūc vir
dei pedeſter ſe ɔtulit palatio īpatoris
ſub habitu pegrinatōis. Quē rex q̄
ſi mēdicū ītuitꝰ ut cognouit ēē Wald
geꝝ amica deuotōe ſuſcepit. ⁊ q̄d tā
te nobilitatis hō voluerit ſub ſpecie
mēdicātis inq̄ſiuit Cui ille flexis po
plicibꝰ. vnicā inq̄t filiā habeo. cuiꝰ
indefeſſe inopie ſubuenire neq̄o. Pe
toqꝫ ut huiꝰ indigētie: regie magni
ficētie tue ſuppleas opulētia. Cuius
hūilitati rex ɔmiſerās: filiā ſuā her
uordenſē ecc̄aꝫ regali dn̄o ɔmēdatā:
vel manumiſſam in ſuā defenſionem
ſuſcepit. ⁊ ſm̄ iura ſueſſionis in gal
lia ɔſtituit. Q̄z laudabiliter aūt ⁊ q̄
diſcrete btūs Waldgerꝰ in vigiliarū
exercitatōe. in ſpūs ɔtritōe ⁊ carnis
mortificatōe ieiunioꝝ viſitatōe. q̄qꝫ
ſobrie iuſte vixerit: officiū ligue enu
merare neq̄t. Erat nāqꝫ in dilectōne

dei ꝓximi feruētiſſim9. et erga affli
ctos mitiſſim9. in omi vita ſua v̓tu-
tū opibꝫ gl'oſus. Cōtēplatiuā vitā
omib9 modis ſecut9. ſp reuelata fa-
cie mētē glaꝫ dn̄i ſpeculat9. Domos
vl' agros poſſeſſiōes et ſalia p dn̄o
deſpuēs: opat9 eſt iuſticiā. et pſtola
t9 eſt repromiſſiōꝫ diligētibꝫ deū p-
miſſam. Cūqꝫ dn̄s laborē ſui ētamis
laureis vellet remūerare plēnib9: fe
bre correpti9 viaticū dn̄ici corpis pce
pit. Et licꝫ grauedine īfirmitatis vexaret
tn̄ corpea ſpū in dn̄o exultās ſexto-
decīo kl' decēbris de h' exilio carnis ad
dn̄m migrauit ei9 btīſſim9 ſpūs glā et
honore a deo mirifice coronat9. Cui9 ſa
crū corp9 cū vigilijs et orōibꝫ et miſſaꝝ
ſolēnijs honorifice terre eſt cōmēdatū. in
baſilica quā ipē fabricauit. ibiqꝫ dn̄o
opitulāte varijs īfirmitatibꝫ hoīm et
aīaliū ſbueniēs: mitiſſim9 intuētoꝛ
grā dei daret. D Mulier qdā caſu
intuemiēte oclōꝝ lumīe priuata ſepul
chꝝ viri dei freqntauit. et p paſſione
ſua eūdē interpellauit. Que viſū recipi
ens grās dō et btō Waldgero egit. et
p multa tpa ibidē māſit. Erat ī p-
tibꝫ ſaxonie nobil' qdā mrōna hebe-
ca noīe. cui9 fili9 ex dīna pmiſſiōe ſb-
lat9 ē lupina incurſiōe. Cui memorie il
labit qd audierat btūm Waldgerū
oībꝫ ī afflictōe poſitis ſolitū ſbuenire
palmaſqꝫ ſupplices ad eum leuās ut
ſolita clemētia plem reddat. mag' cū
deuotōe ſupplicauit. P meita g viri
dei ſic poſtea ipō puero pdēte īnotuit.
lup9 ſeuicie oblit9 ſic mr ſolet ſuare
infantulū ita pueꝝ cuſtodiuit ī ſoli
tudie. minuſqꝫ rabid9 die tcia redux
it ſalua oīꝫ mēbroꝝ cpagine. Tūc mr
ſuſceptū pueꝝ ad ſepulchꝝ exaudi
toris ſui ſe ptulit. eiqꝫ oblatōes defe
rēs libamīa laudū qꝫ intime libauit
Quidā vo diuiū nobilitatis haut
īfime blaſphemauit miracula viri dei
emulatores hui9 memorie nugaces fo
re. cuncteſqꝫ oēs aſſeruit nugas gerere
Qui mox p dīnā vltōeꝫ blaſphemie
ſue recepit taliōnē. In illi9 ei noctis

interuallo ſbter verēda puſtula cepit
pdire. ut ob interminabilē cruciatū iā
pene deſperaret. Qui tādem iniurie
memoꝛ quā erga viꝝ dei ptulit. et vo
ta placatōis vouēs ſi a doloris inſtā
tia redimeret: deinceps ſe veneraturꝝ
btūm Waldgerꝝ qꝫ obnixe ſpopōdit.
Quid plura? Statī mitigatōeꝫ ſen-
ſit releuatōis. ruptoqꝫ apoſtemate:
ſan9 reddit poſt pualaſcētie. Que
dā vo ſoroꝝ p anuli aurei amiſſiōe
pcabat auxiliū a btīſſimo hoīe. P9
circuitū aūt fere triū ebdomadaꝝ ſo-
la ſtāte et peplū ſuum manu tenēte.
anul9 ille nemie circūmanēte ſup eā
cecidiſſe videt. indeqꝫ celeri rotatu p
ſiliēs ad terrā vſqꝫ dilabit. Quo re-
cepto. grāꝝ actōes ſoluit btō viro
Et q an̄ triſtabat de anuli ſurreptō
ne: gaudebat de mirabili ei9 reſtitu-
tōe: Hec pauca de multis ſufficiāt.

De ſcō Edmūdo epō cātu. et cōfeſſ.

Anct9 Edmūd9 ex albēdonie
villa originē duxit. Qui egreſ-
ſus de cella ſue natiuitatis ita
mūd9 et īmunis a cōi corruptōis hu
mane ptagio inuēt9 eſt velut ſi mox
in ſindone mūdiſſima nullā ptraxiſſꝫ
maculā contines de contēto. Hūc g
in baptiſmo mr edmūdū tāqꝫ a mū-
dicia nūcupādū cenſuit. Hec mabi-
lia vocabat. Pat aūt edWard9. q de
conſēſu piugis ſeculo valefecit: et in
mōſterio de eyneſhā ſb habitu regu
lari curſū vite feliciter pſūmauit Mat
qꝫ virtute nō inferioꝛ. in ſeculo nō ſe
cularit viuēs. carnis illecebras a ſe
penit9 āputauit. Ab ipſis eē pueride
pmoꝛdijs: edmūd9 tā religioſe nutri
bat materna ſollicitudine ut extūc ab
ea informaret ieiunijs et orōibꝫ etiaꝫ
adult9 inſiſtē. Ipſi eē cū ſtudēt pari
ſi9: cū indumētis lineis: ciliciū mittē
pſueuit. Ita nāqꝫ deo et pie mri ſue
placare ſtuduit. qꝫ oēm a ſe leuitatē
reſecās. omnino choreis alijſqꝫ ludi-
cris ſeu ſpectaculis ſe ſubtraxit Die-
bus quoqꝫ dominicis et feſtiuis anqꝫ

comederet. pſalteriū ex integro pſal
lere ɔſueuit. Et qm̄ ſtuduit autore
vite perfecte diligere: ipſe in forma
pueruli eidē puero ſe voluit demōſtra
re. Cū em̄ pratū qđdā coetaneis inuí
tātibꝫ ɔſenſiſſet ingredi. ab ipoꝝ tñ
comitatu ſe ſeparauit. ne ɔſcie ſue pu
ritatē ɔtingeret maculā. Dū igitur in
cederet ſolitari9 ſacris inſiſtēs medi
tatōibꝫ. Ihs puer apparuit ei cādore
niueo nitid9. et colore roſeo rubicū
dus. Et ait edmūdo Salue dilecte mi.
Qui cū eū nō ɔgnoſceret. dixit ei. In
faciē meā reſpice. et qđ in fronte mea
ſcriptū ſit aduerte. Qđ cū feciſſet.
ſcriptū legit in ea literis celeſtibus.
ihs nazaren9. Qui ſtatī qđ viderat
ei retulit. et ab ipſo ptinus audiuit.
Hoc eſt nomē meū. qđ tibi memori
ale ſit in deſiderio aīe tue. Et hoc dili
gēter noctib9 impme ſingulis frōti
tue. Per hoc em̄ poteris ɔtra mortē
muniri ſubitā: et quiſqs eadē ſcrip
tura munierit mō ɔſili frontē ſuā.
D ¶ Porro mr illi9 iam morti ppinq
eū affectuoſiſſime bñdixit. In te ait
fili oms fres tuos bñdici noueris. et
ptcipes erūt grē tue et virtutis. Nec
enī mrēm latuit qs q̄ntuſqꝫ futur9
eſſet in poſterū. Siqdem viderat in ſō
nis nocte quadā eum coronā ſpineā
portantē in capite. q vehemēter ac
cēſa: flammā ptendebat ad ſidera cū
fulgore ¶ Quadā die cū verſus na
tale domiciliū ſcꝫ albendoniā iter cū
ſocio ageret: vidit multitudinē demo
nū in ſpecie auiū aīam cuiuſdā hoīs
q in villa pxima obierat ad inferos
deportātes. Ipſe virginitatē ſuā btē
virgini Marie vouit. et eā anulo ſuo
in q lrāliter inſculptū erat illud aue
angelicū. nouo more ſubarrauit. Ex
tūc quotiēs eiuſdē virginis pſidiū
inuocauit: ſibi celerit' ipetrauit. ¶ Dia
bol9 q hoſpite ſue filiā in eius excita
uit excidiū. ut ei9 cōmouere tēptaret
animū ſignis ac ſuſpirijs. qui dicerē
tacite dormi mecū. Quā ille ut peſtē
fugiens ſepe corripuit. Sed cū nec ſic

q̄eſceret. habito ſecū ɔſilio. puelle tē
p9 remedij aſſignat ad locū q vacās
ſtudio ɔſueuit. Quā ingreſſam et q̄
buſdā ſupiorib9 veſtib9 ad ei9 man
datū ſpoliatū arripuit. virgiſqꝫ flexi
bilib9 qs ad hoc aptauerat: in dorſo
poptime flagellauit. Fugit illa quē
dudū fuerat inſecuta. ita q ipſa pu
ella ut aſſeruit: hmōi tēptatōem nū
q talit' poſtea tolerauit. ¶ Decurſis
igit' annis adoleſcētie: ſpūalib9 ar
mis curauit forti9 ſe munire Hēbat
ſiquidē ciliciū ex cordulis connexis.
ad inſtar retis intricatū. Que cōno
datio cilicij nodos carni ipreſſit arti
us. et cruciauit graui9 corpis ſui ar
tus. Ita diebꝫ ɔtra ptātes aereas ar
mato corpore. reliqs corpi pticulas
qs in apto nō potuit armauit in oc
culto. ut in ſe nil immunitū relinq
ret vl' inerme. Siquidē manuū et col
li nuda q̄ videlicꝫ pter homines die
b9 cruciare nō poterat: noctib9 corā
deo cōtegebat. Addidit et ciliciana fe
moralia et caligas ciliciinas. quibus
vtebat' aſſidue cū lorica quā ſibi ma
ter reliq̄rat. In aduētu qꝫ et in qua
drageſima indumētū q̄ddā portau't
plumbeū. coriū quoddā nihilomin9
induens et nodoſū. Ad maioris etiā
tormēti cumulū: plurib9 locis aſtrī
xit funibus corp9 ſuū. ne ɔſtringere
tur funib9 pctōꝝ. C ¶ Fact9 vō ma
giſter artiū. miſſam et horas canoni
cas cotidie priuſqꝫ legeret audire cō
ſueuit. Prius aūt hūiliſqꝫ magiſter
vnū de auditorib9 ſuis egrū et egētē
in domū ſuā portari fecit. et q̄libet no
cte p qnqꝫ circit' ebdomadas an ipꝫ
iacuit. eiqꝫ in cūctis q languētis req̄
rebat neceſſitas miniſtrauit. ¶ Die
quadā in ſtudio occupat9: oblitus
eſt orōꝫ illā: o intemerata dicē. quā
in hōre btē vgīs et btē Iohis euāgeli
ſte dicē cōſueuerat diligēt' et deuote.
Seqnti nocte btūs ei iohes appuit. et
ut dictā orōꝫ dicē ñ omittēt pſuaſit.
Tūſacllāt circit' ſex āmis q̄bꝫ i artibꝫ
rexerat. cū adhuc ſocijs ſuis curſim

legeret ariſmetricā. apparentē ſibi=
met in ſōnis agnouit mrē; ſuā atqꝫ
dicentē. Fili quid legis. ⁊ q̄ ſunt il=
le figure quibꝰ vacas tam ſtudioſe?
Quo rn̄dente talia lego. videlicꝫ oñ
ſis ꝓtractōibꝰ q̄ ſiūt in ea facultate
Mox illa manū eiꝰ dexterā arripuit.
et in ea tres circulos pinxit. q̊s hijs
noībꝰ pat̄ filiꝰ ſpiritusſcūs p ordinē
ſingulis ſingulos inſigniuit Et ad=
didit. Talibꝰ figuris nō alijs decete
do intēde. Qui mox ad theologie ſtu
diū ſe trāſtulit. intelligēs ꝙ ſcē tri=
nitatis cognitio: theologie ꝯſūmatō
⁊ origo facultatis exiſtit Itaqꝫ tam
mirabilr̄ ī breui ſtudēdo ꝓfecit ꝙ pꝰ
paucos annos multis cum inſtātia
ſuadētibus: mgrālem cathedrā licꝫ
inuitꝰ aſcēdit. D Erat aūt p̄dica
tor egregiꝰ diſputator acutiſſimꝰ. le
ctor pius. Et in hijs oībꝰ effundebat
alijs: q̄d ipſe hauſeāt de fontibꝫ ſal
uatoris. Cū aūt ꝑplo p̄dicaret crucē
dn̄icā; manu ꝓpria tenebat aſſidue
quā frequenter intuēs: ſolebat nūc
amariſſime flere: nūc honeſtiſſiē ſb=
ridere. Flebat quidē. ꝙ cū pl̄es eſſēt
verbi auditores. pauci tn̄ factores.
Ridebat ꝟo cum crucē pio cōſpiceret
oculo recolens bn̄ficia q̄ per eā ꝓue=
nerāt toti mūdo. Cū quadā vice cu
ris fatigatꝰ meditatōe; dn̄ice paſſio
nis ſ̄m ꝯſuetudinē nō feciſſꝫ ⁊ ſe indi
naſſet ad lectulū. appuit ei hoſtis an
tiquꝰ tetꝝ vultū exhibēs ⁊ horrendū
Quē in dn̄o ꝯfortatus p guttur eiꝰ
arripuit. et illud ſtringēdo fortir̄ ita
dixit Adiuro te p aſperſionē ſangui
nis xp̄i ut mihi dicas q̇d ſit illud p
q̄d tibi valeā plus nocē: ⁊ te a meis
infeſtatōibꝰ coherere. Qui dixit ei.
P illud q̄d nūc noīaſti Hic ſcūs
abſtinentiā illibatā in oībꝰ ſeruauͭ
ab infantia. ſcꝫ in verbo. cibo. potu. ſō
no. ceteriſqꝫ mūdanis ſp̄ebꝰ. q̄ntuꝫ
virtus patir̄ humana E Poſtq̄
ꝟo ſacerdotij gradū aſcēdit licet inui=
tus: ex tūc duriores leges q̄s in car=
nis ſue p̄iudiciuꝫ ſtatuerat: efficere
ſtuduit duriores. Rariſſiē bis in die
cōmedere cōſueuerat. et hoc cū ad id
alioꝝ iocūda ſocietas īuitabat. Orō
ni q̊ꝫ ſedulus incūbebat: ⁊ nuda ſo=
lo genua figebat. Singulis diebus
a capite vſqꝫ ad pedes mēbrī crucifixi
ſingula adorabat. ⁊ in adoratōe cu=
iuſlibꝫ (adoremꝰ te xp̄e) pia voce di=
cere ſolebat. Et ut liberiꝰ verbuꝫ dei
poſſet abſqꝫ auditoꝝ grauamie p̄di
care. beneficiū vnū recepit ⁊ retinuit
q̊ꝫundā victꝰ inſtātia ⁊ p̄ce Pecuniā
nō dico tangere ſꝫ nec videre cenſuit
niſi eā quā manu ꝓpria paupibꝫ ero
gauit Tantū reuerētie ſacre ſcrip=
ture detulit. ꝙ quotiēs bibliā ſuam
aperuit. ꝑus eaꝫ oſculo honorauit.
Et quoniā apoſtolicꝰ eū crucis ama
torē eſſe nouerat: legatōem crucis ei
cum grādi ꝑuilegio cōmiſit Ipſe ꝟo
hac ꝑtāte nō vtēs grat̄ euangeliū
poſuit. ⁊ ꝓprijs ſtipēdijs cōtra morē
militantiū militauit. ꝓpter q̄d ⁊ deꝰ
in ipſo legatōnis itinere: dignatus
eſt eum nūoſis miraculis honorare
F Talis ſcūs innocēs. impollutꝰ.
ſegregatꝰ a pctōribꝰ. vacāte ſede cā
tuarie electꝰ eſt in ep̄m canonice. di
uina pculdubio volūtate At ille nul
latenꝰ electōni ꝯſentire voluit. ſed ſe
metipſū exinaniēdo minꝰ ydoneū aſ=
ſeruit. Ep̄s aūt ſaleſberie diffiniuit
ꝙ electōi ꝯſentiret. eiqꝫ iniūxit in vir
tute obediē. Qui dixit. Nouit ille q̄
nihil ignorat. ꝙ ñ me mortalr̄ pec=
care crederē: electōi de me fcē nullate
nꝰ ꝯſentirē Paſtor ḡ in dei ꝑplo fac
tus: in oībꝫ magis ac magis emicuit
ꝟtutibꝫ Supioībꝫ obediāꝫ exhibebat
⁊ reuerētiā. paibꝫ ꝯcordiā ⁊ pacē. in
ferioribꝫ cū cuſtodia diſciplinā. Sēp
ſibi rigidꝰ ⁊ durꝰ. alijs ꝯpatiēs ⁊ be
nignꝰ. In altar̄ officio totꝰ erat ī la
crimis. ita ſe gerēs q̄ſi expoſitꝰ eēt hoīeꝫ
ac velut in carne dn̄ica geri cerneret
paſſionē. Egroꝝ lares ⁊ debiliū p ſu
os diligētiꝰ ſcrutabaͬ ⁊ viſitabat bn̄
ficijs. q̊ꝝ nōnullos in victu cotidiāo
ꝓcurabat ⁊ ꝯpetētibꝫ indumētis. Ab

om̄i munere man⁹ ſuas excutiẽs· ac
ceptores q̊ꝫ munerꝝ deteſtabaẗ p̄ci=
pue in ptāte poſitos· q̊s ad reddẽdā
iuſticiā dicebat gratuitos eẽ debere
nō muneribꝰ inuitatos·Quibꝫ a fre
q̄nter dicebat·Prendẽ a pendẽ ſiue
prẽdere pendere nō differũt·ñ in vna
lrā tm̄ Vñ patet q valde p̄xim⁹ eſt
ſuſpẽdio q̊ munera libẽter accipit·ñ
accepit ea bono mō·Volens autẽ
athleta dei ſe totũ p ſalute aīarꝝ a li=
bertatibꝫ ecc̄e ſuorꝝ more p̄deceſſorũ
exponẽ: ꝯdictões multas patiebaᵗ a
regni maioribꝫ·a a rege·Cũqꝫ fami
liares ſui adũſitates ſuas plãgerẽt
ac de ſuis dolerẽt iniurijs: redarguit
eos dicẽs·Sicut cũ egrotãti filio po=
culũ ꝓpinaẗ amarꝝ dicit mr̄ ad ſanita
tẽ ebibe: ita hec oīa q̄ nobis offerũẗ
adũſa: ad ſalutẽ cupim⁹ epotare In
undatões maris q̄ſi lac debem⁹ ſuge
re· a cũ p̄curſore dn̄i in deſerto mun
di ꝯmedere mel ſilueſtre·Abſit a me
ut erga pſecutores meos: aut trabẽ
aut feſtucã portẽ in oculo· q̃tocũqꝫ
me videãẗ afficẽ detrimẽto ·Cũ a
ſdo debitũ paſtoris officiũ exercẽ nō
potuit: et q̄ſi p aliorũ reatibꝫ a ſe pe=
nas exigẽs: ſemetipſũ ex̄ regnũ an=
glie relegauit·Quibuſdã quedã
q̄ eis ventura erãt innotuit·q̄ cũ ſpũ
ꝓphetico p̄dixiſſe dei exit⁹ cõprobauᵗ
Btũs etiã Thomas martir anteq̃
exiret de anglia: ei in viſione apparu
it· a ad agendũ viriliter monitꝰ co
borauit· tp̄s q̊ꝫ ſue reſolutõis inſtaẽ
eidẽ p̄dixit Ingreſſus igiẗ pontigi
nacũ·ibidẽ lectionibꝫ a orõibꝫ aſſidu
is vacabat·Tandẽ cuꝫ morbo graui
corrept⁹ eẽt: ſole feruẽti⁹ incaleſcẽte
quẽdã p̊ ozatũ cui nomẽ eſt ſophia=
cũ adijt·P⁹ pceptõeꝫ aũt viatici: to
ta illa die tã iocũd⁹ erat a hylarꝭ: ac
ſi eẽt ab om̄i egritudine liber a imu
nis·Deniqꝫ accepta extrema vnctõe
cũ eẽt morti p̄xim⁹·nullũ tñ certum
mortis indiciũ ptulit·Nec lecto decu
buit·ſ; ſedit vł caput ſuũ ſup manũ
reclinauit·qñ voluit repauſare·Tãdẽ

vo p̄ciosã reſolut⁹ eſt in mortẽ ſexto
decimo klas decẽbris·ea feria ſcꝫ ſex
ta·q̄ xp̄s vera vita mortẽ guſtauit p
mortuis·Corpuſqꝫ potiniacũ deferẽ
a in ecc̄a btẽ Marie virgis ſepeliẗ·
Quod ſic integrũ a incorruptũ ma=
net· ſicut a corruptione carnali fuit
alienũ·Ad cui⁹ inuocatõem multa
ſũt fidelib⁹ p̄ſtita bñficia·Nec ſoluꝫ
ad ſepulchꝝ eius: verũ etiã in diuer
ſis regionib⁹ ob ipſi⁹ meritũ diuerſi
generis facta ſũt miracula· que hic
cauſa breuitatis nō ſũt ꝯſcripta·

De ſcã Hylda abbatiſſa nobiliſſiã

SAncta hilda nobilis natu erãt
hoc eſt filia nepotis eduini re
gis·vocabulo herici·Cũ quo
etiã rege ad p̄dicatõꝫ ſãcti paulini
p̄mi northanp̄borꝝ ep̄i fidẽ a ſacra
mẽta xp̄i ſuſcepᵗ·atqꝫ hec vſqꝫ dũ ad
ei⁹ viſionẽ puenire meruit: intemeã
ta ſeruauit Que cũ relicto habitu ſe
culari illi ſoli ſeruire decreuiſſꝫ: ſeceſſit
ad puinciã orientaliũ anglorꝝ Erat
nãqꝫ ꝓpinqua regis illi⁹: deſiderans
exinde ſi quo modo poſſꝫ derelicta pa
tria a oīb⁹ quecũqꝫ habuerat galliã
puenire· atqꝫ in mõſterio cale pegri
nã p dño ducere vitã·q̊ facili⁹ ꝑpetu
am in celis poſſet patriã mereri Nã
a in eodẽ mõſteio ſoror ipſi⁹ here fuid
mater alduulfi regꝭ oriẽtaliũ anglo
ruꝫ· regularib⁹ ſubdita diſciplinis:
ipſo tẽpe coronã expectabat eternã
Cui⁹ a emulata ipſa exẽpliũ: ꝓpoſito
pegrinãdi annũ totũ in prefata pui
cia retẽta eſt·Deinde ab aidano ep̄o
ad patriã reuocata·accepᵗ locũ vni⁹
familie ad ſeptẽtrionaleꝫ fluminis
Wiuri plagã·vbi eque ãno vno mo
nachicã cũ ꝑpaucis ſocijs vitã age=
bat·Poſt hec facta eſt abbatiſſa in
monaſterio q̊d vocaẗ heorutheo·q̊d
videlicet mõſteriũ factũ eſt nō mul=
to ante a religioſa xp̄i famula heiu·
que p̄ma femiarꝝ ferẗ in puincia nor
thanp̄borꝝ ꝓpoſitũ veſtẽqꝫ ſcõmaẗ
habit⁹ ꝯſecrãte aidano ep̄o ſuſcepiſſe

Sed nō pꝰ multū tp̄s illa facti mōſte
rij ſeceſſit ad ciuitatē calcariā. que a
gēte anglorum kelcaceſtir appellať
ibiq; manſionē ſibi inſtitu. Prelata
enī regimini mōſterij illiꝰ famula xp̄i
hilda: mox hoc regulari vita p oia ꝓut
a doctis viris diſcere poterat ordina
re curabat. Nā z et ep̄s aidanꝰ et q̄q;
nouerāt eam religioſi. ꝓ inſita ſapi
entia ei ĩ amore diuini famulatꝰ: ſedulo
eā viſitare. obnixe amare. diligēter
erudire curabāt. Cū ḡ aliq̄t ānos
huic mōſterio regularis vite īſtitutōe
multū intēta p̄eſſet. cōtigit eā ſuſcipe
etiā cōſtruēdū mōſteriū ſiue ordinādū
in loco q̄ dr ſtreuneſalch. Qd opus
ſibi iniūctū: nō ſegnit implevit. Nā
eiſdē q̄bꝰ pꝰ mōſteriū: et hoc diſcipli
nis vite regularis inſtituit. Et q̄dē mul
tū ibi q̄ꝙ iuſticie pietatis caſtimonie.
ceterarūq; v̄tutū. ſz maxie pacis et ca
ritatis cuſtodiā docuit. ita ut in exē
plū p̄mitiue ecclīe nullꝰ ibi diues nul
lꝰ egēs oibꝰ eſſēt oia cōia. cū nihil cu
iuſq̄ꝙ videreť eē ꝓpriū. Tāte etiā erāt
ip̄a prudētie ut nō ſolū mediocres q̄q;
in neccitatibꝫ ſuis: ſz etiā reges ac prin
cipes nōnūq̄ꝙ ab ea cōſiliū q̄rerēt et ĩ
uenirēt. Tātū lectōi diuinaꝝ ſcp̄tura
rū ſuos vacare ſbditos: tātū opibꝰ
iuſticie ſe exercere faciebat. ut facilli
me viderēť ibidē qui eccleſiaſticū gradū
hoc eſt altaris officiū apte ſubirēt:
plurimi poſſe reperiri. Demūq; q̄nq; ex
eodē mōſterio ep̄i ſingularis meriti
ac ſctitatis ſūt repti. Quoꝝ hec ſunt
noia. Boſa. Eda. Oſtfor. Johānes
et Wylfridꝰ. Nō ſolū aūt p̄fata xp̄i
famula et abbatiſſa hylda: quā oēs
q̄ nouerāt ob inſigne pietatis et grē
mrēm vocare cōſueuerūt in ſuo mō
ſterio vite exēplo p̄ntibꝰ extitit. ſz etiā
plurimis longiꝰ manētibꝫ ad q̄s fe
lix induſtrie ac virtutis eiꝰ rumor ꝑ
uenit: occaſionē ſalutis et correctōez
miniſtrauit. Optebat nāq; ĩpleri
ſōmiū qd mr̄ eiꝰ bregſuid in infantia
eiꝰ vidit. Que cū vir eiꝰ hererich exu
laret ſub britonū rege cerdice. vbi et
veneno perijt. vidit ꝑ ſomniū q̄ ſbi
to ſublatū: eū q̄ſierit cū oī diligētia.
nullūq; eiꝰ vſpiā veſtigiū apparueit.
Verū cum ſolertiſſime illū q̄ſierit. ex
timplo ſe repire ſub veſte ſua moni
le p̄ciofum. Qd cum attentiꝰ cōſide
raret. tanti fulgore luminis refulgē
videbať. ut oēs britanie fines illius
grā ſplendoris impleret. Qd nimiꝝ
ſomniū veracit in filia eiꝰ de qua loq̄
mur impletū eſt. Cuiꝰ vita nō ſibi
ſolūmō. ſz multis bn̄ viuere volētibꝫ
exēpla opeꝝ lucis p̄buit. Verū
illa cū multis annis huic mōſterio
p̄eſſet. placuit pio ꝓuiſori ſalutis nrē
ſcām eiꝰ aīam lōga etiā infirmitate
carnis examinai. ut iux apli exēplū
virtꝰ eiꝰ in ĩfirmitate pficeret. Percuſ
ſa etenī febribꝰ acri cepit ardore fati
gari. et ꝑ ſex ꝯtinuos ānos eadē mo
leſtia laborare nō ceſſabat. In quo
toto tpe nūq̄ꝙ ipſa vl creatori ſuo grā
tias agere vl ꝯmiſſū ſibi gregē et pu
blice et priuati docere dimittebat. Nā
p̄docta ſuo exēplo monebat omēs et
in ſalute accepta dn̄o corpis obtēpe
ranť ſuiendū. et in adūſis rerū ſiue
infirmitatibꝫ mēbrorū: fidelr dn̄o eē
grās ſp agēdas. Septio ḡ ſue infir
mitatis āno. ꝯūſo ad intna dolore
diē ꝑuenit ad vltimū. Et circa gallicā
tū ꝑcepto viatico ſacroſcē cōiōis. cū
accerſitis ācillis xp̄i q̄ erāt ĩ eodē mō
ſterio de ſuāda eas inuicē p̄mo cum
oibꝰ pace euāgelica āmonerz. int v̄
ba exhortatōnis leta mortē vidit. et
de morte ad vitā tñſiuit. Qua vide
licz nocte. dn̄s omp̄s obitū ip̄ius in
alio lōgiꝰ poſito mōſterio qd ip̄a eo
dē āno ꝯſtruxerat: et appellať haca
nos: maīfeſta viſione reuelare dig
natꝰ ē. Erat enī in ip̄o mōſterio q̄dā
ſciomalis fēia noie begu. q̄ trigita et
āplꝰ ānis dedicata dn̄o v̄ginitate ĩ
monachica ꝯūſatōne ſuiebat. Hec
tūc in dormitorio ſoroꝝ pauſans au
diuit ſbito in aere notū cymbale ſo
nū q̄ ad orōes excitaľ vl ꝯuocaľ ſole
bāt cū q̄s eaꝝ de ſeculo fuiſſz euocatꝰ

aptiſq ut ſibi videbatur oculis aſpext de tecto dom9 culmine fuſā deſup lucem oīa repleuiſſe. Cui videlicet luci dū ſollicita intēderet. vidit aīam ſaū le dei pſate in ipſa luce comitātibus ac ducētib9 eā angelis ad celū ferri Cūq ſomno excuſſa videret ceteras pauſantes circa ſe ſorores: intellext vel in ſomno vl in viſione mētis oſtē ſum ſibi eſſe qd viderat. ſtatiq exurgēs nimio timore pterrita cucurrit ad virginē que tūc monaſterio abbatiſſe vice pfuit cui nomē erat ftygyd fletuq ac lacrimis multū pfuſa a ſuſpiria longa trahens: nūciauit mrē tllar omiū hyldā abbatiſſam iā migraſſe de ſeculo. a ſe aſpectāte cū luce immenſa ducib9 angelis ad etna lumia lucis a ſupnorū cōſortiū ciuium aſcendiſſe. Qd cū illa audiſſet: ſuſcitauit cūctos ſorores et in eccīam cōuocatas: orōnibꝫ a pſalmis p aīa matris operā dare monuit. Qd du reſiduo noctis tpe diligēter agerēt venerūt primo diluculo frēs q eius obitū annūciarēt a loco vbi defūcta eſt. At ille rñdentes: dixerūt ſe pus eadē cognouiſſe Et cū p ordinē exponerēt quō hec vel qñ didiciſſet: inuētū eſt in eadē hora tranſitū eius illis oſtēſu eſſe pviſionē. q illā referebāt exiſſe de mūdo. Pulchraq rer cōcordia diuinitus eſt pcuratū: ut cū illi exitū eius de hac vita viderāt. tūc iſti introitū ei9 in ppetuā aīar vitā cognoſcerēt. Diſtant em̄ int ſe monaſteria hec: tredecī ferme milibꝫ paſſuū. Fuerūt etiā q eadē nocte in ipſo q monaſterio vbi pfata dei famula obijt. cuidā virginū deo deuotar. q illā immenſo amore diligebat obit9 illi9 in viſione apparuerit. q aīam cū angelis ad celū ire cōſpexerit. atq hoc ipa qua factū eſt hora hijs q ſecū erāt famul xpi manifeſte narrauerit. eaſq ad orandū p aīa eius etiā puſq ceteta cōgregatio ei9 obitū cognouiſſet excitauerit. Qd ita factū fuiſſe. mox cōgregatōni mane facto inotuit Erāt

em̄ hec ipſa hora cū alijs xpi ancillis in extremis monaſterij locis ſeorſū poſita. vbi nup venientes ad cōuerſatōe3 feminae volebāt pbari. donec regulariter inſtitute in ſocietatē cōgregatōis ſuſciperēt. Anno igi' dn̄ice incarnatōis ſexcēteſimo octogeſimo religioſiſſima xpi famula hylda abbatiſſa mōſterij qd dr ſtreuneſhale poſt multa q fecit i t'ris opa celeſtia ad ſuſcipienda pmia vite celeſtis de t'r ablata tranſiuit die qnta decima kalēdar decēbriū. cū eſſet ānor ſexagintaſex. Quib9 eq portōe diuiſis: trigintatres pmos i ſeculari habitu nobiliſſime cōuerſata cōpleuit.

De noīs īterptatōe ſcē Elizabeth

Elizabeth interptat de9 me9 cognouit vl dei mei ſeptia vl dei mei ſaturitas. Dicit igit primo Elizabeth. i. de9 me9 cognouit q de9 eā cognouit. id eſt ſuo bñplacito approbauit. vl cognouit id eſt toti mūdo cognoſcibilē fecit. Vel cognouit. i. noticiā ſue cognitōnis ſibi infudit Secūdo dicit Elizabeth id eſt dei mei ſeptima. Ipſa em̄ fuit ſeptima dei. vel q. vij. opibꝫ mīe ſe exercuit vl q nc ē i ſeptīa etate qeſcentiū. pnctuā tādē ad octauā reſurgētiū Vel ꝓpt ſeptē ſtat9 in qbꝫ ipſa fuit Ipſa nāq fuit p° i ſtatu virginali. ſcdō i ſtatu cōiugali. tcio i ſtatu viduali. qrto i ſtatu actiuo. quinto in ſtatu cōtēplatiuo. ſexto i ſtatu religioſo. ſeptio. ſ. nūc eſt i ſtatu glōſo Et hij ſeptē ſtat9 maīfeſte cōtinēt i legēda ſua ut poſſit dici de ea qd dr i daniele de Nabu. q ſeptē tpa mutabūt ſup eā Ter° dr dei mei ſatuitas De9 em̄ eam miro mō ſatiauit a repleuit ſplēdoē veitat. dulcedie ſuauitat. et vigore etnitat. Vñ aug. i li. de ci. dei agēs de ciuitate celeſti dicit. In etnitate dei viget. in veritate dei lucet. in bonitate dei gaudet. Hiſtoria.

Elizabeth illuſtr regis vngarie filia nobil gnē. ſ; fide ac religione nobilior. ſtirpē tā nobilē nobili

tauit exēplis. illuſtrauit miracul̾. ⁊
decorauit grā ſcitatꝭ. quā auctor na
ture ſup naturā q̊dāmō extulit: dū
puella regalib⁹ nutrita delicijs oia
pueilia ā oio ↄtēnerꝫ ā eadē in dei ob
ſeq̇ū mācíparꝫ Vn̄ liq̇do clarꝫ teneá
ei⁹ infantia q̄nta ſimplicitate viguit
q̄ꝫ dulci deuotōe incepit. Ex tūc ſiq̇dē
cep^t boniſ aſueſcé ſtudijs Ludos ſper
nere vanitatꝭ. ſucceſſus pſperos mū
di fugé. ſp in reuerētia dei eſſe Cū em̄
adhuc eēt q̇nquēnis: in ecc̄a orandi
grā tā ſedula pmanebat. ut inde eā
ei⁹ ſodales vel āncille vix valerēt euel
lere Quā cū āncille vl̾ coetanee e⁹ ob
ſuarēt aliqn̄ illaſ cā ludi v̓ſus capel
lā inſeq̇ videbat̾: ut ex hoc intrandi
ecc̄am oportunitatē captaét Quā i-
grediēs genu flectebat. aut pauimē
to totaliter incūbebat. Et licet litrá
rū periciā nō hr̄et: tn̄ corā ſuis ocul̾
ipſa ſepe pſalteriū expandebat. ut q̊
dāmō legere ſe fingeret ne velut occu
patā eā q̇s impediret Se q̊ꝫ cū puell̾
ad terrā pſtrauit ludi ſpecie mēſurā
bat. ut ſub tali occaſione deo reuerē
tiā exhiberet. In ludo etiā anulorꝫ ⁊
alijs ludis ſpē totaꝫ in deū ponebat.
Et ex hijs q̄ puella puula lucrabat̾
vel aliter peculiarit̾ poſſidebat. puel
lis paupcul̾ decīas exhibebat. indu
cēs eas ut ſepe orōꝫ dn̄icā dicerēt. et
crebro btāꝫ v̓ginē ſalutarēt. Creſcēs
v̓o p etatē tēpis creſcebat āplius p
affectū deuotōis. Nā btāꝫ v̓ginē ma
riā dei genitricē in ſui patronāa ad-
uocatā ⁊ btūꝫ iohēꝫ euāgeliſtā ī ſue
caſtitatꝭ cuſtode elegit. Cū em̄ ſingu
le cedule ſinglorꝫ aplorꝫ noībꝫ īſcp
te altari ſupponeret̾ ⁊ q̄libꝫ aliaruꝫ
puellarꝫ caſu ſibi cedulam contingē
teꝫ acciperet: iſta orōne fuſa tribus
vicib⁹ cedulā vbi nomē ſcī iohis eát
inſcriptuꝫ ut deſiderabat accepit. ad
quē tāto deuotōis ferebat̾ affectu ut
nihil in ei⁹ noīe petentibꝫ denegaret
Ne v̓o mūdi ſucceſſus ſibi nimium
blādiret̾: q̊tidie in rebꝫ pſperis ſibi
aliq̇d detrahebat Cū ei in aliq̊ ludo
ſibi pſpere ſuccedēt: reliquū intmit
tēs dicebat. Nolo pcedē: ſꝫ pp̄ter deū
reliquū īter mitto. Cū ad choreas q̊ꝫ
a puell̾ ceteris aduocata cū vnū cir
cuitū pegiſſꝫ dicebat. Sufficiat nob
vn⁹ circuit⁹: iā pp̄t deū alios dittā⁹.
et ſic p talē modū puellas a vanita
tibꝫ tpabat Veſtimētorꝫ laſciuos
vſus ſp abhorruit ⁊ oēꝫ ī hijs hoēſta
teꝫ dilexit. Certū q̊ꝫ nūerꝫ orōnū ſibi
indixerat. quē ſi aliqn̄ aliq̄ occupati
one p̄uēta nō potuiſſet pficé: ⁊ ab ā
cill̾ lectuꝫ ingredi cogeret̾: cū celeſti
ſponſo vigilās vigilanter ſoluebat
Dies q̊ꝫ ſolēnes puella nobil̾ tāta
deuotōe colebat: ut eī manicas ſibi
cōſui nulla rōe pateret̾ anq̄ꝫ miſſarꝫ
ſolēnia ↄplerēt̾. Cyrotecarꝫ eī vſus
in diebꝫ dominicis ſibi ante meridiē
intdix^t: volens in hꝫ ⁊ ſacre deferre ſo
lēnitati ⁊ ſue ſatiſfacé deuotōi. pp̄ter
qd̓ ſolita erat ad h̾ ⁊ ſiƚa p votuꝫ ſe
aſtringé. ne q̇s poſſet eā aliquibus
ſuaſioībꝫ a ſuo pp̄oſito reuocaé Of
ficiū eccleſiaſticū cū tāta reuerētia au
diebat. ut cū ſacra euāgelia legerēt̾
vl̾ ſacra hoſtia cōficeret̾: manicas ſi
forte ↄſute eēnt ſoluét monilia depo
neret. ⁊ cetera capitis ornamēta in
humo locaét Cū Atvbi ḡdū v̓gi-
nalē prudēter tex^t ⁊ īnocēt̾ pcurrit:
ↄiugalē ḡdū intrare ↄpellit̾ utpote q̄
ad hoc pēno īpio vrgebat̾: fructū p
ceptura triceſi^m q̄ fidē trinitatꝭ ſua
uit cū decalogo p̄ceptorꝫ. Cōſenſit ḡ
licet īuita in copulā ↄiugalē nō ut li
bidi deſuiret: ſꝫ ne pr̄is p̄ceptū ↄtēne
ret: ⁊ ut filios educandos ad dei ſui
ciū pcreaét. Q̄uis em̄ fuerit legi tho
ri ↄiugal̾ aſtricta: nulli tn̄ fuit culpe
vl̾ delectatōi ſubiecta. Qd̓ manife-
ſte ↄſtat: q2 in manibꝫ mgr̄i Cōradi
votū emiſit q2 ſi viro ſuo mortuo eā
ſupuiué ↄtingét. ↄtinentiā ppetuam
obſuaét Fuit ḡ lātgrauio thurin
gie ſociata ↄiugio: put regal̾ exige
bat magnificētia. atq2 diſpoſitō or-
dinauit d̓ina: ut. ſ. multos ibidē ad
dei amorē duceret: ⁊ inculto s hoīes

edoceret. Licet ãt mutauerit ſtatum
nõ tñ mutauit mẽtis affectũ. Quãte
aũt fuerit deuotõis et hũilitatis ad
deũ q̃nte auſteritatꝭ ⁊ abſtinẽtie ad
ſeipſã q̃nte largitatis et mĩe ad pau
peres: ex hꝯ q̃ ſbiecta ſũt apti9 decla
rat. Nã in orõe tãti feruoris extitit
ut etiã ancillas ad eccleſiã in gradu
cõcito ꝑueniret. ut q̃i q̃buſdã clãde=
ſtinis orõibꝫ aliquã dei grãm ĩpetra
ret. In nocte ad orõez ſepe ſurgebat
rogante eã marito ut ſibi pceꝛt: ⁊ q̃=
eti aliqui corp9 donaret. Ordiauit ãt
cũ quadã domicella ſibi intꝫ ceteras
magꝭ familiari: ut ſi forte ſomno de
ꝑſſa nõ ſurgeꝛt: eã pede tãgẽs excita=
ret. Quadã xo vice pedẽ dñe tãgere
voluit: ſꝫ caſu in pedẽ mariti impegit
qui ſbito excitatus rẽ ut erat didicit
⁊ patiẽter ſufferẽs prudẽter diſſimu
lauit. Et ut orõnũ ſuarũ deo pingue
redderet ſacrificiũ: ſepe ipm irrigabat
abũdantia lacrimarũ: q̃s quidẽ lacꝛ
mas fundebat iocũde: ⁊ ſine aliqua
indecenti vultus ꝑmutatõe. ita ut ſꝑ
cuꝫ dolore fleret ⁊ de dolore gauderet
et hꝫ quadã vultus leticia venuſtarꝫ
Tãte ſe hũilitati ſbiecit. ut ꝓpter
dei amorẽ vilia ⁊ abiecta nõ ſperneꝛt
ſꝫ hec cũ deuotõe nimia exerceꝛt. Naꝫ
infirmũ quendã vultu deformẽ capi
tis fetore horribilẽ in ſinu ꝓpo recliã
uit: ⁊ horridos crines tondens ei9 ca
put ancillis ridentibꝫ lauit. In roga
tionibꝫ ſemp ꝓceſſionẽ nudis pedi=
bus induta laneis ſeq̃bat. ⁊ in ꝑ̃di
cationũ ſtationibꝫ inter paupculas
tanq̃ paup ⁊ humilꝭ riſidebat. In
purificatõne poſt ꝑtum nequaq̃ ſe
ut cetere gẽmis ornabat vl' veſtib9
deauratis tegebat: ſed exemplo inte
merate puerpe: filiũ ꝓprꝭs geſtans
in vlnis ipm ad altare cũ agno ⁊ cã=
dela humiliter offerebat ut ex hꝭs ⁊
ſeculi pompã ↄtẽnendã oñdeꝛt: ⁊ ſe il
libate puerpe ↄformaret. Deinde do
mũ rediẽs veſtimẽta ipſa cũ q̃bus ad
eccãm ꝓceſſeãt: alicui pauperi muli
eri tribuebat. Accedit q̃ꝫ ad ſue hũili

tatꝭ ꝑcomiũ q̃ ipſa libertate ꝑcellẽs
⁊ dignitate ſblimis cuiuſdã viri di
ſcreti. ſ. magrĩ Cõradi paupis ⁊ mẽ=
dici: ſꝫ tñ ſciẽtia et religione precipui
ſaluo iure matrimonij ⁊ ↄſentiẽte mariꝭ
to: obediẽtie ſe adeo ſubiecit ut q̃cq̃d
ille ꝑcipet ipſa cũ reuerẽtia ⁊ multo
gaudio adimpleret. ut ex hoc ⁊ obediẽ
tie ꝑcipet meritũ. ⁊ dñi ſaluatoris q̃
fact9 eſt obediens vſq̃ ad mortẽ imi
tareꝛ exemplũ. Quadã igiꝛ vice ad
quandã predicatõem ab ipõ vocata
ſuperueniẽte Marchioniſſa Miſnen
ſi impedita nõ venit. Qꝺ ille egrefe
rens tantã eius inobediẽtiã relaxare
noluit donec vſq̃ ad camiſiã expolia
tã: cũ quibuſdã ãcillis ſuis q̃ culpa
biles fuerãt fortiꝛ verbeãri fecit. Si
biq̃ꝫ tãtũ rigorẽ ⁊ abſtinẽtiã ĩpone=
bat ut corp9 ſuũ vigilijs ⁊ diſciplinis
ieiunijs ⁊ abſtinẽtijs maceãret. Nã
ſepe a viri thoro abſtinẽs noctes du
cebat inſõnes ut orõibꝫ poſſꝫ inſiſteꝛ
⁊ ĩ abſcõdito pr̃eꝫ celeſtẽ oraꝛ. Cũq̃ꝫ
ſomni intꝛpellaꝛt neceſſitas: ſup ſtrã=
ta tapeta dormiebat. Sed cũ marit9
abeſſet cũ ſponſo celeſti in orõibus
pnoctabat. Sepe etiã p man9 ancil
laꝝ faciebat ſe ĩ cubiclo fortiꝛ v̀berã
ri ut ſaluatori flagellato vicẽ rependeꝛ
ret ⁊ carnẽ ab oĩ laſciuia coerceꝛt.
Tãtã ãt in cibo ⁊ potu tꝑantiã ⁊ ab=
ſtinẽtiã exhibebat ut in mẽſa mariti
intꝛ diuiſa ferculoꝝ gñã intꝛdũ pane
ſimplici eſſet ↄtẽta. Mgr̃ eñi Cõrad9
ſibi intꝛdixerat ne de cibis mariti q̃cq̃
cõtingeret de q̃bꝫ ſanã ↄſcientiã non
haberet. Qꝺ ipſa tanta diligẽtia ob
ſeruauit. ut alijs diuiꝛ delicijs abũdã=
tibꝫ: ipſa cũ ãcillis ſuis cibis groſſio
ribꝫ vtereꝛ. Sepe tñ ad mẽſã ſedens ci
bos manibꝫ ↄtrectabat ⁊ diuidebat ut
ex hoc cõedere videreꝛ. ne ſupſtitõis
notã incurreret: ſꝫ vrbanitate tali cũ
ctos ↄuiuas letificaꝛt. Quadã
vice cũ lõgi itinerꝭ fuiſſꝫ laboꝛ defeſ=
ſa ⁊ marito ⁊ ſibi diuiſi fuiſſẽt cibi ob
lati q̃ ut credebãꝛ de ĩiuſtis laborib9
acquiſiti: omnino abſtinuit ⁊ nigrũ

panē a durū in aq̄ calida madefactū cū suis ancill' pariter comedit. Ob hoc q̄sdaʒ iustos reddit9 vir su9 sibi assignauerat de q̄bꝫ cū suis ancillis q̄busdā q̄ sibi adhuc oīa ↄsentiebāt viuere posſꝫ. Sepe aūt cibos curie re⸗spuita aliq̄rū virorꝫ bonorꝫ cibaria re q̄siuit. Hec āt omia vir su9 cū pacīa supportabat. asserēs q̄ hoc a ipse li⸗bent' faceret: si turbatoꝫ sue familie nō timēt. Statūq̄ paupertatis in sū⸗ma gloria ↄstituta sūmope affecta⸗bat ut a xp̄o paupi vicē repēderet et mūd9 ī eaꝑ prīū nil hret. Quapropt' intdū cū sola eēt cū ācillis vestimītis sevilibꝫ induēs a despecto velo caput suū opiēs dicebat Talr incedā cū ad statū deuenero paupertatꝭ. Licꝫ autē sibi abstinētie frenuꝫ īposuerit: tāta tn̄ se liberalitate ad paupes effunde bat ut nullū p̄mi aliq̄ inedia pate⸗ref: s; oībꝫ adeo largissīe sbueniebat ut oēs eā matrē paupm acclamarēt Septē em̄ mīe opib9 tota vigilātia insudabat ut regnū ꝑpetuū ꝑpetua regtura pāpet a patriā bn̄dictōeꝫ cū bn̄dcīs ad dextrā possidēt. Ipa nāq̄ nudos vestiebat. Siq̄dē vestimīta īpē debat paupibꝫ nudis. pegrinorū a paupm corpibꝫ sepeliēdis a pueris baptisādis. Quos q̄dē pueros sepe de sacro fōte leuabat etꝑ prījs maib9 eorꝫ vestimīta suebat ut cōpatrnitate ↄtracta eis liberi9 sbueniēt. Accidit āt ut cuidā paupcule q̄ddā satis bo nū tribueēt vestimītū. Illa āt vidēs do nū tā magnificū: tā ingēti gaudio ē p fusa ut ad t'rā cadēs mortua credēt q̄d btā Elizabeth vidēs doluit se sibi tāta dedisse. timēs ne sibi fiēt cā mor tis. s; tn̄ p ea orau' a ipa sanata fu rexit. Sepe āt ipa cū ācill' suis maibꝫ ꝑpīs lanā filabat a inde vestimīta fieri faciebat ut ex hꝭ a bonorꝫ laborꝫ glo⸗sū fructū recipet. a exēplū vere hūili tatꝭ p̄bēt. a deꝑ prīj corpis laboībꝫ ele mosinā dō daēt. Ipa esurietes pa⸗scebat. Paupibꝫ em̄ alimīta p̄bebat adeo ut lātgrauio viro suo ꝑfecto ad

curiā Frederici īpatorꝭ q̄ tūc Cremo ne erat: ipsa oēm ānonā de suis ḡna rijs collegit: a ↄgregatꝭ vn̄diq̄ pau pibꝫ q̄tidie nc̄caria eis minīstrbat: eo q̄ tūc fames a caristia valida īmine bat. Et q̄ntūcūq̄ alicui parꝫ dedisſꝫ: diuina tn̄ v̄tute tō die illa sufficiebat. Sepe āt cū pecunia sibi deficēt ornā⸗mēta vēdebat a paupibꝫ sbueniebat Multa etiā sibi a ācillis suis ↄsueu' sbtrahēa paupibꝫ reſuaēt. Ipa si⸗tiētes potabat. Quadā āt vice ceruisiā paupibꝫ distribuēs cuꝫ vnicuiq̄ sufficiēter dedisſꝫ: inuētū ē q̄ vas nul lā hūit diminutōeꝫ: sed eādē quā p9 mēsurā fuauit. Ipa hospitō peg⸗rinos a paupes suscipiebat. Domū ei maximā sb altissīō castro suo ↄstru xerat in q̄ infirmorꝫ magnā multitu dinē refouebat q̄s diebꝫ singul' nō obstāte difficultate ascēsus vl' descē sus visitās a eis oīa nc̄caia īpēdebat a v̄bis exhortatōis ad pacīam indu cebat Et licꝫ oēm corruptōem aeris sp egre portauerit: infirmorꝫ tn̄ corru ptōes ꝑpter dei amorē eē estiuo tēpe nō abhorruit: s; remedia adhibuit. veloꝑ prīj capitis t'sit a manibꝫ ꝑpīs ↄtrectauit. licꝫ ācille talia ḡuit' tole rarent. In eadē q̄ꝫ domo pueros pau perꝫ feiarꝫ nutriri cū sūma diligētia faciebat. q̄bꝫ se tā dulcē a hūilē exhi bebat ut eā oēs mrēꝫ vōcarēt. a domū intrātē cūcti tāq̄ mrēꝫ filij seq̄rēt. et an̄ eā cateruatī cū sūmo studio collo carēt. Ipa v̄o lapillos coctos diūsi colorꝭ sic̄ onichinos: a anulos vitre os a q̄dā alia vitrea emi fecerat ut pueri ludos pueriles in talibꝫ exerce rēt. Que dū in pallio ꝑpo eq̄tās ī ca strū deferret: de rupe altissīā sup lapi des ceciderūt. s; nulla ī eis lesio ē inuē ta. Ipa īfirmos visitabat. Misero rū ei ↄpassio adō ei9 aīam vēdicabat q̄ hospitia eorꝫ diligēt' p̄q̄rēs eos so licite visitabat. a eorꝫ camerulas fa⸗miliariter a deuote subintrās diffi⸗cultate vie nō pterrita nec longitu⸗dine lacessita. Quibus a sbueniebat

in neceſſarijs ⁊ v͛ba exhibebat ꝯſolatō
nis. Propt͛ q̄d ex q̄ntuplicī ꝯſiderati
one remūeratōꝫ accipiebat .ſ. ex dig̃
tione viſitatōis. ex labore itinerꝭ. ex
affectu ꝯpaſſionis. ex affatu ꝯſolatō
nis ⁊ ex largitōe mūerꝭ ¶ Ip̄a ſepl͛
turas paupū freq̄ntabat Mēte nāqꝫ
deuota currebat ad paupm funera ⁊
veſtes q̄s ꝓpijs manibꝫ fecerat eorūꝫ
corpibꝫ coaptabat adō ut velū ſuū li
neū mḡnū ī ptes ꝯſcindēt ⁊ cuiuſdā
paupis corpuſculū inuoluēt Eorꝫ etiā
funera ꝓpijs maībꝫ ꝯtrectabat. ⁊ ī eo
rū obſeq̄is deuota manebat ¶ Int͛ hec
deuotio viri ſui ē laudāda. q̄ lꝫ nego
cijs multꝭ eēt īplicat⁹: in dei tn̄ obſe
q̄o erat deuot⁹. Et q꞉ ipē talibꝫ pſo=
nalꝭ intēdere non valebat: vxori ſue
ptātē ꝯceſſerat agēdi oīa q̄ dei hono
rē reſpicerēt ⁊ aīe ſue ſalutē afferrēt
¶ Cupiēs vō btā eliſabeth ut vir
ſu⁹ in fidei defenſiōꝫ potētie ſue arma
ꝯūterꝫ: ip̄ꝫ ſalubri exhortatōe īduxit
ut ad terrā ſcām pgeret viſitandaꝫ
Vbi dū ipē eēt lantgraui⁹ pn̄ceps fi
delis. inclit⁹ ⁊ deuot⁹. fide integ̃a de=
uotōe ſinceā: ſpm̄ deo reddidit: ſuorꝫ
opum fructū recipiēs glōſum Et ſic
ip̄a viduale ſtatū cū deuotōe āplecti
tur: ne viduaꝭ ꝯtinētie p̄mio frauda
ret. ꝫ fructū. lx. pcipet. utpote q̄ de=
calogū p̄ceptorꝫ cū ſex mīe opibꝫ ob
ſuaret ¶ Verꝫ cū mors viri ſui p totā
fuiſſet turingiā diuulgata: ip̄a tāq̄
diſſipatrix ⁊ pdiga a q̄buſdā vaſalꝭ
viri ſui turpit͛ ⁊ totalꝭ eſt eiecta. ut
ex hoc ei⁹ patiētia clareſceret. ⁊ pau
ptatꝭ diu ꝯceptū deſideriū obtineret
Adueniente ġ nocte ī domo cuiuſdā
tabernarij in loco vbi porci iacuerūt
ſe recepit multas grās dō agēs Ho
ra vō matutinali ad domū fratꝝ mi
norꝫ pgēs rogauit ut p ſua tribula
tōe dō grās agerēt ⁊ Te deū laudā⁹
cantarent. Seq̄nti igitur die domuꝫ
cuiuſdā ſui emuli cū ſuis puulꝭ iuſſa
eſt ingredi arto ſibi loco atqꝫ exiguo
ibidē admodū aſſignato. Que duꝫ
ab hoſpite ⁊ hoſpita multū grauaret

parietibꝫ valefecit. d. Libēter hoīb⁹
valefacerē: ſi ipōs inuenirē Cōpulſa
igit͛ ad locum p̄orē redijt: ⁊ puulos
ad loca diuerſa alendos trāſmiſit.
¶ Dū vero p quandā viā ſtrictā lu=
to pfūdo plenā ſup quoſdā lapides
ibidē poſitos pgeret: ⁊ vetula quedā
cui iā multa bn̄ficia cōtulerat ſuper
eoſdē lapides tranſiēs eidem cedere re
cuſaret: ipſa in lutū pfundū cecidit:
⁊ ſurgēs veſtimēta gaudēs ⁊ ridens
abſterſit. ¶ Poſt hec autē abbatiſ=
ſa ei⁹ matertera ipſi⁹ nimiū paupta
ti cōpatiens: ad epm̄ bāburgēſeꝫ ip
ſi⁹ auūculū eā duxit. Qui eā honeſte
ſuſcipiēs caute retinuit: intēdens ip
ſam ſecūdis nuptijs copulare Qd cū
ancille q̄ ſecū cōtinētiā vouerāt didi
ciſſent. et ex hoc ſe lacrimis multꝭ af
ficerēt btē eliſabeth hꝰ cū gemitu re=
tulerūt. q̄ eas cōfortans ait. Cōfido
in dn̄o: p cui⁹ amore ꝯtinētiam ꝑpe
tuam voui: q꞉ meū ꝓpoſitū firmū cuſ=
todiet ⁊ omnē violentiā cōteret ⁊ cō
ſilium humanū diſſoluet. ⁊ ſi forte
auūculus me⁹ voluerit me alicui co
pulare: aīo diſſentiā ⁊ verbis piter
cōtradicam. Et ſi nullū aliud mihi
euadendi ſupueniret remediū: naſū
mihi ꝓpriū detruncarē: ut me ſic de=
formē q̄libet abhorreret. Cuꝫ igit͛ de
mādato ipſi⁹ epi ad quoddā caſtꝝ
inuitata fuiſſet deducta: demoratura
ibidē: donec alicui in cōiugiū traderet͛
⁊ cum ipſa ſuā caſtitatē dn̄o cum lacr
mis cōmēdaſſet: ecce dn̄o diſponēte
oſſa viri ſui de vltramarinis ptibus
deferunt͛. Iuſſa ē igit͛ ab epō reduci
ut oſſib⁹ viri ſui occurrat Ipſa ġ oſ=
ſa ab epō cū honorabili pceſſione: et
ab ip̄a cū multa deuotōe ⁊ lacrimaꝝ
effuſione ſuſcepta ſūt Que ꝯūſa ad
dn̄m dixit Grās tibi ago dn̄e: q꞉ in
ſuſceptōe oſſium dulcis viri mei dile
cti tui me miſeram cōſolari dignat⁹
es. Tu ſcis dn̄e q꞉ licet ipſuꝫ te amā
tem multū amauerim: tamen ob tui
amorem eius pn̄tia libenter carui ⁊
terre ſancte in ſubſidiū deſtinaui Et

q̄uis delectabile mihi eēt adhͨ cū eo
viuē: tali ɔditōe· ut cū ipō paupe p
totū mundū paupcula mendicarē·
tñ te teſtē iuoco q̄ ɔtra tuā volūtatē
vno crinie ip̄z nō redimerē: nec ad
vitā mōꝛlē ip̄z iterꝫ reuocarē Ip̄z āt
⁊ me tue grē recōmēdo ¶ Verꝫ ne
fructū cētesimū pdēt q̄ pfectoꝝ euan
gelicā ſeruātibꝫ dat q̄ de ſiniſtra mi
ſerie ad dexterā glīe trāſferūt: religi
oſū hītū induit veſtes·ſ·griſeas: hu
miles ⁊ abiectas: ɔtinētiam pꝰ moꝛ
tē viri ſui ꝑpetuā ſeruans· obediāꝫ p
fectā cuſtodiens: ⁊ volūtariā paupꝫ
tatē amplectēs Mēdicādo q̄ꝫ hoſtiaꝫ
tim ire voluit ſꝫ mgr̄ Cōradꝰ nō pmi
ſit ¶ Fuit āt eiꝰ habitꝰ tā deſpectꝰ ut de
ferret palliū griſeū pāno alteriꝰ coꝫ
loꝛis ꝓlongatū· Manicas etiā tunice
ruptas alteriꝰ coloꝛis pāno habuit
emēdatas ¶ Pat vō ſuꝰ rex vngarie
audiēs filiāꝫ ſuā ad tantā inopiam
deueniſſe: comitē q̄ndā ad eā miſit:
ut ipſā ad patna limina reducere p
curaret· Qui vidēs eā tali habitu de
coꝛatā· cernēſq̄ꝫ eā ſedētē hūiliter filā
tē pre ɔfuſiōe ⁊ admiatōe exclamās
ait· Nūq̄ filia regis tam vili habitu
induta fuit nec lanā filare aliq̄n viꝫ
ſa fuit· Cū vero p ſua reductōne vehe
mētiſſime inſtetiſſet nullatenꝰ acq̄e
uit: malens cū paupibꝫ in pauptate
degere: q̄ cū diuitibꝰ diuitijs multiꝫ
plicibus abundare Ut vero eius ani
mꝰ totus in deuꝫ tranſiret: ⁊ intenta
eius deuotio nullū impedimentū ha
beret: rogauit dominū ut omniū teꝫ
poꝛaliū ſibi cōtemptū infunderet: et
ſuoꝛū filioꝛuꝫ dilectionē a coꝛde ſuo
euelleret: ⁊ cōtra omēs cōtumelias
contemptū ⁊ conſtantiā largiretur·
¶ Fuſa vō oratōne audiuit dominū ſi
bi dicentē· Exaudita eſt oratō tua·
Que dixit ācillis· Exaudiuit dñs vo
cē meā· ⁊ ecce oīa tpalia ut ſtercora re
puto ⁊ de filijs meis ñ pluſq̄ de alijs
ꝓximis curo ⁊ mei ɔtemptū ⁊ obpro
briū puipendo Nichilq̄ iā aliud dili
gere videoꝛ niſi deū ¶ Mgr̄ q̄ꝫ cōradꝰ

ſepe ſibi moleſta ⁊ ɔtraria īponebat
et q̄s amplꝰ diligere videbat ab eiꝰ
ɔſoꝛtio ſepabat· adeo ut duas ancil
las fideles ⁊ p̄electas q̄ a iuuentute
ſua ſecū fuerāt enutrite ab ea remoꝫ
ueāt: multe effuſis lacrimis hinc ⁊ iꝫ
de· Hoc aūt faciebat vir ſanctꝰ ut eꝰ
volūtatē frangeret ⁊ ut ipa ſuū affe
ctum totalr̄ ad deū dirigeret ⁊ ne ali
qua ex ancillis priſtinā glaꝫ ad eiꝰ
memoꝛiā reuocaret· In hijs āt omi
bus īueniebat ⁊ velox ad obediētiā
⁊ ɔſtās ad patientiā· ut p patiētiāꝫ
animā ſuā poſſideret· ⁊ p obediētiāꝫ
victoꝛia decoraret· Dicebat q̄ꝫ ſi ꝑpt
deū tantū timeo hoīem moꝛtalē: quā
tū timere debeo iudicē celeſtē· Ideo q̄ꝫ
magiſtro Cōrado paupi ⁊ mendico
⁊ nō alicui diuiti epō obediētiā facē
volui ut omnē occaſionē tpalis ɔſo
latōis a me penitꝰ abdicarē ¶ Qua
dam vice dū clauſtrū quarundā ſan
ctimonialiū ab eis obnixe rogata ī
traſſet nō habita licētia a ſuo magi
ſtro fecit eā tam grauit verberari ut
pꝰ tres ebdomadas in ea veſtigia ver
berum apperent: laudabilē potius ī
ea volens oſtētarē dño placabilē obe
dientiā q̄ mille hoſtiaꝝ immolatōꝫ
Melioꝛ em̄ eſt obediā q̄ victime Di
cebat āt ſe ſuis ancillis ⁊ illas cōſo
lans· Sicut gramē fluuio inundāte
deprimit ⁊ decreſcente erigit: ſic nos
aliqua afflictōe adueniēte debemꝰ
p humilitatē ſubmitti: ceſſante vō:
ad eū p ſpūalem leticiā eleuari· Tā
ta ſe hūilitate deprimebat ut nulla
tenus admitteret q̄ ancille ſue eam
dñam appellarēt· ſꝫ ſingulari tm̄ ad
eā nūero loquerent· eo mō·ſ·quo in
ferioꝛibꝫ loqui ſolemꝰ· Scutellas iꝫ
ſup aliaq̄ꝫ coq̄ne vtēſilia lauabat· ⁊
ne ab āčillis ꝓhiberet: eaſ ad loca
tūc alia trāſmittebat· Dicebat etiā
Si vitā tūc aliā magis deſpectā inue
niſſē: ipſā potiꝰ elegiſſē ¶ Ceterū
ut cū maria ptem optimā poſſideret
ſedule ɔtēplatōni vacabat· In qua
quidē contēplatione ſpūalem grām

habebat. ſ. lacrimas fundē. celeſtes viſiones crebro vidē ⁊ ad amorē alios inflāma〈t〉. Quā q̄dē magis iocūda videbatur: tūc iocunde deuotōis lacrimas emittebat. ita ut lacrime de vultu eius iocundo tanq̄ de fonte ſereniſſimo effluere viderent̄: ut ſimul flens videretur ⁊ gaudēs. nunq̄ in deformitatē; vel rugas vultū ex fletu ↄuertēs. Dicebat eīm de hijs q̄ vultū in eius fletu diſſimulādo deformāt. Videnſ quaſi dn̄m deterrere: dent dn̄o qd̄ hn̄t cum iocūditate ⁊ hylaritate. Viſiones celeſtes in ipa ſui orōne ⁊ ↄtēplatōne ſepe videbat. Quadā 〈ḡo〉 die ſacro q̄dragesimali tpe ī ecc̄a exiſtēs ſic ad altare oculis defixis intēta manebat acſi ibidē dei p̄ſentiā miraret̄. Vbi p magnū ſpaciū ↄſolata: diuina eſt reuelatōne refecta. deinde domū reūſa dū ſe p̄ debilitate in ancille gremiū appodiaſſet ⁊ p illa p feneſtrā oculos ad celos defixos attolleret: tāta hilaritate vult9 eius p̄fūdit̄ ut riſus mirabilis ſequeret̄. Que cū diu tā iocūda viſione letificata fuiſſ;: ſubito in lacrimas eſt ↄuerſa. Rurſus oculos aperiēs p̄ſtina iocūditate p̄fruitur. oculoſq; claudēs pijs lacrimis irrigat ⁊ ſic vſq; ad cōpletoriū talib9 eſt diuinis ↄſolatōnib; immorata. Cū 〈ḡo〉 diu tacēs nullū verbū penit9 emiſiſſ; tandē prumpens locuta eſt dicens. Jta dn̄e tu vis mecū eſſe ⁊ ego tecū ac nunq̄ a te volo ſeparari. Poſtmodū cū ab ancill' rogaret̄ ut ad dei honorē ⁊ ipaꝝ edificatōe; q̄d viderit indicaret: in illa ipaꝝ īportunitate deuicta Ait. Vidi celum apertum ⁊ ihesū ſe ad me benigniſſime inclinātē vultū ad me ſereniſſimū oſtendentē. Ego vero de ſua viſione ineffabili iocunditate perfuſa: de ſuo receſſu manebā multo merore deiecta. Qui mei miſertus iterum me ſui vultus oſtenſione ⁊ viſione letificans ait Si tu vis eē mecū ego ero tecū. Cui ego rn̄di. Vt me loquentē audiſtis Cūq; rogaret̄ ut eē viſionē quā ſup altare vidit expone ret. Jlla rn̄t Que ibi vidi nō expedit enarrare. q2 cū ingēti gaudio ibide; fui ⁊ dei mirāda ↄſpexi. Sepe q̄; dū ī orōe ↄſiſtēt e9 facies miē ſplēdebat ita ut ex ocul' ei9 inſtar ſol' radij p̄diebant. Sepe aūt ei9 orō tāti feruoris inueniebat̄: ut et alios inflāmaret. Juuenē namq; quendā ſclariter indutū ad ſe vocās ait. Videris nimis diſſolute viuē cū deberes creatori tuo ſuire Velles ne q̄ p te dn̄; exorarē? Cui ille. Volo dn̄a: ⁊ id vehementer expoſco. Cū g̃ ſe orōi dediſſet: ⁊ iuuenē ſilr orōi incūbere monuiſſet Juuenis alta voce clamauit: d. Ceſſate iā dn̄a ab orōe ceſſate S; cū illa attēti9 oraret: iuuenis alti9 clamans dixit. Ceſſate dn̄a. q2 tot9 deficio et ↄburoi Jpē eīm tāto fuerat calore ſuccēſus. ut totus ſudās ⁊ fumās corp9 et brachia velut amēs iactaret Adō eīm ſuc cenſus fueāt ut p̄limi accurrētes ip ſūq; tenētes: veſtes ei9 p̄ nimio ſudore madidas inuenirēt. ⁊ eſtū e9 manibus ferre nō poſſēt ipō acclamāte et dicēte. Totus ardeo ⁊ ↄſumor. Vt 〈ḡo〉 btā Elizabeth orōe; ↄpleuit: iuuēis eſtuare ceſſauit. Qui rediens ad ſe ipm ⁊ diuina grā illuſtratus ordine; frm minoꝝ igreſſus ē. Jlla āt inflāmatio ſic oñſa: feruorē orōnū ſuarū igneū demōſtrabat. q̄ tā valid9 extitit q̄ etia; frigidū inflāmauit S; ille carnalib; aſſuet9 et ſp̄ūalib; nōdu; idone9 talia cape nō valebat.

Ad ſūmū 〈ḡo〉 cumulū p̄uenies p̄fec tōis: xp̄i marie ↄtēplatōis ocīū: nō deſeruit marthe officiū laborioſū. ſic ſup in opib; miē ē oñſū. Nihilomin9 tñ poſtq̄ hītū religioſū induit ſedule pietatis opib; deſeruiuit. inde paupertū curā ſolicite ſp gerēs. Hāc eīm dn̄s famulā in egenis ſuis ſic marthā hoſpitā ſuā quotidie ardētiſſiā; ac indefeſſam hēbat. que nō cī͂r vnu; paupem tm̄: ſed erga p̄limos pietatē ſuā oſtentabat. Nā cū p dote ſua q̄ngentas marcas reciperet: ptē; in paupertes diſtribuit. ⁊ de reliquo in

marburgh hoſpitale ꝯſtruxit·ꝓpter
qđ oēs eā reputabāt diſſipatricē ⁊ p
digā· ⁊ cūcti eā appellabāt inſanā·
Et q2 oēs iniurias nouerat gaudēt
accipe cūcti improperabāt ei q2 nimis
cito memoriā viri ſui a corde ſuo abie-
cerat: q̄ tñ exultabat ¶ Poſtq̄ āt ho
ſpitale ꝯſtruxit ſeruitiis paupum ſe
tāq̄ ancillā hūilem mācipauit· Nā
paupibꝫ tā ſolicita miſtrbat: ut eos
etiā balnearet· ⁊ in lectis collocans
operiret: adeo ut ācillis gratulabūda
diceret· Q̄ bñ nobiſcū agit q2 dñm
ſic balneam9 ⁊ tegim9· In ipſo aūt
paupꝫ obſeq̄o tā hūilit' ſe habuit
q2 puerꝫ q̄ndā monoculū ⁊ ſcabie p-
fuſū vna nocte ſex vicibꝫ ꝓpriis mani
b9 ad loca neccaria deportauit ⁊ pānos
ipſi9 fedatos libēt' lauit· Q̄ndā etiā
mulierem horribilit' leproſā ſepe ab-
luēs i lecto collocauit· vlcera tergēs
et ligās medicamenta adhibēs: vn-
gueſq3 pſcindēs cui9 cū pedibꝫ pſtrta
corrigias calciamētorꝫ ſoluebat· Ip
ſos āt infirmos ad ꝯfeſſionē ⁊ cōica
tōez inducēs: ⁊ vetulā q̄ndā renit9
rēnuētē verbere caſtigatā induxt Cū
vo a paupm vacabat officio: filabat
lanā de q̄dā monaſterio ſibi miſſā:
⁊ p̄ciū q° inde accipiebat paupibꝫ
diuidebat· ¶ Cū āt p9 multā paup-
tatē q̄ngētas marcas p ſua dote re-
ceptas paupibꝫ diuidēt: ⁊ oībꝫ ordi
nate locatis ipa ſuccincta trāſiēs mī
ſtraret: poſita ē lex· ut ſi q̄s in aliq̄rꝫ
paupm p̄iudiciū locū mutaēt ut ite
rū acciperet: capillorꝫ ſuorꝫ trūcatōez
aliquā ſuſtinēt· Et ecce q̄dā puella
noīe hudegūdis q̄ mira capillorum
pulchritudine pollebat inde trāſitu
ra aduēit: nō ut elemoſinā acciperet ſꝫ
ut q̄ndā ſororē ſuā infirmā viſitaēt·
Que cū tāq̄ legꝭ p̄uaricatrix ad be
atā Elizabeth adducta fuiſſꝫ: ei9 ca-
pillos ptin9 detrūcari fecit ipſa flēte
⁊ plimū reluctāte· Cum vo q̄dam de
aſtantibꝫ eā innocentē aſſeuerēt· illa
ait· Saltē de cetero nō poterit cū tāta
capillorꝫ ambitōe ad choreas accedē
nec cū illis vanitates aliq̄s exercere
Interrogata vo puella a beata eliza-
beth vtrū aliq̄n ſalubrē vite ꝓpoſitū
ꝯcepiſſet: rñdit q2 iā diu aſſūpſiſſꝫ hi
tum religionis niſi tāta fuiſſꝫ i ea di
lectō in capillis Et illa· Cari9 inquit
mihi q2 tu capillos pdideris q̄ ſi fili9
me9 fuiſſꝫ in imperiū ſublimat9· Cō
tinuo ergo puella habitū religionis
induit ⁊ i hoſpitali cū btā elizabeth
degēs laudabilē vitā duxt ¶ Ap
ꝓpinq̄nte vo tpe q̄ dñs dilectā ſuā
de mūdi h9 ergaſtulo vocaē diſpoſut
ut q̄ ꝯtēpſeāt regnū mortaliū regnū
acciperet angelorꝫ: xp̄s ſibi apparuit ipi
dicēs Veni dilecta mea· ⁊ ꝑparata ti
bi tabernacula intra· Dū ḡ febre cor
repta decūberet ⁊ ad pietē faciē verſā
teneret audita ē a circūſtātibꝫ dulciſ
ſimā ꝓmé melodiā· Que cū ab vna
ācillarū q̄dnā h̄ eēt pcōtata fuiſſꝫ· il
la rñt Auicula q̄dā īnt' meā parietē
ſe ponēs tā ſuauit' cecinit q2 me ad ca
nendū ſilit' ꝓuocauit· In ipſa āt ſua
egritudīe ſp hylarē extitit ac iocūda
⁊ nunq̄ ab orōe ceſſauit· Vltia vero
die añ eius tranſitū dixit eis· Quid
acturé eſſetꝭ ſi ad vos diabol9 veniret
Poſt paululū vo alta voce q̄ſi diabo
lū vidēs licētiaret ipm: fuge· tribꝫ vi
cibꝫ exclamauit· Deide dixit· Ecce ap
ꝓpinq̄t media nox i q̄ xp̄s naſci vo
luit ⁊ in p̄ſepio req̄euit ¶ Appropin-
q̄nte hora ſui trāſit9 ait Iā tps iſtat
in q̄ oīpotēs dñs eos q̄ amici ei9 ſūt
ad celeſtes nuptias euocauit· Poſt
paululū vo āno dñi· Mccxxx· ad ex
tremā horā veniēs dormiuit in pace·
¶ Licet aūt ei9 venerabile corp9 q̄-
tuor diebꝫ inhumatū iacuerit: null9
tñ fetor ex eo pdiebat· ſed q̄dā odor
aromatic9 cūctos reficiēs exalabat·
Tūc aūt viſe ſunt auicule multe ſup
cacumē ecclie congregate· q̄s nunq̄
p9 aliq̄s videāt· q̄ tā ſuaui modu
latione cantabāt· ⁊ tanta varietate
modos cantādi formabāt: ut cūctos
in āmiratōem adducerēt· eo q2 eius
exeq̄as quodāmodo agere viderent'

Tūc eē in aere audita ē ſuauiſſiā me
lodia q̄ ſic reſonabat. Regnū mūdi
ꝛc. q̄d in laudibꝫ virginū cantat̄. Ml
tus aūt ibi fuit clamor pauperū mul
ta deuotō pplorū ita ut alij capillos
capitis detrūcarēt. alij pticulas pā
norū inciderēt. ⁊ hꝫ p ſūmis reliquijs
reſeruarēt. Ei9 aūt corp9 in monumē
to eſt poſitū qd poſtmodū redūdare
oleo eſt repertū. ¶Manifeſtū eſt ergo
in e9 trāſitu quāte ipa btā elizabeth
fuerit ſanctitatis. ⁊ hꝫ q̄ ad auicule mo
dulationē. ⁊ demonis expulſionē. Jl
lam enī auiculā q̄ intra ipſū parietē
ſe poſuit. ⁊ tā dulcit̄ cecinit. q̄ etiā ip
ſam ad cātandū induxit credim9 fuiſ
ſe eius angelū q̄ fuerat ad ſui cuſto
diā deputat9 q̄ eidē eternū gaudiū
nūciauit. Sicut enī reprobis interdū
ante ſui trāſitū reuelat̄ eterna ſui dā
natō atq̄ interit9 ad maiorē ſui ↄfu
ſionē: ſic electis interdū reuelat̄ eťna
ſui ſaluatio ad maiorē ſui ↄſolatōē.
Jlle aūt cant9 quē ipa ptulit fuit i
menſū gaudiū qd ex tali reuelatōne
ↄcepit. Qd quidē tā immenſū extitit
ut in corde totalr̄ capi nō poterāt ſed
ſe p ſuauitatē vocē maīfeſtauit. Dya
bolus inſuper ſi forte aliqd ius hēt
ad ſāctos etiā moriētes accedit. Sed
q̄ in btā elizabeth nil iuris habuit
idō turpiter licētiatus aufugit. p hoc
igr̄ intelligi dat quāte fuerit ſcītatis
a q̄ diabol9 ſtrit9 fugit ⁊ cui āgelus
eternā gaudiū nūciauit. ¶Manife
ſtum eſt ſecundo quāte fuerit mūdi
cie ac puritatis. ⁊ hoc q̄ ad odoris exa
latione. Quia enī corpus ei9 omi mū
dicia ⁊ caſtitate in vita nituit: ideo in
morte ſuauitatē odoē fragauit. ¶Ma
nifeſtū eſt tercio quante fuerit excel
lentie ⁊ dignitatis. ⁊ hoc ad auiū ⁊ an
glorū iubilatōē. Jllas enī aues q̄ in
cacumie ecce iubilātes ⁊ cātātes ap
paruerūt: credim9 eē angelos q̄ a deo
miſſi fuerāt ut aīam ei9 in celū defer
rēt ⁊ corp9 ei9 celeſtibꝫ iubilatōibus
honorarēt. Sic enī ad reprobos moriē
tes multitudo ↄuenit demonū ut eos
terrore cruciēt ⁊ eorū aīas ad tartara
rapiāt. ſic ad electos decedētes multi
tudo ↄfluit angelorū ut eos ↄfortēt ⁊
eorū aīas ad celeſtia regna pducāt.
¶Maīfeſtū eſt q̄rto q̄nte fuerit miīe
⁊ pietatis ⁊ hꝫ q̄ntū ad olei emanatōē.
De ei9 enī corpe oleū emanauit. q̄
tota in vita ſua miīe opibꝫ redūdauit.
O q̄ntis pietatis viſceribꝫ ei9 nūc af
fluit ſpūs cui9 pfūdi oleo inūctū eſt
in puluere iacēs corp9. ¶Maīfeſtū ē
ꝯo q̄nto q̄nti apd deū ſit meriti ⁊ po
teſtatis. ⁊ hꝫ p multiplicū miraculorū
opatōē. Poſtq̄ enī de corpe trāſijt
multiplici eā dn̄s miraculorū glīa il
luſtrauit. quorū quedā inferi9 ſunt
poſita: multa vero breuitatis grā
ſūt intermiſſa. ¶Jn ptib9 ſiq̄dem
ſaxonie in mōſterio quodā hildeſ̄.
mōch9 q̄dā ordīs ciſterciēſ. henric9
noīe: tāta fuit infirmitate depſſus.
grauibꝫ doloribꝫ cruciat9 ut oēs ad
ↄpaſſiōē induceret ⁊ clamoribꝫ inq̄e
taret. Quadā igit̄ nocte apparuit ſi
bi q̄dā venerabilis domina veſtib9
albis amicta q̄ eū admonuit ut ſi ſa
nitatē recipe cupet: beate Elizabeth
ſe deuoueret. Seq̄nti nocte ſilr̄ pſua
dens apparuit. Jlle aūt cū abbas ⁊ p
or deeſſēt de ↄſilio ſuperioris votū emi
ſit. Tercia nocte eidem apparēs ſignū
crucis ſup eū edidit. et ille ↄtinuo ſa
nitatē recepit. Cum autē abbas ⁊ p
or redeuntes hec audiſſent: mirari q̄
dem de eius ſanitate ceperunt: ſed de
voti adimpletione plurimū dubita
runt. cum nulli monacho liceat ali
qua vota emittere. nec ſe ad talia ob
ligare. Adiecit quoq̄ prior mona
chos ſepe ad huiuſmodi illicita ſub
ſpecie boni demonū apparitōne delu
di ⁊ ideo eſſet illi monacho ↄſulendū
ut mentē ſuā inſtabilem cōfeſſione
firmaret. Sequenti igit̄ nocte eadem
perſona que prius ſibi apparēs di
xit. Jnfirmus ſemper eris donec im
pleas quod vouiſti. Statī ergo eadē
infirmitas ipſū arripuit. et eiſdē do
loribꝫ torqueri cepit. Qd cū abbas

audiſſ;· ipſū ſtatim licētiauit ⁊ cerā
p imagine faciēda dari pcepit Qui
mox ſanitate recepta: votū ſuū adi⸗
plere ſtuduit· ⁊ illi9 īfirmitatꝫ nihil
poſtmodū paſſus fuit ¶ Puella quedā
noīe benigna magūtinēſ dyoceſ· cū
ab ancilla potū petiſſet· illa cōmota
potū porrexit dicēs· Accipe ⁊ dyabo⸗
lū bibe· Viſumq; eſt puelle ut ardēs
ticio p eius guttur deſcēderet· adeo ut
ſe in collo pati clamaret· Cōtinuo ꝗ̄
venter ei9 inſtar vtris intumuit· et
quiddā in ei9 ventre p ſingula mēbra
diſcurrere viſū eſt· Illa vero gemit9
miſerabiles faciens ⁊ voces inſanas
emittēs obſeſſa a demone fore crede⸗
ba͛· In ſtatu vero tali p bienniū māſit
Deducta igiť ad tumulū ſācte eliza⸗
beth ⁊ ibidē p ea voto emiſſo dū ſup
tūbā poſita fuiſſ; velut exanimis ibi
dē apparuit· ſed dū modicū panis ad
māducādum ⁊ aquā bñdictā ad bi
bēdū ſup eandē tūbā eidē obtuliſſēt
mox cūctis ſtupentibꝫ et mirātibꝫ ſa
nata ſurrexit Vir quidā de dyoceſi tra
iectēſi gerꝺric9 noīe cū vna manu cō⸗
tract9 ei9 vſum perdit9 amiſiſſet ⁊ ſe⸗
pulchꝝ btē Elizabeth bis viſitās cu
ratōnem minime recepiſſet: tercio illuc
cū vxore ſua cū multa deuotōe acceſ⸗
ſit· Quo dū tēderet· ſenē quēdā reue⸗
rendi aſpect9 habuit obuiū Qui ab
eo ſalutat9· ⁊ vñ veniſſ; reqſiuit· dixit
ſe de marburg vbi corp9 ſancte Eliſa
beth requieſcit venire· vbi deus multa
miracula opa͛ Cū ā tvir ſuā infirmi
tatē expoſuiſſ; eidē· ille manu eleua⸗
ta eum bñdixit dicēs· Secur9 pge q͛
ſanitatē recipies: dūmō manū infir⸗
mā ad caput ſepulcri quādā fouea ibi
facta ſub lapide miſeris· Quā quāto
pfundi9 immiſeris tāto cici9 ſanita
tē obtinebis· Tūc autē ſanctū Nico
laū in memoria habeas· q ſcē Eliza
beth tanq̄ comes ⁊ ſoci9 in ſuis mi⸗
raculis cooperatur ibidē· Adiecit etiā
ſtultos eſſe q̄ piectis oblatōnib9 ſta
tim diſcedūt· cū ſanctis placeat ut cū
pſeuerātia eorū ſuffragia poſtulent

Moxq; ſenex ab eis diſparuit· nec vl
tra ipm videre potuerūt· Sup q plu
rimū admirati pgebāt· plenam ſa
nitatis recupādē fiduciā obtinētes·
Vir igiť iuxta ſenis cōſilium manū
ſub lapide monumēti poſuit· ⁊ ipſā
cōtinuo retraxit omīno ſanatam ¶
Quidā de dyoceſi colonienſi hermā
nus nomīe· dum in carcere a iudice
teneref· ad deū ſe totaliter cōtulit ⁊
beatā Elizabeth ⁊ magiſtrū cōradū
in ſui adiutoriū deuotōne q poterat
inuocabat· Sequēti autē nocte am⸗
bo inſimul cū multo lumine ſibi ap⸗
paruerūt· multipliciter eū cōſolan⸗
tes· Tandē ſententia in eū data ſuſ⸗
pendif· ⁊ ad ſpaciū vnius miliaris
theutunici in patibulo detinet͛· Iudex
autē cōceſſit pentib9· ut ipſum depo
nerent· ⁊ in tumulo ſepelirent· Pre
parata igiť fouea cū eſſet depoſitus
pater ⁊ patru9 cepeīt p mortuo bea⸗
te Elizabeth patrocīnio inuocare· Et
ecce mirantib; ⁊ ſtupētibus vniuer⸗
ſis· q fuerat mortu9 ſurrexit viuus·
¶ Scolaris quidam de dyoceſi magū⸗
tinenſi ouitard9 noīe· dū piſcatōni
min9 caut9 inſiſtēt· in flumē lapſus
cecidit Magno aūt tpis ſpacio inť⸗
iecto· dū ei9 corp9 eſſet extractū adeo
ſine ſenſu ⁊ motu rigidū eſt repertum
q nullo in eo ſigno vite inuēto vere
mortu9 ab omib9 eſt iudicat9· Tūc
beate Elizabeth īplorāť merita· et
cunctis videntib9 ⁊ admirātibus ſi⸗
bi reſtituif ſalus ⁊ vita· ¶ Iuuenis
quidam tres annos ⁊ dimidiū habēs
de dyoceſi magūtiñ· hugolin9 nomīe
dū ſpiritū emiſiſſet· ⁊ corp9 eius per
ſpaciū quatuor miliariorū theutunī
corp rigidū ⁊ exanime iacuiſſet· ma⸗
ter ad inuocandā ſanctā Elizabeth
tota deuotōe ſe ꝯtulit· ⁊ puerū viuū
⁊ ſanū recepit ¶ Puer quidam quatuor
annorū dū in puteū cecidiſſet· caſu
quidam veniens aquā haurire· ani⸗
maduertit puerū ſubmerſū intus ia
cere· Quem poſtq̄ cum difficultate
extraxit· ipſum mortuū deprehendit

Cuiꝰ quidē mortis erant indicia. tē-
pis diuturnitas. corpis rigiditas.
oris ⁊ oculoꝝ horribilis aptio. demi
gratio cutꝭ. ventris inflatio. et omi-
moda ſenſus ⁊ motus priuatō. Pro
ipō igit̄ ſuſcitādo ad beatā elizabeth
votū emittit̄. ⁊ cōtinuo vite priſtine
reſtaurat̄. ¶ Quedā etiā puella in
fluīe ſubmerſa dū fuiſſꝫ extracta. be
ate Elizabeth meritis ꝓtinꝰ ē vite re
ſtituta. ¶ Vir quidā noīe fredericus
de dyoceſi magūti. ī arte natādi val
de peritꝰ: dū ſe in q̄dā aq̄ balnearet
⁊ paupem q̄ndā ꝑ btām Elizabeth
illuīatū derides. in eiꝰ facie aquā cō-
tēptibilit̄ ſpargēt. ille ꝓuocatꝰ dixit
Dn̄a illa ſcā q̄ mihi gratiā ꝑſtitit. de
te me vindicet. ita ut hinc nō exeas
niſi mortuꝰ ⁊ ſubmerſus. Ille āt im
precatōneꝫ paupis ꝑuipendēs: ⁊ in
aquā laſciue ſe emittēs viribꝫ peritꝰ
deſtitutꝰ ſe iuuare nō potuit. ſed in ꝓ
fundū quaſi lapis deſcēdit. Pꝰ mul
tū do tpis req̄ſitus: de aq̄ mortuꝰ eſt
delatus. Cūq̧ magnꝰ planctus fie-
ret ſup eum. q̄dā eiꝰ ꝓpinqui ceperūt
ꝓ eo ad beatā Elizabeth votū facere
⁊ eius ſuffragia deuotiſſime implo-
rare. Statim igit̄ in eū ſpiritus redijt
⁊ viuꝰ ⁊ ſanꝰ ſurrexit. ¶ Quidā no
mine Johānes de dyoceſi magunti-
cum quodā fure innocent̄ deprehen-
ſus ⁊ ſuſpendio cū ipſo adiudicatꝰ
cunctos rogauit: ut beatā Elizabeth
orarent: ut ſcd̄m ſua merita iuuaret̄
Cum eēt ſuſpenſus: audiuit vocem
ſup ſe dicentē. Cōfide. ⁊ in ſanctā eli
zabeth fiduciam habe ⁊ liberaberis.
Statiq̧ alio remanēte ipſo fune fra-
cto de loco alto grauiſſie cecidit. nul
lam tamē leſionē incurrit. licꝫ noua
qua indutꝰ erat camiſia rumperet̄.
Qui exhilaratꝰ ait. Sācta Elizabeth
tu me liberaſti. ⁊ in ſtratū molle me
cadere fecisti. Cū eni aliq̄ dicerēt ipꝫ
iteꝝ ſuſpēdendū: iudex ait. Quē deꝰ
liberauit denuo ſuſpendi nō ꝑmittā
¶ Cōuerſus quidā fuit in quodam
mōſterio dyoceſ magūti. volemarꝰ
nomīe admodū religioſus. q̄ carnē
ſuam ſic afflixit. ut circa annos. xx.
loricam ad carnē portaēt. ⁊ int̄ lapi
des ⁊ ligna iaceret. Huiꝰ manū dū
in molendīo eſſet: lapis molaris ca
ſu appꝑhenſam ſic ꝯtriuit. ut carnem
ab vtraq̧ parte auelleret. oſſa ⁊ ner
uos contereret. ita ut in q̄dā morta
rio cōtrita quodāmō videretur. Qui
tanto doloris aculeo vrgeba²: ut ro-
garet q̧ manꝰ ſibi ꝑcideret̄. Cū igit̄
beatā Elizabeth crebro in ſui auxili
um inuocaret. q̄ etiā in vita ſua ſibi
familiaris extiterat. q̄dā nocte ſibi
apparuit dicēs. Vis ſanus fieri Qui
cū rn̄deret libent̄. illa manū apprehē
dens neruos ſanauit. oſſa integrauͭ
⁊ carnē ab vtraq̧ pte reſtituit. ⁊ pri
ſtine ſanitati donauit Mane autē fa
cto pfecte ſanatū ſe repit: ⁊ toti cō-
uentui ipſam manū cūctis ſtupētibꝫ
ſanatā oñdit ¶ Quidā puer q̄nquē
nis diſcretus noīe magūti. dyo. cuꝫ
cecus natꝰ eſſet. meritis beate Eliza
beth lumen recepit. Pellis ſiquidē
integra ſine pilis palpebraꝝ vl̄ aliq̄
pellis diuiſiōe ocul̄ ſupinducta fue
rat. adō ut totalit̄ oculos tegereꝫ: nec
ſbſtātie oculoꝝ vllū indiciū appereꝫ.
Mater igit̄ eius ad ſepulchꝝ beate
elizabeth ipꝫ ducens: de terra ſepul
cri oculos eiꝰ liniuit. et ſup euꝫ beate
Elizabeth merita inuocauit. Et ecce
pellis integra ꝑ mediū ſcindit̄: et eiꝰ
oculi paruiſſimi turbulentia ſāgui-
nolenti videntur. Sicq̧ puer beate
elizabeth merit̄ ſuffragātibꝰ viſus
bn̄ficio eſt potitus ¶ Puella quedā
eiuſdē dyoce. beatrix noīe. cum diu
magnis ⁊ diuerſis fuiſſet infirmita
tibꝰ moleſtata. tandē gibbo in dorſo
⁊ ſtruma in pectore excreſcētibus ſic
eſt toto corpe incuruata. ut nulla ſe
rōe erigeret. ſed manibꝰ ſup genua
poſitis corpꝰ ſuū taliter ſuſtentaret
Cum igit̄ mater in quadā ſporta eā
ad tumulū ſcē Elizabeth deportaſſꝫ.
⁊ p. x. dies cōmorantes ibidē nullū
potuiſſent ſaītatis remediū īuenire.

irata mr̃ eiꝰ ꝯtra btã; eliſabeth mur
murauit dicẽs. Oibꝫ bñficia impen
dis: ⁊ me miſerã nõ exaudis Reuer
tens igiẗ: oĩs quos potero a viſita
tõe tui auertere ꝓcurabo. Cũ igiẗ ira
ta recederet. ⁊ iã miliare ⁊ dimidiu;
ꝑegiſſet. ⁊ eiꝰ filia doloribꝰ cruciata
lugẽt. tandẽ ipſa puella obdormiẽs
vidit q̃ndã pulcerrimã dñam cũ fa
cie refulgẽti. q̃ corpꝰ eiꝰ in dorſo ⁊ pe
ctore liniẽs dixit ei Surge ⁊ ambula
Euigilãs puella: et ſe ab oĩ deformi
tate ⁊ curuitate penitꝰ ſanatã inueni
ens. viſionẽ mr̃i retulit: et gaudiũ ⁊
leticiã gñauit. Redeũtes igi² ad ſepl̃
chꝝ ſcẽ elizabeth dõ ⁊ ſibi grãs ege
rũt. ⁊ ibidẽ ſportã in q̃ puella porta
ta fuerat dimiſerũt. Mlier q̃dã ger
trudis noĩe eiuſdẽ dyo. ꝑ multos ã
nos vtroq; crure ꝯtracta ⁊ toto cor
pe curua in ſomnis admone². ut ad
ſcm̃ Nicolaũ ꝓficiſcẽs eiꝰ debeat me
rita iplorare. Que ad q̃ndã eccĩam
ſci nicolai portari ſe fecit ⁊ in vno cru
re ſanitatẽ inuenit. Tãdẽ ad ſepul
chꝝ btẽ elizabeth ꝑducta ⁊ ſup eius
tumulũ poſita. g̃uiſſimis doloribus
ſtimulata. et velut amẽs effecta. ſa
na ⁊ incolumis exurrexit. Mulier
q̃dã ſcintrudis noĩe eiuſdẽ dyo. cu;
ꝑ annũ integꝝ penitꝰ ceca mãſiſſ; ⁊
alioꝝ ſꝑ auxilio duceret² ad rogãdu;
ſcã; elizabeth tota deuotõe ſe ꝯtulit
⁊ amiſſũ lumẽ recepit. Vir q̃dam
henricꝰ magũti. dyoce. cũ luĩe oculo
rũ penitꝰ eẽt ꝓuatꝰ. ſepulcꝝ ſcẽ eli
ſabeth viſitãs plene curãtõis bñficiũ
reportauit. Poſtmodũ vͦo idem vir
fluxu ſanguĩs adõ ẽ grauatꝰ: ut mo
riturꝰ a familia crederet. Accipiens
vͦo de t̃ra ſepulcri ſcẽ elizabeth ⁊ ipſã
cõterẽs aq̃ ꝯmiſcuit: ⁊ bibẽs plena;
ſanitatẽ recepit Puella q̃dam me
thildis noĩe treuerenſ dyoce. dũ vi
ſu ⁊ auditu ꝓuata eẽt. ⁊ loq̃ndi ⁊ ã
bulãdi potẽtiã amiſiſſ; pr̃ ſuꝰ ⁊ mr̃
ad btã; elizabeth eã deuouerit. et ꝑ
fecte ſanatã dei ⁊ elizabeth laudãtes
mag̃ſtia receperũt Mulier q̃dã noĩe

helibingis treuerenſ dyoce. cũ ꝑ an
nũ ceca penitꝰ extitiſſ;. ⁊ ꝓ ſua cura
tõe btẽ elizabeth merita iuocaſſ;: ad
tumulũ eiꝰ duci ſe faciẽs. vniꝰ oculi
lumen recepit. Que ad ꝓpa reuerſa
in alio g̃nũ torq̃ri ſe ſenſit. Cum vͦo
iterũ eius merita imploraſſ;: apparuit
ei dicẽs. Accedens ad altare fac cum
corpali tuos oculos ventilari. et ſic
recipies ſanitatẽ. Que cum iuſſa cõ
pleuiſſet ſanitatẽ recepit. Vir qui
dam theodoricus noĩe magunti. dyo.
in genibꝫ ⁊ cruribus diu g̃uiſſime i
firmatꝰ ita ut nõ poſſ; ꝑgere niſi ab
aliis portaret. votũ fecit ꝙ ſepulcrũ
ſcẽ elizabeth cũ oblatõibus viſitaret
Et cu; locꝰ eius a tumulo tm̃ per. x.
miliaria diſtaẽt. vix ĩ octo diebꝫ po
tuit ꝑuenire. Cũ vͦo ibidẽ ꝑ q̃tuor ſe
ptimanas mãſiſſet ⁊ nullũ remediũ
impetraſſet. domũ redibat Cũq; in lo
co q̊dã iuxta aliũ infirmũ decũbens
quieſceret. vidit in ſomnis q̃ndam
ad ſe venientem. ⁊ aqua totaliter ꝑ
fundentem. Qui euigilans ꝯtra ſociũ
iratus ait Quare me aqua totaliẗ ꝑ
fudiſti. Qui ait. Ego te nõ perfudi
Sed credo ꝙ illa ꝑfuſio erit tibi cau
ſa ſalutis. Ille igiẗ ſurgens ⁊ ſe ſa
natũ totaliter inueniẽs baculos ſu
ꝑ humerũ poſuit. ⁊ ad tumulũ ſan
cte Elizabeth rediens: ⁊ grãs agẽs
letus ad propria remeauit.

De ſancto Berwardo epõ hildenſe
menſi ⁊ confeſſore.

SAnctꝰ Berwardꝰ puer egre
gie indolis claro ſaxonũ ſan
guine ortus ex filia athelbe
ronis comitis: tradiẗ dño Oſdago
hildenſemẽſi epõ a ſuo auũculo reli
gioſo dyacono folcmaro. Poſt q̊q;
traiectenſi epõ. ⁊ amboꝝ diligẽtia et
mee puitati ſcilic; thangmaro preſ
bitero q̊ ⁊ hec ſcripſi. qui ꝓmicerius
ſcole ꝑeram pueroꝝ. lr̃is imbuendꝰ
tradiẗ moribuſq; inſtruẽdꝰ. Quẽ oĩ
deuotõe ſuſceptũ intellectꝰ illiꝰ capa
citatẽ: pͦ diuine pagĩe lectiori lacte tẽ
ptãdã eſtimaui Mox itaq; ut de ſcõ

daniele legiť· inueni in illo decuplū
ī oī diligētia sup coeuos ſuos Mirū
nēpe in modū tenera etas celeſti ir=
radiata lūie· ſubtili meditatōe inte=
riora dīni ſophiſmatis iugi ſtudio
rimabaꝰ· nūc cōi ſtudio cū alijs· nūc
q̄s diligētiores in ſcō meditamīe cer
nebat familiariꝰ ſeorſū aſſumēs ꝓpo
ſitis q̄ſtionibꝰ ſcrupuloſa q̄q; ad me
dullaꝫ euētilabat· moē prudētiſſime
apis ſingulas lectōes q̄s in ſcolis in
diuerſ libris exponebā remotiori lo
co ſedēs intēto auditu captabat q̄s
tn̄ poſtea pueris cōfidēs felici furto
ꝑfecte docebat· ⁊ illoꝝ ſciē iprimebat
Venerabiliſ igiť dn̄s oſdagꝰ eps· mg̃
nū q̇d futuꝝ in illo ꝓuidēs exorciſtā
eū ordinauit· diligētiꝰ me adhortās
itē itēq; curā illiꝰ agē· Quē ec̄ meaꝫ
interdū in ſeruitiū dn̄i epi ex mōſte
riū excedēs ducebā· ut illiꝰ ingeniū
qd in multitudine ephebox diſcerné
ac ad votū meū diſcuté nō potui· illiſ
remotiſ ſingulari ſtudio ſbtiliꝰ diligē
tiuſq; euētilarē· mirūq; ī modū va=
rio ꝯtutū pigmētario vltr̄ id etatiſ rn̄
ſum reperi· Nā ſepe totū diē inť eq=
tatū ſtudēdo attriuimꝰ· nūc legēdo n̄
minꝰ ꝓlixā lectōeꝫ q̄ꝫ in ſcoliſ ad hāc
vacaremꝰ· nūc poetiſando ꝑ viā me
tro colluſimꝰ· inde ad ꝓſaicā paleſ=
trā exercitiū alternātes· interdū ſim
plici ꝯtextu ratōeꝫ cōtulimꝰ· ſepe ſi=
logiſticis cauillatōibꝫ deſudauimꝰ·
Ipſe q̊ꝫ crebro me ⁊ ſi verecūde acutiſ
tn̄ ⁊ ex intimo aditu pbie ꝓlatis q̄=
ſtionibꝰ ſollicitabat· Pene āt nulla
hora refectōis quidē deſidie illū argu
ebat· Et quāq̄ꝫ viuaciſſiō igne aī in
oī liberali ſcīa deflagraét: nihilomi
nꝰ tn̄ in leuioribꝰ artibꝫ q̄s mechani
cas vocāt· ſtudiū imptiuit In ſcribē
do ꝯo adp̄me emituit· picturā etiā li
mate exercuiᵗ· fabrili q̊ꝫ ſciētia ⁊ arte
cluſoria oīq; ſtructura mirifice excel
luit ut in pleriſq; edificijs q̄ p̄opati=
co decore ꝯpoſuit: poſt q̊ꝫ claruit· In
negocijs ꝯo domeſticiſ· ⁊ ad vſū faī=
liaris rei ꝑtinētibꝫ: viuaciſſimꝰ exe=
cutor ac ſi a puero hijs innutritꝰ cal
luit B Auꝰ āt eiꝰ Athelbero pala
tinꝰ comes hūc preclarꝝ adoleſcētē in
affectū filij ſibi adoptauit· q; in eo ſa
lutaris cōſilij ſtatōꝫ ſaluberrimā rep
perit· Acceptꝰ ꝯo a Willegiſe venera=
bili archiepō ſbdyaconatꝰ gradum
aliq̄ꝫdiu cū illo ꝯūſatꝰ cū ꝑpť moꝝ ho
neſtatē ac vite ꝓbitatē religiōis ꝑfe
ctū in illo ſentiret· diaconū illū ordi
nauit· Intiectoq; n̄ lōgo ſpacio: p̄ſ=
biterij cū honore ſblimauit· Reuer=
ſuſq; ad p̄fatū comitē affectuoſiſſiē
ab illo ſuſceptꝰ ē· cui tāta hūilitate
ac inſtātia famulabať· ut ceteriſ reſti
gerādi cā interdū remotis: ipē dies
nocteſq; ꝯtinuas indefeſſus ei adhe=
reret· egri ſenis ībecillitatē patiētiſ=
ſime ſuppōrtet· inť ipꝫ et familiā me
diꝰ incedét· ſalutaribꝫ monitis illos
informās ⁊ curā eoꝝ apd comitē vi=
gilāti benignitate freq̄ntās Pro pi=
no q̊ꝫ affectu ad filios comitiſ totū ſe
ꝓfudit· magnāq; grāꝫ inť illos cō=
ciliabat· Et q̄uis in hmōi familiari
tate inuidia facile ſurrepat: hāc ma
xima cautela ī pleiſq; declīabat Inť
prēꝫ q̊ꝫ ⁊ filiū dn̄ꝫ videlꝫ epꝫ intnūciꝰ
ſepe diſcurrebat· magnāq; inť illos
faīliaritatis grāꝫ cōciliabat· Ipi q̊ꝫ
epō tātū ꝯplacuit· ut dauētrēſi ceno
bio ſuauice illū ꝑponé vellet· ſꝫ ipē ī=
becillēaui īfirmitatē ſuſtētaé q̄ꝫ epa=
les delicias appeté malebat· Quo
defūcto ad palatiū ſe ꝯtulit ī ſuitiū
tercij videlꝫ ottonis īpatoriſ· q̇ ſeptē
nis adhuc puer cū venerabili mrē do
mina theuphaū auguſta rebꝫ p̄eát
A q̄ benigne ſuſcipiꝰ atq; ī breui ſū=
me faīliaritatiſ locū apd illā optinuᵗ
adeo ut dn̄ꝫ regē fideli illiꝰ lrīs imbu
endū moribuſq; inſtituendū ꝯſenſu
cūctoꝝ ꝓceꝝ cōmēdabat· Intéa dn̄a
īpatrix: maximo dolore totiꝰ regni
rebꝰ exceſſit· Vn̄ dn̄s rex vtroq; pa=
rēte deſertꝰ: totū ſe regendū in ſtati
onē fidiſſimi magri ꝯtulit· Quē fa=
miliaritate amplexabaꝰ p̄cipua· nec
ab vllo inferiꝰ tractari patiebatur·

quē vniuerſali virtutū decore reſper
ſum venerabat᷑. Poſt idē tp̄s venera=
bili ep̄o geſdago decedēte: hic religi
oſus vir berward⁹ votis oīm ad pō
tificatū eligit᷑. Anno igit᷑ dn̄ice incar
natōis nongēteſiō nonageſimo t᷑cio
indictōe ſexta. a Willegiſo archiep̄o
ep̄s hyldēſemēſi ecc̄e ordinat᷑ octa=
uodecīo kalēdas februarij. ❡ Adep
tus itaqꝫ pōtificatū. q̄nta ɔtinētie iu
uenile corp⁹ ad v̓tutū culmē coegeit
dici nō pōt. modū in cūctis agēdis p̄
cipue amplectēs. iux̄ illud ſapiētis.
ne q̄d nimis. Moꝝ qꝫ ḡuitate miri=
fice ſenes ipſos ſupabat. adō ut ſb=
ditos ſeueritatis cēſura ad agēda in
pleriſqꝫ inſtituerit. Frugalitate; vō
in appetēdis ciboꝝ delicijs. in eo lau=
dare vix vll⁹ ſufficit. Tempe vō noc
turne quietis ſtratis cōpoſitus: lecti
onī interdū intēdebat. Sepe ſōnū in=
terrūpens: furtiue orōnī donec cleri=
ci ad matutinos ẏnos ɔſurgerēt va
cabat. Hymniſqꝫ expletis: multotiēs
pſalmodiā in diuturnū vſqꝫ crepuſ=
culū extēdebat. Deīde aliq̄ptulū pau
ſans corpuſculū recreabat. donec itē
diluculo canonicū curſū p̓me hore in
eccl̄ia pſoluebat. Quo expleto. q̄ſi re
gulariter ſub diſciplina cōſtitut⁹ ca
pitulū cum fratrib⁹ adijt. feriā qꝫ et
lunatōem. nomīaqꝫ fratꝝ quorū ā=
nualis memoria īſtabat: cotidie re=
citari iubebat. Orōe vō pacta. circa
t᷑ciā horā ad miſſarū ſolēnia feſtiua
celebratōe pceſſit. ac magna aīe ɔtri=
tione ſeipſū totū dn̄o pfudit. Inde in
publicū pgreſſus: forēſes cauſas ac
oppreſſoꝝ negocia breuit᷑ examina=
bat. qꝛ ingenio ac facūdia ad p̓me
callebat habuitqꝫ deicū diſpēſatorē
q̄ elemoſine ac paupib; p̄erat. q̄ru;
multitudinē centenos videlic; vl̓ eo
ampli⁹ dietim abundātiſſime victu
refecit. Pleroſqꝫ eciā vel argento aut
ceteris ſubſidijs put facultas ɔceſſit
ſubleuabat. Inde officinas vbi diuī
ſi vſus metalla fiebant circuiēs: ſin=
gulorum opa librabat. donec circa

nona; rite omnib⁹ pactis cū timore
ac dn̄i bn̄dictōe ad mēſa; ſtm̄ pplīqꝫ
ſtipat⁹ freq̄ntia cōſedit: nō pōpatice
quidē: ſ; religioſo ſilentio cūctis ad
lectōem intētis: q̄ int᷑ cenandū non
breuis legebat᷑. Infirmis quidē fra
trib; ac ſenio confectis: benedictōem
de manu ſua hylarit᷑ dirigebat. cu;
tn̄ nullū egenu; in vrbe vl̓ ſuburbio
quē ſcire poſſet hmōi pietate p̓uar;
Ita q̄ppe iuxta apl̄m. oīa oīnibus
eſſe deſiderabat. ut oēs in xp̄o lucri
faceret. Arduū ac difficile eſt cotidia=
nū ei⁹ ſtudiū verbis pſtringē. qꝛ oī
niſu int᷑ diē noctēqꝫ ī d̓inis pſtabat
Nihilomin⁹ quoqꝫ cūctos ſibi ad=
herentes ad hmōi negociū impelle=
bat. nec aliq̄d artis erat qd̓ nō attē
ptaret. etiā ſi ad vnguē ptingere nō
valeret. Scriptoria nāqꝫ arte non in
mōſterio tm̄ ſed in diuerſis locis ſtu
debat. vn̄ et copioſam bibliotecā ta;
d̓inoꝝ q̄ꝫ philoſophicoꝝ codicū ɔpa
uit. Ingenioſos etiā pueros ſecū vl̓
ad curtē ducebat. q̇s q̇cq̇d digni⁹ ī
vlla arte ocurrebat: ad exercitiū ī=
pellebat. Et cū in xp̄i gazophilatio
queqꝫ ydonea ſciuit fideli deuotōe cō
gereret: nō min⁹ tn̄ ceſari iux̄ euāge
liū ſua pſoluebat. Nā t᷑cio ottoni ī=
patori affectuoſiſſiō aīmo p ſcire ac
poſſe obſeq̄bat᷑. ❡ Saxonia q̇ppe
magna ex pte pyratarū ceterorūqꝫ
barbaroꝝ feritate depopulata: cōti=
nuis latrocināciū incurſib⁹ ſine int᷑=
miſſione patebat. Quā peſtem de=
pellere magno ſui ſuorūqꝫ picuło in
ſtabat. ac nūc cū alijs int᷑dūqꝫ cū ſu=
is ſolis ſuper eos irruēs: fortit᷑ illos
attriuit. ❡ Demū d̓ino inſtinctu mu=
niciunculā admodū munitā extrux̓
in qua copijs militū diſpoſitis bar=
baroꝝ īpetu; reppulit. pplīmqꝫ dei ab
hoſtili feritate liberauit. Hac āt in=
duſtria ſacdotl̓ xp̄i barbarico tumul
tu in illis locis eliminato: acrius in
circūſita loca debachati ſūt. Quib⁹
vigilātiſſi⁹ dn̄ici greg̓ paſtor ut for
tis gigas ſe oppoſuit ac ī turre Widbolt

nũcupato vbi tutiſſima illoꝝ ſtatio fuerat pſidiũ munitiſſimũ inſtituit copias ꝙ militũ cum neccarijs rebꝰ abũdãtiſſiẽ collocauit. Diuina itaqꝫ grã piculoſiſſimũ locũ ipſo dei fecit tranqllũ. ita ut omi ſpurcicia diabolice ac barbaice fraudis eliminata locũ hoſtilis incurſionis facẽt locum orõnis. q in oraculũ deo conſecraret in honorẽ ſcẽ Lamberti põtificis ac mris. In pdijs autẽ eccãe ſue tanta ↄgeſſit. ut triginta vł plures papu os curtes cũ litoꝝ ac colonoꝝ familijs clariſſimis edificijs pmitẽtes cõpararet cũ in alijs inhabitabilibꝰ locis decẽ manſus vł octo aut minus aut plus put cauſa accideãt ↄferret. Antiq nãqꝫ loca ab anceſſoribꝫ ſuis poſſeſſa. q ille inculta reperit. optimis edificijs colluſtrauit. Eccãꝫ ꝙ ſuaꝫ miro ſtudio decorad ardẽter iſtabat Vñ exqſita tã lucida pictura. tã parietes ꝙ laquearia exornabat ut ex veteri nouã factã putares. Fecit a ad ſolemnẽ pceſſionẽ in papuis feſtis euangelia auro et gẽmis clariſſima thymiateria ꝙ pcij et magnifici põderis. Calices nihilominꝰ pciõs. vnũ ex onichino. alteꝝ do criſtallinũ mira induſtria cõpoſuit. Coronã ꝙ auro argẽtoqꝫ radiantẽ mire magnitudinis: in facie tẽpli ſuſpẽdit. Ciuitatẽqꝫ muro ac turribꝰ munire inchoauit. Paruã etiã eccãm valde ſplendidã foris muꝝ. in hõre viuifice cruc extruxit. Cuiꝰ etiã aliquã ptem largiẽte dño tercio Ottone auguſto impatoreꝫ ibidẽ clariſſimis gẽmis auroqꝫ puriſſimo incluſã ↄdidit. vbi eẽ diuina pietas plurima ſignoꝝ miracula p virtutẽ ſancte crucis oñdit. Et cũ venerabilis põtifex berwardꝰ thecã auro gẽmiſqꝫ lautiſſimã in q viuificũ lignũ includeret pararet. ac cũ tribꝰ pticulis ſci ligni qrtã ſi fieri poſſz excidere tẽptaret. ut p ſingulas abſides portões ↄderet nec gracilitas nͤ puitas quacũqꝫ ex cauſa ſectõꝫ admitteret. ecce ſubito int manꝰ eiꝰ qr

ta pticula eiuſdeꝫ ſacratiſſimi ligni angelico ut credit miniſterio delata appuit. Mox igit letꝰ pſul. lignũ ſãctũ per qtuor abſides pauit O quãti inde potãtes ardorẽ vehemẽtiſſime febris ſepiꝰ vtute ſcẽ crucis reſtringebãt. Multotiẽs ꝙ obortã aeris ineqlitate peſtilentiã. fideles hoc viuifico ligno ſe ſuaqꝫ luſtrãtes ſedauert Multaqꝫ vtute huiꝰ ſciſſimi triũphi fiũt cotidiana remedia. Monaſterium ꝙ in ſeptẽtrionali pte ciuitatł hildẽſemẽß. in loco quodã ſqualido ac feris a brutis aĩalibꝫ coaptato tota deuotõe a apparatu decẽti inſtituit qđ predijs ſufficiẽtibꝰ dotatũ cenobitis deo famulãtibꝰ ibi collectis delegauit In cuiꝰ cripta eccie. ſexaginta ſex corpa reliqaꝝ: digna veneratõe ab eodẽ ↄdita ſũt. Et cũ iã trãſitus ſui dieꝫ quẽ ſp optauerat iminẽ puideret. capellã int ſacellã ſcẽ cruc a mõſteriũ ſuũ cõſtructã in honorẽ ſcĩ martini dedicari fecit. ibidemqꝫ p augmẽto religionis ipſo die habitũ porẽ mutãs mõſticẽ pfeſſiõis iugũ ſuſcepit. Tactꝰ deinde infirmitate vltima. ad eandẽ capellã ſe ferri pcepᵗ iuſtũ eſſe aſſerens ibidẽ vite terminũ ſortiri. vbi ſecularł abrenũciatõis habitu ſe cõtigiſſet inſigniri. Sic itaqꝫ vir dei btiſſimꝰ diutina corpis moleſtia tritꝰ: bonũ certamẽ certãs curſũ cõſũmãs. fidẽ ſeruans. ingreſſus viã vniuerſe carnis celeſtibꝰ admixtus eſt ſpiritibꝰ. Qui eñ quouſqꝫ vixit dño ſe ſacrificiũ iuſticie ſacrificauit ſic plurimis magnificatꝰ inſignijs duodecimo kalendas decẽbris celeſti pace qeuit. Sedit aũt in cathedra epali triginta ãnis. Mox do tanti patris exceſſu tõ ciuitas pmota ↄgemuit. a tã clerꝰ ꝙ omis populꝰ cordetenꝰ indoluit. Miꝝ nẽpe in modũ vir iſte oĩbꝰ oĩa factꝰ eſt. Int diuites a paupes. int elatos a hũiles. autorabili quadã modeſtia medius incedebat. et vtrobiqꝫ iuſte pui dus. nec mitibus intractabilis. nec

ꝓteruis apparebat deſpicabil'. Pre
cepat āt adhuc viuēs. ut feretꝝ q̃ ad
tumulādū corpꝰ eiꝰ afferebat᷑ nō pal
lio ut moris eſt ſꝫ cilicio tm̄ operiret᷑.
Ex q̄ cūctis pꝫ. q̃ntꝰ vir iſte a dn̄o ec
tpali honore ſblimatꝰ ſemetipꝫ hūilita
te depſſerit. cuiꝰ viuētis ſpūs deuotō
tā humile obſeq̄ū defūcte q̄ꝫ carni ꝓ
uiderit. More itaqꝫ eccl'aſtico exeq̄is
rite celebrat' corpꝰ dō dilecti ꝑſulis
in cripta cenobij qð ipē fundauerāt.
an̄ altare ſcē marie maria cū fidelib̄
xp̄i deuotōe ſepelit᷑. Quātis āt pꝰ
hec dn̄s miraculoꝝ inſignijs ꝯfeſſo-
rē ſuū fidelē glorificauerit. nō eſt nrē
puitatis explanare. Sꝫ ne cūcta ꝑte
riſſe videamur: pauca de plibꝰ expli
camꝰ Quedā em̄ puella miſerabilē
in modū tota ꝯtracta. et diuerſ᷑ egri
tudinibꝫ diu vexata. admoīta ꝑ ſō-
nū ad eꝰ tumulū venit. ⁊ īfra biduū
ſanata fuit. ¶ Quedā alia puella. a
dolore oculoꝝ eſt curata. ¶ Abbas ce
nobij ſci michael' a dolore tibie eꝰ me
rit' ē curatꝰ. ¶ Plures q̄ꝫ deuoti hoīes
vtriuſqꝫ ſexꝰ: nocturno tp̄e ad ſepl'
crū viri dei pſalmodie cātꝰ ſe audiſſe
ac luīaria ðīmitꝰ accēſa vidiſſe ⁊ miri
odoris fragrātiā ſe ſēſiſſe teſtati ſūt

¶ De ſcō Edmūdo rege anglie ⁊ mr̄e

PRouincie q̄ eſtanglia nūcu-
pat᷑ ꝑfuit ſciſſimꝰ deo atqꝫ ac
ceptꝰ rex edmūdꝰ. ex antiq̄ꝝ
ſaxonū nobili ꝓſapia oriūdꝰ. a ꝓme
uo ſue etat' tp̄e cultor veraciſſimꝰ fi-
dei xp̄iane. Eo ð tp̄e īpijſſimꝰ hinguar
cū altero hubba noīe eiuſdē ꝓfūita
tis hoīe. conatꝰ ē in extm̄iū adducē
oēs fines britanie. Qui northanibroꝝ
gētē ꝓmitꝰ aggſſꝰ: expugnare ꝓuīciaꝫ
ſui depꝑlatōe totā ex ordīe ꝓuagā᷑
Hinguar ꝰo ꝑda facta reliq̄t ſociū.
⁊ a boriali pte cū mag̃ claſſe ad q̄n-
dā cītatē latent' applicuit. quā intro
greſſus ignibꝰ cremādā dedit. Pueros
ſenes in plateis cītat' iugulat. matrō-
nalē ſeu ꝟginalē pudicitiā ludibrio
trahēdā mādat. Cū iā multitudinē in
terfectoꝝ arthimeniā rabiē non tm̄

exſaturaſſꝫ impiꝰ rex hinguar q̄ꝫ tuꝫ
fatigatꝰ ī poſteꝝ detuliſſꝫ: euocat q̄ſ-
dā plebeos q̄s gladio credidit eē indi
gnos. ac vbi rex eoꝝ edmūdꝰ tūc tpis
degēt ſollicitꝰ ꝑſcrutator īueſtigare
ſtuduꝫ. Nā ad eū fama ꝑuenerāt. q̄ ibi
gloſus rex videlꝫ edmūdꝰ florēti eta
te ⁊ robuſtꝰ viribꝫ: ⁊ ad bella ꝑ oīa
ſtrēnuꝰ eſſꝫ. Et idcirco feſtiabat paſ-
ſim neci tradē. q̄s circūcirca poterāt re
ꝑire. ne ſtipatꝰ militū agmine ad de
fenſiōꝫ ſuoꝝ ſibi reſiſtēt. Morabaᷓ āt
eo tp̄e rex edmūdꝰ ab vrbe lōgiꝰ ī vil
la q̄ lingua eoꝝ egleſdune ðr. a q̄ et
ſilua vicina eodē noīe vocaᷓ. Cōſueu
eadē danoꝝ ⁊ alanoꝝ naᵒ nūq̄ꝫ palā
cū hoſte extēdē. ṅ īſidijs ꝑuēto. Qua
ꝓpt' circūſpectꝰ ꝑlimū īpijſſimꝰ. acci
to vno ex ꝯmilitonibꝫ: eū ad regē hu
iuſmōi curaꝝ tumultibꝫ expeditū di
rigit. q̄ exploret q̄ ſit ei ſūma rei fai-
liar': ī ꝓuiſū ut ꝯtigᵗ q̃rēs ſbiuga
re tormētis: ſi eꝰ nollet obtꝑare ſcelati
bꝫ edictis Ipē ꝰo cū grādi comitatu lē
to pede ſbſeq̄t᷑ ⁊ iniq̄ legatōis baiu
lo īꝑat ut īcautū ſic alloq̄ᷓ. Terre ma
riqꝫ metuēdꝰ dn̄s nr̄ hinguar rex īui
ctiſſꝰ diuiſas t'ras ſbiciēdo ſ armis
ad hꝰ ꝓuīcie optatū litꝰ cū mult' na
uibꝫ hiematurꝰ applicuᵗ. Atqꝫ idcirco t'
mādat ut cū eo ātiq̄s theſauroſ ⁊ pa
t'nas diuicias ſb eo regnaturꝰ diuidas
Cꝰ ſi aſpnar' potētiā īnūis legionibꝫ
fultā tuo ꝑiudicio ⁊ vita indignꝰ iu
dicaberis ⁊ reg̃. Audito nūcio rex ſciſſi
mꝰ īgemuᵗ ⁊ accito vno ex ſuis epis
q̄ ei erāt an̄ ſecretꝰ: q̄d ſup hijs rn̄dē
dēret ꝯſuluit. Cū ille timidꝰ ꝓ vita re
gis ad ꝯſētiēdū ꝑlimis exhortaret᷑ exē
plis: rex paululū ꝯticuit. ⁊ ſic demuꝫ
ora reſoluit. Silata beniuolētia ꝑtē
dit callidꝰ ſue machīatōis muſcipu
lā q̄ ſuū xp̄i irretiē deliberāt. vitā in-
dulget q̄ necdū careo. regnū ꝓmittit
qð hēo. opes ꝯferre cupᵗ: q̄bꝫ ñ egeo
Pro hijs ḡ nūc incipiā ſuire duobꝰ
dnīs. q̄ me ſb xp̄ō viuē: ſb xp̄ō ſolo re
gnare ꝑn̄tibꝰ palatinis deuouerāᵗ. Tē
cōuſus ad eū q̄ fuerat miſſus dixit.

Rediēs feſtin9. hec dn̄o tuo rn̄ſa pfe
ras. Noueris ꝙ p amore vite tpalis
xp̄ian9 rex edmūd9 nō ſe ſubdet pa=
gano duci. niſi p̄us effect9 fueris cō
pos nr̄e religionis. malens eē ſigni
fer in caſtr̄ eterni regis. Vix ſcūs v̄ba
ↄpleuerat. ⁊ renūciatur9 miles pedē
de domo extuleāt: cū ecce rex hinguar
obui9 iubet ut breuiloq̇o vta᷑ illi pā
dēs p oīa archana reg̃ vltima. Que
ille dū exeq̇tur: imperat tirān9 circū
dari oēm turbā ſuoꝝ. interi9 ſolū re
gē teneāt. quē ſuis legib9 rebellē iaꝫ
cognouerat. Tūc ſcūs rex edmūd9
in palatio piectis armis capit᷑. vin
culis artioribꝫ artat9 ↄſtringi᷑. atqꝫ
innocēs an̄ ipiū iudicē ſiſtit᷑ Vinct9
itaqꝫ multis modis illudit᷑. ac tādē
fuſtigat9 acri inſtātia ad q̄ndā arbo
rē vicinā pduci᷑. ad quā religat9 fla
gris duriſſimis diutiſſime vexa᷑ nec
vinci᷑. ſꝫ xp̄m flebilib9 vocib9 inuo
cādo. Qua de re adūſarij in furorem
verſi: q̄ſi ludēdo ad ſignū eū toto cor
pe ſagittaꝝ telis ↄfodiūt. cruciatur
crebris teloꝝ iactibꝫ. q̄m vulneā vul
nerib9 imp̄mebāt: dū iacula iaculis
locū dabāt. Sicqꝫ factū eſt. ut ſpicu
latoꝝ terebrat9 aculeis ⁊ circūfoſſus
palpitās hereret velut aſper hericī9.
aut ſpinis cardinis in paſſione ſimi
lis ſebaſtiāo egregio mr̄i fact9 Cūqꝫ
nec ſic furcifer hinguar eum laniſtis
aſſenſū p̄bere ↄſpiceret xp̄m iugiter
inclamātē: lictori mādat ptinus ut
amputet caput e9 Ille igi᷑ ſeminecē
auellit cruento ſtipite feſtin9. auul=
ſumqꝫ caput iubet extendē. qđ ſꝫ ſu
erat inſigne regali dyademate Et ar
repto pugione ſpiculator: inter v̄ba
orōnis eū decapitādo hac luce p̄ua=
uit ⁊ ſic cū palma victorie rex ⁊ mar
tir ſenatū curie celeſtis intrauit.
Sancti igi᷑ martir̄ corp9 aculeis hir
ſutū relinq̄ntes: clam miſtri dyabo
li caput ſcūm in ſiluā cui vocabuluꝫ
eglesdune aſportauerūt. illđ inter
denſa vepriū frutecta occultātes ne a
xp̄ianis cū corpe martiris ſepultuē
traderet᷑. Huic āt ſpectaculo: q̄dam
xp̄iane religionis int᷑fuit Quē ſub=
tractū ut credim9 paganoꝝ gladijs
đina puidētia ad manifeſtādā hui9
indaginē reſeruauit. Hic ignorauit
q̇d de capite factū eēt. niſi ꝙ cum eo
carnifices īteriorē ſiluā petere ↄſpe
xiſſet Paganis āt abeūtibꝫ. corp9 iđ
ſciſſimū in eodē loco reptū ē. vbi rex
occubuit. Poſtꝙ̄ āt ↄfluētes ppl̄i
audierīt illi9 verba q̇ tāte viſiōis ut
dictū ē pticeps extiterat: decreuerūt
ꝙ̄ ꝙ̄ verſū p inuia ſiluarū experiri. ſi
ad id loci deuenirē ↄtigeret. q̇ ſci mr̄is
caput iacēt. Cūqꝫ oēs ad id occurre=
rēt: ī uia pluſtrātibꝫ ⁊ ad vocē ſemui
cē cohortātiū utpote ſocij alternatiꝫ
clamātiū ad ſociū vbi es᷑ caput rn̄=
debat deſignādo locū p̄ria lingua di
cēs. her her her. Qđ interpretatū eſt
latino ſmone. hic hic hic Nec vnꝙ̄
eadē repetēdo clamare deſiſtit. quſqꝫ
oēs ad ſe pduxit Immanis ec lu=
p9 eo loco đina miſeātōe ſacꝝ caput
int᷑ brachia ↄplectēs pcumbebat hu
mi. excubias impēdēs mr̄is Aſſumē
tes ꝙ ineſtimabilis p̄cij margaritā
detulerīt ad ſuū corp9. bn̄dicētes deū
in ymnis ⁊ laudibꝫ pſeq̄ntes vſqꝫ ad
locū ſepulchri lupo earūdē reliq̇arū
cuſtode. Aptātes āt caput corpi ſā=
cto. p tpe tradiderūt vtrūqꝫ pit᷑ aro
matizatū. ↄpetēti mauſoleo. Quo ec
edificata vili ope deſup baſilica: mlt̄
tis ānis req̇euit humat9. Poſtꝙ̄
ꝯ ſedatis belloꝝ incēdijs cepit reſ=
pirare pietas fideliū. eiuſdē puincie
multitudo ī villa regia q̄ lingua āglo
rū bedricheſuorde dici᷑. latine ꝯ be
drichecurtē voca᷑. pmaximā ecc̄aꝫ cō
ſtrux᷑ ad quā ſcūꝫ mr̄eꝫ cū mag̃ gl̄a
trāſtulit Cui9 cū p̄ciofū corp9 putre=
factū putaeē᷑. ita ſanea īcolume ē re
ptū ut n̄ dicāt caput reinteg̃tū corpi
ſꝫ oīo nihil ī eo vulner̄: nihil cicatri
cis apparuit In collo tn̄ ei9 in ſignuꝫ
martirij: rubet vna tenuiſſiā ruga ī
modū fili coccinei. Qđ teſtaī ſolita
erat quedā btē recordatōis femina

Oben vocabulo dicta· q̄ apud eius ſacroſctũ tumulũ ieiunijs et orõibꝫ vacãs· multa trãſegit ãnorũ curricula Cui venerabili fcie a diuina miſeratõe mos inoleuit· ut patefacto btĩ mr̃is ſepulchro· qt ãnis in dñica cena ei⁹ attondẽdo p̄cidẽt capillos et vngues oĩa diligẽt colligẽs et ĩ capſella recõdẽs· ñ neglexit q̄diu vixͭ mĩa affectõne excolẽ poſita ſup altaẽ eiuſdẽ ecce·

De ſcõ Trudone p̄ſbro et cõfeſſore·

Beat⁹ Trudo venerabilis xp̄i ſacdos· in haſbanie ptibꝫ· nobiliſſima francoꝝ p̄ſapia eſt oriũd⁹· Erãt ãt pn̄tes ei⁹ locupletes valde· Fuit ꝟo ſcũs trudo elegans et pulcher int̄ oẽs ſue pubertatis coetaneos· ſapiẽs ꝟbis· prudẽs moribꝫ· cõſilio firm⁹ ingenio vigẽs decor⁹ aſpectu· blãdus alloq̄o· Et q̄d hijs maius eſt: a p̄mo etatis ſue tyrocinio ĩ amoẽ ſupne patrie ita exarſit· ut cũcta q̄b⁹ fouet̄ corp⁹ deſpicẽt: et ĩmort̄ vite appetitu ſuo pe inſudaẽt Eratqꝫ in eo tãte largitat̄ induſtria· ut oĩa q̄ p̄ter ſimplex indumẽtũ hr̃e poterãt egenis diſtribueret· ita ut ec̄ ſinglaris tegminis pticulã· aut integrã· ã obprobrij corpuſcli tutamẽ necẽriũ abſciſũ egẽtibꝫ erogaret· Creſcebat etiã in btĩ trudonis pectore ſimul cũ corpis robore aĩ ſobrietas· mẽtis ſtabilitas cũ ↄſtãtia moꝝ oĩmqꝫ ſcãruꝫ copia ꝟtutũ· Eratqꝫ vnicũ ei⁹ ac ſingulare deſideriũ q̄d poſtulabat a deo ut lr̃as diſcẽt· q̄ten⁹ ſb ſcẽ ↄũſatõis habitu poſtmodũ ſoli deo militaret·

Quadã igit̄ nocte cũ p⁹ ↄſuetũ vigiliaꝝ p̄cũqꝫ laborẽ ſõno ſe dediſſet: apparuit ei vir mire pulchritudis ãgelicoqꝫ vultu· et ait illi Orões et elemoſine tue fr̃ trudo q̄bꝫ magnope ſudãſti accepte ſũt apd deũ· Adimpleuit domin⁹ noſter ihs xp̄s votũ tuũ q̄d in pueritia vouiſti· ↄſolabiturqꝫ te creator oĩm· et faciet tuũ deſideriũ· Docebiſqꝫ deinceps ꝑplm· et puenies ad ſacdotij miſteriũ· Sapia ſua erudiet te· qꝫ illã poſtulaſti· Addiditqꝫ ideꝫ formoſus vir loq̄ ad eũ· Surge inq̄t vade ad btũm remaclũ: tongerẽſem ep̄m Ipſe enĩ eſt nõ lõge hinc· in villa q̄ dr̃ ſeptinburias Cui de⁹ oñt oĩa q̄ te oporteat facere· Surgẽs ḡ btũs trudo valde diluculo ſũptis in comitatu duob⁹ pueris· cũ ad btũꝫ remaclũ tẽderꝫ: obuiã ei idẽ antiſtes pceſſit· ipſũqꝫ amplexãs et oſculãs poſt dulcia ſalutatõis ꝟba ait· Nõ poſſũ inq̄t fili mi: celare tibi vias tuas Nã de⁹ oñdere dignat⁹ ẽ mihi· q̄d te oporteat facere Perge inq̄t ad clodolphũ metenſẽ epꝫ· oẽmqꝫ poſſeſſionẽ quã hẽs in hijs ptib⁹ p man⁹ ei⁹ trade beato Stephano pthomr̃i xp̄i· facqꝫ eũ heredẽ terrene poſſeſſionis· ut ipſi⁹ ſuffragãtib⁹ meritis: coheres fias regni celeſtis· Reuelatum eſt mihi qꝫ vouiſti in pueritia ſi dediſſet tibi deus mature vite ſpaciũ: eccãꝫ ſibi in tua hereditate edificaẽs· ac ab illo vnicũ deſideriũ tuũ fuit ut ſacras literas didiciſſes· Suſcepit ergo xp̄s votũ tuũ tradetqꝫ tibi aĩe tue deſideriũ· tantuꝫ fac q̄ p̄cipio· et puenies ad metẽſem oppidũ· Poſtq̄ꝫ tradideris btõ Stephano hereditatẽ tuã: poſtula a p̄fato epõ ut ſacros apices te erudiat dabitqꝫ tibi dñs grãm in conſpectu oĩm videntiũ te· Hijs et alijs exhortatõibꝫ ãmonitũ: ſcũs ep̄s remacl⁹ trudonẽ bñdicens dimiſit ĩ pace Btũs ꝟo trudo domũ reuerſus oĩa necẽaria itineri ſuo p̄parauit a exẽplo abr̃he relicta patria et ↄgnatõe iuſſu dei ad vrbẽ metẽſẽ puenit· Ingreſſuſqꝫ baſilicã ſancti Stephani in q̄ glorioſus ſanguis ei⁹ in veneratõe habet̄: oĩpotẽti deo an altaẽ p̄ſtrat⁹ p̄ces obtulit· ſeqꝫ cũ oĩb⁹ q̄ poſſiderat deo et eidẽ mr̃i tribuẽs hoſtiã viuã deo placentẽ· Et ſurgens prexit ad ep̄m humilitãs ſe ad pedes eius· Quẽ ſtatiꝫ ep̄s eleuans· bñdicẽſqꝫ illi ait· Propici⁹ ſit tibi mi fili altiſſim⁹ ipſeqꝫ tibi tribuat petitõem cordis tui· Intuituſqꝫ eum vidit in facie eius radium ſp̄uſſancti· et mirabat̄ eius decorem

Interrogauit aūt eū. qua de cauſa
ipſum de tā remotis ꝑtib⁹ viſitaret.
Cui ille. Ammonit⁹ ſum a remaclo
ſcō tungrenſ vrbis epō. ut btiſſimi
ꝓthomr̄is ſtephani limina q̄ in hac
vrbe floreēt virtutū miracul' appete-
rem. ⁊ eidē ꝑ cōſortio eterne hereditā-
tis oēm poſſeſſiōe3 meā in haſbanie
ꝑtib⁹ cōtraderem. Quobrē deuotiſſiō
mētis affectu omē ꝑimoniū meū a
pn̄ti die deo ⁊ ſcō ſtephano: rectori-
buſq3 h⁹ſcē ecc̄e incōmutabili largi
tōe cōdono. obſecrās ut ſacris me li-
teris erudiri iubeatis. Hec audiens
btūs eps gauiſus ē valde. et tradēs
eū cuſtodi ecc̄e ſci ſtephani p̄cepit.
ut magna cū diligētia erudiret. De
dit aūt ei dn̄s grām ⁊ docabilē ſenſū
ad obtinēda omia q̄ diſcere debueāt
B Scūs igit' Trudo cepit in lrāru3
ſcāru ſtudijs magnope inſudare. ⁊
ieiunijs ſe macerās. in vigilijs ꝑnoc
tans. ineffabili feruore fluēta ſapie
ſitiebat. ꝓ q̄b3 inceſſabilr deū dep̄ca
bat'. Antiqu⁹ vō hoſtis deuotōi eius
inuidēs. niſus eſt ei nocere. Inſtiga
uitq3 ↄtra eū diſpēſatorē ſibi cotidie
alimoīas miſtrātē. q̄ grauib3 freq̄n
ter iniurijs eū moleſtabat. ſed in vir
tutū ſtatu pſeuerās patiēt' vir dei to
lerabat Hmōi q̄ inualeſcēte ↄſuetu
dine: multē aſtātib3 diſpēſator cū lu
dibrio ait Quid ſibi vult hic de haſ-
banie ꝑtib⁹. huc adueniēs: Nūq̄d
ut ocioſus cōederz panē: Arguebāt
āt eū aſtātes. ⁊ dixerūt Ob lrāꝝ ſtu
diū huc aduenit. nō panis inopia.
Ecce iā pſalmos addiſc'. Tūc nephā
d⁹ improperator irridēs. cū cachino
ait. Opto. ut qn̄ hic pſalmos in or-
dine cātare potuerit: tūc ꝑmū m̄ den
tes dolere incipent. Suffragāte aūt
d'ina grā. reuoluto āno vir dei ꝑ ordi
nē pſalteriū cātare valuit. Memor
āt de⁹ obprobrij ſerui ſui. p̄dictū diſ-
pēſatorē dētiū dolore imaniſſimo ꝑ-
cuſſit. ut ſibi acciđ optau't Vexabat
igit' illū iuridio oris ſui tāt⁹ dolor dē-
tiū. ut ꝓ intolerabili pena peſſiᵐ viꝝ

dere' hrē demoniu3. Sicq3 diu miſer
cruciat⁹. vitā in eodē dolore finiuit.
Hoc aūt facto diffamato. maiori re
uerētia ⁊ amoē apđ oēs trudo hēba'
Creſcēs igit' btūs vir ſapia ⁊ omi
v'tute ut a cūctis metenſ veneraret'.
p̄cipue tn̄ epō venerābil' ⁊ acceptabil'
fuit. Cūq3 ſcp̄turarū abūdāt' fluētis
imbut⁹ eēt. ↄſilio epi laycalē habi-
tū depoſuit ac comā ſuā ī btī ſtepha-
ni baſilica vouēs ſe deo ſuituꝝ totō
dit. Seruiēs igit' fideliter deo in eadē
ecc̄a ſub clodolphi regimine p̄ſulis.
ꝑ eccleſiaſticos grad⁹ ad ſacerdotalē
dignitate3 aſcendit cariſſimiq3 filij
gratiā apud epm ꝓmeruit Trāſ-
actis autē plurimis annis cum vir
dei maturus ac ꝑfectus eſſet ſcientia
⁊ virtute xp̄i militē predict⁹ epiſco-
pus in haſbaniā deſtinauit dicens
ei. Perge iam fili mi. ⁊ patrias viſita
fines. Oportet eīm te populū non ꝑ-
uū deo ⁊ beato Stephano acquirere.
ꝑfectāq3 deo plebem in tua heredita-
te ↄſtituere Conſenſit beatus Trudo
patris ſui monitis. ⁊ ꝑfectus ad tū-
grim ꝑuenit. ibiq3 ſpūalem patre3
ſuū Remaclum epum inuenit. Qui
de aduētu eius valde gauiſus. audi
tis que erga illū deus egerit: grās
deo egit Conceſſit autē ei epiſcop⁹ in
omni dyoceſi ſua verbū dei p̄dicare
atq3 miſſas celebrare. ⁊ ſicut in pu-
ericia vouerat eccleſiā in hereditate
ꝓpria conſtituere. Benedictōne q̄
ꝑcepta vir dei ad paternā domū iter
ꝓſpere direxit. Aduespeaſcēte aūt
die: ad domum cuiuſdā viri hoſpitij
gratia declinauit. Cumq3 poſt refec-
tōnem quietis hora inſtaret: vir dei
in pomerio locū quieſcēdi ſibi poſtu
lauit preparari Quod cū hoſpes an
nuiſſet. vxore hoſpitis in tempeſte
noctis ſilentio fores apiente cum re
ſpexiſſ locū vbi venerabilis vir dor
miebat apparuerūt ei duo luīaria mi
ri ſplendoris. vnum ad caput. ⁊ ali
ud ad pedes eius. Conterrita illa. fe
ſtinanter recurrens ad virum ſuu3

narrauit ei mirabilē viſionē. Ambo
igit̄ regreſſi: luīa chorulcāti⁹ ardere
videbāt. Nec erāt ille fulgor par ſplē
dori nroꝝ luminū. ſed q̄ſi radi⁹ ſolis
quē putabāt illuſtrare totū pagum
Exterriti aūt ambo ꝓpiare nō aude-
bant. ſed cū magna āmiratōe grās
deo egerūt. ꝙ talē viꝝ hoſpitari me-
ruerūt. ¶ Mane vo cū vir dei hoſ-
pitib⁹ valediceret. ipſi pedib⁹ eius ꝓ
uoluti orabāt. ut vni⁹ diei ſpaciū e⁹
ſanctitatis mereret̄ habere ↄſortiū.
Acqeuit igi² eoꝝ petitōib⁹ manēſqꝫ
tota die verbū dei illis p̄dicauit a ho
ſpitis filiū baptizauit. In memoriā
aūt āmirande viſiōis p̄dict⁹ hoſpes
poſtmodū in eodē loco ecclām ↄſtru
xit. a totā villā de ſci p̄ris noīe trudo
netas vocauit. Sicqꝫ vſqꝫ in p̄ntem
diē nūcupat̄. ¶ Tandē itinere pacto
venit in ſuā hereditatē quā olim be-
ato ſtephano ſcripto donatā ↄfirma
ret. ibiqꝫ in honore ſci m̄ris Quinti-
ni ſciqꝫ remigiȷ̄ ecclām ↄſtruēs mul-
taꝝ ſalutē aīaꝝ tā exhortatōis ver
bo ꝙ ſcē vite exemplo opabat̄. Plu
rimos vo diſcipulos aduuās: indi-
tos qꝫ pueros caducū mūdi florē a
honores vilipēdere docebat. Sic mul
ti nobiliū ↄpuncti: comā deponētes
cū inuicto xp̄i milite deo ſeruiebāt.
¶ Appropinquāte āt ei⁹ vite t̄mi
no: nō eū latuit: ꝑmo ipꝫ vocatis fra
trib⁹ indicauit. Quos amariſſime
flentes cōſolans a ſalubriter monēs
p⁹ paululū eleuatis ad celuꝫ oculis
ait. Dirige dn̄e deus me⁹ in cōſpectu
tuo viā famuli tui. Et cū hiȷ̄s verbis
ſancta illa aīa carne ſoluta eſt. Fa-
ctus eſt autē luct⁹ tam in clero ꝙ in
ꝑplo. ¶ Tulerūtqꝫ ſacꝝ corp⁹ xp̄i ſa-
cerdotis cū ꝑmiis a laudib⁹ in eccāꝫ
ſci Quintini. quā ipſe fundauerat.
Qd cū ſepulture traderet̄ odor ſua-
uiſſim⁹ cū denſiſſima nebula ecclām
repleuit. a p vni⁹ hore ſpaciū ꝑdura
uit Erat aūt nebula tā denſa ut pxi
mū ſuū q̄s vix videret. ¶ Hac odoris
oñdit̄ fragrātia. ꝙ eū viſitauerit p̄-
ſens dei grā. Alia qꝫ plura miracula
tā in vita ꝙ poſt mortē ipſi⁹ patra-
ta habent̄ in ei⁹ originali legenda. de
qua p̄dicta ſunt extracta.

¶ De ſcā Oda v̄gine filia regꝭ ſcotie

Beata a venerabiꝭ virgo Oda
natōe fuit ſcota. ex nobili et
regia ꝓgenie exorta. ut pu-
ta filia regis terre illi⁹. Que cū eſſet
pulchra aſpectu a venerabilis cū in-
tegritate toti⁹ corpis ceca tn̄ facta ē
amiſſo penit⁹ luīe remanēte ſibi ocu
loꝝ īregritate. Porro ſcotia regio il
la vbi xp̄i ancilla nata ē magni ma
ris occeani eſt inſula. ſita ſub ſeptē-
trionali climate. t̄minos ſuos extē
dens ad t̄minos hybernie. Vñ cre-
berrima int̄ illos bella fuiſſe: coꝝ tē
dunt hyſtorie. Cū autē regnū ſcotie
iā dudū ex p̄dicaᵒᵉ palladiȷ̄ xp̄iſto
credidiſſet ſurrexit ibi rex potēs a fi-
delis habens int̄ ceteros liberos fili
am dilectā quā q̄ſi futuroꝝ p̄ſagio
nūcupauit odā. eo ꝙ ipſa ſalutis et-
ne acceptura eſſet coronā. Eius eñ
vita facta eſt humilis: a laude dig̃.
Nā qd humiꝭ ſcotice. hō oda grece
hoc qꝫ dicit̄ laus ut̄ p̄n⁹ latine Bt̄ā
igit̄ Oda ↄſiderās ſe abſqꝫ oculoꝝ lu
mine gaudiū p̄ntꝭ vite hr̄e nō poſſe
corpis ornatū cū corpiſ ↄpoſitōe mu
tauit in ornatū a decorē aīe a ſic corde
a aīo cepit celi dn̄o adherere. Intelli
gēs eñ ſe d̄ina pietate p̄uentā eſſe
q̄ſi voto xp̄o vouit corpis a aīe integ̃
tatē reſeruare. Porro rex p̄r ei⁹ pru-
dēs ac pruid⁹ nō modice eſt ↄtriſta-
tus dilectiſſimā filiā ſuaꝫ cecitate eē
correptā. ſciēs illā nuptiȷ̄s natalib⁹
ſuis ↄgruis mīme acceptā foē. neqꝫ
inferioribꝫ nuptiaꝝ gradibꝫ copulai
velle. Sꝫ cū vidit illā cū hūilitate ac
moꝝ mutatōe d̄inis cultibꝫ adherēr:
mitigat⁹ ē a q̄euit accepta ↄſolatōe.
Tal̄ ei ī etate puellai: erāt muta° dex
terre excelſi. Hiȷ̄s diebꝫ trucidat⁹ ē ſā
ct⁹ lābert⁹ ep̄s ī noua valle leodienſ
eccle. qꝛ illiatū ↄnubiū pipini p̄nci-
pis redargu͛. Cꝫ p̄tifex leodiȷ̄ p̄ept⁹

traiecti vo est sepult9. vbi et extitit epoꝝ penultim9 Vn traslatas illius reliqas succeſſor e9 hupert9 leodij re cōdidit. a cū reliqaꝝ traslatōe pma tū pdicte traiectēs ecce ibidē traspo‑ suit Vbi fieri cepeīt sigᷓ vtutes a pdi gia tot videlʒ a tāta. ut eoꝝ fama ī ex teriores q̄ terras sit diffusa Qd rex scotie pr̄ videlʒ scē ode audiēs. gaui‑ sus ē cogitās si illuc filia sua poſſ̄ ve nire ad ɔsolatōʒ cecitatꝭ sue. Ipa q̄ iā puecta eāt etate tāta ut int̄ hoies pcedē ɔūsariq̄ poſſ̄. absq̄ rubore ſſ ... mora rex pr̄ e9 oī spe in xpo plen9. p uisus illi comitibʒ a expēs tāti itine ris v̄sus galliā cū regia ābitōe eā de stinauit. ī dn̄o firmit̄ ɔfidēs. ut q̄ olī oclos ceco͡ꝝ dig̃t9 ē apireꝛn̄ eē poſſ̄ ocul̄ filie sue visū restituere. Btā igr̄ a venerabilis oda dispēsatōis hūa‑ ne nō ignara: liberos debere pntib9 obedire. fm̄ pr̄is p̄ceptū pfecta ē ver sus meridia̅ dirigēs gressū. Vbi āt destinato appropinqnt loco. gauisi sunt gaudio more scotico bn̄dicētes dn̄o: q̄ cū salute puenisset illo. Et vi dētes oppidū a ī oppido mōsteriū: cla mauerīt alt̄ ad alteꝝ. ecce leodiū. ec ce mōsteriū sci lāberti. ecce psperū fec̄ nobis dn̄s iter nr̄m. Quo mox ipsa audito. q̄ pcepto clamore sibi dulci sono: gauisa ē gaudio mag̃. effūdq̄ figēs ibidē descēd̃ cui īsedit de iumto et vertēs se v̄sus mōsteriū pstrau̇t se humi. adorās dn̄ʒ. ut si salute sue va leret dig̃re² sibi restitue lumē oclo͡ꝝ Orauit. a exaudita ē Qm̄ n̄ ē mora vbi opaꝭ d̄ma gr̄a. Que p9 erat ce‑ ca: vidēs de t̄ra surrex̃t. laudās deū a bn̄dicēs q̄ oīa bona creauit. q̄ collap sa reparat. q̄ vniūsa restaurat B

Btā igiꝭ oda pmiſſiōis sue fcā recor da͡ᵒᵉ voto castitatē suā xpō ſbarrasse cepit limīa ecc̄e freqntare. corp9 ine dia domaē vigilias vigilādo plonga re. a p posse suo se xpi obseq̄o infor‑ re. Pr̄ vo ei9 putabat nō licere pub‑ licā a nobilē psonā eē p̃uatā. ſʒ ma‑ gis debere ɔtrahere. a filios pcreare.

Ipsa vo magis ɔtinētie ac aīe salu ti intendēs nolebat acq̄escere. ut co‑ tidie poſſ̄ ex corde v̄tutes pcreare. Cū aūt pat̄ e9 n. q̄ q̄ poſſet illā blādicijs suadē vꝭ minis suis obedire ɔsilijs. tēptabat eā pr̄na autoritate ɔpellē sed nequit supare. Fortis est eīn ut mors dilectio q̄ inspiraꝭ a saluatore Btā igiꝭ oda sic angustiata q̄si diui no vsa est cōsilio ut celerrime exiret ptes scotie. ne vꝭ pr̄i inobediēs appa reret. a xpo q̄d pollicita est adīplere valeret. Vbi āt significatū est regi amiſſaʒ eē filiā e9. nec vspiā appere aliq̄d signū illi9 pn̄tie. ɔt̄stat9 ē a do luit nō modice. Queri āt eā fecit vs‑ q̄q̄q̄. ſʒ nō ē inuēta in tota regione. Egressa itaq̄ t̄minos scotoꝝ direx̃ gressū versus austruʒ ad visitādū li mina scōꝝ ut q̄ suspirauit ad xp̄m meritis p̄cedētiū mereret̄ ad eū a ipa acceſſū Vn̄ nō dubiū est ipsā xp̄i an cillā in castitate virginali pmāsisse. erat eīn res p salute aīe sue. Deniq̄ cū sacre ipsi9 reliq̄e transferēt̄ e tellu re: inuent9 est in sepulchro eius ba culus arūdine9. ideoq̄ nō dubiū est eā q̄ romā fuiſſe p accipiēda sibi apo stolica pr̄is bn̄dictōe. monteq̄ gar‑ ganū pambulaſſe. vn̄ solent arūdi nes reporīri C Pacta igi² a ɔsum mata expeditōe pegrinatōis sue: in gressa est puinciā thesandrie. q̄si di uina vocatōne illuc pducta sit. eo q̄ inde apli9 egressa nō est. Ibi eīn ac cepit sepulturā. suis videlʒ a reliq̄is ad puidentiā. futuris āt mortalibus ad cōsolatōnis memoriā. Qua in p uincia dū ambulaēt. a directū gres‑ sum faceret. inspirata est d̄initus ut versus orientē intraēt interiorē here mū. vbi repiret cōgruū sue laſſitudi ni locū. In q̄ est modo monasteriuʒ ad tytulū noīs eius insignitū. ut sic pter deuʒ dimisit natale solum: sic deo largiente in longinq̄ū sortita ē votensis ecc̄e allodium. Que illa ī‑ gressa locum arborib9 frutectisq̄ cō situ. herbaq̄ viridi gr̄ū a desideābilē

ad ſpaciandū: elegit eū ſibi ad pauſandū debilitatē mēbroꝝ. qꝛ reſpecto illi9 labore: pat̄ mīe diſpoſuit eaȝ in eadē ſolitudine req̄eſcere Vbi pfecto autore deo ea remanēte. q̄ affuerūt a aduenerūt modicū erexerūt ei tuguriū q̄ſi caſā paſtoꝝ. a nouaē cꝑerūt ac rodere ceſpites t̄re cū noua li ac rudi labore. ¶ Btā igit̄ oda exitiū exulādo petijt. pauptatis inopiā p xpō elegit. caſtitatis iura ſuauit. hūilitatis opa exercuit. innocētie lege tenuit. inedie moleſtias ptulit. ſobrietatis p̄mia pmeruit. padē lōganimitatē ſuſtinuit. ſpūq; ſuo ad beſit Jhū xpō tāq̄ calor igniculo. a ideo eā vite coronā tot v̄tutib; ornatā: a ſuo celeſti ſpōſo accepiſſe dubium nō eſt DV Cui9 inq̄ pn̄tie ac āgelice q̄ viguit vite. pn̄s mūd9 cum nō eēt dign9. velletq; eā dn̄s p labore ſuo remuneraē. correpta eſt aſperrime ac grauata graui infirmitate. donec pducta ē ad extrema vite. cuȝ patiētia ſufferēs oīa p aīe ſue ſalute. Sentiēs āt ſe pfecturā e corpe acceptа xpiane fidei bn̄dictōe cū viatico vite ꝑpetue: expedita ē a cōſignata ſacro xpi ſignaculo ad exituȝ aīe. Jn oīb9 laudās a bn̄dicēs deū celi ac terre. aīam cōmēdauit xpi clementie. obdormiēſq; cuȝ pr̄ib; ſuis q̄euit in pace. Centeſimūq; virgītatis ſue fructū inuenit apud xpum. q̄ fructu apud ipſū gaudȝ imꝑpetuū ¶ Sept̄ toq; ei9 ſacro corpe in ipſo q̄ degueāt loco. nobilitat9 eſt ipſe loc9 reliq̄aꝝ ei9 tumulo. ſicut aurū p̄ciosa a nobili nobilitat̄ margarita q̄d texit̄ in iꝑatoris ornamēto Vbi ſuccedēte ſibi tempe. apparuit ad ei9 tumulum nocturnū lumē ac ſplēdidū. nocturnas inde tenebras ſuo expellēs ſplēdore. dn̄o approbante q nō mortua ſit matrona. ſ3 q magis trāſlata ſit ad ſplendida eterne lucis gaudia. Vbi aīe ſcōꝝ accipiūt locū p merit̄ ſuis ad pauſandū. donec fiat reſurrectō mortuoꝝ. Cui9 quidē nocturni luminis rumore diffamato vſq;q̄q; cepit plebs tumbā ſcē xpi ſponſe freq̄ntare cū orōib; a deuotōe. dn̄m bn̄dicētes q̄ nō derelinq̄t diligentes ſe ¶ Jam ad tumulū ei9. ſigna et virtutes dn̄s opari dignat9 eſt. Jbi eniȝ cecis viſus. ſurdis auditus. mutis lingue vſus. claudis īceſſus reparatus eſt. a debilis q̄ſq; ſoſpitatis ſue cōpos fact9 diuina cōſolatōne gauiſus eſt a roboratus. Vn̄ nō immerito ꝑpetua et virginali corona credit̄ eſſe coronata. a int̄ prudētes ac euāgelicas virgines obtinē palmā laudis a victorie cū inextinguibili lāpade cum q̄bus preſtolat̄ reſurrectōem carnis et anime.

¶ De ſācto Radbodo epō traiectē. inferioris a cōfeſſoris.

SAnct9 Radbod9 puer indolis egregie. qꝛ ut dei grā pfuſus amabat̄ ab oīb;. karoli regis francoꝝ filij q̄ lodowici impatoris adijt palaciū nō honoris auid9: ſed qꝛ tūc tpis infra domeſticos p̄fati regis patētes: īſigne ſeptiformis phi loſophie viguit exercitiū. At vo hic venerabil̄ adoleſcēs more apis flori b9 lrārū inherēdo ſaporē guſtate dulcedīs hauriēs: ſeq; ſupni rorꝰ inebrians nectaē p cōſortib; triformiſ phie opaȝ dare nō deſtitit argumēt. donec gemellis ſophie ſic lactaē vberib9 ut adpme perit9 emicauit oīb; S; int̄ hec aī vigoē ānos adoleſcēs ſupādo carnis rebellionē ſale pſimoīe caſtigādo. mūdialia celeſtiū amore puipēdēdo ac ſpūalib9 delitijs inuigilādo. ſe penit9 a reb; trāſitorijs alienaē diſpoſuit. Et īmatura etate mores hn̄do ſeniles: nullis ſe īplicās illecebris. ſoli deo placē ſtuduit ſit regi p moꝝ q̄litate acceptabil̄ regni p̄matib; ac ꝑplo honorabilis. qꝛ deo erat amabil̄ DV Jntēa ꝯtig eccāȝ traiectēſē paſtoē orbai. ſfactūq; ē ut regl pnd ꝑplicq; ꝯſulto ꝯcordi: vir ſcūs diu reluctās ī epȝ eligēt Ot cū honoreȝ fugere nitit̄: honoris ad gratiā eligit̄

a iuuēt⁹ rapiꝰ. Mox ſuſcepta bñdcōe
ꝓceſſurus ad pugnã xp̄i miles ut
emerit⁹: ſpūalibꝫ virtutē accingit ar⸗
mis. Mutat hitū. augēdo moꝝ inſi⸗
gnia xp̄i regule ſubiectus. anguſto
calle viuēdi pfecte religionis efficiē
monach⁹ Nec ſolū ab eſu carnis. ſꝫ
ab oī ꝓrſus delectamto ciboꝝ ſe ſbtrā
hens biduanis ac triduanis aīm pa
uit ieiunijs. Hylari tñ vultu vniuſ
leticiā pferēſ. ſecꝫ ſilans int̄ ſuos vti
delitijs. paucis tñ ſuoꝝ ſꝫ puati ſciē⸗
tibꝫ abſtinētie culmē occultauit oībꝫ
Quidā aūt familiaris ut ſcō aſſe
dit ad mēſā: tādē ſupplicat epō. q ſi
bi liceret vaſis appoſiti potū haurire
Sꝫ pſule nō ꝯſentiēte q nō diffama
ri malutꝰ: ille tandē vas furti arripuꝰ
Scūs āt ne guſtaēt ꝓhibē nō valēs
ſuſpirās ad deū ſecū ingemuit Mox
q̄dē vnda vaſis antiq dulcorata mi
raculo: in ſaporē vertiē vini optimi.
Quo tēptator expto: reuolut⁹ ſancti
pedibus veniā poſtulabat. nūq ta⸗
le aliquid obteſtās ſe ampli⁹ factu
rū. Singulis ꝙꝫ dieb⁹ vir ſāct⁹ vix
paucis ſolēnitatū exceptis. ipſe ſuis
maīb⁹ pedes paupū lauādo victū eis
tribuēdo. nudos veſtiēdo. īfirmos vi
ſitando. debilib⁹ a orphanis curam
adhibendo: xp̄i ſudabat inuigilare
mandatis Epāli ꝯo ſede dano
rū pſecutōe traiecto deſolata: dauen
trie ſedē ꝯſueuit traiectēſis nō imme
mor ſedis: ſed corde iugiē inhabitās
Cū enī plures pīm ad imitādū ſibi
ꝓponeret: pſertim eos q eiuſdē ecclē
pmo fūdamēta fidei ibidē poſuere. ſ.
ſcm̄ Willibrordū a bonifatiū meritis
a ſcitate pcipuos iter ad arduū q p
cederēt imitabiles elegit Hoꝝ etenī
veſtigijs inherēdo. ſemīa fidei ꝯmiſſo
gregi ſpergēdo: viuā hoſtiā ſemetip
ſum cotidie īmolādo: totis niſibꝫ ad
aulā padiſi anhelādo moriē mūdo vi
uēs xp̄o: tot⁹ īmoraꝫ celo. Nec deerat
illi ſpūs ꝓphetie. q multa eoꝝ q pdi
xit ad pñs ut pdicta ſūt affuere. mlē
ta nō longe p⁹ rei veritatē attulerūt

Nec interim vir dei ceſſat exercē ope
quod ſecū iam añ figurabat iugi le
gis dei meditatōne. Proſeqē opando
qđ cepit. q fact⁹ eſt victor aī. doctor
caritatis. caſtitatis cultor. paupuꝫ
ſuſtētationis amator. merētiū cōſo
lator. clero ſpes īuicta. ſolaciū ꝓplo
leuamē infatigabile ſuis oīb⁹. a fa⸗
cie inimici turris fortitudīs. nec vel
aduſis vl pſperis q̄q verſus: trami
tē iuſticie deſerēs. Nūq ab eius ore
xp̄s defuit: quē ſp qcqd agerꝫ infixū
aīo coluit. Nūq vl lectōis vl orōis
ſtudio fatigaē Nūq opib⁹ mīe ſupe
raē Ieiunijs indefeſſus vigilijs pſe⸗
uerās. ſp ei⁹ labia ſtillabāt dulcedi⸗
nē: pacis federa: ſalutis remedia ſēp
eius intonabāt eloqa Tuto circūual
latus dei pſidio nulli⁹ hoſtilitatis ar
ma vl fortune ſeuiētis impetū formi
dās. voto qđ cepit: ope ſtrēnue cō⸗
pleuit Quodā nāqꝫ tpe ꝯmiſſi gre
gis ouile circuiēs dū friſonū tendere
pgit ī ptes. q antiq errois radices
ſicubi emergerēt. ſpūali vomē dirue
ret. fideiqꝫ documētis corda fideliū ir
rigaēt. danoꝝ īpediē occurſu Qꝫ mox
nō piculo mortl trit⁹: eis monita ſa
lutis ītulit. q errorē poſtpoſito viā ve
ritatl arripent. a ne a xp̄i famulatu co
rū arceret obſtaculo. ſi forſan ei nol
lent credē Illis āt īduāti cordis ma⸗
licia pſiſtētibꝫ. eiqꝫ mortē minitāti⸗
b⁹. nec ſcūs gladio cedēt ſi tp̄s ñ de⸗
negaēt. anathematl vltōeꝫ nō diſtu
lit. Et ſbito q̄i fulmīs ictu execrabili
peſte paſſi: pariter ferme mortui ſūt
Qđ a ſepe dū traiecto patiē infeſtos
nūq īpune reuſi ſūt ab eo Soli
t⁹ eē erat ī multis futura ſic pdicere
ſuiſ. ut ſmo ſbſeqns declarat Preſul
enī baldric⁹ tūc tpis egregie indolis
adoleſcēs vti ricfridi comitl fili⁹. cum
ad eū veniret. duob⁹ ex ſuis aſtātibꝫ
ſpū ꝓphetie dixꝰ. Hic quē cernitl ado
leſcēs. p⁹ me erit epiſcop⁹. Nō lon⸗
ge aūt p⁹: pſat⁹ iuuenis ordiatōis
tēpe duos ſui iurl ſecū ducēs clericos
bennō a ſaxo noiatos: veniēs rogat

ep̄m· ut sacri ordīs ab ei⁹ manib⁊ fu
sciperent bn̄dictōe⁊· Btūs vo ep̄s ore
iocūdo subrides ait Fili· āno mediā
te r̄ao me defūcto: pn̄tis ecc̄e pastor
eris· ⁊ hos clericos ꝓꝛijs maīb⁹ ad
sacerdotij gradū ꝓmouebis Et sedis
aulā traiecto adhuc danorū īpulsu
desolatā: ad gradū pſtinū repabis·
Que cūcta ꝑ ordinē ut palā ē suis ꝑ
uenē tp̄ib⁊ Si qn̄ ꝑ internūcios inui
taret inſtāe reg' obſeqo: solebat blā
de rn̄dē Justū ē inqt sublimiorib⁊ obe
diē ꝑtātib⁊· ſ; ⁊ ep̄at iuris nō ēē secu
lariū īplicari negocijs· Milites ḡ re
gni bn̄ficijs cumulatur: id ut equū ē
exerceāt negocij· Sicq; inſpecta lege
ꝑfecte libertatē: n̄ blādicijs nec iniu
rijs mouet ab incepto Maluit ei so
li deo placē· q̄ hoib⁹ Demū vir
scūs infra pagū⁊ trēte nūcupatū: vi
febriū tāgit· Cui mr̄ mie v̄go maria
splēdida apparuit· agnetē ⁊ cedā cō
comitiuas v̄gines hn̄s· ⁊ ī hūc mo
dū pōtifici loqns· Ne tieas radbode
me vidē pn̄tē· quā deuotōe mag̃ fre
qnt salutasti absentē· Presentē eua
des lāguorē· nō tn̄ diu p⁹ hec victur⁹
in carne Esto secur⁹ opando qd cepi
sti· Cōfesti ad hec v̄ba splēdor luis n̄
ꝯparuit: remanēte tn̄ diu miri odor
fragrātia: ⁊ ois lāguor velut q̄dā lin
teo de corpe sudorē extergēs ꝯfestim
abscessit· Hoc etiā cū clā suis asse
reret: nolēs dū viuēt palā fieri· cui⁹
forme cui⁹ ⁊ habit⁹ cui⁹ ⁊ ornamēti
scā v̄go v̄ginū sibi videbat apparē n̄
reticuit· tn̄ ei⁹ pulchritudinē⁊ n̄ posse
testat āmirari Deinde trētā exiēs·
in oetmarsſē venit Ubi ad votū suis
dispositis: nō defessus dei famulatu·
nō lāguoris īpulsu fatigat⁹· ſ; vul
tu hilari mortis intrepid⁹ ut ad xp̄i
ꝯuiuiū inuitat⁹ iā corpe p̄mortuo vi
uificat spū· nec labia cessant vl' lin
gua int' psalmos reciprocādo· ecce le
ti iocūde modulai· Sic ei incipit anti
fonaꝝ p̄ma de sci martini rn̄sorijs: ⁊
se ꝯposit. Nec dubiū eāt int' hec astā
tib⁹· q̄ angelicis iā tūc vallat⁹ auxi
lijs· nil ptimescēt tn̄ barū p magiēs
Nec p aul ēē credim⁹ sui specialis pa
troni visionē· quē sic q̄si alloqnte ca
nore vocis applaudit Tādē nouēbre
finē sui claudēte: diē clausit vltimū·
migrās fidēter ad dn̄m Mox scm
corp⁹ īpositū feretro· cler⁹ ⁊ ꝓli cū
ymnis ⁊ psalmodijs oiq; veneratōe
tāti pr̄is exeqas ducēdo· dauētrie ut
appropinq̄bant· ciuitas ois lugubri
ꝯmota tumultu ruit in obuiā: vox lu
gētū mixta psalmodijs mesto fune
ris duplicat in officio· ⁊ cū oī hōris
freqntia ista pietes ecc̄e depōitū sep
tētrionali plaga tumulat Corp⁹ ipo
ni² sarcofago· spūs exultat in dn̄⁊ sui
gaudio· cui fuiuit in h' seculo Hic sa
cer dm̄ pōtifex radbod⁹ in graui da
noꝝ psecutōe· decē ⁊ septē ānis traie
ctēsem gratiose rexit ecc̄aꝫ Migrauit
āt ad dn̄m· āno nongētesimosepti
modecīo· Ad tumulū vo hui⁹ sci xp̄i
ꝯfessoris meritis eiusdē ⁊ p̄cib⁹ intēe
dētib⁊ de⁹ indigētib⁊ bn̄ficia largi²· ⁊
frequēter multa miracula opatur

De sancta Genofeua virgine·

Sancta v̄go Genofeua in mi
nethodorēsi prochia nata· q̄
q̄tuor fere milib⁊ a parisiensi
vrbe ē ꝯstituta· seuero p̄re mrē do ge
roncia ꝓgenita ē· Hec qn̄tā ab ineū
te adolescētia dei grām fuerit ꝯsecuta
q̄ntaq; religiōis deuotōe deo fuerit
fidelium auditui ꝑfectiuq; valitura·
edita in titul' v̄ba testāt Proficiscen
tes itaq; ad britanias german⁹ an
tisiodorēsis ⁊ lup⁹ trecacēs p̄clari ma
ximiq; pōtifices: ad pelagianā here
sim q̄ tūc in locis illis emerserat rep
mēdā· ad memoratā prochiā orādi
vl' manēdi se grā ꝯtulerāt· Quib⁊ cū
obuiā vtriusq; sex⁹ multitudo emin⁹
ab ecc̄a cateruatī vico effusa ꝓcedēt
hec adolescētula int' reliquā ocurrē
tiū multitudiē⁊ pn̄tū ē vestigia comi
tata Quā cū scūs german⁹ emin⁹ as
pexiss; nescio qd ī ea meritoꝝ e⁹ psci⁹
spitale ꝑspiciēs: cepit extēplo et no

puelle a cuiꝰ eēt filia ſciſcitari. A circū
ſtātib3 ilico a puelle pīr a pētū noīa
diſſerūt. Ad q̊s ait ſcūs Germanꝰ
Hec v̄ra eſt filia? Illi nr̄ā inquiūt.
Quibꝰ ille rn̄t. Felices ait tā venerā
de ſobolis genitores. Aduenietes ḡ
ad ecc̄a3: b̄tūs germanꝰ pn̄tes pīr a
puellā ad hoſpitiȷ̄ ſui receptaclm̄ iuſ
ſit abire. Poſtera vo die reſurgente
iā iubare: pn̄tes cū filia ut ſcūs ger
manꝰ indixeāt affuere. Cūq3 puellā
mēorat ꝰ pōtifex ſuadēt religioſe vite
ꝓpoſitū aſſumē: illa ſe optaē hꝰ meri
ti donū puula q̄dē etate haut infātu
lapfeſſiōe: rn̄t. Cūq3 ſcūs germanꝰ
valde ī puella a ďi donū admirarēᵗ in
t̄rā ocul' defixis nūmū ſolo ereū iacē
tē pſpexᵗ: cruce ſigꝰulo titulatū. Hūc
ſbleuatū puelle q̄ ı q̄ðā pīgnꝰ reli
gioſi muneꝛ deliq̄t. atq3 ut pforatꝰ
collo eꝰ inherēt indixᵗ Et ut nulliꝰ pꝰ
hȷ̄ metalli á margaitaꝝ moīlib3 ōrneᵗ
āmonuit. ut ſcā ornamēta deſpiciēs
veri nitore et cādore celeſtis grē pul
chritudīe nō carēt Et valedicēs ei. cō
mēdāſq3 eā genitorib3 ſuis. cepto iti
nē prexᵗ Pꝰ aliq̄t dies mr̄ eiꝰ die ſo
lēni ad ecc̄a3 ire diſpoſuᵗ. a genofe-
uā dormīé mane á domi reſidē pcepᵗ
Que cū a ſe rīa cū ea ad ecc̄ā3 pgēt:
neq̄q̄ poſſȝ abiē. clamātē3 ſibim3 ac
dicētē. q ꝓmiſſiōis ſue memor vell3
ad ecc̄ā3 orōis ac deuotōis ſtudio fre
q̄ntaē. mr̄ eꝰ palma maxillā ipiꝰ ira
cūda pcuſſit. Que mr̄ ilico ſupplicīū
incurrēs luīs viſiōe puata ē Trib3 āt
mēſib3 minꝰ a biēnio: expers luce fu
iſſe maīfeſtiſſīe phibeᵗ. Tādē recorda
ta ē q̄ð b̄tūs ḡmanꝰ filiā ſuā meiti cē
ſueāt hiturā. vocās eā ad ſe dixᵗ Ob
ſecro. cape hauritoriū ꝑ perāſq3 pge
ad puteū a aquā defer mīi. q̄ puata
luīe ſemiuiua ē. Soboles ne ḡuar3 il
lā cū ſūma feſtina°ē pcurrēs ad pu-
teū. ī hauritorio aquā mr̄i quā popo
ſceāt miſtrauit. Mr̄ vo ad celū tēſis
maīb3 aquā a filia excepᵗ. a ut alla
te aq̄ a filia cruce ſigⁿⁱ ſupponēt expe
tijt. de q̄ fomītās ſibim3 oc'los redu-

ſos recepiſſe ſe paulatī ſēſit aſpēm
Cūq3 h̄ bis terq3 feciſſȝ puati luīs in
tegrā ſaītatē recepᵗ Accidit eē ut cū
ea due puelle multū eā etate ſenio p
cedētes cōſecrāde epō ducerēt Quas
cū iux̄ ānoꝝ etatē pmouēt genofeuā
neſcio q̄d ī ea ſpitalis grē meē pſpi
ciēs: bn̄dictōi an̄ alias p̄cepᵗ offerri.
Sicq3 a alie bn̄dictō3 deinceps aſſecu
te: obtutib3 pīr ſbtrahūt p̄dicti pōti
ficꝭ Defūctis itaq3 pn̄tib3: pari
ſiꝰ ī vrbe acerſente mr̄ē ſua ſpūali:
atq3 eē exhortāte: migrauit. Factū ē ḡ
ut poſtq̄ ſe ī vrbē tr̄ſtulit. ī īfirmita
te eiꝰ xp̄i in ea grā peculiariꝰ īfuſa to
tiꝰ ꝑpl'i noticie vulgata: plꝰ creſcēt Et
ita corpꝰ eꝰ paralitici humoris egritudo
acriꝰ dn̄ata diſſoluēt. ut ꝑplante vi
hūoris nulla pꝛſuſ ꝯpago ſuis artu
tib3 adherēt Cꝰ īfirmitatis vehemtiꝰ
afflic°ē depſſa tduo ſemianimis ſol'
tātū gemib3 ſbrubētib3 palpitauᵗ. q̄
cū corpalē denuo ſaītatē opitulāte ďi
mia fuiſſȝ adepta: multa ī ſpūviſa q̄-
buſdā ēpfeſſa. q̄ ꝑpt̄ īcredulōꝝ oblo
cutō3 nō nēce ē enarrari. Aduēiēte
āt ſcō ḡmano pariſiꝰ a iteꝝ ad b̄taniā
ābulāte. cūctꝰ ꝑpl's ei obuiā pceſſit.
a ille de vita genofeue ilico inq̄ſiuit
Quā īgꝛſſus vrbē cū vidiſſȝ: cū ſūma
hūilitate a veneātōe ſalutās: vite il
liꝰ q̄litatē ꝑpl'o p̄dicauᵗ Eodē tp̄e
attila rex hunoꝝ puīcias gallie ḡui
cepat deꝑpla°ē vaſtaē Tūc pariſiaci
hoſtilitat' illiꝰ vī furoreq3 metuētes:
ſecū ꝯiuges ac libēos fortunaſȝ ſuas
ad vrbes tutioīb3 loc' fūdatas. cepe-
rāt ītīcta paiſio velle tr̄ſferre Quoꝝ
ꝯiuges b̄tā genofeua cepᵗ ꝯſtātiꝰ ex-
horiri. ne vrbē ſb h̄ē deſpa°ē deſerēnt.
ſȝ potiꝰ ꝯ gladij īpetū ſe ieiunijſ a orō
nib3 marīrēt. Nā ciuitates ille q̄ꝝ mūi
tō3 nitebāt expetē. aiebat qm̄ ḡuio
ris belli īpetu eſſēt imaiꝰ q̄tiēde. pai
ſiꝰ āt q ītemeāta dō ptegēte manēt.
Cōſētiētib3 āt mrōniſ ꝯfilijs ſcē v̓gis
ꝯtigᵗ ut ciues pariſiaci ſcē geōfeue ꝑ
ꝯis luci bono in q̄ eos ł vxoēs eoꝝ cō
monē minime deſiēbat: ſaclegos de eā

auderēt inire ↄuent9. ⁊ in necē eius
ſupplicia ſūt inferre moliti. Et cū de
gn̄e mortꝫ ſola deliberatio fieret: ac
cidit vt archidyacon9 ab antiſiodo=
renſi vrbe pariſi9 ſubito veniret. Qui
dū ſollicite q̄d ibidē agerēt inquirét
quis nā ille eēt ciuiū tractat9: agno
uit. Quibꝫ ille ꝓtin9 dixit. Nolite o
ciues tantū facin9 mēte ↄcipere. Hāc
ego ſāctū germanū venerabili voce
laudare: ⁊ vite ei9 merita freq̄nꝫ pre
dicare audiui. Ecce q̄ a mēorato pō
tifice miſſa: ⁊ p me ſūt allata pſpicu
te. Hec archidiacon9 atqꝫ alia pluā
narrādo: ciuiū aīos cōmotos cōpeſ=
cuit. Beata igiꝫ v̄go genofeua hu
noꝝ exercitū nō ſolū longi9 venien
tē orōibꝫ ꝑuidꝫ: verū etiā ne appro
pinq̄re pariſi9 conarētꝫ obtinuit. C
A q̄nto decīo aūt vſqꝫ q̄nq̄geſimū eta
tis ſue ānū bis in ebdomada ieiuniū
modica cibi aſſūptōne diſſoluit: pa=
nis ordeacij tīna fabe capiēs pulmē
tū. Vinū vo vel q̄cq̄d inebriare hoiem
ꝑt: omni vite ſue tpe nō bibebat. P9
q̄nq̄geſimū annū epīs ſuadētibꝫ pi=
ſcem ⁊ lac raro ac modica ꝑceptōne
guſtauit. Fuerūt ei comites hee v̄gi=
nes p̄clare: hijs vo̅bulorꝫ noibꝫ nū
cupate. Fides. abſtinētia. magnani=
mitas. patientia. ſimplicitas. cōcor
dia. innocētia. prudētia. caritas. ve=
ritas. diſciplina. ōni illi vite ſue tpe
coherētes. Vicū cathulicēſē in q̄ ſcūs
mr̄ dyoniſi9 ⁊ paſſus ac ſepult9 eſt:
grādi amore ⁊ veneratōe dilexit. Cu
piebat eni huic mr̄i in predicto vico
baſilicā ↄſtruē. ſꝫ ꝓ exiguitate cēſus
virt9 deerat ↄſtruēdi. Ad cui9 officiū
cū p̄ſbiteri ſolito cōueniſſēt: cepit ei
cū hijs eē de baſilice ↄſtructōe collo
quiū. q̄ten9 vnuſq̄ſqꝫ ꝓut poſſꝫ opi
impēdere ꝓ fidei ſue deuotōne ↄferret.
Qꝫ cū ad coquēdas calces ſe poſſibi=
litatꝫ copiā nō hr̄e p̄cipue quererētꝫ
btā genofeua de auxilio dn̄i ↄfidens
eos ſollicitat. q̄d audire poſſint au=
riū ſagacitate ꝑquirāt. Qui ꝓtinus
dictoꝝ obedientes ac creduli: egreſſi

ſtātes q̄d vnuſq̄ſqꝫ ꝑ deriūtiū dicét.
vſu tm̄ auriū p̄ſtolātes: duos inter
ſe paſtores audiuit cōquerētes. Qui
cū degregata ob paſtū forte pecora
ſollicite veſtigarēt: duos furnos re=
fertos calcibꝫ in deſtis locꝫ ſe vidiſſe
alter alteri indicabat. Hec p̄ſbri au
diētes. btī v̄gini q̄ cognouerāt gra=
tulātes retulerūt. Tūc illa ſolo ꝓſtra
ta dn̄o ſupplicauit. vt tenuitatē vi=
riū ſuaꝝ: ad pandū op9 q̄d vouerat
auxiliator aſſiſtét. Itaqꝫ auxiliātibꝫ
ciuibꝫ. baſilica ſcō mr̄i dyoniſio eſt
ↄſtructa. Congregatꝫ aūt opatoribꝫ
ad ligna incidēda: cū multi ad ꝑficiē
dū edificiū ↄueniſſēt. accidit vt pocu
lū q̄d ꝓpinabatꝫ pene deficét. Beata
igiꝫ genofeua ſup cupā poculi cum
ſignū crucꝫ feciſſꝫ: eiuſdē poculi cui9
dudū fuerat q̄litate referta vſqꝫ ad
oris orbitatē ē repleta. ita vt cōgre
gatis vſqꝫ ad ↄſūmationē opis ha=
bunde ſufficét. Accidit q̄dā nocte vt
ad baſilicā mēorati mr̄is cauſa ora
tionis ſe veniēdū accēſo cereo p̄eūte
ꝓpararet. et flat9 vētoꝝ nimi9 officiū
eiuſdē luīs extinguét. Mox autē vt
v̄go xp̄i de manu puelle cereū raput
lumē amiſſe claritatꝫ ibē recepit. Cū
aūt in cellula ſua vt apnnt orōib9
diu ſolo recubās inheréd. ⁊ orōne cō
pleta de pauimēto ſurrexiſſꝫ: cereum
abſqꝫ vlla ignis appoſitōe ſuccenſū
videt. De q̄ plurimi fidelꝫ expetētes
ferūtꝫ cōſecuti diuerſaꝝ infirmitatū
abſqꝫ vlla difficultate remedium. C
Quedā vo mlr̄ eidē pedū calciamta
furto arripe p̄ſumpſit. Que ſtati ut
ad domū regreſſa puenit. penā ceci=
tatis incurrit. Que cito rediēs ad pe
des v̄ginis ꝓna decubuit. ⁊ veniā pe
tens ut ſibi viſus reſtituerꝫ petiuit.
At illa vbi eā miſeáta ſuſtulit. ac de
illati furti vilitate ſubridēs oculis e9
crucis ſignaculū ↄfidēter impſſit. et
priſtini viſus ſanitatē reddidit. Fi
naliter p9 multa v̄tutū opa dei famula
genofeua: laudabili vita pariſius
exiſtens t̄cio nonas ianuarij ad dn̄ꝫ

migrauit. habens ãnos etatis octua-
ginta. Ad cuiꝰ tumulũ cludoneꝰ fran
coꝝ rex p̃mꝰ xp̃ianꝰ baſilicã mirabi
li diſpoſitõe fundauit. Quo ĩmatu-
ra morte p̃uento. clothildis regina
ibidẽ celſũ ꝑtulit faſtigiũ. ⁊ virtuti-
bꝰ ĩꝑpetuũ p̃celſa laude p̃ditũ monu
mẽti fulget in vĩgis dignitate an̄ xp̃m.

¶ De ſcõ Albano angloꝝ ꝓthomar
tire q̄ et Albinus di.

Anno dñice incarnatõis du-
centeſimooctogeſimoſexto dy
ocletianꝰ in oriẽte. maximia
nꝰ in occidẽte vaſtari eccl̃as inſtãci cri
ſtianos decimo pꝰ nerone loco p̃cepe
rũt. A q̄ ĩmariſſima pſecutõe q̄da;
ſcẽ trinitatis egregiꝰ cultor ⁊ p̃dica
tor clericꝰ Amphibalus noĩe fugit
iuxta p̃ceptũ euãgelicũ dñi dicẽtis.
Si vos pſecuti fuerĩt perſecutores in
vna ciuitate fugite in aliã. Declinãs g̃
rabiẽ pſeq̃ntiũ beatꝰ Amphibalus
vſq; ad verolamiũ nobilẽ ciuitatẽ bri
tannie maioris dño ducẽte puenit.
Erat ãt in eadẽ ciuitate pſpicue gene-
roſitatis quidã ciuis Albanꝰ nomĩe
ab albedine ⁊ innocẽtia nomẽ accipi
ens: q̄ eundẽ clericũ hoſpitio ſuſcepit
Beatꝰ autẽ Albanꝰ adhuc ydolatrie
tenebris inuolutꝰ: volẽs p hoſpitẽ;
ſuũ amphibalũ de fide xp̃ianoꝝ ſcire
que eſſet eoꝝ fides ⁊ ſn̄ia. Rñdens be
atus amphibalus ait. Profitemur
nos xp̃iani ⁊ firmit̃ aſſerẽtes credi-
mꝰ in deũ omipotentẽ p̃rem ⁊ filiũ ⁊
ſp̃mſcm̃ trinu; in pſonis vnũ in ſb-
ſtãtia creatorẽ oĩm creaturaꝝ. Qui ho
minẽ liberauit p filij incarnatõẽ; quẽ
miſit in mũdũ tp̃e a p̃re diffinito ut
hoĩem p obedientiã a ptãte dyaboli
cui ſe p inobedientiã ſubiugauerãt li
beraret. Conceptꝰ igit̃ filiꝰ dei de ſpũ
ſcõ ex maria virgine obediens patri
vſq; ad cruc̃ ſuppliciũ ſanguine ſuo
humanũ genꝰ redemit. Hec albane
ſi credideris firmit̃. ad gaudia poſt
hãc vitã ſine fine mãſura migrabis
feliciter. Albanꝰ hoc audiẽs iratꝰ rñ

dit. Delira Aſſertionẽ tuã ratio nõ
capit. intellectꝰ nõ admittit Feſtinꝰ
igit̃ cũ dies craſtinꝰ apparuerit diſce-
de ne te ciues huiꝰ vrbis ſm̃ ſuas pu
niãt ſanctões. Diuertẽs igit̃ ſe a facie
albani btũs amphibalꝰ totã nocte;
in lacrimis ⁊ orõibꝰ p̃cipue p ſalute
hoſpitis ſui albani deuote expẽdit Al
banꝰ vero ſe in lecto ſuo recipiẽs cũ in
alto ſõno q̄eſceret: ⁊ deo ſalutari ſuo
viſitat̃; q̄ corde lapideo ſublato cor il-
li carneũ ſubſtituẽs p viſionẽ mirifi
cã ſecreta celeſtia dignatꝰ eſt eidem
reuelare. In ſpiritu eñi ſublatꝰ vidit
dñm Ihm̃ xp̃m qui de ſpũſancto cõ
ceptꝰ eſt. crucifixũ. reſurgentẽ. in ce-
lũ aſcendentẽ. Et alia q̄ nõ licet ali-
cui mortaliu; archana reſerare. Ex
ſomno igit̃ ſi ſomnꝰ dicendꝰ eſt ex-
ꝑgefactus: ſubito per dexterã excelſi
in aliũ virũ mutatus eſt. Timẽs ãt
ne btũs Amphibalus receſſiſſet: fe
ſtinant̃ ad locum vbi ille pnoctans
orauit acceſſit. Quẽ cu; inuenit ad
pedes eiꝰ humilit̃ aduolutus venia;
pctõrum ſuorũ poſtulauit ⁊ lauacro
baptiſmatis pfundi deꝑcabat̃. Do
minꝰ eñi Ihefus xp̃s queq̄; ei p̃-
dicta fuerãt ineffabiliter ut firmit̃
⁊ veraciter aſſeruit celitus ei demõ-
ſtrauerat. Btũs igit̃ amphibalꝰ ſen
tiens cor eiꝰ tactũ a dño: reſpondit.
Fidel̃ eſto ⁊ ĩ ſtabili petra fidei xp̃i-
ane fiducialit̃ ſolidatꝰ baptiſmi ſu-
ſcipe ſacramentũ. Quia quod ceteri
humanis documentis acceperũt: tu
ipſo Ihefu reuelante inenarrabili vi
ſione ac reuelatõe didiciſti. Hijs di
ctis. lauachro ſalutari albanꝰ rege-
nerat̃ xp̃ianꝰ integro ex corde factus
Hec autẽ poſtq̄ principi ciuitatis p
accuſatores innotuerũt: miſit ſtati;
milites ad palaciũ albani ut illum
trãſmarinũ p̃dicatorẽ legis xp̃iane
amphibalũ ſc; victũ ſibi adducerẽt
Interim albanꝰ p̃monitꝰ ipſũ extra
ciuitatẽ ſaluũ pduxit. Crucẽ autẽ in
ſignũ federis quã ſecũ btũs amphi-
balꝰ attulerãt velut ciuis ñ ĩmemor

ſcruꝰ ſibi ſcūs Albanꝰ retinuit veſtē ſuā eidē ꝓ cruce relinquēs: que tāte tūc tempis fuit dignitatis ut ea tra beatus hoſtiū cuneos penetraret in-demnis. Venientes aūt milites ad domū Albani quē querūt nō inueniunt. Albanū ꝟo ſeꝫ hoſpite ſuo op-ponentē furibūdi rapiūt a in ſcelus illud refundētes. iudicis ſiſtūt ꝯſpectui. Judex aūt toruo reſpiciēs Albanū aſpectu: ait. O degenera tue im-memor gn̄oſitatis. vbi ē ille īpoſtor trāſmarinꝰ qui tuā ſuis fallacibꝰ ſermocinatōibꝫ circūuenit ſimplicitatē Cur euꝫ occultaſti vł cur latuit fugi-tiuꝰ. Debuit ſi verax eēt noſtro ſe cōſpectui p̄ntaſſe ut ꝓ te diſcipulo ſuo magiſter egregiꝰ allegaret. Ac ꝑ h̄ patuit eiꝰ fallacia. Sed qꝛ nullꝰ mortaliū eſt q̄ falli nō poſſit. veniā me-reberis ſi deos nrōs clementiſſimos adorādos reddideris ꝓpicios. Erat āt eadē hora forte iudex ī tēplo ydoloꝝ ſacrificans. Albanꝰ reſpōdit. Ne credas me falſis ambagibꝰ impiti magiſtri circūueniri. ſed viā veritatis ī-ueniſſe vitāqꝫ eternā p̄ſtolari Deos auteꝫ veſtros q̄ ydola muta a vana ſimulachra aſſero nūꝗ̄ adorabo Vinciri incarcerari interfici potero. flecti autē nequaꝗ̄. ſtat ſententia. Tunc iudex precepit ſanctū dei martirē fuſti-bus cedi. Quē cum nō poſſe flecti videret: iuſſit in teterrimo recludi carcere. Sex autē mēſibus quibꝰ in car-cere morabat͛ non ros nō pluuia ſuꝑficiem terre fecūdauit. Cum autem omnia pre ariditate mirabilit͛ perirent: dicētes increduli hoc ꝑ magicā artē Albani eueniſſe: eū cōmuni de-creto cathenis vinctū a ſqualore diuturni carceris maceratū iudici rep̄-ſentarūt. Qui cum alacri voce iterū xp̄ianum ſe ꝓfitere͛: ſentētia capitali plecti iudicatur. Non em̄ licebat tūc tempis preclaros viros alio ge-nere mortis puniri Erāt namqꝫ q̄ dicerent iuſtū eſſe credētem in crucifixū crucifigi. Alij dignuꝫ ipſuꝫ exoculari

qui mēte cecus effectꝰ eſt. Cum igit͛ decollādus ad locū martirij duceret͛ pons anguſtus ꝑ quē populus nu-meroſus ſeq̄ns neceſſe habuit trāſire liberꝝ tranſitū denegabat Cōpreſſi cadunt a in flumē ſubmerſi ꝙ plu-res moriūtur Albanus hec reſpiciēs ꝓ illis orauit ut alacres om̄es paſſioni ſue intereſſēt. Et ecce ſubito al-ueus aque deſiccat͛. a mortui reſurgentes xp̄i dei magnalia collauda-bant. Fit cōpreſſio populoꝝ ad ſpectaculum cōcurrētium a compreſſi ſb ardenti ſole ſiti cōtabeſcunt. Quod videns Albanꝰ ecc͛ ut huic malo mederet͛ dn̄m exorauit. Et ecce fons ad remedia ſitiētium mōtis apiceꝫ in q̄ iam cōſiſtebant ꝓſiliens largiter irrorauit. Quod videns miles aradi-us nomīe qui iuſſus ferire eum tra-hebat ad martiriū: ꝙ cuius p̄cibus pauloante fluuiꝰ ſiccatus eſt eiuſdē oratōe vena fontis puriſſimi de mōte ꝓſilijt. Diuino nimiruꝫ inſtinctu āmonitus ꝓiecto enſe ad pedes albani veniā petens pctōꝝ ꝓſternitur. Quē rapiunt increduli a totum cō-quaſſant iacētē ſeminecē relinquūt Electꝰ igiꝰ alius ſpiculator btūm Albanū vibrato enſe decollauit. Et ec-ce oculi ꝑcutiētis ſimul in terrā ca-dūt. nec eos manꝰ obiecta cadentes potuit retinere. Militē vero nolentē xp̄i martirē ferire quē adhuc pagani palpitātem inueniūt iubent decollari. De quo nimirū cōſtat. qꝛ ſi fonte baptiſmatis nō eſt ablutꝰ: ſui tamen ſanguinis lauachro mūdatus: regni celeſtis ingreſſu dignꝰ factꝰ ē

Btūm igit͛ Amphibalū q̄ſi huiꝰ totius auctorē incōmodi diligenter faciūt circūquaqꝫ ꝑquiri. Quē tādē in terminis ſue regionis verbū vite gentibꝰ p̄dicantē inueniūt. Omē ġ venenū ſue malitie in eū refundētes rapiūt. exſpoliāt. a ligatis manibꝰ eū ante equos ſuos redeundo currere compellunt. Et cuꝫ menia ſue cernerent ciuitatis: timentes ne factis per

oratõeꝫ ſuis miraculis ciues eoꝝ ad
xp̄m ꝯuerterent: ſcm̄ dei martirem
in quadã planicie a ciuitate tribus
fere diſtãte miliaribꝰ ſiſtũt. ⁊ exco-
gitatis tormẽtis affligũt. Palũ ꝟo ĩ
terrã defigũt ⁊ inteſtinũ a ventre ſci
extractũ eidẽ palo alligantes cũ fla
gellis ceſũ fuſtibꝫ attritũ cultellis ⁊
lanceolis ꝯfoſſũ circuire cogũt. Ipſe
tamẽ indefeſſus verbũ ſalutare p̄di-
cãdo nongẽtos ⁊ ampliꝰ de gẽtibus
ꝯuertit. q̊s pagani ĩ ꝯſpectu amphi
bali mox trucidant. Et cũ iã martir
euiſceratus defeciſſet: eleuatꝰ in celuꝫ
oculis Iheſũ a dextris dei pr̄is vidit
ſtantẽ ⁊ albanũ inter angelos reful
gentẽ. ⁊ audita eſt vox de celo dicẽs
Amphibale amẽ dico tibi hodie cum
albano diſcipulo tuo eris in paradi
ſo. Pagani ꝟo furioſiꝰ inſiſtẽtes: eũ
lapidibꝰ obruũt ⁊ cultellos in cor-
pore eius mergũt. Et religionis ma
giſter ⁊ paſſionis collega bti Alba-
ni anglorũ ꝓthomartiris migrauit
ad dñm. ¶ Elapſis igiṫ annorũ
circulis ab illo tp̄e vſqꝫ ad tempa il
luſtriſſimi regis offe q̄ngẽtis ⁊ ſep-
tẽ ãnis reuelatũ eſt eidẽ regi vbi naꝫ
corpꝰ beati angloꝝ ꝓthomartiris al
bani indubitãter inueniretᷣ. Hoc mõ
cũ dictꝰ rex offa circiter triginta an
nis feliciter regnaſſet: ⁊ de pluribꝰ
q̄ in anglia ſuis locis regnãtes ter-
rã occupauerãt ⁊ mutuo ſeſe infeſta
uerãt glorioſe triũphaſſet ſolus in
anglia fere totã monarchiã tenens
magnifice dñabaṫ. Iacẽs igiᷣ ſuſpẽ
ſo forte ſomno in lecto ſuo recogita
uit ãnos p̄teritos in magna amari
tudine aĩe ſue eo ꝙ tot interfectorũ
ſanguine gladiũ ſuũ inebriauerat.
Ingemuit g̊ flens dicẽs in corde ſuo
Dñe ihũ xp̄e qui ꝓ ſalute hoim̄ de ſi-
nu patris in terrã deſcẽdiſti miſere-
re mihi pc̄tõri multoꝝ milũ pug̃to
rũ ſanguine cruẽtato. Et cũ exitꝰ aq̄
rũ deducerẽt oculi ſui: apparuit ei ã-
gelꝰ dm̄ conſolãs eũ ⁊ dicẽs. Ne ti-
meas rex offa nec diffidas. exauditᷣ
dñs orõem tuã ⁊ vidit lacrimaꝝ tu
arũ copioſã effuſionẽ. Inuenies ve
nerabile corpꝰ bti Albani angloꝝ ꝓ
thomartiris ⁊ ꝯſtruas ei nobile ceno
biũ collocãs venerãter oſſa eiuſdem
in capſide p̄cioſa: in tuoꝝ remiſſiõeꝫ
pc̄tõrũ omniũ: ⁊ ad impetrandã feli
citatẽ eternã quã ipſe martir glori
oſus tibi benigne impetrabit. Qd cũ
audiſſet rex rn̄dit. Dñe paratꝰ ſum
quecũqꝫ iuſſerit dñs affectui mãcipa
re. Sed locũ ſepulture eiꝰ penitus ig
noro. Cui angelus oñdens ei radiũ
de celo quaſi magnã ⁊ igneã facem
in terrã deſcendentẽ dixit. Vbi radiꝰ
iſte celeſtis deſcẽdit ĩ terrã: illic oſſa
dicti mr̄is ꝓcul dubio poteris repire.
Quo dicto angelus dm̄ diſparuit.
radius tñ in dexteris itinerꝭ choruſ-
cauit. Rex g̊ ꝯcito ſurgẽs. ꝯuocatis
q̄buſdã ep̄is ⁊ magnatibꝰ ad locuꝫ
ſignatũ ⁊ mõſtrãtũ indice radio pue
nire ꝓperauit. Vbi ſine more vꝉ labo-
ris diſpẽdio apto terre ceſpite tũbaꝫ
mr̄is reperiũt. Quid mirũ. De facili
reperiũt querẽtes theſauꝝ quẽ dñs
indicio celeſti manifeſte demõſtrauᷣ
Totũ igiᷣ locũ ip̄m q̄ mr̄ inuẽtus eſt
miri odoris fragrãtia illuſtrat Gau
det rex q̃ſi in delicijs padiſi ꝯſtitutꝰ
Fabricaṫ capſula p̄cioſa ĩ q̃ reponũᷣ
bti mr̄is pignora ſup auꝝ ⁊ topaziõ
deſiderabiliora: Cõſtruiᷣ inſup ibidẽ
ecc̄a conuẽtui ſufficiẽs nũoſo vbi ab
bas noĩe Wilgelodꝰ qd interp̄tatur
volẽs bonũ: cũ ꝯuẽtu electo feliciṫ or
diatꝰ. Rex igiṫ clemẽtiſſimꝰ offa vo
lens omnibꝰ modis ſuũ nouũ ceno
biũ honeſtis pſonis poſſeſſionibus
ac libertatibꝫ ampliare: ꝓpria pſo-
na romã adijt. Rõnoqꝫ pontifici ad
ſuſtentatõeꝫ ſcole pegrinoꝝ ut peri
ti redderẽṫ oms illuc aduenientes in
qualibꝫ lingua ad laudẽ dei pnũciã
dã denariũ vnũ de quolibꝫ ꝯtulit in
regno ſuo ita tñ ut btõ albano de ſu
is mãſis ſiue mãſionibꝫ denarij ſine
difficultate pſoluanṫ. Et dicũᷣ dena
rij ſci petri. ꝗ in die ſancti petri que

dicit ad vincula corp9 bti albani ce-
leſti oraculo inuentū: ab eo rege eſt
de terra leuatū. nc obſequiū beati pe
tri ſiue ſolēnitas mutilat. Cōpleto g
negocio cum bñdictione papali pſ-
pere remeādo pratū viſitauit obituz
q8 ad pauſatōem et pabula eqrum
ipſoꝝ p partes illas tranſeūtiū com
parauerūt pegrinorū. Cum autem
puenisset rex ad cenobiū ſuū ſuper
altare beati Albani q impetrauerat
gratant optulit vniūſa: ſupplicans
deo a ſue matri ut ecclā ipſa deo famu
latura felix ſp ſuſcipet incrementū
¶ Notandū q relique ſancti Albi-
ni q alſ dicit Alban9. Primo trāſ-
late fuerūt a beato Germano epō a
britania in vrbē romanā. Et poſtea
p impatricē theophanu impatoris
Ottonis tercij mrē a roma coloniā
requeſcentes vſqz hodie apud ſanctuz
Panthaleonē ordinis ſancti benedi
cti. Vbi poſtq̄ quieuerūt trecētes et
qnqginta annis a trāſactis a paſſio
ne eius mille et viginti annis dei nu
tu pcipue et ppter cauſam euidētez a
capſa in qua erāt recōdite pdicte re
liqe ſancti Albini excepte a apte fide
li pplo ad excitandā deuotōnem ut
in ſancto ſuo martire honorificaret
a laudaret deus: ad videndū oſten-
debant. Et adeo precioſe videbant a
recentes ac ſi nō longe tempis int-
uallo mortē ſubiſſet tempalez. Nā
caput cum barba ceruicē paſſionis
adhuc ſāguine īfectā brachia a ma-
nus ſcapulas pelle a carne ptectas
pectus cum cratib9 lateꝝ a ſpina dor
ſi cum renib9 pann9 etiā quo ſacrum
corp9 eius trecentis et qnquaginta
annis fuerat inuolutū a contectū ad
inſtar niuis candid9 a incorrupt9
erat ſicut erat cū recent imponebat
¶ De mō trāſlationis hui9 ſancti vi
de ſupra ſub numero foliorū. cccxcvj
in litera B. in fine. ibi (Corpus autē
hui9) D ¶ Item a dominica die an
te feſtum natiuitatis Johānis bap
tiſte anno dn̄i. Mcccxxvij. vſqz ad

annū milleſimū tricenteſimū triceſi
mū: eius relique ſancte a venerāde pu
blice oſtendebant vbi tam paralitici
q̄ alij claudi. alij curuib9 incuruati.
alij cōtracti. alij ſup terraz reptātes
alij gibboſi dorſo īcuruati. alij ceci na
ti. alij muti. alij demoniaci. alij man
ci. alij febricitantes et diuerſis alijs
languoribus oppreſſi. a plures mor
tui a aquis ſuffocati ad numerū qn
gentarū vel amplius pſonarū vtri-
uſqz ſexus meritis ipſius ſancti Albi
ni martiris per dīnam miſericordiā
a largitatē ſunt curati. Non ſolū lā
guoribus hominū: ſed etiā in pale-
ſtrendis equis a iumētis curatōnis a
ſoſpitatis gratia multipliciter fuit
oſtenſa: teſtimonio multoꝝ fidedig
norū a totius ciuitatis colonienſ et
circūcircaiacētes patrie.

¶ De ſcō Liborio epō cenomānenſi a
confeſſore.

SAnct9 Libori9 ex gallijs ori-
ginē ducēs. a pntū nō igno-
bili pſapia ort9: clariſſimāz pa
trꝝ ſuoꝝ lineā: claritudie meitoꝝ am
pli9 illuſtrauit. Nāqz ab etate pme
ua: matuꝝ in bonis actibꝫ cor gēbat
Neqz illecebrꝭ voluptuz carnaliū ut
etati lubrice moris ē aīo cedēs. neqz
vicio leuitatꝭ īdulgēs A dōdo ſeſe hu
milē a qetū ac tremētē ſmones dn̄i
exhibebat ut merito ſup illū ſpūſſcī
grā reqeuiſſe credat: q illū ad ſacdo
tij dignitatē ad diſpēſatōꝫ ſacroꝝ di
ad regimē nutebat fidelꝭ pplī. Deniqz
ſit cū pceſſu tpis pbitatꝭ ac ſophie
pficiēs incremētis. ita ī breui maturi
tatē virilꝭ ornabat etatis. ut accept9
apd oēs a tā hōre q̄ amore dign9 hē
ret. Nec mirꝝ. qppe quē nulli elatio
pteruū. nulli aſpeꝝ huor nulli ɔtēp
tibilē fecit igna. ſed huilitas ec infi
mis coaptarz. caritas cūctis exhibēt
affabilē a ɔformē. induſtria demrārz
eū eſſe vas vtile in domo dn̄i ad omē
op9 bonū patū Poſtq̄ aūt tā vitā
q̄ habitū ſclarē celeſtiū pmioꝝ itu
itu dereliqt. a ut vere a dño in ſuam

electꝰ fortē: clero aſſociatꝰ ac officijs functꝰ eſt eccaſticis: amplꝰ totuȝ ſe diuino cultui miſus eſt mācipare. Studebat naq; cūctos actꝰ cogitatuſq; ſuos ad dōis normā dirigere. circū ſpectꝰ ac ꝓuidꝰ dociliſq; ⁊ cautꝰ exiſtere. adūſa vł ꝓſpera eq̄nimit̄ ferre. aīm ſupra tꝑalis piculi metū fortit̄ agere. nichilq; niſi qḋ eēt an̄ ſupni examinatoris oculos fedū: ꝑcāi ſcilȝ maculas formidare. hēc de dei boni tate fiduciā. ſecuritatē. ꝯſtantiā. tolerantiā. firmitatē. Preterea nil appetere penitendū. in nullo legē moderatōis excedē. ſub iugo vōnis cupiditatē domaē. Hinc modeſtꝰ ⁊ abſtinēs. caſtꝰ ⁊ honeſtus parcꝰ ⁊ ſobriꝰ an̄ deū ⁊ hoīes ꝑmanebat. Jaȝ ꝟo in illo ꝓpoſitū eq̄tatis. iuſticieq; ſeruāde. q̄s vmq̄ꝫ digne valeat explicare? Quis etiā circa innocentiā. hūanitatē ⁊ ꝯcordiā ſtudiū. q̄s erga pietatē ⁊ religionē enarrȝ affectū? Omis eiꝰ aī meditatio a rebꝰ vanis ⁊ caducis remota: circa ſalutē aīe ac ſtatuȝ vite ꝑpetue verſabat̄. B. Proinde qꝛ tantꝰ in eo celeſtis iubaris ſplendor celari diu nō potuit: ſcitatis eius ita rumor excreuit. ut totꝰ indite ciuitatꝭ cenomānice ꝑplꝫ ad hūc ſibimet eligendū pontificē vnanimiter corda ꝯuerterēt. Nec dubiū q̄n ſe beatos fore arbitrarēt? q̄ talem habere paſtorē ac preſulē mererēt̄ cui ad docēdū ſuppeterȝ lingue diſertitudo. ad doctrinā exēplis firmandū rectitudo ad exorandū ꝑ ſbditis deū meriti magnitudo. Vn̄ cū memorate vrbis populū antiſtitis ſui Pauacij viri ſcīſſimi obitꝰ ingēti merore afficeret: ꝯſolabat̄ tn̄ huiꝰ cōcordit̄ electi ꝓbitas qꝛ nemine ſacerdotū xp̄i eēt futurꝰ inferior. Suſcepto ergo canonice pōtificatꝰ honore: nichil ex ſtudio ſcitatꝭ quā prius exercuerat dereliq̄t. ſꝫ tāq̄ꝫ lucerna ſupra candelabrū poſita: ī domo dn̄i collate ſibi gratie noticia refulgebat. Nulliꝰ eīn mometi ſpaciū odioſe trāſigere volens ſꝫ erat vtilibꝰ intētus actibꝰ: nūc lectōi diuinaꝝ ſcripturaꝝ opaȝ impēdens. nūc orōni ꝓlixius incūbens. interdū ecc reꝝ exterioꝝ diſpoſitōni ꝓut ſuo ꝯuenie bat officō prudēter ꝯſulens atq; ꝓſpiciēs. Aſſidue ꝟo vigilijs ⁊ ieiunijs caſtigabat corpꝰ ſuuȝ. ⁊ in ſeruitutē redigebat. ne alijs p̄dicās: ipſe reꝓbus inueniret̄. Erat eīn p̄dicatōnis ſtudio valde intentus. ⁊ cotidie modis omnibꝰ auditores ſuos ad vite rectitudinē ꝓuocabat. Si q̄s eius ꝑſimoniā ſtrēnuitatē caſtitatēq; attēderet: nō alijs ad fugiendā vicioꝝ corpatiū labē admonitōibꝫ indigēt. Jta piꝰ gregis dn̄ici paſtor ꝯmiſſis ſibi ouibꝰ adhibita cura duplici exhortatōibꝫ ſcȝ ⁊ exēptis: iter ad eterne vite pabula q̄rendaꝫ ⁊ ſpiritaliū moꝝ boꝝ cōtagia vitāda demrāuit. Habuit vir ſcūs hoc dei amoris indiciuȝ ſpāle. qꝛ oīa q̄ ad eius laudē iugiter celebrandā ⁊ ecclaſtici cultus officium ꝑtinēt: totis viribꝰ āplificare cōtendit. ⁊ exceptꝭ hijs q̄ ſibi ſuiſq; ad cotidiani victꝰ ⁊ veſtitus neccaria vix ſufficere poterāt: necnō ⁊ hijs q̄ ad egentiū ⁊ inopū ſuſtentatōem larga manu ſolebat expendere: reliq̄s omēs redditꝰ epatium poſſeſſionuȝ: ad exhibendū eccijs ꝯgruentē ornatum. ⁊ noua q̄ꝫ oratoria conſtruēda deputauit. Hac igit̄ intentōne preter illas q̄ a ſuis predeceſſoribꝰ fabricate fuerāt decēꝫ ſeptem ſacris edibꝫ cōſtructis ſuam ꝓchiā ita illuſtrauit. ut in qualibet eius ꝑte ꝑplo degenti: aliquā oratōnis domū vicinam eſſe cōſtaret. Manſit autē in epiſcopatu ānis quadraginta nouē. Preterea habuit bonū teſtimoniuȝ etiaȝ ab hijs q̄ foris ſunt. ita ut hoc quoq; de illo referāt ſcripta. qꝛ ſtudium erat ei deo in omnibꝰ dulciter famulari. ⁊ in rebus eccleſiaſticis dō ⁊ hominibꝰ bonis oppido placere. Cuȝ autē diuine maieſtati ꝯplacuit militē ſuū eterno p̄mio glorificare: āno q̄nquageſimo epatus ſui: corpis eum

molestia ita fatigari pmisit. ut ad-
esse sibi diē exitus sui nō dubitaret.
Qui ann9 illi verus extitit iubileus
quē in eodē numero annū remissio-
nis appellās. vnūquēqz in eo redire
ad familiā ⁊ ad possessionē suā lex
diuina pcep^t. Eodē tpe scūs mrti
n9 epūs. thuronēsem regebat ecclām
vir apttās clar9 oīno virtutibz. Cui
ex diuina reuelatōe pceptū est. ut ad
vrbē cenomānicā pgeret. atqz ibidē
in infirmitate positū dnm visitaret.
Vn aīadūtēs hāc dm̄ īfirmitatē de
aliq̄ mēbroꝝ suoꝝ intelligēdā. cepit
ilico festin9 ad memoratā pgē cīta-
tē. Qui cū appropinqns iux vineā qn
dā iter ageret: vidit emin9 in ea stā
tē clericū gradu subdiaconū Victuriū
noīe. opi qdē qd cūqz ibi agēdū erat
studiosi9 insudātē. s nihilomin9 fre
qntatōe psalmodie laudes dm̄ decā-
tātē. Hic eāt discipul9 scī liborij. atqz
in ipsa sue ↄtinētie mētisqz et habit9
hūilitate: optimi magri clarꝝ prebe
bat indiciū. Quē intuēs scūs marti
nus reuelāte sibi spūscō hūc esse ibi
epm futurū. hijs eū verbis salutau^t
dicēs. Aue noster pōtifex. Dehinc il
li baculū suū dedit. atqz ita cōdicto gr
du in vrbē pperauit. In q̄ inueniens
scm̄ ⁊ vere deo amabilē pfulem iā in
extremis positū. ⁊ celesti gaudio tm̄
quo itur9 erat intentū: cū ineffabili
ab eodē leticia suscept9 ē. Igit btūs
libori9 pn̄te sibi tanto ↄsolatore: sua
rūqz exeqarū puisore: decimo kalen-
darꝝ augustarꝝ die. let9 migrauit ad
dnm. Cui9 venerabile corp9 sanct9
Martin9 cum honore cōgruo ad ec-
clesiā extra vrbē positā duci pcepit.
quā prim9 eiusdē sedis antistes san
ct9 Iulian9 cōstruxit. ibiqz sepult9 ē
Seqnti vo die vir dei martin9 om-
nē pplm in ecclam cōuocans. scē am
monitōnib9 doctrine cōsolaba² eisqz
pfatū victuriū ordinauit epm. Tra
dūt qz litere scm̄ liboriū in hac vita
fecisse miracula. s multo plura post
modū ad sepulchrū ei9 diuinit9 fuisse
ostēsa. q̄ ob multitudinē noīatim nō
sunt expssa. Et qm̄ ipse vere fuit or
ganū spūssā: p ipsi9 nunc opatōem
an̄ eius venerāda pignera virtutum
signa sepius ostendūt. curatōes scz
debiliū. salutes languentiū. expulsi
ones immūdoꝝ spirituū. Prestante
ipsi9 gratia qui est fons ⁊ origo bo-
noꝝ ōmiū deus ⁊ dn̄s noster. D

De translatōne sancti Liborij epi
ad ciuitatē paderbornēsem

BAdurad9 epus scēs ecclē pader
bornēsis cū diuinit9 datā sibi ex-
cellentiā aduerteret. nihil sui labo-
ris studijsqz subtraxit. ab acquirēdis
⁊ pcurādis omib9 que ad diuine lau-
dis augmentū: ⁊ ad vtilitatē popu
li sui nouerat ptinere. Quia vo ru-
dis adhuc in fide pplēs ⁊ maxime ple
beiū vulgus difficile poteāt ab erro
re gētili pfecte diuelli latēter ad ciui
tas quasdā superstitōnes colendas
sese cōuertens: intellexit vir magne
prudētie qꝫ si pcipui alicui9 sancti il-
luc corpus allatū miracloꝝ ut fieri
solet ostensione ⁊ gratia sanitatum
suadēte: multitudo plebis inciperet ve
nerari: ⁊ ad ei9 patrocinia cōfluere
cōsuesceret: nulla re eā facili9 ab insi
delitate posse reuocari. Preserti cum
verbis doctoꝝ de diuina virtute nō cre
dētes: tn̄ hijs que oculis viderēt: fidē
derogare nō possent. Et qm̄ a deo q̄
est fons bonitatis rē tātam nouerat
expetendā: indicto ieiunio ⁊ celebra
tōe publica cū omibus sibi ↄmissis
ab eius clemētia demōstrari sibimet
postulauit. quonā ordine p adipis-
cenda re desiderata deberet insistē. Vn
fidē eius benigne respiciēs dn̄s dig-
tus est eis reuelare. qꝫ ad cenomāni
cā vrbē gallie rē diu optatā petituꝝ
ab epō loci mittē deberet: ibi qndū
votis ei9 pspeꝝ effectū fore. Ex hac
reuelatōe indubia spe aīatus: accele
rare negociū studuit. Ad hūc g locū
cū cōsensu ⁊ pcepto lodowici cesaris
filij karoli magni nūcios destinan-
dos elegit. ex clero qdem suo psonas

pbabiles. necnō a laycos q̄ſdā no-
biles. q̄s ad hoc op⁹ ydoneos noue
rat ¶ Anno igit̄ dn̄i octingēteſimo-
triceſimoſexto. legati p̄dicti ad vrbē
cenomānicā venientes cauſāq; ſui iti
neris epō inſinuātes: benigne ab eo
dē ſuſcepti ſūt. a dei nutu ſine mora
petita impetrauerūt. Erat ibidē ſcōꝝ
corpū mag̃ copia. int̄ q̄ ſci liborij q̄n
dā vrbis eiuſdē p̄ſulis p̄cipue glori
ficatū miraculꝭ: habebat̄ inſigne. Qd
cū eps p̄fatis nūcijs dare diſponēta
plurēs cū eo ſacros art⁹ de manſoleis
leuaturi cōueniſſēt: ſenſere cūcti ineſ-
timabilis odoris ſuauitate totā do^m
repēte impletā. Qui diſſiſis odora-
mentis oīb⁹ q̄ in terris vl̄ natura vl̄
arte ſiūt: daꝝ celeſtis cuiuſdā p̄ntie
dedit indiciū ¶ Erāt aūt in eodē loco
alioꝝ q̄ mēbra ſcōꝝ in ſarcophagis
recōdita maxie epōꝝ cītatis illi⁹. ex
q̄b⁹ tūc ſimul cū bti liborij corpe da-
te ſūt reliq̄e. pauacij ſcʒ turribij atq;
gundamiſoli ¶ Dum hec in tēplo
agerent̄. foris q̄ alid ſignū eadē cō
tigit hora. Nā mulier q̄dā ab ānis
plurimis ceca: īteruētu ipſi⁹ cui⁹ cor
p⁹ interi⁹ ad efferendū parabat̄: lu
mē recepit ¶ Eodēq; momēto q̄dam
demoniac⁹ liberat⁹ ē. ¶ Quidā clau
d⁹ vtroq; pede: mox ut caput ad orā
dū inclinauit: recepit integrā ſanita
tē ¶ Mut⁹ q̄dā ſubito ſibi vocis or-
gana ſentiēs reſtaurata: oīpotentis
dei miām eiuſq; cōfeſſoris liborij pa-
trociniū plano corā oīb⁹ ſmone lau
dabat ¶ Vir q̄dā ab ortu natiuitatis
intantū a genib⁹ deorſū debilitatus.
ut tibie cū pedibꝫ arefacte graciles a
cōtorte oēm ambulādi penit⁹ vſū de
negarent. deportat⁹ añ venerāda ſci
Liborij pignera recto greſſu cep^t in-
cedere ¶ Cec⁹ q̄dā illuīatus eſt. a vex
atus a demonio liberat⁹. ¶ Cele
brat̄ ṫo miſſaꝝ ſolēnijs. accelerābat
episcop⁹ ſcūʒ illud corp⁹ hijs q̄ ad pa
triā ſecū delaturi erāt cōmēdarī. ipſūq;
cū honore debito extra vrbē deducere
Quos tandē vna cū multitudine de

ti ac ipſi extra ciuitatē aliq̄diu pſe-
cutus: cū paucis ſuoꝝ redijt. q̄m a tā
glorioſo comitatu vix quiſq̄ niſi ī-
uit⁹ ſepabat̄ ¶ Et illi q̄dem annuē-
te pſpicua dei clemētia voti ſui cōpo-
tes effecti: q̄ quarto kl̄ maij venerāt
klīs maij ab vrbe cenomānica pfec-
ti. cū omī ſtudio ad patriā feſtinare
cōtendūt. Cui⁹ itineris gloriā ac leti
ciā. q̄s digne valeat enarrare? Naʒ
omia que ſacꝝ illud iter celeſti q̄dā
hūc illuſtrarūt ne illoꝝ q̄de aliq̄s q̄
p̄ntes fuerūt dicē. aut memoriā po-
tuit retinere ¶ Illis itaq; pficiſcēti-
bus. p̄dicta die ſecut⁹ eſt eos q̄dam
ſurd⁹ ac mut⁹. Qui meritis ſci a pe-
na ſecū genita relaxat⁹. eo p̄mū die
cepit audiri loq̄ns a loq̄ntes audi
re ¶ Inde cepto itinere pperātes. cū
ad eccām quandā ſancti Medardi
ppinquarēt: ibi in via mulier quedā
a longa infirmitate curata ē ¶ De-
inde ad baſilicaʒ ſancti Simphorij p
hoſpitō venientes: femina quedā diu
malignorū ſpūum receptaculū fac-
ta: meritis hui⁹ ſanctiſſimi cōfeſſo-
ris a demonū violentia eſt liberata.
¶ Exinde feſtinato curſu monaſte-
rio ſancti Sulpicij appropinquātes.
vident emin⁹ adduci mendicū que-
dā in vehiculo toto pene corpore mi
ſerabiliter cōtractū. quia mirabili-
ter ſtati curatus eſt. ¶ Sed a demo-
niacus quidā p viam ſanat⁹ eſt. ¶
Cū autē ad ciuitatē carnotenſem ve
niſſent. a eps cū clero a pplo eis de-
uote ocurriſſent. ut tantā ſibi gra-
tam fore deuotōnem dn̄s declararet.
multa ibidē p ſcūm ſuum fieri ſigna
cōceſſit ¶ Appropinquātes vero pa-
riſius ciuitati. ſimili modo ab epiſco
po a populo ſuſcepti ſūt. a in cathe-
dralem eccām deducti. Vbi mulier
quedā muta a natiuitate a ſurda. in
ſup tercio a demone vexata: ſanata ē
¶ Euntib⁹ autē illis iuxta montem
a monaſteriū ſancti martiris Dyo-
niſij: quidā ſurdus a mut⁹ ſimiliter
curat⁹ eſt ¶ Contigit etiā ut fluuiolū

quendā tranſire deberēt Quo cū ꝑpri maxēt: hij q̄ ſcōꝝ feretꝝ portabāt q̄tuor q̄ poſteriora ei⁹ tenebāt cornua recto tramite ꝑvadū aque incedere volebāt. Totidē aūt reliq̄ priorē ei⁹ ꝑtem geſtantes in humeris pontē magis ꝑ quē tranſirēt q̄rere ſe velle aſſerebāt: in taꝫ p̄claro ſcōꝝ obſeq̄o calciamēta ſua madefacere dedignātes. Qui cum ad pontē quendā venīſſent. repēte rupto ſub pedib⁹ eoꝝ inſtrumēto lignoꝝ: omēs illi q̄ in vado pede intingere aſpernabāt. in ꝓfundo fluminis ſ̄bmerſi ſūt. Meritis tn̄ ſcōꝝ artuū quos ferebāt: illeſi euaſere. Feretrū āt ab ea ꝑte qua ab illis anteq̄ᵽ caderēt tenebaꝉ. in aere pēdebat īmobile. donec occurrere poſſēt. q̄ illud accipiētes ſ ad vadū reueherēt. Inſuꝑ ⁊ quedā mulier a demonio liberata eſt. Totis aūt viribꝰ iter accelerātes. tandē q̄nto kalendarū iuniarū quo tūc ſacra penthecoſtes ſolēnitas agebaꝉ: ad deſideratā diu paderbornēſem ecc̄am ꝑuenerūt. A qua cū adhuc trib⁹ diſtarēt milibꝫ iuxta fluuiū hedera vocatū: q̄nq̄ꝫ ꝑit homīes a varijs debilitatib⁹ liberati ſūt. Inſuꝑ ſtatim in paderbornēſi ecc̄a ↄtigit quoddā claꝝ miraculū. velut inſigni p̄conio bt̄i Liborij aduentū annūcians. Nā puer q̄daꝫ a die natiuitatis ſue ſurd⁹ ⁊ mutus. ibidē auditū pariter ⁊ vocē meruit ⁊ loq̄lā. Cū aūt innūis vndiq̄ꝫ ſtipatuꝫ turbis monaſterio appropinq̄re cepiſſent: ep̄s q̄dē neq̄bat occurrere nam apud palaciū tūc morabaꝉ. ſed tn̄ clerus oīs cū ꝑplo letus occurrēs ter cūcti ſolo ꝓſtrati: ſacras reliq̄as ſūma cū veneratōe ſuſceperūt. Cūq̄ꝫ clerus in p̄mis ⁊ cōfeſſionib⁹ deū bn̄dicere et ⁊ ꝑpl's kyrieleyſon ingeminaret: cum ineffabili iubilo erectis ad deū mentib⁹ ſingulorꝫ: cū tali honore ſacratiſſimū corp⁹ in ecc̄am delatuꝫ: in loco in quo hacten⁹ req̄eſcit collocatū eſt. Ubi q̄ātis poſtmodū miraculis effulſerit. quāta ſanitatū dona p̄ſtiterit. alibi dicenda reſeruāꝉ Pro p̄nti autēꝫ hec pauca de multis dicta ſufficiant.

De ſcā Reparata virgine ⁊ mr̄e.

Reparata virgo ſcā ānoꝝ duodecim ſemꝑ hylaris: mēte ⁊ corpe caſta: deo deuota ꝑmāſit. Introiēs aūt dec⁹ p̄ſes in ciuitateꝫ ceſarieſeꝫ. audita fama puelle iuſſit eā ad ſe venire. ⁊ cepit blandis ſ̄monib⁹ cū ea loq̄ dicens. O puella felix eſt mr̄ que te genuit. ⁊ ego noui q̄ nobili gn̄e orta es. Accede igiꝉ huc. et ſacrifica dijs immortalibꝫ. Scā reparata rn̄t Ecce ego ſū plus minus ānoꝝ duodecī. Sufficit mihi iā trāſitoriā vitā vidiſſe. aliā fides ſpero. Q̄ me voluit naſci ex vtero mr̄is mee. ipſi deſidero īmolari dn̄o meo Jheſu xp̄o. notū ſit tibi inimice dei excelſi q̄ te ⁊ omēs cōſentiētes ydolatras eterna morte ꝑdet. Decius p̄ſes dixit Anteq̄ᵽ pereas: ↄſule tibi. Scā reparata rn̄dit. Ego m̄ nō poſſū ↄſulere. cōſulat āt m̄ dn̄s de⁹ me⁹. q̄ ꝓ nobis dignatus eſt pati. Dec⁹ dixit. Si ver⁹ eſt de⁹ in quē tu credis: quō ut homo in terraꝫ deſcēdit. et paſſionē ſuſcepit? Sācta reparata rn̄t. Paſſionē ſuſcepit. ut nos de mortis laqueo liberaret Induit ſe forma ſerui. ut nos redderet libertati. Decius dixit. Abnega xp̄m. Cui illa. Ego nō ceſſo confiteri dn̄m ihm xp̄m. in q̄ cōfidit aīa mea. Tūc ait dec⁹. Plūbo ollā implete. ⁊ calefactū an̄ eā afferte. ⁊ ſi ſacrificaȓ noluerit: ꝑfundetis eam. Poſtq̄ᵽ igꝉ ꝑfuſa fuit plumbo dixit. Ego tua tormēta nō ſentio: ſꝫ ꝑlimuꝫ adiutorī a dn̄o meo Jheſu xp̄o. Decius p̄ſes dixꝉ Lāpades accēdite. ⁊ mamillas de pectore eius tollite. Sancta Reparata rn̄dit Frigidus eſt ignis tu⁹. me āplificauit caritas xp̄i. quē ſpero videre. Dec⁹ dixit. Caminū accēdite. ⁊ ꝑ ignē eam torquete. quouſq̄ꝫ pereat. Cumq̄ꝫ adimpleret p̄ceptū p̄ſidis: dixit. Dn̄e Jheſu fac mecū miſericordiā ſic feciſti cū ſidrach miſach

a abdenago. Et deābulabat btā vir
go in camino. quaſi ſup roꝛe algido
Dixitqꝫ deciꝰ p̄ſes Macherā afferte a
viſcera eius fruſtate Et fecerūt ſicut
p̄cepit. a ↄtinuo reſolidata ſūt mē-
bꝛa eius. Tūc ſancta reparata rn̄dit
Hec ſunt tormēta tua iniqſſime. in-
ueterate dieruꝫ maloꝝ. Nihil mihi
potes nocere. ſed magis ↄfoꝛtas ani
mā meaꝫ. Deciꝰ p̄ſes dixit. Miroꝛ te
tā duro coꝛde eē. iā ↄſule tibi anteq̄
pereas ab oculis meis Scā reparata
rn̄dit. O dyabole. quātis argumētꝭ
mihi inſiſtis. Jā miſer a facie dei pe
riſti. Tūc p̄ſes ait. Ducite verboſā et
decollate obnoxiā. a caput eiꝰ aufer
te ab oculis meis. ¶ Scā ꝟo repara-
ta cum duceref a ſpiculatoꝛibꝰ. ait.
Gratias tibi ago dn̄e Jheſu xp̄e. qui
me de hoc ſeculo pegrinatōis ad te
dignatꝰ es pducere. cū palma triū-
phi virgitatis Et flexo genu oꝛabat
dicēs Dn̄e iheſu xp̄e accipe ſpm̄ meū
Audiētes ꝟo ſpiculatoꝛes eā oꝛāteꝫ
percuſſerūt eā gladio. a ↄtinuo de col
lo eiꝰ exiuit columba cādida tāq̄ nix.
q̄ pꝛio eā cōfoꝛtabat cū eēt in certa-
mine ¶ Accedētes ꝟo pauci viri xp̄i-
ani timoꝛati rapuerūt coꝛpꝰ eiꝰ. a cō
diētes ſepelierūt eā cum aromatibꝰ
a reqeuit in dn̄o octauo ydꝰ octobꝛꝭ

¶ De ſcō Waltero abbate ac ↄfeſſoꝛe

Beatꝰ Walterꝰ in ambianēſiū
finibꝰ territoꝛio minacēſi pa
go q̇ diciꝰ audami villa extitit
oꝛiūdꝰ Qui cū ānis puerilibꝫ libera
libꝰ diſciplinis eēt a pn̄tibꝫ deputa-
tꝰ affluēte ingenij grā ſup̄ vires eta
tule p̄mis imbutꝰ eſt rudimētis: in
eūte ꝟo adoleſcētia future in eo pfec
tōis ſigna poꝛtēdēs. Egreſſus ē de t̄-
ra a de ↄgnatōne ſua a de domo p̄ris
ſui. ut a diuſis magr̄is ples ſcias et
diuſas ſcīas: felix paripateticꝰ poſſꝫ
audire Hec oīa pbās. qꝺ bonū erat
retinēs Edoctꝰ pleniꝰ. doctoꝛ factꝰ ē.
Studuitqꝫ docē fidelr a pdeſſe. regēs
ſcolas celebꝛes: a magnis a a maio
ribꝫ freq̄ntatas ¶ Jā vir magni nois
intꝰ opāte ſpū timē cepit ne ſclaris
pōpa mentē illiꝰ allicēt. et ne cenodo
xie peſtis ſpm̄ extigueret. Cōcepitqꝫ
euāgelij ↄſiliū. ut paup tollēs crucē
ſuā ſeq̄ref paupeꝫ crucifixū Elegitqꝫ
lōge a tumultu ſeculi timoꝛē. clauſ-
tralē vitāqꝫ a marie ptē optimā p̄-
ferendā. Verumtn̄ ſacrificiū oblatuꝫ
diſcretōis ſale cōdiēs: in duro cilicio
carnē domās p̄us in ſclo diu pbare
voluit: ne aſſūpta ſubito oꝛdīs auſ-
teritas regularis: ſub inſueto onere
nutare faceret deſperantē. Demū ta
li exercitio roboꝛatus: ad reſbacenſe
clauſtrū ſe trāſtulit. Vbi quātuꝫ ad
traditōnes oꝛdinis diu nouicius. q̄
tum ad vite ſāctitatē. cito reliquos
eſt ſupgreſſus. ¶ Cōſiderauit auteꝫ
eo tempe q̄ndam plebeiū a pꝛepoſi-
to monaſterij culpis exigētibus car
ceri mancipatū. longaqꝫ afflictū ine
dia. ut pene iam fame deficeret. Cō-
motꝰ itaqꝫ vir dei cōpaſſionis viſceri
bus. datūqꝫ refectōni ſue panē clam
reſeruās: tēpeſte noctis ſilenꝰ egreſ-
ſus eſt clauſtrū. Acceſſitqꝫ ad carce
rem reſerās illū. ſoluit vincula capti
ui. a eū pane quē tulerat refocillat.
Extraxit deinde fame maceratū. a p-
pꝛijs humerꝭ poꝛtat ad q̄ndam locū
vbi ſoluta libera patuit fuga. Priꝰ
tamē ab eo recepit fidei cautionē ne
q̇d mali p pena quā iniuſte ſuſtinu
erat: inferret deinceps illi eccleſie vel
pſone. Quod cū abbas pcepiſſet.
virū mie ſine mīa flagellauit. ppter
opꝰ qꝺ etn̄ū p̄miū mēbaꝛ. ¶ His
tpibꝫ nō lōge a pōtiſare caſtro frēs
q̇dā mōchali regule ſe ſbiciētes: lo-
cū elegerāt ad inhabitādū Vbi fūda
to mōſtꝛio poſſeſſiōes fideliū deuotio
ↄtulit. qbꝫ ſuſtentaref diuinis officijs
māncipati. Famā iā dicti viri dei lōge
lateqꝫ diffuſam audiētes. in abbatē
ip̄m elegerūt. Qui recuſans foꝛtiꝰ a
renitēs cum difficultate tādē victꝰ ē
a ad illꝺ officiū tractꝰ. Pceptaqꝫ pō
tificali bn̄dictōne cū a rege philippo
mōſterij ſui aduocato ei paſtoꝛalis

baculūs traderet manuſq; regia ꝓpe
recurvū cū ꝯſtringeret. abbas ſup
ma^m illā baculū ꝓpe recurvū accepit
dicēs. Nō deſubtus manū tuā. ſ; de=
ſup baculū iſtū accipio. Nō enī a te
regimē ecclē ſuſcipio. ſ; a deo. Pro=
mot9 ergo ad dignitatē gradū. ſtu=
duit aſcēdere ꝑ grad9 virtutū. Qui
neq; ꝑſonaꝝ acceptor nec ēmim palpa
pator. blādū a māſuetū bonis: a ter
ribilē ſe exhibebat iniuſtis. Statura
ꝓcer9 erat. vultu decor9. ſpecie ange
licus: actu ꝯpoſit9. vitis in habitu.
clar9 ingenio. prudēs ꝯſilio. ſuavis
eloq̇o. Aliis larg9. ſibi plurimū par
cus Calcatis etiā turbinib9 fortuna
rū ſicut in ꝓſperis ſic in advſis: imo
ta mēte ac facie ꝑſiſtebat. Nec nō et
quodā ſpūſſancti artificio diverſas
induēs formas. a māſuetis hūilis.
ſupbis terribilis. magn9 potētibus
eq̄lis paupib9 appacēbat. Nec min9
admirāda e9 eloq̄ntia. plana ſimpli
cib9 erat: a admirabilis eruditis.
C Veꝝ. cū btūs hō ſp ſit pavidus.
timere cepit ne vl in hoc ſtatu mētē
ſuā gloria titillaēt. vl de9 ab ipō cul
pas ſbditoꝝ ſeveri9 exigēt. Elapſus
igit a mōſterio. fuga clādeſtina ad
cluniacenſiū clauſtꝝ ſe tſſtulit diu
ſibi affectatū vbi potior tūc vigebat
ſcola virtutū Occultāſq; q̇s eēt. q̇dq;
prius fuerat. q̄ hūilē ſe ibi exhibu
erit a devotū. quātiſq; meritis in illa
religione claruerit: adiacētiū locoꝝ
ꝓteſtata ē fama: quouſq; ad aures
trāſuolās ſbditorū bono odore ipſi9
terrā repleuit. Excitati igit frēs illi
magiſtrum ſuū ſollicite req̇ſiūt. quē
abbas cluniacēſis iuit9 reſtituit: cō
pulſus auctē maioꝝ. Reūſus igit be
atus vir Walter9 modico tpe ꝯūſa=
tus eſt int fratres illos. trāſferēs ſe
ad criptā quādā nō longe a mōſte=
rio ſitā. vbi vitā heremiticā longo
tpe egit. Ceterū ibidē tā a ſuis q̄
ab aliis freq̄ntatus. eundē locū deſe
ruit C Porexitq; ad īſulā quādā thu
ronice ciūtatis vicinā. adeptus ibidē

fundatā in honore ſcōꝝ mrm coſme
a damiani ecclesiolā. ſue ſolitudini
ꝯpetentē. Vbi catervati a thuronēſi
b9 viſitat. munerib9 honorat. Que
tñ nō ꝓ ſe inuit9 recipiebat ſed ut ea
paupib9 erogaret. Quadā enī die ī
ſimiles vſus exhauſtis oīb9: inſtāti
pauperi cuidā libros ſuos tradidit
pigneri obligādos ut paup ille ſibi
pecuniā retineret. Aliqñ etiā tuni=
cā a fratrib; maioris monaſterii ſi
bi datā paupi dedit. a xp̄m in paupe
re veſtiens: largitor ipſe algens ino
pē calefecit. C A garino demū ꝑ loca
ſcā diſcurrē ꝯſueto pōtiſare ꝓdi frēs
mōſterii ſui ꝑperāt ad dictā inſulā a
invenīūt quē req̇rūt Allegāt corā eo
mōſteriū ſuū in ſpūalib; collapſū ꝑ
abſentiā ſuā. a tpalia diſſipata. De
inde obuoluti e9 genib; cū p̄bre lacri
maꝝ: vix mouēt eū. reditu difficile
impetrato Reūſus igit diſſipata col
legit. collapſa reſtituit. fracta ſolida
uit mot9 demētiū inforūit. De=
inde cā extitit. ut rōnā curiā viſitaēt
Viſitatiſq; de more ſcōꝝ limīb9 pape
gregorio hildebrāno. ꝓ abſolutōe ſu
ſcepti regiminis ſupplicauit. Qt btī vi
ri coġta ſcitate. in ei9 delectabat allo
q̇o licz recuſās e9 petitōi ānuere ſup
regimīe deponēdo Sz ipō cū multo ho
nore multē dieb; ſecū detēto demū ei
iniūxit data redeūdi licētia. ut cōmiſ
ſū ſibi gregē fidelē cuſtodiēt. Nec de
cetero vacillaēt. ñ familiari ꝯſilio ſpūſ
ſancti: mādatū ſ mutare. C Reūſus
āt ad curā gregē. ſtuduit ſic oues ꝑ
paſcua vite deducē. ut mererēt ī cau
lis celeſtib9 collocari Int9 vō eſtuās
flāma vehemēti ñ min9 ꝯſtāt q̄ ſidu
cialē potētū flagicia remordebat Nā
aliqñ philippū regē frācoꝝ viꝝ acri
mū: notās a increpās ſup crimīe ſi=
monie. dixt Nō licz tibi diġtates ec
cleſiaſticas dare. nc vendē Vēdēdo eas
emētib; das exm. a ſic fact9 es re9 cri
minū alioꝝ. Itē ſup mādatē q̇buſ=
dā iā dicti pape vicz de ñ audiēda miſ
ſa p̄ſbri cōcubinā hñtē. ꝯcilio epōꝝ

cõuocato: cū nimis dura illa a indigna impleri piter iudicarēt vir ſcūs qui tunc forte pn̄s aderat: audacter reſtitit in facie eoꝝ ↄcitiū ↄdempnās Aceenſi ʒelo epi: blaſphemātē ac deſtem regni iudicāt illum. inductis a aīatis regis ſatellitib9. qui captum atq; ligatū virū dei carceri mācipaīt Jbat aūt a ↄſpectu cōcilij gaudens. q2 dign9 habit9 eſt ꝓ xp̄o cōtumeliā pati. Amicoꝝ aūt interuētu liberatus. reuerſuſq; ad ꝓpria: aggreſſus eſt vitā ſolito plus auſterā. Dans aūt elemoſinā nolebat tuba canere añ ſe. ſed palā paupes repellēs: eis larga bn̄ficia occultiſſime ↄferebat. Vn̄ quadā die viris honeſtis marcello preſbīo a raymūdo dyacono de pōtiſare nō modicā cōmiſit pecuniam paupibus erogandā. fingēs eā a q̄dā amico ſuo ad hos vſus ſibi traditam. inhibebatq; ne dū viueret ſcīre tū hoc reuelarent. Adeo dapſilis fuit omib9 i paupes xp̄i. ut nec cultellū nec q̄cq̄ aliud q̄ carere poſſet: inopi denegaret. Jn cellula iuxta eccleſiā ſuā. quātis carnē tormētis affligerit ſolus ſcit q̄ oīa nouit. Jbi lectus ei9 filtrū erat a vilis matta cilicio tecta. ita ut vix diſcerni poſſ; quo caput reclinaret aut quo pedes cōponeret. Cilicio manice ſtaminee apparebāt aſſute. ne poſſet cilicū deph̄ēdi. Ex nodoſis corrigijs flagello cōfecto ſeipſū adeo dure diſciplinabat. ꝙ licʒ in remotiori thalamo ſecedēt fragor tn̄ verberꝫ a ſacriſtis eccīe a ab alijs ſepi9 eſt audit9 Veſtimētū nō ñ vetuſtate nimia diſſolutū. aut paupibꝫ datū: mutauit. Sepi9 lectoris. ſepi9 coq̄narij officiū in refectorio exercuit Aliq̄tiēs clibanū coq̄ndis panibꝫ ꝑparauit Vn̄ die q̄dā nimia carnis maceratōne deficiēs añ os furni cecidit. diſcipuloꝝ manibus in cellulam reportat9. Jn refectorio vō conueſcēs familiarē habebat q̄ de vaſe ſuo vinaio vino ſblato occulte aquā infunderet. ita ut a fratrib9 vino refi ci crederētur. a de illo potaſſe. Piſces appoſitas ita caute immutabat. ut crederet comediſſe de illis. Jn cellula panes a fabaſ coctas ſine pinguedine aut delicato ſapore recipiebat. Et cum tot panes ſepi9 inde in vſus pauperū educti ſint q̄t illati. cōſtat eum faba et aqua tūc fuiſſe cōtentū Aquā ad vſus ſuos ſabbato recipiebat. qui p ebdomadā ſufficeret ſubſeq̄ntem. Ceteris dormitoriū intrātibus poſt matutinos pſalmos: vigil in oratōe aliquotiēs inuent9 eſt obdormiſſe: capite inter genua cōuoluto. Sedere autē in eccleſia. velut accidie crimē deteſtabaf. Artus ieiunio a ſenio fatiſcentes: baculo cum deficerēt ſuſtētabat. Hijs diebꝫ ſingularis vite meritis digno diuina reuelatōe. appuit Waltero mī btīſſima vgo maria ſic dicēs. Surge Walter. ꝑpara iter a vade apd bartolomeut. a ibi ꝓpe diſpone ecclīam. Elegi enī ibi locū ad quē fēie cōueniāt ad exhibēdū m̄ ſuitiū a honorꝫ. hijs dc̄is diſparuit. a relinq̄ns vir ſup auditē libr̄ diſcretōis iudiciū trutinātē. Et q2 nōdū fidē adhibebat. ſupſedt exe cutō; mādati. Rcūſa denuo vgo btā miſtr ſuū de pigricia arguēs iterāſq; mādatū ictū manu faciei ei9 impſſit ita ꝙ digitoꝝ veſtigia in facie ei9 diu poſtmodū appuiſſe dicāf. Cogitās apd ſe a dicēs. q2 bartolomeut ñ vidi a locū neſcio. īſtructo de itinē pegre ꝓfect9 ē. dīne ſe ſapīe ↄmēdās. Sciſcitatuſq; a viatoribꝫ ptes illas. inſtruct9 ad plem vltē vrbē ābianēſē q̄nq; leucis diſtātē. metā deſiderată inuenit Jbi ī loco ſitueſt iux̄ aq̄s q̄euit et māſit domūculā ibi fabcās a capellā Ad quā ibi fact9 ē ꝑploꝝ ↄcurſus ut ab eo vite et ne pabulū repōſcēt Sʒ a mſeib9 ſui cām aduēt9 a reuelatōꝫ ſecreti9 exponēbat. ut ad exhibēdū ibi obſeq̄ū btē virgi deuotaſ mūeres aīaret Vez. cū ſicut ait poeta. intoleā bili9 nihil eſt ꝙ fēia diues: apd bartolomeut dn̄abaf matrona q̄da;: cui

pſuadente dyabolo dictū eſt. occaſi
one viri illi9 eidē dāpnū nō modicū
imminē. Nā et ſata illi9 turba afflu
ens ↄculcaret. a quas ipſa ſibi ↄſig
nauerat poſſeſſiones tanꝙ̄ ſupueni
ente exercitu plauſtra a eq̄tes publi
carent. ſi ibidē vir ille magni nomīs
diuti9 remaneret. Illa vero hoſtis an
tiq̄ ↄſilio acq̄ſcēs: virū dei a ſede ſua
pturbauit. a a ſuis finib9 exire coe=
git. Offenſus āt in hoc facto: vir dei
ad ſedē ꝓpriā remeauit. Dña vero illa
cū a ſuis quadā die ſolemni ire ad
ecclām moneret: ſurrexit a cathedra
a morte ſubita retro cadens fractis
ceruicib9 expirauit. Sācte āt mulie
res ac nobiles godelendis a helwi=
gis ſe dño vouētes ad locū dilectum
cū magnis poſſeſſiōib3 ↄuenerūt. Ar
buſta etiā ꝓprijs manib3 vellicātes.
tā poſſeſſiōes acq̄ſitas ꝙ̄ edificia di=
latāt. In breui āt ↄfluētib3 alijs rebꝰ
deo dicatis: fideliū q3 deuotōe illuc ā=
pla bñficia ↄferētib3: ec in hōre btē vir
ginis ibi fūdata eſt ecclia. a collatis
pdijs ditata ē ac dotata. Virgīes āt
ſb regula bti bñdicti ibi deo a btē vir
gini ſuientes: p9 bti walteri trāſitū
āno tcio: pfatā godelendi pmā lod
illi9 abbatiſſam ↄſecrari fecerūt. Vir
aūt dei walter9 loco ſuo reddit9: cū
q̄dā die in capitulo pctā ſua a negli
gētiā ac īſufficiētiā accuſaſſz. p hijs
correptōne3 flagelli flexis genib9 a
fratrib9 recipe ſuppliciť poſtulauit.
Quib9 tale quid abhorrētib3. cū in
inſtātia pſeuerarēt. vix obtinuit qđ
petebat. Vn̄ fact9 illa die hylarior:
let9 cū fratrib3 cibū ſūpſit. Ac=
cedēte vo reſolutiōis ſue tēpe. in ra=
mis palmarū intrās capitulū: dulci
et amicabili exhortatōe frib9 viā ſa=
lutis apuit a ſuaſit. Ad ꝓpħm aūt de
inde q̄ eo die de pceſſionali more mł
tus ↄuenerat: cū pñte comite belle=
mōtenſi ſermonē faceret. acceſſit ma
trona quedā nimis ambicioſo orna
tu ſpectabilis ita ut cauda vertente
puluerē in oculis aſſiſtentiū excita=

ret. Offenſus inde vir dei cū eam ſpū
ꝓphetico demoniacā appellaret: orna
tuſq3 luxuriā reprehenderet: clamauit
inuerecūda mulier ſe ſequēte dñica
ad cōſpectum illi9 multū gloſi9 ad=
uenturā. Ad quā rñdit. Aduenies
vtiq3. ſed in ſtatu multū diuerſo: ab
eo quē modo geris. Sequenti vo die
miſſam celebrās: egre ↄpleuit eam.
graui febriū vi corrept9. Vocato āt
quodā cui in breuiario ſcribēdo mē=
branas pauerat. dixit. Deſiſte a ꝓpo
ſito. alijs ncc̄itatib3 fratrū derelinq̄ꝰ
mēbrane. m̄ vlteri9 mīme pfutuē. Ac
ceſſit ad illū eo die nunci9 comitiſſe
bellemōtēſ in villa q̄dā nō lōge a pō
tiſare egrotātē. ſignificātis ei mādatū
dñe illi9. deſiderantis plīmū viſitari
ab eo. Cui vir ſpū dei plen9 rñt. Gra
dei nobis ↄcedat. ut in patria celeſti
me videat. Nō eī in hꝰ ſclo me āpli9
videbit. Vigēte vo morbo. ↄuocatꝰ fra
trib3 vnctus eſt oleo ſacro. abſolueſ
fres ab oīb3 abſoluēdis. Quos de re
ceſſū ei9 plīmū ↄdolentes: ↄſolari ce=
pit. Docuitq3 q̄ ſpū eligē deberēt pa
ſtorē. Crebris q3 pſuaſionib3 aīauit
eos ad iugū dnī voluītarie portādū.
palā fact9 expreſſus imitator xpi. q̄
poſtꝙ̄ venit in ihrlm dñica an paſſi=
onē ſuā: dieb3 intmedijs vbū dei p=
dicare a exhortari diſcipulos nō ceſ=
ſauit. Deinde vir ſcūs. die paſſiōis
dñice pcepto corpe xpi obdormiuit
in dño. euolādi ad ſuperos data ſpi
ritui libtate. Cui9 caro quā cilicio a
cinē ſp obtexeāt ita reſplēduit: ut qđ
dā reſurrectōis dec9 extīcta pferret.
Cū vo ſacrū corp9 ei9 fres honorifice
traderēt ſepulture. excitati fama delō
ge ꝓpħ: lamēto incōpabili eq3 cū mō
chis ei9 receſſū plāxerūt. dānū illđ g=
uiſſimū ſibi eſtimātes. Eadē vo die
pdicta comitiſſa dicit obiſſe q̄ſi ſecu
ta virū. c9 deſiderabat eloq̄ū a aſpectū.
Seq̄nti āt dñica. mrōna q̄ pōpoſo
apparatu virū dei offenderat. ut ꝓphetia
ei9 adimpleret arrepta a demōio. ad ſe
pulchrū ſci viri ac dei ↄfeſſoris allata ē

Cuiꝰ meritis pꝰ multā inſtantiā ꝑ=
cum q̄s fideles ꝓ ea dn̄o offerebāt: li
berata a demonio reſtituta eſt ſani=
tati. Hoc poſtmodū inducti miracu
lo. q̄ varijs lāguorībꝰ tenebāt̄: ga=
uiſi ſūt ſibi ſci hꝰ ſuffragiū valuiſſe

Incipit vita ſcoꝝ Eucharij Vale=
rij ⁊ Materni epōꝝum.

Quāuis beata vita ſcoꝝ apud
omipotentē deū eternalr̄ ma
neat. ⁊ eoꝝ noīa liber vite ſi=
ne obliuione ꝯtineat: nihil tn̄ vere re
ligioni obſiſtere credimꝰ ſi eoꝝ meri
ta ſꝑ mēte reuolu amꝰ. actuſqꝫ illoꝝū
verbis ⁊ ſcriptis ꝯmemoremꝰ. Vn̄ ⁊
ea q̄ de geſtis ſcoꝝ patꝝ treuerice vr
bis certiſſima maioꝝ relatōe agno=
uimꝰ: ſilentio ſegniter ꝑterire nō de
bemꝰ. qꝛ iuſtū eſt hos pijs ꝯmēdare
memorijs quoꝝ cotidie inſtruimur
exemplis ⁊ documentis. Igit̄ poſtq̄
beatiſſimꝰ Petrꝰ aplſ̄ anthiocenaꝫ
ecc̄iam ꝑma ꝯ̄feſſione xp̄iani noīs
ſup ſolidiſſimā petrā fundauerat: ⁊
pontū. galaciā. capadociā. ac bithi=
niā verbo ꝑdicatōis illuſtrauerat.
in exordio regni claudij ceſaris ſup
na ꝓuiſiōe ordināte romā ingreſſus
ſalutarē cūctis credētibꝫ fidē ꝯſtātiſſi
ma aſſertōe ꝑdicauit. ⁊ eādē poten=
tiſſimis ſignis atqꝫ v̓tutibꝫ ꝯꝓba
uit. ⁊ eiuſdē vrbis ꝓ̄tificatū viginti
qn̄qꝫ ānis ſtrēnuiſſime rexit Vbi dū
firmit̄ fidei fundamēta collocaſſet.
tandē a ſpū ſcō ꝑmonitꝰ: gallie q̄ꝫ et
germanie verbū ſalutis inferre ordi
nauit atqꝫ ad hoc opꝰ tres ꝓbatiſſi=
mos viros ex ſuis diſcipul̄ elegit. eu
charium videlicꝫ valeriū ⁊ matnum
Quoꝝ ſtatī euchariū ad epalē dig
nitatē ſublimauit Valeriū ad gradū
dyaconatꝰ ꝓmouit. Matn̄ū ſubdya
conū ꝯ̄ſecrauit. Qui ſatis ꝓ donec a
magiſtro inſtructi: iniūctū ſibi man
datū alacri mēte ſuſceperūt. ⁊ accepta
bn̄dictōne ad ſupradcās regiōes ire
ceperūt ꝑ gentes ꝑ viā inceſſanter ſa
nā doctrinā cūctis euangeliſabāt ⁊
multos ad ſoliditatē ſacre fidei ſig=
nis ⁊ v̓tutibꝫ ꝓuocabāt Itaqꝫ
dū hij tres .ſ. Euchariꝰ Valeiꝰ ⁊ Ma
ternꝰ in quoddā gallie caſtellū no
mine elogeaꝫ ꝑueniſſent ibiqꝫ aliq̄
tulū tpis cōmorātes oīs ad credu
litatē ꝯ̄ſtanter incitarent. vnꝰ illoꝝ
noīe Maternꝰ febre correptꝰ graui
ter egrotare cepit atqꝫ creſcēte eadeꝫ
īfirmitate ⁊ moleſtia nō pꝰ multos
dies vitā finiuit Qua orbitate btūs
Euchariꝰ nimiū ꝯtriſtatꝰ facie vber
tim lacrimis ꝑfudit ſimulqꝫ ingemi
ſcens ait. O inimica ⁊ odioſa mors
q̄ ꝓpter inuidiaꝫ dyaboli in orbē ter
rarū introiſti quare ꝯtra nos tā cru
deliter exarſiſti? Cur quod ſupna pi
etas ad depellendā infidelitatis mor
tem deſtinauit: tu violent̄ abſtuliſti
Scio te impijſſimā ī ꝑcioſiſſima xp̄i
morte occubuiſſe. ⁊ vnde te iterū ad
uerſus ſeruos ſuos erexiſti? Sed in
dominū meū Ihesum xp̄um ꝯ̄fido.
qꝛ ꝑ nos quod fieri diſpoſuͭ: hoc au
ctor tuꝰ impedire nō poterit. et qđ ip
ſe ad credentiū ſalutē ꝑordinauerat
hoc inuētor tuꝰ dyabolꝰ ꝑuertere nō
valet. Hec dicēs btūs Euchariꝰ lacͥ
mas refūdit. ⁊ corpꝰ diſcipuli t̄re cō
mēdās: aſſūpto valerio cū celeritate
romā redijt. cūcta q̄ ſibi acciderāt in
via flebilr̄ magrō narrauͭ Que ille
clemēter ꝯſolabat̄ dicēs. Noli lugē
cariſſīe nec triſtis eē. qꝛ quē mortuū
nūc doles: ipꝫ ꝑ grāꝫ redēptorꝭ nr̄i ci
tiꝰ reſurgere videbis ⁊ tui itinerꝭ fide
lem ⁊ incolumē ſociū hēbis Mortem
enīꝫ quā ille ad tp̄s corpaliter ꝑtu
lit. hāc deꝰ ad ſalutē plimoꝝ ꝑuidit
Sed iaꝫ nūc accipe baculū meū ⁊ cep
tū iter ꝑage. et cū illic ꝑuenerꝭ: ipſū
baculū ſup corpꝰ defūcti pone dicēs.
Precepit tibi petrus aplſ̄ ut in noīe
Ihesu xp̄i filij dei viui a morte reſur
ges. et ꝯmiſſū miſteriū nobiſcū ꝑfici
as. Scūs igit̄ Euchariꝰ cū fr̄e valerio
ipſū mgr̄i gratāt̄ ſuſcipiēs. ad ꝑdic
tū caſtellū veloci gr̄ſſu ꝑrexit. atqꝫ ad
ſepulchꝝ fr̄is accedēs dilectiſſimūqꝫ

theſaurū effodiens: baculum funeri
ſuppoſuit. et dū apli vba q̄ mādaue
rat retuliſſꝫ. ſtatī mat̄nus reſūpto ſpū
reſedit dataq̄ꝫ manu pōtifici viuus et
incolumis corā ppl̄i multitudīe ſur-
rexit. Tūc oēs q̄ aderāt laudes in celū
extulerūt et multi ex paganis grām
baptiſmi ↄſeq̄ntes vnitati ſe fidei cō
iūxerūt. Sicq̄ꝫ impleta ē pmiſſa apli
ſnīa. q̄ꝺ mortis illius occaſio: multoꝝ
fieret ad vitā reſurrectio. In q̄ loco
poſtea xpiani ecclām ↄſtruxerūt. eiq̄ꝫ
ex eo q̄ꝺ ibi acciderat nomē reſurrec-
tōis impoſuerūt. ¶ Illi vero poſtq̄
ibidē multos ad fidē ībuerūt. et iā ad
alia loca tp̄s trāſmigrādi adeſſe vi
derāt: valedicētes fratribꝫ. p galliā
ſemina vite ſerēdo pfecti ſūt. Tādēq̄ꝫ
pfecto itinere treueris puenerūt. vbi
tātus gētilitatis error erat ut except̄
ſinglorꝝ penatibꝫ in vno loco ciuitatis
centū ſtatuta ydola a ppl̄o generalr̄ co
lerēt. et p ea miſeri rn̄ſis demonū ac
pſtigijs deluderēt. Cūq̄ꝫ ſcūs eucha
rius p ſingulos dies pplm admonerꝫ
ut ydola vana colere ceſſarent: et ad
deū verꝝ creatorē celi et t̄re ſe ↄūterēt
illiq̄ꝫ nullo° vbis eius acq̄eviſſēt: q̄dā
die cū ſocijs ingreſſus ē vrbē: eūdē ſ
monē habiturus. Quapropt̄ pōtifices
capitolij zelo ↄ̄ eos accenſi ptē maxi
mā ppl̄i ↄ̄ eos ↄcitauerūt et expellētes
eos ex ciuitatē lapidibꝫ obruere vo-
luerūt. Q̄ꝺ vidēs btūs eucharius ad
arma orōis ſe cū ſuis ↄuertit. obſe-
crās videlꝫ cū lacrimis oīpotentis dei
clementiā. ut et illis ↄtra incredulos
piū pberet auxiliū. et inſanis infide-
liū turbis ad agnoſcēdā fidei verita
tem captabilē apiret ſenſuꝫ. Int̄ hec
oīa illa ſeuiētiū turba mirū ī modū
ita celitus obligata eſt ut alij ex eis ī
caſſū innitētes brachijs extētis in-
flexibiles ſtarēt. alij nihilominus t̄re
p̄mis ceruicibꝫ īhererēt. et oēs ſm vni
uſcuiuſq̄ꝫ corpis motū immobiles et
obſtinati pdurarēt. Dūq̄ꝫ hoc fere p
vnius hore ſpaciū agerēt et cūcti p va
rios modos nexibꝫ ſuperni numinis

aſtricti tenerēt̄: ceperūt oēs nimio iā
dolore fatigati. abſolutōꝫ ſuorꝝ mē-
brorꝝ humilr̄ petere. ſeq̄ꝫ credituros ſi
abſoluerētur clamare. Tūc ſcūs eucha
rius iterꝝ orōꝫ ad dn̄m fundēs oēꝫ illā
rebellātiū multitudinē a vinculo do-
loris abſoluit. et ad p̄orē ſtatū reddi
ta ſaītate reſtaurauit. Hoc viſo mi
raculo oēs pit̄ ſe ad pedes ſcōꝝ puol
uētes rogabāt ut eis viā ſalutis oñ
dere nō differrēt. ſꝫ q̄d illis p eorꝝ re-
cupatōe agēdū: q̄d re vitādū eēt cū-
tius inſinuarēt. ¶ Poſt hec facto ſilen-
tio btūs eucharius ait. Neceſſariū eſt
vobis dilectiſſimi ut errorē vr̄m in q̄
hactenus ↄūſati eſtis penitus relinq̄tis
et ad verꝝ atq̄ꝫ oīpotētē deū toto corde
vos ↄūtatis. Error ē ei maximus et dia
bolica fraude hoībus pſuaſus. lapides
et ligna. et manufacta ydola. ſurda
et muta ac ſine ſenſu colere: et creato
rē oīm rerꝝ viſibiliū et inuiſibiliū nec
agnoſcē nec adorare. Hic q̄ppe vanita
tis dyabolus eſt p̄mus auctor q̄ oīm
ſceleꝝ atq̄ꝫ errorꝝ ipē ē inuētor. Hoc
q̄ꝫ idcirco hoībus ſuadet ut ipſe q̄ a ve-
ritate cōtra ↄditorē ſuū ſe extollēdo
oberrauerāt: oēs ſibi ↄſentiētes in eū
dē errorē pniciose ītroducat. Ab ini
tio nāq̄ꝫ ↄ̄ hoīeꝫ p inuidiā exarſit et
eū adūſus p̄cepta dei ſui agē callide
pſuaſit. Primus etenī parēs nr̄ īnocēs
et īmortalis ē creatus et totius corruptōis
eſt ignarus. In padiſo q̄ꝫ gr̄tiſſīe ame
nitatis ē poſitus. vbi aſſueuerāt vba dei
audiē. btīs angelis mūditia cordis et
celſitudine viſiōis interēſſe. ligna ppetue
viriditatis aſpicē. et eorꝝ fructus vno tā
tūmō interdicto delectabilr̄ pcipe. int̄
lilia et roſas ceteraſq̄ꝫ īmarceſſibiles
flores deābulare. et ex hijs ſuauiſſimū
odorē naribꝫ trahē. lucē ppetuā vidē
noctē hr̄e īcognitā. ſp de bn̄ficijs cre
atoris ſui gaudē. et oēꝫ moleſtiā vel
triſticiā ignarā hr̄e. Hāc itaq̄ꝫ dig
nitatē diabolus n̄ ferēs. egit neq̄ſſima
arte: ut hō in tāta ſublimitate poſitus
mādata dei ſui negligēt̄ poſtponēs et
de ligni vetiti fructu īobediēt̄ cōederēt

Cui ille Prochdolor ꝯsentiēs statim immortalitatis veste ꝑuatus. a celsitudīe prioris dignitatis cecidit. et a paradisi gaudijs merito sue ꝑuaricatōis proiect⁹ in hui⁹ exilij atq; cecitatis erūpnā deuenit. Ex cui⁹ carne oē gen⁹ humanū ꝓpagatū ꝓcessit. a ab illo sicut originē naſcēdi: ita etiā ab ipſo initiū peccādi ſūpſit. P⁹ hec diabolus victorē ſe cōſpiciēs ſup predā ſuā quā fraudulent inuaſerat. ſicut leo rugiēs ſeuiebat. et q̄ antea in paradiſo homi velut minor ac ſbiect⁹ ſuggerebat: poſtea iā ſibi p omiſſū ꝓſtrato atq; a paradiſo exigētibꝫ meritis expulſo: ſicē dn̄s impabat. Quapropter ad tātā inſaniā hoies pduxit. ut nec dignitatē qͣdē ꝯditōis ſue intelligerēt: nec deū ac creatorē ſuū vl in agnitōe. vl ſaltē in mēte hrent ſ; poti⁹ dicerēt ligno. de⁹ nr̄ es. a lapidi cuicūq; a metallo. adiuua nos qͥ potens es. Cū g dyabol⁹ p varia deceptionū gn̄a in mundo graſſaret a eu; ſibi ſubiectū eē gloriaret. tandē omps de⁹ ꝯdolens hūane miſerie filiū ſuū in dnitate ſibi coeternū a cōſbſtātialē miſit ī mūdū. ut hijs miſerijs tandē finē imponēt a captiuū hoiem de crudeliſſima dyaboli ptāte miſericordit liberaēt. Hic vo altiſſimi fili⁹ p quē oīa creata ſūt a ſine q̄ factū eſt nihil. q̄ in ſua maieſtate videri ab hoib⁹ nō potuit. viſibilē ſe ex caſtiſſima ꝟgine carnē aſſumēdo exhibuit. pticeps qͣdē fact⁹ nr̄e natuē. ſ; alien⁹ ac remotiſſim⁹ a ꝯſortio toti⁹ culpe. Hūc igit cū audiſſꝫ dyabol⁹ ſanā doctrinā ꝓphis pdicātē. pctā relaxātē. regna celoꝝ credētibꝫ pmittētē. cecos illuiantē. leproſos mūdātē paliticos curātē. mortuos ſuſcitātē ſurdis auditū reddētē. a oēm lāguorē vl infirmitatē curātē. expauit qͣdē in eo a puritatē īnocētiā a dnoꝝ operū excellētiā. Si q̄ cū ſilem mōrtib⁹ vidit hūc deū eē dubitauit. V̄n a aduerſus eū crudeliſſiōs pſecutoēs excitau. q̄ ei⁹ doctrine reſiſterēt a ꝯtumelijs affectū ꝓbroſa morte occiderēt. Sed q̄ ad hoc in mūdū venerat ut nō ſolū cōtumelias: ſ; ipſā mortē p nob ſubiret. nō recuſauit vincula. flagella. ſputa. ꝯuicia ſuſtinere: ut nos ab etnis obprobrijs eripet. Deinde q̄ſi agn⁹ māſuetiſſim⁹ ad victimā ē duct⁹ cruci affix⁹. a velut mūdiſſima hoſtia p ſalute mūdi deo patri eſt oblatus. cōſummataq; paſſione in ſepulchro eſt poſitus. Qui tercia die nō ſolum a mortuis reſurrexit: Verum etiā ipſum auctorē mortis dyabolū igneis cathenis ligatū in eternā dāpnatōem retruſit. Poſt hec diſcipulis ſuis p dies quadraginta in multis argumentis apparuit colloquēs eu; eis a ꝯueſcens atq; ipſo die quo aſcēſurus erat in celū illis ita precipiens. Euntes docete oēs gentes baptizantes eos in nomie patris a filij a ſpiritusſancti. Exinde decimo die poſt aſcenſionē eius illis ī vno loco cōſiſtentibus atq; orantibus. ſpiritūſanctu; in igneis linguis ſup eos miſit. a ſcientiā oīm linguarū eis dedit. Quo repleti a confortati ceperūt mox magnalia dei predicare. et p orbem diuiſi verā ſalutem cunctis gentibus annūciare. Ex quib⁹ nunc btūs Petrus princeps aplorū eius in vrbe roma hanc fidē conſtāter predicat. a eam hacten⁹ in errorū tenebris morantē radio ſanctiſſime doctrine illuſtrat. Qui ecī nos ad iſtas regiones miſit ut vobis candē fidem annūciemus a viā ſalutis p quā ad celeſte regnū gradit: fideliter demōſtrem⁹. Hec predicātē ſancto Euchario cōpuncti ſūt corde ac ſe nūq̄ talia audiſſe vl cōperiſſe teſtati ſūt Affuit etiā huic ſalutifere admonitioni dne ꝟtutis ꝯfirmatō a eā mox ſbſecuta ē ſtupēdi miraculi atteſtaͦ Nā fuit ī eodē ſpectaculo q̄dā vidua noie albana. gn̄e pclara. rebꝫ opulētiſſima q̄ a famul illuc cū feſtinatōe currētibꝫ accept triſtē nūciū. videlic; vnicū filiū ſuū quē domi reliqrat in

firmū redeūte ad vitalia dolore eſſe
mortuū. Q̄ illa audiēs miſit ſe ſta
tim cū lacrimis ad pedes ſcī eucharij
dicēs. Obſecro te renouator nr̄e vrb̄
et illuīator totiꝰ gētis. ut mei miſere
iā vis orbate miſerearis. a viſceá pi
etatis ſup infeliciſſimā hīc digneris
Nup em̄ marito ſuz viduata. a heu
hodie miſcābilr vnici filij mei morte
ſū deſtituta. Q̄ ſi eū reſuſcitaueris.
ſcias me certiſſīe pꝰ hec p̄cepti tuis li
bētiſſīe obedire. et cū ipō meo filio ac
tota faīlia in xp̄z tuū credē. Hijs ge
mitibꝫ motꝰ btūs euchariꝰ ibat cū il
la. a p tāti miraculi nouitate turba
copioſa. Cū ꝟo illuc pueniſſꝫ aſſūptis
ſecū btīs valerio ac m̄ino domū itroi
uit ꝑplo ex̄ fores expectāte euētū rei.
Et p̄us genua flectēs in orōz ſe dedit
ac deide ab orōe ſurgēs ad corpꝰ exa
nime acceſſit. tenēſqꝫ manū eiꝰ cū fi
ducia dixͭ. Dico tibi iuuenis ut ī no
mine ihū xp̄i q̄ vnicū filiū vidue ſua
ꝟtute reſuſcitauͭ. tu qꝫ ad p̄ntē lucē
redeas a deinceps relicto demonū er
rore: creatorē tuū recta fide recog̊ſcas
Qui redeūte aīa ſtatī ſurrexͭ a nō dū
p fidē ībutꝰ deo grās agere cepͭ. Quē
aſſumēs ſcūs euchariꝰ ſecū ex̄ domuz
duxit. a corā oī ꝑplo viuū a totiꝰ īfir
mitatis expartē mūi recōſignit. Tūc
oēs q̄ aderāt. magnis ceperūt vocibꝰ
clamaē dicētes Vere mḡnꝰ a potētiſ
ſimꝰ deꝰ xp̄ianoꝝ eē ꝓbaᷓ q̄ tālia ſig̃ a
mirabilia p famuloſ ſuos opaᷓ. Ea
dē die baptizata ē albana cū filio ac
tota faīlia. a de ꝑplo turba nō modi
ca. Domꝰ ꝟo eiꝰ nō pꝰ multos dies di
es a ſcō euchario ecclā ē ordiata. Pꝰ
hec q̄dā nobilis eiuſdē vrbis ſenator
vidit ſōniū ad ſalutē cunctoꝝ ciuiū
ꝓfuturū. Quadā nocte aſpexit p ſō
niū q̄ndā viꝝ corā ſe ſtātē vultu ele
gātē. ſplēdidiſſimis veſtibꝰ choruſcā
tez. crucēqꝫ mire eſtimatōis ī manu
ferētē ac ſibi dicētē. Iſti viri q̄ huc ve
nerūt ſui ſūt dei excelſi a ꝑ eos viam ſa
lutē huc deſtinati. Et iō ſi mortē eua
dere a ad vitā eternā vultis puenire: oīa
q̄cūqꝫ vobis dixerūt facite. et p̄ceptis
eoꝝ cū oī deuotōe obedite. Et hᷓ dicēs
ab oculis eiꝰ ſublatꝰ ē. Facto āt ma
ne ꝯuocatis ciuibꝫ narrauit p ordi
nē q̄ p ſomnū viderat q̄qꝫ audierat.
Qua relatōe freti. ceperūt certatiz ad
ſcōs dei currēa baptiſmatis vndā ſiti
enter expetere. Tātaqꝫ fuit p tres di
es ad illos ꝑpli ꝯcurſio. ut ī fluīe q̄
p mediā ciuitatē currit eos baptizarēt
Nec aliter eoꝝ oppſſionē ferre ſufficere
rēt. Vnā accidiſſe credit ut ex eo tp̄e
riuulꝰ ob infuſionē ſacri olei deriuati
one oliuia nūcupet. Interim ciuitas
a pollutōe ydoloꝝ mūdaꝝ. error ſu
pſticioſus abicit. deſtruūt demonuz
are. fabricāt xp̄i ecclīe. Perſonat late
p vrbē tuba ſalutaris. oēſqꝫ inuitat
ac pulſat ad grām credulitatis. Ar
mis fidei cōtra ſpūaliū inſidias hec
vrbs vndiqꝫ muniᷓ. ymnuſqꝫ nouꝰ
in ea publice canit. a q̄ antea creato
rem ſuū nō agnoſcēdo erat adulterá
ipſa ſe p fidē ꝯūtendo facta eſt xp̄i ſa
cratiſſima ſpōſa. Interim p vniūſas cir
cūq̄qꝫ regiōes verbū vite p̄dicabāt.
a tā ſmōe q̄ virtutibꝫ longe lateqꝫ
pollebāt. Nā cecos illuīabāt. debi
les reſtaurabāt. mortuoſqꝫ ſuſcita
bāt. demōes fugabāt. a oēs lāguo
res curabāt. Igiᷓ cū btūs eucha
riꝰ p viginti a tres ānos pōtificatū tre
uerice vrbis tenēt. a eccliaſticas res
bn̄ firmatas atqꝫ fūdatas hēret: ipſeqꝫ
iā ꝑfecte etatis eēt: q̄dā nocte aſtitit
ei āgelꝰ dn̄i dicēs Euchari qꝛ fideliter in
mādatis dn̄i pdurāſti. et viriliter ī ago
ne p̄ntis vite laboraſti. veni iā in re
q̄em tibi ꝓmiſſaz. a accipe certamīs
tui īcorruptibilē coronā. Hijs ꝑviſio
nē ꝯſpectis ſcūs euchaiꝰ valde gaude
bat. a tp̄s diſſolutōis eꝰ ītrepidꝰ ex
pectabat. Cū ꝟo diē exitꝰ ſui ſibi īſtare
p̄noſcēt ꝯuocātis ad ſe diſcipulis ait Scio
me kmi de hoc ſclo citiꝰ migraturū. atqꝫ
debitū hūane ꝯditōiſ expleturū. Et iō
rogo vos ut fidē firmā. ſpē in cō cūctā
caritatē verā int vos hēatis. et neq̄q̄
deinceps diabolicis erroribꝫ ꝯſentiatis

Q8 de me terrenū eſt tre cōmēdate ⁊ qđ ſpūale ſpūalibꝫ exeqͥs pcuāte· Ad btūm vo valeriuꝫ dixit· Cōmēdo tibi kme frater ſpōſā xpi eccīam videlicꝫ ei9· quā in iſtis regionib9 ipi9 ᵃtutib9 acqſiui: ut illā caſte cuſtodias ⁊ nulł eā erroꝝ deceptōib9 in dieb9 tuis pollui ſinas Mēſurā dn̄ci tritici ſicut fidel ſeru9 ⁊ prudēs dn̄ce familie largit eroga· ɔmiſſa tibi talēta in eis fidelr multiplica· ut dū iudex vōcꝫ ponē cū ſeruis ſuis venerit: nō ut ſeru9 neqͣ ⁊ deſidioſus p infoſſis talētł puniarł: ꝫ poti9 p duplicatis theſauris ad gaudiū dn̄ tui feliciter introducarł Hec dicēte ſcō Euchario ſbito cūctis q̄ aderāt cernētib9 lux clara velut fulgur emicuit· ac pene p vni9 hore ſpaciū totā cellulā ei9 circūfulſit At ille valedicēs fribus reſpͣſiſqꝫ reuerēt oculł reliqͣt ħ triſte ſeculū· et cū ipſa luce qͣnto p d9 decēbrł let9 migrauit ad xpꝫ ¶ Tūc diſcipuli p ei9 exitu ſacras exeqͥas celebꝛ̄uerūt· ⁊ corp9 e9 in eccīaꝫ q̄ eſt ex me ma ciuitatis ad meridianā plagā ſita cū h̄ymnis ⁊ pcīs lacrimis ſepulturē tradiderūt ¶ Igitr p9 btī eucharij venerabilē obitū btūs valeri9 in miſteriū ſacerdotale ſucceſſit· illudqꝫ p qͣndecī ānos ſcē viuēdo ⁊ vbū vite p̄dicādo pbatiſſime rexit· in q̄ videlꝫ tpe ſpacio multos ad dn̄m ıpſos ſigna magna ⁊ ſtupēda pdigia exercēdo cōuertit ⁊ ad agnitōꝫ catholice fidei ſalubrima inſtigatōe pduxit Qꝫ ec̄ tā ſtudioſiſſime vbo p̄dicatōis īſtabat ut eo tpe pene p galliā ac germaniā xpiani paganos ⁊ nūo ſuparēt ⁊ religione· Erat nāqꝫ doctrina e9 ſingulis ɔgrua· cūctiſqꝫ audiētibꝫ dulcł et ḡtiſſima: vn̄ ⁊ ob melliſluā ſmonis ei9 facūdiā: vndiqꝫ ad eū ıpli cōfluebāt· ⁊ ſalti aliqđ vbū ex ore e9 audire cupiebāt· Quātū vo ad ıpos mores ptinuit ut breuit narrē· fuit cogitatōe mūdiſſim9 vbo vtilis ac diſcretus· opatōe nihilomin9 irreprhenſibilis ⁊ p̄cipu9 Et ſi p actiuā vitā ſingulis ɔpaſſiōe extitit pxim9: tn̄ p̄ ceteris ɔtēplatōe fuit ſuſpēſus et in cōtēplatōe poſit9 nō deſerebat fratnaꝫ cōdeſcenſionē vite actualis: nec etiā in actōe ſbmiſſus recedebat a ſblimitate ɔtēplatōis Quiqꝫ ſalutaria monita ſui magrī recto tramite ſeqͣns: euāgelicū triticū dn̄ce familie fidelr diſpēſauit· ⁊ credita ſibi talenta ſpiritualibꝫ augmētis cotidie multiplicauit ¶ Cū vo hijs pfectuū gradibꝫ vſqꝫ ad venerādos canos peruēiſſꝫ· ⁊ iā ɔſūmatio ſui curſus appropinqͣſſet· q̄dā nocte apparuit ei btūs Euchari9 dicēs Tps iā inſtat frat valeri reſolutōis tue ⁊ parata tibi ſūt gaudia retributōis etne· Pꝫ eni tibi ianua regni celeſtis quā p9 hāc horā qͣnto die letabūd9 ingredierł ⁊ de cōceſſis dn̄ tui bn̄ficijſ ſı̄ fine letaberł Jdcirco Maternū agonis nr̄i coopatorē tui officij ſucceſſorē ɔſtitue: ılliūqꝫ de viſitatōe nr̄a an̄ diē exit9 ſui certiſſi^m reddeEt ħ dicēs receſſit· Euigilās āt ſcūs valei9 mox viſū ſōniū b· Mano ceteriſqꝫ frib9 q̄ p̄ſto erāt narrau^t ⁊ eis diē obit9 ſui letiſſiō vultu inſtaē p̄dixit· Seqͣnte vo die venerabilē mānū ad ſacdotalē ḡdū puex^t et eū de ſtudio cōmiſſi miſterij diligēt inſtrux^t Cūqꝫ p p̄dictū ſpaciū ob famā depoſitōis ei9 aduenientes fideles vbo ſalutifere admonitōis de exītio ſcē ɔſuſatōis inſtāt īſtruet· ⁊ eos ad ſalutē aīaꝝ ſuaꝝ dulciflua exhoꝛtōe p̄miſqꝫ viſceib9 ītaact: ılluceſte iā qͣnto die oratoriū ingſſus: viaticū qđ ipē ɔſecrūit accep^t Et p9 hec extēſ int diſcipłoꝝ man9 ſacrł mēbrł q̄rta kl fe· ſpm̄ dō reddid^t ¶ Cui corp9 collıgētes diſcipuli ſactiſſiō corpi ſci eucharij coaptauerūt· ⁊ in eodē ſarcophago cū h̄ymnis laudibꝫ ɔdiderūt· Q8 ſupna diſpoſi^oe actū ēē credim9· ut q̄ꝝ vna mēs ſpi ī dn̄o erāt: eoꝝ q̄ꝫ corpa nec ſepulchꝛ abiuicē ſepaēt ¶ Deīn beat9 Matn9 pōtificalē capiēſ apicē cepit p ciuitates ⁊ regiōes verā fidē q̄ eſt ī xpō ɔſtāt p̄dicaē· cūctos ad viā ſa

lutis aſſidua admonitōe ꝓuocare.
magnis v̓tutibꝫ cotidie creſcere. ſig
nis ac miracul' longe lateqꝫ clareſce
re. ꝗ̃to cotidianis incremētis fideliū
multitudinē plus augeri ꝯſpexit: tā
to diligēti⁹ iniūctū miſteriū regula=
rit' ordinare ſtudebat. Hic etenī cuꝫ
eſſ vir magne autoritatꝭ ꝛ prudētie
nihil tñ ex ꝓpo impio q̄ſi libera ṗtēs
ṗtāte exercuit. ſꝫ humilꝭ oīa et ſimplꝭ
egit. ꝯmuneqꝫ ſe ſb̓ditū ſtudio ſcē di
lectōis exhibuit In oībꝫ etiā q̄ ꝓba
bilꝭ geſſerat nō ſuā ſꝫ xp̄i glām q̄ſi
uit Quiqꝫ int' cetera ſcāꝝ v̓tutū exer
citia mitiſſim⁹ exiſtēs. ꝯſolabat' affli
ctos. pauit ex hiꝭ q̄ hēbat egenos.
veſtiuit nudos. redemit captiuos ſu
ſcep͛t peḡnos. errātibꝫ viā ſalutꝭ mi
ſericordit' oñt. deſꝑatis ſpeꝫ venie cō
ſeq̄nde pmiſit clement'. currētes per
viā mādatoꝝ dei ſp ad anteriora i=
pulit. in eadē remorātes v̓bo exhor=
tatōis īſtigauit. ꝛ mō docēdo mō ex=
hortādo. mō ſuſtinēdo. mō in ꝑicul' ſe
obiciēdo. oībꝫ indeſinēt' pio ſolamine
occurrit. Hiꝭ ḡ atqꝫ aliꝭ hmōi bo=
noꝝ opꝫ ſtudiꝭ fult⁹: ad ſcāꝫ ac lau
dabilē ſenectutē ꝑuenit. et ſic q̄dr̄gin
ta diebꝫ iacu͛it in ſepulcro ita eē totidē
ānis māſit ī ſac̄dotali miſterio regēs
tot ānos eṗatū treueroꝝ tongroꝝ ꝛ
coloīe agrippine. Is itaqꝫ ſolit⁹ erāt
p nocturnā q̄etē locū vbi corpa ſcōꝝ
requeſcūt ſilēt' freq̄ntaé. ꝛ ibidē diuti⁹
ī orōe ſol⁹ ꝑſiſtere. Vñ dū q̄dā nocte
iux̄ morē eccāꝫ eādē īt̄rꝫ ibiqꝫ ꝓlixi⁹
v̓inas laudes celebraꝛꝫ circ̄ mediā no
ctē cep͛t ſōno ḡuari ꝛ ab inſtātia ꝑui
offendēte ſepi⁹ lingua retardari. At il
le in ſb̓ſellio q̄d ibi erat ꝯſidēs. infix⁹
ad genua cubitis int' vtraſqꝫ man⁹
ſcm̄ caput reclinauit ꝛ paululū ſōno
cedēs celerit' obdormiuit. Statiqꝫ ap
paru͛t ei ꝑ viſiōꝫ ſcūs euchari⁹ ꝛ bea=
tus valeri⁹ clariſſimis vultibꝫ ſplēdē
tes ſac̄dotalibꝫ inſul' choruſcātes. co
ronas ſingulis roſis ꝛ liliꝭ ac cete=
ris odoriferis floribꝫ mirabili arte ī=
textas. in capitibꝫ geſtātes ꝯſilꝭ cō=
ſertū demrāntes ꝛ dicētes. Ecce Ma=
terne ſicut olim tibi ꝓmiſim⁹ ita añ
diē dormitōis tue viſitandi grā ad
te venerim⁹. Nūc igit' gaude ꝛ letaé
qꝛ die t̄cia ex hoc ſeculo migrabis. ꝛ
ad inenarrabile dm̄ tui gaudiuꝫ in=
troibis. Et eterne ꝑmiꝭ tui incorrup=
tibilē coronā q̄ a paradiſo ꝑpetue ame
nitatꝭ eſt ſūpta. ꝛ tibi a xp̄ō p nos fa
mulos ſuos deſtinata. Cui⁹ flos nūq̄
marceſſit. cui⁹ odor nūq̄ a ſuauitate
deficit c⁹ ꝑſeuerātia finē ñ nouit. quā
p⁹ corruptōꝫ pñtꝭ vite incorruptibilꝭ
poſſideb. ꝛ ī ꝯſpcū regꝭ regū cū ea lau
reat⁹ et'nalꝭ ꝑſeuerāb. Hiꝭ dcīs mox
diſꝑuerūt. Ille āt a tenuiſſiō ſōno euī
gilās valde q̄dē let⁹ de oñſa ſibi viſio
ne exiſtit ſꝫ ſtati adēe corpiſ moleſtiā
ſēſit. Accītoqꝫ miſtro c⁹ iuuamīe ad
cellulā rediꝭt ꝛ ſeorſū familiarib⁹ diſci
pul' h̓ q̄d ſibi oñſū fuerit r̄tulit. Die āt
craſtina ꝯuōta ad ſe frm̄ caterua cep͛e
cos ſtudioſe de fidei integ̓tate admo
nēre ꝛ aīos eoꝝ ad celeſte deſideriū de=
lectabilibꝫ v̓bis accēdé. ac p totū dieꝫ
ſalutaria monita eis daé nō ceſſans
vſqꝫ ad octauā horā ſb̓ſeq̄ntꝭ noctis
ſmonē exhortatoriū ꝓtraxit. q̄d reli=
quū noctꝭ ſupeāt ī pſalmis ꝛ ꝑcis
cū fribꝫ ꝑegit. P⁹ pullorꝝ ꝟo cātū īſtā
te iā die vēit deſup clara vox cūctꝭ q̄ in
ip̄a cellula erāt audiētibꝫ dicēs māne
dilcē dei veni. Ad mox q̄ſi aſſuetā vocē
audiēs ꝯūſus ad circūſtātes frēs ait
Valete filioli ꝛ viſceá mea. Ego eī iā
migro ꝛ ī pñti ſcl'o āpli⁹ vobiſcū nō
ero. Et hec dicēs cōionē dm̄ci ſac̄m̄ti
accepit. ſtatiqꝫ ſcām aīam exalauit
Cui⁹ obitu ꝯpto: treueri mox coloniā
ꝓfecti ſt' paſtorē ſuū repetētes. Ade=
rāt ꝛ tongrēſes q̄ ſimꝫ cū coloniēſibꝫ
eū ſibi retiné volebāt ꝛ certatū ē diu
ab vtriſqꝫ. Interī venerād⁹ q̄dā ſenex
ī vrbe colo. appu͛t monēs ciues ut a li
te deſiſtētes ſuis parēnt ꝯſiliꝭ ꝛ cor
p⁹ ſci ī naui ponētes deide a litoē ī flu
ctibꝫ ꝓpellētes q̄ de⁹ velit abire ſinãt
Mirá res. mox ut āgel⁹ ī ſpē ſeīs ꝯſu
bieát fcꝫ ē. Nauis ſac° onuſta corpe

nullo ſe regente nauderoz angelico ɔtra fluct9 nauigio: a pue more ſpacio: miliario ɔfecto in loco q̄ ex tuſtitia colomēſiū tūc rorbe vocat9 eſt nūc roederkirch dr: litori felicit applicat. Tūc treueri relictis ibidē inteſtinis corp9 ſui pōtificis a deo ſibi deſtinatū cū debita grāz actōe ſuſcipiētes: treuerī vſqȝ deuexerūt. ⁊ in eccāz nō longe a corpibȝ ſcōz Eucharij ⁊ valerij honorifice ſepulture tradiderūt Hic tpe epatus e9 dicit in diuſtrib9 locis .ſ. Colonie Treueri ⁊ Tōgri vna die .ſ. paſchali miſſam celebrauit. Dicit tñ in chronica q hastres miſſas celebrauit in die natitatis dn̄i. Itē inuenit alibi ꝙ ñ ita vere ſcit nec ita firmit tenet ſicut hec q̄ dicta ſūt. Ꝗz .ſ. ſcūs Matn9 fuit fili9 fratris ſcē Elizabeth mr̄s Johis baptiſte. Hic in hebreo aliđ nomē habebat. ſed ꝑpter mr̄s ſue magnā dilectōz vocat9 eſt a diſcipulis dn̄i Matern9. q̄z fuit vnic9 fili9 mr̄s ſue vidue quē dn̄s Jh̄s in porta ciuitatis ſuſcitauit a morte P9 hoc fact9 eſt apoſtoloz dn̄i diſcipulus ⁊ ſecut9 eſt petrū ⁊ ab ipſo baptizatus. Demū qȝ cū ſcūs petrus Euchariū diſcipulū dn̄i vnū de ſeptuagintaduob9 cā fidei p̄dicatōis germaniā deſtinaſſet: Euchariū epm̄ fecit Valeriū leuitā īſtituit ⁊ Matnū ipſ in adiutoriū ſb̄di acone ordinauit. Hec de geſtis ſā ctoz patz p9 excidiū treuerice vrbis relictos quernos diligēti9 pſcrutātes ſparſim cartulis ſcripta inuenim9 q̄ in vnū redacta vtilitati legētiū tam p̄ntiū ꝙ futuroz fideliū cōmēdamus Et ꝙuis in p̄nti libello pauca de eoz ſanctiſſimis actib9 ꝑpter caſū ſupi9 memoratū cōtineant: credendum ſine dubio eſt multas ꝟtutes dn̄ adhuc in corpe viuerēt p eos dn̄z exercuiſſe qn̄ nūc vſqȝ ad reliqas ipſoz hoc idē nō ceſſat agi Nā in eodē loco ceci frequnter illuminant. egroti ſanant. demones ab obſeſſis corpibȝ fugant. varieqȝ infirmitates tam aīe ꝙ corpis curant. ⁊ q̄cūqȝ illuc pio deſiderio ac fideli deuotōe venerit: ibiqȝ dominū p merita ipſoz de quacūqȝ neceſſitate exorauerit: nō ſolū ea q̄ poſtulauerit cōſeqt verū etiā ⁊ hijs potiora ſe pcepiſſe letat.

¶ De ſcō Stephano pp̄a martire.

Tempore Valeriani ⁊ galieni multi xpianoz cruciabāt. Dederūt aūt talem legē. ut quicūqȝ diuulgaſſet vbicūqȝ xpianū: facultatē ipſi9 acciperet ⁊ honorē a pricipe. Tūc btūs ſtephan9 ep̄s collecto clero ſuo dixit Frēs ⁊ ɔmilitones audiſtis p̄cepta dyaboli. q̄ p̄cepit Vos itaqȝ frēs reſpuite facultates trenas ut regnū celeſte ⁊ et̄nū accipiatis. Nolite timere pricipē ſeculi. ſed orate deū q̄ potens eſt nos eripe de manib9 dyaboli ⁊ ſue gratie ꝑticipare. R̄ndit Bon9 p̄ſbiter. Nos deſideram9 ⁊ facultates terrenas derelinquere. et ſanguinē p noīe dn̄i noſtri Jheſu xpi effundere. ſi tamē mereamur. Deinde omnis cler9 miſit ſe ad pedes ſancti Stephani dicēs. Amātiſſime pat̄ pati ſum9 in oīb9 tibi obtēpare tecūqȝ ſcias nos eē patos ſiue ī morte ſiue in vita. Dixerūt āt oēs adinuicez. Si qs ex nobis in ꝑpria domo hȝ infantes paganos aut aliquē affinū gētilem pntē adducam9 eos añ btm̄ Stephanū ut ab eo baptizēt. Tūc iuſſit ſcūs Stephan9 ut altera die in cripta nepociana oēs ɔgregarēt. qđ ⁊ factū eſt. Et cōcilio facto in eadē cripta inuenit ꝑmiſcui ſex9 viros ⁊ mulieres nūo centū ⁊ octo q̄s eadē die baptizauit ⁊ obtulit p eis ſacrificiū. ⁊ ꝑticipati ſūt oēs corp9 ⁊ ſāguinē dn̄i. Alia āt die ordiauit epiſcopos tres. p̄ſbros ſeptē diaconos tres. clericos .xvj. ⁊ ſedēs docebat eos de regno dei Tūc ceperūt ad eū multi ex paganis ɔgregari ut audirēt predicatōem eius ⁊ baptizantur ab eo.

¶ Venit autē quidā tribunus nomine Nemeſi9 habens filiā vnicam

que oculos habebat aptos ſed non
videbat lumē et miſit ſe ad pedes btī
ſtephani dicēs. Baptiza meā filiā
meā ut illuīet q cucior in afflictōe
eius. Qui dixit. Si potes ex toto cor
de credere: oīa miniſtrabunt tibi.
Nemeſiꝰ dixit. Credo q dñs noſter
ihs xp̄s ipſe eſt deꝰ: quē audiui. q
oculos ceci nati aperuit. et iō ſponte
ad te cucurri. Eadē igit die cathezi za
uit cū ⁊ filiā eius. ⁊ indixit eis ieiuni
um vſqꝫ ad veſpā. hora aūt veſptina
bñdixit fontē. ⁊ baptizauit p̄mo ne
meſiū in noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti
Et dū leuaret de aq̄. cepit clamare fi
lia eiꝰ. Ecce video hoīem q̄ tetigit ocu
los meos. ⁊ vidi lumē ſplendidiſſi
mū in eo. Tūc baptizauit filiā eiꝰ no
mine Lucillā. quā etiā ipſe de fōte
leuauit ⁊ baptizati ſūt. lxij. in illuīa
tōne lucille. Ab eodē die multi cepe
rūt occurrere ex gētibꝰ btō Stepha
no. ut baptizarent ab eo. Cepit igit
miſſas celebrare per criptas mr̃m. et
nemeſiū ordinauit dyaconē Tūc p̄
fectꝰ pretorij valerianꝰ req̄ſiuit Ne
meſiū tribunū Quē cū diutiꝰ req̄ſiſſꝫ
audiuit q cū omni domo ſua bapti
zatus fuiſſꝫ. ⁊ filia eiꝰ illuīata eſſet.
Hoc auditū retulit galieno ⁊ maxi
mo cōſulibꝰ. Et facto ꝯcilio cōſtituitꝰ
Vt vbicūqꝫ inuētus fuiſſet nemeſiꝰ
ſine auditōne puniret. Nemeſiꝰ vo
circuibat criptas ⁊ concilia mr̃m. ut
vbicūqꝫ inueniſſent xp̄ianū egentē
de facultatibꝰ ſuis ei miſtrabat. Veni
ens aūt quadā die in via appia. vi
dit ad templū martis. aurelium ⁊
maximum ſacrificantes. Flectit ge
nua ſua ſic orās. Dñe deꝰ celi ⁊ terre
diſſipa cōſilia dyaboli. ut reſipiſcen
tes hij infelices relinquāt ydola ma
nu facta. teqꝫ deū creatorē ſuū ⁊ dñm
Jhm xp̄m cognoſcāt Et cū ſic oraſſꝫ
cōtinuo maximꝰ cōſul a demonio ar
reptꝰ clamās ſe a Nemeſio xp̄iano
incēdi: expirauit. Tenētes itaqꝫ ne
meſiū duxerūt ad valerianū p̄fectū
cui p̄ntato aſpectibꝰ eius dicit. Ne

meſi. qd tibi vtiliꝰ eſt ad hoc te hor
tamur ut agnoſcas veritatē. ⁊ noſter
ſis amicus ⁊ nō deſeās deos q̊s a cu
nabulis ſp coluiſti Cui nemeſiꝰ cum
lacrimis dixit. Ego infelix deſerui ve
ritatē ⁊ effudi ſanguinē innocētē. ⁊
q̇de iā cognoui deū meū Jhm xp̄m p
baptiſmū q̄ aperuit oclos filie mee
ipſū timeo ⁊ colo ⁊ q̄ro. Dicit ei vale
rianꝰ. Cognoui carmina tua p que
homicidia feciſti. et iratꝰ iuſſit eū in
priuata cuſtodia mācipari vnā cū fi
lia ſua lucilla. ⁊ fecit ſibi p̄ntari ſim
phroniū q̄ credidit ex domo nemeſij
et cepit ab illo exq̊rere facultates ne
meſij Tradiditqꝫ eū pꝰ biduū oli
pio tribuno. Qui dixit Audi me ⁊ fac
qd iubēt p̄ncipes. alioq̄n varijs pe
nis interibꝰ. Da in integꝝ facultates
nemeſij ⁊ ſacrifica dijs ⁊ viue Siproi
nꝰ r̄nt. Si facultates dn̄i mei nemeſij
q̄ris: xp̄ō iā tradidi. q eiꝰ erāt ⁊ ſūt.
Si vo ſacrificiū me offero xp̄ō dō meo
cui ſi etiā obtulit dñs meꝰ nemeſius
q̇d culpor. Tunc iratꝰ olimpiꝰ iuſſit
eū in cataſta extendi. ⁊ fuſtibꝰ mac
tari. Oblatūqꝫ eſt Simpronio ſimu
lachrū aureū martis. ⁊ tripoda Qd
cū ille vidiſſet dixit Conterat te xp̄s
Et cōtinuo reliquatū eſt ſicut lutū.
Videns hoc olimpiꝰ mirari cepit. ⁊
cōmiſit eū vicedño ſuo noīe tertul
lino. veniensqꝫ ad vxorē ſuā dixit ei
quō in nomīe xp̄i reliquatū fuiſſꝫ ſi
mulachrū martis. Tūc dixit exupe
ria vxor eiꝰ. Si tanta eſt virtus xp̄i
quantū enarras. meliꝰ eſt ut relin
quamꝰ deos qui nec ſibi nec nobis p
ſunt. ⁊ q̄ramꝰ eū qui illuīauit filiam
Nemeſij tribuni. Jn eadē igit nocte
veniēs olimpius cū vxore ſua exupe
ria: ⁊ filio vnico noīe Theodolo: mi
ſerūt ſe ad pedes eius dicētes. Nos
cognīmꝰ v̓tutē xp̄i q ipſe ē dei filiꝰ q̇
aperuit oculos filie Nemeſij tribuni
rogamuſqꝫ ut dones nob baptiſmū
in noīe ihu xp̄i quē tu p̄dicas. Sim
proniꝰ ait. Si p̄niam agis cū vxore ⁊
filio de ſanguine quē effudiſti oīa

donabūt credēti· Et ait olimpi⁹ Nō cogſcis q2 ex toto corde credo Et aperuit cubiculū in q̄ hēbat diuſa ydola ſimulachr̄ aurea vł argētea erea vł lapidea· Dixitq3 ad ſimpronīū· Ecce in tua ptāte eſt: fac qd vis· Dicit ei ſimphroni⁹ Cōfringe oīa ydola tua ꝛ reliq̄ta redige in vſus paupm· tūc ſcio q2 ex toto corde credis· Et cū ſrā geret ydola olimpi⁹: audita eſt vox Requieuit in te ſpūs me⁹ ſimpronie· ¶ Hec cū audiſſet olimpi⁹ cū vxore ſua cepeꝛt vrgeri ad baptiſmū Tūc ſimproni⁹ nūciauit dn̄o ſuo nemeſio ꝛ nemeſius nūciauit ſtephano epo Btūs autē ſtephan⁹ hoc audiēs grãs egit deo ꝛ perexit ad domū olimpij nocte Tūc cathezizauit eū cū omi domo ſua· ꝛ cū gloia baptizauit eos ꝛ oms amicos ſuos· ꝛ obtulit p eis ſacrificiū dn̄o Jhu xpō· Qd cū valerian⁹ ꝛ galien⁹ audiſſent· dixeꝛt· Cōfuſa eſt cultura deoꝝ· p ſupſtitōem xpianitatis· Et mittētes tenuerunt nemeſiū cū filia ſua lucilla· q̄s ſine audiētia: filiā quidē nemeſij iugulauerūt añ tēplu3 martis· ipſū vo nemeſiū dyacōnē capite trūcaueꝛt ſb die octauo kalendaꝝ ſeptēbriū Quorū reliq̄as tulerūt Bon⁹ ꝛ fauſtus· ¶ Alia vo die iuſſit valeian⁹ ſibi ſimphroniū pñtari· Miſſi autē milites adduxerūt eū nudū cathenis vinctū ꝛ olimpiū cū vxore ſua ꝛ filio· expectāte valeriano cū galieno· Quib⁹ introductis ait· Quare nō cōfutitis vobiſipis ꝛ adoratis deos q̄s nos cognouim⁹ gubernare rēpublicam: et noſtra3 ſalutē ꝛ noſipſos ab initio? Rñdit ſimphroni⁹ Nos gubernauit huc uſq3 xps: q̄ nos ad iſtā gloriā pduxit· Tūc galien⁹ dixit ad valerianū· Si iſti extincti nō fueꝛit: oīs ciuitas romanoꝝ ad hāc ſectā ꝯcurrere3· Valerian⁹ igit ꝯmotus: iuſſit eos cōſumi Beati⁹ autē ſimphroni⁹ vnacū olimpio ꝛ exuperia vxore eius ꝛ filio theodolo in igne poſiti· voce magna clamabāt· Gloria tibi dn̄e· q̄ digna tus es nos cū ſeruis tuis dinumerare Et ꝯpleta orōe emiſerūt ſpm̄· Eadē nocte veniēs Stephan⁹ eps cū clericis ſuis ymnos deo cātantib⁹ cū lacrimis· ſepeliuit corpa ſcōꝝ via latina miliario vno ſub die ſeptīo kłaꝝ augusti ¶ Eodē tpe īueneꝛt duodecī ex clero ſancti Stephani· bonū· fauſtū· Maurū· pmitiū· calūpnioſū· iohem exuperātiū· quirillū· theodoſū· caſtū baſiliū· ꝛ honoratū· q̄s ſine aliq̄ int rogatōne capite trūcari pcepeꝛūt· Quoꝝ corpa collegit tertullin⁹ adhuc gētilis· ꝛ poſuit iuxta corpa ſcōrū iouini ꝛ baſillei via latina· ſb die ſexto kalendaꝝ auguſti ¶ Qd audiens Stephan⁹ eps· miſit ꝛ vocauit tertullinū quē ꝛ baptizauit· ꝛ in albis cū gloria pſbr3 fecit dicēs ei· Sit tibi cura frat: reqrere corpa ſcōꝝ mr̄tirū· Qui p⁹ biduū ordinatōis fuetent⁹ eſt a q̄dā marco pfecto· pductuſq3 ad valerianū· Qui gauiſus dixit ei· Da facultates olimpij dn̄i tui· Cui ita rñdit tertullin⁹· Si facultates dn̄i mei reqris: potes viuere· Rñt valerian⁹· Facultates g dn̄i tui vitā preſtāt? Tertullin⁹ rñt Vere vitā eternā· Dicit valerian⁹· Jſte amēs fact⁹ eſt· Extēdite· ꝛ fuſtib⁹ eū affligite· Et cū diutiſſime cederet· dixit· Grãs tibi ago dn̄e Jhu xpē· q̄ me ñ ſepaſti a dn̄o meo olimpio ſeruo tuo Et cu3 hoc clamaret iuſſit ad latera ei⁹ ignē ſupponi· ꝛ poſtmodū in cataſa eleuari· Deinde tradidit eū ſapcio pfecto vrbis dicens Diligenter inq̄re ab eo facultates Olimpij tribuni ꝛ coge eū ſacrificare dijs· ꝛ ſi non cōſenſerit: diuerſis eum penis interfice· Eadem die iuſſit ſapritius prefectus tribunal ſibi parari· et iuſſit tertullinū adduci· Dixitq3 ad eū· Declara nobis nomē tuum Reſpondit tertullinus· Peccator ſeru⁹ ſeruorū xpi Dixit ei Sapriti⁹· Seru⁹ es an liber? Tertullin⁹ rñdit· Sic impleuit dyabolus cor tuū: vt nō intelligis hominem loquentē· q2 dixi tibi Seru⁹ ſū ſuoꝝ

xp̄i. Cui dixit Sapritiꝰ. Nõ cogno-
ſcis q̄ tibi p̄cipio. Aut ſacrifica diis
⁊ redde facultates olimpij. aut in ma
lis penis deficies ⁊ nõ viues. Reſpõ-
dit tertullinꝰ Miſer. ſi ſcires vitã et-
nam: nõ cogitaꝭs de vita mũdi huiꝰ
Tunc iratꝰ Sapritiꝰ. iuſſit os eiꝰ cuȝ
lapide cõtundi. Tertullinus ꝯo ſub-
ridẽs dixit. Gratias tibi ago dñe. Et
pꝰ alia diuerſa ſupplicia: mandauit
ſapritiꝰ valeriano dicẽs Repletũ eſt
cor huiꝰ inſania. Deinde iuſſit euȝ in
eculeo extẽdi. Cumq; traheret᷑ neruis
dixit. Dñe Jheſu xp̄e ne derelinquas
me ſeruũ tuũ. Tũc iuſſit eũ igne vri
Jlle aũt alacriter grãs egit dño ihũ
xp̄o Pendẽte in eculeo tertullino: mi
ſit ſapritiꝰ ad valerianũ dicẽs Reple
tũ eſt cor eius inſania. nã nimia tor
mẽta in eo exercuia nil p̄feci. Jratus
ergo valerianus dixit. Caput eiꝰ cito
abſcidite Qui depoſitus de eculeo: du
ctus eſt in via latina miliario ſcdõ.
ibiq; decollatꝰ eſt Cuiꝰ corpus nocte
collegit btũs Stephanꝰ ep̄s cũ cleri
cis ſuis. ⁊ cuȝ p̄ris ſepeliuit eũ in eo-
dem loco in arenaria cripta. p̄die ka
lendas auguſti. Alia die miſit va
lerianꝰ milites. ⁊ tenuit btũm Ste-
phanũ ep̄m ⁊ cũ eo multos clericos
et p̄ſbiteros ac dyaconos Cui ita di
xit. Tu es qui rem publicã ſuaſioni
bus malis ⁊ ip̄ſm euertis? Rñdens
btũs Stephanꝰ dixit. Ego quidẽ nõ
euerto. ſed moneo ne pereãt cũ dya
bolo ineternũ. Valerianꝰ dixit. Mo
do tu peries. ut alij viuant. Et iuſſit
duci eum ad templũ martis ⁊ capite
truncari. ſi nõ adoraret deũ martem
Et cum adoraret ad dñm dicẽs. Do-
mine deꝰ pat᷑ dñi noſtri ihũ xp̄i qui
deſtruxiſti turrim ↄfuſionis: deſtrue
⁊ hũc diaboli locũ in quo pereunt ani
me innocẽtiũ. Et ſubito factꝰ eſt to-
nitruꝰ magnus ⁊ ruit templũ a fun
damentis. Hoc videtes milites fu-
gerũt. q2 multos ſecũ habuit xp̄ia-
nos ⁊ dimiſerũt euȝ viuũ. Eadẽ hora
p̄git btũs Stephanꝰ cũ multis xp̄ia
nis in domũ ſancte lucine. Qd audi
ens valerianꝰ militũ multũ exercitũ
miſit. Et dum miſſas celebraret: in
eodẽ loco decollatꝰ ẽ. ſub die q̄rto no
nas auguſti Et factꝰ eſt planctꝰ ma
gnꝰ xp̄ianis. ⁊ ſepelierũt corpꝰ ſcm̄ i
eodẽ loco in cripta via appia in cimi-
terio calixti. vbi in pace dm̄ nr̄i ihũ
xp̄i requieſcit Altera ãt die inuenerũt
q̄ndã acolitũ noĩe tarſiciũ portãtẽ ſa
cramẽta corporis xp̄i. quẽ tenẽtes ⁊ di
ſcutiẽtes qd̄ gerebat: fuſtibꝫ ⁊ lapi-
dibꝫ ceſũ mortificabãt. Deinde reuo
luto corpore eius nihil inuenerũt. Ve
nientes autẽ ad portas muri appie ⁊
videntes ibi multitudinẽ xp̄ianoruȝ
fugerũt ad Valerianum. dixeruntq;
ei quod erat factũ. xp̄iani autẽ colli
gentes corpus beati Tarſicii ſepelie
runt illud in cimiterio Calixti vbi eẽ
poſitum erat corpus beati Stephani
Jn quo loco multa preſtantur bene
ficia interceſſione ſanctorũ martirũ
ad laudẽ dm̄ noſtri Jheſu xp̄i.

De ſancto Bernardino.

IN ciuitate indyta ſenarũ q̄ ciuitas
eſt virginis nũcupata. ex nobili fa-
milia de albizeſchis ortꝰ nobilis vir
nomine tollus diui dm̄ Bandi mi-
litis vir prudens bone opinionis hu
manus ⁊ ſimplex. q̄ ſua in iuuenili
etate ad ciuitatem maſſanã in ditio
ne ſenenſium ſe cõtulit. ⁊ cum ciues
illi ſatis amicarẽtur familie ſue ac
predeceſſoribus ſuis. Nam alter tol
lus patruus ſuus trina vice cum gr̄
tia maſſani ip̄ſi p̄ſidatũ ciuitatis il
lius gubernauerat ibidẽ ab omibus
dilectus ſe firmauit. fodiq; faciebat
argẽtum de mineris maſſanis p̄ut
plures alij nobiles mercatoꝛes. Hoc
tempe q̄dã generoſus miles nobil̄
maſſanꝰ noĩe dñs bindꝰ de aduedu-
tis admodũ ſenex adũteſ q̄litatẽ ac
laudabiles mores p̄libati tolli pcuã
uit eũdẽ i generũ ⁊ ſibi nerã filiã ſuã
mrĩoĩo copulaꝭ ⁊ tollũ tãq̄ filiũ ad
uocaꝭ. cũ alios nõ h̄ret filios p̄terq̄

dyanā nepte ſororē ⁊ ꝙ pluribꝰ ānis
in antea alteri gn̄e copulatā ⁊ ſicut
dn̄o placuit ita factū ē. nā tollꝰ ⁊ ne
ra ſe ꝯiugio copulāt ſed pꝰ pax tp̄s
dn̄o bindo tolli ſocero decedēte Tollꝰ
ibidē maſſe ⁊ nera remāſerūt. tollꝰ et
nera ꝓle ꝯditōis timētes deū. ⁊ ī bea
tā virginē deuotoꝝ hn̄tes in mr̄imonio
obſeq̄ū deo p̄ſtādo maſculā ꝓlem ad
honorē dei optabāt. ⁊ diſponēte dn̄o
bonoꝝ oīꝫ largitore vota deuotoꝝ pn
tū ꝯpleta ſūt. Ecce eīm filiū genuerūt
q̄ in lucē ꝓdijt ⁊ natꝰ eſt. octaua die
ſeptēbris: die natiuitatis v̓ginis glo
ſe marie currētibꝫ ānis a natiuitate
dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i. Mccclxxx. cui ipoſitū
eſt noīe Bernardinꝰ in q̄ āno btā ka
therina de ſenis volauit ad ſuperos.
Mrēā Bernardini mr̄ felix viā vniuerſe
carnis exſoluēdo: cū eēt ānorū. xxij.
deo aīam reddidit. āno. Mccclxxxiij.
remanēte bernardino ānoꝝ triū. ¶
Tollꝰ eō piiſſimꝰ pr̄ ⁊ dyana cogna
eiꝰ btiſſime virgīs deuoti dulciſſimū
filiū bernardinū ꝓ puerili facultate
⁊ tenella etate bonis moribꝫ īſtruē-
tes ⁊ deuotiꝫ p̄ſerti erga reuerētiā vir
ginis gl'oſe aīaꝫ tandē tollꝰ ſuo crea
tori reſtituit ī ānis. Mccclxxxvij. ſu
pſtite vnico ⁊ dilcō filio ſuo bernar-
dino ānoꝝ ſex. Dyana venerabilis ma
trona nepte mr̄is ber. olim ſoror curā
pueri ⁊ bonoꝝ ibi ſuoꝝ ſuſcepit: illūq̄
tanq̄ filiū gubernauit et aluit ānis
q̄nq̄. ⁊ cū deducta mulier eēt: virgī
gl'oſe pueꝝ moribꝫ optimis ⁊ v̓tuo
ſis īſtruxit. cūdē inducēdo ad deuotōꝫ
btē virgīs q̄tū poterāt. ꝫ licꝫ tāq̄ pu
er q̄dā pueriliter ageret: attamē oīs
alios in multis excellebat. nā ita in li
teris ⁊ grāmaticis inſtructōibꝰ ꝓficie
bat. ꝙ longe oēs coetaneos ſuos ſu
ꝑabat. ⁊ vere indole ⁊ ingenio appa-
rebat tā intellectu q̄ ⁊ ī q̄buſdā ma
nu ꝯficiēdis ꝙ mirabilis erat aſpe-
ctꝰ eiꝰ oībꝰ maſſanis adō ꝙ illū ar
bitrabātur euaſuꝝ in claꝝ magni in-
genij viꝝ. ¶ Aſſueuit ſe puer talis ele
moſinis ut in nullo fere magis ꝯtētaī
videbatur q̄ paupibꝫ elemoſinas ero
gare. ⁊ cū aliqn̄ ꝯtingeret caſu paruū
de pane ſupeē in domo ⁊ paup eleō-
ſinā poſtulaſſꝫ ⁊ diana illā denegaſſꝫ
aiebat bn̄dictꝰ puer. rogo demꝰ pau
pi elīnā ⁊ nō cenabo vl' prandebo. q̄
panē potiꝰ paupi opto q̄ m̄. Gaude
bat diana valde intuēs pueri bonita
tē ⁊ optimā indolē. inducēdo ⁊ eū ad
ieiuniū q̄tū puerilis patiebatur fragili
tas ⁊ ſatis etate teneꝛ: ad hōrē virgi
nis gl'oſe ſabbati ieiuniū cepit illudq̄
toto tp̄e laicatꝰ ꝯtinuauit B ¶ Cū
āt eſſꝫ ānoꝝ. xiij. ⁊ in grāmaticalibꝫ
ꝓfectꝰ a neccarijs ſuis xp̄ofero ⁊ āge
lo ꝯfribꝫ ſibi cōſortibꝫ de albizeſchis
aduocatꝰ eſt ſenas patriā ſuā ſb cu
ra tn̄ ⁊ cuſtodia xp̄ofori venerabiliſq̄
matrone vxoris ſue pia vocato noīe ca
re. Que cū filiꝰ nullꝰ eēt ei: bernardi
nū pueꝝ pluſq̄ filiū dilexit ⁊ moribꝫ
inſtruxit. Scolas triuialis doctrine ſb
honoſtio ꝯtinuauit p̄ceptore. mira-
biliq̄ vltra oēs coetaneos ſuos doc
tior fiebat oībꝰ affabilis. gr̄toſus
honeſtꝰ. ⁊ deuotꝰ Altaria ſp domi fa
ciebat. ⁊ ornabat in tenerioribꝫ an-
nis. Et cū aliqn̄ pia ipꝫ ad audiēdū
p̄dicatorem duceret. inde rediens pue
ros cōuocabat: eiſq̄ pueriliter p̄dica-
bat queciq̄ de p̄dicatōne iā audita
memorie cōmēdauerat. taliq̄ modo
talia faciebat. ut a multis p̄ſagituꝫ
fuerit ipſū futuꝝ ſacerdotē ⁊ p̄dicato
rē ¶ Sed cū ſenas aduenirent ſpeculū
illud honeſtatis doctrine triuialis ⁊ mo
ralis pꝫbie inſtructor optimus Johēs
ſpoletanꝰ. q̄ licꝫ antiquꝰ adhuc eēt
viuit in hūanis honeſtiſſimꝰ adoleſ-
cēs honeſtatis ⁊ doctrine cupidꝰ ad il
lū ſe ꝯtulit ⁊ cuiꝰ latere q̄tū licebat
minime diſcedebat p aliq̄t ānos ſecu-
tus ē eū. apud quē mirabiliter ꝓfecit
adeo ꝙ ab eodē iohē olim eēt p̄ceptoē
mō pluies audiui e ſcolis ſuis nūq̄
euaſiſſe aliquē doctiorē bernardino.
nec vnq̄ vidiſſe ſcholarem omni ho
neſtate repletum. ⁊ a quo nūq̄ ver-
bum inhoneſtū fuerit auditum ſicut

de Bernardino cognouit. Itaqꝫ nec
verbo. nutu. ſigno. ſeu aliq̄ interp̄ta
tōne collegit ex illo aliđ q̄ puriſſimāꝫ
honeſtatē. Teſtant̄ ⁊ hoc idē ſui tēpis
ſcolaſtici coetanei tātā fuiſſe iuuenis
illi⁹ honeſtatē. ⁊ ita turbid⁹ videbat̄
cū aliqđ ihoneſtū dici audiſſz. ita q̄
illi rubor ī facie verecūdie apparebat.
ac ſi iniuria q̄s alapam intuliſſz. ex q̄ ſi
aliqn̄ cōtigiſſet. ut ſepe ↄtingit pue
ros. adoleſcētes: ſiue iuuenes aliqđ
inhoneſtū int̄ ſe ↄfabulari: ⁊ bernar
din⁹ caſu ſupueniſſet: ſtatī ipſo viſo
dicebāt. Taceam⁹. q2 bernardin⁹ ve
nit. ecce iaꝫ adeſt. Vn̄ reputabat̄ ab
omnibꝫ exēplar qđdam honeſtatis ⁊
bonitatis. ¶ Cōtigit hijs tpibꝫ impu
bertatis cū formoſus eēt. ⁊ natura
delicatus valde: q̄ndā ciuē nō de mi-
noribꝫ in cāpo ſeu magna platea ci-
uitatis iuxta fontē bernardino tur-
pe verbū dixiſſe. ex q̄ malignitate ci
uis illi⁹ cōcepta florid⁹ et honeſtiſſi-
m⁹ adoleſcēs ſtanteꝫ auditis verbis
magno ictu pugno pcuſſit ciuē illuꝫ
infra mentū credēs pcutere faciē ⁊ tā
magno ſonitu aſtātibꝫ ꝓpinquis q̄
ꝓtibuſqꝫ ciuib⁹ q̄ fere totā plateā re
pleuit auditu. ⁊ ciuis ille ↄfuſus ab
alijs deriſus feſtin⁹ receſſit. Sꝫ cū re-
uolutis tpibꝫ ⁊ annis multis btūs
vir bernardin⁹ ſup eadē platea vni-
uerſo ꝓplo p̄dicaret vidi p̄nomina-
tū ciuē predicatōeꝫ audiētē ita ↄpū-
ctū ⁊ exuberātibꝫ lacrimis cōdolentē
ac ſi duris flagellis fuiſſet ceſus. ¶
Cōtigit etiā eiſdē tempibꝫ cū quidā
ali⁹ malignus ⁊ neq̄ ciuis nō tm̄ ſe
mel ſed pluries inhoneſtis verbis et
nutib⁹ oñderet turpe deſideriū ⁊ nefā
dū erga bernardinū. idē bernardin⁹
ſpeculū honeſtat̄ rogauit q̄ſdā ſibi
coetaneos ⁊ bone opinionē adoleſcē
tes ⁊ ſocios ut eū adiuuarēt a mole
ſtia illi⁹. ⁊ int̄ eos capto ↄſilio ordi
nauit quēlibꝫ eoꝝ implere ſinū ⁊ cu
bitos lapidibꝫ. q̄ facto iniquū q̄ſie-
rūt. ⁊ eo repto iuxta portā magnifi-
corū dñoꝝ priorū ciuitatis: ait Ber-

nardin⁹ Nō eſt faciēd⁹ rumor iuxta
palaciū ſed extraham⁹ eū de cāpo. de
inde inſeq̄m̄ ipſū lapidib⁹. euenit q̄
ſtatī homo iniq̄tatis libidine exceca
tus intuens bernardinū eidē plures
florenos oñt. tali nutu ac ſi diceret.
tui ſūt oēs ſi m̄ aſſenſeris. Tūc ſapi-
ens adoleſcens ānuit ut plateā exireꝫ
quā cū ſtatī egrederet̄ p viā porte ſa
larie illico bernardinus exclamauit.
Iniq̄ ſceleſte igne cremāde ad eū ad
eū ad eū ⁊ cū voce pcutere cepit. cōſo
cij ↄo vocib⁹ ⁊ lapidibꝫ vna rñderūt
⁊ inſonuerūt. iniqu⁹ ille fugiebat.
Illi aūt clamoribꝫ ⁊ lapidibꝫ currē-
tes inſeq̄bant̄ vſqꝫ fere ad puſteru-
lam vbi ab eoꝝ oculis euanuit. ⁊ ſic
moleſtia iniq̄tatis talit̄ ber. ceſſauit
Hec duo publica ſigna euidentiſſimē
honeſtatis floridi adoleſcētis talem
⁊ tantā opinionē bonitatis ⁊ virtut̄
apđ oēs generauit ⁊ auxit. ut nedū
aliq̄s āpli⁹ inhoneſtū aliqđ ab eo tē
peraſſz: ſed ab omib⁹ venerabat̄ adeo
ut corā eo eē ſui domeſtici nullū dede
cus dicere p̄ſūpſiſſent. cōuerſatōem
ſuā bernardin⁹ licꝫ let⁹ ſp alacer affa
bilis. gratioſus. ⁊ oībꝫ libēter ⁊ gra
tioſe ſeruiret cū potioribꝫ eligebat ſi
ue in ſcholis ſiue alibi ⁊ libēti⁹ val-
de cū ſpūalib⁹ viris. ¶ Sꝫ iaꝫ fere
adult⁹ dimiſſis ſcholis triuialib⁹ ⁊
moralib⁹ p̄hie in q̄bꝫ pre ceteris ex-
cellebat: ſacroꝝ canonū periciā āple
cti conat⁹ eſt in q̄bꝫ ānis tribꝫ ſoler
ti ſtudio vacauit. Sacrā paginā etiā
piter dilexit q̄ multū delectabatur ⁊
ea deguſtata oīa fere ſtudia ſua p̄ſti
na puipēdebat nec ſibi aliq̄d ſaporis
⁊ guſtus inuenire videbat̄ in literis
niſi in ſacris. ¶ Cum ↄo interim eſſet
ānoꝝ fere. xvij. Tobiā affinē ſuā cre
brius viſitabat Tobia em̄ matrona
venerāda cōi loq̄ntis vocabulo ei ſo
ror ↄſobrina erat filia dyane fuit ſo
roris neree matris Bernardini. licꝫ
tobia ānis. xxx. bernardinū ſupaſſet ⁊
vltra. tobia vidua erat ordi t̄cio btī
frāciſci religata. relicta viri nobilis

guidonis bettola de tholomeis hec p=
fecto mulier ex geſtis moribꝫ ⁊ deuo
tõibꝫ ſuis omĩbꝫ approbata ab oĩ=
b⁹ venerabaꝛ. hec ↄtinuis ieiunijs.
vigilijs diſciplinis vacabat veſtita
iacebat. ſꝑ alijſqꝫ ſe deuotõibꝫ ſuis
ↄtinuo macerabat. Hec illa eſt q̄ cu
rã infirmaꝝ mulieꝝ pegrinaꝝ cepit
in hoſpitali de laſcala tẽpe mḡne pe
ſtis ĩ iubileo cẽteno Hec illa fuit cui
felix bernardin⁹ cũ eſꝫ ãnorũ. xxxi.
Senis ex epidimia infirmat⁹ ⁊ medi
cis diffidat⁹. ⁊ in articulo mortis cõ
ſtitut⁹ ſecretũ ſue puritatis ⁊ incorru
ptõis patefecit aſſerẽs ſe ab oĩ vicio
carnis incorruptũ ðina opitulãte de
mẽtia. ſicut de vẽtre mr̃is exiuit. Hec
illa erat cui btũs vir loq̄baꝛ cũ nulꝛ
alijs mulieribꝫ loq̄reꝛ. Hec bñdicta
mulier fuit cui⁹ mortẽ ⁊ ei⁹ aĩam ad
celũ volãtẽ vidit bernardin⁹ dũ me=
diolani p̄dicãs in pulpito infra p̄di
catõꝫ ſe firmauit. ⁊ illã incõpletã di
miſit. prima videlꝫ die q̄dragеſiẽ Et
deinde dicẽ ↄſtrict⁹ q̄re ſic ſe firmaſſꝫ
⁊ incõpletã p̄dicatõem ex̃ more reti
quiſſꝫ. cũ ꝑmo cãꝫ patefacẽ recuſaſſꝫ
de hinc magis aſtrict⁹ erat Jllo tũc
ſpiraſſe tobiam ſororẽ ſuam conſo=
brinã quaꝫ ſꝑ habuerat in mrẽm. ⁊
aĩam eius ad celos vidiſſe volantẽ.
Quare caute miſſuꝫ fuit Senas. ut
de tobia q̄rereꝛ. ⁊ inuentũ eſt eã de=
ceſſiſſe ridentẽ eadẽ die ⁊ hora q̄ p̄di
xerat bernardin⁹ ¶ Sꝫ redeamus
vñ digr̃ſſi ſum⁹. Dico ꝙ adoleſcẽs iã
iuuenis effect⁹ cũ tobia ſepi⁹ refere
bat eãqꝫ freq̄nti⁹ viſitabat. Nam ſe
mutuo diligebãt tanq̄ mr̃ ⁊ filius
Cõtigit hoc tpe ꝙ aliq̄ñ a latere to=
bie diſcedẽs: Volo ire viſum amaſiã
meã dicebat. iteꝝ ſcdõ ⁊ alia vice di=
xit. Volo ire ad amaſiã meaꝫ pfecto
pulcherrimã reuidẽdã. Putabat to=
bia ꝙ iocoſe dicẽt bernardin⁹. tñ in
terrogauit que eſt amaſia tua. vbi
moratur? Cui ille rñdit Aamaſia m̃
eſt Tobia pulcherrima ex q̄ oĩo phi
locapt⁹ fuꝫ: dilectiſſima eſt mihi ex̃

portã camollie Jpſã q̄tidie reuidere
pcuro. nec mihi nocte videreꝛ poſſe
dormire niſi illã p̄uidiſſem. Hec au
diẽs tobia ſuſpicari cep̃t. tñ intuẽs
bernardinũ freq̄ntiſſiẽ ieiunare. q̄ti=
die miſſam audiẽ. orõibꝫ ⁊ deuotõ
nibꝫ vacare. veſtitũ dormiẽ. ⁊ alia p
bitatis indicia exercẽ. nõ videbaꝛ ex
hoc ſiniſtrã opinionẽ vlꝛ ſuſpicatõeꝫ
debẽ ſuſcipe. ſꝫ ex adũſo ↄſiderãs for
moſitatẽ iuuenis. ſbtilitatẽ demõnis.
fragilitatẽ carnis et iniq̄tatẽ hoĩs. ⁊
ꝙ ex̃ portã camollie erat q̄dã mõ=
ſteriũ mulierũ. dubitauit ne ibi fue
erit excecatus: ſauciatus ⁊ intricat⁹
⁊ infra ſe dolebat amaricata valde.
timens pdidiſſe fructum laboꝝ ſuo=
rum. Nam magno cũ zelo ſemp in=
ſtruxerat eum. quare diſpoſuit pſo
naliter videre. quo ipſe tendebat. et
ſequenti die tobia ſe cõtulit ad locũ
extra portam. vbi videbat ⁊ nõ vide=
batur. Ecce aduenit bernardin⁹ ſo=
lus. ⁊ cum ſibi ſupra portã pulcher=
rima pictura glorioſa ſcilicꝫ Maria
virgo figurata eẽt ⁊ adhuc eſt. Sta
tim corã ipſa genuflex⁹ nudiſqꝫ ge=
nibus ſuis petitionib⁹ adorauit. Fa
cta autẽ deuotõe ſua domũ ſtatĩ redu
cendo repetebat. Tobia hec cernens
admirata eſt. ſꝫ ſuſpicata fuerat ab
illo iterato occulte veniẽs idẽ q̄ð ſup̄
de bernardino vidit. ſꝫ ut certior effi
cereꝛ quãdã ſpecialẽ ſibi ↄſociã viſũ
miſit Jlla idẽ q̄ð p tobiã cognitũ fu
erat ⁊ ipſa cognouit. Quapropꝛ to
bia omĩ ſuſpitõe remota: ſꝫ gaudẽs
bernardĩo ait. Fili mi pridie dixiſti
te philocaptũ eẽ: rogo ꝑpales m̃ oẽꝫ
veritatẽ ne me ampli⁹ teneas in ſuſ=
pẽſo. Cui bernardin⁹ rñt. Poſtq̄ ſic
iubes ꝙ nulli alteri ꝑpalarẽ archaⁿ
mei pectorꝛ reſcãbo Philocapt⁹ q̄ppe
ſũ de btã virgine dei genitrice Maria
quã ſemp dilexi. in qua omĩs ſpes
mea repoſita eſt Jllã ſũme diligo. il
lã quero. illã videre deſidero ſed cum
nõ valeã in hoc ſeculo ꝑpriam videre
pſonam: ſtatui amore ſui quotidie

visitaȼ supra nomiatā picturā in ea
mollia cū mihi videat pulchrior ⁊ i
sua maiestate decētior ꝙ aliq̄ q̄ sit ĩ
hac ciuitate. ipsā q̄tidie visito flexis ge
nib9 me sibi recōmittens sperās ab
ea ↄseq̄ grām ⁊ miam quā vltimate
desidero ⁊ hec est amasia mea et spes
mea virgo mater dei. Tobia hec au-
diēs lacrimas ↄtinere nō valens am-
plexata est illū dicēs Fili mi vere nō
cadebat in mētē meā de te sinistr̄ su
spicio. sed aliq̄ꝰ tulu; titubaui intuēs
machinatōes demonis ⁊ versucias
a quib9 omib9 est conatib9 p̄cauen
dū. sed bn̄dicte fili mi optimā ama-
siā cepisti. optimū tue salutis refu-
giū. spem indubitatā omib9 pctōri
b9. illā q̄re. illā seq̄ris. omīq; deuoti
one in ea ↄfidas. Nullū em̄ sustēta
culū tue saluti salubri9 h̄re potes. ꝙ
ipsā matrē pietatis ⁊ misericordie.
nec aliq̄s in ea cōfidēs vacu9 recedit.
¶ Cōtinuauit demū bernardinus
hanc deuotōem visitatōis p̄fate plu
rib9 annis. ⁊ et postꝙ in religiōe se-
ruiit sepi9 visitauit testātib; socijs.
Vere multis ex ↄiectur̄ tā ex dictis
suis ꝙ ex euidētissimis signis colli-
gi potuit Bernardinū toto tp̄e vite
sue fuisse btē virgini deuotissim̄. Ego
illo p̄dicāte senis de btā virgine in
anno. Mccccxxvij. in die sue natiuita-
tis ab ipso audiui hec verba forma-
liter. Ego frat̄ Bernardin9 ꝑ fui btē
virgini deuot9 Ego em̄ in die natiui
tatis sue nat9 fui. in eadē die in bap
tismate xp̄ian9 effect9. in eadē die re
natus ⁊ vestit9 fui religioni. eadē die
feci pfessiō; eadē die cātaui p̄mā mis
sam. ⁊ in eadē desiderio mori. hec ille.
Et vere nūꝙ audiui aliquē de beata
virgine deuoti9 libēti9 ⁊ ardēti9 p̄di-
cantē ꝙ bernardinū. ¶ Prob9 iuuenis
bernardin9 dū seculo viuēt deo s̄uire
cupiēs; ut suas deuotōes augmētar;
procurauit se annūerari in cōfrat̄nita
tē disciplinatoꝝ btē marie virgis in
hospitali de lascala situatā ut in eodē
deuotissimo oratorio ⁊ ↄsortio iuxta
eoꝝ pbatos ⁊ deuotos mores suā de
uotōe; pficēt. Et cū ibi nō admittāt
nisi pbati viri de q̄b; bona opinio hē
bat; cū loc9 ille fuerit longissiō tēpe
speculū deuotoꝝ secularīū: is tāꝙ p-
bus ab omib9 cōfratrib; approbat9
alacrit̄ admissus est. Oēs discipli
nas ⁊ alias iocūdas austerasq; deuo
tōes die noctuq; ibidē cōsuetas sup
alios exercebat. hic loc9 antiq̄ssim9
ille est. vn̄ fere oēs deuotōes ytalie
disciplinatoꝝ laicoꝝ originē traxerit
hinc scia btī plures egressi sūt. Jesu
atoꝝ p̄m9 ille feruētissim9 iohēs co-
lūbin9 cū socio suo dilectissiō frācisco
de vincētis hinc traxit exordiū mōtl
oliueti ordīs fundatores hinc orti
sūt. btūs petron9 de petronijs. deinde
cartusiēs effect9 ē. Andreas de galle
ranis speculū sciātie. alij ꝙ plimi he
roici ↄtēplātes. ⁊ īnumeri fere religi
osi hinc originē hūerīt. n̄ est g̃ mirū
si bernardin9 btē virgis deuotissim9
in domo sua voluit aggregai. de q̄ tot
stellas ⁊ dimos viros videāt pdeūtes
quā tn̄ domū sup oēs alios sibi ↄfra
tres illustrauit. ƺ cū videt̄ adhuc n̄
sibi sufficē locū illū ad ↄplemētū sue
feruide deuotōis ad macerātō; sui cor
pis fide dignissiō relatu pcepi. cu; p
plura tp̄a vltra freq̄ntata ieiunia se
flagell̄ funicul̄ affiiciebat ⁊ macera-
bat ⁊ sepi9 cū vrtica ⁊ cilicio ⁊ tie; ꝭ
ocultissiē facēt ut soli dōcui s̄uiebat
nec alteri cognitū eēt dn̄o disponer;
pbitates iuuenis illi9 aliq̄n lucescē p
misit. hec nota fieri dēre. ⁊ adh̄ sup
sūt q̄ nō ex pposito. ƺ ī excogitat̄ ea
sib; bernardino minime ppēdēte: h̄ oīa
viderīt ⁊ tetigerīt. ¶ Vestit9 ānis plu
rib; dormiuit sup capsā poti9 ꝙ sup
lectū. Cib9 ⁊ c9 pot9 tic; parc9 ⁊ tēpe
rat9 cōis erat. neq; ī excessu seu defec
tu delicatoꝝ seu ignobiliūa vitiū ci
boꝝ singl̄aritatē. ƺ cōe; vitā iuenio
hilar̄. iocūd9. affabil̄. humil̄. ⁊ cū
oīb9 cōis ꝑ fu. tristicie torpor̄ et ig̃
uie inimic9 Jn actōe viu9 ⁊ assidu9
irasci nūꝙ malo aīo vsus ē. veritat̄

amic9· caritate plen9 miſerabilib9 miſericors·prudēs ⁊ circūſpect9 valde nec videbaᵗ meſticia locū ſibi poſſe cō pare· vbi aderat bernardin9·ꝫ in eo ꝙ ſp ab omibꝫ ꝯmēdatus eſt vltra oēs alios iuuenes ſenēſes fuit laus ho⸗ neſtatis ꝟbo nutu ⁊ ope· in ꝙ ſp oēs vno ore ꝯſenſerūt· ac ſi ñ iuuenis car ne9:ꝫ lapide9 poti9 fuiſſꝫ· Habit9 ꝟo ſp ei fuit ſcolaſtic9 ⁊ honeſt9 ⁊ pꝫib9 tñ ānis dñs bernardin9 vocat9 ē· eo ꝙ canonica iura audiebat opinati⸗ b9 oīb9 ut īſignijs canonicꝰ decorat9 decorareᵗ. ¶ Adueniēte illa tribili maxīa ⁊ vniūſali peſte ī anno Mccc tpe iubilei· ⁊ nūs infinit9 pegrinoꝝ romā petētiū ⁊ inde redeūtiū applica ret ad hoſpitale mgⁿ inꝰ oēs xpicoꝛ⸗ las famoſiſſiᵐ domū pijſſimā btē vir ginis maīe de la ſcala de ſenis Mul⸗ tiplicat9 ē ibi mgn9 nūs īfirmoꝝ·ex qbꝫ moriebāt ꝙ plimi· ⁊ cōiter qti⸗ die mēſibꝫ tribꝫ cū dimidio ⁊ vltr·xij xiij·xiiij·xv·⁊·xviij·decedebāt ⁊ ali⸗ qñ·xx· Et de ꝑpa faīlia dom9 eiuſdē ⁊ domeſtici deceſſerūt·xxij·frēs dicti ho⸗ ſpital·xviij·mulieres ꝯmiſſe ⁊ pau peribꝰ mulieribꝫ miniſtrātibꝫ·ix·ſa cerdotes ꝗnqꝫ clerici·vij·aromatarij medicinas infirmis ⁊ vnguētaria ꝑ uidētes·xxxvj· pueri in hoſpitali nu triti· Et·lx·famuli ꝑ infirmoꝝ cura deputati Quoꝝ oīm domeſticoꝝ ⁊ cō tubernaliū defūctoꝝ nūs aſcēdit ad clvij· Pegrinoꝝ ꝟo ibi decedētiū ſeu defunctoꝝ fuit pene nūs infinit9 Ob multitudinē īfirmātiū ⁊ decedētiū ni mio fetore horribiliqꝫ loc9 ille tribi lis erat oībꝫ intuētibꝫ eū· ⁊ nemo fe re repiebaᵗ ꝗ ꝗcumqꝫ pcio famulari vellet in ꝓuidēdo ⁊ miſtrādo īfirmis· frēs eni ⁊ alij ꝙ plimi moriebant·⁊ cū maior ibi nēcitas incūbebat miſte rij:magis loc9 erat derelictus Magr hoſpital ⁊ rector vir optim9 caritate plen9 ⁊ ab oīb9 ꝟgo reputat9· dñs iohes de gbiādacombꝫ·licꝫ iā ſenex nō ceſſabat oē bonū ꝑ virib9 opari· ꝫ peſtiferꝫ ignē cū videret accēſū ⁊ iā fere oīa ꝯburētē affligebaᵗ·valde du bitāſqꝫ neqꝫ pecunia licꝫ largas ma n9 hēet neqꝫ pcio cū oēs epidimie cō tagiones timeāt nō poſſe ꝑ infirmis ꝯgruos hēe miſtros:deū rogabat et virginē eiuſdē pijſſime dom9 cōſerua tricē·ut dignaret ſui domui ⁊ paupi bus xpi ꝓuidere·ꝫ miſericors ⁊ miſe rator dñs ꝗ ꝯfugiētes ad ſe nūꝙ̄ de⸗ relinqt·⁊ glorioſa virgo paupuꝫ et miſerabiliū īfirmoꝝ in domo ſua de⸗ gētiū ꝓuidere intēdēs· ⁊ ecce ſuſcita⸗ uerūt ſpm̄ bernardini·iā ꝑpe ānoꝝ· xx·ut egris ⁊ paupibꝫ ꝓuidēt ⁊ pijſſi me domui deſeruiret Bernard9 ꝟo in tuēs infirmoꝝ nēcitates maximo ꝫe lo cōcitat9 epidimialeꝫ ꝯtagionē nō timēs:ꝫ ſpōte mortē ſubire exoptās ut xpō in paupibus ſuis miſtraret plibatis infirmis pluribꝰ ebdoma⸗ dis oī ꝫelo ⁊ diligētia ſuiebat·Sꝫ cū vidēt miſtroꝝ inopiā ⁊ paucitatē ⁊ infirmoꝝ multitudinē ⁊ nēcitatē:cō⸗ uocauᵗ duodecī ſpūales iuuenes ⁊ il los hortat9 ē:ut velint vna ſecū pau peres xpi gubernare infirmos· aſſe rēs illis ꝙ ꝗ paupi xpi miſtrat:xpō miſtrat·⁊ ſi caſu tali exercitio ⁊ mi⸗ niſterio ꝗs morit:ꝑ xpō moriᵗ·⁊ ꝙ nil optabili9 xpiane eē debet: ꝙ̄ pro xpō mori· ꝗ mortu9 eſt ꝑ nobis· dice batqꝫ illis· Sim9 oēs confitēs:de9 iu⸗ uabit nos· Videtis iā frēs: ignis ac cenſus eſt·iā fere cremat mūd9·ſecu ris ad arborē poſita eſt· falx meſſem ſolicitat·quā de nobis hēe certitudi⸗ nē poſſum9· cū ⁊ alios quotidie cre bro mori videamus ⁊ fere viuos ⁊ ſa nos mori ꝗſdā videm9 nobis ītimos ſocios ⁊ amicos ·ſi ī hac caritate mo rimur ad deū volam9·Si āt euaderm9 toto tpe vite nrē letabim̄ tale obſe⸗ ꝗum in paupibꝫ ſuis pſtitiſſe deo no bis:recolētes dictū illud ꝙ nullū bo nū irremuneratū eſt apud deū Quo cumqꝫ igit vertamus·ſiue viuam9· ſiue moriam̄ deo ſeruiēdo lucramur· Auditis verbis ⁊ ſuaſionibus Ber⸗ nardini·deuoti iuuenes illico dictis

ſuis ꝯſenſerūt. ex quibꝰ aliq̄ adhuc ſupſtita viuūt. a ꝯſulto bernardini ꝯfeſſionis a cōicati leto aīo ꝯgaudētes magno feruore curā a miſteriū infirmoꝝ vna cū Bernardino eoꝝ capitē a magrō acceperūt. cui ſtatim magiſtro hoſpitalis aſſignate ſunt claues totiꝰ fere domꝰ. a illi datū eſt onꝰ infirmoꝝ ac pegrinorum aduenientiū a fere oīm elemoſinaꝝ diſtribuendaꝝ adeo ꝙ p libito fere oīa diſponebat a diſpēſabat. tanꝗ̄ ſi pitiſſime domꝰ fuiſſet. feruoris igr̄ a caritatis exēplar bernardini a ſocioꝝ bonoꝝ eius ꝗ̄plures alios iuuenes a ciues attraxit ad ſeruitiū infirmorum de quibꝰ tn̄ nō pauci eo tpe diſceſſerūt Bernardinꝰ feruore incēſus domū pordinauit. exercitia. officia. miſteria. labores. a viciſſitudines. diſtribuēdo a ponēdo p loco tpe. labore a pſonaꝝ ꝯgruitate. Ipſe tn̄ ſp in omnibꝫ conabat̄ pn̄tialiter intereſſe Nā a die noctuqꝫ infirmis aſtabat. medicinas a medicamina pabat. cibaria ſm q̄litates infirmoꝝ miſtrabat omi ſpurcicie infirmis neceſſarie ſe ſpōte vltra omes ſbiciebat. nō laboꝝ nō fetoribꝰ maximis. n̄ vigilijs neqꝫ incōmodis aliq̄bus parcendo. ſꝫ recētior ſemp et ſpū viuꝰ apparebat: ea cū caritate ac ſi patrē frēs aut ꝓprios filios gubernaret. Nec mirū. naꝫ cū amore dei hec faceret deo ſuiebat. qui pluſꝗ̄ pat̄ pluſꝗ̄ frat̄. pluſꝗ̄ filius eſt. Cōpaciebat̄ etiā aliqn̄ a ꝯdolebat et plorabat cū egrotis. canebat ridebat etiā a blādiebat̄. et cum illis talē ſe habebat q̄lis videbat̄ expediens p ꝯſolatōne infirmi. nec ferre videbat̄ ſibi aliquod poſſe ad vota ſue caritatis ꝯplete pficī: niſi oīa videret a tangēt. Moriturꝭ infirmis ſacramēta ordinabat. mortuos qui multi erāt: in ſero ſepulture tradebat Pegrinos fere innūos ſero aduenientes cena cibabat. dormitōem pabat a cū lecti in pegrinario ordinati licꝫ multi eſſent nō ſufficerēt pegrinis ;

ſtrata plurima faciebat. in terra lectiſternijs fulcita adeo ꝙ nulli cōpetens locꝰ p dormitōe deficit. crebros pabat ignes et fumigia odorifera a cetaqꝫ multa ſpargebat fere p vniūſam domū. ut corruptꝰ aer p pte ſaltē rectificaret̄. a libētiꝰ a miſtris puideret̄ infirmis. Pmiſit dn̄s ꝙ in medio tot laboꝝ a vigiliaꝝ cū i ꝯmodis infinitis bernardinꝰ nūꝗ̄ infirmatꝰ eſt. ſed alacer ſemp ꝓmptus vigila indefeſſus verbo a ope egrotos a miſtros ꝯfortabat. ſed ceſſata peſte pꝰ tale obſequiū p illū deo p̄ſtitū in hoſpitali mēſibꝫ q̄tuor a vltra domū redijt ¶ Sed cū bernardinꝰ xp̄m in ſuis paupibꝰ ut p̄fert̄ viſitauerit infirmū. a deꝰ piꝰ atqꝫ miſericors Bernardinū viſitauit infirmū. Nam ab hoſpitali recedens fere inmediate īfirmatus eſt intenſiſſimis febribus caſu in domo nobilis ildebrādini de manetꝭ ſibi dilectiſſimi a caritate cōiuncti. iacuit mēſibꝫ circa quatuor. licet alij plures curreret an̄ recupatā p̄ſtinā ſaītatē. pacīētiſſīe tn̄ īfirmitatē ſeu potiꝰ viſitatōeꝫ dei tolerauit Nec moleſtiꝰ ferebat aliq̄d ꝗ̄ moleſtiā alioꝝ ſue gubnatōi aſtātiū licꝫ ſūma a diligēti caītate laborārēt. int̄ q̄s tobia tanꝗ̄ pia mat̄ ac ec̄ Iuſtina de manetꝭ nobil̄ matrona ab eiꝰ latere fere nunꝗ̄ diſceſſerūt. nec ab ope pietatis depoſita īfirmitatꝭ Bernardini ceſſauit. Nam cū bartholomea mrōna venerāda oliꝫ ſoror pr̄is eiꝰ tolli relicta nobilis trogliardi de tholomeis i āfere nonagenaria ceca neruis relaxata. a de lecto ſurgē non valerꝫ a ex obitu cuiuſdā ſibi ſpūal̄ ꝯſocij debito gubernio careret: ſtatuit delicatꝰ et pbꝰ iuuenis a illā pſonalit̄ ꝓprijs maībꝰ gubernaē. nec ſpurcum a faſtidio ſuꝫ aliq̄d euitare: ac ſi ꝓpe matri deſuiret: omniaqꝫ pfecit que pficienda erant. Deinde poſt ad vltimū p ānum integrum a vltra donec ſoluto debito nature optima mulier ad patriam ſupernam tranſuolauit

Mulier venerāda ⁊ benedicta ſpūal
multū a ꝗ̄pluribꝫ opinionē habuit
ſanctitatis: ieiunijs vigilijs ⁊ orōibꝫ
⁊ maceratōnibus ſui corpis longo
tempe pꝰ receptam regulā ſancti au
guſtini: cui relicta erat vacauit. gra
tias deo reddebat ſemp. ⁊ cū in predi
catōibꝰ taliter priuatim audiebat
recordari nomē ihesū: ipſa ec̄ vocem
ↄtinere nō valebat. q̊n pluries ⁊ plu
ries ihesū clamaret rauca voce. ſtri-
dulo accentu ⁊ ſingultu. Et licꝫ ſapi
entiſſima foret: videbat̄ aliqn̄ tactu
ſpūs ⁊ feruore inſanire cū recordatō
ne noīs Jhesu. quē ſemp corde geſta
bat ⁊ ore. et crebrius lecto laudes al-
ta ⁊ clara voce canebat. Opinātur
multi ꝙ orōnes ⁊ lacrime mulieris
benedicte quas longo tempe ꝓ ber
nardino ſibi dilectiſſimo effudit: ſic̄
lacrime beate monice auguſtinū cō
uerterūt ad xp̄m: ſic iuſtius lacrime
bernardinū auxerūt ⁊ firmauerunt
ad viā dei ¶ Suadebat ſemp bartho
lomea bernardino. viā dei in religio
nē capeſcendā. ⁊ eam ſub regula he
remitaꝝ auguſtini: quia ipſa religa
ta erat in conuētu ⁊ loco deuotiſſimo
de leceto vbi ſpūales patres deo ſer-
uientes morabant̄. Bernardinꝰ aūt
ſuaſionibꝰ illius inclinatꝰ ⁊ cum ſpi
ritualibꝰ illis de lecēto cōuerſatꝰ eſt
approbans ſatis in corde ſuo mores
et laudabilem vitaꝫ illorū patrum:
Tātā habuit inclinatōem ꝙ ibi for
te fuiſſet ingreſſus. niſi ꝙ illam ſibi
tanꝗ̄ matrē dum viueret in huma-
nis minime derelinquere voluit W
Mortua bartholomea bernardinus
iam corde ſanctiꝰ deo ſeruire cupiens
cum nec quā religionē ingrederet̄ de
liberaſſet ſtatuit habitare ſolus. ut
priuatū poſſit facitiꝰ ⁊ cōmodius ex-
periri: que expienda videret̄ ꝓ ſeqn
da vita regulari. ⁊ deo grata magis
domū elegit ſortis iuxta portam de
triſis ⁊ in ſecreto loco capellulā ordi
nauit cū altari ⁊ crucifixo. Jbiqꝫ ora
tōnibꝰ. vigilijs. ieiunijs. flagellis.
diſciplinis. cilicio. deuotōnibus fre-
quētius ſolito ⁊ aſperiꝰ vacādo oēm
quā potuit expientiaꝫ exptus eſt in
pſona ſua vſqꝫ ad cibū herbarum et
aquarū potū. ¶ Lectiones ſue cū fere
omnes alias ſtudio hr̄et in ſacris li
bris deuotōne plenis conſūmaban̄
illis letabat̄. illas iam toto corde cō
plectebat̄. ſpūales cōuerſatōnes vl
tra ſolitū querebat. ⁊ illarū libentiꝰ
in quibꝰ aliquid exēplaritatis intue
ret̄. ħ animo ſepe reuoluens quo in
ſtatu qua familia deo famulatū pre
ſtare debeat: pluries ac pluries toto
corde pſtratus crucifixū orauit ut ei
gratiā tribueret potiorē viam ⁊ vitā
eligendi. quā ſua clementia fauēte
ſequeret̄. vere credo ꝙ ei reſponſum
dederit crucifixus. Fili. vides me hic
nudum ⁊ fixū cruci. ſi me diligis et ſe
queris: nudus et tue fixus cruci: me
ſequaris ⁊ me inuenies. Quo intel-
lecto ⁊ pluries ponderādo: aduertēs
vero optimū conſiliū xp̄i crucifixi ut
eo meliꝰ ac ſalubrius nequaꝗ̄ poſſit
inueniri. Jllud omnino totis viri-
bus toto corde domino cōcedente di-
ſpoſuit. Et cuꝫ ſeraphicus ille archi
mandrita franciſcus vltra om̄es ali
os xp̄i nuditatem ⁊ crucē fuerit ſecu
tus: ſb eodem Franciſco deuotus ber
nardinus militare deliberat. Conti
git etiam dum in eodem mentis ago
ne poſitus eſſet bernardinus. et quā
viam eligat minime intelligēt piiſ-
ſimus ⁊ miſericors deus qui cōfugi-
entes ad ſe non derelinquit. ſed ad
viam dirigit ſalutarem: poſt ſolitaꝫ
orationē deſero factam obdormiret.
hanc ſibi viſionem obtulit. Videba
tur eīm ſibi Bernardino ꝓpe fontem
follonicum extra menia ciuitatis. et
a conuētu minorū parum diſtanteꝫ
videre palacium quoddā magnum
pulchrum feneſtris plenum ⁊ ignē
intus videbat accenſum. omnia fere
palacij inteſtina cōburentem. ⁊ per
omnes feneſtras flāmas exeuntes
preterꝗ̄ per vnam tantum que ſola

cū vna camera ab igne p̄ſeruata vi debať Videbat inſup p feneſtrā illa; intus quendā virū habitu frācīſci i⸗ dutū q̄ ut fugeret picułū ignis fene ſtre appropinq̄ns videbať velle de fe neſtr̄ ſe p̄cipitare. ⁊ cū cerneret ma nifeſtū p̄cipiꝫ piculu;: magna voce clamabat. Franciſce. Et p9 clamorē redibat intus. ⁊ iterato veniebat ad feneſtrā: cū eadem oſtēſione p̄cipita tōnis. ⁊ p̄cipitiū timēs eodem modo clamabat. Franciſce. Et ſic tercia vi ce fecit frāciſce clamans ꝑut p̄ma vi cea ſcd̄a clamaueāt. Cernebat demū totū palaciū hoc cōbuſtū fuiſſe. pre⸗ ter camerā ⁊ feneſtram illā. vbi vir ille franciſcū clamantē ſaluus remā ſit. Hoc autē reuoluens animo ber⸗ nardin9 arbitratus eſt deū ſibi hāc viſionē dediſſe. ut intelligeret cū au xilio ſeraphici ducis Franciſci poſſe carnales mūdanas atq; diabolicas flāmas euadere. Queritans igiť ut ſua vota pficiebat quē meliorē virū militem franciſci repiret religioſiſſi mū patrem Johannē riſtori ſenen ſem ordinis minorū iuxta cor ſuu; inuenit virū magni cōſiliꝫ ꝓbum et optimū ia; ſenio cōfectum: ac longa expientia ⁊ penitētiꝫs maceratum. Is em̄ triginta āniis in boſna cōtra hereticos pugnādo innūerabiles fe re ex illis populis baptizauit ad fi⸗ dem xp̄i. Vnde ſenex iam effect9 ⁊ ter ra ſancta peragrata ad patriā reme ando fere ſanct9 ab omnib9 habebať Omne cor ſuū Bernardin9 venera⸗ bili patri detegit. ⁊ in manibus ſuis omi abiecta voluntate totum ſe po⸗ ſuit. ſoliditatēq; cōſiliꝫ ⁊ veritatis in illo repperit. Quare poſt multa col⸗ loq̄a ſuo fretus cōſilio habitū pau⸗ primi Franciſci ſtatuit induere. Pri mo tamē euangelica imitās cōſilia omnia que poſſidebat poſſeſſiones domos ⁊ alia ptim vendendo. et par⸗ tim donādo omnē ſubſtantiā ſuam. tū elemoſinis. tum maritandis pu⸗ ellis diſtribuit. ut nudū xp̄um nu⸗

dus ſequereť Statutoq; die ingreſ⸗ ſus ſacre religiōis domū octaua die ſeptēbris: die videlic; natiuitať Ma rie v̄ginis glorioſe ſenis in eccleſia ⁊ conuētu minorū fratrū ſancti frā ciſci apud altare maius p manus p̄ fati venerandiſſimi patris Johan⸗ nis riſtori ac reuerendiſſimi patris galganēſis tunc miniſtri ac p̄dica toris famoſiſſimi magno cu; iubilo et deuotōne indut9 eſt felix Bernar din9 deuoto habitu ſcil; ſeraphici du cis: currentib9 annis ab incarnatōe dn̄ica. Mcccc. Etas vero Bernardi ni erat annorū. xxij. babitu iam ac cepto. ⁊ dō gratiꝫs ampliſſimis red ditis. et oblato Bernardino ſacro al tari ſicut antiq̄ ꝓphetiſſa Anna obla to xp̄iſto altari de illo ꝓphetauit. ſic ⁊ vir dei Johānes riſtori de Bernar dino altai oblato prophetauit in hec verba ꝓrumpens. Ordo noſter re⸗ re iā diu talem receptōem nō fecit ex qua maior fruct9 appareat. ⁊ exalta tio ordinis ſicut de receptōe iſta ho die p nos facta de Bernardino. ¶ Poſt paucos dies ꝯſilio ⁊ benedic tōe fretus p̄libati religioſiſſimi pa tris recedens de ſenis letus. lenis. hi laris. ⁊ iocund9 ilico ſe cōtulit colū⸗ bariū. locum in ſenēſi agro deuotiſſi mū ⁊ aſperrimū vbi btūs Franciſc9 morā traxit. Ibi em̄ patres optimi ⁊ pauptatis Franciſci regulā obſer uātes morabanť. qui cū tempis ra riores quodāmodo reperiebanť: ber nardinus ꝓbus tyro illic tanto fer uore ⁊ aſpitate deo ſeruiebat. ut ap̄d inſulſū iudiciū mūdanorum deliraſ ſe potius videbať q̄ ſeruire deo. ⁊ ſu pra vires humanas q̄pluribꝫ aſpe ritatibꝫ ac maceratōibus vtebať. ſed cum ſtulticia mūdi ſepe ſepiuſq; magna prudentia ſit in cōſpectu dei mūdo Bernar. iam excecat9 illum nō videns nō audiens: ſolūmodo que placita deo forent intentiſſimo eius feruore conſeq̄ conabať. perpeſſus eſt regulā pauptatis Franciſci obe

dientie a caſtitatis vinculū deuotiſſimo anno eadē die natiuitatis virginis glorioſe a miſſam cantauit Anno videlicz M.cccciiij. a p̄dicare cepit. vbi aſtantib9 ciuibus. a cum p9 ānos pfeſſionis ſenas veniēt a rectore hoſpital' de ſcala poſtulauit heremitoriū beati Honofrij de la capriola ppe ciuitatē. ut ibi paupculū modū p ſe a ſocijs hēret. recolens venerād9 rector Johānes iandaron9 obſequiū immōrale a ppetuo recolendū a bernardino pſtito hoſpitali eidē tempe magne peſtis iam dicte libentiſſime capitulariter a plenit' locū illū donauit fratri bernardino p ſe a fratrib9 vniuerſis ſeraphici franciſci de obſeruātia nūcupatis cum recognitōe cerei tm̄ vni9 libre ſingulis ānis in feſto incarnatōnis dn̄ice. qui olim anguſtus a paupimus locus ab eode dei gratia a auxilio ciuiū amplificatus eccl'iam pulchrā habet a deuotā cum pulchro a capaci conuētu a amplis ortis. ¶ Mirabilis fuit bernardin9 in religione. Mirabilia ei fecit in vita ſua. predicatorꝝ prim9 exemplar. dyaboli ſtimulus a cōtra euz ſedul9 atqꝫ incōcuſſus pugil maxima a ſtupenda geſta diuina potius q̄ꝫ opatus eſt de9 p illum. nedū vniuerſe ytalie ſed vniuerſo fere mūdo notiſſima. Sꝫ bonorꝫ operū p̄miator a remunerator etern9 deus. bernardinū optimū vinee operarium a agricolaꝫ mercede dignum ppter tot labores immēſos cōſolari voluit. Nam cū vltimo bernardin9 maſſano ſuos vbi ortus erat ſuis p̄dicatōibꝫ cōſolaſſet. a ſenas veniſſet: hinc diſcedēs ut in regno apulie p̄dicaret infirmitate in itinē ſuo preuētus apud ciuitatē de reate applicāt aquilā felicē aprucij ciuitatē. Vbi p9 paucos dies approꝑinq̄t hora q̄ ſpiraret ad dn̄m. morē ſui patrꝭ franciſci ſequēs: ſe poni fecit in terrā a ſtatim quaſi ridēs ſpirauit ad celos. videlicꝫ ad deū qui miſerat illū in vigilia aſcenſionis dn̄ice. die mercurij hora. xxij. in q̄ die p fratres antea illa ducebat' occurrēs. Pat' manifeſtaui nomē tuū hoībus. q̄s dediſti mihi nūc aūt p eis rogo a nō pro mūdo. q2 ego ad te venio ¶ Vixit bernard9 in ſeculo ānis. xxij. In religione ānis. xlj. mēſib9. viij. dieb9. xj. horis. xxij. Cōputatis omnib9 ſtetit in mūdo ānis. lxiij. mēſib9 viij. diebꝫ xj. horis. xxij. In celo aūt imppetuū viuit apud deū. cui ſit ſp̄ laus Amē.

¶ De ſcō Annone archiep̄o Colonieñ

Beatus Anno ex magna ſaxonū pſapia oriund9. cui9 pat' Walter9 a mat' Eugela dicebat'. Interea tempe trāſacto ad bauinſburgēſem ciuitatē tranſact9 eſt a ibidē mgr' ſcolariū effect9 eſt Ab henrico tercio romanoꝝ auguſto ad ſecundū hermānū archiepm colonieñſem Annone colonie trāſmiſſo ad īpiatia mādata exeq̄nda quē Anno in mortis loculo inuenit. a ibidē herman9 p ſp̄m ſcm̄ ꝯgnouit ſe in breui obituꝝ a annonē ſibi pximū ſucceſſurum. Quo mortuo diuſi p p̄matu laborauerūt. ſed Anno in exeq̄is archip̄ſulis nō deceſſit. ſed duꝫ in ſede Colonie ſucceſſor ydone9 q̄rit': nō in aliū deduci potuit īpatoris aſſenſū: q̄ꝫ in eū q̄ pelect9 erat. hoc eſt ī annonē. a eidē impatori anno obitū ſuuꝫ p̄dix't. Filiū q̄ꝫ ipſi9 regis ſuſcep't educādū ¶ Interea cū q̄dā nocte ſcōꝝ limina viſitaret īuenit mulierculā nec ab vllo receptā hoſpitio ſꝫ ipſa pepiſſe a mortē expectās. quā in hoſpitiū recepit a pānis inuoluit infantē. mrēꝫ collocauit in lectū. pprijs extrectis veſtib9 eā cū ple ꝯtegit a ſuſtētatōeꝫ p curauit ¶ Itē cū q̄dā nocte ſcāꝝ virginū expetēt eccaꝫ: vna maſculaꝝ īfantē in trāſitū p̄ſulis depoſu't. ſeqꝫ a ꝯſpectu e9 ſubduxit. audito infantis vagitu ītremuit. a cū a t'ra ſuſtulit. cubiculm ſuū r̄petebat. ꝯmiſſūqꝫ mitti. hūc baptiſās ānonē ꝯgn̄iauit ¶ Cū ibi vidiſſꝫ multas hōs ꝯſuetudies

eccleſiaꝝ ſue dyoceſ periſſe. Alij pro
nccitate. Alij ꝑ cupiditate euagātes
Hijs ſbſidiū ſufficiēs miſtrabat ut
nccitatē iugi clauſtral' cūctis induce
ret ¶ Vt āt magnā illi9 in dño dilec
tōem magna opa declararēt: nō tm̄
veterū repator ſʒ ⁊ nouoꝝ fundator
effect9 eſt. Primū mōſteriū colonie
ſcē marie ad gd9 erexit. ad triginta
canonicoꝝ ſtipēdia copioſe ditauit.
Scd'z ecclā ſci georgij mr̄is fuit vbi vi
ginti clericoꝝ ſtatuit ꝯgregatō; ⁋
¶ Poſtq̄ q̄dā mane cuptā pn̄cipis
aploꝝ ſbintrās dō pſallebat: a q̄dā
ſene ſupueniēte p̄monet ſic. Ne mo
ra ſit p̄ſul in extruēdo req̄ei tue loco:
quē in mōte q̄ ſiberch cognoiat9 ē
hēbis Hec v̄ba eps multū attēdebat
⁊ q̄liter ea ad effectū pduceret cogi
tabat Sācto igit p̄ſule monitis ipi9
ſenis p̄dictū mōtē in ecclā; erexit. ¶
Interea reipublice cā exegit: ut vrbē
romanā expeter; q̄ in itinere ad mō
ſteriū q8 ſtuctuaia dicit cradi cā di
greſſus ē. Cū aiaduertiſſʒ regulā ar
tiſſimā: ⁊ ſm regule īſtitute cenobij
ipſi9 diſpoſitō;: duodecī mōchos ſecū
duxit. in ſiberch ꝯſtituit eos: p̄oꝛib9
q̄s aliūde accerſiuerat loco ſuo hono
rifice reſtitutis. Ne q̄d aūt neceſſari
oꝛū deeſſet eoꝝ ſūptib9: magna ſol=
licitudine ꝓcurabat Et q̄tiens inter
eos pn̄s ꝯuerſaet: ita ſe illoꝝ legib9
⁊ ſilentio adiecit: tāq̄ coꝝ regule fo
ret obligat9. Ad mēſam ꝯſedētib9 ci
bos ⁊ potū apponebat. ſinguloꝝ ma
n9 oſculabat. hūili ꝯtent9 ſede q̄eſce
bat. Hic mos ei9 in ſiberch. hic in ſa
leueld. hic in graſchaf cenobijs ab
eo fūdatis ¶ Hic magr̄es nō timuit
nā q̄ in regno ꝑuerſe agebāt vehe=
mēter īpugnabat. ⁊ ipm regē ꝓuo
care nō verebat: ⁊ ꝓpter hec de palatō
ꝯtumelioſe eiect9 ⁊ ad extinguēdum
nomē e9 oīe robur regni ꝯcitabat.
tatib9 moleſtijs ſepe diuq; īpulſus
ut cadēt: nō armoꝝ p̄ſidio ſʒ mōcho
rū ſuoꝝ ſuffragio innitebat ¶ Cūq;
necē ei pn̄ceps paraēt nec alid expec
taret q̄ vltimū ānoꝛis ſuoꝛūq; oīm
extminiū: ipō ſe repn̄tante rex tāq̄
ſ'mit9 coact9 aſſurgebat. pacisq; oſ=
culū cū ſuauitate p̄bebat. Dicebātq;
obſtupefacti q̄ aderant Vbi nūc ire.
vbi nūc mine: vbi tot inſultatōnes
añ modicū habite ⁊ q̄d mirꝝ ſi in pe
tra inſolubili fundatā domū flūia vē
tia pluuie mouere nō poterint ¶ ¶
Oculoꝝ luīe q̄dā deſtitut9 Annone
ꝑ viſu int'pellans ſupplicat ad ei9 ve
ſtigia ꝓuoluit. collectaq; a pte late
ris veſte illius: vno tm̄° ex officiali=
b9 epī rē ꝯſiderāte: cecos oculos fide
plen9 defricauit. moxq; det'ſa caligie
lucis exoꝛtū cū gaudio ⁊ āmiratōne
ſuſcepit. Preſule ad menſā moꝛe ſo
lito diſcūbente q̄ſiuit vbi cecus idem
eſſet. reſpōdit ille q̄ miraculū factū
inſpexit cecū impetrato quod opta=
uerāt ilico receſſiſſe. quid hoc eſſet vi
ro dei ut ediceret; impetrāte ſatis inq̄t
⁊ vltra cōſuetā moꝛtalib9 largitatē
hominū cōtuliſtis. nā ad genua ve
ſtra cecus ꝓcubuit inde ſurrex^t vidēs
Quid hoc munere p̄ſtantius? Vnde
nec vltra cōparuit qui p9 acceptos
oculos aliud q̄d accipe nō queſiuit
Expauit ad iſta dei ſacerdos ⁊ vanā
gloriā inquantū potu^t effugauit. cu
ſtos ſui gloriā illā altiſſimo dabat.
¶ Hinc eſt q̄ vna dieꝝ ad miſſaru;
ſolēnia pcedenti ſupplex cecus occur
reret: aſſerēs q̄ a cecitate liberaret
ſi de ablutōe manuā ipſi9 aquā ſuſ=
cipiens cecos oculos abluiſſet. Nō
equaīmit hoc accipiēs pontifex: ho
minē dura repulit inuectōne Aiebat
em̄ ficte reuelatōnis eū fabulā pretē
dere. Sed ſi q̄d de bn̄ficio dei p̄ſume=
ret: illos poti9 imploꝛare deberet q̄
olim ſanctitate ſua mūdo innumera
dediſſent oſtēta: nō eius q̄ cotidiaīs
ſoꝛderet piaculis. Et cecus ꝑ reperiē
dis ſuffragijs anxius retrocēſſit nō
tn̄ de ſupna diffiſus clemētia: ſed de
viſione ſua credul9 in angulū oꝛato
rij declinauit. Illuc dū archip̄ſul ſac
ficio inſtat: eiuſdem ceci gemitus ⁊

ſuſpiria miſerās vnꝰ miſtroꝝ: peluī
cū aq̄ deſiderāti clam porrexit. quā a
manibꝰ ſacerdotis ſe abluētis ſuſce-
perat. q̄ ille oculos cū tota facie ab-
lutꝰ depulſis tenebris ſereniſſimum
ſibi diē tūc ꝑmū vidᵗ illuxiſſe. Nimi
um exultauit. epō poſteaꝑ luīe recep-
to ex aq̄ ablutōe grāꝝ actōes refe
rebat. Jamqꝫ epūs cōmoto aīo dixit.
Quis aquā illā huic ꝑſumptōi ſb-
miſtrauit ⁊ dn̄ꝫ deū nr̄m tēptare taꝫ
īprobe auſuſ eritꝰ nō eſt Ad h̄ treme
factꝰ eo ꝙ diſſimulaē neq̄bat: ſimpli
citer ſe feciſſe ꝓfeſſus ē. ſimꝉ ⁊ veniā
ꝯmiſſi flagitabat. Cui pōtifex Tu ne
inq̄t me vulgaribꝰ q̄ris exponere ru
moribꝫ. ut ī modico habitꝰ: nouiſſiē
repiar inť eos q̄bꝰ ſe in noīe dn̄i mꝉ
tas v̄tutes feciſſe teſtātibꝫ rn̄debit.
Neſcio vos diſcedite a me opariꝫ ini
q̄tatꝭ. idcirco te cūctoſqꝫ aſtātes nō
meo ſꝫ d̄mo illuīatū bn̄ficio ꝯteſtor.
ne id me adhuc ſupſtite ꝑ nos aliq̄
tenꝰ maīfeſteť. Factū ē ut imparauit.
⁊ res interī ſilentio tecta: epō carne
ſoluto: memorati clerici relatu fideliū
cordibꝫ ꝯmēdata ē. Jtē mulier ege
ſtate pariter et cecitate d̄mis obnoxia
flagellꝭ: cū ad Annonis veſtigia ꝓce
deret. ille ſicͭ ſꝑ īfirmiori ſexui piū ſe
exhibebat. blāde q̄d ſibi vellet ſciſci
tabať Qua ilico rn̄dēte ſe ꝓmonitā
in viſu: nec q̄cq̄ heſitaē ſi maībꝫ illiꝰ
oculi ſui abluerēť tenebras eiꝰ ilico
deťgendas. Epūs ꝓpť aſtātes ſe ꝯmo
tū ſimulās: cuſtodiri eā velut flagel
lādā imparauit At vbi ad mēſā ꝯſedit
lautiora q̄qꝫ ciboꝝ ex ſuis maībꝫ ſibi
trāſmiſit. eāqꝫ finitis epulꝭ duobꝰ tm̄
clericꝭ ⁊ puero cubiculari p̄ntibꝰ ī cu
biculū ſuū iuſſit adduci. Neqꝫ v̄o ut
miraculi tēptator ſꝫ ut xp̄i hūilꝭ imi
tator flexis genibꝰ pedes eiꝰ lauᵗ. ma
nibꝰ aquā fudit. ⁊ oculos eꝰ bn̄dicē
do abluebat. Que vbi vix ablutōeꝫ
ſentiuit: celeſte ꝑcepit antidotuꝫ ⁊
deificū medicamētū. ⁊ reſtitutꝭ plene
luminibꝫ cū imēſo grāꝝ iubilo humi
ꝓſtrata deū in ſeruo ſuo annone ve-
nerabať. D Hēbat autē vir btūs
grām q̄ futura nōnulla ꝑ ſpm̄ ꝓdix
iſſe cōptꝰ ē. Jn q̄bꝰ eſt illud ꝙ cū in
gloſlariā publicis maioꝝ regni ꝯuē
tibꝫ inťeſſꝫ: ⁊ q̄dā a latere regis cleri-
co noīe hildolpho familiaritatis ītui
tu rogatꝰ: ut codicē ſacroꝝ quē hr̄et
inſignē donaēt eidē. Hac inq̄t interī
poſtulatōe carēbis: donec iuri tuo cō
ſecrantꝭ oīa q̄ in capellule mee ſupel-
lectili ꝯtineňť. Dicebat v̄o q̄d ⁊ eue-
nit. quoniā hūc ſibi ꝓximū in cathe
dra epāli ſucceſſuꝝ ꝓuidebat. Sicꝭ
huic illud fuit. ꝙ in gradibꝫ eccleſie
q̄bꝰ ad noui eiꝰ opis baſilicā ꝯſcen-
diť: vna die reſidēs aſſidēte pariter ve
nerabili bennone oſnaburgenſi epō
de cominꝰ veniēte archidiacono ſy-
gewino dixiſſe ferť Ecce inquit vere
iſrlita in q̄ dolꝰ nō eſt. hic in hac vr-
be eſt ꝑſul futurꝰ. cū hec tāq̄ huma
no ſenſu dicta haberenť: ipſo diſce-
dente ſucceſſit cathedra ei primꝰ hyl
dolphꝰ. ſecundꝰ ſigewinꝰ. et veritas
ꝑſagiꝫ cōprobata eſt. E Ad engil
bertū ſuū ꝑceptorē: cum idē ꝓſulatū
mindonēſem ſuſcepiſſet: familiareꝫ
ſcripſit epiſtolā. quā in hec v̄ba ter-
minauit (Et tu me terre commēdes).
Quibꝫ ille: lectis ſubinde heſitabat.
Cū v̄o de hinc vterqꝫ ꝯueniſſent: pre
fatus engilbertus aiebat. Tu me ꝓ-
lixior etas iā viribꝰ defectū. q̄d ſcrip
ſiſti potiꝰ a te cōpellar ſperare. Ad
hoc anno Nequaq̄ ait. Nā verbis
ſcriptis rei exitus teſtabiť. et quod
tibi litera ſonuit: vox denuo ꝯfirma
bit. tu me terre cōmēdes. Huiꝰ q̄qꝫ dicti
veritatē ꝓbabit euentꝰ. nam funerꝭ
officiū is ꝑſoluit.

De ſancto Gūmaro ꝯfeſſore.

SAnctꝰ Gūmarꝰ glo̾ſa ſtirpe
exortꝰ apd̄ embleiꝫ venēſis
ꝓuincie vicū natꝰ fuit ⁊ nu-
tritus. Qui ſcis pollēs exordiꝭs: ſci-
oribꝰ v̄o poſtmodū inſiſtēs ſtudiꝭs
ſciſſimo fine curſus vite cōſūmauit.
Nā a cunabulꝭ mācipatꝰ deo: tantuꝫ

ꝓficiebat virtutibꝫ ⁊ fide: q̄ ritu creſ-
cebat corpea etate Adoleſcens quidē ſe
avaritate ⁊ ludis. Amō ſuſpirabat
ad celū illic patriā ſibi eē affirmās.
Quid vo multuꝫ de pn̄cipio ſc̄itatis
eius dicaꝫ. lenis erat in ſermone. cō
ſtans in bono ope. humilitate ſub-
miſſus. pietate ꝑfuſus. in ieiuniȷs ⁊
vigiliȷs caſtigator carnis. elemoſi-
narū largitor dapſilis. O virū ſcm̄ q̄
ad tantā ꝑfectōis culmē abſqꝫ licen
tia lr̄arum aſcenderat. Non habue-
rat magiſtros. nec legere ſcripturās
didicerat. legē vo dei ſcriptam in cor
de geſtabat Magiſtrū qꝫ metuebat
deum. Ita em̄ dn̄s in euāgelio dicit.
Nec vocemī magiſtri. vn9 eſt magr̄
vr̄ q̄ in celis eſt. Cōparet̄ ſi placet q̄
cunctā hoīm ſciētia hui9 viri inſciētie
Multi literati: multi ſapiētes nun-
q̄d ei poterāt coeq̄re. lectōnes qꝫ an-
tiquoꝝ atqꝫ nouoꝝ patꝝ ꝑſcrutāt̄:
⁊ de ſcripturaruꝫ noticia q̄ ſi ſemina
ſuſcipiūt: fructū cum ȷ̄ dē referūt: di-
ſcant opari bonū. ſed ad bonū opus
faciēdū nō exurgunt. Nōne tibi ergo
hui9 viri ignorātia videt̄ ſupaē. Deū
quippe diligebat ⁊ p̄ximū. declinās
a malo ſemp: et conſtāter faciēs bo-
nū. B Igit̄ cū bonoꝝ flores ſcūs
Gūmarus emitteret: ad aulā regis
pductus eſt a pentib9 ſuis dign9 q̄
dem ut regni pn̄cipib9 intereſſet ⁊ ne
gocia regni ꝓcuraret Pipin9 eo tēpe
primatū tenebat impȷ̄ ab eo itaqꝫ
ſuſceptus eſt. Sed ſcūs Gummarus
mallet deo ſeruire q̄ꝫ regi. vellet poti
us priuat9 eē q̄ꝫ in aula cōſiſtere. Co
gitabat em̄ ſeſe q̄ſi ꝓcul a littore ab
ductū in ꝓcellas ⁊ turbines ſeculi. in
quo tumultuāt̄ vicioꝝ cunei. vbi ſu
pbia regnat. auaricia ſollicitat. īui-
dia mordet. luxuria ardet. Ceteraqꝫ
hmōi v̾tutū acies impugnāt. Sꝫ vo
lūtate dei q̄s reſiſtere pōt. Ipſe eū in
ſublime voluit eleuare. Cui9 in euan
gelio vox iſta eſt. Nemo accēdit lu-
cernā. ⁊ ponit eā ſub modio. ſed ſu-
pra cādelabꝝ: ut luceat om̄ib9 qui in

domo ſūt. Pro ſua ergo induſtria nō
ſolū regi acceptus. ſꝫ etiā cūctis opti
matibꝫ ſuis fact9 ē cariſſim9. Sermo
eius ſapīa cōditus erat. Om̄ia opa
eius deo ⁊ hoībus cōplacebāt. C Nec
multū tempis defluxit ⁊ magna p̄fe
ctura honoratus eſt. Ita deus quos
vult viuificat. qui arbitrio ſuo ⁊ oc-
culto iudicō alios humiliat ⁊ alios
ſublimat. Sicut Joſeph quondā de
vinculis ⁊ carcere ad grām pharao
nis ⁊ ad pn̄cipatum egipti ꝓuexit.
Ita nūc ab venenſi ꝓuincia ſcm̄ Gū
marū eduxit ⁊ in palacio magnifice
exaltatū regia familiaritate honorat̄
Prouidit ille ne egiptus fame interi
ret. Prouidebat iſte q̄ꝫtum poterat:
ne iuſticie penuria pupillos viduas
⁊ orphanos grauaret Per om̄ia be
nedictus de9 qui ſupbis reſiſtit. hu-
milib9 aūt dat grām C V Libet nc̄
breuiter recitare de ſcō Gūmaro rem
paruā. ſed magne pietatis plenam
cogente rege nulla aūt libidine vxo
rem duxeāt gWinmariā. longe a ſu
is morib9 diſſimileꝫ. Nam q̄ꝫto hic
lenitate ⁊ mia: tanto illa redūdabat
impietate. Cū ergo iuſſu regis ſe ad
expeditōem ꝓficiſci paraēt: dom9 ſue
totiuſqꝫ familie illi ꝑtātē reliq̇t. Et
quantā manſuetudinē erga ſubiec-
tos exhibere deberet āmonuit. profe
ctuſqꝫ eſt. Sꝫ illa mēte crudelis ut fe-
re p9 abſceſſū illi9 cepit ſeuire in ſu-
os. falſis erga obligabat culpis q̄ſi
negligentes. ⁊ cōſtituta debita non
ſoluentes. Seruitia eoꝝ deſpiciebat
victui q̄ꝫ inutiles ⁊ nulli9 p̄ciȷ̄ repro
babat. Qua occaſione abſtulit bo-
ues eoꝝ oēmqꝫ poſſeſſiūculam nihil
eis relinq̄ns p̄ter pauptatē ⁊ laborē
p̄ter vitā ſūmāqꝫ miſeriaꝫ. Cūqꝫ tn̄
exigeret abſqꝫ pietate q̄cq̄d ſolebat
pri9 ſibi pſolui ⁊ illi bob9 eſſent ſpo-
liati. ſubibāt iugo ut iumēta trahe
bātqꝫ plauſtr̄ onuſta ad vſqꝫ domū
illi9 dolētes atqꝫ gemētes Attēde nūc
aīm nō feie ſed crudelis belue. Poſt
q̄ꝫ ſpoliauerat eos rebus ſuis: duris

affligebat verberibꝫ. ⁊ capillos ca⸗
pitis detonderi iubebat ¶ Annis do
nouē trāſactis. cū dimiſſis a militia
rediret exercit⁹: ſcūs qꝫ Gūmar⁹ re⸗
meauit ad ſua. Et ecce apd riuulū q̄
dic'diepēnorch quendā ruſticū aſpe
xit trahentē plauſtꝝ vehemēter ceſū
⁊ toto capite raſū dolētēqꝫ lacrimā⸗
tē Et cū appropiaſſet mot⁹ pietate in⸗
q̄t. Quis te frat̄ intantū afflixit? Qͥs
tibi caput abraſit. Que nā eſt lacri⸗
marū: vł tāti cauſa doloris? Ad hec
ille cū neq̄q̄ r̄nderet metuēs dn̄e ſue
crudelitatē: multis eū minis aggreſ
ſus ē. donec rei veritatē ab eo extorſit
Audiēs pi⁹ pat̄ ſcūs gūmar⁹ ſeuiciā
vxoris ſue ſuſpirās ab ymo iuſſit illū
ſecū reuerti. Sꝫ reuerti p̄ timore ren⸗
nuit donec violent̄ a dn̄o ſuo coact⁹
eſt Premonuitqꝫ vir ſcūs oēs q̄ ſecū
aderant dicēs Ingreſſus domū ut po
tus det̄ mihi p̄cipiā. Si vituperat̄ ab
illa laudet̄ ecōtrario a nobis ut cōfu
ſa erubeſcat. Intrāti ergo domū oc⸗
currit tota famīlia eiulās ⁊ clamitās
ſe grauiter ceſos. iniuſte ſpoliatos
oīb⁹ modis miſerabilr̄ afflictos Ac
ille hoc vidēs animo cōturbatus eſt
⁊ cōuerſus ad vxorē dixit Cōturbat
te de⁹ ſicut alios cōturbaſti. oportet bo
nū opari ad omēs. maxime aūt ad
domeſticos fidei Siue em̄ ſerui⁹ ſiue li
ber: omēs in xp̄o vnū ſum⁹. Parce ḡ
ſeruis tuis. pone moduꝫ ſeuicie tue.
Eadēꝫ hora pecus omē iuſſit e paſtu
reduci. ⁊ vnicuiqꝫ qd ſuū erāt reſtitui
Deinde cū ſediſſet quaſi ſitibūd⁹ po⸗
tū afferri p̄cepit. Et cū ceruiſia alla
ta ppinaret̄ in circuitu: ſolita a verſu
cia mulieris vitupata eſt. Sed ſanct⁹
Gūmar⁹ ⁊ omēs q̄ cum illo venerāt
appoſita laude potum cōmendātes:
cōfuſam tacere fecerūt. P⁹ hec ꝯuiuiū
grande ⁊ copioſū tam liberis q̄ ſeruis
fieri iuſſit. ⁊ ſic corda omīū p̄na cō
ſolatōe liniuit. ⁊ exhilaratos remi⸗
ſit in domos ſuas Hoc exēplū pie⸗
tatis ſcūs gūmar⁹ poſteris ſuis reli
q̄t. Itaqꝫ vos q̄ diuites eſtis in hoc

mūdo. q̄ domos hētis ⁊ familiā noli⸗
te grauare eos ſeruitute nimis ḡui
Miſericordes eſtote ſicut ⁊ pr̄ veſter
celeſtis miſericors ē. Pēſate ꝯditōꝫ
hoīm equalē eſſe. ⁊ vnū in celo deuꝫ
regnare. qui eſt dn̄s vniūſoꝝ. Ipſi⁹
om̄s creatura ſum⁹ ⁊ ſerui. homines
vō hominū nō ſunt ſerui ſed cōſerui.
Ergo ſanctū Gummarū cōſiderate.
op⁹ eius in memoria retinētes. ⁊ ita
miſericordit̄ cū ſubiectis veſtris agē
tes D ¶ Igit̄ ſcūs Gūmar⁹ magis
magiſqꝫ in deū intentus ſcioribꝫ ſtu
dijs voluit inſudare. ſicut inteſt oīm
bonoꝝ ut de virtute in virtutē pficiāt
Aīm itaqꝫ ſup terrena ⁊ caduca eri⸗
gens: anhelabat toto deſiderio ad ſu
pna ut videret deū deoꝝ in ſion. In ſcō
igit̄ ipſi⁹ pectore nōne tibi vidē' ver⸗
ſari ꝯſiliū dei? Hacten⁹ inq̄t milita⸗
uim⁹ regi terreno: deinceps militan
dū eſt regi regū deo. Parꝝ eſt labore
pn̄tis militie p̄mia capere pituā: op
timū vō ſcītate vite dona mereri ſem
piterna. Abiciend⁹ eſt mūd⁹ iſte. q̄
fugitur⁹ ē. et oīs glā eius ſicut fenū
marceſſit. In caſtra ḡ ſūmi impa⸗
toris deuot⁹ miles venio hūc ſequor
hūc diligo hūc pſeueranter p fidem
cuſtodio Itaqꝫ ꝯmēdās ſe deo: romā
iter aggreſſus eſt Erāt ergo ſecū nō
nulli de vicinis ſuis. ¶ Aduerte nūc
iocundū nouūqꝫ miraculuꝫ. Primo
die incepti itineris nō longe a domo
ſua pgreſſus fixit tentoriū iuxta flu
uiū qui vocat̄ rica. Arborem quoqꝫ
in primo ſtantē pulchrā valde iuſ⸗
ſit ſuccidi quia ad fixionem tentorij
erat neceſſaria. Cōtinuo poſſeſſor lo
ci illi⁹ ruſtic⁹ affuit iracūdus. ⁊ iur⸗
gijs tumidus cūctos aggredit̄. nul
li parcit. omēs incuſat. Cōuerſus ad
ſanctū Gūmarū: tali vexauit illum
aſperitate verborū. Cur agrū meum
puaſiſti. Ecce iumēta veſtra. ecce tē⸗
toria veſtra. q̄ſi ppria ſic tenetis alie
na. Omnia depaſcitis. omnia cōcul⸗
catis. cuncta pſternitis quid mihi ⁊
tibi Gummare. quid tibi mali feci?

Neq3 te offendi. neq3 quicq̄ tuoꝝ le
ſi. Qui ſi nullū meū cauſaris pctm̄
cur innocētē ↄteris? S3 ut cetera dāp
na obmittā: h' vnū p̄apue doleo. q
arborē hāc quā plantaui quā mihi
tot ānos ſeruaui ſuccidi feciſti. Rn̄t
placido vultu ſcūs Gūmarus. fateor
pctm̄ meū. S3 ſi iniuriā intuli: ſicut
iuſtū eſt ſatiſfaciā tibi. Aut arborē
pſtratam: aut p dāpno iuſtā merce
dem rependā. Quieſce p̄cor. quieſce
tm̄ nocte iſta. Vix multis precib3 cō
ſenſit ruſtic9. ut ſileret vſq3 mane. ⁊
abſceſſit. Nocte ergo inſtāti: cū iā3
ſopora ſilentiū teneret oēs: ſcūs Gū
mar9 ad cōſuetū p̄ſidiū ⁊ ſolita ora
tionis arma cōfugit. Dn̄e inquit tu
refugiū fact9 es nobis adiutor opti
m9 in tribulatōe. Ne auertas faciē
tuā a clamore meo. nec claudas au
res tuas ad preces nrās. Qui ſi ego
dn̄e exaudiri nō mereor: ſaltē hos q̄
mecū ſunt attende. Ac ſi ſic pctīs no⸗
ſtris oēs grauamur. ne aſcendant
ad te petitōnes noſtre. fac ꝓpter te⸗
metipſū dn̄e. cui9 nec pietas habet ſi
nē. nec dona menſuram. Reuelet ho
minib9 gloria tua. p̄dicet ab incre⸗
dulis nomē tuū. ut ſciāt quenā3 eſt
vna fides noſtra. nec deſerit ſpetan⸗
tes ſe maieſtas tua. Tu ergo dn̄e q̄
de nihilo oīa condidiſti. q̄ die ter
cia herbas. arbores et virgulta de ter
ra pduxiſti: reſtitue arborē ut prius
integram. ⁊ aufer a ſeruis ſuis quā
ignorāter incurrim9 cōtumeliā. Et
cum oraſſet ſecus arborē pſtratus:
ſurgēs tulit zonā ſuā. collegitq3 ar
borē ⁊ p̄cinctā colligauit Res mira
⁊ memoria venture generatōis dig
na. Ita em̄ ſolidata eſt ac ſi nullam
leſionē antea ſenſiſſet. Adhuc in eo
dem loco ipſam vidim9 ſanam. Aſpi
cimus tm̄ veſtigia circumligate zone
retinētem. Signū ligature arbor in⸗
tegra repn̄tat: ad glam dei ⁊ ad lau
dem ſerui dei ſui. Mane aūt facto re⸗
diit ruſtic9: ex ↄdicto heſterna tumi
dus ira. ⁊ p dāpno replicās iurgia

Quē ſanct9 Gūmar9 leni affatu le
ta vultu compeſcēs apprehenſū ma⸗
nu pduxit ad arborē ⁊ oñdens illeſā
Ecce ait fili arborē quā p̄apue dole⸗
bas p̄diſam. dedit deus ſolaciū dolori
tuo: abſtulit quoq3 angorē cordis
tui. Gratias refer oīm̄ largitori bō
cuius pietate donū memoriale acce
piſti. Quod ſignū cum viderit ille q̄
prius impaciēter ſeuiebat: diuina in⸗
ſpiratōne cōpunct9 ait. Virt9 dei hec
eſt. Non eſt op9 hominis. ut arbor
ſuccīſa: exigue noctis ſpacio in priſti
nū cōſurgat ſtatum. Arbor iſte quā
hoc miraculo tibi dedicaſti: vltra nō
erit mea. Hāc g̃ tibi do. totū q3 terri
torium q̄cquid mee hereditatis eſt in
poſſeſſionē ſtabilē tibi ↄſtituo. Igit
ut p9 illū diē firmā adiuicē amiciciā
pepigerūt. oſculātes ⁊ ſalutantes ſe
mutuo ⁊ pacifice digreſſi ſūt. Pre⸗
dicta nocte q̄ p̄ma fuit itineris ſui.
quieſcebat ſanct9 Gūmarus in ten⸗
torio. Et ecce angelus dn̄i in viſione
apparuit ei ſupra tentoriū quaſi co⸗
lumba aſſiſtens. Qui dixit. O Gū⸗
mare. vigilias vigila. Nā ego nun
ci9 a deo miſſus ſum ut ipſi9 mādata
tibi apiā. Premonet te q̄d facturus
ſis. Oſtendēs vbi maneas. vel qualē
vitā ducere debeas Depoſuiſti romā
ire. ⁊ orōnes apoſtoloꝝ Petri ⁊ pau
li viſitare. Sed deus vbicūq3 pn̄s eſt
bonos ⁊ malos in omi loco ↄtēplāt
oculi eius. nouitq3 dn̄s qui ſūt eius.
Tu āt hoc itinē omiſſo impriū q8 ti⸗
bi mādat attenti9 audi. Haut lōge
ab h' loco circūfluēte āne ↄcluſus: ar
borib3 q3 ↄſitus arbores inde extirpa
bis. ⁊ oratorium ibi facies. Hic tibi
viuēti ſedes. hic tibi defūcto erit req̄
es. Nā cū ex hac vita in cetus ſcōꝝ
fueris aſſumpt9: hic ī monumēto tui
pauſabāt art9. S3 ↄſtāti aīo eſto. et
bonis opib3 vigilāter inſiſte. certiſſi
me ſciens q2 ad cōſortiū angeloꝝ p
ueniēs ⁊ ſempit'ne vite p̄mia pro la
bore tempali p̄cipies. Tali autē am
monitōne cōpleta: egreſſus vir ſcūs

vidit in apice tentoꝛij angelū in ſpē
colūbe mirabili ſplēdoꝛe rutilātis O
btm̄ viꝝ q̄ angelico affatu dign⁹ fu
it. q̄ inſpicere illū ocl'ꝰ moꝛiture car
nis ꝓmeruit. Illico ām̄irāda viſiōe
letat⁹: in hāc vocē erupit Bn̄dict⁹ es
de⁹ q̄ reſpicis hūilia in t'ris in trono
celeſtis gloꝛie tremēd⁹ āgelis. āmi-
rabil' hoīb⁹. q̄ oīs creatura veneraſ.
cui genua cūctoꝝ flectūt. Tibi laus ⁊
honoꝛ. tibi iubilacio ⁊ grāꝝ actio. ti-
bi maieſtas ⁊ foꝛtitudo. tibi reg^m de-
cus ⁊ gloꝛia ſine fine in ſempit'nū Ec
ce ego viſiōe iſta cert⁹ et āmonitōne
inſtruct⁹: nō moꝛaboꝛ omittē qꝺ in-
cepi ⁊ app̄hēdere op⁹ qꝺ iuſſiſti Tūc
ſcūs gūmar⁹ trāſiēs flumē ing'ſſuſq̧
locū cepit cedē. cepit exſtirpare arbo
res ⁊ frutices. nec ceſſauit donec pla
nicies amenifſima facta ē. Pꝛoiecit
āt excīſas in vicinū fluuiū q̄ꝝ ꝯgeri-
es tāta eſt ut videaſ adhuc edificioꝝ
culmīa adeq̄re. Vbi cū fuiſſēt hacte-
n⁹ ouiū feraꝝq̧ domus: habitatio
hoīm aptiſſima facta ē ⁋ Sꝫ nūc loc⁹
ille pauc' deſcribaꝫ. Nomē huic ville
antiquū inueſcūt. qꝺ mutatū vul-
g⁹ ledonē appellauit. Hec vno a latē
reſpicit texandriam. a latere altero
thenēſem ꝓuinciā. Sed int' hāc ⁊ vil-
lā: amnis nita nomīe medi⁹ influit.
q̄ eam ſuo ambitu incluſā ab vtroq̧
ſequeſtrat Que ī flexuoſo fluxu ei⁹
q̄ſi inſula ſtans huc aduenientes im
mittit p pōtē vnū. inde excūtes emit
tit p pontē alteꝝ. Sꝫ amnis iſte nita
noīe in acceſſu maine effuſiois creſ-
cēdo alueū ſuū ꝯplet. in receſſu ꝟo de
creſcēdo minuit Dulces aq̄s ad potā
dū ſemp hꝫ. Atq̧ ſub ill' alit imēſaꝫ
piſciū habūdātiā. Pꝛogreſſus inde
idē amnis p̄terfluit caſas in ripis ſu
is exſtructas. pꝛata irrigat. fecūdat
arua. trāſit ſiluaꝝ vmbracula. Si q̄s
aūt de medio ſup̄dicte inſule oculos
hac illacq̧ circūferat: ī iocūdo ſpecta
culo delectaſ anim⁹ ei⁹ Aſpiciſ enī vl
tra āmem planicies lata ⁊ ſpacioſa. q̄
longe lateq̧ diffuſa et floꝛibꝫ decoꝛa
ta eſt ⁊ paſcuis vberrimis In circui
tu āt ingēs ſilua cōſpiciſ q̄ plurima
magnitudīe in lōgū latūq̧ poꝛrigaꝫ
Illic glādifere arboꝛes. illic paſcua.
illic feraꝝ cubilia. vſuiq̧ hoīm mul
tū nc̄caria Quid de agroꝝ adiacētiū
fertilitate dicā Illos p̄ ceter' laudo-
q̧ colūſ laboꝛe. ſꝫ maxie redūdāt vb'-
tate. Ideo in tali territoꝛio loc⁹ ſit⁹:
geſtat in medio ſui ecc̄aꝫ lapidibus
exſtructā ⁊ decēter ꝓnatā In q̄ ſci
gūmari reliq̄e ꝯtinēſ que ſūt totius
patrie mūimentū. liberatio hominū
ſpes benigna. laus iocūda. ſalus cer
tiſſima ⁋ Sed nūc ad inceptū re-
deam⁹ op⁹ Sāct⁹ gūmar⁹ poſtq̄ ar
boꝛes ⁊ ſpineta ⁊ frutices exſtirpau^t
⁊ in fluuiū ſicut iā dictū eſt ꝺimer-
ſit: ecc̄am ibidē in honoꝛe ſancti Pe
tri ꝯdidit. In q̄ iugiter oꝛōnib⁹ inui
gilās: ad ſupnā ciuitateꝫ ⁊ ciues ipſi⁹
deſiderāter ſuſpirabat. oculos interi
oꝛes ad vanitatē nō retoꝛquēs ſicut
ſcriptū eſt. Nemo mittens manum
ad aratꝝ ⁊ reſpiciēs retro: eſt aptus
regno dei. Sanctoꝛū ꝟo geſta pſcru
tabaſ. ⁊ exēplis ſanctoꝛū vitaꝫ ſibi
foꝛmabat. Pꝛeceptoꝝ dei erat audi-
toꝛ: ⁊ illa opere cōplebat. Dicit enīꝫ
ſcriptura. Auditoꝛes legis nō iuſti-
ficātur apud deuꝫ ſed factoꝛes. Qui
cum ad villam ſuā emblehem vellet
reuerti: in eundo vel redeūdo nullam
ſuſtinebat laboꝛeꝫ. Nam medico in-
teruallo inde abeat. Conſiderate fra
tres tempalem huius viri miliciam
Apud emblehem actiuā vitam exer
cebat. nudis ſcilꝫ poꝛrigēs indumē
ta veſtiū. eſurientib⁹ largiens victū
infirmoꝛū curā gerens. pegrinātes
ſuſcipiens. pupillos iudicās. defen
dens viduas. ⁊ hm̄ōi opib⁹ inſiſtēs
Ac quotiēs a t'renis aīmū leuabat:
ut ſoli ꝯditoꝛi p ꝯtēplatōeꝫ intēderet
ad locū oꝛatoꝛij ſui recurrebat. Hec
ſūt enī due vite: actiua ſcꝫ ⁊ ꝯtempla
tiua. ſine q̄b⁹ ad deū puenire impoſ-
ſibile eſt. Iſtis q̄ſi pennis ſuffultus
ad ſublimia cōſurgebat. De q̄bꝫ p̄s

ait. Quis mihi dabit pẽnas ſicut co=
lūbe a volabo a requieſcam. ¶ Silē=
dū vero nō eſt q̄ pclara virtute ſcūs
Gūmarus emicuit. Nā meſſis in tē
pe cū exirent hoīes vndiq3 in agros
ait illi vxor ſua. Ecce videm9 alios ad
meſſem ꝓperātes: q̄d in deſidia cōſu
mimur? Et exiuit cū familia in agros
Cumq3 inſtarēt opi: nimius erat iā
ſolis eſtus die mediante. petierunt
itaq3 pauliſp dimitti: donec reſtrin=
gerēt ardorem ſitis. Sed mulier tru=
culenta: nullā incepti opis morā fie
ri ſinebat. ꝑmo laceſſitos vrgebat
minis a amaris ſermonib3. Cūq3 iā
grauitate laboris et ſitis deficerēt: ec
ce ſcūs Gūmarus veniebat in agrū.
Cui occurrerūt oēs cum fletu a pci
dentes ad pedes eius dixerūt. Ecce pa
ter ecce deficim9 Labor iſte in tāto di
ei feruore grauis eſt. a ſiti perimus
Petiuim9 a dn̄a noſtra. ut cōcederet
nobis pauliſp reſpirare. a aq̄ hauſtu
aīas noſtras refocillare: ſed aſpere
rēnuit. Miſerere ergo ſaltē tu pater
a ſalua famulis tuis aīas noſtras.
Horū lacrimoſa voce cōmot9: ait vx
ori ſue. O cor impiū a o mēs pueſa
cur ad pietatē nō inclinaris? Quare
miſera miſeratōnib3 occludis. Non
ſit tibi ſors nobiſcū que talez geris
aīm. Recede hinc. reuertere domū. dō
inuiſa a hominib9 odioſa. Que ſtatī
receſſit: increpatōez eius puipendēs.
Tūc ſanct9 Gūmarus fodit baculo
terrā. a erupuerūt aque largiſſime
Oīs ergo alacres hauſerūt aquas
Sed magis pn̄ti miraculo q̄ potu re
fecti ſūt. Adhuc manat fons ibidem
ut ſit iocunde virtutis teſtimoniū.
Memorem9 nūc de antiquorū mira
culis vnū. et cōparem9 vetus atq3 no
uū Helyas quondā ptāte verbi ce=
los aperuit cū fuiſſet clauſū ānis tri
bus a mēſibus ſex. Ille iuſſit ut plu
uiā a ſupnis depoſuit vn̄ arentē trā
irrigauit. Iſte ictu baculi terrā pul
ſans de profundo abyſſi aquā eduxit
vnde ſitientiū inopiā tēpauit. Vtrū
maiori ammiratōe dignū vtrū q̄ſo
eſtimas preferēdam. Simile mira=
culum idē deus opatus eſt. q̄ a anti=
quis patrib3 ꝑfuit a nouos ſancto=
rū cuneos cotidie colligit O q̄ mira
bilis eſt in ſanctis ſuis q̄s ita dig=
natur glorificare. ut ipſis elemētis va
leāt imperare. Cōpleri quidē cerni=
mus quod ipē dn̄s ih̄s ꝓmiſit diſci
pulis ſuis dicēs. Amē dico vobis q̄
credit in me. opa q̄ ego facio a ipſe fa
ciet. Fiunt igitur ſigna a pdigia p ma
nus ſcōꝝ a glām dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i qui
erat a qui eſt a qui venturus eſt. Vx
or aūt illius ſicut dictū eſt domū re=
greſſa: nimio ardore pditare cepit.
Deniq3 vltrix impietatis ſue ſitis ea3
apprehenderat: que prius ſitientem
familiā refocillari non permiſerat.
Juſto quidē iudicio. Quem eīn per
compaſſionē ſentire noluerat quā=
tum affliger3 alios: tormētum ſitis
trāſlatum in ſe experimento didicit.
Dicit quippe in euangelio dn̄s. Ea=
dem menſura qua mēſi fueritis re=
metiet vobis. Sed ardorē aqua reſ=
tringere nō potuit. Vim a naturam
ſuam aqua pdiderat. que in pecto=
re ſuo fomes a nutrimētum incendij
erat. Sentiēs aūt illa ſibi mortis in=
ſtare piculum: miſſo nuncio orabat
clemētiam ſancti Gūmari. Ille autē
intellexit diuina vltōne illā cruciari.
a incidere laqueū quē ipſa tetende=
rat. Sed recogitans malū p malo nō
eſſe reddēdum: ad egrotam puenit.
Videnſq3 in extremitate vite pclitā
tem ita ut pene expiraret. ſignacu=
lo ſancte crucis ſignauit illam. a po
tum manu ſua porrexit. Que ſtati3
ab infirmitate corpis cōualuit. Sed
in infirmitate mentis pdurauit ¶
¶ Alio tempe cū apud leuche fami
lia ſancti Gūmari meteret in agro.
qui ſecundis ferijs debebant opari:
int quos fuit mulier quedā q̄ .ſ. in=
fantulū ſuū pānis inuolutū iactau
ſup manipulū ut dormiēta ab eo ad
op9 receſſit Que cū obdormiſſ ingreſſus

coluber os e⁹ p guttur delapſus ē in interiora. Interea ſupueniens ſanctus Gumarus repit infantē ſopitū Viditq; colubrū faucib⁹ eius illapſum. ⁊ adhuc foriſec⁹ eminē caudam. Tūc athleta xp̄i feſtinant pforauit caudā eius ⁊ colubrū extraxit. Et ↄuocās familiā. que eſt inqt mater hui⁹ pueri? Que cū in pn̄tia timida cōticuiſſet. dixit. Quare huc infantē detuliſti Cur nō reliquiſti eū domi. Gratias age deo. Ecce q̄ꝫ ab hoſte illū; eripui. Et viuit donū dei eſt. qꝫ qs tanta poſſeſſus morte; viuat. Caput ⁊ totū; pene corp⁹ ventri immerſerat; vix cauda ex ore pminebat. Cūctis inde ſtupentib⁹. in virga ſuſpendit. ⁊ iterū atq; iterū videndū obtulit. Cui cū mater diceret infantulū nō eſſe tutū ſine matre; mia motus. omnib⁹ ſuis cōſtituit ut mulier quecūq; habens lactentē puulū feria ſecunda ab omni ſeruitio eſſet liberata. Talib⁹ veſtigijs imitabat̄ xp̄m q̄ dicebat. Dimittite ⁊ dimittetur. Et p yſayas ꝓpheta dicit. Soluite faſciculos deprimētes. dimittite eos qui ↄfracti ſūt liberos qꝛ miſericors ſum dn̄s deus veſter H⁹ ¶ Eodē tēpore quidā nomīe rumold⁹ quē ſupna gratia ſua inſpiratōne repleuerat. Hic viciorū temptamēta perit⁹ mortificās; ad virtutū culmina cotidie exurgebat. Nō die nō nocte a bono opere vacabat. ſed carnē ſuā ieiunijs ⁊ vigilijs attenuās; oratōib⁹ aſſiduis incūbens; apoſtolicū nitebat̄ implere mandatū. Mortificate mēbra veſtra que ſūt ſup terrā ⁊ illud ſine intermiſſione orate. Omnibus igit̄ virtutū armis p̄munitus. vbicūq; bone cōuerſatōnis aliquē; eſſe nouerat; deſiderabat eius pn̄tiā ut cū illo de eterna vita cōferret. ⁊ ſācte ſcripture fercutis pingueſceret Audiens ſancti Gumari opinionē videre illū eſtimabat. Famā quoq; ei⁹ ſanct⁹ Gumarus audiens; nō minori deſiderio noticiā eius q̄rebat. Cūq; tandē cōueniſſent duo clariſſima illi⁹ puincie luminaria. nō de vanis ⁊ caducis habuere ſermonē. ſed mutua exhortatōne ſe inſtruētes; ia; celeſtis vite preguſtāt dulcedinē Premonēt ſe quāte ſint inſidie demonū q̄ arma deus ecōtria contulerit. que ſupplicia reprobis. q̄ p̄mia dent̄ iuſtis. q̄ꝫ breuis ſit hec vita. ⁊ qꝫ erūpnis plena Reuocant ad memoriam certamina ⁊ victorias ſcōꝝ. qs beſtijs ſit obiect⁹. qs lapidib; obrutus qs ferro trucidatus. quis igne cōſumpt⁹. In paucis inquiūt; hij vexati in multis bene diſponent̄. qm̄ deus temptauit illos ⁊ inuenit eos dignos ſe. Abſtergit em̄ deus omnē lacrimā ab oculis ſanctorū. et iam nō erit eis āpli⁹ neq; luct⁹ neq; clamor ſed nec vllus dolor qm̄ priora trāſierūt Magna quidē de euāgelijs ⁊ apoſtoloꝝ ⁊ ꝓphetarū dictis in mediū pferentes; diuinarū ſcripturarū aperuerūt fontē. ⁊ rigabāt mētes audientiū. Cum vō abinuicē ſepari deberent; diē ⁊ locū conſtituerūt ut iterū cōuenirent. Ipſo autē die ad locū; qui dicit̄ ſtadeki ſibiinuicē occurrūt geſtantes vterq; virgā aridam que dicit̄ arcbadita. Illic igit̄ more ſuo ſpiritualib⁹ epulis refecti; hūc locū; mediū; itineris elegerūt. quia eq̄li ſpacio ab vtriuſq; diſtabat manſione. Placuit illis ex inſpiratōne diuina ⁊ ſingulis annis cum tota populoꝝ frequētia inſup dicto cōuenirēt loco. cum crucib⁹ ⁊ capſulis. ⁊ ſanctoꝝ pignoribus. ⁊ miſſas ibidem p cōmuni ſalute celebrarent. His diſpoſitis vterq; iaculatus eſt virgā; quā geſtabat. que ſteterūt in viani querc⁹ ſtipite Et cū prius fuiſſent aride; in momento reuiruerūt. Floreſq; ⁊ folia protulerūt. ſicut multi atteſtant̄ Hoc certo ⁊ manifeſto ſigno deus declarare voluit. illud ſibi placuiſſe conſiliū; talemq; cōuentū; eſſe gratiſſimū. Ait em̄. Vbi duo vl̄ tres cōgregati fuerint in nomīe meo

in medio eoꝝ ſum. Quia igiť fratres
quecũꝗ ſcripta ſunt ſcõꝛuꝫ hoim exē
pla: imiteť puitas noſtra. ut in eo⸗
dem loco a cunctis ꝓuincie incolis ꝑ
ſingulos ãnos ↄuentus fiat. Habe⸗
m9 eñ ſacre ſcripture in idipſũ exhoꝛ
tamina. Cõfitemini alterutrũ pctã
veſtra ⁊ oꝛate ꝓ inuicē ut ſaluemini
Qui ſi flagella dĩne vltionis ꝓ pec⸗
catis nr̄is patimur: cõi ſupplicatõe
deũ inuocem9 ut placabilis fiat ſup
nequitia populi ſui. Humili eñ pre
ce auertet peſtilentiã terre. fecundi⸗
tateꝫ reddet. etiã moꝛtalitates extin
guet. ⁊ in omi neceſſitate pius adiu
toꝛ ſuccurret. qꝛ ipſe ꝓmiſit dñs di⸗
cens. Amen dico vobis quicq̄d oꝛã⸗
tes petitis credite. quia accipietis ⁊
fiet vobis. IV. Tandē cum inſtaret
ut emeritũ athletã a coꝛpoꝛali mili
tia ad coꝛonam deus euocaret: cepit
modica egritudine fatigari ſanctus
Gũmarus. ſenſitꝗ diē ſue reſolutiõ
nis adeſſe. Nec habuit timoꝛē illum
omnium timoꝛũ ſcilicet moꝛtis. Erat
enim ſecurus de p̄mio. ſciens cui ſeſe
a p̄meua etate deuouerit: cui hucuſꝗ
decertauerit. ꝙ ad illũ tamꝗ̄ victoꝛ
tranſiret ex hoc mundo. Nam cõfir⸗
mabat illum euangelica ſentētia di
cens. Si quis mihi miniſtrauerit:
honoꝛificabit eũ pater me9. Et vbi
ego ſum: illic miniſter me9 erit. Et
contra ſeculares homines qui q̄ndo
leui tanguntur moleſtia metuũt: vota
⁊ ſupplicatõnes ꝓ longioꝛi vita mł
tiplicant. ⁊ ad extremũ diē ſubituri
cum magna trepidatõne p̄ſtolanť
Dolent illi qꝛ de carne exituri. Dolēt
iſti diutius in carne victuri. Quippe
ſanctis omnibus hoc vnũ votum hoc
vnũ eſt deſideriũ: ut ſarcinaꝫ carnis
abiciãt. ⁊ ad regem victuri impe⸗
tuũ euadant. Poſtꝗ̄ ergo egritu
dine coꝛreptus in villa ſua decubuit:
terminauit curſũ moꝛtalitatis vite
q̄nto ydus octobꝛis. Sanctãꝗ aĩaꝫ
ꝑ manus angeloꝛũ in ſupnas trãſ⸗
miſit ſedes. Fruiť itaꝗ nũc ꝑhenni
vita glorioſus cõfeſſoꝛ dei Gũmar9
letať celeſtium ciuiũ contubernio ſe
introductũ. Gaudetꝗ ille ſacer cho⸗
rus numerũ ſuum tanto cõciue eſſe
adauctuꝫ. Nos ergo fratres qui pec
catoꝝ mole p̄mimur: diuinũ implo
rem9 auxilium. ut inter ſeculi turbi⸗
nes adhuc conſtitutos nõ deſerat.
ſed ſpecie pietatis ſue indulgeat. p̄⸗
moꝗ diuinis aurib9 patres noſtri
ſcũm Gummarũ poſtulemus nobis
eſſe patronũ. ut ꝙ auellãť peccata
noſtra ipſius interceſſione largiať
pietas diuina.

In feſto trãſlatõis ſci Gũmari q̄d
celebrať ipõ die ſcē Gertrudis. R

Conuenerant ad exequias ſancti
Gummari multa amicoꝛũ et af
finium multitudo quib9 pari conſen
ſu cõplacuit. ſanctas reliq̄as in ſup̄
dicta villa recondere. ut ibidem ſepul
turam haberet. vbi natus fuerat et
nutritus. Sed erat diuina voluntas
dei. quod mox ipſo reuelante innotu
it. Nam quieſcēte quadã ſanctimo
niali nomīe Wrachilt in oꝛatoꝛio ſã
cti Petri quod iubēte angelo ſanct9
Gummar9 extruxerat: talis ad eaꝫ
diuinitus vox facta eſt. Transferãť
beati viri reliquie de loco vbi ſepul⸗
te ſunt. ⁊ recõdun² in illa quã ipſe cõ
ſtruxit eccleſia. Hãc dĩnam iuſſionē
omibus reuelabis. ut cum omi deuo
tõne maturent pficere. Euigilans il
la cepit in ſecretario coꝛdis viſionem
reuoluere. Dubitãs an fidē auditis
adhiberet. an potius ludibꝛiũ ſõni
fuiſſe crederet. Nõ inquit talē viſio⸗
nē audeam cuiꝗ̄ reuelare. Quis eñ
credat aſſerenti: deridebũt omes cui
culã fantaſijs deluſã. Aut dicēt fig⸗
mēta me cõpoſuiſſe feminea delirati
one. Meli9 eſt itaꝗ ſilere ꝗ̄ verba de
liramētis ſimilia ꝓferre. Sub ſilen⸗
tio ergo ſeſe ↄtinuit. Secũda vice am
monita ſiluit: terciã ãmonitõeꝫ expe
ctãs. ut ↄſtãti voce mãdata ſũme tri
nitatis aſtrueret. Tercia autē nocte
ſcũs Gũmarus viſus eſt ei aſſiſtere

quieſcenti in tali ſermone· Cur neg
ligēter agis? Cur adhuc vſqꝫ hāc ho
rā ſiluiſti? Tandē acqeſce· ſurge· et
iuſſione diuinam cunctis loci illi9 inco
lis confidēter effare· ut reliqas me-
as inde ſublatas apud ledonē repo-
nant ut te a nobis miſſam certi9 co
gnoſcant: hoc ſignū mee pñtie in fa
cie tua aſpiciāt· Et hec dicens: poſu-
it manū dexteram ſup faciē eius· Cu
ius attactu caro in candorē conuſa:
palme autē digitorū veſtigia mani-
feſta retinuit· Ecce ſi verbis inquit
nō credūt· tñ ſigno acquieſcāt· Ma
ne facto ſurgens mulier preſbiterū
cum omibus q̄ aderāt in collegio cō
uocauit: triuū mandatū apuit· ſig
nūqꝫ impreſſū ſibi oſtendit a ne mo
ram pcepti agerent cōſtanter āmo
nuit· Null9 autē fantaſijs deputare
auſus erat· qꝛ tercia ammonitōe re-
petitū ſignoqꝫ manifeſto videbatur
confirmatū· ¶ Venerūt igif ad locū
vbi humate fuerāt ſancte reliquie·
Quas aperto ſepulchro conati ſūt
eleuare· Sed neqꝫ plauſtro neqꝫ eqs
vel naui neqꝫ vllo vehiculorꝫ genere
potuerūt eas amouere Stupentibus
ꝟo cunctis aduenit cuſtos pecorum
ſancti Gūmari qui in ecclam quā ip
ſe cōſtruxerat coopator eius fuerat
Hic pmo conatu leuās a ſepulchro
ſanctiſſimā glebam vſqꝫ ad amnem
vbi ſBuectōni erat parata nauicula
deportauit· Ecce quō deus humiles
reputat digniores· inflatos ꝟo no-
bilitate et diuitijs ſupbos īdicat de-
ſpectiores· Suſcipiens igif nauis ſa
cratiſſimū pond9 remota vltro a ri-
pa· curſu velociſſimo ꝑpeāuit ſine re
migij officio: ſed euidenti miraculo·
Videbant enī nauem velociter currē
tem ſed in ea gubernatorē nullum·
Poſtqꝫ ꝟo in ripam prefate ville cur
ſum fixit ſacra illa ſarcina: humeris
portantiū in ecclam ſuā ſubiecta eſt·
Ibiqꝫ cum magna reuerētia ſepul-
ta· Annis· xl· q̄euit· Poſtqꝫ ꝟo edifi
catū eſt monaſteriū qd illuc adhuc

cernif in illud eleuat9 eſt honorifice
et ſublimatus· Ibi qꝫ vſqꝫ in hodier
nū diem multa miracula p ſeruum
opaf dñs noſter Iheſus xp̄s· Egris
ſanitatē reſtituit· Freneticos ad ſen
ſum reducit· Claudis greſſū repat·
Surdis auditum· Cecis viſum reno
uat· linguas mutorꝫ reſerat· Ipſas
quoqꝫ animas a ſuis languoribus
purgat· Certum quippe eſt q̄cumqꝫ
fideliter inuocauerit ſāctū Gumma
rum: ſentit eum in omi neceſſitate p
picium· Vnde quaſi diuinitus talem
ſuſcepit theſaurum· merito exultat
loci illius plebicula laudes illi et gra
tias offerens qui viuit in ſecula deus
¶ Si quis hec pauca de vita et con
uerſatōne ſancti Gūmari diligenter
intendat habet quod meretur· quia
lrārum rudis attigit ad culmen tan
te pfectionis· Quanta in ea māſue
tudo fuit qꝫ ſācta ſimplicitas· qꝫ pla
citus deo· in fidea in omi tempe Oēs
dubitet eum deo vixiſſe· deo qꝫ vitam
finiſſe· Hoc teſtāf predara miracu
la· que frequēter ad tumulum eius
in ſalute multimoda oſtenduntur·
pleraqꝫ ratōne fidelium didicimus
Pleraqꝫ noſtris tēporib9 facta cog-
nouim9· Sed de precedentibus dubi
tare nephas eſt quorū fidem recen-
tia veraciter aſtruūt· ¶ Fuit quon
dā bone memorie mulier quedā que
famā virtutum ſancti Gummari au
diens· cepit ſecum cogitare ut ad ſe
pulchrum eius tenderet et oratōnibꝫ
ei9 ſe cōmendaret Erat autē de puin
cia que dicif brachbant de villa nu-
ticui nuncupata· Venit ergo ad ora
torium ſancti Petri· vbi eius recōde
banf reliquie· Et cum introiſſet ora
tōnis cauſa: cogitabat ſecum ptem
hereditatis ſue ſancto Gūmaro tra
dere p ſua ſuorꝫqꝫ ſoſpitate Et addu
ctis teſtibus cum accepiſſet Wantā
excutere volebat· ſꝫ nō potuit Wantā
ſecuꝫ excutere· et auferre conata eſt·
ſed nequit Omes q̄ aderant facti ſūt
teſtes mire v̄tutis· Obſtupebāt oēs

ſed mulier pre omnibus. At illa diui
nitus inſpirata rediit in ſe. iniq̄tatē
recognouit. et peccato ſe obligatam
eſſe expauit. Tūc ptem quā ſibi re=
tinuerat dori adiunxit. et ſancto gū
maro totā poſſeſſionē tradidit. In=
ſup abiecto peplo. comancia capitis
ſui arripiens. ſeſe in ancillā ipſi mā
cipauit. dedit ſeq redemit ſe. Sanctꝰ
autē Gūmarus ſoluit eam a vincu=
lis corpis poſtq̄ habuit totā ſui iu
ris. Et illa poſtmodū in fide magis
ſolidata fuit et in terris bonis copio
ſiſſime habūdauit. Quodā tem=
pe cū excreuiſſent pctā hominū: et ſu
pno iudicio correptōis flagella me
ruiſſēt. adeo educta eſt a ſedibꝫ ſuis:
ꝙ gens northmannica. gens fero=
ciſſima: que nauigio in ibeneſem p=
uinciā aduecta: circūquaqꝫ omia de
populati ſūt. Hantwerpā incende
rūt. Walthiā vaſtauerūt. Adeo alii
diſpſi ſunt. ut nullus eſſet locus vbi
ceſſaret luctꝰ. P fluuiū igit̄ q̄ dicit̄
ſchindā: ad villam curuimū deuene
rūt: vbi erat monaſteriū ſancti Fre
degandi cōfeſſoris. Sed reꝰ ꝓpter ini
q̄tatē habitantiū exoſus locū reliq
arū ipſis iuſſit alte trāſportari. ut
nullū eſſet obſtaculū cōtra deſolatō
nem. Quibꝰ ſublatis: velut muro et
turribꝰ ciuitatis deſtructis: irruit gēs
inimica. et incēdio perijt cuncta edi
ficia. Ipſūqꝫ monaſteriū conſūpſit.
homines ptim trucidauit partē cap
tiuos abduxit. Neqꝫ domus ſupfuit
neqꝫ habitator euaſit. nihil niſi ſolū
remāſit. Heu homīes inſenſati. heu
duro corde. et ceruice indomabili pec
catis veſtris ſbiecti. Ab eis etenī diſ=
ceſſit qꝛ maliciā eorū ferre nō potuit
Emigrauit qꝛ auſos ab omi eq̄tate
vidit. Neqꝫ pſentia corpali defende
re voluit q̊s irreuocabiles a ſua pū
ſitate cognouit. O patera patrie ſā
cte Fredegande. ſaltē reliqas puiito
rū tuere. Quos inq̄nauit culpa: pu
niuit etiā pena. deleuit vindictā pa
tris ceſſet q̄ſumus ne deſcendat in fi
lios. Sentiāt deū placatū qui abhor
rent delicta pntū. De illa porū mul
titudine remāſit cinis. poſt furorem
hoſtilis incēdij reuiuiſcit puluis. Te
ergo tutorē q̄rimus. Te defenſorem
pcamur. Reſpice queſumꝰ antiq̄ ſe
dis tue incolas. et ut ſis vbiqꝫ illis et
ſi nō corpore: preſens tamē auxilio.
Ergo northmāni inde trāſmeantes
poſt fluuiū q̄ vocat̄ chile apud ma
chlinias ecclām ſancti Rumoldi ſuccē
derūt. villāqꝫ incolas gladio et incen
dio pdiderūt. Digreſſi inde p alueū
rite: ad ſanctū Gūmarū ferocitatis
ſue direxerūt curſū. Sꝫ illic pugnauit
ſancti viri meritū ɔtra ſeuiciā hoſtiū
Ignē ad faſtigiū iactauerūt mona
ſterij: ſed repulſus et emortuus elan
guit. Vim virtutis ſue oblitꝰ eſt ig
nis ut domus ſancti Gūmari mane
ret incolumis. Sed q̄tū amittebat
ignis de virtute ſua: tantū incende=
bant̄ acrius inimicorū corda. Nam
templū ingreſſi ſunt. ut manu ꝓpria
fierent noxij. qꝛ ignis non obtempo
rabāt eorū furori. Interim beate me
morie fredegerus preſbit̄ infulatus
aſſiſtebat offerens ſacrificiū dnīci cor
poris et ſanguinis p ſua et aliorū ſa
lute. Nam cū audiret aduentū fero
ciſſime gentis. ait. Cruentas horū
manꝰ nō fugio. in manu dei eſt ani
ma mea. Si placet illi ut viuam. q̊s
vitā meam tollit. dum vixi tibi ſan
cte Gūmare obſequiū impendi. Si
locum iſtū te pmittente tollunt: me
ſimul pdant. Me cadēs domus iſta
inuoluat trabibꝰ ſuis. et parietibus
ſepulchrū mihi faciat. Hec requies
mea ī ſeculū ſeculi. hic habitabo qm̄
elegi eam. Hec dicens veſtimēta ſa
cerdotalia induens. et ad miſſam ce
lebrandā pceſſit. Cumqꝫ ſūme ma=
ieſtati mactaēt ſacrificiū: mactatus
eſt ipſe deo in holocauſtū. Ingreſſi
enī ſicut pdictū eſt irruerūt in eum
et crudeliter pemerūt. Cecidit igitur
ſup altare victima ſuauiſſimi odor̄
dn̄o et felici q̄euit in ſōno. Sic honorau̅

ſeruū ſuum ſanct9 Gūmarus. hoc illi premiū reddidit quod ad martirij coronā cum pulcherꝫ ⁊ ꝑpetue glorie cōſortem haberet. Sed ꝺ̄ina vltio grauiter reos cōſumpſit. Nam cum vxiuſa que rapuerāt ligatis etiā cū maībꝫ detuliſſēt ad nauī: duo reges q̇ aderant ꝺ̄iuitus percuſſi ſunt. Alter eorū redolfus Alter vocabaꝛ reginarius. Sed redolfus cum ventrem purgaret: om̄ia inteſtina ꝑ ſeceſſum emiſit. Reginarius cū lumīe oculoꝝ priuat9: grauiorē mortē ſuſtinuit. Habens em̄ ꝙ ſemꝑ plāgeret ꝑtās ī ſe ꝙ ſꝑ defleret. Sic ipſe teſtis reatus ſui fit. Preco maieſtatis dei ne quis loca ſacra temerarie adeat. vl̄ imittere manū in ſcm̄ dei ꝑ̄ſumat. ¶ Eſt aūt aliud quod dieb9 nr̄is de9 oſt̄. Illū de quo nūc locuturus ſū viderūt multi in villa ſci Gūmari manētem ⁊ deuotiſſime illi ſeruiētem. Vnde loqui fidēter audeo quod affirmare fideles audiui pſonas. Erat iuuenis quidā gerolfus noīe qui a ꝓ̇mo natiuitatis die ⁊ auditu caruerat ⁊ loquela Erat autē ingenuis pn̄tibus oriūdus de vico tormicēſi. Qui cum hac debilitate ad iuuentutē ꝓceſſiſſꝫ diſponente deo ingreſſus eſt nauim ⁊ applicuit noſtre viciīe tandē ad villam ſancti Gūmari puenit. Illic cū oratoriū frequētaret ⁊ ſedulus in monaſterio eſſet. Aquā deferens ⁊ pauimē purgans. Reſpexit operarium ſuū ſanct9 Gūmar9. ⁊ laboꝝ ſui gratiſſimaꝫ illi mercedē reſtituit. Nam aures eius diu clauſas apuit. Linguā q̇ꝫ diu ligataꝫ reſoluit. ut clare audiret ⁊ diſcrete rn̄deret. Ecce qualis doctor. ꝙ̄ cito perfecte inſtruitur. cui ꝺ̄iuitus donū ſcientie cōferꝛ. Nā ſi legem humanā penſare velim9 loqui q̇s poſſit ꝙ nō aliunde accipet. Sed dignī9 eſt āmiratōe hoīm ⁊ memoria hoīm ꝙ nō ſoluꝫ teutonice loquebaꝛ: verū etiā ꝑfecte romanum explicabat ſmonē. Auditū eſt illd̄ miraculū ab incolis ⁊ fit ↄcurſus in ecc̄iam oīs ſexus ⁊ etatis. Accedunt aſpiciūt colloquūꝛ et audiunt Grās deo om̄es clamāt. Grās deo iterum ⁊ iteꝝ ꝓnūciant. Prima autē nutu illi9 vox fuit q̄ ſancti Gūmari nomē ꝓtulit. Hāc ſemel hāc ſcdō hāc tercio edidit Adō aūt loci illi9 habitatō dilexit. ut nec pn̄tes nec patriā vellet reuiſere. Sed ſeruiret fideliter ei a quo mirabilē illam accepat ſeruitij mercedē ¶ Multo plures virtutes ꝑ ſcūm Gūmarum claruiſſe certū eſt. ſed ſcriptis ↄmendate nō ſūt. Nec licet cuiq̄ꝫ dubitaē quippiā difficile eē in celo cōmorātī cū deo viuēti. Et ſi ceſſaret dei miracula opari. ideo certe quia rari q̇ fideliter petant deuote querāt. pſeuerante pulſant. Imploremꝰ ergo miſericordiaꝫ ſummi iudicis q̄ramus vota ſuffragia hui9 clementiſſimi ↄfeſſoris quaten9 interioris hominis hoſpitatē et eterne vite cōſortium impetrat nobis a deo et domino noſtro Iheſu xpriſto.

¶ De ſancto Athanaſio epō alexandrino ⁊ confeſſore.

SAnctus Athanaſius alexandrine vrbis ep̄s ab arrianis quoꝝ hereſ ſuo tempe ꝑ arriū quendā ꝑ̄ſbiteꝝ ſpecie magis ꝙ̄ virtute religioſum: apud alexādriā eſt exorta: pericula ꝙ̄ plurima et pſecutōnes ꝑpeſſus eſt. Nam ipſi multa contra Athanaſiū crimina cōfinxerūt. ipſumq̄ꝫ magū aſſerebant. et cuiuſdam lectoris ſui qui arſenius vocabaꝛ: brachiuꝫ excidiſſe gratia magice artis affirmabant. Et facto tunc concilio multoꝝ epōꝝ clericoꝝ ⁊ alioꝝ: iuſſu conſtantij impatoris apud tyrū. iubet athanaſiū cōtempnari Et aduēit illo athanaſi9. ⁊ epi q̇dā cū eo. Illo tempe adducta eſt q̄dā mulier ꝑ̄cio ↄducta ab hereticꝭ. q̄ ab Athanaſio ſe ↄq̄riꝛ violatā. Et p9 hec heretici brachiū humanū ꝓtulerūt. quaſi brachiū arſenij. Interī autem hereticis neſcientib9: arſeni9

qui ante ob timorē correptōis ab
athanaſio ꝓ q̄dā culpa ſua diffuge-
rat: clam ad ſuū epm̄ reūſus. abſcō
ſus eſt in tp̄s oportunū. Et cū btūs
athanaſiꝰ in cōcilio inq̄reret ſi arſe-
niū noſſent. aliq̄nti ſurrexerūt. dicē
tes ipſū optime ſe nouiſſe. Tūc ad-
ductꝰ eſt arſeniꝰ. ⁊ oñſo primū vul
tu. deinde b̄ꝛchijs. heretici de figm̄to
ꝯuincūꝛ Cū aūt mulier q̄ ſe vim cor
ruptōis ab athanaſio ꝑpeſſaꝫ fuiſſe
dicebat introducta eēꝫ: introduci iu
beꝛ athanaſiꝰ eps. Ingrediturqꝫ cū
thimotheo p̄ſbitero ſuo eūqꝫ monet
ut poſtea ꝙ̄ mulier dicēdi finē feciſꝫ:
ſe tacēte ipſe thimotheus ad ea que
dixerat rn̄deret. Cūqꝫ mulier ea q̄ do
cta fuerat perorasſꝫ: thimotheꝰ cōuer
ſus ad eā: vere inq̄t mulier ego mā-
ſi apd̄ te aliq̄n. aut vim tibi ut aſſe
ris feci. Tūc illa ut mulierꝝ ſe taliuꝫ
ꝑcacitas habꝫ obiurgās thymothe
um. tu tu inq̄t mihi vim feciſti. tu tu
ꝯmaculaſti caſtitatē meā. Simul et
ꝯūſa ad iudices: obteſtāi fidē xp̄i ce
pit. vera ſe dicere. Tūc oēs ridiculus
pudor hīc cepit. ꝙ tā facile tacēte reo
factio ꝯpoſiti criminis patuiſſꝫ Verꝝ ꝙ
nō iudicandi ſed opprimēdi hominis
cauſa cōciliū gerebaꝛ: fragor omniū
repēte attolliꝛ magū eſſe athanaſiū
⁊ decipe oculos intuentiū acclamaꝛ
Et facto in eū impetu: diſcerpe eum
manibꝰ parāt. Sed archelaus q̇ p̄ce
pto impatoris ꝯcilio p̄ſidebat: erep
tum eū de diſcerpētiuꝫ manibꝰ: p oc
cultos exitꝰ deduxit. ac fuge q̄ ſolum
poſſꝫ ſalutē conſeq̇: monuit ſe ꝯmen
dare Cōciliū tñ rurſū ꝯueniens: tā ꝙ̄
ſi nihil oīno dep̄henſū fuiſſꝫ aut con
feſſuꝫ de intentatis criminibꝰ athana
ſiū ꝯdēpnat. Et geſta in hūc modū
facta p orbē terre mittētes: ad ſcele
ris ſui cōſenſū impatore cogēte cete
ros epōs ꝑpulerūt. Hinc iā toto orbe
ꝓfugꝰ agiꝛ athanaſiꝰ. nec vllꝰ ei tutꝰ
ad latēduꝫ ſupat locꝰ. Tribuni cētu
riones. ꝑpoſiti. comites. exercitus qꝫ
ad inueſtigādū cōmoueꝛ. cūctis ipe

rialibꝫ p̄mia delatoribꝫ ꝑponūtur. ſi
q̇s eū viuū maxime. ſin minꝰ certe
caput ipſiꝰ detuliſſꝫ. Ita totis regni
viribꝰ: fruſtra aduerſū eum cui deꝰ
aderāt certabāt Interea ſex ꝯtinuis
ānis ita latuiſſe ferꝛ in lacu ciſterne
nō hn̄tis aquaꝝ. ut ſolem nūꝙ̄ vide
rit. Sed cū p ancillā que ſola conſcia
dñoꝝ officijs q̇ ei latebrā p̄buerant
videbaꝛ īdicatꝰ fuiſſꝫ: tā ꝙ̄ dei ſpū ā-
monitꝰ ipſa nocte qua ad eū ꝯp̄hen
dendū cū iudicibꝫ veniebaꝛ: pꝰ ānos
ſex emigrauit ad aliū locū. Illi do
q̇ venerāt fruſtrati. dominiſqꝫ in fu-
gam verſus. de ancilla ut falſa indice
penas ſumūt Verꝝ. nihil ſibi iā tu
tū vltra in ꝯſtātij regno p̄ſumēs: ad
cōſtātis ptes ꝓfugꝰ abſcedit. a q̇ ho
norifice ſuſceptꝰ eſt Qui cauſa eius
quō fama ꝯperat diligētiꝰ cognita
ſcribit ad fratrē. ſe ꝓ certo cōperiſſe.
ꝙ ſacerdos dei athanaſius iniuſte fu
gas ⁊ exilia pateretꝛ. hūc itaqꝫ recte
facēt. ſi abſqꝫ vlla moleſtia: loco ſuo
reſtitueret. Quod ⁊ ita factū eſt B

Porro athanaſiꝰ ut ſcribit Hugo
floricenſ: vir ſpectabilꝭ ⁊ magnifice
fidei impij ꝯſtantij āno ſcd̄o diſputa
uit cuꝫ arrio: turbis hinc atqꝫ illinc
aſtantibꝰ apud laodiciā ſirie vrbem
Probus autē quidā vir impatoris
iuſſu arbiter inꝛ eundē arriū ⁊ ſtren
nuiſſimū ſcē fidei defenſorē Athana
ſiū ſedit. vbi victor fidei ad purū de-
cuſſa eſt ⁊ ex diuinis libris oñſum
Primo ⁊ filiū ⁊ ſp̄m ſcm̄ ꝑprijs extare
pſonis ⁊ tñ vnam eſſe triū naturam
Qd̄ ad longū pꝫ ī ſimbolo cuiꝰ priⁿ
eſt (Quicūqꝫ vult ſaluꝰ eſſe) qd̄ ipſe
Athanaſiꝰ compoſuit. Arriꝰ tñ indu
rata mēte ī ſua malignitate pmāſit
Alexander epiſcopꝰ alexādrie ſenex
glorioſus arriū ſuū p̄ſbīm heretica
prauitate conuictū de ecclīa eicit. et
poſtea inter. cccxviij. patres eundem
in niceno ꝯſilio cōdempnauit. Deide
Euſebius oportunitatē tpis nactꝰ a
principi familiarꝭ effectꝰ: omnia re-
uoluere ⁊ in irritū reuocare molitur

Arriū venire fecit: ⁊ imperialib⁹ edi-
ctis ↄſtātinopolim denuo cōciliū cō
uocari. quo illi maxime cōuenerūt
q̄ arriū ⁊ Euſebiū ſectabant̄. q̄ ſepe
cum alexādro alexādrie epō ↄgreſſi
ſunt ut arriū ſuſciperet. Aut ſi renite-
ret̄ ſe de eccleſia pulſo ⁊ in exiliū tru
ſo: ab alio eum ſuſcipiendū ſciret.
Tūc ille nocte q̄ ad conſtitutā int̄-
erat diem ſub altari iacens: atq; in
oratōne ⁊ lacrimis eam totā puigi-
lem ducens: ecclē cauſam dn̄o cōmē
dabat. Cūq; lux orta fuiſſet: nec tn̄
alexander ab orōne ceſſaret: Euſebi
us cū ſuis omnib⁹ velut heretice bel-
li ſignifer domū arrij matutinis ho
ris aſcendit: eumq; ſeq̄ ad eccleſiam
iubet. Proteſtatuſq; eſt alexander:
niſi preſens acq̄eſceret expulſus lo
co cederet. Igit̄ cum cūctorū animi
eſſent in expectatōne ſuſpenſi: q̄ vel
alexandri pſeuerantia: vl' Euſebij ⁊
arrij inſtātia declinaret: arri⁹ ad ec-
cleſiam pgens: epōꝝ ⁊ pploꝝ freq̄n-
tia conſtipat⁹: humane neccitatis cā
ad publicū locū declinat. vbi cū ſede
ret: inteſtina eius ⁊ oīa viſcera in
ſeceſſus tumultū defluxere. Ita tali ī
loco dignā mortē blaſphemie ac fe
tide mentis exſoluit. Quod cū in ec
cleſia nūciatū fuiſſet Euſebio ⁊ hijs
qui vna ſecū ſanctū et innocentē viꝝ
alexandrū de recipiendo arrio fatiga
bant aperta cōfuſione diſcedūt. Ora
ex illo miraculo conſiderabāt erro-
rem ⁊ dolum eſſe in opinione arrij.
¶ Sed cū magnētij ſcelere impa-
tor conſtās regno ſimul ⁊ vita fuiſſ;
exemptus: rurſū in Athanaſiū vete-
res illi inceſtores principis odio reſu
ſcitare ceperūt. Rurſum fuga. rurſū
latebrea edicta aduerſus eū ponūt̄
Conſtātius ꝟo impator cum ob vin
dictā necis fraterne regnūq; recupā
dū ad occidentis ptes veniſſ;: fatiga
re occidentales epōs ⁊ p deceptōnem
ad ↄſenſū arriane hereſeos cogē ag
gredit̄: Athanaſij pus cōdempnatō
ne pmiſſa. Ob hoc apud mediolaᵐ

epōrum cōcilium conuocat̄. ⁊ plures
ſūt decepti. Dyoniſius ꝟo euſebius.
paulin⁹. rodan⁹ ⁊ lucifer dolum eſſe
in negocio pclamātes: aſſerenteſq;
ꝙ ſubſcriptio in athanaſium nō ob
aliā cauſam ꝙ deſtruende fidei moli
ret̄: in exiliū truſi ſunt. Hijs etiā hi
lari⁹ iungit̄. ceteris vl' ignorātib⁹
vl' nō credentib⁹ fraude. ¶ Sed ↄſtā-
tius impator dum iuliano quē ceſa
rem apud gallias reliq̄rat: dignita
tem ſibi auguſti ſponte preſumenti
armis ire obuiā parat: p⁹ occaſū pa
tris āno viceſimoq̄rto ī opido cilicie
defunct⁹ eſt. Poſt quē iulian⁹ ſolus
optinet principatū. Is primo velut
arguens pperā geſta cōſtantij: epi-
ſcopos de exilijs iubet relaxari. Sed
poſtq̄ ad orientē perſas bello pulſa
turus aduenit. ⁊ publica quā pri⁹
occultauerat erga ydoloꝝ cultū ferri
cepit inſania. callidior eccle pſecuto
rib;: nō vi neq; tormētis. ſ; premijs
honorib;. blādicijs. pſuaſionib;. ma
iorē ppl'i pene ptē ꝙ ſi atrocit̄ pulſaſ
ſet eiciſit. S; nihil ↄtra athanaſiū po
tuit. Vn̄ iteꝝ mittit̄ exercit⁹. iterum
duces. iterū oppugnat' eccl'a. Cūq; eū
meſtia flentes ppl'i circūſtarēt: pphe
tico apud eos vſus ſermone phibet̄
Nolite inq̄t o filij ↄturbari. q; nubi
lū eſt. ⁊ cito ptrāſit. ¶ Cū āt diſceſſit
⁊ naui pnilū fluuiū iter agēt comes
q̄ ad hoc ipſū miſſus fuerat cognito
ei⁹ itinere: ipm inſeq̄ inſtāter cepit.
Et cum applicuiſſet athanaſij naui
cula ad quendā locū: cōperit a ptē-
reuntib; poſt tergū eſſe perſſorē ſuū
⁊ iam iamq; niſi pſpiceret imminē.
Conterriti oēs qui ſimul aderāt ſo
cij: heremum ſuadebant ad fuge pſi
dium petendū. Tunc ille. Nolite o
filij deterreri. eam⁹ magis in occur-
ſum perſſori noſtro. ut ſciat q; ma-
ior eſt q̄ nos defendit. ꝙ q̄ pſequit̄.
Et cōuerſa nauicula: obuiā redijt inſe
quēti. Ille ꝟo nullatenus ſuſpicat⁹
in occurſū ſibi venire quē q̄reret tan
ꝙ ptereūtes aliqs interrogari iubet.

ſi athanaſiū vidiſſent. Cūqꝫ reſpondiſſent vidiſſe ſe eū nō longe euntē. tota celeritate ptranſiens ꝓperat. in uanū feſtinās cape. quē ān oculos poſitū vidē nō potuit. Jlle vō dei virtute munit9 alexandriā redit. ibiqꝫ tuto latebras vſqꝫ q̄ pſecutio ceſſaret exegit. Juliano itaqꝫ mortuo. iouianus regnās athanaſiū requirit a ab eo fidei didicit veritatē. Poſt h̄ valentiniano regnāte. athanaſius poſt multos agones: multaſqꝫ patientie coronas: quadrageſimoſexto anno ſacerdotij ſui in pace quieuit.

¶ De ſancta Aldegunde nobiliſſima virgine ac moniali.

Poſtq̄ omipotēs dei clemētia vnicū filiū ɔſubſtantialē ac coeter^m filiū miſit in mūdū cūctiſqꝫ tropheo dyaboli triūphans miſtica ſacroſci corpis a ſanguinis ſacra beauit. atqꝫ ſpm̄ paclitū ante aſcenſionē et p9 ſuis miſit aptis. ut in oēm terrā p ipōs euāgelica fides intonaret. a grā baptiſmatis vena ſcereť orbis. dignat9 eſt genti frācorū dexterā ſue pietatis exporrigere. ut ſicut pncipi aploꝝ ne fluctibꝫ abſorbereť marinis manū pbuerat mie: ita a nobis dyabolice diu ſeruituti addictis: lumē ſue claritatis expulſis tenebrāꝝ vicijs gratuite largireť. Cum igiť longe lateqꝫ nomen xpianitatis p regnū galliaꝝ vulgareť: atqꝫ vniuerſi ad ſpem celeſtis ihrlm anhelarēt. eo tempe q̄ dagobert9 rex galloꝝ monarchiā regie poteſtatis exercēs āminiſtraret: oriť puella quedā ex regali ꝓſapia noīe aldegundis. cui9 pr̄ Walbert9 mať bobertilia nūcupati ſūt. Qui q̄uis ſupbi faſtu ſanguinis ditati: ſobolem ſuā Aldegundē ita educauerāt ut celeſti ſpōſo in ipſis pueritib9 ānis digna habereť. Cū itaqꝫ ſacrā puellā pntes cogitarēt nuptui tradere: virgo prudētiſſima ɔtēnens cū ſuo pn̄cipe mūdū: totā ſe ad xpum cōtulit quē aīmo eſuriēs eſuriebat a ſitiens ſitiebat Erat āt morib9 honeſta. eloquio ſuauis. inť paupes miſericors in lectōe velox. in rn̄ſis cautiſſima. mitis in omibus. inť nobiles hūilis. minorib9 q̄ſi equalis. Jn parcitate cibi a potus ita dedita abſtinētie: ut nulla ſodaliū ſibi equipareť. Jgiť cū pntes eſtimarēt inſtare tp̄s nubile virgini: ɔuocat mať filiā verbis p̄dulcibꝫ petēs ne ſibi abſcōdat. q̄d in corde ſuo gerat. Deinde ꝓfert genitrix ſuū velle. mōſtrat familie numeroſitatē. p̄dioꝝ infinitā copiā. fūdos repletos. gazaſqꝫ refertas. Blāditurqꝫ dēde filiā aſſentiē mīi ut marito copuleť. ſeſeqꝫ patā aſſerit ad pſuadendū vnacū amicis patri. ipſaqꝫ volēte celebratis nuptijs cōiungať nobiliſſiō ditiſſimo ac pulcherrimo iuueni. Hijs auditis virgo dei q8 ān ɔcepat: dīno afflata ſpū: ſtico rn̄dit. Quid dn̄a genitx mī dulciſſima tot verbis ſuaſorijs oneras aīm meū? Nō īmemor q8 cogito aperiā. q8 deſidero patefaciā. Hōmōi ſponſū ɔcupiſco cui9 p̄dia ſūt celū terra mare. cui9 fundi meť nū nō deficiūt. cui9 diuitie cotidie creſcūt a nūq̄ minuūtur. Si potes mī: talē m̄ acape ſpōſū nō hoīem petulātē. pctōrē a moriturū. Hijs mī auditť. licꝫ nō poſſꝫ mētē virgis a ſua ɔſtātia remouē: affectu tn̄ feminco ſepe repetebat illa de nuptiaꝝ ɔditōe. Dū āt iſta gerūť a refutanť. dedit dn̄s iīs ſpōſus virginū virgini ſue ſolaciū. q̄ facili9 poſſet puolare ad ſuū votū. Eratqꝫ eidē famule dei aldegunde germana noīe Waldetrudis. q̄ fuerat ɔiūcta viro illuſtri vincētio madelgario comiti hānonie. q̄ dīni amoris igne ſuccēſus vna cū cōiuge iā dicta Waldetrude: poſtponētes ſecularia ſecuti ſūt xp̄m Quoꝝ madelgari9 qui et vincētius monaſteriū expetēs: religioſam ſerduxiſſe vitā. Ac coniūx eodē ſpiritu feruens: ſacrū velamē de manu ſācti Autberti cameracēſis et attrebatēſ

eccleſiarū pōtificis ſuſcepit. et in mō-
ſterio qd ipſa in bergis edificauerat
ſe locauit Poſtq̄ ergo cōtēplatiue vi
te ſe cōmiſeāt. miſit lrās bertihe mrī
obſecrās ut ſibi ſoror ſua aldegūdis
cōſolatura deſtinaret. et ad ſe quāto
ci⁹ rediret. Quod mater audiēs aſ-
ſenſum pbuit. dirigēs filiā ad cōſolā
dā ſororē. Nam et eiuſdē Waldetru-
dis votū erāt. ut germana aldegūdis
velamē ſacrū ſuſcipiens: curā adhi
beret ſororū inibi habitantiū. Nulli
dubiū q̄n opante ſpūſancto fit actū
ut quib⁹ inerat vna mens placendi
xpō: et oīs eſſet habitatio in hoc mū
do. Cūq̄ adhuc in pāris laribꝫ cō-
uerſaret: angel⁹ dn̄i ſepe in viſionibꝫ
ei apparuit. nunc āmonēs illā de reg
no dei. nūc de virginitate cōſeruāda.
Nūc vidit ipſū ſponſū diuerſis ful-
tū apparatibꝫ. nūc in ſplendore q̄i to
tū illuīantē orbē. Aliqn̄ illi oñdentē
gloriā celeſtis ihrlm. Frequēter cꝫ
eſtimabat loq̄ ſpm̄ Inſup et de qui-
buſdā ſuis ppinqs nūciatū erat vir
gini xpi q̄liter vn⁹ et qualr alter ha
beret. que pena cōſtringebat et quē
gloria decorabat. Necnō de viris ec
cleſiaſticis: multa detulerat ei ange
lus. Oſtenſū eſt etiā ei qualis futu
ra eſſet aīma illi⁹ Aliqn̄ aūt labora
bat tertiane febris moleſtia. Cum igr
ebdomada iā trāſiret. circa mediam
noctē tant⁹ illā ſitis ardor inuaſit. q
niſi mox biberet credēt expirarē Cūq̄
vim febris putaret eſſe. ad orōnem
cōfugit. Et ecce ante lucē cernit ſibi
inimicū aſtantē. qui coact⁹ eſt cōfi
teri a ſe immiſſam ſitis impetiginē
Et cū tetro vultu et horrida facie iſta
fateret: erupit in blaſphemiā dicēs.
Adhuc tibi reſtat dura et arta via.
Incertū eſt an habeas pſeuerare in
dei ſeruitio. Cui ipſa. Domin⁹ adiu
tor me⁹ eſt. et ideo nō timeo minas
tuas. Tunc ptin⁹ demon cōfuſus fu
git. et ſitis ab ea receſſit. P⁹ tēptatō
nem aūt dyabolicam affuit illi dīna
cōſolatio. Vidit namq̄ in viſu ante
cornu altaris quendā in habitu ſa
cerdotali. Et cū intellexiſſet deū eſſe
celi. ptinus adorauit eū et dixit. Dn̄e
de⁹ meus cōcede mihi peccatrici. ut in
amore tuo pſeuerem vſq̄ in finē. Et
annuēs dn̄s: pollicitus eſt ei. Qui
dā deniq̄ obtulerit ei infantē. de cui⁹
vita deſperabatur. Iuſſitq̄ btā alde
gundis. ut poneret añ cornu altaris
Quod ut factū eſt: reddit⁹ eſt inco
lumis. Cū q̄dā nocte famule dei al
degundis et Waldetrudis de ſalute ſo
rorū a xpō ſibi traditarū meditarent:
candela corā eis poſita ſubito cadēs
extinguit. Cūq̄ preſtolarent ut ali
quis veniens reaccēderet: porrigens
manū beata virgo Aldegūdis lucer
nam accepit. que ſtati diuinit⁹ accē
ſa eſt. Quod famule dei vidētes: gra
tias immenſas xpō retulerūt. Nō
multo poſt cū ambe ſorores p ceno
biū incederent: ad baſilicā beati Pe
tri puenerūt Pulſanteſq̄ oſtium cū
cuſtos nō adeſſ q̄ tēpli valuas reſe
raret: dīna clementia nō defuit. q̄ fo
res eccleſie reſerauit. Tūc deuote xpō
ſolitas referentes grās intrauerūt.
ac debitū pſoluētes domū redierūt.
Poſt obitū aūt parētū. virgo xpi
oēm theſaurū quē collegerāt in pau
pes xpi diſtribuit. ornamēta q̄ habe
bat regalia eccīarū decori tradidit.
Predia vero et poſſeſſiones infinitas
ad op⁹ inibi xpō militātiū donatōe
publica tribuit. nihil ſibi retinēs p
ter vile veſtimētū monialiū. atq̄ vi
ctū cotidianū Homo q̄dā mēte ca
ptus: ad extrema pene pduct⁹ eſt.
Cūq̄ de vita ei⁹ deſperarēt: pntes e⁹
duxerūt eū ad monaſteriū ſcārū vir
ginū. intimātes cū fletu btē aldegū
di qualia patiebat. Illa vō veſpti
no tēpe infirmo añ ſe adducto p eo
orauit. et facto ſigno crucis ſup eum
domū redire iuſſit. Qui mox cōuale
ſcens: reddit⁹ eſt ſanitati Paucis āt
dieb⁹ añ horā reſolutōis vginis xpi
pluribꝫ p viſionē migratio e⁹ maīfe
ſtabat. Media āt nocte ingēs fulgur

nimia claritate refulgēs: apparuit ſu-
pra domū in q̄ virgo decūbebat. Et p⁹
modicū ſcā illa aīa q̄ ſemp xp̄i lucē
amabat: carne mortali ſoluta. cum
ipſa luce ad deū immortalem perrexit ſine
fine victura. Sepultaq; eſt in cella
ſue quodā ditionis. vbi aīam reddi
dit creatori ſuo. cuſorria vocabulo.
¶ Poſt hec trāſlatū eſt corp⁹ ei⁹ a re
ge ſigiſberto ī municipiū malbodiū
qd ipſa a fundamēto cōſtruxerat. vbi
p dei vtutē vernat ei⁹ memoria et mi
raculis choruſcat.

¶ Dn̄ica in ramis palmar̄.

Hodie ſcā mī eccliā duas pceſſi
ones ſolēnit recolit. Prima
fuit q̄ iudei a mōte oliueti vſq;
in ihrlm cū ramis palmar̄ et oliuar̄
et cū magnis cāticis ipſū aſſociaue
rūt. Et iſta pceſſio fuit magne reue-
rētie et honoris. Et hāc repn̄tat ecclā
ī hodierno euāgelio. Scđa pceſſio fu
it q̄ iudei xp̄m ihrlm in mōtē caluar-
rie cū magnis obprobriis et irriſioni
bus deduxerūt. Et iſta fuit ignominie
magne et doloris. Et hāc repn̄tat ec
cleſia in euāgelio paſſiōis hodierno
¶ Circa primā pceſſionē q̄tuor ſūt
vidēda. Primo a qb⁹ iſta pceſſio ſit fa
cta q: nō eſt facta a magnis aut diui
tibus. ſed a pueris et paupibus. Vn̄ dr in
euāgelio hodierno. Plurima āt turba
ſtrauerūt veſtimēta ſua in via. Qn̄
enī pueri et paupes xp̄m pceſſionali
ter deducebāt. phariſei et pricipes ci
ſti mortē tractabāt. Simplices enī et
paupes xp̄o adherebant. Vn̄ xp̄s de
omnib⁹ diuitibus vnū ſolū ſcz zacheū
habuit amicū. Vn̄ Luce. xix. Xp̄us
de omnib⁹ potētib⁹ vnū ſolū ſcilz cē-
turionē habuit. Vnde Math. viii. De
omnib⁹ ſapientib⁹ vnū ſolū ſcilz ni-
codemū habuit. Johis. iii. Vn̄. i. cor.
i. Videte vocatōem veſtrā frēs. q: nō
multi ſapientes ſm carnē. nō multi
potētes. nō multi nobiles. ſed q̄ ſtul
ta ſunt mūdi elegit dn̄s ut cōfundat
ſapientes. ¶ Secūdo vidēdū eſt. q̄re
xp̄s vadens ad mortē tātū honorē re
cipe voluit cū alās honores et regnū
reſpuit. ut dicit Johannes. vi. Hic
dicendū. q: xp̄s hoc ideo fecit. q: ille
qui cōſtitutus eſt in honorib⁹ mag-
nis. debz habere mortis memoriam.
ut nō ſupbiat. Si aūt qs habet ma-
gnas diuitias. cogitet q: vadit ad
mortē. et q: de omnib⁹ ſuis diuitiis
nihil niſi vile ſudariū ſecū portabit.
Vn̄ dicebat Job. xvi. Qui ſui mag
nus. ſaccū conſui ſup cutem meā. et
operui cinere carnē meā. Itē eiuſdē.
i. Nudus egreſſus ſum de vtero ma
tris mee nudus reuertar illuc. Si qs
eſt in magnis honorib⁹ cōſtitutus
cogitet q: vadit ad mortē vbi ſi erat
in gradu ſommo. ponet in loco infi-
mo. q: ſub terra. Si ſup alios aſcen
derit dominādo: ſerpentes et beſtie ſu
per eius foueā aſcendēt. cōculcando
eum. Ideo eccleſiaſtici. x. dicit. Cum
morit homo hereditabit ſerpētes. be
ſtias et vermes. Item cū aliqs nutrit
corp⁹ ſuum diuerſis deliciis. diuer-
ſis colorib⁹ ipſum ornādo. volupta-
tes carnis exercendo: cogitet q: va-
dit ad mortē vbi vermes corp⁹ ſuum
delicate nutritū: comedent et lacera-
bunt. Job. xxvii. Viſcera eius ple-
na ſunt adipe et medullis oſſa illius
plena ſtringent. et tamen in puluere
dormiēt. et vermes opiēt eos. Hugo
de ſancto vict. in li. de clau. anime ſic
ait. Cur carnē tuam p̄cioſis rebus
impugnas. quaz poſt paucos dies
vermes comeſturi ſunt in ſepulchro
et animā tuā p̄cioſis operibus nō ador
nas. q̄ deo et angelis eius p̄ſentanda
eſt in iudicio. Cur animā tuā vilipē
dis et ei carnē preponis. ancillā domi
nari. et dominā ancillari magna ab
uſio eſt. ¶ Tercio vidēdū eſt quare
xp̄s tanto honore ſibi impēſo voluit
lacrimas emittere. Dicit enī Lu. xix.
Xp̄s cum veniſſet ihrlm cū tanto ho
nore fleuit ſup eam. In hoc ipſe vo-
luit ondē q: gaudia et honores h⁹ ſecli
lacrimis et doloribus ſūt permixta.

In celo oīa ſūt pura. in mūdo ōmia mixta. ī inferno oīa ſūt feculēta. Vn̄ auguſtin9 in lib° de tri. in pſona xpi dicit. Quid eſt illud Ero illoꝝ deus niſi ero oīa quecūqꝫ deſiderant. ſ. vita. ſalus. vict9. copia. gloria. honor a pax. Iſta in celo oīa ſunt pura. in mūdo mixta. in inferno feculēta. Videam9 p ordinē. Vita in celo eſt puā qꝛ ibi eſt ſine timore. put ē in mūdo eſt mixta. qꝛ ibi eſt vita cū morte. put eſt in inferno eſt feculēta a corrupta. quia ibi eſt mors ſine vita. Salus put eſt in celo ē pura. qꝛ ibi eſt ſal9 ſine egtudine. put ē ī mūdo ē mixta. qꝛ ibi eſt ſal9 a egritudo. put eſt in inferno eſt feculēta a corrupta qꝛ ibi eſt egtudo ſine ſanitate Vict9 .ſ. ſatietas. put eſt in celo ē pura. qꝛ ibi eſt ſatietaſ ſine eſurie. put eſt in mūdo eſt mixta. qꝛ ibi eſt ſatietas et eſuries. put eſt in inferno ē feculenta a corrupta. qꝛ ibi eſt ſūma eſuies ſine ſatietate. Copia .ſ. diuitie. put ſūt in celo ſūt pure. qꝛ ibi ſūt diuitie ſine paupṫate. put ſūt in mūdo ſūt mixte. qꝛ ibi ſūt diuitie et pauptas put ſūt in inferno ſūt feculēte a corrupte. quia ibi eſt ſūma paupertas ſine diuitijs. Gloria .ſ. pulchritudo put eſt in celo eſt pulchra qꝛ ibi eſt pulchͬtudo ſine deformitate. put eſt in mūdo eſt mixta. qꝛ ibi eſt pulchͬtudo cū deformitate. put eſt in inferno eſt feculēta a corrupta. qꝛ ibi eſt deformitas ſine pulchͬtudie Honor put eſt in celo ē purus. qꝛ ibi eſt honor ſine īdignitate. ſed put ē in mūdo eſt mixt9. qꝛ ibi ē honor cū indignitate. put ē in inferno eſt feculēt9 a corrupt9. qꝛ ibi ē dedecus ſine hōre Pax put ē in celo ē pura. qꝛ ibi eſt pax ſine pturbatōe. put ē in mūdo eſt mixta. qꝛ ibi ē pax cū pturbatōe put eſt in inferno eſt feculēta a corrupta. qꝛ ibi eſt cōtinua pturbatio ſine pace. Oīa bona put ſūt in celo ſūt puriſſima. qꝛ ibi ſūt oīa bona ſn̄ malo. ſed vt ſūt in mūdo ſūt mixta. qꝛ ibi ſūt multa bō pmixꝫ malꝭ. put vo ſūt in inferno ſūt feculenta a corrupta. qꝛ ibi ſūt oīa mala ſine commixtione alicui9 boni Iſta oīa dicit ꝓpħa ꝰ Calix ī manu dn̄i vini meri plen9 mixto. a inclinauit ex hoc in hꝰ Verūtn̄ fex eius non eſt exinanita. bibēt ex eo oēs pctōres terre Ex hijs verbꝭ habeꝭ qꝛ de9 habꝫ tres calices. vn9 ē plen9 vino mero In illo bibēt oēs in celo. Iſte em̄ calix plen9 eſt vita ſanitate. copia. diuitijs honore ꝛc̄. Alius calix eſt plen9 mixto a de iſto bibūt hoīes ī mūdo. qꝛ calix iſte plen9 ē ſanitate cū egtudie. ſatietate cū eſurie. diuitijs cū pauptate. ꝛc̄. Tercius calix eſt plen9 fece. a de iſto bibunt dāpnati in inferno a iſte eſt plen9 egritudine. morte pauptate a oib9 alijs ¶ Qrto videndū q̄re xp̄s noluit ſedere ſup equū. ꝫ ſup azinū. hoc ideo fecit. qꝛ nō ſedet in cordibus ſupboꝝ. ꝫ huiliū a māſuetoꝝ Criꝭ. Nō ſedᵗ xp̄s in curru aureo purpuā fulgēs. nᶜ aſcendᵗ ſup feruidū equū diſcordie amatorē: ſed ſup azinā trāquillitatꝭ a pacis amicā P equū ſuperb9. p azinū humilꝭ deſignaꝭ Nā equus ſi tangiꝭ. recalatrat: azinus vo māſuetudine moraꝭ Sic ſupbi ſi repħendūꝭ: impatientꝭ ferūt. manſueti patientꝭ audiūt. Quedā aīalia ſūt q̄ nō pmittūt ſe tangi. vel qꝛ arrogantia ſūt. ſicut leo. vel qꝛ nimis ſilueſtria domeſticari nō poſſūt. ſicut lup9 vel qꝛ ſūt pungitiua ſicut erici9 Sic ſilr̄ ſūt tria gn̄a hoīm q̄ nolūt reꝑhendi. Primi ſūt ſupbi. de quibus ꝓpheta dicit. Tange mōtes .ſ. ſupbo rū mētes. a fumigabūt: per īpatientiam ꝛc̄. Eccīaſti. xiij. Diues iniuſte aget. a fremebᵗ. paup autē letus tacebit Alij ſūt in malis indurati: qui ad inſtar lupi nō poſſūt domeſticari nec ad bonū induci De quibꝫ eccleſiaſtes. j. Difficile tales corrigunꝭ Nō ſunt corripi. Ideo eccīaſ. xxxij. Peſtifer homo vitabᵗ correctōnē Tercij ſūt hoīes aſtuti. q̄ ſi tāgunꝭ .ſ. corripiāꝭ

ſicut ericius ſtatī excuſationibꝫ mul
tis ſe abſcondūt. Prou. xxviij. qui
abſcondit ſcelera ſua nō diriget: qui
autē ↄfeſſus fuerit. viueta nō morie
tur ¶ Circa ſcdā ꝓceſſionē notāda ſūt
duo. Primo ꝙ in iſta ꝓceſſione fue
runt varietates pſonaꝝ. Quidā em̄
fuerūt boni qui fuerūt facti mali. ⁊
nūꝗ̄ recuperauerūt bonitatē. ſicut iu
das. Quidā boni q̄ ſp̄ pſeuerauerūt
ſicut beata vgo Maria Alij vo boni ⁊
poſtea mali Poſtea tn̄ ſuā recupera
uerūt bonitatē. ſic apl̄i q̄ fidē in paſ
ſione pdiderāt: ſꝫ in reſurrectōne recu
perauerūt Maloꝝ due ſūt differētie.
Quidā em̄ fuerāt mali q̄ poſtea facti
ſūt boni. ſicut latro a dextrꝭ pendēs ⁊
longin9 Alij fuerūt mali q̄ ſp̄ in ma
licia pſeuerauerāt. ſic latro a ſiniſtrꝭ
⁊ iudei q̄ crucifixerūt Ab iſta ꝓceſſio
ne quidā fugerūt corporea mēte. ſic
apl̄i q̄ fugerūt corporalr̄ ⁊ fidē pdide
rūt. Itē alij fugerāt ñ corpore. ſꝫ corde
ſicut Maria magdalena ⁊ cetere mu
lieres q̄ iuxta crucē corporalr̄ ſteterāt
ſed tamē fidē amiſerūt Alij fugerūt
corpore ſed nō corde. ſic credit de Ja
cobo fratre dn̄i. De quo Jhero. in li.
de viris illuſtribꝫ ꝙ in paſſione votū
vouit nō ſe cōmeſturū donec videret
xp̄m reſurgentē. Alij ſūt q̄ nec corde
nec corpore fugerūt. ſicut beata vgo
que iuxta crucē ſtetit. ⁊ fidē integra
lit̄ ſeruauit ¶ Scdm qd in iſta ꝓceſ
ſione oſtendit: eſt magna in iudeis
voluntatꝭ multiplicitas. In prima
em̄ proceſſione iudei fecerūt xp̄o ſex
magnos honores. In ſcdā vo ſex
magna vituperia. In p̄ma cū mag̃
ipſū reuerentia ſup azellū poſuerunt
⁊ in via veſtimēta ſtrauerūt. In ſe
cunda cū magna ignominia ipſū in
patibulo poſuerūt. ⁊ eum ſuis veſti
bus ſpoliauerūt In p̄ma ramoſ pal
marū ⁊ oliuarū ſibi portauerūt. In
ſcdā ſpinas acutiſſimas capiti ſuo
affixerunt. In prima regē eū appel
lauerunt. In ſcdā ipſū negauerūt
In p̄ma appellauerūt eū ſaluatorē

dicētes oſanna. i. ſalua obſecro. In
ſcdā negauerūt ipſū ſaluatorē di
cētes. Saluos alios fec̄. ſeipſū ſaluū
facere nō poteſt. In p̄ma dixerūt eū
benedictū in noīe dn̄i. In ſcdā ma
ledictū ⁊ malefactorē eſſe. ⁊ cruc̄ pa
tibulo eum figendū: dicētes. Tolle
tolle crucifige. ⁊c̄. ¶ Explicit ſermo
deuot9 ī ramiſpalmaꝝ: tractās quō
xp̄s cū honore ⁊ reuerētia in ciuitatē ſcā
iheruſalē introduct9 fuit Et poſtea
cū ignominia ⁊ obprobrio miſerabi
liſſime ad montē caluarie educt9

¶ De Cena domini.

CEna facta cū diabol9 miſiſſet
in cor vt tradet eū iudas ſcha
rioth ſurrexit a cena ⁊ poſuit
veſtimēta ſua. Johes. xiij. Videm9
em̄ ꝙ qñ amici ſepanẗ ab inuicē ſo
lent p̄mo inuicē epulari Sic ſciēs xp̄s
ꝙ cito a ſuis apl̄is ſeparari debēt p̄us
cū ipſis cenare voluit Vñ lu. xxij. De
ſiderio deſideraui h̄ paſcha mādncarē
vobiſcū añꝙ̄ patiar. ¶ In hac
cena xp̄s aſſūpſit pſonā amici. pſo
nā ſerui. pſonā epi ¶ Pſonā ſiquidē
amici accep̄t in h̄ ꝙ tā familiarit̄ cō
edit. In hac cena comed̄t agnū paſ
chalē. ⁊ q̄lit̄ debeat comedi h̄r exod.
xij. non comedetꝭ ex eo crudū q̄d. nec
coctū aq̄. ſꝫ tm̄ aſſū igni Hic aliq̄ ꝓ
hibent̄. ſ. vt nō comedat̄ agn9 crud9
n̄c aq̄ coct9. ⁊ ꝙ ſit igne aſſat9 Caro
em̄ cruda nō eſt igne cocta. Caro vo
elixa: licet ſit cocta. non tn̄ eſt a deo
ſapida Illi ḡ comedūt cruda. q̄ habēt
cor crudū. i. nō coctū igne amorꝭ Illi
comedūt elixū. q̄ nō habēt ī corde ſa
porē deuotōis. Illi edūt aſſatū igne
q̄ hn̄t cor coctū igne amorꝭ ⁊ ſapidū
¶ Scdō debꝫ comedi ei9 caput cū pe
dib9 ⁊ inteſtinis Caput iſti9 agni ē
eius diuinitas Vñ. j. corꝫ. xj. Caput ei9
de9. Pes eius hūanitas q̄ eſt īfirma
in natura Inteſtina ſūt ei9 aīa Iſta
oīa debem9 comedē. Fuerūt quidā he
retici qui dixerūt xp̄m non eſſe verꝫ
deū. Iſti caput nō comedebant. Alij
dixerūt eum nō eſſe verꝫ hominē nec

habere verā carnē. ſed fantaſticam iſti pedes nō comedebāt. Alij dicebāt eū nō habuiſſe animā rationalē. ſꝫ loco anime ſolū diuinitatē. iſti inteſtina nō comedebāt. Nos ꝫ fideles capita pedes cū inteſtinis comedam⁹ vt de eius diuinitate anima ꝛ carne ſidelit ſentiam⁹. ¶ Tercio debꝫ comedi cū lactucis agreſtibꝫ. i. cū amaritudine dolendo de peccatis oībꝫ. Notandū ꝙ quidā ſūt q̄ comedūt iſtas lactucas integras. quidā cōtritas. quidā ſuccū ipſarū. Sūt em̄ quidā q̄ habēt de ſuis peccatis ſupficialē dolorē que attricio poteſt dici. iſti ſumunt illas lactucas integras. Talis attricio nō iuſtificat peccatorē plene. Ihere. v. Percuſſiſti eos ꝛ doluerūt. attriuiſti eos ꝛ renuebāt accipere diſciplinā. Alij ſūt maioris pfectionis q̄ ſcilicꝫ nō ſolū peccata ɔterūt. ſed etiā lacrimas emittūt. Iſti ſumūt agnū cum ſucco lactucaꝝ. i. cū abundātia lacrimarū. Grego. in moralibꝫ Carnes cū lactucis agreſtibꝫ ſūt edende. vt cum corpus redēptoris accipim⁹. nos ꝓ peccatis noſtris in fletibꝫ affligam⁹ quare ipſa amaritudo penitētie abſtergit a mētis ſtomacho pūerſe humorē viciōꝝ. ¶ Quarto debꝫ comedi cū panibꝫ azimi. i. cū panibꝫ non fermētatis. panes comedit cuꝫ fermēto ſꝫm grego. qui bona ſua cū corruptione vane glorie facit. quibꝫ dn̄s dicit Sacrificate de fermēto laudē. De fermēto nāqꝫ ꝑmolat qui deo de rapina parat. Sed ille ſine fermēto comedit q̄ ſe a mala ſocietate cuſtodit. i. cor. q̄nto Modicū fermentū totā maſſaꝫ corrūpit. B ¶ Scd̄o xp̄ aſſūpſit pſonā ſerui in eo ꝙ pedes ſuoꝝ diſcipulorū lauit. Lauit autē pedes corporales ꝛ ſpūales. ¶ Prīo lauit corporales in exēplū ꝛ documētū. In exēplū quidē humilitatis. vt ipē dt. Exemplū dedi vobꝭ vt vos ita faciatis. Iſtā tn̄ hūilitatē petrus abhorruit: dicēs. Nō lauabis mihi pedes ineternū. Cui rn̄t xp̄s. Si nō lauero te. nō habebis ptēꝫ

mecū. Tūc petr⁹ timore ꝛ amore ꝑcuſſus obtulit lauādos pedes: man⁹ ꝛ caput. ſꝫ xp̄s corripuit eū. aſſerenſ ꝙ nō indigebat lotione capitis nec manuū. ſed tm̄ pedū. P caput intelligitur intentio. p man⁹ opatio. per pedes affectio. duo ꝑma ſcꝫ intentio ꝛ opatio in petro mūda erāt. ꝛ ideo lotione capitis ꝛ manuū nō indigebat. Habebat aūt intētionē in oībꝫ bonā. opationē mundā ¶ Scd̄o lauit pedes in documentū ad oſtēdendū ꝙ ꝑlati debēt lauare ſubditos Tūc aūt nō bene lauat. aut ꝙ man⁹ eſt iniq̄ aut ꝙ aqua eſt turbida ꝛ immūda. Eccliaſ. xxxviij. Ab immūdo q̄s mūdabit. grego. Prius oportet te mūdari. ſi aliū vis mūdaē. ſapientē ꝑus fieri: ꝛ ſic alioſ facē ſapiētes. lumen fieri: ꝛ ſic alios illuīare. Accedē ad deū: ꝛ ſic alios adducē. ſanctificari: ꝛ ſic alios ſanctificare Itē man⁹ hꝫre rectas: ꝛ ſic eſſe recti conſilij. vt puta rectū dare ɔſiliū Scd̄o qn̄ aqua ē immūda: aqua immūda ē amor mūdi. Ihere. ij. q̄d tibi in via egipti vt bibas aquā turbidā. Tal' em̄ aq̄ nō lauat. ſed coinq̄nat Aug᷒. Quiſq̄s es in mūdo ad te venit q̄ fecit mundū: vt eripiat te de mūdo. ꝙ ſi aliqua delectatio te delectet in mūdo: ſꝑ vis eē immūdus. ſi tn̄ aliq̄ neceſſitas te retinet: mūdus ſcꝫ de⁹ habitat in te. q̄ mūdat mūdos ꝛ eris mūdus Tercio quando ipſa macula pedū ex nimia frequētatione efficit nimis tenax ꝛ inueterata. Eccliaſ. xxxiiij. Qui baptiſatur a mortuo. i. qui lauat a mortali peccato. ꝛ iteꝝ tangit mortuuꝫ: quid pfuit lauatio eius. Vn̄. ij. petri ij. Facta ſūt poſteriora deteriora ꝑoribus. cōuenit illis illud. Canis reuerſus eſt ad vomitū ſuū. ꝛ ſus lota iteꝝ in volutationē luti. ¶ Tercio lauit pedes ſpūaliter: aqua ſui ſanguinis. de quo dicit apocal. ij. lauerunt ſtolas ſuas in ſanguine agni. ꝛ dealbauerūt eas. Ex quo magis ſanguis xp̄i dealbare dicit. videt ꝙ

habet virtutē lactis ⁊ nō ſanguinis Lac em̄ eſt ſāguis in vberibꝫ excoct⁹ ſanguis aūt xp̄i fuit excoctus in cor pore ſuo ⁊ in corde nr̄o In corpoē ſuo fuit excoctus igne amoris ſui. tā ve hementer in corpore ſuo ebuliuit. qꝛ apto latere cū impetu emanauit In corde autē nr̄o ſūt duo vbera. ſ. intel lectus ⁊ affect⁹ Dicit aūt excoqui in vbere intellect⁹ per meditationē. ⁊ vbere affectus p deuotionē. ⁊ ſic ſan guis xp̄i in ſuo corporeā nr̄o corde p meditationē ⁊ affectionē vertitꝛ in al bedinē. ⁊ aīas nr̄as dealbat ⁊ mūdat apocal. j. Lauit nos a pc̄tis noſtris in ſāguine ſuo. ¶ Tercio accepit xp̄s pſonā ep̄i. qn̄ ſcꝫ panē ⁊ vinū in corp⁹ ſuū trāſmutauit. ⁊ apoſtolꝭ po teſtatē conficiendi dedit. Et iſta eſt maior poteſtas q̄ vnq̄ homini data fuit. Eſt enim ptās dei magna facere aliq̄d de aliquo. ſicut qn̄ fecit hoīem de terra ⁊ euā de coſta ade Eſt ⁊ alia poteſtas dei ⁊ maior. ſicut de nichilo aliquid facere. ſicut fecit celū ⁊ terrā Eſt ⁊ tercia maxima. ſicut de creatu ra creatorē. Iſtā poteſtatē nō dedit angelis. ſed ſolis ſacerdotibꝫ. qꝛ di uina v̾tute in corp⁹ ⁊ ſanguinē ſpe ciem panis ⁊ vini cōuertūt. Vnde eu ſebius Inuiſibilꝭ ſacerdos. i. xp̄s per miniſtros ſuos viſibiles creaturas in corpus ⁊ ſanguinē ſuū ſacrata po teſtate ꝯuertit verbo ſuo ſcꝫ illo Hoc eſt em̄ corpus meū. Vnde non debet aliquiſ attendē ad viſū ſuū. qꝛ viſus putaret ſe videre colorē panis. Nec ad guſtū. qꝛ putaret ſe ſentiē guſtū panis. nec ad olfactū. qꝛ putaret ſe ſentire odorē panis ⁊ vini. ſed atten dere debꝫ ad auditū. qꝛ dū audit cōſe crationis v̾ba: ita eſt p oīa ſic audit Hoc eſt em̄ corp⁹ meū. Quod ſigni ficatū eſt Gen̄. xxvij. in yſaac. q̄ cū benedixit iacob fuit decept⁹ eius vi ſus. qꝛ oculi eius caligauerāt ⁊ ipſuꝫ nō agnouit. Fuit ⁊ decept⁹ olfactus qꝛ credidit ſe ſentire odorē veſtimen torū eſau. Fuit etiā decept⁹ guſtus. qꝛ credidit ſe comedere de venatione eſau. ⁊ comedit de venatiōe iacob. Fuit ⁊ deceptus in tactu. qꝛ putabat ſe tangē man⁹ eſau. ⁊ tangebat ma nus iacob. Sed audit⁹ q̄ vocē iacob audiuit. nō fuit decept⁹. ꝑmo dixit: Vox quidē iacob eſt. Sic etiā in iſto ſacramēto oīs alij ſēſus decipiunꝛ p̄ter auditū. Et ideo oēs fideles qui audiūt verba cōſecrationis firmiter ⁊ veraciter credere debēt q̄ corp⁹ xp̄i eſt. ⁊ ſanguis eius. ꝛ.

¶ Ex ſermone Anſhelmi de Concep tione intacte v̾ginis Marie q̄ ſit ab originali crimine pſeruata. Et pro batur p decretū concilij baſilienſ ⁊ p multa ⁊ mirāda miracula .ꝛ. .ꝛ.

Principiū q̄ ſal⁹ mūdi p̄ceſſit michi ꝯſideraē volēti occurrit hodierna ſolēnitas q̄ de ꝯcep tione btiſſime mr̄is dei Marie multꝭ in locꝭ recolitꝛ. Nec magni ponderꝭ ē oē q̄d digtati. aut honori ei⁹ hūana laude deferꝛ: ſi meritꝭ illi⁹ ⁊ inſignibꝫ ꝯpaꝛ Tantoꝝ nāqꝫ bonoꝝ ꝯſūmatio que p ipſā dm̄ matrē toti creatuē p ueneāt: videꝛ admonē omnē mentē humanā pietatꝭ affectu exordiū ſuū ꝯſideraē. q̄ ſblime. q̄ ſīmū. q̄ ineffa bile fuerit. Nec mirū ſūdamentū ſi quidē ⁊ q̄ſi quodā ſacrariū diuitatꝭ ⁊ habitaculi ſūmi boni in ea ponebaꝛ ⁊ māſio lucꝭ etne ⁊ incorporaꝭ quā corporalꝛ inhītaret ille incorpore⁹ ⁊ incircūſcript⁹ ⁊ creans ſibꝭ ⁊ viuificās oīa ſpūs paba. Vbtā v̾go maria vera mr̄ dei futura ſicut eū q̄ ſup oīa eſt incōprehēſibilꝭ: veꝝ erat hoīem ⁊ ineffabili mō de ſui ſba v̾go parituā ac p hoc in deitatē illi⁹ trāſitura: ita nō abſurde credi pōt ꝑmordia cōcep tionis eius tāte digtatis ſblimitate pſignata: vt hūanaꝝ cōceptio men tium ea plene penetrare nō valeret Et idō eiuſdē cōceptōis dies feſtiuis laudib⁹ ⁊ cūctis fidelibꝫ merito cele braꝛ. De ipſa quippe multꝭ ſeculꝭ an ortū eius yſaiā ſpūſcō afflatū dixiſſe cōſtat. Egredieꝛ v̾ga de radice yeſſe

a flos de radice eiꝰ aſcendet. a requi
eſcet ſup eū ſpūs dn̄i. Hec itaq̄ virga
que talē ex ſe ptulit florē nullo diſſē
tiente: virgo Maria fuit Et flos qui
de radice eius aſcendit benedictus fi
lius eius. ſup quo a in quē om̄is ple
nitudo diuinitatꝭ eſſentialiꝭ requieuit
¶ Hec igiꝭ virgo tāti filij digniſſimā
parēs cū in aluo ſue parētꝭ naturali
lege cōciperetꝭ: quis nō cōcedat dei ſa
pientiā a fine vſq̄ ad finē ptingen-
tem: cūcta implentē: cūcta regentē
nouo quodā a ineffabili gaudio celū
a terrā a oīa q̄ in eis ſūt: pfundiſſimā
ac ineffabili iubilatione p ſua reīn-
tegratione quā p illā ſibi euenturā
diuina a occulta inſpiratōne puidebāt
pluſtraſſe: cū ipſa ↄceptio fūdamē
tum fuerit habitaculi ſūmi boni: ſi
pctī alicuiꝰ exprīme puaricatōis ori-
gine maculā traxit. qd dicemꝰ vtiq̄
diuina voce dicitꝭ ad iheremiā. priuſq̄ te
formarē in vtero noui te. a anq̄ exi
res de ventre ſctificaui te. a ꝓphetā in
gētibꝫ dedi te De iohāne q̄ȝ angelꝰ q̄
eum naſcituꝝ pnūciabat aſſerunt q̄
ſpūſcō replebiꝭ adhuc in vtero matrꝭ
ſue. Si ḡ iheremias q̄ in gentibꝫ erāt
ꝓpheta futurꝰ in vulua ē ſctificatꝰ: et
iohānes dn̄m in ſpū a vtute helye p
ceſſurus ſpūſcō eſt ex vtero mrīs re
pletus: q̄s deſerē audeat totiꝰ ſeculi
ꝓpiciatoriū a vnici filij dei oīpotētis
verū a dulciſſimū redimatoriū mox
in ſue cōceptōis exordio ſpūſcī grā
illuſtratōe deſtitutū Teſtāte.n. ſacā
ſcptura: vbi ſpūs dn̄i: ibi libertas a
ſeruitute Igiꝭ omnis pctī liberrima
fuit que omniū peccatoꝝ ꝓpiciatorii
aula in qua a ex q̄ pſonaliter homo
fieret ſpiritusſancti preſentia a ope
ratione conſtruebatur

¶ Ex decreto conſilij baſilienſis de
eiuſdē conceptione. B.

SAcroſcā generalꝭ ſynodꝰ baſili
enſis in ſpūſcō legittime cōgre
gata: vniūſalē eccleſiā repſentās ad
ꝑpetuā rei memoriā. Elucidātibꝫ grē
diuina miſteia mercedē glorioſā repro
miſit eterna dei pr̄is ſapiā dū apt Qui
elucidāt me vitā eternā habebūt. Q̄d eē
de glioſa vgine q̄ ipſā prīs ſapiētiā
dei filiū eternū in vtero ptulit ac mū
do peperit ſacroſcā legit eccleſia. Nā
quicq̄d de dignitate a ſublimitate
vginis matris educiꝭ in lucē: hoc n̄
dubiū eſt ad laudē a honorē filij ſui
ptinere. Et q̄ honorificāt gratiā a
ſctitatē matrꝭ: honorificāt a elucidāt
glorioſū nomē filij eius. q̄ ipſā ſctifi-
cauit a repleuit grā Vnde ſi in ceterꝭ
rebus elucidatio veritatꝭ q̄ a dn̄o dō
eſt: pclara merita parturit: in ea re
ſpecialiꝭ fructus vberrimos inferre
ſpectanda eſt q̄ ſanctificationē a de-
dicationē templi illiꝰ cōcernit: in q̄
ante ſecula anteq̄ terra fieret: a ab
eterno ſibi māſionē ordinauit pma
eterna veitas Idq̄ maxime ↄgruit
vt parū habeaꭍ in queſtionibꝫ con
cernentibꝫ ſanctitatē illiꝰ p quā pax
diffuſa eſt ī terrꝭ Vertenꝰ.n. diffici
lis queſtio in diuerſis mūdi partibꝫ
a corā hac ſancta ſynodo ſup cōcep
tione ipſius glorioſe vginis Marie
matris dei a exordio ſctificatōis eiꝰ
facta eſt quibuſdā dicentibꝫ ipſā vir
ginē a eius animā p aliq̄d tēpꝰ aut
inſtans tēporis ſubiacuiſſe actualꝭ
originali pctō. Alijs aūt ecōuerſo di
centibꝰ a pncipio creationis ſue deuꝫ
ipſā diligēdo gratiā eidē cōtuliſſe. p
quā a macula originali illā beatiſſi
mā pſonā liberās a pſeruans ſubli-
miori ſanctificatōis genē redemit
cū fundaret eam altiſſimꝰ a ipſā fa-
bricaret filiꝰ dei patris. vt eſſet matꝭ
eius in terris. ¶ Nos igiꝭ.n. diligē
ter inſpectis autoritatibꝫ a rationi-
bus. que iā a pluribꝫ ānis in publi
cis relationibꝫ ex pte vtriuſq̄ doctri
ne coram hac ſancta ſynodo allega
te ſūt: alijſq̄ plurimis ſup hac re vi
ſis a matura cōſideratione penſatis
illā doctrinā diſſerentē glorioſā vir
ginē dei genitricē puenīente a coo-
perante diuini muneris gratia ſin-
gulari nunq̄ actualiter ſubiacuiſſe

originali peccato. ſed immunē ſemp fuiſſe ab oī originali a actuali culpa ſāctamqꝫ a īmaculatā. tāq̄ piā a cō ſonā cultui eccleſiaſtico fidei catholi- ce recte rationi a ſacre ſcptuē ab om nibus catholicꝭ approbandaꝫ fore te nendā. a āplectendā diffinimꝰ a de- claramꝰ. nulli de cetero licitū eſſe in ꝯtrariū p̄dicare ſeu dicē. Renouātes p̄terea inſtitutionē de celebrāda eius cōceptione q̄ tam per romā q̄ alias eccīas. vj. ydꝰ decēbris antiq̄a lauda bili cōſuetudie celebrāta ē. ſtatuimꝰ a ordinamꝰ eandē celebritatē prefa ta die in ōmibꝫ eccīijs mōſterijs a con uentibꝫ xp̄iane religionis. ſub noīe ꝯceptōis feſtiuis laudibꝰ celebrādā eſſe. Cūctiſqꝫ fidelibꝫ vere penitētibꝫ ac cōfeſſis eadē die miſſarū ſolēnijs centū. p̄mis aūt a ſecūdis veſperꝭ et matutinis totidē. ſmonibꝰ vbi de ea feſtiuitate intereſſētibꝫ centūquinq̄ ginta dies ꝯceſſione ꝑpetuis tꝑibus duratuā de iniūctis ſibi penitētijs hꝯ ſcā ſynodꝰ elargit. Datū in ſeſſione nrā publica in maiori eccīa baſilieñ ſolemniter celebrata. xv. kalendas octobris anno a natiuitate domini. MCCCCXXXIX.

Sequunt̄ miracula de cōceptione virginis Marie. ¶

Ad informationē denicqꝫ huiꝰ ve ritatꝭ de cōceptōe btīſſime v̄gis genitricꝭ dei inueniūt plura ſcripta miācula in libro q̄ d̄r defenſoriū vir ginis: appenſo cathenis. in pluribꝰ liberarijs. fuitqꝫ cōpoſitꝰ circa annū dn̄i. Mcccxc. Vbi ſic ſcribit̄. Quidā baccalariꝰ formatꝰ de ordine carmeli tarū in q̄dā diſputatōe facta pariſiꝰ in ſcolꝭ. vmi de ordine p̄dicatoꝝ retu- lit quō tꝑe cācellariatꝰ mgr̄i iohan nis de tolete cū in ꝓuincia bohemie in ciuitate cracouieñ quidā frat̄ p̄dica toꝝ in ſmone p̄dicaſſet ꝑplo virginē glorioſā in originali peccato ꝯceptā ſubito corruit. a portatꝰ ad locū ha- bitatōis ſue paulo pꝰ obijt. Hec aſſe rebat referentibꝫ viris honorabilibꝫ mgr̄is ī theologia. ſ. hērico de haſſia a mgr̄o henrico de buta. a mgr̄o io- hāne de bolonia doctore in medicina a bacalario in theologia q̄ hec ſe vi- diſſe a interfuiſſe dicebāt. Ex hijs cō cluſit dictꝰ baccalariꝰ q̄ credebat iſtā opinionē de originali in v̄gine poſt tāta miracula eē ſufficientē in fide.

¶ Itē venerabilꝭ doctor hirolꝰ de piſca rijs ordinis minoꝝ huiꝰ pie ꝯcluſio nis aduſariꝰ exiſtēs. cū ſemel in ſer- mone de ꝯceptione cōtra ſacrā v̄ginē diutiꝰ p̄dicaſſet finito ſmone miſſaꝫ ſuā deuotiſſiē celebrās eleuatōe cor- poris xp̄i facta eadē v̄gine ſibi p̄ſen tialiter apparente correptus fuit. a ſpeciebꝫ panis ab altari ſublatꝭ inq̄t v̄go. Qua fronte corpꝰ de me ſūptū ſumere vis frat̄ inique. quē hodie tā verbis q̄ factis volūtarie maculaſti. Ipſo autē magnis gemitibꝫ petēte veniam eukariſtia ſibi reddita fuit. miſſam finiuit. a immediate aſcen- dens pulpitū qd̄ in p̄mo ſermone cō tra v̄ginē dixerat reuocauit et mira culū referēs ad longū fecit ſermonē ſicut ego ipſe habui a pluribꝫ fidedig nis.

¶ Itē in ciuitate ydoni cū quidā frat̄ ordinis p̄dicatoꝝ a vienēſis na tionis de materia conceptionis corā mgr̄o odonij cāpanēſis ordinis btē Marie reſpōdere debēt magno ꝑplo cōgregato in eccīa cathedrali mona choꝝ dicte ciuitatꝭ. a cū poſitionē ſuā dictus frat̄ dicere vellet. a deo mira- biliter tactꝰ q̄ſi mutus a amēs factꝰ eſt. Deportatꝰ autē per frēs ſuos ad locū religionis eoꝝ octaua die eadē amentia cōtinuata mortuꝰ eſt. ſicut habui ab illis q̄ p̄ſentialr̄ affuerūt.

¶ Itē in villa brine lemouiceñ. dioceſ quidā lector de ordine p̄dicatoꝝ iſtū articulū cōceptionis ita odioſū hn̄s vt nunq̄ ſermonē facēt. quin v̄ginē ꝯceptā in originali pctō dicēt a ſuada ret. in ſuo cōuētu quadā die ſolemni in qua ſermonē de dicta materia fcē ipſo int̄ frēs ſuos magno ꝑplo p̄ñte ad d̄iuū officiū exiſtēte. quidā lupꝰ

a ſiluis veniēs vſq3 ad ꝯuentū iſtū
ſecrete accedēs. dimiſſis pueris ⁊ mag
nis vſq3 ad chorū aſcendit. ⁊ dictum
fratrē ꝑ guttur arripiens interfecit
Sicut pariſi9 ⁊ in ipſa terra clara fa-
ma ⁊ publica atteſtať Hec in dicto
libro qui defenſoriū v̾ginis dicitꝰ ple
nius continenť. ¶ Illud aūt inter
alia miracula merito mirandū venit
quod quidē alexander de ales doctor
ī theologia famoſiſſim9 ſibi accidiſſe
refert in libro ab eodē cōpoſito q̇ d̾r
mariale ꝯtinens ſex libros ꝑtiales.
in quib3 diuiſa capitula ſūt. cui9 pri-
mū capitulū3 intitulatur de genea-
logya beate v̾ginis ⁊ incipit Sancta
⁊ ſuꝑlaudabilꝭ ſemꝑ v̾go dei genitx
Maria ab eterno ꝓuiſa Inť alia aūt
li. iij. hui9 voluminis capitulo vlti-
mo. qđ intitulatur de ꝯceptione btē
v̾ginis ⁊ incipit. Fiat lux. P9 reſpō
ſionē ad quandā inuectōnē dicentiū
v̾ginē ꝯceptā fore copula maritali.
diciť ſic. Rōne poſſibile eſt. vt talis
actio ad inſpirationē ſpūſſancti ꝓpe
trata. ⁊ ſpeciali ꝓcepto ꝯpleta abſq3
omi pctō exerceať Sequiť p9 pauca
Ego ipſe qui hec ſcribo dū publice le
gerā in theologia vehemēter erraui
aſſerēdo ꝙ dies ꝯceptiōis btē Marie
celebrando9 nō eſſ3 Vn̄ ⁊ q̊libet anno
illa die legē decreuerā. ſic̄ ⁊ in ꝓfeſtꝭ
dieb9 cōſueuerā. S3 ꝓteſtor ſolēniſſi
me. ꝙ repētino morbo vexat9 fui vxo
rie ſingulꝭ āmis illa die: ita ꝙ nullo
mō illa die ſuſceptū magiſterij offi-
ciū exequi valerē. ſiue caſus ageret
ſiue d̾ma voluntas. quiſq3 ꝯſiderare pt
Sed ⁊ viri prudētes q̄ me tūc tpis in
ſcolis audierūt. me ſecrete corripue
rūt. eo ꝙ impugnare velle videbar
diē feſtū celebrātes cōceptōis beate
v̾ginis. Ego ꝟo doceo aſſero ⁊ credo
illos bene vidiſſe. ⁊ poti9 in h̾ cōmen
dandos fore. q̄ pie ⁊ deuote ſepedictū
feſtū celebrare ſatagūt in honorē ꝑpe
tue v̾ginis Marie. Hec ille ¶ Offert
ſe ꝓterea illud cōmemorandū. ꝙ cū
ſuꝑ hac materia de ſcā cōceptōe bea

tiſſime v̾ginis fierēt publice diſpu
tationes corā ſcā ſynodo baſilienſi.
q̄ꝑplures ex patrib3 intereſſētib3 re
tulerūt ſingularia beneficia miracu
loſe a deo recepiſſe ob deuotionē quā
habebāt ad celebritatē de hac ſācta
ꝯceptione btīſſime v̾ginis Inter q̊s
aūt reuerend9 in xp̄o pať dn̄s ber-
nardus ep̄s mōtis albani die ſab-
bati. xxj. ap̄lis āno a natiuitate dn̄i
Mcccc xxxvj. qn̄ ꝓma allegatio ſcā
fuit publice de hac materia retulit q̄
liter eo equitāte ſuꝑ pōtē3 fluuij q̇ ē
inter ciuitatē ebredmeñ. ⁊ opidū ſci
criſpini. ipē pons erat ruptus in me
dio eo loco ſuꝑ flumē vbi erat mai9
periculū. habēs vnū magnū foramen
eoq3 inaduertēte equ9 quē eq̄tabat
tranſiēs ex illa ꝑte vbi pons ruptus
erāt poſuit duos pedes āteriores ſuꝑ
dictū foramē vacuū. Cūq3 rueret ꝓ-
ceps ad aquā: ⁊ iamq3 caput equi
eſſet q̄ſi infra pontē: ꝯcuſſus pauore
magno inuocauit btīſſimā v̾ginē in
auxiliū ſuū vouēs celebrare ānuatī
feſtū de ſua ſcā ꝯceptōe. ⁊ neſciebat
referre q̄liter exiuit. ſ3 ſtatī abſq3 le
ſione aliq̄ ſui ⁊ equi vidᵗ ſe poſitū in
ſecuro ab altera ꝑte foraminis Vn̄ ex
tūc maiori ſꝑ cū deuotōe cōtinuauit
celebrationē dicte feſtiuitatꝭ. ¶ Itē
mgr̄ iohānes roreti canoīc9 auiciēſ
in ſmone ab eo fcō de hac celebrtate
corā ſancta ſynodo baſilieñ. āno dn̄i
Mccccxxxv. inť alia miracula retulit
de dn̄o heilya de leſtrāgijs ep̄o dicte
eccīe auiciēñ. ꝓxie defūcto. ꝙ cū dcūs
reuerēd9 pr̄ in vniūſitate tholoſane
in die celebratꝭ ꝯceptōis btē Marie
v̾gis ꝯ hāc ſcām ꝯceptionē ꝓdicare
decreuiſſ3. ⁊ ꝓuſq̄ aſcendēt ābonē ſo
lito more fūdaret orōnē an̄ altare ad
v̾ginē Mariā. Et eo ipō exiſtēte oēs
rōnes ⁊ pūcta q̄ ꝯ ꝯceptionē v̾ginis
ꝯcepat ſtatim d̾ ſua mēoria euanuerāt
oppoſitꝭ ⁊ ꝯtrarijs ī eadē fixe ꝑmanē
tib9 Coactuſq3 ē ad ꝯfuſionē vitādā
oppoſitū ſui ꝓmi ꝓpoſiti ꝓdicare Quē
caſū vt ſibi cōtigerat ad exaltationē

virginis q̄ diu vixit p̄uatū a publice frequentius enarrauit. ¶ Item aliud assertū eſt q̄ barchinone in monaſterio beate Marie de mercede cōſuetudo eſt p̄terq̄ in diebꝫ paſche a paucis maximis feſtiuitatibꝫ omni die tribui fratribꝫ panes recētes coctos eadē die ſūmo mane. Quadā autē vice cū in die huius feſtiuitatis de ſācta cōceptione virginis piſtor p̄paraſſet maſſam velletq̄ ex ea panes formare diſcooperiēs reperit eā quaſi eſſet coagulatus ſāguis reſperſā nigredine. aut lutū ad modū ceni. Diuulgataq̄ poſtea noticia miraculi huius publice ordinatū eſt p ciuitatē ſuo municipali ſtatuto q̄ ea die cōceptiōis nō incendantur furni. a ita in eadē ciuitate obſeruatur continue vſq̄ in hodiernū diē. ¶ Preter hec aūt tēpe iohannis regis arrogonie bone memorie. qui circa ānos dñi. MCCCC. regnauit in regno arrogonie. habita p̄mo coram ipſo ſolēni a publica p plures dies diſputatiōe inter defenſores virginee innocētie a aſſertores macule originalis: regis ordinatiōe ſtatuta eſt ſolemnis cōfraternitas deuotorꝫ huiuſmodi feſtiuitatē de cōceptiōe btīſſime virginis celebrātiū. quarū primus cōfratrū fuit ipſe rex arrogonū. Et ordinatū fuit q̄ ānuatī ea die fieret ſolēnis proceſſio ad laudē a gloriā huius feſtiuitatis. ¶ Demū de āno dñi. MCCCCIX. cū ipſo die btē Marie virginis in eccīa gerundien. p̄dicaſſet de p̄ſeruatiōe ab originali macula frater iohānes de tota ordinis minorꝫ ſacre theologie p̄feſſor: obq̄ huiuſmodi ſermonē inquiſitor quidā heretice prauitatis de ordine p̄dicatorꝫ detuliſſet eū in iudiciū fidei exiſtēte in p̄dicta ciuitate barchinonēſi ſucceſſore immediate dicti iohānis martino regi arrogonie. habita fuit inter p̄dictos de mādato ac in p̄ntia regis ſolēnis ac publica diſputatio. Qua finita p̄fatus rex in ſignū victorie poſuit ſup caput p̄dicti iohānis ſertū viride vnantiū foliorꝫ. ſicq̄ inſignitus vna cū tubicinis fuit honorifice aſſociatus p dictā ciuitatē aliaſq̄ ciuitates a opida circūiacētia. p̄cone regis clamante: q̄ nemini deceterō in omnibꝫ regnis ſuis a dominijs liceāt aſſerere vel dogmatizare cōtra hāc doctrinā de ſcā a pura cōceptiōe btē virginis cōtinueq̄ iminēte huiuſmodi feſtiuitate fuit poſtea obſeruatū ac vt cōmuniter obſeruatur de die in dies. ¶ Item baſilie die tunc ſexto mēſis octobris āno a natiuitate dñi. Mccccxxxviij in manibꝫ iudicis fidei deputati p ſcā ſynodū fuit teſtificatū etiā cū iuramento q̄ nono die menſis ſeptēbris āno dñi MCCCCXXViij. in ciuitate minoriſſe quidā franciſcus mileti canonicus eccīe collegiate dicte ciuitatis vicenen. dioceſ. cū in extremis ageret a iam quaſi mortuus appareret. ſic poſtq̄ fuerāt in agonia a extaſi magno cū ſuſpirio clamauit in hec verba O virgo Maria. Ita igitur eſt q̄ propter hoc ego eram cōdēpnatus Tu ſcis q̄ ego a meipſo nō habui. Statimq̄ vocans ad ſe priorē p̄dicatorꝫ et cōfeſſorē monialiū ſancte clare dixit publice corā p̄dictis a alijs aſtantibꝫ q̄ cōbureret certas cōcluſiones a vnū tractatū de cōceptione virginis in peccato originali q̄ ipſe audierāt cū eſſet ſtudens. Niſi fuiſſet alias deuotus virgini Marie a ipſa eidē ſubueniſſet: ob hoc erat cōdēpnatus in diuino iudicio. Ideoq̄ ipſe firmiter credebat ipſā fuiſſe cōceptā abſq̄ originali pctō. ¶ Fuerūt p̄terea corā dicta ſancta ſynodo baſiliēſi a multis patribꝫ omni acceptione maioribꝫ q̄ plura alia de hac ſcā cōceptione narrata miracula etiā in ſermonibꝫ publicis factis de hac ſolēnitate. ſed nō tā cura fuit attendere ad illa nec redigē in ſcriptis ¶ Illud aūt fiducialiter licet aſſerē q̄ cū de anno dñi. MCCCCXXXIX vigeret grauiſſimā peſtis in ciuitate baſilienſi. vbi dicta ſcā ſynodus celebrabatur coipſo q̄ fuit facta de hac materia ſinodalis diffinitio p ſacrū cōciliū

declarādo in ſua ſolemni ac publica
ſeſſione doctrinā iſtā differentē glo
rioſiſſimā dei genitricē Mariā nūq̄
actualit̄ ſubiacuiſſe originali pctō.
ſed immunē ſp fuiſſe ab originali et
actuali culpa. ſanctāq3 et īmaculatā.
tāq̄ piā et cōſonā fidei catholice recte
rationi et ſacre ſcptue ab ōnib3 catho
licis approbandā fore tenendā et am
plectendā nulli: decetero foē licitū in
cōtrariū p̄dicare ſiue docē. īmediate
patres q̄ erant in ɔcilio ac tota ciuitas
experimēto palpabili celeſti q̄ſi mira
culo ſenſerūt auxiliū diuine miſericor
die. Equidē remiſſa ē ac ceſſauit ſta
tim q̄ plurimū an̄ vexabat acerbiſſiā
peſtis. ¶ Preterea cū de hac ſinodali
diffinitione q̄ plurime bulle expedi
te fuerāt et ad diuiſas mūdi ptes de⸗
ſtinate: p litteras fidedignas ſignifi
catū eſt in generali cōgregatōne q
in p̄ncipali ɔuentu ordinis cluniacē
ſiū tpe quo mihi p̄ſentata fuit vna
ex dictis bullis tā de religioſ q̄ alijs
pſonis dicti cōuent9 infirmaban² de
dicta peſte q̄ſi. xxx. pſone. Et ſtati cū
dictā bullā receperūt: pceſſionalit̄
mag̃ cū deuotione agētes grās deo p
ipſa declaratione ad laudē ppetuam
virginis glorioſe: qui infirmi tunc
erant cōualuerūt. ceſſauitq3 amodo
in dicto cōuentu p illo āno peſtilen
tie morbus. ¶ Multa etiā alia meri
to digna admiratōe ad gloriā vir⸗
ginis que p̄dictā v̄ginitatē ɔfirmāt
ſimilit̄ de hac dicta fuere. ſed inten⸗
tionis fuit nō omnia ſed ex multis
dicere pauca. Et ſic omnib3 conſtat
q̄ ſingulariſſime deus fili9 virginis
beatiſſimā genitricē ſuam magnifi
care dignatus eſt. frequentat mira
culis que de veritate ſancte cōceptio
nis ſue ſūt teſtimoniū domini fidele
ſapientiā preſtās paruulis .:.

¶ De Viſitatione beate virginis Marie ad Elizabeth .:. .:. .:.

Beatiſſima v̄go Maria dei ge
nitrix a ſuis p̄mordijs deo cō
ſecrata pp̄ter beneficia ei9 in⸗
audita exhibita pplo inuocāti. omīs
in neceſſitate cōſtituti ad eam confu
giunt tamq̄ ad ſingulare remediū.
vbi humanū ſubſidiū nō ſufficit re
quiſitū. Diſpoſuit nāq3 omnia infe⸗
riora: ſua ſapiētia puidētia īduſtria
gratia ppulſata. Vbi gubernatrix ſe
culi et terrene potētie in Maria Vbi
mater miſericordie et impatrix venie
in Maria Vbi mater militant̄ eccle
ſie: in Maria. Vbi aduocata ſeculi:
in Maria. Hui9 rei cōſideratione: vr
banus roman9 pontifex ſextuſ. dure
ferens materiā ſciſmat̄ occurrentē3
ppendenſq3 animo pſpicaci. q̄ beata
virgo ſit peritiſſima aduocata delin
quentiū viatorꝝ. reparatrix ſagaciſſi⸗
ma diſcrepantiū animorꝝ. et viſita⸗
trix diligentiſſima errantiū ſingulo
rū. Pro gratia extinctionis ſciſma⸗
tis impetranda pie ſtatuit. q̄ licet
feſtū viſitationis Marie ad Eliza⸗
beth: illo tēpore poſt annūciatione3
dominicā debuerit celebrari: quo ip
ſam ſcām Elizabeth viſitauit: pp̄ter
maximas virtutes ibi operatas.
quia tamē eccleſia illo tempore circa
officiū quadrageſimale aut paſſio⸗
nem xp̄i ſpecialit̄ occupat̄. ne tanta
officij ſolemnitas p̄termittatur. ad
ad laudē et gloriā virginis glorioſe
idem vrban9 ſextus pie ſtatuit viſita
tionis p̄fati feſti memoriā in craſti⸗
num octauarū beati iohannis bap
tiſte cu3 octauis ſequentib3 de feſto
viſitationis Marie a cūctis fidelib9
celebrari Vt autē omnis fideliū mlt̄
titudo ad memoriā p̄fate viſitatōnis
Marie ad Elizabeth artius et deuo⸗
tius excitetur. voluit idem vrbanus
vt omnib3 vere confeſſis et contritis
dictū feſtū viſitationis Marie cele⸗
brātib3 cū octauis. loco diſtributio
num materialiū in eccleſijs fieri con
ſuet̄ de theſauro ſpiritali vere indul⸗
gentie. ſicut in feſto corporis xp̄i fu⸗
turis tēporib9 eſſe actualiter largirē
tur. ¶ Cū ḡ angel9 nūciauit Ma
rie q̄ inuenit grām apd̄ dn̄m a de ea

cōciperet filiꝰ dei ad ſalutē omniū po
puloꝝ q̄cito ipſa credidit ſtatī cōce-
pit ī vtero v̓bū dei. Et pꝰ grās exhi
bitas de tanto beneficio ſibi facto ex
magna caritate ⁊ pietate ſtuduᵗ ſuā
cognatā Elizabeth iam ſex menſibꝫ
grauidatā in ihr̄lm ſalutare. ⁊ ſibi cō-
pati ac ſeruire. Vnde dicit̃ de eadem
Exurgēs Maria abijt in mōtana cū
feſtinatōne in ciuitatē iuda. ⁊ intra
uit in domū Zacharie. ⁊ ſalutauit
Elizabeth. ¶ Abijt igit̃ Maria in
montana cū feſtinatione. ꝗ ab an-
gelo in itinē̓ facilit̃ ductata fuit. ſpi
ritusſancti inflāmatōne P abrupta
montiū ducebat̃: q̄ eiuſdē ſpūs mo
tione ſuauiter fuit agitata Btā igit̃
Maria in dn̄o ꝯfidēs hylarit̃ tranſ-
migrauit ſup cacumina mōtiū ſicut
paſſer In aſperitate itinerꝭ cōgau-
debat. ꝑ viā ſuauitatē colloquiorū
aſpnabaᵗ bona mentiū in ihr̄lm col-
laudabat Iheruſalē in mōtanis ce-
lerrime cupiebat. Noluit ibi inue-
niri in publico vel videri. ſꝫ abijt feſti
nanter. ¶ Abijt cū feſtinatōne in ci
uitatē iuda: vt iohānes p̄curſor dn̄i
ſtatī ſanctificaretur in vtero. vt xp̄i
incarnatio in ciuitate magꝭ publica
panderetur. ⁊ vt de illo loco ad fines
terre tantorū miſteriorū declaratio
vlteriꝰ panderet̃ ¶ Et intrauit domū
zacharie. ⁊ ſalutauit elizabeth Ecce
quō intrauit ſupior ad minorē. dn̄a
ad ſeruā. regina celi ⁊ terre ad famu
lam ⁊ ancillā. vt ſic laudādo laudibꝫ
elizabeth viſitaret ⁊ laus eius laudes
reciprocas reſonaret.

¶ Tenor bulle p bōifatiū ix. trāſmiſ-
ſe ad diuiſas mūdi ptes ſup feſto vi
ſitationis Marie ad elizabeth ¶

Bonifatius ep̄s ſuus ſeruoꝝ dei
ad ꝑpetuā rei memoriā. Supni
benignitas ꝯditoris hūanā naturā
ad ſimilitudīez ſuā creatā miſeicordi
pietate rēſpiciēs: ⁊ collapſā ſoē p̄mi
pntꝭ lapſu ꝯſiderās: illā miro decreuᵗ
filio releuare. vt ſcꝫ verbū ſupnū qđ
erat in p̄ncipio. eaꝫ a mortis nexibꝰ

liberaret Voluit igit̃ pn̄ patris quā
nos dilexit caritas tp̄e veniētis ple
nitudinis verbū ipſū ſupnū ſub for
ma ſerui carneꝫ noſtre mortalitatis
aſſumē. vt tandē mortē noſtrā mori
endo deſtrueret: ac dānationis ſentē
tiam ſimul ⁊ maculā: quā p reatū p̄
mi hōis generꝭ hūani poſteritas in-
curriſſe noſcebat̃: demēs verbi eter
ni bonitas aboleret Quapropter de
clara ſtirpe regia dauiticā p̄elegᵗ vir
ginē. in cuiꝰ vtero miſtico ſpiramīe
verbū ipſū carnē ſuſcipet. vt egrede
retur iuxta verbū ꝓpheticū virga de
radice yeſſe: ⁊ flos de radice eiꝰ aſcē
deret. ⁊ requieſcēt ſpūs dn̄i ſup eum
Prouectā reginā inclitā in matrē eli
gens. que tanto regi digna fuit cor
poris thalamū ꝑparare. de quo tāq̄
ſpōſus p̄e filijs hoim ꝓcederet ſpeci
oſus. locū in nazareth: que flos ſiue
ſanctitas dicit̃ ad ſuā ꝯceptionē ele
git. In quo p angelice ſalutatōnis
eloquia ipſiꝰ incarnati verbi miſte
ria miraqꝫ fuerūt ſolēnia celebrata
Ibi enī noſtre ſūpſimꝰ exordia re-
dēptionis. ibiqꝫ p̄mū dies ſanctifica
tionis illuxᵗ q̄ nobis de ſalute ſpem
intulit. ⁊ de eternitate leticiā. In hꝫ
etenī tante fecūditatꝭ loco virgo re-
gia venuſtiſſima a dn̄o conſecrata.
flos caſtitatis. vas celeſtis gratie
mūdiſſimū. omniū virtutū floribꝰ
redimita. cuius pulchritudinē ſol ⁊
luna mirant̃: redēptorē gentiū v̓go
cōcepit datura lucē gentibꝫ ſub mor-
tis caligine conſtitutis ¶ Sane ipſa
regina celoꝝ in cuiꝰ ſe clauſit viſcera
dei filius factꝰ homo: ex tanti honorꝭ
faſtigio ſibi p angelū nunciato ne-
quāq̄ elationis aſſūpſit ſpiritū. ſed
tamq̄ ancilla humilis q̄uis effecta
mater dn̄i humilitatꝭ ſue quaꝫ re-
ſpexᵗ dn̄s exequēs officiū exurgens
Maria abijt ī mōtana cū feſtinatōe
Et quēadmodū ab angelo hūillime
ſalutatōis ſuſcepat oraculū: ſic etiā
elizabeth hūilꝭ ſalutauᵗ ¶ Elizabeth
ꝗ vt ſalutatōēꝫ audiuit v̓gis glioſe

repleta ſpū ſancto: ⁊ incarnati verbi
miſteriū in vtero ſentiens v̓ginali:
voce magna exclamauit ⁊ dixit. Be
nedicta tu int̄ mulieres. ⁊ benedictꝰ
fructꝰ ventꝛ tui. Et vn̄ hoc michi vt
veniat mat̄ dn̄i mei ad me? Ecce enī
vt facta eſt vox ſalutationis tue in
auribꝫ meis exultauit p̄ gaudio in-
fans in vtero meo. Et beata que cre
didiſti. quoniā pficient̄ in te q̄ dicta
ſūt tibi a dn̄o. Ad que v̓go venerāda
in humilitatꝛ ſpiritu reſpondēs illō
mirabile canticū decātauit. Magni
ficat anima mea dn̄m. Et exultauit
ſpūs meus in deo ſalutari meo Quia
reſpexit humilitatem ancille ſue.
ecce enī ex hoc beatā me dicent oīs
gn̄ationes. Quia fecit michi mag̃
qui potēs eſt ⁊ ſanctū nomē eius Et
miſericordia eius a ꝓgenie in ꝓge-
nies timentibꝫ eū. Fecit potentiā in
brachio ſuo. ⁊c̄. O magnū miſte-
riū. O admirabile cōmertiū. O in-
effabile ſacramentū vt matres de pi-
gnoribꝫ que geſtabāt in vteris: in
ſpiritu p̄ſentarēt: ⁊ etiā ꝓphetarent.
Et vt ſacri euāgelij pandit hyſtoria
Celi regina grauida partu cōſecrāda
diuino pro humilitatꝛ ampliori ſigna
culo p̄curſoris ſui quē geſtabat filij
genitrici grauide humanitatꝛ impē-
dit obſequiū. Quo impēſo: cōpleto
hmōi viſitatōnis quaſi triū menſiū
tēpore: in domū ſuā eſt reuerſa. ¶
Hec enī eſt illa de qua ſacra canunt
eulogia. Sole amicta. lunā habens
ſub pedibꝰ: ſtellis coronari meruit
duodenis. Hec eſt illa q̄ in ſuis caſ-
tis viſceribꝫ celi terreqꝫ geſtauit opi
ficē Et ſola cūctas hereſes interemit
Et ꝓ xp̄iano ꝑplo vt aduocata ſtrē
nua et exoratrix puigil ad regē quē
genuit intercedit. ¶ Igit̄ felicis
recordationis vrbanꝰ ꝑp ſextꝰ dignū
reputās ⁊ debitū vt factū viſitatōis
ipſiꝰ beate Marie v̓ginis qn̄ vt p̄fert̄
viſitauit Elizabeth: in dei ecc̄ia cele-
braret̄. quoniā teſtimonio ſcī ſufful
tum euāgelij hūanis neq̄t rationibꝫ

retractari. Ac attendēs ꝙ laudes tan
te v̓ginis hūana lingua non ſufficit
exp̄mere. Nec etiā ſanctia iuſti eam
in cuiꝰ ille quē celi capere nō poterāt
ſe ꝯtulit aula v̓ginali: dignis laudū
p̄conijs ad plenū efferre potuer̄t. Et
cōſiderans dictꝰ ꝑp. ꝙ ex quo dn̄m in
ſanctꝛ ſuis laudamꝰ. quāto magꝭ in
veneratōne beate Marie v̓ginis ma
tris ipſiꝰ exultātibꝫ animis collau-
dare. ⁊ eiꝰ laudē augēdo titulos grās
īferre quē genuit filio debeamꝰ Que
etiā exaltata ſup ſydera. ſtellato cō
ſidet ſui ſolio genitorꝛ. Nec nō diuine
viſus fuiſſet reſiſtere voluntati. que
tam ſibi ꝙ̃ alijs viris deuotꝛ ad hu-
iuſmodi ſanctā feſtiuitatē celebran
dam vt pie idē papa credidit dignata
fuit mentē inſpirare. ¶ Deliberatio
ne etiā ſup hoc matura p̄habita. De
fratrū ſuoꝝ ſancte romane ecc̄ie car
dinaliū concilio: ad exultationē fidei
catholice digne ⁊ rationabilit̄ vide
licet ſexto ydus ap̄lis pontificatus
ſui anno vndecimo. ſtatuit vt feſtū
prefatū videlicet viſitationis beate
Marie v̓ginis quādo vt p̄fertur viſi
tauit Elizabeth. ſexto nonas Iulij
annis ſingulis in dei eccleſia cū lau-
dum cantico. letitie iubilo. cordiſqꝫ
tripudio ſub duplici officio p orbem
vniuerſū ſolemnit̄ celebraret̄ Sua-
ſit etiā ⁊ cōſuluit idem vrbanꝰ ſextꝰ.
vt ipſiꝰ feſti vigilia vt vigilia nati-
uitatis ⁊ aſſūptionis p̄dicte v̓ginis
feſtiuitatū. etiam in obſeruatione ie
iunij deuotius obſeruaret̄. Et man
dauit ꝙ ſimile nō tamē duplex offi
cium abſqꝫ alicuiꝰ ſancti cōmemora
cione: exceptis p̄mis veſperis ante
octauam apoſtoloꝝ petri ⁊ pauli ⁊
officio totius diei octaue cū cōmemo
ratione tamen eiuſdē noui feſti: per
ſeptē ſequētes dies in dei eccleſia cum
celebritate debita cantaretur. ¶ Ac
etiā volens idē vrbanus papa xp̄ifi
deles ad colendū tante feſtū virgi-
nis: ⁊ etiam celebrandū donis ſpi-
ritualibꝰ animare: ipſoſqꝫ miſticꝛ de

theſaurꝰ militātis eccleſie benedicti
onū muneribꝫ cupiēs ꝑuenire Om
nibꝰ vere penitētibꝫ et cōfeſſis. Qui
matutinali officio feſti eiuſdē in ec
cleſia qua idē celebraretꝰ intereſſent
centū Qui vo miſſe totidē Qui aūt
ꝓmis ipſiꝰ feſti veſperꝰ ſimilr̄ centū
Qui autē ſecūdis totidē Illi vo qui
ꝓme. tercie. ſexte. none. ac ꝯpletorij
officijs intereſſēt ꝓ qualibꝫ horarū
ipſarū quadraginta dies Illis aūt
qui ꝑ octās feſti ꝑdicti matutinalibꝫ
veſperoꝝ miſſe ac ꝑdictarū officijs
intereſſent: centū dies ſingulis die
bus octauarū ipſarū de ōnipotētis
dei miſericordia: ⁊ beatoruꝫ petri ⁊
pauli apoſtoloꝝ eius autoritate cō
ſiſus de iniūctis ſibi penitētijs miſe
ricorditer relaxauit. ¶ Ne autē ꝓ
eo ꝙ ipſiꝰ vrbani ꝑdeceſſoris noſtri
ſuperueniēte obitu littere apoſtolice
ſuꝑ ꝑmiſſis confecte nō extiterint.
huiuſmodi cōſtitutio dicti ꝑdeceſſo
ris fruſtraretꝰ effectu: volentes ⁊ au
toritate apoſtolica decernētes. ꝙ hu
iuſmodi cōſtitutio a dicto die videli
cet ſexto ydus aplis. ꝑinde ſortiatꝰ
effectū: ac ſi ſuꝑ ea dicti ꝑdeceſſoris
littere. ſub ipſiꝰ diei data cōfecte fuiſ
ſent ꝓut ſuperiꝰ enarratꝰ. Quoqꝫ ꝑſen
tes littere ad ꝓbandū plene cōſtitu
tionem hmōi vbiqꝫ ſufficiant Neqꝫ
ad id ꝓbationis aliud adminiculū
requiratꝰ Vniuerſos igitꝰ ꝑriarchas
archiepōs epōs ⁊ alios eccleſiaꝝ ꝑ
latos monemꝰ et hortamur in dño ꝑ
apoſtolica eis ſcripta in ṽtute ſācte
obediētie diſtricte ꝑcipiendo mandā
tes. ⁊ in remiſſionē peccaminū iniū
gentes. Quatenꝰ tā glorioſū feſtuꝫ
⁊ celebre āniis ſingulis ſexto nonas
iulij. vt ꝑfertur deuote ac ſolemnitꝰ
celebrent. ac ieiuniuꝫ hmōi vigilie
ſuadeant in augmentū meriti obſer
uari. Et faciant ꝑ vniuſas eccleſias
ſuarū ciuitatuꝫ ⁊ dyoceſū celebrari
ac officium ꝑagi ſupradictū vt pia
eiuſdem virginis interceſſione: ipſi
xp̄ifideles hic a noxijs protecti ⁊ in
futuro ſempiterna conſequi gaudia
mereantꝰ ¶ Nulli ergo ōmino homi
nū liceat hanc paginā noſtre volun
tatis cōſtitutionis munitionis hor
tationis ⁊ mandati infringere. vel ei
auſu temerario cōtraire Si quis aūt
hoc attēptare ꝑſumpſerit: indigna
tionē omnipotētis dei ⁊ beatoꝝ petri
⁊ pauli apoſtoloruꝫ eius ſe nouerit
incurſurū. Datū rome apud ſanctū
petrū q̇nto ydus nouēbris pontifi
catus noſtri āno ꝓmo. videlicet ſub
anno dn̄i. Mccclxxxix.

¶ Ex ſermone venerabilꝰ bede. E

BEata dei genitrix virgo ſemper
Maria templū dn̄i ſacrariū ſpi
ritusſancti: cum ab angelo ſalutata
fuiſſet ſeqꝫ prole grauidā cognoſcēt
cōfeſtim in mōtana ꝑrexit. portans
a quo portabatꝰ. Et apte pꝰ viſionē
angeli beata dei genitrix ī mōtana
ſbijt que guſtata ſuauitate ſupnoꝝ
ciuiū: humilitas ad alta virtutū ſe
tranſtulit Intrat igitꝰ domū Zacha
rie atqꝫ Elizabeth quā ſeruūa ꝑcur
ſorē dn̄i parituraꝫ nouerat. Salutat
nō quaſi dubia de oraculo quod ac
ceperat. ſed vt gratulatura de dono
quod conſeruā accepiſſe didicerat.
Nō vt verbū angeli mulierꝰ atteſta
tione ꝓbaret. ſꝫ mulieri ꝓuecte etatꝰ
virgo iuuencula miniſteriū ſedula
impēderet. ¶ Vt autē audiuit ſalu
tationē Marie Elizabeth: exultauit
infans in vtero eiꝰ. ⁊ repleta eſt ſpi
ritu ſancto Elizabeth Et exclamauit
voce magna. Recte voce magna. q̄
dei dona ꝯgnouit Recte voce magna
q̄ illū quē vbiqꝫ preſentē nouerat:
etiā corporalitꝰ adeſſe ſētiebat Mag
na etenī voce nō tam clamoſa q̄ꝫ de
uota intelligendū eſt. Neqꝫ enī mo
dice vocis deuotione dn̄m laudaꝛ vo
luit. que ſpū ſcō plena flagrabat. q̄
⁊ illū in vtero geſtabat: quo in natꝰ
mulierū nemo maior eſt Eum etenī
aduenīſſe gaudebat. q̇ ꝯceptꝰ ex car
ne mr̄is ṽginis filiꝰ altiſſimi vocaretꝰ
⁊ eſſet Exclamauit aūt voce magna

Elizabeth a dixit Benedicta tu inter mulieres. O vere benedicta inter mulieres. que ſine exẽplo muliebris cõditionis cũ decoꝛe virginitatis gauiſa es honoꝛe parẽtis. Et benedict9 fructus ventris tui. Non quia tu benedicta. ideo benedict9 fructus ventris tui: ſed quia te p̄uenit in benedictionibus dulcedinis ideo tu benedicta. Benedicta tu inquit inter mulieres que illã generalẽ maledictionẽ eua ſiſti qua dictũ eſt In triſticia paries filios. Et nichilominꝰ illam que ſecuta eſt. Maledicta ſterilis in iſrahel. Ac ſingularẽ cõſecuta es benedictionem vt nec ſterilis maneas nec cũ doloꝛe parturias. Et benedict9 fruct9 ventris tui. Nec ipſe generali ſcõꝛũ moꝛe benedictus. ſed ſicut apł aplis quoꝛũ patres ex quibꝫ xp̄s ſm carnem qui eſt ſup õmia benedictus in ſecula. ¶ De huiꝰ oꝛtu fruct9. pſalmiſta miſtico ſermone teſtatur dicẽs Etenĩ dominꝰ dabit benignitatẽ et terra noſtrã dabit fructũ ſuũ. Dedit quippe dominꝰ benignitatẽ. qꝛ gen9 humanuꝫ a reatu p̄uaricatõis per vnigenitũ ſuuꝫ liberare diſpoſuit. Dedit benignitatẽ. quia ei9 ingreſſu virginał vteri templuꝫ ſancti ſpũs gratia cõſecrauit. Et terra noſtra dedit fructũ ſuũ. Quia eadẽ virgo que de terra coꝛp9 habuerat filiũ genuit diuinitate quidẽ deo patri coequalẽ ſed ſibi carnis veritate ꝯſubſtantialem. ¶ De hoc yſaias templũ humane receptionis intuens ait. In illa die erit germen dñi in magnificẽtia a gloꝛia a fruct9 terre ſublimis. Germen namqꝫ dñi fuit in magnificẽtia a gloꝛia quãdo ſupnꝰ dei filiꝰ in carne tẽpoꝛał apparẽs magnitudĩe virtutũ celeſtiũ mundo clarus effulſit. Fructꝰ qꝫ terre ſublimis effectꝰ eſt. qñ carnẽ quã de nrã naturã moꝛtalẽ de9 ſuſcepat ꝟtute ꝛ̄ſationis immoꝛtalem iã redditã ad celos ſubleuauit. Recte ꝗ̄ dicitur Benedicta tu inter mulieres. a benedict9 fruct9 ventris tui

Benedicta eſt incõpabilit̃ q̃ a ꝟmi germinis gloꝛiã ſuſcepit a coꝛonã integtatis obſeruauit Benedict9 fruct9 vẽtris illi9. p quã a ſemen incoꝛruptionis ſupne hereditatis quã pdidimus in adã fractũ recepim9. Et vere ac ſingularit̃ benedict9 q̃ ñ nrõ moꝛe poſtq̃ nat9 eſt gratiã benedictõis a dño percepit. ſed a ipſe ad ſaluandũ mundũ benedict9 venit in noĩe dñi. ¶ Et vnde hoc m̃ vt veniat mat̃ dñi mei ad me. O q̃ñta in ꝓphetiſſe mẽte hũilitas. q̃ verus ſmo dei quẽ dixit. Sup quẽ requieſcit ſpũs me9 niſi ſup hũilem a quietũ ac trementẽ verba mea. Matrẽ quidẽ dñi que ad ſe venerat: mox vt vidit eſſe cognouit. Sꝫ nihil in ſe talis meriti reperiẽs quo digna fieret a tanta hoſpite viſitari. Vnde hoc michi inq̃t vt veniat mat̃ dñi mei ad me. Qui nimirũ ſpirit9 ſanct9 qui ei donũ ꝓphetie ꝯtulit. munus pꝛiter humilitatis p̄ſtitit. Propheticꝰ repleta ſpiritu genitricẽ ad ſe aduẽtaſſe ſaluatoꝛis intelligit Sed humilitatis ſpiritu circũſepta minus dignã ſe eius aduẽtu dep̄hendit. ¶ Ecce enĩ vt facta eſt vox ſalutatõis tue in auribꝫ meis exultauit in gaudio infans in vtero meo. Intellexit Elizabeth eodẽ quo ĩpleta erat ſpũ reuelante quid exultatio illa ſui ſignificaſſet infantis. Hoc eſt illius veniſſe matrẽ cuius ipẽ p̄curſoꝛ ac demõſtratoꝛ eſſet futur9 Et q̃ mirãda q̃ cita ſpũſſancti opatõ Nulla q̃ppe in diſcendo moꝛa eſt: vbi ſpũſſanct9 doctoꝛ adeſt. En vno eodẽqꝫ momẽto cũ voce ſalutãtis: gaudiũ naſcit̃ infantis. qꝛ dum vox ad aures p̄uenit coꝛpoꝛales: virt9 ſpiritalis coꝛ intrauit audientis. nec ſolũ genitricẽ ſed a ſobolem amoꝛe dñi aduenĩẽtis accendit. Vnde mox eadẽ p̄curſoꝛis dñi genitrix ea que in occulto cognouerat: hijs q̃ ſimul aderãt a audiebãt palã euãgelizare curauit Nã ſubdit Et beata q̃ credidit. qm̃ pficient̃ ea q̃ dicta ſũt ei a dño. Nam a hec q̃ per

ſpiritū dīdicit elizabeth q̄ angelus
ad Mariā verba ꝓtulit. q illa mox
euangelizanti credidit. q hec diuina
opante potētia abſq; vlla eſſent du
bietate cōplenda. Miruq; in modu;
idē ſpirit9 eam cū impleuit: p̄ſentiu;
ſimul p̄teritoꝝ a futuroꝝ ſciētia in-
ſtruxit. De p̄ſentib; namq; ſe edoctā
mōſtrauit. cum beatā mariā matrē
dm̄i ſui vocans. q redēptore; hūani
generꝭ in vtero geſtaret indicauit.
Vñ etiā fructū vētris eius ſingularit
benedictū eſſe ꝓfeſſa eſt Preteritoꝝ
ſe noticiā accepiſſe ſignauit. que et
verba angeli ad Mariā a conſenſū
Marie credentꝭ ſibi innotuiſſe ꝓdid^t
Sz a futuroꝝ ſcientiā ſibi nō negatā
intimauit: cū pficiēda a dño q̄ ei dcā
eſſēt aperuit. ¶ Quis āt frēs mei
dicē q̇s exiſtimare ſufficiat: q̄ tunc
gratia ſpūs dei genitricē repleuit: cū
tāta in mrē p̄curſorꝭ lux doni celeſtꝭ
emicuit. Veꝝ audiam9 v̄ba q̄ dixit
ſi forte ex hijs aliq̄tulū valeam9 di
noſcere q̇d intus habuerit. Audita
ergo reſpōſione elizabeth: qua eam
beatā inter mulieres p̄dicauit. mrē;
dm̄i ſui cognominauit: fidē fortē lau
dauit. ad cui9 ingreſſū ſeipſā cū filio
ſpūſcō repletā eē ſēſit. nō ampli9
tacere potuit dona q̄ pceꝑat. ſed que
ſꝑ animo gerebat: vbi aptū tp̄s in-
uenit: etiā deuota oris ꝓfeſſione pa
tefecit. Nāq; vt v̄ginalē decebat pu
dorē: acceptū ſimit9 oraculū aliq̄diu
ſilentio tegebat archanu;. miſterij
celeſtis in ſui pectoris abdito vene-
rabatur occultū: expectabat reueren
ter. donec ipē donorū diſtributor q̇d
ſibi doni ſpecialꝭ tribuiſſet q̇d ſecrete
reuelaſſꝫ qñcūq; vellet oñderet. ¶ At
poſtq̄ eadē q̄ ſibi erāt cariſmata p̄-
ſtita p alios ſpū reuelāte eſſe pate-
facta cernebat: mox etiā ipſa theſau
rū celi quē in corde ſuabat aperuit.
Apt g̊ Magnificat aīa mea dñ; ⁊c̄.
Quib9 p̊ d̄ ſibi ſpālit̄ ↄceſſa ↄſitet̄
Deinde geneālia dei beneficia quib;
generi humano ineternū ↄſulere nō

deſiſtit enumerat Eius aūt aīa dñm
magnificat. q̄ ōnes interioris hoīs
ſui affect9 diuinis laudib; ac ſeruitijs
mancipat. qui obſeruātia p̄ceptoꝝ
dei ſꝑ eius potentiā maieſtatꝭ ſe cogi
tare demōſtrat. Eius ſpūs in deo ſa-
lutari ſuo exultat. quē nichil in ter-
renis libet. nulla caducaꝝ reꝝ afflu
entia emollit. nulla adūſitas frāgit
ſed ſola illi9 a quo ſalus ſperatꝭ et̄ni
ſui cōditoris memoria delectat Que
cū omnib; pfectis verba recte cōue-
niant. maxime tñ ea beatā dei geni-
tricē ꝓferre decebat. que meriti p̊ui-
legio ſingularꝭ ſpiritali ipſi9 dilecti
one flagrabat. cui9 corporali cōcep-
tione gaudebat. Que iure in iheſu. i.
in ſalutari ſuo ſpeciali p̄ ceteris ſcis
gaudio potuit exultare. q quē ꝑpe-
tuū ſalutꝭ autorē nouerat: hūc ipſū
tēporali ortu de ſua carne naſciturū
eſſe ſciebat. q̄ten9 in vna eadēq; pſo
na veracit̄ ſuus fili9 eſſet a dñs

¶ Modus ſacratiſſime Aſſūptionis
Marie tradit̄ in quodā ſmone ex di
uerſis dictis ſcōꝝ ↄpilato qui in plu
ribus eccleſijs ſolemnit̄ legitur Vbi
ſic habetur.

QVe in ſanctoꝝ patrū narrati
onib9 in toto orbe deuenerā-
da migratione dei genitricis
inuenire potui: hec ad ipſi9 laudē cō
memorare curaui Sctūs coſmas cog
nomēto veſtitor ea q̄ ab eoꝝ poſterꝭ
qui interfuerūt ſe didiciſſe. certa re
latione ↄmemorat: obmittendū nō
eſt. Apt eni. Quoniā eni xp̄s ad ſe
vite genitricē; diſpoſuit adducere.
p angelū cōſuetū ei p̄nunciat dormi
tionis exitū. ne mors īopinate veni
ens: turbationē ipſi afferret. Obſe-
crauerat illa facie ad faciē cū adhuc
in terra cōuerſaretꝭ filiu;. ne videret
quēq̄ ſpirituū malignū. Premittit
igitur angelū ad ea; cū huiuſmodi
verbis. Temp9 eſt te aſſumendi ad
me matrē meā Sicꝰ ei terrā gaudio re
pleuiſti: ita fac celeſtia gratulari Pa̅ris

mei manſiones iocūdas redde. ſcōꝛū meoꝝ ſpūs cōſolare Ne turberis deſerens coꝛrūpendū cū ſuis varijs cōcupiſcētijs mundū: adeptura celeſte paladiū. Nec o mater terreat te carnis ſequeſtratio: que ad vitā vocarꝭ ꝑpetuā. ad gaudiū indeficiēs. ad pacis requiē. ad ↄuerſationē ſecurā. ad refectionē interminabilem. ad lucē inacceſſibilē. ad diē nō veſperaſcentem. ad gloriā inenarrabilē. ad meipſū tuū filiū vniūſitatꝭ factoꝛē Ego eñ ſū vita eterna: dilectio incōparabilis. habitatio ineffabilꝭ. lumē neſciens tenebras. ineſtimabilis bonitas. Da ſine trepidatōne terre quod ſuū eſt. Nō te quiſꝗ̄ de manu mea rapiet. quoniā in manu mea ſūt oēs fines terre. Depone michi coꝛp9 tuū quia in vtero tuo poſui diuinitatez meā. Non gloꝛiabiꝭ ſup te moꝛs. quia vitā genuiſti. Non obfuſcabit te caliginis vmbꝛa. qꝛ lumen peperiſti. Non ↄfraccionis cōtritio te attingēt. que meū vos fieri meruiſti Veni iam ad eū qui ex te natus eſt receptura materni vteri pignera: educationis mercedē. lactis a eſce viciſſitudinē. habita cū vnigenito. feſtina adherere filio. Noui eñ qꝛ alterius affectu filij nō anguſtierꝭ. qui te virginē matrē exhibui. toti9 mūdi exhibeo te murū piditantiū. archam ſaluandoꝝ. pontē fluctuantiū. baculum imbecillū. ſcalā ad celos aſcendentiū. ꝓpiciatricē peccantiū. Adducam aūt apoſtolos ad te: quoꝛū ac ſi meis ſepeliarꝭ manibꝫ Decet nāqꝫ vt ſpirituales mee lucis filij quib9 ſanctū tradi ſpiritū: tuū coꝛp9 ſepeliant. a ipſi in tuo admirabili funē meā pſonā impleant. Poſt hoꝝ narrationē dat angel9 virgini bꝛauiū palme miſſū ex paꝺiſi ꝓpagine ad certitudinē aduſus coꝛruptionē moꝛtꝭ victoꝛie a veſtimēta funebꝛia Ac celū quo venerat repetit. B Beata Maria cōuocans amicos et cognatos dix^t Notū vobis facio me a tēpoꝛali vita foꝛe trāſiturā. Opoꝛtet ergo vigilare. qꝛ vnoquoqꝫ tranſeunte diuina ꝟtus angeloꝝ a maligni ſpūs ad moꝛientꝭ lectū veniūt Hijs dictis omnes flere ceperūt ac dicere Tu times facies ſpirituū que pdonē inferni genuiſti. q̄ ſup cherubina ſeraphin ꝑparatū ſoliū habere meruiſti? Quid igitur nos faciem9 aut qualiꝭ fugiem9? Aderat multitudo mulieꝝ flentiū a dicentiū ne ſe oꝛphanas derelinqret. Beata autez virgo eas cōſolans apt. Si vos coꝛruptibiliū natoꝝ matres nō toleratis ab eis modicū ſepari. quomodo ego mater a virgo deſiderarē nō debeo ad meū pgere filiū dei patris vnigenitū. Si quelibet veſtꝝ aliquo oꝛbabiꝭ filio: ↄſolabiꝭ ſupſtite vel naſcituro. Ego autē q̄ vnicū poſſideo a incoꝛrupta maneo: quō ad eū nō ꝑperē anxia qui oim̄ eſt vita Dū aūt hec agerentꝭ btūs Johānes aduemens quō res ſe habeat pcontaꝭ. Cui cū virgo ſuā celeſtē migrationē ānunciaſſet: ille in terra pſtratus cū lacrimis clamabat Quid ſum9 nos dn̄e quoniā ſup nos tātas tribulatōnes inducis? Vt quid potius de coꝛpoꝛe non eduxiſti vt magis ſepultus fuiſſem a domini mei matre q̄ eius funerā intereſſē. Quē virgo flentē in thalamū introducēs palmā a veſtimenta oſtendit. et poſt hoc in lecto ſibi ad ſepulturā ſtrato requieuit. Et ecce validiſſim9 tonitrui ſonus auditur. turbo quaſi nubes candida generaꝭ. a apoſtoli ante ianuā domus ꝟginis inſtar ymbꝛiū collocātur. Qui cū de hoc plurimū mirarētur: iohannes ad eos pgrediēs reuelat que beate ꝟgini per angelū nūciata erant. Qui cū omes flerent: iohannes eos cōſolans eſt. Deterſis igitur lacrimis introierūt et beatā virginē reuerentꝭ ſalutantes eā adorauerunt. Et illa. Auete filij vnigeniti mei Et dū modū aduēt9 eoꝝ ab eis audiuiſſꝫ: illa eis oīa manifeſtat

Cui apoſtoli. In te celeberrima vir
go q̄ſi ipſū dn̄ʒ ⁊ magiſtrꝝ nr̄m aſpi
cientes cōſolabam̄. Hoc ſolū refrige
riū habem⁹ ꝙ te mediatricē apd deū
nos hr̄e ſperam⁹ Que cū paulū no
minatī ſalutaſſet: ille ait. Aue im=
peratrix mei ſolaminis. licet enim in
carne xp̄m nō viderim. cū tamē te in
carne video: ac ſi ipſū videā conſolor
Vſqꝫ ad hūc diē deū te genuiſſe gen
tibus p̄dicabā. ammodo te ad ipſū
tranſlatā eſſe docebo. Poſt hoc ea q̄
angel⁹ attulit ei virgo oſtendit: ⁊ de
lucernis vſqꝫ ad obitum non extin=
guēdis admonuit. Aderāt. xxx. vir=
gines in eius obſequiū occupate. Deinde veſtimēta funebria induens
⁊ omnibꝫ valedicēs: corp⁹ ad exituʒ
in lecto cōpoſuit petro ad caput poſi
to. iohanne ad pedes locato. ceteris
apoſtolꝭ lectū ambientibꝫ ⁊ dei geni=
tricē laudātibꝫ. Petrus igitꝭ inchoās
dixit. Gaude celeſtiū thalamorꝫ ſpō
ſa ⁊ trifidū ardui luminis cādelabrꝫ
p quā ē eterna claritas manifeſtata
Hoc autē ſcʒ apoſtolos ad dormi
cionē ſacratiſſime v̄ginis conueniſſe:
teſtatꝭ btūs german⁹ ꝯſtantinopoli
tan⁹ archiep̄s dicēs. Licet ineuita=
bileʒ mortē o dei genitrix hūane na
ture ſuſcepertꝭ. nō tn̄ dormitabᵗ neqꝫ
dormiet q̄ nos cuſtodit oculus tu⁹.
Nō em̄ ſine teſtiōnio trāſmigratio
tua. nec mēdax dormitio. Celū enar=
rat gloriā eorꝫ qui ſup te cecinerūt.
terra de illis exhibet veritatē. nubes
vociferāt honorē q̄ ex eis tibi admi
niſtrat⁹ eſt. angeli factū in te obſe=
quiū p̄dicāt q̄ videlicet apl̄i ad te in
ihr̄lm ꝯuenerūt. Magn⁹ ēt dyoni
ſius ariopagita hoc idē atteſtatꝭ di.
Nos vt noſti ⁊ ipſe ⁊ multi ex fra=
tribus nr̄is ad viſionē corporꝭ quod
deū ſuſcepit cōuenim⁹. Preſto autē
erat iacob⁹ fratꝭ dei ⁊ petrus eximia
⁊ maxima theologorū ſūmitas. De=
inde placuit ꝙ poſt viſionē ⁊ vniūſi
ſūmi ſacerdotes hymniſaē ꝓut vnuſ=
quiſqꝫ eſſet immēſe v̄tutis bonitatꝭ

viuifice ⁊ infirmitatꝭ. Subſecu
tus autē ſanct⁹ coſmas ſuā narrati
onem: ait. Poſt hoc autē tonitruū
magnū totā domū cōcuſſit. ⁊ ſpūs
fragrās domū tāta ſuauitate reple
uit vt cūctos qui aderāt exceptꝭ apo
ſtolis ⁊ trib⁹ v̄ginibꝫ lucernas geſ=
tantib⁹: ingēs ſopor opprimerēt. Dn̄s
em̄ cum multitudine angelorꝫ deſcen
dens animā mr̄is ſue aſſūpſit. Tāta
auteʒ eius claritate reſplenduit. vt
null⁹ apoſtolorꝫ in eā reſpicere poſſet.
Dixitqꝫ dn̄s petro Corp⁹ matris mei
cū omni reuerētia ſepelite. ⁊ tribus
dieb⁹ illud cū omni diligētia cuſto=
dite. Ego quippe tūc veniā ⁊ illud ad
incorruptionē transferā. ⁊ ſimili mecū
claritate induā. vt id qđ acceptū eſt
⁊ id quod accepit pariter cōueniant ⁊
cōcordent. Refert quoqꝫ ⁊ idē ſcūs
coſmas terribile ⁊ miābile miſteriū
qđ nō indiget naturali diſcuſſione.
nec curioſa inueſtigatōne: cū omnia
q̄ de dei genitrice dicūtur: ſint ſupna
turalia ⁊ admirāda ⁊ tremēda poti⁹
q̄ꝫ inueſtigāda. Egreſſa vt ait de cor
pore eius anima hec v̄ba ꝓtulit cor=
pus. Gratias ago tibi dn̄e que tua
ſū digna glīa. Memēto mei quoniā
tuū ſū figmentū ⁊ tuū ſeruaui depoſi
tum. Expgefacti igitur vt ait ceteri
videtes v̄ginis corpus exanime con
triſtari plurimū ac gemere ceperūt
Tollentes igitꝭ apoſtoli corp⁹ ad mo
numentū ferebant incipiente petro
pſalmum. In exitu iſrahel de egipto
Chori quoqꝫ angelorꝫ virginē lau=
dant. ita ꝙ ihr̄lm ad tantā gloriā ē
cōcuſſa. Tunc ſūmi ſacerdotes cū gla
diis ⁊ fuſtibus multitudinē mittunt
Vn⁹ autē impetū faciens ad graba
tum acceſſit. cupiens ad terrā trahē
corpus genitricis dei Marie Qui q̄
indigne tāgere nititꝭ eius tactu ma
nibus merito ꝓuatꝭ. Vtraqꝫ namqꝫ
man⁹ a cubitꝭ euulſa abſcidiꝭ. Illiſqꝫ
ad grabatū pendētibꝫ dolorē horribili
cruciatur. Implorat aūt veniā ⁊ pro=
mittit emendā Cui petr⁹ Nulla ten⁹

veniā cōſequi poteris·niſi corp⁹ ꝓpe tue virginis oſculeris·⁊ xp̄m ex ea ꝓpagatū dei filiū eſſe cōfitearis·Q̄d cū feciſſet: man⁹ vnde auulſe fuerāt cubitis ſūt adiūcte·Accipienſq; petrus vnū dactilū ex palma dedit illi dicēs·Vade ingredē ciuitatē et pone ſup infirmos·⁊ omēs qui crediderint recipiant ſanitatē· Peruenientes igi͛ apoſtoli ad p̄diū getheſemani·inuenerūt ibi ſepulchꝝ ſimile xp̄i ſepulchro mirifico·vbi corp⁹ cū multa reuerentia poſuerūt: illud ſublimiſſimū deivas tangere non audētes ſed hincinde appꝛhenſa ſindone deponentes·Quo munito dū apl̄i diſcipli dn̄i iuxta mandatū dn̄i circa ſepulchrū ſtarent: tercio die nubes ſplendidiſſima ſepulchrū circūdedit·voces angelice reſonāt·ineffabil' odor ſentitur· Fit omnibꝫ ſtupor immenſus dū dn̄m illuc cernerēt deſcendiſſe·⁊ corp⁹ v̄ginis cū gloria tam immēſa trāſferre·Oſculātes igit' apl̄i ſepulchrū·in domū euāgeliſte et theologi ſci iohānis reuerſi ſūt·tāte v̄ginis cuſtodē laudātes· Vn⁹ aūt ex apl̄is tant' ſolēnijs defuit·Qui tanta mirabilia audiēs ⁊ admirās: ſepulchꝝ ſibi apiri inſtantius poſtulabat·vt verū oīm cognoſceret veritatē·Q̄d cū apl̄i renuerēt: ſufficē ſibi tātoꝝ teſtimonia aſſerētes: ne forte ſi hoc infideles intelligerēt: corp⁹ furto ſublatū eē p̄dicarēt. Ille ɔtriſtat⁹ dicebat Cur me ſimilē vob̄ cōis nr̄i theſauri portione fraudat'·Tandē ſepulchrū aperiētes corp⁹ minime inuenerūt·ſꝫ tm̄ veſtimēta ⁊ ſindonē reperierūt· D

In euthemiata q̄ꝫ hiſto·lib°·iij·ca·xl·Scūs german⁹ cōſtantinopolitan⁹ archieps ſe repiſſe dic̄· quod ⁊ magn⁹ damaſcen⁹ ſimilit' atteſtat'·q̄ ſancte memorie pulcherrima auguſta cū ap̄d ɔſtantinopoli multas eccias erexiſſet· int' ceteras apd̄ blachernas admirabilē eccleſiā tp̄e martiniani īperatoris ad honorē ſacre virginis edificauit·Et ɔuocās iuuenalem archiep̄m ieroſolimitanū ⁊ alios paleſtine ep̄os q̄ tūc in vrbe regia morabant': ꝓpter ſinodū q̄ facta eſt calcedonie: dixit eis·Audiuimus corp⁹ ſctiſſime v̄ginis in p̄dio getheſemani tumulatū·Volum⁹ igitur ad cuſtodiā hui⁹ vrbis corpus illud cū debita reuerētia huc tranſferre·Cui cū iuuenal' reſpōdiſſet corp⁹ illud ſicut ex antiq̄s hiſtorijs ɔperit in gloriam eſſe tranſlatū ⁊ ſola veſtimēta in monumento cū ſyndone remāſiſſe: ipſa veſtimenta dictus iuuenalis cōſtantinopolim miſit ⁊ in dicta eccleſia honorifice collocantur· Nec me quiſq̄ꝫ ꝓprio hoc arbitretur ſenſu finxiſſe·ſed ea poſui que p doctrinā ⁊ ſtudium lectionis eorū didici qui veriſſimā tradit͛ione a prioribꝫ acceperūt

Hucuſq; ſūt verba q̄ſi eadē q̄ p̄us dicta ſūt in alio ſermone de aſſumptione v̄ginis in aurea legenda E

Verū iohānes damaſcen⁹ q̄ ⁊ ipſe grecus extitit: plura mirāda de hac ſacratiſſime v̄ginis aſſūptione pſecutus eſt·Ait em̄ in ſermonibꝫ ſuis Hodie ſacratiſſima virgo celeſti thalamo inuehit'· Hodie ſacra ⁊ aīata archa que intra ſe ſuū tulit artificē in tēplo nō manu facto reponit' Hodie ſacratiſſima colūba innocēs ⁊ ſimplex euolās ex archa·i·ex corpore q̄d deū ſuſcepit: pedib⁹ ſuis requiē adinuenit· Hodie imaculata v̄go terrenarū paſſionū neſcia: ſ̄mo celeſtibꝫ intellectibꝫ erudita: nō in terrā abijt ſed vere celū animatū appellata in celeſtibus tabernacul' habitat· Licet em̄ naturalit' ſacerrima beataq; anima tua a glorioſo tuo corpore ſeparet' ⁊ ſepulture corp⁹ tradat'·verbū tn̄ non manet in morte nec diſſoluit' in corruptione· Cui⁹ em̄ pariētis virginitas inuiolata p̄māſit: hui⁹ ⁊ migrantis corp⁹ irreſolutū p oīa pſeuerat·⁊ ad meliorē ſanctioremq; vitā traducit'·nō morte diſſolutū·ſꝫ etiā in eterna ſecula p̄māſurū· Sicut em̄ ſol iſte ſplendidus ac lucifluus ſub

humani corpore latens ad breue horā videt quodāmodo deficere: tamē ipē ſuo non priuabit lumine. habens in ſe perhennem fontē luminis. Sic et tu fons veri luminis inconſūptus vite theſaurus: licet quodā breui interuallo tēporis corporalis morti ſis addita tamē copioſe nobis infundis indeficientis luminis claritatē. Hinc ſacra tua obdormitio nō eſt mors appellāda: ſed tranſmigratio ſiue receſſus ſeu magis proprie aduētus. Diſcedens enī a corpore aduenis celo. Tibi obuiant angeli et archāgeli. aſcenſū tuū horrent ſpūs immundi. Non iuiſti virgo beata in celū vt helyas. neqꝫ vt paulus ad tertiū celū aſcendiſti: ſed vſqꝫ ad regalē thronū filij tui attigiſti. ¶ Mors aliorū ſanctorū benedicitur: eo qꝫ ipſos beatos exhibet. In te autē hoc locū nō habet. Mors enī tua. nec beatitudo tua. nec trāſmigratio tua. nec perfectio tua. Sed nec receſſus largit tibi beatitudinis ſecuritatē. Omniū enī bonorū q̄ hūanā mētē excedūt: tu principiū mediū et finis. Tua ſecuritas et vera perfectio et finis ſeminis conceptio: diuina inhabitatio. Unde vere dixiſti. nō a morte ſed ab ipſa conceptione ab omnibꝫ generationibꝫ te beatificari. Hinc te mors nō beauit ſed tu mortē clarificaſti. ſoluens eius meſticiā mortēqꝫ conuertēs in gaudiū. Si enī deus dixit. Ne forte protoplaſtus extendat manū ſuā et arripiat de ligno: et viuat in eternū. quō que ipſā vitā portauit. vitā ſine principio. vitam ſine fine: nō viuet in ſeculū ſempiternū. Olim deus parentes humani generis in morte pctī dormientes inobedientie precipitio iā ſepultos: pctī crapula iā fetētes: exules de paradiſo expulit. Nūc autē hāc q̄ toti hūano generi vitā attulit: dei ac patris obedientiā exhibuit: totius paſſionis immiſſionē excuſſit: quō paradiſus non ſuſcipiet. celū gaudēs ianuas nō patefaciet? Eua ſerpēti aurē exhibuit. peſtiferū virus hauſit. voluptatibus allicitur. partus dolori ſubicitur. et cū adā cōdēpnatur. Hanc autē vere beatā que aurē inclinauit deo. quā ſpiritus ſanctus repleuit. que paternā miſericordiā in vtero baiulauit. que ſine viri cōtactu cōcepit. ſine dolore peperit. quomō mors abſorbet. quō corruptio audet aliquid in corpus quod ipſam vitā portauit. ¶ Addit quoqꝫ idem damaſcenus in eiſdem ſermonibus dicens. Verū apoſtolos qui vbiqꝫ terrarū diſperſi: hominū piſcationi vacabāt. ſagena verbi homines de profundis tenebris ad celeſtē menſā curie ſeu ſolēnes patris nuptias educentes: diuinū preceptū q̄ſi ſagena quadā vel nubes e finibꝫ terre ierusalē contulit: vltra quaſdā aquas congregās et colligens. Tūc quidē adam et eua primi parentes exclamauerunt Veni ad nos o ſacrū et ſalutiferū cellariū. tu noſtrū impleſti deſideriū. Econtra ſanctorū caterua q̄ corporalis aderat dicebat. Mane nobiſcū cōſolatio nrā. ne derelinquas nos orphanos. quā habemus laborū ſolatiū. ſudorū refrigeriū tibi viuenti cōuiuere: tibi morienti cōmori glorioſū. Nobis enī hec vita amara eſt: tua deſtituta preſentia. Hec et hijs ſimilia vt arbitror apoſtoli cū reliq plenitudine eccleſie crebris ſingultibꝫ querelas interrūpentibꝫ proponebant. ¶ Illa ad filiū cōuerſa ait. Tu dilectis filijs quos fratres appellare placuit de meo diſceſſu dolentibꝫ ſias cōſolator. et impoſitioni manuū mearū appone benedictionē ſup benedictionē eorū. Deinde extendēs manus fideliū collegiū benedixit et addidit. In manus tuas dñe cōmendo ſpiritū meū. Fili ſuſcipe animā meā tibi dilectam. quā inculpatā ſeruaſti. Tibi et nō terre cōmendo corpus meū. cuſtodi illud integrū quod tibi inhabitare cōplacuit. Transfer me ad te vt vbi tu es viſcerū meorū partus: ſim et ego tibi cohabitās. Illic itaqꝫ talia ſunt audita. Surge itaqꝫ veni dilecta mea o pulchra in mulieribus.

pulchra es amica mea: et macula nō eſt in te. Hec beatiſſima vgo audiēs cōmēdat in man9 filij ſpm ſuū. Pro fuſis aūt lacrimis apli figūt oſcula tabernaculo dn̄i benedictione et ſanctitate ex cōtactu ſacri corporis adimpleti. Tūc morbi et demones fugant aera celū ſāctificat ſpūs aſcēſione. terra corporis depoſitione. aqua eo corporis ablutione. Abluit em̄ ſacrū corp9 aqua mūdiſſima. non ab ipſa mūdatū ſed ab ipſo ſanctificata. Deinde ſacrū corp9 mūda ſindone inuolutū. lecto ſupponit. lāpades choruſcant. vnguēta redolent. ymni angelici reſonāt Apoſtolis autē aliiſqz ſanctis qui aderāt dīmas odas modulantibz: archa dn̄i e monte ſyon ſacris apoſtolorū ceruicib9 impoſita ad ſacratiſſimā villam gethſemani adducit angelis antecedētibz et ſubſequentibz aliiſqz ſacrū corp9 velantibus tota eccleſie plenitudine comitante Affuerūt et quidā iudeorū fermēto veteris conſuetudinis obſtinati. ¶ Referunt etiā cū iā e monte ſyon deſcenderēt ſacrū corp9 dei genitricis ferētes: hebreū quendā organū dyaboli temerario actū impetu: dyaboli eo impulſū incurſu: ad ſacrū corpus acceſſiſſe ad quod āgeli trepidabāt accedere. ac vtraqz manu furibunde lectū arripiens ad terrā traxiſſe fertur tn̄ manus illi tanq̄ ligna arida decidiſſe. Eratqz videre tamq̄ truncū inutilem donec fides mentē alterauit ſuiqz ſceleris penituit ingementeqz. Hij aūt qui portabāt feretrū ſtetere donec miſer imponens manū ſacratiſſimo corpori ad tactū eius in ſtatū p̄ſtinū reuocat. Inde igit additur gethſemani. vbi oſcula. cōplex9 p̄mi ſacri. lacrime. ſudoris gutte fluentes. et ſic ſacrū corpus venerabili in ſepulchro ponit. Sed nō eſt derelicta anima tua in inferno. nec corpus tuū vidit corruptionē. Decebat autē dei ſacrariū fontē indefoſſū. agrū inaratū vineā non irrigatā. oliuā fructiferā terre gremio non teneri. Decuit matrem a filio ſublimari vt ad ipſā deſcēderat. vt que in partu ſeruauit virginitatē: poſt mortē corp9 nō videat corruptōnē. et que creatorē portauit in ſinu: in diuinis tabernaculis cōmoretur. et quā pater deſpōſauit in ſpōſam: in celeſtib9 thalamis cōſeruetur: et a matre que ſūt filij poſſideantur. Hec damaſcen9. ¶ Sanct9 quoqz auguſtin9 in quodā ſermone eius ſacratiſſimā aſſūptionē multipliciter oſtendit dicēs De ſanctiſſimō corpore p̄petue virginis: eiuſqz ſacre anime aſſūptione loqui ſuſcipiētes hoc primū dicimus. qz in ſcripturis. poſtq̄ eam dn̄s in cruce diſcipulo cōmendauit: nichil de ea reperit. Preterq̄ qz lucas cōmēorat in actib9 dicēs. Hij ōnes erant pſeuerantes vnanimiter in oratione cū Maria matre ihesu. Quid ergo de morte. quid de eius aſſūptione dicendū eſt. Vnde ſcriptura nil cōmemorat niſi querendum ratione qđ cōſentiat veritati. Fiat ergo ipſa veritas autoritas. ſiī qua nec valet autoritas Memores igit cōditionis hūane: mortē illam ſubiiſſe tēporalē dicere nō metuim9 Sed ſi dicim9 eam reſolutā in cōmunem putredinē vermē ac cinerē: deliberandū eſt ſi tante cōueniat ſanctitati. tante aule dei p̄rogatiue Scim9 em̄ dictū primo parenti. qz puluis es et in puluerē ibis. Hanc cōditionem caro xp̄i euaſit que corruptōnē nō ſuſtinuit. Excipit ergo ab illa generali ſententia de virgine ſūpta natura Mulieri q̄ dn̄s dixt Multiplicabo erūpnas tuas. In dolore paries Erumnā Maria ſuſtinuit. cui9 animā gladius ptranſiuit. Sed ſine dolore genuit Maria ergo etſi cōmunicat erūnis eue: nō tamē cōmunicat parturiendo cū dolore. Excipit ergo a quibuſdā generalib9 quā tanta attollit dignitatis p̄rogatiua. Si ḡ dicim9 mortē eā ſubiiſſe: nec tn̄ vinculis ei9 retineri. nūqđ piū eit ſi voluit

dominꝰ integrū matris ṽginitatē ſer uare pudorē: cur nō velit incorruptā a putredinis ſeruaē fetorē? Nunqd nō ptinet ad benignitatē dn̄i matrē ſeruare honorē qui legē ſoluere non venerat: ſed adimplere? Qui em̄ in vita pre ceteris illā gratia ſui cōcep tus honorauit: piū eſt credē eam in morte ſingulari ſaluatōne a ſpeciali gratia honoraſſe Putredo a vermis hūane ē obprobriū cōditionis Ab hō obprobrio cū ihesus ſit alienus: na tura Marie excipit̄. quā ihesus de ea aſſūpſiſſe pbatur. caro em̄ ihesu ca ro eſt Marie quā ſup aſtra trāſuexit honorans omnē humanā naturā a multo magis maternā Si natura ma tris eſt filiꝰ: cōueniēs eſt vt ſit a filij mater. nō q̄tū ad vnitatē pſone: ſed q̄tū ad vnitatē corporalis nature Si em̄ vnitatē facē pt gratia ſine ꝓprie tate ſpecial̄ nature: q̄to magis gratie vnitas a corporal̄ ſpecial̄ natiuitas Vnitas gratie eſt vt diſcipulorū in xp̄ō. de quibꝫ dicit. vt ſint vnū ſicut a nos. Et poſtea. Pater volo vt vbi ſū ego a illi ſint mecū. Si igit̄ ſecum habē vult eos qui hic ſua fide vniti vnū cū eo eſſe iudicātur: quid exiſti mandum eſt de matre vbi digna ſit haberi niſi in pn̄ſentia filij Quātū igit̄ intelligo quātū credo Marie anima excellētiori quadā ꝓrogatiua a filio honorat̄. poſſidēs in xp̄ō corpus ſuū qd genuit glorificatū. a quare non ſuū p quod genuit Si nō obuiauerit necdū pſpecta autoritas vere credo a p qd genuit. Quia tanta ſcificatio dignior eſt celo q̄ terra Thronū dei thalamū ſpōſi. domū dn̄i. atqꝫ taber naculū xp̄i. dignū eſt ibi eē vbi ipſe eſt. Tam pcioſū theſaurū dignꝰ eſt celū q̄ terrā ſeruare. Tantā integrita tē merito incorruptibilitas: nō pu tredinis vlla reſolutio ſequit̄ Illud ſacratiſſimū corpꝰ in eſcam vermibꝫ traditū: qꝛ ſentire nō valeo: dicē pti meſco. Quā exiſtimationē ꝓcul pel lit incōparabilis grē munꝰ Qd me dicere multarū ſcp̄turarū ↄſideratio inuitat Suis aliquādo miniſtris veri tas ait. Vbi ego ſū illic a miniſter meus erit Si hec eſt generalis ſētentia omniū p fidē a opationē xp̄ō miniſ trantiū: quāto magis quodāmodo ſpe cialiter Marie: que abſqꝫ dubio ōni tpe miniſtratrix extitit. que hūc in vtero geſſit. partuqꝫ pfuſū aluit a fouit. a in pſepio rēclinauit: a fugiēs in egiptū abſcōdit. a omnē infantiā eius pſecuta: vſqꝫ ad crucē ab eius non receſſit ſectatu. Non potuit aūt eius ḋinitatis nō eſſe credula que ſe nouerāt hūc nō virili ſemine ſꝫ ḋino ſpiramine ↄcepiſſe. Vn̄ de filij ptāte tāq̄ de dei ṽtute nō mutabūda reſidēte vino dixit Vinū nō habēt. ſciens eū hoc potuiſſe qd eū mox cōtigit mira culo cōpleuiſſe. Ecce igit̄ Maria fide a ope xp̄i miniſtratrix. ſi ibi nō fuerit vbi xp̄s miniſtros ſuos vult eſſe: vbi ergo erit? a ſi ibi erit: nūqd eq̄li grā? a ſi eq̄li grā: vbi eq̄ dei cen ſura q̄ reddit vnicuiqꝫ ſm̄ merita Si merito pre ōnibꝫ Marie viuēti tāta eſt gratia donata: a gratia mortue erit minuenda? abſit. Si em̄ omniū ſanctoꝝ mors eſt pcioſa: marie ſane eſt pcioſiſſima. Confitendū igit̄ cen ſeo Mariā ad eternitatis gaudiū aſ ſūptā benignitate xp̄i: a honorabi liꝰ ſuſceptā ceteris quā grā honora uit p̄ ceteris. atqꝫ ad cōmunē hūani tatis ↄditōnē nō eē adductā pꝰ mor tē putredinis videlicet vermis a pul ueris: que ſuū a omniū genuit ſalua torem Si elegit diuina voluntas int̄ igniū flāmas puerorū veſtimēta ſer uare illeſa: cur abnuat in matre ꝓpa quod elegit in veſte aliena? Jonam ſeruare in ventre ceti incorruptū vo luit ſola miſericordia: Mariā incor ruptam non ſeruabit gratia? Serua tus eſt daniel in intemperatiſſima fame leonum: non ſeruanda eſt Ma ria tantis donata donis etiam meri tis dignitatū? Hec ergo cuncta que diximus: quia naturā non ſeruaſſe

cognoſcim⁹. in integ̃tate q̃ꝫ Marie plus gratiã quã Marie naturã po=tuiſſe nõ dubitam⁹ Xp̃s ergo mariã letari facit animã a corpore in ſeꝑpo ſitio. nec vllã ſequi corruptõnis erũ nam. quã nulla ſequuta eſt in pari endo filiũ integritatis corruptio. vt ſit ſp̃ incorrupta quã tãta pfud° grã ſit integralr viuẽs q̃ oĩm integrã ge nuit vitã Si g̃ dixi vt debui: approba xp̃e tua tui Si ꝺo ñ vt debui: ignoſce obſecro tu a tui .:.

¶ De v̾gine quadã Antiochena

Virgo q̃dã fuit antiochie cui⁹ hyſtoriã ãbroſi⁹ in ſcd̃o li. de v̾ginib⁹ recitat in hec verba ¶ Antiochie nup v̾go quedã fuit fu gitãs publici viſus oſtẽtationẽ. Sꝫ q̃ magꝭ viroꝝ vitabat oculos: incẽde bat affect⁹ eo ãpli⁹ ĩpudicos Pulcri tudo em̃ audita nec viſa pl⁹ deſideraꝭ duob⁹ ſtimulꝭ cupiditatũ amoris a cognitõis: dũ a nihil occurrit q̃d mi nus placeat. a pl⁹ putaꝭ eſſe q̃d pla ceat. q̃d nõ iudex ocul⁹ explorat: ſed anim⁹ amator exoptat Itaqꝫ ſcã vir go ne diuti⁹ aleretꝭ potiẽde ſpes cu= piditatꝭ: integ̃tatẽ pudorꝭ pfeſſa ſit reſtrinxit iprobo ꝝ facies: vt iam nõ amaretꝭ: ſed pderetur Ecce pſecutio. Puella fugẽ neſcia ẽtare pauida. ne incidẽt in inſidiatoẽs pudorꝭ: aĩm a v̾tutẽ parauit. tã religioſa vt mortẽ nõ timẽt. tã pudica vt mortẽ expec= taret. Venit em̃ corone dies: maxia oĩm expecta° pducꝭ puella duplex pfeſſa ẽtamẽ: a caſtitatꝭ a religiõis Sed vbi viderũt ꝯſtantiã pfeſſionis metũ pudorꝭ. patã ad cruciat⁹. eru= beſcentẽ ad aſpect⁹. excogitaẽ cepe= runt. queadmodũ ſpe caſtitatꝭ reli gionẽ tollerẽt. vt cũ id abſtuliſſent q̃d erat ãpli⁹: etiã id eripent q̃d de= relinq̃rent: aut ſacrificaẽ v̾ginẽ. aut lupanari pſtitui iubẽt. Quõ colunt deos ſuos q̃ ſic vindicãt: aut queãd modũ ipſi viuũt q̃ ita iudicãt. Hec puella nõ q̃ de religione ãbigeret. ſꝫ q̃ de pudore trepidaẽt ipſa ſecũ inq̃t.

Quid agim⁹ hodie. aut martir aut v̾go: altera nob̃ inuidetꝭ corona. Sꝫ nec v̾ginis nomẽ agnoſcitꝭ vbi v̾gi= nitatꝭ autor negaꝭ Iſtã queadmodũ v̾go ſi meretricẽ colaſ. queadmodũ v̾go ſi adulteꝝ diligaſ. queãdmodũ virgo ſi amorẽ petas. tolerãbili⁹ eſt mentẽ v̾ginẽ q̃ꝫ carnẽ hr̃e Vtrũqꝫ bo nũ ſi liceat. a ſi nõ liceat ſaltẽ nõ hoĩ caſte: ſꝫ deo ſim⁹ Et raab mẽtrix fuit ſꝫ p⁹q̃ꝫ dño credid° ſalutẽ inuenit Et Judith ſe vt adultero placẽt orna= uit. q̃ tñ q̃ ob religione nõ amore fa ciebat. nemo eã adulterã iudicabat Bñ ſucceſſit exẽplũ Iſtã ſi illa q̃ ſe cõ miſit religioĩ a pudorẽ ſuauit. a pa triã: fortaſſis a nos ſeruãdo religio= nẽ ſuauim⁹ a iã caſtitatẽ Q̃d ſi Ju dith pudiciciã religioĩ pferre voluiſ= ſet pdita p̃ria etiã pudiciciã pdidiſſꝫ Itaqꝫ talib⁹ inforta exẽplis ſitꝭ aĩo tenẽs v̾ba dñi q̃b⁹ ait Quicũqꝫ pdi derit animã ſuã ꝑpꝭ me inueniet eã. fleuit a tacuit. ne eã vel loquẽtẽ ad= ulter audiret. nᶜ pudorꝭ elegit ĩiuriã ſꝫ xp̃i recuſauit. Eſtimate vtꝝ adul= terare potuerit corpoẽ q̃ nec voce ad= ulterauit Vl Iã dudũ verecũde ba² ꝛrõ mea. a q̃ſi adire geſtoꝝ ſeriẽ cri minoſam atqꝫ explanare formidat. Claudite aures v̾gines dei. ducꝭ pu ella dei ad lupanar. Sꝫ apite aures v̾gineſ dei. v̾go pſtitui p̃t adulterari nõ p̃t Vbicũqꝫ dei v̾go ẽ: tẽplũ dei eſt nec lupanaria infamãt caſtitatẽ. ſed caſtitaſ ẽc loci abolet ĩfamiã Ingẽs petulãtiũ ꝯcurſus ſit ad fornicẽ Diſ= cite mr̃m miracla ſcẽ v̾gines diſcite locoꝝ vocabula. Clauditꝭ int⁹ colũba. ſtrepũt accipitres forꝭ Certãt ſinglꝭ q̃ p̃da pm⁹ inuadat ¶ At illa manib⁹ ad celũ leuatꝭ. q̃ſi ad domũ orõnis ve niſſꝫ ñ ad libidĩs diuſoriũ. xp̃e inq̃t q̃ domuiſti v̾gini feros leoneſ: potes domaẽ etiã hoĩm feras mẽtes Chal= deis rorauit ignis. iudeis ſeſe vnda ſuſpẽdit: mĩa tua ñ natuã ſua Suſã na ad ſuppliciũ genua flex° a te ad= ulterꝭ triũphauit Aruit dextrã que

templi tui dona violabat ¶ Nūc tēplū
ipſū attrectaſ tuū. ne patiaris inceſtū
ſacrilegij: q̄ nō paſſus es furtū. bene
dicaꝛ a nc̄ noīe tuū. ut q̄ ad adulteriū
v̄go veni: v̄go diſcedā ¶ Vix ↄpleue
rat orōnē: a ecce miles ſpē terribilis
irrupit. quēadmodū virgo tremuit.
cui ꝑplīs tremēs ceſſit. Sꝫ illa nō im=
memor lectōis: a daniel inq̄t ſuppli
ciū Zuzanne ſpectaturꝰ aduenerat.
a quā ꝑplīs dānauerāt: vnꝰ abſoluit
Poteſt a in h̄ lupi habitu ouis latē
hꝫ a xp̄s milites ſuos. q̄ etiā legio=
nes hꝫ Aut fortaſſe ꝑcuſſor intrauit
ne vereaꝛ aīa. a tales ſolēt m̄res fa
cere. O virgo fides tua te ſaluā fecit.
Cui miles. q̄ſo ne paueaſ ſoror. huc
veni ſaluare animā nō ꝑdere. ſerua
me. vt ipſa ſerueris Quaſi adult in=
greſſus: ſi vis m̄r egrediar. veſtimē
ta mutemꝰ ↄueniūt mea tibi a tua m̄
ſꝫ vtraq; xp̄ō Tua veſtis me verū militē
faciet a mea te v̄ginē. Bn̄ tu veſtieris
ego meliꝰ exuar: vt me ꝑſecutor ag=
noſcat. Sume habitū q̄ abſcōdat fe=
minā. trade q̄ ↄſecret martirē Indue
clamidē q̄ occultet mēbra v̄ginis a
ſeruet pudorē. ſume pileū q̄ tegat cri
nes. abſcōdat ora. ſolent erubeſcē q̄
lupanar intrauerīt. Sane cū egreſſa
fueris ne reſpiciaſ retro: memor vxoris
loth q̄ naturā ſuā: q2 īpudicos licet
caſtis oculꝭ aſpexit. amiſit ¶ Nec vereare
ne q̄d pereat ſacꝛificio Ego ꝑ te hoſtiā
dō me reddā: tu ꝑ me militē xp̄ō hn̄s
bonā miliciā caſtitatis. q̄ ſtipēdijſ mi
litat ſēpiternis. loricā iuſticie. q̄ ſpiri
tuali munimine corpꝰ induat. ſcutū
fidei q̄ vulnꝰ repellas. galeā ſalutis.
xp̄m. ibi em̄ ē ꝑſidiū nrē ſalutis vbi
eſt xp̄s. qm̄ mulieris caput ē vir. vir
ginū xp̄s ¶ Et inter hec v̄ba clamidē
exuit. ſuſpectꝰ tn̄ adhuc habitꝰ a ꝑſe=
cutoris a adulteri Virgo ceruicē: cla=
midē cepit miles offerre. q̄ pōpa illa
q̄ grāꝰ cū in lupanari de m̄rio ētarēt
Ad dant ꝑſone miles a v̄go Hec diſſi
miles inter ſe natura. ſꝫ dei miſeratōe
cōſiles: vt ↄpleaſ oraculū. tūc lupi a

agni ſiꝶ paſcenſ. Ecce agna a lupꝰ
nō ſolū ſiꝶ paſcūſ: ſꝫ etiā ꝑmolanſ.
Quid plura? Mutato habitu euo=
lat puella de laqueo. iā nō ſuis alis
vtpote q̄ ſpūalibꝫ ferebaſ Et q2 nul
la vnq̄ viderīt ſecula Egredıꝛ de lupa
nari v̄go xp̄i. At illi q̄ videbāt oculꝭ.
a nō videbant corde: ceu raptores ad
agnā lupi fremuē ad ꝑdā. vnꝰ q̄ erat
īmodeſtior introiuit. Sed vbi hauſit
oculꝭ rei geſtū. q̄d h̄ inq̄t eſt. puella
ingreſſa ē. vir videꝛ? Ecce nō fabulo
ſū illud cerua ꝑ v̄gine. ſꝫ q̄d verū eſt
miles ex v̄gine At etiā audierā a nō
credide rā q2 aq̄s xp̄s in vina ↄuertit
iā mutare cepit ſexū Recedamꝰ hinc
dū adhuc q̄d fuimꝰ ſumꝰ ¶ Nūq̄d a ipē
mutatꝰ ſū q̄ aliud cerno q̄ credo. Ad
lupanar veni cerno vadimoniū. a
tn̄ dū mutatꝰ egrediar. pudicꝰ exibo
q̄ adulter intraui. iudicio dei: q2 de=
bebaſ tāta corona victori. dānatꝰ ē
ꝑ v̄gine: q̄ ꝑ v̄gine ↄꝑhenſus ē. ita
de lupanari nō ſolū v̄gines ſed etiā
m̄res exierūt. C ¶ Ferꝶ puella ad
locū ſupplicij cucurriſſe: certaſſe am
bos de nece Cū ille dicēt Ego ſū iuſſꝰ
cedi. te abſoluit ſnīa. qn̄ me tenuit.
At illa clamauit. n̄ ego te vadē mor
tis elegi: ſꝫ ꝑſidē pudoris optaui. ſi pu
dor q̄ris manet ſexus. ſi ſāguis expo
nitur: ſideiuſſorē nō deſidero. Vn̄ diſ=
ſoluā habeo. in me lata eſt ſnīa: q̄ ꝑ
me lata ē Certe ſi pecunie te fideiuſſo
rem dediſſē: a abſente me iudex tuū
cēſū feneratori adiudicaſſꝫ: eadē me
ſnīa ↄuincēſ meo ꝑiculo ſoluē tuos
nexus. Si recuſarē: quis me indignā
morte cēſeret: q̄nto maior eſt capitꝭ
huiꝰ cēſura Moriar innocēs. ne mo=
riar nocēs ¶ Nihil mediū ē hodie aut
rea ero ſāguis tui: aut m̄r mei. Si ci=
to redij: q̄s me audeat excludē. ſi mo
ram feci. q̄s me audeat abſoluē. plꝰ
legibꝫ debeo: rea nō ſolū fuge mee: ſꝫ
etiā cedis aliene. Sufficiunt mēbra
morti q̄ n̄ ſufficiebāt iniurie Eſt ī vir
gine vulneri locꝰ: q̄ nō erāt ↄtumelie
Ego opprobriū declinaui nō martirꝫ

Tibi ceſſi veſtē: nō pfeſſionē mutaui
q̄ ſi m̄ ṗripis mortē: ñ redemiſti me
ꝫ circūuemiſti. Caue q̄ſo ne cōtēdas.
caue ne ɔtradicē audeas Noli eripe
bñficiū qḋ dediſti Bñ m̄ hāc ſnīa; ne
gas: illa; reſtituis ſupiorē. ſnīa em̄
inferior: ſnīa ſupiore mutat. ſi poſte
rior me ñ tenz: ſupior ſnīa ten; . poſ-
ſum⁹ vtriq; ſatiſfacē ſnīe: ſi me ṗus
patiar occidi In te habēt aliā q̄ ex
erceāt penā: ī vgine obnoxi⁹ pudor ē
Itaq; gl̄oſior erit: ſi videar de adul
tera martirē feciſſe: q̄ de mr̄e adulte
rā reddidiſſe. Qd̄ expectat Duo cō-
tenderāt a āb vicerāt. nec diuiſa ē coro
na. ꝫ addita Ita ſci mr̄es muicē ſibi
bñficia ɔferētes. altera ṗncipiū mr̄io
dedit alt effectū. D At etiā pꝫoꝝ
gimnaſia damonē a ſinthiā pictago
reos ī colas ferūt. q̄ꝝ vn⁹ cū eēꝫ morti
adiudicat⁹ cōmēdādorū ſuoꝝ tp̄s po
poſcit Tirān⁹ āt aſtutiſſim⁹ cū repiri
nō poſſe exiſtiaret petiuit vt ſpōſorē
daret q̄ p ſe feriret ſi ipē morā facēt
Qd̄ de duob⁹ ṗclari⁹ neſcio: vtrūq;
ṗclaꝝ. alt vadē mortē īuenit. alt ſe
obtulit. Itaq; cū re⁹ morā ſupplicio
facēt: fideiuſſor ſereno vultu mortē ñ
recuſauit Cū duceret amic⁹ reūſus ē
ceruicē ſbſtituit colla ſbiecit Tūc ami
ratus tirān⁹ cariorē pꝫis amiciciā q̄
vitā fuiſſe petiuit vt ipē ab ipſis q̄s
dānauerāt in amiciciā reciperet. tantā
ꝟtutē eē grā; vt tirānū inclīaret Dig
laude: ꝫ minora nr̄is. nā illi āb viri
ꝫ vna vgo q̄ ṗ⁹ etiā ſexū vincēt. Illi
amici. iſti icogniti Illi tirāno vni ſe
obtulerāt. iſti tirānis plurib⁹. ac etiā
crudelioribz. q̄ illi pepcit Iſti occiderāt
Int illos ī vno obnoxia nccītas. in
hiis āboꝝ volūtas libera. Hoc q̄z iſti
prudentiores. q̄ illi ſtudiī ſui finis
amicicie grā: iſtis corona mr̄ij. Illi
em̄ ꝯtauerāt hoībz. iſti dño H⁹ ābro.

De ſancta Lydewij virgine.

In hollādia quedā ciuitas ſita ē
noie ſchyedā portu; hñs q̄ et
moſa mediātibz nauiū claſ-
ſes intrāt mare occidentale. In hac
ciuitate tp̄e duc Albti comitē hollādie
q̄ fuit fili⁹ lodowici īpatoris: erāt vir
q̄dā noīe petr⁹ ex militari pſapia ge
nit⁹: vite tn̄a moꝝ pbitate illuſtrior
Hic vxorē duxit petromillā noīe: ſe-
culi dignitate a moꝝ honeſtate ſibi
congruā. de qua nata eſt venerāda
virgo lydwijda alij filija filie. Hec
virgo lydwijd in hunc mundū in-
greſſu; habuiſſe phibet in die pal-
marū: tp̄e quo paſſio dn̄i in eccleſia
legebat. quod future paſſionis ſue
verū potuit eſſe indicium. Nec ſine
grandi miſterio tale nomē eſt ſorti
ta. Vulgarit em̄ nomē eius dicitur
lydwijd ex duab⁹ videlicet ſillabis
compoſitū. ſ. lijd a wijd. Qd̄ ſignifi
care videt (patere late) quia patie-
batur late per vehementē a longam
infirmitatē. ſicut infra per totā hāc
hiſtoriā patebꝫ V Cū pater eius eā
nuptui tradere vellet: ipſa penit⁹ re-
cuſabat. Vnde a cotidie dñm deū ro
gabat: quaten⁹ obnoxiū a carnalez
amorē a corde ſuo tolleret Hui⁹ ora
cionē exaudiens omp̄s domin⁹ mi-
rabilia ymmo totā naturā humanā
tranſcēdentia cū ea operari dignat⁹
eſt. Hec dū eſſet ānoꝝ. xij. a cū coe
taneis ſuis puellis ſm morē illi⁹ pa
trie glaciali tēpore luderet diſcurren
do ſup glaciē: inſtrumētis ferratꝭ ei⁹
pedib⁹ fortiter aſtrictis: hincinde cū
ſuis ibat. Horū inſtrumētoꝝ agili
tate aſſuefacti: veloci⁹ equo currere
valent. Sic currendo vel tranſeundo
lijdwij incaute pedes regēs ſup acer
uum glacialiū fragmentoꝝ tam va
lide cecid. q̄ vna coſta dexteri lateris
eius frangebat. vnde apoſtema ge
nerabatur. qḋ per varias medicorū
experientias curari nō poterat ſi p⁹
hoc lecto incubuit a vt opinam̄ ma-
gis ex diuina ordinatione q̄ caſus
grauitate languor de die in diē gra
uior inualeſcebat B Sexto decīo
autē anno etatꝭ ſue de lecto exiliens
in q̄ iacebat: ruit ſup genua pr̄is ſui
in q̄ ſaltu: rupto apoſtemate ſanies

inde pfluens p os eius mediante vo
mitu tam copioſe decurrebat. q etiã
cũ ſcutellis mẽſurabaẗ. ⁊ in cacabũ
trãſfundebaẗ Cui9 lapſus ⁊ vomit9
occaſione q̃ſi mortua putabaẗ.
Hec virgo in longiſſimo tpe egritu
dinis eius michil de alimẽto cibi vel
potus ſumebat niſi in ebdomada cirᷓ
dimidiã pintã vini cũ modico aque
vel parũ zucare mixtã aut pului ẽ cy
namomi: exceptis trib3 ãnis in pnci
pio egritudinis ſue. quib3 comedit
quãdoq3 modicã ptẽ panis cũ dulci
lacte. aut ipſũ lac licet paꝝ potauit.
Interdũ xo de pomo pticula parua
veſcebaẗ. Nũq̃ dormiuit. q̄ ſiᷓ cõ
putatẽ omnib3 ei9 ſõni tpib3: vix ad
tp̃s duaꝝ noctiũ ſe extẽdit. q8 meri
to int tot ãnos infirmitatẽ ſueꝝ mi
chilo reputari debet. Decũbebat em̃
valde miſerabiliẗ ⁊ mirabiliẗ. ita q
eius viſceá ſepe euiſcerabãẗ Habuit
em̃ in corpoé tria magna foramina
ſeu vulneá ad q̃titatẽ magne ⁊ late
ſcutelle. ⁊ aſpect9 ⁊ intuit9 eoꝝ ⁊ co
lor fuit ſicut pix nigra De foramine
vlcerẽ q8 in vẽtre ei9 ſitũ eát: efflaxe
runt ſimul vno tpe ducenti vermes.
Ex ore ei9 ⁊ narib3 ſiue mẽbris emũ
ctorijs fluebat ſemel ſanguis mul
tus q̃tũ due pue pelles cape poſſũt
Et in dorſo diu iacẽdo nullũ ſui cor
poris mẽbꝝ moué potuit niſi tm̃ ca
puta ſiniſtrũ brachiũ. P multos
ãnos graues ⁊ intolerabiles febres
patiebaẗ. q̄ incipiebãt cũ ineffabili
calore. ⁊ cito poſt calorẽ acceđebat
frigus nimiũ intolerabiliẗ afflictiuũ
⁊ iterũ p9 hoc redibat calor vehemẽs
quẽ ad ſtatĩ iteꝝ ſeq̃baẗ frig9 affli
gens. Recedẽtib3 xo febrib3 langue
bat vehemẽter. ⁊ q̃ſi amẽs: rationis
vſu carẽs mens ei9 affligebaẗ puo
tpis ſpacio. ⁊ inſenſibibilis quodã
modo pmanẽs. ſeipſã penit9 ignora
bat. nec audire poteát nec loqui. ſed
omnib3 alijs horis. ſ. quib3 patiebaẗ
febres ⁊ alios dolores: pie ⁊ prudẽẗ
reſpõdebat ad ſingula q̃ſita omnib3
viſitãtib3 eã Cũ aũt ſentiret acceſſũ
febriũ aptabat ſe ad dñice paſſiois
exercitia. Ex vehemẽtia haꝝ infirmi
tatũ ſuaꝝ: pticulatim euomuit ſepe
pulmonẽ ⁊ epar cũ plurib3 ĩteſtinis
abſq3 tñ aliq̊ fetore. p̃mo q̃cunq3 ea
manib3 ſuis cõtrectaſſ3: adeo ſuauiẗ
ecdẽ man9 fere p diẽ redolebãt quaſi
ſpẽs aromaticas tetigiſſ3. ſicut a mlẗ
tis eo tpe cõpertũ fuit Alias q3 pluri
mas patiebaẗ infirmitates. ſ. doloés
capitẽ exceſſiuos vſq3 ad mortẽ dolo
res dẽtiũ multiplices. cc̃ epydimiã
cui9 ſimula ſemel q̃dã vice tria habe
bat apoſtemata ydropyſim pluſq̃
decem ⁊ nouẽ annis vltimis vſq3 ad
mortẽ Calculũ quoq3 pgrandẽ ante
mortẽ cũ quo moriebaẗ Et vt pau
cis multa pſtringã. omnib3 genera
libus infirmitatib3 quib3 cõmuniter
homines g̃uari ſolent laborauit. q̃s
mirabili ⁊ inaudita ab eterno pati
entia ſuſtinebat amore dñi nr̃i ih̄u
xp̄i In fronte quoq3 habebat fractu
ram tendentẽ vſq3 ad mediũ naſi. Si
militer ⁊ in ſupiori labio ⁊ mento.
qua nõnunq̃ adeo grauabaẗ cũ ſan
guis inibi coogulareẗ q pfecte loq̃
nõ poterat. Dexter ocul9 eius õnino
cecus. Siniſter xo adeo debilis q nõ
poterat vti materiali lumine nec p
diẽ nec p noctẽ. Vñ cõtinue in tene
bris iacebat. Longo tẽpore. ſ. xvij.
ãnoꝝ ⁊ vltra añ mortẽ ſuã patiebaẗ
febrẽ terciana̅ Quo tpe pacto intro
gauit eã angel9 ſuus: an hrẽt affec
tum ampli9 eandẽ febrẽ ſuſtinẽdi. ⁊
hoc ad liberatõnẽ animaꝝ q̄ in pur
gatorio erãt Cũq3 paratã ſe vſq3 ad
mortẽ fore reſpõderet: ait angelus
q eã paſſura erat vſq3 ad mortẽ. ſic
tñ q per eas liberaét de purgatorio
õnes vſq3 ad nonũ gradũ cõſangui
nitatẽ ſibi attinẽtes ⁊ alios innume
rabiles. Etiã dixit angel9 q omnes
quoſcumq3 de purgatorio liberaret.
aut quos ad vite emẽdationẽ p ãmo
nitiones traheret: in futura vita eis
tãq̃ pncipiſſa ⁊ dña pẽeſſet Inter h̄

tñ nō inflabat. nec magnifice de ſe
aut de aliq̄ gloria ſua in futuro p̄ſu
mebat ſed in hūilitate greſſū mētis
figens: patiētiſſime oīa in caritate
ferens: q̄ſi p9 hanc vitā purgatoriū
adhuc eēt paſſura valde timebat.
Cumqꝫ hui9 v̓ginis fama regiones
vndiqꝫ ſtupore repleuerat: ad aures
cuiuſdā milit̄ pycardi de domo ⁊ fa
milia duc̄ burgondie puenit. Qui
tāte nouitat̄ ⁊ miraculi incredulus
aſſūptis ſecū duob9 alijs ad inq̄ren
dū hui9 rei veritatē omni calliditate
⁊ ſollicitudīe infatigabilr̄ inueſtiga
rent: ⁊ vt putabāt ei9 deceptionē et
ypocriſim q̇b9 ceteros decipet denu
darēt. Qui ingreſſi ciuitatē p̄dictā. vir
ginis q̄rūt habitaculū. qd ingreſſi
varia cū ea multiplicāt colloq̄a dul
cib9 p̄mo modulan² vocibꝫ: vt fictorꝫ
mod9 ē ⁊ deceptorꝫ. Quibꝫ ipſa vt pru
dēs v̓go ad ſingl'a ſapiēt̄ rn̄t ſm le
nites veritat̄. Sꝫ velut induāti ipſi9
verb̄ nullā fidē adhibētes: ſeqꝫ magr̄
ↄfuſos vidētes: ad publicā ↄtumeliā
ſe ↄuerterūt. Crudelibꝫ igit̄ eā verb̄ cō
turbāt dicētes. O calliddiſſimā mulie
rū ⁊ turpiſſimā putas ne tua inaudi
ta calliditate nos ſic̄ ceteros decipe:
vt credam9 te ſine cibo ⁊ potu atqꝫ ſō
no viuē. qd hūana natuā nō admit
tit. nec de ſcis q̄ntūcūqꝫ magnis h̄
legunt̄ nec credunt̄ Moyſes ⁊ helye
as. xl. dieb3 ieiuuabāt ⁊ p miraculo
hoc oēs recipiūt. Tu vō q̄ſi p̄cellens
illos mult̄ ānis te fingr̄ nō ſolū ieiu
nare: ſꝫ neqꝫ dormire. qd eque īpoſſi
bile eſt hūane nature. Sꝫ hec oīa mi
rabili aſtucia fingr̄ vt hoīes decipias
vt te ſanctā ⁊ omni honore ⁊ gloria
dignā colāt ⁊ honorēt. Eligis tibi
temp9 ad decipiendū hoīes: ⁊ tēpus
aliud occultū in delicijs viuendi. Di
urno tpe alijs xp̄ifidelib3 ſe reficien
tibus: tu calliddiſſimā abſtines a vic
tualibꝫ: ⁊ cū nemo te viderit vite ne
ceſſaria capientē: ſimplici corde cre
dunt te ꝑpetuo ieiunantē. Sꝫ noctur
no tpe ceteris dormientibꝫ mittis p

amatoribꝫ tuis cum quibꝫ ꝑparatas
comedas epulas in abdit̄ ⁊ abſcōdi
tis locis recōditas. Sic volupṫuoſe vi
uis ⁊ libidinoſe: in noct̄ cōticinio cū
tuis nephādis ſocijs veſcer̄. hijs re
cōditis: ſimpliciū corda decipiēdo. Sꝫ
hui9 rei veritatē nos venim9 inueſti
gare. Si g̊ te inuenirem9 vt dicis in
omnibꝫ veracē ſine figmēto deceptio
nis: ego corā dn̄o meo duce burgon
die tibi nomen magnū ꝓcurabo. qui
tibi domū faciet auro ⁊ argēto orna
tā. ⁊ ſupellectilē vario decore decora
tam. Theſauro ⁊ multa familia dig
num honorē tuū ſtipabit. Sanctam
atqꝫ electā p̄ cunct̄ mulieribꝫ vniuſa
regio te predicabit. Nec mirū ꝙ pre
cūctis viuētibꝫ ſācta p̄dicar̄: ſi ſup̄
humanā naturā viuere cōprobaris.
Hijs dict̄ poſt multas iniurias om
nia que in domo v̓ginis fuerūt in re
deportari fecerūt: nec quicꝙ̄ in domo
remāſit ſub q̄ fruſtū panis abſcōdi
poſſit. vt veraciter ꝓbarent ꝙ ita in
occult̄ nichil ſumebat. Ipſa vero in
lectulo ſuo nobili ex ſolo ſtramine
cōuulſo q̇euit. ſed ante eā erat lect9
puulus quē ipſa nō attingebat. ſed
eā viſitātes ſup eū ſedebāt ⁊ eā illis
abſentibꝫ in eodē lecto iacē putabāt
qd tñ ita nō eāt quē etiā exportabāt.
Quibꝫ diligent̄ pact̄ ipſi eā die ac
nocte longo tpe diligētiſſīe cuſtodi
entes obſeruabāt. Nc alr̄ ꝙ̄ ipā dixᵗ
ꝑpe poterāt vt veritas nō ſolū oſtē
deret ab amic̄ ſꝫ āpli9 teſtificare² eē
ab inimic̄. Credibiliora ſūt teſtiōnia
inimicorꝫ cū laudāt ⁊ extollūt inimi
cum ꝙ̄ ceterorꝫ. cū raro inimic9 bō de
inimico ſuo ſolet narraē. Deinde eā
exaſperātes verb̄ durioribꝫ ⁊ obiur
gationibꝫ crudelioribꝫ: eā etiā ꝑcuſ
ſerūt. ⁊ vt fere peſſime vulneraue
runt: corpuſculo v̓ginis tenerrimo
ſatis vulnerato vulnera addentes.
Hec ⁊ ſimilia plurima cōtumelioſe
eidem intulerunt obprobria. Ad que
omnia virgo clipeo patientie vndiqꝫ
munita: pro malo bonum reddebat

pro verbis duris lenia. ꝓ ↄtumelio
ſis verberibꝫ: edificationis v̓ba retri
buebat. Poſtea eiꝰ blādimēta com
mutauit in ſnīam cōminatōis dīne
iuſticie quā in ꝓximo eſſēt paſſuri:
niſi a cepta malicia reſipiſcerēt. Et
dixit eis. Fratres. feſtinate ad vite
veſtre emēdationē. alioquin certiſſi
me vobis p̄dico dīne vltionis iudi=
cium cito futurū. Qui hec minime ti
mentes more ſecularīū viſa ſūt coraꝫ
eis quaſi delirāmēta. atqꝫ ex hoc eaꝫ
magis cōfundebāt. Ipſa v̓o ad ſin=
gula pene verba ludibria illos docē
⁊ ad emēdationē vite cōuertere nite
batur. Qui ex monitꝭ caritatꝭ magꝭ
ſicut pharao induāti. ⁊ obligati ſūt
vinculis impietatꝭ. Hijs igit̄ om=
nibus multiplicit̄ pactis: feſtinus
ad eos nūcius de curia ducis burgō
die mittit̄: q̄tenꝰ omnibꝫ poſtpoſitꝭ
ad eū pgere ꝑperarēt. Quo tpe co=
mes hollandie etiā ad burgondiam
pgere vrgebat̄. Ipſi v̓o omnibꝫ re=
lictis celeri nauigio pgere anhelant
In via quid ↄtigit Ecce famulꝰ vnꝰ
iſtiꝰ militꝭ ſiue ſocius: ſreneſi ⁊ amē
tia perculſus mortuꝰ ē. Miles aūt dū
nauim exire tēptabat: ſup littꝰ pedē
figere niſus ē. ſed fallente ſpacio ti=
tubāte pede paſſuqꝫ breuiato nō ter
ram tetigit ſed in aquā cecidit et ad
fundū vſqꝫ puenit. Nauti v̓o territi
feſtināter eū de aquis cū inſtrumētꝭ
extraxerūt. Qui iam eū tam ſubito
ſubmerſū mortuūqꝫ vidētes: mirati
ſūt ⁊ turbati eū tā breui tpis inter=
uallo poſſe ſbmergi. Cuiꝰ mors cūctꝭ
vindictā dei a v̓gine ei p̄dictā pnūci
auit. Ceteꝰ aūt q̄ hanc v̓ginē temp
tauit ad eā rediens veniā ab ea im=
petrare curauit. ⁊ ſic ſtrēnui iudicꝭ
vltionē p ſui delicti recognitōnē eua
ſit. Ex iſto quiſqꝫ notaē p̄t quō deꝰ
hāc virginē eiuſqꝫ ſanctā vitā verbꝭ
⁊ factis deturpantes ⁊ diminuētes
morte ſubitanea punit ⁊ vindictam
cito ꝑ ea opat̄. D Trāſactis ab
exordio egritudinis ſue octo ānis. ſcꝫ
anno dn̄i. Mcccciij. mater eiꝰ petro=
nilla mortua eſt. ⁊ v̓go ꝓ ſalute ma
tris accinxit ſe quodā cingulo cilicino
triū pollicū latitudinē habēte. quo
ſucceſſu ānorū p humorē ydropicū
ↄſumpto ⁊ putrefacto: pluribꝫ alijs
ſucceſſiue: priorībꝫ ꝑpter cōſūptionē
talē deiectis accingit̄: donec cū vltimo
eoꝝ de hac vita migrauit. Pꝰ mortē
autē mr̄is ſue: relicta ſibi ab ea dep
nodia ⁊ vtēſilia ꝑpt̄ pauptatē minꝰ
cōdigno vēdebat. ⁊ pecuniā eiꝰ pau
ribus largit̄ erogabat. P triennīū
nudo dorſo ſup̄ durū aſſerē de fundo
vaſis ſūptū iacebat in illa validiſſi
ma hyeme. ſ. āno dn̄i. Mccccviij. La
crime eiꝰ in glaciē ſtringebāt̄. ita qꝫ
vidē nō poterāt: niſi p̄us lacrime ocu
loꝝ mediāte igne reſoluerēt̄. Et alia
incōmoda plurima patiebat̄ p que
niſi a deo miraculoſe p̄ſeruata fuiſſꝫ
occubuiſſet. Quodā tpe in viſione
dn̄s Werēboldꝰ ſororꝝ in traiecto cō
feſſor ⁊ tercij ordinis ſancti franciſci
generalꝭ miniſter: vidit Lydewij in
eadē viſione qua ⁊ ipſa rapta extitit
quē p̄us nō cognouit. ⁊ deinde mu=
tuam receperūt noticiā. Poſtea dn̄s
Werēboldꝰ p̄dictꝰ eā viſitauit ⁊ ipſa
de morte eius ꝑphetauit qꝫ circa pēthe
coſte erat moriturꝰ. qd ita ↄtigit. qꝛ
in vigilia pēthecoſtes obijt. Et ipē vir
gini de īfirmitate ↄquerēti ꝑphetādo
dixit: qꝫ adhꝰ vix mediā ptē tpis im
pleſſet ī ſua infirmitate. ⁊ hꝫ etiā rei
veritas poſtea ꝓbauit. E Initiū
ſpūalīū ↄſolationū eiꝰ erāt ī exercitio
dn̄ice paſſionis ⁊ in deuotōe ſacroſcē
orōnis. ne in tātꝭ tribulatōibꝫ deficerēt
pius dn̄s multꝭ dīnaꝝ rerū ↄſolatio
nibꝰ dignatꝰ eſt eā viſitarē. Trāſactꝭ
nāqꝫ circit̄ q̄tuor ānis ab exordio in
firmitatū ſuaꝝ cū adhꝰ more ceteroꝝ
infirmoꝝ potiꝰ ſanitatē corporꝭ affec
taret qꝫ ita lāguē: nōnūqꝫ murmura
bat alios vidēs ſanos ⁊ letos: ſe v̓o
plenā doloribꝫ ⁊ penis. ipſa ſepius
amariſſīe flebat nec cuiuſqꝫ ↄſolatio
nē admiſit. Deinde cōfeſſor eius dn̄s

iohãnes ꝓot ſuaſit ei vt ſe ab hmõi
lacrimis tẽperaret ⁊ diuine voluntati
reſignaret ⁊ in dominica paſſione ſe
exerceret. Sed cum hoc inciperet mors
quaſi in olla fuit. Sed qꝛ ſm illud pro-
uerbiũ Improbꝰ labor omnia vincit.
tandẽ p cõtinua exercitia tantã ſua-
uitatẽ eſt adepta. ꝙ ſi ſup vnã ange
licã ſalutationẽ poſſet plenã ſalutẽ
corporis recupaſſe: nõ feciſſet aut op-
taſſet. Suauitate dñice paſſionis al
lecta hiſtoriã eiuſdẽ paſſiõis in ſuo
exercitio ſm ſeptẽ horas canonicas
diſtinxit: die noctuqꝫ retractãdo. Vte
batur aũt hmõi ꝯſolationibꝫ p diuinã
diſpenſationẽ octo fere ãnis: ꝑuſqꝫ
ex ſẽſus corporis extatice rapi incipe
ret. Cũ eñi qdã die ingreſſus ad eã
religioſus quidã interrogaret eã ſup
ſtatu ſuo ⁊ patiẽtia tribulationũ ſu
arũ. Rñdit ſe ſatis exceſſiue ⁊ ſup vi-
res ſuas grauari: ita vt facile deficẽ
poſſet: niſi dñs eã baculo ſue cõſola
tionis ſuſtẽtaret. Dicebat aũt ſe qſi
omni nocte p longũ ſpaciũ tpis vide
licet interdũ vniꝰ hore interdũ plus
aut minꝰ rapi ad celeſtia. quoꝝ deli
ciis adeo reficiebatur: ꝙ nõ ſolũ tole-
rabilis ſed etiã affectabilis ſibi foret
amariſſimã quã patiebatur amaritudo
Rapiebatur ad diuerſa loca. ſ. ad gau-
dia celeſtis paradiſi. ad purgatoria ⁊
loca infernalia vt videret ⁊ vidẽdo ꝯpa
teretur: cõpatiẽdo qꝫ penitẽtiã ageret
ꝓ hiis q ope eiꝰ indigebãt. Ad diuerſa
etiã orbis terrarũ loca ſcꝫ terre ſcẽ. vr
bis romane. ⁊ ad alia plura loca ſacr
⁊ mõſteria in viſione rapiebatur. vt re
liquias ſcõꝝ ibidẽ ꝯſtitutas deuotio
nis affectu viſitaret ⁊ fere vigintiq-
tuor annis qſi in omni nocte in hiis
raptibꝫ cõtinuauit. Quoꝝ raptuũ oc
caſione cognoſcebat multas eccias
⁊ monaſteria: diſpoſitõeſqꝫ ⁊ modũ
ſtructure eccleſiaꝝ. pſonaſqꝫ religio
ſas qs nũqꝫ viderat etiã noiatim cog
noſcebat. ⁊ qlia ẽẽt ea eas diuinitꝰ acta
fuerãt: aliis nõnũqꝫ referebat. Viſita
batur frequẽtiſſime ⁊ tangebatur ab an-
gelo ſuo ſancto. quẽ ita pſonaliter co-
gnoſcebat ſicut amicꝰ amicũ ſuũ. Si-
militer cognoſcebat ãgelos ꝯfeſſoꝝ
ſuoꝝ ⁊ multoꝝ hominũ. Angelꝰ ſuꝰ
ei diuiſimode ⁊ in diuerſa claritate ap-
paruit. ſp tñ pferebat in frõte vexil-
lũ dñice crucis. ne ab angelo ſathane
(q ſibi frequẽter apparebat) trãſfigu
rato in angelũ lucis: deciperetur. Interdũ
ꝓpter viſitatões hoim ⁊ eorundẽ in-
quietudinẽ raptibꝫ ꝑſtatis ⁊ angelicis
viſitationibꝫ ꝑuabatur. de eiſdẽ ange
lo ſuo cõfitebatur ⁊ ab eodẽ docebatur
qliter qtidianã ſuã cõfeſſionẽ faceret
Quãdo ergo ꝑᵒ rapetur in illa indicibili
nobis ſepatione ſpũs ab aia: tantã
circa vitalia pectoris ⁊ cordis ſentie-
bat anguſtiã. ꝙ vix ꝑualens trahẽ
do anhelitũ putabat ſe morituram.
Poſtea aũt in hmõi raptuũ cõſuetu
dine aſſuefacta: nõ ſentiebat tales
anguſtias. Et cũ in ſpiritu ad ꝑdicta
loca rapetur: corpꝰ eius qſi mortuũ ⁊
exanime remanebat in lectulo: adeo
ꝙ ſi qs illud tetigiſſet: ipa nõ ſẽſiſſet
Deinde angelꝰ nõnunqꝫ ꝯprehẽſa
manu eiꝰ ꝑmo ducebat eam vſqꝫ ad
añ altare btẽ vgĩnis eccie ſcheydã-
menſ. Vbi cũ oraſſet aut beatã vir-
ginẽ ſalutaſſet: ſtatĩ poſt orõnẽ du
cebat verſus orientẽ p amena loca
roſaꝝ ⁊ lilioꝝ ac aromatũ ⁊ õni gñe
floꝝ cõſita ⁊ reſpſa. Quibꝫ locis cũ
appropinqſſet ⁊ vt eo ingrederetur ab
angelo inuitaretur: illaqꝫ ꝓpter eorundẽ
reuerẽtiã nõ auderet intrare videlicꝫ
ne pedibꝰ ſuis ea cõculcaret: tandem
illo affirmãte ꝙ a ſe nõ forent cõcul
canda: illa ſicut ãmonebatur ⁊ inuita
batur ingrediẽs: ꝑcedentẽ qcũqꝫ ibat
ſeqbatur. Interdũ iidem flores roſaꝝ
⁊ lilioꝝ tante celſitudinis erãt ⁊ den
ſitatis: ꝙ cũ ipſa qdãmodo cauſaretur
ſe eos nõ poſſe penetrare: apphenſaꝫ
eã ſicut quondã abacucꝫ ꝓphetã ange
lus trãſferret p eoſdẽ ⁊ tranſponẽt
in eũ ad quẽ pgebãt locũ. Bea
tus aplus paulꝰ loquẽs de raptu ſuo
in terciũ celũ vbi audiuit archana-

affirmat tamē ſe neſcire vtrū in cor-
pore vel extra corpꝰ Hec aūt v̓go ſcā
q̄ etſi ꝑ inualitudine corporꝭ corpo-
raliꝭ a oculꝭ hoīm eā videntibꝫ incedere
neq̄bat: diuíſis tn̄ modis certificari
meruit ꝙ etiā ad diuiſa loca corpora
liter trāſferri ſolebat Dicebat em̄ ꝙ
ita ſicut iacebat in lectulo ſiue ſtra-
minibꝫ: ꝑ vehemētia mētaꝭ eleuatio
nis eē cū ipō lectulo a corpoē nōnūꝙ̄
vltra ſollariū celle in q̄ iacebat ele-
uabatꝭ In exercitíjs q̄ꝫ dn̄ice paſſio-
nis interdū ab angelo ſcō etiā cum
corpore ſolebat ad loca terre ſancte
in quibꝫ ſaluator naſcēdo ꝯuerſādo a
patiēdo: ſacramēta ſalutꝭ nrē opatꝰ
eſt Vbi in mōte caluarie ſiue ī alíjs
locis ad oſcula dn̄ice crucis aut vul
nerū eꝰ admiſſa ꝓ refocillatōe ſuaꝝ
tribulationum ſugeret mel de petra
oleūq̄ꝫ de ſaxo duriſſimo. Tantis tn̄
interduꝫ nouis infirmitatibꝰ a dn̄o
flagellabaꝭ: vt etiā aliq̄n renúſa ab
oſculꝭ dn̄ice crucꝭ aut vulnerū eiꝰ q̄dā
in labíjs ſuis vlcera impſſa reporta
bat vt pꝰ tantā cōſolationē: tribula
tiones eā hūiliarēt. a apt angelus
ſuus ad eā Hec vlcera ꝓpterea in cor
pore tuo ſuſcepiſti vt ſcias te etiā in
corpore raptā fuiſſe. Alio tpe cū per
loca amenıſſıā trāſiret cadēs iuncturā
pedis tātū leſit: ꝙ poſtea diu inde do
lorē ſēſit. Siḻr mō dū q̄dā vice rapta
fuiſſet ad loca ſcā vrb romane: atq̄ꝫ
inter ecc̄ias ābularet a ſpineta a ar
buſta: ſuſceptā ī digito ſpinā infixā
reportauᵗ De q̄bꝰ dū poſtea ꝑ biduū
nō modicū q̄rebaꝭ ꝓpꝭ has corporis
leſuras q̄s reportabat: ſolebat dicē
ꝙ ſm verbū angeli etiā ſe corpe rap
tam credebat Recipiebat hec virgo
ab āgelo ſuo lignū ad longitudinē
vlne ꝓtenſū. qđ accepit angelus de
fluuio anteriorꝭ porte paradiſi terreſ-
tris. quē locū a arborē vnde accepit
angelꝰ eidē poſtmodū in viſione oñt
Accepit in viſione priuata ſertū a
beata v̓gine Maria. qđ nō niſi ſeptē
horis poterat eē ſup terrā ſm verbū

Marie. Tranſactꝭ igiꝭ ſeptē horis :
tradidit cōfeſſori ſuo ſertuꝫ illud vt
poneret ſup caput ymaginis beate
v̓ginis in ecc̄ia ſm ꝙ beata Maria
ei in eadē viſione ꝑcepat. Et cū con-
feſſor ymagini beate Marie impo-
ſuiſſet : angelꝰ dn̄i ſertū reportabat
vbi beata v̓go accepat: Poſtea plu
ries illud ſertū in viſione videbat. ſꝫ
illud ſecū nō portauit Quedā
epilentica infirmata a mēdica petíjt
ab ea bibere. Que nichil aliud hn̄s
q̄ꝫ modicū vini q̄ interdū vtebaꝭ: de
dit ei totū bibere. De ſero volens ſe
vino illo reficē: rogauit miniſtꝝ ſuū
vt acceptā amphorā ꝓ vino mittēt.
Qui eā recipiēs plenā vino optimo
inuenit. Qđ cū pr̄ ſilie ſue dixiſſet :
grās deo egit. Et durauit illud vinū
copioſe a feſto remigíj vſq̄ꝫ ad feſtū
cōceptionis btē Marie Sꝫ tandē q̄dā
mulier neſciēs hoc miniſtratū vinū
ſimul effudit a gratiā ita pdidit
Burſā quandā habuit ex q̄ debita
fratris ſui Wilhelmi pꝰ morteꝫ eius
ſoluit. ex q̄ etiā largas elemoſinas
frequēter paupibꝫ tribuebat q̄ nūꝙ̄
q̄tuis nil imponebaꝭ euacuari p eaꝫ
poterat: ſed diuina miſericordia ꝓuidē
te: ſemp pecunia tantuꝫ in ea multi-
plicabaꝭ: q̄tū paupibꝫ erogabat et
amplıꝰ. ſicut pꝰ mortē huiꝰ v̓ginis
cōpertū eſt. qꝛ tūc fuerūt plures pe
cunie oſtenſe q̄ꝫ in ꝑncipio in burſa
impoſuerat Erat quidā iuue
nis oriūdꝰ de dioceſi coloniēſi Ghe
rardus noīe. q̄ ſolitarie ꝯuerſatōis
deſiderio ſtimulatꝰ: fama trahente
ꝑmo venit ad hāc v̓ginē. vt ei pſēs
votū ſuū exponēt. veniēs in ſchyedā
ꝓpoſitū ſuū aperuit Cuiꝰ ꝓpoſito illa
cōgaudēs ꝓphetico ſpū ꝑdicebat. Qꝛ
ꝑmo triduo īgreſſus eiꝰ in hēmū: pe
nuriā pateretꝭ Siḻr a exhortās eū ad
ꝯſtātiā. qꝛ an̄ finē tercíj diei refectio
nē celitꝰ eſſꝫ pceptꝰ. ſic̄ poſtmodū
ꝯtigᵗ Nā adueſpaſcēte tcio die: cibū
celeſtē. ſ. mānā pcepᵗ. Ille egreſſus
pagraꝭ laborioſe partibꝫ ſupioribꝫ:

ſupiorē ingredit̃ egiptū Cui⁹ deſerta penetrās: inuenit cellulā p gradus aliq̄t in arbore a terra ꝓpter lupos ⁊ ceteras beſtias eleuatā Adduxerat aūt ⁊ duos ſocios eiuſdē cōuerſationis grā. qui p⁹ paucos dies reūſi ſūt ad ſeculū Peractis āt in hac ſolitaria ⁊ hēmitica vita fere decē ⁊ ſeptē ānis: ↄtig̃ epm quēdā de anglia cū duobꝫ ſocijs viſitādi grā ſcā loca: adire iherosolimā. Tandē intrātes egiptū in heremo q̄ſierūt ſi aliq̄s patrū more antiq̄ꝝ ibi reſidēt. Inuenientes q̄ h⁹ gherardi cellulā nō longe a terra in arboē ↄſtructā: apto oſtio vidēt virū vultu quidē angelicū. ꝫ corpore ita craſſū q̄ſi int̃ carnales delicias ↄuerſaret̃ Diſcūt ab eo eum in. xīj. ānis ⁊ vltra hoīem nō vidiſſe. Interrogat⁹ ab eis quonā alimēto veſceret̃: de q̄ ita craſſus effect⁹ eſt Rñdit ſe ex ſola dīuina grā nutriri. ſ. māna celeſti: cuiuſmodi filij iſrahel vtebāt̃ cū egrederent̃ de egipto. qđ cellule ei⁹ influens: colligē ſolebat ⁊ comedē Conſequent̃ illis ſciſcitātibꝫ vtꝝ inuenirēt̃ hoīes q̄ viuerēt ſine cibo hūano ſicut ipſe. Rñt in ptibꝫ hollādie in ciuitate ſchyedā fore v̓ginē q̄ mult̃ ānis diuerſ̃ infirmitatibꝫ ↄ̄mit⁹ flagellata nullo vtebat̃ corporali alimēto Que etiā ad tantā celſitudinē pfectionis pueneāt. q̄ ipſū cētuplū pl⁹ excedēt vite ſcitate q̄̄ ipſe alios Ideoq̄ cū ſoliti eſſēt ſil̃ rapi ad celeſtiū cōtēplationē: ſinguli de locꝭ ſuis ⁊ in ſingularibꝫ ſchal̃ reſidebāt Illa tñ ſic̃ vite merito: ita ⁊ ↄtēplationis excellētia ipſū ſupaſcendēt Vnā mirai ſe aſſerebat: cū de obitu ei⁹ nil pcepit: q̄d ei acciderit q̄ eā iā in ſchala pfata cōtēplationis multo tpe nō viderit Tñ cauſā verā dubitatiue aſſerebat heremita. ſcꝫ q̄ nimis inordinate ſup morte ꝓpinquoꝝ hec v̓go dolere ſolebat. Atq̄ idō ipē nūc eā excedēt. Qđ in morte pn̄is ei⁹ claē patuit. vt ſtatī dicet̃. Heremita aūt rogauit pegrinos vt in reūſiōe ad angliā hāc virginē accederēt. ⁊ tres q̄ſtiones ei pponerēt. Primo. q̄t ānis ipſe in heremo pegerit. Scđo. q̄t ānoꝝ ipē cāt qñ intrauit heremū Tercio. q̄d cauſe ſibi occurrerit. q̄ eā multo iā tēpore in contēplatione ſolita non viderit. Qui reuerſi vſq̄ ad hollandiā ⁊ ingreſſi ſchyedā: ab hoſpite eoꝝ ducti ſūt ad domū dicte v̓ginis. ⁊ interrogabāt eam q̄ſtiones pdictas. ſed ipſa vere humil̃ cepit ſe q̄ſi neſciā excuſare. Tandē rñdit v̓go q̄ fere. xvij annis heremita in heremo fuit. Scđō dixit ipſā hrē. xix. annos qñ prexit ad heremū. Tercio rñdit q̄ ipſa conuerſabat̃ in medio hominū: ille vero q̄ ab hominibꝫ ſemp ſepatus eſſet ⁊ inter angelos cōuerſando incōtaminatā puritatē ſemp ſeruabat Et ideo nō mirandū. ſi ipſe eā cōtemplationis celſitudine excederet Dicebat etiā v̓go hēmitā illū tāte fuiſſe craſſitudinis. q̄ pinguedo colli ei⁹ dependebat p oraꝫ ſupiorē veſtimēti eius. ⁊ ideo tam debilē extitiſſe: q̄ nec ſtare poſſet nec ſedere: ꝫ tm̄ flexis genib⁹ quietē ⁊ cetera corporꝭ nc̄caria ſūpſiſſe vel egiſſe. Obijt aūt hic hēmita āno dn̄i. Mcccxxvj. duodecīo klās octobꝭs Qđ ⁊ huic v̓gini fuit reuelatū Rapta nāq̄ in padiſo hora trāſit⁹ ei⁹: videbat aīam ipſi⁹ corpoē exutā: ab āgelo deferri in celeſtis glīe gaudiū Vbtā āt lydewīj magnā triſticiā ī deceſſu pn̄is ſui habuit. tātā ſcꝫ q̄ ſolita grā ei ad aliq̄t tēpor̃ fuerit ſubtracta. quā ſuphabūde iteꝝ recepit Ad augmētationē etiā ei⁹ triſticie: dyaboli oñderūt ei demonē in pn̄is ſui forē trāſfiguratū dicētes Habem⁹ patrē tuū. Que q̄ de ſaluatione ei⁹ fuerit ctificata: illuſionē eē cognouit ⁊ dixit Iſte nō eſt pr̄ me⁹ Quo audito demōnes aufugerūt IHuic virgini dn̄s nr̄ ihēſus xp̄s oſtēdit ſe in forma parui pueruli quinq̄ aperta vulnera habent̃ ſup crucē quandā ad ſimitudinē ⁊ magtudinē q̄ vngūt̃ egroti iacent̃. Cū quo dū loqueret̃

gratias agẽs ſup tã ienarrabili bo-
nitate ſua: audita fuit a pr̃e ſuo ex-
tra cellã exiſtẽte q̃ cuſtodiebat eam
Qui cũ veniret vt videt q̃s cũ ea loq̃-
retur: is qui apparuerat q̃ſi volẽs re-
cedere aſcẽdebat cũ cruce vſq; ad ſola
riũ ſub q̃ v̉go iacebat Tũc ipſa adh̃
q̃ſi dubitãs de viſione: ac de receſſu
eius dolens: feruenti amore clama-
bat. O dñe ſi tu es. ⁊ iam vis recedẽ
a me: Obſecro ne diſcedas niſi relin
quas mihi ſignũ quo ⁊ ſcire poſſim
q̃ tu veracit̃ hic fuiſti. Stati deſcen-
dens ſup eam: trãſformabat̃ in hoſ-
tiam circũdatã q̃ſi circulo luminoſo
⁊ pendebat in aere ante oculos eius
habebat quoq; eadẽ hoſtia ad iſtar
dñi crucifixi quinq; cicatrices ſãgui-
neas. ſ. in vtraq; manu ⁊ in vtroq;
pede. ⁊ in dextero latere erat ſanguis
coagulatus ad magnitudinẽ quaſi
dimidie p̃pſe De quo tanto gaudio
tripudiabat. q̃ circa pectoralia tãtũ
anguſtiabat̃ q̃ putabat ſe cõtinuo
morituã. ⁊ p ſuppoſitionẽ man9 cu
iuſdam femine ſup pect9 eius dolo-
rem mitigabat. Hanc hoſtiã pater
eius vidit ⁊ mirabat̃. ⁊ multi alij vi
debant eam ſup mappã iacentẽ ſup
virginẽ Et hij teſtes examinati ſũt
feria ſexta poſt feſtum beati thome
in quo iſtud contigit. Deinde curato
ad ſeveniẽti oſtẽdit virgo hãc hoſ-
tiam. ⁊ p curatũ adiurata eſt ne ali
cui reuelaret. Sed ipſa multũ deſide-
rabat vt curat9 eam ſibi daret. Qui
dixit. Dabo tibi hoſtiã de eccleſia de q̃
non dubito. de iſta dubito quid ſit.
Tandẽ tradid̃ eam ſibi ſc̃m eſtima
tionẽ ſuã tamq̃ hoſtiã nõ cõſecratã.
Aduenit dñs Mathias ſuffragane
us traiecten̄ qui ſe q̃nq; vel ſexvici
bus p ſõniũ dixit vocatũ. ⁊ vt ſcbye
dam p̃geret admonitũ Tũc ep̃s ⁊ p-
uiſor eam de ſup̃dictis interrogaue-
runt. Ipſa ſingula vt geſta erãt re-
ſpondit Teſtes hm̃oi miraculi exa-
minati ſũt p iuramentũ. et rei veri-
tas comperta eſt. R Eodẽ tp̃e hec

virgo beata oſtẽd̃ cuidã doctori mo
dum incarnationis verbi ſc̃m ſimili
tudinẽ radiorũ ſolis. vt videlicet ex
ſole procederent tres radij. qui circa
obiectũ cõiungebant̃ in vno acumi
ne vni9 radij. P ſolem intelligebat
diuinitatẽ. P tres radios a ſole p̃ce
dentes op̃ationẽ triũ p̃ſonarũ in in-
carnatione verbi. P vnitionẽ trium
radiorũ in vnũ radiũ: ydẽptitatẽ et
inſeparabilitatẽ op̃ationis triũ di-
uinarũ p̃ſonarũ in eiuſdẽ verbi incar
natione. Acumen horũ triũ radiorũ
ſiue acutũ radiũ ex trib9 cõiunctis
radijs p̃cedentẽ appellabat p̃ſonam
verbi ſiue filij incarnati. cui9 incar-
nationẽ tres diuine p̃ſone inſep̃abi
liter ſũt operate Quia interiora vir
ginalis vteri penetrãs: de puriſſima
ſubſtãtia illi9 ſũpta; p̃ticulã in vni
tate p̃ſone vniuit. Quo audito p̃di
cator ayt ſe talẽ ſimilitudinem nũq̃
legiſſe. Verũtamẽ hãc xp̃ianiſſimã
fore ¶ Venit quidã p̃ſbit̃ circa lectũ
hui9 virginis vbi habebat̃ altare:
volens ſc̃m cõſuetudinẽ miſſam cele
brare. Cui cũ ſe ad hoc p̃parauit dix̃
Domine. Non celebrabitis corã me
miſſam. Cui ſacerdos. Quare nõ ce
lebrarẽ: cu; me ad hoc p̃paraui: At
illa. Nolo q̃ celebretis. Sacerdos re
ſpondit. Quare me p̃hibetis mõ ce
lebrare libenter vellem ſcire cauſã.
Ipſa dixit. Non eſtis vobis cõſcius
que in tali domo ⁊ camera cũ quadã
muliere egiſtis: que bonũ ſacerdotẽ
nõ decent: Ipſe hec audiens mirãdo
obſtupuit. Et virgo adiecit. Diſpo-
natis vos ad emẽdationẽ vite. quia
infra triduũ moriemini. Qḋ ſacer-
dos audiens min9 ponderauit. ſed ſci
ens eã ſanctã: ⁊ diuinis reuelationib;
viſitari trepidauit ⁊ timuit. Deinde
rogauit ſac̃dos v̉ginẽ vt p eo oraret
⁊ dñs ſn̄iam p̃ribus eius mutaret.
Ipſa cũctis terribile ⁊ metuendũ re
ſponſũ ded̃ d. Cõfirmatũ eſt iudiciũ
corã oĩpotẽti deo. qḋ nulla rõne p̃t
mutari aut reuocari. Quo audito.

magis timuit. petens vt pro ſalute
anime ipſius intentius oraret. Tercia
die ſacerdos ad virginē venit dicēs.
Ego me ſanū a bene valentē in cor-
pore ſentio: et tu dicis q oportebat me
hodie mori. Reſpondit illa. Nō te de-
cipiat corporis ſanitas. q hodie tali
hora oportet te mori. certificās eū de
hora qua debēt mori. Et factū eſt vt
virgo p̄dixit. quia eadē hora et die ſa-
cerdos defunctus eſt. ¶ Poſt hec autē
que dicta ſūt de apparitione crucifixi
virgo beata infecta erat morbo epy-
dimico. Curatus cōmunicās eā: obtu-
rauit nares ſuos timens infici. Quod
illa vidēs dixit. Dn̄e nec vos nec aliquis
alius ex occaſione mea ſuſcipiet mor-
tē. Cui curatus reſpōdit. Cariſſimā filia
vtinā tādiu viuē poſſē q viderē ter-
minū vite tue. Tūc illa rn̄t. Dn̄e vos
nō videbitis finē meū ſz ego breuiter vi-
debo finē veſtrū. Ideo rogo vt ad hoc vos
diſponatis. Erat aūt tūc ſanus. ideo hec
verba nō pōderabat. Poſtea cū hec virgo
ad loca penalia in viſione rapta fuit
cādit ſibi angelus in qbz et qn̄tis penis
ipſe erat. ¶ Cōſtat ex dictis vir-
ginē hanc copioſū grē munus diuinitus
accepiſſe. magneqz hūilitatis extitiſſe
quia grā dei non niſi humilibz datur.
Ceteras virtutes habundātiſſime in ſe
habuit vt patuit ex dictis. Et p̄cipue
caſtitatē. quia cū eſſet ānorū .xij. et a
multis peteret in cōiugiū: cor eius
ſic vulneabat igne pudicicie. vt om-
nē carnalē amorē deſpicēt. et ſponſo
ſuo xp̄o: toto cordis amore inhefit. ¶
Propt hmōi g virtutes ei cōuenient
illud cāticorū attribuit. Ortus cōcluſus
Soror mea ſponſa. Emiſſiones tue
paradiſus ꝛc. q habuit in ſe flores
aromata arbores et folia virtutū. Vnde
cū a domeſticis ſuis frequēter interro-
garet. et ad occulta ſua et ſpūalia re-
uelāda inuitaret: interdū cū difficul-
tate et qſi coacta de ſimplicioribz et co-
tidianis reuelationibz ſuis rn̄debat
qſi ſub ſimilitudine qdā. Quid vultis
audire a me. Ego poſſū vobis arborū
folia colligē: verūtamē radicē nō po-
teritis p̄cipe. ¶ Hijs et alijs q̄plurimis
virtutibz fulta: multorūqz p̄ſagiorū et
reuelationū donis ornata: cepit btā
lijdewij p̄ter cōſuetas infirmitates
moleſtia calculi grauit p̄mi. ita q di-
cebat hūc mortē ſibi illaturū. In tāta
enī p̄ſſura erāt q ī vna horā duabz vel
tribus vicibz qſi exanimis fieret et nō
poterat loqui. Hāc igit moleſtiā cū
multis alijs infirmitatibus vſqz ad
mortē cōtinuauit. ¶ Ipſa g ſcā
virgo longe ante p̄ſciuit mortē ſuā.
Quidā enī p̄or cellam huius virginis
intrans tantā fragrantiā ſuauitatis
ſenſit odoris. ac ſi diuiſe ſpēs aromatū
in eadē cella repoſite fuiſſēt. Iſtū ro-
gauit vt in diebz paſchalibz ad eam
rediret: et ſi eā nō inuenerit p ea ora-
ret. Ex quibz verbis liq̄do patet q hec
de morte ſua dixit. q̄uis explicite mē-
tionē de ea nō fecit. ¶ Aduenīēte aūt
feſto paſchali. in ipſa ſancta nocte
dnīce reſurrectiōnis circa quartā horā
ipſe dn̄s iohānes p̄dictus p̄or ingreſ-
ſus ad eā: tā ex odore manuū eius q̄
ex verbis p̄cepit. q more ſolito fuerat
ab angelo ſancto viſitata. Tantā enī
ſuauitatē ſētiebat. q putabat ipſaz
diuerſorū aromatū vnguētis punctā.
Que dicebat ſe in eadē nocte audi-
uiſſe in celeſtibz cātari alleluya. Ac
ſperabat q idē alleluya cū celeſtibus
ciuibus breuiter cū maiori gaudio
et cōſolatione eſſet cantatura. leui-
uſqz habitura ī grauaminibz infirmi-
tatū eius: ſi feſta paſche tranſirent.
Quod de morte ſua etiā putat dix-
iſſe. nō tamē manifeſte indicabat ſe
penitus morituram. Et dixit confeſſor
eius q p q̄tuor vel quinqz annos an
mortē ſuā audieāt eā dn̄m rogantē
q niſi ſe ſolo et ipſa ſciente moreret.
quod et factū eſt. Obijt autē .xviij.
Kl'as maij poſt veſperas circa horā
quartā. āno dn̄i MCCCCXXXiij
Etatis vero ſue anno .liij. Completis
autē ab exordio egritudinū eius ānis
trigintaocto ∴ ∴ ∴ ∴

De ſcis Sergio ⁊ Bacho mr̄ibꝫ.

REgn̄tibꝫ diocleciāo ⁊ maxiāo
impatoribꝫ: mult⁹ error ho-
minū gen⁹ poſſedeāt Lapides
em̄ ligna ⁊ hoīm adinuētiones ado-
rabant. eiſqꝫ ſacrificabāt: ⁊ de obce-
nis ſacrificijs deguſtabant Qui aūt
ſacrificaē nolebāt: penis atqꝫ ſuppli
cijs vehementibus afflicti deſeruire
demonijs cōpellebantur. Erat etiā
edictū per ſingulas ciuitates in foro
ꝓpoſituz: cum ſeueriſſima cōminati
one. vt nullaten⁹ emeret quiſpiam
aut vēderet: niſi ꝑus ydol̄ ymolaret
aut incenſū ponēt. Polluebat̄ itaqꝫ
puritas de dyabolico aratuz nidore
hec ꝯuerſatio oportuna hominibꝫ vi
debat̄ Tūc itaqꝫ velut quedā ſtelle
terreſtres erga ꝯfeſſionē fidei ſalua-
toris dn̄i nr̄i iheſu xp̄i Sergius ⁊ Ba
chus pollebāt in palatio. honorabi
leſqꝫ erāt apud maximianū impa-
torē. Btūs quidē erāt ſergi⁹ ꝑmiceri⁹
⁊ ꝑnceps ſcole gentiliū. amic⁹ im-
peratoris ⁊ multū apud eū habēs fi
duciā vt etiā veloci⁹ impator oībus
poſtulationibꝫ eius ānueret Qua de
re anthiochū quēdā familiarē hn̄s
Sergi⁹: popoſcit ab impatoē vt dux
fieret ab auguſto eufratēſ patriarū
ꝓuincie Btūs vō Bach⁹ eiuſdē ⁊ ipē
ſcole gentiliū erat ſecūdiceri⁹. Qui
em̄ vnanimes erant in xp̄i caritate
oportuni: ⁊ in ſeculari milicia nō ſepa
rabant̄ ab alterutro Nō q̄dē affectu
nature: ſed vinculo fidei cōnexi cātan
tes ſp̄ ⁊ dicētes. Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ io
cundū habitaē frēs in vnū Erāt igi
ingenioſi ⁊ felices dei milites. ⁊ ſcp
turis a deo inſpiratis ad plenū inſti
tuti: ad erroris dyabolice deſtructio
nem. ⁊ in ꝑlijs ad plenū exercitati:
ad barbaroꝝ pemptionē Inuidia
ergo maligna iniqui demonis: q̄dā
de eadē q̄ appellat̄ gentiliū ſtimula
ti: videntes eos elegant̄ in atrijs rega
libus ꝯuerſari multāqꝫ apd̄ impato
rem fiduciā hr̄e: aliter nō valētes li
uoris ſui inſidia innectere: accuſaue
runt eos apud impatorē q̄ fuiſſēt
xp̄iani Obſeruātes nāqꝫ tp̄s q̄ im-
peratori idē btūs Sergi⁹ ⁊ Bach⁹ nō
aſſiſterēt. ſingularit̄ eū inuenientes
dixerūt Jmmoꝛtli tuo faſtigio multū
ē ſtudiū erga venerabiliū maximo-
rūqꝫ deoꝝ r̄ligionē Quapropt̄ vbiqꝫ
⁊ in ōmibꝫ locis ſcp̄tavrā puenerūt
in quib⁹ eos honorare atqꝫ adorare
ꝑcepiſtis. Obnoxij autē imaculati
edicti vr̄i: innūis ſupplicijs ꝯſumāt̄.
Quare ḡ tantā fiduciā habētes er-
ga eternitat̄ vr̄e potentiā: Sergius
⁊ Bach⁹ ꝑmicerij ſcole vr̄e: xp̄z quē
vtpote malefactorē: q̄ vocant̄ iudei
crucifigētes occiderūt: venerantur ⁊
adorant. multoſqꝫ alios pſuadētes
a deoꝝ cultuā ſubtrahūt atqꝫ ad ſuā
religionē inducūt. Audiēs hec
impator: ⁊ nō eis credēs dixit. Non
arbitror veritatē vos dicē. qꝛ Sergi⁹
⁊ Bachus erga deoꝝ honorē ⁊ religi
onē ſūt deuoti. dū ego erga eos ima-
culatā caritatē habeā. quā adipiſci
nō mererent̄ niſi deuoti atqꝫ ſincēs
exiſterēt. Si aūt vt ꝓhibet̄ vos: illi⁹
culture ſūt: mō ꝯp̄hendant̄ Cōuocās
nāqꝫ eos ignorātes q̄d dictū ſit: va
dam vna cū eis ad ſacrariū magni io
uis. Et ſi quidē ſacrificauerūt ⁊ de ſa-
crificijs guſtauerint: vobiſipſis ad
ſuſtinendū pro tali calūpnia picul̄i
cauſā aſcribit̄ Si aūt noluerint ſa
crificare: dignū impietat̄ eoꝝ ſuppli
ciū ſuſtinebūt. Dij em̄ ſatellites im
perij mei īpios ⁊ ingr̄tos nolūt. Re-
ſpondētes accuſatores dixeīt Impe
rator: nos amore ⁊ affectu deoꝝ pmo
ti: q̄d de eis audiuim⁹ ſuggeſſimus
tuo immoꝛtli faſtigio. Tue autē erit
intemerate ſapiētie: iſtoꝝ cōp̄hendē
temeritatē Cōtinuo ḡ vocauit eos
impator. Ingreſſus nāqꝫ fuerat cū
ꝯſuetis ſatellitū officijs Et accipiēs
eos impator ingreſſus ē ⁊ ſacrifica
uit cū officijs. Ac de ſacrificijs guſtās
circūſpexit ⁊ nō vidit Sergiū ⁊ Bachū
Neqꝫ ei ingreſſi fuerāt in tēpliū ipuū
illicitū eſtimātes vidē ſacrificātes ſ

ac de immūdis ſacrificijs deguſtātes
Stabāt ꝟo foris ⁊ orabāt q̄ſi ex vno
ore dicētes Rex regū ⁊ dn̄e dn̄āntiū
qui lucē inacceſſibileꝫ habitas: illu-
mina oculos cordis eoꝝ. qm̄ in tene
bris ignorātie incedūt. qui imuta-
uerūt gloriā tuā incorruptibil' dei in
ſimilitudinē corruptibiliū hoīm ⁊ vo
latibiliū ⁊ q̄drupedū ⁊ ſerpentiū. ⁊
deſeruiūt creature mag' q̄ꝫ tibi crea-
tori. Cōuerte eos vt te cognoſcāt ſo
lum verū deū ⁊ filiū tuū vnigenituꝫ
dn̄m noſtꝝ ihesū xp̄m. qui ꝓpter noſ
noſtrāqꝫ ſalutē paſſus ē ⁊ reſurrexit
quatenꝰ nos eripet de maledicto le-
gis ⁊ vanoꝝ ydoloꝝ errore. Nos ꝟo
intemeratos atqꝫ immaculatos deꝰ
cuſtodi in via mādatoꝝ tuoꝝ. vt ſe-
cundū mādata tua ꝯuerſem̄. Dūqꝫ
adhuc oratio in ore eoꝝ eſſꝫ: mittēs
impator quoſdā de aſtantibꝫ ſibi ſa
tellitibꝫ iuſſit eos in tēplū introduci
Quibꝫ introductꝭ dixit. Sic video de
immaculata māſuetudine mea atqꝫ
hūanitate cōfidentes quāꝓtegētes
dij vobis ꝓuiderūt: cōtempnē vultis
edictū impiale: tranſgreſſores facti
deorūqꝫ inimici. Sed nō vos ſuſtineā
ſi ꝓbanꝭ que de voƀ dicta ſūt. Acce-
dentes g̃ ad arā magni iouis ſacrifi-
cate ⁊ de ſacrificijs miſticis guſtate
quēadmodū ⁊ ceteri. Reſpōdētes āt
fortiſſimi militeſ xp̄i ſergiꝰ ⁊ bachꝰ
dixerūt. Nos impator terrenā quidē
corporal' milicie ſeruitutē tibi debe-
mus exſoluē: habemꝰ regē verū in ce
lis ihesū xp̄m filiū dei cui animas no
ſtras deuouimꝰ q̄ eſt ſpes nr̄a ⁊ ſalu
tis refugiū. Huic per ſingulos dies
offerimꝰ viuū ſacrificiū atqꝫ rationa
bilem culturā. Lapidibꝫ aūt ⁊ lignis
non ſacrificamꝰ neqꝫ adoramus. Dij
namqꝫ veſtri aures quidē habēt. ora
tionē autē hominū nō habent neqꝫ
audiūt. Similit' nares habent: ſacrifi
cium autē qd' eis offerꝭ nō odorant.
Et os habētes nō loquūꝭ. Similes
illis ſiūt q̄ faciūt ea ⁊ omnes qui cō
fidunt in eis. ¶ Indignatꝰ itaqꝫ

impator mutauit vultū ſuū. iuſſitqꝫ
cōfeſtim zonas eoꝝ īcidi. ⁊ exui eos
clamidibꝫ ⁊ queqꝫ erant militie veſ-
tes ſimul ⁊ torques aureas de ceru i
cibus eoꝝ auferri. ⁊ indui eos colo-
bia muliebria. ⁊ ita p mediā ciuita
tem vſqꝫ ad palaciū trahi: grauiſſi
mas in ceruicibꝫ cathenas portātes
Cumqꝫ ſancti dei traherenꭓ p mediū
forū cantātes ſimul dicebāt. Si am
bulauerimꝰ in medio vmbre mortis
non timebimꝰ mala. qm̄ tu nobiſcū
es. Et verbuꝫ illud apl'icū. Quate-
nus abnegātes oēm impietatē ⁊ ſe-
culares cupiditates. ⁊ exuimꝰ veter'
hominis habitū: nudi in fide exultemꝰ
in te dn̄e. q̄ induiſti nos veſtimēto
ſalutis ⁊ tunica letitie circūdediſti noſ
ſic̄ ſponſā adornaſti nos muliebribꝫ
ſtolis ꝯiungēs nos tibi p cōfeſſionē
Tu dn̄e mādaſti noƀ dicēſ. Ad duces
⁊ reges ducemini ꝓpter me. ⁊ cū tra
diderint vos: nolite ſolliciti eſſe quō
aut q̄d loq̄mini. dabiᵗ em̄ voƀ in illa
hora q̄d loq̄mini. Nō em̄ vos eſtis
q̄ loq̄mini. ſꝫ ſpūs p̄ris vr̄i q̄ loq̄tur
in voƀ. Exurge xp̄e adiuua nos ⁊ ex-
pugna ipugnātꝭ nos. Cōforta aīas
nr̄as vt nō moueam̄. ⁊ ipi dicāt vbi
ē deꝰ eoꝝ. ¶ Qñ āt venerūt ad palaciū
vidit ſcōs impator: di. ad eos. Scele
ratiſſimi oīm hoīm: ad h̄ vos multa
amicicia dilexi quā cū vos habui
ſaūlos putās eē deoꝝ: et meā iuſſio
nē cōtēpnētes: in audacꝭ ꝯtra legū
decreta q̄ nō licēt īpatori reſpōdeatꝭ.
Quaē ⁊ deoſ blaſphematꝭ p q̄s mag
pace fruiꭓ hoīm genꝰ. Maximū aūt
deoꝝ nr̄oꝝ genꝰ ex legitimis ꝓcreatū
eſt nuptijs Iouis magni dei: ⁊ ex cō
iūctione Iunonis. Rn̄dētes aūt for-
tiſſimi xp̄i milites dixerūt. Erras im
pator. Hec em̄ fabule ſūt decipiētes
ſimpliciū aīas. Dū hec auribꝫ eoꝝ
ingerūt ad p̄dicationeꝫ hortātes eos
dixerūt. Ipē xp̄s in quē credimꝰ ē filiꝰ
dei veri q̄ cū eo ⁊ p eū oīa fecit: celos
extendit. terrā fundauit. abyſſum ⁊
mare magnum. ⁊ harena ſolitum

frenauit·aſtroꝝ multitudine celum ornauit·ſolē ⁊ lucē diei creauit ⁊ lunā ad ſolatiū noctis ↄdidit·⁊ ſeparauit inter tenebras ⁊ lucē· menſurā diei poſuit ⁊ finē noctis:oīa ex eo qđ nō ē vt ſint deducēs·nā oīa in ſapia ſicut deus fecit Jn vltimis aūt diebꝫ ꝓpter noſtrā ſalutē in terra nat9 nō ex voluntate hoīs nec ex volūtate carnis ſꝫ ex ſpū ſcō ex puella ſꝑ vgine·⁊ cōuerſat9 eſt cuꝫ hoībꝫ docēs nos reūti a vanis ydol' iſtis ⁊ ipſū cognoſcere atqꝫ patrē eius deū verū· Et ſi ſcḋm carnē iudei eū occiderūt:ꝟtute tñ ſue deitatis ⁊ inferos expoliauit:⁊ tercia die a mortuis reſurrexit:⁊ legē icorruptibilitatis poſuit:atqꝫ mortuis reſurrectionē D ¶ Hoc audiēs impator pluſqꝫ ante furore ſuccēſus eſt: eorū accuſatores in eoruꝫ loco iuſſit taxari milicie:⁊ ad eos dixit Anthiocho duci mittā vos maledicti· Cui ꝓpter amiciciā ⁊ fiduciā quā hūiſtis erga me:poteſtatē hāc pdidiſtis:⁊ in hanc eū dignitatē induxiſtis· vt ſciatis ex quo cecidiſtis honore:dū ab extremo vel viliſſimo iudice vltimū debeatis ſufferre ſupplicium ꝓpter blaſphemiā quā auſi fuiſtis in deos ꝓferre Hec dicēs iuſſit eos ad anthiochū ducē ⁊ iuſſit grauib9 cathenis p oīe corp9 ligatos ad ptes orientis p ſingularꝫ ciuitatū officia duci Scripſit autē ⁊ epl'aꝫ talē (Jmpator maximian9 pius ac triūphator auguſt9 Antiocho duce ſalutē:· Deoꝝ maxima pudētia oēs quidē hoīes pſertiꝫ aūt cuſtodes ⁊ ſatellites impij mei nō vult ipios atqꝫ alienos familiaritatis eoꝝ eſſe· Jdeoqꝫ ſua ↄſcientia victos ſergiū ⁊ bachū impie xpianorū eſſe religionis:vltimis indicauit obnoxios eſſe ſupplicijs· Quos impialiū iudiciorū queſtione nō eē dignos exiſtimātes:ad tuā ſtrenuitatē direxim9·vt ſi qdē penituerīt ⁊ corā te dijs ſacrificauerīt:donās eis veniā:ſine tormētis ad nos retūſmittas·Mox eni milicie recipiet ⁊ dignitatē:⁊ meliores qꝫ an tūc erūt· Si aūt hec facē mīme voluerīt:ſꝫ in ſua impietate pmāſerīt:eos nō differas ſubicē legū ſeueritati· ⁊ longā vite ſpem ab eis incide· Bene valeas ¶

Hui9 miniſtri ſuſceperūt eos· Jpſa die ſero facto·xij· ab vrbe miliario māſerūt in ſtabulo cū magna tuicione atqꝫ cuſtodia· Circa mediā vero noctē venit angl's dñi ⁊ dixit eis Cōſidite ⁊ pugñte ↄtra dyaboli ſpm ſic fortiſſimi atqꝫ adlethe xpi· vt pluctantes:eū ponatis ſub pedibꝫ vr̄is Et dū venerītis viſuri regis gl'am xpi·occurret vobis celeſtis exercit9 cū multitudine angeloꝝ laudē canētes victorie:portātes vobis palmā pfecte fidei atqꝫ ↄfeſſionis coronas Aurora aūt facta cū oī leticia gaudētes ambulabant in via· Erāt aūt cū eis ⁊ ex ſeruis eoꝝ quidā q̄ amore pietatis xpi ⁊ corporaliū dñoꝝ nec in talibꝫ neceſſitatibꝫ eos relinqre noluerūt·qꝫ narrātes eos inuicē audierīt de aduentu angeli quē in nocte viderant· Ambulabāt aūt pſallentes ſimul ⁊ orātes q̄ſi ex vno ore dicētes Jn via teſtimonioꝝ tuoꝝ delectati ſum9 ſicut in oīibꝫ diuitijs Jn mādatis tuis exercebim̄ xpē·nūc redde ſeruis tuis vt viuam9 ⁊ cuſtodiam9 vba tua

E ¶ Sic aūt ſcḋm impatoris pceptū p ſingula ciuitatū officia cū trāſmittebant' cuſtoditi ad ꝓpoſitā eis mrij viā:xpi milites vſqꝫ quo ducti ſunt ab auguſto eufratenſis puincie·ad milites q̄ ſūt iuxta ſaracenoꝝ gēteꝫ in caſtro noīe barbaliſſo· in q̄ ſedeꝫ habebat antioch9 ⁊ in purpura ſue clamidis ſuſcepit imperatoris lrās Quas intra ſe legit·⁊ vocauit commētarienſē officij ſui ⁊ dixit ei· Suſcipe ligatos hoīes:⁊ eos in militari depone cuſtodia:ſine aliq̄ ↄſueta moleſtia·nec in pluribꝫ ↄplicibꝫ cippi pcuſſis pedes eoꝝ inice Poſtera autē die adduc eos ad iudiciū:vt audiaꝫ eos ſcḋm legē· Cōmētarienſis aūt ſic ei pceptū eſt ſuſcepit ⁊ miſit eos in

cāpū. ¶ Sero aūt facto pſallebāt ſi
mul a orabāt q̄ſi ex vno ore dicētes.
Tu dn̄e ꝯfregiſti caput draconis ma
gni. tu ſiccaſti fluuios. tu dirupiſti
fōtes atqꝫ torrētes. tu feciſti t̄minoſ
orbis terre. Reſpice ad nos dn̄e deꝰ
nr̄ qm̄ inimicꝰ exprobauit nob̄ ꝓpt̄
nomē tuū. Nō tradas aīas hoim cō
fitētiū te: eis q̄ pluſq̄ꝫ fere ſūt īman
ſueti. a aīas pauperū ne obliuiſcarꝭ
in finē Reſpice dn̄e in teſtamētū tuū
qꝛ repleti ſūt qui obſcurati ſūt terre
domibꝫ iniquitatū. Nō reuertamur
turpit̄ miſeri facti. vt nos pauperes
laudemꝰ nomē tuū. Nō obliuiſcē vo
ces ſupplicantiū te: qm̄ ſupbia eorū
qui te oderūt ſemp aſcendit ad te Et
gratis oderūt nos hoīes. Sed tu dn̄e
adiuua nos a libera nos ꝓpter no
men tuū. Quādo aūt hec ſci dicētes
retulerūt tacuerūt. ¶ Cum ſe ſopori
paululū dediſſēt: ſupuenit angelus
dnī: a dixit eis. Cōfidite a ſtate forti
ter in fide atqꝫ ꝯfeſſione. qm̄ dn̄s nr̄
iheſus xp̄s vobiſcū eſt q̄ vos adiuua
bit a ꝓteget Exurgētes aūt de ſōno
a famulꝭ ſuis audientibꝫ narrantes
ſibiij inuicē angelicā viſionē acceperīt
magnā fiduciā. Pſallebāt autē hec
dicētes. Ad dominū cū tribularem̄
clamauimꝰ a exaudiuit nos de mō
te ſancto ſuo Nos dormiuimꝰ a ſom
nū cepimꝰ a exurreximꝰ qm̄ dominꝰ
ſuſcepit nos Nō timebimꝰ milia po
puli circūdantis nos Exurge dn̄e ſal
uos nos fac deꝰ noſter qm̄ tua ē ſa
lus a ad te ſperātes ſūt in bn̄dictōe
tua. ¶ Mane aūt facto ſedit in p̄
torio dux a cōuocauit cōmētarienſē
a dixit ei Ingrediāt̄ ligati Cōmētari
enſ ait. Preſto ſūt an̄ mūdū tribu
nal pietatꝭ tue dn̄e. Aſtantibꝫ autē
ſanctꝭ iuſſit recitari epl̄am īpatorꝭ
Cūqꝫ lecta fuiſſꝫ epl̄a: antiochꝰ dux
ſūmonitꝰ a cōſiliario ſuo dixit Opor
tebat quidē vos implē impatoris p̄
cepta a diis ſacrificaē vt. eorꝫ ꝓpiciacio
nē a grām hr̄e meamini Qm̄ neſcio
cur h̄ facē rēnuiſtis a merito īdigni
facti de tali ac tāta glīa cecidiſtis: et
a militia ꝓuati eſtis a ſbſtātias q̄s
hūiſtis pdidiſtis. Saltē vel nūc ob
ſecudantes ꝓmolate diis: quo valea
tis ampliorē q̄ꝫ ꝓus habuiſtis: honorē
a gloriā ꝓmereri Veſtrā aūt recupe
rantes militiā etiā facultates vobis
ablatas recipiatꝭ. Hoc em̄ ex p̄ceptꝭ
inpiatibꝫ p lrās agnouimꝰ ſicut a
vos audiſtis Si tn̄ vos vr̄e inſipiētie
peniteat: a ſacrificia diis immortlibꝫ
ꝓmoletis: hac de cauſa vobis etiā
ego hucuſqꝫ peperci. Suadeo ḡ vt obe
dientiā optimis iuſſionibꝫ exhibea
tis Memor em̄ ſū amicicie ac bene
ficiorꝫ veſtrorꝫ: p̄cipue tuorꝫ dn̄e mi
ſergi Si m̄ d̄o ſacrificaē nolueritꝭ: nēce
mihi eſt impatorꝭ p̄cepta ſeueriter
adimplere. ¶ His verb̄ reſpōdētes
ſci dixerūt Nos ideo dimiſimꝰ oīa et
ſecuti ſumꝰ xp̄m: vt terrenā militiā
cōtemnētes: angelꝭ in celo cōmilite
mus. nullas q̄ in terra ſūt diuitias
ſectātes: celeſtes hr̄e valeamꝰ Quid
em̄ ꝓficit nobis: ſi totū mundū lucre
mur animas aūt nr̄as pdamꝰ Ergo
nō ſuade nos antioche talia Lingua
etem̄ tua doloſe loquitur. a venenū
aſpidū eſt ſub labiis tuis Sed nō po
tes animas nr̄as in deo roboratas:
a fidei ꝓpoſito reuocaē. Fac ḡ qđ vis
nos em̄ nec lignis ꝓmolamꝰ neqꝫ la
pides adoramꝰ: ſed xp̄o filio dei regi
oīm ſeculorꝫ deſeruimꝰ. cui flectit̄ oē
genu celeſtiū terreſtriū a infernorū
quē etiā in glīa p̄ris manē omnis
lingua confitet̄ Dii em̄ veſtri nō ſūt
dii ſed ydola manufacta. Nā ſi eſſēt
dii ipſi ſibi p ſe hoīes ſubiciſſēt. a n̄
humana egerent vindicari ꝓuiden
tia: in eos qui ſe nolūt colere a ado
rare. Reſpōdens autē antiochꝰ dixit
Nos deos nō vindicamꝰ. nam eorū
ꝓuidentia omnis inimicorū nobis
ſubiecta eſt virtus. Sed culpamus
vos. qꝛ inceſtā atqꝫ nefandā colitis
religionē. Reſpōdentes autē ſancti
martires dixerunt. Inceſti atqꝫ ne
pharii vos eſtis a qui vos ſecuntur

ſacrificantes demoniis et adorantes
ligna que pꝰ modicū in ignē mittūt
G ¶ Tūc iratꝰ valde dux antiochꝰ
iuſſit beatū quidē ſergiū p̄torio eiec
tū cuſtodie mācipari. ſcm̄ vero bachū
extenſū torq̄ri verberibꝫ. Intantū g̊
tortꝰ eſt q̊uſqꝫ carnifices q̄ cedebant
eū in terra laſſi caderēt. Illis aūt de
labore laſſis: iuſſit eū ab aliis in ven
tre, verſū vegitaria q̄tuor neruis cru
dis cedi ⁊ dicebat ei. Videamus ſi te
xp̄s tuus de manibꝫ meis eripiat ¶
Diu aūt ſci mr̄is corpore ceſo: ⁊ ſan=
guine circūfluēte dixit ad antiochū
ſcūs Bachꝰ. Miniſtri ſathane ceden
tes laſſi ſūt: audacia tua cecidꝫ. Tyrā
nus maximianꝰ victꝰ eſt: pꝫ vꝫ dya
bolus excluſus. Qn̄tū em̄ q̊d ex me
eſt corpꝰ corrūpit: tantū qui eſt intꝰ
renouaꝛ homo ad futurā vitā. Hec
dicēte eo: vox de celo facta eſt dicēs.
Veni iā ad paratū tibi regnū atle=
tha xp̄i Bache. Circūſtātes aūt au=
dientes vocē obſtupuerūt ⁊ hebetes
facti ſūt. Ipſe vero dū cederet ſanctā
animā angel' ſuſcipiendā tradidꝫ ¶
Vidēs āt iudex ꝙ deuictꝰ fuiſſꝫ iratꝰ
ꝓhibuit corpꝰ ſci mr̄is ſepeliri. cani=
buſqꝫ ⁊ beſtiis ⁊ volatilibꝫ deuorādū
p̄cepit exponi. Et exurgēs de loco q̊
ſedebat abiit. Corpꝰ autē btī Bachi
cū ꝓcul ex caſtra ꝓueheret multitu=
do beſtiarū collecta circumdedit eum
Aues vero deſup euolātes nō ꝑmitte=
bāt crudelas beſtias tangē eū: cuſto
dientes eū vſqꝫ ad noctē. ¶ Veſpere
aūt fcō deſcēderūt q̄dā ex frībꝫ q̄ ibidē
in ſpeluncis habitabāt. ⁊ tulerūt ſcm̄
corpꝰ ꝓſequentibꝫ beſtiis ⁊ auibꝫ ve
lut rōnabilibꝫ hoibꝫ in obſequiū ſe=
pulture mr̄is. ⁊ ſepelierūt illd̄ in vna
de ſpeluncis ¶ Btūs vero ſergiꝰ ni=
mis anxiatꝰ ac cōtriſtatꝰ derelictꝰ ē
ſolus: ⁊ flens di. Heu m̄ bache frat̄
⁊ cōmilito meꝰ. Nūq̄ ampliꝰ pſal=
lemꝰ dicētes. Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocū=
dum habitare frēs in vnū. Aſcendēs
nāqꝫ in celū ſegregatꝰ es a me ⁊ dere=
liquiſti me ī terra ſolitariū et inſolatū

Hec eo dicēte in eadē nocte aſtitit ei
btūs Bachꝰ candidā habēs faciē tāq̄
angeli in habitu militari: dixitqꝫ ei
Quid ↄtriſtaris aut cur anxiaris fratꝛ.
Et ſi corpore abſceſſi a te: ↄfeſſionis
tn̄ vinculo tecū ſū pſallens ⁊ dicens
Viā mandatoꝝ tuoꝝ cucurri: cū dila
tares cor meū. Tu g̊ frat̄ feſtina: ꝑ
bonā ⁊ integrā ↄfeſſionē ꝑueias me
curſū cōſūmans. fidē cuſtodiēs. tecū
em̄ m̄ repoſita ē corona iuſticie Dilu
culo igiꝛ ſurgēs narrauit hiis q̄ ſecū
erāt in q̄li habitu vidiſſꝫ beatū bachū ī
nocte ¶ Sequēti itaqꝫ die egreſſurus
dux de caſtro barbaliſſo in caſtꝝ ſu
ron iuſſit ⁊ beatū ſergiū ſequi: dep̄=
catuſqꝫ eſt eū vt ſacrificaret Ille aūt
reſpuēs blādicias eiꝰ: iter ſuū cū pa
ce faciebat. Venientibꝫ g̊ eis in caſtꝝ
ſuron p̄ſidēs ātiochꝰ pro tribunali
in p̄torio cōuocauit ad ſe beatū ſer=
giū dicēs ei. Bachꝰ quidē ipiiſſimꝰ
nolens obtꝑare ad ſacrificandū diis
elegit vitā ꝑuari. dignāqꝫ ſibi mor
tem adeptꝰ eſt Tu autē dn̄e mi ſergi
vt q̊d ſeductoriā ⁊ impiā illā religi
onē ſequēs ad tantā miſeriā te tra=
didiſti. reuereor em̄ te memor bn̄fici
orū tuoꝝ ⁊ cōſiliū tui. ꝙ ꝑncipatū
hūc tu m̄ ꝓuidiſti. Et tu q̊dē vt reus
in ordine ſceleātoꝝ examinādꝰ aſſiſt̄
ego āt ī ſede p̄ſidis examiaturꝰ ſedeo
Rn̄s aūt mr̄ xp̄i ſergiꝰ dixꝫ Afflictio
iſta tꝑaliſqꝫ ↄfuſio: magnā fiduciā
atqꝫ et̄nā glām pariet apd̄ vniūſoꝝ
regē iħm xp̄m filiū dei Vtinā ⁊ tu nc̄
audires me ⁊ recognoſcēs deū ⁊ regē
meū xp̄m ⁊ ꝓuidētiā tui facerē quē=
admodū apd̄ terrenū et mortalē im
ꝑatorē ita etiā ⁊ apd̄ xp̄m celeſtē ⁊
eternū regē vt ↄcedereꝛ tibi inſucceſſi
bilis ꝑncipatꝰ ⁊ gloria immōꝛlitat̄
Terreni quippe ꝑncipes cadunt ve=
lociter ſicut pſalmiſta dicit. Vos ſi
cut hoies moriemini ⁊ ſicut vnus de
ꝑncipibꝫ cadet̄. Et iteꝝ Vidi impiū
ſuꝑexaltatum ⁊ eleuatū ſicut cedros
libani et tranſiui ⁊ ecce non erat. et
queſiui ⁊ nō eſt inuentꝰ locus eius.

CDux antioch9 dixit Fatuas has ⁊
indiſciplinatas ſupfluitates relinq̄
⁊ ſacrifica diis: obediens iuſſionib9
imperatoris nr̄i maximiani. Si aūt ſa
crificare nolueris: ipē me cōpellis: vt
oblit9 oīm q̄ de te m̄ pſtita ſūt: ſeue=
riſſimis te ſcd̄m legē penis ſubiciaꝫ
Btūs itaqꝫ ſergius dixit. Fac qd̄ vo=
lueris. Xp̄m em̄ habeo adiutorē. q̄
dixit Nolite timē eos q̄ occidūt cor=
pus: aīmā aūt nō poſſūt occidere.
Magis aūt timete eū q̄ p̄t ⁊ aīmā ⁊
corp9 pdē in gehennā. Corp9 ḡ meū
ſubiacet tibi. Punia afflige quātū
volueris: hoc ſciēs qꝛ ⁊ ſi corp9 meū oc
cidas: in aīmā tn̄ meā ptātē hr̄e n̄
poteris. neqꝫ tu neqꝫ pr̄ t. ſathanas.
Indignat9 ḡ dux dixit Vt video hu
manitas mea audatiorē ⁊ pcaciorē
te fecit fieri Vocauit ḡ cōmētarienſē
officii ſui ⁊ dixit ei Velociter calciamē
ta pparate. quibꝫ ferreos ſtimulos
affigētes: hiis eū calciate Cūqꝫ calci
atus fuiſſet: ſedēs ſup currū antioch9
dux iuſſit aīalia citi9 agitari et bea=
tū ſergiū fecit an̄ currē vſqꝫ ad caſtꝝ
tetrappgiā. Diſtat aūt de ſuris hoc
caſtellū milibꝫ nouē Currēs ꝺo btūs
ſergi9 pſallebat dicēs Expectās ex=
pectaui dn̄m ⁊ reſpexit me ⁊ eduxit
me de lacu miſerie ⁊ de luto fecis ydo
latrie ⁊ ꝯſtituit ſup petrā ꝯfeſſionis
pedes meos Cū aūt veniſſēt in caſtꝝ
tetrapirgiā antioch9 dux dixit. Ad=
miror de te ſergi: cū in tātis deliciis
an̄ fueris ꝯſtitut9 quō nunc tā ḡuia
potuiſti ſuſtinē ſupplicia Scūs ꝺo ſer
gius rn̄dit. Nō ſūt amare pene tue
ſꝫ dulces ſup mela fauū IN Deſcē
dens dux de curru iuit ad prādiū pci
piens in militari cuſtodia xp̄i mar
tirē cuſtodire Veſpe aūt facto cāta=
bat btūs ſergi9 dicēs. Qui edebant
aliqn̄ panes meos mag̃ficabāt ſup
me calcaneū. ⁊ funibꝫ penaꝝ ḡuiſſi=
maꝝ extēderūt laqueū mortis pedib9
meis volentes me ſupplātarē. Sꝫ exur
ge dn̄e pueni eos ⁊ libeā ab impiis
aīmā meā Circa mediā ꝺo noctē an
gelus dn̄i aſſiſtēs curauit eū ⁊ pedes
eius ſanos reſtituit Diluculo itaqꝫ ſe
dens dux p tribunali iuſſit eū addu
ci eſtimās qd̄ ex dolore pedū nec in=
cedere potuiſſet niſi forſitan portaret
Vidēs aūt a longe dux ābulantē et
nullaten9 claudicātē: exterrit9 dixit
Hic homo mag9 eſt idcirco tantā fi
duciā hr̄e potuit apd̄ imperatorē nr̄m
magicis artibꝫ hāc adipiſcēs. ⁊ illoꝝ
que dicunt indicia ſūt q̄ videt Arbi
trabat quippe eū nullaten9 potuiſſe
pedibꝫ ābulaē vtpote q̄ inutiles fue
rant ex adhibitis ſibi heſterno ſup=
pliciis. Quō autē nūc tāqꝫ ſi michil
ſuſtinuerit incedat. p deos admiror.
IN Aſſiſtēte ḡ an̄ tribunal beato ſer
gio dixit antiochus. Miſer reſipiſce
tandē ⁊ ſacrifica diis ⁊ exue te de futu=
ris ſuppliciis. Parco em̄ tibi memor
bn̄ficioꝝ tuoꝝ. Si ꝺo ſacrificaē nolue
ris cognoſces. qꝛ michil adiuuabūt
magice artes tue quibꝫ te ſaluū fieri
putas. Reſpōdēs aūt btūs ſergius
dixit Vtinā tu reſipiſcēs de ebrietate
dyabolici erroris. Ego em̄ ſobri9 ſū
dn̄o q̄ ꝯtriuit arma pr̄is tui diaboli
ſub pedibꝫ hūilis ſerui ſui. q̄ m̄ tri=
buit aduerſū te victoriā. q̄ miſit an
gelū ſuū ⁊ ſaluauit me Nā magus
pfecto tu es ⁊ q̄ demones adorāt. demo
niū q̄ppe nec noīanda cultuā oīs im
pietatis ⁊ artis magice adinuētrix ē.
Id nāqꝫ pncipiū ē ⁊ cā ⁊ finis toti9
malicie Itaqꝫ dux ātioch9 iracūdia
āpliore ꝯmot9: denuo ſedēs in curru
iuſſit be. mr̄ē ſupi9 mēoratis coturnis
indutū an̄ ſe currē vſqꝫ in caſtꝝ ruza
fatā qd̄ nouē milibꝫ diſtat a tetra=
pyrgia Cū aūt veniſſēt i caſtꝝ ruzafa
tā dixit btō ſergio dux antioch9 Mi
ſerrime. fixerit inſtātiā fatuitatis tue
pene clauoꝝ vt acq̄eſcas tādē ſacrifi
care diis. aut pſiſtis ī ea q̄ te poccu
pauit īſania Rn̄s āt xp̄i mr̄ fortiſſi=
m9 dixit Cognoſcē habes ātioche qm̄
p hāc fatuitatē pſiſtā ad diſſoluēdā
virtutē tuā pr̄iſqꝫ tui diaboli ⁊ cito in
te veniet vltio dīna. Fac ergo qd̄ vis

ego em̄ demones nō adoro neqꝫ ydolꝭ
ſacrifico ſed dn̄o dō meo immaculatū
ſacrificiū meipſū offerre feſtino VIR
Vidēs ergo dux qꝛ fixus ꝛ immobilꝭ
erga fidē xp̄i atqꝫ ꝯfeſſionē pſiſteret
taleꝫ adūſus eū dedit ſnīam. Sergiū
q̄ indignū ſeipſū deoꝝ pietate mon-
ſtrauit: impijſſiē ꝓ heresi q̄ xp̄iani
appellanᷣ ſeipſū inſeruit Offendꝫ aūt
in magnā maximiani impatorꝭ for-
tunā eo qꝺ noluit obediēs eē venera
bilibꝫ eius edictis vt dijs ſacrificaret
hūc leges gladio aīaduerti p̄cipiūt
Quidā ḡ de aſtātibꝫ: iuſtā eſſe accla
mabāt q̄ in eū ꝓlata erat ſnīam. Ve
niētes ḡ apparitoꝛēs: intꝰpoſuerūt fu
nes labijs eiꝰ ꝛ accipiētes de medio
ſecretario duxeꝛt vt gladio pimeꝛꝭ.
Plurima itaqꝫ viroꝝ ac mulieꝝ mul
titudo eū ſecuta ē vt exitū btī martirꝭ
aſpiceret Vidētes ḡ floꝛē vultꝰ eius
iocūdiſſimū ꝛ iuueīlem. etatꝭ eius
magtudinē: amariſſiē flebant ſuſpi
rantes ſup eū. Beſtie qꝫ illiꝰ loci ſua
deſerētes cubicꝭa: ꝛ multitudini gra
dientiū ſe cōmiſcētes: neminē quidē
hoim nocebāt. ſꝫ mugitu ꝛ q̄ſi voce
quadā tōnabili ſciſſimi mr̄is inter-
fectione dolebāt Dū aūt appropinq̄
rent ad locū in quo cōſūmaturꝰ erat
agonē certamis: xp̄i martir ſergius
poſtulabat ſpiculatoꝛē modicas ſibi
p̄bere inducias vt oraret Extēdenſqꝫ
manꝰ ſuas in celū dixit. Beſtie agri
ꝛ volatilia celi tuam dnātionē atqꝫ
imperiū dn̄e cognoſcētes collcē ſūt
in gloriā ſancti nois tui. q̄tenꝰ rōna
biliū hoim ſciētiā p ſuā ꝯfeſſionē ad
te cōuertāt: tue bonitatꝭ nutu ac vo
luntatis. Vis em̄ oēs hoīes ſaluos
fieri ꝛ ad agnitionē veritatꝭ tue ve-
nire: intermittēs quidē moꝛtē ꝛ ex-
pectans pniam. Ne memineris dn̄e
peccatuꝫ ignoꝛantie eoꝝ quā in nos
ꝓpter tui nois ꝯfeſſionē ꝓtraxerūt.
Illumina oculos cordis eoꝝ ꝛ p̄duc
ad tuā cognitionē. In manꝰ etiam
tuas dn̄e cōmendo animā meā vt re
quieſcē eā facias in celeſtibꝫ taber-
naculꝭ cū eis q̄ tibi a ſeculꝭ placuerūt
Tibi dn̄e eam ꝯmēdo q̄m eruiſti me
de laqueo dyaboli. Hec igitꝰ dicens
xp̄i ſe ſignaculo muniuit ꝛ flexis ge
nibꝰ capite trūcatꝰ beatā illā animā
exalauit. Vox auteꝫ de celo facta eſt
dicēs. Sergi miles meus ꝛ adletha
ingredere in regnū qꝺ tibi ꝓparatuꝫ
ē. Expectāt ei te āgeloꝝ militie nūi
p̄iarchaꝝ. aploꝝ ꝓphetarūqꝫ cetus
ꝛ ſpūs iuſtoꝝ. vt cū eis bō pcipias.
q̄ tibi ꝓparata ſūt Locus aūt in quo
ſuſceptꝰ eſt ſci mr̄is ſāguis: diuiſus
magnā fecit voraginē. deo itaqꝫ diſ-
penſāte q̄tenꝰ eos qui veluti ſues in
ceno volutabanꝭ in errore ydolatrie
terroꝛe viſe voraginis non auderēt
appropinq̄re ipſi loco ꝛ ꝯculcaē ſācti
mr̄is ſāguinē Pro hac re magᵐ illꝺ
chaos factū ē. ꝛ ſic remāſit locꝰ ille
vſqꝫ in p̄ſentē diē pſeuerās ex dīuino
iudicio. Vt q̄ nō credūt: ſpecialꝭ hoc
exiſtēte miraculo firmū in eis edifice
tur fidei fūdamentū Quidā aūt ex
hijs q̄ ꝯgregati fuerāt vt illiꝰ paſſio
nē pfectionēqꝫ viderēt: accipiētes coꝛ
pus eiꝰ cū oī diligētia laueꝛt ꝛ ſepeli
entes poſuerūt illud in eodē loco in
q̄ paſſus fuerat. LVPꝰ multū ꝺo
tp̄s ꝛligioſi viri zelo ꝑ incitati corpꝰ
btīſſimi mr̄is p̄ciosiſſimū theſauꝝ la
trocinātiū mō venientes de caſtro ſu
ron auferre conati ſūt. Sꝫ xp̄i mr̄ nō
pmiſit corpꝰ ſuuꝫ occulte trāſferri qꝺ
pꝺlice ꝓpꝰ xp̄i ꝯfeſſionē triūphalibꝫ
ſupplicijs punitū ē. Deo itaqꝫ volēte
ignis copioſus ī eodē loco ſuccēdiꝭ: nō
vt ī eos vlciſceꝛꝭ q̄ furari eū conabāꝭ
ꝗ eē ꝯſumēt: ſꝫ vt caliginē noctꝭ illuſ
traret ꝛ maīfeſtū facēt ī zuzafata ca
ſtello tꝭle furtū Qꝺ ꝛ fcm̄ ē. incēſo ḡ
igne ī loco vbi corpꝰ iacebat: q̄uidā
de hitatoribꝫ caſtꝭ vidētes q̄i vſqꝫ ad
celos flāmā eleuari: putaueꝛt a qui-
buſdā hoſtibꝫ maxiᵐ illū ignē factū
fuiſſe Et armati egreſſi ſūt pſeq̄ntes
eos q̄ furari tēptauerūt corpꝰ ſancti
mr̄is Illi aūt ne ſuo deſiderio in oībꝫ
fraudarēᷣ poſtulātes eos: pmiſſi ſūt

ibidē paucis diebꝫ ꝑſiſtere ⁊ edificiū
facientes ex lapidibꝫ ⁊ luto in loco vbi
iacebat ⁊ coopientes deſup in honorē
mr̄is ſic receſſerūt. ¶ Paulatī itaqꝫ ꝓ-
ficiente xp̄iana religione conuenerūt in
vnū ſcī viri epi nūo. xv. ⁊ edificaue
rūt iux̄ caſtꝝ ruzafatā cimiteriū di-
gnū ꝯfeſſiōis eiꝰ. Tranſtulerūtqꝫ illuc
corpꝰ ſcī mr̄is ⁊ depoſuerūt illd in eodē
mr̄io. vij. die mēſis octobris q̄ btūs
mr̄ glorioſi certaminis palmā accepit.
Multe deniqꝫ ſanatiōes ⁊ miracla
ſiūt vbicūqꝫ reliq̄e eiꝰ fuerūt deportate
maxime tn̄ ad ſepulchꝝ vbi prius ia
cuit. Meritis nāqꝫ btī mr̄is oēs q̄ illuc
ꝯcurrūt a diuſis ibi infirmitatibꝫ cu
rant. ⁊ obſeſſi ibi a demonibꝫ liberā
tur. ¶ Ad diē q̄ natal' eis beſtie fero
citate terribiles: ex ſolitudine circū-
fuſe conueniūt. ⁊ hominibꝫ ſe tō man-
ſuetudine miſcētes: ⁊ ad huiꝰ ſancti
mr̄es ſepulchꝝ ꝓperātes neminē pe
nitꝰ ledūt. poſtq̄ vo honorē xp̄i mr̄i
debitū reddiderūt: ad loca ſua ſolu
taria redeunt. .:.

¶ De feſto p̄ſentationis Marie ad
templū in iheruſalem. .:.

Paulus eps̄ ſeruꝰ ſeruorū dei
ad futurā rei memoriā. Romā
ꝯgruit ⁊ conuenit honeſtati vt
ea q̄ de romani pōtificꝭ grā ꝓceſſerūt
licet eꝰ ſupueniēte obitu litte aplice
deſup cōfecte nō fuerūt: ſuū cōſequāt
effectū. Sane felicis recordationis Pio
pape ſcdō p̄deceſſori nr̄o: ꝓ parte di-
lecti filij nobilis viri Wilhelmi ducis
ſaxonie dudū expoſito: q̄ ipē dux ex
ſpeciali deuotōnis affectu quē ad in-
clitā ꝓpugnatricē noſtrā glorioſiſſi
mā v̄ginē Mariā feruēti animo ge-
rebat: ab intimis ꝓpterea deſiderābat
feſtū p̄ſentationis eiuſdē beatiſſime
v̄ginis Marie quod viceſimaprima
die mēſis nouēbris āñis ſingulis in
terris ⁊ dominijs ſuis de ꝯſuetudine
celebrat' etiā ex ſpeciali ſedis aplice
decreto ⁊ ſtatuto āñis ſingul' ꝑpetuis
tēporibꝫ dicta die ſolemnit venerari
idē p̄deceſſor ſincere deuotōnis affec-
tum quē p̄fatus dux ad ipſū ⁊ roma
nam eccleſiā gerere ꝯprobat attēdēs
⁊ pie cōſiderans: q̄ merita beatiſſiē
v̄ginis p̄dicte erga genꝰ humanū
tantis honoribꝫ cōpenſari neq̄bant.
quin illa maioribꝫ indies ⁊ illuſtrio
ribus digniſſima cenſeret: p̄fati q̄
ducis in ea parte ſupplicationibꝫ in-
clinatus: videlicet ſub dato die nōs
iunij: pontificatꝰ ſui anno. vj. auto-
ritate aplica ſua ꝑpetua ⁊ irrefraga
bili ſanctione ſuaꝝ ſi ſup hoc ꝯfecte
fuiſſent litteraꝝ tenore ſtatuit decre.
uit ⁊ ordinauit: q̄ feſtū p̄ſentatōis
hoc mō ſicuti Aſſūptionis Viſitatio
nis. ⁊ alia feſta btē Marie mēorate
in terris ⁊ dominijs p̄fati ducis dicta
die āñis ſingul' ꝑpetuis futuris tpibꝫ
de mādato ſedis aplice deīceps a cun
ctis xp̄ifidelibꝫ ſolemnit celebraret.
Mādamꝰ nichilominꝰ ſtatutū ⁊ de-
cretū ſua hmōi de celebrādo feſtū p̄-
dictū p̄ p̄latos ⁊ alias eccleſiaſticas
pſonas in dominijs ⁊ terris p̄dictis
ſolemnit publicari. Ne autē de ſta-
tuto decreto ⁊ mādato p̄dictis ꝓ eo q̄
ſup illis ipſiꝰ pij p̄deceſſoris nr̄i eius
ſupueniēte obitu litte aplice cōfecte
nō extiterūt: poſſit quōlibet heſitari
volumꝰ ⁊ dicta aplica autoritate de-
cernimꝰ q̄ p̄ſentes litte ad ꝓbandū
plene ſtatutū decretū ⁊ mādatū pij p̄
deceſſoris hmōi vbiqꝫ ſufficiāt: nec
ad id ꝓbatōis alteriꝰ āminiculū re-
quirat'. Nulli ḡ oīno hoim liceat hāc
paginā nr̄e volūtatis ⁊ cōceſſionis
infringere vel ei auſu temerario ꝯtra
ire. Si q̄s aūt hoc attēptare p̄ſump-
ſerit indignationē oīpotētis dei ⁊ be-
atoꝝ petri ⁊ pauli aploꝝ eiꝰ ſe noue
rit incurſuꝝ. Datū rome apd ſcm̄ pe-
trū. āno incarnatōis dnīce. Mcccc.
lxiiij. xvj. kl'as octobris pōtificatꝰ
noſtri āno p̄mo. .:.

¶ Seq̄t' bulla īdulgētiaꝝ p̄fati feſti

Paulus eps̄ ſeruꝰ ſeruoꝝ dei Vni
uerſis xp̄ifidelibꝫ p̄ſentes litteās
īſpecturis ſalutē ⁊ aplicā bn̄dictionē
Ad id maxime verſat' nr̄a intētio vt

xp̄ifideles ad maiorē deuotionē ⁊ fre
quētiorē venerationē p̄celſe dei geni
tricꝭ v̓ginis Marie q̄ velut aurora cō
ſurgens. pulchra vt luna. electa vt
ſol. terribilꝭ vt caſtroꝝ acies ordina
ta: verū ſolē iuſticie redēptorē noſtꝝ
ihesū xp̄m q̄ illuiat abſcōdita tene-
braꝝ in mūdo ptātiſ tn̄broſe ſpūſcō
coopante pduxit. q̄ nec ē viſa primā
ſilem nec hr̄e ſeq̄ntē: modis ꝯgruen
tibꝰ excitemꝰ vt exinde fideles ipſi de
uotione ⁊ orōnibꝫ ꝓprijs ac ipſiꝰ vir
ginis intercessione adiuti noſtriſqꝫ
inducti excitationibꝫ reddāᷓ dīne grē
aptiores. Sane dudū felicis recorda-
tionis pio pape ſcdō p̄deceſſori nrō ꝓ
pte dilecti filij nobilis viri Wilhelmi
ducis ſaxonie expoſito: ꝙ ipē dux ex
ſpecialꝭ deuotōis affectu ab intimis
deſiderabat feſtū p̄ſentatōis eiuſdēꝫ
v̓ginis: qḋ. xxi. die mēſis nouēbris
ānis ſingulꝭ in terriſ ⁊ dominijs ſuis
de ꝯſuetudine celebraꝛ. etiā ex ſpāti
ſediſ apſtice decreto ⁊ ſtatuto ꝑpetuis
tēporibꝫ dicta die ſolemnitꝭ venerari
idē p̄deceſſor p̄fati ducꝭ ſupplicatōni
bus inclinatꝰ: autoritate apſtica ſta
tuit decreuit ⁊ ordinauit. ꝙ feſtū p̄-
ſentatōnis hmōi ſicuti aſſūptionis.
viſitationis. ⁊ alia feſta btē Marie
mēorate. in terris p̄fatꝭ ꝑpetuis futu
ris tēporibꝫ eadē die de mādato ſedis
apſtice ab ipſꝭ fidelibꝫ ſolemnitꝭ cele
braretꝭ. ꝓut in nrīs: cū dictꝰ pius p̄
deceſſor anteq̄ ſue ſup hijſ lrē ꝯficerētꝭ
rebꝰ fuerit hūanis exēptus: inde cō-
fectis lrīs pleniꝰ ꝯtinetꝭ Nos igitꝭ cu
pientes ꝙ feſtū p̄dictū in debita ve-
neratōe habeaᷓ: ⁊ ad illud colendū
eidēqꝫ v̓gini ſabulandū fideles ipſi eo
libētiꝰ animētꝭ q̄ ex hoc dono celeſtis
grē vberiꝰ cōſpexerint ſe refectos. de
oīpotētꝭ dei miā ⁊ btōꝝ petri ⁊ pauli
apſtoꝝ eiꝰ autoritate cōſiſi oībꝰ vere
penitētibꝫ ⁊ cōfeſſis q̄ die p̄dicta ad
laudē ⁊ honorē ipſiꝰ v̓ginis ī ſingulꝭ
ecc̄ijs mōſterijs ⁊ alijs locꝭ eccīaſticꝭ
infradicta dīna exiſtentibꝫ. in quibꝰ
officiū eiuſdē v̓ginis celebrari ꝯtige
rit dīnis interfuerint: vel in vigilia
eiuſdē feſti ieiunauerīt ānuatī centū
dies de iniūctis penitētijs miſericor
diter ī dn̄o relaxamꝰ pn̄tibꝫ ꝑpetuis
tpibꝫ duātūrꝭ Volumꝰ āt ꝙ ſi alias
in vigilija ieiunātibꝫ vel dīnis hmōi
intereſſētibꝫ aliq̄ alia indulgētia im
ꝑpetuū vel ad certū tp̄s nondū elap
ſū duratura ꝑ nos cōceſſa fuerit. p̄-
ſentes litte nulliꝰ exiſtāt roboris vel
momēti Datū rome apḋ ſcm̄ petꝝ
āno incarnatōis dn̄ice. Mcccclxiiij.
xij. klas februarij pontificatꝰ noſtri
anno p̄mo

Sequitur inſtitutio huiꝰ feſti per
archiepiſcopū magūtinēſis.

Adolphꝰ dei grā ſcē magūtinēſ.
ſedis archiep̄s: ſacri romani im
perij ꝑ germaniā archicancellarius
ac p̄nceps elector. ad futurā rei me-
moriā Ex ſpālꝭ deuotōis affectu quā
ad inclitā ꝓpugnatricē nrām glorio
ſiſſimā ſꝑ v̓ginē Mariā dei genitricē
feruēti aīo gerimꝰ. ab intimis ꝓte-
rea deſiderantes ꝙ feſtū pn̄tationis
eiuſdē btīſſime virginis qḋ. xxi. die
mēſ nouēbris ānis ſingulꝭ celebraᷓ
de ꝯſuetudine. deinceps ānis ſingulꝭ
ꝑpetuis tpibꝫ dicta die ſolēnitꝭ venēᷓ
ꝓterea attendētes ⁊ pie ꝯſiderātes ꝙ
merita btīſſime v̓ginis p̄dicte erga
genꝰ hūanū tātis honoribꝫ repēſari
nequeūt q̄n illa maioribꝫ indies ⁊ il
luſtrioribꝫ dignitatiā cēſeaᷓ: hac nrā
irrefragabili ſanctōe ſtatuimꝰ ⁊ de-
cernimꝰ: ac ordinamꝰ: ꝙ feſtū pre-
ſētatōis hmōi ſicuti feſtū cōceptōis
btē Marie v̓ginis mēorate ꝑ nrās
ciuitates ⁊ dyoceſes dicta die ānis ſin
gulꝭ ꝑpetuis futurꝭ tpibꝫ deinceps a
cūctis xp̄ifidelibꝫ ſolēnitꝭ celebretꝭ cū
ꝓpa hyſtoria de eodē feſto pn̄tatōis
⁊ vbi ꝓpria de illo nō hētur hyſtoria
tūc hyſtoria de natiuitate eiuſdē glo-
rioſiſſime ⁊ intemeāte v̓ginis recipiatꝭ
ſic ꝙ vbi natiuitas hr̄ pn̄tatio inſeratꝭ
Et inſup vt xp̄ifideles ad maiorē de-
uotionē ⁊ frequentiorē venerationē
dicte p̄celſe dei genitricis q̄ velut au

tota ↄſurgēs: pulchꝛ̄ vt luna electa
vt ſol. terribilꝭ vt caſtroꝝ acies ordi
nata: veꝝ ſolē iuſticie redēptorē nr̄m
ihesū xp̄m q̄ illuiat abſcōdita tene-
braꝝ in mūdo ptātꝭ tn̄broſe ſpūſcō
coopante ꝓduxit. q̄ nec viſa ē p̄mā
ſilem nec hr̄e ſeqntē. modis ↄgruēti
bus excitem⁹: vt exide fideles ipſi de
uotionibꝫ ꝯ oꝛōnibꝫ ꝓꝑꝛijs ac ipſius
v̄ginis intercesſionibꝫ adiuti. nr̄iſqꝫ
inducti excitatōnibꝫ reddāt̄ dīne grē
aptioꝛes necnō ad p̄fatū colendū fe
ſtū v̄ginis intacte eo libēti⁹ animēt
q̄ ex hoc dono celeſtis grē vberi⁹ con
ſpexerint ſe refectos. de oīpotētis dei
miſericoꝛdia ac btōꝝ petri ꝯ pauli
aploꝝ ei⁹ necnō ſci martini ↄfeſſoꝛꝭ
patroni nr̄i autoꝛitate ꝯ meritꝭ cōfiſi
oībꝫ vere penitētibꝫ ac ↄfeſſis q̄ die p̄
dicta ad laudē ꝯ honoꝛē ipſi⁹ v̄ginis
in ſingulꝭ eccl̄ijs monaſterijs et alijs
locꝭ eccl̄iaſticis p̄fataꝝ nr̄aꝝ ciuitatū
et dyoceſiū in quibꝫ officiū eiuſdem
v̄ginis celebrari cōtigerit: dīnis in-
terfuerint. vel in vigilia eiuſdē feſti
ieiunauerīt ānuatī. xl. dies de iniūc-
tis eis pn̄ijs miſericoꝛditꝭ in dn̄o re-
laxam⁹ pn̄tibꝫ. ꝑpetuis tp̄ibꝫ duātu
ris. In cui⁹ rei teſtimoniū ſecretum
nr̄m pn̄tibꝫ eſt appenſū. Datū in ci
uitate nr̄ā magūtina die penultima
mēſ auguſti Anno dn̄i. Mcccclxviij

De eodem feſto.

Que eſt illa puella mr̄ et v̄go ſꝑ
Maria frēs cariſſimi q̄ nūc mū
do oſtēſa eſt. q̄n hodie q̄dus aſcendēs
hodie in tēplo a parētibꝫ dō p̄ſentat̄
Vn̄ ꝓceſſit. q̄ aſcēdit. ꝯ q̄nte v̄tutis
exiſtat videam⁹ Quid aūt putas q̄lꝭ
olim fuerat vel nunc ſit iſta pſona q̄
ſcīs oīb⁹ ſpectāda ꝓponit̄: ꝯ imitāda
Hoc aūt in p̄mis inſtituē phas eſt
ꝙ aīa eius ꝯ caro quē elegit ꝯ habi-
taculū ſibi fecit ſapiā dei p̄ris: ab oī
malicia ꝯ īmūdicia fuerit puriſſima
quādo in eā ꝯ de ea verbū extitit caro
factū. dicēte ſcriptura. In maliuolā
animā nō introibit ſapiā. nec habi-
tabit in coꝛpoꝛe ſbdito pc̄tis Int̄ oēs
itaqꝫ ſcōs hui⁹ btiſſime v̄ginis me-
moꝛia eo freq̄nti⁹ agit̄: quo maioꝛē
apud deū gratiā inueniſſe credit̄ Hec
q̄ dē v̄go Maria p̄uſq̄ naſcerē dīnis
eſt oꝛaculꝭ denūciata ꝯ miācul̄ deſig̃
ta Tandē vero nata a ꝓgenie dīnit⁹
oꝛdinata. Nata ſiq̄dē eſt vt legim⁹
nazareno patre: bethleemita matre
q̄s vrbes ipſi⁹ natiuitati vel ↄuerſatōi
deſtinatas eē nō tacuerit ꝓph̄e Deſcē
dit āt de radice illi⁹ fide p̄clara abra
he. cui ſupne ꝓmiſſa fuerat oīs be-
nedictio gentiū in ſuo ſemine. Deſcē
dit a ſtirpe dauid. quē de⁹ ꝓpt̄ notā
ſibi ꝓbitatē ſblimauit dicēſ Inueni
viꝝ ſm̄ coꝛ meū De r̄gali nāqꝫ tribu
ſimꝭ ꝯ ſacerdotali duxit originē q̄ ſū
mū erat paritura regē atqꝫ pōtificē
Q̄ddā itaqꝫ ſyderiū micat in Marie
generatōe videlicet ꝙ longe an̄ pa
tribꝫ diuīſimode celit⁹ eſt repꝛomiſſa
ꝙ ex abrahe ſemine ꝯ ex regibꝫ oꝛta
ꝙ etiā illi gn̄ationi ob ſingulare p̄-
uilegiū ſcitas dīnit⁹ agnoſcit̄ ↄceſſa
Hāc em̄ int̄ figuras vt dictū ē miſti
cas: ſacdotalꝭ v̄ga dū ſine radice flo
ruit: hanc gedeōis vell⁹ dū in medio
aree ſicce madiuit: hāc in viſione eze
chielis oꝛientalꝭ poꝛta q̄ nulli vnq̄
patuit: p̄ſignabat. Hāc etiā int̄ ꝓ-
phetas p̄ ceterꝭ yſayas. nē ex radice
yeſſe virgā oꝛiturā. nūc euidēti⁹ vir
gā ꝓ parituram ꝓmittebat De hijs aūt
de quibꝫ certi ſum⁹ meritoꝝ p̄rogati
uis paulip loquamꝰ ad edificationē
noſtrā ac diuini nōis laudē. vt p fa
mulatu religio ↄſeruet̄: ꝯ pꝛo affectu
deuotio augeat̄. Quis igit̄ niſi hec
virgo qui ſola vniuerſā p̄uitatē here
ticam interemit. ſola p̄ter deū ſit q̄
nos in ōni v̄tute cōfirmet ſuiſqꝫ meri
tis cōmendet ꝯ auxiliet̄ p̄cibus: vt ꝯ
ipſi digni inueniamur in eius laudi
bus a quibꝫ ſiquidē humana moꝛta
litas nō debet ceſſare: ſed de illi⁹ glo
ria nec ſilere patitur deuotio: nec dig
num aliquid poteſt cōcipere cogita
tio. vel inerudita parturire locutio.

Hec eſt que totiꝰ mūdi reparationē
obtinuit. ſalutē oīm īpetrauit Quis
tandē o benedicta miſericordie lon-
gitudinē ⁊ latitudinē ſublimitatē ⁊
ꝓfunditatē inueſtigaē poſſit Longi
tudo enī ipſiꝰ vſqꝫ in diē nouiſſimuꝫ
ſubuenit vniūſis eā inuocātibꝫ. latitu
do eꝰ replet orbē terraꝝ. vt ꝙ ſua mi
ſericordia plena ſit oīs terra. Subli
mitas eius ciuitatꝭ ſupne ruinas re-
ſtaurauit. Profūditas ꝗꝫ ſedentibꝰ
in tenebris ⁊ vmbra mortꝭ redēptio
nē obtinuit. Sic ḡ tue pietatꝭ o Ma
ria. ipſā quā apud deū gratiā inue-
niſti: notā facis mūdo: ſanctꝭ p̄cibꝰ
tuis obtinendo reis veniā. egris me-
delam puſillis corde robur. afflictꝭ cō
ſolationē. piclitātibꝫ adiutoriū ⁊ li-
berationē. ¶ Qualꝭ nāqꝫ fuerit vita
huiꝰ v̓ginis Marie expectātis in tē
plo redemptionē generꝭ humani di
cat ambroſiꝰ. Sit itaqꝫ vobis tanq̄
in imagine deſcp̄ta v̓ginitas marie
ex qua velut ī ſpeculo refulget ſpēs
caſtitatꝭ ⁊ forma virtutꝭ. Virgo erat
mēte ⁊ corpore. corde humilꝭ. verbis
grauis. animo prudēs. loquēdi peri
tior. legendi ſtudioſior. intēta operi
verecunda ſermone. nō in incerto di-
uitiaꝝ ſed in p̄ce pauperꝭ ſpem repo
nens. arbitrū mētis deū nō hominē
querēs. Nullū ledere. cunctis bene
velle. maioribꝫ aſſurgere eq̄libꝫ non
inuidere. iactantiā fugere. Quando
ille leſit parētes? Quādo faſtidiuit
humilē Quādo deriſit debilē. Qn̄do
vitauit inopē? Nichil toruū in oculꝭ
Nichil procax in verbis. Nichil in
actu verecundū. Non geſtꝰ fractior.
Nō inceſſus ſolutior. Nō vox petu-
lantior: vt ipſa ſpēs corporꝭ fieret ſi-
mulacrū mētis: ⁊ figuā ꝓbitatꝭ Ip̄a
nāqꝫ eſt illa q̄ celis gloriā dedit. ter
ris deū pacēqꝫ refudit. gentibꝫ fidem
viciis finē. vite ordinē. moribꝫ diſci
plinā. O plena grāꝝ. nō ſolū puero
abrahe. ſed ⁊ camelꝭ potū tribuēs de
ſupaffluenti ydria tua. qꝛ tu es vera
puella p̄electa. ⁊ altiſſimi filio ꝑpa-
rata. Offerentꝰ inq̄t ꝑpheta virgines
regi: ſed poſt eā. Nā p̄matū ipſa ſola
vēdicat ſibi. Et licet ad dei genitricē
digne collaudandaꝫ nemo inueniatꝰ
ydoneꝰ. tn̄ votꝭ ōībꝰ nō debꝫ ceſſare
quilibꝫ etiā peccator a laudibꝰ quia
in laudibꝰ ſaluatorꝭ eſt iter ſalutis
nr̄e In honore igitꝰ ſcē genitricꝭ eius
a laudibꝰ nolite ceſſare. Ipſa nāqꝫ
eſt virgo Maria: q̄ a nullo virtutuꝫ
genere vacabat. cui gratie plenitu-
dinē ineſſe dei nūciꝰ aſſerebat. Quis
enī cū āmiratione iocūda nō ſpecule
tur ipſiꝰ adoleſcētis nature fortitudi
nem ⁊ prudentiā ac fidē in angelico
colloquio. vbi tam cōſtantꝰ loquitꝰ.
tam prudēter interrogat tam facile
credit Quis non iuſticiā miretꝰ? qm̄
ſic vniuerſa p̄cepta d̓ine legis adim
plere ſatagebat: vt nec ad ſe ꝑtinē-
tia quedā velut purificationē legalē
inexpleta relinq̄ret. Ipſiꝰ quoqꝫ tē-
perantia ſatis emicuit. q̄ virginita
tis liliū in vale humilitatꝭ ꝓduxit.
Depromebāt itaqꝫ v̓tutes in cogita
tione ⁊ affectu cordis eius ineffabi-
lem armoniā quā ipſa creatrix ⁊ in
habitatrix eiꝰ dei ſapientia delectaba
tur audire. choruſcabāt foris quoqꝫ
in ſupficie ſermone ſ⁊ actꝰ vn̄ poſſēt
hoīes glorificare deū ⁊ ſalutꝭ exēpla
accipere Altiꝰ igitꝰ intuemini frēs ca
riſſimi ⁊ cōſiderate quāte deuotōnis
affectu Mariā a nobis honorari vo
luit. qui totiꝰ boni plenitudinē in ea
poſuit. vt ꝓinde ſi quid eſt gratie vel
ſaluti. ab ea nouerimꝰ redundare q̄
aſcendꝰ delicijs afflüēs ortus plenꝰ
deliciaꝝ: quē nō ſolū afflauerit: ſed
ꝑflauerit. ſuꝑueniēſ ille auſter d̓inꝰ
vt vndiqꝫ fluant aromata illiꝰ Totꝭ
ergo medullis cordiū: ⁊ votis ōībꝫ
veneremꝰ Mariā: qꝛ ſic eſt voluntas
eius q̄ oīs nos habē voluit ꝑ illā.
Ipſa eſt apud deū aduocata noſtra
q̄ nō poteſt ſuſtinē repulſā: qꝛ apud
deū inuenit gratiā Prouidēs q̄ppe eāt
nō ſapiam vt ſalomon. nō diuitias
nō honores q̄rebat: ſꝫ gratiā req̄rebat

ſola nimirū eſt grátia qua ſaluami
Sola grā indigem⁹· Quid aliud cō
cupiſcem⁹? Queram⁹ igit̄ grām: ſcꝫ
p inuētricē grē Mariā: qꝛ q̄ q̄rit in=
uenit ⁊ fruſtrari nō valꝫ Ceteꝝ q̄cq̄d
illud ē qḋ offerre paras dō Marie cō
mēdaꝛe memēto· ⁊ qḋ offerre deſideās
grſſimis illis ⁊ oī acceptione digſſi
mis Marie manib3 offerēdas trade·
ſi nō vis repulſā ſuſtinē ¶ Nec foꝛmi=
des ad Mariā accedē: qꝛ tāta grā eſt
repleta: ⁊ ſp̄ūſcō pfuſa· ut fieret cel
ſublimioꝛ· faſtigijs pulcrioꝛ: ſcitate
gtioſioꝛ· Denicꝫ ſi diligēter intēdas
in Maria ſingulas ṽtutes· in ea pꝛoꝛ
ſus inuenies ſingulaꝛēs q̄ videbant̄
eſſe cōes· Que etenī vel angelica pu
ritas illi⁹ audeat ṽginitati ꝯparari q̄
digna fuit fieri ſacrariū ſp̄ūſſancti:
⁊ habitaculū filij dei· Si veꝝ p̄ cia pē=
ſamus de caritate· ſup oēs eſt illa· q̄
pma ꝓpoſuit angelicā in terris vitā
ducere: ⁊ ꝓpoſitū ṽginitatis immo=
bile ſeruare· qꝛ nec aliquaten⁹ titu=
bauit angelo filiū pmittēte Aſcēſio
nes namqꝫ in coꝛde ſuo diſpoſuit: cō
uerſatione piter ⁊ oꝛōne· Aſcendͭ de
niqꝫ in mōtana cū feſtinatōne Dica
mus pie aſcendit p̄us in templū vt
ibi p̄ſentareꝰ ⁊ p redēptione generis
humani patrē ſuū in abſcondito ⁊
cubiculo coꝛdis oꝛaret· Feruebat ſi=
quidē in q̄renda grā caritas: ſplende
bat in carne ṽginitas· in obſequio
eminebat humilitas Merito pinde
cantoꝛ ille diuin⁹ in eius āmiratōne
p̄cinebat· Que eſt iſta que aſcendͭ
plane ſup homines· ipſos etiā ange
los tranſcendit· Nimirū ſup ange=
los aquā viuā nēce eſt vt hauriat
quā hominib3 refundat O benedicta
inuentrix gratie· genitrix vite: mat̄
ſalutis: fac vt p te ſuſcipiat nos qui
p te datus eſt nobis· Fac benedicta
per gratiā quā inueniſti: vt q̄ medi=
ante te fieri dignat⁹ eſt pticeps in=
firmitatis ⁊ miſerie noſtre: te quoqꝫ
intercedēte pticeps nos faciat glorie
⁊ beatudinis ſue· xp̄us filius tu⁹ do

minus noſter qui eſt ſup omnia be
nedictus deus in ſecula Amen ·:·

¶ De ſancto Alberto oꝛdinis fratrū de monte carmelo ·:· ·:· ·:·

FVit in dieb3 illuſtriſſimi pe=
tri antiqui regis Cathalonie
Ciciliē vir q̄dā noīe benedict⁹
nobili ſtirpe ꝓgenit⁹· dictuſqꝫ de al
batib3· q̄ eſt vna de nobilib3 ꝓgenie
bus regni cicilie· Hic vxorē duxit no
mine Johannā ſibi cōſimilē in no=
bilitate· Hec autē originē duxit de
caſtro mōtis trapā· q̄ mons eſt iux̄
cōuentū fratꝝ oꝛdinis btē Marie de
mōte carmeli· ⁊ vocat̄ ꝯuent⁹ trapa
nēſis· Hi coꝛā deo laudabilē duxerūt
vitā Cūqꝫ fere p viginti ſex ānos ma
ritales pegiſſēt amplex⁹ ⁊ natū nul
lum habē potuiſſent: tandē vouerūt
beate Marie votū vt ſcꝫ ſi eis apud
dn̄ꝫ noſtꝝ filiū ei⁹ dilectiſſimū plem
ꝓcreandā ipetrare velit: ipſū oꝛdini
ſuo ſeruiturū ꝑpetue dedicare vellent
Inde ad dies paucoſ de⁹ eoꝝ petioni
annuit ⁊ eoꝝ naturā immutauit ⁊
Johanna ſe impg̃natā ſenſit· Be=
nedict⁹ vō ṽmitus pfruſtrat⁹ cū q̄dā
vice ſe ſopoꝛi dediſſet: vidit cereū mi
mio fulgoꝛe micantē: de vtero iohā
ne p̄gnantis emanari· Similēqꝫ viſio
nē vidͭ Johāna Et benedict⁹ Johā
ne ⁊ Johāna benedicto enarrauit ⁊
altiſſimo ⁊ beate Marie ṽgini grās
genib3 flexis egerūt· Johāna vō p⁹
hec apt Hic fili⁹ ē q̄ magn⁹ erit coꝛā
dn̄o· ſi viſiones hacten⁹ habite veri=
tatis effectū cōſequāt̄ Cūqꝫ p⁹ hec tē
pus pariēdi aduenīſſꝫ: peperit ⁊ ipā
filiū ſuū p̄mogenitū· ipſūqꝫ foꝛ ſacri
baptiſmatis inſigniuit ⁊ Albert⁹ eidē
ṽina inſpiratōne nomen adoptauit·
Cū nomen illud antea inauditū fuit
in regno cicilie· ¶ Cūqꝫ puer ali=
quātulū creuiſſet: ipſū liberalib3 ar=
tib⁹ imbuendū tradiderūt· Sp̄uſſcā
grā roborat⁹ lr̄is laudabilit̄ erudit⁹·
morib3 optimiſ adornat⁹· ⁊ parentib3
armis armat̄· ⁊ ſic placid⁹ ab oib⁹

atqꝫ gratioſius habebat ¶ Hic ſep
timũ attingẽs vel octauũ annũ a no
bilibꝰ regni a pr̃e in ſponſũ cuiuſdã
filie deꝑo ſcit. vt ſic regali dignitate
potiret. Tandẽ pr̃ p̃ cibꝰ indinatꝰ: io-
hanne vxori ſue hec manifeſtauit. ⁊
ipſã ſibi cõſentire putauit. Cũqꝫ illa
ỽba mariti audiuiſſ; ſtupefacta ait
Miror prudẽtiã tuã. qꝫ de talibꝫ illi-
citis loq̃ris Nunq̇d iã oblitꝰ es crea
torẽ tuũ q̃ nobis tantã g̃tiã cõferre
dignatꝰ eſt: interpellãte ꝓ nobis dei
genitrice Maria? Nũ expedᵗ nobis
reddẽ deõ: eiuſqꝫ genitrici marie debitũ
ſepiꝰ ꝓmiſſũ? Filiꝰ nr̃ Albertꝰ ꝯiũgẽ
dus ẽ deo. ſcẽ qꝫ religione copulãdꝰ
eſt Cũqꝫ pr̃ hec audiſſet timore dei ꝑ
cuſſus tacuit. ⁊ ampliꝰ de hoc mẽtio
nẽ nullã fecit ¶ Mat̃ igit̃ beatũ Al-
bertũ in claniculo vocauit ⁊ oĩa de cõ
ceptiõe ſua de viſionibꝫ ⁊ de ꝓmiſſio
nis voti eidẽ enarrauit Ait albertꝰ.
Mater mi faciã qꝺ hortaris. Cũqꝫ pr̃
domũ ingreſſus fuiſſet ⁊ cũ vxore in
menſa diſcubuiſſet: puer albertꝰ co-
ram ãbobꝰ parẽtibꝫ ait Nõ comedã
donec benedixeritis michi. Parentes
vero pio affectu dixerũt. Benedicat
te deus. dirigatqꝫ ſemitas tuas. Et
accepta benedictione: abiit ad ꝯuen
tũ frãtrũ ordinis beate Marie Cũqꝫ
puer dei ad iam dictũ conuentũ ꝑue
niſſet: inſignia habitꝰ ſancte religio
nis poſtulauit. ⁊ cũ fratribꝫ viuẽ an
helauit Prior cũ hoc audiſſ; a puero
ſermones: cũ admiratione digna qꝛ
nobilis eſſet recuſauit. ⁊ puer cũ triſti
cia ad domũ parentũ rediit ¶ Sequẽ
ti igitur nocte cũ parentes pueri ſe
ſopori dediſſent: apparuit eis beata
virgo Maria. ⁊ dira increpatione cũ
minis eos affat̃ Vos debitũ ꝓmiſſũ
non redditis. ⁊ aliena retinetis Nã
filius veſter de carne vobis natꝰ eſt.
ſed michi ꝑpetuo obligatꝰ ad ſacrifi
ciũ libaminis. ⁊ ſi ſeruũ meũ michi
non reddideritis: morte turpiſſima
cito finiemini. At illi nimio timore
ꝑculſi euigilauerũt ⁊ cito ad ꝯuentũ
ꝑdictũ cõcurrerũt. priori ⁊ fratribꝰ
viſionẽ a beata Maria habitã ma-
nifeſtarũt. filiũqꝫ ꝓmiſſũ ſponte tra
diderũt. ⁊ ipſũ habitu ſcẽ religionis
poſt paucos dies induendũ diſpo-
ſuerũt. ¶ Adueniẽte autẽ die q̃
induendꝰ erãt ſcũs Albertꝰ habitu ſcẽ
religionis: cõgregabanᵗ innũi nobi
les ad huiuſmodi deuotionis ſpecta
culũ. ⁊ vt moris eſt habitũ ſanctũ in
dño ſolemnit̃ aſſũpſit Veſtes exutas
manibꝫ ꝓpriis pauperibꝫ erogaẽ nõ
neglexit. Vitã qꝫ mirabilis ſanctitatis
indilate inchoauit. ¶ Qꝺ videns an
tiquus hoſtis ſerpẽtina aſtutia cu-
piens ſanctũ Albertũ a ſalubri ꝓpo
ſito reuocaẽ: ipſius ſerpẽtine nature
formã aſſũpſit ⁊ ipſũ virũ ſanctũ dei
in initio ſue nouitatis penitẽtiã agen
tem ⁊ in orõne ꝑſiſtentẽ aggreſſus
eſt cũ figura pulcherrime mulieris.
⁊ ipſũ dei ſeruũ ſic pio vultu igemiſ-
cendo alloquit̃ Heu me inquit quid
faciã; tuo tñ amore captata. tuoqꝫ
cõſortio derelicta. Cupio em̃ tuo co-
pulari mr̃imonio Precor igit̃ te noli
me tam nobilẽ puellã atqꝫ ſpecioſã;
iuuenculã deſerere. non em̃ licet tibi
hunc vilẽ ⁊ deſpectũ habitũ cum ſis
nobilis retinere ſed ad ſeculũ redire
Ego em̃ amplexu florida: multa reni
tens formoſitate: atqꝫ nobiliſſiã ge
nita proſapia. In bonis huiꝰ mũdi
in quibꝫ cõſiſtit tutior vita et felici-
tas ſuphabundo. quid igit̃ in tanta
tabe ſaceris ꝑpetuo manere. Nõ em̃
hanc acerbã vitã neqꝫ hoc graue põ
dus ferre vales: cũ ſis natuã debilis
Ad quid cepiſti: quod ꝑficere nõ va
les? Obſecro igit̃ te o iuuenis pul-
cherrime atqꝫ tota mente te depoſco
quia te p̃ ceteris diligo: vt ad aerẽ
ꝓpriũ redeas. ibidẽqꝫ meũ cõnuba-
tis. ⁊ omnibꝫ bonis meũ ꝑfruaris.
Tũc ſeruus dei Albertus dyabolica
ſuggeſtione percuſſus: ſigno ſancte
cruc̃ ſe muniẽs ait Vade ſathanas
in locũ penarũ tuarũ. ſine me. Non
enĩ; es vera ymago hominis. ſed es

ſeruoꝝ dei maledicta ymago. Fini-
toq; ꝑcepto viri dei: ſathan euanuit
⁊ vir dei nichil mali ſentuit. D
Curriculo igit̃ tẽporis lapſo annus
ꝓfeſſionis claudit̃ ⁊ vir dei Albertꝯ
ꝓfeſſione ligatur quã mẽte fecerat
ipſo die q̃ religionẽ ſanctã ingreſſꝯ
fuerat. Eius q; vita aſperitate ple-
na. eiuſdẽq; laudabil' patiẽtia: cũct'
reddebat̃ exemplo glorioſa. Ipſe q;
vir dei Albertꝯ nobili cilicio ferijs ſe
cundis q̃rtis ⁊ ſext' carnẽ domabat
aſſiduo ieiunio eã macerabat. ſtratũ
palmitũ carnibꝯ nudis ſemp ꝑſta-
bat. Lanaq; groſſa corpꝯ operiebat̃
veſteſq; viles forinſecus geſtabat.
Hic vinũ fugiebat. ⁊ ſemp limphã
poſtulabat ne iocũditate vini vicio
luxurie captari poſſet. Hic etiã ver-
beribꝯ cathenaꝝ orõnes nocturnas
decorabat. Panẽ abſintheo mixtum
ſextis ferijs ſumebat. Ne q̇d cõtra
ſpiritũ delectatõnis illicite inſurge-
ret. Ociũ eñi ſemp fugiebat ⁊ bonũ
indefinent' opatus fuit. vt eũ ſemp
ſathan in bono ꝓpoſito occupatũ cer
neret. Caſtitatẽ ſemp tenuit. Obedi
entiã ſanctã firmit' ⁊ integre ſerua-
uit. Paupꝑtate ⁊ hũilitate ſup cũctos
eminebat. Sciẽtiã eccleſiaſticaꝫ hic
illuſtrãbat moribꝫ ornatiſſimis. Hic
omnẽ ſui patrimonij ſbſtantiã pauperi
bus erogabat. Hic etiã diuina pluſtrã-
tus ſapiẽtia intrinſecꝯ: ſemp in cõtẽ
platõne ſupnoꝝ delectabat̃. Mirifice
etiã infideles iudeos radijs ſue ꝑdi-
catõnis i dño ſuadebat: cũ ipõs ſepe
ad fidẽ xp̃i ↄuertebat. Vt et ꝑfectiꝯ
diuina opera pageret: diẽ naturalem
ſic diuidebat. A p̃ma hora noct' vſq;
ad terciã eiuſdeꝫ orõnibꝫ vacabat.
Inde q̃te aliq̃ ꝑcepta: iteꝝ corpꝯ
poſt hoc domabat ⁊ poſtea ad matu
tinarũ horas ſurgebat. ⁊ deũ oratio
nibꝯ ⁊ lacrimis inſiſtẽdo orabat. Ori
ente aũt aurora circa libamina ⁊ ſa
crificia ſatagebat. Cũ autẽ hijs finẽ
daret vt agilꝯ ad ſequẽtia ſe paratũ
inueniret ⁊ deuotionis actu ſalubriꝯ
ſe repperiret: aliq̃d ꝓprijs manibꝫ ope
rabat̃. A tercijs vſq; ad veſperas: ⁊
horis canonic' celeberrime pactis:
ad p̃ſtine p̃me menſuraꝫ ex integro
redundabat. Tante fuit ſalutar' pe-
nitentie mẽſura in eo. q; meruit vn-
diq; a patre luminũ miraculoꝝ per-
luſtrari radijs. Et Ad ſacerdotij g̃
dignitatẽ cũ ꝓmouẽdus eſſet ait.
Ego inuite hoc ſuſcipio. q; mihi in-
digno nũq̃ incũbit tantũ ſacramentũ
miniſtrare ꝑplo. nec ad diuini cultus
honorẽ me ſufficẽ inſpicio. Tandẽ cũ
obſtetiſſet verbis. ad ciuitatẽ meſſa
nenſẽ p obedientiã deſtinat̃. ⁊ ibidẽ
officiũ ſacerdotal' dignitat' cũ mag̃
deuotione ſuſcepit. In q̃ ciuitate
opa miraculoꝝ nõ modica admira
tione digna per beatũ virũ ipſe dñs
opatus eſt incõtinẽti. Nã quadã do
minica die in medie noctis ſilentio
dum vir dei in orõnis feruore fuiſſet
in eccleſia ante altare: ⁊ lãpas luceꝫ
choruſcantẽ emiſiſſet: dyabolꝯ viro
dei affuit ⁊ ipſũ a diuino ꝓpoſito trahẽ
curauit. eo q; pſalteriũ legeret: ⁊ ad
illum pſalmũ (Eripe me de inimicis
meis deus meꝯ) vſq; puẽniſſet. Sa-
than vero vidẽs cõſtantiã viri dei: lã
padẽ ante faciẽ dñi extinguẽ voluit.
vt ſic cõcuſſa mente vir dei opꝯ peni
tentie laxaret. Qd cum vir dei iuxta
lampadẽ vidiſſet: ſtatĩ dñs viro dei
affuit nec ⁊ aliquã ex hoc tribulatio
nẽ incurrẽ pmiſit ⁊ lampadẽ ex iactu
dyaboli cadenteꝫ ab omni leſione ⁊
tam luminis q̃ olei effuſione ꝑſer-
uauit. Circ ãnos dñi. Mcclxxx.
dux q̃dã noĩe fredericꝯ ex pte iacobi
regis cathalonie rexit ciciliaꝫ. ⁊ hic
circa ãnos dñi Mccl XXXVI. fuit
in ciuitate pãnormenſi in regẽ coro-
natus. Tpe igit̃ huiꝯ: robertꝯ rex neo
politanꝯ ciuitatẽ meſſanẽſẽ ineſtiabili
obſidione inuaſit: volens eã ⁊ totũ
regnũ cicilie ſubiugare ſuo dñio. Et
ecce fames valida ciuitatem inuaſit.
nec hũano poterit ſbleuari ſolatio. Qd
cũ rex percepiſſet: eam incendio tradi

mãdauit. vt ſic in manibꝫ inimicoꝝ
nõ relinquere. Dicebat enĩ rex Nos
fugã capiam9 verſus caſtra catha=
lonie Et ecce aduncte ſũt ciuibꝫ turbe
nobiliũ ꝛ ſatrape ꝛ in vniuſis ſcien=
tijs eruditi ꝛ ꝗplures comites ba=
rones in rebus bellicis doctiſſimi ge
mentes ꝛ dicẽtes. Qꝛ meli9 eſſet ſpe
rare in dño ꝗ in pncipibꝫ mũdi. Nõ
enĩ ſolet de9 in ſe ſperãtes derelinq̃re
dicẽtes Eam9 ꝛ inq̃ram9 ſeruũ dei al
bertũ qui deũ ꝛ matrẽ ei9 ſupplicet ꝛ
exoret ꝓ ꝓplo ꝛ ꝓ ciuitate hac Quod
cũ turbe nobiliũ ꝛ ꝓpls audiuiſſent
dicebant. Eam9 inſimul ad virũ dei
Albertũ ꝛ rogem9 eũ q̃ten9 ad dñꝫ ꝓ
nobꝭ p̃ces fũdat. ne ꝓpter pctã nrã de9
in hoc tpe malo nos deſerat. Cũqꝫ id
õnibꝫ placuiſſꝫ ꝛ ad virũ dei veniſſẽt ꝛ
ipſũ miſſam celebrantẽ inueniſſẽt:
ab eodẽ poſtulabãt auxiliũ cũ mag̃
deuotõe ꝛ dicebãt Sub tuũ ꝯfugim9
p̃ſidiũ ſerue dei iã ex fame validiſſiã
pim9. Ora igit̃ deũ ꝛ beatã virginẽ
matrẽ eius ꝓ nobis vt tuis ſcis p̃ci=
bus in tãtis picul̃ nos ꝯſtitutos ꝓ=
tegãt ab inimicꝭ nrĩs ꝛ famelicos ſo
ueat de9 nec puniat ꝓpt̃ delicta. Cũqꝫ
vir dei hos audiſſet gemit9 ꝛ clamo
res ꝛ ſacrificiũ offerret lacrimat9 ẽ. et
genibꝫ flexis humilit̃ deũ orauit Et
cũ orationi finẽ dediſſꝫ: ecce tonitruũ
maximũ ſtatiꝫ intonuit de q̃ vox q̃ſi
tube ſonuit dicẽs Exaudiuit de9 ora
ciones tuas Et cũctꝭ audiẽtibꝫ ꝛ am
mirãtibꝫ: facta eſt leticia magna in
ꝓplo. Et ecce ſtatĩ poſt hꝰ apparuerũt
in portu ciuitatis tres galee victualibꝫ
habundãtiſſime onuſte. Licet port9
ciuitatꝭ circũuallatus fuit: tñ grã dei
mediãte. ciues galeas introduxerũt
ꝛ victualia in eis exiſtentia in nocte
cũ gaudio importauerũt. ꝛ vnicuiqꝫ
ciuiũ ꝓut op9 erat diuiſerũt. ꝛ poſt
hoc galee nuſꝗ apparuerũt. Patroni
galeaꝝ erãt ignoti. ꝛ rectores earũdeꝫ
quidã angelos fuiſſe aſſerebãt: Qđ
videns rex Cicilie cũ comitibꝫ ſuis ꝛ
ꝓplo ſtupefact9 de miraclo. ꝓperaue

runt ad ſcm̃ virũ dei Albertũ ꝛ dice=
bant. Tibi dñe ſancte pr̃ grãs referi
mus. qꝛ ꝓ nobꝭ pctõribꝫ tã gratioſe
intercedẽ dignat9 es. ꝛ idõ firmit̃ cre
dim9. ꝙ tuis ſcis p̃cib9 ꝛ meritꝭ ho=
die liberati ſum9. Et cũ viro dei gra=
ciarũ actõnes retuliſſẽt oſculata ma
nu ipſi9 cũ gaudio abierunt. ❧ E
Eodeꝫ tpe q̃dã monach9 monaſterij
ſci ſaluatoris apoſtematꝭ tumore in
gutture grauat9: in tantũ vexabat̃:
ꝙ a medicꝭ tãꝗ mortu9 ſine õni ſpe
dimittebat̃. Hic cũ audiuiſſꝫ ſeruũ
dei Albertum ciuitati ſue meſſanenſi
adeſſe: miſit ad illũ quoſdaꝫ de mo=
nachis ſuis Qui ad eũ ingreſſi debita
reuerẽtia exhibita dicebãt Frat̃ nr̃
g̃uiſſiã apoſtematꝭ pena artat9 mit
tit nos ad te vir dei: q̃ten9 digneris
ipſũ tua viſitatõe ſalubri ꝛ tuis meri
tis int̃pellãtibꝫ ab ipa incurabili in=
firmitate liberare Qđ cũ vir dei intel=
lexiſſꝫ pietate mot9 cũ mõchis cellaꝫ
infirmi ĩtrauit. eiqꝫ dixͭ Amice ꝛ frat̃
mi dilectiſſiẽ. ad q̃d miſiſti ad me. cũ
ego ĩfirm9 pctõr ſim. tñ ĩ dño ſꝑ ſpe
rare licꝫ. cui9 impio ſcitas ꝛ infirmi=
tas obediũt. ꝛ cũ ipſũ ſig̃ crucꝭ ſig̃ſſꝫ
tetigͭ ipſi9 latere ꝛ ait Fr̃ mi Cõfidis
in dño ihũ xpõ: eiuſqꝫ matre. At ille
Vtiqꝫ ꝯfido. ꝛ ſcitati tue me recõmẽ=
do in ĩcurabili ĩfirmitate detẽtũ Cũqꝫ
hͤ v̄ba ꝓtuliſſꝫ: ꝯtinuo apoſtema hor
ribile p os ei9 emiſit Sicqꝫ p̃ſtine ſa
nitati reſtitut9 ẽ Et ex hꝰ incepͭ ſcitas
viri dei alberti vbiqꝫ pullulare ❧ P9
hꝰ vnicã filiã cuiuſdã nobil̃ domicelle
a demonio liberauit H❧ Circ̃ ãnos dñi
Mcclxxj. accidͭ trapã iuuẽculã q̃ndã
in ꝑtu laboraſſe ſex diebꝫ. creatura enĩ
v̄ſa erat in matrice vel ĩ vulua ſic ꝙ
medici qꝛ iã morti vicina erat ipſã de
relinq̃rãt Cõtigit illo tpe viꝝ dei illic
eẽ. Que cũ mr̃ iuuẽcule cog̃uiſſꝫ: ni=
mio dolore afflicta in dño tñ ꝛ in me=
ritis beati viri cõfidens: ipſũ cũ ꝯſan
guineis lacrimando humiliter adijt
ꝛ ayt. Heu filia mea in partu poſita
moritur. ꝛ nõ eſt q̃ medicamẽ tribuat

ſalutis Veni igit ad eū ſancte pater
anteq̄ de ergaſtulo carnis aīa eius
egrediat. Diu em̄ te videre optauit.
Confitebit ergo tibi et delectabit aīa
ipſi9 in te. Tūc vir dei ad eā Vbi ha-
bitas? At illa rn̄dit. Ad qd ncrauī
eſt dicere: vbi maneo? Veni et vide.
Vir aūt dei intrauit domū illi9 et ait
Pax tecū. Illa vero michil reſpondt
q iam amiſerat ſēſus Seruus autē
dei affixit digitū ori iuuencule et voca
uit eam ꝓprio noīe dicēs Margareta
ad quid dolorib9 affligeris et mihi
nō loqueris? Emitte verbū et matrē
tuā cōſolare. Et cū vir dei hoc dixiſſet:
impoſuit man9 ſuas vnctas oleo ſu
per ventrē iuuencule. ſicq orauit.
Sanet te domin9 nr̄ iheſus xp̄s meri
tis ſanctiſſime matris ſue. ſicut illa
ſine leſione virginitatis cōcepit et ſine
dolore peperit: ſic ſine mortis piculo
emittas plem dn̄o dedicandā. His
dictis puella reuixit. et ad virū dei cla
mauit. Adiuua me amice dei. Et cū
hec dixiſſet: peperit puellulā ſpecio-
ſam valde corā viro dei. quā poſtmo
dum dn̄o confirmauit ¶ Quendā
iudeū vir dei de epilentica infirmita
te curauit. p quod parētes eiuſdem
cū filio credentes facti ſūt. et ab eodē
beato viro baptizati ¶ Eodē tempore
appropinquit vir dei fluuio cuidā q
nuncupat platan9 Cūq trans flu-
uiū pgeret vidit quoſdā iudeos ĉca
idē flumē ambulaē: quos ſubita in-
creſcentia et grādis inundatio aque
arripiēs ipſos ſimul natare cōpulit
Qui de iſti9 viri fama edocti: ceperūt
horribilib9 vocib9 clamare dicentes.
Adiuua nos ſcē Alberte ī v̄tute xp̄i
tui Ad q̄s vir dei ait. Si baptizari vo
lueritis in noīe ipſi9 et xpiani tō mēte
effici deſideraueritis: vere ſalui eritis Et
illi. Sic credim9 ſicut predicas de xp̄o
nazareno. et baptiſma petim9 Tunc
vir dei ſup aquas fluminis ad ipōs
ābulauit. et ipōs eiſdē aq̄s baptiza-
uit Cū aūt ſic agerē ī medio flumīs
aq̄ cedebāt. et diuiſis aq̄s vir dei ipōs
iudeos baptizatos ſine leſione aliq̄
eduxit et de piculo mortis liberauit Illi
vo cū ad ppa rediſſēt: oīa q̄ eis in via
cōtigerāt epō cū gaudio retulerūt et
virū dei vbiq laudauerūt ¶ Non
p9 multos dies ꝓpter nimiā viſitatio
nē ppli vir dei cupiens vanā fugere
gloriā: inſtituit ſe vſus leontiū. vbi
dn̄o coopāte multa fiebāt miracla
¶ Nā cū fili9 cuiuſdā nobilis mrōne
in extremis laboraret: et medici ipſū
deſeruiſſēt: mat hui9 dolore cordis in-
trinſec9 tacta. et tremebunda p oīa
mēbra corporis effecta: ad cōuētū fratrū
hui9 viri venit. et ad ipſū deforis cū
magno eiulatu clamauit Eya amice
dei Alberte adiuua me paupculā in
maxima tribulatione cordis poſitā
Nō em̄ hinc recedā donec fili9 meus
cōualeſcat Illū nāq ſeruitio tuo de-
putaui. Et cū mrōna illa nobilis eſſet
ſic ad fores cōuent9 clamans ſubito
fratres ad eā venerūt. et quid doloris
habēt ab ipſa inq̄ſierūt. Cūq ipſa
fratrib9 dolorē et cauſas ſui aduētus
enarraſſet: reſpōderūt frēs et dixerūt
Vir dei in q̄ magnā habes cōfidentiā
nō eſt iā p̄ſens Eſt aūt vnū de veſti-
mētis ipſi9 apud nos. Qd ipſa cum
magna inſtantia ſibi accommodari
poſtulauit. Frēs vo veſtimētū illud
accipientes cū mrē ad domū infirmi
pexerūt et cunctis orantib9 infirmo
impoſuerūt. Et ecce apparuit vir dei
Albert9 ipſi infirmo in viſione dicēs
Magna ē fides mr̄is tue q̄ deū incli-
nauit ad miſericordiā Surge igit in
noīe dn̄i nr̄i iheſu xp̄i. Tūc ille ſōno
arreptus ait ad beatū Albertū Por
rige mihi dexterā tuā. Credebat em̄
veraciſſime virū dei ſibi corporaliter
adeſſe. Cū vir dei manū dexterā extē
diſſet: excitatus a ſōno ptin9 ſurrexit
et ipſā viſionē cunctis enarrauit Qui
cōſurgens comedit et bibit et cōforta
tus cōualuit. Poſt hec mat votū fi-
lio manifeſtauit. et fili9 religionem
cito intrauit. Sed tranſacto quodā
tpis ſpacio idē a religiōe apoſtatauit

⁊ actus militares exercendo diuinā
vltione a fratris sui gladio pemptꝰ
est. ¶ Eo tēpore quo Albertꝰ fuerat
ꝓuincialꝭ ꝓuincie cicilie cōtigit ipsū
quadā vice ire visitatū ꝓuinciā suā;
Et sociꝰ eius vasculū portās terreū
cū pane ⁊ aq̄ quibꝰ se alere solent in
via: incaute ambulās vas istud fre
git ⁊ in plurimas ꝑticulas redegit.
Quod vir dei in spiritu cognoscens
videns sociū suū tristē: nunc citius
nūc tardius ambulantē ⁊ postremo
se ab eo elongantē: accessit ad eum:
⁊ quare tam tristis in itinē incederet
inquisiuit. Qui cū tremore casū va-
sis in solū indicasset: respōdit vir dei
Vade cito. ⁊ reporta michi vas cum
ꝑticulꝭ. Cumq; sociꝰ cucurrisset: ipsū
vas integrū ⁊ plenū aqua inuenit.
De quo sociꝰ vltra modū gauisus:
ipsū vas viro dei pñtauit ⁊ amplꝰ li
benter cū viro dei ambulauit. ¶ R
Cumq; beatus Albertꝰ se ab homini
bus occultare cogitasset: iter versus
ciuitatē messanensē qui est sedes epi
scopatꝰ illiꝰ arripuit. ⁊ se in quodā
tugurio iuxta eā orōnis ⁊ deuotōis
causa recepit. Cū ꝑ aliqt tēpus ibidē
māsisset: diēq; resolutōis sue appro-
pinquare vidisset ⁊ grauiť infirma
tus fuisset: orauit ad dñm q̄tenꝰ ipsū
ad cenaculū suū vocare dignaretur sic
dicēs. Et si ꝓprio filio tuo voluntatē
suā adimplere nō ꝑmisisti sed tuā
mādasti: ideo nō mea sed tua fiat vo
luntas. Cū igiť sic in orōnis feruorē
ꝑsisteret ⁊ q̄si in extasi positꝰ fuisset:
audiuit vocē dicentē sibi Anima tua
scōꝝ cōfessoꝝ ꝯsortio adiūgetur. ordi
nes gloriosos ascēdet: pace sine fine
fruitura. Et si v̄nq̄ in orōne morā
traxerit: diutiꝰ tñ in hac ꝑseuerabat
Tūc ꝓ psalmodia: scōꝝ patrū ꝓleg
oracula. Sīma ꝯtemplādo misteria ⁊
ad v̄ginē gloriosā votiua delectabat
collocutione. ¶ Sed cū diē sue resolu
tionis timēt imminē: frēs ad se voca
uit exēpla scōꝝ patrū imitando: eos
mitissima voce alloq̄batur dicēs cum
aplo Cupio inquit dissolui ⁊ esse cū
xp̄o. ⁊ addidit velut ꝓpheta dicēs Die
ista spūs meꝰ a carnis ergastulo li-
berabitur ⁊ ad dñm q̄ curauit illū diri
getur. simulq; cū spū meo anima so
roris mee hodie eademq; horā ab hac
vita trāsmigrabit. atq; voluptatibꝫ
huiꝰ seculi renūciabit. Qd a multis
postmodū sic ꝯtigisse cōptū ē. Dista
bat aūt habitatio viri dei ab habita
tione sororis sue ꝑ ducēta ⁊ sexagin
ta miliaria. ¶ Orāte aūt viro dei ani
mā suā deo cōmēdabat Circ horā vero
vespertinā sensit dissolutionē imminē
⁊ genibꝫ flexis. corā cōuocatis fribꝰ
orans: oculos ad celū leuabat. ⁊ pꝰ
aliq̄ntulū alta voce dicebat. In ma
nus tuas dñe ꝯmēdo spm̄ meū Et cū
hec dixisset aīa viri scī orantibꝫ fribꝫ
q̄si nebula candidissima vno volatu
celū ex ore eiꝰ visa est scandē Corpꝰ
ipsiꝰ sup humū nobili cilicio amictū
relinq̄batur. ¶ Ad trāsitū huiꝰ viri cā
pana quā fieri fecerat in vita: de se
cūctis audiētibꝫ sonū ꝓpriū videbatur
tribuere. ¶ Odor sup ōnia aromata
suauissimꝰ de corpore ipsiꝰ exalabat.
cūctosq; astantes suauiter replebat
ꝓpť qd ad corpꝰ huiꝰ oēs hoīes vtri-
usq; sexus tam xp̄iani q̄ iudei nimis
admirati cōfluebāt. ⁊ iudei ad fidē
se cōuerterūt. Omnes q̄ aderāt scm̄
corpꝰ tangere conabātur. q2 v̄tus dei
de illo exibat ⁊ sanabat infirmos mľ
tos. Habitꝰ q; eius causa deuotōis
ab ōmibꝫ rūpebatur: q̄libꝫ eni cupiebat
ptē illiꝰ sortiri. q2 in illo habitu ꝓpť
merita serui sui deꝰ multa mirabilia
opatur. ¶ L Cūq; corpꝰ viri dei cū
maxima ꝓpli deuotōe ad mediū ma
ioris ecclie deferretur: ⁊ ad missas exe-
q̄arū disponeretur: ipō facto odor inesti
mabilis suauitatis ab ipō corpore egre-
diebatur sic q2 vnusq̄sq; de hoc nimis mi
rabatur Fuit odor ille multaꝝ infirmi
tatū curatio. ita vt ipō facto corpꝰ illd
vasculū sanitatis ab vniuersis turbis
indubitanter crederetur. Oriebatur
igiť lis inter populū ⁊ clerū quenā

miſſa eſſet celebrāda de viro dei Cletus dicebat celebrādum fore de officio mortuorū. populus vero dicebat celebrādū de officio ſanctorū. His dictis clerus ad ius canonicū cucurrit. populus vero ad deuotōem ruit. Tandē archieps mādauit ad diuinū ꝯſiliū fore ſtandū. ad deū abvniuſis orandū. ut de⁹ ſic ſuam patefacēt miſericordiā: quo vellet ſanctū ſuū honore decorare. Orātibus igit͂ vniuerſis: ſubito duo pueri albis circū amicti ſtolis necnō auro intextis in aere eleuati extiterūt. q coram oī ꝑplo voce tubali dicebāt (Os iuſti meditabit͂ ſapiētiā) fore cātādū. q dicto diſpuerūt. Tunc archieps cum rege ⁊ duce ⁊ cum alijs viſo tam ſolemni miraculo decreuerūt conſentiēte clero: officiū de vno cōfeſſore ſolemnit͂ celebrandū fore. Quo facto rex ⁊ omnis populus ꝓmiſerūt ymmo decreuerūt ⁊ ſanxerūt ꝑ ſedem apoſtolicā ipſū virū dei approbandū ⁊ canonizandū ſub laborib⁹ ⁊ expēſis ipſius regni. ¶ Ad ſepulchrū nāq ipſi⁹ de longinqs ꝑtib⁹ ꝑperāt. infirmi clau di ceci leproſi atq paralitici poſt paucos dies liberant͂. ¶ Obdormiuit āt feliciter in domino vir dei Albertus. anno dn̄i. Mccxcij. ſeptimo nonas auguſti. ¶ Poſt obitū bti Alberti cū por ꝯuēt⁹ leoncij eū ſcm̄ denūciabat: ſacerdos qdā cū audiſſꝫ inuidia ductꝰ corā toto ꝑplo dixit. Mētit⁹ es ꝑ colluū ⁊ q ꝑdicaſ falſa ſūt qꝛ nō ē ſcūs ille Albert⁹ de q dicis. Cūq ſacerdos hec finiuiſſet verba: ſtatī in ipſo momēto viſcera ⁊ oīa inteſtina ipſi⁹ inuidi ſacerdotis corā toto ꝑplo elapſa ſūt vſq ad genua. Accerſitoq medico apt ad eū medic⁹ Nō meo cura mine ſꝫ viri dei alberti curatōe ſi credideris liberaberis. Q̄d cū dicidiſſꝫ ſacerdos a medico: corā multis flebiliſſiā voce ⁊ dolore ingētiſſimo ait O Albte vir dei. falſitatē locut⁹ ſū. derogādo ſanctitati tue mentitus ſum. Cauſa do iſtius blaſphemie meito iſta patior. Sana q̄ me ſciſſime vir dei Alberte medicamīto ſalutis. ut exptus valeā veri⁹ ꝑdicare ſanctitatē tuam vigiliā tui ſciſſimi trāſitus obſuabo ieiunijs. ⁊ ipſi⁹ diē ꝑpetue ſcificabo Seqnti die cum aurora finem daret: ſenſit ſacerdos virū dei Albertū ſibi adeſſe ⁊ corp⁹ eius oleo pungere. q facto ſacerdos q infirm⁹ fuerat de lecto ſurrexit. ⁊ ſe ſanatū integre inuenit. Ad conuētum ꝑperans corā omnib⁹ grām ⁊ ſanitatē ſe aſſecutū eſſe ꝓteſtatus eſt. ¶ Quedā nobilis domina in māmilla incurabilem infirmitatē tribus ānis patiebat͂. Tādē ſe ad virū dei Albertū cōuertens ꝓmiſit ymaginē argenteā in honore ipſi⁹ fieri. ⁊ paupes fratres tres de nouis veſtimētis indui. Nocte igit͂ ſeqnti in ſomno apparuit ei Albert⁹ tāq̄ medic⁹ ignot⁹ dicēs. Si cupis ſanitatē ꝯſeq: oleo alberti māmillā ꝑungeEt cū ſurrexiſſꝫ deuote ad capellā bti viri intrauit ſupplicat͂ ipſū exorādo ut grām ei petēti ꝑſtaret. Ipſa vero dn̄a facta ſupplicatōe oleo lāpadis māmillam inunxit ⁊ miſſam in honore beati Alberti audiuit. Finita miſſa ad domū redijt. ⁊ in via cōcomitātibus ipſam māmillā ſaniſſimā pandit. ⁊ ſic multū populū gaudio maximo ⁊ āmiratōne nimia adimpleuit ¶ Quidā luſor in taxillis dyabolo coopāte omia bona ſua ꝑdidit. ⁊ in fine deſperauit Venit q̄ poſt ludū ad locū vbi erat ymago beate Marie ⁊ bti Alberti. Quas cū intuitus fuiſſꝫ dixit Totiēs te alberte īuocaui. nec adiuuiſti me nec iuuaē potuiſti. iō te ſcm̄ ampli⁹ nō credam Et tu maria q mat͂ grē diceris: clauſiſti aures pietatꝭ tue pcībus meis. Et accepto gladio ſcidit ⁊ diuiſit ābas ymagines in ꝑticulas Et ſbito gutte ſanguinee emanarūt de vtriſq ymaginib⁹ ſup t͂rā in magna habūdātia. Q̄d cū puer qdā q aderat vidiſſꝫ: alta voce cū maximo tremore illū maledictū inclamaē cep͂ Quod ille

audiens foras exiens clam euaderet credidit. Et ecce tonitruū horrēdū cū fulgure ſtatī ipm cū oſſib9 in cineres apd fores ecclē redegit. Perditātibꝫ in mari ꝓpria effigie ſepe apparuit. et ad portū ſalutis eū deuote inuocātes a eidē vota hūilr vouētes pduxit. Infirmātes ī teſticul'a inteſtinis liberauit. Suſpēſos in patibulo p multos dies pēdētes a morte pſuauit. et ad pſtinā libertatē miraculoſe deduxit Pluriā p̄mo q̄ infinita miracl'a ſciſſi m9 Albert9 v̄tute cūctipotētꝭ dei opat9 ē. a cotidie adhͣ ī ptibꝫ ꝯuētibꝫ or dinis carmelitarꝫ alijs locꝭ opat̄ q̄ ad pn̄s cauſa ꝓlixitatꝭ euitāde dinumerare nō intendim9 neqꝫ valem9.

De ſancto Karolo magno.

Turpin9 remēſis archieps. ſocī9 karoli. xiiij. ānis. Cū hiſpaniā a galiciam a ptāte paganorū liberaſſet: q̄ vidit ſcpſit leoprādo decano aq̄ſgrani. Primo quō ſcūs Jacobꝫ apl's apparuit karolo. rogās ut locū ſepulture ſue purgaret: a viā ad locū ſui ſepulcri prepararet: ut multitudo pegrinorū ibi pctā deleret. Promiſit eē ſibi ſe fore adiutorē in oībꝫ a cū hoc vitā eternā poſſidendā. Cōuerſi āt fuerāt multi p p̄di catōeꝫ diſcipulorꝫ ſcī iacobi. ſꝫ redidiuū paſſi ſūt a fides xpi ibi deleta erāt vſqꝫ ad tps karoli. q̄ hiſpaniā a galiciā xpianā fecit p xpm. Pri̅a vrbs quā obſedit fuit pāpilona. tribꝫ mēſibꝫ nequit eaꝫ cape. qꝛ īexpugn̄biles erāt muri. Orauit ḡ. Dn̄e ihu xpē p cui9 fide huc veni: da mihi hāc vrbem ſcī iacobi: ſi verꝫ ē qꝫ mihi appuiſti: da mihi cape eā. Tūc muri collapſi fundit9 cecidert. ſaracenos āt q̄ baptizari voluerūt viuere pmiſit: alios oēs occidit Quo audito alie cītates miſert ei tributū a ſe ei ſubiecerūt: a facta eſt tota illa terra ſub tributo. Viſitato ſarcophago: btūs iacobꝫ venit petronū: a ibi infixit lanceā ī mare dicens grās. a addidit. Hucuſqꝫ nūqꝫ niſi nūc venire potui. Tūc ſubiugauit ſibi oēm galiciā a hiſpaniā a mari vſqꝫ ad mare. Itē vnā cītateꝫ obtinuit. ī q̄ erāt nonaginta turres. Itē lucernā cītatē q̄tuor mēſib9 obſedit: quā cape nō valens: deū a ſanctū iacobū inuocauit. Tūc ceciderūt muri ei9 a eſt deſta vſqꝫ nūc: cū alijs tribꝫ cītatibꝫ q̄s ipē dn̄s anathematizauit ut olim iericho: oīa ydola deleuit pret' vnum (qd ut dicūt ſaraceni machumet) quē ipſi colūt cū viueret in ſuo noīe fabricarūt a demonū legionē arte magica ibi alligauit: q̄ tāta fortitudine illd ſeruāt: qꝫ a nullo vnqꝫ frangi potuit. Cū eni̅ aliq̄s xpianꝰ ad illd appropinq̄t. ſtatī pidita tur. ſꝫ pagan9 cū orādi cauſa venit: illeſus abit Auis q̄ ſup illud ſedit: ſtatī morit' Eſt igr in marꝭ margine lapis alt9 q̄ntū p̄t coru9 volare ſurſū infra lat9 et q̄drat9. ſup ſtrict9. ſup queꝫ eſt ꝑgo illa de auricalco optīo in effigie hoīs fuſa. ſup pedes ſuos erecta facieꝫ hn̄s v̄ſus meridiē in manu dextera hn̄s clauē magnā: q̄ cadet de manu ei9 anno q̄ rex in gallia nat9 fuerit q̄ totā hiſpaniā xpianaꝫ faciet. Mox q̄ viderint clauē lapſam gaſis ſuis in terrā poſitis oēs fugiēt Ex auro qd regēs a pn̄cipes dabant karolo ſiūt qꝫ pagani: ipē karol9 fec tēplū ſcō iacobo et ornamēta multa a canonicos inſtitu^t. Silr aq̄ſgra^m de illo edificauit a multas alias eccās

D Efūcto karolo pagan9 rex aphrican9 hiſpaniā ſibi ſbiugauit. xpianos occidit q̄s karolus t're cuſtodes poſuerat. Quo audito karol9 redijt cū multis exercitibꝫ: a venit baionaꝫ vrbē vaſcorꝫ. vbi romaric9 moriens cuidā ꝯſāguineo e9 ſuū equū a ceterā ſacerdotibꝫ a paupibꝫ diſtribuēda ꝯmiſit. qm̄ ſup ſe audiu^t demones q̄i rugit9 leonū lupor̄ a vitulorꝫ habentes. rapt9 p dietas q̄tuor duct9 ab exercitu karoli eſt inuēt9. karolo ḡ in caſtino pugn̄turo cū argolādo q̄ hiſpaniā reacq̄ſierat: in ſero parāt ſe milites Karoli. ut mane ſint ad bellādū

ꝓmpti ⁊ haſtas ſuas añ tētoria in pratis fixerīt in t̄ra q̄s mane īuenerīt in corticibꝫ ⁊ frōdibꝫ decoratas ⁊ ī terra radicatas. abſciderīt āt eas ꝓpe terrā ⁊ de radicibꝫ poſtea creuit mag̃ ſilua. Hoꝝ haſte floruerāt q̄ ipō die occidēdi erāt. ⁊ ſcōꝝ m̄rm nūo īſerēdi Sūt āt tūc occiſa q̄dragintamilia: et dux milo pat̄ rotholādi ⁊ equꝰ karoli. Tūc ſtetit karolꝰ cū duobꝫ milibꝫ ⁊ ſpata q̄ d̄r gaudioſa multos paganos occidit. In ſero vſqꝫ redeūt in caſtra Cr̄ſtino venerīt q̄tuor nobiles cū q̄tuor milibꝫ pug̃toꝝ. vñ pagani fugiūt ⁊ karolꝰ in galliā redijt Poſtea rediēs iteruꝫ cū q̄tuor milibꝫ militū karolꝰ ⁊ boꝝ haſte floruerīt. q̄ leti ⁊ p̄mi pugnerīt. ⁊ paganos īnūerabiles occiderīt. Et pꝰ ipi occiſi ſūt. ⁊ eqꝰ karoli vbi ſtās multos occid^t donec fugerēt pagani. Iteꝝ mādauit argolādꝰ karolo bellū. Vñ karolꝰ venit cū cētūq̄dragintaq̄tuor milibꝫ Tr̄ argolādꝰ ⁊ Karolꝰ multa ſib̄ locuti ſūt de caſu belli ⁊ fide Int̄ q̄ dic̄ argolādꝰ Pugnemꝰ ꝓ fide. ⁊ ſi vincar baptizabor Vadūt g̃. xx. xp̄iani ꝯ. xx. paganos ⁊ occidūt eos. Poſtea. xl. et euenit ut priꝰ Poſtea c. et factū ē ſib̄ Iteꝝ. M. ẜ ſp̄ xp̄iani paganos occiderīt. Tūc datꝭ treug̃ venit argolādꝰ ad Karolū baptizādꝰ: dicēs karolo Lex tua ſāctior ē Et p̄cep^t paganis ut baptizarē^t Illi āt ꝯſenſerīt Tūc argolādꝰ vid^t ordīes ī mēſa. et q̄ſiuit q̄ eſſēt R̄nt karolꝰ hos eē epōs. hos mōchos. hos canoīcos. hos paupes q̄s dic̄ eē nūcios d̄i Cui ille Male tr̄ctas nūcios dei. ꝓpt̄ h̄ nolo baptizai. Hic nōndū q̄ g̃ue pcc̄ꝫ ſit male tractare paupes. ꝓpt̄ h̄ karolꝰ tāta leticia baptizādoꝝ eſt p̄uatꝰ Craſtino karolꝰ pugnaturꝰ h̄uit. cxxxiiij. milia Argolādꝰ v° c. milia Ibiqꝫ occiſus eſt argolādus ⁊ ſua. c. M. Victores ī ſāguine ſtabāt vſqꝫ ad baſes c̄itatis. Que mox capta ē pagaīs oībꝰ occiſis Tūc mille xp̄iani nocte ſpoliauerūt mortuos karolo ig̃rāte. q̄ onuſtati auro ⁊ argēto cū ad karolū redirē vellēt: a pagaīs q̄ fugerāt ſūt occiſi: et h̄ fecit eis auaricia Princeps nauarroꝝ mādat iteꝝ karolo bellū. q̄ orauit d̄n̄m ut oñdat ſibi in illo bello morituros Cr̄ſtino āt armato exercitu karolꝰ vidit rubeā crucē ī h̄ueris morientoꝝ retro ſup loricas q̄s oēs ī oratorio ſuo retruſit ne occiderent̄. Peracto bello. ⁊ occiſis fere cētū milibꝫ paganoꝝ: karolꝰ q̄s in oratorio truſerat repit mortuos. videl3. cl. Tūc karolꝰ expugnauit totā patriā nauarroꝝ. Poſtea dicitur karolo q̄ rex babiloīs miſerat ꝯ eū de ſiria viginti milia curruū. Et ipē de g̃ne goliath: q̄ vulnerari nō poterat niſi in vmbilico. Vires q̄dragita fortiū h̄uit. Statura eiꝰ cubitoꝝ duodecim. Facies eꝰ lōga vniꝰ cubiti. digiti tribꝫ palmis. q̄ oēs ꝯ ſe miſſos portauit in c̄itatē othgoꝝ. P̄mo raynaldū. ſcdō cōſtātinū regē romanoꝝ ⁊ aliū comitē. tres illos omes ſib̄ leuās q̄i pueros dextra ⁊ leua tulit ī carcerē ⁊ vigiti pug̃tores q̄s ſib̄ deportauit Rotholādꝰ vo fixit eū in vmbilico Vñ clamauit machumeth iuua. q̄r morior. Accurrunt g̃ pagani ⁊ portāt eū mox in c̄itatē Et ſic xp̄iani cū eis intrauerīt. et prefatū gigātē occidūt ⁊ c̄itatē capiūt. Rotholādꝰ gigāti p̄dicauit de trinitate q̄renti. abrahā vidit tres ⁊ vnuꝫ adorauit. Itē in cithara cū ſonat tria ſūt. ars manꝰ ⁊ corda In amigdola tria ſūt corīū. teſta. nucleꝰ. Sic̄ in ſole. curſus. ſplēdor ⁊ calor In rota plauſtri mediū. brachia. circulꝰ. In hoīe corpꝰ. aīa. vmbra. Sic̄ em̄ vnū eſt tria ita in d̄o tres pſone vnū ſūt. Itē q̄rit gigas. Quomō potuit virgo parere R̄ndit rotholādꝰ Deꝰ q̄ fabe. gurgulioni ⁊ arbori facit gignere vermes: multoſqꝫ piſces ex aq̄ p̄ducit. vultures. apes ſerpētes ſine maſculino ſemine facit ꝓlē gignere: potuit idē deꝰ ⁊ virginē ſācē parere. De aſcēſione q̄rēti r̄ndit. Rota molendini q̄tuꝫ ad

ꝑma deſcenderit de ſuperiꝰ: tātū aſcē dit econuſo. auis de mōte deſcēdēs re dit in altū. ſol in oriēte ſurgit ⁊ tēdit in occidentē: et iterū redit in orientē. Jta ⁊ xp̄s vn̄ deſcendit iterꝝ aſcendit Cui gigas. Modo pugnemꝰ ꝓ fide. Poſtea dictū eſt quō exercitꝰ karoli facies eqꝝ lintheis operuit ne viderēt laruas hoſtiū. ⁊ obſtruxerūt aures equorū ne audirēt tȳpana ꝑ q̄ priꝰ fugati fuerāt: qn̄ pagani fecerāt ſin gulos viros an̄ ſingulos equos ince dere laruatos: et tȳpana percutientes vn̄ mō victoriā habuerūt. Tūc karolꝰ irrūpēs vexillū ī curru abſcidit: alꝰ ei nūq̄ fugiſſent. ſic occidit octo milia paganoꝝ vrbē cepit. et poſtea in hy ſpania nemo Karolū auſus eſt im pugnare. ¶ Poſtea venit ad ſā ctū iacobū ⁊ oīa deſtructa ibi reedifi cauit. ſtatuitq; ad honorē ſci Jaco bi oēs reges ⁊ principes preſentes et futuros epō ſancti iacobi obedire. Tūc ego turpinꝰ remēſ archiepūs ſancti iacobi eccleſiam ⁊ altare cum ſexaginta epīs karoli rogatu kalen das iunij honorifice dedicaui et karo lus tūc dedit eccleſie ſancti Jacobi in dotē totā galiciā ⁊ hiſpaniā. ut q̇li bet poſſeſſor domus annuatī quatu or denarios pſolueret ⁊ ab omni ſer uitute regis ⁊ principū liberi eēnt: ⁊ ut ibi cōcilia ⁊ virge ep̄ales ⁊ corone regales per manꝰ epiſcopi loci prebe ant. Et beatus iacobꝫ ⁊ iohannes cū mr̄e petierūt: ut vnꝰ ſedeat ad dexterā alt̄ ad ſiniſtra xp̄i. Johānis in oriē te patronꝰ ē apud epheſum. Jacobꝰ in occidēte. Romanā apoſtolicā ſedē petrꝰ hꝫ merito qꝛ ipi erāt xp̄ō p̄ cete ris familiares. Principal̄ tn̄ erat petrꝰ qꝛ xp̄s eū voluit eē principē apl̄oꝝ. Tā te āt fortitudīs fuit karolꝰ q̄ q̄tuor ferraturas eq̇ ſil̄ maībꝫ facile extēde bat. ⁊ militē armatū ſtātē ſup palmā ſuā a t̄ra vſq; ad caput ſuū facile le uabat. Tāte largitatꝭ: q̄ in q̄tuor fe ſtis curiā p̄cipue hūit in hiſpaīa vꝫ ī natiuitate xp̄i. ī paſcha. pēthecoſte ⁊

feſto ſci Jacobi. P ſinglas noctes eū cuſtodiebāt. cxx. fortes Prīa noctis vigilia. xl. ei aſtiterūt. x. ad caput. x. ad pedes x. ad dexterā. x. ad ſiniſtrā dex̄ ſpatā nudā: ſiniſtra candelā ar dentē hn̄tes. Hꝫ mō ſcd̄am vigiliā. xl. ſic. xl. t̄ciā vigiliā fecerūt ¶ Qui plurá de v̄tutibꝫ eiꝰ ſcire voluerit: cernat quō rome īpator fuit. eccīas ⁊ abbatias inſtituit ſepulcꝝ dn̄i viſitauit. mul toꝝ ſcōꝝ corpa ī argēto ⁊ auro loca uit. quō ligm̄ crucꝭ ſecū tulit vn̄ mul tas eccīās dotauit ¶ Cū rediret ka rolꝰ de hiſpaīa adhuc erāt duo r̄ges pagani apd̄ ceſareā auguſtā. marſi rꝰ ⁊ beligādꝰ frat̄ eiꝰ a rege babiloīe de pſide ī hiſpaniā miſſi: q̇ karolo fi cte ſbiacebāt. Ad hꝰ karolꝰ mādauit ut baptizarēꝛ vl̄ tributū ſibi mittāt q̇ miſerūt ei. xxx̄. eq̄s oneratos auro ⁊ argēto. gaziſq; hiſpanicis: ⁊. ccc. eq̄s vino dulciſſīō oneratos pug̃tori bꝰ ad potādū. ⁊ mille ſaracenas fe minas formoſas ¶ Nūcio vō karoli ga naleoni. xxx̄. eq̄s oneratos auro ⁊ ar gēto ⁊ pallijs dederūt. ut pug̃tores in manꝰ coꝝ tradēt qd̄ et fecit. ¶ Nūcius karolo munera tulit. ſed vinū ⁊ mu lieres acceperūt pug̃tores. Dixitq; rex marſirꝰ q̄ veniret baptizādꝰ Cui oc currit Karolꝰ cū. lv. milibꝫ. venerūt pagani: ⁊ hoꝝ viginti milia occiderūt xp̄iani. ſil̄r ⁊. xxx̄. milia xp̄ianorū ⁊ paganis ſūt occiſa. ꝓpt̄ ebetudinē aī ⁊ fornicatōꝫ eoꝝ ibi occiſi ſūt oēs pu gnatoēs pret̄ rotholādū ⁊ alios qnꝫ Tūc Rotholādꝰ cū. c. viris euaſit: et occidit marſiriū. ipſe ſolꝰ. iiij. lāceis fixus euaſit. Tūc marmoreū lapideꝫ trino ictu in duas ptes diuiſit a ſū mo vſq; deorſū gladio ſuo. quē voluit frāgere qn̄ vidit ſe moriturū: ne pa gani eū dē acciperent. cornu ſuū ſufflā do fregit: ⁊ ceruicē colli ſui leſit: ſoci os vocādo Cum inſufflatōꝫ Karolus audiuit venire voluit. ſed p̄fatus tra ditor eū auertit dicēs eum in venatō ne eſſe. Adhuc Karolus necem ⁊ tra ditōem ſuoꝝ ignorauit. Ad obitum

rotholādi venit theodericꝰ q̄ vidit cō
punctōꝫ ⁊ orōeꝫ eiꝰ. Tribꝫ vicibꝫ teti
git carnē ſuā. d. Et in carne mea vi
debo deū ſaluatorē meū Sic tetigit ⁊
oculos dicēs. Quē viſurꝰ ſū ego ipē
⁊ nō aliꝰ. ⁊ oculi mei cōſpecturi ſūt.
et ait. Memēto mei dn̄e. qꝛ ꝓ honore
tuo exul morior. memor eſto ſociorū
meoꝝ ſic ocāſoꝝ ꝓ te Tūc ſignās ſe
cruce ait. Nūc video qꝺ oculus nō vi
dit ⁊c. ⁊ ſic expirauit ſciſſimꝰ martir
Rotholandꝰ ¶ Ego turpinꝰ neſci
ens Rotholandū defunctū. ipſo die
obitus eius miſſam defunctorū pre
ſente Karolo celebraui. decimoſex⸗
to Kal. iulij. ⁊ raptus in extaſi au⸗
diui choros in celeſtibꝫ cātantes: ig
norans quid hoc eſſet. Poſt hoc de⸗
mones quaſi predā ducētes: quibꝰ
dixi. Quid fertis? Reſpōderūt Mar
ſiriū ad inferna: ſicut michael rotho
landū ad celeſtia. Miſſa celebrata
dixi hoc Karolo. Cū hoc dicerē venit
Baldewinꝰ ſup equū Rotholādi: di
cens ſe Rotholandū dereliquiſſe in
agonia. cito exercitus venit ad ſunꝰ
ſed Karolus primꝰ inuenit eū exani
matū. brachia ſup pectꝰ poſuerat in
formā crucis. Tūc Karolus irruit ſu
per eū. Quis planctuꝫ illiꝰ explicet?
Balſamo mirrha et aloe ꝯditus eſt
⁊ cū eo ibi pnoctauit exercitꝰ. trigin
taocto annoꝝ obijt. Craſtino arma
ti vadūt ad locū certamiſ vbi aliq̄s
amicū ſuū ſemiuiuū repit: aliquis
mortuū. oliueriū defunctū inueniūt
q̄tuor palis in terrā fixis extenſū: te
xtis retortis. ligatuꝫ a collo vſqꝫ ad
vngulas pedū et manuū excoriatuꝫ:
ſagittis lāceis ſpatis pforatū. Totū
nemꝰ clamoribꝰ implet: q̄libet ſuuꝫ
amicū eiulādo. Tūc Karolꝰ iurauꝫ p
omnipotētem qꝛ currere nō ceſſaret:
donec hos hoſtes inueniret Inuenit
eos cenātes. q̄tuorqꝫ milia occidit.
Stetit ſol immobilis. ⁊ ꝓlongata ē
dies illa ſpacio triū dieꝝ. ⁊ inuento
traditore ganalione: ṗcepit eū karo
lꝰ q̄tuor eq̄s fortiſſimis totiꝰ exerci

tus alligari ⁊ ſup eos aſſeſſores agi
tātes ꝯtrā q̄tuor plagas orbis Et ſic
dig̃ morte interijt: diſcerptꝰ exēplo
iude ꝓditoris. Duodecī milia talen⸗
toꝝ auri veſtes ⁊ cibaria data ſūt ꝓ
aīabꝫ defūctoꝝ Rotholādꝰ in ecc̄a ro
mana ſepelit gladiꝰ eꝰ ad caput ſuſ⸗
pendit. Omnē terrā cir̄ oppidū bla
uienēſis ſex dieꝝ ſpacio vbi rotholā
dꝰ ſepultus ē: canonicꝭ regularibꝫ q̄s
ipē karolꝰ reſtaurauerat: iuſſit dari
ut annuatī in anniuſario ſcī rotholā
di triginta paupes oībꝫ neceſſarijs
veſtibꝫ inducerēt. cibis reficerēt. trigī
ta pſalteria ⁊ tot miſſas ꝓ oīm defun
ctoꝝ aīabꝫ occiſoꝝ dicerēt. ⁊ de reliq̄
ipſi viuerēt ¶ Pꝰ hoc Karolꝰ ſcūꝫ dy
oniſiū honorauit. omnē franciā ecc̄e
eꝰ in predio dedit. ⁊ ṗcepit ut omēs
franci pn̄tes ⁊ futuri ec̄ reges paſto⸗
ri eccleſie obedirēt. ⁊ quelibꝫ domus
annuatī quatuor denarios daēt ipſi
eccleſie. ⁊ ſtās apud corpꝰ bti dyoni
ſij orauit ꝓ animabꝫ occiſoꝝ in hiſ⸗
pania ⁊ ꝓ hijs q̄ libent̄ ṗfatos dena
rios ſoluerēt. Nocte ꝓxima regi dor
miēti Dyoniſius apparuit: eūqꝫ exci
tauit: dicens. Qui tuo exēplo in hy
ſpania occiſi ſūt: vl̄ occidenꝫ: oīm de
lictoꝝ veniā īpetrui. Sic. iiij. de ſuis
vulneribꝫ medicinā impetraui Hoc
Karolꝰ dixꝫ oibꝫ Tūc Karolꝰ a q̄ſgr̄
ni mira mūi dei opatꝰ eſt. Vn̄ ꝓuōti
ſunt etiā ad bona faciēda multi alij
¶ Tūc m̄ turpino mors karoli reue
lata ē hꝫ mō. Cū apꝺ viennā die q̄dā
ī extaſi raptꝰ orōi vacarē ⁊ pſ̄ (deꝰ
in adiutoriū) dicerē: demo^m agmiā
ṗcedebāt v̓ſus lothringiā. Cūqꝫ oēs
trāſiſſēt. vidi vnū q̄i ethiopē greſſu
tardo ſeq̄ntē. Cui dixi. Quo itis? Rn̄
dit A q̄ſgrānū tollē animā karoli Cui
dixi Adiuro te p ihꝫ xp̄ꝫ ut redeaſ ad
me dicēs q̄d actū ſit Tūc paꝝ morati
redeūt ut pꝰ ordiati. Dixi g̃ ei cui pꝰ⸗
us dixerā. q̄d egiſtis? rn̄dit. Balaci
anꝰ ſine capite tot lapides ⁊ ligna ec
cleſiaꝝ tulit in ſtatera. qꝛ plus appē
derūt eꝰ bona q̄̄ mala. Et iō aīaꝫ eiꝰ

a nobis abſtulit. Quo dicto euanu it. Et ego cogui illa hora karolū eſſe defunctū. Ipſe eciā mihi qn̄ abinuicē receſſimus me rogante ꝓmiſit m̄ ꝙ ſi fieri poſſet nūciū mortꝭ ſue mitter3 Similꝭ ego ſibi de mea morte ꝓmiſi. Vn̄ egrotās ad mortē p̄cepit cuidā militi alumno ſuo ut mortē e9 mihi nūciaret qd̄ ⁊ fecit. Quinto kl̄. febru arij obijt anno dn̄i. Dcccxiiij.

De ſancta Odilia virgine.

Odilie virginis pater adalric9 ſiue athic9. m̄r v̄o bethſiun dis ſiue perſinda vocabatᷣ ex nobiliſſimo francorum genere orti. Athicus em̄ toti9 burgūdie ſiue alſacie ſub childerico rege p̄ncipatū hēbat. in cui9 etiā finib3 mōſteriū ſanctimonialiū in hōre ſcē marie ſp̄ virginis in ſūmitate mōtis q̄ vocatᷣ hohenburch ad dei ſuitiū pagēdū maximo ſūptu ⁊ ornatu ↄſtruxit. Hui9 vxor pſinda filiā cecā pepit. Pater aūt ꝓpter nimiā verecūdiā ipſā occidi iuſſit. S3 matᷣ ipſam cuidā ancille ſue occulte in t̄ra aliena alendā ↄmiſit. Que poſtea ꝓpᷣ murmur ꝑſi iudētē m̄re longiſſime cu3 puero fugit ad locū q̄ d̄r palma. Vbi cū ipſā puellā nutriētꝫ dn̄s ih̄s xp̄s ep̄o erardo de ptib9 bauarie apparuit dicēs. Vade ad qd̄dā mōſteriu3 qd̄ d̄r palma. ibi inuenies puellā a natitate cecā. quā baptiza͛s nomen odilia īpones ei. ⁊ mox p9 baptiſmū viſū recipiet. Cūq3 oculos ei9 criſmate liniret viſū clariſſiē recepit. Hec ab infātia ſe d̄i ſuitio ⁊ ſtudio ⁊ lectioni ſacre ſcp̄tuē ſb̄dīdᵗ vigilijs ⁊ oroīb3 iciunijs ⁊ elemoſinis die noctuq3 īſiſtēs. Habuit aūt virgo frēm in domo p̄ris cui ſcp̄ſit ep̄lam globo coccineo inuolutā. ⁊ p q̄ndā pegrinū ſibi miſit. ut ea3 patri recōciliās reuocaret. Et cū fratᷣ p̄ri de hoc loq̄retᷣ. p̄cepit ei ut decetero nō plus de h̄ cogitaret. Sed iuuenis eā vocauit patre ignorāte. Dum itaq3 dux in cacumine mōtis ſedens videret currū venientē q̄ſiuit qd̄ hoc eſſet. Cui filius. Odilia filia tua. S3 heu pater iracūdia motus cū baculo quē manu tenebat filiū tātū verberibus caſtigauit ꝙ infirmat9 fuit. de qua etiā egritudine obijt. Pater v̄o ſup īmanitate criminis penitēs deceteto in monaſterio pmanſit Tūc pater iuſſit filie tm̄ de die ſtipendium vni9 ancille dari. Cum ſic odilia mltis diebus in miſeria vite eſſetꝫ patᷣ miſericordia motus ſup eam. p̄dictum monaſteriū cum om̄ib9 appendicijs ſuis illi tradidit. Et p9 paucotēpe ſupuiuēs defunct9 eſt. Odilia ſciēs patrem ſuu3 in purgatorio vri ī latere mōtis vbi nūc clauſtru3 eſt ſitum. tantū ⁊ tam lacrimabilitᷣ orauit ꝙ celū ſup eam aptum eſt. ⁊ lux magna circūfulſit eam. et vox dixit ei Propter te liberatus eſt pater tuus. ⁊ in choro patriarchaꝝ collocand9 ab angelis duciᷓ Cōfluebant ergo ad eā virgines nobiles ñ paucē. quaꝝ ſp̄ūalis m̄r effectaꝫ ī ſupradicto mōſterio ad exēplū ſui deo ſuire inſtituit Habuit ei ſb̄ regimīe cxxx. moniales. Inuitauit angelos pcib3 ⁊ q̄cq̄d a dō poſtulauit ſine mora pape meruit. Hec btā p̄ter dies feſtos nil cōedit. niſi panē ordeaceū ⁊ legumina. Pellis vr̄ſi fuit p lecto lapis v̄o p cuſſino Quia mōs alt9 vbi cenobiū odilie ſitū eſtꝫ fecit paupes q̄rentes elemoſinā et pegrinos nimis laborare fecit inferi9 mōſteriū p hoſpitali. Qui loc9 ſororib3 tātu3 placuit ut etiā ibi ↄuētū inſtituerēt. In noīe p̄ris ⁊ filij et ſp̄ūſſācti ꝓpria manu tres tilias plātauit q̄ vſq3 nūc valde vtiles ſunt in calore. Orando vas om̄ino vacuū impleuit vino cū quedā ſoror intᷣ diuina officia vaſa eſſe vacua vidit Itē quia in baptiſmo viſū recepit. ſpecialꝭ btū3 Johānē bap. venerabaᷓ Cꝫ iohes bapci in viſu apparuit. ſibiq3 oratoriū fieri p̄cepᵗ Odilia āt q̄dā nocte ſe dedᵗ orōni ſup petrā vbi nc̄ magᷓ crux lignea

loca ob memoriā tāti miraculi ibi
iohānē rogabat oñdere ſibi modū
edificij. Qd̄ a fecit Johēs em̄ in for
ma q̄ xp̄m baptizauit ī maxima cla
ritate ſibi apparēs. eccāe locū longi
tudinē a latitudinē oñdita ꝯſtructā
dedicauit. Qd̄ vidit vna ſoror lucem
videlz. ſed iohēm nō vidit. Cui odi
lia inhibuit. ne añ ipſi⁹ obitū alicui
viſioꝫ maīfeſtaret. ¶ In inchoa°e clau
ſtri ſci Johīs boues cū plauſtro lapi
dū cadūt de mōte q̄ habz in altitudi
ne. lxx. pedes a illeſi obuiant ſeruis
aſcendēdo iteꝝ onerati. Venerāt em̄
ſerui cū gaudio ipōs occidere ut non
eſſēt ob⁹ vniuſ ſed boīm a inuenerūt
illeſos ¶ Hēbat aūt frēm q̄ tres fili
as habuit. eugeniā. attalā. a Guūde
lindā. q̄ etiā mundū reliq̄rūt ¶ Odi
lia ſuā nutricē ꝓprijs manibz ſepeli
uit. Et p⁹. lxxx. annos ſepulcro ap
to dextra mānilla nutricis q̄ eā lac
ctaueāt integra inueta eſt. reliq̄ cor
pe ianerato ¶ Poſt pluma virtu
tū inſignia odilia ſciēs finē ſibi ad
eſſe. ꝯuocatis ad ſe ſororibz apd ſan
ctū iohēm p̄dicauit eis. Et rogauit
eas orare p ſe a p pře ſuo. P⁹ hoc p̄
cepit eis ut irēt in oratoriū mrīs dei
marie a legerēt pſalteriū Interī dū
hec fierēt ipſa obijt ſola. tātuſqz odor
ibi fuit q̄ſi oēs dom⁹ plene eēnt aro
matibz. Redeūtes ſorores cūz viderēt
mrēm ſuā ſine eukariſtia defunctā
adeo inſtāter orauerūt. q de morte ſu
ſcitata eis dixit. Cur me inq̄etaſtis.
lucie ꝯiuncta fui. a illud gaudiū ha
bui q̄d ocul⁹ nō vidit nec aures audi
uit nec in cor hoīs aſcēdit. Rñderūt.
Nobis fuiſſ ꝯfuſio dña. ſi abſqz cōi
one ſacra obijſſes. Tūc odilia calicē
allatū in q̄ erat corp⁹ a ſanguis xp̄i
ꝓprijs manib⁹ ꝯtrectauit. a cōicauit
a omibus cernētib⁹: emiſit ſpiritū.
Ipē aūt calix in hohenburch ob me
moriā venerabil facti actenꝰ pman
Cehtꝰ em̄ credi illuc peruiſſe ¶ Tūc
corpus eius ante altare ſancti Johā
nis honorifice ſepelitur. a odoris fra
grātia vſqz in octauā diez ibi manē
bat. Martiri lucie ideo cōiuncta fuit
q ipſa odilia duob⁹ modis martir
fuit: volūtate ſcz et carnis macera°e

¶ De trāſlatōe corpis ſcē Barbare
a de miraculis eiuſdē virgīs a mrīs.

Anno dñice incarnatōis. ccxx
vij. pdie nonas decēbris: im
perante maximiano rome ac
pſidēte marciano nichomedie: glori
oſum martiriū felicīſſima Barbara
vgo q̄ndecim annorū iuuēcula ꝯſū
mauit. Cui⁹ ſciſſima aīa ab āgel ex
ultātibz aſſumpta: cū ingēti laude a
gloria: in celū delata eſt. Pater vero
eius dyoſcor⁹ de mōte deſcendēs: ig
ne celitus miſſo ita cōſumptus eſt:
ut nec cinis de eo remāſiſſe videretur.
Valentin⁹ aūt pſbiter q̄dā ꝑparato
mauſoleo attulit virgineū corpus: a
multis aromatibz ꝯditū cōpoſito ca
pite: digno in vrbe eadē ſepeliuit ho
nore. Qui etiā habitaculū modicū
ibidē edificauit. In quo interdētib⁹
meritis a p̄cib⁹ ſacre virginis crebro
chorruſcāt pdigia a miracula ſtupē
da. Qd̄ incole ciuitatis licz pagani
videntes capſulā mirifice ſtructure
auri lapidūqz p̄cioſoꝝ cōtextaz fieri
paraueūt: et impoſitū corp⁹ virgis
in q̄dā eiuſdez vrbis tēplo quatuor
cathenis aureis honorifice ſuſpēderūt
lāpadeſqz reuerēt in circuitu ardētes
adhibuerūt ¶ Suſcitāt demiqz q̄dā
xpianoꝝ fidei catholice augmentū a
dm̄ nr̄i ihū xp̄i honorē deſiderātes. q̄
verſus egiptū pfecti ſūt: ut rebelles
a incredulos dñatōni ſcē mrīs eccāe
ſubiugarēt. Ad vrbē vō p̄fataz noīe
ſolis ſeu nichomediā xpicole venien
tes nō ſine magno ſuoꝝ damno in
credulos in occaſione gladij trucida
rūt: ſemp tñ contūtētes a penitētes ī
augmētū fidei catholice pie aſſumē
do. Captiuata aūt ciuitate p̄habita
victores tam vulnerati q̄ ſani p vi
coſ a domos diſcurrūt ut moris eſt
bellatoꝝ inhiantes ad lucꝝ. Tādē

templũ intrauerũt nõ orãdi cã: ſed theſaurũ ſperãtes inuenire. Mira res Oẽs em̃ xp̃iani vulnerãti aut leſi: ſtatim ſani facti ſũt Pro cuiꝰ leticia magis ſollert̃ exq̄ſierũt: ut bñficiũ huiꝰ cãm ꝑpendẽ poſſẽt: et inuenire Et ecce ſciſſim̄ famule dei corpꝰ q̄tuor cathenis aureis ſuſpẽſũ in capſula forma a mõ ꝑlibatis inuenerũt: ut decuit tãte virginitatis et martirij btĩtudinẽ: q̄ in btĩſſima barbara ſingularit̃ rutilauerat ¶ Inſup ſenẽ q̄ndã reſpiciũt ſacdotẽ gẽtiliũ iux̄ capſulã ſedẽtẽ: q̄ p̃ritꝰ aſpectu vehemẽtiũ: viuẽ ſe poſſe deſpauit. Quẽ tñ benigne alloq̄ntes: de ſingul̃ q̄ viderãt interrogauerũt. Qui rñdẽs dixit q̄ in capſula eadẽ recõditũ erat corpꝰ ſciſſime virginis ac m̃ris barbaẽ: dioſcori regis filie. Inſup eius geſta ꝑdicauit: affirmãs q̄ ipſa opitulãte innumerabilia facta miracula in eadẽ vrbe: a ob hoc tãte ſolẽnitates ac reuerẽtie exhibitões eidẽ corpi ad capſulã illã facte ſint Et cũ audiſſẽt vulneratos ſuos meritis ꝑſpicue virgis ac m̃ris barbaẽ recepiſſe ſanitatẽ: oĩm xp̃ianoꝝ corpa in bello occiſa ad tẽplũ attulerũt: q̄ oẽs a morte reſuſcitati ſũt. ¶ Tũc vnanimit̃ p̄ nimia deuotõe ac iocũditate ſe in t̃rã ꝓſternãtes lacrimas effuderũt: a deũ om̃ipotẽtẽ in ſãctiſſima ſua ſpõſa barbara laudãtes bñdixerũt Qui ob hoc obliti victoriã ſolũ de theſauro ſpiritali ĝtulabãt̃ inuẽto: quẽ vſq̄ romã deuotiſſĩe deduxerũt a in cimiterio calixti vbi ſãctoꝝ ꝑlimoꝝ corpa req̄eſcũt honorifice collocauerũt ¶ Poſtmodũ ãt karolus magnꝰ romanoꝝ ĩꝑator frãcorũq̄ rex. de ↄſenſu ſũmi põtific̃ ꝑcioſiſſimũ corpus v̄ginis barbare in ciuitatẽ ytalie noĩe placẽtiã trãſtulit: et in btĩ ſixti mõſterio q̄d ſoror ipſiꝰ angilberga fũdauerat: ꝑdie ydꝰ februarij cũ debita reuerẽtia depoſuit. Sed papa ꝑcioſũ eiꝰ caput in ꝑpetuũ huius rei teſtimoniũ: pro theſauro ſibi ipſi digniſſiõ retinuit ¶ In plurībꝰ ꝑo locis nõnulli ſe affirmãt ſacrum illud corpꝰ vl̃ caput hře: forte ſcd̃m ſinodochen ꝑtem ꝓ toto capientes. ¶ Pictor quidã hiſtoriã btĩſſime virgis ac m̃ris barbaẽ pingebat Et puenies ad illũ punctũ q̄ oues paſtoris in locuſtas fuerũt verſe: oblitꝰ fuit ipẽ ſpeciei forme taliũ beſtiolaꝝ a erat tpe q̄ nõ poterãt inueniri Quapropt̃ deuote genua flexit: rogans xp̃i ſpõſam barbarã: q̄tenꝰ dignaret̃ ſibi oñdere ſpeciẽ a formulaꝫ earundẽ Et adhuc eo orãte venit locuſta: ſaltando añ eũ. Qui bene reſpiciẽs notauit ſpeciẽ eius a formulã et in q̄dam pixide eam clauſit: ac ſic vlteriꝰ hiſtoriã pingebat. Vnicuiq̄ autẽ eam intuenti videbat̃ q̄ locuſte ſcd̃m ꝑdictum figurate: q̄ſi viuẽtes eſſent. Inſup a cũ iterũ pictor ad pixidẽ puenit: nihil ibidẽ inuenit: illa attamẽ clauſa ¶ Miles quidã btĩſſimaꝫ virginẽ barbarã ſũma deuotõe coluit vigiliã ſue paſſionis ieiunãdo a dieꝫ ſabbatiꝫãdo. Qui q̄dam vice ab hoſtibꝰ ſuis captiuatus: capitis detrũcatõne punit̃. Cuiꝰ cruore ꝑfuſus equus in q̄ ſederat: domũ ſuam vſq̄ puenit. Sup quo familia eius obſtupefacta: ſacdotẽ adijt: ↄſulẽdi gratia. Illico pit̃ v̄ ſus locũ vbi militis corpꝰ iacebat exanime ꝑperãt: ſacerdote ſecũ deferẽte muninẽ dñice mis eucariſtie ſacre. Cũ aũt ad locũ puieniſſẽt: caput diuiſũ a corpe reperiũt. Accedẽte dño p̄ꝰ ſacdotẽ: caput ſic alloq̄t̃ prefatũ. O dei famule dñi a ſaluatoꝛ̃ mei baiulus: accede huc ne pigriteris: p̄ te vtriuſq̄ hoĩs potero recipe ſoſpitatẽ Iunge me corpori meo: a meritis dñe mee beatiſſime barbare: ſanabor. Quod cũ feciſſet: miles ſurrexit nullaq̄ in eo vulnerũ cicatrix remanſit. Quiq̄ veridica locutõne narrauit: quõ xp̃iſti ſpõſaꝫ barbarã eius vigiliã ieiunãdo a dieꝫ ꝑclarum ſolemniꝫando habuiſſet deuotiſſima in veneratõne: a ob id ipꝫ defenderat: ne vera cõfeſſione facta

fraudaref ſacramētali viatico: ſed et
ut poſt mortē eterno fruaf gaudio.
Hijs dictis miles ↄfeſſus preſbite-
ro dn̄ici corporis ſacrā ſuſcepit ↄmuni
onē ac guerra pacificata feliciť reqe
uit in dn̄o. ¶ Hec et alia multa ſimi-
lia dn̄s per merita ſcē barbare opa-
tus ē. Multi eñ ut legi² ad mortē iu
dicio ſeculari adiudicati: ſuſpēſi ſcʒ
rotati aut decapitati vł a latronib⁹
occiſi. q̄ ei deuoti in vita extiterāt pe-
nitus mori nō potuerunt: ſine con-
tritōe vera. cōfeſſione pura. ſacra cō
muniōe et vnctōe extrema. ¶ Multos
etiā ſibi deuotos: a periculo mortis libe
rauit: Qđ patʒ de mōcho p̄mōſtratē
ſis ordīs in brabātia iuxta louaniū
opidū. Qui eq̇tans aquā ſibi igno
tā intrauit et in profundū cū eq̊ dim
ſus ē. Cui affuit ſtatī pulcherrima do-
micella: educēs eū cū eq̇ ad loca p̄ſ-
tina. Et cū q̇ſnā eſſet mōch⁹ inq̇ſiſſʒ
illa pie arridens ait. Ego ſū dn̄i nr̄i
Jhū xp̄i famula barbara Tu m̄ mł
totiēs grata obtuliſti obſeq̇a: et ideo
perire nō poteris deo ſʒ grā ſua inſti-
tuēte: q̄diu m̄ deuot⁹ p̄ſtiterit. Prop
tēa deuotior ei extitit: et poſtmo^m ab
bas mōſterij ſui fact⁹ ad eā colendā
alios inſtigauit: ſp memorie miracu
lū ſʒ reducēdo ¶ Quidā etiā bon⁹ hō i-
nocenť patibulo ꝓpter ſuſpitōʒ furti
ſuſpēſus ab ea ſuſtētat⁹ mori nō po
tuit. q̇ ꝓpter reuerētiā ſciſſime virgis
barbaē et ſeruitiū qđ ei ip̄ēderāt de pa
tibulo depoſit⁹ ſatis diu ſup̄uixit: et
denuo eidē deuotior p̄māſit. Quēdaʒ
etiā negociatorē ſibi deuotū ex nauem
dilapſum: tenuit ne mergeť ¶ Que
dā mulier ꝓpriū ſuū nocte ſoporata
oppreſſit. Que flens arrepto puero
feſtinabat ad altaē ſcē barbare. po-
nēſqʒ eū deſup: orabat ut reſtituat il
li infantē Qđ mox viſū hiande piciēs
vite p̄ſtine reſtitut⁹ eſt. ¶ Juuenis
q̄dā diues orphanus exiſtēs: ſeruitio
ſponſe xp̄i barbaē ſe mācipauerat.
Qđ inuidēs diabol⁹ aīaꝝ p̄do p̄ſuaſit
amicis iuuenis ut eidē de vxore p̄uide
rēt. ſperās ut tātū dilectōis et amo-
ris ↄiugi addēt: q̄ de cetero alme h⁹
virgis famulatū poſtponēt Vñ ↄcor
datio ſit p eos vnanimi conſenſu in
q̄ndā domicellā: cui ipſe m̄rīōialr co
pulari deberet. Interea viſū eſt iuue
ni noctis ſilentio in ſomno ſe in quo
dā ameno pomerio fore: vbi q̄ plu-
res pulchras cernebat domicellas.
quarū vna ſingularis pulchra p̄m
mo nimiū decora ērat: que ſuā abſcō
dens faciē eidem dorſū cōtinue verte
bat. De quo cū iuuenis miraret. ac
ceſſit ad eum alia q̄dā p̄cipua domi
cella: dicēs ei. Amice. noueris nos
omēs creaturas eſſe celeſtes Illa do
que tibi hmōi exhibet indignatōeʒ
ſciſſima xp̄i ſponſa eſt barbara. cu-
ius obſequiū poſtponēs alijs intēdē
do ſcias te incepiſſe grauiter offendere
Et ſic eidē q̄re et quō dyabol⁹ m̄rimo
niū p̄notatū p curaſſet declarās. ait.
Ego autē vocor katherina. domine
tue beatiſſime barbare familiaris cō
ſocia. p̄na exiſtēs ſi libeat apud eaʒ
meis te ſibi recōciliare p̄cib⁹. Quo
annuēte. beatiſſiā virgo Katherina
eū manu accipiens ad p̄dilecte dn̄e
ſue barbare p̄duxit cōſpectū. pollicē
do quaten⁹ veniā ab ea conſeq̄retur
Piiſſima igiť virgo barbara iuuenē
ſuam preclaraʒ oſtendēs faciē ad fa
miliare ſuū recepit cōſortiū. dixitqʒ
ei ut domui ſue diſponēt nam in bre
ui de hoc ſeculo eſſet migraturus. ac
vna ſecum vitā btām eternaliť poſ-
ſeſſurus. Juuenis do excitat⁹ ſuos
ↄuocari faciēs amicos et ↄſāguineos
dixit ſe nequaqʒ p̄ceſſui conſentire
m̄rimoniali. ꝓpter alia q̄dā ſibi oc-
currētia. Jlico āt eū q̄dā inuaſit īfir
mitas. Qui p ſacerdote mittēs hāc
eidē enodauit viſionē. a quo etiam
deuote ſacramēta ecc̄e p̄cipiēs deo be
atum ſuū tradidit ſpiritū. requiem
cū egregia virgine barbara adeptu-
rus eternā. Et queadmodū ſibi de-
uoti p ei⁹ merita et p̄ces ſūt ſaluati.
ita et miracula ipſius blaſphemātes

ac ↄtempnētes: fuit a deo puniti. Cō tigit nāq; machilinie in brabāda q in vigilia paſſiōis ſacre virgis barbare duiſi hoīes fuerīt in q̄dā hoſpicio: multa de tā btā virgine int ſe recitātes. Quo⁊ aliq voluerīt ad hono rē ei⁹ a carnib; abſtinē: alij do ſuper hā ieiunare. Et h̄ idō q intellexerāt q q̄cūq; ānuati paſſiōis e⁹ deuote re cordati fuerūt. ei aliq̄d obſeqi īpēdeūt: mori nō poſſet abſq; vera ↄfeſſi one. necnō ſacrali viatico. Quod hoſpes eo⁊ audiēs: temē dixit. Bonū feci aſſare caponē de q̄ comedā. vide bo ſi nō tā bene loqr ↄfeſſio⁊ eucariſtiā accipiā anq̄ moriar: ſicut vos. Qui q̄dē hoſpes ſan⁹ corpe eadē noc te iuit cubatū. altera die inuentus eſt mortu⁹ in lecto. Cōtigit etiā ut legit Colonie q q̄da⁊ ribald⁹ in feſto h⁹ virgis tpe ſimo⁊ ī ecclā frat⁊ mino⁊ dixit ipſo. Miracula q̄ de ea recitāt ita ſūt vera: ſicut mō hic iaceo mortu⁹. Qui a dō punit⁹ ſtati cecidit mortu⁹. Recordat⁹ ē eni dn̄s mīe ſue. ſpōſā ſuā btiſſimā barbarā honorando. veritatis ſue ſeuere blaſphemiā in eandem virginē atrociter puniendo. Oīa vero iſta pſcripta ex noua legēda h⁹ alme vgīs ſt breuit hic collcā

De ſcō Romano archiepō ↄfeſſ.

Beatus roman⁹ rothomageñ archieps. ex gēte frāco⁊ pīe bñdicto mīe felicitate origīnē duxit. Orā vō felicitas ſterit erat pces elemoſinas dn̄o effundebāt: ut eis ſina grā pſtaret filiū. Orb; ap parēs āgel⁹. naſcet inq̄t vobis fili⁹ cui nomē erit Roman⁹ ad regimen ſcē ecclē pelectus. Tandē puerpera felix benedicto filiū edidit. Qui dict⁹ roman⁹ tempe cōgruo viris catholicis ↄmēdat ſinis doctrinis vberi⁹ ībued⁹. His ibco pguſtat. in breui collectis: mox vite ſanctiori ſemitas apphēdit. Cui⁹ fama pcepta pcept eū rex dodone⁹ int pmos palacij ↄcilijs regalib; interſſe. His itaq; pcedētib; rothomageñ archieps pn̄ti vita pri uat. Tūc rothomagēſes expleto ieiu nio ſina reuelatōe ↄgueīt rōnū illo tpe ſue ecclē eē pferēdū. In h̄ igit cōſentiētes legatos lrās ad regē direxeīt angelicū oraculū exponētes. Rex āt ꝑcēdes ſinū oraculū tā ſacte electōi pbuit aſſēſū. Aduocato tādē romano rex ipē negociū angelicūq; oraculū a deo miſſū declarat. lrās de reuelatōe ſina ipſi tradidit plegēdas. Quas plegēs roman⁹ ſinū ēnes ab angelo oraculū: pterit⁹ oculos leuauit dicēs. Dn̄e ihū xpē ſi ē ex te cōſiliū iſtd fiat volūtas tua. Nec mora aſſūptis rex epis mag; pce⁊ freqntia: electū dei famulū pduxit rothomagū. Igit rōn⁹ rothomagū ſupplex ingredit a deo electus a clero et ppſo ſuſcept⁹ ab epis ↄſecrat⁹. Hic ſtati mercatōnes ſacro⁊ ordinū et actōes ea⁊ male molitas penit⁹ extirpauit tēpla ydolo⁊ ſtatuas vbicūq; repperit fundit⁹ euītit. Erat rothomagi phanū veneri p⁹ q̄d hyat⁹ diceba eē tartare⁹ vbi ↄuēt⁹ demo audiebat q̄ audire poterāt turbabāt. Huc acceſſit roman⁹ cū cleric: cuib; eū dē locū purgatur⁹. Cui vn⁹ demō q̄ſi alio⁊ pnceps: ait Suſcitabo tibi a remotis inſul hoīes fortes feroces: q̄ trā iſtā deuaſtabūt. Ad hec eps ſpū pphetie rn̄dit Gens illa q̄ nomē xpi abs non audiuit audiet in ptib; iſtis credēs ſacra fidei ſuſcipiet. Sic fat⁹ tenēs ſignū triūphale crucē caſtra īimica puadit. ſic demo legio ſeſe ī aera recep. Repētina poſtea aq⁊ abūdātia rothomagū: pma noctis vigilia occupauit. Surgūt ppſi ſuiſq; vir puul aſſūptis: mōtes cunctos cōſcēdūt. Eps āt aſſūpta cruce: ↄ pua gātes prupit aqs. Fuſa ḡ orōne ad dn̄i. aq ſuo ſe alueo refuderīt. Die ſab bati añ paſcha dū eps aqs baptiſmat bn̄dicēt: q̄dā ꝑceti curſu arrep to vaſculo criſmat īcaute ḡdiēs pauimto cecidit. attrito vaſe crīſma diſpſit. Tūc pōtifex orōe ↄpleta fragmēta vaſculi ſolidata refoīt: patulūq;

vaſculi pauimēto applicat. Videns
igit̄ guttulas criſmatis effuſi recur-
rendo cōſcendere: in ora vaſculi. Die
aſcenſionis dn̄ice dum ſolēnes miſ-
ſas ageret: a terra toto corpe ſuble
uat. flāmaq; ſup caput eius appa-
ruit: ꝛ dextera benedicēs eum: ꝛ vox
inde pgreſſa dixit. Conſtans eſto: p
ximo eni tempe accipies palmā per
hennis glorie: ꝫ et p q̄buſcunq; pe
tieris impetrabis. Sciens ergo voca
tōis ſue diē inſtare: in cellula ſe re-
cepit. Tunc hoſtis aſſumpta forma
feminea hyemis tempe ad oſtium
celle peruenit: deplorans ſe frigore de
perire. Intromiſſis hoſtis in femi-
nea ſpecie comptis crinibꝫ. facie deco
ra: in āplexū ſe recipi poſtulat. Quē
vir dn̄i abiecit: ꝛ per cloacas exire co
actus eſt. Sanct9 ergo Roman9 feli
citer tranſiuit a mūdo ad patrē deci-
mo kalendas nouēbris. plenuſq;
virtutib9 peruenit ad xp̄m cui eſt ho-
nor ꝛ gloria in ſecula ſeculoꝝ. Amē.

De ſancto Torpete martire.

In illo tempe ſub Nerone impatoꝛe
q̄ per omēꝫ puinciam imperauerat
ꝛ in honorē ſui nomīs ptibus tuſcie
ciuitatē piſanam reſtaurauerat ꝛ or
natuꝫ p̄torij ꝛ palaciū adornauerat:
dum p multos dies imp̄iū ptraherꝫ
recogitauit cū ſuis in q̄bꝫ locis tēplū
edificarēt vbi cotidie deos adorarēt.
Et inuenientes locū in ingreſſu porte
latine ciuitatis piſane in capite pōtis
fluīs anſari. ꝛ ibidē in oī pulchritu-
dine ex marmore inciſas tabulas ꝛ
tēplū adornauit ꝛ iuſſit artificibꝫ ut
ex auro mūdo vl' margaritis ſtatuā
diane facerēt quā ſingul' diebꝫ adora
rēt Tūc facta eſt ſtatua diane mire
mag̃tudis Voltu ꝛ oculꝭ q̄ iuuēs quā
īpatoꝛ cū veneratōe ꝛ multitudīe pa
ganoꝝ ī Voltu tēpli iuſſit ꝯfigi Eadē
do die cū mag̃ leticia epulātes tēplū
dedicauerūt ꝛ ſingul' diebꝫ ſacdotes eo
rū inceſſant' p officia puierūt. Et cū
mag̃ initia tēpli eēnt recogitās imp-
patoꝛ cū ſuis dixit. Credo q̧ poſſū ꝛ
ego celū ereuꝫ facere in ſilitudinē celi
q̄d oriē ſupra nos. Et null9 inuētus
eſt q̄ prepediret ſermonē eius. Fecit
ergo celū ereū q̄d ſuſtētabat a mar-
moreis nonaginta colūpnis Juſſit
q̧ minutis foramibꝫ ptondi. Altitu
do do eius habebat pedes cētū Mini
ſtri aūt aſcendētes effuderūt aquā ꝛ
q̄ pluuia cedit in t'rā. Tūc narrāt9
lo cū ꝑuatoꝛ dixit. Cog̃ſcant oēs q̧ re
ruꝫ ꝛ ineſtimabile eſt no'l diane ad
cui9 honorē nero iſtas ꝟtutes oſtēt Et ſic
mane iuſſit lāpadē fieri in facturā ſo
lis et p celum trahi ut luceret ipſo
q̄ erat ſub illo. Et veniēs ad occaſū
extinguebat'. Sero autē hora vndeci
ma fecerūt ſile ſpeculum ex magnis
gēmis refulgens clarū nimis in fac
turā lune ꝛ ante horā conſtitutā ceci
dit ita ut nec ipſa fragmenta inueni
ri poſſent. Sic nocte iuſſit q̄drigam
p celum trahi quaſi tonātē. dn̄s āt
omps miſit ventū validū ſup eos ꝛ
quadrigā in fluuiū anſari trāſiceat ꝛ
nuſq̄ cōparuit Alia do die impatoꝛ
ſedēs pro tribunali: neſcienſq; quid
factū fuerat: dixit ad ppl'm. Cogno-
ſcant omes quia magna eſt diana
mat' deoꝝ p quā ꝛ ego virtutes iſtas
oſtendo ¶ Tunc inter eos exiens
vir magnus noīe Torpes q̄ ꝛ ipſe de
officio ei9 ſe ptraxeāt: replet9 ſpiritu
ſcō ait. Quid dicis impatoꝛ? Meli
oꝛ eſt q̄ vnū deū adorat q̄ fecit celū et
terrā mare ꝛ oīa q̄ in eis ſūt. Nam q̄
plures deos colit: verū deū offendit.
Sed audi me impatoꝛ. q̧ de eorum
gn̄e ſum ſcōꝛum qui a fidelib9 rome
paſſi ſunt: quos coronatos vidi per
manus angeloꝝ. ꝛ qui vitam repro
miſſionis acceperunt eternā. Nero
dixit. Et tu ſolus inuent9 es qui hāc
ciuitatem euertis? Sanctus Torpes
dixit. Ciuitas nō euertit'. Nam qui
xp̄m cōfeſſus fuerit: ſaluabitur. Ne
ro dixit. Pro quo ordine conſcientie
tue hoc pteſtaris? Sanct9 Torpes di
xit In hoc pbant' opa veſtra. Sol tuus

Jam nō lucebit luna nuſꝙ̄ ꝯparuit.
Sonꝰ tonitrui tui: et q̇ cū mouebāt:
in fluuio interierūt Jmꝑatoꝛ ait. ut
q̇d nō adoꝛas ſcd̾m ꝯſuetudinē deos
nr̄os? Sāctꝰ Toꝛpes dixit. Ego dn̄m
deuꝫ viuū adoꝛo q̇ in altis eſt. q̇ fecit
luīaria magna ſolꝰ. Nero ait Audi
toꝛpes. Cogita tecū bene ſuiēdo diȷs
ne diuerſis penis puniaꝛ. Exiēs āt
ſanctꝰ toꝛpes de palacio: venit nocte
ad quendā pꝛeſbr̄m noīe anthoniū.
Vbi erāt abſconſus in mōte. cepitqꝫ
clamare dicēs. Paṫ ſancte Anthoni
dic m̄ vbi ſis? Tūc ſcūs Anthoniꝰ dixᵗ
de loco oꝛōis ſue Et q̇s es tu fili? Sā
ctꝰ toꝛpes dixit Ego ſum toꝛpes ſer⸗
uus tuꝰ. pꝛeſbr dixit Timeo te qꝛ ex
officio imꝑatoꝛis es. Sanctꝰ toꝛpes
dixit. Audi me paṫ. ne timeas ꝫ oꝛa
ꝓ me quia heſterna dei dixi imꝑato
ri: xp̄m adoꝛare deſidero. ſed dubiꝰ fa
ctus ſū. qꝛ nō ſum adhuc baptiſatꝰ
Jdeoqꝫ reqˢro te ut baptiſma ꝑcipio
ſalutis. Pꝛeſbr dixit. Neſcio ſi vera
ſint que dicis. Sāctus toꝛpes dixit.
Et ſi mētioꝛ nō ſum dignꝰ ut ꝑcipiā
illud. pꝛeſbr dixit Jn nomīe dn̄i mei
Jhu xp̄i ego te baptiſabo. Et deſcē⸗
derūt de mōte ⁊ venientes ad locū vbi
emanat aq̄ viua bn̄dixit eā ſanctus
Anthoniꝰ ⁊ baptiſauᵗ eū. Bn̄dixitqꝫ
eū et ait. Vade fili qꝛ creſcet tibi vir⸗
tus loq̄ndi ⁊ expugnādi adůſarios
tuos. Tūc oſculās eū ⁊ ploꝛās dixit
ei. Angelus dn̄i comiteꝛ tecum fili.
Sanctus toꝛpes dixit. Oꝛa ꝓ me dn̄e
pater. Cūqꝫ eadē nocte in ciuitatē
reuerteretꝛ. Angelꝰ dn̄i dixit ei. Su⸗
ſtine me. Et cū pꝰ ſe reſpexiſſet: vidᵗ
angelū albis indutū ⁊ cū eo ſplendo
rē magnū. cecidítqꝫ in terrā q̄ſi moꝛ
tuꝰ. Dixit autē angelꝰ. Noli timere
toꝛpes. qꝛ dn̄s ꝑ manū ſuā hac noc
te coronabit te. Minas qꝫ inimicoꝝ
tuoꝝ ne paueas. qꝛ ego tecū ſū. Nō
em̄ eſt in hac ciuitate inuētus qui pꝛo
xp̄o alapā ſuſcepiſſet pꝛeṫ te. Tu āt
foꝛtis eſto in veritate. Scio em̄ quia
mundū dereliq̄ſti: eris in ꝑadiſo cū
multitudine ſcōꝝ gaudēs. Coꝛpꝰ āt
tuū in aliā ꝓuinciā trāſfretabo. Tūc
angelꝰ ſblatꝰ eſt ab eo. Erigēs
ſe ſcūs Toꝛpes ait. Gratias tibi ago
dn̄e deꝰ meꝰ qui miſiſti angelū tuuꝫ
q̇ cōſolatꝰ eſt me ⁊ tribuit m̄ foꝛtitu
dinē. Dn̄e deꝰ meꝰ eſto adiutoꝛ meꝰ
ut habeā fiduciā an̄ te. qꝛ me ſolum
elegiſti in hac ciuitate confidere in te.
Da mihi foꝛtitudinē ut poſſiꝫ ſuffer
re toꝛmēta: ut qui nō credūt credant
noī tuo altiſſime. Sic ingreſſus ma
ne ciuitatē ꝑ poꝛtā lapideā venit ī fo
rū ciuitatis piſane vbi reſidebat ne⸗
ro imꝑatoꝛ ⁊ pluſꝙ̄ quingēti viri ⁊
ꝯſiliarij eiꝰ cū eo Cūqꝫ vidiſſēt eū ſtri
debāt dentibꝫ ſup eū: dicētes Jſte eſt
qui heſterna die magnā dianā cete
roſqꝫ deos ſpernere p̄ſumpſit. Sāctꝰ
toꝛpes dixit Vos erratis: q̇ deū viuū
nō adoꝛatis. Nā cum diana mrē deo
rū quā colitis ſiꝛ ꝑibitis. Tūc nūci⸗
atū eſt imꝑatoꝛi q̇d dixerat. Jmꝑa
toꝛ autē elegit vnū ex latere ſuo no⸗
mine ſatellicū. Et quia romā ꝑgere
feſtinabat: dixit illi. Sede ꝓ tribuna
li ⁊ audi eū diligenṫ. ⁊ ſi de iſto va⸗
niloq̇o ſe nō emēdauerit diuerſis pe
nis inꝛficiaꝛ. Satellicꝰ dixit. Omia q̄
cōmiſeris: oꝛdinabo Tūc nero romā
pꝛexit Satellicꝰ ꝟo iuſſit ſcm̄ toꝛpe⸗
tē in carcerē mitti dicēs. Ego ꝓbabo
ſi deꝰ tuus liberet te de manibꝫ meis.
Juſſit autē ut fere q̄dā tribꝫ diebus
eſcā nō acciperēt: q̄tenꝰ xp̄i martirē
deuoꝛarent. Tranſactis aūt tribus
diebꝫ: iuſſit ſatellicꝰ educi ſcūꝫ de car
cere. ⁊ venire an̄ ꝯſpectū ſuū. Sedēſqꝫ
ꝓ tribunali dixit ei. Quid cogitaſti
circa ſalutē tuā. Crede michi. ſi ſacri
ficaueris diȷs: ſicut an̄ honoꝛaberis.
Si āt nolueꝛ: diūſis penis macera
beris. Scūs toꝛpes dixit. Qui credit
in xp̄m: videbit angelū eiꝰ. Satelli
cus dixit. Et tu vidiſti angelū xp̄i?
Sanctus Toꝛpes dixit. Qui credit ⁊
baptizatꝰ fuerit in nomīe eius: ap⸗
parebit ei. Satellicus dixit. Recede a
vaniloq̇o. Sanctꝰ Toꝛpes ait. Oēs

qui nō credūt xpriſto vana loquūť
¶ Tunc ſatellicꝰ iuſſit eum lapidibꝫ
cedi. Et ad columnā nudo corpore li
gari. Sanctꝰ Torpes ait. Tu autem
dñe ne alonge facias auxiliū tuum
a me. Et dum cederēt eum: fluebat
ſanguis de latere eꝰ ſicut aqua de fon
te. Sāctus autē Torpes eleuans ocu
los ſuos in celum dixit. Domīe deus
meus vindica ſanguinē meū Cumqꝫ
cōpleſſet oratōnem: columna vbi te
nebať cecidit. ⁊ oppreſſit impios qn̄
q̄ginta. ⁊ ipſe ſatellicus ſub ea mor
tuꝰ eſt. Miniſtri autē tenentes tor
petem miſerūt eum in rotam. Et fili
us ſatellici nomīe ſiluinus ſtridebat
dentibus ſup eum cogitans quō p=
deret eum ¶ Alia autē die cum ſeditō
facta eſſet. magnaqꝫ triſtitia in po=
pulo: eiecerunt ſanctū Torpetē de ro
ta. ⁊ duxerunt in amphiteatruꝫ. Et
ſubito dimiſſus eſt leo dans rugitū
ſup eum. Sanctus autē Torpes ſig=
nuꝫ crucis fecit contra eū ⁊ mortuus
eſt. omneſqꝫ mirati ſunt. Dimiſſus
eſt ⁊ leopdus. qui flectēs caput: lin
gebat pedes eius. Tunc Euellius cō
ſiliarius impatoris videns mirabi=
lia dei in Torpete: credidit xpō. Qui
fugiens romam ibidē decollatus eſt
ſub die q̄nto kalendas. maij. Cōple
uitqꝫ martiriuꝫ ſuum in pace. D
¶ Sanctus autē Torpes regreſſus de
amphiteatro introiuit ſub celū creū
cum miniſtris. ⁊ eleuans oculos ſu
os in celū dixit. Domine deus virtu=
tū exaudi oratōnem meā. ⁊ in hunc
locum mitte angelū tuum qui euer=
tat celum creū ⁊ columnas que ſu=
ſtentāt eum. ut cognoſcant om̄es qꝫ
tu firmaſti celuꝫ. nō ſūt hoīes qui fa
ciūt ſimilia. Tunc angelus domini
venit cuꝫ nymbis ⁊ tonitruis ⁊ coru
ſcationibus. ⁊ euertit celum creum
⁊. xxiiij. columnas eius. Et nō mini
ma multitudo paganorum illa die
mortua ē. Ab illo ergo die multi du
bitabant ſacrificare ydolis. Tunc ſi
luinus filius Satellici iuſſit cuꝫ gla

dio interimi ¶ Cumqꝫ miniſtri tene
rent eum ut duceretur ad portam ro
manā rogauit eos dicens. Obſecro
vos fratres ut p amicum meum an
dromicū tranſeamus. Vt autem ve=
nit ante domū eius cum multitudīe
populi: vocauit eum ad ſe: plorans
oſculanſqꝫ eum. Et ait. Amice ſeq̄re
me. ⁊ ſepeli corpꝰ meū dum obiero.
Credo vtiqꝫ in dño quia mercedē con
ſeq̄ris. Hec audientes miniſtri nō
pmiſerūt impleri petitōnem eꝰ. ſed
exeuntes portā circiēſem introduxe=
runt eū in nauiculam modicā. tenu
eruntqꝫ eū putātes ſe velle mergi in
fluuio. Siluinꝰ autē reſidens in foro
ciuitatis cū multitudine paganorū
dixit. Meliꝰ eſt ut ad mare decollenᷣ
ne reuiuiſcat. quia deus eorū multas
virtutes oñdit. Ac illi dixerūt. Jta
fiat ſic p̄cepiſti. Juſſit ergo hᷓ nūcia
ri hijs q̄ eum ducebant. Cumqꝫ ſcūs
torpes illuc duceretᷣ dixit. Dñe deus
meꝰ ſuſcipe ſpm̄ meū. Leuauitqꝫ ocu
los ſuos ad celū: ⁊ ſic decollatꝰ eſt.
E ¶ Miniſtri itaqꝫ inuenientes naui
culā q̄ iam nullā vtilitatē facere po=
terat: miſerūt in illaꝫ corpꝰ ſci: caneꝫqꝫ
⁊ gallū cū eo. dimiſerūtqꝫ eā nec diſce
debāt vſqꝫ dū ab ocuł eoꝝ elaberetᷣ.
Reuerſi āt in cītatē nūciauerūt qualr
corpꝰ pdidiſſent ¶ Angelꝰ autē dm̄
deducēs nauiculā in portū ad littora
p noctē: venit ad q̄ndam matronaꝫ
nomine celerinā dixitqꝫ ei. Celerina
ſurge diluculo ⁊ vade ad littora ma
ris. Tolleqꝫ corpus iuſti nomīe tor=
petis ⁊ ſepeli. Euigilans autē a ſom
no reſidenſqꝫ in grabato cū lacrimis
dixit. Gratias tibi ago dñe deꝰ meus
qꝫ dignatꝰ es mittere angelū tuum
ad ꝯmouendum ancillā tuam. Alia
do die celerina colligēs multitudinē
ſacerdotum. ⁊ innumerabilē populū
ieiunāteſqꝫ ambulauerūt ad mare cū
om̄i veneratōe. et dum q̄rerēt corpꝰ
non inuenerunt. Celerina vo ambu
lans p littora cuꝫ lacrimis reſpexit in
celum ⁊ ait. Domine deus virtutum

oſtende nobis mirabilia tua ut ad il la tua letet in te vides q audiuit ab angelo tuo. Cuq3 oplesſ oroez: mox gall9 cātauit indicās eū. Jnuenerūt itaq3 naui ad lat9 ſcopuli cū corpe: galluq3 a canē cū eo. Videtes g ſac dotes et ipſi oēs ammirati ſūt fletes a dicētes. Vere ſeru9 dei eſt iſte qui meruit cū tali fragmento nauis ad littora puenire. leuauerīt itaq3 corp9 inuoluētes lintheaminib9 mundis. ſicq3 cū leticia portauerīt eū in portu3 q cognomīat finus. Celerina vo cō diuit corp9 cum aromatib9. Et cum omi diligētia a honore ſepelierīt eū. Eadē vo hora gall9 a canis nuſq3 cō paruerunt. Poſtea vero ipſa celeri na imperauit medietati hiſpanie. Jp ſa etiā edificauit eccleſiā mire mag nitudinis fundatā cācellis: auro et argēto fulgentē. Eadē q3 die in q fa brice officia in oēm pulchritudinē or nauerūt: multi egroti ſalui facti ſūt. et obſeſſi a ſpiritib9 immundis libe rati. a vſq3 in hodiernū diem mira bilia dei ibi declarant. Celerina vo nō minimā ſbſtantiā eccleſie tradidit P9. xv. aūt annos audiētes q3 nero mortu9 eſſet: oēs puincie leta bant. a cōuertebant credētes in dn3 Jhm xpm. Tūc exiēs vn9 ex officio ſuo noie Artemi9 q a ipſe baptiſmū xpi ſuſcepat pfect9 eſt in locu3 ſin9 Exiens autē de naui a ingreſſus ec cleſiā orauit ad corp9 a ait. Cui9 vo caboli eſt corp9 qd in hoc loco requi eſcit. Jncole autē loci dixerūt. Tor pes vocat. Jpſe vo cognoſcēs q3 ille eſſet q ſub nerone paſſus eſt in ciui tate piſana dixit. Jndulgeat mihi domin9 illa q in eū geſſi p iuſſa ini quor principū. quia int fui qn do iſte iuſt9 paſſus eſt. Et dixerūt ad eum qd nomē eſt tibi. Jlle rndit Artemi us At illi. Scis vere quō paſſus eſt. Artemi9 dixit Ego omib9 int fui a ve re ſcio quō paſſus eſt. Jlli autē dixe rūt nūcia nobis geſta ipſi9. Jlle vo quia literis bene erudit9 erat: dicta uit geſta paſſionis ei9 Celebrat aūt natalis ei9. iij. kal maij. Multi q inuocat eū in mari a piculo liberāt: Preſtante dno noſtro Jhu xpo.

De ſancto Marciali.

Sanct9 marcialis cōſanguine us ſācti Stephani pthomris Cū eēt ānor qndecī cū pntib3 ſuis venit ad ihm de tribu beniamin pdicantē. Qui iubente dno bapti zati ſūt a ſancto Petro aplo. pntib3 aūt ad pria redeūtib9: marcialis re manſit cū dno Et ſp ei adherēs fact9 eſt vn9 de. lxxij. xpi diſcipul. P9 aſcē ſionem dn ſancto Petro ſemp adhe ſit quia carne ppinqu9 erat. Cū autē btūs Petrus diu rome predicaſſ ap paruit ei domin9 dicens ut mitteret ad gallias marcialem Narrauit pe trus ei viſiōe3 a ſic ab eo bene inſtru ctus pfectus eſt cū duob9 pſbris Cū autē diu pceſſiſſet: vnus ex pſbris mortu9 eſt Tūc marcialis cito romā redijt a btō Petro hec nūciauit. Ac ille Vade inqt cito a tolle baculū me um in manu tua. a cū corp9 eius teti geris iā reſurget. Et ſic factū eſt Ve nientes āt in puinciā lemomciā xp3 pdicabāt. a multa faciētes mirabi lia multos mortuos ſuſcitātes infi nitos ipſos cōuertebāt Jngreſſi autē ciuitatē lemonicā a quadā ma trona nobiliſſiā benigne recepti ſūt Jn cui9 domo cū quendā freneticum ſanaſſet: baptiſauit quandā matro nā nomie ſuſannā. a totā eius fami liā. Et tūc prexit ad theatrū vbi a ſa cerdotib9 ydolor grauit verberatus miſſus eſt in carcerē. Qui cum ſeqn ti die oraret: lux immenſa carcerem illuſtraret: a cathenis cōfractis a oſ tijs aptis: omes qui ibi aderāt pro ſtrati baptiſma petebāt. ſacerdotes vero qui eū pcuſſerant: ictu fulmi nis extincti ſunt. Tunc omes currē tes ad carcerem eduxerunt eū pmit tentes q3 crederent ſi illos mortuos ſacerdotes ſuſcitatos viderent. qd et

factuꝫ eſt. Et baptizauit ex eis .xxij.
milia hoim. ¶ Suſanna migrās ad
dn̄m reliq̄t ſoli marciali filiā ſuā va
leriā que ſtatim ꝑmiſit ſe virginē p
māſurā. audiens q̄ ſtephan9 toti9
ꝓuincie dn̄s a rodano vſq̄ ad mare
veniret ad vrbē lemonicā: ſciens q̄
ille moleſte ferēs votū quod fecerat
om̄es interim diuitias paupib9 ero
gabat. Cū ergo veniſſet eā ad ſe re=
mire ꝑcepit. Quā videns ſibi nolle cō
iungi: iratus iuſſit eam citi9 decollari.
Armiger vō q̄ eam decollauerat an
gelos audiens cuꝫ laudib9 ei9 aīam
deferētes reuerſus eſt ad dn̄m ſuuꝫ.
Et cum dixiſſet: cecidit mortu9 ad pe
des eius. Tunc dux cū toto ſuo exer
citu valde timere cepit. Indut9 cilicō
rogauit ſanctū Marcialem ut ad ſe
veniret. et penitēs ꝑmiſit q̄ crederet
ſi ſuū armigerū ſuſcitaret. q̄ ſuſcitato
dux penitēs cuꝫ ſuo armigero et .xv
milib9 de exercitu baptizat̄. ¶ Inte=
rea dux ille iuſſu neronis perrexit in
ytaliā cum vniūſo exercitu bellatoꝝ.
Et cum feciſſēt neronis impiuꝫ pre
xerūt romā videre ſanctū Petꝝ quē
inuenerūt loq̄nteꝫ ad ꝑlm̄ ⁊ nudis
pedib9 in cilicio ꝓſtrati petierūt ſuo
rū veniā delictoꝝ. Tunc btūs Petr9
videns tam pulcrā gentē q̄ſiuit q̄ et
vnde eſſent Tūc dux ei p ordinē nar
rauit q̄liter conūſi eſſēt p btūꝫ Mar
cialem. Redeūtes igit̄ ꝓpoſuerūt vide
re ſanctū Marcialem priuſq̄ ad ꝓpa
mearēt. Et cū iuxta q̄ndā fluuiū lo
giaſſet fili9 archadij comitis picta=
ueſis ꝓpter eſtū in fluuio ſe balneās
a dyabolo ſuffocat9 interijt Quē cū
nuſq̄ pater ei9 reꝑperiret: ipſe cū ni=
mio luctu veniēs ad ſanctū marcia=
lem rogās ut ei filiū ſuū ſuſcitaret.
Pgens ergo ad locū adiurauit de=
mones ut de fluuio corp9 eicerēt. Et
ipſi in ſpecie viſibili aſtātibus appa
rerēt. Tunc eiecerūt tres demones q̄
ſi ethiopes fuligine nigriores: pedi
bus magnis: oculis terribilibus. ⁊
cuētis capillis totuꝫ corp9 tegētes.

⁊ p os ⁊ naes ignē ſulphureū emit
tentes. Et cū iuſſi dixiſſent noīa ſua
⁊ officia: miſit eos in terrā deſertaꝫ.
ꝑcipiens eis ut nullā lederēt creatu
ram. Cōmotuſq̄ rogantiū lacrimis
ſuſcitauit ꝓtinus hildebertū qui nar
rauit ꝓtinus quomodo a demonib9
ſuffocatus eſſet ⁊ quomō eum cathe
nis ꝯſtringere vellent. Eripuit eum
angelus ⁊ oſtendēs ei ignem purga
torij duxit eum ad ianuā padiſi vbi
cum diſceptarent demones ꝓ eo: ve=
nit vox de celo: iubens ut ille reſur=
gens .xxvj. annis viueret. et hijs di
ctis totondit ſe Et ſicut angelus cū
docuerat: in mirabili abſtinentia cū
ſancto Marciali permanſit. ¶ San=
ctus autem Marcialis tantis mira=
culis floruit q̄ mulier quedam ma
ritum ſuū paraliticum baculo illius
ei ſuppoſito ſanauit ⁊ eodem baculo
ei oppoſito: burdigale incendium ci
uitatis extinxit. ¶ In lemonicia au
tem ciuitate cum quādam eccleſiam
dedicare vellet: predictus rex de toto
regno ſuo diuites ⁊ pauperes ad de=
dicatōnem baſilice inuitauit Quos
om̄s cum ſanct9 Marcialis ꝓpter fe=
ſtum in caſtitate eſſe premonuiſſet:
miles q̄dam cum vxōre ſua intromiſ=
ſa eius ammonitōne a demonibus
arrepti vexabant̄. Et cum adducti
eſſent ad preſulem interrogauit de=
monibus. Cur hoc feciſſent. Qui re
ſponderūt. quia heri preceperas om=
nibus ut ſe caſte tenerent. Iſti to=
tam noctem in libidineꝫ deduxerūt.
ideo ingreſſi ſumus in eos. Sed tan=
dem ſanauit eos ſanctus Marcialis
precibus ducis ⁊ precibus populi cir
cumſtātis. ¶ Tandem anno a paſſi
one domini .xl. apparuit ei dominus
Iheſus xpiſtus predicēs ei hui9 trā
ſitō ne vite terminū ⁊ regni celeſtis
quod ineternū durabit iocūdiſſimū
ingreſſū. Qui ineſtimabili ⁊ inenar
rabili cōſolatōe refocillat9: ꝯuocās
oēs q̄s cōuerterat xpianos: oib9 p9
longū ſmonē ⁊ caritatiuā inſtructōꝫ

Tres sorores
pistis
Elpis ex matre Sophia
Agape

valesceret. Qui stati febre correptus aduenie̅te d̅no cu̅ angelis in celum defertur.

¶ De sanctis Fide Spe et Caritate v̄gimib⁹ et sophie filiabus.

Cum verbi dei p̄dicatio p totu̅ curreret orbe̅ et pietatis doctrina cresce̅s retraheret ho̅ies ab ydoloꝝ cultura: et p noticia̅ dei ac baptismi gratia̅ saluarent̄: inimic⁹ et corruptor veritatis dyabol⁹ no̅ fere̅s increme̅ta fidei ꝓpagari: incitauit a̅im adriani q̄ tu̅c romanoꝝ gubernabat imp̄ium: ut p̄secuto̅em in xp̄ianaꝫ tenderet religione̅. Eo te̅pe mulier queda̅ nobilis no̅ie sophia cu̅ trib⁹ filiab⁹ suis adueni̅e̅s roma̅ exe̅plo religiose et sob̄e vite multas ac nobiles mulieres ꝯuertit ad fideꝫ veri dei Jhesu xp̄i. Vnde indignat⁹ quida̅ primoꝝ vrbis no̅ie antioch⁹ suggestione̅ dedit adriano ita dice̅s Mulier queda̅ cu̅ filiab⁹ suis ītrate̅ ingressa sepauit a nobis matrimonia nostra. Docet e̅m colendu̅ vnuꝫ deum et Jh̅m filiu̅ eius. nec alr̄ in xp̄i cultu q̄sq̄ posse p̄ficere nisi et ꝯiugio et delitijs abstinueit. Propterea de̅niqꝫ vxores nostre here̅tes illis iam nec ad ꝯsortiu̅ nec ad cibu̅ nobiscuꝫ veniu̅t. ¶ Tu̅c impator adrian⁹ iratus iussit euocari p ꝓtectores mulierem et filias ei⁹ et introduci in palaciuꝫ Era̅t e̅m puelle speciose valde et in diuinis scripturis erudite. Na̅ legis et ꝓphetaru̅ et ap̄loꝝ scripta memorie ꝯme̅dauera̅t. Que pudice et honeste q̄d didicera̅t o̅ndebant p̄ itera ornaba̅t. Jngressure ḡ palaciu̅ pect⁹ ac fronte̅ cruc̄ signaculo munierunt Et cum eas vidisset Adrian⁹: stupens ad pulchritudine̅ eaꝝ: nihil loq̄ potuit. Post paululu̅ ḡ p̄ximi⁹ aduocans: mre̅m interrogauit Vn̄ esset vl̄ cui⁹ dignitatis. Et addidit dice̅s Di scordare sibi fecisti romanoꝝ ciuitate̅: sepando ꝯiugia: et deoꝝ q̄ orbem fabricauerit abiura̅do cultura̅. Attame̅ nome̅ tuu̅ edicito. Jlla respo̅dit. xp̄iana sum Adrian⁹ dixit. Nomen interrogo no̅ fidei cultu̅. Jlla r̄ndit. Q̄d primu̅ et nobile ē xp̄ianu̅ nome̅ est mihi. Secu̅du̅ carne̅ vo vocor Sophia. nobilissima p̄ taloꝝ genita Et veni roma̅ causa filiaꝝ ut eas offera̅ mun⁹ xp̄o. ¶ Tu̅c adrian⁹ iussit ea̅ custodiri inte̅i cu̅ filiab⁹ suis in domo plaudij senatoris Morātibꝫ a̅t eis in illa custodia. hortabat̄ filias mater ad ꝯtemptu̅ vite p̄ntis. et ad tolleratia̅ passionu̅ p xp̄o dice̅s eis. Filiole mee o̅nis liter̄ erudite estis: custodite in tp̄e tribulato̅is q̄d didicistis Jlle e̅m in que̅ spem v̄ram ab infantia posuistis: ipse vos coronab̄t: n̄iqꝫ matri vestre et n̄u̅ p̄uidebit̄ gaudiu̅ et ad p̄ns ornabit̄ vteru̅ meu̅: si fide̅ xp̄i p ꝯfessione̅ piāa tormenta dura seruaueritis. Ad qua̅ filie r̄ndentes dicebāt. Secura esto d̄na nostra mr̄ p̄mitte nos ad tribunal impatoris istius t̄ueni. et ꝯgnosces fortitudine̅ ꝯfessio̅is et certamis nostri Saluator noster Jh̄s xp̄us cui⁹ casto eloq̄o p te erudite sum⁹: ipe̅ de celo vide̅s patientia̅ nr̄aꝫ adornat vos et dat ad interrogato̅em impatoris r̄nsum. Et mater iteru̅ ad eas ait. Agite ut p̄mittitis: auxiliuꝫ nobis fere̅te d̄no: ut et ego leta de cursu vestro subseq̄r vos ¶ Trib⁹ itaqꝫ dieb⁹ ī domo plaudij exactis: iussit īpator adduci eas Cu̅qꝫ ducere̅t̄ puelle: subseq̄bat̄ mr̄ Vt vero ingresse fuit palaciu̅: ait ad eas adrian⁹ O infantule Audite me et miseremi̅ etati v̄re et senectuti matris. Sacrificate d̄natorib⁹ orbis: et adopto vos in filias sub testimonio sacri senatus. Si vero audire ꝯtempseritis: iuro p deos me nec etati parturu̅ nec g̅ni nec decori. sed diuersis vos torme̅tis excruciatas ꝯsuma̅. et me̅bra vestra p̄ticulati̅ incisa canibꝫ in escam piciā. Ad hec bte̅ adolescentule q̄si ex vno ore dixeīt. Nobis o impator nec p̄missio̅es tue cordi su̅t nec ꝯminato̅es t̄rori. Nos habem⁹ p̄rem q̄ nos adoptauit ad eterna̅ he

reditatẽ. cuiꝰ et cõminatões timemꝰ
qꝛ et̃na in illis tormẽta ſũt De cetero
ſi q̃ ſupplicia te hr̃e eſtimas q̃ fidem
nrãm valeãt vincere: admoue ⁊ cog
noſces xpianoꝝ viẽs tuis cruciatibꝫ
fortiores ¶ Tũc furore repletꝰ adria
nꝰ vocauit mrẽm eaꝝ ⁊ dixit. Scd̃m
ordinẽ etatis edicito noĩa puellarũ
Que rñdẽs ait. p̄ma dicit̃ Fides. an
ni vo eiꝰ ſũt duodecim. Scd̃a Spes q̃
eſt annorũ decem Tercia Caritas an
noꝝ nouẽ. Tũc impator aduocans
Fidẽ dixit ad eã. Immola magne et
ſacre diane Aſpice quã pulcra ſit. vi
de q̃to decore dña nrã ſubſiſtat. Scã
vo Fides rñdit O inſipiẽtia ⁊ cecitas
Dimittis illũ quẽ maloꝝ dicis dñm
q̃ oĩa vbo ſuo ex nihilo fecit. et ado
ras ligna ⁊ lapides arte hoĩs ⁊ ſculp
tura decoratos. Audiẽs ſmones hꝰ
adrianꝰ iuſſit eã expoliari ⁊ virgis ce
di donec ſe polliceret̃ diane ſacrifica-
turã. Duodecĩ itaqꝫ cẽturionibꝰ ĩ pu
elle corpe mutatis nullꝰ tactꝰ plage
apparebat in corpe eiꝰ Ad quã crudeli
tatẽ flere cepert q̃ pñtes erãt. ⁊ dolẽ
tes dicebãt. Quid mali fecerũt iſte
puelle ut tali ſnia ceãt pene? O ma
lũ iudiciũ. Iniuſta ſũt p̄cepta tua o
impator. De loco ãt inciſure p ſan
guine lac fluebat Tũc ſcã puella dix
it ad regẽ. hec ſũt ait tote mine tue.
Certe tot cẽturionibꝰ fatigatis: pla-
ga in cute mea nõ cõparet. mãmille
inciſe p ſanguine lac fuderũt. Putas
ſceleáte qꝛ me iſtis ſupplicijs poſſes
ſepare a deo meo. qđ nũq̃ oĩno ob
tinebis adiuuãte me xpõ ¶ Et iuſſit
iterꝝ impator ĩponi eã ſup craticulã
⁊ aſſari Illa ãt impoſita ſup craticu
lã requieſcebat ſup eã q̃ natãs in trã
quillo mari ñ tumultuãtibꝫ vndis. Et
exclamãs ad dñz dixit. Dñe ihũ xpẽ
reſpice ſup me ancillã tuã. ut poſſim
reſiſtẽ tirãno iſti ⁊ diſſoluere tpalez
eiꝰ virtutẽ. Horis igit̃ tribꝰ in crati-
cula trãſactis cũ eã ignis oĩno nõ
maculaſſꝫ iuſſit illã trãſferri in ſarta
ginẽ ⁊ frigi pice cera ⁊ bitumĩe. hijs
q̃ ignitis feruescẽte nimiũ ſartagĩe
adoleſcẽtula reſpiciẽs in celũ ⁊ inuo-
cãs oĩm nrõꝝ ſaluatorẽ ⁊ opificẽ deũ
⁊ dñm nr̃m ihm̃ xpm̃ p̄iecit ſemetip
ſã in ſartaginẽ. ⁊ ſic requieſcebat q̃ĩ ĩ
rore deſcẽdẽte de celo ¶ Cũqꝫ nec hoc
tormẽto leſa fuiſſet Adrianꝰ repletꝰ
ira qꝛ in nullo potuerit ſuadẽ virgini
ut ĩmolaſſꝫ: iuſſit eam gladio percuti.
Qđ btã virgo audiẽs gauiſa eſt: ⁊
agẽs grãs xpõ: ⁊ iaꝫ mrẽm p̄cabat̃
ut ꝯſũmatõeꝫ curſus ſui orõibꝫ iuua
ret: q̃ poſſit ꝯfeſſione plena vitã fini
re. Sorores q̃ꝫ alloq̃ns ammonebat
ne cruciatibꝫ eiꝰ territe adriani volu-
ptatibꝫ cõſentirẽt. ſꝫ magꝭ eo ãplius
vires aſſumerẽt qꝛ eã cernerent. nec
ſupplicijs ſupatã: q̇n ymo ipſam in
tormẽtis ĩpatorẽ viciſſe. Poſt hec oſcu
lata mrẽm ⁊ ſorores p̄buit libẽs ſpi
culatori ceruicem. ⁊ ita deciſo capite
migrauit ex hoc ſeculo: palmã martirij
ferẽs ad xpm̃ ¶ Exinde adrianꝰ ad
uocãs ſeq̃ntẽ mr̃is defũcte ſororem:
blãdiebat̃ ei dicẽs. Filia acq̇eſce m̃
q̃ſi pr̃i ⁊ ſacrifica ſacre diane ut ſub-
traharis ab ĩminẽtibꝫ penis. Sãcta
ãt puella rñdit. Scito ĩpator. qꝛ ni-
chil pficies in manibꝫ vbis. Soror mea
et verbis ⁊ exẽplo me docuit ut ſeq̃r
mortẽ eiꝰ filis ei p bone ꝯfeſſiõis te-
norẽ Agẽ qđ vis de me: qꝛ agnoſcas
⁊ carne ⁊ mẽte me illiꝰ germanã exi
ſtere. Audiẽs vo adrianꝰ ſermones
hos ⁊ videns ſe nl̃ p̄ualere blandicijs
iuſſit eã expoliari ⁊ tondi neruis tau
reis. Et cũ decẽ fuiſſẽt in corpe eꝰ mu
tati cẽturiones: nõ potuit a ſcõ mar
tire obtinẽ ꝯſenſũ Mat̃ aũt ſtãs ad
corpꝰ p̄oris filie orabat dicẽs. Dñe
ihũ xpẽ. da tolerãtiã puule ut ⁊ ip-
ſã videã in ꝯfeſſiõe integra curſũ fini
re ſicut ⁊ priorẽ filiã Et hec mrẽ ſup
plicat̃ poſtulãte exclamauit adoleſcẽ
tula dicẽs. Dñe deꝰ meꝰ cui milito: da
mihi ſufferẽtiaꝫ ⁊ victoriã. Et ꝯuſa
ad ĩpatorẽ dicebat Tyrãne inimice
veritatis ⁊ pietatis Si qđ adhuc ha
bes tormẽtoꝝ adhibe. Experimẽto eñ

cognoſcas in me dei virtutē eſſe. Ira
tus autē Adrianꝰ pcepit eam viuam
incendi. Cumqȝ egrederet in forna-
cem: ſtatī flamma extincta eſt. Ipſa
vo ibi poſita cepit orās laudare deū
Audiens aūt vocē cantātis Adria-
nus iuſſit eā educi de fornace ⁊ torq
ri. Cumqȝ torqret: de ſanctis eiꝰ mē-
bris odor ſuauiſſimꝰ exiuit. ⁊ hylari
vultu dicebat. Tirāne nō ſentio pe-
naȝ adiuuāte me dn̄o meo Ihū xpō
Tunc tirānus acrius verbis ſuis in-
flāmatus: imparuit ſibi afferri eneū
⁊ mitti in eum picē ⁊ adipē et ceraȝ ⁊
reſinā ⁊ factū eſt ita. Cumqȝ feruēti
eneo miniſtri puellā lauarent ut eā
ibidem mergerēt: reſolutū eſt eneum
⁊ liqr feruēs excuſſū incēdiū: exuſſit
carnifices vſqȝ ad oſſa Adrianꝰ nec
tanto miraculo fatigatus iuſſit eaȝ
decollari. Igit data ſn̄ia gaudēs vir
go cucurrit ad matrē ⁊ amplexataȝ
oſculata eſt dicēs. Pax tibi mater
Similiter ſororem demulcēs oſculis ro
gabat: ut ſine timore accedēt ad tor
menta pcipienda q exemplo ſororū
formata noſcet nō de eſſe ſolaciū pro
xpō patiētibȝ Et inde leuans oculos
et manus ad deum dixit. Dn̄e Ihesu
ſuſcipe aīam meam qȝ in te ſperaui.
Et cōtinuo pauſſa migrauit ad dn̄ȝ
¶ Tūc venerabilis mat exclamauit
ad dominū dicēs. Dn̄e deus ecce iam
duas tibi cōſignaui. Concede mihi
ut tertiā aſſocies eis. Ipſam etiā pu
ellam videns gaudentē ⁊ pmptā ad
martiriū: dicebat ad eam Caritas fi
liola mea eqnimis eſto ⁊ virilit age
qȝ dn̄s nō deſerit ſperantes in ſe.
Poſtea Adrianꝰ euocans tertiā tēp
tabat etiā ipſam ſepe mollibꝰ ver
bis. Sancta vo et pfecta quaſi vera
caritas reſpondit ei An ignoras me
ex eiſdem genitoribꝰ quibꝰ priores
editā: eadēqȝ doctrina inſtructam eē
Inferiorēqȝ illis me miſerā inueniri
putas: quibꝰ ſum ⁊ gn̄e et educatōe
conſiſis. Adrianꝰ auditis caritatis
ſermonibꝰ: magis accenſus inſania
iuſſit eam ſuſpēdi et p noua quedaȝ
argumēta torqri. Cum parū p ma-
chinamēta ſua videret ſe pficere: im
pauit eam ſic ſuſpēſaȝ flagellari Ad
qd tormētum cū ſancta eleuās ocu-
los animi ad celū exclamauit dicēs.
Dn̄e Ihesu xpē: auxiliare mihi. Et ti
ranno dixit Inuanū laboras. Ego eī
p dei amore nō ſentio cruciatꝰ. Adri
anus vo turbulenta ⁊ terribili voce
affat virginē. Si non vis inqt ado-
rare deos dic tm̄ magna diana. ⁊ emit
tam te. Reſpondit illa. Stulte et inſa
ne qd aduſaris aīe mee. Facito qd
vis. nā hoc a me nūqȝ poterit obtinē
Ita adrianꝰ iuſſit eā in ignē mitti ⁊
cū ipē acceſſiſſȝ ad fornacē et cogeret
miſtros ut accederēt Ingreſſura illa
incendiū: ſignit ſe in noīe dn̄i. Et cū
intraſſȝ erupit ſbito flāma de camio
⁊ cbuſſit grādē turbā virorum Sancta
vo deābulabat in igne glificans ⁊
laudās deum. Tūc adrianꝰ ſtupefa
ctꝰ erubuit ⁊ pcepit eā de fornace edu
ci p ptectores. Qui cum pximaſſent
ori fornacis: tres cū ea viderīt deābulā
tes. qrȝ tm̄ aſpcs ſole ſplēdidior erāt
Et timi ad viſioȝ ceciderīt in faciē In
de recupato ſpū ſurgentes: hūili pce
rogabant vginē ut egrederet. Que
egreſſa venit cū ptectoribȝ ad ipato
rē. Et ut eā vidit illico iuſſit occidi.
Audiēs ſcā dei puella pceptuȝ regis
clamauit ad mrēȝ. Mr̄ memēto mei.
Et mat ad illā ait Filiola ora p me
cuȝ ſororibȝ tuis ut ⁊ me xp̄s iubeat
ad vos cito venire. Et his a mrē dic-
tis pauſſa eſt virgo ¶ Sancta vo ſo
phia mater puellarū collegit corpo-
ra et condēs ea aromatibȝ: īpoſuit ve
hiculo ⁊ portauit ad octauūdecimū mi
liarium ab vrbe roma. ibiqȝ ſepeliuit
eas venerabilit in martirio memoria
digno. ⁊ reuerſa eſt romam gratias
agens deo de exultatōne pignorum.
Poſt hec abijt ad memoriā filiarū ⁊
multe cum ea mulieres portātes ſi-
mul aromata ad honorandas reliq
as martirum ⁊ cum pn̄tibus turbis

ſe ꝓiecíſſet in orōe ſup ſepulchꝝ fili
arū ⁊ cū lacrimis diceret Filiole acci
pite me ad vos: velut ſopore ꝑſſa q̄e
uit in pace. Ille ergo q̄ cū ea venerāt
ſepelierūt eā iuxta filias in illo loco
gaudētes de diuina erga hūanū genꝰ
electōe. Tyrānꝰ ergo egritudine co-
artatꝰ eſt. Nā oculi eiꝰ excecati ſunt
carnes liq̄facte. de ore fleuma in ſan
guinē verſū vermes excreabat Ad vl
timū doloris impatiētia vlulās cre-
puit mediꝰ ⁊ diſperſa viſceā eius vix
potuerit colligi ⁊ ſepeliri. Finiť mar
tiriū ſcāꝝ triū virginū ꝑma die mē-
ſis iulij ad glām xp̄i Qui regnat cū
p̄rea ſpū ſcō nūc ⁊ ſempꝑ ⁊ ꝑ infinita
ſecula ſeculoꝝ Amen.

Paſſio Proceſſi et Martiniani.

Tempe q̄ ſimon magꝰ crepuit
mediꝰ ⁊ ipijſſimꝰ nero tradi-
dit btīſſimos aploſ xp̄i Pe
trū ⁊ paulū paulino viro clariſſimo
magiſtro ptātis. Eodē tpe paulinꝰ
mācipauit btīſſimos aploſ in cuſto
dia mamertini. Et veniebāt ad eos
multi xp̄iani ⁊ infirmi ⁊ curabāť ab
infirmitatibꝰ ſuis atq̄ alij a demoni
bꝰ obſeſſi liberabāť ꝑ orōes aploꝝ
Erāt aūt cuſtodiētes eoſdē btīſſiōs
aploſ milites xp̄i inť q̄s erāt ꝓceſ-
ſus ⁊ martinianꝰ Hij cū vidiſſēt mi
racula q̄ faciebat dn̄s ih̄s xp̄s ꝑ bea
tiſſimos aploſ xp̄i: mirari ceperūt
di. Viri venerabiles. q̄r hic īpator
nero iaʒ in obliuiōe receſſit a ꝑſona
veſtra. Ecce eni nouē mēſes ſūt q̄ in
cuſtodia eſtis Rogamꝰ itaq̄ vos ut
ambuletis q̄ volueritis. ⁊ tm̄ ī eius
noīe cuiꝰ cognouimꝰ vos facere vir
tutes magnas baptiſate nos Tūc di
xerūt eis btīſſimi aplī petrꝰ ⁊ pau-
lus Vos credite ex oī corde ⁊ mēte ve
ſtra in noīe trinitatis: ⁊ voſipſi pote
ſtis facere q̄ nos facere cognouiſtis
Hoc audiētes oēs q̄ in cuſtodia erāt
clamauerūt vnanimiť dicētes. Do-
nate nobis aquā q̄r ſiti ꝑiditamur.
Eadē aūt hora btīſſimꝰ petrꝰ aplus
in ipſa cuſtodia Mamertini dū eſſet
dixit ad omēs Credite in deū p̄rē; oī-
potentē creatorē celi et terre ⁊ in Ih̄ʒ
xp̄m filiū dn̄m nr̄m eius vnigenituʒ
⁊ in ſpm̄ ſcm̄: oīa miniſtrbūť vobis
Eadē aūt hora miſerūt ſe oēs ꝓſtra-
ti ad pedes aploꝝ rogātes ut baptiſ
mū ab eis recipēt. Ac btīſſimi aplī
orauerūt in cuſtodia. Cūq̄ oraſſēt
ilico btūs petrꝰ aplūs facto ſigno cru
cis in mōte carpeio in cuſtodia Ma-
mertini ſtati emanauerūt aq̄ de mō
te. Tūc baptiſati ſūt btī Proceſſus ⁊
Martinianꝰ a btō petro aplo. Hoc
cū vidiſſent cūcti q̄ in cuſtodia erant
ꝓſtrauerūt ſe ad pedes btī petri aplī
⁊ baptiſati ſūt ꝓmiſcui ſexꝰ ⁊ etatis
nūo q̄draginta ſeptē. Tūc obtulit ꝓ
eis ſacrificiū laudis et pticipati ſunt
oēs corpe ⁊ ſanguine dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i
Tūc btī ꝓceſſus et martinianꝰ dixe-
rūt ad aploſ xp̄i petrū ⁊ paulū. ꝑgi
te q̄ deſideratis. q̄r oblitꝰ nero deſpe
rabit de vobis. Exeūtes aūt de cuſto
dia ſancti aplī petrꝰ et paulꝰ venerūt
ꝑ viā q̄ appia vocať. ceperūtq̄ venire
ad portā appiā Tūc btīſſimꝰ petrꝰ dū
tibiā demolitā hēret: de ꝯpede ferri ce
cidit ei faſciola añ ſepē. ſonuitq̄ ī via
noua. Cuʒ āt veniſſʒ iuxͣ portā appiā
vidit ibʒ xp̄m. Quē cognoſcēs dicit ei.
Dn̄e q̄ ꝑgis. Et dn̄s. romā inq̄t vedeo
crucifigi. Tu āt redi romaʒ. Et redijt
petrꝰ romā Cū rediēt petrꝰ mane ⁊ ec
ce milites tenuerūt eū ⁊c. utʒ hiſtoia
de paſſione ſancti petri ⁊ pauli.
Eodē tpe nūciatū ē paulino viro cla
riſſiō mgrō officij q̄ ꝓceſſus ⁊ mar-
tinianꝰ xp̄iani effecti fuiſſēt. Qui mi-
ſit milites ⁊ tenuit eos ⁊ iuſſit in cu
ſtodia retrudi Alia āt die ꝑcepit eos
ſibi p̄ntari. Qui cū adducti fuiſſēt añ
cōſpectū paulini viri clariſſimi dixit
eis paulinꝰ Sic ſtulti facti eſtis vt de-
ſerētes deos q̄s inuictiſſimi p̄ncipes
colūt ⁊ ātiq̄tas nr̄ā adorat: ſeq̄ntes
audaciā vrāʒ ſacrā militie vrē amit
tatis Rn̄t martinianꝰ clara voce ⁊ dixit
Nos mō hēre cepimꝰ milicias regni
celeſtis Paulinꝰ vir clariſſimꝰ mgr

officij dixit. Deponite iā amentiam cordis vestri et adorate deos īmortales quos a cunabulis vestris venerati estis et coluistis. et in quorum religione nutriti estis. beati martires processus et marti mianus respondentes vna voce dixerunt Nos xpiani sumus. Dixit iterum ad eos paulinus vir clarissimus. Audite me commilitones mei et facite que dico. et estote amici mei. fruimini milicia vestra et estote principū peccari et sacrificate dijs omnipotentibus et viuite. Respondentes ambo simul tanquam ex vno ore dixerunt ei. Sufficiat nos declarari tibi quod xpiani veraces sumus et serui dei dn̄i nr̄i ihū xpi quem beatissimi apostoli eius petrus cum paulo predicauerunt. Paulinus ergo clarissimus vir magister officij dixit. Iā dixi vobis et audistis et nunc iterum dico vobis Audite consiliū meū et viuite. Illi aūt tacuerunt. Iterū atque iterū interrogauit eos paulinus vir clarissimus: et tunc misit ut cū lapidibus os eorum contunderetur Cūque diu cederent: clamabant ambo pariter dicentes. Gloria in excelsis deo paulinus vir clarissimus magister officij dixit militibus suis. Proferte modo tripodā ut turificent maiestatibus. Beati ergo martires processus et martinianus hoc audientes dixerunt Nos nosmetipsos semel obtulimus deo omnipotenti. Et allata tripoda dixit eis. Facite quod dico. Et detulerunt iouē aureū. Hoc āt cum viderent risū facientes expuerunt in iouē et in tripodā corā paulino magistro officij. Tunc āt isdē paulinus vir clarissimus precepit eos in eculeo suspendi et attrahi neruis et cedi fustibus. Illi āt vultu alacri gaudentes dicebant Gratias agimus tibi dn̄e ihū xpē Paulinus magister officij nimio furore accensus iussit. Vt flāmas ponerent circa latera eorum. Illi aūt vociferabant dicentes. benedictum nomē dn̄i nr̄i ihū xpi quem beatissimi apostoli eius predicauerunt petrus et paulus. Erat āt ibi quedā matrona nobilissimā femina noīe Lucina que stabat ante eos et dicebat eis. Milites xpi constantes estote et nolite metuere quod ad tēpus fint. Paulinus magister officij dixit ad illos. Que ista amentia in vobis est? Illi āt corroborati deridebāt tormenta Tūc iussit militibus scorpionibus eos appensos in eculeo eos castigari sub voce preconia dicentes. Precepta principū contempnere nolite. Eadē tn̄ hora paulinus magister officij amisit oculum sinistrū. Tūc prima ductus pro dolore cepit clamare et dicere. O carmina artis magice Et precepit eos de eculeo deponi et diu maceratos eos retrudi in custodia mamertini Matrona quedā venerabilis femina lucina incessanter ministrabat scis martiribus ī custodia. Post triduū āt paulinus a demonio arreptus expirauit Et tūc filius eius pompeius cepit vociferando clamare ad palatiū pergens Moderatores et gubernatores: rei publice vīe subuenite: ut extinguantur arte magica ībuti Hoc audiens prefectus vrbis cesarius intimauit neroni rē gestā Neo āt īperator precepit dicēs. Nō tardetur sed celerius extinguantur. Pompeius vero filius paulini incepit fortiter vrgere prefectū vrbis cesariū. Tūc prefectus data in eos sententia iussit eos eici de custodia et duci foras vrbis rome ī via que aurelia vocatur ibique gladio capite sūt āputati. Beatissima āt lucina cū hoc videret sequebatur eos cū familia eius vsque dū peruenirent iuxta formā aqueductus vbi et decollati sūt et corpa eorum relicta sūt trūcata a canibus deuorāda. Tūc scīssimā femina lucina collegit corpa eorum et condiuit cū aromatibus preciosis et sepeliuit in predio suo in barenario iuxta locū vbi decollati sūt sub die sexto nonas iulij via aurelia vbi prestantur beneficia eorum vsque in hodiernū diem.

De sanctis tribus magis.

Completo āt dn̄ice dispensationis misterio: ī carne vide3 a passione a rne atque ī celos ascensione cū sci apli spūs sci grā ī linguis igneis accepissent dispsi essent p diuersa orbis terrarum regna ad annūciandū xpi vbū ī gentibus ob salutis remedia btūs thomas aplus qui a didimus dicitur omnes regiones orientales ex decreto spūs sci ī sorte predicationis cepit

a parthis a medis pſis a hyrcanis
a barchianis euãgeliuꝫ dñi p̄dicãs
plagã oriẽtis doctoꝛ egregi⁹ viſitaſſet
a verbũ vite p circuitũ popul' annũ=
ciaret: incredulos ab erroꝛibꝫ ſignis
varijs coruſcãs a pdigijs ad xp̄ꝫ cõ
uertit ¶ Hĩ igit' magi adhuc in car
ne viuẽtes: nomẽ xp̄i deſiderãter pre
dicari ĩ ſuis ptibꝫ audiẽtes et ſalutẽ
eẽ hoc oĩm intelligẽtes: adiũcti ſunt
btõ Thome. a inſtructi in oĩbꝫ ab ip
ſo miſtic' fidei ſacris q̄ dñs in hũani
tate geſſita docuit: ſpũ a aq̃ renati ĩ
noĩe pr̃is a filij a ſpũs ſcĩ baptiſati
grãs agẽtes deo: ineffabili repleti ſt'
gaudio. Gl'oſus apl's thomas ſci=
ens hos btĩſſimos viros magos xp̄ꝫ
natuꝫ in infantia viſitaſſe. a ex oĩb⁹
gẽtibꝫ ipſos p̄mitias fidei dñꝫ adora
tũ tribꝫ munerũ ſuoꝝ ſpẽbꝫ miſtias
honoraſſe: p̄mos eoſdẽ fideliſſimos
xp̄i ↄfeſſoẽs in ſua p̄dicatõe p oriẽt'
puĩciã ſocios a adiutoẽs aſſũpſit a
pfectos in fide catholica dignos v̄tu
te a vita: antiſtites ad ſalutẽ ppl'i in
op⁹ verbi miſterij ordĩauit. Et grã
ſpũs ſcĩ ↄceſſa ſignis a miracul' gẽ=
tes oriẽtis de tenebris ad viã lucis
ↄũtere fidelibꝫ in xp̄o ↄmiſit ¶ Hĩ do
magi grã ſpũſ ſancti repleti a pfecte
edocti: ſcĩ apl'i Thome ſcẽ p̄dicatõis
coadiutores aſſũpti p grãꝫ a effecti:
xp̄m gẽtibꝫ fidel'r p̄dicabãt ſignis a
v̄tutib⁹ choruſcãtes: ĩfideles ad cog
nitõeꝫ vere fidei ↄũtebãt. a p̄dicatõꝫ
apl'i de dño nr̃o ihũ xp̄o nũciatã verã
a ſcãꝫ eẽ ſciẽtes cũ ſcõ apl'o in tota p
uĩcia ↄfirmabãt Sic ergo oẽs q̄s añ
aduẽtũ ſcĩ Thome in gn̄e ſuo primo
erudierãt celeſti doctrĩa ſpũs ſãcti
virtute imbuti plen⁹ ↄformabãt Et
oĩa q̄ habebãt v'l h'ie poterãt ordinã
te apl'o ad cultũ xp̄ia ad vſus pau=
peꝝ ↄferebãt. Hij ſic p̄mi xp̄i ↄfeſſo
res fidiſſimi extiterũt: ſic eẽ in oĩ na=
tõe ſua noui p̄dicatoẽs grẽ p⁹ apl'm
fieri meruerũt ¶ Btũs ãt thomas ora
toriũ qd in mõte victoriali antea cõ
ſtruxerat ſil'itudine paſſionis dñice
ibidẽ in ſimitate appente tẽplũ cruci
fixo dño ↄſecrauit. a circũq̄ꝫ ptrãſi
ens: aras deoꝝ a ſimulachra deſtrux't
ceteraſq̄ꝫ deo inſtitues dedicauit. epi
ſcopoſq̄ꝫ a p̄ſbr̃os a ceteros ſacri offi
cij miſtros ĩ ſcõꝝ puĩncia ordĩatos
noue legis dogmatibꝫ inforauit. Ad p
dicatõeꝫ ãt apl'i thome oĩs ppl's feſ=
tinabat vidẽs a audiẽs ſigna a pdi=
gia mag' q̄ p dei grãꝫ faciebat ¶ Nemo
eñi poterat p̄dicatõꝫ e⁹ ↄtẽpnẽ: ſꝫ oĩa
facta ſua laudabil'r ↄmẽdare. Demo
nes nãq̄ꝫ ex obſeſſis corpibꝫ repelle
bat. cecos illũiabat. oẽs etiã lãguo
res a doloꝛes verbo dñi effugabat. et
moꝛtuos ſuſcitabat ¶ Tandẽ do
ab ipſo apl'o eccleſiis pluribꝰ in oriẽ
tali plaga dño dedicatis: a omibus
ad cultũ a honoꝛẽ xp̄i diſpoſit': eo p
reuelatõeꝫ dñi ad indiã ſuperiorẽ pfi=
ciſcẽte: ſcĩ magi grã a ptãte ſignoꝝ
deo donãte accepta: pplm ĩ bono ope
a fidi ↄſtãtia roborãtes oĩbꝫ vite ſue
diebꝫ exẽplũ bñ viuẽdi a forĩ virtutũ
fcĩ: meruerũt doctores fideliũ a fũdato
res eccl'e pmanẽ. Oĩs nãq̄ꝫ ppl's eos
ut pr̃es diligebat cariſſĩos Et moni
tis eoꝝ a doctrinis feruẽtiſſĩe obedie=
bat. Singuli eñi eoꝝ in ſuis gẽtib⁹
ſingulis virtutũ ſignis fulgebãt. a
oẽs ut filios diligẽtes: verbis grẽ a
pietat' opib⁹ ↄfouebãt ¶ Scĩs itaq̄ꝫ
magis a dño ĩuitatis ad celeſtis vi
te delicias: inſtabat ſacratiſſiã dñice
natiuitatis feſtiuitas. Gaudẽtes autẽ
ſancti in dño: ſcãm xp̄i natiuitatem cũ
ceteris fidelib⁹ in eccl'ia pricipali deuo
tiſſime celebrabãt. a totũ illud tem
pus ad diuine maieſtatis honoꝛẽ et
totius plebis ſalutẽ a conſolatõem
in ſacro officio expendebant. In ora
tionibus puigiles conſiſtebant: ſal
uatoris gloriã expectabant. Adue=
niente vero octaua die natiuitatis
dominice videlicꝫ ſacra domini circũ=
ciſione prima primi mẽſis. huic pri=
mus a natu ex hijs tribus: iuxta ſa=
crum altare ſacramẽto noſtre redem
ptõis celebr̃to a accepto obdormiẽs

in dño ad regnum trãſiuit celeſte. Ab ipſo em̃ dño quem dilexit in terris: angeloꝝ obſequijs cum ineſtimabilis ſplendoris claritate ⁊ in dulcedine ſũmitatis eſt aſſumpt9 in celis. Corp9 autẽ hui9 ceteri duo ſuperſtites cum alijs fidelib9 p̃cioſis aromatib9 cõdientes: in ſepulchro marmorea ipſis tribus ad ſepulturã corporũ eorũ preparato in eccleſia honorifice condiderunt. et de ſua migratione ſolliciti: laudes deo ⁊ gratiaꝝ actiones egerũt. ¶ Sexto vero p̃mi mẽſis die: hoc eſt in ſacra dñi apparitione ſcđs pacto ſacro ſancti ſacrificij viui officio: ad altare ſtans pane paſtus viuifico: fine laudabili migrans a mundo ſcãm reddidit animã choro aſtante angelico coronandã a xp̃o in regno gaudij celeſtis eterno. Corporis do illi9 materiã omnib9 aromatum ſpeciebus conditã: terci9 adhuc ĩ carne viuens cũ ſacri officij miniſtris prioris baiulabat ad tumbaꝫ. Cum igit̃ is in ſepulchro foret locandus p̃rim9 antea ibidẽ poſitus ut viuens in vnã ptem monumẽti ſe collocãs locum dedit ſocio: videnteꝫ mirante circumſtantiũ populo. ¶ Terci9 autẽ eterni ſecutus p̃mij: ſexto die apparitionis dñice. v. tercio p9 ianuarij ſupto celeſtis miſterij ſacro: ĩ mẽſa dñi exercituũ celebrato: grãs agẽs omniũ creatori regia dño: ĩ man9 ſcõꝝ ãgeloꝝ felici exitu tradid' ſpm̃ cũ ſocijs a dño coronãdũ in gl'a celeſtiũ. Põtifices ḡ p̃uĩcie q̃ ↄuenerãt ad ſacraꝫ dñi veneratõꝫ cũ ſacerdotibus ⁊ ceteris eccãꝝ miniſtris hunc balſamo ut omni aromate ↄditũ ad tumulũ detulerũt ⁊ cũ reuerẽtia ⁊ deuotõe e9 exeq̃as celebrãtes: qua pte ſepulchri alijs duobus hunc apponerẽt: inter ſe pariter tractauerũt. Videntib9 autẽ cunctis ⁊ mirantib9: vnus duorũ monumẽto p̃mitus impoſitorũ ad vnã ptem monumẽti ſe poſuit ⁊ alter ptem alteram tenuit. et ſicut viuẽtes dilectũ ſociũ ipſorũ ſuſceperunt in medium

¶ Fideles põſtmodũ orientis: religione diuina creſcẽte: diem illũ videlꝫ vndecimũ inicãtis ianuarij quo in monumẽto ſancti magi ſũmitus ſũt coniũcti ſtatuerunt annis ſingulis ad laudem dei in eorũ memoriã ⁊ cũctis ſolemnit̃ celebrari ⁊ hoc in poſterũ inuiolabilit̃ obſeruari. ¶ Sãcta itaqꝫ corpora magorũ diuina diſpẽſatõe in ſepulchro coniũcta: ſinamomũ ⁊ balſamũ ⁊ oĩm gñia aromatuꝫ ſupant odoris fragrãtia: digneꝫ laudabilit̃ a cũctis freq̃ntata. A cũctis do orientalib9 p9 obitũ venerabilẽ eorũ honore magno ſũt habiti. Et nõ ſic mortui ſꝫ ut dormiẽtes in tũba iacebãt: regia dyademate coronati. ¶ Locus ãt ſepulture eoꝝ in tãta venera°e habebat̃ ab oĩbꝫ ut null9 infidelis iude9 ſiue cultor ydoloꝝ ſeu ẽe crimino ſus vl' aliq̃s põpa ſcli p̃dit9 illuc ingredi eſſet auſus. vniũſi do cũ fide ⁊ deuotõis inſtãtia ad eoꝝ memoriaꝫ accedẽtes ex mira boni odoris fragrãtia loci ſalui ſiũt ⁊ ſoſpites. Nõ erat infirmitas q̃ nõ reciperet ibidẽ ſalutis medelam. qm̃ hij ſci cũctis p̃uenerũt grãꝫ et ſalutẽ: ſic oĩb9 fidẽ p̃mi ↄtulerũt ſũmã Surdi p eos receperũt ibi auditũ. ceci viſũ. muti loq̃lã. claudi gr̃ſſum. ẽe paliticĩ ſcõꝝ meritis paſſi recepto remedio curãbãt̃. leproſi a lepre macula curabãt̃ obſeſſi a demoĩbꝫ liberi letabãt̃. Multi do mortui. et in aq̃s ſubmſi ad eoꝝ venerãtõꝫ delati fideliũ orõe vite p ipõs ſũt p̃ſtie redditi ¶ Nõnulli carcerãti victi ſeu ĩ mari ſeu ĩ t̃ra piclitãtes. eoſqꝫ iuocãtes ab oĩ ſũt diſcrimĩe liberãti. ¶ Eccia ãt in q̃ ſci magi ſũt ↄditi mĩa p̃ria ē oĩꝫ eccãꝝ oriẽtal' p̃uĩcie. Et ē ibi ſedes regal' ⁊ ſedis dig̃tas põtifical' venerã° paſſiõis dñice. põtifex do loci h9 prias ⁊ p̃rie orientis rex a regibꝫ hora' ſũme p̃uilegio dignitatis. ¶ Et vẽ ſci magi loco ĩſigni a dño erãt glorificãdi q̃ ex oĩbꝫ ⁊ añ oẽs p̃mi xp̃icole ſũt iuẽti. Cuꝫ em̃ fides ⁊ deuotio hoĩes ſcõs ſcãt: q̃s vnq̃ aliq̃s ſcõs digniores audiuit.

Iſti eñi anteq̄ in mūdo xp̄s naſceret.
in xp̄m credebāt. ⁊ formā xp̄i ⁊ cruc
ei9 ſiſitudinē puſq̄ xp̄s pateret ī ſtel
la videbāt. ⁊ natū dn̄m ⁊ regē gloie
cōſtant⁊ fidelit p̄dicabāt ⁊ vidētes
in hūilitate honorātes adorātes mi
ſticis muneribꝫ honorabāt. Ipſi vō
gētiū p̄iarche cū ſuis ꝯmagis expec
tātes viſionis glām celicē p̄figura
bāt electōeꝫ ⁊ nūm dignitatis aplic
ce. Nā ſicut ex. xij. aplis tres ex cun
ctis ſūt aſſūpti q̄ in glorie ſpēm fu
tue viderēt xp̄i faciē trāſformari: ſic ex
viris duodenis ſtudioſis celeſtia mi
ſteria amātibꝫ: ad expectatōeꝫ ſtelle
btitudinis in mōte victoriali poſitis
iſti tres ceteris p̄clari9 ī figurā paſ
ſionis ⁊ crucis futuē ſiſitudinē ⁊ xp̄i
formā hūanati in ſtella meruerunt
mirifice videre. Iſti eniꝫ oīm ꝓphete
gentiū ⁊ iudeoꝝ erāt: q̄ dn̄m anteq̄
viderāt: iudeis ⁊ gentibꝫ ꝓphetabant
Apli toti9 oriētis hij p̄mi fuerūt. q̄
añ aploꝝ vocatōeꝫ multos de xp̄o p̄
dicātes in ſuo gn̄e docuerūt. Marti
res etiā. qꝛ licꝫ pſecutoris gladio nō
ſint corpe interfecti: per obſeqūm tn̄ ⁊
xp̄i deſideriū fieri meruerūt. q̄ añ cru
entiſſimū herodē ⁊ xp̄m pſeq̄ntē pa
tiꝑ xp̄o pati mortē nō timuerunt. ſꝫ
xp̄i ꝯfeſſoēs corā oīb9 inuictiſſimi
extiterūt. Mēte ⁊ fide virgines ſūt ꝓ
bati qꝛ nulla de cā potuit ī eis xp̄i ca
ritas violari. xp̄m ⁊ mūdo natū regē
pontificē verum cū munerib9 viſitā
tes in cunabulis venerari ſacro dn̄i
ce natiuitatis ⁊ apparitionis tempe re
ges ⁊ pontifices in p̄ntia regū ⁊ pōti
ficū confeſſores xp̄i p̄mi in ecclia oriē
tis: ſacramentis celeſtib9 celebratis
refecti: ab angelis xp̄i ex hoc mūdo
ad eterne felicitatis gloriā ſūt trāſ
lati. Sic ergo omibus circūſtantijs
et meritis digniſſimi ⁊ ſācti habent
⁊ in omi loco ⁊ gēte venerabiles p̄
dicant. Pro tātis ergo meritis ⁊ vir
tutū inſignijs: ⁊ cūctis venerant fide
lib9 ¶ Poſt deceſſum vō ſcōrum
magorū multi tp̄is ſpacio euolutoꝝ

p̄ualuit nimis in eccla barbarorum
iniq̄tas. Et deſtructis dei eccleſiis: ⁊
tēplis ydoloꝝ repatis: credētes ⁊ fi
deles artauit ſola gentilitas Multi
vō ꝑ ptāte pſidoꝝ coacti: ⁊ cultura dn̄i
diſceſſerūt. ⁊ ydola ſurda ⁊ muta ado
rantes ⁊ phana eoꝝ ſectātes gētib9
adherebāt. Pōtifices itaqꝫ ⁊ dei mi
niſtri illi9 ꝓuīcie ſcel9 nephariū au
diētes miſerijs ꝯdolebāt. ⁊ īfideles
p̄dicatōnib9 ⁊ monitis ſalutaribus
ad xp̄i cultū reuocare ſtudebāt Tan
dē cum magn9 eēt error in terris q̄s
ſcī magi rexerāt. ⁊ in q̄bꝫ xp̄i fidē do
cumētis ⁊ virtutibꝫ decēt plātauerāt
viſū eſt nc̄cariū eē fideliū ꝓplo ut ſcō
rū corpa inſtant reuelata de tumulo
ad ꝯfirmādā plebē catholicā ⁊ ad cō
p̄mēdā gētē barbaricā in regna cir
cūiacētia a fidelibꝫ deferrēt. ⁊ meitis
ipōꝝ ad dn̄m ꝯūterēt q̄ cultores ydo
loꝝ ꝯſtiterāt ⁊ nomē xp̄ianitatis tur
bauerāt. Cogēte itaqꝫ hac nc̄citate
ſcī magi ex tūba leuāt ⁊ in locul in
ſignibꝫ ſingularit collocāt ⁊ ad ſua
regna ſingula honorifice ſinguli de
portāt. Factū eſt āt ut multi ex diuī
ſis regionibꝫ ad reliq̄as eoꝝ cōflue
rēt. ⁊ oēs lāguidi diuīſis lāguorib9
vexati ſanitateꝫ recipent. Adductis
itaqꝫ ſcōꝝ corpibꝫ in ſuis terris: ꝓpli
obuiā ꝓcedebāt ⁊ cū magna laude ⁊
exultatōe honorē eis ⁊ reuerētiā im
pēdebāt. Cōfundebat ſic ꝑuerſa gē
tilitas. extollebat de nouo xp̄iaītas
Nam tanta ꝑ ſanctos dei claruerūt
ſanctitatis inſignia. q̄ nemo in eoꝝ
ꝓuincia curabat adorare ſculptilia.
Mortui nāqꝫ ſanctoꝝ meritis vite p̄
ſtine reddebāt ⁊ oēs infirmitates ⁊
infidelitates a ꝓplis pellebāt ¶ Ali
q̄ntis vō āñis in regnis ſingul ſuis
digne in magnis eccleſiis ſcī ſigillā
tim ꝓ fide ꝯfirmāda fideliū ſuabāt ⁊
religione diuina vbiqꝫ manēte: ſignis
⁊ miracul venerābiles: ⁊ circūiacētiū
regionū habitatoribꝫ venerabiliter
colebant ¶ Poſt ānū deniqꝫ ab
incarnatōe dn̄i tricēteſimū. xxxiiij.

cū fides catholica floreēt p vniuſa or
bis terraꝝ ↄfinia: ⁊ btā helena mr̄ im
patoris ↄſtātini xp̄ianiſſima regina
cruce dnīca ibꝛlimis inuēta: multa
ſcōꝝ loca viſitās ⁊ reg: puēit in oriē
tē plagā cū turba xp̄icolaꝝ honeſta
videñ deſiderās venerari ſig̃ fidei xp̄i-
ane et inſignia q̄ de9 in mōte victori
ali ſcis magis ſua oñt demētia. Ho
norata itaq3 btā mrōna cruc̄ xp̄i ſili
tudīe ðimit9 demrāta: trāſijt ad reg̃
in qb9 ſcōꝝ magoꝝ corpa erāt ſingu
larit ↄſuata. Oratōe ğ añ venera-
tionē ipſoꝝ facta ſigna mirabilia
deuotiſſime venerata: a terre p̄mati-
bus ⁊ regib9 pōtificibus ⁊ ceteris ec
cleſiarū p̄latis ad cultum ðiui nois
ampliandū in ptibus mūdi remotis
rogauit ſupplicauitq3 ſibi ſanctorū
magorū corpa donari. ut nomē dn̄i
vbiq3 p eos poſſet inceſſabiliter ex-
altari. Gratia deo coopante diuina.
xp̄ō dilecta regina qð petijt impetra
uit. Deuotōne ergo ⁊ cum reuerētia
maxima: ſcōꝝ corpa ſibi donata ſuſ-
cepͭ. Beata Helena de trib9 locis ite
rum in vnū ↄgregata: et p̄cioſo locu
lo auro ⁊ gēmis ornato piter collo-
cauit: regio dyademate coronata. et
cum iubilo ⁊ exultatōne ad ſedē filij
ſui impatoris conſtātini in cōſtanti
nopolim ciuitatē nobiliſſimā tranſ-
uexit: cū magna pplorꝫ freq̄ntia dei
laudib9 adunata. ¶ Adductas āt a
glorioſa impatrice in greciā ſcās ſā
ctorū magorum reliq̄as. dñs omp̄s
multis ⁊ innūabilib9 miraculis ho-
norauit quas in ecc̄a impialꝫ gens
ↄſtantinopolitana cum oīn diligē-
tia ⁊ honore digniſſimo cōſeruauit.
vſq3 ad tempa manuelis impatoris
¶ Fuit eiſdē tempib9 Euſtorgi9 na
tōne grecus. Qui legat9 impatoris
manuelis a cōſtantinopoli mediola
nū digreſſus a pplo mediolanēſi ele
ct9 fuit ep̄s Vñ conſtātinopolim Eu
ſtorgi9 regreſſus impatori gratias
egit. Cui inter cetera impator rñdit
Eſto vir digne preſul. Rñdit aūt eu
ſtorgi9. Grās ago deo ⁊ tibi. Profect9
itaq3 cum magno labore: archā mar
moreā cū corpibus triū magorū cū
multis vigilijs dei coopante miſeri-
cordia ad vrbē mediolanēſiū detulit
¶ Anno autē ab incarnatōe dn̄i
Mclxiiij. cū Fredéric9 impator roma
noꝝ mediolanēſes ſibi rebelles ſbiu
gare vellet: habuit Reynoldū archi
ep̄m Colonienſiū in adiutoriū ſibi.
Qui ciuitate ſubiugata: acceſſit ad i-
patorem ſupplicās ut pro oīn laboē
ſuo in petitōne modica p̄cibus ſuis
vellet acq̄eſcere. Cui impator. Exau
ditus eris in oīn petitōe q̄tumcūq3
magna. roga qð vis. Dixit Reynol
dus. Rogo ex toto cordis mei deſide
rio corpa beatoꝝ magorum mihi tri
bui. Cōtriſtatus impator rñdit. Ad
habendū venerabiliū magoꝝ corpa
p̄cipue hanc ciuitatē mihi ſubiugaui.
tñ tibi nō negabo. Accipe qð petis.
Ep̄s ergo qꝛ metuit ſe nō impetratu
rū iō añq̄ petitōꝫ fecerit iſtoꝝ mago
rū corpa clam repoſuit in naui. ut ſi
forte impator ei nō annuiſſꝫ occulte
cum thezauro hoc p̄cioſo diſceſſiſſet
¶ Valedicēs igit̄ venerabilis ep̄us
impatori: ſuſtulit ſcōꝝ magoꝝ cor-
pora cū duorū martirꝫ. ſ. felic̄ et na
boris corpib9 q̄ in eadꝫ ciuitate p xp̄ō
martirizati fuerūt. ⁊ exultās tāꝫ ma
gos q̄ mr̄es honorabiliter Coloniā
trāſmiſit. Quib9 appropinq̄ntibꝫ to
ta ciuitas obuiā ruit tā cler9 q̄ pplꝫ
vtriuſq3 ſex9 ois etas. ⁊ cū ymnis ⁊
canticis thezauꝝ ſibi celit9 miſſū in
ecc̄a ſancti petri depoſuit. Ab illo die
cepit Colonia magis pficere in fama
et gloria. ita ut vſq3 hodie ſcōꝝ ma-
goꝝ odore attracti ⁊ illecti ex inſulis
maris ⁊ diuiſis regionibꝫ fideles ↄflu
ere nō deſināt. reddētes ibi vota ſua.
¶ Iſtā multiplicē venerādoꝝ triū
regū trāſlatōeꝫ ðina puidētia cōſtat
eſſe factā. Portāt̄ eoꝝ corpa p diui-
ſa ⁊ ad diuiſa loca: ut diuiſoꝝ pluri-
morūq3 locoꝝ pplī: fidei ⁊ vite eorum
memoria: ad fidē ⁊ dilectōeꝫ iħu xp̄i

cõfluerent cũ deuotõnis inſtãtia In
omi ãt loco et ĩ omi natõe vbi hij ſci
a fidelibꝫ cũ fide ⁊ ſpe ob ſalutis gra
tia inuocãtꝛ rege altiſſiõ largiẽte vꝛ
tutes ⁊ mirabilia mirabilꝛ opantꝛ.
Et p coꝝ merita varijs tribulatõibꝫ
ↄtriſtatꝭ: diuſa ↄſolatõis bñficia mi
ſtrãtꝛ Intelleximꝰ eẽ ⁊ expti ſumꝰ ꝙ
in diuerſaꝝ trãꝝ ptibꝫ: cadudi coꝝ ſu
p ſe noĩa ſcripta poꝛtãtes: meritꝭ iſto
rũ ab horribili morbo optatas cõſeꝛ
quũtꝛ pleniſſiẽ ſanitates. Noĩa ãt
coꝝ ſalutifera grã ⁊ laude ſũt plena
Nomẽ vo vniꝰ Jaſpat. alteriꝰ Balꝛ
thaſar. tcij Melchior. Jaſpar itaqꝫ
pma lingua rex dicꝰ balthaſar dux
ſũmꝰ Melchior ſacdos interptatꝛ Cõ
gruũt vo hec noĩa ſcis q reges duces
et ſũmi ſacdotes extiterũt xpiane reli
gionis. Itẽ ⁊ lingua latina Jaſpar
qſi gaſas ſpgens p opa vtutũ dĩa
Balthaſar ⁊ balſami thalamꝰ iuſte
dꝫ ĩtelligi. de q bonꝰ pceſſit odoꝛ ple
nitudĩe fidei Melchior melꝭ oꝛtꝰ apꝛ
tiſſime nũcupatꝛ cuiꝰ dulcedine fidelꝭ
ipſe ſatiatꝛ. Significãt eẽ hec ſcã ſcõ
rũ noĩa xpi virtutẽ: actꝰ ⁊ opa q ad
ſalutẽ nrãꝫ p eũ ðmitꝰ ſũt ĩpleta. Qð
aũt in pñtia ſcõꝝ coꝛpꝛa in remotꝭ
mũdi ptibꝫ ad inuocatõꝫ coꝝ crebra
ſiũt miracula ⁊ ſcõs ĩuocãtibꝫ diuſa
ſalutis pſtãtꝛ bñficia: teſtãtꝛ pluri
q p coꝝ merita ſaluati ſũt ab oĩ dolo
ris moleſtia. Nos ãt itaqꝫ p modu
lo btiſſimiſ magꝛ nrẽ fidei pmitijs ho
noꝛẽ demꝰ deuotõis obſeqis ⁊ dm̃ ho
tiꝰ auctoꝛẽ ſcitatis in coꝝ laudẽ pco
nijs. Ad hõꝛẽ ãt ⁊ laudẽ ſcẽ colonꝭ
ecce ⁊ ad ſalutẽ ⁊ edificatõeꝫ fidei xpi
ane: q in diuerſis ſcõꝝ patrũ ſcptis
de vita ⁊ fidei deuotõe ⁊ gl'oſis geſtis
ſcõꝝ magoꝝ ſcripta inuenimꝰ: digꝛ
nũ ⁊ nẽcariũ duximꝰ in vnũ ſmoneꝫ
colligẽ ⁊ grã ſpũs ſci coopante vno
decreuimꝰ breuiculo ãnotare. Deſideꝛ
rẽt ergo oẽs xpicole ad qs pñs opu
ſculũ ↄtigerit puenirẽ ſcõs magos ſue
fidei pmitias ſuitijs honoraẽ: ⁊ diẽ
ſolẽnitatis coꝝ tcio yd' ianuarij ſin
gulis annis ſolẽniter obſeruare.

De ſcã Anna mrẽ btẽ virginis.

GLoꝛioſã pñtꝭ dici feſtiuitatẽ
q btã Anna genitrĩ dei maie
parẽs ſciſſima de tris ad celi
trãſiuit palatia: io cũ da deuotõe mẽtꝭ
ſinceritate coꝛdis laudibꝫ ðnis ſacro
ſcã veneratꝛ mr̃ eccã. Digne qdẽ ⁊ iu
ſte exultatõe vniũſe tre dilecte dilcã
dña dñe duc' ad gaudia padiſi q ĩ
tris celeſti ↄũſatõe ſcitate vite moꝝ
honeſtate: ſe dei exhibuit padiſũ In
hac egregia mrõna cuiꝰ hodie celebrẽ
mꝰ ſolẽnia: tãꝙ ĩ padiſo plãtauerat
dñs germĩa grãꝝ vtutũ arõta multi
plicẽ honoꝝ diaꝫ. radicata ſpei ſblꝛ
mitate: pceã caritatꝭ latitudĩe circũ
qꝫ diffuſa. In cꝰ padiſi medio ligm̃
vite poſuit: cũ btãꝫ virginẽ ad ymaꝛ
ginẽ ⁊ ſilitudinẽ ſuã in ea foꝛmauit In
hoc ligꝰ vite ſalutẽ hũani gñis ↄſtitu
it. q in maria nãꝫ eiuſdẽ aſſũpſit. ut
vñ oꝛiebat moꝛs inde vita rſurgẽt ut p
ligm̃ huiꝰ padiſi vincere' auctoꝛ moꝛ
tis ⁊ deprimeretꝛ hꝫ p mariã. Videãꝰ
hmi hec dei dilcã: ⁊ añ mũdi ↄſtitutõ
nẽ pelcã: q fuit padiſus ĩ ſe plãtata
ðmitꝰ in ſcẽ eccẽ padiſo quõ fructifi
cauerit: ꝙ egregiũ fructũ ex ſe pduxe
rit audiamꝰ Ego inqt qi vitꝭ fructifi
caui ſuauitatẽ odoꝛꝭ Iux vbũ apli ꝑ
Bonꝰ odoꝛ ſũt electi q ab ipõ receperũt
ut ſcitate redoleãt: ut odoꝛẽ noticie ꝑ
vo cera moribꝫ in oĩ loco ſpgũt. Qð ſi
ſci ſunt bonꝰ odoꝛ xpi: qd ſentiẽdũ de
mrẽ dm̃ quã ſcũs ſcõꝝ coꝛpalꝛ ĩha
bitauit. q iꝰ alabaſtꝝ euãgelicũ pꝛ
cioſiſſiõ vnguẽto plenũ apð ſe nouẽ
mẽſibꝫ tenuit. qð fractũ ĩ cruce totã
dom̃ eccẽ ſcẽ ſuo odoꝛẽ nobiliſſiõ adĩꝛ
pleuit. O dñe ꝙ magꝛ multitudo dul
cedis tue quã tu in vtẽo maie abſcõꝛ
ditꝰ effeciſti poꝛtãtẽ te Certe a plãta
pedis vſqꝫ ad vticẽ nõ eãt in maia lo
cꝰ ad quẽ vtꝰ huiꝰ vnguẽti ñ ptingẽt
penetrãret ↄpages ⁊ medullas effica
citꝛ pfũderẽt Certe in gl'oſe maie vgĩs
vtero in illa virginali officina fabri
catũ ẽ ſpũſ ſci magiſterio iꝰ hũiꝰ b̃ñ

aureū iohānis in apocalipſi cuiꝰ thi
miama ⁊ incenſū veſptinuꝫ in altari
crucis oblatū redit ſuauitatē odoris
aſcendētis vſqꝫ ad celos ⁊ deſcēdentē
vſqꝫ ad abiſſos ⁊ impleuit latitudi
nē t̄re. Et oēs ad q̊s puenit odor iſte
ſalui facti ſūt ⁊ dicūt. Trahe me pꝰ te
dulcis ih̄u: curreꝰ in odore vngētorū
tuoꝝ. Aſcendit fumꝰ aromatū de hoc
thuribulo in cōſpectu dei: q̊ tactus ⁊
delectatꝰ iurauit p ſemetipſū q̄ vlt̄
nō iraſcat̄ ſup terram. Quid putatē
k̄mi hoc alabaſtꝝ hoc thuribulū no
uē mēſiū circulo exiſtēs in virginali
vtero: q̄nta ibi pigmēta ſuauitatis
quāta vnguenta cōfecerit ſanitatis
ut maria dicaᷓ nō ſolū bonꝰ odor xp̄i
in oī loco: ꝑmo potiꝰ ⁊ expꝛ̄ſſiꝰ noiet̄
ſuauitas odoris xp̄i. Audi q̊d in cā=
ticis de ipſa dicat̄. Fauꝰ diſtillās la
bia tua ſponſa. mel ⁊ lac ſub lingua
tua. odor vnguētoꝝ tuoꝝ ſup oīa
aromata. Hoc eſt dicere. Fauꝰ diſtil
lans labia tua: cū oras p ꝓplo intue
ris p clero īt̄cedis p deuoto feminco
ſexu. Mel ⁊ lac ſb̄ lingua tua: hoc eſt
in corpe tuo: cū ſup afflictos ⁊ pctō=
res pijſſima geſtas viſcera. Et iſte
odor ⁊ ſuauitas vngentoꝝ eſt ſuper
oīa aromata ſcōꝝ. ¶ Hec eſt cariſſi=
mi ſuauitas odorē xp̄i: quā vitis no
ſtra btā Anna in padiſo ſcē ecclē fru
ctificauit ſub q̄ vite ſcōꝝ cōgregatio
dulciter ⁊ delectabilr̄ hodie req̄eſcit.
Celebremꝰ hodie dilc̄iſſimi nobiliſ=
ſime Anne dic̄. de cuiꝰ bn̄dicto vtero
dei ꝓuidētia filia eſt exorta. q̄ celeſtē
nobis vitā in terris oñdit. Hec eſt
dies quā fecit dn̄s: dies āne glorio=
ſiſſime dedicatus. ⁊ ideo gaudeat t̄ra
nrā: tante matrone debitū obſeq̄um
exhibēdo. Hec eſt enī plāta celeſtis
plāta ꝑcioſiſſima in ſcē ecclē padiſo
plātata d̄initus. Que florem ꝓtulit
cuiꝰ fructꝰ vitā imarceſſibilē vere gu
ſtātibꝰ elargit̄. Hec Anna tēpli pacē
viſionis ambiēs peribolꝰ: q̊d ſupe=
minentibꝫ exornat deꝰ rex pacificus
ſūme beniuolꝰ. Hec ē illa Anna ſū=
me bn̄dicta q̄ oē genꝰ hūanū fruc
tu vincēs: lignū vite reddidit: q̊d cla
rū germē edidit: cui ſuaui ſimplicē
vſiam trinꝰ indidit. Hec eſt radix il
luſtriſſima mōtis illiꝰ in q̊ ſolꝰ deus
ipſe deſcēdit: cuiꝰ inhabitatio optīe
ſibi cōplacuit. O vere radix bn̄dicta
q̄ ſola digna fuit portare ſurculuꝫ in
q̊ flos cādidꝰ ⁊ rubicūdꝰ electus ex
milibꝫ eſt exortꝰ. ¶ Quid dignū re=
fereꝰ in laudē tam gl̄oſe matrone ā
ne ih̄u xp̄i. Sileat nūc lingua canis
⁊ demulceat̄ organis. plaudāt tym
pana. ſonēt organa. Oēs gētes plau
dite manibus: qm̄ dn̄s excelſus rex
magnꝰ ſup oēs celos: ⁊ ſup oēm ter
raꝫ. ex v̊gine hꝰ Anne filia naſci dig̃
tus eſt. ⁊ viſitaē paupes in h̄ mūdo
Hec eſt illa Anna q̄ multis donoꝝ
ꝑuilegijs ſb̄limata ē. Hec ē q̄ marē
ſtellā ꝑlucidā huic mūdo velut flos
cū decorē amenitate cūctis ſaluādis
adduxit. Hec ē illa nimiū honorāda
in q̄ ꝑparatū eſt vas virgineū d̄inis
cariſmatibꝫ ac micātibꝫ v̊tutū gēmis
ineffabilr̄ adornatuꝫ in q̊ ſb̄limitas
dei mixta hoī cōpaginata eſt carna
liter nō ſ̄m ꝯpaginē ſed ſ̄m ſcī ſpūs
opatōem. Imploremꝰ ḡ eius grām
quā laudamꝰ. Habemꝰ nāqꝫ in ea fō
tē gratie. q̄ dicta grā: plenā grāꝫ p=
turiuit. Hodie dilectiſſimi dei geni=
tricē et v̊ginis parēs gl̄ioſa: volupta
tis padiſus in t̄ris effecta via regia
via directa: ad portas padiſi pducit
vbi a dn̄o exercituū corona gl̄ea ſer
to exultatōis coronat̄. ¶ O q̄li tripu
dio oēꝫ illā celeſtē ihrl̄m credēdū eſt
ineffabilr̄ iubilādo hodie exultaſſe:
qñ auia incarnati v̊bi āna: o currē
te ſibi ſaluatorē: o currēte filia ſalua
trice: o currētibꝫ celeſtis curie ordi=
bꝫ: ad et̄nū ē pducta thalamū. Ibi
mī gl̄oſa oliua vere fructifcā: fructu
ſatiat̄ delcābili rege regū: q̄ ſpectat̄
in vultu affabili in q̊ tota delcāt̄ ritu
ſp ſtabili. Auditui eiꝰ dat̄ gaudiū et
leticia: cum audit verba remunera
tōis oī dulcedīe ⁊ iocūditate plena.

Audi q̄d dicat pater filio ꝛ ſpūi ſcō Date ei inqt de fructu manuū ſuarū Merito fili9 ꝛ ſpūs ſcūs hui9 btiſſime fiūt remuneratōes q̄ ſe locū fecit ydoneū in q̄ fili9 que eſt ſapia patrꝭ ſibi domū ad habitādū edificaret: in q̄ domo ſpūs ſcūs ſeptē columpnas exciderent. Jn qua pōtifex ſūmus ſibi tēplū: in q̄ ſpūs ſcūs ſibi cōſtrueret ſacrariū. Magnificet itaqꝫ te rex glꝭe ſcā matꝛ eccīa: ꝓ inducta filia ad regale palatiū ad ſcōꝝ ꝯſortiū. Pro tā nobili deposito ab h9 mūdi exilio tranſlato cuiꝫ tāte glꝭe magnificētia ſuperꝭ hodie trāſmiſſo. Tu ꝫ xpi dilecta: in eťne trinitatꝭ ſpeculo pñiſa q̄ mrēꝫ grē pepiſti mrēꝫ mīe. Gaude qꝛ xp̄s tue delitie. xpus tua refectio. xp̄s tua fruitio. Deficit nimiꝝ mens hūana excogitare: q̄tis ꝛ q̄lib9 celeſtibꝫ affluas delicijs: immixa ſup dilectū ꝓpria carne incorꝑatū p regiāꝫ filiā īmediate ꝯſiguātā corpi claritatis ſue. Et iō laudis tue p̄conia oēm loq̄ndi ſupant facultatē. Eya mī digne admirāda ꝛ ſingularitꝭ venerāda: accedēs fiducialitꝭ ad thronū glꝭe Nobis obtine tuis glorioſis meritꝭ ꝛ p̄cibꝫ: ut eū vidē mereamꝰ in regno q̄ p te fructū vētris tui mariā quā cōcepiſti quā pepiſti quā gremio fouiſti pre cūctis mortalib9 honorāe diſpoſuit ſup ťrā p grām ſupeffluentē xp̄s ih̄s vnigenit9 ſūmi patris ꝛ virginis mr̄is: de9 ꝛ dn̄s noſter. cui cū eodem patre ꝛ ſpū ſancto laus ꝛ gloriaqꝫ gratiarū actio Jn ſcla ſcloꝝ.

Miraculū de ſancta Katherina.

Epiſcopus q̄dam mediolanēſis: ſabin9 noīe vir vite venerabilis: ſicut refert petrus rauēnenſis in libro geſtorū notabiliū poſt mrēm dn̄i virginē katherinā in precipua deuotōne habebat. hanc etiā ab infantia ſibi ſpōſam elegeāt ꝛ ipſam omibus ſacris virginibꝫ p̄ferre ſolebat. utpote adiutricē fidelisſimā. Cum igiť predict9 preſul vltra maꝛ nauigaſſet cū abbate theodoro de mōte caſſino: ꝛ duob9 capellanis ꝛ militibꝫ ꝛ xv. ſuis ꝛ ſepulchꝝ dn̄i viſitaſſꝫ. mōtē ſina ſimul adierūt Et ecce dux q̄dam turcoꝝ ferociſſim9 hoſtis xp̄ianoꝝ a ſoldano rediēs cum multis armatis: epō in pede montis ocurrit: cui9 comitiuā ut vidit: atrociter mox fremit dicēs. Sic fecī faitie ſic faciā dn̄s q8 cū dēs epſ ꝛ abbas vidiſſēt: cepeřt ducē rogare: dicētes Liceat q̄ſum9 nob mōtē ipſi9 p̄9aſcēdere: ꝛ glorſe vgis tūbā viſitaꝛ. deide q̄cq̄d tibi placueit ſuſtinebi9 patiēť. Cui h9 rñt. Receſſe ē hac vice ut mea nō vr̄a volūtas fiat. ꝛ ꝯfeſtim p̄cepit ut lingua. oculꝭ. auribꝫ. naribꝫ. manuū ac pedū ſūmitatibꝫ vtqꝫ p̄uaret. ſicqꝫ adhuc ſemiuiui ī iumētis ad tumulū veherēt: dixitqꝫ Nūc q̄d vob valet h9 ſepulchꝝ viſitao Et adiecit Cū mēbř vob renaſcūř q8 īpoſſibile eſt: tūc abſqꝫ dubio dei vr̄i legibꝫ adhēbo Cū g̃ ad tūbā virgis veniſſēt abbas ꝯtinuo expirauit epſ vo ſic potuit p̄ces fudit. Et ecce circa noctis mediū mōs tot9 vehemťꝭ cōtremuit. tātuſqꝫ ťror ac pauor ducē īuaſit cū ſuis: ut inde fugē vellēt: nec valerēt. Poſtea vo p triū horaꝝ ſpacia tāta lumīs redūdātia ibidē reſplenduit. ut ñ ſolū vicini: ꝫ eť ſaraceni ī remotꝭ ptibꝫ cōſtituti. hora eadē vigilātes. diē clarā crederēt eē factā ꝛ ipꝫ mōtē ſina in ſolū ꝯſūi eſtimabāt Jnterea ꝟgo Katherina de tumulo ꝓceſſit. ꝛ triſte caput ſui amatorꝭ tactu blādo ꝑmulcens. pr̄io oclos. aures. naſū. ꝛ linguā. deinde mēbř oīa doloroſa pungēs. p̄ſtine reſtituit ſanitati Cū vir dei glorſā virginē corpalibꝫ cernēt oculꝭ ineffabili gaudio replebatꝭ ꝫ fulgorē pulcritudis e9 ferre nō valēs ad pedes ei9 cecidť. quē ipa ſtatī p̄cipiēs eleuari. Naꝫ duo pulcrimi iuuenes iuxͣ eā ſtabāt. ipſū de ťra eleuabāt. Cui ꝟgo. Scire debes mi care qꝛ amator meus ꝛ ſponſus meus Jh̄s xp̄s hic ꝛ in futuro te et omēs honorantes me: paratus eſt itexꝫ honorāe Et

q̃ pdidiſti ꝑpt̃ me linguã tuã: vix ĩ
ꝑpo ꝑremate expeditã: ecce ↄmoda
ui tibi meã in greco ⁊ latino pitiſſiã;
Preterea oẽs aĩas familie tue noue
ris eẽ in ſinu abraħe. Facto inſuper
die craſtina. cũ miſſarũ ſolẽnia cele
braueris. lecto euãgelio. ſingl̃a mẽ
bra abbatis de oleo q̃d ſudat de tu=
mulo meo punges. ſicq; ſuſcitabit̃.
⁊ anteq̃ ↄ̃imũ officiũ cõpleas. ad vi=
gorẽ ⁊ ſtatũ priſtinũ reformabitur.
Hijs dc̃is ꝟgo btĩſſima dextrã pon=
tificis apphendit. danſq; illi anulũ
p̃ciosum. ⁊ cartulã aureis lr̃is ſcptã
diſparuit. ⁊ miri odoris fragrãtia re
manſit. Cartula ỽo tres verboꝝ line
as hĩebat: ⁊ hec p ordinẽ cõtinebat.
prima linea. Sabine he litere ſũt int̃
mea te ſigna dilectõis ꝑpetue. Secũ
da. Fecit tibi meritũ ingens dolor. fa
ciet tibi gaudiũ vehemens amor. Ter
cia. Ducem baptizabis. ſanus ad ꝑ
pria remeabis. ſicq; decẽnio expleto:
laudabiliter mecũ eris in celeſti pa
latio. Tunc vir immẽſas grãs ⁊ lau
des deo reddidit ꝑ tam ineffabili cõ=
ſolatõe quã ei exhibuerãt p̃ntia vir=
ginis gl̃oſe. Facto ĝ die dux mõtẽ
aſcendit. ⁊ cũ epm̃ ad altare pceden
tem. vidẽtẽ. loq̃ntẽ ⁊ oĩa mẽbra ĩte
gralr̃ hñtem ↄſpiceret: obſtupuit ve
hemẽter Tũc lecto euãgelio: p̃nte du
ce. eps mẽbra abbatis q̃ in medio po
ſitus erat vngens ꝑ ordinẽ: abbas
oĩb9 videntib; rediuiu9 apparuit. Sicq;
membris oĩb9 renaſcẽtib9 anteq̃
diuinũ officiũ pficeret pleniſſime ſa
natus ẽ. Quo viſo miraculo dux la
crimis pfundit̃. corde cõpũgi9 ⁊ am
plectit̃ fidem. ⁊ cũ multis nobilib; p
fecto credentib; ab epõ baptizatur. Et
cum heredibus careret: ſcl̃o renũcia
uit. t̃rã ſuã vendidit. ⁊ bonã portõ=
nẽ fratrib; in mõte ſyna degentib9
tradidit. romã cum epõ ⁊ abbate ⁊
alijs multis deuotõis grã venit: mt̃
ta auri põdera ſecũ deferens pauperi
bus tribuit. Deĩde ad ↄ̃ctũ ſci ſabi=
ni famoſiſſim̃ monaſteriũ ꝟginũ q̃d
ſ; aula dei in honore btẽ Katherine
fundauit. q̃d in multis poſſeſſiõib; ⁊
diuitijs ampliauit. Poſtremo ĩ mõ
te caſſino mõchale; habitũ ſuſcepit
ibidemq; xpõ regi. ſueq; mr̃i. et beate
katherine q̃diu vixit deuotiſſime mi
litauit. Sãc9 ỽo ſabin9 cũ p9 decen=
niũ ad extremũ veniſſet. dignũ deo
ſpm̃ efflauit. ⁊ cũ lingua ei9 ĩ ore ei9
minime appereret: nulli dubiũ q̃n virgo
gl̃oſa eam tulit: q̃ ſuo deuoto eã per
decenniũ mutuauit. In h9 q̃; gl̃oſi
epi memoriã anulus et cartha ap̃d
mediolanũ vſq; hodie ſeruant̃.

Paſſio ſci Gordiani mr̃is ⁊ alioꝝ

Empib9 Juliani impijſſimi
ĩpatoris diuulgati ſũt multi
xpiani. Cũq; hec audiſſet im
pius Julian9 iracundia plen9 iuſſit
eos teneri: ⁊ in cuſtodiã publicã po
ni. Erat ãt int̃ eos q̃dã xpian9 noĩe
Januari9 preſbr ſenex. P9 terciũ ỽo
diẽ ĩpijſſim9 ĩpator Julian9 iuſſit ⁊
vocaut ad ſe Gordianũ vicariũ ſuũ
iuſſitq; ei ut ianuariũ p̃ſbr; ſua au=
diẽtia int̃rogaẽt Tũc gordian9 vica
ri9 iuſſit ſibi ſic p̃cepat rex ianuariũ
p̃ſbr̃m de carcẽ p̃ntari. Cui ita dixit.
Quis ỽõris vl̃ q̃ natõne te eẽ oñdis
feliciſſime orator nobis dicito. Rñt
ſcũs ianuari9 ⁊ dix Si q̃de ciuẽ diſce
re vis: ãtiochen9 ſũ. Si ỽo natõ; ex
parẽtib; xpiãnis xpian9 ſũ Cui gor
dian9 vicari9 dixit. Quid nos mult̃
ꝟboſitatib; fallere ↄpell̃s Nũc ergo
audi me ⁊ elige vnũ de duob9. Aut
ſacrifica dijs ĩmortalib; ⁊ eſto ami=
cus inuictiſſimi principis nr̃i iulia=
ni: aut certe ſuſcipe ſnĩa; nephãdoꝝ
criminũ. Reſpõdit aũt Januarius
preſbr ⁊ dixit ad gordianũ. Si mihi
ↄſenſeris ego quidẽ meipm̃ opto deo
meo offerre ſacrificiũ placatõnis. ta=
mẽ quicq̃d mihi pmittis: ꝑ peccat̃
meis dign9 ſum recipe. Verũtamen
dixi ꝑ peccato meo non pro iuſticia.
Rñdit Gordianus et dixit ei. Si pro
peccato tuo oĩa ſupplicia mereris:

funde diꝭs libamīa: ut ſic merearis a dño expiatōne ſaluari Reſpondit itaqꝫ ianuari⁹ preſbitera dixit. Ego q̄dem In nomīe dn̄ mei ihesu xpriſti ſemp ſaluus fui et ſemp ſaluus ero Inſup et alios ſaluos feci p baptiſmi eius ſusceptōem qui deſiderabāt ſalui fieri. Tu em̄ ſi haberes ſapientiam: toto corde vtiqꝫ querēs eum a cō cupiſcereſ ut inuenires reqem anime tue poſt tantā tēpeſtatem: a haberes pmanentē vitam eternā Tūc Gordian⁹ iuſſit eū in domo ſua ſb cuſtodia mādpatum teneri Quem nocttu conuocās aſſerebat q eum vellꝫ verbis oblectari. Cui ſanct⁹ Januarius preſbiter dixit. Fili. noli pdere tēpus tuum: ſed poti⁹ age penitentiam p tempibus ſanctorū quos interfeciſti: a baptiſare. ut poſſis inuenire reqem eternā a in igne eterno nō cremari. Gordianus vicari⁹ dixit Et quō ſecurus ſum ſi hoc fecero. q euado tormenta? Reſpondit ſanct⁹ Januari⁹ preſbitera dixit ei. Ego tibi pmitto in nomine dn̄ mei Jheſu xpi q ſi toto corde crediderīs a baptiſatus fueris: omīū criminū tuorū delauabis ſordes. ita ut te immaculatum dño Jheſu xpriſto offeras. Gordianus vicari⁹ dixit. Da mihi menſurā credēdi. Sanct⁹ Januari⁹ preſbiter dixit. Vt cōfitearis in nomine patris a filij a ſpiritus ſancti in vnaꝫ deitatem. a penitentiā agens oñdis te peccaſſe. Tunc Gordianus vicari⁹ cum lacrimis introiuit ad vxoreꝫ ſuam nomine mariaꝫ a enarrauit ei omīa monita ſancti Januarij preſbiteri. Tunc vxor eius in ipſa hora noctis tenēs manum viri ſui venerunt ſimul ad Januariū ſanctum preſbiterū a cadentes ad terrā miſerūt ſe ad pedes eius rogantes eum ut baptiſarent ab eo. Clamantes ſe peccaſſe a dicentes ad eum. Redime nos a peccatis noſtris Adbuc reſpondens Januari⁹ ſanctus preſbiter dixit ad eos. Videte ut ex toto corde credatis aut ne aliquod velamē in abſconditis teneatis. quia ſcio vos ab impatore honorari. Maria reſpondit a dixit. Vnam ſimilitudinē iouis dataꝫ ab impatore habem⁹ repoſitā: qua ſancti martires cruciabāt. ſed quid faciem⁹ de ea? modo tamē diuulgabo domino meo p quē a nos mereamur adipiſci coronam vite dū conflata a nobis fuerit Eadem autē hora introduxit maria btūm Januariū preſbiterū in cubiculuꝫ ſuum a oſtendit ei ſimulachrū iouis ereum deauratū. a tripodā creā. Quod ſimulachꝝ cum ara apphendēs ſcūs Januari⁹: accēſo igne ꝯflauit. a piecit in cloacā Et ſic cuꝫ magno gaudio cathezizabat Gordianū cū maria vxore ei⁹ a familia eoꝝ pmiſcui ſexus nūo q̄nquaginta tres. q̄s eē cū dn̄s ſuis baptizauit Eodē vō tpe p⁹ dies. xiiij. miſit ad Gordianū vicariū iulian⁹ impiiſſi⁹ ceſar tbunū noīe demētianū dicēs ei. Vade a vide ſi declinauit ad ſacrificandū deo magno ioui Januari⁹ preſbr. Et ſi nō ꝯſenſit: tūc ſb voce pconia in foro troiani fuſtib⁹ cedat. Et factū eſt hoc q impator p̄cepat demētiano Reſpōdens āt gordian⁹ dixit ad demētianū. O demētiane ſi ꝯgnoſcis eē dn̄m. iħ xp̄m: et minas a terrores hominis mortis nō timebis. Magis videbis vitā eternaꝫ ſicut a ego vidi iā patā mihi Nam ſacerdotē ſanctū honorabo: non iniuriabo queꝫ ego videns merear pedes oſculari p quem a ſaluatus ſū Tūc demētian⁹ pgens ad palatium vociferauit. Sūmus magus eſt Januarius q̄ vicarium tuū Gordianum declinauit ſuis magicis artibus. Cūqꝫ introiret ad impatorem iulianū dixit ei Januariū queꝫ pietas tua p ingenium literarum curſu laudabat: hunc cognouim⁹ eſſe. qui etiā a ſubuertit vicarium tuum Gordianum cum omni domo ſua et vxore quos eē baptiſauit a deos rei publice nrē cōflatos in igne in maſſa abſcond*

Tunc Julian9 impiiſſim9 impator
iracũdia plen9: iuſſit in ſcorpionib9
dampnari ſcũm Januariũ pſbr̃m.
(Alibi legit̃ q fuit in ſcriptorib9 ad
exiliũ dampnat9) Juſſit ãt btũ gor
dianũ teneri. cui etiã ſucceſſorẽ dedit
clemẽcianũ in loco ei9 eſſe vicariũ Jp
ſum vero gordianũ p̃cepit ut cuſtodie
publice mãciparet̃ Vxorẽ ãt mariã
in q̃dã villa q vocat̃ aq̃ ſaluias in ſ=
uitu ruſticorum opprimi. et iuſſit ut
gordian9 ſub iudicio clemẽtiani eẽt
audiẽd9 Eo vero tpe p̃cepit clemẽti
an9 in tellure ſibi tribunal preparari.
et vinctũ cathenis btũ gordianũ añ
ſe pñtari iuſſit. Quẽ clemẽtian9 ita
interrogauit dicẽs Gordiane ſic deſpe
xiſti p̃cepta pñcipis noſtri ſp augu=
ſti q̇ te honorauit et dignitatis orna
uit officio. ut et tu magicis artibz cõ
tra rẽpublicam et ſalutẽ inuictiſſimi
pñcipis nr̃i deos cõflaẽs et abſcõderes
Rñt Btũs Gordian9 et dixit ei. Ego
magis p ſalute reipublice feciſſ[et]az ſi
haberẽ ydola manufacta: cõfligerẽ et
cõflarẽ. Tamẽ quẽ dicis orandũ qui
fecit aut q̇ fingit̃? Ego vero ipm̃ adoro
q̇ fecit oĩa. Clemẽtian9 vicari9 dixit.
Et q̇s eſt q̇ fecit oĩa? Btũs gordiã9
dixit Xp̃s fili9 dei viui Clemẽtianus
vicari9 dixit. ſi ipſe fecit oĩa q̃re a pñ
cipe reipublice dño iuliano ſp augu
ſto piectus eſt? Btũs gordian9 dixit
ad eũ Magis iulian9 a deo piect9 eſt
q̇ deũ nõ timuit ſed adorat ydola de=
monũ cũ q̇bz peritur9 eſt. Tũc clemẽ
tian9 vicari9 dixit. Sacrifica diis im
mortalibz: ſin autẽ faciã te capite cedi.
Btũs gordian9 dixit. Nũq̃ tibi bñ
ſit miſer. nec pñcipi tuo iuliano q̇ in
tenebris eſt dãpnat9 Tũc ira cõ=
mot9 clementian9 iuſſit eũ plũbatis
cedi. Et dũ diu cederet̃ Btũs gordia
n9 clamabat dicẽs Ago tibi gratias
dñe mi ihũ xp̃e. Hec audiens im=
pi9 clemẽtian9 iuſſit eũ capite trũca
ri ibi apd tẽplũ in tellure Cui9 corp9
iuſſit iterũ añ tẽplũ palladis iactari
in loco ſup̃dcõ Vt ñ ſepeliret̃ p q̇nq3
dies: ſed canibz derelinq̃ret̃ Ac ibi ve
niebãt canes et latratũ emittebãt. ñ
audebãt cõtingere eũ: ſed magis cuſ=
todiebãt eũ ¶ Tũc vn9 ex familia ei9
cũ aliis xp̃ianis nocturno ſilentio ve
nerũt. et rapuerũt venerãdũ corp9 ſci
martiris gordiani et venientes in via
q̃ latina nũcupat̃ nõ longe ab vrbe
roma miliario pl9 min9 vno poſuerũt
eũ in cripta ſexta yd9 maii Vbi iã pri
dẽ ſcm̃ epimachũ ſepelierãt In q̇ ec
loco bñficia eorũ ac v̇tutes florẽt vſq3
in hodiernũ diẽ Ad laudẽ et glã3 dñi
nr̃i ihũ xp̃i cui eſt honor et glã ſil' cũ
deo p̃re in vnitate ſp̃us ſancti in ſecu
la ſeculorũ Amen.

¶ De ſancto Priſco mr̃e.

Anno dñi circiter. cclxxvi. au
relian9 impator ad galliam
veniẽs cõtra xp̃ianos pſecutiõ
nẽ mouit. Cũ em̃ ex tunc ſenoñ. mo=
rare²: allexãdrũ ſenaſcallũ ſuũ vbiq3
trãſmiſit. ut ſi q̇s xp̃ianos inuenirẽt
oẽs aut ſacrificare aut mori cõpellẽt
Qui p multa loca pluſtrãs: puenit
ad locũ q̇ tornat̃ appellat̃. et ibi rep=
perit ſcm̃ priſcũ cũ multis aliis xp̃i=
anis pſallẽtẽ Quos ut xp̃ianos ag
nouit: ſcũ3 p̃ſcũ p ceteris rñdẽtẽ decol
lari et in puteũ p̃cipitari p̃cepit Cũq3
ceteri ſil' cederẽt̃: vn9 eorũ caput ſci
priſci rapiẽs dũ p ſiluã diffugẽt a ſeq
ſeq̃ntib9 nõ longe ab antiſiodoro de
collat9 ibidẽ cũ capite ſci priſci eſt ſe
pult9. Ceterũ vero martirũ corpa xp̃ia
ni furtiue tollẽtes in q̃dã ciſterna ſe
pelierunt Latuit ibi caput ſci priſci
pluſq̃ ducẽtis ãnis .ſ. vſq3 ad tp̃s ſci
germani antiſiodoreñ. ep̃i. Cũ enim
de9 oñdiſſ3 ei locũ vbi ſãcti illi fuerãt
decollati: ipſe locũ cõſecrãs mõchorũ3
ibi mõſteriũ cõſtruxit qd vſq3 ad tp̃s
Wãdalorũ durauit Caput ãt priſci de
tulit ad aliũ locũ q̇ differt. iiii. ab vr
be miliaribz ad caſtrũ eiuſdẽ ſci pri=
ſci noĩe noĩatum.

¶ De ſancto Seuerino mõcho.

Quũ ãt clodone9 iã3 p annos
xxvi. regni frãcorũ apicẽ gu=

bernaret. Subito febrili dolore corre⸗
ptus: cum a nullo medicorū ſanari
poſſet: audiuit famā ſancti Seuerini
abbatis Aganēſiū mōſterij. ꝯ ab in⸗
colis loci multis ſignoꝝ titulis ꝯ in
ſignijs haberet. Eūq; ad ſe ꝑ nun⸗
ciū ſuppliciter rogauit. Qui deuotꝰ ꝯ
benignꝰ ad eū acceſſit. Eūq; p̄cibus
ſuis ab infirmitate ſua diutina libe⸗
rauit. Porro ꝑ aliqđ tempꝭ ſpaciū
cum illo manēs multos de domo eiꝰ
ꝯ de piſciata plebe diuerſis calamita
tibꝰ oppreſſos ad ſanitatē ſacris ora
tōnibꝰ reformabat. claudis videlicz
reſtituens greſſū. mutis loq̄lam. ce⸗
cis lumē. ſurdis reiterabat auditū.
Immūdos q; ſpūs de corpibꝫ pellēs
obſeſſis p̄claris virtutū diuulgabatꝰ
titulis. Rex deniq; clodoneꝰ benigne
eū poſſidebat affatu. Obſecro inqēns
abba pat̄ accipe pecuniā de theſauro
noſtro q̄tūcūq; volueris. Et q̄ in
regno meo carcere reduſi ꝓ ſua deti⸗
nent̄ nequicia: tua indulgētia cūcti
laxent̄. Iubente itaq; rege in regno
ſuo: pandūt̄ carceres ꝯ innūa eorum
multitudo q̄ diuerſis erāt cruciatibꝰ
afficiēdi et morte debita puniēdi: btī
Seuerini aduētu letabūdi egredien
tes: ſoluunt̄ ab omi tormētoꝝ gn̄e.

Cum aūt obitū ſuū appropinq̄re
cognoſceret ſicut ei oñſum fuerat ꝑ
angelū. ab vrbe piſius ꝑmonēs ad
mōtem quē caſtꝝ vancomis vocant
ꝑuenit. in cuiꝰ vertice erat oratoriū
in q̄ duo preſbiteri deo ſeruiebāt. Qui⸗
bus corpꝰ ſuū cōmēdabat ſepelien⸗
dū ſicut ei fuerat reuelatū ab ange⸗
lo. A quibꝰ honorifice ſuſceptus. in⸗
tra ſacra eorū colloq̄a ſpūz exalauit.
Ipſa autē hora obitꝰ ſui inſtar ſtel⸗
le. totꝰ huīc circūfuſus eſt locus. hꝰ fe⸗
ſtum recolit̄. iij. ydus februarij.

De ſancta Helena regina.

Cum rex regū ꝯ dn̄s dn̄antiuz
eccleſie ſue quā ꝑ īfirma mū⸗
di plātauit impiali potentia
corroborare dignaretꝰ ꝑmū caput lā⸗
guidū totiꝰ orbis ſanauit. a q̄ ſa͞itas
in cetera mēbra deflueret. Et abſter⸗
ſis lacrimis: ſancti pſecutoꝝ rabiez
tranq̄lla pace cōmutarent. ꝯ ꝑmor⸗
dijs ſuſcepte fidei: nouo aſſidue ecc̄a
filioꝝ ſuoꝝ ſanguine maduit. quos
purpuāto dyademate ad eternū re⸗
gnū trāſmiſit. ſed oīa in ea potuit
q̄ eam cōfortauit. Hodierna g̊ dies
annua exultatōe innouat̄. in q̄ btā
mat̄ et glōſa regina Helena ꝑ quā
mūdo ſalus emicuit regnū mutauit
nō depoſuit: ꝯ de tempali ad eternū
regnatura migrauit. q̄ orta ex rega⸗
li ꝓgenie treueroꝝ: ꝓficiēs etate ꝯ ſa⸗
piētia humana velut int̄ aſtra ma⸗
tutina in gn̄e ſuo refulſit. ſed poſtea
đina illuſtrāte ſapia maiore virtutū
claruit iubare. Cuiꝰ cognita ſpecie cō⸗
ſtantinꝰ impator gallie et hiſpanie
q̄uis prius habuiſſet vxorē noīe he⸗
lenā cuiꝰ ſpēm cū vidiſſet ꝯ eā cōcu⸗
piuiſſet in ſpe gn̄oſe ꝓlis iaz dixerit
deinde ꝓ fructu bonoꝝ opum. decorez
eiꝰ rex celeſtis cōcupiuit. Conſtāti⸗
nus v̄o pꝰ Helenā habuit vxorē no
mine Theodorā ꝓuignā herculij ma⸗
ximiani ex q̄ genuit ſex liberos frēs
conſtātini magni. Iſte v̄o Conſtāti
nus poſtq̄ Helenā q̄ ꝭm chronicas
martini fuit filia regis anglie ipſaz
in vxorē recepiſſet genuit ex ea Con⸗
ſtātinū magnū. nā que ꝑmū ꝑ affe⸗
ctū carnis copulat̄ terreno regi: ab⸗
iecto velamīe ꝑfidie ꝯ lota baptiſma
te: fit et̄ni regis ſpōſa. Seruauit vi⸗
ro fidē quā debuit. ſed ampliorē xp̄o
poſtq̄ credidit. q̄bꝰ filiꝰ elegās natꝰ
eſt. Parētes vtriuſq; audiūt. ſed in
cōuerſione renatꝰ ꝑ aquā ꝯ ſpm̄ fa⸗
ctꝰ eſt gaudiū angeloꝝ ꝯ hoīm. Plꝰ
eīn Helene ꝓles ꝯtulit q̄ ſi virginū
cōtubernia ꝑpetua caſtitate vl̄ etiā
ſanguinis effuſione ꝑuauerit. Illa v̄o
in tenera etate a vinculo maritali et
tempalis regis ſoluit̄. q̄ liberiꝰ in ꝓ⸗
uectiori et̄no regi famulet̄. Conſtāti
nꝰ impator obijt in britānia ꝯ ſub⸗
mīſ ꝓuidentia ꝯſtātinū filiū gallie

a hiſpanie reliqͣt. Sed rex regū glo⸗
rioſe regine regnū dilatauit: q̄teñ9
ꝑ eā ſcē ecc̄ie dilataret impiū. Simu
lachra gētiū ſic̄ filı9 nō coluit. q2 ad
agnitōȝ veri dei ⁊ creatorē vniūſitatꝭ
anhelauͭ Attamē ꝓpt̄ hēticoꝝ ſciſma
ta religioni xp̄iane aīm nō dedit vł
accōmodauit ſ; circūuēta a iudeis ad
legales obſuātias ſe tranſtulit. qđ
forte ei ɔtulit dei ꝓuidētia: q̄teñ9 ꝑ le
gē ⁊ ꝓphetas iudi9 agnoſcēt incar⸗
natōis ſacr̄a. B ⁋ Sed q2 de ɔūſiōe
ɔſtātini impatoris: romani greciq̄ȝ
diſſentiūt ſolidā rei veitatē ſupno iu
dici ɔmitta9. ⁊ ad btāȝ helenā mrēȝ
trāſeam9. Que ɔpta filij credulitate
miſſa ep̄la ut eā in legalibȝ obſuā
tijs ſeq̄ret̄ poſtulauit. qđ ɔſtātin9 fa
cere ɔtēpſit. ſ; q2 ipa ei9 fidē ſeq̄retur
ſupplicauit in ep̄la mr̄i trāſmiſſa. et
filꝭ ī eadē petijt ut affectu mr̄is xp̄ia
ni ⁊ iudei ɔuenirēt. ⁊ pn̄tib9 ipſ̄ q̄rū
rit9 veri9 tenēd9 eſſ;: rōibȝ ⁊ teſtimo
nijs ſcāꝝ ſcp̄turaꝝ aſtruerēt̄. Regi⸗
na ꝟo petitōi īpatoris aſſenſū p̄buit
⁊ ɔuocata multitudine iudeoꝝ: He⸗
lena romā ꝑrexit. ſ; ſūm9 pōtifex ꝟſa
char q2 in ɔflictu diſputatōis ſuccū⸗
bere timuit: ſimilata infirmitate ab
iſta ſe ꝓfectōe ſb̄trax̄ͭ Attamē. xij vi
ros lr̄ātiſſimos cuȝ auguſta miſit q̄
int̄ ceteros honore magiſterij p̄fulſe
rūt. ⁊ nō ſolū hebreū ſ; ⁊ grecū ⁊ lati
nū ſmonē nouer̄t Quib9 dū appone
vellēt duodeciȝ alios doctores ecc̄ie q̄
cū illis ɔgrederēt̄ in diſputatōe: ſilue
ſter in multitudine hoim ɔfidē nolu ͭ
ſ; ſol9 ſola dei potētia cū eis de ꝟbo fi⸗
dei diſputaē nō trepidauit. Placuit
āt ut duos ɔſortes diſputatōes ɔſti
tuerēt q̄ nec iudei nec xp̄iani ad vllā
ꝑtē ꝓniores eſſēt ſ; ſm ſolidā rei veri
tatē iudicarēt. Quoꝝ vn9 erat zelo
fil9 alter ꝟo crathon pb̄s vir grande
uus et honorat9 ad quē toti9 romaī
vrbis ſpectabat examen cui null9 in
lo ꝑ ca hēbat̄ ſcdus. Tūc eruditiſſimi
iudeorū diſputabāt de ꝟbo fidei cū ꝓ
ſilueſtro. ⁊ cōuicta ſinagoga: triū⸗

phū obtinuit ecc̄ia. Preterea q̄ ſilue
ſter ꝓbauerat: corā ꝓplo ſigno affir
mauit. nā tauꝝ quē ſambri noīe de⸗
monis occiderat: nec reſuſcitaē pote⸗
rat: ſilueſter ip̄ȝ in noīe ihu reſuſci⸗
tabat. Cōcito auguſta impalia or⸗
namēta depoſuit ⁊ ad pedes btī Silue
ſtri ꝓuoluiͭ ⁊ nō īpiali elatōe ſ; hūi
li ⁊ ſincera deuotōe locū pme ſibi da
ri p̄caͭ Ea hora demones multi ex ob
ſeſſis corpibȝ exier̄t. ⁊ oēs q̄ aderāt
feſtiua leticia tripudiātes dn̄m ihm
xp̄m veꝝ deū veri dei filiū ɔfeſſi ſunt.
Pōtifex igit̄ ſilueſter lac̄mas gaudi
orū fundēs btāȝ helenā de t̄ra leuauͭ
⁊ expurgato iudōꝝ fermēto ipſā hele
nā xp̄ō tr̄didit ⁊ iudeos B tā ꝟo hele⸗
na ipō die dn̄ice reſurrectōis a btō
ſilueſtro baptizata ē ⁊ adoīta p̄cla⸗
ro coitatu nepotū ɔſtātini auguſti fi
lioꝝ q̄ ſil̄ cū ea baptizati xp̄ȝ dn̄ȝ in⸗
duer̄t Crathon q̄ȝ et Zenophil9 credi
derūt. ⁊ tā iudōꝝ q̄ȝ gētiliū q̄ aderāt
pluſq̄ȝ qn̄q̄ȝ milia bap. ſūt Exultȝ ḡ
victrix ecc̄ia decātās. Hec dies quaȝ
fecit dn̄s exultem9 ⁊ letemᷣ ī ea Exul
tēt ordies āgelici q2 ſi ſm euāᵐ gau
dēt ſup vno pctōre pn̄iaȝ agēte: q̄ȝto
magꝭ in ɔūſiōe regine helene ⁊ qn̄q̄ȝ
miliū credi9 auget̄ gaudiū n̄ deeſſe.
O āmirabilē feiaȝ q̄ adō iuit de ꝟtute
in ꝟtutē: ut hr̄et ī ſe ꝑ icremēta ꝟtutū
qđ mūd9 a ɔſtitutōe hūit ꝑ ſucceſſio
nes etatū. Tp̄s an̄ legē. tp̄s ſb̄ lege
tp̄s grē. Pntibȝ ei gētilibȝ: ī tenebrꝭ
igrātie ſine lege fuit. Dein̄ eſtimās
q2 iudei veri adoratores eſſēt: rit9 legꝭ
didicit. Tādē veritatē quā ꝑ legꝭ au
ſteritatē q̄ſiuit ꝑapiēs: lauachꝝ ba
ptiſmi ꝑ grāȝ īuenit nō vltra vocās
ad iudayſmū filiū ſuū. ſ; cū eo vene
rabaͭ quē ſpauerat incar̄tū dei filiū.
⁋ VIgr̄ poſtq̄ȝ btā helena mr̄ ⁊ fili9
in vnitate fidei ɔuener̄t: q̄s p9 ſb̄ iu⸗
go ſuitutꝭ oppſſerāt. domēſticos ſibi co
gnoſcētes: libatꝭ eis bn̄ficiū ɔtuler̄t
⁊ eoꝝ effcū gēs īdoꝝ hebreoꝝ ⁊ arme
nioꝝ ī xᵐ credidit Adhͨ btā helena
gētē treueroꝝ p9 ɔūſiōȝ ad ydolatriā

delapſam p btūm Agritiū pžiarchaꝫ
antiochene ſedis reuocauit ad fidem
Preterea impator ↄuocans xpiane
religionis doctores ꝓpter hereticorū
prauitates ſinodū in ſchychea cōſti
tuit in q̄ plures ſcōs p fide xpi exilio
relegatos: alios aduſtos alios ma-
bus vł pedib⁹ vł ceterł ceſis mēbrł
alios euulſis oculis: in teſtimoniuꝫ
vere fidei: miſſis vehicul' in medium
adduxit. q̄ꝝ corpa q̄uis leſa fuerint
mētis tn̄ vigorē intactū obtinuerūt
Quoſdā vermētes ꝓpt' eoꝝ ipietatis
venenū exilio relegau^t donec ad vni
tatē fidei ↄuenirēt a ceteris catholicł
in fide ↄſentirēt. Cūqꝫ in honorē ſui
nois ↄdidiſſet ↄſtantinopolim: btā
Helena mat' impatoris in honoreꝫ
ſui nois cōdidit ciuitatē herimopoliꝫ
in q̄ ammonita p viſionē: iheroſoli-
mā petijt. a locū dn̄ice paſſiois quē
adrian⁹ xpianorum pſecutor ſimu-
lachris fedauit: illis ſubuerſis mūda
uit. Quo facto cū multos iudeoꝝ cō
uenireta doctores ex illis de turba ſe
gregaret: qd regina actura eēt mira
bāt' In ſūma eīn cuſtodia tenebāt'
Fluctuātib⁹ aūt illis verbis a aīmo
iudas vn⁹ ex illis ſacrm̄ qđ de ligno
ſcē crucł ſolus nouit: plib⁹ reuelauit.
nec ſecretū eſſe potuit: cui⁹ turba cō-
ſcia fuit. Interea regina ipatiēs mo
re: illos vocauit. a vbi lignū dn̄icuꝫ
recondituū eēt req̄ſiuit. Qui rn̄ſum cō
uenīēs nō dederūt: donec omes incen
dio flāmaqꝫ perire timuerūt. Ideoqꝫ
ncītate ↄpulſi: iudā h⁹ rei ↄſciū tra
diderunt. Quē regina nec minis nec
blādimētis frāgere potuit ꝫ in locū
miſſū ſeptē dieꝝ inedia ſupauit. a q̄
educt⁹ vbi crux in caluarie loco iace
ret ignorauit. q̄ ei dn̄s fumo poſtq̄
orauit aromatū aſcēdēti de loco reue
lauit Helena igit' in ipſo caluarie lo
co eccām ↄſtruxit faciēs in ea locubū
argētēū in q̄ crucē dn̄i collocauit. O
glorioſa mutatio. Prius em̄ in plec
tēdis reprobis crux in ꝓphanis locis
ad ſpectaculū ponebat': nūc vo in lo
cis ſacratiſſimis ad venerādū a fide
lib⁹ a in memoriā dn̄ice paſſiois col
locat'. Olim furū vł latronū citro ſā
guine fedabat': nūc xpi ſacrato ſan
guine auro exq̄ſito a p̄ciofis gēmis
decorat'. a p eā regū dyademata iſig
nita videt'. Iudas igit' a btō Ma-
chario baptiꝫat'. cui⁹ ſucceſſor p⁹ ei⁹
dormitōem efficit'. Poſtea regina p
ſtatū vitū ut clauos dn̄i q̄reret obſec
uit q̄s ei dn̄s ſigno immēſi luīs reue
lauit. Illa vō vidēs eos: genua flexit
a eos cū timore adorauit. Deinde ar
tificē accerſiuit q̄ vnū in galeā impa
toris miſit. a ex alio arma q̄dā ī fre
nō eq̄ regis fecit quib⁹ ī bello vteret'
ut ꝫachaie vaticiniū ipleret'. Et erit
qđ in freno eſt ſcm̄ dn̄o omipotenti
Eodē q̄ꝫ tpe adriaticū maꝛ magnis
fluctib⁹ intumuit et vorago nauigā-
tiū fuit. qđ regina vno clauo imiſſo
vſqꝫ in pn̄s cōpeſcuit. Preterea in
bethleē vbi ſcā dei genitrix xp̄m pe-
pit memorijs mirābilib⁹ irradiauit
Deinde ſalutaris crucł ptē ſecū duxit
quaꝫ ſingul' āmis in paraſceue ꝓplo
exhiberi p̄cepit Virgines etiā deo ſa
cratas q̄s repperit ad prādiū inuita
uit: a ſe ſuccingēs famulā deputauit
cibū appoſuit: poculū porrexit: aquā
maib⁹ infudit. Sic regina prudētiſſi
ma ſua fecit virginū merita: dū ī eis
dilexit qđ ipſa p integritatē carnis
nō obtinuit. Dꝫ Dijs itaqꝫ oibus
rite ↄſūmatis romā redijt ad filiū q̄
cū liberis a ordīe ↄſulū p̄ceſſit mr̄is
in occurſū a q̄ accepta bn̄dictōe cep^t
eccās tam infra q̄ extra muros vrb
edificare: regina ↄſilio a prudētia in
omib⁹ adiuuāte. fec' baſilicā bti Jo
hāmis baptiſte q̄ appella^t ↄſtātiana
Itē baſilicaꝫ in palatio ſuſoriano q̄
cognomiat' ihrl̄m vbi de ligno ſācte
crucis poſuit. Item baſilicā laſaui-
tanā inter duos lauros btīs Marcel
lino a petro mrīb⁹. Beata āt Hele
na velut apes q̄ ī diuerſ' florib⁹ ne-
ctariū mellis fauū ↄponit: diuſas ſā
ctoꝝ mrm̄ reliqas in theca cōpoſuit.

in q̄ cultellū q̇ dn̄s ih̄s in cena vſus
eſt ↄdidit. Ille em̄ ſuā regionē inſig-
nire voluit ꝫ ea ſib⁹ violēta ſupplica
tōe detinuit. Corpa ꝙ thebeoꝝ mr̄m
a maximano trucidata venerari iuſſit
Eiſqꝫ ī locꝭ ſingulꝭ eccīas ↄdidit q̇bꝫ p̄
dia larga cōtradidit. Fecit ei vnā in
Coloīa nc̄ ad ſcm̄ Gereonē Aliā ī ve
rona nc̄ ad ſcm̄ Caſſiū ⁊ florētiū Vn̄
credim⁹ eā btōꝝ mr̄m meruiſſe ↄſor
tiū. Nā ea q̄ nō ptulit in corpe: p cō
paſſiōꝫ ſuā fecit in mēte. Tādē trāſ-
acto .lxxx. etatꝭ ſue āno audiuit vocē
ſpōſi ſui dicētē ſibi. Surge ꝓpeā ami
ca mea formoſa ſpōſa mea ⁊ colūba
mea ⁊ veni. Quā vocē ut audiuit: deo
grās egit. dilectūqꝫ filiū ſuū ad ſe vo
catū celeſti bn̄dictōe adipleuit ac de
gubernāda republica pl̄im̄ informa
uit. Cū eſſēt ī ore e⁹ bn̄dictōes ⁊ grē
celū reſpex͛ ih̄mqꝫ inuocādū quē pn̄
tē intellexit felicēqꝫ inclinata ī mor-
tē cū xp̄o ꝓpetua māſione h̄itatura.
xv. kl̄. ſeptēbris a ſeculo migrauit.
Glorioſa igiꝭ ſācta regina ⁊ repatrix
orbis: illuīatrix ecclīe: ad plēna tr̄ſi
uit impia in oīm btōꝝ agminū rece
pta ↄſortio. Patriarcharū ⁊ ꝓphetarū cō
ſortiū meruit. q̇ꝝ ſcp̄ta cū dilectū q̄-
reret diligēꝭ reuoluit Mr̄m ↄſortiū
meruit. qꝛ eoꝝ corpa fidelibꝫ venerā
da ↄſtituit. ↄfeſſorū cōſortia meruit
qꝛ plures p fide relegatos ab exilio
reuocauit. Virginū ↄſortia meru͛ qꝛ
ex q̇ ſalutari lauachro regenerata ē nul
li maritali ↄiugio copulaꝭ. Viduaꝝ
⁊ ↄtinētiū ↄſortia meruit: qꝛ ī carne
p̄ter carnē vix͛. ⁊ inꝭ carnales vicia
carnis neſciuit. Ipſa ei mūdū rexit
et florē mūdi nō dilex͛. Trāſgredi po
tuit ⁊ trāſgreſſa nō fuit. Quā fili⁹ re
gia honorificētia in via latinata in p̄
dicta ſcōꝝ mr̄m .ſ. marcellini ⁊ petri
ecclīa inꝭ duos mauros ſepeliuit vbi
ei ſarcophaguꝫ mire magnitudinis
laborioſe fecit.

De ſcā Cordula v̓gine ⁊ mr̄e

Erat autē de eodē ſciſſimo vir
ginū ↄtubernio q̄dam virgo
noīe Cordula q̄ ceterꝭ virgib⁹ occū-
bētibꝫ in agone: vni⁹ nauis abdito la
tuit. ⁊ in craſtino qꝛ comitū ſuarum
aīas per ſcōs angelos in celū deferri
vidit ſe audacter ⁊ virili aīo offerēs
triūphales catheruas cū pari mr̄ij
gloria ſbſecuta ē. Sꝫ nemo ī h̄ ſcan
dalizeꝭ. q̄ſi illa btā virgo corona ſua
pua hac formidine aliq̄d ſcitati ſue
derogauerit. cū nec petr⁹ negās. nec
thomas dubitās apl̄at⁹ honore eie-
ctus eſt. Longa igiꝭ tēpoꝝ ſerie euo
luta ſancta quā p̄diximus Cordula
incluſe cuidā incōpabilis tunc vite
⁊ ſpecialis meriti Heldrude. per vi-
ſum apparuit. eāqꝫ quaſi cōtuberna
lem ſuam an cognoſceret queſiuit.
Illa autē ꝙuis ſancta ⁊ mēte deo iā
pxima tamē adhuc corruptibilia n̄
ſufferens ſ̓me venuſtatis perſonam
exhorruit. Erat enim Cordula vir-
go dei vltra oīe artificiū hominis
veſtita mirifice: coronamqꝫ liliis ro
ſiſqꝫ alternātibus intextā geſtans
in capite. Famula igiꝭ dei ex pauore
reſpirās: indignam ſe tāte maieſta-
tis agnitione eſſe rn̄dit. Cū ego in-
quit carnalis pcc̄i ſim legibꝫ obno-
xia. tu autē iam in ordine celicolarū
aſſumpta: toti⁹ ſis corruptōnis alie
na. Tunc Cordula. Noueris inquit
me vnā ex ſacro Coloniēſiū virginū
numero fuiſſe q̄ illis in agone triū-
phātibus vna tm̄ nocte ſupuixi. ſe-
quētiqꝫ die mortis cupida vltro me
carnificibus obtuli. ſicqꝫ in xp̄o mo
riens. nec ſorores meas deſerui. nec
ſocialē martirij coronā amiſi Itaqꝫ
cum illarū glorioſiſſimi trāſitus diē
debita iam deuotōne tota Colonia ve
nereꝭ: mei nominis nec breuis ali-
qua adhuc recordatio agitur. Pro-
inde veniens id tibi iniūgo obedien-
tie qꝛ ſanctimonialibus ad corpora
noſtra deuote excubantibus denun-
cies ex me: ut cum ſociorū mearum
triumphalem gloriam celebrant:
ꝓxima ſequenti die ⁊ mihi aliquid
venerātōnis et honoris impendāt.

q̄ minime eis expedit ut int̄ om̄s q̄ illic pauſant: mei tm̄ noīs reuerētia nulla ſit. Cūq̄ heldrudis inclusa de noīe eius inq̄reret: iuſſa eſt a virgine frontē eius intueri: ut hoc ſibi nomē indubitāter ſciret q̄d illic exaratum inueniret. Patuit illa. vidit ⁊ legit. Diſcretiſq̄ ſillabis Cordula diſtincte inuenit. ¶ Famula igit̄ dei heldrudis ad ſcimoniales d̄mū ocultū retulit. Creditūq̄ eſt ac deinceps ſtatutū cum pridē btārum virginū celebritas agit̄: ſeq̄ns dies ſcē Cordule cū laudibus impēdat̄. ℟ ¶ Sed ne cui viſio hec q̄ſi min⁹ autoritatis hedificante ſōno dubia habere videat̄ reuocet ad memoriā. q̄ ⁊ petr⁹ dormiēs in diſco vocatōem gentiū vidit Et paulus virū macedonem in hillariā ſe vocantē nō dubius audiuit ⁊ patriarche noſtri abrhā. ſ. ⁊ Jacob Joſeph quoq̄ ⁊ Gedeon atq̄ Daniel. multa magna celeſtiū miſterioꝝ ſacramēta viderūt. Magi aūt de mutando reditu dormiētes edocti ſūt Ipſe q̄ꝫ nutriti⁹ dn̄i Joſeph ab angelo monit⁹ eſt in ſomnis in egiptū fugē extinctiſq̄ pſecutorib⁹ xp̄i ꝓpter metuꝫ archelai nazareth ſecedere. ibiq̄ habitare. Sed q̄d hijs aſſertōibus op⁹ eſt. cum famula dei cui hec reuelatio oñſa eſt tā celebris vite tanteq̄ cōuerſatōis fuerit: ut ipſa ꝑ certiſſimo veritat̄ teſtimonio habēda ſit Eſt em̄ locus in ſaxonia cui nomen herſile eſt. ibiq̄ vſq̄ hodie glo̾ſa ſā ctimonialiū cōgregatio vbi ſcā illa heldrudis nata ⁊ nutrita: pacto ſanctiſſīe vite curſu nūc corpal̄r q̄eſcit. q̄uis vltima tempis ſui aliq̄ꝫtulū in monte in q̄ ciuitas yburg ſita eſt in eadē ſanctitatē exegerit. Huius vite ſanctitatis tot teſtes ſūt q̄t vl̄ hodie herſile ſanctimoniales ſūt. vl̄ abīde fuerūt Ad tumulū ipſi⁹ freq̄nter redbdit̄ lumē cecis. greſſus claudis. infirmi ad vſū vite reparāt̄. et obſeſſi ab immūdis ſpiritib⁹ emūdant̄. Jōq̄ eius teſtimoniū cōpetens fuit ⁊ ne

ꝓbas eſt dubitatē q̄d de ſcā ſācte de ſponſa ſponſe de dilecta dilecte dn̄s dignat⁹ eſt reuelare. Glorie t̄ igit̄ ſuꝑna iheruſalem ⁊ celeſtis illa curia tot ingenuis ciuib⁹ ampliata vbi n̄ eſt ſeru⁹ aut liber ā maſcul⁹ aut femina. Glorie t̄ britania q̄uis in adā degenerās: virginee tamē indolis fecūda. Glorie t̄ germania tot electiſſimos oceani flores excipiēs Glorie t̄ roma numerū virginū que accepat reddēs Glorie t̄ Colonia talem apud ſe thezauꝝ retinēs. Glorie t̄ illa btā ſcimonialiū cōgregatio tot ſcātum virginū quib⁹ deuote famula² patrocinijs de ꝑpetua ſalute ꝓſumēs Paſſe ſūt autē virgines ſacre ſ̄m ſpeculū vincentij circa annū dn̄i. cccliij. ¶ ¶ Cūq̄ venerabilis pater Albertus magn⁹ cōfectus ſenio in domo fratꝝ p̄dicatoꝝ in Colonia reſidebat: ontigit ut ecc̄a ſci Johīs baptiſte q̄ ad ſcām Cordulā d̄r edificaret̄ Eodē tēpe appuit p̄dicta ſcā Cordula fratri cuidā dicte religiōis ſcē vite q̄ pſbrā d⁹nūcupabat̄ ter alt̄nat̄ noctib⁹. i cui⁹ fronte ſcriptuꝫ erat ameniſ lr̄is Cordula virgo regina. Cū autē hec p̄ori dom⁹ ſci Johānis relatū fuiſſet: cōgregatis fratribꝫ in loco vbi dict⁹ frat̄ viſionē viderat foſſam fieri iubꝫ Puenietes autē ad archā lapideā in ea corp⁹ mr̄is ſcē fratri reuelatū miro odore reſperſū inuenīūt. Volens igit̄ prior ille cōſulte agere: claudere fecit archā: acceſſitq̄ ad albertū viꝝ doctiſſimuꝫ ⁊ hūilimū ei cūcta reuelans Itaq̄ btūs Albert⁹ pre gaudio flebat Vadē inq̄t vobiſcū ⁊ videbo mirabilia dei. Cūq̄ idem Albert⁹ miſſaꝫ cātaſſꝫ ⁊ cāt pōtificalibꝫ indut⁹ fluīe lacrimaꝝ irrigat⁹: acceſſit ad foſſaꝫ et corp⁹ virgīs venerābil̄r de t̄ra leuau^t

¶ De ſancto Rocho cōfeſſore

P Lurimas inſignes ⁊ egregias ꝓuīcias ipſū habet ꝓuīcias. Int̄ q̄s tū agri fertilitatē: tū vrbiū oppidū ſitu atq̄ celebritate ligue hocitane ꝓuīcia q̄ cū aq̄taīa

uirgiꝉ florere ſolet In ea oppidū ē qđ
mōſpeſſulan9 appellat᷑. H9 dn̄ium ha-
buit nobiliſſim9 Johēs. illuſtriſſimō
frācoꝝ regū ſāguie nat9: quē tā ge-
neris nobilitas ꝙ oim ṽtutū ſtudia
ɔmēdabāt Eratq̃ ei vxor noīe libera
gñe pitꝉ a ſpē clariſſiā Atq̃ ſic dei oi-
potētis filio vnico ihū xp̄o ſaluatori
nr̄o vtq̃ mācipaba᷑ut in ſcīs opibꝫ
ꝉ diuīis ſꝑ amaē tenacit᷑ intēdēt. Et
cū vir deuotiſſim9 ex deuotiſſiā ɔiuge
nullū herede ſuſcepiſſꝫ: vota dō ꝑ here
de ſuſcipiēdo: q̄ eē xp̄i ſu9 eēt fecerit.
At qđā die cū ꝑcipue deuota vxor xp̄m
ꝉ mrē; ſuā glo͛ſiſſiā; ṽginē mariā ī
tēplo ea de re ꝑcaēt: āgeli voceꝫ hanc
audiui᷑. O Libera exaudiui᷑ de9 oroēꝫ
tuā. grā; āt a dō accipies Atq̃ eueſti
gio Libera ſe ad maritū ɔfert. Rēq̃
oēm ut ꝓdigialꝉ accepat narrauit.
Quo ſic ut ipi ābo ingēti leticia ꝑfu
ſi oipotētꝉ dei volūtate: ſciſſimi mrio
niȷ opi ꝓletario ſtatī indulſerūt. ꝉ fi
liū mlier ɔcep᷑. Q: poſtea nat9 Ro-
chus in baptiſmate appellat9 ē. is ī
cute crucē ipſſam ſup ſiniſtro latere
ort9 e mrē attulit Q ꝫ ꝑfecto ſciſſimi
ſtigma cū xp̄o cariſſimū oñdēt C9 dei
ꝑntes magꝑe demiāti: dn̄o bñdixe
rūt. Et cū īfātē iō btm̄ Rochū: mrꝉ lꝫ
nobilꝉ ꝉ delicata. lactau᷑ atq̃ aluit ce
teroſq̃ nutcis laboēs nō īuita ſbiuit
Et cū deuotiſſima matꝉ duos ī ſepti-
mana ſinglos dies ieiunijs ageret:
Btūſ roch9 īfās mrē ieiunāte a lacte
ɔtinebat. nec vltꝛ ſemel mrē; tūc lac
tebat. Et ꝙ oibꝫ miꝝ eāt. eo die ha
bilior hylarior atq̃ recētior eāt īfās
btūs. Poſtea ꝙ qn̄q̃ ānos attigit.
ſeſe pm̄e opibꝫ expoſuit. Et vtriq̃ ſꝑ
ꝑnti obediētiſſim9 In āno duodecīo
ſue natitatꝉ: varia ꝉ ieiunia multa ꝓ
xp̄i amore: ſibiipſi puēo ɔſtitu᷑. atq̃
vti ei9 mēbꝛ̄ cōcreſcebāt: ita ꝙꝫ ꝉ crux
de q̄ dixim9: ꝑ e9 corp9 latior ꝉ appa
rētior appebat. B His eñ tpibꝫ
pꝛ̄ btī Rochi vir oī diuīo amoē ɔfīꝛt9
maxio morbo īuadi᷑ ꝉ ſeſe iā ſentiēs
extremis ſatꝉ ꝓxim᷑: Rochū ad ſe vōt

O Roche vnice heres inq̄t. Vides me
hāc breui vitā finituꝝ. ꝉ celeſtes tā
dē reuiſere ſedes Quatuor tibi ī teſta
mēto meo ſilꝉ cū ipio relinq̊ ꝉ mea he
reditate. Prim᷑ ut īſtituiſti: iugitꝉ ihū
xp̄o ſuias. Scđō paupū ac viduaꝝ ꝉ
orphanoꝝ ſis vti pi9 memor. Tercīō
thezauroꝝ meoꝝ te rectorē ɔſtituo et
diſpēſatorē. ut coſ pitꝉ ī pios vſus cō
uertas. Et q̄rto ut ſūma cū celebritate
egroꝝ atq̃ paupū hoſpitalia freq̄n
tes. Hec ſuapte factuꝝ qđē ſe roch9
decedēti e vita pꝛ̄i ꝓmittit. atq̃ tēplo
nobiliſſimi ꝉ deuoti dn̄i Johīs aīma
īmortlis: mortle corp9 deſeruit. Corp9
deuote ꝉ honoratiſſiē roch9 ſepulcro cō
didit. Et ī āno ſue natitatꝉ viceſiō de
uotiſſiā; ꝙꝫ mrē; xp̄o ſepeliu᷑ Et ideo
paucos p9 dies pꝛ̄is teſtamētū n̄ ipi
ger exeq᷑ Religioſa loca: paupū do-
mos viſitat. miſeros oppſſos egros
opibꝫ ꝉ ɔſilio curāt. viduaſ pupillos
ꝉ orphanos ɔſola᷑ Inopes ṽgines
nuptui collocat. hijs pijs officijs rē
pꝛ̄is ſui oē; nō īuit9 diſpēſau᷑ Q n̄
ſcūs roch9 pꝛ̄is ſui mādata expleue
rat. decreuit ſecū pꝛ̄iā: mōtēpeſſulam᷑
ſcꝫ deſeré. Et varias ꝑ xp̄iaītatē pe
grinatōes agé. Hitu gꝉ pegnō veſ-
titu īdui᷑ caput pillio tegi᷑ ꝉ de hūe
ris bulga pēdet. atq̃ bacul9 pegnalꝉ
dexterā ſbiuit. ꝉ itēt9 pm̄e: roch9 p9
multa ſcꝛta romā ṽſus ɔtēdit. ſꝫ añ
ī oppidū aquāpēdētē noīatū ſe appu
lit. vbi freq̄ns ꝉ duriſſiā peſtis vige
bat Q ꝫ cū roch9 e multꝉ ī via ſciuiſſꝫ
paupide ad hoſpitale aq̄pēdētis vbi
peſtifeō morbo pleiq̃ ꝯſuabā᷑ accurrit
C9 hoſpitalꝉ tutelā q̊da; noīe vīcēti9
hēbat: a q̄ roch9 btūs n̄ ſine multꝉ ꝑci
b9 ꝉ laboē īpetrauit: ut ipē btūs roch9
egris dies ꝉ noctes īſuiēt. Tiebat eī
vīcēti9 ne roch9 florēs ꝉ iuuēis: ſtatī
telo peſtifeō cedē᷑ Sꝫ poſtea ꝙ ad eg
tos veit: eis oibꝫ in xp̄i noīe bn̄dixit.
vniuſcuiuſq̃ mēbꝛ̄ maībꝫ ipauide cō
trectabat. ut ſtatī viꝝ ſcīm ad ſe ītro
miſſū fatere᷑ q̄ iāiā tātoꝝ doloꝝ ꝉ pe
ſtis īcēdia ꝑ totū hoſpitale extīxerat.

Inde p aquāpendentē Rochus ince
dens vniuscuiusq3 domū peste vexatā
adire festinat. ⁊ cu3 signo crucis ac
memoria passionis ihu xpi oēs a pe
ste liberabat. Nā quecūq3 Rochus
tetigisset: cū de stati seuissima pestis
deserebat ¶ Liberato āt a pestis
ↄtagio aqpendēti Roch9 scūs versus
sesenā ciuitatē ytalie magnificā tē=
dit. quā nō minor pestis diu vexaue
rat. eāq3 a peste: breui spacio libera=
uit. Et inde tāde3 romā venit. i q etiā
tāta pestis erat. ut vix in tota vrbe:
locus a peste vacans repiri poterat.
Erat hijs tpib9 rome cardinalis q=
dam. titulo anglerie. q puincia lon
gobardoꝝ est. In hui9 qdē cardina
lis edes: btūs Roch9 accessit. ⁊ cum
in ↄspectu cardīalis paulisp stetiss3.
Subito mira ↄsolatio ⁊ spes ī aīm car
dinal' peste infecti dilabit. Intellexit
eīn iuuenē btū3 Rochū eē deo caris=
simū. hoc vult9 hoc mores ꝰ rochi
modestia ptēdebāt. Quare se rocho
btō ↄmēdauit. ut eū a peste tāta libe
raret ⁊ ↄseruet Ecce roch9 ei cardīali
in frōte digito crucē signat. ⁊ statim
appentissima ⁊ maīfestissīa crux frō
ti cardinal' impssa cernit. Et sic car=
dinalis peste ptegit. Verūtñ pt rei
nouitatē scm rochū p̄cat9 est. ut cru
cis stigma e frōte tollēt. ne ea ꝓpt
ꝑplo nouū spectaculū foret. Roch9
cardinalē exhortat. ut nō redēpto
cruc signū: in mēoria sue passionis
in frōte ꝑpetue gerat atq3 reuerēdissi
me colat. Quo signo a dira peste li
berat9 exstabat. Cardinal' ergo ad
papā btūm rochū adducit. q statim
qd diuinū est: radiū lucētissim et cele=
stē e frōte rochi micaē ac resplendē
vidit. P9 hoc āt btī rochi diuina virt9
in aplatu nota fuit. Et plenariā re=
missionē a papa roch9 obtinuit Car
dinal' vō de gēte rochi ⁊ pāria ab eodē
btō Rocho q̄rere cepit. S3 roch9 scūs
nulli9 mōrtis glā3 affectās: pāiam ⁊
gētē celauit. Et accepta iteꝝ bñdic
tōe: a pp secessit. S3 cū eodē cardinali
p triēniū rome extitit: ↄtinuas pau
pib9 ⁊ egrotis a peste opas ⁊ labores
indulgēs. P9 tres ānos cardinal' se
mo ↄfect9 morit. Et roch9 scūs romā
relinqns ad arimmū vrbē ytalie flo
rētissīā3 veit quā sitr a peste liberau
¶ Arimmo peste liberato: btūs ro=
chus ad ciuitatē namerēsē ī lōgobar
dia venit. Pxima ect a peste oppssa:
illic totos duos mēses egrotis peste
toto corde totoq3 dei auxilio infuuit
Inde p9 amotā pestē: versus vrbem
placētinā gressus direx. qm in ea vl
tra modū pestē regre ītellexeāt. Eāt
eīn scūs roch9: ei9 sp studij ī ihu xpi
noīe et ei9 scīssima passiōe hoīes mōr
les a pestis labe ⁊ morte durissiā tu
tos facē. Et p̄m sese in paupū domos
⁊ hospitalia recipiebat. eo q ea loca
magis auxilij egerēt. ¶ Cū scūs
roch9 in hospitali placētine iā diu fu
isset ⁊ fē illic oēs egtos a peste curass3
q̄dā media nocte audiuit vocē ī sōnis
hāc āgeli O roche xpi deuotissīe. ex
pgiscēē ⁊ pestē q nc in te ē ↄgsce. eāq3
curāe studeas Atq3 ↄtiūo sese pcussū
telo pestifero ī altera coxarum btūs
Roch9 psensit. et egit ibō deo grās:
Et dū giui dolore cruciaēt: nec vlla ī
lecti pte mēbra qescerēt: lāguore et
gemitu bti rochi oēs ī hospitali no
ctis qete ⁊ sōno puabāt. Quaē roch9
btūs sese ꝑpere e cubili recep. Et ad
exteri9 hospital' lumē: aduenietis diei
lucē expectās excubabat Cū p̄terēu
tes orto iam sole ciues placētini ro
chū pegrinū ex hospitale cubātē vi
dēt: giūt mgr3 hospital' de īpietate ac
cusabāt. h3 ipē se corā ciuib3 purgās:
pegrin9 inqt iste: peste ut videtis lan
guid9: nob īuitis foras huc accessit
Ergo ciues ꝑperāt btū3 rochū e me=
nib3 ciuitatis placētine depulerīt. ne ꝓpt
eū ciuitas maiore peste infecta foret ¶
Ta3 multo tāq3 ferueti dolore pestis
oppssus btūs roch9: patiēt tñ a pla
cētina se eiectū sustinet. atq3 ī qndā
siluā deste vall' nō lōge a placētina
pfēs ē. sp deo bñdicēdo oipotēti. ibiq3

ut vix valuit. ſibi puulã caſã frõdibꝫ
ſiluarꝝ ↄpoſuit. Et mox noĩs iħu mẽor
ad p̃ces mẽtẽꝫ erexit. Magnas tibi grãs
ago ſaluator iq̃t: qꝛ ut ceteros tuos ſic
et me odioſo hoc peſtis ardore afflictas
In hũc te dep̃cor piiſſiẽ iħu deſertuꝫ
locũ. grẽ tue refrigeriũ m̃ mittẽ dig
neris. Atqꝫ finita orõne: ecce de celo
ſtatĩ nebula elapſa eſt. et iux caſam
quẽ ſibi btũs roch9 ramis fecerãt: in
pulcherrimũ et nitidiſſimũ fontẽ. q̃ ec̃ il
lic hodie ẽ ↄſũtiẽ. Cui9 aq̃ ſitibũdo et
peſtifero: febre eſtuãti rocho ſcõ refri
geriũ ferret. Erat ꝓpe eãdẽ ſiluã. et n̄
lõgo q̃dẽ interſticio: villa ruralis q̃dã
in q̃ aliq̃ nobiles hitabãt. int̃ q̃s q̃dã
dñs car9 noĩe gotard9 magñ riuã et mg̃
nã familiã hebat. Is e multis venaticis
caĩbꝫ vnũ valde familiarit̃ educauerãt q̃
ĩtrepide a mẽſa dñi ſui panẽꝫ cotidie
ſumẽ ſolit9 erãt. Atqꝫ cũ rocho panis
abeſſꝫ: hic caĩs dei mĩa panẽ ad rochũ
a dñi mẽſa affẽbat. Sꝫ cũ gotard9 ca
nẽ ſepi9 aduũtiſſꝫ qꝛ panẽ delicatiorẽ a
mẽſa tollẽret. q̃ ã ad quẽ ferrꝫ ꝑmit9
igrãrẽt cũ oĩ e9 familia. Gotard9 ĩ ꝑximũ
prãdiũ: delicatũ ĩ mẽſa panẽ ſ̃ appoĩ
iuſſit. quẽ caĩs ſtatĩ ſuo more ſuſtu
lit. et ad rochũ accelerãt. Canẽ ãt ergo
gotard9 ĩſeq̃ns. et ad caſulã rochi tẽdit
vbi gotard9 ẽnit. q̃ familiarit̃ panẽ b.
rocho caĩs porrigat. q̃ reuerẽt̃ gotar
d9 ſcm̃ rochũ ſalutata rocho aſſedit
Sꝫ roch9 timẽs ne peſtis ↄtagio gotar
d9 caperet: Abi inq̃t a me amice ĩ bonã
pacẽ. qꝛ me violentiſſiã peſtis tenet
Ergo gotard9 rochũ deſerit et ad do-
mũ ſuã reũſus vbi p dei grãm ſecum
tacit9 hec loq̃t: Hic paup quẽ ĩ deſto
nũc reliq̃: vir dei certe eſt. Cũ canis
aĩal ſine rõne: lãguido panẽ et dereli
cto ſol9 portet. Ego iõ q̃ hoc video idẽ
facere poti9 debeo. q̃ et hõ et xp̃ian9 ſũ.
Et hac ſcã meditatiõe gotard9 ad ro
chũ rediit. Facere tibi inq̃t ſcẽ pegri
ne miſericordiã cupio. Quãobrẽ te
iã nũq̃ř relictur9 reuiſo. Roch9 grãs
agit deo. q̃ gotardũ ad euꝫ miſerit.
eũqꝫ gotardũ btũs roch9 in xp̃i lege

inſtruit et erudit. Poſtq̃ ſimul paulꝫ
fuere: nec magis canis panẽ afferret
gotard9 ↄſiliũ ꝓ pane habẽdo q̃rit: et
cũ magis atqꝫ magis fame vrgerẽt: re-
mediũ a btõ rocho ſocio ſuo rogat.
Roch9 eũ hortat̃ (Iux illud dñicum
In ſudore vult9 tui veſcẽ pane tuo) ut
redeat ad villã atqꝫ oib9 ſuis hẽdibꝫ
ac bonis ſuis relictis: ſeq̃t̃ viã xp̃i. et
in noĩe iħu panẽ petat. Atqꝫ gotar-
d9 ſe p̃ pudorẽ qꝛ illic not9 et diueſ erãt
id facere vereri ait. Sꝫ tandẽ btĩ rochi
crebra admoĩtõe Gotard9 placẽtinã
vbi ec̃ notiſſim9 erãt venit. et mẽdicat.
Atqꝫ illic ad cuiuſdã ſui ↄpãtris oſtiũ
elemoſinã poſtulat. Idẽ ↄpãt gotardo aſpe
ↄuicians qꝛ gẽtem aĩcos et notos ſuos
q̃s hꝫ deuotiſſiõs ĩpudẽti mẽdicitate
macularẽt. Expulit qꝫ eũ irridẽs et ira
tus ab oſtio. q̃re gotard9 aliorꝫ ciuiũ
domos mẽdicãdo ſollicitarẽ cogit. Sed
eodẽ die hui9 gotardi ↄpatrẽ peſtis
ĩuaſit. reliq̃ſqꝫ multos q̃ gotardo ele
moſinã negauerãt. Nã ſtatĩ peſtis cõ
tagiõe ciuitas placẽtina ĩfiat. Reũſus
tãdẽꝫ ad ſiluã: gotard9 cetera q̃ dicta
ſũt rocho btõ expoſuit. Hꝫ btũs roch9
ipſi9 ↄpãtris mortẽ breui futurã gotar
do p̃dixit. qð itaqꝫ factũ ẽ. Verꝫ ei pie
tate et mĩa cõmot9 roch9 plenã peſte
placẽtinã acceſſit. et gotardũ ĩ ſilua
reliq̃t. Btũs roch9 q̃ etſi ipẽ peſte af
fligebat̃ tñ ſuo magno labore placẽtinis
ĩ noĩe iħu tãgẽdo et bñdicẽdo: oĩbꝫ opẽ
attulit. Et hoſpitale atqꝫ ciuitatẽ peſte
oĩ abſoluit. Et ipẽ adhuc ſuo malo
lãguid9 et claud9 fere ad gotardũ re
uertit̃. Sꝫ cũ ĩ locũ deſerte vallis mul-
ti q̃ de rocho et gotardo audiuerãt: ac
ceſſerũt. q̃s cũ Gotardo oẽs btũs ro
chus reꝑperit. q̃b9 corã oĩb9 hec mi-
racula faciebat. Nã ferea aĩalia bru
ta q̃ p deſertã ſiluã vagabant̃: ſi que
eorũ peſtis aut morb9 grauaret: illi
co ad rochũ btũm accurrebãt. et ſa-
nata reuerterent. Sed poſt parꝫ tẽ-
pis gotard9 et ſocii ſui ꝓpter negocia et
certas neceſſitudies in placẽtina ſũt
reũſi. et btũm Rochũ ad tẽp9 in ſola

valle reliquerunt. Sed btūs Rochꝰ deo
orōem fecerāt. ut a dicto peſtis vul-
nere eū liberaret. atqȝ rapti ſomnus
btūm Rochū occupat. Et interea Go
tardꝰ a ciuitate redit. atqȝ cū eſſet iam
iunctꝰ rocho dormiēti. audiuit hāc vo
cē angeli. O roche amice dei. audi-
uit dn̄s p̄ces tuas. Ecce liberatꝰ a pe
ſte ſanatꝰ es. Jubet ergo dn̄s ut ver
ſus p̄riam tuā greſſus intēdas. hac
ſubita voce obſtupuit q̄dē gotardus
q̄ ſemp an̄ hec Rochi nomē ignoraue-
rat. Atqȝ ſtatī expgefacto a dimitus
ſanato a peſte Rocho p angelū : vo-
cē quā audiuerat enarrauit. Roga
uerāt id btūs Rochꝰ gotardū. ut ſuū
nomē celaret nec cuiq̄ id dicēt utpu
ta q̄ nulliꝰ mortalis gl̄e affectās. atqȝ
poſteaq̄ aliq̄t dies Rochꝰ cū Gotar
do a ſociis reliq̄s in hēmo cōmoratꝰ
eſſet: oēs diuinis opibꝰ inſtruēs: a ſā
ctis iā inceptis cohortās atqȝ ꝯfirmās
deſertā vallē: eoſqȝ ceteros relinq̄t
a pegrinꝰ rochꝰ p̄mo a diuini ſp amo
ris ſtudioſus. v̄ſus ſuā p̄riam tēdit.
¶ Btūs Rochꝰ p̄riam ſuā repetēs
ſeſe ad angleriā p̄uinciā lōgobardo
rū at almanie verſus applicat. vbi
eius p̄uincie dn̄s bellū cū hoſte gere
bat. cuiꝰ milites rochū ꝯp̄hēderūt.
a eū tāq̄ exploratorē a iſidiatorē ho
ſtilē dn̄o tradiderūt. Et is btū; rochū
ſp iſtum p̄ſitentē. ſine mora atro car-
ceri deputauit atqȝ oībꝰ rochꝰ p̄cēs:
patiēt carcerē ſubiuit. vbi p dies noc
teſqȝ nois iħu memor. hūiliter ſe dō
ꝯmēdauit. adeo ut carcer btō Rocho
nullū incōmodū afferret. Sed p breue
mora p p̄ma carcerē eē volebat a illic
p q̄nqȝ ānos in orōibꝰ vixit. ¶ Jn fi
ne vo āni q̄nti. cū iā dei volūtas eſſz.
ut btī rochi aīa in ꝯſortio ſcōꝝ ſuoꝝ
celeſtiū iūgēt a i diuino ſp ꝯſpcū foēt
ille q̄ cibos btō rocho in carcerē fer
re ſolebat: ſingul̄ diebȝ a hor̄ mag
nū lumē mirabileq̄ ſplēdorē p atriū
vbiqȝ carcerē ēmit. et rochū genibꝰ
ſp p̄nū orantē vidit q̄ oīa dn̄o ſuo re
tulit. atqȝ eiꝰ rei fama ſtatī totā ciuita-
tem ꝯpleuit. adō ut ciues q̄ p̄les ad
carcerē tāte nouitatis cā cōcurrerūt
a idē viderūt. Et ꝯſpicati ſūt omes.
deū laudabāt. a dn̄z ſeruicii a ipieta
tis incuſabāt. ¶ Cū tādē btūs ro
chꝰ ſe volūtate dei. hāc vitā mortalē fi-
miturꝰ ꝯgn̄ſcēt. eūqȝ q̄ carceris cuſtos
erat ad ſe vocat rogatqȝ eū. vti dn̄o
ſuo nūciet. et eū in noīe dei a glo ſe v̄-
ginis maīe oret q̄tenꝰ ad carcerē ro
cho ſacdotē mittat. a q̄ rochꝰ moriēs
ꝯfitēt. q̄d p̄ſcō fcm ē. Et cū a ſacdote
ꝯfeſſus eēt. deuotiſſīe hn̄dcōez accep
Et q̄ȝ rogat. ut p tres iſeq̄ntes dies
totos eū btm̄ rochū ſolū i carcē cele
ſtia cōtēplari ſinat. q̄ melius a p̄p̄ꝰe
vita decedēs: poſt̄ de ſciſſiā paſſiōe x̄
meditai. ſēſeāt ei iā btūs rochꝰ quō
ciues ciuitat̄ dn̄; p rocho e carcē liberā
do ſupplicat̄ p̄carē: q̄ oīa ſacdos dn̄o
retulit a id btō rocho p t̄duū carcer̄
ſolitudo ꝯceſſa ē. Atqȝ i fine diei t̄cii
āgelꝰ dn̄i cū hac voce ad btm̄ rochū
venit. O roche mittit me p tua aīa
deꝰ A q̄ i hac vltīa hꝰ tue vite p̄te: ſi
q̄d optas: nc id petē dēas. Rochꝰ ḡ
ab oīpotēti dō. p̄ce deuotiſſīā rogauit
ut oēs x̄piani. q̄ in noīe iħu pie et re
uerēt btō rocho ſupplicarēt ab oī ia
culo peſt̄ tuti a libeāti forēt Et orōe
fcā expirauit ¶ Statī āgelꝰ e cel̄ lr̄is
aureis tabulā diuinitꝰ p̄ſcptā ad car
cerē affert. quā ſub btī rochi capite
poſuit Jn ea ei tabula ſcptū eāt. deū eiꝰ
orōi ꝯceſſiſſe. ut q̄ btm̄ rochū pie i-
uocaēt is a nullo peſt̄ cruciatu ledēt
Et ecce pꝰ diē t̄ciū. dn̄s ciuitat̄ ad car-
cerē mittit. ut e carcē btūs rochꝰ libā
ret. Sȝ q̄ iā ad carcerē veneēt. btm̄ ro
chū vita fimitū iueneēt a p totū car
cerē radioſa lumē mirābile videēt ut
idubie eū aīcū dei crederēt Erat a a ca
pite btī rochi cereꝰ mḡnꝰ a alt̄ q̄ȝ tā
tꝰ a pedibȝ. q̄bȝ cereis totū corpꝰ illu
ſtrabāt. Jnueneēt p̄tēa ſub eiꝰ capite
p̄dcām tabulam. ex q̄ nom btī rochi a
auctoritatē ꝯgnouerūt. Quo noīe cog
to hꝰ ciuitat̄ dn̄i mr̄ iā āniſ mult̄ ꝯfecta
ꝯgnouit rochū filiū fuiſſe dn̄i iohis de

mōtepeſſulano q̃ frater germanus fuit. Hinc de q̃ diximꝰ dn̄o. ꝙ eū ſcū; antea ꝓpt nomē incognitū ꝑius ig=norauerūt Agnouerint ꝑterea btū; Rochū eius nepotē eē. p ſignū illiꝰ ſciſſime cruc. quā ſecū btūs Rochꝰ ut ꝑdictū eſt eventre ſue mr̄is natꝰ cōtraxerat. Sic igit penitētes. ⁊ ſeſe dolore ⁊ planctu afficiētes: tandē cū tota ꝓpli ciuitatis freq̄ntia. ſolēniter ⁊ religioſe btūm Rochū ſepeliuūt. Qui poſtea ſtatī ī apl'atu ſcūs religioſiſſime dedicatꝰ eſt. Atq; in eiꝰ glo'ſo nominea honore. illi amplā ⁊ celeberrimā eccl'iam cōſtruxerūt. Cuiꝰ feſtū celebratur. xvj. auguſti. qđ eſt altera poſt aſſumptōnis marie virginis

¶ Archangelꝰ ad btūm Rochū cō=feſſorē dixit. ¶ Cōfeſſor dei venerāde. obtinuit in celis deprecatio tua ut q̃ deinceps ī afflictōe ſua deuote ad te clamauerūt. ab omi epidimie ac pe=ſtis piculo. tuis meritꝭ ptinꝰ liberēt

¶ De ſcō Anthonio ɔfeſſore ordinis fratrū minorum.

Sanctus Anthoniꝰ in ciuitate vlixbona regni portugalie de p̄iis pntibꝫ eſt natꝰ: ⁊ q̃bꝰ in baptiſmo fernādꝰ eſt noīatꝰ. Qui lrārū; adeptꝰ noticiā: mūdū deſeruit ⁊ in q̄dā monaſteio ordīs ſcī Auguſtini iuxta dictā ciuitatē habitū religionis aſſūpſit. Sed cū ibi pacē pecto=ris eꝰ turbaret carnaliū amicoꝝ freq̄ntia: ad aliđ mōſteriū eiuſdē ordinis ſc; ſcē cruc' de colūba: obtēta eſi difficulter pus ſupioꝝ licētia ſe trāſtulit: vbi in omi religiōe ac ſcia mirabilr pfecit. Interea rex marrochiorū plures frēs minoꝝ occidit p xp̄o quoꝝ reliq̄as q̄dā vir famoſus noīe petrꝰ infans ſecū a marrochio detu=lit: p q̄ꝝ etiā intceſſionē a q̄uibꝰ pi=culis liberatꝰ fuit. Audiēs hec Anthoniꝰ cupit ⁊ ipſe p xp̄o martiriū ſbire qđ ut faciliꝰ poſſʒ ordinē fratꝝ minorū diſponit intrare. Fratribꝰ igit mi=noribꝫ iuxta dictā ciuitatē manētibꝰ: p elemoſina petēda ad ipm mōſte=riū venientibꝰ ſuū intētū exponit: qui poſtmodū redeūtes hītu; ſue religionis ipſi in ſuo mōſterio īponūt: cum q̄bꝫ ⁊ ipſe ſtatī receſſit. Cui dixit q̄dā ex canonicis. Vade inq̇t vade: q2 forſitan ſcūs eris. Cui ille rn̄dit. Cū me inq̇t ſcm audieris: deū vtiq; collau=dabis. Venit ergo cū fratribꝰ ad locū q̄ ſcūs Anthoniꝰ diceba: ibidē cū fratribꝰ manēdo. Vt āt ſollicitudinē eū requirentiū pia cautela deludēt Anthoniū ſe deceteto vocari rogauit. Cū g ferueret ad mr̄iū ⁊ ad ptes infideliū iā veniſſʒ: ita grauit infirmatꝰ fuit: ꝙ nccītate ɔpulſus ad ptes fideliu; remeauit. Ad capl'm aūt gn̄ale veniens: ⁊ a frē gradiano miſtro puīcie romaniole ē collectꝰ: ⁊ ad heremū mōtis pauli iux ipſiꝰ deſideriū eſt trāſ=miſſus. Vbi in omis religionis pfectōe pfeciat: bſtinētiis vigiliis ⁊ orōnibꝰ īſiſtēdo. ¶ Cū āt ſcie donū ſuo pe occultaret: accidit ut frēs multi cum aliq̄bꝰ de ordine pdicatoꝝ ad forli=uiū p ſuſcipiēdis ordinibꝫ ɔuenirēt int q̄s etiā erat Anthoniꝰ. Cū autē miſter frēs hortaret collatōis hora ut aliq̄s verbū dei ꝓponeret: ⁊ oēs facere recuſarēt: tādē iniūxit b' Anthonio. Qui licʒ plim̄ū renitēs verbū dei ſimplr ꝓpoſuit: ſed in pgreſſu. ſic miſticis ſciētiis affluebat ut oēs miraret. Cū aūt hec res ad gn̄ale capitulū deducta eēt: miſter officiū ſibi pdicatōis iniūxit. Qui ɔſtant loq̄us magnis et puis cūctos veritatis ia=culis eq; feriebat. Tātaq; ſeueritate etiā grādes pſonas corripuit ut a ipſi audiētes ad eiꝰ ɔſtātiā trepidarēt Circuiēs igit ciuitates caſtella ⁊ loca verbū dn̄i cū ſpūs feruore pdicabat Tantoq; pōdere verba ſua librās p=funde dicebat: ut a ſūmo pōtifice ar=cha teſtamēti noīaret Hereticos eē mire ɔfutauit: ⁊ aliq̄s eoꝝ ad lumē veritatis ɔūtit. ¶ Cū āt ſemel in are=latēſi capitulo frībꝰ pdicaret: beatus Frāciſcꝰ adhuc viuēs ⁊ corpali ab=ſens apparuit in aere brchiis imodū

ciuẽs extenſis filios bñdicens: tali
apparitõe anthonij approbãs pdica
tõez.¶ Tempe ꝙ̃ qdrageſimali cũ in
padua ↄfeſſionibꝰ audiẽdis a pdica
tõni inſiſteret: dyabolꝰ eius deuotõi
inuidẽs cum ſe ſopori dediſſet· guttur
ipſiꝰ ſic valde ſtrinxit: ꝙ ipm niſi di
uinitꝰ phibitꝰ fuiſſet ſuffocaſſet· Cũqꝫ
nomẽ btĩſſime vginis inuocaſſet: di
abolꝰ receſſit: et tota cella lumĩe re-
plenduit· P tota igit qdrageſimaꝫ
pdicatõni vacans: multos pctõres
ad pniam ↄuertit· Quorũ etiã aliqꝫ
affirmabant: ꝙ ad hoc a deo moniti
eſſent: ꝙ ſuis deberẽt ↄſtare ↄſiliis·
¶ Suã aũt ſanctificatõez: in ſpũ pre
cognoſcebat· Nam cũ quodã tẽpe
ciuitatẽ paduanã de alto loco pſpice
ret: exultãs in ſpũ eã ſocio ſuo audiẽ
te multis extulit laudibꝫ: utpote in
breui grãdi hõre decorãdã· Tẽpe aũt
meſſis vidẽs ꝓplm occupatũ: ad locũ
ſolitariũ q campꝰ ſci petri dr diuitit:
ibiqꝫ p ſpũali ſtudio ↄgruã cellã a
dño loci accepit· Quadã vo die deſ-
cẽdente eo ad frẽs hora refectõis: ce
pit vehemẽt infirmari· Ingraueſcẽte
autẽ morbo ne frẽs paupes grauarẽt
paduã ſe deferri popoſcit a obtinuit
ſed ex ciuitatẽ cum fratribꝰ q paupi
bꝰ dñabꝰ mĩſtrabãt manſit· Cõfeſſi
one ãt facta: cepit dicere ẏnũ de btã
virgine· O glioſa dña· Et oculis in
directũ erectis: dixit fribꝰ ſe dñẓ ſuũ
videre· Et cũ accepiſſet ſacrm vnctõis
a pſalmos pniales cũ fribꝰ diceret:
ſuſtinẽs qſi dimidia hora lenit dor-
mienti ſilis expirauit a ſic ſcã illa aĩa
anno dñi· Mccxxxi· die tredecima
mẽs iunij ſexta feria ad celeſtia mi-
grauit· Et ꝗuis mors eiꝰ nõdũ eſſet
ad expalata: pueri tñ p ciuitatẽ ca
teruatĩ currẽtes: clamabãt Mortuꝰ
eſt pat ſcũs: mortuꝰ eſt pr ſcũs An-
thoniꝰ.¶ Cũ g aliqꝫ vellent cellas fra
trũ infringe p tres vicos ut ſcm cor
pꝰ viderẽt: ſtupefacti a cecitate pcuſ-
ſi nec ſemel introire potuerũt: etiã ia-
nuis patefactis· Tandẽ qnta die ſui

obitus: cũ multa difficultate ꝙ plu
res corpꝰ habere deſiderabãt: cũ ma-
gna tamen ſolẽnitate apud frẽs in
ecclã btẽ virginis eſt ſepultꝰ· Eadẽ
etiã die· q ad ſepulchrũ vł ad ianu-
as ecclẽ veniebãt· a quacũqꝫ detine-
bant infirmitate ſani fiebãt.¶ Mul-
tiſqꝫ lõge lateqꝫ cepit choruſcare mi
raculis: ex quibꝰ p ſummũ pontificẽ
ſcilicet gregoriũ nonũ: cathalogo ſã
ctorũ anno ſeqnti pꝰ obitũ eius eſt
aſcriptus· Nã eius meritis nouẽde
cim ↄtracti ſũt erecti: ſex ceci illuĩati
triũ ſurdorũ aures apte· a tot muto-
rũ lingue ſolute· duo a morbo cadu
co: a totidẽ a febribꝰ liberati· a duo
mortui mirifice ſũt ſuſcitati.¶ Muli
er qdã in aquã cadẽs ſcm Anthoniũ
inuocauit a veſtimẽt ac corpe ſic-
ca pmãſit: ipſis extrahẽtibꝰ vndiqꝫ
madefact.¶ Quidã naufragio pidi
tati pmiſſa ↄfeſſione ſcm ĩuocãtes:
ſub lucis radio viſibilit ipſo appen
te: ad portũ ſũt pducti· ¶ Quidã pu
er mrẽ p ſe vouẽte ſcõ a tumore colli
eſt ſanatꝰ: mrẽ vo votũ nõ implẽte
iterato eodẽ morbo eſt percuſſus: qui
tamẽ ipſo voto iterato: iterũ fuit libe
ratꝰ.¶ Quidã miles a iuuẽtute he
reticus incredulꝰ ſci miraculꝰ: ad mẽ
ſam ſedẽs vitrũ qd in manu habuit
ad petrã piecit· dicẽs· Si vitrũ hoc an
thoniꝰ ſuauerit illeſam: ipm credã
ſcm· Quo illeſo ↄſuato: ãthoniũ ſã
ctũ credidit: a oẽs errores a ſe abdi-
cauit.¶ Quidã et clericꝰ inqſitõez ir
ridẽs miraculorũ eiꝰ graui ẽ paſſiõe
pcuſſus: ſꝫ ad votũ viro dei ſcm ſana-
tus: ſctitatis eiꝰ teſtis effic.¶ Qui-
dã paduã ĩſidias cuidã pſbro ad cũ
occidẽdũ: tetenderũt· Quibꝰ apparuit
btũs anthoniꝰ: recedẽ nolẽs ꝗuis pe
titꝰ· Cũqꝫ eorũ ſe ſcire dicẽt intẽtũ a
ſe anthoniũ eẽ fateret: illi ab incepto
ceſſantes ſci glam diuulgauerũt.¶
Quidã et vir brachiũ inutile habẽs·
cũ ingrꝰ inimicꝰ ſe malũ ĩferre mina
ret: occaſiõe habita ex ſalute accepta
in pſtinã recidit infirmitatẽ· ¶

De ſcā Praxede virgine.

TEmpe anthonini imꝑatoris
venerābilis v̓go praxedis dū
affligeret̃ ꝓpt̃ trāſitū germa
ne ſue potētiane: multi nobiles xp̄i
ani veniebāt ad eā ꝓ ipſiꝰ ꝯſolatōne
vna cū pio ſcō aplīce ſedis epō. Ha‑
buitq; ipa duos frēs videlicʒ noua‑
tum ⁊ thimotheū: q̄ ab aplīs in fide
xp̄iana eruditi fūt. Eodē tempe vir‑
go dei Praxedis rogauit btū Pium
ep̄m: ut thermas nouati q̄ iā in vſu
nō erant ad eccām dedicaret: q2 edi‑
ficiū in eiſdeʒ magnū ⁊ p̄cioſum eſſe
videbat̃. Q8 ⁊ ſancto pio epō placu
it. ⁊ in eccām thermas nouati in no
mine btē virginis in vrbe roma dedi
cauit. In q̄ loco etiā baptiſteriū ꝯſe
crauit. ſub die tercio ydꝰ maias. Pꝰ
ānos ꝟo duos ⁊ dies decē ⁊ octo: fa‑
cta eſt ꝑſecutio magna xp̄ianoꝝ: ⁊
multi martirio coronati fūt. Virgo
autē dn̄i Praxedis feruēs in ſp̄ū ſcō
multos xp̄ianos in ſupradicto titu‑
lo occultauit: q̄s ⁊ verbo ſp̄ūs ſancti
atq; cibo corꝑali recreauit. Tūc diuul
gatū eſt anthonino imꝑatori: q2 cō
uētus xp̄ianorū in titulo praxedis
eſſet. Et miſit illuc: et tenuit multos
Inter q̄s erat ſimetriꝰ p̄ſbiter cum
alijs vigintiduobꝰ: q̄s ſine intꝫroga
tione in eodē titulo gladio puniri ce
pit. Corpa autē p̄dictorū ſanctoruʒ
noctu btā Praxedis collegit: ⁊ in ci‑
miterio priſcille ſub die ſeptimo ka
lendas iunij ſepeliuit. Tūc afflictōe
cōſtricta btā Praxedis ingemuit: ⁊
ad dn̄m ut ex hoc mūdo trāſiret ora
uit. Cuiꝰ oratōnes ⁊ lacrime: ad dn̄ʒ
Iħm xp̄um ꝑuenerūt. Tranſactis
eni̇̄ trigintaq̄tuor diebꝰ poſt marti‑
riū ⁊ coronā ſupradictoꝝ ſcōruʒ mar
tirū: cū oīēs facultates ſuas pau‑
peribꝰ erogaſſet: ſub die duodecimo
kłaꝝ auguſti circa annū dn̄i cente‑
ſimū ſexageſiͫ migrauit ad dn̄ʒ. Cꝰ
venerabile corpꝰ preſbit̃ iuxta p̄reʒ
ſuū pudētē in cimiterio priſcille via
ſalaria ſepeliuit. vbi hodie florent.

oratōnes ſanctorū.

De ſcō Hyreneo epō lugdunenſi

SAnctus Hyreneꝰ btī Poli‑
carpi ep̄i diſcipulus ⁊ ab eo
preſbit̃ ordinatꝰ: cuʒ duobꝰ
clericis ad lugdunēſem ciuitatē direc‑
tus eſt. ut fidē catholicā ibidē robo‑
raret: quā incole ipſiꝰ ciuitatis p̄di‑
catōne ſci Fotini ep̄i perceꝑant. Tāta
ꝟo mirabilia deꝰ ꝑ illū opabař. ⁊ tā
ta dulcedo p̄dicatōnis eius fuit: ut
nullꝰ eſſet q̄ ſtatim ut vidiſſet ⁊ au‑
diſſet eū: nō crederet. Cōuerſis autē
ciuibꝰ vniuſis romā ꝓfectus a papa
ep̄s ordinatꝰ lugdunū redijt: ⁊ ꝑ di
ſcipulos ſuos totā galliā ꝯūtit. Ce‑
pit igit̃ in lugdunēſi ciuitate: fortiter
creſcere amor fidei xp̄iane Audiēs āt
Seuerꝰ imꝑator q2 lugduni ſic ꝓfice
ret religio xp̄iana: ꝯgregato exerci‑
tu aggreſſus eſt eandē ciuitatē ut ob‑
ſeſſam expugnaret: ⁊ credētes in ea
oīs occidēt. Precedēti ꝟo nocte anq̄
imꝑator accedēt ciuitatē: āgelꝰ dn̄i
apparēs btō Hyreneo ānūciauit ei
tirānū aduētuꝝ: ⁊ ipſā ciuitatē cū hoi
bus deleturꝝ Ammonuitq; ut gregē
xp̄i ꝯfortaēt: ⁊ ad paſſionē martirij
roboraret. Mane igit̃ facto: oēs ꝯuo
cauit: ⁊ q̄ ab angelo audierat eis ā
nūciauit. Ad cuiꝰ exhortatōem tātꝰ
amor martirij oīm corda accēdit: ut
veniēte ꝑſecutore: vltro apirent eis
portas ⁊ hoſtes intromitterēt: ⁊ alt̃
alterū ad paſſionē p̄curreret. Oīs
itaq; q̄ in illa ciuitate erāt viri ⁊ feīe: ⁊
etiā puuli occiſi fūt. Btūm ꝟo Hy‑
reneū tirānꝰ captiuū ſecū abduxit: ⁊
in nūo gn̄e tormtoꝝ maceratū: tādē
capite āputato q̄rto kłas iulij mr̄io
finiri fecit. Ceteri q̄ ibidē paſſi fūt: cir̃
feſtū paſchale coronati fuerūt. Btūs
ꝟo Hyreneꝰ ab illo tpe vſq; in hūc
diem: diuerſis penis ꝯſūmatus eſt.

De ſanctis mr̄ibꝰ Maximiano et
Yſaac apud carthaginem.

Fuerat apꝰ carthaginē ali
q̄ndiu ſeue ꝑſecutōis īmanitas
ut lōgioris tempis ceſſatōe

nutriret perpores insidias. Cum re-
pēte edictū; exijt ut peregrini q̄s xp̄s
mādauerat p se recipi: ab oib⁹ expel
lerent. Sed elegit xp̄s stati robustū;
militē maxianū quē de tali certamie
faceret gl'iosum: ut in vno totū bellū
dimicatōne singulari psterneret. Qui
mētis celeritate ferū certamē vltro
puocatur⁹ ascēdit a funestos apices
tāq̄ dyaboli ibi mēbra decerperet: ma
nu rapida dissipauit. Inde ꝯfestim
rapt⁹ ad tribunal nephādi pcōsul
sine vlla dilatōe vallat⁹ est effera ca
terua tortor. Surgebāt q̄ppe torto
res horridi vim pturbator gemināt-
tes. seuiēdo decertabāt q̄s possit forti
or inueniri. Sed econ aderāt xp̄s mili
tis sui mēbra solidās deint⁹: q̄cq̄d de
foris īpēdebat carnifex furiosus. Nec
sufficerat illa freq̄ns a vehemēs ꝯtu
sio q̄ posteriores plage tumorē por
apuerūt. sic q̄ omēs plage q̄si vnū
vuln⁹ apparuerūt circūdās totū corp⁹
ita laniatū. Sed tūc illustris ysaac de
luctamie socij sui ꝯstās: plen⁹ cele
sti ꝯstātia: liberi⁹ pclamabat. Tradi
tores venite. satiate vrā insaniā. Q⁹
ad voce pcōsul furibūd⁹ auctorē cla
moris accersiuit. quē traditores cito iu-
dici pñtabāt. Cōtinuo iudex vehemēt
īcēsus: remoto illo quē paulo añ tor
quebat: in hūc ꝯtorsit acri⁹. q̄si q̄ vnā
nō digessisset: et alterā ꝯcepat iracū-
diā. Laniabat ysaac vgis rupētib⁹:
paciā sui nois ymitat⁹. a cesorib⁹
iter atq̄ iter repetit in eo causa pma
nebat ꝯfitētis deuotō. Patuerūt oēs cō
pagines rupte ꝯiūctōib⁹. Nulla p-
tus mora iudex finiā retardauit. am
bos pari sorte ꝯiūgēs: in carcerē tru
sit. q̄ ysaac stati mrtiū ꝯsūmauit. Ve
rūtñ seua pnicies ad crudelitatē capi
enda ꝯsilia vigilabat. Quor suggest-
tiōe pcōsul coact⁹ iussit expelli viuū
parit cum defūcto a marib; fluctib;
mergi: ne mrīs dignitate ī terris vene-
raret. Quos satellites sathane naui
iponētes a funib; eos devīnciētes: bi
nas vrnas arena refertas singlorū

funib; pedibusq̄ nectētes: intuallo
nō modico abinuicē sepato: dimiso
pōdere dimiserūt. q̄s ī pelag⁹ piectos
aq̄ tenē nō potuit sed vndis resilien
tib; reuomuit. Obsidebāt a deuotis
frib⁹ litora: cū subito p⁹ paucos dies
tēpla xp̄i aduenie gauisi sūt. Et sic
mrēs bti debitā acceperūt sepulturā:
regnātes cū xp̄o p infinita scl'a Amē.

¶ Expliciūt hystorie plurimor scōrū
noviter a laboriose ex diūsis libris in
vnū collecte. Nota q̄ oēs historie h̄
addite merito dicūt noue: q̄ licz q̄dā
de istis etiā repiūt apud plures: nō
tñ ita emēdate a plongate sic in hoc
libro Patz istud in legēdis scōr Fre
derici epi Quirini Gāgulphi Oswal
di Richari Affre Juliane Stephani
pape Alexandri. a multor alior.

¶ M.CCCC.LXXXiij.

¶ Anthonij liberi Susatēs in lau-
dē indite Colonorū vrbis Epy
grāma foeliciter incipit.

O felix vrbs āñ alias Colonia salue. et
Paupis ingenij munēa sume libēs
Salue o metropolis superis cara: īclita
salue o Tell⁹ aucta bois nobilib⁹q̄
viris. Tu m sola places. namq̄ es
pabilis habūdās. Morib; egregijs
Artib; atq̄ sacris. Et tua trax cele
bris iā fama p orbē. Atq̄ tuas lau-
des ꝯcinit omis homo. Vrbib⁹ es re
liq̄s multo felicior: in te Nā regem
reges tres oriētis hñt. O venerāda
nimis. vrbs o scissima. quā tot En
sib⁹ exhausta corpa scā colūt. Res
mirāda. dei cecū est demētia: namq̄
Munera q̄ tot⁹ nō habet orbis hēs.
Cōsilijs Romā vincis. sapia Athe
nas. Parisi⁹ studijs. a Venetos opi
bus. Singl'a q̄d referā? supas Asia
tica regna. Europe atq̄. tibi a Affri-
ca magna fauet. Ergo ego Carmi
nib⁹ laudans castra opida a vrbes.
Nō poter laudis īmemor eē tue

6|67

